Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

volūm⁹ a periculo oportet vt ꝑtū ad desideriū ⁊ affectū hec oia dimittam⁹ Eyciamus ergo testiculos carneos .i. totius carnalitatis ⁊ luxurie feditatē. Eyciamus insuper folia ⁊ fruct⁹ arboris .i. tēporalis substātie facultatē. Adhoc etiā cerui eyciamus cornua. s. elationis ⁊ superbie vanitatē. Scriptum est enī Marci. ix. Si oculꝰ tuꝰ scandalizet te eyce eū abs te. q. d. Quicqd habem⁹ qō nobis est periculum ⁊ scādalū a nobis est eyciēdū ⁊ cū diligētia dimittendū. Si enī ista a nobis saltē ꝑtū ad amorē ⁊ desideriū eyciam⁹ ⁊ trūcam⁹ mortis eterne periculū euademus. Ufi de tali electione potest dici illud Math. vij. Luce vj. Eyce trabē de oculo tuo. Sicut enī trabs si esset in oculo periculū cecitatis induceret: ⁊ ideo statim eyciēda esset. Sic vere talia: qꝝ periculū cecitatis mortis eterne possunt inducere: ista tim debem⁹ de oculo cordis emittere ⁊ eyicere. Ista est ergo electio pfectoꝝ q̄ eyiciūt res vitiosas. ¶ Est etiā electio fatuoꝝ q̄ eyiciūt res virtuosas. Mali enī sunt sicut stomachus infirmus q̄ euomit ⁊ eyicit medicinā q̄ ipz poterat curare: ⁊ etiā nutrimētū qō ipsum poterat sustētare: qꝝ. s. isti ꝑyciūt illa bona q̄ sibi possunt esse vtilia ad salutē. Dicee. viij. Proiecit israel bonū ⁊ inimicꝰ persequet eū. Mali enī proiciunt legē nolētes dirigi. Dei timorē nolētes terreri. Disciplinā nolētes corrigi. Doctrinā nolētes doceri. Proiciūt dico legē dei ⁊ eiꝰ mandata. Hiere. vj. Uerba mea nō audierūt: ⁊ legem meā piecerūt. Itē dei timorē atqꝫ iudicia. Ezech. v. Judicia mea piecerūt: ⁊ ꝓcepta mea non custodierūt. Itē disciplinā ⁊ bona monita. ꝑs. Tu vero odisti disciplinam ⁊ piecisti sermones meos retrorsum. Itē dei scientiam atqꝫ documēta. j. Reg. xv. Proiecisti sermonem domini ⁊ piecit te dominꝰ. Et pculdubio tales sunt mali ⁊ imbecilles milites q̄ arma sua ꝑyciunt vt fugiant: q̄ cū comprehensi fuerint non habeant cū quo defendere se possunt: sic isti piciūt virtutes q̄ sunt arma spiritualia. j. Mach. vij. Proiecerunt arma sua ⁊ fugierunt ⁊ ideo cōtra demones non defenduntur: sed ab eis capiuntur: q̄ propter tā q̄ inutiles a deo ꝑyciuntur Ezechie. v. Proycies eos in medio ignis. Et in ꝑs. In ignē deycies eos in miseriis ⁊ non subsistēt. Deus enī eyicit reprobos ab acceptione sua: ⁊ a beneplacito gratie sue: qō vtiqꝫ nunc videtur facere de eoꝝ salute non curās: ꝫ ꝓprie voluntati ipsos dimittēs. Hier. xvij. Nū q̄d ꝑyciēs abiecisti indā? Sicut de saul abiecto ⁊ reprobato dicit dominus Samueli. j. Reg. xvj. Usqꝫquo tu luges saul cum ego piecerim eum. Finaliter vero ꝑyciet eos a consortio beatorum. s. in iudicio qñ verificabitur illud ꝑs. Proiectus sum a conspectu oculorum tuorum. Et ideo de dyabolo ⁊ mēbris eius dr. Apocal. xij. Proiectus est draco ille magnus. Sequitur. Proiectus est in terrā ⁊ angeli eius ⁊c. Et Hiere. xxij. Sepultura asini sepelietur: putrefact⁹ ⁊ piect⁹ extra portas irlm. ¶ Ptz ergo ꝙ ē electio fatuoꝝ. Est denicqꝫ electio tyrānorū. A superbis enim et tyrannis contemnuntur ⁊ eyiciuntur pauperes atqꝫ iusti. Eyciūt enim eos abhominātes ipsis cohabitare. Ufi de ceco nato dr: ꝙ pharisei dicebāt sibi. In peccatis natꝰ es totus: tu doces nos: ⁊ eiecerunt eum extra ciuitatē: ⁊ duxerūt eū ad superciliū mōtis vt ꝑcipitarēt eū. Istud autem fecerunt: vt patet ibi: quia reprehendebat eos atqꝫ docebat. Non solū enim ceccus natus: immo etiā ꝑs: hoc est dictu: nō solū ignorantes immo etiā sapientes a superbis eyiciuntur ⁊ cōtēnuntur: dū ipsos reprehēdere nituntur. ij. Paral. xiij. Eiecistis sacerdotes dñi: ⁊ fecistis sacerdotes vobis sicut omnes populi terraꝝ. Item supbi eyiciūt pauper cupiētes eos exhereditare: locis⁊ habitationibꝰ spoliare. ij. Paral. xx. Filij amon moab et seyr nituntur eyicere nos de possessione quā tradidisti nobis. Et Michee. ij. dicitur talibus. Mulieres populi mei eiecistis de domo deliciarū suarū: hec est electio superbozum ⁊ tyrānoꝝ. Demū inuenitur electio prelatorū. Et ista est illa qua boni ⁊ prudentes prelati de domo ecclesie malos eyiciunt: bonos vero retinent et extollunt. Ufi nota ꝙ ab ecclesia debent eyici.

Simoniaci.
Demoniaci.
Excōmunicati.
Uerbis effrenati.
Carne maculati.
Mēte elevati.

De symoniacis dicit. Joh. ij. ꝙ deus eiecit ementes ⁊ vendentes de templo dicens. Nolite facere domū patris mei domū negociationis. De demoniacis ideſt de obstinatis dicit. Luc. xiij. Ecce demonia eyicio et sanitates perficio ⁊c. De excōmunicatis vero dicit. iij. Regū. ij. Eiecit salomon abiathar ne esset sacerdos Abiathar interp̄tatur peccato vigilās. De verbosis dr Prouer. xxij. Eyce derisorē ⁊ exibit cum eo iurgia. De luxuriosis dicitur Math. viij. Quod ihs eiciebat spiritus immūdos. De superbis autem dicitur ꝙ nabuchodonosor fuit electus ab hominib⁹ cū bestijs. Danielis. iij. Et hoc de eyicere sufficit.

Eleazar fuit filius aaron q̄ immediate successit sibi in sacerdotio: ⁊ post cum vna cū iosue populū rexit: ⁊ terrā ꝓmissionis cū filijs israel intrauit. Interp̄tatur autē eleazar: deus adiutor: vel adiutorium dei. Talis ergo potest significare bonū ꝓlatum aaron. i. xp̄i vicariū ⁊ successorē: plebis rectorem ⁊ introductorem: ⁊ finaliter terre promissionis paditi possessorem: ⁊ aliorum adiutorē ⁊ benefactorem. Adiutorium enim dei dicitur eo: ꝙ eo mediante alij a deo adiuuāt. Si vis dilata quō iste fuit vestit⁹ in iussu dñi istituꝰ. Nume. xix. ⁊. xx. Cetera omitto gña brevitatis. A

Eligere. Electio. Quia materia de electione valde est prolixa ideo brevitoꝝ mō qꝝ possum⁹ de ipsa aliqd distinguam⁹. Dicamus ergo ꝙ electio idē est. qō melioꝝ acceptatio. Res enim ēntō melioꝝ tanto eligibilioꝝ: imo vt communiter nihil eligitur: nisi sub ratione boni alicuius eligatur: dū tamen in eligente rectitudo iudicij nullatenus vitietur. Est igitur electio diuina ⁊ humana. ¶ Primo dico ꝙ diuina electio nihil aliud est ꝙ sua predestinatio per quā deus eligit saluādos: ⁊ contemnit damnādos. Ufi Math. xiij. Elegerunt bonos in vasa sua: malos autem autē foras miserunt. Et possumus notare breviter ꝙ eligunt gñaliter tria ꝓ criterio narum gña scilicet illi qui habent.

Benignitatem.
Humilitatem.
Sagacitatem.

In illis ergo qui a deo eliguntur siue ad dignitatē temporalē siue ad eternā requirit virt⁹ benignitatis. Sicut enī aliq̄ sunt species que quāto plus habent de humore tanto plus habent de valore. Ufi garyofilū a medicis diligit et eligitur: qō preciosum virgula humorē sudare videtur Campsor etiā illū denarium libēt⁹ eligit: quē sub pollice plicare sentit. Pomum etiā citrinum: qō dr arenchia: nunc eligibilius est qñ interius humore inuenit plenius. Sic vere ille a deo eligitur ⁊ assumitur: ꝙ humore passionis et clemētie plꝰ replet. Et ideo si instā tijs et supplicationib⁹ pauper premimur: statim nos eis applicare: intimare: et fauere debemus: et sudorē et humorem cōpassionis et clementie eis emittere tenemur: alias a deo eligi non meremur. Ufi Math. xij. et Ysaie. xlij. Ecce puer meus quem elegi dilectus meꝰ in quo cōplacuit sibi anima mea. Puer enim facilter lachrymas emittit: et ideo nomine pueri vir pius et cōpatiens designatur. Sit igitur in illis virtus benignitatis. Iterum debet in eis esse virt⁹ humilitatis. Balsamus enim tāto melius eligitur: ēntō magiꝫ ad fundum descēdere ꝓbatur. Sic vere illi q̄ per humilitatē descendūt ⁊ fiunt inferiores: sunt deo acceptiores et eligibiliores. Illi vero qui per superbiā supnatare videntur: indigni ab omni electione tā diuina ꝙ humana cēsent. Istud ptz in dauid: q̄ cūctis suis fratribus minoꝝ erat: et minori et humiliori officio scz custodie alialiū seruiebat. Et ideo rex isrl est electus. Ufi dr in ꝑs Elegit dauid seruū suū de postfetantes accepit eū. De superbis dr ꝙ a deo non eligāt. dr illō Baruc. iij. Isti fuerūt gygantes notati statura magna scientes bellum

Universidad de Deusto

nō hos elegit dñs. Sit igitur in illis virtꝰ hūilitatis.
¶ Deniq; dico: ꝙ in eis debz cē virtꝰ sinceritatis siue puritatis. Colūba eñ pura grana et mūda ōr eligere. de putridis vero et imūdis nō ōr curare. Sic veri charissimi deꝰ castos et mūdos eligit: et ipsos in statu felicitatis post mortē: in statu ꝛō plātōis dū viuerent collocat et reponit. Ephe. j. Elegit nos deꝰ vt essemus sancti et imaculati in ꝓspectu eiꝰ. Et ideo Nume. xvj. ōr. Quēcūq; dñs elegerit ipe erit sanctus. Ista ē ergo electio diuina. qua eligit et acceptat sanctitate nitentes. hūilitate pollētes. Benignitate madētes. ¶ Secūdo possumus dicere: ꝙ ē electio humana. et ista est q̄nq; bona q̄nq; mala. Bona eñ ē: q̄n omissis deteriorib⁹: eligētes meliora sectātur. qō fit q̄n ad regimen plātōis meliores et digniores assumūt. q̄n eterna temporalib⁹: ꝛ virtutes criminib⁹ ꝓferūt. De quo ōr. Deute. xxx. Elige ergo tu vitā vt viuas. Mala cū electio est q̄n homo deꝓuato iudicio rationis mala eligit et bona dimittit: sicut ptz: qz mali q̄nq; malos eligūt in magistros meliorib⁹ cōteptis. Unde. j. Macha. ix. Elegit bachides viros impios et cōstituit eos dños regionis.
¶ Dicam⁹ ergo aliq̄d de bonorū electione. Et primo dicam⁹ de electione qua eligūtur bona. Eligendi sunt enim ad plationē magis sufficiētes. Sicut eñ natura bñ disposita de cibis eligit: qō est melius et purius ad corporis nutrimentū. sic subdit⁹ in collegio debet eligere meliorē ad ecclie regimētū. Exēplo alexādri magni de quo narrat Justin⁹. Quod cū esset in lecto mortis et peteretur ab eo quē eligerēt tāti iperij successorē. Respōdit: dignissimū: et q̄uis haberet fratrē et filiū neutꝝ noiauit: sed potius desiderauit debere eligi melioꝛē et ad regimē dignioꝛē. Tūc eñ scōm Vegetiū et Senecam. bene respublica regebatur: q̄n nō poterat esse maior: nisi q̄ melior. Juxta illud tūj. Regum. x. Eligite meliorē de filijs dñi vestri. et cum q̄ vobis placuerit: et ponite eū sup soliū pris sui. Dicam⁹ ergo de quolibet bono electo: ꝛ exponam⁹ illud. Exo. xviij. vbi ōr. Quod moyses electis viris strennuis de cunctis israel: cōstituit eos ꝓncipes populi tribunos et cēturiones: q̄nq; genarios et decanos: vt iudicarent populū omni tpe. vbi oñditur: ꝙ plati debēt esse assumpti cū deliberatione: ideo dicit. Repleti omni pfectione: ideo dicitur: viris strēnuis. Promoti sine acceptione: ideo dicitur Et omni israel. Occupati etiā iusticie executione q: ꝓstituit eos ꝛc. vt iudicarent populū oñi tpe. Sed q: istoꝝ prosecutio nimis esset prolixa: ideo aliam auctoritatē breuiꝛem accipiam⁹. Esaie. xl. Forte lignū et imputribile elegit artifex sapiēs. ¶ In q̄b⁹ ꝛbis oñditur ꝓditio boni electi. Debet eñ habere.
Cōstātie vigoꝛē. Forte inq̄t. Sit igitur firm⁹
Clemētie dulcoꝛē: qz debet cē lignū. et solidus: pius
Mūdicie nitoꝛē: qz oz cē iputribile. et fluidus mundus et nitidus. Firmitatē probat ꝛ tutis. probitas forte. Pietatē notat ligni fecūditas. Lignū inq̄t. Puritatē mōstrat fect⁊ imunitas. Imputribile. Sit ergo electus cōstās ꝛ solid⁹: plen⁹ firmitate. qz. j. ipe debet cē fortis. Colūne enim fortes ꝛ stabiles solēt eligi: vt domus edificia possint firmiter sustētari. Sicut etiā dicit. Plinius. Cerui fluuiū trāsituri solē fortioꝛē eligere ꝛ ipm alijs ꝓponere: ꝛ eius comb⁹ innitēdo fluuiū pertrāsire. Sic vere charissimi illeq̄ in plātū eligitur alijsq̄ fortioꝛ ꝛ solidioꝛ debet cē. qz nisi fuerit fortis: solidus atq; costās: onꝰ officij sui ꝛ pōd⁹ regiminis pastoralis sustinere neq̄bit: nec ad trāseūdū fluuiū. i. cursum fluxibilis vite h⁹ subditos adiuuare. Forte igitur fortis eñ debet cē ꝓstāter aduersa sustinēdo. Potens subditos ꝓtegēdo. Strēnu⁹ alios animādo. Sit ergo fortis aduersa sustinēdo. j. Regū. xviij. Esto vir fortis et pliare plia dñi. Itē sit fortis subditos ꝓtegēdo. valēter. Luce. xj. Si fortis armat⁹ custodit atriū suū. Itē sit fortis alios animando valēter. Unde. ij. Macha. vj. Adolescētib⁹ forte ex ēplū reliquā. Tales ergo fortes et solidi sunt pre alijs eligendi. Juxta illud. j. Paral. xxiij. Elegit viros fortissimos ex israel. Debet ergo electꝰ cē fortis ꝛ solidus plen⁹ firmitate. Forte inq̄t. ¶ Itē dico ꝙ ipe debet esse dulcis ꝛ fluid⁹ plen⁹ pietate: qō oñdit cū oz. ꝙ ipe debet esse lignū. Lignū eñ liquoꝛē fluidū solet emittere: sicut patet de pino ꝛ cedro. Fructꝰ enim solet ad nutriēdū hoies parturire sicut de pomo ꝛ moro. Sic vere bonꝰ electꝰ vel plat⁹ debet esse interi⁹ gūmos⁹ per benignitatē ꝛ cōpassionē: exterius fecundus et fructuos⁹ per elemosynaꝝ emissionē: ꝛ per bonorum operū vbertatē. Ecclī. xij. Dicit mulier lignum ꝙ esset pulcrū visu ꝛ ad vescēdū suaue. Et sicut lignū q̄uis exteri⁹ sit durum: intus tñ sp est medullosum. qz sic vir aut nūq̄ est dare lignū q̄n intus hēat aliq̄d de medulla. Sic vere sꝑ plat⁹ quis exterius oñdat duriciam iusticie: intus tñ in corde sp debet habere medullā clemētie et misericordie. Unde plat⁹ debet cē similis cedro q̄ est arbor alta: pulcra gūmosa: ꝛ ad malos nauiū apta. Sic vere videtur dicere scriptura. Ezechi. xxvij. Cedrū de libano tulerūt vt facerēt tibi malū. Ad denotādū: ꝙ illi qui malū nauiū. i. plati esse eliguntur: cedri ꝛ viri pfecti: scz gummosi: per pietatē: pulcri per honestatē: alti per cōtēplationis sublimitatē cē tenētur. Juxta illud. Cañ. v. Species eius vt libani: electꝰ vt cedri. ꝓs. Beatus quē elegisti ꝛ assumpsisti: habitabit in atrijs. Sit igit dulcis ꝛ fluid⁹ plen⁹ pietate ¶ Insuper dico: ꝙ electus debet esse castus ꝛ nitid⁹ plenus puritate. Et hoc oñditur: q̄n oz imputribile. Ligna eñ imputribilia debent esse illi q̄ ad plationē eliguntur: qz q̄uis in aq̄s delictarū ipsos cē ꝓtigat: q̄uis fons ad mundana negocia ipsos exire oporteat: q̄uis ventos ꝛ turbines tētationum ipsos sentire ꝛ sustinere sepe acciḋat: ipsi tamē nūq̄ debēt p luxuriā vel impudiciā putrefieri nec per peccatū aliq̄d corrūpi. De qua q̄dē putredine dicitur. Joel. j. Cōputruerunt iumēta in stercore suo. Ad edificādū eñ archā testamēti ꝛ altare thimiamatis: electa fuerunt ligna iputribilia ꝛ incremabilia scz ligna set him: sicut oz Exodi. xxxvij. Ad denotandū ꝙ illi q̄ in tabernaculo sancte ecclesie habēt cē archā testamēti. i. plati q̄. s. virgā correctionis: mānā ꝓpassionis: ꝛ tabulas scriptas scīētie ꝛ discretionis ꝓuincere debēt: ꝛ q̄ etiā more altaris thimiama deuotionis ꝛ orationis sp debēt habere de lignis imputribilib⁹ ꝛ incremabilib⁹. i. de psonis q̄ nec ꝓ auaritiā crementur: nec per luxuriā corrūpātur debent edificari: eligi ꝛ assumi vt de tali possit dici illud. ꝓs. Non dabis sanctū tuum videre corruptionē. ij. Petri. j fugientes eā q̄ in mūdo ē cōcupiscētie corruptionē. Ut sic de tali electo possit dici illud. Numeri. xvj. Quēcumq; dñs elegerit: ipe erit sanctꝰ. i. purꝰ ꝛ mūdꝰ. Unde illud Esaie xliij. Noli timere serue meus Iacob: ꝛ rectissime quem elegi. Itē. xlij. ꝛ Matth. xij. Ecce puer meꝰ quez elegi ꝛc. Ideo de bono electo potest dici illud. Cañ. v. Dilectꝰ meus cādidus et rubicūdꝰ electꝰ ex milib⁹. Unde etiā. s. vbi de dilectꝰ prosequitur. Et nota ꝙ oz dilectꝰ: ecce benignitas. Debet eñ facere ꝙ diligatur: qō maxime facit māsuetudo. Dicit cādidꝰ: ecce puritas. Dicitur rubicūdꝰ: ecce charitas. Dicitur ex milib⁹ electꝰ ē: ecce ꝓciositas: raritas ꝛ singularitas. Inter mille eñ debet eligi: q̄ debet alijs ꝓncipari. Unde de Moyse dicitur. Ecclī. xlv. Quod deus in fide ꝛ lenitate ipsi⁹ sanctum fecit illum et elegit eū ex omni carne. Ptz ergo ꝙ electꝰ debet habere puritatē ꝛ mūdiciā. Pietatē ꝛ clemētiā. Firmitatē ꝛ ꝓstātiā. Et ista est electio q̄ eligūtur boni. ¶ Sed adhuc dico. ꝙ est q̄dā electio q̄ eligūtur bona: ꝛ hec est virtuosa. Unde nota: ꝙ nos debemus eligere specialiter bona spūalia: nō tēporalia: celestia nō terrena: virtutes nō crima. Esaie vij. Sciat re probare malū ꝛ eligere bonū. Busto eñ oz habere duo iecoꝛa: vnū medicinale: ꝛ aliud venenosum: q̄ sim Pliniū taliter cōgnoscūtur: qz busone mortuo in fozmicario ꝓiecto: formice iecur medicinale eligūt ꝛ comedūt. Aliud ꝛō qō venenosum est intactū reliquunt. Sic vere charissimi tantū duo sunt in mūdo: bona scz spūalia ꝛ tēporalia:

quoꝝ q̄dem ꝑma sunt aīe medicinalia alia venenosa. Nos ꝑculdubio illa debem⁹ eligere: ꝛ bona ꝛ vtilia reputare. q̄ dudū a formicis. i. a rpō ꝛ a sanctis fuerunt electa ꝛ frequētata. Et illa etiā refutare q̄ ab eis fuerunt refutata. Ita dico ꝙ nos similiter ista bona diligere ꝛ eligere debemus: q̄ sancti ꝛ sancte elegerūt scz humilitatē: pauptatē: tribulationē ꝛ ꝓpassionem: Juxta illō. Job. xxviij. Judiciū eligam⁹ nobis: ꝛ iter nos videam⁹ q̄d sit melius. Et si vis nota: ꝙ nos debem⁹ eligere
Humilitatis forte fundamētū. Eligam⁹ ergo
Tenuitatis artū nutrimētū hūilitatē. ꝓs.
Aduersitatis gue nocumētū. Elegi abiect⁹
Sublimitatis altū leuamētū. eē in domo dñi.
Maturitatis tardū loramētū. Item eligam⁹
Stabilitatis tutū firmamētū. pauptatē ꝛ de
Ueracitatis nudū pautmētū. fectionem: qz si
Sagacitatis verū documētū. cut oz Jacobi.
Felicitatis summū munimētū. ij. Pauperes
elegit deus. Itē eligamus aduersitatē ꝛ tribulationē sicut moyses. De quo oz. Hebre. xj. Magis eligēs afligi cū populo dei: ꝙ tpal⁊ peccati habere iocūditatē. Exēplo de susanna: q̄ magis elegit occidi ꝙ fornicari. Dañ. xiij. Exēplū. ij. Macha. xiij. de Razia q̄ eligens nobiliter mori: potius ꝙ subditus fieri peccatoribus gladio se petijt interimi. Item eligam⁹ sublimitatē et cōtemplationē. Unde Job. vij. Elegit suspēdiū aīa mea. Itē eligam⁹ maturitatē ꝛ discretionē. iij. Regū. xviij. Eligite vobis bouē vnū. Bos eñ maturitatē signat. Item eligam⁹ stabilitatem ꝛ durationem. Esaie. lxij. Planū facite iter ꝛ eligite lapides. Item eligam⁹ veritatem ꝛ rationē. ꝓs. Unā ꝛ tatis elegi. iudicia tua nō sum oblit⁹. Itē eligam⁹ docilitatē ꝛ lectionē. Prouer. viij. Accipite disciplinā ꝛ nō pecuniā: doctrinā magis ꝙ aurū eligite. Itē finaliter eligam⁹ summā felicitatem et salutationem. f. gloriā padisi ꝛ vitā eternā. vñ illud. Deut. xxj. Elige ergo vitā vt tu viuas. Ubi eñ ē sum mū ꝛ optimū eligibile: potissime aūt vita eterna. Ideo de maria oz. Luce. x. Maria optimā ptem elegit q̄ nō auferetur ab ea. Ista est ergo electio q̄ eligūtur bona.
¶ Sed adhuc est vltima electio: q̄ eligūtur mala: q̄ est vitiosa. Sicut eñ mulier ipregnata bonos cibos fastidit: viles ꝛō cibos. f. carbones: fructꝰ acidos ꝛ alia talia solet eligere ꝛ comedere. Sic ꝛō mlti sunt qui ꝛceptu dyabolico impregnati: bonos cibos. i. spūalia bona vilipendūt: vilia ꝛō. f. bona tpalia ꝛ vitia q̄rimia eligunt ꝛ diligūt. Sicut eñ camelꝰ ꝑm Plinū aquā turbidā eligit: aquā ꝛō clarā ꝓtemnit. Sic vere mlti sunt qui aquā turbidā bonoꝝ tpaliū diligūt ꝛ eligūt Aquā ꝛō clarā spūaliū ꝛ tutum ꝓtemnunt. quib⁹ oz. Hiereⁿ. ij. Et nunc quid tibi vis sup viā egypti vt bibas aquā turbidā. Isti figurātur i filijs israel. Num. xj. Qui ꝓtempto mānā dulcissimo cibo egyptias mensas affectabāt. Figurātur etiā in illis pharisei: qui in conuiuio ꝑmos recubitus eligebāt. Luce. xiij. Figurāt etiā in Loth: qui iterꝑtatur declinās: qui dimissa societate abrae elegit regionem circa iordanem: ꝛ habitauit cū sodomis: vbi postmodum fuit vi ꝛ vehementia sodomorum afflictus. Ecclī. xix. ꝛ. ij. Petri. ij. Sic vere tales declinātes ꝓtōres qui oculos suos statuerunt declinare in terrā: societatem ꝛ amorem abrae i. dei reliquentes: ꝛ mānā. i. bonoꝝ spūaliū dulcedinem abhorrentes: regionem iordanis. i. statū ꝓsperitatis mūdane: cibos egypti. i. bona tpalia eligunt ꝛ affectant. Juxta illud. Esaie. lxv. Faciebatis malū in ocul⁊ meo: et que nolui elegistis. Et sic ergo ptz: ꝙ est q̄dā electio diuina: q̄dā humana: q̄dam ꝛ tuosa: q̄dam vitiosa.
¶ Si vis notare adhuc potes dicere: ꝙ i scriptura reꝑiūtur tria gña electoꝝ. f. Quidā q̄ eligūtur ad.
Saluationem. ꝓmos electos eligit dominus. Secūdos electos
Prelationem. eligit populꝰ. Tertios electos eligit mūdus. ¶ Primo ergo dico: ꝙ est electio q̄ eligit deꝰ ad saluationē. Et ista est electio sue occulte predestinationis. Deꝰ eñ est sicut campsor qui omnes quidē pecunias in saccū suū recolligit: tādem i statera omnia pōderans: qō melius est eligit: ꝛ in melius reseruādo reponit: qō ꝛō minus iuste pōderat: tāq̄ reprobum ad partem ponit: ꝛ ad ꝓfādum vendit: vel ad expendendum exponit. Sic vere deꝰ omnes quidem audursam ecclie vocat: sed in statera iudicij sui oculisq; prescietie illos q̄ habent: vel habituri sunt debitū pondus ꝛ tutis ꝛ gratie eligit: ceteros vero repudiat ꝛ repellit. Dañ. v. Appensus est i statera: ꝛ inuentꝰ est minus habens. Sic ergo ꝓstat: ꝙ omnes quidem ad fidē vocātur: pauci vero ꝛ optimi sunt electi. Matth. xx. Multi sunt vocati pauci vero electi. Et ideo dominus Matth. xiij. Compat talē fidez ꝛ eccl̄as ꝛ sagene misse in mare: vbi. f. piscatores. i. pdicatores informādo ꝛ loquendo: deus ꝛō ꝛ angeli inspirando ꝛ reuelando: ex omni gñe piscium. i. hominū ꝙgregauerūt: in fine tñ scilicet in iudicio ad lites ꝛ ad terminum fluctuose vite detracti examinabuntur. Boni ꝛō in vasis ꝛ receptaculis padisi eligentur ꝛ reponentur. Mali ꝛō reprobabūtur ꝛ foras in infernū mittentur. Elegerūt iḡtbo nos i vasa sua: malos aūt foras mittēt ꝛc. Tales igit
A dei ꝓuidentia ꝓordinatur. Dico ergo ꝙ
A dei sapientia illuminātur. electi dei cō
Uirtutū opulēta accumulātur mēdari pos
Cōstāti residentia fortificātur. sunt: qz deo
Celoꝝ ꝑeminentia beatificātur. sunt accepti
et ꝓordinati. Accepti dico. Matth. xij. Ecce puer meꝰ quem elegi: dilectus meus in quo bene placuit anime mee. ꝛ Act. ix. Vas electionis est mihi iste. Preordinati sunt etiā. Joh. xiij. Ego scio quos elegerim. Item qz fide sunt illustres ꝛ illuminati. Jac. ij. Nōne pauperes elegit deꝰ diuites in fide? Sap. iij. Dabitur inꝛitus fidei donū ꝛ scz in templo dei acceptissima. Item qz ꝛtutib⁹ sunt diuites ꝛ accumulati: vñ ipsis oz illud. j. Petri. ij. Uos estis genꝰ electū: gens sancta ppls acquisitionis. Unde de accumulatione ꝛtutū pōt dici illō Col. iij. Induite vos sicut electi dei viscera mie: benignitatem: hūilitatem: modestiam: patientiam supportantes inuicem ꝛ donantes. Item qz sunt stabiles et fortificati. Ad hoc eñ eligūtur: vt cōtra dyabolū et vitia prelientur. Unde ꝙ ꝛpo potest dici illud. Judic. ij. De vniuersis aūt vobis accepit sibi auxiliarios viros fortes ꝛ electos ad bellū. Itē qz i celis erunt felices atq; beati. Ad hoc enim electio ꝓatur vt eterna beatificatio subsequatur. Sap. iij. Fulgebūt iusti ꝛ tanq̄ scintille i arūdineto discurrent: iudicabūt nationes ꝛ dñabūtur ppls: sequitur. Cū ꝑonū ꝛ par est electis dei. Job eñ electi deū laudāt ꝙnni carmie: sp gaudent sine turbamie: clare vident sine caligine: alte sedent in summo culmie. De laude oz in ꝑs. Ad videndū i bonitate electoꝝ tuoꝝ: vt lauderis cū hereditate tua. Delectia oz i ꝑs. Edurit ppl̄m cū exultatiōe: ꝛ electos suos in letitia. De visione eterna: oz. ij. Regū. vj. Cōgregauit dauid omnes electos israel. Israel aūt interꝑtatur videns deū. De honorabili ꝛō sublimatione oz in ꝑs. Exaltauit electū de plebe mea. Ista eñ bona eterna electis dei finaliter distribuūtur: ꝛ ista dei hereditas ipsis dispontur atq; datur. ꝑs. Disposui testamētū electis meos. Et ideo bene concluditur illud ꝑs. Beata gens cuiꝰ ē dñs deꝰ eius: ppls quem elegit i hereditatē sibi Ptz ergo: ꝙ ē electio q̄ ds eligitur ad salutē. ¶ Secūdo dico ꝙ est electio: q̄ ds assūtur ad plationē nulꝰ eñ debet officium plature ꝓpria autoritate accipere. sed potius ab illis q̄ ptātem ad hoc habent debet eligi vt digne possit alijs ipare. Gruces enim (vt sepe dictū ē) eligūt sibi ducem: ꝛ apes. f. eligūt sibi regem. De vinea etiam videm⁹: ꝙ qñ ē plena fructib⁹: custos sibi eligitur: ꝛ ꝓponitur: a quo ꝛ fructꝰ ꝛ vinea custoditur. Sic ergo ꝛ nos: nobis ꝛ vince nostre. i. ꝓfiti ecclesie debem⁹ regem: ducem ꝛ custodem eligere: q̄. f. nos possit cum diligentia custodire. Sed reuera ammirando ꝛ stupendo ꝛ iquirendo oz. Hiere. xlix. Et quis erit electus quē

Universidad de Deusto

egō pficiā ei: q.d. ¶Pauci sunt digni eligi. Et iō cū ma
gna diligētia sunt eligēdi. Isti eīm debēt cē ita sancti q̄
alios possint sctōs facere. ꝛ ita electi virtutib⁹ q̄ eorū
ptcipatiōe alij boni ꝛ electi possint esse. iuxta illud ps.
Cū sancto sanct⁹ eris: ꝛ cū electo elect⁹ eris. ¶Aduerte er
go q̄ sicut i reb⁹ naturalib⁹ due cause ꝓcurrūt. vez. Cā
ppinqua ꝛ remota. ¶Mediata ꝛ imediata. Supiorē ife
riorē. Cōstat eīm q̄ in gr̄atiōe hoīs facit hō ꝛ sol. Hō. ci
visibiliter agit. Sol vō ꝛ celū inuisibiliter influit: q̄nimo
ipse pater nihil faceret. nisi virt⁹ supior hunc moueret.
Sicvē dicā q̄ in electioe hoīs nō solū opaf cā extrīseca
visibilis ꝛ apparēs. vez ministeriū electorū. verūctiā pri
mo ꝛ pncipaliter opaf inuisibiliter ipe de⁹ tāq̄ cā supior et
celestis. ipe eīm est qui pncipaliter eligit. ꝛ q̄ vbi volue
rit eligētiū corda vertit. velverti a dyabolo pmittit. vñ
etiā sepe fit q̄ in vindictā ꝛ odiū nr̄i. malos eligi sustī
net. quos etiā ipe se elegisse dicit. sicut clare ptz de saul
q̄ contra dei volūtatē fuit elect⁹: ꝛ q̄ i regimine fuit mal⁹.
ꝛ tñ elect⁹. dñi fuit dict⁹. Quod contra dei voluntatez
fuerit elect⁹. ptz ex eoq̄ cū maiorisꝑnatu israel peterēt a
samuele vt sup se regē ꝓstitueret. Dīāti ꝓpterea ad dñz
Samuelē rī sumest. Hō te abiecerūt ꝛ mē ne regnē sup
eos. j. Re. viij. q̄ verba vtiq̄ displicētiez idignatiōe ple
na sunt. Dō vo fuerit mal⁹ in regimine ptz: qz reprobat
a samuele. j. Re. xiij. Nequaq̄ regnū tuū vltra ꝓfurget
Cā ponit. j. Re xvj. Sps dñi recessit a saul: ꝛ agitabat
eū spūs neq̄. Dō aūt fuerit dilect⁹ dñi dict⁹ ptz. ij. Re.
xij. Crucifigam⁹ eos in gabaa saul quōdā electi dñi: et
tñ de eo ꝓmitte dr̄. j. Re. xij. Nūc igit pūto est rex vester
qnē elegistis ꝛ petistis: ecce dedit vobis dñs regem. Et
ipse dñs dicit Dabo tibi regē in furore meo. Osee. xiij.
Deus eīm q̄libz eligit malos malis: vt p malos inferat
mala malis: Ad deū ergo spectat principaliter electio.
Et ideo ad ipm debet haberi recursus ꝛ deuotio. Et in
de est q̄ veni creator spūs in electiōib⁹ canitur. vt spūs
sancti gratia in electionib⁹ effundat. ꝛ vt ille quē deus
elegibilē iudicat ab electorib⁹ eligat. ¶Ideo cuilibet ele
ctori dr̄. Deute. xvij. Eū cōstitues quē dñs deus tu⁹ ele
gerit. Ubi nota aliquid ꝓtum ad.

Electum accedentem. Ista eīm tria sunt necessa
Subditum eligentem. ria in electione vez. Ele
Dñm dirigētē seu influētē. ctus accedēs q̄ sit virtuo
sus. Eū inq̄t. Subdit⁹ ꝓcedēs q̄ sit studiosus. Consti
tues inq̄t. s. tu electo. Qui sit gratiosus. quē deus dñs
tuus elegerit Requirit ergo a ꝑte electi ꝓditio virtuosa
qō ostdit cū dicit Eū. Istud eīm ꝓnomen relatiuū eum
refert ad ipm electū. qui. s. dz esse virtuosus ꝛ bon⁹. Bo
nitas etiā ipsi⁹ electi in hoc ꝓnomine denotat. Est eīm
eū ꝓnomē adiectiuū. accusatiui casus. nūeri singula
ris. Ad denotādū q̄ elect⁹ debet esse ꝓnomē qō ꝓ noie
ponit. qz. s. ꝓ alijs se dz ponere ipsos adiuuādo. ꝛ ꝑ eis
apud deū intercedēdo. ꝛ gregē suū ꝓtra dyabolū ꝛ tyrā
nos defendendo ꝓs. ¶Elegit dauid seruū suū depositse
tātes accepit eū. Depositē tantes inq̄t quas. s. regebat
et defendebat. Accusatiui casus dz esse. qz. s. scipm dz ac
cusare. ꝛ se indignū ad officiū reputare. Scriptū est eīm
ꝓuerb. xviij. Mō iust⁹ prior est accusator sui. Ūñ de bo
nis arboribus quas alie arbores voluerūt in regē eligere.
scz de ficu oliua ꝛ vite legit. Judic. ix. Mō se excusa
uerūt ꝛ regnū accipere noluerūt. qz. s. boni suā imperfe
ctionē accusantes: ꝛ se cū quadā displicētia excusantes
vēbēt magis inuite trahi ad officia. q̄ volūtarie accede
re. Ūñ de paulo dr̄ Act. xx. Mō circūfulsit eū lux de celo
Sequit. Ad manus aūt illū trahētes introduxerūt da
mascū. Et subdit. Unde q̄ vas electionis est mihi ipse
Trahi eīm debet electus ꝛ non se ingerere. Trahi dico ꝑ
diuinam inspirationem per sociorum supplicationem
per maiorum impositionem. Er per vtilitatis publice
quam sperat se facturum desiderium et affectionem.
Numeri etiaz singularis debet esse. quia scilicet iste de
bet esse singularis vite et perfectionis. et a multis sin
gulariter electus. et inter multos singulariter perfect⁹
Unde de isto eum dicitur Eccli. xlv. Elegit eum ex om-

ni carne. Debet etiam a dilectiuum dici q̄: scz semp debz
virtutes virtutib⁹ adiūcere: ꝛ merita meritis aggrega
re. Et breuiter iste ē illō eū: q̄ a deo ē electus: a deo erit
vnctus: ꝛ i alto regimine cōstitut⁹: ꝛ finalr in celi glo
ria coronatus: sicut in psalmis dr̄. Elegit eū dñs sacer
dotem sibi ad sacrificādam ei hostiam laudis. ¶Inue
nit dñs dauid seruū suum: oleo sancto suo vnxit eum.
Amauit eū dñs ꝛ ornauit eū: stola glorie induit cū: ꝛ
ad portas paradisi coronauit eū. Ecce ergo q̄lr in isto
pronoīe eū intelligitur iusti electio virtuosa: qz reue
ra istud est summe necessariū: q̄ electus sit virtuosus
et iustus. Unde nota q̄ iste debet

Durabilis cōstātie fundamēto fundari. ¶Electꝰ
Notabilis iusticie libramēto librari. eīm debet
Amabilis mūdicie velamēto velari. eē cōstans
Spectabilis decētie paramēto parari. et fortis
Humilis subiacētie pōdere subiugari. cat⁹: videlz
Fertilis opulētie opere fecūdari. ad perse
rādū in bono. ij. ¶Paral. xxix Dos elegit deus vt. stetis
cōra eo. Ad resistendū malo. Dañ. xj. Cōsurgent electi
ad resistendū. Itē debet esse iustus ꝛ rectificatus. Esa.
xliij. Noli timere serue meus: Jacob ꝛ rectissime quē
elegi ꝛc. Item debet esse mūdus ꝛ purificatus. Matt.
xij. ꝛ Esaie. xlij. Ecce puer meus quē elegi. ¶Puer enim
mūdiciam puritatis signat. Item debet esse decēs seu
venustatus. Dañ. xij. Eligentur ꝛ dealbabūt ꝛ quasi
ignis probabūtur. Item debet esse subditus ꝛ hūlia
tus. Esaie. xliij. Audi Jacob seruus meus: israel quē
elegi. Item debet esse fertilis: aī q̄ fecūdans: supple in
bonis operibus. Joh. xv. Elegi vos ꝛ posui vos vt ea
tis ꝛ fructū afferatis: ꝛ fructus vester maēat. Sic ergo
ostditur q̄ i electione debet esse ex parte electi cōditio
virtuosa. Eū inq̄t. ¶Itē ibi debet esse ex parte populi
intentio studiosa. Cōstitues inquit. Cōstituere enim
eligere ꝛ noīarepe rtinent ad subditos electores. iij.
Regū. x. Eligite meliorē de filijs dñi vr̄i. Et. j. Regū.
xvij. Eligite ex vobis virū. Ecce instantia accelerati-
va: eligite. Ecce noticia considerativa ex vobis. Ecce
iusticia prepōderativa. virum inquit. Accelerare eīm
debent electores: personam etiā debent cognoscere: et
ideo ex seipso debent eligere: si idoneum reperiunt virū
i. personā virilem ꝛ iustā debēt eligere: nō effeminatū
aut imbecillem: q̄ tñ sunt cōtra mōres: q̄ inter se inuī
di et discordes solent magis extra se q̄ ex se eligere et
magis feminas q̄ viros. i. magis imbecilles q̄ prouī
dos promouere. Talibus ergo sepe cōtingit sicut figu
raliter cōtingit arboribus: que elegerūt ramnū arbo
rem quandam degenerem ꝛ indignam: de qua tñ ele
cta ꝛ promota: dr̄. Judic. ix. Quod exiuit ignis ex ea ꝛ
succendit etiam cedros libani. Quia reuera q̄si aliqs
rānus: spinosus: degener: insufficiens: extraneus ꝛ in
dignus eligitur: sepe fit: q̄ ignis rapine ꝛ inuidie ab
eo finaliter succenditur: a quo ipsi sui electores etiam
q̄uis sint cedri libani. i. q̄uis sint magni ꝛ bonī nō
biles molestantur. Ex vobis ergo cōstituite si pote
stis: et si ydoneum inuenietis. Unde Deutero nomij.
xvij. dr̄. Non poteris alterius gentis regem facere qui
non sit frater tuus: cūq̄ fuerit constitutus non mul
tiplicabit sibi equos. Aduertē tamen. quod multi pos
sunt dicere illis. j. Johannis. ij. Ex nobis prodierunt
sed ex nobis non erant. Quia procerto sepe accidit q̄
illi qui eliguntur ex gremio sunt peiores q̄ extranei: ꝛ
crudelius agunt in subditos q̄ q̄cūq̄ remoti. Jnuebe
ne: qz tales: et etiā secūdū veritatem vtilius est q̄nq̄
constituere extraneos q̄ propinquos et maxime q̄n q̄s
inuenerit eos idoneos atq̄ bonos. Dicit enim ¶Plini
us: q̄ coturnices mare trāsiture eligūt sibi duces extra
neos scz comites q̄ eos defendāt ab aduersarijs aui⁹
cum de se sint debiles et imbecilles. Sic vere si nos q̄
mare huius fluctuose vite transimus: videmus q̄ nul
lus est inē nos idoneus rector et defensor qui gregem
nostrum ab aduersarijs demonibus ꝛ tyrannis digne
possit defendere vel tueri: debemus ducem externi

gregis

gregis eligere ꝛ extra gremiū nr̄z extraneū aliquē ꝓcre
are. potissime cū null⁹ ꝓprie sit extraneus imo oēs sum⁹
ciues sctōrū ꝛ domestici dei. ciuisdē. s. fidei ꝛ eccle xpi ꝛ
uoti. Mō ē ei dicere apō nos ego suz pauli ego suz apol
lo. ego sum cephe. cū ꝑculdubio in corpe xpi mystico.
sicut dicit apls Cor. iij. Mō ē mascul⁹ ꝛ femina. genti
lis ꝛ iudeus. circūcisio ꝛ ꝓpucium. barbar⁹ ꝛ scyta seru⁹
et liber sz xps in oīb⁹. Induite ergo vos sicut electi dī
q.d. Ad hoc q̄ spūs electi dei esse. nullū opz extra
neū reputare. nec patrie ꝓditiōis aut gñis allegare va
rietatē. cū oēs sim⁹ xpi in fide. ꝛ debem⁹ alterutrū tāq̄
ex vno gremio reputare. Eligite ergo vobis virū. Dic
si vis sicut infra de viro. ꝛ ista oīa oñdūtur cū dr̄. Con
stitues. ij. para. x. Dis isr̄l q̄uenerat vt ꝓstituerēt super se
ꝛc. Unde. s. de ꝓstituere. Istud est ergo scīm requisitum
in electione. s. ex parte ppli intētio studiosa. seu collec
tio amorosa. Cōstitues inq̄t a con. qō ē simꝫ ꝛ statuo
q̄si sit statuēs. ¶Etiā i plati electiōe requrit ex pte dei
acceptio gr̄atiosa. Quē inq̄t dñs elegerit. q.d. ille p ho
mines dr̄ institut. q̄ a deo merek eligi ꝛ assumi. De⁹ eīm
ppne dr̄ eligere inq̄t. ti. s. vt. s. dictū ē electionē solet in
spirare: ꝛ tandē tāq̄ gratā ꝛ vtilē acceptare. Deus ele
gerit inq̄t. Ubi dauid de seipso dicit. j. para. xxviij. Ele
git me dñs de⁹ isr̄l vt essem rex sup isr̄l. Sequtur. ¶Pla
cuit ei vt me eligeret regē. et subdit. Dñs elegit Salo
monē filiū meū vt sederet i throno dñi sup isr̄l. ꝛ ꝑcul
dubio tales qui a deo eliguntur ꝛ acceptātur. ꝛ q̄ a car
ne ꝛ sanguīe. ꝑce. timore ꝛ fauore nō introducūtur. ꝑ
prie electi dei dici merētur. j. Pe. ij. Vos estis gen⁹ ele
ctū ꝛc. sicut. s. Jō dñs ꝑculdubi i ps. Btūs quē elegisti ꝛ
assumpsisti. habitabit i atriis tuis. Et dñs dicit hita
bit qz. s. tales diligūt i suis ecclesijs ꝛ i suis dñicijs re
manere. nō in alienis locis inutilit diuagari. Cuius q̄
ꝓtrariū faciūt. electi ꝑculdubio nō sunt. imo ō talib⁹
nō dei sz diaboli electus sic in mūdi negocijs inuoluti
dr̄. Exo. xv. Electi ꝓncipes ei⁹ submersi sunt i mari ru
bro. abyssi operuerūt eos. descēderūt i ꝓfundū q̄si la
pis ꝛc. Exponē ꝛ inuehē ꝓtra tales. ꝛ vide infra de malo
electo q̄. s. eligitur ad dānationē. Ptz ergo quō i qua
libet electiōe requrit vez. Dei acceptatio occulte puidēs
Quē inq̄t dñs elegerit. Plebis assentio opis ꝓfidens
Cōstitues inq̄t. Justi. s. eligēdi ꝓfectio grādis ꝛ euidēs
Eū inq̄t. Et sic bñ dictū fuit. Eū ꝓstitues quē elegerit
dñs. Sic ergo ꝑz q̄ ē q̄dā electio ad ꝓlationē. ¶Sz si
forte vis loqui de vna sctā vel de vna electa i gñe femi
nino dic q̄ ꝓciose margite eligūtur. vt i coronis regū ꝛ
principū apponātur. ꝛ vt sup caput honorabilr defe
rātur. Sic vere dico q̄ sctē femie eligūtur a deo. vtī co
rona dei: q̄ ē ogertes seu collegiū ꝓlatorū: possint coīa
alijs rutilare. ꝛ in dignitatis capite ꝓparere ꝑs. Elegit
eā de⁹ ꝛ ꝑelegit eā. ꝛ hitare cā facit i tabernaculo suo
Et si vis notabis q̄ in scriptura reperio. electam ad

Dei filium concipiendum Prima fuit btā vgo de
Carnis illiū custodiendū. qua dr̄ Cañ. vj. q̄ ipa ē
Mundi soliū recipiendū pulcra vt luna electa vt
Celi gaudiū accipiendus. sol terribilis vt castroꝝ
acies ordinata. Ūñ de ea ꝛ ꝓpo ꝑt dici illō iudi. v. Pul
cerrima femina q̄ eligitur. Scīa ē q̄libet sanctimonia
lis vel aliq̄ virgo mūda ꝛ casta. De q̄ Hester. ij. Deam
bulabat añ vestibulū dom⁹ i qua electe q̄ gines seruabā
tur. s. mardoche⁹. Tertia ꝑt dici illis ꝑdictū. Elegit eā de⁹ ꝛ ꝑele
git eā ꝛc. q̄ etiā dz esse talis q̄ possit dicere de seipa illō
ecclesia. xxiij. In plateis sicut cynamomū ꝛ balsamus
aromatizās odorē dedi q̄si myrra electa dedi suauita
tē odoris. Quarta ē q̄libet sancta alia vel ꝑsona. q̄. s. a
deo eligitur vt sibi in gr̄a ꝓpetuo vniatur. ij. Par. vj.
Elegi irām vt sit nomē meū in ea. Ūñ etiā de deo i pa
tria ꝑt dici illō Eccli. j. Cū electis feminis graditur. et
cū iustis ꝛ fidelib⁹ agnoscatur. ¶Si vō de sctā eccl̄ia
dr̄ q̄ ista sit electa. dic q̄ de hoc dr̄ Cañ. vj. Una ē colū
ba mea ꝑfecta mea una ē matri sue electa genitrici sue
Ptz ergo q̄ ē electio qua ds assumitur ad ꝓlationē,

¶Tertio dico q̄ ē electio q̄ ds assumitur ad dānatio P
nē. ꝛ ista ē electio dyaboli siue mūdi. Ipsorū eīm felices
s. mūdi diuites pctōres videtur esse ceteris ꝓelecti. qz. s.
ita sunt mūdi. ꝓsperitate fulgētes. q̄ respectu ipsorū
oēs alij videtur ee reprobati ꝛ ꝓteti. Ūñ de bachide. i.
de diabolo dr̄. j. Macha. ix. q̄ ipe elegit viros ipios et
cōstituit. eos dños regiōis. Aduerte tñ q̄ tales ꝓelecti.
Succidentur a statu mūdane ꝓsperitatis.
Comedentur ex haustu demonū gulositatis.
Occidentur in lacu eterne crudelitatis.
Dico q̄ succidātur a mūdi ꝓsperitate. Ūñ i ꝑsona na
buchodonosor. i. diaboli ꝛ. iij. Reg. xix. ꝛ Esaie. xxxvij.
Succidā excelsa cedrorū eius. ꝛ electas abietes illius. Itē
comedūtur ex monū gulositate. s. ꝑ tētationē q̄s fit q̄n
q̄ pctā ex corde vel societate eius efficūtur. ꝛ in ꝓgressu
malorū trahūtur Abac. j. Inerassata ē pars eius. ꝛ cibus
eius elect⁹. Itē occidūtur eterna crudelitate. s. in inferno
hiere. xlvij. Electi iuuenes eius descēderūt in occisionē
Sic ergo ptz q̄ mali eligūtur ad dānationē digni ad
ꝓlationē iusti ad saluationē. vnde ex elige re sufficit ꝛc.

Eleuare. ¶Nota q̄ eleuare idē est q̄s se ex infe- A
riorib⁹ ad supiora trāsferre. et leuare
Et sic ista vocabula sunt eiusdē significati. s. Elevatio.
Exultatio sublimatio surgere surrsuz. supra volare ascē
dere. et ꝑ accipi cōiter in bono ꝛ in malo. In malo ei
elevatur hō ꝑ superbiā ꝛ elationē. ꝛ hec est elevatio vi
tiosa ꝑ ctōrū. In bono vō elevatur ꝑ celestiū ꝓplatio
nē. ꝛ ꝑ bonorū eternorū desideriū ꝛ affectionē. ꝛ ꝑ tpa
les seu ꝑpetuā ꝓmotionē. ꝛ ista ē elevatio ꝓfuosa. Pri
ma ē elevatio ꝑctōrū. ꝛ ista ē duplex: q̄ vna ē vanitatis
ꝛ supbie. Scōa ꝓsperitatis ꝛ mūdane glie. ¶Primo
de elevatiōe vitiosa superbie ꝛ vanitatis. pdici illud.
Osee. xiij. Elevauerūt cor suū et obliti sunt mei. Istis
eīm accidit sicut in terremotu aliqñ solet ꝓtingere. Ue
tus eīm in interioribus cauernis terre. terrā ꝑcutit. inte
rius q̄si tonitruū facit. querēsq̄ sibi exitū. terrā i altū
elevat q̄si montē. q̄ tandē crepit ꝛ rūpitur. et sic nihil
de illo mōte nisi vorago seu ꝑcauitas inuenitur. Sic ꝛ fe
sit q̄ interior vētus. i. interior cogitatio seu ꝓsumptio
in seipa cōcutitur ꝛ effertur. ita q̄ hō in seipo q̄si vnus
mons ꝑ supbiā erigitur ꝛ leuatur. ꝛ isti ō sit q̄s hō ꝓsu
mit de se vt pote de diuitijs nobilitate. pulcritudine vel
fortitudine. ezec. xxviij. Elevatū ē cor tuū in ꝛcore tuo
per montē tñ subito rūpitur ita q̄ tota elevata sua mō
tuositas ad nihilū ꝓpatur: ꝛ et in voraginē infernalē
inclinatur. ij. Para. xxij. Elevatū est cor ei⁹. ꝛ facta ē
ptra eū ira. Si q̄s vis potes adhuc notare dicere q̄ H
Elevantur mali super alios ipsos oppumendo.
Super seipsos de se ꝓsumendo.
Contra dominum ipsum ꝛ oēs contemnendo.
Elevantur dico sup alios Rume. xvij. Cur elevamini
sup ppm dñi. sup seipos. Treñ. iij. Sedebit solitari⁹ ꝛ
tacebit q̄m leuauit se supra se ptra dñz. ꝛ esa. iij. Eleua
te sunt filie syon ꝛ ambulauerūt extēto collo ꝛc. Et tñ
dñs ꝓhibet tales supbas elevatiōes. Hiere. xlij. Noli
te elevari q̄ dñs locut⁹ ē. ꝛ merito q̄ ꝑcto de tali ele
uatiōe sequtur mors eterna: sicut de illo rege dr̄. ij. Pa
ra. xxvj. Cū roboratꝰ eēt elevatū ē cor eius in interitum
suuz ptra dñz. Isti figurātur in illa cedro elevatissima
secūdissima ꝛ pulcerrima q̄ tñ subito legitur corruisse
de quo dr̄ ezech. xxxj. Ūñ dr̄ in ps. Vidi impiū super al
tatū sicut cedros lybani trāsiui ꝛ ecce nō erat. Ista est
ergo elevatio vanitatis q̄ est vitiosa. ¶Adhuc dico q̄
est elevatio vitiosa ꝓsperitatis. s. mūdane glie q̄ ē pe
riculosa. Cornu eīm nucē q̄a frāgere neq̄t surrsum ele
uat vt dñs ab alto ceciderit ipaz frāgat. Sic ē diaboli
hoīs ꝑ ꝓsumptionē ꝛ superbiā facit elevari ꝛ erigi. et
q̄nq̄ etiā q̄ mūdi ꝓsperitatē ipz facit exaltari. vt ꝑmo
cadat ꝑ pctm tandē frāgatur. ꝑ mortē finaliter come
datur ꝑ penā eternā. Job. xxx. Elevasti inq̄t me ꝛ q̄si su
per ventū ponēs conlisisti me valide. et illud ps. Quia
elevās allisisti me. illa eīm auis maxima q̄ dr̄ Roc. ele
phātē rapiēs sursum levat. ꝛ eū dimittit cadere dū oc

Universidad de Deusto

cidit deuorat. vt dicit Marc⁹ paul⁹. in libello suo ꝛ regiõib⁹ ouẽtis. Sic dyabol⁹ tales. ezec. xxxj. Eleuatum est cor ei⁹ i altitudie sua. Ista est ergo eleuatio duplex pctõm q̃ ẽ vitiosa. ¶ Scõ dico q̃ iuenit eleuatio virtuosa ꝛ pfectoꝛ ꝛ ista ẽ eleuatio q̃ boni apõ xũ ꝛ boies tã spualiter q̃ eternaliter eleuãtur. Uapores ei quãto puriores tãto facili⁹ eleuãtur sursum. Et inde ẽ q̃ res celestes q̃ sunt sursum eleuate ꝛ supiores sunt ceteris puriores. Sic vere charissimi illi q̃ sunt puri ꝛ sancti. sp sunt sursuz spualiter p affectũ et desideriũ eleuati. Mr̃e hõ quãto sanctioꝛ fuerit. tãto ab iferioribꝰ ꝛ inferiorũ amore magis remot⁹ ꝛ eleuat⁹ erit. vñ huic pt dici illud Esa. lij. Ecce intelliget ser⁹ me⁹. exaltabit ꝛ eleuabitur ꝛ sublimis erit valde In q̃busverbis ostẽdit q̃ triplex est eleuatio qua bom diuersimode subleuãt.

Una est interior. Una ẽ dico interior ꝛ cordia
Alia exterior. lis Et ista ẽ q̃ñ intellect⁹ ꝛ affe
Alia superior ctus ad affectũ ꝛ aspectũ sup
Una ẽ cordialis affectiõis. riorũ p ptemplationẽ ꝛ re
Alia tpalis ꝓmotionis. sideriũ eleuãtur q̃ñ quis a
Tertia, supnalis platiõis. vitioꝝ casu q̃d statum gre
erigit. q̃ñ a terrenoꝝ affectu ad amoꝛẽ celestiũ extolli
tur. q̃ñ q̃s a cura ꝛ noticia inferioꝝ ad ꝓmptlationẽ
leuat. De eleuatiõe eñ a statu pcti ad gr̃e pfectionẽ õz
Esa. lj. Eleuare eleuare ꝓsurge birsm. et illõ exodi. xix.
Sãctificabis illos eleuãs coꝝ dño. q̃ñ pt dici de sacerdotib⁹. de penitẽtib⁹. de cõuersis de eleuatiõe terreno
rũ ad eternioꝝ affectionẽ õz ezech. j. Mõ cherubin. i. insti cũ euntib⁹ ibant. ꝛ cũ stãtibus stabãt. ꝛ cũ eleuatis a terra pariter eleuabãtur. De eleuatiõe ño ab inestꝛ
gratiõe inferioꝝ ad supiorũ ꝓmptlationẽ põt dici illõ
Psalme. xxiij. Eleuãs balaã oculos isrl. vidit i tẽtoꝝ
sinus. i. sanctos in patria. De ista ergo triplici ñtuosa
eleuatioe pt dici illõ Ecce puer me⁹ exaltabit ꝛ eleuabitur. Alia ẽ exterior ꝛ mũdialis. Et ista ẽ q̃ñ boni ꝛ digni ad ꝓmotiões ꝛ dignitates erigũtur ꝛ sublimantur
De quo dr̃ illõ. Ser⁹ me⁹ exaltabit ꝛc. Tertia insup est supior ꝛ eternalis. et ista ẽ q̃ñ bom ꝛ digni post huius mũdi labores ad celi celsitudinẽ ꝓuebũtur. Jõ õz
Sublimis erit valde. Jstã ergo triplicẽ eleuationẽ et exaltationẽ aliquãtulũ lati⁹ ꝓsequamur. ¶ Dicam⁹ ergo q̃ ẽ q̃dã eleuatio interioꝝ ꝛ cordialis seu ñtualis. Lignũ ei sub aqua positũ supius se eleuat. ꝛ nisi p violentiã teneat naturaliter sursuz natat. Ignis etiã i ferius ẽ naturaliter ꝛ dignat. ꝛ iõ naturaliter sursuz ferk ꝛ eleuat. Arbores etiã stati q̃ñ ꝛ terra nascũtur ꝛ exeũt sursuz ñsus celũ se eleuãt ꝛ ascendũt. Aues etiã q̃diu sunt inferi⁹ sunt i periculo. q̃ñ ño supius se eleuãt fũt in tuto. Sic ꝓcul dubio charissimi nos nũ q̃ ꝛ debemus inferioꝛa mũdi bona diligere. nec ibidẽ manere nisi p quãdã violẽtiã vtpote qꝛ nr̃m officiũ seu negociũ ꝛ requirit remanere ꝛ sursuz ad bona p affectionẽ ꝛ ptemplationẽ debem⁹ ferri ꝛ eleuari vt sic possim⁹ a pctis ꝛ periculis liberari. Et hoc maxie erit si nos fuerim⁹ ligniũ. i. teneri p pietatẽ. ignis. i. calidi p charitatem arbores. i. sursuz eleuati p ptẽplationẽ aues. i. spũales. p sanctitatẽ. Job. xxix. Ad ꝓceptũ tuũ eleuabit aq̃la ꝛ in arduis ponet nidũ suũ. Mõ tñ ẽ ꝓtra mltos q̃ sũt fixes quibusdã ligms q̃ ita sunt solida et põderosa q̃ more lapidis ad fundũ ꝛ scẽdẽtes ꝛ nũq̃ sursuz natãt aut eleuãtur: sicut dicit plin⁹ vcz. De buxo. ebano ꝛ fico egyptiaca Sixes etiã sunt q̃busdã aurib⁹ q̃ ita sũt carnose ꝛ põderose q̃ nũq̃ supi⁹ volãt. nec de terra surgũt aut se eleuãt sicut ꝛ structiõe. Sixes etiã sunt q̃busdã arboribꝰ q̃ ita sunt debiles q̃ nũq̃ pñt sursuz crescere vel eleuare ꝛ semper, circa terram solẽt reperꝛ iclinari. sicut pt̃z de vepribꝰ ꝛ de rubis. Et reuera charissimi tali mõ ipediũt mlti ne p ptẽplationẽ surfũ ad celestia eleuẽt.

Primi sunt delicios⁹. Delicios⁹ ei in aq̃s deli
Secundi desidios⁹. ciarũ se imergũt ꝛ nũq̃
Tertij auaros⁹ ambitios⁹. sursuz ad ptẽplandũ vl
desiderãdũ eterna se eleuãt vl extollũt. Structiões etiã i. desidios⁹. tãto põdere pigr̃icie vel accidie ꝓpriunt: q̃ nũq̃ sursuz ad ptẽplationẽ vel affectionẽ celestium erigunt. Ut pres in sup. i. auari ꝛ ambitiosi ita circa terrã ꝛ terrena ꝛ auariciã se dilatãt ꝛ diffundũt. q̃ ad celestia nũq̃ eleuãtur. vel crescũt. Vñ his pt dici illud iu dicũ. viij. Mõ poterãt vltra ceruices eleuare. Mõ sic ergo chartissimi: ſz eleuemur ad xũ i. ad bona eterna bona terrestria vilipendẽdo ꝛ missa crimia ꝓmeditando secreta celica inuestigãdo. Eleuemur ergo a terrenoꝝ affectiõe hiere. x. Eleuat nebulas ab extremitatib⁹ terre. Itẽ eleuemur a pctoꝝ delectatiõe ezec. xij. Eleuauit me spũs ꝛ assumpsit et abij amar⁹ in idignatiõe, spũs mei glo. Quãto dulcescit supplẽ spũi q̃ int⁹ videt tanto in amaritudiñ ẽrtit q̃ foris hz. Itẽ eleuemur i supernoꝝ pscrutatiõe. vñ ezech. xliij. Eleuauit me i spũs ꝛ introduxit me i atriũ interi⁹ ꝛ ecce gl̃ia erat repleta dom⁹ dñi. Jsta ẽ ergo eleuatio iterioꝝ ꝛ cordialis. intelliget in q̃ ꝛ eleuabitur. vñ õz deu. xxxij. Utinã saperent ꝛ intelligerẽt ꝛ prudẽter nouissima ꝓuiderẽt. De expõ ño õz act. j. q̃ eleuatis manib⁹ ferebatur in celũ. Et si vis potes notare q̃ bom debẽt eleuare. Coꝝ p affectionẽ Oculos p ptemplationẽ. Uc cẽ p laudẽ et cfessionẽ faciẽ p spei ꝓlationẽ. Manus per oratiõnem.

Eleuari dico õz. Eleuck igr̃, ꝓmo sup⁹ ad dñz affe
Affectus. ct⁹ cordial. Mõ bñ figuratur in bo
Aspectus. stia cui⁹ pectusculũ debebat eleua
Allatus. ri coꝝ dño ꝓpter ei cordialẽ affe
Conspectus. ctionẽ ꝛ signat. Leu. viij. Tulit pe
Effectus. ctusculũ eleuãs coꝝ dño. Et Leu. x. Eleuauerũt armũ ꝛ pect⁹ coꝝ dño. Itẽ eleuck aspectus visualis. i. ꝓsideratio. j. par. xxj. Eleuãs õz oculos vidit angelũ ꝛ gesi. xxij. õz de abrãã. q̃ eleuatis oculis vidit locũ ꝓcul. Itẽ eleuatur affat⁹ verbal p bonestaz locutionẽ. qꝛ ꝓcerto iusti eleuãt vocẽ a mare plãgẽdo dñm laudãdo culpas ꝓfitẽdo. Amare dico ploꝛãdo. s. p culpe ꝓmissiõe. sicut. j. Re. xj. õz. Eleuauit ois ppls vocẽ iuã ꝛ sicut p fraterna ꝓpassiõe: sicut de ioseph õz genẽsi. xlv. q̃ videns fratrẽ suũ eleuauit ꝓ vocẽ cũ fletu. dñz laudãdo ps. Eleuauerũt flumina vocẽ suam. Culpas etiã ꝓfitendo. Iob. xxxviij. Eleuabis in nebula vocẽ tuã et illud. j. Esdre. ij. Eleuabãt vocẽ in leticia. Itẽ eleuck cõspect⁹ facilis p spem. fiducie ꝛ deuotionẽ. Job. xvij. Eleuabis ad xũ faciẽ tuã ꝛ ogabis cũ ꝛ exaudiet ꝛc. Itẽ eleuetur effect⁹ manualis p deuotã supplicationem. Hec. viij. Eleuãtes man⁹ meas ꝛ curuati sunt ꝛ exod. xvij. õz Cũq̃ leuaret moyses man⁹ vincebat israel ꝛc. Jsta est ergo eleuatio interioꝝ ñtualis. ¶ Est etiã q̃daz elenatio exterioꝝ ꝛ tpalis ꝛ ista ẽ eleuatio dignitatũ ꝛ ꝓmotionũ ad quas boni ꝛ iusti sunt assumẽdi ꝛ eleuãdi q̃ñ ostenditur cũ õz Ser⁹ me⁹ exaltabit. Illi ei q̃ sunt serui dei p hũilitatez ꝛ scdalitatẽ vẽbẽt eligi ꝛ exaltari ad tpalem ꝛ ecclasticaz dignitatẽ. qꝛ sicut õz luce. xvij. et xvij. Qui se hũiliat exaltabitur. ꝛ sm grc. Mõ. e equũ vt alijs prẽsint. q̃ subesse nõ didicerint. Natura ei illã arboꝛẽ solet exaltare ꝛ eleuare. q̃ aquis seu fontib⁹ irrigatur. q̃ in terre ꝓfundo radicat q̃ ramis ꝛ frondib⁹ inferi⁹ nõ grauatur. Sic ꝛ ille õz ad statũ prelatiõis exaltari q̃ aquis deuotiõis fuerit irrigat⁹. Jurta illud Ezec. xxxj. Aque nutruerũt ipm abyssus exaltauit eũ Itẽ q̃ hũilitatẽ fuerit ꝓfundat⁹ qꝛ sicut õz Eccli. xj. Sapia hũilitati exaltati exaltabit caput. Itẽ q̃ ramoꝝ. i. nepotulorũ ꝛ cognatorũ multitudie circa radicẽ. i. circa coꝛdialem affectũ nõ fuerit ꝓgraunt⁹. vel etiã ramorũ. i. bonoꝝ tpaliũ. Mr̃e illi merẽtur ꝓmoueri ꝛ exaltari. plati ꝛ supiores fieri q̃ ꝓtũ ad ꝛsideriũ amoꝛẽ ramis bonoꝝ tpaliũ sunt nudati. vñ Lu. j. Exaltauit hũiles ꝛ esurientes ipleuit bonis. Jsta ẽ ergo elevatio exterioꝝ ꝛ tpalis. ij. Re. iij. Eleuck ihon⁹ dauid sup isrl. ¶ Ad huc dico q̃ ẽ eleuatio supioꝝ ꝛ eternalis. Et ista est eleuatio ꝛ exaltatio gl̃ie paradysi: qđ oñditur cũ õz. Sublimis erit valde. Cõtrarie eñ subst̃atie ctrarios habẽt act⁹. ctraria loca ctrarias habẽt ꝓuctudines. et ideo ista de se vera cõiter inuenitur q̃ q̃m vno loco depmitur in loco ei⁹ ctrario ꝛ sublimatur ꝛ eleuatur. Jstõ patet in planetis q̃ mouentur sm ctrarios signos hñt suas exaltationes ꝛ suas depssiones. Un planeta q̃ i. v. signo de

pamit. i. signo ctrario exaltat. reuera hmi sic ẽ q̃ mũd⁹ ꝛ paradysus vita pñs ꝛ futura. sunt q̃ duo signa due regiões due hitatiões q̃ ctrariant ꝛ aduersant ꝛ i mortibus ꝛ ꝓditiõib⁹. Dic si vis quõ sic est q̃ i vno istoꝝ. i. in mũdo boni deprimũtur ꝛ tribulãtur. Malignõ exaltãt ꝛ ꝓsperãtur. Ergo dignũ ꝛ iustũ ẽ q̃ i ctrario signo. s. i statu post mortẽ ꝛ i futura vita mali dãnenk ꝛ depmantur boni ño! ꝓmoueãt ꝛ exaltẽtur. Et ꝓcerto ita fit qꝛ illi q̃ mõ sunt i tribulatiõe ꝛ depssiõe. s. pauper ꝛ depssi in alia vita erũt in paradiso i exaltatiõe ꝛ promotiõe. Sublimis inq̃t erit valde vñ geñ. vij. Multiplicate sũt aque ꝛ eleuauerũt archã i sublimi a terra. Aque inq̃t. s. tribulationũ tpaliũ qꝛ. s. iste sunt cã finalis eleuatiõis ꝛ salvatiõis vñ de sanctis õz in ps. Mñi dij fortes ꝛ terre eleuati sunt. Illi ño q̃ mõ sunt indebite ꝛ iuste i mũdi exaltatiõe ꝛ gl̃ia erũt i alia vita i inferni depssione miseria. vñ esa. lij. Mũliabit sublimitas viroꝝ. Et sic illud verificabit cuãgelicũ Lu. j. Deposuit potẽtes de se. ꝛ exal. hu. ꝛ ezech. xxj. Eleuauerũt cherubin alas suas ꝛ rotes cũ eis. ꝛ gl̃ia dñi erat supra eas. Ptz ergo triplicẽ eẽ bonoꝝ exaltationẽ eleuationẽ ꝛ sublimationẽ. s. interiorẽ ꝛ cordialẽ. Exteriorẽ ꝛ tpalẽ. Supioꝝ ꝛ eternalẽ: ꝛ hec sufficiãt. Uide. s. vbi alsc̃edere. et infra i alijs titulis. s. in principio notatis ꝛ vide supra vbi adducere vbi inuenies illã autoritatẽ diuisam. Ezech. viij. Eleuauit me spũs et adduxit me hierm in visione dei ꝛc.

A **Elemosyna.** ¶ Nota q̃ elyna, ꝓprie õz largitas q̃ diuino amore ꝛ pietatis ꝓpassione erga pauperes exercẽs. Bona ei mũdi tõ diuitibus sunt cõcessa a deo vt necessitatis ꝛpe dei ꝓcuratorib⁹. s. pauꝑib⁹ ei⁹ ꝓsonã repsentantib⁹ restituãtur. ꝛ p elynas ꝓcedãtur. Sicut ei natura humoꝛ radicalẽ arboꝛ posuit i radicẽ ꝛ medullã: vt inde ad ramos diruck. Sanguinẽ etiã fontalẽ posuit in corde ꝛ epate vt inde ad nutriẽda mẽbra sumatur ꝛ diriuck. Sic vere deus in diuitibus sanguinẽ ꝛ humoꝛẽ ꝛ honoꝛẽ bonoꝝ tpaliu⁹ voluit reponi. vt tandẽ mẽbris ꝛ ramis. i. pauperibus valeant per elemosynas circũfundi. conditi dr̃ pariter et largiri. ¶ Largiende sunt ergo elemosyne.

B Ut calamitas pauperũ tẽperetur. Elyna ergo tẽperet pauperũ calamitatẽ. f im⁹ q̃ a
Ut criminum malignitas expietur. boue egeritur et
Ut bonoꝝ fecũditas ꝓpinetur. emittit. Aqua q̃
Ut celoꝝ fertilitas ꝓcuretur. a fonte distillatur.
Ut inferni penalitas declinetur. Ros q̃ a celo diffundit: terrã aridã imbuũt ꝛ fecũdat. Sic elemosyne q̃ a virtꝰ pijs ꝛ misericordib⁹ distribuũtur. aridos pauꝑes recreãt. nutriũt ꝛ ꝓfortãt. Aridi ei ꝛ pauꝑes nõ diuites sunt donis ꝛ elemosynis fecũdãdi. Jurta illõ. dañ. iij. Pctã tua elynis redime ꝛ iniq̃tates tuas miscõijs pauperuꝫ. Tpat ergo elyna pauperũ calamitatẽ. ¶ Itẽ elyna cripiat crimiñ mq̃tatẽ sicut ei aĩal qđ õz mus. apostemate timẽs mori ad arboꝛẽ se fricat ꝛ apostema rumpens humoꝛes emittit ꝛ sic infirmitatẽ ꝛ mortẽ euadit. Sic diues sentiẽs se infirmũ ꝓ plura pctã fricet se ad arboꝛẽ crucis ꝓ deuotionẽ. rũpat ꝛ aperiat apostema suũ vbi sunt amores diuitiarũ recõditi. s. archã vel bursaz q elynarũ largitionẽ faciatq̃ illõ fluere pauperib⁹ erogãdo. et sic ab infirmitate pcti liberabit dei miam ꝓsequẽdo. qꝛ beati misericordes qñ ipi miaz ꝓsequẽt Math. v. Sicut eñ õz eccli. iij. Sicut aqua extinguit ignẽ: ita elyna resistit pctis. Itẽ elyna ꝓpinat bonoꝝ fertilitatẽ. Sicut ei fõs q̃ ꝓplus de aqua per riuulos mittit tãto fibi natura ab interioꝛib⁹ occultis meatib⁹ de aq̃ ꝓlius trãsmittit Sic ꝛ ille q̃ sunt misericordes q̃ ꝓplus p elynas exterius pauperib⁹ largiũtur tãto p occultã dei pusionẽ sibi a deo ꝓlius donantur. sicut de iobe elemosinario õz q̃ q̃ ꝓplꝰ dabat. tãto plꝰ abũdabat. Jurta illõ ꝓner. xj. Alij diuidũt ꝓpria ꝛ ditiores sunt. Alij rapiunt nõ sua ꝛ sp in egestate sunt. vñ Eccli. xvij. ꝛ. xxix. Elyna viri q̃ñ saccul⁹ cũ ipo. ¶ Itẽ elyna ꝓcurat celoꝝ fertilitatẽ vñ aug. li. de vbis dñi. Si vis inq̃t esse mercator optim⁹. fenerator egregi⁹ da q̃ nõ potes amittere da modicũ vt accipies centuplũ da tẽꝑralia ꝛ accipe eterna.

¶ Item elyna declinat inferni penalitatẽ. qꝛ sicut dicit hiero. vel grego. Nõ recolo me vidisse hoiem i male mortuũ. q̃ libẽter exercet opa pietatis. vñ Thob. iij. ꝛ xij. õz Elyna a morte liberat. ꝛ ipa ẽ q̃ purgat pctã. ꝛ facit iuenire vitam eternã. Sed si vis adhuc aliquantulũ curiosius et plenius distinguere dic q̃ cum elemosyna nihil aliud sit q̃ misciõ ia vel pietas indigẽtibus ꝓ effectas ꝛ monstrata possum dicere q̃ elemosyna facienda ꝛ exequenda est ꝓpter multa videlicet. quia hec.

Docek a rerũ natura. Dicã ergo q̃ faciẽda ẽ elyna: C
Jubek i sacra scriptura qꝛ hoc docet a rerum natura.
Arcek pauperũ iactura. Jus ei naturale dictat hoc vt
Delek peccati pũctura q̃s nob⁹ ab alijs volum⁹ fieri vt
Augek bonoꝝ structura hoc alijs facim⁹ ꝛ hoc ecõuer-
Cauek penarũ vstura sovt q̃dq̃ nobis oderim⁹ fieri
Habek celoꝝ pretura. hoc ne faciam⁹ alteri. Puma istarũ regularũ naturaliũ ponik a xpo Mat. vij. Scõa vero ponit Thob. iij. Cũ ergo nos oẽs si essem⁹ idigentes. vellem⁹ nobis ab alijs elynas dari ꝛ bñficia impẽdi oderim⁹ etiã ipa nobis negari ꝛ ipie ctradici. inde. pos sum⁹ ꝛcludere q̃ indigẽtib⁹ ex naturali instinctu ꝛbemus elynas dare ꝛ non negare ꝛ sm q̃ nr̃a rcḥrit facultas ipoꝛ necessitas ipis misceriter subuenire. Natura eñ nõ creauit bona sua ꝓ singulis ſz ꝓ oibus. Et iõ qꝛ eiusdẽ nature sum⁹ ꝛ fratres debem⁹ ꝛ nature bonoꝝ simul esse ꝓticipes ꝛ ꝓsortes. Paup ei caro ꝛ frater nr̃ ẽ ꝛ iõ ipm sicut carnẽ ꝓpriã debem⁹ diligere. ꝛ ipi tanq̃ fratri bona nr̃a condividere atq̃ dare. Et hoc allegãdo clamat Esa. di. Esa lviij. Frãge inq̃t esurienti panẽ tuũ. ꝛ egenos vagosq̃ induc in domũ tuã cũ videris nudum operi cũ. ꝛ carnẽ tuã ne despexeris. et bñ dicit carnẽ tuã i. pauperẽ. qꝛ sicut õz Ephe. v. Nemo vnq̃ carnem suaz odio habuit. ſz nutrit ꝛ fouet cã. Et reuera natura rerũ ꝛ natura aĩalũ ad elynas nos inducit. sicut eñ sepe dixi Dia opa nature diffundũt ꝛ cõicãt semetipa Aues etiã nobiles q̃ nis rostra habeãt pungentia ꝛ acuta. hñt tñ digitos nõ ꝓtiguos ſz diuisos. Manꝰ etiã hũana nõ est ꝓtigua neq̃ clausa ſz in plres ptes ꝛ digitos ẽ distincta q̃ quidẽ sagax ordinauit natura. vt se facile posset extẽdere. ꝛ ad erogandũ seu operandũ faciliter dilatare. Dere ei diuisa. discõtinua ꝛ fixa facile cadit q̃ õz. Et iõ in forma manꝰ bois. ꝛ pedis aut⁹ nobilis. satis vr natura innuere q̃ manꝰ nr̃as debem⁹ aliꝫ extẽdere bona nr̃a cũctis diuidere ꝛ dimittere. ꝛ sola necessaria retinere. set merito qꝛ ꝓcerto bona nr̃a meli⁹ seruãtur erogãdo q̃ retinẽdo. Frumentũ eñ i archa nõ multiplicat. imo la psu tpis corrũpit. seminatũ ño i agro! fertili multiplicatur ꝛ successiue si nõ in se tñ i suo simili meli⁹ ꝓseruatur et ꝓ grano seminato. ꝓ vno q̃dẽ multiplex ꝓ corrupto integrũ. ꝓ veteri nouũ finaliter reportatur. Sic ꝛ ego dico q̃ bona nr̃a i agro pauperũ ꝓ elemosynas seminata et sparsa. melꝰ seruãtur. ꝛ multiplicãtur. q̃ si a nobis retineãtur. Ager ei pauperũ fertilis ẽ. Restituit eñ magna ꝓ paruis. Multa ꝓ paucis Eterna ꝓ caducis. Celestia ꝓ terrenis vñ aug. in sermone de dedicatiõe. Elemosyna pctã mũdat. ꝛ ꝓ nobis ad deũ iterpellat. Nunc quid eñ pauperib⁹ dedcrim⁹ integre possidem⁹. Et iõ Crisost. sup Mat. dicit sic. Aĩbeli⁹ seruatur pecunia in dextera pauꝑis q̃ in archa. Hãc calũniator nõ extorq̃t inuitꝰ nõ criminatur. latro nõ aufert. fur nocturnꝰ nõ diripit. ser⁹ fugã meditãs nõ tollit. ſz sp ẽ tuta. sp integra sp salua. ꝛ aug. li. de vbis dñi dicit. ¶ Mõ fecundꝰ ager pauper cito reddit tonãtib⁹ fructũ. Uta ad celum sunt pauꝑes. si nõ vis ergo errare stude pauꝑib⁹ erogare. Ptz ergo q̃ elyna faciẽda ẽ. qꝛ hoc docetur a rerũ natura. ¶ Scõ faciẽda ẽ qꝛ hoc, tubetur i scriptura. Jnt cetera ci opa ñtuosa scriptura solet elemosynã mirabiliter ꝓmendare ꝛ singulariter impare. Precipit ei ꝛ cõmẽdat elynam.

Ut numinũ exoratricem. Precipitur ergo vt numinũ exoratrix. Eccli. xxix.
Ut oim emũdatricem. Conclude elynam i finu
Ut hostiũ debellatricem. pauperis. ꝛ ipa ꝓ te exo-

Universidad de Deusto

rabit. Itē vt hostiū debellatrix. Narrat de quodā qui oi,sero cōsueuerat vnū pauperē hospitari et pascere. et contigit quodam sero q̄ vnum inuenit et inuitauit. vnde hoc nesciens,alium inuenit et inuitauit. famulus suus hoc ignorās alium inuenit et inuitauit dñs ño vnū solum se habere credēs et in sero tres inuenies. oēs tres gaudēs recepit et panit in sero ipe raptus ad iudiciū cū in quadā domo inclusus a demonib⁹ obsideret affuerūt tres paupes supradicti q̄ tanuas custodietes hostes repulerūt et eu defenderut. Ideo de elemosyna ait eccli. xxix. q̄ elyna viri quasi saccul⁹ cū ipo. Sequit sup scutū potētis et sup lanceā aduersus inimicū suū pugnabit.

¶ Itē ꝓcipitur vt oim emūdatrix. Lu.xj. Date elymam et oia munda sunt vobis. ,Et ī breuiter Thob.xiij. ꝓcluditur sic. Filius inq̄t vestris mādate vt faciāt elynas et iusticias vt sint memores dei. Patz ergo q̄ elyna faciē da est. q̄ hoc iubetur in sacra scriptura. ¶ Tertio dico q̄ faciēda est q̄ hac fouek pauperū iactura paupes eī morerētur nisi elynis diutiū fouerētur et ideo diuina p uidētia quosdā paupes eē decreuit. vt ipsi ex sua patiē tia lucrarētur et vt ꝓpter inopiā a malis cohiberētur. et vt pietas diuitum in eis ꝓbaretur et exercitarek. et ī dicit Basilius in quadā Omel. q̄ nō iniustus est ꝺeus res,inequaliter distribuēs vt alter paup sit. alter abundet q̄ hoc facit vt et tu dispēsationis merita ꝓsequaris ille aūt patiētie brauijs coronek. Panis famelici est ergo ē panis quē tu tenes. nudi tunica quā tu recludis. discalciati calce⁹ quē tu reseruas. argentū q̄ possides indigentis. et tot iniurias facis quot subuenire dum vales omittis. Fiat ergo elyna. q̄ hac fouek pauperū iactura Pauperū dicoviuoꝝ. qui per elynas corporalite recreātur. Pauperū etiā mortuoꝝ q̄ p amicoꝝ elynas a purgatorio liberātur. Elyne eī opus est satisfactoriū non solū pro ꝓpriis. imo etiā p alienis pctis Cū ei p mortuo elemosyna pauperi datur pauper ille qui languet in purgatorio cōsolat et a sua miseria liberatur. In ꝗ per hoc diuīe iusticie satisfactio impēditur q̄ placatur. Igitur faciamus sicut facere solebat Cratesal's puto. Traces populi tūc pagani in mortib⁹ amicoꝝ. Sicut eī ponit. Ꝓponi⁹. in funerib⁹ mortuoꝝ amici cōueniebāt et circa corp⁹ amici q̄cq̄ ꝓciosarū opum et q̄cq̄d armoꝝ habebāt exponebāt. et explicabāt. Parati cum fato tacentis si daretur aut pacisci cū diuitijs. aut decernere seu bellare cuz armis. Sic vere dico q̄ pro amicis nostris mortuis debem⁹ exponere et opes et arma. Opes dico diuitiarū elynas pro eis faciēdo. Arma etiā oratio num ꝓs eis apud deū intercedēdo. Sic ergo cum fato istius mortui. i. cū morte vel purgatorio. seu cū diuina iusticia poterim⁹ decertare vel pacisci. Decernere bellare per orationē. Pacisci et concordare per elynarū largitionē. Ut et sic possimus dicere illud Esa. xxviij. Pepigimus fedus cū morte. et cū inferno fecimus pactū. Et ideo ad talem elemosynā mortuis impendendā scriptura inducit eccli. xiij. vbi dicit sic. Elemosynā paupis ne defraudes. et oculos tuos ne transferas a paupere. animam esurientem ne desperaveris. Fiat ergo elemosyna q̄ hac fouetur pauperum iactura. ¶ Quarto dico q̄ faF cienda est elemosyna quia hic deletur peccati pūctura Peccata eī per elemosynas redimētur. Unde nabuchodonosor fait dictuz Dan. iij. Peccata tua elemosynis redime. et iniquitates tuas misericordijs pauperū. Istō potissime pertinet ad seculares qui nō possunt vacare ad alia opera satisfactoria. s. orationem. lectionem cōtemplationem. q̄ vez isti per elemosynas debēt se saluare et pre ceteris pijs operibus insudare. Legitur enim in vita beati Anthonij q̄ dum ipse Anthonius iuit per deserta videre paulum primū beremitam. inuenit hominem equo innitum. cuius dato q̄ verba non intelligeret. sibi tamen viā ostendit. et statim fuga volucri aufugit. per desertum tandem inuenit in alio loco homunciones aduncis naribus. fronte cornibus asperata. qui ei dactilos porrigebat. a quo cum peteret quis esset? respondit. Mortalis ego sum vnus ex accolis beremi. le

gatione fungor. pro grege populi mei. vt cōmunem deū orem pro nobis precamur etc. Tunc etiam legitur dixisse Anthonius. De tibi alexandria bestie rp̄m loquuntur et homines ignorant. In his ergo notabo q̄ equo innixi ideſt viri lubrici et luxuriosi. homūciones vero. i. simplices et ignari in naribus deuotionis diminuti et cornibus bestialitatis muniti. solent sanctos et pauperes pre ceteris recognoscere et dactilos bonoꝝ terrenoꝝm per elemosynas largiri. et viam veritatis ipsi qui bestie sunt demonstrare. Et ꝓm reveritatē ista quottidie fiūt quia scilicet bestie melius loquūtur rp̄m q̄ homines. simplices et layci plus insistunt elymis q̄ clerici immo etiam ipſi layci viam vite de facto clericis ostendunt. et bene ogendo. male agentes clericos reprehendunt. Asina enim Balaam melius vidit angelū et eius gladiuz q̄ propheta et ideo a gladij itinere declinabat a quo tñ ꝓpheta balaam non cauebat. quē asina postea reprehēdit et ipsius insaniā increpauit. sicut dicitur Nume ri. xxij. Prophete enim ideſt ecclesiastici viri angelū. i. deum et gladiū sue dure sentētie nō videtur aduertere. et ideo nō curāt avia vitioꝝ diuertere. Asine vero. i. simplices et deū et eius gladium aduertunt et attendunt. Et ideo a mala via fugiunt et diuertunt. et sic de facto prophetas. i. clericos reprehēdunt Breuit ergo ista est veritas. q̄ sicut inter animalia femina magis vacant nutritioni fetuum et pullorum q̄ masculi. Sic vere inter homines seculares imbecilles et feminei plus solēt vacare nutritioni pauperum q̄ clerici vel prelati. Et in hoc quidē ipſi benefactunt et nos male q̄. s. peccata sua elemosynis redimunt. et iniquitates suas in misericordijs pauperum. Ut sicut dicitur Eccli. iij. Sicut aqua extinguit ignem sic elemosyna resistit peccatis. Faciamus ergo elemosynaz. q̄ hac deletur peccati punctura ¶ Quinto dico facienda est quia hac augetur bonoꝝ structura. Bona enim non solum spiritualia et eterna immo etiā tēporalia vel terrena per elemosynā augenk multiplicant̄ur et continuātur. Pone exemplū sivis de montibus salis in catbalonia qui exhausta ab incolis ibidem sal accipientibus et foueas magnas facientibus statim adueniente pluuia foueā replente. in naturam salis se vertente. ipſi montes reintegrātur. et in naturaz pristinā reuertūtur. Sic dicā de multis qui nō possunt tantū per elynas et per bonoꝝ suoꝝ cōmunicationez minui. quin vir tute diuina ipsos videm⁹ in diuitijs nō minui sed augeri. Narra si vis de simplici qui vnicam vaccam suam dedit ꝓ deo vt centū haberet. audito. s. verbo euangelico. Date et centuplū accipictis. Tandez mendicus factus: cū in domo regis cū alijs pauperib⁹ elemosynam peteret. in sero et in obscuro roganit deum q̄ ꝓ vna de centū vaccis suis lumē tūc tpis sibi daret Statim ergo cereus splendēs de celo descendit qui te tū palacium illuminauit. Quo audito rex ꝓpter veritatē euangelij nonaginta nouē vaccas sibi dari precepit. Per elynam ergo etiā bona tēporalia augentur. Unde hoc supra de dare in fine secūdi mēbri. De bonis vero eternis constat q̄ illa per elynas augētur et in infinitum multiplicātur. Elemosyna eī est semen de quo fructus eterne felicitatis succrescit. vnde Leo sup illud Lu. vj. ca. Date et dabitur vobis. Da inquit q̄ accipias sere q̄ metas sparge q̄ colligas q̄ uis enim nō habeas nisi q̄ acceperis. nō potes tñ nō habere q̄ dederis. fatuus eī est qui sibi nō vult esse perpetuū. q̄ extimat diligendū. Ideo cōsulitur Lu. xij. Vendite q̄ possidetis et date elemosynam. facite vobis sacculos q̄ nō veteraſcūt thesaurū indeficientē. faciam⁹ ergo elynam q̄ hac augetur bonoꝝ structura. ¶ Sexto dico q̄ faciēda est. q̄ hac cauetur penarum ꝑsura. Per elynam eī liberatur hō a pena tpali et eterna. Cōstat eī q̄ mīti rei liberant a penis dando munera iudicib⁹ vel eoꝝ amicis. Sic ergo si rp̄o in p̄sona pauperū elynas damus marime cuz isti sint ipſius amici specialissimi. cōstat q̄ apud eum gratias impetramus. et sic morte temporale et perpetuā euitamus vnde Thobie. xij. Elemosyna a peccato et a

morte li-

morte liberat. et nō patiet animas ire in tenebris. Ista ē eiū veritas q̄ quicquid fit pro rp̄o pauperi rp̄s sibi reputat esse factū. Iuxta illud Mathei. xxv. Quod vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. et ideo bene consulebatur cuidā qui non poterat ieiunare. q̄. s. quotiens ieiunū frangeret vnū pauperem secū vocaret ad comedendū. vt scz si ipsum dñs in iudicio argueret. q̄ in die ieiunabili comedisset. posset respōdere et dicere dñe tu mecum. De quodā etiā burgense duro et tenaci legitur Qđ cū quadā die cuidam pauperi importuno dedisset panē vnum. et eū despective pre tedio percussisset prouiciens sibi panē qui nocte tractus ad iudiciū. ꝓpondera uit pānis ꝓiectus cōtra oia mala sua: qui euangilās elemosynas multas fecit. et tandē tunicā propriā cuidam pauperi dedit. qui statim eam vendidit. sed postea apō emptorē cognita voluit. et se indignū dicebat. q̄ pauper eius tunica vteretur. Nocte eade vidit rp̄m ei⁹ tunica indutū. et euigilans aiebat. Ih eu mihi quilibet pauper rp̄s est. ego ergo volo esse rp̄s. volo esse pauper. Dibus ergo suis venditis et datis. scipm finaliter vendi fecit et precium ꝑogari. et in virū perfectū creuit. et multa pro eo miracula de⁹ fecit Bene ergo dico q̄ elemosyna faciendaest. q̄ hac cauetur penarum vsura. Septimo vero dico q̄ facienda est q̄ hac habetur celoꝝ pictura. s. gloria paradisi. Constat enim q̄ per elynas celū emit. et pro tēporali bono qđ datur celestis gloria promerek. Et ideo dicit Petrus rauē. in sermone quodā. Da pauperi terrā pro celo. numū pro regno. q̄ quod pauperi dederis hoc habebis. qđ non dederis habebit alter. Et ī bene dicitur Thobi. xij. Elyna a morte liberat. et ipa est que purgat peccata. et facit inuenire vitā eternā. Et p certo ista est veritas. q̄ ille qui hic dare non vult aliqd in persona pauperum ipſi rp̄e. nunq̄ se debet sperare aliquid ab eo recepturum in celo Et ideo sicut videm⁹ q̄ mercatores in alienis partib⁹ laborātes. quicq̄d acquirunt ad domū suam portantes ibidez recolligunt et reponunt Aues etiam ad nidos suos spinam solēt deferre. Et formice et bertij et apes solent illa q̄ foris acquirunt ad sua domicilia vbi habitaturi sunt reportare. Sic vere et nos si sapientes mercatores fuerimus bona que hic in ista aliena patria possidemus vbi tāq̄ peregrini transim⁹ ad domū nostrā. que paradysus ē per manus pauperū trasmittemus. vñ Aug. in quadaz epistola dicit sic. Si vis esse mercator optimus. fenerator egregius da qđ nō potes retinere vt accipias q̄ nō potes amittere da modicum vt accipias centuplū. cōmuta tēporalia cū eternis. Premittam⁹ ergo illuc per pauperes bona nostra q̄ ꝓm Crisſ. super illud Mat. vj. Nolite thezaurizare thezauros in terra etc. Stultitia ē illic relinquere vnde exitur⁹ es. et illic nō ꝓmittere quo iturus es. Illic ergo substātiā tuā colloca vbi te habere patriā cognoscis et sequitur Qui in terra thezauros collocat. nō habet qđ speret in celo. vt quid inq̄t celū respicis vbi nihil repositū habes. Quicquid pro anima tua dederis tuū est. quicquid reliqueris perdidisti. Sic ergo dico q̄ septē rōmbus elyne sunt faciendē. Unde infra de mia pietate. dare. erogare et similia etc.

Eloqui. Eloquium. eloquentia.

A Quia infra in ti. de loqui satis diffuse et hoc tractabo. ideo parū habeo dicere de locutionis materia loco isto. Nota ergo breuiter q̄ in scriptura sit mētio de eloquio diuino et humano. ¶ Primo ergo aliquid de diuino eloquio dicam⁹. Per eloquia eī dei intelligūtur proprie ꝺba sacre scripture quibus. s. ipse deus nobis loq̄tur. et quib⁹ nos debem⁹ credere sicut illis eloquijs que ore diuino ꝓmūtur. vnde Aplus Ro. ij. Loquens de populo iudeoꝝ dicit q̄ quidē credita sunt illis eloqa dei. Sicut enim in ps. dicitur. Deus emittet eloquium suum terre. velociter currit sermo eius. Breuiter ergo notabo q̄ eloquium dei ideſt sacra dei verba et diuina scriptura est credendum. tenendum legendū et frequētandum multiplici ratione videlicet. Quia

Viuificat morientes.
Justificat penitētes.
Letificat confidentes.
Tristificat metuētes.
Certificat cōtemplātes.
Rectificat operantes.
Flāmificat affectantes.
Dulcificat rp̄m degustātes.
Salnificat hosti rebellātes.

Dico ergo q̄ eloquiū dei morientes viuificat p gre restitutionē ps. Eloquiū tuū viuificauit me. Itē penitentes saluificat seu iustificat per virtutū reparationē ps. In eloquiū tu sticie tue. fac cū seruo tuo ꝭm misericordia tuā et iustificatiōes tuas doce me. Itē ꝓfitentes letificat p spem et ꝓlationē. seu p futurorū bonoꝝ reꝓmissionē ps. Letabor ego sup eloqa tua sicut qui inuenit spolia multa. Item metuentes tristificat per timorē et ꝓtritionem ps. Statue seruo tuo eloquiū tuū in timore tuo. Itē cōtemplātes certificat per doctrinā et institutionez ps. Iuxta eloquiū tuū da mihi intellectū. Itē opantes rectificat per prudentez gubernationē seu directionē ps. Gressus meos dirige ꝭm eloquium tuū. Item affectantes flammificat p desiderium et dilectionem. ps. Ignituz eloquium tuū vehementer et seruus tuus dilexit te. Et de ioseph dicit ꝭm ps. Eloquiū domini inflāmauit eum. Item rp̄m degustantes dulcificauit per deuotionē ps. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua. Itē q̄ hosti repugnātes tutificat ipſi aditorū et subuentionem. ps. Intret postulatio mea in conspectu tuo. ꝭm eloquium tuū eripe me. Et illud. Judica iudicium meum et eripe me. ꝓpter eloquium tuum. Et breuiter omnia bona possunt inueniri in eloquijs diuinis. Ista enim sunt eloquia casta. argentū igne examinatū probatū terre purgatum septuplum. Et ideo ꝑculdubio ista sunt meditanda. predicāda audiēda. et in corde perpetuo reponenda et ꝓseruāda. Meditanda dico ps. Preuenerūt oculi mei ad te diluculo vt meditarer eloquia tua. Predicandaetiam in ps. Pronūciabit lingua mea eloquiū tuuz q̄ oia mandata tua equitas. Audiēda insuper. prouer. iij. Fili mi ausculta sermōes meos et ad eloquia mea inclina aurē tuam. Conseruanda insuper et in cordibus absconděda. ps. In corde meo abscondi eloquia tua vt non peccem tibi. Istud est ergo eloquiū dei qđ est venerandū. ¶ Secūdo dico q̄ in venitur eloquiū humanū. quod est duplex. Unū insti quod est moderandū Sicut enim video q̄ flatus artificis in instrumento musico facit diuersos dulcificos sonos ꝓmi. Sic flatus et inspiratio tactus et admonitio spūssancti diuersa bonorum eloquiorū genera fideles homies facit loqui. sicut bene dicit Act.) q̄ apostoli loquebātur varijs linguis ꝓut spūssanctus dabat eloqui illis. Eloquētia enim est quoddā speciale spūssancti donū. quod ꝑculdubio valde necessariū est cuilibet oratori qui. s. predicādo docendo allegando. alijs habet loqui Teste enim Cassi. Eloquens est ille qui scit magna granditer. parua submisse et media dicere temperate: qui scit inuenire pre clare: nūciare magnifice: apte disponere. varie figurare. Ad motes ergo applicando dico q̄ in iustis inuenitur multiplex bonum eloquium. Videlicet Eloquium. Confessionis quo se debet fortiter accusare. Oratiōis quo deū debet dulciter reclamare. Missionis quo quilibet debet suauiter verba dare. Predicationis quo q̄q̄z debet vtiliter informare. Eloquium gratiarum actionis quo debz deū baliter laudare et cōmendare. De eloquio confessionis sup fi accusatiuo dicitur Job. x. Dimittam aduersum me eloquium meum loquar in amaritudine animē mee. De eloquio orationis dei et sanctorum deprecatiuo dicitur Job. v. Ꝓbrem dominū deprecabor. et ad deum ponaz eloquiū meū. De eloquio respōsionis cuilibet dulciter satisfactiuo dicitur. gene. xlix. Ꝓceptalim seruo emissus dans eloquia pulcritudinis. Et Canti. iij. dicitur. Sicut vitta coccinea labia tua et eloquiū tuum dulce. Et in ps. Erunt vt cōplaceant eloquia tua. De eloquio predicationis aliorum vtiliter informatiuo. dicitur illud. Eccli. xxxix. Tan q̄ imber mittet eloquia sapiētie sue et Deu. xxxij. Concrescat in pluuia doctrina mea. fluatve

ros eloquiū meū. De eloqo aūt gratiarūactiōis diuine laudis emissiuo ⁊ de ꝓptiuo dr̄i ꝑs. Jocūdū sit ci eloquiū meū ego ꝙ delectabor i dño. Jstō ē ergo eloquiū iusti qō ē moderādū ¶ Sz adhuc dico ꝙ iucmk eloquz impiū quod est refutandū. Et sic dico ꝙ est eloquium.

Derisionis. De eloquio derisorio dr̄ Job. vj. Ad in
Jactationis. crepandū tm̄ ꝛba ꝓcinnatis ⁊ invēto
Detractionis. ꝛba pfertis. De eloqo iactatorio dr̄.
Simulationis. iob. xxix. Verbis meis addere nihil au debāt ⁊ sup ipos stillabat eloquiū meū. De eloquio ꝙ
B detractorio dr̄ esa. xxix. Et erit ꝙſi phitonis de terra vox tua ⁊ de humo eloquiū tuū musitabit. De eloquio aūt simulatiōis seu ypocritice fictiōis dr̄ ibidē esa. xxix. Humiliaberis de terra loqueris ⁊ de humo audiet eloquiū tuum. Sic ergo patet. ꝙ est eloquium impij iusti et dei Vide de loqui. vox. verbum ⁊c.

Elongare. Vide vbi longe. delonge. alonge.

Emere. Cum emere nihil aliud sit ꝙ aliquid ac quirere ꝓ precio mediante possumus nota re et dicere. ꝙ in scriptura inuenitur Emptio.

Dei que est speciosa — Emit de⁹ hūanas aias scipz
Justi q̄ est virtuosa. — tribuens Emit iust⁹ ⁊ tutes
Impij que est vitiosa. — optimas se culpis exuens.

Emit impius merces vilissimas se culpis imbuēs. Est ergo emptio qua de⁹ emit hūanas animas. Et ista pro certo nihil aliud est ꝙ hūani gñis redēptio. q̄ semetipz dedit ⁊ morti exposuit ꝙ eo habēdo. emēdo ⁊ redimēdo Jstud em̄ fuit ꝓcium nimis carū. cui⁹ valor in infinituz mercīū valorē excedit ꝛz hoc fecit ⁊ amorē suū erga nos declararet ⁊ nos sibi ad antidotū obligaret. Et tō q⁹ tā charitatiue fuim⁹ empti. debem⁹ emptorē nr̄m summe diligere ⁊ne in seruitutē pristinā labamur summopere precauere. Elephas em̄ suū liberatorē de fouea diligit. Et panthera suū bñfactorē agnoscit. Cū ergo de⁹ de fouea pcti ⁊ seruitute dyaboli nos emerit et libertati restituerit valde debem⁹ ipm̄ diligere. j. Cor. vj. Empti enim estis ꝓcio magno glorificate ⁊ portate deū i corpe vestro ⁊etiā ab oī seruitute pcti decetero ꝓcaueret, etiā abstinere. j. Cor. vij. ꝓrecio empti estis. nolite fieri serui. Jsta est ergo emptio q̄ de⁹ emit nr̄as aias q̄ est emptio ꝓcio sa. S⁹ de hoc vide infra de redimere et de ꝓcio. ¶ Scdo dico. ꝙ est emptio q̄ iust⁹ emit merces optimas. ⁊ ista p culdubio nihil aliud ē ꝙ bonor̄ operū exercitatio. Hō em̄ qñ bñ operat cū deo cōtrahit et ꝓciū soluit. quo dei beneuolētiā ⁊ gr̄am in pñti. ⁊ gloriā i futuro emit. vnde Aug. in pſona xp̄i dicit sic. Venale habeo q⁹ pauperta te, emi. Emam⁹ ergo terra celū pauperate regnū: labore requiē morte vitā. ⁊ iō scriptura vocat nos ad talē virtuosam emptionē faciēdā di. esa. lv. Dēs sitientes venite ad aquas. ꝓperate emite et comedite. Et si petis q̄ sunt illa emenda et per bona opera a deo vendicanda ⁊ acquirenda. Respondeo ꝙ tu debes emere.

Charitatis ignículum qui semp ardeat. — Emam⁹ er
Veritatis spectaculū q⁹ semper luceat. — go caritatez
Pietatis cenaculū q⁹ fratres foueat. — sp ardentem
firmitatis tenaculū q⁹ semp maneat. — apo. ij. Sua
Benignitatis riuulū q̄ xp̄m inulceat. — deo tibi eme
Jocunditatis poculū quo sp gaudeat. — re. aurū igni
Eternitatis ozculū qui semp floreat. — tū ꝓbatū. vt
locuples fias ⁊ indumētis albis induaris. Jtē emam⁹ veritatē clare lucentē. Veritas ei ⁊ sapia emit. qñ studēdo. legēdo ⁊ audiēdo. interrogādo ⁊ inuestigādo. ad acq̄ sitionē ipſi⁹ laborak. De quo puer. xxiij. Veritatē eme ⁊ noli vēdere sapiam. ⁊ doctrinā ⁊ itelligētiā. Jtē emam⁹ pietatē pauperes fouētē. Mar. vj. Eūtes emam⁹ ducē tis vxarijs panes ⁊ dabim⁹ his māducare. Jtē emam⁹ firmitatē, sp manentē. vij. Re. xxj. Emātur ligna ⁊ lapides ad instaurādū templū. Jtē emam⁹ benignitatem xp̄m demulcentē. Marci. xvj. Emerūt aromata vt veniētes vngerēt iesum. Jtē emam⁹ iocūditatē i deo gaudētē Esa. lv. Emitte absq̄ argēto ⁊ villa ꝓmutatiōe vinū ⁊ lac Vinū em̄ letificat cor hois Jtē emam⁹ felicitatē sp abū dantē. s. glorīā paradysi q̄sq̄ ē thesaur⁹ ⁊ margarita in agro celi. quē qui inuenit hō absc̄ōdit ⁊ emit agrū illū ⁊c. Matth. xiij. Vñ de sagaci multere dr̄ Puer. ly. Cōsiderauit agrū ⁊ emit illūm. Jsta est ergo emptio q̄ iust⁹ emit merces optimas. ¶ Tertio dico ꝙ est emptio vitiosa q̄ impi⁹ emit opes pessimas. Et ista nihil aliud ē ꝙ pctm̄ Hō em̄ peccādo cū dyabolo ꝓtrahit ⁊ ab ipso ꝓcio mūdi delectabilia, tandē inferni terribilia emit. Siue ci agak de emptionib⁹ auaroꝝ de qua puer. xx. Malū ē malus est dicit oīs emptor. siue de emptione symoniacoꝝ. q̄. s. emūt spūalia ⁊ bñficia de q̄ Mar. xj. dr̄. ꝙ xp̄s cepit ejicere vēdentes ⁊ emētes de tēplo siue de emptiōe quoz̄libet pctōrū q̄. s. seipos dāt dyabolo ⁊ ab eo emūt delectabilia. Hūdi dicētes illud. Sen. xlvij. Eme nos i seruitutē. ista tm̄ est vitas ꝙ ex tali emptiōe mors eterna seq̄tur ⁊ dānatiōis lucrū ⁊ ꝑmū reportak vñ Lu. xvij. Emēbāt ⁊ vendebat. ⁊ venit diluuiū ⁊ iuoluit oēs. Sic ergo ptz quō iucmk emptio impij q̄ ē vitiosa iusti q̄ ē ꝓtuosa dei q̄ est ꝓciosa. Vide de vēdere et vbi mercator ⁊c.

Eminere. eminens. Eminere dr̄ q̄si extra manare vel extra manere. Est aūt eminētia idē qō notabil apparētia vñ inuenik, eminētia interior exterior supior inferior Justi em̄ eminent i vtutib⁹ interioribus figurati i domo salomonis q̄ cedro intrinsec⁹ vestiebak. bñs curuaturas ⁊ iūcturas ⁊ celaturas eminentes. Principes ⁊ platani eminent in potētijs exterioribus vñ de Saule dr̄. j. Re. ix. Jpe ab humero sursuz sup oēs alios eminebat. et Mee. viij. Aperuit esdras libū coram oī pplo. sup vniuersum q̄ppplm, eminebat Jtē eminent i excellentijs sup alios vñ de btis dicit ꝑ ipsona dei. Sup mōtes excelsuz ⁊ eminentes. i sublimi mōte isrl plātabo illū. exec. xvij. Mali eminent⁹ i fallacijs deterioribus vnde de pctōre ꝑt dicit illud. j. Mac. vj. Vidit Eleazar bestiā que erat eminēs super ceteras bestias ⁊c. Vide de excellentia ⁊c.

Emittere. Nota ꝙ emittere idez est qō extra mittere. Et ꝑt referri ad boiez et ad deū. est em̄ emissio hūana ⁊ emissio diuia. ¶ Primo dico ꝙ est emissio hūana q̄n hō ab interioribus cordis affectionē aliq̄ bonū op⁹ extra mittit ⁊ effundit. Sicut em̄ aliq̄ arbores sūt q̄ interi⁹ multū hūt de humore gūmoso intrīn ꝙ ipz solēt exteri⁹ emittere stillare sicut ptz de pinu ⁊ de thure. Sic ve illi q̄ sunt iteri⁹ pleni liquore pietatis gr̄e ⁊ deuotiōis dñt illō exteri⁹ emittere cōsidere p elemosynarū largitiones ⁊ p bonorū operū executiones Esa. lvij. Emissiones tue paradysus malorū punicorū. De medulla em̄ arboris flores fruct⁹ ⁊ folia emittūtur ex quib⁹ hoies pascūtur. q⁹ ve lrīm flores bone affectionis fruct⁹ bone opationis. folia sane locutiōis. de interioris cordis medulla emittunt. ex quib⁹ exteriores homines spūaliter recreātur. ⁊ etiā tēpaliter nutriūtur fons em̄ ꝓtinue emittit aquā. sol continue emittit lucez Lapis qui enidros dicitur continue emittit lacrymas. et voluntarie emittit liquorez rosa norone emittit odorem. Sariosilium etiā si premitur emittit sudorez. Sic vere bonus ⁊ perfecti continue debent emittere et effundere lucem eruditionis aquā pietatis ⁊ passionis lacrimam cōpunctiōis. Sapi. vij. Primā vocem silem oīb⁹ emisi plorans. Etiā debet liquorez elemosynarū ⁊ pietatis volūtarie et prompte emittere odorem bone fame diffundere et, sudorem doloris et compassionis super aliorum miserijs desudare. De ista ergo emissione multa possunt exēpla adduci. Sed pauce sunt autoritates ideo omitto. ¶ Secundo dico ꝙ est emissio diuina vbi possum⁹ breuiter notare ꝙ deus emittit idest ex se mittit et fundit. Deus enim emisit nobis filiū ad redimendū spūm ad renouādū. Gram ad viuificādū sciam ad informādū penā tpalem ad castigandū penam eternā ad cōdemnādū malos de mūdo ad occidendū bonos. de corpe ad premiādū. ¶ Emisit dico filiū ad redimendū B Sicut enim pecunia, et thesaurus de arca seu de bursa emittitur vt vendita hereditas, redimak. Sic vere deus pater de throno paradysi filiū p incarnationez emisit. ⁊ sic hoiez

et sic hoiem venditū restituit et redemit. Figuratus in noe. Gene. viij. Qui emisit columbā de arca que, tandez cū ramo oliue ad eū rediit et cessationē diluuij designauit. q⁹ ve colūba xp̄s a noe. i. a deo patre de arca paradysi emissus. iterū ad patrē per ascensionē rediit. et ramum oliue. i. hūanitatē assumptā secū portauit ⁊ diluuiū dānationis ⁊ mortis cessasse ꝓnosticauit. Jō ꝓcebat hūanū gen⁹. Emitte manū tuā de alto, eripe me ⁊ libera me de aqs vt dr̄i ꝑs. Emisit ergo filiū ad redimēdū. ¶ Emittit spūm ad renouādū. spūs ci. i. vent⁹ ⁊ marie fauoni⁹ vel austrak terrā facit germiare florere. s. ⁊ virere. Et sic vere spūs a deo infusus ⁊ emissus facit terrā. i. pctōrē p gr̄az reuirere. ⁊ ab ātiqua ꝙsuetudine p puersionē pcuit⁹ renouariv̄ ꝑs. Emitte spūm tuū ⁊ cre. ⁊ re. fa. ter. ¶ Emittit gr̄az ad viuificādū Sicut ei pellican⁹ p emissionez sanguis sui pullos suos viuificat sic ve de⁹ p emissionē sanguis i passiōe. ⁊ gr̄e sue mie largitiōe viuificauit spiritualiter mortuos pctōres vñ zac. ix. Tu aūt i sanguie testi tui emisisti vinctos tuos de lacu i quo nō erat aq̄. Jpe ei emittit fontes i pualles⁹ sicut dr̄i ꝑs. ¶ Emittit doctrinā ad erudiēdū q⁹ sicut a celis lux nobis cōtinue emituk. a qua tenebrar̄ obscuritas effugak. Sic vere a deo lux fidei ⁊ scie fuit emissa inspirata ⁊ infusa per quē a mūdo fuit error̄ obscuritas effugata ꝑs. emitte lu. tuā ⁊ veri. t. ⁊c. ¶ Emittit penā tpalez ad castigādū. Sicut ei man⁹ ꝑris de sinu emittit vt delinquēs puul⁹ feriak sic de⁹ duricie pene tpalis emittit ex q̄ puulos suos castigat sepi⁹ atq; ferit. vñ eccle. xxxiij. Ab altissimo fuit emissa visitatio. ¶ Emittit penā eternā ad pdēnādum q⁹. s. ipe emittit sagittā ⁊ gladiū mortis vt i iferno feriat pctōres ꝑs. Emitte sagittas tuas ⁊ turbas eos. ¶ Emittit malos de mūdo ad occidēdū. q⁹. s. sicut bos pinguis de stabulo educit ⁊ mittit ⁊ i macello occidak. Sic de⁹ mittit pctōres de hoc mūdo vt i macello iferni ipos occidat gen̄. iij. Emisit eū de paradiso voluptatis. isti sūt ei sicut ⁊ feces q̄ de vētre hui⁹ mūdi emissē i cloacā iferni ꝓiciūtur. sicut Mat. xv. dr̄. Jn ventrē vadit ⁊ p secessum emittitur. ¶ Emittit bonos de corpe ad ꝓmiandū. Jxta illud. ioh. x. Cū emiserit oues suas añ eas vadit.

C ¶ Sed si vis alio mō distinguere. dic ꝙ ē emissio diuina humana et mundana. Diuina. Emissio nostre.

Redemptionis. — Jgr̄ dico. ꝙ de⁹ emisit filiū ad mun
Conuersionis. — dū redimēdū. Cōstat ei ꝙ dns ꝑ fi
Purgationis. — liū suū ꝓpetuo gñat ⁊ emittit q̄tuz
Directionis. — ad diuinā gñationē. Jpz aūt tpaliter
Correctionis. — i mūdū emisit. i. misit p beatā icarnationē. ad hūani gñis redemptionem. ⁊ de hoc esa. xvj. dr̄. Emitte.
Salutationis.
Emisit insuper.
filiū vt nos redimeret. — agnū dns dñatorē terre ⁊c xp̄m vt nos puerteret. — tra deserti ad mōtē filie syon
Aquā vt nos ablueret. — Jtē de⁹ emisit spūm ad mūdū
Lucē vt nos dirigeret. — renouādū. sicut ci p spūm seu
Virgā vt nos corrigeret. — vētū australē qñ sup terraz
Dextrā vt nos eriperet. — emittit flores ⁊ folia generātur ⁊ terre facies renouak Sic p emissionē spūs sanctus in hoies fit xp̄tus gñatio. ⁊ moralis exñtie renouatio ꝑs. Emitte spūm tuū ⁊ cre. ⁊re. fa. ter. ¶ Jtē emittit de⁹ aq̄m s. gr̄e ad culpas abluēdū ꝑs. Qui emittis fontes i pual lib⁹ inter medū mōtū pr̄ā sibūt aq̄. ¶ Jtē emittit ⁊ lucē. s. scripture ad mūdū dirigēdū ⁊ illuminādū. ꝓstat ei ꝙ fides ⁊ scriptura a deo fuit imediate emissa. ⁊ mundo spiritual⁹ reuelata. ꝑs. Emitte lu. tuā ⁊ vtatē tuaz iha me deduxerūt ⁊c. ¶ Jtē emittit ⁊ vgā. s. iusticie ad mūdū corrigēdū et puniēdū. Justicia ei diuia nūc dr̄ virga. q⁹ emittit ad benignā correctionē ꝑs. Virgā xp̄tutis tue. emit. ⁊c. Jn iudicio vero finali dicet sagitta q⁹ tunc emittet ad malor̄ occisionē ⁊ dānationē. ꝑs. Emitte sagittas tuas ⁊ ꝓturbas eos. Talis emissio fuit facta qñ ⁊us emisit adā de paradyso post pctm̄ gen̄. iij. Jtē dns emittit manū suā. s. dexterā mie ad nos saluādū ⁊ liberandū Ezec. viij. Emissa fuit tudo man⁹ apphēdit me i cincino capitis mei ⁊ ele. ⁊c. Talez aūt manū diuie mie petebat dō in ps. di. Emitte manū tuā de alto. eripe. et li. me de aqs mul. Talis ât emissio mie facta ē qñ xp̄s captiuos de inferno emisit et liberauit de quo zach. ix. Tu aūt in sanguie testi tui emi. vin tu. de lacu. Jsta ē ergo emissio diuia. ¶ Jtē adhuc iuenitur emissio hūana. Justi⁹ enim emittit bona ipa faciēdo ⁊ pducēdo sicut. s. bona arbor q̄ emittit exteri⁹ bonos fruct⁹. De quo Can. iij. Emissiones tue paradysus ma. pu. cū. po. fru. Emittit etiā a se mala ipa reliquēdo ⁊ delcrēdo. ⁊ etiā malos societatē eor̄ fugiēdo ⁊ declinādo. sicut ꝓcipitur ꝙ hirc⁹ q̄ porta bat pctā ⁊ malas. impcationes ppli i desertū emittebak. et deuozād⁹ a feris dimittebatur. sicut dr̄ Leu. xvj. qz re uera hircos. i. luxuria fetētes. illos etiā q̄bus alij iprecatur. mala oīb⁹ displicētes. pctā etiā alior̄ p imitationē hūtes ⁊ possidētes. debem⁹ a nobis emittere. ⁊ cor̄ socie tatē dimittere ⁊ vitare. hiere. v. Eq̄ amatores i feminas ⁊emissarij facti sunt. ¶ Ultimo dico ꝙ iuenitur quedā emissio mūdana. et ista ē illa q̄ mūd⁹ pctōres finaliter emittit ⁊ ejcit i ifernū. sicut emittūtur stercora in latrinā Mat. xv. Dñe q⁹ i os itrat in ven. vadit ⁊ i secessū emittitur. Jsta ē etiā illa q̄ mali emittūtur a deo tāq̄ reprobi ⁊ inutiles. ⁊ vitijs ⁊ demonib⁹ exponūtur. De quo ꝓtest dici illud Apocal. vj. ꝙ stelle ceciderunt de celo. sicut fic⁹ emittūt grossos suos. Sic ergo dico ꝙ est emissio mundi iustit dei.

Emulari. emulatio. Nota ꝙ emulari q̄ñq; sumik ꝑ iui A die malignitate. ⁊ q̄ñq; ꝑ amoris ī̄fimitate. q̄ñq; ꝑ zelo tipie a cerbitate. Sumitur dico ꝑ iuidie malignitate ⁊ sic sumik eccle. xxxvij. vbi dr̄. Ab emulatiōb⁹ te absconde cōsiliū. ⁊ Gal. v. vbi dr̄. ꝙ opa carnis sunt īmūdicia ⁊c. sequtur. Emulatiōes ꝓcitatiōes. ire. rixe iuidie. Sumitur etiā ꝑ bona amoris ītegritate ⁊ sic dr̄. j. cor. xij. Emulamini charismata melioza. ⁊. j. cor. xiiij. Emulamini spiritualia. et Aplus dicebat. ij. cor. xj. Emulor ei, ꝙs dei emulatiōe ⁊c. Sumitur insup ꝑ zeli vloze seu acerbitate ⁊ sic q̄ñq; sumitur ꝑ bono zelo q̄ puenit ex iusticia sicut Paul⁹ dicebat de seipo. Gal. j. Habūdanti⁹ emulator exsis paternar̄ traditionum. qō etiā docet scriptura. s. Mac. ij. vbi dr̄. Emulatores estote legis Cuius mōi emulator ⁊ zelator fuit multotiēs ipe de⁹ q̄. s. more zelotipi furibūde aīaduertit. sicut vir i vxorē qñ vidit ꝙ alijs se cōiungit: in filios isrl: quos sibi mrimonialiter ꝓlūerat. cū idolis fornicari videbat. vñ iosue. xxiij. dr̄. Dñs em̄ sanct⁹ ⁊ fortis emulator ē. Deu. iij. Dñs de⁹ tu⁹ ignis cōsumēs dns emulator. Q̄ñq; ꝛo sumik emulatio ꝑ malo zelo qō ꝓuenit ex neḡcia Et sic sumitur zelus ⁊ emulatio ꝑ malo zelo, ꝙsperitatis ⁊ gr̄ie pctōr̄ ⁊ isti fit qñ q̄s dolet qz nō ē filius pctōr̄ i ꝓsperitate mūdana ⁊ qñ desiderat appetit talis eē sicut ipi: ⁊ quo dr̄ puer. xxiij. Nō emulētur cor tuū pctōres. Jz in timore dñi esto tota die. ⁊ in ps. dr̄. Noli emulari i malignātib⁹ neq; zelaueris faciētes iniq̄tatē: qñ tāq̄ fenū velociter arcescet: ⁊ sapiens dicit alibi. Nō zeles gl'iam ⁊ opes pctōris: nescis ei qñ vētura sit ipis⁹ subuersio. Q̄ñq; etiā sumitur emulatio ꝑ indiscreto zelo q̄ puenit ex iperitia. ⁊ hoc ē qñ q̄s nimis seuere zelat ꝑ diuina lege custodieda. vl ꝑ bono religiōis ⁊ hmōi. Et qñ nimis exasperat alios p iusticia. de talib⁹ dr̄ Ro. x. Emulationē dei habēt. Jz nō sm scientia. ⁊ ideo bñ docet apls Gal. iiij. dr̄. Bonū emulamini. in bono semper ⁊c. Vide de zelo.

Emortuus. Vide infra de morte.

Emundare. emūdatio. Vide infra de mūditia A

En. Nota ꝙ istō aduerbiū en qñq; signat idē qō ꝑ certo. seu idē qō vere vel certe. qñq; etiā signat idē qō ecce. Est em̄ aduerbiū demōstrādi signat ei, rem certā demōstrabilem atq; verā. Propositiuo enim demonstratiua ita est certa et vera ꝙ impossibile est alit se habere. Dicamus ergo ꝙ en potest dici.

De dei veritate infallibili — Pio ergo dico ꝙ ꝑ en
De iuste bonitate pdurabili. — possum⁹ demonstrare
De ipijvolūtate obstinabili. — cōmendare ⁊ predicare

dei xp̄itatē infallibilez. De⁹ em̄ sume ē demonstrabil. qz q̄cq̄d in eo est. totū ē verū inuariabile atq; certum. Et sic

Universidad de Deusto
Biblioteca

nota ꝙ per en demonstratur.
Sua clemẽtia cũctos reficiẽs.
Justitia scelera puniens.
Sua potẽtia nũq deficiens.
Sua pñtia bonos eripiens.
Sua sciẽtia suos eruditens.
Sua amicicia bonos allicies
Demõstrat dicto ꝑ en dñi clemẽtia qua cũctu reficiũt. deu. j. En inq̃t tradidi vobis terrã ingredi mini ⁊ possidere eã

Itẽ demõstrat ꝑ en dei iusticia qua scelera puniũtur. vñ de vẽditiõe ioseph in egyptũ dixerũt ipi vẽditores fratres sui illõ genꝫ. xlij. Peccauim⁹ in frarrẽ nr̃m ⁊c. seq̃tur. En sanguis ei⁹ exq̃rit. Itẽ demõstrat ꝑ en dei potẽtia q̃ cũcti pficiũtur ⁊ sic dr̃. Deu. x. En dñs dei tui celũ ẽt celũ celi ⁊ terra ⁊ oia q̃ i eis sunt. Itẽ demõstrat ꝑ en dei pñtia qua boni eripiunt. vñ iudi. iij. de Delbora legit dixisse barach. Nec ẽ inq̃t dies qua tradidit dc⁹ sisarã i manꝰ tuas. en ipe ẽ ductor tuꝰ sequit ꝙ p terruit dñs sisarã ⁊ curruꝫ ei⁹. Itẽ demõstrat per en dei sciã qua cũcti eruditur. vñ sapia increata. i. ipe deus dicit puer. j. Cõuertimini ad correptionẽ meã. an proferã vobis spm̃ meũ. ⁊ ofidã vobis ꝟba mea Itẽ demõstratur ꝑ en dei caritas ⁊ amicicia q̃ sancti alliciuntur Et sic ꝓsona deuote aie dr̃. Cañ. ij. En dilect⁹ mi⁹ loquit mihi. surge ppera amica mea. Sic ergo patꝫ quõ ꝑ en demõstrat dei ꝟitas infallibilis. ¶ Scõo dico ꝙ ꝑ en demõstrat iusti bonitas ꝓmẽdabilis. Et sic dico ꝙ iusti per hanc dictionẽ en solent iuste demõstrare.

Sue nature fragilitatem
Sue miserie calamitatẽ.
Sue insufficiẽtie ignauitatẽ.
Sue intelligẽtie sagacitatẽ?
Sue molestie aduersitatẽ.
Sue diligẽtie sedulitatẽ.
Dñditur ergo ꝑ en nr̃a fragilitas natural. vñ Jacob dr̃. Gen. xlix. En morior in sepulcro meo sepelite me. ⁊ genꝫ. xl viij. dr̃ en ego morior et erit dñs vobiscũ. Itẽ ꝑ en oñdit nr̃a calamitas tpalis genꝫ. xlviij. En oẽs serui sumꝰ. Itẽ ꝑ en oñdit nr̃a ignauitas ꝓsonalis. Et de hoc dicebat ipse moyses suã insufficiẽtiã recognoscẽs ⁊c. vj. in fi. En incircũcisus labijs suꝫ quõ audiet me pharao. Itez ꝑ en oñdit nr̃a sagacitas ꝛtual. vñ Deu. iij. En ppꝫ sapiẽs ⁊ itelligẽs magna Item ꝑ en oñdit nr̃a aduersitas mũdialis. Et sic dicebãt filij israel ab egyptijs se flagellari. exo. v. En famuli tui flagellis cedimur. ⁊ iniuste agit erga ppm̃ tuuꝫ Itẽ ꝑ en itelligit nr̃a sedulitas spalis illa. s. sedulitas qua iusti dei seruicio se mãcipant. ⁊ q̃ erga deũ ꝑ devotionẽ vacãt. De q̃ Cañ. ij. En lectulũ salomonis. lxx. fortes ambiũt ex fortissimis isr̃l oẽs tenẽtes gladiũ ꝓpter timores nocturnos. Fortes ci isr̃l. i. viri iusti i lectulum paradisi vbi salomõ xps tacet. ꝑ devotionẽ ãbiũt et gladios orõis ꝓtinne secũ ferũt. Ptz ergo quõ i scriptura ꝑ en demõstrat iusti bonitas ꝓmẽdabil. ¶ Tertio dico ꝙ ꝑ en demõstrat ipiũ prauitas detestabil. Et sic nota ꝙ inuenit. En.

Gulositatis.
Calliditatis
Mendacitatis.
Loquacitatis.
Crudelitatis.
Future aduersitatis
Breuit ei pctõres oẽs videtur dicere en. i. ecce hoc est dictũ ꝙ cito ⁊ indelibe rate vult ꝓicere mala sua Ptz i voracib⁹ atq̃ gulosis q̃ figurati i esau ꝓpter cibũ sua ꝓmogenita dãte qui dicebat. gen. xxv. en morior. sup. nisi stati comedã. et q̃d ꝓderũt mihi ꝓgenita mea? Ptz i callidis ⁊ malitiosis figurati in ullis gabaonitis q̃ ad astruendã suã malitiã dicebãt Josue. ix En panes q̃n egressi fumus calidos sumpsim⁹ ⁊c. Ptz in mẽdacib⁹ atq̃ adulatoribus figurati i illis falsis ꝓphetis q̃ alter alteri⁹ dolũ ꝓfirmãs fallacia regi dicebãt de quo. ij. para. xviij. En verba oĩm ꝓphar̃ vno ore bona annũciãt regi. Ptz de loquacib⁹ atq̃ ꝟbosis. q. s. fine deliberatione loq̃ volũt De quo Job. xxij. dicebat helyu inuenis ꝟbosus. En vẽter me⁹ q̃si mustũ absq̃ spiraculo q̃ lagunculas nouas dirũpit. Ptz ⁊c crudelib⁹ ⁊ furiosis. q. s. i ꝓmptu ⁊ sine ꝛliberatione ad iurias ꝓrumpũt. In quor ꝓsona dr̃. Tre. ij. Fremuerũt dẽtib⁹ ⁊ dixerũt ꝛtuoza bim⁹. En hec ẽ dies quã expectabamus inuenim⁹ ⁊ vidim⁹. De tribulatis ꝟo ⁊ calamitosis q̃b⁹. s. eterna aduersitas subito accidit. põt dici illõ q̃ de aman superbo dicit. Hester. vij. En lignum quod parauerat marõ. stat in domo eius. sequitur Appendite eum in eo. suspensus est ita ꝙ ⁊c. Vide de Ecce supra.

Enarrare. Vide infra vbi narrare.

Eneus. Vide infra vbi es eris.

Enim. Cum eniz sit aduerbiũ assertiuũ videtur ꝙ sicut supra de ante dictũ est sup ⁊ eius. A potest, oẽm affirmationẽ seu certitudinẽ ꝛsignare Dicã ergo ꝙ ꝑ istud aduerbiũ asserit ⁊ firmat ⁊ certificat aliq̃d q̃ spectat ad deũ aliq̃d q̃ spectat ad iustũ aliq̃d q̃ spectat ad impiũ aliq̃d q̃ spectat ad diabolũ. aliq̃d q̃ ad mundũ. aliq̃d q̃ ad infernũ aliquid q̃ ad paradysum. Et sic notabis ꝙ inuenitur. Unum enim.

Summi creatoris
Justi viatoris.
Dani peccatoris.
Hostis fraudatoris.
Mũdi receptoris
Cecivoratoris.
Celi receptoris
Ꝑro ergo dico q̃ ẽ vnũ. n. q̃ ꝓpti nct ad deũ sũmũ creatorẽ. Nihil ei ẽ certi⁹ aut verius ipso deo. ⁊ iõ q̃cq̃d ꝛeo ꝓt dici. ꝛe ⁊ certe põt asseri ⁊ firmari. Ipe ei ẽ via ⁊ ꝛitas ⁊ vita et iõ ipm possumus tã q̃ viã perambulare tã q̃ veritatem annunciare. tan q̃ vitam participare. Igit dico ꝙ istud aduerbium enim Affirmatur de dei.

Essentia.
Potentia
Clementia.
Scientia.
Mestitia
Justicia.
Misericõia.
Munificẽtia
Igit dico ꝙ ꝑ ei affirmat dei eẽntia q̃ ꝑ sistit imutabil. vñ de deo dr̃ Dañ. vj. Ipe ei de⁹ viues ⁊ etern⁹ i secula ⁊ Dala. iij. dr̃. Ego. n. dñs ⁊ non mutor. ⁊ Jo. viij. Ego ei ex deo pcessi ⁊ veni. ¶ Itẽ ꝑ ei ꝓdicat dei potẽtia q̃ ꝑsidet impialiter. j. para. xxix. Tua ẽ ei dne magnificẽtia. ptãs. glia ⁊ victoria. ⁊. j. Re. ij. dr̃ Mõ est sanct⁹ vt est dñs. nec̃ ei alꝰ de⁹ extra te. nõ est fortis sicut de⁹ nr̃. seq̃tur. Dñs ei sunt cardines terre ⁊ Eph. ij. dr̃. Ipsi⁹ ei factura sumꝰ. ¶ Itẽ ꝑ em̃ declarat dei clemẽtia, q̃ succurrit incessabiliter. qz reuera iste ei fuit clemẽs carnez assumendo Lu. ij. Ecce ei annuncio vobis gaudiũ magnũ qz natꝰ est vobis saluator mũdi Est etiã clemens culpas remittendo Mat. j. Ipe em̃ saluũ faciet ppm̃ suũ a pctis eoꝝ. Est insuper clemens penas minuendo seu i penis ⁊ tribulatiõib⁹ subuenẽdo ⁊ adiuuãdo ꝑs. Ecce ei de⁹ adiuuat me ⁊ dñs susceptor est aie mee. alibi. Ab ipso ei salutare meũ. ⁊ ipe rex me⁹ ⁊ salutaris me⁹ susceptor me⁹ nõ mouebor ãplius ¶ Item ꝑ ei ꝓmendat dei scia qua agnoscit infallibiliter. Mãlite ei. s. de⁹ ver⁹ ⁊ certꝰ nouit ꝓterita ⁊ futura. intrinseca ⁊ extrinseca supiora ⁊ inferiora tpalia ⁊ eterna. Unde de ipso dr̃ Sap. viij. Sobrietatez ei ⁊ prudentiã docet ⁊ iusticiã ⁊ virtutez. seq̃tur. Scit ꝓterita ⁊ de futuris estimat. scit versutias sermonũ ⁊ dissolutiões argumentoꝝ signa ⁊ mõstra scit afi q̃ fiant. Et breuiter. Iste ei nouit oia ⁊ ipa cordis intima ⁊ secreta. ꝑs. Ipse ei nouit abscõdita cordis. ¶ Itez ꝑ ei deplorat dei mestitia q̃ mouit miserabiliter. s. in passiõe. vñ Luc. xviij. Tradet ei gentib⁹ ⁊ illudet ⁊ flagellabit ⁊ ꝓspuetur ⁊ occident eũ ⁊c. ¶ Itez ꝑ ei designatur dei iusticia q̃ affligit valde seueriter. vñ ꝓpter seueritatez sue iusticie ipe ei de⁹ ꝓgatur ignt. Mal. iij. Ipe ei q̃si ignis ꝓflãs: ⁊ q̃si herba fullonũ. Istũ potissime appebit i die iudicij q̃n verificabitur qđ seq̃tur, ibidez. Ecce ei dies veniet succensa q̃si camin⁹. ⁊ erunt oĩes supbi ⁊ oẽs facientes ipietatez stipula ⁊ iflãmabit eos. Mã in iudicio ab isto em̃ ipij pcutientur ⁊ iferni supplicijs exponent. Esa. xxx. A voce ei dñi pauebat assur q̃ pcussus. ¶ Itez ꝑ ei, ꝛsignatur dei mia q̃ dimittit largiter. Cõclusit ei de⁹ oia in incredulitate vt oĩm misereatur Ro. xj. Nec despet impi⁹ pctõrũ ꝑsus multitudie. ꝟ cõsidat de miarum vbertate. Multe em̃ mie ei⁹. ij. Reg. xxiij. Itez ꝑ em̃ de notatur dei gra seu munificentia q̃ ꝓmiat ꝛelectabiliter vñ de isto ei dr̃ ipis bonis illõ iob. xvj. Ipe ei pr̃amat vos. ⁊ Ro. j. dr̃ de eo. Utiq̃ em̃ dei est in salutez cũi credenti ⁊ Lu. xj. Omnis ei q̃ petit accipit. Ptz ergo quõ est vnũ em̃

B vnũ em̃ q̃s ptinet ad deũ summũ creatorẽ. ¶ Scõo dico. ꝙ ẽ vnũ em̃ q̃ spectat ad q̃uelibet iustũ viatorẽ. Nã em̃ vt dictũ ẽ assertionẽ ⁊ certitudinẽ signat. ⁊ sic viros certos, ⁊ veritatis assertores designat. Deu. iij. Que est em̃ alia gẽs tã inclita vt habeat cerimonias iustas q̃ iudicia ⁊ vniuersaz legẽ ⁊. ij. Re. vij. dr̃. Que ẽ em̃ gẽs vt populꝰ tuꝰ isr̃l. et no. si vis ꝙ quilibet talis em̃ multis viris tutibus solet pollere. istud, enim

Prudentie liberat maturitas.
Justicie regit autoritas
Obedientie ꝓmit humilitas
Misericõie rigat humanitas.
Diuine gr̃e audit sublimitas.
Sũme clemẽtie acceptat caritas
Magnificẽtie extollit dignitas
Clare scientie erudit veritas.
Eterne glorie ditatur felicitas.
Igit dico ꝙ illõ ei. i. virũ iustũ liberat maturitas magne prudẽtie. j. re. iij. Senex em̃ erat vir⁹ grãdeuꝰ ¶ Itẽ ipm regit autoritas magne iusticie. j. Re. viij. Rex em̃ ꝓpter dr̃. Rex em̃ ꝓpter dr̃. Necꝫ erit sup nos ⁊ iudicabit nos rex nr̃. Rex em̃ ꝓpter dr̃ q̃ iuste se ⁊ alios regit et moderat. ⁊ aduerte, si vis ꝙ noie iusticie ois ꝛtutũ ꝓgeries mozq̃ ꝓfectio designat. ⁊ iõ q̃si tales ei iusti dicuntur virtute, ⁊ gra⁹ abũdare ꝓdicant. In iusticia em̃ istoꝝ comprehenditur.

Fides veritas ⁊ noticia.
Corpis castitas ⁊ mũdicia
Amoris vnitas ⁊ concordia.
Animi libertas ⁊ ꝛstãtia
Mẽtal⁹ claritas ⁊ prudẽtia
Cordis hũilitas ⁊ subiacẽtia
Dico ergo ꝙ isti ei dicunt iusti ꝓpter fidei ꝛitatẽ gal. iij. dr̃ em̃ filij dei estis ꝑ fidem Jte ꝓpter corpis castitatẽ. vñ ipsi dicũ illõ. ij. cor. x. in carne em̃ ambulãtes. nõ ꝟ carnẽ militam⁹. Arma ei militie nr̃e nõ sunt carnalia. Itẽ ꝓpter amoris vnitatẽ Gal. iij. Dẽs em̃ vos vnũ estis in xpo ihesu. Itẽ ꝓpter ai libertatẽ Gal. v. Vos ei i libertatẽ vocati estis. Itẽ ꝓpter sensuũ claritatẽ. j. The. v. Dẽs ei vos filij lucis estis. Itẽ ꝓpter cordis hũilitatẽ. j. pet. v. Dẽs ei inuicẽ hũilitatẽ ĩinuantes. Ista ẽ ergo ꝛa iusticia s. ꝛtutũ ꝓgeries ⁊ abũdãtia Sap. j. Justicia ei ꝓpetua est ⁊ imortal. Ptz igit quõ em̃ iustũ regit, autoritas magne iusticie. ¶ Itẽ iõs ꝓmit humilitas obedie. Tal⁹ ei, ꝓprie dr̃ seruꝰ dñi seruꝰ ⁊ho hũilitatis ẽ nomẽ. ij. Re. vij Tu ei scis seruũ tuũ dñe deus. ⁊. ij. Re. xxiij. dr̃. Etem̃ seruꝰ tuꝰ ꝓcepit istũ ⁊ alibi. Etem̃ seruꝰ tuꝰ dilexit illũ. ¶ Itẽ ipm rigat hũiditas mie. j. Reg. xxiij. Multe em̃ sunt mie ei⁹. Itẽ ipꝫ audit sublimitas diuine gr̃e. De⁹ ei libẽter ex audit eũ. i. virũ iustũ. Uñ sibi põt dici illõ. iij. Re. ij. Necꝫ ei negare tibi põt q̃cq̃. et ibi dẽ legit, rex dixisse. Pete. necꝫ ei fas ẽ vt auertã faciem meã. Et vt tal⁹ ei seccur⁹ sit de ipetrãdo a dño q̃cq̃d petit sibi dr̃. Tho. iij. Ita ei fiet vt nec a te auertat facies dñi ¶ Itẽ ipm acceptat caritas diuie clemẽtie. Cõstat enim q̃ de⁹ societatẽ iustoꝝ diligit ⁊ acceptat. Et iõ ipos ffres suos ⁊ amicos vocat. ij. Re. ij. Ipe ei ẽ frater me⁹ maior me ⁊ eos secũ ip bñre ret mere tẽtat. Uñ si q̃nq̃ iustus a deo per pctm̃ velit recedere, dñs dicit sibi illõ. iij. Re. xj. Mua ei re apud me idiges vt q̃ras ire? Ipoſcꝫ q̃rit ⁊ diligit ⁊ pcurat. ij. Re. xvij. Unũ ei virũ tu q̃ris. ¶ Itẽ istũ extollit dignitas magnificẽtie. qz. s. tales tan q̃ digni a deo spiritaliter eligunt ⁊c. Et etiã q̃nq̃ ab ipo ad dignitates seculi extollunt. ij. Re. xxiij. Cõstituet ei dñs regẽ israel. ij. Para. xxvj. Ipꝫ ei elegi mihi i filiũ. ⁊. ij. Para. vij. Elegi ei ⁊ sanctificaui locũ istũ ⁊ merito. Tal⁹ ei a ꝛeo eligit oĩ, sanctitate ꝛitate fulcit. Sãctas ei ⁊ inocẽtia ipm ornãt. ij. Para. xx. Sãct⁹ ẽ ei h. Ueritas ꝟo. timor dei ⁊ reuerẽtia ipꝫ iuuãt. Mec. vij. Ipse ei q̃si vir verax ⁊ timẽs. ¶ Itẽ istũ erudit ꝛitas magne scie ꝑs. Ipe ei nouit abscõdita cordis. ⁊. ij. Re. xxiij. Ipe ei iudicabit tibi q̃d eueturũ sit. et merito, qz tales ãgelos dei secretarios habẽt q̃os ipoi scia instruit ⁊ informãt Thob. v. Credo ei ꝙ angel⁹ dei bon⁹ comitet et. Et iõ sapia ⁊ scia istoꝝ quã. s. isti ꝑ devotas oriões ⁊ revelatiões sacrũt: iuxta illud puer. ij. Si ei sapiam inocaueris ⁊ intelliges timorez dñi: reb⁹ oĩb⁹ affertur: ⁊ puer. viij. Melior ẽ ei sapia cũctis opib⁹ vñ Sap. j. dr̃. Benign⁹ est ei spũs sapie. Et iõ alij ab istis, sagaciter ⁊ veraciter instruũtur: Mat. vij. Erat ei pocẽs eos q̃si ptãtez, hñs ⁊ hoc qz tales ei dei se creta scrutãtur ⁊ meditant. j. cor. ij. Spũs ei oia scrutatur etiã pfunda dei. ¶ Itẽ istũ ditat felicitas eterne glie Cõstat ei ꝙ illi qui sunt ei. i. viri iusti certi ⁊ veri i illo seculo penis affluguntur. Tre. ij. Magna ei velut mare cõtritio tua. Diuinis gratijs ꝛpumbuũtur. ecclꝫ. xxij. Erat ei radix illi⁹ iuxta aquas. Dei auxilia sperare noscunt Dañ. xiij. Erat ei cor ei⁹ fiduciã hñs i dño. Justa iudicia, libẽter sequũt dañ. iij. iudicia ei ꝛa fecisti. Atq̃ seueriter malos ꝓsequunt esa. x. Ingẽga ei sua ꝓcutiet ⁊ baculũ suũ leuabit sup te i via egypti. ⁊ ꝓpter hoc hãc vitã eterne glie fructꝰ ꝓsequũtur Sap. iij. Laborũz ei bonorũ, gloriosus ẽ fructꝰ ⁊ nomẽ eternũ cũ hoc cõsequũtur. Sap. iij. Immortal ei cũ memoria illi⁹. ⁊ Baruc. v. Moliabit ei tibi nomẽ a deo i sempiternũ sicut ei dr̃. Lu. x. Dign⁹ ẽ ei operi⁹ mercede sua ⁊ Lu. xviij. Talis ei est ei regnũ dei ⁊ Lu. xx. Necꝫ ei vltra mori poterũt. Ec ce igit quõ ꝑ ei ꝛelligit vir ꝓfectus. ꝓ igit ꝙ ẽ vnus ei q̃ cõcernit iustũ viatorẽ. ¶ Tertio dico ꝙ ẽ vnũ ei q̃ cõcernit vanũ pctõrẽ: Ista dictio ei sive accipiat ꝓ q̃ sive ꝓ certe sp põt significare virũ rebellẽ ⁊ malũ q. i. nũq̃ ꝓsitetur se male fecisse. imo sp nititur rediere ꝛeo ⁊ cam ꝙ bñ egerit duz deliqt sp ei dicit. q̃, seu ei. Mz inq̃t illa fuit rõ vel illa. seu ego ei feci vel sic. Per ei igit ꝛelligitur. vel malꝰ rebellis obstinatio ⁊ suoꝝ vitioꝝ defensio. vl sua i vitijs affirmatio ⁊ oĩm malorꝝ assertio ⁊ multiplicatio. Uñ ipi mali põt dicere illõ. j. Re. xij. Addidim⁹ em̃ vniuersis pctis nr̃is malus. Notabis igit ꝙ ꝓ enim ꝛe signauit pctõr multiplicationẽ vez. Multa est

Pauidus ⁊ timorosus
Fluidus ⁊ ruinosus
Infamis ⁊ maculosus
Auarus, ⁊ ambitiosus
Immund⁹ ⁊ luxuriosus
Ignoras ⁊ obliuiosus
Supb⁹ ⁊ plumptuosus
Rebellis ⁊ litigiosus
Inuid⁹ ⁊ malitiosus
Iracund⁹ ⁊ seditiosus
Crudel⁹ ⁊ facinorosus
Tristis atz luctuosus.
Danat⁹ atq̃ doloꝛosus
Est dico pauid⁹ ꝙ timorosus qz ſcz mal⁹ ꝓ ꝑs. Trepidat timore vbi nõ erat timor. vñ de isto malo ei dr̃ iudic. viij. Timebat eni qz adhuc puer erat ⁊. j. Re. xxij. fuerat ei mos timore ꝑterrit⁹ Jtez iste ẽ debil⁹ ⁊ ruinosus Mali em̃ sunt spũaliter ẽbiles ⁊ facili ter corruũt i pctm̃ iudic. xvj Stati eni⁹ ab eo fortitudo, recessit vñ iob. vj. Que ẽ ei fortitudo mea vt sustineaz? aut quis finis meus vt patiẽter agã? Itẽ iste ẽ infamis ⁊ obprobriosus: Uñ de ifamia taliũ. i. bonũ malo⁹ dr̃. j. Re. ij. Mõ est em̃ bona fama quã audio ⁊. ij. Re. viij. Erant enim viri confusi turpiter. ¶ Itẽ iste est auarus ⁊ ambitiosus. vnde de talibus enig dicitur Amos. ix. Auaricia enim in capite oĩm: et nouissima eoꝝ gladio interficiã Itẽ iste est immundus ⁊ luxuriosus ꝓuer. xxij. Fouea enim profunda est mer etrix ⁊. j. Coꝛin. vj. Adhuc enim carnales estis ⁊ ꝓuerbio. vij dicitur De fenestra enim dom⁹ mee ꝑspexi ꝛecordẽ iuuenẽ sequitur. et ecce mulier ornatu meretricio occurrit ei ⁊c. et Mar. vj. Erat ei cor illorũ excecatuz. ¶ Itẽ iste est ignorãs et obliuiosus Ignorans di esa. xxix. Peribit enim sapientia ei⁹ tamẽ dicitur. j. Thes. iij. Non enim vocauit nos deus in immũditiam et obliuiosus Baruch. iij. Obliti enim estis ꝛcũ qui nutriuit vos. ¶ Item iste est superbus et ꝓsumptuosus Soph. ij. Hoc enim eueniet eis pro superbia sua. Itez iste est rebellis et litigiosus ecclesia. xxvij. Hõ enim iracundus incendit litem. ¶ Item iste est inuidus et malitiosus ꝓuerb. xviij. Eris eni inuid⁹ anime tue ¶ Item iste est iracundus ⁊ seditiosus ecclesia. j. Iracũdia ei animositatis illi⁹ subuersio ipi⁹ ẽ Itẽ iste ẽ crudelis ⁊ facinorosus ecla. j. Adan⁹ en ivestre sanguine, plene sunt ꝛtze. xxiij. Sãguis ei ei⁹ i medio ei⁹ ẽ et ꝓuer. j. Pedes eni⁹ eoꝝ ad maluz currunt ⁊ festinãt vt effundãt sanguinẽ. Itẽ iste ẽ tristis ⁊ luctuos⁹. i. ꝛcremio iudicio: cuz audiet verz euãgelico isultãtez oraculo sibi et alijs pctoribus. Esurivi ei ⁊ nõ dedi. mihi mã. Math. xxv. Audiet etiã deuz penas ominãtẽ Mat. xxiij Audituri eni ẽ istis ꝓelia que. s. sunt tã luctuosa ⁊ tristia vt anime morte iferãt eccli. xxx. multos eni occidit tristicia ¶ Item iste finaliter afflictus atq̃ doloꝛosus qđ. s. fiet

Universidad de Deusto
Biblioteca

in iferno vbi iueniet penas nec tpe: nec mō tpatas: vñ. Matth̄ xxiij. Erit enim tūc tribulatio magna: tūc. s. qñ diuina ſñia ipios i pfundū iferni voraginem mittet vnde nūq̄ exituros. Matt. v. Amen dico tibi nō exies inde. Ecce ergo quō p eñ potest itelligi: vir ūquus: vel quō p istū. aduerbiū enim asseritur mala additio viri mali. ꝓz ergo q est vnū enim qō ꝓcernit vanum peccatorem. Mō aūt enim posset referri ad dyabolum ad mūdū: ad ifernū had celū: ꝛ ad alia mlta: ꝓz p multas auctoritates: sed omitto gratia brcuitatis.

Enumerare. Vide infra vbi numerus: vel +numerare.

Enunciare. Infra vbi nunciare: ꝛ nuncius: +et ſ̄ vbi annūciare.

Enutrire. Vide vbi nutrire.

A **Episcopus.** De episcopo possunt dici mlta: +sed paucissime sunt auctoritates ꝛ in plurib⁹ locis dicūtur plima: que ad prelatum et ad eūm ꝑtinent. Episcop⁹ enim debet esse perfect⁹ et iteger in vita: fama ꝛ doctrina. Uita dico. Ufi titū. j. 0ꝛ Oportet episcopū sine crimie essefficat dei dispensatorem: nō superbū: nō iracūdū: nō vinolentū: nō percussorem: nō turpis lucri cupidū: sed hospitalem: benignū: prudentem: sobriū: iustū: sanctū De fama ꝛo et cōuersatiōe 0ꝛ. j. Thimo. iij. Oportet inq̄t episcopum irreprehensibilem esse: vni⁹ vxoris virū. i. vni⁹ ecclesie sponsum sobriū: ornatū prudētem: pudicū. De doctrina ꝛo seu prudentia: que necessaria est ad regimen aliorū. Act. xx. Attendite vobis ꝛ vniuerso gregi: in quo posuit vos spūſanct⁹ scz episcopos regere ecclesiā dei ꝛc. Uide de prelatio.

A **Epistola.** Nota q̄ epistola 0ꝛ illa lra vel scriptura i q̄ ꝓsensus ꝛ volūtates absentiū sibi inuicem scribūtur ꝛ manifestātur. Et sic dicam: q̄ per epistolam potest itelligi rps q̄ a deo pfe missus nobis volūtatē ipsi⁹ declarauit: seu qlibz pdicat oz q̄rpi mādata nobis pdicādo declarat vel sacr a scriptura: q̄ volūtatem dei si eam legim⁹ manifestat. Igit possumus dicere tria esse gña epla: videlicet.

Epla quam scriptura loquitur. — Eple scripte
Epistolam que i choro legitur. — sunt nostre
Epla que a nobis mittitur. — fidei firmamentū. Eple lecte sunt legis veteris signamentū. Epistole misse seu directe: sunt peccatoris velamentū seu ꝓlamentū. ¶ Primo eple scripte sunt ille q̄ in biblia cōmentur. s. q̄s scripsit paul⁹: ꝛ septem canonice dicte: q̄z petr⁹ duas: iacobus vnā: iohannes tres iudas vnam scripserūt. Iste eñ ab apostol⁹ absentib⁹ seu i carcerib⁹ degentib⁹ scripte fuerūt: i q̄b⁹. s. fideles nouiter cōuersi i fide iformabantur: ꝛ ad resistendū tribulationi b⁹ aīabantur. Et sic in istis epistol⁹ nra fundamenta iacebantur. Pl⁹ enim profuerūt eccle ap̄lis in carceribus detenti vel absentes: q̄ liberi vel ꝓsites. Tunc enim epistolas istas scripserūt q̄ ad sustentation em fidei ꝛ mox q̄plurimū valuerūt: qz torū mūdū vbi nūc sunt due dysperse epistole q̄ntū i se fuit ouerterūt: pſites ꝛo paucis regionib⁹ ꝛ pplis locuti sunt: q̄ nūc pro magna parte a fide ouerterūt De omnibus eñ populis q̄b⁹ apli pdicauerūt paucos iuenio: exceptis dūtaxat romanis: cyprus ꝛ corinthijs: q̄n omnes sunt falsi ꝛ scismatici xp̄iani: vel saraceni: pfidi vel pagani. Eple ꝛo ad remotas ꝑtes delate proficiūt: ꝛ de die in diem fideles ad xp̄m ꝓuertūt. Et hoc dico q̄ pl⁹ valuerūt eple q̄ ꝛba: ꝛ magis scripta q̄ dicta: ꝛ pl⁹ abſitia q̄ presentia. De quo potest dici illud. ij. Cor. x. Epistole iq̄t graues sunt ꝛ fortes: pūtia corporis infirma et sermo ꝓtemptibilis. Cōstat eñ de Aug. Hiero. Ses. et aliis scriptorib⁹: q̄ eoꝝ eple pl⁹ cottidie proficiūt q̄ ipsi per suaz presentiam profecerūt. Iste sunt ergo epistole scripte que sunt nře fidei fundamentū. ¶ Secūdo dico: q̄ sunt eple lecte q̄ sunt veteris legis signamentū: ꝛ iste sunt eple q̄ legūtur i missis: Iste eñ leguntur ante euāgeliū: ꝛ dū legūtur homines sedēt. Euāgeliū vero post legitur: qō dū legit hōies stāt. Epla ꝛo vetem legem signat: euāgeliū legē nouā. Igitur epistola .i. lex autentica legem nouam ꝓcedit. Auditores vero antique legis. i. sancti patres sedendo i tenebris ꝛ vmbra mortis istam epl̄am. i. sacram prophetaꝝ scripturam audiebant: ꝛ aduentum veri lūinis expectabant. Auditores ꝛo legis noue. s. fideles stare dicūt: q: patiūt esse fidem defendere: ꝛ qz q̄si gaudentes: ꝛ xp̄m q̄si ꝑsitem i sacris lr̄is audientes sibi assurgere ꝓbabant. De quo potest intelligi illd. ij. Paral. xxx. Scripsit ezechias epl̄as ad effraym ꝛ manassen: vt venirent i hierusalem i domū dñi: ꝛ facerent phase. ¶ Tertio dico: q̄ sunt ꝑt directe: ꝛ iste sunt cottidiane: vel lre q̄s alijs destinam⁹: ꝛ i q̄b⁹ ꝓcept⁹ nostros aliis declaramus: et iste proculdubio debent scribi di serete: claudi secrete: celari fideliter atq̄ tute. Scribi iqo discrete: valde eñ magnū piculū est indiscrete scribere ꝛ nimis ꝓceptus suos exp̄mere vel nimis effluere: qz faciliter possunt aperiri: ꝛ ide mala plima euenire. De hoc ponit exemplū Drosius. Mō cū rex xerses suū horrendū exercitū vbi, mille milia hominū ꝛ q̄nqz milia nauiū fuisse dicūtur: paret cōtra greciā. rex q̄dem grecus q̄ apud eum in pside exulabat: voluit scribere grecis q̄ ꝓcauerent sed non ausus accepit licentiam scribendi filie sue in cera ꝛ non in lra. Ille ergo cautelam adhibens: lram cōtinentem negociū ꝛ regis cōtra grecos appatū sup tabulas extendit: ꝛ post super epistolam lignū cera vestiuit: ꝛ post i cera extensa aliqua superficialr scripsit et sic nūcius cū talib⁹ tabulis greciam venit. Filia ꝛo cautelam patris cognoscens: secretum grecis aperuit Cautelas fides adhibent illi q̄ scribūt cū succo ceparū in papirū: vbi tandem nihil videtur scriptū: sed cū calefactū fortiter ad ignem fuerit. tunc rubescente lra legi potest. Scribendum est ergo caute ꝛ discrete. Itē claudi debent secrete: ne. s. forsitan ineniātur ꝛ impediantur: et ideo mos fuit apud egyptios epl̄as alis colūbarū quas de alienis ꝛ diuersis terris adhoc deportauerunt ligare: q̄ emisse statim ad loca natiuitatis sue vtpote ad castra obsessa ꝛ ad remota amicoꝝ loca volabant quas alij cognoscentes recipiebant ꝛ epl̄as inueniebāt. Etiam debent esse fideles ꝛ tute. Cōstat enim q̄ de iure nature secretū debet celari. de iure eñ gētiū legati vbi poterant ire libere: ꝛ prophanū erat ipsos aliq̄s violare: ꝛ eride euuit forte illō prouerbiū gallicanū. qō. s. 0ꝛ. q̄ nūcius nec debet bonū audire: nec malū recipere Messagiers ne bien ouyr: ne mal auoir. Cū igitur epistole nostre sint legati ꝛ nūcij nostri: ꝛ secreta intimamentis nostre i septineant procerto ire debent libere ad illos ad quos mittūtur: q̄nimo q̄ ipsas iuriose violat aut aperit sine volūtate mittentis iuris gentium violator dici poterit. In hoc ꝑmendatur ille quondam victor⁹ Julius cesar q̄ cū haberet bellū contra pōpeyū: quem postea supauit: ꝛ gentes sue i mari cepisset litteras plūm senatoꝝ: q̄ pōpeio mittebātur ipas aperiri noluit: nec alienū secretū. q̄ q̄ esset inimicoꝝ suoꝝ passus fuit reuelari; sed eas potiꝰ inuiolatas remisit ꝛc. Dilata. si vis de epistolis istructoris: allectoris de ceptoris: ominatoris. Et pone si vis differētiam iter epistolam ꝛ ꝓcionem. Concio eñ est ornata locutio: q̄ fit ꝑ tib⁹ verbo. Epistola vero ē illa locutio: que fit absentibus facto.

Epulari. Epule. Quia ſ̄. de comedere: +cibare: cib⁹: puinium: et infra. de esca: manducare: ꝛ alijs sinonimis mlta dicūtur. Restabit de epulatione q̄ ꝓ quinto supponit paulū apportare. Notabo ergo q̄ est epulatio.

Cūctoꝝ q̄ fit ad nature sustentationē. — Ꝑ epulā
Maloꝝ q̄ fit ad corporis ipinguationē. — eñ potest
Justoꝝ q̄ fit ad gre pationem. — intelligi q̄li
Sanctoꝝ q̄ fit ād glie delectationē — bet delectatio: vel ꝓsolatio siue fuerit bona siue mala. ¶ Primo ergo dico: q̄ est quedam que fit ad nature sustentationē: ꝛ ista ꝓcerto necessaria ē oi viuēti ad restauratiōez humidi

humidi radical q̄ꝰ p caloꝛē naturalem ꝓsumit omni hora. Et ꝓculdubio talis epulatio debet fieri.

Cū bonoꝝ sociatione. — Dico cum assōciatione
Cum sanctoꝝ inuocatione. — bonoꝝ. Magna est eñ
Cū ciboꝝ moderatione. — et valde delectabilis cō
Cū egenoꝝ recordatiōe. — solatio cū bonis sanctis iustis ꝛ discretis hominib⁹ cōuiuari. Plus eñ pficiunt bona verba q̄ꝰ pinguia cibaria. Mō eñ in solo pane viuit homo sed in omni verbo qō ꝓcedit de oze dei. Ideo bene ꝓsulebat thobias filio suo dicēs. Thobie. iij. Unde inq̄t ꝛ adhuc aliquos de tribu nostra timentes deū ꝛ epulentur nobiscū. Itē debet esse cū inuocatione sanctoꝝ: qz scz in ꝓncipio debet fieri bñdictio: in fine vero g̃tiarū actio. De bñdictiōe ꝛo 0ꝛ. Tho. vij. Epulati sunt bñdicētes deū. De g̃tiarū aūt actiōe 0ꝛ in ꝑs. Justi epulētur ꝛ exultēt in ꝓspcū dei ꝛ delectētur in leticia. Itē debet fieri epulatio cū moderatione ciboꝝ. Unde Eccli. xxxvij. ꝓcipit sic. Moli inquit esse auidus in omni epulatione: ꝛ non te effundas sup omnē escā. In multis eñ escis erit infirmitas: ꝛ ideo bn 0ꝛ. Eccli. xxix. q̄ melior est vict⁹ pauperis sub tegmine asserū q̄ epule splēdide. Itē debet fieri epulatio cū recordatione egenoꝝ. Unde de pharaone legitur Gen. xl. q̄ inter epulas recordat⁹ ē mgri pincernarū q̄ erat in carcere. Ista est ergo epulatio q̄ fit ad nature sustētationē. ¶ Secūdo inuenitur epulatio q̄ fit ad corporis ipinguationem. Et ista est epulatio gulosoꝝ: q̄ proculdubio multis vitijs est referta. Hanc enim concomitatur.

Oblitio fraterni moroꝛis. — Tales eñ epulationes fraterni moroꝛis nolūt cōdolere:
Omissio q̄uini timoꝛis. — quia scz tales non
Detractio inuidi luoꝛis. — cogitant in miseri-
Dersio alieni valoꝛis. — cordia de pauperū
Infectio luxurie fetoꝛis. — miseriꝭ: figurati in diuite illo q̄ epulabatur cottidie splēdide: indut⁹ purpura ꝛ bisso: de quo legitur. Luc. xvj. q̄ lazaro nō dignabatur dare micas seu fliquias mense sue: q̄ tñ guttā aque postea ab ipso petijt in inferno. Itē diuino timori nolūt subiacere. Mō eñ epulantur in timore dei: sed potius in superbia ꝛ elatione. Unde iudas in canonica dixit. Hi sunt in epulis suis maculate: pauantes sine timore pascētes semetipsos. Itē ista aliena facta solēt remordere. Judi. ix. Inde epulas ꝛ pocula maledictionē ābat abymelech. Itē aliena mala solent perdere: sicut de feminis perditib⁹ sampsonem exceatū 0ꝛ. Judi. xvj. q̄ sumpt⁹ tā epul̄ peperūt vt vocaret sampson vt luderet añ eos. Itē isti facta luxurie solent exercere. Jac. v. Epulati estis super terrā: ꝛ in luxurijs vestris enutristis corda vra. Itē isti inferni tormentis debebunt lugere: seu moꝛtis pericula debēt sustinere: sicut ꝑz. Luce. xvj. vbi illi diuiti qui dicebat. Alia mea mlta bona habes ꝓsita i anos plurimos: requiesce: comede: bibe: epulare: dictū fuit stulte: hac nocte repetēt aīmā tuā a te. Ideo Prouer. xxj. 0ꝛ. Qui diligit epulas sp in egestate erit scz in iferno. Pz ergo q̄ inuenitur q̄dā epulatio q̄ fit ad corporis ipinguationem. ¶ Tertio dico q̄ inuenitur q̄dā epulatio q̄ fit ad gratie restaurationem: ꝛ ista est sacietas: comestio seu epulatio spūaliū epulaꝝ scz studiū scripture ꝛ doctrine: receptio eucharistie. ꝛ filia. Talis eñ epulatio 0ꝛ fieri

In innocētie purit tate. — In innocentie dico pu
Inꝓscietie sinceritate. — ritate. j. Corinthi. v.
In mutua charitate. — Itaq̄ epulemur nō in
In mentis iocūditate. — fermento veteri neq̄ in fermento malicie ꝛ nequicie ꝛc. Item in ꝓscientia: sanctitate. Deuteroñ. xxiiij. Comedes coram domino deo tuo ꝛ epulaberis illud. Istud enim fit coram domino non coram mundo q̄ fit in ꝓscia corde puro. Item in mutua charitate. ij. Esdre. ix. Abierunt epulari ꝛ dare munera bis q̄ non habebant Item in cordis iocūditate. Unde proprie in die pasce quando recipitur corpus christi q̄libet 0ꝛ dicere fratri suo illud. Luce. xv. Epulari ꝛ gaudere oportebat: quia frater tuus scilicz xp̄s mortuus fuit ꝛ reuixit. Hec est ergo epulatio que fit ad gratie reparationem. ¶ Quarto dico q̄ inuenitur epulatio que fit ad glorie delectationem: ꝛ ista nihil aliud est q̄ꝰ fruitio ipsi⁹ dei vel ꝓceptio ipsi⁹ volūtatis eterne: q̄ scz erit gaudiosa ꝛ copiosa ꝑpetua durabilis et gloriosa: ꝑs. In voce exultationis son⁹ epulantis. et Deutero. xvj. Epulaberis in festiuitate tua ꝛc. Uide in alijs titulis synonimis. s. vbi cibus: cōuiuiū: ꝑndium cena societas: esca: alimētum: comedere ꝛ cetera filia.

Equalis. equalitas Cum equalitas, significet quādam proportionem ꝑciū inuicē adeq̄tarū: videtur q̄ idē sit qō similitudo: ꝛ sic potest significate eq̄tatem ꝛ iustitiā: societatē ꝛ amicitiā: imitationē seu similitudinē ꝛ eq̄ parātiā. De tali ergo equalitate ꝛ de iusticia vide ſ̄. de amore: charitate ꝛ amicitia: ꝛ infra. de imitatione similitudine ꝛ cōsonātia ꝛc.

Eques. eq̄tes. Prope dicūt illi q̄ equo +rū auxilio ꝛ admiculo deuehūt: ꝓprissime aūt illi eq̄tes vocātur: q̄ i bello eq̄s vtūtur: ꝛ in factis militie sup equos aguntur. Cū igit equites respectu ꝑditum sint vt communiter.

Cōditione nobiliores. — Uidetur q̄ ꝑ equites
Factis bellicis vtiliores. — itelligūtur omnes illi
Ad inuadēdū audaciores. — qui alios virtute
Ad fugiēdū agiliores. — tētia ꝑcellūt: ꝛ q̄ his ꝓeminent ꝛ ꝓsunt. Dicā ergo q̄ equites significat

Animos corpora fouētes. — Primo ergo dico:
Prelatos subditos regētes. — q̄ eq̄tes possunt dici
Tyrānos pauperes nocētes. — ci animi qui in humanis latēt corporib⁹. Animus eñ suu spūs: est quasi eques: corp⁹ ꝛo ē sicut equ⁹. iuxta illud. Esaie. xxxj. Equi eoꝝ caro ꝛ nō spūs. q. s. sicut equ⁹ eq̄ti solet obedire ꝛ mediāte freno ꝛ calcarib⁹ ad voluntatē eius accedere et suos ꝓpios impetus ad votū ipsi⁹ eq̄tis cohibere. Sic ꝛe corp⁹ ad volūtatē spūs debet regi mediāte freno temperātie: ꝛ calcari diuini timoris a suis vanitatib⁹ cohiberi. Ꝓtoꝛ eñ cōditio nobilioꝛ est ꝛ vtilioꝛ: q̄ scz isti sp debent peccata fugere ꝛ hostes anime ipugnare. Quod ergo spūs tam humani q̄ āgelici significentur ꝑ equites: patet. Casi. j. vbi rps loq̄ns anime sponse sue dixit sic. Eq̄tatui meo assimilaui te. Eq̄tatus enim rpi sunt angeli: q̄bus scz anima assimilatur q̄n donis ꝛ vtutibus decoratur. Eq̄tes ergo sunt animi q̄ in humanis latēt corporibus. ¶ Secūdo dico: q̄ equites sunt plati q̄ subditis ꝑsunt hominibus: q̄ scz isti sunt q̄ subditos freno mandatoꝝ ꝛ statutoꝝ regulant: ꝛ calcarib⁹ rigoꝛis ꝛ iusticie stimulant ꝛ pungunt. Isti enim alijs nobiliores debent esse in bello cōtra mores malos: fortius debent pugnare: sagacius debent peccata fugere: ꝛ bona audacius ꝛ fortius attētare. Unde de exercitu iude. 0ꝛ. ij. Macha. xv. q̄ exercitus erat ordinatus bestie ꝛ eq̄tes oportuno loco ꝓpositi. Etiam bono plato potest dici illud. ij. Mach. xj. q̄ cū filijuda pariter ꝛ ꝓmpto animo ꝓcederēt hierosolimis apparuit precedens eos eques in veste candida armis aureis vibrans. ¶ Tertio dico: q̄ equites sunt iniqui qui egenis nocent ꝛ pauperibus: videlicet malidiuites huius mundi qui scz equites esse dicuntur, pro eo: q̄ alijs altioꝛes ꝛ potentioꝛes: ꝛ ad nocendum agtioꝛes sunt. Ad bene autem agendum fugatioꝛes esse noscunt. Eccli. x. Udi seruos in eq̄s ꝛ ꝓncipes ābulātes sup trā. Et si vis nota de talib⁹ eq̄tib⁹ diaboli q̄ isti Terreno:um opibus induūtur. — Induūt dico ve
Uitioꝛum fluctibus imbuuntur.. — stib⁹ seu opib⁹
Tormentoꝛum claubus puniūt — terrenoꝝ. vñ. Ezech. xxiij. Insaniuit. s. iste ooliba i amatores suos assyrios vestitos iacincto ꝓncipes mgrat⁹: cupidis vniuersos equites ꝛ ascēsoꝛes equoꝝ Expone si vis: sicut in ꝑs. 0ꝛ. Mi i curribus ꝛ bi in equis. Itē isti imbuuntur fluctibus vitioꝛum: figurat scilicet in eōdem pharaonis qui omnes in mari rubro submersi sunt: sicut dicitur. Exodi. decimoquarto. qui scz equites

Universidad de Deusto
Biblioteca

dyaboli mali diuites et tyrāni in mari et amaritudine vitioꝝ cōtinue demergūtur. vñ Exo.xv. Ingressus est enim pharao cū curribus et eq̄tibus i mare. Item isti inferni cladibus puniūtur. vñ babylon. i. inferno potest dīs dicere illud. Hiereñ. lj. Colliḋā in te equū et equitē ꝛc. qō bene figuratur. Ezechi. xxxix. vbi dr sic dic omni voluceri et vniuersis auibus cuncticq; bestijs agri conuenite ꝓperate concurrite vndiq; ad victimā meā. Seq̄tur. Et saturabimi sup mēsam meā: de equo et eq̄te fortī. et de vniuersis viris bellatoribus ait dīs Beatie enim volucres et aues sunt demones: q̄. s. finaliter cōuocātur ad tales eq̄tes deuorādū: et in inferno crudeliter puntēdū. Sic ergo patet q̄ equites possunt dici diuites mali prelati: boni spiritus ꝛc.

Equitas.equalitas. Nota q̄ eq̄tas seu eq̄litas nomina sunt relatiua: vñ illa equa dicūtur: quoꝝ vnum alterū non excedit et si vna et eadē res eq̄ dicatur. illa equitas videtur ad partes ipsi⁹ referri: qr. s. q̄ñ partes rei iuicē sunt eq̄te et eq̄liter collocate: ita res equa proꝓie potest dici. Aliqualiter tñ et breuiter eq̄tas pertinet ad iusticie rectitudinē. Eq̄tate enim ratio et iusticia eq̄parātur. Iudex q̄ppe princeps: vel prelatus: equus: iustus et rationabilis debet esse: qr scz eque et iuste debet inter virū et ei⁹ primū iudicare: et ad vtrūq; sine acceptiōe ꝓsone eq̄liter se habere. sm q̄ iusticia ꝓfuadet. iste eñ debet esse similis libre seu statere: q̄ est instrumētū equalis et equi pōderis: qđ. s. tali equalitate et ꝓportione cōstituitur: q̄ nūq̄ si vera fit: ad vnā ptem plusq̄ ad aliā pōderare videtur: Iuxta illud Exo. xxx. Equalis pōderis erūt omnia. Sic vere iudex vel prelatus debet esse eq̄ssim⁹ vel iustissimus: et in ꝓportione eq̄tatis et iusticie rectissime mēsuratus. Pōderare enim vel se inclinare ad vnā partē plusq̄ ad aliā nūq̄ debet: nec vni iusticiam facere et alteri denegare: nec vnū p̄mouere aliū dimittere. sed consideratis meritis ꝓsonarū: et ꝓportione de merito ad meritū facta debet ad omnes eque et eq̄liter se habere: iuxta illud. Bap. vj. Eq̄liter est ei cura de omnibus. Curam enim debet habere iudex princeps vel prelatus de omnibus: qr. s. ita bene debet curare de remotis vt de propinquis: de pauperibus vt de diuitibus: de extraneis vt de notis. Iuxta illud. Deutero. j. Siue ciuis sit ille siue peregrin⁹ nulla erit distātia personarū ita parui vt magni audient: ita q̄litibet talis iudex vel prelatus poterit dicere illud ꝓuerb. viij. Meū est cōsiliū et eq̄tas: mea est prudētia: mea est fortitudo. ¶ In q̄bus ꝛbis tria notātur q̄ pertinere ad bonos ꝓlatos seu iudices dinoscūtur Debent enim habere ꝓudētiā in deliberādo. Meū est inq̄t consiliū. Iusticiā in determinando. Mea est eq̄tas inq̄t. Constātiā in perseq̄dō. Mea est inq̄t fortitudo. Habeant igitur

ꝓudentiam deliberatiuam.	Primo ergo dico: q̄ tales debēt
Iusticiam determinatiuam.	habere ꝓudentiam in delibe-
Constātiā corroboratiuam	rādo. qō ostēdit
Habeāt adhuc.	cum dr Mea est
Prudētie maturitatem.	inq̄t Cōsilium
Iusticie ciuilitatē.	
Cōstātie strēnuitatē.	

qr reuera tales debent semper seq̄ cōsilia peritorū: non ꝓprijs innixi sententijs: iuxta illud tbob. iij. Cōsiliū a sapiēte perquire: qr sicut dr. ꝓuer. xj. Salus vbi multa cōsilia. firmamēto enim ꝛ suo raptui celerrimo ad iuncti sunt. vij. planete cōtrarij mot⁹ ꝛ diuersi: q̄ vtiq; recte ꝓuisum est a natura: vt cōtrarietas planetarū motū firmamēti raperet ꝛ violēti ā ēperaret: qđ si nō faceret tantus est impetus firmamēti: q̄ tota mundi machinā inflāmaret. Sic vere charissimi: cū firmamētū. i. ꝓncipes ꝛ superiores sint vt cōmuniter ad vindictā ꝛ iracūdiā ꝓcipites ꝛ veloces: ipi tñ secū debēt habere planetas. i. viros pfectos quoꝝ scīētijs et cōsilijs et adiutorijs vtāt ad rēpublicā gubernandā: et quorū ꝓudētia rep̄mātur ne ad motū suorū appetituū sensituoꝝ ipetuose et sine ratiōe ferātur ne forte nisi sic fieret tota subdita patria rapinis et exactionibus: vindictis et exactionibus iflāmaretur. Cōsiliū ergo. Bene dicit ille ꝓphēta sedechias in libro de dictis ꝓphetarum. Quod bñ est populo cuius rex est bone discretionis ꝛ boni cōsilij et sapiēs in sciētijs et q̄ male ē ipi si aliqđ ꝓdictoꝝ defecerit ei. De q̄ filio ꝛo pulcre loq̄t Petrus rauēnas Cōsiliū inq̄t peritoꝝ et ex aptis obscura: ex puulis magna. ex ꝓpinquis remota: et ex pnbus tota estimat et ꝓpēdit: nouit enim q̄liter et qua via aggredi debeāt vniuersa Consiliū ergo et deliberatio dñt eq̄tatē comitare: eq̄tatē habere: et frequētare: eq̄tatē attendere et cogitare: iuxta illud ꝓphe Oculi tui videāt eq̄tatem. Iste est enim equus animi⁹. i. placid⁹ tranq̄ll⁹ et q̄et⁹ prudēs et deliberatiuus q̄ sepe suggerit in scriptura q̄ scz valde est necessari⁹ trib⁹ gñib⁹ ꝓsonar scz. Presidentibus. Equū ergo aīm dñt habere viri ꝓsidentes: et idco

Adtuentibus.

Contemplantibus.

illi regi Israel achab dicit iij. Regū xxj. Standis auctoritatis es et bñ regis regnū isr'surge et comede panem: et equo esto aio. Item equū animū dñt habere viri metuētes se vt viri tribulati et patiētes vt scz meli⁹ deliberēt q̄d agēdū circa picula vitāda sit. Vñ filijs isr'in tribulatione cōstitutis dictū est. Judith vij. Equo animo estote fratres et expectem⁹ a dño misericordiā. Itē equū animū debēt habere viri cōtēplātes. i. dei et celestia meditātes. Vñ Jaco. v. dr. Dret equo animo et psallat. q̄ d Oratio cū equo animo debet fieri. Ut abeant ergo illi q̄ equi ꝛ perfecti esse voluerint prudētiā deliberando ¶ Secundo dico q̄ habere debēt iusticiā in determinando: qđ ofidit cū dr. Mea est eq̄tas. Prelat⁹ enim et iudex debent dicere eq̄tatem suā ꝓpriā esse. qr. s. ipse debet eē equ⁹ principaliter: quo ad duo. s. in prolatione iudicioꝝ. secūdo in distributione bñficioꝝ. Sit igitur equus in iudicijs. s. iuste alieni et primū iudicādo. Item in bñficijs q̄ remotū et ꝓpiquū admittendo. Judex eñ debet esse sicut centrū in medio spere: qđ ab omnibus ptibus spere eq̄liter distat. Et etiā debet esse sicut terra que in medio firmamenti dyametraliter et eq̄liter est suspensa. Sillis etiā debet eē sol: q̄ ē medi⁹ iter planetas. q̄ qñ ad signa arietis ꝛ libre puenerit: noctes et dies eq̄les facit. Sic vere charissimi bonus prelatus et iudex i medio iusticie debet esse: et ad omnes subditos patrie sibi cōmissos eq̄li affectione q̄tū ad iusticiā se habere: noctesq; et dies. i. pauperes et diuites: amicos et inimicos secūdū q̄ merita ipsoꝝ erigūt eq̄nimiter ordinare. De eq̄litate ergo q̄tū ad bñficia et alias promotiones potest dici illud. Leuitici vij. Cunctis filijs aaron equa mensura p singulos diuidetur. Equa mēsura dico. s. facta ꝓportione et deductione de meritis vtroꝝq;. Itē de eq̄litate q̄tū ad iudicia reddenda et facienda: potest dici illud. Leuitici. xix. Statera iusta et eq̄ sint pōdera: iustus modius equusq; sextarius. Et Cok. iij. Quod iustū est et equū seruis ꝑstate. Sed heu ꝓh dolor q̄ multi sunt q̄ carēt ista iusticie eq̄tate. vbi sunt hodie pro deo illi q̄ in promotionibus et iudicijs eq̄liter se habeāt ꝛc. Si vis dic sicut sup: de acceptiōe ꝓsonarū: et pone si vis exēplū de aq̄ q̄ dr q̄ñ eq̄: q̄ thymijs causis reddit eq̄lis ꝛc. Debēt ergo habere iusticiā determinatiuā. Eq̄tas inq̄t. vt et sic subditi dicāt cis illud. ꝑs. Cognoui dñe: q̄ eq̄tas iudicia tua. et ideo dicebat Salomō pabolas suas proficere. ꝓuer. j. Ad intelligēdū verba ꝓudētie: et ad suscipiendū iudicium iusticiā: eq̄tatē: habeāt igitur iusticiā determinatiuā q̄ vtiq; figuratū ē. Ezechie. xlij. vbi de ariel. i. de altari dicebat: q̄ q̄drāgulū eq̄s laterib⁹ debebat esse. et Apocal'. xxj. dr. q̄ ciuitatis noue hierusalē lōgitudo ꝛ latitudo eq̄lia sunt. Ad denotādū q̄ ꝓncipes et ꝓlati qui scz hierusalē. i. eccl'ie altare et lōgitudo et latitudo idest partes ꝓncipaliores ꝑsit dicti: dñt eq̄litatē diligere: eq̄tatē et iusticiā custodire: vt vn⁹ sit interit⁹ hoīm et numer⁹ virū req̄ vtriusq; cōditio. Eccl'is. iij. Eq̄tas igit

siue interior q̄ signat mentis tranq̄llitatē ꝛ modestiā. De qua Mal. ij. In pace ꝛ eq̄tate ambulauit mecū. Sive exterior q̄ signat vtdictū est iustitiā: valde est cōmendanda ꝛ a bonis hoibus frequētāda. Jō dicebat sapiens ꝓuer. iiij. Uiā sapiēte mōstrabo tibi ducā te p semitas eq̄tatis. quas cū ingressus fueris nō artabuntur gressus tui. ꝛ currēs nō habebis offendiculū. Meant igit iustitiā ꝺterminatiuā. ¶ Tertio dico q̄ tales dñt hre ꝓstantiā corroboratiuā. qō ofidit cū dr. Mea est fortitudo De fortitudine ergo ꝓstantie quā dñt hre ꝓlati ad hoc vt possint eq̄tatē iustitie ꝓseruare vide. s. ti. de electiōe. ꝓmo mēbro illius auctoritatis. Forte lignū ꝛ ꝑputribile ꝛc. In ti. de fortitudine ꝛ vbi alibi agit de ꝓstātia ꝛ fortitudine in pluribus locis. ꝛ sic viro seu ꝓlato forti poterit dici illo ꝑs. virga eq̄tatis virga regni tui. Virga eñ fortitudinē ꝓlationis significat iuxta illud ꝑs. Custodi inno. ꝛ vide eq̄. q̄ñ sunt reliqe ho. pacifico. Plāgendo tñ possumus dicere illud de curijs ꝛ domibus multoꝝ iudicū ꝛ ꝓlatoꝝ Esa. lix. Cōuersum est retrorsus iudicium. ꝛ iustitia lōge stetit ꝛ corruit i plateis ꝛ itas ꝛ eq̄tas nō potuit ingredi. Cuilibz et inquo dr in ꝑs. Dilexisti ma. sup benigni. iniqta. magis q̄ loqui eq̄tatē. Illō sic charissimi. ptz ergo. q̄ ille q̄ bñvult hre eq̄tatē. ꝺr hre ꝓudentiā in deliberādo seu ꝓuidendo. iustitiā in determinādo seu ordinādo. Cōstantiā i ꝓsecutione seu resistēdo. ¶ De eq̄tate ꝛo diuina. Nota q̄ eq̄ssimus ꝛ iustissimus ꝛ rectissimus est. suaq; iudicia ꝛ opa equa sunt atq; iusta: ls q̄ñq; ꝓma facie cōtrarū videat. Tācea eñ in aqua ꝓtim intus ꝛ ꝓtim exꝓsita. ls sc̄a rectissima. fracta tñ tortuosa vr. qđvtiq; facit diuersitas. s. raritas ꝛ densitas mediorū. Usus eñ nr̄ faciliter fallit. qr sicut dicit Sen. Nihil acie nra fallacius. Sicꝺe oculus rōnis nre ita est iperfectus. q̄ ꝺ dei eq̄tate ꝛ de lācea sue iustitie rectissima. q̄tū ad actū iudicioꝝ suoꝝ iudicamus sepissime. q̄ sit torta. ꝛ q̄ iniqua sit ꝛ nō recta. Eze. xxxiij. Dixerūt filij ꝑpli mei. nō est eq̄ pōderis via dñi. Ista tñ tortuositas nō est in dei opibus. ls in defectuoso iudicio mētis nre. Cōstat eñ q̄ ipsa est vera eq̄tas. ꝛ q̄ oia opa sua iusta sunt nō inqua. ꝑs. Justus dñs ꝛ iustitiam dilexit equitatem vidit vultus eius. Et aduerte si vis. q̄ equitas diuina.

Viuificat penitentes gram infundendo	Deviuifica
Tutificat ꝓfidētes impios arguendo.	tione peni
Justificat obedientes mādata iniungēdo	tentiū dr in
Tristificat deliq̄tnes tormēta imittēdo.	ꝑs. Uiuifi
Beatificat triūphantes ꝓmia largiēdo.	cabis me

in eq̄tate tua. De tutificatione in se sperantiū. dr Esa. xl Judicabit in iustitia pauperes ꝛ arguet in eq̄tate pro mānsuetis terre. De iustificatione obediētiū. q̄. s. fit per mādata equa ꝛ iusta eis tradita dr in. ꝑs. fidelia oia. mandata eius. q̄ fir. in se. se. facta in ītate eq̄tate. De dānatione ꝛo seu tristificatione delinquētiū. dr Sap'. v. Sumet scutū inexpugnabile equitatē acuet tram durā in lanceā ꝛ pugnabit cū illo orbis terrarum contra insensatos. De salificatiōe aūt seu beatificatiōe trīūphantiū dicit in ꝑs. Replebimur in bonis domus tue sanctū est templum tuum. mirabile in equitate. Hec igitur de equitate tam diuina q̄ humana sufficiant.

Equus. Equus in scriptura multipliciter significat. denotat eñ q̄ñq; bonū. q̄ñq; malū. vñ generaliter q̄ñq; equus figurat subditū: obedientem carnalē luxuriantē. ꝓterui⁹ supbientē. ¶ Primo dico: q̄ equus signat hoīem obedientē. Equus eñ sup ola animalia fremit ꝛ capistris ligat. ꝛ fine rebellione. nō ad suā sed ad volūtatē ducit ꝓsidētis. Sic ꝛo subditi dñt freno obedientie ligari. ꝑs. In chamo ꝛ fre. ma. eoꝝ ꝓstringe. Nō ad suā sed ad volūtatē sessoris sui ꝛ ꝓlati regere se ꝛ ordiare. Figura Apo. vj. Ecce inq̄t equus albus ꝛ q̄ sedebat sup eū habebat arcū ꝛ Abac. iij. Uiā fecisti in mari eq̄s tuis. Signat ergo subditū obedientem. ¶ Sc̄ꝺo dico q̄ equ⁹ designat mundū luxuriantē Equus eñ est animal valde luxuriosum. Dñm eñ tpe si ad est oportunitas vult luxuriari. sic ꝛe multi sunt. ideo dr Esa. xxxj. Equi eoꝝ caro ꝛ nō spūs: ꝛ Hie. v. Eq̄ amatores in feminas vnusq̄sq; advrorē primi sui hinniebat. Isti figurant Apoc. vj. Ecce inq̄t equus rufus. ꝛ qui sedebat sup eū nomē illi mors. ¶ Tertio dico q̄ equus designat ꝓterui⁹ supbientē. equus eñ animal est superbū. In nullo eñ animali appet superbia sicut in equo. est eñ animal ita superbū. q̄ sonitu tube auditio magis incitat ad bellū q̄ terrent. Sic multi iunt ita ꝓterui ꝛ superbi. q̄ sonitu tube. i. terrore diuinoꝝ iudicioꝝ nō terrent. nec a bellis ꝓtentiōibus retardantur. sed qō peius est āplius animant. Mau. iij. dr. Uoꝝ ipetus rotarū ꝛ equi fremētis. Isti figurant Jac. vj. eoꝝ varijs ꝛ fortibus qui querebāt discurrere ꝓ vniuersam curiā Breuiter ergo tā i bono q̄ in malo. p equū intelligit superbiēs. peliciēs ꝛ obediēs ꝛc. Unde in tabula exemplorū ꝛ vocabulorum que in fine fiet. Seq̄ si vis aliter distinguere. dico q̄ in scriptura reperio. Equos,

Splendentes ꝛ ethereos.	¶ Dico ergo q̄ inuenīt
Fetentes ꝛ corporeos.	tur equi ethereī ꝑutibus
Mordentes ꝛ tartareos.	splendentes. Et isti ꝓcer

to significant angelos vel quoslibz viros iustos qui scz more equi vt dictū est freno diuine legis stringunt. Diuinit timoris calcari pungunt a ꝓlato per correctionē victu satis sterili. s. feno grano ꝛ aqua. i. cibo macilenti pascunt. Ad voluntatē sui ductoris. s. dei vel ꝓlati per obedientiā regunt atq; ducunt. vñ Jac. iij. in ꝓsona ꝓlatoꝝ superioꝝ ꝛ antiquoꝝ de subditis dr. Eqs frenos in ora mittim⁹ ad ꝓsentiēdū nobis. ꝛ oē corp⁹ eoꝝ circūferim⁹ ꝛ fivis scire ꝺitionē boni eq̄. Dic q̄ iste dr esse

Pedibus agilis.	Sic vere dico. q̄ iustus est pedi
In freno docilis	bus agilis per diligentiā Hie.
Frontis nō humilis	iij. velociores aquilis equi eius
Usus terribilis	Et bñ dicit aquilis que est auis
Solee stabilis.	qr. s. iusti debēt esse similes illi
Uocis hinnibilis	equo ficticio qui pegasus dicebat. q̄ ꝑm fabulas alas in pedibus habebat. ꝛ volando p aera magistrū suū perseū vna die ab orīēte in occidentē portabat. qr scz boni dñt esse alati per virtutem agilitatis. ꝛ advoti magistri sui dei vel ꝓlati citissime dñt volare p impetū bone sedulitatis. Habac. j. Leuiores ꝑdis equi eius. ¶ Itē dr esse talis equus in freno docilis p obediētiam ꝛ subiectionē vñ illud ꝓdictum Jac. iij. Equis frenos in ora mittimus. Equus eñ qui freno non obedit periculosus est. Uñ de iustis ꝛ obedientibus ꝑ dicit illud. ij. Mac. x. Apparuerūt aduersarijs. s. iudeoꝝ. s. thimo. cū exercitu pegrine multitudinis ꝛ equitatui asiano q̄ngviri de celo ī equis frenis aureis decor. Item dr esse frontis nō humilis sed altec recte cernicis per audaciam ꝛ spei erectionē. mentiscz in deū eleuationē. Equus eñ audax ꝛ nobilis caput gerit directū. Sicꝺe ad iustos grauet q̄ sint audaces ꝛ superbi contra fidei inimicos sicut exēplificat solinus de equo regis nicodemis. qui occisore magistri sui cū cū spoliare vellet dentibus laniauit altuz etiā dñt caput mētis habere inquantū. s. semp dñt de altis ꝛ celestibus cogitare. Apoc. ix. Capita equoꝝ erāt tanq̄ capita leonum. ¶ Item talis equs dr esse visu seu aspectu terribilis. p ferocē ꝓtra malos indignationē. Joel. ij. Quasi aspect⁹ equoꝝ aspect⁹ eoꝝ. ¶ Itē dr esse solce stabilis p ꝓsecrantiā ꝛ durationē. Esa. v. Ungule equoꝝ eius vt silex. ¶ Itē dr esse vocis hinnibilis per laudē ꝛ confessionē seu predicationē ꝛ gratiarumactionē ꝛ per asperam maloꝝ reprehensionē ꝛ redarguitionem. Hau. iij. Uox flagelli ꝛ rote impetus rotet equi frementes ꝛ quadrige feruentis. ¶ Et breuiter ꝛ iusti ꝛ angeli ꝑdicti equi. Angeli eñ apparuerunt q̄ñq; in specie equoruz ignitoꝝ. ad figurandum feruoꝛem charitatis eoꝝ. vñ iij. Reg. ij. dr. q̄ equi ignei ꝛ currus belyam leuauerūt in celum. ꝛ iij. Reg. vj. dr. q̄ puer helysei vidit plenū montem equis ꝛ curribus igneis. Aperuit inquit dñs oculos pueri ꝛ vidit: ꝛ ecce mons equoꝝ ꝛ currus igneorum in circuitu helysei. Constat eñ q̄ illi erant angeli qui pro eo equi dicunt qr per eos iusti in celū portan

Universidad de Deusto
Biblioteca

tur Abacuc.iij. Qui ascẽdes sup equos tuos:t quadri
C ge tue saluatio. ¶Scõo dico q̃ inueniunt equi corpo
rei criminibus ferentes. Et isti sunt proprie peccato
res quos dyabolus ducit t equitat quocunq; vult. t
isti proprie dicuntur equi.quia sunt.

Bestiales p ignorantiam
Carnales p immunditiam.
Discurrentes p inconstantiaz
Minnientes p malã eloquentiã
Deficientes p fraudulentiam.

Sunt enim isti per ignorantiã bestiales ps. Nolite fieri sicut equus t mu.qui.nõ est intellectus. Item per immũdiciã sunt carnales. Thob.vj. Sue libidinis ita vacãt. sicut equus t mulus. Itẽ p inconstantiã sunt currẽtes.qõ.s.facit. obstinatio t præsumptio. De qua Ecc.xxx. Equus idomitus euadet durus. Itẽ p cloq̃ntiam sunt hinnientes. Ihie.xij. Quõ ꝓtendere poteris cũ equis. Itẽ p defectũ sunt deficiẽtes ps. Falax equꝰ ad salutẽ. Isti sunt ergo equi q̃ a deo vilipendunk.q: sicut dr in ps. Nõ in fortitudine equi volũtatẽ habebit Et finaliter eternis penis t vinculis supponunk. Prouer xxvj.f lagellũ equo.t chamus asino. Et merito.q: isti dũ viuũt semp ꝓtra pauperes fremere t eos ledere dinoscuntur. Hiere.viij. A dan auditus est fermitus equorum. Isti sunt ergo equi corpozei criminibus fetẽtes. ¶Tertio inueniunk equi tartarei boibus nocentes. Isti sunt demones figurati in locustis de abysso
D ascendẽtibus.similibus equis paratis ad preliũ quoꝝ ptãs nocet hominibus ꝛc. Apoc.ix. Vide ibi ꝛc. sufficit

A c **Radicare. Euellere.** i. vsq; ad radicẽ aliquid extirpare. t põt significare in bono t in malo. In bono eñ significat bonam mutationẽ t transionẽ. In malo vero designat pauperũ destructionẽt euulsionẽ. Dl9 eñ t porrũ devno loco solet euelli t eradicari.vt in alio loco plantatũ melius pficiat. Sic t nos de amore mundi debemus eradicari t euelli t in agrũ paradisi p affectũ t desideriũ transplãtari:vel etiã in agrũ penitẽtie cõmutari:vñ Luc.xvij. Eradicare t trãsplantare in mare. Ibi eñ melius fructificabimus t pficiemus p opaꝛtuosa. ¶Vel distingue melius. q̃ est eradicatio.vitioꝝ iniquoꝝ egenorũ perfectoꝝ. Vitia eñ eradicank a corde p ꝓtritionẽ. Inimici a mũdo per damnationẽ. Egemi a ppria domo per exheredationẽ. Boni ño ab hoc seculo p ꝓtemptum t abominationẽ. Eradicank ergo vitia p ꝓtritionẽ. q:.s. a radice.i. a corde dñt euelli.que eñ a corde nõ eradicãtur:iterũ morezizanie repullulare nosciunk. Mat.xv. Dis plãtatio quã non plantauit pater meus eradicabit.t Prouer.xv. Cogitationes impioꝝ eradicabunk. Itẽ eradicank iniqui.s.de mundo p damnationẽ. Elephas eñ ꝑm ꝑli.etiã maximas arbores solet eradicare. significans ꝛ̃m.qui.s.ꝛ̃s illos qui sunt potẽtes. t maxime p mortẽ t dãnationez eradicat t subuertit.vñ Ecc.xxj. Substãtia supbi eradicabit. t Sap.viij. A nimietate venti eradicabit. Item eradicank pauꝑes per exheredationẽ.vñ de ciuitate hierusalẽ dicit: Mac. v. q̃ antiochus eradicauit eam t accepit spolia eius. Item eradicantur boni de mundo per conuersionem t mutationẽ. sicut porrum vel olus eradicantur. t alibi transplantank vt proficiant ꝛc. Vide supra in pncipitu. Luce.xvij. Eradicare t transportare in mare ꝛc.

B **Eregione.** Nota q eregione. sicut mihi videt ꝓtra. t regio. quasi contra regionem. Est eñ vt opinor aduer. loci. t signat idẽ qõ ecõtrario. signat igit ꝓtrarietatem t oppositionẽ t ideo sicut ꝓtrarietas ponit in bono t malo significato. sicut .s. patuit in litera C. sicut istud vocabulũ eregione. Nota ergo breuiter q̃ eregione signat oẽm oppositionẽ seu diuisionẽ. siue ꝑbona fuerit siue mala. Signat eñ ꝓtrarietatez ꝙqua mali opponunk bonis. t sic de ysmahel. dr Gen.xvj. q̃ manus eius ꝓtra oẽs. t manus oim ꝓtra se. t eregione vnius fratꝝ suoꝝ figet tabernacula. ¶Itẽ signat diuisionẽ qua bom distinguunk a malis. t dr. Deut.xxvij. q̃ tribus ignobiles que ordinate fuerãt ad maledicẽdũ. eregione tribuũ nobiliũ ad bñdicendũ ordinate stare debebãt. ¶Itẽ signat distinctionẽ qua boni distinguũtur a bonis. t sic dr. Mũe.viij. q̃ mẽsa que signat pietatem. ponebak ad partẽ boream. Ibi que signat aduersitatẽ Lucerna vo ꝓtra boreã eregionẽ ponebak. s. ꝛ̃sus austrum: qõ signat ꝓsperitatẽ. qz.s. lucerna prudentie ne cessaria est in ꝓsperitate. ꝛ̃tus vo clementie in aduersitate. ¶Itẽ signat oppositionẽ qua ꝓtrariãtur mali malis: sicut de illis qui se inuicẽ occiderũt. dr. ij. Reg. ij. q̃ eregione steterũt hi ex vna parte piscine illi ex altera. ¶Itẽ signat distictionẽ qua mutuo subueniũt boni bonis: sicut dr. iij. Reg. viij. q̃ cherubin erãt supra ꝓpiciatoriũ eregiõe se respicientes: Et de agar filio cõpatiẽte. dr Gen.xxj. q̃ ipa sedit eregiõe pcul. ne. s. videret filiũ mortẽtẽ ꝛc. Dic. s. vbi ꝓtrarietas. t ifra ex aduerso

Erga. Idẽ est qõ iusta circa ppe. Et ideo erga pt significare amiciciã t ppinquitatẽ societatem t sedulitatẽ. Q̃nq; vo p antifrasim designat ꝓtrarietatẽ. q̃ erga significet charitatẽ ptz Gen.xxxj. vbi dicit. q̃ Jacob aniaduertit q̃ facies laban non erat erga se. Itẽ q̃ significet sedulitatẽ. ptz Luce.x. vbi dr. Martha martha solliciteris. t turbaris erga plu. Ille enim qui erga aliquid morat. de eo sollicitus esse videtur. Item q̃ significet contrarietatem patet iob. vij. vt quid inquit apponis ergo eum cor tuum ꝛc. Dicte supra de circa. t infra de iuxta t de prope. Et potes adducere exempla de societate propinquitate t sedulitate.

Ergo. Ergo signat finalẽ metã t ꝓditionẽ ꝓpositiõis. Istõ eñ ergo semp sequit ꝓpositi ꝑmissas siue accipit ergo p modũ cõnis siue p modũ rõnis siue p modũ final. ꝓclusiõis. semp se hz ꝓsecutiue ex aliqbꝰ ꝓcedẽtibꝰ t ꝑmissis. Igit de hoc ergo interrogatiuo ptz Joh.j. Quid ergo baptizas si tu nõ es xꝑs. Istõ eñ ergo interrogatiuũ secutũ est ex eo q̃ Joh. ꝓdixerat se nõ esse xꝑm. aut ꝓphetã. ¶Itẽ de ergo rationatiuo patet Heb.ix. vbi dr. hõites ergo pontificẽ ꝛc. ergo inquit t. sicut ex ꝑmissis. ¶Itẽ de ergo ꝓclusiuo patz gñaliter in oibus exemplis. semp eñ ergo sequit post ꝑmissas t naturã etiã sequit ꝑmissaꝝ. t ideo ꝑm q̃ premisse sũt bone vel male. ꝛe vel false. ꝛgrue vel incõgrue. ꝑm hoc ergo. i. ꝓclusio narrat gñaliter. ergo charissimi ꝑ ꝑmissas itelligik vita ꝑsens ꝓclusiones ño mors notat. Possum9 ergo dicere q̃ sunt gñaliter tres ꝑmisse q̃ pñt dici.

Vita temera.
Vita misera.
Vita ꝓspera.

Ex vita temera. concludit ergo damnationis. Ex vita misera concludit ergo afflictionis. Ex vita ꝓspera concludit ergo saluationis. Damnatio eñ est finalis cõclusio peccatoꝝ. Saluatio est finalis ꝓclusio ꝓfectoꝝ. Afflictio est finalis cõclusio ꝓsperoꝝ. ¶Dicamus ergo notãdo breuiter. q̃ est quoddã ergo ꝛ quedã necessaria ꝓclusio. qõ sequit ex vite fragilitate. quedã qõ sequit ex moꝝ iniq̃tate. quoddã qõ sequit ex miserie calamitate. Primũ igit ergo est mors ꝓalis. Sed scõz est mors eternalis. Et tertiũ est lux supernalis. ¶Primo igit ergo signat mortẽ temporalẽ. Ista eñ ꝓclusio est meta oim rerũ sensibiliũ seu terribiliũ. Sicut eñ videmus q̃ flumina dulcia semp mouenk t fluunt quoadusq; veniant ad suã ꝓclusionẽ t terminũ. s. mare. vbi ois eoꝝ fluxus sistit. omnis eoꝝ dulcedo amaricak. ois eoꝝ pulcritudo turbatur. Sic reuera q̃diu sumus in hac vita semp fluimus t laboramus ad mare. i. ad amaritudinẽ mortis Sicut eñ dicit. ij. Reg. xiiij. Dñs mouemur t quasi aque delabimur in terrã. Sicut eñ Seneca dicit. Quotidie diminuik aliqua pars vite nostre: t tunc q̃nq; cũ crescimus vita decrescit. Istud igit ergo. istud mare. s. mors est nostri fluxus terminatiuũ. In isto eñ ergo includik t inuoluik ois humana ꝓditio. Nullus est eñ bonus logycus. q̃ istud ergo valeat cuitare. Iste eñ est locus ad quẽ quotidie declinamus. Terminus ad quẽ quotidie ꝓperamus. Portus ad quẽ quotidie nauigam9. vñ Sen. lxxxviij. epla. An putas te ad aliud ꝓuenturum q̃ quo semp ibas. nullũ iter est seu exitus

alibi

alibi ꝛc. Alibi etiã dicit Sen. q̃ portus aliq̃n petẽdus est nunq̃ aũt recusandus. Istud est ergo ergo. t ideo Job timẽs ꝓclusionẽ illius argumẽti. t videꝫ ꝑ istud argumẽtũ se necessario ꝓcludi dicebat. Job.x. Dimitte ergo me vt plangã paululũ dolorẽ meũ anteqũ vadã ad terrã tenebrosam t opertã mortis caligine ꝛc. istud ergo dãnationis bñ declinauit ille scholaris parisien. cui cũ magister suus post mortẽ appareret cũyna cappa de cedulis aut de lacera papyro ꝓtexta. quã dicebat ponderare magistq̃ aliquam turrẽ mũdi. t scholaris eidẽ diceret. q̃ sibi videbak. q̃ nõ magnã penã sustinebat. dimisit ergo magister vnã guttã sudoris sui cadere sup brachiũ discipuli q̃ statim brachiũ cũ carne t ossibus penetrauit. tũc scholaris clamãs intrauit religionẽ: t cõposuit istos ꝛ̃sus. Unquo coax ranis crasconis. vanaq; vanis. Ad logycã pergo q̃ mortis nõ timet ergo. Uanigloriys ergo huius mũdi q̃n veniũt ad mortẽ põt dicꝫ illud. Ro.iij. Ubi est ergo g̃latio tua? exclusa est. Istud est ergo ꝑmũ ergo q̃ó. s. signat mortez tpalẽ. j. Re.xxxj. Mortuꝰ ẽ saul. ¶Scõo dico. q̃ ergo põt significare mortẽ eternalẽ. sicut sophista. postq̃ ꝑ fallacias diu euasit q̃nq; tñ venit ad vnũ argumentrũ demonstratiuũ vbi necesse est ipsuz ꝓcludi. Sicut etiã lupus postq̃ diu p nemora bianti fauce circuierit multas bestias inuadẽdo. finaliter tñ q̃nq; ad pedicã vel ad foueã venit vbi arestak capik t ꝓcludik. Sic mali t impij postq̃ ꝑ nemora huius mũdi vtendo falacijs t rapinis diu transierint dies suos. ipsi tñ finaliter venient ad metã ꝓclusionis t redargutionis s. ad foueã infernal laqueũ dãnationis. t ad pedicã mortis eterne: vbi sistunk t capiunk t ꝑpetuo ꝓcludunk. Ipctã eñ interiora t gaudia mũdi exteriora sunt ꝑmisse. que ducunt ad istã cõdusionẽ. Unde Ro.vij. Mõ ergo bonũ est mihi factũ est mors. Bonũ eñ de se est mũdi ꝓsperitas. q̃ tñ mors efficit male vtenti. Isti ergo dicũt illud Sap.v. Ergo errauimus a via veritatis. t lux iustitie nõ luxit nobis. vñ ꝺ iusto ergo dr Rox.vj. Que ergo fructũ habuistis in q̃bus nũc erubescitis? Nam finis illoꝝ mors est. Ipsi igit. q̃ ergo signat penã eternalẽ. ¶Tertio dico q̃ ergo signat lucem eternalẽ. s. gloriã paditi. Sicut eñ motus t labor peregrinoꝝ sistitur q̃n ad hospicium reueniũt. q̃n a pegrinatione redeũt quãdo in domo ppria quietank q̃n ab exilio reuertunk. Sic vere gloria. eterna est terminus. Cõclusio t finis oim laboꝝ t penaꝝ. Pene eñ t miserie huius mundi sunt ꝑmisse que ducũt ad istã ꝓclusionem. Unde possumus dicere. q̃ istud ergo ista ꝓclusio ducit ad libertatẽ ꝓfert securitatẽ ꝓstat immunitatem. vehit ad dignitatẽ. Ducit inqt ad libertatẽ. vñ Jo. viij. Si ergo filius vos liberauerit vere liberi eritis. t Mat.xvij. dr. Ergo liberi sunt filij. Itẽ ꝓfert securitatẽ. Heb.iij. Adeam9 ergo cũ fiducia ad thronũ gratie eius. Itẽ ꝓstat immunitatẽ. s. a dãnatione t pena. Ro.viij. Nihil ergo dãnationis est his q̃ in xꝑo sunt. Itẽ vehit ad dignitatẽ. vñ Joh.xviij. Ergo rex es tu. tu dicis. q̃ rex sum ego. Sic igit ptz triplex ergo. scilicet Ergo.

Glorie. t saluationis.	¶Primo dico q̃ est
Miserie t damnationis.	vnũ ergo reprehẽsio
Mortis t afflictionis	nis q̃ sequit ex scele
Sed si vis potes adhuc notare	ribus que cõmittun
q̃ inuenitur Unum ergo	tur. t sic loquit scri
Reprehensionis	ptura. Job.xij. vbi de
Redargutionis	ꝓsumptione amicos
Eruditionis.	suos redarguit dr. er
Diffinitionis	go vos estis soli bo
Desolationis.	mines. t vobiscũ orie
Dissolutionis.	tur sapientia. Et iõ
Consolationis	de malis ipsos argu

endo ꝓcluditur. ad Heb.xij. Ergo adulteri t nõ estis filij. Istud eñ ergo ꝓprie ptinet ad ꝓlatum malũ corrigentẽ. Ad ꝓdicatorẽ culpas reprobantẽ. finaliter autẽ ptinebit ad dñm malos iudicantẽ t punientẽ. s. in iudicio. Prelatus eñ dicit ergo dũ malos corrigit. Job. xxij. Audite ergo correctiones meas. t erectiões culpas subditoꝝ. ipe dr dicere illud Heb.vij. Nunq̃d ergo spelũca latronũ facta est ista domus. Predicator etiã dũ ꝓtra malos inuehit dicit ergo. Et hoc ꝑcerto recitãdo ipsoꝝ iniquitatẽ. exercrando ipsoꝝ ꝑsperitatẽ. approbãdo ipsoꝝ futurã penalitatẽ. Predicator ergo cõcludit ꝓtra maloꝝ miq̃tates. t sic dicit Hiere.xxij. Et hi ergo abierũt post deos alienos. t. j. Cor.vj. dr. Tollẽs ergo mẽbra xꝑi facia mẽbra meretricis. Itẽ ꝓcludit ꝓtra maloꝝ ꝑsperitates. et sic dicit Job.xxj. Quare ergo impij viuunt? t Hier.xij. Quare bñ est oibus q̃ ꝓuaricant t iniq̃ agunt? Itẽ ꝓcludit iniquoꝝ penalitates dũ cuilibet malo. dr illud Ezec.xxxij. Tu ergo in medio incircũcisoꝝ pterueris. t dormies cũ interfectis gladio. xꝑs insuper cũ iudicabit impios. dicet ergo. Xꝑs eñ tũc erit optimus argumẽtator. sic eñ dr Esa.xj. Xꝑe tũc iudicabit in iustitia paupes. t arguet in equitate ꝑ mãsuetis terre. Et ideo de isto ergo dr. Dsee.xj. Judiciũ ergo dñi cũ iuda. Et ipse dñs dicit Eze. xx. Dixi ergo vt effunderẽ furoꝛe meũ sup eos in deserto. Tunc eñ xꝑs ꝓtra malos ꝓcludit. q̃n eos a suo ꝓsortio perpetuo excludet t eos in ifernũ ꝓcludet dr. s. illud Eze. xx. Eieci ergo eos de terra egypti. et eduxi in desertũ. de dãnato ergo quolibet sic ꝓcludr ꝓfutato dicit scriptura. Job.xviij. Hec sunt ergo tabernacula impiq̃. iste locus eius q̃ ignorat deum. Ipsi ergo q̃ est vnũ ergo reprehẽsiuũ. ¶Scõo dico. q̃ est vnũ ergo redarguitiuũ seu inuolutiuũ: t istõ est ergo peccati. dyabolus eñ est subtilissimus logicus. premittit eñ quasdã appentes ꝓpositiones. s. delectabilia mũdi spez lõgevite. t final penitẽtie. t cetera silia. t tũc subito infert ꝓclusionẽ suã. s. malũ ꝓsensus seu peccatũ. t sic dicit ergo. q. d. Capiꝰ es t ꝓclusus. inuolutꝰ es et pditꝰ t ꝓfusus. Unde dyabolꝰ vt ꝓcludere t dicere illo Job.ix. Terra data est in manus impij. q̃ si nõ ille est qs ergo est? etiã ipi petores ꝑ remotiõ ꝓsentie ꝓtra seipos ꝓcludũt. Et ideo apl seipos loquenk. dicẽt illo. Sap. v. Ergo errauimus a via veritatis. t sol itelligẽtie nõ ẽ ortꝰ nobis. Istud est ergo vnũ ergo redarguitiuũ seu ꝓclusiuũ. ¶Tertio dico q̃ est vnũ ergo eruditiuũ. scriptura eñ ratiocinãdo nos instruit t viã mãdatoꝝ esse sctãz tutissimẽ nobis ondit. t ideo in multis passibꝰ dicit ergo. vñ. puer. viij. Nũc ergo filij audite me. Consulit ergo disciplinã t correctionẽ mũdicitã t orationẽ prudentiã t discretionẽ. audactã t spei fortificationẽ. zelũ legis t emulationẽ mãdatoꝝ adipletionẽ. Ipsiam t ꝓfessionẽ. Disciplinã ꝓsulit. Job.v. dr. Increpationẽ ergo dñi ne reprobes. Itẽ ofonẽ ꝓsulit Hiere.iij. dr. Ergo saltez ãmodo voca me. Itẽ discretioez ꝓsulit. puer. vj. Face ergo q̃ dico fili mi. sup. apphendẽs sapientiã t discretionẽ qua te doceo. Itẽ ꝓsulit audactã. j. Mac.ij. vos ergo fili ꝓfortamini et viriliter agite. Itẽ zelũ legis. j. Mac.ij. dr. Nũc ergo o filij emulatores estote legi. Itẽ adipletionẽ mãdatoꝝ ꝓsulit. Mat.xxiij. dr. oia ergo q̃cunq; dixerint vobis seruate t facite. Ipsiam aũt ꝓsulit. Ezec. xlij. Nũc ergo repellãt procul fornicationes suas ꝛc. Istud est igit ergo eruditiuũ t ꝓsultiuũ. ¶Quarto dico. q̃ est vnũ ergo diffinitiuũ. Et sic dico q̃ ꝑ ergo determinant del iudicia. Ro.ix. Ergo cuius vult miserek deus t quẽ vult indurat. ¶Quinto est vnũ ergo qõ est desolatiuũ. Et sic dico. q̃ homo desolatus t tristis multipliciter dicit ergo. Dicit enim ergo conquerendo.

De maloꝝ vita ꝓspera	De maloꝝ dico ꝓsperita
De suipsius vita misera	te t opulentia. t sic loquit
De gaudioꝝ dilatione.	in ps. Sup iniquos pacẽ
De tormẽtoꝝ illatiõe	peccatoꝝ videns. Et dixi.

Ergo sine causa iustificaui cor meũ. De ꝓpria vero calamitate t miseria dicit. Job x. Dimitte ergo mihi plãgam paululũ dolorẽ meũ. De dilatione vero ecclorum affluentia dicit. Job.xviij. Ubi est ergo nunc ꝑsolatio mea? De penaꝝ vo pestilentia dr. j. Mac.ij. Quid ergo adhuc nobis est viuere? Et Ezec.ix. Ergo ne disperdas oẽs reliquias israel. Istud est igit ergo desolatiuũ. ¶De ergo aũt dissolutiuo i. de cõclusione mortis sa-

Universidad de Deusto

tis dictū est.ꝫ. De ergo ꝙ solatiuo.i.de gloria paradisi de quo.j.Mach.v. Nos ergo filij ꝙfortamini satis dictus est supra. Sufficit de ergo. vide igitur.r. de itaq; r de propter,rc.

Erigere. Nota. ꝙ erigere idē est ꝙ sursum. superius elcuari sublimari r exaltari.et pōt accipi in bono r in malo. Est em̄ erectio. Quedaz.

Uirtuosa — Uirtuosa est qñ ꝗs a depressiōe peccati ad statū virtutū erigit per ꝓtritionē
Gloriosa. — r quersionē. fructuosa est qñ quis a terrenis se erigit per cōtemplationē. Gloriosa est qñ ꝗs de statu paupertatis r mūdane miserie erigit ad celi plationē.
Uitiosa. — Uitiosa est qñ quis erigit per superbiā r elationē.
Periculosa. — Periculosa est qñ ꝗs erigit ꝙ talem honorē r promotionē,. de pmis ergo tribꝰ erectiōibꝰ bonis pōt exponi illō Job.xl. Circūda tibi decorē.r in sublimi erigere.r esto gloriosus.in ꝗbus ꝝbis ostendit triplex erectio qua boni i hoc seculo erigūt Erigunt em̄ a peccatis ipsa dimittēdo. nā pmiatio Erigunt a terrenis ipsa detestando. nē.Gratie in Erigunt em̄ a mūdanis celū occupādo, fusionē pro Erigunt dico a pctis p gr̄e inspirationē. bat decor mo Erigūt a terrenis p celoz ꝓtēplationē. ralis.Jō dici Erigunt ēt a miserijs mūdanis ꝙ sup- tur.Circūda tibi decorē.Celoz affectionē.ꝑbat vigor mentalis.qui s.notat.cū dicit.In sublimi erigere.Celestē promotionē ꝑbat dulcor finalis.Idco.dicit. Esto inquit gloriosus. ¶ Primo ergo dico.ꝙ est erectio virtuosa qua boni erigunt a peccatoz depssione.qō notat gratie inspiratio.que notat.cū dicit.Circūnda tibi decorē. Decor em̄ anime est gr̄a.quaz tūc anima recuperat r recipit. qñ a depressione peccati se erigit r auertit. Uerba em̄ calcata r luteata perdit decorē: roze tñ superfusa solet iterum erigi.r ad pristinā pulcritudinez restitui. Sic vere anima luteata r fedata diuersis peccatis.r per diuersas malas ꝙsuetudines.calcata r pressa decore spirituali priuatur.Juxta illud. Tre.j. Recessit a filia syon omnis decor eius. Qñ ꝙ roze gratie perfundit. tūc iterum ad statū spūalis rectitudinis erigit.r ad spūalem pulcritudinē reparat.ita ꝙ tūc tpis de ea pōt dici illud ps. Cōfessionē r decorē induisti amictus lumine sicut vestimēto.Et.pucr.xxj. Fortitudo r decor indumentū eius. Talis est em̄ similis elephanti.qui qñ cadit non pōt surgere per se.p altoz tñ auriliū aliqñ erigit r leuatur. Sic vere charissimi peccatoz q̄ per pctm̄ cecidit per se surgere nūq; pōt.qñ tamē deus sibi gr̄am tribuit in tertius.r boni primi ipm̄ per ꝙones adiuuāt exterius tūc ad pnie rectitudinē reducit r a mali status depressione erigit.r a maloz ꝙsuetudinū oneribus subleuat. De tali ergo erectione pōt intelligi illud ps. Dñs erigit elisos.dñs soluit cōpeditos . dñs diligit iustos. Jō talibus sic erectis r quersis loquit deus. Leui.xxv. Cō fregi cathenas cernicuz vr̄arum vt incederetis erecti. Talis aūt erectio bonis ꝑlatis r socijs iniungit. Heb. xij. vbi dicit. Manus remissas r soluta genua erigite. Tales figurant. Luc.xiij. in illa muliere infirma r inclinata.que p.xviij. annos nō poterat respicere sursuz quā; cū vidisset Jesus imposuit illi manus r ꝓfestiz erecta est. Jsta em̄ mulier signat animā peccatricē q̄ tunc tpis curua r inclinata efficit.qñ inferius ad bona mūdi solūmodo de eis cogitādo per auariciā curuat. Tūc ꝝo respicere nequit sursum quādo in malis consuetudinibus indurat r ab amore celestiū dissuescit. Sz tūc a ꝝpo sibi manus porrigit. qñ adiutrix gratia dei interius inspiratur.r tunc vltimo ab ipso erigitur.quādo ad statum innocentie r perfectionis reducitur. Et sic tali proprie potest dici illud qō. Act.ix. dicit de habita Dulia. Petrus dans illi manum erexit eā. Erigamus ergo a peccato caput nostre intentionis.Aures nostre attentionis r subiectionis.Oculos nostre discretionis Pedes nostre affectionis.r flectam⁹ genua nostre deuotionis.Erigat ergo anima caput intentionis. sicut artes qui semp dormit capite erecto. Unde illud. Leui. xxvj. ca. Confregi cathenas cernicū vestraz vt incederetis erecti. Et Lu.xxi. Respicite r leuate capita vestra Itē erigat aures attenttonis.r sit sicut elephas qui cū pugnat cum draconem aures solet erigere.r cum eis draconem ferire.iuxta illud. Hiec.viij. Aures omnis populi erecte erant ad libū. Itē erigat ad deū oculos discretionis r sit similis aquile.que stans solitaria super rupem semp r cōtēr oculos hz erectos ad solē. Thob.iij. Oculos meos erigo ad te. Itez erigat a peccato pedes affectionis.r sic sicut canis r leo qui qñ mingūt crus seu pedez erigunt. Ad denotandū ꝙ illi qui volūt mingere.i.vrinā peccatoz dimittere.dñt pedē affectionis ad deū erigere.vnde.ij. Paral. iij. de cherubin templi dicit.ꝙ stabunt erectis pedibus. Facies aūtē eorum erant auerse ad exteriorē domū. Item genua sue deuotionis r orationis ficctat. vnde Dan. x. Erexit me sup genua mea. In tali ergo erectione a peccato ꝙsistit spiritualis decor anime que ostensa est. qñ dictū est. Circunda tibi decorē. Et sic quando oia mēbra spiritalia anime erant bene erecta r directa. sibi poterit dici illud Cant.vj. Pulcra es r decora filia hierualem. terribilis vt castroz acies ordinata. Et ipse etiā poterit dicere illud. Ezec.xxvij. Perfecti decoris ego sum r in corde maris sita. Jstud est ergo primū genus erectionis scilz a peccatoruz depressione.qō notat gratie inspiratio.j. Reg.xiij. Erexit se Israel aduersus philistijm. Ut et de deo dicat illud qō de moyse dicit. Plume.vij. Erexit tabernaculuz r vnxit r sanctificauit illud. Et erectio ostenditur cum dicitur. Circunda tibi decorem. ¶ Scōo dico ꝙ est erectio fructuosa. qua nos debemus erigere a terrenoz affectione.qō notat sublimis contemplatio Jn sublimi inquit erigere. Sima ꝙus naturaliter pedibus r manibus terram tangat cum sit animal quadrupes.tamen qñq; docetur sursum se erigere.r super posteriores pedes incedere sicut homo. Sic vere charissimi. ꝙus homo naturaliter sit animal quadrupes.qz s.per quatuoz affectiones ducitur curuatus r inclinatus ad terrena ipse tñ a terrenoz affectu se debz sursuz ad celestia cōtemplanda erigere.r sicut homo.i. ratiōp̄ persona rationalis erectus ad celestia ambulare. Jta ꝙ ipse de se r aliꝫ peccatoribus possit dicere illud. ps. Jpsi obligati sunt r ceciderunt nos autem surreximus r erecti sumus . Et sic de tali erectione r sublimatione pōt dici illud. Esa.liij. Ecce intelliget seruus meus r exaltabitur r elcuabitur r sublimis erit valde. Undeꝫsta erectione dicit. Job.xxix. Cū tempus venerit in altuz alas eriget. ¶ Tertio dico. ꝙ est erectio gloriosa qua nos possumus erigi a mundana afflictione. quod facit finalis premiatio.que ostendit cū dicit. Et esto gloriosus. Jn quibus ꝝbis nota ꝙ erectio gloriose paradisi ꝙsistit in tribus. scilicet. Jn. Charitate r dilectione.qō notat dictio copulatiua. Et. firmitate r directione.qō probat dictio subst̄atiua. Esto. Dignitate r promotione qō monstrat dictio bonoratiua. gloriosus. Per istam ergo promotionem erigunt miseri r depressi.qz sicut ps rote que est inferior.qñ rota vertit r erigit: sit superior sic econuerso.illa pars que superius eminet si rota vertitur inferius descendit r deprimit. Sic charissimi illi qui modo sunt pauperes r depressi in die iudicij quando rota huius mundi voluetur.tunc ad statum eterne superioritatis r glorie erigentur.econuerso aūt illi qui modo sunt in exultatione r gloria tūc erunt in depressione r miseria. Unde ꝓuerb. xxix. Superbū sequitur humilitas.r humilē spū suscipiet gloria. De tali ergo erectione potest dici illud Job.v. Ponit humiles in sublimi: r merentes erigit sospitate . Figura. Mūe. viij. Ubi dicit. Mō candelabrum in australi erigetur. Australis enim pars vbi est ardor r splendor.paradisum signat. vbi est charitas r vnitas. vbi scilicet candelabra.i. viri sancti r iusti finaliter eriguntur. Eccle.xj. Erexit eum ab humilitate. Ptz ergo ꝙ est quedā erectio gloriosa finalis r premiattiua. Quedā fructuosa mentalis r cōtemplattiua. Quedā ꝝtuosa. vitalis r elcuatiua. Una

erigimur vt dictū est a mūdi depressione. Alia a terrena affectione. Alia a peccati infectione. Et sic ptz de erectione ꝝtuosa. ¶ Quarto dico ꝙ est quedā erectio vitiosa. Et ista est erectio supboz r obstinatoz elatoz r pteruoz qui erigunt ꝙtra deū p obstinationē.cōtra primū.p dedignationē.ꝙtra scipm p elationē platos inobediēdo:r subditos ipsos depredando. De talibus ergo pōt dici illud. Job.xj. Uir vanus in superbiā erigitur:r quasi pullū onagri se liberū natum putat. ¶ Et possumus notare.ꝙ mali tripliciter eriguntur.

Erigunt em̄ p ambitionē. — Erigunt ergo quidā per
Erigunt em̄ per elationē. — ambitionē vt principent
Erigunt em̄ p rebelliones. — Draco em̄ adueū nauis
Ambitio querit principari — vbi scit flare ventū valde
Elatio cupit honorari. — desiderat volare r erigi:

Rebellio nō vult subiugari — vt ardorē suū possitventi rozaculo temperare. Sic vere charissimi. Ambitio si vētum r flatū desiderāt vane laudis. Et ideo nihil aliud querūt ꝙ sursum in naui ecclesie.ad velū. i. ad plationis,statuz erigi r leuari vt sic vento vane laudis possit ardor sue ambitionis r vane voluntatis temperari r recreari. Jsti figurant in dathan r abyron r chore qui cōtra voluntatē dei ad sacerdotiū dei ambientes.quidaz igne sunt ꝙsumpti .alij vero a terra viuētes sunt absorpti. ideo illis dictū est. Mūe.xvj. Multū elationis filij leui. Jsti em̄ sunt sicut ille adonias. de quo ꝛr.iij. Reg. j. qui eleuabat dicēs. Ego regnabo. Jsti sunt ergo qui erigunt p ambitionē vt principent . Item quidā erigunt p elationē vt glorient. Jsti sunt quidā superbi. q̄ in se erigunt r efferunt.s. se iactando.de se presumēdo. r se pre alijs reputando. similes illi serpēti q̄ dicat centibus:q̄ semp dicit erectus incedere. si em̄ se inclinaret vel incuruaret:statiz creparet. Sic vere quidā sunt ita supbi r eleuati q̄ nullo mōvolūt se inclinare phūilitatē ꝛz magis r magis se erigere.erecto collo icedere.de sevltra debituz presumere.de aliꝫ vero nibil curare. Et breuiter ita grossiz inflati sūt.ꝙ citius creparet q̄ se ad aliquā humilitatē seu misericordiā incurraret. De talibus potest dici illud. Job.xv. Cucurrit aduersus deum erecto collo r pingui cerunice armatus est . Figurati in saul qui erexit sibi fornicem triumphalē.r in absalon qui ereerat titulū nomini suo.sicut dicit.). Reg.xv.r. q̄ Reg.xviij. ¶ Quidā etiā erigunt per rebellionē. Jsti sunt superbi inobedientes subditi qui cōtra prelatos erigunt. Jsti sunt baliui.qui cōtra pauperes aiantur. Jsti sunt etiā principes tyranni:q̄ ad deprezandos subditos roborant. Uñ tales similes sūt basilisco.q̄ est serpens veneno fissimus.q̄ semp dicit incedere erectus. Jō pñt aliꝫ dicere.de eisdem illud. Tre.j. Unde dñe afflictionem meā qñ erectus est inimicus. Jsta est ergo tripler erectio vitiosa. ¶ Quinto dico. ꝙ est quedam erectio periculosa mundane.s. dignitatis r prosperitatis qui qñq; mali plus erigunt q̄ boni.qui tñ similes sunt locustis.qq̄ saltāt sursuz r erigunt statim tñ cū se sursum tenere nesciant.ruūt inferius r deprimunt.qz vere tales quos mūdana prosperitas ita eleuans erigit r extollit. statim erigunt r statim deprimunt. subito promouentur subito annihilant. Etvere sicut alte.i. ad alta officia se subito,erigunt r saluunt . ita iusto dei iudicio cito pereunt r descendunt deficiunt r corruunt. Juxta illud. Ap.ij. Quō erigent ita r depriment. De tali busloquit. Sen. li. de tranq̄llitate animi circa mediū. Lectores inquit require quos fortuna nūq; respexit q̄ quos deseruit.noli huic tranquilitati cōfidere:in momento mare euertit.r codē die quo nauigia luxuriant absorbent. Et breuiter charissimi ex ista erectione nō sequitur nisi depressio:r si non in hoc mūdo tñ in alio Jsta est ergo erectio periculosa. Periculosa cū est sibi ipsis qui eriguntur.qz per ipsam in inferno precipitantur. Periculosa etiam est aliꝫ: qz. s. dum tales sunt in sua prosperitate r erectione:oēs alios volunt deprimere.oēs volūt subiugare.omnibus volunt prefici.ab omnibus volunt bonorari.omnibus volunt nocere.r pauc is seu nemini cōplacere. Exemplū habemus de amā qui ad dignitatē erectus. mardocheū qui ipm nō venerabat suspendere pcurauit. r eriā in despectū ipsius r vindictam totū voluit destruere suum genus. nisi deꝰ aliꝫ prouidisset.sicut habet Hester.v. Exemplū etiam habemus de abimalech. q̄ erectus in regē oēs fratres suos occidit.sicut dicit. Judi. ix. Jsti ergo bene proprie figurant in statua aurea quā fecit erigi nabucho. rex. qui.lx.cubitos in altuz.ser.xo in latū habebat coram qua omnia genera instrumentoz citharizabant.r qui non flectebant genua ante eam . r qui nō adorabant. in caminū ignis mittebāt.sicut dicit. Dan.iij. Sic de charissimi sepe fit ꝙ rex Nabuc.i.aliquis princeps aut prelatus erigit in aliquo officio alteroz statu.aliquaz statuam.i.aliquē hominē ignorantē.quam sciz facit auream.i.diuitē r potentē coram talibus igit sic ꝙmotis r erectis optet citarizare p adulationē. optet genuaflectere p obediētiā,r subiectionē.alioqn caminus ignis i. tribulatio r aduersitas sequit alioqn mors r destructio,pcurat.sicut ꝛr.ij. Mach.xv. Mō nichanoz quadā summa superbia erectus cogitauerat cōe tropheū de iuda. Ptz gñaliter. ꝙ qntuplex est erectio. Pria ꝝtuosa. Scōa fructuosa. Tertia gloriosa. Quarta vitiosa. Quinta piculosa. Sufficit ergo. Uide supra vbi elcuare ascēdere rc. Et in pluribus aliis locis r titulis.

Eripere. Eruere. Idem signāt qō liberare. Pertinet em̄ eripere et eruere ad hominem potentem clementem atq; prudentem. Eripi vero ptinet ad hominem miserum r se defendere non valentem. Inuenio ergo ꝙ eripit iustus r angelus r deus. Eripit.

Justus pīs succurrēdo — Primo dico ꝙ iustus eripit succurrendo pressis r miseris. Adviz em̄ iustū ptinet.ꝙ ꝓposse miseros r iniuriatos eripiat de manibus tyrannoz. puer.xxiij. Erue eos qui ducuntur ad mortē: r q̄ trahunt ad interituz liberare ne cesses. Uñ filij israel vt a gētilibus eripent inuocabāt auxilium machabei.dicentes.j Mac.v. Congregate sunt gētes vt auferāt nos. nūc ergo veni r eripe nos de manibus eoz. Juxta illō. ps. Eripite pau. r rege.de ma.rc. ¶ Secūdo dico ꝙ angelus eripit obuiādo cā sibus asperis; seu se opponēdo hostibus temeris.s. demonibus. vnde Thob. de angelo loquēs. Thob.xij. dicit sic. Deipm a deuoratiōe eripuit. Petrꝰ etiā ab angelo liberatus dicebat Act.xij. Misit dñs angelum suū r eripuit me de manu herodis.r de omni exꝑe.ple.inimicoz. Et ideo dicitur ps. Immittet ange. dñi in circuitu. eum. r eripiet eos. ¶ Tertio dico. ꝙ deus eripit sumouendo sarcinā sceleris.i.vitia r peccata. r etiā precauendo ne incurramus picula r tormēta. Eccl.ij. Eruis sustinētes te dñe r liberas eos de manu angustie dñe deus noster. Deꝰ em̄ sp est pīs suis vt ipos eruat. vt r eis in omni neccessitate subueniat r succurrat. Uñ ipe loquēs hie. dicit sic. Here.). Ne timeas a facie eoz. qz tecū sum vt eruaz te. Et ista est ꝑcerto magna ꝙsolatio homini. qñ. s. cogitat ꝙ semp deū r bonū angelū secū hz:q̄ ipm pñt eripe r saluare. Deu.xxiij. Dñs deus tuꝰ ābulat in medio castroꝝ tuoz vt eruat te sivis nota ꝙ deus eripit atq; salnat.

Humiles r timorosos. — Quod dñs ergo eripiat humiles r timorosos. patz in ps. vbi dicit vide humilita
Flebiles r lachrimosos — tē meā r eripe me. Item ꝙ
Deuotos in sperantes — eripiat flebiles r luctuosos. patz in ps. vbi dicit.
Cōtritos ad se clamantis — Animam meam eri. de mor. ocu. meos a lachrymis pe. me. a lapsu. Item ꝙ eripiat in se sperantes atq; deuotos. patet in ps. vbi dicitur. Speraunt in domino eripiat eum saluum faciet eum quoniam vult eum. Item eripiat ad se clamantes atq; contritos patet Baruc. iij. vbi dicitur. Clamate ad dominum r cripiet vos. Et Jud r. Et Nume.x. Clamastis ad me et erui vos de manu eoruz Et aduerte ꝙ deus eripit suos ab omnibus tribulationibus periculis r delictis. Erut enim eos.

Universidad de Deusto

A cupiditate inflammatiua
A carnalitate maculatiua
Ab obscuritate excecatiua.
A crudelitate molestatiua
A demonum malignitate
A societate defraudatiua
A timiditate perturbatiua.
Ab iniquitate deprauatiua
Ab aduersitate tribulatiua.
A calamitate eternatiua

Dico ergo ꝙ deꝰ eripit eos a mundi cupiditate. Gal. j. Dedit semetipsum vt eriperet nos a presenti seculo nequam. ¶ Itē a fetenti carnalitate seu voluptate ꝓuer ij. Eruaris deuia mala. ta muliere alienā extranea: q̄ mollit sermones. Et in ps. petit dauid a dño dicens. Eripe me de luto vt nō infingar. t de profundis aquaꝝ. Itē ab ignorantie obscuritate. Co. j. Eripuit nos de potestate tenebraꝝ. ¶ Item a tyranno rum crudelitate. ps. Eripe me de ini. meis deus meus. Et alibi. Erue me de manu filioꝝ alienoꝝ. t a persequētibus me. ¶ Item a demonū malignitate. ps. Erue a frāmea. deus ani. meā. t de ma. ca. ꝛc. Et alibi. Eripe animam meam ab impio. ¶ Item a falaci societate. ps. A viro iniquo t doloso erue me. ¶ Item a mentali timiditate. ps. A timoꝛe ini. eri. ani. meam. ¶ Item a criminuz iniquitate. ps. Ab oibus iniquitatibus meis erue me. Et alibi. Eruat a morte animas eoꝝ. Morte dico. sz culpe. ¶ Itē a tēporali aduersitate. ps. Ex omni tribulatione eripuisti me. ¶ Itē ab infernali calamitate. ps. Eruet animam meā de manu inferi cum acceperit me. Et alibi. Eripuisti animā meā de inferno. Breuiter ergo loquēdo dicere possum ꝙ deus semp paratus est suos eruere t eripere: t a culpa interioꝛi. miseria exteriori. pena seu tristicia posteriori misericorditer liberare. t eos in loco tuto paradisi constituere: et locare. ps. Clama. ad me ergo eraudiā eū cū ipso sum in tribulatione eri. eum t glo. eum ꝛc. Vide infra de liberare.

Erroꝛ. Errare. Errare idem est qđ deficere cum credulitate bene faciendi. Accipit eñ proprie errare pro illo defectu quez facit homo credens se bene facere. Quis impropꝛie pro quocunq; defectu sepissime sumatur. Moraliter aut̄ dicere possumus. ꝙ errare nihil aliud est. ꝙ aliquem a rectitudine deuiare. Et ideo possum⁹ aduertere. ꝙ plura sunt genera erroꝝ. t plura sunt que faciunt nos errare in via moꝝ. Et quia de erroꝛe fit mētio in isto opere in multis t exēplis. Jō breuiter trāseūdo possum⁹ notare ꝙ multiplex est erroꝛ in moꝛibus. Est eñ erroꝛ

Affectionis.
Electionis
Cogitationis
Progressionis.

¶ Quidā eñ errāt
In diligendo
In eligendo.
In cognoscendo
In ambulando

Primo igit̄ est erroꝛ in affectione. Et iste est qđ illud qđ minus est affectatur. Illudvero qđ plus est melius ꝓtemnitur. t sic videntur errasse filij israel. qui pepōes poꝛros t allia t ollas affectātes carnium. manna dulcissima abhoꝛrebant. sicut dicit. Nume. xj. Significantes auaros t carnales: qui mundi bona t carnis oblectamenta per auariciam t luxuriam affectant t diligunt. manavero. i. bona spiritualia t eterna contemnūt t negligunt. De tali ergo erroꝛe pōt exponi illud. j. Thim. vj. Radix omnium maloꝝ est cupiditas. quā quidā appetentes errauerūt. Iste est ergo erroꝛ affectionis. ¶ Scōo dico ꝙ est erroꝛ electionis. Et iste est quando nescitur quid est melius. ita ꝙ qñq; peius pro meliori eligit. t econuerso. Istū nō erroꝛem inducit cecitas ignorantie. que nō sinit hominem recte eligere vel iudicare. Si eñ denarius aureus vel plumbeus ceco anteferret. faciliter erraret in eligendo. Tali modo erauit Jacob cui de nocte suppoſita est lya p. rachel. ipse nō lyam p rachele suscepit. t cū ea delicias duxit. qui tñ nō suscepisset si eā clara luce vidisset. Tali mō decipiunt multi in electionibus platoꝝ. q. eñ cecitas ignorātie: cecitas etiā affectionis ipos excecat. ideo sepe fit ꝙ vnū p alio. plūbū pro auro. malū p bono. ypocritā p viro sancto eligūt t assumūt ꝛc. Vide. s. de electione. Istū Tre. iij. Erraverunt ceci in plateis. ¶ Tertio dico ꝙ est erroꝛ cognitionis. Et isto modo potissime errant prelati in pmotionibus subditoꝝ. figurati in ysaac qui cecutiens: et iacob esau esse credens. pellibus caprinis quibus mediantibus ipsum tetigerat deceptus benedictionem primogeniti secūdogenito ꝓcessit sicut dicit. Gen. xxvij. Multa vere prelatus qñ est cecutiens t ignorans mare me qñ tangit personam mediante pelle carnalis affectionis sepe taliter erat t decipitur ꝙ primogenitos t filios ecclesie sue subditos meliores t antiquiores impromotos dimittit. Juniores vero t imperfectiores ad quos afficit t promouet t extollit. Benedictionē. i. beneficiū qđ ad alios ptinebat eis indebite ꝓcedit. De isto ergo erroꝛe dicit. Eccl. x. Est malum qđ vidi sub sole: quasi per errorem a facie principis positum. stultū in dignitate sublimi: t diuites sedere deorsum. Isto eōdem modo errant iudices in iudicijs. Ignorātes enim quid agere debeant: et ignorantes merita personaꝝ. sepe fit ꝙ malos dimittunt bonos puniunt. Exemplo Iamech qui cecus credens sagittare bestiam hominē interfecit sicut dicit. Gen. iiij. in hystoria scholastica. Isto etiam genere erroꝛum erraturi in fide t veritate. quando. s. heresis fides creditur. t quando mendacium veritas reputatur. Esa. lxj. Omnes nos quasi oues erravimus. ¶ Quarto dico. ꝙ est erroꝛ pfectionis. In via eñ maloꝝ faciliter erratur. qz quādoq; via que ducit ad mortem eligitur. via vero que ducit ad vitaz ꝓtemnitur. qz est via que videt homini recta. nouissima vero ipsius ducunt ad mortem. sicut dicit. Prouer. xiij. Sicut eñ cursoꝛ qui tenet aliam viam q̄ debet tenere: t maxime si tenet viam contrariam: nunq̄ venit ad terminū quo tēdebat. Sic vere sivitam ducimus aliter q̄ debemus t a vie rectitudine deuiemus. nunq̄ ad terminum paradisi veniemus. ps. Errauerūt in solitudine in inaquoso. viam ciuitatis habitaculi non inuenerunt. Si igit̄ in istavia errauerim⁹ faciam⁹ sicut tapes q̄ qñ ab acie errauerūt t deuiauerūt. solent odoꝛe sentire quam viā alie tenuerint t eas odoꝛe prosequi t ad aciem reuenire. Sic vere charissimi: si ab acie sancte ecclesie. t a congregatione fidelium errare per peccatum nos contingat: ꝓculdubio debemus odoꝛare t sentire per deuotionem t per ꝓsiderationem: quam viā alij tenuerunt t per quam viā illi qui ꝓcedunt nos. s. sancti t sancte inuenerūt: t incesserunt t inueniemus ꝙ per humilitatis viam paupertatis t martyrij ꝛc. ambulauerunt. Per tales ergo vias debemus post eos ire. si ab erroꝛe volumus reduci t ad rectitudinem peruenire. Et sic poterimus domino dicere illud. ps. Posuerunt pec. la. mihi. t de mandatis tuis nō erraui. Sic ergo ps. ꝙ est multiplex erroꝛ. s. per ambulando: cognoscendo: eligendo affectando ꝛc. ¶ Sed si vis potes adhuc notare t dicere. ꝙ errare generaliter sumitur pro peccare. Prouer. xiij. Errant qui operantur malū. Sicut eñ videmus ꝙ natura dicitur errare. qñ monstrum vel partum defectuosum ꝓtingit facere t fiare. Sīalis eñ intētio nature est. vt formet fetū pfectū. errat tñ qñq; qz vel ex abūdātia vel diuinatiōe materie. pcreat aliquoties imperfectū t mōstruositate varia deformatū. Sic dicā ꝙ tūc alia ꝓprie errat qñ ꝓtuz mōstruosum i. opus defectuosuz pcreat. Cōstat eñ ꝙ gñalis itētio aīe est bñfacere t bñfaciēdo ab beatitudinē puenire: qđ bñ appet in sindereſi q̄ est ps potētie rōnalis. q̄ semp reclamat t remordet quoties aiam ad malū actū declinare sentit t videt. Sic reuera sepe fit ꝙ p supfluitatē vel diminutionē materie. i. p supabūdantia vel penuriā bonoꝝ ter renoꝝ: mūdiq; delectabiliū decipit: t sic mōstruosa defectuosa t deformia opa p erroꝛē pcreare videt. xiij. Re. xvij. Errauit iuda t ābulauit. in erroꝛibus. Jhō eñ qui nescit viā: si ductoꝛē suū dimittit faciliter oberrabit. cū ergo via vite hominis sit ignota: nisi inquā ductoꝛem habem⁹ dñm nr̄m ieſuz xp̄m. sicut dr̄ in sermone. Aug. de resurrectiōe: restat ꝙ si peccādo moꝛtal⁹ istū ductorem dimittimus: faciliter errabimus: t p diuersas mālas vias deuiabimus. t vademus. Figurati in agar. de qua dicitur.

qua dr̄it. Gen. xxj. Mō cū abisset t ab abraā recessisset errabat in solitudine. ¶ Et notabis ꝙ multa sunt q̄ sunt t fuerūt occasio hoibus peccati vl erroris videlz.

Defectus veri luminis
Aspectus falsi numis.
Despect⁹ sancti agminis
Obiectus rei turbinis.

¶ Prio errāt quidā propter veri numinis defectū de nocte. qz qñ lumen deficit errat facilius q̄ de die. Sic vere dico ꝙ qñ luxdiuine gratie sacreq; doctrine t scientie deficit. restat ꝙ erroꝛ t ignorantia suboriat et succrescat. Et ideo sicut ceci qui lumē directū nō videt faciliter errāt. sic illi qui p ignorantiā vel p maliciā ceci sunt faciliter deuiāt atq; peccāt. Errāt em̄ qz ignorāt dei iudicia. Errāt qz obdurank fortū malicia. Errāt qz defraudak fratris astutia. De simplicitate t ignorātia dr̄. Mat. xxij. Erratis nescientes scripturas. Et illud ps. Erraui sicut ouis que perijt. Et illō. Sapiētie. v. Ergo errauimus a via veritatis t lumē intelligētie nō est oꝛtum nobis. De obstinatiōe t malicia dr̄. Sap. ij. Hec cogitauerūt t errauerūt excecauit eñ illos malicia eorum. Un etiā de malitiosis t obstinatis dicit pōt illud Prouer. xxij. Animedoloſe errāt in petis. Dolus enim malicia voluntaria importat. De aliena fraude t astutia: ptz. qz sepe multi sunt q̄ ex aliox malis suggestionibus peccant. t multi sunt ita mali. ꝙ nō solū ipsi errāt sed alios ad errores sollicitant t inclinār. ij. Thime. iij. Errantes t in erroꝛē mittentes. Isti sunt ꝓprie illi qui coꝝ ceco ponūt offendiculū. De q̄bus dicit. Deut. xxvij. Maledict⁹ q̄ cecū facit errare ꝛn itinere. Mō sic eñ debet esse: qz. s. debemus simplices in erroꝛē ducere. sed ab erroꝛe potius reuocare. figura. Exod. xxiij. vbi dr̄. Si occurreris boui inimici tui vel asino errāti reduce eū. Inimicus noster est dyabolus. bos aūt est qlibet etus subditus t sue seruitutis iugo pssus: quē si in fide t moribus videmus errare. pviribus debemus reducere. ad viā v̄itatis monēdo: docēdo: corrigēdo t dirigēdo tra here a suis erroꝛibus releuare. Deut. xxij. Mōvidebis ouē fratris vel bouē errantē t ptenibis. Ipse ergo. ꝙ aliqui errāt ꝓpter veri luminis defectū. ¶ Scōo dico. ꝙ aliqui errāt ꝓpter falsi numinis aspectū. Et iste est erroꝛ idololatraꝝ. q̄ idola picta t bñ pulcra credūt deitatem bñe. qđ bñ innuit Sap. xiij. vbi dr̄. Prouerit autē ad hoꝛ culturā⁹ hos q̄ ignorabāt artificis eximia diligentia. Un Ezec. xliij. Loge recessērūt a me in erroꝛe filioꝝ israel. t errauerūt a me post idola sua. Iste eñ fuit summus erroꝛ. s. adoꝛare idolū p deo. t credere deū qđ ipe homo fecerat qui credebat: credere etiā deitatē esse nō solū in syderibus t planetis. verūetiā in multis animalibus serpentibus atq; ranis Sapr. j. Quidā errātes colebant mutos serpentes t bestias superuacuas. Ista ad literam, vera fuerunt de babylonijs: qui errantes pro deo adoꝛabant draconē. sicut dr̄ Dañ. xiij. Ista fuerunt vera de romanis qui ab epidauro accerserunt esculapiū. i. quendā bozrendū. serpentē quem loco escu lapij pro deo adoꝛauerunt. t pestem epidimie iuxta libros sibilinos cessare pro eo crediderunt. sicut ponit. Ouid. de transformatis lib. vltimo fabula penul. Ista etiam fuerunt vera de liberis qui. s. Jouem aymonis in spēz draconis cū arietino capite adoꝛa bant. De erroꝛe ergo idololatrie: dicit Sap. xvij. Indisciplinate anime errauerunt. In quem quidem erroꝛem se non incidisse gloꝛiabatur sapiens. cum dicebat Sap. xv. Non in erroꝛem induxit nos hoim male artis excogitatio: nec vmbra picture: labor sine fructu: effigies sculpta p varios colores. Errant ergo aliqui propter falsi numinis aspectum. ¶ Tertio dico. ꝙ aliqui errant propter boni agminis despectum: qui enim illoꝝum qui sciunt viam sequi; vestigia designātur errare facile comprobatur. Bonoꝝum enim t prudentium societas errare hominem non permittit. Solitudoverō singularitas in erroꝛē faciliter immittit. ps. Errauerunt in solitudine t in inaquoso. t Esa. xvj. Errauerunt in deserto. t Heb. xj. In solitudinibus errantes ꝛc. ¶ Quarto dico. ꝙ aliqui errant propter rerum turbinis obiectum. Obie-

cū em̄ t presentatio aeris turbidi t obscuri sunt causa sepissime deuijvel erroris. Sic vere dico de rebus mundi. que reuera turbide sunt et obscure. nihil habentes limpidi vel tranquilli. qz quando aliqui plus abundāter debito presentantur. t quando in mundi bonis aliqui sperflue pioſperantur ꝓcerto in multis errare t deficere t multos erroꝛes incurrere comprobantur. hominem enim errare faciunt

Seculi dignitates per superbiam.
Carnales voluptates per luxuriam
Terrene facultates per auariciam
Blande verbositates per complacentiā
Hostiles facultates per nequiciam.

¶ Dico igitur. ꝙ mali errant per supbiam. qđ faciūt seculi dignitates. De quo pōt dici illud Eze. xxxiij. Errauerūt greges mei in cūctis montibus. Montes eñ altitudinem dignitatū designāt. Isti em̄ superbi sunt nubes sine aqua t sydera errantia. sicut dicit in canonica Jude. Itē errāt mali ꝑ superbiaz qđ ꝓcurāt carnis voluptates. de quo Esa. xxvij. Errauerūt ꝓ ebrietate absoꝛpti sunt a vino. ¶ Itē errāt per auariciā. qđ faciunt terrene facultates. De quo Jude. Ue illis q̄ in viā Caym abierūt t erroꝛe balaam mercede effusi sunt ¶ Itē errāt in malo p cōplacentiā qđ faciūt subtiles ꝛ bositates. s. ꝛba adulatoꝝ. Unde in persona divitū dicit adulatoribus Esa. xxx. Loquimini nobis placentia: videte nobis erroꝛes. diuinate nobis somnia: cesset a facie nostra sanct⁹ israel. Ad literā. em̄ ꝛba adulatorū t maloꝝ filiarioꝝ sunt cause: quare mūdi principes in multis deviant t oberrant. Un Esa. xxx. Sapientes filiarij pharaonis dederunt consilium insipiens. Sequit. Errauerūt principes mēphcos: deceperūt eos ptū angulū populoꝝ. ¶ Itē errant per infidelitatem t nequiciam: qđ faciunt hostium falsitates seu demonū prauitates. Constat enim ꝙ dyaboli fallacia multos in erroꝛez immittit: qđ potissime. fiet in tēpoꝛe antixp̄i Mat. xxiiij. Surgēt em̄ pseudo xp̄i: t pseudo ꝓphete: t dabūt signa magna t ꝓdigia. ita vt in erroꝛē inducantur. si fieri pōt etiā electi. Ista potissime verificabunk de antixp̄o: q̄ causa erroris t deuij multis erit. Et ideo. ij. Thes. ij. Docat eū operatiōe erroꝛis. dicens. Eo qđ charitatē veritatis nō receperunt vt salui fierent. mittet illis operatiōē erroris vt credāt mēdacio. Sic ergo ptz quō mali multis erroꝛibus seducunk. Eccle. xj. Erroꝛ t tenebre pctōibus creāt. Errantes autē a deo odiunk t ꝓtemnunk. Eccl. xv. Odie execramentū erroris odit deus. Et iō finaliter tales errātes t erroꝛei cū demonibus q̄bus credūt t obediūt disponunk t ptē soꝛtiunk. puer. xxj. Uir q̄ erraverit a via doctrine. in cetu gygātiū cōmorabik. Et sic ptz. quō quatuoꝛ modis generaliter errāt mali. s. ꝓper rerum obiectum seu affectum: ꝓperbone societatis despectum. ꝓper idololatrie aspectum. Et per ignorantie defectum ꝛc.

Erubescere. Erubescentia. Idē est qđ verecūdia seu ꝓfusio. Et accipit qñq; in bono qñq; i malo. Et ideo nota breuiter ꝙ. Quedam est verecundia seu erubescentia virtuosa.

Quedam vitiosa. Uirtuosa est qñ homo erubescit
Quedā dolorosa crimina. Uitiosa est qñ ꝓfundū

tur crimina dicere. Dolorosa est qñ copellit crimina pandere. ¶ Prima ergo verecūdia virtuosa est de peccati commissione. de qua potest dici illud. Ezec. xxxvj. Erubescite super vijs vestris. ¶ Secunda verecundia vitiosa est ō peccati cōfessione. Dañ. xij. Erubescāt iudicare sibi. vnde in ps. Erubescant impij et deducank in infernum. muta fiant labia dolosa. Ad literam em̄ ista erubescentia labia facit muta: quia peccata confiteri non finit. Uerecundia dolorosa erit in inferno de peccatorum ostensione. Ibi enim perpetuum opprobrium: eterna verecundia. sempiterna confusio et immortalis erubescentia sem per erit ps. Erubescant t cōturbentur omnes inimici mei: conuertantur t erube-

Universidad de Deusto
Biblioteca

val.ve. Dicamus ergo aliquid de qualibet istarum trium confusionum. ¶ Primo ergo est quedã erubescẽtia virtuosa. & ista est quando homo erubescit de malis factis & perpetratis: & qñ homo verecũdatur de re cõfusibili & inhonesta si eam commiserit: vel si sibi imposita fuerit. Elephas eñ ab alio victus intantum verecundat. q̃ in presentia ipsius, non audet amplius apparere. sicut dicit ꝑ Plinius. Si vocem victoris audiuerit statim fugit. Sic vere charissimi si aduersarius noster dyabolus, nos vicerit per tentationẽ. & nos induxerit per peccatum nos proculdubio debemus verecũdari & pudere: & nos victos ab ipso fuisse: vel inhonestuz aliquid commisisse. verecundum & indecens reputare. Debemus eñ dicere illud. j. Esdre. ix. Deus meus confundor & erubesco leuare faciem meam deus meus ad te. Justus ergo victoris dyaboli debemus consortiũ fugere: & vocem sue suggestionis non libenter attendere vel audire: ipsamq; horrere pariter & timere. Et sic loquitur Amb. li. de morte abel. Erubescere inquit debemus & contemnere peccatum non defendere: quia pudore culpa minuitur. defensione cumulatur. Erubescere enim debet homo & potissime iuuenis & maxime quãdo reprehenditur a maiore. Ideo dicit ꝓhie. xxxj. Post-q̃ ostendisti mihi percussi femur meum: confusus sum & erubui. Ista enim virtus valde est commendabilis. & in natura & in scriptura. In natura enim commendatur pluribus exemplis. sicut dicit Solinus de mirabilibus mundi in signum verecundie. Si corpora viri et mulieris flumine submerguñ. corpus viri supinũ corpus vero mulieris ad terrã pronũ inuenit. Natura eñ vult celare. scrum & abscondere verenda mulieris. ꝓz in aliis exemplis. Canes eñ venatici aures habentes pendentes pre aliis nobiles reputantur. Elephas etiã aures pendentes hz: ipsasq; nunq̃ erigit. nisi quando ꝓtra draconẽ contendit. In india etiam dicuntur esse homines ore & loquella carẽtes. In q̃bus proculdubio exemplis possumus instrui. q̃ verecundiã debemus sectari. Ista est eñ que aures submittit. os. i. audaciam loquendi deponit: quicquid verecundũ & inhonestum est celat. cõtegit & abscondit. De ista ergo virtute loq̃tur Bernũ. sup Cant. Quid inq̃t amabilius verecũdia hec eñ spei bone nuncia. bone idolis radix. virga disciplinc: expugnatrix malorz. ppugnatrix purtatis: gloria ꝓscientie: fame custos: vite decus: & tutũ heres: gratiaz primitie: nature laus. insigne totius honestatis. Sed heu ꝓdolor: Dicq̃ marie istaz tus hodie in multis deficit & cessauit: qz̃ve multi sunt inuerecũdi & frontosi: q̃ nõ erubescũt crimina facere: correctiões audire. suas inuerecũdias detegere. Nõ eñ erubescũt si sua facta mala sciunt immo qõ petius est in hoc gloriant. & letant. In india eñ est q̃dã insula ybi homines cõiterv dũt nudi & manifesti: ita qõ oia eoz crimina & pudibũda sciunt & videnk. ipsi ñ o non ꝓfundunk. Jurta illud: Ben. ij. Erãt aũt nudi adã & vroz eius & nõ erubescebãt. Tales etiã sunt similes asinis indicis q̃ in fronte more vnicornis inter oculos vnicũ habẽt cornu. vt dicit Plinius. Vere charissimi: tales inuerecũdi & frontosi in fronte. i. in apparẽtia & in ꝓmptu cornu obstinationis & inuerecũdie sunt armati. qz vere si arguunk ab aliquo statiz inuenit eos inuerecũdos: cornutos: ꝓteruos & obstinatos ita q̃ de eis ꝓt dici illud Ihie. iij. Frons mulieris facta est tibi. noluisti erubescere. Et õ publicis vsurarijs videk loq̃ Ihie. viij. Confusi sunt qz abominationẽ fecerũt. imo potius ꝓfusione nõ sunt cõfusi: & erubescere ne scierũt. patz ergo charissimi. q̃ est quedã verecũdia virtuosa. Ũñ Ihie. xxxj. Postq̃ puer tisti me egi pententiã: ꝓfusus sum & erubui. qñ sustinui opprobriũ adolescẽtie mee. ¶ Scõo dico q̃ est que dã verecũdia vitiosa. Et ista est qñ hõverecũdak dicere peccata in cõfessione Sicut eñ infirmus quantũcunq; vlcera ipsius sint horribilia & pudenda. discreto tamen & sano medico ipsa ostendere nõ erubescat. Sic vere crimina nostra q̃q̃ vilia et enormia: non debemus verecũdare medicis. i. sacerdotibus confiteri. ꝑs. Deus meus in te confido non erubescam. Talis enim verecũdia valde est periculosa. Ipsa enim equiparatur infirmitati squinantie: que guttur ita stringit q̃ anhelitus ab interioribus exire non permittit: que statim hominem interficit nisi celeriter succurratur. Sic vere verecundia confitendi guttur hominis facit ita strictum q̃ de interioribus conscientie sue non potest anhelitus & status ꝓfessionis exire: & ideo sine remedio mors eterna talibus est propinqua. Narrat enim de quodaz sancto. qui cum predicaret confessionem. vidit dyabolum qui singulorũ auribus consedebat: a quo cum peteret quid ageret. rñdit. Facio inquit emendas meas: et q̃ abstuli hominibus reddo. Abstuli eñ eis verecundiã qñ peccabant nunc ipam eis restituo qñ confiteri dñt. Isti sunt sicut reus qui ducit ad patibulũ qui pre verecundia nõ audet appellare. Isti sunt sicut ouis que lupus strangulat: que q; tenet ad guttur nõ põt clamare. Isti sunt sicut ille qui submergit qui pre aque multitudine nõ põt spirare: q; breuiter verecunaia talibus ita claudit os. q̃ appellationis clamorem & spirationẽ cõfessionis celant: & sic morte eternam inducit. Usi. ij. Thi. j. dicit noli erubescere testimonium. i. ꝓfessionem Pone hic sivis quomodo leo capit cum duplici fouea ꝑm. Thiero. super Ezec. xix. Sed omitto causa breuitaris. Vide supra de abscondere vbi posui. ¶ Nota vero q̃ est aliud genus maleverecundie proueniens ex superbia. Et ista est non detegere suam conditionem seu ꝓfessionem. Conditionẽ dico sicut sunt multi qui erubescunt confiteri paupertatem sue parentele. pauperesq; socios & cognatos pudẽt recognoscere & amare: immo ipsos solẽt refugere & negare. Deut. xxxiij. Dixit patri & matri sue nescio vos: & fratribꝰ suis ignoro illos. Professionẽ dico. sicut illi qui erubescunt se dicere xpianos de quibus dicit. Lu. ix. Qui me erubuerit coram hoibus. erubescet eũ. filius hominis coram angelis eius. De talibus ergo verecundis malis. dicit ꝑs. Verecundia mea ꝓtra me est semp. i. peccatũ meũ ꝓtra me est semp. Ista est ergo verecũdia vitiosa. ¶ Tertio dico. q̃ est alia verecundia dolorosa. Et ista signat ꝓfusionẽ & opprobriũ mortis eterne. Do q̃ magna & ponderosa erit illa verecundia. qñ oia crimina dãnatoz deo angelis sanctis & dãnatis sine aliquo operculo apparebũt & monstrabũtur: qñ tanq̃ excõicati de bonoz cõsortio expellenk. qñ tanq̃ scelerati infernalibus carceribus mãcipabunk. & qñ tanq̃ publici inimici & malefactores, ꝓpter defectũ suũ tormẽtis & incendijs exponenk. Ideo talibus potest dici illud. Ro. vj. Quem fructum habuistis in illis in quibus nunc erubescitis? Nam fructus vel finis illorum mors est. Et Thiere. xxij. Confunderis & erubesces ab omni malicia. Sic ergo patet q̃ est triplex verecundia. scilicet. Una virtuosa & habenda. Una vitiosa que est canenda. Una dolorosa que est timenda. Sufficit. Vide de verecundia.

Erudire. Nota q̃ erudire idem est qõ docere instruere informare. Et sic ille dicit eruditus qui est sapiẽs prudens bñ doctus disciplinatus. instructus & informatus. Et videk esse differentia inter docere et erudire. qz erudire semp accipit in bono. Docere vero qñq; in bono quãdoq; in malo accipitur Nota ergo q̃ homo eruditur & instruitur. scilicet.

Per interiorem meditationem. Per exteriorem tribulationem Per superiorem inspirationem Per creaturarum manuductiones Et per scripturaz revolutionem

Eruditur dico q̃ meditationez interiorem. Unde prouer. viij. Ego sapientia habito in ꝓsilio. & eruditis intersuz cogitationibus. Jtẽ eruditur per tribulationẽ exteriorẽ. Ũñ Thiere. xxxj. Castiga sti me vbi erudituꝰ sum quasi iuuẽculus indomitus Jtẽ erudit per inspirationẽ superiorẽ. Ũñ. Treñ. j. De excelso misit ignem in ossibus meis & erudiuit me. Jtẽ eruditur per manuductionẽ creaturarum. Unde Job. ca. xxxv. dicit. Mõ deus docet nos super iumenta terre et super

& supvolucres celi erudiuit nos. ¶ Jtẽ erudit p reuolutionẽ scripturaz. vñ Act. xxij. Eruditus iurta veritatẽ paterne legis. Possumus ergo dicere q̃ duo genera ꝓsonaz debent esse principaliter erudita, vz. Doctores & rectores. Eruditi eñ debent esse, doctores vt sciãt quid dicendũ est quid tacendũ. Rectores ño vt sciant q̃d agendũ & quid nõ agendũ. Ideo breuiter de talibꝰ potest intelligi illud dauiticum verbũ. pñs. Et nunc reges intelligite. erudimini qui iudicatis terram. In quibus verbis ostenduntur tria ad que eruditio et sapientia est necessaria. Jsta enim necessaria est. Ut prudenter.

Mosipsos regulem. Reges inquit. Occulta cogitem. Intelligite inq̃t. Subditos gubernem. Qui iudicatis inquit terrã. Eruditi amur ergo. Ad regulandũ nras ꝓditiones. Ad meditandũ nras ꝓfectiones. Ad gubernandũ subditas natiões.

¶ Primo ergo eruditi amur vt de tẽ regulemus affectꝰ interiores. scz motꝰ desideria cordis & carnis q̃s ostẽdit cũ dicit. Reges. ille eñ veraciter est rex: qui nouit seipm regere. & suis passionibꝰ imperare & mentez & carnẽ rõnis legibꝰ & viribꝰ subiugare. Job. xix. Ergo reges tu? tu dicis q; rex sum ego. Vide infra de rege. Ideo de hoc sic moraliter eruditꝰ: põt intelligi illud prouerb. xv. Semitavite super eruditum vt inclinetur de inferno nouissimo. & notabis q̃ homo qui se discere vult regere. debet esse eruditus circa modum.

Comestionis. Locutionis. Cõuersationis: Observationis:

De mõviuendi. õr Eccli. xxxj. Quã sufficiẽs vir eruditꝰ vinũ exiguũ. De modo loquendi õr puerb. xvj. Eruditus in vbo repiet bona. De modo conuersandi dicit Eccli. xxj. Stultus a fenestra respiciet in domum. Vir autem eruditus foris stabit. De modo ño sue proprie a malo observationis. dicit Eccli. xl. Vir disciplinatus et eruditus custodiet se. Sic ergo debent in se erudiri qui alios voluerint erudire: regibus et maioribus assistere. et se digne in moribus gubernare. Exemplo sanctorum puerorũ. Dañ. j. Mõ ipsi erant sine vlla macula. decori forma. eruditi omni sapientia. cauti scientia. docti disciplina. Jsta est ergo eruditio qua regulamus affectus interiores.

Reges inquit. ¶ Secundo dico q̃ eruditi debemus vt cognoscam? naturas exteriores. Intelligite inquit. Ille enim eruditus & sapiens debet dici qui scit cognoscere et intelligere illa que sunt.

Agenda. Credenda. Horrenda. Amanda. Timenda:

Bona eñ opa debemus agere. Fidei articulos debemus credere. Peccata et mundi bona debemus horrere. Veritates et bona eterna debemus amare. Infernũ & dei iudicium debemus timere. pñs. Intelligite insipien. in po. & stul. aliqñ sapite. Et sicõ quolibꝰ sic itelligẽte, cogitãte & desiderãte. poterit dici illõ Esa. lij. Ecce intelliget seruꝰ meꝰ &c. Vide eã ꝓsecutã supra vbi Eleuare. Act. vij. Eruditus est moyses in oi sapiẽtia. Jsta aũt sapiẽtia intelligẽtia Christi legem facit meditari. Sanctũ gregẽ facit informari. Summũ regẽ facit honorari.

Jsta eñ ꝓpi legẽ iugiter meditak. ꝑs. Beatꝰ quẽ tu erudieris dñe: & de le. tua. docu. eum. Jsta etiã sanctũ gregem. i. subditos corrigit & sectak. Prouer. x. Labia iusti eruditꝰ plurimos. et Eccli. vij. Filij tui sunt eruditi illos. Summũ regẽ. s. ꝓpz limpide ꝓtemplak. Dañ. xij. Qui ad iusticiã eruditi plurimos quasi stelle imppetuas eternitates fulgebunt. Erudiamur ergo vt cogitemus naturas secretiores vel vtiliores. ¶ Tertio debemus eruditi vt gubernemus subditos & inferiores. Qui iudicatis terrã inq̃t. Illi eñ q̃ alios habẽt erudire & corrigere: debent esse eruditi & correcti disciplinati & ordinati. Celũ eñ & stelle que terrã & inferiora habẽt regere. sunt in suis motibꝰ & cursibꝰ ordinatissimi. nũq̃ eñ deficiũt a solito cursu suo vt cõiter. Sicve charissimi illi q̃ alios regũt iudicãt & gubernãt: debẽt ꝓ alijs esse eruditi. docti. disciplinati & regulati. ita q̃ a debito cursu suo. s. a prudentia & iusticia nunq̃ debẽt aliqua-

litervariari iurta illud Sap. j. Diligite iusticiã q̃ iudicatis terrã. Jsta tñ sunt ꝓtra multos: q̃ sunt siles stellis erraticis. que qñq; fiunt retrograde: ita q̃ tũc tpis ipse pdunt sui directi vel stationarij cursus & regule disciplinã. Sic ño multi sunt hodie iudices & ꝓlati. qui multimode a cursu & motu sue ordinate gressionis eruditionis prudentie. iusticie & disciplineretrogradi efficiunk. quodvtiq; qñq; facit affectio: qñq; munerz acceptio. quandoq; odium & iracundia. quandoq; timor & ignauia. qñq; error & ignoratia. Multis enim modis retrogradiunk illi qui iudicant terraz a rectitudine veritatis. Nõ sic ergo. sed simus eruditi vt gubernemus subditos inferiores. quia sicut dicit Eccli. xxxvij. Vir sapiens plebem suaz erudit. Simus ergo eruditi. scilicet Subditos gubernando. Discrete cogitando. Mosipsos regulando. ¶ Vide supra de docere. et Ecclesiastici xxxvij. Vir peritus multos erudiet et infra instruere & informare &c.

Erumpere. Nota q̃ erumpere idem est qõ emanare. cito egredi. exire et apparere. Unde erumpere idem est q̃ de interiori loco extra repetere et impetuose procedere. Signat ergo erũpere aliquem actum violentum. celerem & promptum Significat ergo quandoq;.

Promptam & cogentem cõpassionem. Promptam & ingentem ꝓmptionem. Prõptã & vigentẽ damnationẽ.

De cõpassione patet de Joseph. Gene. xliij. Quivisis fratribus non poterat se continere. qz erumpebant lachrime. De ꝓmotione potest dici illud Esa. lviij. Si videris nudum operi eum &c. Sequitur. Tũc erumpet quasi mane lumen tuum. De damnatiõe vero malorum que erumpit. idest que cito venit dicitur Ezech. xxij. Erumpere faciam spiritum tempestatũ &c. De eruptione autem iniquoruz in cõi que ꝓtinue erũpunt ad nocendũ õr Esa. lix. Dua aspidũ ruperũt telas aranee texuerũt. Sequit qõ cõfotũ est erũpet in regulũ. Et. j. Reg. xxx. dicit. Dedit latrunculos q̃ erumpebant aduersus nos. Et si vis dic: q̃ a nobis debent emanare & erumpere cuncta bona. Nam sicut.

De terra erumpunt radices. De nubibus erũpunt voces. De stellis erumpunt luces. De montibus erũpunt fontes. De arboribꝰ erumpũt flores. De floribꝰ erũpunt fructus. De vineis erũpunt luctus. idest lachryme seu stille. De abyssis erũpunt fluctus.

Sic dico q̃ ab homine sancto & iusto erũpit radix bone intentiõis. Dsee. xiij. Erũpet radix eius vt libani. Erumpet vox laudis & ꝓfessiõis. Bak. iij. Erũpe & clama q̃ non parturis. Erumpit lux honeste conuersationis. Esa. lviij. Erũpet quasi mane lumen tuũ. Erũpit fons sapiẽtie & discretiõis. Deut. viij. In cuius campis & montibꝰ erũpũt fluuioz abyssi. Et puer. iij. Sapiẽtia illi? erũpit abyssi. Erumpit flos bone affectionis. Ju. xvij. Turgetibꝰ gẽnis erũpebãt flores. Erũpit fructꝰ bone opationis. Ezec. xvij. Erũpet in germen: & faciet fructũ. Erũpit luctus idest lachryma cõpassionis. Ben. xliij. Cõmota sunt viscera sua super fratre suo & erumpebant lachryme. Erumpit fluctus aspere correctionis & malorꝰ punitionis. Job. xxxviij. Conclusit ostijs mare: qñ crumpebat quasi de vulua procedens &c. Sufficit de eruptione. Videybi Egredi & exire & similibus.

ES. Ereus. eneus. Not. q̃ es ẽ metallus rubeũ terreũ & feculẽtũ. Et ꝓt significare in bono & in malo. Põt eñ significare virum perfectũ & virum imperfectuz. Potest ergo significare virum perfectũ. Sicut enim es seu cuprũ est metallũ. Rubei colons. Sonori clamoris. Aurei splendoris.

Sic vere vir perfectus debz esse rubeus & igneus per amicitiã. Sonorus et canorus per eloquentiam. Aureus & fulgidus p sapientiã. Iste enim oz rubere feruenter diligendo. vnde Ezech. xxviij. Po-

Universidad de Deusto

ne eam ſuper p̃mnas vacuam vt incaleſcat ⁊ liqueſiat
es eius. Iſte etiam dz ſonare patenter p̃dicando vt ſic
dicat illud Hiere. xlviij. Cor meum ad moab quaſi ti-
bia eris ſonabit. Item iſte debet fulgere honeſte con-
uerſando: vnde de eſdra dicitur. j. Eſdre. viij. Mō ipſe
reportabit de babylone vaſa eris fulgentis optimi.
De tali ergo viro rubente per dilectionem ſonante per
p̃dicationem: fulgente per honeſtam conuerſatio-
nem. poteſt dici illud. Ezechie. xl. Et ecce vir cuius erat
ſpecies quaſi ſpecies eris. In quibus verbis oſtendi-
tur ꝙ ſicut es naturaliter eſt.

Solidum ⁊ durabile. Sic ꝑculdubio vir iuſtus
Fulgidū ⁊ ſpectabile. dz eſſe ſolidus ꝓ ſtantia et
Fluidū ⁊ liquabile. firmitatē. Vir inquit fulgi
dus per decentiā ⁊ honeſtatē. Cuius erat inquit. Flui
dus p̃ clementiaz ⁊ pietatem: Quaſi inquit ſpēs eris.
qō ſcilz liquefit ad ignem. ¶ Primo ergo habeamus
firmitatem ꝓſtantiſſimā: qō oſtendit cū dicit. Vir. Es
enim ⁊ metallū valde durabile. ita etiā forte ⁊ ſolidum
ꝙ cū inſtrumētis ereis ſolebant antiqui colere terras
exercere bella: ⁊ omnia ſua opera facerę anteꝙ inuen-
tus fuit vſus ferri ꝑm Iſiō. Sic vere chariſſimi nos de-
bemus eſſe fortes ⁊ ſolidi durabiles ⁊ perſeuerantes ⁊
firmi. Terram enim corporis noſtri debemus colere p̃
penitentiam. Bella etiam contra dyabolum propter
nos ⁊ propter ſubditos debemus mouere per audaciā
⁊ conſtantiam ſemper et tam debemus durare p̃ perſe-
uerantiam: vt de nobis dicatur. quod de celis dicitur
Job. xxxvij. Tu forſitan cum eo fabricatus es celos; q̃
ſolidiſſimi quaſi ere fundati ſunt? Et circa hec nota
ꝙ erea fortitudo neceſſaria eſt ad multa videlicet.

Ad reſiſtendū tentationibus. Dico enim ꝙ per tpalez
Ad ſubſiſtendū oppreſſionib⁹. fortitudinē tentatio-
Ad aſſiſtendū oprationibus. nibus reſiſtim⁹ Hiere-
Ad inſiſtendū orationibus. re. j. dedi te in vir ereū
¶ Iterum neceſſaria eſt. ⁊ in columnā ferreā: ⁊
Ad morbos auferendū. p̃liabunt aduerſum te
Ad ſordes abluendum. ⁊ p̃ualere nō poterūt.
Ad carnem macerandum. ¶ Item tribulationi-
Ad fidem p̃dicandum. bus ſubſiſtimus. Iſta
eſt enim baſis ⁊ fundamentū ad omnia difficilia ſuſtinē
dum. ij. Paral. vj. fecit ſalomon baſim eneam. ⁊ Exo.
xxx. dicit. Mō in tabernaculo facte ſunt columne enee.
xx. cū baſibus ſuis. ¶ Item dz bois operibus aſſiſtimus
pſ. Poſuiſtiv⁹ arcum ereum bra. mea. ¶ Item oratio
nibus inſiſtimus. Unde nu. xvij. dz. Mō ibi erant thu-
ribula erea. ¶ Item per iſtam ab infirmitatibus nos
curamus. Unde Nu. xx. Mō per aſpectum ſerpentis
enei curabantur percuſſi a ſerpentibus. ¶ Item a no-
ſtris ſordibus nos lauamus: vnde. iij. Re. vij. dicitur
Mō ſalomon fecerat mare eneum in quo ſacerdotes
immolaturi lauabantur. Iſtud enim mare ſignifica-
bat amaram penitentiam in qua ſordes vitiorum la-
uantur. ¶ Item carnē noſtrā arcemus ⁊ deuincimus
vnde. ij. Para. iiij. dicitur. Mō altare eneū factū eſt in
templo. in quo. j. carnales boſtie cremabātur. ⁊ Exo.
xxxv. dicit. Mō ipſe fecit altare eneū ⁊ craticulam eius
eneā. Tale enim altare eſt fortis iuſtus ſeu cor ſolidū viri
iuſti qō carnem concremat ⁊ cōburit. ¶ Item per hāc
eneā fortitudinē fidem p̃dicamus ⁊ deū benedicimus:
vnde Exo. xxx. dicit Mō factū eſt labium eneum cum
baſe ſua. Et breuiter omnes virtutes noſtre debēt eſſe
ere. i. perſeuerantia ⁊ fortitudine cōmunite. iij. Reg.
xxv. Omnia erea. Unde Exo xxvij. Omnia vaſa ex ere
fabricabis. Iſta conſtantia ſeu perſeuerantia oſtendi-
tur cum dicitur. Vir. qō eſt nomen fortitudinis ⁊ virtu
tis. Et ecce inquit vir. In quibus tribus verbis aduer-
te ꝙ vir perfectus debet eſſe.

Fortis ad laborandum. Vir. Et vō ō ſignat aliquā
Creſcēs ad ꝓſummandū: Et. ſuperadditā plenitu-
P̃ō pt⁹ ad admirādū. Ecce. dinē. Et enim ſemp vbi-
Vir enim ſignificat fortitudinē. cūq; fit. ſignificat ali-
Ecce ſignificat p̃mptitudinē. quid ſequens poſt ſe:
ita ꝙ ꝓprie per ⁊ p̃ ſignificari crementū. ſuperaddi-
tio adiunctio ⁊ p̃fectus ad alia bona. ⁊ ſuperabundan
tia meritoz. vt ſic de tali ⁊. i. de tali cremento ⁊ de tali
p̃fectu ad complementū perfectionis poteſt dici illud
p̃rouer. iiij. Juſtoz ſemita quaſi lux ſplendens p̃cedit:
⁊ creſcit vſq; ad perfectum diem. Sit ergo vir vt de eo
dicatur illud Job. j. Vir erat in terra hus nomīe Job.
⁊ erat ille ſimpler ⁊ rectus ⁊ timens deum ⁊ recedens a
malo ⁊ permanens in innocentia ſua. Habeamus er
go firmitatem ꝓſtantiſſimā. Cuius tñ ⁊trarium eſt in
multis qui non ſunt fortes ſed debiles: dicentes illud
Job. vj. Nō enim fortitudo mea vt fortitudo lapidū: nec
caro mea enea eſt. ¶ Secūdo dico ꝙ nos debemus ha
bere honeſtatē intentiſſimā: qō oſtendit cum dicitur.
Cuius ſpēs. Es enim qñ eſt bene politū ⁊ ſplendidū val-
de eſt ſpecioſum. Spēm enim aurividet p̃tendere ⁊ habe
re. Sic vere viri iuſti ⁊ honeſti qñ ab oīi rubiginepec-
cati vel male conſuetudinis ſunt purgati ⁊ p̃ maturaz
p̃uerſationē limati ⁊ politi. tunc vere deo ⁊ hoibus ſpe
cioſi ſunt ⁊ grati. Unde Caſi. v. Spēs eius vt libani ele
ctus vt cedri. Aduerte tamen ꝙ es valde faciliter rubi
ginatur. niſi ſepe oleo liniatur vel arena fricetur. vel
auro ſeu ſtagno liniatur. vel deauretur. Iſta enim tria
conſeruant es a rubigine. ſcilicet.

Olei linitura. Sic vō charissimi: ſpēs honeſta-
Arene fricatura. tis humane faciliter ꝓtrahit ru
Auri deauratura. biginem alicuius peccati. alicu-
ius inſolentie: alicuius infamie niſi linīat oleo clemē
tie ⁊ pietatis. niſi ꝓfricet arena penitētie ⁊ aſperitatis
niſi etiam deauretur auro ſapientie ⁊ fulgēriſſime ſan
ctitatis. Et ideo hypocrite q̃ iſtis trib⁹ vident carere fa
ciliter rubiginant. ⁊ a fulgore honeſte p̃uerſatiōis de-
nigrant. Eze. xxiij. Ue ciuitati ſanguinū. olle cui⁹ rubi
go ieſt. Habeam⁹ ergo honeſtatē fulgētiſſimā. ō quo
j. Mac. vj. Refulſit ſol in clipeos aureos: ⁊ reſplēdue
runt montes ab eis. ¶ Tertio debemus habere pieta-
tē feruentiſſimā: qō etiā pōt benotari in vocabulo es:
quaſi inḋt ſpēs eris. Sicut enim es p̃ appoſitionē ignis
pōt liquefieri. Sic vere p̃ clementiā ⁊ cōpaſſionē ſtatim
ꝙ ignis. i. aſpitas aliene miſerie nobis adiungit debe-
mus miſericorditer liq̃fieri ⁊ reſolui ⁊ ad modū rei li-
quefacte formis ⁊ figuris alienis. i. neceſſitatib⁹ ⁊ miſe
riis alioz benigniter applicari. dicēdo cū p̃s. factū eſt
cor meū tan. cera liq̃. in me. ven. mei. Et Job. xxviij. La
pis ſolutus caloze in esvertitur. Multi enim ſunt ſicut
quedā ſpēs eris q̃ difficile fundit ⁊ multas malleatōes
recipit. ſicut p̃z de ere de quo fiūt pelles: qō nec igni-
bus ſoluit: nec malleis facile diſſipat. Sic vere chariſſi
mi multi ſunt ita duri parci ⁊ auari ꝙ nec igne diuini
amoris ſoluunt p̃ clementiā ⁊ cōpaſſionē: nec malleis
tribulationis ſuperant p̃ contritiones. Iſti potiſſime
ſunt illi qui ſunt pelues ad pauperes decoquendos. ſ.
impij ⁊ tyranni qvere tales nec pauperibus cōpatiū-
tur: nec correctionibus vel tribulationibus emendan
tur. Unde Hiere. v. Dñe percuſſiſti eos ⁊ nō doluerūt
attriuiſti eos ⁊ renuerunt accipere diſciplinā. Mō ſic
chariſſimi. ſed ſimus ſicut illud es de quo fiunt cam-
pane que in altis campanilibus ponūtur. ⁊ cum qui-
bus gentes ad eccleſiam vocantur qō faciliter diſſol-
uitur ⁊ liquefcit: qvere chariſſimi illi qui digni ſunt ⁊
habiles in alto gradu ⁊ ſtatu eccleſie collocētur per p̃-
lationez vt alios conuocent ad fidem per p̃dicationē.
Tales ergo debent faciliter p̃ cōpaſſionē diſſolui. ⁊ p̃
pietatē ⁊ clementiā liquefieri. dicētes illud Caſi. v. Ani
ma mea liquefacta eſt vt dilectus locutus eſt. Ptz er-
go chariſſimi ꝙ boni ⁊ perfecti viri comparantur eri.

Quia durant per firmitatē. Si vis potes applica-
Quia fulgent p̃ honeſtatē. re figurā illā ſilez eſſe
Quia liquefcūt p̃ pietatē. quatuor animalibus
Ezech. j. De quib⁹ dicit ꝙ in ipſis erāt ſcintille quaſi
aſpectus eris candentis. Ptz ergo ꝙ es ſignificat ho-
minem perfectū ⁊ virtuoſum. ¶ Sed adhuc dico: ꝙ es
pōt ſignificare boiem infectū ⁊ vitioſum. Mali enim
ſunt ſimulachra

ſunt ſimulachra aurea ⁊ argentea et erea. De quibus
fit mētio. Apoc. xv. Es enim ſtatim clamat ſi p̃cutiḋ. Es
inſup facilr rubigeſcit ſi nō fricaḋ ſeu ſtrigilaḋ. Es li-
queſcit ſi ad ignē ponit. Es durū eſt ſi palpaḋ ſeu ſi tan
gitur. Sic vere charissimi peccatores: Per impatien-
tiā ſunt clamoſi. Per inhoneſtā p̃uerſationē ſunt ru
biginoſi. Per mala deſideria ſunt liquefactibiles flui
dī delitioſi. Per crudelitatē ⁊ ſeuiciā ſunt duri ⁊ rigo
ſi. ¶ Mō vo tales ſunt clamoſi ⁊ litigioſi. Ptz. j. cor.
xiij. Factus ſum velut es ſonās aut cymbalū tynniēs.
qvo ſint rubiginoſi ptz p̃ illud Daſi. xiij. vbi de idolo
belis dicebaḋ ꝙ intrinſecus erat lute ⁊ extrinſecus ere.
Illi enim q̃ ſunt idolū pictū ⁊ fictū. ſcz hypocrite ſunt p̃
culdubioviles ⁊ lutei intus in p̃ſciētia. foris vō ſunt ru
biginoſi ⁊ intus erei in apparētia. Job. xli. Reputabit
quaſi lignū putridū es. ꝙ etiā ſint carnales ⁊ delitioſi.
Ptz Daſi. ij. vbi de ſtatua dz ꝙ vēter eius ⁊ femora ex
ere erāt. ꝙ inſup ſint crudeles ⁊ furioſi. ptz Eſa. xlviij.
vbi dr. Scio enim q⁹ dur⁹ es tu: ⁊ neru⁹ ferre⁹ ceruix tua
⁊ frons tua erea. De ſupbis igit dz zacha. vj. Et mōtes
montes erei. Iſti enim ſunt dij aurei ⁊ erei q̃ a fatuis cul-
toribus. i. ab adulatoriḃ⁹ laudank. ſicut dz Daſi. v. qui
tñ a deo finaḋ p̃fringunk. pſ. Cōtriuit portas ereas: ⁊
vectes ferreos p̃fregit. De talib⁹ ergo pſonis facit dya
bolus vaſa ſua. qz. ſ. de aliquib⁹ facit ollas ad paupes
decoquendū. De aliḃus facit tubas ad iactādū ⁊ cō-
minandū. De aliquib⁹ facit cymbala ſua ad alioz lau
des p̃dicandū ⁊ reſonādū. De aliis aūt facit arma ſua
ad alios puniendū ⁊ inuadendū. Golias enim veniens
contra Dauid armatus erat ereis ocreis: ⁊ galea erea
ſicut dicit. j. Reg. xvij. Rex etiā roboā p̃ ſcutis aureis
que abſtulerat rex egypti. fecit fieri in hierusalē ſcuta
erea. ad denotandū ꝙ qz rex egypti dyabolus. de hieru
ſalem. i. de ſtatu eccl̃ie ⁊ religionis abſtulit hodie cly-
peos aureos. i. viros p̃fectos: idcirco in loco ipſoz con
ſtituunt ſcuta erea. ſ. peccatores ⁊ impfecti. Breuiter
de peccatoriḃ⁹ pōt dici illud Deut. xxviij. Celū qō ſu
pra te eſt eneū: ⁊ terra quā calcas ferrea. Celū enim ⁊ ter
ra ferrei ſunt ⁊ enei. qñ ſubditi. i. terra ſunt ferrei. i. ob
ſtinati. ⁊ qñ p̃lati q̃ ſunt celū ſunt erei. i. rigidi ⁊ mali.
Et ſivis nota ꝙ mali dicuntur erei. Qz vitijs eorum ꝓ
puntur. Quia malis deſiderijs diſſoluuntur. Qz infer
nalibus ſupplicijs finaliter ꝓſumunk. Iſti dico corrū
puntur diuerſis vitijs. Hiere. vj. Omnes iſti principes
declinantiū ambulātes fraudulēter: eos ⁊ ferrū vniuerſi
corrupti ſunt. Item iſti diſſoluunk p̃uerſis deſiderijs: vñ
de alia peccatrice dz Eze. xxiij. Pone eā ſup p̃mnas va-
cuā vt liqueſiat es eius ⁊ p̃flet. Item iſti ꝓſumuntur in
ſupplicijs. ſ. finaliter in infernovñ de chaldeis. i. de de-
monibus dicit. iiij. Reg. xxv. ꝙ ipſi tranſtulerūt oē es
in babylonem. i. oēm pecatorem in infernū. Unde de
peccatoribus in inferno damnandis poteſt dici illud
Ezec. xxij. Omnes iſti es ⁊ ferrū ⁊ ſtannū in medio for
nacis. Ptz ergo q̃ o es intelligunk nō ſolū viri ⁊ tuo
ſi: ſed etiā vitioſi. ¶ De ere vero inḋ tū ſumitur p̃ pecu
nia notabis ꝙ iſtud eſt es per elemoſynā effundendū.
Es per paupertatē voluntariā abijciendū. Es per de-
uotionem inꝑſus dñi p̃uertendū ⁊ deo offerendū. De
eris effuſione dicit Job. ij. Mūmularioz effudit es. De
eris abiectione dicit Marc. vj. ꝙ apoſtoli nō debebāt
portare es in zona. De eris oblatione dz Exo. xxviij.
ꝙ eris oblata ſunt talenta. lxxij. milia. ꝙ aūt p̃ es q̃ſq;
intelligatur duricia peccati ⁊ obſtinatio malicie patet
Daſi. iij. vbi de nabuc. dz. Alligē vinculo ferreo ⁊ ereo
Et Eccli. xxviij. dz de peccatore. Uinculū eius vinculus
ereū. i. fugiet penitentiā ⁊ incurret in penam eternam.
Porte etiā inferi porte eree noiantur. Eſa xlv. c. Por-
tas ereas p̃teram ⁊c. Hec ergo ō es ene ⁊ ere ſufficiunt.

Eſca Nota ꝙ eſca dicitur ab edo edis. i. comedo.
¶ Cum ergo alibi ſit actū de comedere. de ci-
bo. de pane. de manducare. epulari ⁊ filibus. hinc eſt ꝙ
de eſca breuiter tranſeundum erit. Nota ergo breuiter
ꝙ ſicut ſupra dictum eſt de epulatione in ſcriptura re-
peritur eſca Cunctorum malorum iuſtoz ⁊ ſanctoruz.

Eſca cunctoz eſt neceſſaria. Eſca cunctoz eſt ſo-
Eſca maloz eſt decepcoria. bria ⁊ tpata. Cōſtat
Eſca iuſtorum refectoria. ei ꝙ natura nō para
Eſca ſanctorum ſaluatoria. uit mortalib⁹ eſcas
¶ Pria ſolet naturā ſuſtētare. nimis ōlicatas: nec
Scda ſolet carnales ipinguare. ꝓfectas nec fartitas
Tertia ſolet vtutes reparare. „ſed potius ſimpli-
Quarta vo ſolet alias ōlectare. ces ⁊ nō nimis lau
tas. Geñ. j. Dedi vobis oēm herbā vt ſit vobis in eſcā.
¶ Eſca maloz eſt ſapida ⁊ venenata. ſiue eā ſint car-
nis gulo ſitates. ſiue peccata vel iniquitates. ſiue diui-
tie vel facultates. que. ſ. ſoia poſſunt dici eſce malorum
ſemp tamen venenum dyabolice deceptionis occultat
ibidez. ex quo tādē ſequitur mors eterna. Eccli. xx xvij.
In multis eſciserit ifirmitas. ¶ Eſca iuſtoz eſt aſpe
ra ⁊ medicatiua: ⁊ iſte ſunt eſce ſpūales. que. ſ. anima
refocillant. ⁊ que medicina ſunt ⁊ remediū contra pec
cata. j. Cor. x. Omnes eandem ſpiritalem eſcam man
ducauerunt. ¶ Eſca ſanctoz eſt vtilis ⁊ delicata. ſcilz
eſca glie paradiſi. De quo in pſ. Memoriam fecit mi
ra. ſuo. miſe. ⁊ miſe. dñs eſcam dedit timen. ſc. Ihs igi
tur p̃miſſis dicendū eſt generaliter ꝙ inueniūtur eſce.
Malez periculoſe. Eſce bonez fructuoſe. Primo enim
male ⁊ periculoſe eſce poſſunt dici aia illa in quib⁹ de-
lectantur mali. Sicut enim dicit Plini. Aliqui ſunt po-
puli indoxqui eſcas comedūt venenoſas: immo ipſuz
venenū eſt eis delectamentū: ⁊ eſca. ſicut etiā in epiſto-
la Ariſto: ad alexandrum dicit ꝙ puella nutrita vene-
no fuit ei oblata. Dodonius etiā dicit ꝙ ſerpentes ſunt
eſca cōis multis indoz populis. In partibus enim illis
ſunt plurimi ſerpentes ⁊ maximi. alia vo animalia ra
ra ꝓpter loca arentia: ſterilia ⁊ deſerta. ¶ Et ideo ho
mines neceſſe habēt aſſueſcere ſerpētes comedere. cuz
alia animalia nō habēt: qz eſt regula generalis ꝙ oīs
natio conſueuit ſibi facere eſcas de illis rebus ⁊ anima
libus que in ſuis partibus abūdant. Et inde eſt ꝙ cu-
mani ⁊ aquilonares comedunt equos: occidentales ve
ro oues ⁊ boues. arabes ⁊ perſe comedūt camelos. In
di leones ſerpentes ⁊ elephantes. Ethiopes vo draco-
nes. ad quod ſcilicet alludit ſcriptura dicens in pſal.
Tu confregiſti capita draconis: dediſti eam eſcam po-
pulis ethiopū. Breuiter ergo concludo ꝙ alique ſunt
gentes quibus eſca ſunt atq; cibus illa que de ſui na-
tura venenoſa ſunt ⁊ nociua. Reuera tales gētes ſunt
homines mali. qz ſcz iſtud de rebus venenoſis. i. inutili
bus ⁊ nociuis faciūt ſibi eſcas patet de luxurioſis quo
rum eſce ſunt male mulieres. Sap. xix. Tanq̃ equi de-
pauerunt eſcam. Equi enim luxurioſi ſunt ⁊ carnales
qui loco eſcarum carnes appetunt mulierum. ſimiles
illis equis dionyſy tyranni quorum eſce erant carnes
humane ꝑm Omerum. Hume xj. Quis dabit nobis
eſcas carnium? Patet de gulofis etiam quibus eſce
ſunt venena inquantum ſunt vitiorum et criminum
incentiua. Contra quos loquitur. Eccleſiaſtici xxxvj.
Omnem eſcam manducabit venter: et eſt cibus cibo
melior. Cibus dico ſcilicet ſpiritualis cibo ſcilicet cor-
porali: quia ſcilicet cibus ſpiritalis animam nutrit.
corporalis vero ſi ſuperfluе ſumatur illā occidit. Ideo
conſulit ſapiens. Eccli. xxxvij. di. Noli eſſe auidus in
omni epulatione et non te effundas ſuper omnem
eſcam. Patet etiam in tyrannis qui de pauperibus et
egenis faciunt ſibi eſcas inquantum ſcilicet ipſorum
carnes. ideſt ipſorum temporales ſubſtantias deuo-
rant rapiunt atq; cōdunt. ps. Deuorant plebem meam
ſicut eſcam panis. Iſti enim ſunt ſicut aquile: quia de
auibus innocentibus ſcilicet de pauperibus ſibi ⁊ pul
lis ſuis faciunt eſcas. Job. ix. Quaſi aquila volans
ad eſcam. Item in perſona pauperum dicebat Dauid
in pſ. Dediſti nos ſicut oues eſcarum: et in gentibus
diſperſiſti nos. Patet etiam in demonibus. qui ſci-
licet de peccatricibus animabus faciunt eſcas ſuas in
quantum ſcilicet in eorum corpus. i. in corpus peccati

Universidad de Deusto

ꝛ in ꝯgerīe iniquoꝝ primo traꝛ̄ciunk ꝛ peccādo comedunk.ꝛ in fine inꝯtum in eoꝝ penis ꝛ miserijs delectātur: Unde Ihiere.xvj. Dabo cadauer eoꝝ in escam volatilibus celi. Cadauer em̄ ꝛ mozticiniū animas peccatrices designant. que.s. mozue sunt. ꝛ fetentes ꝛ putri de coꝛam deo. Tales enim sunt diuitie male esce malorum. que sc̄z bonaꝝ escarū. i. bonozum spiritualium ꝛ virtutum fastidiunt generant. p̄s. Omnē escam abominata est aīa eoꝝ. ꝛ ap̄propinquauerūt vsq; ad portas mort̄. Et deiꝛ sanctoꝝ idignatiōez ꝓcurāt. p̄s. Adhuc esce eoꝝ erāt in oꝛe ipsoꝝ: ꝛ ira dei ascendit. super eos.

Et merito: q; ꝓcerto iste sunt. Ab istis dico scādalizamur.
In quibus scandalizamur. lizamur. j. Coꝛ. viij.
Pro quibus exheredamur. Si esca scandalizat
A quibus non confortamur. fratrē meū nō manducabo carnē in eternū. Pro istis etiā exheredamur. s. a gl̄ia paradisi. Hebꝛ. xij. Propter vnā escam perdidit esau primogenita. Ab istis nō roborazmur nec in bono ꝙfortamur. Hebꝛ. xiij. Optimū ei est gr̄a stabilire coꝛ nō escis q̄ nō ꝓfuerūt ꝛc. Iste ergo sunt male escę ꝛ periculose. ¶ Sc̄o dico q̄ inueniunk esce bone ꝛ fructuose Et iste ꝓcerto signāt oīa q̄b⁹ boni spūal̄r pascunk ꝛ in q̄bus spūaliter delectank. Et sic dico q̄ boni pascūtur.

Escis penitentie ꝛ tribulatiōis. Cōtritio em̄ ꝛ penitētia sunt esca
Escis gr̄e atq; deuotionis. labozātiū. Usi illi
Escis doctrine legis ꝛ lectiōis. lud. p̄s. Cinerem
Escis celestis gr̄e ꝛ ꝓsolatiōis. tanq̄ panē mā. ꝛ po. meū cū fle. misce. Xp̄s ēt dicit per p̄s. Dederūt in escā meā fel: ꝛ in siti mea po. me aceto. Deuotio etiā et gr̄a sunt esce inscipientiū seu religioso ꝛ simpliciū. p̄s. Qui dat iumēt. escā ipsoꝝ: ꝛ pul. coꝛ. inuo. eū. Jumenta ei sunt simplices ꝛ laici: pulli vo coꝛuoꝝ sunt religiosi atq; clerici. magis hispidi ꝛ penitētia squalidi. ꝛ ad inuocandū dm̄ ordinati. Doctrina scripturaꝛ eucharistia sunt cib⁹ ꝓficientiū. Scriptura em̄ sacra est illa arboꝝ pulcherrima de q̄ fit mētio. Dan. iiij. Cuius rami pulcherrimi ꝛ fructꝰ eius nimiꝰ ꝛ esca vniuersoꝝ in eo. q̄. s. in ista arboꝛe vniuersi. s. docti ꝛ indocti: simplices ꝛ puecti: diuites ꝛ egeni. maiozes ꝛ puuli. inueniūt sibi escā. i. doctrinā ꝛ sciētiā vnicuiq; ꝑm statū suū ꝓportionatā. Et iō sequit ibidē. q̄ bestie gētiū hitabāt sub arboꝛe. a. aues q̄ celi in ramis ipsi⁹ volitabāt ad denotandū q̄ bestie. i. simplices sub arboꝛe scripture quiescūt. simplicē escā doctrine rudioris sumēdo firmiter credēdo ꝛ simplr̄ ꝓfitēdo. Aues vo. i. subtiles ꝛ puecti per ramos. i. p libꝛos ei⁹ volitāt studēdo ꝛ disputādo ꝛ altioꝛa intelligēdo. Qꝛ breuiter scriptura sacra est sicut archa noe vbi sicut dꝛ Señ. vj. Pro nutriēdis oīb⁹ generibus aīaliū reposita sunt oīa gr̄a escaꝝ. vñ ibidē dꝛ. Tolles tecū ab oībus escis q̄ māducari ꝑmit ꝛ cōportabis apud te. ꝛ erūt tā tibi q̄ illis in cibū ꝛc. Expone. Ergo. bñ regratiādo dicit dauid in p̄s. Cōfitemini deo celi. Qui dat escā oī carni. Usi ēt de nubib⁹. i. de p̄dicatoꝛib⁹. p̄latis ꝛ doctoꝛib⁹ q̄ sacre doctrine ꝛ sciētie sunt ministri. dꝛ Job. xxxvj. Per hec em̄ iudicat pp̄los. et dat escas multis mortalib⁹. Eucharistia ēt ꝓficientiū esca est. panis em̄ coꝛ hois ꝓfortat ne deficiat in laboꝛe. Usi de xp̄o escam istam hoibus. ministrante dici potest illud. j. Macha. ix. Posuit in ciuitate auxilia ꝛ apparatus escaꝝ. Eterna em̄ gloria esca est perfectoꝝ ꝛ contemplantium. Ista enim est esca que datur..

Drantibus ꝛ supplicantibus dei largitatem.
Sperantibus ꝛ expectantibus dei bonitatem.
Uidentibus ꝛ speculantibus summam veritatem.
Cupientibus ꝛ desiderantibus supernam vbertatem.
Datur dico dei largitate postulātibus. p̄s. Catuli leonū ru. vt ra. ꝛ que. a deo escā sibi. Datur etiam dei bonitatem seu pietatem p̄stantibus. p̄s. Omnia a te exp̄e. vt des illis escam in tempoꝛe. Datur insuper summaꝝ veritatem speculantibus. Unde de aquila que est auis limpidissimi visus. dicitur Job. xxxix. In inaccessis rupibus commoꝛatur. inde cōtemplatur escam. de longe oculi eius ꝓspiciunt. Dak nihilominus supnāvbertatem cupientib⁹ ꝛ affectantib⁹ p̄s. facit iudiciū iniur. pa. dat escā esurien. Esurire em̄ idem est q̄ escā auide desiderare. Sic ergo patet quomodo inueniuntur esce fructuose. et esce periculose. vide supra de cibot in aliis sibus. ¶ Sz sivis alio modo breuiter distinguere dic ꝛ nota q̄ esca seu cib⁹ multipl̄r signat i scꝑtura. Est ei

Esca temꝑoralis. Esca tēꝑoralis signat bonoꝝ
Esca spiritalis tpalium vbertatē. Esca spiritalis signat virtutū gratiaꝝ
Esca sacramentalis puritatē. Esca sacramentalis
Esca sempiternalis signat sancte eucharistie dignitatē. Esca sempiternalis signat bonoꝝ supernaliū voluptatē. Esca temꝑoralis est gr̄atio sissima ad digerenduz. Esca spiritalis est purissima ad nutriendū. Esca sacramētalis est aptissima ad roborādū. Esca supernalis seu eternalis est dulcissima ad recreandum. ¶ Esca tēꝑoralis est tēꝑate sumenda. Sm q̄ dicit. Eccle. xxxvij. In multis escis erit infirmitas Esca spiritalis. s. gratia ꝛ sciētia seu doctrina est̄ auide ꝓcuranda. Unde. j. Coꝛ. x. Om̄s eandem escam spiritalem manducauerunt ꝛc. Item esca sacramentalis est deuote suscipienda. Unde p̄s. Omnia a te exp̄e. vt des illis escaz in tempoꝛe. Esca ꝛo eternalis est ardēter desiderāda ꝛ considerāda. Unde Job. xxxix. Inde inquit contemplatur escam ꝛ oculi eius de longe ꝓspiciunt. Esca temporalis est vituperanda. Unde p̄s. Omnem escam abomina. est anima eoꝝ. Esca spiritalis est desideranda. p̄s. Oculi omniu in te spe. domine. ꝛ tu das escam in ꝛc. Esca sacramētalis est reuerenda. Unde p̄s. Escam dedit timen. se. Esca eternalis est affectanda. vt sic simus quasi aquila volans ad escam. sicut dicit Job. ix. De istis ergo escis posset fieri magnus tractatus. Sz quia supra dictū est de cibo. De comedere satis prolixe. ideo omitto causa breuitatis.

Esse. Nota de erat supra in titulo de abraam. vbi satis inuenies. Nota aūt de esse in generali. q̄ istud verbum. sc̄z esse quanto in locis pluribus inuenik tanto plura significare dignoscik. Istō est em̄ ꝛ bū anomalū q̄ nō sequitur regulā aliorum. Istud est etiam verbum substantiuum quod signat substantiā ꝛ rationalem exist̄etiam subiectoꝝ. Et ideo ꝑm istā ipsi⁹ duplicē naturā possum⁹ denotare duo ipsi⁹ significata. Unū. s. bonū ꝛ vnū malū. Notemus ergo q̄ esse potest ꝑtinere ad vitiosos ad ꝛ tuosos ꝛ ad gloriosos. ¶ Primo q̄dē dico q̄ est ꝑtinet ad malos ꝛ vitiosos. Sicut em̄ sum es verbū est anomalū q̄ regulas aliorꝝ nō sequik. q̄ nulli ꝓiugationi subijcik. q̄ singularem modū seruare dinoscik. ꝛ q̄ etiā quādā imutabilē existentiā significare videk dedignari. Sic ꝛe charissimi multi sunt ita ꝑterui: inobediētes ꝛ obstinati q̄ aliꝝ ꝛbis. i. aliꝝ socijs dedignank assimilari ꝑ ꝓformitatē regulis dei ꝛ p̄latoꝝ nō volūt subijci q̄ obedientiā ꝛ humilitatē: nullā etiā sequunk ꝓiugationē. ideſt nullam frequentāt ꝓiunctionē: vnitatē. charitatē ꝛ societatē. sed sunt in malo existentes perseuerantes ꝛ immutabiles per obstinationem et malicie prauitatem. Jdeo ꝓprie ista possunt dici verba anomala: quia scilicet isti alieni sunt a norma et iusticia totius discipline. De talibus ergo solis singularibus obstinatis: et immutabilibus et anomalis potest dici illud. Ecclesiastes. iiij. Unus est et secundum non habet. Ubi aduerte q̄ tales mali aliꝝ non coniunguntur ꝑ charitatem: quia vnus est ideſt singularis. Aliꝝ non conformantur ꝑ societatem. quia secundum non habent. Aliꝝ etiam non subiungantur ꝑ humilitatem. q̄ ostenditur in vocabulo non. omnibus enim contradicunt: omnibus sunt rebelles. Iuxta illud Hiere. ij. A seculo confregisti iugum diristi non seruiaz. Isti sunt ergo singulares sine conformitate: vnus inquit. Solitarij sine societate: q; non habent secundum. Inobedientes sine humilitate. quia. scilicet cuilibet dicunt non. ¶ Dico ergo q̄ isti sunt sine cōformitate. Unus inquit est: Multi em̄ sunt q̄ gloriank esse vn⁹. ideſt singulares et

gulares ꝛ partiales. sicut sunt superbi. q; aliꝝ non dignanꝰ copulari vel cōfirmari. similes illi cepe canine seu squille: que q̄ vna seu sola inuenik semp est veneno sa. q̄ vero due simul inueniunk: tunc ytriusq; malicia tpatur. Similes etiā sunt illi arū que dicik femꝝ. que vna ꝛ sola est in natura. que etiā aliꝝ auibus in ꝑditionibus est difformis. Similes etiā sunt vni generi margaritaꝝ. q̄ dr̄ vnico: eo q̄ vna semp ꝛ nū q̄ duo simul inueniūtur. Si vere charissimi multi sunt hodie qui singularitatem ꝛ vnitatem in moribus volūt seruare. ꝛ nulli aliꝝ se dignantur conformare: omnibus enim aliꝝ nobiliozes ꝛ meliozes se reputant. ꝛ ideo per charitatem ꝛ ꝓcordiaz nequaq̄ alter alteri se cōformant. Isti figurantur in illo Thoma ap̄lo. de quo dr̄ Joh. xx. Quod Thomas vnus de duodecim non erat cū discipulis q̄n venit ihesus. Et ideo q̄ duo vnus ꝛ solus fuit sibi nō legik xp̄s apparuisse. sed tūc q̄n cū aliꝝ est innentus. In quib⁹ x̄bis instruimur q̄ illi qui sunt thomas q̄ interꝑtak abyssus. i. tales singulares qui more abyssiuꝝ p̄nt cognoscivel inuestigari talib⁹ dico xp̄s nō dicit, apparere. Sz nisi ad societatē ꝛ ꝓgregationē aliorꝝ redierint ipsos inuisitatos relinquere. Nota ergo q̄ tales qui consistunt in tali singularitate et vnitate sunt

Frigidi sine charitate. Sunt dico frigidi sine
Fragiles sine firmitate. charitate. Eccl̄iast. iij.
Impij sine pietate. Duo fouebunk mutuo
Proditores sine fidelitate. vnus q̄o calefier? Sūt etiam fragiles sine firmitate. faciliter em̄ cadūt in peccatū. Usi p̄s. Sicut vnus ex principibus cadetis. Item ipsi sunt crudeles sine pietate. Eccl̄i. xj. A scintilla vna augek ignis: ꝛ ab vno doloso augek sanguis. Tales ergo insuper sunt ꝑditores sine fidelitate. Usi Johā. xvij. Unus exvobis me tradet. Patz ergo q̄ isti sunt singulares. sine conformitate. ¶ Item isti sunt solitarij sine societate: q;. s. isti nō babēt secundū. Habere em̄ scōm nihil aliud est q̄ habere socū. Un. ij. Esdre. iij. Secundo loco sedebit a dario: ꝛ cognatus darij vocabik. De quo Matth. xxij. Sc̄o in vo sile est huic quo ꝛtiq; tales carere noscunk: q;. s. societatē ꝛ amicicias detestantur. Apoc. xj. Sc̄o in abūt. ¶ Itē dico q̄ isti sunt supbi sine humilitate q̄o ostēdik cū dicit: nō. Istud em̄ vocabulū soliti sunt dicere supbi. Nō em̄ volūt maioribus obedire ſz eis negatiue ꝓtradicere ꝛ ꝓtraire: dicentes nō ibo nō faciā: nō dicā ꝛc. Isti rūdēt sicut Jobānes Job. j. Cū peteret. Tu q̄s es? Rūdit se nō ee xp̄s: ꝛ dixerūt belyas es tu? Rūdit nō. ꝓpha es tu? Rūdit nō. Tales ei negāt se esse xp̄m ꝛ belyā ꝛ ꝓphetā. Xp̄s em̄ grece interꝑtatur unctus. belyas vo interꝑtak robustꝰ. ꝓpha aūt interꝑtak videns. Quia vere isti nō sunt xp̄s. i. vncti per pietatem. Non sunt belyas. i. robusti per firmitatē. Non sunt p phete ideſt occulta considerantes per prouidentiam ꝛ sagacitatem. Unde tales possunt dicere illud. Amos vij. Non sum prophęta nec filius prophete: armentari⁹ ego suz vellicās ficcomoros. isti sunt ergo illi q̄ sunt malo mō cēndi: q̄. s. i malo stabiles ꝛ firmi sūt nō bono

Fallaces pleni nequicia. ¶ Unde nota q̄ isti sunt
Tenaces pleni miseria. Sunt dico fallacitate ve
Procaces sine modestia lati. Eccl̄i. xix. Est qui ne
Sagaces sine constantia. quiter se humiliat. ꝛ interioza ei⁹ plena sunt do
Loquaces pleni iactātia. lo Itē sunt tenacitate ligati. Eccl̄i. xj. Est q̄ locupletat parce agendo. Itē sunt ꝑcacitate effrenati. Eccl̄i. xx. Est odibilis qui ꝓpter est ad loquendū. Itē sunt sagacitate seu ifidelitate deprauati. Eccl̄i. vj. Est amicus socius mense. ꝛ nō ꝑmanebit in die necessitatis. Itē sunt iactantia ꝛ vbositate immoderati. Prouer. xiij. Est quasi dives cū nihil habeat. Item sunt voracitate nō satiati seu cupiditate ab omni sufficientia vacuati. Prouer. xiij. Est quasi pauper cū in multis diuitijs sit. Tales igit sunt q̄ in malo sc̄z perseuerant ꝛ sistunt. ita q̄ cuilibet tali sic indurato ꝛ existenti pōt dici illud. Esa. xlviij. Scaui em̄ q; durus es tu. ꝛ neruus ferreus ceruix tua: ꝛ frōs tua erea. Et ero. vij Induratū est co: pharaonis. Et breuiter tales qui sic sunt possunt dicere illud p̄s. Factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber ꝛc. filia vide. s. de ego in malo significato. Et infra de tu vos. Et isti in locis aliis plurimis vbi ponitur est siue sunt in malo significato siue in bono. Sic ergo ꝑz q̄ istud verbum sum es: signat quandoq; malos et vitiosos. ¶ Secundo dico q̄ quandoq; pertinet ad bonos ꝛ virtuosos. Esse enim signat substantiā realitatem ꝛ essentie veritatem. ꝛ illos signat qui sunt reales perfecti sortes stabiles ꝛ firmi existentes ꝛ perseuerantes. non hypocrite neq; superficialiter apparentes. Quilibet ergo talis pōt dicere illud. Luc. xxiij. Uidete manus meas ꝛ pedes meos: quia ego ipse sum. In quibus verbis aduerte q̄ ille qui vere caliter existit. Est humilis ad operā dum: q; habet manus. Est agilis ad ambulandū: q; habet pedes. Est etiam stabilis ad permanendū. Jdeo dicit. q; ego ipse sum. Tales enim suos ostēdit effectus Jdeo dicunt. Uidete manus. Suos detegunt affectus ideo dr̄ videte pedes. Nullos i ficurrūt defect⁹ q;. s. semper p̄seuerāt. Jdeo dicūt q; ego ipe sum. Tales em̄ hoies veri ꝛ non ficti ſtabil sciūt celare. immo illa que in eis sunt volunt omibus apparere. Usi ipsi ostendunt aliꝝ Quid sunt. Dicamus ergo q̄ si volumus esse tuo Quid volunt. si. reales ꝛ existentes. nos debemus habere Quid agunt. bere virtuosos effectus. q̄ ostenditur cum dicitur. Uidete inquit manus meas. Per manus enim intelligitur virtus operatiua quam ꝑcerto quilibet dz habere. si tñ verā ꝛ realē existentiā cupiat obtinere. Jdola em̄ nō habēt vere esse sed fictū. ꝛ ideo non habent virtutē opatiuam: q;. s. nihil possunt facere. Jurta illud q̄ dicitur in p̄s. Manus habent ꝛ non palpabunt Talibus etiā dicit. Esa. xlj. Bene aūt aut male si potestis facite. Sic ꝛe charissimi multi sunt hodie idolū. i. similitudo hoīs ꝛ nō homo sicut sunt multi qui habent apparentiā nō existentiā. vez ficti ꝛ hypocrite: q; vere tales carēt xtute operādi ꝛ bonū faciēdi. Et ideo isti non ꝓprie sunt immo quasi sunt. Siles em̄ sunt ficarijs que sunt mōstra humanā spēm habētia. non tñ existētia: q; q̄is hoies esse videant exterius in figura ꝓstat tñ q̄ nō sunt hoies in natura. Dpa em̄ humana nō faciūt. nec ratione vtunk. immo ꝓprie bestie sunt ꝛ bestialiter operantur. Sic vere charissimi tales non sunt hoies sed quasi hoies: q;. s. q̄is isti habeant apparentiam. non tñ habēt existentiam. Dna breuiter isti opera rationabilia non faciunt. sed more bestiarū opera bestialia irrationabilia ꝛ carnalia operantur ꝛ agunt vnde de talibus potest dici illud quod dictū est de ceco nato. Joh. ix. q; alij dicebant: q; hic est. alij vero dicebant nō sed silis eius est. Non sic ergo sed habeamus manus. i. xtutē bene operandi ꝛ faciendi. vt sic dicam⁹ illud Cañ. v. Manus mee stillauerūt mirraz. Dico ergo q̄ nos debemus habere virtuosos effectus Manus inquit. Uidet infra de manu. ¶ Insuper dico q̄ nos debemus habere laudabiles affectus quod ostēdit cū dicit. videte pedes meos. Per pedes em̄ affectiones intelliguntur: q; ꝛm Aug. Pes meus affectus me ꝛ eo fero: quocunq; fero. Et no. sicut ad naturalē hominis existentiaz requiritur q̄ habeat pedes q̄bus ambulet. sic ad moralē ꝓfectionē req̄rit q̄ habeat affectus q̄bus desideret. Habeat ergo pedes: nō. s. vnū sed duos: q;. s. due nature corꝑorales ceteris nobiliozes: videlicet natura hois ꝛ natura auis. non vni pedi: nec tribus: nec quatuor: sed tñ duobus innituntur. Sic vere charissimi illi q̄ sunt hoies. i. gsone rōne ꝛtētes illi ēt q̄ sunt aues. i. ꝓ contemplationē sursuz in celestib⁹ habitantes: q̄ dubio duob⁹ pedibus debēt muniri: q;. s. duas principales affectiones debent habere. Una sc̄z que ad deū erigatur. Alia que ad primū dirigat. Una ꝑ quā sursum celestia contemplank. Alia ꝑ quā infer ius in tpalib⁹ gubernenk. Est em̄ genus aq̄le vz̄ ꝑli. Quevnū pedem habet clausum more auis volatilis: quo natat ꝛ vadit ꝑ aquā. Alium vo habet diuisum ꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

apertū more auis rapacis. cū quo rapit ꝛ accipit p̄da suā. Sic vere charissim viri pfecti duobus pedibus i. duabus affectionibus vtuntur. vna spūali alia tpali. Una ꝺtemplatiua alia actiua. Una tpalis que claudi tur. alia spūalis que aperit. Una cū quo se dirigat in aquis deuotiōis, alia, cū q̄bus gradik ad laborem opationis. Et istud potissime ptinet ad platos q̄ debent habere vtrūq; pedē. i. vtrāq; vitā. s. actiuā ꝛ ꝺtemplatiuā. Figurati in illo angelo. Apoc. x. Qui posuit pedes suū dextrū in mare: sinistrū vo sup terrā. Prelatꝰ em̄ dicik angelus: qꝛ. s. iste ꝺz esse totꝰ angelicus ꝛ celestis. Malac. ij. Labia sacerdotis custodiūt scientiā: qꝛ angelus dñi exercituū est. Iste ergo vnū pedē ponit in aq̄ aliū in terra: qꝛ. s. dextrū pedē. i. affectū spiritalē ꝺz ad mare. i. ad paradi si opulentiā extendere p̄ deuotionē. Sinistrū vo. i. affectū tpalem ꝺz ad terrā. i. ad regimē terrenoꝝ dilatare p̄ bonū exercitiū ꝛ opationē. Habeamus ergo pedes. i. laudabiles affectus: si nos volumꝰ esse stabiles. i. pseuerātes. Jxta illud. Eccli. xxvj. Colūne auree sup bases argēteas: pedes firmi sup plātas stabilis mulieris. Meemie. ix. Non sunt attriti pedes eoꝝ. Et in ps̄. Stantes erāt pedes nostri in atrijs tuis hierusalem. Quamuis ꝓculdubio multi possunt dicere illud ps̄. Mei autem pene moti sunt pedes. pene effusi sunt gressus mei. Sed ꝓcerto remedium ponitur alibi in ps̄. vbi dicitur. Si dicebam motus est pes meus misericordia tua domine adiuuabat me. Et posumus notare q̄ isti pedes nostri.

Sunt lauandi. Sunt vngendi. Sunt stringēdi. Sunt tegendi.

Sunt dico lauandi per lachrymationez. Heſi. xix. Lauate pedes vestros et requiescite sub arboze. Et Leuit. j. Intestina ꝛ pedes lauabūt Item sunt vngendi per cōpassionē. Vſi Job. xij. dicitur Mō mariavngit pedes iesu. Item sunt stringendi per inanis glozie execution̄. Luc. ix. Excutite puluerē de pedib⁹ vestris. Item sunt tegendi ꝛ calcandi p̄ discrete custodic absconsionē ꝛ tuitionē. Exo. xij. Calciamēta habebitis in pedibus vestris. Debem⁹ ergo hꝰe laudabiles affectus: Videte in q̄t pedes meos. ¶ Adhuc dico. Mō si moraliter esse ꝛ cristere volum⁹: opz nos cauere a vitijs defectib⁹: qꝛ. s. nos semp debemus in bonis perseuerare: non deficere nec cessare: q̄ ostēdit cū dicit. Ego ipse sum. Jstud em̄ sum q̄ō est p̄sentis tpis signatverā existentiā ꝛ perseuerantiā. Alia em̄ tpa. scz p̄teritavel futura semper denotāt mihi aliquē fluxuz aliquē defectū aliquā distantiā aliquē trāsitū seu motū: sicut cū ꝺr. fui. eram. Ero. Solūmo p̄sens tps veraz ꝛ realem existentiā designat. Ideo dicit. Quia ego ipse sum. Et ideo cuius essentia nō nouit p̄teritū vel futuꝝ suā ꝓtinuā essentiā perverbū p̄sentis tpis declarauit. Ero. iij. vbi dicit. Ego suz qui sum. Sic dices eis. Qui est misit me advos. Dicat ergo q̄libet illō p̄dictū. Ego ipse sum. Et notem⁹ q̄ nos debem⁹ esse stabiles ꝛ principalr p̄seuerātes ꝛ hoc p̄ncipalr in ser ꝺditiōib⁹. s. In

Perfectione. Locutione. Dilectione. Fidelitate: Humilitate. Tranquilitate.

Simus ergo stabiles in perfectione perseueremus in bono dicētes illud j. Coꝝ. xv. Gratia dei sum id q̄ō sum. ꝛ gratia eius in mevacua nō fuit. sed gra cius semper in me manet. Mō est ꝓtra leues ꝛ instabiles qui modo sunt modo non sunt: qꝛ. s. si bene facere incipiūt: statū desistunt ꝛ desinunt. Jxta illud. Sap. v. sic ꝛ nos nati cōtinuo desinimus esse: ꝛ nullū q̄dē virtutis signū volumus ostendere sises pisci qui ꝺr efimera. q̄ moritur eodem die quo nascik. ita q̄ isti possunt dicere illud Job x. Fuissem quasi non essem de vtero translatus ad tumulū. Isti em̄ invita morali nō perseuerant: qꝛ statim quando viuere per gratiā incipiūt per peccatū moriūk ꝛ deficiunt: qꝛ si devtero mūdivel carnis p̄ gratiā q̄nq; egrediuntur: statim ad tumulum bonoꝝ tpalium per auariciaz transferunturvel statim per peccata morīūtur: ꝛ in tumulo malaruz consuetudinū inuoluūtur. Ideo de talibus bene p̄t dici illud. Eccli. xliij. Qui pe-

rierunt quasi qui nō fuerūt: ꝛ nati sunt quasi nō nati. ¶ Jterum simus stabiles ꝛ perseuerantes in locutione habeamus. s. vbaverā stabilia ꝛ firma. Juxta illud Mat. v. Sit sermovester est est: nō nō: ꝛ ista habebat apostol⁹. ij. coꝝ. j. ꝺi. Sermo noster q̄ fuit apudvos nō fuit in illo est ꝛ non: sed est in illo fuit. Jterum simus perseuerantes in dilectione Juxta illud. Señ. Sic diligamus quasi desinere non liceat. Mō est cōtra multos qui nō diligūtvere sed ficte: non in aduersitate. Iz tm̄ in ꝓsperitate. De quib⁹ dicit. Eccli. vj. Est amicus socius mense ꝛ nō ꝑmanebit in die necessitatis. Item simus perseuerātes in fidelitate: vt de nobis dicat q̄ō de moyse dicit. Nu. xij. At nō talis seruus meus moyses: qui in tota domo mea fidelissimus est. ¶ Item simus perseuerātes in humilitate: nō simus sicut multi qui q̄diu sunt paupes valde sunt humiles statim vo q̄ diuites fiunt: vel quando ad aliquā dignitatē ascendūt p̄e alijs sunt superbi. sicut apparuit de Saule. Simus igitur sicut apl's qui dicebat. j. Coꝝ. xv. Ego sum minimus apl̄oꝝ qui non sum dignus vocari apostolus. ¶ Jtē simus perseuerantes in tranquillitate ꝛ stabilitate: qꝛ siue succedāt ꝓspera siue aduersa semp debemus esse solidi ꝛ tranquilli. Mō em̄ debemus ꝓpter casus fortuitos esse alij ꝛ alij. sed semp idem ꝛ ipsi vt ei posset dici illud ps̄. Tu aūt idez ipse es: ꝛ anni tui nō deficient. Siles celo q̄ō q̄uis ꝓtinue voluak ꝛ moueatur. nunq̄ tm̄ ꝓpter hoc sua essentia variak. immo semper eadē reperik. Sic ꝛ nos debemus esse: dicentes illud Job. xix. Q̄uē viſurus sum egoipse ꝛ nō alius. Et sic ergo ptz q̄ si nos veraciter esse volumus, necesse est q̄ caueamus defectus vitiosos. q̄ habeamus affectus vtuosos q̄ pducamus effectus seriosos ꝛ fructuosos.

¶ Sed adhuc nota q̄ cū duplex sit esse. s. substantiale ꝛ accidentale. quoꝝ primū est permanēs ꝛ fixuz aliud vo transitoriū: ꝛ debile ꝛ ineptū. Sic vere duo sunt esse moralia. s. substantiale ꝛ permanēs q̄ō pertinet ad bonos. Accidentale ꝛ transiens. q̄ō pertinet ad malos. Et ideo possumus notare q̄ tria sunt genera hominū qui ꝓprie possunt dici non existere vel non esse: qui scilicet non habent perseuerantiam in bono nec permanentiāvirtuosam. Qui scilicet non habent esseverꝰ ꝛ substātiale ꝛ esse fictū ꝛ accidētale. Et isti ꝓcerto sūt

Fallacis apparentie, pfessores. Fugacis opulentie possessores. Secundi sunt hypocritevani: Tertij sunt diuites insani.

Mugacis amicicie sectatozes.

Primi ergo q̄ dicūtur nō esse sunt nugacis amicicie sectatozes. scilz amici mundani. Isti enim nō habēt permanentē existentiam. q̄ scz nunq̄ in amicicia perseuerant. Si em̄ hodie sunt amici in crastino sunt inimici. Amici enim sunt dum durant ꝓspera: inimici vero sunt dum veniunt aduersa. Isti enim similes sunt muscis et locustis que sunt in estate quādo terra solet esse munita fructibus: in hye mevero deficiunt omnes. In vere enim quando virent flores folia generant. in autūno vo aduenīente frigore moziuntur. Sic vere falsi et mundani amici: in vere et in estate. idest in ꝓsperitatis tempore quando fructus et lucra possunt ꝓuenire ipsi procerto.

Tunc sunt. Tunc durant. Tunc perseuerant.

Sed ꝓculdubio si estas illa transierit si tempus ꝓsperitatis defuerit si frigꝰ aduersitatis aduenerit. tūc certe desinūt esse. tūc nō inueniunk. sed absconduntur tūc nō accedūt iz recedūt. Jstud bñ apparuit in petro q̄ semp fuit amicus dñi quouscq; venit ad aduersitatez scz cū dicerek ei. tu ex discipulis eiꝰ es? ipse tūc q̄cito et statim desijt esse dicens. O homo non sum. De quib⁹ dicitur Ezech. xlij. Non est paries ꝛ nō sunt qui limūt eū. Statim em̄ vt paries. idest mortalis homo desinit esse ꝛ perdit esse ꝓsperitatis ꝛ status sui. statim procerto

certo illi q̄ liniebāt eū q̄ applaudebāt ei. s. adulatores ꝛ falsi amici icipiūt nō esse. Thiere. xxxj. ꝛ Mat. ij. Rachel plorans filios suos noluit consolari. qꝛ non sunt. Isti ergo dicunk nō esse. qꝛ. s. sunt nugacis amicicie sectatozes. ¶ Sūt alij qui possunt dici nō esse. q̄. s. sunt fallacis apparētie, pfessozes. s. hypocripte. Isti em̄ videnk esse. ꝛ nō sunt. tales em̄ nō habeant esse ꝑmanēs. sed transitoriū ꝛ transcurrens: qꝛ q̄uis aliq̄diu perseuerent in sua ficta essentia. istud tm̄ durare non p̄t. qꝛ vt cōiter ꝓuitas istoꝝ manifestak: ꝛ sic tota sua ficta existentia euanescit. Sicut em̄ dicit Señ. Mihil q̄ō simulatū ꝛ fictū est p̄t esse diuturnū. Ideo talib⁹ dicit illud. Esa. xlj. Eccevos estis ex nihilo: ꝛ opus vestrū ex eo q̄ō nō est. Jtē isti sunt sicut poma que nascunk circa lacū alphativbi dudū fuit ciuitas sodomoꝝ: q̄ habēt apparentiā. ſz nō existentiā. sunt em̄ exterius pulcherrima: interius aūt sunt fauillosa ꝛ cinerea. qꝛvere tales habent apparentiā, nō existentiā: formositatē nō bonitatē: honestatē nō sanctitatē. Cōtra quos loquitur Christ. O hypocrita inquit aut appare q̄ō es. aut esto q̄ō appares. Isti ergo sunt fallacis apparentie, pfessores. ¶ Sūt tertij q̄ dicunk nō esse. q̄ sunt fugacis opulentie possessozes. Et isti sunt mali diuites. qui exaltātur subito: subito pereūt ꝛ deꝓmunt: modo sunt modo nō sunt. Isti em̄ sunt siles istis torrētib⁹. q̄ p aggregationē. aquaꝝ plurimaꝝ subito crescunt: sed estate ꝛ siccitate aduenīte amplius nō sunt: immo esse desinunt ꝛ desistunt. Sic vere tales p aggregationē aquarū. i. diuitiaꝝ efficiunk potentes ꝛ magni. sed tandem estate ꝛ feruore mortis vrgente ita subito pereūt q̄ nō possunt amplius inueniri. ps̄. Vidi impiū superaltatū ꝛ eleuatū sicut cedros libani transiui ꝛ ecce nō erat quesiui ꝛ nō est inuētus locus ei⁹. Isti figurank in edera Jone que subito sup caput eius leꝓrta fuit. subito siccata ꝛ perijt. figurank etiam in illa bestia que ꝓtabat mulierem ebriā sanguine martyrū iesu: que erat ornata auro ꝛ argento: ꝛ lapide ꝑcioso. De qua tm̄ dicitur. Apoc. xvij. Ego tibi dicam sacramentū mulieris: ꝛ bestie que portat eā. Bestia quā vidisti fuit ꝛ nō est: ꝛ ascensura est de abysso ꝛ in interitū vadit. Bestia em̄ ista signat tales malos homines. peruersos ꝛ bestiales: more bestie de futuris nō cogitātes: ꝛ de sanguine martyrū iesu. i. de rapinis pauperū suas mulieres inebriantes ꝛ replentes. ipsaſq; auro ꝛ argento ꝛ lapide ꝑcioso parātes ꝛ ornātes: qꝛvere tales subito in interituz. mortis ꝛ infernꝰ ruunt ꝛ vadunt. Jta q̄ de eis p̄t dici: fuerunt ꝛ non sunt. Bestia inq̄ quam vidisti fuit ꝛ non est. Ezec. xxvij. Ad nihilum deducta es: ꝛ nō eris vsq; imperpetuum. Patet ergo q̄ tria sunt genera bominum que non habent esse durabile. scilicet.

Diuites inbumani. Ypocrite vani. Amici mundani.

Sic ergo ptz q̄o esse referk ad viros inutiles ꝛ vitiosos. Et ad viros laudabiles ꝛ virtuosos.

Et hoc est scōm. ¶ Tertio vo dico q̄ esse ꝓtinet ad sanctos mirabiles ꝛ glozioſos. s. ad deū ꝛ ad angelos: ꝛ ad bonos. Isti em̄ ꝓprie sunt qꝛ ab existentia sue beatudinis nunq̄ perpetuo cadere possunt. Unde de sanctis ꝛ beatis dicit. Apoc. vij. Ibi qui amicti sunt istolis albis qui sunt ꝛ undevenerunt. Ibi sunt q̄ venerūt ex magna tribulatione: ideo sunt ante thronū dei ꝛ seruiūt ei die ac nocte. De angelis etiā p̄t dici illud Apoc. xiiij. Ibi sunt qui cū mulierib⁹ nō sunt coinquinati sine macula sunt ante thronū dei. ꝛ apoc. j. ꝺz angeli sunt. de deo vo dicit. Mō ipse, ꝓprie est et nullus alius ꝓter ipsum. Esa. xliij. Ego sum: ego suz dñs ꝛc. Vide supra de Ego Et vbi de essentia, exponitur illa autoritas. Ego sum q̄ sum. De deo em̄, ꝓprie non dicitur fuit vel erit: ſz semp est: qꝛvere eternitas ꝛ essentia summa non nouit ꝓteritum neq; futurum. immo est tota simul. tota ꝓsens ꝓterita ꝛ omnia futura considerat in ꝓsenti: ꝛ ideo dicit est: qꝛ istud verbum significat rei existentiam rei ꝓsentiā. rei quantitatem. Sicut enim videmus q̄ coꝝ poza celestia semp sunt ꝛ nunq̄ deficiunt, nec corrumpuntur immo in suis ꝓprietatibus perpetuo ꝓseuerā Nam ꝛ celū q̄nq; operitur: ita q̄ quo ad apparentiaz videatur aliqualiter se immutare. semper tamen in se incoꝝruptibile ꝛ immutabile perseuerat. Sic vere charissimi deus q̄uis in assumpta carne videat nubibus. idest purissimis virginis visceribus. vel sacratissimis humanis carnibus inuolutus, ppter q̄ō q̄tum ad apparentiā aliquā mutabilitatē hꝛe, visus fuerit. nullā tm̄ cōmutationē coꝝruptionez vel alienationē habuit q̄tum est in rei ṽitate: immo sub nube humanitatis semper videt diuinitas existens ꝛ immobilis latitare. Est inquit. Ideo de isto p̄t dici Joh. vj. Hic est vere ꝓpheta qui venturus est in mundū. Si ergo queritur

Quis est. Quantus est. Qualis est. Ubi est. Unde est.

Ad oia possumus rñdere p̄ est. Si ergo querik. Quis est. p̄t rñdere ꝛ dicere illud Exo. iij. Ego sum q̄ sum. Qui est misit me ad vos. Eccli. xx. Est qui multa redimat precio modico. ſProuer. xiij. Est quasi diuescum nihil habeat: ꝛ est quasi paup cū in diuitijs sit. Jtē si querak. Quantus. potest dici. Job. xj. Excelsior celo est: ꝛ quid facies? ꝓfundior inferno est: ꝛ vñ cognosces longior terra mēsura eius ꝛ latior mari. Jtē si querak qualis est: p̄t rñdere ꝛ dicere. Bonus est. Treñ. iij. Misericors est. Deuter. iiij. Justus est. ij. Paral. xij. Item si queratur. Ubi est? ꝓcerto ipse poterit rñdere illud Esa. lxvj. Celū mihi sedes est ꝛ terra scabellū pedū meoꝝ. Item possumus et nos sibi dicere illud ps̄. Si ascendero in celum tu illic es. si descendero ad infernum tu ades. Si querak. Unde est? ad hoc p̄t dici illud Job. iij. qui de terra est de terra loquit qui de celo venit sup omnes est. Jstud est ꝓcerto est cōtra multos mutabiles: instabiles: diuisibiles. coꝝruptibiles: fragiles ꝛ destructibiles: qui ꝓprie loquendo non sunt: qꝛ. s. non habent aliquā existētiam firmitatis: nec ꝑseuerantie nec virtutis: qꝛ. s. ad modicū impulsuz tētationis de esse in non esse. de gratia in peccatū. de virtute invitiū quertunk. ꝛ tales ideo non sunt. ꝛ ideo ipsi possunt dicere illud. Sapi. v. Nos aūt vt nati sumus ꝓtinue desinimus esse. Sicut em̄ videmus q̄ nix habet debilissimam existentiam: qꝛ. s. ad modicū calorem dissolvik ꝛ desinit esse. Sic vere multi sunt qui habent debilissimā existentiam in moribus suis: sicut hypocrite ꝛ falsi amici ꝛ leues instabiles et variabiles persone. que. s. ad modicū calorem. i. ad modicam displicentiam ꝛ tentationē ꝛ occasionē resoluūtur ꝛ desinūt esse: q̄ō potissime vez est de falsis adulatoribus. qui nō habent aliquā firmitatē siles lingue statere que nihil habet de stabilitate: qꝛ. s. modo pendet ad vnam partem q̄diu nihil ponitur ad aliaz. statimvero cum pondus ponitur ad alteram se declinabit ad partem oppositam. Sic vere multi sunt tales qui non perseuerant cum vna persona. quamvis ei promiserint. quia sialia pars magis offert de pondere pecunie. dimissa prima parte ad aliam se conuertunt. tales ergo non sunt et ideo talibus hypocritis et talibus falsis amicis omnibus duplicibus et fictis adulatoribus et aduocatis potest dici illud. Esaie xlj. Eccevos estis ex nihilo: et opus vestruz ex eo quod non est. Sic ergo quilibet talis potest cum petro dicere illud. Luce. xxij. O homo non sum. hypocrita enim et falsus amicus apparet et non est. et ideo dicitur Johan. xx. Alij dicebant q̄ hic est. alij dicebant q̄ hic non est. similis enim eius est. Charissimi sic non christus. quia reuera ipse habuit existentiam veritatis. stabilitatis et firmitatis: et potissime quantum ad diuinitatem. quia vere ipse est eternitas. diuinitas ꝛ incommutabilitas. Est inquit. Ideo de isto p̄t dici illud Matthei. xxvij. Hic est iesus nazarenus rex iudeoꝝ um. Et aduertamus q̄ illud est significat essentiam vt dictum est. p̄sentiā qꝛ est p̄ntis tpis. Singularitatē: qꝛ est verbū anomalū. Generalitatē. qꝛ oibus reb⁹ indifferenter conuenit esse. Omnia em̄ q̄ueniūt in essendo. ꝛ ideo procerto charissimi tales ꝓprietates habet

Universidad de Deusto

ppie dei ⁊ ēt q̄libet ecclīasticus dz habere. sicut ptz in auctoritate predicta. Competenter enim significat sicut dictum est psentiam. et ideo dicitur est: anomalitatem. ideo dicitur rex. Et dicamus q̄ exemplo dei ista debent nobis moraliter inesse. Sit ergo in nobis

Amicicie presentatio — Habeat igit quilibet plat⁹
Patientie sustentatio. — vel ecclīasticus amicicie fi⁹
Singularitas pfectiōis. — delitatē quo ad peritiā: q⁊
Gnalitas affectionis. — dz esse hic qō est pnomē demonstratiuū. Habeat patientie sustentationem: qō notatur in hocverbo est. qō significat existentia: que ad accidentia recipienda patiens est ⁊ parata. Habeat pfectionis singularitatem: quo ad vitam. q⁊ dz esse nazarenus. Habeat affectionis generalitatem: q⁊ dz esse rex. Nam sine acceptatione psonarum dz generaliter iudicare. ¶ Primo dico. q̄ debemus habere exemplo dei amicicie iuuamentuz. Hic inquit. q⁊ sicut hoc pronomen hic est demonstratiuū ⁊ rem pmptā ⁊ psentem signat. Sic vere quilibet vir pfectus ⁊ maxime prelatus semp̄ie debet pmptum ⁊ presentem exhibere alijs ad iuuandū ⁊ consolandum. ad instituendū ⁊ corrigēdū. ad subueniendū ⁊ succurrendū. De tali ad. pōt dici illud. Job. xxxix. Ubicūq; cadauer fuerit statim adest: ⁊ sic p certo facit deus. Ideo de ipso dicit Ambro. in li. de virginibus. Omnia inquit xp̄s est. Si caro impugnat. victor est. si febribus elluas. fons est. si grauaris iniquitate: iusticia est. si auxilio indiges: virtus est. si mortem times. vita est. hec Ambro. Ista est adiutrix xp̄i presentia ⁊ ostendit. cum dicit. Hic q⁊ hoc pnomē hic: demonstratiuū est. Adhāc notandū q̄ nos debemus modis p̄dictis nos psentare ⁊ demonstrare vt de quolibet dicat illud. Luce. xxiij. Vere hic homo iustus erat. Ubi nota q̄ huius psentiā admittere dz cōis fidelitas in affectu vere. benignitas in aspectu. homo. solliditas in affectu: iustus. Homo est animal naturaliter mansuetum. Sed p certo charissimi tales hic nō sunt hodie multi: q⁊ vere charissimi pauci sunt hodie q̄ habent veritatem amicicie. ⁊ qui seuelint alijs in necessitatibus p̄ entare. Hodie homines non se psentant in necessitate. sed in pspitate nō ad subueniendū: sed ad accipiendum. non ad adiutorium: sed ad beneficium. sicut omnia patent de falsis amicis. qui ad accipiendum habent manus apertas. ad dandū clausas: ⁊ra doctrinā sapientis. Eccli. iiij. Nō sit porrecta manus tua ad accipiendū ⁊ ad dandū collecta. Patz ⁊ in alijs ecclesiasticis. qui nunq̄ sunt psentes in ecclesijs seruiēdo. sed optime ad accipiendū fructus. Tales ergo non sunt hic: q⁊ non sunt pnomen demonstratiuū quilibet em̄ talis qñ creditur esse hic. i. bonus ⁊ iustus: in necessitate p̄ certo ipse est alius. f. duplex. falsus. diuisibilis ⁊ variabilis ⁊ inconstans. Similes cuidam animali qō dicit hyena. qō immutat sexum ꝺm Plini. ⁊ Isido. q⁊. f. inuenit hyno tpe sexus masculinus. alio tpe inuenitur sexus femineus. Sic vere charissimi tales mutant sexum. i. conditionem. q⁊ vere qñ in tpe necessitatis ⁊ aduersitatis hic credit eos inuenire masculum. i. bonos ⁊ legales. amicos ⁊ constantes. ipse p certo inuenit eos femellas. i. variabiles ⁊ vanos. Talis ergo non est hic. ⁊ ideo de tali cuilibz potest dici illud. Joh. xviij. Non hūc sed barraban. Erat em̄ barrabas latro. Nō sic charissimi: quia ipse in assumpta carne cū hominibus conuersatus. exhibuit nobis amicicie iuuamentuz. Quia bene omnia fecit: ⁊ surdos fecit audire ⁊ mutos loqui. Mar. vij. Fuit hic qō est pnomen demonstrationum. quia se nobis in nostris necessitatibus adiutorē p̄ssimum demonstrauit: maxime dico in isto in carnem aduentu. j. Paral. xj. Hic stetit in medio agri et defendit eum. Ad denotandum q̄ platus debet ditioni sue commissos: ab omni infestatione tam tpali q̄ spirituali: vtcunq; poterit defendere. Joh. ix. Bonus pastor animam suam dat p ouibus suis. ¶ Secundo dico q̄ nos debemus habere patientie sustentationē. Est inquit. Istud enim verbum. Sum es est. sicut dictum est: significat existentiam ⁊ firmitatē. eo q̄ ipsa est fundamentum omnium accidentium exteriorum. Nam q̄uis accidentia mutentur ⁊ varientur. semper tamē manet essentia ⁊ persequerat. Reuera charissimi talis essentia est virtus patientie ⁊ pstantie. qui est perfecta: q⁊ vere ista debet in perfectis ⁊ ecclesiasticis esse tanta q̄ omnia accidentia exteriorum tribulationuz ⁊ tentationum: sine sui corruptione ⁊ mutatione equanimiter toleret. qō ostenditur cum dicitur. Est. q⁊ nūq̄ debet in eis desinere patientie et constantie firmitas. pō. Tu autem idem ipse es ⁊c. vt supra. Et talem essentiam nō habent hodie multi vnde possumus notare q̄ peccatores desinunt esse per auariciam per inconstantiam per imprudentiam. Per auariciam ergo dicitur Job. ix. Terra data est in manibus impij. q̄ si ille non est: quis ergo est? quasi diceret. Illi qui habēt terram per auariciā non sunt proprie per existentiam. Item alij desinunt esse per inconstantiam. sicut falsi amici. de quibus in pō. Transiui ⁊ ecce non erat. quesiui eum ⁊ non est inuētus locus eius. Eccli. vj. Est amicus socius mēse. ⁊ non permanebit in die necessitatis. Item mali desinunt esse per imprudentiam. Ideo dicitur Esa. xxvij. Non est populus sapiens. ideo non miserebitur eius qui fecit eum. Tales ergo qui perseuerantie constantiam ⁊ essentiam non habent: sunt siles vitro. Utruz em̄ cū sit splendidū ⁊ clarum. habet tamē debilissimā existentiā q⁊ non pōt aliquantulum pcutiquin frāgatur ⁊ quin esonet ⁊ tynniat atq; clamet. Sic vere sunt multi qui q̄uis videantur boni et clari. lucidi atq; sancti. qñ tñ tanguntur p correctionē vel reprehensionem a deo vel p̄lato ipsi, p certo nequeunt sustinere: immo statim frangunt. statim p impatientiā ⁊ desperationem incipiunt. recalcitrare. ⁊ per murmurationem ⁊ detractionem sonare. Talis p̄prie non est de eo em̄ pōt dici illud. Job. ix. Nō est hic homo a deo. Non sic charissimi non: sed habeamus patientie fortē fundamentū. Est inquit. ¶ Tertio dico q̄ tu debes habere excellentissimi moris paramentū. q⁊ tu debes esse exemplo xp̄i nazarenus. i. floridus: Istud enim verbum est verbū anomalū q⁊: non sequit regulā aliorum verboꝝ est etiā singularis numeri. ⁊ per hoc datur intelligi q̄ ecclesiasticus ⁊ maxime prelatus dz habere excellentia morū ⁊ pfectionum. dz itaq; habere eminentiā ⁊ singularitatē vite pariter ⁊ sanctitatē. Debet esse anomalus. i. a regulis aliorꝝ supercellere. ⁊ ideo de hominis singularitate dicit illud Eccl. iiij. Unus est ⁊ secundū nō dz. ⁊ hoc ostendit cū dicit Nazarenus. q⁊ nazarenus interpretatur virgultū. floridus. custodiēs. separatus. mundus. sanctus. vnctus. p̄secratus. q⁊ revera charissimi nos debemus esse virgultū. qō dicit esse viriditate per honestatis apparentiam. floridi p̄ sanctitatis redolentiam. custodes. s. ⁊ regere per pastoralem diligentiam. separati. s. a conditionibus alioꝝ mūdi per purgatam pscientiā sancti per mandatoruz dei obseruantiam vncti per dulcissimā locutionē p̄secrati per dignissimā vocationē ⁊ sic erimus nazarei. singulares, anomali. perfecti. ⁊ sic de nobis dicit illō Treñ. iiij. Candidi facti sunt nazarei eius. Sequitur. Candidiores vino nitidiores. lacte rubicundiores eboze antiquo. zaphiro pulchriores. ⁊ talis p certo fuit xp̄us in carne ⁊ ideo nazareus dicitur. Matth. xxj. Hic est iesus p̄pheta a nazareth galylee Et p certo charissimi. Ista hodie sunt contra multos: q⁊ vere multi sunt hodie in seculo ⁊ in claustro qui non debent dici nazarei sed iebusei. idest non florentes. sed fetidi. non alios custodientes. sed suffodientes. non ab alijs separati. sed cōmunibus vitijs inquinati. non vncti non consecrati sicut xp̄us. De istis potest dici illud. Act. xxiij. Inuenimus hunc hominem pestiferum ⁊ concitantem seditiones ⁊ actorem seditionis secte nazarenorum. Non sic charissimi. sed habeamus excellentissimi moris paramentum. nazarenus inquit. exemplo xp̄i qui fuit excellens et singularis perfectionis. In perfectionis sanctitate

sanctitate. in discretionis claritate. in p̄ditiōis puritate. nec etiā ipse habet aliquē similem nec parē. Uñ ipse est sicut fenix. que est auis vnica ⁊ singularis nullū habens cōparē aut p̄similem in natura. Quis simlis est tui in ojs dñe? non est ꝺz opera tua. Et ideo de eo pōtui dici illud. Deut. vj. Deus vnus est. Habuit ergo excellentie singularitatem. nazarenus. ¶ Quarto dico. q̄ iste habuit p̄fectionē ustā equitatē. q⁊ rex iudeoꝝ. Charissimi istud nō bū est. est generalissime significationis oibus; em̄ rebus pōt cōpetere. ⁊ de rebus oibus predicari ⁊ applicari. oia em̄ participant essentiā ⁊ esse cuiuscunq; p̄ditionis existant. Reuera charissimi tale nō bū debet esse p̄latus. q⁊ iste debet se generaliter ⁊ equaliter ad oia habere. ⁊ sine acceptione personarū oibus suis subditis se cōicare. ⁊ oibus equaliter ꝺm merita personaꝝ. ⁊ ꝺm proportionē. correctionē iuste ⁊ debite discalare. ⁊ de tali prelato dici pōt qō de deo dicit: Sap. vj. Equaliter est cura illi de oibus. Talis em̄ deus est. q⁊ si cut dicit. Act. x. In veritate cōperi. q⁊ nō est acceptio psonaꝝ apud deū. Tales em̄ debēt esse ecclesiastici. maxime prelati iudices. principes ⁊ rectores. sicut precipitur Deut. j. Siue ciuis sit ille siue pegrinus. nulla erit distantia personaꝝ. qō ostendit cū dicit. rex. Rex em̄ dicit a regendo. eo q̄ oēs suos subditos debet equa regere. ⁊ gñaliter debet ad oēs suum prouidū regimē dilatare. Et de hoc Ezech. xxxvij. Unus erit oibus imperans. Et nota q̄ prelatus potissime debet imperare ⁊ cōparari regi apuz qui summā hz mānsuetudinē. ⁊ sine acceptione oēs equaliter regit. Applica de rege apum q̄cquid volueris. Sed ve ista sunt ꝺra multos q̄ vere nō sunt sicut reges apū, per benignitatē. mānsuetudinē ⁊ clemētiā ac eq̄tatē: imo sicut rex auiū p crudelitatez ⁊ iniquitatē per superbiā ⁊ vanitatē. Dic de aquila cōtra fideles prelatos. principes. iudices ⁊ rectores sicut volueris. Et ita pñt dicere subditi illud Dañ. iij. Tradidisti nos in manus inimicoruz pessimoꝝ. preuaricatoruq; ⁊ regi iniusto ⁊ pessimo. Rex enim iniustus est crudelis. ⁊ raptor et personaꝝ acceptor. q̄ nō expedit et promouet nisi noros. familiares ⁊ cōpatriotas. Preuaricatores enim iniquitz mali sunt talium coadiutores ⁊ officiales ⁊ aduocati. Applica quicquid volueris de acceptione personarum. Non sic charissimi non. ꝺz habeat quilibz ecclesiasticus ⁊ maxime prelatus exemplo christi videlicet

Presidētie iustā equalitatē. — Amicicie p̄mptā charitatem. Et sic cuilibz
Excellentie singularitatem. — dicitur. est. Ista enim
Patientie fortez firmitatē. — sunt quatuor membra auctoritatis. Et sic erimus cōformes deo xp̄o quia sicut dictū est. habuit verā ⁊ realem existentiam q̄tum ad diuinitatem. quia vere ipse fuit eternitas diuinitas ⁊ incommutabilis. quod ostē ditur cum dicitur est. Ista ergo de est esse. essentia. gratia breuitatis sufficiant.

Estas. Est tempus āni calidum. ⁊ in quo sol est nobis propinquior et vicinior. Cum ergo estas plures habeat p̄prietates: possumus aduertere q̄ ꝺm diuersas conditiones potest diuersa significare Unde breuiter possumus notare, q̄ estas significat. Tempus scilicet.

Uenie. — Primo ergo dico. q̄ per
Gratie. — estatem intelligitur tem⁹
Glorie. — pus venie vel penitentie.
Vite presentis. — ista est enim que culpas
Prosperitatis. — abolet ⁊ abstergit. Sicut
Aduersitatis. — enim videmus. q̄ in tem⁹

Die nobis exhibite charitat⁊ — pore estatis solent a sole
Et sic dico. q̄ inuenit. Estas — arbores interius penetra
Culparum abolitiua — ri. ⁊ gummosi ac viscosi li
Uirtutum reparatiua — quores exterius expelli. et
Bonoꝝ p̄miatiua. — tandem flores. fructus folia generari ⁊ p̄duci. Sic
Laboꝝ cumulatiua. — vere charissimi in estate
Maloꝝ consolatiua. — penitentie homines pene
Doloꝝ aggregatiua. — Cunctoꝝ ampliatiua. — trantur a sole ideſt a diuina gratia per deuotionem ⁊ contritionem. vt cor humores emittuntur per confessionem. et tandem boni fructus. ideſt bona opera producuntur per satisfactionem. Unde de tali estate potest dici illud Genesis octauo. Estas ⁊ hyems. nox et dies non requiescent. Estas enim est feruor ⁊ acerbitas contritionis. Hyems pluuia est humor et teneritas lachrymationis. Nox obscura est: horror ⁊ profunditas meditationis. Dies clara est splendor et luciditas contemplationis. Ista cuiz se habent per ordinez. Quia primo homo fit feruidus. p contritionem. Estas Secundo homo fit roridus. per lachrymationem. Hyems. Tertio homo fit obscurus per timorem ⁊ profundam meditationem. Nox. Quarto vero homo efficitur hylaris et clarus. per conscientie depurationem. Dies ideſt per spei consolationem. Ista est ergo estas venie seu penitentie. ¶ Secundo dico. q̄ est estas gratie. Sicut enim in estate fructus abūdant. volucres cantant. luta ficcantur. homines dilatantur. Sic vere in statu gratie quando scilicet sol iusticie christus nobis est per charitatem p̄pinquus. tūc procerto solent fructus bonorum operum abundare volucres diuine laudis gratiarumactiones resonare. luta peccatorum solent deficcari. ⁊ merita bonoꝝ operum ampliari. Unde de statu gratie potest dici illud psalmiste. Tuus est dies ⁊ tua est nox. tu fabricatus es auroram ⁊ solem: tui sunt omnes fines terre. estatem et ver tu plasmasti ea. In quibus verbis aduerte. q̄ istud pronomen tuus: qō est pronomen possessiuum. aggregat in possessionē dei. ⁊ ibi estatem statu gratie quatuor genera personarum.

Diem. — Fulgore nitentes. Dies.
Noctem. Per que — Timore palentes. Nox.
Auroraz denotant — Humore madētes vel dulcore
Et solem. — fluentes. Aurora
Amore vel calore feruentes. Sol. Sit ergo in nobis.

Splēdoz honestatis. Dies. — Istam auctoritatē
Umbia humilitatis. Nox. — potes prosequi ⁊ ap
Dulcoz pietatis. Aurora. — plicare vbicunq; in
Feruoz charitatis. Sol. — themate in persona dei dicitur: tuus. vel tui. vel etiam posset dici de estate. sed omitto gratia breuitatis. ¶ Tertio dico. q̄ per estatem intelligitur status glorie. Sicut enim in estate fructus ad quos homo laborauerat per totum annum recolliguntur. feruores sunt ampliores. dies longiores. noctes breuiores. Sic vere charissimi in estate glorie paradisi omne illud premium ad qō ⁊ ppter qō ordinantur omnes labores totius anni. ideſt totius vite humane reciputur ⁊ habetur. Ibi etiam est dies perfectissime scientie. que quidem est longissima: quia scz nunq̄ corrumpitur seu deficit. Nox etiam ignorantie ibi est breuissima. q⁊ scz beati parum aut nihil ignorāt q⁊ sicut dz Apoc. xxj. Nox nō erit in ea. Et Esa. lx. Non occidet vltra sol tuus. ⁊ luna tua nō minuet. Ire etiaz sunt ardores feruētissime charitatis ⁊c. Uñ de tali estate potest dici illud Eccl. xl. Quasi lilia que sunt in trāsitu aque. ⁊ quasi thus redolens in diebus estatis. Sancti em̄ qui sunt in patria sunt quasi lylia per puritatē. sunt in trāsitu aque p voluptatē. sunt quasi thus p orationē ⁊ deuotionē sunt redolētes p̄ fame diffusionem. sunt etiā in diebus estatis: p feruorē ⁊ dilectionē. Animalia em̄ que in hyeme ppter defectū cibi macerant. solēt in estate ppter ciboꝝ copiā impinguari. sicut ptz in ouibus. ⁊ similibus. Animalia ꝺo que ppter defectū ⁊ paucitatē motus ciboꝝ copiā in hyeme impinguantur. sicut sunt porci. in estate postmodū ppter motus multitudinē a carnibus paupant. Sic vere charissimi illi qui in hyeme huius vite sunt pauges ⁊ depressi. et qui propter carentiā bonoꝝ tpaliuz sunt carnibus. i. diuitijs denudati. sicut sunt oues idē. simplices ⁊ pauperes. isti dico in estatē. i. in etate felicitatis impinguabunt. ⁊ voluptate bonoꝝ omnū replebunt. ps. Replebimur in bonis domus tue. Sed p culdubio porci

Universidad de Deusto
Biblioteca

i.mūdi peccatores qui in hyeme vite pūtis delitijs ⁊ diuitijs impinguant.qū finaliter venient ad estatē. i.ad statum polē mortē.tunc macres ⁊ famelici per eternā miseriā inuenient Esa.xvij. Attenuabit gloria iacob.⁊ pingues carnes eius marcescent. Nunceū sunt tales pingues.qz parū monent per infortunia ⁊ tribulationes.qz.s.pax laborant ⁊ tristant. Unde Piere. xlviij. feritis fuit Moab ab adolescentia sua. requieuit in fecibus suis.nō est transfusus de vase in vas in captiuitatem nō abijt. Tūc vo in estate alterius vite.qū feruor ardoz.⁊ rigor mortis ⁊ iudicij inclinauerit. tūc qz motu eterni labōris mouebunt.necesse erit ꝙ carne oīm pſperitatis ⁊ voluptatis denudent. Ista est ergo estas glorie.que perpetuo durat.⁊ vbi aues.i.angeli ꝑpetuo modulant: De quo Esa.xviij. Estate perpetua erūt super eū volucres. Ptz ergo.ꝙ p estatē intelligit status glorie:gratie.vene seu penitētie. ¶ Quarto dico.ꝙ p estatem intelligit status vite pūtis. Sicut em estas est tēpus in quo debemus laborare.⁊ p viuendo in hyeme fructus ⁊ necessaria ꝓcurare. Sic ve vita pūs est tps in quo debemus laborare.⁊ vtutes ⁊ premia ꝙgregare.vt finaliter in hyeme mortis.⁊ in tpe post hanc vitā possumus indevitam eternā acquirere⁊ habere. Unō Prouer. vj. ponit exemplū de formica. Vade inqt ad formicā o piger.⁊ ꝑsidera vias eius ⁊ disce sapientiā. q̄ cū nō habeat ducē aut.preceptorē.aut principē. parat in estate cibum sibi. ⁊ ꝓparat in messe qō comedat. ¶ Quinto dico ꝙ estas signat statū pſperitatis. Sicut em videmus.ꝙ in tpe estatis arbores ⁊ terre fructꝰ floriꝰ ⁊ folijs adornant.aues modulant. estus augmentat. Sic in statu pſperitatis solēt homines fructibus ⁊ folijs.i.bonis exterioribus adornari.⁊ moze animum ineptis ⁊ insolentibus solacijs iocūdari. Estubus etiā auaricie ⁊ luxurie magis ꝙ alis inflāmari. Et posumus notare.ꝙ ista estas.i. status prosperitatis est. Amicoz ꝙgregatiuus: Utiloz ꝙfitiuus. Malignoz venenatiuus. In estate em pſperitatis amici circa hominē aggregant. Cornices em mures ⁊ hyrundines q̄ in hyeme dormiūt ⁊ absc̄dunk. in estate inueniunk. vigilāt⁊ apparēt. Grues etiā que in hyeme solēt recedere in estate solēt iterꝙ reuenire. Sic ꝓcerto charissimi amici mūdani in hyeme.i. in aduersitate discedūt. fugiūt⁊ dormiūt ⁊ nō inueniunk. In estate vo pſperatis q̄di sz homo hz fructus bonoz tpalium.apſi veniunt. applaudūt ⁊ se sociant ⁊ pūtes efficiunk. qz breuiter sic dicit. puer. xix. Diuitie addūt amicos plurimos. ¶ Itē in ista estate vitia generant. sicut em videmus.ꝙ mes muscecules:pediculi ⁊ pulices solēt generari in estate. sic oīa vitia in pſperitate. Et ideo hoi accidit sicut ruthe.cui plus ꝓficit hyems ꝙ estas. In estate ab ericis comeditur.in hyeme vo nō. Sic ve multi sunt quibus plus ꝓficit aduersitas q̄ pſperitas. qz.s.in hyeme aduersitatis pseuerant in bono. In estate vo prosperitatis. erucis.i.pctis ⁊ vitijs corrodunk. Unde ps. Ecce ipi peccatores in seculo obtinuerūt diuitias. ¶ Itē in ista estate maligni inuenenantur: qz.s.sicut serpentes sunt magis venenosi ⁊ plus nocent in estate q̄ in hyeme. Sic mali in pſperitate q̄ in aduersitate. Estas ergo signat statū prosperitatis. qō bene figurat Judic.iij. Jn eglon rege moab.q̄ solus sedens in cenaculo oculus est ab inimico.qz.s. illi q̄ sedent in cenaculū pſperitatis sectant a demonibus occidunk. Unde puer. r. Qui stertit estate filius confusionis est. ¶ Sexto dico ꝙ estas pōt significare statū aduersitatis seruoz⁊ ardoz⁊ moztis iudicij ⁊ inferni. de quo pōt dici illud. qō scribit puer. xx. Propter frigus piger arare noluit. mēdicabit ergo estate⁊ nō dabit ei. Cōstat em ꝙ illi q̄ nūc arare. i. opari negligūt. i estate future mortis famescūt. ¶ Septimo aūt dico ꝙ estas significare pōt statum xpi aduentus.⁊ lue nobis ostense charitatis ꝛc. Sufficit.

Estimare. Estimatio. Cū estimar nihil aliud sit ꝙ de aliqua re opinatiue⁊ ex ꝓiecturis aliquibus in dicare potero dicere ꝙ estimare q̄ñq̄ sumit cōparatiue. sicut Haruch.iij. vbi dicit. Hic est deus noster. et nō estimabit alius aduersus eum.i. nullus cōparabit illi. Q̄ñq̄ sumit adequatiue seu mēsuratiue. sicut cuz dicit Leuit.vj. Offeret arietē pro peccato.⁊ dabit eū sacerdoti iuxta estimationē mensurāq̄ delicti. Et illud. Leuit.xxvij. Juxta mensurā semētis estimabit preciū. Q̄ñq̄ sumit detestatiue seu abominatiue. sicut cū dr. in ps. Estimati sumus sicut oues occisionis. Q̄ñq̄ sumitur opinatiue seu reputatiue.⁊ sic vt cōmuniter sumitur. qz. s. estimare vt cōter. idem est qō de occultis aliquid opinari seu reputare. videre. credere iudicare.

¶ Notemus ergo ꝙ in scriptura reperitur. Estimatio

Summe scientie. ¶ Primo deus rez apprecial⁊ estimat: ipse
Sane prudentie. scit
Vane stultitie. q̄ videt⁊ ꝑsiderat. put

¶ A deo realiter⁊ intuitiue. sunt sine quacūq̄ deceptione. Unde sapiētia
A iusto sagaciter⁊ pōderatiue increata que dīs est dicit. Sap. viij. ꝙ ipsa scit preterita⁊ de futuris estimat.

¶ Secōo iustus estimat res q̄tūvalēt̄ cū prudenti ponderatione⁊ discretione. nō em attēdit rez apparentiā sed valorē. Unde certo ipse iuxta doctrinam Senece in epistola. Mō estimat bonā nauē. qz bñ picta sed rūcta. bonū ensem. qz bñ splendēs. sed bñ scindēs. bonā regulam. qz bñ scripta sed bñ recta.⁊ sic de alijs. Estimat ei iustus in seipso quāta sit fragilitas. in mūdanis q̄ta mobilitas. in diuinis q̄ta nobilitas in infernis q̄ta penalitas. in eternis quanta felicitas. Jn spūalibus: quanta vtilitas. De tali ergo sancta⁊ prudenti estimatione dr. Leui.xxvij. Dis estimatio siclo sanctuarij pōderabit. De ꝓpria ergo fragilitate ꝙ ipam debeat cogitare⁊ estimare. ptz per Senecā in puer. vbi dicit: Mō nisi estimatis viribus aggrediaris sarcinā. subiacebis Et illud Sal. vj. Mā si qs existimat se aliquid esse cuz nihil sit. ipse se seducit. De mūdanoz varietate⁊ mobilitate ꝙ debeat estimari ptz Phil.iij. vbi dr. Existimo oīa detrimentū esse. De denio⁊ sctoz⁊ eterne glorie felicitate.ꝙ estimāda sit. ptz Luce.xiij. vbi dicit. Cui simile estimabo regnuz dei. De inferni penalitate ꝙ sit estimanda ptz Sap. iij. Estimata est afflictio⁊ exitus illoz. Et ab itinere iusto abierūt i exterminiū. i. desolationem infernalem. vbi morsibus peruersoz colubroz exterminank. i. demoliunk. Sap. xvj. Jtez de eterna felicitate estimanda potest dici ad deum illud. Act. xxvj. Estimo me beatum apud te. De bonoz vero spiritualium vtilitate.ꝙ estimari debeat⁊ pensari ptz. qz scilicz nos debemus considerare⁊ estimari. Mundi tribulationes que cito trāseunt. Maloz relationes que cito pereunt. Nostras imperfectiones que stare nequeunt. Virtutum promotiones. que bonos prouebunt. Estima ergo ꝙ sunt breues mundi tribulationes. Romanoz. viij. Existimo ꝙ non sunt condigne passiones huius tpis ad eternam glorią que reuelabit in nobis. Item existima q̄ vane sunt maloz ꝙsolationes. ps. Zelaui super iniquos pacē peccatoz videns existimabaz vt cognoscerem hic labor est ante me. Jtez existima ꝙ sunt labiles nre imperfectiones. j. Choz. x. Siqsitaq̄ existimat se stare videat ne cadat. Itē existia ꝙ sunt bone virtutuz promotiones. j. Choz. iij. Sic nos existimet homoz ministros xpi⁊ dispensatores misteriozum dei ꝛc. Sic ergo dico. ꝙ iustus estimat res prout valent cum prudenti ponderatione. ¶ Tertio peccatoz⁊ stultus estimat res prout apparent cum indiscreta meditatione⁊ opinione. Judicant enim de rebus ſm exteriozem figuram. non ſm interiozem naturam: ſm qualitatem patentem. non. ſm bonitatem latentem. ſm ꝙ sensus exterius apprehendit. non ſm ꝙ ratio cō prehendit. Quandoq̄ enim accidit ꝙ oculus propter aliquam sanguineam infectionem. spiritum visibilez in neruo opitico interius immutantem. estimat sanguineum et rubeum quicquid videt. facit etiam quādoq̄ ꝙ propter fantasiam conturbatam a vino estimat ebrius

mat ebrius aliud ꝙ videat se videre. Ad qō facit fabula Ouidij de bacho deo vini. li.iij. fabula vltima. de quo dicit. Nō cū esset iuuenis pulcerrimus ⁊ a nautis tyrrhenis deferret in nauiꝰ tute. eius factū est q̄ parmamē ta nauis mutata. sunt in linces. tigrides et panthe ras. qō timētes naute de naui prosilerūt⁊ in mari submersi fuerūt. hoc aūt ad ostendenū virtutē vini a poetis fictū est. vicz qualiter bachus idēvinū facit res aliter ꝙ sint imaginarij. ⁊ vinū pro alio estimari. ⁊ remuz nauis esse tigridē opinari. Quare reuera lesa⁊ turbata imaginatio: de rebus nō veraciter estimat. sed vnuz esse putat aliud. Sicut ad literā ptz de melancolico. q̄ ꝓpter infectionē cerebri ab humoze melancolico seipz qñq̄ estimat esse regē vel etiā bestiā seu auem. Q̄ñq̄ celum humeris portare. qñq̄ caput aureū vel arietinū habere. sicut in pluribus locis exemplificant naturales. Virtus enim estimatiua inficitur. ⁊ infecta de rebus non veraciter opinatur. Sic reuera dico loquendo spiritualiter. ꝙ multi sunt quoz fantasia⁊ imaginatio. interioris sensus⁊ ratio quasi penitus sunt corrupti. Unum em sanguis⁊ humor. i. voluptas: vanitas: ⁊ prosperitas terrenoz ipsos inficit multipliciter⁊ corrumpit: ps. Corrupti sunt⁊ abominabiles facti sunt non est qui faciat bonum. Et ideo procerto isti nesciūt de rebus veraciter iudicare. immo solent multa falsa⁊ male estimare. Unde de inuido dicit Prouer. xxiij. ꝙ ipe ad similitudinem arioli⁊ coniectoris estimat. qō ignorat. ¶ Notabo ergo ꝙ mali male estimāt⁊ iudicant.

De summa veritate que cūctis ꝑminet. Estimāt er
De iusti bonitate que a malis abstinet. go mali ma
De vite vanitate que corpus sustinet. le de dei ma

iestate. ⁊ hoc potissime facinnt ydololatre. qui deitatē attribuunt lapidibus atq̄ lignis.⁊ etiam hominibus mortalibus⁊ terrenis. sicut apparuit in illis qui crediderunt iouem. Herculem. esculapium. ⁊ saturnuz dei ficatos. quos tamen constat fuisse mortales homines impios et iniustos. Contra quos dicitur. Sap. xiij. ꝙ eū qui ante tps tanq̄ homo honoratus fuerat deū, esti mauerunt. ⁊ incōmutabilem deitatis nomen lignis ⁊ lapidibus imposuerunt. Et ideo in ps. dicitur. Estimati sūt inique q̄ ero tui similis. Jstud etiam pertinet ad illos qui pre obstinatione⁊ superbia dei iustitiam contemnentes. videntur eam nimis leuem estimare. et de eius duricia non curare figurati in illo behemoth: de quo dicit. Job. xlj. ꝙ quasi stipulam estimabit maleuz ⁊ deridebit vibrātem hastam. Pertinet etiam ad illos qui bñficia dei nesciunt cogitare immo illud qō a deo recipiunt credunt a se⁊ a suis meritis obtinere. figurati in nabuchodonosoz. Esa.x. Qui quāq̄ a deo missus ⁊ ordinatus esset tanq̄ virga furoris sui ad regna plurima conterenda ipse tamen potentiam illā⁊ fortunā a deo sibi datā sibi attribuebat⁊ suis virtutibus ascribebat. Undeibidem dicitur sic. Ad gentem falacē mittam eum⁊ contra populum furoris mei mandabo illi vt auferat spolia⁊ diripiat predam. Sequitur. Ipse aūt non sic arbitrabitur⁊ cor eius non ita estimabit⁊c. Et reuera multi sunt tale. qui. s. nō ꝑsiderāt se esse baculos furoris dei in filios pestilentes. nec considerant ꝙ post q̄ quis virga puerum castigauit. ipsam virgā in ignez ponit. Sic etiam dominus postq̄ crudeles et impios ad castigationē suoz um accinxerit. ipsos finaliter igni tribulationum committit. Pertinet etiam talis estimatio ad viros furibundos⁊ superbos. qui se estimāt vltra posse facturos. sicut de superbo antiocho dicit. ij. Macha. v. ꝙ ipse pre superbia estimabit se terrā ad nauigandum. pelagus vero ad iter agendum deductu rum. Patet ergo quomodo mali male estimant de deo maiestate. ¶ Iterum dico. ꝙ mali male estimant de iusti bonitate. Sicut enim teste Arist. Pueri sua innocētia alios mensurant. ⁊ inde est. ꝙ pueri cum sint innocentes omnes alios innocentes forma simili credant esse. Et ideo faciliter solēt credere⁊ alijs assentire. Sic isti ex propria nequicia alios estimant et iudicant de

Esto. Estote. Nota ꝙ istud vocabulū esto cū sit dependens de suz es. ꝑt significare realē existētiā: veritatē. ꝓfectionē. robur. cōstantiā⁊ pseuerantiā. sicut ium es. que tūc tpis nobis iubent. qñ p impatiuū esto vel estote nobis dr. sicut illud Exo. xxiij. Ascēde in montē ad me⁊ esto ibi. i. pseuera ibi. Et illud. j. Reg. xvij. Esto vir fortis⁊ pliare plia dñi. ⁊ illud. ij. Reg. ij. Estote filij fortitudinis. Exponamus ergo illō Apoc. ij. Esto fidelis vsq̄ ad mortē.⁊ dabo tibi coronam vite. Et aduertamus q̄ quatuor sunt quare ſathleta in stadio fortius pugnat⁊ pseuerat sc̄z

Exterior exhortatio. Sic ve dico. ꝙ nos debem⁹ stabiles ⁊ fortes esse. qz ad hoc di-
Interior obligatio. strictius exhortamur. esto qz ad
Breuior tribulatio. hoc veracius obligamur. fide-
Largior premiatio. lis inquit. qz in hoc breuissime tribulamur. qz. s. tm̄ vsq̄ ad mortē que nihil durat. qz et hoc ditissime p̄miamur dabo inquit tibi coronā vite. Jste em sunt quatuor cāe que facūt hoiem stabilē ꝓstātē laborantē⁊ pseuerantem. s. exhortatio. obligatio. vite breuitas. lucri quātitas seu bonitas. primo ergo estote ꝑstāres. qz deus ad hoc exhortat qō ondit cū dr. Estoqō est impatiui mōi. Equi em tūc tpis melius⁊ audacius currūt⁊ pugnāt qñ tubis⁊ acclamationib⁹ exhortant. Accipiter etiaz melius volat⁊ rapit qñ ab aucupe exhortat⁊ acclamatur. Canes etiam tūc ferentius laborant⁊ currūt qñ a magistris suis exhortant⁊ excitant. Sic vere charissimi: qz videmus ꝙ magister noster deus prelati⁊ predicatores⁊ boni socij nō cessant nos continue exhortari. monere et excitare ideo procerto debemus ad bene operandum animari⁊ roborari. Esto inquit. Et ideo

Universidad de Deusto
Biblioteca

notare possumus ꝙ deus ad multa nos principaliter erhortatur per. Esto. scilicet. Ad.

Charitatis vicissitudinem.
Pietatis plenitudinem.
Sobrietatis sanctitudinem.
Sagacitatis limpitudinem.
Honestatis pulcritudinem.
Firmitatis fortitudinem.
¶Item esto.
Pacificus in conuersando.
Benignus in agendo.
Cautus in respondendo:
Diligens legem scrutando.
Prouidens mortem meditando.
Stabilis fidem obseruando.
Agilis in obediendo.
Vigil fidem predicando.
Humilis de te non presumendo.
Sanctus culpas nō cōmittēdo.
Doctus ꝰtutes oēs admittēdo.

Ad charitatis dico vicissitudinē. Unde ad Gal. iij. Esto sicut ego. quia ego sicut vos. ¶Item ad pietatis plenitudinem. Luc. vj. Estote misericordes; sicut ꝙ pater vester misericors est. ¶Item ad sobrietatis sanctitudinem. ij. Thimot. iij. Ministerium tuum imple. sobrius esto. ¶Item ad sagacitatis limpitudinē. j. Petri. iij. Estote itaq; prudētes etc.

¶Item ad honestatis pulcritudinez. Job. xl. Esto gloriosus ꝙ speciosus induere vestibus. ¶Item ad firmitatis fortitudinez. Eccl. v. Esto firmus in via domini Et. j. Reg. xvij. Esto vir fortis ꝙ preliare prelia domini. ¶Item dico. ꝙ per esto nos exhortamur ad pacifice viuendum Mat. v. Esto consentiens aduersario tuo dum es in via cum eo. ¶Item ad benigniter agendum Eph. iiij. Estote inuicem benigni. ¶Item ad sapiēter loquendum Eccl. xxxij. In multis esto quasi inscius. ꝙ audi tacens simul ꝙ querens. ꝙ loqui in medio magnorum non presumas. ꝙ vbi sunt senes nō multum loquaris. ¶Item ad legem dei diligenter cogitandum atq; seruandum. Eccl. xxxij. In medio cogitantium legem dei assiduus esto. ¶Item ad futura prudenter meditādum. s. mortem iudicium ꝙ infernū Eccl. xiij. Memor esto qm̄ mors non tardabit. et Eccle. xxxviij. Memor esto iudicij mei. ¶Item ad fidelitatem firmiter obseruandum. Apoca. ij. Esto fidelis vsq; ad mortem. Item ad agiliter obediendum ꝙ bene operandum Eccl. xxxj. In omnibus operibus tuis esto velox. ¶Item ad vigilanter alios informandum Apoc. iij. Esto vigilans et confirma cetera que morītura erant. ¶Item ad humiliter se regendum ꝙ ordinandum. Eccl. xxxij. Rectorez te posuerūt. noli extolli. esto in illis quasi vnus ex ipsis ¶Item ad sanctez ꝙ sinceriter perseuerandum atq; manendum Leuit. xx. Sanctificamini ꝙ estote sancti. Et Leuit. xj. Et vos sancti estote quoniam ego sanctus. sum. ¶Item ad docte ꝰ tuose ꝙ sagaciter omnia faciē dum. Mat. x. Estote prudentes sicut ser. etc. In quibus etiam verbis ipse exhortatur ad sapiētiam ꝙ subtilitatem. Estote inquit prudentes. Exhortatur etiam ad ꝰtutes. s. ad patientiam ꝙ fidelitatē. sicut inquit serpentes. qui. s. totū corpus ꝓ defendēdo capite exponūt. Ad ꝛpantiam ꝙ benignitatē. Simplices inq̄t sicut columbe. Simus ergo ꝓstantes ꝓmanētes ꝙ pseuerantes. qz ad hoc deus exhortat. Esto inquit. ¶Scdo. qz ad hoc homo obligat. qđ ondit cū dicit fidelis: fidelis em̄ dict⁹ a feudo. eo ꝙ illi qui feudū a dño suscipiunt ad fidelitatem seruandā se obligāt ꝙ exponūt. ꝙ ideo tales vasalli ꝙ fideles dñm suum tenenk defendere. ꝙ pro ipo pugnare ꝙ laborare. Sic vere qz ꝛpus plura feuda. ꝙ plura beneficia nobis dedit. ꝙ per ꝓsequens ad fidelitatem sibi seruandā ꝙ impēdendā nos omnes plurimum obligauit bene dico. ꝙ pro ipso debemus ꝓstanter ꝙ fideliter laborare. Pone exemplum quomodo elephas liberatus a fouea sequitur venatorem. Item de leone de quo in hystoria hierosolymitana. qui per militem liberatus a quodam serpente qui ipsum intoxicauerat ipsum militez secutus contra hostes pro eo pugnabat. ꝙ predas quas capiebat eidem apportabat. Bene ergo precipitur. Eccle. xxij. Fidem posside cum amico tuo. ꝙ in tempore tribulationis permane illi fidelis. Simus ergo constantes ꝙ perseuerantes. quia ad hoc obligatur. fidelis inquit. Act. xxij. Esto constans paule. ¶Tertio qz ad tempus breue limitatur scilicet vsq; ad mortem. Miles enim fortius pugnat ꝙ constantius perseuerat quando scit ꝙ labor suus habet modicuz durare. Sic vere qz labor bonoꝝ nō habet durare nisi modicū scilz dum dutat misera vita nostra vsq; inquit ad mortē bene sequitur ꝙ constanter debemus pugnare operari ꝙ laborare. Jurta illud Eccl. xiij. Usq; ad mortē certa pro iustitia Et Mat. x. Esto ibi vsq; duz dicā tibi. ¶Quar to vero debemus esse ꝓstantes ꝙ laborantes. qz lucrum magnū reportatur. qđ ostendit cum dicitur. Dabo tibi coronā vite. Corona em̄ vite est glia paradisi. que ꝛcorona dicit. qz ipse deus qui ad modum corone caret fine ꝙ pncipio. est merces laborātium ꝙ corona. Jsta em̄ est corona stellarum. xij. ꝙ xij. particularium gaudioꝝ que sunt in patria. quibus mulier. i. anima beata ꝛtit coronata. Unde. s. de. xij. numerata a beato Ber. circa finem etc. Verumtamē valde consideranda sunt verba apo. ij. Thimo. ij. Nemo coronabitur nisi qui legitime certauerit. Et ideo bene sequitur ibidem. Laborā sicut bonus miles xpi qz prout dicit Jaco. j. Beatus vir qui suffert tentationez. qm̄ cū probatus fuerit accipiet coronam vite. quā repromisit deus diligentibus se. sequit ibidem. Estote fctōres ꝰ non auditores tantū Bene ergo dictum est ꝙ standum est ꝙ strenue laborādum propter lucrum quod reportatur. propter terminum qui breuiatur. propter animam seu hominez qui obligatur propter dominū qui exhortatur etc.

Estus. Nota ꝙ in scriptura triplex inuenik est⁹ Est ei est⁹. Uitiosus ꝰ tuosus ꝰ dolorosus

Estus vitiosus est auaricia seu cupiditas.
Estus virtuosus est amicicia amor ꝙ charitas
Estus dolorosus est violentia seu aduersitas.

De estu ardoris ꝙ concupiscentie pōt dici illud Hiere. xxxvj. Cadauer eius proiciet ad estum per diem. Cadauer em̄ signat fetentem carnem luxuriosoꝝ vel vilem ꝓcupiscentiaz auaroꝝ. qui estu luxurie ꝙ auaricie inflāmantur. Unde Judith. viij. dicit. de manasses. ꝙ in diebus messis ordeacee. (instabat enim super alligantes manipulos in campo) ecce signū auaricie: venit estus super caput eius ꝙ mortuus est. Cōcupiscentia em̄ solet Urere. Urere dico vz per sollicitudinē Gen. xxxj. Soluere. die nocteq; estu vehebar ꝙ gelu. fugiebatq; ꝓmere. somnus ab oculis meis. Soluere etiaz. s. per luxurie turpitudinē. Esa. v. Ue qui ꝓsurgitis mane ad ebrietatē sectandā. vt vino estuetis. cui ꝓsectanea est luxuria. ¶Prouer. xx. luxuriosa res est vinū. ¶Premere ꝓ terrenoꝝ pondus ꝙ grauedinē. Mat. xx. Portauimus pōdus diei ꝙ estus. ¶Itē de estu amoris ꝙ amicicie potest exponi illud Job xxxviij. Indica mihi per quā viā spargit lux super terram ꝙ dividit estus. ¶Itē de estu aduersitatis ꝙ violentie pōt dici. ꝙ duplex est estus aduersitatis. s. Tpalis ꝙ eterne. Tpalis fuit ille de quo ꝛ Jone. iij. Ortus est sol sup caput ione ꝙ estuabat. Eternus est ille de quo dicit Apoc. xvj. Estuauerūt homies estu magno ꝙ blasphemauerunt deū. A talibus ergo estubus saluantur iusti. qz sicut ꝛ Hier. xvij. Beatus vir qui confidit in dño ꝙ erit tanq̄ lignū qđ transplantatur super aquas ꝙ ad humorem mittit radices. ꝙ non timebit cum venerit estus. Ista omitto prosequi quia pauccissime sunt auctoritates. ꝙ quia superius dictum est de caloze ꝙ de ardere. ¶Predictas etiaz figuras de estuatione ione ꝙ manasses etc.

Esuries. Esurire Nota. ꝙ esuries ꝙ fames idem sunt. Esuries em̄ nihil aliud est ꝙ vehemens appetitus sumendi cibuz Sicut de xpo dicitur. Mathei. iij. Cum ieiunasset. xl. diebus postea esuriit. Potest tamen transumptiue significare indigentiam qualemcunq;. sicut dicitur in ps. Diuites eguerunt ꝙ esurierunt. Uel etiam significare potest quodcunq; desiderium vel affectum. sicut Mathei. v. Beati qui esuriunt ꝙ sitiunt iustitiaz. Notabis ergo. Mō in scriptura reperitur esuries.

Justorum. Primo esuriunt iusti. Celum equitatis.
Miseroꝝ. Uelum honestatis. Zelum charitatis. Ce
Iniquoꝝ. lum felicitatis. Esuriunt em̄ iustitiā. vt
Beatoꝝ. mali puniātur. Isti em̄ affectant ꝙ zelant pro iustitia Mat. v. Beati qui esuriunt ꝙ sitiunt iustitiam. qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. ¶Item esuriunt sanctitatem ꝙ gratiam seu eucharistiam. vt inde nutriantur omnis em̄ natura suum ꝙ sibi conueniens appetit ꝙ esurit nutrimentū. Gratia aūt ꝙ eucharistia. sapientia ꝙ doctrina sunt anime nutrimenta. quinimo etiaz penitentiā. ꝙ abstinentiā. q̄ꝑ sint de se tristia ꝙ amara esurit ꝙ affectat anima deo grata. Unde. Prouer. xxvj. Anima esuriens amarum pro dulci sumat. Item esuriunt charitatem. vt inde reficiant. Unde de pueris patribus ecclesie dicit in ps. Mō deus collocauit illic esurientes. ꝙ constituerunt ciuitatē habitationis. Ciuitatem inquit. idem ciuium vnitatē. que scz charitas est. ¶Item esuriunt celuz. felicitatis in qua satient. boni em̄ in miseria huius vite valde esuriunt satietatē glorie paradysi. Luc. iij. Consummatis diebꝰ esurijt. Sic ergo ptz. quō esurijt iusti. ¶Scdo dico. qđ esurijt pauperes miseri. Generaliter em̄ per esurie intelligik inopia. paupertas ꝙ miseria. indigentia. vacuitas ꝙ tenuitas bonoꝝ temporaliū. que vtiq; valde est commendabilis. quia per istam venitur ad satietatem bonoruz eternoꝝ. Jurta illud Luce. j. Esurientes impleuit bonis ꝙ diuites dimisit inanes. Et nota ꝙ talis esuriens potest esse valde vtilis. ¶Per hanc enim:

Mundū ꝓtemnimus.
Celum appetimus.
Deum requirimus.
Culpas euadimus.

Dico ergo ꝙ per esurie paupertatis. mundus ꝓtemnik. Sicut em̄ puer cum aliquo amaro solet a mris vberib⁹ ablactari ꝙ separari. Sic vere homo qm̄ videt ꝙ mater sua mundus infert ei tot amaritudines. tot miserias ꝙ paupertates. solet ipsum contēnere. ꝙ vbera sua ꝙ falla cium voluptatū effugere. ꝙ horrere. vñ Act. x. Cum esuriret voluit gustare. ¶Itē dico ꝙ per esuriē celum appetitur. Aquila enim filios ꝙ pullos suos in nido facit esurire vt necessitate cōpulsi nidū dimittāt ꝙ volare superius assuescant. Sic ꝛ deus in mundo isto facit homines bonos sitire ꝙ esurire. indigere ꝙ miserias sustinere. vt sic cōpellank alibi solatiū querere nidū huius mūdi ꝓtemnere ꝙ sursum ad celū per desiderīū euolare de tali esurie dicit. Luce. vj. Beati qui nūc esuritis. qz saturabimini. Nūc em̄ idest i hoc seculo bonū est esurire. vt in alio possimus cū angelis manducare. Maz sicut mercenarius qui per totū diē laborauerit in agro. esuriens solet sero a patrefamilias benigniter recolligi. ꝙ affluēter reficiꝛ satiari. Sic vere illi qui in hoc mūdo sunt in esurie ꝙ labore in sero mortis a deo recolligētur ꝙ voluptate eterne glorie replebunk. Uz sicut dicit Apoca. vij. non esurient neq; sitient amplius. neq; cadet sup illos sol. neq; vll⁹ estus. ꝓ hāc ergo cel o appetitur. ¶Adhuc dico. ꝙ per esuriem deus requiritur. Sicut enim pulli quando esuriunt, solent ad matrem recurrere et clamare. Quando etiam galline ꝙ anseres sunt famelice. tūc solent ad homines recurrere ꝙ ipsos vt aliquid accipiant infestare. In estate vero quando satis quidem comedere inueniunt. tunc petere de hominibus dedignantur. Sic vere q̄ diu homo est in esurie paupertatis. tandiu ad deum recurrit et ipsum supplicat ꝙ requirit. Sch. xlj. vbi dicitur. Quod plebes esuriente clamauit ad Pharaonem alimenta petēs: Mi vero homines mundi replentur ꝙ satiantur tunc ad deum recurrere non dignantur. Unde Baruch. ij. Oculi deficientes ꝙ anima esuriens dant tibi gloriam: per hanc ergo esuriem deus requiritur. ¶Deniq; dico ꝙ per istam esuriem culpa euaditur seu diluitur. Sicut enim esuries ꝙ abstinentia impediunt infirmitates. et reddunt hominem quietum ꝙ sanum corporaliter. Sic vere quando homo ꝓ paupertate compellitur esurire. ꝙ a mūdi diuitijs ꝙ delicijs abstinere. tunc procerto infirmitates multorum peccatorū euadit. ꝙ a talibus

preseruatur. quia communiter per talem dietam sanatur homo a febre auaricie et ab apostemate superbie. Unde apostolus. talem esurtem elegit. sicut dicitur. j. Cor. iij. Adhuc inquit esurimus ꝙ sitimus. Alapis cedimur ꝙ nudi sumus. Talis ergo esuries quam ꝙ sit tristabilis ꝙ amara. est tñ animabus vtilis atq; sana. Et ideo talibus sic esurientibus est miserandum ꝙ compatiendum ꝙ etiam subueniendus. Jurta illud Esa. lviij. Frange esurienti panem tuum ꝛc. Et de thobia dicitur Thobie. j. ꝙ esurientes alebat. nudis vestimenta prebebat. Cum tñ ꝓrarium faciant impij qz. s. esurientes ꝙ paupes molestant ꝙ ledunt. ipsoq; per rapinas ꝙ iniurias eraſperant ꝙ confundunt. vnde Job. xxij. Esurienti subtraxisti panē. Jsta est ergo esuries ꝰtuosa ꝙ sustinenda. qua. s. esuriūt pauperes ꝙ mise. ¶Tertio dico. ꝙ est alia esuries detestanda ꝙ fugienda. qua esuriūt nequam ꝙ temeri. Et ista esuries significat. famem.

Tēporalis auaricie. Famē dico auaricie. Sicut em̄ Crudelitatis ꝙ seuicie canis semper esurit ꝙ famescit Jufernalis indigentie sic multi sunt qui per famem auaricie semp diuitias esuriūt ꝙ affectant ¶Prouer. xix. Anima dissoluta esuriet. Et in ps. Esurietes ꝙ sitiētes anima eoꝝ in ipsis defecit. Isti em̄ semp esuriunt ꝙ nūq; satiari possunt. Esa. ix. Declinabit ad dexteram et esuriet ꝙ comedet ad sinistram ꝙ non saturabitur. Jtez est esuries crudelitatis ꝙ seuicie. Quia sicut animalia crudelia semper esuriunt ꝙ cupiunt alijs nocere. sic crudeles principes ꝙ tyranni semper esuriunt ꝙ desiderant alios infestare. ¶Prouer. xxviij. Leo rugiens ꝙ vrsus esuriens princeps impius ⁊ pauper populū pauperē. Uñ de famelicis nobilibus ꝛ Esaie. viij. Cū esurierit irascetur ꝙ maledicet regi suo. ¶Itē est esuries infernalis indigentie. de qua Esa. lxv. Ecce serui mei comedent ꝙ vos esurietis. Et sic ptz ꝙ est esuries qua languent temeri. ¶Quarto dico. ꝙ est esuries qua habēt superi. s. beati q̄ semp deo fruunt ꝙ tñ ipm semp desiderāt. ꝙ cū quadā ꝓtinuandi esurie in eo delectank. de quo Ecc. xxiij. Qui edunt me adhuc esurient ꝙ qui bibunt me adhuc sitient. Sufficit.

T. Nota ꝙ ista dictio et. est dictio copulativa et aggregativa. Solet enim dictiones dictionibus copulare. ꝙ sententias sententijs aggregare. Sine ista enim dictione nulla oratio orationi. nec verboꝝ verbo seu sententia sententie iungeret. Cum ergo ista sempee significet copulam vel augumentum (Copulā dico. sicut cum ꝛ Act. iij. Petrus ꝙ Joh. ascendebant in templum. Augumentū dico seu additamentum sicut cum dicit. Gen. j. In pncipio creauit deus celum ꝙ terram. Et in ps. Domini est terra ꝙ plenitudo eius ꝛc. Et em̄ semp addit aliqđ ad pcedētia. ꝙ semp addit cumulū dictionis ps. Et auxit populū suum vehementer) possumus dicere ꝙ per ꝙ pōt intelligi omnis additio seu societas siue bona fuerit siue mala.

¶Nota ergo ꝙ in scriptura reperitur vnum Et.
Quod pertinet ad supernam diuinitatem.
Quod pertinet ad fraternam societatem.
Quod pertinet ad internam mentis charitatem
Quod pertinet ad externam gentis pfectatem.

Dico ergo ꝙ inuenik in scriptura vnum Et. qđ ad deū spectat ꝙ pertinet. Unuz et. fraternuz. per qđ vir iustus splendet ꝙ eminet. Uterum et. internuz qđ diuersa ligat ꝙ contiuet. Unum et. externuz qđ terrena ambit ꝙ retinet. ¶Primo ergo est vnū et. qđ pertinet ad supernaz diuinitatem. Jsta em̄ dictio ꝙ inq̄tum est copulativa ꝙ adiunctiua pōt significare ipsum deū. qui. s. manutenendo copulat vniuersa. et per suā eternā ꝓuidentiam moderak ꝙ colligat totius armoniā vniuersi. In rex em̄ machina nunq̄ tot diuerse nature inuicē moderarenk nisi per istū et. i. per ipsum deū pariter iungerenk ꝙ ad ꝓportionē debitā reducerenk ps Et tu dñe in pncipio terrā fundasti. ꝙ opera manuū tuaꝝ sunt celi: sequitur Tu aūt idē ipse es ꝙ annj tui nō deficiēt. Boēs etiam copulatiue ꝙ charitatiue ligat ꝙ vnit. ipsoq; mutuem

Universidad de Deusto
Biblioteca

in vnitate fidei ⁊ charitatis ꝓiungit. ℣ñe. xvj. Separauit vos ab omni ꝓpso. ⁊ iunxit sibi vt seruiretis ei. ℣ Potissime aũt ista dictio est. spectat ad dei filiũ. q̃ ꝓiunxit deũ ⁊ holem in vnitate ꝑsone. ⁊ qui meditator est dei ⁊ hoim homo x̄ps iesus: Spectat etiã specialiter ad spiritũ sanctũ· qui. s. patris ⁊ filij amor ẽ atq; nexus. q. s. sicut dicit. j. Jo. v. ℣ Pater ⁊ verbum ⁊ spiritus sanctus hij tres vnũ sunt. Et filius Jo. x. Ego ⁊ pater vnũ sumus. Unũ dico. s. per et. i. spiritũ qui nos vnit. Et etiã. i. ipse deus. non sola habet virtutẽ copulatiuam vt visus est immo etiã hz virtutẽ additatiuã ⁊ adiunctiuã. per istuz enim omnia bona in homine multiplicantur ⁊ virtutes virtutibus ad augentur. ⁊ post merita premia cumulantur x̄ps. Et benedixit eis et multiplicati sunt nimis. Et possumus notare de isto et. i. dest. de deo copulatiuo ⁊ charitatiuo et bonorum omnium augumentatiuo ⁊ multiplicatiuo. q̃ ipse est et fuit.

Fabricator mundi palatij.
℣ Habitator carnis hospitij.
Expiator nostri flagitij.
Tolerator grandis supplicij.
Frequẽtator huius exilij.
℣ Predicator dulcis eloquij.
Imperator alti fastigij.
Defensator tuti refugij.
℣ Premiator magni stipendij.
Castigator duri iudicij.

Dico ergo q̃ iste et est et fuit huius mũdi palacij fabricator. Uñ in principio Geñ. legit omnia fecisse. ⁊ creaturaz oim ordinẽ diuisisse. vñ ibidẽ dicit. Et vidit lucẽ q̃ esset bona ⁊ diuisit lucem a tenebris sequitur Et fecit firmamentum ⁊ diuisit aquas ab aquis. Sicut eñ in ps. dicit. Ipe dixit ⁊ facta sunt· ipe mãdauit ⁊ creata sunt. Et similiter Dñi est terra ⁊ pleni eius &c. ⁊c. Itẽ iste est nostre carnis hospitij habitator. qz. s. ipse deus in virgine nostrã humanitatẽ affumpsit Apoc. x. Et vidi angelũ alium fortẽ descendentẽ de celo amictũ nube. ⁊ yris erat in capite eius. ⁊ facies eius vt sol ⁊ pedes eius tanq̃ colũna ignis. ⁊ habebat in manu sua libellũ apertũ. ⁊ posuit pedẽ dextr̃ supra mare sinistr̃ aũt sup terrã. Et sequit. q̃ leuauit manũ suã ad celũ. Iste eñ est. i. dei filius. &c angelus ꝓpter puritatẽ. Alius ꝓpter singularitatem fortis ꝓpter eternitatẽ. Descendens ꝓpter hũilitatez Amictus nube ꝓpter humanitatẽ. yris in eius capite ꝓpter dignitatẽ vel diuinitatẽ. facies eius vt sol ꝓpter maiestatẽ. ℣ Pedes hñs igneos. ꝓpter charitatẽ. Libellũ hñs in manu ꝓpter scripture auctoritatẽ. Sup terram ⁊ mare tenẽs pedes. ⁊ ad celũ etiã leuas manus. ꝓpter generalẽ rex oim ptãtem. De isto ergo est. iuxta tuz fuit nostre carnis inhabitator. ⁊ nostre humanitatis assumptor &c Baruc. iij. In terris visus est ⁊ cũ hoibus conuersatus est. ¶ Item iste nostri fuit flagitij expiator. ps. Et sustulit eos de via iniquitatis eoz. Uñ dauid in ps. petebat per istum ⁊. idest per ipm x̄pm a suis iniquitatibus liberari di. Et in peccatis concepit me mater mea. Et. ꝑm multitudinẽ misera. tu. del. ⁊c. Et spũ recti· inno. in vis. meis. ⁊ spiritũ sanctũ tuũ ne auferas a me. ¶ Itẽ ipse fuit dum supplicij zelator. s. in cruce. ps. Et sustinui q̃ simul ꝓtristaret. ⁊ alibi. Et flagellatus tota die. Itẽ ipse fuit huius exilij frequẽtator. fuit eñ sicut peregrinus in mũdo. ps. Et intrauit israel de egypto ⁊ iacob accola fuit in terra cham. ¶ Iste etiã fuit dulcis eloquij ꝑdicator. i. dũ viuere in hoc mũdo ps. Et suscitauit testimoniũ in iacob. ⁊ legẽ posuit in israel. Et Lu. j. Et loquebat benedicẽs deũ. ¶ Itẽ iste fuit celsi fastigij imperator. qõ. s. summe appetit q̃n triũphauit de morte resurgendo ⁊ ascendẽdo. Et ideo de isto etiaz dr in symbolo athanasij. Et incarnatus est de spũsan. ⁊ resur. tertia die et ascẽdit in celũ sedet ad dexterã patris. Deo hõio aũt imperiali. dr in ps. Et dñabit a mari vsq; ad mare. ⁊ a flumine vsq; ad terminos orbis terrarũ. Et. cant. ecclesia. Ecce aduenit dñator dñs. ⁊ regnũ in manu eius ⁊ potestas ⁊ imperiũ. de ꝓpetuitate aũt ipsius. dr in ps. Et ꝓmanebit cũ sole ⁊ ante lunã. in generatione ⁊ gnationẽ. Sicut eñ dr. Dan. vij. ℣ Potãs ei⁹ potestas eterna. ⁊ regnũ eius q̃ non auferet. ¶ Itẽ iste est. fuit tuti refugij defensator. Ad imperatorẽ eñ pertinet defendere gentẽ suã. Et ideo x̄ps verus imperator defendit et ꝓtegit oẽs suos. vt de sanctis in isto et. idẽ in deo sperantibus. ⁊ de deo ipsos adiuuãte ⁊ ꝓtegẽte dr Sap. x. Et fuit illis in velamẽto diei. ⁊ in luce stellarũ nocte. Et trãstulit illos per mare rubr. ⁊ transuerit eos p aquã nimã. ⁊ ab altitudine inferoz eduxit illos ¶ Itẽ est. fuit magni stipẽdij ꝑmiator. qz. s. ister tpaliter ⁊ spũaliter. ⁊ eternaliter ditat ⁊ ꝑmiat deuotos: Iste eñ dat suis tpalia vt nutriant Scietialia. vt erudiant. Sacramentalia vt reficiant. Spũalia vt ꝓficiant. Eternalia vt ꝓpetuo letitia potiant. De tpalibus dr in ps. Et dedit eis regiones gentium. Et alibi. Et eduxit eos cũ argento ⁊ auro. k nõ est in tribubus eoz infirmus. De scietialibus dr in ps. Et eduxit aquã de petra eduxit tanq̃ flumi. aquas. ℣ Petra eñ est sacra scriptura. de qua aque flumina. i. diuersa scientiaz genera ꝓducunt. De sacramẽtalibus. dr in ps. Et pluit illis mana ad manducandũ ⁊ pane celi satura. eos. ℣ De spiritualibus aũt ℣ tualibus dr in ps. Et mandauit nubibus desup ⁊ ianuas celi aperit. Et eduxit eos in nube diei ⁊ tota nocte in illuminatiõe. Illumnatio eñ nihil aliud est. q̃ gr̃az ipfusio. De eternalibus ℣o. i. de bonis eternis que ab isto est. i. a deo distribuunt dr Mat. xxv. Et tradidit illis bona sua. ⁊ vni quidẽ dedit. v. tal. alij aũt duo. alij ℣o vnũ. Et luce. xij. dr Mõ p̃cinget se ⁊ faciet illos discũbere ⁊ trãsiens ministrabit illis. Iste ergo fuit ⁊ est largi stipẽdij mũerator. Iste eñ et amat ⁊ remunerat oẽs iustos suos. vñ de iusto beatificando canit illud. Mõ amauit eũ dñs ⁊ ornauit eũ sto. glo. indumẽto· eũ ⁊ ad portas gadyfi coronauit eũ. ¶ Itẽ dico q̃ iste est. est ⁊ erit dure iudicij fulminator. s. cõtra malos. Et iõ ꝺ seueritate sua dr ps. Et occidit pingues eoz ⁊ electos israel impedиit. Et puerrit in sanguine flumina eoz ⁊ dedit erugini fructus eoz. ⁊ tradidit grandini iumẽta eoz. ⁊ possessionẽ eoz igni. Ecce ergo quõ x̄ps omnia facies in carne veniẽs. Scelera diluens tormẽta subiens. exilij patiens. Saluberrime eruditens. infernũ adiẽs. ad celos rediẽs. suos defendẽdo ꝓspiciẽs Justꝰ retribuẽs ⁊ malos puniẽs. põt intelligi p̃ et. ℣ Ptz ergo primũ ꝓncipalẽ. s. vnũ ⁊. qõ ptinet ad supernaz diuinitatẽ. ¶ Scõ dico q̃ i scriptura iuenit vnũ et qõ ptinet ad fraternã charitatẽ ⁊ bonitatẽ. et eñ vt dictuz est copulat ⁊ addit. ⁊ sic p̃t significare quẽlibet virũ iustũ. qz. s. viri iusti sunt copulatiui seipos alijs charitatiue associando ⁊ inter alios charitatiue ꝓmuẽdo ⁊ cõuersando ⁊ etiã inter discordes mediãdo ⁊ eos ad concordiã reducẽdo. Uñ Apo. j. Beatus iohannes de seipo dicebat sic. Ego Joanes frater vester ꝓceps ⁊ socius in tribulatione ⁊ regno Esa. xj. Uitulus ⁊ leo ⁊ ouis simul morabunt. ⁊ puer parvulus minabit eos. q. d. Isti quidẽ morabunt simul charitatiue quersando. ⁊ puer minabit eos inter eos mediãdo. Isti etiã iusti nõ solũ copulatiui sunt vt dictũ est immo etiã additiui semp in melius ꝓficiendo. ⁊ ℣tutes virtutibus aggregando ⁊ vsq; ad eternaz gloriã ⁊ felicitatẽ crescendo. Luce. ij. Crescebat ⁊ confortabat plenus sapientia. ⁊ gratia dei erat in illo. Ad quod suadet scriptura Gene. j. dicens. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terram. De tali ergo ⁊. idest de viro iusto sociatiuo. charitatiuo ⁊ bonoz aggregatiuo et multiplicatiuo possumus notare ⁊ dicere. q̃ iste multiplicatur.

Florendo per bonam affectionem:
Uirendo p bonam conuersationem.
Madendo p deuotam lachrymationẽ.
Ardendo p feruentem dilectionem.
Uiuendo p gratiam ⁊ deuotionem.
Manendo p pseuerantẽ durat onem.
Uidendo p ympidam. ꝓtemptationẽ.
Gaudendo p eternam ꝓsolationez.

Justus eñ p affectionem ꝓfecit floreꝛe. ps. Et plantatus est secus decursus aquarum qõ fructũ suũ dabit in tẽpore suo Item per dilectionem solet ardere Lu. xij. Ignẽ veni mittere in terram. ⁊ quid volo nisi vt ardeat. Itẽ per gratiã soletviuere seu vigere. vnde in ps. Et vinet ⁊ dabit ei de auro arabie. aur̃ signat gratiaz. ¶ Itẽ p perseuerantiã solet manere. ps. Et mansit in solitudine ⁊ Johan. xv. Et maneo in eius dilectione. ¶ Itẽ per limpidã ꝓtemptationẽ solet videre Ezec. j. Aperti sunt celi ⁊ vidi visiones dñi. Et Job. xx. Abij ⁊ latui ⁊ vidi. ¶ Itẽ p eternã gloriã solet gaudere. ps. Exultabit Jacob ⁊ letabit israel ⁊ Esa. lxj. Gaudẽs gaudebo ⁊ exultauit aia mea in deo meo. Uñ de iustis simul associatis ⁊ iũctis dr Mat. ij. Et videtes stellã gauisi sunt gaudio magnovalde: ⁊ intrãtes domũ &c. Et x̄ps. Et gloriabunt in te oẽs q̃ diligũt nomẽ tuũ. ℣ Ptz ergo quõ. et ptinet ad fraternã charitatẽ. ¶ Tertio dico. q̃ et. q̃nq; ptinet ad maternã charitatẽ. ℣ Nõ solũ eñ per et intelligit vir charitatiuus ⁊ augumẽtatiuus vt dictũ est. imo etiã ipa charitas. q̃. s. hz ligare ⁊ ꝓiungere hz etiã augere ℣ tutes alias cumulare. Charitas eñ dr. q̃ ꝓiungit deũ cũ homine Apoc. xxj. Ecce taberna culũ dei cũ hoibus. ⁊ ipsi ꝓpls eius erũt. ⁊ ipe deus cũ eis erit eoz deus. Cõiungit etiã hoiem cum deo. Uñ in ps. Dauid loquẽs domino dicit. Et ego semper tecum Ista etiam coniungit hominem cum homine. ℣ Psal. Simul in vnum diues ⁊ pauper. Et si vis nota q̃ ista dictio est. idest charitas.

Mentem letificat.
Carnem mestificat
Uires fortificat.
Statũ magnificat.
Gentes pacificat.

Charitas dico mentem letificat ps. Et immisit in os meũ canticũ nouũ carmẽ deo nr̃o. ¶ Item solet carnem tristificare. ps. Et posui vestimentũ meũ cilicium. et oppui i ieiunio aiam meã &c. ¶ Itẽ solet vires fortificare Apoc. ij. Et tenes nomẽ meũ. ⁊ nõ negasti fidẽ meaz Et Apoc. ij. Sustinuisti ꝓpter nomẽ meũ ⁊ non defecisti &c. ¶ Itẽ solet seipam magnificare. ps. Et bñdictũ nomen maiestatis eius in eternum. ¶ Item solet oẽs pacificare ps. factus est in pace locus eius. ⁊ habitatio eius in syon. Ecce ergo quõ et. signat internã charitatẽ. ¶ Quarto dico. q̃ et. signat externã ꝓuitatem qz. s. per ꝓiunctiuũ ⁊ additiuũ põt intelligi mala societas. que semp est maloꝝ adunatiua ⁊ etiã auariciã seu cupiditas. que semp est terrenoꝝ aggregatiua ⁊ cumulatiua. Uel etiã ꝓpt intelligi ipsi mali: q̃ sunt cũ alijs malis ⁊ cũ dyabolo ꝓfederatiui ⁊ ꝓiunctiui. ⁊ vitiorum accumulatiui. et semp in deterius ꝓfectiui. ⁊ terrenoꝝ per auariciã aggregatiui. De mala maloꝝ ꝓfederatione dicit in ps. ⁊ ꝓiuncti sunt inter gentes ⁊ didicerunt opera eoz. ⁊ seruierunt sculptilibus eoz ⁊ factũ est eis in scandalũ. De malo maloꝝ ꝓfectu et vitioꝝ cumulatiõe dr i ps. Et apposuerũt peccare ei. De eoz aũt ditatione ⁊ terrenoꝝ acq̃sitõe dr in ps. Ecce ipi pctores et abundantes in seculo obtinuerũt diuitias. Isti ergo sunt et. Et si vis notabis q̃ dicunt mali et. Quia sunt.

Carnales ⁊ delicioſi.
Uerbales ⁊ inſuriosi.
Fallaces ⁊ malicioſi
Fugaces ⁊ defectuoſi.

Sunt dico carnales ⁊ delitioſi: seu luxuriosi ps. Et mandu cauerũt ⁊ saturati sunt nimis ps. ℣ Et male locuti sunt de deo. Item sunt fallaces ⁊ malicioſi. ps. Et dilexerunt eum in ore suo. ⁊ lingua sua mentiti sunt ei. Cor autem eoz non erat rectũ cum eo &c. Itẽ sunt fugaces ⁊ defectuoſi. ps. Et defecerũt in vanitate dies eoz. ⁊ anni eoz cum festinatione. Sic ergo ptz. quomodo et in scriptura sumit multis modis.

Etenim Cum etenim sit aduerbiũ affirmandi. qõ idem signat gramaticaliter qõ procerto possum dicere. q̃ per etenim potest intelligi

Dei carnem assumentis.
Eius alte presidentis. ℣
Eius penas sustinentis.
Dei malos punientis.
Eius bonos extollentis.
Justi deo obsequentis.

Etenim ergo signat certitudinem dei clementie. ps. Etenim dñs dabit benignitatem ⁊ terra dabit fructum suum. Item signat certitudinẽ sue alte

Impij deum non timentis potentie. Job. xxij. vos vocatis me magister ⁊ dñe ⁊ bene dicitis sum etenim. Item signat certitudinem sue mestitie seu passionis ⁊ tristicie. Cor. v. Etenim pasca nostrum. immolatus est christus. Item signat certitudinem sue iustitie. ps. Et enim sagitte tue trãsiunt. vox tonitrui tui in rota. ps. Etenim correxit or. terce. qui non comouebit Et Ibeb. xij. Etenim dominus noster ignis consumens est. Item signat certitudinem sue munificentie. ps. Etenim benedi. dabit legislator. ibunt de virtute in virtutem vide de⁹ deoz in syon. Item signat certitudinem nostre obedientie. ps. Etenim passer invenit sibi do. ⁊ turtur nidum vbi reponat pullos suos. altaria tua domine virtutum. ℣ Passer enim est anima devota. que. s. apud altaria dei. i. in religione ⁊ statu obedientie domum invenit atq; nidum. ps. Judicia dñi vera &c. Sequit. Etenim seruuus tuus custodit ea. in custodiendis illis retributio multa. Item signat certitudinem incredulitatis ⁊ obstinate malicie &c. ps. Etenim non credentes inhabitabit dominum deum &c. vide de. Enim.

Etas. Nota q̃ etas signat literaliter temporis distinctiones. Et ideo omnes ille res que tempore mensurantur quibusdaz etatibus distinguũtur ⁊ variantur. Etas ergo alicuius rei signat suam totalem durationem vel sue durationis aliquã certam distinctionẽ. Sed qz de etate naturali nõ intendimus agere: misi q̃tũ ad mores possumus applicare. Iõ breuiter dicamus q̃ etas rei potest mihi denotare. Suum

Crementum.
Augumentum
Complementum.

Ideo breuiter nota. q̃ sicut vita naturalis per septem etates vsq; ad finem discurrit. Sic vita spũalis ⁊ moralis per septẽ speciales virtutes ad suũ peruenit cõplementũ. In vita eñ naturali septez etates ꝑm aliquos cõputant. s. Infantia. ℣ Puericia. Adolescentia. Juuentus. Senex. Senũ Decrepitas. Scõm vo alios v. etates tantum modo computantur. s. Infantia. puericia. adolescentia. iuuentus senectus. Et possumus dicere q̃ similiter in vita morali debent esse quinq; speciales virtutes. Sit igitur in nobis scilicet.

Infantia verecundie ⁊ humilitatis.
℣ Puericia innocẽtie ⁊ puritatis.
Adolescẽtia pseuerãtie ⁊ ꝓmuitatis.
Juuentus ꝓstantie ⁊ probitatis.
Senectus prudẽtie ⁊ maturitatis.

Infantia enim dr quasi nõ fans. i. quasi non loquens. qz. s. verecundia ⁊ hũilitas nõ presumũt nec audent loqui. ⁊ maxime de bonis propinquis. Amos. v. ℣ Propter hec prudens in illo tpe tacebit: qm̃ dies mali sunt. ℣ Puericia signat vitez ignorantie puritatem. ℣ Puericia eñ a puritate dr. Uñ Ose. xj. ℣ Puer israel ⁊ dilexi eum. Adolescentia designat perseuerantie continuitatem. qz adolescens dicitur quasi adhuc crescens vel quasi adultus ⁊ crescens. Unde Luce. vij. Adolescẽs tibi dico surge. Surge inquit. i. quod incepisti continua ⁊ pfice. Juuenis signat constantie probitatem. j. Jo. ij. Scribo vobis iuuenes. quia fortes estis ⁊ verbũ dei in vobis manet. Senectus vo signat prudentie maturitatẽ. Unde Job. xij. In antiquis est sapientia. ⁊ in multo tempore prudentia. Tales ergo etates spirituales debemus habere. ⁊ sic vitam nostram poterimus laudabiliter ꝓsummare. Unde. iij. Regũ. j. Et rex Dauid senuerat. ⁊ habebat etatis dies plurimos. ⁊ videte hic tria que perfectã etatẽ põt in hoie de notare tam tpaliter q̃ spũaliter. s. Honoris fortitudo. Rex. Uigoris fortitudo. Dauid manu fortis. Sensus plenitudo quia senuerat et habebat etatis plurimos dies. Ista enim tria nõ solẽt inueniri nisi in illis q̃ perfecte sunt etatis scilicz.

Honor ⁊ eminentia.
Uigor ꝓmanẽtia.
Sensus ⁊ sapientia.

Sic revera spiritualiter necesse est q̃ etatem spiritalem plenam ⁊ perfectam scilicet omnium virtutum cõgeriem habeamus. si ista tria in ste ⁊ debite habere cupiamus scilicet.

Celsitudinem promotionis rex. ¶ Primo ergo re

fortitudinem durationis. Dauid. ¶Plentiudinē discretōis. Senuerat. quiritur perfecta etas ad promotionis celsitudinem. qz. s. homo q̄diu est puerilis z etatis imperfecte. non admittitur ad honorem. nec etiam ad mensam patris recipitur. qz fm phm. Iuuenes nemo eligit duces. Sic vere illi qui spiritaliter sunt puecte z perfecte etatis. ad prelationem z promotionem debent recipi z admitti qō ostenditur cum dicit. Rex. qz. s. qui habent etatem perfectam debent fieri reges z presides aliorum. s. maiores in dignitate z honore: Mō virginatura sagax bene videtur cum suis operibus designare. Animalia enim bruta. quādo habent plures filios sicut sunt sues z canicule. solent primo nascentē plus diligere. z primam z pinguiorem mamillam eidē porrigere z extendere. ad qō quidem facit illa figura de Joseph. qui vocans fratres suos ad conuiuium. vnum quemq; iuxta etatem suam. primum. vel vltimum fecit sedere. sicut dicitur Gen. xliij. qz quātoplus habuerunt de etate. tantoplus habuerunt in illa mensa de proprietate. Et procerto charissimi talis Joseph debet esse quilibet superior prelatus. qui ad mensam ecclesiasticorum beneficiorum habet alios prōmouere. situare z iuuare. qz scz ipse debet eos situare vnumquemq; fm etatem suam. i. fm suam perfectionem z virtutē. Quāto enim est antiquior in tali etate. tanto procerto debz esse prior in dignitate. z potior in beneficij quantitate. ¶Prioribus enim z antiquioribus z melioribus z perfectioribus sunt potiores mamille z vberiores porrigende. idest prebende vberiores sedes z prelationes priores distribuende z concedende. Nam etiam inter elephantes ille dicit ducere gregem. qui perfectiorem habet etatem. Quia vere ad gregem subditor regendum ducendum gubernandum. ille est sufficientior. qui in etate est antiquior. i. in virtutibus perfectior. Rex inqt Et ideo fratres Joseph videtes ipsum etatis adhuc imperfecte dicebāt Gen. xxxvij. Nunquid rex noster eris aut subijciemur ditioni tue? q. d. non decet. quia scilz non pueri sed prouecti sunt aliorum presides z moderatores constituendi. Quia sicut de Dauid legit. j. Paral. xxiij. Dauid senex z plenus dierū regem p̄stituit Salomonē. Ideo de tali promotione pōt exponi illud Dan. v. vbi dicit. q̄ in primo balthasar vnusq; fm suā dignitatē. Requirit ergo talis etas spiritalis ad obtinendā celsitudinē promotionis. ¶ Scōo dico. q̄ talis etas requirit ad obtinendā firmitudinē duratiōis. qō oñ dixit cū dr. Dauid qō interpretat manu fortis. Mr vere nullus efficit manu fortis nullus efficit. Dauid. nullus efficitur p̄stās z robustus. nisi sit in etate p̄fecta. i. in virtutū p̄gerie p̄stitutus. Vñ Judi. viij. Juxta etatē robur ē hois. Jō de tali dauid teus fortitudine dr. j. Reg. xvij. Percussit saul mille? dauid decē milia. Et. j. Reg. xvij. dr. q̄ festinauit dauid z cucurrit ad pugnā. ¶ Tertio dico. q̄ talis etas virtutis z pfectionis requirit ad acq̄rēdā plenitudinē. discretionis. qō oñdit cū dr. Senuerat Senectus enī sapietiā designat. qz. sicut dr. Sap. iiij. Cani sunt sensus hois z etas senectutis vita imaculata. Teste enī plinio archela? dicit. q̄ cuniculi seu parui lepores quot hīt ānos in etate tot introitus facīt in cauernis suis. vñ in hoc vident esse sagaciores inq̄tū. s. introit? ad cauernā suā sit parāt z facit ā pliores. Sic v̄e charissimi in hoc debz esse sagacitas spūalis etatis nostre. qz quātoplus habem? de etate z naturali z morali tanto ad cauernā nostrā. s. ad paradysum debem? nobis plures introitus p bona opa facere. z plures vias intrādi paradysum inuenire z plures modos intrandi celestē hierusalē p̄curare. Mō oñditur cū dicit. q̄ quid senuerat habebat etatis plurimos dies. Dies enī isti sunt v̄tutes z perfectiones. quos quantoplures habemus. tantoplures vias nobis ad celum facimus et paramus. tanto etiam ampliori sagacitate z spirituali prudentia p̄pollemus. Unde Eccl. vj. Plures dies etatis habuerit. De dauid dr. j. paralip. vl. Mō mortuus est in senectute bona plenus dierum z diuitijs. Ista vero discretio summe debz pparere in perfecte loquēdo z discrete alios instruendo. Juxta illud Job. xv. Etatem habet ipse de se loquatur. z Job. xxij. Sperabā q̄ etas prolixior loqueretur z annorum multitudo doceret sapientiam. ¶Patet ergo. q̄ spiritalis etas hoiem habilem reddit ad promotionem. facit stabilem ad durationem. facit subtilem per discretionē. Habilem dico ad promotionem qz p̄stat eminentiam honoris. ij. Mach. vj. Cogitare cepit etatis z senectutis sue eminentiam. Item stabilem ad durationem. qz p̄stat permanentiā vigoris. Eccl. xxvj. Species facici super etatem stabilem. ¶Item subtilem ad discretionem. qz p̄stat sapientiam splendoris. Luce. ij. Jesus aūt proficiebat sapientia. etate z gratia. Que tamen sunt contra malos: qui. scilz sunt etate z antiquitate plen. quia in malis annis. i. in vitijs indurantur. ij. Mach. vj. Etate pariter et dementia prouectus. Et sic de etate spirituali sufficit. Unde infra de senectute z supra de anno. z die z antiquitate ꝛc.

Eternus. Eternitas.

Nota. q̄ eternitas signat mensuram durationis interminabilis. influxibilis. inuariabilis. Tempus enim est mensura motus. Et iō sicut mobile semper vertitur fluit: z de loco ad locum mouetur. Sic tempus quod ipsius est mensura semper de momento ad momentum fluit. z nunq̄ in eodē statu subsistit. Eternitas autem est mensura rei permanentis. scilicet ipsius cuius essentia est tota simul. ita q̄ non nouit preteritum vel futurum. Et ideo ipsa eternitas est idem quod duratio vel mensuratio. que nec esse incipit. nec esse desinit: nec de puncto ad punctum labitur. nec de statu ad statum variatur. ¶Possumus ergo notare. q̄ dupler est eternitas. s. bona z mala. per bonam enī eternitatem designatur.

Dei immensitas seu essentia.
Celi felicitas z opulentia.
Bonorum stabilitas z permanentia:
Dei enim immensitas nunq̄ variatur.
Celi felicitas nunq̄ terminatur.
Bonorum bonitas semper augumentatur.

¶Primo ergo de bona eternitate dico p̄seuerās enī z eterna potest dici dei immensitas. Unde Danielis vij. dicitur. ¶Potestas eius potestas eterna. Et Prouerbiorum. viij. Ab eterno ordinata sum. Item perseuerans z eterna potest dici celi felicitas. Unde Ecclesia. xxxj. Perfectus inuentus est et erit illi gloria eterna. Item perseuerans z eterna potest dici bonorum stabilitas. qz scilicet boni semper debent in sua bonitate perseuerare. nunq̄ amplius defecturi vel cessare. vnde. Sapient. v. Justi autem in perpetuum viuent. Et Ecclesiastici. xv. Homine eterno, hereditabit illum. De stat vero vltima eternitate. idest. de bonorum perseuerantia z durabilitate multa possumus dicere sed in alijs titulis iam dictis de perseuerantia z stabilitate multa memminimus nos dixisse. z solum aduertendū est q̄ oīa que sunt desiderāt z affectant attingere ad eternitatem. i. ad sui cōtinuationē z perpetuationē. Nihil est enī qō naturaliter desideret nō esse vel nō fuisse. Et ideo ad talem continuationē vel perpetuationē habendā solet omnia p̄curare p̄ficua. z declinare nociua. Sic v̄e perpetuationē perseuerantie. z eternitatē supne glorie summe debemus diligere. z ad eā totis visceribus laborare. Nullus enī sapiēs dz velle mozale perdere. sed ipm dz perpetuo sine p̄cti resistētia p̄seruare. Dan. v. Per ineternum vive. ꝛc. Unde de glia eterna. Et de beatitudine. De perseuerātia. De durabilitate. Cōstātia. Et cetera similia Sic ergo eternitas accipitur in bono. ¶ Secundo dico. ¶Eternitas potest dici in malo. Et sic accipitur.

Pro voluntate obstinata — De obstinata ergo voluntate dicit pōt illud Jude q̄ dicit q̄ deus malos angelos vinculis eternis sub caligine reseruauit. Item de indurata cōsuetudine pōt

tudine potest dici illud Eccl. xij. Sbit homo in domum eternitatis sue. Item de interminata penalitate potest dici illud p̄s. Laborauit in eternum. et viuet adhuc in finem. ¶ Si autem vis adhuc notare alio modo dic q̄ in scriptura reperitur Eternitas.

Immutabilis. — Prima est eternitas dei
Imitabilis. — Secunda iusti.
Appetibilis. — Tertia celi.
Formidabilis. — Quarta inferni.

¶ Primo ergo est eternitas dei que semper est manēs z immutabilis. Veritas enim sue essentie nunq̄ mutatur aut variatur immo ipse et idem permanet nec aliqualiter immutatur. p̄s. Veritas dñi manet in eternū. Et alibi. Tu aūt dñe in eternū permanes. z memoriale tuū in generatione z generationem. Ipse enim est eternus a parte ante: qz sicut dr. Michee. v. Egressus est a diebus eternitatis. ¶A parte nūc qz sicut dicit Esa. lvij. Ipse est habitās eternitatē. z sanctū nomē eius. A pte post. ij. Pet. iij. Ipsi gloria nūc z in dieb? eternitatis. Et in p̄s. Sedebit dñs rex in eternū. Mr ergo iste eternus est immutabilis atq; firmus iustū est q̄ tanq̄ rei firme z stabili. z tanq̄ fundamento indefectibili. eidem per fidem spem z deuotionem principal? innitamur. z ab omni fama defectibili crudelitate penitus abstrahamur. Sicut enī dicitur. j. Job. v. Hic est verus deus z vita eterna. Et Dan. vj. dicit. Mō ipse est viuus z eternus. Dia enī q̄ in deo sunt. indefectibilia z eterna sunt. Ipse enim hz eternū nomen eternū v̄bū. eternam misericordiam: eternā iusticiā. eternā vitā. eternā v̄itatem. eternā pt̄rem. De noie enī dei dicit Eccli. xxxvij. Mō nomen est illiviuēs in eternū. De verbo dei dicit in p̄s. In eternū dñe permanet verbum tuū. De misericordia aūt dei dr in p̄s. ¶Misericordia dñi ab eterno z vsq; in eternū super timētes eū. De iusticia dei dicit in p̄s. Justicia tua iusticia in eternū. De vita dei dicit Eccli. xviij. Qui vivit in eternū creauit oia simul. De v̄itate eius dicit in p̄s. Veritas dñi manet in eternum. De potestate vero eius dicitur. Dan. vij. ¶Potestas eius p̄tās eterna ꝛc. Hec est ergo eternitas dei que semper est manēs z immutabilis vite. ¶ Secundo dico q̄ est eternitas iusti que est imitabilis: qz dat nob̄s perpetuitatem. Eccli. xv. Homine eterno hereditabit eū. Mr p̄fert gloie copiositatem. ij. Cor. iij. Eternū glorie pondus opatur in nobis. qz repromittit eternevite hereditatē. Hebre. ix. Repromissionem accipiant qui vocati sunt eterne hereditatis. ¶ Tertio dico q̄ est eternitas celi que est appetenda: qz ibi est infinita gloria. j. Pet. v. Vocauit nos in eternā suam gloriam. Quia ibi est habitatio tuta ab omni ruina. ij. Cor. v. Habemus domum non manufactam ser eternam in celis. Quia ibi est cōsolatio continua. ij. Thessa. ij. Qui dilexit nos z dedit p̄solationem eternam. ¶ Quarto dico q̄ est eternitas ifernī? q̄ est formidāda: qz ibi nulla ē flāme crepitāt? extinctio. Baruch. iij. Ignis supueniet ei ab eterno: qz ibi nulla est penaz itermissio. ij. Thes. j. Penas dabūt in interitu eterno. Mr ibi nulla est liberatio. Judas in Canonica sua. Vinculis eternis sub caligine reseruantur. sup. damnati.

Ethyopia.

Nota q̄ ethyopia est regio feruētissima solis ardoribus exposita. Et ab omni aeris temperamento semota. Et ideo homines istius regionis nigri sunt. z deformes z caliginosi. z in multis partibus monstruosi. qui etiā quasi penitus vadunt nudi. Jsta regio feris z serpentibus est referta. z pro magna parte arenosa. vacua z deserta. Et ideo res nomini congruere dinoscitur: quia ethyopia caligo vel tenebre interpretatur. Igitur moraliter loquendo dico q̄ ethyopia significare potest

¶Penitentiam z statum iustorum. — Deū dico prevenit sibi deuote credendo. p̄s. ethyopia preuenit manus eius deo. Deum etiam honorat deuote orā do. p̄s. Corā illo pcident ethyopes. vn de de eunucho cādacis regine ethyopū dicit Act. viij. q̄ ipe venerat in hierusalē. Alijs etiā subuenit ipsis miseriorditer, compatiēdo. Unde ō abdemelech ethyope dicit Hiere. xxxviij. q̄ ipe compassus hieremie qui erat in luto carceris fecit eum liberari. Celūvero z paradysum occupat ibi finaliter habitando. Unde de hierusalez loquitur dauid in p̄s. Ecce alienigene z tyrus z populus ethyopum hi fuerunt illic. Jsta est ergo ethyopia penitentie. ¶ Secundo dico q̄ inuentur ethyopia opulentie. et sic ethyopia signat statum peccati: vel etiam statum mundi. vbi s. viget ardor concupiscētie z auaricie. calor z siccitas indeuotiōis z spiritalis indigētie. vbi fere z serpētes. i. pctōres v̄sanf. z vbi nigredo male puerastiōis z obscuritas ignoratie repit. Nota ergo q̄ in ista ethyopia est.

Flumē delicie. — De flumine delicie dicit Gen. ij. Quod fluui? physon circuit oēm terram ethyopie. De draco malicie — cone malicie dr in p̄s. Contri
Pauor tristicie — bulasti capita draconū in aq̄s.
Labor molestie. — dedisti eā escā populis ethy. De pauore tristicie dicit
Horror negtie. — Ezech. xxx. Erit pauor in ethyopia cum ceciderint vulnerati in egypto. De labore molestiarum dicitur Esa. xlv. Labor egypti z negociatio ethyopie ad te transibunt. de horrore vero nequitiarum dicitur Abacuc. iij. Pro iniquitate vidi tentoria ethyopie. turbabuntur pelles terre madian. ¶ Tertio dico q̄ inuentur ethyopia pestilentie. ¶Peccatores enim z mundani possunt dici ethyopes: quia sicut ethyopes semper leguntur fuisse inimici filiorum israel et contra eos pro crudelibus regibus dimicasse. sicut legitur. ij. ¶Paralip. xiij. sic mali, semper sunt inimici bonorum z laici clericorum. et mundani religiosorum. Et sicut ethyopes habent nigredinem sempiternam. que nec arte nec natura? potest mutari. Sic mali ¶perpetua nigredine vitiose z male conversationis rubigine tali ter sunt infecti. z ita in suis iniquitatibus indurati. q̄ vix aut nunquā possunt mutari vel ad bonum conuerti. Hiere. xiij. Si potest ethyops mutare pel. suam z pardus varietates suas. sic et vos potestis facere cum didi. ma. Jsta est ergo ethyopia pestilentie scilicet status peccati vel mundi. ¶ Quarto dico q̄ inuenitur ethyopia violentie z ista est status tribulationis. Status enim tribulationis presentis habet feras z dracones idest mundi tyrannos. Habet desertā idest sterilitatem bonorum. Habet ardorem. i. infirmitatem et laborem. ¶ Quinto dico q̄ est ethyopia defluentie. i. status mortis. qui hz dracones. z serpentes qui comedunt corpus. z habet sterilitatem z vacuitatem bonorum omniū mundi. z hz ardorem multiplicium doloz. ¶ Sexto dico q̄ est ethyopia turbulente. scz status infernalis qui hz dracones z feras. Habet attrocitatem demoniorum hz etiam ardorem z squalorem. i. acerbitatem ignium z tormentoz. Et sic ergo bene concludit q̄ q̄libet istoz statuū aduersitatis p ethyopiam designat. Sophō. ij. Etyos ethyo

pes inferiori gladio modo eritis ꝛc. Vide in tabula. q̄ in diuersis locis ponunt exempla de ethyopia.

Etheus. ethei fuerūt quidam populi qui terram p̄missionis inhabitauerūt sed p̄ aduentū filiorū israel partim occisi. partim subiecti fuerūt. Et credo q̄ sydonij ꝛ tyri fuerunt reliquie etheor̄. Interp̄tat aūt ethеus stupens aut formidans: seu stupidus aut formido. Urias aūt fidelis miles quem Dauid occidi fecit. de isto populo. s. de reliquijs huius populi fuit sicut 2o. ij. Reg. xj. Unde ibi dē 2o. Seruus tuus urias ethеus mortuus est ꝛc.

Euadere. Nota q̄ euadere sumitur pro eripi. liberari ꝛ fugere. vel exire. pertinet ergo ad illum qui fuit in angustia vel dolore. qui sc̄z cupit euadere. et saluari. Cum ergo sint generaliter tria malavidelicet. Penitentium qui euadunt malum spirituale. Sapientium qui euadunt malum temporale. Triumphantium qui euadunt malum eternale. Est ergo euasio a loco pnicioso. s. a statu peccati a quo solēt homines euadere q̄n p̄ penitentiā fugiunt. ꝛ in statu gratie qui est locus securitat̄ se ponūt sicut 2o Deut. xiij. q̄ ciuitates refugij institute sunt ad quas euadere poterat. qui homicidiū cōmiserat. Talis ciuitas est gr̄a ꝛ penitētia: q̄. s. in ista euadit ꝛ eripit: q̄ animam suā p̄ peccatum occidit ꝛ ex hoc argui verebat Hiere l. Uox fugientiū ꝛ eox qui de terra babylonis euaserūt. Uox inquit fugientiū. q. d. ad talē euasionem requirit vox confessionis ꝛ fuga totius male occasionis. ¶ Itē est euasio ab onere laboriosō Et sic euadūt illi qui per prudentiam sciūt euadere mūdi tribulationes vel etiā eas p̄ patientiā supare. Uel qui onus tpalium bonox sciūt ꝛ volūt p̄ paupertatē volūtariā declinare Judith. xv. Relictis oībus euadere conabant. Isti em̄ videntur gloriari. q̄ alijs in mundi periculis manentib9 ipsi se sentiunt liberatos. Exemplo illius nūcij Job. qui alijs mortuis dicebat Job. j. Euasi ego solus vt annūciarez tibi. ¶ Item est euasio a tormento periculoso. s. a morte ꝛ periculo infernali. q̄. s. p̄pue euaserunt beati. Unde de periculo maris 2o. Act. xxvij. q̄ fracta naui factū est periculū vt oēs aīe euadcrent ad terrā. vt ꝛ sic quilibet beat9 possit de dyabolo dicere illud. ij. Cor. xj. Euasi manus eius in nomine domini ꝛc.

Euacuare. Uide vbi vanitas. in litera. U.

Euaginare. Cum euaginare nihil aliud sit q̄ gladium de vagina sua extrahere. notare possum q̄ p̄m diuersitatem gladiox inuenitur diuersitas euaginationū. Signat em̄ gladi9 iracundiam ꝛ punitionē verbū dei ꝛ orationē. Euaginatio vero signat huius gladij executionem ꝛ ad actum applicationem. Sicut vagina signat huius gladij coertionem. Dicam ergo q̄ inuenitur. Euaginatio. Malorum que fit contra bonorum innocentiam. Bonox que fit contra malorum inuisticiam. Dei ꝛ sanctox que fit p̄tra reprobox insolentiam. Dico ergo primo q̄ mali euagināt gladios suos vt lēdāt homines innocētes. q̄. s. gladiū crudelitat̄ euagināt ad lēdendū corp̄a ꝛ. gladiū lingue ad infamandū p̄sona liter gladiū malicie ad malignandū pertinaciter. De ista euaginatione 2o in p̄s. Gladiū euaginauerūt peccatores. itenderūt arcū suū. ¶ Itē scōo iusti euagināt gladios vt corrigant fatuos delinquentes: q̄. s. p̄latus euaginat gladiū iuste correctionis doctor gladiū p̄dicatiōis: religiosus gladiū orationis. Primo gladio pcutit malus subditus. Scōo gladio pcutit peccator obstinatus. Tertio gladio pcutit dyabolus effrenat9. Josue. v. Uidit angelū euaginatū tenentē gladiū. Itez est gladius petri qui reponi precipit in vaginā Joh̄. xviij. Mitte gladiū tuū in vaginā. q̄ gladius iusticie ꝛ punitionis vel etiā excōicationis p̄certo magis est reponendus q̄ extrahendus. magis ebetandus q̄ acuēdus: ꝛ magis retinendus q̄ vibrandus. Ezech. xxj. Re

uertere in vaginam tuam e mucro dñi. Mō tū est p̄tra multos crudeles iudices ꝛ magistros: qui gladium iustū facisr euaginant. Unde istiusmodi dicere illud Eze chi. xxi. O mucro mucro euaginare ad occidendum. Immo etiam isti de baiulis ꝛ filijs suis gloriant̄: q̄n gladios euaginatos habent ꝛ ad occidendū paratos. Judic. ix. Euagina gladium tuum ꝛ percute me. ¶ Item tertio dico q̄ deus ꝛ angelus euagināt ꝛ gladios suos vt puniant impios decedentes q̄. s. fiet in iudicio quando dominus dicet illō Deut. xxxij. Euaginabo gladiū meū: et interficiet eos manus mea ꝛc. Uide de gladio.

Euangelium. euangelizare.

Nota q̄ euangelium dicitur ab eu. quod est bonum: ꝛ angelus q̄ est nūcius. seu gelos q̄ est nūcium: quasi bonum nuncium. Est ergo euangelium ipsa fides ꝛ regula legis noue. ꝛ ipsa doctrina dñi saluatoris. Euangelista 2o di qui istā legem credit. p̄dicat aut sectatur. Notandū ergo est q̄ euāgelizare est officiū. s. Officius

Dignitatis: quia dominicū.	Dico ergo q̄ euangelizare est officiū dñicum quo p̄bat̄
Puritatis: q̄ angelicum.	
Ueritatis: quia catholicū.	
Utilitatis: q̄ fructiferum	tur ipsius dignitas. Ipse enim legis
Tranquillitatis: q̄ pacificū.	
Subtilitatis: q̄ scientificum.	tur euangelizasse ꝛ predicasse: ꝛ euangelicam veritatem verbo suo confirmasse. Unde Luc. viij. dicit. Mō xp̄s iter faciebat p ciuitatem euangelizans ꝛ p̄dicans regnum dei. ¶ Item istud est officiū euangelicū quo p̄bat̄ ipsius puritas. Angeli em̄ qui sunt purissimi euangelizasse legunt̄ur. In quo notat̄ q̄ p̄dicatores seu euangeliste puri ꝛ euāgelici esse tenent̄. Luc ij. dicit angelus. Euāgelizo vobis gaudiū magnū. vnde Apoc. xviij. 2o q̄ ipse vidit angelū habentē euangeliū vt euāgelizaret sedētib9 super terrā. ¶ Itē est officiū catholicū quo p̄bat̄ ipsi⁹ritas. Scriptura em̄ euangelica verissima est: q̄ ab ore veritatis deprompta: ꝛ ipsius euangelizatores veri fideles et catholici debent esse. Gal. ij. Ueritas euangelij pmaneat: ¶ Itē est officiū fructiferum quo p̄bat̄ eius vtilitas: q̄. s. fructus glorie paradisi p hoc euāgeli: at ꝛ annunciat̄. qui est vtilissimus. vnde Ephe. iij. Mihi aūt oim̄ sanctox minimo data est gratia in gentib9 euangelizare inuestigabiles diuitias gratie dei. ¶ Item est officiū pacificū quo p̄batur eius tranquillitas. Predicatores em̄ debent esse homines pacifici ꝛ benigni. q̄ scilz euangelū pacis. quod ꝛpe pacis. a deo pacis factū est euangelizant. Euangelizant em̄ euangelū pacis vt 2o Ephe. vj). Calciati pedes in p̄paratione euangelij pacis. Et ideo euangelizantes pacifici esse iubent. Rom. x. Quā speciosi pedes euangelizantiū pacem euangelizantiū bona. ¶ Item est officium scientificum quo p̄batur eius subtilitas seu sagacitas. Predicatores em̄ debent esse viri scientifici ꝛ ꝛpemplatiui: ꝛ diuine reuelatiōis receptiui. scriptū est em̄ in p̄s. q̄ dns dabit verbum euangelizantibus virtute multa. ꝛ Esa. xl. dicitur Super montem excelsum ascende tu qui euangelizas syon. q̄. s. talis debet a deo illuminari ꝛ diuinis verbis per reuelationem informari. et in monte contemplationis iugiter quersari. Et breuiter dico q̄ euāgeliū est

Firmiter credendum.	Firmiter dico credendum
Aperte fatendum.	Mat j. Penitemini ꝛ credite euangelio. Apte etiam
Diligenter colendū.	
Uiriliter defendendū.	seu publice fatendū ꝛ cōfitendū. Ro. j. Non enim erubesco euangeliū. Diligēter colendum. q̄. Thimo. j. Collabora in euangelio. Uiriliter insuper defendendum. Philip. j. habeo vos in defensione ꝛ confirmatione socios euangelij. Premissa enim omnia. s. credere. Dicere. Colere ꝛ defendere. Alta ꝛpemplari. pacifice conuersari: ꝛ puritatem sectari: sunt opera que decent predicatores ꝛ euangelistas. De quo. ij. Thimo. iij. Tu vero vigila in omnibus laborā. opus fac euangeliste. sobrius esto ꝛc. Uide etiam infra de predicare ꝛc.

Euge. Nota q̄ Euge est interiectio q̄ q̄nq̄ est derisiua. q̄nq̄ cōgratulatiua. Et dico q̄nq̄ gratulatiua ꝛ ptinet ad dei charitatez. Et sic loquit de9 beatis ꝛ benemeritis ꝛ ad celestē gloriā acceptatis Luc. xix. dicēs. Euge serue bone ꝛ fidelis intra in gaudiū dñi tui. Et idē Mat. xxv. ¶ Q̄nq̄ etiā est derisiua ꝛ ptinet ad malox supbiā ꝛ prauitatē. p̄s. Ferāt confestim p̄fusionē suā qui dicunt mihi euge euge. Signat ergo derisionem ꝛ ptemptū. Quas nūc a malis sustinent boni p̄s. Dixerūt euge euge. viderūt oculi nostri. Signat et derisionē quā in inferno a demonib9 sustinebūt dānati. quā derisionē petebat euitare dauid dicens in p̄s. Dicāt in cordib9 suis euge euge anime nre. nec dicāt deuorabimus eū ꝛc. Uide. s. vbi deridere.

Euellere. Nota q̄ euellere idē est q̄ eradicare. extirpare. Et aliq̄d ō loco suo tollere ꝛ auferre. Et potest accipi in bono. Ueruntamen communiter accipitur in malo. ¶ Primo in bono accipitur ꝛ significat mutationem scilicet.

De mūdo ad claustrū.	Sicut em̄ bone herbe solēt euelli ꝛ eradicari de exterio rib9 filijs ꝛ nemorib9 vt in hortis ꝛ viridarijs trāsplāt̄ent. Sic deus de silua peccati seu mundi p̄destinatos suos p gr̄am ꝛ vocationē: seu etiā finalē p mortis affli ctionem eradicat ꝛ euellit. vt in spāli horto suo. s. in ecclesia p fidem in regulatione p̄ uersationē vel etiā in paradiso p beatitudinē transplantent. Et sic fuerit dictū Hiere. j. Ecce te p̄stitui sup gētes ꝛ regna. vt euellas ꝛ destruas ꝛ edifices ꝛ plātes. Boni em̄ p mortem destruunt̄ ꝛ euellunt̄. vt in paradiso edificent̄ ꝛ plantētur. Hiere. xxxj. Sicut vigilaui sup eos vt euellerem et demolirer. dissiparem. disperderem ꝛ affligerem. sic vigilabo super eos vt edificem ꝛ plantem. Ista est ergo euulsio bona et virtuosa inquantum scilicet euellere potest accipi in bono. ¶ Secundo dico adhuc q̄ euulsio communiter accipitur in malo. Et sic possum notare q̄ euellere est aliquid ex toto vellere ꝛ colligere. Et sic possumus dicere q̄ est. Euulsio.
De mundo ad diem̄.	
De infidelitate ad fidē.	
De peccato ad gr̄am.	

Crudelitatis.	Prima est eulsio qua paupes a raptoꝛb9 de domicilijs euellunt̄. De qua. Ezech. xvij. Aqla grādis venit ad lybanū: tulit medullā cedri. summitatē frondium eius euulsit. Aquila grādis est crudelis ꝛ raptor. qui cedros. i. subditos frequenter solet visitare vt frondes bonox suox exterior̄ possit p rapinā ab eis euellere et auferre. Scōa est euulsio qua diuites p̄ fortuna subuertuntur. Multos em̄ videmus euulsos ꝛ euersos a fortuna qui per ipsam plantati fuerant et erecti. Ideo fortuna p̄t dicere illud Hiere. xlv. Quos plantaui ego euello. ¶ Tertia euulsio est qua impij p mortis impetū destruunt̄ de quib9 2o in p̄s. Euellet te ꝛ emigrabit te de tabernaculo tuo: ꝛ radicē tuā de terra viuentiuꝫ. Sicut em̄ herba euellit̄ vt in sterq̄linio ponatur: ꝛ ab equis ꝛ bestijs comedat̄ velut siccata incendijs exponatur. Sic vere mali de mūdo ꝛ devita ista p morte euellunt̄. vt in inferni sterq̄linio positi a bestijs. i. demonibus deuorent̄. ꝛ vt ppetuis incēdijs cōburant̄ p̄s. Fiat sicut fenū tectox q̄ priusq̄ euellat̄ exaruit. Et ppue tales dicunt̄ euulsi: q̄. sicut arbox q̄n euellitur nihil de ea remanet: q̄. s. vsq̄ ad radicē eradicat̄. Sic vere taliū mors ppue dicit̄ euulsio: q̄. s. post ipos nihil remanet de ipsis: q̄ nec fama. nec substātia. nec memoria. Momen em̄ ꝛ fama taliū perdit̄ ꝛ substātia cox post mortē dispgit̄. memoria 2o sua obliuiscit̄. Ideo in p̄sona talū loquit̄ Job. xix. Expoliauit me gloria mea. abstulit coronam de capite meo. ꝛ destruxit me vndiq̄ ꝛ pereo ꝛ quasi euulse arbori abstulit spem meā. Sic ergo ptz q̄ duplex est euulsio. scilicet bona ꝛ mala. vide. s. de eradicare ꝛc.
Aduersitatis.	
Penalitatis.	

Euenire. euētus. Nota q̄ euenire idez est q̄ accidere seu aduenire. De fortuitis ergo et subditis accidentibus et euentibus rerum que sc̄z ab occulta dei prouidentia. insperato procedunt multa possunt dici. sed breuiter transeo. hoc solum nota q̄ inuenitur. Euentus

Necessitatis.	Euent9 necessitatis ptingit cūctis
Prosperitatis.	viuentib9. ꝛ iste est euētus mortis.
Asperitatis.	Eccl. ix. Eadē cūctis euenūt. Euentus p̄speritatis ptingit ꝛ iustis creatis 2o: q̄. s. iustis euenit finaliter p̄spera. vel in hoc seculo vel in futuro. ij. Paral. xx. Credite p̄phetis eius ꝛ cūcta euenient p̄spera. Euētus aduersitatis ptingit mestis lugētibus Job. ij. Timor quē timebā euenit mihi. ¶ Aduerte ergo q̄ euent9 rex ꝛ futura ptingētia debent p̄cogitari: ꝛ p̄ prudentiaz p̄ueniri. Sap. viij. Signa ꝛ monstra scit antecē fiant euentus tempox ꝛ seculox. Cogitare em̄ 2o hō q̄ euentus p̄speri possunt aspero fine claudi vt non inflect. Et euētus asperi plerūq̄ bono fine claudū turvt p̄pter hoc nō turbet. Mens em̄ humana 2o esse solida atq̄ firma contra biformes euentus fortune. ꝛ scire q̄: sicut dicitur. ij. Reg. xj. Uarius est euētus belli: ꝛ nunc hūc nunc illū p̄sumit gladius. ideo si infortunatus euentus eueniat sibi p̄stanter 2o sustinere: ꝛ viriliter animo tolerare. Exemplo thobie. De quo dicitur Thobie. ij. Mō non est ꝛpristatus ꝛpra deum q̄ plaga cecitatis euenerit ei ꝛc. Uide. s. de aduenire ꝛ accidere ꝛ de contingere.

Euertere. Nota q̄ euertere idem est q̄ ex toto vertere. vel extravertere. destruere vel euellere. Est ergo euersio.

Penitētie q̄ euertit machinavitioꝝ.	Est dico euersio penitentie
Inusticie q̄ euertit̄ series animox.	
Pestilētie q̄ euertit̄ gr̄a malignox.	que vitia subuertit. Uñ de muliere i. de rōne que 2o ragimā gr̄e p peccatū p̄dicerat 2o Luc. xv. Mō ipsa euertit domū. i. ꝛgeriem vitiox̄: ꝛ querit diligenter donec inueniat. De Hieremia etiam dicitur Eccl. xlix. Mō consecratus est prophete euertere ꝛ perdere. Est enim euersio iniusticie que animos peruertit. mens enim quorundam per obstinationem ꝛ peccata quasi totaliter euertitur ꝛ omnis virtutum machina in eis dissipat. Quā euersionē timēs dauid dicebat. Impulsus euersus sum vt caderē: sed dns suscepit me. Et dan. xiij. 6 malis semb9 2o Mō euerterūt sensum suū ꝛ declinauerūt oculos suos vt non viderent celum: ꝛ non recordarentur iudiciox̄ iustox̄. ¶ Est insup euersio pestilentie que malignos euertit: q̄. s. mali tyranni a deo per infortunia quādoq̄ temporaliter. semp aūt eternaliter destruunt̄: ꝛ eox status ꝛ gloria dissipant̄. De malis enim et symoniacis prelatis dicitur Marci. xj. Mō christus cathedras vendentium euertit. De tyrannis etiam dicit Sap. v. Mō malignitas euertet sedes potentiuꝫ ꝛc. Uide. s. de Destruere. ꝛ similibus ꝛc.

Eufrates. Fluuius est mesopotamiam a syria diuidens in montibus maioris armenie visibiliter. in paradiso 2o terrestri subterranee ꝛ inuisibiliter ortum sumens. tandem in mare persicum iuncto sibi fluuio Tigride se diffundens. Interpretatur autem eufrates frugifer. vel crescens vel bumus. aut puluerulentus. Igitur per istum potes notare omnia que de fluuio inferius annotantur. Significat enim gratiam qua cuncta vegetantur. Scientiam qua mores augmentant̄. Ultam presentem qua fluctus agitantur. Mortem sequentem qua cuncta terminantur. Omnia p̄sequere ꝛ concorda si vis quia omitto gratia breuitatis.

Euigilare. ¶ Cum euigilatio nihil aliud sit q̄ a somno vel a dormitione excitatio. videtur q̄ p̄m q̄ sunt diuersa genera somniox̄ diuersa sunt genera vigilationum. Dicam ergo breuiter q̄ Euigilat.

Deus ad malos puniendū.	Primo dico q̄ est que
Justus ad bona faciendum.	dā euigilatio q̄ deus

Impius ad malū ꝓsequendū. Mortuꝰ advitā resumendū.

dam somnꝰ. Deus eñ nūcvꝝ dormire malox crimina patiēter ferēdo. Stimulus tñ sue iusticie ipm qñqꝫ excitat ꝛ euigilat. ꝛ ad punendū ipios se armat. Scelera eñ humana qñqꝫ excitāt dei iusticiā vt feriat. Hiere. ij. Euigilabit cōtra babyloñē cogitatio dñi. Et in ps. In ira excitauerūt excelsuꝫ ꝛ in maquoso. Miserie ꝺo ꝛ clamores paupex ꝛ tribulatox excitāt suā clementiā vt eis succurrat ꝛ subueniat. Ista duo litargicū excitāt scz qñ pūgit ꝛ qñ circa eū clamat. Sic deus suscitat a somno sue dissimulatiōis. vel p punctūrā male ꝛ horrēde malox actiōis vel p clamorē feruētis bonox orationis. Job. viij. Si diluculo surrexeris ꝛ ad oīpotentē fueris deꝑcatus euigilabit ad te ꝛ placatū reddet tabernaculū tuū. Et in ps. ꝺo. Et excitatus est tanqꝫ dormiens dñs ꝛ sequit. Et pcussit inimicos suos in posteriora. Ista est ergo excitatio seu euigilatio q̄ denotat dei iusticiā. ¶ Scꝺo dico q̄ iuenit. euigilatio q̄ stimulat iusti pigriciā. Justi eñ per pigriciā qñqꝫ dormire quo ad bñfaciendū vident. Et ideo necesse est vel q̄ ad euigilandū p dei tribulatiōes, vel p lupioꝝ minas et oꝛones: vel p diuinox iudiciox tonitrua ꝛ cōminationes vel p fumi infernalis ꝺsideratiōes stimulent ꝛ excitent. ſ. Cox. xv. Euigilate iusti ꝛ nolite peccare. Ista ei est vigilatio a peccato cū incipimus culpas horrere ab ignorātia cū incipimꝰ clare videre. a pigricia cū incipimus bonis vigere seu bona opa exercere. Euigilāt ergo peccata diluēdo p ꝺtritionē. Uñ de petro incarcerato ꝛ cathenato legit. Act. xij. Mō angelus percusso latere ei⁹ excitauit eū dicēs. Surge velociter. Angelus eñ idest rō lat⁹ sciēte pctōus carcere pcti detenti. ꝛ cathene male cōplacentie ligati p ꝺtritionē pcutit. a peccato ipm euigilat. excitat ꝛ reducit. Geñ. xlv. Jacob autē q̄si de graui somno euigilās ꝛc. Jtē euigilāt secreta meditādo p ꝺtēplationē. iij. Reg. iij. Euigilauit salomon ꝛ intellexit q̄ ꝺns esset. Et. ij. Esdre. ij ꝺ. q̄ multi quox sensus excitatus est ascenderunt in hierusalem. Item euigilant ꝛ excitantur ad bene laborandum, per bonā operationem. Eccli. vj. Si videris sensatum euigila ad illū. Sequit. Cogitatū habe ī ꝓceptis dei. Dormiētes eñ valde mane excitank ad opa: ꝛ q̄ nocte dormierant mane euigilāt ad agēda. Pone si vis qūo oriꝛ de stiola in ortu canicule euigilat ꝛ tripudiat q̄ imber et frigꝰ abijt instentqꝫ vapores ignei solis. vreseriak terra floribus herbasqꝫ pferat ꝛ fructus. sicut alibi dixi. Pone ergo contra carnales ꝛ obstinatos qūo glires et vsi difficulē euigilāt sic mali. Job. xxiij. Donec atterak celū nō euigilabūt. Multi eñ sunt q̄ ita fortiē dormiūt i peccatis q̄ nō nisi forti clamore p̄dicatōis. vel forti cōcussione tribulationis excitari possunt. De lazaro eñ mortuo legimus q̄ ad eius excitationē necessaria fuit dei p̄sentia ꝛ etiā ipsius clamor ꝛ eloquentia. Legitur eñ xp̄s fleuisse ꝛ altavoce clamasse. Lazare veni foras. Sic vere q̄ ad hoc q̄ lazarus. i. peccator quadriduan⁹ ꝛ fetidus. ꝛ malis ꝺsuetudinibus inuolutus: ꝛ sub lapide dure obstinationis; sepultus excitetur ꝛ euigilet a peccato necesse est q̄ xp̄s p̄sentialr p sue gratie immissionē. ꝛ q̄ vox scripture vel p̄dicationis intercedat per bonā bonox exhortationē. Jo. xj. Lazarus amicus noster dormit. vadoꝝ t a somno excitē illū. Est ergo euigilatio que stimulat nostrā pigriciam. ¶ Tertio dico q̄ quedā euigilatio que agitat mali nequitiā. Mali eñ ad malū euigilant: ꝛ ad malos actus excitant ꝛ natāt. vñ ꝛ ebriosus dicit Prouer. xxiij. Uñ euigilabo ꝛ rursus vina reperiam. ¶ Quarto dico q̄ erit quedā euigilatio que deuincet mortis potentiam. ſ. resurrectio vltima. De qua dicitur Dañ. xij. Qui dormiunt in pulvere terre euigilabunt ꝛc. Vide infra de vigilare. ꝛ supra de dormire. Et infra de exurgere ꝛc.

Eum. Ei. Eo. ꝛc. Vide ifra post executere.

Eunuchus. Eunuchus est ille qui trūcatis genitalibus est castratus. In q̄busdam enim partibus mulieres castrantur. vt ipsis pronectis mulierum custodia securius committatur. Signat enim eunuchus in bono ꝛ in malo. In bono enim denotat castitatem atqꝫ mundiciam. In malovero designat sterilitatem ꝛ impotentiam. Dicam ergo q̄ teste scriptura sunt eunuchi qui sic ex vtero matris nati sunt: ꝛ isti sunt illi quos frigidos ꝛ ad generationem inhabiles reputamus. Sunt eunuchi: quos facit hominum violentia. scilz illi qui ex certa scientia castrantur ꝛ detruncantur. Unde ad idem: Sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus. Sūt eunuchi quos fecit virtutis continentia. Illi scilz qui seipsos quantū ad actus libidinis castrant ꝛ in castitate et mundicia perseuerant. Unde ad idem. Sunt eunuchi qui se castrauerunt propter regnum celoꝝ. ¶ Dicam ergo moraliter q̄ per eunuchos significantur quandoqꝫ viri steriles et vitiosi. Quandoqꝫ viri nobiles et virtuosi. ¶ Primo dico q̄ eunuchitas signat virtutum omniū sterilitatem. Peccatores enim eunuchi dicuntur: q̄ virtutem generatiuam bonox opex perdiderunt: q̄ vires pstantis fortitudinis ꝛ virilem audaciam amiserunt: q̄ barbam atqꝫ prudentiam dimiserunt: q̄ cantum spūalem. i. dei laudem ꝛ gratiarūactionem pmere cessauerunt. Animalia eñ castrata perdunt audaciam ꝛ fortitudinem. ptz q̄ bos ꝛ capo non ita pugnāt sicut thaurus ꝛ gallus perdunt decentiam ꝛ pulchritudinem: q̄. ſ. homo perdit barbam ꝛ gallus cristam perdunt leticiam ꝛ mentis latitudinem: perdunt etiā generandi efficaciam ꝛ pductiuam aptitudinem. Sic vere dico q̄ peccatores perdunt audaciaz ꝛ contra tentationes nesciunt pugnare: ꝛ decentiam perdunt: q̄ cristam ꝛ barbam. i. honestam ꝛ virilem conuersationem nesciūt gestare perdunt leticiā: q̄ deū laudando nesciūt cātare perdūt generādi potentiā: q̄ bona opera nesciūt generare. De talib⁹ ergo eunuchis ꝛ peccatoribus dicitur Geñ. xl. Accidit vt peccarent duo eunuchi pharaonis ira tusqꝫ ꝓtra eos misit eos in carcerez. Breuiter ergo tales eunuchi. i. peccatores eterna gl̄ia priuabunt. Uñ. Deut. xxiij. dicit. Non introibit eunuchus attritus aut amputatis testiculis in templum dñi. Ista est ergo eunuchitas que signatꝰ tutū omniū sterilitatē. Scꝺo dico q̄ eunuchi signāt oīm virtutuz pluralitatē. Eunuchi eñ q̄ a carnis immūdiciys sunt liberi viros pueros ꝛ mūdos designāt qui p votū cōtinentie vel p pstantiā boni ꝓpositi sese castrāt. ꝛ societatem castrarum personarum frequentant. Hester. ij. Egeus eunuchus custos virginum. Sicut ergo eunuchi truncati et castrati sunt puritatis maioris. pietatis amplioris. et dignitatis etiam eminentioris (solēt enim palacia frequentare. Regum seruicijs insudare Et reginas ꝛ regum filias custodire ꝛ cum eis habitare. sicut dicitur. iij. Regum. xx. Erant eunuchi in palacio regis et in multis alijs locis) sic dico q̄ illi q̄ ipiritualiter sunt casti et castrati. sunt mundi per innocentiam. Sunt pij per clementiam. Sunt et erunt digni per finalem dignitatem et ꝥeminentiam. De pietate enim talium habemus exemplum Hiere. xxxviij. In abdemelech ethyopie eunucho: qui hieremiam de lacu extrahi procurauit ꝛ eum de mortis periculo liberauit. De puritate habemus exemplum Act. viij. de illo eunucho cādacis regine ethyopum: qui venerat ad adorandum in hierusalem: ꝛ fuit baptizatus: lotus et purificatus. De finali vero dignitate et celi felicitate que talibus dabitur dicitur Esaie. lvj. Non dicat eunuchus: ecce ego lignum aridum: quia hec dicit dominus eunuchis. Dabo eis in domo mea et in muris meis locum et nomen melius a filijs ꝛ filiabus ꝛc. Ut de supra de castitate ꝛ castrare ꝛ similibus.

Euomere. Vide infra de Uomere.

Ex. Mota

Ex. Mota q̄ ista ꝓpositio ex. semper signat aliquā cām: siue efficientē: siue formalem aut certe materialem: aut finalem: siue quocūqꝫ modo principiatiuā. Semp enim vī supponere p termino incobatiuo ꝛ alicui⁹ rei vel negocij pductiuo. Sic ergo dico moralr q̄ ex significat.

Eternam diuinitatem.
Uirtutum vtilitatem.
Bonorum societatem.
Gratie sinceritatem.
Eterne glorie societatez.
Dei filij humanitatem.
Celorum immensitatem.
Demonū peruersitatem.
Terrenam vanitatem.
Mundanam varietatem.
Filij a patre.
Filij a matre.
Spūssancti a filio ꝛ patre.
Bonox omniū ab ipa beatissima trinitate.

Primo ergo dico q̄ ex signat pcessum q̄ spectat ad summam diuinitatē. ꝛ sic signat pcessum filij dico a patre. Joh. viij. Ego aūt ex deo pcessi. filij etiā a virgine matre. Ruth. iiij. Dicit stella ex iacob. Et in symbolo apostolox. Natus ex Maria virgine. Spiritussancti a filio et a pre. Unde in symbolo Athanasij. Qui ex patre filioꝝ pcedit. Bonox etiam oīm ab ipsa trinitate Joh. viij. Qui ex deo est verba dei audit. ꝓpterea vos nō auditis: q̄ ex deo nō estis. Sicut eñ oīs radij luminis sunt ex sole sicut ex quodā pncipio. cātuo. Sic oēs iustiꝛ oēs iustox virtutes ex deo pcedūt ꝛ p q̄ndā spiritalē emanationē ab eodē oriūt ꝛ fluūt. Uñ ap⁹lus dicebat. ij. Cox. iij. Nō q̄ sufficiētes sim⁹ cogitaꝛ aliq̄d a nobis tā q̄ ex nobis: sꝫ sufficiētia nra ex deo ē. Nō solū āt bona immo ēt mala boni cause ex deo sunt. Uñ. Job. iij. Nos ex deo sum⁹ q̄ aūt nō est ex deo: nō audit nos. Signat ergo ex pcessum qui spectat ad suprēmā diuinitatem.

¶ Scꝺo dico q̄ signat pcessum spectantē ad virtutuz vtilitatē. Justus eñ ꝛ sua iusticia exꝰtutib⁹ pcedunt. Deveste eñ sacerdotali: ꝺo. Exo. xxviij. Nō ipsa quoqꝫ textura ꝛ cūcta opis varietas erit ex auro ꝛ hiacynthoꝛ purpura: coccoqꝫ bistincto. De ciuitate ēt noua hierusalē ꝺo. Apoc. xxj. Nō structura muri eiꝰ erat ex lapide iaspide. Ipsaꝰo ciuitas aurꝫ mundū. Uñ in hymno canimus. Platee ꝛ muri ei⁹ ex auro purissimo. Sic reuera dico q̄ ciuitas noua hierlm. i. iteriox pscientia: vestis sacerdotalis. i. exteriox apparentia: ex auro ꝛ iaspide. i. exꝰtutū pficositate pcedit, ꝛ varijs bonis habitib⁹: opibus ꝛ actib⁹ fabricak. Dnik eñ ex bono cogitatu interiori. Mat. xij. Ex abūdantia cordis os loquit. Jtē ex affatu exteriori. Jbidē. Exꝰbis tuis iustificaber. Jtez ex fructu seu actu verboꝝ ꝛ utilitoꝝ. Jbidē. Ex fructu arboꝛ cognoscit. Signat ergo ex pcessus spectantē ad virtutū utilitatē. ¶ Tertio dico q̄ ex significat pcessuz spectantē ad iustox societatē. Ex eñ denotat congregationem bonox. Act. ij. Erāt aūt in hierlm viri religiosi ex oī natione q̄ sub celo est. ¶ Quarto significat pcessum spectantē ad gr̄e sinceritatē. Uñ de gr̄a baptismi ꝺo. Joh. iij. Nisi q̄s renatus fuerit ex aqua ꝛ spūsancto nō intrabit in regnū celoꝝ. ¶ Quinto signat celestis gl̄ie satietatē p̄s. Cibauit eos ex adipe frumenti: et de petra melle saturauit eos. Sexto dico q̄ ex signat dei filij humanitatē: ꝛ sui sacri bonitatē. vñ Luc. j. de xp̄i incarnatiōe dicit beata vgo. Ecce eñ ex hoc beatā me dicēt oēs gl̄iations. De sacro vero altaris ꝺo Joh. vj. Siq̄s māducauerit ex hoc panevinet in eternū. ¶ Septimo dico q̄ ex significat immensitatē. Testimonio. Geñ. j. vocauit deꝰ firmamentū celū. Celū ꝺo moralr diuinā scripturā repsentat. De qua in gl. interlmiari sup ꝺo fiat fir. in me. a. Geñ. j. ꝺ. Celū sicut liber plicabitur. Et Apoc. vj. Celū recessit sicut liber inuolutus Uere celū. i. sacra scripturā liber inuolutus ꝛ plicatus est: itavt nulla arte: nullo ingenio: nulla ratiōe possit oīmode explicari vel alicui⁹ calami longitudine mēsurari: q̄n potiꝰ iurta p̄s. Ex hoc in hoc inclinat ꝛ induxit puta de sensu hystorico in allegoricū: ꝛ de litera ad intelligentiā moralem. De terrenis ad celestia: de humanis ad diuina. itavt iure poteris ꝺ illa dicere. Illud Job. xj. Excelsioꝝ celo est. profundioꝝ inferno. longioꝝ terra mensura eius: ꝛ latioꝝ mari. Signat ergo ex: celorum immensitatem p̄s. Ex hoc in hoc ꝛc. ¶ Octauo dico q̄ in malo signat maloꝝ oīm cōitatem ꝛ pcessuz qui spectat ad dyaboli peruersitatem. oēs enim mali ex dyabolo procedunt. Joh. viij. Vos ex patre dyabolo estis. Et Joh. x. Non creditis quia non estis ex ouibus meis. ¶ Nono signat bonoꝝ terrenoꝝ vanitatē ꝛ inualiditatem. Job. xiij. Omnis qui bibit ex hac aqua sitiet iterum. q. ꝺ. ista nō replent. ¶ Decimo signat mūdi status varietatem ꝛ mutabilitatem. Ps. Et inclinauit ex hoc in hoc: veruntamen fex eius non est exinanita: bibent omnes peccatores terre ꝛc.

Exaltare. Mota exaltare idē est q̄ extra saltare. Unde exaltatio idem est q̄ quedam excellens ꝛ superior saltatio ꝛ eleuatio. Et potest significare in bono ꝛ malo. Diuide sicut in alijs titulis filibus. Et ideo vide. s. de Altitudo vbi ponitur illa auctoritas. ſ. Ascendam super altitudinem nubiuz. Et adiunge illud. Sup astra celi exaltabo solium meum. Item vide. s. de Eleuare. vbi exponitur illa auctoritas. Ecce intelliget seruus meus Jacob. eleuabitur ꝛ exaltabit ꝛ sublimis erit valde. Item vide. s. de Ascendere de Ambitione. de Erigere. Et infra de sublimitate. Et vide supra de Adducere: vbi exponitur illa auctoritas. Eleuauit me spiritus ꝛ adduxit in hierusalem. Et infra de excelso. vide si vis in Mauricio de exaltatione christi vbi satis bene prosequitur. Sed si vis dic q̄ in scriptura reperitur multiplex exaltatio. promotio seu honoratio. videlicet Dei. Impij et Justi.

Deus enim exaltatur humanis vocibus
Impius exaltatur humanis opibus.
Justus exaltatur diuinis nutibus.

¶ Primo ergo dico q̄ inuenitur exaltatio dei qui exaltatur laudibus humanorum. Exaltatio enim dei nihil aliud est q̄ eius laus ꝛ honoratio: et sue potentie estimatio ꝛ cogitatio. Deus enim de se nec minuitur nec exaltatur. sed ex estimatione humana eius virtus ꝛ magnificentia exaltabilis predicatur. Proprie autē deus altus ꝛ exaltatus dicitur: quia eius altitudinis ꝛ immensitatis cognitio nunqꝫ ab humano corde attingitur. immo quanto plus cogitauerimus et locuti fuerimus de eo de: ipsumqꝫ cognoscere tentauerimus tanto supra cognitionez nostram amplius exaltatur. ps. Accedet homo ad cor altum: et exaltabitur deus. Et Eccli. xlij. Glorificate dñm q̄ntumcunqꝫ potestis superualebit adhuc: ꝛ admirabilis magnificētia eius. Benedicentes dominum exaltate eum quantum potestis: maior est enim omni laude. Exaltantes eum replemini virtute: non enim comprehendetis. Aduerte autem q̄ dei quantum ad humanitatem triplex est exaltatio. videlicet In cruce sicut in equo bellum aggressurus. In celo sicut in solio regnum obtenturus. In iudicio finali sicut in palacio iura redditurus. ¶ Dico q̄ fuit exaltatio dei in cruce: in qua fuit exaltatus ad mundū redimendum. Joh. xij. Sicut moyses exaltauit serpentē i deserto: sic exaltari opz filiū hois. Jpe eñ exaltatꝰ fuit in cruce sicut in palatio. ꝛ ēt ipse p hoc exaltauit crucē: ꝛ magnificauit gl̄iam ligni crucis qō antea inuiti⁹ erubescebaf. ps. Exaltabunt cornua iusti. ꝛ Ezec. xvij. Exaltaui lignū hūle: florere feci lignū aridū. Et in ps. Exaltabunt ligna cāpi: ꝛ cedri libani qs; plātauit illic passeres nidificabūt. Pone si vis qūo crux fuit exaltata ꝛ honorata. ꝛ qūo factū est oīa mētū impatoꝝ: que fuerat supplicīū malefactoꝝ. Pone qūo helena claui in freno trudi fecit ꝛ cum alio ferro miscuit. vt cā esset victorie pstantinoꝝ qō quidē ostēdit hodie i carpētorate, ppe auinionē in ecclia sancti christofredi. Et breuiter ꝺ cornu. i. de cruce cornuta. ꝺ. Reg. ij. Exaltatū est cornu meū in deo meo. ꝛ Eccli. xlvij. Exaltauit cornu gētis sue. Jsta est ergo exaltatio dei q̄ facta est in cruce ad mūdū redimēdū. ¶ Jtez dico q̄ est exaltatio dei q̄ facta fuit in celo ad cūctis pfidenduz.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sicut eñ ór ꝓbit.ij. Xps humiliauit semetipm factꝰ obediēs vsqꝫ ad mortē: ꝓpter qđ deꝰ illū exaltauit: et dedit illi nomē qđ est sup oē nomē ꝛc. qđ petēs dauid dicebat in ps. Exaltare sup celos deꝰ: ꝛ sup oēm terrā gl̄ia tua. Quāto eñ sagitta plus in arcu deprimit: tanto emissa altius exaltat. Sic qꝫ xps in arcu. i. in ligno crucis magis ꝙ mortem fuit depssus: tanto ad altitudinem paradisi ipsius patris dextrā fuit amplius exaltatus. Esa. lv. Sicut exaltant celi a terra: sic exaltate sunt vie mee. a vijs vestris dicit dñs. Jsta est ergo exaltatio dei in celo ad cunctis p̄sidendum. ¶ Insuper dico ꝙ erit exaltatio dei in iudicio ad malos puniendum. Sua enim iusticia que nunc videtur perdita ꝛ depressa: tunc erit famosa: sublimis ꝛ exaltata. Et nota ꝙ deꝰ in iudicio exaltabit. Tūc eñ paupes Advindicandū paupes potenter. de ꝓpssis iniu-
Ad iudicandū humiles clemēter. rijs vindicabit.
Ad eradicandū supbos patenter. ps. Exurge dñe ꝛ exaltet manus tua: ne obliuiscaris paupeꝝ. Jtē tunc humiles misericorditer liberabit ꝛ iudicabit. Esa. xxx. Exaltabit dñs parcēs vobis: qꝛ deus judicij est. Item tunc impios seueriter eradicabit. Esa. ij. Exaltabitur dñs solus in die illa: qꝛ dies domini super oēm supbū ꝛ excelsum: ꝛ arrogantē ꝛc. Et in ps. dicit. Exaltare q̄ iudicas terrā: redde retributionē supbis. Patet ergo ꝙ est exaltatio de qua exaltat immensis laudibus. Et
D hoc est primus p̄incipale. ¶ Scđo principaliꝛ dico ꝙ in scriptura inuenit exaltatio impij qui exaltat mundanis opibus vel qui eleuat peruersis motibus. Constat eñ ꝙ illa que sunt amplius leuia ꝛ inania: facilius exaltant. ꝛ inde est ꝙ nubes que nullaꝫ habēt in se firmitatem aut stabilitatem exaltant in aere ad altā sublimitatē. Sic verein moribus illi q̄ sunt inanes ꝛ virtutibus vacui: q̄ sunt instabiles ꝛ nubei facilius inaltantur ꝛ mentaliter ꝛ tpaliter exaltant. Exaltant eñ mentaliter per p̄sumptionem ꝛ supbiam. ꝛ̄baliter per electionē ꝛ iactantiā: realiter ꝙ vanā opationē ꝛ inanem gloriā. tpaliter ꝙ terrenā, pmotionē ꝛ potentiā. Quia breuiter mali exaltant in corde. In ore. Invisu. In ope ꝛ in effectu. In rebus seu in statu. In corde dico superbiendo ꝛ irascendo. Prouer. xvij. Anteꝯ ꝓterat exaltatur cor hoīs: ꝛ anteꝯ glorificet humiliatur. Et Eccli. xxviij. Homo iracundus exaltabit iram suam. In ore iactando ꝛ deridendo. Eccli. xxj. Fatuus in risu exaltat vocem suā invisu alios despiciendo. ꝛ elate oculos circūferendo. cuius tamen contrariuꝫ facit iustus dicens cum dauid in ps. Domine non est exaltatum cor meum neq; elati sunt oculi mei. In actu superbe agendo ꝛ cuncta sua opera pompatice faciendo. Unde de golia superbe agente ꝛ de suis viribus p̄sumente ꝛ̄ba superba dicente. dicit Eccli. xlvij. Mō dauid deiecit exaltationem golie. Et. ij. Esdre. viij. Jniquitates nostre exaltate sunt vsqꝫ ad celuꝫ. Opera enim iniqua ad celum exaltari dicuntur: quando sursum ad diuine iusticie noticiam peruenitur vt exindevindicta sumatur. Jn statu etiam exaltantur. bonis mundi pre ceteris abundando. et altas seculi dignitates sibivendicādo. Judith. j. Exaltatum est, regnum nabuchodonosor. Et aduerte ꝙ alicuius rei exaltatio hꝫ fieri q̄ñq; ꝓ radicis vegetationem sicut arbores.
Per continuam appositionem sicut turres.
Per desuper attractionem sicut vapores.
Per violentā impulsionē sicut sagitte vel lapides.
E ¶ Primi sunt qui exaltantur a parentibus sicut nobiles nostri. radice eñ. i. parentū successione sunt exaltati. De quo Ezech. xxj. Ecce assur quasi cedrus ꝛc. Atque nutriuerunt illū. abyssus exaltauit eū. Sequit. Erat eñ radix illius super aquas. Unde cuilibet taliꝫ pōt illud ps. Exaltabit te vt hereditate capias terraꝫ.
¶ Secundi sunt qui exaltant lucris vigentibus: sicut sunt vsurarij ꝛ mercatores: qui postea fiunt milites: qꝛ sc̄z tales appositione grossoꝝ lapidum. i. acquisitione nouoꝝ ꝛ grossoꝝ lucroꝝ alti fiunt sicut turres Judith. j. Posuit turres eius i altitudine cubitoꝝ centū.
¶ Tertij sunt illi q̄ exaltant suis agentibus. i. auxilio suoꝝ: sicut cōpatriote: familiares ꝛ nepotuli platorū: vel officiales tyrannoꝝ. Isti eñ per desup attractionē sicut vapores exaltant. Virtute eñ aliena sursum trahuntur: ꝛ a sole suo. i. ab auunculis vel dñis ad altas dignitates ꝛ officia ecclesie vel seculi exaltantur. vnde Hester. iij. Rex assuerus exaltauit aman filū amada thi. de quo etiā pōt dici illud Eccli. xv. Exaltauit illuꝫ idest fortuna. apud primos suos. ¶ Quarti sunt illi qui exaltantur causis latētibus seu fortune flatibus ꝛ isti sunt illi qui sine causa apparenti subito ꝓmouentur. vident eñ sicut vna sagitta subita sursum iacti: et quasi fortune impetu sublimati: qđ quidem potest facere ꝛ procurare dyabolus: vt per ipsos bonis noceat velvt eos tandem in pfundū infortunioꝝ mundialiū: ꝛ tormentoꝝ infernaliuꝫ demergat. Et hoc dicit in ps. Jnimicivero dñi moꝝ vt honorificati fuerint ꝛ exaltati deficientes quemadmodū fumus deficient. Mali eñ sunt sicut locuste que subito saliunt ꝛ exaltantur: sed q̄ in alto stare aut p̄seuerare nequeunt: subito cadere cōprobant. Negocia eñ subita nō sunt bene stabilita: sed potius defectibilia ꝛ trāsitiua. Unī. ps. Vidi impiū superaltatū ꝛ eleuatū sicut cedros lybani: transiui et ecce nō erat. quesiui eū ꝛ nō est inuētus locus eius. Et breuiter oīes qui iniuste exaltant: necesse est ꝙ finaliꝛ deprimant. ꝛ ꝙ q̄ñq; tpaliter semp aūt eternaliꝛ ꝓfundant. Unī pars rote que se exaltando erigit: qñ ad altū ꝛ ad altitudinis seu vltimū punctū venerit: ptinꝰ ymaperit: ꝛ vsqꝫ ad vltimū depssionis punctum descendit.
Jmpij rota sunt: qꝛ. s. ꝓtinue de malo ad malū: de statu ad statū; de officio ad officiū variabiliter fluunt et currūt. j. Regū. xxv. Anima inimicoꝝ tuoꝝ rotabitur quasi impetu ꝛ circulo funde. Jsta ergo rota ꝛ si nunc exaltatur ꝛ erigit per mūdi pmotiones ꝛ ꝙ mentis elationes. finaliter tū rotando cadit ꝛ deprimit ꝙ tribulationes. Plangete eñ que inyno signo exaltant ꝛ regnāt in eius oppositio cadunt deprimuntur ꝛ exultant ꝑm astrologos. Sic tales qui hic in hac vita indebite exaltantur ꝛ impetrāt in alteravita que huic est ꝓtraria: ꝙ tribulationes ꝛ depssiones corruūt atq; mutāt. Econtra etiam est de bonis. qꝛ. s. si in isto signo. i. in istavita ꝓmunt ꝛ tribulant: in eius ꝓtrario. s. invita futura exaltabunt. Et hec est ſnia saluatoris. Luc. xiij. ꝛ. xvij.
Qui se exaltat humiliat: ꝛ qui se humiliat exaltabit.
Jnuenitur ergo in scriptura exaltatio impij qui eleuatur peruersis motibꝰ ꝛ hoc secundū principale. ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur exaltatio iusti q̄ exaltat gratieviribꝰ. Justus eñ est sicut arbor cuevsqꝫ ad debitū cōplementū semp exaltat ꝛ crescit. Humor eñ q̄ latet interius in radice: ꝛ calor solis qui ipam penetrat inuisibiliter sub cortice. ipm in altum faciūt crescere ꝛ trāsire. Sic vere dicā ꝙ calor solis. i. radij de ine gre desursum veniēs: humor deuote ac lachrymose mentis intꝰ obediens: it a vegetant ꝛ imbuūt spirtualiter corda iustorum ꝙ sursum ad dñm eleuantur: ꝛ varijs bonis ꝛ pficuis eleuationibus exaltantur. Unde in ps. Dextra dñi exaltauit me: dextera dñi fecit virtutem: non moriar sed viuam: ꝛ narrabo opera domini. Cum ergo sit ꝙntupler bona bonoꝝ exaltatio. videlicet. Exaltatio
Mentalis que yma abdicat. Mr videlz iusti exaltant mentaliꝛ celestia
Moralis quā virtus duplicat. desiderādo ps. Accedet hō ad cor altum ꝛ
Vulgaris quā fama p̄dicat. exaltabit deꝰ. ꝛ Eccli.
Tpalis quā bona honoꝝ iudicat. lj. Dñe deus exaltasti
Supnalis quā deus vēdicat. sup terrā habitatiōes
¶ Et sic inuenit exaltatio. meā. et Ezech. x. Eleuātia cherubin alas
Affectionis. suas exaltata sunt a
Perfectionis. terra. Moraliter: vir
Fame seu reputationis. tutes accumulando. Eccli. xl. facultates et virtutes
Dominij seu prelationis. exaltāt cor super omnia timor domini. Vulgariter seu
Celi seu celestis saluationis. opinaliter

opinaliter famā ꝛ nomen acq̄rendo. Eccli. xv. Exaltabit illū apud primos suos. Sequit. Et nōie eterno hereditabit illū. Tpaliter ad platonē ascendendo. Ps. Exaltaui electū de plebe mea. Et alibi exaltēt eū in ecclesia plebis: ꝛ in cathedra seniorum laudent eū. Eternaliter celestem gloriam adipiscendo. ps. Exaltabit te vt hereditate capias terram. Jste sunt ergo exaltationes bone quibus scilicet exaltantur. Viri.
Humiles quos firmat patientia De humilibꝰ dicit
Simplices quos domat tpantia. Luc. j. Et exalta-
Prudētes quos ornat sapiētia. uit hūles. Et Jac.
iij. Humiliamini ꝛ exaltabitvos. De simplicibꝰ dicit in ps. Exaltabit māsuetos in salutē. De prudētibꝰ vō dr. Eccli. xj. Sapiētia humiliati exaltabit caput. Valde plura dici possent qꝛ tñ de talibꝰ exaltatiōibꝰ supra in locis pluribus vr dictū est sit mentio: supsedeo quo
G ad p̄sens. ¶ De exaltatiōe tñ qua beata vgo: vel quelibet sancta anima q̄ñq; modis p̄dictis vel aliquo eorundem exaltatur a deo potest dici illud. Eccli. xxiij. Quasi cedrus exaltata sum in lybano. ꝛ quasi platanus exaltata sum iuxta aquas ꝛc Vide eam infra de Quasi. Et dic ꝙ ista fuit exaltata. Propter
Cedrum contemplationis. Proseq̄re si-
Cupressum fortitudinis ꝛ duratiōis. cut ibi si vis
Oliuam compassionis. vide de Sur-
Montē syon ꝓtemplationis ꝛc. sum infra. Et
supravbi Ascendere. Eleuare ꝛ similia.

A **Exaudire**, idē qđ cum ꝓsensu audire. vel audit vocē alterius: qui eius p̄cibus annuit ꝛ applaudit. Et ideo exaudire signat. Misericordiā. Pietatē. Benignitatē. Indulgentiā. Liberalitatē. Cōcessionē. Consensum ꝛ cōplementi executionē. Est ergo exaudire idē qđ aduertere. Attendere. Auscultare. Cōcedere. Cōsentire. Et generaliꝛ in scriptura exaudire pertinet ad deū. ꝛ vix aut nunq̄ inuenit exaudire nisi ad ꝓsonam dei referatur. Possumus ergo notare ꝙ quatuoꝝ genera personarum solent a deo exaudiri. videlicet
Feruentius amantes. Primo ergo dico ꝙ exaudi-
Attentius clamantes. ri merent illi qui feruentius
Dulcius miserantes. amant. Jsta est rō naturalis
Amplius indigentes. ꝙ ille q̄ amat plus facilius impetrat. Fumus eñ q̄to a fortiori igne p̄cedit tāto ascēdit altius: ꝛ penetrat intimius. Sic oratio q̄to ab igne charitatis fortiore nosc̄it p̄cedere tanto solet ad intima diuini bñplacti ꝓfundius ꝛ altius penetrare vnde ps. Dilexi qñ exaudiet dñs vocē orationis mee.
¶ Scđo dico ꝙ exaudiri merent illi q̄ attēti clamāt: Diligētia eñ supplicātis facit supplicationē exaudiri: qñ eñ pulli in nido clamant ad matrē: solet eis alimenta p̄curare. Pauper vō qñ clamāt ad piū elemosynariū solet eos misericorditer exaudire. Jdeo dicebat ps. Ad dñm cum tribularer clamaui: ꝛ exaudiuit me. Jdeo dicit ps. in ꝓsona dei. Clamauit ad me ego exaudiam eū: cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum. ꝛ glo. cum. Jn quib vō bis adueꝛ ꝙ deus tripliciter exaudit clamantes ad se. scilicet
Ipsos in terris associando. Cum ipso sum.
Ipsos in penis auxiliando. Jn tribulatione eripiam.
Ipsos in celis beatificando. glorificabo eum.
B ¶ Exaudit ergo istos vt amicissimus visitator. Cū ipo sum. Esse enim cū aliquo signat p̄sentialē visitationē: qvere deus semp est p̄sens inuocantibꝰ eū. Juxta illud ps. Prope est dñs oibus inuocantibus eū. Cum ipsis eñ sicut doctor ad docendū: sicut tutor ad ꝓtegendum sicut doctor ad dirigendū. Est ergo deus nobiscū sicut doctor vt nos doceat: quia ipse dñs q̄ docet manus nostras ad p̄lium: ꝛ digitos nostros ad bellum. Item nobiscum est sicut tutor vt nos protegat. Esa. xliij. Cum transieris per aquas tecū ero: ꝛ flumina non operiēt te. ꝛ Ps. xxvj. Holi timere qꝛ ego tecum sum. Jtē iste est nobiscum sicut doctor vt nos dirigat. j. paral. xvij. Fui tecum quocunq; perreꝛisti. Jste est ergo visitator amicissimus. Jste enim sicut verus amicus ꝑsiderat nobiscum esse: ꝛ nos per gratiam ꝛ charitatem secum habere. Hūes enim societates ꝛ vicinitatem hominū amant. ꝛ ideo iuxta hominū habitacula faciūt nidos suos. Canis etiam societatem hominis amat. et ideo q̄ verberatus fuerit ꝛ repulsus. semper se solet in societatem hominū ingerere: et cum ipsis malis gratibus habitare. Sic vere deus amicissimus visitator nosꝛ: semper diligit nobiscum per gratiam esse ꝛ societatem nostram per charitatem ꝛ amiciciam frequentare: ꝛ maxime si fuerimus homines. i. viri rationabiles ꝛ perfecti. Cum ipso sum inquit. vnde Prouer. viij. Delicie mee esse cum filijs hominum. Fuit ergo amicissimus visitator. Jste enim frequentauit societatē scz
Societatē paternam. fuit enim dico in societate
Societatē maternā. paterna. Jdeo in persona
Societatē fraternā patris sibi potest dici illud Luce. xv. Fili tu semper mecū es: ꝛ oīa mea tua sunt. Jtes fuit in societate materna. Unde angelus dixit virgini matri sue. Dñs tecū benedicta tu. Luc. j. vbi dicit Augusti. Dñs inquit tecū: tecū in ventre: tecū in mēte tecū in vtero. tecū in auxilio. Item ipse fuit in societate fraterna. s. cū animalibus in p̄sepio. cū discipulis in secu-
lo: cū latronibus in patibulo cū captiuis in infer-
no: cū angelis in paradiso. fuit ergo cū animalibus q̄ que intelliguntur simplices ꝛ innocentes quos deus libenter visitat ꝛ frequentat. vnde Marci. j. Erat Jesus cū bestijs: ꝛ angeli ministrabant ei. Jtē fuit cū discipulis per quos intelliguntur viri humiles ꝛ obedientes. Job. xj. Jbi morabat cū discipulis suis. Jtē fuit cū latronibus qui erāt in cruce: per quos designant viri afflicti ꝛ penitētes. Esa. liij. Cum sceleratis reputatus est. Item ipse fuit cū patribus in inferno per quos intelliguntur viri sperantes ꝛ expectātes Unde illi possunt dicere illud Judith. xiij. Aperite portas qꝛ nobis-
cum deus. Et Au. xiij. Dñs nobiscū ꝛ nolite timere. Item ipe est ꝛ fuit cū angelis in paradiso: per quos intelliguntur viri discreti ꝛ contemplantes. Matth. xvj. filiꝰ hois venturus est in gloria patris sui cum angelis suis. Justorum enim solet deus frequentare societatē. s. Simplicitū ꝛ innocentiū: humiliū ꝛ obediētiū: Contritoꝝ ꝛ penitentiū. Sperantiū ꝛ expectantium. Prudentium ꝛ ꝓtemplantiuꝫ. Cum ipso inquit sum. Jdeo cuilibet tali pōt dicere ipse deus illud Mat. vlti. Ego aūt vobiscum sum vsqꝫ ad ꝓsummationem seculi. Dico igitur ꝙ deus exaudit nos vt amicissimus visitator. Esa. xlix. Jn tpe placito exaudiui te. ¶ Jtē dico ꝙ C
deus exaudit clamantes vt strennuissimus defensator qđ ostēditur cum dicit. Jn tribulatione eripiam eum. Jstud est eñ certū ꝑ verū: ꝙ homo qui est in tribulatione: si deuote ad deū clamauerit: exaudiet ꝛ liberabitur ꝛ eripietur. ꝛ ideo cessante causa inferiori adiutorio ad ꝓsupiores est recurrendū. Sicut eñ a grauamine iudicis inferioris ad ꝓsupiorem est appellandū. Sic vere charissimi qñ cause ꝛ iudices inferiores. i. mundi tribulationes ꝛ miserie inevasibiliter affligunt nos: tunc debemus ad ꝓsupiorem deum ꝙ orationem recurrere. ꝛ nos totos sibi cōmittere: ꝛ tūc ꝑcerto ipse exaudiet nos ꝛ misericorditer liberabit. Tunc eñ vt dicit quidā sanctus ꝓmptius sentitur dei auxilium quando deficit humanum p̄sidium. Deus enim est sicut cetus q̄ pisces marinos solet a crocodillo defendere ꝛ ꝓtegere: ꝛ iō pisces videntes crocodillū ipsos devorare vel occidere: et contra ipsos fumum venenosum et fetidum emittentem: solent se post caudam ceti ponere. cetus vero solet pro ipsis contra crocodillum pugnare. et sic pisces ab eius malicia cruere et saluare. sicut dicit Jorath et Plinius. Sic vere charissimi si crocodillus. idest mundus vel dyabolus vult nos inuenire per delectationes vel deuorare per tribulationes: nos procerto debemus deceto. idest de deo scutū nostrum facere. rcum sequi: ꝛ nos sibi per spem et orationem cōmittere: ꝛ sic ipse pugnabit ꝙ nobis ꝛ clementer eri-

Universidad de Deusto
Biblioteca

piet ⁊ saluabit. In tribulatione inquit eripiā eū. Ideo dicebat dauid. Dñm tribulor: velociter exaudi me. Et sic poterimus dicere illud ps. Eripuit me de inimicis meis fortissimis:⁊ ab odientibus q̄ oderūt me: q̄m ꝓfortati sunt sup me. Istō figuratū fuit in thobia iuniore quē piscis volebat comedere: nisi ipm angelus eripuisset. vnde ipse dixit Thobie.vij. Me inq̄t sanū duxit ⁊ reduxit: pecuniā a gabelo suscepit: vxorem me habere fecit: demoniū ab ipsa cōpescuit: gaudiū parentibus eius fecit ⁊ me ipm a deuoratiōe piscis eripuit. Iste ergo exaudit clamantes: et strēnuissimus defensator. ¶ Denicq̄ dico q̄ ipse exaudit egentes vt benignissimus erogator: q. d. iste dat ⁊ erogat p̄miū eterne glie: qđ ostēdit. cū dicit. Glorificabo eum. i. in glia beatificabo. Sicut em̄ rex solet militē post labores ⁊ victorias glorificare ⁊ p̄miare. Sic deus post labores huius mūdi: ⁊ post victorias vitioꝝ ⁊ tormentoꝝ: solet homini honorem et gloriam distribuere ⁊ dispensare.). Reg.ij. Muicunq̄ honorificauerit me glorificabo eum. ꝑs. Gloria ⁊ honore coronasti eum domine. Ideo dicebat Dauit. Exaudiet me in latitudine: dominus saluum me fecit quoniam voluit me. Sic ergo patet deum esse.

Benignissimū distributorē. Et ideo ipse exaudit
Strēnuissimū defensatorē. clamantes ad se. Ui-
Amicissimū visitatorē. sum est ergo qđo deus
E exaudit firmiter amantes. fortiter clamantes. ¶ Tertio dico q̄ libēter exaudiet deus magis vel amplius indigentes: cuiusmodi sunt innocentes. ꝑccatores. ꝑauperes. Indigent em̄ innocentes custodia ne ruant Gen.xx. Exaudiuit dñs vocē pueri. i. innocentis. ⁊ custodit innocentis viaꝫ ꝑouer.xiij. Indigēt peccatores venia ne pereāt Exo.xxij. Exaudiā quoniā misericors sum: ⁊ auferetur iniquitas tua. ⁊ peccatum tuū mundabitur Esa vj. Indigent pauperes alimonia vt viuant. ps. Desiderium pauperum exaudiuit dominus. dans. s. victui necessaria ps. ꝑaupes eius saturabo panibus. Exaudiunt ergo a deo.

Multipliciter egentes. Uide supra de audire in di
Dulciter donantes uersis titulis. De Oratio-
Fortiter clamantes. ne. Et supra de clamare ⁊c.
Firmiter amantes. Sufficit.

A **Excelsus.** Nota q̄ excelsus idem est qđ. Altus Sublimis. Erectꝰ. Eleuatꝰ. Exaltatus. Et ꝑt accipi multiplr i scriptura. Est ei Excelsus
Deus. Est em̄ excelsus deus p dñationē. vñ ps.
Status. Excelsus sup oēs gentes dñs Est excel-
Locus. sus status. s. status ꝓlationis p iurisdi-
Actus. tionem. vnde Eccli.xlv. Excelsum fecit Aaron fratrem suū. Est excelsus locus. s. paradisus p eleuationē. vnde Matth.xvij. dicitur. Qđ ihesus assumpsit petrū ⁊ iacobū ⁊ iohannē: ⁊ duxit eos in montem excelsum seorsum. Est etiā excelsus actus per contemplationem. vnde Esaie.xxxviij. Attenuati sunt oculi mei suspicientes in excelso. ꝑotest enim accipi excelsitudo in bono ⁊ malo: in bono enim significat.

Uite perfectionem. Istis enim quatuor modis po-
Status ꝓmptionē. test homo esse spūaliter erectꝰ
Mentis erectionē. vel excelsus. vt de tali excelsitu-
Celi possessionem. dine exponatur illud Deuter. xxxij. Constituit eum super excelsam terram. vt comederet fructus agroꝝ: vt sugeret mel de petra: oleumq̄ de saxo durissimo. In quibus ꝙbus ostēditur q̄ homo qñq̄ a deo quadrupliciter fit excelsus. s. qñq̄. Per ꝓlationem tpalem. Constituit inquit eum. Per ꝓmptionem eternalem. Super excelsam terram. Per pfectionem virtualem: que notatur per fructus agroꝝ. Per contemplationem vel affectionem cordialem que notatur per suctiones olei ⁊ mellis. vt inquit sugeret mel de petra ¶ Primo ergo dico q̄ est celsitudo tpalis p̄lationis: qđ ostenditur cū dicit. Constituit eum. Constituere em̄ idem est qđ in aliquo officio statuere ⁊ ponere: sicut dicit in ps. Ego aūt ꝓstitutus sum rex ab eo super syon montem sanctū eius. Et de Joseph etiā legitur in ps. Constituit eum dñm domus sue: ⁊ principem oīs possessionis sue. Constitutio ergo nihil aliud est q̄ ad aliquem gradū facta per supiorem eleuatio. superiores em̄ oꝝ in officijs ⁊ dignitatibus viros bonos ꝓstituere. ⁊ sine affectione vel acceptione personarum ipsos ꝑm seruitutes ⁊ merita ꝓmouere. Unde pharao rex egypti ꝑcepit. Joseph qui erat dispensator domus sue de fratribus suis: si quos inquit nouisti cum eis viros industrios cōstitues eos magistros pecoꝝ meorum. Et reuera magistri pecoꝝ. i. ꝓlati subditoꝝ non debent constitui nisi viri industrij ⁊ discreti. Tales em̄ qui sic constituuntur debent esse discussi ⁊ examinati si quos inquit nouisti. Discretꝰ: illuminati: industrios ꝑfectꝰ: fortificati: viros iquit. Tales ꝙsulebat ietro sacerdos madian socero suo moꝙ si q̄ ipse ꝓstitueret sup ꝑ populū dicens. Exo.xviij. Prouide inquit de oīi plebe viros potentes ⁊ timentes deum: in quibus sit veritas ⁊ qui odiunt auariciam: ⁊ constitue eos tribunos: cēturiones ⁊ decanos. Tales em̄ ꝓstituendi sunt. Cum deliberatione. Prouide. Sine omni acceptione: q̄ ex omni plebe. Pleni magna ꝑfectione: q̄ debēt esse viri potentes. Taliter enim ꝓstituti debent esse ꝓ ceteris. Discretiores. Perfectiores seu maturiores. Audaciores ⁊ benigniores. Discretiores dico: q̄ sicut aq̄la que super oēs aues clarius videt regina est auiū ꝓstituta. Sic vere illi reges ⁊ ꝓlati aliorꝫ debent cōstitui: q̄ clarioꝝ discretionis visu ꝑe ceteris sunt muniti. iij. Reg.). dicitur iam illud ꝓdictum. Constituit eū dñm. Et sequit. Ut erudiret principes eius: ⁊ senes eius prudentiam doceret. ¶ Itē debent cōstitui ceteris maturiores. Bos enim qui est animal maturissimū. patientissimū: laboriosissimū: est ꝓstitutus rex oīm iumētoꝝ sicut dicit Grego. super Ezech. Ad denotandum q̄ illi qui alios debent ꝑeesse: maturi ⁊ humiles. fortes ⁊ patientes ⁊ stabiles debene esse. vnde. Dañ.iij. Dñatur excelsus in regno hoīm ⁊ hoiem humilem ꝓstituet super illud. Item debent esse audaciores. Leo em̄ est rex ferax: qui super oīa animalia audacior fertur esse. vnde ꝓuer.xxx. Leo fortissimus bestiaꝝ ad nullius pauebit occursum. Ad denotandū q̄ illi qui dñantur ⁊ qui super alios impant atq̄ regnant: debent esse audacissimi ad malos corrigendū: ⁊ ad iura ecclie defendēdū vt dictū fuit Hiere. j. Ecce ꝓstitui te super gentes ⁊ regna: vt euellas ⁊ destruas: edifices ⁊ plantes. ¶ Item dico q̄ isti debent esse ceteris benigniores. Homo em̄ qui est animal mansuetū: naturaliter est rex omnium aliorum animaliū. Unde in ps. Constituisti eū super opera manuū tuarum. Rex etiā apū aculeo carere dicitur Quis aliꝫ apibus maior in duplo esse noscatur. Ad denotandū q̄ illi qui sunt aliorꝫ reges. dñi ⁊ ꝓlati debent esse humiles ꝑ et benigni. vnde Luce.vij. Mā ⁊ ego homo sum sub potestate constitutus. Et breuiter charissimi ista sunt vera q̄ illi qui ꝓlati constituuntur: prudentiores: sapientiores: audaciores ⁊ etiam benigniores esse tenentur. Quod est procerto contra multos in dignitatibus constitutos quivere non habent prudentiam aquilinam. patientiam bouinaꝫ audaciam leoninam. benignitatem humanam. immo multi procerto sunt qui alio modo possunt dici Aquila. Bos. Leo. Homo: quia scilicet multi sunt.

Aquile per crudelitatem. Et ideo multi videtur
Leones

Leones per voracitatem. figurati in ꝓla
Boues per ignorantiā ⁊ tarditatē. tione abimelech
Hoies vo p debilitatē ⁊ fragilitatē. qui ꝓstitutꝰ rex
occidit oēs fratres suos sicut dr Judic.ix. Mirere multi sunt qui statim qñ sunt cōstituti reges. i. prelati iudices ⁊ maiores: ipsi cōuertūtur ad crudelitatē ⁊ iniquitatem: ita q̄ fratres. i. subditos suos depellunt: exheredant et deuastāt. Et ideo de cōstitutiōe taliū pōt dici illud. s. Machab. ix. vbi dicit. Mō bachides elegit viros impios ⁊ ꝓstituit eos dños regionis. Adhuc si vis exemplum q̄ iperator dedit ramis regē truncū qui nihil faciebat eis: postea hydrū qui oēs deuorabat ⁊c. Sic ergo ꝓpter q̄ est quedam celsitudo ꝓlationis tpalis que ostēditur cum dicitur. Cōstituit eū. Ideo de tali celsitudine potest dici illud Judic.ix. Erat turris excelsa in medio ciuitatis. vbi aduerte q̄ ꝓlatus debet esse.

Fortissime roboratus. Turris.
Altissime sublimatus. Excelsa.
Equissime regalatus. In medio ciuitatis.

D Dico ergo q̄ est celsitudo ꝓlationis tpalis. ¶ Secūdo dico q̄ est quedam celsitudo supernalis seu eternalis ꝓmotionis: que ostēditur cū dicitur. Sup excelsam terrā Excelsa enim terra paradisus est vbi procerto est status sublimitas: super. Loci securitas: excelsam. Uite stabilitas vel victus fertilitas: terrā. Terra enim est stabilis ⁊ fertilis. Status sublimis est superior. Locus excelsus est securior terra infima est fertilior. Dico ergo q̄ iste locus habz dignitatē q̄ sup. vñ Esa.vij. ꝑete tibi signū a dño deo tuo in ꝓfundū maris siue in excelsū supra. Itē iste locus habz securitatē: excelsam. Loca enim ⁊ castra que sunt excelsa et alta: sunt magis tuta et secura. Et ō de isto loco securo et excelso potest dici illud ps. Super excelsa statuēs me: qui posuit manꝰ meas ad ꝓlium. Posuisti vt arcū ereū brachia mea. Itē iste locꝰ habet fertilitatē: terram. vñ. Ezec.xxxiij. In montibꝰ excelsis pascam eos Sequtur. Ibi requiescēt in herbis virētibus Ista est ergo celsitudo eternalis ꝓmotionis. ¶ Tertio dico q̄ ē celsitudo virtualis perfectiōis. Sicut em̄ aggregatio et cumulus paruarū arenarū facit qñq̄ montem magnū ⁊ excelsum: sic qñq̄ particulares virtutes in hoie aggregātur: vir magnus: perfectꝰ: excelsus et iā efficit; qđ ostenditur cū dr. Fructus agroꝝ. Fructꝰ em̄ agri sunt virtutes gratie q̄ merita boniviri q̄ ꝑm faciūt perfectū et excelsum. vñ Luc.vij. hoīs cuiusdā diuitis vberes fructus ager attulit. Ideo de tali celsitudine pōt dici illud. Eccli.xlij. Sol in aspectu annuncians in exitu vas admirabile opus excelsi. Ubi em̄ perfectus dicit sol ꝓpter claritatē honestatis. Dicit vas ꝓpter capacitatē caritatis. Dicitur admirabile ꝓpter plenitudinē sanctitatis. Et sic ista celsitudo est virtualis pfectiōis. ¶ Quarto dico q̄ est celsitudo cordialis affectionis. Et ista est quādo cor efficitur altū ⁊ excelsum per supernorū affectionem ⁊ contēplationē. vñ Job.xvj. Ecce in celis est testis meus ⁊ conscius meus in excelsis. Et hoc ofiditur cū dicitur: vt sugeret mel de petra oleūq̄ de saxo durissimo. Contēplatio em̄ ⁊ affectio sugūt attrahūt ⁊ sibi incorporant mel ⁊ oleū. i. dulcedines gloie paradisi. Mel enim qđ est dulce signat dulcedinē fruitionis. Oleū aūt quod ignē nutrit ⁊ lampadū lumina signat plenitudinem dilectionis et claritatez beatissime visionis. quia vere gloria eterna cōsistit in perfecta fruitione: ⁊ cōpleta dilectione: ⁊ clarissima visione: ⁊ ideo cōtēplatiuo q̄ tam bonis eternis nutritur potest dici illud Ezech.xvj. Similam ⁊ mel ⁊ oleū comedisti: ⁊ decora facta es vehemēter. Sicut enim agnus pōlices flectit: caput erigit et vbera matris sugit: ⁊ exinde suū nutrimētū extrahit Sic debemus pollices cordis flectere per humilitatez caput erigere per intētionis ad deū eleuationē. vbera matris nostre. i. dulcedinē illius que sursum est buccinque est mater nostra sugere ⁊ nobis incorporare p cōtēplationem. Esa.lxvj. Gloriā gentū sugetis et ad vbera potabimini. Sed ꝑcerto multi sunt qui alio mō sugūt q̄. s. nō sugūt superiora ꝙ inferiora nō eterna ꝙ terrena nō supernalia ꝙ tpalia. Isti sunt diuites ⁊ auari q̄ sunt
f similes araneis q̄ nō cessant sugere: haurire humiditatem muscarū. Sisses etiā sunt sanguisugis q̄ nō cessant sanguinē membrorum quib⁹ insidēt sugere ⁊ haurire. Sic vere tales non cessant sugere. attrahere haurire et auare rapere ⁊ sumere humiditatē ⁊ sanguinē. i. tēporalem substātiā aliorū ⁊ maxime muscarū. i. pauperū ⁊ illorum quibus insident. i. vicinoꝝ. De tali ergo sucticōe dicit Job.xxx. Caput aspidū suget ⁊ occidet eū lingua vipere. Caput ei aspidis est intētio auari que nō cessat sugere bona aliorū: ⁊ ideo lingua vipere eas finaliter occidet. Non sic ergo sed sugam⁹ eterna ⁊ superiora: et sic per cōtemplationē erimus alti ⁊ excelsi: vt sic de nobis et nostrū quolibet possit dōs dicere illud esa.xl. Super montem excelsum ascende tu qui euangelizas syon ⁊c. Patet ergo q̄ est quadruplex excelsitudo. scilicet.

Ꝓlationis tpalis. Et sic patz q̄ quidā sunt ex
Ꝓmotiōis supnalis. celsi in bono. ¶ Sz si forte
Perfectiōis ⁊tualis. alio modo velis distīguere
Cōtēplatiōis cordialis ⁊ excelso: dic q̄ in scriptura reperitur multiplex celsitudo. videlicet celsitudo.

Potentis fulminans. Est dico quedā celsitudo po
Mentes cōtaminans. tentis fulminatiua. Et ista
Malos exterminans. ē celsitudo dei et sue potētie
Mentes illuminans. iactitabilꝫ magnitudo iob
Celum examinans xj. Excelsior celo ē ⁊ qđ facies
Honorem geminans. Ista ē em̄ celsitudo potētie
Perpetuę dominans. diuine: que scilicet est.

Ad impetrandū satis egregia. Ista est ergo celsitudo sūma et
Ad miserandū satis propicia. impatiua vñ ⁊c
Ad operandum satis proficua. filio dicit pater
Ad considerādū satis ꝑspicua. in ps. Et ego primogenitū ponā illū excelsuz ꝑe regib⁹ terre. Et ponā in mari manū eius ⁊c. Res enim celsiores sunt ceteris potētiores. Ptz de fulmine qđ de excelsis venit sic dico ꝑm ps. Mīm excelsus est dñs: terribilis rex super oēs deos. Itē ista est celsitudo dulcis ⁊ miseratiua. Res em̄ excelsiores: sunt ⁊ fleribiliores ⁊ molliores: ptz in arborū summitatib⁹ respectu stipitū ⁊ ramorū. Ptz etiā in nubib⁹ excelsis q̄ ita sunt hūide ⁊ tenere: q̄ ros ⁊ pluuia ab eisdē descēdit. Sic a deo ros gr̄e: pluuia misericordie: ⁊ flexibilitas indulgētie ꝓuenit. Iste em̄ hz gratiā immutatiuaz a culpa. ps. Hec mutatio dextere excelsi. Et gratiā liberatiuā a pena ps. Deꝰ excelsus redēptor cōiū est. Itē ista est celsitudo virilis et optatiua. Uñ de ipa dr in ps. Ipe deduxit filios isrl de egypto: in manu potēti ⁊ brachio excelso. Itē ista est celsitudo sublimis ⁊ ꝑsideratiua. Excelsa em̄ corpa ꝑspicua sunt ⁊ luminosa sicut dr in ps. Excelsus dñs et humilia respicit et alta alonge cognoscit. Oculos em̄ hz aquilinos ⁊ luminosos. qui de excelso videt ps. Prospexit de excelso sancto suo: dñs de celo in terrā aspexit. Itē est ergo excelsus ⁊ summꝰ cui. s. mali male ⁊ tradicūt: officiūt. ps. In ira erexit auerunt excelsuz in inaquosa. Boni nō ei obediūt atq̄ seruiunt. Et ō gratiā ⁊ gliam ab ipo f. naliter perpendūt ⁊ petunt. Unde bonis dicitur in ps. Ego dixi dū estis et filij excelsi omnes. Ista est ergo quedam celsitudo potenter fulminatiua. ¶ Adhuc est quedam celsitudo cordiū maculatiua seu etiā eleuatiua. Et ista si
h gnat altitudinē supflue ⁊ mētalis ꝓsumptiōis accerui qñ. s. quis in suis oculis est excelsus: ⁊ se putat in exteriubus genere ⁊ pulcritudine ⁊ opib⁹ ꝑeminentez. Talis em̄ excelsitas superbie valde est abhominabilis deo. Cōstat em̄ q̄ antiquiꝰ demones in excelsis colebātur: ꝓpter hoc excelsa destrui a deo ꝓcipiebātur ⁊ mandabatur: sicut ptz Numeri. xxxiij. Sic ⁊e dico q̄ excelsus locus i. cor qđ est excelsum ꝓ superbia ē ꝓprie locus demonibus dedicatur: ꝙ cultib⁹ demoniū ⁊ vitioꝝ aptatus: iō deus talia excelsa. i. superbie elationem mādat destrui nec vult talia altaria seu tales superbie cultus in terra israel fabricari: sed potius fideles suos vult in ymo humilitatis sacrificia bonorum operum consecrari ꝙ. paraly. xxxij. Numquid non iste est ezechias qui destruxit

Universidad de Deusto

excelsa? De multis ei regib⁹ israel legit q̄ boni fuerunt scz deū adorauerūt ⁊ idola ptemserunt: verūtñ in hoc reprehēsibiles iudicātur: q̄ excelsa nō abstulerūt: et q̄ populū in excelsis sacrificare etiā dño pmiserūt cōtra prohibitionē diuinā. ¶Populus eñ in excelsis imolare delectabatur: qui tñ solū sacrificare in tēplo dñi tube batur. iij. Reg. iij. Attamē populꝰ imolabat in excelsis Et de salomone ꝛ ibidē. Mō ipse ābulauit in vijs pris sui: excepto q̄ in excelsis imolabat. Sic ñe dico q̄ mlti sunt qui ¶uis sint boni ⁊ bonorū opm ministri excelsa tñ. i. superbiā ⁊ fastū: ⁊ quādā elationē ⁊ p̄sumptionē: laudēcz ⁊ iactantiā quā ex bonis suis pcipit solēt dili gere ⁊ i gloria se plurimū delectare. Nix eñ est dare ali quē ita sanctū quin glorīet ⁊ eleuetur: si cōmēdare au diat factū suū. Talis ergo deū colit ꝛ excelsa nō aufert qñ scz bene quidē operat: ꝛ exinde eleuat in gloriā pro pter laudē quā aliena adulatio sibi affert. iij. Reg. xv. Fecit asa rectū in ꝓspectu dñi sicut dauid pr ei⁹ abstulit effeminatos: purgauit sordes idolorꝫ: subuertit speczꝫ priapi: destruxit ydolū turpissimū: excelsa aūt nō abstu lit. Soli eñ tres de oībus regib⁹ iuda abstulisse excelsa legūtur: vcz Josias. Josaphat ⁊ Ezechiaz De iosia. iiij. Reg. xxiij. Excelsa quoqz q̄ erāt in hierl'm polluit rex ⁊c De iosaphat. ij. paralip. xvij. Etiaz excelsas lucos de in da abstulit. De ezechia. iiij. Reg. xviij. Dissipauit excel sas: ⁊ ezechias. Ad ꝓnotandū q̄ pauci sunt q̄ talia excel sa. i. inanis glorie laudē ⁊ elationē nō libēter admittāt Ista est ergo excelsitas cordiū elcuatiua. ij. ¶Para. xxxij Instaurauit excelsa et fecit lucos. ¶ Tertio dico q̄ est excelsitas malorū dissipatiua Et ista est altitudo sta tus ⁊ ꝓsperitatis: ⁊ eminētie malignoruz q̄ causa ē sue Cānationis ⁊ mortis. Istud potissime dico de illis q̄ p vsuras ⁊ rapinas: et per vana fortune lenocinia subito efficūtur excelsi: ⁊ de humili plebe ad sublimē statum erecti: sicut patet de multis burgēsibus ⁊ aduocatis. ⁊ alijs de nihilo ꝓcreatis: tandē ad statū militie assum ptis: ⁊ inter maximos cōputatis: ita q̄ ⁊ de multis pōt in telligi illud. Deute. ij. Fuerūt habitatores eꝝ ppls ma gnus ⁊ validus: ⁊ tā excelsus vt de enachim stirpe qua si gigātes crederētur: quasi diceret. ¶Multi talium ita sunt magna ꝓsperitate leuati ⁊ ita in diuitijs ⁊ pompa ornati q̄ per gigātes. i. nobiles antiquos videntur esse ꝓgeniti ⁊ creati: vt talib⁹ dicak illō. Esa. xxij. Excidisti in excelso memoriale Aduerte aūt qō mūdanoꝝ statuū celsitudo cōtenenda est ⁊ timēda q: est Status

Incertus ⁊ periculosus. Deserti ⁊ penuriosus. Molestus ⁊ laboriosus.

Loca excelsa Ad ascendē dum sunt difficilia ⁊ labo riosa. Ad remanēdū sunt inutilia et penuriosa. Ad descendēdū sunt terribilia et periculosa. Inuenik ergo labor difficilis in ascendendo ¶Per multas eñ ambages: p mētos laboriosos ne⁹ per multos graues accessus ꝓruenūt hoies ad excelsa Sic per multas ambages fraudū: labores corpozum: ⁊ sollicitudines mentū ascendūt hoies ad suprema Esa. xvj. Laborauit moab super excelsis suis. ¶Itē inuenik squalor seu horror inutilis in possidendo: excelsa enim loca sunt alijs magis sterilia. Sic mundi dignitates et officia alta et magna: sterilia dicūtur: vel q: bonorū spi ritualiū ubertate priuātur: vel q: mēs humana nūq̄ ab eis nec in eis satiatur. Esaie. xlij. Desertos faciā mōtes excelsos: cōcomitatur vt in pluribus frigus ⁊ fames: si cut de monte ventoso prope Auinionē dicitur. Mō quis quis ad summitatē eius ascenderit. se famelicū experik Sic dico de celsitudine mūdi officiorū ⁊ statuū. Sic pro certo ibi viget frigus indeuotionis: ⁊ fames auaricie et ambitionis. Aerbilitas q̄z omnis sufficientie ⁊ repletio nis. Unde ꝓprie ilta sunt excelsa baalim qui interpre tatur deuoratores: quia. i. illi qui ibidem ascendūt solēt mundi bona continue occupare: et deuorare: et tamen nunq̄ se possunt reficere vel replere. Hiere. xxx. Edifica uit excelsa baalim. Item inuenitur terror tristabilis in descendendo seu amittendo. Loca enim excelsa pericu losa sunt et hoc ideo quia per terremotum faciliter de

struuntur ⁊ cadūt: ⁊ quia illi qui ibi sunt facile corruūt et inde vix sine malo descendūt. Sic vere de excelsis mū di statibus. faciliter eñ a deo concutiūtur: et per terre motum infortuniorū ad nichilū deducūtur et ipsi q̄ ibi habitant mortis eterne periculū consequētur. De quo esaie. ij. Ecce dies dñi super oēm superbū et excelsum: et super arrogantē oēm ⁊ humiliabit: et super oēs cedros lybani sublimes et erectas: sed super oēs quercus basan et super omnes mōtes excelsos et colles elcuatos: ⁊ sup omnē turrim eleuatā: murū munitū: ⁊ super oēs naues tharsis: et super omne lignū quod visu pulcrū est. ¶Itz ergo ꝙ inuenitur excelsitas malorum subuersiua seu tri bulatiua et destructiua. ¶ Tertio dico ꝙ inuenik celsi tudo cumulatiua ⁊c. Unde supra de quadruplici celsitu dine. videlicet que sequitur in distinctione. videlicet.

Virtuali. Actuali dico quā facit elevata cumulata mor ꝓfectō Cordiali. Cordiali quā facit elevata mentis affectio. Tpali. Tēporali quā facit vēdicata digna platio. Eternali. Eternali quā facit occupata celi possessio Unde supra ⁊ eodē in principio in autoritate diuisa ⁊ p secuta. Et supra de exaltare et locis alijs sufficit.

Exclamare. Idē ē quod ex toto conatu cla mare vel excessiue clamare vel ex cellēter clamare. Et iterū pōt significare feruorē oōis predicationis et similia. Unde supra de Clamare.

Excitare. Nota ꝙ excitare idē est qō aliquē de somno euigilare. Et qz p somnū intelligitur status peccati: indeo per excitationem seu euigila tionem potest intelligi exurrectio a peccato. ¶Possum⁹ ergo breuiter notare quod tribus modis excitatur ho mo a somno peccati scilicet.

Per timorē. Per clamorē ¶oīez eniz excitat ti mor dānationis. Rigor correctionis Per rigorē. Per clamorē. Clamor monitionis seu preconis.

¶Primo ergo quidā excitātur p dānationis timorem. Grues eñ q̄ aliarū seruāt excubias: solēt lapillū in pe dem ponere. vt ex eius casu si dormierint possint a som no euigilare ⁊ excitari. Casus etiam horologij q̄n fluxit vsq̄ ad certū punctū suū: dormiētes ad surgēdū excitat et inuitat. Sic ⁊ clarissimi dico ꝙ lapidē. i. pene eterne vel iudicij diuini duricia debem⁹ p̄sideratione ponere ⁊ casum horologij. i. mortē aliorū attēdere: vt sic p ti morē inde ꝓceptū possim⁹ excitari ⁊ euigilare. Tonitruū qō est son⁹ terribilis hoiem excitat ⁊ ipsum ne dormiat impedit ⁊ retardat. Mare si quis tonitruū diuini amo ris: terroꝛēqz sue sentētie ⁊ iudicialis clamoris attende rit nūq̄ ꝓ petrū dormitabit. ¶Sñ ergo monet apl'us. j. Cor. xv. Euigilate iuste ⁊ nolite peccare. Dicit ei plini. Mō si hō ꝓpter morsuz alpidis efficit litargicus. i. vio lenter dormiēs ⁊ sopitus tūc cum mustele cōbustus bi tus excitat patientē. Mz vere cinis. i. ꝓsideratio mor tis: ⁊ maxime multi ele cōbuste. i. malorū hoīm cōbusto rum in inferno ⁊ dānatorū etiā excitat hoiem a somno desidie et peccati. Tales ergo excitātur a petō timore dā nationis. ¶Sc o dico ꝙ quidā excitant a rigore correctionis. Sicut eñ litargici fortib⁹ ꝓberib⁹ ⁊ medicinis asperis vtpote sinapi vel pipere excitātur sic in naribus mittatur. Sic isti sunt ita dormiētes ⁊ sopiti in vitijs et peccatis q̄ nō possunt euigilari: nisi duris et asperis correctionibus excitētur: sicut dicitur eli. xxviij. Sola veratio dat intellectū. Mō bene figuratuz fuit in petro cathenato dormiente ⁊ incarcerato. De quo ꝛc. Act. xij. Quod angelus percusso latere petri excitauit eum di cens: Surge velociter. Quia vere clarissimum qñ hō est p peccatū dormiens ⁊ sopitus: qñ etiā est per malas com placentias alligatus et incatenatus et per malas con suetudines incarceratus: tūc necesse est q̄ angelus. i. ꝓ latus per correctionem ipsum percutiat et affligat ad hoc vt a tali somno euigilet et exurgat. Isti ergo excitā tur rigore correctionis. ¶ Tertio dico quod aliqui excitantur clamore monitionis seu preconis. Clamor eniz tubarum solet equos ad prelium excitare. Clamor etiā leonis solet catulos suos a morte suscitare. Sic ⁊ re charissimi clamor preconis ⁊ exhortationis solet mouere nos

petōres

peccatores a somno peccati excitare ⁊ ad preliū virtutū monere et alare Osee. xj. Leo rugiet et formidabunt fi lij maris. Sic ergo patet ꝙ sit excitatio. ¶Per clamorem ¶Per rigorem et per timorem ⁊c. sufficit.

Excutere. Nota quod excutere dicit quasi ex tra cadere idest extra proijcere vel ex pellere. Dicam ergo q̄ excutiuntur scilicet.

Peccata per confessionē. Terrena per retectionē. Impij per damnationē. Justi per tribulationē.

Est ergo excussio vitiorꝫ que fit ꝙ flagellū ꝓfessio nis. Sicut eñ sputū cū lingua de ore excutik et extra ꝓuitur et ejicitur sic petīs cū lingua. i. per ꝓffessio nem dz excuti: vt palat⁹ ꝓscientie inde valeat mūdificā ri. Sicut eñ equ⁹ nobilis de stabulo surgēs solet torpo rem excutere: ⁊ per membroꝫ inquisitionez ad iter se cōcu tiens ꝓparare. Sic hō qui quādoq̄ iacuit in petō. qñq̄ se per petitionē cōcutit. ⁊ quicqd in ipo torporis ⁊ pecca ti fuerit: per confessionē excutit: ⁊ sic liber ad bona opa deambulat ⁊ discurrit Gen. xxvij. Tēpus veniet vt so luas ⁊ excutias iugū eius de ceruicib⁹ tuis. Itē est excus sio terrenorū. Sicut eñ pulvis de pānis excutitur vt ve stis mūdior habeatur: sic pulueres terrenorū debemus cōtēnere ⁊ excutere: vt mūdi possum⁹ dño seruire vnde aplis ꝓcipitur Matth. x. Excutite pulueres de pedib⁹ ve stris. Uñ anime ꝓsulitur. Esa. liij. sic. Excutere de pulue re: ꝓsurge hierusalē. ¶Itē inuenik excussio iniquorū: q̄ scz deus de mūdo malos excutit: ⁊ eos in infernū ꝓicit et immittit. Job. xxxviij. Excussisti impios ex ea scz ex ecclesia vel ex terra. Item est excussio iustorū seu perfectoꝝ quos. scilicet deus cuz flagello mortis more tritici excu tit: et in horreo paradisi reponit. Unde Judi. vj. dicitur Quod gedeon intrauerat in torcular vel excuteret ⁊ pur garet frumentum ⁊c.

Eum. ei. eo. ⁊c. Is eius cum suis casibus cū sit adiectiuū et relatiuū: potest referri ad personas: ad res ⁊ ad loca. Ad personas dico: et sic potest referri. Ad eum. Ad iustum. Ad dyabolū. Ad impiū. ¶Itē ad res et sic refertur Ad gratiā Ad gloriā. Ad miseriā ⁊ Ad pe nam. Seu ad virtutes Ad premia Ad petā. ⁊ Ad tormēta ¶Itē ad loca ⁊ sic refertur ad mundū. Ad religionē seu ecclesiam. Ad infernū seu ad iudiciū et Ad paradisum. Ad ista enim oīa possunt dicta pronomina applicari et ex ipsis ad oīa concordari. Ad euitandū tamen tantam congeriē prolixitatū: dicamus solū in q̄ tum refert ad p sonas Et sic dico ꝙ per Eum potest intelligi.

Deus ⁊ eius dignitas insuperabilis. Christ⁹ ⁊ eius caritas inestimabilis. Just⁹ ⁊ eius bonitas incōparabilis. Angel⁹ ⁊ eius puritas imaculabilis. Impij⁹ ⁊ eius vanitas incorrigibilis. Dyabol⁹ ⁊ eius prauitas intolerabilis

¶Ideo ergo dico. ꝙ p eū intelligit ipse deꝰ q̄ tū ad su am ꝓpriā dignita tez seu etiā deita tem. Deus enim ꝓprie innominabilis est. Nō eñ pōt sua perfectio ali quo certo nomine designari. vnde et ipse dixit Genesis. xxxij. Cur queris inquit nomē meū qō est mirabile: qz ꝓ certo sicut dicitur Esa. ix. Uocabitur nomē eius admi rabilis: consiliarius: deus fortis: pater futuri seculi: pn ceps pacis. multiplicabitur eius imperiū: ⁊ pacis non erit finis. Et ideo conueniens reputatur q̄ ipsa dei pro pietas: ip siusq̄ magnificentia et perfectio infinita per aliquod generale pronomē debeat designari. Designat ergo per istud pronomē eum: eo vel ei. vñ Apoc. j. dicitur Gratia vobis ⁊ pax ab eo qui est: qui erat ⁊ qui venturus est. Deus eñ pater significat per eū. sicut patet Jo. xiij. vbi dicitur. domine ostende nobis patrē philipe quivi det me: vi. et pa. meū: et ammō cog. cum ⁊ vidistis eum. scilicet patrem. Deus etiam filius intelligitur per eum Unde in persona patris loquentis de filio: dicitur. iij. Reg. vij. Ego ero ei in patrem Deus etiā spiritussancꝰ designatur per eum: sicut de spiritusancto ꝓs loquens dicit Job. xvj. Cum assumptus fuero mittam vobis eū. Breuiter ergo dicam quod iste eum scilicet ipse deus sic

generaliter nominatus debet.

Adorari. Honorari. Exaltari. Cōmendari. Ampleꝛari. Frequētari. Contēplari. Formidari. Uisitari.

Debet dico adorari affectu mētali ꝓs Adorate eū oēs angeli ei⁹: audiunt ⁊ le tata est syon. Itē debet honorari effe ctu reali eccli. xxxviij. Dedit honibus scientiā altissim⁹: honorari in mirabi lib⁹ suis. Dicit etiā exaltari affatu ver bali Eccli. xliij. Exaltate eū quātum potestis: maior est eñ oīi laude. Itez debet cōmendari sono musicabili ps. Laudate dominū ⁊c celis: laudate eū in excelsis. Lauda te eum in sono tube: laudate eū in psalterio et cythara. Laudate euz in tympano ⁊ choro: laudate eū in chordis et organo. Laudate eū in cymbalis bñ sonātib⁹: lauda te eū in cymbalis iubilatiōis: oīs spūs laudet dominuz Item debet ampleꝛari manu cordiali. De quo pōt dici illud Math. xxvj. Iste est: tenete eū. Et Cant. iij. Tenui eum nec dimittā. Itē debet frequentari nec⁹ sociali vñ de sapiēte potest dici illud eccli. j. Omnis sapiētia a do mino deo est: et cū eo fuit semper: ⁊ est ante euum: vt sic quilibet dicat illud prouer. viij. Cum eo eram cūcta cō ponens. Item debet cōtemplari sensu visuali. Numeri. xxiij. Uidebo eum sed non modo: intuebor eū iz non ꝓ pe. Item debet formidari metu filiali. De quo Mat. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus: animā aūt nō possunt occidere: sed potius timete eum qui pōt corpus et animā occidere et mittere in gehennā. Itē debet visita ri gressu supernali scilicet finaliter in paradiso quando verificabitur illud Job. xxiij. Ad eū venemus et mansio nem apud eum faciemus. Et breuiter bene patet quo modo per istud pronomen potest ipse deus et ipsius per fectio designari. Dicam ergo ꝙ iste est perfectissimus ⁊ excellentissimus propter multa: que. s. omnia per istud pronomen signantur: videlicet quia habet.

Essentiā incōmutabilem. Potentiā insuperabilem. Clementiā incōparabilē. Scientiā inestimabilem. Justiciam irrefragabilem. Presentiā multū amabilē.

Dico ergo ꝙ deꝰ timend⁹ est ⁊ amādus ꝓpter suam essentiaz incōmutabilem. Res eñ pura bilissime: sūt in suo genere meliores: et ideo amabiliores. Itz in auro respectu metalloruz eius essentia etiam in igne durat cū ergo essentia tri sit imutabilis ⁊ eterna bñ dico ꝙ efficaciter ē aman da ps. Benedicat tū nomen maiestatis eius in eternū Et alibi. Sit nomē eius bñdictū in secula: ante solē per manet nomē eius. vñ illō predictū. Ipse est tenete eum. ¶Item timendus est vel amādus ꝓpter suaz potentiā insuperabilem. Qui enim habet fortes hostes: bene dili git habere aditorem potentē ⁊ adiuuare volentez. De isto autem aditore legitur Danie. vij. Mō potestas eiꝰ potestas eterna que non auferetur: et regnum eius qō non corrumpetur. Uñ etiā ibidem dicitur. Quod milia milium ministrabāt ei: ⁊ decies centena milia assistebāt ei. Ista enim potētia non solū est inferius sz etiā supius quia sicut dicitur in ps. Magnificētia ei⁹ ⁊ virtꝰ ei⁹ in nubib⁹: nec solum superius sed inferius: quia sicut dic tur Job. xlj. Non est potestas super terram que compa retur ei: et merito: quia sicut dicitur. Job. xxv. Potestas et terror apud eum est ¶Item timendus est vel aman dus ꝓpter suam clementiam incomparabilem. Is eius enim valde diligit iudicem clementem. Pauper vero li benter sequitur diuitem pium et compatientem. Deus autem iudex clemens et diues: misericors et compatiēs est vnde Luce. j. Misericordia eius a generatione in ge nerationem timentibus eum. Et in ps. Inclinatum mi sericordia eius et a generatione in generationem veritas eius. Clementia eñ ⁊ misericordia illi⁹ apparet q: Dat

Uitam morientibus. Panem indigentibus.

Dat dico morientibus vi tam gratie quod sz facit

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quietē laborātibus. qñ peccatores conuertit.
Salute pereuntibus. Deuter.xxx. Adhereas ei
quoniā ipe est vita tua. Dat etiā indigētib9 panē eu-
charistie: Osee.ix. Sacrificia ei9 quasi panis lugentiū
Señ.xlix. Aler pinguis: panis eius ⁊ prebebit delicias
regibus. Dat insuper laborātibus quietē pacis ⁊ con-
cordie Job.xxij. Acquiesce ergo ⁊ habeto pacē: q⁹ sicut
dicitur. prouerb.iij. Vie eius vie pulcre ⁊ oēs semite pa-
cifice longitudo dierū in dextera eius: ⁊ in sinistra illi9
diuitie ⁊ gloria. Dat insuper pereuntib9 salutē securita
tis ⁊ eterne glorie. Unde de naufragare timētib9 aplis
dicitur Mat.viij. Quod accesserūt ad eū discipuli ei9
et suscitauerūt eū dicētes. Dñe salua nos perim9 qui
surgēs imperauit vētis ⁊ mari: ⁊ facta est trāquilitas
magna Seq̄tur. Uēti et mare obedīūt ei. ¶ Itē timen
dus ⁊ amādus est: frequētandus et adorādus propter
scientiā indeceptibilē. Magister eñ q̄ oia scit docere:
diligit. Judex vero qui oia scit: timetur. Sic de9. Ipe ei
habet sapientiā ⁊ scientiā infinitā: nihil eñ latet eum.
Et ideo dicit Eccli.xxiij. Quod collaudabūt multi sa
pientiā eius: Uñ in ps.9 Quod oculi eius sup gentes
respiciūt: palpebre ei9 interrogāt filios hoim Uñ etiaz
de oculis sue clarissime noticie dr Apo.j. Mō oculi ei9
velut flāma ignis: caput ⁊ capilli eius candidi velut la
na alba. ¶ Itē timend9 est ⁊ amand9 ppter iusticiaz
irrefragabilē seu inuariabilē. Just9 eñ iudex diligitur
et timet. Diligitur dico a nobis: timet a malis. Uel di
ligitur q⁹ remunerat bonos timet q⁹ punit malos. Ta
lis est deus. vnde in ps. Justicia eius manet in seculuz
seculi. Et alibi. Annunciabūt celi iusticiā eius. Ista au
tem iusticia eius potissime apparebit in iudicio: q⁹ ig
nis a facie eius exardescet: ⁊ insāmabit in circuitu ini
micos eius: sm psal. Et q⁹ verificabit illud Apocal.j.
Ecce, venit cū nubib9: ⁊ videbit eū ois oculus: ⁊ qui eū
pupugerūt: ⁊ plangent se super eū oēs tribus terre Istō
ergo iudiciū ⁊ ista iusticia eius figurat. Danie.vij. vbi
dicit. Aspiciebā inquit donec throni positi sunt: ⁊ anti
quus dierū sedit: vestimētū eius quasi lux candidū: ⁊ ca
pilli eius quasi lana alba: thronus eius quasi flamme
ignis rote eius ignis accensus. fluuius igne9 rapidusq⁹
egrediebatur a facie eius ⁊c. Expone si vis. ¶ Itē aman
dus ⁊ venerandus est q⁹ habet p̄sentiā valde amabilē:
q̄ potissime erit in patria: vbi principaliter videbitur
quādo sc̄z ad eū veniem9: ⁊ mansionē apud eū faciem9
q̄ scilicet accedemus ad eū vt illuminemur: facies no
stre non cōfundentur: q⁹ etiā ꝑueniemus facie eius in
confessione: ⁊ q⁹ procedemus ⁊ adorabim9 ante eū: q⁹
insuper ibi eū videbim9 sicut dixit nobis. Sicut dicit.
Marci.xvj. Et q⁹ nos ꝑpetuo diligemus cuz quoniaz
ipse prior dilexit nos. j. Johā.iiij. Et quando erimus si-
miles ei. j. Joh.iij. Nos scimus quoniā cuz apparuerit
similes ei erimus: q⁹ videbim9 eū sicuti est. Patz ergo
quomodo per eum denotatur. Dei presentia, Justicia.
Scientia, Clementia, Potentia, Essentia. Et sic dico q⁹
per eum intelligitur ipse deus scilicet ꝯtum ad suam
deitatem. ¶ Scdo dico q⁹ per cuz intelligitur ipe xps
scilicet ꝯtum ad suā humanitatē. Et sic notabo q⁹ illō
pronomen signat christuz.

A patre exeuntem eternaliter. Igit dico q⁹ ex ⁊
A matre prodeuntē tpaliter. ei9 intelligitur xps
Per mūdū trāseūtē corporaliter. a patre exiēs ps. A
In cruce ꝑeuntē visualiter. sūmo celo egressio
A morte redeuntē virtualiter. eius ⁊ occursus ei9
Ad celū adeuntē mirabiliter. vsq⁹ ad summū eius
A celis venientē terribiliter. Et Michee.v dicit
In celis se mōstrantē facialiter. Egressus eius a die
bus eternitatis. ¶ Itē intelligitur xps a matre, dicens
sc̄z per naturalitatē corporalē Luc.ij. Inuenerunt puerum
cum Maria matre eius: ⁊ ꝓcidentes adorauerunt eū
et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera. ¶ Itez
intelligitur xps per mundū transiens. Joh.j. In ppria
venit et sui eum non receperunt. ¶ Item per eum intel
ligitur xps in cruce moriens. Esaie.liij. Uidimus euz et
non est aspectus. Unde nec reputauim9 eū: vere dolo
res nostros ipe portauit: ⁊ languores nostros ipe tulit
et nos putauimus eū quasi leprosum ꝓcussum a deo ⁊
humiliatū. Ipse aūt vulneratus est ꝓpter iniquitates
nostras. Sequitur. Disciplina pacis nostre super eum
et liuore eius sanati sumus. ¶ Item per eū denotatur
christus ad vitā rediens. Bas.j. Deus suscitauit euz a
mortuis. De deo enim pōt intelligi illud Job.xxxvij.
Abscondit lucē et ꝑcepit eivt rursus adueniat. Lux eni
est xps qui absconditus est per sepulturā et mortē: sed
rursus aduenit per resurrectionē. ¶ Item per eum de-
signatur xps ad celos adiens Act.j. Quemadmodum
vidistis eum euntē in celū ita venet. Itez per eum, desi-
gnatur xps a celis veniens. scilicet ad iudiciū. De quo.
Malach.iij. Et quis poterit cogitare diem aduentus
eius? et quis stabit ad videndum eum? Ipse enim quasi
ignis conflans. Unde de eo ad iudiciū venente potest
dici illud Joelis.ij. Post eum solitudo deserti: neq⁹ est
qui effugiat eum. Et ibidem. Ante faciē eius ignis, vo
rans: et post eum comburens flāma. ¶ Item per eum
designatur christus in celis glorians. Unde de eo patri
potuit dici de xpo illud ps. Gloria ⁊ honore coronasti
eum dñe ⁊c. Et illud. Gloriā ⁊ magnū decorē impones
super eum: quoniā ꝑuenisti eum in benedictionib9 dul
cedinis. ⁊c. Et illud Esaie.lx. Gloria Libani data est ei:
decor carmeli et saron. Sic ergo patet quomodo per eū
vel eius: vel ei: vel eo: intelligitur xps ꝯtum ad suā hu
manitatē. ¶ Tertio dico q⁹ per eū potest itelligi homo
iustus ꝯtum ad suā bonitatez et virtuositatez: vel etiā
quilibet vir perfectus. et potissime vir talis, cuius vir-
tutes non facile particulatim exprimantur: imo neces
se est quod aliquo generali vocabulo denotētur. De ta
li eo seu eū potest dici q⁹ deus talē eum solet.

Benigniter recipere — Dico ergo q⁹ talez eū solet xps
Utiliter erigere. — secū recipere. vñ dñs dicit Ioh.
Mentaliter diligere. — vj. Euz q̄ venit ad me nō ejiciā
Nobiliter erigere. — foras. Deus eñ qui vult venire
ad eum per fidem: religionē et penitentiā: nunq⁹ repu
diat aut ejicit: sed eū potius lętanter recipit atq⁹ nutrit
Luce.xix. At ille excepit eum in domū suam gaudens.
Similis enim videtur ossifrago qui recipere et nutrire
consueuit pullū ab aquila derelictum. Secundū hysto
rias etiam romanorū. Antiqui duces exercituū trāsfu
gas libenter recipiebāt: et eos cū suis militibus admit
tebāt. Tales aūt transfuge quādoq⁹ multa bona hūs
ad quos transfugerant faciebant: ita q⁹ eis mediantib9
bus, sepe alios superabant. Sciebant enim merita par
tis aduerse et ideo quando volebant esse fideles: ꝯplu
rimuz vtiles erant. Sic vere deus neminē repudiat aut
refutat: sed omnes qui de exercitu dyaboli ad ipsuz per
penitentiā refugiunt vel ipsos quos aquila dyabolus
repulit et ejecit sc̄z pauperes ⁊ egenos: libenter recipit
et acceptat. Transfuga enim fuit Paulus ⁊ dyonisius
et qui primo fuerant milites dyaboli, facti sunt, milites
christi. Isti enim multa de secretis aduerse partis scilz
dyaboli sciuerunt. et ideo nostris plurimū ꝓfecerunt.
Eos ergo nō debuit xps reūcere sz pot9 recipere ⁊ ama
re ps. Suscepit eos de via iniquitatis eoz. Uñ videtur
q⁹ quilibet talis eum figuratur in illo pisce. Thobi.vj.
qui primo voluit devorare thobiam: qui apprehendēs
eū attraxit eum ad terrā et invenit in eo fel de quo illu
minauit postea patrem suū: ⁊ per eius fumū demonū
effugauit. Talis piscis fuit paulus cū pbis primitivis
quia sc̄z isti primo thobiam. i. xpm et eius fidē devora
re et destruere conati sunt. Iste tamē thobias: istos eos
ad se per fidē attraxit et eos ad se convertit. Eze.xxxij.
Expandā super eum rhete meuz et capietur in sagena
mea: et sic eoruz felle et fumo vsus fuit. Felle dico. i. sua
spiritali contra vitia indignatione. fumo. i. sua devota
oratione ⁊ affectione. Istis enim mediantibus patrem
suum cecū. i. populum iudaicum quo ad multas pers
nas xps illuminauit ⁊ demonuz potentiam effugavit
ij. Reg.xxij. Fecit eum david auricularium et secreta-

rium.

rium. Unde de quolibet tali: eum: pōt dici illud ps. In
uenit eum in terra deserta: in loco horroris ⁊ vaste sol-
tudinis. Circunduxit eum ⁊ docuit ⁊ custodiuit eū qua
si pupillam oculi. Posuit in eo verba signoz suorum
et custodiuit quasi pupillam oculi sui. Ptz q⁹ illū qui
dicitur: eum solet christus benigniter secum recipere.
¶ Item dico q⁹ talem eū: solet xps a malis eripere ps.
Immittet angelus domini in circuitu timentiū eum: ⁊
eripiet eos. Sicut enim quodā naturali instinctu ani
malia solent catulos suos defendere et iuuare. Sic xps
eos quos suos nouit esse. Istos enim a tentationib9 eri
pit. Istos a mundi tribulationibus protegit. Istos ab
inferni damnationibus liberat et defendit ps. Eruet
eos a peccatoribus: ⁊ saluabit eos quoniā speraverunt
in eo. Et alibi. Eripiet eos a contradictionibus populi
⁊c. Et alibi. Eripiam eum ⁊ glorificabo eum. ¶ Iteruz
dico. Quod talem eum solet xps summe diligere. Un-
de Señ.xxxij. dicitur. Israel autē diligebat eū. s. Joseph
super omnes filios suos: eo q⁹ in senectute sua genuis
set eum et Señ.xlvij. Pater enim tenerrime diligit eū.
Signum autem q⁹ deus diligit eos. ⁊ sanctos ⁊ iustos
sanos potest esse euidens quia scilicet sicut pater filium
quem diligit, solet induere magis honeste, solet argue
re magis, moleste: solet honorare et promouere magis
manifeste. Sic quia christus bonos et iustos stola gra
tie, honeste induit. j. Machabeo.x. Induit eum purpu
ra: zelo iusticie. Moleste arguit Mat hei.xvij. Com-
pe eum inter te et ipsum solum. Et Esaie.xxvij. Qui for
mauit eum non parcet ei. Corona glorie honorabiliter
eum astruit ps. Gloriam et magnum decorem impo
nes super eum domine: bene est verisimile q⁹ eos amat
et q⁹ bonū et salutē eoz affectat. Unde de tali: eum ca
nit ecclesia. Amauit eum dominus et ornauit eū: stola
glorie induit eum: et ad portas paradisi coronauit euz
Unde. j. Machab. x. dicitur. Quod rex scripsit eum in
ter primos amicos. Et. j. Mach. xj. dicitur. Quod rex
exaltauit eum ante ꝑspectū amicoz. Patet ergo q⁹ ta-
lem eum solet xps sum me diligere. ¶ Adhuc dico q⁹ ta
lem eum solet xps digne erigere. Constat eñ q⁹ christ9
illos qui sunt eū. i. viros iustos, et, bonos erigit ⁊ eleuat
interius per contemplationē et affectionē Actuum. j.
Eleuatus est. et nubes suscepit eum. Exterius per pro
motionem et prelationē. Deus enim de modico statu
quandoq⁹ hominem erigit: ⁊ ad statum alte promotio
nis deducit. Unde de dauid dicitur in ps. Quod sustu
lit eum de gregibus ouium: depostfetantes accepit eū
Et alibi. Constituit eum dominū domus sue: ⁊ princi-
pem omnis possessionis sue. Postertius per finalez sal
uationem et per eterne glorie adeptionem. Deut.xxxij.
Constituit eum super excelsam terrā: vt comederet fru
ctus agroruz ⁊c. Christus enim sanctos finaliter erigit
et eos ad societatē et saletatem eternam secuz aduocat
et extollit. ij. Reg.xj. Uocauit eum david vt comederet
coram eo. Unde in cantico, canit ecclesia dicens. Et re-
ge eos et extolle illos vsq⁹ in eternū. Et breuiter isti bea
ti a deo in celo honorabiliter recipiuntur. j. Machab.
xj. Delectatus est rex in aduentu eoz. Ab angelis am
mirabiliter associantur Señ.xxxij. Fuerunt ei obuiam
angeli dei: quia sicut dicitur. j. Macha. x. Scripsit ale
xander rex Jonathe vt veniret obuiam sibi. Ab obuius
sanctis delectabiliter ⁊ festinanter allicitur Mathe.
xxv. Ecce sponsus venit: exite obuiam ei. In pace perpe
tua cōstituuntur Hiere.xxxij. Reuelabo eis ꝺprecatio
nem pacis et in ps. Factus est in pace locus eius et ha-
bitatio eius in syon. Et ideo omnia que desiderant eis
finaliter conceduntur ps. Desiderium eorum attulit
eis. non sunt fraudati a desiderio suo. Et alibi in ps.
dicitur. Pluit illis manna ad manducandum: et pa-
nem celi dedit eis: panem angelorum manducauit ho
mo: cibaria misit eis in abundantia. Patet ergo quod
ille qui dicitur: eum scilicet quilibet vir perfectus est
a deo receptus et non ejectus ereptus et non derelictus
dilectus et non spretus. erectus ⁊ non despectus. Et sic
patet quomodo per eum et eos potest intelligi perfe-
ctio virtualis. Et ideo breuiter de quolibet viro perfe-
cto potest dominus dicere illud Canticoruz. v. Dilect9
meus candidus et rubicundus electus ex milibus ca-
put eius auruz optimum: come eius sicut elate palma
rum. Oculi eius sicut columbe: gene illius sicut areo-
le aromatum: labia eius distillantia mirram primam
manus eius tornatiles aureeplene hyacinctis: venter
eius eburneus distinctis zaphiris: crura illius colum-
ne marmoree: species eius vt lybani: electus vt cedri.
In ista autoritate sunt nouē genitiui ꝓnominales qui
possessionē ⁊ perfectionem virtutum signāt. Et sic no
ta q⁹ ille qui denotatur per eum vel per eius oz habere.
Intentionis rectitudinem Caput eius aurum.
Affectionis celsitudinē. Come ei9 sicut elate pal.
Discretiōis limpitudinē. Oculi ei9 sicut columbe.
Verecundie gratitudinē. Gene eius sicut areole.
Eloquentie sanctitudinē. Labia eius distillātia.
Efficacie fortitudinē. Manus eius tornatiles.
Abstinentie mestitudinē. Uenter eius eburneus.
Permanētie firmitudinē. Crura eius sicut columne.
Apparentie pulcritudinē. Spēs eius vt lyba ⁊c.
Dico ergo q⁹ ifte eius oz habere intentionē rectissimaz
quod ostenditur cuz dr. Caput eius aurū optimū. Caput
eñ q⁹ est primū et principale membrū corpus quo in
firmo cetera mēbra volēt: intentionē signat que prima
et principalis pars est cuilibz actionis: que si sana fue
rit et recta totum corpus actionis sanum est et fince-
rum. Et etiaz econuerso. Caput ergo eius debet esse au
rum optimū: quia. s. intētio nostra debet esse aurea et
fincera: ⁊ sic oia sequentia erunt salubria atq⁹ sana. Bo
nitas enim vel malicia omnis actus a capite intētionis
dependet. Sit ergo eius. i. intentio cuiuslibet viri iusti
aurū optimuz. Unde de sancta muliere. ideſt de sancta
nia dicitur Apoc.xij. Quod in capite eius corona ſtel
larum duodecim. Duodecim enim stelle: fidē duodeciz
articulorū designant: que. s. in capite nostre intētionis
continue est tenenda: quia sez omnia que agimus: cuz
intentione vere fidei sunt agenda. ps. Posuisti in capi-
te eius coronam de lapide pretioso. Unde etiam canit
ecclesia: et accipitur ab ecclesiastico. xlv. ca. Corona au
rea super caput eius expressa signo sanctitatis: gloria
honoris: et opus fortitudinis. Habere ergo debet iste
eius intentionem rectissimā. Caput eius inquit auruz
Danielis.ij. Caput statue ex auro erat. ¶ Item debet
habere affectionem altissimā quod ostēditur cū dicit.
Come eius sicut elate palmarum. Come procedentes
a capite: iunt affectiones procedentes a corde: que sez si
cut folia palmarū: que oia tendunt sursum: debent eē:
in q⁹tum sursum ad celestia debent esse erecte et sublis
mes Cant.vij. Come capitis eius sicut purpura. ¶ Itē
debet habere discretionē clarissimā: quod ostēditur cū
dicitur. Quod iste habet oculos. Oculi inquit ei9 sicut
colūbe super riuos aquarū. Colūbe enim ita habēt ocu
los claros q⁹ visa vmbra accipitris in aqua statim refu
giunt: sic oculi ad forāmē discretionis nostre debēt esse
clarissimi: quia. s. in aqua sacre scripture: vel in aqua la
chrymose penitentie statim debemus vmbrā intentio
nis perpendere. et sic ab accipitre dyabolo precauere: ⁊
ad foramē conscientie refugere et transire Daniel.x.
Oculi eius vt lampas ardens. ¶ Itez debet habere ve-
recundiā simplicissimā quod ostenditur cum dicitur.
Gene eius sicut areole aromatū. In genis enim summe
apparet verecundia: que arcole aromatū cōparat: quia
scilicet nihil fragrantius vel odorosius verecūda facie
iudicatur vnde Cant.viij. Sicut fragmē mali punici ge
ne tue. Et Ecclesiasti.vij. dicitur. Gratie verecundie il
lius super aurum. ¶ Item dico q⁹ debz habere eloquen
tiam verissimam: quod ostenditur cum dicitur. Quod
labia eius sunt distillantia mirram primā. Mirra enim
prima que sine infectione et violentia stillat ab arbore
est veritas que scilicet prima est inter virtutes: et sine
difficultate debet a nostris labijs sponte et voluntarie

distillare. Ista est ad modū mirrhe odorosa sed amara: quia scz. fama veritatis est magna: licz q̄q̄ multis sit displicibiliset amara ps. Scuto circūdabit te veritas ei⁹ j. petri. iij. Prohibeat linguā suā a malo ⁊ labia sua ne loquātur dolum et prouer. xvj. Labijs eius addet graz Econtra tamē multa sunt labia que non distillāt mirrhā veritatis: sed fetentē immundiciā falsitatis et venenosē detractatōe loquacitatis ps. Venenū aspidū sub labijs eorum. Venenū aspidis dormire primo facit et post dormiendo occidit et inuenenat. vñ Esa. xxx. Labia eius repleta sunt indignatione: et lingua eius quasi deuorās ignis. Item debet habere efficaciam fortissimam: quod ostēditur cū dicitur. Quod manus ei⁹ tornatiles auree distincte hyacinthis. Manus enim virtutē operatiuā: ⁊ bonorū operū effectiua designat quā scz. libet ei⁹. i. quilibet iust⁹ debz habere: vt. s. hyacinthi virtutuz in ipsis suis manibus. i. in suis operibus habeāt chorusc are. Tornatiles etiam debent dici p: eo q̄ operationes nostre bone: nunc ad deum: nunc ad nos: nūc ad proximum tornari debent et verti. ps. Manus eius in cophino seruierunt Et alibi. Ponam in mari manū eius: et in fluminibus dexterā eius. Et breuiter de bonis operibus potest dici illud ps. Opera manuuz eius annunciat firmamentū. Et Job. j. dicit. Operibus manuum eius benedixisti et possessio eius creuit in terra. Multi enim sunt qui habent manuz aridam ad bene operandū: ⁊ cecū oculum ad videndū. De quo dicitur. zacharie. xj. Brachium eius dexterū ariditate siccabit Et oculus eius dexter tenebrescens obscurabit. ¶ Item dico q̄ talis eius: debet habere abstinentiā artissimā seu continentiā mundissimā: quod ostēditur cum dicitur. Venter eius eburneus. Ebur enim q̄ō est candidum et frigidū castitatē designat que per puritatē est candida et per temperantiaz frigida et modesta. Unde Job. vij. De ventre eius fluent aque viue. Et Treñ. iij. dicitur. Candidi facti sunt nazarei eius. Sequitur. Cādidiores niue: rubicundiores ebore: antiquo saphiro pulcriores Talem tamē ventrē eburneū cū aquis niuis: castitatis et puritatis non habēt aliqui sed potius ventrē vbi habitat ignis cupiditatis ⁊ carnalitatis. vnde eccli. xl. In ventre eius ignis ardebit. ¶ Item dico q̄ iste debet habere permanentiā firmissimā: qō ostenditur cum dicit Quod crura eius sicut columne marmoree: que fundate sunt super bases aureas. Marmoree enim columne stabiles sunt bases auree onere non succumbunt. Sic perseuerantis nostra nunq̄ debet deficere. sed in firmitate roboris ⁊tinui et ꝑpetui perdurare. Tū talis eius potest figurari in illo angelo Apoc. x. de quo dicit. Mō amictus erat nube. et yris in capite eius: et facies eius erat vt sol. et pedes eius sicut columna ignis. Nubes enim signat puritatem: yris que fit ex resplendentia luc̄is signat diuine gratie luminositatē. Sol vero signat caritatem. Columna perseuerantiam et stabilitatem. Ignis vero signat imputribilitatem. ¶ Itē dico q̄ talis eius. debet habere apparentiaz pulcerrimā qō ostēditur cum dicitur. Species eius vt lybani: electus vt cedri. q. d. Species eius debet esse per honestatē pulcerrima more. s. lybani qui est mons syrie semper virens. vñ de tali specie dicitur. Danielis. x. Ecce vir inquit vestitus lineis: et renes eius accincti auro obrizo: corpus ei⁹ quasi crisolitus: facies eius velut species fulguris. ⁊c. Si vis exponere et dic quod vestitus lineus est innocentia. Auruz circa renes est continentia. Corpus lapideū est permanentia. facies et species fulguris est clara et honesta apparentia. Sic ergo patēt nouē bone conditiones istius eius. Et ideo breuiter fuit in vita ista deo placens et gratiosus: in se bonus et virtuosus. Et ideo finaliter in paradiso ipse est et fuit alte regnans et gloriosus. Ista enim deo placuit Sapiēn. iij. Placita erat deo anima eius. Iste etiā mores coluit ps. Anima eius in bonis demorabit. Iste insuper celū merut ps. Gloria et diuitie in domo eius: et iusticia eius manet in seculum seculi Et Prouerbio. ij. dicitur. Quod longitudo dierum in dextera eius: et in sinistra illius diuitie ⁊ gloria. Sic ergo patet quomodo per eum: et per eius ꝑtest intelligi conditio viri iusti ⁊c. ¶ Si vero de pluribus simul loqui volueris: dic quod per eos: ⁊ eis: ⁊ eorū: potes intelligere virtutes et conditiones sanctorum. Isti sunt enim: Quorum.

Affectus a deo respiciuntur.	Deus cū cōplet iu
Affatus a deo exaudiuntur.	storū affectus ps.
Effectus a deo remunerātur.	Desideriū eorū at
Aspectus a deo illuminantur.	tulit eis nō sūt frau
Processus per deū rectificātur	dati a desiderio suo
Successus in deo saluificātur.	Et alibi in ps. Pre

paratiōnē cordis eorū audiuit auris tua. ¶ Deus etiā exaudit iustorū affatus. i. eorum orationes et preces ps. Oculi domini super iustos: et aures eius in preces eorum vt eruat a morte animas eorum: ⁊ alat eos i fame. ¶ Deus insuper remunerat iustorū effectus idest bona opera ⁊ virtutes eorum ps. Da illis ꝑm opera eorū: ⁊ ꝑm opera manuum eorum tribue illis. ¶ Deus nihilominus illuminat iustorum aspectus. idest intellect⁹ et notitias earūdem ps. Eduxit eos de tenebris et umbra mortis: ⁊ vincula eorum diruꝑit. Et alibi. Expandit nubez in protectionem eorum: et ignem vt luceret eis per noctem. ¶ Deus etiam rectificat iustorum processus. ps. Eduxit eos in viam rectam. vt irent in ciuitate habitatiōis ¶ Deus insuper saluificat seu beatificat iustorum successus ps. Et saluauit eos propter nomen suum vt notā faceret potentiam suam. Sequitur. Et saluauit eos de manu odientium et redemit eos de manu inimici. Infinita alia possent applicari de eos referendo ad oēm virtutem: sed omitto gratia breuitatis. Patet ergo quō ꝑ istud pronomē eos eorum. cis. eum. ei. eius ⁊c. intelligitur homō iustus q̄tum ad suā bonitatem. ¶ Quarto dico q̄ per istud pronomē potest intelligi vir malus q̄tū ad suam prauitatē seu iniquitatē. Aliqui enim sunt ita mali q̄ aliquo speciali vocabulo nō possunt cōmode diffiniri et ideo solent a scriptura aliquo generali vocabulo appellari. Quādoq̄ ergo tales per istud pronomē eū et eos designantur: et eorum nequicie tali generali vocabulo appellant. Notabo ergo q̄ mali qui denotant ꝑ eos

Indurantur diuino verbere.	Isti cū sunt obstina
Impinguātur carnali vbere.	ti nec corrigunt diui
Colligātur demonū federe.	nis verberib⁹ et ideo
Maculātur criminū scelere.	Dicere. v. Dz. Dfie per
Excecātur ignorātie errore	cussisti eos ⁊ nō volue
Molestātur laborū onere.	rūt. Attriuisti eos et
Deuorātur crudeli vulnere.	rēnuerūt accipere di
Relegātur a celi munere.	sciplinā indurauerūt

faces suas supra petrā: noluerunt reuerti. ¶ Item isti sunt impinguati ⁊ delectantur carnis vberibus. Unde isti sunt illi equi de quibus dicitur Esaie. xxxj. Equi eorum caro et non spiritus. Carnales enim equi dicūtur: eo scilicet quia sicut equ⁹ ⁊ mulus sensum ratione priuātur Joelis. ij. Quasi aspectus equorū aspectus eorum. ¶ Item isti sunt desperati ⁊ sociantur hostis federibus vnde Job. j. Affuit inter eos sathan. Tidentur enim mali magis federari dyabolo q̄ deo. ps. Auerterūt se ⁊ nō seruauerunt pactum quemadmodū partes eor. ¶ Itē isti sunt deprauati et inquinantur multis sceleribus. Unde Ezech. xxxij. Fuerunt iniquitates eorū in ossibus eorum. ¶ Item isti sunt excecati nec illustrantur veris splendoribus. q. scilicet plerumq̄ mali cecitate ignorātie sunt percussi ps. Obscurentur oculi eorū ne videant et dorsum eorum semper incurua. Et luc. xxiij. dicitur. Quod oculi eorum tenebantur ne eum agnoscerent. ¶ Item isti sunt tribulati et fatigantur multis laboribus Constat enim quod mali in vita ista multis miserijs et tribulationibus affliguntur. Unde in ps. dicit. Quod dominus misit in eos iraz indignationis sue: indignationem: et iram: et tribulationem: immissionem per angelos malos. Et sequitur ibidem. Quod ipse cōuertit in sanguinem flumina eorum: et ymbres eorum ne biberent. Misit in eos cynomiam et comedit eos: ⁊ ra

nam et

nam et dispersit eos. Dedit erugini fructus eorū et labores eorum locuste. Et tradidit grandini iumenta eorum: ⁊ possessiones eorum igni. Ecce ergo quomodo isti Eos ⁊ eorū. i. mali multis in presenti vita miserijs affliguntur. Item dico: q̄ isti sunt condemnati vt deuorēt̄ seu crucientur diris vulneribus: quod vtiq̄ fiet finaliter in inferno: quando scilicet veri ficabitur illud quod dicitur Deutero. xxxij. Cōgregabo super eos mala ⁊ sagittas meas complebo in eis. Consumentur fame ⁊ deuorabūt eos aues morsu amarissimo. Dētes bestiarum immittam in eos cum furore ⁊c. Foris vastabit eos gladius ⁊ intus pauor Sequitur. Tua eorum vua fellis ⁊ botrus amarissimus. fel draconum vinum eorum: ⁊ venenum insanabile Et iteruz. Mea est vltio ⁊ ego retribuam eis in tempore vt labatur' pes eorum. Isti ergo erunt condemnati: et truncabuntur multis vulneribus scilicet in inferno. Item dico q̄ isti erunt exulati ⁊ spoliabuntur summis honoribus. scilicet gloria ⁊ felicitate celesti. q. scilicet isti non solum habebūt penam sensus quam iustinebunt in inferno: immo penam damni quam patientur priuati deo ⁊ sanctorū cōsortio. vnde Dlee. ix. Propter nequitiā adinuētionū eorum de domo mea ejeciā eos. Breuiter ergo ꝓcludo q̄ per eos: eorum ⁊ eis. possunt pluraliter intelligi viri mali. Sed si vis potes dicere q̄ etiam in singulari numero ꝑ Eum: ei ⁊ eius ⁊c. potest intelligi singulariter quilibet vir iniquus. Et hoc q̄ sicut ꝓbari pōt per scripturā: iste

Ignorantie cecatur errore.	Dico ergo q̄ talis ex
Immundicie fedatur horrore.	cecatur per ignorantiā
Auaricie crematur ardore.	Esaie. vj. Excecā' cor
Iracundie veratur stridore.	populi huius. ⁊ aures
Sapiētie priuat splendore.	eius aggrava Et. ij.

Regū. xiij. dicitur Caligauerūt oculi ei⁹ pre senectute De Thobia etiā legitur Tho. ij. Quod stercora calida cecauerunt oculos eius. Sic faciunt plerūq̄ stercora et immundicie vitiorū. ¶ Itē iste maculat ꝑ immūdiciam Usi de immūdo ⁊ luxurioso pōt dici illud Treñ. j. ca. Sordes eius in pedib⁹ eius: nec recordata est finis sui. vnde prouerb. vij. dicitur de luxurioso. Et ecce ornatu meretricio occurrit ei mulier. ¶ Itē iste inflāmatur per auariciā ꝑ. Ignis in cōspectu eius ⁊ardescet: ⁊ in circuitu eius tempestas valida. Auaricia enim: et ignis dicitur et tēpestas. ¶ Itē iste infatuatur per impudētiam. De isto enim dicitur q̄ collaudabūt multi sapiētiam eius ⁊c. De peccatore vero dicitur prouerbi. xxvij. Non auferetur ab eo stulticia eius. ¶ Item iste incitatur per iracundiā Unde de iracūdo potest dici illud ps. Ignis a facie ei⁹ exarsit: carbones succēsi sunt ab eo Patet ergo quomodo singulariter et pluraliter per illud pronomē eum: potest intelligi scilicet

Vir iniquus.	Sed si adhuc vis aliq̄d dicere
Vir iustus.	de Ea. in genere feminino nota
Homo ihs.	⁊c. Pone illud qō supra positū
Deus summus.	est de Ea. ¶ Nota quia supra

in litera. D conditionē nature angelice: ⁊ eius moralizationem. similiter etiaz dyaboli rationē moraliter discussimus: ea hic iterare superfluū arbitramur. Ideo ne vel incuria vel negligentia putet quis factū esse: vt in capite huius tituli diuidēdo angelū et dyabolū per eū ei. co. posse intelligi meminerimus: nec id autorū testimonio deduxerimus: volumus lector supra in loco designato esse satisfactum vt ibi aptas intentiones sue autoritates comportet ⁊ colligat ⁊c. Sufficit.

A **Exemplum. exemplar.** Nota q̄ exemplum et exemplar est illud ad cuius similitudinē fit aliō. Et sine accipiat in bono vel in malo semper denotat aliquam similitudinem. Est ergo quadruplex exemplum. scilicet

Tenendum:	
Cauendum.	Exemplum tenenduz est exem
Timendum.	plum bonorū quorū. s. vie ⁊ semi
Querendum.	te sunt sequende. j. Petr. ij. Xps

passus est pro nobis vobis relinquēs exemplū vt sequamini vestigia eius. Exemplum cauendū. Est exemplum malorū: quorū vitevie et semite sunt fugiēde. vñ Ruin. v. dicitur. Quod mulier adultera post ventris diruptionem: et post amarā aquarū potationē: erat in maledictionē ⁊ in exemplū oīm populo. In exēplum dico non imitandū nec assimilandū: sed magis cauendū ⁊ euitādum. Exemplū timendū: est exemplū damnatorū. Pena enim istorū. i. est alijs in exemplū. i. in signū q̄. s. qui similiter fecerit similiter dānatus erit. Usi in canonica Jude dicitur. Quod sodoma et gomorra facte sunt in exemplū ignis eterni. Exemplū querendū: est exemplū bonorū qui. s. dātur alijs in exemplū: q̄ qui similia fecerit similiter recipiet ⁊ habebit Exo. xxv. Attende ⁊ fac iuxta exēplar qō tibi in mōte monstrātū est. ¶ De exēplo Tenendo. Sequēdo ⁊ Imitādo possum⁹ aliquantulum dilatare q̄ vita: cōditio ⁊ cōuersatio bonorū ⁊ perfectorū: sunt quedā exempla que debemus sequi ⁊ imitari: ⁊ quibus debem⁹ cōformari. Cameleon enim est animal ethiopicum quod talis est conditionis vt dicit Isi. Quod ad formā: figurā ⁊ colorē rerū exteriorū. ꝓ. ꝑriū priū colorem vertere ⁊ mutare siue fuerit paries albus siue fuerit color rubeus: siue fuerit arbor viridis. Sic procerto charissimi dico q̄ colores. idest exteriora opera et exempla que in alijs existunt debent a nobis per mitationē recipi. quia. s.

Albedo castitatis.	Uiroꝝ etiā honestatis q̄ in
Rubedo caritatis.	alijs personis inueniūtur:

a nobis debent recipi ⁊ exemplariter imitari ⁊ ad ipaz ꝛebemus conditionē nostrā vertere ⁊ nos eis moraliter conformare vt sic dicamus illud Prouer. xxiij. Mō cū vidissem posui in corde meo: ⁊ exēplo didici disciplinā Accipiamus ergo bona exēpla a superioribus: ⁊ sim⁹ tales q̄ bona exēpla demus inferioribus. Medicus enim bonas herbas solet colligere: ⁊ de malis ⁊ inutilib⁹ nō curare. Columba etiā bona grana solet colligere: mala autē ⁊ inutilia refutare. Apes etiā flores bonos ⁊ puros solēt frequētare vt inde possint mel ꝓficere ⁊ generare. Sic vere charissimi bonos flores: bona grana: bonas herbas. i. bona aliorū exēpla debemus per imitationē recipere et colligere. mala vero respuere ⁊ horrere Ut enim dicit Plini. Apes que flores amaras frequentant: sicut est flos absinthij solēt mel amarius facere. Quia vere illi qui amara ⁊ mala aliorū exēpla recipiūt exinde mel amarū. i. opera mala ⁊ inutilia conficiunt. Bona ergo bonorū exempla frequētemus. Mala aūt malorū opera. i. exēpla respuamus. Jō nobis dī ꝑsona bonoruz Judic. ix. Quod me videritis facere: hoc instāter facite. Boni ergo exempli acceptio pertinet ad subditos. Boni etiā exēpli datio ꝑtinet ad platos. Sicut ei videm⁹: formica quādo nō pōt portare onus suuz: solet ipsum precedere: et precedendo ipsum cū ore post trahere. Apri etiā videntes venatorem filios suos inuadere vt dicit Plini⁹ precedunt eos: et pro eis pugnant et eos defenaunt: quia procerto charissimi prelatus q̄ habet aliquod onus. i. aliquē onerosum subditum: volēs cum portare ad paradisum: et a venatore dyabolo tueri et defendere: tutissimum est et optimum quod cū per boni exempli dationem precedat: et quod eum ore idest cum verbo consolatorio et exhortatorio secum ducat. Faciat ergo talis iuxta consilium Apostoli. j. ad. Thimo. iij. Exemplum inquit esto fidelium. In verbo. In conuersatione. In caritate. In fide. In castitate. In quibus verbis quinq̄ ostenduntur in quibus prelati ⁊ viri perfecti alios ꝓcedere. et alijs dare bona exempla tenentur. scilicet.

In eloquentie veritate. In verbo.
In apparentie venustate. In conuersatione.
In amicicie firmitate. In caritate.
In sapientie claritate. In fide.
In continentie puritate. In castitate.

Ista enim quinq̄ debent in viris perfectis principaliter esse. vt alij minus perfecti possint ibi bonum exemplum accipere. Ad bonos enim pertinet q̄ habeant

Universidad de Deusto
Biblioteca

In verbo veritatem.
In conuersatione honestatem.
In caritate firmitatem.
In fide stabilitatem.
In castitate puritatem.
Ista omitto prosequi gratia breuitatis q3 hoc vocabulum exemplum satis rarum est in scriptura. Multa enim poteris ad propositum inuenire in aliis titulis. Et ideo vide infra de imitari. Et si vis prosequere predictam autoritatem vide prosecutionem in aliis particularibus titulis.

Exercere. Nota q3 exercitiū idem est quod diligens ꝛ frequēs circa aliquid occupatio. Unde exercere idē est quod aliquid diligenter ꝛ frequenter facere vel circa aliquid laborare. Est ergo duplex exercitium seu opus. s. Unū virtuosum: aliud vitiosum: Unū perfectorū: aliud peccatorū. Est ergo exercitium virtuosum: et ista est bona occupatio et operatio quā debemus semper facere et continue exercere. Creature ergo quanto plus habēt de perfectione tāto pius habeut de exercitio et occupatione. Istud patet in angelis qui continue se exercitant deum contemplando. Patet in stellis que continue se exercitāt nobis influēdo. Patet in terra que continue se exercitat fructū producendo. Patet etiā in mari quod cōtinue se exercitat sese purgando et agitando. Et breuiter non est dare aliquam nobilem creaturā quin exercitium diligat ꝛ frequentet. Sic vere charissimi loquendo spūaliter oīnes illi qui volunt esse nobiles et perfecti debēt seipsos exercere: et in bonis operibus occupare: q3 vere aut debemus sicut angeli superiorū cōtemplationi vacare: aut sicut ⁊ elle per pietatem in aliquos influere et eis bene facere. Juxta illud. j. Thimo. iiij. Exerce teipsum ad pietatem. Aut sicut terra fructus bonorū operū continue producere. Aut sicut mare per contritionē et nostri status discussionem continue nos agitare: et per confessionem nos purgare. Sicut enim per pḥos motus maris est causa quare non putrescit nec corrūpitur. Sic vere motus et exercitiū bonorū operū est causa q3 homo per peccatū non corrūpitur quia. s. dum homo in honestis operibus occupatur a peccatorū corruptionibus preseruatur. Ideo bene consulebat Hiero. dicēs. Semper aliquid boni facito ne te dyabolus inueniat ociosum. Quia enim pauce sunt autoritates: de isto vocabulo exercere: ideo nolo aliquā autoritatez diuidere. sed breuiter aliquid volo distinguere et notare. ¶ Notemus ergo quod bonum exercitium: bonus labor: bona occupatio: bonum opus debet ex causa triplici frequentari. quia scilicet per bonum exercitium.

Uirtus excitatur. Fructus reportatur. Culpa resecatur.

Primo dico q3 per bonū exercitiū virtus excitatur. Siue enim in corporalibus. siue in scientialibus: siue etiam in moralibus, nulla virtus sine exercitio conualescit. Quia sicut dicit vegetius de re militari. Omnes artes et opera ingibus exercitijs conualescunt. Apes enim vt dicit Plinius et ambrosius. si diu quiescant: infirmātur. Si vero opera sua et labores suos continuauerint: in sanitate perseuerant et vegetantur. Animalia etiaz si ferina sunt domesticis vt cōmuniter fortiora et velociora: et ad esum sapidiora ꝛ meliora: sicut patet de apris respectu domesticorū porcorum quod vtiq3 facit continuitas motus et laboris: cibi etiam siccitas et aeris puritas. Nam per motū cōtinuitatem mali humores consumuntur: pori aperiuntur. virtus roboratur et vigoratur. Cuius tamē in animalibus domesticis totū cōtrariū inuenitur. Sic vere charissimi illi qui maioribus studijs et exercitijs occupantur sanziores et fortiores et meliores efficiuntur et tam in tēporalibus q3 in spūalibus roborantur. Puritas enim aeris. i. puritas conscientie: cibi siccitas, idest parcitas abstinentie. motus continuitas. i. labor exercitij et obedientie preseruant hoīem ab infirmitate et morali et corporali. quā tamen quies. i. ociū introducit. Ideo dicit Hugo. in li. ir. Exēplorū. Cōstat oēm operā egre resumi si diu ab exercitio quiescatur. Cū enim nō frequentantur studia consueta ꝛ ingenia in artibus: ꝛ brachia in corporibus irrigescunt. Per exercitiuz ergo virtus roboratur. Et ideo videmus de multis qui nullo bono exercitio se occupant: quod in eis reperitur.

Nulla virtus. Nullus vigor. Nulla fortitudo. Nulla bonitas.

Similes quibusdā hoibus qui sunt in et hypocta. qui ꝺm Plinium cuntur grasaphantes. qui nullo penitus exercitio se occupāt: sed sicut bestie continue vadunt nudi. Ad denotandum q3 illi qui bonis exercitijs studijs ꝛ laboribus non occupātur nudi scientijs et moribus; nudi etiam bonis tēporalibus. nudi etiam gratijs et virtutibus inueniunt. Uñ tales possunt dicere illud Job. j. Nudus egressus sum de vtero matris mee: nudus reuertar illuc exerceamur ergo ꝛ occupemur in bono. nec aliqualiter vacem9 ocio vel quieti: vere per exercitium virtus roboratur. ¶ Secundo dico quod per exercitium fructus reportat. Terra enim si bene colitur. vinea si bene foditur: arbor si bene purgatur: solet melius fructificare: et fructus magis vberes producere et portare. Et econuerso si debita cultura deficiat: tunc terrā vepres ꝛ vrtice occupant. vinee et arbores a fructibus se retardāt. Sic vere charissimi per culturā et exercitiū bonorū operū fructus merito rum et premiorū reportatur. requiritur et habek. Als enim nisi bonū exercitium frequētetur. vepres peccatorum in nobis oriuntur: et fructus eterne glorie retardā tur. Unde prouer. xxiiij. Per agrum hominis pigri trāsiet per vineam viri stulti. ꝛ ecce totū repleuerant vrtice operuerāt faciem eius spine et macerria lapidū destructa erat. Spine significant peccata que, conscientiaz p remorsum cōtinue pungunt. Urtice que carnē pungūt designant mala desideria que non cessant mentē inflāmare. Talibus ergo spinis et vrticis: ager. idest cor peccatoris repletur: quādo per bonū exercitiū nō colitur. vnde prouerb. xxiiij. Diligenter exerce agrū tuum. Dico ergo q3 per exercitium fructus reportatur. vñ ad Heb. xij. Omnis disciplina in ꝑsenti non videtur esse gaudij sed meroris. Postea autē exercitans per ipsam fructuz pacatissimū reddet. ¶ Tertio dico q3 per exercitiū, culpa resecatur. Sicut enī vestes q3 sepe ꝓcutiuntur et verberantur sepe a tineis preseruātur. Aqua etiā putet in quo sepe hauritur propter motū et exercitiuz a putredine preseruatur. Sic homo qui sepe mouet et bonis exercitijs occupatur: nec a tinea malarū cogitationū; rodit nec a corruptione peccatorū mortaliū vitiatur. Sicut enim dicit Johānicius. Exercitiū est vnū de .vij. septez accidentibus que ad conuersationez humane vite requiruntur que. sez sunt. Aer. Cibus. Potus. Somnus. Uigilia. Exercitiū. Requies. Quia reuera charissimi aduerte spūalis conuersationem ista requiruntur scilicet

Aer. i. gratie et deuotionis sinceritas.
Cibus. i. verbi dei suauitas.
Potus. i. passionis christi acerbitas.
Somnus. i. contemplationis profunditas.
Uigilia. i. discretionis subtilitas.
Exercitium. i. occupationis sedulitas.
Requies. i. stabilitatis tranquillitas.

Exercitium ergo valet ad vite spiritualis ꝑseruationē et per consequēs ad mortis idest peccati destructionez et expiationem. Sicut enim dicit Constātinus. Exercitium ad tria valet. s. Ad caloris naturalis excitationez Ad membrorū solidationem. Ad superfluorū consumptionē. Quia vere charissimi bonū exercitiū bona occupatio. bonus labor calorē excitat caritatis. vigorē solidat firmitatis. superflua vero. i. peccata destruit ꝛ devastat Et propter hoc pulcerrime loquitur de exercitio fulgētius, tractans illud prouer. vlt. s. panē ociosa non comedit. in quodā sermone allegans dicta sapientis cuiusdam sic dicens. Honestus labor vite humane est custodia fida: dormientis nature vigil. st imulus sopiti caloris. luna superfluitatis consumptio vitiorū, languorus medicina

medicina lucrū tēporis. tuuētutis debitū. adolescentie disciplina. senectutis gaudiū. salus; adiutorū. nutricis omnū. malor. s. accidie et ocij inimica. Ille nempe sol9 ab exercitio se subtrahit et labore. q3 felicitatis gaudijs vult carere. Et sic ptz charissimi qō exercitiū ad multa est vtile. quia. s. sicut dictum est bonum exercitium est.

Culparū impeditiuū. Bonorū acquisitiuū Uirtutū roboratiuū. Per exercitū ei vt dictū est. Annullat culparū prauitas Procuratur celi fertilitas Excitatur vtutū probitas.

Pauciſſime sunt autoritates de exercitio in scriptura. Et ideo nihil dicti. Sz vide in aliis titulis qui eundē habēt sensum scz de labore De occupatione. De operatiōe De facere De pfectu. De motu. De currere et ceteris silibꝰ ¶ Itē dico qō exercitiū pōt accipi in malo: ꝛ ꝛ signat malū malor. labore. Isti enim sunt similes aranee que capiendo muscas continue se exercitat atq3 vacat. Sic mali sunt in continuo exercitio ꝛ labore ad alios capiēdum. vnde Judith. ix. Exercebant latrocinia ꝛc. Uide in predictis titulis ꝛc.

Exercitus. Nota q3 exercitus nihil aliud est q3 cōgregatio hoim ad preliū faciendum siue pro hostili inuasione. siue pro hostium defensione. Exercitus ergo loquēdo spiritualiter pōt denotare societatem. cōmunitatē concordē et mutuā vnitatem. Et propter hoc nos possum9 distinguere qō quadruplex est Exercitus. s. Exercitus.

Hominū perfectorū. Hominū peruersorū. Demonū malignorū. Ciuium supernorum.

De exercitu pfector. i. ꝛ bonorū ꝙgregatione pōt dici illud. ij. Parali. xiij. Ergo in exercitu nostro deus dux est. ¶ De exercitu peruersorum. i. de societate malorū. qui quasi vnanimes non cessant contra pauperes preliari dicitur. iij. Reg. xxv. Persecutus est exercitus chaldeorū regē. cōprehenditq3 eū. Et Hiere. xxxij. Exercitus regis babylonis obsidebat Hierl'm. ¶ De exercitu vero demoniorū dicitur Judith. v. Ita multiplicati sunt sez madianite. vt eorū exercitus numerari nō posset. De exercitu beatorū dicitur. iij. Reg. xxij. Uidi dominū sedentē super soliū suū: et omnē exercitū celi assistentem ei. Quāuis ergo exercit9 multis modis potest accipi. generaliter tamen per exercitum quis posset accipere statum ecclesie vel religionis. Illi enim qui sunt eiusdem exercit9. Communiter.

Uiuunt. Jacent. Laborant. Ad cōem finē tendūt.

Sicut enim exercitus Sedētur supiores. impugnat exteriores Diligit interiores: iter se bene ordinat. Exteri9 hospitat. Cōtinue laborat ꝛ agitat. Sic ꝓcul dubio exercit9 fideliuz debet superioribus. Ideo et prelatis obedire. Ideo de vbo dei dicit Apoc. xix. Exercitus qui in celo sunt sequebantur eum in equis albis. Debet exteriores. s. hostes spūales impugnare Josue. v. Exercitu dispositio oppugnabat Debet etiam interiores. s. socios ꝛ vicinos diligere ꝛ amare. Judic. xx. Cōportent exercitui cibaria. Debet etiā per prudentiā bene ordinari. ij. Macha. xv. Exercitus erat ordinatus. Debet sicut hospes in mundo peregrinari. ij. Corin. v. Quāmdiu sumus in hoc corpore peregrinamur a dño. Debet etiā semper in bonis exercitijs occupari. Semp enim debemus esse parati cōtra hostes preliari: ꝛ nos per bona opera defendere ꝛ tueri vñ ezech. xxxvij. Ingressus est in ea spūs vixerunt steteruntq3 supra pedes suos exercit9 magn9 nimis. Ubi nota q3 illi qui in hoc exercitu congregant debēt habere

Ductorem precipientem. Spiritus.
Gratiam perficientem. Uixerunt.
Rigorem stabilientem. Steterunt ꝛc.

Uide vbi ponitur quō exercitus apū est bene ordinat9 ꝛ occupatus ꝛc. Dimitto gratia breuitatis quia pauca themata inueniuntur. Uide. s. de bello ꝛc.

Exire. Quia supra satis tractatū est de egressu qō idem est qō exitus: ideo parū dicere intēdo de exitu. Notare ergo possumus q3 est exitus diuinus et humanus. Primo dico quod est exitus diuin9 qui est multiplex. Deus enim Exiuit.

A patre per generationem. A matre per incarnationē. A mūdo p mortē ꝛ passionē. Exiet vero de paradiso ad iudicij promulgationem.

Est ergo exit9 rei a pre per generationē eternalē ꝛ iste ꝓprie ē exitus: sicut exit9 radij a sole: sicut exit9 riuuli a fonte. sicut exit9 calor is ab igne. q3 huius filius a patre exeat: cuz

Primus fuit exit9 valoris Secūdus exitus amoris Tertius exitus doloris. Quartus exitus terroris.

ipso tū cōtinue pleuerat Joh. xvj. Exiui a patre et veni in mundū: iterū relin quo mundū et vado ad patrē. ¶ Iterū est exitus rei a matre per incarnationē temporalē: De ista ēm exiuit sine matris corruptione. sicut flos exit de arbore. sicut odor exit de flore. sicut vinū exit de calamo: sicut spōsus exit ꝛ thalamo. Unde iste fuit sicut murena que ad fibilum serpentis exit de fluuio: et cum eo carnaliter coniungit Sic vere xp̄s ad fibilum oratiōnis et deuotionis. serpētis. i. virginis prudentis: fluuiū paradisi exiuit. et cū ea mirabiliter se coniunxit. vnde de tali exitu dr. Esaie. ij. De syon exibit lex ꝛ verbū dñi de hierusalē. Sancta ēm virgo dicitur syon quod interpretatur specula: dicitur hierusalē que interpretatur visio pacis q3 vere ista semper fuit diuine maiestatis speculatrix: et dei ꝛ hoīm cōciliatrix et pacificatrix. Ab ista ergo exiuit lex ꝛ verbū ideſt dei filius benedictus qui dicitur lex totius equitatis: et verbū totius veritatis. De isto ergo exitu quo xp̄s exiuit ab vtero matris in exilium mundi dr in ꝑs. Exibit homo ad opus suum et ad operationez suā vsq3 ad vesperam. Ubi nota q3 iste exitus est. Ad

Herozem. Herozem contulit flebiles naturo Laborem. homo. Laborē intulit penarū iactura. Dolorem. Ad opus suū. Dolorem attulit termini clausura. s. mors que notatur per aduerbiū vsq3: et per nomen vesperam. ¶ Item christus exiuit de mundo per passionē corporalē et procerto fuit sicut exitus peregrini de hospitio sicut exitus militis de stadio sicut exitus victoris de prelio. Unde de isto exitu mortis potest dici illud ꝑs. Exibit spiritus eius et reuertetur in terram suam. De christo enim exiuit spiritus eius ꝓ passionem: et sic reuersus fuit in terram suam. scz in paradisum per resurrectionem et ascensionem. ¶ Itē iste exibit. scilicet de paradiso ad discussionem generalem. scilicet ad iudicandum viuos et mortuos. et sic iste exibit sicut. Rex de palatio ad exterius prelianduz. Sicut gladius exit de vagina; ad alios occidendum. Sicut fulgur exit de nube ad aliquid exterius comburendum: vnde Mathei. xxiiij. Sicut exit fulgur ab oriente ꝛ apparet in occidente. sic erit aduentus filij hominis. Et zacharie. ix. Exibit vt sagur iaculum eius. ¶ Item est exitus regis apum. qui quando exit de alueari tota turba tumultuat: ita quod per tres dies ante demonstrat exitus eius. Quando etiam exit solet a turba apum circundari et vallari. Quia procerto exitum regis christi ad iudicium circundabit turba angelorum. prenosticabit clamor tubarum: ipsum etiam venturum denunciauit per tres dies. scz Tempore Legis. Naturee Gre. Turba prophetarū vñ. j. Macha. iij. Exiuit rex antiochus. Sic ergo ptz qō ē q3druplex exit9 xp̄i. scz

Primus de patre: qui est mirabilis.
Secundus de matre qui est amabilis.
Tertius de mundo: qui fuit tristabilis.
Quartus de paradiso qui erit terribilis.

Bene ergo dicitur illud in persona dei. Ecclesia. xxiiij. Ego quasi fluuius doctr: et quasi aqueductus exiui de paradiso. Iste est ergo exitus diuinus. ¶ Secundo dico. quod est exitus humanus: ꝛ iste est multiplex. Quia

est exitus. Uirtuosus. Uitiosus. Doloroſus Gaudioſus

Exitus ergo virtuosus ē qñ homo exit ꝛ mūdo ꝓvolūrariā pauprate. de carne ꝙ meritoriā castitatē

castitatem. De delicijs per purgatoriam asperitatem.
De eminentijs per depressionam humilitatem. De carcere peccati per gratie libertatem. Ideo ad talem exitū inducimur ad hebre. xij. Exeamus ad eū extra castra improperium eius portantes ꝛc. ¶ Item exitus vitiosus est quando homo exit. De

C

Bona societate. — Unde Lu. xxij. Tāq̄ ad latronem existis
Gratie puritate — comprehendere me.
Fidei vel religionis vnitate.

¶ Item exitus doloris sus est qñ hō appellitur exire.
De diuitijs ad paupertatem.
De vita ad mortem.
De mundo ad infernum.
De fortuna ad infortunium.
Unde Marci. j. Exclamās voce magna exijt. ¶ Item exitus gaudiosus est quando exitur de mundo ad paradisum. De miseria ad fastigium. De tristicia ad solatium. vnde Deutero. xxxiij. Letare zabulon in exitu tuo Possumus ergo de bono et morali exitu diuidere illaz autoritatem predictaz. Exibit homo ad opus suū ꝛ ad operationem suam absq̄ ad vesperam. In quibus verbis ostenditur triplex exitus moralis. Est enim exitus Naturalis. Exit homo in mundum naturaliter viuendo. Virtualis. Exit homo in mundo virtualiter operādo. Personalis. Exit homo de mundo personaliter recedendo. ¶ Primus est exitus meroris qui ostenditur cum dicitur. Exibit homo. Secundus est exitus laboris cū dicitur. Ad opus suū. Tertius est exitus doloris ideſt mortis: qō ostenditur cū dicitur vsq̄ ad vesperam

D

¶ Dico ergo q̄ exitus naturalis est exit⁹ meroris. qui ostenditur cuz dicitur. Exibit homo. Quādo enim homo exit in mundū per generationē naturalē procerto exit ad lacrimas et ad luctum. In cuius signū puer statim quando est natus incipit clamare: plorare ꝛ dicere A. si sit masculus. Uel dicere. e. si sit femella. Per literā A. denotans adam. Per literam vero. E. denotās euaz In signū quod per adam et euam venerunt nobis cause luctus et fletus. s. miseria huiꝰ mūdi. Ille vero meroꝛ ostenditur cū dicitur. Homo qō est animal flebile ꝛ lacrymabile vñ Sapi. vij. Sum quidē mortalis homo: filius hominibus de genere terreno illius qui prior fectꝰ est. Sequitur. Et ego natus accepi communē aerem: ꝛ primam vocem similē oibus emisi plorans. Ad quod quidem facit verbum. Herō in quoda sermone. Cōsiderāti tibi quid sis: occurrit tibi homo nudus sic plorans ꝛ murmurans. Quod sic homo inquit nascitur de muliere: ideo cum reatu breui viuens tempore. Ideo cū metu repletur multis miserijs. Ideo cū fletu additur multis: quia anime et corporis hec Herō. Iste est ergo exitꝰ naturalis qui est ad merorē. Homo. Sicut enim dicūt naturales et maxime Constātinus et Auicēna. Nullū animal respectu corporis habet ita magnū nec ita humidū cerebrū sicut homo: ꝛ ideo potest super oia ētiaz plorare ꝛ flere et inde est quod pueri qui cerebrū habēt humidius: ceteris gentibus plorant facilius. Charissimi per cerebrum vbi est sedes rationis possumus intelligere prudentiam et disciplinā siue discretionem. que reuera in hominibus solet esse maioꝛ q̄ in alijs corporalibus creaturis ꝛ ideo ad istum potius pertinet flere q̄ ad alia animalia magis enim abundat in humore. ideſt in miseria et fragilitate: et ideo plures habet causas fletus et meroris. Adhuc etiam vbet causas ipas cogitare: inquantum pre ceteris participat rationem. Ploret ergo et mereat homo. De
Sua vili conditione.
Presentis vite miseria et afflictione.
Future mortis tristabili defunctione.
Future vite tam longa et incerta dilatioue.
Homo eiā q̄tum ad originē est vilissimus. vnde eccli. xvij. Deus de terra creauit hoiem ꝛc. Item q̄tuz ad presentem vitam est miserrimus. vnde Job. xiij. Homo natus de muliere breui viuens tēpore repletur multis miserijs. Item q̄tum ad statum futurū est tumidissimus. Timere enim debet de mortis certitudine. vñ ad Heb. ix. Statutū est hominibus semel mori. Item timere debet de future salutis incertitudie vnde eccles. ix. Nescit homo vtruz amore vel odio dei dignus sit. Patet ergo quod est exitꝰ naturalis qui est ad merorē. vnde de canis istius meroris dicitur Eccli. xl. Occupatio magna creata ē oiꝰ hoibꝰ. iugū graue sup filios adā a die exitus de ventre matris ipsoꝝ. ¶ Insuper dico q̄ est exitꝰ virtualis qui est ad laborē. Ibit ad opus suum. Sicut homo qui exit de lecto ad operādū: cursor exit de hospitio ad ambulandū: Auis exit de nido ad volandū. Sic charissimi nos debemus exire exterius ad labores et hoc vt operemur per virtuosam actionem: vt volitemus per altam contemplationez. Ad opus suū inquit Omnis enim que sunt: certis laboribus seu operibꝰ occupantur sicut patet in apibus et formicis: quia apes operantur flores colligendo. Formice vero laborāt grana congregando. vt enim dicit Ambro. et plini. Mira est inter apes solertia operis et laboris. Nulla enim est inter eas quin aliquibus laboribus occupetur. Alie ei vt dicitur contra alias sicut in bello campestri certāt. Alie circa victū vigilant. Alie vero futuros ymbres premeditantur et explorant: seu nubium concursus attendunt. Alie vero ceras et mella conficiunt. Alie domos cellulasq̄ componunt et tñ. vt dicit. inter tam diuersa opera: nulla alterius laborib⁹ insidiatur. nulla raptu victuz querit: sed proprio volatu inter herbas et flores cibaria recolligit ꝛ requirit. Et reuera charissimi mirū exemplum operandi bene ꝛ laborādi in taz paruis animalibus nobis datur. qz procul dubio charissimi nullus vacare debet inter nos ocioꝰ vel torpori qz procerto charissimi nos semper debemus ad aliqua bona opera vacare. nunq̄ vero ociosi esse. Unde dicitur eccli. xxxiij. Omnia mala docuit ociositas. Aut enim debemus regi nostro xpo assistere per contemplationē: dicentes cum helyseo. iiij. Regū. iij. Uiuit dominus in cuius conspectu sto. Aut futuros ymbres prosperitatis eternalis: vt futuros concursus aduersitatis infernalis premeditari per prudentie circūspectionem. Juxta illud. Senece. futura precaue. presentia ordina. meditare preterita. Aut circa victū ideſt circa acquisitionē bonoꝝ tpaliuz ad humane vite necessitatē oportunoꝝ inuigilare per diligentem attentiōem vnde Job. xxxix. Tigillantes ad predā preparant panem liberis. Aut domos ꝛ cellulas nobis in paradiso edificare per operū pietatis exercutionem vnde zach. j. Reuertar in hierusalem in miseri cordia: domꝰ mea edificabit in ea Aut ceras seu mella conficere ideſt dulcedinem ꝛ deuotionem. vnde Cant. v. Comedi fauum cū melle meo. Aut saltez nulli alteri inuidere: nec alios quodammodo ledere per aliquam machinationem. Nec etiam raptu victum querere per aliquam exactionem: sed magis laboribus ꝛ operibus insistere et vacare. Et sic dico quod multis generibus bonorum operum debemus laborare: et nos dum viuimus, occupare. Ad opus inquit suuz vnde Ecclesiastici. ij. dicitur. Quodcunq̄ potest manus tua facere instanter operare quia nec opus nec ratio nec scientia. nec sapientia erūt apud inferos. ¶ Iste est ergo exitus virtualis qui est ad laborem ideſt bona opera exequenda. Unde Mathei. xij. dicitur. Exijt qui seminat seminare semen suum. Ista tamen sunt contra multos qui vere non exeunt ad bona opera sed ad mala. scilicet ad mundi ludibria et negocia quibus accidit sicut apibꝰ que dum exterius exeunt ad pastum quandoq̄ apprehendit eos pluuia vel tempestas per quam pereunt et necantur. Sic vere multi sunt qui dum incaute exeunt ad exteriora opera et negocia mundana, quandoq̄ accidit quod pluuia voluptatis vel tempestas tentationis ipsos obruit vel submergit et sic mortem eternā de suo exitu et de suis operibꝰ et laboribus reportant. qz sicut dicitur Esaie. lix. Opera eorū opera inutilia ꝛ labores eoꝝ sine fructu. Ista potissime patent in religiosis q̄ claustra exeūt ꝛ dimittūt ꝛ curias p̄ncipū frequētāt vt mundi

f vt mūdi negocia administrent: qui ꝓprie figurātur in Esau. qui exiens foras ad venationem perdidit benedictionem. Multa vere religiosi et ecclesiastici qui exeriꝰ ad mundi negocia exeunt sine causa benedictionē celestem perdunt. Unde. j. Machabe. v. dicitur. Ceciderūt sacerdotes in bello dum sine consilio exiserunt in prelium. Non sic ergo: sed habeamus exitum virtualē qui fit ad laborem. Ad opus suum inquit. ¶ Adhuc dico: quod est quidā exitus personalis qui est ad dolorez. Et iste est exitus mortis. Et iste notatur cum dicitur. Usq̄ ad vesperam. Istud enim aduerbium vsq̄ est aduerbiū limitatiuum et terminatiuum. semꝑ enim signat terminum loci vel temporis vsq̄ ad quem potest homo procedere, et vlterius nō transire. Et sic ꝓprie per istū vocabulum vsq̄ potest intelligi terminus mortis vsq̄ ad quem possumus procedere et viuere. sed vltra non possumus pertransire: tunt enim de seculo et de mūdo exire necessario oportet: vt sic homini dicat illud. Job. xxxviij. Circundedi mare terminis meis: ꝛ dixiq̄ huc venies et nō procedes amplius: ꝛ hic confringes tumētes fluctus tuos. Mare charissimi: signat dominem mortalem et fluctuosuz. quē procerto deus infra duos terminos circundedit et conclusit. scz inter natiuitatē et mortem. Sibi ergo potest dici vsq̄ huc venies scilicz vsq̄ ad mortem et amplius non procedes. q. d. Tunc ꝛ mundo exies. et fluctus vite tue ibi terminabis et confringes. De isto ergo vsq̄ ideſt ꝛ terminovite humane potest dici illud. iiij. Regū. xx. Egrotauit Ezechias vsq̄ ad mortem. ideſt vsq̄ ad vesperam. Uespera enim q̄ est finis diei significat mortem. que reuera finis est ꝛ terminus diei vite nostre. Sicut enim sol ꝑ totum diem supnostrum emisperium lucet: quādo vero vsq̄ ad occidētem discurrerit: tunc sol de nostro emisperio exit: et advesperascente die nox succedit. Sic vere charissimi. q̄uis sol. i. homo per diē vite presentis appareat circueat et discurrat quando tamen veniet ad vesperam senectutis. necesse est quod de mundo exeat et discedat. ꝛ quod nor. i. mors veniat et succedat. ps. De mane vsq̄ ad vesperā immutabitur tempꝰ. De tali ergo exitu mortis potest dici illud. ij. Reg. xv. Heri venisti et hodie compelleris egredi. Scriptura enim non facit differentiam inter vitam et mortem: nisi quantum inter heri ꝛ hodie cōpelleris inquit egredi. Sicut enim hyena, mortuos de sepulcris ejicit ꝛ euellit. Sic procerto mors animas de sepulcris. ideſt de suis corporibus exire compellit Unde ps. Exibit spiritus eius et reuertetur in terram suam. Patet ergo quod est triplex exitus scilicz naturalis virtualis personalis. Primus ad merorem Secūdus ad laborem. Tertius ad dolorem ꝛc. Uide supra de egressu.

Existimare. Uide supra estimare.

H **Expandere.** Extendere. aperire. dilatare. cooperire defendere. capere. inuoluere. Notare ergo possumus q̄ expanditur.

Uestis ad calefaciendum. — Dico ergo q̄ expādi
Manus ad orationem. — tur vestis ad calefa
Ale ad protectionem. — ciendū. Uestis enim
Rethe ad inuolutionem. — signat bona nostra
Tegumen ad abscōsionē — tpalia que procerto re
Nubes ad refrigerationez. — bem⁹ expādere ꝛ per
Liber ad instructionem. — misericordiā ad ꝓximos dilatare. vnde Ruth. iij. dicitur. Expande palliuz tuum super ancillā tuā qz propinquus es. ¶ Item dico q̄ expanditur manus ad deū deprecandū. vnde ps. Expandi manus meas ad te. Et alibi. Si expandim⁹ manus nostras ad deum alienū. ¶ Item expandūtur ale ad protegendum. Per alas enim intelligitur potentia defensiua vñ in ps. In tegmine alarū tuarꝝ sperabo. Iō deut. xxxij dicitur. Expādit alas suas et assumpsit eos. ¶ Item expanditur rethe ad capiendum. Per rethe enim intelligitur tentatio vbi pctōres capiuntur. vel per rethe intelligitur mors in qua omnes homines inuoluūtur. vnde Ezech. xvij. Expandā super eum rethe meū: et capietur in sagena mea ¶ Item expanditur tegumen ad operiendum. Et istud tegumē potest significare virtutem honestatis que omnia verecunda operit atq̄ tegit vnde Ezech. xvj. Expandi amictū meū super te. et operui ignominiam tuā. ¶ Item expanditur nubes ad refrigerationem. Et ista significat virtutem clementie superiorum quā ipsi tenetur expandere vt possint pauperes recreare. Unde in ps. dicitur. Expandi nubem in protectionem eorum. ¶ Item expanditur liber ad informandum. Et iste signat virtutem scientie et discretionis: q̄ alijs est predicanda et expandenda. vnde ezech. ij. Ecce manus missa ad me in qua erat liber involutus: et expandit illum coram me. Manus enim ista doctorem vel predicatorem signat. qui libꝝ sacre scripture in pectore clausum habet: quem procerto debet alijs expādere: et per doctrinā et eruditionē aperire. Sic ergo ptz q̄ expansio sumitur multis modis ꝛc. Unde supra. de dilatare. Et infra de extendere.

Expendere. Expense. Nota q̄ expēdere idem est A quod expandere. ideſt extra dispergere. distribuere. exponere dispēsare. disponere. Expendere enim est quando aliquis rem suam extra se pandit et in alios alienat. Et possumus dicere quod expensa dicitur illud precium qō pro alia re traditur seu datur. quia vero vocabulum expendere rarum: immo quasi nullum est in scriptura quaim q̄ multa inuenirem⁹tur extra ideo omitto gratia breuitatis. Ueruntamen possum notare quod
Quidam expēdunt bona naturalia.
Quidam bona spiritualia.
Quidam bona tēporalia.
Primo ergo dico quod quidam expendunt bona naturalia que sunt gratie naturales sicut sunt fortitudo pulcritudo stabilitas seu impitudo que procul dubio inter laudibus et in bonis vsibus sunt expendenda ꝛ dispensanda. Cuius tamen contrarium multi faciunt qui scilicet. Expendunt.

Fortitudinem in stulticia. — Et sic tales figurant
Pulcritudinē in luxuria. — in filio ꝓdigo qui por
Subtilitatē in malicia. — tiōe bonoꝝ a patre recepta abijt in regionem longinquam: vbi dissipauit omnia bona sua viuendo luxuriose. Luc. xv. Quia charissimi multi sunt qui portionem bonorum naturaliuz que eis pater ipsorum deus distribuit et dispensat: in regionē peccati que longinqua est: quia longe est dīs ab impijs. proverbi. xv. dissipat oia ista bona. s. viuēdo luxuriose ipsis superfluenter: ideo: et ea indebite expendendo. ¶ Secundo dico. quod quidā expendūt bona spūa- B
lia que sunt gratie spirituales scilicet virtutes taz theologice q̄ morales. que scilicet in bono debent expendi quia scilicet ipsis est debite vtendum: non vltra debitū presumendum: sicut faciebat ille pharisеus. Luc. xviij. dicens. Jeiuno bis in sabbato: decimas do omnium que possideo ꝛc. Taēs enim qui bona sua spiritualia vltra modum reputant et dilatant: et qui de se plus merito presumunt ipsa incaute expendunt et perdunt.
Nota etiam circa quod ille dicitur male sua expendere qui pro modicis dat magna. Pro nociuis vtilia.
Pro vilibus nobilia. Sic vere multi sunt qui bona spiritualia scilicet gratiam et virtutes que reuera sunt magna vtilia et nobilia dant pro delectabilibus huius mūdi que procul dubio sunt modica inutilia. vilia et nociua. Isti sunt similes fatuis nobilibus qui ab vsurarijs accipiunt mutuo pecuniam ad tempus aliquod persolucndum hereditatem suam obligantes et bona ꝓpria distrahentes quibus procerto accidit: q̄ cum illa bona recepta fuerint expensa cū ad hereditatem suam non habeant regressum oportet eos miserabiliter mendicare. Sic vere charissimi illi qui hereditatem gratie ꝛ glorie obligant vsurarijs infernalibus ideſt demonibus. ꝛ ab eis vsq̄ ad tempus ideſt vsq̄ ad mortem accipiunt

bona tpalia ꝛ mūdi delectabilia isti ꝓcerto cum tēpus hoc transiuerit:ꝛ tempus mortis aduenerit tūc ꝓcerto incipient mendicare.cum.ſ.hereditatē ſuam expenderent indiſcrete. Et ſic tales poſſunt plāgere cū Hieremia. Treſ.v. Hereditas mea verſa eſt ad alienos. Talibus em facit dyabolus ſicut tabernarijs iſtis ribaldis qñ videt eos habere pecuniā.cupiens eū burſam eorū euacuare:ponit eis menſam.offert eis liberaliter vinū et carnes.incipit cum eis ludere cum tribus talis. Et ſic primo perdunt et expendunt pecuniam que erat in burſa deinde veſtimēta. cū nihil amplius habuerint. nudi de taberna eiciuntur et quod peius eſt egregie ſe piſſime verberātur. Reuera ſic facit dyabolus talibus Aperit enim eis huius mūdi delectabilia ponit eis mēſam proſperitatis.amministrat eis panē et vinū.i.omnia genera voluptatis.ludit cum ipſis tribus talis.i. cum triplici concupiſcentia:et ſic burſam eorum euacuat a gratia. Ipſos etiam finaliter ſpoliat et denudat ab honeſta conuerſatione ꝛ bona:ꝛ ſic nudos ꝛ paupes de taberna iſta. ideſt.de mundo per mortem eiicit et in inferno verbera et confundit.vnde Job.xxiij. Nudos dimittunt homines veſtimenta tollentes. ¶ Tertio dico.ꝙ quidā expendunt bona temporalia que ſunt diuitie temporales.que procerto debent libere expendi et bene ꝛ meritorie diſpēſari. Ille em iter tauros nobilior dicitur ſm Plinium.qui arenam cum pedibus altius ſpargit et qui in arena eiiciendo et ſpargendo amplius ſe delectat. Dicit enim Plinius quod ille taur⁹ dicitur generoſus qui

Frontem habet cornutam.
Aſpectum ferocem.
Aures acutas.
Dimicationē alijs ꝓeoffert.
In altum ſpargit arenam.

¶ Sic vere charitſſimi ille moraliter ſz generoſus,nobilis pariter ꝛ pfectus qui frontē habz cornutā.i.duritiē per conſtantiā. Aſpectū fortitudē per audaciā. Aurē acutorem ideſt ad audiendum veritatē negociorū ꝓmptiorem.Qui etiam alijs bella ꝓeoffert per rigorem et iuſticiam. Et qui arenā diuitiarū altius ꝛ liberaliꝰ eiicit et ſpargit.per elemoſynā et clementiā. Unde in ꝑs. Dederunt liberalibꝰ dicitur. Diſperſit dedit pauperibꝰ Unum tamen circa huius ſparſionem eſt aduertendū quia procerto expenſe temporales faciende ſunt.

Non nimis laute.ne depauperemur.
Non nimis parce ne vituperemur.
Sed moderate vt commendemur.

Primū enim facit fatuitas et prodigalitas.
Secundū facit parcitas ſeu cupiditas.
Tertiū vero largitas ſeu liberalitas.

D In caſu em expēdēdi. Quidā ſunt ſuperflui. Quidā ſunt diminuti. Sicut em in ſpinis quedā ſunt recte ꝛ extēte qñ ſuis acriter pungant nihil tamen ſibi retinent. Quedā vero ſunt curue que pungūt ꝛ illud qđ pungūt retinent nec dimittunt. Sic vere charitſſimi plura ſunt genera ſpinarū.i.raptorū pungentiū et excoriantiū: et aliena bona occupantiū. Quidā em ſunt extēte ꝛ liberales. Et iſti ſunt prodigi nobiles:qui per rapinā bene pūgunt:verūtamen nihil ſibi retinent:ſed in ſuperfluitatibus totū expendūt. Et ideo iſti pauperes ꝛ vacui ſemper manēt De quibꝰ dr.prouer.xj. Alij rapiunt nō ſua et ſemper in egeſtate ſunt. Alij vero curui ſunt ꝛ retracti ideſt parci:et per auaricia reſtricti et refleri ſicut ſunt: yſurarij et auari qui bene rapiūt et pungūt verūtamen capta vel acquiſita nec dimittūt nec expendunt:ſz totū ſibi retinent atq; ſeruant. Unde iſti poſſunt dicere illō Ero.v. Neſcio dominū:ꝛ iſrael non dimittaz. Non ſic charitſſimi:non ſimus prodigi vel auari non ſim⁹ vltra debitum expendentes nec vltra debitū retinentes. Naz ſicut corpus ex nimio ſudore et egeſtione debilitatur et vacuatur ex nimia;vero retentione ꝛ conſtipatione inflatur:torquetur et perimitur. Sic vere illi qui vltra debitum egerunt et expendūt:efficiūtur vacui: pauperes et debiles. Illi vero qui vltra debitū bona retinent:inflantur per ſuperbiam:torquentur per inuidiā cōſtipā

turꝑ parcitatem per iniquitatē moriuntur. Nō ergo oportet nimis retinere nec nimis expēdere:ſed proculdubio aliqua ſunt retinenda:et aliqua expendēda. Sicut enim pinus ꝛ alie arbores gummoſi humorē ꝓ ſui et ramorū ſuorū nutrimēto intus retinent.illud vo qđ eis ſupereſt de gūmi ſeu humore exterius emittūt. Sic vere charitſſimi illa que ſunt nobis et ramis noſtris.i. propinquis ꝛ parentibus neceſſaria de humore noſtrorum bonorum tpaliū debemus retinere. Illa vero que ſunt ſuperflua debemus emittere et expendere: et ad alios deriuare. Homo enim plus tenetur ſibi ꝙ alijs quia caritas incipit a ſeipſo. Ideo dicebat helyas. iij. Regum.xvij. Fac mihi prius ſubcinericos panes. tibi autem ꝛ filio tuo facies poſtea. Sic ergo patz qualiter tria genera bonorum ſunt expendenda.ſcilicet.

Naturalia. Poſſemus tñ adhuc aduertere quō
Spiritualia. bona aliquorū indebite expendūtur
Temporalia. ſicut quorūdaz in ſuperbia quorūdā in luxuria. ꝛc. Omitto gratia brevitatis

A

Expectare. Nota ꝙ iſtud vocabulū. Expecta-re.idem eſt quod ſperare ſeu ſuſtinere. Expectare enim ſemp refertur ad aliquod futurū Et ideo breuiter loquēdo expectare videtur ſignificare quādoq; in bono.quādoq; in malo. In bono enim ꝛſignat patientie longitudinē Confidentie certitudinem In malo aūt ſignat pigritie ſeu accidie magnitudinez Dico ergo ꝙ quidā expectant cum patiētie longanimitate. Unde in pſal.dicitur. Improperiuz expectauit cor meū et miſeriam. Item alij expectant cuz ſpei ſeu confidentie firmitate. Unde in pſal.dicitur. Expectabā eum qui ſaluum me fecit a puſillanimitate ſpūs ⁊ tēpeſtate Item quidam expectant cum pigricia ꝛ tarditate.ſicut ſunt illi qui expectant conuerti ꝛ confiteri vſq; ad mortem et qui expectant et ſperant habere paradiſum ſine operibus. De quibus dicitur Job.xij. Expectat lucem et non videat nec ortuz ſurgentis auroze. ¶ Dico ergo breuiter charitſſimi. ꝙ eſt quedā expectatio virtuoſa. Et eſt expectatio vitioſa. ¶ Primo dico quod eſt expectatio virtuoſa.quando aliqua proſperitas ſeu conſolatio futura cum ſpe et fiducia expectatur. ſicut reſurrectio mortuorum.quam in die iudicij expectamus. Ad phyl. iij. Saluatorem expectamus dominuz qui reformabit corpus humilitatis noſtre. Uel etiam quando aliqua futura aduerſitas cum patientia preſtolatur. vnde de certa correctione mortis future dicebat Job.xiij. Cunctis diebus quibus nunc milito expecto donec veniat immutatio mea. Seneca etiam dicit. Quod ſapiens eadem patientia mortem aliorum ſuſtinet:qua ſuam expectat. Hā reuera charitſſimi ſicut videmus quod agricola expectat tēpus quo fructus ſunt recolligendi.nec ceſſat per totum annum laborare vt fructum expectatum valeat reportare. Sic vere charitſſimi fructū eterne glorie expectare et ſperare debemus:et vt ipſum tempore ſuo ideſt in morte colligamus.continue per bona opera laborare debemus Unde Jacobi.v. dicitur. Ecce agricola expectat preciоſum fructuz terre:patienter ferens donec accipiat Poſſum ergo notare quod tripler eſt bona expectatio.

Una que eſt ſapientie et maturitatis.
Alia que eſt patientie et ſtabilitatis.
Tertia que eſt confidentie et credulitatis.

Dicamus ergo. Quod eſt quedam expectatio maturitatis et ſapientie Et ſic expectatio opponitur ſcurrilitati.leuitati et mobilitati. Sapiens enim quando eſt ad menſam diuitis:non ſe ſolet replere groſſis cibarijs. q̄ ſibi in principio offeruntur.immo ſapienter expectat ꝛ diſſimulat quouſq; venant cibaria delicata. Pulli etiam in nido ꝙ ꝙ famem ſuſtineant de nido propter hoc non exeunt neq; volant. ſed matrem ſuam eis cibum afferentem patienter expectant. Expectans etiam beneficium in bona collatione. multa parua beneficia quandoq; refutat: vt poſt longam expectationem melius recipiat et habeat. Sic ꝓcerto charitſſimi illi qui

illi qui ſunt prudentes et ſapientes:non ſunt nimis celeres: precipites et feſtinantes:quia ſicut dicit Seneca. Uelox conſilium ſequitur penitudo imo proculdubio vſq; ad tempus oportunū expectant: vt finem melioren conſequātur ꝛ habeant.qz ſicut dicitur Eccli.j. Uſq; ad temp⁹ ſuſtinebit patiens:ꝛ poſtea reddit illi iocunditatis. Tales ergo parua beneficia huius mundi: et groſſa cibaria bonorū tēporaliū reſpuūt ꝛ refutāt:ꝛ vſq; dum veniēt bona bñficia ꝛ cibi delicati bonoꝝ eternaliū ſapiēter expectant. Unde Treno.iij. Bonū ē preſtolari cū ſilentio ſalutare dei. Inter pullos etiā q̄ ſunt in nido religionis et eccleſie iſta debet eſſe maturitas ꝛ prudentia.quia ſcilicet non debent nimis feſtinare:vt Ridum'ereant. Exteriora beneficia habeant: Clauſtra dimittant. imo procerto ipſi debēt expectare ꝙ mater ipſorum ſcz prelatus ipſos ſm merita ſua promoueat:ꝛ ꝙ ipſos nutriat atq; paſcat. Juxta illud Judith.viij. Expectemus humiles conſolationem eius Sed procerto charitſſimi.iſta ſunt hodie cōtra multos qui reuera non expectant tēpus ſue tēporalis promotionis vel etiam tēpus future ſaluationis ꝛ recreationis. Iſti ſunt mundani diuites qui ad modum ruſticorum ſe groſſis replent cibarijs.ſcilicet bonis temporalibꝰ vt finaliter non repleantur nec ſatientur delicatis qz ſm Hieronymū. Impoſſibile eſt ꝙ hic vētrem illic mentē impleas.et ꝙ in vtroq; ſeculo appareas glorioſus. Iſti etiam ſunt ſubditi ambitioſi qui temp⁹ ſue promotionis nolunt expectare.ſimiles filijs viperarū qui in partu ſolutionem nature non expectantes:ante temp⁹ volunt ventrem exire et ideo qz mater non poteſt eos patere et emittere.quia ſcilicet tempus eorum nondum venit ideo ſolent matrem corrodere ꝛ dentibus laniare: et violēter exteri⁹ exire. Sic vere charitſſimi multi ſunt ita ambitioſi.intantū ꝙ deſiderant promoueri:qz procerto ipſi nolunt expectare tempus ſue promotionis et parturitionis ideſt tempus ſcilicet quo poſſint formari et perfici quo ad mores.vt tandem mereantur promoueri et exterius parturiri ad honores imo matrem ſuam prelatum dentibus ideſt iniurijs ꝛ appellationibus mordent et corrodunt:ipſumq; depauperant:atteuuant:et affligunt:ꝛ ſic ante tempus promouentur et exeunt. Omnes autē filij animaliū que ſunt gulioſa et vorācis nature.ſicut ſunt filij canū ꝛ lupoꝝ imperfecti generātur. Catuli etiam leonis naſcuntur mortui catuli canum naſcuntur ceci.catuli vr ſorum naſcūtur,informati ꝛ hoc quia ꝓpter eorū gulofitatē natura nō expectat ꝙ in vtero formentur.ne forte dentibus et unguibus corroderent matrem ſuam.et ideo ad vitandū matris periculum ſolet eos natura ante tempus emittere et ideo neceſſe eſt iſtos imperfectos parturiri. Sic vere charitſſimi:tales gulofi ꝛ ambitioſi imperfecti parturiuntur et promouentur.quia enim ꝓpter gulofitatem ambitionis. tēpus ſue formationis et perfectiōis expectare nequeant. Ideo ne forte in matres ideſt i prelatos inſurgant ideo neceſſe eſt ꝙ ceci ignorantes ꝛ imperfecti peccatores mortui ꝛ incorrecti ante tēpus debitum promoueantur ꝛ pariātur. Expectare ergo oportet non feſtinare. Unde prouerbio.x. Expectatio iuſtorum leticia ꝛc. Unū tamen circa hoc aduertendū eſt ꝙ multi ſunt qui nimis haberent expectare ſi expectarēt promotionem prelatorum ſuorū quia vererent hodie ꝓ prelatos ſuos aliquis bene meritus promouetur quia niſi promotores aut fautores habuerit:nūꝙ ab aliquo reſpicitur vel iuuatur. Figura ad hec habetur Joh.v. de probatica piſcina in quam primus deſcendens poſt aque motum ſanabatur.ita quod erat ibi magna multitudo languentium et expectantium aque motum. verumtamen erat ibi vnus languidus circa aquas qui xxx.annis expectauerat et nunq̄ ſanatus fuerat.ideo quia hominem qui ipſum portaret non habebat ꝛ propter hoc alius ante eum ſe ponebat:qui ſanitatis bene ficiuz recipiebat. Reuera charitſſimi iſta piſcina ſignat eccleſiam vel religionez in qua procerto tunc aqua mouetur quando aliquis prior vel canonicus moritur et decedit. Et ideo circa iſtam piſcinam eſt hodie magna multitudo expectantium aque motum ideſt mortem aliorum et expectantium mortem alicuius et hoc quando aliquis ſanatur a languore deſiderij ſui ſcilicet illi qui tunc temporis promouetur. Sed proculdubio charitſſimi aliqui ſunt qui bene poſſunt expectare per triginta annos ideſt illi qui nō habent auunculuz aut parentem qui non habent fautorem. adiutorez vel promotorem. Et procerto tales quaſi perpetuo remanent ſine promotione. ꝙ ꝙ ſint boni et ſufficientes. ita quod ipſi lamentando et conquerendo poſſunt dicere illud. Eſaie.lix. Expectauimus iudicū et non eſt:ſalutem et elongata eſt a nobis. Non ſic ergo:non faciunt eos prelatos vltra debitum ſpectare:ſed ſolum vſq; ad iporuz perfectionē et moralē formationem.quia ſicut quando materia eſt diſpoſita natura amplius nō expectat imo ſtatim ſolet infundere ſibi formaz. Sic etiā artifex metallo liquefacto et preparato.ſolet ipſuz fabricare ꝛ formaz qua intēdit imprimere quia ſi nimis diu expectat in frigiditate ſua et ſic non poterit operari. Sic vere charitſſimi ſtatim quando ſubditus eſt liquefactus paratꝰ et diſpoſitus ad promotionē:artifex prelatus non debet expectare nec differre ſed ſtatim ipſum ſecundū merita promouere ꝛ formare. Sepe enim fit quod illi qui vltra debitum poſtponuntur refrigerantur per indeuotionem indurantur per obſtinationem: ꝛ ſic in omnibus peiorantur. Et ſic iſti dicunt illud Job.xxx. Expectabam bona et venerunt mihi mala. Patet ergo ꝙ eſt quedam expectatio maturitatis et ſapientie. ¶ Inſuper dico quod eſt quedā expectatio ſtabilitatis et patiētie. In patientia enim ſunt expectanda infortunia futura. Non eſt enim bonus miles qui in campo non audet aduerſarium expectare et qui ante fugit ꝙ percutitur. Expectari ergo ꝛ ſuſtineri debent tentationes ꝛ tribulationes a militantibus in hoc ſeculo. Et potiſſime expectatio patientie ſpectat principaliter ad prelatos qui nunq̄ in promouendo et iudicando debent eſſe celeres vel feſtini quimino multa debent expectare et tolerare et vſq; ad tempus diſſimulare ſicut etiam facit ipe deus qui modo diu expectat peccatores vt ad penitentiam conuertantur ſicut dicitur Eſaie.xxx. Expectat dominus vt miſereatur veſtri: Ut enim dicitur.ij. Petri.iij. Patienter agit deus circa nos nolens aliquez perire:ſed omnes ad penitentiam reuerti. Ipſe enim vt dr Sap.xj. Diſſimulat peccata hominū ꝓpter penitentiā ¶ Aduertant tamen illi qui iſtam expectationē et patientiam vilipendunt quia procerto quanto ipſos prolongat tēpore huius vite expectat diutius. tanto procerto ipſos niſi conuerſi fuerint percutiet acrius ꝛ impetuoſius. Sicut enim lapis quanto altius et remotius elongatur a terra. tanto rediens fortius ipſam percutere conſuevit. Sicut enim aries quanto amplius retrocedit. tanto fortius percutit atq; ferit. Sic vere deus ꝙ to peccatores diutius ſuſtinet et expectat et ꝙ plus ab eorū percuſſione et punitione in preſenti diſſimulando ſe elongat tanto ipſos durius percutit in hoc mundo. et tanto etiam ipſos finaliter crudelius condemnabit. Unde in. Ps. dicitur. Niſi conuerſi fueritis gladium ſuum vibrauit:arcum ſuum tetendit et parauit illum. Et parauit in eo,vaſa mortis ꝛc. Iſta videmus quandoq; ad oculum in hoc mundo in tyrannis et peccatoribus quos deus diu permittit viuere. vt ad eum conuertantur. quod quia finaliter facere nolunt ſolet ipſos morte ſubita percutere et tam temporaliter ꝙ eternaliter cruciare dicens illud. Eſaie.xlij. Tacui:ſemper filui. patiens fui quaſi parturiens,loquar diſſipabo. et abſorbebo ſimul. Iſti enim ſunt ſicut illa vinea Eſa. v. De qua dicit dñs. Expectaui vt faceret vuas:fecit autē ſpinas. Iſta eſt ergo expectatio patientie ꝛ ſtabilitatis ꝛc. ¶ Adhuc dico quod eſt expectatio confidentie ſcilz expectatio ſpei qua futuram gloriaz expectamus. De q̄ Dicit.iij. Diebus multis expectabis me. De iſta ergo

C

D

Universidad de Deusto
Biblioteca

expectatione pōt dici illud ps. Expecta dominum: viriliter age. Vide eam supra exposita titulo de Agere. Et Thobie.ij. Illā vitā expectamus quā deꝰ datur⁹ est fidelibus suis. Et sic patet. q ē triplex expectatio ✠ tuosa. f. spei ⁊ cōfidentie patiēte. sapiēte. ¶ Scōo dico q est quedā expectatio vitiosa. Et ista est expectatio falsitatis ⁊ expectatio tarditatis. Prima ptinet ad vsurarios deceptores qui ita expectāt pauperes ipsis insidiā do sicut cattus expectat murem ⁊ venator talpā. Ideo dicūt ipsi pauperes illud ps. Ade expectauerūt peccatores vt perderent me. et Hiere.ij. In vbꝭ sedebas expectans eos sicut latro. Scōa pertinet ad tardi locos cōuersores. f. ad illos qui vsq; ad mortē expectāt ⁊ cōtinue procrastinant conuerti ad dominū. Istis dicitur illud Hiere.xiij. Expectabitis lucē et ponet eā in vmbrā ⁊ caliginem. Et ista est expectatio vitiosa. Vide de tarditate ⁊c. Sufficiunt ista de expectatio.

Expellere. Nota q expellere idē est qō ejicere ⁊ emittere ⁊ extra aliquid pellere.

Possumus ergo dicere. q est
Quedā expulsio virtuosa. Prima est facienda
Quedam vitiosa. Secūda fugienda.
Quedam dolorosa. Tertia preuitēda.

¶ Dico ergo primo q est quedā expulsio ✠ tuosa: ista est qua expelluntur peccata per confessionē. vel qua expelluntur bona tēporalia. per elemosynā et cōpassiōez Sicut enim videmus q fortis medicina stomacho recepta ventrē mouet et malos humores expellit. Sic vere timor dei quādo in stomacho cordis recipitur et concipitur. facit ventrē conscientie mouere per contritionē et humores pctōrum expellere. per confessionē sicut ōr Eccli.j. Timor dñi expellit peccatū. Sicut etiā herba q dicitur dyptānus sagittaz ⁊ corpore cerui dicit expellere Sic vere contritio vel timor dei: spes etiam venie seu gratia sagittam peccati seu desperatiōis de corde expellit. vnde eccli.xxx. dicitur. Contine et congrega cor tuum in sanctitate. et tristiciā longe expelle a te. ¶ Per istaz etiam expulsionē debem⁹ expellere malos homines ⁊ socictate nostra sicut etiā de apibus ōr. q⁹ si aliqua ipsarum in alueari suo mortua fuerit statim alie apes ipsam extra projciunt ⁊ expellūt. Hoc idem dicunt facere naute quia cadauer mortuū nunq; secū portāt: sz ipsum statim ejciunt ⁊ emittūt. In quo docemur socios mortuos idest corruptos et obstinatos fugere. ipsos a nobis expellere et vitare ne forte si nobiscum remaneāt per ipsos corrūpamur. Et sic patet q ista ē expulsio vitiosa ¶ Scōo dico q est quedā expulsio vitiosa. Et ista est qñ deū per pctā expellimus vel qñ amicos pauperes refutamus ⁊ ejcimus. Quidā em expellūt deū ⁊ cōscientia. sicut enim formice de domib⁹ suis per fumuz expellūtur sic deus qñ in domo cōscientie fumū malarū cogitationū inuenerit exinde expellit et recedit. Ideo dicit quidam q fumus ⁊ mulier ⁊ stillicidia expellunt hominē de domo propria. ¶ Item alij expellūt proximum isti sunt crudeles. impij et ingrati. q recipiūt boues duz sunt eis vtiles ⁊ necessarij. i. dum durat eorū pspera tas ipsos vero fugiūt ⁊ expellūt cū eis supervenerit aduersitas. Isti sunt similes apibus que quasdā alias apes steriles ⁊ non mellificātes que dicūtur fuci bñ recipiūt secum ad laborandū. ⁊ ad domos suas edificandū: sz quādo eorū auxilio indigēt. ab eis recipiūtur. Si vero eis amplius non indigent. ab eis ejciūtur ⁊ expellūtur. Unde Eccli.xiij. Diues cōmotus confirmat ab amicis. humilis autē cum ceciderit: expelletur etiā a notis. Ista est ergo expulsio vitiosa. ¶ Tertio dico. quod est quedam expulsio dolorosa. Et ista est quando homo expellitur de mundo per mortē. Alioꝛs em est durissimus tiranꝰ q̄ de communi huius mundi omnes expellit. Unde Job. xviij. dicatur expellet eum de luce in tenebras. Et posset hic allegare de illo rege qui post annū expellebatur. de quo narratur in flor⁹ sanctorum in hystoria barlaam ⁊c. Ptz ergo quod est expulsio: ✠ tuosa vitiosa. dolorosa et cetera. Vide supra de ejcere. ⁊ abjcere. ⁊ cetera.

Extendere. Nota q extēdere idē est quod extra tendere. Et est idē extendere quod dilatare porrigere seu expādere. Ut ergo extēsio potest referri ad deum ⁊ hominez. ideo de vtroq; potest aliquid annotari. Est ergo extensio divina et humana.

¶ Primo ergo dico. quod est extensio divina. que potest significare suam.

Justiciam et correctionem. Per man⁹ eiꝰ virt⁹ operativa ⁊signat. Et ideo
Clementiā et largitionē. per manū ⁊i ofa ei⁹ opa
Veniam et receptionē. benotātur. Extēdit enim
Potentiā et ereptionē man⁹ divine opationis
Et ista quatuor possunt. ad percutiendum malos
significari per extentionē. durissime Post q̄ enim
man⁹. q. manus extēditur. dei malos diu sustinuerit. ipe solet manū suā ex
Ad percutiendū. tēdere et ipsos atrociter
Largiendum. verberare. Elephas enim
Recipiendum. q̄ius sit benigne ⁊ mitis
Protegendum. nature. qñ tñ ꝓuocatur. grauiter solet trasci. ita q aures ⁊ promuscidē suā. i. rostrū suū quo vtitur loco manus extendit. ⁊ dure percutit atq; ferit. Sic ⁊ deꝰ q̄ q̄ sit benignissimꝰ: qñ tamē diu q mala opa pctōrum ad iracundiā prouocatur solet contra impios manuz sue iustitie extendere. ⁊ ipsos per mortē subitam percutere et per mortem perpetuam vulnerare. Unde ysa. v. dicit. Iratus est furor domini super populum suum ⁊ extēdit manum suam super eum. Talibus ergo dicitur ezec. xx. In manu forti. et brachio extento. et in furore effuso regnabo. supervos. ¶ Insuper dico q manus divine operationis extenditur ad retribuendum bonis largissime Ipse enim extendit manum misericordie sue scilicet filium suum vsq; ad nos per incarnationem: ipsamq; continue nobis extendit per beneficiorum suorum collationem et concessionem. Et ideo deus pater figuratur in assuero rege qui extendit virgam auream quam manu tenebat vsq; ad hester reginam in signum clemētie per quam extensionem ipsa petitionem suam impetrauit et populum suum de aman malicia liberauit sicut dicitur. Hester.v. Quia vere charissimi. Assuerus qui interpetratur beatitudo idest deus pater extēdit ad hester reginam idest beatam virginem virgam virtutis sue. quam emisit ex ysion per beatam incarnationez et sic ergo nobis ostendit suam clementiam et dilectionem. et nobis concessit humani generis liberationem et creptionem. Unde Judicum. vj. dicitur. Extendit angelus summitatem virge ⁊c. Nunc etiam charissimi quotidie extendit manum suam ad nos sua bona largiendo. finaliter autem et precipue extendet nobis celestem gloriam dispensando ps. Extendit manum suaz in retribuendo. Et tunc dicet homo illud ps. Extendisti manum tuam. et saluum me fecit dextera tua. Extenditur ergo ista manus ad distribuendum bonis largissime. ¶ Deniq; dico. q ista manus ostenditur ad recipiendum suos dulcissime. Sicut enim manus extenduntur ad amplexandum et ad recipiendum. Sic vere charissimi porriget nobis manuz misericordie sue. nos ad ventam recipiendo. et nos charitative amplexando et diligendo. Et in signum huius christus fuit crucifixus extentis manibus: et in pectore perforato. ad innuendum quod paratus est omnes ad misericordiam recipere et cordialem affectum omnibus aperire. Unde de leproso a ihesu mandato dicitur Luce. v. Extendens manum ihesus tetigit eum dicens. Volo mundare. Extenditur ergo manus ad recipiendum suos dulcissime ¶ Rursum dico. quod manus divine misericordie extenditur ad eripiendum suos tutissime. Sicut enim homini qui in foueam cecidit manus porrigitur vt extrahatur. Sicut etiam manus extendendo alios defendimus. et

dimus ⁊ contra eorū aduersarios dimicamus. Sic vere manum misericordie sue deus nobis porrigit. ⁊ nos ⁊ fouea peccati extrahit ⁊ deducit per ipsam et ab hoste nostro diabolo nos protegit et defendit vnde Hier. xxj. dr. Debell abo ego in manu extenta et in brachio forti. Sic ergo ptz q manus diuine ✠ tutis nobis extendit. Ut ereptrix tutissima. Ista est ergo extēsio divina Ut receptrix dulcissima. ¶ Scōo dico q est extensio humana. Sicut enim Ut retributrix clementissima Ut castigatrix seuerissima. videm⁹ q aues qñ volat: totū. f. quicquid habz extēdit. f. collū ⁊ caput ad partē anteriorē. Pedes caudā ad posteriorē. partē duas ✠ alas ad partē exteriorē. Sic vere charissimi si volumus fursuz ad paradysum volare. et nos trāsferre de mūdo ad celū necesse est q quicquid in nobis ē mortaliter extendamus qz. f. ⁊ caput qō est membrū principale. i. bona intentio: ⁊ collū q̄ qō vox erit. i. bona locutio. pedes cū quibus gradimur. i. bona affectio. cauda q̄ est finis corpis. i. finalis psecutiā ⁊ duratio. alie ✠ que sursuz aues portāt. i. spūalis ptēplatio ⁊ meditatio. ꝺoia ad bonos actus debem⁹ extendere ⁊ ad diuina bñplacita ordinare. vt sic extenti ⁊ dispositi possim⁹ ad celestia finaliter trāsuolare. Ideo de viro pfecto sic extento ⁊ sic ad cuncta bona opera dispositio pōt expoi illud ps. Extēdens celū sicut pellē: qui tegis aq̄s superiora eius. Vir em perfectus ꝺr celū qui sicut pellis debet extēdi: ⁊ aq̄s spūalibus ꝺz contegi. Ecce ergo habitra ad q̄ tēbemus extendere nosmetipsos. Debet enim homo extendi.

Ad deum. Ꝺz ei extēdi ad deū ipm ptēplādo:
Ad seipsum. qō ofenditur cū ꝺr. Celū Debz etiā ex
Ad proximum. tēdi ad seipz sese castigando qō ofenditur cū ꝺr. Pellis. Debet etiā extendi ad proximū ipius adiuuādo qō ofenditur cū ꝺr. Mō ipe tegit aquis p quas intelligitur rorificatio pietatis. Extēdamur ergo ad deum cōtemplādo. supnalia. Ad nosipsos macerādo corporalia. Ad proximū erogādo tpalia. ¶ Dico ergo q libet extēdi debet supius deū ptēplando. qz scz ipe tebz esse celū qō superius est locatū qz scz homo debz ee sursum per dei ⁊ bonorū eternorū contēplationē ⁊ p istoꝛ inferiorū superationē. cōtēptuz ⁊ abhominationē. Un prouer. xxv. dicatur. Celū sursum ⁊ terra deorsum De talibus ergo celis sic extentis: pōt dici illud Hiere. ij. Extendit celos prudētia sua. Celi em extendunt suprema tangendo: infima tegēdo: cūcta continēdo. Sic viri perfecti debēt esse extenti tangēdo supioza. f. deum ⁊ bona eterna per contēplationē ⁊ oratione. vñ Eccli. ij. dicit. Manus meas extēdi in altū. Tangēdo inferiora. f. subditos per protectionē ⁊ defensionē Un Job. xxvj. dicit. Extendet quasi nubes tentoriū suū. Continēdo etiam oia. f. bonos ⁊ malos generaliter per caritatez ⁊ dilectionem Unde Esa. liij. dicitur. Dilata locū tentoriꝭ tui: ⁊ pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extende. Extendi ergo debz superi⁹ deū cōtēplādo. qz dicitur Celū. Un Job. ix. Qui extendit celos suos ⁊c. ¶ Demū nos tebemus extendi inferius nosipsos castigando: quod ofenditur cuz dicit Pellis. extendens inquit sicut pellem. Pellis enim ⁊ qua fit pergamentuz. Primo in ligno extenditur deinde instrumentis ferreis raditur et a carnositate ⁊ pinguedine depuratur creta alba delinitur. in librum postea formatur. qui primo litteris nigris scribitur ⁊ postea litteris aureis ⁊ rubeis decoratur ⁊ tandē aliꝭ ipso docentur ⁊ informātur. Sic vere charissimi: nos si fuerimus pellis que adheret carni. i. viri carnales et deliciosi. si libri. i. viri perfecti volum⁹ fieri ista sunt nobis necessaria per ordinez. f. q extendamur in ligno crucis per dominice passionis meditationem et cōpassionem Secūdo q a carnalitate radamur et abstergamur per penitentiam et macerationem. Tertio q in nobis scribantur littere. idest scientie per doctrinam et eruditionez. Quarto q illuminemur ⁊ purgemur et decoremur per bonorum exemplorum receptionē. Et sic poterim⁹ esse libri. i. viri perfecti aliorum informatiui ⁊ instructiui. Unde Baruch. iij. dicitur Hic est liber mādatoꝝ dei: et lex que est in eternum. De tali ergo pelle dicitur Esaie. liij. Pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extende. Et ad uerte: q pellis quando est bene extenta ⁊ bene sicca. optime sonat. sicut patz in tympano. Sic vere charissimi illi qui bene sunt extenti per penitētie asperitatē. qui bñ sunt sicci per paupertatē optime sonant apud deum p oratione ⁊ laudem: ⁊ spiritalē iocunditatē. Debet ergo vir perfectus esse extentus. Juxta illud Ezech. xxvij. Tu cherub extentus et protegens in paradiso dei fuisti ⁊c. Et potissime charissimi manus debemus habere extētas ad deum. quia scilicet manus extenduntur.

Ab orantibus. Prima est extēsio deuotiōis
Ab natantibus. quādo scz homo extēdit ma
Ab ampleꝛantibus. nus suas ad deū orando. De quo dicit. iij. Reg. vj. Extendebant alas suas. Secūda est extensio euasionis qz scz ille qui est in aqua manus extendendo ⁊ aquā post se pijciendo natat et a submersione seruatur. Sic vere charissimi. illi qui sunt in aq̄s deliciarū siue diuitiarū extendēles manus ad pauperes per elemosynā: ⁊ aquā diuitiarū pulsando ⁊ se vilipēdēdo: saluātur ⁊ eripiūtur. Unde Esa. xxv. dr. Extēdit natās ad natandū manus suas. Tertio est extensio dilectiōis qñ scz aliquis ab alio ampleꝛat ⁊c. Explica si vis sicut de aliꝭ duobus. ¶ Insuper dico. q nos debem⁹ extēdi exterius proximo adiuuādo. Sicut enim lux est natura cōmunicabilis: ita q̄ non est contēta in seipsa consistere imo in instāti sui ortus solet se vsq; ad nos diffundere. cōicare et extendere. Sic vere charissimi nos debemus esse cōicati per pietatē q⁹ ⁊. f. debemus nos vsq; ad alios diffundere. dilatare et extendere per misciam et largitatē: quod ofenditur cū dicit. Tegis aquis supiora eius. Aque em signant pietatē. qz. f. sicut aque continue seipsas extendūt quousq; inueniāt aliquē locū vacuum quē impleant. Sic vere pietas ⁊ misciā incessanter se solēt diffundere ⁊ extēdere: vt locos vacuos. i. paupes ⁊ inanes possint repiere bñficijs ⁊ iuuare. Aqua em de se est male terminabilis ⁊ sistitur termino alieno q⁹ vere vir pius nō tebet quiescere quousq; terminū inueniat alterum scilicet in quo sistat. idest pauperem vel debilē. vñ de hoc prouerb. xxvj. dr. Palmas suas extendit ad paupere. Tegis inquit aquis. Quia vere charissimi. arbores idest homines qui aquis pietatis tegūtur ⁊ nutriūtur. magis ad alios dilatantur. sicut de illo cedro metaphorice dicitur Ezech. xxxj. Que erat pulcerrima in dilatatione ardustorum suorum. Erat enim radix illius super aquas multas. Extendamur ergo exterius proximos aduuando Ecclesiastⁱ. xxiij. Quasi therebinthꝰ extendi ramos meos. Vide de dilatare et expandere. Et vide de cherubin vbi est autoritas diuisa. Tu cherub extentus ⁊c. Patet ergo quod est triplex bona extēsio scilicet Extensio proximi iuuatiua. Extensio nostri meratiua. Extensio dei contemplatiua. ¶ Sed adhuc dico. quod est alia mala extensio. quando scilicet aliquis extenditur ad furandum et ad male operandum quando scilicet homo transgreditur limites sibi ꝺatos: et vltra tebitum se extendit ps. Non extandant tusti ad iniquitatem manus suas ⁊c.

Extinguere. Nota q extinguere nihil aliud est q̄ lumen vel splendorem vel calorem. vel ardorem destruere vel annihilare Potest ergo significare moraliter loquendo in bono ⁊ in malo Unde quadruplex est extinctio scilicet.

Quedam virtuosa.
Quedam vitiosa.
Quedam dolorosa.
Quedam gaudiosa.

Prio dico q ē extinctio ✠ tuosa. q̄ ē extinctio pctōꝝ. vñ eccli. xij. Ignē ardētē extinguit aq̄ sic elymna extinguit pctm̄ ¶ Scōo dico. q ē extinctio vitiosa q̄ ē extinctio meritoꝝ Et ista est qñ gre ⁊ ✠ tutes extinguunt ⁊ perdunt. quod vtiq; magis facit p̄speritas q̄ aduersitas. Ut sicut ꝺr. Apes oleo extinguuntur que aceto vinificantur. Calx etiā oleo extinguitur que aqua calescit ⁊ inflammatur.

Quod etiã dicitur de lapide qui ỹr gagates Carbunculus etiã in igne extinguit q̃ aqua superfusus recuperat claritatẽ. Sic ꝯe oleũ ⁊ ignis mundane ꝓsperitatis q̃ dicit oleũ. quia fedat ⁊ inficit. per carnalitatẽ q̃ dicitur ignis. qz inflãmat ⁊ vrit per cupiditatẽ extinguit in homine lucem meritoꝝ ⁊ gratiarũ claritatem. Aqua ỹo et acetum miserie ⁊ tribulationis. de qua dicitur in ps. Saluum me fac deus quoniã intrauerũt aque vsq; ad aiam meam: sunt recte causa et occasio q̃ tales virtutes et gratie conualescunt. Et ideo fatue virgines videntes q̃ suum oleum ideſt mundi prosperitas vel carnalitas nihil valebat alienum oleum petebant dicentes. Matth. xxv. Date nobis de oleo vestro: quia lampades nostre extinguũtur. Aqua enim tribulationum in viris perfectis virtutes ⁊ gratias nõ extinguit. Quia sicut dicitur Canticoꝝ. viij. Aque multe non poterunt extinguere charitatem. ¶ Tertio dico. q̃ est extinctio dolorosa. scz extinctio gaudioꝝ vite mortalis. vel ꝓsperitatis tẽporalis. De qua dicitur Job. xviij. Mõne lux impij extinguetur. ¶ Quarto est extinctio gaudiosa tormentoꝝ sicut accidit illis qui de tribulationibꝫ mũdi vel purgatorij eripiuntur. De quo ad Hebr. xj. dicitur Extinxerunt impetũ ignis et cetera. ¶ Aduerte tñ. q̃ multiplex ẽ ignis q̃ nõ patit extinctionẽ. s. ignis.

ꝓfecte dilectionis.
Auare affectionis.
Eterne damnationis.

Primus ergo ignis. s. pfecte dilectionis est inextinguibilis Ista em̃ nũq̃ pot extingui: quia verus amor non potest ab alio dissipari Unde ad Romanos. viij. dicitur. Quis nos separabit a caritate christi? tribulatio? an angustia? ⁊ neq; mors neq; vita ꝛc. q. d. Nec aduersitas nec ꝓsperitas possunt verã caritatem extinguere. Vera enim caritas est sicut carbunculus cuius splendor de nocte non extinguitur sed amplius augmentatur. Sic vere nor tribulationũ veram caritatem non extinguit. sed eam potius manifestat et reluscere facit. Unde prouerbi. xxvj. dicitur. Nõ extinguetur in nocte lucerna eius. ¶ Secundus ignis inextinguibilis est ignis scilz auare affectionis. Et quo enim aliquis igne auaricie semel fuerit inflãmatus vir aut nunq̃ potest amplius extingui. vnde eccli. xxij. ỏr Anima calida quasi ignis ardens non extinguetur donec aliquid glutiat. ¶ Tertius est ignis eterne damnationis quia. s. sine aliqua extinctione vel refrigeratiõe corpus et anima damnatorum eternis ignibus succendentur. Unde Esaie. j. Succendetur vtrũq; simul. ⁊ nõ erit qui extinguat. Damnati enim sunt sicut lapis qui dicitur albeston qui semel accensus perpetuo non põt extingui quia breuiter sicut dicitur Esa. lxvj. ⁊ Marci. ix. Vermis eorum non morietur. ⁊ ignis eoꝝ nõ extinguetur ꝛc. Unde in tabula.

Extra. Exterius. Exterior.

¶ Nota q̃ ista vocabula signiãt diuersimode i scriptura. Possunt enim denotare circunstantiã loci et circũstantiam rei. Quando enim ista ꝓcernunt rem. signãt illa que nobis sunt apparentia atq; nota. sicut sunt bona tẽporalia ⁊ facta corporalia. Ista enim sunt quedã extrinseca que hominibus possunt apparere. et que extra et preter rei substantiam velut accidentia possunt esse. Unde ista proprie signant exteriorem conuersationem et conditionem. vel exteriorem subuentionem seu possessionem. Quando vero concernunt locum signãt a loco exclusionem. elongationem ⁊ remotionem sicut dicitur. Johannes est exterius vel extra. vel exterior. Moraliter ergo accipiendo. ista verba exterius. et extra possunt mihi notare scilicet.

Exteriorem conditionem.
Exteriorem possessionem.
Exteriorem electionem.

Preparanda.
Detestanda.
Formidanda.

Primo ergo dico q̃ est quedã exteritas conditionis que ꝓparãda et ordinanda est exterior cõuersatio. Sicut em̃ color ⁊ pictura ponitur in superficie nõ in cẽtro pulcritudo consistit in pelle exteriori non in carne interiori. Sic vere color: pulcritudo et pictura cõuersatiõis in exterioribus principaliter cõsistit Ista ei exteriora. s. opatio et ꝯuersatio principalr ab hoibus aspiciuntur et aspectibus hominũ principaliter obꝺiciuntur. Et tõ a prudentibus ista mundus et pulcrius et honestius ornantur et gubernantur. Sicut enim radij solares inclusi in ventre nubis causant exterius arcum celestem in quo pulcerrimi colores apparẽt. Sic vere radius diuine gratie: si in ventre nubis tdeſt in corde nostro habitauerit. ipse procerto exterius in apparentia colores pulcerrime ⁊ honeste cõuersationis efficiet et causabit Et cetera omitto. quia nullas habeo autoritates. Ad ledicatur qui in cõcordantijs dimisit. Sed vide infra. vbi foris ⁊ foras. vbi satis poteris inuenire. Unde etiaz supra de apparere. et de conuersatione. Et vide de hypocrisi. qz. s. hypocrite magis studẽt exteriora parare q̃ in teriora magis laborant circa honestatẽ exteriorẽ: q̃ circa honestatẽ interiorem. Cuius tamen contrarij facit natura qz primo formatꝫ mẽbra interiora: scz Cor. Epar Cerebrum et talia. Et postea membra exteriora. scz manus. pedes ⁊ similia. Ad denotãdũ q̃ primo ⁊ principaliter debemus curare de interiori conscietia parãda: ordinãda ⁊ ꝯtutibus perficienda ⁊ postea de exteriori cõuersatione ⁊ apparentia est tractandus. vñ Matt. xxiij. dicitur. Munda prius quod intus est calicis ⁊ parapsidis: vt fiat et illud quod deforis est mundũ. Et mundicia enim interiori solet exteriori mundicia redundare. Sic ergo patet q̃ exteritas signat exteriorẽ ꝯditionẽ que est ꝓparãda. ¶ Scõ. dico q̃ signat exteriorẽ possessionẽ q̃ ẽ ꝓtenẽda. s. bona tẽporalia ⁊ mũdana que exteriꝫ apparent. Ista enim sunt causa multoꝝ malorũ Calor enim accidẽtalis ⁊ exterior solet esse causa mortificationis ⁊ euaporationis caloris naturalis. Aperit enim pores et vias per quas calor interior euaporat. Et inde est q̃ quanto homo est frigidior exterius. tãto solet esse interius calidior ⁊ dispositior. Sic vere charissimi. bona tẽporalia que causant calorem auaricie exterius sunt causa q̃ conscientia et cor interius caloꝛe diuine gratie priuantur et euacuantur. Quando enim homo est exterius frigidus et pauper ỹ tum ad tẽporalia tũc est interius calidior q̃ tũ ad spiritualia. Exteriꝰ em̃ picture freneticis ⁊ melancolicis sunt nocue. augent enim melancolicam ⁊ furorem. ⁊ ideo tales infirmi non sunt in locis pictis vel coloratis ponendi. Sic vere exteriora bona que non sunt nisi picture quedam quia scz nõ habent existentiam veram infirmis pctõibus non sunt necessaria. Augent enim imagines malorũ desideriorũ et sunt causa furoris et melancolie. ideſt diuersoꝝ peccatorum Et breuiter talia exteriora non sunt querenda vel diligenda. sed magis timenda et fugienda. Unde greg. v. li. moral. ca. j. Sancti inquit viri cum sibi supplere et prospera cõspiciunt pauida suspitione turbant Timent enim ne hic laborum suorum fructus recipiãt timentq; q̃ diuina iustitia eos exterioribus muneribꝫ cumulans ab internis repellat. Ista est ergo exteritas que est contẽnanda. ¶ Tertio dico q̃ est alia exteritas formidanda et hec est exteritas peccati mortalis que ponit hominẽ exterius a statu gratie vel ista est damnatio infernalis que extra paradisum ejcit peccatores. Ideo de peccatore in die iudicij quando rex veniet de paradyso vt videat discumbentes: et videbit ibi non habentem vestem nuptialem ideſt gratiam. Ipse procerto ligatis manibus et pedibus faciet eum mitti in tenebras exteriores. sicut dicit Matthei. xxij. et Jheremi. xxij. Sepultura asini sepelietur putrefactus ⁊ ꝓiectus extra portas hierusalem Et sic patet triplex exteritas. Sed adhuc nota quod quidam proijciuntur. Extra gram per iniquitatem. Extra mundum q̃ mortem. Extra veniam per desperationem. Extra gloriam per damnationem. ¶ Primi ergo per iniquitatẽ extra statuꝫ gre

statum gratie ejciunt. Uñ talis est recte. sicut piscis exiens extra aquã q̃ necessario moritꝫ. Sicut ouis exiens extra tectũ que a lupis deuoratꝫ. Sicut etiã malefactor exiens extra locũ priuilegiatum qui a balliuis suspenditꝫ et capitur. Ista bene figuraliter dicunt. Nũc. xxv. vbi dicitur. Mõ interfector q̃diu erat in aliqua ciuitate refugij tutus erat: sed statiz qñ erat extra erat in periculo. qz occidi poterat ab amicis ⁊ parẽtibus interfecti. Sic vere illi qui animã suam occiderunt ⁊ interfecerunt per peccatũ mortale. debẽt ꝓcerto recurrere ad ciuitatem refugij. s. ad statũ gratie vel penitẽtie als si extra istã ciuitatẽ inuentunt. mortis eterne periculo subiacere noscunt. qz vere in die iudicij qñ venient amici ⁊ parentes istius anime sic interfecte. s. deus ⁊ angeli. nisi istũ malefactorẽ. s. peccatorẽ in loco tuto ⁊ priuilegiato inueniãt. i. in statu gratie ipm occidũt. Status em̃ gratie est. sicut vmbra cuiusdã arboris. que dicit ꝓsidiõn. in qua vmbra q̃diu colũbe manserint draco nõ pt eis nocere. statim vero qñ extra vmbram exierint. solet eas deuorare. qz procerto q̃diu in vmbra. i. in refrigerio gratie mãserimus. a dracone dyabolo nõ ledemur. Si vero extra istaz vmbrã. i. extra statũ gratie fuerimus a dracone dyabolo rapiemur. Ista potissime videmus ỏ apostatis. cũ q̃bus recte ludit dyabolus sicut lupus cũ boue ludit. vt ipm extra societatẽ vsq; ad nemus paulatim deducat. quẽ cum in nemore tenuerit. ipm strangulat ⁊ occidit. Sic vere dyabolus per malas suggestiões ludit cum religiosis. ipsosq; extra religionẽ vsq; ad nemus mũdi ꝓtrahit. vbi per diuersa peccata ipsos permit. Ista figurauit in vitula illa. Nũc. xix. quam extra castra tantummodo erat licitũ cremari. Deus enim ⁊ dyabolus fecerũt partitiz ludũ. qz illa que sunt intra sunt dei. ⁊ q̃ extra sunt dyaboli. Ideo de pessima athalia dicit. iiij. Reg. xj. ⁊ ij. Paralip. xxiij. Educite eam extra septa tẽpli ⁊ interficite ibi. Tales ergo p culpam extra gratiã ejciunt. ¶ Scõi per mortem extra mundum ꝓiciunt. Sicut em̃ facto ⁊ finito conuiuio. ianitor solet inuitatos extra emittere. ⁊ bene cauet q̃ secuz de bonis hospicij nihil portent. Sic vere mors qui est ianitor in conuiuio huius mũdi. omnes finaliter extra cõuiuium huius mũdi mittit. ⁊ de bonis huius mundi portari aliquid nõ ꝑmittit. vñ de morte põt dici qõ de iudeis. ỏr Act. vij. c. Mõ ejcientes stephanũ extra ciuitatẽ lapidabãt ꝛc. ¶ Tertio p desperationẽ extraveniã constituunt. Istis. accidit sicut accipitri qui extra manus magistri sui dimissus. ita fortiter indignat q̃ redire renuens extra taliter diuagat. q̃ siluestris efficitur. Sic ꝯe charissim. sepe accidit. q̃ dũ homines extra manũ dei per peccatuz mortale ponunt. ita qñq; desperant ⁊ obstinant. q̃ vlterius redire ad ipsum per penitentiam dedignant. Figurati in corvo Gen. viij. Qui extra archã dimissus redire ad noe amplius noluit. sed cadaueribus ꝓtetus circa ea penitus se occupauit. Isti sunt similes corallo. qui dũ est in aqua radix dicit cum vero extra ponit: in lapidis duriciã commutat. Quia vere multi sunt qui libenter exeunt de archa ⁊ de aqua. i. de statu gratie per peccatũ: sed vere cum extra fuerint. vix aut nunq̃ tractant amplius de reditu. immo circa bona tẽporalia. ⁊ circa cadauera carnalia taliter occupantur. q̃ eis totaliter contenti. de aliys curare non videntur. sed quod peius est in lapideam duriciam vertuntur ⁊ commutantur per obstinationem. de quibus dicit illud Job. xlj. Cor eius indurabit quasi lapis ꝛc. Isti ergo extra veniam per desperationem constituuntur. ¶ Quarti extra gloriam per damnationem stabiliuntur. Sicut enim apes expellunt fatores suas mortuas extra alueare suum. nec secum habitare permittunt. Sic deus ⁊ angeli expellent in die iudicij a focietate sua peccatores: qõ figuratur de leproso. Leuit. xiij. Qui solus extra castra debebat habitare. quia vere leprosi et infecti peccatores in die iudicij de castris ideſt de angelici exercitus congregatione expellẽtur. ⁊ extra paradisum scilicet in inferno dãnabũtur ⁊ relegabuntur. Unde. Nume. xij. dicitur. Separentur septem diebus extra castra. Sic ergo patet q̃ est quadruplex malum extra. ¶ Sed adhuc possumus dicere. q̃ illud vocabulũ extra potest sumi in bono significato. sicut cũ aliquid ponitur. Extra periculum. Extra peccatum. Extra malum consortium seu locum. Et sic loquitur apostolus. ad Hebreos. xiij. Exeamus ad eum extra castra improperium eius portantes ꝛc. Unde supra de. Egredi ⁊ Exire. quia ista denotant recessum extra locum ꝛc.

Extraneus.

Nota qõ extraneus idem est q̃ peregrinus. aduena alienus. Et potest significare in bono ⁊ in malo. Extraneus enim significat virum perfectum. a mundo ⁊ a mundi lego eius alienum. sicut fuerunt sancti quos mundus extraneos reputabat. ⁊ velut extraneos a suis promotionibus repellebat. Unde Sap. xix. dicitur. Inuiti recipiebant extraneos. In malo vero illos qui nullam habẽt nobiscum familiaritatem. sicut sunt pauperes ⁊ ignoti. Spiritualiter etiam loquendo extranei sunt illi. qui per peccata sua a deo sunt alieni. ⁊ qui in hereditate paradisi nihil habẽt. scz sicut extranei ideſt extra nati ipia ꝓpetuo priuabiꝫtur. Unde. Prouerbi. xxij. dicitur. In gaudio eius nõ miscebit extraneus. Boni ergo pauperes possunt dici extranei in hoc mundo. Nam sicut extranei non cognoscuntur. Non honorantur. vilipenduntur. et nulla certa domo vel hereditate ditantur. Sic vere pauperes et viri perfecti in hoc mundo sunt sicut extranei: quia scz ipsi sunt sine honore ab omnibꝫ contempti ⁊ conculcati. nullus enim vult ipsos cognoscere. immo etiam fratres ⁊ amici dinoscuntur de talibus non curare. Aspides enim affris et mauris. non nocent. extraneos vero letaliter occidunt vt dicit Jsidorus. Ideo affri ⁊ mauri volentes probare de pueris an sint filij sui. solent eos aspidibus apponere. ⁊ si aspides eos non leserint. solent eos vt proprios retinere. Si vero ipsos aspides momorderint: solent eos tanq̃ extraneos ⁊ degeneres refutare. Sic vere aspides ideſt venenosi tyranni balliui mauros ⁊ affros ideſt mũdi nigros peccatores. ⁊ maxime vsurarios non ledunt. immo sicut notos ⁊ amicos ipsos protegunt ⁊ defendunt Sed procul dubio extraneos ⁊ ignoros ideſt pauperes ⁊ debiles: rapinis ⁊ excoriationibus vulnerãt ⁊ occidũt Ideo dicunt tales cũ psalmista. Extraneus factus sum fratribus meis. et peregrinus filijs matris mee. ¶ Itẽ nota. q̃ sicut ciues ⁊ non extranei ad ciuitatis officia ⁊ consilia solent admitti. Juxta illud. Eccle. viij. Coram extraneo ne facto consilium. Sic in ciuitate ecclesie: boni ⁊ non mali debent promoueri ⁊ ordinari. Cuius tamen contrarium fit hodie. Ideo modo plangunt veri filij ecclesie dicentes Treno. v. Hereditas nostra versa est ad alienos: domus nostre ad extraneos ꝛc. Cetera omitto. qz pauce sunt autoritates. Et inuenies de extraneo supra de acceptione. ⁊ de equo. Et infra de peregrino. Et supra de alieno ⁊ aduena. Et breuiter multa inueniremus exẽpla. scz copia auctoritatũ deficit ꝛc.

Extrahere.

Nota q̃ extrahere idem est qõ extra locum trahere. Et potest significare in bono ⁊ in malo. In bono enim signat de peccato seu aliquo periculo creptionem ⁊ saluationem. Unde. ij. Regum. xxij. Misit de excelso et assumpsit me ⁊ traxit me de aquis multis. Et Danielis. xiij. Extraxerunt danielem de lacu leonum. In malo autem signat de propria hereditate electionem. vel de mundo expulsionem. Sicut enim hyena extrahit mortuos de sepulcro eos deuorat. Piscator etiam extrahit pisces de fluuio vt eos manducet. Sic raptor extrahit hominem de propria domo. Dyabolus extrahit peccatores de fluuio. ideſt de deliciarum vriguo. Mors vero extrahit omnes de corporis hospitio. Unde de peccatoribus dicitur. Ezec. xxix. Ecce ego ad te draco magne q̃ cubas in medio fluminum extrahã te de medio fluminum. Pauperibus etiam possunt dicere vsurarij ⁊

raptores illud Ezec.xxij. Extrahā te in sagena mea tc. Multa exempla habemus de extrahere. sed auctoritates deficiunt. Unde supra de eiēcere ⁊ de expellere. ⁊ infra de trahere tc.

Extremus. Extremitas. Nota ꝙ extremus idem est qđ vltimus seu nouissimus. ⁊ signat finem siue posteriorē partem rei. Et ideo loquendo moraliter possumus dicere ꝙ extremitas potest significare. Humilitatem. Tepiditatem. Moralitatē Et ideo possumus dicere: ꝙ est quedam.
Extremitas commendabilis
Quedam detestabilis.
Quedam formidabilis.
¶ Prima est desideranda.
Secunda vituperanda.
Tertia consideranda.
¶ Primo ergo ē quedā extremitas cōmēdabilis ⁊ desiderāda. ⁊ista est extremitas humilitatis. Ut em̄ humilis semp aliis se postponit. seq̄ aliis nō ingerit aut ꝓponit. immo respectu oim̄ alioꝝ se omniū extremoꝝ ⁊ vltimum reputat. ⁊ supponit. Catuli em̄ fm. Plt. qui nascuntur vlteriores. sunt vt communiter ceteris meliores. Sic vere illi qui vltimi ⁊ extremi sunt per humilitatem. ⁊ qui etiam ab aliis vltimi reputantur ꝓpter corporalem miseriam ⁊ paupertatem. sunt quo ad deū meliores. quod figuratum est in benyamin. qui inter fratres Joseph fuit vltimo natus. qui tamen a ioseph amplius fuit dilectus. ⁊ in mensa sua ferculis amplioribus satiatus. Sicut dicitur. Gene. xliij. Quia vere charissimi. verus ioseph x̄pus illos plenius in mensa paradisi reficit: quos in hoc mundo vera humilitas ⁊ paupertas vltimos ⁊ extremos facit. Ideo de tuda machabeo in figura x̄pi dicit. j. Machab. v. Erat tudas congregans extremos. Et Isa. xlix. Salus mea vsq̄ ad extremum terre. quia breuiter fm regulam saluatoris Erunt primi nouissimi: ⁊ nouissimi primi. Matth. xx. qꝫ sicut dicit Matth. xx. Paterfamilias ꝛcepit a nouissimis denariū diurnū seu salariū dispensare. Ad denotandum. ꝙ illi qui sunt nouissimi per humilitatem ⁊ te n̄poralem paupertatem. erunt primi in gloria paradisi Sic ergo patet. ꝙ est quedam extremitas commēdabilis ⁊ desideranda. ¶ Scōo dico. ꝙ est alia extremitas detestabilis ⁊ vituperanda. Et ista est extremitas illorum. qui ad omne bonum faciendū volunt esse vltimi atq̄ tardi. ⁊ ista est extremitas atq̄ vltimitas pigritie. negligentie seu accidie: que valde est vituperabilis Tales enim extremi: si fugiūt. primi a persecutoribus comprehenduntur. Extremi etiam pauperes per elymosinas minus laute reficiuntur. Illi etiam qui extremi ad operandum veniunt minus de labore reportare merentur. Sic vere illi qui volūt esse vltimi ⁊ extremi ad bene operandum. minus in paradiso de premio reportabunt: ⁊ persecutoribus. inuasoribus ⁊ tentatoribus subiacebunt. Exemplum habemus Numeri. xj. vbi dicitur. Nō ignis deuorauit extremam partem castrorum. Extremum enim fructus ficuum que scilicet circa autūmnum nascuntur nihil valent. quia scilicet nunq̄ possunt matureſcere Quia vere charissimi illi qui bene operando volunt esse extremi. sicut sunt illi q̄ tempus autumni. idest senectutem expectant. vere tales vix possunt in moribus matureſcere. vel ad bonum aliquod peruenire. Unde Numeri. xxiij. dicitur. Principium gentiū amaleth cuius extrema perdent. Ista est ergo extremitas detestabilis ⁊ vituperanda. ¶ Tercio dico. ꝙ est extremitas formidabilis ⁊ premeditanda. Et ista est extremitas vite. ⁊ finis corporis. termin⁹ ⁊ meta prosperitatis: que procerto timenda sunt ⁊ considerāda. Celum enim habet duas extremitates immobiles. scz polum articum ⁊ polum antarticum. que sunt stelle immobiles. inter quas tota celi substantia contenue rapitur ⁊ mouetur. Sic vere homo habet duas extremitates scilicet natiuitatem ⁊ mortem. Isti em̄ sunt duo poli. idest duo termini sibiinuicem contrarij. in quoꝝ vtroq̄ homo immobilis reperitur. Ante enim natiuitatem ⁊ post mortem homo non mouetur. sed vere infra istos terminos vita humana voluitur. ⁊ continue diuersis variationibus agitatur. Totum enim celum. idest tota mens nostra debet continue volui per considerationeꝫ infra istas duas extremitates. scz nūc cogitando de natiuitatis vilitate. nunc de mortis acciditate meditando. Unde sicut Eccl. xlviij. dicitur. Spiritu magno vidit vltima. Ista enim vltima ⁊ extrema sunt que finaliter contingent. scilicet mors. iudicium. infernus paradisus. sunt spiritu magno preuidenda ⁊ consideranda Animal enim quod extremitatem idest caudam perdidit a sacrificio repellebatur. sicut dicit Leuit. xxij. Sic vere illi qui talem extremitatem. idest extremorum considerationem non habent. nec deo sacrificari. nec ab eo acceptari merentur. Ideo dicitur in psal. Si sumpsero pennas meas diluculo. ⁊ habitauero in extremis maris. etenim illuc manus tua deducet me. Extrema enim maris sunt ista eo ꝙ multis amaritudinibus sunt respersa. ¶ Ediuerte tamen ꝙ quidā sunt sicut symie. ⁊ sicut homo qui sunt animalia ingeniosa que tamen talibus extremitatibus scz cauda carere noscuntur. Ad denotandū ꝙ illi q̄ ingenio ⁊ ratione amplius vigent. de mortis cōsideratione minus habent. Istis facit dyabolus sicut formica grano cui scz extremitates aufert ne possit fructificare. Sic dyabolus aufert peccatoribus futurorum cōsiderationes ne aliquod bonū opus possit facere. Nō sic charissimi tc. Sufficit replica distinctionem.

Exurgere. Nota ꝙ exurgere idem est qđ ex to surgere vel ex affectu vel ex appetitu surgere ⁊ se supertus eleuare. Sicut de beata virgine dicitur Luce. j. Exurgens. Maria abiit in montana cum festinatione. Potest ergo referri ad deum ⁊ ad hominem. Deus enim exurgit.

Ad adiuuandū per potentiam.	Deus enim aliquos
Ad puniendū per iustitiam.	adiuuat per potenti
Ad miserandū per clementiā.	am. Unū in ps. dicit.

Exurge dñe adiuua nos. Item aliquos cruciat per iusticiam. Unū ps. Exurgat deus ⁊ dissipent inimici eius. Item aliq̄bus parcit per clementiā. Unū ps. Tu exurgēs misereberis syon tc. Item exurgit homo. A cadendo. A sedendo A dormiendo. ¶ Sic vere exurgere debet homo spiritualiter. Quando cadit per iniquitatē. Quādo sedet per tepiditatē. Quādo dormit per carnalitatē ¶ Surgam⁹ ergo a casu iniquitatis. Unū Michee. vij. Ne leteris amica mea: qꝫ cecidi consurgā. Item a somno carnalitatis. Unde Ephe. v. Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te x̄ps. Item surgamus a segne seu quiete tepiditatis. Unū Luc. j. Exurgens Maria abiit in montana cū festinatiōe. Unde supra de eleuare ⁊ erigere ⁊ exaltare. Et infra de surgere ⁊ desursum. Et si vis ponere illam autoritatem. Exurgens saul de spelunca pergebat cepto itinere. Item dicit: sicut in illo sermone. Exurge in occursum meum ⁊ vide tc.

Exuere. Expoliare. Nota ꝙ expoliare siue exuere idē est qđ vestes deponere. seu exterioribus apparatibus se nudare. Et ideo sicut sunt tria genera vestimētoꝝ moralium scilicet.

Bona spiritualia.	Uirtuosa est illa qua nos
Bona temporalia.	exuimus ꝓalibus per lar
Bona eternalia.	gitatē. Uitiosa est illa qua
¶ Ideo fm hec possumus	nos denudamus spūalibus per prauitatem. Do
dicere ⁊ distinguere triplicem expoliationem. scz	losa est illa qua primus nos eternalibus per
Quandam virtuosam.	iniquitatem. Prima est
Quandam vitiosam.	seruitorum. qui se expoliāt ut possint melius seruire. Et ista est expoliatio qua se expoliauit dauid ut luderet coraz archa. ij. Regum. vj. De qua etiam dicitur. Canti. v. Expoliaui me tunica mea: quomodo induam illaz. ¶ Secunda est ebrio

rum qui impudenter quandoq̄ se expoliant. ita ꝙ apparent pudibunda sua. sicut apparuit in Noe. Gene. ix. quia scilicet illi qui vino peccati sunt ebrij. vestimentis virtutum se expoliant. ⁊ sic pudibunda suoꝝ malorum operum omnibus manifestant. Unde. j. Reg. xxj. Dicitur. Expoliauerunt saul armis suis. ¶ Tercia est expoliatio miseroꝝ que fit his qui non possunt soluere qđ expenderunt. hi proprijs vestibus expoliātur. Sic vere damnati in die iudicij quando rationem de cōmissis ⁊ omissis reddere non poterunt. vestibus eterne glorie priuabuntur. Unde. j. Reg. xxj. Uenerūt philistei vt expoliarent interfectos. Sunt ergo vt dictum est aliqua vestimenta que debemus exuere. scz vestes exterioris possessionis. vel etiam vestes exterioris male conuersationis. Item sunt alie vestes quibus se expoliauit Judith. vt posset dolofernem decipere et occidere. Iste etiam sunt ille veteres pelles. quibus se solent serpentes expoliare ⁊ exuere. vt iuuentutem possint recuperare. Quia vere charissimi qui contra dolofernem. i. dyabolum vult prevalere. ⁊ iuuentutē moralis conuersationis recuperare. necesse est. ꝙ pelles veteris ⁊ male conuersationis expoliet. ⁊ ꝙ vestibus bonorum temporalium saltem quantum ad affectum se denudet. Sicut de Jonatha dicitur. j. Reg. xviij. Expoliauit se ionathas tunica, suas dedit eā dauid. Ideo de iudith dicit Judith. x. Exuit vestimentum viduitatis sue lauit corpus suum ⁊ vnxit se mirto optimo. In quibus verbis notatur

Quid tu debes deponere.	Rerum facultates sunt
Quid tu debes abstergere.	deponende. Culpe prauitates sunt abstergende.
Quid tu debes corrigere.	

Carnis voluptates sunt corrigende. ¶ Primum probat vestis nudatio. Exuit se vestimentis viduitatis sue. ¶ Secundū probat fecis ablutio. Lauit corpus suum ¶ Tertium probat carnis afflictio. vnxit se mirto optimo. Igitur deponamus rerum possessionem. Abluamus mentis infectiones. Habeamus carnis afflictionem ¶ Que scz denotatur per myrrham. quod est vnguentum valde amarum. Ista possemus valde notare ⁊ deexpoliare. exempla plurima reperire. Sed qꝫ pauce sunt autoritates ideo omitto. Et propter hoc vide de vestimento. de nuditate. de spoliare tc.

Exultatio. Nota ꝙ exultare idem est qđ extra saltare Et est exultatio quedam leticia que intantum abundat interius. ꝙ per certa signa apparet exterius. Est ergo exultatio excellens gaudium seu leticia aliquibus certis indicijs declarata possumus ergo notare. ꝙ multiplex est exultatio. s.
Quedam temporalis ⁊ transitoria.
Quedam spiritualis ⁊ meritoria.
Quedam criminalis ⁊ damnatoria.
Quedam eternalis ⁊ permansoria.
¶ Primo ergo dico. ꝙ est quedam exultatio temporalis. Et hec est illa. quam aliquod bonum temporale seu aliqua temporalis prosperitas introducit. et ista est exultatio puerorum. qui in rebus modicis ⁊ inutilibus magis exultant q̄ in magnis ⁊ vtilibus. Est etiam sicut exultatio nautarum. qui quandoq̄ eadem die qua exultauerunt a mari ablorbentur. qꝫ extrema gaudij. scz temporalis luctus occupat. Sicut dicitur. Prouerbio. xiij. Unde Jacobi iij. Omnis exultatio talis maligna est. Et dicitur Jaco. iij. Terrena animalis ⁊ dyabolica. Unde istam autoritatem prosecutam supra in titulo. ¶ Secundo. est quedam exultatio spiritualis ⁊ ista est iustorum. qui in rebus spiritualibus exultāt. scilicet in conscientie puritate. in amicicia bonorum ⁊ charitate. in spei securitate. in pacis trāquillitate. Unde in psal. dicitur. Exultate iusti in domino rectos decet collaudatio. Et iterū. Sancti eius exultatione exultabunt. ¶ Tertio est quedam exultatio criminalis: ⁊ ista est quando aliquis exultat de peccato proprio: vel de alterius incommodo. ficut illi de quibus. Prouer. ij. Qui letantur cum malefecerint: ⁊ exultant in rebus pessimis. Et in psal. dicitur. Qui tribulant me exultabūt si mot⁹ fuero. ¶ Quarto ē exultatio eternalis. Et hec est illa quam sancti post huius vite labores superius in paradiso habebunt. quia tunc exultabunt sancti in gloria letabuntur in cubilibus suis. tunc exultabunt filie syon idest anime in rege suo dicētes. Hec est dies quā fecit dominus. exultemus ⁊ letemur in ea. De talibus ergo exultationibus quibus scilicet sancti in hoc mundo per spem. in alio per speciem exultant. potest exponi illud Esa. ix. Exultant victores capta preda quando diuidunt spolia. In quibus verbis ostenditur ꝙ de tribus est principaliter exultandum. scilicet
De vitiorum superatione. Exultant victores.
De meritorum acquisitione. Capta preda.
De premiorum distributione. Diuidunt spolia.
¶ Exultemus eego quādo vitia superamus. victores. Simulq̄ sicut elephantes. qui scz fm Plinium exultant ⁊ gaudent quando vincūt. tristantur ⁊ dolent qñ vincuntur. Quia reuera bonī ⁊ iusti qui contra hostē dyabolum in hoc mūdo. sicut in stadio sunt locati. qñ hostem dyabolum: ⁊ eius iacula. s. mundi tribulationes ⁊ tentationes superant atq̄ vincunt. valde exultāt ⁊ letantur. quia tunc exultationes dei in gutture eoꝝ: ⁊ gladij ancipites in manibus eorum. Si vero contingat ꝙ aliquo casu vincantur: ⁊ ꝙ a dyabolo vel eius tentationibus superantur. valde solent per cōtritionem dolere. ⁊ signum doloris per confessionem ⁊ penitentiam ostendere. Unde Judith. xvj. Per tres menses huius victorie gaudium. celebratuz est. Tres isti menses sunt exultatio cordis. vocis ⁊ operis. Sicut enim videmus ꝙ gallus post victoriam cantat ⁊ exultat: exultationēq̄ suam voce ⁊ alis denotat ⁊ demonstrat. Sic vere iusti superato ⁊ victo dyabolo letantur ⁊ gaudent. ⁊ exultando deo regratiantur ⁊ cantant Abacuc. iij. Super excelsa deducet me victor in psalmis canentem. Unde in psal. dicitur. Uox exultationis ⁊ salutis in tabernaculis iustorum. Letemur ergo ⁊ exultemus quando vitia superamus. ¶ Iteruz dico. ꝙ nos debemus exultare. quando merita cumulamus. qđ ostenditur cum dicitur. Capta preda. Preda enim quam debemus sequi ⁊ insequi. venari pariter ⁊ inquirere sunt merita. gratie virtutes. boni habitus. bone dispositiones ⁊ cōditiones. Sicut enim videmus. ꝙ canis nobilis predaz suam diligenter querit: qua inuēta solet saltare ⁊ exultare. ⁊ nouo latrandi genere gaudium sui animi declarare. Sic vere charissimi. Predam virtutum ⁊ meritoꝝ tenemur diligēter querere. quā si acquirere possumus valde gaudere ⁊ exultare debemus. Unde ps. Pingue scent speciosa deserti. ⁊ exultatione colles accingent. Induti sunt aretes ouium: ⁊ valles abundabunt frumento. quasi dicat. Sicut desertum gaudet de pluuie irrigatione. sicut colles letantur de rotis madefactione. sicut aretes exultant de pabuli ministratione. Sicut insuper valles videntur iocundari de frumenti ꝓductione. abundantia ⁊ multiplicatione. Sicut vere boni letantur ⁊ gaudent de virtutum ⁊ meritorum acquisitione. Ista est ergo preda nostra. capta inquit p̄da. Unde de quolibet viro iusto potest dici illud Ezec. xxj. Leo factus est ⁊ didicit capere predam. Talis enim dicitur leo. quia predam quam cepit non solet libenter dimittere. immo si aliquam viderit solet eam cum pedibus, ampleꝛari. ⁊ pro ipsa defendenda preliari. Sic vere predam virtutum quam cepimus ⁊ acquisiuimus debemus custodire. ipsamq̄ viriliter defendere. ⁊ pro ipa ptra hostes infernales strennuissime militare. Et sic dicitur de eo leo factus tc. Ubi aduerte. ꝙ talis qui taliter accipit talem predam debet habere.
Fortitudinis firmamentum. Leo.
Sanctitudinis complementum factus est.
Certitudinis documētum didicit.
Et sic habebit spiritualis plenitudinis nutrimentum. quia capiet predaz. Debemus ergo exultare. scilz

quando merita cumulamus. ¶ Denicz dico. q nos tunc possumus exultare. quando gloriaz occupamus qō ostenditur cum dicitur. Quando diuidunt spolia Istud enim aduerbium quando. signat terminum finalem temporis in quo aliquid faciendū. Et ꝛe istud est quando mortis. in quo sancti diuidunt inter se fm diuisionem meritorum spolia ꝛ diuitias premiorum eternorum. quia fm apostolum. j. ad Cor. xij. Diuisiones gratiarum sunt vnus autem spiritus diuidens singulis prout vult. Ideo de isto quando dicitur in psal. Quādo diuidebat altissimus gentes. quando separabat filios adam. q. d. In isto quando scilicet in gloria paradisi altissimus diuidit gentes. vnūquēqz fm meritum diuersimode premiādo. ꝛ separabat filios adā idest bonos a malis perbenniter distinguendo. Sicut ergo videmus q naute. post maris pericula valde exultant quando peruenunt ad securum portum. Operarius post laborem exultat. quādo in sero recipit premium. Cursor post cursum letatur. quando pro mercede recipit brauium. Miles etiam gaudet. quādo post triumphum acquirit solium. Sic vere illi in paradiso qui in isto mundo fuerunt. sicut in mari. vt nauigarent. sicut in opere vt laborarent. sicut in stadio. vt properarent. sicut in prelio vt dimicarent. tunc proculdubio letantur ꝛ exultant quando peruenerunt. scz

Ad portum securitatis.
Ad preminm felicitatis.
Ad brauium eternitatis.
Ad solum sublimitatis.

Tunc enim percipiunt q verum est verbum thobie. Thobie. iij. vbi dicitur. q deus post tempestatem tranquillum facit. ꝛ post lachrymationem ꝛ flerum exultationem infundit. Isti enim modo exultāt.

¶ Quia dulcissime recreantur.
Quia cutissime collocantur.
Quia largissime premiantur.
Quia letissime modulantur.

Isti dico delectantur siue recreant, dulcissime. Jō dicūt in ps. Exultauim⁹ ꝛ letati sum⁹. ¶ Itē collocant seu situantur cutissime. scz in protectione ꝛ saluatione domini ps. In velamento alarum tuaꝝ exultabo. ¶ Itē isti premiantur ꝛ remunerantur largissime. Unde ps. Uenient cum exultatione portantes manipulos suos Et alibi. Qui seminat in lachrymis in exultatione metent. ¶ Isti insuper modulantur ꝛ regratiant letissime. Unde in psal. dicitur. Uox exultationis et salutis in tabernaculis iustorum. Et alibi. Exultabunt labia mea cum cantauero tibi. Tuncergo exultamus. vt dictum est. quando. celestem gloriam occupamus. quod ostenditur cum dicitur. quando diuidunt spolia. Unde in psal. dicitur exultabo ꝛ diuidaz siccimam. Siccima enim interpretatur laboriosa. ꝛ signat gloriaz paradisi que acquiritur laboribus infinitis: que tamen quando diuiditur seu attribuitur. tunc eternum gaudium ꝛ exultatio in homine cumulatur. Patet ergo. q est triplex bona exultatio. scilz. Una de superatione vitiorum. Alia de acquisitione meritorum. Tertia de distributione premiorum. Explicit litera E.

A Incipit litera. f.

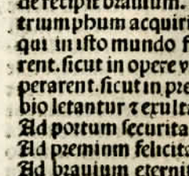

Faber. Fabricare.

Nota. q fabricare idem est qō aliquid artificiose operari vel facere Pertinet autez fabricare, ad illos artifices mechanicos. qui cuz manualibus laboribus percussionibuscz ictibus solent aliquid construere vel formare. ꝛ sic solemus fabrum dicere illum. qui de ferro. ere. ligno. vel lapide solet aliquid fabricare. Moraliter igitur loquendo dicam, q in scriptura reperitur multiplex faber. videlicet faber.

Gloriosus qui fabricat opus mirabile.
Uirtuosus qui fabricat opus laudabile.
Uitiosus qui fabricat opus inutile.
Odiosus qui fabricat opus damnabile.

¶ Gloriosus est mundi creator.
Uirtuosus est iustus viator.
Uitiosus est vanus peccator.
Odiosus est hostis tentator

¶ Primo igitur dico. q in scriptura reperitur faber mirabilis ꝛ gloriosus. Et iste est deus qui sine malleo vel securi fabricauit et fabricat vniuersa. Unde etiam quantum ad diuinitatem iste dictus est faber. quia fuit omnium creator. Psalmi. Tuus est dies et tua est nox. tu fabricatus es auroram et solem. Tu fecisti omnes terminos terre. estatem ꝛ ver tu plasmasti ea. Quantum etiam ad humanitatem iste dictus est faber. quia fuit mundi creator. Unde de christo dicitur. Mathei. xiij. Nonne iste est fabri filius? Nonne mater eius dicitur Maria? Si enim fabri filius. ergo faber. qz scz nō potest filꝰ facere nisi que viderit patrem facientem. ꝛ quecūqz ille fecerit. hec ꝛ similiter filius facit. Jobānis. v. Quantum vero ad vtrunqz faber dici potest. quia ipse est in viris iustis virtutum omniuz generator. Unde sibi potest dici illud Job. xxvij. Fabricatus es celos qui solidissime quasi ere fundati sunt. Iste enim quotidie fabricat celos. i. viros iustos quos scilicet per interiorem gratie infusionem. ꝛ exteriorem tribulationem ꝛ tunsionem facit solidos atqz firmos. Et sic dico q deus est faber mirabilis ꝛ gloriosus.

B ¶ Secūdo dico q iustus est faber laudabilis ꝛ virtuosus. Justus enim templum dei in seipso fabricat. quando congeriem virtutum aggregat ꝛ ibidem habitaculuz deo parat. Alios etiam fabricat ꝛ edificat quando per bonam eruditionem vel correctionem ipsos ad bonum instruit ꝛ informat ꝛ sic eos in christi habitaculum construit atqz formal. Sibi etiam in paradiso domuz construit quando per bona opera deo seruit. Bonorum enim operum executio eterne possessionis ꝛ habitationis est constructio. Sicut enim dicitur Hebre os. iij. Omnis namqz domus fabricat ab aliquo. Unde de bono fabro. idest de viro iusto virtualiter fabricāte, operante potest dici illud. Esa. xlviij. Faber ferrarius. lima operatus est in prunis ꝛ in malleis formauit illud. ꝛ operatus est in brachio fortitudinis sue. Justꝰ enim faber ferrarius dicitur. eo q contra labores ad modum ferri duratur. In lima etiam operari dicitur. eo q lima penitentie se carpinat. Et alios etiam lima discipline ꝛ iustitie cupit a suis vitijs expiari. In prunis etiam opera sua facit. eo q in feruore charitatis facit ꝛ fabricat quicquid agit. Malleos etiam quando cz adhibet. qz sepe necesse est q seueritatis ictibus ꝛ timoris diuini tūsionibus. se ꝛ alios fabricet atqz vomet Sic igitur in brachio fortitudinis operatur. quando faciendo bonum ꝛ declinando a malo contra demōes fortiter preliatur. De tali ergo fabro videtur dominus loqui. Esa. lviij. Ego creaui fabrum sufflantem in igne prunas. ꝛ producentem vas in opus suū. Sed heu pcerto pauci tales fabri qui sciant se ꝛ alios in bonis moꝛbꝰ fabricare inueniuntur in mundo. Dicitur enim figuraliter. j. Reg. xiij. Quod in omni terra israel nō inueniebatur faber ferrarius. qō pro tanto erat. quia philistym qui filios israel sibi subiecerāt. ordinauerant q nullus faber ferrarius in terra israel habitaret. ne forte lanceas aut gladios fabricarent. Sic vere videtur bodie factum. Nam quia philistym idest demones israelitas. idest christianos sibi per vitia subiecerunt. ideo eorum ordinatione factum est q de terra israel. id est de statu ecclesie vel fidei christiane. fabri ferrarij. hoc est dictum. boni virtutum fabricatores. vel boni prelati ꝛ predicatores. qui. scilicet alios in moribus fabricāt atqz formant: quasi in pluribus defecerunt. Nolunt enim demones q peccatores a sue seruitutis iugo possint resurgere. ꝛ ideo nolunt q arma spiritualia valeant fabricare. qua propter bonos fabros studuerunt de medio submouere. De quo Iere. xxix. Egressus est faber ꝛ inclusor

ber ꝛ inclusor de hierusalem Non sic charissimi. sed sint in nobis boni fabri. idest boni predicatores ꝛ prelati. ꝛ homines alijvirtuosi. Unde Eccle xxxviij. dicitur. q omnis faber ꝛ architectus noctem tanꝯ diem transigit. q sculpit signacula ꝛc. Sequitur. Faber ferrariꝰ sedēs iuxta incudem considerans opus ferri. Uapor ignis vrit carnes. eius ꝛ in calore fornacis concertatur Uox mallei innouat aurem eius: ꝛ contra similitudinem vasis oculus eius. coz suum dabit in consummationem operum. Expone si vis de bono fabricare. idest de homine virtuoso. qui noctem ꝛ diem transigit in bono perseuerando. in nocte ꝛ die benefaciendo. signacula sculpit virtutum imagines in se pingendo. iuxta incudem patientie sedet ictibus tribulationum se assuefaciendo. Opus ferri considerat omnem difficultatem ꝛ duriciem virtute vincendo ꝛ superando. Carnes suas igne contritionis vrit. abstinentia ꝛ penitētta carnem attenuando ꝛ macerando. In fornace infernali cō certatur ibi iugiter meditando. Uocem mallei. idest cōminationis diuine libenter audit. scripturis ꝛ sermonibus vacando ꝛ attendendo. ꝛ sic ad consummationem operum attingit virtutum multitudinem aggregando ꝛ tandem operum premia reportando. Patet igitur q iustus est faber laudabilis ꝛ vituosus. ¶ Tercio dico. q impius est faber inutilis ꝛ vitiosus. Impius enim faber dicitur. qui in se per peccatum domum dyabolo fabricat. Et etiam pro se in inferno habitaculum operatur. Quodlibet enim peccatum qō facit vnus est ictus vel actus edificij diabolici. hic scz in cōgerie vitiorum. ꝛ postea in congerie tormentorum. Et nota q impij dicuntur. fabri seu fabricatores. quia

Percutiunt iustos crudeliter.
Conficiunt fraudes subtiliter
Decipiunt bonos fallaciter
Recipiunt opes rapaciter.
Superbiunt nimis inaniter.
Inficiunt sese carnaliter.

Et sic dicam. q est vna fabricatio crudelitatis. ꝛ seuicie. Sicut enim fabri percutiunt super ferrum. sic tyranni non cessant tribulationū malleis pcutere pauperē pplm atqz iustū. ps. Supra dorsuz meum fabricauerūt pctōres, plongauerūt iniqtatem suā. ¶ Itez est fabricatio malicie ꝛ iniqtatis. scilicet machinatio fraudum peruersarum. quam viri malicioſi. nō cessant quotidie contra alios fabricare. Ideo dicitur. Eccle. xj. Attende tibi a pestifero: fabricat enim mala. ne forte inducat super te subsannationem imperpetuuz. ¶ Item est fabricatio fallacie ꝛ mendacitatis scilicet a parte ipsorū agentium seu ignorantie ꝛ fatuitatis. scilicet a parte fatue credentium ꝛ obedientium. Sic introductores sectarum malarum fuerunt mali predicatores. ꝛ aliorum deceptores. sicut fuit machometus ꝛ similes. Contra quos dicit Esaie. xlv. capitulo. Abierunt in confusione fabricatores errorum. ¶ Item est fabricatio auaricie et cupiditatis. Constat enim q auari per malos questus fabricant et edificant edificium status sui. et operum congeriem ꝛ structuram Baruch. iij. Argentum fabricant ꝛ solliciti sunt. nec est inuentio operum illorum. Baruch. vj. Accepto auro scilicet ydola fabricata sunt. Coronas certe habent aureas super capita sua. ¶ Item est fabricatio superbie ꝛ pompositatis. sicut patet de superbis qui fabricant alta palacia. qui sibi procurant ꝛ fabricant altos status. ij. Paralyp. xxj. Dereliquerat dōm deum patrum suoruz insuper excelsa fabricatus est ꝛc. ¶ Item est fabricatio luxurie et carnalitatis. Ezechielis. xvj. Fabricasti tibi lupanar. ꝛ fecisti tibi prostibuluz. Sic ergo patet. quomodo peccator dicitur faber inutilis ꝛ vitiosus ¶ Quarto ꝛo dico

D q dyabolus est faber damnabilis et odiosus. Iste est enim qui fabricat omne malum in cordibus impioruz Unde dicitur q dyabolus ita fabricat quemadmoduz Sapien. xiij. dicitur de fabricatore ydoloꝝ. Si quis artifex faber de filua lignum rectum secuerit ꝛ huius do-

Facere.

A Nota. q istud verbum facere est commune omni potentie ꝛ virtuti actiue, ꝛ operatiue. Unde facere proprie est ille actus. qui a potentia immediate elicitur ꝛ causatur. Et est facere idē quod componere. construere agere. peragere. edificare operari ꝛ fabricare. ¶ Et ideo breuiter possumus distinguere. q est multiplex factio. scilicet. Diuina ꝛ superior. Humana ꝛ inferior. Diabolica ꝛ confusa.

Facit enim deus.
Facit iustus et impius.
Facit dyabolus.

In rebus enim nihil est otiosum. nec est aliquid dare quin continue facit opus suum. De deo enim dicitur in Psal. Quia ipse est mare et ipse fecit illud. et aridā fundauerunt manus eius. Et alibi. Tu es deus qui facis mirabilia. De iusto vero dicitur. Prouerbiorum. xxj. Mō gaudium est iusto facere iudicium. De impijs vero dicitur Prouerbiorum. ij. Mō ipsi letantur cum malefecerint. ꝛ exultant in rebus pessimis. De diabolo vero dicit. Math. xiij. Inimicus homo hoc fecit. scilicet seminauit zyzaniam. ¶ Primo ergo dicamus aliquid de factione diuina que est superior. Facere enim dei nihil aliud est q̄ suum velle. siue suum imperare. Et ideo quantum ad deum. facere semper denotat potestatem ꝛ autoritatem. Unde psal. Ipse dixit ꝛ facta sunt ipse mandauit et creata sunt. Sicut enim bonus artifex solet bona opera facere. bona causa solet bonū effectum producere. bona arbor solet bonum fructum procreare. Sic vere deus cum sit artifex qui erroꝛe non decipitur cum sit causa que occasione non deluditur. cum sit arbor. que occidentibus non impeditur. bonorum effectus in mundo producit. ꝛ sicut rex aut imperator omnia ad votum suum facit atqz ordinat. Unde Gene. j. Uidit deus cuncta que fecerat et erant valde bona ꝛc. Mirabiles enim cause non faciunt nisi mirabiles effectus ꝛ ne iste est mirabilis cā que non necessario aut violenter sed libere ꝛ voluntarie ꝛ omnipotēter atqz supernaliter operatur. ps. Tu es deus qui facis mirabilia. ¶ Item sibi potest dici illud Hester. xiij. Tu fecisti celum ꝛ terram ꝛ quicquid celi ambitu continetur. quia breuiter omnia que sunt siue prospera siue aduersa siue media a deo factione. puidētia vel ordinatione vno modo vel alio procedunt. Et ideo hic possumus videre q deꝰ facit summa facit infima facit media. Ipse enim facit superiorꝝ, psperitatē. que notatur per celum. Inferiorum aduersitatem. que notatur per terram. Exteriorum, varietatem. que notatur per

ea q̄ celi ambitu ꝓtinentur. Ab eius factione procedit
Promotio superiorum
Depressio inferiorum
Conditio exteriorum
Ipse enim facit quandoq; opera notabilia in aliquorum promotione. Opera terribilia in aliquorum depressione. Opera mirabilia in aliquorum ostensione. facit dico delectabilia que bonis placeant. Contristabilia q̄ malos terreant. Admirabilia que cunctos stupeant ¶ Dico q̄ deus multa facit laudabilia. Et ista p certo sunt promotiones bonorum. tam temporales q̄ eterne. que per celum designantur. Quia vere nullus bonus efficitur celum. ideſt vir celestis q̄tum ad bonitatem. vir altus q̄tum ad dignitatem. vir clarus q̄tuz ad honestatem. nisi a deo principaliter fiat, nisi deus ipsum faciat & componat. Unde p̄s. Qui facit celos in intellectu. Ideo de talium factione dicitur Geñ. j. q̄ factum est firmamentum in medio aquarum superiorū & inferiorum. Fecit inquit firmamentū in medio aquarū. & diuisit aquas ab aquis. Sequitur. Uocauitq; deus firmamentum celum. quia vere illi qui sunt firmamentum siue celum per eminentiaz dignitatis debēt esse in medio aquarum. ideſt subditorum per temperātiam equitatis. & debēt diuidere & discernere aquas ab aquis. ideſt bonos a malis per sapientiam veritatis.

¶ Aduerte ergo q̄ illi qui volūt fieri celū. ideſt superiores debent habere principaliter tria scz
Constantiam sine defectione
Justitiam sine acceptione
Prudentiam plenam absq; diminutione

Constantiā probat status stabilitas. q̄ debet esse firmamentum. Justitiam probat localis equitas. q̄ debz esse in medio aquarum. Prudentiā probat sensus subtas. q̄ debet diuidere aquas ab aquis. Habeant ergo tales constantie firmitatem. fiat inquit firmamentū Sicut enim corallus q̄diu est in aqua semper fit mollis sicut radix. quando tamē super aquas ponitur & de infra aquas extrahitur. efficitur corallus vt lapis solidus atq; firmus. Sic ve q̄diu homo est inter aquas ideſt inter socios & inferiores. s. in statu subiectionis fit quandoq; mollis fragilis & sine firmitate. Ipse tamen quādo exinde trahitur & sup aquas. i. superiocios inter quos nutritus fuerat ponit & proficitur ipse durus cōstans firmus solidus & lapideus. extunc esse tenet. Unde Ezec. x. Ecce in firmamento lapis saphirus. Unde ipse debet esse firmus in se stabiliter perseuerando firmamentum. alioz ipsos foueendo & protegendo. Unde de quolibet tali potest dici illud ꝑs. Erit firmamentū in terra in summis montium. superextolletur super lybanum. Sicut enim firmamentum habet

Claritatem. Sic vere vir perfectus maxime prelatus debet habere claritatem discretio
Capacitatem nis Uñ Geñ. j. fiant luminaria in firmamento celi. Sublimitatē ꝓtemplationis. Unde Eccl. xliij. Uas castroz in excelsis. in firmamento celi resplendens gloriose. Capacitatem dilectionis. Eccl. xxxvij. In tempore agnitionis inuenietur
Stabilitatem firmamentuz. Stabilitatem durationis. Unde de Joseph dr. Eccl. xlix. q̄ ipse erat firmamentum gentium rector fratrum: stabilimentum populi. Isti ergo debēt habere constantie firmitatem. ¶ Insuper dico q̄ isti debent habere iustitie equitatem: q̄ ostenditur cum dicitur. In medio. Res enim que est in medio equaliter se habet ad omnes partes. sicut patet de centro. q̄ equaliter distat ab omnibus partibus spere. Sicut etiam patet de medulla. que equaliter se habet ad omnes partes ligni. Sic vere charissimi prelatus sine aliqua affectione vel acceptione personarum se debet ad omnes partes spere sue. ideſt ad omnes subditos collegij sui vel ecclesie sibi commisse equaliter se habere. Unde ipse debet dicere omnibus subditis illud Luce. xvij. c. Ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat &c. Unde de isto medio supra in titulo. Habeat ergo iustitie equitatem. ¶ Deinde dico. q̄ ipse q̄ vult taliter firmamentum fieri a deo vel formari debet habere prudentie claritatem. quia scilicet ipse debet esse talis vt ipse sciat diuidere aquas ab aquis. Aque enim signant subditos. quia sicut dicitur Apoc. xvij. Aque multe populi sunt. Inter quos procerto diuidendum est. & prudenter distinguendum & discernendum. Diuidende enim sunt aque ab aquis. ideſt boni a malis. sapientes ab ignaris. scz vt sciatur qui sint promouendi & qui repellendi. & qui puniendi. & qui dimittēdi. Ideo de ista diuisione dicitur Genc. j. fiat lux & facta est lux. & diuisit lucez a tenebris. Et ibidē dr. q̄ deꝰ diuisit aq̄s q̄ erant in firmamento. ab his q̄ erāt sup firmamentum. q̄ta vere charissima valde debet prelatus diuidere & discernere. que aque & qui subditi sunt super & subtus. Qui scilicet sunt sursum per contemplationem et per celestium affectionem. & qui sunt deorsuz. per terre nozum ambitionem. et per auaricie exccecationem. Secundum enim Isidorum. In mari sunt aque dulces & fluuiales mixte cum marinis & amaris. Ex dulces dicuntur in pluuiam resolui & sursum ascendere. marinevero que grosse sunt ponderose & amare dicuntur inferius remanere. Ad denotādum. q̄ illi qui sunt dulces & boni sursum ascendunt celestia desiderando. Illi vero qui sunt peccatores & amari deorsum manent terrestria frequentando. Dulces etiam sunt a prelatis superius eleuandi. per promotionem. Amari vero rudes ponderosi atq; graues sunt inferius relinquendo per depressionem iuxta illud Deut. xxviij. Ipse ascendet, et erit superior. tu autem descendes & eris inferior &c. Diuidendum est igitur & discernendum inter aquas superiores inferiores. Sicut dicitur in ꝑs. Diuisit mare ruburo in diuisiones. Sic igitur patet quomodo aliquis potest fieri celum. ideſt vir celestis & altus per diuinaz promotionem. Tu inquit fecisti celum. vnde dicitur, q̄ dominus fecit celum & terram: mare et omnia que in eis sunt. Et sic patet q̄ deus multa fecit notabilia.

¶ Adhuc dico q̄tum ad secundam dei factionem. q̄ deus multa facit tristabilia. Terraz inquit. & ista sunt depressione inferiorum. quia vere sicut dei misericordia aliquos facit esse celum ipsos alte promouendo. Sic eius iustitia aliquos facit esse terram ipsos in statu paupertatis dimittendo. & conculcari per tribulationes ab aliis faciendo. Terra enim qui inferius collocatur & que ab omnibus conculcatur. & que nullo splēdore vel colore decoratur signat statuz paupertatis aduersitatis & calamitatis. que ceteris est inferior. conculcatior & vilior et splendore prosperitatis est priuatior. De qua dicitur Hieremie. xvij. Habitabit in deserto. in siccitate. in terra salsugimis & inhabitabili. Et ō hoc etiam dicitur in psal. Suscitans a terra inopem & de stercore erigens pauperem: quia sicut dicitur. j. Regū. ij. Dominus pauperem facit & ditat humiliat & sublimat. Talem igitur terram ideſt talem pauperem & aduersitatez facit & causat. Quia sicut dicitur Amos. iij. Non est malum in ciuitate quod non faciat deus. Malum supple pene non culpe. Unde ipse dicit Hieremie. xxvij. Ego feci terram & homines & iumenta que sunt super faciem vniuerse terre. Sicut enim ꝑm naturales sol est causa amaritudinis maris. Et hoc quia dulces partes aque maris euaporare facit. & pro magna parte consumit. & remanēt grosse & terree partes. que magis ac magis decoquuntur & in salsedinem commutantur Sic vere charissimi deus est causa. quare amaritudo paupertatis et aduersitatis in mari huius secuh generantur. Iste enim per radios sue occulte prouidentie. aquas dulces. ideſt dulcedinem consolationis quandaq; ab hominibus aufert & tollit ipsosq; in salsidine & amaritudine tribulationum constituit & dimittit. Unde breuiter de deo dicitur in psal. Omnia quecunq; voluit fecit in celo & in terra in mari & in omnibus abyssis Patet igitur q̄ deus facit multa tristabilia. ¶ Denuq; dico q̄tum ad terciam dei factionem. q̄ ipse facit

multa mirabilia

multa mirabilia. et ista sunt conditiones exteriorum seu vniuersoium. qō ostenditur cuz dicitur. Quicquid celi ambitu continetur. Quia breuiter charissimi nihil fit in terra sine cā. sicut dr Job. v. Et ideo quicquid in mūdo agitur: totum a dei dispositionibus ordinatur. Quilibet enim sentit & percipit in seipo quāta quotidie circa eum virtus diuine prudentie operetur. quādo scz in eum speratur. vel deuote per orationem ad eū clamatur ꝑs. Spera in eo & ipse faciet. Et. xlv. Regum ij. Postula qō vis & faciam tibi. Unde dicunt quidam solennes theologi. q̄ non est ita modicus vermis in mundo quin oporteat q̄ deus animam ipsius faciat, creet atq; formet. Omnia etiam alia que nobis casualia videntur a deo dispositiue fiunt. q̄ sicut dicitur Mat. x. Nec capillus perit de capite. nec auicula laqo capitur. nec passer precio venditur. quin totum a deo fiat & disponatur. qō satis videtur mirabile. vt. scz illa dei taz immensa prouisio se de tam modicis intromittat. Ideo bene dicitur de deo illud ꝑs. Omnia in sapiētia fecisti. impleta est terra possessione tua. Patet igitur. q̄ deus facit mirabilia. terribilia. amabilia. Et sic notabis q̄ deus solet facere

Facta potentie. Ipse enim per potentiam creat & peragit per. Prudentiā regit & dirigit. Per iustitiā permit & corrigit. Per clementiaz iuuat & porrigit. Sunt igitur quedam facta dei que cōcernunt suaz potentiam. Et ista sunt facta creationis De quo Luce. j. Fecit potentiam in brachio suo Et in ꝑs. Tu fecisti omnes terminos terre. Et alibi. Fecit magnalia in egypto. mirabilia in terra chaz. terribilia in mari rubro. Et Job. x. Memento quesso q̄ sicut lutum feceris me. & in puluerem reduces me. ¶ Item quedaz sunt facta que concernunt suam prudentiā. & ista sunt facta prudentie dei & ordinationis & gubernationis rerum. qua scz facit omnia certis ordinibus conuenire. Job. xxv. Facit cōcordiam in sublimibus suis. Omnia enim per dei sapientiam & prudentiā fiunt. Unde Esa. lxvj. Omnia hec manus mea fecit. ¶ Item quedā sunt facta que concernunt suam iustitiam. Ista autē sunt immissiones tribulationum siue in bonos siue in malos. Dañ. iij. Justus es in omnibus que fecisti nobis. Et ibidem Omnia que fecisti nobis dñe in vero iudicio fecisti. Et sunt vera & pueroz qui erant in igne. Potissime autem talia ficta fient in vltimo iudicio. De quo in ꝑs. De celo auditum fecisti iudicium. terra tremuit & quieuit. ¶ Item aliqua sunt dei facta. que concernunt suam clementiam. Luce. j. Fecit mihi magna quia potens est & sanctum nomen eius. Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus euz. Ista autem eius clementia seu misericordia apparet in infinitis gratijs que nobis facit iste enim

A culpis liberat. Liberat dico a culpa ꝑs. Saluū
In penis tēperat. me fecit a puſillanimitate spiritus
Occulta referat. & tempestate. Temperat etiā
In celis munerat a penis ꝑs. Saluum me fecit dextera tua. Informat etiā in occultis. Deu. iij. De celo audire te fecit vocē suam. Remunerat etiam in excelsis. ꝑs. Notas fecisti mihi vias vite adimplebis me letitia cum vultu tuo. delectationes in dextera tua vsq; in finem. Et sic patet. q̄ est quedam factio superior & diuina. ¶ Scō dico q̄ est quedā factio seu operatio inferior & humana. que quidē nihil aliud est q̄ actio operatio. occupatio. exercitium &c. Ista igitur quandoq; est bona qñq; est mala. de bona dicit. Gal. vj. Bonuz autem facientes non deficiamus. De malo vero dicit in ꝑs. Omnes declinauerūt simul. inutiles facti sunt. non est qui faciat bonum. Est itaq; factio iusta & impia ¶ Dicamus aliquid de factione bona que facit & operatur iustus. Omnis enim homo tenetur bonum facere. a malo etiam precauere. Juxta illud psal. Declina a malo & fac bonum. Sicut enim cause naturales semper & continue faciunt suos effectus. sicut patz de igne semper calefaciente. De terra continue fructificante. De sole continue illuminante. De celo cōtinuo se mouente & currente. Sic procerto charissimi homo nunq̄ debet esse ociosus. Semper enim debet aliquid boni facere. & se in aliquo bono continue occupare. Juxta illud Hiero. Semper aliquid boni facito vt te dyabolus inueniat occupatum. Debet enim alios calefacere per charitatem & dilectionem. aut fructus elimosynarum emittere per pietatem & compassionem. aut alios illuminare per prudentiam & discretionem. Unde ad Col. iij. Omnia in nomine domini Jesu christi facite. Nobis igit precipitur. q̄ bona faciamus & a malis actibus caueamus. Unde cuilibet dicitur illud. Ecc. xxv. Respice & omnia fac ꝑm exemplar qō tibi in monte monstratum est. In quibus ꝑbis ostenduntur tria necessaria cuilibet quivult aliquid boni facere. Est cīn sibi necessaria. Attenta meditatio. Ideo dicitur. Respice. Magna informatio. ideo dicitur. fac. Regule conformatio. ideo dicitur. Scōm exemplar. ¶ Debet igitur habere qui bene vult facere opus suum attentam meditationem. quia vere nullus potest bene facere nisi sit diligens & attentus. q̄ sicut dicitur Hiere. xlviij. maledictus. qui facit opus domini negligēter. Alia litera dz fraudulenter. Ideo precipitur. ij. Paral. xix. Cuz diligentia cuncta facite qō ostendit cum dicit. Respice. ideſt ꝓsidera. delibera & attende. Unde Judicū. xviij. dr q̄ missi sunt viri fortissimi vt explorarent terram & diligenter inspicerent. Sicut enim artifex qui opus difficile vult facere circa opus suum diligenter inspicit & attendit. Sicut ꝓz de scriptoribus. qui nihil possunt bene facere. nisi ꝓtinue inspiciant & ꝓsiderent opus suum Alis enim nisi bene inspicerent. nunq̄ recte aut ꝑgrue scriberent. immo defacili deuiarent. & vnam literā pro alia faciliter facerent. aut locarent. Sic vere charissimi ad hoc q̄ bene possimus operari & facere necesse est q̄ diligenter inspiciamus & attendamus & q̄ prudēter consideremus & videamus qualiter opera nostra ꝑm debitum ordinem faciamus. ipsa. scz ad bonum finem ordinando. bona intentione incipiendo. et ipsa bonis circunstantijs circundando & circunuallando. Alis facilius poterimus deficere. & vnam literā pro alia. ideſt vnum malum opus pro vno bono facere & locare. Unde de tali circunspecta attentione. dicitur. Deut. xxiv. Intelligatis vniuersa que facitis. Nota illi qui de nocte aliquid facit necessaria est lucerna Nos aūt omes in nocte sumus & ideo lucerna attente discretionis indigemus Exo. xxv. facies & lucernas septem. et pones eas super candelabrum vt luceant ex aduerso. Respiciēdum. est igitur. Ideo de anna dr Thob. xj. Anna sedebat in supcilio. vñ respicere poterat. Supciliū cīn est locus altus. ad denotandū q̄ illi qui facta sua bñ volūt inspicere & videre. ab infimis & bñantis debēt mentē et animū eleuare. Sic igit nos debemus habere attentā meditationē. ¶ Itē dico q̄ si bñ volumus facere nos debemus hñe magistri exercitationē seu informationē qō oñdit cñ dr. fac. fac cīn est imperiui modi. & pñtis ꝓis ad denotandū. q̄ illa que nobis a nostris superioribus imperant. a nobis ꝓmpte & pñtaliter exequi & impleri debentur. fac igit. Et si querimus iuxta euangeliū dicēdo illud Luc. x. & xviij Magister qd faciēdo vitam eternam possidebo. Et illud Luce. iij. Magister quid faciemus. ¶ Possumus notare. q̄ a deo & a scriptura multa nobis iniunguntur faciendā & implenda Nobis enim precipitur & mandatur vt

Faciamus opera pietatis. facimus igit elimosynā & pietatē. Juxta illō
Impleamus opa sanctitatis Doceamus opa veritatis. Luce. xvj. facite vobis amicos de mammona
Repēdamus opa charitatis iniquitatis. Et Luce. xij. facite vobis sacculos qui nō veteraſcunt thesaurū indeficientē in celis. ¶ Itez impleamus sanctimoniam & bonitatem. Deu. vj. fac qō beneplacitum est & bonum in conspectu dñi. ¶ Itē doceamus sapientiam & veritatem. Thē. x. Fac tibi duas

tubas argenteas.idest predicationem vtriusq; testamēti.Unde.ij Thimo.iiij.Tu vero vigila.in omnibus labora.opus fac euangeliste.ministerium tuum imple.
¶Item rependamus,amiciciam ⁊ charitatem ad quā scz pertinet illud affirmatiuū. Mat.vij. Omnia quecunq; vultis vt faciant vobis homines,ita ⁊ vos facite illis.Et illud negatiuum Thob.iiij.Quod tibi oderis fieri vide ne alij facias.Et ratio reddit a Seneca . qui dicit.Ab altero expecta.alteri quod feceris . Nullus enim vnq; debet facere alij nisi quod sibi fieri vellet.qz vere istud est dei iustitia sepissime fit.vt quod quis alicui fecerit,siue bonum fuerit siue malum . hoc eidem ab altero fiat.Ideo de illo rege qui dicebatur adombezech qui abstulerat extremitates manuuz.lxx.regibus qui colligebāt reliquias mense sue dicitur Judicum.j. Mō summitates manuum suarum sibi filij israel abstulerunt.Et ideo ipse compulsus est dicere vt habetur ibidem. Sicut feci ita reddidit mihi deus.Ad quod facit illud Hie.l.Juxta omnia que fecit reddite ei. Et ibi dez. Sicut fecit facite ei. ¶Patet igitur quomodo ad benefaciendum necesse est habere magistri informationem.Unde ⁊ bonos magistros debemus diligere.ꝛeos vt nos doceant implorare dicentes sicut dicebat Saul Samuel.j.Regum.xxviij . Vocauit igitur te vt ostendas mihi quid faciam.Habeamus igitur magistri in formationem.fac inquit. Imperatiue loquitur enim ⁊ informatiue.⁊ ideo procerto isto verbo imperiali debemus obedire.et quicquid nobis precipitur facere et implere.Deut.xij.Quod precipio tibi hoc tantum fac Nos vero respondēdo dicamus illud Josue.j.Omnia que precepisti nobis faciemus Josue.xviij. Sicut preceperat dñs moysi.ita fecerunt filij israel.Bonus enim obediens magis intelligit facere voluntatē dei vel prelati q̄ propriam.exemplo xp̄i dicentis.Joh.vj.Descendi de celo nō vt faciam voluntatē meā.sed voluntatem eius q̄ misit me.¶Et merito. qz pcerto omnis qui facit voluntatē dñi manet inetrnum.j.Joh.ij. facite vobis coz nouū ⁊ spiritū nouū.Ezech.xviij. Facite fructus dignos penitentie.Mat.iij Facite iudiciū ⁊ iustitiā. Hiere.xxij.Bonas facite vias vestras ⁊ studia vestra Hie. vij.Quecunq; dixerit vobis xp̄us facite.Joh.ij.Sic facite vt salui sitis.Eccl. iij.Valet igit ad benefaciendum q̄ habeamus magistralem informationez.qō oñditur cum dicitur. fac.¶Insuper dico q̄ si benevolumus facere.nos debemus habere regule ꝓformationē.qō oīte ditur.cum dicit.Scōm exemplar . Ista enim ꝓpositio ꝑm.semp denotat similitudinē.ꝓformitatez. imitationem ⁊ ꝓsecutionem.Sicut enim videmus q̄ scriptor ⁊ pictor artifex lignarius ⁊ cementarius operanꝫ cedūt pingunt ⁊ scribunt ꝑm regulā ⁊ exemplar cui ꝓformātur.⁊ quam sequi ⁊ imitari tenentur. Sic vere charissimi cū deus dederit nobis aliqua exēplaria certa.⁊ aliquas certas regulas.s.vitam xp̄i ⁊ sanctoz(qz ois xp̄i actio nostra est instructio.ꝑm aug.)pculdubio necesse est q̄ ista exemplaria sequamur.⁊ q̄ ꝑm eoz regulaz operemur.q̄z eis in omnibus ꝓformemur. Unde de isto ꝑm.i.de ista exemplari cōformitate dicit.ij. Esdre. viij.Omnia ꝑm legem dei fiāt.Et.j.Coz.xvj.Omnia honeste ⁊ ꝑm ordinē fiāt in vobis. Apes cū reges suos sequunt.⁊ eis q̄tū plus possunt ꝓformant.Et ideo ꝑm Plin. Apes rex q̄tūcunq; precesserit statim sequit eus exercitus apū.tantā em̄ regi suo reverentiā exhibēt q̄ de cellis suis nō exeūt donec primo rex eaz exierit.⁊ fi bi volatus vendicauerit principatū.Sic vere charissimi dz esse de nobis.Reges em̄ nostros.i.xp̄m ⁊ sanctos tenemur sequi.⁊ nosipsis attentius conformari:et ad omnia bona opera ad que ipsi nos precesserunt per instructionem exire post eos ⁊ proficisci per imitationez Sicut em̄ dicitur.Joh.v.¶Quecunq; viderit filius patrem facere hoc ⁊ similiter filius facit. Ideo dicit Judicū.ix. Mō me videritis facere hoc instanter facite. Sic igitur ps.q̄ ad hoc q̄ iustus qui bene vult facere aliq̄ bonum opus tria requiruntur scilicet

Attente considerare.
Magistro obtemperare
Regule se conformare

Hunc restat dicere de factione impiorum.quia q̄ pauci sunt qui hodie facūt;ista que ꝛaz dicta sunt.hodie em̄ multi sunt qui nō operantur cum deliberatione.sed subitor absq; premeditatione. Non sequūtur magistri mandatum.sed sue voluntatis impetum ⁊ appetitum. Non se conformāt bonis exemplaribus.sed malis personis ⁊ infamibus Et ideo tales non possunt bene facere.immo solent q̄ plurimum deuiare. De quo conqueritur dominus di. Hiere.ix. Quid est q̄ dilectus meus in domo mea facit,scelera multa.Unde nota q̄ tales faciunt opera

Carnalitatis.
Cupiditatis
Fallacitatis
Pompositatis
Crudelitatis.

Faciunt igitur opera carnalitatis ⁊ luxurie.vñ Ezech. viij. Ecce vides abominationes quas ipsi sibi faciunt. ¶Item ipsi faciunt opera cupiditatis ⁊ auaricie . vñ. Hiere.vj.⁊.viij. A maiore vsq; ad minorem omnes auaricie studēt.A prophēta vsq; ad sacerdotem oēs faciūt dolum. ¶Item faciunt opera fallacitatis. Apoc. xxij. Foris ciuitatem stēt omnis qui amat ⁊ facit mendaciū ¶Item ipsi faciūt opera pompositatis ⁊ superbie.De quo in ps. Non habitabit in medio domus mee qui facit superbiā. ¶Itē ipsi faciunt opa crudelitatis ⁊ inimicicie.vñ in ps. Noli emulari in eo qui ꝓsperatur in via sua.in homine facīēte iniustitias. De talibus ergo dicitur ꝗaliter Hiere.xxxij.Erant filij israel ⁊ filij iuda iugiter facientes maluz.Et bene dicit facientes quia scz isti ꝓtinuant incessanter. Judicū.ij. Addiderūt filij israel facere malum. Et tñ in ps.dz ipse retribuet abundanter facientibus superbiā.⁊ Eccl.xxvij.q̄ facienti ne quissimū consiliū reuertetur sup'eū. Non sic charissimi.sed declina a malo ⁊ fac bonū.Inquire pacem ⁊ persequere eam. ¶Tercio dico q̄ est quedā factio inferna ⁊ scelerationis.dyabolica.que nihil aliud est q̄ malicia ⁊ nequicia dyaboli cui semp ⁊ in oīi loco fuit est ⁊ erit intentus. Sicut em̄ a deo optimo qui est omnis bonitatis ⁊ equitatis autor ortgo nil nisi bonat equa emanant.Juxta illud Geñ.xl.Dabo vobis omnia bona. Et ps.Omnia mandata tua equitas. Sic a dyabolo inquissimo qui est omniū vitioz et sordiū artifex ⁊ magister.iuxta illud Ecc.Nō est caput nequius sup caput colubri.nil nisi fraudes iniqtates,opanꝫ ⁊ pcurant.iuxta illud Hiere.loquētes dyabolo Hiere.xxj.Tui nō oculi ⁊ coz ad calumniā ⁊ ad cursum mali operis . Et vere spūs ille nequā paratus est facere cursum mali opis. ⁊ in omni tpe ⁊ in omni loco.fecit enim malū ⁊ in celo fecit malum ⁊ hoc in mundo.faciet malum ⁊ hoc in mundi termino ⁊ in inferno . ¶Fecit dico malum . scilicet superbie in celo.dum dicebat in corde suo . Ascendam sup altitudinē nubiū.⁊ similis ero altissimo Esa.xiij. Propter q̄ dicitur ei in dei persona per ps. Non habitabit in medio domus mee qui fecit superbiam.⁊ Hiere.ij. fecisti mala ⁊ potuisti ergo detraheris in ꝓfundum laci Esa.xxij. ¶Itez facit quotidie,mala hoibus scelera suggerendo. Suggerit enim ⁊ inspirat dat ⁊ suadet ad omnia,scelera licentiam ⁊ cupidinē.immo ⁊ perpetrationem dicens.j. Paral.xvij. Omnia que in coz de tuo,sunt fac.Et.j.Reg.xvij. Fac omnia que placēt aio tuo. Nec aduertit miser peccator q̄ facit sibi vincula ⁊ cathenas. ponteq; in collum vt trahat in infernū. Hiere.xxvij. fac tibi vincula ⁊c. ¶Item faciet malum in mūdi termino ⁊ in inferno.dum quos hic suis fraudulentijs ⁊ inspirationibus venenosis infecit. deceptt ⁊ illaqueauit. secum post extremi iudicij sniam.ad inferni tormenta trahet ⁊ deducet. Quer ii peccatoꝛ malignitas iusto dei iudicio meruit.dyabolus tñ nō amore iustitie.ſ furoze invidie.fallacie seuicie ⁊ crqſite neq; cie.improbe maloꝛ cohorti debita pmia dispensabit iuxta dei edictum dicentis. Sicut fecit ei sic facite ei Hie.

l.fecit

l.Fecit scelera sustineat tormenta.Baruch.iiij.Sustinete.iram que supuenit vobis. Hinc dyabolus autoritate sumpta a deo dicet sibi ꝛ tristibus damnatis.Cū inferno fecimus pactum.Esa.xxviij.Dicet etiam deo. Ego cibabo populum meum absinthio ⁊ potum dabo eis aquam fellis.Hierem.ix. Et Esa.ix. Erit populus iste quasi esca ignis ⁊c. Possent hic plura adiungi.sed qz de penis flamma.igne.inferno.tormento ⁊c satis inuenies.statui hic iam esse cessandum. ¶Patuit ergo triplex facere dyaboli.scilicet in celo superbiendo in mundo suggerendo in inferno nequiter puniendo Sic igitur patet charissimi quomodo est alia factio divina,et superioꝛ.Alia humana ⁊ inferioꝛ. Tertia dyabolica vel inferna ⁊ sceleratioꝛ.

Factus.Facta.Factum.

Nota q̄ factꝰ participium semper denotat alicuius operis complementum siue bonum fuerit siue malum.Quod possumus ad tria hominum genera referre.scilicet ad hominem iustum.ad hominem iniustum.ad dei ⁊ hominuz mediatorem deum et hominem iesum christum. ¶Primo ergo dicamus in bono significato q̄ illud dicitur esse factum quod est in virtutibus bene dispositum et completum . seu in bonis moribus consummatum. Sic igitur sanctiviri et instifacti dicuntur.quia virtutum perfectione ⁊ complemento letantur. Hominem enim esse non in fieri sz in facto esse dicimus quando virtutū plenitudine consummatur. vt sic quilibet iustus bene compositus atq; dicat illud ps. Vigilaui et factus sum.In quibus verbis aduerte q̄ ad hoc q̄ vir iustus ꝓprie dici possit, necessaria sunt tria videlicet vnum.

Incohatiuum.
Meditatiuum.
Terminatiuū.

Primum est ornamentum animi studiosi.Vigilaui. Secundum est incrementum operis copiosi . Et factus.quod scilicet additionem significat. Tertium est fundamentum roboris virtuosi.Sum. ¶Adesse igitur debet in homine. Diligens oculus clare prospiciēs. Bonum riuulus semper proficiēs. Roboris titulus nunq; deficiēs. ¶Ista enim tria necessaria sunt homini quivult fieri vel factus esse. Studiosa discretio que scit incipere. Vigilaui. Operosa profectio que scit insistere . Et inquit Virtuosa perfectio que scit persistere. Sum . ¶Dico igitur q̄ habenda est solers discretio clare prospiciēs ⁊ hoc ostenditur cum dicitur.Vigilaui. Vigilia enim que contraria est dormitioni. ⁊ vbi oculi et alij sensus non sunt per somnum impediti vel ligati. solertiam ⁊ diligentiam.discretionemq; ⁊ prudentiam signat.que procerto necessaria est ad hoc q̄ aliquis possit in moribus fieri vel componi. Edificia enim non solent fieri ab artifice dormiente.sed potius vigilante . Illa enim que a dormiente fiunt non proprie dicuntur facta. sed potius dicūtur ficta. sicut sunt somnus ⁊ somnia que contingunt. Naturales etiam virtutes in corpe semp vigilare ⁊ nunq; dormire videntur ⁊ sic corpꝰ perficit ⁊ completur. Vigilia igitur idest Diligentia ⁊ discretio requiritur ad hoc q̄ quis virtutuz complemento dotetur.qz pculdubio siue agamus de scientijs . siue de diuitijs. siue de virtutibus siue de quibuscā fortune gre vel etiā glorie operibus.nihil in suo cōplemento perficitur nisi qō diligentia ⁊ vigilia precenit. Unde Eccli. xxxviij.dicit de artifice diligente. Vigilia sua perficiet opus. Sequitur coz suū dabit in consummationē operū.⁊ vigilia sua ornabit imperfectionē.⁊ sic de homine per diligentiā ⁊ discretionē facto ⁊ pfecto.possit dici illud Geñ.ij. Inspirauit deus spiraculū vite in faciē eiꝰ ⁊ factus est homo in animā viuentē. Homo em̄ ratione ⁊ discretione signat.vita ꝛo viuēs motū diligentie designat.Vigila igit.ij. Thim.iiij. Tu vero vigila in oībus labora.opus fac euangeliste.Et Hiere.). Vigilabo super verbo meo vt faciā illud. ¶Patet igit q̄ ad virtutū actionē seu perfectionē habendam. necessaria est solers discretio somnū discutiens vel clare prospiciens sicut Salomō dicebat Eccli.j. Ecce magnus effectus sum ⁊ precessi sapientia oēs qui fuerūt ante me in hierusalem ⁊ mens mea contēplata est multū sapienter. Vigilaui inquit. ¶Iterū dico q̄ ad talem factionem requirit vita ⁊ adiectio semper ꝓficiēs. ¶Profectus em̄ in bono ⁊ consummatio virtutū ⁊ bonoꝛ operū requiritur ad hoc vt quis possit dici. factus. idest ad hoc vt perfectus efficiatur.quod ostenditur cū dicitur.⁊.qō est dictio aggregatiua.⁊ dictionū dictionib⁹ negocioꝛūq; negocys adiunctiua signās.scilz profectum invirtutibus . quo scilicet vires viribus et mores moribus aggregantur.vt quis ad perfectū attingere mereatur Munq; em̄ perfectus seu cōpletus fieret . nisi in eo vires virib⁹ adderentur⁊ nisi corpus ipsius augmentaretur.Sic vere nullus factus aut perfectus efficit nisi ille qui crescit in virtutibus ⁊ augetur. Unde Geñ.xxj. Creuit puer ⁊ morat⁹ est in solitudine.⁊ factus est iuuenis sagittarius ⁊ habitauit in deserto pharan. Ubi nota q̄ ipsum augmentauit ⁊ perfecit ⁊ in bono ꝓficere fecit . Gratia que ipsum vegetauit . Creuit inquit. Prouidentia que ipsum ordinauit morat⁹ est. idest morosus siue mougeros⁹. Penitentia quam ipse frequentauit.qz ipse fuit in solitudine ⁊ deserto. Constantia que ipsuz roborauit.Juvenis inquit . Justicia qua multos castigauit.Sagittarius Abstinentia que corpus macerauit.qz habi.in de.Eloquētia qua multos informauit:qz in pharan quod interpretatur frugifer siue onager.Predicatoꝛ em̄ frugifer est. qz fruges doctrine profert. Onager etiā dicitur q̄ bozas diei ⁊ noctis.idest conditiones,grātie ⁊ peccati clamat ⁊ refert factus est igitur iuvenis sagittarius. Et inquit. Unde de quolibet tali potest dici illud quod de ysaac dicitur Geñ.xxv.Et idat proficiens atq; succrescens donec vehementer magnus effectus est. Requiritur igitur ad talem factionem seu cōpletā perfectionē.Modō adiectio semper proficiens.vide.s.de Et. ¶Adhuc dico q̄ requiritur constans duratio nunq; deficiens. Sum inquit.Sum enim verbū substantiuum signat durabilem existentiā ⁊ vigorē.ficut.s.de esse satis apparet.⁊ etiā in multis alijs locis. Existentie em̄ stabilitas ⁊ duratio rei bene facte sunt cōditio. Nullus em̄ domū bene factaz fuisse diceret. que statim cum esset facta corrueret. Sum inquit seu cōpletus sum.j. Coz. xij. factus sum vir ⁊ euacuaui que erant paruuli. Un de quolibz viro durabili atq; forti potest dici illud ps. Et Mathei.xxj. Hic factus est in caput anguli. a domino factum est istud. Et nota q̄ iustus factus. factus ⁊ perfectus dicitur propter

Animi dulcem affectionem.
Virtutū latā possessionē.
Moꝛ clarā ꝙuersationē.
Oris sanā locutionē.
Auris mutā auditionē.
Humilē mētis subiectionē.
Cōem plebis dilectionē.
Devotā laudis ꝓfessionē
Flebilē miseroꝛ cōpassionē
Delectabilē et noꝛ ꝓsolationē.

Modo igit isti bñ sūt facti ⁊ formati q̄tū ad animi affectionē ptz i ps.vbi dr. Factū ē coz meū tāq; cera liq̄scēs in medio ventris mei Itē q̄tū ad ꝛutū possessionē. ptz.j. Coz. j. In oibus divites facti estis in xp̄o. ¶Itē q̄tum ad moralem ⁊ honestam ꝙuersationem.j. Coz. iij. vbi dicit. Spectaculū facti sumus mundo ⁊ angelis ⁊ hominib⁹. Sancti em̄ spectaculū alijs fiūt: ꝓpter admirabilē ꝙuersationē ipsoꝛ. Itē q̄tū ad oris locutionē.j. Coz.xiij. factus sum veluti es sonans ⁊ cymbalū tynniens. ¶Item q̄tum ad auris auditionē. seu q̄tū ad patientem iniuriarum tolerationez.ps. Et factus sum sicut hō non audiēs ⁊ nō habēs in ore suo redargutiones. ¶Item q̄tū ad humilitatē seu subiectionē ps. Oppꝛobriū factus sum multis.⁊ tu adiutoꝛ fortis ¶Item q̄tū ad mutuā charitatem ⁊ subuentionez.j. Coz.ix. Omnib⁹ oia factus sum vt omnes facerem salvos. ¶Item q̄tum ad laudez ⁊ confessionem.j. Coz. ix. Factus sum iudeis iudeus . Judeus interpretatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

confitens. Item quantum ad pietatez ⁊ compassionē
ſ. Cor. ix. factus ſum infirmis infirmus vt infirmos
lucrifacerem. ¶ Item finaliter bene erūt facti formati
et perfecti quantum ad eternā conſolationem. ps.
In conuertendo dominus captiuitatem ſyon: facti ſu
mus ſicut conſolati. Tunc repletū eſt gaudio os no-
ſtrum ⁊ lingua noſtra exultatione. Tunc dicent inter
gentes ꝛc. Iſti igitur qui taliter ſunt facti ⁊ ſic tam vir
tualiter q̄ eternaliter ſunt cōpleti bene dicuntur du-
rabiles ⁊ perfecti. Sunt inquit. ij. Eſdre. viij. Et ego
conſtans animo factus ſum. vnde iſtis dicitur Ephe.
ij. Nos qui aliquando fuiſtis longe facti eſtis ꝑpe. et
merito. qz participes facti ſunt ſpūſſancti. Hebr. vj.
Et fortes facti ſunt in bello. Hebr. xj. Ptz igit qūo ad
ſctivel iuſtiviri factionē cōpletionē ſeu pfectionē mo-
ralē reqrit ſeu neceſſaria eſt. Exiſtētia nunq̄ deficiēs.
Sum. Excreſcentia ſemp ꝑficiēs. Et Diligētia cau-
te reſpiciēs. Vigilaui. Hñ ergo dz. Vigilaui ⁊ factꝰ ſuꝫ.
¶ Secūdo dicamus de homine iuſto ⁊ peccatore. qui
magis dicitur infectus q̄ factus. Agens enim perfe-
ctum ſemp in materia bene diſpoſita facit opus perfe-
ctum ⁊ bonum ſicut ſupra dixi in titu. precedenti. Im-
perfectum autem non ſolet perfectum opus facere. ſed
imperfectum potius ⁊ ineptum. ſicut patet in mōſtris
⁊ faunis. vbi virtus nature debilis fetus malefactos
⁊ deformes producit. Sic vere dicam. q̄ cum mali non
ſunt facti a deo qui eſt agens perfectiſſimus. ſed poti-
us a dyabolo male ſuggerente. vel a fortuna ſeu a mun
do male promouente. que quidem ſunt agentia imper
fectiſſima. neceſſe eſt q̄ fint malit male formati ⁊ facti
maleq̄ morigerati. Unde iſti poſſunt' dicere illud. ps.
Facti ſumus in opprobrium vicinis noſtris ſubſannatio
⁊ illuſio bis qui in circuitu noſtro ſunt. Iſti autem
ſunt ſimiles monſtris ethiopie. qrere iſti non ſunt ita
facti. ſed potius modo contrario. Sunt enim homines
in ethiopia. vt dicit Solinus. qui non ſunt facti ſicut
alij homines: quia. ſ. aliqui ſunt ibi qui habēt oculos
in humeris. alij qui carent capite. alij qui os habēt in
ventre. Sic vere in mundo iſto multi ſunt. qui in mori
bus facti ſeu perfecti. nullatenus' dici poſſunt. quia ſcz
aut carent capite recte intentionis. aut in humeris. i.
in ſuis humeralibus ⁊ collateralibus amicis. habent
oculos acceptionis. affectionis ⁊ attentionis. aut invē
tre habent os per guloſitatez voracis comeſtionis. ha
bentq̄ nigredinem male converſationis. ⁊ turpitudi-
nem male operationis. Et breuiter iſti ſunt contrario
modo facti. Juxta illud Hiere. vj. factiq̄ ſunt retror-
ſum ⁊ non ante. ita q̄ proprie iſti non debent dici facti
ſed potius imperfecti. Ezech. xxij. Omnes iſti es ⁊ ſtan
num ⁊ ferrum ⁊ plumbum in medio argenti ſcoria ar-
genti facti ſunt. Iſti enim dicuntur es q̄ facile rubigi-
natur. ſta mnuz q̄ facile diſſoluitur ⁊ eliquatur. ferrū
q̄ pre aliis induratur. plumbū quo manus facile ma
culaſ. Qz ſcz iſti cito rubiginā per inuidiā corroſiuaz
Diſſoluuntur ⁊ eliquantur ꝑ incōſtantiā defectiuam:
Duri ſunt per crudelitatē ⁊ iniuſtitiā innatā. Alios
maculant per carnalitatem ⁊ luxuriam infectiuaz. Et
ſic ſcoria loco veri argenti fiunt per generalem nequi-
ciam bonorum omniuz deſtructiuā. ¶ Et poſſumus
notare. q̄ mali facti ſunt. Inepti. propter pigritiā ac
ipſos vinculat. Diſiuncti. propter inuidiam que ipſos
ſtimulat. Elati propter ſuperbiam que ipſos exulat.
Immundi propter luxuriam que ipſos maculat. Indo
cti propter ſtulticiam que ipſos iaculat. Infirmi. pro-
pter inconſtantiam quavirtus tremulat. Seducti. per
fraudulentiam qua hoſtis cumulat. Perdit per peſti
lentiam que ipſos iugulat. ¶ Dico igitur q̄ iſti facti
ſunt inepti propter pigritiam ps. Simul inutiles fa-
cti ſunt. non eſt qui faciat bonū. ¶ Itē facti ſunt diſiū
cti propter inuidiaz. Treno. j. Omnes amici eius ſpre
uerunt eam. et facti ſunt ei inimici. Inuidia enim de
amicis facit inimicos. Item facti ſunt elati propter ſu
perbiam ps. Homo vanitati ſimilis factus eſt. Dies
eius ſicut vmbra pretereunt. Ad literam enim elatio ſu
perbox pax durat. ¶ Itē facti ſunt immūdi ꝓpter lu-
xuriā. ps. Abominabiles facti ſunt in ſtudijs ſuis. Hie
re. v. dz. Mō equi amatores in feminas ⁊ emiſſarij fa-
cti ſunt ⁊ vnuſquiſq̄ ad vxorem proximi ſui hinniebat.
¶ Item facti ſunt indocti ꝓpter ſtulticiam. Hiere. x.
Stultus factus eſt oīs homo a ſcientia. Hiere. xxij.
Factus ſum quaſi vir ebrius. ⁊ quaſi homo madidus
vino. qui. ſ. vſu debite rōnis caret. Et Hiere. xlix. dz q̄
inutilis facta eſt ſupbia eoz. ¶ Item facti ſunt infir-
mi ꝑ inconſtantiā. Hiere. lj. Deuoratū eſt robur eoz
facti ſunt quaſi mulieres. Et Heb. v. Imbecilles facti
eſtis. ¶ Itē facti ſunt ſeducti ꝑ fraudulētia. Oſee. vij.
Factꝰ eſt effraym quaſi colūba ſeducta nō habēs coz.
¶ Item facti ſunt perditi per peſtilentiā q̄ potiſſime
fiet in inferno. quando damnatus quilibet poterit di
cere illud ps. Factus ſum quaſivas perditū quoniam
audiuiv ituperationē multoz ꝛc. Et ideo factus ſum
ſicut homo ſine adiutorio inter mortuos. Sic igitur
ptz q̄d fiunt. vel quid facti ſunt ipſi mali. ¶ Tertio di
camus de humanitatis chriſti factione. Etenim quan
tū ad diuinitatē nunq̄ dicitur factus. ſed patri ⁊ ſanc-
to ſpiritui coeternus. Et ideo in ſymbolo Athanaſij
dicit genitū non factū. Et ideo Arrius reprehenditur
qui ipſum inter res factas computat. filiūq̄ dei, adop-
tiuū ⁊ creaturā fuiſſe opinatur. Sic patet in hyſto-
ria tripartita. vbi etiā dicit q̄ idem Arrius crepuit et
inteſtina ſicut iudas in ꝓſtanti nopolim effudit. Sed
reuera q̄tū ad humanitatē factus dicit. ⁊ vera creatu-
ra fuiſſe intōtum homo perhibetur. ⁊ de parua quan-
titate ad magna creuiſſe credit ⁊ docet: Scribitur enī
Rom. ix. Quodverbū abbreuiatū fecit dominus ſup
terrā. Et Joh. j. dz Verbū caro factū eſt ⁊ habitauit i no-
bis. Et Gal. iiij. dz q̄ deus miſit filiū ſuū factū ex mu
liere ſcīm ſub legevt eos q̄ ſub lege erāt redimeret. Qua
tum autem advirtutes conſtat q̄ ipſe ab inſtanti ſue
conceptionis deitati fuit vnitus ⁊ per conſequens bea
tus. ⁊ ſic dz neceſſitate perfectus ⁊ cunctis virtutibus
completus et quantuz ad diuerſos effectus erga nos
id quod ante fuerat fuit factus. ¶ Unde nota q̄ chri-
ſtus in mundum veniens: factus eſt
Humilis carnem aſſumendo.
Similis nobis conuiuendo.
Flebilis penas ſuſtinendo.
Mobilis celos aſcendendo.
Utilis cunctis ſuccurrendo.
De humilitate ſue incarnatiōis. dicitur. ij. Cor. viij.
Egenus factus eſt cum dives eſſet. De ſimilitudine
ſue converſationis dicitur in ps. Similis factus ſum
pellicano ſolitudinis. Et iterum. factus ſum ſicut no
cticorax in domicilio. ¶ De flebilitate ſue paſſionis
dicitur Galat. iij. factus eſt pro nobis maledictum.
Et vt ſibi poſſit dici illud. Eſa. xvij. Et tu vulneratus
es ſicut et nos noſtri ſimilis factus es. ¶ De nobili-
tate ſue aſcenſionis. dicitur Hebr. vij. Segregatus a
peccatoribus et excelſior celis factus. ¶ De vtilitate
vero ſue ſubventionis. qua ſcilicet nunc ſubuenit gra
tiam infundendo et a tentationibus et tribulationi-
bus liberando. finaliter vero ſubueniet a tormentis in
fernalibus eruendo et ſalutem concedendo. pōt dicti
lud ps. Fortitudo mea et laus mea dominus. ⁊ factus
es mihi in ſalutem. Et Hebr. v. Factus eſt omnibus
obtemperantibus cauſa ſalutis. ¶ Si autem adhuc
de facta in feminino genere. vtpote de aliqua ſancta
vel perſona honeſta facias mentionem. dic q̄ talis fa
cta. ideſt completa et perfecta dicitur quando cunctis
virtutibus adornatur. Prouerbio. xxxj. Facta eſt qua-
ſi nauis inſtitoris de longe portans panem ſuum. ⁊ de
Herſabee dicitur. ij. Regum. xj. Quod introduxit eaz
dauid in domum ſuam. et facta eſt civor. Et in ps. di-
citur. facta eſt iudea ſanctificatio eius. Et alibi. Hec
facta eſt mihi. Et Ezech. xvj. Facta es mihi et laui te
aqua. ⁊ emundaui ſanguinem tuum ex te. vnxi te oleo
veſtiui

veſtiui te diſcoloribus ꝛc. Econverſo autē de mala mu
liere poteſt dici illud Treno. j. facta eſt quaſi vidua do
mina gentiū. princeps prouinciarum facta eſt ſub tri-
buto. ⁊ Eſa. j. Quomodo facta eſt meretrix ciuitas fi-
delis ꝛc. et Hiereme. xvij. Facta eſt terra in deſolatio
nem ꝛc.

A **Facies.** Nota q̄ facies eſt illud membrū quod
primo ⁊ principaliter aliis oſtenditur ⁊
apparet. ⁊ inde eſt q̄ per faciē habetur noticia perſone
ꝑ im Greg. ſuper Ezech. qz vt cōmunter nullus ad ple
nū cognoſcitur niſi per faciē videatur. vt em dicit Jſid.
facies ab effigie dicitur. quia in facie eſt certa figura
hominis ⁊ plena perſone cognitio. Et ideo facies dici
tur vultus: qz voluntas teſtis: qz volūtatis interior ſiue
triſtis fuerit ſiue leta per vultū ⁊ per faciē denotatur.
Igitur ſpiritualiter per faciē poteſt intelligi illud per
quod aliquis cognoſcitur. Et ideo poſſumus diſtin-
guere. ſ. faciem dei. et faciem hominis. Facies dei per
quam cognoſcitur eſt duplex ſcilicet iuſtitia ⁊ miſeri-
cordia. Facies hominis eſt quadruplex ſcilicet.

Interior conſcientia.	Primo ergo dicamus de fa
Exterior apparentia.	cie hois. Homo em cogno
Fauor etiā ⁊ amicicia	ſcitur a deo ꝑ faciē cōſcien-
Rigor inſup ſeu iuſtitia	tie. cognoſcitur ab homine

per faciem apparentie. cognoſcitur a pauperibus per
faciē amicicie cognoſcitur a peccātibus per faciē iuſti
tie. ¶ Facies cōſcientie dz eſſe munditiſſima iuxta illud
Mat. vj. Junge caput tuū ⁊ faciem tuā laua. ¶ Fa-
cies apparentie debet eſſe honeſtiſſima. ij. Mach. iij.
Dimauerunt faciem templi coronis aureis. ¶ Facies
amicicie debet eſſe fideliſſima: qz. ſ. iſtā debemus aliis
in tēpore neceſſitatis oſtendere. ⁊ eis fauorem noſtruz
⁊ amicitiā declarare. Tho. iij. Non auertas faciē tuā
abvllo paupere. Cuius tñ ꝓtrariū faciūt multi qui ne
ceſſitatis tempore aliis dorſum non faciē ſemp mon-
ſtrant. Jurta illud Hiere. xxxij. Verterunt ad me ter-
gа ⁊ non facies. Iſti ſunt ſimiles ſitule in qua haurit
aqua. que tādiu vertit faciem' fonti q̄diu poteſt aquaz
recipere. ſtatim vero cuz plena fuerit reijcit ei dorſum.
Sic vere falſi amici q̄diu poſſunt ab aliis lucrum et
emolumentum recipere. vertunt et faciem: applaudūt
ei. videntur eum diligere ⁊ fauorem ei ꝓmittunt impē-
dere. Si vero quis ad talem ſtatum veniat q̄ inde ali-
quid amplius recipere vel habere non poſſunt. tunc ꝑ
culdubio dorſum ei vertunt de ipſo amplius non cura
tes. Hiere. xviij. Dorſum. ⁊ non faciem oſtendam eis.

B ¶ Facies iuſtitie debet eſſe ſeueriſſima. quia ſcilicet per
triſticiam vultus corrigitur animus delinquentis Ec
cleſiaſtes. vij. Unde dicit iudicib⁹ Ezec. iiij. Obfirma fa
ciem tuam aduerſus ciuitatem. Iſta eſt igitur facies
quadruplex moralis. quam viri perfecti maxime prela
ti debent habere. vt de quolibet exponatur illud Ezec.
j. Quatuor facies vni ⁊ quatuor penne vni. In quibus
verbis oſtenditur. q̄ quilibet vir perfectus debet eſſe.
Multimode notificatus. Omnimode ſimplificatus
Ultimode leuificatus. Debet dico eſſe multimode no
tificatus. quod oſtenditur cum dicitur. Hō ipſe debet
habere quatuor facies ideſt quatuor modos ſe notifi
candi. Item debet eſſe omnimode ſimplificatus: quia
debet eſſe vnus. Uni inquit. Debet eſſe omnimode le-
uificatus: qz. ſ. ipſe debet habere quatuor pennas. ideſt
quatuor modos ſe cleuandi per contemplationem. Ju
ſtus enim ſolet oſtendere q̄ in eo fulgeat virtutū qua-
litas. Quatuor facies ſoleт. eriſtere que a ſe trāſeat ſim
plex identitas. Uni inquit. Solet aſcendere vt ſurſum
ſedeat eius ſedulitas. Quatuor penne. ¶ Dico ergo q̄
vir iuſtus debet eſſe multimode notificatus: qz ſcilicz
ipſe debz habere quatuor facies. ideſt quatuor modos
notificandi. ſicut ſuperius dictum eſt. ſ. mundam con
ſcientiā per quā a deo cognoſcatur. Honeſtam appa-
rentiam per quā ab hominibus videatur. Veram ami
ciciā per quam ab omnibus diligatur. Seueram iuſti
ciam per quam a male agentibus timeatur. Iſte ſunt
ille quatuor facies quas habebant animalia. Ezechi.
ſicut patet Ezec. j. ⁊ x. Ipſe enim vidēbat vnum animal
quod habebat quatuor facies. ſcilicet faciez hominis
anterius. faciem aquile ſuperius. faciem leonis ad
dexteram. faciem bouis ad ſiniſtram. ¶ Facies enim
hominis que eſt munda. ſignat conſcientie puritatem
facies aquile que eſt clara ⁊ pennis indutа ſignat ap-
parentie claritatez. facies leonis que eſt curua ſignat
iuſticie ſeueritatem. facies bouis que eſt benigna. ſi-
gnat amicicie bonitatem. Nos igitur in facie cōſcien-
tie debemus eſſe homines: qz ſicut facies hominis eſt
ſenſibus ornata. capillis nudata munde conſeruata.
Sic vere facies conſcientie debet' eſſe ornata ſenſibus
diſcretionis. Eccli. xix. Ab occurſu faciei cognoſcitur
ſenſatus. Et prouer. xvij. In facie prudētis lucet ſapiē-
tia. Mudata crimbus male affectionis. Baruch. vj.
Ertergunt facies eorum ꝓpter puluerem. Mudata
ſecibus totius inq̄nationis ⁊ infectionis. Unde Heñ.
xliij. Nota facie egreſſus ꝓtinuit ſe. ¶ Et ſi vis nota q̄ C
facies voluntatis ⁊ interioris ꝓſcientie ⁊ mētis noſtre.

Eſt manifeſtanda.	Dico igitur q̄ iſta
Eſt purificanda.	facies eſt manifeſtā
Eſt erbilaranda.	da per compaſſio-
Eſt alte leuanda.	nem. Jurta illud.
Eſt fortificanda	Cañ. q. Oſtēde mi
Eſt baſſe premenda.	hi faciem tuam. ſo

netvox tua in auribus meis. Aures enim dei ſunt con-
feſſores. quibus procerto eſt facies conſcientie reuelā-
da. ⁊ vox confeſſionis declaranda. Quod vtiq̄ eſt con-
tra multos qui faciem conſcientie non denudant per
confeſſionem. ſed ipſam operiunt atq̄ velant, per pecca
torum excuſationē ⁊ abſconſionē. Exo. xij. Abſcondit
moyſes faciem ſuā. Item dico q̄ iſta facies eſt purifi-
canda per lachrymationē. Unde Job. xvj. Facies mea
intumuit a fletu. ¶ Item dico q̄ facies conſcientie eſt
erbilaranda per ſpem ⁊ conſolationem. De quo dicit
in ps. Ut erbilaret faciem in oleo. ¶ Item iſta facies
eſt alte leuanda per externorum contemplationem ſeu
per deuotionem ⁊ orationem. Job. xxij. Super omni-
potentē delitijs affluez ⁊ leuabis ad deū faciē tuā: ro-
gabis eū ⁊ exaudiet te. ¶ Itē iſta facies eſt fortifican-
da per conſtantiā ⁊ durationē. Facies em eſt membruz
corporis q̄ magis' exponit frigoribus atq̄ vētis. Sic
voluntas iuſtoz dz eſſe ſolida ⁊ fortis ꝓtra tribulatio
nes. Ezech. iij. Dedi faciem tuā valentiorē faciebus eo-
rum ⁊ frontē tuam duriorē frontib⁹ eoz ⁊ quaſi ſilicē
⁊ adamantē dedi faciem tuā. Facies em cordis dz eſſe
fortis ⁊ firma in bono ope. ⁊ in bono ꝓpoſito ſolida ⁊
fundata. Luc. ix. Firmauit faciē ſuā vt iret in hieruſa-
lem. ¶ Item iſta facies eſt inclinanda per humilitatē
timoremq̄ ⁊ deuotionem ⁊ prudentem diſſimulationē
Eccle. xix. Eſt iuſtus qui nimiū ſe ſubmittit a milta hu
militate. Et eſt iuſtus qui inclinat faciem ⁊ diſſimulat
ſe nonvidere. Iſta eſt ergo facies hominis. Unde Apo.
ix. facies earum quaſi facies hominum. ¶ Aduerte ta
men q̄ multi ſunt ſimiles cuidam beſtie que dicit mā
ticora vel mammonetus que fertur habere faciem ho
minis. ⁊ tamen beſtia eſt crudeliſſima. Habet enim
tres ordines dentium in ore: cum quibus carnes hu
manas diligit deuorare. Sic vere chariſſimi multi ſūt
hodie qui videnť habere facies id eſt conſcientias mū
das. nudas ⁊ ſanctas. qui tamen in operibus ſunt cru-
deles. quia ſcilz cum tribus ordinibus dentium alios
deuorant ⁊ corrodunt. Habent enim dentes detracto
nis cum q̄bus corrodant aliorum ꝓonam. Habēt in-
ſuggentes rapacitatis: cum quibus deuorāt aliorum
ſubſtantiam. Et ideo de iſta beſtia dicitur q̄ in cauda
portat aculeum quia vere tales q̄nis per fictam con-
ſcientiam ⁊ apparentiam ſe eſſe homines diſſimulent
cauda tamē. i. finis ſuorū operū ⁊ executio ipſos ſco-
piones eſſe probant. Et ideo iſti figurantur in illis lo-
cuſtis q̄ aſcenderūt de puteo abyſſi Apoc. ix. Que ha-
bebant facies hominū. ſed aculei erant in caudis eoz ⁊

de ore eor cribat ignis ⁊ sulphur ⁊ fumus ⁊c. ℣on sic igitur sed simus in facie conscientie homines. Sicut em facies est illa pars corporis que ab alijs libentius inspicitur. ⁊ que in signum amoris ad hominem conuertitur sic voluntas ⁊ cōscientia nostra deo est magis placens ⁊ amabilis. quapropter ipsam ad eum in signum amoris semper debemus ꝓuertere. ei vel eum contemplando. vel opem ipsius implorando. faciem cordis ad eū applicare. De suspensis experimentaliter et cōintervidetur q facies conversus solem conuertuntur. facies etiam solsequij solem dicitur sequi ad eum conuerti ⁊ aperiri. Sic hō ⁊ maxime p cōtemplationem suspensus. ⁊ a terrenis p ꝓtemptum eleuatus. faciem cordis ad deū conuertit ⁊ eum libenter respicit atq; cernit. Thobie.iij. Ad te domine faciem meaz conuerto. ⁊ ad te oculos meos erigo. Jsta est igitur facies hominis que signat interiorē conscientiā. ¶ Jtē dico q in facie apparētie debemus esse aquile. facies enim aquile habet oculos paruos ⁊ pfundos. rostruz demissum ⁊ inclinatū. cutem plumatā atq; pennataz. Sic vere charissimi facies nostre apparentie debz esse plumis diuersaꝝ virtutū vestita. ocul⁹ pfundis ⁊ nō eleuatis ⁊ vagis munita. rostro locutionis verecundo ⁊ inclinato ornata. Jsta enim tria faciem nostre apparentie faciunt aptam ⁊ gratam. s. humilis conuersatio que notatur per operturam plumarum. Sensuuz reseratio. custodia ⁊ cohibitio que notatur p pfundā inclusionē oculoꝝ. Verecūda locutio que notat p inclinationem rostroꝝ. De ista igitur facie aquile dicit Ezech.j. facies aquile desuper ipsorum. Jsta enim facies apparet desuper. s. exterius in risu hominum. Et nota sivis q ista facies. s. nostra presentia ⁊ apparētia

A mulieribus est auerteuda
Pauperibus est ostendenda.
Per leticiam est exhylarāda
De auersione a vanis appetitibus mulierū dicit Eccli. ix.
Per sapientiā est moderāda.

Auerte faciem tuaz a muliere compta. De affabilitate pauperꝝ ⁊ egenoꝝ dicit Thobie.iiij. Noli auertere faciem tuā ab vllo paupere. De spūali leticia dicit in ps. Ut exhylaret faciem in oleo. De prudentia vero ⁊ sapientia que in facie nostre conuersationis debet apparere dicitur. Prouerb. xvij. In facie prudentis lucet sapientia. ¶ Et aduerte sivis q ista facies est testis interioꝝ habituū. Ut em dicit Jsido. facies est quedam mentis imago. Eccli. xxviij. Ante faciem hominis similitudo alterius. Ad quod facit scriptura. Eccle.xviij. Cor hominis immutat faciem eius siue in bono: siue in malo. Quia breuiter sm Grego. Per hec que foris apparent. quid intus lateat aperitur. Cuius ⁊ trarū in hypocritis inuenitur quoꝝ. s. conuersatio cōscientie nō est testis. Unde isti nō habent facie aquile. immo verevident habere facie camelcontis qui sm Plini. hz similitudinem porci ⁊ symie: qvere facies conuersationis talium in parte similis est symie q̄tū ad symialē simulationē. In pte similis est porco q̄tum ad immunditiam ⁊ infectionē. Esa.xvij. facies combuste vultus eorum. Talibus accidit sicut mulieribus fucatis. que q̄uis ad tempus faciez suam decorare ⁊ colorare videantur. illa tñ, pcul dubio ad modicū flatum venti deficit. ⁊ turpitudo pristina reuiuiscit: qvere charissimi ficta ⁊ colorata facies hypocritaꝝ non pōt diu durare. immo per mala opera solet turpitudo taliuz apparere. Unde isti sunt sicut isti de quibus dicitur Treno.iij. Candidiores nive. pulchriores saphiro. Et statim sequitur. Denigrate sunt facies eorum super carbones. ℣on sic igit. sed in facie apparentie simus aquile. idest toti spirituales et aquilini. ¶ Item dico q in facie iusticie debemus esse leones. Uiri enim perfecti ⁊ maxime p̄lati debent quandoq; induere faciem leoninam iusticiam exequendo. ⁊ more leonis ad impios acriter irrumpendo vt de talibus dicatur illud. j. Paralip. xij. vbi de quibusdaz viris fortissimis dicitur q facies eorum quasi facies leonis ⁊ veloces quasi capree in montibus. Sicut enim facies leonis habet Constantiam inflexibilem. Habet audaciam inuincibilem. Habet potentiam insuperabilem respectu aliorum animalium. Sic vere tales semper debent habere ⁊ ostendere faciem constantem. audacem ⁊ potentem. Constantem dico ad perseverandum. Unde Luce. ix. Firmauit faciem suam vt iret in hierusalem. Audacem ad aggrediendum. s. malos. Unde Hiere. j. c. Ollam succēsam ego video. ⁊ faciem eius a facie aquilonis. Potentem ad resistendum. Unde Ezech. iij. Dedi frontem tuam duriorem ⁊c. ⁊ Esaie. l. faciem meam non auerti ab increpātibus ⁊ conspuētibus in me. Et alibi. Posui faciem meam vt petram durissimā. sciens quoniam nō confundar. In facie em posuit deus signa seueritatis ⁊ asperitatis. s. oculos. vt contra inimicos consurgent. Dentes vt frenescant. cornua vt percutiant. Sic dico spiritualiter q in faciem presentia viri iusti contra malos debent apparere. iusticie ⁊ seueritates signa. ⁊ zelus diuine legis ⁊ iusticie figurari. vt scilicet loco ⁊ tempore sciat indignationem aspiciendo. ostendere frendorem dentium reprehendēdor arguēdo p̄tenderet pcussurā cornuū idest lesionē: corporalem castigationez inferre. Unde nota q talis facies. i. talis iusticie seueritas debet acui ⁊ ostendi.

Superbis clericis ⁊ doctoribus.
Iniustis auaris ⁊ raptoribus.
Falsis ⁊ iniquis scrutatoribus.
Fictis ⁊ velatis deceptoribus.

De malis clericis ⁊ subtilibus qui dici possunt israel. idest videns deum dicitur Ezech.vj. fili hominis pone faciem tuam super montes israel. De auaris ⁊ raptoribus qui possunt dici sydon. qui interpretat pharao qui interpretatur nudans ⁊ discooperiens virum. quia scilicet isti alios nudant et discooperiunt bonis suis. potest dici illud Ezech.xxix. Pone faciem tuā contra pharaonem. De falsis vero scrutatoribus ⁊ exploratoribus qui aliorum secreta vt nocere possint explorando vendantur dicitur Ezec.xxviij. Pone faciem tuā contra sydon. Sydon interpretatur venatio tristicie. de fictis deceptoribus. idest iniquis doctoribus ⁊ prophetis qui prophetant de corde suo. ⁊ docent hominū mandata ⁊c. dicitur ad Hala.ij. In faciem eius restiti. Et Thobie.iiij. Noli auertere faciem tuam ab vllo peccatore. Jsta est igit facies leonis que est iusti. ¶ Jtē dico q in facie amicicie debemus eē boues. Sicut em bos est animal hominis maxime iuuatiuum. intantum q̄ tempore pitagore qui bouem occidebat criminis reus erat: quia scilicet fratrem ⁊ incolam enecabat vt dicit Plinius. Sic verus amicus semper dat alijs solatium ⁊ iuuamen. Ezech.j. facies bouis a sinistro quia procerto charissimi. facies ⁊ fauor bonorum amicorum semper precipue inuenitur in parte sinistra. id est in tempore aduersitatis ⁊ paupertatis. Juxta illud Eccli.xiij. Ne auertas faciem tuam ab egeno. Quod tamen est contra multos qui faciem fauoris et amicicie sue tempore necessitatis alijs non ostendunt. sed ipsam auertunt ⁊ abscondunt. Unde isti videntur dicere illud Hieremie.xviij: Dorsum ⁊ non faciem ostēdam eis in die perditionis eorum. ℣on sic igitur. sed habeamus quatuor facies. idest quatuor modos predictos notificandi nos. Unde Mathei.xvij. Resplendauit facies eius vt sol. facies enim conscientie debet resplendere sicut sol per innocentie puritatem. facies exterior apparentie debet relucere. per bonam conuersationem et honestam. facies iusticie debet refulgere per veritatem et equitatem. facies vero amicicie debet rutilare per clementie pietatem et bonitatem. Sic igitur dico charissimi q vir perfectus maxime prelatus debet esse multimode notificatus. ¶ Deniq; dico q vir iustus debet esse omnimode simplificatus quod ostenditur cum dicitur. Uni. Unus enim ⁊ simplex debet esse homo intentione. qz q̄uis multipliciter operet. meditet ⁊ ꝓtemplet. omnia tñ ad vnū finem qui deus est ordinare tenetur. Sis igitur vnus non binus simplex non

plex nō duplex. idē non varius. Eccl.xiij. Unus est ⁊ secundū non hz ⁊c. Vide infra de vno. Naturaliter em vnū animal contentū est vna facie. alias esset monstrū. Si vere homo in suo genere vnitatem ⁊ simplicitatez in suis faciebus. s. in intentiōe interiori ⁊ in apparētia exteriori debet habere qz. s. in intentione ⁊ in conuersatione ⁊ in locutione ⁊ operatione duplicitas reprobatur. ⁊ tamen ꝓh dolor. hodie sunt multi qui pervarietates ⁊ fraudes diuersimodos habent vultus similes illis hominibus qui in montibus scithie habitare dicuntur qui duplicē faciē. s. humanā ⁊ caninā habere noscuntur. Sic isti. s. proditores ⁊ hypocrite falsi amici ⁊c. Dañ.v. facies regis cōmutata est. Et Ezec. x. Quatuor facies habebat vnū. Quatuor enim facies male sunt quatuor varietates. scilicet in intentione conuersatione locutione ⁊ operatione. Et si vis nota ꝙ facies malorum sunt, ⁊ esse consueuerunt. facies.

Obstinate p pertinaciā rebellionē.
Palliate p hypocrisis deceptionē.
Inclinate p terrenoꝝ affectionē.
Dilatate ad terrenoꝝ ꝓmotionē.
Maculate p carnaliū infectionē.
Exornate ad luxurie attractionē.
Cōcitate p iracūdie turbationē.

De facie obstinata dr Jud.xx. ꝙ illi q̄p⁹ simulauerant fugā ipsa facie fortis⁹ resistebāt
De facie palliata dr in ps. Usq; quo iudicatis iniquitatē ⁊ faciē peccatoꝝ sumitis. De facie inclinata dr. ij. Reg. j. Cecidit sup faciē suaz. Et. ij. Reg. ij. Leuare non potero faciē meā. De facie dilatata seu ad exteriores honores elargita ⁊ expansa dicit potest illud. ij. Para. iij. facies eor verse ad exteriorē domū. i. ad mundū. De facie maculata dicit illud predictum. Mali. ij. facies omniū sicut nigredo olle. De facie exornata dicit Judith. xv. ꝙ Judith in facie speciei sue dissoluit eū. idest holofernem. De facie vero iracūda ⁊ concitata dicit Ezec. x. Impetus singuloꝝ ante faciem tuam. Iste sunt enim male maloꝝ facies. quas p certo deus non habet gratum videre. sed potius ipsas solet ꝓfundere ⁊ horrere. ps. Imple facies eoꝝ ignominia. Un ipse finaliter dicet. s. Mach. vij. Moliti omnibi ostēdere faciem eoꝝ ⁊ occidit eos exercitus. ¶ Isti igit nō sunt facies vna sed multe. Non sic. sed sit vir iustus oī mode simplificat⁹. vni inqt. Adhuc dico q vir iustus dz esse omnimode leuificatus. qz. s. quatuor pennas dz habere per quas. s. volitet ad remota. i. quatuor genera ꝙsiderationis ⁊ meditationis. Cuz vna dz volare ad ꝙsiderandū carnis fragilitatem. Cū alia opz volare ad ꝙsiderādū mūdi labilitatē. Cū alia dz volare ad ꝙsiderandum mortis infernī ⁊ iudicij asperitatem. Cū quarta debet volare ad considerandum paradisi felicitatē ⁊ securitatem. Et sic ipse erit illa bestia de qua dicitur Dañ. vij. q ipse habebat alas quasi auis quatuor sup se. Ezec. x. Quatuor vultus vni ⁊ quatuor penne vni. vide. ē. de ala. Sic igitur patet q vir perfectus debet

Notificari Simplificari Altificari.

Et sic patz q est quedā facies inferior ⁊ būana ⁊c. ¶ Scōo dico q est facies superior ⁊ diuina. ¶ Et ista facies est illud p qō deus nobis notificatur. Et qz deus notificatur. mundo per filij sui incarnationem per iusticie sue executionem. et per sue misericordie distributionem. ideoq; in scriptura triplex dei facies repit. hz em faciez

Honorabilem. Amicabilem. Formidabilez

¶ facies dei honorabilis est filij humilitas: seu humanitas. Per istam enim faciē fuit nobis deus ostensus ⁊ manifestatus. ⁊ ideo est facies honorabilis ⁊ desiderabilis iuxta illud prouer. cōmune. s. Honora faciem senis. ⁊ in ps. dicebant sancti. Ostende faciem tuam ⁊ salui erimus. Ista tamen facies est duplex: qz scz in christo est facies diuinitatis ⁊ humanitatis vt hic bene figuretur Ezech. xlj. vbi dicitur. Duas facies habebat cherub. Cherub enim erat facies auis seu aquile alis ignote. que in templo erat depicta que duas facies habebat. Ad denotandum q cherub qui interpretatur plenitudo cōscientie. scz christus qui plenus est scientia per discretionem figuram habet aquile per cō templationem. Duas etiam habet facies per vtriusq; nature vnionem ⁊ coniunctionem. Istam igitur faciē desiderabant sancti patres dicentes in ps. ℣on auertas faciem christi tui. Et de istius facie dilatione conquerebantur dicentes. Quare faciem tuam auertis obliuiscēris inopie nostre et tribulatiōis nostre: quia vere. Auertente te faciem tuam turbabuntur. Ista est igit facies honorabilis. ¶ Insuper dico q est quedā facies dei. s. facies formidabil. Et ista est facies sue iusticie. quā, i fine peccatoꝝ oñdet. Pathera est aīa quod a cunctis alijs diligitur et insequitur. quia tamen vultum habet quodammodo terribilem. ideo faciei eius tonitate terrentur. vt dicit Plinius. Sic vere charissimi q̄uis deus sit summe laudabilis ⁊ amabilis. quia tamen facies sue iusticie et sue occulte prouidentie est terribilis. ideo quando ipsam bene considerabimus terreri et formidare debemus. Istud bene figuratur Exod. xxxiij. vbi dicitur. Mō filij israel viderunt faciem moysi cornutam et timuerunt prope accedere. Quia vere qui bene intuetur faciem diuine iusticie et equitatis. ipsam procerto inuenit armatā cornibus magne seueritatis. Unde Exod. xxxiij. dicitur. facies moysi cornuta erat ex consortio sermonis domini. Ista autem est facies quam Dauid formidabat dicens: Auerte faciem tuam a peccatis meis et omnes iniquitates meas dele. Ista est igitur facies que peccatores in inferno deuastat. Leuit. xxvj. Ponam faciem meam contra vos. Ista est facies quam omnes debemus timere. ⁊ per timorem eius a vitijs abstinere. Vatro enim esset bene fatuus qui non timeret committere furtum ante faciem iudicis. Ideo Job dicit. A facie ipsius turbatus sum. ⁊ considerans cum timore sollicitor. Job. xxiij. Et merito quia procerto in iudicio facies eius erit sicut species fulguris. Sicut dicit Daniel. x. Quia scilicet ignis a facie eius exardescet. succēdentur carbones ab eo. sicut dicitur in psal. Et alibi. A facie domini mota est terra a facie dei Jacob. Sicut enim dicitur Joelis. ij. A facie eius cruciabuntur populi. omnes vultus redigentur in ollā. ¶ Adhuc dico q est facies dei amicabilis. Et ista est ei⁹ clemētia ⁊ benignitas. Et istam faciem ostendit deus tripliciter. s.

In peccatorum correctione.
In spiritualium largitione.
In eternorum concessione.

Facies igitur diuine misericordie ostenditur in correctione delinquentium. qui procerto quando deus dimittit hominem sm voluntatem suam vagari per vitia et peccata. nec ipsum corrigit vel castigat. signum est diuine iracundie non clementie. indignationis ⁊ non cōpassionis. contemptus ⁊ non affectus. Sicut enim dicitur. ij. Macha. iiij. Etenim non sinere peccatoribus ex sententia agere. magni beneficij est indicij. Et ideo deus similis est illi aui. que dicitur Raladrius ⁊c. Vide de hoc ⁊ dic sicut supra titulo de auertere. Nunc em videtur deus a peccatoribus faciem auertere. quando ipsos non dignatur percutere vel punire. ps. Auertit faciem suam ne videat in finem. De quo timens David dicebat. Auertisti faciem tuam a me. ⁊ factus sum conturbatus. Unde alibi. Ne proijcias faciem tuam a me. ⁊ spiritum sanctum tuum ne auferas a me. ¶ Jtē dico q facies diuine misericordie ostendit in largitione spiritualiū. ps. Misericordia et veritas precedēt faciem tuam. Ideo dicitur Apoca. x. facies eius sicut sol qui. s. gratiarū radios mittit. ¶ Item ista facies ostēditur in eternoꝝ concessione. Et ista est facies in qua ⁊ angeli ⁊ beati respicere delectantur. De qua. ij. Paralipo. ix. Omnis populus desiderabat videre faciem Salomonis ⁊ audire sapientiā eius. Deus enim similis est speculo. cui si faciem ostenderis: faciē ostēdet tibi. ⁊ si dorsum sibi verteris: dorsum simil⁹ tibi vertet. Si vere charissimi, si faciē cordis, ⁊ conscientie ad deū conuerterimus q devotionem. ipse procerto faciē sue misericordie ad nos ꝙuertet q gratie ⁊ glorie largitio-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nem. Jurta illud Rume. xij. Loquebatur dñs facie ad faciē. Siño dorsum eidē teremus de eo nō curando. ⁊ nos ad eius oppositū. ſ. ad bona tpalia conuertendo sine etiā ad peccata ipseuere dorsum sue indignatiōis ad nos uertet ⁊ nos tanē extranos respuet ⁊ contemnet. Jurta illud ꝓdictū. Dorsum ⁊ non faciē ostendaz eis. Hiere. xviij. Et rationē reddit. Hiere. ij. Uerterūt ad me dorsum ⁊ non faciē. Jdeo dauid in ps. dicebat. Exquisiuit te facies mea. faciē tuā dominē requiram. Jsta est igitur facies que sanctis in paradiso erit letissima. quando. scz verificabit illud. Job. xxxiij. Uidebis faciem eius cū iubilo ꝛc. Ipsiscz erit tutissima ⁊ certissima. Judicū. vj. Uidi angelū domini facie ad faciem. Jsta erit facies desideratissima ⁊ amantissima. ij. Paralip. xx. Omnis populus desiderabat videre faciē salomonis ⁊ audire sapientiā eius. Et merito: quia procer to ista est mirabilissima ⁊ gratissima. Hester. xv. Ual de eñ admirabilis es dñe. Et facies tua plena est gratiarū. Sic igitur patet ꝙ triplex est facies diuina. Et quadruplex facies humana. De facie vero dyaboli fallaci ⁊ proditosa: minaci ⁊ tumultuosa. mordaci ⁊ periculosa. potest dici illud. Eccli xxj. A facie colubri fuge ꝛc. sufficit de facie.

Facilitas. Nota ꝙ illud dicitur facile qō ex rei natura. vel ex agentis virtute. sine difficultate ⁊ labore est factibile. Est ergo facilitas que pertinet.

Ad deū voluntatem. Primo ergo dico
Ad rerū qualitatē. ꝙ est facilitas diui
Ad cordis leuitatē. ne voluntatis. qz. ſ.
Ad morū sanctitatē. apud voluntatē. di
uinam omnia, sunt facilia. ⁊ nihil est difficile seu impossibile apud eum Geñ. xviij. Nunquid deo est quicq̄ difficile. Difficultas enim in rebus prouenit ex agētis impotentia ⁊ defectu virtutis: quia scilicet virtus ⁊ potentia agentiū naturaliū creata est ⁊ ad certū quid determinata ⁊ contracta. Potentia autem ⁊ virtus diuina cū sit increata infinita. nec limitata ad aliquid. sed ad omnia indifferenter extenta. Et ideo nihil est difficile apud illum. Hiere. xxxij. Non erit tibi difficile, omne verbum. Jsta autem facilitas videtur ꝙ appareat in tribus videlicet.

In egenoz promotione. Apparet dico in miseroz-
In preliozū cōmissione. rū subita promotiōe. Ui-
In premioz redditione. demus eñ ꝙ dei prouidē tia mediante pauper quandoq; ad magnū statū erigitur ⁊ mira facilitate contra spem omniū a domino promouetur. Unde Eccliq. xj. facile est in oculis domini subito honestare pauperē. De preliozū cōmissione et victorie insperata concessione patet. Sepe enim fit ꝙ quadam facilitate fortune vel quadā diuine prouidētie inopinata virtute fortiores a debilioribus superantur ⁊ plures a pauciozibus faciliter debellantur. vnde j. Mach. iij. facile est concludi multos in manu pauciū. ⁊. ij. Reg. xiiij. Nō est difficile domino. vel in multis vel in paucis saluare. ¶ De premioruz redditione seu de meritoz retributione patet. qz scilicet iū ipse sit omnipotens facile est sibi retribuere iurta merita vel demerita singulorum. Eccli. xj. facile est enim in conspectu dei in die obitꝰ retribuere vniuiq; sm̄ vias suas Jsta est igitur facilitas diuine voluntatis. que scz faciliter operatur omnia iurta votum. ¶ Secundo dico ꝙ facilitas inuenitur realis qualitatis. Alique enim res de sui natura ⁊ qualitate sunt faciles vel difficiles facile est eñ homini bono facere ⁊ intelligere bonuz. Prouer. xxviij. Doctrina prudentium facilis. Difficile ño facere malū ⁊ adherere malo. Plus est eñ difficultatis in malo faciendo ꝙ in bono. Nihil enim difficilius aui ꝙ volare contra flatuz venti: naute ꝙ nauigare contra estum freti. planete ꝙ currere contra impetum firmamenti. Sic vere dico ꝙ maioz difficultas est homini contra flatum spiritus sancti volare ⁊ contra estum seu contra fluctum proprie conscientie redarguentis ⁊ remordentis agere. ⁊ contra firmamentum dei mandatoruz currere. Sicut enim dicitur Eccli. xlvj. Pugnare contra deū non est facile. Unde etiam scriptura introducit ipsos malos in iudicio desolatos desperantes ⁊ dicentes illud Sap. v. Lassati sumus in via iniquitatis ⁊ perditiōis ⁊ ambulauimus vias difficiles. Nota tamen ꝙ inuenitur difficultas.

Uirtutis socia. ¶ Est dico difficultas virtuosa.
Homini noxia. Et ista ē illa quā adhibet hō vir-
Plurimis anxia. tuosus ad terribilia ⁊ ad arduaopa facienda. Scōm eñ phos. Uirtus est circa bonū ⁊ circa difficile, nec etiā hō virtuosus ꝗs dicit. nisi qui circa res arduas ⁊ difficiles occupat. Usi etiā Hercules. Perseus. Jason ⁊ alij mirabiles homies hodie magnis laudibus extollunt. ꝙ aggressi fuisse ⁊ vicisse res difficiles dinoscunt. Teste eñ Sene. Res difficilis est virtus. Jdeo Helyseo spm̄ Helye petenti dictū est. iiij. Reg. ij. Rem difficilem postulasti. Jsta est igitur difficultas virtuosa. Et ista est difficultas que est.

In sciētijs pectoralib⁹. De difficultate scientiaz di
In diuitijs tpalibus. cit. Prouer. xxx. Tria sunt
In neḡtijs criminalib⁹. mihi difficilia ⁊ quartū qō penitus ignoro. Et Eccl. j. dicit. Cunctas res difficiles. nec pōt eas homo explicare sermonibus. Utilius igit est faciliorib⁹ sciētijs vacare. ꝙ difficilibus. qz etiā potus sm̄ medicos q̄ facilius trajcit: vtilioz ⁊ nutribilioz est ꝙ cibus. ¶ De difficultate diuitiaz ptz. Iste eñ sunt difficiles in acq̄sitione. in custodia in ḡditione ⁊ potissime in regni celestis exclusione q̄ fit p ipsas Constat eñ ꝙ malus diues difficiliter salnab. ⁊ ꝙ per male quesitas diuitias celestis ianua claudit ⁊ serat. Teste eñ scriptura. Mat. xix. Facilius est itrare camelū per foramen acus ꝙ diuitē in regnū celoz. funiculus eñ quo ligantur diuites triplex est. scz funiculus male acquirendi: male detinendi, male exp̄pendi: seu etiā de eis male ordinandi. Et ideo dicit Eccl. xiij. Mō funiculus triplex difficile rūpitur. Unde etiā Mar. x. dicitur ꝙ difficile qui pecunias habent intrabunt in regnū celoz. ¶ De difficultate nequitiaz ptz. Cōstat aūt ꝙ ipsa peccata semper habent annexam difficultatem resurgendi. Eccl. j. Peruersi difficile corriguntur. ⁊ stultoz i finitus est numerus. Jsta est igitur difficultas vitiosa. ¶ Item dico ꝙ est difficultas periculosa ⁊ tediosa. ſ. ipsa pena eterna que est difficilis atq; grauis De quo. ij. Mach. xij. dicitur. Erat enim prefiduz carmon inexpugnabile. accessuq; difficile, p̄pter locoz angustias. Carmon enim infernum signat: quia interpretatur discindens merentes. aut diuisio murmurantium: quia scilicet in inferno damnati qui sunt merentes: murmurantes: desperati et dolentes. per tormenta scinduntur ⁊ ab omni societate charitatiua diuidūtur. Patet igitur ꝙ iuentur facilitas seu difficultas realis q̄litat̄. ¶ Tertio iuenit facilitas cordialis leuitatis. Et hoc est qua ḡs faciliter inclinatus est ad malum ⁊ qua facile conuertit ad iniquitatem simulus signo seu gallo quod est supra campanile quod ad flatū venti se conuertit. Sic mali ad modicam tentationez dyaboli. Unde prouerb. xxix. Qui ad indignandum facilis est. erit ad peccandum proclnior. ¶ Quarto inuenit facilitas mozalis bonitatis. Et ista est illa qua quis deo ⁊ prelatis faciliter obedit. Unde de manna celitus dato dicitur Sapien. xix. ꝙ facile dissoluebatur sicut glacies. Sic isti per compassionem confessiones ⁊ affectionem facile dissoluuntur. ⁊ ideo deo ⁊ prelatis obediendo a glacia li duricia immutantur. Et hoc sufficit de facilit̄ de difficili quo ad presens: qz pauce sunt autoritates. ⁊ ideo transeo ꝛc.

Falsitas. Nota q̄ falsitas idem est ꝙ fraus. deceptio. fallacia seu calliditas. Et est proprie falsitas quando aliquid apparens simulatum ⁊ fictum pro vero ⁊ certo traditur et habetur. Et sic falsitas ⁊ veritas contrariantur. Possumus igitur notare breuiter ꝙ triplex est falsitas. Est eñ falsitas.

In affectione.

In affectione. Prima significat amiciciā nugacē.
In locutione. Scōa significat eloq̄ntiā mendacē.
In ostensione. Tertia denotat apparentiā fallacē.
In intentione. Quarta designat maliciā pulicacem.
In operatione. Quinta vo signat efficaciā nōcē.

¶ Dico igitur ꝙ est quedaz falsitas amicicie. Et ista est illa quam falsi amici fingunt se habere per quam alios decipiunt et defraudant. Sub specie enim amicicie, ficte, et palliate fiunt hodie omnes fraudes deceptiones et proditiones. Sicut enim illa bestia que dicitur hyena dicitur fingere vocem humanā ita ꝙ vor eius sm̄ Plinium cum fistula potest misceri. et ideo tabernacula pastoruz solet circuire. ⁊ canes cum dulcedine vocis sue ad se sequendum inuitare. et sic solet eos comedere. Et ista est illa bestia que dicitur de sepulchris mortuos eīcere ⁊ carnes eorum devorare. Sic vere charissimi tales falsi consiliarij et amici et etiam vsurarij fraudulenti. habent vocem humanam ⁊ verba dulcia attractiua et allectiua promissiua ⁊ adulatiua. et sic dum alij sophistrias illorum sequuntur: et dum eorum consilijs obtemperant sepe ad damnum et periculum ab eis protrahuntur. Unde prouerb. xij. Consilia impioz fraudulenta. Jstud potissime patet de vsurarijs. qui primo multa pauperibus fallaciter promittūt. ⁊ tandem ipsos de suis sepulchris. i. de suis habitationibus eīciūt ⁊ expellunt. De talibus igitur fraudulentis amicis dicit Hiere. x. Unusq̄sq; inquit a primo suo se custodiat ⁊ in omni fratre suo non habeat fiduciam: qz omnis frater supplantans supplantabitur. ⁊ omnis amicus fraudulenter incedit. Isti eñ similes sunt male mulieri. que sub mala intētione falsam amiciciam pretendit. De qua ō Prouer. v. Ne intenderis. fallacie mulieris. fauus eñ distillans labia eius. Sequit. Mouissima eius amara sicut absinthiū Jsta est igit falsitas amicicie: qz vere tales non habent amiciciā veram sed fictā non existentē sm̄ apparentem non realem sed verbalem. non stabilez sed mutabilem.

¶ Scōo dico ꝙ est quedā falsitas eloquentie. Et ista est falsitas mendacij. Mendaces enim habent falsitatem in ꝓbis. Unū enim dicūt ⁊ aliud, sentiūt. vnum loquunt ⁊ aliud meditant. Unū habent in ore ⁊ aliud in pectore. Prouer. xxiij. Fraudes labia eoz loquunt. Et hoc etiā dicitur Prouer. xxvj. Lingua fallax nō amat veritatem. Et ista falsitas tunc tpis est summe nociua q̄n ad aliam perniciem est intenta. Uenenum enim serpentis qō hz in dētibus ⁊ in ore. ꝙ̄is semper de sui natura sit malū. tn̄ efficit pessimū q̄n in alios diffunditur. ⁊ q̄n quis inde ledit aut mordet. Sic vere q̄us venenū mendacij semp sit malū. tunc tn̄ efficit pessimū. q̄n per detractionem decceptionem vel falsum testimonū extēdit in primū seu in primi nocumentū. ps. Alienati sunt peccatores avulsa errauerunt. ab vtero locuti sunt falsa. Et tn̄ scriptū est. Exo. xx. Nō loqueris ꝓtra primū falsum testimonū. Et merito. qz sicut dr̄. Deut. xix. falsus testis non erit impunitus. Jsta est igit falsitas eloquentie. ¶ Tertio dico ꝙ est quedam falsitas apparentie. Et ista est falsitas hypocritaz: q̄ fingunt se esse vnū ⁊ sunt aliud. qui vident esse optimi ⁊ sunt pessimi. figurati in illo supplantatore iacob q̄ se esse esau finxit. vt benedictionē illius reportaret. vnde de eo dictum est Geñ. xxvij. Uenit germanus tuus fraudulenter ⁊ subripuit benedictionē tuā. Fingūt eñ se alios ꝙ sunt vt beneficia que p̄ primogenitis. i. bonis ⁊ iustis debentur reportent. Prouerb. xij. Consilia impiorum fraudulenta. Et Dañ. xj. Obtinebit regnum in fraudulentia. Sicut enim ceraste pulchritudine cornuum suoruz coloratorum aues fallit. ⁊ decipit. qz scz toto reliquo corpore sub arena occultato. duz aues dicta cornua credunt esse vermes ad ipsa descendūt credentes ipsa comedere que tamen econuerso a ceraste comeduntur ⁊ devorantur. Sicut dicit Jsido. et Plin. sic vere sepe vt hypocrite ⁊ heretici toto corpore. idest tota malorum suorum congerie sub harena penitentie exteriorum abscondita. ab auibus. i. a simplicibus vermes. idest viri benigni et humiles esse credantur. (Jurta illud ps. Ego sum vermis ⁊ non homo) qui tamen serpentes nequissimi esse realiter comprobantur qz dum simplices hoc errore deceptiv scz ad ipsos accesserint. ab eis malis suggestionibus inuaduntur. ⁊ malis eorū exemplis ⁊ operibus spūaliter perimunt. Tales figurantur in symone mago: cui dicitur. Act. xiij. O plene omni dolo ⁊ omni fallacia fili dyaboli ⁊ inimice omnis iusticie. non desinis subuertere vias directas. Tales igitur habent falsitatem seu fallaciā apparentie. Pulchri eñ sunt exterius in conuersatione. venenosi tamen interius in intentione. Prouer. xxvj. Fallax gratia ⁊ vana est pulchritudo. ¶ Quarto dico ꝙ est quedā falsitas malicie. Quidaz eñ sunt falsi ita cauti ita maliciosi tot sciūt vias alios decipiēdi. ꝙ nō potest bene quis euadere manus suas. sicut patet de proditoribus qui per multas vias cautelas simulationes ⁊ fraudes sciunt alios decipere involuere ⁊ irretire. De quibus. Treno. ij. dicitur. Prophete tui viderūt tibi falsa. Et. ij. Cor. xj. Periculū in falsis fratrib⁹ ꝛc. Jstud etiā patet de fallacibus aduocatis. vndevidetur ꝙ tales sunt similes pardo qui est animal multis coloribus ⁊ maculis picturatū: qz reuera charissimi tales sunt hodie toti pleni maculis ⁊ oculis cautelaz fallaciarū ⁊ fraudū. Isti eñ sunt sicut aial Exec. j. qō erat ante ⁊ retro plenū oculis. qō etiam vna facie contentū nō erat. immo quatuor facies habebat: qz. ſ. in vna parte habebat faciem hominis. Jn alia faciem leonis. Jn alia facie aquile. Jn alia facie bouis. Sic vere charissimi tales sunt hodie multis oculis. idest multis cautelis ⁊ maliciis oculati. Apoca. iiij. Totum corpus in circuitu erat plenum oculis. Et ideo procerto de talibus vix potest sciri quid sunt vel quid intendunt. Habent enim plures facies. idest plures modos cū aliis se habendi. Hunc enim videntur habere faciem hominis per benignitatem. quandoq; faciem bouis per laborez et penalitatem. nunc faciem leonis per seuiciam ⁊ crudelitatem. nunc faciem aquile per fallaciam ⁊ subtilitatem. De istis dicitur Dañ. xj. Impy in testamentuz simulabunt fraudulenter. vt eis possit dici illud. Eccli. j. Cor tuum plenum est dolo et fallacia. De istis loquitur. Hiere. v. Principes dectinantium ambulantes fraudulēter. Jsta est igit falsitas malicie. ¶ Quinto dico ꝙ inuenitur quedam falsitas imali operis seu efficacie. Et ista est illa que a falsarijs false monete vel false litere fabricātur. Unde nota ꝙ sic est de falsarijs sicut de humoribus venenaticis qui commixti cū corporis humoribus. tanq̄ veri humores in venis recipiūtur. vbi nature destructionem et mortem ⁊ periculum operantur. Sic, vere isti homines venenosi cum tales esse nesciantur. ab aliis non cauentur. Quapropter totum corpus. idest totam patriam inuencānt. ⁊ sub specie veritatis: sue falsitatis nocumenta propinant. Isti igitur inter ⁊ super omnes malos, sunt periculosi. ⁊ toti reipublice plus damnosi. ij. Cor. xj. Periculum in falsis fratribus. Igitur sicut acri medicina venenosi humores eīciendi sunt de corpore. sic acri et severa disciplina falsarij eīciendi sunt de populo vel de plebe Dicunt enim autores Ambrosius et Plini. ꝙ inter veras apes quandoq; inueniuntur quedaz false apes que dicuntur furari. que scilicet nunquā mellificant. sed alueraria subintrantes mel altaruz devorant. quas tamen vere apes aculeo pungunt et ab alueari fugant. Sic vere false apes. idest falsarij qui proprie furari dicuntur pro eo qō furtive officium alienum vsurpant et furantur societates et collegia prebendas et beneficia falso modo subintrant. et mel alienum. idest beneficia vbi non habent ius surripiunt et devorant. quapropter vere apes. idest quilibet bonus. et maxime iudices et prelati quando suam percipiunt falsitatem. aculeo iusticie ipsos pungant eīciant et trucidāt De talib⁹ dicit apostolus Gal. ij. Nō falsi fratres sub

Universidad de Deusto
Biblioteca

intrauerūt explorare libertatem nostrā que est in xpo vt nos in seruitutē redigerent. Isti figurant in illa falsa bestia t in illo pseudo pphēta. de quo legitur Apoc. xiij. quc. s. habebat cornua sicut agnus. t loquebat sicut draco qui seducit habitantes in terra. ppter signa que data sunt illi facere. t fecit omnes ps illos t magnos habere caracterez bestie. Et sequitur Apoc. xix. q apprehensus est pseudo pphēta t omnes qui acceperunt caracterem t adorauerunt imaginem bestie. t vivi missi sunt in stagnuz ignis t sulphuris. Reuera sic erit de talibus pseudo pphētis seu falsarijs. qui. s. faciunt signa t sigilla. caracteres t imagines falsas. t q seducunt vbem t orbem. t qui fingunt se habere cornua agni. i. ptātem papevel plati. t tñ loquunt sicut draco pro eo. s. q verba eoz plena sunt malicia t veneno: q vere isti t illi qui suos adorant caracteres t imagines. i. qui suis falsis vtunt literis in stagnū ignis finaliter mittunt. Jnq tum ardoi tribulationū suppo nuntur. Contra tales loquit scriptura. Hiere. x. Stultus inquit factus est omnis homo a scientia. Confusus est omnis artifex a sculptili qm falsum est q cōflauit t non est spiritus in eis. Uanz sunt t opus risu dignum in tpe visitationis sue. Stultus inquit factus est omnis homo a scientia. Quia reuera scientia t sublitas talium infatuat eos qui falsa sculptilia t literas cōponunt. Et ideo merito debent esse confusi: q isti pre ceteris confusione digni sunt. Et ad literā ista sunt vana opera t risu digna in quibus non est spiritus. i. in quibus non est aliqua efficacia seu virtus. Et ideo tpe visitationis necesse est q pereant t q deprehē dantur. t q autores scelerum puniātur. Inter alia em omnia crimen falsi est illud q minus pōt celari. t q finaliter est necesse inueniri. i. fueriter corrigi t puniri. Prouer xix. Falsus testis nō erit impunitus Sicut enim dicit Seneca. nihil q simulatum et fictum est potest esse diuturnum. Stultum est igitur talia facere vel sperare q non potest pficere vel durare. ps. Beatus cuius est dns deus spes eius qui non respexit invanitates et insanias falsas. Patet igitur q uo quintupler fraus seu falsitas inuenit. s. falsitas efficacie malicie. apparentie. eloquentie amicicie ꝛc. Sufficit.

A **Fama** fama idem est q bonū nomen. bonus rumor. vel bona opinio de aliquo. Etiaz est recte fama quasi quoddaz accidens q de virtutis substantia solet emanare. Sicut enim videmus q arbores aromatice a sua interiori substantia solent aliqua bona accidentia emittere. s. bonos odores t liquores. sicut patet in cedro t cupresso. que sunt arbores bone t perfecte interius t suauem odorem fragrant t diffundunt exterius. Sic vere charissimi bona fama est quoddā spūale accidens. q de virtutibus viri perfecti diffunditur t emanat. quia enim isti sunt boni t perfecti interius. ideo odorem bone fame fundunt et emittunt exterius. Nam sicut odor sentitur longe a re ex qua erit. Sic vere bona fama lōge lateq potest diffundi t ad loca remotissima dilatari. Sicut de xpo dicitur Luce. iij. Quod fama exijt per vniuersam regionez de illo. Et aduerte q sm sententiam sapientis summe curandum est de habenda bona fama. sicut dicitur Eccli. xli. Cura habe de bono nomine. Sicut enim dicitur. Prouer. xxij. Melius est nomen bonuz q diuitie multe. Seneca in prouer. dicit q honestus rumor altera rum est patrimonium. Triplici vero ratiōe possumus dicere q fama bona est habenda. quia scilicet ista est

B Bonorum letificatiua. ¶ Dico igit q bona fama est Malorz tristificatiua bonorz letificatiua. omnia Virtutū manifestatiua. eiusq sunt (vt cōiter) solent in bonis odoribus delectari. Unde de istis paruis animalibus apibus scilicet. t formicis legitur. q in bonis odoribus delectantur t a malis fetoribus occidūtur. Et ideo flores t arbores odoriferos solent frequentare. A locis vero fetidis solent fugere recedere t abire. Sic vere charissimi boni t iusti in bono odore t in bona fama aliorum bonorum solent delectari t iocunda ri t etiam recreari (quia sicut dicit Prouerbio. xxvij. Unguentis t odoribus varijs delectatur cor. t societatem talium frequentare. a societate vero fetentium seu infamium personaz debent summopere resilire. Tali mō fecit regina saba q a finib9 terre sensit: t audiuit famam Salomonis. Sicut dicitur. ij. Paralip. ix. t ideo venit eum personaliter visitare t videre t eius sapientiam audire dicens sibi. Non credebam narrantibus mihi donec ipsa veni t vidi. t probassem q media pars mihi narrata non fuisset. vicisti famā virtutibus tuis fama em est illud qō summe appetit cor generosum: Et ideo pro fama acquirenda antiqui omnia ardua operaz faciebant gloriamq t famā. p finali premio suorum operum expectabant. Et hoc q, veram celi gloriā verumq sempiternum premium ignorabant. Fama etiam est talis conditionis q velociter t etiam inuito homine ad remotissima loca transit. Et ideo sm fulgentium per pegasum equum persei. qui alas in pedibus habebat t per aera celeriter volitabat. fama intelligebatur. p quam illustrium virtuosi militis virtus et noticia vndiq vehebatur. Ad literam enim fama equus alatus dicit. p eo q citissime circūfertur. Ruth. j. Uelox apud cunctos fama percrebuit. Est igitur fama bonorum letificatiua. ¶ Secundo dico q bona fama est malorz tristificatiua. Mali em t maxime inuidi in infamia aliorz letant t in bona fama tristantur. Cum enim omnia animalia diligant pantheram. t de suaui odore quem de ore emittit q plurimū delectant. solus draco istum odorem refugit t abhorret. t eum non valens sufferre fugit et absconditur in caueꝛna. vt dicit Pli. Sic vere charissimi cū omnes homines naturaliter debeant diligere odorem bone fame bonaz personarum. t in eo delectari. t ex eo ad eos sequendum frequentandum t diligendum animari iuxta illud Can. j. In odore vnguentorz tuorz currimus. oleū effusum nomen tuum. ideo adolescentule dilexerunt te. Dracō. i. detractor t inuidus tales odores refugit. t ipsos nequiens sustinere a taliū presentia se absondit. Busto enim odorem vinee florentis sustinere non valens exinde fugit t erit. Sic vere inuidus t detractor odorez bone fame alioz sentiens t audiens solet exinde recedere t exinde dolorem t tristiciam pciperet habere. Ideo dicebat apostolus ij. Cor. ij. christi bonus odor sum9 in bis qui salui fiunt. t in bis qui pereunt. Aliis quidē odor mortis in mortem. aliis odor vite ad vitaz. Et breuiter bene dicit Seō. Mō quotquot sunt bona feliciuz tot sunt tormenta inuidorz. Aiunt enim illud. j. Reg. ij. Non est bona fama quam audio Isti enim sunt sicut porci qui magis delectantur in fetoribus q in odoribus: quia magis volunt audire mala de alijs q bona. Dañ. xj. fama turbauit eum ab orciente. Et Hiere. vj. Audiuimus famā eius. dissolute sunt manus nostre. ¶ Tertio dico q bona fama est virtutum manifestatiua. Sicut enim purus t bonus odor demonstrat substantiam rei de qua emanat esse puram t bonam. sicut patet in rosa. sic vere bona fama t fragrantia declarat (vt communiter) illum cuius est esse virtuosuz t bonum. Mala enim berba nunq (vt communiter) bonum fundit odorem. Sic malus nunq bonam famam diffundit. q tus sepe accidat q aliquid falsis vulgi opinionibus famam magnam acquirant. t famosi efficiantur anteq virtuosi. Unde dicit Boetius. iij. de consolatione. Plures inquit falsis vulgi opinionibus magnū nomen acceperunt. quo tamen nihil turpius esse credo. Tales potissime sunt hypocrite q habent nomen sine re. gloriam sine dignitate. t sine bonitate. famam sine virtute. Sed proculdubio talis fama non potest durare vel perseverare. quia sicut accidens naturaliter non perseuerat nisi in substantia radicetur. sicut patet de ficus pomis ambris. que quia in locovbi ambra fuit aliquādiu tenētur. ideo vera poma propter odorem creditur. quia tamen ambre substantia

stantia deficit. ideo odor cito dilabitur t recedit t sic fal
sum pomum a falso factū apothecario se ostendit. Sic
nec talis fama potest durare. q in ꝛtutis substātia nō
fundatur: Ideo dicit Cassio. l. viij. Melius est cogi
re de vita q de fama. post mortem enim si aliquid cgi
mus nostruz est si aliquid habuerimus alienū est. Ad
uerte igitur q fama est recte sicut vmbra. quam si secu
tus fueris fugiet t si ipsam fugeris te sequetur. Sic ꝛe
sm. Alanū de planctu nature. vere fame hec est glorio
sa proprietas vt appetitores sui contemnat t appetat
contemptores. famam q fugiendo consequimur quaz
perdimus insequendo. Et ideo de fame appetitoribus
pulcre loquitur Pet. Rauen. in quadaz epistola. Qui
inquit laudes hominum vilipendunt in hoc sunt laudabiles. qui in omni tpore famam seculi venantur.
omni tpe sunt infames. Bene igitur dico. q bona fa
ma est ꝛtutū manifestatiua. Et malorū tristificatiua.
Et bonor letificatiua. Et hec de fama sufficiant.

E **Fames** ¶ Nota q fames est indigentia ciborum vel accipitur p desiderio t appetitu comedendi. Et ideo fames in scriptura potest designare.
Jeiunium t afflictionem
Desiderium t affectionem.
Supplicium t vexationem.
Signat dico ieiunium t afflictionem. ij. Cor. xi. In fame t siti. in frigore. t nuditate. Et Ruth. j. facta est fames magna in samaria. ¶ Item signat desiderium et affectionem. Et sic signat q̄q desiderium bonum vt Amos. viij. Mittam famem in terra. non famē panis neq sitim aque sed audiendi verbum dñi. Mq etiam desiderium malum. s. appetitum auaricie. de quo dicitur in ps. Famem patient vt canes t circuibunt ciuitatem. ¶ Item signat indigentiam t vexationem: t sic accipit cōiter in scriptura Esa. v. Nobiles eius interierūt fame multitudo eius siti exaruit. Generaliter igitur possumus dicere q in scriptura reperitur fames.

B Habenda. ¶ Primo dico q fames virtuosa est
Unquenda appetitus eternorū. Talis em fame
Horrenda licos requirit dns ad mensam suam
Ferenda. Unde Luc. j. Esurientes implevit bo
Petenda nis. Job. v. In fame eruet te de mor
¶ Et sic dico te. Item est fames vitiosa. Et ista est
q est fames auaricie seu desiderium terre
Uirtuosa nor. Hiere. xviij. Si introiero ciuita
Uitiosa tem ecce attenuati sunt fame. Istaz
Tediosa. fames quotidie patiuntur auari.
Gloriosa. qui recte videntur habere bosilinum
Dolorosa. spirituale m. Bosilinus enim est in firmitas que continue facit hominem esurire t appetitum caninum habere. Quia vere tales bonis mūdi satiari nequeunt. immo per auariciam continue more canis esuriunt t famescunt. Sicut enim dicitur prouerb. xvij. Uenter impiorum insaturabilis. Unde possumus notare q quidam nituntur temperare istam famem p sciencia m t crudelitatez. sicut sunt mali nobiles t raptores. De quibus illud predictum. Esa. v. Nobiles eius interierunt fame. Alij nituntur eam supplere per vsuram t cupiditatem sicut sunt vsurarij t auari mercatores. qui sicut canes famelici non cessant vndiq circuire. Juxta illud ps. predictum. Famem patientur vt canes t circuibunt ciuitatem. Alij vero sunt qui istam famem nituntur temperare per fallaciam t calliditatem. sicut sunt mali aduocati t deceptores. De quibus Job. v. In vastitate t fame videbis. Et ibidez. Cuius messez famelicus comedit. Tales enim ridendo t dissimulando messem. id est bona temporalia aliorum acquirunt. t sic famem auaricie sue satiare intendunt. Ista est igitur fames vitiosa. de qua dicitur Prouerbiorum. r. Non affliget dominus fame animam iusti. ¶ Tertio dico q est fames tediosa. scilicet fames paupertatis t paucrum calamitatis. que. scilicet est in patientia sustinenda. Et hoc quia talis fames meretur eternam satietatē. t talis calamitas eternā mutabitur felicita

tem Math. v. Beati qui nūc esuritis q saturabimini
Et. j. Reg. ij. Infirmi accincti sunt robore. t famelici saturati sunt. ¶ Quarto dico q est fames gloriosa. Et C
ista est fames quam habent in patria comprehensores de essentia divina videnda t contēplanda. quia scilicet
ipsi dum esuriunt satiantur. et dum satiantur desiderant t ad amplius animantur. Juxta illud ps. In diebus famis saturabuntur. Et Eccl. xxiij. Qui edūt me
adhuc esurient. ¶ Quinto dico. q est fames dolorosa
Et ista est illa quam sustinēt quidā peccatores. Sicut
enim videmus q talpa dum est viua non scit nisi nocere. t prata t possessiones hoim dissipare. quando vero
capitur tunc per pedes suspenditur. t fame interficitur
t necatur. Milvus etiā qui dū vivit nō cessat pullos:
mures: minutas bestias infestare. quando ad senectutem peruenerit rapere non pōt imo pre pigricia t ignauia fame moritur. Sic vere peccatores t maxime auari
t raptores. qui modo dū sunt in vita ista non cessant
terras t possessiones hoim invadere t vsurpare t pullos. id est simplices t pauperes ledere t molestare. finaliter capiuntur per mortez t in inferno fame perpetue
affectionis t indigentie perimuntur. Unde de talibus
dicitur. Apoca. xviij. Una die venient plage eius. scilicz
mors t luctus. fames t ignis. Tales etiā habent
Mortem interminabilem.
Luctum inconsolabilem.
Famem insatiabilem.
Ignem inextinguibilem.
Quia breuiter sicut dicit Eccle. xxxix. Ignis fames'grā D
do t mors. hec omnia ad vindictā creata sunt. ¶ Sic
igitur patet q est quintupler fames scilz. fames infernalis afflictionis. Fames supernalis dilectionis. Fames corporalis vexationis. Fames mūdialis seu pectoralis ambitionis. Fames virtualis affectionis. Sic igitur ptz. q multi affliguntur triplici fame. videlz fame
Carnalitatis t penurie.
Cupiditatis t nequicie.
Aduersitatis t tristicie.
De fame misere seu penurie t paupertatis satis ptz. Justo em iudicio fit. q peruersi, nobiles t tyranni semper
indigent t famescunt t semp cū nihil eis sufficiat eius
riunt t languescunt. Prouer. xj. Rapiunt non suaz sp
in egestate sunt. Quod bene figurat Seō. xlj. Consumpturaest inquit fames. omnē terrā. Et dicitur ibidem.
Mō ipse vidit septem vaccas squalidas. famelicas atq
macras. que septē vaccas pinguissimas deuorauerunt
que tamen propter hoc nullū saturitatis dedere vestigiū. Sic vere dico q terra egypti. id est generatio nobilium t raptorū. fame t indigentia dei iudicio consumitur. quia semper macres t pauperes esse noscuntur. q
dato q vaccas pingues. id est subditos t vicinos per rapinas t extorsiones consumant famem tamen hue mi serie ex hoc non satiant neq replent similes illi hericio
de quo narrant fabule t refert. Ouidius. q quia arborem cereris violauit t scidit tanta famis violentia est
percussus. q primo omnia sua consumpsit t deuorauit
tandem carnem propriam consumpsit t deuorauit. t
in fine vite perijt t decessit. Sic isti quia arbores cereris. id est bonos t simplices deuorant t violant per rapinam fame paupertatis t miserie affliguntur in tantū
q sua t aliena consumere t in fame t miseria viuere et
tandē mori t deficere dinoscunt. Unde Esa. v. illud predictum: Nobiles eius interierunt fame. Et eccl. xl. fames t contritio t flagella super impios. De fame vero
nequicie patet. Constat enim q omne peccatum semp
solet habere famem annexam. id est desiderium continuandi. patet de luxuria. de qua dicitur Eccl. xxiij. Homini fornicario omnis panis dulcis. non fatigabitur
transgrediens vsq in finem. Patet de auaricia que est
ignis qui nunq dicit sufficit. Prouerb. xxx. Patet de inani gloria t superbia de qua dicitur. Eccl. j. Oculus non
satiatur oculus visu. nec auris auditu impletur. Adest
vana laude t sic de alijs. Seō. xlij. Fames omnem ter-

rā vehementius premebat. ¶ De fame vero tristicie ⁊ indigentie. satis dictum est in paragrapho precedenti sufficit. Vide. s. de esurire. ⁊ infra de ieunio

Familia. Nota ꝙ familia dicitur illa gens que in vna domo; vni domino, familiariter famulatur. seu ille populus qui in vna congregatione seu consanguinitate ab alijs distinctus morat. Sicut patet ex decursu scripture. vbi dilucide patet. ꝙ populus israel per tribus ⁊ familias ⁊ domos distinguebatur. Notare igitur possumus sicut de qualibet congregatione ꝙ est familia

Superior. que est beatorum
Secretior que est angelorum.
Sincerior. que est deuotorum
Exterior. que est mundanorum.
Deterior. que est damnatorum.

Ista est igitur quintupler familia. Sed vt breuius dicamus ponamus solūmodo duas familias scz familiam dei de qua sunt oēs boni. ⁊ familiā dyaboli. de qua sunt oēs mali. ¶ Prio ergo dico. ꝙ boni de familia dei sunt qꝝ ei famulant ⁊ subsunt. ⁊ ab eo sicut ꝓpij familiares priuilegia gratie. vestes ꝙuersationis honeste: cibos eucharistie ⁊ stipendia celestis glorie recipiunt ⁊ acquirunt. Unde de Joseph dicit Lu. ij. ꝙ ipse erat de domo ⁊ de familia dauid. ꝓpter qō venit in bethleem vt de scriberet ibidem Joseph. enim interpretatur augmentum vel appositio. bethleem vero domus panis interpretatur. Ad denotandum ꝙ illi qui virtutibus se augmentant (Jurta illud Geñ. xlix. Filius accrescens Ioseph ⁊c.) De familia dauid. i. xpi esse noscunt. quapropter xpiani dicunt. ⁊ ideo in domo panis. s. in celesti habitatione finaliter describuntur. Ista est enim familia Quam iustus prelatus debet gubernare. Quam ipse christus soleꝝ vendicare. Que xpm dominum solet adorare. Hec eñ debet habere fidelem dominem dispensatorem. Mat. xxiij. Quis putas est fidelis seruus quem ꝓstituit dñs super familiam suam vt det illis cibuꝝ in tempore. Hec etiam habet ipsum deum pro possessore ⁊ vendicatore Geñ. xlj. fuerunt ei oues ⁊ boues ⁊ familie. Hec insuper istum adorat. ⁊ ei seruit pro deo ⁊ creatore. ps. Adorabunt in conspectu eius omnes familie gentiū. Aduerte aūt ꝙ illi qui sunt de familia dicunt familiares ⁊ famuli. Et iō nota ꝙ sicut famuli ⁊ serui Per dominos solent castigari.

Pro dominis solent preliari.
Cum dominis debent federari.
A dominis solent munerari.

Sic dico. ꝙ famuli ⁊ familiares xpi per xpm castigant per tribulationes. Exodi. v. En famuli tui flagellis ceduntur. Pro xpo preliantur contra tentationes. Mūe. xxij. Nos autē famuli tui omnes expediti pergemus ad bellum. Cum ipso federantur per charitatis ⁊ fidei colligationes. j. Regum. xx. fedus me famuluꝝ tecum inire fecisti. Ab eo premiantur per eterni premij retributiones. iij. Reg. iij. fecit salomon grande ꝙuiuiū vniuersis seruis. Ista est igitur familia bona de qua sunt famuli christi. ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur familia mala. de qua sunt omnes iniqui generaliter qui. s. sunt famuli dyaboli. Sicut eñ famuli dominoꝝ portantues arma ⁊ signa magistroꝝ suoꝝ. per que statim possunt cognosci de cuius familia sint. Sic ꝛ̃e mali in sua conuersatione mala. portant signa magistri sui dyaboli. que sunt diuersa mala opera ⁊ peccata. vnde mali videntur dicere dyabolo illud quod dictū est beloforeni Judith. xij. Omnes facultates nostre ⁊ familie in potestate tua sunt. sint omnia sub lege tua. Mos etiam ⁊ filij nostri serui tui sumus veni nobis pacificus domino ⁊ vtere seruitio nostro sicut placuerit tibi. Sic igit ꝓ de famulis ⁊ familijs malis. ¶ De familiaritate vero prout accipitur cōmuniter potest dici ꝙ valde caute est ⁊ prudenter in ea procedendum. fatuum est enim in familiaritatem recipere quez quandoqz necesse est dimittere. Teste enim Seneca. Turpissimum est cū illo bellum gerere cum quo familiariter viueris. Sicut enim videmus. ꝙ cum omne dulce familiare ⁊ amicabile sit nature. valde cauendum est. tamen ꝙ cum dulci nullū sit venenum admirtum. Sic valde cauendum est ꝙ homo in familiarem non recipiat qui venenum malicie sub specie amicicie habeat. Teste enim sententia sapiētum. Nulla pestis grauior ꝙ familiaris inimicus. Cauenduz est etiam ne contra naturam status nostri ita nos familiares alijs ostendamus. ꝙ contemptibiles nos reddamus. Aliqui enim sunt qui illos quos fibi vident familiares vicinjores ⁊ amiciciores solēt aliqualiter contemnere. extrancos vero magis recipere ⁊ amare. Exemplo quorundam animalium. que teste odorico sunt in quadam prouincia regni celari in india que vicinos inuenenare solent. ⁊ ledere extrancos vero non ledere nec grauare. Sic vere multi sunt qui ꝓpinquos ⁊ familiares cōtemnunt ⁊ contemnendo lesunt. extraneos vero diligunt. Figura ad hoc de muliere que plus gauisa est de dragma vna nouiter inuenta. ꝙ super nouem quas antea habebat ⁊ possidebat dato ꝙ ille nouem multoplus valerent ꝙ illa. De angelis dicitur ibidem. scilicet Luce. xv. Dō maius est cis gaudiuz super vno peccatore penitentiam agente. qui scilicet extraneus eius fuerat ⁊ remotus. ꝙ supra. xcix. iustis qui non indigent penitentia. quos. scilz semper familiares habuerunt ⁊ amicos. Ad idem etiam facit alia figura. de filio prodigo. ibidem Luce. xv. qui scilicet extraneus patri fuerat. cuz dicitur ibidem. ꝙ pater fecit sibi maius festum ipsumqz amplius honorauit ꝙ primogenito filio. qui semp familiariter cuz eo permanebat. Sic reuera dico de multis qui quotidianos et familiares ꝙ ꝙ sint meliores contemnunt. extrancos vero ⁊ nouiter venientes prediligunt. Nouа eñ magis solent placere. Et teste Innocentio familiaritas solet contemptum et odium generare. Cum tamen dicat scriptura. Eccl. ix. Ne derelinquas amicum antiquū nouus eñ non erit similis illi. Aduertendum etiā ꝙ quidā econuerso familiares suos nimis diligunt. ipsosqz quantū possunt. ditant. commendant promouent ⁊ extollunt. omnes etiā alios vilipendunt ⁊ impromotos relinquunt. Sed de hoc vide satis vbicunqz agitur de acceptione personarū. Sufficit igitur ō familia. famulo. ⁊ familiari ⁊c.

Fanum. Nota ꝙ fanum idem est ꝙ templum. sed proprie fanum est vbi adorantur ydola vel demonia templum vero vbi deus colitur ⁊ adoratur. vnde Judi. ix. dicitur. ꝙ ingressi sunt fanum dei sui berith. Et. ij. Paral. xxiij. dicitur ꝙ athalia impissima ornauerat faciez baalim. Dic igitur ꝙ fanus vbi coluntur demonia signat malam cōstantiā mundum ⁊ magnatum tyrannidem. Et cetera omitto. Vide infra de templo.

Farao. Nota ꝙ farao fuit rex egypti. qui. scz. dei populum flagellauit ⁊ tandem dñs ipm in mari rubro submersit. Quamuis eñ farao esset tēporibus illis nomen cōmune regum egypti scriptura tamen specialiter ⁊ magis cōmuniter de illo pharaone rege egypti mentionē facit. qui filios israel sub Moyse ⁊ aaron molestauit. sicut patet. Exodi. j. ⁊ deinceps vsqz ad. xv. ca. Interpretatur autē. farao nudauit virus vel dissipauit eū. seu denegans virum. vel discooperiens eum. Iste igitur signat dyabolum vel tyrannum. seu quemlibet impium vel iniquum. Dyabolus enim in egypto. idest in mundo dominatur filijs israel. idest fideles christi. persequitur ⁊ eis aduersatur. bonis gratijs ⁊ virtutibus eos denudare molitur et tandem eos infideliter seducere. ⁊ in inferno dissipare ⁊ destruere cō probatur ⁊ tandem cum exercitu suo. idest cum omni membro in mari rubro. i. in infernali amaritudine submergetur. psal. Excussit faraonem ⁊ virtutem eius in mari rubro. Dō etiam significet tyrannos seu crudeles ⁊ impios patet. Isti enim. Deum negant impia cōmittendo. Uiros. idest iustos nudant; diuitias stollendo. Debiles. idest pauperes grauant ⁊ dissipant iniuste deprimendo.

ste deprimendo. In mari inferni pereunt tormenta sustinendo. ¶ Negant igitur deū saltē facto si non verbo dum crimina cōmittunt. sicut dicit. Apostolus ad Titū. j. Confitentur quidē se nosse deum. factis autem negant. Unde de faraone legitur Exodi. v. ꝙ ipse dixit moysi. Nescio dñm ⁊ israel non dimittam. ¶ Item nudant viros iustos ⁊ maxime ecclesiasticos. dū rapinas cōmittunt. quia. scz sicut dicitur Job. xxiij. Nudos dimittunt vestimenta tollentes. Unde de tali pharaone dicitur Geñ. xlvij. Ecce tibi terra vestra pharao possidet. ¶ Item dissipant. scz pauperes ⁊ egenos dum furozē immittunt. vnde ipsi possunt dicere illud ps. Dissipata sunt ossa nostra secus in infernum. Unde de pharaone dicitur Exo. v. Dixit pharao; sequitur. Opprimantur operibus ⁊c. ¶ Item submerguntur. s. in inferno cū se mori conspiciunt. Exo. xv. Ingressus est enim eques Pharao cum curribus ⁊ equitibus in mari. et reduxit dominus super eos aquas maris. Breuiter ergo dicam ꝙ pharao. idest quilibet tyrannus vel peccator

Proteruia solet indurari procaciter.
Luxuria solet inquinari carnaliter.
Superbia solet agitari pompaliter
Fallacia solet variari mobiliter.
Malicia solet effrenari crudeliter

Talis igitur est proteruus ⁊ presumptuosus Exo. vij: Induratum est cor pharaonis ⁊ non audiuit. Item est immundus ⁊ luxuriosus Geñ. xij. Sublata est mulier in domū pharaonis. Item est pompaticus ⁊ ambitiosus. Cañ. Equitatui meo assimilaui te in curribus pharaonis. Itē est variabilis ⁊ defectuosus. qz decipit omnes in eo confidentes. Uñ. iij. Regū. xxviij. dī ꝙ Pharao rex egypti est sicut baculus arundineus bis qui cōfidunt in eo. Item est crudelis ⁊ malicios, vnde iste comparatur draconi. Ezech. xxix. vbi dicitur. Ecce ego ad te Pharao rex egypti. draco magne ⁊c.

Faretra. Cum faretra sit locus vbi sagitte custodiunt. vnde sagitte emittuntur. et vbi sagitte reponuntur. videt ꝙ pm diuersitatē sagittarum. inueniatur diuersitas faretrarum. Dicam igitur ꝙ ē faretra. Diuina. Dyabolica ⁊ humana. ¶ Primo igitur ꝓtum ad deum dico. ꝙ ipse habet faretram

Tatentis prouidentie. — Est dico faretra diuine
Potentis presidentie. — prouidentie seu patiētie.
Patentis euidentie, — in qua. scz deus ligat ⁊ ab
Ingentis sapientie. — scondit illas sagittas qs
Tirentis eloquentie. — tandem habet emittere.

seu illa iudicia vel opera que tandem deus proponit loco ⁊ tempore. Uñ etiam Esa. de seipso dicebat Esa. xlix. In faretra sua abscondit me ⁊ posuit me sicut sagittaz electam. ¶ Est igit faretra diuine potentie seu presidētie. que. s. semper est potens emittere sagittas suas. De qua Treñ. iij. Adiuit in renibus meis filias faretre sue Est insup diuine iustitie seu euidentie. Ista est eñ faretra que emittit sagittas, quas prouidentia et patientia retinuerat. ⁊ potentia acuerat ⁊ parauerat. De qua dicitur Job. xxx. faretram suā apperuit ⁊ afflixit me. et frenum posuit in os meum. Ista est autē faretra iustitie. que potissime aperietur in die iudicij. quando. scilz xps sagittas venenatas ꝓtra peccatores emittet Iere. v. faretra eius quasi sepulcrū patēs. q. d. aperta erit ad impios sagittandum. ¶ Item est faretra diuine sapientie. Et ista est proprie faretra sacre scripture. vbi latent sagitte diuinoꝝ eloquioꝝ. Unde diuersi libri prophetarum ⁊ apostoloꝝ possunt dici diuerse faretre. vñ. j. Paralip. xviij. dicitur. ꝙ tulit dauid faretras aureas quas habuerant serui adadeser. ¶ Item est faretra; diuine eloquētie. ⁊ sic faretra potest dici quilibet bonus doctor vel predicator diuine eloquentie. quia scilz ipso mediante deus sagittas diuinozum eloquiozum suoꝝ emittit. Uñ Job. xxix. Super ipsuz, scilicet super equū sonabit faretra vibrabit hasta ⁊ clypeus. quia. scilz super predicatorem ⁊ doctorem debet faretra eloquentie resonare. ⁊ inde sagitte eloquiozum volare: quibus possit peccatores cordialiter vulnerare. Unde sibi dicit dominus illud Gene. xxvij. Sume arma tua faretram et arcum ⁊ affer mihi de venatione. Iste sunt igitur faretre diuine. ¶ Secūdo dico. ꝙ inuentur in faretre dyabolice ⁊ humane. Et sic nota ꝙ est faretra

Crudelitatis ⁊ seuicie,
Iniquitatis ⁊ malicie
Carnalitatis ⁊ luxurie

De faretra interioris crudelitatis emittuntur sagitte tribulationum. ps. Ecce peccatores intenderunt arcū parauerunt sagitas suas in faretra vt sagittent in obscuro rectos corde. ¶ De faretra malignioris iniquitatis, idest interioris malicie ⁊ prauitatis emanant sagitte detractionum ⁊ proditionum. Iere. ij. Acuite sagittas. Implete faretras. ¶ In faretra immundioris carnalitatis reponuntur luxuriosorum sagitte. Iste eñ sunt faretre carnee malarum mulierum. de quibus dicitur Eccl. xxvj. In filia non aduertente se firma custodiam. sequitur. Sicut viator sitiens. ad fontem os aperiet. ⁊ contra omnez sagittam aperiet faretram ⁊c. Ui de sagitta ⁊ arcu ⁊c. Sufficit.

Farina. Nota ꝙ farina de qua fit panis significare potest sacram scripturam: que. scz mola sant intellectus terik. Cortex rudis hystorie per expositionem frangitur. ⁊ tandem cibus seu panis sancte doctrine vite conficitur. ⁊ adjuncta aqua vel oleo diuine gratie in cibos varios transformatur. Uel etiam farina que est materia ciborum advite humane sustentationem. signat diuinam gratiam qz optimuz est gratia stabilire coz. Ista est enim farina qua Helyseus cibum amarum temperat ⁊ indulcorat. iij. Regū. iij. Ista est farina quam in tribus satis mulier euangelica fermentat. Mat. xiij. Ista est farina que apud viduā indeficiens, Helye precibus perseuerat. iij. Regū. xvij. Ista est farina quam conspersam populus israel egyptum exiens secum portat Exod. xij. Ista est farina de qua Gedeon angelo panes parat Judic. vj. Ista est farina de qua libamina deo Moyses fieri mandat Leu. vj. Quia proculdubio charissimi farina diuine gratie seu etiam diuine scripture omne amarū temperat per consolationem, que in tribus satis, i. in fide sancte trinitatis continetur ⁊ ibi fermentatur ⁊ ꝓficitur per expositionē. ⁊ per feruorem ⁊ dilectionē. Fermentū eñ dicit a feruendo. qz pastam facit feruere. transituri mare rubū. i. huius amare vite periculū. istam secum portant per fidem ⁊ deuotionem hanc gedeon, i. quicūqz fidelis angelo testamenti xpo offert ⁊ presentat per gratiarum actionē. camqz deo sacrificat atqz liberat per puram ⁊ sanctā intētionē. Sicqz ista apud viduā sanctā. i. apud eccl̄am indefectibilis pseuerat ꝓ helye. i. per dei puidētiam ⁊ ordinationē. Uñ. iij. Reg. xvij. Fac mihi de farinula subcinericiū panez hec eñ dicit dñs. ydria farine nō deficiet ⁊ lechitus olei nō minuetur. Bene igitur dī Esa. xlvij. Tolle molā mole farinā. denuda turpitudinē tuā. ¶ Sed si in malo significato vis farinā accipere. Dic ꝙ per farinā que est res subtilis pt quelibet subtilitas malicie designari. Malicia enim est illa farina dyabolica de qua thamar. i. aia peccatrix facit sorbicinculas. i. cōplacētias amoꝝ. i. dyabolo fri suo. a quo tñ per diuersa vitia opprimit. sicut dī. ij. Regū. xiij. Caueant tñ illi qui farinā malicie secuz portāt. qz sicut dicit Geñ. xl. c. Pincerna pharaonis qui pm somni suu visionem tria canistra farine sup caput suum portabat. a pharaone fuit crucifixus ⁊ a celi auibus lacerat⁹ qz. scz qui farinā malicie ⁊ nequicie in tribus canistris. idest in corde ore ⁊ opere portāt. ipsos finaliter pharao cum suis auibus. i. lucifer cum suis demonibus crucifigunt. lacerant ⁊ cruentant. ⁊c vide de simila.

Farisei. Nota ꝙ pharisei fuerunt quidam populi inter iudeos. qui scz se preceteris iustos arbitrabantur. ⁊ quandam specialem sectam quosdam moꝝ seueros sectabantur ⁊ sequeban

Universidad de Deusto
Biblioteca

tur. Et ideo pharisei dicti sunt. qui interpretant diuisi vel diuidentes. seu violenti. vel dissipantes. ꝛ qꝫ in ritu ꝛ moribus ab alijs diuidebant ꝛ segregabant. Isti ꝫ ceteris peiores erant ꝛ ceteris deterius operabantur. sicut ꝑz per excursum euāgelior. Per istos igit possunt intelligi superstitiosi ꝛ hypocrite. qui. s. ꝫtum ad fictitios mores suos se solent ab alijs diuidere ꝛ distinguere se alijs meliores solent dicere atq; alios respectu sui solent vilipendere ꝛ ꝓtemnere. Malis ꝫ operibus solent ꝓ ceteris abundare. Bene igitur ꝓsulitur Mat. xxj. Cauete a fermēto pharisęorum qꝫ est hypocrisis.

Nota igitur ꝙ tales pharisei. i. hypocrite seu ficti
Veritatis lumine priuantur.
Falsitatis tegmine velantur
Charitatis ligamine non ligantur.
Inuidie molimine molestantur.
Jactantie famine gloriantur.
Auaricie fulmine concremantur.

Isti igitur nō splendescunt luce veritatis. Unde pharisei dicit Mat. xv. Scis qm̄ pharisei audito hoc verbo scandalizati sunt. Sequitur. Sinite illos: cęci sunt ꝛ duces cecoꝝ. Et Mat. xxiij. ꝺ. Pharisee. ece munda prius qꝫ deintus est. ¶ Item isti delitescunt sub velo falsitatis. i. sub ficta ꝛ falsa ꝙuersatione. De quo Mat. xxiij. Ue vobis scribe ꝙ pharisei ypocrite. q̄ similes estis sepulcris dealbatis. que apparent quidē hoibus speciosa. intus vo plena sunt ossibus mortuoꝝ ꝛ omni spurcicia. ¶ Itē non ardescunt facibus charitatis. Under pharisei (vt supra dictum est) diuisi interpretantur. eo ꝙ nūꝯ per charitatē inuicē colligant. ꝛ perꝙsequēs calore spūs nulatenus inflāmant. cum res abinuicem diuise raro calescere comꝓbentur. Unde de diuisione odio, ꝛ discordia talium ꝺr Act. xxiij. Cuz paulus diuisset. Nam ꝛ ego phariseus sum ꝛ filius phariseoꝝ. Dicitur ibidem. Mō facta est dissensio inter phariseos ꝛ saduceos ꝛ soluta est multitudo. Itē isti expallescunt liuore prauitatis. s. per malicią ꝛ inuidiam. De phariseis em̄ legit ꝙ. isti ꝛpi operibus inuidebant ꝛ contra eum maligna consilia ꝑtractabant. Job. xj. Collegerunt pontifices ꝛ pharisei consilium aduersus Jesum. vñ etiam Marci. xv. dicit. Mō pylatus sciebat ꝙ per inuidiam tradidissent eum. ¶ Item isti intumescunt turbine vanitatis. s. de se ꝓsumendo et bona sua iactando: ꝛ alios contemnendo. Unde Luce. xviij. de phariseo dicitur. ꝙ apud se orans dicebat. Dñe non sum sicut ceteri hominum raptores. adulteri vel etiam hic publicanus ieuno bis in sabbato ꝛc. ¶ Item isti inflāmescūt face cupiditatis. Unde Luc. xvj. dicit. Mō pharisei qui erant auari audiebant verba iesu ꝛ deridebant eū. Sic igitur ꝑz. quomodo phariseus accipit in malo. ¶ In bono vero posset dici. ꝙ per phariseos qñqꝫ intelligun tur viri iusti. Isti enim ceteris iudeis erāt credulitatis veracioris. Credebant enim alteram vitaꝫ ꝛ resurrectionem mortuorum. sicut dicit. Act xxiij. qꝫ saducei non faciebant. Sunt vel fuerunt orationis deuotioris. et etiam elemosyne ꝛ compassionis abundantioris. Unde etiā de ꝛpo legit. Luce. vij. ꝙ ipse itraut in domū cuiusdā pharisei sabbato manducare panē ꝛc. Unꝺ paulus se pharisęum ꝛ pharisęoꝝ filiū dixit. Et in hoc sectā eoꝝ

Fas. ꝓ ceteris approbauit. ꝛc. vide. s. de diuidere.
↳ Uide infra vbi licere.

Fase. Fase est solennitas iudeorum in quo agnus paschalis comedebatur. ꝛ in quo omne fermētum abesse a iudeorum tabernaculis iubebatur. sicut dicitur Exo. xij. Interpretatur etiam phase transitus domini. pro eo. ꝙ tūc quando ista solennitas fuit. instituta. angelus occidit egyptijs filios israel pertransiuit. nullumq; primogenitum in eorum domibus signatis agni sanguine trucidauit. tunc etiam mare rubrum filij israel transierunt. ꝛ sic solennitatem istam phase. idest transitū vocauerūt. Dic igit ꝙ istud phase signat
Spiritualem refectionem.
Sacramentalem comestionem.
Penitentialem conuersionem.
Supernaturalem fruitionem.

Est igiturvnum phase spirituale. ꝛistud est. quando ꝛ istus in corde suo agnum paschalem. i. xpm̄ per compassionem immolat ꝛ eius sanguine purpurat. ꝛ de amore mundi ad amorem celestium se transportat. Iste em̄ est bonus ꝛ spiritalis transitus. qui de bono tendit in melius. Deut. xvj. Obserua mensem nouaꝝ frugum ꝛ veris primi temporis vt facias phase dño tuo. Tale em̄ phase mense ix. verno tempore. ꝛ luna. xiiij. qui numerus surgit ex decem ꝛ quatuor efficitur ꝓ eo. ꝙ talis spiritalis solennitas in nouitate spiritus cum denario complementi decalogi ꝛ quaternario virtutum cardinaliū. in animo ꝓsummatur. ¶ Item est phase sacramentale. ꝛ istud est sumptio ꝛ comestio sacramenti altaris. qꝫ loco agni paschalis successit. qꝫ. s. oēs fideles debent sumere. ꝛ cum religiose ꝛ deuote comedere ꝛ recipere Eco. xij. Hec est religio phase. Et Mūe. ix. faciāt filij israel phase in tempore suo. ¶ Item est phase penitētiale. ꝛ istud est qñ homo per mare rubrū i. per amaritudinē penitentie transit ꝛ egyptios cū pharaone. i. peccata cū dyabolo i isto mare submergit. Exo. xij. Est em̄ phase. i. transitus dñi. Penitentia enim transitus dicit. eo ꝙ ipsa mediante mundi periculū secure transitur. ꝛ eo ꝙ per eam de morte advitam ꝛ de culpa ad gratiam de gratia vo ad gloriā peruenitur. ¶ Itē est phase supernaturale. s. festū ciuiū paradisi. s. vbi agnus dei qui tollit peccata mundi. s. xps̄ per clarāvisionē cognoscitur. per dulcem fruitionē gustat. ꝛ per firmā securitatem ꝛ perpetuitatem tenetur. Mūe. xxiij. fecerunt phase filij israel. filij enim israel (qui interpretatur videns deum) sanctos ꝛ beatos signant qui phase eterni conuiuij deum clare speculando celebrant.

Fasciculus. Cum fasciculus sit aliquarum rerum cumulus seu globus inuicē colligatus ꝛ strictus. possum dicere ꝙ est fasciculus. i. congregatio in scriptura videlicet fasciculus

Bonorum.	fasciculum iustorum ligat charitas. Unde de dauid ꝺr. j. Reg. xxv.
Malorum.	ꝙ ipse custodiebatur quasi in fasciculo viuentium.
Meritorum.	
Tormentorum	¶ Fasciculū iniquorum stringit prauitas. s. cupiditas ꝛ mala societas. Esa. xxiij. Congregabunt ꝙgregatione vnius fascis in lacum. ¶ Fasciculum ꝛtutum seu meritoꝝ iungit bonitas seu sanctitas Dei. xxiij. Eleuabit fasciculum coram domino. ¶ Fasciculum dolorum seu tormentoꝝ adunat aduersitas. ipsumq; lenit ac temperat pietas ꝛ benignitas. Unde Esaie. lvij. Solue fasciculos deprimentes ꝛ omne onus dirumpe.

Fatigatio. Nota ꝙ fatigatio lassitudo labor ꝛ fessio idem sonant ꝛ significant. Et ideo vide de labore seu lassitudine.

Fatuus. Nota ꝙ fatuus est ille qui sensu ꝛ discretione caret. Unde fatuus. insipiēs stultus ꝛ stolidus idem sunt. Et potest dici fatuus a fateor: fateris. qꝫ idem est qꝫ revelo revelas. qꝺ taleꝭ nescunt secreta tenere. quia sicut dicit. Eccl. xxj. Cor fatui quasi vas confractum. Sic breuiter fatuus dicitur ille. qui motibus rationis non regit. sed sensualitatis ꝛ proprie voluntatis ductibus gubernatur. Et potest intelligi literaliter ꝛ spiritualiter. Et breuiter ꝑ fatuuꝫ potest intelligi vir peccator. quia sicut fatuus sine causa letatur. sine causa irascitur. faciliter currit ꝛ mouet alte ꝛ indeliberate loquitur amicitiam non seruat. secreta reuelat: sapientes non amat: nec frequētat: dominum non honorat: de vtilitate propria non curat. de periculo vitando non certat: nec de futuris cogitat seu tractat. Uel Si vis dic sic. Fatuus sine causa gaudet in aniter. iracūde frendet faciliter: vagabunde currit mobiliter. indiscrete loquit iugiter. vim secreti ꝓdit fallaciter. sapientes odit letaliter. in amore nō durat firmiter. de vtili nō curat libenter. nō vult corrigi patienter. de futuris nō certat prudēter. inhoneste agit impudēter. pericula

ter. pericula non cauet studenter. Sic ꝑculdubio charissimi peccatoꝛ pōt dici spūaliter fatuus. qꝫ sine causa letat per ineptā ꝙsolationē Eccl. xxj. Fatuus in risu exaltat vocem suam. Itē sine causa irascit per iracūdie ꝓcitationē. qꝫ sicut dicit. Prouerb. xij. Fatuus statim indicat irā suā. Item faciliter currit ꝛ mouetur. per inconstantiam ꝛ mutationē. Unꝺ Eccl. xxj. Pes fatui facilis Itē alte ꝛ indeliberate loquit. per iactantiam. stultiloquium ꝛ multiloquiū ꝙlationem Esa. xxxij. Stultus aūt fatua loquetur. ꝛ ideo dicit Eccl. xx. ꝙ ex ore fatui reprobatur parabola. quia non dicit eaꝫ tempore suo. Et merito. qꝫ sicut dicit Eccl. xxj. Narratio fatui quasi sarcina in via. Item secreta sua ꝛ aliena revelat per iactantiam et proditionem. Unde isti sunt sicut serpens qui habet cor iuxta guttur. qꝫ. s. tales quicquid habēt in corde statim transit ad guttur ꝛ ad linguam. Unde Eccl. xxj. In corde sapientū os eoꝝ ꝛ in ore stultorū cor eorum. Tales enim nihil sciunt celare. Unde Eccl. xix. A facie verbi parturit fatuus. Item talis societatez bonorum ꝛ prudentium refugit ꝛ non amat. propter dissimilem conuersationem Eccl. viij. Cum fatuo consiliū non habeas. non em̄ poterunt diligere nisi que eis placent. Sic talis amicicia seruat propter duplicitatem ꝛ variationē. Unꝺ Eccl. xx. Fatuo non est amicus. Et maxime, boc est ver de amicicia dei ꝛ sanctorum quam tales per peccatū perdunt. Item talis de vtilitate propria non curat per stulticiā ꝛ indiscretionē. qꝫ. s. de diuitijs gratiaꝝ ꝛ virtutum non curāt bona paradisi nō ꝓcurant. pericula inferni nō denitāt. immo omnia bona sua perdunt ꝑ peccatoꝝ obligationē. Unꝺ Eccl. xx. Gratie fatuoꝝ effundent. Item talis nunq̄ pōt corrigi. propter mentis duriciam ꝛ obstinationē. qꝫ sicut dicitur. Eccl. j. Peruersi difficile corrigunt ꝛ stultoꝝ infinitus est numerus. Et Eccl. xxij. Qui docet fatuum quasi q̄ conglutinat testā. Itez talis nunq̄ cogitat de futuris. ꝑ mortis inferni iudicij ꝛ paradisi ꝓsideratione. ꝛ. vnde. Eccl. iij. Melior est puer pauper ꝛ sapiens rege seneꝭ et stulto qui nescit ꝓuidere imposteruꝫ. Item inhoneste agit impudēter. Prouer. xvij. Expedit magis vt se occurrere raptis fetibus ꝙ fatuo ꝓfidēti sibi in stulticia sua Js enim sibi omnia putat licere. Itez pericula nō cauet iuxta illud ꝓdictū. Prouer. xij. Stultus statim indicat iram suā Et ideo breuiter de talibus fatuis. qui sez plus amant pomū ꝙ castrum. mundū ꝙ celū. seculum ꝙ paradisum. pōt dici illud Hiere. l. Habitauerunt draco nes cū fatuis ficarijs. ꝛ habitabunt in ea struthiones. Ubi ostendit ꝙ fatui pñt dici tria genera peccatoꝝ. sez illi qui sunt inflāmati crudelitate draco nes. Illi q̄ sunt palliati calliditate. s. hypocrite. ficarij inquit. qui sunt bestie ꝛ tamē vident hoies. Itē illi qui sunt aggrauati cupiditate struthiones. qui sunt aues nunq̄ a terra se eleuantes ꝛc. Si vis potes dilatare materiam istam. sed non est necesse. quia multa inuenies in mentionibus contra sapientiam. et ideo sufficit. vide infra de stulticia.

Fauces. Nota ꝙ fauces sunt ille concauitates oris in quibus lingua voluitur ꝛ mouetur. que ꝛ locutioni conferunt ꝛ gustui famulātur. Dico igitur ꝙ inueniuntur fauces.

Sulose comestionis.	fauces comestionis. debēt
Bone locutionis.	obseruari per abstinentiam
Intime deuotionis.	Eccl. xxx. Sup mēsam magnam sedisti. ne aperias faucem tuaꝫ super illam prior

fauces locutionis debent moderari. per temperātiam ps̄. Adhesit lingua mea faucibus meis. fauces deuotionis. que. s. gustant spiritualia. debent reserari per sapientiam ps̄. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua super mel ori meo. Dic igitur breuiter. ꝙ fauces signāt virtutem discretionis: virtutem bone locutionis. virtutem deuotionis. Iste sunt enim que saporem. i. virtutē rerum diiudicant ꝛ distinguūt ꝛ verborum varietatem emittunt. Job. xij. Nonne auris verba diiudicat ꝛ fauces comedentes saporem? ꝛc. vide de ore infra.

Fauus. Nota ꝙ fauus est illa materia in qua mel recolligitur. s. cera vna cuz melle ibidem contento. Est enim fauus illa materia cerea. que diuersis cellulis distinguitur. in qua apes velut in domicilijs hospitantur ꝛ in qua mel conficitur. ꝛ ex qua postmodum distillat ꝛ eliquatur. Fauus etiam est res dulcissima ꝛ sapidissima. Et ideo per fauum potest omnis spiritalis dulcedo intelligi. vt sic de fauo spiritaliter possit dici illud. Can. iij. Fauus distillās labia tua sponsa. In quibus verbis ostenditur quadruplex spiritualis dulcedo. est enim quedam dulcedo

Interior.	Dulcedo interior est deuotio que ostē
Inferior.	ditur cum dicitur. Fauus. qui dicitur
Exterior	a fauore qꝫ sez deuotio familiaritatem
Superior.	ꝛ fauorem dei impetrat ꝛ inducit. Dulcedo inferior. Est compassio. que ostenditur cum dicit distillans. Dulcedo exterior locutio. que ostenditur cū dicitur labia tua. Dulcedo superior est dilectio. sez ille perfectus amor qui habetur in patria. que ostenditur cum dicitur sponsa. Ista igitur verba. Fauus distillans labia tua sponsa. possunt referri ad quālibet sanctam animā. vel etiam ad quamlibet virginem. vel etiaz ad quamlibet honestaz personam. que procerto debet habere. Fauum dulcis deuotionis. Distillationem dulcis compassionis. Labia dulcis locutionis. Sponsalitatem dulcis ꝛ perfecte dilectionis. ¶ Habeamus igitur fauuꝫ ꝛ fauorem deuotionis. Fauus em̄ nihil aliud signat ꝙ illum favorem illum dulcorem illam suauitatem. quam homo inuenit gustando contemplando et considerando bona spiritualia ꝛ diuina. Unde Cāt. v. Comedi fauum cum melle meo. ¶ Item habeamus fauum ꝛ feruorem compassionis. Distillās inquit. Talem enim fauum debent apes. idest viri misericordes componere et ipsum pauperibus distillare. Cant. v. Manus mee distillauerunt myrrham. Et Prouerbi. xxiij. Fauum dulcissimum gutturi. ¶ Itez habeamus fauum ꝛ dulcorem deuote locutionis. quia scilicet dulcedinem diuinorum eloquiorum debemus gustare. Mō ostenditur cum dicitur labia tua. Unde prouer. xvj fauus mellis labia composita. Unde dicitur in ps̄. Dulciora super mel ꝛ fauū. ¶ Item habeamus fauum ꝛ fauorem dilectionis. qō ostenditur cum dicitur. Sponsa quia, scilicz cum domino debemus desponsari ꝛ per charitatem viri. qō potissime fiet in patria vbi est perfecta dulcedo dilectionis. quia sicut dicitur. Eccle. xxiij. Spiritus meus super mel dulcis ꝛ hereditas mea super mel ꝛ fauum ꝛc. Sufficit. Potes dilatare hic. quomodo anima, vel quelibet virgo potest dici sponsa christi. ꝛ maxime beata virgo: que ad modum faui infra cellulas ventris sui mel. idest dei filium portauit ꝛc.

Universidad de Deusto
Biblioteca

A **Fedus.** Nota fedus idem est qđ pactū. promissio. obligatio: conuentio Et si aduertamus verba scripture inuenie-mus ꝙ semper loquitur de percussione fede-ris. ſicut. ij. Reg. v. Percussit dauid rex cum eis fedus Et. j. Regū. xj. In hoc feriam vobiscum fedus ꝙ ꝛc. Et vnde talis vsitatus modus loquendi in scriptura mo-leuit nescio nisi forte pro tanto. ꝙ quando fiunt aliq̄ pactiones solet quilibet contra bentiū manū alterius tangere ꝛ pcutere in signū. ꝙ dicta pactio dr firmiter tene ri ꝛ obseruari. Possumus igit dicere ꝙ est fedus.

Tenendum. fedus tenendum est illa pactio vel
Rumpendū quentiovel obligatio. que est inter
Timendum nos ꝛ deū quā i baptismo secū pepi
Petendum gimus. Et de hoc. ij. Paral. xxj. di-citur. Inter me ꝛ te fedus est. ¶ Fedus rumpendū. est illa pfederatio quā facit homo cum dyabolo. vel cum carne qñ eius suggestionibus pſentit ꝛ obedit. De quo Judic. ij. Non feriet is fedus cum habitatoribus terre huius. ¶ Fedus timendū. est illud pactum ꝛ illa con-nexio. quā vident habere dam nati cū inferno a quo ꝑ petuo nō recedūt. de quo Esa. xxviij. Pepigimus fed9 cum morte. ꝛ cum inferno fecimus pactum. ¶ Fedus amandū. est illa connexio quā habent sancti in patria cū deo. De quo Thiere. l. Apponent ad dñm federe sem piterno. ¶ Dicamus aliq̄d de spirituali pfederatione seu dilectiōe. Sicut em̄ homines ꝓtrarij ꝛ diuersi aliq̄s inuicē pfederant: ita ꝙ vnum ꝛ idem efficiunt. qđ vtiq̄ per cōmunia matrimonia solet esse. Sic ꝛ deus ꝛ ho-mo q̄ inter se fuerūt diuersissimi ꝛ ꝓtrarijssimi. Qui al-tissimus odio habet peccatores. Eccl. xij. pfederati fūt inuicē ꝛ vniti. Deus em̄ filiā hūani generis. ſ. naturaz hūanā in vroꝛē assumpsit. Et sic de nostro gñe factus fuit ꝛ nos de suo. Et ita inter nos ꝛ ipm fedus ꝑpetuū est ligatū. amor ꝑpetuus est cōbinatus. obligatio mu tua interiecta. qđ ꝑpetuo dissoluere nullus dr. Uñ de9 pater poterat dicere illud Gen. vj. Ponā arcū meū in nubibus ꝛ erit signū federis inter me ꝛ inter terraz. In nubibus em̄. i. in puris Marie visceribus. fuit positus arcus federis. i. dei filius benedictus. q̄ inter deū ꝛ terram fedus pactū ꝛ amicictā reparauit. Antiquitus em̄ pacta fiebāt ꝛ treuge seu federa ligabant. qñ manus ad manū applicabat ꝛ extēdebat. Et talis federatio voca bat dexteram. Uñ. ij. Mac. xj. Damus dexteras securita tis. Et ibidē. Bñ igit feceris si dexterā dederis. ¶ Item qñq̄ vitulus occidebat ꝛ in duo diuidebat ꝛ illi q̄erant federati per vituli mediū transibāt sicut ad plenū in-uit Thiere. xxxiij. Uitulū ꝓciderūt in duas ptes ꝛ trā sierūt inter diuisiones eius principes iuda ꝛ principes hierl'm ꝛc. supple volētes inire fedus. Et etiā Mee. vj. Uenī ꝛ pcutiamus fedus in vitulis. ¶ Itē qñq̄ aqua sup terrā effundebat in signū ꝙ sicut de terra ꝛ aqua su pereffusa efficit vnū. sic deo ꝛ populo sibi federato de-bebat exti̇t pfecta vnitas amor ꝛ charitas repiri. ꝛ sic loquit. j. Reg. vij. Conuenerūt in maspbat. hauserunt aquā ꝛ effuderunt in ꝓspectu dñi. Et reuera charissimi istis modis fiunt vt videt nobis dñs federatus in cruce. Jbi em̄ interuenit. Sāguinis effusio. Manuū in cruce ext̄ēsio Aque de suo latere effusio. Et sic pcerto nobis-cū fuit ꝓfederatus ꝛ ꝑpetuis amicicie vinculis alligat9 vt ipe cuilibz viro iusto possit dicere illō Gen. ix. Hoc ē signū federis qđ do inter me ꝛ te in ꝑpetuū. Uñ nos ꝓpter ꝓ oñdi ꝙ istud fedus quo nos sumus cū dño federati. ꝛ etiam qōcunq̄ fedus seu quentio nostra debet habere.

Stabilitatē indefectibilē. fedus igit ꝛ pfederatio
Fidelitatē inuiolabilem charitatis ꝛ amicicie no
Cōmunitatē indissolubilē stre dr esse stabiliter fir-mata. qđ oñdit cū dicit hoc est. Fideliter seruata. fed9 inq̄t. qđ fm Jsiđ. a fidus da. dū. seu a fide. Cōmuniter ligata. q̄ dr esse inter me ꝛ te. ¶ Primo igit dico ꝙ oīs federatio dr habere durabilē stabilitatē. nō em̄ dr ho-mo q̄ cū deo federatus est. ꝑ peccatū aliq̄d illud irrūpe re: nec eius aduersario dyabolo pſentire hoc est inquit Sicut em̄ vasallus qui rōne feudi dño suo fedus ꝛ fide litatem fecit. si rupto federe eius aduersario sic copulat feudū amittit ꝛ etiā ꝑditor reputat. Sic ꝛ de charissimi homo qui in baptismo deo federat ꝛ copulat. et fedus gratie in pſenti ꝛ glorie in futuro ab ipso se tenere ꝛ spe rare. pbat si suo aduersario dyabolo per peccatū comū gitur (ꝓtra illud Judi. ij. Non feriet is fedus cū habita toribus terre huius) tunc fedus qđ initū fuerat viola tur. ꝛ ius qđ habebat in feudo paradisi penitus annul latur. Stabilis igit debet esse ista federatio. qđ oñsten-dit cū dicit. Hoc est. q. d. durabilis est ꝛ nō deficiet nec cessabit. Uñ. ij. Paral. xxj. Dixit. Domine deus israel. qui similis tui es deus in cęlo et in terra. qui custodis pactum et misericordiam seruis tuis qui ambulant coram te in toto corde suo. ¶ Quidā federant cuz auaricia. Auaricia em̄ est filia dyaboli ditissima cū qua ꝑcerto vident federati omes diuites huius mūdi. ita ꝙ recedere ab ea nūq̄ possunt. Uñ ipsi possunt dicere illud predictū Esa. xxviij. Pepi gimus fedus cū morte ꝛ cū inferno fecimus pactum. Auaricia em̄ ꝛ mors ꝛ infernus dicit ꝓpter insatiabili tatem suā. qz sicut dicit Prouer. xxvij. Infernus ꝛ per-ditio nō implebunt. similiter ꝛ oculi hominū insatia-biles. ¶ Quidā insup pfederant cū demonibus per in fidelitatē. Et isti sunt hodie legi heretici. ꝛ alij similes q̄ cū demonibus habēt secreta pacta ꝛ federa. Figurati in populo iabes galaad. cui rex Amon se pfederare voluit sub tali tñ pacto ꝛ federe. vt oculos eoꝝ dextros eruerent Sicut dicit. j. Reg. xj. Jabes em̄ interpretat siccitas. ga laad interpretat testes transmigrantes. qui a vere tales heretici qui siccitate indeuotionis arcent. ꝛ qui testes falsitatis exītes pacta dei transmigrant ꝛ transgredi untur cum rege amon dyabolo tale fedus inysse viden tur. qz procerto dextrū oculum. i. lumen vere ꝛ certe fi dei eis aufert ꝛ sinistrū oculum. i. malam ꝛ falsam fidē eis dimittit ꝛ infert. Judi. viij. Filij israel fornicati sunt cum baalim. percusseruntq̄ cum baal fedus. ¶ Quidam insuper federantur cum principibus ꝛ magnati bus per adulationem ꝛ fallacitatem. adulatores enim nihil aliud querunt nisi per adulationem decipere. vt sic possint se cum talibus federare. Unde Osee. xij. Fed9 cum assyrijs iniit ꝛ oleum in egypto ferebat. Unde illaz autoritatem expositam supra de adulatione Osee. ꝛ. Feriet is fedus cum mendacio. Et procerto qui cum po tentibus adulantur. necesse est ꝙ fedus cum menda-cio percutiant ꝛ sectentur. Non sic charissimi non con frungamus nec irritū faciamus fedus quod habemus

cum deo

cum deo per quascunq̄ alias confederationes. Et istud fedus stabiliter ꝛ inuiolabiliter confirmemus qz vere sicut dictū est fedus istud debet habere durabilem sta-bilitatē. Ait em̄ ꝓpheta pacto seruato. hoc est inquit. Re cordaberis federis sempiterni qđ pepigi tecū. ¶ Scđo E dico ꝙ istud fedus debet habere notabilem fidelitatē. qđ ostendit in isto nomine fedus. qđ dicit a fidus vel a fide. ꝙ vere illi qui sunt ꝑ fedus ꝛ pactū inuicē pfede-rati. debent sibiꝑpis esse fidi fideles ꝛ securi. Nō tamen est ꝓtra multos qui reuera q̄q̄ per amicicia. vel per ge nus sint inuicē federati ipsi tamen sibiꝑpis fidelitatē non seruāt. sed per ꝑditiones ꝛ deceptiones fedus suū multipliciter interrumpūt ꝛ lacerant. De quibus pōt dici illud Roma. j. Ubi apostolus ait de talibus quos vocat insipientes. incompositos. sine affectione. sine fe f dere sine misericordia. ¶ Tertio dico. ꝙ istud fedus de bet habere indiuisibilē cōmunitatē. qđ ostendit cum dicit. Inter me ꝛ te. Ista em̄ verba inter me ꝛ te denotant quādam mutuam cōmunitatem ꝛ equalitatem. qz pcerto inter federatos debet esse cōmunitas ꝛ equa litas. Ita em̄ ligatur. ꝛ obligat vnus vt alius. pauper sicut diues ꝛ econuerso. Quādo em̄ ad fedus amicicie venit oīs equales esse censentur. qñ nulla ꝓsideratur in maiozitate. diuersitas. qñ in federe charitatis est vnitas ꝛ cōmunitas. Nō ostenditur in ista prepositio-ne inter. que est prepositio duos diuersos terminos li gans ꝛ ad cōmunitatē reducens. Unde de ista cōmuni tate dicit. Sacha. vj. Consiliū pacis erit inter illos. ꝛ. ij. Paralip. xv. Fedus inter me ꝛ te est. Inter adamantē ꝛ ferrū est quedā naturalis ꝓfederatio seu connexio. ita ꝙ adamas ferrū attrahit. ꝛ ipsum sibi copulat ꝛ iun git. Inter ruthā ꝛ ficum videt esse quedā amicicia na turalis. que. ſ. ruthā melius dicit ꝓficere si iuxta ficum fuerit seminata. Inter oliuas ꝛ malogranata est q̄dz naturalis ꝓformitas. qz. ſ. hi vna fuerit iuxta aliam plā tata dicunt sibi inuicē ꝓficere. ꝛ altera alteram in suis operationibus adiuuare. Sic vere charissimi inter deū ꝛ hoiem. ꝛ vroꝛē ꝛ virū ꝛ proximū cū primo debet esse quedā ꝓfederatio seu quedā amicicia spūalis. quā pro culdubio vnus tenet alteri. ita ꝙ alter9 ꝛ ute ꝛ efficacia alterius debet ꝓficere. ꝛ perfectionē aliquā exinde re cipere ꝛ habere. Uñ ꝓuer. xvij. Inter iustos mozabit gratia. Sit igitur iter tales perfecta charitas ꝛ cōitas vt. ſ. ille qui est perfectior ꝛ potentior. alterū adiuuet et supporter. Qñ em̄ pauperes sunt situati ꝛ plantati iu xta diuitias. ignari iuxta sapientes impfecti iuxta per fectos: iuuenes iuxta ꝓuectos. exinde debent ꝓficī. ꝛ temporaliter atq̄ spūaliter adiuuari. vt de talibus sic adiutis ꝛ ad cōitatez meliorꝫ admissis dicat. illō Sap. v. Cōputati sunt inter filios dei ꝛ inter sanctos sors il-lorum est. Ista etiam possunt dici de ꝓfederatione dei ꝛ hominū. Erquo em̄ fuit inter eos ꝓfederatio incarna tionis. ferrū ruthā ꝛ oliua. i. peccatoꝛ durus vt ferrū ꝑ obstinatione amarus vt rutha per desperationē. debi lis vt oliua per iperfectionē fuit ad bonū attractus et inclinatus ꝛ ꝑtute tante cōitatis bonis operibus fecū datus. De tali igitur federe. ꝛ cōi colligatione pōt dici illud iam predictū. ij. Paralip. xvj. Inter me ꝛ te fedus est. Ista enim sunt contra multos. quia vere multi sunt hodie qui q̄uis sint inuicem federati. vel per genus vel per amicicia colligati. nullam tamen inter se vident habere cōmunitatē. qz. ſ. nullus alteri bona sua cōmu nicat aut ipsuz adiuuat aut supportat. Istud videmus de illis qui sunt eiusdem generis. eiusdem operis. eiusdem regionis. eiusdem religionis. eiusdem ecclesie. eius dem patrie. qui tamen non habent inter se communi tatem. sed contrarietatem. non pacem sed litem non amorem sed rancorem non dilectionem sed dissensionē non concordiam sed inuidiam. Sicut enim pluma aqui le ꝛ penna columbe nullam habent contrarietatem ex terius apparentem habent tamen occultam contrarie tatem. qua pluma aquile pennam columbe attenuat ꝛ corrodit. Sic vere charissimi multi sunt q̄uis prima facie videantur esse similes ꝛ conformes amici ꝛ fede rati. sepe tamen fit ꝙ intus habent aliquam occultam cōtrarietatem. ſ. aliquam radicem odij vel inuidie. per quā vnus alteri inimicat. ꝛ per quā detrahēdo nocēdo inuadendo: publice vel occulte alter ab altero corrodi tur ꝛ grauatur. Unde de tali inter potest dici illud Lu ce. xxij. Facta est dissensio inter eos quis eorum videre tur esse maior. Ista tamen dissensio seu contrarietas vt communiter habet fieri inter tales ratione bonorum temporalium. Canes enim tunc inter se habent bigaz quando habent aliquod os inuicem corrodere. quili-bet enim vult ipsum rodere solus. ꝛ ideo solet cōtra alī um propugnare. Guerre etiam vt communiter non fi unt inter animalia nisi ratione cibi. vel ratione vroꝛuz vt dicit Arist. Sic ꝛ de charissimi iste dissensiōes ꝛ lites inuidie ꝛ controuersie. inter tales solent consurgere ra tione ciborum temporalium. vel ratione vroꝛum. adest prebendarum ꝛ beneficiorum spiritualium. Ista enim solent inter homines. turgia suscitare. Juxta illud Pro uerb. xiij. Inter superbos semper sunt iurgia. Qđ bene figuratum est Gen. xiij. vbi dicitur. ꝙ quia substantia Loth ꝛ abrahām erat nimia. non simul habitare pote rant. ꝛ ideo facta est rixa inter pastoꝛes vnius ꝛ pastoꝛes alterius. Quia breuiter istud est verum ꝙ illi quo rum possessio est nimia. scilicet mundi diuites ꝛ poten tes. vix possunt pacifice habitare. Non sic charissimi non simus contrarij vel diuersi. sed habeamus charita tem ꝛ concordiam atq̄ pariter vnitatem. Inter me ꝛ te. fratres enim sumus. Igitur dico ꝙ inter nos debet esse fedus. vt scilicet alter alterum diligamus. Et alter alte ri fideliter succurramus. Deus enim fedus ꝛ fidelem li gam ꝛ amicicium summe videtur diligere. qđ patet. qz ipse cum genere humano vt visum est fedus legitur fe cisse ꝛ in archa federis ꝛ in tabernaculo federis dicitur habitasse. In scriptura enim inuenitur

Tabernaculum federis.
Archa federis
Volumen federis
Uerba federis:
Sanguis federis.
Tectum federis
Arcus federis

¶ Tabernaculuz federis est ecclesia. Archa federis est B ꝛgo Maria. Volumē federis ē sacra scriptura. Uerba federis sunt diuina eloquia. Sanguis federis sunt ꝛpi tormenta. Tectum federis est celi patria. Arcus fede-ris est ꝛpi persona. Ecce igitur quomodo oīa que ad deum spectant nomen pacis ꝛ federis secum portant. ¶ Est igitur tabernaculum federis. i. ecclesia. qđ debe mus per fidem sectari. Flume. viij. Leuitas separabis de medio filiorum israel vt sint mei. ꝛ ingredientur ta bernaculum federis vt seruant mihi. ¶ Item est ar-cha federis. idest beata virgo Maria cui debemus fa mulari. Josue. iij. Ecce archa federis domini. ¶ Itē est volumē federis. idest sacra scriptura in qua debemus meditari. Exo. xxxiij. Assumens moyses volumen fede ris domini legit coram omni populo. ¶ Item sunt ver ba federis. que sunt dei mandata que debemus opera-ri. Deut. xxix. Hec sunt verba federis que precepit dñs moysi. ¶ Itē est sanguis federis qui signat ꝛpi passio-nē. quo debemus ꝑ ꝓpassionē aspergi ꝛ irrigari. In sco tia em̄ sunt quedā pincie vbi homines fedus inituri sanguinē alter alterius bibunt. ꝛ sic ꝓfederati ā plius se diligunt. Tale est fedus dei ꝛ hominū. Ipse enim bi bit sanguinē nostrū carnem ꝛ sanguinem assumendo. Nos aūt sanguinē suū bibimus ipsum in sacramento recipiendo. Exodi. xxiiij. Hic est sanguis federis qđ dominus pepigit vobiscuz. ¶ Item est tectum federis qđ signat celestem patriam vbi debemus lete glouari. Et de hoc dicitur. Hūe. xxij. Apparuit gloria domini super tectū federis. ¶ Itē est arcus federis qui signat diuinā psonaz que ꝓ hoibus voluit incarnari. Et de hoc dr Gen. ix. Arcū meū ponā in nubibus. i. filiuz in

Universidad de Deusto
Biblioteca

marie viscerib9. Et erit signum federis inter me ⁊ terram. ¶Patet igitur quomodo inter deum. ⁊ hominem sunt multa federa. ⁊ quomodo deus multis modis nobiscum iungit amicicias atq; pacta. Inter me inquit ⁊ te. Nos etiam econuerso cū ipso pedes iungamus. vt a fide ipsius nunq̄ per peccatū ⁊ heresim recedamus. ij. ¶Paralip. xxix. ¶Placet mihi vt ineamus fedus cum domino ⁊c. Vide de pacto. Sic igitur patet. q̄ federatio nostra debet habere. Communitatem indiuisibilem Fidelitatem indissolubilez. Stabilitatem indeflectibilem seu semper durabilem ⁊c.

Fel. Nota q̄ fel quod est res amarissima. pōt pluribus significare. signat enim. Contritiōis amarum saporem. Uexationis mundane dolorem. Infectionis peccati liuorem. Damnationis inferni furorem.

¶Est igitur fel interioris contritionis. fel enim amarum est ⁊ tamen vtile medicine. quia. scilicet fel auium rapacium valet ad claritatem oculorum. Unde vir cōtritus ⁊ penitens potest dicere de domino. illud. Treno rum. iij. Circundedit me felle et labore collocauit me in obscuris. Est enim fel exteriorisvexationis seu tribulationis. Amara enim est tribulatio mundana. sed sana ⁊ vtilis peccātibus et patiēter sufferētib9. figurata scilicet in felle pisciꝫ. quo thobie oculi sunt sanati. Thobie. vj ⁊. rj. Ideo christus poculum fellis voluit pro nobis sumere. vt nos posset a cecitate culpe ⁊ miserie liberare. ¶Psal. Dederunt in escam meam fel. ⁊ in siti mea potauerunt me aceto. ¶Item est fel deteriorisinfectionis scilicet fel peccati. ¶Peccatum enim fel dicitur. eo q̄ sicut fel est amarum et corporis cutem fedat quādo in corpore nimis abundat. Sicut patet in hysterica passione. Sic peccatum amaritudinem remorsus conscientie secum portat cutez conuersationis si abundet maculat ⁊ inquinat. Unde dyabolus ¶potest de peccatoribus dicere illud. Hieremie. ix. Ecce ego cibabo popu lum meum absinthio ⁊ potum dabo eis aquam fellis ¶Potissime autem peccata que de sui natura sunt amara intelliguntur per fel. sicut est inuidia. iracundia et tristitia. Unde Actuum. viij. In felle amaritudinis et obligatione iniquitatis video te esse. ¶Item est fel posteriorisdamnationis. scilicet turbationis infernalis. de qua Deutero. xxij Uua eorum vua fellis ⁊ botrus amarissimus.

Felix. Felicitas. Sicut ⁊ beatitudo statꝰ est omnium bonorum aggregatione perfectus. Quamuis autem felicitas quādoq; sumatur pro fortuna seu pro gloria temporali. sicut illud Senece. Infelicissimum genus infortunij est aliquando fuisse felicem. Et illud Senece in epistola. Res est inquieta felicitas. alios in superbiam. alios in luxuriam agitans. ¶Proprie autem loquendo felicitas sumitur pro primo significato. ¶Pauce vel nulle sunt auctoritates. Transeo gratia breuitatis. Unde vbi beatitudo. vbi gloria eterna. Et vbicunq; agitur de prosperitate ⁊c.

Femina. Nota. q̄ cuz femina sit nomen sexus Mollioris. Infirmioris. Frigidioris Callidioris. Ideo spiritualiter loquendo potest in scriptura diuersimode designare. Potest enim significare in bono ⁊ in malo. In bono enim potest significare hominem. clementem. misericordem. mollem. pium. viscerosum ⁊ benignum. Unde de creatione hominis dicit. Gene. j. Mō deus ad imaginem suam creauit eum. masculum ⁊ feminam creauit eos. Item potest significare in malo. ⁊ sic per feminam intelliguntur viri imperfecti ⁊ pctōres ꝯ tuti et fortitudine carentes. Un Deut. xxij. Uir nō vtetur veste femined. quasi diceret. Femineitas nō decet virū. ¶Primo igit pōt femina accipi i bono. ⁊ sic potest significare quemlibet virum misericordem. vel quemlibet virum subditum ⁊ inferiorem. Et potissime per feminā in scriptura potest intelligi beata virgo ⁊ etiam quelibet sancta. Sicut enim femina de natura sua est pulcrior ⁊ formosior. mollior ⁊ humidior. ⁊ etiam circa fetum diligentior. ⁊ attentior. ⁊ naturaliter clementior ⁊ benignior. Sic vere beata virgo fuit ⁊ spiritualiter ⁊ corporaliter pulcerrima. Unde Canti. vj. dicitur. Pulcra es ⁊ decora filia hierusalem. Fuit etiam. ⁊ est per benignitatem mollissima. Unde dicit mulier q̄si mollis aer. Uſi. puer. j. Mulier gratiosa inueniet gratiam. Fuit etiā ⁊ est circa fetus suos. ideſt erga peccatores sibi deuotos defendendos scz ⁊ miserandos diligentissima ⁊ ad eis benefaciendum clementissima. Figurata in illa femina. que defendendo set alios abimelech interfecit. Judicū. ix. De quo dicitur ibidem. Abanus femine deiecerunt eum. Istam igit feminam. Dei filius concupiuit. Huic femine se matrimonialiter copulauit. Infra sinū istiꝰ femine p incarnatiōis gratiā reclinauit. Iuxta illud. Hiere. xxxj. Creauit deus nouū super terram. femina circundabit virum. De ipsa igitur potest intelligi illud Judi. v. Pulcerrima feminarum eligit ei. Aduerte igitur. q̄ ista femina habet. Tenuſtatem glorioſissimā. q̄nta dicitur pulcerrima. ¶Pietatem fluentissimam. quia dicitur femina feminaruz. Dignitatem afluentissimam. quia eligitur ei. Ista em Quantum ad exteriora fuit gratissima.
Quantum ad interiora fuit pyssima.
Quantum ad superiora fuit dignissima.
Dico igitur. q̄ ista habuit gratiosissimam venustatez quia dicitur pulcerrima. Ista enim fuit pulcra facie scz pulchrior fide. ¶Pulcra honestate. sed pulcrior sanctitate. Pulcra in apparentia exteriori. sed pulcrior in conscientia interiori. Ista enim est sicut panthera. inter animalia cuius pellis est pulcrior. cuius anhelitus est suauior. cuius animus est liberalior. cuius etiam modus est familiarior. Et ideo ista dest ia ab omnibus preter draconem eligitur ⁊ frequentatur. A dracone vero fugitur ⁊ timetur. Talis proculdubio fuit beata virgo ipsa enim omnium aliarum mulierum fuit. pulcerrima. non solum spiritualiter. immo ꝯ corporaliter. intātum q̄ beatus dyonisius (cui paulus apostolus ipsaz ostendit) fertur dixisse ista verba. nisi inquit fide illuminatus essem. alium deum non crederem preter istā. Unde de ipsa potuit dici illud. Canti. iij Tota pulcra es amica mea ⁊ macula non est in te. Anhelitum etiaz ideſt vocem habuit suauem ⁊ dulcem omnibus dulciter respondendo ⁊ nulli dure loquendo. Canti. iij. Sicut virtta coccinea labia tua eloquium tuū dulce. Ista enim habet animum liberalissimum. nulli enim denegat benefacere omnibus parata est subuenire. Ista enim est fons patens domui iacob zacha. xiij. Et ideo breuiter istam debent omnes per deuotionem ⁊ orationem frequentare. diligere et honorare cum parata sit omnes benigniter adiuuare. A facie enim istius draco dyabolus timet ⁊ turbatur. ⁊ in eius ꝑsentia apparere non audens. tota virtus eius virtute virginis enervatur. Ideo de eius pulcritudine dicitur. Cant. j. Pulcra vt luna. electa vt sol. terribilis vt castrorum acies ordinata. ¶Ista est. Pulcra vt luna. propter candidissimā castitem. Electa vt sol propter feruentissimam charitatem. Terribilis. scilicet draconi dyabolo propter excellentissimam potestatem. Ordinata propter rationabilissimam voluntatem. ¶Ista enim fuit pulcra respectu sui. Electa respectu dei. Terribilis respectu dyaboli. Ordinata respectu proximi. Pulcerrima igit. Ideo breuiter recurrere potest ad eam quilibet deuotus. ⁊ dicere illud Canti. vij. Quam pulcri sunt gressus tui in calciamentis filia principis. Ostende mihi faciem tuam. sonet vox tua in auribus meis. vox enim tua dulcis et facies tua decora. dico igit q̄ ista q̄tū ad exteriora fuit gratissima. ⁊ in hoc pt etiā dici femina. Quia s. femine habētvt cōiter facies magis gratas ⁊ pulcras q̄ viri. nō ēt pōt sibi dici illud Canti. v. Qualis est dilect9 tuus o pulcerrima inter mulieres. ¶Insup dico. q̄ ista pt dici femina. qz q̄tū ad interiora fuit pyssima qō oīnit cū ōr. femina. Femina em de sui natura est valde mollis ⁊ hūida. Et ideo ꝓpter abūdātiā humoꝝ facilius solet lachrymari

lachrymari q̄ vir. Sic vere charissimi ista sup oēs fuit plena humore pietatis. ⁊ ideo stillas ⁊ lachrymas dulcoris ⁊ compassionis facit. emittit. qb9 peccatores rigantur ⁊ quibus sue indeuotionis ariditas temperatur. Unde ipsa potest dicere illud Ben. xxij. Juxta cōsuetudinem feminarum accidit mihi. De consuetudine enim est q̄ ipse debent esse clementes ⁊ benigne. Et ideo ad istam debent alie femine. i. alie persone pie et deuote recurrere ⁊ ab ipsa pietatez recipere ⁊ haurire. Ista est em de qua potest dici illud Hester. j. Uasthi regina fecit conuiuiū feminaꝝ. Ista igitur q̄tum ad interiora fuit pyssima. ¶Denuz dico q̄ ista q̄tum ad superiora fuit dignissima. quia. s. eligitur ei. Dignissima enim reputatur puella que regi francie eligitur in vxorem. multo igitur fortius ista dignissima que ei. i. filio dei est electa. Elegit eam deus ⁊ delegit eam ⁊ habitare eam facit in tabernaculo suo. vt dicitur in ps. Deista em dicit dei filius in ps. Hec requies mea in seculū seculi. hic habitabo quoniam elegi eam. Unde de ista ⁊ aliis sanctis virginibus dicitur Eccli. j. Cum electis feminis graditur. ⁊ cū iustis ⁊ fidelibus agnoscitur. s. deus. Sic igitur patet q̄ ista est femina Gratissima. Pyssima. Dignissima. Sed heu phdolor q̄ pauce sunt hodie femine que istis tribus conditionibus. sunt dotate. Quia reuera pauce sunt hodie curantes de pulchritudine spirituali. multe vero de corporali. Quia vere hodie multe curant de corporis ornamento. parum vero de conscientie paramento. Item pauce sunt que habent pietatez. multe vero que habent auriciam ⁊ cupiditatem. Istud potissime patet de vxoribus vsurariorum ⁊ aduocatorum. que magis sunt crudeles ⁊ cupide q̄ viri. De istis igitur est sicut de leopardis vrsis. inter quos vt dicit Arestotiles. femine sunt fortiores ⁊ crudeliores. quia vere inter raptores ⁊ vsurarios solent quandoq; mulieres crudeliores ⁊ auariores esse. ⁊ etiam ad crudelitatem ⁊ cupiditatem solent aliquando viros ⁊ masculos incitare. ita q̄ pauperes possunt dicere illud Judi. ix. A femina interfect9 sum quia breuiter sicut dicitur Eccli. xxv. Breuis ois malicia super maliciam mulieris. Item pauce sunt que habeant dignitatem. multe vero que habent indecentiaz
B eiv tilitatem. ¶Secundo dico q̄ femina potest accipi in malo. et sic de malis feminis possumus dicere q̄ ipse carent dignitate spirituali. Quando

Carent humilitate.	Humilitate dico. sicut
Carent fidelitate.	sunt quedam femine bri
Carent puritate.	gose rebelles ⁊ litigiose

que non cessant voluntatibus viroꝝ esse cōtrarie. siles focisvel boacis. i. vaccis marinis iter quas sm Arist. femine contra masculos dicuntur pugnare. intantū q̄ a suis feminis. q̄nq; masculi perimunt. Sic ne multe sunt male femine. que sine humilitate ⁊ reuerentia nō cessant ⁊ viros. primos debellare. ⁊ quicqd possunt ⁊ contra eos machinari. qz sicut ōr Eccli. xxv. A Dulier si primatū habeat ⁊ contraria est viro. ¶Itē indigne pōt dici q̄si carēt fidelitate. sicut sunt ille que. p̄prios viros nō diligūt neq; seruāt. hq̄nq; inuenēnāt atq; necant. Dicit em Aresto. Mō femina masculo est naturaliter infidelior. Un dicit q̄ inter eos sepius masculus pugnat pro femina. non tñ econuerso. qz femina non pugnat p masculo sed potius ⁊ tra ipsum. Sic vere multi sunt hodie viri feminas suas amantes ⁊ p eis vestimentis ⁊ honeste tenentes laborantes. qui tn ab ipsis nō amantur. sed q̄nq; ab eis morti traduntur ⁊ decipiuntur. Exemplū de Samsone q̄ dalilā decepto. De qua ōr Judi. xvj. Tradidit eū dñs in manu femine. ¶Itez indigne sunt ille que carent castitate. Ur pm qō dicit Eccli. xxv. Mō est cōparatio anime ⁊tinentis. Sic vere ecōuerso nulla est tantavilitas ⁊ indignitas sicut femine luxuriantis. Unde Dañ. xj. Et erit in concupiscētijs feminaꝝ. Ad quod facit illud Hester. ij. De triclinio feminarum ad regis triclinū transibāt. s. puelle. Non sic charissimi sed ad modū bone femine sitis. vt dictum est supra paragrapho. ¶Primo igit. Dignitate pollentes. Pietate fulgentes. Uenustate excellentes.
C ¶Sed adhuc dico. Mō femina pōt intelligi in malo Et sic. pculdubio q̄ feminā significat mollicies. imperfectio vel inconstantia. vel etiā quilibet vir imperfectus. vel etiā quilibet malus actus. Femina em paruz hz de calore. ¶Parū de vigore. de barba nihil. ⁊ multū de humore. Sic peccatoꝝ nihil hz de calore charitatis. paruz de vigore constantie ⁊ firmitatis. nihil de barba prudētie ⁊ sagacitatis. multū ꝯ de humore carnalitatis et voluptatis. vnde talis ꝓprie femina dicit. qz mores femineos imitatur. Sicut enim in regno amazone nō sunt nisi mulieres. viri em exinde expelluntur. ⁊ ibi viuere non permittūtur. Sic vere inter illos q̄ sunt amazones. ab a. q̄ est sine ⁊ mazo. q̄ est mamilla. quasi sine mamilla misericordie. s. inter mūdi pctōres auaros ⁊ crudeles. non diligunt viri hodie. i. persone virtuose. sed potius mulieres. i. p̄sone imperfecte ⁊ infructuose. Tales em. i viros bonos peccatores secum viuere non permittūt. sed eos cūcta ⁊ expellunt. malos ꝯ ⁊ femineos magis diligunt. ⁊ ipsos secū retinent. ꝓmouēt ⁊ extollunt Job. xxxvj. Uita eorum inter effeminatos. Istud potissime videmus hodie in multis collegijs et ecclesijs. in quibus plus ꝓmouentur femine q̄ masculi. Simplices q̄ eruditi. imperfecti q̄ perfecti. Juxta illud Hiere. ¶Populus meus mulieres in medio tui. Dyabolus em est sicut pharao qui sicut dicit Exo. j. Pueros hebreoꝝ p̄cpit destrui ⁊ submergi. feminas ꝯ reseruari. Sic vere dyabolus summe mititur de ecclesia viros ꝯ tuosos hoies eradicare ⁊ ibidem feminas. i. imperfectos ⁊ insciosplantare. Juxta illud. iij. Reg. xiij. Effeminati fuerunt in terra. Unde etiaz de mollibus ⁊ imbecillibus principibus ⁊ platis ōr Esa. iij. Dabo pueros principes eoꝝ. ⁊ effeminati dñabuntur eis. Ideo hodie cōquerit moyses. i. rps. Num. xxxj. Cur inquit feminas reseruastis: nōne ille sunt q̄ deceperunt filios israel? Et reuera isti nō essent reseruādi. ſz potius de mūdo eradicādi. iij. Reg. xv. Abstulit effeminatos de terra. scz Aza rex iuda. purgauitq; vniuersas sordes idolorum. Patet igitur q̄ femina potest accipi in bono ⁊ in malo ⁊c. Unde infra de muliere: et supra in pluribus titulis. sicut in tabulis poteris inuenire.

Femur. Cum femora sint partes corpis ceteris A carnosiores. in quib9 natura inseruit genitalia ⁊ in quibus vis luxurie ⁊ virtus generatiua quiescit. possumus dicere q̄ per femur intelligat ipsa caro vel ipsa carnis lasciuia seu ipsa carnalis fomitis corruptela. Notabis ergo q̄ femur ꝓprie carnis

Quidā amāt ⁊ ptegūt.	Dico igit q̄ q̄dam femur
Quidā velant ⁊ ptegūt.	suū solent ptegere. Femur
Quidā nudāt ⁊ detegūt.	em carnis. i. ipsa q̄ditio ⁊

inclinatio carnalis. valde est debilis ⁊ ad luxurie peccata ꝓclivis. ⁊ ideo necesse est q̄ gladio diuini timoris armetur: ense orationis tueatur. ⁊ cingulo temperantie stringatur. Unde ps. Accingere gladiuz tuū super femur tuū potentissime. ¶Item quidaz istud femur solent contegere. ⁊ isti sunt honesti viri. qui pallio honeste conuersationis contegunt actus. venereos ⁊ pudendos qō potissime spectat ad viros ecclīasticos ⁊ p̄latos. Unde de Aaron ⁊ filijs eius dicitur Exo. xxviij. Facies femoralia linea vt operiant carnem turpitudinis sue a renibus vsq; ad femora. Ibe bracaruz species ab ezechiele feminalia dicuntur quibus sacerdotū verenda operiebantur. in signum q̄ castit ⁊ pudicitiaesse, tenebantur. Ezec. xliij. Feminalia linea erunt in lūbis eoꝝ. ¶Itē quidā istud femur solet detegere. ⁊ isti sunt illi qui actibus libidinosis vacāt. De quo Eccli. xlvij. dicitur ipsi salomoni quivalde fuit libidinosus. Inclinasti femora tua mulieribus. habuisti potestatem in corpore tuo. dedisti maculam in gloria tua. ⁊ Hiereñ. xiij. Hudaui femora tua añ faciē tuā ⁊ apparuit ignominia tua. Et bñ dixit apparuit ignominia tua q̄ scz

Universidad de Deusto
Biblioteca

immūdicie femorales.i.opa luxurie cito p infamiam diuulgant virq; diu possunt latere. immo facilr reuelant.qō satis ad psens figurari pt in statua nabuchodonosor.de qua dr Dañ.ij. Mō femora eius erāt ex ere qō.s.est metallū valde clamorosus. In quo notat p clamor t sonus infamie.femora carnalitatis t luxurie committ.Et breuiter luxuriosus dicit. Nume.v. Putrescere faciat femur tuū.t tumens venter tuus dirūpat.

℣ ¶ Nota qo sivis q;antiqui patriarche qñ aliquē iuramēto obligare volebāt.ipm sup femur suū iurare faciebāt.sicut pt.Gen.xlvij.vbi iacob dixit Joseph. Pone manū tuā sup femur tuū t iura mihi p nō sepelias me in egypto. Hec aūt pro tanto faciebant, qr xp̄m de suo semine t de suis femoribus corpaliter propagari sciebant.t sic in xp̄o venturo ipsos iurare intēdebant. Nota etiā p per femur qō est carneū xp̄i caro seu humanitas intelligit.Et ideo Apoc.xix.dicit p in femore t vestimento dei erat scriptū.rex regū t dñs dñantiū ad denotandū p ipse christus etiam inquantum homo rex t dñs regum erat.

A **Fenus.** ¶ Nota p fenus in malo significato sumitur pro usura. Deut.xxiij. Mō fenerabis fratri tuo. Quandoq; sumitur pro elemosyna. qr sc; sicut in fenore amplius reportat p detur.sic in elemosyna modicus datur t celi gloria retribuitur. Ideo bene dicitur Prouer.xix. feneratur domino qui miseretur pauperis. Quandoq; pro contributione mutua Unde Luce.vj. Peccatores peccatoribus fenerantur vt recipiant equaliter ꝛc.omitto. Uide deusura.vel vide sivis Mauricium.

A **Fenestra.** ¶ Nota p fenestra est illa dom⁹ particula per quam domus illuminationē recipit.t per quā ille qui interius est exterius respicit t per quam quis intrat,t exit. Igitur dico p est

Fenestra numinis	Prima.s. numinis fuit
Fenestra luminis	humana natura p quaz
Fenestra dominis.	deus mundū intrauit.

Secūda ſz luminis est diuina scriptura per quā fides mundū illustrauit. Tertia est multiplex structura q̄ facta hois temperauit. ¶ Fenestra numinis est purissima.t ista est beata vgo vel etiam humanitas ipsius xp̄i.qr non per ostium sed per fenestrā que est via extraordinaria t inconsueta.ingressus est dei filius in mundū.i.per virginē gloriosam.q̄ ingressus valde exorbitauit a cōi alior regula. Unde de Salomone dicitur.iij. Reg.vj.q ipse fecit in templo fenestras obliquas. Et Ezec.xl.dicitur. Mō super ostia erant fenestre clause. Quia p certo ipsa virgo t ipsa xp̄i humanitas.fenestre sunt oblique et clause. Clause dico per virginitatem. Oblique per extraordinariā t nature contrariā qualitatem. ¶ Fenestra luminis est clarissima. Ista est ēm fenestra sacre scripture p quam lux dei in ecclesia subintrauit: Ista est etiā fenestra p quā homo videt t ꝑsiderat qō est extra. Exinde ēm videt paradisum.iudiciū t infernū.bonos t malos. t quicqd ad fidem ptinet et ad mores. Unde de doctoribus t de ptemplatiuis dicitur Esa.xl Qui sunt isti qui vt nubes volāt:t quasi columbe ad fenestras suas. Et Prouer.viij. dicebat Salomon. De fenestra domus mee per cancellos prospexi. ¶ Fenestra hominū est latissima. Homo ēm multas hz fenestras que oēs ita sunt late et magne q̄ per istas homo oia comprehēdit. Et sic nota q̄ homo hz

Fenestram ad ingrediendum.
Fenestram ad recipiendum.
Fenestram ad prospiciendum.
Fenestram ad egrediendum.

℣ Fenestra ad igrediendū est natiuitas corporalis. Per natiuitatez ēm intrat homo in mundū.iij. Reg.xiij. Aperi fenestram orientalē. Fenestra etiā ad ingrediendū spūaliter est penitentia siue fides. Per has ēm fenestras intrat homo in ecclesiam militantes t finaliter in ecclesiā triūphantē. t p istas exit peccatū seu mūdi periculū t ractantia. Unde apls dicebat.ij.Cor.xj. Per fenestram dimissus sum in sporta. t sic euasi manꝰ eius in noie dñi. Aduerte ēm q̄ ista fenestra penitētie semp dr habere verecūdiam t ruborē. Et inde est q̄ sicut dicitur Josue.ij. Domus in cuius fenestra funiculus pendebat coccineus a destructōe est saluata. ¶ Fenestra ad recipiendū est sensualitas Quinq; ēm sensus quinq; fenestre sunt p quas contra mentem recipimus oia bona t mala. Ezec.xl. Erant ēm in vestibulis fenestre. Iste ēm sunt fenestre que debent esse clause. t que semp debent esse p diligentiā custodite. Per istas ēm ꝓiicit dyabolus sagittas ad animā per tentationē occidendam Hiere.ix. Mors ascendit per fenestras nostras. ingressa est domos nostras. ¶ Per istas etiam fenestras nsulta vana inaniter respicimus: ꝓpter que deū offendimus t turbamus Eccli.xxj. Stultꝰ a fenestra respicit in domū. De Michol etiam legitur.ij. Reg.vj. Mō ipsa per fenestram vidit Dauid saltantem t contempsit eū. Devana etiam leticia que in fenestris oris t oculorum apparet dicitur Sopho.j. Mōvor cantatis in fenestra corvus in supliminali. ¶ Fenestra ad prospiciendū est rōnalitas.s. intellectus vel voluntas Cant.ij. En ipse dilectus stat post parietē nostrū respiciens p fenestras p piciens per cancellos. ¶ Fenestra ad egrediendū est mortis necessitas. Mors ēm est quedam fenestra strictissima intantū q̄ per eā de mūdo egredik.nihil secū portare pmittik. immo nudꝰ necesse est vt emittatur Jobel.ij. Per fenestras cadent t non demolient.s.cētus ad animā. Et hec sufficiant de fenestris: Uide de ostio t de foramine.t de similibus.

Fenum. ¶ Cū fenū sit herba que p pabulo igniū vel pastura animaliū colligit t siccat. que.s.eodē anno quo nascik ex terra euellitur t cum ardorem solis sustinere non possit.viroze t humore facile spoliatur.videtur q̄ per fenum possunt illa oīa denotari.que facile solent deficere vel euelli. Omne ēm quod habet essentiam defectibilem atq; raram per fenum intelligitur quod scilicet in suo esse non durat. hz cōtinuo dissipak. Sic igik dicā q̄ per fenū intelligitur

Mundi prosperitas que cito pallescit.
Carnis formositas que cito marcescit.
Vite labilitas que statim arescit.
Malorum prauitas que cito sordescit.
Virtutum puritas que cito virescit.
Doctrine sanitas que nunq̄ putrescit.
Pauperu mvlitas que dolens stupescit.
Culparum raritas que cito euanescit.

℣ ¶ Igitur dico q̄ per fenū intelligitur facile pallescēs mundi ꝓsperitas. Ista est cibus iumentoz.i. boim ruditū mūdanoz.ps. Producens fenū iumētis:t herbas seruituti boim. Ista est etiā que parū solet durare: qr etsi cito solet crescere:cito tñ solet deficere Esa.xl. Omnis gloria eius quasi flos feni. Et Jaco.j. Exortus est sol cū ardore suo t arefecit fenū:t flos eius decidit. Ardor ēm aduersitatis faciliter deficcat fenū. t florē prosperitatis. ¶ Item per fenum intelligitur facile marcescens carnis formositas Esa.xl Omnis caro fenum. Et ibidez. Vere fenum est populus. Caro ēm defectibilis est: vana pulcritudo ipsius subito per antiquitatem vel mortem est pertrāsibilis t caduca Eccle.xiij. Omnis caro sicut fenum veterascet. Esa.xl. Exiccatum est fenū t cecidit flos:t decor vultus eius deperiit. ¶ Item per fenum intelligitur facile decrescens vite labilitas. Uita ēm humana ad modum feni cito deficit.t si hodie est cras perijt Mat.vj. fenum agri quod hodie est cras in clibanum mittitur. ¶ Item per fenum intelligitur facile sordescens culpe malignitas. seu malor prauitas. Ipsi enim peccatores fenum dicuntur. Et hoc qr parum in viroze sue ꝓsperitatis durabunt. immo per morte siccabunt. t a tumentis.i.a demonibus devorabuntur.t inferni incēdijs cremabunt t exiccabuntur. Exiccabunt dico. Usi.iiij.Reg.xix. facti sūt sicut fenū agri:t virens herba tectoz que arefacta est anteq̄ veniat ad maturitatē.ps. Fiant sicut fenū tectoz quod

primsq̄ euellatur exaruit. Devorabunt etiā'. Unde de dyabolo dicitur Job.xl. Mō fenū quasi bos comedet Cremabuntur insuper t comburentur. Apocal. viij. Omne fenū viride combustū est. ¶ Item per fenū intelligitur iugiter vires cēs virtutū puritas. Ipsi ēm viri iusti sunt sicut prata virentia. vbi fenū. idest virtutū ꝓgenies nascik. qua iumenta.i. simplices p bona opera nutriuntur. Prouer.xxvij. Aperta sunt prata: apparuerunt herbe virentes: t collecta sunt fena de montibus. Ipsi ēm viri virtuosi per fenū intelligunk: qui semp virentes t floridi esse noscunk. ps. Percussus sum vt fenū t aruit cor meū. ¶ Item per fenū itelligik nequaq̄ putrescens seu torpescens doctrine sanitas. Ipsa enim simplex doctrina sacre scripture per fenū intelligik. In qua iumēta.i. simplices impinguank. Usi Mat.xiij. Et Marci.vj. dicik Mō iesus ꝑcepit turbis discūbere sup fenū. Istud est fenū qō mōtes.i. contemplatiui doctores: ꝓphete t apostoli, pduxerunt t nutrierunt. ps. Producit in montibus fenuz t herbā seruituti boim Aduerte tñ q̄ mali montes, producunt malū fenū.i. mali doctores t heretici malā scientiam t corruptā. Dicit ēm Plinius lib.vj.ca.cvj. Mō in ponto fluuius est astates.in cuius pratis eque, que ibi nutriunk vel que feno ipso pascunk lac nigrū proferre noscuntur. Tales enim corrupti doctores seu talia mala prata: quos sc; fluuius corrupte scientie rigauit. fenū male doctrine proferūt. t ideo qui talū feno pascunk: lac nigrū.i. opera mala producunt. ps. In similitudinem vituli comedentis fenū. ¶ Item per fenum intelligitur facile gemiscens ꝓpauerum vilitas. fenū enim quod est herba tenuis t minuta: modici precij vel momēti: que ab animalibus depascik t etiā cōculcak. Sic pauperes a tyrānis per crudelitates t rapinas conculcank t depascuntur. Zach.xij. Ponam duces Juda quasi faciē ignis in feno. Et tamen Apoc.ix. dicitur. Mō malis locustis preceptum est ne lederent fenū terre: quia.s. pauperes nunq̄ debēt ledi a principib⁹ t tyrānis. qui ñ ptrariū faciūt: qr etiā de locusta t bruco dicik in ps: Mō comedit omne fenū in terra ipsoz: t comedit oēm fructum terre eoz. ¶ Item per fenuz intelligitur cito euanescēs culpaz raritas. s. ipsa peccata venialia que lenia sunt. t facile igne purgatorij seu penitentie consumptibilia sicut fenum. De quo.j. Cor.iij. Si quis superedificauerit aurum: argentum t lapides preciosos. lignū. fenum. stipulam. vnius cuiusq̄ opus manifestum erit. Per lignū enim fenū, t stipulam intelligunk venialia que facile consumunk. Sufficit de feno ꝛc.

A **Fera.** ¶ Cum fere sint illa animalia que per silvas t deserta locavagantur nulliq̄ iugo disciplīe subdūtur. humanis viribus nullatenus submittuntur ab boim consortio segregantur.t inter se solitarie commorantur. notare possum moraliter q̄ in scriptura reperitur fera

Terribilis animas iugulans.
Damnabilis pauperes tribulans.
Laudabilis mundo crulans.

Est dico fera terribilis t pernicios a Et ista est dyabolus fere enim naturaliter sunt crudeles. t bestiarum innocentium inimice. Sicut patet de leonibus t pardis t similibus. Sic demones crudeles sunt hominuz inimici. Unde Esa xxxvij. fera pessima devoravit filium meum ioseph. ¶ Est etiam fera damnabilis t periculosa ¶ Et sic per feram intelligitur tyrannus et quilibet impius quia impius t tyrannus a societate hominū. idest dei t sanctoz: bonarumq̄ t rationabilium personarum alienus animalium simplicium. id est pauperum est inimicus. t sanguinis eorum. idest eorum temporalis substantia fitibundus. Unde in figura talium de nabuchodonosor dicitur Dañ.iij. Cū feris sit pars eius in herba terre. cor eius ab humano commutetur.t cor fere detur ei. Sequitur. Et cum feris sit pabulum eius. Iste enim fere a ferocitate dicuntur: quia contra pauperes et innocentes velociter debachantur. Unde de hysmael dictum est Geneſ. xvj. Hic erit ferus homo manus eius contra oēs. ¶ Est insuper fera laudabilis atq; virtuosa. Et sic per feras intelliguntur homines heremite t homines solitarie vite qui societatem hominum fugientes: siluas t heremos frequentant. t sic a mundi pompis t vitijs se abdicant. vt liberius deovacent. De talibus dicit dominus illud ps. Mee sunt omnes fere siluarum: iumenta in montibus et boues. mea sunt omnia volatilia celi ꝛc. Unde etiam de illis sanctis hominibus a crudelitate tyrannorum t idololatrie periculo fugientibus dicitur.ij. Machabeorum.v. Quod inter feras vitam egebant ꝛc.

Fermentum. ¶ Nota q̄ fermentum dicitur a feruco ferues. Facit enim pastam eleuari. intumescere et feruere. Modicū enim fermentum in magna farine massa positum ipsam solet ab ipsa naturali t azimali puritate quam primitus habebat corrumpere.et in aliam conditionem convertere et mutare. Potest igitur in bono t in malo significare. Sic dicam q̄ fermentum significat

Charitatis feruorem.
Malicie liuorem.
Iracundie furorem.
Luxurie fetorem.
Hypocrisis pallorem.
Fallacie errorem.

Ista enim omnia fermento comparantur. vel quia fervere faciunt suo modo: vel corrumpere comprobātur. ¶ Est igitur fermentum charitatis t amicicie. Istud est enim quod mentem facit feruere et homines desideriys estuare. Panis enim fermentatus sanior est vt cōmuniter q̄ azimus. Et inde est q̄ mulier evangelica commendatur. quia fermentum in tribus satis farine posuisse predicatur sicut dicitur Luce.xiij. In hostia etiam pacificorum panes fermentati offerri iubebantur. sicut patet Leuit.vij. Panes etiam duo fermentati pro primitijs domino iubebantur offerri. et cum eis septem agni anniculi: t vnus vitulus et vnus aries immolari. Sicut dicitur Leuit.xxiij. In quo notatur q̄ mulier evangelica. idest ecclesia vel anima: cū tribus satis farine. idest cum fide trinitatis: miscere debet fermentum intime charitatis nec enim hostia pacificorum. idest pax t concordia celebratur nec deo debite primitie offeruntur: nisi fermentum charitatis adhibeatur. t sibi septem agni. idest septem dona spiritussancti: cum vitulo spiritalis leticie t ariete fortitudinis t audacie adiungantur Amos. iiij. Offerte mane victimas vestras: tribus diebꝰ decimas vestras t sacrificate de fermentato. Istud est igitur fermentū charitatis t amicicie. ¶ Insuper dico q̄ inuenitur fermentū malignitatis t inuidie. Quando enim fermentū malicie t inuidie coeragitat: ipsum procerto fervere facit t inflammat. t omnē in eo puritatē corrūpens ipsum in alienam naturā mutat. ¶ Idē etiam dicitur de fermento: iracundie. luxurie. hypocrisis et heresis seu falsē doctrine. Scriptum est enim. j. Cor.v. Mō modicū fermentū totā massam corrūpit. Et ideo ibidem dicit. Exꝑgate vet⁹ fermentū vt sitis nova cōspersio sicut estis azimi. Itaq; epulemur nō in fermēto malicie t neq̄cie; sz in azimis sinceritatis veritatis. Quod bñ figurat Leuit.ij. vbi ꝑcipit sic. Dis mąt oblatio q̄ offert dño absq; fermēto fiet. nec q̄q̄ fermēti aut mellis adolebik in sacrificio. t ideo in omni bono opere qō deo offerimus seu qō p deo facimus: a fermēto male intētionis: seu malicie: neq̄cie: inuidie: heresis; hypocrisis t fallacie: necnon a melle adulatricis blādicie abstinere debemus. Luc.xij. Attendite a fermēto pharisеoz qō est hypocrisis. Usi Leuit.vj. Comedet aaro cū filijs suis absq; fermēto. Et Dsce.viij. dicitur. Quiescit paululū ciuitas a cōmixtione fermēti. Et Math. xvj. dicit. Cauete a fermēto pharisеoz t saduceoz. Exponit dominus ibidē. A fermento.i. a mala doctrina.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sic igit ptz qũo fermentũ in bono sumit ⁊ in malo ⁊c.

Ferre. Cũ istud verbũ ferre multifarie exponat. videtur ꝙ ipsum simplr oĩa illa significet que sua cõposita significant. Et sic ptz ꝙ sumit ꝑ portare seu ꝑ deferre. Gen. vij. Archa ferebat sup aquas. Et Job. ij. Haurite nũc ⁊ ferte architriclino. Itẽ sumit ꝑ dare seu ꝙferre. ps. Dñs opẽ ferat illi sup lectũ doloris ei⁹. Itẽ sumit ꝑ sustiere seu sufferre. Jac. v. Ecce agricola expectat fructũ p̃cios⁹ terre patiẽter ferẽs donec accipiat. Itẽ accipit ꝑ dicere seu referre ⁊ ferk ꝑ ōr. Deuter. xiij. Apud nullũ feruntur interpretũ. Et Judi. xix. ferte sniam ⁊ in cõe decernite. Itẽ accipit ꝑ producere seu ꝓ ꝙferre vel etiã ꝑ aduertere seu ꝑ afferre Jo. xv. Omnẽ palmitẽ in me non ferentem fructũ: tollet eũ. ⁊ oẽm qui fert fructũ purgabit eũvt fructũ plus afferat Itẽ sumit ꝓ tollere seu ꝑ auferre. Thob. j. Jussit eum occidi ⁊ tulit oẽm substantiã eius. Itẽ sumit ꝓ ꝓlongare seu ꝑ differre. ꝓuer. xxvij. Impetũ cõcitati spirit⁹ds poterit ferre. i. differre. Et Sap. xij. ōr. Adolescte ferebãt in q̃b⁹ patiẽtes indignabãt. Item sumit ꝑ immittere seu ꝑ iferre. iij. Reg. xxiij. Tulit populus terre loachaz ⁊ constituerũt eũ in regẽ. Itẽ sumit ꝑ circũagere seu ꝓ proferre. Et sic dicitur Gen. j. Spũs dñi ferebatur super aquas. Itẽ sumitur ꝓ auferre seu ꝑ extrahere. Et sic de naufragantibus dicitur Actuum xxvij. Mõ alios iussit natando euadere. alios aũt in tabulis ferebant. Igitur cũ longũ esset dicere de ferre ſm oĩa ista signata: hoc solũ notabo. ꝙ in scriptura inuenit loq̃ndo spũal⁹ ferre dei: ferre iusti: ⁊ ferre ipũ. ꝓ ꝓ igit dico ꝙ ferre spectat ad deũ. ⁊ sic dico ꝙ deus habz

Unũ ferre qõ est potentie. Hã ꝑ potentiam ipse
Unũ ferre qõ est patientie. fecit oĩa. Esa. xlvj.
Unũ ferre qõ est amicicie. Ego feci ⁊ ego feram ⁊ ego portabo ⁊ saluabo. ꝑ patientiã hic fert immania: qz. s. ipse tulit ꝑ nobis tormenta. Esa. liij. Vere languores nostros ipse tulit: ⁊ dolores nostros ipse portauit. Et etiã cõtinue ipse suffert ⁊ tolerat humana delicta. ꝑ amiciciam hic fert vitia: quia scilicet ipe fert profert et affert nobis multa proficua atq; bona. scilicet gratiam in presẽti: et gloriaz in futuro. ꝑ sal. Dominus opem ferat illi ⁊c. Istud est igitur vnum ferre diuinuz. Dilata sivis de patientia seu de potentia dei.

¶ Secundo dico ꝙ est vnum ferre quod spectat ad iustum. Et sic notare potes ꝙ homo fert quantum

Ad deuz onus humilis subiugationnis.
Ad mundum ictus fidelis tribulationis.
Ad seipsum fructum vtilis operationis.
Ad primũ opem fertilis consolationis.

Ferre dico ōr humiliter dei onera. Esa. lij. Mundabimini qui vasa domini fertis ⁊c. Quicquid enim nobis inũgit deus: humiliter ferre debemus dicentes illud iij. Reg. xviij. ꝑ Peccaui: recede a me: ⁊ omne quod imposueris mihi feram. Item ferre ōr homo patienter seu stabiliter mundi verbera. Debet esse homo sicut ille aque de quibus narrat Seneca de naturalibus questionibus que cuncta grauia ferre possunt. sicut est ille lacus perũdis arecusa. sic homo ferre debet omnia grauia patienter. Unde Seneca in prouerb. Libenter feras quod necesse est. ¶ Item ferre debet homo fortiliter bona opera. scilicet quantũ ad se Job. xv. Qui manet in me ⁊ ego in eo hic fert fructũ multũ. ¶ Itez ferre debet homo vtiliter grata munera. scilicet quantuz ad proximũ. Dan. xiij. Habacuc ferue dei ferebãt cibũ in babylonem daniel i qui est in lacu leonũ. Et. j. Machab viij. dicitur. Si institerit bellũ romanis: auxiliũ fert gens iudeorum prout tempus commiserit. Sic igitur patet ꝙ est vnũ ferre quod spectat ad iustum. ꝓtes sivis dilatare quomodo diuerse arbores diuersos etvarios fructus ferunt. idest diuersa bona opera ⁊ virtutes ¶ Tertio dico ꝙ est vnum ferre quod spectat ad impium. Et istud sunt mala opera. Sunt enim alique arbores que fructum venenosum ferunt ꝑ sal. ferant confestim confusionem suam qui dicunt mihi euge euge. Mali enim ferunt fructus ad dyabolum pabulandum et recreandum Job. xl. Hinc montes herbas ferant ⁊c. Vide de portare. et sustinere vbi magis plene inuenies. ⁊ infra de tollere.

Ferire. Vide de ꝑcutere.

Ferrum. Nota ꝙ per ferruz generaliter intelligitur duricia. Et ideo quia duricia moralis multiplex est. Hinc est ꝙ per ferrum designatur quedam.

Duricia virtuosa.	Duricia virtuosa.
Duricia vitiosa.	est infirmitas dura
Duricia dolorosa.	tiõis. De qua Deu
	tero. xxxiij. Ferrum

⁊ es cãlciamentum eius. Duricia vitiosa est immutabilis obstinationis De qua. iij. Reg. xxij. Fecit sibi sedechias cornua ferrea. Duricia dolorosa est acerbitas tribulationis. De qua dicitur in ꝑsal. Uinctos in mẽdicitate et ferro. Dico igitur ꝙ est Ferrum.

Stabilitatis.	ꝑ Primũ ferrum
Malignitatis.	debemus habe
ꝑ Penalitatis.	re. Sed secundũ

debemus cauere. Tertiũ debemus horrere. ¶ Primo igitur est quoddam ferrum firmitatis: constantie et stabilitatis: quia sicut ferrum trahitur ab adamante propter quandam similitudinem quam habent adinuicem. Sic vereviri fortes ⁊ constantes qui non facile corrumpuntur: nec ad peccatum inclinantur. ab adamante id est a christo tanꝯ sibi in hoc casu consimiles attrahuntur et imitantur. et ad celum et celestia finaliter deducuntur. Unde Job. xxviij. ꝙ ferrum de terra tollitur. Tali enim ferro. scilicet fortitudine ⁊ virtute debemus esse armati contra mundi tribulationes: ne facile ab eis superemur. ij. Reg. xxiij. Armabit ferro: et ligno et lancea: vt sic de quolibet tali dicatur illud Jhiere. j. Dedi te in ciuitatem inuitam: ⁊ in colũnam ferream: et murum eneum: ⁊ debellabunt aduersum te ⁊ non prevalebunt. Istud est igitur ferrum stabilitatis ꝙuod debemus habere. ¶ Secundo dico ꝙ est aliud ferruz qõ debem⁹ cauere. Et istud est ferrũ. i. obstinationis duricia interius. ⁊ crudelitas seu scuticia exterius. Elephas enim habens ferrum in corpore bibit oleum ⁊ sanatur. Cervus etiam si ferrum in corpore habuerit: herbã que ōr dyptannus q̃rit ⁊ ipm comedens ferrũ expellit ⁊ periculũ euadit. Sic vere charissimi. si ferrũ dure desperationis vel dure obstinatiõis vel crudelitatis in corde habemus: ꝓ deo recurrere debemus ad dyptannum. idest ad verba sacre scripture: et videre quid ibi contineatur. Eccli. iij. Cor durum male habebit in nouissimo. Bibe etiam: ⁊ tibi incorpora oleum divine misericordie: vel etiam pietatis humane. Et sic proculdubio istud ferrum istam duriciam superabit: ⁊ te a mortis eterne periculo liberabit Dyptannus enim sacre scripture removet ferrum obstinationis. Oleum divine misericordie liberat a ferro desperationis. Oleum pietatis et elemosyne liberat a duricia crudelitatis ⁊ inflammatiõis. Esaie. xlv. ꝓ tas ereas conteram ⁊ vectes ferreos confringam. ꝑ sum igitur notare ꝙ istud ferrum. ista duricies ⁊ temperatur, ⁊ mollitur aliquando per scripture meditationem: aliquando per divine misericordie considerationẽ. Sicut de istis duobus posita sunt exempla etiã de cervo ⁊ elephãte. Itẽ ꝑ ꝓtritionis liquefactionem. ꝑ penitẽtie ꝙfricationẽ. ⁊ ꝑ mortꝭ meditationẽ. Sicut enim lima seu fabulum ferrũ ꝓfricãdo corrodit ⁊ ipz limat ⁊ polit. Sic ꝛe charissimi q̃uis hõ sit dur⁹: ferre⁹ ⁊ etiã obstinatus. si cũ igne ꝓtritionis calescat ⁊ resolvat. si arena. i. mortis meditatione fricetur: si ẽt lima idest infernalis pene ꝙsideratione ꝑ ꝙsiderationẽ vigeat vel lima etiã tpalis tribulationis acriter corrodat. sepe fit vt qui erat rubiginosus: efficiat clar⁹. Qui erat dur⁹ ⁊ obstinat⁹: efficiat mollis tractabilis ⁊ benign⁹. Qui erat malus efficit bon⁹. Sicut enim ōr Job. xxviij. Ferrũ de terra tollit. ⁊ auro locus est in quo conflatur

lapis solutus

lapis solutus calore in es vertitur. Sed videmus homodie ꝙ multi sunt ita duri ⁊ obstinati: ꝙ nullo mõ possunt ad bonum conuerti. Quidam enim sunt duri et ferrei per inuerecundiam ⁊ obstinationem. Quidã per crudelitatem: rapinam ⁊ exactionem. Quidam ꝛo per malam consuetudinem ⁊ induratam contradictionẽ. De obstinatis dicitur Esaie. xviij. Scio enim quia durus es tu: et neruus tuus ferreus: ceruix tua et frons tua erea. ꝑ Peccator enim potest dici ferreus propter. tria. scilicet propter. Duriciam obstinationis. Frigiditatem indeuotionis. ꝑ Ponderositatem sue onerose cõditionis. Sicut enim dicitur Eccle. xxj. Arenam ⁊ salem ⁊ massam ferri facilius est portare ꝙ vnũ stultum De crudelibus etiam dicitur. ꝙ ipsi sunt similes illi crudeli bestie. De qua dicit Dan. vij. Mõ habebat dentes ⁊ vngues ferreos. ⁊ deuorabat ⁊ comminuebat ⁊ reliqua pedibus conculcabat. De induratis etiam propter malam consuetudinem possumus dicere. ꝙ ipsi sunt sicut statua nabuchodonosor: cuius tybie erant ferree et pedum quedam pars lapis tamen dicitur de monte cecidisse, qui totam statuã dicitur confregisse. sicut dicitur Dan. ij. Quia vere charissimi qui habent pedes. i. finem vite ferreos. i. per malam consuetudinẽ induratos. subito dum non aduertunt venit de monte: idest a deo lapis occulte sententie dei: que ipsos per mortem destruit ⁊ confundit. quia sicut dicitur in ps. Dominus contriuit portas ereas. ⁊ vectes ferreos cõfregit. Istud est igitur ferrum quod debemus cauere.

¶ Tertio dico ꝙ est aliud ferrum quod debemus timere. Et ista est duricia pene tam temporalis ꝙ eterne. Sicut enim bubalus qui nullo modo domari potest quando capitur. circulo ferreo in naso immisso circunducitur per violentiam ⁊ tenetur. Sic etiam latro ferreis vinculis ne euadat ligatur. homicida etiaz ferro percutitur ⁊ necatur. Sic vere mundi peccatores qui reuera indomabiles: fures: homicide: possunt dici eo ꝙ dei legibus non subijciuntur. ⁊ ꝙ animam suam propuam per peccatum interficientes deo furantur quando per mortem capiuntur: circulo et cathena ferrea. idest duricia mortis eterne inuoluuntur ⁊ violenter aggrauantur. Eccli. xxiij. Jugum eius iugum ferreum. Et in ꝑsal. dicitur reges eorum in compedibus et nobiles eorũ in manicis ferreis. Aduerte tamen ꝙ per ferrum quãdoq; intelligitur pena temporalis seu rigor iusticie. qui proculdubio quandoq; necessarius est: quia sicut de psitaco dicitur ꝙ caput habet ita durum ꝙ ad hoc ꝙ loqui doceat est necesse vt caput eius virga ferrea percutiatur. Sic vere multi sunt ita duri ⁊ ita obstinati ꝙ ad nullum bonum possunt instrui vel doceri. nisi virga ferrea. idest duri rigoris et iusticie vinculo mediante. psal. Reges eos in virga ferrea ⁊c. Patet igitur ꝙ triplex est ferrea duricia. videlicet Viciosa. Vitiosa ⁊ dolorosa. Vide supra de Afferre. vbi inuenies autoritatem diuisam. Et supra de Ere ⁊c.

Fertilitas. Cuz multiplex sit fertilitas. ſ. meritorum seu premiorum. terrenorum. vitiorum. tormentorum. plurima possemus dicere: sed deficiũt autoritates vocales. Vide igitur de fructificare. de vbertate. plenitudine ⁊ replere.

Feruor. feruere. Feruor idem est ꝙ excessiuus calor. Unde ⁊ olla feruere dicitur que mediãte calore cõpellitur ebullire Ergo tã in bono ꝙ in malo dico. ꝙ in scriptura repik.

Feruor virtuosus qui est charitas ⁊ deuotio.
Feruor vitiosus: qui est cupiditas ⁊ affectio.
Feruor doloꝛosus: qui est aduersitas ⁊ afflictio.

ꝑ Primo dico ꝙ feruet iustus per charitatem ⁊ deuotionem: qz. ſ. sicut fontes virture sui caloꝛes innati feruere ⁊ bullire non cessant. Sic iusti qui perfecta desiderant semper ad deum ⁊ ad bona eterna feruent. ebullunt et anhelant. Sicut de Apollo dicitur Act. xviij. Mõ feruens spũ loquebatur que iesu sunt. Et aduerte ꝙ sicut olla feruens spuma purgatur. aqua pauperatur. ⁊a muscis insidentibus liberatur. Sic dico ꝙ homo bono spiritu feruens: spumam vitiorum emittit. aquam voluptatis dimittit. muscas malaꝛ cogitationũ non admittit. Bene ergo ꝙsulit apls Ro. xij. dicẽs. Spũ feruentes: dño seruientes. Feruet ergo iustus per charitatem ⁊ deuotionez. ¶ Secũdo dico ꝙ feruet impius per cupiditatem ⁊ malã affectionẽ. Adustũ enim ꝙdiu impurũ est semp feruet. cũ vero depuratũ fuerit tunc quiescit. Sic homo peccatoꝛ impurus semp per mala desideria fremit ⁊ feruet. Si vero purus fuerit: tũc per animi tranquillitatẽ in deo quiescit. Esa. lvij. Coꝛ impij quasi mare feruens. quod quiescere non valet. Feruet em impius per auariciã. per supbiam. per iracundiã. ꝑ luxuriã. ⁊ per superbiã: spumãq; malorũ verborum fluuiũ malox desideriozum contra dei voluntatem emittit. De auaricia enim dicitur Job. xlj. Mõ leuiathan quod interꝓtat, additamentũ. idest auaricia que semp studet diuitias addere feruescere facit quasi ollã, pfundũ maris. idest coꝛ auari. De superbia dicit ꝓuer. xix. Stulticia hominis supplantat gressus eius: ⁊ contra deũ feruet animo suo. De iracundiavero seu de iracundo dicit Job. xlj. Mõ de naribus eius procedit fumus sicut olle succense atq; feruentis Crudeles enim ⁊ iracundi figurantur in illo mari. de quo dicit Jone. ij. Mõ stetit mare cũ feruoꝛe cũ Jonam absoꝛbuisset: qz. ſ. feruoꝛ furoꝛis taliũ non quiescit. donec absoꝛbeant ⁊ destruant innocentem. De luxuria ꝛo siue de luxurioso potest exponi illud quod de equo qõ animal luxuriosum est dicitur Job. xxxix. Feruens ⁊ fremẽs soꝛbet terrã. nec reputat tube ꝙsonare clãgorem. ad lram em eq̃ ⁊ luxurioꝛi ad actus venereos sunt feruẽtes. sonoꝛq; tube. i. diuine scripture seu p̃dicationis ꝛba modicũ reputãtes. ꝑ Ptz igit ꝙ feruet impius ꝑ malã affectionẽ. ¶ Tertio dico ꝙ feruet mũdus et etiã infernus ꝑ dolorẽ ⁊ tribulationẽ. Dis em feruoꝛ afflictiuꝰ est ⁊ ꝓsumptiuꝰ. Feruoꝛ igit mundane tribulationis est vtilis. Feruoꝛ eterne damnationis est flebilis. Arbores ei medicinales sicut est palma: piper ⁊ cynamomũ in locis feruentib⁹ solẽt crescere: qz. ſ. boni et medicinales viri in feruoꝛe mũdi tribulaminũ solẽt ꝑficere ⁊ valere. Gen. xviij. Apparuit dñs abrae sedenti ad ostiũ tabernaculi sui in ipo feruoꝛe diei. Draconcs etiã ⁊ fere crudeles i locis feruidis. ſ. in ethyopia habitare dicunt. qz. ſ. impij ⁊ dãnati in ipso feruoꝛe inferni ꝑpetuo cõmorant. Uñ de dãnatis dicit illud Amos iij. Leuabũt vos in contis ⁊ reliquias vestras in ollis feruẽtib⁹. De quolibet ꝛo beato ōr Eccli. xviij. ꝓtegek sub tegmine illi⁹. ſ. dei a feruoꝛe: ⁊ in glia reqescet.

¶ Sz sivis alio mõ dicere: dic ꝙ feruere idẽ est ꝙ bullire. Feruoꝛ em nihil aliũ ẽ ꝙ excellẽs caloꝛ vel ardoꝛ. Est aũt dria inter ardere ⁊ feruere: qz ardere est in materia sicca. feruere vo in materia liqda Feruoꝛ igit ſpualiter loquẽdo nihil aliud est ꝙ motꝰ coꝛdis ⁊ eleuatioꝛ ⁊ qdã desideriozum ebullitio. que quandoq; mala dicitur: ⁊ quandoq; bona. ¶ Nota igitur. Mõ est Feruoꝛ

Deuotiõis ⁊ amicicie.	Feruoꝛ amoris
Turbatiõis ⁊ iracũdie.	Est igit Feruoꝛ furoris
Tiepationis ⁊ anguſtie.	Feruoꝛ doloꝛis

¶ Est dico feruoꝛ amoris. et iste est quando quis per deuotionem ⁊ dilectionem est totus feruidus ⁊ accensus. Caloꝛ enim facit aquam feruere ⁊ superius eleuari. Sic caloꝛ charitatis ⁊ amoris facit quem per bona desideria feruidum, ⁊ sursum ad deũ per deuotionem ⁊ contemplationem erectũ. Unde Ro. xij. Spiritu feruentes: dño seruientes. Elytropia est lapis ꝓciosus qui ad radios solis positus in aqua facit aquam feruere ⁊ ebullire. Sic vere charitas vna cũ radio divine gratie faciunt feruida corda nostra. Act. xviij. Feruens spiritu loquebatur cũ fiducia. ¶ Deinde dico ꝙ est feruoꝛ furoris. Et iste est feruoꝛ auaricie. luxurie. sevicie ⁊ iracundie. q̃b⁹coꝛ puerꝰ quotidie feruet ⁊ inflãmatur. Sicut em mare in parte mundi circa deserta inhabitabilia, Libie ⁊ Ethyopie dicit innauigabile ꝑpter hoc

ꝙ propter nimium solis calorem illud mare sicut olla dicitur feruere ⁊ continue ebullire. Sicvere charissimi cor peccatoris ꝑpter ardorem concupiscentie que ipm continue exurit: continuis feruoribus malorum desiderior estuat ⁊ ebullit. Feruet enim per luxuriosam affectionem. feruet per auariciā ⁊ ambitionem. feruet per crudelitatē. iracundiā. vindictā. punitionē. Unde Esaie. lvij. Cor impij quasi mare feruens qō quiescere nonvalet. Job. xlj. Dū feruescere faciet quasi ollam ꝓfundū maris. Iste est igitur feruor furoris. ¶ Deniq; dico ꝙ est feruor doloris. Et iste est feruor temporalis tribulationis. Et feruor infernalis afflictiōis. Sicut enim in regionibus feruidis inueniuntur species aromatice. Sicut patet de pipere qui inuenitur in feruoribus montis caucasi. Sicvere sub feruore ardore tribulationum cōtinentur ⁊ habitant viri virtuosi: ⁊ aromatici ⁊ famosi. Sicut Gen. xviij. dicit. Quod in ipso feruore diei apparuerunt abrae tres viri. Sicut etiam in feruoribus desertor habitant basilisci ⁊ dracones ⁊ animalia venenosa. Sicvere in feruoribus inferni tenentur ⁊ affligunturvenenosi ⁊ impij peccatores. Unde Amos. iij. Levabuntvos in contis ⁊ reliquias vestras in ollis feruētibus. Sic igitur patet ꝙ est feruor dolorosus. furiosus ⁊ Amorosus ⁊c. vide supra de ardere. De calore ⁊c.

Festinare. Nota ꝙ festinare idē est qō accelerare ꝓperare vel aliquid celeriter exercere. ¶ Et est quadruplex festinatio. scilicet

Uirtuosa.	Uirtuosam debem⁹ habere. De qua
Uitiosa.	Prouer. ix. Doce iustū ⁊ festinabit
Dolorosa.	accipere. Uitiosam debemus cave
Gaudiosa.	re. De qua Prouer. j. Pedes eorū

ad malū currunt ⁊ festinantvt effundant sanguinem. Dolorosam debemus timere. De qua dicitur Deut. xxij. Jurta est dies perditionis ⁊ adesse festinant tempora. ¶ Primo igit dico ꝙ est festinatio virtuosa que debet haberi: ⁊ ista est celeritas obedientie ⁊ bone operationis: quia vere nos debemus esse solliciti ⁊ festini ad faciendū bona opera ⁊virtuosa. Jurta illud Eccli. xxj. In oīibus operibus tuis estovelox. ⁊ omnis infirmitas non occurret tibi. Sicut enimviator qui magis festinat currere citius peruenit ad terminū: operarius ꝙ to magis festinat opus cōplere citius peruenit ad bravium nauis ꝙ toplus festinat transfretare citius peruenit ad portū: sicvere charissimi ꝙ to quis magis festinans est bona opera exequi: citius peruenit ad paradisum. Ideo cuilibet dicit Prouer. vj. Discurre: festina: suscita amicum tuum. ne dederis somnum oculis. In quibus verbis aduerte ꝙ nos debemus festinare. Obediendo maioribus. Discurre. Festin⁹ igit
Subueniendo minoribus. Suscita. obedire su-
Cōpatiēdo charioribꝫ. Amicū inq̄t tuū. perioribꝫ et
maioribꝫ. i. deo ⁊ plato. discurre inq̄t. Sicut em ad nutum aucupis solet accipiter discurrere ⁊ volare ⁊ totis viribus festinareꝫ ꝑdam sibi ostensam capiat ⁊ attingat. canis etiam nobilis ad instinctū magistri sui ostēsa sibi ꝑda discurrit ⁊ festinat. planete etiam qui sunt sub firmamento ꝑm cursum firmamenti non cessant discurrere. ⁊ sub ipso cōtinue ꝑperare. Sic revera charissimi adyocem: mandatū ⁊ instinctū. voluntarem et regulam superior ⁊ magistrorum nostror: dei. s. ⁊ prelatorum debemus per obedientiam ad exercitium bonorum operum celeriter festinare ⁊ discurrere. festina Unde Ezech. j. Hec erat visio discurrens in medio animalium. splendor ignis. et de igne fulgur egrediens. ¶ Ubi notatur. ꝙ ille qui benevult currere ⁊ festinare necesse est ꝙ habeat. Directricem subtilitatem. Unde inquit. Adiutricem societatem: quia ipse debet esse in medio animalium. Charitatis fortitudinez. Ignis Uoluptatis promptitudinem. fulgur. Et sic procerto debent discurrere et festinare viri sancti advoluntatez superiorum. Jurta illud Zachari. vj. vbi dicitur. Dō equi fortissimi et robustissimi querebant discurrere p vniuersam terram. Discurre ergo ⁊ festina. ¶ Et possumus notare ꝙ ad mandatū magistror ⁊ supior nostror debemus festinare ꝓncipaliꝫ ad quatuor scilz.

Ad ascensum felicitatis.	Festinem⁹ igi-
Ad descensum humilitatis.	tur felicitatez
Ad egressum iniquitatis.	acqrere. Jurta
Ad transgressum ꝓsperitatis.	illud Hebre.

iij. Festinemus ergo ingredi ad illam requiem. Item festinem⁹ ꝙ humilitatē descēdere. Uñ Luc. xix. Zachee festinās descēde: qꝫ hodie i domo tua op3 me manere. Item festinemus egredi iniquitatē. ij. Reg. xvij. Transierunt festinanter gustata paululum aqua. Item festinemus transgredivel exire ꝓsperitatez. Unde Josue iij. Festinauit populus ⁊ transiuit iordanem. Sic igitur dico ꝙ nos debemus discurrere ⁊ festinare. Discurre inquit. ⁊ festina. Ista enim sunt duoverba imperatiui modi que pertinent ad supiores ⁊ ꝓncipales. ¶ Deniq; dico ꝙ nos debemus festinare subueniendo inferioribus. idest pauperibus. quia sicut aliquo membro leso natura statim festinat illuc sanguinem mittere vt membrū possit sanare ⁊ adiuuare. Sic vere in corpore ecclesie si aliquod membrū. idest aliquis christianus per paupertatē fuerit lesus. vel per aliud infortunium vulneratus. nos ꝓculdubio debemus sanguinē nostrum. idest subsidiū bonorum nostror ad ipsum mittere festinanter. ⁊ ipsum ꝙcitius poterimus erigere ⁊ iuuare quod ostenditur cum dicitur. Suscita. Suscitare enim est aliquem de statu infimo ad statum superiorem leuare. Jurta illud Psalm. Suscitans de terra inopem: et de stercore erigens pauperem. Unde de ista festinatione quam debemus habere ad benefaciendū pauperibus. potest figuraliter dici illud. j. Regum xxv. vbi dicitur. Quod abigail festinauit et tulit ducētos panes ⁊ portauit ad dauid in desertū. Festinemus igitur subueniendo pauperibus. ¶ Insuper festinemus nos intumando seu coniungendo ꝓximionibus Amicum inquit tuum. Omnia enim que inter se habent amiciciam seu similitudinem: cum quadam festinatione cupiunt inuicem copulari. Sicut patet de lapidevel de quocunq; graui sursum iacto: quod cū magna festinatione iterum descendit ad centrum cū quo habet naturalem similitudinem atq; nexum. Sic proculdubio quilibet amicus debet amicum diligere. ⁊ si aliqua occasione ab ipso fuerit separatus vel distinctus. ad ipsum festinanter et fineviolētia se transferre. Exemplo virginis gloriose. Luce. j. de qua dicitur. Exurgens maria abijt in montana cum festinatione et salutauit elyzabeth. Festinātер ergo debemus nostris ꝓximionibus copulari. Amicum tuum. Jurta illud Eccli. xxv. Est enim egressus ad amicum. Unde supra de amiciciavbi satis habes. Patet igitur que sunt festinanter facienda. Charitas erigenda'. Paupertas subleuanda. Majestas obsequenda. Debemus ergo festinanteryt dictum est obedire superioribus. Subuenire pauperibus. nosvnire ꝓximionibꝫ. Et ista est festinatio virtuosa. ¶ Secundo dico ꝙ est quedaꝫ festinatiovitiosa. Et ista est illa qua mali libenter: celeriter et festinanter mala opera faciunt. sicut de raptoribus: qui festinanter ad rapiendum debachantur. De iracundis ⁊ crudelibus qui motiue ⁊ festinanter contra alios sine deliberatione deflectuntur. De quo potest dici. Sicut aquila festinans ad comedendum omnes ad predam venient. Abacuch. j. Et illud. Prouerbio. j. et Esa lix. Pedes eorum ad malum currunt ⁊ festinant vt effundant sanguinem innocentez. ¶ Item etiam est quedam alia festinatio vitiosa. scilz illa cum aliquis festine: subito ⁊ celeriter efficitur diuesvel felix. quia sicut dicitur. Prouerb. xxviij. Qui festinat ditari nō erit innocens. Et etiam tales subitas ꝓmotiones sequiꝫ infortuniū. vel in ꝑsenti vel in futuro. qꝫ sicut dr Prouer. xx. Hereditas ad quā festinatur in fine: bñdictione carebit. De hoc supra. vbi. Cito. et vbi. Currere. ¶ Tertio dico ꝙ est quedā festinatio dolorosa.

lorosa. Et ista ꝑculdubio est pena eterna vel etiā mors que contra malos satagit ⁊ festinat. De quo Eccli. xx. Casus malorum festinantervenient. ¶ Quarto autē potest dici ꝙ est quedam festinatio gaudiosa. Et ista est illa qua deus festinat ꝑssis ⁊ miseris subuenire. De quo in ps. Dñe ad adiuuādū me festina. De quo etiā. j. Reg. xviij. Festina ⁊vem: qꝫ infuderunt se philistei super terrā. Et hoc de festinatione sufficit. Uide supra de cito. ⁊ infra de velociter ⁊ Subito

Festū. festiuitas. Nota ꝙ festiuitas nichil aliud est ꝙ gaudiosa ⁊ celebris solennitas. Dicam igitur. ꝙ festiuitas in bono sumit⁹ ⁊ in malo. ¶ Dico igitur primo ꝙ festiuitas sumitur in bono. Aues em ⁊ animalia suo modo faciunt festa sua. Uno enim tempore magis ꝙ alio simul conueniunt. ⁊ exultando ⁊ cantādo deum laudāt ⁊ signū amoris ⁊ leticie simul ostendunt. Et tandem ꝓ victu quotidiano ad consuetos labores redeunt ⁊ accedunt. Sicvere dico debent facere iusti. Quandoq; em necesse estvt festa deo ⁊ sanctis: ⁊ etiam sibijpsis faciāt vbi lete ⁊ charitative ꝓueniāt. ⁊ vbi recreationē a laboribus capiāt. ⁊ deo seruiāt atq; viuāt. Mau. j. Celebra iuda festiuitates tuas. Notabis igitur. ꝙ tria vel quatuor sunt genera bonarum festiuitatum. videlicet.

Festū spiritale qō est interius.	Dico igiꝫ ꝙ inue
Festū tpale qō est exterius.	nitur festiuitas
Festū supernale qō est inferius	interior ⁊ spirita
Festū eternale qō est superius	lis seu ꝛtualis.

Apud iustos em interius in conscientia ⁊ in corde. bone cogitationes ⁊ affectiones. virtuteq; ⁊ habitus virtuales faciunt spiritualiter festa sua in ꝑsentia dei sui. qui scz ipsis per gratiā ꝑsentatur. Ibi em oratio cōfessior ⁊ gratiarū actio cantant. Ibi laus ⁊ predicatio tubicinant. Ibi fides ⁊ deuotio citarizant. Ibi charitas spes ⁊ letitia tripudiant. Ibi temperantia ⁊ prudentia festū ordināt. Justiciavero ⁊ fortitudo istud festuz defendūt custodiūt atq; seruant. De tali igitur spirituali festo loquitur dauid in ps. Quoniā cogitatio hominis confitebit tibi. ⁊ reliquie cogitationes diem festuz agent tibi. Er reuera talia festa spiritalia hodie in cordibus nostris in ecclesiasticis deficiūt. ⁊ oīes luctus ⁊ tristicie subincrescunt. Unde demones videntur dicere illud ps. Cognatio eorū simul: quiescere faciamus dies festos dei a terra. Ista est igitur festiuitas interior ⁊ spiritalis. ¶ Deinde dico ꝙ apud iustos inuenit⁹ festiuitas exterior ⁊ tpalis. Et iste sunt festiuitates que ab ecclesia sunt institute; ⁊ ad dei laudē ⁊ gloriā ordinate. vt. s. homo relictis exterioribus negocijs ad dñm se conuertat. ⁊ per deuotionē orationem ⁊ cōtemplationē seipsum ad deū cōtrahat ⁊ reducat. In festiuitatibus em sic debemus esse deuotiores: ⁊ bonis operibus pleniores. Sunt em quedā arbores que acsi virtutem festoꝝ sentirent solent circa aliqua foliꝫ: floribus et fructibus plus solito abundare. sicut de quibusdā nucibus est expertū. que sicce vsq; ad festū beati iohānis solent perseuerare nullū vultū viroris ostēderevel monstrare. sed alijs virorem ⁊ fructū facientibus: ariditatē ⁊ faciē hyemalē ꝓtendere ⁊ seruare. Et vbi advigiliam festiuitatis sancti iohannis attingunt quadā occulta ⁊ mirabili virtute: flores fructus ⁊ folia ꝓducunt. ita ꝙ in mane ab alijs nucibus non differunt: sed in ipsa festiuitate fructiferos ⁊ floridos se ostendūt. multe tales inueniuntur in varijs locis. Et de vna tali exemplificat Gervasius in libro de ocijs imperialibus que in puincia apud villam devariolis in Aquensi dyocesi illis temporibus habebatur. Istud igitur adducam ad propositū ⁊ dicā. ꝙ isti nuci homines sibi debent esse qꝫ. s. dato ꝙ antea aridi fuerint atq; sicci in viroze gratie foliꝫ ⁊ floribus honeste apparentie. ⁊ fructibus boni operis. i. efficacie per diuersa vitia denudati. qñ tamenvenit festiuitas dei vel alicuius sancti statim debent virtutibus se induere. ⁊ de novo bonis operibus revestire. nunq; enim debent (et maxime in festiuitati bus) virtutib⁹ esse nudi: immo si ante peccatores fuerint: tunc debent fieri iusti: ⁊ iustis alijs similes inueniri. Unde de Judith dicitur ꝙ ipsa erat diebus festis procedens in gloria magna. Judith. xvj. Et aduerte ꝙ sicut in festis cōiter, diuitū ⁊ magnatum inueniuntur Cibi lautiores. Sic in festis spualibus
Uestes pulchriores, epulandum est lautius
Uultus letiores. dulcius etiā atq; sapidi⁹
Cantus altiores. per deuotionē ⁊ eucharistie sumptionē. ⁊ etiā pauperibus largitionem. Deutero. xvj. Epulaberis in festiuitate tua vnde Thob. ij. dicitur. Dō cū esset dies festus domini: factum est prandiū bonū in domo thobie. Uestiendū est pulchrius at qꝫ mundius per mundam ⁊ honestā conuersationez. Eccli. xliij. A luna signū diei festi. Luna inquit idest pulchritudo conuersationis. Exultandū est letius et iocundius per spiritale gaudiū. iij. Reg. viij. Fecit salomon in tempore illo festiuitatem celebrem et omnis israel cū eo. Sequitur letantes ⁊ alacri corde. Uociferandū est altius per dei laudē ⁊ gratiarū actionē seu ꝓ confessionē ⁊ orationē. Job. vij. In die magno festiuitatis stabat iesus ⁊ clamabat. Et Joh. xij. Ascēderūt vt adorarent in die festo. Et sic igitur dicam. ꝙ festa debent esse tempora. Dō festa sint tpa letitie ⁊ exultationis. tie visum est statim supa. Jtez ꝙ debeāt esse
Innocētie ⁊ iustificatiōis. Misericordie ⁊ miserationis tpa iustitie ⁊ innocentie ⁊ ꝙ nihil iniustū aut crudele debeat in festiuitatibus cōmitti. Patet ꝓ verba etiam ipsoꝝ crudeliū iudeorum qui. s. in die festo christū quez occidere animo ⁊ mente decreuerunt: corpore tamen occidere metuebant. Unde ipsi dicebant Matth. xxvj. ⁊ Marci. xiij. Non in die festo. ne forte tumultus fieret in populo. Tumultus dico. idest scandalum: quia scilz magnum scandalum est quando in festiuitatibus fiunt mala. Item ꝙ festa debeant esse tempora misericordie: clemētie vindulgentie. Patet: qꝫ tunc debemus indigentibus potius subuenire: ⁊ in nos delinquentibus indulgere. Et ide dicit Luc. xviij. Dō inder necesse habebat dimittere vnū vinctum in die festo. De illis igitur qui non seruant festa multa possent dici. Constat enim ꝙ ille qui sabbatum non coluit: sed in eo ligna collegerat domino iubente lapidatus est. sicut dicitur Numeri. xv. Secundum etiam fabulas. Theseus rex thebarum qui festum bachi colere contenebat: ⁊ colētes insuper impediebat a matre et sororibus ꝓprijs fuit traditus: et ab eis bachi iusto iudicio interfectus. Sic igitur qui festa dei et sanctorum non coluerit: vindicte ⁊ periculo subiacebit. quia scz propria mater cū sororibus. idest deus cum sanctis in eo vindicabit. Sed vide infra de sabbato: quia transeo gratia brevitatis: Dico igitur ꝙ in scriptura inuenitur festiuitas exterior et temporalis. ¶ Insuper dico ꝙ apud iustos inuenitur festiuitas inferior et supernalis. Et ista est festiuitas: conuiuium ⁊ solennitas quam iusti inter se quandoq; faciūt gratia communitatis ⁊ intuitu charitatis. De quo Numeri. x. dicitur sic. Si quando habebitis epulum et dies festos. idest Kalendas caretis tubis ⁊c. Tales enim gaudiose festiuitates et societates videntur hodie penitus defecisse. et luctus et tristicia tribulatioq; ⁊ angustia vndiq; succrescit: ita ꝙ iam videtur. verificatum illud Trenorum. ij. Oblivioni tradidit dominus in syon festiuitatem et sabbatum: et opprobrio in indignatione furoris sui legem et sacerdotem. ¶ Deniq; dico ꝙ in scriptura reperitur festiuitas superior et eternalis. Est ista est solennitas beatorum qui scilicet superius cum deo et angelis quiescunt: iubilant et festiuant. De quo potest intelligi illud Johannis. v. Erat dies festus iudeorum et ascendit iesus hierosolymam. Hierosolyma que interpretatur visio pacis. signat paradisum. vbi est pax. tranquillitas atq; festum commune: quia scilicet sicut dicit Augustin⁹ in omelia sup Johanne. Ibi est fe-

Universidad de Deusto
Biblioteca

stituitas sine labe:serenitas sine nube:eternitas sine fine. Sicigit patet quomodo festū accipi potest in bono. ¶ Secundo principaliter dico ꝙ festiuitas sumi potest in malo.ꝛ per festum intelligi potest gaudiū et prosperitas.gloria et solennitas impiorum. Siue igitur agamus de festis et conuiuijs temporalibus malorum:siue de eorum prosperitatibus: gloriis et statibus fortunatis:possumus notare ꝙ talia festa

Bonos afficiunt. Bonos dico grauant ꝛ
Cito deficiunt. afficiūt. Constat enim
Luctus adijciunt. ꝙ mali diuites ō substā

tijs pauper faciūt festa sua. In festo paschali apud iudeos necesse erat occidi agnū. quia scilicet in festis et in conuiuijs talium cū ipsi de suo non possunt ea facere:necesse est ꝙ agni.idest subditi innocentes grauentur ꝛ pelle.idest exterior substantia spolientur. Luce xxij. Appropinquabat dies festus azimor. qui dicitur pascha. Unde taliter festiuantibus videtur dominus dicere illud Esa.j. Neomenias.ꝛ sabbatū:ꝛ festiuitates alias non feram:iniqui sunt cetꝰ vestri. Unde cito etiā cessant ꝛ deficiunt Unde de superba synagoga dicitur Osee.ij. Cessare faciā omne gaudiū eius:ꝛ solēnitates eius:neomenias eius:sabbatū eius ꝛ omnia festa temporum eius. Luctus insuper generant ꝛ adducunt. qꝛ vt cōmuniter omnia festa et solatia mundi finaliter vel conuertuntur in temporale tribulationem ꝛ luctū vel in eternale supplicij ꝛ tormentū. Amos.viij. Tenebrescere faciam terram in die luminis:ꝛ conuertam festiuitates vestras in luctū ꝛ oia cantica vestra in planctū. Tales igitur festiuitates:mundaneq; leticie et prosperitates:a deo odiuntur ꝛin perniciem taliter festiuantiū conuertuntur. Unde Amos.v. dicit dominus Odi ꝛ proieci festiuitates vestras:ꝛ non capiam odorē cetuū vestrorꝫ ꝛc. Unde de gloria mundi. Gaudio prosperitate ꝛ fortuna. Et ceteris similibus.

Fetor. Cum fetor nihil aliud sit ꝙ malus vapor ꝛ corrupta celi substantia euaporans: sensum olfactus afficiēs atq; ledens:videtur ꝙ fetor semper signat in malo. Signat enim.

Culpam internam. Est dico fetor culpe. Mihil
Infamiam eternam. enī tantū fetet deo et ange-
Penam eternam. lis sicut peccator. De peccatore aūt antiocho dicitur.ij. Machab.ix. Mō vermibus de carne eius scaturientib⁹:exercitus fetore ipius grauabatur. Uermes sunt peccata.que per remorsum conscientie mentem lacerant atq; mordent. Est etiam fetor infamie. Uapor enī male opinionis quādoq; de substantia operum alicuius persone false velvere eructuat qui alios per malam imitationez inficit. vel per disciplinam grauat. Unde Esa. xxxiij. De cadaueribus eorum ascēdet fetor. Est insuper fetor pene seu miserie. Constat enim ꝙ fetor est grauissima pena ipsum cōtinue sustinenti. Unde pena eterna fetor dicitur. qꝛ grauat et inficit eos a quibus suffert. Et ideo cōminatiue dicitur ipsis malis. Esaie.iij. Quod ipsis erit pro suaui odore fetor:ꝛ pro zona funiculus.ꝛ pro crispanti crine caluicium ꝛc. omitto:quia pauce sunt autoritates vocales. Unde de odore:et de fama et de infamia.ꝛ similia.

Fetus. Nota ꝙ fetus sunt animalium filij seu fructus. Et ide dicitur fetus seu fetosus adiectiuū:idem ꝙ in generando fructuosus ꝛ copiosus. Unde igitur infra vbi filius:ꝛ de Generare ꝛc.

Fex. Cum feces sint partes seu superfluitates rerum que a natura tanq̄ inutiles eiciuntur: seu ad fundum vasorum a pluribus liquoribus segregate mundantur consequens est ꝙ feces sunt res ceteris impuriores: viliores ꝛ inutiliores. Igit possumus dicere ꝙ in scriptura reperiuntur.scilicet feces.

Terrenorum. Feces dico terrenorū qui in imo
Uitiorum. locantur. In liquoribus enī par
Tormentorum. tes puriores ꝛ meliores sunt superius:feces vero inferius subsunt. Iste sunt feces vbi anguille ꝛ ranc eversantur ꝛ vbi scabrones ꝛ porci delectantur ꝛ volutantur.qꝛ scilicet porci.idest luxuriosi. scabrones.idest auari ꝛ circa diuitias diligentes ꝛ studiosi.anguille.idest cautelosi. qui scilicet ad similitudinem anguille difficiliter tenentur ꝛ de manibus cito labuntur rane.idest detractores ꝛ clamosi:ad feces bonorum terrenorum versantur.ꝛ ibidem mente ꝛ corpore detinentur. ps. fex eius non est exinanita.bibent omnes peccatores terre. ¶ Item sunt fecesvitiorꝫ que in cordevelank. Peccata enī feces sunt. In quibus sc̄z mundi peccatores delectantur ꝛ sistunt. Multi enim sunt sicut onocrotali aues immunde que magis feces diligunt ꝙ res mundas. quibus tamen dns cōminatur. Sophonie.j. Uisitabo inquit super viros defixos in fecibus suis. ¶ Item sunt feces tormentorꝫ vbi mali iactantur. Pena enim infernalis comparatur fecibus.qꝛ sc̄z ista est infernus in pfundo.ꝛ qꝛ.s. in isto horribili loco proīciuntur damnati. Mō igitur per feces tribulatio ꝛ miseria designatur patet Ezech.xxiij. vbi anime dānate in figura idololatre ciuitatis hierusalem cōminatur dns dicens. Calicem sororis tue bibes profundum ꝛ latum:ꝛ eris in derisum ꝛ subsannationem calicem meroris ꝛ tristicie calicem sororis tue samarie ꝛ bibes illuꝫ ꝛ potabis ysq; ad feces. Et ideo Daud gloriabatur se a talibus fecibus liberatum. dicēs in ps. Eduxit me de lacu miserie ꝛ de luto fecis:et statuit supra petram gressus meos ꝛc. Unde de lacu et de luto ꝛc.

Fiale. Cum fiale sint vasa rotunda cum orificio longo ad conservandum liquores apta.ſm diuersam conditionem liquorum necesse est diuersitatem ponere fialarum. Et sic nota ꝙ sunt fiale

Ad continendū gratie dulcorem. Dico igit.ꝙ sunt
Ad effundendū doctrine liquorē fiale gram ptinē-
Ad retinendū culparū horrorem. tes:ꝛ iste ppe mē
Ad augendū audit⁹ errorē. tes vitiorꝫ signifi
Ad hauriendū vitiorꝫ saporem. cant:qꝛ sc̄z gram
Ad emittendū vindicte furorem. cōtinēt ꝛ odorem
oīomis ꝛ deuotio
nis ppinat. De q̄
bus dicit beatus
Joban. A poca v.
Mō seniores circa
thronū habebant
fialas plenas odoramētorꝫ q̄ sunt oīones sanctorum.

Primo fiale sunt mētes iustorꝫ.
Scde fiale sunt corda doctorꝫ.
Tertie fiale sunt corda peccatorꝫ.
Quarte fiale sunt ora adulatorꝫ.
Quinte fiale sunt vētres gulosorꝫ.
Sexte ꝛ vo fiale sunt pscie iracūdorꝫ

¶ Item sunt fiale doctrinā effundentes. Et isti sunt doctores ꝛ predicatores qui liquorem sancte doctrine diffundunt. Iste sunt autez fiale quas moyses fecit in vsus tabernaculi. sicut dr Exodi.xxxvij. Et quas salomon fabricaut in vsus altaris ꝛ templi. sicut patz. iij. Reg. viij. qꝛ.s. doctores ꝛ predicatores fuerunt in tabernaculo ꝛ in templo. idest lege antiqua ꝛ noua propter quod.j. Esdre.j. dicitur. Mō reportate sunt in hierusalem fiale auree triginta.ꝛ fiale argentee mille. Aduerte tamen ꝙ hodie in multis verificatur illud.iij. Reg. xxv. vbi dicit. Mō caldei tulerūt de tēplo oīa vasa erea: necnon thuribula ꝛ fialas. Mutauere demones de templo ecclesie subtraxerūt thuribula orationis:ꝛ fialas deuotionis ꝛ lectionis. ¶ Item sunt fiale venena portantes. Et isti sunt viri mali qui venena diuersorum vitiorum habent. Isti mali figurantur Apoc.xvj. vbi visi sunt septem angeli habentes septem plagas nouissimas ꝛ septem fialas quas effundentes fecerunt in hominibus strages magnas. Septem enim isti angeli: vniuersitatem malorum significant. Quia ſm Greg. septēnarius numerus semper vniuersitatē signat:qꝛ pcerto isti habent septē fialas.i. vniuersitatē vitiorū. ꝛ ideo isti habebūt septē plagas nouissimas.i. vniuersitatē penaꝝ ꝛ tormentorꝫ. ¶ Itez sunt fiale vnguenta habentes. Et iste pcerto significant adulatores:ꝛ malos ꝛ falsos diuitū consiliatios. qui.s. libamina seu liquorem adulationis ꝛ politionis de fialis corditz suorum emittūt

rum emittūt quibus diuites inebriant et perfundūt:et eos ad oīne vitiū prones reddūt figurati Apocal.xvj. vbi dicitur. ꝙ quidā angelus effudit fialam suā in solē et datuꝫ est ei affligere homines estu magno. Quia reuera quando isti mali angeli fialam oris sui aperiunt: et venena adulationum detractionū ꝛ malorū consiliorum in solem.i.in aliquem superiorū emittunt. tuc euz ita ad malū inflāmant:qō aūj ab eo affligunt ꝛ pereūt Unde ibidem dicitur. Quod vna fiala effusa est in terram et factum est vulnus seuum. ¶ Itē sunt fiale vina haurientes. Et isti sunt viri ebriosi. cōtra quos dicitur Amos.vj. Quod bibentes vinū in fialis: et vnguentis optimis delibuti:nihil patiebantur super cōtritionez ioseph. ¶ Item sunt fiale furorez fundentes. ꝛ isti sunt tyranni qui.s. furorem ꝛ iracundiā extra propinat. Usi isti sunt illi mali angeli de quibus dr Apo.xv. Mō ipsi habebant fialas plenas iracundia dei ꝛc.

Ficus. Unde supra de adducere: vbi est illa autoritas Mūe.xx. Adduxisti nos in locū istū pessimum qui nec ficum gerit ꝛc. Unde etiam supra de arbore vbi est illa autoritas. Arborem fici habebat quidam plantatam in vinea sua ꝛc.

Fingere. fictio. fictū. figmentum. figulus. Nota ꝙ fictuꝫ dr illud qō apparet aliud ꝙ sit. Et inde est ꝙ omne illud opus fictile dr. qō de terra in alienam figurā efficitur et formak. Signat ergo fictio vel fictilitas animi humilē subiectionem: corpis fragilem conditionē: culparum mobilez receptionem. ¶ Primo ergo est fictilitas virtuosa. Et ista est qñ hō se reputat ficticlē. terreū et mortalē. et per consequēs deiectum humilē atq; vilē. vnde Numeri.v. dr. Accipiat sacerdos aquā sanctaz in vase fictili.i. in corde humili gratia continetur. si tamē terra pauimenti.i. mortis ꝛ mortalitatis consideratio eidem adūgatur. Sic enī dei est quidā liquor precio fissim⁹. qui ſm rei veritatem in tali vase fictili vult seruari. Usi apostolus dicebat.ij. Cor. iij. Habemus thesauruz istū in vasis fictilibus. Aduerte tamen ꝙ nos viles et fictiles debemus deum recognoscere sicut ppriuꝫ figulū ꝛ fictorē. Iste enī dicit Iheremie.xviij. Sicut lutū in manu figuli sic vos in manu mea domus israel. Mā sicut dicitur Rom.ix. Iste figulus ex eadem massa facit vas in honorē: vas in contumeliam. Et bene probdolor:qꝛ sunt multi qui euz nō cognoscunt fictorem suū q̄ uis ipse sit verus ꝓmethe de quo fingunt fabule ꝙ imagines ꝛ statuas hetiles fecit ambulare ꝛ viuere nihilomin⁹ nos ipm acsi nō esset fictor noster contēnimus Sapiētie.xv. Cinis est enī cor eius ꝛ terra superuacua spes illius:ꝛ luto vilior vita eius quonīā ignorat qui se finxit:et qui inspirauit illi aliam et eidē contradicimus:et contra eū superbim⁹. De quo admiratiue dicitur Rom.ix. Munquid dicit figmentū ei qui se finxit:et quare fecisti me sic? Et Esai.xxix. Hec est cogitatio vestra:quasi si contra figulū lutū cogitet et dicat opus factori suo non me fecisti ꝛ figmentū dicat fictori suo non intelligis. Non sic charissimi:ſz honoremus figulū et fictorem:quia ſm ps. Ipse est qui cognouit figmētū nostrū:ꝛ qui finxit figillatim corda nostra. Ista est igitur fictilitas seu fictio virtuosa. ¶ Secūdo dico ꝙ inuenitur fictilitas ruinosa. Et sic pres fictiles intelligitur terrea ꝛ fragilis vita nostra que sc̄z per tentationes frangit. et maxime quādo alicui mortificato vel immundo per malā applacentiā sociat. Leui. xv. Uas fictile quod immundū tetigerit confringet:et qō etiam mortalitate finaliter dissipatur. Sicut ze statua nabuch. dicitur. Dan. ij. Quod partez pedum eius que erat fictilis:lapis qui desuper cecidit dissipauit. Pes enim finem vite signat:quā quia fictilem et terreā: lapis idest mortis duricia inuenit:ipm cassat. Istud etiā patet de diuitibus. qui fictiuis bonis modo pinguntur sed presentibus ꝛ futuris tribulationibus a deo cōfunguntur. Esai.xxx. Cōminuetur sicut conteritur lagena figuli contritione perualida. ¶ Tertio dico quod inuenitur ficto vitiosa. Et ista est fictio que fit in moribus quādo scilicet malicioſi ꝛ hypocrite mala fingunt esse bona:et etiam bona mala:et quādoq; exterius in ꝛbis et conuersatione vnū simulāt atq; fingunt. in corde vero et intentione aliud cogitant atq; gerunt: similes statuis et figmentis. Sap. xv. Stans figmentum. Talē autem fictionem spūssanctus abominatur. ꝛ oēs fallaces et ficticios detestatur. Sap. j. Spiritus sanct⁹ discipline effugiet fictum. Uirisq; muri fictilis cōminatur dicens. Eiulabo et clamabo adv̄ros muri fictilis iam ēntes Iheremie.xlviij. Sapiens etiam ista fictione se carere dicebat. Sapien. vij. Hanc sine fictione didici:ꝛ sine inuidia cōmunico. Apostolus vero non in ficta caritate se aliquid faciendum esse dicebat. ij. Cor. vj. In caritate non ficta. Figulus aūt istorū est dyabolus:qui eos fingit et efficit fictos. Unde de multis ecclesiasticis lamentatur. Iheremias Tre. iij. dicēs. Quomodo inꝛ reputata sunt in vasa testea:opꝰ manuū figuli:? Et dñs testea:quia vere tales testea sua ficta conuersatione fragūtur. vñ ps. Tāq̄ vas figuli confringes eos. Mō sic charissimi:quia sicut dicitur. ij. Mach. vj. Non enim etati nostre dignus est fingere. ¶ Aduerte tamē quod fictio quandoq; capitur in bono: que nihil aliud est ꝙ discreta simulatio. sicut de xpo dicit. Quod ne cognosceretur finxit se longius ire. Lu. xxiij. Talis autem fictio. potissime spectat ad prelatos et iudices ꝛc. Unde de mala fictione vbicūq; infra agitur. de ypocrisi Malicia siue fraude et similibus.

Fides. Nota ꝙ fides est fundamentū ꝛ subiectū oīm aliarū virtutū Et ideo sicut subiectū subijcitur bonis ꝛ malis accidēntibus ipso inuariabili permanente. Sic fides pōt perseverare et inuiolabilis permanere sub peccatis ꝛ virtutib⁹. Est etiā fides informis ꝛ fides formata. Fides informis est que forma gre et caritatis caret ꝓpter concomitantiā peccati mortalis. formata vero dr qñ caritati et gre est coniuncta. De scribitur aūt fides ab apl̄o Heb. xj. fides est substātia rerū argumentū nō apparentiū. Describitur ab Ysi⁹. fides est qua veraciter credimus id qō nū ꝙ videre valem⁹. Describitur insuper a Chryso. fides est sanctissime religionis fundamentū. fides enī fundamētuz dicitur: quia sicut sine fundamēto nihil pōt edificari sic impossibile est aliquā sine fide virtutē cōgerie fabricari. Quia sicut dicitur Hebreo. xj. Sine fide impossibile est aliquā sine fide virtutū cōgerie fabricari. Quia sicut dicitur. Hebr. xj. Sine fide est impossibile quem ꝙ placere deo. Est enim fides inter virtutes sicut mater inter filias: sicut stipes inter frōdes: sicut caput iter membra exteriora sicut cor inter membra interiora. Et ideo sicut in natura ſm Aresto. Primo formatur cor inter omnia alia membra: sic vere nobis debet esse principalis et precipua cura de fide nostra primo et ante oia dñs formanda et ordinanda. Quia reuera fides est

Sicut pes ad sustentandum. Per fidē enī sustē
Sicut oculus ad dirigendum. tatur nra fragili-
Sicut cor ad viuificandū. tas vñ Col. j. Per

manetis in fide fundati. Item per fidē dirigitur errans cecitas vnde Heb. xij. Aspicientes in autorē fidei et cōsummatorē Jesum:ita ꝙ ꝛ istis duobus pōt dicere ipa fides illud Job. xxix. Oculꝰ fui cecis pes claudo. ¶ Iste per fidē viuificat nostra mortalitas:qꝛ sicut dr Roma. j. Gal. iij. Hebre. x. Justus ex fide vivit Et ideo charissimi dyabolus videtur esse filius astuto luctatoris draconi deceptoris accipitri raptoꝛi. Auctor enim pedes socij fui supplantant; draco pugnās cum elephāte oculos fibi si potest extrahit vt cecus efficiatur; accipiter aūt capta preda cor ipsius eradicat vt eruditus saluetur. Nihil enim sapcius accipitri ꝙ cor comedere prede sue. Et procul dubio charissimi sic facit dyabolus: quia vere summe nititur nobis auferre pedem fidei sustentantis. oculuz fidei dirigentis: cor etiam fidei viuificantis. Sicut enim

Universidad de Deusto
Biblioteca

dyabolus qđ̄ sine tali pede non stamus vel in bono nō
persueremus: sine tali oculo illa que sunt credēda nō
intelligimus nec cōsideramus: sine tali corde vitaz gr̄e
non habemus nec cōtinuamus. De dyabolo igit̄ bene
premouemur. j. ℣Pet. v. Aduersarius v̄r dyabolus tāq̄
leo rugiens circuit querēs quē deuorēt: cui resistite for-
tes in fide. Dyabolo em̄ est fortiter resistendū: qđ tm̄ nō
faciunt qui per errores hereses ꝛ fortilegia videnk cor ꝛ
pedē et oculū amisisse. De quib⁹. ij. Thimo. ij. Auritate
ceciderūt ꝛ subuerterūt quorundā fidē. ℣Nō sic charissi
mi: sed cōtra dyabolū viriliter dimicemus: ꝛ cor pedem
et oculū fidei seruemus Iuxta illud. ij. Thimo. iiij. Bo
nuz certamē certaui: cursum cōsummaui: fidē seruaui
ideo reposita est mihi corona iusticie ꝛc. In quib⁹ ver-
bis oſi̇ditur qđ per fidem ℣Nūdi preliū superam⁹. Bo
nū inquit certamen. Vite terminū cōsummam⁹. Cur-
sum inquit. Celi brauium reportamus. Ideo inquit re-
posita est mihi corona iusticie. Fides em̄ iuuat in plūs
viriliter dimicare. facit in stadijs feliciter cōsummare.
Facit de brauuijs vtiliter reportare. Dat igitur fides.

℄ Constantiā roboratiuā. ℣Primo ergo dico q̄ p fi-
℣Perseuerātiā ꝑsummatiuā. dē verbe;a toleram⁹: qđ
Celi gloriā premiatiuā. oſi̇dit cū ꝺr. ℣Bonū certa-
Dico igit̄ kp talē fidē. men certaui. Istud ē em̄
Verbera toleramus. bonū certamē certare tri
Opera consumam⁹ bulationes et angustias
Munera reportamus. sustinere pro fide et iusti
cia. Iuxta illud eccli. xliij. Usq̄ ad mortē certa p iusticia
Sicut enim dixit Auicēna ꝛ Ambr. in exameron. Apes
pro defensione regis sui certāt ꝛ pugnāt: ꝛ pro eo perire
pulcrū putāt. Serpens etiā pro capite suo ne ledat cor
pus obijcit. ꝛ plagis ꝛ verberibus pro seruādo capite to
tum corpus exponit. Sic vere charissimi si fideles ꝛ bo
ni fuerimus: pro rege ꝛ capite nostro. ſ. pro xp̄o ꝛ eius fi
de defendēdo et sustinēdo: certare ꝛ ꝑliare debem⁹. ſ. cō
tra demonū tentationes: contra mūdanas tribulatio
nes: ꝛ etiam contra infideliū impugnationes corpusq̄
nostrū et mēbra penis et laboꝛib⁹ exponere ꝑpter ipm
iuxta illud. j. Thimot. vj. Certa bonum certamē fidei.
Istud verbū potissime pōt dici militib⁹ cruce signatis
vel alijs contra infideles vel etiā quoscūq̄ iu stū prelū
ingressuris: qꝛ procerto fides pro qua pugnāt quā sciūt
esse certā ꝛ verā: debz eis maximū esse in certamine fun
damentū et audacie fulcimentū. ℣Bonuz ergo certamē
certaui. Et hoc: qꝛ procerto sicut dicitur. ij. Thimot. ij.
Nō coronabitur nisi qui legitime certauerit. Et si vis
potes hoc dilatare quō certandū est contra mundū car
nem et hostē. Et quot modis succūbitur ꝛ quot modis
in hoc certamine ꝑliatur. Et vide. ſ. de Bello. ℣Patet
igitur q̄ per fidē verbera viriliter toleramus. ℄ Scō
dico qđ per fidē opera terminam⁹. Cursum cōsumma
ui. Fides em̄ quā de deo et de reb⁹ inuisibilib⁹ ꝛ futuris
habemus: valde iuuat hominē vt ad virtutū comple
mentū perueniat et attingat. Fides em̄ mentē dirigit
Spes mentē erigit. Caritas mentes inflāmat ꝛ accen-
dit. Igitur alie virtutes p̄nt bona opa incipere: sz ad fi-
dem pertinet consummare ꝛ ad finē debituz ordinare.
Cursum inq̄t cōsummaui. Sicut em̄ carēs oculis non
pōt bene cōsummare seu perficere cursuz suuz. Sic vere
charissimi cursuz bonorū operū nō possunt ꝑficere seu
cōplere illi qui fidei lumine sunt priuati. Ideo bene ꝺr.
Heb. xij. Curramus ad propositū nobis certamē: aspi-
cientes in autorē fidei nostrū et cōsummatorē ih̄m. ℣Per
fidē igitur opera terminamus seu cōsummam⁹. et no-
ta qđ in isto verbo potest applicari de perseuerātia. Et
vide. ſ. de Currere. ℄ Tertio dico qđ per fidez munera
reportamus: qđ ostenditur cū dicit. Reposita est mihi
corona. Et ℣e charissimi corona glorie reponit ꝛ reserua
tur illis qui fidē dei cū operib⁹ sectātur. Un̄ dicit. Tho
bie. ij. Uitā illā expectamus quā deus daturus est illis
qui fidē nunq̄ mutāt ab eo. Quid enim charissimi est
apud deū magis meritoriū q̄ sit fides vt hō magis cre
dat alteri vt captiuat proprīū intellectū: ꝛ cōpellit ipm
credere id qđ penit⁹ excedit limites rōnis. Scōm' emz
Grego. Fides nō habz meritū cui hūana ratio ꝑbet ex-
perimentū. Excedit em̄ oēm sensum: ideo valde merito-
ria debet esse Et ideo procerto charissimi sancti meruе
runt per fidem miracula facere: mundi tribulationes
vincere: et in fine celestem gloriā acquirere. ℣Per fidem
enim sancti miracula fecerunt Matth. xvij. Si habue-
ritis fidē sicut granū synapis: dicetis monti huic trāsi
hinc et trāsibit ꝛ nihil impossibile erit vobis. Itē per fi
dem pericula euaserūt vnde Heb. xj. Fide trāierūt ma
re rubrū. Ideo petro super mare timēti periculū. dicitur
Matth. xiiij. ℣Modice fidei quare dubitasti? Iterū per
fidē tormenta superauerunt ꝛ paradisum acquisierunt
Un̄ ibidē Heb. xj. Sancti per fidē vicerūt regna: opati
sunt iustitiaz: adepti sunt repromissiones. Obturauer
runt oꝛa leonū: extinxerūt impetū ignis: effugauerunt
aciē gladij cōualuerūt de infirmitate: fortes facti sunt
in bello. Ecce quot premia: quot munera: quot priuile-
gia habet fides nostra. Et breuiter charissimi si fides
nō moriatur per peccatū mortale: ab ipsa reportabim⁹
bona ſpūalia ꝛ eterna. Corona inquit reposita est mihi
Et ideo cuilibet precipitur Apoc. ij. Esto fidelis vsq̄ ad
mortē: et dabo tibi coronā vite: Ad qđ facere pōt qđ scri
bitur Hester vlti. Cognoscant omnes qui fideliter per
fidē obediunt: dignā pro fide mercedem recipere. ℄ Si
vis potes hic inuehere cōtra illos qui habent fidē sine
operibus. ℣Potes etiā applicare hic de corona glie. ꝛ vbi
sunt duodecim gaudia particularia ꝛc. in loco. xij. lapi
dum precioſoꝛū obmitto tm̄ oīa gr̄e breuitat⁹. ℣Itz igi
tur q̄ per fidē. celi munera reportant. ℣Bona opera ter
minantur. ℣Pene verbera tolerātur. Et breuiter charis
simi: fides in scriptura cōparat illi lapidi qui dicitur.
Jaspis: qꝛ sicut dicitur Apo. xxi. Jn celesti hirsm̄ funda-
mentū primū iaspis. Sicut em̄ Jaspis s̄m Dyascoridē
facit hoiem tutū inter pericula maleficijs et incātatio
nibus obuiat et resistit: oculos operit: ardorē tēperat: ꝛ
castitatez ꝛiligit. Sic vere charissimi fides facit hoiez
tutū per constantiā Col. ij. Firmamentū eius q̄ in xp̄o
est fidei vestre incantationib⁹ ꝛ suggestionibus tmo-
nū et hereticoꝛū obuiat per veraz ſcientiā Eph. vj. Su-
mētes scutū fidei in quo possitis oīa tela nimici ignea
extinguere. Oculos intellect⁹ acuit per prudentiā: ar-
dorē etiā ꝓcupiscentie tēperat per sanctitatē ꝛ castimo-
niam. Ideo de iaspide fidei dicitur. Apoca. xxi. Hierlm
lumen eius simile lapidi precioso tanq̄ lapidi Jaspi-
dis. Et breuiter dicere possum quod fides seruanda est
et habenda. Quia. ℣Per fidē dico deus
Deū iratū solet placare. placatur Fides em̄
Mentis petm̄ solet purgare. signū regis ē: quo
Quēcūq̄ gravatū solet iuuare. viso in ꝓlio huius
Mortis hyatū solet vitare. mundi: de⁹ cogno
Celi optatū solet prestare. scens eū esse ex ꝓte
sua parcit ei. Fides enim est sicut ille lapis qui portatus
reconciliat inimicos: qꝛ scz faciliter deus recōciliat ho-
mini quē inuenit catholicū: ꝛ fidelē. Unde sicut testē scri
ptura Hebr. xj. Sine fide impossibile est placere deo.
Sicut dicitur Eccli. j. Beneplacitū est deo fides ꝛ mi-
sericordia. ℄ Itē ꝑ fidē culpa purgat. Sicut em̄ aer pu
rificatur aduentu luminis: sic mens per illuminatiōez
fidei prouer. xv. ℣Per fidē ꝛ misericordiā purgāt̄ petā
et per timoꝛē domini declinat oīs a malo. ℄ Itē ꝑ fidē
homo saluatur. i. a peccati et inferni periculo liberat.
Unde illi mulieri infirme: dicit Luce. viij. Confide filia
fides tua te saluā fecit. ℄ Itē per fidē vita seruatur. Fi-
des enim tenet locū cordis in virtutibus moralibus: qꝛ
scz virtutes non viuunt sine ista. Abacuc. ij. Justus aūt
ex fide viuit. Ista est em̄ que a morte culpe ꝛ pene nos li
berat. ℄ Itē per fidē salus donatur. j. ℣Pet. j. Reportā
tes finem fidei vestre: salutē animarū vestrarū Et ideo
breuiter de eius perfectionibus pulcerrime loquit Au
gu. li. de verbis dom̄i. Nulla inquit maioꝛ substantia
vel thesau-

vel thesaurus: nulle maiores diuitie vel honores' q̄ sit
fides nostra. Hec em̄ homines saluat: cecos illuminat
infirmos sanat: cathecuminos baptizat: fideles iustifi
cat: penitentes reparat: tutos augmēt at: martyres co
ronat. Uirgines et viduas casto pudore conseruat' cle-
ricos ordinat sacerdotes constituit: homines cum an
gelis sursum locat.

A **Fidelis. Fidelitas.** ℣Nota q̄ fidelitas est quedā mētis in
uariabilis rectitudo: que inter amicos et inimicos: in-
ter pauperes et diuites: seruos ꝛ dominos generaliter
locū habet: ℣Hāc enim virtutē oēs possunt habere. Ad
hanc etiā ꝛ natura voluit oēs hōies generaliter ꝛ natu
raliter obligare. Est igitur fidelitas mentis rectitudo
seu illa obligatio naturalis qua quis ad amicitiā repē
dendā: ad secretū cōmissum celandū: ad firmitatē pro
positi et etiā cuiuslibet promissi reddendā ꝛ habendā
se sentit efficaciter obligatuz. Unde possumus notare
qđ nos debemus esse fideles. Erga ꝛum ipsum credē
do. Erga proximū ipm diligēdo. Erga seipsum quilibz
se fideliter conseruando. Erga susceptum officiū ipluz
fideliter exercendo et dispensando. Juxta illud. j. Corn
thiorum. iiij. Hic tam queritur inter dispensatores vt
quis fidelis inueniatur. Notemus igitur quod nos ꝛ
bemus inuicem. Fideliter.

B Diligere. Dico igit̄ primo qđ ad vitā fidelē ꝑti
Diuidere. net fideliter diligere. Fidelitas em̄ re
℣Persistere. quirit vt vnusquisq̄ nostrū alterum
diligat: alter alteri subueniat: alter alterū supportet et
foueat. Inter elephātes em̄ videt esse maxima fidelitas
vnus enim dicitur alterū diligere: et ipsum si ceciderit
subleuare Inter passeres etiaz tam fidelis dicitur esse
amor qđ si vnus laqueo capitur: statim: si possunt: ab
alijs concurrentibus liberatur. Nō de pcis etiā vide
mus. Isti enim quodā fideli ncru alter ad clamoꝛē al-
terius concurrūt: ꝛ si possunt ei subueniūt ꝛ succurrunt
Sic procul dubio charissimi debet esse de nobis Quia
vere charissimi erga amicos nostros debemus esse fide
les ꝛ ipsos perfecte diligere: et eis in tēpore tribulatiōis
quanto magis poterimus subuenire Juxta illud eccli.
xxij. Fidem posside cū amico tuo in paupertate illius. i.
in tempore tribulationis ipsius mane illi fidelis. Ista
tamen regulā non tenent falsi amici: qui scz nō amāt
nec fideliter nec veraciter. qꝛ. scz non diligūt personā ꝛ
fortunam: non hominis bonitatē sed propriā vtilitatē
Istud patet qꝛ si in prosperitate aliquē diligunt: si sup
uenit aliqua tribulatio vel tentatio, ab ipso recedunt.
Juxta illud Eccli. vj. Est amicus socius mense. et non
permanebit in tempore tribulationis. Ideo admiran-
do loquit̄ sapiens prouer. xx. Multi sunt misericordes
virū autē fidelē quis inueniet? Non sic igitur sed sue
simus subditi sue prelati: sue dñi: sue vasalli: sive su-
periores sive iferiores: sive maiores sive minores: alter
alterū diligamus et alter alteri fidelitatē seruemus qꝛ
sicut dicitur prouer. xxviij. Un̄ fidelis multū laudabit
Et quia sicut dicitur eccli. vj. Amicus fidelis ꝓtectio
fortis: ꝛ amico fideli nulla est cōparatio. Debem⁹ igit̄
fideliter diligere. ℄ Secundo dico q̄ nos debem⁹ fide-
liter diuidere. Dispensator enim ꝛ procurator qui habet
reddere salariū debet fideliter operarijs reddere qđ me
rentur. Si em̄ odio vel fauore inequaliter diuideret vel
si vltra voluntatē domini sui retineret: non fidelis sed
infidelis diceretur. Furtuz em̄ cōmitteret: ergo bona
domini cōtra voluntatē ipsi⁹ dispēsaret. Procerto cha
rissimi talis fidelitas requiritur in quolibz eccl̄iastico
vel prelato cui cōmissum est regimē seu administratio
domus dei. Iste enim subditis suis debet bona sibi cō-
missa fine, acceptione personarū distribuere et diuidere
et non sibi aut suis indebite retinere: quia sicut dicit. j.
Corinth. xiij. Jam queritur, inter dispēsatores vt fide-
lis quis inueniatur. Quodvtiq̄ est contra multos qui
reuera non diuidunt fideliter et equaliter sed maligni
ter ꝛ dispariter: qꝛ. ſ. bona ecclesie suis compatriotis fa-
miliaribus et consanguineis: q̄q̄ indignis distribuūt
bonis vero ꝛ sufficientibus nihil donāt. Isti sunt filij
lupo: qui talis est conditionis q̄ totā preda suā sol⁹ cū
catulis suis vellet comedere: ꝛ nihil alijs distribuere.
Unde iste nec fidelis nec bon⁹ dispensator est. Hec etiā
est similis leoni qui predam suā etiaz extraneis et alijs
animalibus diuidit et largitur. Sic vere multi sunt ho
die in ecclesia auari et lupini: rapaces atq̄ tenaces: q̄
bona sua alijs nō diuidunt. sed pro se: catulis ꝛ paren
tibus ipsa reseruant et custodiunt. Unde isti non sunt
dispensatores fideles: sed fures: et impij et crudeles.
De istis dicit Esaie. j. ℣Principes infideles: socij furum
℣Non sic charissimi: sed procerto nos debemus fideliter
diuidere: ℄ Tertio dico. quod nos debemus fideliter D
persistere. Un̄ enim fidelis: stabilis et firmus dicitur.

Ueraciter loquēdo. Ueraciter dico loquēdo qꝛ
Tenaciter celādo. ſ. vir fidelis nō ꝺzvnū dicere
Simpliciter viuendo. ꝛ aliud cōgitare qꝛ ficut ꝺr.
Stabiliter berendo. prouer. xxij. Testis fidelis
non mentietur. Itē tenaciter celando: qꝛ. ſ. illud qđ sue
fidelitati cōmittitur nō debet quacūq̄ occasiōe alicui
reuelare quia sicut dicit prouer. xj. Qui fidelis est celat
amici cōmissum. Itē simpliciter viuēdo: qꝛ. ſ. vir fidelis
non debet esse duplex simplex nō debet vnū ꝓmittere ꝛ
aliud facere: non vnū fingere et aliud tenere. Unde de
tali firmitate pōt dici illud esa. xxij. Figam illū pacillū
in loco fideli. Itē in amicicia stabiliter adherēdo: qꝛ ve
re sicut canis est aīal fidele dño, suo. sicut pluribus de
canis fidelitate posset ostēdi exemplis sicut ꝛ cane, lysi
machi regis exemplicat. Solinus q̄ dum suū comita-
tus: ꝛ cuz corp⁹ eius mortuū ꝑurere ck: in flāmas cū co
se iecit. Sic ℣e charissimi dñis nris. superioribus et
magistris debem⁹ esse fideles: eis. ſ. fideliter famulādo
nulli aliū adherēdo: ℞ cū ipsis stabiliter ꝑseverādo. Ju- E
xta illud Apo. ij. Esto fidelis vsq̄ ad mortē ꝛ dabo tibi
coronā vite. Et breuiter notare potes qđ fidelitas

℣Precipitur diuinis legibus. Dico em̄ qđ fidelitas
℣Perficit humanis gregibus. diuinis legibus pre-
Extollit immēsis laudibus. ciptur. vñ Jobā. xx.
Erigitur eternis sedibus. dicit imperādo. ℣No
Diligitur a cunctis gentib⁹. li esse incredul⁹ sed fi
delis. Et illud predictū Apocal. ij. Esto fidelis vsq̄ ad
mortē. ℄ Itē dico q̄ humanis gregib⁹ preficit. Deus
enim nō vult habere prefectos vel prelatos in populo
suo nisi fideles et bonos. Matth. xxiij. Fidelis seru⁹ et
prudens qđ constituit dñs super familiā suam. Et. j.
Reg. ij. Suscitabo mihi sacerdotē fidelez. ℄ Itē in mē
sis laudib⁹ extollitur. Fidelitas enim inter oēs virtu
tes summe laudatur. Juxta illō predictū prouer. xxviij.
Un̄ fidelis multū laudabitur. Et merito si laudatur:
qꝛ procerto ista est virtus ceteris rarior: ceteris carior: cē
ter⁹ sanior: Rarior dico. puer. xx. Un̄ aūt fidelē quis
inueniet? Carior etiā Sap. iij. Fideles in dilectione ac-
quiescent illi. Sanior insuper. ℣Prouer. xvij. Legatus fi-
delis sanitas. Ista igitur immensis laudibus extollit.
℄ Item ista eternis sedibus crigitur. Deus enim in cō
mūno suo eterno: cum et ipse fidelis sit. Juxta illud ps.
Deus fidelis et absq̄ vlla iniquitate; iust⁹ et rect⁹ vult
habere cōiuias fideles ps. Oculi mei ad fideles terre
vt sedeant mecū. ℄ Item ista a cunctis gentibus dili-
gitur. Tanta est enim fidelitatis virtus quod ipsam in
alijs diligūt etiā infideles Eccli. xxxij. ℣Seruus fidelis
sit tibi, quasi anima tua. Et breuiter charissimi fidelita
tem nullus debet infringere sed ipsam potius cōfirma
re: quia sicut dicit Seneca in prouer. Un̄i bom est pol-
liticam seruare fidē. Et ideo dicit ibidem. Malo mihi
decesse succesiuz q̄ fidē frangere. Sz procerto charissimi
istud nō faciūt bodie multi: qꝛ procul dubio vide oēs virtu
ci sunt bodie viri fideles: Infringūt ei aliqui fidelitatē
℣Per promissoꝛū non impletionem.
℣Per secretoꝛū reuelationem.
℣Per amicoꝛū defraudationē et perditionem.
℣Per dominoꝛum impugnationem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Infideles cū sunt, ꝓmissoꝝ variatores. ¶ Iurta illud Ro.iij. Extranita est fides: abolita est ꝓmissio. ¶ Itē isti sunt secretoꝝ reuelatores: nesciunt cū aliquid celare, quinimo sepe fit ꝙ fideles ⁊ bonos se fingunt esse vt sub tali specie secreta hominū inquirāt: vt tandē ipa reuelent et prodant similes vasis cristallinis: que ita sunt perula ⁊ etiā lucida ꝙ quicquid intus est declarat. quia vere quicquid taliuz fidelitati cōmittitur: statim exterius reuelant. Et ideo bene cauendū est cui vel quali secreta cōmittūtur. Iuxta illud. eccli. viij. et Prouerb. xxv. Secretū extraneo non reueles qz procerto fallet et proditores veniunt in vestimentis ouium: intrinsecus autē sunt lupi rapaces. Quod figuratuz est i illo ysmael. Thiereñ. xlj. De quo dr. Quod ipse in occursum aliozum incedens ⁊ plorans ibat. sez fingendo se eis cōpati et condolere et dissimulans se velle ipsos ad locū securitatis ducere: ipsos e portunitate habita interfecit. Et sic in talibus impletur illud Ecclesiastī. xij. Oculis suis lacrymabitur inimicus: ⁊ cū inuenerit tempus nō satiabitur sanguine. Isti igitur sunt secretoꝝ reuelatores. ¶ Item isti sunt amicozum defraudatores. Amicos enim suos ideſt illos qui in se confidunt velut amicos solēt tales infideles decipere: ⁊ sub specie boni mala consilia suggerere fidem insuper, ⁊ veram amiciciam alijs tanꝯ propinquis et proximioribꝰ non seruare. vñ j. Thimo. v. Qui suozū maxime domesticozum, curam non habet fidem negauit: et est infideli deterior. ¶ Itē isti, sunt dominozū, impugnatores. Sepe enim fit qđ in fideles serui dominos: discipuli magistros: subditi prelatos: ꝙꝯ eis multa bona fecerint: solent decipere: cōtra eos insurgere: et eos accusare. Et istud patet in Absalon ⁊ Achitophel. ij. Reg. xvij. Quozum vnus filius: alter fuit consiliarius ⁊ secretarius regis dauid: ⁊ tamē contra eum insurrexerunt: ⁊ ipsum de regno propulso expulerunt. Taliter eñ faciunt hodie mali seruj suis dominis. mali subditi suis prelatis: mali filij suis patribꝰ mali ingrati suis benefactoribus. Isti enim sunt sicut Iupiter qui saturnū patrē suū de regno suo fingitur ejecisse. Tales igitur infideles sunt qui in fidelitate stabilitatis ⁊ amicicie non persistunt ita qđ proprie de talibus potest dici illud Deutero. xxiij. Generatio enim peruersa est et infideles filij. Non sic igitur charissimi non: sed simus infideles et boni: et persistamus stabiliter. Diuidamus equaliter. Diligamus veraciter ⁊c. Unde supra de Esther. et in illa auctoritate. Esto fidelis vsqꝫ ad mortem ⁊c.

Fiducia. Nota qđ fiducia idē est qđ confidētia spes seu securitas. ¶ Primo igit possumus breuiter notare qđ est quedā fiducia cōmendabilis et ꝛtuosa. Et ista est fiducia qua in deo ⁊ in sanctis cōfidimꝰ et speramꝰ. Deus eñ est sicut lapis Adamas qui gestatus timores dicitur pellere: ⁊ hominē securuz reddere. Epistites etiam facit vt dicit. Dyascoz hominem inter pericula tutum esse. Sic vere deus illos qui in ipso habent fiduciam: et qui ipsum per iugem deuotionē et fiduciam secum portant: tutos in periculis facit esse. Unde hiere. xxix. Erit anima tua in salutez: qz in me habuisti fiduciam. Ista est igitur fiducia cōmendabilis et virtuosa. ¶ Secūdo est fiducia detestabilis et vitiosa. Et ista est fiducia quam quidam habent.

In mundi diuitijs.	Habent dico fiduciam in diuitiaruz
In proprijs malicijs.	plentudine. vnde
In amicozum multitudine.	Job. viij. Sicut tela aranee fiducia eius Et Job. xxxj. Si dixi obrizo fiducia mea est. Item in maliciarum promptitudine Esa. xlvij. Fiduciam habuisti in malicia tua. In amicozum multitudine. Job. xxxix. Nunquid habebis fiduciam in magna fortitudine eius cōtra illud Iere ix. In omni fratre suo non habeat fiduciam. In propria fortitudine: nec attendunt quod subito attenuatur. Ideo dicit Esa. xxxvj. Que est fiducia ista qua cōfidis: q.d. nulla.
In propria fortitudine.	

¶ Tertio dico quod est fiducia affectabilis et gloriosa

Et ista est illa perfecta securitas et fiducia quā habent sancti in patria. de qua Esa. xxxij. Sedebit populꝰ meꝰ in requie opulēta in tabernaculis fiducie. Et hoc sufficit: quia supra satis dictum est de Confidentia.

Fieri. Nota ꝙ fieri signat mihi quandā cōtinuationem: et quendā transitū et mutationē: ⁊ A
de vno esse ad aliud alterationē. Signat etiā impfectionem omnisꝯ complemēti carentia ⁊ necdū adeptā perfectionem. Igitur cum significare possit in bono et in malo. Dicamus qđ fieri in bono significato potest referri ad deū: ⁊ ad quēlibet virū iustum. In malo significato ad quemlibet impiū ⁊ peccatorē. ¶ Primo ergo de fieri pet dicamus. Quamuis cū deus ꝙ iuz ad essentiam suam nunꝯ consistit in fieri sed potius in facto esse cum nullaz imperfectionem habeat: nec in aliquo transitu aut alteratione consistat respectu tamē nostri quotidie fit et efficitur in ꝙtum in nobis ſm merita in diuersa mutatur. Quāuis cū sol in sua essentia est immutabilis: in suis tamen effectibus ⁊ ꝙtū ad exteriorē faciē ſm ꝙ in diuersis signis currit multiplr alteratur Sic deus ꝙuis semper idē ipse sit: tamen ad effectus ⁊ ſm signa per que decurrit. ideſt ſm qualitatem hoium in quos agit multipliciter variat. Et sic notabo ꝙ de⁹. Fit nobis hospes ⁊ habitator. Quod fiat nobis
Fit nobis tutor et defensator hospes ⁊ visitator
Fit nobis pater et consolator. seu cohabitator
Fit nobis procurator et mediator. patz Joh. j. vbi dr B
Mō verbū caro factū ē ⁊ habitauit i nobis. Ista ei sunt quedam factio et alteratio mirabilis: qz sez factus est deus homo. Sūmus ymus Eternus mortalis. Istaz factionem prophetа desiderauit. Natura stupuit ⁊ expauit. Maria tamē credidit et acceptauit. Prophetа dico desiderauit dicens in ps. Fiat misericordia tua dñe super nos quemadmodū speravimus in te. Et illud. Fiat manus tua super virū dextere tue: et super filiū hois quem confirmasti tibi. Natura etiā ipsam reformidauit. Ut propter mutationem ordinis nature: beata virgo expauescendo dicebat Luc. j. Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco? Maria tamē ipsaz credidit ⁊ humiliter acceptauit: dicens ibidem. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm verbū tuū. Sic igſ dico qđ xps ꝙtum ad diuinitatem non fit nec fuit factus. Unde in ſymbolo canit genitum non factū: cōsubstantialē patri: per quem oia facta sunt. Quantum vero ad humanitatem fuit in fieri et etiā fuit factus. Unde Sal. xiij. Mosit deꝰ filiū suū factū de muliere factū sub lege. Iste igit fit nobis spes ⁊ visitator: ptz i ps. vbi dr. Fiat manꝰ tua vt saluet me. Itē ꝙ fiat nobis tutor ⁊ defensator: patet in ps. vbi dr. Fiat manus tua vt saluet me. Itē ꝙ nobis fiat pater ⁊ cōsolator. patet in ps. vbi dr. Fiat misericordia tua vt cōsoletur me. Item qđ nobis fiat concordator et mediator patet in ps. vbi dicitur. Fiat pax in virtute tua. Sic igitur patet quomodo fieri spectare potest ad deum. ¶ Secūdo dico qđ fieri potest referri ad virum iustum. Justus enim continue fit et perficitur et de bono in melius alteratur. vt sez ad suprēmū factū ⁊ ad summā pfectionē ideſt ad eternam beatitudinem attingere mereatur. C
Sicut enim puer in vtero non cessat formari et fieri quousqꝫ ad maturā perfectionem: ipsum contingit parturiri. Sic in vtero huius mundi semper debemus esse in fieri quousqꝫ mater nostra deus bene formatos ⁊ factos in lucem eternitatis emittat. Mathe. viij. Sicut credidisti fiat tibi. Deus enim talem factionem in nobis appetit: et nos bonos fieri cōcupiscit. Unde. j. Thimo. ij. dicitur. Quod ipse omnes homines vult saluos fieri et ad agnitionez veritatis venire. Et sic nota quod ipse vult nos. Fieri
Stabiles et solidos.
Humiles et timidos.
Clementes et fluidos
Feruentes et auidos.
Honestos et fulgidos.
Modestos et prouidos.

Igitur fiamus stabiles et solidi. Gene. j. Fiat firmamētum in medio aquarū. Item Mat. iij. Dic vt lapides isti panes fiant. Item fiamus humiles ⁊ pauidi. Luc. xij. Qui maior est vestrū fiat minor. Et illud Jaco. iij. Nolite plures magistri fieri fratres mei. scientes quoniam magis iudicium sumitis. Roma. xj. Subditus fiat omnis mundus deo. Itez fiamus clementes ⁊ fluidi Luce xij. Dicitis nimbus venit et ita fit. Nimbꝰ cū fluxē pietatis designat. ¶ Item fiamus feruentes et auidi sez in oratione ⁊ deuotione. j. Corin. xvj. Dia vestra in caritate fiant Et Actuū. xij. Fiebat aūt oratio sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. ¶ Itē fiamus honesti et lucidi Rom. viij. Conformes fieri ymagini filij sui. Et Sen. j. Fiat lux ⁊ facta est lux Et ibidē fiant luminaria in firmamēto celi. Luxeniz ⁊ ymago honestā conuersationē designant. ¶ Item fiamus modesti ⁊ prouidi. j. Corint. xviij. Dia ſm ordinem fiant in vobis. Ista sunt igitur que oportet fieri Apoc. j. Nisi ista nō fierent: non fieret salua omnis caro. ¶ Tertio D
dico qđ fieri potest referri ad pctores qui nō fiunt mō iam dicto. Sunt enim sicut mōstra que faciendo errat natura: qz procerto omnia videntur in eis mō inordinato ⁊ rōni contrario esse facta Isti enim fiunt.

Rebelles et litigiosi.	Miserabiles ⁊ penuriosi
Imbeciles et desidiosi.	seu luctuosi. Quod fiant
Carnales et luxuriosi.	rebelles et litigiosi: patet
Crudeles et iniuriosi.	in ps. vbi dr. Fiant cōtra
Instabiles et defectuosi.	dñm semper. ¶ Item qđ

fiant imbeciles et desidiosi. patet. ij. Reg. xvij. vbi dr. Fiant ficut puer inimici dñi. Et Exo. xv. Fiant immobiles quasi lapis. ¶ Item ꝙ fiant carnales ⁊ luxuriosi patet Eph. v. vbi dr luxuriosis dr. Quod que in occulto ab eis fiunt turpe est dicere: ⁊ tamē in ps. dicit. Nolite fieri sicut equus ⁊ mulus quibus non est intellectus. ¶ Itez ꝙ fiant crudeles ⁊ iniuriosi. patet Geñ. xlix. vbi dr. Fiat dan coluber in via: cerastes in semita mordens vngulas equi. ¶ Item ꝙ fiant instabiles et defectuosi: patet Iere. xvij. dr. Fiant corruentes in cōspectu tuo defectuosi sez breues et imperseuerantes ps. Fiant dies eius pauci. ¶ Item ꝙ isti finaliter fiant miserabiles et penuriosi: sez post mortē in inferno. patet in ps. vbi dr. Fiat habitatio eoꝝ deserta: fiant filij eius orphani: fiat nati eius in interitum. Et alibi. Fiant tanꝯ puluis ante faciem venti. et angelus domini persequens eos ⁊c. Sufficiat de fiat tam in bono ꝙ in malo significato.

¶ Sed si vis potes dicere qđ istud verbū fiat dr imperatiue. Supplicatiue. Execratiue seu maledictiue ⁊ ordinatiue. Impatiue dico sicut illō. Fiat lux ⁊c. Supplicatiue sicut illō. Fiat misericordia tua dñe sup nos. Maledictiue seu execratiue: sicut cū dr. Fiant nati eius in interitū ſm generatiōe vna deleatur nomen eiꝰ. Ordinatiue sicut illud. Omnia vestra in caritate fiant. Adhuc dico quod est Unum fiat quod est

Potentie.	Fiat potentie pertinet ad xp̄m creatorem Geñ. j. Fiat lux. Fiat clemen-
Clementie.	tie pertinet ad xp̄m reacmptorē. vñ
Justitie.	Dauid in psalm. Fiat pax in virtute
Mequitie.	tua. Fiat iusticie pertinet ad viatorem bonum prouer. xxviij. Longi fient dies eius. Fiat nequicie pertinet ad vanū peccatorē ps. Fiat ei. supple maledictio sicut vestimentum quo operitur ⁊c. Sufficit.

Figere. fixus. fictio. Nota cuz illud qđ fixuz est siue fit pa A
lus siue sit clauus stabiliter adherens rei cui infigitur: videl qđ loquēdo moraliter: fixio stabilitatē designet. Homo enim fixus dr qui in aliquo ꝓposito efficaciter stabilitur. Sumitur igitur figere in bono ⁊ in malo significato. In bono enim significat perseuerantiam et durationem. In malo vero designat cordis proteruiaz et obstinationem. ¶ Bonus enim debet esse fixus ⁊ in bono ꝓposito stabilitus. Sic enim pali tabernaculorum quanto profundius in terra figuntur: tanto ipsa tentoria cōtra vētorum impetū efficacius statuuntur.

Sic homo bonus cū in profundo per bonū ꝓpositum in virtutibus radicatur cōtra tētationū flatus ⁊ fluctus stabiliter roboratur: Arbor enim faciliter euellitur q̄ in terra non figitur: aut cuius radix nullatenꝰ profundatur. igitur figamur in deo per fidem ipsum perfecte credendo Esaie. xxvij. Figam illum paxillū in loco fideli. Figamur in proximo per caritatē ipsum fortiter amando Eccli. vj. Amicus si permanserit fixus: erit tibi sicut coequalis. Figamur in celo per spez bona eterna cordialiter affectando. Unde illud quod dicit in collecta. Ibi nostra fixa sint corda vbi vera sunt gaudia. Quidā cū sanctus pater cum rogaretur a discipulis verbum salutis proponere. solū ista duo aduerbia dicebat. Ibi vbi. et rogatus exponere dictam collectam dixit Ibi inquit nostra fixa ⁊c. Spes enim fides ⁊ caritas sunt tres claui tabernaculi cordis nostri et tres radices arboris mētis nostre et tres colūne edificij virtutum nostrarum: que si stabiliter fixa fuerint: nunꝯ cadere poterūt aut perire Exod. xix. Israel fixit tentoria eregione montis. B

Et breuiter in nobis debet esse. Fixa

Intentio.	De fixa intentione potest dici illud.
Affectio.	• Eccli. xxvij. In medio cōpagines pa
Locutio.	lus figitur. De fixa affectione potest dici illud eccli. vj. Amicus ⁊c. vt. s. De fixa locutione potest dici illud. ij. Regū. xix. Fixum est quod locutꝰ sum De malis etiaz et obstinatis quomodo in suis opinionibus et malis propositis fixi sunt: patet. Arbores infructuose vt cōmuniter profundius figuntur in terra: et maiores ⁊ excellentiores existunt ꝙ arbores fructuose patet de quercubus et de vlmis respectu mali punici seu mori. Sic ꝛe mali ⁊ infructuosi, pfundiꝰ figūtur in suo malo proposito ꝙ boni figant in bono figurati Act. xxvij. In illa naui cuiꝰ proza in bitalassi ita stabat immobilis qđ ante fracta esset ꝙ lassata. Sic mali vsqꝫ ad fractionem mortis fixi et stabiles permanēt in eluctis Unde de ymael dicitur Gene. xvj. Quod cregione vniuersorum suorum figet tabernacula.

Figulus. figmentum. Vide vbi fingere.

Figura. Nota qđ figura accipitur pro exteriori imagine seu forma. Et inde est ꝙ in sciA
entialibus illud figura dicitur: vbi sub exteriori apparentia hystorie vel litere: interiora mysteria continentur Nota igitur quod figura ſm vtrunqꝫ suuz significatū quo vel ſm literam: vel ſm litere mysticam intelligentiam signat: significare moraliter potest
Caliginem velate veritatis.
Imaginem ornate venustatis.
Eruginem mundane qualitatis
¶ Prima figura debet intelligi.
Secunda figura debet corrigi.
Tertia figura debet intelligi.
Inuenitur igit figura quā debemus intelligere. Et ista est figuralis et enigmaticus scripturaruz processus sub quo verus intellectus latet. de qua dicitur. j. Corint. x. Quod sanctis patribus oia in figura contingebāt Illa facta antiquoꝝ ex veris hystorijs processerunt et futurorum legis noue sacramētoꝝ signa ⁊ figure fuerunt. Parabole etiam xp̄i figuratiue dicte sunt: ⁊ vnum qui dem interꝰ: aliud vero exterius significāt et pretendūt Cognitio etiam nostra pro tempore huius vie nūꝯ est nuda et facialis: sed potius obscura: enigmatica ⁊ figuralis. Cuius tamen contrariuz erit in patria: quia ibi non erit parabola vel figura: sed nuda veritas, atqꝫ clara. ita quod de quolibet beato poterit dici illud Num. xij. Mō per figuras ⁊ enigmata: sed facie ad faciē deū videt. ¶ Item inueniuntur figura quaz debemus emendare et corrigere. Et ista est figura exteriorīs conuersationis que scilicet per virtutes ornatur atqꝫ pingitur. iij. Regum. j. Cuius figure et habitus est vir qui occurrit vobis? Responderunt. Utr pilosus: et zona pellicea precinctus renibus. Per vitia autem hec figura deformat et inficitur. vnde Leuit. xix. Neqꝫ figuras aliquas aut

Universidad de Deusto
Biblioteca

stigmata facietis vobis. Figuras dico. i. male conuersationis imagines. Per penitentiā vero antique et male figure destruūtur. iij. Reg. xxij. Figuras idolorū ⁊ immūdicias abstulit Josias. Mouavero et sancta figura reparatur ⁊ reficitur: sicut nabuchodonosor. Danicl. iij. de ipso pius in bestiam mutato et tandem reformato dicit. figura mea reuersa est ad me. ¶ Itē inuenitur figura quā debem⁹ contenere et negligere. Et ista est figura cursus ⁊ imago ꝓsperitatis mūdane: de qua j. Corn. vij. Pretereat enim figura huius mūdi ⁊c. Unde infra de imagine: et de forma: et aliis similibus.

A Filippus. Nota ꝙ filippus interpretat os lāpadis seu os manuū: significās virum iustum: ⁊ maxime doctorem scientificum vel prelatum: qui dicitur os: quia loqtur alios instruendo: lampadis quia fulget alios exemplariter illuminādo. Dicitur os manuū quia oꝛ manus applicat: quia id qđ docet predicando: confirmat operando. Et sivis nota quod philippus est Nomen.

Abundantie et possessionis.	Philippus enim
Intelligentie et discretionis.	abundauit in ꝛ tu-
Sapientie et instructionis.	tibus. vñ Johan. j.
Amicicie ⁊ dilectionis.	Erat aūt philipp⁹
Eloquentie et predicationis.	⁊ bethsaida ciuitas
Excellentie et exaltationis.	petri et andree.

Bethsaida enim interpretatur domus frugū. Fruges vero virtutes designant. ¶ Itē philippus ignorantes informauit. patet Actuū. viij. vbi dicitur. Quod cuncto in curru suo legenti ysaiaz: adiunctus est philipp⁹ qui scripturā sibi aperuit: ⁊ cum cōuertit et baptizauit. ¶ Itez philippus clarā intelligentiā postulauit Joh. xiiij. Dixit christo philippus Ostende nobis patrē et sufficit nobis. Sequitur. Qui videt me: videt ⁊ patrē meū. ¶ Item verā amicicia frequētauit: promotionez et honorē acquisiuit vnde. j. Machab. vj. oꝛ. Quod rex vocauit philippū vnū de amicis suis: ⁊ prepoluit cū super vniuersum regnū suū. ¶ Item philippus fidem rei predicauit. Unde et bene interpretatur os lampadis vt predictum est. Unde et iste euangelista et bonus annūciator dicitur fuisse Actuum. xxj. Intrantes domū philippi euāgeliste qui erat vnus ex septē manſim⁹ ibi ⁊c. ¶ Itez philipp⁹ celestia vēdicauit. Act. viij. Spūs dñi rapuit philippū et inuēt⁹ est in azoto. i. i paradiso ⁊c.

Filistiim. Philisteus. Philistea. Cum philistiim fuerāt populi infideles dudū i illa parte syrie que nunc palestina oꝛ habitātes: populo dei semper inimicantes: ⁊ eos vel bellis impetētes vel seruitute prementes: videtur qđ per philistiim possunt intelligivel demones vel tyranni a vera fide deuij ⁊ bonis oibus inimici. Isti enim contra bonos cōtinue militant: ipsosq; diversimode fatigant et molestant. j. Regū. xxxj. Philistiim pugnabant aduersus israel. Interpretatur enim philistiim vel philistei poculo ruētes qz ipsi demones poculo superbie imbuti ceciderunt ⁊ celo. Mali vero poculo vitioꝝ ebrij quotidie cadūt in ferrus in in inferno. j. Regū. vij. Ihumiliati, sunt philistiim: nec apposuerunt vltra vt venirent in terminos israel. Tales enim finaliter per damnationē humiliabuntur: et terminis israel. i. patria deum videntiū hoc est celesti gloria priuabuntur. Et merito quia ꝓcerto tales philistiim. i. mali et maxime tyranni.

Mundi substantie eligunt cumulos.
Alte potentie vendicant titulos.
Male concordie constringunt nodulos.
Tristis inuidie sustinent famulos.

Sic igitur patet ꝙ tales philistei per auariciam diligunt terrena. j. Reguz. xxiij. Philistiim infuderunt se super terram. Per superbiam ascendunt amena. j. Regum. xvij. Philistiim stabant super montem. Per malam concordiam iuncti sunt habena Unde ibidem oꝛ. Congregauerunt philistiim agmina sua. Et per inuidiam spargūtur vt harena, i. diuiduntur a bnuicem. ij. Regum. v. Philistiim diffusi sunt in valle.

Filius. Nota ꝙ filius est nomē subiectionis. nomen dilectionis. nomen vtilitatis. nomē nobilitatis. nomen conformitatis. Nomen dico subiectionis: ꝙ patri debet subiugari. Nomen dilectionis: quia a patre debet amari. Nomen vtilitatis: qz patri debet subrogari scz in successione. Nomen nobilitatis: qz liber debet iudicari. Nomen conformitatis: quia debet patrem in virtutibus imitari. Istis quinq; modis charissimi debem⁹ ꝓcerto esse filij dei ⁊ sanctoꝝ: qz ꝓcerto charissimi boni ⁊ perfecti viri istis quinq; rōmbus ꝑñt spirituales filij nuncupari. s. quia ista habent

Humiliatis subiectionem.
Caritatis dilectionem.
Nobilitatis dilectionem.
Hereditatis successionem.
Conformitatis applicationem.

Boni enim humiliter maioribus subiugantur. vnde Sap. ix. Et etiā in ps. Ego seruus tuus et filius ancille tue. ¶ Item alternatim diligunt et diligunk. s. tam a deo ꝙ ab hominibus. vnde Gene. xxij. Tolle filiū tuum quem diligis ysaac Et Luc. iij. Tu es filius meus dilect⁹. ¶ Itē isti sunt nobiles moraliter ⁊ liberi qz. s. isti sunt. filij et non serui. qui cū facit pctū seruus est peti Joh. viij. Et ideo quia sancti sine tali seruitute fuerūt liberi et nobiles spūaliter dici potuerunt. vñ Sap. ij. Si est ꝛe filius dei liberabit eū. ¶ Itē isti vtiliter hereditātur quia scz filij spirituales dei ⁊ ecclesie: habent ius in hereditate et successione patris ⁊ matris. i. in bonis ecclesie in bonis gratie. in bonis glorie. Unde Gal. iij. Quod si filius et heres. ¶ Itē isti cōformiter imitātur: qz ꝑfes spūales videlicet deū: prelatos et sanctos viros debent imitari. ⁊ eis in ꝛ tutib⁹ ꝓformari. vnde Sen. v. Genuit adam filiū ad imaginē suaz. Et sic procerto charissimi filius quinq; cōditiones quie habuerit. bene spūalis. idest dei filius dictus erit. Et sic poterit dici de ipso illd preallegatum. Luce. iij. Tu es filius meus dilectus. In quibus verbis ostenditur quod ad hoc qđ quis filius dei ꝓssit dici tria principaliter requirunt. Debz em̄ esse habilis ad eternam susceptionez: quia dicitur filius humilis per internā subiectionē: quia dicitur. Deus Amabilis per supernā dilectionē. quia oꝛ. Dilectus.

Isti enim sunt.	Dei successores qđ probat⁹ditio
Dei successores.	quia filius vel filiū. Dei seruitores
Dei seruitores.	qđ probat possessio. Deus idest
Dei amatores.	mihi subditus vel a me possessus

Dei amatores quod probat affectio. Dilectus inquit. Si em̄ a deo est dilectus ꝓpter ꝓs ipsum supponit diligere. iurta illud Sene. Ama si vis amari. ¶ Primo ergo dico. quod iustus oꝛ filius dei: qz succedit in hereditatē et hoc ofiditur cum oꝛ. Filius. Filius em̄ oꝛ patri naturaliter succedere. Sic sancti ⁊ iusti qui per gratiaz filij dei constituūtur in hereditate sua. i. sequenti gloria. vel in presenti ecclesia: heredes et successores fieri merētur. Et ideo videmus ꝙ deus facit talibus sicut vitul⁹ magnus qui est animal natans in aquis ⁊ graditur in terris: qui filios suos in terra generat atq; parit. ipsosq; finaliter ad mare ducit: et ibidem ipsos natare docet: instruit et inducit sicut dicit Plinius. Sic vere charissimi. De⁹ pater filios suos fideles in terra. idest. in hoc mundo generat per gratiā: et tandē in morte ipsos ad mare. idest ad affluentiam paradisi eos ducit: ⁊ regni paradisi successores tanq̄ legitimos filios eos facit. Ideo de talibus potest dici illud ieh. xviij. Seruus non manet in domo in eternum. Ideo tali filio loquitur ꝓs Luce. xv. Fili tu semper mecū es: et omnia mea tua sunt Sic igitur dico. quod quicunq; iustus dicitur dei filius quia succedit in hereditate. ¶ Secundo dico. quod filius potest dici qui ꝓcellit in humilitate. illud enim nomen est humilitatis. istud enim vocabulum filius importat de se quod sit in paterna potestate. cum sit vocabulum relatiuum. Et hoc etiam ostenditur cum dicitur. Deus: quod est pronomen possessiuum. ista enim pronomina

pronomina meus. tuus ⁊ suus significāt quasi possessionem ⁊ subiectionē. ad ꝛnotandū qđ illi qui filij ꝑuales dei ⁊ ecclesie volunt esse. debent per humilitatē deo et suis maioꝛib⁹ subijci: ⁊ per abdicationē ꝓpriovoluntatis alterius iuris fieri ⁊ non sui. Deus inquit. vnde Matth. xvij. Hic est filius meus: vt sic quilibet dicat illud Gene. xxvij. Ego sum filius tuus esau. Ubi nota ꝙ talis humilitas debet habere obedientie promptitudinez: qđ notat. cum oꝛ. Ego: qđ est prime persone. Ad denotādū ꝙ ad ꝓpte obediendū ꝛ debet inter ceteros primus esse Item debet habere perseuerātie firmitudinē: qđ ofidit cum dicitur. Sum. Item ꝛ debet habere humilitatis ꝓ ptitudinē quod notatur cū oꝛ Tuus. Itē debet habere fecunditatis plenitudinē: quia oꝛ Esau. qđ interpretat terra. De isto igitur meus. i. de ista subiectiua possessione ꝓt quilibet talū dicere illud ps. Dñs dixit ad me filius meus est tu. Justus igit filius dei oꝛ. qz precellit in humilitate. ¶ Tertio dico. ꝙ talis filius dei oꝛ. qz fundatur in caritate: qđ ofiditur cū oꝛ. Dilectus. Qz enim tales a deo sunt dilecti: ideo supponit ꝙ ihc deū diligāt quia deus nō diligētes se nō diligit. Juxta illud. prouer. viij. Ego diligētes me diligo. Et in ꝑsona talū oꝛ. j. Joh. iij. Nos igitur diligam⁹ deū: qm̄ ipse prior dilexit nos. Amor em̄ habet naturā reciprocā. diffundit enim de vno in aliū: qz sicut humor a radice trāsfunditur in ramos sicut patet tēpore verno: ⁊ ecōuerso a ramis diffunditur in radicē sicut patet in tēpore hyberno. Sic vere a radice. i. a deo patrib⁹ et ꝑlatis: ⁊ maioribus amor trāsfunditur vel transfundi debz primo ⁊ principaliter in ramos. hm̄ filios ⁊ subditos. ⁊ quoslibet viros iustos sicut dicebat dauid in persona talū superiorū. ij. Reg. j. Sicut mater vnicū amat filiū ita te diligebā. Sed procerto ab istis ramis. i. inferioribus oꝛ iste humor. i. iste amor iterū in deū et superiores vice reciproca refundit: qz valde est cōsonū rōni vt illos a quibus diligimur totis affectibus diligam⁹. iurta illud. Job. xv. Hoc est ꝓceptum meū vt diligatis inuicē ⁊c. Sic ergo patz breuiter ꝙ si filius dei quis esse voluerit: sicut a deo ⁊ superioribus suis diligitur sic ipsos diligere tenet. Dilectus inquit. vnde Matth. xvij. Hic est filius meus, dilect⁹ i quo mihi bene complacui. Sed heu pro dolor charissimi: ꝙ pauci sunt hodie filij qui istū amorē rependāt aut rependant. Amor qđ habet deus ad boies n ō repēditur qz ꝙ quis a deo diligamur. ipm tñ non diligimus: nec timemus. Pellicanus em̄ sicut dicit magister. Jacobus in li. de mirabilibus ouentaliū regionū pro vivificandis filijs suis seipsum vulnerat et debilitat. vt virtute sui effusi sanguinis filios ipsos suscitet ⁊ vivificet. sit tñ vt dicit idem qđ quidā ipsoꝝ filioꝝ ꝛ patre sic pro eis debilitato nō curāt. nec ei necessaria ministrāt. quod aduertens ipse pater. quādo ad sanitatē peruenit ipsos filios punit ⁊ a nido suo ejcit ⁊ expellit. Istud charissimi quotidie videmus in nobis qui sumus filij dei per creationem. Quāuis em̄ pater noster deus sanguinem suū in cruce fuderit. vt nos mortuos vivificaret ⁊ suscitaret nos tñ tāti beneficij immemores sibi in ꝑsona pauperum suoꝝ debilitate depresso ⁊ fatigato nō subuenimus nec de ipso curam⁹ ꝙuis ipse clamet in scriptura Esaie. xxviij. Reficite lassum ⁊ hoc est meū refrigerium Nec etiam vulnerib⁹ que pro nobis sustinuit, in aliquo condolemus: ꝙuis ipse clamat. Treñ. j. O vos oēs qui transitis per viā attēdite ⁊ videte si est dolor sicut dolor meus. Et ideo vere proprie ipse potest de nobis dicere illud Esai. j. Filios enutrivi ⁊ exaltaui ipsi aūt spreverūt me. Et ideo finaliter de nido paradisi tales eiecit et in die iudicij consortio suo ⁊ hereditate paradisi tanq̄ ingratos priuabit et in infernum ꝛcjciet et fugabit dicēs illud Esa. j. De genti peccatrici semini nequam: populo graui iniquitate. filijs sceleratis: Ista et iaz scz ingrata filialitas apparet in multis ecclesiasticis. qui ꝙuis sint ecclesie vel regionis filij ⁊ ministri: ⁊ ꝙuis ab ipsi⁹ scientia fuerit educati nutriti edocti et augmentati. vivificati: et ad statum promoti. ipsi tamen de hoc nō videntur aduertere: nec ꝛ matris sue necessitatibus curare. De vtilitate enim cōmuni non curant sed de propria tantū: quin vero vt propriā vtilitatem faciant. derogare cōmuni quodāmodo non formidant ita ꝙ de talib⁹ dr Baruch. iij. Non est qui consoletur eam ex omnib⁹ filijs quos genuit. Sed quid dicemus charissimi ꝛ naturali filialitate? Inuenitur ne ibi predicta ingratitudo? sic. pculdubio. quia vere multi sunt ita ingrati filij et peruersi: ꝙ quis a parētib⁹ suis oīa bona recipiāt. ꝙuis patres vel parentes eorum oīa bona expendant pro eis vel sanguinem sue temporalis substantie in eoꝝ vtilitate: et vivificatione ⁊ promotione expenderint ita ꝙ sepe fit ꝙđ exinde ad debilitatem paupertatis veniunt ipsi tamen ingrati filij: pauperes parentes ⁊ depauperatos contemnunt nec eisdem subuenīt aut succurrūt ita quod bene de talibus potest dici illud Deut. xxij. Generatio enim peruersa est et infideles filij. Non sic charissimi. non habeamus ingratitudinē sed amicicie firmitudinem. Non obliuiscamur benefactores. sed diligamus nostros amatores. Sic ergo patet charissimi ꝙ qui spūalis filius esse voluerit: necesse est sicut dictum est quod habeat nobilem conditionem. humilem subiectionem: vtilē dilectionē. Sic ergo dictum est Tu es filius meus dilectus. ¶ Sed adhuc dico quod istud vocabulū filij in plurali potest in scriptura multipliciter inueniri: Ideo generaliter quotiens istud vocabulū filij pluraliter inuenitur vel ponitur in scriptura. potest allegari illa autoritas j. Johan. iij. Nunc filij dei sumus In quibus verbis ostenditur qđ illi quivolunt esse filij dei spirituales vt filij naturales. habeant.

Voluntatis promptitudinē cum oꝛ. Nunc.
Dignitatis celsitudinē cum oꝛ. filij dei:
Firmitatis fortitudinem. cū oꝛ. Sumus.

Dico ergo primo ꝙ illi qui boni filij dei esse volūt. necesse est quod habeant voluntatis promptitudinez: quod ostenditur cum oꝛ. Nunc. Promptitudo enim ⁊ ꝓtia denotantur per istud aduerbium nunc: quia illi qui veri filij dei volunt esse. debent esse.

Promptissimi ad obediendum.
Promptissimi ad compatiendum.
Promptissimi ad consentiendum.

Boni em̄ filij tenenk maioribus obedire. vnde Col. iij. Filij obedite parentibus vestris ⁊c. Item debēt suis minoribus subuenire. vnde in ps. oꝛ: filij tui sicut nouelle oliuarū. Item debent suis consortibus consentire qz. s. sicut filij eiusdem patris sunt vt cōmuniter inuicē consentientes. et inuicem pacificet concordes. sic boni et iusti debent alter alteri consentire: ⁊ inter se pacifice cōuersari. Juxta illud Mathe. v. Beati pacifici: qm̄ filij dei vocabuntur. Habemus em̄ vnū patrē ⁊ vnam matrem scz deum ⁊ ecclesiam vñ Sen. xlij. Dēs filij vnius viri sumus. Et Malach. ij. Unus pater est oīm nostrū Habeamus igitur mentalē promptitudinē ad obediēdum isti patri et matri. Hunc inquit prouer. viij. Nūc ergo filij auditeme; qz sicut aquila filios suos excitat ad volandum ⁊ ad ipsam extra nidum sequendum qđ nisi prompte fecerint solet eos percutere vel vnguibus perfodere. Sic vere filij dei scilicet sancti et sancte ꝛ eplo patris sui christi debent ad bonum animari et ipsuz extra nidum mundani amoris prompte obediendo insequi. nec per pigriciā retardari. Quod quia quādoq; nō faciunt: sed aliquibus oblectamentis detenti in mundo diutius sistunt: ideo sepe fit vt a deo corrigantur et varijs tribulationibus feriantur: et sic quasi per violētiam contemnere et dimittere mundi ludibria, compellantur Hebre. xij. Flagellat enim dominus omnes filiū quem recepit. Et ideo carissimi qui in hoc mūdo incorrecti dimittuntur: et in nido mundi delectabilium fine tribulatione relīquuntur nec deum prompte sequuntur vel ei obsequūtur. filij dei dici non merentur: et ideo sicut alieni hereditate celestis glorie priuabuntur. Isti enim sunt sicut filij illegitimi. de quibus quia pater parum curat: et eis de hereditate propria nihil donat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dsee.ij. Filij fornicationuz sunt: qz fornicata est mater eorū. Non sic ergo: sed sicut veri ⁊ legitimi filij: voluntati dei patris nostri prompte parentes ⁊ obedientes. quia vere si filij dei esse volumus: nos debemus habere voluntatis promptitudinē. Nunc inquit. ¶ Secundo dico, ꝙ nos debemus habere dignitatis celsitudinē: qz debemus esse filij dei qđ est summa dignitas. Gratia enim nos facit filios dei. petrus vero filios dyaboli. Et mariage et specialiter filij dei possunt dici viri ecclesiastici et religiosi: qui a deo sunt specialiter adoptati et deo specialiter dedicati vnde illud .j. Johan. iij. Videte qualem caritatē fecit nobis deus vt filij dei nominemur ⁊ simus. Sed procerto charissimi temp⁹ modernū videtur retro tractum ad tēpora. Moe. in quib⁹ sicut dr. Gesi. vj. videntes filij dei filias hoim ꝙ essent pulcre, acceperunt sibi vxores ex olbus quas elegerāt. Et ideo istis tēporibus factum fuit diluuiū quo totus fuit populus dissipat⁹. Sic vere charissimi hodie filij dei. i. viri ecclesiastici et religiosi fece luxurie maculati: vxores et concubinas de filiabus hoim sibi accipiūt: ⁊ sic dei ecclesiā maculāres diluuiū ecclesiastice ruine introducunt. Ideo Job. j. dr. Quod cū filij dei cōparerēt in cōspectu dñi affuit etiaz inter illos et sathan. Sathan enim qui interpretatur aduersarius: signat petrū luxurie qđ procerto inter dei filios habitat et versat: et eis totis viribus aduersatur. Non sic: sed simus filij dei: deū collaudātes: deū adorāntes. deo seruiētes ꝛc. Deū dico collaudātes Job. xxxviij. Vbi eras cū me laudarēt simul astra matutina ⁊ iubilarent oēs filij dei. Itez deū adorantes. Juxta illud ps. Afferte dño filij dei afferte dño filios arietū. Itē deo famulātes Roma. viij. Quicunqz spiritu dei agūtur. hi filij dei sunt. Tales ergo habent dignitatis celsitudinez quia filij dei. ¶ Tertio dico. ꝙ tales habent vel habere debent firmitatis fortitudinē quod ostenditur cum dr. Sumus. quod est verbū substantiuū qz sez tales debent sequi modū substantie cum patre suo deo stabiliter perseverādo: nō modū accidētis ipm faciliter dimittendo vel occasione mūdanarū tribulationū delectationū vt tētationū ab eo facīliter discedēdo vt sic dicam⁹ illud. Thob. ij. Filij sanctoruz sum⁹ ꝛc. dic de isto sum⁹ cōpliccādo et inuehēdo sicut habes bene supra vbi Esse ⁊ vbi Estote. Vel si vis dic qđ sicut ligna sethim que sunt in cremabilia ⁊ imputribilia: sic isti nec aliqua voluptate debent esse putrefactibiles nec igne ꝙcupiscentie crembiles: immo semper sunt stabiles et durabiles. vt dum sic in vita habuerunt firmitatem constantie post vitaz habituri sunt ꝓpetuitatē eterne glorie Heb. xiij. Initiū substantie eius vsqz in finem firmū retineam⁹. et Exo. xv. Introduces eos et plantabis in monte hereditatis tue: firmissimo habitaculo tuo quod operatus es dñe. Sic ergo patet qđ illi qui spūales filij dici volunt: firmitatem. dignitatem et promptam voluntatem habere debent et possunt. ¶ Sed si vis adhuc dic quod ꝛc bonis filijs potest exponi illa auctoritas ps. Filij tui sicut nouelle oliuaruz in circuitu mense tue. Vbi nota. quod boni dicunt filij dei. Propter
Intimiorem dilectionem. Tui
Similiorē conditiōem. Sicut nouelle olivarum.
Humiliorē subiectionem. In circuitu.
Utiliorem successionem. Mense tue.
Primo ꝓpter intimiorem dilectionē tui ꝛc. Nota ꝙ filius ꝓprius perfectus diligit instigante natura vel instigatione nature ꝙ putatiuus. Exemplū de tribus sagittantibus contra patrē iudicio salomonis. quozū verus noluit sagittare: alij autē sagittauere ꝛc. Nota hystoriam. qz sez veri filij ideſt iusti non libenter per petā sagittant xp̄m putatiui vero ideſt mali audacter peccādo irritant christum. Sed hoc est hodie prohdolor contra multos quos in ecclesia compertmus qui sunt non vero filio sed illi malo ⁊ putatiuo similes: qz sez ad hūc finem ꝙ hereditatem bonorum ecclesiasticorū & beneficiorum et prebendarū possint habere: non veraciter parētes suos. s. prelatos aut ecclesiam qui eos genuerūt aut nutrierunt diligunt: immo detractionibus aut litibus sagittare: appellationibus lacerare. et brigis ⁊ ꝓtentionibus vulnerare nonverētur quinimo sic est hodie ꝙ qui profundius patrem prelatum. vel matrē ecclesiā sagittat: ⁊ attrocius ⁊ grauius vulnerat. depauperat ac defamat. hereditatē beneficiorū ecclesie cuius se habituruz̄ spērat. sicut ad literā de ambitiosis ⁊ brigosis religiosis possumus videre qui pro beneficijs ex̄to: quendis solēt brigas et lites contra suos prelatos ⁊ ecclesias suscitare Similes illis populis in india quorū mos est parentes proprios mortuos loco sepulture comedere ⁊ ad eos comedendū amicos alios inuitare ⁊ sic credunt eos mirabiliter honorare. Sic vere tales litigiosi ⁊ ambitiosi parentes. i. prelatos ⁊ ecclesias suas cōtentionibus comedunt: ⁊ ad hoc etiā amicos suos excitant ⁊ inducūt: ita ꝙ iam impletū videtur illud Math. x. Insurgēt filij in parentes et eos morte afficient ꝛc. Morte inquit. i. infamia vel tribulatiōe. qz. s. mors que affligit et fetere facit. tribulationē et infamiā ꝓtendit. Isti ergo nō sunt filij parētū dilectores sed inuasores. nō sunt pij ꝛ impij: non sunt fideles sed potius infideles. Ideo in ps. ⁊ originaliter Deu. xxxij. bene dr. Quod ghiatio peruersa est et infideles filij. Sed non sic isti ꝓcertovt iam dictū est Isti dicti fuerunt filij ꝓpter fideliorē dilectionē. Filij inquit tui. Unde dño potest optime de istis dici hodie. Esa. lx. Filij tui ꝛc longe venient. et Tho. ij. Ipsi sunt qui fidem suā nunqz mutāt ab ipso. ¶ Secūdo dico. ꝙ isti fuerūt dicti filij ꝓpter similiorē ꝓditiōez: qz sicut filij naturaliter consuevit esse similis parentibus sic isti cōformari voluerunt deo: et sanctis patribus et ꝑioribus: dicentes illud .j. Johā. iij. Nunc filij dei sumus. Et hec moralis imitatio ⁊ cōformatio ostenditur cū dr. Sicut nouelle oliuarum. Istud enim aduerbiū similitudinis sicut cōformitatē signat. nouellavero oliua que est tenera ⁊ que faciliter vbi quis voluerit se inclinat: illū signat qui per imitationē bonis hominibus vel in oibus se cōformat quales procul dubio fuerūt isti ⁊ quales debent esse qui libet viri iusti: qui fuerūt sicut oliue speciose in campis Et sicut dr zach. xij. Ipsi fuerūt filij olei splendoris qui assistunt dominatori vniuerse terre. Sz heu prohdolor charissimi vbi sunt hodie in ecclesia filij qui studeant suis parentibus ideſt xp̄o ⁊ suis bonis predecessoribus assimilari: et ipsorū virtutes et gratias imitari. Videamus propter quos prelatus imitatur suos predecessores vel melior est in regimine. quis clericus imitat suos bonos superiores: quis religiosus imitatur primos sui ordinis fundatores? Reuera nulli: qz procerto mores filiorū ecclesie taliter a primis suis parentib⁹ ⁊ predecessoribus diuersificant. ꝙ ecclesiastici moderni nūqz talium patrū vestigia sequi videnť. Unde recte videt qđ nos non sim⁹ veri filij dei vel sanctorū: immo videmur esse spurij vel bastardi. Constat enim qđ multe sunt matres q̄ non a suis maritis sed ab adulteris cōcipiūt. Et ideo taliū filij n ō viris ipsorz sed adulteris similes sunt vnde etiam inter bruta reperim⁹ qđ quandoqz visa est mulier serpentem peperisse. Equa etiā in exercitu xerxis regis cōperta est vulpē parturīsse ꝑm Drosium Scōm etiā naturales: leena adulterās cū pardo leopardū generat. qui a genero sitate leonis multū deuiat et discordat. Sic igit fit qđ tales matres filios dissimiles viris suis generant eo qđ de adulteris non de viris proprijs ipsos habent. Sic revera charissimi mater nr̄a. s. ecclia vxs. q̄ sez vnico ⁊ vero sponso. s. xp̄o extitit, desponsata: et etiā religiones ⁊ ecclesie particulares iam videnť pro prios viros. s. xp̄m ⁊ sanctos predecessores, ⁊ fundatores spernere: et adulteros sez mundū. sanguinē. carnē ⁊ dyabolū eligere. et sic filios degeneres, et predictis maritis dissimiles a talibus adulteris generare. Et inde est qđ iste matres, quādoqz pariunt vulpes, ideſt homines malitiosos. quandoqz serpentes per auariciam: quandoqz leopardos per superbiam. Isti enim filij nunc per carnalem affectionem: nunc per fraudē ⁊ ypocriticā fictionem: nunc per symoniacā munerū acceptionē in ecclia

3

ꝙcipiūtur

cōcipiūtur quapropter dissimiles suis bonis ꝑdecessoribus esse ꝓbātur. Et si vis exēplifica quō moderni religiosi sunt dissimiles ꝑdecessibus: ⁊ in habitu: ⁊ in gestu ⁊ in scientia ⁊ conscientia. Dan. vij. Dissimilis erat ceteris bestijs quas vidērā ante eā. Et si queritur quare, procerto pōt rndēri: qz de adulterio sunt ꝓducti. Et ideo sicut leo vorē adulterā dr lacerare. Sic vere ꝑps hodie vr ecclesiā ⁊ tribulationib⁹ infestare. Usq ꝓprie inuehit cōtra ecclesiā Dsee. ij. vbi dr in ꝑsona dñi tales filios allocuntē. Indicate inquit matrē vestrā. indicate qm ipsa nō est vxor mea ⁊ ego nō vir suus. auferat fornicationes suas a facie mea et adulteria sua ⁊ medio vberū suoruz ne forte expoliem eam nudā: ⁊ statuā eam sm̄ diem nativitatis sue. et interficiā eam: sui ⁊ filiorū eius non miserebor: quoniā filij fornicationū sunt: qz fornicata est mater eorū. Sic procul dubio videtur hodie posse loqui dñs ecclesie moderne. Ipsa enim iam nō videt esse vxor sua: nec ipse etiā sponsus suus. ⁊ hoc qz plures fornicationes vitiorū ꝓmisit ex quib⁹ malos ⁊ adulteros filios ideſt insufficientes ⁊ illicite ꝓmotos in suis viscerib⁹ cōcepit: quapropter ipsam iam admonet ꝙ tales fornicationes suas. i. inustas et carnales ꝓmotiones ⁊ aliorū criminū cōmotiones a facie sua auferat. Alioquin ipsam minatur tanqz adulterā punire. ipsamqz iam, mitur nudā virtutibus ⁊ etiā bonis tēporalibus dimittere: et eam gloria quā hactenus habuit spoliare. ipsaz etiam videtur ad statū nativitatis sue. i. ad paupertatem quā antiquitus habuit velle reducere: ⁊ eā sit ino pie vel auaricie infestare: ⁊ filiorū adulterorū. i. malorū subditorū clericorū nō misereri: sed potius enecare. Jet ideo breviter talib⁹ malis filijs insultat dñs. Esa. lvij. Accedite huc filij augurationis: adultere semē ⁊ fornicarie, Sed non sic isti charissimi nō: qz procerto isti fuerūt filij veri nō spurij: ⁊ ideo habuerūt vt dictū est similiorē cōditionē. Sicut inquit nouelle oliuarū: qz. s. arbor nouellavt dictū est facīliter alteri cōformak ꝑps. Quorum filij sicut nouelle plātatiōes i iuuentute sua. ¶ Tertio dico. ꝙ isti dicūtur filij ꝓpter sediliorē affectionem. Et hoc ostēditur cū dicitur. In circuitu. qz. s. filij debēt esse in circuitu parentū. scz parati ⁊ sediti ad eis obsequendū: ⁊ ad eos etiā si necesse fuerit defendendū. Sic iusti erga parentes. s. per deuotionē circa deū: ⁊ per obedientiam circa prelatū: ⁊ per caritatē ⁊ cōpassionē erga proximuz̄ solent stare et ipsis sedule ministrare. Quia procerto sicut stelle circa polū imobilē circuire non cessant. Sic boni filij boni subditi et deuoti circa parētes spūales. s. circa deū. prelatū ⁊ ecclesiā circuire ministrare. ⁊ per honestā obsequia sedule discurrere semp debēt. In circuitu inquit Eccli. j. Lustrās vniuersa in circuitu pergit spūs. i. vir spiritalis. et Apo. vij. dr. Quod oēs angeli stabant in circuitu throni: vt sic de talibus dicatur illud. Col. iij. Filij obedite parentibus. Et Job. j. dicitur. Quod venerūt filij dei ⁊ steterūt coraz domino. Et procerto tales fuerunt isti: et ideo filij dicti sunt ꝓpter sediliorē affectionē. ¶ Quarto vero dicti sunt filij ꝓpter vtiliorē successionē. Mense inquit tue. Filius enim ille dicitur cui hereditas reseruatur. Sic vere qz sancti habuerunt ⁊ admissi fuerūt ad hereditatē patris. s. ad gloriā sempiternā: merito filij possunt dici ad Gal. iij. Quod si filius et heres. Jsta autē hereditas ostēditur cum dicit. Mense tue. qz. s. gloria eterna est illa mensa ad quā soli filij admittūtur: ⁊ de cuius micis canes comedere nō sinuntur: qz sez ibi est panis filiorū qui canibus merito denegatur. Math. xv. Non est bonū sumere panez filiorū ⁊ mittere canibus ꝛc. Nota tñ ꝙ pater noster deus quatuor generaliter habet mensas figuratas in illis de quibus dicitur. Ezech. xl. ꝙ quatuor mēse erant in tēplo. videlicet
Mensam scripture.
Mensam pasture.
Mensam gratie.
Mensam glorie.
Prima est mensa scientiarū. Secūda est mēsa diuitiarum

Tertia est mensa meritorū. Quarta vero est mensa celestium premiorū. Sed reuera moderni filij ecclesie parū curāt de tribus mensis patris sui. s. de mensis scientie gratie et glorie. Sed procerto ⁊ quarta mensa. s. de mēsa bonorū ⁊ beneficiorū ecclesie vel terrene opulētie optime noscūtur curare ibiqz summe appetūt sedere. et sanctitatem ipsius vendicare. Aliā cū mensam non somniant. ⁊ aliam satietatē non curāt ps. Et dixerūt. Nūquid poterit deus parare mēsam in deserto? Et tamen isti deberent cauere maledictionē que sequitur. Fiat mēsa eorū coram ipsis in laqueū: ⁊ in retributiones ⁊ in scādalum. Obscurētur oculi eorū ne videant: ⁊ dorsum eorum semper incurua ꝛc. Quia procerto talis mensa. i. terrenorū bonorū abūdantia est ipsis laqueus ad capiendum. retributio ad bona si que fuerint vel fecerint remunerandum. scandalū ideſt occasio vel occisio ad cadendum obscuritas ignorātie. incuruatio auaricie. Et breviter de istis filijs qui in ista mēsa a tro pascant poterit dominus dicere illud Esa. j. Filios enutriui et exaltaui: ipsi autem spreverunt me. Et illud Lu. xxij. Ecce manus tradentis me mecuz est in mensa Expone sivis contra ingratos ecclesiasticos: qui in mensa dei opulenter ditati: ipsum offendere nonverētur: similes quibusdam filijs pellicani qui viuificati ab eo ipsum fugere dicuntur: fibiqz vulnerato compati non pignant. Mr̄ procerto illi quos deus per mundi et ecclesie diuitias suo sanguine acquisitas viuificat et ditat. eum contemnūt et per vitia afficiunt et offendunt. Etiā sepe fit qđ ipsa mater ecclesia ab ipsis filijs suis amplius spernit q̄ in eius bonis crassius impinguantur. Sicut ad literā ꝓ diuitibus religiosis ⁊ clericis qui nūqz intrāt ad horas cantandū: vel ad labores ecclesie sustinendū sed potius ad gaudia. luxurias ⁊ cōuiuia celebranduz ꝛc. Usq talibus potest dici illud Baruch. iij. Eraceribastis euz qui fecit vos obliti estis eū qui nutriuit vos: ⁊ cōturbastis nutricem vestram hierusalē. Non sic isti: quia procerto isti elegerunt vtiliorem successionē. s. gloriā paradisi. Mense inquit tue. Dico ergo quod ꝓpter hereditatem: oblatam humilitatē delatā conformitatē relatam fidelitatem innatam isti dici potuerūt filij dei.

¶ De filijs autē naturalibus possumus notare quod a patrib⁹ sunt corrigendi. instruendi et diligendi. Jsta enim sunt que pres debēt filijs impēdere. s. correctionem instructionē et dilectionē. ¶ Correctionem dico: qz per castigationē et verbera debent corrigere ne deliquant sicut supra ponitur exemplū de aquila. Quia sicut dicitur Eccli. xxx. Qui diligit filium assiduat et flagella.

¶ Item instructionē qz. s. ipsum debet instruere ⁊ informare ad illa que pertinent ad salutem: sicut elephātes qui filios suos balneare docent: et nouc lunc inclinare et celi luminibus quodammō reuerētiā exhibere. Jn q̄ bus procul dubio instruitur paterna sedulitas vt filios suos doceat et moneat per confessionē balneari et purificari: celum et celi lumina. i. deuz et sanctos honorari et venerari: et ad celum et celestia mentaliter recipere ⁊ eleuari. Sic videtur fecisse thobias: qz sicut dicit Thobie. j. Genuit filium nomen suum imponens ei: et a iuuentute timere deum docuit: et etiam abstinere ab oni peccato. Sic docebat filiū suum sapiēs Eccli. ij. dicens Fili accedens ad seruitutem dei: sta in iusticia et timore Et. xxj. Fili peccasti: ne adiicias peccare vltra. Et. xxxij. Fili sine consilio nihil feceris ꝛc. similia. ¶ Item quod patres debent filijs dilectionem ⁊ subuentionem: qz. s. sicut natura omnia animalia docuit pater tenet filiū diligere et eidem necessaria ministrare: Juxta illud .ij. Corinth. xij. Non tenēt filij thesaurizare parentibus. sz parentes filijs. Et ista sunt charissimi hodie cōtra multos fatuos parentes qui filios suos non corrigunt: nec diligunt: nec instruunt vt deberent: qui. sez filios suos proprie voluntati dimittentes: faciunt eos insolētes: incōpositos maledoctos. Jdeo bene dicit ꝓuerb. xiij. Qui parcit virge odit filium Et Eccli. xxx. Lacta filiuz tuū ⁊ pauentē te faciet ꝛc. ¶ Sed adhuc dico. ꝙ amor

Universidad de Deusto
Biblioteca

filiorū est qñq; hoī valde nocīuus. Et ideo sicut aquila sentiens se grauatā in educatiōe filiorū oēs solet de nido eīcere pter vnū vel duos. Sic nos videtes qō amor filiorū carnaliū nobis efficit multa mala. ipos de nido affectionis nostre debemus q̄ tum ad excessiuū amorē eīcere: et de ipsis vltra licitū nō curare. Mā sicut videmus q̄ lynx ꝓpter pōdus filiorū quos nimiū diligit impedit ne fugiat et sic a venatore capitur. Tigris etiā respiciēdo specula in quib⁹ viditū imaginē suā intantū in eis delectatur. q̄ a cursu et a recuperatione captoruz catulorum impedit. Sic proculdubio fit quod illi qui filios suos per nimium affectum secum portant: et qui in speculis. idest in suis vxoribus et imaginibus. idest suis filijs ex ipsis genitis vltra debitū se delectāt. a cursu bonorū operū impediūtur: et ab inferni venatorib⁹ per multa vitia capiūtur. Constat em̄ q̄ multi rōne filiorū fiunt auari. vsurarij et raptores: et sic filij sunt causa sue captionis seu detentiōis: et sue finalis dānatiōis Et sic de talibus dr sicut de sennacherib dr. ij. Parali. xxxij. Filij eius interfecerunt eū ꝛc. Tales em̄ a filijs interfici dicūtur: quādo ipsoz occasione in perpetuū dānari ꝓmerētur. Ecōtra vero sepissime. it q̄ rōne patrū filij dānantur. qñ. s. mali filij malis parētibus succedētes occasione bonorū male acquisitoz in quibus male succedūt posit patres suos dānantur. Sicut em̄ venenū sala mādre dr esse tam pernicios̄um q̄ si radicē arboris infecerit: oēs rami per ꝓsequēs inficiuntur. quinimmo etiā oīa poma arboris sint infecta. Sic vere charissimi venenū vsurarū rapinarū et iniquitatū talis est nature q̄ exquo radix. i. ꝓmaria patris hereditas tali labe fuerit infecta et per prauitatē vsurariā acquisita. oēs ꝓcreto rami et oīa poma. i. oēs particulares filiorū successores labe inficiūtur. Et ideo succedētes filij qui istis ramis et pomis adherēt eis succedendo: morte perpetua cōdēnantur. Et sic breuiter sicut amor filiorū est causa dānatiōis patrū: ita possessio substātia et successio patrū est cā dānationis filiorū. Ideo de talib⁹ patrib⁹ sic male acquirentib⁹: et de talib⁹ filijs male succedētibus potest dici illud ꝑs. Immolauerunt filios suos et filias demonijs. Ista etiam quibusdā exemplis familiaribꝰ probant. Narrat em̄ in vitis patrū. Mō quidā sctūs raptus in infernū vidit in quodā maximo igne hoīem suspinum: de cui⁹ vētre arbor altissima ascendebat. in cuius ramis hoīes erāt suspensi: qui oēs codē ignevna cū suo stipite cremabant quo viso mirat⁹ sanctus. Nūquz est sibi ab angelo qui ip̄m ducebat: q̄ ille supin⁹ fuerat quidā vsurari⁹: qui illā magnā arborē. i. magnā possessionē hereditatē acquisierat qui q̄ plures successores in diuersis ramis. i. in diuersis possessiōis sue pticulis habuerat. ideo igne infernali vna cū dictis suis successoribus dānatus est. Istud etiā patet per aliud exemplū invitis patrū legitur q̄ quidā religios⁹ habēs patrez vsurariū et fratrē qui dicto patri successerat. qui ambo mortui fuerāt rogauit deū vt statū patris et fratris sui sibi ostēderet mortuorū: qui sibi ostēsi sunt in quodam puteo pleno igne. in duab⁹ situlis igne plenis alternatim ad fundū putei descendētes et ascendētes: qui quādo alter alteri obuiabat. alter alterū cū ventib⁹ devorabat. ꝑ Pater em̄ dicebat filio. De tibi fili q̄ per te dānatus sum: q̄. s. vt te ditarē vsurarius et auarus fui et male bona plurima acquisiui. Filius vero replicabat: imo ve tibi pater q̄ per te dānatus sum. Mā q̄ male acquisiueras iō male successi nec restitui qō male fuerat acquisitū. Et ideo probdolor dānat⁹ sum. Sic igit pater dānatus dānatū filū salutabat atq; vice reciproca filij patri rīdebat. In persona ergo taliū filiorū potest dici illud Eccli. xlj. de patre impio cōquerūtur filij quoniā per ipsum sunt in opprobrio. Breuiter ergo filij marie quādo sunt mali magna incōmoda faciunt suis patribus Et ideo bene dr Eccli. xvj. Mō melius est decedere sine filijs q̄ relinquere heredes impios. ¶ Si autē vis adhuc notare ꝛc filijs bonis tam naturalibus q̄ moralibus. dic qō bonus filius debet esse filius.

Humilis et obsequiosus. Iste sunt ergo. xviij. pdi
Agilis et operosus. tiōes bonorū filioz. q
Subtilis et ingeniosus. reuera filij
Hylaris et solatiosus. ē nomē humilitatis vñ
Mundus atq; formosus Fidus et amorosus. Benignus et viscerosus. Patri similis et imaginosus. s. Thi. ij. de
Patri amabilis et gratiosus. epo dr. q filios dz habere subditos
Succedens et in diuitijs copiosus. in oi castitate. vñ Eph.
Et pñe nobilis et ī domo ipsi⁹ gloriosus. vj. Filij obedite parētibus vestris. Et illud. ꝑs. Ego seruꝰ tuus et filij⁹ ancille tue. ¶ Itē filij⁹ est nomē agilitatis. Filij em̄ respectu patrū debent esse agiles ad operandū: q̄ sicut dr. Ro. viij. Quicūq; spiritu dei agūtur hi filij dei sunt. Et. ij. Reg. ij. Estote filij fortitudinis. ¶ Itē filij⁹ est nomē subtilitatis seu sagacitatis. Filij em̄ iuuenes vt cēter habent sensus acutiores et intellect⁹ promptiores. Sic vere illi boni qui filij dei vel ꝑlati dici merētur: discretiōe et sapia illustrātur Baruch. iij. Filij agar exquisierūt prudentiam. Vñ de illa stella luminosa q̄ dr lucifer vel vesperus dr Job. xxxviij. q̄ deus ꝓducit luciferū in tpe suo: et vesperū super filios terre cōsurgere facit. Lucifer em̄ iste signat sapiētie et veritatis lucē: vt et talib⁹ dicat illud j. Thes. v. Oēs vos filij lucis estis et filij diei. ¶ Itē filij⁹ est nomē hylaritatis seu iocūditatis. Cōstat em̄ q̄ iuuenes sunt naturaliter ceteris letiores. Sic boni sunt in spiritu et diuinis laudibus iocūdiores Job. xxxviij. Cū me laudarēt simul astra celi et iubilarēt filij dei. ¶ Itē filius est nomen formositatis. Filij em̄. i. iuuenes sunt vt cēter ceteris formosiores. sic sancti viri virtutū pulcritudine et honestatis decētia sunt pulciores ꝑs. Speciosus forma ꝑ filijs hoīm diffusa est gratia in labijs tuis. ¶ Itē filius est nomē fidelitatis. Nihil em̄ tā fidele debet esse patri sicut filius. j. Corint. iij. Misi ad vos thimotheū qui filius est meus charissimus et fidelis in domino. ¶ Item filius est nomen benignitatis Iuuenes enim sunt vt communiter benigniores q̄ senes. et ad parcendū et ad subueniendū etiā proniores. Ideo cecī et leprosi quādo xp̄i misericordiā implorabāt ipsum esse dauid filium allegabant. Miserere inquit mei fili dauid Marci. x. ¶ Item filius est nomem conformitatis. Filius enim similis debet esse patri. homo enim generat hominē et non bouē. Sic vir iustus semper debet se patris sui. s. dei vel ꝑlati: vel boni parentis vel instructoris bonis moribus conformare: et eius in se virtualem imaginem ꝓsentare. vnde Johan. viij. Si filij abrahe estis. opera abrahe facite Et Johan. v. Non poterit filius facere nisi quod viderit patrem facientem. quecunq; enim ille fecerit hec et similiter filius facit. ¶ Item filius est nomen amabilitatis. Non em̄ meretur dici filius qui patrem non diligit: et econuerso Sic vere ad bonum filium spiritualem et moralem ꝑtinet quod caritatiue diligatur et diligat vniuersos. Johan. v. Pater enim diligit filium et omnia demonstrat ei. Et Mathei. iij. Hic est filius meus dilectus.

¶ Item filius est nomen vtilitatis. Filius enim de sui conditione debet succedere in hereditate paterna: sic isti in paradiso. vnde Luc. xv. Fili tu semper mecum es et omnia mea tua sunt. ¶ Item filius est nomen nobilitatis: filij enim sunt liberi et non serui. Sic iusti a peccatis sunt liberi. non vitiorum seruitutibus subiugati. Mathei. xvij. Ergo liberi sunt filij. ¶ Item filius est nomen honorabilitatis: quia scilicet filij solent in domo paterna ꝑ ceteris honorari. Sic iusti qui per virtutes dei et sanctorum sunt filij: merentur honorabiliter venerari. Hieremie. xxxj. Filius honorabilis mihi effraym. ¶ Item filius est nomen perseuerantie et stabilitatis: quia scilicet mercēnarij sa

ciliter recedūt. filij aūt cum patre perseuerant et sistunt Sic vere mali in suis conditionib⁹ sunt incōstantes boni vero sunt in bonis perseuerātes. Perseuerant enim cum deo per gratiam. cum superiore per obediētiam cū socijs per amicitiam. cū quolibet per fidelitatē et iustitiam Job. viij. Seruus nō manet in domo in eternū filius manet in eternū. Et illō predictū. Fili tu sup mecū es. Luce. xv. ¶ Item filius nomē est penalitatis filius eīn a patre laborib⁹ et disciplinis exponit et etiā si delinquat a patre corrigit. Sic vere iust⁹ a deo Hebre. xij. Flagellat deus oēm filiū quē recepit. Et eccli. xxx. Qui diligit filium assiduat ei flagella. ¶ Itē fit filius in statu et gloria spaciosus qui his cōditionib⁹ est ornatus. Iste em̄ sunt cōditiones bonorū filiorū. i. virorū humilū et iustorū quos. s. deus per gratiam in filios adoptauit et quibus hereditatem celestem et gloriā reseruauit Gal. iij. Quod si filius et heres per deū. Sed procerto multi sunt qui nō sunt tales filij videlicet peccatores et impij: quia vere isti dici possunt illegitimi et spurij Et sic notabis quod in scriptura reperitur filius.

Proteruus et seditiosus. Dico ergo q̄ mali filij. s.
Inuidus et proditiosus. pctōres ꝑfit dici filij proterui et seditiosi vñ deut.
Auarus et ambitiosus. xxj. Filius noster iste ꝓteruus et cōtumax ē monita nra audire cōtēnit
Iustus et malitiosus. comessationib⁹ vacat. luxurie et cōuiuijs. ¶ Itez
Superb⁹ et psumptuosus. inuenīūtur inuidiosi et
Prodig⁹ atq; sumptuosus. ditiosi. Infideles enim
Rebellis et tumultuosus. sunt deo cui non seruāt
Carnalis et luxuriosus. pactū. eccle cui ꝑcurāt
Bilinguis et detractoriosus. vituperiū. Plato cui⁹ affectant dānum. primo cuius nō volunt bonum. Deute.
Negligens atq; ociosus. xxxij. Generatio em̄ peruersa est et infideles filij. Et tñ
Insolens atq; curiosus. istiꝰ deberent attendere ad illud qō dr Eccli. xv. vbi dr.
Mentiēs et semp verbosus. Quod deus non ꝓcipisceit multitudinē infideliū filiorum et inutiliū. ¶ Itē inuenīūtur filij auari et ambitiosi. ꝓctōres em̄ per auariciaz fameścūt et ardēt. Famescunt dico cū nihil eis sufficiat ꝑs. Mutātes transferātur filij eius et mendicēt. Et Hiere. xviij. Da filios eoz̄ in famē. Ardent vero cū mens eoz̄ ad habendū semper anhelat atq; ambiat Vñ de demonib⁹ dr Hiere. xix. Mō edificauerūt excelsa baalim ad cōburendū filios suos igni. Baal enim interpretat devorator significans devoratorez. i. auariciam cuius cultores igne cupiditatis vruntur. ¶ Itē inuenīūtur filij astuti et malitiosi. vnde Luc. xvj. Filij huius seculi prudētiores filijs lucis in ꝑ generatione sua sunt. ¶ Itē inuenīūtur filij superbi et ꝑsumptuosi. Vñ de dyabolo legitur Job. xl. q̄ ipse est rex super cēs filios superbie. ¶ Item inuenīūtur filij ꝓdigi atq; sumptuosi. Expendunt em̄ indebite bona gre et fortune et nature. vt Luc. xv. dr de iuniore filio et prodigo q̄ ipe dissipauit bona sua viuēdo luxuriose. ¶ Itē inueniuntur filij rebelles et tumultuosi. qō maxime de malis subditis patet respectu prelatorum de quibus dr. Matth. x. Insurgent in parētes filij et morte eos afficiēt Morte dico saltē infamie. que genus est mortis figurati in cham filio noe. Gene. ix. ¶ Item inueniuntur filij carnales et luxuriosi. Osee. j. Fac tibi filios fornicationum Et Osee. ij. Filij fornicationis sunt ꝛc. Et Gen. vj. Videntes filij dei filias hominuz q̄ essent pulcre elegerūt sibi vxores. ¶ Itē inuenīūtur bilingues et detractoriosi ꝑs. Filij hoīm dentes eoz̄ arma et sagitte et lingua eorum gladius acutus ꝛc. ¶ Itē inuenīūtur filij negligētes et desidiosi. Negligentes enim sunt mali. et ad bene operādum: et ad dei gram cōseruandā. Ad bene operandum. Prouer. x. Qui congregat in messe filius sapiēs est qui autē stertit in estate filius confusionis est. Ad dei vero gratiā retinendā. j. Reg. xx. Quid tibi quia filius mortis es qui non custodisti xp̄m ꝛc. ¶ Item inueniuntur filij lasciuientes seu insolentes atq; curiosi ꝑs. Filij tui sicut nouelle oliuarum in circuitu mense tue. Et alibi.

Quorum filij sicut nouelle plantationes in iuuentute sua. Filij eorum cōposite circūornate vt similitudo templi. ¶ Item inuenīūtur filij mendaces et semper verbosi ꝑs. Filij alieni mentiti sunt mihi. filij alieni inueterati sunt et claudicauerūt a semitis suis. ¶ Et finaliter dico q̄ inueniuntur filij morientes atq; luctuosi. quando scilicet pereunt in inferno Treno. j. Facti sunt filij mei perditi: quoniam inualuit inimicus.

Filia. Nota q̄ filia est nomē humilitatis. nomen benignitatis nomē formositatis. nomē vere A
cundie et honestatis. nomē insuper clemētie et pietatis nomē leticie et iocunditatis. ¶ Est dico nomē hūilitatis. vnde Esa. xlvij. Descende. sede in puluere virgo filia babylonis. Item nomē benignitatis et virginitatis Judicū. xix. Habeo filiā virginē. Item nomen est formositatis. vnde ꝑs. Audi filia. vide. et obliuiscere pplm tuū ꝛc. et cōcupiscet rex decorē tuū. Itez nomē est verecūdie et honestatis ꝑs. Filie eoz̄ composite circūdr. vt simi. templi ꝛc. ¶ Itez nomē est clemētie et pietatis ꝑs. Filie tue in munere. vultū tu. deprecabūtur omnes di. plebis. ¶ Itē nomē est leticie et iocūditatis. Unde zach. ix. Exulta satis filia syon iubila filia hierusalē. De qualibet ergo tali filia spuali potest breuiter exponi illō. Cant. ij. Sicut liliuz inter spinas: sic amica mea inter filias. In quib⁹ verbis aduerte qō ad hoc qō aliqua persona seu anima possit dici filia: quatuor requirūtur. Debet em̄ habere Puritatem interiorē: q̄ debet esse sicut lilium. Penalitatem exteriorem: quia debet esse. Inter spinas. Caritatem feruētiorem: quia debet esse Inter filias. Filia enim naturalis se debet Munde seruare. In pnia dr versari Amicos dr amare et venerari. Bona cōsortia dr sectari. ¶ Dico ꝓmo q̄ talis filia dr habere purā castitatē: q̄ dr esse sicut liliuz. Lilij em̄ qō integrū redolet. fractū vero fetet: cuius color est candid⁹: cuius decor est pallid⁹ cuius venter cōtinet grana aurea cuius figura ser habz folia. signat castitatē. Quia reuera castitas dō integra perseuerat redolet per bonā famā: si vero per luxuriam frangitur tunc per infamiā valde fetet. Ista est etiā placida et candida per puritatem. Pallida per constantie decorem. fert aurea grana per cordis pudici florem. Exterius habet ser folia. idest septem virtutum multiplicitatē que sunt humilitas. verecūdia abstinentia. rariloquiū occupatio. occasionis vitatio. Iste enim ser virtutes sunt castitatis custodes: quia siquis istas virtutes habuerit grana aurea. i. castitatis merita poterit illeса et integra custodire: et sic erit lilium. videlicet lilium.

Purum.
Mundum.
Placidum.
Mitidum.

Ut sic dici possit eidem illud Cāt. vij. Venter tuus quasi crater tornatilis distinctus liliis Istam tamen castitatem perdidit dyna filia Jacob quando egressa est vt videret mulieres regionis: et corrupta est ab emor filio regis sichem. sicut dicitur Gen. xxxiij. Sic vere hodie sunt multe filie que quia nimis et indiscrete volunt discurrere et vagari scilicet ad festa. ad villas. hospitia et lasciuia. sepe corrumpuntur et luxuriantur. Unde. j. Thimothe. v. Discunt circuire domos. et cū fornicate fuerint volunt nubere. Non sic bona et spiritualis filia quia ista semper seruat puram castitatem. Unde Exo. ij. Descendebat filia pharaonis vt lauaretur in flumine. Lotura enim puritatem significat. ¶ Secundo dico quod omnis talis filia debet habere vigentem penalitatem. quia scilicet ipsa debet esse inter spinas. Spine enim significant asperitatem penitentie: sed ultatem diligentie. puncturam diuini timoris. Iesuram diuini amoris. Iste enim sunt quedam spine que animam debēt continue pungere et animam ad bonum sollicitare et a malo etiam tardare: Dsee. secundo. Sepi autem vias tuas spinis et sic ista erit filia maris filia amaritudinis. De qua Esaie. trigesimotertio. Transi terram tuam filia maris non est cingulum vltra tibi.

¶ Tertio dico. ꝙ ipsa debet habere firmam caritatem Amica inquit mea. Amicicia enim dz habere filia spiritualis: ꝛ maxime anima: et erga deum. ꝛ erga primū et erga seipsam Deū em̄ debet diligere. ℙrozimo tenek benefacere. seipsam dz carā ꝛ nobilē reputare. ꝛ nō pro modico seipsam dare. ne sic dicat sibi dyabolus illud. Cant. ij. Surge amica mea: et veni. ℙos etiā spūaliter loquendo filiam nostrā sc̄z animam debemus charedi ligere. ipsamq; caute seruare et custodire. Juxta illud. Eccleſia. xxvj. Jn filia non aduertente se firma custodiam. Unde possum⁹ notare qō filia nostra sc̄z anima debet a nobis amari. ℙropter suam.

ℙNaturalē formositatem. Istis em̄ causis diligunk
Virtualem nobilitatem. filie iuuenes. ſ. Q̄ſi sunt
Eternalē hereditatem pulcre. Q̄ſi sunt nobiles.
Cordialem sagacitatem. Quādo sunt diuites. Q̄ſi
Spūalem iocunditatem sunt prudentes. Quando
sunt hylares. Sic vere anima: seu persona vel cōsciētia sancta istis quinq; rōmbus debet amari. Est enim in ipsa quedam formositas naturalis: qz. ſ. in ea resultat imago totius trinitatis. Unde Caſi. vij. Quam pulcri sunt gressus tui in calciamentis filia principis. ꝛ Caſi. vj ℙulcra es et decora filia hierlm. ¶ Jtez in ipsa est nobilitas virtualis. Jsta em̄ est filia summi regis. iij. Reg. ix. Filia regis es: ꝛ ideo nō debet maritari cum fatuo. i. cum dyabolo. qui proyna sola superbia perdidit hereditatem paradiſi. Nec etiam cum rustico. i. cū mūdo qui plus diligit grossa cibaria q̄ delicata bona. sc̄z temporalia q̄ eterna. Nec cum puero. i. cum carne que moze pueri se solet scpissime maculare. vnde Deut. vij. Filiam tuā non dabis filio eius vxorē. Cuius tū multi facūt contrariū. Et ideo qz dant filiā suam alicui tali maritorū scpissime efficitur vilissima⁊ pauperrima qz per abusuz talīū maritorū hereditatē perdit. ſ. gram in presenti et gloriā in futuro. Unde in ps. Filia babylonis misera. Quidāvero sunt adhuc oibus deteriores qz sc̄z istam filiā suā prostituunt oibus vitijs⁊ peccatis contra illud. Leui. xix. Ne prostituas filiā tuā. ¶ Jtem dico qō ista filia adamari debet ꝓpter suam eternalez hereditatē: qz. sc̄z ad istam pertinet maxima succeſſio bonorū sc̄z paradiſi. vnde dr. Ruc. xxvj. Sic filiā transibit hereditas. ¶ Jtē propter suā cordialē sagacitatem vnde Eccli. xxij. Filia prudens hereditas est viro suo.

¶ Jtē propter suā spiritalez iocunditatē ps. Jnclyton exultent in rege suo. Ergo dico ꝙ filia spualis siue sit anima siue bona persona. debet per caritatez amari et per caritatē amare. Amica inquit mea Debz ergo habere firmā caritatē. ¶ Quarto dico ꝙ ois talis filia ꝛ debet frequētare competentem socictatē. qz sc̄z ipa debet esse inter filias ꝛ inter alias personas humilis ꝛ deuotas. vnde Geñ. xix. Due filie eius cū eo ꝛc. Dic de isto vocabulo inter sicut in titulo suo patebit. Unū tantūmodo nota. Quod aliqui sunt qui filiā suā. i. aiam prostituūt per luxuriam: quidā eam interficiūt per inuidiā: quidā eam demonio tradūt per ydololatriā. Cōtra primum dr. Leui. xix. Ne prostituas filiā tuā. De secundo dicitur Matth. xi. Filia mea modo defuncta est. De tertio dr in ps. Jmmolauerūt filios suos ꝛ filias suas demonijs et Matth. xx. Filia mea male a demonio verax.

¶ Et breuiter potes notare. ꝙ i scriptura reperit filia.

Superba ꝛ p̄sumptuosa. De filia supba ꝛ presumptuosa dr Eſa. iij. Eleuate sunt filie syon ꝛ ambulauerūt erecto collo ꝛc.
Crudelis et perniciosa.
Lascina atq; curiosa.
Impudica et luxuriosa.
Auara et ambitiosa. De filia crudelit⁊ pernicio sa dicit. Treñ. iij. Filia populi mei crudelis quasi struthio in deserto. De filia lascina atq; curiosa dr in ps. Filie eorū cōpaſite: et circūornate. vt similitudo tēpli. De filia impudica et luxuriosa dr eccli. xlij. ca Super filiā luxuriosam constitue custodiam. De filia auara et ambitiosa dicitur ℙrouer. xxx. Sanguisuge due sunt filie dicentes. affer. affer. Et breuiter quelibet talis pōt dici filia latronis. filia pharaonis. filia babylonis. Filia di

co latronis: quia per dyabolum deo furatur ꝛ subtrahitur. Ideo sibi dr Michee. v. Muncvastaberis filia latronis. Filia pharaonis: qz delicijs rigatur ꝛ imbuitur Exod. ij. Descendebat filia pharaonis: vt lauaretur in flumine. Filia etiam babylonis: qz finaliter dānatur ꝛ confunditur. Babylon enim interpretatur cōfusio ps. Filia babylonis misera. Et hec causa vel gratia. collationis dicta de filia sufficiant. Uide si vis in Mauricio vbi inuenies de filia mortua suscitata. ꝛ de filia channee a demonio liberata.

Finis. ℙNota ꝙ finis in singulari signat terminū alicuius rei. ſ. extremitatē alicuius corpis vel terminū alicuius tēporalis. Jn plurali vero signat distinctiones vel contractus terrarum ꝛ locorum. Generaliter vero finis significat cōiter loquendo.

Locorum distinctionem. Significat dico locorum
Ultimam dimensionem. distinctiōez vñ in ps. Ut
ℙPostremam durationē. derūt oēs fines ter. salu.
Mentalem intentionem. dei. Jtē signat vltimā di
Cōplementū ꝛ perfectionē mensionē. ſ. extremitatē
Fundamentū ꝛ reductionē. corporū temporū ꝛ loco
Durationis defectionem. rū vnde Sap. viij. Attingit a fine vsq; ad finē fortiter. Ezech. xlij. Finis eius cuditi vnius. Jtē signat postremaz durationem ps. Discōsummationis vidi finem. Item signat mentalē intētionē. vnde Treñ. iij. ℙPerijt finis meus ꝛ spes mea a domino. Et iste est finis philosophicus. ſ. finalis causa ꝛ intentio quare aliquid fit: sed de isto fine nihil ad presens. Item signat complementū et perfectionez Matthe. xxij. Qui aūt perseuauerit vsq; in finē hic saluus erit. Jtē signat fundamētū ꝛ reductionē: qz. ſ. finis ē illud ad qō oia reducunk sicut dr Ro. x. finis legis xps. et. j. Thi. j. finis p̄cepti ē caritas. Jtē signat defectū et corruptionem. vñ Geñ. vj. Finis vniuerse carnis venit coram me. De fine ergo quantū signat vltimitatē vel posteriozitatem durationis. finem etatis vel tēporis mortis vel senectutis. aliquid breuiter distinguam⁹. ¶ Dicam⁹ ergō quod finis hominis est in quadruplici differentia. Est enim finis

Laudabilis. ℙPrimo ergo dico. ꝙ est
Damnabilis. finis laudabilis et vir
Horribilis. tuosus: ꝛ iste est finis se
Amabilis. nectutis ꝛ mortis. ſ. qñ homo in bonis virtutibus terminatur: ꝛ quando quicquid in iuuentute fecerit per bonitatem finis et etatis emendatur ꝛc. Fructus enim in principio sunt acidi. in fine tamen fiunt dulces. sapidi et maturi. Sic etiam vere charissimi virga etiam quanto altius in arboze ponitur tanto gracilioz inuenitur. et eius gracilitas semper in fine amplioz q̄ in principio comprobatur. Sic vere charissimi q̄ris homo in principio iuuentutis scpissime sit viridis et immaturus et insolens scilicz male compositus et male doctus: quandoq; tamen per actionem diuine inspirationis taliter diligitur cōuertitur et castigatur quod in fine fit dulcis per benignitatem maturus per honestatem. bonus et sapidus per pietatem. Sicut enim dicit apostolus. Ubi abundauit delictum ibi superabundauit et gratia. Rom. v. Sicut enim dicit. Jsidorus de summo bono. Deus non respicit quales antea fuimus vel viximus: sed quales in fine erimus Ambrosius. etiam super epistolam ad Gall. dicit sic. Non queritur qualis quis fuerit: sed quid sit. preterita enim non iudicant nec damnant. De bono ergo fine habendo. de bona finali perseuerantia finaliter tenenda: valde debemus certare: et ipsum totis viribus procreare. Finis enim non pugna coronat quia sicut dicitur Ecclesiastes. vij. Melior est finis oratiōnis q̄ principium. Et iste est finis qui est commendabilis et virtuosus. ¶ Secundo dico. quod est quidam finis detestabilis et vitiosus. Et iste ē finis etiam instabilium et imperfectorum. Jsta em̄ quatuor genera dom̄ scilicet falsorum. amicorum. p̄dorū ypocritarū: inconstantiū solēt bene incipere et male finire

falsi enim amici q̄ris in principio boni et verisse videntur. in fine tamē cōtrarij esse cōprobātur. De quib⁹ dicitur eccli. xxvij. Sodalis amico iocundabit⁊ in obiectatione: ꝛ in tempore tribulationis aduersari⁹ erit. Sic em̄ faciunt p̄dītores qui in principio fingūt se esse bonos et veros sed in fine inuenta occasione nocendi ostendunt se crudeles ꝛ inimicos similes illi bestie que dicitur manticora que faciem hois habet. in caudaꝛo habet aculeum instar scorpionis. qz. scilicet tales in facie et in principio videtur esse homines. i. iusti benigni et fideles. in fine vero ostendūt se esse scorpiones. i. pungentes impios et crudeles. fallaces pariter ꝛ infideles De istis potest itelligi illud prouer. v. Fauus distillās labia meretricis. nouissima vero illius amara velut absinthiū: et acuta velut gladius biceps. ypocrite etiā finem vticōiter habēt vituperabilē: qz q̄ris aliq̄diu videantur perseuerare. tñ in fine cito eorū ficta pro facto dilabitur et cassatur. vnde Eccli. xxiij. Omne opus corruptibile in fine deficiet: et qui operat illud ibit cū illo Inconstantes insuper et instabiles finem habēt vituperabilem: quia scilicz q̄ris in principio quandoq; inueniātur feruentes et boni in fine tamen inueniuntur tepentes et mali. Secundū enim p̄m. Acres in principio franguntur in fine. Jsti sunt sicut piloſi qui ab effigie humana incipiunt: et in bestialem similitudinem terminantur quia scilicet in principio homines: viri vsuti: rōnabiles et perfecti vident esse. qui tamen a pristino feruore paulatim deficientes. finaliter bestie. i. viri bestiales et carnales fiunt Juxta illud. Gal. iij. Sic stulti estis cum spiritu ceperitis carne cōsummamini Jste est ergo finis vituperabilis. vnde Treñ. iij. Appropinquauit finis noster completi sunt dies nostri: qz venit finis noster. Et Ezech. vij. Finis venit: venit finis super quatuor plagas terre et cetera. De tali ergo malo fine dr in ps. Jrritat aduersarius nomen tuū in finem. ¶ Tertio dico. ꝙ est quidā finis abhominabilis ꝛ iste est finis malorū et puersorū qui nihil aliud est q̄ mors eterna ℙPhil. iij. Quorū finis interitus: ꝛ gloria in cōfusione eorū qui terrena sapiunt. Ut communiter enim ex malo semine gignuntur male plante ex malis premissis sequitur mala conclusio. ex mala vita sequitur mala mors: ex malis principijs sequitur malus finis. Juxta illud. ij. Corin. xj. Quorū finis erit sm opera eorū vnde Eccli. xxj. Uia impiorum complantata lapidib⁹: et in fine illorū inferi: et tenebre: et pene. Finis enim altarum nubium est cōsumptio herbaꝛ viridiū finis; est deficcatio: finis est delinquentiū damnatio et destructio ps. ℙPropterea deus destruet te in finem. euellet te et emigrabit te de tabernaculo tuo et radicē tuā de terra viuētiū. Jste est ergo finis abhominabilis. ¶ Quarto dico ꝙ est quidā finis desiderabilis. Et iste est finis bonorum sc̄z gloria paradiſi et vita beata. Sicut enim agricola post multos labores in fine recolligit, fructuz Nauta post multa pericula finaliter venit ad portum Operarius post multas penas in fine venit ad premiū Sic sancti et iusti post multas mundi miserias venūt finaliter ad paradiſum. Jste enim finis vltimus est ad quem debent omnia ordinari. Jste enim est finis ꝛ perfectio qui nunq̄ potest amplius destrui vel dissipari: ꝛ merito: quia ipse de⁹ propinus ꝛ precipuus finis noster est. sicut ipsemet dicit Apo. j. Ego sum Alpha ꝛ o. principium ꝛ finis. Unde. j. Corinth. xv. Deinde finis cum tradiderit deo regnum ꝛ patri. Et prima ℙet. j. dr. Reportantes finem fidei vestre salutē animarū vestraruz. De quo fine dicit Augustinus de ciuitate dei. li. xxij. Ipse erit desideriozū nostrozū qui sine fine, videbit: sine fastidio amabitur: sine fatigatione laudabit. Sequit ibidē Uacabim⁹ et videbim⁹. videbim⁹ et amabim⁹ et laudabim⁹ ecce q̄d erit in fine sine fine: et q̄s ergo nr̄ ē finis nisi esse vbi nullus est finis. Quē finem nobis cōcedat ille qui sine fine viuit et regnat ꝛc. Unde supra de Extremitate. Et infra de vltimo et nouissimo: Et de posteriꝰ. ¶ Si autem adhuc vis dicere aliquid ꝛ

finibus in plurali ꝓtes notare quod in scriptura reperiuntur. Fines
Iniquorum quos debes fugere.
ℙPerfectorum quos debes petere.
Beatorum in quibus debes manere.
Damnatorum quos debes horrere.
Dico ergo primo ꝙ sunt fines iniquorū quos iusti fugiunt. et isti procerto signāt statum mūdi vel peccati. Jn istis enim finibus abundāt oia mala et pericula. Isti enim sunt fines periculosi: quibus procerto latrones ꝛ animalia venenosa. idest impij et tyranni: et etiam ipsi demones infernales damnatur ꝛ cōuersantur ibidem: figurati in finibus egypti de quibus dr Exo. x. Quod innumerabiles, locuste ascenderunt in vniuersaz terraz egypti: ꝛ in omnibus finibus egyptiorū operuerunt⁊ vniuersaz superficiē terre omnia deuastantes. Locuste iste sunt demones et etiā iniqui homines et crudeles: ꝛ etiam ipsa peccata et culpe interiores: qz. sc̄z in finibus peccatorum. i. in ipsorum interiori conscientia locuste. idest interiora vitia oia deuorant et destruunt ꝛ uosa Jn finibus etiā peccatorū idest in suo statu ꝛ in mundi opulentia. locuste idest demones confundūt oia seriosa. Uel in finibus eorū idest in ipsorum comitiua et cō fratria locuste idest mali et raptores abundant: qui ꝛ uastant oia speciosa ps. Dixit et venit cynomia, et cimices in oibus finibus eorum. Et si vis nota ꝙ
Ab istis finibus: iusti repelluntur.
Jn istis finibus: stulti extolluntur.
Jn istis finibus: sancta nō gustantur.
Ab istis finibus: sancti separantur.
Justi, inquit, inde repellūtur. Constat enim ꝙ boni non recipiuntur nec diligūtur aut p̄mouētur in finib⁹ iniquorum. Volunt enim habere sanctos sibi dissimiles: vel socios sibi dissimiles. sed cōformes. vnde Num. xx. dicitur Mō cū filij israel dicerēt populo edom: in extremis finibus tuis positi: obsecramus vt nobis transire liceat per terrā tuam. Edom dr respōdisse nō transibis per me: alioquin armatus occurram tibi: quia. scilicet mali nunq̄ volunt bonos secum habere nec, vt boni secum gaudeant sustinere. Unde de christo dicitur. Matthei. viij. quod illi de regione gerasenorum viso miraculo de demoniacis curatis. et porcis mortuis et submersis rogabant dominum vt transiret a finibus eorum. nolebant enim secum habere ita sanctum hominem: qui scilicet malos vellet corrigere vel sanare. Unde Num. xxj. dicitur. Quod rex amorreorum noluit concedere quod transiret israel per fines suos ꝛc. Ab istis ergo finibus boni secluduntur. ¶ Jtem stulti seu mali extolluntur. ℙProuerbiorū. xvij. Oculi stultorum in finibus terre. Exod. x. Sederunt in omnibus finibus egyptiorum. ¶ Jtem in istis finibus sancta non gustantur. Unde Exo. xxj. dicitur. Quod vox filij israel attigerūt fines chanaan defecit eis manna: quia in finibus malorum manna deuotionis non inuenitur: nec bonorum spiritualium dulcedo. ¶ Jtem ab istis finibus boni separantur. De muliere enim chananea legitur Matthei. xv. Quod ia finibus illis egressa erat quando curationem filie a domino impetrauit que antea a demonio verabatur. Jn quo notatur quod nulla mulier. idest nulla persona curationem filie sue. idest proprie conscientie a demone pervitia occupate impetrat: nisi que a malorum finibus se elongat. Unde Luce. xj. dicitur. quod regina saba de finibus terre venerat: vt sapientiā salomonis audiret: quia scilicet diuina sapientia non cognoscitur nisi cum quis a mundi finibus segregatur. ℙPatet ergo quod sunt fines iniquorum quos iusti fugiunt. ¶ Deinde dico quod sunt fines iustorum et perfectorum quos iusti cupiunt. Et isti fines proculdubio signant statum gratie et iustitie: statumq̄ religionis et ecclesie: vbi scilicet iusti delectantur versari. Isti enim sunt fines in quibus homo potest viuere et non vltra. Teste enim pompeio in egypto est quidam lacus in cuius profundo facta ruit

antiq̃tus quedã ara: sic qõvsq; ad fines illius are pote
rat quis sine periculo nauigare: si aũt fines illos trãsi
ret peribat et corpus ipsius. Tales sunt fines iusticie.
Si quis enim exinde exierit: et exterius ad iniquitatez
prouenerit: statim procerto vita gratie priuabit: z vitio
rum putredine corrũpetur. Ara ergo z altare legis di
uine nobis datur in signũ ne eam trãscendamus: et ne
de iusticie finibus exeamus. prouer. viij. Legem pone
bat aquis ne transirent fines suos. Et nota q; tales fi
nes nõ sunt transeundi vel dimittẽdi quia sc̃z ibidem

Diuine legis auditur predicatio. In talib9 igit
Superni regis sentit gubernatio. finib9. Diui-
Fidelis gregis vnit federatio. na lex audit.
Eterni ducis timetur dominatio. vñ dr̃ p̃dicato
Item ibidẽ laudis fructus habetur. rib9 dr̃ in p̃s.
Eterne necis videtur liberatio. In oẽm terrã
Intime precis habetur exoratio. exiuit son9 eo

rum. z in fines orbis terre verba eor̃. ¶ Item ibidem supernus rex sentitur: quia sc̃z prudentia z gubernatio diuina percipitur: manifeste p̃s. In manu ei9 sunt om nes fines terre. ¶ Item ibi fidelis grex vnitur: quia sc̃z inter iustos inuenitur vnitas pacis gr concordie p̃s. Posuit fines tuos pacem: et adipe frumenti satiat te. ¶ Item ibidẽ dei virtus timetur p̃s. Timeãt eũ omes fines terre. ¶ Jtẽ ibidẽ laudis fructus habet p̃s. Laus eius vsq; ad fines terre. ¶ Item ibidem mortis luctus cauetur. j. Mach. x. Hierusalẽ fit libera cũ finib9 suis ¶ Jtẽ ibidem precis actus videtur p̃s. A finibus terre ad te clamaui. De alys duobus finibus. s. beatorum z dãnatorũ cõcordã si vis sicut in principio. De finibus malorum. Et hec de finibus iustorum sufficiant.

A Firmare. firmitas. Nota q; firmitas idem est qõ stabili tas fortitudo et immobilitas. Et est firmitas quando aliq̃d fortiter et stabiliter et sine mutatione: corruptio ne et varietate perseuerat. Est ergo Quedam.

Firmitas habenda. Firmitas habẽda est stabili-
Firmitas horrenda. tas duratiõis. s. p̃seuerãtia in
Firmitas cauenda. bono. De qua eccli. v. Esto fir
Firmitas petenda. mus in via dñi. Firmitas hor

renda est immobilitas obstinatiõis quã. s. habẽt illi q̃ in malo suo proposito volunt firmiter z imobiliter p̃manere. De quo in p̃s. Firmauerunt sibi sermonẽ ne quam. Firmitas cauenda est prosperitas mundi potẽ tie et dominationis. De qua Job. v. Vidi stultum firma radice. et maledixi pulcritudini eius statim. Firmi tas petenda est immortalitas eterne durationis quaz sancti habebunt in patria Unde Deut. xxxij. Firmissi mo habitaculo tuo quod operat9 es dñe. De prima er go firmitate. sc̃z de stabilitate constãtie et perseuerãtie fortitudinis et durationis possum9 dicere z notare. q; sicut illa que sunt aliorũ fundamentũ debent esse ceteris magis solida atq; firma: sicut patet de stipitibus z colũnis. Sic vere nos ecclesiastici qui debemus esse sustentatio et fundamentũ aliorũ. debem9 esse solidi atq; firmi. perseuerantes stabiles z cõstantes. Juxta illud. Ro. xv. Debem9 aũt nos firmiores imbecillitates infirmorũ sustinere: vt sic de quolibet exponat illud prouerb. xviij. Frater qui adiuuatur a fratre quasi ciuitas firma. Unde supra vbi adiutorũ ibi ponit predicta auctoritas prolecuta et diuisa. Idem vide supra vbi diligẽtia et edificare: vbi ponitur illa auctoritas. Edificauit Jroboam ciuitates et firmauit eas summa diligentia ꝛc. Si autem de firmitate constantie et virtutis vis aliquã tuliz loqui magis. notabis qõ res firma ẽ summopere diligenda. Jsta est enim cui quis secure potest innitiz a quo potest sine periculo sustentari. Et ideo bona spiritualia et eterna que de sui natura solida sunt z firma et a principijs firmis et solidis progressiua debemus summe diligere. cũ ista sint que nõ p̃nt sine periculo sustẽtare. Unde de dauid legitur. j. Regum. xxij. Adorabatur dauid in deserto in locis firmissimis. Et aduerte qõ triplex bona firmitas reperitur. scilicz. Firmitas

Interna. Prima est firmitas ℣tualis
Externa. quã facit gr̃a intus exuberãs
Eterna. Secũda ẽ firmitas tẽporalis
quã facit fortuna dure reuerberãs. Tertia est firmitas supernalis. quã facit gloria alte remunerans. ¶ Primo ergo de firmitate interna dico qõ boni habent firmitatem gratie quam denotat virtutũ ybertas: que notatur in verbo dauid. Adorabak inquit dauid. firmitatem fortune quam declarat bonoruz paupertas que notatur in verbo. Deserto. In deserto inquit. Firmitatem gloríe quam designat celorũ libertas. qõ notatur perverbum. In locis firmissimis ideſt in celis. Jsta eñ sunt tria que faciunt hominẽ firmũ. videlicet.

Virtus interior. Dicã ergo qõ inuenitur firmi
Status inferior. tas status virtualis. z ista est
Locus superior. firmitas iustorũ qui ſ in oñi

bono sunt solidi atq; firmi Arbores eñ quãto profundiores habent radices tanto ſ sunt vt communiter firmiores et contra quoſlibet impetus fortiores. Magnitudo enim radicũ est causa firmitatis. Unde narrat. Plinius. quod cum exercitus romanus semel per quẽdam lacum nauigaret: apparuerunt eis delonge multe alte arbores et protense: erecte super aquas natantes z se per radicum suarum amplitudinem contra flatus firmiter sustentantes. alluuione enim radicate fuerant: et sic erecte super aquas natabant. Exercitus ergo romanus obuiam exercitũ esse credens direxit aciem cõtra ipsas. Et quia iusti qui p̃prie possunt dici arbores fructuose: Marci. viij. Video homines quasi arbores: quia sc̃z bona arbor bonos fructus facit. Patet ꝛc. vij. ideo habent radices cordis valde protensas et longas: quia scilicet cordis sui affectio attingit vsq; ad paradisum et eum appetat cordis sui timor attingit vsq; ad infernum vt eum fugiat cordis sui dolor attingit vsq; ad proprium delictũ vt ipsum defleat. cordis sui amor attingit vsq; ad deum vt sibi faueat: cordis sui dulcor attingit vsq; ad amicum vt eum foueat. Unde dico quod firmi in bono proposito possunt esse: et contra lapsum quem introducunt delicie: contra impulsum quem irritant diuitie contra insultum quem machinantur in uidie contra ruinam et casum quem patiuntur eminẽtie firmi et solidi apparere: Ecclesia. xv. Qui timet dñ faciet bona. Sequitur. Firmabik in illo. scilicet in deo et non flectetur: et continebit eũ et nõ cõfundetur. Justi enim etiam in fluctibus tribulationũ et tentationũ mediante radicum cordis latitudine recte nauigãt: et contra quoslibet impetus firmi natant Genesis. j. Fiat firmamentum in medio aquarum. Et illud Sap. xiij. Dediſti in mari viam: et in fluctibus semitam firmissimam. Et nota qõ res efficitur firma. Quando.

Innititur solido fundamento
Constringitur valido ligamẽto
Eripitur ab hostium nocumento.
Protegitur plurium iuuamento.

Adoraliter autem loquendo dico. quod solidum fundamentum est veritas. Validum ligamentum est caritas. Hostium nocumentum est demonũ iniquitas. Plurium iuuamentum est virtutũ cõmunitas. Firmi sunt ergo iusti: quia innituntur fundamento solide veritatis videlicet ipsi christo: qui est via veritas et vita: quia firmamentum est dominus timentibus eum ℣m p̃s. Et fidei christiane. que est firmissima et tutissima. Colo. ij. Firmamentum eius que in christo est fidei nostre. Et bonis etiam spiritualibus et eternis que sunt incorruptibilia. Ecclesiastici. xlij. Vas castrorum in excelsis in firmamento resplendens: vt et hic figuretur in illa domo euangelica. Matthei. vij. Que fluctibus et flatibus non fuit obruta vel cassata. Et causa subiungitur. fundata enim erat supra firmam petram. Jstud est ergo fundamentũ solide veritatis. ij. Thimo. ij. Firmum fundamentũ dei stat habens signaculuz. ¶ Jtẽ firmi sunt iusti quia constringuntur ligamẽto valide caritatis. Vinculũ enim caritatis quãdo constringit hominem

hominem vel astringit deo et proximo. facit eos firmũ in omni bono. Ecclesiastici. vij. Non te pigeat visitare infirmum ex his eñ in dilectione firmaberis. ¶ Jtez firmi sunt iusti quando carent nocumẽto totius prauitatis. Res eñ que carent nocumento interius seu exterius corrũpente sunt vt cõmuniter magis firme patet in corporibus celestibus: que nec interi9 nec exteri9 habent aliquid per qõ corrũpantur et ideo in firmitate p petua semper durant. Sic iusti et maxime isti qui per spem affectionũ et contemplationũ superius sunt erecti. a cunctis vitiorũ corruptiombus et in bono p consequens sunt magis firmi Hiere. ij. Firmauit in excelso robur suũ et eccli. xliij. Altitudinis firmamentũ pulcritudo eius. ¶ Jtẽ firmi sunt iusti qñ pollẽt fulcimento totius boniratis Sicut eñ multi stipites vndiq; iuste tantes faciũt firmã arborẽ sic multe ℣tutes hoiem. Et sic dico. q; hõ efficit bñ firmus qñ ipm̃ iustẽtat z fulcit

D Justitia librans equaliter De iustitia dr̃ Pro
Clementia cribrans suauiter. uer. xvj. iustitia fir
Constantia vibrans audaciter matur soliuz. De
Concordia ligans similiter. clemẽtia dr̃ puer.
Mestitia rigans flebiliter. xxv. Auser ipieta-
Facundia ozans fluenter. tem de vultu regis

et firmabit clemẽtia thronus eius De constantia dr̃ in p̃s. Quod deus firmauit terrã super stabilitatẽ suam: non inclinabitur in seculũ seculi. De concordantia z. Leui. xxvj. firmabo pactũ meũ vobiscũ. De lacrymosa vero mestitia dr̃ in p̃s. Quod deus firmauit terrã super aquas vnde de illa cedro dr̃ Ezec. xvij. Mõ transportata fuit in vrbe negociatorũ vt firmaret radices super aq̃s De facundia vero seu eloquẽtia dr̃. ij. para. vj. firmetur sermo tuus quẽ locutus es Sic ergo patet quõ inuenit firmitas status virtualis. et hoc oñditur cũ dr̃. Adorabatur Dauid. Adoratio eñ z assuefactio in bono solidat atq; firmat: quia ℣m. Diutiũ in libro de remedio amoris. Adoratio facit vires teneras quoq; precoquit vuas. et validas segetes qõ fuit herba facit. Dauid etiã manu fortis et vultu desiderabilis signat virũ iustũ multis virtutibus adornatũ z bonis moribus confirmatum. Unde supra de dauid si vis. vnde de tali firmitate dr̃. ij. Reg. v. Cognouit dauid quod firmasset dominus eum in regem. Jsta autẽ omnia possunt dici de firmamento et firmitate ecclesie militantis. que sc̃z firma est z perpetua. rõne fundamẽti. ligamẽti et iuuamenti. et ideo ecclesia propie dicit firmamentũ quod in medio aquarum. ideſt in mundi fluctibus est factum: et luminaribus ideſt sanctis hominibus adimpletũ Gene. j. Fiat firmamentum in medio aquarum. et videm. fiant luminaria in firmamẽto celi. Jsta ẽ ergo firmitas status

E ℣tualis. ¶ Secũdo dico. qõ inuenit firmitas exterior status temporalis. Et ista est propie illa firmitas quã habent pauperes voluntarij: qui sc̃z in infimo statu tacent et modicis sunt contenti. Flubil enim tam firmũ sicut illud quod est infimũ et profundũ. Status eñ infimus teste Ouidio non habet vnde cadat. vnde in libro de ponto dicit. Quod fortuna miserrima tuta est. et in libro de tristibus dicit. Ardua per preceps gloria vadit ter. Et ideo qui arduas mundi glorias cõtempserunt et status pauperes elegerunt. firmi et stabiles in fide z moribus permanserunt p̃s. Posuit: firmamentũ eius formidinem. q. d. Paupertas que mundi diuitibus est formido est sanctis hominibus firmamentũ: qõ oñdit cum dicitur in deserto Sap. xj. Jter fecerunt per deserta que non inhabitantur: z in locis secretis fecerunt casas. sicio enim firmitatez signat. Jsta est ergo firmitas

F status temporalis. Jn deserto inquit. ¶ Tertio dico qõ inuenitur firmitas eterna status supernalis. sc̃z firmitas gloríe paradisi. Res eñ celestes sunt ceteris firmiores. Unde Job. xxxvij. dicitur de celis quod solidissime quasi ere fundati sunt. Sic vere beati et bona eterna soluda sunt et firma. nulli defectui vel corruptioni subiacentia sed perpetuo duratiua sicut in p̃s. dr̃. Et enim deus firmabit orbem terre qui non commouebit: para

Flagellum. Nota q; flagellũ est instrumẽtuz de ligno et corrigijs factũ ad verberandum animalia ordinatũ. Signat ergo flagelluz quãlibet correctionẽ punitionẽ vel castigationem. vel quamlibet carnis vel animi inuoluntariã lesionẽ Dicam ergo q; triplex est flagellũ in scriptura vcz flagellũ Correctionis Et est flagellũ filiorum leuiter verberans Punitionis. Et est flagellum peccatorũ turpiter lacerans. Damnationis. Et est flagellũ dãnatorũ grauiter macerans. ¶ Primo ergo dico q; inuenitur flagelluz correctionis verberans leuiter. Hõ enim duplici flagello vtit. s. flagello quo ledit filios et flagello grosso quo ledit asinos. Sic vere dr̃ in vita ista vtitur duplici tribulatione. s. quadam parua et caritatiua que est ad bonoruz correctionẽ de qua in p̃s. fui flagellatus tota die et castigatio mea in maturinis. Et quadã grossa que p tinet ad superborum afflictionẽ z punitionẽ. de qua dicetur infra Et aduerte quod sicut video.

Flagellatur vestis vt pulvis excutiatur.
Flagellatur puer vt doctus efficiatur.
Flagellatur stultus ne periculis subiaciatur.
Flagellatur vsus vt pinguis inueniatur.
Flagellatur catulus vt leo terreatur.

Sic vere dico qõ bonꝰ a deo flagellantur corrigũtur: et tẽporaliter punitur vt mundẽtur a pulueribꝰ vitiorũ Constat enim q; flagella exteriora cõpellunt homines redire ad cor. z sic faciunt eũ exercere culpas suas exemplo serpentis qui flagellatus dicitur venenũ euomere. Et sic etiam tympanũ percussum z flagellatũ solet sonum z vocem emittere q; sc̃z iusti per tribulationẽ flagellati venenũ vitiorũ per cõfessionẽ euomũt p̃s. Quoniam ego in flagella paratus sum: et dolor meꝰ in conspectu meo semper. Et per gratiarũactionẽ ad diuinas laudes insurgunt. ij. Macha. xij. Tu autez flagellatus annuncia mirabilia dei. Item vt instruantur in operibus mandatorum. Ecclesiastici. xxij. Flagella et doctrina in omni tempore sapientia. et Ecclesiastici. xxx. Qui diligit filium assiduat ei flagella. Sequitur. Qui docet filium letabitur in illo. Item vt liberetur a periculis tormentorum scilicet futurorum. Constat enim quod per flagella stulti abstinent a committendis sceleribus et liberantur a penis et a verberibus. Sic, vere mundi flagella et tribulamina hominem a peccando impediunt: z sic a penis eternis liberum eum reddunt. Thobie. xij. Quoniam tu flagellas et saluas: deducis ad inferos et reducis. Item vt impinguentur. sanguine meritorum. Ursus enim verberatus efficitur pinguior. et polipus verberatus efficitur tenerior: quia scilicet quãdo iusti tribulãtur solẽt teneriores et dumliores fieri: et per consequẽs virtutibus impinguari. Constat eñ quod per talia tribulanima iustus in melius conualescit. Marci. x. Consputent eum et flagellabunt: et tertia die resurget: Jtez vt terreantur animi peruersorum. Sicut enim leo timet quando videt catulum verbe-

rari. Sic mali timēt ꝛ corrigūt ur quādo vident iustos a domino tribulari cogitāt eū illud euangelicū. Si in viridi hoc faciunt: in arido quid facient vel fiet? Et ista est causa quare sicut dicitur ad Hebreos. xij. Flagellat deus omnē filiū quē recepit. Unde de Jesu innocēte ꝺr. Johannis. xix. Et pylatus flagellauit eum. Post dixit Ecce homo quasi dicat. Eccē exemplū ꝛ bene facietis⁹ et male comparatiue loquendo. Patet ergo quod inuenitur flagellum correctionis verberans leuiter. ¶ Secundo dico. qđ inuenitur flagellum punitionis seu vexationis vulnerans grauiter. Et istud est illud flagellū quo de⁹ in hoc seculo punit malos. Mos eū fuit apud romanos q̄ oēs qui secuti percutiebātur. primo virgis flagellabātur: sicut patet in tito liuio ꝛ val. maximo in pluribus locis. vnde etiā ꝛ xp̄o morte a pylato damnādo dicitur Marci. xv. Quod ipse tradidit iudeis Jesus flagellis cesum vt crucifigeretur. Sic p̄culdubio videt deus facere malos enīz ꝛ eternis supplicijs fustigādos solet etiā flagellis penarū tpalium verberare: ꝛ infernum ipsorum hic et in hoc seculo inchoare. Exemplū de pharaone qui licet esset perpetuo a deo puniendus. fuit tamen in hoc seculo multipliciter flagellat⁹ ecclī. xl. Cōtritio et flagella super iniquos Et illud ps. Multa flagella peccatoris: sperantē autē in domino misericordia circundabit. Istud est ergo flagellum veratiōis vulnerās grauiter. ¶ Tertio dico qđ inuenitur flagellum damnationis lacerans acriter. Et sic per flagellū intelligitur pena eterna. qua scilicet corpus et anima flagellabūtur et cruciabūtur in euum Unde Sapi. xvj. Impij per fortitudinē brachij tui flagellati sunt nouis aquis et grandinib⁹ ꝛ pluuijs persecutionē passi sunt et per ignem consummati sunt. Unde etiam de christo in iudicio impios flagellante dicitur Naum. iij. Te ciuitas sanguinū: vniuersa mendacij dilaceratione plena non recedet a te rapina vox flagelli. vox imper⁹ rote et equi frementis: et quadrige feruentis: ꝛ equitis ascēdentis: et micātis gladij. et fulgurantis haste: ꝛ grauis ruine: nec est finis cadauerū: ista enim cuntas sanguinum est anima peccatrix que scilicet mendaciorum. i. vitiorum laceratione confusa. voce flagelli idest verbo seuerissimi iudicis concutitur ꝛ turbatur. quia scilicz statim istam vocem flagelli sequitur vox rote. idest tumultuosa conscientia. vox equi frementis. i. demonum austera violentia vox equitis ascendentis et gladij micantis. ꝛc. i. terror potentie diuine et mestitia ꝛ vox grauis ruine. idest totalis desperatio ꝛ tristicia. A tali ergo flagello se gaudet beata anima liberatā dicens illud Job v. A flagello lingue absconderis: et non timebis calamitatem cum superuenerit. In vastitate ꝛ fame ridebis et bestiam terre non formidabis: sed cum lapidibus regionis pactum tuum: et bestie regionis pacifice erunt tibi. Et sic patet quomodo tripler flagellum est. s. fructuosum quo ad iustos. Luctuosum quo ad proteruos Pernitiosum quo ad damnatos. Unde de verberare p̄cutere. ledere ꝛc. Sufficit.

Flāma. Nota qđ flāma nihil aliud est q̄ ignis ꝛ accēsus in materia aerea sicut carbo est ignis in materia terrea. Est enī ignis de sui natura subtilis et inuisibilis. verūtamen quando corporali materie coniungitur tunc visibilis efficitur. Et si in subtili materia ꝛ aerea incorporat⁹ fuerit tunc flāma efficit. si grossa ꝛo fuerit materia. scilicet lignea ferrea. vel terrestris: tunc poterit dici carbo. Moraliter ergo loquendo possumus dicere qđ flāma multipliciter sumitur in scriptura. Sumitur enim flāma.

Pro angelo spiritali.	Sumitur dico pro angelo
Pro homine virtuali.	spiritali. vnde ad hebr. j.
Pro ardore criminali.	Qui facit ag̃elos suos spi
Pro splēdore scientiali.	ritus ꝛ ministros suos flā
Pro dolore norīali.	mam ignis. Item sumitur

pro viro iusto et virtuali. vnde Apoc. j. dicitur Quod ipse vidit similem filio hominis: cuius oculi vt flāma ignis: et pedes similes aurichalco. Itē sumitur p ardore crimiali. s. ardore. auaricie. iracūdie vl luxurie vñ in ps. Flama combussit peccatores ꝛc. Itē sumitur pro splēdore scientiali. Unde Sapiētie. xvij. Ignis quidem nulla vis poterat illis lumen prebere: nec syderum lympide flāme illuminare poterant illam noctē horrendā. Itez sumitur pro dolore sensibili et norali. scilicet pro ardore mundanorum et infernalium tormentorum. Unde Esaie. xvij. Loquens de dānatis et ydololatris dicit sic Animam suam non liberabunt de manu flāme. Quānis ergo flāma possit quādoq̄ accipi in bono: communiter tamen et generaliter in malo accipitur. vnde per flammam intelligitur.

Ardor culpe interioris.	Sicut enim flāma cale
Ardor pene exterioris.	facit. vrit ꝛ psumit. Sic
Ardor gehēne posterioris.	flāma culpe et cōcupi

scentie per mala desideria calefacit. flāma temporalis pene per diuersas tribulationes nos vrit. flāma pene eterne suis perpetuis ignibus malos ledit. ¶ Notare ergo possum⁹ quod quadruplex flāma in scriptura generaliter inuenitur. videlicet.

Appetenda.	Appetenda dico. ꝛ ista est flāma ca
Fugienda.	ritatis. Caritas enī cōparat flāme
Sustinenda.	Canti. viij. Fortis est vt mors dile
Metuenda.	ctio Sequit Lampades ignis atq̄

flāmarum. Sicut enim salamandra viuit in flāma ꝛ in igne: sic iustus viuit in amore et caritate. ꝛ sicut flāma eleuat si potest materiā in quam agit: quia tendit piramidaliter versus celū. Sic flere flāma ꝛ feruor caritatis cor inflāmatum eleuat ad paradisum. figura ad hoc Judicum. xiij. vbi ꝺr. Quod in flāma sacrificij angel⁹ ascēdit in celū: q̄ procerto illi qui sunt angeli per puritatē qui sunt inflāmati per caritatē ascendūt faciliter ad celum per desiderium et voluntatē. Ista est enim flāma. Illuminans nostram cecitatem.

Eliminans nostram prauitatem.

Conglutinans dei bonitatē. s. ad homines.

Isti enim sunt tres effectus flāme. s. illuminare purgare. calefacere q̄. s. flāma caritatis nostre mētes nostras solet illuminare Apo. xix. Oculi eius flāma ignis. Cuipas nostras solet purificare Isue. xxj. Omne qđ pōt trāsire per flāmas igne purgabitur. Deū erga nos solet calefacere et inflāmare. ero iij. Apparuit dñs in flamma ignis. Ista est ergo flāma appetenda. s. flāma caritatis ¶ flāma que est fugienda est flāma mundane cupiditatis. s. luxurie. auaricie. inuidie. et iracūdie. Ista est enī sicut ignis qui cōburit siluā: et sicut flāma comburēs montes. Ista est illa flāma fornacis babylonice que ert puit et incendit quos reperit iuxta fornacē de chaldeis sicut dicitur Dañ. iij. Fornax enim babylonis est mūdi prosperitas vel flāma ꝯcupiscentie vel iracūdie: que chaldeos. i. peccatores diuersimodi accēdit ꝛ vrit. Iuxta illud ps. predictū. Flāma combussit peccatores. Tales enim flāme bonos non ledunt: nec eos calefaciunt aut comburunt Sap. xix. Flāme ecorrario corruptibilium animaliū non verauerūt carnes coambulantiū. ¶ Flāma que est sustinenda est pena temporalis aduersitatis vnde ista est illa flāma in qua fenix seipsam accēdit ꝛ in flāmat renouat et in qua seipsam et post incinerationem in auem pristinam trāsformat. Quia reuera charissimi multi sunt in igne temporalis tribulationis efficiuntur meliores. ita quod ab antiqua conuersatione renouantur et in melius commutantur Ista enim flāma que licet cruciet ꝛ affligat iustos tamē non destruit neq̄ damnat. Sunt enim sicut ille aues caristie. q̄ sm Solinum in flāmis impune volant, vnde dominus videtur cuilibet tali dicere illud Esaie. xliij. Cum ambulaueris per ignem non cōmbureris: et flamma non ardebit in te. ¶ Flāma metuenda est pena eterne calamitatis. Unde dives Luce. xvj. petijt vt Lazarus gutta aque temperaret ardorem linguę eius quia inquit crucior valde in hac flamma. Ideo talibus damnatis qui flammis eternis accenduntur potest dici illud Esaie. l. Omnes vos accendentes ignē: accincti flāmis

Et esa.

Et Esa. xlvij. Non liberabūt animam suam de manu flamme. Sic ergo patet. q̄ in scriptura multiplex flamma inuenitur. Vide infra de Igne.

Flare. Flatus. Nota q̄ flatus est illud spiraculū qō ab ore emittit et perflat. Accipit aūt ꝓ quolibet spiraculo vēti. Et moraliter loquēdo. flatus qui ab ore emittit signat qualibet verbalē ordinationē seu sententie prolationez. suggestionem pariter ꝛ diffusionez. Dicam ergo q̄ inuenitur in scriptura quidam flatus superni numinis.

Flatus dei qui est mirabilis.

Flatus hominis qui est mutabilis.

Flatus hostis qui est damnabilis.

Flatus dei signat suevoluntatis ostensionē ꝛ sue gratie inspirationē. Et sic dicam q̄ a deo ꝓcedit. Quidā flatus estuantiū temperatiuus. Quidā flatus nauigantium ꝓparatiuus. Quidā flatus fluctuantiū dissipatiuus. ¶ Primo igit dico. q̄ est flatus dei mirabilis. vel flatus diuini numinis. qui est flatus diuine gratie ꝛ sue inspirationis. Flando enī. i. inspirādo gram ꝛ spiritūsanctū immittit. ꝛ ignē charitatis accēdit. ꝛ ignem cupiditatis extinguit: ꝛ nauē. i. animā ad paradisū portum finaliter ducit. Cōstat enī q̄ per eundē flatū vnus ignis extinguit. ꝛ alt⁹ inflāmat. Tēperat ergo iste flat⁹ ignē iprobe cupiditat. Ust de pueris q̄ erātin fornace babylonis ꝺr. Dañ. iij. Mō fecit dñs i medio fornacis ḡsi ventū rozis flantē qui ipediuit ne lederent ab igne Usi in ps. Flauit spiritus eius ꝛ fluent aque. Aque dico gratiaꝝ vel lachrymaꝝ. que sez temperāt malos ardores. Itē ille flatus accendt ignē amoris ꝛ charitatis Luc. xij. Cū videritis austrum flantē dicitis estus erit. Item conducit ad portum salutis ꝛ securitatis. Actū xxvij. Flante austro secunda die venimus puteolos. ¶ Item est flatus diuine iustitie ꝛ per eum inmissi ꝛ tribulationis. Constat enim q̄ per flatum

Lutum desiccatur.	Talis ꝓcerto est spūalis dei
Aqua congelatur.	flatus. qui. s. ipsius prudē
Puluis effugatur.	tiam ꝛ iustitiaz ordinat. Ista
Iter properatur.	enī lutum carnalitatis desic
Lachryma generatur.	cat. Esa. xl. Repente flauit et

eraruerunt ꝛc. Aquam fragilitatis astringit. fortificat ꝛ cōgelat Job. xxxvij. Flante deo ocrescit gelu. Puluerē cupiditatis effuga t. Uñ Ero. xiij. Abstulit illud dñs flante vento vehementi. Illud dico. i. mare per qō insatiabilitas auaricie designat. Itē ad paradisum accelerat Actu. xxvij. Scōm flatū aure tendebant ad littus. Lachrymas vero compunctionis inducit ꝛ generat. ps. Flauit spiritus eius ꝛ fluent aque. ¶ Itez est flatus diuine potentie ꝛ sue iurisditionis. Et iste erit in iudicio quando flatus diuine sententie malos in eternam dānationem vrgebit. Flatus enim intemperatus ꝛ excessiuus lucernas extinguit flāmas accēdit. naues subuertit. mare ꝯcutit. domos subuertit vel destruit. ꝛ frigus generat ꝛ inducit. Sic procero sententia iudicialis que ore diuino flabit: ꝛ ipsa pena eterna que per eū impōs infligetur. lucernam vite extinguit. flāmas eternas succendet Esaie. xxx. Flatus dñi sicut torrens sulphuris. Naues. i. mundi diuites oneratos subuertet. Exo. xv. Flauit spiritus tuus ꝛ operuit os mare: submersi sunt quasi plumbum in aquis vehementibus. Domos. i. mundi status destruet ꝛ confundet Mat. vij. Flauerūt venti ꝛ irrucrunt super domum illam ꝛ cecidit. Frigus eterni doloris inducet. Eccle. xliij. Frigidus vētus aquilo flauit ꝛ gelauit cristallus ab aqua. Sic ergo patet. quomodo inueniuntur quidam flatus superni numinis ꝛc. ¶ Secūdo dico q̄ inueniuntur quidam flatus mortalis hominis. Et sic dico q̄ inuenitur in homine

Flatus vitalis qui cito deperit.

Flatus verbalis qui bonos conterit.

Flatus mortalis qui mentem aperit.

Est ergo flatus in homine vitalis: qui morte desistit. De quo. Dañ. v. Ꝑorro deum qui habet flatum tuum in manu sua: ꝛ omnes vias tuas non glorificasti. Itez in eo est flatus verbalis: qui bonis resistit. et iste est flatus detractionis. qui est sicut flatus vrens. qui inflammat aerem. Et ideo detractor potest dici ille serpens flatu adurens. de quo fit mentio Deut. viij. Itez est in eo flatus moralis qui deo assistit. Et iste est flatus deuotionis et orationis. De quo potest dici illud Job xxxiij. Si direrent. scilicet homo ad deum cor suum spiritum eius ꝛ flatum ad se traheret. Iste est ergo quidam flatus moralis vel mortalis hominis. ¶ Tertio dico: q̄ inuenitur flatus hostilis turbinis. idest dyabolice suggestionis. Unde de demonibus dicitur Deut. viij. Mō in deserto. i. in mundo erat serpens flatu adurens. ꝛ scorpio ac dipsas ꝛ nulle omnino aque. Sufficit de flatu vide etiam infra de spiritu ꝛ de vento.

Flectere. Nota q̄ moraliter loquēdo. ego inuenio. scz. Unum flectere qō est fragilitatis. Unum flectere qō est humilitatis. Unum flectere qō est benignitatis. ¶ Primo ergo dico. q̄ est vnus flectere fragilitatis. qō signat inconstantiam. Aliqui enīz sunt inconstantes ꝛ molles: ꝛ statim a constantia ꝛ iustitia se flectentes. Similes columnis salicum ꝛ vimorum: que nō sunt solide neq̄ firme. ꝛ que onere cito deficiunt ꝛ flectuntur. quia scilicet tales nescunt in firmitate ꝛ soliditate iustitie permanere. Contra quos Deutro. xxv. de muliere manum ad verenda viri rumpenda mittente dicitur sic. Abscides manum illius: nec flecteris super illaz aliqua misericordia. q. d. Si flecteris talis flectio est inconstantie non iustitie. quem etiam rigorem ipse deus contra obstinatos observabit ꝛ potissime contra damnatos. Unde Hiere. xxj. dicitur Mō dñs percutiet eos in ore gladij ꝛ non flectetur. neq̄ parcet. neq̄ miserebitur. Et breuiter illi qui nimis faciliter flectuntur vituperabiles iudicantur: quia etiam sicut dicitur. Judicū. vij. Illi qui flexerunt poplices vt biberent fuerunt a prelio repudiati. Illi vero qui biberunt steterunt fuerunt ad prelium approbati. Istud est ergo flectere fragilitatis qō signat inconstantiā. ¶ Secundo dico. q̄ est vnum flectere humilitatis qō signat reuerentiam. Et sic dico. q̄ flectio genuum reuerentiaz signat ꝛ humilitatem. Et vide q̄ genua flectimus. quādo aliquid humiliter supplicamus: vel reuerētiā exhibeamus. Genua enim sunt membra que sunt flexibilia. ad significandum q̄ omnis superbia humana loco ꝛ tempore debet flecti. ꝛ ad humilitatem ꝛ obedientiam inclinari. ij. Paralip. vlti. Et nunc flecto genua cordis mei precans ad te bonitatez domine. ¶ Aduertetamen q̄ genua hominum flectuntur in posterius genua vero brutorum vt communiter flectuntur in anterius. Econuerso autem est de cubitis hominum ꝛ de genibus anteriorib⁹ animaliū. quia. s. cubitus hūani flectuntur in anterius. ꝛ genua anteriora animaliū flectuntur in posterius. Ista est ergo regula q̄ membra anteriora in homine flectuntur in anterius: posteriora in posterius sicut congruū est rationi. In brutis vero anteriora in posterius posteriora in anterius contra regulam rationis. Sic vere dicā loquendo moraliter. q̄ tam homines q̄ bruta. i. tam boni q̄ mali duo habent genera membroz. scz anteriora que signant opera intellectue: ꝛ posteriora que signāt opera sensitiue. Sic est q̄ homines. i. iusti flectūt mēbra sua eo modo quo debent. vicz anteriora in anterius. ꝛ posteriora in posterius. qz licet posteriora. i. sensualia tendant naturaliter in posterius. i. versus temporalia ꝛ terrena. que scilicet post nos remanebunt. ꝓpter necessitatē corporis ꝛ fragilitatem vite. tamen anteriora que sunt ratio ꝛ consideratio: contēplatio ꝛ affectio talium semper flectuntur in anterius. s. superius. versus celū Phil. iij. Que retro sunt obliuiscens. ad ea vero que priora sunt extendens meipsum: destinatum prosequor ad brauium in brutis vero. idest in peccatorib⁹. anteriora. idest ratiōalia flectuntur in posterius ad mundi bona. posteriora vero eorum. idest sensualia flectuntur in anteriora. i. ad celestia bona. Constat enim q̄ mali videntur. quando

Universidad de Deusto
Biblioteca

gs brutaliter eterna petere. ⁊ tamen constat ꝙ mentaliter solent ad posteriora. i. ad temporalia inhiare. Ecc. j. Girat ad meridiem ⁊ flectitur ad aquilonem. Est ergo vnum flectere, qđ signat humilitatē ⁊ reuerentiam Dañ vj. Tribus tēporibus in die flectebat genua sua ⁊ adorabat. Allega contra illos si vis qui similes elephanti nequeunt flectere genua cordis sui. ¶ Tertio dico ꝙ est vnum flectere, qđ signat benignitatem ⁊ clementiam. Aurum enim purus optime flectitur. cuprū ⁊ ferrum non sic. Sic vere boni ad misericordiam cito flectuntur. mali citius rūpuntur ꝙ flectantur. ij. Machabe. iij. Fletus ad misericordiam lachrymas fudit. Sufficit. Vide de genu.

A Fletus. Flere. Nota ꝙ fletus. planctus. ploratus lachrimatio. luctꝰ lamentū. quasi ꝓcodē accipiunt. in scriptura. Significant em̄ gñaliter dolorē merorē. angustiā tristiciā ⁊ miseriam. Et ideo possumus distinguere ꝙ est. Quidam

Fletus interior.	Fletus contritionis
Fletus exterior.	est exercendus. Sic
Fletus posterior.	faciebat. Esa. Esai.

¶ Est enim fletus. xxij. Dicit sic. Recede a me ⁊ amare flebo.

Interioris contritionis.	Et idem. xxiij. An-
Exterioris vexationis.	geli pacis amare fle
Posterioris damnationis	bunt. Fletus tribulationis est sustinendus. Vñ Judic. ij. Descendit angelus dñi de galgala ad locū flentium Fletus vo dānationis est metuendus. ⁊ precauendus Vñ de fletu perpetuo infernalis miserie loquit Mat. viij. ⁊ xiij. Ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū. Dico ergo ꝙ est quidā fletus ꝺ tuosus. Et iste ꝓculdubio est fletus ꝓtritionis ꝓ peccatoꝝ ꝓsideratione. fletus cōpassionis ꝓ proximoꝝ depressione. fletus desolationis pro gaudioꝝ dilatione. ⁊ pro huius mūdi miserie ꝓlongatione ⁊c. Pro his enim tribus causis solent sancti flere in isto mūdo ⁊ spiritualiter ꝓtristari: qz procerto, ex hmōi fletibus sequit ꝙsolatio paradisi. Iuxta verbum saluatoris Jo. xvj. vbi dicit. Āmē amen dico vobis: qz plorabitis ⁊ flebitis vos: mundus aūt gaudebit vos autem ꝓtristabimini: sed tristicia vestra vertetur in gaudiū. Sicut em̄ videmus ꝙ post resolutionē pluuiaruꝝ aer remanet serenus ⁊ clarus. Sic ꝓculdubio post resolutionē lachrymaꝝ sequit status paradisi quietus. vñ Lu. vj. Beati qui nunc fletis: qz ridebitis. Istud bene preuiderat Esaias qui dicebat illud preallegatū Esa. xxij. Recedeꝝ a me. ⁊ amare flebo. inolite incūbere vt cō solemni me. Inter oīa animalia de mūdo illud qđ est magis flebile ⁊ qđ libentius lachrimas emittit est, homo. qđ vtiqꝫ ꝑ aliquos facit sui cerebri būiditas. Et in hoc possumus doceri. ꝙ nos alij quātomagis sum̄ homines. i. quātomagis sumus rationales. tanto procerto magis debemus flere ⁊ polere. ⁊ a mūdi solatijs abstinere. Si em̄ sumus rationales ⁊ rationabiliter cōsiderātes. qualis est nostre natiuitatis vilitas. qualis est nostri incolatus penalitas. quāta est mundi miseriaꝝ imēsitas. qđ dubia est mortis future necessitas qđ longe distat eternoꝝ bonoꝝ felicitas. ꝓcerto nos dolebimus ⁊ flebimus. ⁊ vitā nostrā in plāctu ⁊ gemitu deducemus. Iuxta ꝙsiliū apostoli dī. Oportet flere cū flētibus. ⁊ gaudere cū gaudētibus. ad Ro. xij. Flere. s. cuz flētibus in pñti miseria. ⁊ sic gaudebimus cū gaudētibus in celesti gloria. Exponere ergo possumus illō ps. Sup flumina babylonis illic sedimus ⁊ fleuimus dum recordaremur tui Syon. In quibus verbis ostenditur tripler causa quare iusti ⁊ boni in hoc seculo solent flere. Flent enim ⁊ contristantur propter

Mundanā afflictionē.	Mundi afflictio. ps er fu-
Virtutum defectionem.	mine sup quo nos sedem⁹.
Gloꝛie dilationem.	qz nos sedemus super flu-

mina. s. tribulationū. Mor defectio ptz ex ordine quo nos caremus. qz. s. nos sumus in babylone. i. in ꝙfusione ⁊c. Celi dilatio ptz ex culmine quo nos dolemus. qz scz nos recordamur tui Syon. Fleamus ergo charissimi ꝓpter. Illatā multitudinē tormentoꝝ. Propter in natam turpitudinē seu aptitudinē vitioꝝ. Propter dilatam plenitudinē gaudioꝝ. ¶ Dico ergo primo ꝙ debemus flere ex tormentoꝝ afflictioē. qđ ostendit cū dicit ꝙ nos sedemus sup flumina. In fluminibus em̄ tribulationū sedemus. cu. s. pñti miseria fluctuamus. Unde quilibz pōt cōparari ciuitati alexādrie: de qua dr Num iij. Alexandria populoꝝ habitat in fluminib⁹. Sicut ergo ce: uus a canibus artatus ⁊ infestatus ꝙsiderans se nō posse euadere solet flere ⁊ mugire ⁊ ad hominem vltro refugere ⁊ venire. sicut dicit Guicēna li. viij. Sic ꝓculdubio iusti dū vidēt se in hac miseria a canibus ⁊ a venatoribus. i. a diuersis generibus tribulationū ⁊ afflictionū infestari: ⁊ certi sunt dum viuūt nunqꝫ euadere poterūt mundi penas ipsi nō immerito flere. mugire ⁊ dolere tenent: ⁊ ad hominē. i. ad deū recurrere cōpellunt. Unde de talibus dr Hiere. l. Venient filij iuda ⁊ filij israel simul ambulātes ⁊ flentes ꝓperabunt ⁊ dñm deū suū querent: in Syon interrogabūt viā Filij inquit iuda ⁊ filij israel. i. boni viri ⁊ iusti deū ꝓfitentes ⁊ deū vidētes ⁊ ꝓplantes. deū hic in terris inueniūt. tot causas luctus ⁊ fletus deū ꝓcerto cōpellunt querere et ad ipm recurrere. ⁊ viā in Syon. i. viam ad celi gloriam ꝓcurare. Sic em̄ dicit Grego. Mala que hic nos premunt. citius ad deū venire cōpellūt. Ista sunt ergo flumina tribulationū ⁊ mūdanaꝝ afflictionū. que ꝓculdubio debēt nobis esse causa luctus ⁊ fletus Mat. vij. Venerūt flumina ⁊ flauerūt venti ⁊ irruerūt supra domū illā. Ista miseria bene ꝓcipit homo cū nascit. q̄ statim incipit flere ⁊ primā vocē plorando emittere: ⁊ suo fletu miseriā in qua intrat indicijs ꝓfignare ⁊ prenosticare. vñ dicit Hier. tractās illud Job. xiij. Homo natus de muliere breui viuēs tpe. Homo inquit natus de muliere. ideo cū reatu. breui viuēs tpe ideo cū metu. replet multis miserijs ideo cū fletu. Flere ergo debem⁹ ꝓpter tormentoꝝ afflictionē. vñ Hiere. xxij. In fletu veniēt ⁊ per torrentes aquaꝝ deducā eos in viā rectam Istud tñ ꝺo aduertūt musti qui ꝙ suis sunt loco fletus ⁊ luctus. s. in miseria vita ista ipsi tñ gaudent ⁊ solactantur. Et qz hic flere nolunt. ad fletū eterne miserie deducent. vnde dicit Grego. in moral. Lachrymaꝝ causas. quidā ridentes. peragūt ⁊ mortis fue negociū tripudiātes. exequunt. Istis ergo dicit illud Luce. vj. Ue vobis. diuitibus qui habetis ꝙsolationē. qz lugebitis ⁊ flebitis. Ista est prima causa quare debem⁹ flere. s. ꝓpter tormētoꝝ afflictionē. Sup flumia in q̄t sedim⁹ ⁊ fleuimus. Mee. j. Cunqz audissem verba huius sedi ⁊ fleui.

¶ Scōo dico ꝙ nos debemus flere ꝓpter vitioꝝ infectionem vel defectionē. cū dr Babylonis babylon. cui ꝙfusio interpretat. Babylon fuit ciuitas ꝺololatraꝝ. Babylon inimica fuit dei cultoꝝ. Babylō a rege crudeli Nabuchodonosoꝝ. fuit edificata. Babylon modo a cunctis generibus. bestiaꝝ est inhabitata. Sicut dr. Dañ. iij. ⁊ Esa. xiij. Ista ciuitas charissimi ꝓculdubio significat statū. peccati. qui ideo ꝙfusio interpretat: qz in peccato oīa ꝙfusa. ⁊ sine ordine inueniunt. ibi em̄ ancilla. i. caro dominat. dña. i. anima famulatur. Ibi etiā illud qđ debet esse superius per ꝓtemptationē: vicz mens ⁊ affectio efficiunt inferius per terrenoꝝ anarticiam ⁊ ambitionē. vñ Apoc. xviij. dicit. Ue ve ve babylon ciuitas illa magna. Unde de ista ꝙfusione dicit Her. Ancillam dñari vel dñam ancillari magna abusio est In ista em̄ ciuitate Nabuchodonosoꝝ. i. dyabol⁹. sicut dñs impar: ibi etiam multitudo bestiaꝝ i. peccatoꝝ inhabitat. Mñ ergo viri boni ⁊ iusti ad istam ciuitatem ideſt ad confusionem peccati aliquo casu ꝓueniunt vel olim ꝓeuenisse sentiunt tūc merito grauꝫ fletu ⁊ meroze se afficiūt. dū. s. in ciuitate peccati se detentos ⁊ captiuos aspiciunt. Et ideo dicit in tit. Tre. j. Post qꝫ in captiuitate redactus est israel. sedit Hieremias fles ⁊ plozās lamentatione. Sicut enim mandragoza dicit clamare. qñ a terra eradicat. sic ꝓculdubio viri iusti et boni qñ a suo fundamētali principio. s. a deo per aliqđ

peccatum

peccatum se viderint auelli. ipsi ꝓcerto clamare et flere nosc̄unt: ⁊ perfecte etiā penitere sicut apparuit in Petro Mat. xxvj. Qui postqꝫ dñm negasset: egressus foras fleuit amare. Et ideo sicut Petrus p fletū penituit peccati sui remissionez. Ezechias etiā rex ipetrauit per fletū vite sue plongationē: sicut dicit Esa. xxxviij. Fleuit ezechias fletu magno ⁊c. Per fletū quoqꝫ Susanna impetrauit de manibus falsoꝝ iudicū liberationem. Sicut dicit. Dañ. xiij. Sic ꝓcerto per fletū cōpunctionis ⁊ doloꝛis veniā a deo reportamus. vitā gratie. p longamus. ⁊ nosipsos ꝺ manib⁹ demonū deliberamus Sicut em̄ narrat in fabulis poetaꝝ. Cygnus Stenelı filius ex materno genere frater phetontis. cū fleret de fulminatione sui fratris quē iupiter fulminauerat cōuersus fuit in auez fluuialē albissimā. que nūc cignus cōiter appellat. que solet in fluminibus habitare: ⁊ ꝓcātu gemere seu flere. Dum. li. ij. Meth. fab. iij. ⁊c. Sic ꝓcerto charissimi si fletū cōpūctionis. ꝓtritionis ⁊ cōpassionis frequētabimus. ꝓcerto nos de hoie in volucrē. de peccatoꝛe in vir̄ spiritualē mutabimur ⁊ queremur. ⁊ fluuiales ⁊ cādidi. flebiles pariter ⁊ gemebūdi. i. perfecti deuoti ⁊ casti decetero efficiemur. sic loquitur Joel. ij: Cōuertimini ad me in ieiunio: ⁊ fletu: ⁊ plāctu Flendū est ergo ꝓpter ꝓpria iniquitatē. Unde dr Joel. j. Erp gisciminī ebriī ⁊ flete. Propter primoꝝ necessitatē sicut faciebat Job. xxx. qui dicebat. Flebaz quondā sup eo qui afflictus erat. Et Lu. xix. dicit. Nō videſ Jesus ciuitatē fleuit sup illā. Itē ꝓpter mutuū amoꝛē ⁊ charitatē. sicut dr de Joseph Gen. xlvj. q iter amplexus benjamin fleuit. Et Thob. xj. dr ꝙ fleuerūt ambo pre gaudio. Sic ergo ptz. ꝙ nos debemus flere. ꝓpter vitioꝝ ꝙfusionē que ꝙfusio notat in nomine babylonis. qz sicut dr in ps. Filia babylonis misera ⁊c. ¶ Tertio dico. ꝙ sancti ⁊ iusti in isto mūdo flent ꝓpter gaudioꝝ dilationē. que osdit cū dicit. Duz recordaremur tui syon. Sicut em̄ captiui solēt flere qñ vident ꝓtā libertatē; fatui. ⁊ miseri solent flere: qñ ꝓsiderant vendita heredi tatē. bāniti ⁊ relegati solēt flere qñ ꝓsiderāt vetitā ⁊ interdictā ꝑtie dulcedinē amentatē. qz. s. ꝑm legesyniciuz ꝑtia sua est dulcissima. Sic ⁊ nos captiui in hoc mūdo ⁊ a libertate hereditate ⁊ patria paradisi exclusi dāniti ⁊ relegati debemus suspirare ⁊ flere dum ipsam celestem patriā vel celestē gloriaz recordamur. ⁊ dum ab ipsa sicut peregrim. ⁊ hospites exulamus. Dum recordaremur inquit tui syon. Et ad hoc monet nos Esai. xlvj. Redite preuaricatores ad cor recordamini ꝑtes seculi. Paradisus enim dicit pn⁹ seculū: qz ⁊ hōi angel⁹ ibidē prius habitauerūt; sed suis demeritis exigētibus exinde banniti relegati ⁊ expulsi fuerūt ergo pro patrie dilatione debemus flere suspirare ⁊ polere. ⁊ ad ipsam totis desideriis anhelare. Exēplo susanne. de qua dicit Dañ. xiij. ꝙ flēs suspexit i celū. Istꝺ est ergo irriguū superiusqđ dedit caleph filie sue in hereditatē. sicut dicit Josue. xv. Judith. j. Scōz em̄ Greg. filia ista significat aiam que a patre deo ꝙ pñti hereditate accipit duplex irriguz. i. duplices lachrymas seu fletus. s. inferius ⁊ superius. quantū. s. ipsa plorat pro pñtis miserie tribulatione. et pro superioris glorie dilatione. Iste est ergo tripler fletus bonoꝝ ⁊ perfectorum: qz. s. flere debemus

Pro dilatione celestium gaudiorum.
Pro commissione mentalium vitiorum.
Pro afflictione terrestrium tormentorum.

¶ Fleamus ergo pro istis causis vt exinde ad letitiam veniamus vt tempus nostrum debite expendamus. vt ad talem fletum alios prouocemus ⁊ inuitemus. Flendum est ergo propter futuram cōsolationē. Unde Thob. iij. Post lachrymationem ⁊ fletum exultatione infundis ⁊c. Item flendum est propter temporis conditionē: quia sicut dicit Eccl. iij. Tempus flendi. Itē flendū est ꝓpter aliozꝝ ꝓuocationē. Sicut dicit. j. Esdre. x ꝙ flente esdra fleuerūt alij. Et ideo pro ista vltima causa legitur ꝑm ter fleuisse. s. in lazari suscitatione. Super civitatis futura tribulatione. In cruce ⁊ in passione ⁊c. Vide si vis in distinctionibus Mauricij vnde illud vj timū accept. Et nota ꝙ bonus fletus frequētandus est

Quia facit ad deum currere.	Per fletum em̄ ad
Quia facit eterna cernere.	deum currimus ce
Quia facit mortem effugere.	leriter. Citius enim
Quia fecat celum ascendere.	vadit hō per aquā

nauigando ꝙ per terram itinerando Unde Hiere. l. Ambulantes ⁊ flentes ꝓperant ad dñm deū suū. Item per fletū eterna cernim⁹ celerirer. s. ꝓplando. Celū em̄ mundus vē post pluuiā aere purificato. Unde de Susanna dicit Dañ. xiij. ꝙ flens suspexit in celū. Itē per fletū mortem effugimus sagaciter. Unde de Ezechia rege dr Esa. xxxviij. ꝙ audita morte sua vertit se ad parietē ⁊ fleuit fletu magno: ⁊ impetrauit, plongationē vite. Itez per fletū celū ascēdim⁹ finaliter. ij. Reg. xx. Dauid ascēdebat ciuitū oliuaz flens ⁊ coopto capite. Et hec de bono fletu sufficiāt. ¶ Sz si volumus possumus notare de malo fletu. ꝙ triplex est gñaliter malus fletus. Est em̄ fletus ficte compassionis — fletus ergo ficte cōpassionis
fletus tristis damnationis — passionis. pertinet
fletus false deceptionis. — ad vsurarios. depredatores. qui recte vident flere ⁊ miseriis pauperꝝ cōdolere dum eis aliquid accomodāt seu prestāt. qui tamē finaliter ipsos exheredant ⁊ molestant. Usi tales sunt similes crocodillo. qui inuentens hominē iuxta fluuiū occidit eum: ⁊ post modum plorat eum. ⁊ finaliter deuorat ipsum. Sic vere tales vsurarij pauperes primo occidunt ipsos in suis contractibus irreticndo ⁊ obligādo tandem ipsos fient ⁊ plorant eis ficte compatiēdo ⁊ eis ad mutuū prestando. finaliter vero ipsos deuorant eos exhereditando ⁊ penitus consumendo. Unde isti fm dictum apostoli possunt dici illi qui flent tanqꝫ non flentes: ⁊ qui gaudent tanqꝫ nō gaudētes j. Cor. vij. ¶ Fletus vero decceptionis pertinet ad falsos amicos ⁊ proditores. De quibus dicit Eccl. xx. Oculus suus lachrymabitur inimicus: ⁊ si venerit tempus non sattabit sanguine. De quibus Ouidius ait. Ut flerent oculos eruditere suos. ¶ Fletus vero finalis damnatiōis pertinet ad miseros mortuos peccatores. qui. s. ꝓpetuo ꝑhit flere j iferno. sises illi lapidi q̄ dr enidros: qz. s. ꝓpetuoꝝ cōtinue emittit lachrymas. Unde de ipso dicit in lapidario. perpetui fletus lachrymas distillat enidros: quia scilicet isti damnati perpetuo habent lachrymas emittere. ⁊ perpetuis fletibus suspirare. Iuxta illud Luce. xiij. Ibi erit fletus ⁊ stridor dentium. Et hec pe triplici malo fletu sufficiant ⁊c.

Flos. Florere. Nota ꝙ flos nihil aliud est ꝙ quedam originalis materia respectu fructus. Flos enim precedit fructum. sicut via precedit terminum. sicut premisse precedunt conclusionē. sicut materia precedit rei perfectionē. Est em̄ flos illud qđ in arboze exterius videt. ⁊ illud qđ ꝓmo ⁊ principaliter oculis intuet. Pōt ergo flos diuersimode significare in scriptura. Per florem em̄ intelligitur

Interior affectio.	Per florem ꝓco intelli-
Exterior conuersatio.	gitur interior affectio. qz
Virtutum accumulatio.	scz sicut flos precedit fru
Juuentutis inchoatio.	ctum ⁊ est eius materia.
Prosperitatis consolatio.	Sic bona affectio precedit bonum opus et est eius principium ⁊ origo Eccle. xxiij. Flores mei fructus honoris ⁊ honestatis. ⁊ Ben. xl. Videbunt post flores tuas maturescere. Itez per flores intelligitur exterior conuersatio. Unde Cant. ij. Flores apparuerunt in terra nostra. Item per florem intelligitur gratiarum ⁊ virtutum decoratio: ideo nobis precipitur. Ecc. xxxix. Florete flores ⁊ quasi liliuz date odorem. Item per florem intelligitur iuuētutis inchoatio Job. xiij. Quasi flos egreditur. Item per florem intelligitur mundi prosperitas seu transitoria consolatio. que habet naturam valde debilem ⁊ faciliter decidit. Sic mundi prosperitas valde est fragilis ⁊ faciliter transit ⁊ perit. Unde. j. Pet. j. Gloria eius quasi flos feni exiccatum est fenum ⁊ cecidit flos. Sic ergo patet quomodo

Universidad de Deusto
Biblioteca

flos diuersimode sumitur in scriptura. Dicaz ergo breuius q̄ est quidam flos
℣ Uirtualis perfectionis. ¶ Primꝰ est flos quez debemus habere. Secūdus est flos quem debemus habere. Tertius est flos quo debemus gaudere. Dicamus ergo primo aliquid de flore virtualis perfectionis. ⁊ dicamus q̄ sicut arbor nō est perfecta que floribus non decoratur: ⁊ que fructibus non fecundat Sic homo non potest dici perfectus. qui floribus virtutum non est ornatus: ⁊ qui fructibus bonor opez non est repletus. Et ideo ad habendum tales flores monet scriptura dī. Eccl. xxxix. Florete flores ⁊ quasi lilium date odorez. In quibus verbis ostenditur q̄ sicut in flore est dare humorem. colorē odorem. Sic in ℞tuali perfectione est dare humorem seu fluorē pietatis. Florete inquit. idest fluorē habete. qz flos dicit a fluendo. Itē colorem seu decorem honestatis q̄ ostēdit cū dicit flos. Itēodorē seu nitorē castitatis. quasi inquit lilium. Dico ergo q̄ si volumus esse floridi per sanctitatē. nos debemus esse fluidi per pietatē. qđ ostēditur in vocabulo florete. idest fluorem pietatis habete. Flos ehī est naturaliter mollis ⁊ humidus in tactu suauis ⁊ fluidus. qz vere illi qui per sanitatē volūt esse flores ⁊ floridi. debent per pietatem ⁊ benignitatem esse molles ⁊ humidi. semper em̄ debent in alios fluere. ⁊ per pietatē ser sua ad alios dilatare. Jxta illud Joel. iij. Stillabunt. montes dulcedinē. ⁊ colles fluent lac ⁊ mel. Montes em̄ sunt viri perfecti. qui dulcedinē pietatis ⁊ clemētie. lac benignitatis ⁊ modestie. mel deuotionis ⁊ dulcis eloquētie: debēt sicut veri flores alijs distillare. Ideo de talibus floribus possumus dicere illud. Cant. vij. Uideamus si vinea nostra floruit. ⁊ si flores fructum parturiūt. Uinea em̄ que pax habet de cortice ⁊ multum de medulla. significat viros pios ⁊ misericordes. qui qz sunt pleni medulla pietatis. ideo pax eis remanet de cortice temporalis facultatis. Istoz ergo flores fructus parturiūt qñ ipsorum pie ⁊ fluide affectiones fructus bonorum operū producunt. Patz ergo q̄ nos debemus esse fluidi per pietatem. ¶ Itē dico. q̄ nos debemus esse nitidi per honestatē. qđ etiā ostenditur in vocabulo. flores. Sicut em̄ patet in naturalibus dico q̄ flores sunt
Arborum ornamentum. Sic reuera flores bonoꝝ exēploꝝ ⁊ honeste
Pomorum nutrimentum. conuersationis sunt recte sicut quoddam gratissimū paramentū in homine
Morborum medicamentum. virtuoso. Pulcrū em̄ est videre hominē in quo relucet viola humilitatis: rosa rubea charitatis. lilū castitatis. amigdalū pietatis ⁊ tales pñt dicere illud predictū Flores apparuerūt in terra nostra. Apes em̄. i. viri simplices ⁊ imperfecti. qñ inueniūt tales flores. i. talia bona exempla vel virtutes ibi. pculdubio suū nutrimentū spūale. i. suas bonas informationes accipiūt. qz pcerto tales flores ptra omnia vitia medicina sunt. qñ discrete recipiunt. ⁊ qñ ad bona opa applicant. Unde Eccl'. xij. Florebit amigdalus. impinguabit. Mñ em̄ amigdalus. i. vir iustus vel prelatus floret per bonā psuasionem. tūc vere locusta. i. simplex imperfectus aut subditus impinguat per bonā ipsius imitationē. Aduertamus tamē q̄ dicit ysaac in dictis q̄ apes que pascunt ⁊ que comedūt flores amaros. faciūt vt cōiter mel amarum. ad denotandū. q̄ illi qui frequentant malos homines ⁊ amaros. ⁊ qui ab ipsis amaros flores. i. mala exempla recipiunt ⁊ accipiunt. tales dico mel amarus. idest mala ⁊ amara opera faciunt. Adonides enim fm fabulas poetarum iuuenis pulcerrimus; fuisse dicitur qui colligendo flores rubeos mortuus est. ⁊ ideo a paganis antiquis. plangebatur. Sicut dicit. Ezech. viij. vbi dicit q̄ ipse vidit mulieres plangentes adonidem. Tales ergo sunt malorū exemplor collectores. qui qz colligunt ab alijs flores rubeos. i. carnales ⁊ mala crēpla. ideo spiritualiter moriuntur. malos ergo flores. i. mala malorum exempla debemus cauere ⁊ fugere. ⁊ bonos flores. idest bona exempla frequētare. vt dicamus illud Sap. ij. Coronemus nos rosis anteq̄ marcescant Sequitur. Non pretereat nos flos temporis. Iste est ergo flos bone conuersationis quem debemus habere. Aduertamus tamen q̄ hypocrete habent istum florē sine fructu. Similes enim sunt sambuco. cuius flores redolent. fructus vero fetent. Sic flos conuersationis hypocritarum est odoriferus. fructus vō sue operationis est malus ⁊ pestiferus. Quia sicut dicit. Matthei vij. Mala arbor malos fructus facit. Isti enim sunt sicut Epythimum: qđ est quedam herba cuius tota virtus fm medicos est in flore. Sic vere tota perfectio talium consistit in conuersione. cum nihil habeant de bona operatione. Non sic ergo sed simus florentes ⁊ nitidi per honestatem. Jxta illud pṡ. Justus vt palma florebit sicut cedrus libani multiplicabitur. ¶ Item dico q̄ nos debemus esse florentes ⁊ candidi per castitatem qđ ostenditur cum dicitur. Quasi lilium date odorem. Lilium enim est flos purissimus ⁊ candissimus cuius color est gratiosissimus. ad videndum. ⁊ cuius odor est suauissimus ad odorandum. ⁊ signat virtutem castitatis. que cum sit virtus purissima. deo ⁊ angelis est gratiosissima ⁊ apud omnes famosissima ⁊ fragrantissima. Et ideo de isto flore dicitur in pṡ. Justus germinabit sicut lilium. ⁊ florebit in eternum ante dñm ⁊c. Unde supra. vbi filia in illa autoritate. Sicut lilium inter spinas. sic amica mea inter filias. Patet ergo q̄ flos. idest. vir perfectus vel spiritualis perfectio debet habere annexam pietatem. honestatem ⁊ castitatem. vt sic dicat quilibz vir perfectus illud Cant. ij. Ego flos campi ⁊ lilium conuallium. Iste est ergo flos virtualis perfectiōis. ¶ Scō q̄ florē itelligit amēitas tpalis successionis. Sicut enim flos est quoddā debilissimum ⁊ fragilissimum qđ modico vento diruitur. modica nebula corrumpitur. modico calore siccatur. Sic vere mūdi prosperitas que. scz consistit in fortitudine. pulcritudine. sensus limpiditudine iuuentute ⁊ rerū quantitate. fragilis est ⁊ caduca. Jsta enim omnia flori comparantur. quia fluendo dicitur. quia scz hec omnia faciliter fluunt ⁊ labuntur ⁊ tribulatione vel morte siccantur ⁊ destruuntur. De quo dicitur Esa. xl. Omnis inquit caro fenum. ⁊ omnis gloria eius quasi flos feni. exiccatum est fenum ⁊ cecidit flos. Jsta etiam possunt applicari ad hypocritas ⁊ ad instabiles ⁊ inconstantes. quorum ficta perfectio. q̄uis sit flouida ⁊ gratiosa: non est tamen durabilis neq; firma. quia scz modica tentatione fluunt ⁊ labuntur. ⁊ deficiunt ⁊ franguntur. Unde Job. viij. Cuz adhuc sit in flore nec carpatur manu. ante omnes herbas aresci. Iste est ergo flos temporalis prosperitatis. ¶ Tertio dico q̄ inuenitur in scriptura flos eternalis felicitatis. Unde pṡ. Florebunt de ciuitate domini sicut fenum terre. Item in pṡ. Plantati in domo domini. in atrijs domus dei florebunt. q̄ per florem accipitur beata virgo: patet per predictum Cant. ij. Ego flos campi ⁊c. vel christus. sicut illud Esaie. xj. Egredietur virga de radice yesse. ⁊ flos de radice eius ascendet. Potest applicari qđ dictum est supra scilz q̄ flos habet humorem odorem. colorem ⁊c. per omne sicut supra ⁊ plura alia. sed omitto gratia breuitatis. qz etiam in multis alijs locis fit mentio de flore.

Fluctus. Nota q̄ fluctus qui nihil aliud sunt q̄ maris vel aque circunuolutio. vel inundatio seu motus. vt communiter in scriptura accipiuntur in malo. fluctus enim communiter signāt.
Superborum elationes.
Terrenorum possessiones.
Tormentorum turbationes.
Cordiales tentationes.
Infernales damnationes.
Significāt dico supbor elatōes. qrōiter fluctꝰ maris emittūt magnū clamorē. generant magnū terrorē. producūt spume fetorem. frequentant motus horrorem. Sic pculdubio supbi ⁊ impij sunt clamorosi per iactātiam.

tiam. discordiam ⁊ comminationē. pṡ. Elcuauerūt flumina vocem suam. eleuauerūt flumina fluctus suos a vocibus aquarum multarum. Sunt terrentes p nihilipensam ⁊ ptemptionē Esa. lvij. Redūdant fluctus eius in ꝛculcationē ⁊ in lutū. i. in simplices ⁊ humiles Sunt etiam spumātes ⁊ immundi per luxuriam. carnalitatē. ⁊ infectionē. Jnde fluctꝰ feri maris despumātes suas ꝛfusiones. Sunt etiaz ꝛtinue se mouentes per inconstantiā ⁊ mutationē necnō per tristiciā ⁊ cordis afflictionē. j. Mac. vj. In quos fluctus tristicie ego deueni. Et ideo de talibus loquit scriptura. Esa. lvij. Impij quasi mare feruens. qđ quiescere non valet. ⁊ redundant fluctus eius. Isti etiā dicuntur impij ratione crudelitatis. Dicuntur mare feruens ratione cupiditatis. Dicuntur quiescere non valentes ratione mobilitatis Dicuntur redundare fluctus eoz ratiōe multitudinis
℣ iniquitatis. ¶ Scōo dico. q̄ per fluctus intelliguntur terrenoz possessiōes Recte etenim sicut fluctus impetuosa collisione agitant. sic mentes eorum qui terena cum affectione nimia possident: ptrarijs ⁊ repugnantibus cogitationibus ꝛcutiuntur Suadet em̄ in parte vna superbia. ad magnificētie ostentationem possessa debere ꝙerri. nec auz semper in arca esse claudendum sed in apparatus edium. supellectilis. ꝙuiuioz ⁊ solationum ac aliaz mūdi vanitatuz expendendum. Exemplo diuitis epulonis induti purpura ⁊ byssо: ⁊ epulātis quotidie splendide. Luc. xvj. Econtra suadet auaricia possessam. scz mnam in uolui. in fodi. ⁊ quidem nec ad videndum exhiberi. exemplo inutilis ⁊ timidi serui Luce. xix. Ubi igitur ambitio ad superba tractāda sollicitat. leuat hinc auaricia ad humilia deprimit. ⁊ artat Illa vult effossum aurū ad seculi pompam extolli. ista vult ipsum in penetralibus infimis sepeliri. quo fit vt continua dissensione turbari ⁊ confusi. instar estuātis freti fluctuent atq; fremant. Jxta illud Jhie. lj. Ascendit super babylonem mare. multitudine fluctuū eius operta est. Et Jacobi. j. Similis est fluctui maris. Fluctus ergo signat terrenoz possessiones. ¶ Tertio dico q̄ per fluctus intelliguntur tormentoz turbationes. Per fluctus enim mundi tribulationes intelliguntꝰ. quibus in huius maris pelago homines velut naues mouentꝰ ⁊ quatiuntꝰ. Mat. viij. Motus magnꝰ factꝰ est in mari ita vt nauicula operiret fluctibus. Talibus em̄ fluctibus subiacet homo duz nauigat per pelagus huius mūdi. ⁊ ideo ne hmōi fluctibus absorbeat debet facere: sicut quidā pisciculus qui dicit Etherius. qui videns mare fluctuosum ⁊ tempestuosum timēs ne forte fluctibus extra eū ciat ad siccum ⁊ ne piscatoz sportulis imponatur. solet ad fundū descēdere ⁊ alicui lapidi fortiter adherere ⁊ ibi tandiu remanere. quousq; trā fierint dicti fluctus. Sic vere charissimi: si fluctus magne tribulationis talr abūdauerint. q̄ ab ipsis timeam? ipsualiter subiri vel submergi. nos pculdubio debem? inferius ad fundum inferni per consideratione tormē torum descendere: ⁊ lapidem. i. pondus diuini timoris seu etiam future mortis per meditationē accipere. ⁊ sic pcerto poterimus fluctus mundanaz tribulationum faciliter superare. Sic facichat Job. xxxj. dicens sic. Sē per inquit quasi tumentes fluctus timui deum. ⁊ pondus eius ferre non potui. Et pcerto charissimi si timor dei. ⁊ iudicioz suoz seueritas. ⁊ si status mortis ⁊ sue certitudinis dubietas. si pene inferni ⁊ sue penalitatis asperitas debite considerantur. fluctus mundanarum tribulationum modicum reputabuntur ⁊ faciliter superabuntur. Sic superauerat illos ille qui dicebat. Eccle. xxxiij. Profundum abyssi penetraui ⁊ in fluctibus maris ambulaui ⁊ in omni terra steti. fluctus ergo signant tormentorum tribulationes. ¶ Quarto dico q̄ per fluctus intelliguntꝰ interiores tentationes. Tentationes em̄ ⁊ carnis ⁊ cordis sunt recte sicut quidam fluctus in quos dū homo peruenerit. mortis peccati periculum vitę euadit. Dyabolus em̄ est sicut balena. quevidens filium circa arenam maris arrestatum magnos fluctus aque sug ipsum euomit. ⁊ ipsum ad mare trahit ⁊ deducit. Sic vere dyabolus qñ videt q̄ aliquis filius suus. s. peccatoz circa arenā penitentie aliqualiter arrestatur. fluctus tentationū super eū ejcit: ⁊ sic eū ad mare. i. ad maris peccati amaritudinez reducit. Unde pṡ. Fluctus tui super me transierunt. Unde Matth. xiij. Nauicula in medio maris ꝛtactabat magnis fluctibus. Per fluctus ergo intelliguntꝰ letales tentationes seu superflue cogitationes. Impij em̄ in desideriis et tentationibus fluctuare non cessant. ⁊ ideo fumos et spumas multoz criminum euaporāt. Et ideo sicut fluctus arenis circūstantibus sistit. sic fluctus tētationū arena ⁊ timore mortis. ⁊ penitentie ariditate finit. Unde cordi peruerso dicit illud Job. xxxviij. Circundedi mare terminis meis ⁊ dixi hucusq; venies ⁊ non procedes amplius. ⁊ hic ꝛfringes tumētes fluctus tuos. ¶ Quinto dico. q̄ per fluctus intelliguntꝰ inferni vexationes. Unde Luc. xxj. Erit in terris pressura gentium pre confusione sonitus maris ⁊ fluctuū aresc̄entibus hominibus. Jsta ergo de quintuplici fluctu sufficiant.

Fluere. Fluxus. Nota q̄ fluere idem est. qđ distillare. liquescere. currere. accedere. ⁊ in se non subsistere. sed ad alium locum transire. Et potest accipi in bono ⁊ in malo. Jn bono enim signat clementiam ⁊ pietatem. diligentiam ⁊ sedulitatem. Jn malo vero signat inconstantiam ⁊ labilitatem. luxuriam ⁊ carnalitatem. Signat ergo fluctus iste clementiam ⁊ pietatem Joel. iij. Stillabunt montes dulcedinem. et colles fluxerunt lac ⁊ mel. Item signat diligentiaz. ⁊ sedulitatem. Unde Esa. ij. Erit in nouissimis diebus preparatus mons domus domini ⁊ fluent ad eum omnes gentes. Item signat inconstantiam ⁊ labilitatem. ⁊ sic status ⁊ prosperitas malorum dicitur fluxibilis. quia defacili est defectibilis. Un pṡ. Sicut cera que fluit auferentur. supcecidit ignis ⁊ nō viderunt solem. Mundi enim prosperitates sunt sicut montes facti de niuibus qui ad modicum calorem fluunt atq; deficiunt. Sic vere mali ⁊ eorum status nuei esse videntur. qz per ardorem tribulationum. vel dei vl timā sententiam ⁊ iudicium in nihilū defluunt ⁊ solūuntur. pṡ. Montes sicut cera fluxerunt a facie domini. a facie domini omnis terra. Et bene dicit montes. quia non est dare ita magnum montē. i. ita diuitem vl superbum: ita excellentē regez. vel regnū. quin a statu suo finaliter habeat defluere vel perire. Teste em̄ Seneca. Certis cuncta temporibus nasc̄ere debent. crescere ⁊ extingui Job. xiij. Mōs cadēs defluit: ⁊ alluuiōe paulatim terra consumitur. Jste est enim fluxus rez qui semper tendit de esse in non esse. Unde Esa. xxxiij. Luxit et defluxit terra ⁊ infirmata est. defluxit orbis terre. ⁊ infirmata est altitudo populi terre ⁊ terra interfecta ab habitatoribus suis. Sic aūt nō erit i patria. quia. s. de quolibet sancto. dicitur in pṡ. Mō solum eius non defluet: ⁊ omnia quecunq; facit semp prosperabunt. Signat autem fluere inconstantiā ⁊ labilitatē. ¶ Item signat luxuriam ⁊ carnalitatem Unde. ij. Macha. xij. dicitur. q̄ stagnum hierico sanguine interfectorum videretur fluere. De luxuriosis etiam dicitur. Ezec. xxiij. ℣ Quorum carnes sunt asinorum: ⁊ sicut fluxus equoꝝ fluxus eorum. ¶ Primo ergo aliquid de morali fluxu ⁊ virtuoso dicamus q̄ sicut metalla q̄uis sint durissima. tamen per fortem ignem efficiūtur fluxibilia sicut aqua. Sicut enim flores ⁊ herbe in alembico ponuntur ⁊ per actionem ignis in aquam fluunt ⁊ distillantur. Sic vere charissimi q̄uis homo quandoq; fit durus ⁊ obstinatus. quando tamen ignis spiritussancti ipsum inflamat interius vel etiam ignis tribulationis exterius: tunc vere per contritionem resoluitur taliter q̄ ab ipso aqua lachrimarum fluit ⁊ dilabitur. ⁊ q̄ totus per compunctionem ⁊ compassionem in virum mollem ⁊ fluxibilem dilatatur. Unde in pṡ. Flauit spiritus eius ⁊ fluent aque. Breuiter ergo loquēdo dico. q̄ boni quadrupliciter fluunt. scilicet

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Per lachrimarum distillationem. Fluunt ergo bo-
¶Per elemosynarum largitionem ni p lachrymā-
¶Per bone fame diffusionem rum distillatio
¶Per bone doctrine eruditionem. nem. q; scz in ve
re qñ vinea scindit de ea fluit aqua. Sic ve qñ hō scin
ditur per cōtritionem. tūc ab eo fluit aqua lachrymax
per cōpunctionez. Unī ps. ¶Percussit petrā t fluxerunt
aque. ¶Petra eñ est dux cor peccatoris: qđ qñq; per con
tritionē vel exteriorē tribulationē percutit. tūc per la-
chrymax distillationem fluit t eliquat. ¶Item boni
fluūt per lachrymax largitionē. Sicut eñ myrha bal-
samus t alie medicinales arbores omni anno fluunt t
stillant liquorē ad hominū iuuamentū. ¶Sic viri pij cō
tinue fluunt t diffundūt elemosynas ad paupex nutri
mentū Joel. iij. Stillabūt montes dulcedinem t colles
fluent lac t mel. ¶Itē fluunt iusti per bone fame dif-
fusionē: sicut arbores aromatice fluunt t fundūt odo
rem. Unī Cant. iiij. Surge auster. perfla ortū meū t flu
ent aromata illius. ¶Itē fluunt iusti. per bonā vtilē
doctrinā t locutionem. Unī Deut. xxxij. Concrescat vt
pluuia doctrina mea. fluat vt ros eloquiū meū. Et sic
patz. q; est quidā fluxus moralis t vitiosus. ¶Scđo
dico. q; est quidam fluxus letalis t vitiosus. Et iste est
fluxus vitioz. t iste fluxus denotat in fluxu sanguinis
illius mulieris que sicut dicit Mat. ix. duodecim ānis
fluxū sanguinis patiebat. Sicut eñ serpens que dicit
emacroys. qñ percussit hominem dissoluit oēs venas
eius. ita q; fluxu sanguinis facit cū vitā finire. sicut di
cit Jsido. lib. xij. Et ideo emacroys dicit ab emach. qđ
est sanguis. t roys qđ est fluxus. Sic vere charissimi:
dyabolus qñ aliquē mordet t inficit quocūq; modo p
malas tentationes t cōplacentias. facit eū sanguinem
peccatoz fluere t emittere. t taliter fluendo vitā gratie
amittere t perdere vnde talis fluxus vitioz figuratur
Leuit. xij. t. xv. vbi dicit. q; vir de cuius capite capilli
fluunt. t albus vel rufus color fuerit exortus. vel q pati
tur fluxū seminis immūdus in lege reputabat. similiter
t mulier que patit fluxū sanguinis. qz procerto illi a
quibus fluit t emanat semen male doctrine. capillus
malox exemplox. t sanguis peccati t luxurie. tales di-
co apud deum sunt immundi. Jdeo dicit in ps. Sicut
fluit cera a facie ignis. sic pereant peccatores a facie dei
Talia eñ habent quendā fluxū emanantie inq̄tū on
untur ab ipsis malis. Sed p certo ipsi habent vlterius
vnum fluxū desidentie. qz scz talia mala t maxime ma-
liciose facta non diu perseuerāt. Unde Esa. xxxiij. Dis
malicia eox defluet sicut defluit folium de vinea. Sic
ergo patet. q; est fluxus laudabilis t vituperabilis.

Flumen. Fluuius. ¶Nota q; flumen seu fluuius diuer simo-
de sumitur in scriptura. Est enī fluuius.

Scripture. ¶Primo ergo dico q; est fluuius
Gratie. scripture. in quo scz aqua scientiax
Glorie. abundat. t in quo pisces. i. viri vir-
¶Prosperitatis. tuosi t studiosi inueniunt spiritua
Aduersitatis. lia nutrimenta. De quo dicitur in
Mortalitatis. ps. Flumen dei repletum est aquis
¶Perfectionis. parasti cibum illorum. Et iste flu-
Confessionis. uius ita est profundus. q; vix pōt
Deuotionis. sciri vel inuestigari. Soli eñ saga-
ces naute. i. soli excellentes doctores profunditatē isti
us attingunt: Unī Job. xxviij. dicit de talibus doctori-
bus. ¶Profunda fluvioz scrutatus est t abscōdita pdu
cit in lucem. Scriptura eñ est fluuius nitidus in quo
emundamur. fluuius frigidus in quo recreamur. flu-
uius sapidus i quo satiamur. fluuius viuidus in quo
vegetamur. fluuius splēdidus in quo speculamur. Est
dico purus t nitidus emundans delinquentes. Unde
de naaman dicitur. iiij. Reguz. v. q; a lepra in flumine
est mundatus. Et Ezech. xxxij. Tunc puriſſimas reddā
aquas eorum. t flumina eorum quasi olcum. Item iste
fluuius est recens t frigidus irrigans estuantes. Unde
Exo. ij. Descendebat filia pharaonis vt lauaret in flu-
mine. Item est dulcis t sapidus alens famescentes Ge
ne. xlj. ¶Putabam me stare super ripam fluminis. Et se
quitur. q; ibi septem vacce pingues vireta carpebant.
Item iste est fortis vniuidus irrorans arescentes Ezē.
ij. Fluuius egrediebatur &c. irrigans &c. Joh. vij. flumi-
na de ventre eius fluent aque viue. Itē est lucens t splen
didus docens speculantes. Unde Ezech. j. Juxta flu-
men chobar vidit visiones. t Apoca. xxj. Ostendit mi
hi fluuium aque vite splendidum quasi cristallum &c.
¶Secūdo dico. q; est fluuius gratie. Jste est fluuius ve
getatiuus. qz scz terram. idest animam quam irrigat.
facit bonis fructibus. i. bonis operibus abūdare. Jdeo
ō fic irrigatis dicit Mūe. xxxiij. Tabernacula tua iacob
t tentoria tua israel vt valles nemorose. vt horti iuxta flu
uios irrigui. vt tabernacula que fixit dñs. quasi cedri
iuxta aquas. In quibus verbis ostēditur. q; illi qui isto
flumine sunt irrigati. per istum fluuium fortificantur
per constantiam. qz dicuntur iacob qui interpretatur
luctator. Clarificantur per prudentiam. quia dicunt is
rael. qđ interpretatur videns deū. Rectificant per iu-
stitiā. qz dicitur quasi cedrus. Jn isto eñ fluuio debent
viri sancti habitare t se ibidem ptinue balneare &c. Ca
stores enim iuxta flumina morantur vbi domos suas
miro edificio fabricare dicuntur vt caudam suam que
de natura sua piscis est ne putrescat possit cōtinue bal-
neare. Sic procerto charissimi sancti quoruz caput est
intellectus. t quox cauda est voluntas. circa fluuium
gratie habitantes morantur ne cauda sua defectiua vo
luntas que p certo naturaliter est piscea. i. corruptibi-
bilis mutabilis t varia. per peccata corrumpat. in hoc
flumine iugiter balneat. Illud bene patet. Ezech. j. vbi
ezechiel erat iuxta fluuium chobar. t aperti sunt celi t
vidi visiones dei iste enim est fluuius gratie. qui etiaz
potest dici fluuius per quez potest intelligi spiritussan
ctus vel spiritussancti dona. de quibus dicitur Jo. vij.
Qui credit in me flumina de ventre eius fluent aque vi
ue. Jste enim spiritussanctus est ille fluuius de quo di
citur Dañi. vij. Fluuius igneus rapidusq; egrediebat a
facie eius. qui diuiditur in quatuor capita. ¶Ubi ad
uerte q; huius fluuij. s. spiritussancti ortus est nobilis
quia egreditur de loco voluptatis. Finis est vtilis. quia
iste progreditur ad irrigandum paradisum. i. ecclesiaz
vel animam. Actus est fertilis. quia iste diuiditur in
quatuor capita. Frequentemus ergo istum fluuium. qz
nobilis q̄tum ad egressum. quia scilicet iste egreditur
de loco voluptatis. i. de mente t intrinseca substantia
patris t filij. Jste est enim spiritus qui a patre procedit
dicens. Eccl. xxxiij. Ego quasi fluuius doriz exiui de pa
radiso. Unī recte videtur q; dei filius sit filius balene. De
qua dicit ille philosophus Jozat. q; videns catulum su
um propter aque paucitatem in cumulo fabuli arresta
tum ita q; ipsum per maris profunda sequi non valet:
sed ibidem necesse habet fistere in sui periculuz t cōmo
dum piscatorum. ad profundum maris magnam quā
titatem aque haurit t bibit. quā tandem super catulū
arrestatū sicut quendam fluuiū cuomit. t sic ipsum ad
mare retrahit t reducit. t a piculo liberat t educit. Sic
vere charissimi. qz balena nostra xp̄us videbat catulos
suos. s. apostolos t fideles propter arenas asperas. idest
propter tribulationum timorez, la sui sequela penitus
arrestatos. pauidos. debiles t infirmos. nup in ascen-
sione iuit ad pfundū maris. s. paradisi. t tandē hodie
reuertēs sup catulos suos apostolos cuomit maximū
fluuiū. s. spiritumsanctū qui istos fortificauit t confirma
uit. t a predicta arrestatione liberauit. t ad sequendū
per fidē t dilectionē animauit t solidauit. Jdeo de tali
fluuio dicit Joh. vij. Flumina de ventre eius fluēt aque
viue. Figura Apoca. xij. vbi dicitur. q; serpens emisit de
ore suo aquā tanq̄ flumen. vt mulierem faceret trahi
a flumine. Sic ve xp̄us qui serpenti cōparatur in scri
ptura Jo. iij. ibi sicut moyses exaltauit ser. &c. fluuium
spūssancti cuomuit hodie t emisit vt mulierez. i. apos
t fideles qui ad modū mulieris erāt debiles t infirmi at

traheret t moneret ad fidei negocium exercendū. Egre
diek ergo iste de loco voluptatis. i. de mente patris t fi-
lij. Unde de illo potest dici illud Job. xlj. Flāma de ore
eius egreditur. Et illud Jobellis. iij. Fons de domo do
mini egredietur ad irrigandum torrentem spinarum.
Et notandum q; spiritussanctus egressus est in mun-
dum. Ut tute. vt ductor. vt doctor. vt pretor.

Ut tutor. ad defendendum. Jdeo de isto pōt quili
Ut ductor. ad dirigendum. bet dicere illud Esaie.
Ut doctor. ad instruendum. ij. Egressus est salua-
Ut pretor. ad corrigendum. tor meus. Est ergo spi
ritussanctus fluuius nobilis q̄tū ad egressum. ¶In-
super dico. q; fluuius scz spiritussanctus est vtilis q̄tū
ad progressum. quia scz isteuenit ad irrigandum super
ficiem terre. Sicut enim fluuius est vtilis qui terram
irrigat t fecundat. t qui maculas abluit t lauat. Sic ve
re spiritussanctus quia terram cordis humani irrigat
interius inspirando. fecundat exterius procurando. la
uat t purgat peccatorum maculas abluēdo. Unde iste
dicit. Eccle. xxiij. Exiui de paradiso. dixi rigabo hortū
plantationū meax. penetrabo vsq; ad inferiores par-
tes terre. illuminabo dormientes in domino. Ubi ad-
uerte q; iste spiritus. Habet ortus celsitudinē. qz exiuit
de paradiso. Habet fructꝰ plenitudinē. qz rigat hortū
plantationum. Habet actus fortitudinem. quia pene
trat inferiores partes terre. Habet status pulcritudi-
nem. qz illuminat dormientes. Et ideo charissimi istū
fluuium frequentemus. t simus similes elephāti. qui
sm Plinium est animal valde fluuiale diligit enim ha
bitare iuxta flumina. natare in aquis t se balneare. qđ
maxime facere in nouilunio consuevit. Sic vere chari
simi fluuium spiritus debemus

¶Per deuotionem frequentare.
¶Per dilectionem subintrare. t in eo
¶Per confessionem balneare.

Et maxime q̄diu durat nouiluniū vite huius. que pro
pter velocem transitū nouilunio cōparatur. qz in mo
mēto pficit t cōplet. Et sic erim? sicut filia pharaonis.
que dū veniret vt se lauaret in fluuio. inuenit ibi puer
vagientem quem in filiū adoptauit. vt dicitur Exo. ij.
Sic vere in flumine spiritussancti debemus per deuo-
tionem balneare. t puerum Jesum per fidem querere t
ipsum per spem t desiderium inuenire t per charitatez
adoptare in nostris cordibus t nutrire

Fides enim querit. Ad irrigandū igitur. Mā de vir
Spes inuenit. tute irrigatiua dicit Grego. su
Charitas nutrit. per Cant. capt. iiij. Spūssanct?
mentem quā replet illuminans irrorat. t irrorans illu
minat. vt de luce eius videat qđ appetat. t de rore eius
se refrigeret ne lassescat. Jste est ergo fluuius vtilis q̄-
tum ad pgressuz. ¶Deniq; dico. q; iste est fluuius fer
tilis q̄tum ad successum qz scilicz fertiliter se distribuit
illis quos inuenit dignos se qđ ostenditur cum dicit q;
ipe diuidit in quatuor capita. Diuidit eñ iste fluuius

In fluuiū letificatiuum. Jste eñ fluuius letificat.
In fluuiū fructificatiuū. qz fluminis ipetus letifi-
In fluuiū purificatiuuz. cat ciuitatē dei. ps. Et ió
In fluuiū pacificatiuū. est fluuius gyon qui circuit
terrā ethyopie qz. s. spūssanctus illos qui in ethyopia.
idest in feruore tribulationū morant circuit. letificat.
t consolat. Itē iste amplificat seu fructificat. qz flumen
dei repletū est aquis. Unī iste est eufrates qui interptat
crescens vel frugifer. qz. s. iste facit hominē crescere spi
ritualiter. t fruges bonox opex p creare. Itē iste purifi
cat Exo. ij. Descendebat vt lauaretur in flumine. Jdeo
iste est fluuius tygris q̄ interpretat velox. qz. s. fluuius
q̄to velocior tāto mūdior? medicabilior. Unī iste est q̄ī
fluuius violentus quē spūs dñi cogit Esa. lix. Itē iste
pacificat pacē iustox t bonox pseruat. qz ad modū flu
uij defendit ciuitatē ecclesie ab hostibus. t seruat pacez
ciuū? quietē. Jdeo iste est. fluuius physon. q̄ circuit ter
rā eunlat vbi est aux optimū. qz. s. spūssanctus viros san
ctos t aureos circuit vegetat atq; fouet p tegit pacificat

Universidad de Deusto
Biblio

Fluuius turbidus — Turbidus est per falsitatē.
Fluuius rapidus. — q; scilz veritas ibi nō videt
Fluuius igneus. — ad plenum. qō maxime ap-
Fluuius piscеus. — paret in cognitione ꝛe ami
Fluuius sanguineus. — cicie que procerto ꝓsperita
Fluuius tumultuosus. — tis tpe nō cognoscit. Unde
Fluuius periculosus. — Sen̄. dicit ꝙ ob hoc solum
Fluuius defectuosus. — amanda est paupertas q; a
quo ameris ostendit. Econuerso igit de prosperitate q̄ est ꝓtraria pauptati. q; ꝓcerto ista ē turbidat obscura. Un̄ Hiere. ij. Quid tibi vis in via assyriorum vt bibas aquā flumi nis. ¶ Itē rapidus est ꝓ austeritatē. Illi eī qui in isto flumine habitāt vt cōiter pauꝑibus sunt austeri. Un̄ Esa. xviij. Diripuerūt flumina terrā eī⁹ Abachuc. iij. Nunqd in fluminibus furor tuus. ¶ Item igneus est ꝓ cupiditatē. vñ Dañ. vij. Fluui⁹ igneus rapidusq; egrediebaꝫ a facie eius. ¶ Itē piscеus est ꝓ carnalitatē. q; ſ. luxuria ad modū piscis maculat q̄cquid tangit Esa. xxxiij. Cōuertent torrentes eius in picem ꝛ humus eius in sulphur. ¶ Itē sanguineus est per crudelitatē. Ideo iste est fluuius egypti qui versus fuit in sanguinē. i. in crudelitatē Exod. vij. Mutcq̄d hauseris de fluuio vertet̄ in sanguinē. Et in ps. 0. Cōuertit in sanguinē flumina eoꝝ ꝛ ymbres eoꝝ. ¶ Itē tumultuosus est ꝓ ritositatē. In fluuio em̄ ꝓsperitatis multe sūt rixe ꝛ discordie. Iste em̄ sunt aque rasini que nō vadūt cū silentio. Un̄ in ps. Eleuauerunt flumina vocē suaz eleuauerūt flumina fluctus suos. ¶ Itez periculosus est ꝓpter frequentantiū societatē. q; sicut fluuiū qui dicit nilus frequētant animalia crudelia. ſ. ypotami. scilicet equi fluuiales. crocodilli ꝛ dracones. Sic vere fluuiū ꝓsperitatis frequentāt multa genera peccatoꝝ ꝛ demoniorꝝ. Ezec. xxix. Draco magne qui cubas in medio fluuiū. Et ideo periculosum est habitare ibidē. q; sicut dicit. ij. Cor. xj. Periculū in mari periculū in flumine. ¶ Itē defectuosus est. q; ſ. paꝝ durat cito deficit ꝛ in amaritudinē cōmutat. Un̄ Esa. xix. Desolabit̄ fluuius ꝛ siccabit̄. Et Eccl. xl. Substantie impioꝝ quasi fluuius siccabaꝫ. Iste em̄ est fluuius in quo masculi bꝛeoꝝ fuerūt submersi Exo. j. Mutcq̄d masculinū fuerit̄ in flumē pijcite. Quia ꝛe charissimi pharao dyabolus summe cupit. ꝙ masculi. i. perfecti in fluuio ꝓsperitatis ponant vt ibidē per vitia submergant. Et hoc ꝓcerto ꝓ tanto videt facere. q; iste fluuius est de natura illius fluminis ciconaꝝ de quo dicit Plinius. ꝙ nōsolū virgulta immo volatilia in illo iecta tractu tē poris lapidescūt q; ꝛe vir est dare aliquē ita spūalem ꝛ scientificū atq; bonū: q̄n ꝓsperitas faciat ipm malū. Exēplifica de alexādro. tyberio. nerone: ꝛ similibus: an teaꝫ tuo sis: in ꝓsperitate facti sūt vitiosi. Figura Apoc. ix. vbi 0. Mōquatuoꝛ āgeli erāt alligati in flumine magno eufrate. q; ſ. etiā viri angelici in isto fluminevitijs alligant. Sap. xix. Eructauit fluuius ranaꝝ multitudinē. Utādus est igit fluuius iste: q; aqua ipius pernitiosa est. Ideo p̄cipit Esa. xlviij. Trāsite flumina ꝛc. Iste est igit⁹ fluui⁹ ꝓsperitatis. ¶ Quito dico ꝙ est fluuius aduersitatis. Sicut em̄ fluuius solet ipetuose currere ꝛ terras circūiacētes subuetere ꝛ dissipare. Sic aduersitas impetu suo oēs quos tangit diuersimode destruit ꝛ etiā subuertit. Ideo 0 de impīs Job. xxij. Mundquid semitā seculoꝝ custodire cupis quā calcauerūt viri iniq;? subiati sunt añ tps suū. ꝛ fluuius subuertit fundamenta eoꝝ. Fluuius aduersitatis siue sit tpalis siue iudicialis. siue eternalis. siue infernalis. est ille fluui⁹ cyconaꝝ de quo loquit Sen̄. Ouidius ꝛ Solinus. qui scz omnia que tangit lapidea efficit. q; scz fluuius tam ꝓsentis ꝙ vltime aduersitatis homines facit immobiles quasi lapides ꝛ etiam frigidos. miseros ꝛ egenos. Smiles illi capiti illius monstri terribilis qō dicebaꝫ gorgona. ad cuius aspectum homines lapidificabanꝫ. Job. xxxviij. In similitudinez lapidis vertuntur aque, ꝛ superficies abyssi cōstringitur. Et breuiter per aduersitatem mortis iudiciꝫ vel inferni fiunt omnia lapidea

ideſt impotentia ꝛ caduca: De aduersitat igitur temꝓali dicꝙ iste est fluuius quo pauperes submergunt per potentiam tyrannoꝝ. Unde sicut dicitur Apoc. xij. Mō quidam draco volens quandam mulierem impedire ne fugeret. aquam ad modum fluminis post eā vomuit ꝛ emisit. Multa vere dracones. ideſt tyranni et raptores non cessant fluuium tribulationum emittere. vt mulieres. ideſt debiles ꝛ pauperes possint contra iustitiam perturbare. Sed quid dicitur videm Apoc. xij. Procerto dicitur. ꝙ terra aperuit os suum. i. sepulcrum aperiet ꝛ nos per mortem recipiet in seipsam. tūc flumen mundanarum tribulationuz ficabitur. ita ꝙ extunc ab omnibus mundi periculis erimur. Unde mors potest dicere illud Esa. l. Ponam flumina in siccum. vt ad mortem referamus illud ps. Dirupisti fontes ꝛ torrētes. tu ficcasti fluuios ethan. Mors est enim sicut quidam lapis qui dicitur achates virtute cuius ꝛm Isid. flumina sistuntur. q; scz tempestas tribulationum tentationū. delectationū per istum lapidem. scilz mortem sedātur limitantur. ꝛ arrestātur. q; sicut dicit Sen̄. Si multi sunt qui tibi mortem intentāt. vnus te eripiet de manib⁹ aliorū. Quia breuiter mors est illud quo finiuntur ꝛ prospera ꝛ aduersa. Unde in ps. Abierunt in ficco flumina. De isto fluuio vide supra de fletu. vbi ponitur illa autoritas. Super flumina babylonis illic sedimus ꝛ fleuimus. Iste est igitur fluuius aduersitatis. ¶ Sexto dico. ꝙ est fluuius mortalitatis. Uita enim ista mortalis comparatur fluuio. ꝛ q̄tum ad naturalia ꝛ q̄tum ad moralia. Quantū dico ad naturalia. q; sicut fluuius quotidie labit̄ ꝛ fluit. ꝛ continue descendit ad mare (Multa etiam sunt flumina que ab arenis absorbentur. sicut de eufrate ꝛ nilo exēplificat tam Sen̄. q̄ Solinus) Sic homo naturaliter estin continuo fluxu ꝛ motu. q; scz ipse egreditur ꝛ contritur. ꝛ fugit velut vmbra. ꝛ nunq̄ in eodem statu permanet Job. xiiij. Et finaliter ad mare. i. ad mortis amaritudinem compellitur deuenire. Unde Eccl. j. Omnia flumina intrant mare. ꝛ ab arenis etiaz absorbētur in q̄tum sub terra vel arena finaliter sepelitur. Hiere. v. Posui arenam terminum mari. Et illud predictum. Apocal. xij. Aperuit terra os suum ꝛ absorbuit fluuium. Fluit enim iste fluuius de iuuentute ad senectutez de sanitate ad infirmitatem. de diuitijs ad pauperta-
tem. de prosperitate ad aduersitatem. de vita ad mortem. ¶ Item vita ista mortalis. q̄tum ad moralia etiā fluuio comparatur q; sicut fluuius semper labitur et currit. nunq̄ in se permanet. aut fistit semper tortuose incedit. semp ad ima descendit. ꝛ finaliter ad mare tendit. Sic procerto homo nunq̄ in eodem statu permanet. etiam q̄tum ad mores. q; scz continue variat de cogitatiōe ad cogitationē. de affectiōe ad affectionē (Iuxta illud Job. xx. Cogitationes varie succedunt sibi. et mens in diuersa rapit) de tristicia ad leticiā. de peccato ad gratiā. ꝛ econuerso. Iste em̄ nunq̄ recte incedit. q; scz homo naturaliter nūq̄ tenet rectitudinem iustitie imo per maliciā naturaliter nititur incedere tortuose. ideſt fallaciter puerse. ꝛ ad ima. i. ad peccata naturaliter declinare. q; sicut dicit Sen̄. viij. Sensus et cogitatio hūani cordis ꝓna sunt in malū ab adolescētia sua. Et ideo iste fluuius ad mare ducit. q; nisi deus impediat ad amaritudinē mortis inferni (q̄tum est de se) labit atq; tendit. Un̄ Eccl. xliij. Fluuius me⁹ appropinquat ad mare. Iste est igit fluuius humane mortalitatis et conditionis. ¶ Septimo dico. ꝙ fluuius signat cumulum perfectionis. Fluuius em̄ signat virū perfectum. q̄ scz more fluuij. Est purus per castitatē. Est humidus per pietatem. Est clarus per honestatem. Est deorsum descendens per mentis humilitatem. Est mare perueniens considerando mortis inferni penalitatem ꝛ aduersitatē. Est ēt cito ꝛ velociter currēs circa ea q̄ diligētiāz sedulitatē. vt sic q̄libz talis dicat illō Ecc. xliij. Ego q̄si fluui⁹ doui ꝛ sicut aq̄ductꝰ exiui ō paradiso. dixi rigabo ortū plātationū. ꝛ iebriabo ꝓꝛ mei fructū. Do

rix enim

rix ei interꝓtat medicamētū: q; ꝛe viri iusti ꝛ pfecti medent alijs ꝓ cōpassionē. inebriātq; eos ꝓ gfaꝝ ꝛ deuotionem. Et aduerte hic ꝙ quilibet vir perfectus potest dici fluui⁹ multiplici ratione. Fluuius enim omnibus se se cōicat: imagines in se repsentat. continue currit ꝛ ꝓperat. vtil⁹ iuuat ꝛ munerat. Sic vere dicā ꝙ vir iustus
Habet charitatem communicatiuam.
Habet qualitatem representatiuam.
Habet firmitatem continuatiuam.
Habet bonitatem auriliatiuam.
Justus em̄ cōicatur generaliter. Ideo dicitur Ego. qō est oīs generis. Bonos imitatur virtualiter. Ideo dicitur. Quasi continuat actualiter. Fluuius qui dicit a fluēdo. Auriliat supnaturalr. Ideo 0r Dozir. i. medicamentū. Item ꝛc. Ego ꝛc. vide. ſ. de Ego. ꝛ applica sicut vis. Un̄ Eccli. xxiij. Ego sapientia effudi flumina. Un̄ de ꝛ tute cōicatiua 0r illud Sen̄. ij. Fluuius egredieba tur ad irrigandum. Item ꝛc. Quasi fluuius em̄ recipit imagines speculantiū. Sic tust⁹ per imitationē virtutes recipit alioꝝ. Quasi inqt. vide infra de quasi. Unde Amos. viij. Ascendat q̄si fluui⁹ immēsus ꝛ defluet q̄si riuus egypti. Itē ꝛc. Fluui⁹ a fluendo. continuatur em̄ ꝛ perseuerat. donec crescat in immēsum. Hester. x. Fons paru⁹ creuit in fluuiū magnū. Itē ꝛc. Dozir. qō interꝓtat medicamentū. q; ſ. au stus suis dictis ꝛ exemplis est alijs medicina. Apoc. xxij. Ex vtraq; parte fluminis lignū vite sequit. Et folia ligni ad medicinam.
Iste est igit fluuius perfectionis. ¶ Octauo dico ꝙ fluui⁹ signat lauacrū confessionis. baptismi ꝛ penitētie. ꝛ lachrimationis vel cuiuslibz spūalis purificatiōis Cōpara sivis istū fluuiū illi q̄ est in sicilia. de quo dicit Ilio. de naturis rerū. ꝙ oues nigras si inde biberint fiunt albas. Sic istevere de animabus peccatricib⁹ facit sanctas. Et breuiter iste est fluui⁹ ad quē descendūt ele phātes vt balneent. Iste est fluui⁹ ad quē vent vxor leonis post fornicationē cū ꝓdot lauet. Ad quē filia pharaonis lauāda descendit ꝛ puerū vagientem inuenit. sicut dicitur Exodi. ij. Iste est fluuius in quo Naamā syrus lotus a lepra sanitatem recuperauit. sicut dicitur. iij. Reg. v. Quia reuera charissimi in flumine baptismi. penitentie vel confessionis debet quilibet fidelis balneari ꝛ lauari. quia in isto
Fetor luxurie mundatur.
Lepra auaricie purgatur.
Puer ieſus per gratiam inuenit ꝛ recuperatur.
In isto homo perfecte sanat ꝛ balneat. Exo. ij. Ecce descendebat filia pharaonis vt lauaret in flumine. Iste est igit fluuius cōfessionis. ¶ Nono dico ꝙ fluuius signat piscinam deuotionis. Et iste est fluui⁹ quivenit de paradiso qui transit per babyloniam. in quo lignū preciosum aloes reperit. Sicut dicit Isidorus. Mirere charissimi fluui⁹ deuotionis. cōpūctionis ꝛ lachrymationis. de paradiso. i. a supna inspiratiōe ꝛ influētia venit ꝛ gñat. In quo ꝓcul dubio lignū aromaticū. ſ. odor ꝛ memoria ligni crucis ꝓ ꝛ deuotis mētib⁹ inueniri. In isto fluuio latitabat murena. i. beata vgo q̄n serpens magne prudētie deus pater. ꝓ fibilū suū. i. ꝓ gabrielem ipam ad cōnubiū euocauit. ꝛ in ipsa dei filiū gñauit. Iste est fluui⁹ de quo 0r Job. xx. Mōvideat riuulos fluminis currētis lactis ꝛ mellis. Iste em̄ fluui⁹ a deo ꝓncipalr pcedit. iurta illud Eccli. xxiij. Ego sapientia effudi flumina. ego quasi trames aque immēse. Sic igit ptz de fluuio Deuotionis. Cōfessionis. Perfectionis. Mortalitatis. Aduersitatis. Prosperitatis. Gloue. Gratie. Scripture vel scientie. Unde supra de aqua. vbi inuenies illam autoritatem diuisam ꝛ pſecutā. Ostendit mihi dns fluuiū aquevite. Item vide supra de fletu vbi inuenies illā autoritatē. Super flumina babylonis illic sedimus ꝛ fleuimus. Hec igitur de flumine sufficiant.

Fodere. Nota ꝙ cum fodere idez sit qō terrā aperire ꝛ euertere. dicam ꝙ cum

Fodiendo fontes aperiamus.
Fodiendo fundamenta faciamus.
Fodiendo thesauros abscondamus.
Fodiendo vineas excolamus.
Fodiendo secreta inquiramus.
Fodiendo terras ejiciamus.
¶ Potero notare ꝙ fossura pōt significare in scriptura moraliꝛ loqndo. ꝛ ēt in bono significato accipiēdo
Studij sedulitatem.
Profundam humilitatem.
Discretam sagacitatem.
Penitentie fertilitatem.
Sapientie subtilitatem.
Elemosyne liberalitatem.
Mā si studes tu fodis scripturas ꝛ fontes apis. Mā si sis humilis. tu fodis corꝛ tuū ꝛ bases ꝓgeris. Mā si sis discretus tu fodis vtutes ꝛ eas opis. Mā si sis penitēs tu fodis carnē tuā ꝛ eā ꝓteris. Mā si sis subtilis. tu fodis alios qōnes loqueris. Mā si sis liberalis. tu fodis res tuas ꝛ eis egueri. ¶ Est igit quedā fossura q̄ signat studij diligentiā. Ideo em̄ q̄ studedo. exponēdo ꝛ inuestigādo scripturā laborat. ꝓt dici spūalis agricola siue fossor: ꝓ cui⁹ diligentiā putꝰ aquaꝝ viuētiū. i. sapiētie ꝛ doctrine apli. vt sic dicat q̄libet bonus doctor illud Sen̄. xxj. Ego fodi puteū istū. Aduerte tñ ꝙ Sen̄. xxvj 0r. Ideo puteos quos ysaac ꝛ serui sui fodiendo aperiebāt. phylistei operiebāt. signātes hereticos. q̄ puteos scientiaꝝ ꝛ doctrinaꝝ quos sancti doctores aperuerūt ꝓ malas ꝛ hereticas compositiōes claudūt. Un̄ Sen̄. xxvj. Inuidentes palestini. puteos quos foderāt serui abraam obstruerūt implētes humo. Hec est igit fossura que signat studij diligentiā. Sen̄. xxvj. Foderunt in torrēte ꝛ reperierūt aquā viuā. ¶ Itē est fossura q̄ signat humilē subiacentiā. Tutū em̄ fundamentū non iacit in pfundū: nisi fundū ꝓmitus fodiat. Nos igit in pfundo fodimus: qñ nos humiliam⁹. ꝛ sic vtutes nras firmiter stabilimus. Matth. xxj. Fodit torcular ꝛ edificauit turrim. ¶ Itē est quedā fossura q̄ signat sagacem, prudentiā. Et ista est illa qua cū fossorio prudētie cautelas ꝛ circūstantias adhibemus. vt tā vtutes nras ꝙ vitia sepeliamus ꝛ absondamus. Thobi. viij. Abierūt ꝛ foderūt sepulchrū. ¶ Itē est quedā fossura q̄ signat fertilē penitētiā. Penitēs em̄ hortū vineā ꝓ prij corꝓis ꝓ trītionē scindit. ꝓ confessionē aperit. ꝛ ꝓ satisfactione ꝛ laborem fodit. ꝛ sic fructū ad vtutū fructū disponit. ꝛ maxime qñ aquis lachrymarū se pfundit. ꝛ stercora. i. ꝓprie vilitatis ꝛ mortis memoriā apponit. Unde de ficu sterili dicit Luce. xiij. Sine fodiā circa illā ꝛ mittā stercora. ¶ Itē est quedā fossura que signat inq̄sitiuā sapientiā. Fodiēdo em̄ radices bonarū herbarū inq̄rimus ꝛ thesauros absc̄ditos. ꝛ ꝓciosos lapides ꝛ metalla in terre viscerib⁹ inuestigamus. Sic facit sapiēs ꝓ fossurā sapiētie. vñ deo ꝛ ꝓximo bona et vtilia ꝓficit ꝛ acq̄rit. Esa. xxxvij. Ego fodi ꝛ bibi aquā. ¶ Itē est fossura q̄dā que signat elemosynā ꝛ affluentiā. Fodiēdo em̄ terrā ejicimus. ꝛ ipsam dispgimus et mouemus. Sic liberalis hō bona sua solet ꝓ elemosynā fodere. ipsa alijs erogare. Taurus em̄ ꝛ equus gloriat terrā cū vngula fodere. ꝛ eā retro iacere. vel iactare Job. xxxix. Terrā vngula fodit ꝛ exultat ꝛ in occursum vadit armatis. Sic igitur dico ꝙ fodere sumi potest in bono. ¶ Sed adhuc dico ꝙ fodere sumi potest in malo. Unde nota ꝙ est ynum fodere quod est

Malicie.	De fossura malicie, qua. ſ. sepe fit ꝙ mali fodiunt alijs fo
Stultitie.	veas. ꝛ parant pericula ꝛ of-
Senicie.	fendicula in quibus incidūt.
Nequicie.	dicit Prouer. xxvj. Qui fodit
Auaricie.	foueā incidet in eā. De fossu-
Pestilentie.	ra stultitie ꝓtra illos q̄ stulte scrutant sciētias secularēs. 0r Hiere. ij. Mō foderūt sibi cisternas dissipatas. ꝛ dereliquerūt fontē aque viue. De fossura lenicie qua scz tyrāni fodiūt ꝛ lacerāt pauꝑes. 0r in ps. foderunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

manus meas ⁊ pedes meos ⁊c. De fossura neḡcie quasc̄ demones fodiūt homini foueas tentationū. dicit Hiere. xviij. foderūt foueam anime mee. De fossura auaricie. qua. ſ. diuites fodiūt thesauros in terra ⁊c. dicitur Matthe. xxv. Alius fodit in terram ⁊ abscondit talentum. De fossura eterne damnationis ⁊ mestitie dicitur in ps. Donec fodiat peccatori foueā ⁊c. sufficit.

A **Folium.** Nota ꝙ foliū diuersimode sumitur in scriptura. Est enim foliū illa pars arboris exterior debilior ⁊ fragilior. ⁊ ad casum seu desiccationem facilior ⁊ insuper ad flatū venti mobilior ⁊ vertibilior. Et signat folium

Verbalem locutionem.
Moralem conuersationem.
Mundanam prosperitatem.
Humanam mortalitatem.

Signat dico n̄balem loquacitatē: qz sicut q̄dam arbores q̄nq; plus abūdant in foliis ꝙm in fructib⁹ qz vt cōmuniter arbores queyltra debitū abūdant in foliis vt cōiter fructib⁹ non abūdant. Sic q̄dam homies plus abūdant in n̄bis ꝙm in operib⁹. Et ist̄ figurant in illa ficulnea. Mar. xi. In qua non inuenit ihesus nisi folia ⁊ ideo ab ipso extitit maledicta ⁊ penitus desiccata ad denotandū ꝙ illi q̄verbis vltra mensuram sunt abundantes. sunt vt cōiter ficci. i. n̄tute ⁊ perfectione carentes. Jurta illud Prouerb. xviij. Ubi sunt n̄ba plurima ibi frequenter egestas. Sicut etiā arbores q̄nq; habēt folia medicinalia ⁊ vtilia. Sic boni habent n̄ba salubria ⁊ honesta. Dañ. iij. Ezech. xlvij ⁊ Apocal. xxij. folia ei⁹ ad medicinam. Itē dico ꝙ signat moralē ꝓuersationem que aliq̄n in aliq̄bus est bona. Sicut dicitur Hiere. xvij. deviro iusto. Erit foliū eius viride. nec aliquando desinet facere fructū. Aliq̄n in aliquib⁹ est mala. sicut de hypocritis q̄ consuūt folia ficus. i. qui cōuertūt suā fictam ꝓuersationem ad pudēda sua. i. ad sua mala opa ꝓtegenda. Ista tñ folia cito desiccant. qz scz ficta ꝓuersatio talū faciliter dilabit. Esa. j. c. Et erunt quasi q̄rcus defluentib⁹ foliis. Itē foliū signat mūdanam ꝓsperitatem. qz. ſ. ad modū foliꝫ solet faciliter desiccari. Esa. xxxiij. c. Omnis malicia eoꝝ defluet sicut defluit foliū de vinea ⁊ de ficu. ¶ Item foliū signat humanā mortalitatē; seu fragilitatem. Uñ Job. xiij. Cōtra foliū q̄ vento rapis ostendis potentiā tuam ⁊c.

B **Fons.** Nota ꝙ fons nihil aliud est ꝙ aquarum indeficiens origo in concauitate aliqua recepta. que quot aquas ab interiori recipit tot exterius per riuulos emittit. Et signat fons multipliciter in scriptura Signat enim pro maiori parte illa que signat fluuius seu aqua. Accipitur enim pro

Moralī perfectione.
Gratie diffusione.
Gloie recreatione.
Baptismi inundatione.
Confessionis purgatione ⁊
Lachrymar̄ inūdatione.
Sacre scripture ꝓditione.

Accipit dico fons ꝓ moralī perfectione.
Et sic per fontē intelligit ꝓsone beata virgo. vel etiā q̄libet vir perfectus. Unde dicit Cañ. iij. Hortꝫ conclusus. fons signat⁹. Itē dico ꝙ sumit ꝓ gratie diffusione. Hu. xx. Aperi dñe thesaurū tuū fontem aque viue. Itē accipit ꝓ gloie inexhaustibili consolatione. Esa. xij. Hauritis aq̄s in gaudio de fontib⁹ saluatoris. Itē accipit ꝓ baptismi mūdatione. Uñ Judith. xij. Eribat nocti⁹ invallē bethulie. ⁊ baptizabat se i fonte aque. Unde zach. xiij. Erit fons patēs domui iacob in ablutionē ⁊ peccatoris ⁊ mēstruate. Et Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquā. ⁊ oculi meis fontē lachrymar̄. Itē accipit ꝓ sacre scripture humectatiōe. Prouer. xviij. Torrens redūdans fons sapientie. Pōt etiā accipi ꝓ carnalitatis infectiōe. sicut Marci. v. accipit vbi dicit ꝙ siccatus est fons sanguinis. Et Sap. xj. dicitur. Pro fonte sempiterni fluminis sanguinem dedisti ei bibere. ¶ Ut ergo de ceteris taceamus dicamus aliquid de fonte moralis perfectionis. hoc est dictum inquantū per fontem pōt intelligi vir perfectus. vt de hoc exp̄onam⁹ illud Cant. iiij. Fons hortorū puteus aquarū viuentiū. que fluūt impetu de lybano. In quibus verbis aduerte ꝙ sicut fons naturaliter est herbarū multiplex ꝓ natu⁹. Ideo dr fons ortoꝝ. Est sui cursus continuatiuus. qz dicit puteus aquarū viuentium. Est aque sue cōicatiuus. que fluūt inquit impetu. Dñus sordiū purificatiu⁹. quod ostendit cū dicit. de lybano qz lybanus interpretat cādor. qui. ſ. est purior inter colores. Sic ꝓcerto dico ꝙ vir iustus ⁊ perfectus solet in aliꝫ herbas. i. virtutes multiplicare per scientiam. et sic dr fōs hortoꝝ quasi fouēs hortos. Solet etiā fluxū bonoꝝ operꝝ continuare per constantiam. qz dicit puteus aquarū viuentiū. que. ſ. continue pseuerant. Solet etiam bona cōicare p clementiam. qđ ostendit in n̄bo fluūt. Solet insuper se ⁊ alios purificare per continētiā. qđ ostendit in n̄bo lybano. Justus enim facit alios per sanctitatem fructificare. Solet scip̄m pseuerando continuare. Solet bona sua per pietatem cōicare. Solet corpus suū per castitatem purificare. ¶ Dico igit primo ꝙ vir perfectus dicit fons: qz facit alios per bona opera fructificare. qz dicit fons hortoꝝ. fōs em̄ dicitur a fouendo ꝙm Isido. qz fouens ⁊ fecūdās hortos Sicut enim fōs hortos quos irrigat fecūdat. Sic vir perfectus illos quos per doctrinam ⁊ p̄dicationē irrigat. facit bonis operibus abundare. Unde Joelis. iij. Fons de domo dñi egredietur ad irrigandū torrentem ſpinaꝝ. fons em̄ est p̄latus doctor vel quilibet vir pfectus. qui de domo dei que est eccl̄ia: debet ad mundum egredi per p̄dicationem ⁊ torrentē ſpinaꝝ. ⁊ populum consciam peccatoꝝ debet irrigare. per doctrinē ⁊ boni exempli eruditionē. ⁊ sic faciet eū fructificare p bonas operationē. ita ꝙ ipsi erūt quasi hortus irriguus. cuius non deficient aque. Multi tñ sunt homies forte alterius ꝓditionis. qui. ſ. per doctrinam ⁊ bona exēpla nō causant in aliꝫ virtutū seu opeꝝ bonitatē. immo p suā malamvitā ⁊ doctrinā causant in eis oīm bonoꝝ operū sterilitatē. Similes illi fonti q̄ dicit esse in sicilia q̄ dicit causare in potantib⁹ sterilitatem potantes enim de aqua fontis illius efficiuntur steriles ⁊ ad generationem inhabiles ⁊ inanes: qz ꝓcerto multi sunt hodie fontes mali. i. p̄lati. p̄dicatores. vel etiaz peruersi in omnibus ⁊ per omnia vitiosi. De quibus dicit. ij. Petri. ij. Hij sunt fontes sine aqua. ⁊ nebule turbimbus eragitate Quib⁹ caligo tenebraꝝ reseruatur. Isti igit per suam malamvitam ⁊ doctrinam auditores ⁊ imitatores suos faciūt steriles. ⁊ a fructu bonorū operꝝ vacuos ⁊ inanes. Figurati in fonte hiericho qui terrā quā irrigabat ꝙꝙ esset optima sterilem faciebat. sicut dicitur. iij. Reg. ij. Quia enim multi sunt p̄dicatores. p̄latꝫ ecclesiastici mali q̄ terrā quā irrigant. i. populū quem docent ⁊ gubernant. suis malis verbis ⁊ exemplis. bonis virtutibus sterilizant. Non sic igitur sit vir perfectus. sz sit fons hortoꝝ. i vegetans circūstantes. ⁊ faciēs eos vt dictū est p bona opa fructificari. ¶ Secūdo dico ꝙ q̄vult esse fons spūal⁹ i pe dr bona opa ꝓtinuare. qz. ſ. ipe dr esse pute⁹ aquaꝝ viuentiū. Aque em̄ viuentes sunt ille q̄ nunq̄ deficiūt nec cessant. sed ꝓtinue scaturiūt atq; manant. Quia vere vir perfectus sine cessatione. ⁊ defectu debet aquas vitas. idest n̄tutes ⁊ gratias semper habere. ⁊ indefectibiliter continere. Et sic erit ille fons. de quo dicit in ps. Apud te est fons vite. ⁊ in lumine tuo videbimus lumen. Et Rume. xx. dicitur. Aperi thesaurū tuū fontem aquevive. Quatuor autem videntur esse genera aquarum viuentiū. i. aquarū que in nobis viuere ⁊ perseuerare debēt. Et iste sunt

Aque gratie ⁊ deuotionis.
Aque clementie ⁊ compassionis.
Aque lachrimarū ⁊ compūctionis.
Scientie doctrine ⁊ lectionis.

Isti enim sunt aque viue ⁊ etiam aque vite: quia scilicet nunquam debent in nobis siccari. vt per ipsas vitam eternam possimus amplexari. Et sic quilibet fons dicetur fons aque salientis in vitaz eternam

sicut

sicut dicit Job. iiij. Sed ꝓ dolor videt hodie in multis ꝙ ipsi nō habēt aquas viuas. qz. ſ. multi inueniuntur homies in quibus aque iste penit⁹ sunt siccate. vt de eis possit dici illud Joelis. j. Exiccati sunt fontes aquarū ⁊ ignis ꝓsumpsit speciosa deserti. Ignis enim auaricie ignis luxurie: ignis iracundie ⁊ seuicie ꝓsumit hodie in multis fontib⁹ tales aquas. Jurta illud ps. Tu dirupisti fontes ⁊ torrentes. tu siccasti fluuios ethā. Nō sic igitur: sed simus pute⁹ aquaꝝ viuentium. Puteus em̄ est p̄fundus inferi⁹. Est aptus superius. est aqua plenus interius. Sic p̄culdubio nos debemus esse putei. ſ. Putei p̄fundi p̄ humilitatē ⁊ subiectionē. Putei sursum aperti p̄ superiorꝝ ꝓtemplationē ⁊ affectionez. Putei interius aqua pleni p̄ gratiarū continentiā et repletionē. ¶ Puteus igit aquaꝝ viuentiuꝫ. Et sic de quolibet tali puteo dicetur illud Gen. xvj. Appellauit puteū viuentis ⁊ videntis. Et Eccl̄i. i. Emanauerūt putei aquaꝝ. Debet igit talis fons bona opa cōtinuare.

E ¶ Tertio dico ꝙ ille quivult esse fons spūalis: dr sese aliꝫ cōicare. qđ ostendit in n̄bo fluunt impetu. Sicut em̄ fons aquā quā ab interiori recipit: sibi nō retinet. immo ꝓtinue p riuulos ipsaz fluit ⁊ emittit. ita ꝙ ille liberaliter aquā suam oibus indifferenter cōicat ⁊ diffundit. Sic ꝙ vir pfectus bona sua tpalia. ⁊ etiā spūalia. que. ſ. ab interiori. i. a deo se meruerit recipe ⁊ habere. Jurta illō. j. Cor. iij. Quid habes homo ꝙ nō accepisti: cōtinue nō cessat p̄ pietatē aliꝫ oibus sine psonaꝝ acceptione se diffundere ⁊ cōicare. iurta illud Prouer. v. Diriuent fontes tui foras. ⁊ in plateis aquas tuas diuide. Fluūt inquit. Unde ps. Fluxit spūs ⁊ fluxerūt aque. ⁊ torrentes inundauerūt. Unde talis est fons q̄ ascendebat de terra irrigans vniuersam faciē terre. Uri etiā pū ⁊ misericordes dicunt de terra ascendere tpalia contēnendo. ⁊ dicunt alios illustrare tpalia ministrando ⁊ erogando. Ista tñ sunt ꝓtra multos: ⁊ maxime cōtra auaros qui ꝓcerto non sunt sicut fons aquā bonoꝝ tpalium cōicando: immovere sunt sicut stellio seu maris vorago ipsa vndiq; absorbendo ⁊ attrahendo. De q̄bus Job. xl. Absorbebit fluuiū ⁊ non mirabit. hz enim fiduciam ꝙ influat iordanis in os eius. Non sic ergo. sed si volum⁹ esse fontes spūales nō debemus nos aliꝫ cōicare. ¶ Quarto dico ꝙ vir pfectus

f more fontis dr se a culpis purificare. qđ ostendit cū dicitur de lybano. Sicut em̄ fons naturaliter est purus ⁊ purificatiuus. ⁊ sc̄one reiectiuus. macularū ⁊ sordiū abluitiuus. Sic ꝓcerto viri pfecti debent esse fontes puri p̄ castitatē. Jurta illud Virgi. At liq̄di fontes ⁊c. Assint Et Ouid fons sonat a dextera tenui plucidus vnda. Et debent esse fontes purificatiui p̄ boni exempli. ⁊ p̄ bone doctrine sanctitatem. Unde illud predictū zach. xiij. Erit fons patens domui iacob in ablutionē peccatoris. Et illud est ꝓtra multos q̄ non sunt fontes puri sed fontes obscuri. qz. ſ. non habent puritatem. castitatis: sz mundiciā carnalitatis. Uñ isti sunt fontes sanguinei non aquei. Similes fonti iacob qui dicit esse in ydumea q̄ ꝙis aliquotiens inueniat clarus. quater tñ in anno efficit sanguineus. vt dicit Isido. Sic vere sunt multi qui ꝙis aliq̄n scz in iuuentute sint. aliq̄n puri ⁊ mūdi per castitatem. fiunt tñ q̄nq; rubei ⁊ sanguinei per carnalitatem. Figurati in flumine egypti qui cum esset clarus ⁊ purus. percussus tamen virga Moysi factus fuit sanguineus ad denotandum ꝙ illi qui virga tentationis percutiūtur in sanguinem luxurie carnalitatis ⁊ immūdicie conuertunt. Unde de talibus fontib⁹ dicit Sap. xj. Pro fonte sempiterni fluminis sanguinem dedisti ei mustis. Non sic charissimi sed simus fontes puri ⁊ mūdi. casti ⁊ sancti. quod ostēditur cū dicitur De lybano. Lybanus enim interpretatur candor vel candidus. per quem quidem colorem puritas atq; castitas denotatur. Lybanus enim est mons qui perpetuis niuibus candidatur. qui etiam herbis aromaticis atq; arboribus adornat. quia vere illi qui candidantur niuea castitate. sunt vt cōiter odoriferi ⁊ aromatica famositate. Uñ Eccl̄i. xxiij. Quasi lybanus non incisus odor meus ⁊c. Patet igitur ꝙ vir perfectus potest dici fons ratione castitatis purificatiue. ratiōe pietatis cōicatiue. rōne firmitatis seu longanimitatis continuatiue. rationefecūditatis multiplicatiue. Bene ergo dictū est. Fons ortorum. puteus aquarū viuentiū. que fluūt impetu de lybano ¶ Adb
uerte tamen ꝙ rp̄s potest dici fons multiplici ratiōe. Fons enim est sui renouatiuus. Fons est aquarū suaꝝ indifferenter omnib⁹ distributiuus. Fons est sui ipsius ad equalitatem operis sui ⁊ altitudinem eleuatiuus. ¶ Sic procerto rp̄s fuit sui renouatiuus in incarnatione. Fuit aquarū suaꝝ distributiuus in gratie ⁊ doctrine diffusione ⁊ collatione. Fuit etiam sui ipsius ad illam de qua descenderat altitudinez eleuatus in ascēsione. vt istis tribus dicat illud Gene. ij. fons ascendebat de terra irrigans vniuersam superficiem terre. Iste enim fuit fons de terra per ortum ⁊ natiuitatem. Fuit fons irrigans per gratie ⁊ doctrine fecūditatem. Fuit fons ascendens per reassumptam celestiū felicitatem. Ostenditur igit in illa autoritate xp̄i natiuitas ⁊ incarnatio. quia fons de terra. Christi benignitas atq; cōpassio: qz irrigabat. Xp̄i sanctitas ⁊ eleuatio. qz ascēdebat. ¶ Nota ꝙ per fontem potest intelligi beatavirgo: quia procerto ista fuit

Per castitatem purificata.
Per pietatem communicata.
Per humilitatem amplificata.

Fuit dico purificata p̄ virginitatem. qz sicut dicitur Cant. iiij. Ista est ortus conclusus fons signatus. Itē ista fuit cōicata p̄ pietatē: qz ista est ille fons patēs domui iacob. de quo fit mentio zacha. xiij. Dicit em̄ fons patēs: qz q̄libet p̄t ibi haurire ⁊ bibere. ſ. ẽm Bernar.

Peccatorveniam.	Ista em̄ gratia plena fuit. De cui⁹ plenitudine accipiunt
Justus gratiam.	
Angelus leticiam.	
Deus gloriam.	vniuersi. Item ista

fuit amplificata per humilitatē. qz ista est fons paruꝫ qui circuit in fluuiū magnum sicut dicit Hester. x. ⁊c. Applica sivis primā autoritatem diuisam per omnia sicut deviro iusto. ¶ Si adhuc dico ꝙ est inuenire quēdam fontem purificatiuū. Quendam fontem damnificatiuū. Quendam fontē refrigeratiuū. ¶ Fons purificatiuus est baptismus vel penitētia est deuotio seu gratia. est lachrymatio seu spūalis tristicia. Sicut em̄ accipiter antiquat⁹ ascendēdo sursum fortiter volādo ⁊ tandē in fonte viuo se balneādo. plumas antiquas eūcit ⁊ deponit. nouas n̄o plumas recipit ⁊ resumit. et sic iuuent⁹ ipsi⁹ renouat. eius fortitudo recupat. ⁊ sui visus cecitas purificat ⁊ clarificat. Sic ꝓcerto peccatoꝝ sursum ascendēdo p̄ celestiū ꝓsideratione fortiter volando p̄ bonoꝝ opeꝝ exercitationem. antiquas plumas. i. pctā dimittēdo p̄ attritionē ⁊ confessionem. seip̄m in fonte gr̄e ⁊ penitētie balneādo p̄ lachrymationē et cōpunctionē. plumas nouas. i. n̄tutes ⁊ gr̄as recipiēdo p̄ moralē ꝓuersationē ⁊ imitationē. p̄culdubio poterit spūaliter se renouare. ⁊ oculos cordis sui poterit purificare ⁊ mūdare. Uñ q̄busdā sic balneat⁹. renouatis ⁊ lotis cātat ecclia dicēs isti sunt agni nouelli ⁊c. se quit Mōvenerūt ad fōtes aquaꝝ. iduti sunt claritate Penitentia em̄ est sicut q̄dā fons q̄ dr esse in egypto. in quo fasces extincte si immergunt iterꝫ accēdunt. Cuius filius inuenit circa gronopolim in Gallia Jugdunensi sicut dicit Aug. li. de ciui. dei. q̄vere illi q̄ sunt extincti p̄ peccatū. si in fonte penitētie intingant. p̄nt iterꝫ reaccendi. ⁊ lumine gr̄e iterꝫ illustrari. vñ dicit Ber. Mō penitētia cecos illuminat: mortuos viuificat. n̄tutes reparat. pctā purgat ⁊c. Iste ẽ igit fōs purificatiōis. Uñ iste est fons sardinie q̄ dr oculis ifirmis mederi. Uerūtamen si fures dato iuramēto in isto fonte lauant. cecitate ꝑpe feriunt. ẽm Isido. Quia vere fons p̄fessionis ⁊ penitētie oculo cordis medet. p̄ter q̄ in illis qui male confitendo peccata ꝓpria furant. ¶ Insuper dico ꝙ

Universidad de Deusto
Biblioteca

est fons dānificatiuus. Et iste est fons ꝓsperitatis deliciarum seu carnalitatis. Dānificatiuus eñ est fons iste. quia inflāmat affectionem. obfuscat cognitionez effrenat etiā rationē. Inflammat dico affectionē. Unde iste est sicut fons tantali. De quo quātoplus bibebat. tantoplus sitiebat. qz de bonis mundane ꝓsperitatis ꝙtoplus quis habuerit. tantoplus cupit ⁊ sitit Unde Joh. uij. Omnis qui bibit ex hac aqua sitiet iterū. sed aqua quā ego dabo fiet in eo fons aque salientis invitā eternā. Esa. xxij. Somniat sitiens ꝙ bibit. ⁊ cum expergefactus fuerit lassus adhuc sitit. ¶ Itē obfuscat cognitionem. Unde iste est fons boetie qui dicit inducere oblitionem. qvere illi qui aqua mundane ꝓsperitatis sunt repleti. deū faciliter obliuiscunt. nec salutis etiā ꝓprie recordant. Ideo conquerit dñs Hier. ij. Me dereliquerunt fontē aqueviue. ⁊ foderunt sibi cisternas dissipatas. Et ibidem dicit. Populus meus oblitus est mei diebus innumeris. Iste enim est sicut quidā fons qui est in noerigia. in quo ꝑm Isido. Dñe corij immissum in lapidis substantiā induraf. Qz vere qui in isto fonte ponunt. lapides per obstinationez ⁊ dei oblitionem efficiūtur. Unde Job. xl. Cor eius indurabitur quasi lapis. ¶ Item iste fons effrenat rationem seu discretionem. Unde iste est sicut quidam fons qui ꝑz Isid. est in ethyopia rubei coloris. De quo qui biberit lymphaticus efficit. Iste est fons ꝓsperitatis ⁊ maxime carnalitatis: qz ꝓcerto illos quos rapuit facit per malum humorem lymphaticos. i. vltra limites rationis effrenatos ⁊ totaliter insensatos. Unde dicit Seneca. Mō fortuna quem nimiū fouet stultum facit. Iste est igitur fons damnificatiuus. Et de isto vide latius supra de aqua invltima distinctiōe. vbi multa inuenies de fonte ꝓsperitatis ⁊ de fonte aduersitatis ꝛc. ¶ Deniq; dico ꝙ est quidā fons refrigeratiuꝰ. ⁊ iste est fons glorie paradisi. Et de isto poteris videre supra de desiderio. vbi exponitur illa autoritas. Quēadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarū. Sancti eñ sunt sicut cerui. qui post mundi aduersitates tribulationes ⁊ calefactiones nihil aliud sitiūt ꝙ gloriaz paradisi dicētes illud ps. Sitiuit anima mea ad deum viuum. quando veniam ⁊ apparebo ante faciem domini. ¶ E nota ꝙ gloria eterna dicitur fons in

Quo satiamur.
Quo recreamur.
Quo speculamur.
Quo continuamur seu in quo perpetuamur.
Quo letificamur.

Dico igitur ꝙ iste fons est satiatiuus. in fonte eñ melius satiatur sitiens ꝙ in riuo. Sic anima melius satiatur in patria ꝙ in mundo. Rume. xx. Aperi eis dñe thesaurū tuū fontez aqueviuevt satiati cessat murmuratio coꝝ. ¶ Itē iste est fons recreatiuus seu delectatiuus. ps. Qz apud te est fōs vite. ⁊ in lumine tuo videbim⁹ lumē. ¶ Itē est fons speculatiu⁹ i isto eñ potest omnis veritas videri. ⁊ omne dubiuz reuelari ps. Aperuerunt fontes aquaꝝ ⁊ revelata sunt fundamenta orbis terrarum. In isto enim fonte ⁊ in isto speculo eterno possunt beatividere ⁊ cognoscere quicquid volunt: ¶ Item iste est fons perpetuatiuus. qz. s. aqua felicitatis eterne que ab isto fonte ꝓrumpit nunq; deficiet in eternum. Iste est enim fons iuuentutis quem posuerūt poete in quo senes iuuenescent. Esa. lviij. Erit quasi ortus irriguus ⁊ sicut fons aquaruz cuius non deficient aque. ¶ Item iste est fons letificatiuus. Esa. xij. Hauritis aquas in gaudio de fontibus saluatoris. Et breuiter iste est fons ardoris. splendoris ⁊ vigoris. ¶ Est enim in isto fonte ardor perfecte charitatis. Unde iste est fons ignium. De quo loquitur Plinius lib. ij. ca. de miraculis ignium. qui exiens de petra. etiaz in alienam trāsit materiam. quia scilicet fons ignee caritatis. de petra. idest de christo exit. ⁊ alienam materiam. idest sanctos et angelos incendit. Unde iste est fons solis. De quo fit mentio Josue. xv. In paradiso etiam sunt fontes callidi. Est etiam ibi fons ille qui omnem materiam combustibilem statim accendit. Est etiam ibi ille fons ignis qui in montibus caspijs iuxta ciuitatē baruch inuenitur. qz. s. fons charitatis est in paradiso. quo statim inflāmatur omnis qui moratur in illo Hester. x. fons paruus creuit in fluuiuz marimū ⁊ in lucem solemq; conuersus est. Est igit in isto ardor perfecte charitatis. Itē in ipso est splendor sincere veritatis: quia scilicet sicut dicitur Eccli. j. Ibi est fons sapientie verbum dei Item ibi est vigor perpetuitatis ⁊ continuitatis: quia sicz sicut dicit Cant. uij. Iste est fons ortorū. puteus aquarum viuentium ꝛc.

Fores. Nota ꝙ fores ianue seu porte sunt ille partes ciuitatis vel domus per quas fit introitus et ingressus: Et quia in foribus ciuitatum antiquitus fiebant iudicia: in foribus fiebant predicationes. inditiones et preconia. in foribus dantur pauperibus elemosyne et beneficia. in foribus examinantur intrantes ne fortevelint machinari aliqua maleficia. ibiq; ponuntur custodie ad precauendum ne subintrantes hostes operentur flagitia. in foribus fiebāt orationes et sacrificia. Uidetur ꝙ cum ecclesia que est domus dei et ciuitas summi regis habeat duas portas. videlicet forinsecam que est pars militans. et intrinsecam que est triūphans. videtur ꝙ per fores que de foris apparent poteſt ipsa militans ecclesia designari. In istis enim foribus president prelati ad bonos introducēdum et indignos excludendū. Exemplo Loth de quo dicitur Genesis. xix. Quod eo sedente in foribus ciuitatis. et vidisset angelos. uit eis obuiam rogans ꝙ ad domum ipsius declinarent. Ibidem etiam dicitur Mō cum mali homines de nocte vellent intrare. ita vt propre esset. ꝙ fores frangerent. non sunt permissi ꝙ interius introirent. Quia reuera Loth. idest bonus prelatus. qui in foribus ecclesie. idest in loco publico ⁊ statu iudiciario presidet atq; sedet. debet angelos. id est viros angelicos intus in ecclesiam ad officia et beneficia ecclesiastica admittere. immo ipsos rogare. et trahere. malos vero et malicioſos qui violenter intrare nituntur debet excludere et fugare. Exodi xl. Applicabilis aaron et filios eius ad fores tabernaculi. ⁊ lotos aqua indues sanctis vestibus vt ministret mihi. Cuius tamen contrarium fit hodie. quia scilicet moderni ianitores libentius recipiunt malos ꝙ bonos. Unde Hester. iij. Cuncti serui regis qui in foribus palacij versabantur flectebant genua et adorabant Aman. Mardocheus autem istud nullatenus faciebat. quia scilicet mali prelati et non boni admittunt aman. idest indignos quoslibet ad honores.

¶ Item in istis foribus sunt boni iudices ad iura reddendum et iustitiam faciendum. Unde Hester. vj. dicitur Quod mardocheus iudeus qui sedebat ante fores palacij fuit ꝑ rege mirabiliter honoratus. ¶ Itez in istis foribus sunt boni precones. idest predicatores ad edicta regis promulgandum et enunciandu⁹. Prouerbiorū. viij. Stans iuxta portam ciuitatis in ipsis foribus loquitur dicens. O viri ad vos clamito. intelligite paruuli astutiam. ¶ Item in istis foribus. id est in statu ecclesiastico sunt boni dispensatores ad elemosynas pauperibus largiendum et concedendum. idest boni actiui et ꝓviri. Genesis. xlviij. In ipsis foribus accedentes ad dispensatorem locuti sunt.

¶ Item in istis foribus examinantur per custodes hi qui volunt intrare ne maleficium vel flagitium machinentur. immo persone de bis suspecti ingredi prohibentur. Deuteronomij. xxij. Ejcient eam extra fores domus. ¶ Item in istis foribus sunt deuoti viri ad deum orandum et ei sacrificandum. Constat enim ꝙ antiquitus in foribus tabernaculi fiebant sacrificia. Ibi etiam ante fores per populum quem non erat licitum intus ingredi fiebant orationes et suffragia. Sic vere in ecclesia militante sunt multi deuoti adoratores ⁊ sacrificioꝝ bonorum opeꝝ oblatores. Exodi. xxxij.

di. xxxiij. Adorabant per fores tabernaculorum suorum. Et de consecratione aaron et filiorum suorum. ⁊ sacrificijs ad hoc necessarijs dicitur Leuit. viij. Quod facta est ante fores tabernaculi. ¶ De foribus vero potest adhuc dici ꝙ deuozant quemcunq; locum publicū ⁊ cōmunem ꝑ eo. s. vt dictū est ꝙ omnia negocia publica fiebant antiquitus. ⁊ fiunt adhuc in aliquibus partibus in foribus ciuitatū. Et sic loquitur scriptura. Geñ. uij. vbi dicitur. Nonne si bene egeris recipies. sin autem. statim peccatum in foribus aderit. id est publice scietur. quasi diceret Nihil occultum ꝙ nō reueletur. quia ꝑm Augu. Si tegis. deus detegit. si detegis. deus teget. Etiam ꝙ fores ꝑ publico sumantur patet Prouerbio. ix. vbi de mala muliere stulta ⁊ clamosa dicitur Mō sedet in foribus domus sue super sellam in excelso⁊ bis loco. vtvocet transeuntes viam ꝛc. Vide infra de ianua ⁊ de porta.

Foris. foras. Nota ꝙ foris seu foras idem est quod extra. signat eñ partem exteriorē reivel loci. Denotat eñ foras exclusionē a loco. vel extra locū immissionē. vel extrinsecaz rei dimensionem. ¶ Et ideo possumus breuiter notare ꝙ reperitur in scriptura videlicet Unum foris quod est

Uiatoꝝ.	Mundus est quedā forinseca peregrinatio.
Egenoꝝ.	Pauptas est quedā forinseca abhominatio.
Proditorū.	Proditio est que dā forinseca inhabitatio.
Damnatorū.	Infernus est quedā forinseca relegatio.
Peccatoꝝ.	Peccatum est quedā forinseca trāspositio.
Conuersoꝝ.	Penitentia seu gra est quedā forinseca liberatio.
Singuloꝝ.	Habitus ꝛo seu apparatus est quedā forinseca conuersatio.

¶ Dicā igitur ꝙ est vnū foris qō est viator. Et sic dico ꝙ istud aduerbiuz foris signat mūdi peregrinationē. Quādiu eñ vivimus in mūdo. nos stamus foris a paradiso ⁊ a paradisi conuiuio seu hospitio. vnde viri sancti reputant se esse in mūdo. sicut exterius in quadā forinseca peregrinatione ⁊ expeditione. Unde christo ostēditur Math. xij. Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris stant. Et aduerte ꝙ religio potest intelligi per intus. mundus aūt per foris. Sicut enim illa que parū valent foris ejiciuntur. bona vero vtilia intus retinentur ⁊ custodiuntur. Sic dico ꝙ bonos in domo religiōis ⁊ eccle collocat. Malos aūt ⁊ inutiles foris ad mundū ⁊ mūdana ejcit atq; fugat Unde illud Apoc. xxj. Atriū aūt qō est foris templum ejce foras. ⁊ ne metiaris illud qm datuz est gentibus. Et aduerte ꝙ in isto loco forinseco scilicet in mundo

Mali relegantur.	Foris dico. s. in mundo mali relegantur
Justi tribulantur.	Unde de Esau dicit
Lites generantur.	Geñ. xxvij. Mō fili
Impij conuersantur.	dictū est egredere foras. s. advenandū. Et dicitur ibidē ꝙ dū esset foras frater suus qui remanserat domi reportauit benedictionē ⁊ ipse nō: qz. s. illi qui in religione ⁊ ecclesia remanēt benedicuntur. Jllivero qui foris vagando ad mundi negocia discurrunt benedictione priuantur. Et ideo de amicis suis dicit xꝑus Johā. vj. Eum quivenit ad me non ejciam foras. Itē in isto foris. s. in mundo insti tribulantur. Foris eñ abundant leones ⁊ bestie que deuozant bestias innocentes. Sic in mundo abundant tyranni qui ledunt ⁊ tribulant impotentes. Un Geñ. uij. dr ꝙ caym volens abel occidere dixit. Egrediamur foras. Et sequit ꝙ cū in agro foras occidit. Unde Prouer. xxij. Leo est foris. occidēdus sum. Deut. xxxij. Foris vastabit eos gladius. Item in isto foris. s. in mundo lites generantur. Foris enim plures ventoꝝ fiunt impetus ꝙ in domo. ij. Coꝝ. vij. Foris pugne. Itē foris. s. in mundo impij cōuersant: qz sicz latrones magis habitant foris ꝙ in domibus seu villis. Unde Osee. vij. Fur ingressus est spolians latrūculus foris. Istud est igitur vnū foris qō est viatoꝝ sicz mundus. ¶ Scdo dico ꝙ est vnū foris qō est miseroꝝ. Pauperes eñ in bonis domibus non recolliguntur. sed foris in miseria ꝓmittunt qō vtiq; de bonis ecclesiasticis pōt dici. qz. s. foris in statu paupertatis extra statū ⁊ ꝓmotionē ecclesiasticā dimittuntur iacere. Unde de maria dicitur Joh. xx. Maria aūt stabat ad monumentū foris plorans. Et de petro dicit Joh. xviij. ꝙ petrus stabat ad ostium foris. Foris eñ paradisum sunt sancti in presenti mundo. Foris etiā ecclesiam dimittuntur boni sine aliqua promotione ꝛc. Ueruntamen isti finaliter in conuiuium paradisi introducentur. ita ꝙ cuilibet dicetur illud. Geñ. xxiij. Ingredere benedicte dñi quid foris stas? Ut sic de bonis ecclesiasticis ⁊ etiā de alijs paupibus dicatur illud Job. xxxj. Foris nō mānsit peregrinus. ostiū meuz viatori patuit. Alij vero qui videntur modo esse intus ⁊ non foris. sicut sunt multi qui in magnis statibus ecclesie sunt introducti. finaliter foras mittentur ⁊ in tenebras exteriores ejcientur. Jurta illud Math. xxij. Elegerunt bonos in vasa sua. malos aūt foras miserunt. Istud est igitur vnum foris egenorum. ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur vnū foris quod est proditorū. Proditores eñ ⁊ detractores ab interiori amicicia recedunt. ⁊ vt liberius obloquantur ⁊ noceant foris in absentia esse volunt ps. Et si ingrediebatur vt videret vana loquebatur cor eius: congregabit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras ⁊ loquebat in idipsuz. ¶ Quarto dico ꝙ est vnū foras qō est damnatorum. Nam foris signat inferni relegationem. qz sicut canes foris conuiuiū ejciuntur. Latrones foris ciuitates suspenduntur. illa que nihil valent foris do micilium dimittuntur. Sic mali ⁊ peruersi foris mundū per mortem. foris paradisum per iudicis sententiā banniunt. Math. v. Ad nihiluz valet vltra nisi vt mittatur foras ⁊ cōculcetur ab hominibus. Et Esa. xlij. dicitur. Educ foras populū cecū ⁊ oculos habentē. surdum ⁊ aures ei sunt. Apoc. xxij. Foris canes ⁊ venefici. homicide ⁊ ydolis seruientes ⁊ omnis qui amat et facit mendaciū. Istud aūt potissime verificabitur in iudicio. Luc. xiij. Cū aūt intrauerit paterfamilias ⁊ clauserit ianuam incipietis foris fare. Istud est igitur vnū foris quod est damnatoruz. ¶ Quinto dico ꝙ est vnū foris quod est vitioſorum: quia scilicet foris potest significare peccati extrapositionem. Dyabolus enim est sicut ceruus. qui volens serpentes comedere: ipsos cum anhelitu suo foras de cauernis extrahit ⁊ educit. quos cum foris venerint ipsos libere devorat ⁊ transglutit. Est etiam dyabolus sicut draco qui insidians columbis. si extra vmbraz arboris que dicitur ꝑsidion ipsas foris inuenerit. statim ipsas devorat atq; rapit. Est etiam dyabolus sicut piscator qui cum linea sua pisces de aq̄ foris extrahit ⁊ tūc ipsos accipit ⁊ occidit. Qz procerto charissimi quādiu bō est in aqua gratie ⁊ deuotionis. extra vmbra memorie crucis et dominice passionis. in caverna humilitatis et sue mortis considerationis. tamdiu procerto dyabolus qui est recte sicut draco insidians per fallaciam sicut ceruus cornutus per superbiam. sicut piscator acutus per diligentiam non potest ei nocere. sed si ipsum extrinde cum flatu sue suggestionis cum linea sue tentationis extrahere foris ad statum peccati potuerit. ipsum procul dubio facilter devorabit. Quod bene figuratum est. ij. Paralipomenon. xxiij. vbi athalia nequissima educta est extra septa templi vt interficeretur foras. Ad denotandum ꝙ peccatoꝝ primo extra templum. idest extra statum gratie ponitur vt foris in statu peccati liberius occidatur. vnde de peccatore dicitur Job. xv. Mittetur foras sicut palmes ⁊ arescet ⁊ in ignem mittent et ardet. Istud est igitur foris peccatorum quod signat peccati exclusionem. ¶ Sexto dico ꝙ est vnum foris quod est conuersorum seu perfectorum. quod signat gratie seu penitētie liberationem. Sicut enim piscis qui potest exire foras ꝑ portulam piscatoris. fera quando potest exire cordulam venatoris. efficitur extra periculū ⁊ restituitur libertati. Sic peccatoꝝ qñ de laqueo peccati potest exire. ⁊ foris ad statuz gratie vel penitentie

Universidad de Deusto
Biblio

se trãsferre. tũc tutus ꝛ liber efficit. ꝛ a mortis eterne periculo liberat. Sic fuit liberatus ℙetrus. de quo dicit Math. xxv. ℳõ recordat⁹ peccati egressus foras fleuit amare. Sic etiã liberatus fuit Lazarus. de quo dictũ est Joh. xi. Lazare veni foras. Bene igit signat foris gratie libertatẽ. Unde istud est foris de quo puer. j. Sapientia foris predicat in plateis dat vocẽ suã De quo dicit ℙrouer. xxiiij. ℙrepara foris opus tuũ. In isto enim foris. i. statu gratie vel penitẽtie libertate. desiderat dñs deuotos suos inuenire dicẽs cuilibet illud Cant. viij. Quis mihi det te fratrem meũ suggentem vbera matris mee. vt inuenią te solũ foris ꝛ deosculer te ꝛc. ¶ Septimo dico ꝙ est vnũ foris qõ est singulor qõ potest significare exteriorẽ puersationes. Illud em̃ deforis est in aliqua re qõ primo oculis obijcit. et qõ principaliter intuetur. Sicvere conuersatio est illud in homine qõ principaliter attenditur. ꝛ qõ ab hominibus ꝓcipue consideraf. ℌomines enim nõ vident cor sed ꝑm qõ vident foris. in conuersatione iudicant de interiori intentione et cogitatione. Quia ꝑm ℌiego. in omelia. ℙer hec que foris apparent. qõ intus lateat aperit. figurati in illa archa Ero xxv. Que erat vestita auro purissimo intus ꝛ foris. Et in illo libro Apoc. v. Qui intus ꝛ foris erat scriptus: qz. s. viri sancti habent auream sanctitatẽ. ꝛ scripture etiam veritatẽ foris in conuersatione ꝛ intus in intentione ℌypocrite contrariũ tñ faciunt sua em̃ forinseca ꝛ exteriora nõ signant sua interiora. qz sicut dr Mat. xxiij. Isti mundant qõ est deforis calicis ꝛ parapsidis. intus tñ pleni sunt rapina ꝛ immũditia. Sicut em̃ malogranata videnf esse exterius ꝛ deforis dura ꝛ sicca. interius autem sunt valde mollia ꝛ aquosa. Sic tales foris in puersatione ꝑ penitentią ꝛ abstinentią sunt duri ꝛ sicci. intus tñ in corde ꝙ delitias ꝛ luxuriã sunt molles atq; fluidi. ℕon sic dr esse: qrynũ dr alteri correspõdere. immo etiã intentio ꝛ affectio semper dr esse melior ꝙ puersatio. Unde. ij. Cor. iij. Si is qui foris est noster homo corrumpitur. ille tñ qui intus est renouatur de die in diem ꝛc. Vide supra de extravel exterius. Etvide de Cõuersatione ꝛ hypocritis ꝛc.

A Forma. Cum forma sit in duplici differentia. s. substantialis que dat esse rei. Et accidentalis que dat apparent. am rei. De forma substantiali (que moraliter loquendo diuiditur in naturalem ꝛ sic est anima. in ꝑ virtualem. ꝛ sic est gratia. in tpalem. ꝛ sic est fortuna. ꝛ in supernalez seu eternalem. ꝛ sic est gloria) nihil ad ꝓsens. ꝑ eo ꝙ nulle sunt autoritates in biblia de tali forma mentionem vocaliter facientes Sed si visvis de in reductorio meo morali lib. vj. c. ij. vbi de talibus formis inuenies satis dictum. De formave ro accidentali ꝛ superficiali. que scilicet nihil aliud est ꝙ exterior apparentia vel figura. ℙotes notare ꝙ talis forma reperitur multipler in scriptura vcz

Forma

Corporalis que est cinerea.
Temporalis que est aerea.
Virtualis que est etherea.
Supernalis que est syderea.
Criminalis que est sulphurea.

ℙrimo igit dr̃ est quedam forma seu figura que est cinerea seu corpalis. Et ista est forma figura ꝛ pulchritudo corporis. que scz de sui natura tendit in cinerem et in terram. De qua dicitur Dan. j. ℳõ rex ꝓcepit introduci coram se pueros de semine regio. decoros forma. ꝛ eruditos dei sapientia. in quibus nulla esset macula. Istã tamen formam ille qui est speciosus forma ꝓ filijs hominum. scilicet christus creditur assumpsisse ꝛ in mundo sub ea latuisse. similis illi Joui. de quo dicunt fabule ꝙ formam thauri accipiens rapuit ꝛ acq̃siuit illam puellam regiam Europam. Quia scilicet sicut dicitur ℙhilip. ij. ℌumiliauit semetipsum formam serui accipiens ꝛ habitu inuentus vt homo. vt scilicet puellam regiaz. ideſt animam acquireret ꝛ haberet. Aduerte tamen ꝙ isti sic transformato accidit sicut Arteon qui transformatus in ceruum et non cognitus fuit a propriis canibus deuoratus quia scilicet deus transformatus in hominem a suis primitus sequacibus ꝛ canibus. scilicet a iudeis fuit incognitus ꝛ etiaz crudeliter morti datus. Forma enim diuina est inuisibilis. Et ideo quia deum sub aliena forma viderunt ipsum crudeliter occiderunt. Deut. iiij. Vocẽ quidem eius audistis. sed formam penitus non vidistis. Ista est igitur forma que est corporea seu cinerea. Job xxiij. Ecce ꝛ me sicut te fecit deus ꝛ de eodem luto formatus sum. ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur quedã forma que est aerea. Et ista est forma fortune. ℌomo em̃ exterior in suo esse fortunali hz suã formã specificã. id. est ipm statũ mundialẽ. ꝛ ipam gloriã rpalem quẽ. scz forma aerea põt dici. qr debilissimũ hz esse. Ista em̃ est sicut forma que apparet in speculo vt sicut forma quã accipit dyabolus vel angelus. q̃ magis est aerea ꝙ corporea. magis vana ꝙ firma. Subito em̃ apparet ꝛ subito desistit. sic stat⁹ fortune. Unde de quolibet sic formato atq; formoso põt dici illud Hiereñ. xlvj. Titula elegans atq; formosa egyptus. stimulator ab aquilone veniet ei. j. Reg. xxviij. Deos vidi. supple ego ꝓphetissa. ascendentes de terra. et dixit supple saul. qualis est forma eius. De illis igitur qui bene ꝑ fortunã formati sunt põt dici illud Exec. xxiij. c. Adolescẽtib⁹ forma cunctis egregia. ¶ Tertio dico ꝙ est quedã forma que est etherea. Et ista est forma virtutũ ꝛ morũ. qr scz boni exterius sunt cõpositi ꝛ formati. ℙuer enim bñ formatus ꝛ figuratus dr qñ mẽbra ipsius in se ꝛ inter se debite disponũtur. Sicvere boni bene dicunf formati qñ bonis moribus in oĩbus suis mẽbris. i. in oĩbus suis actibus ꝛ ꝓditionibus sunt dotati. ꝑs. Speciosus forma ꝓ filijs hominum. Diffusa est gra. in la. tuis. Justi em̃ ita sunt formati ꝙ ipsi sunt forma ꝛ regula aliorz. Unde apostolus dicebat talibus illud. i. Thessa. j. Imitatores nostri facti estis. ꝛ vt ꝛ facti sitis forma omnibus credentibus. Bonus enim artifex istos format. s. deus ꝛ ideo non mirum si congrue sunt formati. Esaie. xlix. Ego creaui eũ. formaui eum ꝛ feci eũ. Et Esaie. xliv. Et nunc hec dicit dñs formans me ex vtero seruũ sibi. Ratione igitur talis forme. i. talis vtualis imaginis vel figure. Isti possunt dici formosi ꝛ morali pulchritudine decori. Esaie. lxiij. Iste formosus in stola sua gradiens in multitudine fortitudinis sue. ¶ Sancte etiã anime sic virtutib⁹ formate ꝛ formose: loquit sponsus. Cant. ij. dicens. Surge ꝓpera amica mea. speciosa mea. formosa ꝛ veni. Ut communiter enim formosi viri volunt habere formosas sponsas. Et ideo cũ rps sit speciosus forma ꝓ filijs hominum. vult ꝙ anima sponsa sua etiam virtutibus sit formosa dicens illud Canti. j. Nigra sum sed formosa filie hierusalem. ℙatet igitur ꝙ est vna forma virtualis et etherea. ¶ Quarto dico ꝙ est quedaz forma que est syderea. Et ista est forma beatifica. que scilicet sanctos in patria facit sydereos atq; claros. Forma enim celestis ita replet omnes materie appetitus. ꝙ materia non appetit amplius alterã formam Sic deus qui est forma beatifica et ipsa summa ratio beatitudinis. omnia animę desideria satiat, ipsam taliter perficit atq; formaꝛ ꝙ nihil aliud appetit atq; affectat. Deus enim sicut dicitur Esa. xliij. est creans Jacob et formans israel. Jacob luctator signat iustum viatorem. Israel videns deum signat beatum cõprehensorez. quia scilicet ꝛ iusti ꝛ beati formantur a deo per gratiam in presenti et per gloriam in futuro. faciens eos conformes imagini filij dei. sicut dicitur ℝoma. viij. Iste enim tunc reformabit corpus humilitatis nostre. qz sicut dicit ℙhilippenses. iij. Unde ipse potest dici illud Esaie. xliij. Omnem qui invocat nomen meum. in gloria mea. formaui et creaui et feci eum. Ista est igitur forma syderea. ¶ De forma vero sulphurea: ideſt de statu moribus et consuetudinibus hominis peccatoris. et de figura exteriorum conditionuz suaz multa possunt dici. Silles enim videntur boibus

tur boibus monstruosis. quos qr natura nescit bene formare ꝓpter indispositionẽ materie. format eos pessime. Sic dyabolus tales ex coquit em̃ tales in fornace tentationis percutit eos malleis suggestionis. fricat eos runcina comminationis. ꝛ sic introducit in eos formã oĩs iniquitatis ꝛ corruptionis. Unde de artifice formante ydolũ dr Esa. xliij. Faber ferrari⁹ operatus est in prunis ꝛ in malleis formauit illud ꝛc. Sic igitur ptz de multiplici forma ꝛ figura. ¶ Sed si vis potes adhuc dicere de multiplici formatore. Uñ nota ꝙ formare est idẽ qõ facere vel creare. Et ꝓprie formare idẽ est qõ formã. i. figurã dare. Et ꝑt significare moraliter quãlibet moralẽ exẽplarẽ cõpositionẽ ꝛ instructionẽ que quidẽ ptinet ad spũales artifices. s. ad deũ q̃ format formã sciẽtie ꝛ fidei influẽdo. Ad ꝓlatũ qui format formã vtutũ ꝛ morũ ꝑ correctionẽ impmendo Deus igit format spũalr hoiem quo ad mores ꝑ spiritalẽ inspirationẽ. Doctor format eũ ꝑ bonã doctrinaz ꝛ eruditionẽ. ℙrelat⁹ vo format eũ ꝑ bonã monitionẽ ꝛ correctionẽ. Quo igit hõ spũalr formak̃ puertit ꝛ pficit possent multa dici. sed qr ea pertinẽt vel ad correctionẽ. vel ad puersionẽ. vel ad pfectionẽ. de quibus in suis titulis satis est dictũ vel postea dicẽ. ideo omitto gr̃a breuitatis. ꝛ maxime qr pauce sunt autoritates ad ꝓpositũ facientes. ¶ Breuiter tñ possumus dicere ꝙ quidã formant a deo ꝑ spalem inspirationẽ. ꝛ sic fuit formatus ℙaulus dicẽs. j. Cor. xv. Gratia dei sum id qõ sum. Sicut em̃ multa sunt alia alia que solũ ꝑ influẽtiã celestẽ creanf ꝛ formanf sicut sunt illa q̃ fiunt sine carnis copula ꝛ sine carnali gñatione. Sicvere per influentiã gratie dei multi formant, ꝛ pficiunt nullo humano exercitio suffragãte. vt de talib⁹ dicak̃ illud Gene. ij. Formauit igitaq; de⁹ hoiem de limo terre ꝛc. ¶ Itẽ quidã formant a ꝓdicatorib⁹ ꝑ doctrinã ꝛ eruditionez. Ursa em̃ fetus suos q̃ informes nascunf (scz ad modũ vnius frusti carnis) lambẽdo dr formare ꝛ ad cõpletã formã ꝓducere. ita ꝙ bene formati ꝛ viui finalr efficiũtur. Sicvere doctores ꝛ ꝓdicatores. cũ lingua. cũ verbis fetus suos. i. subditos ꝛ auditores informes. i. sine forma vtutũ ꝛ carnalitate plenos solent lineare ꝛ formare. ꝓficere pariter ꝛ cõplere. ꝛ formã seu figurã vtutũ in eis introducere ꝛ creare. Unde Esa. xliij. Formaui eũ ꝛ feci eũ. ¶ Itẽ quidã formant a ꝓlatis ꝛ a maioribus per correctionẽ. sicut enim in opibus mechanicis forme ꝛ figure introducunf ꝑ multas scissuras ꝛ sculpturas. ꝛ maxime qñ materia est valde dura. Sic ꝓlatus qñ hz aliquẽ durũ ꝛ obstinatũ subditũ. quem ipse vult ꝓficere in morib⁹ vel formare. ꝑcto necesse est ꝙ scissura vel sculptura fortis correctionis intercedat. vt sic talis formatus dicat illud ꝑs. Tu formasti me ꝛ posuisti super me manũ tuam. ¶ Aduerte tñ ꝙ oĩa animalia rapacia ꝛ gulosa vt cõiter generant filios informes ꝛ imꝑfectos. ℙatet de vulpe ꝛ cane qui generant filios cecos. de leone qui generat mortuos ꝛc. Sic vere istud est ꝓtinũ⁹ ꝛ generale. ꝙ illi q̃ sunt patres gulosi ideſt ꝓlati cupidi ꝛ auari. generant vt cõiter filios informes: qz. s. filij. i. subditi taliũ malent cõiter formank̃ ꝛ informank̃. Accipiunt enim munera ꝛ ꝓmouent seu generant informes ꝓsonas. i. inscios ꝛ ignaros. anteq̃ forment ꝛ ꝓbent in sciẽtijs ꝛ vtutibus ꝛc. Isti em̃ ꝓposterant ordinem nature. ℕatura enim primo formal. postea parit ꝛ generat vt cõiter. Isti vo anteq̃ formẽt filios subditos vel nepotes ipsos parit̃ ꝓmouendo. ℕon sic sed primo dicant illud Hiere. j. Priusq̃ te formarem in vtero noui te. ꝛ anteq̃ exires de ventre sanctificaui te. ꝛ ꝓphetã in gentibus dedi te. ꝛ ꝓstitui te super gentes ꝛ regna ꝛc. ℌomo enim anteq̃ exeat de vẽtre. i. de claustro. dr primo sanctificari. ꝛ tandẽ sup gentes ꝛ regna ꝓmoueri ꝛ collocari. vt sit speciosus forma ꝓ filijs hominum ꝛc. Sic igitur acquirit homo formaz virtutuz. qñ. s. interuenit dei inspiratio supna. Doctoris informatio interna. ꝛ ꝓlati castigatio externa. Sufficiat. Vide infra de imagine. forma enim vt cõiter in scriptura accipit ꝑ exẽplo. imaginem vel figura ꝛc.

Formidare. formido. Cũ formaireidẽ sit ꝙ timere seu dubitare. potest dici ꝙ inuenitur formido A

Justorum que facit cautiorem,
Uanorum que reddit largiorem,
Malorum que facit tristiorem.

ℙrimo modo formidant filij mandatum paternum, Secũdo modo formidãt deuũ dolorẽ eternũ. Tertio modo formidant impij stridorẽ eternũ. Dicã igitur ꝙ est quedã formido qua timẽt humiles regis imperia. Item est alia formido qua timent debiles mundi cauteria. Item est etiam alia formido qua timent flebiles orci suspiria. ¶ ℙrimo igit dico ꝙ inuenitur formido virtuosa que est filialis. Et ista est illa qua iusti semp trepidant ꝛ formidant. Omne enim inferi⁹ quodã instinctu naturali reuerek̃ ꝛ formidat suũ superius. sicut patet De filio respectu patris. De famulo respectu regis. De seruo respectu dñi. De discipulo respectu magistri. ¶ Cum igitur deus sit pater ꝛ rex ꝛ dñs ꝛ etiaz magister dignũ est ꝙ a iustis tanq̃ a filijs. seruis ꝛ discipulis formidek̃ ꝓpter clementia paternalis. sua iustitia regalis ꝛ principalis. sua doctrina ꝛ sapientia magistralis. Formida igitur deum patrem tuuz qui te potest exheredare. Dsec. xxj. Formidabunt filij maris. Itẽ formida deum regem regum qui te potest transuerberare. ꝑs. Ab increpatione tua fugient a voce tonitrui tui formidabunt. Item formida deum doctorem tuuz qui te nouit docere ꝛ informare ꝑs. A verbis tuis formidabit cor meũ. Ista est igitur formido virtuosa que est filialis. ¶ Secundo dico ꝙ est formidovitiosa que est noxalis. Et ista est formido seruilis. qua scilicet imbecilles et formidolosi trepidauerunt timore. vbi non erat timor. Formident enim

ℳalorum angustias ꝛ turbationes,
ℌostis versutias et tentationes,
ℳundi seuitias et ꝑturbationes,
Carnis blanditias ꝛ deceptiones,
Dei iustitias et punitiones.

Dico igitur ꝙ mali semper formidant mortis angustias. ꝑs. Formido mortis cecidit super me. Quia em̃ non sperant bonum post mortẽ. ideo terret eos pena mortis. ¶ Item formidant hostis versutias. Timidi enim ad modicũ insultũ formidare solent. ꝛ se ꝛ castrũ suũ reddere inimicis. Sicvere imbecilles ꝛ imꝑfecti solent insultus tentationũ valde metuere ꝛ nulla soliditate suffulti solent se suis hostibus cito dare. de quo reprehenduntur ℌiere. xlij. ℳolite timere a facie regis babylonis quẽ pauidi formidatis. nam debilis est hostis qui non põt vincere nisi volentem ꝛ a viro forti minime formidandus. Et maxime qui ꝑ libitovoluntatis potest habere fortissimũ adiutorem quotiens voluerit deũ invocare. Ideo. j. ℳachab. iij. dicitur. Impetum inimicoz ne timueritis. memores estote quomodo salui facti sunt patres nostri: ꝛ nunc clamemus in celũ ꝛ miserebit nostri de⁹ noster. ℳali igit ꝛ imperfecti formidare solẽt hostis vsutias. ¶ Item isti formidant mundi moleitias. patet de diuitibus ꝛ mũdanis qui semp sunt in formidine ꝛ terrore. Formidãt enim

Tyrannos quia ꝓdantur,
ℙauperes quia furantur,
ℳicos quia inuident.
Inimicos quia nocent.
ℌostem ne eos feriat.
ℌortem ne eos hauriat.

Et bzeuiter de quolibet tali dicit Job xviij. Undiq; terre sunt eiz formidines ꝛ inuoluẽt pedes eius. Esa. xxiij. Formido ꝛ fouea ꝛ laqueus super te qui habitator es terre. ꝑs. ℙosuisti firmamentum eius formidinem. ¶ Item formidant carnis delicias. ℳolles enim et delicati sic carnis ꝛ corporis curam agũt sic quoq; carni ꝛ corpi aduersa formidãt. vt nec diuina ꝓcepta. nec humana iussa custodiãt. ꝛ tayt cuilibz tali possit iure dici illo Baruch. vj. Sicut ꝛ cucumerario formido nihil custodit. ¶ Itẽ isti solẽt formidaf dei iustitias. La

tro ents qui deprehensus est in flagitio valde formidat iudicem quem scit iustum. Sic reuera de iusto iudicio dei dr.j. Reg.ij. q dñm formidabunt aduersarij eius; t super ipsos in celis tonabit. Et sic igit patet q quedã est formido uitiosa seu etiã naturalis. ¶ Tertio dico q est quedam formido luctuosa: qr eternalis. Et ista est formido quã in inferno patiuntur damnati. Ipse enim terror hostis est ipsis causa formidinis t horroris. qr sicut dicitur Job.xli. Per girũ dentium eius formido. Ita q cuilibet damnato põt dici illud Job.xxij. vbi enumeratis multis criminib9 que facit. dr sic p̃terea circũdatus es laqueis t turbat te formido subita. Sed p certo iusti talia nõ formidãt. Et merito. qr A deo personaliter iusti antur. Visitant dico a A iustis actualiter consolantur. deo personal'r. A p̃latis regulariter gubernant. Ideo Job. xxij. A deo t sctis ꝟtual'r comitant. dr. Non turbet corvestrũ neq formidet. vado ꝟvenio ad vos. ¶ Itez a iustis ꝟsolant social'r. Iudi.vij. Si solus ire formidas descẽdat tecũ phara puer meus. ¶ Itẽ a p̃latis gubernantur regl'r. Hiere.xxij. Suscitabo sup eos pastores q̃ pascent eos t nõ formidabũt vltra. ¶ Itẽ a deor sanctis comitant virtual'r. Unde Deut.xx. Nolite cedere neq formidet. qr dñs deus vester in medio vestri est tc. Vide de timore. pauore. terrore t metu tc.

A Fornar. Nota q fornar est incendiũ. Dilectionis. Tentationis. Tribulatiõis. Damnationis. fornar dilectiõis figurat in monte ardente in quo dñs legẽ dedit. De quo dicitur Exo.xix. Mõs in de fumus quasi de fornace exibat. ¶ Fornar tentationis figuratur in igne ferrum molliente. De quo Eccli. xxxvij. dicit q faber ferrarius. i. dyabolus sedet iuxta incudẽ. t in fornace cõcertat: vox mallei innouat aurẽ eius. ¶ Fornar tribulationis figurat in fornace babylonis sanctos pueros continente. In qua. s. non fuerũt lesi dato q essent igne maxime flagrati. sicut dicitur Dani.iij. fornar enim tribulationis bonos purgat et eos examinat atq; probat. Eccli.xxvij. Vasa figuli. probat fornax. ¶ Fornar damnationis. s. ignis infernalis figuratur in fornace ferrea egypti de qua filij israel. i. sancti eripiuntur. sicut dr. Deut.iij. t in quo mali consumunt t deuorant. Ezech.xxij. Omnes isti. s. damnati es t stannũ et ferrũ t plumbum. in medio fornacis scoria argenti facti sunt tc. Vide infra. de igne t supra de ardore. Uel vide si vis in distinctionibus Mauricij vbi ista materia bene tractat.

A Fornicatio. fornicatus. Cum fornicatio accipiatur p omni actu lubrico vel luxurioso. q̃q; tamẽ transumit ad actus ydololatrie vel erroris. Sicut ẽm mulier que spretoviro suo alteri se coniungit dicit fornicaria. Sic anima que vero deo derelicto dyabolo per ydololatriam se connectit fornicaria potest dici. Dicã igitur q in scriptura inuenitur fornicatio que

Carnem maculat per luxuriam.
Mentem iugulat per nequiciam.
Hosti copulat per ydololatriam;

Dicam igitur q inuenitur fornicatio carnem maculans. Et sic p fornicationez intelligitur quicũq; actus lubric9 vel carnalis. De quo Ephe.v. fornicatio aũt et oĩs immũdicia nõ nominet in vobis. Et merito: qr p certo fornicatio carnalis facit causat in homine multa mala. Ista est enim

Quã deus despicit
Que mores inficit.
Que mentẽ allicit
Que penis afficit.
Que regno deiicit.

¶ Primo igit dico q fornicatio nẽ deus despicit. Cõstat ẽm q oĩs res abhominant suũ contrariũ. Cũ igit dñs sit mũdissim9 t ex mũdissima mẽ nat9 necesse est q omnẽ carnis immundiciã vilipendat hoiesq; fornicarios t immũdos contemnat. Et ideo Thobie.iij. dicit. Attende tibi ab omni fornicatione. t p̃ter vxorẽ tuã nunq̃ patiaris crimen scire. In tantũ enim videt deus abhominari t despicere vitiũ fornicationis q nõ dignat corrigere delinquentes sed dimittit eos sm̃ desideria cordis suiv tvadant in adinuentionibus suis. Ad qõ etiã facit lex cũilis que mulierẽ maritatã publice fornicantẽ nõ reputat dignã subiici legib9. nec pena aduterij punit eã. Sic ꝟo deus reseruans talibus fornicarijs penas eternas non dignat eos in hoc mũdo puntre. Unde Osee iij. Nõ visitabo sup filias vestras cũ fuerint fornicate. Iste est libellus repudij qui dudũ dabat xoribus propter corpis feditatem. sicut dr Deut.xxiiij. ps. Dimisi eos sm̃ desideria cordis eor. ibunt in adinuentionib9 suis. Et ideo bene ꝟsulit apl's Ephe.v. dicens. Fornicatio aũt t omnis immũdicia non nominetur in vobis. B ¶ Secũdo fornicatio mores inficit. nullũ ẽm peccatũ est quo tantũ inficiantur mores sicut p luxuriã. Alia enim peccata quadã honestate possunt velari. fornicatio aũt ita hz insolentiã annexã q in verbis t opibus se reuelat. fornicatio enim est sicut ille serpens qui dicitur seps qui mordens hoiem oĩa membra t etiã ossa dissoluit t in massam carneã totũ corpus reducit: Sic fornicatio ita inficit hominẽ q oĩa membra. i. omnes virtutes t omnes mores confundit. t carnales dissolutos t inutiles eos facit Hiere.iij. Polluisti terram in fornicationibus tuis. Ita enim fornicatio inficit mores. q cuz alia vitia velint celari istud gloriatur videri: Sicut de illis dicitur Esa.iij. Nõ peccata sua sicut sodoma p̃dicauerunt nec absconderunt. Unde Ezechi. xxiij. dicitur. Denudauit fornicatiões suas. t discoperuit ignominiã suaz. Igitur mores inficit. Et vere mores. sed non solũ p̃prios. immo etiã alienos. Constat enim q vnus fornicator inficit multos alios qñ ipsos habet socios vel vicinos. Ideo consulitur. j. Cor. v. cuz fornicarijs nec cibum sumere. Et merito: qr sicut dicit Eccli.xix. Qui se iungit fornicarijs erit nequam. fornicatio igitur mores inficit. ¶ Tertio dico q ista mentem allicit. Constat ẽm q in valle lubrica quanto qs labendo vlterius progreditur tanto impetuosius labitur. Non enim facile est q ille qui in lubrico labi incipit arrestetur. nisi forte alicui solido adhereat quo fistatur. Sic est de luxuria. Immunda enim t lubrica est. ista via. qui igitur ibidem labi incipit. semp in deterius procedere cõsueuit. Ista enim est vorago caribdis que semper aquas attrahit t naues deuorat t transglutit. Scriptum est q homini fornicario omnis panis dulcis. non fatigabitur transgrediens vsq; ad finẽ sicut dicitur Eccli.xxiij. Stimulus enim carnis fornicatione non satiatur. sed magis ad deterius puocatur Ezec.xvj. Fornicata es in noie tuo. t exposuisti fornicationem tuam omni transeunti vt eius fieres. sequitur. Et post q̃ fornicata es nec sic es satiata sed multiplicasti fornicationem tuam. Ista igitur mentem allicit seu nunq̃ deficit. ¶ Quarto dico q ista penis afficit. C Que ẽm maior pena q̃ vita fornicaria. in qua mẽs inquietatur. Tempus perditur. fama leditur. Substantia diminuitur. Corpus laboribus fatigatur. Ibi moribus erbauritur. fetoribus maculatur. Urius ẽm valde est aĩal luxuriosuz t immũdũ. t inter oĩa aĩalia istud est aĩal magis inquietũ. Sic p certo charissimi luxuriosi nunq̃ sunt in quiete. Penis igitur afficit luxuria. qõ potissime fiet in inferno. qñ verificabitur illud ps. Perdidisti omes qui fornicantur. Unde de demonibus potest dici illud Ezech.xvj. referendo verba ad personam fornicariam. qñ venit post mortem lapidabunt te lapidibus. trucidabunt te gladijs suis t comburent domos tuas igni. t facient in te iudicia t desines fornicari. ¶ Quinto dico q ista a regno deiicit. Nõ ẽm decet fornicarios q̃ sunt immundi q̃ in illo loco mũdissimo. vt. s. in regno paradisi locent. De cuitate ẽm hierusalẽ p quã intelligit paradisus dr Apoc. xxj. Nõ nihil inquinatũ incurrit in illã. Peruia ẽm lubricaz t immundã nõ facilr ascendit ad excelsa. Cũ igi turpia fornicatiõis sit immũda. p illã nõ erit accẽsus ad celũ. Eph.v. Dis fornicator aut immundus nõ hz hereditatẽ in regno xpi t dei tc. Vide infra de luxuria tc.

A Forte. Forsitan. Nota q ista vocabula forte seu forsitã sunt ad uerbia dubitandi t vbicunq; ponuntur in scriptura significant dubietatem t incertitudinem. casum etiam t fortunam. Ideo quicquid est incertum t dubium potest per ista aduerbia denotari. Possumus igitur distinguere. q istud forte. põt significare tria que in mundo valde sunt dubia t incerta

Uite fragilitatem
Mundi prosperitatem
Mortis necessitatem

¶ Primo dico. q dubia est vite fragilitas. Nescitur enz vbi quãdo. qualiter finietur. Uñ proprie vita nostra non est nisi vnum forte. Quia sicut res casuales t fortuite possunt venire vel nonvenire. sic vita nostra potest durare vel deficere. Uñ dicitur Jac.iiij. Quid ẽm est vita nostra nisi vapor ad modicũ parẽs tc. Ideo bene consulitur homini Eccl. vj. Ne te ertollas in cogitatione tua sicut thaurus ne forte elidat virtus tua. B ¶ Secundo dico q dubia est mũdi prosperitas. Qualem ẽm prosperitatem. qualem gradum. qualem statum homo sit in mundo habiturus totum est fortuitum t casuale. Totum ẽm dependet a casu t a fortuna. i. a dei occulta prouidentia actiua vel passiua quam in isto casu fortunam voco. Uñ homo dum hic viuit forte affligitur paupertate forte premitur aduersitate. forte ditat rerum facultate. Forte honorat magna dignitate. forte dico affligitur paupertate. Unde. Hiere.v. forsitan pauperes sunt t stulti. t ignorantes viam dei sui. forte etiam deprimit aduersitate. ps. Cuz exurgerẽt homines in nos: forsitan vivos deglutissent nos. Cũ ẽm ascerebat furor eor. in nos forsitan aqua absorbuisset nos. Forte insuper ditabitur repromiũ facultate. Unde Judic.v. forsitan nunc diuidit spolia t pulcerrima femine eligitur ei. forte etiaz honorabitur alta dignitate. Uñ de baal dicitur. iij. Reg.xviij. Forsitan loquitur aut in diuersorio est. aut forte dormit. ¶ Tertio dico. q fortuita est t dubia mortis necessitas. Forte ẽm erit mors ad damnationem. forte ad saluationem. Ad damnationem dico. sicut est mors malor. de qua põt dici illud ps. Forsitan tenebre conculcabunt me. Forte ad saluationem. Job.xj. Forsitan vestigia dei comprehẽdes. t vsq; ad perfectum omnipotentem reperies tc.

C ¶ Et aduerte adhuc si vis q istõ aduerbiũ forte seu forsitan cũ semp quãdã dubitationẽ importet põt signare

Prudentiam deliberatiuam.
Fiduciam consideratiuam.
Stulticiam vituperatiuam.

Justi enim semp per forsitan continent t deliberãt. Teste ẽm scriptura Eccl.xviij. Sapiẽs in omnibus metuit Et ideo quicquid agit per forsitan adhibet atq; dicit. semp enim habet oculum ad casus fortuitos'. t semper timet ne forsitan male agat. vel forte male sibi accidat vel succedat. Ita fecit illa mulier eua. quando primo respondit serpẽti. Cur precepit vobis deus. ne comedatis õ lignovite? tc. Ne forte moriamur. Est igitur istud vocabulũ forte qñ aduigit hoc illa negatio ne. vnũ signũ prudentie t cautele ad oĩa pricula p̃cauẽda. Et sic nota bis q est prudẽtia timorosa. q̃. s. notat p ne. forte cauet

Malorum detractiones.
Uerbales derisiones.
Crudeles inuasiones.
Ineptas locutiones.
Ingratas obliuiones.
Fortune concussiones.
Culparuz deceptiones.
Eternas damnationes.

Timeat ergo prudens t cauet linguas detractorum. ps. Ne forte dicãt in cordibus suis euge euge anime nostre. nec dicant deuorabimus eum. Item timeat verba derisorum. sicut saul. j. Reg. xxj. Interfice me ne forte veniant incircuncisi t illudãt mihi. Item timeat penas innuasorũ sicut dauid inuasiones ppriũ filij timebat. dicẽs. ij. Reg. xv. fugiamus a facie Absalon ne forte veniens occupet nos. Item timeat immanitatẽ ꝟbor Ecc. xxviij. Attẽde tibi ne forte labaris in lingua. t cades in ꝓspectu inimicor tuor insidiantiũ tibi. Item timeat obliuisci bonor prouer. xxj. Noli regibus dare vinum ne forte obliuiscantur iudiciorum iustorum. Item timeat casum fortuitz Eccle. vj. Ne te ertollas in cogitatione tua sicut thaurus. ne forte elidatur virtus tua. Item timeat fraudes inimicorum Eccl.xj. Attende te a pestifero (fabricat ẽm mala) ne forte inducat sup te subsannationẽ. Item timeat t caueat penas suppliciorum. scz penas inferni t iudicij. Hiere.iij. Auferte p̃putia cordiũ vestror viri iuda ne forte egrediatur vt ignis indignatio mea. t succendat t nõ sit qui extinguat. Patet ergo quomodo iusti per forte vel forsitan timendo cauent t deliberant. ¶ Adhuc dico. q iusti per forte optando sperant t cõsequẽrãt. D Et istud potissime fit quando dicitur si forte. Est enz dubitatio mixta spei. Trenor. iij. Ponet in pulverem os suum si forte sit spes. Sperat enim forte:

Peccatorum penitentiam
Diuinitatis indulgentiam
Orationis complacentiam
Prouisionis opulentiam

Ergo speranda est peccatorum penitentia Ezechi. ij. Loqueris verba mea ad eos si forte audiant t quiescãt quoniã irritatores sunt. Itez sperãda est diuinitatis indulgentia t misericordia. de qua Amos.v. Odite malũ t diligite bonum. constituite in porta iudicium si forte misereatur dñs reliquijs ioseph. Item acceptio t complacentia. Uñ de filio moriente dauid dicitur. ij. Reg. xij. Propter infantem cum adhuc viueret icunauit. et fleuit. dicebam ẽm quis scit si forte donet mihi dominus. Item speranda est necessitatuz sufficientia. iij. Reg.xvij. Si forte inuenire possumus herbam Dico igitur q per forte optando sperãt t desiderant. ¶ Postremo dico. q mali per forte deridendo nugant t vituperant. Ut communiter cũ derisores vtuntur isto aduerbio forsan et forsitan t forte. scz dicẽdo alijs derisorie. forsitan tu fecisti hoc vl' forsitan tale notabile factũ t hmõi. Et sic sumitur Job. xxj. Tu forsitan cum eo fabricatus es celos qui solidissime quasi ere fundati sunt. De quis etiam structionis mirabiliter in harena confectis derisione loquebantur amici Job dicentes. xxxix. Quando derelinquit in terra ova sua. tu forsitan in puluere calefacies. ea? Sic ergo patet quomodo forte t forsitan significant varia t diuersa. Et si vis potes dicere. q forsitan in bono potest significare. scz hominẽ timorosum prudentem t deliberatiuũ qui nihil audet assererevel firmare. Uel in malo significato significare potest hominem imbecillem dubium et ignarum tc. Sufficit. Unde infra in alijs titulis scilz de. Uita. de p̃speritate t. Morte tc.

Fortitudo. Nota q fortitudo dicitur illud quod faciliter non labitur. Id qõ faciliter non frangitur. Id qõ faciliter non vincit. A Est enim quedam fortitudo corporalis. quedam temporalis quedam criminalis. quedam virtualis. Accipitur ẽm fortitudo pro robore corporali. qõ consistit in potentia in constantia seu firmitate t stabilitate. Fortitudo aũt corporalis est vilipendenda. Iurta illud Hiere.ix. Nõ glorietur fortis in fortitudine sua. Fortitudo. i. potẽtia temporalis non est diligenda. Ista ẽm comitantur multavitia t peccata. Uñ. iij. Reg. v. Erat Naaman vir fortis dives sed leprosus. Fortitudo constantie firmitatis seu stabilitatis non est extollẽda. quia recedit nec est coartanda p̃sertim in mollibus. Judi.xv). Sancti fortitudo ab eo discessit. t. ij. Para. xx. In nobis nõ est tãta fortitudo. t Job. vj. Que est fortitudo mea vt sustineã? Fortitudo criminalis est eliminanda De qua eſa. v. Ue qui potentes estis ad bibendũ vinuz t fortes ad miscendũ ebrietatẽ. t Mic. iij. Debilitata est fortitudo portãtis. Fortitudo ꝟtualis est ꝓtinuãda. Uñ iob. xxij. Illius tpis fortitudo in meyiq; bodie ꝓsecutat. ¶ De B quarta igit fortitudine. s. ꝟtuali. ceteris omissis intendo aliquid balbutire q̃ms supra de accumbere in illa autoritate. ꝓlachar ja sin? fortis. t supra d eligerej illa autoritate. Forte lignũ iputribile tc. de ista aliquid fiat dictũ. Est ergo fortitudo ꝟtus animi qua homo

Universidad de Deusto
Biblioteca

potens ⁊ habilis efficit ad resistendū malo. ⁊ ad perseuerandū in bono. Et sunt hmōi ſm Macrobiū septem ſpecies. ſcz. Magnanimitas. Fiducia. Securitas. Magnificentia. Constantia. Tolerantia. ¶Perseuerantia. Ista est ergo vna de quatuor ✠utibus cardinalib⁹ quā qui non habuerit. ab aduersario suo⁹ diabolo facilit victus erit. ¶Sicut enī athleta qui in stadio habet pugnare colūna que magnum pondus habet portare ⁊ fortes qui magnum cursum hz ꝓsumare vel continuare. debet habere fortitudinem ⁊ vigorem. Sic ꝑculdubio alij qui in stadio pſitis pugne ad militandum sumus positi. qui oneribus tribulationū sustinendis sumus ſuppositi. qui curſuiſ laboribus bonaꝝ operationū ad ꝙtinuandū sumus exposiri. debemus esse stabiles. atq; fortes. qz. ſ. sine ſpuali fortitudine nec pugna tribulationū tolerat. Ideo dicit Hebr. xj. Fortes facti sunt in bello. qualuerunt de infirmitate. ¶Nec pondus tribulationum ſustentat. Ideo dicit. Treñ. j. Abierūt absq; fortitudine ante faciē tribulātis. Et ideo dicit Esa. xxv. Fa ctus est fortitudo pauperi. fortitudo egeno in tribulatione. nec cursus bonoꝝ laboꝝ ꝙtinuat. Ideo ꝺr Dañ. viij. Cucurrit ad eū ipetu fortitudinis ſue. Et de helya ꝺr. iij. Regū. xix. Mō ipse ambulauit ⁊ in fortitudine cibi illius vsq; ad mōtē dei oreb. Et ideo de hmōi fortitudine virtuosa pōt breuiter exponi illa auctoritas Esa. xl. Sancti q̄ sperāt in dño mutabūt fortitudinē. Assumēt penas vt aqle. In quibus ✠bus ostendit q̄ ſpualis fortitudo tripliciter pōt acquiri. Sicut tīn aliquis dicit fortis. Inmittendo ad rem fortiorē. Dimittendo rem debiliorem. Ascendendo locū tutiorem. Sic ꝑcerto efficit homo ſpualiter fortis. qñ deo inmittit in ipo penitus cōfidendo. qō ostendit cum dicit. Sancti qui sperant in dño. Ista est enī virtus fortior. Item cum a malo cōuertitur. ab ipso penitus recedendo. qō ostendit cū dicitur. Mutabunt fortitudinem. Iste enī est status viliorꝝ debiliorꝝ. Item cū in celo erigit superna cordicit⁹ ascendendo seu contemplando. qō ostenditur cum dicitur. Assument pennas vt aquile. Celum enī est locus tutior ⁊c. Fit ergo homo ſpualiter fortis. qñ deo inmittit per attentionem cum a malo reuertitur per cōuersionem cū in celo erigitur per affectionem. ¶Dico ergo primo q̄ homo fit ſpiritualiter fortis quando forti per confidētiam inmittitur. scz ipsi deo qō ostenditur cum dicitur. Sancti qui sperant in domino. Dominus enim est tutor ⁊ defensor fortissimus. cui si quis per ſpem ⁊ confidentiā inmixus fuerit. fortis ⁊ ſtabilis factus erit. Turris enim fortissima nomen domini. ad cū fugit sanctus ⁊ saluabitur. ¶Prouer. xviij. Stelle enim efficiuntur in ſuis effectibus fortiores quando ſtellis ⁊ signis ſortibus coniunguntur. Sic vere ille efficitur ſtabilior ⁊ fortior. qui cum illo qui fortissimus est. scz deo per confidētiam ⁊ deuotionem iungitur. ⁊ qui per ſpē ⁊ charitatē cū ipso penitus copulat. Sancti inquit q̄ sperāt in dño Vñ Hiere. xvij. Beatus vir qui ꝓfidit in dño ⁊ erit dñs fiducia eius. Sic ergo ptz hominē esse fortē. qñ forti p ꝓfidentiā inmittit. Fortis ei est turris supra firmā petrā. fundata fortis est arbor in ꝓfunda terra plātata. fortis est domus colūnis fortibus ſustētata. Sic ꝑcerto fortis est anima qñ per ſpē ⁊ deuotionē est in deo fortiter radicata. A deo enī principaliter venit fortitudo. qz sicut. j. Macha: iij. dicit. De celo inquit fortitudo. qz nullus ad resistendū peccatis fortis efficit. nisi deo mentaliter solidet. Ideo dicebat dauid in ps. Diligam te dñe fortitudo mea dñs firmamentum meū ⁊ refugiū meū. ⁊ liberator meus. Et nota q̄ fortitudo diuina

Bonos tangit ipsos corrigendo	Dico q̄ diuina fortitudo corrigendo
Malos frangit ipsos puniendo	do solet tangere
Hostē angit ipm reprimendo	ps. A fortitudine
Sanctos tegit ipsos defendendo.	manus tue ego de
Cuncta regit ipsa gubernando	feci in increpationibus. ꝓpter iniquitatem corripuisti

hominem ¶Item puniendo solet frangere. ſ. bonos ⁊ malos. qō potissime fiet in iudicio. Esa. ij. Introibunt in speluncas petrarum ⁊ in voraginem terre a facie fortitudinis dñi. cuz surrexerit percutere terram. ¶Item reprimendo solet angere. ſ. dyabolus ps. Deduxisti me qz factus es spes mea turris fortitudinis a facie inimici. ¶Item defendendo solet tegere. ps. Dñs fortitudo plebis sue ⁊ protector saluationū xpi sui est. ¶Itē prouidendo solet regereynde illud Job. xij. Apud illum est sapiēta ⁊ fortitudo. Ideo in persona dei dicit. ¶Prouer. viij. Mea est ꝓsilium ⁊ equitas mea est prudentia. mea fortitudo. Ipsi ergo tanq̄ fortissimo est per spem ⁊ fiduciam inmittendū vt fortes efficiamur ⁊ vt eius fortitudine roboremur. vt sic dicat quilibz sic fortificatus illud. ij. Reg xxij Quis fortis preter dñm deuz. qui precinxit me ✠tute ⁊ fortitudine. ¶Ptz ergo q̄ homo fit fortis qñ forti per fiduciam inmittit. Sperat inquit in domino.

¶Scō dico. q̄ homo fit ſpualiter fortis cū a malo p penitentiā quertit. qō ostendit cū dicit. Mutabūt fortitudinē. ¶Penitentia enī mutat hoīem. qz ille. qui fuerat fortis ad resistendū bono efficit fortis ad resistēdū malo. Ille qui erat fortis in criminibus efficit fortis in ✠utibus. Ille qui fuerat fortis ⁊ durus per obstinationē. efficit fortis per ꝓstantiā ⁊ ꝓfectionē. Ista apparuit in paulo ⁊ magdalena in q̄bus vbi abūdauerat peccatū. ibi supabundauit ⁊ gratia. qz ſm Greg. Magdalena quot i se habuit oblectamēta tot de se fecit deo holocausta. Sicut enī teste scriptura lapis fortis ⁊ durꝰ p decoctionē ignis mutat ⁊ efficitur metallū vel vertit in metallum. ⁊ sic efficit magis fortis. ita q̄ eius prima fortitudo in meliorem fortitudinē cōmutat. Juxta illud Job. xxviij. Lapis solutus caloze in es ✠rtit. Sic ꝑcerto sepe fit. q̄ illi qui prius erāt lapides duri per obstinationē. ⁊ qui ad faciendū malū erāt fortes per malam assuefactionem. qñ igne ſpūſſancti decoquuntur interius. ⁊ igne tribulationis ⁊ penitentie affliguntur exterius. tunc ipsi mutant fortitudinem. qz. ſ. ipsi efficiuntur metallū. i. viri sancti ⁊ boni firmi ⁊ fortes per cōstantiam. sonori ⁊ resonantes per eloquentiā. ⁊ sic isti mutantur in virū alterum. qz hec est mutatio de trre ex celsi. Unde de ista mutatione fortitudinis loquit dñs. Esa. xl. Ascendent inquit ad me insule gemes mutēt fortitudinem. Tali modo non faciūt multi peccatores qui reuera suam fortitudinez mutant in deterius ⁊ nō in melius. qz sicut isantes primo sunt magis habiles ⁊ fortes in parte superiori. ſ. q̄tum ad coz ⁊ manus: processu tñ temporis mutāt fortitudinē ad partes inferiores. ita q̄ finaliter coz inferiora fiant duriora ⁊ fortiora. Sic multi qui fortitudinē quam hñt in pte superiori. i. in bonis ſpiritualibus cōmutant ad ptem inferiorem. i. ad bona tpalia ⁊ terrena. vel etiā vitia ⁊ peccata. fiunt finaliter fortes ad faciendū mala. similes asinō qui fortior est in pte posteriori q̄ in parte anteriori. vbi est crux. quia vere multi sunt animi qui fortiores sunt in parte posteriori q̄ anteriori. in criminibus q̄ in virtutibus ad laborandum pro mundo q̄ pro deo. ad acquirendum temporalia que debēt poni q̄ ſpualia que debent anteponi. Istud patet in anaris. qui plus sunt fortiores ad laborandū pro diuitijs q̄ pro ✠tutib⁹ Vñ illud Job. xxij. In fortitudine brachij tui possidebas terram. Tales potissime sunt raptores ⁊ tyranni q̄ optime allegant illud pbi. Dia sunt viroꝝ fortiū. Et illud Prouer. xij. Adan⁹ fortiū ꝺnatur. Tridentē enī sentire q̄ bona mūdi occupāti ꝓcedunt. ⁊ qō scindit gladius inter duos fortioris est. ⁊ ideo ipi dicūt Sap. ij. Dp primamus pauperem nō parcamus vidue ⁊c. Sequit. sit fortitudo nostra lex iustitie. Ptz etiam illud in luxuriosis. qui optime sunt fortes ad suam impudiciciā exercendā. Vñ de fortitudine talū dicit in ps. Nō dñs neque in fortitudine equi voluntatem habebit. ¶Patet etiam in superbis qui valde sunt fortes ad laborandum pro mundi gloria acquirenda. Unde isti dicunt illud. Amos. vj. Nūquid in fortitudine nostra assumpsim⁹ nobis cornua. ¶Patet etiam in iracundis qui optime sunt fortes ad suam iracundiam vindicandā. quia isti sunt sicut

sunt sicut leo fortissimus bestiaꝝ qui ad nullius pauebit occursum. puer. xxx. ¶Patz etiā in gulosis ⁊ ebriosis. qui optime sunt fortes ad suā castrimargiā faciendas. Esa. v. Ue qui fortes estis ad bibendū vinū ⁊c. Non sic charissimi nō. hz mutemus fortitudinē malā in bonā qz ꝑcerto ille ſpualiter est fortis qui a malo quertit. vt sic de quolibz tali forti dicat illud. j. Reg. xvj. Ubi filij ysai bethleemitē scientē psallere. fortissimū roboze. virū bellicosum prudentē in ✠bis ⁊ vir pulcz. ⁊ dñs est cū eo. Erpone si. vis. Iste est ergo fortis q̄ a malo quertitur ¶Tertio dico q̄ ille est ſpualiter fortis qui in celo erigit. Sicut enī turris que in alto loco situat. fortior vt cōiter reputat. qz. ſ. hostes nō pñt ita faciliter ipsam cū suis machinis impugnare. Sic ✠e homo qñ sursum in paradiſo per ꝙtemplationē est erectus. tūc fortis est spiritualiter ⁊ robustus. ⁊ ad hostiū ſpualium machinis rētationibus satis turus. qō ostendit cū dicit. Assument pennas vt aquile. ij. Reg.). Aquilis velociores leonib⁹ fortiores. ¶Penne ei aqle q̄ quas in altū fert significāt ✠utē ꝙtemplationis que hominē eleuat mētaliter ad eterna. ⁊ dicunt penne aquile. qz. ſ. sicut tria sunt genera aquilaꝝ. Unū vicz qō rapit in terra. Aliud qō rapit in aqua. Aliud qō rapit sursum. in aere. inter quas ille. q̄ sursum in aere rapiunt iudicant. nobiliores. fortiores ⁊ animosiores. sicut dicit aristote. Apes etiā que in mōtibus pascunt fortiores ⁊ velociores esse dicunt q̄ ille que in vallibus quersant. Sic ꝑculdubio cū tria sint genera bonoꝝ hoīm. ſ. quidā predā eterne vite querunt in terra. Isti sunt boni actiui q̄ terrena ministrādo lucrant vitā eternā. Juxta illud puer. xij. Qui opatur terram suā saturabit panibus. Alij sunt q̄ istam predam querunt in aqua. ⁊ isti sunt boni doctores ⁊ clerici. qui in aqua scripture ✠santes eternam vitā laborādo mercant. Alij sunt qui istā predaz querūt in aere. ⁊ isti sunt boni ꝙtemplatiui. qui. ſ. sursum in aere paradiſi per ingem meditationem ⁊ ꝙtemplationem morant. De quibus dicit. Deu. xxxij. Habitaculū eius sursum. Isti enī sunt apes qui pascunt de floribus montanoꝝ q̄ ꝙtemplatiui sunt ceteris fortiores ⁊ in bono ꝓstantiores ⁊ perfectiores ⁊ ad bona opa velociores. ⁊ ad resistendū tentationibus ⁊ ad subsistendū tribulationibus aptiores. Ideo dicit Esa. lj. Cōsurge ꝓsurge. induere fortitudinem brachij dñi syon. Uñ de quolibet tali pōt dici illud Apoc. xiij. Vidi angelum dei fortem volantem per medium celi. Assument ergo pennas vt aquile. Unde Apoc. viij. Audiui vocem vnius aquile volantem per medium celum. Sic ergo patet q̄ ſpiritualem fortitudinem introducit eternoꝝ contemplatio. peccatorum detestatio. robustorum amplexatio. seu dei ⁊ sanctorum fiducia ⁊ inuocatio. Isti ergo sunt fortes qui digni sunt

Hosti resistere.	Illa enim est fortitudo moralis
Regi assistere	⁊ virtualis. que hosti fortiter re
Tute persistere	sistit. prima ¶Petri. v. ca. Cui resi
Cepta perficere	stite fortes in fide. ſ. aduersario.
Munꝺ deficere	Et ad Heb. xj. Conualuerūt de
Semper proficere	infirmitate. fortes facti sunt in

bello. castra verterunt exterorum. ¶Item regi. scilicet christo feruenter assistit. Canticorum. iij. En lectulus Salomonis septuaginta fortes ambiūt ex fortissimis israel omnes tenentes gladio. Item tute ⁊ secure persistit. Ut enī fortis semper est securus ⁊ tutus. ¶Prouer. xxx. Leo fortissimus bestiarum ad nullius pauebit occursum. ¶Item bonum opus complet ⁊ perficit. Ad fortem enim pertinet operari. j. ¶Paralip. ix. Fortissimi roboze ad faciendum opus. ¶Item perseuerat ⁊ nunq̄ deficit. Unde de viro fortissimo ⁊ perseuerante dicit. Esa. xl. Forte lignum ⁊ imputribile elegit sibi artifex sapiens. Et Amos. ij. Altitudo cedrorum sublimitas eius fortis ipse quasi quercus. ¶Item in melius valet ⁊ proficit. Unde illud Hiere. xx. Fortior fuisti ⁊ invaluisti. Et. ij. Regū. j. Aquilis velociores. leonibus fortiores. Sed procul dubio videtur q̄ hodie talis ſpiritualis fortitudo cessauit ⁊ fugit a nobis ⁊ recessit. De Samsone enim legitur. q̄ cum capillos per dalilam ꝑ caidisset recessit ab eo fortitudo. Sicut dicitur Judi. xvj. Sic vereo dico q̄ dalida siti bunda. i. caro cesaries virtutū multis subtrahit. ⁊ sic ab eis omnem fortitudinem tollit. Unde ¶Prouer. vij. de mala muliere dicitur. q̄ fortissimi quiq; ab ea interfecti sunt. Nos enīz non sumus fortes sed potius infirmi ⁊ vacillantes Amos. ij. Peribit fuga a veloce. ⁊ fortis non obtinebit virtutem suam. ¶Nō sic sed simus ſpiritualiter fortes ⁊ in bene agendo et mala tolerando validi ⁊ potentes. ij. Regū. ij. Confortentur manus vestre ⁊ estote filij fortitudinis. Et hec de bona fortitudine sufficiunt.

Fragilis. Fragilitas. debilis. debilitas.

Nota q̄ in scriptura reperit triplex fragilitas seu debilitas. videlz. Naturalis que est meditanda. Temporalis que est supportāda. Criminalis que est euitāda. ¶Primo ergo est quedam fragilitas naturalis que debet iugiter meditari. Et ista est illa qua ſensus et cogitatio hominis prona sunt in malum ab adolescentia sua. Gen. viij. In castro enī obsesso partes magis debiles sepius reuisanꝺ ditigenti⁹ mununtur In corpore etiam humano cū oculus sit membrum delicatissime ⁊ fragilissime ꝓtionis ideo diligentius custoꝺitur. qñ etiaz ipsa natura ipm voluit diligentius custoꝺire. inq̄tum ipm in cōcauitate voluit ossiū claudere ⁊ palpebris operire. Ista est ergo vilitas q̄ res fragiliores diligentius debent seruari ⁊ septius visitari. Sic vere dico q̄ cum castrū persone nostre. ⁊ etiā oculus mentis nostre duplicē habeat, portionem vicz quandā magis fortē que est rationabilitas. aliam debilem que est ſensualitas. ſemp debemus circa fragilitatem istius intendere. ⁊ eā per iugē meditationē ꝙtinere visitare. Considerari enī fragilitas debet vt humilitas ꝙcipiat ne superbiat. ⁊ vt peraueak ne cadat Esa. xxxv. Confortate manus dissolutas. genua debilia roborare. Et de tali consideratione quomodo proficit vide supra in tit. de consideratione ⁊ similibus. Ista est ergo quedam fragilitas naturalis que debz fugiter meditari. ¶Secundo dico. q̄ inuenitur quedam fragilitas tēporalis que debet dulciter supportari. Et ista est debilitas qua quis est debilis corporaliter per infirmitatem vel temporaliter per paupertatem. Talis enim infirmitas est a fortibus. perfectis ⁊ diuitibus supportanda ⁊ misericorditer subleuanda. qz ꝑcerto tales fragiles ⁊ debiles vult dñs p elemosynam sustentari. vult dominus a diuitibus honorari. Cult ergo per elemosynas sustententur. Luce. xiij. Cum facis conuiuium voca pauperes ⁊ debiles claudos ⁊ ceccos ⁊ beatus eris. Item vult q̄ a diuitibus honorentur. Exemplo dauid qui mphibosetb debilem ⁊ claudū honorauit. ⁊ in mēsa sua sedere fecit ⁊ hoc. quia erat filius Jonathe amici sui sicut dicitur. ij. Regum. iij. In quo notatur q̄ nullus bonus ⁊ maxime amicus consanguineus vel vicinus est propter debilitatem status sui contemnendus sed potius honorandus. sicut de iuda ⁊ suis nullitibus dicitur. ij. Macha. viij. Mō predā omnibus diuiserunt equam portionem debilibus pupillis ⁊ viduis: sed ⁊ senioribus facientes. ¶Item vult q̄ secum in patria glorientur. ideo dicitur Mathei. xviij. Bonus est tibi ad vitam ingredi debilem vel claudum ⁊c. Ista est ergo debilitas tēporalis que debet dulciter supportari. ¶Tercio est debilitas criminalis que debet acriter castigari Et ista est illa debilitas seu fragilitas quam introducit infirmitas vitiorum. Infirmi enim solent esse fragiles. ⁊ se sustinere non valentes. ⁊ multas immundicias emittentes. Et ideo infirmi ad mensas nobilium non admittuntur. nec debiles ac fragiles ad prelia deducūtur. Sic vere dico q̄ peccatores vitiorum humoribus

Universidad de Deusto
Biblioteca

pressi solent debilitatem incurrere tentationibus ⁊ tribulationibus non subsistere. sed faciliter de peccato in peccatum cadere ⁊ corruere ⁊ tandem immūditias malorum operemittunt. quapropter contra demones preliari non possunt. Et ideo deus ⁊ sancti ipsos ad mensam paradisi non recipiunt sed eos reȳcūt ⁊ repellunt Mō bene figuratum est Leui. xxj. ⁊. xxȳ. vbi persone et animalia debilia informia ⁊ mutilata a diuino sacrificio repelluntur. Ideo dicitur Malach. j. ꝙ maledictus est qui immolat domino debile. Et Deut. xv. Debile nō immolabitur domino. Multa ⁊ quasi infinita possent dici de fragilitate morali. sed omio deficiūt auctoritates vocales. Et idcovide de infirmus eger mobilis ⁊c.

Frangere. Vide supra de cōfringere. Cum fractio diuisionem ⁊ rei dissolutionem ⁊ cuilibet integritatis dissipationem designat possum dicere ꝙ fractio in bono sumitur ⁊ in malo. Nota ergo ꝙ in scriptura reperitur. Fractio virtuosa qua frangit iustus. Fractio vitiosa qua frangitur stultus Fractio dolorosa qua frangitur cunctus. ¶ Primo ergo est fractio iustoȝ. ⁊ ista est illa qua iusti mentem frangunt diuino timore. qua iusti frangunt panem pauperū amore. qua iusti frangunt carnez penaȝ labore. Dico ergo ꝙ mens iustorum frangitur. per diuinum timorem. qz sez boni faciliter franguntur ⁊ inclinantur ad bonum ⁊ retrahuntur a malicia ⁊ obstinatione proterua. scilz per timorem concutientem. vel per dulcorem allicientem. Et sic loquitur. Prouerbi. xv. vbi dicitur ꝙ respō mollis frangit iram. ¶ Item dico ꝙ panis iustoȝ frāgitur pauperum amore. Et sic dicitur Esaie. lviij. Frange esurienti panem tuum ⁊c. Et. j. Cor. xj. Accepit panem ⁊ benedicens fregit ⁊ dixit. Accipite ⁊ manducate hoc est corpus ⁊c. Talis enim fractio ⁊ bonorum terrenorum diuisio mentez illuminat ad deum cognoscendum. Luce. xviij. Cognouerunt dominum in fractione panis. Talis fractio christum letificat. Unde de Magdalena dicitur. Mō fracto alabastro effudit vnguentum super caput Jesu ⁊c. Marci. xviij. Talis etiaz fractio mentem fortificat. Unde Act. xviij. dicitur. ꝙ Paulus ieiunis naufragantibus dixit. Rogo vos accipere cibuȝ. Sequitur. Et cum fregisset cepit manducare. Panis ergo iustorum frangitur ꝓ pauperū amorem. ¶ Item caro iustorum frangitur per penaȝ laborem. s. per penitentiam vel martyrium. Justi enim inuita istavoluerunt frangiꝛ lacerari. vt in alia vita reintegrarentur. Carbones em̄ de sua natura sunt valde frangibiles. ⁊ tamen pre ceteris rebus sunt imputribiles et incorruptibiles. qz scilicz illi qui martyrioȝ penitentia franguntur. in eternum durare ⁊ viuere dinoscuntur. Speculum enim quando frangitur plures representat imagines ꝙ integrum faciebat. quia. s. sancti per martyrium fracti ⁊ mortui. multoplures virtutum ⁊ miraculorum imagines representant. ꝙ dum viuerent faciebant. Fractio enim martyrum fuit salus ⁊ consolatio consolidatio ⁊ fidei confirmatio fidelium. ita ꝙ quilibet potest dicere illud Roma. xj. Fracti sunt ramivt ego inserar. Et reuera talis fractura tribulationum in vita eterna consolidatur ⁊ firmitate perpetua roboratur Unde dominus dixit Ezech. xxxiij. Mō fractum fuerat alligabo. ⁊ qō infirmum fuerat consolidabo. Sic ergo patet ꝙ inuenitur fractio iustorum. ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur fractio malorum. Mali enim malleo tentationis franguntur ⁊ a soliditate constantie dissipantur. Apoca. xvj. Fracta est ciuitas magna in tres partes. ⁊ loquitur de babylone. quia vere mali finaliter in tres partes franguntur in ꝑtum intus quo ad culpam. exterius quo ad temporalem penam. ⁊ posterius quo ad eternam miseriam dissipantur. Esaie. xxij. Frangetur ⁊ cadet ⁊ peribit. Et nota ꝙ faciliter frangū tur. illi qui sunt vacui. qui sunt fatui qui sunt ardui. De vacuis qui virtutibus carent dicitur Ezech. xxix. Quando apprehenderunt te manu confractus es. ⁊ loquitur de baculo arundineo interius concauo. De fatuis dicitur Eccle. xxj. Cor fatui quasi vas confractum De arduis vero. idest de superbis dicitur iudith. ij. Mō Holofernes fregit omnes ciuitates excelsas. Hec est ergo fractio malorum. ¶ Tertio est fractio cunctoruz. scilicet mors. Hieremie. xxx. Insanabilis fractura tua ⁊c. Sufficit.

Frater. Fraternitas. Nota ꝙ frater est nomē cōmunitatis: Unitatis. Equalitatis. Charitatis ⁊ societatis Significat ergo frater vt communiter in bono. Quis aliquotiens signat in malo. Per fratres enim generaliter intelliguntur illi qui sunt equales in conditione. successione. in dilectiōe. Et ideo fratres spirituales possunt dici illi qui sunt eiusdem

Religionis:
Communicationis
Fidei ⁊ professionis.

Sicut enim fratres solent. Equaliter dividere. Ueraciter diligere. Concorditer habitare vel conuiuere. Sicvere nos omnes christiani ⁊ maxime ecclesiastici ⁊ religiosi debemus inter nos bona nostra communicare ⁊ dividere per mutuam subuentionem. Prouer. xvij. Inter fratres hereditatem dividet. Debemus alter alterum diligere per mutuam affectionem prouer. xvij. Uir amabilis ad societatem magis amicus erit ꝙ frater: Debemus concorditer conuersari ⁊ viuere per mutuam vnionem ⁊ coniunctionem. vnde ꝑs. Ecce ꝙ bonum ⁊ ꝙ iocundum habitare fratres in vnz. Exponamus ergo de spirituali fraternitate illud qō dictum est Gen. xiij. Me queso sit iurgiū inter me ⁊ te fratres enī sumus. Videamus ergo ꝙ nos possumus dici fratres. qz fratres:

faciliter reconciliantur.
Communiter simul conuersantur.
Equaliter nobiles censentur.

Sic vere dico ꝙ inter nos debet. Concorditas faciliter reformaꝛi. Me queso sit iurgium. Societas communiter freqntari: inter me inqt ⁊c. Nobilitas eqliter reputari. fratres enīz sumus. ¶ Dico ergo primo ꝙ fratres tam spirituales ꝙ temporales decet faciliter reconciliari. Me queso inquit sit iurgium. Illa enim que sunt cōtra naturam faciliter reuertuntur ad regulam naturalem. Unde cum aqua fm Jsid. de sui natura habeat in superficie esse equa. ideo si in casu aliquo moueatur faciliter postmodum tranquillatur: ⁊ quietatur. Sic vere cum fratres ⁊ naturales: ⁊ spirituales habeant ⁊ debeant naturaliter in tranquilitate ⁊ pace viuere ideo si aliqua occasiōe turbati fuerint vel commoti. statim debent inter se tranquillari ⁊ reconciliariꝛ ad pristinā concordiam reuocari. Exemplo ioseph qui ꝙdam a fratribus suis fuisset venditus atqz Ihesus ipsis tamen fuit faciliter reconciliatus Gen. xlv. Osculatus est ioseph omnes fratres suos. Me queso inquit sit iurgium. q. d. Non decet vt illi qui fraterno amore ligantur aliquo iurgio moueantur. Et ideo qui inter fratres seminat discordias a deo in sacra pagina reprobatur: scz. Prouer. vj. Talibus etiam cōminatur scriptura. xvij. Semper enim iurga querit malus. angelus autem crudelis mittet contra euz. Me queso ergo sit iurgiū. Et reuera charissimi inter fratres nō debet esse iurgiū vel litigiū aliquale sed pax seu ꝯcordia sempiterna. Cōcordia. em̄ fratꝛ est vnū de illis q̄ bene placita sunt sapiētie Eccl. xxv. Et ideo illi qui iustū amorē rūpere conant pessimi esse pre ceteris cōprobant. Dicit em̄ Plinius Mō buso in dextro suo latere habet vnū os occultū qō si in aqua feruēti fuerit positū statim desinit ebullire ⁊ paulatim refrigerata cessat totaliter a feruore. Sicve charissimi multotiens accidit ꝙ bufones. i. mali; prelati ⁊ principes qñqz habent circa se in latere dextro aliqō os occultuz. i. aliquos occultos laterales; ꝙsiliarios detractores ⁊ accusatores qui reuera qñ miscenꝛ cū aqua feruenti. idest cū psonis que sunt feruenti amore se diligunt ipsi ꝯcorde suis detractionibus siue malis ꝙsiliȝ ⁊ machinationibus

nationibus faciunt ipsos tepescere a feruore ⁊ dilectione. atqz introducto iurgio et odio feruorem ⁊ amorem faciunt in eis deficere ⁊ cessare. vnde de talibus bene cōsulitur Prouer. xxij. Ejce derisorem ⁊ exibit cum eo iurgium. cessabuntqz rixe ⁊ ꝓtumelie. ¶ Et si vis nota ꝙ iurgia inter fratres ⁊ socios concitantur per

Superbie tumorem
Jactantie clamoꝛez.
Jnuidie liuorem.
Iracundie furorem.
Auaricie feruorem.
Castrimargie sudorem
Luxurie ⁊ petulantiam tumultuosam

Dico ꝙ iurgia concitant. per superbiaz presumptuosam. Un illud Prouer. xiij. Inter supbos semp iurgia sunt. Et Gen. xxxj. Tumes iacob cū iurgio ait. Item ꝙ iactantiam Prouerb. xxviij. Qui se iactat vel dilatat iurgia concitat ⁊c. ¶ Item per inuidiā malicioſam puer. vj. Homo apostata vir inutilis. terit. pede. digito loquit. oze puerso ⁊ omni tpe iurgia seminat. ¶ Item per iracundiā sedicioſam. puer. xxv. Que viderūt oculi tui ne proferas in iurgio cito. ne forte peniteas cū dehonestaueris amicū tuū. ¶ Item per auariciā ambitioſam. Constat em̄ ꝙ de litie sint materia iurgioꝝ. Unde Gen. xxvj. cū abymelech dixisset ysaac. Recede a nobis qz potentior nobis factus es. sequit statim ꝙ inter ipsoꝝ pastores factū est iurgiū. qz. s. quilibet dicebant. nostra est aqua. ¶ Item per castrimargiam deliciosam puerb. xvij. Melior est buccella panis cū gaudio, ꝙ domus plena victimis cū iurgio. Et Exo. xvij Jurgatus est populus ⁊tra Moysen dicens. Da nobis aquam. vt bibamus ⁊c. Sequit. Vocauit nomē loci illius tentatio ꝓpter iurgiū. ¶ Item per luxuriā tragioſaz Leui. xxiij filius mulieris israelitidis quē pepererat de viro egyptio iurgatus est in castris cū viro israelita. Non sic ergo charissimi. nō simꝰ iuicē iurgātes. ſꝫ pacifice ꝙmuātes Exo. xvij. Quid iurgamini ⁊tra me? Item ergo ꝙ illi qui ꝑtaliter volūt esse fratres debēt faciliter reconciliari. Unde Mat. xviij. Si peccauerit in me frater meus dimittā ei septies? Et dixit illi Jesus. Mō dico tibi septies ℈ vsqz septuagesies septies. vñ Act vij. dicit de Moyse. ꝙ ipse duob⁹ litigātibus dixit. Uiri fratres estis. vt quid nocetis alteruter

Debēt ergo fratres faciliter recōciliari. ¶ Scōo dico. ꝙ ipsi debent ꝯcorditer sibi sociari. Inquit inter me ⁊c. Ista em̄ ꝓpositio inter. semp habet esse in medio duorū terminoꝝ. Solet em̄ in ordine orationis duas extremitates ꝙiungere ⁊ ligare ⁊ sibꝫnuccm copulare. ⁊ signat copulā charitatis ꝙiunctionis ⁊ societatis. Quia reuera ꝙis simus diuersi termini. diuerse extremitates diuerse persone. ⁊ qz cum simus eiusdem fraternitatis. debemus inuicē copulari ⁊ per charitatem ⁊ amicitiam. colligari. Inter me inquit ⁊ te. De isto inter dicit Prouer. xvij. Seruus sapiēs inter fratres hereditatem dividet ⁊c. Et Job. xix. Exijt sermo inter fratres. Sꝫ qd ꝯcerto charissimi pauce sunt hodie inter fratres amicicie. societates ⁊ fidelitates. Immo quod nephārium est sunt hodie inter eos odia inuidie ⁊ rarietates. Dicitur em̄ Hierem. ix. Unusquisqz a ꝓximo suo se custodiat et in omni fratre suo nō habeat fiduciā. qz omnis frater supplātans supplantabit ⁊ omnis amicus fraudulenter incedet ⁊ veritatē nō loquet. Et Mich. vij. Uir fratrem suū venat ad mortē. ⁊ inimici eius domestici eius Ista em̄ videmus hodie ad sensum. qz sicut inter canes nullus viget fraternitas amoꝛ quinimo ꝙis sint vel fuerint ex eodē patre ⁊ matre nati solēt tū multotiens se mordere. ⁊ cibū alter alteri auferre. ⁊ alter alterum sicut extraneuz impugnare. Sic vere multi sunt hodie ita rabidi ⁊ canini. ꝙ inter se charitatem ⁊ amicitiaz nō possunt habere, immo ꝙis sint eiusdez fraternitatis tamen non habent inter se concordiam vel amorem. ſꝫ odium inuidiam et rancorem. alter, enim bona alterius predari conatur: alter alterum per detractionem mordere molitur. Alter etiaz in alterum per lites ⁊ iurgia debachatur. Et breuiterverum est hodieqō dicitur Hieremie. xij. Fratres tui ⁊ domus patris tui pugnauerūt aduersus te. Istud potissime videmus de parentibus, quos nec fratres nec amici dignantur respicere. Jurta illud Prouerb. xvij. Fratres pauperis hominis aderant. ⁊ insuper noti eius longe receſſerūt ab eo Unde quilibet pauper potest dicere illud ps. Extraneus factus sum fratribus meis et peregrinus filys matris mee. Non sic ergo charissimi, sed simus concordes communes ⁊ sociales. Inter me inquit ⁊ te. vnde zacha. vj. Consilium pacis erit inter illos. Et Job. xlij. Dedit eis pater earum hereditatem inter fratres suos. Isti ergo debent cōcorditer sibi sociari. ¶ Tertio dico ꝙ illi qui naturaliter, seu spiritualiter sunt fratres debent equaliter nobiles vocari vel debent equaliter a patre ditari. Fratres em̄ inquit sumus. Fratres em̄ in ꝑtum fratres ⁊ maxime si sint legitimi fratres participant eandem nobilitatem. vt qz nati sunt de eisdem parentibus. Itez ipsi admittuntur ad eandem hereditatem qz ꝙis admittantur fm diuersos gradus omnes tamē ad ipsaz admittunt. Sic vere charissimi illi qui sunt fratres in eadem fide. religione vel ecclesia. videnꝛ esse eiusdez nobilitatis. qz. s. vnus pater deus vel vnus prelatus. vl vnius religionis vel ecclesie fundator. vna etiam mater. s. vna fides. ecclesia vel religio ipsos generat cōcipit atqz portat. Unde Gen. xlij. Duodecim fratres sumus filij vnius hominis. Una etiam hereditas eis debeꝛ. s. hereditas gratie in presenti ⁊ glorie in futuro. Un de ꝓpo ꝑt dici illud. Rūe. xxvij. Habebit successores fratres suos Et ideo ꝑcerto dico. ꝙ isti debent equaliter nobiles vocari vel equaliter a patre ditari. Debemus em̄ ad hereditatez gratie seu glorie equaliter seu gñaliter paratos admitere ꝙis non ad eqles portiones. sicut ō Joseph habem⁹ Gen. xlij. qui fratres suos ad mensam ⁊ ad cōuiuium generaliter admisit non tamen equaliter omnibus diuisit. qz. ſꝫ fratri suo vterino beniamin dedit maiorem ⁊ meliorem ceteris portionem. Sic vere ꝓpus licet omnes homines bonos ad mensam gratie vel glorie recipiat. equales tamē portiones non omnibus donat. qz sicut dicit. j. Cor. xij. Diuisiones gratiaruz sunt vnus aūt spiritus diuidens singulis prout vult. Fratribus em̄ veteriꝛ. i. personis magis sanctis ⁊ iustis solet abundantius ministrare iuxta illud. Hūe. xxxvij. Pluribus latiorem partem dabis. Debemus ergo faciliter a patre ditari. qz fratres inquit sumus Gen. xlij. Duodecim serui tui fratres sumus. Et si vis inuebe hic contra fratres spurios qui nihil participant de hereditate. sicut supra de filijs. Infer etiaz quomodo prelati qui sunt spirituales fratres debent alios visitare castigare informare. solidare ⁊ sublimare. Uisitare dico de illis, ⁊ eorum defectibus inquirendo. j. Reg. xvij. Fratres tuos visitabis si recte agant. Et Gen. xxxvij. Fratres meos quero indica mihi vbi pascant greges. Item castigare eorum crimina puniendo. Unde Mat. xviij. Si peccauerit in te frater tuus, corripe eum. Item informare docendo ⁊ predicando. ps. Narrabo nomen tuum fratribus meis. Item solidare ipsos salubriter consolando. Luce. xxij. Tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Item sublimare ipsos benigniter promouendo. zacha. vij. Misericordiam ⁊ iudicium facite vnusquisqz cum ꝓximo suo fratre ⁊c. ¶ Et si vis adhuc potes dicere ꝙ frater in bono significato est Homen

Consolationis.
Supportationis.
Eruditionis.
Enutritionis.
Jubilationis
Federationis
Dilectionis

Bonus enim frater solet consolare miseros ⁊ flebiles exemplo. scilicet assueri. qui Hester. scilz timorosam confortans dicebat. qd habes Hester? ego tuz frater tuus Hester. xv. Item solet supportare fractos ⁊ debiles. Proverb. xviij. Frater qui adiuuatur a fratre tanqꝫ ciuitas firma. Ideo Galath. vj. dicitur. Fratres si occuparus fuerit homo in aliquo delicto. vos alter alterius onera portate. Item solet informare rudes ⁊ inabiles. Ad col. iij. Omnia nota facietvobis tychicus charissimus frater vester. Item solet immpugnare pauperes ⁊ sterriles. ij. Paralip. xxxv. Fratres eorum leuite parauerunt eis

Universidad de Deusto
Biblioteca

cibos. Item solet enarrare laudes mirabiles. scz laudādo deum ꝛ sanctos ps. Narrabo nomen tuum fratribus meis in medio ecclesie laudabo te. Item solet procurare nexus amabiles. ps. Ecce ꝙ bonū ꝛ ꝙ iocundū habitare fratres in vnum. Item solet adamare iustos ꝛ humiles. ij. Regum. f. Doleo super te frater mi ionatha decore ꝛ amabilis. Sequitur. Sicut mater vnicum filium ita te diligebam. Sed procerto, hodie inueniuntur in religione ꝛ alibi multi fratres contrarie conditionis. Nam inueniuntur Fratres

Falsi ꝛ proditiosi
Discordes ꝛ seditiosi
Discoli ꝛ litigiosi.
Queruli ꝛ iniuriosi
Insolentes ꝛ impetuosi
Voraces ꝛ gulosi
Ingrati ꝛ obliuiosi
Ignari ꝛ tenebrosi

¶ Item ꝙ sint falsi ꝛ proditiosi patet. ij. Cor. xj. vbi apostolus dicit. ꝙ periculuz in falsis fratribus. vn de de hypocritis etiam dicitur. Gal. ij. Mō falsi fratres subintrauerunt explorare libertatem nostram.

Item ꝙ sint discordes ꝛ seditiosi. patz Hiere. xix. vbi dicitur. Dispergam eos viz a fratre suo. Item ꝙ sint rebelles ꝛ litigiosi patet Esaie. xix. vbi dicitur. Pugnabit vir contra fratrez suum. Item ꝙ sint queruli ꝛ iniuriosi patet in ps. vbi dicitur. Sedens aduersus fratrez tuum loquebaris. Item ꝙ sint insolentes ꝛ impetuosi pz ij. Thes. iij. Subtrahatis vos ab omni fratre ambulāte inordinate. Item ꝙ sint voratores ꝛ valde gulosi. ptz Job. j. vbi dicitur. Mō cum filij iob biberent vinum in domo fratris sui primogeniti oppressi sunt. Itez ꝙ sint ingrati ꝛ obliuiosi ptz in ps. vbi pauper dicit. Extraneus factus sum fratribus meis ꝛ peregrinus filijs matris mee. Et deut. xxxij. dixit patri. suo ꝛ matri sue. nescio vos. ꝛ fratribus suis ignoro illos. Itez ꝙ sint ignari ꝛ non studiosi ptz Hiere. xxj. vbi dicitur. Non docebit vltra vir proximum suum ꝛ fratrem suum. Non sic sed simus boni fratres: dulces amabiles ꝛ concordes. ps. Propter fratres meos ꝛ proximos meos loquebar pacem. Patz ergo ꝙ fratres tam naturales ꝙ spirituales debent faciliter reconciliari. Concorditer sibi socialiter. Equaliter a patre ditari. Et hoc de fratribus sufficit Vide supra de fedus quia eadem videtur esse materia.

Fraus. Fraudare. Nota ꝙ fraus, deceptio: dolus: fallacia ꝛ malicia. pro eodem supponunt. Est autem fraus. quando quis preter intentionem suam per aliquaz apparentiam falsam decipitur ab altero. Fraudulēter em semp solent fraudem ꝛ deceptionem suam sub aliquo veritatis vel amicicie velamine tegere. vt possint simplices non precauentes in periculum precipitare ꝛ inducere. Similes enim sunt venatoribus supoz ꝛ ferarū. qui foueas operiunt herbis ꝛ folijs. ita ꝙ fera se tute credens incedere labitur in profundum. Et mirum. ꝙ cuz inter fraudē ꝛ veritatem sit maxima ꝓtrarietas. fraus tamen semper vult induere pallium veritatis ne appareat dolus eius. Turpes enim ꝛ vetule mulieres solent pulcrius ꝛ curiosius se ornare. ne forsan sua appareat turpitudo. qz alis ꝙlibet eas abhorreret. Et vere qui videret faciem mentis. fraudulentorum ꝛ eozum corruptam intentionez nunq̄ ad eos accederet. sed ab eis potius declinaret. Isti enim duas habent facies. Ezec. xlj. Duas facies habebat cherub. scz quandam pulcram ꝛ allicientem quam ostendunt ꝛ ꝛ quandaz turpem tristem ꝛ terribilem quā abscondunt. Similes em̄ sunt illis monstris que sunt in desertis scythie que duos vultus habere dicuntur. caninum scz et humanum. Et ꝙ sunt quedam species cenocefaloruz. quia scz isti in parte prima ideſt in principio ꝛ in presentia videntur homines. sed procerto a parte post. ideſt in absentia inueniuntur canes. hoc est dictum insatiabiles ꝛ mordaces Canis enim lambit ꝛ mordet. Sic isti lambunt applaudendo sed tandem mordent acriter nocēdo. Ideo bene dicitur Prouer. xxvij. ꝙ meliora sunt vulnera diligētis ꝙ fraudulēta odientis oscula. Et nota ꝙ inuenio quatuor genera fraudulentorum. videlicet fraudulentos

In consilijs.
In auribus
In colloquijs
In beneficijs
In apparentijs

¶ In consilijs fraudant proditores. qui scz ex certa scientia dant consilia mala. vt sub specie fidelitatis noccant atq; fraudent. vnde Hiere. ix. Omnis amicus fraudulenter incedet ꝛ veritatem non loquetur. ꝛ inimici hominis domestici eius. In consilijs enim committitur duplex fraus scz vna falsi vel falsa consulendo. prouer. xij. Consilia impiorum fraudulenta. Est ꝛ alia fraus consilia reuelando ꝛ detegendo prouer. xj. Qui ambulat fraudulenter reuelat archana. ¶ Item in auribus fraudāt feneratores. qui sub specie dandi auriū fraudant pauperes hereditatibus suis. ꝛ tamen sicut dicitur. Leui. vj. Talis tenet reddere omnia que p fraudez voluit obtinere. ꝛ procerto talia bona per fraudes quesita non perseuerant. immo sicut perdix auis fraudulenta furatur omnium aliarum auium ova. que tandem fota ꝛ adulta illam falsam ꝛ fraudulentā matrez euolādo dimittūt. Sic bona fraudulēter acquisita nō perseuerant sed fugiunt puer. xij. Non inueniat fraudulentus lucrum'. Ideo bene dicit puer. xxij. Me erigas oculos tuos ad opes quas habere nō potes. i. non debes qz faciūt sibi pennas sicut aquile volabūt. ¶ Itē in colloquijs fraudāt adulatores. Isti em̄ sunt q̄ fraude ꝛ dolo ꝓxoz suoz decipiunt supiores vt surripiant ab eis beneficia ꝛ premia que magis meritis debebant figurati in supplātatione iacob. qui p. falsitatē ꝓxoz ꝛ pelles animaliū ꝛ coopturas manuū fratris ꝓmogeniti benedictionē obtinuit. qz. f. adulatores de q̄bus dicit. ꝓx quidē vox iacob est. loquēdo fraudulēter patri ideſt plato vel principi. ꝛ adhibendo in manibus suis coopturas munez ꝛ donoz tm̄ sepe faciūt ꝙ ab ipsis etiā in alienū preiudiciū obtinēt, quicq̄d volūt Dan. xj. Veniet cl̄m ꝛ obtinebit regnū in fraudulentia. Ideo bene pōt dicere Platus taliter defraudatus qñ a benemeritis ꝓmia vel salaria requirūt illud Gen. xxvij De nit germanus tuus fraudulēter ꝛ surripuit benedictionē tuā. Ideo de fraudulētis colloquijs taliū dicit Michee. vj. Loquebant, mendaciū repleti sunt iniquitate. lingua eoz fraudulenta in ore ipsoz. ¶ Itē in beneficijs fraudāt mali dispensatores. q. f. nō diuidūt equaliter. sed sibi ꝛ suis potiora reſcruant. ꝛ alios decipiunt atq; fraudant. qō nō solū pōt dictō malis platis beneficia male dispensantibus. immo etiā de malis domoz dei ministris. pauperz deceptoribus ꝛ fraudulatoribus Contra illud Eccl. iij. Elemosynas pauperū defraudes fili. ꝛ oculos tuos ne trāsuertas a paupe ꝛc. Itē deberent aduertere ad illud qō dicit. Eccl. xxxiij. Panis egentiū vita pauperis est, qui defraudat eū homo sanguinis est. Sequit qui effudit sanguinē. ꝛ qui fraudē facit in mercenario frēs sunt. Et isti tā primi ꝙ scōi figurativi dent in illo anania ꝛ vxore eius. qui qz fraudauerūt de precio agri. sibi. f. retinentes qō cōmunitati pauperz erat diuidendum. morte subita sunt percussi. Act. v. O quot mali prelati ꝛ mali dispensatores percuterent hodie mala morte. si omnes illi qui male diuidunt ꝛ dispēsant ꝛ qui sufficientes personas ꝛ pauperes portionibus debitis sibi fraudant. sibiq; ꝛ suis omnia retinēt ꝛ reseruant in presenti seculo punirent. qz ꝓcerto quasi videt impleta prophetia Hieremie. qui dicit Hiere. vj. Mō omnes isti principes declinantes sunt ambulātes fraudulenter. Sequitur. Vniuersi corrupti sunt ꝛ bene corrupti. quia scilz tales non conferunt aliquid nisi corruptionibus symonie suffragante. ¶ Item in apparentijs fraudāt dissimulatores seu ypocrite deceptores isti enim fraudant ser mundum. Dico se quia fraudulenter bonis presentibus ꝛ futuris. Alij autem peccatores solum bonis futuris fraudantur. quia saltez in hoc mūdo aliqua delectabilia consequuntur. hypocrite non. Unde quilibet potest dicere illud Eccle. iij. Cui laboro ꝛ fraudo

ꝛ fraudo aliam meā bonis: qō etiā de parcis ꝛ miseris pōt dici ꝛc. Mundū etiam fraudāt isti qz volūt credi iusti cum sint mali. ꝛ sub pallio sanctitatis quā exterius pretendunt. iniquitates suas intus fraudulēter abscondunt. De quo dicit Dan. xj. ꝙ impij in testamentum simulabunt fraudulenter. vt. f. impleant visionē. Et tñ isti debent attēdere ad illud qō scribit Hiere. xlviij. vbi dicit. ꝙ maledictus qui facit opus dñi fraudulenter. Isti em̄ opus dñi. i. bona opa faciunt fraudulenter. inꝙtum. f. cum mala intentione peragūt incessanter. Et sic patz quomodo fraus cōmittit multis modis. iusti tñ neminē fraudent: iuxta illud. j. Cor. vij. Nolite fraudare inuicem. Et ideo isti boni perpetuis finaliter nō fraudabuntur. sed ad ipsa fm̄ merita admittentur. ps. Desiderium anime eius tribuisti ei. ꝛ voluntate labioꝝ eius non fraudasti eum. Ipsi etiam fraudes que sibi machinantur preuident. ꝛ de ipsis se liberant. Prouer. j. Ipsi quoq; contra sanguinem suum insidiantur. ꝛ moliuntur fraudes cōtra animas suas. Moliuntur dico ꝛ insidiantur: ideſt precauent ꝛ imaginantur.

Frenum. Nota frenū est instrumētū qō equos dirigit. vl equos corrigit ꝛ qō equos affligit. Corrigit dico ipsos a deuijs diuertendo. Dirigit etiam ipsos in stadijs ꝙuertendo. Affligit insuper ipsos a norijs coercendo. Frenum enim equum

Uertit a cursu vetito
Regit in gressu debito
Cogit impulsu subito

Isti ei tres effectꝰ sunt frenū. f. eq̄ correctio directio. ꝛ arrestatio. Dico moraliter loquendo in scriptura reperiuntur tria spiritualia frena quibus. scz homines ꝛ hominum impetuose voluntates vel corriguntur vel diriguntur vel ex toto fistunt videlicet. Frenum

Justitie. Prudentie Potentie

Justitia em̄ est frenum quo rector sub ditū a malo reducit. Prudētia est frenū quo iustꝰ aim̄ p recta deducit. Potētia est frenū quo deꝰ impiū ad penā inducit. ¶ Primo ergo est quoddā frenū qō est iustitie. Frenū em̄ vt cōiter est ferreū ꝛ ori ꝛ dentibꝰ ne equꝰ mordeat applicatū quo. f. equꝰ ab itinere erroneo reducit. ꝛ ad iter idoneū reuocatur. talis est virtus iustitie. q̄. f. de sui natura ferrea ꝛ dura est. Ista est em̄ mediante qua mali corrigūtur ꝛ a malis suis itineribus ꝛ opibus reducunt. aut ne mordeāt aut ne cohibent. Usi prelatus dz dicere cuilibet delinquēti illud Ezech. xxix. Ecce ego ad te pharao draco magne. q̄ cubas in medio fluminū tuoz ꝛ ponaz frenū in maxillis tuis. ꝛ extrahā te de medio fluminuz tuoz ꝛ pisciā in desertū ꝛc. Pharao em̄ interpretat denegans virū. ꝛ signat peccatorē qui malis operibus negat deū. qui. f. est de illis q̄ fm̄ apostolū ꝓfitent ꝓbis se nosse deū factis aūt negāt. Tytū. j. Qui em̄ est draco per auariciaz inflamatus ꝛ deliciaz fluminibus assuetus. freno iustitie dz per prelatū teneri ꝛ corrigi. ꝛ ad desertū penitētie extrahi ꝛ reduci. ps. In chamo ꝛ freno maxillas eoz ꝓstringe qui nō approximāt ad te. Istud est frenum qō est iustitie. ¶ Scdo dico ꝙ est vnū frenum qō est prudentie. Isti enim motus carnis ꝛ mentis sue per prudentie ꝛ temperantie frenū frenāt: ita ꝙ corpus et mentē diuidunt ꝛ deducūt sine vitioꝝ offendiculo per semitas equitatis. Ideo Jac. iij. dr. Equis frenos in ora mittimus ad ꝓsentiendum nobis. ꝛ totū corpus circūferimus. Et bene dicit in ora. qz procerto inter ceteras partes hois ora maxime sunt frenanda. In ore enim notatur edacitas. que est frenanda per abstinentiam. In ore notatur loquacitas que est frenanda per continentiam. In ore notatur mordacitas que est frenanda. per patientiam. De freno abstinētie potest dici illud Esa. xxxvij. Frenū ponā in labijs ꝛ reducam te. De freno taciturnitatis ꝛ moderantie verborum dicitur Ecc. xxviij. Verbis tuis facito stateraz. ꝛ frenos ori tuo rectos. De freno vero patientie dicitur. ij. Mach. x. de quinq; viris e celo ducatum prestantibus hebreis frenis aureis decoz. Aurum enim quod percussum non resonat patiētiaz signat. ꝛ ideo omnes iusti possunt figurari in illis militibus qui habebant frenos aureos ꝛc. Freni enim aurei sunt virtutes. quibus vt dixit mentis ꝛ carnis appetitus frenantur. Ptz ergo ꝙ est vnū frenū qō est prudentie. ¶ Tertio dico. ꝙ est vnum frenum qō est potentie. Et istud est illud quo deus refrenat ꝛ tenet proteruitates maloꝝ. f. moꝛs iudicium ꝛ pena eterna. De quo pōt quilibet damnatus dicere illud Job. xxx. Pbatretram suaz apperuit ꝛ afflixit me. ꝛ frenum posuit in ore meū. Istud est frenū pessimū. quo. f. equi. i. superbi ꝛ luxuriosi violenter in inferno tenentur. Beati vero frenati sunt in patria freno econtrario. f. freno laudis diuine quo ornati dño presentantur Esaie. xlviij. Laude mea infrenabo te. Sic ergo patet. ꝙ est frenum iustitie prudentie. ꝛ potentie. Et possumus addere frenum nequicie quo. f. dyabolus frenat omnes malos; ꝛ eos vbi vult ad iniqua deducit. Et istud est frenum tributi qō est in maxillis omnium populoꝝ. sicut dicitur Esaie. xxx. Sufficit.

Frequentia. Frequenter. Nota ꝙ frequenter ꝛ frequentia sepe idem significant. Est aūt frequentia bona ꝛ mala. Boni enim frequentant bona. ꝛ mali similiter mala. De bona ergo ꝛ virtuali frequentatione potest dici. ꝙ non sufficit semel bonum facere. nisi homo etiam multotiens ipsum studeat frequentare. Sicut em̄ sumptio cibi est frequētanda ꝓpter decpati nutrimenti restaurationē. alis non posset vita vel sanitas conseruari. Sic dico ꝙ executio bonoꝝ operū est. continuanda. si nolumus in vita gratie vegetari Et nota ꝙ sicut videmus ad bonos pertinet Frequenter

Administrare.
Visitare
Jeiunare
Segregare.
Cogitare.
Tolerare

Debet dico frequēter ministrare sua largiendo Luce. x. Martha aūt satagebat circa frequēs ministeriuz. Item debet frequenter visitare tristes consolando. Usi illa matrona visitata quandoq; per Helyseum dicebat illud. iij. Reguz. iij. vir iste dei sanctus est qui transit per nos frequenter. Item debet frequenter ieiunare carnem macerando Mathei. ix. Nos ꝛ discipuli Johannis frequenter ieiunamus. Itez debet se frequenter segregare alta cōtemplando. Unde Joh xviij. dicitur. Mō trans torrentem cedron erat hortus vbi christus frequenteer conuenichat cum discipulis suis. Item debet frequenter cogitare aspera meditando. f. mortem iudicium ꝛ infernum Eccls. xij. Frequens meditatio carnis est afflictio. Itez debet frequenter tolerare tristia supportando. et sic dicebat apostolus. ij. Cor. xj. ꝙ ipse fuerat in plagis supra modum in mortibus frequenter. ¶ Econtrario vero de malis ꝙ ipsi vidēlicet frequeneant.

Gaudenter vanas leticias
Fetenter carnis spurcicias
Ardenter mundi diuitias.
Audenter vocis iactantias.

Dico ꝙ frequentant vanas leticias Esa. xxiij. vbi dicit sic. Sume cytharam: circūi ciuitatez. meretrix obliuioni tradita. bene cane frequenta canticum. Item ꝙ frequentant carnis spurcicias patet Dan. xiij. vbi de impudicis sembus dicitur ꝙ frequentabant domum. Joachim. cuius. scz vxoꝛem cupiebant fedare. Item ꝙ frequentant mundi diuitias. ipsas scilz auare congregando patet. Eccl. vj. vbi dicitur. Est aliud malum qō vidi sub sole. et quidam frequens apud homines. vir cui dedit diuitias ꝛ substantiam ꝛc. Sequitur nec tribuit ei deus potestatem vt comedat. Item ꝙ frequentant verborum iactantias. Patet Prouerb. xxij. vbi dicitur. Mō vbi verba sunt plurima ibi egestas frequenter ꝛc. Vide infra de sepe ꝛ similibus.

Rigus. Nota ꝙ frigus habet repercutere habet situare ꝛ restringere habet etiam nocere ꝛ affligere. Est enim frigus seu frigiditas quedam qualitas passiua que habet motum a circūferentia versus centrum. Et

Universidad de Deusto
Biblioteca

ideo ista habet partes materie in quam agit congregare ⁊ versus centrum cōstringere ⁊ arcere. Et ideo per frigus potest intelligi penitentie.castitas,vel abstinentia.que carnis voluptates habet restringere. timor dei qui vanas cogitationes habet repercutere. mundi vel inferni tribulatio.que homines habet affligere.gratie ⁊ deuotionis refrigeratio.que ardores habet reprimere Frigus enim penitentie deficcat carnis infectiones. Unde Eccle.xliij. Frigidus ventus aquilo flabit.⁊ gelabit crystallus ab aquis. Istud est frigus,propter qō piger arare noluit. mendicabit ⁊ non dabitur ei. Prouerbio.xx. ¶ Frigus diuini timoris restringit mentis diuagationes. Ideo Apocalip.iij. Utinam calidus esses aut frigidus.quasi dicat aut timorosus aut charitatiuus.

¶ Item frigus tribulationis mundi deficcat omnes delectationes ps. Mittit cristallum suam sicut buccellas ante faciem frigoris eius quis sustinebit. Frigus vero eterne damnationis tollit omnes consolationes. Deutro.xxviij Percutiet te dominus egestate. febre et frigore.ardore ⁊ estu ⁊ aere corrupto ⁊ rubigine. ¶ Item frigus gratie ⁊ deuotionis,refrigerat ardores ⁊ tentationes. Iste est calix aque frigide. quem qui dedit non perdit mercedem. Mathei.x. Frigus indeuotionis extinguit amoris inflammationes. zach.xiij. In die illa non erit lux sed frigus ⁊ gelu ⁊c. omitto quis materia de se potest esse multum fertilis.quia pauce sunt in biblia autoritates. vide in tabula que fiet super opus istud.

Frons Nota ꝙ frons est pars corporis apparentior.durior ⁊ solidior.⁊ ideo frons diuersimode signat in scriptura. Signat enim.
Exteriorem conuersationem
Interiorem obstinationem
Solidiorem constantiam ⁊ perfectionem.
¶ Primo ergo dico ꝙ frons signat apparentiam conuersationis. Secundum aristo. enim frons est quedam imago mentis. quia scilicet in fronte apparent interiores anime passiones sicut est trisitia vel leticia. Sic procerto in apparentia et conuersatione exteriori apparent interiores anime passiones. siue bone fuerint siue male. Ut enim dicit Grego. Per hec que foris apparent quid intus lateat aperitur. In isto enim fronte scilicet in nostra exteriori apparentia debent relucere gratie ⁊ virtutes. sicut quedam spiritualia signa Apoc. vij. Signemus seruos dei nostri in frontibus eorum.
Relucet ergo ibi. Uirtus
Contritionis ⁊ penitentie.
Honestatis ⁊ verecundie
Firmitatis ⁊ permanentie.
Relucet ibi virtus penitentie ⁊ contritionis. In fronte enim solet interior tristicia apparere. Unde Ezech. ix. Signa thau super frontem virorum gementium ⁊ dolentium. Item relucet ibi signum verecundie ⁊ dejectionis. que etiam solet in fronte hominis verecundi relucere. Et ista est illa lamina aurea quam sumus pontifex in fronte portare debebat sicut dicitur Exod. xxviij. Qz vero in fronte ⁊ apparentia cuiuslibet pōtificis seu ecclesiastici cuiuscq nulla lamina clarior. nullus lapis preciosior. nulla virtus decentior quam verecundia ⁊ honestas istud est signum dei viui. quo turba sanctorum signata stare meruerunt ante thronum. et quo serui dei signati nocumentū angelicum euaserunt sicut dicitur Apoc.vij. Item reluceat in eo fronte signū constantie ⁊ perfectionis. Uirtus enim ⁊ audacia cuiuslibet animalis in fronte precipue appareat. vt dicit Aristo. ad denotandum ꝙ quilibet xpiani maxime ecclesiastici vel prelati p fide ⁊ ecclesia defendēda debēt esse frontosi ⁊ animosi. Et sic isti figurabuntur in illis de quibus dicitur Apoc.xiij. Mō illi habebāt nomē agni ⁊ nomen patris sui scriptum in frontibus eor. sicut ꝓprie fuerūt apostoli ⁊ martyres qui in fronte ⁊ in promptu ⁊ apparentia manifeste ⁊ notorie nomen dei cuz cōstantia predicauerunt. Ista ergo est frons bone conuersationis. ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur frons dure obstinationis. Sicut enim vnicornis cornu habz in fronte cum quo solet omnia alia animalia ventilare. Sic multi sunt peccatores q̄ in fronte obstinationis sue cornu crudelitatis ⁊ superbie semp portant quibus oēs socios durissime ferunt ⁊ molestant figurati in illo byrco Dañ. viij. qui inter oculos vnicum cornu habebat ⁊ contra meridiem ⁊ orientem ⁊ fortitudinem ventilabat ⁊ omnem bestiā ouinam ledebat ⁊ subiugabat. In quo peculdubio viri obstinati figurantur a quibus omnes alij molestantur. Ideo de philisteo dicitur. j. Regū. xvij Qui percussus est in fronte. ⁊ infixus est lapis in fronte eius philistei em. idest mali in fronte percutiuntur. qñ in publico ⁊ in apparentia vitijs inficiunt. Lapis vero infigitur. quando ibi obstinatio ⁊ inuerecundia ⁊ proteruitas ⁊ inobedientia crudelitas quoq ⁊ duricia generatur. Nota ꝙ in ista fronte apparent generaliter tria vitia. scilicet Uitium
Impenitentie
Inuerecundie
Impudicicie.
Dico ergo impenitentie. Unde Esaie.xlviij. Scio enim quia durus es tu. ⁊ neruus tuus ferreus: cervix tua et frons tua erea. Item vitium inuerecundie. Unde Hiere.iij. Frons mulieris meretricis facta est tibi: noluisti erubescere. Item vitium impudicicie. Unde Apocalip. dicitur. ꝙ pusilli ⁊ magni diuites ⁊ pauperes. liberi et serui acceperunt caracterem bestie in frontibus suis. De quibus tamen dicitur Apoca.xiij. ꝙ omnes tales cruciabuntur igne ⁊ sulphure ⁊c. Et reuera in frontibus ad literam apparet signum luxurie: sicut de malis mulierib9 constat que inuerecunde sunt ⁊ frōtose figurate in illa meretrice magna. de qua fit mētio Apocalip. xvij. que habebat in fronte scriptum babylon magna mater fornicationuz. Ista est ergo frons obstinationis.
¶ Tercio dico. ꝙ est frons constantie ⁊ perfectionis. De qua sic ꝓpta satis dictum est. De qua etiam dicitur. Ezech. iij. Dedi frontem tuam duriorem frontibus eorum: ⁊ faciem tuam valentiorem faciebus eorum quasi silicem ⁊ adamantem dedi faciem tuam ⁊c. Et sic patet de frons.

Fructus. Fructificare. Nota ꝙ fructus est illō quod vltimo de arbore expectatur. Ad fructum enim velut ad vltimuz finem ordinātur omnes arbores partes. scilicet germen flos folium ⁊c. Est enim fructus illud quod proutilitate hominuz ab arboribus colligitur ⁊ dicitur a fruendo. eo ꝙ ab hominibus fruitur vel etiam manducātur. Et ideo breuiter fructus potest multipliciter accipi in scriptura. Accipitur enim vt communiter.
Pro
Operatione humana.
Prosperitate seu possessione mundana
Refectione superna.
Fructificat enim vir iustus per bonam operationez. vñ Ezech. xvij. dicitur Uinea fructificauit in palmites. et emisit ppagines. Et Mat. vij. Arbor bona fructus bonos facit. Fructificat ipius p maloz operz executionē. Unde ibidē Arbor mala fructū malū facit. fructificat mūdus p bonoz suoz productionē ⁊ emissionē. Unde Luc. xij. Thois vni9 diuitis ager vberes fructus attulit. frutificat etiā pdisus per gaudioz ꝓpinationē ⁊ per beatoz recreationē. vnde Esa. iij. Erit fructus terre sublimis ⁊ Cañ. ij. Fruct9 illius dulcis guttur meo. Fruct9 ergo iusti est ñ tuosus. Fruct9 impij est pnicios us. Fruct9 mūdi est piculosus. Fruct9 celi est delicios us. Dicamus ergo primo aliq̄d de fructu bōano qui est duplex. s. bonoz et maloz. De fructu bonoz q̄ est ñ tuosus dico ꝙ sicut arboz q̄ naturaliter radicē hz in terra inferius. statuā aūt erectā superius. primo germina deinde flores ⁊ tandē fructus producit. Sic ꝛe vir iustus qui radicē cordis hz inferius per humilitatē. erectus aūt est ad celū superius p ꝓtemplationis sublimitatē. prio emittit germina bonarum

bonarum cogitationum deinde flores sanctaruz affectionum diffundit: ⁊ tandem fructus bonarum operationuz producit. Unde dicit Cant. vij: Uideamus si vinea nostra floruit: si flores fructus parturiūt. Mā sicut arbor que fructū nō facit inutilis reputat ⁊ ne vlterius terrā occupet succidit ⁊ ignibus applicat. Sic vere apud deū ille qui fructus bonoz operz non producit: reputat penitus nihil valere: quinimmo ab ipso finaliter de horto huius mundi per mortem succiditur ⁊ ignibus perpetuis deputat. Unde Math. iij. Jā securis ad radicez arboris posita est. Omnis arbor que non facit fructū excidet ⁊ in ignem mittet. Et Johan. xv. dicit Ego sum vitis ⁊ vos palmites omnem palmitem in me non ferentem fructū tollet eū. ⁊ omnem qui fert fructum purgabit eum vt fructū plus afferat. Et ideo charissimi faciamus iurta euangelū Mat. ij. facite fructum dignum penitentie. vt sic ad nos videatur directū illud Eccli. xxix. Quasi rosa plantata super riuos aquarū fructificate. In q̄bus verbis aduerte: ꝙ sicut arbor ad hoc ꝙ fructificet oz habere tria scilicet
Culturam — Culturam dico ꝓtum ad superfluorū resecationem quod notatur in
Staturam. — verbo rosa que. s. omni anno indiget ſm Plin. vt eius superflua resecent. Item staturā ꝓtum ad firmā radicationez: qō ostendit in verbo plātata. Item loturam ꝓtum ad iugē humectationē qō ostendit in verbo Riuos aquarum. Quia breuiter ista tria requiruntur in arbore ad hoc vt fructificet. s. vt ex colatur radicet vt irrigef. Sic vere charissimi dico spiritualiter loquendo ꝙ ad hoc ꝙ homo possit per bona opera fructificare: ista tria sunt necessaria. scilicet vt ex colatur per penitentiam asperiorem: qz. s. debet esse rosa: vt radicetur per permanentiam solidiorez: quia debet esse plantata vt irrigetur per influentiam superiorem: qz. s. ipse debet esse super riuos aquarum. ¶ Dico ergo ꝙ si volumus fructificare per bona opera nos debemus per penitentiam mala resecare. Et hoc ostenditur cum dicitur Rosa. Quasi rosa inquit. Rosa eñ sicut vinea: teste Plin. indiget cultura. Debz enim fodi. putari resecari ⁊ transplantari Quia sicut idem dicit. Rosa ꝓficit per incisionem ⁊ transplantationem. alis si domestica fuerit degenerat in siluestrem. Ad denotandum ꝙ si bene fructificare volumus: necesse est vt culturam penitentie subeamus: qz qui per penitentiam non colit de domestico siluestris. i. de bono malus efficit qz reuera nobis ꝓficit incisio correctionis et transportatio moralis conuersationis ⁊ munitionis. Quasi rosa inquit. Et sic erit homo: iurta illud Eccli xxiij. quasi palma exaltata sum si cades: ⁊ q̄si plātatio rose in hierico. quasi oliua speciosa in campis. Et nota ꝙ ipse dicit ꝙ necesse est fructificare per penitentiaz sicut palmā: sicut rosam ⁊ sicut oliuam. Palma enim fructificat in feruida regione. Rosa fructificat in humida mansione. Oliua vero fructificat in temperata habitatione. Simus ergo sicut palma ⁊ fructificemus per feruorem vere dilectionis. Sicut enim ſm Plinū Palma fructificat in locis feruidis ⁊ soli expositis. In locis vero frigidis nequaq̄: sicut patet in Italia q̄ est regio frigida vbi sunt palme nihil fructificantes que si q̄q̄ fructus faciūt ipsi tñ minime maturescūt. Sic procerto charissimi si fructū bonoz operz pducere volumus: necesse est vt i feruore diuini amoris vel ēt i feruore penitentie ſdeamus. Munq̄ eñ bonoz operuz fructibus fecundantur illi qui frigore indeuotionis stringuntur. Sicut enim dicitur ad Gala. v. Fructus spiritus est charitas. Quia vere charissimi sola charitas ⁊ dilectio facit fructificare per bona opera. Quia sicut dicit Psalmi. Justus vt palma florebit. sicut cedrus libani multiplicabitur: sicut ergo palma exaltata suz in cades. Cades enim interpretatur mutata. Ad denotandum ꝙ illi qui sicut palma volunt fructificare: debent de loco frigido ad calidum: de malo ad bonum: de virtute ad optimum se mutare. Isti ergo fructificāt sicut palma per feruorem dilectionis. Cantic. vij. Ascēdam in palmam et apprehendam fructus eius ¶ Item quidam fructificant sicut rosa in hiericho per humorem compassionis. Rosa enim in locis humidis melius solet fructificare: quia vere nullus potest fructum bonoruz operum producere nisi humor pietatis ⁊ gratie ipsum valeat irrigare. Unde de vinea dicitur Ezec. xvij. Quod in terra bona super aquas multas plantata est: vt faciat frondes et portet fructum. Et de rosa dicitur Ecclesiastici. l. Quasi rosa in diebus veris: et quasi lilium quod est in transitu aque. ¶ Item dico ꝙ quidam fructificant: sicut oliua per temperamentum sufficientis possessionis. Dicit enim Plinius qō oliua melius fructificat in temperata terra. que scilicet sit mediocris inter humiditatem ⁊ siccitatem: et inter caliditatem et frigiditatem: quia si terra nimis pinguis aut nimis macra fuerit: tunc oliua fructus producere non consueuit. Sic vere carissimi multi sunt qui nec in terra pingui prosperitatis. nec in terra macra pauperatis et aduersitatis fructificare possunt: immo status temperamentum ⁊ medium erigūt ⁊ requirūt Talis videbatur esse salomon qui dicebat Prouerbio. xxx. Hec diuitias nec paupertates dederis mihi domine. sed tantum victui meo tribue necessaria Quia vere multi sunt quibus non proficiunt nec prospera nec aduersa. quia in prosperis corrumpuntur, superflue eis vtendo: in aduersis vero deficiunt impatiēter ferendo ⁊ desperando. Talibus enim esset necessaria temperata sufficientia. vt sicut apostolus dicebat j. Tim. vj. Habentes alimenta ⁊ quibus tegamur his contenti simus. Tales ergo tenentes medium statum possunt per bona opera fructificare. qui si tenerent aliquem extremoz nullū possent fructum bonoruz operū procreare. Patet de extremo diuitiarū ⁊ prosperitatis in ficulnea. Luc. xiij. in qua erant folia: ad quez dñs se diuerteret non inuenit ibi fructū. qz vere sepe fit ꝙ illi qui folijs diuitiarum vescuntur fructibus bonoru opez non ditant. qz sicut dicit Eccls. v. Qui amat diuitias fructū non capiet ex eis ⁊c. Patet etiam de extremis miseriarum ⁊ calamitatis. Scribitur eñ Job thei. xiij. ꝙ semen quod super petras cecidit carnit fructu: qz non habuit humorem: Ad denotandum ꝙ carentia humoris. idest temporalis substantie vel sustentationis: est causa quandoq̄ carentie fructuū bonoz operationis: ⁊ hoc ꝓpter vitiū impatientie: furit: inuidie: murmuris ⁊ desperationis. ps. Fructū eoz de terra perdes. Ideo de oliua. idest de homine mediocriter temperato ⁊ sufficienter ditato ꝙ ꝓducat fructus bonoruz operum ⁊ virtutum patet in ps. vbi dicit. Ego aūt sicut oliua fructificaui. Et Hiere. xj. dicit. Oliuaz pulchram ⁊ iberem fructiferam speciosam vocauit deus nomen tuū. Breuiter ergo bene dico ꝙ q̄ benevult fructificare: debet per penitentiam mala resecare qō ostēsum est in verbo Rosa. ¶ Insuper dico ꝙ vir iustus oz per permanentiam se radicare qō ostendit cū dicitur. Plantata. Plantatio enim signat radicationem stabilitatem ⁊ durationem. Nam sicut arbor que non habet radicem bene fundatam ⁊ radicatam non potest fructū facere. Sic spūaliter homo q̄ p perseuerantiam in fide ⁊ moribus nō est fundatus ⁊ firmiter radicat: non potest fructu bonoz operz fertiliter esse dotatus. Ut enim dicit Señ. Non conualescet planta que sepe transferf: necesse est ergo pseuerare q̄ bonū fructū voluerit procreare. Planta inquit. Unde de viro iusto dicitur in ps. ꝙ erit tanq̄ lignum quod plantatum est secus decursus aquarum: quod fructū suum dabit in tempore suo. Et folū eius non defluet. Palma enim diu perseuerans: plantata ⁊ profunde radicata. solet melius fructificare. Solet enim palma quanto antiquior: tanto esse fecundior. ſm Plin. Sic vere homo q̄to diutius in bono antiquat ⁊ pseuerat: tanto melius ⁊ fertilius p bona opa fructificat. Esa. xxxvij. Mittet deorsum ⁊ faciet fructū sursum. Debz p pmanentiā se

radicare. ¶ Deniq; dico q; si fructificare volum⁹ nos debemus per influentiam nos irrigare quod ostendi tur cū dicit. Super riuos aquarum. Riui enim aquarum qui a fonte paradisi procedunt sunt diuina gratia et deuotio cordis. clementia ⁊ compassio exterior modestia ⁊ alloquutio. sacra etiam scriptura ⁊ eruditio talibus enim riuis debet rigari ⁊ humectari ⁊ ad fructificandum p bona opera habilitari. Unde de quolibet tali dicit Hiere. xxvij. Benedictus vir qui confidit in domino: ⁊ erit tanq; lignum quod plantatū est sup aquas. qō ad humorem mittit radices ⁊ non timebit cūvenerit estus: ⁊ in tempore siccitatis non erit sollicitum: ⁊ erit folium eius viride: nec aliquādo desinet facere fructū. Ubi aduerte q; huiusmodi irrigatio Valet ad obtinendū fidei fundamentum: q; ab humore mittit radices. Valet ad sustinendū penaꝝ nocumentum: quia non timebit cūvenerit estus. Valet ad contemnendū bonoꝝ detrimentū: q; in tempore siccitatis non erit sollicitū. Valet ad pcurandū ⁊ tutuz paramētum: quia erit foltum eius viride. Valet ad producendum operum complementum: quia aliquando nō desinet facere fructuz. ¶ Isti ergo riui ſpiritualis influētie optime figurantur Apoca. xxij. vbi dicit Johannes Ostendit mihi dominus fluuiuz aque vite splendidū tanq; cristallū. Et dicit ibidem q; ex vtraq; parte fluminis lignum vite afferens fructus duodecim p menses singulos: ⁊ folia ligni ad sanitatem gentium. Iste fluuius charissimi signat fluuiū gratie ⁊ scientie devotionis ⁊ compassionis: que etiam dicunt aque vite salientis invitam eternam. Joh. iiij. Lignū ergo quod aquis istis rigatur est vir iustus: qui pro certo p menses singulos fructus duodecim habet portare si aḋs istis debite fuerit irrigat⁹. Istivero duodecim fructus ſpirituales enumerantur ab apostolo ad Gala. v. fructus inquit spiritus sunt charitas gaudium. pax patientia: bonitas longanimitas: benignitas: māsuetudo: fides: modestia: continentia: castitas. De istis eī fructibus quidam sunt qui reficiunt deum sicut est fides gaudium charitas. Quidam reficiunt proximum sicut est pax patiētia bonitas. Quidā nutriūt animā sicut est longanimitas benignitas mansuetudo. Quidam sunt qui reficiunt corpus sicut est modestia continentia castitas: fructificemus ergo per riuos aquarū: ⁊ simꝰ sicut amigdalus sicut ficꝰ sicut palma sicut vinea. Amigdalus enim sterilis ⁊ antiqua fructificat ⁊ fecundat per radicis fixionem ⁊ mali humoris emissionem. Ficus antiqua ⁊ sterilis vel sterilizata fecunda tur per fimi ad radicem appositionem et per dulcis aque irrigationem. Palma vero fecundatur quando sal vel cinis ad eius radicem immittitur. Uinea vero sterilis fecundatur quando fodit aq; scindit. Sic vere charissimi istis quatuor modis possumus fecundari: ⁊ fructuz bonorum operū ampliari. Radi vero cordis nostri ad modū amigdali debet scindi per contritionem. Rigari debemus sicut ficus per gratiam ⁊ deuotionem. Sal ⁊ cinerem debemus habere sicut palma per prudentiam ⁊ discretionem ⁊ p nostre cinereitatis considerationem: superfluos ramos diuitiarū debemus pscindere mozevinee: p elemosynaruz largitionem. Per contritionem ergo radicem cordis scindamus vt per confessionem exeat corruptus humor peccatorum. Unde Joelis. ij. c. Scindite corda vestra ⁊ nō vestimenta vestra. Per deuotionez nosipsos rigemus ⁊ humectemus vt habeamus incrementū meritorum Unde Eccli. xxiiij. Rigabo hortū plantationū: inebriabo partus mei fructū. Per considerationem sal discretionis ⁊ cinerem nostre mortalitatis nobis adiungamus: vt euitemus periculum mundi gaudioꝝ. Jurta illud Marci. ix. Habete invobis sal. Per elemosynarum largitionem scindamus ⁊ euellamus superfluitatez nostroꝝ ramoꝝ siue bonoꝝ ꝑtaluz. Eccli. xxiiij: Ego quasi terebintus extendi ramos meos ꝛc. Et sic p certo charissimi si ista quatuor fecerim⁹ fructꝰ bonoꝝ opeꝝ pducem⁹. Fructificabim⁹ eī ⁊ habebim⁹ fructꝰ

Rubeos. Habeamus ergo fructꝰ rubeos charitatis: q; sicut dr Sal. v. fructꝰ spūs
Albos. est charitas. Habeam⁹ fructus candidos castitatis. vñ Eccli. xxix. fructificate quasi libanus odorē suauitatis habete: florete flores quasi liliū
Longos. Habeamus fructꝰ longos patientie ⁊ maturitatis. vñ Jac. v. Agricola expectat ꝑciosum fructū terre sue. Habeam⁹ fructū rotundū obediētie ⁊ velocitatis. Puer. iij. Pumi ⁊ puritatis fructꝰ ei⁹: Itē hēam⁹ fructꝰ duros iustitie ⁊ seueritatis. Jac. iij. Fructus iustitie in pace seminat. Itē fructꝰ molles pacis ⁊ benignitatis. Unī Job. xxij. Adesce ⁊ habeto pacem: ⁊ per hoc habebis fructus optimos. Itez habeamus fructus amaros penitentie ⁊ asperitatis. Unde Luc. iij. Facite dignos fructus penitentie. Item habeamus fructus dulces clementie ⁊ pietatis. Unde Cant. ij. fructus eius dulcis gutturi meo. Sic ergo dico q; nos poterim⁹ fructificare p bona opa si fuerim⁹

Rubeos. Per influentiam irrigati.
Albos. Per permanentiam radicati.
Longos. Per penitentiam resecati.

Usum est ergo supra de fructu bonoꝝ qui est fructus bonus ⁊ virtuosus. ¶ Jam restat videre de fructu maloꝝ qui est malus ⁊ perniciosus. Teste enim scriptura. Mala arbor malos fructus facit Math. vij. q; sicut quedam sunt arbores que habent fructus malos ⁊ venenosos. sicut dicitur de iusquiano: cuius fructus seu semen comedentibus est venenū. Sic vere multi sunt homines qui non fructificant nisi malos fructus malos operz. qui ſ. comedentibus. i. imitatibus sunt mortiferi ⁊ venenosi. Sapientie. iij. fructus eoz inutiles ⁊ acerbi ad manducandū. Tales eī sunt sicut sambuca que flores hz albos ⁊ odoriferos: fructus tū hz fetidos atq; nigros: q; vere mūdi peccatores q̄uis in mūdo pulchr⁹ floreant per ꝓsperitatem: habent tamen fructus operum nigros per iniquitatem. De talibus fructibus loquitur Prouer. xv. In fructibus impij cōturbatio. Et Prouerb. xvj. dicitur. Mō multi fructus cū iniquitate. Breuiter ergo fructus operationis malozuz est fructus perniciosus. Et hec de fructu humano bono ⁊ malo sufficiant. ¶ Secundo dico q; est quidam fructus mundanus ⁊ periculosus. Et iste est fructus huius mundi qui. ſ. diuiditur in fructus amaros diuitiaꝝ. Eccl. v. Qui amat diuitias fructum non capit ex eis: qui. ſ. amarus dicit: q; ipm multe sollicitudines committant. vnde Luc. vij. de diuitijs dicit q; exorte spine suffocauerunt fructuz. Item in fructus dulces deliciarum Eccli. xj. Initium dulcoris habet fructus illius. Item in fructus pulchros scientiaꝝ. Ephe. v. Fructus lucis est in omni bonitate. Scientie enim lucratiue evidentur hominibus fructus pulchri ꝓpter lucrum quod apportant. De quo potest dici illud ps. A fructu frumenti vini ⁊ olei mul. sunt. Frumentū q; est grossius signat scientiam legum. Uinū q; est dulcius scientiam canonum. Oleum quod est limpidius scientiam medicorum. Iste enim tres scientie et isti tres fructus faciunt homines multiplicari ⁊ diuitijs augmentari. Fructus diuitiarū est periculosus: q; nimis stringit p auariciā. Unde de diuite dr Job. xx. Cū satiat⁹ fuerit artabit. Fructꝰ deliciaꝝ est piculosus: q; nimis larat p luxuriā. Iste est eī fructꝰ illius arboris q̄ dicit tarus q̄ ita larat hoiem q; ipm interficit: q; sicut dicit. ſ. Thim. v. Uiduaviuēs i deliciis mortua est. Fructus sciētiaꝝ piculosus est: q; nimis instat p superbiā. Unī. ſ. Cor. viij. Sciētia instat. charitas aūt edificat. Et nota q; iste est fructꝰ piculosus: q; vez aufert sapoꝛē. q; malū affert sopoꝛē. q; malū infert doloꝛē. Iste dico aufert sapoꝛē. q; sicut fructꝰ puertūt gustū ne iueniat sapoꝛē in bonovino: sic mūdi bona puertūt anie gustū ⁊ appetitū ne in bonis spūalib⁹ inueniat sapoꝛē qō figurat i filijs isrl. Nu. xj. Qui fuerūt repleti fructi

bus egyptijs

bus egyptijs. ſz porris cepis allijs ⁊ peponibus. Ideo manna dulcissimū abhozrebāt ⁊ ad ꝑdictos fructus anhelabant. Fuit etiā figuratū Josue. v. vbi dicitur q; postq; filij israel comederūt de fructibus terre defecit eis manna. ad denotandū q; illi q̄ mūdi fructibus satiant: nunq; in manna. i. in fructibus bonoꝝ spūaliuz dulcedine delectant. vnde puer. xij. De fructu oris sui vnusquisq; replebit. Iste ergo fructus tollit bonuz saporem. ¶ Itē iste fructus affert malū sopoꝛem. Sicut eī fructus mandragore odore suo facit hoies dormire. sic bona tpalia huius mundi faciunt adoratores ⁊ amatores suos in peccato delectari ⁊ q̄scere. Istud apparuit in isto diuite. Luc. xij. cuius ager vberes fructꝰ attulit: ⁊ ideo ipse dicebat anime sue. Anima mea multa bona habes reposita i annos plurimos epulare ꝛc. ¶ Item iste fructus infert magnū doloꝛez: q; sicut arboꝛ que est multis fructibus onerata: a transeūtibus solet impeti: ⁊ p extoꝛquendis fructibus baculis ⁊ lapidibus infestari: q̄q; etiam frangi penitus ⁊ cassari Sic, pcerto in mundo isto accidit q; illi qui fructibus bonoꝝ tpalium pre ceteris sunt repleti: vt cōiter a transeuntibus. i. a ballius ⁊ principibus: a tyrannis ⁊ raptoꝛibus: ab inuidis ⁊ latronibus pre ceteris sunt impugnati. ps. dixit. Uenitq; locusta ⁊ bruchus cui⁹ nō erat numerus: ⁊ comedit omne fenum in terra eoꝝ et fructū terre eoꝝ ꝛc. Et alibi in ps. Dedit erugini fructus eoꝝ ⁊ labores eoꝝ locuste. Locusta eī que non cessat rodere q̄diu inuenit herbas et fructus: significat mūdi raptoꝛes: qui tandiu non cessant simplices molestare q̄diu fructus bonoꝝ tpaliuz sperant ab eis reportare. Etiam de fructu deliciarum patet cum quantis laboꝛibus acquiritur ⁊ habetur. ¶ De fructu vero scientiarum cū quantis doloꝛibus ⁊ sudoꝛib⁹ colligit ⁊ postea possidet patet. Isti enim qui habent scientias lucratiuas non possunt habere requiem: q; ſz pro bandis consiliꝫ ab hoibus fatiganf. sicut ꝓz Luce. xiij. vbi dicit q; Iesus uit ad siculneam querens in ea fructus: que tū non habebat nisi folia: q; ſz tales non habent veros fructus rez sed folia ꝝ boꝝ. Et sic ergo bene dico q; iste fructus est causans doloꝛem: sopoꝛē ⁊ sapoꝛem. Et hec de fructu mundano sufficiāt

b ¶ Tertio dico q; est quidam fructus supnus ⁊ delitiosus. Et iste fructus est tripler. ſz Gratie. Eucharistie. Glorie. Fructus gratie est sustentatiuus. Fructꝰ eucharistie est roboratiuus. Fructus glorie est satiatiuus ꝛc. Uel alio modo dico sic q; fructu gratie sustentantur incipientes. fructu eucharistie roborant ꝓficientes. fructu celestis glorie satiant peruenientes. Fructꝰ gratie dat ſanitatem peccatoꝛibus. Fructus eucharistie dat firmitatem viatoꝛibus. Fructus celestis glorie dat satietatem apprehensoꝛibus. ¶ Fructus ergo gratie malis denegat. Unde. Sen. ij. dr q; post peccatū: fructus lignivite fuit homini denegatus. vnde in ps. dicitur. Fructum eoꝝ de terra perdes ꝛc. Fructus eucharistie bonis tm dat. Unde iste est sicut fructus amigdalarum qui ꝑm ꝓphm. Plin. hominibus dat sanitatem: vulpibus autem dat moꝛtem. Ad denotandum q; fructus coꝛporis xpi est hominibus. idest bonis personis sanitas: vulpibus ꝝo ⁊ peccatoꝛibus est moꝛs ⁊ eterna calamitas. Iste est ergo fructus quem terra nostra. idest beata virgo nobis protulit atq; dedit. Jurta illud ps. Terra nostra dabit fructum suum. Iste est ille fructus quem duo exploratores attulerunt de terga promissionis in desertum. vt filios israel alliceret ad illuc eundum: sicut dicit Nume. xiij. Duo enim exploratores isti fuerunt gabriel ⁊ beata ꝝgo: qui de terra promissionis paradisi: istum fructū dulcissimū in vecte humanitatis nobis ad desertū huius seculi detulerūt: vt exinde advbertatem celestis patrie moneremur. Iste est fructus de quo beate ꝝgim dictum fuit Luc. j. Benedicta tu in mulieribus ⁊ benedictus fructus ventris tui. Et Deute. xxviij. dicitur benedictus fructus ventris tui ⁊ terre tue. Iste est ergo fructus roboratiuꝰ. q; in fortitudine cibi istius potest ire helyas vsq; ad montem dei. Panis enim sicut dicitur in ps. coꝛ hominis confirmet. ¶ Sed adhuc dico q; fructus gloie est satiatiuus. De isto dicit in ps. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Sicut enim fructus in mensa diuitum dant vltimi: sicut fructus qui sunt in summitate sunt suauissimi: ꝙuis ad habendum sunt difficillimi: sicut etiam fructus qui nascuntur in montibus sunt suauissimi: sicut dicit ysaac in dictis. Sic procerto fructꝰ glorie paradisi qui in superiori monte et summitate, celi nascuntur suauissimi esse creduntur. Et ideo in mensa celestis regis in fine scilicet post moꝛtem sanctis hominibus conferuntur: vt exinde perpetuo satientur; ꝙuis ad istos faciendum non modica difficultas habeatur: quia sicut dicit ad Hebre. xij. Omnis disciplina in presenti non videtur esse gaudij sed meroris. post ea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddet. Quia sicut dicit Sapi. iij. Honoꝝ laboꝝ gloriosus est fructus. Et ideo breuiter ō isto fructu potest intelligi illud Deut. xxxiij. de benedictione domini terrra eius. de pomis celi: de pomis fructuum solis et lune. de pomis collium eternoꝝ: de fructibus terre et plenitudine eius. Et sic patet qō triplex est fructus supernus et deliciosus scilicet fructus incohatiuus qui est gratia: fructus prosecutiuus qui est eucharistia. fructus consummatiuus qui est celestis gloria Et sic patet in generali triplex fructus. ſ. supernus et deliciosus. mundanus ⁊ piniciosus. humanus qui est virtuosus ⁊ vitiosus. Et hec de fructu sufficiant. Unde infra de Sterilitate.

Frumentum. Nota ꝙ frumentum signat quodcunq; spirituale vel tē porale nutrimentum. Signat enim nutrimentum
Spiritualis gratie.
Eucharistie.
Doctrine vel scientie.
Temporalis affluentie.
Celestis glorie.
Signat dico nutrimētum spiritualis gratie. Et istud est frumentum quo Joseph incepit implere saccos fratrum suoꝝ: sicut dicit Sen. xluij. Imple saccos eorum frumēto ꝛc. Quia vere frater noster christus sum me cupit vt plenos saccos frumento. idest cōscientias gratia plenas habeamus. Unde Judith. xiij. Congregauerunt frumenta in preparatione pugne. ¶ Item signat nutrimentum eucharistie. Et ideo de ipso dicitur in ps. Cibauit illos ex adipe frumēti. Istud est eī granum frumenti quod in horto virginalis vteri fuit seminatum per incarnationem: tandem in cruce fuit moꝛtificatū per passionem: modo vere est summe multiplicatum p gratie ⁊ glorie pullulationem Sicut eī dicitur Joban. xij. ca. Nisi granum frumenti cadens in terra moꝛtuum fuerit ipsuz solū manet: si vero moꝛtuum fuerit multum fructum affert. Et ideo de illis q; habent istum fructum dicit in ps. A fructu frumenti vini ⁊ olei multiplicati sunt. ¶ Item est nutrimentuz doctrine ⁊ sciētie: ⁊ de hoc dicit in ps. Induti sunt arietes ouiū: ⁊ valles abundabunt frumento: clamabunt: etenim hymnū dicēt. Ualles enim sunt humiles; que pre ceteris frumento scientie ⁊ doctrine sunt repleti. et ideo ad clamandū ⁊ ad docendū vera sunt ⁊ cōiter magis apti. De isto frumento dicit Job. xxxvij. Frumentū desiderat nubes ⁊ nubes spargūt lumen suū. ¶ Itē est nutrimentū temporalis opulentie. Dsee. ij. dicit. Dedi eis frumentū. vinū ⁊ oleū argentū ⁊ aurū multiplicaui ꝛc. ¶ Ultimo vero est nutrimentū glorie vel affluentie. Et iō de hoc dicit Zacha. ix. Quid bonū eius. ⁊ q̄d pulchrum eius nisi frumentū electoruz? Et de isto frumento dicit Hierem. xxxj. Confluent ad bona domini sup frumento vino ⁊ oleo ꝛc. Sufficit.

Frustra. Nota illud dicit esse frustra cuius legitima cessat ratio siue causa. Frustra enim proprie dicitur quod factum inutiliter reperitur

Et ideo frustra spectat ad impios. qui. s. nihil sciũt rationabiliter facere: sed semp frustra ꝛ inutiliter laborare. Deus aũt ꝛ natura ꝛ virtutes insti nihil facũt frustra: si multa facta frustra videant nobis: tñ si cãs videremus eoꝝ que. s. apud eos sunt occulte: facta non frustra sed rõnabiliter viderent. Job. v. dicit ꝙ nihil in terra sine cã fit. Et Job. xxxiij. dicit. Mõ vere deus non condemnabit frustra: nec omnipotens subuertit iudiciũ. Notabis ergo breuiter ꝙ mali solent frustra

Congregare.
Laborare
Vigilare
Incedere.
Considere
Uuere:
Cõturbank.
Castigank.
Consolank.
Operank.
Cõponunt
Colloquunk.
Extollunk.
Decipiunk.

Dico ergo ꝙ mali frustra congregãt p auariciã. Cõstat em ꝙ auari nõ gaudẽt de bonis suis: imo ipsi frustra accumulãt alienis. Vñ in psona taliuꝝ dr Eccl. ij. sic. Coacceruaui mihi aurũ argentũ ꝛc. Sequit. Cunqꝝ me cõuertissem ad vniuersos labores quibus frustra sudaueram: vidi in omnibus vanitatẽ. Unde auari post mortẽ suã possunt dicere illud. j. Reg. xxv. Uere frustra seruauimus oĩa. Illud em frustra seruatũ dicit quod non advtilitatem ꝓpriã. sed ad alienã ordinat. Unde talibus dicit Ieui. xxvj. frustra seretis sementem: qꝝ ab alienis deuorabit. ¶ Item mali frustra laborant per diligentiam. Mali enim valde laborant: sed labores frustra ꝛ inutiliter fiunt inq̃tum ipsos ad bonum finem non ordinant. Job ix. Impius sum quare frustra laborauj. Econuerso autem de bonis dicit Esa. lxv. Non laborabũt frustra: qꝝ semen benedictoꝝ est. ¶ Item mali frustra vigilant per sapientiam. ps. Nisi dominus custodierit ciuitatem frustra vigilat qui custodit eam. ¶ Item frustra ambulant p ignorantiam. Ille em qui vadit ꝛ nescit quo debeat tendere frustra dicit incedere. Unde dicitur Job. xij. c. Mõ deus decipit eos. i. permittit decipi: vt frustra incedãt per inuiũ palpabũt quasi in tenebris ꝛ non in lucet errare faciet eos quasi ebrios. ¶ Item frustra sperant p confidentiam. Mali enim sperant finaliter ad gloriã paradisi venire: sed hoc est frustra. Job. xv. Mõ credat frustra errore deceptus ꝙ aliquo precio redimendus sit. ¶ Item frustra vsuunt per insolentiam. Uita em malorꝝ frustra est ꝛ p nihilo: qꝝ ad nullum bonũ ordinatur: quinimmo melius fuisset talibus si nati non fuissent. Eccl. vj. Frustra venit ꝛ pergit ad tenebras: et oblitione delebitur nomen eius. ¶ Item frustra conturbantur pervanum timorem. Mali enim trepidãt timore vbi non fuit timor. ps. Ueruntamen in imagine pertransit homo: sed ꝛ frustra conturbat. ¶ Item frustra castigank p pene rigorem. Obstinati em sunt nec proficit correctio ꝛ tribulatio que infert. Hiere. ij. Frustra percussi filios vestros: disciplinam non receperunt. ¶ Item frustra consolank p ꝛbi dulcorem. Consolationes em facte p malos frustra fiunt. qꝝ semper ad adulationem ꝛ malum tendũt. Job. xxj. Quare frustra consolamini me: cũ responsiones vestre ostensa sit cõtradicere veritati? ¶ Item frustra operank p vanũ fulorem. Constat em ꝙ opa eorũ sunt opa inutilia ꝛ labores sine fructu: sicut dicit Sapientie. ij. Et hoc qꝝ de ipsorum operibus cũ sint mortua non sequit vita eterna. Vñ de talibus dicit Hiere. xlvj. Frustra multiplicasti medicinam: sanitas non erit tibi. Ideo malis sacerdotibus dicit Esa. j. Ne offeratis mihi sacrificium frustra. Frustra componunk p fictum decorem sicut sunt hypocrite qui frustra ꝛ sine fructu ornant et componunt conuersationem suã. Unde Hiere. iij. In persona meretricis ornate dicit. Cum vestieris te coccino: cũ ornata fueris monili aureo. et pinxeris stibio oculos tuos: frustra componeris. Unde etiam de hypocritis potest intelligi illud Prouer. xxvj. Pulchras frustra habet claudus tibias. ¶ Itez frustra colloquunk pvanum clamorem. Uerba enim malorumvana ꝛ frustratoria ꝛ mendacia sunt. Job xxxv. Igit Job frustra aperuit os suum. Job interpretat dolens: significans peccatorem qui dolendo ꝛ inuidendo loquitur contra bonos: cõtra illud Prouer. xxiij. Ne sis testis frustra contra proximũ tuum. Item frustra extolluntur p vanum honorem: contra quos dicitur. ij. Machab. vij. Tu autem scelestissime noli frustra extolli. ¶ Itẽ frustra decipiunk pvanum errorem. ij. Macha. vij. Noli frustra errare. Ideo reprehensiue dicit Eccl. ij. Risum reputaui errorem: ꝛ gaudio dixi ꝙd frustra decipis ꝛc. Patet ergo quomodo frustra signat multitudinem vitiorum que scilicet frustra fiunt: vel per que homines frustrantur et decipiuntur ꝛc. Sufficit. Uide de Uanum.

Fruges. Nota breuiter ꝙ p fruges i scriptura intelliguntur Bona temporalia Opera ꝛ tuosa. Premia eternalia. Prime fruges sunt pauperibus distribuende. Unde Prouer. iij. De primitijs frugum tuarum da pauperibus. Secunde fruges deo sunt attribuende. Unde Nu. xviij. Uniuersa frugum initia que gignit humus domino deportank. De istis ꝛo frugib⁹. i. de nostris opibus potest dici illud Eccl. xlvij. Accipite seminaꝛ seminate agros vt fruges habere possitis. Tertio vero fruges sunt bonis contribuende. s. electis. Unde Eccl. xx. Qui operak terram suam implebit acervum frugum ꝛc.

Fugere. Nota ꝙ fugere idez est qõ ab aliquo termino cũ celeritate abire et recedere. Et ideo ꝑm ꝙ terminus a quo quis fugit potest esse bonus vel malus ꝑm hoc fuga ab ipso termino potest esse virtuosa vel vitiosa. Possumus ergo distinguere dupliciter fugam. Unam. s. laudabilem. Aliam vituperabilem. Unaz bonam ꝛ aliam malã. Unã meritoriam ꝛ aliam deceptoriam. Fuga bona est quando a malo fugimus vt quando recedimus a mundo a dyabolo vel a peccato. vnde j. Regum. xix. Fugit dauid et saluatus est. Fuga mala est quando recedimus a deo a bono consortio vel ab opere perfecto. ꝛ sic videbatur Jonas fugere. qui abijt vt fugeret a facie domini. Et ideo sicut dicitur Jone. ij. A mari ꝛ a ceto fuit absorptus. ¶ Notabo ergo ꝙ est quedam fuga mobilitatis et inconstantie: de qua dicitur Job. xiij. Nõ quasi flos egredit ꝛ preterit ꝛ fugit velut vmbra. ¶ Est fuga ỏbilitat⁹ ꝛ impotẽtie. Et ista est fuga dyaboli: q̃ recte sic is est byene que fugientem bominẽ seq̃t: sequentẽ fugit ꝛc. qꝝ dyabolus fugientes ꝛ timidos solet inuadere: audaces vero ꝛ resistentes solet timere ꝛ fugere. vnde Jaco. iiij. Resistite dyabolo et fugiet a vobis. ¶ Item est fuga sagacitatis ꝛ prouidentie. Et ista est fuga bonorum sapientium qui prudenter fugiunt. cauent ꝛ relinquunt illa que sibi vident cõtraria ꝛ nocua. De qua fuga dr Ecclesiastici. xxj. Quasi a facie colubri fuge peccm ꝛc. Et de ista si placet latius differemus. Dicamus enim ꝙ sicut videmus naturaliter omnia fugiunt suum contrarium. Et inde est ꝙ in estate fontes et putei solent esse frigidiores. quod vtiq̃ accidit propter frigiditatem que exteriorꝝ aeris calorem refugit et ab ipso sicut a suo contrario in terra in interioribus se absondit. Et inde etiam est ꝙ natura quibusdã impotentibus animalibus dedit summam corporis leuitatem: sicut sunt lepores et capreoli: et hoc fecit: quia qui non poterant se saluare a suis contrarijs eis resistendo. se saluarent ab eis fugiendo quibus exemplis vtiq̃ docemur ꝙ a nostris contrarijs debemus fugere: ꝛ ne forsitan succumbamus ab eis cautius resilire. Constat enim ꝙ sumus impotentes et inualidi. et ad resistendum tentationibus ꝛ tribulationibus valde debiles et infirmi: et ideo non habemus remedium nisi qõ prudenter fugiamus: et ꝙ a peccati occasionibus caueamus. Exemplo Joseph quo relicto in manu domine sue pallio ab ipsa fugit et recessit. vt sic de ipso et de quolibet fugere volente posset dici illud Amos. ij. Robustus corde inter fortes nudus fugiet. Et de quolibet exponatur illud Psal. Mare vidit ꝛ fugit: Jordanis conuersus est retrorsum

rorsum. Et videt ꝙ in ꝛbis istis ostenduñ tria q̃ ad bene agendũ sunt necessaria. Dꝛtet enim eronerare sarcinam quaz deferimus. Dꝛtet considerare; terminũ detestabilẽ quẽ dimittim⁹. Dꝛ desiderare terminũ delectabilẽ ad quẽ tendimus. Per ista em tria excitamur ad bene agendũ. s. per expoliationez sarcine scz peccatoꝝ vel bonoꝝ tpaliuꝝ q̃s ipsam videmus importabilẽ: qõ ostendit cũ dr mare: qꝝ mare hz se purificare ab oĩbus supfluis. Per consideratiõnem termini a quo: q̃s illum videmus detestabilẽ: qõ ostendit cũ dr Uidit ꝛ fugit. Per desiderationẽ termini ad quem q̃s ipm videmus delectabilẽ. qõ ostẽdit cũ dicit. Conuersus est retrorsum. ad deũ vel ad paradisum quez retro nos antea tenebamus. Dꝛ ergo cum quivult fugere. Deponere deteriora. Mare inquit. Relinquere anteriora. Uidit inquit ꝛ fugit. Diligere posteriora. s. deuz ꝛ paradisum q̃ post mortẽ acquirunt. Conuersus inquit est retrorsum. ¶ Primo igit dico ꝙ debem⁹ fugere abijciendo sarcinã deteriorem qõ ostendit cũ dicit Mare: qꝝ sicut mare q̃s feruet solet oẽs immũdicias abijcere: ꝛ supfluis oĩbus ꝛ rebus mortuis se purgare. Sic qui benevult fugere dꝛ per contritionem feruescere. Jurta illud Job. xlj. Feruescere faciet quasi ollam profundũ maris ꝛ oĩbus malis oneribus. i. oĩbus peccatis ꝛ bonis tpalibus ꝙtum ad affectũ dꝛ se exonerare et expedire. Unde ps. Conuertit mare in aridaz. Et Apoc. xx. Mare dedit mortuos suos. Sicut enim videmus ille qui benevult currere ꝛ fugere: solet ab oĩbus sarcinis se exonerare. Unde de leone dicit Plin⁹. ꝙ si q̃s repletus est cibarijs inuadat a venatore: timẽs ne ꝓpter repletionez fugere queat: solet comestos cibos euomere ꝛ ipsos cum ꝓprijs vnguibus de gutture suo eũcere. Symia em ꝓpter onus fotularũ quibus se imprudenter dicit ligare: cuz ipsos ad voluntatem dimittere nequeat: ꝓpter pondus etiã filiorꝝ quos imprudẽter dicit portare: veniente venatore fugere non valens capi necessario se permittit. Aper etiam ꝓpter ardorez sue interioris vrine in fugiẽdo grauari dicit; ideo nisi ipsam ejecerit faciliter capit ꝛ superat. Quibus vtiq̃ exemplis docemur ꝙ oĩa que ad fugam vitiorꝝ nobis sunt grauia ꝛ nociua debemus abijcere: vt sic sine periculo possimus fugere ꝛ recedere. Repletio em ciboruz idest abundantia bonoꝝ tpalium. Onus filiorꝝ. i. nimia affectio parentum carnalium. Ardor etiã vrine sive humorꝝ. i. infectio interiorꝝ criminũ cordialtũ: nos grauãt ꝛ impediunt advirtualiter fugiendum. Jurta illud Amos. ij. Peribit fuga a veloce ꝛ fortis non obtinebit virtutem suam. Necesse est ergo vt cibos tpaliuz per elemosynas ejaciamus: vt filijs. i. parentũ carnaliũ amore nos sagaciter excutiamus. Ut vrina ardenti. i. interioribus criminibus nos per confessionem expediamus. Et sic cũ ab omnibus istis fuerimus denudati: ꝛ ad modũ maris purgati ꝛ purificati: tunc fugere poterimus ꝛ a cunctis periculis nos saluare. Unde Amos ij. Robustus corde inter fortes nudus effugiet. Sicut em castor truncat sibi testiculos: sicut elephas rũpit dentes eburneos vt fugere dimittat. Sic quicquid potest in nobis esse cã periculi debem⁹ dimittere: vt a periculo possimus fugere. vnde j. Macha. vij. Proiecerunt arma sua ꝛ fugierunt. Ideo de motu: de fuga ꝛ de recessu istius maris dicit in ps: Mouebat mare ꝛ plenitudo eius: ꝛ iterũ. Quid est tibi mare ꝙ fugisti? fugiamus ergo abijciendo sarcinam deteriorem. mare inquit. ¶ Secundo dico ꝙ si bene volumus fugere nos debemus respicere terminum anteriorem. Uidit inq̃t ꝛ fugit. Homo enim tunc animatur ad bene agendum ꝛ fugiendum de aliquo loco quando videt locũ illum esse periculosum. Pisces enim videntes periculuz rhetis nõ libẽter intrãt. Uñ mugil est piscis q̃ ꝓpẽdes rhete piscatoris ita cito fertur resilire ꝛ fugere: ꝙ rectius videatur volare ꝙm saltare. Pisces etiam ꝑm Plinium (lib. x. vt assumit vincentius in speculo naturali libro xiij. ca. vij.) generaliter locum, occisionis vel ablutionis alterius piscis solent fugere. ꝛ odorem sanguinis suorum socioꝝ horrere. Haute etiam pericula maris attente fugiunt: ꝛ cum ipsa perpenderint ad ea nõ accedunt. Sic vere charissimi: qꝝ dyabolus mundus ꝛ caro sunt sicut quidam termini periculosissimi: quia scz erga dyabolum inueniemus rhete deceptionis: qꝝ periculum in falsis fratribus. ij. Cozinth. xj. Erga mundum inueniemus periculũ turbationis. qꝝ periculum in mari. Ibidem. Erga carnem inueniemus periculũ false delectationis: qꝝ periculũ in fluminibus. Ibidez. Et sic erga peccatũ inueniemus periculũ mortis damnationis: qꝝ sicut dicit Eccl. xij. Qui amat periculũ peribit in illo. Ideo dico ꝙ debemus a binde fugere ꝛ recedere ꝛ ibidem aliqualiter non manere. Fugiamus ergo dyabolum qui semper parat nobis rhete deceptionis. vnde Amos. v. Fugiat vir a facie leonis. Fugiamus mundũ: qꝛ vere iste est mare vbi est periculum multiplicis tribulationis. Ibi em est fluctus superbie. Ibi vorago seu stilla auaricie. Ibi bita lassus luxurie. Ibi cantus syrenarũ. i. decepti falsoꝝ amicorũ. Ibi pirate. i. societates hominũ peruersoꝝ. Mundus ergo est illa ciuitas de qua dicitur. lj. Fugite de medio babylonis vt salue ꝛ vnusquisqꝝ animã suam. Item fugiamus carnez: qꝝ certo iste est locus false delectationis. Exemplo nauarum qui cantus ꝛ saltus fugiunt syrenarum. Unde de fuga male mulieris potest dici illud puer. iiij. Fuge ab ea: nec transeas p illam: declina ꝛ delere eam. Et Eccl. vij. dicit. Uincula sunt manus eius. qui placet deo effugiet illam. Itez fugiamus peccatuz: qꝝ certo iste est locus occisionis ꝛ perditionis. In isto enim loco fuerunt occisi et interfecti damnati pariter ꝛ perditi multi socij nostri qui precesserunt nos. Et ideo qñ sentimus odorem ꝛ infamiam sue occisionis ꝛ damnationis: dico ꝙ istũ locum videst istum actum debemus fugere ꝛ ab ipso quanto potermus abstinere. Jurta illud Ecclesiastici. xxj. Quasi a facie colubri fuge peccatum: quia dentes leonis dentes eius interficientes animas hominum. Quasi rumphea bis acuta omnis iniquitas. Uidit inquit ergo ꝛ fugit quasi diceret. Si homo ista pericula viderit ꝛ prudenter considauerit ipsa: si sapiens est: fugiet ꝛ cauebit: vt in persona mundi dyaboli vel peccati dicatur illud Psal. Quividerunt me foras fugierunt a me. Et Hester. xiij. dicitur ꝙ hester regina ꝓfugit ad dominum pauens periculum quod imminebat. Iste est ergo terminus a quo: qui est periculosus: et ideo ab eo est fugiendum. Nota ergo ꝙ fugiendum est a detractione ꝛbali que interficit. Ab inquinatiõe carnali que nos inficit. Ab affectione mentali cui nihil sufficit. A congregatione mundiali que non proficit. Ab inflammatiõe temporali que nos afficit. ¶ Fugiamus ergo linguam detractionis. Job. xix. Fugite quoqꝝ a facie gladij. Lingua enim ad modum gladij est facta. Et ideo per gladiuz intelligitur vitium lingue. Psal. Lingua eorum gladius acutus. quod scilicet fugiendum est. ꝛ merito quia sicut dicit Hieremie. xliij. Qui fugerint gladium revertentur de terra egypti. ¶ Item fugiamus maculam infectionis scilicet peccatum luxurie. j. Cozinth. vj. Fugite fornicationem ꝛc. ¶ Item fugiamus faculam affectionis. idest vana desideria. ij. Thimothe. ij. Juuenilia desideria fuge. ¶ Itez fugiamus cozdulam mundane federationis. scilicet societates malorum. Exemplo scilicet Thobie. De quo dicitur Thobie. j. ꝙ ipse fugiebat consortia hominum q̃ adorabant vitulos aureos. et solus pergebat ad hierusalem ad templum domini ꝛ ibi adorabat. Et procerto fuga male societatis ꝛ occasionis summe est necessaria. Psal. Ecce elongaui fugiens ꝛ mansi in solitudine. ¶ Item fugiamus situlam auaricie ꝛ ambitionis ij. Pet. j. Fugiẽtes eius q̃ in mũdo est ꝓcupiscentie corruptionẽ. Isti ergo sunt mali termini a quibus est fugiendum ꝛ recedendũ. j. Thimo. vj. Tu autem o homo dei hoc fuge. Fugiamus ergo respiciẽdo terminũ ante

Universidad de Deusto
Biblioteca

eriorē. ¶ Tertio fugiamus aspiciēdo terminū vtiliorē vel posteriorē. Conuersus est inquit retrorsuz. Ille eñ qui ab aliquo loco fugit ꝛ resilit necesse est vt se ad aliū retrouertat. Et ideo tūc homo ad fugā fortius anima tur qñ ex bonitate ꝛ sperata vtilitate ad terminum ad quem tendit allicit ꝛ delectat. Et qz charissimi a dyabolo: mundo ꝛ carnevel peccato debemus fugere. terminus ad quē fugere debemus est ipse deus vel paradisus. qui. ſ. terminus est valde vtilis ꝛ delectabilis ꝛc. ideo dico ꝙ ex eius ꝓsideratione debemus ad ipm fugere ꝛ ad eius adiutorium nos transferre. Sicut enim puer Iesus fugit ad mris gremiū: bō grauatus fugit ꝛ recurrit ad supiorīs ꝓsidiū. ¶ Populus impugnatus fugit ad castri refugiū. sicvere nos in quacūqz nostra tribulatione refugere debemus ad dei adutoriū ꝛ remediū. qvt dicit puer. xviij. Turris fortissima nomen dñi. ad ipm fugit iustus ꝛ saluabit. Et bene saluabit. Trāsfuge eñ apud antiquos seruabantur ab illis ad quos transfugiebant. Sicut ptz de dauid qui fugit ad achis a facie saulis mali regis. sicut dicit. j. Regū. xxj. Ad quod facit scriptura Deut. xxiij. vbi dñs ꝑcepit sic Non tradas seruū dño suo qui ad te confugerit. Mz reuera si ad dñm confugerimus: a dyabolo qui in statu pec cati noster dñs fuerat) tuti erimus. Deus eñ ꝛ status gratie est sicut ciuitas refugij. ad quā oportebat transfugere: siquis volebat ab homicidio tutus esse. Deut. xix. Quia ꝑcerto si animā nostrā occiderimus ꝙ pecca tū: necesse est ꝙ ad deū ꝛ ad ecclesie ꝛ gratie statum fu giamus si mortē eternā effugere cupiamus. j. Regum xij. fugit vnusquisqz in tabernaculum suū. Conuerta mur ergo retrorsum ꝛ fugiamus ad ꝓtectionem diuti nominis: ad refectionem supni culminis: ad recrea tionem eterni luminis. Juxta illud Esa. xlvij. Conuer si sunt sapientes retrorsum. Deus eñ ꝛ bona paradisi dicunt esse retrorsum eo. ſ. qz cū ab eis recessimus per peccatū ꝛ ipsa retro nos posuerimus: ad ea debemus retro nos cōuertere: ꝛ ꝙ penitentiā ad ipsa ꝙfugere: et ab illis que prius amaueramus retrocedere ꝛ resilire. Unde Treno. j. Ipsa aūt gemens conuersa est retrorsum. fugiamus ergo ad deū ꝛ ad paradisum sicut ad montē ꝓtectionis. Sicut ad fontē refectionis. Sicut ad pontem saluationis. Fugiamus dico ad istū sicut ad montem ꝓtectionis. Unde Cant. viij. Fuge dilecte mi assimilare capree hynnuloqz ceruoꝝ sup mōtes bethel. Simus ergo sicut Loth cui dictum est Gen. ix. Non istes in omni circa regionē sed in monte saluum te fac. Unde. j. Machab. ij. Fugit ipse ꝛ filij eius (ipse scz Mathathias) in montes. Math. xxiij. Qui in iudea sunt fugiant ad montes. Item fugiamus ad ipsum fi cut ad fontem refectionis: qz sicut cervus fugiens ꝛ si tiens currit ad fontes aquarūvt plenarie satiet. Sic ꝛ nos debemus fugere ad deūvt eius gratijs recreemur Ero. xiij. Fugientibus egyptijs occurrerūt aque. Jtez fugiamus ad ipsum sicut ad pontē saluationis. Nam sicut videmus ꝙ ille qui vult transire fluuium fugit et vadit ad pontem ne periclitetur. Sic nos qui transire habemus fluuiū huius mortalis vite. recurrere debe mus ad deū sicut ad pontem per quem possumus tu te transire. Juxta illud predictum. Hester. xiij. Hester quoqz regina pauens periculū fugit ad dominū. Pa tet ergo ꝙ si virtualiter volumus fugere: necesse habe mus aspicere terminū posteriorē attendere terminuz anteriorē. deponere sarcinā deteriorem. Et hec de bo na fuga sufficiant. ¶ Sed ꝑcerto dico ꝙ multi con uersi, frequentant malam fugam ꝛ non bonam: sicut sunt illi q̄ libēter fugiūt a bono ꝛ accedūt ad malum. Uñ possum⁹ notare ꝙ mali gñaliē fugiūt quatuor. ſ.

Amicitiā ꝛ societatem. fugiūt dico so
Penitentiam ꝛ penalitatem. cietatem ꝛ ami
Justitiam ꝛ seueritatem. ciciaz. Aues eñ
Constantiam ꝛ stabilitatem. ꝑdales societa

tē fugiunt: ꝛ solitudinē amant, vt dicit Sie. in morali. Unūnū parvulturū nō libēter nidificat in loco vbi scit aliud parvulturū habitare. Sic ꝛ multi sunt q̄ societatē charitatem ꝛ amiciciā alioꝝ refugiunt ꝛ declināt. Volūt enim viuere soli: soli ab hoib⁹ videri ꝛ reputari: sociū in bonis suis non habere: sed soli bona sua con sumere ꝛ devorare. Unde isti dicunt illud ꝑs. Ecce elon gaui fugiens ꝛ mansi in solitudine. Istud potissime ꝑ tinet ad auaros q̄ bona sua volūt soli comedere. ꝛ ideo nolunt aliquem sociū inuenire. ¶ Pertinet etiā ad fal sos amicos qui ꝑcerto societatem amicoꝝ suorum fu giunt ꝛ potissime tunc tpis qñ ad paupertatem ꝛ ad uersitatem ipsos deuenisse cernunt. Sicut eñ serpens naturaliter hominem nudū dicit fugere sic tales falsi amici pauperū denudatoꝝ ꝛ in aduersitate positoruz solent consortium abhorrere. Et ideo in persona pau perū loquitur Job. xix. Noti mei quasi alieni recesse runt a me. dereliquerunt me ꝓpinqui mei ꝛ qui me nouerunt obliti sunt mei. Et Job. xxx. dicit. Abhominātur me: ꝛ longe fugiunt a me. Et in ꝑs. dicitur. Quivide runt me foras fugierunt a me. Isti ergo fugiunt societatem ꝛ amiciciam. ¶ Insuper dico ꝙ quidam fugiūt penalitatem ꝛ penitentiā. Sicut enim serpens naturaliter fugit ruthā que est herba valde amara. vnde ēt in locis vbi est ruta hec serpentes nec animalia venenosa, raro inueniuntur. Sic peccatores venenosi ꝛ serpentini: ruthā amarā. i. penitentie amaritudinē fugiunt: ꝛ in locovbi ruta est. i. vbi penitentia viget libēter aut faciliter non subsistunt ꝛ isti sunt fatui: quia dum fugiunt penam temporalem ipsi incurrunt finaliter eternalem. Unde Job. xx. Fugiet arma ferrea: ꝛ in cidet in arcū ereum. Isti ergo fugiunt penalitatem et penitentiam. ¶ Denicz dico ꝙ quidam fugiunt seueritatem ꝛ iustitiam. Et isti sunt illi qui nec a deo nec a ꝓlato volunt corrigi nec puniri: immoꝝ possint fugere solent qñqz cōtra correctores suos insurgere ꝛ ipsos per appellationes vel alis impugnare files illi bestie q̄ dicitur bonnacon: que dicit stercus fetentissimū contra venatorem ꝓjcere: ꝛ sic eam persequi dimittit: ꝛ bestia recedit ꝛ fugit. Sic vere multi sunt qui venatores ꝛ persecutores suos. i. iudices ꝛ correctores cum stercoribus suis ardentibus. idest cum verbis diffamatorijs ꝛ exasperantibus faciunt a correptione cessare ꝛ recedere. ꝛ sic incorrecti dimittuntur abire ꝛ fugere. Unde de hoc potest dici illud Genesis. xvj. Affligente eam saray fugam iniit. Sicut enim dicit Solinus. Templum herculis non intrabunt muscę: clauaz vero herculis que in templo pendebat: solo odoratu fugiebāt canes. Sic vere dico ꝙ templum religionis et clauam correctionis que hercules scilicz christus fortissimus insigniuit: solent muscę idest immundi homines fugere: et clauam correctionis solent canes ꝛ impij declinare. Jsta est enim veritas ꝙ mali semper solent templum deuotionis: ꝛ a locis ꝛ a statibus mundis ꝛ puris recedere et impij ꝛ peruersi correctionis baculum euitare. ¶ Psal. Ab increpatione tua ꝛ fugiēt. a voce tonitrui tui formidabunt. Isti ergo fugiunt seueritatem et iustitiam. ¶ Adhuc dico ꝙ quidam fugiunt stabilitatem ꝛ constantiam. Et isti sunt illi qui in bono nolunt perseuerare. nec tentationibus resistere: quia statim quando aliqua tentatione vel tribulatione impugnantur: solēt fugere ꝛ a bono ꝓposito desistere. Unde de talibus dicitur ¶ Prouerbi. xxviij. Fugiet impius nemine persequente. Et Leuitici. xxvj. Fugietis nemine persequente. Et tamen isti deberent cōsiderare ꝙ dyabolus ad modum crocodilli est animal fugax: ꝛ fugientes invadit: resistentes fugit. Et ideo isti deberent fortiter resistere vt ipsum cogerent retroire. Jaco. iij. Resistite dyabolo ꝛ fugiet a vobis. ¶ Sed si vis nota ꝙ fuga inconstantie est quadruplex. scilicet fuga

Nature. Prima est fuga omnis viuen
Fortune. tis. Natura ei humana semp
Miserie. est i trāsitu ꝛ i fuga. Job. xiij.
Et culpe. Quasi flos egredit ꝛ ꝑterit et

fugit velut vmbra ꝛ nūqz i eodē statu ꝑmanet. ¶ Secunda

cunda est fuga fortune vel mūdi labētis. Dia eñ bona mūdi fugitiua sunt ꝛ ēt suos fugiunt appetitores. Unde de qualibet re tpali pōt dici illud Esaie. xiij. Et erit quasi damula fugiens. ¶ Tertia est fuga milerie vel fluide mentis que. ſ. nescit tentationi vel tribulationi resistere: nec in eodē ꝓposito remanere. Silis illi cayn de quo dr Gen. iiij. q̄ ipse fugitivagus ꝛ ꝑfug⁹ sup terrā ꝛc. ¶ Quarta est dñi delinquētis. ſ. cuiuslibet peccatoris a deo recedētis: vl apostate religionē dimittētis. Tales eñ fugitivi vident similes illi lapidi q̄ ꝑm Pli. solebat esse in porta quirici in asia minori: q̄ lapis fugitivus dicebat eoꝝ qñ illuc alligarentur naues. fugere ꝛ nescio quā⁹ tute recedere ad aliū locū dicebatur: quouscz. ſ. per incolas fuit plūbo ligatus ꝛ ne fugeret adiūcto pondere aggrauatus: sicut dicit Pli. li. xxx. c. xiij. Sic ꝑcul dubio dico ꝙ sunt multi in statu perfectionis: qui. ſ. naues. i. seculares deberent suis doctrinis ꝛ exemplis auaris fluctibus stabilire ꝛ in bonis ꝓpositis anchorare. qui tñ ꝙ peccatū a deo vel ꝙ apostasiam a religionis claustro fugiūt ꝛ ꝙ mundū ꝛ peccati statū vagabundi discurrūt Gen. xv. A facie sarai dñe mee fugio. Quapropter isti qñqz ꝓ platos ligant. ꝛ vinculis ad ſam arrestant figurati in Jona qui dū fugeret a facie dñi vt iret in tharsis: in mari fuit ꝓiectus et a pisce devoratꝰ. Ideo de talibus dr illud. j. Regū. xxv. Modie increuerūt serui q̄ fugiūt dños suos: qui tñ deberent dicere illud ꝑs. Quo ibo a spū tuo: ꝛ quo a facie tua fugiā. Mz sicut dr Thobie. xiij. Non est qui effugiat manū dei. Et sic sufficit de fugere.

Fulgor. fulgere. Nota ꝙ fulgor cū nihil aliud sit nisi quedam re splendentia corpis lucidi vel politi: possum notare ꝙ quadruplex fulgor in scriptura reperitur. scilz Fulgor

Virtualis et fructificus.
Temporalis ꝛ damnificus.
Criminalis et fanaticus.
Eternalis ꝛ beatificus.

Primus est gre quo fulgent pectora iustorū. Secūs est opulentie quo fulgent corpora magnoꝝ. Tertiꝰ est false apparentie quo fulgent corpa fictoꝝ. Quartus est eterne glie quo fulgent etherea sanctoꝝ. ¶ Primo ergo dico ꝙ est fulgor hoim iustoꝝ: ꝛ iste est fulgor gratie que illuminat mentez sanctitate interius ꝛ exteriorem, gustuz ꝛ habitū honestate. Isti eñ fulgent in bac vita tripliciradiovel fulgore. ſ. Gratie scientie ꝛ honestate. Gratie dico Thob. xiij. Luce splendida fulgebis Scientie etiam seu doctrine. Dan. xij. Qui autē docti fuerint fulgebunt sicut stelle in perpetuas eternitates Honestatis vero ꝛ bone apparentie. Hester. viij. Fulgebat mardocheus vestibus regijs ꝛ tacinthynis ꝛc. Sicut ergo video ꝙ vasa fulgentia solent acceptari In Diuinis tēplis. Sic iusti taliter fulgentes di
Thesauris amplis. gni sunt vt ad templū. i. ad sta
Diuitū mensis. tum ecclīasticū debent assumi.

In thesauro diuine acceptionis ꝛ ꝑdestinationis debeant poni: ꝛ in cubiculo summi regis in paradiso debeant apponi. Jsta sunt ergo vasa eris fulgentis optimi que esdras de babylone in hierlm reportauit: sicut dicit. j. Esdre. viij. Unde de sancta hester dr Hester. xv. ꝙ die tertio accepit vestimēta ornatus sui: ꝛ circūdata gria sua ꝛ fulgēs regio habitu inuocauit eū rectorē. Dies eñ tertiꝰ est dies gre. Tres ei dies sunt spūales. ſ.

Dies nature. Tali ergo die tertio. ſ. in statu
Dies legis. gre: de quo dicit Ose. vj. Diu
Dies statꝰ seu gratie ficabit nos deꝰ post duos dies:

die tertia suscitabit nos: dz quelibet Hester absc̄dita idest quelibet humilis persona vestibus honeste apparentie. Doctrina gloue et sapientie. Regio habitu sanctitatis ꝛ gratie refulgere: ꝛ rectoreꝝ oim invocare. Sapientie. iij. Fulgebūt iusti ꝛ tanq̄ scintille in arūdineto discurrent. Ptz ergo ꝙ est fulgor hoim iustoruz. ¶ Scōo dico ꝙ est fulgor diuitiuz magnoꝝ. Et iste est fulgor hoim peccatoꝝ vel vitiosoꝝ. Fulgor eñ oculos intuentiū ledit Et ideo aues debilis visus in fulgore solis se solent abscondere. cū non sufficiant huius fulgorem videre. Sic fulgor glorie ꝛ ꝓsperitatis mūdane oculos mentis solet ledere ꝛ eos lumine gratie spoliare. Eccli. xliij. Refulgens radijs suis excecat oculos. Quapropter viri perfecti qui oculos discretionis habent debiles: debent talem fulgorem fugere ꝛ ꝓsperitatis gloriam euitare. ¶ Post magnū enim fulgorem chorusc̄ationis sequitur tempestas grandinis ꝛ turbationis: qz. ſ. vbi fulgor ꝓsperitatis precesserit, verisimile est ꝙ damnationis contrauum vel grando subibit. ꝑs. ¶ Pre fulgore in conspectu eius nubes transierūt grandor carbones ignis. Iste est ergo fulgor diuitū magnorum. ¶ Tertio dico ꝙ est fulgor hoim fictoꝝ. i. hypocritarū. qui. ſ. fulgent ad modū ligni putridi. quod qñqz fulget de nocte: de die nunqz: quia. ſ. isti in nocte ignorantie. ſ. apud eos qui non bene cognoscūt eos fulgent. ꝛ per sanctitatem apparentem resplendent. Isti figurātur in imaginibus lapideis: auro pictis que nō intus sed extra fulgent. Sic hypocrite fulgorem sanctitatis non habent intus sed ſolū extra in apparetia Unde de ydolis dr Baruch. vj. Mīsi aliqs eruginē exterserit non fulgebunt. Isti hypocrite ꝛ maxime falsi ꝓditores sunt similes gladio limato ꝛ polito ꝛ exacuto. qđ. ſ. fulget ꝛ scindit: qz. ſ. tales vt cōiter fulgent per fictam sanctitatem ꝛ bonitatem: ꝛ per adulatoriā falsitatem: scindunt tñ per detractionis ꝛ ꝑditionis iniquitatem. Unde Ezec. xxj. de gladio dicitur. ꝙ vt splendeat limatus est. vt cedat victimas exacutus est. Et sequitur. Dedi in oibus portis eoꝝ conturbationem gladij limati ꝛ acuti ad fulgendū ꝛ ad cedendū. ¶ Quarto inuenitur fulgor hoim sanctoꝝ. i. beatorū qui sunt in patria qui fulgent mente per cognitionem inestimabilem ꝛ corpe perclaritatem inobfuscabilem: ꝛ fama per miraculoꝝ glorias admirabilem. Math. xiij. Tunc fulgebunt iusti sicut sol in regno patris illoru. Unde de fulgore glorie paradisi pōt dici cuilibet sancto illud Job. xj. Meridianus fulgor consurget tibi ad vesperam. ꝛ cuz te consumptum putaueris: orieris vt lucifer ꝛ habebis fiduciam ꝓposita tibi spe. ꝛ defossus securus dormies: requiescesꝰ non erit qui te ꝑterreat: ꝛ deprecabuntur faciem tuam plurimi. Jsta eñ possunt optime dici de sanctis ꝛ de fulgore miraculoꝝ suorum ꝛc. Vide infra de Lucere ꝛ Splendere.

Fulgur Nota ꝙ fulgur nihil aliud est ꝙ quedam impressio naturalis ex subtilioribus elementoꝝ partibus generata. Et est fulgur quedam substantia ignea valde penetratiua ꝛ actiua. Et ideo in scriptura multipliciter accipitur. Accipit enīz in bono et in malo. Accipitur pro

Obedientie celeritate.
Auaricie cupiditate.
Eterne miserie crudelitate.
Exterioris apparentie claritate vel famositate.

Primo dico ꝙ est quoddam fulgur magne velocitatis: ꝛ istud est fulgur obedientie: quia sicut fulgur velocissime monet ꝛ discurrit: sic bonus obediens ad voluntatē dei vel ꝓlati dz velocissime discurrere ꝛ moueri. Uñ Job. xxxvij. Nūqd mittes fulgura ꝛ ibūt: ꝛ reuertentia dicent tibi assumus? Scōo dico ꝙ est aliud fulgur magne calliditatis. ꝛ istud est fulgur auaricie: rapine seu seuicie. Sicut eñ fulgur in se est ardētissimū intantū (vt dicit Plinius) ꝙ sue igneeviolētie nihil pt resistere. Sic crudeles ꝛ auari ita sunt igneiardentes: ꝛ ꝙ cupiditatē inflāmati: ꝙ volūt nocere in oibus ꝛ sue auaricie ardorē exercere. Et potissime vsurarij similes sunt fulguri. Est eñ quoddā genus fulguris ꝑs Plinū qđ exodoio, vinū qđ in eo est imperceptibiliꝝ exhauriti: ꝛ pecuniā in sacculis sine sacculi combustione mirabiliter liquefacit. Sic ꝑcerto vsurarij ardore sue auaricie imperceptibiliter hauriūt bibunt liquefaciūt annihilant ꝛ ꝙ sumunt alioꝝ facultates. Ipsi eñ non videntur dolia nostra ꝛ saccos nostros tangere. vel ꝓc

sentialiter tetigisse: ⁊ tamen bene percipiuntur vina nostra exhausisse. ⁊ nostras nobis pecunias extraxisse. Unde de talibus fulgurib⁹ potest dici illud .ij. Reg. xxij. Fulgura multiplicauit ⁊ cōsumpsit eos. Istud est ergo fulgur magne calliditat⁹. ¶ Tertio dico q̄ est fulgur magne penalitatis. Et istud est fulgur pene eterne. Sicut enim fulgur omnia quecunq; dura ⁊ fortia solet penetrare ⁊ scindere sup alta loca etiā sicut sunt campanilia et turres solet facilius cedere. sic fulgur eterne damnationis vel snie diuine iudicialis solet duros obstinatos: altos supbos ⁊ elatos impetere ⁊ percutere: penetrare ⁊ dissipare. vnde Deut. xxxij. Si acuero vt fulgur gladiū meū ⁊ arripuerit iudiciū manus mea reddā vltionē hostibus meis: ⁊ his qui oderūt me retribuā. ¶ Et aduerte q̄ tria dicunt valere ⁊tra fulgur scz laurus. ceraunius ⁊ corallus. Sic ⁊e tria valent cō ⁊tra fulgur eterne damnationis. s. laurus arbor. Ista est memoria crucis. Ceraunus q̄ cū tonitruo descendit: iste est timor diuine cōminationis. Corallus q̄ est lapis qui in mari inuenit. qui est amaritudo penitentie ⁊ afflictionis. Ista eīm tria. s. penitentiā timorē dei memoriā crucis si in corde habuerimus. fulmine damnationis eterne ledi vel fulminari nō poterimus. Unde dicit Hiere. x. Fulgura in pluuiā fecit. fulgur eīm eterne pene in pluuiā diuine misericordie tit. si istud triplex remediū nō habeat. Istud est fulgur magne penalitatis. ¶ Quarto dico q̄ est quoddaz fulgur magne formositatis. Et istud est fulgur claritatis. ⁊ splendor bonor⁹ exemplorū. magnor⁹ miraculor⁹: bone doctrine ⁊ bonor⁹ documentor⁹. Nubes eīm. i. sancti miserūt nobis talia fulgura. quib⁹. s. apud nos chorruscauerūt et mundū illuminauerūt. vnde Ezec. j. Nubes magna ⁊ ignis involucns. splendor ignis ⁊ de igne fulgur egrediens. Isti enim sunt nubes p pietatē sunt ignis p charitatem. sunt fulgur p oīmodā sanctitatē ⁊c. Unde infra de splendore ⁊ in alijs titulis sibi.

A Fumus. Nota q̄ fumus est quedā materia aerea. que de corpibus cōbustis vi caloris exalat. Istud eīm aereū ⁊ aqueū qō non pōt calor cōsumere. facit in fumum euaporare. Accipitur enim fumus in scriptura in bono ⁊ in malo. Unde generaliter possumus dicere triplicem esse fumū. scilicet

Quendā virtuosum ⁊ laudabilem.	Sicut enim videmus q̄ fumus ab igne exit igne
Quendā vitiosum ⁊ dānabilē.	esse in locovnest
Quendā dolorosum ⁊ tristabilē.	ostēdit. ⁊ sursuz
¶ Primo ergo dico q̄ venit quidā fumus laudabilis ⁊ virtuosus.	supra ignem in
Et iste est fumus.	celū alte ascēdit
Feruide orationis.	Sic ⁊e charissi
Bone affectionis.	mi talis fumus
Alte contemplationis.	

de corde ⁊ de fornace vbi est ignis amoris ⁊ dilectionis solet ascendere: ⁊ sursum ad deum se erigere ⁊ cleuare. ¶ Istud patet de fumo orationis. De quo dicit Apoc. viij. Ascēdit fumus incensor⁹ de orationibus sanctorū in ꝓspectu dei de manu angeli. Iste est eīm fumus pulmonis asini. De quo ꝑm Plm. si domū suffumigaueris ab omni reptili mundabis. Quere fumus orationis: qui a pulmone. i. a deuotiōe a sinor⁹. i. bonor⁹ ⁊ simpliciū emanat: oia reptilia vitior⁹ de domo ꝓsciētie fugat. Esa. vj. Impleta est domus dñi fumo. ¶ Istud ēt dicit de fumo bonor⁹ desiderior⁹ ⁊ feruide affectionis: De quo dicit Ero xix. ⁊ xx. Mō cum dñs descēdisset in igne in mōte synai: totus mons synai fumigabat. Ad denotandū q̄ illic deus vult p gr̄am suā descēdere: vbi solēt bona desideria fumigare. Et ideo sicut videmus q̄ in fumo olle bulliētis nō residēt muscē. Sic in affectione cordis charitate feruētis nunq̄ resident cogitationes male. Iste est fumus ille de quo ꝺr Thob. vj. fumus eius exterminat oīe genus demonior⁹. ¶ Istud etiā ptz de fumo ꝓtemplationis. Contēplatio eīm seu vir cōtemplatiuus ad modū fumi semp solet sursum ascendere: ⁊ de rebus superioꝛib⁹ cogitare. Unde Cañ. iij. Que est ista que ascendit sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhe ⁊ thuris? Iste est igitur quidam moralis fumus qui est laudabilis et virtuosus. ¶ Secundo dico q̄ in scriptura inuenitur quidam fumus damnabilis et vitiosus. Et iste est fumus. B

Male affectionis.	Ista eīm sunt quatuor ge
Uane elationis.	nera mali fumi. Fumus
Fetide infamationis.	eīm a fornace ardēti so
Erroris ⁊ deceptionis.	let ꝓcedere. Fumus q̄to

plus ascēdit: tāto magis solet deficere. Fumus fetorem solet cōtinere. Fumus obscuritatē solet generare. Primus est fum⁹ male affectiōis seu malor⁹ desideriorū. q̄ ex fornace ardētis tentatiōis ascēdit. Figurat⁹ Apoc. ix. vbi ꝺr q̄ apertus est puteus abyssi ⁊ exiuit fumus sicut fornacis magne: ⁊ obscuratus est sol de fumo putei. Puteus eīm abyssi est humana caro: qz pute⁹ angustus aliena. Prouer. xxiij. In isto puteo semp ardet fornax ꝓcupiscentie. a qua ꝓcerto semper evaporant ⁊ exeūt fumi malor⁹ desideriorū qui rōnis aerez obnubilant ⁊ obscurant. Unde Esa. xxxiij. Ascendit fumus eius a generatiōe in generationez. Iste est igit fumus male affectionis. ¶ Item est fumus vane elatiōis. Et iste est fum⁹ superbie q̄ semper ad modū fumi solet sursum ascendere alta petendo ⁊ ambiendo. solet q̄ toplꝰ ascendit amplꝰ se dilatare ⁊ diffundere iactando ⁊ ꝑsumendo. solet etiā q̄ toplus se dilatat magis deficere ⁊ euanescere ab omni firmitate ⁊ virtute cessando ⁊ desistendo. Unde in ps̄ dicit. Sicut deficit fum⁹ deficiēt. Deficiūt eīm per modū fumi. qz q̄ vis per mūdi ꝓsperitatem aliquotiens sursum ferunt. perveniū tñ. i. p adversitatem faciliter deficiūt ⁊ dilabunt. Unde dicit in ps̄. Inimici vero dñi mox vt honorificati fuerint ⁊ exaltati: deficientes quemadmodū fum⁹ deficient. Fumus igit signat supbū ac etiā signat supbiā. Mz. s. superb⁹ semp solet ꝺba famosa ⁊ ventosa: iactatoria ⁊ presumptuosa emittere ⁊ exprimere. filius illi serpenti qui dicitur cheruldrix: q̄ erect⁹ ⁊ rect⁹ incedit: ⁊ nunq̄ ad aliquam partem se deflectit: ⁊ fumū venenosum continue emittit ⁊ exprimit. sicut dicit Isido. ⁊ Lucanus. Sic ꝓcerto superbi erectiva dūt per pompositatem. nunq̄ se deflectūt ꝓpietatē: sed continue fumū spirant per superbiā ⁊ vanitatez. Et ideo isti figurant⁹ in illis equis. Apoc. ix. De quor⁹ ore procedebat fumus ⁊ sulphur ⁊ ignis. Mz vere de ore equorū. i. superborum vt cōiter non exit nisi fumus superbie ⁊ vanitatis. nisi ignis iracūdie et crudelitatis. nisi sulphur luxurie ⁊ feditatis. Ideo de talibus superbis dicit Job. xlj. De naribus eius procedit fumus. Iste est igit fum⁹ vane elationis. ¶ Item est quidam fumus prave ⁊ infamis conuersationis. Sicut enim fum⁹ vt cōiter est fetidus: intantū q̄ fumus candele extincte facit equam pregnantem parere abortium. Sic procerto conuersatio aliquorum est ita infamis fetida ⁊ fumosa q̄ cor⁹ exemplis equi ideſt simplices ponūt ⁊ faciūt malor⁹ operū aborticiū. De tali fumo loquit Judic. ix. vbi dicit. Mō de fumo ⁊ igne mille homines sunt necati. Item dico q̄ est quidam fum⁹ erroris ⁊ deceptionis. Et iste est fumus male doctrine ⁊ hereticе: que totam domum mentis humane reddit obscuram ⁊ nebulosam. Unde Apoca. xv. Impletū est templū domini fumo. Iste est igit quadruplex malus fumus. Fumus horrendus. s. ⁊ fugiendus. Et ideo nos debem⁹ esse sicut apes qui naturaliter horrent fumū. Fumus enim ipsis mirabiliter est nocuus: quia procerto nos debemus istum quadruplicem fumū abhorrere ⁊ tanq̄ nocuū totis viribus declinare. Quia procerto sicut dictum est. Iste est fumus damnabilis ⁊ vitiosus. ¶ Tertio dico q̄ est quidam fumus tristabilis ⁊ dolorosus. Et iste est fumus ignis infernalis ⁊ pene eternalis. De quo dicitur Apoca. xiiij. Fumus tormentorum ascendet in seculum. Iste est enim fumus qui damnatos facit flere per eternam desolationem. nos vero debet facere flere per timorem ⁊ contritionē. Sicut enim videmus q̄ cepe suspendūtur ad fumum vt melius C

vt melius seruētur. ⁊ ne germinēt: ⁊ lapidicina efficiant. Sic, vere nos debemus per iugē considerationē ad fumū tormentorū infernaliū applicari. ne a fructificatione malorū operū impediamur. sed vt i bono seruemur et custodiamur. vt sapidiores ⁊ meliores apud deū efficiamur. vñ Apoc. xviij. Uiderūt fumū incēdij eius: longe stantes propter timorē tormentorū eius. ¶ Ista dicta sunt de babylone precipitata ⁊ dānata. ¶ Patet ergo q̄ triplex est fumus. s. fumus dolorosus. fumus vitiosus. fumus virtuosus. Et hec de fumo sufficiant.

A Fundamentū. Nota. q̄ fundamentū idē est quod fundi stabilimentum. Fundamentū eīm habet esse prius: fortius ⁊ profundius: Prius dico quia ab isto debēt oia alia sicut quedam secundaria dependere. Fortius: quia istud habet pōdus totius edificij sustinere. Profundius: qz super ista habet totum edificium residere. ¶ Debet ergo habere fundamentum. scilicet naturam.

Prioritatis.
Stabilitatis.
Profunditatis.

¶ Secundū igitur istas tres conditiones fundamētū pōt tripliciter accipi in scriptura. Accipitur enim

Pro fidei prioritate.	Primo igitur dicaz de fun
Pro patiētie stabilitate.	damento prout accipit pro
Pro hūilitatis ſimitate	fidei prioritate. Est eīm fides

fundamentū digressiuū rōne prioritatis. Fides enīz est primū fundamentū mozū et virtutū: sine isto eīm null⁹ potest construere edificium virtutū: qz teste apostolo. Sine fide impossibile est placere deo. ad Heb. xj. Sicut eīm cor fm̄ Auicē. est fundamentū vite. ⁊ est primū membrum et est primo a natura formatū. Sic fides est primum fundamentū vite gratie: xpianeq; religionis ⁊ ecclesie. Et ideo primo est edificandum: a nobis primario statuendū Apoca. xxj. Fundamētū primū iaspis. Istud fundamentū diuiditur in duodecim particularia fundamēta. i. in duodecim articulos fidei. sicut de ciuitate hierusalē ꝺr. Apoca. xxj. Quod murus ciuitatis habebat duodecim fundamēta. Istud eīm fundamentū pōt significare bonā intentionē: que primo est edificanda et in quolibet opere statuēda: quā qz ypocrite nō habēt ideo eorū opera et edificia stabilia nō perseuerant. vñ in ps̄. dicitur. Mouebūtur fundamenta terre. ¶ Potissime autē constat q̄ super fundamētō fidei fundat ecclesia sancta xi. Et procerto bene fuit necesse q̄ fundamētum esse soliduz atq; firmū. super quod tantū edificiū scz ecclesia seu xpiana religio fundabatur. Unde nota qō istud fundamentū. s. fides fuit.

Altum ne inuaderetur.
Solidum ne foderetur.
Sanguineum ne dissolueretur.
Siccum ne corrumperetur.
Prudenter factum ne contemneretur.
A summo rege iactum vt honorificaretur.

Dico igitur q̄ fundamētū fidei fuit altū ne inuaderet

B Castra eīm in locis altis fundata. sunt magis inexpugnabilia. Sic qz istud fundamentū in celis est et in rebus altis ⁊ interminabilib⁹. hinc est q̄ p hostes malignos nō pōt facile expugnari. ps̄. Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit dñs portas syon. ¶ Item fuit solidū ne suffoderetur. Petra eīm que xps̄ est et lapides viui. i. apostoli et sancti viri sunt in hoc fundamento. Uñ de xpo ꝺr illo Mat. vij. Fundata erat supra firmā petrā. Et Esa. xxviij. Mittā in fundamēto syon lapidē probatū: angulare: preciosum in fundamēto fundatum. De aliis vo lapidib⁹ ꝺr Eph. ij. Sed et isti cruces sanctorū ⁊ domestici dei superedificant super fundamentū apl̄orū ⁊ pphetarū. Diabol⁹ igit nō pōt istud fundamentū suffodere: qō cōstat super tā fortes lapides sitū esse. Ideo de fide ⁊ articulis ei⁹: virisq; fidelibus atq; firmis pōt dici illud Job. xxxvij. Fabricatus est celos qui solidissime quasi ere fundati sunt. Aduerte tamēq̄ hostes qñq; suffodiunt fortissima fundamenta. extrahūt eīm per occultos ⁊ subterraneos tumulos lapides ⁊ terram de fundamento: et supponūt colūnas ligneas ad edificiū sustentandū: in quibus tandez ignis ponit: et sic cadit edificium et cassatur. Sic vere demones per occultas vias fraudū suarū: de fundamēto ecclesie qñq; subtrahūt lapides viuos. i. viros sanctos ⁊ catholicos prelatos: ⁊ colūnas ligneas et hereticos articulos vel personas in hoc fundamēto supponūt. sicut apparuit in scismaticis ⁊ in grecis. qui pro fundamēto crediderunt se habere lapides ⁊ habuerūt ligna. fideles doctores ⁊ habuerūt hereticos. Et ideo totus stat⁹ cōiū igne tribulationis ⁊ tentationis perūt. ⁊ tota sancta ecclia ad nihilū quasi venit. ps̄. Fundamēta montiū cōturbata sunt ⁊ cōmota sunt: qm̄ irat⁹ est eis scz deus. ¶ Item fuit istud fundamētū sanguineū ne dissolueret. Cemēt eīm ex sanguine factū indissolubile est. Sic fides q̄ de xpi sanguine est cōfecta. Ieni. viij. Fudit sanguinez ad fundamēta altaris. Et pone si vis hystoriam. Abel limi de turri: que non potuit stare quousq; de sanguine pueri sine patre liniti sunt lapides fundamenti. Hec est igitur fides sanguinis ⁊ passionis xpi. Ut ecclia ꝓtuit figurari in ciuitate hiericho. de cui⁹ edificatiōe ꝺr .iij. Reg. xvj. Quod abiel qui interpretat vitēs. i. deus pater. in primitivo suo fundauit eam. ¶ Item fuit istud fundamentū siccū ne corrūperet. Doc⁹ eīm sicc⁹ melior est pro fundamento edificij q̄ loc⁹ humid⁹ vel lutosus. Ecclesia igit fundata est in siccitate: paupertate ⁊ asperitate penitētie: nō in luto diuitiarū ⁊ in delitiarū sceno qō figuratū est. ij. Esdre. v. vbi ꝺr. Mō filij israel fundauerunt templū in nouilunio. In nouilunio eīm luna parū habz de lumine sic prima ecclesia parū habuit de mūdi prosperitate: satis vo de obscura aduersitate ps̄. Super maria fundauit eū: et super flumina ꝑparauit eum. Maria eīm ⁊ flumina amaritudinē ⁊ fluctus aduersitatū designant. ¶ Item istud fuit fundamentuz prudenter factum seu ordinatū ne contēneretur. Et ⁊e qui considerat fundamentū xpiane religiōis ⁊ ecclesie et etiā particularū ecclesiarū: bñ apparet q̄ sapiētissime fuit factū Prouer. viij. Dñs sapiētia fundauit terrā stabiliuit celos prudētia. vnde. j. Cor. iij. Egovt sapiēs architectus fundamentū posui. ¶ Item istud fundamentum fuit a summo rege iactū, vt honorificaretur. Ipse eīm deus ⁊ non alius est fundator istius tēpli. Esa. xlviij. Manus mea fundauit terrā. Bene igit ptz q̄ fundamentū istud est durabile et nunq̄ defectibile aut delebile. ps̄. Fundasti terrā super stabilitatē suā; non inclinabitur in seculū seculi. Patet igit q̄ fundamentū accipit pro fidei prioritate. ps̄. Initio tu dñe terrā fundasti. ¶ Secundo dico. q̄ fundamentū accipit pro virtuali stabilitate Sicut eīm fundamentū habet sustinere quicquid ei supponitur. Sic virtus patientie habet sustinere q̄cquid ei imponit vel inungit. Fundamentū etiā ꝺr esse firmissimū: solidissimū: stabilissimū: alias si debile fuerit fundamentū: totū edificiū cadit. Sic ⁊e fundamētū patiētie ꝓstantie perseuerātie nre ꝺr esse stabile atq; firmū. qz scz nulla tēptatione debet cōcuti: nulla tribulatiōe moueri: als nisi istud fundamētū stabile fuerit hō cadet in peccatū: ⁊ facilius corruet in infernū. Sicut apparuit. Mathe. vij. m domo iusti, que fundata erat supra firmam petrā: ideo stetit. Et in domo impij q̄ fundata erat supra debile fundamētū ideo de impulsu fluminū ⁊ ventorū corruit et cecidit. Firma eīm petra est fortitudo patie. vel recti tudo intētionis bone. vel etiaz ipse deus. in quibus si fuerim⁹ fundati: nūq̄ vētus tribulationū erum⁹ deturpati. Si vo fundamētū debile elegerimus. s. fundamētū arenosuz mūdane ꝓsperitatis fundamentū lutosuz bñane carnalitatis fundamentū fluctuosuz ꝓfane pōpositatis. nos procerto ad statū pcti facilit corruem⁹ ⁊ ad locū inferni finaliter descēdemus Ideo ꝺr Prouer. x. Quasi tēpestas trāsiens impius nō inuenietur. iusti autē quasi stabile fundamentū. Tēpestati eīm trāseunti cōparat impi⁹ quia. s. tēpestas nō hz stabile fundamētū. Fundatur eīm in nubib⁹ et vaporibus

Universidad de Deusto Biblioteca

superi⁹ congregatis q̄ nō sunt stabiles ꝫ fluxibiles nō sunt manētes ꝫ defluētes nō sunt firme ꝫ trāsitorie et infirme. Et iō tempestas nō pōt durare: qz q̄ vis qlīz videat fortis ⁊ terribilis: solet tamē cito deficere: cessare. Sic ꝑculdubio impij hui⁹ mūdi: qui in reb⁹ mūdanis ⁊ vanis posuerūt fundamētū spei sue. ſ. in nubib⁹ ⁊ vapozib⁹ idest in mundi diuitijs amicicijs fauozib⁹ et honozibus nō possunt esse stabiles neq; fortes ꝫ videātur esse terribiles ⁊ sublimes. Ipsi enim ad modū tēpestatis tonāt. per iactantiā chorusc̄at ꝑ pomparū cuidē tiam pluūt per bonozū abūdantiā fulgurāt ⁊ grādināt per crudelitatē et sceliciā. ipsi tamē ꝑpter defectū fūdamenti durare et ꝑseuerare nequeūt: sed dei mediāte iusticia faciliter per mortē vel aduersitatē deficiūt et pereunt. Iō pulcre loquit̄ scriptura cuilibet viatoꝝ dicēs sic. Job. xxij. Nūqd semitā seculoꝝ custodire cupis quā calcauerūt viri iniqui. qui sublati sunt ante tempꝰ suū et fluuiꝰ subuertit fundamēta eoꝝ: quasi diceret non Ergo nō siſ̄z habeam⁹ ⁊ q̄ramus fundamētū firmū. scilicet ipm deū bonā intentionē virutē patiētie ⁊ perseuerātie ⁊ sic crim⁹ stabiles ⁊ durabiles. ⁊ in bono permanentes ⁊ ꝑseverantes. eccli. xxvj. Fūdamenta eterna supra petrā solidā. pedes firmi sup̄r plantas stabilis mulieris. i. stabilis anime Sic ⁊gitur accipitur fundamentū pro virtuali stabilitate. ¶ Et aduerte q̄ ad hoc q̄ coꝝ hūanū possit eē bñ stabilitū. necesse est. vicz

Quod sit quadratum per iusticiam.

Nō sit ligatū per concordiam et amicitiam.

Nō sit celatū et calcatū per ꝓnitentiam.

De iustitia dicit. Esaie. liij. In iusticia fundaberis: recede procul a calūnia. De caritate vero ⁊ concordia dr. Eph. iij. In caritate radicati ⁊ fundati: vt possitis comprehendere cū omnib⁹ sanctis. que sit longitudo latitudo. stabilitas et profundū. De penitentia vero dr. Ihe dico. vj. Iacentes fundamentū penitentie ab operib⁹ mortuis. Patet igitur q̄ fundamentuz accipitur pro virtutis stabilitate. ¶ Tertio dico. q̄ fundamentū accipitur pro cordiali profunditate. Et sic accipit pro virtute humilitatis et pro consideratione mortis. Sicut enim radix est arboris fundamentū que q̄ntoplus in terra fundat. tanto arbor solidiozmacior et fecundior inuenitur. Sic vere quanto radix cordis nostri in terra hūilitatis ⁊ nostre mortalitatis fuerit magis ꝑfundata: tanto arbor nostre moralis ꝙuersationis erit magis virtutib⁹ fecundata. Sicut enim fundamenta stabilia et fortia solent fieri de calce: lapidib⁹ ⁊ arena. Sic procerto fundamentū omniū virtutū construit quādo arena humilitatis lapide constantie ⁊ firmitatis: calx sen cementū amicicie ⁊ caritatis. ſ. nostris cordib⁹ apponūtur. Humilitas igit̄ ⁊ cōsideratio mortis sunt quedam infima et profunda anime fundamenta. Iste enim due virtutes semper volūt loca profunda ⁊ infima tenere: et de rebus profundis ⁊ infimis cogitare. scz de morte. de iudicio ꝛc inferno. Unde Hierem. xxxj. Nunquid mensurari potest celū desursuz: ⁊ inuestigari fundamēta terre deorsum? Istud est igitur triplex bonū fundamentū. scilz primū q̄ est deus fides seu bona intentio q̄ sicut dr. j. Corin. iij. Fundamentū aliud nemo pōt ponere ꝓter id q̄ positū est q̄ est ihs iesus. Item scōm fundamentū q̄ est constantia: de et sanctoꝝ: spes seu fiducia. De quo fundamento dictū est. ij. Thimoth. ij. Firmū fundamentū dei stat. Itē tertiū fundamentum profundū. q̄ est virt⁹ hūilitatis ⁊ ꝑsideratio nīe mortalitatis. ij. Para. xxxj. Ceperūt accruozū iacere fundamenta. Et sic si ista tria fundamēta habuerim⁹. omnē virtutū cōgeriē superedificare poterim⁹ ita q̄ de nobis poterit dicere illud esa. liij. Sternā per ordinē lapides tuos ⁊ fundabo te in saphyris: ⁊ ponā iaspidez propugnacula tua ⁊ portas tuas in lapides sculptos. ¶ Sed si vis dic quod tria sunt que habent valde debilia fundamenta. vicz hypocrisis auaricia et superbia. Hypocrisis enim habet pro fundamento malā integritatez. Auarus habet pro fundamento rerū possessionē. Superbus habet pro fundamento cordis elationē. Fundamētū hypocritarū finaliter reuelak scilicet ipsi⁹ ficta intētio. Unde Ezech. xiij. loquens dñs de hypocritis dicit sic. Destruā parietem quā linistis absq; temperamēto adequabo eum terre: ⁊ reuelabik fundamentū eius ⁊ cadet. Fundamentū auarozū faciliter dissipatur. scz coꝝ tēporalis possessio Eccli. xvj. Cōmouebūtur fundamēta terre. Fūdamenta superbozū debiliter situātur. quia scz situatur in vana gloria ⁊ vana laude. ⁊ ideo parūvalet et valde leuiter cedit in nihilū. Sapien. iij. Dirumpet illos inflates ⁊ sine voce: ⁊ cōmouebit illos a fundamētis. Et Judith. xvj. Montes mouebunt a fundamētis ꝛc. Sufficit.

Funis. Funiculus. Nota q̄ per funem intelligitur quodcunq; vinculum vel ligamē. Et pōt accipi mozaliter in bono ⁊ in malo: sicut videm⁹ q̄ cum funibus fiunt multa bona: et multa mala. Funibus enim vtimur Ad ligādum. Ad stringendum. Ad trahendū. Ad suspendendū Ad cingendum. Ad mensurandū ¶ Et ideo breuiter p funez possum intelligere qualibet ligaturā siue bonaz siue malā. Usi notare breuiter possum. q̄ est funis

Obedientie et subiectionis.
Amicicie et affectionis.
Penitentie et contritionis.
Celestis glorie ⁊ finalis distributionis.

Et isti sunt boni funes figurati i illis funib⁹. Hester. ſ. Qui erant in tentorio regis assueri: qz. ſ. tentoriū regis ihū q̄ est ecclesia. talib⁹ funib⁹. i. talib⁹ virtutib⁹ ē repleta. Usi Esa. lvij. dicitur ciuitati hierlm. lōgos fac funiculos ⁊ clauos tuos consolida. Item in malo funes signant ligaturā malarū affectionū: malarū cōplacentiarū: delectationū. malarū ꝙsuetudinū ⁊ obstinationum: eternarū etiā ⁊ malarū penarū ⁊ dānationū. Ligank enim superbi funib⁹ vanitatis. Ligank auari funibus cupiditatis. Ligank luxuriosi funib⁹ carnalitatis. Ligantur obstinati funibus indurate voluntatis. Ligank damnati funib⁹ eterne clausure ⁊ calamitatis. Et breuiter pctōres in hoc mūdo ligank funib⁹ peccatorū Post mortē vo ligank funib⁹ tormētorū. Sicut dr prouer. v. Iniq̄tates sue capiūt ipiū ⁊ funib⁹ pctōrū quisq; suoꝝ ꝑstringit. Notare ergo possuz q̄ sunt funes

Virtuosi. Funes virtutū debemus habere.
Vitiosi. Funes vitiozū debemus horrere.
Doloroſi. Funes tormētozū debemus cauere
Gaudiosi. Funes gaudiozū debem⁹ optare.

Dico ergo primo q̄ sunt funes boni quibus sumus ligandi. Et isti procerto sunt quatuor. scz funis.

Amicicie et dilectionis. Funis amicicie ⁊ dilectionis quo debem⁹ ligari
Obedientie et subiectionis. est funicul⁹ triplex q̄. ſ.
Penitentie et confessionis caritas dz ligare se cum
Eterne glozie et saluationis. deo: cum amico: ⁊ cū inimico. Et siccrit ille funiculus de quo dr Eccles iij. Funicul⁹ triplex difficile rūpitur. Sim⁹ igitur ligati fune amicicie et dilectionis. Per istum enim funem.

Boni eīm fune Amicicie pariter ꝓiūguntur. Obediētie firmit subiūgunk Penie a culpis extrahūtur. Celestis glie lete distribuūtur seu retribuunk.

Inuicem iūginur. Fortiter stringimur. Pariter vnimur. Firmiter trahimur.

De isto dicit Osee. xj. In funiculis adā trahā eos in vinculis caritatis. Iste est ille funiculus coccineus cū quo exploratores de vrbe iericho fuerūt emissi ⁊ a mortis periculo liberati. Et per quem raab meretrix ꝓsumodum de vrbis excidio est saluata. sicut dicit ur Josue. ij. ⁊. vj. Mr vere charissimi funis coccineus et igneus. idest feruor et amor: caritas et vnitas. ligatura et iūctura quando interuenit inter personas: sic eas ab omnib⁹ periculis liberare. Ideo de quolibet viro caritatiuo potest dici illud Ezechielis. xl. Ecce vir cuius erat species quasi species eris. et funiculus lineus in manu eius. In q̄bus verbis aduerte q̄ funis amicicie debet habere.

Constantiam et firmitatē.
Decentiam et honestatem.
Mundiciam et puritatem.

Debet dico habere firmitatem ⁊ cōstantiam quod ostenditur cum dicitur. Ecce vir: quia scz illi qui diligunt se: debet esse viri. i. in amore constantes et perfecti. Iste eīm funis non debet modica occasione rumpi. Juxta illud Sen. Sic diligamus quasi desinere non liceat. Quāuis multi possunt dicere illud Hiere. xx. Tabernaculū meū vastatum est: oēs funiculi mei dirupti sunt. Iste est funis amicicie et dilectionis. Sicut enim nauis funibus vnitur. et cuz funibus velū erigit. per funes tota nauis ad portum applicat. Sic vere nauis anime vel ecclesie funibus vere dilectionis ad portū paradisi trahitur. Ue lum cordis nostri cū funibus amoris sursum erigitur. Et tota vita nostra talib⁹ funibus regitur ⁊ dirigit ꝛc. ¶ Item debet habere honestatem et decentiā q̄ ostenditur cum dr. cuius erat species quasi species eris quia illi qui se diligunt ꝑsertim ecclesiastici debent esse ereidest per bone ⁊ cōmendabilis vite apparentiā et existētiam. sicut es q̄ est splendidū et rutilū. chorusci ⁊ alter alterius mutui amoris officio decenter ⁊ honeste vtī figurati in vasis ereis quevsui tabernaculi fuerunt ꝛpta. Exod. xxvij. Diavasa ex ere fabricabis. Sz probdolor sunt multi quoꝝ scelerata societas nō est splendida per decentiam et honestatē sed oino tenebrosa per malitiam ⁊ iniquitatē: quib⁹ iuste potest imꝓcari illud. Esa. v. Ue qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis. Item debet habere puritatē ⁊ mūdiciam q̄ ostenditur cum dicit. Funiculus lineus in manu eius q̄ illi qui se diligūt: debent habere funiculū lineū: qui est albus et purus: in manib⁹. i. in omnib⁹ operationib⁹. i. debent omnia opera sua equitatis et pietatis funiculo metiri et ligare vt sic quilibet eoꝝ possit dicere dño illud. ꝑs Semitā meā et funiculū meū inuestigasti. Sz reuera sunt consortia malozū que habent in manu funiculū non lineū sed neruiciū nō album et purus: sed squalidū et cruentatū. nō vt opera sua pietatez iustitia sed crudelitate et malicia cōglobent. Et tales sunt maxime tyranni ⁊ eoꝝ officiales: raptores ⁊ auari: qui vel subditos et pauperes multis iniurijs ⁊ exactionib⁹ illaqueant ita vt miseri oppressi crudelibus illis ꝛrectores dirigant illud ꝑs. Funes extenderūt in laqueū ꝛc. vel per malam cōsuetudinem obstinati se nullis patiūtur religionis vel honestatis funibus vinciri. sed oēs funes rūpunt: sicut de sansone dicitur. Judic. xvj. Non sic charissimi: sed simus amicicie fune sic ligati. vt habeam⁹ in animo constantiā ⁊ firmitatē. Ut. in cōuersatione decentiam ⁊ honestatē. Species eris. in opere mundiciā et puritatē. funiculus lineus ꝛc. dilata si placet. ¶ Ad hūc est alius funis obedientie. ſ. ⁊ subiectionis quo ꝛbemus etiam ligari. Sicut enim alia silvestria funib⁹ ligank vt domincntur: ⁊ vt ad volūtatem dñi sui ducantur. ⁊ ne ctiā fugiāt ⁊ diuagētur. Sic funibus obediētie ⁊ diuinozū mandatozū debemus ligari vt. ſ. ad voluntatem magistri nostri dei. ſ. et prelati possum⁹ melius circunduci et in disciplinis ⁊ moribus edomari. Ligemur igitur circa collū funibus humilitatis: dicentes illud. iij. Reg. xx. Ponamus saccos in lūbis ⁊ funiculis in capitibus nostris. Item ligemur circa renes funibus castitatis. vnde Job. xij. Dissolut baltheos regū: ꝓcinxit fune renes eorum. Item ligemur circa coꝝ funib⁹ caritatis. vnde illud. Osee. xj. In funiculis adā trahā eos i vinculis caritatis. Est igitur funis obedientie ⁊ subiectionis. ¶ Est et alius funis penitentie ⁊ remissionis. Sicut enim per funes boies de profundis carceribus extrahuntur per funes onera grauia sursuz ad alta subleuantur. Sic per virtutē penitētie pctōres extrahūtur de fouea et de carcere peccat⁹ eleuātur ⁊ portāiur ad altum edificium paradisi. Unde iste est funis de quo dr. Hiere. xxxviij. Extraxerūt hieremiam funibus de lacu. ¶ Est denicq; funis eterne prouidentie et distributiōis Sicut enim per funes sortes distribuūtur. et hereditates diuidūtur ⁊ metiunk. Sic ꝙ funiculū diuine distributionis ⁊ sue occulte ꝓuidētie ordinatiōis: hereditas paradisi nobis distribuitur: et vnicuiq; ꝛm propria merita certa sibi portio dispensak Et de talibus funibus loqtur in ꝑs. dicēs. Funes ceciderūt mihi in preciaris: etenim hereditas ꝑclara est mihi Et illud ꝑs. Sorte diuisit eis terram funiculo distributionis. Sic ergo patet quadruplex funiculus bonus. ¶ Secūdo dico q̄ multiplex est funiculus malus. In malo enim significato per funem intelligitur quelibet mala ligatura. Et sic ꝙ funem intelligitur ligamen.

Cupiditatis. Carnalitatis Indurate obstinatiōis. Eterne dānationis.

Ligantur eīm auari funib⁹ cupiditatis. Auaricia eīm ē quidā funis: qui cū hoicm ligauerit ita fortiter eū stringit q̄ vti ꝓpriis manib⁹ ad aliquid largiendum ipm aliqualiter nō permittit. Unde de isto fune dr Judi. xv. Ligauerūt sanson duob⁹ nouis funib⁹. Duo eīm funes significant duplicē auaricia. ſ. male acquirēdi: et male acquisita seruādi. qui quidē dicunk nouī ꝓpter hoc q̄ auaricia dicit innouak. qz ꝛm Senecam. Ceteris vitijs in senectute senescentibus: sola auaricia inuenescit ¶ Item ligātur luxuriosi funibus carnalitatis. Actus enim et nutus ꝓcantus ⁊ gestus mulierū sunt quidam funes quibus homines per malas cōplacentias alligātur. Unde mala mulier fertur dixisse iuueni luxurioso. Prouer. vij. Intexui funibus lectū meū. ¶ Itē ligātur peccatores funibus obstinationis. Male eīm cōsuetudines sunt quidā mali funes quibus hō per obstinationem taliter ligatur q̄ vix potest a malo amplius resilire. Isti sunt funes quib⁹ ligatus fuit sanson a ꝑdalida De quibus dicit. Judic. xvj. Si ligat⁹ fuero septem neruciis funib⁹ ero infirm⁹ sicut ceteri homines. Septez enim funes sunt septē crimina mortalia: quib⁹ si bō ligat⁹ fuerit et ꝛ illis ꝙ obstinationē ⁊ malā cōsuetudinē implicatus ihe procerto taliter fiat ꝑualiter infirmus q̄ alicui tētatiōi nō poterit cōtraire. ita q̄ tūc poterit dicere cuz ꝑs. Funes peccatorū circūpleri sunt me. Isti sunt funiculi quibus Hieremias fuit submissus in lacum Hiere. xxxviij. Submiserūt hieremiam funib⁹ in lacū ideſt in infernū. De istis igitur funib⁹ dicit ꝓuerbi. v. illud ꝓallegatū. Iniq̄tates sue capiūt impiū et funibus peccatorū suoꝝ quisq; constringit. ¶ Itez ligantur damnati funib⁹ damnationis. Eterna enim damnatio est quidaz funis: ⁊ quoddā indissolubile vinculum. quo qui ligati fuerint nequeūt amplius deligari. Iste est enim funis quo suspēdunk latrones ideſt ꝓcatores. Unde. ij. Regum. xxij. Funes inferni circunderunt me. Iste est funiculus ad occidendum. De quo loquitur. ij. Regū. viij. Mensus est scz david duos funiculos: vnuz ad occidendū. Idem talibus dr Soph. ij. De qui habitatis funiculum maris gens perditorum. Sic igitur patet quomodo funiculus in bono et in malo signat ꝛc.

Fur Nota q̄ fur est ille qui fraudulenter detinet rem alienā inuito domino. Et breuiter loquēdo quintuplex fur potest inscriptura notari. Est enim fur scilicet dyabolus symoniacus vsurarius: hereticus ⁊ hypocrita. Dyabolus enim furatur animam. Symoniacus furatur prebendam. Usurarius furak pecuniam. Hereticus furak scripturam. Hypocrita furak famaz. Omnes isti dicuntur fures: quia sicut fur subtiliter intrat. in obscuro vadit. solitarius incedit. a nemine vult associari vel videri. in fine tamen suspenditur dum deprehenditur. Sic quilibet istorum in occulto vult facere facta sua. Omnis enim qui male agit odit lucem: et non venit ad lucem vt non arguank opera eius Job. iij. Isti sunt sicut cattꝰ qui melius in obscuro venank. Sunt etiam sicut aues lucifuge que cōmuniter de nocte predantur. Quia breuiter tales nullo modo volunt q̄ videantur nec ingressus nec progressus ipsoruz. Notare ergo possumus breuiter. quod est furtum

Dyabolice monitionis.
Symoniace promotionis.

Ammoniace surreptionis.
Hereticę infectionis.
Sophisticę deceptionis.
Dyabolus enim ꝺr fur nobis animã subtrahẽdo. Ũñ de isto fure ꝺr Joh.x. Fur non venit nisi vt furet:et mactet:et perdat. ¶ Symoniacus ꝺr fur occulte ⁊ fallaciter ingrediẽdo:q; sicut ꝺr ibidem Joh.x. Qui nõ intrat per ostiũ in ouile:alle fur est ⁊ latro. Isti enim sunt sicut quedã false apes que dicũtur fures:que vt dicit. Plin. habent mirabiliter magnũ ventrẽ:⁊ furtiue intrãt alueraria aliena aliarũ apũ:⁊ ipsarũ mella comedũt ⁊ fugantur qñ tamẽ deprehẽdũtur occiduntur ⁊ de alueari eiciũtur. Sic vere symoniaci qui ventrẽ ideſt appetitũ habẽt valde magnũ per ambitionẽ q; sicut ꝺr Prouer. xij. Uẽter impiorũ insatiabilis furtiue hodie subintrãt alucaria ideſt ecclesiastica beneficia et officia. et mella ideſt bona tpalia occulte comedũt ⁊ acquirũt. tales igitur finaliter in tenebras eũcient:⁊ per damnationẽ perpetuã occidẽtur. De isto igit symoniacorũ ingressu ꝺr. Joelis. ij. Per fenestras intrabũt quasi fures. ¶ Item vsurari⁹ dicit fur bona aliorũ occulte⁊ furtiue subtipiẽdo Job. xxiij. Interfecit egenũ ⁊ pauperẽ. de nocte vero erit quasi fur. ¶ Itez hereticꝰ ꝺr fur velũ intellectũ scripture tollẽdo ⁊ subtiliter pervertẽdo. Ideo prelati ꝓtra istũ furẽ vigilare debẽt. q; sicut dicit Luce. xij. Si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq;⁊ nõ sineret perfodi domũ suam. ¶ Itẽ hypocrita dicit fur bonã famã inuste vendicãdo et bonã intentionez deo furãdo. Et iste furat vt esurientem pascat animã. sicut dicitur prouer. vj. Furat enim. i. sibi appropriat alienã famã: vt aiam suã que vanã gloriã esurit possit aliqua liter recreare. Unde iste est de illis de quibus ꝺr Hiere: xxiij. Qui furantur dei sermones ⁊c. Et breuiter isti fures finaliter suspendunk in inferno per damnationẽ et extra ciuitatẽ paradisi eiciẽtur ⁊ bannienk:q; sicut ꝺr. j. Corin. vj. Neq; fures neq; auari regnũ dei possidebũt ⁊c. Omitto materiã istam q; valde est sterilis.

A **Furor.** Nota q; furor generaliter signat motuz ⁊ feruorẽ fortis iracũdie. Uñ ꝓprie furor est quedam animi passio ex conditiõe ꝓplexionis cholerice generata. Et ideo furor ꝓprie ptinet ad aialia cholerica et iracunda. Transumptiue tñ põt accipi tripliciter in scriptura. Uñ possumus notare q; est.

Furor diuine seueritatis.
Furor humane crudelitatis.
Furor eterne penalitatis.

Primo dico. qõ est furor diuine iustitie et seueritatis. Et iste est furor. i. iustitie feruor quo cõtra pctores mouetur ad ipsos puniendũ ⁊ ad vindictam de eis accipiẽdum vnde. ij. Paralip. xxvij. Magnus furor dñi immittet nobis. Est enim duplex furor iustitie diuine. s. qdaz qui est vtilis ad corrigendũ. Et quidã qui est implicabilis ad condemnandũ. ¶ Unus infert mundi tribulationes de quo in ps. Super me confirmatus est furor tuus. ⁊ oẽs fluct⁹ tuos induxisti super me. Et iste est p certo non contẽnendus: sed maxime formidand⁹. Ps. Ab ira tua defecim⁹ ⁊ a furore tuo turbati sum⁹. Puer enim valde timet quãdo patrẽ sentit iratũ qui vult cuz verberare. Quidam enim sunt ita discoli qõ dei minas non metuũt. et ideo necesse est q; pro eis corrigendis furore rigoris vtatur Ezech. xx. In brachio extẽso ⁊ in furore effuso regnabo super vos. Alius furor infert eternas afflictiones. Et iste furor proprie apparebit in die iudicij: quãdo verbũ illud. Prouer. vj. implebit. zelus ⁊ furor viri nõ parcet in die vindicte: nec acquiescet cuiuscunq; precibus: nec recipiet pro redemptione dona plurima. Deus enim erit tunc sicut leo qõ est animal furibundũ. ⁊ potissime quando perdit predam suam. Tũc enim frendet dentibus tunc cauda terraz verberat tũc signis exterioribus animi furorem ostẽdit. Sic vere in die iudicij: verus leo de tribu iuda radix dauid. s. christ⁹ quando videbit q; predam suã scilicet animas ꝓianas necesse habebit pro maiori parte dimittere. contra peccatores apparebit furibundus. et in summa seueritate iustitie cõstitutus efficiet oĩbus tremebũdus Et ideo contra ipsos frendebit dentib⁹ per dure sentẽtie ꝓmulgationẽ et afflictionẽ Unde Esa. x. Consummabitur indignatio mea ⁊ meus furor super sceler⁹ eorũ. Isti sunt fures tẽ timebat dauid in ps. dicens. Domine ne in furore tuo arguas me. et hiere. x. ꝺr. Corripe me dñe verũtamẽ in iudicio ⁊ nõ in furore tuo: ne forte ad nihilũ redigas me. Aduerte tñ q; furor iste diuine indignationis.,

Habet ardorem inextinguibilem.
Infert timorem inconsolabilem.
Confert laborem intemperabilem.

Istum enĩ furorẽ cõcomitat ardor inceſus. Deut. xxxij. Ignis succẽsus est in furore meo: ⁊ ardebit vsq; ad inferni nouissima. Itẽ ipsum cõcomitat timor intensus ps. Tũc loquet ad eos in ira sua: ⁊ in furore suo cõtur. eos. Item ipm cõcomitat labor immẽsus. Uñ Hiere. vj. Ideirco furore dñi repletus sum: laboraui sustinens.

Iste est igitur furor iracundie dei.
Qui percutit malos presidentes.
Qui reprimit dure resistentes.
Qui arguit mundi sapientes.
Qui perdit mala machinantes.
Qui detrahit alte presumentes.

De malis presidentibus ꝺr zach. x. Super pastores iratus est furor meus: ⁊ super hyrcos visitabo. De dure resistentibus. i. de obstinatis ꝺr Leui. xxvj. Si ambulaueritis contra me: et ego incedam aduersus vos furore cõtrario. De mundi sapientib⁹ et maxime de malis clericis ꝺr. iij. Regũ. xij. Iratus est furor dñi contra israel De malicios ꝺr Esa. xxxij. Indignatio dñi super oẽs gentes: et furor super vniuersam malicią earũ. De superbis vero ⁊ presumẽtibus ꝺr iob. xl. Disperge superbos in furore tuo: ⁊ omnẽ arroganteẽ humilia Patet igitur q; est furor superne autoritatis. Judiciarie potestatis. Et iste est furor. i. austeritas rigoris quẽ prelat⁹ contra proteruos exercet. Unde illud predictũ Prouer. vj. zel⁹ et furor viri non parcet in die vindicte ⁊c. Hic est igitur furor diuine seueritatis. ¶ Secundo dico. qõ est furor humane crudelitatis. Et sic furor idem est quod ira vindicta. sęuicia ⁊c. Iracundi enĩ cõparãtur animalib⁹ feribundis eo qõ scilicet in suis iracundijs nõ seruant ordinem rõnis: sed potius motu brutali mouẽtur. Unde in ps. dicit. Furor illis ꝑm similitudinẽ serpentis. sicut aspidis surde ⁊ obturantis aures suas. Et notandum qõ istũ furorẽ inducit quãdoq; mũdi ꝓsperitas. Sicut enim abundantia humoris causat febrẽ. febris vere furoẽ solet inducere. Sic vere humores bonorũ tpaliuz quos solent inducere. ⁊ exinde solet furor iracundie. superbie et seuicie prouenire. Sicut enim dicit Plin. Semen iusquiami moderate sumptũ furorem et amentiã inducit. quod etiã facit semen cozandri si immoderate comedat vt dicit idem que tamẽ moderate sumpta fuerint medicinalia sunt ⁊ bona. Sic proculdubio charissimi: semina bonorũ tpaliuz quis moderate et licite eis vtentibus. medicinalia sint et vtilia ad salutem. eis tamẽ male vtentibus scilicet ipa male acquirẽtibus. seruãtibus ⁊ dispensantibus. periculosa sunt et non bona. Inducunt enim furoẽ et ardorem auaricie: iracundie. seuicie. luxurie. ⁊ superbie. quib⁹ mali cõtra alios effrenãtur. ⁊ quibus ad impugnandũ alios incitantur. Quod bene aperuit. Hester j. vbi dicit. Quod assuerus in conuiuio iratus est: et nimio furore succensus deposuit reginam vasti a sua regia maiestate. Sicut enim dicitur prouerbi. xxvij. Ira et non habet misericordiaz nec erumpens furor. Ideo breuiter de talibus furibundis dicitur Eccli. xxix. In furore suo confirmauerunt tormenta sua. Iste est igitur furor humane crudelitatis. ¶ Tertio dico. quod est furor extreme penalitatis Et iste est furor dęmonum deuozantium animas in inferno. qui scilicet sine aliqua misericordia sicut anima lia furibunda peccatores confundunt Unde deu. xxxij. dicitur de damnatis. Dentes bestiarum immittam, in

eos cum furore tra hentiũ super terrã atq; serpentium. foris vastabit, eos gladius. et int⁹ pauor. Et hec de triplici malo furore sufficiant.

A **Futurum.** Cum teste Sene. ad prudentem virum pertineat preterita recordare. presentia ordinare. futura preuidere videtur qõ sicut rector nauis semper respicit ad nauis posteriora. Sic prudens homo semper debet attendere ad illa que sunt posterius et futura. Que debent.

Precaueri. Precauere debes culpas ⁊ scelera.
Sustineri. Sustinere debes factorum aspera.
Abhorreri. Abhorrere debes inferni verbera.
Obtineri. Obtinere debes celorum munera.

Dico ergo primo q; sunt quedã futura que debemus prudenter precauere. Et ista sunt futuri casus tam culpe q; miserie. Qui enim stat videat ne cadat. j. Corin. x. Nullus enim est ita sanctus quin possit cadere. i. petñ si dñs laxat manũ. Et ideo teste Ambro. Nullus debet sibi quicq; vendicare de meritis qui et de preterito meminit se habere qõ doleat ⁊ de futuro videt sibi suprese quod timeat. Per lubricã eñ viam habem⁹ incedere et ideo ne in futurũ cadamus necesse est precauere. Cõstat etiam q; hostis antiquus nobis insidiabitur iuxta illud Math. ij. Futurũ est vt herodes querat aiam pueri. Et ideo oportet q; ipsius futura malicia caueatur. Unde Luc. xxi. Uigilate itaq; omni tẽpore orãtes. vt digni habeamini fugere oĩa ista que futura sunt. ⁊ stare ante filiũ hois. Etiã q; tũ ad tẽporalẽ prosperitatẽ ⁊ ad presentẽ futurã oportet consideratione nostrã in futura prospicere: ⁊ casus fortune que nobis ⁊ aliis possunt cõtingere cogitare. De illo enim maximo fortunatissimoq; rege nabucho. ꝺr. Dan. ij. qõ licet esse pessim⁹: cepit tamẽ in statu suo cogitare quid futurum esset post hec. Et sic ostẽdit sibi dñs visionem statue tam miranda. qz reuera nullus est ita superbus aut mal⁹ quin cogitare debeat de futuris. Eccles. xj. Si annis multis vixerit hõ ⁊ his oĩbus letus fuerit: meminisse debet tpis tenebrosi dierũq; multorũ. De aliis vero q; bonorũ prosperitatem in presenti videmus constat q; semper considerare debemus ad eorũ futura infortunia que sequunk. ⁊ hoc tã ex consideratiõe aliorũ precedentiũ quib⁹ multa contigerunt aduersa q; ex cõminatione scripturarũ que ad cõsiderandũ talia nos hortãtur. dicentes Eccli. ix. Non zeles gloriã ⁊ opes peccatoris. Nõ enim scis q; futura sit illius subuersio. Et breuiter cõcludo. qõ qui habet vir perfectus debet habere oculũ ad futura mala vt ea precaueat. et ad futura bona vt ea perseueranter faciat atq; compleat dicens scz cum illa sanctus anima illud Eccli. xxiij. Creata fum: vsq; ad futurũ seculum non desinã. Et in habitatione sancta coram ipso ministraui: ⁊ in hierusalẽ potestas mea. Istã aut̃ precauentiam. prouidentiaz et cautelã nobis satis videtur dñs tradidisse in ꝑtum nobis abstulit noticiã futurorũ Sicut eñ dicit Eccles. ix. Omnia in futurũ seruank incerta. In hoc eñ voluit nos instruere: vt simus vigiles ad considerandũ per industriã quod scire nõ possumus p naturã. Patet igitur. qõ sunt quedã futura que debemus prudenter precauere. ¶ Hic potes inuebere fivis contra illos qui futura nituñk per scientias scire. s. per septem scientias diuinatorias. Que sunt

Piromantia:	Magis eñ proficit ad salutẽ ig
Aeromantia.	norare futura q; scire cuz ex hoc
Idromantia.	reddatur hõ magis diligẽs atq;
Geomantia.	cautus ⁊ maxime qz ad dñm spe
Spatulamãtia.	ctat propne noticia futurorum
Augurimantia.	Solius est proprium scire futu
Extamantia.	ra dei. Et Esaie. xlj. dicitur. An

nunciate que ventura sunt: et dicemus, qz dij estis vos Ista sunt igitur futura que debemus prudenter precauere. ¶ Secundo dico quod sunt quedam futura que debemus potenter sustinere. Et ista sunt future aduersitates ⁊ mors. Dicit enim scriptura quod non contristabit iustum quicquid ei acciderit. prouer. xij. Uir eñ perfectus semper debet esse indifferens ad subeundũ futura prospera vel aduersa. Mulꝰ enim est in tanta gloria constitutus. quin ꝑm occulta dei iudicia tribulationibus et miseriis obnoxius fortitan sit futurus. Unde abrahe, eximio patriarche dictũ fuit Gen. xv. Scito p̃noscens q; peregrinũ futurũ sit semen tuũ in terra non sua: subiicient eos seruituti et affligent. Et ipsi de filio dicitur Hieremi. xxij. Maare inquit sicut colonus futurus es in terra: et quasi viator declinans ad manendũ Talia igitur futura debemus sustinere. ¶ Tertio dico qõ sunt quedam futura que debemus stupenter formidare. Et ista sunt dei iudicia ⁊ infernus. que in futuruz seruantur iniquis. Carnifex enim animalia sua pascit. vt in futurũ occidat. Sic dyabolus malos ⁊c. Ista figurantur in illa arbore fici. Luce. xxij. de qua dicitur agricole. quod nisi fructum fecerit: in futurum succidat eã Ideo antiocho in persona cuneorũ dicitur. ij. Mach. vij. Tu autem non existimes tibi impune futurũ qõ contra deum pugnare tentaueris. Ista sunt igitur futura que debemus stupenter formidare. ¶ Quarto dico qõ sunt quedam futura que debemus ardenter affectare. Et ista sunt gaudia paradisi. Ista est enim differentia inter bonos et malos quia mali semper preponunt sibi et semper sperant ⁊ anhelant ad futuram prosperitatẽ et tamen ipsi incurrunt futuram aduersitatem. Boni econuerso timent et preuident futures aduersitates. et ideo ipsis a deo reseruantur future prosperitates et felicitates. que bene figurate videntur in duobus seruitoribus pharaonis in carcere deputatis simul: sed diuersimode somniantibus de futuris. quia scilꝫ pistor vidit tria canistra. et omnia ciborũ genera. ⁊ desuper volatilia comedentia: qui tandem patibulo fuit suspensus. Pincerna vidit vitem et tres propagines vuaq; maturas erũpentes: quas in calice pharaonis exprimebat et poculum regi dabat. et iste fuit ad pristinum officiũ restitutus. sicut ponitur Gen. xl. Isti enim duo significant malos ⁊ bonos: mũdi carnis carcere nunc ꝛtentos. Uterq; enim licet diuersimode somniat. ⁊ quilibz de futuris cogitat atq; tractat. Et ideo dispar salariuz vnusquisq; reportat Mali enim qui per pistorem intelliguntur non somniãt nisi canistra farine cibos ⁊ volucres ideſt diuitias ⁊ honores. Diuitie eñ significantur per canistra farine que faciliter dispergunter. delicie per cibos quibus corpora delectantur. honores per volatilia que superius erigũtur. Breuiter eñ oĩa somnia ideſt omnis spes et cura futurorũ apud ipsos malos vertitur circa ista. Sed reuera ⁊ futurũ premiũ contrariuz datur istis. quia scz quãdo isti de carcere mundi extrahuntur: statim inferni patibulo suspendũtur. Prouer. xxiij. Non habent futurorũ spẽ mali: ⁊ lucerna impiorum extinguet. Boni vero qui intelliguntur p pincernã ponunt corsuum atq; curã ad vitem cũ tribus propagimbus. i. ad fidem trinitatis tenendã atq; credendaz et ad vinũ consolationis in calice tribulationis pauperum propinandũ et exinde regem ꝛm letificanduz. vt vinuz letificet cor hominis. ps. ciij. Mus propter istiꝫ in futurum beatificanturi: ⁊ ad ꝛpi ministerium admittũtur. Et ita boni possunt modo dicere illud Rom. viij. Non sunt condigne passiones huius tẽporis: ad futuram gloriam que revelabitur in nobis. Et merito: quia procerto tunc iusti erunt, cum illo personaliter. qui est pater futuri seculi. princeps pacis Esaie. ix. Et sic patz quod est vnum futurum.

Incelis triumphantium.
In inferno lamentantium.
In mundo vacillantium.
Nocina meditantium et precauentium.

Adhuc est vnũ futurũ. s. dissolutorũ in operibus virtuosis procraſtinantiũ ⁊ negligentiũ. qz scilicet multi sunt qui in presenti nolũt bonũ incipere sed semper procrastinare et in futurum differre: et quãdoq; ex toto solẽt dimittere ⁊ oblioni dare Eccles. ij. Futura tpa cũcta oblione pariter operient ⁊c. Unde de Crastino et de post

et pos... ...erius ⁊ filius ⁊c. Sufficiāt. iaz dicta de futurū.
Explicit littera. f.
Incipit litera. G.

A **Gabaa.** Nota: q gabaa interpretatur vallis eius vel prochuiū eius. Et est gabaa nomen ciuitatis de tribu beniamin. de qua fuit. Saul. Et potest significare in bono et in malo. In bono signat ecclesiaz vel statū religionis vbi est vallis. i. hūilitatis ⁊ descensus. In malo signat mundū vbi est prochuiū in iq̄tatis decursus. Signat igitur gabaa hūilitatis statuz Iaz in gabaa archa reponit. In gabbaa buccina canitur. De gabaa principes eligitur. Sic vere in valle hūilitatis. i. in statu vel in mēte humili reponitur archa diuine legis. j. Regū. vij. Venerūt viri chariathyarim et reduxerunt archam dñi. et intulerūt eam in domū aminadab in gabaa. Erauditur tuba superne legis. s. predicationis oratiōis ⁊ laudis Osee. v. Clangite buccina in gabaa tuba in rama. Eligit princeps hūani gregis quia scz humiles debēt eligi in principes nō superbi. ij. Regū. xxj. Gabaa saul quondā electi dñi. Et. j. Reg. xj. dicitur Quod saul qui erat rex moabak in gabaa q̄ quilibet scz rex vel princeps debet invisile humilitatis mancre. signat igitur statū humilitatis. ¶ Secūdo dico q̄ pōt significare statū cupiditatis. s. mundū qui est vallis miserie ⁊ nequicie semper tendēs et declinās ad ima. Est enim gabaa. i mūdus. locus.

Luxurie et crudelitatis.	De carnalitate cōstat
Superbie et pompositatis.	q̄ros leute in gabaa
Tristicie et aduersitatis.	fuit fedata. Judic. xix.

De pōpositate constat q̄ domus superbi regis saul in gabaa fuit parata. j. Reg. xv. Saul descendit in domū suam in gabaa. De aduersitate vero constat: q̄ ciuitas gabaa fuit finaliter deuastata sicut patet Judic. xx. s. pter scelus luxurie ⁊c. sufficit.

Gabaon. Nota q̄ gabaon fuit ciuitas gentiliuz que q̄uis iudicata fuisset q̄ p filios israel deleretur. gabaonite tñ p̄sentientes hebreorum aduentū. longe uerunt eis obuiā fingentes se esse de alio populo q̄ de illo cuius terra hebreis erat cōcessa: ⁊ in testimoniū longinquitatis acceperūt panes siccos et antiquos. vestes diruptas ⁊ consumptas. calciamenta dirupta atq̄ fracta. acsi de longe venissent et in via diutius remansissent. Sic igitur pacem cū hebreis impetrauerunt quā eis iurauerunt. tandē cognita pia fraude frangere noluerūt: sed eos secū viuere pmiserūt ipi⁹ tamen ad templi seruitutē ordinauerūt ⁊ subiecerunt: et in cultū diuini nominis receperunt. sicut ponitur Josue. ix. Tabernaculū autē moysi cum altari eneo fuit tandem positū in excelso gabaon. vbi vsq̄ ad tēpli fabricationē fuit locus orationis. sicut bene patet. ij. paralyp. j. Dicam igit breuiter. q̄ gabaon que interpretatur vallis tristicie potest significare multa. s. pniam et conuersionem. vbi scz est tristicia de peccatis. q̄ etiā gabaonite de ritu gētili ad diuinū officiū cōuersi sunt et cum signis penitentie ⁊ humilitatis se liberauerunt sicut patet vbi supra. Item sapientiā ⁊ discretionē. q̄. s. prudentissime cogitauerūt de illa pia deceptione. Item concordiam et federationē. Unde ipsi dixerunt seruitꝰ stri sumus pactum inite nobiscum. Itē obedientiam ⁊ subiectionē quia subiugati seruituti tabernaculi. Itez reuerentiam ⁊ religionem: quia scilicet in gabaon fuit tabernaculum Sicut dicit. ij. Paralyp. j. Item celi gloriam et dei visionez. q̄ sicut dicit iij. Reg. ix. Apparuit dominus salomoni sicut apparuerat in gabaon. Item eminentiam ⁊ mentis elevationem. iij. Regū. iij. Ābijt salomon in gabaon vt immolaret ibi. Istud enim erat excelsum maximum ⁊c. sufficit.

Galaad. Interpretatur cumul⁹ testis. Et est galaad locus montuosus in terra israel. vbi iacob ⁊ laban sibi mutuo intrauerunt. Potest igit galaad significare ecclesiam militantē. vbi inter iacob et laban. fidelem scilicz ⁊ ydololatraz iudeū et gentilem facta est in vnitate fidei confederatio siue liga. ⁊ vbi cumulus scz moys ⁊ passio xpi testis est fidei xpiane ⁊ adimpletionis iuramenti quo deus iurauit patrib⁹ nris datorū se nobis. Et aduerte q̄ iste galaad est locus.

Diuine possessionis.	Iste em galaad. i. ecclesia
Preclare cognitionis.	vel religio est specialis dei
Excelse prelationis.	possessio. ps. Meus est ga
Perfecte curationis.	laad ⁊ meus est manasses
Fraterne compassionis	et effraym susceptio capi
Mortalis tentationis.	tis mei. Item ibi est visua

Triūphalis victorizatiōis. lis dei cognitio. s. per contemplationē. ij. Reg. xvij. Castrametatus est israel qui interpretat vidēs deū in terra galaad Itē ibi supra. ⁊ alta p motio. hiere. xlvj. Ascēde galaad ⁊ tolle resinā Item ibi est virtualis culpe curatio. q̄ scz ibi sunt remedia sacramentorū quibus anime meditātur Hiere. viij Munquid resina non est in galaad: aut medicus nō est ibi. Item ibi est paternalis ⁊ pia compassio q̄ scz ibi exercentur opera pietatis. sicut de sepultura mortuorum ij. Reg. ij. dicitur. q̄ viri iabes galaad sepelierunt saul. Item ibi est mortalis hostis tentatio qui. s. mūdus caro demonia ibi contra nos pleliantur. Unde de Haas dꝰ j. Regū. xj. Haas amonites pugnare cepit cōtra iabes galaad Et dicitur ibi q̄ oculos eorum dextros volebat eruere. Bellū etiam regis syrie contra regem israel fuit factum in ramod galaad. sicut dicitur. ij. Paraly. xxij. Itē ibi est triūphalis victorizatio. Judi. xj. fuit tpe illo iepte galaadites vir fortissim⁹ et pugnator. ⁊c. sufficit.

Gad. Interpretatur succintus latro vel accinctus latrunculus. Fuit autem gad vnus de filijs Jacob sicut dicitur. Gen. xxx. Fuit etiam alius tempore dauid: sicut dicitur. j. Regum. xxij.

Galylea, Galyleus. Nota. q̄ galylea fuit quedā portio terre chanaan que a Josue et filijs israel fuit acquisita et in vsum filiorum israel conuersa. Interpretatur autē galylea rota vel volubilis: transmigrās vel trāsmigratio facta: Galdleus vero interpretatur trāsmeans volubilis vel rotatus. Notare ergo possumus q̄ per galyleā potest intelligi Status ecclesie et p̄fectionis. Status mundane opulentie et corruptionis. Status celestis glorie et saluationis. ¶ Primo igitur dico quod per galyleam potest intelligi status ecclesie vel religiōis. Ista enim potest dici transmigrans vel transmigratio quia scilicet religio vel ecclesia ad modū rote volubilis nūq̄ in eodem persistit semper enim est in motu tribulationum: et in profectu virtutū et in quadam transmigratione de hoc mundo ad patrem quia breuiter ista galylea. s. religio vel ecclesia nō est nisi quedam via: quidaz transitus. et quedam transmigratio ad eundem in celum Esaie. ix. Aggranata est via maris transiordanem galylee gentium. Unde de christo et de discipulis dicit. Marci. ix. Quod profecti pretergrediebantur galyleaz Unde quod etiam per galyleaz intelligitur ecclesia patet Act. ix. Ubi dicitur. quod ecclesia per omnē iudeaz et galyleam et samariam habebat pacem. Et aduerte. q̄ in ista galylea. scilicet in religione: et ecclesijs debent habitare ser genera personarū. s.

Contemplantes subtiliter rerum negocia.
Refutantes viriliter hostis imperia
Predicantes vtiliter dei iudicia.
Defensantes salubriter fratrum consortia.
Conuersantes communiter et cum leticia.
Habitantes simpliciter et cum iusticia.

Est igitur ista galylea regio subtiliter contemplantiū quia scilicz ibi debent habitare prophete. i. viri spūalia contemplantes. Mathei. xxj. Hic est Jesus propheta a nazareth galylee. In ista enim galylea per fidem ⁊ cōtemplationem et non alibi videtur deus Math. xxviij. Precedet vos in galyleam ibi cum videbitis. ¶ Item ista est regio viriliter resistentiuz. Unde de nabuchodonosor qui signat dyabolū dr Judith. j. Mō ipse misit nūcios suos ad illos qui erant in galylea. q̄ri omnes vnā

animo con tradixerunt ei. ¶ Itē ista est regio vtiliter p̄dicantiuz. Un de xpo dr. Math. iij. Mō ipse circuibat totā galyleā docēs in synagogis eorū. Et Luce. iij. dicitur. Quod ipse erat predicans in synagogis galylee.

¶ Item ista est regio saluditer adiuuātium q̄ scz viri ecclesiastici debent alterutrū adiuuare. j. Mach v. Dixit iudas symoni fratri suo. Libera fratres tuos q̄ sunt in galylea. ¶ Item est regio cōiter viuentiū ⁊ cōuersantium. vnde Joh. ij. dicit. Quod nuptie facte sunt i chana galylee et erat mater ihesu ibi. vocatusq̄ est ihesus ⁊ discipuli eius ad nuptias. ¶ Itē ista est regio simpliciter habitantiū. Unde de natidanacle qui interpretat datꝰ a deo et de quo scribit Joh. j. Hic est vere israelita i quo dolus non est: dicitur Joh. xxj. Quod nathanael erat a chana galylee. Breuiter igitur dico. q̄ oēs isti galylei dicuntur. qui transire ⁊ nō manere per mundū volui ⁊ rotari in laboribus cōprobantur Act. ij. Oēs isti qui locuntur galylei sunt. Sed procerto probdolor ista galylea habz hodie alios habitatores nō tales. Nam Joh. vij. dicitur. Quod prophēta a galylea non surgit. Et. j. Mac. v. Quod galylea repleta est alienigenis Signat igitur galylea statū ecclesie ⁊ perfectionis. ¶ Scōo dico q̄ signat statū nequicie et dānationis. s. statuz mundi seu peccati. q̄. s. et mūdus ⁊ petrū nunq̄ in eodē stāt immo ⁊ mēte et re semper volūtur et rotātur. In galylea imperauit herodes ⁊ ibi fuit tetrarcha. sicut dicit. Luce. iij. Istā galyleā pertransiuit christus q̄ sicut dr. Joh. vj. Ābijt ihesus trans mare galylee q̄ est thyberiadis. q̄ scz in isto mūdo mali solent regnare. boni xo in de recedere et abire. signat igitur statū mūdane nequicie et dānationis. ¶ Tertio dico. q̄ pōt significare statū celestis glorie ⁊ saluatiōis. Usi de xpo ascendēte pōt dici illud Joh. xiij. Ābijt iterū in galyleā et Mat. xxvj. Cū autē resurrexero precedā vos in galyleā ⁊c. Uiri galylei quid admiramini aspiciētes in celū ⁊c.

Gaudium, gaudere. Nota q̄ gaudiū idem est quod letitia exultatio. iocunditas. et mentis dilatatio. Et est gaudium multiplex in sacra scriptura inuenitur enim gaudium.

Internum.	Gaudiuz internū est iocūditas spūalis.
Externum.	Gaudiū externū est iocūditas tēporalis
Eternum.	Gaudiū eternū est alacritas supnalis.

Primū est gaudiū iustorū quod mentē perficit.
Secundū est gaudiū malorū quod mentē inficit.
Tertiū est gaudiū sanctorū quod mentē reficit.
Dico igitur primo q̄ est gaudiū internū ⁊ cōmendabile. ⁊ istud est letitia spūalis qua scilz hō gaudet in dño ¶ Unde possum⁹ notare q̄ sicut hō temporaliter gaudet de periculi euasione. de magni hospitis receptione. de lucri acquisitione de grate societatis adiunctione. sic bonus et iusti spiritualiter letātur ⁊ gaudēt q̄si cōsiderāt q̄ peccati. mūdi. ⁊ inferni pericula euaserunt. dicentes dño illud ps. Cōuertisti planctum meum in gaudiū mi. cō. sac. me. et cir. me leticia. ¶ Itē gaudent iusti q̄si cogitāt q̄ summū hospitē deum in corde suo per gratiā receperūt tunc enim dicunt illud. Esa. lxj. Gaudens gaudebo in domino. q̄ sicut dicit Job. xx. Gauisi sunt discipuli viso dño. Et bene apparuit Luc. xix. de zacheo recipiēte xpm vbi dicit. At ille excepit eū gaudēs in domū suā. ¶ Itez gaudēt iusti q̄si perpēdūt q̄ lucrū eterne glorie meruerunt. Et istud est gaudiū spei q̄ sancti iam gaudent de spe future glorie quaz expectant. Unde Rom. xij. Spe gaudētes in tribulatione. ¶ Item iusti gaudēt q̄ndo vident q̄ per gratiam in qua sunt. societatē dei. sanctorum et angelorū acquisierunt. Ista est enim magna leticia viro iusto q̄si scz cogitat se esse per gratiā ⁊ in sanctorum sociū et amicū Unde dicit Eccl. xlv. Venerūt tres toseph. ⁊ gauisus est pharao ⁊ omnis familia eius. Istis procul dubio quatuor rōnibus gaudet vir iustus ⁊ in dño spūaliter iocūdatur. Juxta illud q̄ dicitur Ecclesiastes. ix. Unde igitur ⁊ comede in leticia panez tuum et bibe in gaudio vinū tuū. q̄ deo placēt opera tua. Et ideo breuiter de isto spūali gaudio possum exponere illud Mathei. ij. Uidētes stellā gauisi sunt gaudio magno valde: et intrantes domū inuenerūt puerū cū Maria matre eius. Et videte q̄ in hac autoritate quatuor ostēduntur que vbēt gaudiū generare sicut ad sensum apparet. Ille enim qui est in tenebris debet gaudere q̄n lumē oīditur. ⁊ hoc notatur in verbo. videtes stellam. Peregrinus solz gaudere q̄n in hospitio noctu recipit ⁊ hoc notatur q̄n dicit Intrātes domū Ille qui aliquid querit solet gaudere. q̄n res quesita ei porrigitur et hoc notatur quando dicitur. Inuenerunt puerum: Ille qui est solus solet gaudere quando bona societas ei adiungitur quod notatur cū dicit. Cū maria matre ei⁹. Istis quatuor modis gaudent spūaliter viri iusti. Gaudent enim. quando sunt liberati a criminū obscuris tenebris quādo scz sunt videntes stellā ⁊c. Quādo sunt collocati in fidei securis sedibus quādo scz intrauerūt domū ecclesie per fidem. Quādo sunt quietati a laboris sedulis motibus quādo scz inuenerūt quod querebant. Mñ scz sunt cōbinati cū supernis ⁊ celi ciuibus q̄n. s. iam habēt puerū cū Maria matre eius. ¶ Duo istoꝝ pertinent ad statum vie. alia duo ad statum patrie. In via cū gaudent sancti quādo se vident per gratiā illustratos. ⁊ q̄n se vident per fidē in domo ecclesie receptatos. In patria vero letantur quando iam inuenerūt quod quesierāt. ⁊ q̄n iaz sunt in societate quā amauerāt. ¶ Dico igitur q̄ gaudendū est cum quis per gratiaz illuminatur. videntes inquit stellaz. Lux enim est maxime gaudij causiua. Et ideo ceci qui non vident lucem: sunt vt cōtēr semper tristes. Juxta illud Thob. v. Quale gaudiuz mihi est. qui in tenebris sedeo. ⁊ lumen celi non video. quasi dicat nullum. Sic procerto sine lumine gratie nullus potest esse gaudium spirituale. Et ideo illi qui per peccatum isto lumine sunt priuati. sunt vt cōmuniter tristes. timidi. desolati. Peccatores enim nunq̄ perfecte gaudent quia semper portant causam secuz tristitie. scz remorsum conscientie pro criminibus que fecerunt ps. Non gaudebit inimicus meus super me. Sed procerto iusti gaudebūt q̄ se vidēt per gratiā illuminatos ⁊a cecitate criminū liberatos quod bene apparuit Act. viij. vbi dicitur. q̄ ille eunuchus post q̄ fuit baptizatus et per fidem illuminatus ibat per viam gaudens. videtes igitur stellam gauisi sunt. Et ideo ⁊ isto gaudio spirituali potest dici illud Hester. viij. Judeis noua lux orta visa est gaudiū. honor: ⁊ tripudium. Tunc enim. scilz quādo est illuminatus gaudet iustus multa rōne. vicz. Quantū ad se quē sentit sanatū. Quantū ad proximū quem videt saluatum. Quantū ad deū quē credit placatum. ¶ Gaudet dico q̄ tuz ad se quem sentit sanatuz Infirmus enim summe gaudet quādo videt periculuz vbi fuit. ⁊ sentit q̄ euasit. Scit enim q̄n dr Eccl. xxx. Non est census super sanitatem corporis. ⁊ non est oblectatio super cordis gaudium.

Gaudet enim iustus.
In amara contritione.
In spei consolatione.
In bonorum associatione.
In laborum toleratione.
In penitentie maceratione.
In diuine laudis iubilatione.
In diuine scientie acquisitione.

Gaudet dico vir iustus in contritionis amaritudine. Mulier enim que de nouo concepit: magis gaudet in saporibus acetosis q̄ dulcibus. Sic etiam anima que per fidem et deuotionem concepit xpm. vñ prouerbio. xiij. Cor q̄ nouit amaritudines anime sue: in gaudio eius non miscebitur extraneus. Contritio enim semper habet timorem admixtū qui etiam gaudiū generat in timente. quia sicut dicitur Eccle. j. Timor domini delectabit cor: et dabit leticiam et gaudiū. Item gaudet in spei consolationis certitudine Luce. x. Gaudete et exultate. q̄ nomina vestra scripta sunt in celis. Item gaudet in honorū associata multitudine Rom. xij. Gaude

Universidad de Deusto
Biblioteca

re cū gaudētibus. Itē gaudēt in laborū pressura mestitudine. Act. v. Ibant apostoli gaudētes a cōspectu concilij. quoniā digni habiti sunt pro nomine ihesu contumeliam pati et iacob. j. ¶ Me gaudiū existimate fratres mei cū in tentationes varias incideritis. Item gaudet in pententie austera artitudine Hiere. xxxj. Cōuertaz luctū eorū in gaudiū. Itē gaudet in sancta rectitudine Prouerb. xxj. Gaudiū iusto facere iudiciū. Itē gaudet de diuine laudis pulcritudine. vnde de hierusalez. i. de anima bona dicitur Esa. lj. Gaudiū et letitia inueniet in ea. gratiarū actio et vox laudis. Itē gaudet de scientie acquisita plenitudine Esa. xij. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris. Taliter autē gaudet vir illuminatus per gratiam ꝑ tum ad se quem sentit sanatum. ¶ Gaudet etiam vir iustus ꝑ tum ad proximum quem sperat saluatum. Justi enim valde gaudent in bonis aliorum iustorum et maxime quando eos vident.

A vitijs diuertere deuz diligendo.
Pacifice conuersari simul assistendo.
Unitatem coniungere idem sapiendo.
Ueritatem diligere nunq̄ mentiendo.

De aliorū conuersione dicitur in Psal. In cōuertendo dñs captiuitatē ſpon facti sum⁹ sicut consolati. tunc repletum est gaudio os nostrū ¶ De pacifica conuersatione dicit. prouerbi. xij. Qui suscipit pacis consilia: sequitur eum gaudiū. ¶ De vnitatis federatiōe dz. phyl. ij. Implete gaudium meū vt idem sapiatis. ¶ De vnitatis dilectione dz. j Chorint. xiij. Non gaudet sup iniq̄tate: congaudet autē veritati. Taliter igitur gaudet vir illustratus per gratiaz ꝑ tum ad proximum quem sperat saluatum. ¶ Gaudet denicq̄ iustus ꝑ tum ad deum quem credit placatum. Et sic dico quod ipe gaudet in domino.

De incarnatione superni numinis.
De reparatione interni hominis.
De acquisitione moralis regiminis.
De consolatione finalis luminis.

Dico ergo ꝙ iusti gaudent de verbi incarnatione Luc. ij. Euāgelizo vobis gaudiū magnū qđ erit omni pplo: qz natus est hodie saluator mūdi. ¶ Item gaudent de mentis reparatione Luce. xv. Epulari autez oportebat. qz frater tuus. s. hō interior mortuus fuerat et reuixit. ¶ Item gaudēt de virtutū acquisitione Esai. lxj. Gaudens gaudebo in dño. qz induit me, indumēto salutis. ¶ Item gaudēt de finali saluatione Mathei. v. Gaudete in illo die quoniā merces vestra multa est in celis. Et Phil. iij. Gaudete dico in dño semper iteruz dico gaudete. Sic igitur gaudet vir per gratiaz illuminatus. Uidentes inquit stellam gauisi sunt. j. Reg. vj. Uiderunt archam et gauisi sunt. Istud est igitur primum gaudiū iustorū qñ vident qđ per gratiā sunt liberati.

¶ Deniq̄ dico ꝙ iusti gaudēt: qz per fidē sunt hospitati. Intrātes inquit domū. Sicut enī peregrino deuiato et in periculo hostiū cōstituto. magnū gaudiū est quādo potest domū intrare et a periculis hostiū se seruare. Sic proculdubio iustī gaudēt: qz vident ꝙ domū ecclesie per fidē intrauerūt extra quā nō est sal⁹ et extra quā quicūq̄z latronibus infernalib⁹ est subiect⁹. Sicut enī membrū gaudet se esse conjunctū corpori summe vero dolet si ab eo diuidatur. Sic procerto iustus gaudet se corpori xpi mystico esse conjunctū per fidē et summe dz tristari si ab eo separaretur per culpaz qz sicut ouis que extra domū in sero remanet a lupis deuoratur peregrinus qui extra ciuitatē in nocte remanet a latronibus spoliatur obses si extra exierit ab hostibus iugulatur Sic illi qui extra domū castrū et ciuitatē ecclesie sunt per infidelitatē. hostibus latronib⁹ et lupis infernalib⁹ exponuntur. et ab eis per multa vitia deuorantur. Bonum est igitur esse intra domū. Unde Mathei. xxv. Intra in gaudiū domini tui. Quod tñ est contra miseros infideles qui magis gaudent de sua infidelitate ꝙ nos facimus de nostra credulitate. Similes cñ sunt cygno qui est auis fluuialis. qui tunc dicitur cantare et gaudere qñ dz mori. Sises etiā sunt delphinis et spremis et multis generibus piscium qui tunc dicunt in mari gaudere et saltare qñ tēpestas debet insurgere et venire. Tales proculdubio sunt infideles et vt cōter oēs peccatores. quia vere isti gaudēt saltant. tripudiāt et letātur in mari mundane prosperitatis vel in mari. i. in amaritudine peccati. cū tamē ex tali suo gaudio sequat tempestas et mors damnationis eterne vnde de istis dicit Job. xxj. Gaudēt inquit ad sonitū organi: ducūt in bonis dies suos. et in puncto ad inferna descendūt. Non sic charissimi non: sed gaudeamus intrare domū ecclesie. et ibi per fidez et gratiā manere. Juxta illud. j. Machabeorum. xiij. Gauisi sumus in introitu. Quia vere charissimi summū gaudiū iustorū est quādo vident ꝙ per fidem sunt hospitati. Intrantes inquit domū. ¶ Insuper dico qđ iusti tūc potissime gaudēt quādo per gloriam sunt saturati seu quietati. quod ostēditur cū dicit. Inuenerūt Sicut enim ceruus summe gaudet qñ post multam sitim inuenit fontē. canis tunc gaudet et saltat qñ post multū cursum inuenit predā. laborās tūc gaudet summe et exultat qñ post laborē inuenit quietē. sic vere sancti tūc tēporis summe letātur et gaudēt. qñ post mūdi labores et dolores. post fitim. famē. penuriā et miserias fontem predā et quietē inuenīūt gloie paradisi. Tunc enim recreantur et satiātur. tūc quietātur et psolantur. tūc letātur et delectātur. Ūñ et gaudio istius inuentionis dicitur Luce. xv. Congratulamini mihi. qz inueni dragmā meā. Et Mathei. xiij. Mō simile est regnū celorum thesauro abscondito in agro: quē qui inuenit hō abscondit: et pre gaudio illius vadit etc. Tale gaudium charissimi, nō est in hoc mūdo sed in gloria qz vere mūdi gaudia non sunt in inuentione sed in cōtinua querē di inuestigatione cū enī vnū habetur: aliud semp̄ queritur et ambitur, nunq̄ enī ibi est perfecta inuentio. immo quidā continuus labor et muestigatio. In paradiso vero est contrariū qz ibi perfectissime inuenit qđ diu in hoc mundo querebatur. Et ideo epulari et gaudere oportebat. quia frater tuus scilicet paradisus pierat sez ꝙ tum ad te et inuētus est Luc. xv. Unde isti dicūt illud Treñ. ij. Hoccine est vrbs perfecti decoris. gaudium vniuerse terre. Sequtur. En hec est dies quā expectabamus. inuenimus et vidimus. Et illud predictū Esa. ij. Gaudiū et letitia inuenietur in ea. gratiarū actio et vox laudis. gaudent igitur iusti qñ sunt per gloriā quietati Inuenerunt. ¶ Rursum dico ꝙ sancti gaudēt. qz sunt optime sociati: qđ ostēditur cū dicitur. Mō ipsi habent puerum cū Maria matre eius. gaudiosuz enī est habere gratam et mundā societatē. Nulla vero societas pōt esse gratiosior ꝙ societas iuuenū puellarū. Et ideo isti modo sunt in grata societate. qz sez ibi est puer et puella. i. xps et Maria mater eius ☉ ꝙ grata et gratiosa talis societas. esse sez cū tali puero et cum tali puella vere est istud gaudiosum et delectabile. Simile enī magis gaudent cum pueris ludere et cum pueris et parvulis esse. Nota mirabile elephantes etiā in cantu puellarū delectātur. et ad eas lambendū et osculādū quodā naturali instinctu inclinātur. Quid dicā de vnicorni qui puelle virgini se reddit et subiugat. et omni feritate deposita virginis gremio se reclinat. De quodam etiā delphino legi qđ quendam puerū solitū in mare natare summe diligebat et cum eo ludere et solaciari gaudebat. quare cū quadā die puer ita in remotis maris ludendo cū delua enatasset deficiēs viribus mortuus est delua vero et puerō dolens. ipsum ad littus eduxit. et extra mare exiens pre nimio dolore mortua est. Mater vero que ex auditu habuerat. ꝙ in mari erat quidam delphinus qui cum eo ludebat perpendit ex rei euētu ꝙ iste erat piscis qui cum puero ludebat letabatur. vt recitant Plinius et Solinus Ecce igitur si est gaudiosum brutis et animalibus cū pueris et puellis habitare ꝙ tomagis sanctum

patria

patria gaudent esse cum illo puero et puella: qui nūq̄ aliquam peccati maculā contraxerunt. Isti enīz qui in mundo isto fleuerunt cuz flentibus. gaudent modo cū gaudentibus Rom. xij. Et breuiter et gaudio illius ciuitatis et illius societatis potest dici illud Actuz. viij. Factum est gaudium magnū in illa ciuitate. Et de ista societate potest dici illud Act. j. Erant omnes perseuerantes cum mulieribus et Maria matre eius. Ista est igitur societas perfecta gaudij: vbi scz quilibet est in perpetua quiete. in eterna societate. in perfecta felicitate. vbi scilicet nullus est qui infidietur. nullus est qui contrarietur nullus est qui malū faciat nullus est qui malum sentiat. nullus est qui bonum nesciat. Ubi est claritas sine obscuritate leuitas sine tarditate, subtilitas sine ruditate impassibilitas sine mortalitate. Et breuiter de isto gaudio dr. Esa. lj. Uenient in syon laudātes et letitia sempiterna super capita eorum. gaudiū et exultationem tenebunt. et fugiet dolor et gemitus. qz ego ipse consolabor eos dicit dominus. Gaudent igitur sancti in patria.

Depericulorum euasione.
De beatorum adiunctione.
De diuinitatis contemplatione.
Devictorie consecutione.
De perfectissima repletione.

Gaudēt igitur de periculi euasione qz scz omnis disciplina in presenti nō videtur esse gaudij sed meroris Hebreo. xij. Sed tunc omnis meror preteritus in gaudium conuertetur. Job. xvj. Tristicia vestra vertetur in gaudium. gaudent etiam de leta et sancta sociatione quia scz ibi est societas gaudiosissima. s. dei. sanctorum. angelorum. iij. Reg. j. Dixit omnis populus viuat rex salomon. Ascendit vniuersa multitudo post eū populus canentium tibijs et letantium gaudio magno. gaudent insuper de certatis visione et contemplatione ps. Letificabis eos in gaudio cuz vultu tuo Et Johānis. xx. ca. Gauisi sunt discipuli viso domino. Gaudent vlterius de victoriosa triumphatione Esaie. lxj. Dare mihi eis coronam pro cinere. et oleum gaudij pro luctu. gaudent vero super oia de omnis plenitudinis adeptione Johā. xvj. Petite et accipietis vt gaudiū vestrum plenū sit. Summe aūt gaudēt de sui gaudij perpetuatiōe. qz sicut dicit Johannis. xvj. Uidebo vos et gaudebit cor vestrum. et gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. Sic igitur patet fratres charissimi quadruplex gaudiū bonorū. scz gaudiū in patria duplex. et duplex in via quia scilicet in patria gaudent de amabili societate quia sunt cum puero et Maria matre eius. ¶ Item de notabili virtutis qz scz qđ in mundo quesierant tam inuenerunt. In via vero gauisi fuerāt de status fidei securitate: quia intrauerūt domuz. De lucis gaudio sinceritate quia scilicet ipsi fuerunt videntes stellam. Bene igitur dictum est quod videntes stellam gauisi sunt: et intrantes domum inuenerunt puerum cum Maria matre eius. ¶ Secundo dico. quod est gaudium eternū et damnabile. Et istud est letitia eorum qui in hoc mundo plus gaudent in ciuitate ꝙ in claritate in peccato quā in merito in culpa ꝙ in gratia. in bonis tēporalibus ꝙ in spiritualib⁹ Isti sunt similes latronibus qui plus gaudent de nocte ꝙ de die. Et hoc quia de nocte furantur et capiunt alienū Sunt etiam similes bubonibus qui in obscuritate luminis lune letantur. et in claritate luminis solis tristātur. Sunt etiam similes bufonibus qui te nocte solent discurrere et gaudere. de die vero solent torpescere et in absconditis se celare. Sic charissimi procerto mūdi peccatores qui proculdubio possunt dici latrones. alienū appetentes. per auariciam. bubones aues immūde per luxuriam. bufones a lia inflata per superbiam. non gaudent esse in lumine gratie: sed magis in nocte et obscuritate peccati. Unde de malo gaudio talium loquitur scriptura. Esaie. xxij. Uocauit dominus ad fletum et ad planctum. ad caluicium et ad cingulum sacci et ecce gaudium et letitia occidere vitulos. iugulare arietes: comedere carnes et bibere vinum. Dominus enim in mundo isto vocauit nos ad penitentiam. isti vero se exercent ad magnam letitiam. Unde in ista autoritate ponitur quadruplex mala malorum letitia. scilicet letitia superborum et nobilium letitia auarorum et crudelium letitia detractorum letitia gulosorum. ¶ Letitia superborum et nobilium est occidere vitulos. idest impugnare alios superbos et contra ipsos luctari et bellare. Sicut patet de fatuis nobilibus qui non gaudent nisi esse in tyrocinijs et in guerris. sicut dicitur Prouerbiorum. xv. Stulticia gaudium stulto. ¶ Est etiam letitia auarorum et crudelium. Isti enim nō gaudent nisi iugulare arietes idest dissipare et exheredare simplices et imbecilles. Unde Esaie. xxij. Gaudium onagrorum pascua gregum. ¶ Adhuc est letitia detractorum. Isti enim summe gaudent comedere carnes id est alienе vite detrahere. Juxta illud. Hieremie. xix. Unusquisq̄ carnes amici sui comedet. Unde tales dicere possunt illud Ecclesiastes. viij. Deprehendi nihil esse melius ꝙ comedere. bibere et gaudere. ¶ Est denicq̄ letitia gulosorum. Isti enim summe gaudent bibere vinum idest in comesationibus et ebrietatibus delectari. Unde bene audierunt consilium illud. Ecclesiastes. ix. Bibe cum gaudio vinum tuum. Et sic patet quadruplex malum gaudium. scilicet gaudium superborum. gaudium auarorum. gaudium detractorum. et gaudium gulosorum. Isti igitur magis gaudent de obscuritate peccati quam de claritate gratie. Et tamen isti deberent aduertere quod ex talibus malis gaudijs sequitur tristicia sempiterna. Sicut enim dicitur Proverbiorum. xiij. Risus dolore miscebitur. et extrema gaudij luctus occupat quia scilicet gaudia malorum sunt defectiua et fui in dolorem et amaritudinem conuersiua. Esaie. xxxij. Cessauit gaudium tympanorum quiescit sonitus letantium. conticuit dulcedo cytharе. cum cantico non bibent vinum amara erit potio bibentibus illam. Et ideo finaliter de tali gaudio dicitur. Esaie. xxxij. Transiatus est gaudium terre. Et Trenorum. v. Defecit gaudium cordis nostri: versus est in luctum chorus noster, cecidit corona de capite nostro. ve nobis quia peccauimus. Et breuiter bene dicitur. Job. xx. Quod gaudium hypocrite ad instar puncti. etc. Non sic charissimi. non gaudeamus in criminibus: sed in virtutibus. non in iniquitate: sed in bonitate. non in malicia sed in iusticia non in peccati obscuritate: sed in gratie claritate. ¶ Tertio est dicendum de gaudio eterno: sed de illo dictum est, in hoc titulo in paragrapho. Insuper dico. et in paragrapho. Rursum dico. et hoc propter autoritatis prosecutionem. Ideo illic est regrediendum. Et hec de gaudio sufficiant.

Gaza. Cluitas phylistinorum interpretatur robusta seu fortitudo eius.

Gazophylacium. Nota. quod gazophylacium erat vestibulū. atrium seu trambulatorium seu vestiarium in domo regia et in templo.

Gehenna. Accipitur pro pena eterna. Et interpretatur vallis tristicie seu de valle sunt. etc.

Gelu. Pauce sunt autoritates: ideo omitto: Uide de frigore. glacies. similibus. Signat enim tribulationem temporalem vel terrenam.

Gelboe. Nomen est montium: vbi saul et filij sui ceciderunt. Et interpretatur acerbus per antifrasim. Unde dauid dicebat. secundi. Regum. j. Montes gelboe nec ros nec pluuia veniant super vos etc.

Gemma. Lapis preciosus signat merita vel virtutes: sed omitto causa breuitatis

A **Gemere.gemitus.** Nota. ꝙ gemit⁹ est quidā mot⁹ mentis qui ex aliquo dolore seu tristicia generatur. cum alicuius signi exteriozis emissione, et ostensione. Et ideo quia homo potest dolere de bono et de malo. idcirco possumus distinguere multiplicē gemitū. ¶ Est ēm gemit⁹ Afflictoꝝ et indigentiū. Gemūt ēm afflicti r Cōtritoꝝ et penitentiū. presentis pene impositione. Unde isti sunt Perfectoꝝ r meditantiū. Damnatoꝝ r desperantiū. sicut asin⁹ qui gemit qñ verberatur r qñ pōdere pregravat. Exod. ij. Ingemiscentes filij israel propter opera vociferati sunt. Ysa. lix. Rugiemus quasi vrsi: r quasi colūbe meditātes gememus. Unde de tyrannis qui sunt causa istoꝝ gemituū dicitur Job. xxiij. De ciuitatib⁹ fecerūt viros gemere. r anime vulneratoꝝ clamabant. et tamen de⁹ tales gemitus solet audire et attendere et gemētes miseros liberare. ps. Propter miseriam inopum et gemitum pauperū nunc exurgā dicit dominus. ¶ Item gemunt contriti de transactu culpe commissione. Un isti sunt sicut turtur que pro cātu gemitū reddit: et amisso compare dolet. Quia vere penitentes quando vident quod propter peccata suum compare⁹ absit christum perdiderunt nunc debent letari vel gaudere. sed per cōtritionem gemere et plorare: dicentes cuz dauid. Lauabo per singulas noctes lectuz meū. lacrymis meis stratum meum rigabo. Talis autē gemitus contritionis.
Carnis lasciuiā solet domare.
Cordis leticiam solet frenare.
Dei clementiam solet orare.
Diuinam gratiam solet captare.
Culpe ncquiciam solet vitare.
Domat dico contritionis gemitus carnis lasciuiam. Ezech. xxj. Ingemisce in contritione lumboꝝ. in amaritudinibus ingemisces coram eis. frenat etiam iste gemitus cordis leticiam. Ysaie. xxiij. Ingemuerunt qui letabantur corde cessauit gaudiū tympanoꝝ. Orat etiā talis gemitus dei clementiam. Tho. iij. Ingemuit thobias et orare cepit dominū. Et Danielis. xij. ō. Quod ingemuit susanna r ait. Angustie sunt mihi vndiq;. Captat etiam dei benuolentiam. Exod. ij. Audiui gemitū filiorum israel. Utitat etiam talis gemitus culpe nequiciam: q; scilicz cōuertit animā a peccato. Treno. j. Ipsa autē gemens conuersa est retrorsum. Et ideo etiam sperandum est qō iste gemitus auferat et tollat omnē angustiam: q; sicut dicitur Ezech. ix. Soli frontes virorū dolentiū et gementiū fuerūt signati: r a percussione angeli liberati. Exod. ij. dicit. Quod dōs audiuit gemitus filiorū israel r liberauit eos. Merito igitur gemūt contriti de transacte culpe cōmissione. ¶ Item gemunt perfecti de celestis patrie dilatione. Unde isti sunt sicut cygnus que est auis albissima: que in fluminib⁹ conuersatur. que semper solet gemere r nunq; solet cantare: nisi solum quando debet morz vel vitam finire. Quia procerto viri perfecti qui in fluminibus deuotiōis versantur. et qui candore castitatis vestiuntur: pro dilatione celestis patrie semper gemunt r solū quando moꝝ eis instat. quando sperant se cito ad patrem rranfire. gaudent. tripudiant. et exultant. Unde de gemitu taliū ō Treñ. j. Sacerdotes eius gementes. virgines eius squalide. r ipsa oppressa amaritudine. Iste est gemitus amarosus quem habet anima desiderio videndi sponsum. Unde Roñ. viij. Ipsi intra nos gemim⁹ adoptionez filiorum expectantes. Et. ij. Cozin. v. In hoc ingemiscim⁹ habitationem nostrā que ex celo est superindui cupientes. ¶ Item gemunt damnati pro eterne pene oppressione. Unde Job. xxvj. Gigantes gemūt sub aquis qui habitant cum eis. Et Sap. v. Uidentes turbabūtur timore horribili. dicentes intra se penitentiaz agentes r pre angustia spiritus gemētes. Unde isti sunt proprie sicut vrsus qui de nouo captus in nemore, et in cathenis ferreis ligatus: incipit gemere et rugire et pre desperatiōe cadere. rodere et mordere. Quia procerto damnati quā do de nemore huius mundi educūtur et in cathenis infernalibus astringuntur tunc pre desperatione habēt necessario gemere et rugitum et lamentum facere et ducere. Unde isti dicunt illud ps. Afflictus sum et humiliatus sum nimis rugiebam a gemitu cordis mei. Sic igitur patet quomodo a diuersis diuersimode gemitur et quomodo diuersi gemitus ad diuersos tendūt omite to causa brcuitatis. Ut de supta de desiderio. et de dolore et de fletu: et infra et de suspirio.

Generare.gignere. Nota quod illi spiritualiter generantur qui de bonis mali: vel de malis boni efficiūtur. Generare enim spiritualiter loquēdo nihil aliud est ꝙ que daz cōuersio mutatioꝝ spiritualis formatio vel creatio vel etiam quedā ad aliquem statū promotio vel introductio. Potest ergo accipi in bono r in malo. ¶ In bono ergo accipit quādo a deo vel a ꝓdicatore vel a plato aliqui ad bonū cōuertuntur. Deus ēm generat per bonam inspirationē predicatoꝝ per bonā informationem prelatus vero per bonaz castigationem. Generat dico deus interi⁹ inspirādo. Et de hoc ō Job. xxxviij. Quis est pluuie pater. aut quis genuit stillas rozis? De cuius vtero egressa est glacies r gelu de celo quis genuit? Peccatores enim dicūtur glacies rone fragilitatis. Dicuntur gelu rōne indeuotionis r spūalis frigiditatis. ꝙ tamen ros et pluuia ad irrigandū alios efficiūtur qñ a deo per inspirationē generantur et conuertūtur. Sicut apparuit in beato paulo qui per diuinā generationem de gela et glacie: factus est ros et pluuia. Itē generat ꝓdicator exterius informando: r sic generabat beat⁹ paulus illos quibus dicebat. j. Cozin. iij. Per euangelium ego vos genui. Ideo precipitur prouerbi. xxiij. Audi patrem tuū qui genuit te. Item generat prelat⁹ per bonā correctionem. et per bonoꝝ exemploꝝ dationē et ostēsionē. Unde de adam dicitur Gen. v. Quod ipse genuit filium ad imaginē r sim ilitudinē suam. Ista est generatio bona et virtuosa. De ista ergo bona generatione et conuersatione possum⁹ dicere illud. j. Petri. ij. Qua si modo geniti infantes lac cōcupiscite. ¶ Sed adhuc dico. ꝙ est alia generatio mala et vitiosa. Et ista est generatio qua homines mali efficiuntur. Et sic generantur quidā a dyabolo per suggestionē superbie. Quidaz a carne per infectionē luxurie. Quidā a mūdo per inflāmationem auaricie. Unde de istis malis generatiōib⁹ dicit Osee. v. Preuaricati sunt q; filios alienos genuerunt. Et ideo breuiter r ista generatione bona et mala dicitur illud preallegatuz. Job. xxxviij. Quis est pluuie pater? Unde eam supra. In quibus verbis aduerte. ꝙ sicut in aere diuerse et contrarie sunt impressiōes alie bone, alie male. Sic etiam in cordibus humanis generantur aliquepassiones et conditiones. Quedam bone et ꝛtuose. Quedam vero male r perniciose siue vitiose. Dicamus ergo quod in aliquibus generatur fecunditas cōpassionis. Ista est gñatio pluuie. Quis est inquit pluuie pater? Humiditas deuotionis Ista est generatio rozis. Aut quis inquit genuit stillas rozis? Consideratio sue fragilitatis. Ista est generatio glacici. De cuius vtero inquit egressa est glacies? Consideratio sue labilitatis. Ista est gelu. Et gelu inquit quis genuit? Generatur ergo in nobis compassio proximi aduirtua seu fecūdatiua. Pluuie inquit. Deuotio tentationum refrigeratiua. rozis inqt: Discretio nostri cognitiua. Glacies inqt. Turbatio nostri cōstrictiua. Gelu inquit. ¶ Primo ergo dico quod in nobis debet generari compassio fecūdatiua. Pluuie inquit. Sicut enim pluuia generatur quando virtute calozis vapores humidi congregati in corpus nubis dissoluuntur r fluere compelluntur. Sic vere quando calor diuine gratie dissoluit hominē per compassionez. tunc vapores sui congregati. idest bona sua temporalia que ad modum vaporis fragilia r facile sunt euaporabilia conuertuntur in pluuiam per elemosynarum largitionem. et qua quidem alij irrigantur et inundantur per beneficium r subuentionē

Unde

Unde eccli. xxxv. in fi. Speciosa misericordia dei in tempore tribulationis: quasi nubes pluuie in tempore siccitatis. Sed proh dolor multi sunt in quoꝝ cordibus ista pluuia nō generatur. Sicut enim qñ calidi siccī humidi vapores sursum a terra exalant. et in nubium sinu involuntur non solent pluuiam generare: sed fulgura r tempestates. Sic quia multi pleni sunt calore r ardore cupiditate et siccitate indeuotiōis r spūalis ariditatis in talibus nō solet pluuia pietatis generari: sed fulgur rapine et crudelitatis. tempestas exactionis r aduersitatis in eis generatur quibus vicini affligūtur r diuersimode cruciantur Unde in ps. Posuit pluuias eorum grandinem: ignem comburentem in terra eorum Ron sic charissimi non sed generetur in nobis compassio rorificatiua. ¶ Secundo dico. quod in nobis debet generari deuotio refrigeratiua. Stillas inquit rozis. Ros enim qui de celo venit r qui de nocte occulte descendit et qui ardorem aeris refrigerat atq; tollit et siccitatem herbarū temperat. et eas vegetat atq; nutrit. significat virtutem deuotionis que desursum a deo principaliter immittitur et quia ardor tentationū refrigeratur et tēperatur. et per quā homo spiritualiter vegetat et nutrit Eccli. xviij. Ardorez refrigerabit ros. De talis rozis generatione dicit. Numeri. xj. Cum descenderet super castra ros: descendebat pariter r mana. Mana ēm significat gratiam: que tunc tēporis super hominē abundātius descendit. quando ros deuotionis ipsam precedit Sed vere multi sunt sicut montes gelboe: qui fuerint a deo maledicti. Ideo in eis nullus ros potuit generari. Jurta illud. ij. Regū. j. Montes gelboe nec ros nec pluuia cadet super vos. Sic vere multi sunt ita a deo male dicti: quod nec ros deuotiōis. nec pluuia compassiōis descendere potest super eos. ¶ Tertio dico. qō in nobis generari debet discretio nostri cognitiua. qz. sibi debet esse glacies. Glacies ēm dum est integra lucet r est pulcra. modico tamen calore soluitur modico ictu frangitur r in lutum finaliter conuertit et mutat. Sic nostra misera conditio r mundana prosperitas et possessio. ꝙ uis aliquando splendeant et luceant. tamē vt cōiter nō diu durant. facile enim deficiunt r annihilantur. et per mortem vel aduersitatem frangunt et dissipant. Ista ergo glacies idest nostre glacialis fragilitatis cōditio seu cōsideratio debet in nobis generari: et a nobis cōtinue meditari vt sic de nobis dicatur illud ps. Ignis grando nix gla. spi. procel. rc. Per istas enim impressiones spūaliter intellectas. debent in nobis vel in nostris cordib⁹ per considerationem generari ignis. i. ardor infernalis penalitatis. Item vebet generari grando. i. inpatio temporalis aduersitatis. Nix. i. flexibilitas tēporalis ꝓsperitatis. Glacies. i. fragilitas nostre naturalis infirmitatis. Ista ergo. i. istoꝝ consideratio. ds in nobis generare. Turbationē nostri cōstrictiuā. i. cōstrictionē diuini timoris: que notatur per gelu. ¶ Quarto igitur dico qō in nobis debet generari gelu. Gelu ēm ola exteriora humida constringit. contrahit et deficcat r signat frigus diuini timoris qui qñ bene in nobis generatur ois humor luxurie constringit r oēs affectiones fluxibiles coartātur. Unde r tali gelu constrictus fuit Jacob: cuz dicebat Gen. xxxj. Est uz gebar et gelu: fugiebatq; somnus ab oculis meis. Quia vere charissimi: illi a somno mūdane delectatiōis restringunt qui est u diuini amoris inflāmantur. r gelu diuini timoris turbant. Unde Job. xxxvij. Flante deo concrescit gelu: r rursum latissime fundunt aque. Sic igitur patz quō quadruplex impressio spiritualis in nostris cordibus generat. Sed qz de ista generatione morū vel virtutū parum aut nihil possum notabiliter concordare idcirco supersedeo quo ad presens. Materia ēm ista quātū ad auctoritates val de sterilis est ꝙ tum ad exempla mirabiliter fertilis posset esse. Et ideo vide supra titulo de fructificare. et infra titulo de sterilitate. et sufficit.

A **Generatio.** Nota ꝙ generatio est omne illud qō generat: vel omne illud qō suc

cessione tēporis variat. Unde generatio idem est quod proles. progenies: prosapia seu parētela. Et sic accipit Thob. xiij. vbi dicit. Quod ipse vidit quintā generationem et filios filioꝝ. ¶ Item accipitur generatio pro ipso modo generādi r producendi. Et sic accipitur Esaie. liij. vbi dicit de christi generatione. Generationē eius quis narrauit? ¶ Item accipit pro qualibet particulari progenie et natione Unde Math. xij. Generatio mala r adultera signum querit. Et in ps. ō. Ut cognoscat. ¶ Item accipit pro temporis successione. r sic accipitur in ps: vbi ō. Donec annuciem bra. tuū. generatio. omni queuen. est. Per generationē igitur ꝙt communiter intelligitur communitas vnius nationis. Societas vnius conditionis. Consanguinitatis eiusdem propagatiōis. Conformitas eiusdem religionis. Et sic notare possumus quodest duplex generatio. Una bona. et alia mala. Una virtuosa. alia vitiosa. Una laudabilis alia damnabilis. De generatione igitur bona notare possumus quod ista vebet habere tres conditiones. Debet enim.

Debite generari. Debz dico debite generari: Generatio ēm bona dr que de legitimo matrimonio generatur.
Debite cōuersari. Deuote famulari.

Et sic per bonam generationē possunt spūaliter intelligi qui sunt in sancta matre ecclesia iuste et licite introducti illi videlicet quos non introduxit ambitio: quos non procreauit carnis affectio: quos nō ꝓmouit vel ꝛ altauit aliqua symoniaca munera. Uz datio vel acceptio Omnes ēm qui taliter generātur: generatio adultera r spuria spiritualiter appellanf co scz ꝙ ex legitimo rōt et ecclesie matrimonio nō nascunf. Unde isti sunt sicut generatio morū que habet fieri de parētibus diuersarum specierū. Quādo ēm asinus cōuenit cū vroze equi tunc generatur ibi mulus qō est animal ita frigidum quod non potest fructificare vel generare. Sic procerto charissimi symoniaci et quodam adulterino cōcubitu generantur Quādo enim asinus. i. malus prelatus cōiungitur cū vroze equi. i. cum aliqua ecclesia vel prelatura que equi idest boni prelati debuerat esse vroz. tunc pculdo generantur ibidem multi. i. viri symoniaci cōtra deum et rationē introducti et promoti. qui reuera sunt ita frigidi per intentionem. quod non possunt fructuz producere per bonam operationem: Unde pro deo de symoniace ꝓmotis r generatis qualiter in ecclesia fructificant: certe pessime: quia vt cōmuniter nec tēporaliter nec spiritualiter prosperantur. Et ideo sicut dicitur. Matthei. xij. Isti sunt generatio mala et adultera. que signum querit: sed signum non dabitur ei nisi signum. Jone prophete. qui scilicet in mari projectus est et deuoratus a cete: quia procerto tales finaliter in mari idest in inferni amaritudine projicientur: r a cete idest a dyabolo deuorabuntur. Non sic charissimi: quia si volumus esse bona generatio: nos debemus debite generari idest iuste in ecclesia promoueri. quia sicut dicitur in Psalm. Dominus in generatione iusta est. Exemplo Noe: de quo dicitur. Genesis. vj. Noe vir iustus atq; perfectus in generationibus suis fuit. Et ideo in archa fuit introductus quia scilicet soli iusti in archa ecclesie debent admitti. Unde Genesis. vij. Ingredere in archam quia te vidi iustum coram me. ¶ Secundo dico quod si volumus esse bona generatio nos debemus modeste conuersari Psalm. Hec est generatio quereutium dominum: quia procerto illi qui non conuersantur pacifice et modeste: generatio bona dici non debent Isti enim sunt sicut generatio canum: Quamuis enim omnes canes sunt eiusdez speciei: eiusdem generis: eiusdem generationis. isti tamen inter se modeste vel pacifice non cōuersanf: immo alter ab altero sepissime mordetur et impugnaf. Sic vere multi sunt qui ꝙuis sint eiusdem generis vel sanguinis: eiusdem regionis: vel religionis. ipsi tamen nolūt pacifice viuere ici per detractiones et iniurie illationem alter alterum mordere et impugnare. Unde ista est illa generatio de qua dicitur

Universidad de Deusto Biblioteca

Prouerbiorum.xxx. Generatio que patri suo maledicit. Generatio que pro dentibus gladios habet. Non sic igitur. quia nos debemus modeste conuersari.

¶ Tertio dico. quod si volumus esse bona generatio: nos debemus deuote famulari. De qua dicitur in ps. Generatio rectorum benedicetur. Non est enim bona generatio que suis genitoribus humiliter non obedit. Et ió multi sunt qui mala generatio dici possunt. illi vicz qui genitorib⁹ suis. s. deo. vel plato. vel parentibus carnalib⁹ nolūt fideliter obedire: ꝫ potius eis infideliter contraire. Isti sunt generatio viperina que proprijs dentibus' propnos parētes interficit et corrodit quia vere multi sunt hodie mali filij et mala generatio qui proprios parētes. s. prelatū vel ecclesiā in qua sunt. dentibus et morsibus. i. diffamationibus litibus ꝛ tribulationib⁹ afficiunt ꝛ molestāt. Isti sunt generatio peruersa et infideles filij. Unde eis dicitur Deut. xxij. Generatio prauа atq; peruersa heccine reddis dño ppe stulte et insipiens. Nō sic charissimi: sed sim⁹ generatio vt possimus deuote famulari q: reuera sicut dictū est illi sunt bona generatio qui deuote famulātur. Qui modeste conuersant. Qui debite generātur. Quia sicut dicit in ps. Hec est generatio querentiū dñm: querentiū faciem dei iacob. ¶ De generatione mala. s. in singulis. paragraphis clausula subinserta est Sufficit.

A **Gens.** Nota q̄ gēs est nomē collectiuū sicut populus Signat eñ personarū pluralitatē inuicē congregatā. Usi gens idē est quod natio gnatio Populus et plurū personarū collectio. Et accipit vt cōiter vel pro bona vel pro mala vnione et cōgregatiōe Gens igitur in bono signat bonā concordiā ꝛ vnitatē Et sic intelligitur illud Esa. ij. Non leuabit gens contra gentē gladiū Et illud Joelis. iij. Cōgregabo oēs gētes ꝛc. In malo signat malā amicitiā ꝛ societatē. Et sic accipit. i. Macha. v. Cōgregate sunt gentes aduersus israel. Gētes enim fuerūt oēs ille nationes dicte q̄ erāt per vniuersum mundū preter filios israel. ꝛ ideo dicebātur gentes quasi sine rege viuentes. Et sic gentes poterūt significare omnes mūdi peccatores ꝛ iniquos. qui legi dei nō subiecunt qui a filijs israel. i. a viris sanctis separantur ꝛ distinguūtur qui etiam idolis .i. diuersis vitijs supponūtur ꝛ subiugātur. q: sicut dicit in ps. Simulachra gentiuz argentum et aurū. ¶ Dicamus igitur aliquid de gentib⁹ in bono significato. Dicam⁹ ergo q̄ nos debemus esse gentes. i. nos simul per concordiā coniungentes vel gētes. i. nos per prudentiā benel regētes. vel gentes. i. peccata nostra per penitentiā lugētes atq; plangentes. Et si tales fuerim⁹. nobis poterit dici illud. j. Pet. ij. Vos estis genus electū. regale sacerdotium. gens sancta populus acquisitiōis. In quib⁹ verbis ostendit q̄ illi sunt bone ꝛ virtuose gentes qui sunt. Inter se concorditer federati. Genus inquit. A malis singulariter segregati. Electuz inquit. Dño specialiter dedicati. Regale inquit sacer. A deo virtualiter vēdicati. Populus inquit acq̄sitionis. ¶ Dico igit primo q̄ isti sunt bone gētes qui inter se federant cōcorditer. Et hoc ostenditur cum dr Genus. Sicut eñ in genere intellectuali ꝛ logico vnīūtur ꝛ aggregant diuerse species ꝛ diuersa individua. ꝛ in genere sanguinis seu corporali aggregant ꝛ continent diuersi gradus consanguinitatis sicut in super in gēte vel i ppo aggregant plures persone diuerse ꝛ cōtrarie qualitatis. Sic pcerto q̄ q̄ sim⁹ diuersi et contrarij qualitate ꝛ conditione cōsanguinitate ꝛ natione patria. loco et regione. Debemus tamen in vno genere. i. in vna cōmuni cōcordia q̄uenire. Gens inquit. Act. xvij. Ex vno omne gen⁹ hoim ppagatū est Et ideo de abraam qui interpretat pater multarū gentium dr Act. xiij. filij generis abraam ꝛc. Sed prohdolor cdarissimi: q̄ multe sunt hodie gentes. congregationes ꝛ nationes que nō habēt cōcordie vnitatē: ꝫ potius rotius controuersie diuersitatē. Usi isti nō constituunt genus cōitatis: sed magis cōstituūt species diuisionis ꝛ partialitatis. Unde. j. Macha. v. dicit. Quod audierūt gentes edificatū. s. altare ꝛc. cogitabāt tollere genus iacob. Isti sunt proprie detractores inuidi ꝛ iracundi. qui gen⁹ cōitatis. cōcordie ꝛ amicicie nequeūt sustinere: sed ipsum nitūtur tollere et dissipare. Isti sunt sicut quedā gens que est in quadam insula indieybi pater filium ꝛ filius patrē solet quādoq; occidere quādo vident scinuicem infirmari. ꝛ sic occisos eos solet manducare. Dicunt eñ q̄ melius est occidere amicos suos cum mori debeant p̄m responsum deorū suorū: q̄ ipsos diu dimittere infirmari. Melius est etiam vt dicūt eos comedere: q̄ q̄ vermes ipos comederēt vel vorarēt. Ista narrant in libro de mirabilib⁹ oriētis. Procerto charissimi. tales gētes videnf esse vsurarij ꝛ detractores. Ipsi enim amicis proprijs non parcūt: sed oēs devorāt ꝛ corrodunt. Uidentur enim sentire q̄ melius est amicos: socios ꝛ vicinos comedere vel corrodere q̄ ipsos alijs devorari permittere Jō de istis dr Hiere. xix. Unusquisq; carnes amici sui comedet. Isti sunt igitur illa gens: de qua dr Luce. xxj. Exurget gens contra gentē: ꝛ regnū aduersus regnū Nō sic ꝫ simus federati concorditer. Vos estis inquit genus. ¶ Secūdo dico. q̄ illi sunt a malis segregati. q: nos debem⁹ esse genus electū. Illud eñ qđ per excellentiā bonitatis est ab alijs separabile est illud etiā qđ inter multos eligit ꝛ ab alijs separatur ꝛ seiungitur. Sic ñe charissimi cū nos xp̄iani ꝛ maxime ecclesiastici simus a deo inter oēs nationes electi. iuxta illd Joh. xv. Elegi vos vt eatis ꝛ fructū afferatis. Dico qđ per excellentiā virtutū debem⁹ esse ab omnib⁹ distincti et separati. Et vere charissimi: istam nostrā electiōem et vocatiōem summe debem⁹ attendere ꝛ eius occasiōe nos ab alijs separare. Istud proprie pertinet ad nos et alios ecclesiasticos qui ad dei seruitiū sum⁹ electi. Nos enim sum⁹ populus sapiēs ꝛ intelligens gens magna. Deut. xij. Jdeo dr ibidem. que est alia gens sic inclita q̄ habeat cerimonias iustaq; iudicia? Ista tamen sunt cōtra multos qui procerto non sunt electa gens sed gens infecta. Non gens inclita: sed gens perdita. Non gens virtuosa: sed gens vitiosa Talib⁹ dicit Esaie. j. Uegenti peccatrici populo graui iniq̄tate. semini neq̄. filijs sceleratis. Isti sunt sicut quedam gentes que sunt in aliq̄ bus desertis ethyopie que a pecudibus nō videtur esse separate vel distincte. Quidam enim sunt qui vadunt nudi sine aliquo vestimento. immo mirātur quādo vident aliquem vestitū. dicentes hoc esse male factū: cum deus creauerit adaz nudū. Alij vadūt prona facie super manus. Alij matrimonij leges non seruāt. imo mulieres oēs cuiuslibet: et singule oim. Sic vere charissimi: inter mundi peccatores sunt quidam qui nudi sunt sine virtutum vestimento: et maxime isti sunt insolentes et viri inuerecundi et viri inhonesti. qui q: non portāt pallium honestatis monstrant omnia sua pudibūda. Beatus enim qui custodit vestimenta sua ne nud⁹ ambulet dicitur Apocalyp. xvj. Mirantur etiam isti dum alij sunt vestiti. quia vere mali mirantur quomodo alij possunt esse boni. ꝛ quod in sevidět impossibile. in alijs credunt mirabile. Istos spoliauit deus: sicut dicitur. Abacuc. ij. Tu spoliasti gentes onustas. Nuda igitur est ista gens per virtutum carentiam. Alij sunt curui ad terram per auariciam. Psalm. Oculos suos statuerūt declinare in terram Et in ps. Gentes sub pedibus eius. Sunt sine matrimonio per luxuriam. Unde ista est gens abominata. De qua loquitur Esaie. xlix. Non sic: sed simus gentes electe incite et virtuose. quia sicut dicitur. Prouerbiorum. xiiij. Justitia eleuat gentes miseros facit peccatū populos Simus igitur a malis segregati virtualiter. Electus inquit. ¶ Tertio dico. quod si volumus esse bone gentes et virtuose: nos debemus esse deo dedicati specialiter. quia nos debemus esse regale sacerdotium: et gens sancta. Sacerdotū eñ est officiū diuinis vsibus aptū ꝛ deputatū. Et ideo qñ vocat nos sacerdotiū: debemus deo specialiter vēdicari qđ potissime ptinet ad ecclesiasticos qui q: sunt assumpti ad sacredotium regale: Juxta illud. Apocalyp. v. Fecisti nos

cisti nos deo nostro regnū ꝛ sacerdotes. Jdeo debemus esse gens sancta et immaculata. quia vere illi qui ad ecclesiasticos gradus seu officia assumuntur. sanctitatem habere ꝛ seruare tenentur. Juxta illud Esaie. xxvj. Aperite portas et ingrediatur gens iusta et custodiens veritatem. Tales enim gentes debent portas ecclesie intrare. tales persone debent in fra ecclesiam habitare. Alie vero gentes que sunt alterius conditionis non debent ecclesiā introire. Usi nota q̄ deus phibuit ingressum ecclesie sue tribus generib⁹ gentiū. sicut dr Deut. xxiij. Amanzeres. i. filij meretricū. Amonites. i. populus illius patrie: ꝛ moabites ꝛc. Iste tres gētes charissimi significāt tria genera hoim quos deus ab ecclesia sua abdicat et repellit. Amanzeres. i. filij meretricum signi ficant symoniacos. Symonia enim meretrix dicitur quia nō diligit nisi donantem. Et amonites qui interpretantur filij generis: significāt parētes ꝛ nepotulos. Moabite qui interpretātur de patre genuit: significāt proteruos ꝛ ambitiosos: q: de istis dr Joh. viij. Vos ex patre dyabolo estis Istas eñ tres gētes. s. illos qui per affectionē carnis vel generis exaltātur illos qui per ambitionē superbie in ecclesia introducūtur. nō vult deus ecclesiā suā intrare nec ibi locuz aliquē obtinere. Juxta illud Judicū. iij. Ite sunt gentes quas dereliquit dñs. Sed prohdolor isti qui a deo repudiātur. nostris temporibus sicut videmus amplius eliguntur. Uix enim aliqui sunt qui hodie promouentur nisi per carnalem affectionez aut per ambitionem. aut per symoniā assumantur. Unde videt verificatū illud Luc. xxj. Hierlm calcabitur a gentibus q: vere hierusalē. i. ecclesia est hodie vt cōiter talibus gētibus occupata. ꝛ per eos diuersis oppressionibus cōculcata. Jdeo plangit scriptura. Trenorū. j. Uidit gentes ingressas sanctuariū tuuz: de quibus preceperas ne intrarēt ecclesiā tuā. Nō sic igit charissimi: sed simus gens sancta vt ad regale sacerdotium assumamur: ꝛ vt sim⁹ deo dedicati specialiter Regale inquit sacerdotiū gens sancta. Et sic potes hic applicare quō diuerse gētes nō deo: sed diuersis demonibus seu numinib⁹ dedicātur sicut in india vbi quidam adorant canē ꝛ quidam bouem. ꝛ antiquitus quidam baal. quidā astaroth. Applica tuis. hoc est igit tertiuz

£ ¶ Quarto dico q̄ nos debem⁹ esse bone gentes: q: sumus per deū vendicati virtualiter. qđ ondicitur cuz dicit Populus acquisitionis. Sicut eñ popul⁹ per aliquē acquisitus. i. de manibus hostiū liberat⁹ liberatori suo tenetur fidem. idest. amorē seruare et facere. ꝛ erga ipm melius se habere. Sic vere. q: deus nos de demonū potestate liberauit et acquisiuit. ideo tenemur necessario erga eū fideles esse et boni. Nos eñ sumus ille mons: de quo dicit in ps: Montē quē acquisiuit dextera eius Nunc ergo patet q̄ rōne vendicatiōis: q: sum⁹ popul⁹ acquisitionis. Ratione dedicatiōis q: sumus regale sacerdotiū. i. gens sancta. Rōne acceptationis: q: sumus gens collecta. Rōne colligationis: q: sumus genus. i. cōmunitas ꝛc. nos debemus esse gētes bone ꝛ virtuose Et sic patet q̄ nomen gentis accipitur in bono. ¶ Sed

f si vis adhuc potes notare qđ sub noīe gētis: possunt intelligi vniuersi mali gētes ꝛ peccatores. ¶ Unde nota qđ per gentes intelligūtur illi qui habēt Crudelitatez et nequiciam. Diuersitatē ꝛ discordiā. Aduersitatez et miseriam. ¶ Peccatores eñ habēt feuiciā ꝛ crudelitatem. Unde illi sunt illa gens ꝛ qua. Amos. vj. Suscitabo super vos gentem que conteret vos. Item habēt maliciam ꝛ fallacitatē. Unde Esa. x. Ad gentem fallacem mittam eum. Item habent nequiciā ꝛ iniquitatez. Usi Ezech. vij. Adducam pessimos de gentibus. Item habent discordiam ꝛ diuersitatem. Unde Luce. xxj. Exurget gens contra gentem. ¶ Item finaliter habebūt miseriam et aduersitatem. Unde in ps. dicitur. Manus tua gentes dispersidit Et Luce. xxj. In terris pressura gentiū ꝛc. Et Soph. iij. Dispersidisti gētes ꝛ dissipate sunt. Et sic patet quō nomen gentis accipitur in malo Et posset multum dilatare qui vellet. Sed sufficit qđ

Genua. Nota qđ genua sunt membra flexibilia A
Jsta enim membra sunt illa in corpore: que facilius deflectuntur. et quibus mediantibus corpus ad terram prosternitur ꝛ inclinatur. ¶ Primo ergo dico. quod moraliter accipiendo per genua potest intelligi mentis humilitas seu benignitas. Jsta enim sunt duo genera anime deuote: que. s. faciliter inclinantur et ad omne quod iustum fuerit incuruātur: sicut de petro dicitur Act. ix. Petrus ponēs genua orauit. Elephas enim qñ dormit: super anteriora genua se inclinat Camelus qñ oneratur: se solet super anteriora genua incuruare. Inter genua etiam ꝛ oculos dicit esse cōuenientia. q: puer qñ est in vtero cōplicatus: solet duo genua super duos oculos tenere. Et inde est vt dicunt aliqui qđ homo flexis genibus facilius fiere solet. Sic procerto charissimi: genua mentis nostre. i. affectionem ꝛ voluntatem debem⁹ flectere per humilitatē: ꝛ ipsa coram deo curuare per benignitatem ꝛ fic lacrymas debemus emittere per compūctionē: ꝛ eum humiliter requirere per orationē. Exemplo Danielis qui: sicut dicit Dan. vj. Tribus vicibus in die flectebat genua sua. Et hoc precipit Phyl. ij. In nomine iesu omne genu flectat celestiū: terrestriū ꝛ infernorū. Per ista igit genua intelligitur mentis humilitas. ¶ Secūdo dico. qđ per genua intelligitur carnis infirmitas. Et sic intelligitur ips. Genua mea infirmata sunt a ieunio. Jsta enim genua flectuntur ad mundi delectabilia et ad omnia vitia et peccata. Jdeo figuraliter dicitur Judicum. vij. Quod illi qui flexis genibus biberunt aquam fluminis. fuerunt a gedeonis exercitu reprobati. Ad denotā dum quod illi qui genua idest desideria cordis sui flectunt. faciliter se inclinant ad aquaz fluminis idest ad delectabilia huius mundi. digni sunt a dei exercitu relegari et a deo perpetuo reprobari. Unde Ezechiel. xxj. et. vij. vbi dicitur. Tabescit omne cor ꝛ dissoluentur vrine manus: et infirmabitur omnis spiritus. et per cū cta genua fluent aque. Et sic per genua intelligit carnis infirmitas. ¶ Tertio dico qđ per genua intelligitur mundi pſperitas. Sicut enim nutrix super genua tenet puerum vt ei blandiatur. Juxta illud. Esaie. lxvj. Super genua blandientur vobis. Sic procerto mundus super duo genua sue mundane prosperitatis. que sunt diuitie et delicie pueris suis' idest mundi peccatoribus blanditur. et eos diuersimode consolatur. Phadeo enim sunt quedam stelle que sunt site inter genua thauri: vt dicit Jsidorus que sunt stelle pluuiales quia procerto mundi peccatores qui pluuiaz mundane prosperitatis desiderant ꝛ affectant: situati sunt inter duo genua thauri idest inter delicias et diuitias huius mundi. figurati in Sansone. qui super genua dalile meretricis obdormiens tonsus est capillis suis. et fortitudinem suam amisit. et sic a dalila expulsus fuit: et suis traditus, inimicis. a quibus fuit post modum excecatus. Dalila enim meretrix signat mundum qui more meretricis non diligit nisi illos a quibus lucrum reportat. quando igitur homo dormit super genua eius idest quando delectatur in mundi prosperitate. ipse procerto capillis gratiarum et virtutum primo spoliatur et sic fortitudo sue constantie eneruatur inimicis vero suis idest demonibus per diuersa peccata traditur et obligatur a quibus etiam per obstinationem excecatur. et per quos finaliter inferni carceribus alligantur Et ideo. Job se super genua talia fuisse plangebat dicens. Job. iij. Quare non invulua mortuus sum? egressus ex vtero non statim perij? Cur exceptus genibus? cur lactatus vberibus? ꝛc. quasi dicat. Damnosum et damnabile mihi est super genua mundane prosperitatis quiescere. et ab vberibus carnalis dulcedinis lac gustare. Sic igitur patet quod per genua intelligitur mūdi prosperitas. ¶ Quarto dico qđ per genua pōt intelligi celi felicitas: Sicut enim homo dormit super genua amici sui: sic beati in patria dormiūt in amore dei sui. C

Et ideo celestis gloria per genua intelligitur. supra que spes beatorum omnium quietatur. vnde potest dici illis illud. Esaie. lxvj. Inundantem gloriam sugetis. ad vbera portabimini: et super genua blandientur vobis. Sic igitur patet quomodo per genua intelligitur. Celi felicitas. Alīdi prosperitas. Carnis infirmitas. Alē tis humilitas ꝛc.

A **Genus.** Nota ꝙ genus accipiꝫ pro vniuersitate. ꝓ pro sanguinitate. ꝛ ꝓ qualibet generali cōmunitate. Accipiꝫ dico pro vniuersitate. Et sic genus est terminus vlis: sub quo sunt species ꝛ in quo dividua continenꝫ. De quo Dasi. tij. Somitū sambuce et vniuersi generis musicorū. Et Eccli. xxxij. Duo genera hoim abundāt in peccatis. Itē accipiꝫ pro consanguinitate Et sic genus idem est qō parētela. Vñ Sap. vij. Sum quidē hō mortalis similis hoibus alijs ex genere terreno illius qui prior factus est. Itē accipitur pro omni cōitate vel generalitate Et sic genꝰ signat illa q̄ sunt eiusdē societatis cōformitatis equalitatis. Sicut Math. xiij. vbi dr. Quod simile est regnū celoꝝ sagene misse in mari. ꝛ ex omni genere piscū cōgregāti. Quia igitur genus quocūqmodo accipiaꝫ signat quandam collectionē et congregationē. Ideo specialiter per illos qui dicūtur eiusdē generis possumꝰ intelligere illos q̄ sunt eiusdē cōsanguinitatis. cōitatis ꝛ societatis ꝛ vniuersitatis. qui scz originaliter ab vno patre ꝛ ab vna matre. ab vno fundatore vel ab vno creatore p̄ncipiū assumpserunt. Possumus etiaz notare. ꝙ illi qui taliter sunt

B eiusdem generis: debent habere.

Parem nobilitatem. Parē dico nobilitatē. Et iō

Alioꝝ conformitatē. fatui sunt qui de suis generi

Cordium vnitatem. bꝰ gloriāt. Cōstat ei qō oēs sumꝰ de eodem genere naturali. s. ꝛ genere ade sicut dicum est supra Sap. vij. Sum quidē homo ꝛc. Itez de eodē genere spirituali. scz eiusdē fidei vel eiusdem ecclie vel religionis. Sicut enim dr Act. xvij. Ex vno omne genus hoim propagatū est. Eandē igitur nobilitatē habemus ꝙ tum est de natura et ideo nullus se debet alteri anteferre. nisi ipsum morū et scientie nobilitas anteponat. Unde Hiero. in quadā epistola dicit. Mō nobilitas corporis solet ignobilitatē parere mentis. Et ideo Crisꝰ exponens illud. Mos habemus patrem abraam. Joh. viij. dicit sic. Melius est de contemptibili clarum ꝙ de claro genere contēptibilē nasci. Ita melius est qō parez nobilitatē habeamꝰ. Quod tamē est cōtra multos qui ꝙ nis sunt eiusdē generis vel conditionis: se ti reputant alijs nobiliores: sevident alijs feliciores vel ditiores: immo qō peius est sepe fit ꝙ illi rustici qui fauēte fortuna milites vel diuites efficiuntur. alios de genere suo adnocare ꝛ recognoscere dedignātur. Isti sunt sicut papliones qui ꝙ nis a natura originaliter sint eruce. que tandem assumptis alis tales auicule sunt effecte. licut dicit Isiꝰ Ipsi tū videnꝫ esse alterius speciei vel generis ꝙ eruce. nolunt enim cū pedibus terrā repere. immo volant per aera sicut aues. Sic vere tales licz de erucis papliones. i. ꝛ rusticis nobiles sunt effecti ipsi procerto extunc a suo proprio genere se discernunt. ꝛ cū auibus ideſt cum nobilibus volare ꝛ discurrere cōtendūt propnos etiaz parētes contēnunt. ꝛ acsi essent alterius speciei vel generis se nouos factos hoies eē credūt Istis igitur nō natis nobilibus: sed factis. nihil est crudelius vt dicit Seneca libro de sentētijs oratorū. Juxta illud. x. Crudelius nihil est humili cum surgit in altū Non sic charissimi: quia vere illi qui sunt eiusdē generis: habent vt cōmuniter parem nobilitatē. ¶ Itez habent vt cōmuniter morum cōformitatē. Illi enim qui sunt eiusdez generis ꝛ maxime qñ sunt propinqui sicut fratres ꝛc. vt cōiter habent inter se aliquas similitudines corporales. vt cōiter etiam quilibet nititur imitari et assimilari illis a quorū genere ortū sumpsit. Et ideo nos oēs qui spualiter eiusdē generis sumus vt dictum est. debemꝰ in bono nostris predecessoribus conformari. ꝛ alter alterum bonis moribus imitari. Unde Sap. rix. Omnis creatura a principio ad suū genus refigurabatur. ¶ Item dico. ꝙ illi qui sunt eiusdem generis debent habere cordium vnitatem. Animalia enim eiusdē speciei solent inter se pacifice viuere. vnum aliud diligere et defendere. ꝛ quodā cōsanguinitatis nexu insimul habitare. Omne enim animal diligit simile sibi. Sicut dicitur Eccli. xiij. Unde etiam autor dicit qō animalia eiusdem speciei nūq̄ se solēt comedere preter pisces. Ad denotādum qō nos qui sumus de eodem genere vel naturali vel moꝛali. debemus nos inuicem diligere et per pacem et concordiā alter alterū frequētare. nulli nocere. sed oēs iuuare. Et sic erimꝰ sicut thobias. De quo dicit. Thobie. j. Quod omnia que habere poterat quotidie concaptiuis fratribus qui erant de genere suo impartiebat. Sit igitur in nobis. Amoris vnitas. Moꝝ conformitas. Compar nobilitas. Et hec de genere sufficiunt. Unde supra de Cognatione. De consanguinitate. Et in tabula vide in multis titulis vbi fit mentio de illis qui sunt eiusdem generis vel sanguinis ꝛc.

Germen. germinare. Nota qō germinare ideꝫ est quod fructificare: emittere: et aliquid exterius effundere. Et est proprie germen principium fructuum ideſt illud quod ad creationem fructus natura primo emittit. Et ideo moraliter loquendo germen pro cogitatione pro affectione vel pro cuuslibet operis inchoatione sumitur. Sicut enim in herbis et arboribus germē primo ab arbore exit. et tandem in flores et folia prorūpit: et in fine in fructus multiplices se diffundit. Sic vere in moralibus: domo primo emittit germen cogitationis. tandem flores desiderij et affectionis: et postea folia locutionis vel exteriozis conuersationis. Finaliter vero fructus bone operationis ¶ Prouerbiorum. xj. Justus quasi virens folium germinabit. Et breuiter ꝛ germinatione spirituali possumus exponere illud Eze chiel. xvij. Sumaz ego de medulla cedri et plantabo super montem excelsum. et erumpet ibi germen et faciet fructum. In quibus verbis ostendiꝫ quod sicut ad hoc quod arbor germinet requiruntur tria. scilicet humor sufficiens. quia debet habere medullam. Radix stabiliens. quia debet esse plantata. Locus expediens. quia debet esse super montem. ¶ Sic spiritualiter. ad hoc quod homo proferat germen gratie et virtutū: ipse debet per caritatem dulciter vegetari. Ista est enim medulla glutinosa. Per fidem firmiter radicari. Ista est enim que mentez stabilitat quia plantat. Per spem ceIitus collocari. Ista enim super montem excelsum paradisi leuat mentem. Caritas enim mentem vegetat. fides mentem firmat et plantat. Spes vero in debito loco ipsum situat atqz locat. ¶ Primo igitur dico. quod si volumus spiritualiter germinare: necesse est vt dulciter vegetemur. Sumam inquit de medulla. Medulla enim que naturaliter est tenax et glutinosa: et arborez nutrit et vegetat. que in medio arboris latitat. et sine qua arbor non germinat nec fructificat: signat caritatem que tenax et glutinosa est quia per ipsam diuersa corda tenaciter iunguntur ꝛ glutinantur quia sicut dicit apostolus ad Colo. iij. Caritatem debemus super omnia habere quod est vinculum perfectionis. Ista enim in medio arboris quasi in corde hominis habet principaliter sedem suam. ibidem enim existens totam animam spiritualiter per deuotionem et gratiam nutrit. et per virtutes et bona opera germinare et fructificare multipliciter ipsam facit. Ista est enim sicut quidam ros spiritualis quā q̄ mens irrigata fuerit: affluēter wtiqz germinabit. vt ipa dicat illud Dice. xvij. Ero quasi ros et israel germinabit quasi lilium. Sicut em arbores que multum habent de medulla: solent facilter germinare. Sicut patet in vinea que multum abūdat in medulla. Sic proculdubio illi qui abundant in medulla caritatis: i medulla pietatis. in medulla beignitatis. i medulla deuotiois in medulla compassiois solent per bona opera germinare et fructꝰ virtutū facIiter procre-

liter ꝓcreare vt de eis dicat illud Osee. xiij. Uuet triticū: ꝛ germinabūt q̄si vinea. Et iō de ista medulle irrigatione pōt dici illud Job. xxj. Uiscera eius plena sunt adipe: ꝛ medullis. ossa illius irrigātur. Sz heu de multis videtur verificatū illud quod dicitur. Ezechie. xvij. Aquila grādis venit ad lybanū tulit medullā cedri ꝛc. Quia vere charissimi aquila alte volans. i. superbꝰ diabolus. venit hodie ad lybanū qui interpretat candidꝰ. i. ad corda illorū qui candore ꝓsperitatis vestiuntur. et maxime ad cedros. ideſt ad illos qui per superbiā vt cedrus lybani eleuantur. ad istos eiꝫ venit diabolꝰ. et de ipsorū cordibꝰ medullā caritatis subtrahit. ꝛ sic virtutem germinandi spūaliter eis tollit. Et ideo de multis videtur hodie dici illō Abacuc. iij. Ficus nō florebit et non erit germen in vineis. Mentietur opus oliue: ꝛ arua non afferent cibum. Non sic charissimi: sed sic volumus germinare necesse est vt per caritatē dulciter irrigemur. Sumā inquit medullā. ¶ Secūdo dico qō si volumus spiritualiter germinare necesse est vt per fidē firmiter radicemur quod ostenditur cum dr. Planta bo. Sicut enim arbor que nō est plantata ꝛ in terra ꝓfunde radicata: non pōt bene germinare. Sic nec hō q̄ nō est per fidē bene radicatus ꝛ plantatꝰ. non pōt germen virtutū nec fructū bonorū operū ꝓcreare. Ideo de iusto dr in ps. Justus germinabit sicut lilium: ꝛ florebit in eternum ante dñm. Plantatus in domo dñi. Et nota. qō ipse dicit germinabit sicut lilium. Liliū enim habet vnū modū satis mirabilem germinādi. Si enim hasta lilij curuetur ꝛ terra cooperiaꝫ. dum tamē semp se teneat cum radice: inuenies post paucos dies qō ex quolibet nōdo germinabiꝫ vna bulla seu cassa quod etiam ab Aristotele in libro de vegetabilibꝰ satis mirabile reputatur. Sic vere charissimi: vir iustus qñ cum radice ideſt cum deo coadiungitur per fidem et vuotionem quādo infertus incuruatur per humilitatez ꝛ subiectionē quādo terra cooperitur per mortis cōsiderationē: tunc vere fit ꝙ ex quolibet nodo eius. i. ex qualibet affectione ipsius prorumpit aliqō bonum germē ideſt aliquod bonum opus. Unde Erod. j. Quasi germinantes multiplicati sunt. Et Osee. xiij. Germinabit quasi lilium et erūpet radix eius. Necesse est igitur vt firmiter radicemur per fidē. ¶ Tertio dico. ꝙ si volumus germinare necesse est vt per fidē celiꝰ collocemur quod ostenditur. cum dicitur. Super montez excelsuz Sicut enim arbor non bene germinat. nisi in terra bona situetur et plantetur. Sic nec homo nisi in terra bona paradisi per spez et desideriū collocetur. Paradisus enim intelligitur per montē excelsum. q: sicut in montibus excelsis solēt quādoqz fontes emanare aues cantare: herbe ꝛ arbores germinare. Sic vere illi qui in alto monte paradisi per spem ꝛ desideriū cōuersant: solent aquis fluere per deuotionē. solēt velut aues canere per gratiarum actionē. solent velut arbores germinare per bonā operationem. Juxta illud. Esi. j. Germinet terra herba virentem Et Ezech. xxxvij. In montibus excelsis israel erunt. pascua eorum. ibi requiescent in herbis virentibus. Et possumus notare ꝙ

Quidā germinant sicut lilium per castitatem.
Quidam sicut folium per honestatem.
Quidam sicut vinea per pietatem.
Quidam sicut terra per humilitatem:

Germinant dico quidā per castitatem sicut liliuz. Lilium em candidū castitatem denotat in scriptura. Unde in ps. Justus germinabit sicut lilium. Itez quidā germinant per honestatem sicut folium. Unde ¶ Prouerbi. xj. Justus quasi virens folium germinabit. Item quidam germinant per pietatem sicut vinea. Unde illud. Osee. xiij. Germinabit quasi vinea. Quidā germinat per humilitatem sicut terra. Terra enim que est infimū elementum signat personam humilem. sicut vinea que est medulla plena signat personas misericordes. unde Zacha. viij. Vinea dabit fructum suū. Sic igitur patet quomodo diuersi mode diuersi germinant. ꝙ ꝙ videamus malos male multipliciter germinare. Germinat enim mali germen vanum per superbiaz. germen amarum per inuidiam. germen profundum per auariciam Hermen dico vanum per superbiam. Unde Ezech. vij. Floruit virga germinauit superbia. Item germen amarum per inuidiam. Unde Deute. xxix. Ne sit inter vos radix germinans fel et amaritudinem. Item germinat germen siccum per auariciam. Unde Daniel. iij. Germen radicum eius in terra sinite. Est igitur terra illa maledicta ꝛ qua dicitur Gene. iij. Maledicta terra in opere tuo cum operatus fueris eam non dabit fructus suos. Spinas et tribulos germinabit tibi. Non sic charissimi non: non germinetis mala germina sz bona. nō opera vitiosa: sed virtuosa quia vere de talibus germinibus in presenti: sequitur fructus gloie in futuro. Jō cuilibet dicitur in Ps. Ruos eius inebriās multiplica germina eius. in stillicidijs eius letabitur germinās. Patet igitur quod nos poterimus spiritualiter germinare si per spem debite collocemur. Si per fidem firmiter radicemur. Si per caritatem dulciter humectemur Et hec de germinatione sufficiant.

A **Girum.** Nota quod est gyruz idem est qō circuitus. Unde supra de circundare vel circuitu. scilicet in litera. C.

Gladius. Nota. ꝙ gladius in scriptura accipitur in bono ex in malo. Cum igitur gladius vt cōmuniter fiat ad occidendum possumꝰ notare quod est quidam gladius Cōmendabilis. Detestabilis. Formidabilis. ¶ Gladius cōmendabilis est gladius verbi quo demones impugnātur. ꝛ qua peccata ꝛ vitia detruncātur. Unde Eph. vj. Gladium salutis accipe quod est verbū dei. ¶ Sicut enim gladius habet Lenitatem. Splendorem. Acutiem. Sic verbū dei dr esse leue. ꝛ suaue per dulces consolationes qñqz splendens ꝛ clarū per planam interpretationē. qñqz pungens ꝛ acutum per duram et asperam correctionē. Unde Ezech. xxj. Gladius gladius exacutus est et limatus. Ut cedat vi crimas exacutus est vt splendeat limatus est. ¶ Scōdo dico. ꝙ est gladius detestabilis. Et iste est gladius peccati. Iste est em cū quo dyabolus occidit alias pctōrz. Sicut enim dr Eccli. xxj. Quasi rumphea dis acuta, ois iniquitas. Et iste gladius diuiditur in septem partes. Est enim sicut bene deducit. Mauricius gladius.

Superbie.	Est igit gladius supbie. Iste fuit dyabolus ada3 ab introitu paradisi. qui
Inuidie.	supbe appetierat equalitatē dei. Iste
Iracundie.	est gladius igneus ꝛ versatilis. Sup
Accidie.	bia em dr ignea. qz alios solet per ra
Auaricie.	pinam et seuiciam ꝛuozare. Dicitur
Gule.	versatilis. qz ad superbe agendū. con
Luxurie.	tra deum. superiores ꝛ pares solet diuersimode se mutare. et se vertendo et ostendendo multipliciter dilatare.

Iste gladius figuratur in tribus lanceis quibꝰ absalō aspirans ad regnum et in alta arbore suspensus a Ioab extitit interfectus Sicut dicitur. ij. Regum. xviij. quia scilicet dum homo aspirat et ambit ad regnum: et eminentiam et dignitatem. et dum in alto per ambitionez extollitur et suspenditur tribus lanceis ideſt triplici superbie genere. que sunt superbie contra.

Maiorem.
Minorem.
Parem.

Moab ideſt a dyabolo funditur et necatur. Hiereni. l. Gladius ad equos et ad currus. Equus enim animal superbum et pomposum denotat. j. Regum. xxj. Ecce gladius golie Iste est igitur gladius superbie. ¶ Item est gladius inuidie. isto percutitur homo in corde. Iste enim gladius est gladius golie. qui magistrū suum interfecit qz scz inuidus dum nocere alii nititur. ipe primo interius gladio inuidie perforatur. Unde ps. Gladius eorū intret in corda ipsorū. ¶ Item est gladius iracundie. Isto gladio percutiunt iracundi publice inuriando et occulte detrahendo. Lingua enim detractorum

gladius acutus. Iste est gladi⁹ aioth. qui fecit sibi gladium ancipitez vt secrete interficeret eglon regez moab Judic. iij. Detractio eñ est gladius anceps .i. ad duas partes scindens quia sez tales diuet simode scindunt et detrahunt. Nam secreto dum homo nō aduertit a detractoribus inficitur. ꝛ ab ipsis per vite ꝛ fame diminutionem impie laceraꝝ. ps Exacuerūt vt gladiū linguas suas. intenderūt arcū rem amarā. vt sagittent in occultis immaculatum ꝛc. Iste etiam gladius quādoq; manifeste vulnerat: qz sez more apri homo iracundia motus in venatoris gladio se infigit. Exemplo saul. qui irruit super gladiū suum ꝛ mortuus est. sicut dicitur. j. Reg. xxxj. Iste est igitur gladius iracundie. ¶ Itez est gladius accidie. Isto gladio auferūtur hoīm pedes. vt ad aliquod bonū opus nequeant se mouere. Iste ē gladius quo ysboseth occisus. j. extitit interfectus sicut dicitur. ij. Reg. iiij. ¶ Iste est gladius auaricie quo dyabolus percutit hominē in manibus vt ad aliquid largiendum ipsas extendere non possit. Unde Amos. ix. Auaricia in capite omniū. ꝛ nouissimū eorū gladio interficiam. ¶ Item est gladius gule. Et isto percutitur homo in gutture. vt sez appetat ad superfluitatez: non ad necessitatez. Et iste est gladius quo ioab tenens mētum amasę. eximens gladiū quē habebat absconditus percussit eum. Porro amasa non obseruauit gladium ioab. sicut dicitur. ij. Reguz. xx. Joab enim .i. dyabolus dum in manu sua tenet mentū hominis. i. gulā. dū hō non cauet gladiū suū. i. vitiū castrimargie subito percutit eum ꝛ ipū aliter occidit. duz j. sub specie necessitatis facit euz prorumpere ad opera superfluitatis. vnde ps. Gladius in labijs eorum. ¶ Item est gladius luxurie et isto percutuntur hoses in renibus. vñ. Job. xvj. Circundedit me lanceis suis. conuulnerauit lūbos meos. effudit in terra viscera mea. conscidit me vulnere super vulnus. Ubi notatur ꝙ in isto peccato est continua stimulatio lanceis ꝛc. Cordialis enervatio. Effudit in terra viscera mea. Perseuerans iteratio. Vulnere inquit. super vulnus. Isto gladio percutiuntur oia genera personarum sez pueri. sacerdotes. religiosi. populi seu subditi ꝛc. Pueri dico. vnde Job. j. Pueros percusserunt gladio. Item sacerdotes ps. Sacerdotes eorum in gladio ceciderunt. Item religiosi Hiere. ij. Devorauit gladius prophetas vestros. Item subditi. vñ ps. Cōclusit in gladio populū ꝛc. Aduerte tamen ꝙ isto gladio percutit dyabolus indirecte quādo facit peccare cōtra naturam ꝛ sic figuratur in abner qui percussit asael auersa hasta in inguine. sicut ij. Reg. ij. Hasta eñ diaboli est luxuria tunc vertitur. qñ cōtra naturā circa hāc aliquid operatur. Iste est gladius malignus de quo dicebat David. De gladio maligno eripe me. et sic igitur patet charissimi: quō cum multiplici gladio diabolus non inuadit. Qualiter igitur tot gladios euademꝰ qui nudi sine armis virtutū in inimicorū medio residemꝰ? Non restat enim nisi quod faciamus sicut leo. Leo eñ quando videt gladios venatorū: ne ab eis terreaꝝ solet ad terram aspicere. et solet contra gladios ꝛ spicula insurgere et bellare. Sic ver charissimi: si gladij tentationum predictarū nos terrent. Juxta illud Job. xv. Non credit quod reuerti possit de tenebris ad lumen. circunspectans vndiq; gladium. non restat nisi ꝙ respiciamꝰ ad terrā. i. ad memoriā mortis nostre et qō ibi profundius cogitemus: ꝛ sic procerto gladium pcrōrum superabimus et contra venatores demones prevalere poterimus. Juxta illud Ecclesiastici. vij. In oibus operibus tuis memorare nouissima tua: ꝛ in eternum non peccabis. Unde de equo dicitur Job. xxxix. ꝙ contēmt pauorem nec cedit gladio. Iste est igitur multiplex gladius detestabilis. ¶ Tertio dico. ꝙ est quidā gladius formidabilis. ꝛ iste gladius est triplex. Juxta illō Ezech xxj. Duplicetur gladius ꝛ triplicetur. Est enim gladius.

Divine iurisdictionis.
Mundane tribulationis.
Eterne flagellationis.

Iste est gladius iusticie et sententie dei. Iste enim est gladius bis acutus qui de ore sedentis in throno dicit ꝛi reApocal. j. Iste est gladius quam tenebat angelus qñ asina Balaam videns eum non audebat vlterius pertransire: sicut dicitur Nume. xxij. Iste est gladi⁹ quo angelus populum israel interfecit quādo dauid ipm indiscrete fecerat numerari. sicut dicitur. j. Para. xxj. ca: vbi dicitur. qō dauid eleuās oculos vidit angelū inter celum et terrā stantē. euaginatū gladiuz habentē. versum contra hierusalem. Angelus enim magni consilij deus. gladiū sue iusticie aliqñ habet in ore sententialiter diffiniendo. Aliquando habet in manu actualiter operando et exequendo. Cum isto enim gladio qui bis acutus dicitur eoꝝ ad destructionē anime ꝛ corporis omniū relinquentiū ordinatur. petōres in iudicio a bonis diuidet et abscindet Esa. xlix. Posuit os meuz quasi gladium acutum. Cuz isto etiam gladio malos in inferno puniet et affliget. qz foris vastabit eos gladius ꝛ intus pauor. iuuenem simul ꝛ virginē. lactentē cū homine sene. Deut. xxxij. Istum angelū cuz isto gladio debet videre asina. i. quilibet simpler ꝛ humilis xpianus quia dum gladiū diuine seueritatis considerat. ab incessu malorū operuz se retardat. Sicut enim illa asina plus timebat gladiū ꝙ calcaria plus reuerebatur angelū ꝙ proprīū cessorē seu dñm. Sic homo magis debet timere gladiū diuine iustitie. ꝙ calcaria cuiuscunq; tpalis angustie. Juxta illud Job. xix. Fugite a facie gladij. quonā vltor iniquitatū gladius est. Magis enim debemus reuereri angelum .i. deum ꝙ quēcunq; tēporalem dñm aut magistrū. quinimo magis nos debemus p penas tēporales nos permittere laceraꝝ. ꝙ cōtra voluntatem ipsius angeli aliquid temere operari. quia sicut dicitur Act. v. Obedire oportz deo magis ꝙ hominib⁹ Iste est igitur gladius diuine iurisdictionis. ¶ Insuper est ali⁹ gladi⁹ formidabilis. s. mūdane tribulatiōis. et iste est gladius quo mundus bonos percutit et detruncat. De quo dicitur Heb. xj. ꝙ sancti in occisiōe gladij mortui sunt. ¶ Adhuc est gladius formidabilis. s. eternedānationis. De quo potest dici illud. Exo. xv. Euaginabo gladium meum interficiet eos manus mea. Et Hiere. l. Gladius ad chaldeos. Gladius ad habitatores babylonis. Gladius ad principes. Gladi⁹ ad sapientes. Gladius ad diuinos. Gladius ad fortes Gladius ad equos ꝛ currus In quibus verbis ostendit. ꝙ multa sunt genera personarū que isto gladio feriuntur. Et isti sunt. Effrenati crudelitate chaldeos inquit qui interpretantur quasi feri. Alligati cupiditate. isti sunt habitatores babylonis qui non curant nisi de habitatione huius mundi. Elevati pompositate. Principes inquit Informati calliditate. et isti signātur per sapientes ꝛ divinos. Animati temeritate. isti sunt fortes. Inflāmati carnalitate isti sunt equi. roborati autoritate. isti sunt currus qui facunt strepitus. Omnes igitur isti gladio eterne damnationis feriuntur. quia sicut dicit Amos. ix. In gladio morientur omnes peccatores populi mei. Iste igitur gladius est formidabilis Sufficit.

Gloria Nota. quod gloria idez est quod honor. maiestas solēnitas. Et accipitur gloria pro quacunq; cordis letitia. pfolatione. gaudio seu laude. Possumus igitur dsstinguere. Gloriam tēporalem et gloriam eternalem. Gloria enim temporalis est ran fitoria.. Gloria eternalis est permansoria. ¶ Gloriantur enim aliqui in

Crimiū querfitate. In criminū peruersitate gloriantur peccatores. de qbus dr in ps. Quid gloriaris in malicia q potens es in iniqtate. In mūdana pperitate gloriantur viatores. Et hoc patet. qz quidam gloriātur in diuitijs: quidam in sciētijs. quidam in fortitudine. quidam in pulcritudine. cōtra illud Hiere ix. Non glorietur sapiens in sapientia sua. nec fortis in fortitudine sua. nec diues in diuitijs suis: glorietur autē scire ꝛ nosce me. Succedit enim male gloriantī in sapiētia vel in scientia

scientia. Exēplum de Plinio qui cum vellet inquirere causam incendij montis ethne. nimis appropinquans combustus est. Item ꝛ in fortitudine exemplū de milone ꝛc. narra. Item in diuitijs. exemplum de illo cui dictū est. Hac nocte repetent animaz tuam a te. Luce. xij. In celi felicitate gloriantur comprehensores ꝛ de ista dicitur Prouer. xxix. Humilem spiritu suscipiet gloria: Sicut enim sapiens nō gloriatur nisi de re vtili ꝛ honesta. Stulti vero ꝛ pueri in rebus vanis ꝛ inutilibus gloriantur Sic vere boni ꝛ iusti gloriantur tantummodo in bonis spiritualibus ex quibus possunt fructus multiplices reportari Stulti vero ꝛ fatui in rebus superuacuis huius mundi. s. diuitijs ꝛ delicijs ꝛc. volunt sūmopere gloriari. Un de bonis dicitur in ps. Gloria mea in deo est. Igitur ceterisomissis. ¶ De gloria eterna aliquid dicamus

B Et possumus dicere ꝙ gloria idem est quod beatitudo Et est gloria quoddam nomen generale perfectissime significans bonorū omnium complementum Sicut enim dicit Boetius. Beatitudo est status omnium bonorū aggregatione pfectus. Et ideo gloria nihil aliud est ꝙ illa celestis felicitas quam post mundi labores sancti in patria consequuntur. Breuiter igit de ista gloria pōt dicere quilibet beatꝰ illud Job. xxix. Gloria mea semp innouabit ꝛ sicut palma multiplicabo dies. Et qz ipse cōparat gloriā eternā palme videte ꝙ ꝫz tres palme. pprietates: sunt in celesti gloria tria bona Palma eñ hz ꝫz naturales.

Decoris pulchritudinem. Quia ꝑm Plinium.
Fructus plenitudem. Palma super oñes
Tēporis longitudinem. arbores diuti⁹ durat.

Sic pculdubio eterna gloria. Habet amenitatē gratiosissimā qō ostenditur in verbo Innouabit. Habet fertilitatē opulentissimā. qō ostendit in verbo. Palma. Habet eternitatē diuturnissimam qō ostenditur in verbo Semp. ꝛ in verbo. Multiplicabo dies. Istius eñ glorie pulchritudo numq; deformatur. Plenitudo numq; minoraꝝ. Longitudo numq; terminatur. Dico igit primo. ꝙ in ista gloria pulcritudo est valde gratiosa. qō ostenditur in verbo Innouabit Res eñ que sunt noue solent esse magis gratiose ꝛ magis placentes. Et ideo glia noua illa dicit. qz quicqd est gratiosum ꝛ placidū ibi inuenit Est eñ ibi noua lex. Nouus rex. Noua lux. Nouus dux. Noua ciuitas. Noua iocunditas Est dico ibi nouus rex. Unde Exod. j. Surrexit rex nouus sup egyptū Est etiaz noua lex. Unde Hester. iij. Nouus est populus ꝛ nouis vtēs legib⁹ Est insup ibi noua lux. Unde hester. viij. Noua lux oriri visa est. gaudiū bonor ꝛ tripudiū Est insuper nouus dux. qz sicut dicit Hebre. ix. Ille qui ē ibi ductor. testamēti noui mediator ē. Est ibi noua ciuitas Apocal. xxj. Vidi ciuitatē nouam hierusalez. Est ibi noua iocūditas Un Apocal. xiij. dicit. Mō illi qui sunt ibi cantabāt canticū nouū ante sedem dei ꝛ agni. quia igit oīa sunt ibi noua vt visum est: bene sequitur quod ibi est pulchritudo valde gratiosa Innouabit inquit Unde Eccli. xxxvj. Innoua signa ꝛ immuta mirabilia vt de pulcritudine istius glorie dicat illud Esa. xxxv. Gloria libani data est ei. decor carmeli ꝛ saron. ¶ Scōo dico ꝙ in ista glia est pleni

C tudo valde copiosa. qō ostenditur in verbo Palma. Per palmā eñ que semper viret. ꝛ que multos fructus dulcissimos portat ꝛ de qua victores antiquitus coronabant ꝛ que ab elephantibus frequentat. intelligitur gloria paradisi cuius viror ꝛ pulcritudo semper durat. que in fructib⁹ omniū bonorū affluēs abundat de qua etiā deus victores ꝛ beatos premiat ꝛ coronat ꝛ quam insup elephas. i. quilibet vir deuotus per spem ꝛ desiderū circuit. ꝛ frequētat Ideo de beatis dr Apocal. vij. Mō ipsi erāt stātes in cōspectu agni amicti stolis albis ꝛ palme in manib⁹ eorū vñ de filijs israel figuraliter dr Exod. xv. Mō ipsi venerūt in helim vbi erāt. xij. fontes. ꝛ lxx. palme Et Ezec. xlj. dicit. Mō in tēplo inter cherub ꝛ cherub erat palma ad denotandū ꝙ illi q sunt filij israel. i. deū videntes ꝛ cōtēplātes. ꝛ illi q sunt cherub. idest plenitudo sciētie p spūalem discretionē. fontibus aquarū eterne voluptatis merenꝫ satiari. ꝛ palma eterne fecunditatis merenꝫ recreari Mō bene sensērat ille qui dicebat Cant. vij. Ascendā in palmā ꝛ apprehendā fructus eius. Est igit in illa gloria plenitudo opulentissima Unia sicut dicit in ps. Gloria ꝛ diuitie in domo eius. Et Prouer. iij. dicit. Longitudo dierz in dextera eius. ꝛ in sinistra illius diuitie ꝛ gloria. Iste eñ sunt diuitie de quibus loquit Grego. Si vere inquit diuites ē cupitis. veras diuitias amate. Ista est plenitudo copiosa Un Ezech. xlij. Repleta ē gloria domus domini. Domus eñ domini. i. paradisus replet⁹ gloria qz scilicet nihil deficit ibidē. Est enim ibi.

Jocūditas mestimabilis.	Est dico ibidem pleni
Sublimitas iattinguibilis.	tudo iocunditatis Un
Satietas insastidibilis.	in ps. dr Exultabunt
Societas cōmunicabilis.	sancti in gloria. Est ēt
Claritas indefuscabilis.	ibi plenitudo sublimi
Suauitas incōtristabilis.	tatis seu autoritatis.

Unde in ps. Gloria hec est oībus sanctis eius. Est insuper ibi plenitudo satietatis Unde in ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. ¶ Itē est ibi gratitudo societatis dum oīes beatorchorus mente ꝛ voce socia deū laudat dicens. Tibi gloria in secula seculorū. ij. Paral. xxxvj. Itez ibi est plenitudo veritatis seu claritatis certitudinis seu sagacitatis. qz sez ibi videtur deus facie ad faciē. ps. Videbit in gloria sua. Et Act. vij. dr de bto stephano. ꝙ aspiciens in celū vidit gloriā dei. ¶ Itē ibi est dulcedo seu gratitudo oīmis suauitatis. Esa. lxvj. Diuitijs affluens ab oīmoda gloria eius. Ecce igit quō est ibi copia oīm bonor Ibi eñ nihil deficit. ibi quicquid est. pficit. ibi q̄cquid est anime sufficit. ibi quicqd est animā reficit. Et ideo dicit Bernardus. Festinemus mdt ad locū tutiorem ꝛ ad agrum vberiorē. vt habitemus sine metu. abūdemus sine defectu. iocūdemur sine tedio. epulemur sine fastidio. Patet igit quō in ista gloria est plenitudo immuibilis. ¶ Tertio dico. ꝙ ibi est longitudo interminabilis. qō ostendit cū dicit. Multiplicabo dies, D ꝛ cū dicit semp. Multiplicare eñ dies ppetuitatē. semp vero cōtinuitatē signat. qz sez ista gloria numq; cessat. sed ppetuo continuat ꝛ durat. Un Eccli. xxxj. dicit. Perfect⁹ inuentus ꝛ erit ibi gloria eterna. Ineternū eñ durat ista gloria. qz habet causam ꝛ fundamentū eternoꝝ. s. deuz. Sicut eñ lux de se est ppetua ꝛ immortalis. qz a causa indefectibili ꝛ incorruptibili. s. a sole hz cōtinue emanare. Sic illa gloria q̄ i deo inuisibili ꝛ immortali principaliter fundat. nunq; ppetuo terminat. Multiplicabo mdt dies. Un Job. xxxvj. Cōplebūt in bono dies suos ꝛ ānos suos in gloria. Ista est igit gloria eterna. gloria supna. gloria fraterna. Gloria dico eterna per durationē. Un illud. ij. Cor. iij. Eternū glorie pondus operat in nobis. Est gloria supna p prelationē. Un in ps. Sup celos deus ꝛ sup oēm terrā gloria eius. Est gloria fraterna p dilectionē. qz sicut dicit Aug. sup Job. Mō erit ibi mūdia disparis claritatis. vbi regnabit in oībus vnitas claritatis. Sed quid charissimi. pcerto sicut videmus. ꝙ glorie ꝛ dignitates hui⁹ mūdi acquirunt magnis laborib⁹. cōcedunt solis maiorib⁹ denegant viris pecuniosis. Sic pcerto glia paradisi magnis laboribus acquirit. qz sicut dicit Roma. viij. Passiones huius tēporis nō sunt condigne ad futuram gloriam que revelabit. Item viris maioribus conceditur id est qui virtutibus sunt maiores: ꝛ maxime personis.

Paratis ꝛ agilibus.	Gloriā ergo paradisi possidebūt illi q̄ sunt agiles ꝛ obedientes. Job. xxxvj. Si audierint ꝛ obseruauerint. cōplebūt dies suos in bono. ꝛ annos suos in
Astutis ꝛ subtilibus.	
Infirmis ꝛ debilib⁹.	
Timidis ꝛ flebilib⁹.	
Deuotis ꝛ humilib⁹.	

Universidad de Deusto
Biblioteca

gloria. Illi etiã qui sunt astuti ⁊ prudentes. ℙprouer. iij. Beatus homo q̃ inuenit sapientiã. ⁊ q̃ affluit prudentia. Sequit. In sinistra illius diuitie ⁊ gloria. Illi etiam q̃ sunt infirmi ⁊ patiẽtes. Luc. xxiiij. Oportuit pati xp̃m ⁊ ita intrare in gloriã suam. Illi insup qui sunt flebiles ⁊ deũ timẽtes. Eccli. j. Timor dñi gloria ⁊ gloriatio. Illi nihilominus qui sunt hũiles ⁊ sese spernentes. ℙprouer. xv. Gloriã precedit hũilitas. Et ℙprouer. xxix. Humilem spũ suscipiet gloria. Et Job. xxij. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. ℙatet igit̃ q̃ gloria ista maioribꝫ concedit. ¶ Itẽ viris peioribꝫ denegat. Unde Esa. xxvj. ℔m aliã lram. tollatur impius ne videat gloriã dei. Unde etiã in persona dei dr̃ Esa. xlviij. Gloriã meam alteri nõ dabo. ⁊ laudẽ meã sculptilibꝫ. Et Baruch. iiij. Ne tradas alteri gloriã tuã ⁊ dignitatẽ tuam genti aliene. quasi dr̃. Ista gloria nõ est cõcedenda peccatoribꝫ qui a deo alieni reputant. ⁊ q̃ sculptilibꝫ ⁊ reptilibus comparant. ℙatet igitur quõ ista glia habet eternitatẽ indefectibilẽ habet fertilitatem imminuibilẽ. habet amenitatẽ inobfuscabilẽ. ⁊ hoc sufficit de gloria spũali. ¶ Sed nota adhuc. q̃ est alia gloria mala. Et ista est gloria huius mundi. Et sic gloria accipitur pro

Mundi prosperitate. Est dico magne deceptiõis
Uana iocunditate. q̃ sicut papilio decipit in
Muaciꝫ mundani sta- candele claritate. q̃ ibi tali
tus solemnitate. ter delectat: q̃ circũuolans
Et possum⁹ notare q̃ comburit ⁊ cremat. Sic ẽt
Est magne deceptiõis. pdix cũ claritate luminis
Est breuis duratiõis. capit. qui dũ de nocte lumẽ
Est nullius repletõis. videt ⁊ credit esse diẽ. in rhe
Est toti⁹ distractiõis. ti aucupis inuoluit. Sic illi ꝑcerto decipiunt q̃ in lumine mundane glie delectant. Credũt em̃ esse diem qõ est candela. credũt esse verũ qõ est falsum. credũt esse vtile qõ est dãnabile. Et ideo dum nõ aduertũt. a dyabolo liganꝫ ⁊ capiuntur. ⁊ igne cupiditatis cremanꝫ ⁊ comburũtur. Et de hoc dr̃ in ps̃. Usq̃quo peccatores domine usq̃quo peccatores gloriabunt. ¶ Itẽ ista est gloria breuis dura tionis: quia ista est sicut gloria fatuorum. qui in festis ab aliys fatuis eligũtur in reges ita q̃na die fit eis magnum festum. in crastino vero deficit glia sua ⁊ sunt viles rustici sicut ante. Sic vere mundi diuites habent vnam gloriam valde breuem. non durat nisi modicum. festũ em̃ sue solemnitatis ⁊ glorie. in quo modo gloriãtur ⁊ honorant. statim post istam vitam deficit. ⁊ q̃ gloriosus fuerat. remanet sine gloria ⁊ honore. Unde in ps̃. dicit. Ne timueris cũ diues factus fuerit homo. ⁊ cuꝫ multiplicata fuerit gloria domus eius quoniã cum interierit nõ sumet omnia. nec descendet cum eo gloria eius. Et Esa. xvij. Attenuabit gloria iacob ⁊c. Et Esa. xxj. Auferetur gloria cedar. Cedar em̃ interpretat tenebrosus. Jacob interpretatur supplantator. q̃ vere charissimi gloria peccatoꝝ deceptorum ⁊ supplantatoꝝ breuiter durat ⁊ perseuerat ⁊ faciliter deficit atq; cessat. immo quod peius est quantũ in principio habent de gloria. in fine tantum habent de miseria. Unde illud Osee. iiij. Gloriã eorum in ignominiã cõmutabo. ¶ Item ista est gloria nullius repletionis. Nũq̃. n. satiat mentem gloriosi. immo q̃tomagis augetur gloria. tantomagis augetur glorie cupido. ℙatet in nabuchodonosor. q̃ gloriaꝫ suam intra limites assyrioꝝ cõtineri. dixit inglorioꝛ: sed quo gloria potiret ampliori oẽm cogitationẽ suã eo cõiecit. vt ozbez sue ditioni ⁊ imperio subiugaret vt habet Judith. ij. Nec sunt gloria cõtentus humana. sed omnes deos terre iussit exterminari vt sibi soli diuni nois gloriã vendicaret sicut ptz Judith. iij. Igitur nõ satiat: sed euacuat mundi gloria. non est fertilis. sed sterilis ⁊ inanis. Quare bene precipitur Gal. vj. Non efficiamur inanis glorie cupidi. Et Eccli. l. comparatur nebule. inter nebulas inquit glorie. Sicut enim nebula replet infecto aere. ⁊ nec nutrit. nec satiat. Sic mũdi gloria repletveneno superbie. que mentẽ exhaurit ⁊ macerat. Uñ. j. Macha. ij. Glia eius. ſ. mundi stercus ⁊ vermis est. vermis quo ad repletionẽ. stercus ꝙtũ ad fetorẽ ⁊c. dilatetur ad placitũ. ¶ Itez dico q̃ ista gloria est tristis conclusionis. qr̃ sicut videmus q̃ post magnã lucẽ sequũtur magne tenebre. post magnũ calorẽ sequuntur magne pluuie. post magnã serenitatẽ sequunt magne tẽpestates. Sic ꝑcerto post magnã ꝓsperitatẽ sequuntur magne aduersitates. ⁊ post mũdi felicitatẽ inferni penalitates Apoc. xviij. vbi loquit de ciuitate babylonica. Quantum inquit glorificauit se⁊ in delitijs fuit tantũ date illi tormentũ ⁊ luctũ. Et hec de glia tpali sufficiant quo ad ps̃.

¶ Sed adhuc dico q̃ viso q̃d est glia spũalis. ⁊ quid est glia tpalis. adhuc põt diciq̃ est quedã glia cordialis ⁊ ista põt eẽ bona vel mala. Bona q̃ñ quis de bono gliat. sicut. ij. Cor. xij. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis. Mala vt q̃ñ quis gliat maniter de aliquo bono qõ credit se habere vel q̃ñ gliatur maliter de aliquo malo qõ potuit implere. Jõ de mani glia loquit ℍiero. ad nepotianũ. Nec nimis religiosa velit videri. nec plus humilis q̃ necesse est. Et Sen̄. dicit. Gloriã fugiendo nõ queras. Ille em̃ glia; fugiendo sequit. q̃ de humilitate vel aliqua alia virtute quam habet tanq̃ de bono ꝓpio gloriaꝫ. Et de talibus loquit Brego. in moralib⁹. Sub hoste quẽ prostrauit morit. q̃ de culpa quã supat gloriat. Et iõ dicit Criso. in omel. Si gloriari cupis gloriam despice ⁊ eris omnib⁹ gloriosior. Mõ tũ ypocrite nõ faciunt qr̃ isti sunt de quib⁹ dicit idẽ Greg. Qui põtem gloriam amantes assequi põt. quasi despiciẽdo sequuntur. ⁊ breuiter fatui sunt q̃ gloriant in reb⁹ tpalibus. quia, ykle illi qui gloriantur in pulcritudine sunt sicut qui gloriantur in ornamento sibi accõmodato q̃ in fortitudine sunt sicut illi qui gloriant in fortitudine inimici sui q̃ in diuitijs sunt sicut illi q̃ gliant in vinculis suis vel in sarcina q̃ ipsos in ꝑfundũ ꝓiicit q̃ in mulieris specie. sunt sicut illi q̃ gloriant in simulacris facie q̃ in scientia gloriant sunt sicut illi qui gloriant in cãdela sibi accommodata. qui in genere sunt sicut illi q̃ gloriant in aliena virtute q̃ in ꝓprijs virtutib⁹ sunt. sicut q̃ gloriant in armis magistri sui q̃ portãt. q̃ i gra diuina sunt sicut q̃ gloriantur in equo magistri sui sibi accõmodato. Ista sunt em̃ multa genera inaniũ gloriarum. Gloriant ergo fatui In

Carnis pulcritudine. Isti igit̃ omnes gloriãtur
Corporis fortitudine. maniter. qr̃. ſ. gloria taliũ
Rerum plenitudine. hz debile fundamentum.
Mulieris gratitudine. Dico ergo q̃ fatui gloriã
Scientie limpitudine. tur in corporali pulcritu-
Generis magnitudine. dine similes pauoni ⁊ co
Uirtutũ sanctitudine. lumbe q̃ gloriant in pul-
Diuine gre habitudine. critudine plumarum. Et equo q̃ gloriat in pendentia iubaꝝ qr̃. ſ. tales gloriantur in pulcritudine pellis vestis ⁊ crinis. ⁊ tñ de glia ista dicit Esa. xl. Omnis caro fenũ ⁊ omnis glia eius quasi flos agri. Exiccatũ est enim fenũ ⁊ cecidit flos ⁊ decor vult⁹ eius deperijt. Et Eccli. xj. In vestitu ne glorieris vnq̃. ¶ Itẽ alij gloriant in corpis fortitudine sicut milites nri q̃ gloriant in armis. similes illis pplis venetoꝝ q̃ sibi de ere faciebant dicas ℔m solnũ. Ad qõ facit qõ dicit Justinus li. xliij. Mõ ante inuentionẽ idolorũ hoies adorabant lanceas. Jõde talibus fatuis nobilib⁹ dr̃ Judith. ix. Confidũt in multitudine sua ⁊ in contis ⁊ in sagittis suis ⁊ in lanceis gloriant ⁊ nesciunt q̃ tuipse es deus noster qui conteris bella. ¶ Item alij gloriantur in diuitiarũ plenitudine ps̃. In multitudine diuitiarum suarũ gloriantur.

riantur. ¶ Item alij gloriantur in mulieris gratitudine. ps̃. Gloriantur in simulacris suis. ¶ Item gloriantur in scientie limpitudine vñ Hiere. l. De babylone q̃ gloriabat in scientijs diuinatorijs dicit Terra sculptiliũ est. ⁊ in portẽtis gloriant. Uñ Oso. ij. Mali clerici reprehẽdunt. Requiescis in q̃t in lege ⁊ gloriaris in deo. ⁊ nosti volumtatẽ eius. Sequit. Alium doces. teipm non doces. ¶ Itez alij gloriantur in generis magnitudine Justis dr̃ Roma. xj. Quid gloriaris: nõ tu radicem portas sed radix te. ¶ Itez aliqui gloriantur in suaruz virtutũ sanctitudine. sicut sunt ypocrite q̃ gloriant sicut cattus in pulcritudine pellis. i. cõuersatiõis. Jaco. iij. Nolite gloriari ⁊ mendaces esse. Isti etiã sunt q̃ bona opa sua gloriant se habere nõ a deo sed a seipso: cum dicat Eph. ij. Dei em̃ donũ est nõ ex operibus ne quis glorietur. ¶ Item quidã gloriant in diuine gratie habitudie. Istis dr̃ illud Hiere. xiij. Date deo gliam. De talib⁹ igit̃ male gloriantib⁹ dr̃ ps̃. Usq̃ quo pctores dñe usq̃quo pctores gliabunt: ⁊. j. Cor. v. Nõ est bona gliatio vestra. Hec igit̃ de glia corpali tpali ⁊ supnali sufficiũt ⁊c.

Glorificare, laudare: magnificare: honorare: ⁊ cõmendare. Uñ nota q̃ deus glificat ab homine ꝓ laudẽ ⁊ gratiarũ actionẽ. Homo em̃ glorificat a deo per celestis glie distributionẽ. Homo glorificat a mũdo p̃ ptis honoris assecutionẽ. Homo glorificat ab homine per vanoꝛ verboũ adulationem. Breuiter de glorificatione qua deus glorificatur ab hoie dr̃ Luc. xiij. q̃ mulier curua erecta est ⁊ glorificabat deũ Et. xxiij. dr̃ q̃ Centurio videns qõ factũ fuerat glorificabat deũ De glorificatione qua hõ glorificat a deo dr̃ in ps̃. Eripiam eum ⁊ glorificabo eũ cũ ipso sum in tribulatione. Timentes em̃ deũ. glorificat deus qr̃ sicut dr̃ puer. xxvij. Custos dñi sui glorificabit. De glificatione qua homo a mundo glificat ⁊ honorat dr̃. j. Mach. x. q̃ alexander rex addidit ad huc glorificare ionathan. De glorificatione qua homo ab homine glorificat per adulationẽ dr̃ Treñ. j q̃ omñs q̃ glorificabant eam spreuerũt eã. ⁊ facti sunt ei inimici. Et loquit de ciuitate hierlm q̃ dũ fuerat in ꝓsperitate ab omnib⁹ glorificat q̃ tandẽ qñ venit ad aduersitatẽ ab omñibus contemnebat ⁊ spernebat qr̃. ſ. adulatores nõ glorificant hominez nisi q̃diu est in statu ꝓspero. Similes cicadis. q̃ in tẽpore claro solent cantare turbulẽto autẽ tacere ⁊c. De glificatiõe vero q̃ dicit glie adeptionẽ vel corpoꝛis glorificationem nihil ad ps̃ Uide. s. de gloria ⁊ de claritate.

Gomorra, uitatibus sodomorum que terre motu ⁊ igne ⁊ peste fuit subuersa. Interpretat autez gomorra cecitas vel seditio. timor popularis vel timens pplm. Et breuiter ista signat pctores q̃ sunt ceci ⁊ ignorantes seditiosi ⁊ rebellantes amorosi ⁊ paciscentes. q̃. ſ. a deo finaliter subuertunt. ⁊ in inferno igne ⁊ sulpore comburuntur ⁊c. Allega. concorda. dilata sicut vis.

Gratia, in gram gratis datã. ⁊ gratum facientẽ. Est em̃ gratia gratis data illa dei beniuolẽtia quã ex liberalitate sue bonitatis in animã infundit. ꝓ quã ipsam ad faciendũ qõ iustũ est excitat ⁊ inducit. Et ista etiã dr̃ gratia preueniens qr̃. ſ. deus inquantũ in se est parat⁹ est hoiem spũaliter ꝓuenire. ⁊ ꝑm ad bene agendum ꝺisponere ⁊ iuuare. Ista gra dr̃ gratis data. qr̃. ſ. a deo nobis etiã cuiq̃ ⁊ q̃ pctõri cõcedit semper ⁊ offert. Et iõ dicit Aug. sup Joh. Si gratis tibi gratiã deus dedit ipm gratis ama. si nouerit ad ꝑmiũ diligere. deꝰ ipe sit ꝑmiũ tuũ. Ista etiã dr̃ gratia preueniẽs qr̃ sicut homo quantũcunq̃ sit bonus artifex tñ sine instrumento non potest operari. Sic vere nec spũaliter q̃ homo polleat virtutibus naturalibus. inq̃ tamen potest facere aliqđ bonum opus meritorium nisi gratia gratis data premanib⁹ sibi detur. Sicut enim lux solis generaliter diffunditur super oñs ita q̃ quantum est in se parata est oñs illuminare illi tamen qui sunt ceci illo beneficio non vtunt. Sic gratia gratis data super omnes homines generaliter distillat. ⁊ quantum in se est parata est oñs ad bonum disponere. q̃q̃ illi qui ceci sunt. ſ. peccatores eius non velint influentiam recipere sed ipsam potius refutare. Boni vero qui habent oculos intellectus istius gratie beneficium recipiunt ⁊ exinde in bonis operibus ꝓficiunt qr̃ sicut dr̃ ℙprouer. xij. Qui bonus est gratiam hauriat sibi a dño. Ista gratia similis est rori qr̃ sicut ros de celo super omnes herbas generaliter descendit. in omnibus tamen herbis equaliter virtutem suaz non ostẽdit quia scz aliquae sunt herbe sicce ⁊ mortue que per roris influentiaz nequeunt vegetari. Sic gratia gratis data generaliter omnibus concedit. Jurta illud Eph. iiij. Unicuiq̃ nostrũ data est gratia. peccatores tamen ficci ⁊ mortui ab ista gra non adiuuanꝫ. Boni vero spũaliter per ipsam vegetantꝫ qr̃ sicut puer. xiij. dicit. Inter iustos mozabitur gratia. ¶ Gratia gratum faciens est illa mentis dispositio per quam anima deo placita efficitur. ⁊ per quam eius beniuolentiam assequitur. ⁊ per quã imago dei que in anima fuerat per peccatum turpata iterum reformat. ⁊ per quam boni a malis separanꝫ ⁊ distinguuntur. qr̃ ℔ Aug. de verbis apostoli. Sola dei gratia redempti a perditis sunt distincti. ⁊ est ista gratia quedam forma spũalis que in anima immediate a deo generat. per quam anima ipsi deo conformat. ⁊ per quaz a deo diligit ⁊ acceptatur. Sicut em̃ speculum conuersum ad hoiem recipit eius imaginem. auersum vero ab homine primã dispositionem perdit. ⁊ eius imaginem recipit ad quam vltimo se conuertit. Sic ꝑcerto anima quando ad deũ per bonam affectionẽ cõuertit. ⁊ a dyabolo per peccati displicentiã auerti tur tunc imago dei in ipsa per gram generat. Si vero a deo per peccatũ auersa fuerit ⁊ ad dyabolũ cõuersa. tunc dispositio gre quam habebat perditur. ⁊ tota ipsius species deformatur. ¶ De ista igitur gratia aliquid diffusius proferamus ⁊ dicamus generaliter q̃ ista gratia rõne suoũ effectuũ multipliciuz. multis reb⁹ ⁊ multipliciter compat. Ista em̃ cõpat.

Roꝛi. Gratia dico cõpat roꝛi. qr̃ cõfert huniorẽ
Flori. deuotiõis. Cõpat flori qr̃ cõfert decorẽ cõ
Fonti. uersatiõis. Compat fonti. qr̃ purgat horẽ
Ponti. rorẽ infectiõis. Compat ponti. q̃ portat
Clau. fluorẽ nre cõditionis. Compat clau. qr̃ p
Flumi banc celestẽ gliam ingredimur. Compat
Flumini nau. qr̃ pbanc sine periculo transuehi-
Lumini mur. Compat flumini. qr̃ per banc virtu-
Semmi. tũ ruulis vegetamur. Compat lumini. quia per hãc per dona spũssancti illustramur Comparatur semini. qr̃ per banc glorie fructibus fecundamur. Est igitur

Ros humectatiuus Dico ꝓmo q̃ gra cõpat roꝛi. qr̃ est mẽtis humectatiua
Flos decoratiuus. Ista est em̃ sicut ros hermon q̃ descendit in montẽ
Fons depuratiuus. syon. ps̃. cxxxij. Sicut enim
Pons sustentatiuus ostrea de mari egredit. et
Clauis aperitiua aperta testa a rore ꝑfunditur ⁊ sic margarita in ipsa
Mauis transportatiua concipit sic q̃ hõ de mari
Flumen vegetatiuum peccati exit per contritionẽ qñ etiã se aperit per con
Lumen illustratiuũ. fessionẽ. tunc ꝑcerto in ipsum descendit ros gre ⁊ de
Semen fecundatiuũ uotionis ⁊ generat in ipso margarita sanctitatis ⁊ perfectionis. ⁊ sic posset dici cuilibet tali homini illud Gen̄. xxvij. Et rore celi. ⁊ ex pinguedie terre erit benedictio tua. Jõ dr̃ in ps̃. Diffusa est gra in labijs tuis. ꝓpterea be. te de. meter. Comparat igitur gra roꝛi qr̃ est mẽtis humectatiua. ¶ Scõo dico q̃ gratia

Universidad de Deusto
Biblioteca

comparatur flori.qz est mentis decoratiua. sicut eñ flos solet arborē in qua est decorare ⁊ spem fructus future verisimiliter declarare. Sic gr̃a animam decorat ⁊ venustat ⁊ fructū future glie paradisi affutu rum declarat. Ista eñ duo.s.gr̃a ⁊ gloria hñt se sicut flos ⁊ fructus.qz.s.vbi flos gr̃e non precedit. ibi fructus glorie nō succedit ⁊ arbor.i.homo q̄ floribꝰ gr̃e non ornat. nunq̄ post mortē fructibus glorie fecundatur.sicut dr̄ in ps. Gratiā ⁊ gloriam dabit dñs. q. d.gratiam primo gloriā subsequenter Et de isto flore dr̄ Eccli.xxxix.florete flores:quasi liliū date odorē ⁊ frondete in gr̃am. Et sic ptz q̄ gr̃a est flos mentis decoratiua. ¶Tertio dico q̄ gr̃a comparat fonti.qz est mentis depurativa. Sicut eñ fons hz virtutem purificatiuā ⁊ sordiū ⁊ fecum abductiuaz. Sic gratia mentē purificat atq; mundat Et sicut ab vno fonte exeunt plures riuuli.sic a dei gratia emanant plures virtutes. Et sicut accipiter senescens altissime ascendit ⁊ tandem in fontē viuū descendit. vbi plumas veteres dimittit ⁊ sic renouat ⁊ iuuenescit.sicut dicit ℣li.Sic ꝑculdubio peccator dz alte ascendere per cōtemplationē:dz in fonte gr̃e se balneare per deuotionē.dz plumas veteres.i.malos mores deponere per pn̄iam ⁊ cōtritionē.⁊ sic renouabit ⁊ iuuenescet per moralē mutationē:cōuersionē:⁊ iustificationē. Vñ Tit.iij.Justificati gratia ipsi⁹ heredes simus ſm̄ spem vite eterne Et sicut fons magis fluit ad locum inferiorē.sic gratia magis fluit ad mentem humiliorē ps. Qui emittis fontes in conuallibus inter mediū montiū pertransibunt aque. Jō dr̄ Jacob.iij. Deus superbis resistit humilibus aūt dat gratiam. Ista est igit more fontis depurativa. ¶Quarto dico q̄ gr̃a cōparatur ponti.qz est mentis sustentativa. Pons eñ portat ⁊ sustinet hoiem ne in fluniū cadat Pons etiā est illud quo mediante de vna ripa ad alterā hō transit.⁊ sine quo hō sine periculo rapidum fluniū nō transcurrit qz procerto charissimi de ripa huius mundi ad ripaz paradisi nō trāsimus ⁊ flumnis inferni piculū nō euadimus.nisi super pontē gr̃e maneamus. Gr̃a enim est sicut pons stabilissimus super quo q̄diu sumus mortis eterne periculū nō timemus. Jō bene dicit apls Hebr.xiij. Optimū est gratia stabilire cor. ¶Quinto dico q̄ gr̃a comparat claui. qz est paradisi apertiua. Jō de iusto dr̄ Esa.xxij. dabo clauē domus dō super humerū eius.⁊ aperiet ⁊ non erit qui claudat:⁊ claudet ⁊ nō erit qui aperiat. Sine clave aūt dauid hō non pōt paradisum aperire. i. sine gr̃a dei:vt de eo possit intelligi illud quod de bona anima dr̄ puer.xj. Mulier gratiosa inueniet gliā. Vñ de Stephano pleno gr̃a ⁊ fortitudine canit q̄ ipse vidit celos apertos.vidit ⁊ introiuit. beatꝰ homo cui celi patebūt. ¶Sexto dico q̄ gr̃a compat naui. qz est nr̄i transportatiua. Ista eñ oīs quos cōtinet de periculo maris inferni liberat ⁊ saluat. Jonas eñ q̄diu in naui fuit a ceto nō fuit absorptus. statim vero qñ a naui fuit eiectus ⁊ in mari ꝓiectus a ceto extitit deuoratus. sicut dr̄ Jone. ij. qz ꝑcerto q̄diu homo est in naui.i.in statu gr̃e ipse nō hz cetū.i. dyabolus pertimere. Si vero per pctm̄ mortale de ista naui ejcit statim a ceto.i.dyabolo subiugat ⁊ ab eo finaliter deuorat Sine vero ista naui homo ad portū paradisi nūq̄ perueniet. vñ Sap̄.xiij. Transeuntes mare per ratem liberati sunt.⁊ Act.xv. ℣per gr̃am credimus saluari. Gr̃a igit dr̄ navis qz est ad portum trās portatiua. ¶Septimo dico q̄ gr̃a dr̄ flumē qz est anime vegetatiua. sicut eñ flumen terrā circūiacentem penetrat ⁊ imbibit.⁊ ipsaz vegetat humectat ⁊ infundit Sic gr̃a dei aiam spūaliter vegetat ⁊ humectat. ⁊ per deuotionē ⁊ per cōpassionem ipsam irrigat et fecundat. Jdeo de ista dr̄ Eccli.xl. Ad oram fluminis oīa fenū euelletur.⁊ gr̃a sicut paradisus in benedictionib⁹ ⁊ misericordia abundabit ⁊c. ¶Octauo dico q̄ gr̃a comparat lumini.qz est mentis illustratiua seu informatiua. sicut eñ lumen fluit a corpore luminoso ⁊ aerez cui infunditur illuminat. Sic gr̃a a deo emanat.⁊ humanā mentē informat ⁊ illustrat. Unde peccatori dr̄ Eph̄.v. Surge q̄ dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te xp̄s Gr̃a eñ est lumē ad reuelationē gentium.qz sicut dr̄ Tytū.ij. Apparuit gr̃a dei ⁊ saluatoris nostri omnibus hoibus eruditens nos. Jdeo multi sunt q̄ q̄uis habeant claros oculos ⁊ intellectus qz cum eis deficit lumen gr̃e.nesciunt se dirigere ad salutē. immo sepissime errant per pctā ⁊ vitia. ¶Nono dico q̄ gr̃a comparat semini.qz est mētis fecundatiua Sicut eñ semen in terra proiectum vt exinde fructꝰ fecunditer generet sic semē gr̃e a deo hominī cōceditur vt fructus bonor̄ operum ꝓcreet ⁊ vt per ipm anima bonis virtutibus fecundet.qz sicut dr̄ Luc.viij. Semen cecidit in terrā bonam ⁊ ortū fecit fructū centupulū. Vñ.ij. Corinth̄.ix. Potens est aūt deus oēm gr̃am abundare facere in vobis vt in omnibus omnem sufficientiā habentes abundetis in oē opus bonū. Et sic igit ptz quō gr̃a diuersis rebus diuersimode pōt comparari. ſmq̄ diuersos effectus pōt introducere ⁊ opari. Jsta est eñ sicut influētia celestis que per sui diffusionē solet terrā ficcaz ⁊ squalidā immutare ⁊ ipam diuersis fructibꝰ fecundare. Sic diuina gr̃a qñ hominē penetrat ⁊ infundit diuersis bonis fructibus ⁊ operibꝰ abundare facit ⁊ eā spūaliter renouat ⁊ cōuertit. Sepe enim fit vt vbi abundauit delictū q̄ ibi supabundet ⁊ gr̃a. Vñ etiaz Paulus apls dicebat de seipso.q̄.s.de pessimo fuerat factus optimus diuina gr̃a mediante.j.Cor.xv. Gr̃a dei sum id qō sum.⁊ gr̃a eius in me vacua nō fuit. q. d. Gr̃a est forma spūalis que dat esse spūale ⁊ morale. sine qua hō spūaliter nō est.qz ſm Aug. Peccatuz nihil est ⁊ nihil fiunt hoies cū peccant Gratia aūt.

Vnificat. Gr̃a dico vnificat qz tollit pcti mor
Pacificat talitatē. vñ Sen̄.xij. Vnuat ania mea
Fortificat. ob gr̃az tui. Itē pacificat. qz tollit cordiū diuersitatē. Vñ.j. Pet.j. Gr̃a vobis ⁊ pax a deo patre vestro multiplicet. Jtem gr̃a fortificat. qz confert stabilitatē. vnde Hebr.xiij. optimū est gr̃a stabilire cor. Act.vj. Stephanus plenus gr̃a ⁊ fortitudine ⁊c. Quia igitur gr̃a tot ⁊ tantos hz virtuosos effectꝰ ipsam debemus summe querere.⁊ ipsam cū omni diligentia ꝓcurare. Dicit eñ Amb. super lucā q̄ vberior est gr̃a q̄ precatio. semper enim plus tribuit dñs q̄ rogat. Et qz ſm Greg. ℣petentis negligentia reprehenditur vbi dantis misericordia non dubitat. necesse est q̄ p gr̃a impetrāda ad cū recurramus vt ipaz inuenire cū efficacia valeamus. Jurta illud Eccli. ij. Quāto maior es hūilia te ⁊ inuenies coram deo gr̃az Jsta igit dicta moraliter de gr̃a sufficiāt quo ad pn̄s.

Gratiarumactio. gratitudo

Nota q̄ gratiarumactio est quedā virt⁹ qua homo beneficia recepta confitet ⁊ recognoscit ⁊ est virtus ad quā omnis creatura quodam naturali iure mouet ⁊ inclinatur Generaliter oīa que sunt benefactores suos recognoscunt.⁊ quasi vices rependendo gratias exhibent atq; reddunt. Et ideo gratiarum actio nihil aliud est q̄ quedam laus. quedam confessio. quedam recognitio perceptor̄. Sicut eñ aues in mane beneficiū solis ⁊ luminis sentientes solēt exultare ⁊ letari. atq; dulcimode modulari Sic homo qñ sentit se. vel a deo vel ab alio beneficiū aliq̄d recepisse debz quadā naturali leticia pfundi ⁊ ad laudandū p gratiarū actionē efficaciter animari. Vñ sic faciebāt filij isrl.ij. Mach.j. dicētes de magnis piculis a deo liberati magnifice gr̃as agimus ipsi. Animalia bruta recognoscūt suos bñfactores ⁊ liberatores. sicut de elephāte legit. q̄ cū in foueam ceciderit. vena torē q̄ ipsum liberat sequit. ⁊ omni siluestritate deposita per susceptū beneficiū edomat De tygride vo legit q̄ cū in foueam ceciderit ⁊ quidā miles trāsiēs ipsam

ipsam exinde trahisset. fera extracta liberatorē suum coducebat ⁊ sequebat. ⁊ cum cauda blandiēdo gr̃as agere videbat. licut exemplificat ℣lmi. Quid dicaz de quodā leone de quo fit mentio in hystoria hieroſolimitana. Sicut eñ ibidem dr̄ cuiz vltra mare esset exercitus x̄pianus. quidā miles casu quendā leonē inuenit quē quidē serpens taliter ligauerat q̄ nō poterat se mouere. Miles vero pietate cōmotus serpentē occidit ⁊ leonem liberauit Leo aūt tanq̄ gratum animal se seruituti militis mancipauit. Solebat eñ accipere predas per nemora ⁊ ad militez deferebat. intantū q̄ nō solum militi sed etiā magne parti exercitus cōmoda plurima cōferebat. Quid vltra: nō sufficit leoni tata gratitudo q̄nimmo milite ad patriā redeunte mare ⁊ nauem intrante ⁊ leonem dimittere volente. leo mare ingreditur ⁊ magistrū vsq; in naue sequit ⁊ ibi aliq̄diu cōmorat. sed tandem deficientibus victualibus leo in mare ꝓicit ⁊ sic piū animal pia gratitudine mortis periculo subiugat Quid igit dicemus charissimi nos alij qui sumus rōnales creature. cū videamus q̄ animalia carentia rōne tali ⁊ tanta gratitudine sint dotata. Reuera nos debemus sup̄ omnia grati esse.⁊ benefactoribus gratam vicissitudinē exhibere. Sicut dicit Sen̄. epla.xxxiij. Justitie cōueniens est. beneficio gr̃as. ⁊ iniurie reddere talionē. Quia vero beneficia a deo accepta digne nō possumus cōpensare. necesse est per gratiarū actione dei liberalitati humiliter cōplacere. Jō monet apls.j. Thes.v. Semper inquit gaudete. sine intermissione orate. in omnibus gratias agite. In quibus verbis ostendit q̄ gratiarūactio debet fieri qua tuor modis. qz.s. ista debet habere Jugem cōtinuitatē. Semp inquit ⁊c. Vultus iocunditatē. Gaudete inquit. Vocis humilitatem. Orate inquit Magnā integritatē. ¶In oīb⁹ inquit gr̃as agite. Gr̃a enim actio debet esse

B Cū cōtinuitate
Cū iocunditate
Cū humilitate
Cū generalitate

te seu integritate. ¶Primo dico q̄ ista debet hr̃e ingē cōtinuitatē. Semper inquit. sine intermissione Bñficiū enim receptuz nunq̄ debet de mente recedere. qz sicut dicit Cryſ. sup Mat. Omelia. xxv. Optima bñficior̄ custos est ipia memoria eorundem. ⁊ perpetua cōfessio gratiarū. Sen̄. etiā dicit q̄ ista bñficiorū ier est vt alter statim obliuiscat dati alter vero nunq̄ accepti obliuiscat. Flumina enim continue a mari exeunt.⁊ vt uterū fluant ad mare continue reuertuntur. Quia ꝓcerto flumina bñficiorū que a deo vel ab homine recipimus ad ipm semp ⁊ cōtinue per gratiarūactionē reducere debemus ⁊ sic ad recipiendū ampliora ipsius animū muntamus. Quia ℣z Cas. super ps. Additoria recipere meret.q̄ iam collata de cor de perdere nō ꝓbat. Mō tñ est qz a multos q̄ ex quo bñficiū acceperunt nunq̄ volunt amplius suū bñfactorē videre. nec de bñficio accepto mentionē facere vel audire Mō sic charissimi sed semper ⁊ sine intermissione sunt gratie referende. Vñ.ij. Thes.ij. Gr̃as agere debemus semp. Jsta igit dz hr̃e opis cōtinuitatē. ¶Secdo dico q̄ dz esse cū iocunditate. Homo eñ qñ agit gr̃as dz ptendere leticiā facialē. Mā sicut dicit Sene.ij.li. de benefi. Qui gratis. i. letanter beneficiū suscipit primā eius pensionē soluit Et Bern̄. ad beremita Quintellinū dicit q̄ dantis nequit rependere aliq̄d gratiosius q̄ accepit q̄ q̄ sit gratū qō gratis accepit. Bñficiū igit nobis datū debemus gratum habere.⁊ gratiarūactiones debemus gratanter ⁊ hylariter nostris bñfactoribus exhibere. Mō tñ est contra multos qui vident similes barillis seu cadis que aquam vel quēcunq; aliū liquorē in se gratanter ⁊ sine strepitu recipunt ipsam tñ sine magno strepitu ⁊ tumultu exterī nō emittūt. Quia ꝓcerto multi sunt qui aliena bñficia gratāter ⁊ sine murmure recipiūt Sed quotiens habent aliq̄d reddere aliquid tribuere vel conferre. semp aliquē tumultum. aliqō murmur. aliquā displicentiā faciūt ⁊ ostendunt. Contra illud Eccli.xxxv. Jn omni dato tuo hylarē fac vultū tuū. Quia sicut dr̄.ij. Cor.ix. Hylarem datorē diligit deus. Gaudendū est igit in quacunq; gratiarūactione. sicut de beata ciuitate dr̄ Esa.lj. q̄ gaudiū ⁊ leticia inueniet in ea ⁊ gratiarūactio ⁊ vox laudis. Debet igit esse gratiarūactio cū vultus iocunditate. ¶Tertio principaliter dico q̄ ista dz esse cum vocis humilitate. qō ostendit cū dicit. Orate. Quicunq; enim gratias refert dz humiliter se habere.⁊ nō ex ꝓpr̃is meritis sed clargitoris gratia dz se habiturū aliquid debitare. Vñ Michee.vj. Quid dignū offeraz dño: curuabo genu deo excelso: Genuum enim curuatio nihil aliud est q̄ q̄ denotat humilis gratiarūactio. Vñ.ij. Paral.xxix. Jncuruato genu adorauerūt. Debet igit habere gratiarūactio vocis humilitatem. Orate inquit. Col.iij. Orationi instantes. vigilantes in ea cū gratiarūactione ¶Quarto dico q̄ dz habere pfectā integralitatē. quod ondit cū dr̄. Jn omnibus gratias agite. Jn oīb⁹ enim r de oīb⁹ debēt agi gratie. qz.s. in magnis ⁊ in modicis in asperis ⁊ in ꝓsperis. in bonis ⁊ in malis. Sic faciebat Aug. super illō ps. Replear os meū laude dicēs. ſic. Laudare inquit te debeo deus meus in ꝓsperis qz cōsolasti. in aduersis qz castigasti. anteq̄ essem: q; ne fecisti. cum essem: qz salutē dedisti. cuz peccassem: qz indulsisti. cū in aduersis essem: qz adiuuisti. cum ꝓfecissem. qz coronasti. In oīb⁹ igit debemus gratias agere ⁊ in ꝓsperis ⁊ in aduersis similes philomene. q̄ de nocte ⁊ die solet cantare. Mō tñ est cōtra illos q̄ bene gratias agūt in ꝓsperis. qō tñ numq̄ faciunt in aduersis. nō aduertentes ad illud quod dicit Crisō. in tracta. de simbo. Semp benedicendus est deus. quia si benedicitur in aduersis dissoluit. si bñdicit in ꝓsperis perseuerat. In omnibus igit benedicēdus est deus. Vñ Eccl. h. v. Gratias agentes semp ꝑ omnibus. Sic igit patet. quō gratiarumactio debet fieri generaliter humiliter hylariter. ⁊ perseueranter. Et hec de gratiarum actione sufficiant. vide infra de ingratitudine.

Gradi. Gressus.

Nota q̄ gradi idē est q̄ ambulare ⁊ incedere. Et ptinet gradi ꝓpr̃ie ad animalia. Et est gressus idē qō incessus que nō facit ambulādo. Moraliter igit per gressum intelligit spūalis incessus. i. actꝰ ⁊ ꝓfectus. Signat igit gressus interiores affectiones seu exteriores operationes. ℣per istas eñ sicut per spūales gressus ⁊ motus ad bonū vel ad malum ad virtutem vel ad vitiū. ad paradisum vel infernum gradimur ⁊ etiam properamus. Breuiter igitur notare possumus. q̄ sunt quidam gressus.

Dirigendi. ℣primo ergo dico q̄ bonos gressus.
Corrigēdi. i. actus debemus dirigere. i. directe
Erigendi. regere ⁊ continuare dicentes illud. Num. xxj. Nō declinabimus per agros aut vineas: aut bibemus ex puteis aquas. sed via regia gradiemur donec trancamus terminos terre tue. Jsta enim dixerunt filij israel seon regi amorreorū. Seon q̄ interpretat calor vel calidus est dyabolus q̄ semper est feruens ⁊ calidus ad malefaciendum. Amorrei vero qui interpretantur amari significant homines mundanos Nos igitur filij israel qui volumus esse sancti qui habemus transire per terminos seon regis amorreorū. id est per limites huius mūdi. vbi diabolus in peccatoribus dominat. debemus facere tria ꝓdicta vt secure ⁊ sine periculo transeamus. Nos eñ rerum facultatē debemus cauere. Nō declinabimus inquit per agros aut vineas. Carnis voluptatem debemus horrere. Nō bibemus inquit aquas ex puteis Uite veritatē debemus tenere Uia inquit regia gradiemur Uia enim regia est via virtutum in qua Christus gressus fuit. Unde. j. Regum. xij. Hunc rex graditur ante vos. ⁊ vbi etiam sancti viri qui sciunt gressus suos regere gradiūtur. quia sicut dicitur in ps. Apud domi

num gressus hominis dirigentur ⁊ viam eius volet. Aduerte autem q̄ ꝓuerbi. xxx. dicitur. q̄ tria sunt que bene gradiuntur. scilicet

Leo — In quo potest notari q̄ tria genera perso-
Gallus — narum tenentur ꝑe aliꝫ bene gradi. id est
Et aries. — bene viuere ⁊ opari videlicet leo q̄ est rex animaliū. i. mundi ꝑsides ⁊ superiores. Isti em̄ aliorum sunt duces. Un̄ illud. j. Reg. xij. Hunc rex gradi tur ante vos. vt sic in illis figurek cherubin. De quo dicit Ezech. j. q̄ vnumquodq̄ ante faciē suā gradiebāt. Isti em̄ significabant superiores q̄ in eis erat facies hoīs qui est rex animaliū. leonis q̄ est rex ferarum Bouis q̄ est rex iumentoꝝ. Aquile q̄ est rex volatiliū. Si vis dic latius de istis. Et nota q̄ ibidē dicit. s. Ezech. r. q̄ in quatuoꝛ partes gradiebāt. q̄. s. homo debet quandoq̄ ad quatuoꝛ dirigere gressus suos scilicet ad

Se vt sancte viuat. — Gallus qui cantat ⁊ horas
Deum vt ipm timeat — noctis declarat. signat cleri
Malos vt eos puniat. — cos ⁊ ꝓdicatos. Isti enim
Iustos vt eos ꝓmoueat — sunt aliꝫ magistri. ⁊ ideo
debent similiter bene gradi. Istis em̄ videnk aliꝫ dicere illud ps̄. In via hac qua gradieris firmabo sup te oculos meos. Et ℙrouer. xv. Ur prudēs dirigit gressus suos. Aries q̄ rudi vellere induk. signat religiosos simplices humiles ꝑfessores q̄. s. debēt bene gradi. ⁊ hoc q̄ sicut ꝺr puer. ij. Deus ꝓtegat gradientes simplr. Tales enim potissime videnk habere videlicet gressus latos. q̄ facit charitas. Rectos q̄ facit equitas. Altos q̄ facit mentis subtilitas. ℙreuisos q̄ facit mentis sagacitas. ℙreostensos seu directos q̄ facit dei benignitas. Et sic habemus gressus pulcros q̄ facit bonitas atq̄ sanctitas. De gressuuꝫ latitudine charitatiua dicit in ps̄. Dilatasti gressus meos subtus me. ⁊ nō sunt infirmata vestigia mea. De gressuū rectitudine mensuratiua ꝺr Michee. ij. Nonne verba tua bona sunt cum eo q̄ recte gradit? De gressuum altitudine cōtemplatiua ꝺr Amos. iiij. Gradiēs sup excelsa terre ⁊c. De gressuum ꝓuisione meditatiua. dicit ℙrouer. iiij. ℙalpebre tue pcedant gressus tuos De gressuum ꝓuisione ꝓeostensiua. qua. s. deus ꝺꝫ precedere ⁊ dirigere gressus nostros. Dicit Hieremi. x. Scio dñe quia non est hominis via eius. nec viri vt ambulet ⁊ dirigāt gressus suos. q. d. Ad deum spectat gressuum directio humanoꝝ. Et ℙrouer. xvj. ca. Domini est dirigere gressus eius. Et sic cuilibet anime sic directe dici poterit illud Cank. viij. Quā pulcri sunt gressus tui in calciamentis tuis filia principis. Isti igit gressus dirigendi sunt Iuxta illud ps̄. Dirige gressus meos in semitis tuis. ¶ Scōo dico q̄ aliqui gressus sunt qui sunt C
corrigendi. Et isti sunt gressus malaꝝ operationum. ℙeccatores em̄ per peccatū male gradiunk. Isti em̄ sunt sicut cancer q̄ est piscis retrogradus. numq̄ em̄ directe gradik sed semper retrograde ⁊ oblique Sic peccatoꝛ numq̄ tendit recte versus paradisum sꝫ oblique currit ⁊ graditur ad pctm̄. Et ideo figuratur in serpente cui dictū est Gen. iij. Sup pectus tuū gradieris. ⁊ terram comedes oīmbus diebus vite tue. Quia ꝑcerto charissimi serpentes. i. serpentini peccatores. super pectus suū gradiunk inq̄tum per pectoralē affectionē inferius ad peccatū inclinati videtur. ⁊ terrā dicunk comedere q̄n se solēt in bonis terrenis plus debito delectare. Isti cōfigurank Leuit. xj vbi dicit q̄ oīe animal quadrupes q̄ super pectus gradiebat immundū erat Ibi etiā ꝺr q̄ omnis volucris q̄ sup quatuoꝛ pedes gradiebatur erat immunda. Quia ꝑcerto charissimi ⁊ inter quadrupes. i. inter seculares. ⁊ inter volucres. i. inter clericos ⁊ inter regulares. illi coā deo sunt immundi q̄ cū quatuoꝛ pedibus. i. cū quatuoꝛ affectionibus. ⁊ cuꝫ pectore. i. cū coꝛdis desiderio ⁊ amoꝛe gradiunk inferius circa terrā. i. circa bona delectabilia ⁊ terrena. De quibus ꝺr Ezech. xx. ℙost ydola graditur coꝛ eoꝝ. Et de talibus gressibus ꝺr ℙrouer. v. vbi loquit de mala muliere dicēs q̄ pedes eius descenderūt in mortē. ⁊ ad inferos gressus eius penetrāt. Mali em̄ gradiuntur

Elate per superbiam — De superbia ꝺr Dañ. iij.
Immature p stulticiā — Gradiētes in supbia pōt
Obscure p ignorantiā — humiliare De stulticia di
Maliciose p iracundiā. — cit. iij. Reg. ix. Incessus

quasi icessus iehuvidek. ꝓceps em̄ gradik. ℙrouer. xix. Stulticia hoīs supplāt. ꝝ gressus eius. De ignorantia ꝺr ℙrouer. vij. In obscuris gradik ad vesperū De iracundia dicit. ij. Reg. xvj. Mō semey gradiebatur maledicens Dauid. Isti igit sunt gressus coꝛrigēdi. Iuxta illud Heb. xij. Rectos gressus facite pedibus vestris. ¶ Tertio dico q̄ sunt quidā gressus eriB
gendi ⁊ ab his temporalibus eleuādi. Un̄ Amos. iiij Faciens matutinam nebulam ⁊ gradiens super excelsa terre. Et sic igitur patet triplex gressus scilicet. Dirigendus. Coꝛrigendus ⁊ Erigendus. Et hec de gressu sufficiant quo ad ꝓsens.

Gradus. Nota q̄ gradus signat qñq̄ locum A
eminentem vel ascensum ad altum locum per distinctionē passuum ordinatum. Et vt cō muniter gradus accipitur ꝓ distinctione statuum vel dignitatum Et sic notabo q̄ inuenitur multiplex distinctio gradualis. scilicet Gradus ad

Imperandum. — ℙrimo igit dico q̄ quidam adi
ℙredicandum. — piscunk gradum imperatoꝛis.
Ministrandum. — Et isti sunt illi q̄ ad altos gradus dignitatum ascendunt vt cōiter. Sicut em̄ per gradus inferiores ascendik ad superiores. sic per status minoꝝ ascenditur ad maioꝛes. Figura. iij. Reg. x. vbi ad ascendendū thꝛonū eburneuꝫ salomonis sex facti fuerunt gradus ⁊ vestiuit cū auro fulvo nimis. ⁊ sedile tenebant due manus. ⁊ iuxta manus duo leones hinc atq̄ illinc ⁊ vnus leunculus ex vtraq̄ parte cuiuslibet gradus. Talis igit thꝛonus mundi signat dignitates. que auro vestite dicunk ꝓ eo q̄ ibi aurū diuine sapientie ⁊ ebur innocentie abundare tenenk Manus ℞o bone operationis. ⁊ leones fortis iustitie ⁊ seuere iurisditionis hinc atq̄ inde cubare iubentur q̄. vere thꝛonus. id est officium iudiciariū ista quinq̄ debet hꝫ vicz Ebur mundane intentiōis Aurū splendide discretionis Manus executiue operationis. Sedile mature tranquillitatis ⁊ deliberationis Et leones seueritatis iustitie ⁊ correctionis. vel leones. i. assistentes sanctet regie conditionis ps̄. Sedisti sup thꝛonū q̄ iudicas iustitiā. Ad tales tamē thꝛonos dignitatū per gradus ascendik. q̄. s. gradatim ad honoꝛes venik. isti tñ gradus de eboꝛe sunt q̄ sꝫ per candoꝛē innocentie iuste ⁊ canonice ascendere tenenk Leunculi etiam q̄ sunt animalia audacia ⁊ fortia eis assistunt ad denotandū q̄ illis q̄ per istos gradus ascendūt. audacia aggressiua ⁊ cōstantia pse ueratiua necessaria indicant Ezech. xl. In gradibus septem ascendebat. ad portam australē. ℙer gradus em̄ ordinate distinctionis vel per gradus septemplicis virtutis ⁊ perfectionis ascendendū est. ⁊ nō p gradus cōsanguinitatis ⁊ agnitionis q̄. sꝫ talis ascensus ꝓhibet Exo. xx. Mō ascendes per gradus ad altare dei tui Cuius tñ contrariū fit q̄n quis consanguineos ⁊ nepotes. q̄to in gradu cōsanguinitatis sunt ꝓpinquioꝛes tanto magis ac magis extollit. Iste est igit gradus imperatoꝛis: vel ꝓlatoꝝ vel ꝓlati de quo dicit Greg. q̄ quanto gradus altioꝛ tanto casus grauioꝛ. Imperatoꝛ nr̄ ℞ps nō sedit in hoc mūdo in gradibus dignitatis sed in gradibus humilitatis. s. i vtero ℞gnus. de quo ꝺr Mee. viij. Stetit esdras scriba super gradū ligneū. De gradu igit dignitatis ꝺr. j. Thi. iij. q̄ qui bene ministrauerit gradū bonū sibi acquiret. ℙtz igitur q̄ aliqui adipiscuntur gradum imperatoꝛis. ¶ Secundo dico q̄ aliqui adipiscunk gradum ꝓdicatoꝛis. vnde. ij. Parali. ix. dicitur De B
lignis

lignis thynis fecit salomon gradus in domo domini ⁊ in domo regia cythāras quoq̄ ⁊ psalteria cantoribus. ¶ Tertio dico q̄ quidam adipiscunk graduꝫ subditi seu ministratoꝛis Mee. viij. ℙopulus aūt in gradu suo stabat. Et breuiter ista est veritas q̄ quilibet ꝺꝫ esse cōtentus statu ⁊ gradu: officio ⁊ beneficio sibi dato. vñ Dañ. x. Daniel vir desideriоꝝ intellige verba q̄ ego loquoꝛ ad te ⁊ sta i gradu tuo ⁊c. sufficit

A **Grandis.** Nota q̄ grāde ꝺr id qō in magnitudine alia ꝓcellit. vñ illud est ꝓ ꝓie grande qō q̄tū ad oēs dimensiones suas ꝑfectū cōtinet complementū. Et pōt accipi in bono ⁊ in malo. In bono em̄ grande ꝺr illud qō ex pluribus bonis partibus aggregatis ad ꝭcrementū cōpletū ꝑducit. Et ecōuerso De vtroq̄ igitur notare ꝭ possumus q̄ in scriptura multa grandia inueniuntur. inuenitur em̄ quedam granditas

Dignitatis. — ℙrimo igit dico q̄ inuenit grandi-
Bonitatis. — tas dignitatis. ⁊ sic dicunk grandes boni ⁊ sublimes ꝓlati. De
Felicitatis. — quo ꝺr. iij. Reg. xxj. Grādis autoritatis es ⁊ dñ regis regnū israel
Iniquitatis — Aduersitatis. — Sic etiā dicunk grandes magni.

impij ⁊ tyrāni de quibus Ezech. xvij. Aquila grandis venit ad lybanum tulit medullam cedri. ⁊ summitatem frondiū eius euulsit ℙotentes enim huius mūdi ⁊ tyranni dicuntur grandes per temporalem autoritatē dicunk aquile per seuissimā crudelitatem dicunk venire ad lybanū qui est mons altus per superbiam ⁊ vanitatē. dicuntur euellere ramos ⁊ medullas cedroꝝ. i. substantias pauperū. per auariciā ⁊ rapacitatē Ista est igitur granditas dignitatis. ¶ Se-
B cundo dico q̄ est alia granditas bonitatis Et sic ille qui est melioꝛ est grandioꝛ. Grandes enim sunt illi q̄ sunt alti per contemplationem qui sunt lati per dilectionem qui sunt longi per perseuerantiam ⁊ durationem ⁊ sic tales figurank in thꝛono eburneo salomonis De quo ꝺr. ij. Paral. ix. q̄ rex Salomon fecit solium eburneū grande in quo erant sex gradus ⁊ qō vestitū erat auro mundissimo. In qua notak q̄ illi q̄ sunt spūaliter grandes sunt sedes ⁊ solium Christi Ihesu per pacem ⁊ tranquillitatē. q̄ in pace factus est locus eius. sunt cornua per mundiciā ⁊ puritatē habent sex gradus. i. sex opera misericordie per vniuersalem clementiam ⁊ pietatē Ista est igit granditas bonitatis. ¶ Tertio dico q̄ est granditas felicitatis Et ista est granditas ⁊ excellentia bonoꝝ eternoꝝ que ita grandia sunt q̄ nequeunt per hoīem digne promereri. Ibi est em̄ illud grande conuiuiū qō fecit abraham in ablactatione filij sui ysaac De quo dicitur Gen. xxj. Et. ij. Paral. xxx. Facta est grandis solennitas in hierlm. ¶ Quarto dico q̄est grāditas iniquitatis Et ista est grāditas peccatoꝝ ⁊ vitiorum De qua Mee. ix. Fecerunt grandes blasphemias Et granditas iniquoꝝ ⁊ peruersoꝝ. qui. s. figurantur in grandi statua que stabat coā Nabucho. sicut dicitur Dañ. ij. Et in grandi pisce qui Jonam in pelago deuoꝛauit Coram em̄ rege. i. coram mundi principibus ⁊ prelatis apparent hodie multe statue ⁊ multi magni pisces a quibus mundi pauperes deprimuntur.

C ¶ Quinto dico q̄ est grāditas ꝓsperitatis Et ista signat grandes status grādes diuitias delitias ⁊ honoꝛes. ⁊ sic mundi ꝓsperitas est illud grande conuiuium qō fecit Baltazar rex babylonis. Sicut ꝺr Dañ. v. In quo dum sederēt babylon fuit capta ⁊ balthazar interfectus. Istud est grande conuiuiū qō fecit rex assuerus. in quo regina perdidit potestatē suā sicut ꝺr Hester. j. Quia vere charissimi ℞to conuiuiū mundane ꝓsperitatis est grandius tanto ibi homo per peccatū facilius interficit ⁊ tanto a regia dignitate ⁊ potestate mundanoꝝ turpius quādoq̄ deijcit ⁊ deponitur. ¶ Sexto dico q̄ est granditas aduersitatis. Et ista est granditas pene eterne que respectu omnium aliaꝝ penaꝝ grandis ꝺr. ⁊ cuius respectu oīs alie modice reputank Et de ista pōt dici illud. Esa. xxvij. Uisitabit dñs i gladio suo duro forti ⁊ grāli super Leuiathan serpentem tortuosum. ⁊ occidet cetum qui est in mari Serpētes em̄ antiqui ⁊ tortuosi sic id est viri peccatores serpentini per tortuositatem malicie depꝛauati ⁊ cetus qui est in mari. i. mundi diuites in magnis affluentijs educati. finaliter visitabuntur ⁊ gladio grandi ⁊ duro diuine sententie feriētur ⁊ per eternam miseriaꝫ occident. vnde dominus de talibus dicit Eze. xiij. Dabo lapides pergrandes desuper irruentes ⁊ ventum ꝓcelle dissipantem. vt sic ad quemlibet damnatū referatur illud quod ꝺr. ij Reg. xvij. ℙroiecerunt absalon in saltu in foueaꝫ grandem. Et sic igitur patet quomodo istud vocabulum grande seu grandis diuersimode sumitur in scriptura vide infra de magnitudine.

Grando. Nota q̄ grando idē est qō impreA
sio aeris de pluuie guttis in glaciē congelatis vt dicunt aliqui generata. Et q̄ grando ꝺꝫ cū impetu descēdere. habet fortiter percutere. habet quem tangit feriter ledere ideo generaliter per grandinē potest intelligi quecūq̄ tribulatio seu afflictio siue tēporalis siue eterna siue ab hoīe siue a deo sit illata. ℙossumus igit dicere q̄ est grando

Diuine seueritatis — ℙrima grādo est metuēda q̄ sicut ꝺr Esa. xxviij.
Mūdane aduersitatis — Eterne penalitatis. — Ecce validus ⁊ fortis dominus sicut impetus grandinis. Ista em̄ grādo qua animalia egyptiaca fuerūt mortua ⁊ occisa q̄. s. illi q̄ sunt animales. i. bestiales grandine diuine seueritatis ⁊ iusticie finaliter occident. Iuxta illud Josue. x. Aduersus sunt plures lapidibus grandinis. ¶ Scōa grando est sustinenda Grando em̄ mundane aduersitatis faciliter frangit ⁊ faciliter transit ⁊ faciliter dissoluit. Unde Eccli. xliij. Cōfracti sunt lapides grādinis. ¶ Tertio grando est precauēda. s. grādo eterne ꝑnalitatis ⁊ damnationis. De qua dicit in ps̄. Ignis grādo nix glacies spiritus procellarū pars calicis eoꝝ. Et Eccli. xxxix. ꝺr Ignis grando fames et mors omnia hec in vindictam creata sunt. ista est illa grando de qua ꝺr Apo. xvj. q̄ grando magna sicut talentū descēdit de celo in homines ⁊ blasphemauerunt deū ꝓpter plagam grandinis Et hec dicta de grandine sufficiant gratia breuitatis.

Gratis. Nota q̄ gratis accipit ꝓ voluntaA
rie Et gratis sumit ꝓ homine qui gratitudinem seu gratiositatem habet Sed de virtute gratitudinis. vide supra de gratiarum actione. De ista em̄ dicit Mathei. x. Gratis accepistis gratis date Et Apoc. xxij. ꝺr. Mō qui vult accipiat aquam vite gratis. De virtute vero complacentie ⁊ bone gratiositatis dicit Actuū: vij. Moyses etiā fuit gratus deo ⁊ similia. De arbitrio vero libere voluntatis q̄ sꝫ gratis. i. voluntarie ⁊ libere facit qō vult ꝺr in bono. ij. Corin. vj. Gratis euangelium Christi euangelizaui vobis in malo vero de malis qui gratis. i. sola voluntate sine iusta causa faciunt malum. dicitur in psal. Impugnauerunt me gratis. Et alibi Gratis absconderunt mihi interitum laquei sui ⁊c. Sufficit.

Grauis. Nota q̄ graue idem est qō pondero A
sum tediosum difficile seu tristabile Est enim graue omne illud qō habet motū a circumferētia versus centrum vel quod a superioꝛi inferius descendit naturaliter ⁊ mouetur. Et ideo breuiter graue dicitur illud qō est Difficile

Ad sustinendum.
Ad ascendendum.
Ad faciendum.

Breuiter igitur possumus notare q̄ est Quedam.

Grauitas virtuosa. — Grauitas virtuosa signat
Grauitas vitiosa. — pondus humilitatis Gra-
Grauitas doloꝛosa. — uitas vitiosa signat pon-

Universidad de Deusto
Biblioteca

dus iniquitatis. Grauitas dolorosa signat pondus aduersitatis. Dico igitur primo q̄ est quedam grauitas humilitatis que est virtuosa. sicut eñ illud qō est graue naturaliter vult inferius descendere ⁊ difficulter potest moueri vel discurrere. Sic spiritualiter loquendo illi qui sunt graues id est maturi pondero si honesti. humiles ⁊ virtuosi. semp volūt inferius descendere p subiectionē. habent subsistere p perfectionem nec faciliter pñt moueri per tentationē. Multe eñ sunt spēs inter quas illa q̄ est grauior est melior. Sicut de cassia fistula ꝺr: Et sicut de pomis q̄ harēthe als harenthie dicunt cōprobant. Inter istas eñ illa que est grauior est melior. Et hoc qz humore dinoscit esse plenior. Sic ꝓcerto charissimi illi q̄ sunt humoribus grauiores sunt apud deū ⁊ hoies meliores. Plenitudo enim humoris gratie ⁊ pietatis ipsos graues efficit ⁊ meliores apud deū eos facit. De ista igit gravitate. i. de ista morali honestate ⁊ mentali humilitate ꝺr. Thiñ. ij. Teipsum prebe exemplū bonoꝝ operū in doctrina in integritate ⁊ grauitate moꝛus. Nō est cōtra multos qui grauitate moꝛ nō pollent. qz sicut ꝺr Math. xxiij. Ipsi relinquunt q̄ grauiora sunt legis ⁊c. ita q̄ de ipsis dici pōt illud Prouer. viij. Mecdu montes graui mole cōstiterant. Ista est igit grauitas humilitatis q̄ est virtuosa. ¶ Scdo dico q̄ est grauitas iniquitatis q̄ est vitiosa. Pctōres eñ ⁊ iniqui faciliter descendunt inferius ad terrena desideranda. Difficiliter eñ possunt moueri ad bona opa facienda ⁊ exequenda. Isti eñ sunt sicut elephantes: q̄ ita sunt ponderosi ⁊ graues q̄ si ceciderint non possunt surgere Isti etiam sunt sicut strutiones. q̄ quis sint aues. ita tñ graues sunt q̄ nunq̄ pñt volare vel ascendere. Quia ꝓcerto mundi peccatores ita sunt graues ⁊ inuoluti vitijs ⁊ pctis. ⁊ ad omnē motū bonoꝝ operū inhabiles effecti q̄ a vitijs in quibus ceciderūt nequeunt surgere nec sursum ad celestia p aliquod bonum desideriū se eleuare. Et ideo tales a scriptura maledicunt reprehendunt vilipendunt ⁊ vituperantur. Dico q̄ isti in scriptura maledicuntur. vñ Esa. j. Ue genti peccatrici pplo graui iniquitate. semini nequā. filijs sceleratis Jte isti in scriptura reprehenduntur. Unī in ps. ꝺr. Filij hominū vsq̄ quo graui corde. vt quid diligitis vanitatē ⁊ queritis mendaciū? Item ab omnibus vilipendunt Unde cuilibet tali dicit Sap. ij. Grauis est nobis etiam ad videndū qñ dissimilis est aljs vita eius. ¶ Item tales ab aljs subterfugiūtur qz sicut ꝺr: prouer. xxvij. Graue est saxū ⁊ onerosa arena sed ira stulti vtroq̄ grauior. Ista est igit grauitas iniquitatis. De qua ꝺr in ps. Iniquitates mee super gresse sunt caput meum ⁊ sicut onus grauate sunt super me. Peccatores enim sunt ita graues q̄ difficiles sunt

Ad dimicandū cōtra vitia. Grauat igit malos
Ad audiendum vituperia. ⁊tra vitia dimicare.
Ad defendendum mala ꝓpria. ij. Regū. xxij. educ
Ad speculandū salutaria. me de exercitu. quia
Ad sustinendū tempalia. grauiter vulneratus
sum. ¶ Item grauat eos correctionem tolerare. Act. xxvij. Auribus suis grauiter audierūt ⁊ oculos suos cōpresserunt. ¶ Jtē grauat eos ꝓpria crimina sustēta re qz mala nra sunt tanta q̄ nō possumus sustinere. Esa. xxxij. Grauabit terrā iniquitas sua. ¶ Jtē grauat eos salutaria cogitare. Adar. xiij. Oculi eoꝝ erāt grauati. ¶ Item grauat eos gubernare tempalia. ij. Reg. xiij. Grauabat eū cesaries capilloꝝ. s. absalonē ista est igit grauitas iniquitatis q̄ est vitiosa. ¶ Tertio dico q̄ est grauitas aduersitatis q̄ est dolorosa. Et ista grauitas q̄nq̄ est vtilis ⁊ castigatiua. q̄nq̄ est intolerabilis ⁊ desolatiua. q̄nq̄ est dissipabilis. damnabilis ⁊ dissipatiua. Grauitas vtilis est tribulatio tempalis. q̄ qñ nō excedit vires nras multa bona cōferre solet. qz sicut ꝺr Eccli. xxxj. infirmitas grauis sobriam facit aiam. Grauitas flebilis est tribulatio naturalis. De qua Eccli. xl. Occupatio magna creata est omnibus hoīb⁹. iugum graue super filios adam. Grauitas dānabilis est tribulatio eternalis. de qua Esaie. xxx. Ardens furoꝛ eius ⁊ grauis ad portandū. Et Esa. xlvj. Onera vestra graui pondere ꝛtabuerūt Sic igit patet q̄ grauitas est triplex. s. Grauitas miserie que est dolorosa Grauitas culpe que est vitiosa. Grauitas gratie q̄ est virtuosa ⁊c.

Grex. Nota q̄ grex ⁊ armentū nihil aliud sunt ꝙ cōgregatio animaliū simul ⁊ cōmuniter viuētiū. Et est grex nomen cōitatis. nomen societatis. nomen humilitatis. nomen pluralitatis. Et iō grex pōt significare illos q̄ habent gregatim ⁊ cōiter cōuersari. sicut sunt illi q̄ sunt eiusdē eccle. eiusdem patrie: eiusdē regionis: eiusdez religionis. Nos aūt iumus eiusdem regis. eiusdem legis eiusdem gregis Sicut eñ animalia mansueta gregatim viuūt. gregatim vadūt. gregatim comedunt. Sic vere nos alij q̄ sumus in pace ecclie cōstituti debemus gregatim ⁊ socialiter per charitatē viuere: ⁊ in vnū per concoꝛdiā habitare ⁊ sic erimus grex dominicus per charitatem ⁊ per vniuersalē concordiam ⁊ vnitatem. vt de nobis dicat illud Ezech. xxxvj. Multiplicabo eos vt gregem hominum. vt gregem sanctū. vt gregē hierlē in quibus verbis ostēdit q̄ grex nostre societatis ad similitudinem animalium ꝺr habere.

Sensus subtilitatem Nos eñ debemus viuere
Aꝺoꝛ cōformitatē. sagaciter. qō oñdit cū ꝺr.
Pacis tranquillitatem Gregē hominuꝫ. n. Hoies
eñ sunt animalia vtentia rōne. ¶ Item nos debem⁹ viuere cōformiter qō oñdit in verbo Sicut. ⁊ in verbo vt q̄ sunt aduerbia similitudinis. ¶ Item nos debemus viuere cōcoꝛditer. qō oñdit in verbo hierlē qō interpretat visio pacis. ¶ Dico igit primo q̄ si vo lumus esse de grege dñi. nos debemus habere mentis sagacitatē. qz. s. nos debemus esse grex hominum nō gregis estiarū. gregem hominū inqt Animalia eñ que gregatim viuūt solēt ceteris esse sagaciora istud ptz in apib⁹ mellificantib⁹. in formicis grana ꝓcurātibus in elephantib⁹ regem cognoscentib⁹ ⁊ lunam nouā adoꝛantib⁹ in columbis inter accipitres discernentibus. ista sunt eñ animalia q̄ gregatim viuunt. ad quoꝝ naturalem prudentiam sensus hominis vix ascendunt. Mira enim videtur esse sagacitas in apibus que bene considerant mellis compositionez. ⁊ cellularum suarum ordinationem. ¶ Item in formicis magna videtur industria que bene considerāt sue prouidentie executionem. in elephantibus etiaz magna videtur esse prudentia in hoc q̄ regis videntur habere cognitionem. Et in hoc q̄ noue lune dicuntur facere reuerentiam ⁊ inclinationē. in columbis etiam magna dicitur esse discretio. quia scilicet iste sciunt discernere inter accipitrum rapientiū in terra ⁊ rapientiū in aere variam ⁊ diuersam condi tionem. ⁊ contra vtriusq̄ insidias adhibere remediū ⁊ cautelam. sicut omnia dicit Plinius. ⁊ alij pbi naturales. Quid etiam dicemus de gruibus que gregatim volant que tanta naturali industria sunt dotate. q̄ ꝯcubias noctis sciunt ordinare ⁊ vnam sociarum suarum ad vigilandum super custodiam totius gregis constituere Et breuiter si circueamus nos inueniemus q̄ animalia gregatim viuentia solent esse ceteris sagaciora ⁊ ad rationis opera aptioꝛa. in quib⁹ procul dubio instruimur nos alij qui in grege. i. in cōmunitate fidei. ecclie vel religionis viuimus ⁊ manemus q̄ nos debemus esse prudentes ⁊ sagaces ⁊ in oñi spirituali prudētia efficaces Et ideo breuiter habeamus sagacitatē apū cōficiendo incl deuotionis. Prudentiā formicaꝝ ꝓcauendo famē future hyemalis seu infernalis damnatiōis Discretionē elephātū cognoscendo regem xp̄m p familiarē cōtemplationē Industriā columbarū ꝓcauendo accipitrem. i. dyabolum ⁊ eius tentationem. Sapientiam etiā gruum

de nocte

de nocte vigilando p diligentiam ⁊ discretionē. Et si istas ꝓpterates habuerim⁹ nos erim⁹ grex hominū i. societas ⁊ congregatio personarū rationabiliū ⁊bonarum. Et ita poterit de nobis dici illud. j. Regū. x. Obuiumbabebis gregem ꝓphetarum descendētiuz de excelso. ⁊ ante eos cytharam ⁊ psalterium. tybiaz ⁊ tympanū. ipsosq̄ ꝓphetantes Ubi nota q̄ nos debemus esse sicut grex ꝓphetarū p futuroꝝ ⁊ absconditoꝝ discretam meditationē Debem⁹ de excelso descendere p omnis superbie ⁊ elationis abdicationē. Debemus etiam cytharam ⁊ psalterium habere per diuine laudis confessionē ⁊ per gratiarumactione. Sic igit patet q̄ si volum⁹ esse grex domini. nos debem⁹ habere sensus vivacitatem. Gregem hoim inquit vn de Ezech. xxxiij. Vos autē populus me⁹ ⁊ greges pascue homines estis. ¶ Secūdo dico q̄ si volumus eē grex dñi nos debemus habere moꝛum cōformitatez qō notat cum dicit. Sicut ⁊ vt. q̄ sunt aduerbia similitudinis. qz sicut animalia eiusdem gregis solent esse vt cōiter similia in specie ⁊ natura. Sic illi q̄ sunt eiusdem gremij vel societatis debent esse in bonis operibus similes ⁊ cōformes. Nō eñ decet vt illi q̄ sunt eiusdem societatis sint contrarie cōformitatis. Debent enim esse similes in conuersatione. Siles in habitus conditione. Similes in legū et statutoꝝ obseruatiōe Sint igit similes peioꝛes melioꝛibus eos imitando. Minoꝛes superioꝛibus eis obediēdo. Superioꝛes inferioꝛib⁹ eos iuste regēdo. Ditioꝛes pauperibus eis cōpatiēdo. Breuiter eñ nihil valet in cōitate cōtrarietas ꝙ in oīb⁹ ⁊ p oīb⁹ ꝓcellit moꝛ vnitas, ⁊ cōformitas. qō ostensum est in verbo vt. ⁊ in ꝛbo sicut. Jō de isto sicut pt dici illud Cant. iiij. Capilli tui sicut greges caprarū dentes tui sicut greges tonsaꝝ. Et Cant. vj. Dentes tui sicut greges ouium. Et breuiter vbicū q̄ est vnū grex. ibi debet esse vnuz sicut. i. vbicunq̄ est eadem cōitas ibi ꝺr esse vite ⁊ moꝛ cōformitas. Et sic alter dicat alteri illud Gal. iij. Estote sicut ego. qz ego sicut vos. Unde rogo te quomodo aniaha eiusdez gregis sunt vt cōiter eiusdem legis. Et quō illa q̄ frequentāt eandez conditionē. ⁊ quō illa q̄ viuunt in eodem consoꝛtio. deputant eidē officio ⁊ hospitio. sicut discurrendo p singula pōt notari. Patet eñ de formicis apib⁹ castoꝛib⁹ elephantib⁹ ⁊ aljs gregatim viuentibus. Omnib⁹ eni est silis figura. similis natura similis modus pascendi. silis modus viuēdi. Sz istud ꝓhdoloꝛ nō fit hodie apud mlt̄os qz. pcerto hodie gloriantur homines in sigularitate non in cōformitate. Gloriant soli videri non aljs similes haberi. Istud videm⁹ in bono ⁊ in malo Primo in bono. videm⁹ ei aliquos homines q̄ ita volunt esse singulares in abstinentia. in pnia in vestiū vilitate ⁊ in familia. q̄ recte non vident esse eiusdem collegij vel gregis. Unde isti vident dicere sicut dicebat ille phariseus Luce. xviij. dicens. Deus gratias ago tibi. quia non sum sicut ceteri hoim: raptores adulteri. iniusti. velut etiaz hic publican⁹. icuno bis in sabbato. decimas do omnium q̄ possideo. Monit vero deus vtrum ista diffoꝛmitas veniat ex sanctitate vel ex inanis glorie vanitate. Contra tales loquit Hiero. ad nepotianū. Ne inimis inquit vel religiosa velis videri. nec plus humilis q̄ necesse est. gloriam inqt fugiendo non queras. ¶ Item vide in malo q̄liter aliq̄ ab aljs diffoꝛmant In omni eñ statu inuenies aliquos q̄ et in vestibus ⁊ in gestib⁹ ⁊ in actib⁹ dedignant aljs informari. Ho die eñ inuenies monachos venatoꝛes Clericos bellatoꝛes. Prelatos mercatoꝛes. Et breuiter hodie gloriant homines aljs suis partib⁹ diffoꝛmari ⁊ psonis gregis ⁊ collegij sui dedignant in bonis moꝛib⁹ conformari. Et ideo turpe est ⁊ graue bonis personis tales videre. sic a rectis consuetudinib⁹ deuiare. Ut de quolibet dicatur illud Sapienti. ij. Grauis est nobis etiam ad videndum. quoniam dissimilis est aljs vita eius. Et ideo vi dek q̄ multi clerici figurant Math viij. vbi dicit. q̄ erat ibi grex porcoꝛ multoꝛ in quos legio demonū introiuit: ita q̄ omnis grex preceps abijt in mare. quia pastoꝛes moderni gregis nostri magis vident esse porcoꝛ q̄ hoim quia propter eoꝝm insolentias agitati ⁊ in mare. idest amaritudinē omnium vitioꝝ precipitati. Hiere. x. Stulte egerūt pastoꝛes dominū nō quesierūt. ꝓpterea nō intellexerūt. et oīs grex eoꝝ dispersus est. Nō sic charissimi nō sed simus victimis nostris ⁊ socijs ⁊ bonis psonis gregis et gremij nostri in bonitate similes ⁊ cōformes qō notatū est in verbo sicut. qō sicut dictū est signat similitudinem. vt de ista cōformitate dicam⁹ illud Esa. xl. Sicut pastoꝛ gregē suū pascit. sicut eñ. i. silitudo ⁊ cōformitas. est recte q̄si pastoꝛ spūalis a quo grex dñicus nutrit. pascit ⁊ fouet. Sic igit ptz q̄ si volumus esse grex dñi nos debem⁹ habere moꝛum cōformitatem. ¶ Tertio dico. q̄ si volum⁹ esse grex dñi nos debem⁹ hre pacis tranquillitatez qō oñditur cū ꝺr. gregē hierl̄ salē. ⁊c. qz hierl̄ interptat visio pacis vel pacifica. Sicut eñ animalia eiusdē nature vel spēi solent pacifice. viuere se inuicem diligere p se mulcem pugnare ⁊ inter se cōcoꝛditer habitare Sic ꝓcerto nos alij debemus pacifice. cōcoꝛdit cuz amoꝛe ⁊ am icicia alter alterū frequētare vt de tali grege sic vnito: cōcoꝛdato ⁊ in vnū pacificato dicat illud Hiere. xij. Cōgrega eos q̄si gregē De ista visio pacifica hierl̄ ꝺr in ps. Rogate q̄ ad pacē sūt hierusalē Sz nota q̄ ad hoc q̄ iste grex possit viuere pacifice ⁊ quiete necesse est q̄ a pastoꝛibus regat. q̄ a pastoꝛib⁹ ducat. qz a pastoꝛibus educatur. Pastoꝛes eñ. i. plati debēt sibi cōmissos regere p discretionē. Unī Act. xx. Attēditevobis ⁊ vniuerso gregi. in quo posuit vos spūssanctus regere eccl̄iam dei. ¶ Jtē isti debēt gregē ducere p vie veritatis oñsionē Unī in ps. ꝺr. q̄ ꝺuxit nos tanq̄ gregē in deserto ⁊ posuit sicut oues familias. ¶ Jtē isti debēt gregē cōmissum pascere p doctrinā ⁊ pdicationē vel p elymarum largitionem. Unī. j. Pet. v. Pascite eū q̄ in vobis est gregem dei Sz ꝓcerto charissimi nō sic fit hodie qz p certo moderni greges a plat̄is ⁊ a pastoꝛib⁹ nō regūtur sed negliguntur. Nō ducunt sz dimittunt nō pascunt sed a bonis pascuis expellunt. Jō plangit ecclesia. Hiere. l. Grex pditus fact⁹ est populus me⁹ pastoꝛes eoꝝ seduxerūt eos fecerūtq̄ vagari in montibus Sicut eñ videm⁹ greges dispergunt ⁊ distrahuntur aliquando. Propter.

Pastoꝛū crudelitatem Pastoꝛes eñ sine causa ali
Lupoꝛū rapacitatem qñ peiuunt. Lupi totū gregē
Raptoꝛū iniq̄tatem inficiunt. Latrones totū gre
Leonū malignitatem gem decipiunt. Leones totū
gregem subripiunt Pastoꝛes eñ sunt mali plati subditos impie, feriētes. Et de hoc ꝺr Ezec. xxxiij. Nonne greges pascunt a pastoꝛib⁹? lac cōedebatis ⁊ lanis coopiebamini. qō crassuz erat occidebatis. gregē aūt meū nō pascebatis. qō ifirmū fuit hō ꝙ solidastis ⁊c. Multa vide ibi qz ibi pōnit tota regula crudelitū plaꝛ. Lupi rapaces sūt exteriores pncipes ⁊ tyranni a qb⁹ grex fidelium multimode molestat. Unde Hiere. xxij. De pastoꝛib⁹ qui dispergunt ⁊ dilacerant gregē pascue mee Latrones sunt interiores heretici Unde Job. xxiij. Diripuerunt greges et pauerunt eos Leones sunt demones, malefici a quibus per diuersas tēptationes homines inquietantur. Unde Hieremie. l. Grex dispersus factus est israel: leones dereceruntē Quilibet enim tyrannus sicut dicitur. Michee. v. Est quasi leo inter iumenta siluarum. ⁊ quasi catulus leonis rugiens in gregibus pecoruz. His igitur multimodis occasionib⁹ inquietant greges. i. cōgregatiōes ouilis dominici ⁊ eoꝝ pax multimode ptur bat ita q̄ ipsi iā nō sunt sicut greges dominici. i. greges pacifici. qz sicut dicit Hiere. xxij. Exercit⁹ regis babylōis obsidebat hierl̄. Et ꝓpter hoc pastoꝛes gre

gis summe debent vigilare ad pacē istius gregis tuē dam ⁊ defendendam figurati in illis pastorib⁹. Luce.ij. Qui custodiebant vigilias noctis supra gregez suum. Jurta illud Hiere.xij. Congrega eos. s. subditos sicut gregem. Et hoc ne forte dñs dicat tibi in die iudicij illud Hieremi.xiij. Ubi est grex q̄ datus est tibi pecus inclitum tuum. Et sic si grex iste bene a pastoribus regat Uiuet concorditer. Uiuet cōformiter Uiuet sagaciter. Et hec de grege sufficiant.

A **Gubernare.** Nota q̄ gubernare idem ē qđ regere. Unde gubernator potest dici ille q̄ est aliorū iudex domin⁹ ⁊ prelatus. Et q̄uis ista materia posset multum dilatari q̄tum ad figuras ⁊ exempla quia tamen sunt pauce autozitates vocales. Jō breuiter transeo q̄tum possum. Notare tamen possumus q̄ gubernator debet habere.

Sapientiam. Debet dico habere sapientiā: sagacitatem ⁊ subtilitatem. Unde
Patientiam. Diligentiam Ezec.xxvij. Sapientes tui o tyre facti sunt gubernatores tui. Sicut em̄ gubernator nauis si est ignarus potest faciliter esse causa periculi. Sic rector cōmunitatis nisi sit sapiēs totam nauē ecclesie sibi cōmisse facit periculoz sustinere Sicut em̄ dicit. Prouer.xj. Ubi nō est gubernator ppls corruet salus autem ubi multa cōsilia. Et Prouerb.j. dicit. q̄ intelligens gubernacula possidebit. ¶ Item dico q̄ gubernator debet habere patientiā ⁊ benignitatem. Reges em̄ apum carent aculeo. ad denotandū q̄ illi qui sunt aliorum gubernatores ⁊ rectores. debēt magis vti clementia ⁊ benignitate. q̄ iustitia pungitiua ⁊ seueritate. Sic faciebat ille rex qui dicebat Hester xiij. Cū totum orbem ditioni mee subiugassez. nequa q̄ volui potentie abuti magnitudine ꝫ clementia et lenitate gubernare subiectos. ¶ Tertio dico q̄ gubernator debet habere diligētiā ⁊ sedulitatē. Nisi ei gubernator nauis sit diligēs circa officia subditoruz nauis faciliter deperiret. Et ideo dz Jone.ij. q̄ cū Jonas in naui dormiret. gubernator nauis videns periculum imminere dixit ei. Usq̄quo graui somno deprimeris: surge invoca deum tuū. Et dz ibidem q̄ propter ipm Jonam nauis periclitabat. iō gubernator fecit eum de nauī mare ejci ⁊ expelli. In quo instruunt prelati ⁊ gubernatores q̄ si in nauī religionis vl ecclesie sibi commissa. vident aliquez in vitijs obdormire dñt ipsum excitare per monitionē ⁊ ne nauis propter eoz pereat in mare. idest in amaritudinē pene p̄ yere per fortem correctionē. Unī Prouer.xx. Gubernaculis tractāda sunt bella. Et sic igit patet q̄ bon⁹ gubernator dz habere Justitiam ⁊ seueritatem. Clementiam ⁊ benignitatē. Prudētiā ⁊ sagacitatem. Et hec de gubernatione sufficiant

A **Gustus.** Nota q̄ per gustum qui ē sensus corporis discernens inter sapores ciboz q̄ p̄ nutrimēto recipiūtur potest intelligi mozaliter virtus anime q̄ inter actus ⁊ fructus spūales discernit ex quib⁹ anima est spiritualiter nutrienda. Et sic per eum potest intelligi virtus.

Affectionis. Anima enim habet suos sensus naturales. Ubi enī est visus fidei: odoratus spei: auditus obedientie. tactus cōpassionis. gustus devotionis seu affectionis.

Possumus igitur breuiter distinguere aliquid de gustu. Est enim Gustus.

Infectus. Gustus infectus est gustans tem-
Perfectus. poralia Gustus perfectus est gus-
Refectus. stans spiritualia. Gustus refect⁹ ē gustans eternalia. ¶ Primo modo gustant peccatores qui scilicet habent gustum voluptatis ita infectū ⁊ repletum grossis cibarijs bonorum temporalium: q̄ in cibis delicatis spiritualiū nullatenus delectāt similes mulieri pregnanti cuius gustus infectus magis appetit vilioza q̄ meliora ⁊ q̄nz plus delectatur in carbonibus q̄ in caponibus. Figurati etiam in filijs israel quorum quia gustus erat infect⁹ cibis egypti. ideo abhorrebant manna deserti sicut dicitur nu meri.xj. Quia procerto charissimi. quando gust⁹ voluptatis. cibis egypti idest bonis temporalibus per auariciam inficitur. dulcedinē bonorum spiritualiū detestatur. Et ideo mundus ⁊ mundana sunt recte sicut olla helisei in qua herbe amarissime sunt decocte quibus cū gustassent filij pphetarum exclamauerūt Mors in olla vir dei. iij. Reguz. iij. Herbe em̄ amare sunt bona temporalia que multis amaritudinib⁹ sunt respersa. que q̄uis gustum mundanoz̄ per auariciam inficiant. filij tamen pphetarum. idest viri sancti quando ista per cōsiderationem gustant optime percipiūt q̄ mors est in olla. ⁊ gustus qui in tēporalibus delectat morte plurium criminum p̄gnauat. Et ideo simus sicut salmo. Qui cum gustauerit aquam dulcem. nunq̄ redit amplius ad amarā. quia ex quo dulcedinem gratie ⁊ scripture gustauimus nū q̄ ampli⁹ ad amaritudinem bonorum temporaliuz redire debemus. Et ideo faciamus sicut christus. qui oblata sibi potione amara cum gustasset noluit bibere. Mathe.xxvij. Et hoc est quod precipitur Jone.iij Homines ⁊ iumenta non gustent quicquam nec pascant nec bibant aquam. Jsto igitur modo gustāt pec C catores. ¶ Secundo modo gustant contemplatores Uiri enim spirituales post̄q̄ bona spiritualia gustauerūt: nunq̄ amplius in bonis temporalibus seucar nalibus delectantur. Jsti sunt autem sicut ionathas. de quo dicitur. j. Reg. xiij. q̄ cum gustasset pauluz de melle illuminati sunt oculi eius ⁊c. ¶ Tertio modo gustant comprehensores. Jsti enim gustant in patria in mensa eterne beatitudinis suauitatem dulcedinis sempiterne. j. Petri. ij. Si tamen gustatis quoniam dulcis est dominus. Et in ps. dicitur Gustate ⁊ videte; quoniam suauis est dominus beati omnes ⁊c Uerumtamen sicut in parabola euangelica dicitur: Lu. xiij. q̄ tria genera personarum neuenirent ad cenam domini se excusauerunt. scilicet ille qui villam emerat. Ille qui quinq̄ iuga boum comparauerat. ⁊ ille qui vxorem duxerat Et propter hoc a patrefamilias sunt condemnati ne cenam istam possint ampli us gustare. Amen inquit dico vobis quia nemo virorum illorum qui vocati sunt gustabit cenam meaz. sic procerto multi sunt qui a gustatione hui⁹ cene diuersimode impediuntur Illi. scilicet qui emunt villam. idest illi qui emendo ⁊ vendendo circa bona temporalia per auariciam meditantur. ¶ Itez illi q̄ emūt quinq̄ iuga boum. idest qui circa delectabili aquinq̄ sensum corporis occupantur. ¶ Itē illi qui ducūt vxorem. idest illi qui carnis delitijs per luxuriam delectantur. Omnes enim isti cenam eterne beatitudinis non gustabunt nec dulcedinem illius cene percipiēt vel habebunt. Boni enim tantum ⁊ non mali gustabunt istam cenam quia sicut dicitur. Sap. xvj. Ibi autem in breui mopes facti nouam gustauerūt escam. Sic igitur patet aliquid de gustu bonorum. aliquid de gustu malignoruz ⁊c. vide: supra de comedere Habere Cena. Conuiuiuz. Esca Cib⁹. Et infra de sapore.

A **Guttur.** Nota q̄ guttur est membrum in quo vox formatur. Et per quod cibus ad nutrimentū corporis recipitur. Et per quod sapores ciborum discernūtur. Et per quod in sapozibus sine m̄ope⁹ delectatur. Potest igiturguttur accipi .i. bono ⁊ in malo.

Bona locutio. Primo in bono per guttur
Dulcis deuotio. designatur Bona enim locu
Sagax discretio tio sonos verborum vtiliz modulatur. Et sic guttur sanctorum aliquando emittit sonū letum p̄ gratiarūactionē. Aliq̄n sonuz altū p̄ feruentē p̄dicationē. Aliq̄n sonū bassuz p̄ deuotā orationē sancti em̄ gr̄arūactionē sonāt letissime isti em̄ sunt sicut cicade q̄ ꝫ Jsi. mirā formāt cātilenam q̄ sicut dz in ps. Exultatiōes dei in gut. eoz. Jsti etiam p̄

predicationem c amāt fortissime. Unī isti sunt sicut aquila in cuius gutture formak vox fortis q̄ est terroz auiū aliarū. Jurta illud Osee.viij. in gutture tuo sit tuba quasi aqla sup domū dñi. ¶ Itē isti per humilē ⁊ p̄fundam orationē clamāt bassissime. Unī isti sunt sicut cign⁹ in cui⁹ gutture formak vox gemebunda ⁊ ⁊ cui⁹ guttur est valde longū. eo q̄ de p̄fundo aquaz extrahit cibū suum. vt de talib⁹ dicatur illud Puer. viij. veritatē meditabit guttur meū. Jstud est igitur guttur bone locutiōis p̄ qōverbis vtilib⁹ modulatur ¶ Secundo dico q̄ per gutturintelligitur feruēs devotio quā ī cibis spūalibus delectamur Unī Can ij. Sub vmbra ei⁹ quā desiderabā sedi. ⁊ fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo. ¶ Tertio p̄ guttur intelligit sagax discretio per quā addiscernēdū bonū a malo iformamur. Unī Job. xxxiij. Auris em̄ verba p̄bat. ⁊ guttur escas gustu dijudicat. Et sic guttur pōt accipi in bono. ¶ Secundo dico q̄ per guttur intelligo.

Detractoriā loquacitatē. Intelligit igitur per gut
Infectoriā gulositatē. tur loq̄citas detractoriā
Deceptoriā fallacitatē. Unī in ps. dz. Sepulchruz patens est gut. eo. ling. suis dolo. agebāt. Uenenū aspidū sub labijs eoz. Guttur em̄ detractoz comparat sepulchro patēt q̄ solet eructua re pestiferū fetorē. Comparat lingue dolose q̄ solet promulgare venenosum clamorē. q̄ p̄cul dubio de gutture detractoruz exit fetor malorum verbo rinficiens illos de q̄bus loquunt Et exinde procedit sapor male cōp lacentie decipiēs illos cora quib⁹ fabulant. Cōparat etiā veneno aspidis q̄ sole⁹ generare mortiferū sopore. ¶ Itē p̄ guttur intelligit gulositas vorator ia vñ Hiere. ij. Probi be pedem tuū a nuditate ⁊ guttur tuum a siti. ¶ Itē p̄ guttur intelligit fallacitas deceptoria. ⁊ maxime deceptio pulchritudinis mulierū. q̄. s. inter membra corporis mulieris. guttur solet esse ampli⁹ delicatū. Unde puer. v. Ne intenderis fallacijs mulieris. Fauus em̄ distillās labia meretricis ⁊ nitidi⁹ oleo guttur eius. Sic igit patet quomodo guttur signat in bono ⁊ in malo. Sz quia pauce sunt autoritates que dicta sunt breuitatis gratia sufficiant ⁊c.

Explicit litera G. Incipit litera H.

A **Habere.** Nota q̄ habere signat possessionē. Et ideo ꝫ q̄ res q̄ habetur potest esse bona vel mala. ꝫ hoc possumus distinguere q̄ habere in bono sumitur ⁊ in malo. Sumit em̄ in bono quando habētur res vtiles ⁊ fructuose. Sumitur in malo quando habentur res damnabiles ⁊ vitiose. Et ideo breuiter possumus dicere q̄ inueniuntur vna habitio.

Uirtuosa Prima est habitio spūaliū meritoruin.
Uiciosa Secunda est habitio criminaliū vitioz
Dolorosa Tertia est habitio infernaliū tormētoz.
Gaudiosa Quarta est habitio eternaliū gaudioz.

Primū habent viatores p̄fecti Scōm habēt peccatores infecti. Tertiū habēt maledicti damnati. Quartum habent benedicti beati. ¶ Habent igitur viri p̄fecti meritorum plenitudinem. Unde. ij. Cor. ix. In omnibus omnem sufficientiam habentes. abundantes in omne opus bonum. ¶ Habēt viri infecti peccatorum magnitudinem Jsti sunt illi de quibus dicitur Mar. vj. Adduxerunt ad iesum eos qui male habebant ⁊ sanauit eos. ¶ Habentviri damnati tormētorum mestitudinem. Unī Apoca. ij. habebitis tribulationē dieb⁹ decem. i. semp. ¶ Habēt viri beati gaudiorū celsitudinem Unī quilibet istorum potest dicere illud Philip. iij Habeo autem omnia ⁊ abundo Breuiter igit de bona habitione ⁊ possessione qua. s. nos debemus habere gratiam in presenti ⁊ gloriam in futuro possumus exponere illud euangelicum Luce. xix. Omni habenti dabitur ⁊ abundabit ei autem qui non habet etiā id quod habet auferetur ab eo: in quibus verbis ostenditur q̄ virtutū possessio est habenda triplici ratione. scilicet quia per hoc.

Excitat dei largitio. Per istaz enim possessionem Excitamus dei largi
Procurat celi adeptio. tatem ⁊ amicitiā. Procu
Declinat rerū defectio. ramus celi bonitatem ⁊ opulentiam Declinam⁹ morum paupertatem ⁊ indigentiā. Per istam dico possessionem excitamus dei largitatem. qō ostendit in verbo dabit. Omni habenti dabit inquit. ¶ Item p̄ istā p̄curamus rerum facultatez qō ostenditur in verbo abundabit. ¶ Item per istam declinamus summam paupertatē. qō ostendit in verbo. etiā qō habet auferetur ab eo. ¶ Primo igit dico q̄ habere debemus possessionē virtutū q: p̄ hoc dei largitas excitatur. qō ostendit cum dz. Habenti dabit. Omne em̄ simile attrahit suum simile. Unde videmus q̄ in prata ⁊ herbas que multuz habent de humore: facili⁹ descendit ros qō vtiq̄ ex quadam similitudine attrahente suū simile potest esse. Sic vere in spiritalibus ros diuine abundantie ⁊ gratie facilius descendit in illos ī quibus aliquam similitudinem ⁊ humorem gratie potest inuenire. Et ideo necesse est vt aliquid habeamus anteq̄ aliud recipiamus habenti inquit dabit. Habēti penitētiā dabitur venia. Habenti peccati displi centiam dabit gratia. Habenti ꝫo gratiam dabitur gloria. Gratiam em̄ in celo et gloriam dabit dñs nec priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia. ps. lxxxiij. Adamas enim nō dat influētiā suam ferro ipsum mirabiliter mouendo sed ipsum ferrū habet aliquam occultam dispositionem seu similitudinē p̄pt quam ad recipiendū p̄dictā influentiā magis est aptum. Sic vere charissimi deus nō dat influentiā gratiarum ⁊ virtutū alicui. nisi habeat primo aliquā ispiritualem dispositionē per quā p̄dicta influentia sibi detur. Habenti inquit dabitur. Jurta illud Eccli. xiij Si habueris aliquid commuet tecum. si nihil habueris derelinquet te. Et Luce. viij. dicitur. Qui habz dabitur ei. Et iō possum notare q̄ nos debem⁹ habere.

Erga deum fiduciam ⁊ credulitatem Sit igitur in
Erga proximū concordiam ⁊ vnitatē. nobis fiducia
Erga nosipsos mundiciā ⁊ charitatē. velcredulitas
Erga subditos diligētiā ⁊ sedulitatē. Mat. iij. nolite timere. habete fiduciā ego sum sim in nobis amor concordia seu tranquillitas. Job. xv. Acquiesce igitur ei ⁊ habeto pacem. ⁊ p̄ hoc habebis fruct⁹ plurimos Et Marci. ix. habete in vobis sal ⁊ pacem habete inter vos. Itē sit in nobis mundicia ⁊ mentis puritas seu sanctitas. Unde Mat. j. Inuenta est in vtero habens de spiritusancto. ¶ Item sit in nobis erga subditos cura. diligentia atq̄ sedulitas. q: Luce. x. stabulario dictū est de sanciato. Curā illius habe. ⁊ qō supprogaueris reddā tibi. Et sic charissimi si ista habuerimus. nos p̄certo dei liberalitatē erga nos p̄uocabimus. Habenti dabit de⁹ em̄ est sicut canis ioculatoris qui applaudit illi quē videt meliores vestes habere. Unde sicut dicit in parabola euāgelica q̄n ipse in nuptijs vidit hominem non habentem vestem nuptialez. ligatis pedibus ⁊ manibus fecit eum proyci in tenebras exteriores Math. xxij. Ad denotandum q̄ deus non diligit illos qui in virtutibus sunt pauperes. sed illos qui vestes virtutum ⁊ gratiaruz sunt habentes. Et ideo iurta dictum apostoli. j. Thimo. vj. Habentes alimenta ⁊ quibus tegamur his contenti simus. Patet igitur q̄ per virtutum possessionem diuina largitas excitatur. ¶ Secundo dico q̄ p̄ virtutū possessionem celi felicitas p̄curatur quod ostenditur in verbo abundabit. Ille enim abundat q̄ tantuz habet q̄ nihil sibi deficit. Et ideo sicut homo qui in principio solet habere ⁊ congregare finaliter potest sine indigentia abundare. Sic illi qui bic incipiunt habere ⁊ possidere per gratiam. solent abūdare finaliter per gloriam. Quando enim homo paulatim ⁊ particulariter habz virtutes ⁊ gratias in hac vita finaliter ipse peruenit ad abundantiam plenissimam in alia. Abundabit inquit. vnde Philipē. iij.

Habeo autem oīa ꝛ abundo. Arbores. n. que in iuuẽtute sunt steriles sunt in fine ꝛ i senectute cõiter abũdantes sicut de palma dicitur que in sua iuuẽtute cõ sueuit valde parũ fructificare: ꝛ ideo in senectute qñ habet centuz annos solet fructibus abundare. Econuerso autem arbores q̃ in sua iuuẽtute solent fructibus abundare, solent in senectute fructibus sterilescere ꝛ carere Humor enim radicalis p nimis repentinam fructificationem consumitur ꝛ sic ante tps arbor desiccat: ꝛ per consequẽs fructũ abundantia impeditur. Sic vere charissimi. arbor. i. hõ: q̃ sicut dicitur Marci. viij. Video homines quasi arbores: q̃ in principio ꝛ in iuuentute sua hoc est dictum. in ista vita: vbi non facit nisi incipere viuere: fructibus mundane ꝓsperitatis abundat. solet in sua senectute. scz in tpe post mortẽ ꝓsperitatis fructibus deficere ꝛ carere ꝛ ecõuerso illi qui modo sunt cõsolationib⁹ indigentes. erunt tũc tẽporis abundantes: q̃ sicut dicit ij. Co. viij. Altissima pauptas eor abũdauit in diuitias simplicitatis eor. Tunc enim dñs esurientes implebit bonis ꝛ diuites dimittet manes quia sicut modo abundat passio xpi in nobis ita z per xpm abũdabit cõsolatio nostra. ij. Cor. j. Diuites. n. sunt sicut leena q̃ in iuuẽtute sua solet parere abundãtius q̃ in senectute Primo enim anno parit scz catulos Scõo. v. Tertio q̃tuor. Quarto tres. Quinto duos. Sexto vnum ꝛ tunc totaliter sterilescit ꝑm Ph. Sic vere mũdi diuites in suo ꝓncipio. s. in hac vita sunt multum diuitiarũ fructibus aoundantes. Sz vere qñ senect⁹ mortis aduenerit tunc vere eis paupertas ꝛ indigentia ipsos grauabit q̃ quantuz in hoc mundo de gloria ꝛ abũdãtia habuerũt tãtum post mortẽ de penaꝛ miseria sustinebũt. Juxta illud Apoca. xviij. Quãtũ glorificauit se ꝛ in deliciis fuit. tantũ date illi tormentum ꝛ luctũ Quia. n. abundantia tpalium est eis causa culpe. Juxta illud Ezech. xvj. Hec fuit iniq̃tas sodome soro: is tue abundantia panis ꝛ superbia vite. iõ erit eis finaliter causa pene. Et ꝓpter hoc istis consulitur Eccli. xviij. Ademor: esto paupertatis in diebus habũdantie. Sed ecõuerso. pauperes sunt sicut oliua q̃ si vno anno deficiat: in alio plus abundat. quia ꝑscilicet isti in anno ꝓsentis vite esuriũt: ꝛ deficiunt. et ideo in sequenti anno future vite glorie fructibus. abundabunt. Videlicet.

Pacis trãquillitate. Istidico abundant pacis
Plena satietate. tranquillitate q̃ tũc orie
Perfecta charitate. tur i diebus illis iustitia
Longa stabilitate. ꝛ abundantia pacis. vt dicitur in ps. Et illud. fiat pax in. virtute tua ꝛ abundantia in turribꝰ tuis. ¶ Jtez isti abundabũt plena satietate. sicut enim dicitur Luce. xv. Multi mercenarij in domo patris mei abundant panib⁹. Sicut. n. dr in ps. Cibaria mihi fit eis in abundantia. Jtẽ isti abundant i perfectissima charitate. iuxta illud Phi. j. Vro vt charitas vestra magis ac magis abunder. Item isti abundabũt in longinqua stabilitate Vñ in ps. Ego dixi in abundãtia mea non mouebor in eternum. Et sic igitur patet quomodo ex virtutum habitione plena felicitatis procuratur. Abũdabit inquit.

¶ Tertio dico q̃ habenda est virtutum possessio: q̃ per hanc summa calamitas euitatur qđ oñdit cum dicitur. Et qui non habet: etiam qđ habet auferetur ab eo. q. d. Si nihil de bonis opib⁹ habuerim⁹ etiã qđ habem⁹ virtutes naturales ꝛ etiaz tpalia bona amittemus totaliter ꝛ perdem⁹ Unde etia Math. xxv. Preceptum est q̃ ab illo q̃ non laborauerat ad habendũ ꝛ ad talẽta multiplicandũ. auferret talẽtũ qđ habebat Tollite inq̃t talentũ ab eo ꝛ date ei q̃ habet decez talenta. Habeam⁹ igit gram ne perdamus gloriã. habeamus virtutẽ. ne pdam⁹ salutẽ q̃. s. peccatoribus dictũ est. Math. xxj. Auferet a vobis regnũ dei: ꝛ dabitur genti facienti fructus ei⁹. illi enim q̃ nihil habent pauperes sunt. Sic illi q̃ virtutib⁹ carẽt, paupertatẽ infernalẽ incurrẽt. Ficulnea enim q̃ nullos habebat fructꝰ: ꝟz folia. quando dñs visitauit eã. pdidit illud qđ habebat. s. virorẽ ꝛ humorem. statiz enim fuit maledicta: ꝛ ꝓpter fructũ carẽ tiam aruit vt dicitur Matthe. xxj. Sic vere charissimi qñ deus videt hominem q̃ non habet fructꝰ bonarũ opationũ q̃q̃ habeat humorem interiorem virtutũ naturaliũ: ꝛ folia exteriora bonorũ tpaliũ. ipse ꝓcerto aufert sibi qđ habet qz ꝛ naturalia ꝛ tpalia sibi aufert inq̃ntum aridi tati ꝛ paupertati eterne ipz subiugat ꝛ submittit. vnde Esaie. v. de vinea q̃ noluit habere bonos fructus dicitur Auferam sepez eius ꝛ erit in direptionẽ ꝛ nubib⁹ mandabo desup ne pluant super eam Tali enim infructuose psone auferẽ sepes angelice custodie. Daꝛ etiam in diẽptionẽ dyabolice malicie. Nubes etiã. i. sancti non pluent super eã. s. per adiutoriũ sue oationis ꝛ gratie. Non sic igit charissimi. ꝟz habeamus. s. virtutum possessionem: ꝛ ipsam ne nobis auferaꝛ sollicite conſernem⁹. iuxta illud Apoc. iij. Tene qđ habes vt nemo accipiat coronã tuam. Et hoc qz per hanc euitaꝛ calamitas infernalis. Quia ꝓ hãc ꝓcuraꝛ felicitas eternalis. Quia per hãc excitaꝛ benignitas liberalis. Et hoc de habere in bono sufficit

¶ Sed q̃uis sit satis dictum q̃ est quedam habitio bonorũ ipiritualium possumus tamen dicere q̃ est quedam habitio ꝛ possessio bonorum tpaliuum Et si vellemus possiumus breuiter notare q̃ ista habitio vel possessio. Est.

Malis vitiosa. Bona enim mũdi sũt rectesicut
Bonis virtuosa. seruitutes q̃ ꝑm iura non pñt
Sanctis tediosa. ꝓprie possideri. qz. s. ista bona que suos amatores faciut seruos. nõ sunt ꝓprie nec ex toto. qz non sunt habenda nisi ꝓ pte. quia. scilicet si possideãt corpaliter. nõ tamẽ possiunt possideri cordialiter. vt sic habentes sint q̃si nõ habentes. sicut dicitur. ij. Cor. vj. Quasi nihil habentes ꝛ omnia possidentes. vt de quolibet dicaꝛ illud Prouer. xvij. Est quasi diues cum nihil habeat ꝛ q̃si paup cũ in multis diuitijs sit. Vir enim scrũs si nihil habet de temporalibus. diues tñ est in virtutibus. Sufficit etiã sibi qđ habz: ꝛ sola sufficiẽtia diuitẽ facit. Jtẽ dato q̃ iste in multis diuitijs sit. ipse tñ est quasi pauper: qz. s. ibi non ponit cogitatũ vel affectũ: ꝟz sic diuitias possidet ac si penitus nihil haberet ꝛc. Et qz nomẽ habẽdi est cõmunissimũ. ideo potest multiplicit dilatari i: ꝛ maxime posset applicari ad auariciã que nihil aliud est q̃ amor habendi. ¶ Item ad diuersa peccata: quia ꝑm q̃ homo potest habere plures corporis infirmitates hic potest habere ex diuersis causis multas in anima pauitates. Unde nota q̃ mali habent.

Luxurie feditatem. De habitione luxurie &c
Superbie vanitatem. Eccli. xvij. inclinasti tes
Malicie prauitatem. mora tua mulieribus po
Inuidie maligmtatẽ. testatez habuisti in corpe
Proteruie cecitatem. tuo. dedisti maculam in
Ignorãtie tarditatem. gloria tua. Et Ezech. xvj.
Pigricie tarditatem. dicitur Habens fiduciaz in decore tuo maculata es De superbia &c baruch. vj. Coronas quidem habẽt aureas in capitibus suis ꝛc. De malicia dicit Esa. xlvij. Fiduciam habuisti in malicia tua. ꝛc. De odio vero ꝛ inuidia dicit. ij. Reg. xix. Diligis odiẽtes te. De fatuitate vero ꝛ ꝓteruia &c Amos v. Quod odio habuerũt in porta corripientẽ. De cecitate ꝛ ignorantia dicit Hiere. v. Oculos habẽtes non vident Et Esa. xlij. Educ foras ppl̃m cecuz ꝛ oculos habẽtẽ De iutilitate &c ꝛ pigritia &c in ps. qđ oculos habẽt ꝛ nõ videbũt manꝰ habẽt ꝛ nõ palpabũt Aures habẽt ꝛ nõ audiẽt pedes habẽt ꝛ nõ ãbulabũt. q. d. im q̃ habẽt oñia inutilia. Nota ꝙa de habitione criminaliũ pctoꝝ infernaliũ tormẽtoꝝ: eternaliuz gaudiorũ. supra ꝛ infra ꝙ vbi dolor vbi dãnatio vbi infernꝰ vbi celum vbi paradisus ꝛc. abunde dictum est: ideo hic omitto gratia breuitatis.

Habitare Nota q̃ habitare nihil aliud est q̃m in aliquo loco diuturnam facere mansionem. Adorari enim habitare manere pro eodem supponunt. Et ideo spũaliter loquẽdo per habitationem possum intelligere locũ actum. opus. occupationem. in quo homo ꝓtum ad affectionem diutius immorat. Sicut enim videmus q̃ inter aĩalia. Quedam habitãt in aere. sicut sunt volucres ꝛ aues Quedam in aqua: sicut sunt rane ꝛ pisces Quedam in terra: sicut sunt oues ꝛ boues. Quedaz sub terra: sicut sunt talpe ꝛ serpentes. Sic ꝓcerto charissimi bomi diuersas ꝛ diuersimode sibi spirituales vendicãt mãsiones Quidã enim habitant sursum in aere. i. in celo per contemplationem. Quidam in aqua sacre scripture per studium ꝛ lectionem. Quidaz in terra idest in mũdo per bonam actionem ꝛ occupationem Quidã sub terra. idest. in inferno per timorem ꝛ cõsiderationem. Sicut enim in domo paradisi mansiones multe sunt in quib⁹ sancti in patria habitant ꝛ versantur. Sic in domo dei q̃ est ecclesia: multe sunt spirituales mansiones in quibus boni spirtualiter commorantur. Unde. iij. Reg. xiij. Habitauerunt filij israel in tabernaculis suis. Notare igitur possumus generaliꝛ q̃multiplicẽ bitatio. Est enim Habitatio

B
Supernalis. Prima est habitatio beatorum.
Spiritalis. Scõa est habitatio perfectorum.
Tempoalis. Tertia est habitatio mundanorũ
Corpoalis. Quarta est habitatio viatorum.
Infernalis. Quinta est habitatio damnator

In celo enim habitant beati. q: sicut dicitur in ps. Beati qui habitant in domo tua dñe in secula seculoz laudabũt te. In ecclesia habitãt perfecti: qz sicut dicitur in ps. Habitabunt recti cum vultu tuo delectationes in dextera tua. In mundo habitãt infecti. Gen. iij. Egressus Cayn a facie domini: habitauit ꝓfugus in terra. In corpore habitant delicati. Vñ Job iij. Habitãt domos luteas: ꝛ terrenũ hñt fundamẽtum. ¶ In inferno vero habitãt dãnati. Unde in ps. Misi q: dñs adiuuit me paulomin⁹ habitasset in inferno anima mea. De istis igitur. v. habitationibus possemus notare q̃ Habitatio.

Supernalis est appetenda. Est igitur habita
Spiritalis est frequẽtãda. tio supernalis que
Tpal' seu mũdialis ẽ declinãda. debet affectari. sicut eniz homo naturaliter affectat
Corpalis est contemnẽda.
Infernalis est euitanda.

habitari in locis altis ꝓpter securitatẽ i locis claris ꝓpter iocũditatẽ. In locis gratis ꝓpter amẽitatẽ In locis plenis ꝓpter fertilitatẽ. in locis pacificis ꝓpter tranqlitatẽ. In locis fructificis ꝓpt satietatẽ. Sic ꝑ certo dico q̃ affectibile ꝛ desiderabile est in paradiso habitare: quia est locus.

Altissimus ꝛ securissimus. Dico ergo q̃ ista
Jocũdissim⁹ ꝛ letissimus. habitatio est secu
Statissimus ꝛ amenissimus. rissima. ita enim
Pacificus ꝛ trãquillissimus. est alta q̃ nullus
Fructificus ꝛ repletissimus. potest ei hostiles

insidias machinare. sicut. n. caprea rupes altissimas habitat vbi venator⁹ difficilis est accessus: sic sancti modo sunt in altissimo loco paradisi. vbi nullus hostis põt attingere vel nocere Deus enim altissimuz posuit tabernaculũ suum deutero. xxiij. Habitaculum eius sursuz: quia sicut dicitur. j. Reg. xxiij. habitauit dauid in locis tutissimis. Istum igit locũ debem⁹ affectare vt ibi secure possimus habitare. q̃ nos in hoc mundo sentimus omnibus impugnationibus ꝛ periculis subiacere Juxta illud Deutici. xxvj. Comedetis panẽ vestrum in saturitate: ꝛ absq̃ pauore habitabitis i terra vestra. dabo pacẽ in termis vris. dormietis ꝛ nõ erit q̃ exterreat Auferaz malas bestias: ꝛ gladius non trãsibit terminos vestros Jbi est igitur habitatio securissima: qz sicut dicit in ps. Non commouebit ineternũ q̃ habitat in hierusalem. ¶ Jtez dico q̃ ista habitatio est iocũdissima. Sicut enim delectabilius est habitare in locis nemorosis ꝛ mõtuosis propter aues que modulantur ibidem. Sic quia in monte ꝛ nemore paradisi est congregatio angelorũ ꝛ sanctorum. qui p laudẽ ꝛ gratiarũactionẽ modulari non cessant. Dico q̃ affectibile ꝛ delectabile ẽ ibi eẽ Beati q̃ habitãt in domo tua dñe in secula seculoz laudabunt te. Ps. lxxxiij. Valde enim placet habitare in grata ꝛ leta societate. Vñ etiam apes in habitationib⁹ ꝛ aluearib⁹ suis retinenꝰ quãdo sonit⁹ campane aut tubarũ ab eis audiumꝰ. Ad denotandũ q̃ mẽs nostra debet ad habitationẽ paradisi allici quando cõsideramus sonitũ ꝛ leticiã q̃ est ibi. sicut dicitur in ps. Sicut letantium omnium habitatio est in te ps. lxxxvj. Et loquit de celesti hierusalem in qua deꝰ habitare facit sterilẽ in domo matrẽ filiozum letantẽ ps. cxij. Quia ipse in sctõ habitat laus israel ps. xxj. Jsta est igitur habitatio iocũdissima Unde in ps. Ecce q̃bonũ ꝛ iocũdũ habitare frẽs invnũ ps. cxxxij. dico i vnũ i. in deũ. de quo Deute. vj. Dñs deꝰ tuꝰ vn⁹ est. ¶ Jtẽ ista habitatio est amenissima Sicut enim diuites qui in hyeme morati fuerãt in ciuitatib⁹ ꝛ in villis: quãdo venit estas solent exire ad loca delectabilia ꝛ amena. Sic vere sancti Justi qui in hyeme ꝓsentis vite habitauerãt in ciuitate huius mundi quando veniet estas. i. feruoꝝ mortis. de ista habitatione exeunt ad amenitatẽ paradisi: ꝛ vt ibi habitent se conuertunt. Nos etiam q̃tum ad effectum debemus mũdum de relinquere: ꝛ ad amenitatem glorie paradisi per desideriuz nos transferre Leuitici. xxiij. Sumetis vobis fructus arboris pulcerrime spatulasq̃ palmarũ. Sequit. Habitabitis in vmbraculis septẽ diebus. ¶ Jtẽ ista habitatio ẽ tranquillissima. ibi enim est pax perpetua. charitas eterna. concordia sempiterna. Jdeo de quolibet ibi habitante põt dici illud ps. Factꝰ est in pace locus eius ꝛ in syon habitatio eius. ps. lxxv. D

¶ Jtem ista habitatio est fertilissima. Jsta est enim sicut habitatio insule fortunate vbi ẽ summa fructuum fertilitas: ita q̃ numq̃ deest satietas comedere cupienti. quia sicut dr Prouer. xxj. Thesaurus incõparabilis ꝛ oleum in habitaculo iusti. Jsta est igit charissimi habitatio celestis ꝛ supior i qua sci qui sunt in patria habitãt ꝛ morantur. Juxta illud Esa. lxv. Hereditabũt cam electi mei ꝛ serui mei habitabunt ibi Qui vero sunt illi electi ꝛ illi serui? audi ps. dicentẽ. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut qs requiescet in monte sctõ tuo? Ps. xiij. Et rñdet. Qui ingreditur sine macula ꝛ opatur iusticiã. Qui loq̃tur veritatem in ore suo ꝛc. Jn quibus verbis ostẽduntur tria genera hoim que ad habitationem eius admittuntur. scilicet illi qui habent Mundã cõuersationẽ Sine macula inquit Rectam operationẽ. Operatur iusticiã inq̃t Certã ꝓdicationẽ. Qui inq̃t loquit veritatem in ore suo ꝛ nõ egit dolũ in lingua sua. Et Esa. xxxiij. dicit q̃ ille q̃ ambulat in iustitijs ꝛ loquitur veritatem: qui proijcit auariciam ꝛ excutit manus suas ab oñi munere q̃ obturat aurẽ suã ne audiat sanguinẽ claudit oculos suos ne videat malũ. iste i excelsis habitabit munimẽta saxoꝝ sublimitas eiꝰ panis ẽi datus regem in decore suo videbit. Jsta est igit habitatio eternalis q̃ est affectãda. ¶ Scdo dico q̃ ẽ habitatio spũalis q̃ ẽ frequẽtãda: ꝛ ista est hitatio gre habitatio ecclie. habitaculũ religiõis habitaculũ deuotionis. sicut enim videm⁹ q̃ rex hz gñaliter aliqđ magnũ palaciũ vbi familiares sui in diuersis habitaculis ꝛ diuerticulis habitãt ꝛ morant. Celũ etiã generaliter est habitatio stellarũ. ipse vero stelle in diuersis habitationibus ꝛ ozibus locis ꝛ spaciis particularibus commorãtur Sic vere in sancta matre ecclesia est quoddam habitaculum seu palaciũ summi regis. in quo sunt diuerse mansiones ꝛ distictiones Diuersi status ꝛ actus. diuerse bone occupatiões ꝛ opationes Jn qbus. s. boni viri diuersimode etiam occupantur. Unde sicut video. q̃ inter animalia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Aliq̃ habitãt in maris fluctib9.
Aliqua in aquis dulcib9.
Aliqua in desertis partibus.
Aliqua in altis montibus.
Aliqua in magnis societatib9.
tibus habitant aqle volantes Jn
tant onagri currentes Jn societatib9 versantur pecu
des pascentes. Sic ꝓculdubio dico loquẽdo spiritua
liter ꝙ virox pfectorum. Quidam habitãt in mari. i.
in amaritudine contritionis. Quidam in aqua dulci
ideſt in dulcedine deuotionis. Quidã in locis deser
tis. ideſt in solitudine penitẽtie et afflictionis. Quidã
in altis, locis. i. in celsitudine contemplationis. Qui
dam vero in magnis gregib9. ideſt in communitate
amoris concordie ⁊ dilectionis. ¶ Dico igitur breui
ter ꝙ quidam habitant in mari. ideſt in amaritudi
ne contritionis: Quia sicut dicit Michee. j. Jnfirma
ta est in bonum q̃ habitat in maratb. ideſt in ama
ritudine. Sicut em̃ vitulus marin9 est animal in ter
ra gradiẽs ⁊ in mari natans. sic peccator postq̃ per
terram diuersimode circuierit per sue volũtatis ad
mpletionem. ipse debet per mare penitentie natare
per amarã contritionẽ. ⁊ per amaritudinis inferni
consideratiõem: Jurta illud pſ. Si sumpsero pẽnas
meas diluculo ⁊ habitauero in extremis maris eteñ
illuc man9 tua deducet me ⁊ tene. ⁊c. pſ. cxxxviij. Bo
ni em̃ accipiunt pennas discrete ꝓsiderationis: quia
sc̃z ipsi considerant mala que fecerunt. penas quas
meruerunt: bona que perdiderunt. Et sic ꝓcerto isti
habitant in extremis maris. i. in profunditate amar
re contritionis. Et ita ibidem tenenꝫ ⁊ deducuntur
dextera diuine ꝓtectionis Jstud potissime debet esse
in religiosis quia isti scmp debent esse in amaritu
dine ⁊ dolore vnde Genesis. xlix. Zabulon in litore
maris habitabit. Jsti igitur habitant in amaritudi
ne contritionis. ¶ Item quidã habitãt in flumnib9
ideſt. in dulcedine gratie ⁊ deuotionis. qz sicut castor
semp vult habitare iuxta flumina ne cauda sua que
est de natura piscis putrescat. Sic sancti viri semper
volunt in fluminib9. ideſt. in profluuio gratie. deuo
tionis ⁊ compunctionis habitare: vt esse suum spiri
tale possint debite cõseruare Maum. iij. Flumã̃d me
liox es alexandria populox que habitat in flumini
bus. Sicut enim pisci s extra habitatiõem aque non
potest viuere: sic nec homo extra fluuium gratie vel
deuotionis potest in bono perseuerare. Unde. iij. Re
gũ. ij. dicit. Habita inquit in bierusalem: et non egre
dieris inde huc atq; illuc. quacunq; em̃ die egressus
fueris ⁊ transieris tozrentem cedron scito te interfi
ciendũ. Jsta enim verba fuerunt dicta a salomone se
mep qui interpretatur audi me. Quia vere charissi
mi bierusalem. i. sancte matris ecclesie status. tozrẽs
cedron. ideſt. fluuius deuotionis ⁊ gratie simt recte q̃
di huc atq; illuc per peccatum. si autem taliter inde
egredimur: statim mors peccati infligitur ⁊ mors in
ferni esse ꝓmeret. Habitandũ est igitur in deuotio
nis dulcedine. Jpone etiam exemplum de salmone q̃
libentius habitat in aqua dulci q̃ in salsa. ¶ Item q̃
dam habitant in desertis. ideſt in solitudine afflictio
nis: sicut fuerunt heremite similes onagris qui sem
per volũt in desertis vagari ⁊ solitariꝫ habitare. Uñ
Job. xxx. Jn desertis habitabant tozrentiũ. in cauer
nis terre vel super glareã. ¶ Item quidaꝫ habitãt in
altitudine contemplationis. similes aquile que sem
per sc̃m Gzego. in arduis solet ponere niduin suum
⁊ in altis rupib9 solet habitare: ⁊ raro nisi ꝓ ꝓeda
capienda ad terram solet descendere ⁊ venire: qz sc̃z
viri contemplatiui semp solent alta loca paradisi fre
quẽtare: ⁊ a terrenis ⁊ infimis se absentare: ſz in mõ
re: vt sic q̃libet possit dicere illud Eccli. xxiiij. Ego in
altissimis habito. ⁊ thronus meꝰ in columna nubis.

¶ Item quidam habitant in societate. ideſt in com
munitate concordie. amoris ⁊ dilectionis. Sicut
enim animalia pacifica ⁊ modesta solent in societa
te viuere: ⁊ insimul pacifice habitare: sicut ptz de bo
bus: ouibus: ceruis: elephantib9 ⁊c. Sic vere pacifici
⁊ modesti simul per concordiam habitãt: ⁊ societatẽ
⁊ vnitatem frequentant. Unde pſ. Ecce q̃ bonum ⁊
q̃ iocundũ habitare fratres in vnũ. Jsta igitur sunt
quinq; genera bonarũ personarum que in sancta ec
clesia habitare nosc̃untur. Et ideo breuiter quelibet
sancta psona põt dicere illud Ecclesiastici. xxiiij. Jn
habitatione sancta coram ipso ministraui Et sic in
syon firmata sum ⁊ in ciuitate sanctificata simili
ter requieu: ⁊ in bierusalem potestas mea. Jn quib9
verbis aduerte. q̃ illi qui in bierusalem. i. in ecclesia
habitãt debẽt habere quatuor conditiones. scilicet
Obedientie sedulitatem. Jn eis enim debet esse hu
Permanentie stabilitatẽ. militas ⁊ obediẽdo: qz sc̃z
Castimonie sinceritatẽ. isti debẽt eẽ ministri cor̃
Amicicie cõcorditatem. ipo inq̃t ministraui ¶ Itẽ
stabilitas in pseuerãdo: qz debẽt esse firmi. Jn syon
inq̃t firmata sum. ¶ Itẽ sinceritas in mũde viuẽdo:
quia scilicet ipsi sunt in ciuitate sanctificata. ¶ Itez
concorditas in pacem seruando: quia ipsi debent si
mul requiescere. similiter inquit requieu. ¶ Di
co igitur. Quia illi qui in ecclesia habitãt debẽt esse
humiles ad obediẽdum. quia. scilicet ipsi debent esse
ministri. Administraui inquit. Administrare enim no
men est humilitatis: nomen etiam sedulitatis: quia
scilicet habitatores ecclesie debent esse sedduli in mi
nistrando: ⁊ humiles in obediẽdo. Unde in pſ. dicit
Filij seruorum tuorum habitabunt: ⁊ semẽ eorum in
seculum dirigetur. Dicitur enim in euangelio. Qui
michi ministrat me sequaꝫ ⁊ vbi sum ego: illic ⁊ minis
ter meus erit. Omnes enim quot quot sumusin ec
clesia: sumus ministri dei: quia sicut dicitur. Ebe
bze. j. Omnes sunt administratorij spiritus in minis
terij. in missi. ¶ Insuper dico ꝙ nos debemus esse
stabiles ad perseuerandum: quod ostenditur in ver
bo firmata. Firmati enim debemus esse in fide: ⁊ in
bonitate. Quia sicut stelle in habitaculis suis firmi
ter pseuerant: ita ꝙ nunq̃ a lumine suo deficiunt nec
a locis suis cadunt. Sic nec nos debem9 cadere a lo
co nostre pfessionis: nec a lumine fidei: gratie ⁊ de
uotionis. Jurta illud Eccli. v. Esto firmus in via do
mini. Quia sicut dicitur in pſ. Nõ cõmouebit in eter
num qui habitat in bierusalem. ¶ Deniq; debemus
esse sinceri ad caste viuendum: quod ostenditur. qz
ipsi habitant in ciuitate sanctificata. Non enim de
cet immundam personaꝫ esse ⁊ habitare in loco san
cto quia scilicet inter locatum ⁊ locum debet esse p
portio: quod satis potest figurari Exod. iij. Et Josue
v. vbi dicitur. Tolle calciamenta de pedibus tuis. Lo
cus enim in quo stas terra sancta est. Calciamẽta em̃
que de pelle ⁊ carne mortua fiunt possunt significare
carnalitatem seu carnis peccata: que procerto illi de
bent a se tollere: qui in terra sancta ecclesie dignevo
luerit habitare: vt sic cuilibz tali dicaꝫ illud pſ. Tu
autem in sancto habitas laus israel. Debemus igit
esse sinceri ad caste viuẽdũ. ¶ Adhuc dico ꝙ nos de
bemus eẽ cõcordes ad pacẽ tenendũ qõ ostendit cũ
dr. Similiter requi Illi em̃ similiter habitãt ⁊ mo
rant: in pace ⁊ cõcordia vt cõmuniter q̃scũt ⁊ versan
tur. Jpz de stellis q̃ similiter in celo sunt site: q̃rũ altera
locũ alteri9 nõ inuadit. nec ipam in suis motib9 retar
dat seu impedit. Queq̃m stelle cõtẽte sunt locis ⁊ orbi
bus suis: ⁊ tõ inter se pace ⁊ ordine ꝓpetuo q̃tank si
cut dicũt astrologi: ⁊ etiã sicut dicit scriptura Eccli.
xlvj. vbi loq̃tur de corporib9 celestib9 dicẽs. ꝙ vnusq̃s
q; primũ suũ nõ coartabit. Apes etiã q̃ simul habi
tãt: pacifice inter se q̃scunt ⁊ viuũt. Generaliter em̃
omnia q̃ simul habitãt ⁊ in societate. viuunt: vt com
muniter in pacis ⁊ cõcordie trãq̃llitate. ad denotãdũ
ꝙ nos alij qui in religione. in ecclesia. in collegijs si
mul viui

mul viuimus ⁊ manemus: in pace ⁊ concordia habi
tare ⁊ requiescere debem9 Alter enim non debet al
terum ledere nec pacem ipsius perturbare. Simili
ter inquit requieui: vt dicat quilibet de pace religio
nis illius illud pſ. Hec requies mea in seculum secu
li hic habitabo quoniaꝫ elegi eam. Et ideo de tali cõ
muni. cõcordi ⁊ pacifica habitatiõe que debet esse in
ter nos in ecclesia. q̃ q̃ simus natiõe. ⁊ conditione di
uersi. potest dici illud Esaie. xj. Habitabit lupus cũ
agno ⁊ pdus cũ hedo accubabit. Uitulus ⁊ leo ⁊ ouis
simul mozabuntur. Uitulus ⁊ vrsus pascentur simul
q. d. nulli debent esse tãdiuerse conditionis ⁊ natiõis
quin debeant esse similis charitatis pacis ⁊ dilectio
nis. quoniam sunt eiusdez societatis ⁊ habitationis
Sic igitur patent quatuor genera personarum que
debent in ecclesia habitare. Sed heu probdolor q̃
multi sunt hodie in ista bierusalem. ideſt. in in eccle
sia habitatores alterius conditionis: quia procerto
hodie habitant in ecclesia habitatores. Non.

Pacifici sed venefici. ſz supbi impatores. Et iõ
Sctificati sed maculati. probdolor scriptura plã
Stabiles sed debiles. git Esaie. j. Quomodo in
Sedulj sed emuli. quit facta est meretrix. ci
Humilns ministratores uitas fidelis: plena iudi
cij. iusticia habitauit i ea. nunc autem homicide. Et
j. Machab. j. dicitur. Fugerũt habitatores bierusalẽ
⁊ facta est habitatio exterox ⁊ facta est extera a semi
ne suo: ⁊ nati eius reliquerunt eã. Quia procerto cha
rissimi ciuitas ecclesie. que dudum dicebatur bieru
salem propter pacis vnitatem. Fidelis propter fidei
firmitatem. Plena iudicij ⁊ iusticia propter equita
tem. Modo inquit probdolor: facta est meretrix pro
pter venalitatem symonie. Jbi habitant homicide
propter malignitatem inuidie. Habitatio est extero
rum ideſt peccatorum propter subuersiõem iusticie.
Extera est a semine suo. Semẽ enim de quo fuit semi
nata ecclesia. fuit gẽs iusta. a qua. s. nũc facta est mul
tipliciter aliena Math. xiij. Domine nonne bonum
semen seminasti in agro tuo. vnde igit habz zyzania
Inimicus hõ hoc fecit. i. dyabolus. Dyabolus enim
seminauit ibi zyzaniã. i. malos habitatores: figura
tos in illo cadmo. qui seminauit in agro dentes ser
pentis de quibus nati sunt milites armati qui se mu
tuo occiderunt: sicut ponit Ouidi9 li. iij. fabula. j. Sic
vere dyabolus hodie seminauit in agro ecclesie den
tes serpentinos. i. hommes peccatores ⁊ venenosos:
qui etiam transformantur in milites: quia. scilicet
ad literam multi sunt qui actus ⁊ habitus agunt et
deserunt seculares etiam seinuicem occidunt: quia.
scilicet discorditer ⁊ irreligiose viuunt. De talibus
igitur malis habitatoribus dicitur Apoc. xviij. Ceci
dit cecidit babylon ciuitas illa magna: ⁊ facta est ha
bitatio demoniox um ⁊ omnis spiritus immundi: et
omnis volucris immunde ⁊ odibilis. Demones qui
nunq̃ possunt conuerti significãt obstinatos spirit9
immundi significãt ypocritas fictos ⁊ luxuria macu
latos: ⁊ licet spirituales appareant carnis immun
dicia defedatos: volucres etiã odibiles que scilicz de
nocte clamant detractores ⁊ verbis friuolis effrena
tos signant. talibus dicitur Luce. xj. ꝙ vnus immun
dus spiritus assumit alios septem nequiores se ⁊ in
gressi habitant ibi. Non sic igitur charissimi non: ſz
sint ibi habitatores.

Boni ⁊ non mali. Quia ꝓcerto sicut dictũ ẽ ista
Sancti ⁊ non ficti. est habitatio spiritalis q̃ ẽ fre
Perfecti ⁊ nõ infecti. quentãda. Et hoc est sc̃m pn
Pacifici ⁊ ñ malefici. cipale. De malis aũt habita
torib9 ecclie potes dicere sicut infra. ℣. sequẽti vbi agi
tur de habitatoribus. mũdi. ¶ Tertio dico ꝙ est ha
bitatio mũdialis: q̃ ẽ detestãda ⁊ de ista pñt dici mul
ta q̃. non pñt portari mõ Si em̃ omnia exẽpla que fa
cinnt ad ppositũ vellemus ponere dies forte nõ suffi
ceret ad scribendũ. Breuiter tñ. possumus dicere ꝙ
ista est illa habitatio de qua scribit. Esaie. xiij. vbi lo
quitur de ciuitate babylonis. Non habitabit inquit
Et reddit rõnem. Quia inq̃t non ponet ibi tentoria
arabs nec pastores requescẽt ibi ſz requescẽt ibi bestie ⁊
replebuntdom9 eox draconib9 ⁊ habitabũt ibi struthio
nes: ⁊ pilosi saltabũt ibi ⁊ respõdebũt ibi vlule in edi
bus ei9: ⁊ syrene in delubris voluptatis. Jn quibus
verbis ostendit ꝙ iste mundus non debet mẽtaliter
habitari quia est locus ambitiosus. Ubi em̃ non habi
tat arabs qui interpretat humilis: qz est locus penu
riosus. Ubi non sunt pastores. i. aliqui qui alios pos
sint pascere: qz est locus laboriosus. Ubi enim non re
quiescunt. s. habitatores: qz est locus periculosus. Ubi
etiam sunt multa genera bestiarum. que sc̃z pericu
lum inducũt. Uñ etiam nota ꝙ ibi habitant vniuer
sa genera peccatorum. Sunt em̃ ibi carnaliter viuen
tes bestie. crudeliter vzentes dracones. qui sc̃z ignem
spirant. Letaliter torpentes strutiones scilz que sunt
aues ponderosissime significantes ociosos. Jnaniter
gaudentes. Pilosi inq̃t saltabũt ibi Uerbaliter mor
dentes Ulule inquit. q̃ sunt aues de nocte vlulantes
i. in absentia detrahentes. Fallaciter fraudantes syre
ne que scilicet suis cantibus faciunt nautas dormire
De istis igit habitatoribus ⁊ peccatoribus. De istis
ciuibus ⁊ gẽtib9. De istis animalib9 ⁊ criminalibus
a quibus mundus iste diuersimode habitate: posse
mus multa dicere: ſz lõgũ est oia dilatare. Solũ igit
sufficiat ꝙ mũd9 est habitatio malox plusq̃ bono
rũ vtde hoc dicaꝫ illud Ezec. xxv. Dabo rabath in ha
bitaculum camelorum. Et ista habitatio nõ est sequẽ
da sed potius fugienda. Jurta illud Hiere. xlix. Non
habitabit ibi vir. nec incolet eam filj9 hominis. Uir
enim. ideſt psone virtuose ⁊ pfecte. Filius. i. persone
humiles ⁊ deuote. Hominis. i. persone rationales ⁊
discrete non habitãt hodie in mundo: sed ꝓcerto ibi
habitant moab ⁊ agareni. Gebal ⁊ amon ⁊ amalech
alienigene cum habitantib9 tyrũ. Expone si vis ⁊ vi
de interpretationes. q; nimis esset longum prosequi
Et potes notare quomodo inter animalia q̃dam ha
bitant in igne: sicut salamãdra. Isti sunt auari qui in
igne auaricie semper manent. Esa. xxxiij. Quis ex vo
bis poterit habitare cũ igne devorãte. ¶ Itẽ q̃dã ha
bitãt in aq̃s sicut crocodilli. Isti sunt gulosi ⁊ luxurio
si de q̃bus Job. xxvj. Ecce gygãtes gemũt sub aq̃s ⁊q̃
habitãt cũ eis. ¶ Itẽ q̃dã habitãt in mari sicut draco
nes isti sunt inuidi ⁊ detractores ⁊ etiã iracũdi q̃ sem
p viuũt in amaritudine ⁊ dolore. Isti em̃ more draco
nis spirant verba flãmea ⁊ vzentia. Unde eis dr illud
Ezech. xxxij. Leoni gentiũ assimilat9 es. ⁊ draconi q̃
est in mari Jõtalib9 dr Soph. ij. De q̃ habitatis fumi
culũ maris gẽs ꝓditox. cũ istis habuerat Ezechiel
Ezech. ij. Cui dr impij ⁊ subuersores sunt tecũ: ⁊ cum
scorpionib9 habitas ⁊c. Multa nimis possem9 dice
re: sed solũ sufficiat qõ talib9 habitatorib9 dr. Hiere.
xlix. Pauor ⁊ fouea: ⁊ laque9. sup te o habitator mo
ab Ut breuiter mũdi habitatores sunt hodie in pa
uore vzgenti timoris ⁊ tristicie: in fouea ꝓfunda luxu
rie. in laqueo stringẽti auaricie. ¶ Itẽ potes si vis ap
plicare de habitatorib9 chananeox philistinox ⁊ ali
orum pluriũ nominũ quos in cõcordãtijs poteris in
uenire ſz obmisi ꝓpter tediũ. pliritatis Jstud tñ non
omitto ꝙ hmõi habitatores finaliter dissipabunt: ⁊
penis infernalib9 punient quia sicut dicit Amos. j.
Disperdam habitatores de azoto. Et ibidẽ disperdã
habitatores de campo ydoli. Ista est igit habitatio
mundialis detestanda. ¶ Quarto dico ꝙ est habita
tio corporalis. Jn ista em̃ habitant mortales pro tem
pore hui9 vite. Ista enim est similis habitaculis tar
taroꝝ: q̃ cõtinue sunt i motu cũ em̃ vnãt de aĩalib9 ⁊
necesse hẽant depascua ad pascuã se trãsferre nũq̃vo
lũt edificare ciuitates vl domos imo solũ faciũt sibi
habitatiões portatiles vbi manẽt sic nos: cũ nõ ha
beam9 h̃ manẽtẽ ciuitatẽ ſz futurã inq̃rim9. Heb. xiij

Non decuit q̄ habitatio coꝑis nostri esset multum fortis: sed potius mobilis ⁊ portalis: que iuxta votū cito quando mutari crit necesse de vita ad mortem vt ad eternam ⁊ solidam habitationem celestem veniam⁹ cito possit destrui ⁊ dissolui De quo.ij.Cor.v.Scimus quoniam si terrestris domus nostra hui⁹ habitationis dissoluitur.edificationē ex deo habem⁹ domum non manu factam:sed eternam in celis Mā ⁊ in hoc ingemiscimus habitatiōem nostram que de celo est superindui cupientes Ista est igitur habitatio coꝑalis toleranda. Quinto dico q̄ est habitatio infernalis que est formidanda.Ista est enim habitatio tenebrosa.dolorosa.tediosa.clamosa ⁊ odiosa De ista habitatione dicitur Apoc.xviij.Cecidit babylon ⁊ facta est habitatio demonioꝝ ⁊ omnis volucris immūde ⁊ odibilis.Demonia em̄ sunt inuidi ⁊ obstinati.Volucres superbi ⁊ eleuati.Immūdi sunt luxurioſi ⁊ maculati Odibiles sunt detractores ⁊ in sermonibus effrenati Infernus enim est habitatio talium iniquorum:q; sicut dicitur Job.xxvj . Ecce gigantes gemunt sub aq̄s : ⁊ qui habitant cuꝝ eis Sub aquis enīz eterne miserie gemunt desperati gigantes.idest demones.⁊ qui habitant cum ēis.s.damnati pctōres Ista est igitur habitatio infernalis que est formidanda.Et sic patet q̄ quintuplex est habitatio humana.

Quedam.

Formidanda. Ultimo possumus aliquid dicere
Tolerāda. de habitatione diuina Et de hac
Detestanda. possumus dicere q̄ deus vult ha-
Frequētāda. bitare spiritualiter i corde huma
Affectāda. no Iuxta illud.Ephese.iij. Habitare christum per fidem in cordibus vestris Uerum tamen sicut apes volunt habitare in loco mundo. in loco quieto.in loco odoroso.in loco non ventoso . in loco non fumoso quia scilicet apes odiunt fumū.ventum.fetorem.clamorem. Sic vere spiritualiter deus vult habitare in corde mundo. per sanctitatem . ps. Tu autem in sancto habitas laus israel . Itē in loco quieto per loci tranquilitatem quia sicut dr̄ in ps.facius est in pace locus eius ⁊ habitatio eius in syon. In loco odorifero per virtutum aromaticitatem vnde Cañ.viij.Que habitas in hortis. amici auscultāt te.Unde facto fumo aromatum in domo domini.iij. Regū.viij.Dixit salomon q̄ dominus dixit quod habitaret in nebula.In loco vbi non sit ventus superbie ⁊ vanitatis vbi non est fumus infamie ⁊ iniquitatis vbi non est fetor luxurie ⁊ feditatis:vbi nō est clamor discordie ⁊ rixositatis. vnde ipse dixit .Ecclesiastici. xxiiij.Ego sapientia habito in consilio: ⁊ eruditatis intersum cogitationibus.Item ibidem Ego in altissimis habito:⁊ thron⁹ meus in columna nubis.Ubi nota q̄ deus spiritualiter habitat In locis eleuatis per mentis sublimitatem . Ego inquit in altissimis habito.In locis quietatis per pacis tranquillitatē. Thronus inquit meus qui scilicet debet eē locus q̄ete tus.In locis roboratis per mētis stabilitatem. In columna inquit . que.scilicet debet esse firma In locis irrigatis per dulcem benignitatem.nubis inquit . q̄ scilicet stillat pluuiam:sed longum esset prosequi: et ideo sufficit quod dictum est.Et vide. s.de domo . ⁊. infra de māere:de loco :de stare.de sedere.de morari

A **Habūdare Habundātia**

Nota q̄ habundantia.repletio.sufficiētia.fertilitas fecunditas idem videntur significare Et quia habūdantia videtur significare diuitiarum plenitudinem ⁊ superius satis de diuitijs tam spiritualibus q̄ tēporalibus est tractatū ideo parū intēdo dicere quo ad pñs. Hoc igit solū notabim⁹ q̄quadruplex habūdātia inuenitur.s.Habundantia.

Prosperitatis. Prima est abundantia piculosa
Iniquitatis. Scōa est abundantia pernitiosa
Calamitatis. Tertia est abundantia fastidiosa
Felicitatis. Quarta est habūdātia solaciosa.

Diuites abundat in diuitijs. Dico igitur primo
Peruersi habūdant in nequitijs. q̄ est habundan-
Justi habundant in iusticijs tia diuitiarum ⁊ in
Paupes abūdāt in tristicijs. istis plus abūdāt
Damnati habūdant i supplicijs .q̄nq; mali q̄ boni
Beati habūdant in solacijs. Un Job.xij . Habūdant tabernacula prædonum q̄ audacter prouocant deū.Sicut enim videmus q̄ arbores siluestres q̄ nihil valent plus habūdant in fructib⁹ q̄ domestice et bone.Ita alia etiā mala ⁊ fere sicut sunt canes . lupi ⁊ leones.plus habūdāt in filijs q̄ animalia bonavtilia ⁊ domestica:sicut sunt boues ⁊ oues q: scz bos nō habebit nisi vnuz fetū in anno Canis autem vel lupa habebūt forte.xij.Sic vere illi q̄ sunt mali . inutiles ⁊ peruersi plus habundant hodie in fructib⁹ bonoruz temporalium.Habundant.n.in.

Scientijs secularibus. Habent igitur isti habūdan
Amicitijs popularib⁹. tiam scientiarum Ro . xiij.
Delitijs coꝑalibus. Unusquisq; i suo sensu habū
Diuitijs tēporalibus. dat Et tamē dicitur Ecclesiastici.xix.Melior est homo qui minuitur sapientia ⁊ deficiens sensu in timore dei.q̄ qui habundat sensu ⁊ transgreditur legem altissimi. Item habēt habundantiam amiciciarū ps.Uxor tua sicut vitis habundans in lateribus domus tue . Filij tui sicut nouelle oliuarū ⁊c. Item isti habēt habūdātiā delitiarum ps.Cibaria missit eis in habūdantia: ⁊ pluit sup eos sicut puluerē carnes ⁊c.Sequitur Adhuc esce eorum erāt in ore eorū ⁊ ira dei descendit super eos ⁊c. Itē isti habent habundātiā diuitiarum ps.Ecce ipsi peccatores ⁊ habundātes in seculo obtinuerunt diuitias Et nota q̄ ista habundantia.

Aufert mentis humilitatem Aufert mentis hu
Confert culpe iniq̄tatem. militatem:q; sicut
Affert vanā iocunditatez. galline i estate ha
Infert falsam securitatez. bundantes non di
gnantur venire quando vocātur sic nec peccatores.Unde Hiere.xxij.Locutus sum ad te in habūdātia tua dixisti non audiam. Item ista confert magnā iniq̄tatez vnde Ezech.xvj.Hec fuit iniq̄tas sodome scoris tue.habūdantia panis ⁊ supbia vite. Sicut enim habundantia humoꝝ solet causare infirmitates: sic habundantia diuitiarum so.et inducere iniquitates Itē ista affert vanā iocunditatem ps.Induti sunt arietes ouium ⁊ valles habundabunt frumento.clamabunt etenim hymnū dicēt. Item ista infert falsam securitatē.vñ abūdantes vident dicere illud ps. Ego dixi in habūdātia mea nō moueboꝝ imeternum Uidet em̄ diuitibus q̄ status coꝝ nō pōt mutari ⁊ q̄ eorum fortuna non potest perire:nec vita coꝝ deficere Et tamen isti deberent attēdere q̄ post vaccas pm̄ guissimas succesērūt vacce macerrime q̄ precedētes deuorauerūt.sicut dr̄ Gen.xlj.qō significauit sicut ibi dē exponit: q̄ post magnā habundantiā talem seq̄tur q̄nq; magnū infortuniū ⁊ pauptas ⁊ in vita hac ⁊ in futura Sequunt enīz anni septem tante sterilitatis.vt oblitioni tradat cūcta retro habūdantia . ⁊ tñ isti semp deberēt hr̄e oculū ad futuros casus ⁊ ad infortunia:q̄ pñt contingere saltem invita futura.de q̄bus dicit Eccli.xviij.Memento enīz pauptatis in die habūdantie:⁊ necessitatis in die diuitiarū A mane vsq; ad vesperā imutabil⁹ tēpus ⁊ hec oīa citata in oculis dei. Mā si tales bene talia ꝑsiderārēt. de sua habūdātia paupes adiuuarent.iuxta illud.ij. Cor.viij.Uestra habūdantia coꝝ inopiā suppleat ⁊c Ista ē igit habūdantia diuitiar. Scdo dico q̄ est habūdantia neq̄ciaruz ⁊ ista est sicut habūdātia maloꝝ humoꝝ q̄ citi⁹ mortem inducit eternā de ista loq̄tur Matth.xxiij.Quoniā habūdabit iniq̄tas refrigescet charitas multoꝝ.Sicut.n. terra inculta solet abūdare tribulis atq; spinis : sic peccatoꝝ q̄ per penitentiā nō colit.peccatis rvitijs habūdare ꝓbatur

Isti enim

In cogitationib⁹ ꝓsumptuosis. Isti enim me-
In prolocutionib⁹ defectuosis. ditant̄ presum
In operationibus luxuriosis. ptuose . Pro-
In machinationib⁹ maliciosis. uer.xxj. Cogitationes robusti semp in abundantia . Item ipsi garrulant̄ tumultuose seu proloquuntur defectuose. Matth.xij.Ex abundantia cordis os loquitur ps. Dns tuū abūdauit malicia et lingua tua cōcinnabat dolos. Itē isti maculant̄ luxuriose. Un illud Eze. xvj.Hec fuit iniquitas sodome abundātia panis et superbia vite ⁊c. Itē isti machinant̄ malicioſe.vñ illud ps.Dns tuum abundauit malicia ⁊c.⁊ Jac.j.Deponētes oēm immūdiciam ⁊ abundātiā malicie ⁊c. Aduerte tñ q̄ sepe fit q̄ vbi multa vitia abundauerunt:multe virtutes postea supabundāt.Mā sicut videmus q̄ valles in q̄bus aque ⁊ feces abundant:solent post recessum fecum ⁊ aquarū in fructibus ampliꝰ abundare Sic vere sepe fit q̄ quanto in hoie abundauit amplioꝝ copia fecium ⁊ aquarū.i.vitioꝝ ⁊ pctōꝝ.tāto post recessum hmōi ⁊ post pactā pniam solet in ipso abundare amplioꝝ copia fructuū bonorum operū ⁊ virtutū.quia sicut dicitur Rom.v.Ubi abūdauit delictū:ibi supabūdauit ⁊ gra. Sicut em̄ causa talis fertilitatis est lutum ⁊ humoꝝ q̄ remanet post recessum aquarū:ita q̄ locus ille fertilioꝝ efficitur ꝓpter hmōi aquas q̄ fuerūt ibidē:qō nunq̄ fuisset si aque hmōi in ibi nō fuissent.Sic vere sepe fit q̄ illi q̄ in luto pcti abūdauerūt. ꝓpter hoc fiunt finaliter meliores Remanet em̄ quidā limus.i.quedam memoria preteritoꝝ vitioꝝ ꝓpter quā mens spūaliter disponit:⁊ ad producendū bonos fructus habilioꝝ efficitur:⁊ sic solet esse in operib⁹ abundantioꝝ q̄ fuisset:si lutum pctoꝝ nō pcessisset. Ista apparuerūt in paulo:⁊ in magdalena:q̄ rone pcedentiū pctōrum facti fuerūt vltimo meliores.Deus em̄ sm̄ Isido.Nō respicit quales antea viserimus: sed quales in fine erimus.Ista est igit abūdantia nequiciarum

D Tertio dico q̄ est quedā abundantia iustitiarum Et illa est qua sancti viri abundāt in virtutibus in hoc mūdo.Propter q̄ ipsi abūdabūt bonis celestibus in futuro Abundātia em̄ florū est causa abundātie fructuū futuroꝝ:nec pōt haberi fructuū copia nisi pcesserit florū abundātia Sic pcerto nisi floꝝ.i. virtutū ⁊ gratiarū copia abundemus. abundare finaliter fructibus celestibus nō valemus.Et ideo dicitur Matth.v.Nisi abūdauerit iustitia vestra plus q̄ scribarū ⁊ pharisеorū nō intrabitis in regnū celorū.De ista abundantia loquit̄ Gen.xxvij . Det tibi deus de roze celi ⁊ de pinguedine terre abundantiam.Ubi nota q̄ nos debemus abundare In.

Dulci pietate. Roze inquit. Nos enīz hz natura humidioze
Mentis puritate.Celi inquit. Celū hz naturā
Amoꝝ benignitate.Piguedie. simplicioze ⁊ pu
Mētis hūiditate.Terre inqt. rioze.Pinguedo hz naturā suauioze Terra vero habet naturā infimioꝝ Si vis vide.s.de bñdictione: vbi ponit illa autoritas In roze celi ⁊ pinguedine terre erit benedictio tua.In istis enim abundat.

Justitia omnia ponderās. De abundanti iusti
Tēperātia oīa moderās. tia dicit Pro.xv.In
Scientia cūcta cōsiderans. abundanti iustitia
Amicitia cūcta cōfederās. virtus maxima est.
Clemētia semp exuberās. De abundanti tem
Patiētia grauia tolerans. perātia dicit. Philip.iij . Scio abundare ⁊ scio penuriam pati ⁊c. De abundāti scientia dicitur Ecci.xxj.Scientia sapiētis tanq̄ inundatio abundabit.De abundanti charitate seu amicicia dicit Philip.j. Charitas vestra magis ac magis abundet. De abundāti clementia. dr̄.ij.Cor.ix. Abundetis in oīne op⁹ bonū: sicut scriptū est.Dispersit dedit pauperib⁹.De abūdati vero patientia dicit.ij.Cor.j. Sicut abundant passiones xpi in nobis:ita ⁊ xp̄m abūdabit consolatio Et.ij. Cor.viij.Altissima paupertas coꝝ abundabit in diuitias simplicitatis coꝝ Et breuiter omnis gra et virtutū sufficiētia abundat in ipsis.ij.Cor.ix. Potēs est em̄ deus oēm gram abundare facere in vobis Ista est igit abūdātia iustitiarū . Quarto dico q̄ est abundantia miseriarū.Et ista est illaque modo abūdat in pauperibus : qui recte sunt sicut mare in cuius littoribus solet harena amplius abundare. Mare vere nūc mare.i.circa pauperes amaros ⁊ depressos solet harena pōderosa ⁊ aspera.i.mūdi tribulatio ⁊ miseria abundantius inueniri.ij.Cor.j. Abundant xpi passiones in vobis. Et Ecci.xj.Est hō marcidus ⁊ abundans paupertate: ⁊ oculus dñi respexit illū.Quinto dico q̄ est abundantia suppliciorū siue penarū Et ista est in inferno:q; sicut hic abundauerūt in culpa ita ibi abundāt in pena.Sicut hic abundauerunt in peccatis:ita illic abundant in tormētis.Ma sicut dr̄ in ps. Deus retribuet abundanter faciētibus superbiā. Sexto dico q̄ est abūdātia solatioꝝ.Et ista est illa quā habēt sancti in patria Ibi em̄ abūdat cordis iocūditas.ij.Cor.j.Per xp̄m abundabit cōsolatio. Itē rerū facūditas ps. Ualles abūdabunt frumēto.Status securitas Prouer. j.Abundantia perfruēris timore malorū sublato. Itē gustus suauitas ps.Memoriā abundātie suauitatis tue eructabūt:⁊ in iustitia tua exultabunt. Itē pacis trāquillitas ps.Dnē in diebus ei⁹ iustitia ⁊ abundantia pacis.Ibi enim fit pax in virtute tua et abundantia in turribus tuis.Sed de istavi de supra in verbo habere in scōo mēbro illius auctoritatis Habenti dabit ⁊ abundabit. Et hoc sufficit quo ad pñs.Uide.j.de Sterilitate ⁊ supra de fructib⁹:⁊ in tabula:q; in multis locis fit mentio q̄liter arbores pñt diuersimode in fructib⁹ abundare ⁊c.

A **Harena** Nota q̄ cū harena habeat asperitatē.Ariditatē.Sterilitatē.Multiplicitatē.Instabilitatē ꝑm varias eius cōditiones pōt habere diuersas significationes Dico igit q̄ inuenitur harena asperitatis.que pnie designat stimulum Harena em̄ sua asperitate sordes vasis abstergit et carpinat.sua ariditate fluxū maris sistit ⁊ terminat: sua ꝓprietate preciosa tegit ⁊ germinat.q;.s.aurum et lapides precios tegunt ⁊ gignunt in harenis maris ⁊ fluminū.Sic vere dico q̄ asperitas pnie sordes vitioꝝ abstergit:q;.s.sicut harena sua asperitate licet tactū offendat.vasa tñ mūdat ⁊ purgat.Sic pnie vel tribulatiōis asperitas:etsi corpus offendat:animā tñ purificat atq; polit.Unde.s.sicut vasa harena fricata solent splendere.Sic sancti viri pnia tacti solent sciētijs ⁊ moribus reluscere Osee.j. Erit numerus filioꝝ israel quasi harena maris. Itē ista harena pnie fluxū carnalitatis restringit Sicut enim dicunt phi.Siccitas harene est causa q̄ mare nō trāsit terminos suos.Sic siccitas abstinētie q̄ penitētiā comitatur : omnem fluxum superfluitatis stringit. Hiere.v.Posui harenā terminū mari.ꝑceptū sempiternū q̄ nō preteribit. Itē ista harena pnie lapides preciosos ⁊ metalla diuersarū virtutū generat atq; tegit.vñ Deutero.xxxiij. Immolabūt victimas iustitie.inundationē maris quasi lac sugent.thesauros absconditos harenarū.Hec est igit harena asperitatis que penitētie designat stimulū. Secundo dico q̄ inuenitur harena frigiditatis siue ariditatis que mortalitatis designat tumulum. Harena enim que est frigida.ficca insipida.pōderosa ⁊ fluxus maris restrictiua.signat mortē.q̄ finis ⁊ terminus maris.i. fluctuose vite exīstit : que humoze voluptatis caret:⁊ que grauis:aspera ⁊ insipida.ad gustandum ⁊ ad sustinendum est.Uñ illud Hiere.v. Posui harenam terminum mari ⁊c.Harena etiam signat pōdus eterne tribulationis ⁊ mortis scz penam eternā que scz aspera est ⁊ grauis:⁊ q̄ fluxus ⁊ fluctus maloꝝ terminat Job.vj.Quasi harena maris hec grā-

oo

nio: scz pondus pene eterne. Et sicut in harena libie inuenium dracones Sic mali finaliter habebunt habitaculum in inferno. vbi torquentur per demones Apo.c.ij. Stetit draco sup harenam maris. Uel sivis posses dicere: q harena signat pondus timoris vel ipsum timorē mortis: t inferni. que fluxus carnalitatis restringit. Sz de hoc dic sicut. s. dictū est de pnā De tali vero harena quā. s. melius est sustinere q̄ pnā eternā. potest dici illud Prouer. xxvij. Grane est saxū t onerosa harena: sed ira stulti vtroq; grauior. Hec est igitur harena ariditatis que mortalitatis designat cumulum. ¶ Tertio inuenitur harena sterilitatis que iniquitatis designat titulum. Harena enim cuius est tanta sterilitas q̄ nihil pōt ibi crescere. signat statum peccati in quo nullum bonū crescit qz frigiditas indeuotionis t siccitas incōpassionis. ponderositas pigritie. incōiunctibilitas discordie t inuidie. impedimt omne bonū. Ideo de peccatore pōt dici illud Ecci. xxij. Harenā t salē t massam ferri. facilius est portare q̄ hoiem imprudentē: fatuum et impium. ¶ Quarto dico q̄ est harena multiplicitatis: que boni vel mali designat cumulū: qz. s. qnqz harena designat multitudinē bonorū vel malorū. y. Regū. xvij. Congregeſ vniuersus populus qui est sicut harena maris. Unde de multitudine bonorum dicit illud predictū Osee. j. Filij israel quasi harena maris. De multitudine vero dānatorū ōr de nabuchodonosor. i. de dyabolo Abac. j. Congregauit quasi harenā maris captiuitatē. Mali enim sunt innumerabiles t immēsurabiles vt harena Ecci. j. Harenam maris t pluuie guttas quis dinumerabit? Et Hiere. xxxiij. Nec metiri harene maris pōt. Quinto dico q̄ est harena fluxibilitatis que diuitiarū designat cumulum. Sicut enim harene steriles t leues facile disperguntur. Sic diuitie que etiā sunt steriles t sine fructu modico tribulationū vento perdunt t disperguntur: t difficile cōgregant: nihil enim habent stabilitatis Et ideo domus cōsciētie ruinosa ōr: que fundata sup harenā diuitiarū perhibet Math. vij. Et ideo indignatiue loquit dns cōtra ecclam harenis diuitiarū berentē Hiere. ix. Dabo inquit hierusalem in aceruos harenarū t in cubilia draconū. Manus enim harene heremis impedit ne veniat ad portū: t balena ne redeat ad pontū Et breuiter sicut harena modici est pcij vel valoris: sic diuitie tēporales respectu eternorū. Sap. vij. Dne aurū in cōparatione illius harena est exigua tc. Sufficiat de harena.

Harundo. Nota q̄ harundo in bono sumitur et in malo. In bono enim signat virum humilem t obedientem In malo vero signat virū instabilē nec stare valentē. Signat dico in bono significato virū humilē qui promptus obedit: qui sicut harūdo solet esse.

Ad flatum mobilis.	Cōstat enim q̄ harundo facile mouet. Sic iustus ad
Ad tactum fragilis.	flatū z voluntatē boni prelati. vel ad inspirationem
Intus est vacuus.	spiritus sancti faciliter agi
Foris perspicuus.	tatur. vñ de beato Joanne
Igniri facilis.	dicit Math. xj. Quid existis in desertū videre harū
Mēsuris habilis.	dinem vento agitatā? ¶ Jtē harūdines facile cassantur. Sic iusti in sua reputatione valde debiles sunt: verūtamē tāto sunt fortiores quāto se reputāt fragiliores. Sicut etiā ptz de harundine q̄ cedēti vēto nō eradicat nec frāgit vbi magna arbor vēti ipetu frangeret Et breuiter tales harūdines. s. iusti sunt intus vacui q̄ voluntariā paupertatē. exterius splendidi t perspicui q̄ exēplaré honestatē facile igniunt q̄ sanctispūs charitatē. Et q̄ eos alij mēsurant q̄ iustitiā t equitatē. Et ideo de iusto dicitur. Apoc. xxj. Quod angelus ille de harundine aurea mensus est ciuitatem. Unde de iustis in harundineto paradisi habitantibus dicitur Sapien. iij. Fulgebunt iusti: t tanq̄ scintille in harūdineto discurrēt: iudicabunt nationes t dnabuntur pplis tc. In malo vero significato dic q̄ harundo signat impium qui facile cedit. Harundo enim. idest. vir mundanus est. B

Intus vacuus carendo gratia. Quia. s. mundanus nullaz
Flecti assiduus carens constātia. damus habetvirtutū
Foris pspicuus pre mūdi gloria. plenitudinem
Mouari solitus iugi tristicia. Mullā habet
Ignibus deditus in valle stigia. cōstantie aut fiducie certitudinem. Mullā habet diuinā pulcritudinē Habet timoris t tristicie mobilitatē t inquietudinē. Habet ad ignitionem infernalem valde magnā aptitudinē. De tali igitur harundine t eius inutilitate t incōstātia dicit Ezech. xxix. Fuisti baculus harūdineus domui israel. quē cū apprehenderunt manu cōfractus es: t lacerasti humerū eorū: fatuū enim est coniungi per fiduciā Jn talibus enim nihil est valens ad sustentandum: sed bene valent ad bonos percutiendū t aceto potandum Marci. xv. Percutiebant caput eius harundine tc.

Hasta. Nota q̄ hasta t lancea p̄o eodē suppo A
nunt. Cū enim hasta possit significare in bono t in malo possuz dicere q̄ cū hasta sit bellicū instrumentū ad impugnandū hostē ordinatū qō. s. debet esse Longū. Rectum. Planum. Solidū. Flexibile. Et acutum. Hasta in bono signat.

Uerbi diuini eloquentiā.	Jste enim sunt quasi
Orationis efficaciam.	tuor haste quibus in
Crucis virtutē t memoriā.	sti debent esse arma
Seueritatem t iusticiam.	ti ad pcliandum cōtra hostes aīe. Figura. ij. Paralip. ix. vbi ōr. q̄ Salomon fecit. cc. hastas aureas. Et. ij. Paral. xxvj. ōr q̄ Ozias preparauit exercitui clypeos. hastas t galeas sic. s. xps qui est verus Salomon t ozias vult q̄ exercitus iustorū hastis hmōi sit armatus Uerbū enim dei est hasta predicatorum qua debellant. hereticos. demones t peccata. j. Paral. xj. Leuauit hastam suā cōtra cc. vulneratos vna vice. Jsti tū qnqz similant sauli qui hastam suā infigit in terrā t obdormiuit. Et ideo dauid sibi eā subtraxit t etiā aq̄ ciphū. Sic multi sunt doctores qui hastā verbi dei per corruptā intentionem in terrenis immiscent t obdormiunt in peccatis t ideo merenk q̄ sibi a dauid. j. a christo subripiatur. j. Paral. xj. Rapuit. s. banaia hastā quā tenebat. s. vir egyptius: et interfecit eū. ¶ Jtē oratio est hasta religiosorū. Jsta. n. si longa: perseverās t recta simpleq; fuerit. dyabolū delōge pcutiet. ij. Mach. v. Contigit in celo videri equites discurrentes auratas stolas habentes t hastas. ¶ Jtē memoria crucis est hasta oim deuotoz. Jsta est hasta quā petit dauid saulem fugiens sibi dari. j. Regū. xxj. Da mihi hastā vel gladiū. ¶ Jtē iusticia est hasta prelatoz. qua sczvtuk pungendo malos t tuendo bonos. j. Regum. A
xxvj. Ecce hasta regis transeat vnus t tollat. Sed cū tamē ibi cōquerēdo dicit Et nunc vbi est hasta regis idest iusticia prelatorū: q̄si diceret. Perijt Tali etiā hasta. s. executione iusticie vtik ipse deus. Ipse enim vti videtur quadruplici hasta. videlicet Hasta.

Clementie hostem subijciendo.	Hasta eiñ cle
Potentie iustis subueniendo.	mentie hostē
Justicie beatos alliciendo.	verberauit et
Misericordie iusticiā tēperādo.	ista fuit crux

xpi qua ipse cōtra demonē dimicauit t eū ibi mortes superauit. ij. Reg. j. Saul incūbebat sup hastā suam. Hasta potentie bonos liberauit. deus enim semper est paratus cōtra inimicos nostros vibrare hastam istam ad nos iuuandū t liberandū. ij. Machab. xj. cū pariter prompto animo procederēt hierosolymis. apparuit precedēs eos eques in veste cādida: aureis armis hastam vibrans. Hasta iustitie beatos pmiabit. teste enim Justino. antiquitus anteq̄ inuenirentur ydola. haste t lancee adorabantur loco deorum. Cuius simile tangit Solinus. c. de vent. in quo notat q̄ hasta

q̄ hasta iustitie t maxime diuine est precipue honoranda t etiam adorāda. nihil enīm vtilius reipublice q̄ iustitia. qz ista mediāte mali puniunk t boni premiantur. Unde de beatis potest dici illud Abacuc. iij. Sol t luna steterūt in habitaculo suo in luce sagittarū tuarū ibunt. in splendore fulgurantis haste tue Aduerte aūt q̄ sicut hasta est flexibilis. sic flexibilitas misericordie semp debet hastam iustitie comitari. Hasta enim melius pcutit q̄nvibrādo flectit t monetur. Sic iustitia prelati melius operaf si flexione misericordie temperetur. qō etiā in correctionibus apparet vbi sepe plus operaf benignitas q̄ seueritas tc. Et ideo ipse deus semp solet clementia cū seueritate miscere pō. Misericordiā t iudiciū cantabo tibi dne. Sic igit ptz q̄ quadruplex hasta bona reperitur in scriptura. ¶ Sed adhuc dico q̄ in malo signi
C ficato inuenitur multiplex hasta malavidelicet.

Hasta detractionis.	De hasta detractiōis pōt
Hasta tentationis.	dici illud. ij. Reg. ij. q̄ ab
Hasta dānationis.	ner pcussit azael in inguine auersa hasta t occidit eū. Quia. s. mali cum hasta detractorie lingue quasi ex aduerso t ab obliquo solent summopere murmurare. De hasta tētationis qua. s. vtik dyabolus contra nos pōt dici illud qō de goliad dicit. j. Reg. xvij. q̄ hasta eius erat quasi licia torū textoris. De hasta vero dānationis ōr Mali. ij. Uox flagelli t vox impetus rote t equi fremētis. micantis gladij t fulgurātis haste: t multitudinis interfecte fatui tū videntur esse peccatores sicut ille bebemoth. de quo dicit Job. xlj. Quasi stipulā estimabit malleū: t deridebit vibrantē hastā Quia. s. mali nō videnk hastā eterne dānationis timere: sz eā potius deridere. vñ de psumptuosis pōt dici illō Job. xxxix. Cōtemnit pauorē nec cedit gladio. sup ipsum sonabit pharetra: vibrabit hasta. Patz igit quō hasta in bono sumitur t in malo. Unde de lancea t de gladio.

Haurire. Cū haurire nihil aliud sit q̄ aquā A
vel aliū liquorez de loco profundo extrahere. potest dici q̄ sm q̄ multa sunt que haurire pōt haustus diuersimode signat in scriptura. Unde nota q̄ ego inuenio triplicem haustum bonū. videlicet Haustum.

Sanguinis.	Sanguinem hauriūt crucē medi
Lumiris.	tantes. illi. s. qui deuote recogitāt
Flumiris.	mortē t sanguinē passionis. exemplo auium nobiliū quarū vita est in sanguine. Austeda etiā occiso cuniculo vel gallina delectaf hauriēdo in sanguine Sic sancti t deuoti viri summe delectantur hauriendo t cogitando sanguinē ihesu xpi Leuitici. iij. Hauriet de sanguine vituli. i. xpi passi. et inferat illud in tabernaculum testimonij. i. interiora cordis sui. per memoriā t cōpassionē. ¶ Jtē lumen seu ignē hauriūt xpm diligentes. de quo Psa. xvj. vbi ōr aaron per moysen. Tolle thuribulū: t hausto igne de altari mitte incēsum desup pergens cito ad pplm vt roges p̄o eis. Aquā seu flumē hauriunt iuste conuersantes viz sancti viri: qui hauriūt a dño aquam vite. De qua Joh. iij. Dne da mibi hanc aquā. vt nō sitiam iterū neq; veniā huc haurire Justi. n. hauriūt triplicem aquā vite scz.

B

Aquā scripture t eruditionis.	Primo igi
Aquā gratie t inspirationis.	tur dico q̄
Aquā glorie seu leticie t cōsolationis.	aquā scri
Aqua scripture est vite puteus.	pture hau
Aqua gratie est gratus alueus.	riunt docti
Aqua glorie est tutus clypeus.	Sicut eiñ

dicit Jo. iij. Mulier de samaria venit ad hauriendū aquā t inuenit ostiū supra puteū q̄. ipsaz in plurib⁹ informauit. Sic denota aīa q̄ de samaria: q̄ custos intpretat: cē dicit. p eo q̄ seipsam a pctō custodire conaf qñ venit ad hauriendū aquā doctrinā a puteo pfundissimo scripturarū: statim inuenit dñm inspirantē t doctrinā t sciētiā revelantē. Jsta eiñ aq̄ hauriť. Ad Simplices adaquandum. Per talez effi
Castrum anime muniendum. haustum sim
Internam leticiam generandū. plices adaquā
Sitim auaricie temperandum. tur t p doctores in fide t moribus informant. Unde doctor videt dicere dño illud Geñ. xxiij. qō dicit virgo pulcerrima. s. rebecca seruo abrae. Camelis tuis aquā hauriā donec cuncti bibāt: t effundens aquā in canalib⁹ recurrit ad puteum vt hauriret aquā: t haustam omnibus camelis dedit ista enim virgo signat purum t diligentē doctorē q̄. s. doctores theologie valde mū di eē tenenk iste igit de puteo scripture nō cessat haurire t rehaurire aquā doctrine studēdo t meditādo t eam effundere docendo t predicando: donec camelos abraam. idest simplices christi adaquauerit sagaciter eruditendo. ¶ Jtē p talē haustū castrū aīe munitur. Constat enim q̄ illi qui timent obsidionē castri sui. hauriunt aquā ad munidū castrū. Sic nos qui semp sumus in periculo q̄ castrū mētis p demones t hereticos impugnetur. debemus aquā doctrine haurire vt in tali periculo possimus inimicis fidei cōtraire Mali. ij. Deuorabit ignis vectes tuos. aquā propter obsidionem hauri tibi. extrue munitiones tuas intra in lutū t calca. Scriptura enim lutuz dicitur: de qua per figulū. idest. p doctorem calcando t studendo vasa pulcra formant. ¶ Jtē per talē haustum reges t principes iocundank t recreantur vnde Joan. ij. dicit. Quod de aqua conuersa in vinū archi triclinus bibit. Haurite inquit nunc t ferte architriclino. Et Prouer. xviij. Qui inuenit mulierē beatam idest. scripturam sacram: inuenit bonū t hauriet iocunditate a domino. ¶ Jtē p talem haustū sitis auaricie t cuiuslibet mali desiderij tēperat. Unde Exo. ij. Uir egyptius liberauit nos de manu pastoz: insuper t hausit aquam nobis: t potū dedit ouibus. Aduerte tamē q̄ multi sunt qui bene hauriūt sciam: sed ꝓpter malū vsum cōuertik eis in sanguinē Exo. iij. Quicquid hauseris de fluuio vertek in sanguinem. Aliqui sunt q̄ bene vadūt ad puteū vel ad fluuiū sciētie: sed qz nō curāt haurire vel addiscere solent vacui reuenire. Hiere. xliij. Uenerunt ad huriēdū aquam t nō inuenerūt: reportauerūt vasa sua vacua Alij autē sunt qui libenter haurirēt t addiscerent sed illi q̄ seruant puteū. scz doctores nō dignank aperire veritatē nec simplices instruere vel docere. Unde holoferni dictum est iudith. vij. iube custodiri fontes vt nō hauriant aquā: t sic sine gladio interficies eos. Ptz igit q̄ aqua scripture hauriūt docti. Scdo dico q̄ aquā gratie hauriūt iusti. Dilata si vis Prouer. xx. q̄ bonus est hauriet a dño grām. ¶ Tertio dico q̄ aquā glorie hauriūt beati Prouer. viij. Qui me inuenerit inueniet vitam t hauriet salutē a dño. Et Esaie. xij. Hauritis aquas in gaudio de fontibus saluatoris tc. Sic igit patet q̄ a pleriscz haurik t acquirik. Potus aqueus. Haustus igneus. Liquor sanguineus.

Hebreus. Nota q̄ hebreus intpretat vin B
cens vel transiens. vel transitus iusti. Per hebreos igitur possunt denotari sancti viri qui scz in hoc mūdo sunt sicut in transitu t in motu: quia. s. nō habent hic manētem ciuitatē sed futuram inquirūt ad Heb. xiij. Et ideo iussu dei vel superioris carnē mundū t hostē vincūt: t cōtinue ꝓficiendo in melius ptrāseunt atqz vadūt: t ideo apls. q̄. s. in mūdo nihil ꝓprium possidebat de se t suis similibus dicebat. ij. Cor. xj. Hebrei sunt t ego. Quia reuera ad religiosum t apostolicū virum pertinet q̄ sit verus hebreus idest. per mundū nō adherendo trāsiens. sed a mundanis potius fugitiuus. j. Reg. xiij. En hebrei egrediunk de cauernis in q̄bus absconditi fuerāt. q. d. isti deberent de cauernis mūdani amoris egredi t exire: t ibidem nō sistere nec manere Et aduerte q̄ ad bonum hebreum pertinet q̄ caueat prauam societatem. q̄ arceat hostis crudelitatem. q̄ videat ce-

li sublimitatez. Verus enim hebreus prauā cōsortia debet dimittere. hoc enim nō decet q mali sint in societate bonorū. laici clericorum. seculares religiosoz vnde Geñ xliij. dicit. Mō illicitū est egyptijs comedere cum hebreis. ¶Itē cūcta crudelia debet cōfundere Unde Judith. xiij. dicit. Mōvna mulier hebrea fecit cōfusionē in domo Nabuchodonosoz regis: et hoc qz occidit holofernem. ¶Itē celi solacia debet aspicere. s. p cōtemplationem. Unde de ioseph q fuit expositoz somniorz et cognitoz occultorz vt dicit Geñ. xli. Mō puer hebreus erat in carcere qui scz somnia exposuit pharaoni. ideo cōtemplatiū possunt dicere illud prędictū. ij. Cor. xj. Hebrei sunt et ego israelite sunt et ego israelite enim interpretantur videntes deū. ¶Sed si vis in malo significato potes dicere q hebrei significant pctōres: qui. s. nihil habēt stabilis neqz firmi. immo semp sunt in trāsitu et in motu: et in volubilitate desideriorū et fortuitorz: qz sicut dicit Esa. lvij. Cor impij quasi mare feruēs: qō quiescere nonvalet. isti enim mali hebrei Sunt.

Discordes et litigiosi. Mō sint discordes et si
Imbecilles et defectuosi. ne charitate. ptz Exo.
Rebelles et pśumptuosi. ij. Vbi dicit. q moyses
inuenit duos hebreos rixantes ad inuicē. ¶Item q
sint imbecilles et sine cōstantie stremuitate. patet. j.
Regū. xiij. vbi dicitur. q philistijm. j. demones cauebant ne hebrei facerēt gladios aut lanceas. vt nō possent defendere se. Item q sint rebelles et sine humilitate et tranquillitate patet Act. vj. vbi hebrei cōtemnebant grecos tanq̄ indignos. ideo factum est murmur grecorum aduersus hebreos. eo q cōtemnerent in ministerio quotidiano vidue eorum etc.

A **Hedus** Cū hedus sit animal letum simplex et lasciuū. exterius macrū et hirsutū. interius vero pinguc et esu sapidū atqz sanū: mūdūqz et sacrificijs aptum. possum dicere q per hedos intelligimur śm diuersa signata diuersa personarum genera scilicet.

Christus saluator. Primo dico q p hedū intel
Justus viator. ligitur xps saluator. Christ9
Uanus peccator: enim est hedus mūdissimus
deo in ara crucis immolatus et occisus vt eius sanguine mundaretur et expiaretur humanū genus. Figura Exo. xij. vbi iuxta ritum agni precipitur hedus occidi: et eius sanguine postes liniri: vt sic possit deus populus a deuastante angelo custodiri: qua scilicet cum xps fuit occisus. ppls fuit virtute sui sanguinis de potestate mali angeli liberatus. Unicūqz etiā sanguine huius hedi p deuotionē linit. a pharaonis. i. a dyaboli dominio liberat Judic. xiij. Tulit manue hedū de caprīs et libamēta: et posuit supra petrā offerens dño q facit mirabilia. manue pater sampsonis signat ppm. in dicū: qui. s. sup petrā. i. sup duriciam passionis. hedū istum. i. xpm immolauit: et sanguinē eius libauit Geñ. xxxvij. Unxerūt tunicā ioseph in sanguine hedi quē occiderāt. Ptz igitur q p hedum intelligit xps saluator. ¶Scdo dico q p hedū intelligitur iustus viator: quia. s. iusti sunt sicut hedi gregis dominici: qui. s. sunt leti p spūalē cōsolationem. Simplices p rectā intentionē. Exterius macri p carnis macerationem. Idispidi p humilē cōuersationē. intus pingues p gratiā et deuotionē Et ideo diuinis sacrificijs et seruitijs sunt apti p sanctitatem et perfectionē. Deoqz specialiter immolantur p martyrium vel regionis dedicationē Isti sunt igit duo hedi optimi in quoz gustu ysaac ita delectatus fuit q iacob benedixit. sicut dicitur Gene. xxvij. isti sunt illi. xij. hedi qui pro peccatis totius israel fuerunt immolati: sicut dicitur. ij. Esdre. vij. isti sunt etiam illi hedi qui a deo meruerunt pasci et gubernari et bonis prelatis et pastoribus committi Cañ. j. Pasce hedos tuos post tabernacula pastorum. Unus procerto in talibus hedis. i. in viris sanctis et iustis: qui scz qñqz duo propter duplicez charitatē. qñqz duodecim propter. xij. articulos dicunt ipse verus ysaac deus miserabiliter delectatur: ita q eorū precibus benedictionem celestem impendit: et peccata expiat et remittit. Per hedum igitur intelligitur iustus viator. ¶Tertio dico C
q p hedū intelligit vanus peccator: qz. s. exterius est vilis et inboneste cōuersationis intus vero pinguis et carnalis cōditionis odoris vero grauis. i. infamis vite et opinionis Et ideo tales hedi finaliter demonib9 immolari sunt digni et in inferno decoqui et cremari figura Math. xxv. vbi dicitur q agni a dextris. hedi vero a sinistris p iudicem statuentur Tunc illis q a sinistris erunt dicetur ite maledicti in ignem eternum. Quia procerto tales hedi non sunt digni in lacte matris sue. Exodi. xxiij. Et Deutero. xiij. immo procerto digni sunt cum demonibus in inferno cremari: et ibi cum eis perpetuo cōmorari Esa. xj. Pardus cū hedo accubabit. Patet igit quomodo hedus signat xpm saluatorem: iustum viatorem vanum peccatorē. A

Helyas Cū helyas fuerit vir maxime virtutis. eximusqz propheta. qui interpretatur ascendens dñs: possum dicere q p helyam pōt intelligi xps qui celos ascendit vt dñs. Prophetarū fuit eximus et super omnes alios virtuosus xps cū comparat helye ppter carnis humanitatē: qz sicut dicit Jac. v. Helyas homo erat similis nobis. Propter miraculorū multiplicitatē: qz sicut dicit Ecci. xlviij. Amplificatus est helyas in mirabilibus. Propter penarū acerbitatem: qz sicut dicitur Marci. ix. Helyas venit et fecerunt in eum quecūqz voluerunt. Propter resurrectionis mirabilitatem quia sicut dicitur Ecci. xlviij. Surrexit helyas quasi ignis cōlās Propter ascensionis potentiā et sublimitatē: qz sicut dz. iij. Reg. y. Helyas in curru igneo raptus est in celum. Et ppter aduentus ad iudicū finalem autoritatem. Quia sicut dicitur Malach. iij. Helyas circa tempus iudicij venturus est. ¶Sed quia per helyā magis cōmuniter pōt intelligi vir pfectus et sanctus. s possumus dicere q Helyas.

Fuit vir squalorис et penitentie. Iste em̄ helyas
Fuit vir feruoris et amicicie. sicut ptz ex scri
Fuit vir rigoris et iustitie. ptura ppriam
Fuit vir spēdoris et scientie. carnem macera
Fuit vir dulcoris et clementie. uit. Item pro ie
Fuit vir laboris et diligentie. ge zelauit. Da
Fuit vir valoris et potentie. los increpauit.
Fuit vir honoris et excellentie. Occulta. vel fu
tura cognouit. Uiduas nutriuit. Promptus obediuit. Mira perpetrauit Celum vendicauit. Sic vere dico q sancti viri p pniam corpus debilitāt. Helyas enim legit sub iumipero dormiuisse: et comedisse sub cinericiū panē: et bibisse de torrente: et zona pellicea succinctus fuisse. et in deserto stetisse. sicut patet. ij. Reg. xix. Sic sancti solent p pniam et abstinentiam carnē macerare atqz asperare sicut fecit btūs Joannes q̄ fuit eximius heremita. vnde de tali Helya dz. iij. Reg. j. Uir pilosus occurrit nobis. zona pellicea succinctus renibus. Sequit. helyas tesbites est. Itez sancti per zelum fidei malos suppeditant. Helyas enim zelo legis falsos prophetas occidit sicut dz. iij. Reg. xviij. Sic vere sancti maxime zelo fidei hereticos debent deprimere. iij. Reg. ix. Quid hic agis helya. Qui respondit. zelo zelatus sum pro dño deo exercituū: qz dereliquerunt pactum domini filij israel. Item summa constantia tyrannos agitant: sicut de helya legit. iiij. Regū. ij. Quod ochoziam moriturū predixit et duos quinquagenarios cōbussit. Sic sancti pro iustitia hominem non timuerunt: sed etiam ipsos principes et maiores arguerunt et punierunt vnde de helya dicitur Ecci. xlviij. Amplificatus est Helyas in mirabilibus: sequitur. Qui deiecisti reges in

ges in pernicie et cōfregisti facile potentiā ipsorum Itē isti summa scia futura cogitant iste em̄ fuit summus propheta. Sic sancti de rebus futuris meditando et sperādo prophetare videntur Mal. iij. Ditā vobis helyam pphetam. ¶Itē isti summa clemētia pauperes visitant. De helya. n. legit q farinam et oleum in domo pauperis vidue multiplicauit. Sic sancti multiplicant cibaria pro egenis. iij. Reg. xvij. Juxta verbū helye comedit et illa et domus eius. Et ex illa die ydria farine nō defecit: et lechitus olei nō est diminutus. ¶Itē sancti obedientia seipsos agitant. De helya enim legitur q ad vocem et sustentationē angeli surrexit et comedit et bibit: et ambulauit xl. diebus et noctibus vsqz ad montē dei. Quia sancti ad mandatū prelati nō timuerūt labores subire: sed voluerunt in oībus obedire. iij. Reg. xviij. Dic dño tuo adest helyas. Et ideo iste dictus est helyas thesbites: qui interpretat festinus: ad intelligendū qō signat obedientē. ¶Itē mira ppetrant: qz magna potētia mortuos suscitant De helya enim legitur q filium vidue suscitauit. iij. Reg. xvij. Sic sancti realiter multos mortuos suscitauerunt: vel saltē de morte pcti ad vitā gratie preidcādo plurimos reduxerūt vñ de helya fuit dictū Ecci. xlviij. Quis similis tui qui eduxisti mortuū ab inferis. ¶Itē sancti cū summa gloria ad celos volitāt: sicut de Helya legit. iij. Regū. ij. Q in curru igneo raptus est in celū. Unde. j. Macha. ij. Helyas dum zelat zelum legis receptus est in celum. Tales igitur pñt dici helyas: vel helye ppie cōparari sicut de Joāne dicit Luce. j. ipse precibit ante xpm in spiritu et virtute helye Mat. xj. Joānes ipse est helyas. Sed procerto pauci sunt hodie tales: qz vere multi sunt qui sibi nō sunt similes sed diformes: ita q si petat ab eis illud Joan. j. Helyas es tu Pñt rñdere nō sum. Uñ proprie redargui pñt moderni ecclesiastici p illud qō sequitur ibi Cur igitur baptizas: idest. qua fronte audes spūalia ministrare: si nō es xps neqz pphetа neqz helyas Ptz igit quō p helyā pōt intelligi xps vel etiā qlibet vir pfectus.

A **Herba** Nota gñaliter q in scriptura reperif herba in triplici significato qz. s. ibi est

Herba bonorum. Boni enim inueniuntur in
Herba malorum. horto fidei xpiane multiplex
Herba cunctorū. genus herbarū. Mā sicut apothecarius in horto suo plantat bonas et multiplices herbas vt sint infirmis remedia sanitatum. Sic deus in horto fidei sue multiplices virtutes posuit pro medendis infirmitatibus vitiorum Geñ. j. Protulit terra herbam virentem afferentem semē: et lignum pomiferū iuxta genus suū. Terra dico. idest. ecclesia seu fides: que. s. herbā virtutū producit: de qua semē meritorū orit: a quo tandē fructus glorie generat. Et adiuncte q in isto horto generantur quatuor species herbarum medicinalium et bonarum. videlicet

Quedam herba fluidi liquoris. Per pri
Quedam herba splendidi valoris. mā her
Quedam herba placidi decoris. bam vi
Quedam herba sapidi dulcoris. sus illu
Prima herba ē sacre scripture eruditio. minat
Secunda herba est gratie dei vegetatio. qz scri
Tertia herba est honeste vite cōuersatio. ptura
Quarta herba est celi glorie cōsolatio. mentē
clarificat Per secundā herbam culpa eliminatur: qz gra mentē purificat Per tertiā herbā virtus fortificatur qz honestavita mentē letificat Per quartā vo herbam vita continuatur quia gloria totū rectificat

B Primum fit rōne liquoris. Dico igit q ibi co
Secundū fit rōne valoris. ligit herba scriptu
Tertum fit rōne pulchri decoris. re visum clarificās
Quartū fit rōne saporis. Sunt enim quedaz herbe. quarum liquor expressus: vel p ignem in alembico distillatus: solet turbatos oculos clarificare et caliginem effugare: sicut patet de feniculo vel de ruta. Sic vere dico q succus doctrine. qui de herba sacre scripture. igne spiritussancti operante vel diligētia studij mediante producitur. oculum intellectus illuminat et caliginem errorum et ignorantie inde fugat. Ideo de herba scripture dicitur in ps̄. Mō deus producit fenum iumentis: et herbam seruituti hominum. q. d. fenū. i. rudis doctrina. s. ciuilis et canonica ministratur iumentis. i. rudibus herba vero. i. sacra scriptura datur hoibus. i. rōnabilibus et subtilibus. insup dico q in horto ecclesie colligitur herba gratie mētem roborans seu sordes purificans Sunt enim alique herbe que solent malos hūores purgare: et ardores etiā refrigerare et tēperare. Sic facit herba diuine gratie ista enim pctā per cōfessionē purgat et ardorē tentationū tēperat ps̄. Sicut ymber sup herbā. et sicut stille sup gramina: qz nomē dñi inuocabo Et sicut ex herba prouenit fructus: sic ex gra. puenit gloria gaudiū et successus Marci. iij. Terra inquit primū germinat herbā: deinde spicam etc. ista est herba fullonū que valde mūdificat: de qua fit mētio Mala. iij. ca. Uerūtamen prohdolor multi sunt in dhus ista herba est nimis tenue radicata: qz. s. faciliter desiccat Hiere. xij. Lugebit terra: et terra omnis regio C
nis siccabit a malicia inhabitantiū in ea. Hec est igitur herba gratie mentē roborans seu purificās. Denicq dico q ibi inuenitur herba honeste apparentie corda letificans. Nihil enim gratius est oculis q̄ viror et color variarum herbarum Ad qō facit Ecci. xl. vbi dr. Mō gratiā et spēm oculus desiderabit: et super hoc virides sationes Sic procerto herbe virides et colores bonorū exemplorum. et virtuosorum operuz que apparent in prato quersationis honeste. summe delectant alienum aspectum Prouer. xxvij. Aperta sunt prata et apparuerunt herbe virentes. et collecta sunt fena de mōtibus Apes enim. idest. simplices in talibus herbis colligunt flores gratie ex quo tādem cōficiūt sibi mel glorie Sed procerto tales herbe honeste cōuersationis in multis hodie sunt siccate. iuxta illud Exo. x. Deuorata est herba terre. Et ideo simplices bene pñt cōqueri de tali siccitate et de tali bonorum exemplorum vastitate Job. vj. Numqd rugiet onager cū habuerit herbā. q. d. sic. Talis em̄ herba. pluuia doctrine et gratie vegetatur vt crescit. ij. Regū xxiij. Pluuijs germinat herba. Et ideo si hmōi pluuia deficit: necesse est q herba honeste vite sicca fit. Hec est igitur herba honeste apparentie corda letificans. Adhuc dico q in isto viridario iuuenif et colligitur herba celestis glorie plene fructificans. Constat. n. q herba est vita mortalium: et q sine herbis vita humana nō cōtinuatur Geñ. ij. Et comedes herbas terre. Est etiā śm Plinū li. xxvj. ca. iij. vbi allegat democritū quedā herba dicta lactacen. quā reges persarū suis legatis solebant dare qñ ab eis mittebant. pro eo q ista tante fertur esse virtutis q eam portantibus vbicūqz veniunt copiam omnū rerum et bonorū procurat abundantiā Talis herba est gloria paradisi: qz procerto ista est que nullā inopiā sustinet: et que omnē abūdantiā introducit: et ideo nos in hoc mundo sumus sicut legati et nuncij summi regis: nō habentes hic manentē ciuitatē sed potius futurā inquirētes Heb. xiij. et potissime nos ecclesiastici qui śm ap̄lm pro xpo legatione fungimur. ij. Cor v. debemus istam herbā q spem et desiderū semper portare vt tandē ibi possim9 realiter quiescere et manere: qñ de sanctis verificabitur illud Ezech. xxxiij. in pascuis vberrimis pascā eas: in montibus israel erunt pascue earū: ibi requiescēt in herbis virentib9 Sic igitur ptz quō iusti colligunt de horto fidei et ecclesie quadruplicem herbam. s. scz Herbam. D
Scripture que clarificat. Iste sunt igit herbe
Gratie que purificat. bonorum qō est pri
Honeste vite que letificat. mū pncipale. Scdo
Celestis glorie que fructificat. dico q inueniuntur

Universidad de Deusto
Biblioteca

herbe malorū:inueniuntur enim quedam speciales herbe que in solo horto dyabolico.i.in corde pctōris vel in mundo crescunt Et iste sunt.
Herba criminalis iniquitatis. ¶Peccata enim dicuntur herba
Herba tēporalis ꝓsperitatis. ¶In istis dya-
Herba corpalis fragilitatis. bolus delectat ⁊ in ipsis pascit ⁊ recreat Unde de behemoth dr̄: Job.xl. Huic montes herbas ferūt omnes bestie agri ludent ibi Montes inquit.i.superbi. Sicut enim quedā sunt herbe venenose in quibusdam terris sicut est napellū ⁊ similes. Sic pctōres producunt herbas.i.opera venenosa. Figurati in seruo belyfei qui collegit herbas agrestes. Et sequit ibidem Mors in ollavir dei. sicut dicit.iiij. Regū.iiij. ¶Itē mundi prosperitas dicit herba: quia facile perit et desiccatur Esaie.xv. Aruit herba defecit semen. ¶Prosperitas enim mundi est sicut herba.
Mua mali solent letificari. In hac igit herba
Mua corda solent alienari. mali letantur. Unde
Cuius flos cito solet siccari. malis dr̄: Hie.l. Exultatis ⁊ magna loquimini diripietes hereditatem meam. qm̄ effusi estis sicut vituli super herbā: ⁊ mugistis sicut thauri: in hac etiā corda mutant. ¶Prosperitas enim similis est illi herbe que dr̄: insuianus q̄ indiscrete comesta mentē alienat ⁊ furorē inducit: semēq; ipsius mortiferū est ⁊ somnū generat atq; facit ꝑm Isido. q: scz mūdi ꝓsperitas facit hoīem dormire ꝑ dei ⁊ ꝓprie salutis oblionē. Mentē quoq; solet alienare ꝙ debite rōnis pditionem ⁊ ipsius immutationē: furorēq; ⁊ insaniā procurat ꝙ supbiam et elationem. Figura Dañ.iiij. vbi de superbissimo rege Nabuchodonosor: qui in bestiā mutatus est dicit sic Alligetur inquit vinculo ferreo in herbis q̄ foris sunt Sequit. Et cū feris sit pars eius in herba terre: cor eius ab humano immutet: ⁊ cor fere detur ei Et est ꝓpria figura cōtra diuites ⁊ tyrannos: q̄ in herbis mūdi prosperitatis vinculo ferreo. scz male dure ⁊ obstinate cōsuetudinis ligant feris.i. aliys crudelibus associantur: ⁊ in feras cū fermis cordibus immutat. ¶Per hāc igit herbam corda mutant. Huius insuper herba. scz prosperitatis flos ⁊ pulcritudo cito siccatur. Unde ista comparatur carecto de quo dicit Job.viij. Mō dū adhuc sit in flore nec carpat manu
E ante omnes herbas arescit. Tertio dico ꝙ inuenitur herba cūctorum. Et enim nō solū iniquitas: sed ꝓsperitas: immo etiam corpalis fragilitas dicit herba. Herba enim vt cōiter habet esse valde debile de mane enim vsq; ad vesperā siccatur ⁊ si in estate viret. in hyeme tñ mortificatur Sic vita humana de mane in uētutis ad vesperā senectutis aresc̄it. Et si in hoc mūdo virescere videat hyeme tñ mortis deficit ⁊ pallescit ps. Mane sicut herba transeat. vespere decidat induret ⁊ arescat. Et hec de herba sufficiant.

A **Hereditas.** Nota ꝙ hereditas est illud ius. illa possessio. illa portio. q̄ a parentibus ad filios deriuatur. Jus igitur hereditarium ⁊ acquisitum differunt: q: bona hereditaria sunt quasi substātialia Acquisita vero sunt quasi accidentalia Hereditas igitur signat possessionē: diuitias ⁊ portionē: ⁊ maxime illā q̄ de iure homini debetur: ⁊ q̄ fixe ⁊ pmanēter ad hoīem noscit ptinere: ⁊ q̄ post mortem ab eo expectatur Et ideo loquendo moraliter possumus distinguere multiplicē hereditatē Est. n. Hereditas.

Gratie. Hereditas gratie est summe
Glorie. peuranda Gratia eñ est illa fi
Ecclesie. lia: de qua dicitur Ecci.xxij. fi
Substātie tpalis. lia pudens est hereditas viro
Miserie infernalis. suo. Hereditas glorie est summe appetēda Ista eñ est illa de qua dicit in ps. Elegit nobis hereditatē suā: ꝑciē Iacob quā dilexit. Hereditas ecclesie est tute defendēda ps. Justi aūt hereditabūt terrā: ⁊ inhabitabūt in seculū seculi sup eā. Hereditas tpalis est valde cōtemnēda. Unde ps. Abhominatus est hereditatē suā: ⁊ possessionē suā spreuit: Hereditas infernalis est summe metuēda: q: sicut dicit Ecci.vj. Improperiū ⁊ cōtumeliā malus hereditabit. ¶Dicam⁹ igit aliquid de bona hereditate generaliter: hoc est dictū de successione ecclesie militantis vel etiā ecclesie triūphantis Et dicamus ꝙ sicut hereditas acquirit filijs ꝙ mortē patris. Sic hereditas ecclesie vel glorie ꝙ mortē xpi nobis extitit acquisita. Et ideo bona ecclesie dicunt patrimoniū crucifixi: eo ꝙ invirtute sanguinis ⁊ crucifixionis xpi hereditas ista extitit nobis data ⁊ ad nos iure hereditario deuoluta. Ideo de ista hereditate pōt dici illud Esa.lxv. Hereditabunt eam electi mei: ⁊ serui mei hereditabūt ibi Et aduerte ꝙ sicut ad hereditatem paternam admittuntur illi qui sunt.
Legitime procreati. Legitime dico ꝓcreati: q:
Criminib⁹ nō ligati. scz spurij ad hereditatē nō B
Parentibus nō ingrati. admittuntur. Criminibus non grauati: quia scz criminosi ⁊ maxime lese inlie maiestatis hereditate ꝓuant. Itē parētibus nō ingrati: quia. s. ꝓptervitiū ingratitudinis homines hereditate ꝓuari merent. Sic loquēdo spūaliter illi debēt ad hereditatē pñtis ecclesie vel celestis patrie recipi ⁊ admitti: qui legitime procreant ꝙ canonicā promotionē: isti sunt q̄ dicunt mei. Qui criminibus nō grauant ꝙ sanctificā cōditionē. Isti sunt q̄ dicunt electi qui pentib⁹ subiugant per salutificā saluationē Isti sunt q̄ dicunt serui. Dico igit ꝓmo ꝙ si volum⁹ ee xpi heredes: nos debem⁹ esse canonice ꝓcreati: q: scz nos debemus esse filij legitimi: nō spurij. Filij boni non mali. Filij ꝓpriij non alieni. Filij canonice ꝓcreati: nō symoniace introducti: qō ostendit qñ dñs nos vocat mei inquit. idest. a me geniti ⁊ introducti Adulteri ⁊ nō ꝓpriij dicunt qui ab alio q̄ a ꝓprio viro recipiunt. Et ideo symoniaci nō sunt ꝓpriij filij: q̄ a carnali affectione vel a munerū acceptione: ⁊ non a xpi vocatione fuerūt in ecclesia generati. Istis dicitur Judic.xj. Heres in domo nostra esse nō poteris: q: de adultera natus es. Et tamē prohdolor nos possumus plangere cū psal. dicētes. Deus venerūt gentes in hereditatē tuā: polluerunt templū sanctū tuū posuerūt hierusalem in pomor̄ custodiā ¶Possum⁹ etiā plangere cū hieremia Treñ.v. Hereditas nr̄a versa est ad alienos: domus nostre ad extraneos. Hereditas enim nr̄a q̄ est ecclesia hodie ad alienos vertit: ⁊ magis a pctōribus q̄ a iustis: magis ab illegitimis xpi filijs q̄ a ꝓprijs: magis a malis q̄ a bonis qō dolendū est: occupat. Istis igit tēporibus venīūt gētes in istā xpi hereditatē Gentes dico. i. sine lege viuētes: hoc est dictū: viri pctōres. legē dei ⁊ ecclesiaz negligētes: a qb⁹ ꝓculdubio tēplū dei ꝙ diuersa pctā pollut ⁊ tota ciuitas hierusalē dissipat: ¶Pater eñ spūalis. s. ꝑlatus valde debet attendere quales filios introducit ⁊ generat in hereditate ecclesie De abraā enim legit ꝙ cū haberet filiū legitimū de vxore: scz ysaac ⁊ filiū spurium de ancilla. s. ysmael: bene cauit ꝙ spurio hereditatē suā nō dedit sed legitimo. sicut dicitur Gen.xxj. Ejice ancillā ⁊ filiū eius: nō eñ heres erit filius ancille cū filio libere Sic vere cum ꝑlatus habeat duo genera filioū. s. legitimos. i. sufficientes ⁊ veros ecclesie filios: ⁊ insufficiētes in ancilla. i. in carnis affectione genitos valde dr̄ attendere ꝙ in hereditate ecclesie ꝓmoueat liberos ⁊ non seruos: ⁊ illos qbus de iure debet ista hereditas nō alios cuius tñ sit cōtrariū Hā ꝓpter peccata ecclesiasticorum deus ꝓmittit ꝙ ipsorum hereditas ad manus veniat alienas Hie.viij. Verbū inquit dñi ꝓcerunt ⁊ sapientia nulla est in eis ꝓpter hoc dabo mulieres. i. ecclesias eorū exteris: ⁊ agros eorū alienis heredibus. Et breuiter tales alieni subintroducti vident vel cōtra legitimos ⁊ bonos machinari: ⁊ christi hereditatem inter se diuidere ⁊ partiri: dicentes illud Mat.xxj. Hic est heres: venite occidamus eū ⁊ nostra erit hereditas. Et in ps. Hereditate possidcamus sanctuariū dei in terra Et ideo sicut videmus ꝙ animalia mūda dicunt habitationē immundam derelinquere: ⁊ exinde recedere ⁊ fugere: sicut dr̄ de apibus ⁊ formicis que domos suas deserūt: qñ fumo vel aliquo malo odore ipsas plenas inueniūt. Sicut etiam de taxo dicit qui domū suam dicit derelinquere: quādo ipsam a stercoribus vulpis inuenit maculatam Sic ꝓculdubio hic deus qui hereditatem suā que est ecclesia videt hodie multis vitijs maculatam ⁊ infectā: ⁊ a vnpibus ibidem habitantibus. i. a suis malis possessoribus diuersimode deturpatam: ipsam videtur hodie reliquisse: ⁊ in manibus principum secularium velut extraneam dimisisse Ibi enim est tantus fumus supbie: ibi est tantus fetor luxurie: ibi est tantus ardor auaritie ꝙ ipsam necessario deus abhominat ⁊ deserit: ⁊ velut extrancam respuit ⁊ dimittit Unde in ps dr̄. Iratus est furore dñs in populum suum: ⁊ abhominatus est hereditatē suā: ⁊ tradidit eos in manus gentiū: ⁊ dñati sunt eorū q̄ oderūt eos. Mō sic charissimi: nō simus illegitimi heredes sed legitimi: nec simus indebite in ecclesia generati sed a deo iuste ⁊ canonice ꝓcreati Adei inquit. vt sic de quolibet nostrū dicat illud.
C Ben.xv. Ecce vernaculus me⁹ heres me⁹ erit. ¶Secundo dico ꝙ si volumus esse dei spūales heredes nos debemus esse a vicijs liberati quod ostendit cuz dr̄. Electi. Ad hereditatē enim nō quilibet filius admittitur: sed ille qui a patre in testamēto specialiter eligitur. Hereditate etiā paterna nō oēs generaliter ditantur: sed illi solū qui sunt ꝑsone habiles ad eā admittuntur. Et inde est ꝙ criminosi heredes non fiūt immo ꝓpter sua crimina ius hereditatis ⁊ possessionis perdunt Sic vere ad habendū hereditatē glorie paradisi vel etiā hereditatē ecclesie militantis necesse est ꝙ simus viri electi ꝑ diuinā predestinationem. viri sancti nō habētes crimin̄ maculā seu infectionem viri ꝓfecti possidentes virtutum perfectionem. Talibus enim electis. i. viris iustis ⁊ perfectis distribuitur hereditas celestis glorie: ⁊ im talib⁹ est distribuenda hereditas militantis ecclesie. Elegit eñ nobis deus hereditatē suam. speciem iacob quē dilexit sicut dicitur in ps. Et ideo ꝓcipitur Ecci.xxiiij. In iacob inhabita ⁊ in israel hereditare: ⁊ electis meis mitte radices. Et sic notabis ꝙ ad istā spūalem vel supernalē hereditatē deus in testamento sacre pagine scribit ⁊ eligit omnes bonos. Eligit enim ibi.

¶Penurie squalore marcidos. Ista eñ sunt duo
Constantie vigore solidos. decim genera bo-
Justitie tenore rigidos. narum persona
Fiducie feruore audos. rum que ad he-
Clementie dulcore fluidos. reditatē ecclesie
Tristitie stupore timidos. militantis ꝑ ꝑ-
Sapientie fulgore splendidos. senti tpe debent
Eloquētie clamore feruidos. admitti ⁊ q̄ ad
¶Presidentie honore ꝓuidos. hereditatē para
¶Patientie sapore stupidos. disi finaliter ad
Compatientie decore placidos. mittenk Istā igi
Continentie pudore nitidos. tur hereditatem
ootnebunt penuria marcentes Jacob.ij. Dñs elegit pauperes i hoc mūdo: diuites i fide heredes fieri regni ꝓmisi diligētibus se. ¶Itē cōstantia vigētes. s. viri solidi ⁊ fortes Ecci.xlvj. Fortis in bello iesus naue expugnauit insurgētes hostes vt cōsequerēt hereditatē. Itē iustitia vigētes Esa.lx. Omnes iusti in ꝑpetuū hereditabunt terrā. ¶Itē fiducia feruētes Esa.lvij. Qui fiduciā habēt mei hereditabūt terrā. ¶Itē clementia fluentes. j. Regū.x. Unxit te deus sup hereditatem suā. vnctura enim modestiā ⁊ pietatē designat Unde ps: Mansueti aut̄ hereditabūt terrā. ¶Itē tristitia timētes ps. Dedisti hereditatē timētibus nomen tuū. ¶Itē prudētia seu sapientia fulgētes Ecci.iij.

Qui tenuerit sapientiā vitā hereditabit. vnde de sapiēte seruo dicit ꝓuerb.xvij. Mō inter fratres hereditatē diuidet. Itē eloquētia docentes. s. boni doctores ⁊ ꝓdicatoies. ij. Mach. ij. Caleph dum testificatus est in ecclesia accepit hereditatē. Itē digne ꝓsidentes Ecci.xxxvij. Sapiēs in populo hereditabit honorem. ¶Item viri patientes ps. Sustinētes aūt dñm ipsi hereditabūt terrā. Itē viri cōpatiētes Esa. xlviij. Ibi sunt viri misericordie. Sequitur. Et cum semine illorū ꝑseuerabit hereditas. ¶Item viri continentes ⁊ innocentes ps. Manet dñs dies immaculatorum ⁊ hereditas eorum in eternum permanet. Isti igitur sunt qui ad xpi hereditatem debent admitti: ⁊ non ab ea deijci vel expelli. Mali vero econuerso de ea debent eijci ⁊ excludi. Sicut enim sunt alique insule in quibus aues immunde intrare non pñt sicut dicitur de Creta que est insula maris in quam non potest intrare noctua neq; bubo Sic ꝓculdubio hereditatē paradisi non intrabunt viri pctōres ⁊ immundi: nec etiā ad hereditatem bonorū ecclesie quo quo mō admitti debēt vel recipi: sed ipsis debēt ꝓuari penitus ⁊ excludi Et hoc est qō dr̄. Eph.v. Scitote inquit intelligētes qñ omnis fornicator ⁊ immundus. aut auarus: nō habet hereditatē in regno xpi ⁊ dei. Mō sic igit charissimi nō sed simus electi nō infecti: simus iusti nō iniusti: simus deo placidi ⁊ accepti: nō criminibus marcidi vel despecti. Quia sicut dicitur in ps. Justi autem hereditabunt terram ⁊ inhabitabūt in seculū seculi sup eam. Et ibidē dicitur Mō mansueti hereditabūt terrā: ⁊ delectabunt in multitudine pacis fim⁹ igit criminib⁹ nō grauati
¶Tertio dico ꝙ si volumus esse heredes dei: nos de D
bemus esse parentibus nō ingrati sed maiorib⁹ subiugati: qō ostendit. Serui mei Sicut eñ filius q̄ patri ingratus efficit ⁊ ei in necessitate seruire edignatur paterna hereditate ꝓuari merek. Sic ꝓculdubio nos si deo ⁊ ꝓlatis de tātis diuitijs ⁊ beneficijs ingrati simus. ⁊ sibi debita seruitia impendere negligim⁹ nos ꝙ certo ius hereditatis paterne pdim⁹. ⁊ amittimus nec etiam ad hereditatē ecclesie admitti debemus. nos igitur debem⁹ esse serui dei. i. seruitijs mācipati q: sicut dicitur Esaie.lv. Hec est hereditas seruorū domini Et ideo ꝓdolo: video ꝙ i hereditate domini q̄ est ecclesia sunt multi qui ipsam debent amittere qui scz in nullo se volunt diuinis officijs manicipare. Isti eñ sunt sicut bubones q̄ intrant ecclesiam non vt deo seruiant sed vt oleū bibāt: ⁊ vt ecclesiam suis stercorib⁹ maculēt et inficiāt. Isti sunt etiā sicut galline in estate q̄ quando replete fuerint ⁊ satiate ad vocē clamātis dedignant venire. Quia vere multi sunt q̄ intrant ecclesiam ⁊ bibūt oleū. i. accipiunt fructus ⁊ distributiones ⁊ cetera talia. ipsam tamen nō verent suis stercoribus. i. suis criminibus maculare. De qbus dicit Hiere. ij. Ingressi cōtaminastis terrā meā ⁊ hereditatē meā posuistis in abhominationē quinimmo statim ꝙ tales fructibus ecclesiarū fuerint satiati: nunq̄ volunt amplius venire ad deo seruiendum. sed magis curant vndiq; recedere ad spaciandum ⁊ sollacian dū. vnde Hiere. ij. Locutus sū tibi in abundantia tua dixisti non seruiam nō sic charissimi non quia ꝑcerto si volumus esse heredes dei oportet ꝙ simus ipsius seruitores q: sicut dictum est Hec est hereditas seruor̄ dñi. vnde in ps. dicitur Hec est hereditas seruor̄ dñi. vnde in ps. dicitur Habitabūt ibi ⁊ hereditate acqrent eam: ⁊ semen seruorum ei⁹ possidebit eā: ⁊ q̄ diligūt nomen eius habitabūt in ea ⁊ sic igitur ptz quō hereditas paradisi vel etiam hereditas ecclesie militantis distribuitur illis q̄ sunt legitime generati per canonicam promotionem Adei inquit. illis qui non criminibus grauati ꝑ sanctificam cōditionem. Electi inquit Illis qui sunt maioribus subiugati ꝑ salutificā subiectionem. Serui inquit. Et hec de hereditate seu herede sufficiāt quo ad pñs. Vide. s. ō Domo: ⁊ de habitatiōe ⁊c

Heremus. Vide vbi desertum. Et si vis dic ✠ q̄ heremꝰ locus aridus est ⁊ desertus ab ariditate sic dictus. Et signat multipliciter in scriptura. Signat enim Mundum. Impiū ⁊ Infernū. Heremus enim est locus sterilis: incultus et horribilis. Et sic dico q̄.

Mundus est aridus sine fructu. Mō mundus
Peccator est solidus ⁊ sine cultu. dicak heremꝰ
Infernus est horridus ⁊ plenus luctu. sine fructu. patet Sap̄.v. vbi ꝺr Mō ad heremū ꝓducet oēm terram iniquitas eoꝝ. s. habitatoꝝ ipsius: ad heremū dico. i. carētiā oīm bonoꝝ. Mō pctōr dicak heremꝰ sine cultu ⁊ sine cultura penitētie vel laboris: ptz Ecci. vj. vbi dicit sic. Me ertollaris in cogitatiōe tua sicut taurus ne forte elidak virtus tua p stulticiā: ⁊ folia tua comedat: ⁊ fructus tuos perdat vt relinquaris velut lignū aridū in heremo. Mō etiā infernus dicak heremus plenus luctu vbi. s. habitāt fere: ⁊ vbi aīalia imbecilia a crudelibus deuorank. ptz Ecci. xlij. vbi dicitur. Mō venatio leonis onager in heremo. Et Deut. j. ꝺr. Transibim⁹ p heremū terribilē ⁊ maximā solitudinē. In bono vero significato heremus signat statum penitētie seu etiā hoīem penitentē squalentem ⁊ abstinentē: ⁊ fructibus diuitiarū ⁊ deliciarū carentē. Iste eñ cōmouek p cōtritionē Sap̄.xviij. Commotio in heremo facta est. Iste ploraꝝ p cōpunctionem ps. Interrupit petrā in heremo ⁊ adaquauit eos ⁊c. Iste siccus est p carnis macerationē Ecci. vj. Relinqueris sicut lignū aridū in heremo Talis igit heremi fuit habitator btūs Joānes: sicut dicit in hymno: Heremiq̄ cultor: maxime vatū. Sufficiat: qui pauce sunt autoritates Vide satis plenius supra de Deserto.

Herere. ✠ Vide supra vbi Adherere.

Heresis. ✠ Nota q̄ heresis latine loquēdo posset dici ari ab herēdo ꝓ eo q̄ hereticus nimis heret opinioni false. Dicitur aūt hereticus ille qui veritati fidei ex certa scientia cōtradicit. Si enim ex ignorātia hoc faceret: dum tamē non esset crassa vel supina tūc diceret errans ⁊ nō hereticus Ma. ſm Augu. Errare potero: hereticus non ero. De hereticis igit̄ sic aliter sapientibus q̄ catholica fides supponat multa possint dici: sed autoritates deficiunt in scriptura. Et ideo transeo: quia in multis materijs fit mentio de eisdem hereticis. Dic tamen si vis q̄ hereticus.

Solet obstinari temere credēdo. Primo dico
Debet euitari ꝓpere cedendo. q̄ heredici solent obstinari credēdo tamē similes hyrūdinibus que sunt aues multorū in cantu flexuū: a locis occultis omni anno veniētes. De q̄bus dicit Plin. q̄ iste sole inter aues domesticari nō pñt. Sic heretici qui occulte surgentes multis ⁊ varijs sunt cantilenarū ambagibus flexuosi: qui exquo semel ceciderūt in errorē: vix aut nunq̄ pñt amplius reuocari: nec ad fidē domesticari: nec a suo errore corrigi vel domari. Vñ Augu. cōtra Donatistas li. ij. dicit sic. Aliter aliquid sapere q̄ res se habet hūana tentatio est: nimis aūt amando sententiam sūā: vel muidēdo melioribus: vsq̄ ad ꝓscindē de cōmunionis ⁊ cōdendi scismatis vel heresis sacri legium puenire: dyabolica ꝓsumptio est. In nullo aūt aliter sapere q̄ res se habet: angelica ꝓfectio est Carne itaq̄ hoīes sumus: sed spe angeli dei sumus: q̄bus similes in resurrectione futuri sumus Quamdiu igit̄ nō habemus perfectionē angeli: nō habeamus ꝓsumptionē dyaboli. Jsti igit̄ solent obstinari credendo temere. ¶ Scdo dico q̄ heretici debent euitari cedendo ꝓpere: q. s. talium societas est cōtagiosa sicut societas leprosorum. Dicit enim Plinius li. xxxj. ca. ij. Mō est quidā fons dictus lunaris qui sepius mutat locum. sed quod est mirum: vbicunq̄ se transtulerit pisces suos secum transportat ⁊ diu-

cit. Jlli autem pisces: vtait: sunt vatidici. Habent enim virtutem ꝓsagiatiuam ⁊ futurorum demonstratiuā. Et ideo si alicui petēti responsum debebat bū cōtinbere: cibum de manu eius accipiebant et ei applaudebant Si vero male sibi succesurū esset: cibū de manu ipsius refutabāt. Talis fons est ecclesia vbi a qua baptismalis abundat: Jsta enim quotidie mutat loca. primo enim fuit in oriente: in iudea: in syria: tandem in meridie: in egypto: ⁊ affrica: ⁊ postea in septētrione. i. in grecia ⁊ hibernia Nunc vero in occidente. s. in italia: hermania: gallia: ⁊ hyspania. Sed ꝓcerto iste fons veros pisces suos. s. catholicos semper portat secū. Jsti etiam pisces nunq̄ dimittunt fontē suū. s. ecclesiam seu fidē Sciunt enim q̄ sicut dicitur Esa. l. Computrescent pisces sine aqua morientur in siti. Jlli vero pisces qui non erant sui s. scismatici ⁊ heretici in illis partibus remanserunt nec fidei nec ecclesie adheserunt Jo. x. Oues mee vocē meā audiunt ⁊ cognosco eas ⁊ sequunt me. ⁊c. Et ꝓcerto isti pisces. i. catholici viri debēt habere vim discretiuā: quia scz ipsi debēt discernere inter bonos ⁊ malos hereticos ⁊ catholicos: cibum doctrine nūq̄ debēt a malis ⁊ hereticis recipere: sed eos potius refutare ⁊ infortunio eternū eisdē predicare Bonis vero doctoribus debēt, applaudere: societatē eorum sequi: ⁊ cibū sane doctrine de suis manibus recipere Ideo bene dicit Tytū. iij. Hereticū hoīem post primā ⁊ secundam correptionem deuita: sciens q̄m subuersus est q̄ est eusmodi. Et. j. Cor. v. dicit. Cū eusmodi nec cibū sumere. Jsti igit̄ debēt euitari cedendo ꝓpere. ¶ Tertio dico q̄ heretici debēt extirpari radēdo aspere. Sicut enim ponit Beruasius. Repertū est q̄ q̄n vnus agni fornicak cū alio q̄ cū compare suo. Alij agni inuicem cōgregati solent eā verbera re ⁊ deplumare: ⁊ de suo cōsortio segregatā morti et frigori exponere. Sic vere q̄n aliqua ꝑsona a suo vero coniuge xp̄o fornicatur per heresim ⁊ errorē: ⁊ alteri. i. dyabolo se coniungit: alij catholici ⁊ maxime epi ⁊ prelati debēt cōtra eam insurgere: ⁊ a cōmunione fideliū diuidere: plumas. i. beneficia ⁊ bona temporalia cōfiscare ⁊ ab eo tollere: ⁊ eū tanq̄ brachium putridū ab ecclesia segregare: ⁊ penis ⁊ doloribus cōdemnare. Mō etiā ꝓprie fiet in iudicio q̄n angeli cōgregati hereticos igne ꝑpetuo cōdemnabunt. Unde de adulteris mulieribus Dolla ⁊ Doliba dicit Eze. xxiij. Mō viri iusti sunt ⁊ iudicio adulterarū iudicabunt eas ⁊c. vide in titulis multis vbi fit mentio de hereticis q. s omitto ꝓpter auctoritatū defectū: vide in tabula que te diriget vbi queres ⁊c.

Heri. ✠ Vide infra in litera. H. vbi fiet mētio de nudiustertius: vbi inuenies satis de Heri ⁊c

Herodes. Herodias. ✠ Noa q̄ cuz fuerint tres herodes ꝓout ex dictis scripture bñ deducit magr in hystoria scholastica omnes tamē fuerunt principes impij ⁊ crudeles qua ꝓpter generaliter loquēdo p herodē possumus quēcunq̄ tyrannū ⁊ impiū designare Interpretak aūt herodes pellibus gloriās vel pelliceus gloriosus: q. s. tales solent in pellibus ⁊ in spolijs innocentiū ⁊ simpliciū gloriari q̄n ipsas possunt rapere vel furari. Impropriе etiam in pellis sue pulcritudine gloriantur: quando p inanē gloriā in sue carnis specie delectantur. De talibus igit̄ notari potest q̄ scz ipsi.

Dei laudes molestе tolerant. Dico igit̄ q̄ isti
Jnnocētes grauant ⁊ lacerāt. solent dei laudes
Sanctos cōtemnūt ⁊ vituperāt. molestе tolerare.
Cum iniquis sese confederant. Vñ de herode dicit Math. ij. Mō
Ecclesiā grauāt ⁊ onerant. magi regem iu-
Adulantes amant ⁊ munerāt. deorum adorare
Nos in fine demones verberāt. volentibus ⁊ stelle miraculum referentibus: audiēs herodes turbatus est ⁊ omnis hierosolyma cū illo.

in bethleem

¶ Item isti solent innocentes iniuste lacerare. vnde Math. ij. ꝺr. Mō futurum erat vt herodes quereret puerū ad pdendū eum. Jbi etiā dicit q̄ herodes misit in bethleem ⁊ occidit oēs pueros Et Math. xiij. ⁊ Marci. vj. dicit. q̄ herodes Jo. in carcere decollauit. ¶ Jtē isti solent sanctos cōtemnere atq̄ vituperare. Unde de xp̄o legit Luc. xxiij. Mō sprenit illum herodes cum exercitu suo ⁊ illusit indutū veste alba ¶ Jtē isti solent cū iniquis sese cōfederare. Unde Luc. xxiij. Mō facti sunt amici herodes ⁊ pylatus. ¶ Jtē solent ecclesiā iniuste molestare Actuū. xij. Adisit herodes manus vt affligeret quosdā de ecclesia. ¶ Jtē solent adulatores laute remunerare vñ Math. xiij. dicitur. q̄ cū filia herodiadis saltasset ⁊ placuisset herodi ⁊ simul discūbentibus: promisit ei dimidiū regni sui. ¶ Jtē finaliter isti solent male mori ⁊ turpiter expirare Unde Actuū. xij. de herode dicit q̄ percussit eū angelus dñi: ⁊ cōsumptus a vermibus expirauit Jstis igit̄ septem rōnibus possunt tyranni ⁊ iniqui res ep̄incipes herodi crudelissimo cōparari. Tide si vis quō loquit pulcre contra crudelitatem herodis Joannes crisostomus de Joanne baptista.

Hester. ✠ Cum hester virgo pulcerrima: primo captiua: postea regina fuerit: assuero regi nupserit: iram suā placauerit populū suū liberauerit: ⁊ Amā ppli sui hostē superauerit: ⁊ suspendi procurauerit: videtur q̄ p hester pōt intelligi beata virgo: vel etiā quelibet chr̄sti aīa sancta vel quelibet aīa humilis ⁊ deuota: que de captiuitate huius vite ad regnū celestis glorie traducitur: vbi assuero q̄ interpretak beatificans. i. xp̄o beatifice iungitur et annectit: ita q̄ ei⁹ ꝑcibus: deuoꝰ sibi ppls liberak. ⁊ Aman superbus dyabolus superak. Unde nota q̄ ista.

Fuit decens ⁊ speciosa. Jstas enim septē conditiones habuit Hester re
Placens ⁊ gratiosa. gina: que reuera debent
Pauens ⁊ timorosa. in sctā muliere vel virgine reperiri Sit igit̄ de-
Latens ⁊ pudorosa. cens ⁊ speciosa p purita-
Fidelis ⁊ amorosa. tem. Unde de Hester dicit
Stabilis ⁊ vigorosa. Hester. ij. q̄d hester erat pulcra nimis ⁊ decora facie.
Mobilis ⁊ gloriosa.

¶ Jtē sit placens ⁊ gratiosa p honestatē. vñ de Hester ꝑ cereris placuit regi ⁊ eunucho Ma. ⁊ de hester legit. Hester. ij. q̄ inter ceteras puellas placuit ei ⁊ inuenit gratiā coram eo. Et ibidē dicit: q̄ adamauit eā rex sup omnes mulieres: ⁊ inuenit gratiam ⁊ misericordiam coram eo. ¶ Jtē sit pauēs et timorosa per humilitatē Hester. xiij. Hester aūt cōfugit ad dñm pauēs periculū q̄ immimebat. ¶ Jtē sit latens ⁊ pudorosa p secreti profunditatē quia. s. ad virginē spectat q̄ sit abscōdita ⁊ secreta: ⁊ a publico sepōsita ⁊ remota. vn de Hester interpretak abscōdita vnde Hester. xiij. dicitur. Mō depositvestes regias: ⁊ fletibus, ⁊ luctui apta vestimenta suscepit. ¶ Jtē sit fidelis ⁊ amorosa p charitatē: sicut fuit ista hester: que vt ⁊ fidē ⁊ amorem suū erga ppl'm iudaicū: quē assuerus a puero vsq̄ ad senē iussit deleri, indicaret: cōtra regis edictum se morti ⁊ periculo traditurā inuisa regiam aulam accessurā Mardocheo promisit ⁊ ꝓ populo suo de precaturā: vt habek Hester. iij. Et sicut dicit Hester vij. Dixit regi. Da mihi populū meū ꝓ quo obsecro magni vtiq̄ amoris ⁊ fidei indiciū in femina: q̄ cū diuitiarū ⁊ imperandi flagrent cupidine: sicut de Semirami dicit horosius. li. j. ⁊ de multis alijs legit Hec tamē cōtra mores femineos: neutro illoꝝ vinci potuit: nam rex ei medietatē regni ⁊ imperij obtulit sed populi sui amore victa vtrunq̄ contempsit: ⁊ iureis vitā ⁊ salutē impetrauit. ¶ Jtē sit stabilis ⁊ vigorosa p cōstantie firmitatē: sicut fuit ista hester que vanis precibus aman flecti nequiuit: quousq̄ de eo factum est iustitie cōplementum sicut dicit Hester. vij. Mō etiā moraliter loquendo de virgine pōt dici: que precibus ⁊ deprecationibus hostis sui. i. proprij

corporis non debet cōsentire: sed eum potius subiugare. ¶ Jtem sic erit finaliter nobilis ⁊ gloriosa per eternam felicitatem: sicut de Hester dicitur Hester ij. Mō placuit regi sup oēs mulieres: ⁊ posuit dyademā regni sui super caput eius. Unde de finali gloria istius pōt dici illud Hester. v. Jnduta est hester regalib⁹ vestimētis ⁊ stetit in atrio domꝰ regie. Tide figuras de Hester in multis locis dispersis in bocope ⁊c

Heu. ✠ Nota q̄ heu si sit simplex videtur interiectio dolentis. Si vero sit triplex vt cum simul dicit. heu heu. heu. tunc videk interiectio admirantis. Justi. n. dolent ⁊ stupēt: ⁊ verba seu signa doloris ⁊ stuporis ſm q̄ res exigit manifestant. Dico igitur breuiter q̄ heu siue sit simplex: siue triplex dicak: q̄ cū ꝺr ad maiorē assertionē ꝺr heu. Est. n. signū

Desolationis. Formidationis Dico igit̄ primo
Miserationis. q̄ heu signat desolatiue seu lamē
Emulationis. tatiue: q. s. homo quando sentit
Detestationis. se miserū atq̄ tristē ⁊ videt pre-
Admirationis. sentem vel timet futurā causam
Dubitatiōis vel. miserie ⁊ doloris: ꝓ desolatione solet dicere heu: ⁊ dolorē tali signo vocis demonstrare. Dolet enim homo ⁊ desolatur.

Quādo videt statum damnabilē. Dolet dico seu
Quādo sentit locum horribilem. desolak dicens
Quādo perdit fructū amabilem. heu ꝓpter miseriam norij status: q. s q̄n hō videt ⁊ considerat q̄ statꝰ suus tā corporaliter q̄ spūaliter est malus: valde debet dolere ⁊ dicē heu sicut faciebat illa vidua. ij. Regum. xiij. q̄ dicebat. Heu q. mulier vidua ego sum: mortuus est enim vir meus. Dolet etiā ⁊ desolatur homo dicēs: heu ꝓpter angustiā anrij loci sicut videlicet q̄n se videt detentū ⁊ incarceratū in loco sterili: ⁊ horribili ⁊ vili: ⁊ a patria relegatū: ⁊ cum feris ⁊ latronibus sociatū. Sic dolent iusti in via. i. in mūdo isto: vbi sunt bāniti ⁊ elongati a patria: et vbi impijs hoībus sunt cōiuncti: et bonis omnibus spūalibus priuati. Sic dicebat in ꝑsona talū Dauid in ps. Heu mihi q. incolatus meus prolongatus est habitaui cū habitantibus cedar: multū incola fuit anima mea. Dolet insuper ⁊ desolatur homo dicēs: heu ꝓpter carentiam propij fructus: quia. s. homo multū tristatur quando perdit socios: filios ⁊ amicos. Sic etiā spūaliter iustus tristatur ⁊ desolat q̄n deum ⁊ sanctos qui filij ⁊ socij sui erant per gratiam iuxta illud verbū Math. xij. Quicūq̄ fecerit voluntatē patris mei qui in celis est ille frater meus ⁊ soror ⁊ mater est. Ui se per peccatū sentit fieri alienos. Et sic desolatur thobias. Thobic. x. ꝓ filio a se absente dicēs. Heu me fili mi vt quid te misimus pere grinari lumē oculoꝝ nostroꝝ Sic desolari etiam ⁊ tristari debent patres spūales. i. desit. prelati quando filios suos ideſt. subditos vident per petīm mortuos ⁊ cōsumptos Sicut de ꝓpheta a leone occisoꝝ ij. Reg. xiij. Plāxerūt eū heu heu mi frater. Ptz igitur quō heu signat desolatiue. ¶ Scdo dico q̄ heu signat miseratiue seu cōpassiue. Homo enim de miseriis alienis debet cōtristari: ⁊ eisdē compati ⁊ flebiliter misereri: dicēs Judic. xj. Heu me filia mea decepisti me ⁊ ipsa decepta es. Et sic loquebatur miserando Ezechiel videns seuera dei iudicia erga populum: dicens sic. Ezech. ix. Heu heu heu Domine deus ergo ne disperdes omnes reliquias israel: effundens furorem tuum super hierusalē Et Ezech. xj. Heu heu heu dñe deus: consummationē tu facies reliquiarū israel. Quāuis eñ isti ꝑ conformētē volūtatē suā volūtati diuine: cōpatiunk tamē q̄ vident cōtra alios dei iudicia seueriter infligēda. Sicut de samuele legit q̄ plorabat saulem pre cōpassione: ꝓ eo q̄ dñs abiecerat eū. j. Regū. xvj. Sumitur igitur heu vt dictum est miseratiue seu cōpassiue. ¶ Tertio dico q̄ heu sumitur emulatiue seu vindicatiue. Jlle eñ q̄ zelat ⁊ appetit vidictā inimicoꝝ dicit heu: sicut dñs

dicit Esa.j. Ibeu cōsolabor sup hostib⁹ meis: ⁊ vindicabor super inimicis meis. ¶Quarto dico q̄ heu sumitur detestatiue. Ille enī qui de re abhominabili ⁊ displicēti loquit cōsueuit cū indignatiōe dicere heu Et ideo Ezech.vi. dicit. Percute manū tuā: ⁊ allide pedē tuū: ⁊ dic heu ad omnes abhominationes malorum domus israel. ¶Quinto dico q̄ heu sumitur quādoq; admiratiue: quia. s. quotiēs homo videt rē insolitam atq; nouam: magnā mirabilem ⁊ stupendam solet dicere heu. Et sic miratur homo.

De suprema dei potentia. De seuera dei iustitia. De occulta dei prudētia seu providentia. Homo igitur dicit heu cōsiderans dei iusticiā. Et sic loquitur Hieremias: dicēs Hiere.xxxij. Heu heu heu dñe deus: ecce tu fecisti celum ⁊ terrā in fortitudine tua magna ⁊c. ⁊ Hume.xxiiij. Heu quis victurus est quando hec faciet deus? Itē homo dicit: heu cōsiderans dei iusticiā. Ex consideratione enim iudiciorum ⁊ occulte iustitie diuine solet oriri admiratio seu stupor. Sic videbat admirari Hieremias propheta de hoc q̄ deus videbatur ordinasse punitionē malorum: dato q̄ eis par p̄blice promitteretur: dicens sic Hie.xij. Heu heu heu: ergo ne dñe decepisti populū istum dicens: pax erit vobis: et ecce pcuenit gladius vsq; ad animā. Itē homo dicit heu cōsiderans dei prouidentiā seu eius occultā prudentiā Et sic. xij. Regū. xij. vbi dicitur q̄ exercitus triū regū videbantur ꝓpter aque carentiā consumpti: sed diuina prudentia ad p̄ces helysei remediauit: q̄ aquas cōtra spem oīm ꝓcurauit: dicit p regē israel sic. heu heu heu cōgregauit nos deus tres reges vt traderet in manu moab. Sic igitur dico q̄ heu sumit q̄nq; admiratiue. Sexto dico q̄ heu q̄nq; sumit dubitatiue seu formidatiue. Sic dicebat ille puer helysci vidēs exercitū regis syrie missus ad capiēdū magistrū suū dicēs. iij. Reg. vj. Heu heu heu dñe mi q̄d faciem⁹ ⁊c. Sic ergo ptz q̄ heu est interiectio. Dubitatiua. Detestatiua. Admiratiua. Indignatiua seu emulatiua. Miseratiua. ⁊ Desolatiua ⁊c. Vide supra in prologo. De A.a.a.

A **Hic aduerbiū loci.** Nota q̄ istud aduerbium hic: q̄ est aduerbiū loci: semp significat certū locū: sed moraliter loquēdo inueniuntur bona ⁊ mala loca. Ergo in bono sumit̄ ⁊ in malo. Et primo dico q̄ hic significat in bono: q̄. scz per hic p̄t intelligi omnis locus virtuosus: virtuosus ⁊ bonus. Est enī vnum hic interius in conscientia: ⁊ est aliud hic exterius in ecclesia Et hic superius in patria.

Hic in corde est locus secretus. Hic in ecclesia est locus cōpletus. Hic in celo est locus quietus. Primo igit̄ dico q̄ hic est locus secret⁹ habilis ad contemplandum: quia scz viri contemplatiui solent venire: ⁊ intrare ad istud hic. idest. ad secretum conscientie: exēplo Helye qui in monte dei oreb mansit in spelunca: ⁊ post egressus stetit in monte coram domino: sibiq; dictū est. Quid hic agis. Iudit. zelatus sum zelatus sum ⁊c. iij. Regū. xix. Quia. s. illi qui sunt in isto hic. i. in spelunca profunde conscientie meditantes: ⁊ stant coram domino in culmine eminentie contemplantes: possunt dicere q̄ ipsi sunt hic ꝓ domo domini zelantes: ⁊ deum videntes ⁊ considerantes Esa. xvj. Hic vidi posteriora videntis me. Posteriora enim dei sunt ipsius humanitas: suq; futuri iudicij seueritas: ⁊ paradisi felicitas quia scilicet posterius euenient in futurum: que scilicet in isto hic. idest. conscientia debent videri ⁊ contemplari. j. Regum. ix. ca. Num hic est videns? responderunt: hic est Hic est igitur locus secretus habilis ad contemplandum. ¶Secundo dico q̄ hic: est locus completus vtilis ad habitandum. Et iste est locus ecclesie ⁊ religionis: statusq; gratie ⁊ p̄fectiōis. Hā hic est locus. Expectationis alta sperātibus. Requietionis pacē amantibus. Liberationis mala timentibus. Dispensationis bonis egentibus. Eruditionis parum scientibus. Adorationis deum querentibus. Castigationis culpas horrentibus. Peregrinationis celū volantibus. Longe mansionis pseuerantibus. Meditationis considerantibus. Introductionis ꝓ hospitantibus. Igit de isto hic idest de statu ecclesie: religiōis vel gratie dico q̄ hic est locus expectationis: ⁊ patientia ⁊ expectare beatam spem ⁊ aduētum glorie magni dei. Ad Tit̄ū. ij. Unde abraam ascendens in montem legitur dixisse: duobus pueris suis Gene. xxij. Expectate hic cum asino. Asinus enim patientiam desinat: quia. s. abraam. i. xps quando montē paradisi ascēdit in spe expectatione ⁊ patientie pueros ⁊ seruos suos viuere persuasit. Marc. xxiiij. Sustinete hic. ¶Item hic est locus liberationis. Hic enim liberatur homo de periculo damnationis eterne per fidem ⁊ charitatē: quod bene figuratum est Gen̄. xix. vbi Loth audiēs sodomam peritura dixit domino. Non possum īnt saluari in monte: est ciuitas hic iuxta parua ad quā possum fugere ⁊ saluabor: in ea: quare procerto in mōte eminentie huius mundi non est salus: sed in parua ciuitate que est hic iuxta. i. in religione: vel ecclesia militante. ¶Item hic est locus requietionis. In statu enim mūdi vel peccati non est nisi labor. In ista tu vero ecclesie vel religionis vel gratie est pax Ideo cuilibet quietē mentis amanti. dicit illud Ruth. iij Declina parūper ⁊ sede hic. Et. iij. Regū. ij. Sede hic: quia dominus misit me. Sedere enim quietem signat. ¶Itē hic est locus dispensationis: q̄. scz hic sunt prelati qui penitentibus dispensant beneficia: ⁊ curati qui penitentibus dispensant sacramentorum remedia: ⁊ deus ⁊ sancti qui cūctis dispensant gratiarum ⁊ virtutū suffragia. j. Corinth. iij. Hic iam queritur inter dispensatores vt fidelis quis inueniatur ¶Item hic est locus eruditionis Et ideo figuraliter dicitur: Joan. vj. Est puer vnus hic qui habet quinq; panes ordeaceos ⁊ duos pisces. Puer enim est xps qui hic in ecclesia administrat egentibus ⁊ communicat quinq; panes. idest. scientiam quinq; librorum Moy: ⁊ duos pisces. i. scientiam euangeliorum ⁊ epistolarum noui testamenti. ¶Item hic est locus adorationis Reg. j. Steti cōa te hic orans. ¶Itē hic est locus castigationis: q̄ hic debet hō coercere ⁊ corrigere suos vagos ⁊ dcuios appetit⁹ Job. xxxviij. Hic cōfringes tumentes fluctus tuos. ¶Itē hic est locus peregrinationis: quia. s. ciuitas ista non est manens sed trāsiens de hoc mundo ad patrem Heb. xiij. Nō habemus hic manentē ciuitatem sed futuram, inquirimus. ¶Item hic est locus longe mansionis: q̄ hic scz in loco determinato ⁊ certo. scz in claustro ⁊ in religione ⁊ fide oportet perseuerare vsq; ad mortē. non per mundū ⁊ mundi negocia diuagare. iij. Regum. ij. Non egrediar sed hic moriar. Et Exod. xxiij. Expectate hic donec reuertar. Un̄ de bene perseuerātibus dr̄: Matth. xvj. Sunt aliqui hic stantes qui non gustabunt mortem donec videāt filium hominis in regno suo. ¶Item hic est locus meditationis seu considerationis. Ideo dicitur Luce. xxiij. Sustinete hic et vigilate. ¶Item hic est locus introductionis: quia scilicet ista est via ⁊ porta ad eundum in celum Gen̄. xxviij. Uere non est hic aliud nisi domus dei ⁊ porta celi. Patet igitur q̄ est quidam locus completus vtilis ad habitandū. ¶Tertio dico q̄ hic est locus quietus et nobilis ad cooperādum seu ad sopordum vel dormiendum. Et iste est locus paradisi: qui est vnum hic vbi est perfecta requies. In mūdo enim non est requies sed labor. Ideo bene dicit Miche. ij. Surgite ⁊ ite: q̄ non habetis hic requiem. Sed certe in paradiso est hic. quietis. Iuxta illud Johannis xvj. In mūdo pressuram habebitis: in me aūt pacem

Ideo

Ideo de tali hic. idest. de quiete paradisi dicit in ps. Hec reques mea in seculū seculi: hic habitabo q̄m elegi eā. Sic igit patet q̄ hic signat Locū quietū Locū completū. Locum secretum. Et sic signat in bono

D ¶Sed adhuc dico q̄ hic significare potest in malo ⁊ sic dico q̄ hic signat.

Cor impium. Primus est locus tumultuosus Mundū deuium. quē dñs solet fugere Cor enī infernū anxium. pij quasi mare feruēs qđ quiescere nō valet Esa. lvij. De xpo vero cōstat q̄ factus est in pace locus eius ⁊ habitatio eius in syon ps. lxxv. Et ideo in tali hic. idest. in corde impio non pōt xps pacifice requiescere vel manere Matth. xxiij. Si dixerint ecce hic est xps aut illic nolite credere: q̄ oportet primū hec fieri ⁊c. Marci. xvj. Surrexit non est hic. Et certe male: q̄ homo pōt sibi dicere illud Joā. xj. Dñe si fuisses hic: frater meus nō fuisset mortuus. Scōs est locus defectuosus. s. mūdus: cui vir iustus debet cedere. Et merito: q̄ pro certo per opera virtuosa mūdus nō colitur Matth. xx. Quid hic statis tota die ociosi: immo quilibet iustus ibi grauat ⁊ cōtemnitur Gen̄. xl. Hic innocens in lacū missus fuit Et ideo nō mirū si finaliter veniat ad confusionem: ⁊ ad excidium deducat. Quia sicut dicitur Matth. xxiij. Mō relinquetur hic lapis sup lapidem. Et propter hoc dñs in scripturis cōsulit q̄ iste deseratur: ⁊ q̄ a bonis hoibus cōtemnat. iij. Regū. xix. Quid hic agis helyas ⁊c. sicut supra. Et Thobie. xiij. Nolite manere hic filij: dirigite gressus vestros vt ereatis hinc: videa enim q̄ sua iniquitas finē dabit ei. Deridendo etiā loquit cōtra mundi habitatores: dicens Esaie. xxij. Tu quis hic? aut quasi quis hic? Quia excidisti tibi hic sepulcrū ⁊c. Subiungit. Ecce asportari te faciet dñs sicut asportat gallus gallinaceus ⁊c. Expone ⁊c. ¶Tertius est locus tempestuosus. s. infernus a quo debet quisq; metuere. Et merito: q̄ ibi est labor ⁊ miseria Miche. ij. Mō habebitis hic requiem. Ibi est fames ⁊ penuria. Unde damnātus q̄ libet potest dicere illud Luce. xv. Quanti mercenarij in domo patris mei abundant panibus: ego autē hic fame pereo Sic igit patet quomodo hic, aduerbium in bono signat ⁊ in malo.

A **Hic pronomen.** Nota q̄ illud pronomē hic est pronomē demōstratiuū. Et est pronomen singularitatis significatiuū Et ideo per istud pronomen hic pōt significari quilibet vir perfectus: qui est in scientia ⁊ moribus p̄e aliis singularis: ⁊ qui rōne p̄fectionis ⁊ sanctitatis est aliis speculabilis ⁊ exēplaris. Demonstrant enī aliis res mirabiliores: res excellentiores: res insolitiores seu rariores ⁊ nouiores Et ideo vir perfectus potest dici: hic: q̄. procerto nihil ipso mirabilius. Un̄ de ipso dicitur Eccli. xxxj. Quis est hic ⁊ laudabimus eum? fecit enim mirabilia in vita sua: qui probatus est in illo ⁊ perfectus inuentus est. Itē viro perfecto nihil excellentius Excellit enim alios in scientiarū ⁊ morum virtute ⁊ quantitate: vt de isto hic dicatur illud Luc. j. Hic erit magnus ⁊ filius altissimi vocabitur. ¶Item viro perfecto nihil insolitius: rarius seu nouius. Et ideo de tali hic potest dici illud quod dictum fuit visa nouitate signorum ⁊ miraculorum passionis xpi Luce. xxiij. Uere hic homo iustus erat Et propter hoc de tali hic. idest. de tali viro perfecto sic demōstrabili: sic speculabili: sic singulari: sic exemplari: possumus breuiter exponere illud quod dicit Joan. vj. Hic est vere propheta. In q̄bus verbis ostēditur q̄ hō pōt dici hic: hoc est dictū: virtutis demōstrabilis ⁊ singularis triplici ratione. s. quādo habet Cōstantie vel pmanētie fortitudinē. Facundie vel eloquētie rectitudinē. Prudentie vel sapiētie limpitudinē. Constantia. s. tria facūt hoc minē spectabilem: demonstrabilem atq; clarū. s. Permanentie fortitudo qō ostendit cū dr̄: hic est Eloquētie certitudo qō notatur in aduerbio vere Sapiētie limpitudo que notatur cum dicitur. propheta. Uir eñ perfectus debet habere.

Cōstantiā sine vanitate vel varietate. Facundiam sine falsitate. Prudentiā sine ruditate. Debet. n. hīc. Cōstantiā perseueratiuā. Hic est inquit. Facūdiam certificatiuā Uere inquit. Prudētiā cōsideratiuā. Propheta inqt. Primo igitur dico q̄ si volum⁹ esse hic. id est. viri demonstrabiles: singulares ⁊ exemplares: nos debem⁹ habere cōstātie fortitudinē: qō ostendit cū dicit: hic est. Ille enī veraciter dicit esse: q̄ ꝓpter exteriora accidentia nescit deesse. Istud enī verbū suz es: ꝑm grāmaticos est substantiuū verbū: ad denotādū q̄ ipse est ad modū substantie q̄ ꝓpter imitationē accidentiū nō variatur. Dr̄ scz ille q̄ spūaliter vult est: nunq̄ ꝓpter accidentiū tribulationē vel tentationē dz ab esse morali deficere vel cessare: sed semp in bono cōstare ⁊ perseuerare: qō ostendit cū dicit: hic est: qō est p̄sentis tēporis: ad denotandū q̄ nos debem⁹ esse semp: ⁊ cōtinue: ⁊ p̄sentialiter existētes ⁊ in bono pseuerātes exē plo p̄me materie q̄ est inuariabilis: incorruptibilis ⁊ imutabilis Mūdi enī forme ⁊ accidētia q̄bus ipsa subst̄a varient: alterent ⁊ corūpant. ipsa tn̄ semp eadē manet: nec quoquo mō corūpit vel mutat. Dr̄ p certo vir pfectus semp debet esse in bono constans: pseuerās: incōmutabilis ⁊ eternus. Et quis forma sua exterior: hoc est dictū: sua prosperitas tēporalis: sua sublimitas secularis: sua etiā sanitas corporalis variet: multiplicet: mutet: vel p tribulationē penit⁹ destruat: ipse tamē ꝓpter hoc nō debet mutari vel deficere: nec p peccatū a bono statu desistere. sed semp in bono perseuerare ⁊ persistere. Sicut enim dicitur Prouer. xij. Mō cōtristabit iustū quicquid ei acciderit: ita q̄ de essentia. idest. de perseuerantia talū potest dici illud ps. Tu autem idem ipse es: ⁊ anni tui non deficient. Hic est igitur Et nota q̄ talis debet existere ⁊ perseuerare Jn. ¶

Fraternitate ⁊ amicicia. Humilitate ⁊ innocētia. Equalitate ⁊ iustitia. Debet dico pseuerare in amicicia ⁊ fraterni tate: vt de ipso dicat illud. ij. Math. xv. Hic est fratrū amator qui multū orat pro populo. Debet etiā permanere in humilitate ⁊ innocentia: vt de ipso dicatur illud quod de xpo Math. iij. Hic est filius meus dilectus. Debet etiam persistere in iustitia seu equalitate vt de ipso dicat illud Luce. xxiij. Uere hic homo iustus erat. Sz heu prohdolor videtur hodie q̄ multi sunt qui tali essentia: existētia seu perseuerantia sunt carētes. Non. n. habent esse duratiuū sed defectiuū. Non habent statum existentē sed desistentē. Mō statū stabilē sed mutabilē. Istud ptz inter mūdanos amicos qui perseuerant in prosperitate: deficiunt tamē in aduersitate. istud patet inter alios mūdanos qui sunt innocētes ⁊ humiles in tempore pauptatis: sunt vero superbi ⁊ iniqui tēpore psperitatis. Istud etiam patet generaliter: inter omnes incōstantes seu leues: q̄ si quandoq; sunt iusti: occasione modica fiunt iniusti. Omnes enī isti habēt esse debile ⁊ nō durabile Mō enim sunt: mō nō sunt. Modo apparēt: mō disparēt. Mō existunt: ⁊ mō desistunt isti sunt sicut stelle que dicūtur comete: que sunt stelle temporales nō eternales: stelle fluide nō solide: stelle apparētes nō existentes. iste enī vident stelle ⁊ nō sunt: sz sunt q̄dā impressiones aeris q̄ ad tēpus venūt ⁊ ad tēpus recedūt: q̄ sicut dicit Apo. ij. Isti sunt illi q̄ se dicūt iudeos ⁊ non sunt sed sunt synagoga sathane. Quia proculdubio tales homines inconstantes faciliter mutantur et variantur: et de bono ad malum: de veritate ad mēdacium commutantur vt de talibus dicatur illud. Esaie. xlj. Ecce vos estis ex nihilo: et opus vestrum ex eo quod non est. Et ideo de falsa apparentia talium: et de falsa apparentia ypocritarū q̄ recti videu

tur esse ⁊ non sunt: potest despectiue dici illud Esaie. xxij. Tu quis: hic aut quasi quis hic quia excidisti tibi hic sepulcrum. Tales enim falsi amici: ypocrite ⁊ falsi humiles non possunt dici hic: sed quasi hic non possunt dici quis. sed quasi quis: quia scz isti vt dictū est non habent existentiam sed solum apparentiam: ⁊ hoc est quod sequitur. Quia excident sibi hic sepulcrum. Sepulcrū enim quod est pulcrū exterius: interius vero vile ⁊ fetidum: signat vitium ypocrisis ⁊ cuiuscunq; simulationis. que. s. exterius est pulcra p siccam apparentiam interius vero est vilis et turpis per malam ⁊ falsam existentiam. Quia. s. tales mali sunt in intentione sed bonis assimilantur in apparentia. similes miluis qui in rosto ⁊ pluma sunt similes auibus predalibus. non tamē in efficacia vel virtute. q. scz tales in pluma. i. in habitu ⁊ cōuersatione. in rostro. i. in verbis ⁊ locutione bonis viris ⁊ fidelibus amicis sunt similes. nunq̄ tamē in virtute ⁊ pfectione. De talibus igit dicit Joan. ix. quod dicebatur de ceco nato Alij dicebant quia hic est. Alij aūt dicebant nō. sed similis est ei. Mō sic charissimi nō. Mō habeam⁹ est ⁊ nō. nō habeam⁹ accidēs3 subiectū. nō apparētia sed existētia. Vñ de quolibet scz dicat h ē: vt sic dicak illud Jo. j. Ihc est vere israelita in quo dolus nō est. Ptz igit q̄ si volumus esse demonstrabiles. singulares ⁊ exemplares nos debemus habere existentie seu pmanentie firmitatē. Ihc est mḡt

D ¶Secundo dico q̄ si volumus esse hic. i. viri demōstrabiles singulares ⁊ exēplares. nos debemus habere eloquentie certitudinē. vere inquit. Istud vero auerbiū vere est affirmatiū ⁊ certificatiū: q. scz ad hoiem perfectū ptinet vere: certe: firmiter ⁊ infallibiliter loq. Sicut em̄ sanctitas dz eē talib⁹ in intētione: sic veritas i locutiōe vt eis dicak illud Jud. viij. Dia q̄ locutus es vera sunt: ⁊ nō est in sermonibus tuis vlla reprehensio. Rostra enim auium rapacium sunt curua ⁊ acuta. Rostra vero auium mansuetarum ⁊ simplicium sunt plana ⁊ recta. Ad denotandum q̄ sicut rostra ⁊ ora rapaciū ⁊ malozū sunt curua per falsitatē: sic rostra ⁊ ora bonoz ⁊ simplicium debēt esse recta ⁊ plana p veritatē vnde Prouerb. viij. Aperient labia mea vt recta predicēt: veritatē meditabitur guttur meū. De tali igitur hic. i. de tali eloquētie veritate pōt dici qō de Appollo dicit Actuū. xviij. Hic erat eloctus viā dñi: ⁊ feruens spū loquebat ea que sunt iesu. Sequit. Hic igit fiducialiter agebat in synagoga. Habeamus igitur eloquentie certitudinē.

E ¶Tertio dico q̄ si volumus esse hic: habeamus sapientie limpitudinem. Prophet a inquit. Prophet a enim est ille qui tractat ⁊ cogitat de rebus secretioribus: superioribus: futuris ⁊ occultioribus: ⁊ signativum sapientē ⁊ prudentē: q. s. de rebus futuris ⁊ occultis. scz de penis inferni: de gaudijs paradisi: de terore iudicij: de offensa dei: de vilitate peccati de vanitate mūdi: de fragilitate corporis humani solet cogitare ⁊ cōsiderare meditari pariter ⁊ tractare. Ista ē igitur vera prophetia que cogitat de rebus absentibus nōde pntibus. De occultis nō de manifestis. De eternis non de mundanis. Et sic de tali poterit dici illud Joan. vj. Ihc est vere pphet a qui venturus est in mundū. Et Mat. xxj. dz. Hic est iesus prophet a a nazaret galylee. Talis enim hic dicitur per singularitatē perfectionis. Dicit iesus. i. saluator p benignitatē cōpassionis. Dicitur pphet a p sagacitatē discretionis. Dicit a nazareth q̄ interpretat floridus p formositatē cōuersatiōis. Dicit esse de galylea qō interpretat volubilis p celeritatē bone operationis. Sic igitur patet charissimi q̄ ille qui vult esse hic. i. vir spūalis: demonstrabilis ⁊ exēplaris: perfectus ⁊ singularis: debet habere sapientiā cōsideratiuam. Eloquentiā certificatiuā. Existentia pleneratiuā. Et breuiter tali. huic. qui. s. sic est demonstrabilis atq̄ clarus: solet dīs pacē concedere: tute defendere ⁊ bona tribuere celo recipere: honorē pandere: saluū efficere: marie iungere. Deus enim talibus pacē cōcedit. Math. x. Pax huic. ¶Itē tales dñs iuuat ⁊ defendit ⁊ bona eis tribuit. Math. xx. Volo ⁊ huic nouissimo dare sicut ⁊ tibi. Itē istū dñs in celū introducit Joan. x. Huic ostiarius aperit. Itē istū dñs honorari facit Luc. xiij. Da huic locū. Et finaliter ipm saluat ⁊ in paradisum deducit Luc. xix. Hodie huic domui salus facta est. Et ipsum beate virgini associat ⁊ contingit: quia sicut dicit Luc. i. Huic erat soror nomine maria ⁊c. sufficit.

Hec. Nota q̄ illud pronomen hec sicut ⁊ hic signat singularitatē ⁊ excellentiā virtuosam. Est enim pronomē demonstratiuū: ⁊ p cōsequēs exemplaris excellētie ⁊ evidentie designatiuū. Siue igit referak ad beatā virginē: vel ad quācūq; sanctā. siue ad supernā leticiā ⁊ celi ciuitatē, pōt breuiter notari q̄ istud pronomen hec in scriptura signat quandā excellentiam singularem in materia de qua agit. ur. Et ideo possum dicere q̄ istud pronomen hec significat

Persone bonitatē.	Primo ergo dico q̄ signat
Cordis iocūditatē.	psone bonitatē ⁊ singularitatē q. s. hec est femmini generis: nominatiui casus numeri singularis. Sic ista sancta de qua agimus. fuit femina per pietatē. Nominatiua p famositatē. Singularis numeri p vite ⁊ fame excellentie moralitatē. Et ideo de tali hec canit ecclesia illud qō virginib⁹ dr. Hec est virgo sapiens ⁊ vna de numero prudentū ⁊c. que secum acceperunt oleum ⁊ ornauerunt lampades suas ⁊c. In quibus verbis ecclesia commendat tales. scilicet A.
Vite singularitatē.	
Celi felicitatem.	
Sagacitate.	A sagacitate dico: q. hec est virgo
Pietate.	sapiens ⁊ vna de numero prudentum. A pietate etiā q. hec est virgo sapiens q̄ acceptis lampadibus sumpsit secum oleū in vasis. A castitate. Un hec est q̄ nescuit thorū in delictis: habebit fructū in respectione aiarū. Et ideo breuiter de pfectione istius hec. i. istius sctē pōt exponi illud Ezech. j. Hec erat visio discurrēs in medio quatuor animaliū splendor ignis: ⁊ de igne fulgur egrediens. In quibus verbis aduerte quatuor rōnes: quare ista potuit dici singularis: demonstrabilis ⁊ exemplaris. scz quia ista.
Castitate.	

Bōa sedulitate occupabak: q. h erat visio discurrēs. Firma stabilitate roborabak: q. h erat ime. uij. alioz feruēti charitate inflāmabak: q. ignis. s. Lucētissima state decorabak: q. dicebak ignis splēdor ⁊ fulgur: q. scz. semp lucet. Hec operādo fuit oīmoda: q. discurrens. Hec perseuerādo fuit solida: q. in medio. Hec diligēdo fuit feruida: q. ignis. Hec cōuersando fuit lucida: quia fulgur ⁊ splendor. Fuit igit ista obediēs ⁊ oposa: discurrēs: similis marthe que satagebat circa frequēs ministeriū Lu. x. ⁊ Gen. ij. Hec vocabitur virago que dicit a virtute Actuū. ix. Hec erat plena operibus bonis. ¶Itē hec fuit firmiter residēs ⁊ virtuosa: q. fuit in medio illud em̄ qō est in medio magis est firmū ps. Hec mutatio dextere excelsi Joan. xix. Hec est mr̄ tua. Itē hec fuit feruēs ⁊ amorosa. iij Regū. viij. Hec est mulier ⁊ hic est filius eius. Amor em̄ denotak in filio. ¶Itē hec fuit lucēs ⁊ luminosa Sap. vij. Est enim hec speciosior sole. Et bene speciosior: quia scilicet in ipsa resplēduit iustitie firma sanctio Leuit. vij. Hec est lex clementie: dulcis vnctio Exod. xxj. Hec est vnctio aaron. Et Mat. xxvj. Mittens em̄ hec mulier hoc vnguentū in corpus meū ad sepeliendum me fecit. Et Marci. xij. Vidua hec pauper plus oibus misit: mundicie pura lotio. Unde de Susanna dicitur Dan. xiij. Quod egressa est hec cū duabus puellis vt. scilicet lauaretur in pomerio. Decentie pulcra ratio: quia scz sicut dicit Ruth. j. Hec est illa noemi: que. s. interpretatur pulcra. Unde pſecutionem istius autoritatis in diuersis. s. discurrens

supra

supra de currere: de discurrere. In medio supra vb i cherub in illo verbo vbi dicit. In medio lapidū igni torū: vide vbi fulgur vel fulgor: vel in tabula. Patet igitur q̄ istud pronomen hec signat persone bonitatē. ¶Scdo dico q̄ signat cordis iocūditatē seu gratie vel leticie claritatē. Unde de sapiētia dicit Sapi.

B viij. Hec speciosior est sole. Et. x. Hec venditū iustum nō dereliquit De gratia vero dicit. j. Pet. v. Hec est gratia propter deū. De leticia vero dicit in ps. Hec est dies quā fecit dīs exultemus ⁊ letemur in ea. Et breuiter si p hec intelligak ecclesia vel religio. Juxta illud Exo. xij. Hec est religio phase: vel etiā status gratie: sapiētie vel glorie dic q̄ hec est locus peregrinationis Gen. xlvij. Ad peregr mandū in terrā hanc venimus. Est locus salutis ⁊ promissionis Gen. xv. Semini tuo dabo terram hanc. Est visionis ⁊ contemplationis Exo. iij. Uadā ⁊ videbo visionem hanc magnā. Est locus amoris ⁊ dilectionis Judic. xiij. Hāc mihi accipe q. placuit oculis meis. Est locus iustitie ⁊ perfectionis Gen. vij,. Te vidi iustū coram me in generatione hac. Est locus cōstantie ⁊ liberationis Judi. vj. Uade in hac fortitudine tua liberabis israel. Signat igitur hec gratie vel ecclesie libertatē Tertio dico q̄ signat vite singularitatē. s. statum perfectionis: sicut ibi Esa. xxx. Hec est via ambulate in ea: neq; declinetis ad dexterā neq; ad sinistrā. Quarto dico q̄ po: est significare celi felicitatē. Unde pro certo istud pronomē hec predicatur sepissime de ciuitate ecclesie militantis ⁊ etiā triumphantis. De militante enim canimus. Hec est domus dñi firmiter edificata ⁊c. De ecclesia vero triumphante dicit

C Joānis. xvij. Hec est vita eterna. ¶Et nota q̄ ista dicitur hec. id est clara ⁊ demonstrabilis ꝓpter multiplicem rōnem. scz Propter

Perfectam iocunditatem.	Est enim ibi locus
Completam amenitatem.	perfecte iocunditatis: ita q̄ illi q̄ sunt
Quietam tranquillitatem.	ibi dicunt illud ps.
Immotam securitatem.	Hec est dies quam
Honestam societatem.	fecit dīs: exultem⁹
Inuentam felicitatem.	⁊ letemur in ea.

¶Itē ibi est locus complete formositatis vñ Tren. ij. Hec cine est vrbs perfecti decoris gaudium vniuerse terre. ¶Itē ibi est locus quiete trāquillitatis. vñ ps. Hec requies mea in seculū seculi: hic habitabo qñ elegi eā. ¶Item ibi est locus eterne securitatis. vñ Sopho. ij. Hec est ciuitas gloriosa habitās in cōfidētia. ¶Itē ibi est locus honeste societatis. Ubi em̄ nō sunt nisi sancti ⁊ iusti. Gloria em̄ hec est oibus sanctis eius. Unde ps. Hec porta dñi iusti intrabūt p eā. ¶Itē ibi est locus inuente fertilitatis vel felicitatis. Un̄ sancti possunt mō dicere illud Tren. ij. En hec est dies quā expectamus inueniimus ⁊ vidimus. Sicut em̄ laborās qñ inuenit requiem: famelicus qñ inuenit panē: operarius qñ inuenit mercedē. obsessus qñ inuenit pacē: solet gaudere ⁊ diē illā plurimū cōmendare. sic sancti in patria vbi procerto inuenīt requiē ⁊ trāquillitatē: panē ⁊ satietatē: mercedē ⁊ vtilitatē: pacē ⁊ securitatē: pfecte exultant: ⁊ q. talē locū inuenerūt summe iocūdantur ⁊ gaudent. Et breuiter de isto hec. i. de ciuitate ista ⁊ de eius opulentia ⁊ felicitate. dicit Esa. liij. Hec est hereditas seruoz dñi. Et in ps. Hec est generatio querentiū dñm. De mūdi vero ꝓsperitate vel de mūdana iniquitate q̄ demōstrari posset p pronomē hec allega illud Dan. iij. Mōne hec est babylon illa magna. De impietate etiā dicit Zach. v. Hec est oculus eoz. Et de fine taliū dicit. ij. Mach. xij. Hec prospectū habebat in ꝓceps ista est igit terra de qua est egrediendū Gene. xxx. Surge egredere de terra hac. Et Gen. xix. Dīnes q̄ tui sunt educ de hac vrbe. Et merito: q. s. dīs cōtra hmōi est indignat⁹: ꝓpter q̄ alibi est fugiendū Ubiere. xxxij. Abscondā faciem meā a ciuitate hac: q. s. ista cōdemnata est ad vendandū ⁊ destruendū Luce. xix. Et quidē in hac die q̄ ad pacē tibi: sed veniēt dies in q̄bus nō relinquēt in te lapidē ⁊c. Et sic igit ptz quō istud pronomē hec: pōt in femmino gñe magna et mirabilia designare ⁊c.

Hi horum. his. hos. Nota q̄ sicut de hic dictū est illud pronomē hi q̄ñq; sumit relatiue: q̄ñq; demonstratiue. Et sic dico q̄ moraliter loquendo dici ⁊ pdicari pōt de impijs ⁊ de iustis. Impij em̄ sunt relatiui p malam malozū imitationē ⁊ malā sui ad malos relationē: applicationē ⁊ cōformationē. Boni vero et iusti sunt relatiui: q. deū solent imitari. Demōstrationē etiā q. per suā vitā clarā ⁊ honestā possunt alijs tā q̄ regula ⁊ exemplū demonstrari. Igit de malis qualiter dicuntur hi: ⁊ qualiter malos imitant: ⁊ qualiter propter suā vitā horribilē in famem alijs digito demonstrantur: possum notare q̄ hoc est Quia.

Discordiā per mundū seminant.	Mali em̄ discordiā solent seminare. Mā q. hi pacem oderunt ⁊ contemnunt ps. Cū his qui oderunt pacem erā pacificus. Ideo alioz pacē diripiunt ⁊ disiungunt Tren. vij. Ab his dumise sunt insule gentiū Gen. x. ¶Item isti hi iactantiā solent fulminare. Tales enim vt cōiter pomposi sunt ⁊ superbi ps. Hi in curribus ⁊ hi in equis: nos aūt in nomine domini inuocabimus. ¶Itē tales hi cōstantiā solent terminare: seu etiam nō seruare: q. s. mali parū perseuerāt in bono Luce viij. Hi radices nō habēt: q. ad tēpus credunt: et in tpe tētationis recedūt. ¶Itē tales hi mundiciā solent tuquumare. s. p luxuriā. Un̄ isti sunt illi q̄ descendunt in lacū. i. immūdiciā ⁊ fetorē. Figurati in illis de quibus dr Lu. viij. Mō hi sunt qui a sollicitudinibus. i. pctis ⁊ diuitijs ⁊ voluptatibus suffocant Eze. xxxj. Detrahe multitudinē egypti ad terrā vltimam cū his q̄ descendūt in lacū Et ideo breuiter dico q̄ tales hi. i. tales q̄ sic taliter sunt p enormē: infamē ⁊ malam vitā demonstrabiles: inferni feniciā: miseriam seu tristiciam solent perpetuo ruminare: ipsamq; experiri realiter ⁊ tentare. Un̄ de dānatione taliū dr. Eze. xxxij. Omnes hi incircuncisi dicuntur: q. ipsoz superfluitas ⁊ vitia nunq̄ p penitentie vel disciplinē sarculum resecantur Et ideo non mirū si damnationis gladio feriuntur. Unde Sap. vj. Judiciū durissimum fiet his. Patet igitur quomodo mali dicuntur hi.
Habent veritatis splendorē lumpidum.	
Tenent charitatis amorem feruidum.	
Seruant equitatis tenorē rigidum.	
Diant deitatis dulcorem placidum.	
Habent honestatis fulgorē splendidū.	
Habent securitatis actorem solidum.	

¶Si vero vis notare. Boni etiā dicunk hi p eo scz q. sunt bonoz imitatores: ⁊ in se demonstrabiles ⁊ spectabiles ⁊c. dic q̄ de talibus dr Roma. viij. Quod quicunq; spiritu dei aguntur hi filij dei sunt. Unde de talibus his. i. de talibus filijs pōt dici illud Joannis. j. Mō deus dedit potestatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius: qui non ex sanguinibus ⁊c. sed ex deo nati sunt. Et si vis dicere de talibus his: dic q̄ isti.

Habent veritatis splendorē lumpidum.	Tales igitur hi in cognoscēdo sūt valde limpidi. j. Thi. iij. Dis qui cognoscunt veritatem omnis dei creatura bona. ¶Item diligendo sunt valde feruidi Roma. viij. Diligentibus deum omnia cooperantur in bonum his qui ꝑm propositum vocati sunt sancti. ¶Itē isti iuste agendo sunt valde rigidi ps. xxxv. Et iusticiam tuam his qui recto sunt corde. ¶Item isti deū rogando sunt valde prouidi. ij. Thimo. ij. Sectare iustitiā fidē: charitatē ⁊ pacem cum his q̄ invocāt dñm corde puro. ¶Item isti honeste viuendo sunt valde fulgidi Lu. j. illuminare his q̄ in tenebris ⁊ in vmbra mortis sedent. Item isti secure manendo sunt
Tenent charitatis amorem feruidum.	
Seruant equitatis tenorē rigidum.	
Diant deitatis dulcorem placidum.	
Habent honestatis fulgorē splendidū.	
Habent securitatis actorem solidum.	

valde solidi: q.ſ. semp habent deum iuxta se ad auri handum paratū pſ. Iuxta eſt dñs his qui tribulato ſunt corde ꝛc. Sed procerto de malis his dicit cōtrarium. Quia. ſ. iſti pacem diſſipando ſunt valde audi pſ. Cum his qui oderunt pacem eram pacificus. Et ideo iſti eterne lugendo erunt valde ſtupidi: q; ſicut dicit Sap. vj. Iudicium duriſſimū fiet his qui preſunt. Et iſta de his ꝛ hi ſufficiant.

A **Hyems** Cū hyems ſit tempus frigidū ꝛ humidū varijs impreſſionibus obnoxium ꝛ ſubiectum. Notare poſſum q; in bono ſignat et in malo. Et ſic nota q; in ſcriptura reperio primo in bono Hyemem.

Latentē ꝛ ſolitarium. — In bono. n. ſignificato
Stringentē ꝛ neceſſariū. — dico q; prima hyems
Sedentem ꝛ ſecretariū. — latet in conſcientia timoroſa. Sed ſcōa ſcatet in penitentia rigoroſa Ultima ptz in opulentia gaudioſa. Dico igit̄ primo q; in ſcriptura reperitur hyems timoroſe cōſcientie: quia reuera cōſcientia viri iuſti hyemi comparat. Sicut enim in hyeme abundat algor' ingens: dolor pungens: humor vngens: candor iungens: vapor vrgens feruor vigens ꝛ nitor exurgens, Sic cōſtat q; in bona cōſcientia. Nos ſentimus algorē ingentē hoc eſt frigus diuini timoris. Nos ſentimus doloꝛē pungentē: hoc eſt ictus cōtriti ſtuporis. Nos ſentimus humorem vngentē: hoc eſt fletus deuoti meroris. Nos ſentimus candorē iungentē: hoc eſt decus precati pudoris. Nos ſentim⁹ vaporē vrgentē: hoc eſt flatus ſpūs valoris. Nos ſentimus feruorē vigentē: hoc eſt eſtus ambitus amoris. Nos ſentimus pingentē nitorem: hoc eſt virtus ornatus decoris. Iſte ſunt enim bone cōditiones hyemis. i. cōſcientie viri iuſti. Quia igit deficientibus autoritatibus vocalibus non poſſem oia cōcordare: hoc ſolū allego q; de tali hyeme. i. de cōſcientia iuſti viri pōt dici illud Hiere. xxxvj. Rex ſedebat in domo hyemali menſe nono: ꝛ poſita erat cora eo arula plena pruinis. Rex enim chriſtus in tali cōſcientia ſtat ꝛ ſedet: quē menſis nonus. i. nouem angelorum numerus circumſidet ꝛ aſtat: ꝛ quem arula ꝛ pruine. i. feruor charitatis viſitat ꝛ frequentat. Hec eſt igitur hyems virtuoſe conſcientie. Scōo dico q; inuenitur hyems rigoroſe penitentie. q̄. ſ. eſt.

B Turbidū p̄ mortis meditationē. — Et breuiter penitentia eſt
Frigidum p̄ dei trepidationē. — hyems poſt
Mudum p̄ culpe reuelationem. — cuius tranſ-
Hyrtum p̄ pene ſatisfactionem. — tum ſponſa. i.
Aridum p̄ carnis macerationez. — aia vocat ad gloriā: ꝛ qua p̄cedente per ſponſum trahitur ad coronā: dicentē illud Cant. ij. Jam hyems tranſiit: imber abiit ꝛ receſſit: Surge amica mea et veni. Iſta eſt etiam nichopolis: que interpretat germinans: de qua apoſtolus Tytum. iij. dicit. Feſtina ad me venire nichopolim: q; ibi ſtatui hyemare. Iſta eſt etiā illa hyems de qua dicit Matth. xxiij. Videte ne fiat fuga veſtra in hyeme. Hec eſt igitur hyems rigoroſe penitētie. Tertio dico q; inuenitur hyems glorioſe p̄manentie. Vita enim eterna hyemi comparatur: q. ſ. poſt labores eſtatis hō ſolet in hyeme q̄eſcere ꝛ fructibus in eſtate recollectis in hyeme p̄frui ꝛ vtilitatē recipere de campis: ad domū ſe recolligere circa ignē varſari ꝛ in viribus naturalibus plus valere. Sic vere dico q; in hyeme future vite nos. Al laborū leuamur ictibus. — Et breuiter de ceIoyel de paradiſo
Premiorū gaudem⁹ fructibus. — pōt dici illō Eſa.
Supernoꝛ ſedemus domibus. — xviij. Volucres ꝛ
Charitatis ardemus ignibus. — omnes beſtie ter-
Eternitatis vigemus viribus. — re ſup̄ eum hyemabūt Sic igitur ptz quō inuenitur hyems. Timoroſa. Rigoroſa. et Gaudioſa. Et ſic ſumit in bono. In malo vero dic q; in ſcriptura reperitur

C Hyems Culpe latentis. — Hyems culpe eſt iteris carens virtutibus
Hyems Vite preſentis.

Hyems. Pene ſequētis. — fructuoſis. Hyems vite eſt mobilis vigens laboribus tedioſis. Hyems pene eſt flebilis ſtridēs oneribus luctuoſis. De hyeme culpe q̄ eſt ſterilis carens virtutibus: dicit Jo. r. Mō xp̄s nō inuenit ficus in arboꝛe q; hyems erat: ꝓpter q̄ ei maledixit ꝛ aruit. De iſta dicit apl̄us. ij. Thimo. iiij. Feſtina ante hyemē venire. De hyeme vite ſeu p̄ntis miſerie q̄ eſt labilis ꝛ plena laborib⁹: ꝛ Geñ. viij. Eſtas ꝛ hyems nō requieſcēt. De hyeme ꝛo pene q̄ eſt flebilis ſubiacēs oneribꝰ ꝛ Amos. iij. pcutiet dñs domū hyemalē Sufficit: q; pauce ſūt autoritates ꝛc.

Hilaris Nota q; in ſcriptura reperit hylaritas tēporalis q̄ eſt vana ꝛ trāſitoria. Hylaritas ſpiritalis q̄ eſt ſana et meritoria. Hylaritas ſupnalis q̄ eſt plena ꝛ ſaluatoria. Primo eſt hylaritas mūdanoꝝ qui letant in ſuppliis. Exēplo aſſueri de quo dicit Heſter. j. Mō cū factus eſſet hylarior ꝛ vino incaluiſſet poſt nimiā potationē p̄cepit introduci reginā vaſti: ad denotādū q; talis hylaritas luxuriā excitat: ꝛ vimolentiā diligit ꝛ procurat. Talis igit̄ ſuppliua hylaritas viris prudentibus prohibet. Eccli. vij. filie tibi ſunt Serua cor⁹ illarū: ꝛ nō oſtēdas vultū tuū hylarē ad illas Filie. ſ. ſunt ſubditi imperfecti: quibus ſcz pater. idest prelatus numq̄ debet vultū nimis familiarē aut hylarē oſtēdere: ne forte cōtingat ipſos p̄ cōfidētia venie: ad peccandum pclniores eſſe. Iſta eſt igit̄ hylaritas mudanoꝝ qui letant in ſuppliis. Scōo dico q; eſt hylaritas p̄fectorū q; letant in proficuis Viri em̄ p̄fecti in oibus operibus ſuis: de oſtēdunt hylares atq; letos: ſiue cōtingat proſpera ſiue aduerſa Un̄ Eccli. xxvj. Omnis aūt ex pauperis cor bonū omni tpe vultus illorū hylaris: q̄ſi diceret: ſiue cōtingant diuitie ſiue accidāt paupertates: ſemp tñ in ipſis vult⁹ hylaris debet eſſe. Iſtud aūt potiſſime debet eſſe q̄ñ q̄s alteri bene facit: q. ſ. ille qui alteri dat gratiā, ꝛ beneficiū ſemp debet vultū hylarem oſtēdere: vt ſic gratiā quā impēdit: poſſit p̄ adiunctā leticia plus augere. vñ Eccli. xxxv. In omni dato tuo hylarē fac vultū tuū. Et Roma. xij. Qui miſeret in hylaritate. Ex procerto ſicut dicit apl̄s. ij. Corint. ix. Hylarē datorē diligit deus. Iſta eſt igit̄ hylaritas p̄fectorū qui letant in proficuis. C Tertio dico q; inuenitur hylaritas beatoꝝ q̄ letant in ꝓpetuis Beati em̄ ſemper ſunt hylares: nunq̄ triſtes. Et hoc q; hylarē regē cōtinue cōſpiciunt: a quo vitā ꝓpetuā apprehendūt Prouer. xvj. In hylaritate vultus regis vita: et clemencia eius quaſi ymber ſerotinus. Transeo quia pauce ſunt autoritates Vide de Gaudio. Leticia. Jocunditate.

B **Himnus.** Nota q; himnus ſignat leticiam canticum: gaudium ſeu laudē Et videtur q; himnus derivationem habuit ab hymnitu qui eſt ſonus ꝛ vox equorum ſignans leticiam eorundem. Himnus igitur vt communiter ſemper ſignat in bono Et ſic notabo q; in ſcriptura reperio Himnum:

Precum ꝛ orationis. — De himno oratio-
Laudum ꝛ confeſſionis. — nis dicitur. xij. Regū. viij. Audi him-
Voti et promiſſionis. — num ꝛ orationē quā
Gaudij ꝛ exultationis. — ſeruus tuus orat co-
Beneficij ꝛ gratiarūactiōis — ram te De himno confeſſionis: ꝛ in pſ. In himnis confitemini illi De himno voti ꝛ promiſſionis: dicitur in pſ. Te decet himnus deus⁹ in ſyon: et tibi reddetur votum in hieruſalem. De himno gaudij ꝛ exultationis: dicitur in pſ. Himnus omnibus ſanctis eius: filijs iſrael populo appropinquāti ſibi De himno vero gratulationis ſeu gratiarumactionis: dicitur in pſ Himnum cantare nobis de canticis ſyon. Et Marci. xiij. dicit q; xp̄s cū aplis poſt cenā himno dicto exierunt in montē olineti Et breuiter iſtud eſt verū. Mō viri iuſti debēt ſpūales himnos pſallere ꝛ ſe in cāticis ſpūalibus occupare Et Col. iij. ꝛ ſic

ſitis

Sitis inquit commouentes in pſalmis voſmetipſos: ꝛ hymnis ꝛ canticis ſpiritualibus in gratia cantantes in cordibus veſtris domino ꝛc.

A **Hyrcus.** Nota q; hyrc⁹ eſt animal pilis hyſpidū: carne marcidū: vultu tomidū carne fetidū: capite comutū Sic vere dico ſpūaliter q; hyrcus ſignat viros hyſpidos p̄ ſqualoꝛē pnie. Viros aridos p̄ tenoꝛē abſtinentie. Viros tomidos per rigoꝛem excellētie. Viros fetidos p̄ horroꝛē immunditie. Viros comutos ſeu frigidos p̄ terroꝛē violentie. Sic igit̄ dicā q; hyrcus in bono ſignat viros penitentes ꝛ abſtinentes: iuſtos: rigidos ꝛ excellentes et ſic bene ſupponitur in pluribus locis ſcripture q; hyrcus dño offerebat: ꝛ q; ſacrificiū p̄ peccato optimum ꝛ cōgruū habebatur. Sicut ptz Leuit. iij. ꝛ. ix. et xvj. vbi. ſ. de hyrco p̄o pctō oblato: ꝛ alio in deſerto miſſo fit mētio Ad denotandū q; virorū iuſtorum quidā p̄o alijs ſe morti obtulerunt: ſicut martyres in fide noſtra fecerunt Et ſicut apud romanos Curtius ꝛ duo Decij qui ſe p̄o legibus ꝛ exercitu ꝛ p̄o ſalute populi dijs manibus deuouerūt: ꝛ mortē voluntarie incurrerūt: vt dicit Val. Maximus li. v. ca. vj. Unde etiā dicit dauid in pſ. Offerā tibi boues cū hyrcis. Offeret p̄o pctō hyrcū caprarū. Quidā etiā ſe a mūdi cetibus abdicauerūt: ꝛ in deſertis ſolitarij receſſerūt: ꝛ ibidē dño ſeruierūt. Sic. ſ. fuerūt heremite in ſolitudinibus ꝛ in ſpeluncis errantes: quorū dignus nō erat mūdus Heb. xj. Et iſti p̄o certo ſunt illi hyrci de quibus dicit Deut. xxij. q; deus dedit filijs iſrael vt ſugeret mel de petra ꝛc. Et hyrcos cū medulla tritici: ꝛ ſanguine vue biberēt meraciſſimū. Patet igitur q; hyrcus ſignat in bono. C Sed

B adhuc dico q; q̄ñq; ſignat in malo. Et ſic nota q; hyrcus. Oculis ardet. Carne fetet. Carnibus pollet p̄ ſuperbiā. Et ideo breuiter ſicut ptz in ſcriptura. hyrcos. idest peccatores dñs abhominat: ꝛ eoꝝ cōditionē ꝛ vitā mirabiliter deteſtat. Un̄ ipſe eſt qui dicit. Eſa. j. Holocauſtū arietū: ꝛ adipē pinguiū: et ſanguinē vitulorū: ꝛ agnoꝝ: ꝛ hyrcoꝝ nolui. Expone ꝛc. Un̄ in pſ. dicit. Nūquid māducabo carnes thaurorū: ꝛ ſanguinē hyrcoꝝ potabo: q̄ſi diceret: nō immo ſicut ibidē dicit. Nō accipiā de domo tua vitulos: neq; de gregib⁹ tuis hyrcos. Tales igit̄ hyrcos dñs nō acceptat: ſz eos potius punit attrociter ꝛ cōdemnat Pone figurā de hyrco cū vnico comu in quo erant oculi: ꝛ quomodo ventilabat vndiq; Danielis. viij. Et expone contra malos principes ꝛ prelatos ſicut alibi Unde contra tales dicit dñs comminando illud. Zach. x. Super paſtores iratus eſt furor meus: ꝛ ſuper hyrcos viſitabo. Sic igitur patet quomodo hyrcus in bono ſumitur ꝛ in malo ꝛc.

A **Hodie.** Nota q; hodie ſignat tēpus preſens. Et ideo ſpecialiter p̄ iſtud aduerbium pñtitelligi illa q̄ pñti hñt fieri et ſic pōt ſignificare Promptam hominis voluntatē. — Signat dico
Eternam celoꝝ felicitatem. — promptā ho-
Breuem huius vite varietatem. — minis voluntatē: quia. ſcz homo nō debet expectare vſq; cras: ſi poteſt benefacere hodie. Iurta illud p̄s. Hodie ſivocem eius audieritis: nolite obdurare corda veſtra. Signat eternam celi felicitatē. Tota enim eternitas non eſt niſi vnum hodie tota enim ſimul nō nouit preteritū nec futurum. Unde in pſ. dicitur. Dominus dixit ad me filius meus es tu: ego hodie genui te. Latroni etiam dictū eſt Luce. xxiij. Amen dico tibi hodie mecū eris in paradiſo. C Item ſignat hūane etatis breuitatē ſeu varietatem: quia ſcz nihil habemus de vita niſi illud quod habem⁹ hodie Secundum enim Senecam futurum tempus necdum eſt preteritum mos iam tenet: preſens quoq; tēpus cum morte diuidimus. Et ideo dicitur Eccleſiaſtici. x. Hodie eſt rex ꝛ cras morietur. Et de peccatore dicitur. j. Mach. ij. Gloria peccatoris quaſi ſtercus et vermis: hodie extollitur ꝛ cras non inuenietur In perſona etiam cuiuſlibet mortui dicit cuilibet nunc viuenti illud Eccleſiaſti. xxxviij. Audemor eſto iudicij mei mihi heri ꝛ tibi hodie. De iſto tamen triplici hodie poſſumus aliquātulum loq̄ Dico igit̄ q; eſt Unū hodie. qō eſt bonum voluntariū ꝛ meritorium. Unū hodie. qō eſt vanū tranſitoriū ꝛ damnatoriuz. Unū hodie qō eſt ſummū ꝛ p̄miāforiū ꝛ ſaluatoriū.

C Dico igitur primo q; eſt vnum hodie qō eſt meri B torium ꝛ iſtud eſt p̄mptitudo volūtatis ad bonum et pſeuerantia in ſtatu gratie. Status em̄ gratie deſignat p̄ hodie q; hodie ſignat tempus pñs. nihil aūt preſentat hominem deo niſi gratia. peccatum vero nō fic. quia abſentat hominem a deo. ꝛ ideo non poſſum per hodie p̄prie deſignari. vnde figura Judicum. xix. vbi ſocius legit dixiſſe leuite. Adhane apud me hodie ꝛc. ꝛ dicitur ibi. Quod manendo cum eo ſaluus fuit cū vxore. ſtatum autem quando receſſit. vxoꝛ eius fuit ſtuprata ꝛ extincta. Sic vere deus dicit nobis q; maneamus cum eo hodie. ideſt q; ſibi noſipſos per gratiā preſentemus ꝛ q; in gratia perſeueremus. ꝛ q; promipti ſibi ad obediendū ſine pro craſtinatiōe fiamus Deutero. xxix. Dos ſtatis hodie cuncti coram domino. Et Judi. xix. Queſo vt hodie hic maneas. Si igitur ſibi obediuerimus. ſine periculo erimus. Si vero iſtud hodie contemſerimus. a gabaonitis. ideſt a demonibus corrumpemur. et vxoꝛem noſtram. ideſt animam amittemus. Ideo bene conſulit ſcriptura. Deutroñ. vj. dicens. Timeam⁹ dominum vt bene ſit nobis cunctis diebus ſicut eſt hodie. Igitur taliter accipiendo hodie. dico q; nos debemus Hodie.

Hos deo cōfederare. — Igit̄ dico q; in tali hodie
Hoc⁹ exonerare. — ideſt in ſtatu gratie hō
Diuina conſiderare. — deo confederatur Deut.
Cōſtanter pſeuerare. — xxvij. Hodie factus eſt po
Feruenter deū oare. — pulus domini. ꝛ Deut.
Letāter obtēpe rare. — xxvj. Dominū elegiſti hodie vt ſit tibi deus. ꝛ dominus elegit te hodie. vt ſis
Honoꝛes recuperare. — ei populus peculiaris
Ipſe enim dicit illud Luce. xix. Hodie in domo tua oportet me manere. C Item in tali hodie homo nocuius exoneratur ſcz peccatis ꝛ terrenoꝝ affectu. Deu. ij. Tu trāſibis hodie terminos moab. ideſt mūdum vel peccatum Exo. xiij. Hodie egredimini mē ſe nouarum frugum. C Item in tali hodie quicquid eſt veri conſideratur. Deu. xj. Cognoſcite hodie que ignoꝛant filij veſtri. C Item in tali hodie forti animo perſeueratur. Hierem. j. Ego quippe dedi te hodie in ciuitatem munitā ꝛ in columnam ferreā. ꝛ in murū eneū. ꝛ p̄liabunt aduerſum te. ꝛ p̄ualere nō poterūt. C Itē in tali hodie feruenter deus oraſ vñ Deutr. xxx. Invoco hodie celum ꝛ terrā. ꝛ. xij. Reg. viij. Seruus tuus orat coram te hodie vt ſint oculi tui aperti. C Item in tali hodie mandatis obtemperatur. vnde illud p̄s. Hodie ſi vocem eius audieritis. ꝛ illud Deu. vij. Cuſtodi ergo p̄cepta ꝛ cerimonias atq; iudicia que ego mādo tibi hodie. C Item in iſto hodie bonis operibus exuberatur. Prouerb. vij. Victimas p̄o ſalute deuoui. hodie reddidi vota mea. C Item in iſto hodie populus illuminat. ſ. per bona documenta et exempla maioꝝ. Unde ipis pfectoꝛibus dr̄ Deut. j. Vos eſtis hodie ſicut ſtelle celi et Exo. xix. Sanctifica eos hodie ꝛ cras. C Item in iſto hodie homo remuneratur ꝛ ſm̄ merita honoꝛatur. Hiere. j. Ecce conſtitui te hodie ſup gentes ꝛ regna ꝛc. Patet igit̄ q; eſt vnū hodie qō eſt bonum voluntariū ꝛ meritoriū. C Secūdo dico q; eſt vnū hodie qō eſt vanū ꝛ tranſitoriū. Et ſic ſignat preſentia humane vite de qua ſupra ſatis tetigi. ꝛ p̄ntium mūdane calamitatis ꝛ proſperitatis ſ. Et de iſta figuratur Matth. xvj. vbi dicitur. Mō cū celum mane rubi-

cundum videtur hodierna tempestas figurak. Hodie inquit erit tempestas. rutilat enim triste celum. Quia procerto decor t rubor prosperitatis hodierne non est nisi vnū signū tēpestatis figure. Deutro. xxx. Predico tibi hodie q̄ pereas. Et nota q̄ hodie presentis prosperitatis t iniquitatis est vnū hodie

Breuis durationis.
Utilis conditionis.
Grandis subuersionis.
Diuerberationis.
Tristis conclusionis.

Dico igitur q̄ istud hodie habet breuem durationem. Quia si de vita mortali logris scriptū est. Ecclesiastici. x. Hō hodie est rex t cras morietur. Si de mundi gloria loqueris scriptū est. ij. Regum. xvj. Heri venisti. hodie compelleris nobiscum egredi. Si de instabilitate peccatoris loqueris. scriptū est. Ecclesiastici. xx. Hō hodie feneratur quis t cras repetit. ¶ Itē istud hodie habet vilem conditionē. omnes em̄ subij cit seruituti. j. Regum. xxv. Hodie increuerūt serui qui fugiunt dominos suos. Et Mee. ix. Ecce nos ipsi hodie serui sumus. ¶ Item istud hodie habet grādem subuersionem. Cor enim malorum auersum est a dño cōtra illud. Deutro. xxix. Me fortefit hodie iter eos vir aut mulier. aut tribus: cuius cor auersum est a dño. ¶ Item istud hodie habet duram vexationē: quia scilicet ibi abundant opera crudelia et horribilia sicut patet de illis matribus que dixerant proprios filios deuorare: dicentes. iij. Regū. vj. Da mihi filiū tuū vt comedamus eū hodie vt filium meū comedamus cras. Tale vero peccatū fit adhuc hodie inter impias matres ideſt inter tyrannos ecclesiasticos t mundanos: de filijs ideſt de subditis deuorādis. Et ideo sequitur. Hō istud hodie habet tristem conclusionem: q̄ scz ignis inferni erit finis talium. Math. vj. Fenum qō hodie est: cras in clibanum mittitur. Patet igitur q̄ est vnū hodie quod est: vanū: transitorium t damnatorium. ¶ Tertio principaliter dico q̄ est vnum hodie quod est summum t permansorium seu saluatorium. Et istud est ciuitas t gaudiū paradisi t plitia felicitatis eterne. Et nota q̄ istud est vnum hodie.

Quo destruiſ omnis calamitas.
Quo restituitur felix hereditas.
Quo cōstituiſ regni sublimitas.
Quo distribuiſ superna claritas.
Quo retribuiſ merita bonitas.
Quo instituitur pfecta charitas.
Quo rite colitur vera iocūditas.
Quo tuta reddiſ vite securitas.

Dicaz igitur q̄ istud hodie habet breuem durationem. Quia si de vita mortali logris scriptū est. Ecclesiastici. x. malum

Josue. vj. Hodie sustuli a te obprobriū egypti. ¶ Itē est tēpus restitutiōis. ij. Reg. xvj. Hodie restituet mihi dñs israel regnū patris mei. ¶ Itē est tēpus exaltationis. Josue. iij. Hodie incipiā te exaltare cōā populo meo. Et Hiere. j. Hodie constitui te sup gentes t regna. ¶ Item est tēpus reuelationis: quia scz ibi videtur deus facie ad faciē. Leui. ix. Hodie dñs apparebit vobis. Et illud. Hodie scietis quia veniet dñs: t mane videbitis gloriā eius. ¶ Itē est tempus retributionis zach. ix. Hodie quoq̄ annūcians duplicia reddā tibi. ¶ Itē est tempus federationis seu dilectionis. Unde illud Luc. xxiij. Hodie mecū eris in paradiso. Itē est tempus exultationis. ij. Reg. vj. Quā gloriosus fuit rex israel hodie tc. ¶ Item est tempus salutificationis seu saluationis. Luce. xix. Hodie huic domui salus a deo facta est eo q̄ t ipse filius sit abrae tc. Sufficit de hodie. tc.

Holocaustū. Nota q̄ holocaustum erat quoddā genus sacrificij quādo scz tota hostia dño offerebatur t incendebat ita q̄ nihil sacerdoti aut parti reseruabatur sed totum dño immolabatur. Et ideo holocaustum dicitur ab olon qō est totū t cauma qō est incendiū: quasi totū incēsum. Igit dico q̄ holocaustū in bono sumitur et in malo. In bono enim signat Pectora que charitatis ignibus totaliter inflamant. Corpora que deitatis vsibus totaliter dedicantur. Opera que bonitatis legibus totaliter moderātur. Ista sunt enim spiritualia holocausta: que scz deus acceptat t que iustus soli deo dedicat: t nulli alteri diuidit aut dispēsat. Unde. iij. Reg. viij. Sanctificauit rex medīū atriū interioris t fecit holocaustū. Medium enim atriū est medīū cordis: quod scz debet esse sanctificatū vt holocaustū bonarū cogitationū occupationū t operationū ibidē digne valeat esse factū. Iuxta illud. Eze. xlvj. Faciet holocaustum dño quotidie. Sed procerto iam videtur verificari illud Dañ. ij. Hō est in tē pore hoc princeps: t propheta t dux: neq̄ holocaustum: neq̄ sacrificiū: neq̄ oblatio: neq̄ incēsum: neq̄ locus primitiarū cōā te. Expone. Et ratio est q̄ reuera sicut dicitur. j. Mach. j. Misit. scz antiochus nuncios suos in hierusalem qui prohiberent holocausta: t sacrificia et placationes fieri in tēplo dei: et celebrari sabbatū t dies solēnes. Quia reuera antiochus ideſt dyabolus mittit hodie in hierusalem ideſt in xpianitatē nuncios suos ideſt vitia quibus mediantibus in tēplo ecclesie vel cordis humani fieri holocausta bonorū operū prohibet t impedit sabbataq̄. i. mētis quietem t spūalem requiem inde tollit. Hō sic sed offeramus dño spūalia holocausta. id est totā mentē totū corpus: t tota opera nostra dño offeramus: t nos totos diuinis voluntatibus immolemus iuxta illud pſ. Holocausta medullata offerā tibi cum incenso arietū: offerā tibi boues cū hyrcis.

B Patet igitur quomodo holocaustū sumit in bono. ¶ Sed adhuc dico q̄ quandoq̄ accipitur in malo. Et sic dico q̄ holocausta significant mētes: psonas vel opera que dyabolo: mūdo vel carni penitus dedicantur. t que in malis vsibus totaliter occupant. Talibus enim holocaustis deus nō delectat sed ipa potiꝰ detestat. pſ. Utinā holocaustis nō delectabēris. Et Esa. j. Holocausta arietū: t adipē pinguium: t sanguinē vitulorū t agnorum t hyrcorū nolui: incēsum abhominatio est mihi. Et Hiere. vj. dicit. Holocaustomata vestra nō sunt accepta: victime vestre nō placuerūt mihi. Patet igitur quomodo holocaustum in bono sumitur t in malo Trāseo breuiter. Uide de Hostia Victima Sacrificio Oblatione.

A **Homo.** Nota q̄ homo multipliciter accipit in scriptura. Accipit q̄nq̄ naturaliter q̄nq̄ spūaliter. Hō enim hz naturaliter natūrā ceteris fragiliorē: q: sicut dicit in pſ. Uerūtamē vniuersa vanitas oīs hō viuēs. Hō etiā spūaliter hz naturā nobiliorē: quia scz habet naturā participē rationis. Unde in pſ. Dñe quid est homo q̄ memor es ei⁹: aut filius hois quia reputas eū? Sequitur Omnia subiecisti sub pedibus eius tc. Generaliter igit per hominem potest intelligi.

Uir nobis et virtuosus.
Uir fragilis et vitiosus.
Uir flebilis t luctuosus.

Et ideo ſm istud triplicē modū aliq̄d de quolibet disseramus. Dicamus igitur primo q̄ p hoiem intelligit vir nobis t virtuosus: quia sicut homo est aīal naturaliter pfectissimum: sic debet esse spūaliter sanctissimum et virtuosissimū Sicut em̄ videmus naturaliter loquēdo hūana natura in multis est priuilegiata. Ut sicut dicūt Plini. t Soli. Caput hois crimbus tegit: statūs hois sursum erigitur: occisor hois sanguine prodit: gladius occidēs a recto flectit: figura hois in rebus pingit: potestas hois a feris pcipitur: virtuti hois fulmine parcit: t sexus hois aquis distinguit: nature hois verbū cōiungit: t hois dignitas cūctis preficitur. Cōstat em̄ q̄ solus hō habet caput capillis velatū t aliud corpus nudū. ¶ Itē cōstat q̄ solus hō inter aīalia erectus incedit. ¶ Itē si q̄s occidat hoiem: sanguis solet erumpere in pūtia homicide. Gladius etiā quo hō occisus fuerit nunq̄: vt ꝺr: amplius rectus erit. Natura etiā pro speciali priuilegio figuram

figuram humanam in pluribus rebus depingit: q: scz ſm plinium. Q̄nq̄ visa est in celestibus stella cometa figuram habens humanam. In brutis sunt monstra speciē humanā habentia. scilz fauni satiri t pilosi. In serpentibus aūt sunt similes ꝛginibus. sicut draco pedes qui habent faciem virgineam. In volatilibus sicut sunt spinges t arpie. In natātibus sicut sunt nereydes t syrene. In mineralibus sicut sunt camabu. Et in herbis sicut sunt mandragore. Etiam fera animalia potentiam t nobilitatem humanā cognoscunt t timent. sicut de panthera exemplificat Plinius: que inuenies passum hominis in arena deserti: statim mutat catulos. Elephantes etiā si bois passuz inuenerunt. sistūt gradum. Fulgur alia animalia percussa semper occidit hominē vero non semper. Aquavidet distinguere in sexu humano: quia si homo t mulier submergunt: masculus supinus: mulier prona fluctuabit. Istam etiam naturam tanꝫ nobiliorem assumpsit verbum dñi. Omnia sunt animalia subiecta. t sic hūana dignitas multis rebus: vel inscribitur vel preficitur. Igitur moraliter loquēdo bene pōt nomine hominis quecūq̄ morales t virtuales nobilitas designari. Et quicūq̄ iustus pōt homo propie nunciari. Luc. xxiij. Vere hic homo iustus erat. Et Luce. xix. Homo quidaz nobilis tc. Ut sic de morali eius virtute exponatur illud Eccle. xxvij. Homo sanctus in sapiētia manet sicut sol. In quibus verbis aducrte. q̄ ſm quatuor proprietates hominis: nos debemus habere quatuor speciales virtutes si spirituales homines volumꝰ inueniri. Homo em̄ naturaliter est animal humidū. Et ideo dicit homo ab humo siue ab humore. Homo em̄ naturaliter est animal nudum. t ideo dicit sanctus. i. sine terra. Homo etiaz est naturaliter animal rationale t discretum: t ideo dicit q̄ in sapiētia manet. Homo insuper est animal sursuz eleuatuz t erectum. t ideo dicitur esse sicut sol. Sic proculdubio loquēdo spiritualiter. si nos volumus esse spirituales homines t perfecti nos debemus habere istas quatuor virtutes moraliter intellectas q: scz s. nos debemus esse humidi per dulcem benignitatez: quia. s. nos debemus esse homo. Mudi per rectenuitatem. q: s. nos debemus esse sanctus. i. sine terra. Discreti p cordis sagacitatem q: s. nos debemus manere in sapientia. Erecti. per mentis sublimitatē. q: s. nos debemus esse sicut sol. Habeamus igitur dulcē, benignitatez t simus homo qui dicit ab humore. ſm em̄ Auicē. Homo est aīal valde humidū. Unde etiam dicit. q̄ homo inter oīa animalia respectu corporis sui magis abūdat in medulla ad denotandū. q̄ illi qui spiritualiter volūt esse hoies: debet esse humorosi t medullosi. māsueti pariter t benigni. pꝫ: misericordes. dulcorosi t viscerosi. Homo enim ſm Aristotelem est animal mansuetuz. Nam in huius signū homo nō habet vngues sicut leones: nec dentes sicut apri nec cornua sicut cerui immo penitus est animal imbecille. ad denotandum. q̄ nihil debet habere feritatis vel crudelitatis: multū vo pietatis t benignitatis. Nullum enim debet ledere vel percutere. sed ergo oīs dulciter t benigniter se habere. Juxta illud Prouer. xix. Homo indigens misericors est. Et xxvj. dicit. Hō homo iracundus suscitat rixas: qui aūt patiēs est mitigat suscitatas. Ista tamen iunt hodie contra multos: qui procerto nihil habent de benignitate. multum vero de crudelitate. Unde isti dicuntur esse non hoies immo fere. Sunt em̄ similes illi bestie que dicit mātieora que licet videat habere faciem hominis. in nullo tamē imitatur naturā hominis. habet em̄ os maximū t horrenduz tribus ordinibus dentū circūseptū carnes aūt humanas summe deuorare diligit t ad modū tube clamat. tumultuat atq̄ barrit. sicut dicit Plinius qui istā bestiam vocat manticoram. Sicut etiā dicit auicē. qui istam bestiam vocat barritum. Sicut etiam dicit Aristo qui istam bestiam vocat lupum indicū. Tales proculdubio charissimi sunt multi qui solūmodo habent faciē humanā. i. apparentiā nō existentiā. Hō em̄ sunt

C benigni. sed maligni. Non sunt misericordes sed discordes. Non sunt propicij. sed impij: Non sunt fideles. sed crudeles. Tales potissime sunt iracundi t tyrānī: tales etiā sunt detractores t magniloqui. Isti em̄ semper ore patulo nituntur carnes t vitam bonoꝝ pſumere t deuorare: t sua voce horrenda t tubali omnes alios perturbare. Unde Eccli. ix. dicit. Terribilis in ciuitate sua homo linguosus. Unde tales figurantur in illo leone. Ezec. xix. De quo dicitur. Hō leo factus est t didicit capere predaz. Homines deuorare. quia scz tales deuorāt homines ipsos in corpore t in rebus iniuriose ledendo ipsoꝝ temporalem substantiam auferendo. ipsoꝝ etiā vitam t famam impie mordendo t corrodendo. De tali homine sic crudeli. in hūano t imbenigno dicitur Scne. xvj. q̄ dictus est de ysmahele. Hic erit ferus homo: manus eius contra omnes t manus omnū ꝓtra eum t e regiōe omnū fratrū suoꝝ figet tabernacula. Tales figurantur in illo Nabuchodonosoꝝ crudelissimo: qui de homine in bestiam est mutatus. Uel etiam in illo lycaone Archadie tyrāno raptore: qui de homine factus est lupus ſm Ouidi. libz. j. fabula. vj. Unde de talibus impijs t inhumanis dicitur Dañ. iij. Cor eius ab humano immutet. & cor fere det ei. alliget vinculo ferreo. t cum feris sit pars eius. Isti em̄ perdiderūt penit⁹ cor humanum. t cor habent impium t ferinum. t ferarꝝ. i. aliorum crudelium iniquoꝝ fectantur t amāt consortiū Talibus igitur dicit illud Job. x. Nunquid sicut dies hominis dies tui: t anni tui sicut humana sunt tpa? quasi diceret non. Nos vero nō sic: sed simus homines t humani. qō potissime debēt esse iudices t prelati. qui pre ceteris deberi esse hūani. cōpatientes erroribus. et esse fluidi parcentes interdum delinquētibus. vnde de spiritu. i. de viro spirituali dicit Sapientie. xij. Hō ipse est hūanus: benign⁹: stabilis: certus: securus. Qui em̄ propriam fragilitatem attendit: erga alios benignus exīstit. Roma. vj. Humanū dico propter infirmitatez carnis vestre. Et merito prelatus debet humanus esse t dulcis. quia certe corda bonoꝝ t nobilium subditoꝝ melius vincuntur per humanitatē q̄ per seueritatem. Teste enim Sen̄. Generosus animus facilius ducit q̄ trahatur. Exemplum de elephante: qui voluntarie obedit illi qui eum de fouea liberauit humanitatem sibi factam humiliter recompensans. Ideo bene dicitur. j. Petri. ij. Subiecti estote omni humane creature propter deum. Ergo charissimi habeamus dulcē benignitatem. ¶ Itē si volumus esse spirituales homines nos debemus habere rerum tenuitatem: quod ostenditur cū dicitur. Sanctus. q: sanct⁹ ethimologizat. quasi sine terra. Sicut enim homo est animal naturaliter nudum. nascitur enim sine pilis. Sic nos si volumus esse spirituales homines. nos debemus esse nudi q̄ tuz ad amorem omnis temporalis possessionis: t pilis diuitiarum carere: t sine terra temporalium bonorum manere. quantum ad amorem cordialis affectionis. Sanctus inquit. Unde Exod. xxij. Uiri sancti eritis mihi. Et. ij. Petri. j. Locuti sunt sancti dei homines. Serpens enim tinct hominem nudum: t audacter in silit in vestitum ſm Isido. Quia vere serpens dyabolus illos quos videt nudos ab omni terrena affectiōe timet inuadere. vbi homines vestitos vestibus bonorum tēporalium solet intrepidus impugnare. Et ideo docet Greg. in omelia. Nudi inquit cum nudo luctemur. q: vestitus si cum nudo luctatur: facilius ad terram deicitur. Simus ergo sancti iuxta illud Leuit. xix. Sancti estote quoniam sanctus sum dicit dominus. Sed procerto istud est hodie contra multos: qui procerto non videntur homines nudi sed ad modum bestiarum pilosi. quia recte videntur similes symijs qui in effigie formam hūanam pretendunt. que tamen quia pilosie sunt non esse homines se ostendunt. Quia vere multi sunt qui tanto vellere diuitiarum se solent inducere. q̄ recte videntur a natura hominum que naturaliter nuda est deuiare Luce. xvj. Homo quidam erat diues tc. Isti nō

sunt sancti. i. sine terra seu sine terenorum affectu. Et ideo plangit psal. dicens. Saluum me fac domine qñ defecit sanctus: quoniam diminute sunt veritates a filijs hominū. Et Eccl. xiij. que comparatio hoīs sancti ad canem? q. d. nulla: qz scz canes. i. auari non possunt diuitijs satiari. Homo vero sanct⁹ solet paucis opib⁹ contentari. Non sic igit charissimi: sed habeamus rex tenuitatem Esa. ij. In die illa proijciet homo ydola auri sui ⁊ argēti sui scul ptilia ⁊c. ¶ Itez si volum⁹ esse spirituales homines. nos debemus habere sensus subtilitatem. Qñ ostenditur cū dicitur. In sapientia manet. homo enī est animal rationale. de quo etiam scriptura miratur. Job. xxxviij. Quis posuit in visceribus homīs sapientiaz? q. d. Mirabile est qualiter in carne sanguinet ossibus pōt intellectus ⁊ ratio reperiri. Ratiōabiles igitur debemus esse. quia scz illa que pertinēt ad salutem debemus rationabiliter preuidere. subtiliter meditari. ⁊ sagaciter cogitare. Et nota q̄ sapientiam hominis iusti comitantur

Decor in aspectu.
Timor in affectu.
Splendor in intellectu.

Quia. i. aspectus hominis per honestatem debet relucere: quia sicut dicit Eccli. viij. Sapientia hominis lucet in vultū eius. Affectus hominis pericula debet timere Ecci. xviij. Homo sapiens in omnibus metuit. In scientia debet resplendere Job. xxxviij. Quis posuit in visceribus hominis sapientiam? aut quis dedit gallo intelligentiā? De multis videtur impletū illud Hiere. x. vbi dicitur. Qñ stultus factus est omnis homo a scientia. quia vere multi sunt qui quanto sunt in ratione ⁊ sapientia mundana subtiliores. tanto sunt in spirituali sapientia stultiores. Sicut sunt multi mundi sapientes quos ita excecauit mundi prosperitas. q̄ nihil cogitant de futuris nec de pertinentibus ad salutem. Similes ficarijs ⁊ pilosis: q̄ videntur esse homines in apparentia: ⁊ tamē sunt animalia bruta in existentia. ⁊ certe melius esset illis penitus nihil scire. q̄ saluti necessaria non sentire. Ecci. xix. Melior est homo qui minuit sapientia ⁊ deficiens sensu in timore q̄ qui abundat sensu ⁊ transgreditur legē altissimi. Isti igit propie loquendo non sunt homines sed iumenta. ita q̄ propie pōt dici de talibus illud qō dicit in ps. Homo cum in honore esset nō intellexit: cōparatus est iumentis insipientibus ⁊ similis factus est illis. Qñ sic igit ꝫ habeamus sensus subtilitatē. ¶ Itē si volumus esse spirituales homines nos debemus habere mētis sublimitatē: quod ostendit cū dicitur. Sol: Sicut enī homo habet naturaliter vultū ad celestia erectum: ⁊ statura corporis sursum eleuatam ad celū. Sic si volumus esse spirituales homines. nos debemus esse ad celestia desideranda ⁊ affectanda erecti ⁊ ab effectu bonoꝝ temporalū elenati. Iuxta illud Eccl. vij. Hoc inueni q̄ fecit dñs hominē rectū. Et hoc ostenditur cum dicitur Sol. Quia sicut sol habet esse sursum. superius ⁊ non inferius: in celo sursum ⁊ non in terra deorsum. Habet etiā sol radios rectos qui nunq̄ reflectuntur a rectitudine sua. nisi quando cadunt super corpus opacum ⁊ grossum. Sic nos debemus esse mentaliter in celo non in mundo: sursum non deorsum: in paradiso nō in seculo vt ibi fixa sint nostra corda. vbi vera sunt gaudia. Iuxta illud Col. iij. Que sursum sunt querite non que super terram: vt sic de quolibet dicatur illud Iosu. x. Stetit sol in medio celi: ita q̄ radij voluntatis. ideſt ipsius cogitatus et actus semper debent esse recti. et bene ordinati ⁊ dispositi nisi forte per contactum corporis grossi. ideſt per affectionem terrenoꝝ fuerint obliquati. Ista tamen sunt contra multos. qui ad celestia per desideria nō eleuantur. sed magis ad terrestria per auariciam incuruantur. ⁊ propter obicem terrenorum a sua rectitudine reflectuntur. Iuxta illud Esa. ij. Incurvabit se homo ⁊ humiliabitur vir. Isti sunt similes quibusdam hominibus ethiopie de quibus dicit Isidorus Qñ in desertis ethiopie sunt homines non erecti seu recti incedentes: sed super pedes ⁊ manus vultu inclinato ad terram more pecudū ambulantes. Et isti prout dicit arabitice vocantur. quia vere in ethiopia huius mundi. sunt. qui faciez cordis sui nunq̄ erigunt ad celum ⁊ ad celestia affectando ⁊ contēplando. immo ipz semper habent depressum ad mundū bona temporalia desiderando ⁊ ambiendo. Istud videtur plangere scriptura Micb. vij. vbi dicitur. Perijt sanctus de terra: ⁊ rectus in hoībus non est. Non sic charissimi nō. sed simus spirituales homines non carnales: ⁊ habeamus. sicut dictum est. Mentis sublimitatem. Sensus subtilitatem. Rerum tenuitatem. Cordis benignitatez. Et sic erimus homines ⁊ non bruta. Dico homines

Nostra corrigentes affectu materno.
Nostros corrigentes obiectu paterno.
Cunctos diligentes coniuctu fraterno.
Stultos dirigentes aspectu superno.
Nosmet subigentes deiectu inferno.
Bona colligentes in victu eterno.

¶ Nos enī debem⁹ nostra corrigere liberaliter. Mat. vij. Bonus homo de thesauro suo profert bona. ¶ Itē nostros corrigere paternaliter. Unde Dañ. vij. dicitur Qō filius hominis, veniebat: ⁊ fluuius igneus rapidus q̄ egrediebatur a facie eius. ¶ Itē cunctos diligere fraternaliter. Ecci. xiij. Omne animal diligit sibi simile: ⁊ oīs homo proximū sibi. ¶ Item debemus. alios dirigere exēplariter. Luc. xij. Occurret vobis homo amphoram aque portans. sequimini eum quocūq̄ introierit. ¶ Itez debemus nosmet subigere cordialiter Luc. vij. Nam ⁊ ego homo sub potestate constitutus ⁊c. Et sic poterimus gloriosa bona colligere eternaliter. quia scz sancti viri in eternū viuere comprobantur. Ecci. xij. Ibit homo in domum eternitatis sue ⁊ benedictione celestis glorie perfruetur ps. Ecce sic benedicetur homo q̄ timet dñz. Et sic ꝓcerto nos poterimus esse homīes non pecudes. quia vero homine ꝛpo cognoscemur ⁊ abeo tenerrime diligemur Leo enī sm Plini. est valde liberalis circa hominem. in tantum q̄ hominem nunq̄ ledit nisi maxima fame arratus. Sic procerto leo de tribu iuda ꝛps talibus hominibus spiritualibus miseretur ipsoq̄ per damnationē eternam nunq̄ ledit: nec vulnerat atq̄ grauat. quinimmo talibus dicitur illud Luce. v. O hō remittunt tibi petā tua: ꝛps enī propie est. sicut canis qui semper vult cum hominibus habitare. Et etiā sicut colūbe vel cyconie. q̄ nidos suos semper volunt circa habitationem hominuz fabricare. Et etiam sicut elephas qui naturaliter diligit hominem ipsumq̄ semper contra draconē nititur adiuuare. Qz procerto charissimi christus deus noster. qui est recte sicut canis magne fidelitatis. sicut colūba magne fecūditatis. sicut cyconia magne continentie et castitatis sicut elephas magne bgnignitatis homines spirituales naturaliter diligit ⁊ eorum affectat societatem: spiritualiter habitat cum eis ⁊ frequentat dicēs illud proverbi. viij. Delicie mee esse cum filijs hominū. Et Apoca. xxj. Ecce tabernaculū dei cum hominibus. ⁊ ipsi populus eius erunt ⁊ habitabit cum eis: ⁊ ipse deus cum eis erit eorū deus. Ista tamen sunt contra multos: qui scilz tales homines. ideſt bonas spirituales personas non diligunt. immo ipsos persequuntur oduint ⁊ contemnunt. ps. Quosq̄ irruitis in hominem interficitis vos vniuersi tanq̄ parieti inclinato ⁊ macerie depulse Pater igitur quomodo per homines intelliguntur viri perfecti ⁊ virtuosi. ¶ Secundo dico q̄ per homines possunt intelligi viri infecti ⁊ vitiosi. Sicut enim homo est naturaliter animal valde fragile in tantum q̄ qñ nascitur nec potest incedere nec se mouere. Est etiam animal valde debile. in tantum q̄ omni armatura nascitur carere. Est insuper animal valde confusibile in tantum q̄ nullum operimentum confusionis suc: nec caudam nec pilos: nec alia talia nascitur habere. Sic procerto peccator est valde fragilis per inconstantiā. vnde Esa. xxx). Egyptus homo⁊ non deus ⁊ equi eorum caro⁊ nō spiritus. Est debilis per impotentiam. Unde. Ro. vij.

Infelix ego homo quis liberabit me de corpore mortis huius? Est etiā confusibilis ⁊ nudus per omnū virtutum carentiā ⁊ indigentiā. Caret enī tegumento bone conuersationis: ⁊ cauda. ideſt memoria mortis sue: et sue finalis resolutionis. vnde in ps. dicitur. Mō homo cum in honore esset nō intellexit cōparatus est iumentis insipiētibus ⁊ similis factus est illis. Et si vis potes hic applicare de hominibus mōstruosis. de quibus supra dictum est in codē titulo: ⁊ de quibus fit mentio in moali per libū de proprietatibus rer. in ca. de Ethiopia ⁊ ca. de India. ⁊ ca. de faunis ⁊ pilosis: que significant diuersa gña peccatoꝝ que omitto ad ꝓsens cā brevitatis. Hoc solū noto q̄ homo pōt signare peccatorē

Propter vanitatem inconstantie.
Propter falsitatem eloquentie.
Propter ruditatem ignorantie.
Propter superbiam ⁊ elationem.
Propter duriciam. ⁊ obstinationem.

¶ Dico propter vanitatē inconstantie. Unde in ps. Verumtamē vniuersa vanitas omnis homo viuēs. ¶ Itē propter falsitatem eloquentie. Unde in ps. Ego diri in excessu meo oīs homo mendax. Unde etiā de proditore dicitur in ps. Etenī homo pacis mee in quo speraui magnificauit sup me supplātationē. Et alibi. Tu vero homo vnanimis ⁊c. ¶ Itē propter ruditatē ignorantie Unde. j. Cor. ij. Animalis homo nō percipit ea que sunt spiritus dei. ¶ Itē propter superbiā ⁊ elationē. Ecc viij Dñatur homini i malū. ¶ Itē propter duriciā ⁊ obstinationem. j. Reg. xv. Meqz enī homo est vt agat penitentiam. A talibus igit hominibus est cauendum. Juxta illud Mat. x. Cauete ab hominibus. fenix etiā ⁊ pellicanus ⁊ aquile dicunt societates hominū fugere: ⁊ in desertis solitarij habitare: i quo docemur. q̄ societatē hoīm peccatoꝝ debemus relinquere. ⁊ nos ab eoꝝ ꝓsortijs abstentare. Exēplo docꝝ de quibus dicit Dañ. ij. Exceptis dijs quoꝝ nō est cū hominibus quersatio. Sicut etiaz faciebat apostolus dicēs Gal. j. Si adhuc hominibus placerem ꝛps seruus nō essem. Sic igit dico q̄ per hominem intelliguntur viri infecti ⁊ vitiosi. vt de quolibet dicatur illud ps. Ecce homo qui non posuit deum adiutorem suum. nec speravit in deo salutari suo. sed speravit in multitudine diuitiarum suarum. ⁊ prevaluit in vanitate sua. ¶ Et sivis generaliter potes notare. q̄ homo in malo significato est nomen

Decceptionis ⁊ fallacie.
Detractionis ⁊ invidie.
Inuasionis ⁊ calumnie.
Presumptionis ⁊ superbie.
Defectionis ⁊ inconstantie.
Corruptionis ⁊ immundicie.
Dolionis ⁊ ignorantie.

Mali igit homines sunt mēdaces. qz veritatis carent eloquio ps. Diminute sunt veritates a filijs hominū. ¶ Itē sunt mordaces. qz caritatis carēt incēdio. ps. Filij hominū dentes eoꝝ arma ⁊ sagitte: ⁊ lingua eoꝝ gladius acutus. ¶ Itē sunt rapaces. qz pietatis carent officio. qō potissime pertinet ad crudeles ⁊ra quos dicit in ps. Erue me a calūnijs hominū vt custodiā mādata tua. ¶ Itē sunt ꝓcaces seu nugaces: qz vanitatis vacāt fastigio. qō scz grunet ad superbos ps. Filij hominū vsquequo graui corde: vt qui dilgitis vanitatez ⁊ queritis mendaciū? ¶ Itē sunt fugaces. qz stabilitatis carent refugio. ps. Vos aūt sicut boies moneminī. ⁊ sicut vnus de principibus cadetis. ¶ Itē sunt ꝓcaces: quia carnalitatis fetent cōiugio. Genī. xj. Cūq̄ cepissent homines multiplicari acceperūt sibi vxores ⁊c. ¶ Itē sunt inefficaces. quia stolliditatis stupēt diluuio. ⁊ hoc ptinet ad obliuiosos ⁊ desides. De qbus dicit in ps. Dñs de celo ꝓspexit sup filios hoim vt videat si est intelligēs aut requirēs deū ⁊c. Et illud predictū: hō cū in honore esset nō intellexit. Et breuiter. ij. Esd. iiij. ꝓcludit de hoibus talibus ⁊ōr. Mō inqui oēs filij hoim. Qñ ergo dico. q̄ noīe hominis intelliguntur viri infecti ⁊ vitiosi. ¶ Tercio dico. q̄ per hominem possunt intelligi viri flebiles ⁊ dolorosi. Istud enī nomen homo est Homen

Magne fragilitatis.
Magne flebilitatis.
Magne penalitatis.
Magni etiā laboris.
Magni doloris.
Magni timoris.
Magne miserie.
Magne penurie.
Magne tristicie

homine enī inter mortalia quid fragilius? Ipse enī propter suā maximā fragilitatem cōparatur vermi. Unde in ps. Ego sum vermis ⁊ nō homo opprobriū hoim ⁊ abiectio plebis. Itē inter mortalia quid flebilius? Ipse enī statim quando nascitur incipit flere. ⁊ fletu suo illam quam intrat miseriā declarare. dicens Sap. vij. Sum quidē mortalis homo similis hominibus de genere illius qui prior factus est. Et sequitur. Et ego natus accepi cōem aerez. ⁊ primā vocē omnibus similez emisi plorans. ¶ Itē inter animalia quid penalius? Statim enī quando homo nascitur. penis ⁊ miserie subijcitur dicens. Jacb. xiij. Homo agricola ego sum: quoniā adam exemplū meum a iuuentute mea. ¶ Itē inter mortalia quid laboriosius? Homo enī nascitur ad laborē. ⁊ auis ad volatū. sicut dicitur Job. v. Omnis enī labor hominis in ore eius: sed anima eius non impletur. Eccli. vj. ¶ Itez inter animalia quid doloriosius? Iste enī sine dolore diē nō transigit. ⁊ sine cordis vel carnis molestia horam modicā vix pertransit. Cuncti enī dies eius laboribus ⁊ erūnis pleni sunt: nec per noctē mente requiescit. Eccl. ij. ¶ Item rogo quid inter mortalia timorosius? certe nihil. Iste enī timet mala preterita ne forte redeant. mala presentia ne forte non transeant mala futura ne forte remaneant. Dicit enī cum ps. Timor ⁊ tremor venerunt super me ⁊ contexerunt me tenebre. ¶ Item etiam obsecro quid in rebus inuenies hoie miseriosius penuriosius seu tristabilius. Alia enī animalia quando nascuntur secū portant sue indigentie supplementa. Mura scz apportant secū. pellem durā. qua operiantur: fortitudinē. qua armentur ⁊ moueantur. naturalē industriā. qua mamillas matris requirere doceantur. Homo vero est aial: qō ceteris miserabilius nascitur. Nascit enī nudus sine operimento: nascitur debilis sine cuiuscunq̄ virtutis fulcimento: nascitur ignarus ⁊ inscius sine cuiscūq̄ industrie documento. Et breuiter iste fame ⁊ frigore moritur: nisi aliunde tegatur ⁊ nutriatur. Et ideo breuiter concluditur Job. xiij. vbi dicit. Homo natus de muliere breui viuēs tpe. repletur multis miseriis. Qui quasi flos egredit ⁊ pterit: ⁊ fugit velut vmbra: ⁊ nūq̄ in codē statu permanet. Ubi. Unde creationez: qz natus de muliere. Curtā durationem. quia viuens breui tpe. Pauca ꝓsolationē. quia repletur multis miseriis. Labilem cōpletionē. qz quasi flos egreditur. Finibilē conclusionem: quia conteritur ⁊ fugit velut vmbra. Aduta dilem conditionē. quia nunq̄ in codē statu permanet. ¶ De istis igitur miseriis hūanis admirat ps. dicēs. Dñe quid est homo. quia innotuisti ei? Et ad istam questionem diuersimode respondet in scriptura. Et primo quando querit. Quid est homo? Rñdet idem ps. Homo vanitati similis factus est: dies eius sicut vmbra pertreunt. Ad hoc etiā viddet respondere Job. vij dicēs. Mō militia ē vita hois sup terrā. Et. xiij. dicit Breues dies hominis sunt. nūerus mēsiū eius apud te est: constituisti terminos eius qui preteriri nō poterūt. Ad hoc etiā rñdet sapiēs Eccls. iij. vbi dicit. Mō vnus est interitus hominū ⁊ iumētoꝝ: ⁊ equa vtriusq̄ conditio. Et Eccl. ix. dicit. q̄ nescit homo vtr amore vel odio dignus sit. Ultio ad istā qstionē rñdet Iber. ⁊ dicit illud qō Iribere. x. Scio inquit domine q̄ non est hominis via eius: nec viri vt ambulet ⁊ dirigat gressus suos. Sed ad hoc quid rñdet de Jerē. quādo queritur. Quid est homo Homo inquit nihil aliud est. quā sperma feridum: sacrus stercoꝝ cibus vermium. Innocentius aūt libro de miseria conditionis humane flebiliter valde respondet. O inquit. Quis det oculis meis fontem lachrymarum vt fleam miserabilem humane conditionis ingres

sum:dānabilē:hūane dissolutōis egressuz:ꝛ multa pul
cra ꝛ rethorica q̄ idez Innocēcius ibidē recitat. ¶ Et
nota ꝙ hominis miseria apparet in multis. videlicet
Quia componitur carne cinerea.
Quia corrumpitur sorde venerea.
Quia concutitur lite foranea.
Quia exercititur luce syderea.
Quia dissoluitur morte funerea.
Quia concluditur stige tartarea
¶ Igitur dico ꝙ miseriaz hominis denotat sue carnis
vilis conditio. qz sez non est nisi terra ꝛ cinis. Ideo dicit
Memento homo qz cinis es ꝛ in cinerē reuerteris. Un
de Ecci. xvij. Dñs homines terra ꝛ cinis. ¶ Item sue
sordis grandis infectio. videlicet ꝓcupiscentia carnis
que ibi est innata. Unde Roma. vij. Infelix ego homo
quis me liberabit de corpe mortis huius? Sequit. Igi
tur mēte seruio legi dei carne seruio legi peccati. ¶ Itē
mūdi lucis dura turbatio. s. fluctus ꝛ tumultus nego
cioz quibus est subditus homo Eccles. j. Occupatio
nē pessimā dedit deus filijs hoim. Et Eccl. xl. Occupa
tio magna creata est omnibus hoibus iugū graue su
per filios adaz. ¶ Itē vere lucis pauca cognitio hoc est
dictū vitiū ignorantie quo fuscak mirabiliter mens hu
mana: qz proprie nulla veritas cognoscitur ps. Dimi
nute sunt veritates a filijs hominū. ¶ Itē mūdi cladis
dura percussio hoc est dictū veratio ꝛ tribulatio homi
nū peruersoz. De qua. Prouer. xxviij. Regnantibus
impijs ruine hominū. Homo em invita ista sustinet a
malis hominib⁹ multa mala. Petitū em fuit a quodā
pho q̄d erat inimicissimū homini. Et rñdit alter ho
mo. a malis em sustinemus fame detractionē Sap. xij.
Comestores visceꝝ hominum ꝛ deuoratores sanguinis
Honoꝝ distractionē. Prouer. xxiv. Homines pestilen
tes dissipant ciuitatē. Et Job. xxiij. Nudos dimittunt
homines vestimēta tollētes. Itē corpoꝝ destructionem
seu lesionē. Ecc. xlj. Luctus hominū in corpe ipsoz. Et
in ps: Posuisti tribulationes in dorso: iposuisti homi
nes sup capita nostra. Ista est igit mūdi cladis dira p
cussio. Itē sustinet hic a nobis vite finis ꝛ mortis solu
tio. qz sicut dicit apostolus Hebre. ix. Statutū est om
nibus hominib⁹ semel mori. ¶ Itē vltimo denotat ho
minis miseriā infernalis tristis ꝛ clusio. Inter miserias
em hūanas ista est summa: qz. s. homo est in piculo de
scendēdi finaliter ad infernū. Luc. xvj. Homo quidaz
erat diues. Sequit. Mortuꝰ est aūt diues ꝛ sepultus est
in infernū. Sic igit patet quō hominis miseria patet
ex multis ita breuiter ꝙ qñ queritur. Quid est homo.
Nos possumus respōdere ꝛ dicere. ꝙ homo est. Sicut

Mare magne mobilitatis	In ps. Sciāt gētes qm̄
Flumen magne velocitatis.	homines sunt. Et bre
Flos magne debilitatis.	uiter de senecrute: de iu
Umbra magne fugacitatis.	uentute: de vita ꝛ mor
Ventus magne labilitatis.	te humana multa pos
Utrum magne fragilitatis.	sent dici: sed ista suffici

ant quo ad ꝓsens. qz satis in suis titulis de singulis dis
seremus. Sic igitur pz generaliter. ꝙ per hominē intel
liguntꝰ viri fragiles ꝛ doloꝛosi. viri impij ꝛ vitiosi. viri p
fecti ꝛ virtuosi. ¶ Si vo de xpo qui fuit deus ꝛ homo
vis aliqua dicere. Notabis ꝙ iste dicitur homo. Quia
Destinatus de summis sedibus.
Incarnatus submotis sordibus.
Perforatus acutis sudibus.
Renocatus a mortis cladibus.
Sublimatus supremis sedibus
Expectatus ab altis edibus.
Dico igitur ꝙ iste est homo grandis autoritatis: qz
de summis sedibus fuit destinatus. Deus em̄ pater mi
sit ipsum tanꝙ salutis humane legatuz. Job. j. fuit ho
mo missus a deo. Et Gal. iij. Misit deus filiuz suū ꝛc.
¶ Item est homo dulcis humanitatis. quia fuit sub
motis sordibus incarnatus. Phil. ij. In similitudinez
hoim factꝰ ꝛ habitu inuētus vt homo figuratus. Apo.
xiij. In filio hois ascēdente sup nubē candidā ꝛc. i. vir
ginē gloꝛiosam. Et ideo canitur. Natus de Maria vir
gine: ꝛ homo factus est. Et Sap. vij. Sum quidē mor
talis homo ꝛc. ¶ Itē iste est homo fortis stabilita
tis qz acutis sudibus fuit perforatꝰ. s. in passiōe. Unde
de eo flagellato dixit pylatꝰ Joh. xix. Ecce hō. Et Ro.
vj. dicit. Homo noster crucifixus est. Figuratus Apoc.
xix. in illo rege regū qui habebat vestes aspsas sangui
ne. ¶ Item iste est homo mirande nouitatis: qz a mor
tis cladibus fuit reuocatus. s. in resurrectione. Figura
tus Apo. j. in illo filio hominis cū septem stellis ꝛ can
delabris ꝛc. qui dicit: fui mortuus ꝛ ecce sum viuēs. Fi
guratus etiā. ij. Reg. j. vbi dicit. ꝙ die tertio apparuit
homo veniens de castris sau ueste concissa. ¶ Item est
homo ꝓcelse dignitatis: qz supremis sedibus fuit sub
limatus. s. in ascensione. ps. Ascendat homo ad coz al
tum ꝛ exaltabatur deus. ¶ Itē est homo dure seuerita
tis: qz ab altis sedibus nūc est expectatꝰ. s. vt veniat ad
iudiciuz. Figuratus Dañ. vij. vbi dicitur. Ecce in nubi
bus celi filius hominis veniebat ꝛc. vide ibi. ¶ Si vero
dyabolum velit vo care hominem: dic figuram de zba
nia: vbi de dyabolo dicitur: Inimicus homo hoc fecit.
Et applica omnia que supra dicta sunt de homine vi
tioso ꝛc. Sufficit de homine quo ad ꝓsens.

Honestas. Nota ꝙ honestas est virtus qua A
mores hominū intrinsecus ꝛ ex
trinsecus cōponūtur. ꝛ qua sub quadā regula discipli
ne omni turpitudine resecata ferunt. Dicā igitur breui
ter. ꝙ quicquid est in homine ꝛpiano siue interius siue
exterius: debet esse fulgidū ꝛ honestum. vt omnia que
facimus cū corpore mentaliter peruta sint ꝛ luminosa
quo ad intus: ꝛ extra sint bona conuersatione semp ple
na. ꝛ in omni sui parte fulgida atq; clara. Quia videlz
ꝛ illud qō est intra nos. s. cogitatio vel affectus: ꝛ illud
quod est extra nos. s. actus: gestus: habitus ꝛ affatus
debent fulgere limpida claritate. ꝛ relucere flouida ve
nūstate. ꝛ carere qualibet inhonesta ꝛ frolida vilitate.
Juxta illud Apost. j. Cor. xiij. Omnia honeste ꝛ ꝛm or
dinem fiant in vobis. Quod potissime spectare debet
ad ecclesiasticos: quia vere in ipsis debent esse ꝓcete
ris omnia limpida ꝛ honesta. Legitur em̄ ꝙ Nero im
perator fecit templum fortune de quibusdā lapidibus
lucentibus vt cristallis ꝛ translucidis atq; claris: que
in arabia ꝛ capadocia inuenunt. sicut dicit Plinius.
li. xxxvj. ca. xxj. Ita ꝙ intrantibus illud templum cun
cta clara ꝛ perua videbantur. In quo notandum est ꝙ
templum quod summus impatoꝛ xpus fecit. s. ecclesia
vel status ecclesie synagoga debz esse de lapidibus trāl
lucidis ꝛ honestis: vitioꝝ caligine non fedatis. Unde
Thobie. xiij. Luce splendida fulgebis Sequitur. Bea
tus ero si fuerint reliquie seminis mei ad videndum cla
ritatem hierusalem: ex saphiro ꝛ smragdo edificabit.
Ista tamen sunt contra multos q̄ si honesti sunt in ver
bis: tamen non in factis. in conuersatione sed non in
intentione: in gestu coꝛporis non fructu operis. Istis
loquitur Seneca Epistola. xxj. Melius inquit probas
honesta ꝙ sequaris. vbi posita sit felicitas. sed ad illaz
accedere non audes. Non sic: sed omnia honeste ꝛ ꝛm
ordinem fiant in nobis. Et iuxta doctrinam apostoli.
Rom. xiij. Abijciamus opera tenebrarum ꝛ induamur
arma lucis sic vt in die honeste ambulemus. Unde no
tabo ꝙ nos debemus Honeste
Cogitare. interius mentem ruminantes.
Uigilare: asperius carnem macerantes.
Laborare: exterius bene operantes.
Mos ornare: sincerius mores ornantes
Continuare: vlterius bonum perpetrantes.
Mos armare: posterius mala tolerantes.
¶ Igit dico. ꝙ necesse est honeste cogitare. qz sicut di B
cit Tulius in officijs libro. iij. Etiam si deos ꝛ homies
lateat: nihil est bono viro turpiter faciendū. Satis in
quit nobis si modo in phia aliquid ꝓfecimus per sua
sum esse oz. si oēs deos hominesq; celare possumus. ni
hil tñ auare. nihil iniuste nihil libidinose. nihil in con

tinēter

tinenter esse faciendū. Unde de vino. s. de gratia dei di
citur. ij. Esdre. iij. precordia facit honesta. ¶ Item ne
cesse est honeste vigilare. s. studendo ꝛ ꝓtemplando ad
maiorem carnis edomationē. Quia ꝓcerto sicut dicit
Eccl. xxxj. Uigilia honestatis tabefaciet. ¶ Itē necesse
est honeste laborare. Unde de iusto dicit Sap. x. Quod
honestū fecit illū in laboribus ꝛ cōpleuit labores illius
Et Sap. viij. In operib⁹ manuū illius honestas. ¶ Itē
necesse est nos ornare. s. per bonā ꝛ exēplarem ꝙuersa
tionē. Uñ eccl. xxiij. Ego quasi vitis fructificaui suaui
tatē odoris: ꝛ flores mei fructus honoris ꝛ honestatis
Et bene dicit fructus. quia flores amem honoris ꝛ ho
nestatis. producunt odores amenitatis: ꝛ gignunt fru
ctus vtilitatis. Ideo bene dicitur. j. Thes. iij. Honeste
ambuletis ad eos qui foris sunt. ¶ Itē necesse est ho
neste continuare. Non em̄ sufficit honestatis ꝰplerus
in puncipio vel semel factus: sed requiritur ꝛ sepius et
sine intermissione: ꝛ in omni opere honestatē obseruā
re Sap. viij. Honestas sine defectione. ¶ Item necesse
est honeste mala portare. s. paupertatē ꝛ abstinentiā: ꝛ
finaliter mortē. Uñ Eccl. xj. Bona ꝛ mala vita: ꝛ mors
paupertas ꝛ honestas a deo sunt ꝛ ideo tolerāda. Ista
de honestate morali sufficiāt. Qz de honesta ꝙuersatio
ne in locis infinitis est actū de honestate vo inquātū
signat pompā ꝛ claritatē statꝰ mūdani. nihil ad ꝓsens

A **Honoꝝ.** Nota ꝙ honoꝝ accipit in bono ꝛ in ma
lo. Est em̄ honoꝝ idē qō gloꝛa: maiestas
excellētia dignitas. Et ideo honoꝝ ꝓt distingui in tpalē
ꝛ eternalem. in diuinū etiā ꝛ humanum. Honoꝝ enim
Temporalis est contemnendus
Honoꝝ eternalis est appetendus.
Honoꝝ diuinus est frequentandus.
Honoꝝ humanus est fugiendus.
Breuius vero dicam ꝙ inuenitur honoꝝ.
Temporalis qui est contemnendus.
Eternalis qui est appetendus.
Finalis qui est impendendus.
¶ Primo igit dico. ꝙ est honoꝝ tēporalis quē debem⁹
ꝓtemnere. Iste em̄ honoꝝ est valde piculosus. Post ma
gnū em̄ honorē incurrit sepe homo magnū vituperiū ꝛ
pudorē. Exemplū habemus in Amā cōā quo cūcti ser
ui regis flectebant genu ꝛ adoꝛabant eum sicut dicit.
Hester. iij. qui postmodū vituperabiliter est suspensus
sicut dicit Hester. vij. Et sic verificatur illud Gregoꝛij
qui dicit. Nō est tāti honoris excelsa tenuisse quāti me
roꝛis de excelsis coꝛruisse. Cōstat em̄ ꝙ honoꝝ mūdan⁹

Sensum peruertit.	Dico igit ꝙ honoꝝ munda
Moꝝes subuertit.	nus sensum peruertit. Ho
Adeo auertit.	mo em̄ qñ in locū nimis al
Ad inferna diuertit.	tum ascendit: cerebrū ipsius

solet turbari ita ꝙ de rebus infimis bene iudicare non
pōt. Noctua etiā quāto altius de die volat tāto minus
videt. Sic multi in altis honoribus ꝛ in die ꝛ in clarita
te mūdane dignitatis ꝛ ꝓsperitatis ꝓstituti: visum ꝛe
discretionis perdūt: qō patet: qz tūc etiam ꝓprios bene
factoꝛes aut socios nō cognoscunt. Unde de quodā no
bili scholari narrat ꝙ solitus erat dicere. Omnes mun
di platos esse cecos: eo. s. ꝙ magistro suo q̄ erat solēnis
clericus beneficiū nō dabant. Tandē factus prelatus
de magistro non cogitabat. Propter qō cū quodā die
ciuitatē intraret magister in hoꝛa meridiei cū magnis
luminaribus ꝛ accensis iuit ei obuiā in introitu ciuita
tis. Et querēti discipulo quid hoc esset. Respondit ma
gister: lūino vobis inquit dñe: qz cecus es tis sicut ꝛ alij.
De quodā etiā papa legit qui cum socium non cogno
sceret illi querenti ꝛ dicenti. Pater sancte nō cognosci
tis me? Respondit. Uade miser: ꝛ quō te cognoscerē: qz
meipsum non agnosco. Bene igit oꝛ in ps. Homo cum
in honore esse nō intellexit: cōparatus est iumentis ꝛc.
Honoꝝ igit mūdanus sensum peruertit. ¶ Itez moꝝes
subuertit. Nota ꝙ multi primo sunt boni: tandem ho
noꝛati facti sunt mali. Exēplū de Nerone ꝛ saul. Mo
res em̄ mutant moꝝes. Et tamen proh dolor isti hono
res hodie summe petūtur. Unde saul dicebat samueli.
j. Reg. xv. Honoꝛa me coram senioꝛibus. ¶ Itē iste ho
noꝝ a deo auertit. Exemplū de iuliano qui factus impe
ratoꝛ apostatauit a fide. Ideo in ps. dicit. Impij moꝝut
honorificati fuerint ꝛ exaltati: deficientes quemadmo
duz fumus deficiēt. Ideo bene consulit Eccl. vij. Noli
querere ab homine ducatum: nec a rege cathedram ho
noris ꝛc. ¶ Itez talis honoꝝ ad inferna diuertit. Sicut
em̄ videmus ꝙ aues predales q̄diu viuunt in honoꝛe
tenentur ꝛ habentur: super pertica ponunt: ꝛ diligenti
us coluntur ꝛ custodiunt. qñ vero mortui sunt in ster
quilinio pjciunt. Et ecōuerso galline ꝛ anseres q̄diu
viuūt modicū reputantur: quando vero mortue sunt ꝛ
parate coram rege honoꝛabiliter deportantur. Sic pro
certo tales diuites ꝛ auari officiales ꝛ aduocati hodier
nis temporibus a magistro suo dyabolo honorifice ꝓ
mouētur Eccl. x. Est homo qui honorificatur propter
substantiā suam. qui tamen post mortē sine honoꝛe in
inferni sterquilinio infodiet. Juxta illud Judith. j. Re
miserunt eos vacuos ꝛ sine honoꝛe abiecerūt. Uñ Sap.
iij: In nihilum computabuntur ꝛ sine honoꝛe erit no
uissima senectus eoꝝ. Galline vero si pauperes ꝛ mise
ri qui dum viuunt nihil reputantur. immo ab omnib⁹
fugantur ꝛ vilipenduntur qñ post mortem igne tribu
lationum decocti fuerint ꝛ parati: coram deo honoꝛa
biliter deportabunt. ꝛ in mensa celestī ꝛ regia locabunt
Unde Roma. ij. Honoꝝ ꝛ pax omni operanti bonum.
Unde mali de istis finaliter dicent illud Sap. v Utaz
illoꝝ estimabamus insaniam: ꝛ finem illoꝝ sine hono
re: ecce quomodo cōputati sunt inter filios dei ꝛc. Iste
est igitur honoꝝ tpalis quē debemus cōtenere. ¶ Se B
cundo dico. ꝙ est honoꝝ eternalis quem debemus ap
petere. Et iste est honoꝝ celestis glorie qui sanctis in pa
tria ꝓferetur. De quo dicit Aug. ꝙ nulli denegabitur
digno: ꝛ nulli conceditur indigno. Et in ps. dicit. Glo
ria ꝛ honoꝛe coronasti eum dñe. Iste honoꝝ figuratur.
Hester. vj. vbi dicitur. Homo quē rex honoꝛare cupit
debet indui vestibus regijs. ꝛ imponi super equum qui
est de sella regis: ꝛ accipere regiū ꝙadema super caput
suum. ꝛ primus de regijs principibus teneat equū eius
ꝛ per plateaz ciuitatis incedens clamet ꝛ dicat. Sic ho
noꝛabitur quemcunq; rex voluerit honoꝛare. Charissi
mi vestes regie sunt virtutes. Iste sunt enim vestes nu
ptiales: quibus si homo indutus non fuerit. in tene
bras exteriores missus erit. Equus super quez christus
equitauit est cruꝝ vel penitentia. Ista enim est aliquis
equus de sella regis. Aba. iij. Qui ascēdes super equos
tuos: ꝛ quadrige tue saluatio. Homo igitur qui a rege
xpo in paradiso voluerit honoꝛari: debet indui vestib⁹
regijs. i. virtutibus: debet ascendere super equum regis
idest super crucem per cōpassionem: vel etiam in peni
tentie operibus: ꝛ sic ydemate eterni honoris insignie
tur. Et a primo principum. s. a michaele per plateam ci
uitatis paradisi honoꝛabiliter deducetur. Quia procer
to sic honoꝛabitur quemcunq; rex decreuerit honoꝛare
Unde. ij. Esth. j. Accipiens a deo patre gloriam ꝛ honoꝛ
rem. Et in ps. Gloria ꝛ honoꝛe coronasti eū dñe ꝛc.
Signū enim leonis ꝛm Misael est domus nouoꝝ vesti
mentoꝝ ꝛ honoꝝ: ad denotandum. ꝙ nullus est
verus honoꝝ nisi ille qui in domo leonis. i. in paradiso
vbi regnat leo de tribu Iuda cōceditur. vbi quilibet san
ctus potest dicere illud Dañ. iij. Sensus meus reuer
sus est ad me ꝛ ad honoꝛem regni mei decoꝛemq; pue
ni. Iste est igitur honoꝝ eternalis quem debemus appe
tere. ¶ Tertio dico ꝙ est honoꝝ finalis quem debemus C
impendere. Et iste est honoꝝ quem deo ꝛ superioꝛibus
nostris debemus exhibere. Apes em̄ honoꝛant regem su
um intantū ꝙ nulla audet volare quousq; rex sibi ven
dicauerit principatum. s. qñ omnes habēt exterius exi
re. Elephātes etiam docent honoꝛare ꝛ adoꝛare regem
Moue etiā lune dicuntur inclinare. ꝛ ipsam sues mo
dulis honoꝛare. Quantomagis igitur nos viri ratio
nabiles debemus deū honoꝛare ꝛ nostris superioꝛibus

reuerentiã exhibere. ℙrouerb.iij. ℍonora dñm de tua substantia. ¶ Et nota ꝙ iste persone sunt quas tanꝫ superiores ⁊ maiores honorare debemus. scz. deus ꝓlatus: pater: doctor: religiosus ⁊c. ℍonora ergo

Deum creatorem.
℗atrem genitorẽ.
℗relatũ rectorem
Dirum seniorem.
℗rudentem doctorem.
℗ium nutritorem.
Uiduam continentem.
Religiosuz deo seruientẽ.

Honorandi sunt dij cuncta tenentes. ſ. deus ⁊ angeli. Iuxta illud ℙrouer. vij. Honora dñm ꝛ valebis. Et. j. Thi. j. Soli deo honor et gloria.

¶ Item genitores atꝫ parẽtes Eccl. vij. Honora patrẽ tuuz ⁊ gemitus matris tue ne obliuiscaris. Itẽ dños atꝫ ꝓfidẽtes. j. Thi. vj. Seruos dños suos omni honore dignos arbitrent. ¶ Itẽ seniores ⁊ reuerentes. Leuit. xix. ℍonora personã senis. ¶ Item prudẽtes ⁊ sapiẽtes Eccl. xxxvij. ℙsapiẽs in populo honorẽ hereditabit. ¶ Itẽ dñicos atꝫ clemẽtes ℙrouer. xxij. Victoriã ⁊ honorem acquiret qui dat munera. ¶ Itẽ viduas ⁊ ꝓtinents. ſ. Thi. v. Uiduas honora que vere vidue sunt. ¶ Itẽ religiosos ⁊ deo seruiẽtes j. Thi. v. Qui bene ꝓsunt ꝓsbyteri duplici honore digni sunt. Bene igit ꝙsulitur. j. ℙet. ij. Omnes honorate: fraternitatem diligite. deũ timete: regẽ honorificate Aduerte tamẽ qꝺ multi vel nõ honorant sicut Mala. j. Si ego pater sum vbi est honor meus. Aut si honorãt false honorãt. Mar. vij. ℙpulus hic labijs me honorat: cor autem eoꝝ longe est a me. Contra multos etiam qui nimis ambitiose honores diligunt: dicitur illud. Eccl. vij. Noli querere cathedram honoris. Contra illos etiam qui honore quesito impudenter vtunk. dicitur Eccl. xj. In die honoris tui ne ertollaris. Sic igitur patz ꝙ in scriptura reperitur. ℍonor contẽnendus ℍonor appetendus. ℍonor impendẽdus ⁊c. Unde vbi ꝓlatus: vbi subditus: ⁊ vbi humilitas.

Hora. Nota ꝙ hora est quedã mensura motus celi. ꝓtinẽs dici naturalis vicesimã quartã partẽ illud. ſ. spacium temporis. quo medietas vnius signi hoc est dictum: quindeciz gradus zodiaci supra nostrum emisperiũ eleuãtur. Ita ꝙ sicut ℍannus per menses: mẽses per septimanas: septimane per dies: dies per horas. hore per puncta ⁊ per minuta distinguũtur diuersimode possum dicere ꝙ per horas possunt intelligi quecũqꝫ distinctiones ⁊ conditiones: quoꝝuis temporũ ⁊ etatum. Reducendo enim ad mores. hore signant diuersa puncta fidei. meriti: peccati: mundi: paradisi: inferni. Et sic notabo moraliter ꝙ in scriptura reperiuntur hore bone ⁊ hore male. ℍone dico videlicet

Hore luminose clause rcserantes.
Hore pluuiose male temperantes.
Hore fructuose bona perpetrantes:

¶ ℙrime significant fidei splendorem.
Secunde designant gratie dulcorem.
Tertie vero designant glorie decorem.

¶ ℙrimo igitur dico. ꝙ inueniuntur hore fidei ⁊ articuloꝝ. Iste autem hore sunt diei ⁊ non noctis. scz duodecim articuli fidei: quia. ſ. dies artificialis ꝙ nihil aliud est ꝙ solis ℙlatio super terram. i. noticia vere fidei: que solis iustitie continet veros, motus suiqꝫ status articulos atꝫ puncta. Unde de istis horis. i. de duodecim articulis dicitur Joh. xj. ℍõne duodecim sunt hore diei? Dnager enim in equinoctio horas suo rugitu denotat duodecies de die: ⁊ duodecies de nocte clamat: quia. scz onager. idest prophete ⁊ apostoli: horas ⁊ puncta nostre fidei cecinerunt. ⁊ tam de die ꝙ de nocte. idest tam prosperitatis ꝙ aduersitatis tempore duodecim articulos docuerunt. Iste, sunt igitur hore fidei ⁊ articuli: ũ que scz habent ⁊ docent lumpidam veritatez Joh. xij. Uenit hora vt clarificetur filius hominis. ℙsta autem hora istius claritatis ⁊ noticie non semper fuit. quia scz post mortẽ ⁊ resurrectionẽ xꝑi ꝑcipue rutilauit. Ideo ante istud xꝑs fuit, dictum illud Johã. ij. Quid mihi ⁊ tibi mulier. nondũ eĩm venit hora? ¶ Et aduerte ꝙ xꝑs habet vel habuit quatuoꝝ principales horas videlicet.

Horam venientis ad hoc exilium.
Horam patientis crucis supplicium.
Horam redeuntis ad carnis hospitium.
Horam scientis sui iudicium.

¶ Xꝑus igitur habuit vnam horam qua carnem assumpsit. Et ista est hora diuine incarnationis. qua scz xꝑus venit vocare peccatores ad penitentiam Unde deo patre dicit. Luce. xiij. ꝙ homo quidã fecit cenam magnã: ⁊ vocauit multos: ⁊ misit seruũ suũ hora cene dicere inuitatis vt venirent. Cena eĩm magna seu conuiuium generale qꝺ deus fecit a principio fuit fides; sed hora cene fuit ille punctus fidei in quo comedendus erat vitulus saginatus. i. sacramentũ altaris ⁊ status gratie. In ista igitur hora misit deus pater seruũ xꝑm per beatam incarnationem: vt scz homines imitaret ad tam letam ⁊ lautam refectionẽ. Ista est igitur hora qua carnem assumpsit. ¶ Item habuit xꝑs vnam horam qua mors hunc consumpsit. Ista fuit hora passionis. qua scilicet quo ad vitaz corpoream ipse fuit assumptus Job. xxxiij. Consumpta est caro eius a supplicijs Unde de ista hora dicitur. Math. xxvj. Ecce appropin quabit hora: ⁊ filius hominis tradetur in manus peccatorum. Unde Job. xix. dicitur ꝙ xꝑs hora sexta emisit spiritum ¶ Item habuit xꝑus vnam horã qua corpus resumpsit. Ista eĩm fuit hora resurrectionis ⁊ propie glorificationis: de qua Joh. xvij. ℙpater venit hora clarifica filium tuum. ¶ Item est alia hora christi qua magna presumpsit: sumendo scz preteritum pro futuro idest hora futuri iudicij ⁊ vltime resurrectiõis aut reparationis. ℙDe qua Joban. v. Uenit hora ⁊ nũc est quando mortui audient vocem filij dei: ⁊ qui audierint viuẽt Et Apoca. xiij. Uenit hora iudicij eius. ℙatz igit quo modo in scriptura reperit hora seu hore fidei ⁊ articulorum. ¶ Secũdo dico ꝙ ibi reperiunk hore gratie ⁊ sacramentoꝝ. Dies enim gratie habet suas horas ⁊ sua puncta. Circa qꝺ nota ꝙ in scriptura reperitur hora

Prima. que est ho. a meditantium.
Tertia. que est hora penitentium.
Sexta: que est hora miserentium.
Nona: que est hora contemplantium.

¶ ℙrima igit hora diei gratie est hora meditantium. seu cogitantiũ. seu vigilantiũ quando scz homo euigilat a peccato: ⁊ vigilat considerans quid agere debeat. Mathei. xxvij. ℍon potuisti vna hora vigilare mecũ.

¶ Tertia est hora penitentium
ℙPenitentia enim habet tres partes. scz
Cordis contritionem.
Oris confessionem.
Operis satisfactionem.

Et ista est illa hora tercia. De qua dicit Mat. xx. ꝙ paterfamilias circa horam terciã inuenit in foro otiosos ⁊ misit eos in vineã suã. Uinea eĩm laborẽ penitẽtie signat paterfamilias otiosos peccatores inuitat. ⁊ labori ⁊ abstinẽtie eos artat Act. v. Mõ ei sicut existimat? hi ebrij sunt cũ sit hora diei tercia. ¶ Sexta hora est hora miserentiũ illoꝝ. ſ. qui fer opa misericordie libẽter exercent. Et ista est illa hora qua febris. i. ardor auaricie curak. Sicut de filio illius dr Jo. iij. ꝙ hora sexta reliquit eũ febris. ꝙ eo. qꝺ qui ad opa misericordie liberalis existit: nũq̃ ꝑ auariciã inflãmat. ℙUñ etiã in eodẽ ca. dicit Mõ qñ mulier samaritana venit ad hauriẽdũ aquã vbi inuenit iesum iuxta puteũ exhtinere fatigatũ: hora erat quasi sexta. ad denotandũ ꝙ hora sexta. i. virtus misericordie iesum in suis pauperibus fatigatũ recreat. Juxta illud Esa. xxviij. Reficite lassum ⁊ ecce hoc meũ refrigeriũ est. Uirtus misericordie etiã puteũ ⁊ aquã beneficioꝝ cõmunicat. ⁊ mulierẽ. i. pauperes refrigerat ⁊ confortat. ¶ Nona hora, est hora ℙteplantiũ. Et ista bene vadit? ꝙ ordinẽ: vt. ſ. hora prima hõ vigilet statũ suũ cõsiderando. Tertia hora peniteat a peccatoꝝ ocio surgẽdo ⁊ laborãdo. Sexta hora homo ad puteũ nũc, vadat iesum in persona pauperꝝ adaquãdo ⁊ recreãdo. Nona ℘ ꝓtemplationi intendat deũ orando ⁊ celestia cogitando

tando Act. iij. ℙPetrus ⁊ Johãnes ascẽdebant in templũ ad horã orationis nonã. Ista est eĩm angeloꝝ hora qui nouẽ ordinibus ꝓtinenk: ⁊ ideo horã nonã. i. virtutem ꝓtemplationis sectank. Uñ ⁊ Act. x. dicit. ꝙ hora nona angelus apparuit ℙPetro. Sicut eĩm ponit Kasiel in libro suo. Certi angeli deputati sunt super horas: et singuli supra singulas. Ad qꝺ satis alludit illud ℟ buz scripture Apoc. ix. vbi dr ꝙ angeli parati erãt in horã ⁊ die: mensem ⁊ annũ. In quo moraliter notabo. ꝙ angeli beati solẽt istas spũales horas ⁊ puncta gratie ⁊ ℟tutũ seruare: ⁊ ad bñ opandũ hoies adiuuare. ¶ Generaliter igit de hora ⁊ statu gratie notabo. ꝙ ista est hora

Uente ⁊ remissionis.
Salutis ⁊ curationis.
Feruoris ⁊ orationis.
Audacie ⁊ expugnationis.
Laboris ⁊ occupationis.
Studij ⁊ meditationis
Doctrine ⁊ predicationis.
Connubij ⁊ ꝓiugationis.
Laudis ⁊ benedictionis.
Gaudij ⁊ exultationis.

Ista igitur hora culpa remittit Job. xi. ℙPeccani ⁊ ad horã pepcisti mihi. Itẽ ista hora salus immittit. Math. vij. Sanatus est puer in illa hora. ¶ Item ista hora feruoꝝ emittit. ſ. orationis. Luc. j. Omnis multitudo ℘pli erat orãs foris hora incensi. ¶ Itez ista hora hostis excutitur. Uñ Judith holofernem per cussura ⁊ occisura dicebat. Judith. xiij. Confirma me deus in hac hora. ¶ Item ista hora opus peragit Ecci. xxxix. Omne opus in sua hora subministrabit. ¶ Itez ista hora studio sistitur. Dañ. v. In eadẽ hora apparuerunt digiti scribentis in pariete. ¶ Itez ista hora quis cogere loquitur. scz predicando ⁊ docendo. Mat. x. Dabitur vobis in illa hora quid loquamini. ¶ Item ista hora Marie iungitur. ſ. per charitatis ⁊ deuotionis cõnubium. Unde de illa dicit Joh. xix. ꝙ ex illa hora accepit eam discipulus in suã. ¶ Itẽ ista hora laus dei promitur. Unde Luce. ij. dicit. de Anna prophetissa ꝙ hec ipsa hora superueniens confitebat dño ⁊ loquebat de ihesu. ¶ Itẽ ista hora gaudiũ gignitur. ſ. exultatio in sanctoſpiritu. Luce. x. dicitur. ꝙ in ipsa hora exultauit iesus in spiritu sancto. Sic igit ꝓtz quomodo hora diuine gratie varia habet ꝓtera: ⁊ varia ℟tutũ ⁊ spiritualium bonoꝝ remedia. Dico igitur ꝙ in scriptura reperiuntur hore gratie ⁊ sacramentoꝝ. ¶ Tertio dico. ꝙ in scriptura reperiuntur hore glorie. ⁊ celi bonorũ. Et ista est hora beata in qua predestinati recipiunk ad vitam ⁊ miseri post labores recipiunk ad gloriam. ℙPauperes eĩm post marculi. i. mallei sonitum seu signum a dispẽsatore regis vel domus datum ꝙeniunt. ⁊ post hora ordinata mediante signo vel marculo precedente domũ seu ꝙiuiũ introeunt vel ascendunt. Sic vere predestinati ⁊ iusti mediante signo gratie: hora certa a deo instituta intrant ad conuiuiuz paradisi ⁊ pertingunt ad gaudium dei viui. Unde christus videtur dicere cuilibet anime vel persone sancte illud quod scribit Ruth. iij. Quando hora vescendi fuerit veni huc ⁊ comede panem. Et breuiter de ista hora celestis glorie potest exponi illud qꝺ scribitur Apoc. viij. vbi dicitur. Mõ factum est silentiũ in celo quasi dimidia hora. Quia: ſ. nullum est verũ silentiũ nulla quies nisi in celo. i. in gloria paradisi: que tñ quasi media hora dumtaxat modo tribuit ꝓ eo: ꝙ isto tempore. ſ. ante iudicium sola anima sine corpore beatificat: ⁊ sic media pars hominis ⁊ nõ tot? homo in pace ⁊ silentio collocatur. ℙPatet igitur ꝙ in scriptura reperiuntur hore glorie ⁊ celi bonorum. Et sic patet ꝙ hora sumitur in bono. ¶ Si vero vis accipere in malo. ℍota ꝙ sicut ꝛ astrologos in anno sunt multe hore infortunate ⁊ male ⁊ hoc ratione malorum planetarum qui dominantur in illis. Sicut patet de illis horis vbi ascendunt gradus puteales: in quibus puer qui nascitur cecus aut alias monstruosus vel mancus efficitur. Sicut etiã patz de certis horis que sunt in diebus egyptiacis: in quibus non est bonum aliquid facere: alias non solet erinde finis laudabilis prouenire. Tales hore procerto videntur esse status ⁊ conditiones malorum: ⁊ vite ipsorum tempora vel momẽta. vel etiã istius mundi prosperitas seu status. Omnia enim ista sunt mala. et a malis planetis. idest a malis spiritualibus vel hominibus gubernata. Et ideo non possunt esse aliqua bene facta. Et ideo nota ꝙ in scriptura reperitur hora.

Caliginosa.
ℙPericulosa.
Infidiosa seu tempestuosa.

¶ Est dico hora caliginosa. Et ista est vita peccatoꝝ quam concomitantur tenebre ignorantie vel peccati: de qua Luc. xxiij. Tenebre facte sunt fere ab hora sexta vsqꝫ ad horam nonam ⁊c. Et illud Eccl. xj. Malicia hore obliuionem facit. ¶ Item est hora periculosa. Et ista est hora prosperitatis mundane: que scz quandoqꝫ videtur clara ⁊ serena: ⁊ tamen subito fit terribilis ⁊ obscura. Exodi. ix. En pluam hac ipsa hora cras grandinem multam nimis. ¶ Item est hora insidiosa ⁊ tempestuosa. Et ista est hora mortis: est hora futuri iudicij ⁊ inferni: que scilicet occulta est et ignota. ⁊ subito prouenientes ⁊ incerta. Unde hora mortis: et iudicij: ⁊ inferni: comparatur aduentui furis qui bene cauet ꝙ aduẽtus ipsius non ꝺ̃tur. Luc. xij. Si enim sciret, paterfamilias qua hora furveniret. vigilaret vtiqꝫ ⁊ non sineperfodi domum suam: vigilate itaqꝫ qz nescitis diem neqꝫ horam. Et breuiter dicam. ꝙ hora mortis est hora prouidenda. ℍora iudicij est hora metuenda. hora inferni est hora precauenda. Mã hora mortis subito nos tenebit Mat. xxiij. De die illa ⁊ hora nemo scit. ℍora iudicij grauiter nos terrebit Apo. xj. In illa hora fact? est terremotus. ⁊ Apoc. xvij. Una hora venit iudicij tuũ. ℍora inferni penitus nõ delebit. Apo. xiij. Uenit hora vt metak qm maturauit messis terre. Et apo. xvij Una hora destitute sunt tãte diuitie. Expõe sivis istas duas autoritates per modum figure. Et vide ibi. Sic igitur patz quomodo hora in bono sumit ⁊ in malo ⁊c.

Horreum. ℍota ꝙ cum horreum sit illud seu illa concauitas vbi grana pro custodia reponunk. ideo in scriptura põt multiplex horreum reperiri. tam in bono ꝙ in malo signato. videlicet.

Horreum mundi.
Horreum impij.
Horreum inferni.
Horreum iusti.
Horreum christi.
Horreum celi.

¶ ℙPrimum est horreum quo auari terrena reponunt. Secundum est horreum quo maligni peccata componunt. Tertium est horreum quo damnati seipsos supponut. Quartum est horreum quo deuoti virtutes disponunt. Quintũ est horreum quo ꝓfati fideles apponunt. Sextũ est horreum quo angeli beatos deponunt ¶ ℙPrimo igit est vnũ horreũ hominũ auaroꝝ. qz. ſ. isti summe cupiunt bona terrena accumulare ⁊ in horreis recondere ⁊ seruare. Exemplo illius qui dicebat. Luce. xij. Hoc faciam. destruam horrea ⁊ maiora faciam. et illic cõgregabo omnia que nota sunt mihi. ⁊ dicaz anime mee. Anima multa bona habes reposita in annos plurimos. comede ⁊ bibe ⁊c. Ista igit est cogitatio tota auaroꝝ. omnia in horreis congregare. ipsumqꝫ claudere ⁊ seruare nihil pauperibus erogare cũ tñ ipsa deberẽt potius aperire. ⁊ necessitatis tempore pauperes enutrire Exemplo Joseph qui aperuit horrea ⁊ vendidit egyptijs. Et merito qz procerto per talem apertionẽ ⁊ erogationẽ horrea huius mundi solent amplius crubescere ⁊ bonis oibus abundare. ℙProuer. iij. ℍonora dñm de tua substantia: ⁊ de primitijs frugum tuaꝝ da pauperibus: ⁊ implebuntur horrea saturitate ⁊ vino torcularia redundabũt. Et merito. quia procerto. sicut ℙProuerb. xxviij. dicit. Sapiens. Qui dat pauperi non indigebit. Istud est igitur horreum hominum auaroꝝ.

¶ Secũdo dico. ꝙ est vnum horreum hominũ impioꝝ Et istud est archa propij cordis suij vbi. ſ. ipsi reponunt vitia ⁊ peccata. Ista autez horrea. sciłz impiorum corda

sunt hodie per vitia demolita ⁊ multipliciter dissipata. Joelis.j. Computruerunt iumenta in stercore suo. demolita sunt horrea. dissipate sunt apothece. ¶ Tertio dico ꝙ est vnū horreum hostium malignorum. Et istud est infernus vbi diaboli reponunt suum pretiosum thesaurum. quem cum tantis diligentijs nunc acquirunt. scz homines impios ⁊ damnatos. Unde diabolo potest dici illud Deut. xxviij. Maledictum horreum tuum. ⁊ maledicte reliquie tue. ¶ Quarto est vnuz horreum cordium deuotorum. ⁊ istud nihil aliud est. ꝙ mens ⁊ conscientia viri iusti. vbi scilicet reponit merita ⁊ virtutes. Unde christus videt cuilibet dicere illud Malachie. iij. Inferte omnem decimationem in horreum meum. idest omnem virtutem in cor vestrum. vt sit cibus in domo mea. Et. ij. paralip. xxxj. Preparent horrea in domo domini. ¶ Quinto. est vnum horreuz hominum perfectorum. ⁊ istud est ecclesia vel religio. que proprie est horreum vbi christus sub fidei disciplina fideles reponere consueuit. Luce. iij. Triticum congregabit in horreum suum. Ecclesia etiam potest dici horreum publicum. vbi scilicet beneficia pro sufficientibus ⁊ diuitie pro indigentibus reponuntur. sicut Gene. xlvij. dicitur. ꝙ ex horreis publicis dabantur cibaria sacerdotibus. ⁊ ideo non sunt compulsi vendere hereditatem suam. Ista tamen horrea non videntur hodie esse publica. quia scilicet unde plus recipiunt filij et nepotes. ꝙ viri scientifici aut domini sacerdotes.

¶ Sexto dico. ꝙ est vnum horreum hominum beatorum. scilicet paradisus vbi thesaurus eterne glorie et sanctorum societas reponuntur. Unde christus in iudicio dicet angelis illud Mathei. xiij. Colligite primum zizania ad comburendum: triticum autem congregate in horreum meum. Et ideo de talibus horreis potest dici illud christo Deutro. xxviij. Benedicte caule ouium tuarum. ⁊ benedicte reliquie tue ⁊c. Patet igitur quomodo horreum in bono sumitur ⁊ in malo ⁊c.

Horror. Horribilis. Cuz horror sit animi passio causata ex improportionalitate potentie ad obiectum vtpote. quia quando obiectum intantum excellit vires potentie. ꝙ non sufficit ad comprehensionem ipsius. quidam stupor. quedam detestatio generatur. in ipsa. que horror vulgariter nuncupatur. notabo igitur ꝙ aliquid dicitur horribile vel horrendum ratione.

Autoritatis immense.
Iniquitatis intense.
Calamitatis extense.
Fallacitatis offense.
Penalitatis incense.

Et sic dico ꝙ horribilis potest dici ⁊ admirabilis ⁊ stupenda maiestas. creatoris que virtutem excedit. Prauitas peccatoris qui deo nō obedit. Vanitas deceptoris mundi qui non pcedit. Falsitas tēptatoris qui nilbom concedit. vel cui nullus tute credit. Grauitas exactoris scilicet infernj qui perpetuo ledit. ¶ Dicam igitur primo ꝙ inuenitur quidam horror. qui concipitur de deo summo creatore. Sicut em̄ videmus oīe qō est imbecillis ⁊ tutis solet horrere illō qō est reſpectu sue infirmitat̄ inestimabilis quātitat̄. intolerabilis claritatis insupabil̄ ptātis. imitigabilis seueritatis. Et sic dico ꝙ horret sensus celorum tenorem.
horret visus solarem splendorem
horret auditus nubium fragorem.
horret tactus ignium ardorem.
horret gustus amarum saporem:
horret olfactus fetidum odorem.

Hec duo membria si quis vult prosequi. accipiat qō sibi congruit ex autoritate Sap̄. xj. Mō deus immittere potuit ⁊c. que ponit infra paragrapho. Scō dico. Nunc ad deductionē prior quatuor. Nota ꝙ inter sensuz ⁊ sensatum debet esse ꝓportio. Et ideo quando sensatum nimis excedit. in sensu generatur quidam horrorus ⁊ stupor̄ concussio ⁊ incursio. Unde de illa insolita ⁊ mira bilj visione. de qua fit mentio. Ezech.j. vbi. s. ventus turbinis veniebat ab aquilone. ⁊ nubes magna. ⁊ ignis inuoluens. ⁊ splendor in circuitu. quem. s. quatuor stupēda animalia ⁊ quatuor rote mirabiles concomitabantur. dicitur ibi ꝙ statura erat in rotis ⁊ horribilis aspectus. ⁊ totum corpus in circuitu plenum oculis. ¶ Tali igitur modo dicaz. deum esse nostre infirmitati horribilem ⁊ stupendū. ratione essentie que manet infinita. Et ideo comparatur celo cuncta continenti. Ezech.j. Similitudo firmamenti quasi aspectus cristalli horribilis ⁊ extenti. ¶ Item ratione scientie que nihil est obscura. ⁊ ideo cōparatur soli semper radiāti vñ de profunditate diuine scientie dicit Job. xiij. Porro ad me dictū est verbū absconditū in horrore visionis nocturne. qñ. scz solet sopor occupare homines. pauor tenuit me ⁊ tremor. ⁊ Job. vij. dicit. Terrebis me per somnia. ⁊ perterrifiones horrorem concutes. ¶ Item ratione potētie. que nunq̄ est contrita. ⁊ ideo cōparatur nubi fulmen emittenti. vñ illud predictū Ezech.j. Nubes magna ⁊ ignis inuoluēs. Sequit. Et horribilis aspectus. vñ de sua potentia pōt dici illud Malach. Horribile nomē meū in gentibus. ⁊. ij. Paral. xvj. Horribilis dñs super omnes deos. ¶ Itē ratione iustitie. que nunq̄ est lenita. ⁊ ideo cōparat igni cuncta deuoranti. vñ Señ. xv. dicit. ꝙ pauor irruit super abraz ⁊ horror magnus. Sequitur. Mō facta est caligo tenebrosa. ⁊ apparuit clibanus fumās ⁊ lampas ignis transiens. ¶ Iste horror potissime erit in die iudicij. vbi procerto christus apparebit horribilis vntuersis ⁊ maxime peccatoribus ⁊ damnatis. Maz qz modo nolunt horrere nec timere suam potentiam. horrebunt tunc suam iustitiam Malach. iij. Dies domini magnus ⁊ horribilis. Unde de ista die dicit ipsis peccatoribus. Sap̄. vj. Horrendet cito apparebit. qz iudicium durissimum fiet his qui presunt. Nam qz tunc rps habebit iudicare peccatores terribiles ⁊ horrendos congruum erit ꝙ horribilis appareat ⁊ horrendus. vt scilz horende ⁊ terribiliter timeatur. iuxta illud Sap̄. viij. Disponam populos ⁊ nationes mihi erunt subiecte. timebunt me audientes reges horrendi. Et sic patet ꝙ in scriptura reperitur quidam horror qui concipitur de summo creatore. ¶ Secundo dico. ꝙ inuenitur quidam horror qui concipitur de vili peccatore. qz reuera sicut sunt aliqua animalia que tante sunt deformitatis. crudelitatis. vel venenositat̄. ꝙ horrorē faciūt intuenti. Sic dico ꝙ multi sunt peccatores. qui ita in moribus sunt deformes in actibus sic crudeles in exemplis ⁊ gestis ⁊ sermonib⁹ sic venenosi ⁊ infames. ꝙ sine dubio ipsi sunt horribiles ad videndum. detestabiles ad conuersandum. ⁊ intolerabiles ad sustinendum. vnde de peccatoribus notabis. ꝙ ipsi sunt horrendi scilicet ratione.

Superbie. De superbia horrenda dicitur Sapientie. x. ꝙ
Iactantie. moyses stetit contra
Sevicie. reges horrēdos in portentis ⁊ signis. Reges horrendi sunt superbi. De tactā
Auaricie. tia horrenda dicitur. Ozee. xiij. Loquente effraym horror inuasit israel. De sevicia seu crudelitate horrenda: dicit Sap̄. xj. ꝙ deus immittere potuit egyptijs multitudinem vrsorum aut audaces leones. aut noui generis ira plenas ⁊ ignotas bestias. aut vaporem igneum spirantes. aut odorem fumi perferentes. aut horrēdas scintillas ab oculis emittentes. De horrore vō auaricie pōt dici illud Abacuc. j. vbi dñs dicit sic cōminatiue loquendo. Suscitabo inquit chaldeos gentem amarā ⁊ velocē. ambulantē super multitudinē terrevt possideat tabernacula nō sua. horribilis ⁊ terribilis est ex semetipsa. Iste est igitur horror qui ꝯcipitur ex vili peccatore.

¶ Tertio dico. ꝙ inuenit quidā horror qui ꝯcipitur ex mundo desertore seu deceptore. quia. s. mūdus bene cōsideratus nihil aliud est ꝙ quoddam desertum horribile ⁊ vitandum ꝑs. Inuenit eum in terra deserta: in loco horroris ⁊ vaste solitudinis. ¶ Quarto dico. ꝙ concipitur ex

pitur ex hoste temptatore. scilicet ex dyabolo: qz ꝓcerto demones dici possunt horribiles ⁊ stupendi. Unde de peccatoribus ⁊ demonibus ipsos opprimētibus dicitur Job. xx. Uadent ⁊ venient super eos horribiles. ¶ Quintovero dico ꝙ est horror qui cōcipitur ex gratui cōbustore. idest ex penis infernalibus: qz. s. in inferno est terror horror ⁊ error. De terrore dicit Sap̄. v. ꝙ videntes turbabuntur terrore horribili. Et Sap̄. xvij. Pauentes horrende. ⁊ perturbatione nimia perturbati. de horrore dicit Job. x. Mō infernus est terra miserie ⁊ tenebraz. vbi umbra mortis ⁊ nullus ordo sz semiternus horror inhabitat. De errore vō dicitur Exo. x. ꝙ tenebre horribiles facte sunt in vniuersa terra egypti. ata ꝙ tribus diebus nemo vidit fratrem suum ⁊c. Sufficit.

Horrere. Uide supra vbi contemnere, vbi fugere similiter in alijs titulis.

Hospes. Hospitalitas. Hospitiū. Nota ꝙ hospitalitas est illa liberalitas qua ds peregrinos ⁊ extraneos solet hospitio recipere ⁊ eis necessaria ministrare. Hospes vō non solum est ille qui recipit. immo etiam ille qui recipitur. qz iuxta sententiam grāmaticoz vbi. Hospes qui recipit ⁊ quisqz receptus habetur. Sic est qui nutrit ⁊ qui nutritur alumnus. Accipiatur igitur hospes siue actiue siue passiue notabo ꝙ in scriptura inuenitur hospes

Magnus et admirabilis.
Malus et detestabilis.
Uagus et semper mobilis.
Iustus ⁊ miserabilis.

Primus hospes est rps qui ds ꝓcipi. Scōs hospes est dyabolus qui ds excipi. Tertius hospes est homo vanus qui ds corripi. Quartus hospes est egenus qui ds recipi. ¶ Primo igit dico ꝙ rps est hospes mētaliter recipiendus. Ipse em̄ est hospes honestatis ⁊ autoritatis immense. et ideo hospitium latum mundum. tutum et quietum requirit. quia videlicet cum iste de cor de humano faciat hospitium suuz, necesse est ꝙ istud

Per innocentiam fit purum.
Per charitatem fit latum.
Per tranquillitatem fit quietum.
Per fidem ⁊ constantiaz fit valde firmū.

¶ In tali aūt hospitio vult rps hospitari ⁊ ibidē humiliter honorari. ⁊ cuz suis fidelibus recreari. Uñ ipse est qui regratiando dicit Math. xxv. Hospes eram ⁊ recepistis me. nudus eram. in carcere eram ⁊c. Et mento recepistis. qz iste illos q̄ cū honorabiliter hospitank solet ditare ⁊ gratijs ⁊ virtutibus impinguare. Sicut ad literā faciūt nobiles liberales. qui illis apud quos hospitank solent qñq̄ plura apportare ꝙ bi expendere. ⁊ plus tribuere ꝙ auferre. Ad qō facit narratio quā facit Ouid. de paupertis zingib⁹ pilemone ⁊ baucide li. viij. fabula septima. qui iouē ⁊ mercuriū ab alijs refutatos hospitio receperunt qui eos liberauerunt et alios submerserunt. ⁊ de eoz domo templuz fecerunt, vbi ipsos in sacerdotiū pmouerunt: Et finaliter pylemonem in fruticem ⁊ baucidē in tiliam mutauerunt. In quo notatur ꝙ illi qui in domo cordis suivolūt iouem ⁊ mercuriū. i. rpm ⁊ sanctos hospitio recipe. ipsi solent bona spūalia eoz sic illos hospitio recipientiuz multiplicare. ⁊ a cunctis eoz periculis liberare. ⁊ ipsorū corda in templū domicilij consecrare. ⁊ eos p deuotionem sacerdotes facere. ⁊ finaliter in arbores. idest in immortales ⁊ durabiles commutare. Tales igitur hospites in corde debēt deuote recipi. per quos tot bona possunt percipi. Figura. Gen̄. xix. vbi dicit ꝙ angelus quē loth recepit hospitio ipsuz liberauit a subuersione ⁊ incēdio. Unde de nūcijs cornelij ab angelo missis dicit Act. x. ꝙ Petrus introducens eos recepit hospitio. Patet igitur ꝙ rps est mentaliter percipiēdus

¶ Secundo dico ꝙ dyabolus est hospes virilr reciēdus. Hostes em̄ sub figura hospitū qñq̄ ciuitates et hospitia subintrant. sed cū introduci fuerint ⁊ recepti omnia iugulant et deuastant. Sic iste falsus hospes dyabolus hospitium cordis sub figura boni quandoq̄ solet intrare ⁊ in corde sub aliquo bono colore aliquam malam complacentiam generare. Sed statim cum ibi fuerit cuncta bona solet rapere ⁊ auferre. ignē concupiscentiarum accendere ⁊ omnia desolare. Simulis illi auicule que scalpendo intratventrem crocodilli que cum intrauerit omnia viscera eius lacerat. et sic pariter facit dyabolus. quod potest applicari contra falsos hypocritas. contra ēt pditores. etiam ꝓtra falsos consanguineos ac amicos. qui sub specie boni intrant. ⁊ postq̄ introducti fuerint omnia diripiunt ⁊ molestant. Patet de hypocritis qui sub specie sanctitatis intrant ecclesias. occupant prelaturas. cum aūt ibi fuerint. hostes non hospites se declarant. Itē de pditoribus qui sub specie societatis intrant aliorū consortia. vt secreta scrutentur. et postea nocumenta machinentur. Item etiam de malis amicis ⁊ consanguineis. qui sub specie cōsanguinitatis hospitia dominarum solent intrare. vbi cum recepti fuerint cuncta nituntur cum luxuria maculare. Quod etiam de falsis religiosis multotiens est compertū. Et ideo tales mali hospites figurari possunt in illo principe tributorū antyochi qui loquens verba pacifica in dolo receptus est in hierusalem. sed statim vbi se receptum vidit. ciuitatem occupauit ⁊ spoliauit. ipsam succendit. et muros eius dissipauit. sicut ponitur. j. Machab. j. Sicvere dyabolus in cor humanum ⁊ hypocrita in ecclesie vel prelature domum. ⁊ pditor iniquus conscientie archanum. ⁊ luxuriosus sub specie pacis ⁊ amicitie introeunt. sed cū intrauerint oia bona inde rapiunt. ⁊ q̄dez dyabolus per suggestionem. hypocrita per exactionez proditor per rapinam. luxuriosus per concupiscentiā vniuersa succendūt. murosqz omnis discipline subuertunt. De tali igitur fraudulente hospite dicitur Eccli. xxix. c. Ubi hospitabitur nō fiducialiter aget. Hospitabit ⁊ pascet. ⁊ potabit ⁊c. Sz nota ꝙ dyabolus nō solū est fraudulentus hospes. accipiendo hospitem passiue. immo etiam accipitur quandoq̄ actiue. Quia reuera iste est sicut hospes seu stabularius qui hospites gratanter recipit. sed tandem receptos spoliat ⁊ occidit. Similes illi hospitisse seu stabularie de qua loquitur Augu. lib. de ciui. dei. Quę hospites suos mutabat in asinos. Uel illi circe filie solis. que omnes ad suum hospitiū declinantes ꝓtinue mutabat in porcos et diuersas bestias. Sicut de socijs ulixis ponit Ouid. in redditu de excidio troiano. lib. xiiij. fab. v. Similes etiam illi giganti qui vocabatur Cercion qui hospites grate recipiebat. ⁊ pro pedibus lauādis super arbores quas violenter complicuerat sedere faciebat iter quas compressi et vincti eranimabantur. et postea in mare proiectebantur. Ouidius lib. viij. fabula. xxiij. Quia procerto dyabolus et heretici et etiam mali prelati solent illos qui ad sua hospitia veniunt blande attrahendo decipere. sed tandem solent eos destruere et grauare. Dyabolus enim peccatores ad suum hospitiuz. idest ad mundanum statum benigne recipit. ita ꝙ plerosqz super arborem. idest super ambitionem dignitatum preficit et disponit plures tamen porcos per delitias efficit. et alios in asinos laboriosos per auariciam cōmutat ⁊ vertit. sed procerto finaliter oēs destruit ⁊ occidit. ⁊ in mare. i. in infernj amaritudinem ꝓicit ⁊ subuertit. Mō etiam heretici faciūt. qz. s. simplices ⁊ illiteratos blande attrahunt. quos tandē destruūt ⁊ corrūpunt. Et hoc etiā mali ꝓlati solent facere. qz oēs subditos suos solent suis malis exemplis corrumpere. et in porcos ⁊ in asinos idest in luxuriosos et auaros mutare. De tali igitur hospitalitate. immo certe inhospitalitate potest dici illud Sap̄. xix. Etenim inquit detestabilem hospitalitatem inierunt. Alij qdē ignotos nō recipiebāt aduenas. Alij bonos hospites in seruitutem redigebāt. Ista est igit pessima hospitalitas tā passiua q̄ actiua. Et sic bene ostēsuz est ꝙ dyabolus

est hospes virile reiciẽdus. ¶ Tertio dico q̃ peccator est hospes vehementer exasperandus. Hospes em̃ est ille qui per alia vagat hospitia non p̃ sua. Et ideo mũdani hospites dicunt: qz. s. sicut quidam sunt qui rarissime penes se. sepissime aũt penes alios hospitant sicut hodie faciũt multi milites ⁊ barones. qui sicut archipresbyteri vadunt penes alios continue devastando. Sic loquẽdo spũaliter. Mundani in nullo sunt stabiles neq̃ firmi nec in hospitio. p̃prio. s. in fidevel in gratia. vel etiã per spem in celesti patria sunt fixi. ſz in mũdi hospitio circa divitias ⁊ eminentias circũcurrũt vagabũdi. Vñ eccli. xxix. Transi hospes ozna mensaz ⁊c. Exemplo thesei de quo narrat Ouidius. Mõ rediens a veilere aureo cõquerendo a patre suo rege atheniensium nõ fuit cognitus sed p̃ima frõte repulsus. Unde isti etiã sunt qui in alienis hospitijs tãdiu per affectionem morant. q̃ reuera timendũ est q̃ ſ ad suũ p̃priũ reuenient hospitiũ. s. ad paradisum a patre ⁊ fratribus. i. a x̃po ⁊ angelis minime cognoscentur. Judi. xix. Sedebant in platea ciuitatis. ⁊ nullus eos recipe volebat hospitio. Isti igitur caueant ne eos oporteat ad malũ hospitiũ ⁊ ad hospites malos. s. ad infernum diuertere. vbi q̃ hospitant nunq̃ possunt decetero reuenire. Taliũ igit vagox hospitũ in terra vagatio reprehendit. Sap̃. v. vbi dicit q̃ spes impij tanq̃ lanugo q̃ avẽto tollit tanq̃ spuma gracillis que avẽto dispergit ⁊ tanq̃ fum9 q̃ avẽto diffusus est. ⁊ tanq̃ memoria hospitis vni9 diei pterecũtis. Hic est igit vbalr exasperãdus seu corrigẽdus. Act. xvij. Atheniẽses ⁊ aduene hospites ad nihil aliũ vacabãt nisi aut dicere aut audire aliquid noui. Sed reuera tales hospites nõ sunt iusti qz ipsi non sunt ciues ⁊ domestici paradisi. Vñ ephe. ij. fratres, nõ estis hospites ⁊ aduene. sed estis ciues ſsanctorum ⁊ domestici dei ⁊c. Hic est igitur hospes corrigendus ⁊ exasperãdus. ¶ Quarto vero dico q̃ iustus seu egenus est hospes realiter recipiendus seu refocillandus. Omnes em̃ iusti spũaliter dicunt hospites: qz cum in hoc mundo manent tẽ non habeant ciuitatem. nequeunt p̃prie dici ciues. Hebr. xj. Peregrini ⁊ hospites sunt super terram. Isti em̃ peregrini sunt in hoc mundo. qz istox hospitiũ est in celo. ¶ Unde nota q̃ mundus est hospitiũ in quo cuncti nascunt. oẽs boni ⁊ mali conueniũt ibi sicut in hospitali cõi. In isto em̃ hospitio p̃ natiuitatem intramus. ⁊ inde p̃ mortẽ exim9. Judi. xix. Ingressus est homo hospitium meum. ¶ Item ecclesia vel religio est hospitiũ in quo iusti ver sanct vel in quo cuncti saluant: qz. s. in hospitio ecclesie p̃ fidem. gratiã ⁊ penitentiã est p̃prie vera salus. In tali igitur hospitio morabatur ꝑetrus. de quo dicit Act. x. q̃ hic hospitabatur apud symonẽ coriariũ supmare. Mare enim amaritudinem penitentie signat. ¶ Item infernus est hospitiũ in quo mali liganť seu incarcerantur. Istud est hospitium cerastũ qui omnes hospites suos dijs suis immolabãt propter quam crudelitatem ſm fabulas ipsos mutauerunt in thauros. Ouid. lib. x. fabula. vj. Sic vere maligni spiritus illos quos in hoc suo hospitio recipiũt viuificant ⁊ occidũt Et ideo thauri. i. superbi ⁊ petuli dici possunt. Unde de damnatis dici potest illud Judith. xiij. vbi dicitur. q̃ serui holofernis festinauerũt ad hospitia sua ⁊ clausit vagao ostia cubiculi. ¶ Itẽ paradisus est hospitium. in quo beati letantur. qz. s. sicut operarij qui tota die labouerunt. ⁊ pondus diei ⁊ estus sustinuerunt. Uiatores etiam qui tota die decurrerunt. solent quãdo deseruo ad hospitium veniunt exultare ⁊ ibi epulari ⁊ gaudere. Sic iusti qui in hoc mundo sunt cursores ⁊ laboratores in sero mortis ad hospitium paradisi veniunt ⁊ ibi pascuntur ⁊ letantur exultant dormiunt ⁊ quiescunt. Istud em̃ est hospitium summe necessarium. qz procerto illi qui extra istud hospitium remanent. lupis ⁊ latronibus. idest demonibus subiacent. Hos igitur bene possumus dicere illud Judi. xix. Nulla re indigemus nisi hospitio. Igitur qui in hoc mundo adhuc laborare ⁊ peregrinari noscuntur. ⁊ qui ad istud hospitium properant ⁊ mouentur hospites proprie nominãtur. Juxta illud predictuz Hebreos. xj. Peregrini hospites sunt super terram. In celo autem erimus in p̃prio hospitio. non in alieno. ita q̃ tunc p̃prie non erimus hospites immo ciues. Ad qõ facit illud predictuz Fratres. iam non estis hospites ⁊ aduene ⁊c. Ad qõ facit Aug. de verbis domini. ca xxxij. Dicẽs. Ipse est christianus qui ⁊ in domo sua peregrinum se esse noscit. patria nostra sursum est. ibi hospites non erimus. Isti igitur hospitibus ⁊ oibus alijs extra p̃priã domũ ex iusta cã peregrinantib9. ⁊ maxime paupib9 ⁊ egenis domũ aut hospitiũ nõ habẽtib9. ſz ad celi hospitiũ anhelantib9 hospitalitas fieri. et omnis humana liberalitas impartiri. Uirtus em̃ hospitalitatis summe deo solet placere. Et ideo ipsam debent qui possunt libenter et liberaliter exercere. In archa enim Noe. ad animalia introducenda fuit hostium. sicut dicitur Gene. vj. ⁊ tabernaculum federis a parte orientis fuit apertum sicut dicitur Exo. xxvij. In quo notatur. q̃ hostia nostra debent semper esse aperta bonis ⁊ honestis hospitibus. et maxime peregrinis et pauperibus. vt dicamus illud Job. xxxj. Foris non mansit peregrinus. hostium meum viatori patuit. Et ad hoc hortamur ad Heb. xiij. vbi dr. Hospitalitatẽ nolite obliuisci. Et merito hospitalitas obliuisci non debet. quia procerto ista facit

Deo placere.
Opes augere.
Malum cauere.
Celum habere.

¶ Deo dico facit hospitalitas placere. qz reuera quicquid per hospitalitatem fit pauperi: deus reputat factum sibi sicut ipse dicit Math. xxv. Hospes eram et collegistis me. Sequitur. Quando te vidimus hospitem ⁊ collegimus ⁊ec. Et respondet. Amen dico vobis q̃d vni ex meis minimis fecistis. mihi fecistis. Et q̃ talis munificentia deo placeat satis patet. Gen. xix. Ubi angeli recepti hospitio suos hospites saluauerunt. nõ solũ enim angeli. immo etiam christus quandoq̃ sub figura hospitis latuit. vnde Aug. lib. contra quinq̃ hereses dicit sic. Discite christiani nõ indiscrete exhibere hospitia. ne forte cui domum clauseritis ipse sic christus. Que tamen omnia sunt contra multos. Qui scilicet aut recipiunt nullos aut malos. Quia procerto multi sunt. qui bene faciunt hospitalitatem malis et non bonis. diuitibus et non pauperibus. superbis et non humilibus: similes mari mortuo quod nihil viuũ potest in se recipere nec immergere. omne vero mortuum solet in se continue profundare. Sicut ponit Solinus ⁊ magister in hystoria scholastica. Sic vere isti libentius recipiunt in hospitio mortuos q̃ viuos. seculares q̃ religiosos. malos q̃ bonos. quia scilicet malos solent in suis hospitijs honorare. bonos autem aut refutare aut de eis non curare. Talis igitur hospitalitas non placet. immo displicet ipsi deo: quia procerto boni potissime sunt recipiendi. ⁊ ad hospitiũ prece ceteris admittendi. De athalante enim rege Affrice legimus. q̃ in corde suo disposuerat nunq̃ se aliquez iouis filium hospitio recepturum. Et hoc quia poma aurea que hortus ipsius producebat se metuebat per iouis filios amissurum. in cuius vindictam. Perseus iouis filius ab eo refutatus ipsum mutauit in lapidem. et corpus eius giganteum transformauit in montem. Sicut ponit Ouidius de transformatis libro. iij. fabula. xvij. Sic vere multi sunt magni et gigantei diuites. qui omnino abhominantur filios iouis. idest religiosos bonos ⁊ clericos hospitio recipere. semper timentes: quia poma sua aurea. idest ypotheca eorum vel filias debent rapere vel fedare. Perseus igitur idest christus ab his in persona talium refutatus finaliter tales punit. ⁊ eos lapidificat. i. in malo facit obstinari ⁊ montes per superbiã fieri patit ⁊ pmittit. Nõ sic igit

sed exerceamus

sed exerceamus hospitalitatem que deo debeat placere. ⁊ nos deo faciat complacere. Juxta illud p̃dictum Hebr. xiij. Hospitalitatem nolite obliuisci. Per hãc enim placuerunt quidam angelis hospitio receptis. ¶ Et si vis potes notare q̃ ad hoc q̃ hospitalitas deo placeat. necesse est q̃ ipsa sit

Liberalis in inuitatione.
Hylaris in prosecutione.
Fidelis in defensatione.

Quia p certo boni hospites debent feruenter hortari vt introeant. Decenter affari vt remaneant. Fidenter tutari vt non timeãt. ¶ Dico igitur q̃ hospites debẽt vt introeant feruenter hortari. seu diligenter ⁊ efficaciter inuitari. Quod est contra illos qui superficialiter ⁊ lente ⁊ sine ostensione interioris affectus inuitãt hospites ad manendum. sed boni non sic. similes illi Laban filio Bathuelis. Gen. xxiij. Qui inuiens seruũ abrae qui de longe venerat dicebat sic. Ingredere benedicte domini. cur foris stas preparaui locum ⁊ domũ Sequitur. Et introduxit eum in hospitiũ. ¶ Itẽ dico q̃ hospites debent vt maneant decenter ⁊ dulciter affari: quia scilicet iocunda verba ⁊ utilia. nõ vana nec detractoria debemus hospitibus nostris dare. i. Pet. iiij. Hospitales inuicem sine murmuratione. Et merito: quia sicut dicitur. ij. Corinth. ix. Hylarez datorem diligit deus. ¶ Item debent hospites vt timeant fideliter tutari. qz ſz erquo quis ad nostrũ venit hospitium ipm debemus tutari. defendere. ⁊ sicut nosipos defendere. p̃tegere ⁊ fouere. Sic faciebat ille Judi. xix. qui dicebat illud de leuita hospitio recepto volens ipm ab ipudicis defendere. Nolite inq̃t facere malũ hoc. ingressus est homo hospitium meũ. Si igit hospitalitas talis fuerit. non est dubiũ q̃ deo ⁊ angelis complacebit. Sic igitur dicam q̃ bona hospitalitas facit deo placere. ¶ Item hospitalitas facit opes augere. Quia reuera homines hospitales solent p̃ ceteris abundare. et p̃ talium sufficientia plus gaudere. Exẽplo huius qui hospitatus a vidua et ipsius farinula recreatus fecit q̃ suus filius fuit a mortuus suscitat9. ⁊ q̃ farina i ydria ⁊ oleuz in lechito multiplicata fuerunt. Et de helyseo etiam legitur q̃ sue hospite oleum multiplicauit. eiusq̃ filiũ suscitauit. Et de x̃po q̃ marthe cuius comederat panem resuscitauit lazarum fratrem. sicut hec oia patent. iij. Reg. xvij. iij. Reg. iij. Et Joh. xj. In Ouidio etiã legitur q̃ cũ latona mater apollinis ⁊ dyane fugitiua ⁊ vagabunda propter iram iunonis non inueniret in orbe qui eam auderet aut vellet recipere hospiti. necvt apud se pareret sustinere. tandem insula delos que tunc ꝑ ipsis erat mobilis ⁊ errans erranti compatiens ipsaz recepit. ⁊ in ea apud se parturire p̃misit ꝑ quam humanitatem ipsa insula virtute dei latonde errãti ⁊ mobili. stabilis ⁊ immobilis facta fuit Quia p certo ipsa est veritas q̃ illi qui helyam heliseũ ⁊ latonã ⁊ x̃pm. i. bonos hospites ⁊ indigẽtes recipiũt hospitio. p̃merent ditari ꝑ ali ⁊ spũali beneficio. Mãdeus taliuz bona terrena solet multiplicare. ⁊ si errantes seu mobiles fuerint ⁊ vagantes. ipos solet stabiles facere. ⁊ contra motũ tentationũ firmare. fratrem ⁊ filios mortuos. i. interiores affectus per peccatuz mortuos ⁊ sopitos solet in eis viuificare. ⁊ eos in bonis tẽporalibus ⁊ spũalibus ampliare. Juxta illud Luce. vj. Date ⁊ dabitur vobis. Quia sicut dicitur Prouer. xj. Alij diuidunt propria ⁊ ditiores sunt. alij rapiunt non sua ⁊ semper in egestate sunt. Bene igitur monet apostolus Ro. xij. dicens. Necessitatibus sanctoꝝ cõicantes. Hospitalitatem sectantes. Hospitalitas igit facit opes augere. ¶ Item hospitalitas facit malis care re. Constat enim q̃ boni hospites gratanter et honeste recepti. sunt sepissime suis receptoribus causa damnitandi ⁊ etiam lucri captandi. Exemplum de meretrice que quia recepit nuncios Josue ⁊ eos fideliter saluauit et seruauit. ab eis tandem capta hierico liberata fuit. sicut patet Josue. vj. Christus etiam receptus a zacheo dixit Luce. xix. Hodie huic domui salus facta est. Exemplum etiam de loth qui per angelos hospites a subuersionis periculo fuit saluatus Gene. xix. vn de Augu. contra quinq̃ hereses dicit sic. Obsecutus loth angelus tanq̃ peregrinis. pro cõsuetudine hospitalitatis liberatus est. ciuitatis temporale euasit incendium. eternum consecutus est premium. ¶ Item hospitalitas facit celo gaudere: qz scilicet ista est que procurat vitam eternam. Communi enim iure seruatur q̃ qui aliquez extrancum hospitio recepit: si ab eo in suis partibus recipiatur vicem receptam sibi reddit ipsumq̃ gaudens recipere cõsuevit. Sic vere illi q̃ nũc in hac peregrinatione christum in persona peregrinorum recipiunt ab eo tandem post mortem in sua patria. idest in alio seculo cognoscuntur. et in celi hospitio receptantur. Math. xxv. Hospes eram et collegistis me. Sequitur. Uenite benedicti patris mei. percipite paratum vobis regnum. Patet igitur q̃ in scriptura quadruplex hospitalitas reperitur ⁊c. Uide vbi recipere ⁊ introducere.

Hostia Uidevbi sacrificiũ. Uel si vis dic breuiter. q̃ hostia gñaliter signat quicquid deo porrigitur vel offertur. Dico igitur q̃ deo offertur

Hostia vitalis.	Hostia dico vitalis. et
Hostia mentalis	ista est x̃ps q̃ patri fuit
Hostia vocalis.	oblatus. q̃ fuit hostia
Hostia realis.	pacificox. qz mors eius
Hostia letalis.	pacem inter deũ ⁊ homines reformauit. Martyres etiam sancti hostie dici potuerũt: qz deo immolati fuerunt. Deute. xij. Sanguinem hostiarum fundes in altari. ¶ Itez est hostia mentalis seu spiritualis. Et ista nihil aliud est q̃ bona cogitatio vel affectio. ⁊ etiaz bona actio ⁊ operatio Ista enim omnia sunt spirituales hostie que deo sunt acceptabiles. iij. Regum. iij. Mille hostias in holocaustum obtulit Salomon. i. Pet. ij. c. Offerte spirituales hostias acceptabiles. ¶ Item est hostia vocalis. vnde in ps. Uti sacrificabo hostiaz laudis. ¶ Itẽ est hostia realis. vnde Esa. xix. Cognoscent dominum egyptij ⁊ colent eum in hostijs ⁊ muneribus. vñ Hebr. viij. Omnis pontifex ad offerendum munera constituitur. ¶ Item est hostia letalis. ⁊ ista signat malos qui de se faciunt hostiam dyabolo. Judic. xvj. Philistijm obtulerũt hostias dagon deo suo. Uel mala opera que a malis quotidie offerunt. pueri. xxj. Hostia impioꝝ abhominabiles. Si vis potes applicare quo peccatoꝝ puertendo se ad deũ facit de se spũalez hostiã Et ideo sicut hostia primo quo ad ostiuz tabernaculi ad sacerdotes adducebat. man9 sacerdotũ eius capiti imponebatur. sanguis effundi iubebat. pellis a toto corpore detrahebat. artus in frusta scidebat. oia tandem lauabant. cuncta finaliter ꝛcremabant. sicut per oĩa dicit Leuit. i. Sic ꝑculdubio talis hostia dz esse homo. Debet em̃ ad sacerdotes applicari per bonoruz hoĩm consiliũ ⁊ frequentationẽ. vñ Eccli. vj. In multitudine p̃soyterox prudentiũ sta ⁊ sapientie eox ex corde iungere. Debet manus eius capiti imponi p̃ boni ꝓsilij collationem ⁊ per diuine gratie implorationem. Quia sicut dicit Act. xix. de paulo. Cum9 imposuisset eis manus venit spũssanctus sup eos: Debet sanguis peccati defluere per omnis carnalitatis expiationem. Pellis omnis excusationis debet extrahi per puram ⁊ mundam confessionem. vnde Job. j. Pellem p̃ pelle ⁊ cuncta que habet homo dabit p̃ anima sua. Debent artus eius in frusta cõminui per oĩm actuum ⁊ circunstantiũ declarationẽ. Debet post modũ totaliter lauari p̃ omnis vane gloie absterionẽ. Esa. j. Lauamini mundi estote. auferte mala cogitationum vestrarum ⁊c. Debet tandem ignis omnia cremare per penam doloꝛem ⁊ satisfactionem. sicut enim dicitur. Hebreo. ix. Sanguis hircorum et vitulorum et cinis vitule aspersus iquinatos sanctificat ad emũdationẽ Sic igit peccator poterit deo offerri. ⁊ ei9 sacrificiũ et

hostia spiritualiter ordinari. vnde Ro. xij. Exhibeatis membra vestra deo hostiam viuentem: sanctā deo placentem rationabile obsequium vestrum: ⁊ nolite conformari huic seculo: sed reformamini in nouitate sensus vestri ⁊c. Vide infra hostia. ⁊ vide in tabula de eucharistia ⁊ vbi de pane.

A **Hostis.** Nota ꝙ hostis potest sumi in bono et in malo. Bonus em̄ hostis est ille qui se opponit ⁊ hostem ⁊ rebellē ostendit malis hominibus per iustitiā. mundo ⁊ vitijs per penitentiā. hereticis per fidē ⁊ sapientiā. demonijs per innocētiā. omnibus enim talibus inimicis debemus nos hostes ostēdere ⁊ eos totis viribus impugnare ⁊ ditiōi nostre hostiliter subiugare vel de tali bona hostilitate dicatur illud quod dictum est filijs Israel. Nu. xxv. Hostes vos sentiant madianite. Sed de tali hostilitate nihil amplius ad p̄sens cūvocales autoritates desint. ¶ Malus enim hostis est ille qui altum sine causa vel ob malam cām persequitur. ipsumq̄ hostiliter odit ⁊ contra eum machinatur. ⁊ sic dico ꝙ in scriptura reperiūtur.

Hostes nostri qui sunt temporales. ⁊
Hostes iusti qui sunt spirituales. ⁊
Hostes dei qui sunt criminales.
Hostes tpales debem⁹ placare factovel loquela.
Hostes spūales debemus plicare vigoris tutela.
Hostes criminales debemus vitare debita cautela.

B ¶ Primo igit dico ꝙ sunt hostes placādi dulciter. Et isti sunt hostes nostri tpales. quos. s. nos p̄uribus debemus nobis placare ⁊ recōciliare. ⁊ ad pacē ⁊ concordiā reuocare. Et si a nobis victi vel supati fuerint ipsos debemus benigniter tractare ⁊ petentibus venīā dulciter indulgere. vnde Crisost. viij. lib. de compunctione cordis sup Mat. vj. dicit sic. Qualem vis erga te deum esse talem te debes erga hostes tuos exhibere. Ad qō facit Isido. iij. de sum. bo. dicens ꝙ frustra ꝓpiciari sibi deū querit qui delinquenti primo non placatur. Et nihil est tam contrariū in natura quin possit ad concordiam reduci. sicut patet de igne ⁊ aqua que sunt cōtrarijssima elementa. que tū mediante forma celesti in mixto corpore fiunt vnū. vtrunq̄ em̄ aciem sui rigoris debet aty̆t alteri conueniat ⁊ se iungat. Sic vere nullus debet esse alteri ita rebellis vel hostis. quin mediante forma celesti. ideſt charitatis virtute sibi esse debeat benignus atq̄ mitis. ⁊ quin omnem rigorez odij taliter debeat temperare ꝙ possint inuicē conuenire. Igitur rancorem animi dimittamus ⁊ oēs hostiles actus deponamus. ⁊ nostris hostibus indulgentes ipsis nos cordialiter vniamus. sicut em̄ dicit Petrus rauen. in sermone. Dimittendo alteri tibi parcis. Et Seneca de morū dicit. ꝙ magnarū virtū est contemnere ledentes. Quod est contra illos qui nunq̄ volunt hostibus reconciliari. immo sine pietate quacunq̄ volunt deeis vindicari. similes populis scythie qui postq̄ hostes suos occiderint. non contenti tamen hac crudelitate. etiā solent sanguinē eoz bibere. ⁊ cū cratere capitis in memoriā perpetue vindicte ꝙdiuiuunt potū sumere vt dicit Plin. Quia vere multi sunt ita crudeles ꝙ nō solū hostes suos ad interemptionē ꝓsternunt. immo etiā eoz sanguinē. i. eoz ꝓsanguineos annihilare ⁊ exhaurire volunt. ⁊ post mortē in eoz capitibus. i. capitalibus predis potū sumunt. Vñ Hester. ix. Judeis interfectio parabatur. ⁊ hostes eoz inhiabāt sanguini. Nō sic charissimi hostib⁹ nostris inſidiemur. sed faciliter indulgentes ipsos nobis reconciliare curemus. Ad quod facit documentū Senece in puerb. vbi dicit Optimū est semp ignoscere tanq̄ si tuipse quotidie pecces. Sequit. Alteri sepe ignoscito. tibi nūq̄. Dico igit ꝙ sunt q̄dā hostes dulciter placandi. ¶ Scōo dico ꝙ sunt quidam hostes fortiter plicandi ideſt impugnādi ⁊ superandi. Et isti sunt hostes anime. qui scilicet in triplici differentia solent esse: qz scilicet anima habet Hostem superbum. qui allicit ad eminentiā.
Hostē auarū. qui allicit ad opulentiā.
Hostē infectū. qui allicit ad immundiciā.
Et de istis tribus hostibus. Primus est diabolus qui in alta animos eleuat. Secundus est mundus qui in yma aīos degrauat. Tertiꝰ est ꝓpriū corpꝰ qō ad feda aīos deprauat. Sic igit dico ꝙ inueniturvnus hostis
Potens et callidus.
Ardens et auidus.
Fetens ⁊ sordidus.
Et isti tres hostes videnk esse similes tribus generib⁹ aquilarū que sunt auibus innocentibus inimice. Mā vt dicit magister de ꝓprietatibus allegans Plin. Aliq̄ que sunt aquile quevenantur in aere. Aliqne in terra. Aliqne in aqua. Sicvere de nostris spūalibus hostib⁹ Aliqui sunt aerei. i. demones ⁊ mūdane eminentie. Ali qui sunt terrei. Isti sunt mūdus ⁊ mūdi opes ⁊ diuitie. Aliq̄ aquei. Isti sunt caro ⁊ carnis luxus ⁊ delitie. Isti em̄ sunt tres hostes qui nos impugnāt ⁊ qui per multa vitia nos debellant. Isti aūt tres hostes potuerunt figurari in illis tribus hostilib⁹ nocumentis. de' q̄bus fit mentio. j. Paralip. xxj. vbi dicit sic. Vnū de tribus tibi elige. aut per tres menses fugere te hostes tuos. et gladiū eoz non posse euadere. aut trib⁹ annis pestilentiam. aut tribus diebus gladiū dñi ⁊ mortē. versari in terra tua. ⁊ angelū dñi percutientē in vniuersis filijs. israel. Angelus em̄ percutiens est dyabolus qui superbie morte nos percutit. Hostis persequens est iste mūdus qui auaricie face nos succendit. Pestilētia bona corrūpens est ꝓpria caro que luxurie nos fece ꝓfundit. Primus hostis. s. dyabolus ferit in tympore. i. in capite: quia. scilicet superbia est illud vitiū quod summe facit hominē fantasiari et vana ⁊ inutilia imaginari. Unde Treñ. j. facti sunt hostes eius in capite. ¶ Secūdus hostis. s. mundus ferit in pectore qz. s. auaricia est illud quod pectus ⁊ coz facit inflammari et ad bona temporalia dilatari. ij. Paralip. xxvj. Incenderūt hostes domum domini. ¶ Tertius hostis scilicet caro feritā iecore seu in femore. quia scilicet luxuria facit illas partes principaliter inquinari. Unde Hester ix. Hostes eoz inhiabant sanguini Et breuiter ego possum concludere ꝙ tales hostes non faciliter suppeditantur nisi dei auxilia nos defendant. Dicamus igitur deo ⁊ sanctis illud Job. vj. De substantia vestra donate mihi. de manu hostis liberate me. ⁊ de manu robustorum eruite me. Patet igitur ꝙ sunt quidam fortiter plicandi seu viriliter impugnandi. Josue. xxiij. Unus eꝛvobis hostium persequetur decem milia. Nō tamen est contra multos qui scilicet ita sunt imbecilles ꝙ hostibus nunq̄ fortiter resistunt. immo ad primos insultus deficiunt ⁊ succumbunt. Cum tamen isti hostes ita debiles sint ꝙ voluntarios solos vincūt. debilis est enim hostis qui non potest vincere nisi volentes. Unde Josue. vij. dicitur. Domine deus quid dicam videns hierusalem hostibus suis terga vertentes. Et Deutero. xxviij. Tradet te dominus corruentes ante hostes tuos. Et reuera superbia de victoria habita. et manis gloria exinde concepta vanaq̄ securitas ⁊ defectus diuini timoris. ꝓnuncq̄ ꝓsideratiōis sunt quandoq̄ causa ꝙ deus dimittit hominem qnq̄ corruere ante hostes suos. ⁊ rādem multipliciter in peccata. vt scz discat cognoscere seipsum. ⁊ in virtute diuina non propria triumphasse. vnde Judi. viij. Percussit castra hostium qui securi erant ⁊ nihil aduersi suspicabantur. Isti igitur sunt hostes fortiter plicandi. ¶ Tertio dico ꝙ inueniuntur hostes prudenter vitandi. Et isti generaliter sunt omnes peccatores qui scilicet dei sanctoꝛ. inocētiū aduersarij sunt ⁊ hostes. qz reuera sicut necessariū est ꝙ hōmitet societates hostiū ⁊ palū ⁊ hoc ne forte ꝓ eos capiak. Sic hō dz vitare societates malorū ne ipsoꝛ malis erroꝛib⁹ corrūpak. Hō em̄ libēter solet vitare illos quos amici sui odiūt. ⁊ illos q̄ suis ꝓnci palib⁹ inimicis ꝓfederati sunt. Cū igit mali sint inimici dei ⁊ sanctoꝛ q̄ sunt amici nr̄i specialissimi: demonibus ꝓfederari videntur q̄ sunt hostes nr̄i crudelissimi

restat ꝙ

restat ꝙ eoꝛum societas est vitanda ⁊ ipsoꝛ ꝓditio ꝓtēmenda. ¶ Et nota' ſivis ꝙ tales hostes. scz peccatores
Indignando solent respicere.
Subsannando solent despicere
Dissipando solent diripere.
Inaniter solent se tollere.
Facliter solent deficere.
Tales igitur hostes sunt indignantis aspectus. Job xvj. Hostis meus terribilibus oculis me intuitus est. ¶ Item sunt subsannantis despectus: quia scilicet tales nō cessant ridere ⁊ subsannare facta bonoꝛ. Treñ. j. Viderūt eam hostes ⁊ derisērūt sabbata eius. ¶ Itē sunt dissipantis effectus: qz scilicet omnia bona aliox nituntur rapere ⁊ furari. Treñ. j. Manum suā misit hostis ad omnia desiderabilia eius. ¶ Item sunt superbientis affectus. qz isti sunt qui volunt super alios honorari ⁊ in honoribus eleuari. Exemplū aman. de quo dicit Hester. iij. Mō rex exaltauit aman filiū amadathi. Sequit. c. vj. Hostis ⁊ inimicus noster pessimꝰ est iste aman. ¶ Itē isti sunt coꝛruentis defectꝰ qz videlicet tales a statu ꝓsperitatis solent cadere ⁊ tpaliter ⁊ eternaliter deperire. vñ de casu tpali talū dicit Esa. xj. Hostes iuda peribunt. De casu ꝛo talū. ⁊ de punitione qua deus puniet in inferno dicit Esa. j. Heu consolabor super hostibus meis. ⁊ vindicabor super inimicis meis. Et Hier. xlviij. In descensu ozonaim hostes vlulatum audierunt. i. in descensu inferni. qz. scilz ozonaim interpretatur foramen tristicie. Sic igitur patet ꝙ inuenient hostes quos debes vincere. Hostes quos debes flectere. Hostes quos debes fugere ⁊c. Sufficit vide de Amico.

Hostium. Nota ꝙ hostium ideꝛ est ꝙ introitus seu ingressus. ianua seu porta Et ideo vide infra in dictis titulis. Et vide infra in littera O. vbi ponuntur concordantie de Ostia. Nō em̄ debet scribi cum aspiratione ⁊c.

B **Hic.** Nota ꝙ hec sicut hic est adverbium loci. signat enim illum locum vbi inuitans personaliter cōmorat̄ et ad quem aliquis per alium inuitatur. Scōm igitur diuersos inuitatores inuenire possumus diuersos huc. ⁊ sic notabo ꝙ in scriptura inuenitur
Unum huc quod est laboris.
Unum huc quod est valoris.
Unum huc quod est bonoris.
Unum huc quod est doloris.
Primo igitur dico ꝙ est vnū huc quod signat statum laboris. hoc est mundanā pestilentiam. Istud est vnū huc ad qō semper dyabolus nos inuitat. ⁊ hoc vt nos polluamus ꝙ immundiciā. vt res acquiramus ꝙ auariciā. vt alios ledamus ꝙ insolentiā. Hic est enim locus infectionis ⁊ luxurie. Unde de isto huc dicit Beñ. xix. Educ viros huc vt cognoscamus eos'. Et Esa. lvij. Accedite huc filij auguratricis. semen adultere ⁊ fornicarie. Item huc est locus ambitionis ⁊ auaricie. Et ideo istud huc. adest sitim auaricie iustus refutat. ⁊ ab eo proviribus se elongat. dicens cū samaritana xpō illud Joh. iij. Domine da mihi banc aquam vt non sitiam itez. ⁊ non veniam huc aurire. q. d. Omnis aqua ideſt omnis tpalis substantia que est huc. non est sufficiens ad sitim auaricie temperandam. nec est facilis ad acquirendū seu hauriendum. Item iste est locus seditionis ⁊ violentie. quia. s. illi qui huc. ideſt in mundi officijs ⁊ statibus se ingerunt. bonos libenter fatigāt ⁊ offendunt. Unde de Saulo Act. ix. dicit sic. Et huc ad hoc venit vt vinctos duceret in hierusalem. scz illos qui nomen domini inuocabant. Iste aūt erat Saulus q̄ erat spirans minarū ⁊ cedis in discipulos dñi. Istud est igitur vnū huc quod signat statum laboris. hoc est
B mundanā pestilentiā. ¶ Secūdo dico ꝙ est vnus huc quod signat statum valoris. hoc est gratiam ⁊ penitentiā. Penitētia em̄ ⁊ gratia religio seu ecclesia sunt que dā huc ad que dñs nos aduocat ⁊ adveniendū ⁊ accedendum istud huc iugiter excitat ⁊ inuitat. Et meri
to quia, pcerto istud huc est locus seu status. ¶
Probantur ⁊ examinantur celum possessuri.
Docent ⁊ illuminank fidem pfessuri.
Sanant ⁊ emundank culpas dimissuri.
Ditant ⁊ spaciank iuste conuicturi.
Est em̄ istud huc locus examinis ⁊ pbationis: Ideo Isaac dixit Iacob Gen. xxviij. Accede huc vt tangam te ⁊ probē. si es filius meus. Itē est locus scientie ⁊ instructionis: qz. s. ibi auditur ⁊ discitur verbū dei. Josue. iij. Accedite huc ⁊ audite verbū dñi. Itē est locus salutis ⁊ curationis. quia. s. ibi, possunt oēs qui pervitia sunt infirmi per penitentiam mundari ⁊ curari. qz. s. ibi curantur illi qui sunt lunatici per inconstantiam. vnde de lunatico Math. xvij. dixit xps. Afferte huc illū ad me. ⁊ exiuit ab illo demonium ⁊ curatus est puer. Illi etiam qui sunt debiles per simplicitatem ⁊ ignorantiā Luc. xiij. Exi citoi plateas ⁊ vicos ciuitatis. ⁊ quoscūq̄ inueneris debiles ⁊ pauperes. cecos ⁊ claudos introduc huc. Illi insuper qui sunt sine auribus. ideſt q̄ audire ⁊ obedire dedignank per obstinationem malicias ⁊ insolentiā. vnde de illo qui aurē percludebat dixit xps Luc. xxj. Simitevsq̄ huc. ⁊ cū tetigisset auriculā eius sanauit eū. Istud est igit huc. i. locus salutis ⁊ curationis. Item istud est locus more ⁊ habitationis. qz. s. in illo huc conuersanī ⁊ morank oēs virtuti ⁊ bonī ⁊ q̄cunq̄ deovolunt esse confederati ⁊ coniūcti dicentes illud. j. Regū. xiij. Accedamus huc ad deum. vnde iij. Reg. viij. dicitur. Tu deiecisti huc. Sic igitur patz qō est vnum huc qō signat statū valoris. s. gratiam ⁊ penitentiā. ¶ Tertio dico ꝙ est vnū huc qō signat statum honoris. hoc est dignitat̄ eminētiā. Ad istud em̄ huc ideſt ad statū honoris ⁊ dignitatis inuitant boni ⁊ inde repudiantur mali. Boni dico ad istud huc diuina gratia deducuntur ⁊ ad dignitatis excellentiam sublimantur. vnde Dauid suā regiā dignitatē admirans dicebat dño. ij. Reg. vij. que est domus mea: qz adduxisti me huc usq̄: q. d. Non eram dignus tanto honore. Mali etiam ab isto huc repudiank. Et sic aduerte ꝙ tria genera personarum repudiank indevez. Carentes priuilegio libertatis. Illi. s. qui sunt in seruitute peccati. ij. Paralip. xxvij. Non introducetis huc captiuos Jte torpentes sub contagio facultatis. Illi scz q̄ amore bonoꝛ terrenoꝛ sunt inuoluti ⁊ oppressi. Figurati in moyse calciato cui dicitur Exo. iij. Non appropies hūc huc. tolle calciamēta de pedibus tuis. Locus em̄ in quo stas terra sancta est. q. d. Locus ecclesiastice dignitatis sanctus est. Et ideo vult habere hoies calciatos. i. terrenoꝛ affectibus inuolutos Jte gentes panitegio honestatis. s. illi qui vestib⁹ honeste puellationis carent. vñ illi q̄ nō habebat vestē nuptialē. ⁊ tñ ad nuptias regis intrauerat. dicit Mat. xxij. Amice qūo huc intrasti nō habēs vestē nuptialē? Et sequit. Mō ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ picit⁹ eit in tenebras exteriores Qz reuera illi q̄ sunt egetes honestatis amene panniteglo. Illi q̄ sunt torpetes facultatis terrene subcōtagio. Illi q̄ sunt carentes libertatis serene priuilegio. Si ad istud huc. i. si ad dignitates ecclesiasticas ꝑsumūt accedere. digni sunt tenebras exteriores sentire ⁊ duplici morte pire. vñ breuit talib⁹ loquitur huc itrātib⁹ se idigne ingerēt̄ib⁹ dicit ꝑt reꝑbēsiue illud Jud. xvij. Quis te adduxit? q̄d hic agis? quā ob cām huc venire voluisti? Patet igit ꝙ vnu est huc qō signat statū honoris. ideſt dignitatis eminentiā. ¶ Quarto dico ꝙ est vnū huc qō signat statū doloris hoc est mortalem defluentiā. Moꝛs em̄ est vnū huc ad qō opz oēs accedere. ⁊ in quo opz oēs manere ⁊ persistere. ⁊ vltra qō nō est licitū transire vel procedere. vnde dñs loquens de fluctuoso mari. ideſt de vita dicit Job. xxxviij. Circundedi mare terminis meis. ⁊ posui vectem ⁊ ostia. ⁊ dixi huc usq̄ venies. ⁊ hic confringes tumentes fluctus tuos. Moꝛs enim est vnum huc quod est malis ad damnationem. bonis vero ad gaudium ⁊ salutationem seu vite eter-

ne acqsitionē. Unde Hiere. l. dicitur ō iustis in tēpore illovement filij israel ⁊ filij iuda simul ambulantes ⁊ flentes properabunt ⁊ dominū deum suū querent. in syon interrogabuntviā. huc facies eorū venient et apponentur domino federe sempiterno qō nulla obliuiōe delebitur. Jsta est ēm veritas ꝙ flendo oportet dominū querere si viā in syon ideſt in celi speculam volumus inuenire. ⁊ si huc volumus nos deo coniungere ⁊ vnire. ⁊ federe perpetuo copulare. Sic igitur patet ꝙ in scriptura iueniturvnū huc quod est doloris. vnū huc quod est honoris. vnū huc quod est laboris. Hoc est dictu. status mortis ꝙ est vltimus status dignitatis qui est maximus. status gratie seu meriti qui est optimus status mūdi seu peccati qui est pessimus ⁊c.

A **Humerus.** Cū humerus sit pars corporis sustinendis oneribꝰ magis apta ita ꝙ quicquid ponderis corpori supponitur. per humeros faciliter sustentatur. Dicā ꝙ moraliter ⁊ spiritualiter loquendo vel etiā in corpore morali virtuoso ⁊ mystico. vel etiā in corpore ciuili ⁊ politico. per humeros significantur illi qui in corpore ecclesie militantis sciunt ⁊ possunt sustentare alios. sicut sunt prelati viri perfectivel in corpore morali per humeros designantur ille virtutes. que omnia mala tolerant et que sine murmure cuncta portant sicut est virtus patientie. cōstantie. misericordie et prudentie. Constat enim ꝙ iste virtutes sunt humeri spirituales: quia scilicet temperantia ⁊ prudētia sunt humerus dexter qui equanimiter sustinet prospera. Patientia vero et misericordia sunt humerus sinister qui fortiter sustinet aduersa. Dicam ig tur ꝙ in scriptura inuenitur Humerus

Dei qui portat omnia.

Justi qui portat grauia.

Impij qui portat leuia.

¶ Primo igitur dico ꝙ inuenitur humerus dei q̄ portat omnia. Ad Hebre. j. Portans omnia verbo virtutis sue. Deus ēm est sicut elephas qui ita fortes habet humeros ꝙ castrum ligneum super se portat. Sic iste non castrum ligneum. sed stelleum scilicet ipsum celū et quicquid celi ambitu continetur portat. Deus enim habet duos humeros scilicet humerū dextrum qui signat eius protectionem ⁊ potentiam. Et humerum sinistrū qui signat dissimulationem eius et patientiam. Et sic dicam ꝙ diuini humeri

Mala supportant.

Bonos transportant.

Bona reportant.

Mala dico supportant. quia scilicet isti humeri sustinuerunt crucem ⁊ etiā patienter dissimulando sustinent quotidie cuncta mala. Esa. xxij. Erit scilicet eliachim quasi pater habitantibus hierusalem et domui iuda. Et dabo clauem domus dauid super humerum eius. ⁊ aperiet ⁊ non erit qui claudat. claudet ⁊ nō erit qui aperiat. Clauis dauid est crux. Bonos dico transportant. scilicet ad gloriā celi. ⁊ ad requiē paradisi. Similis aquile que in humeris suis pullos suos sursum eleuat. declaritatē luminis illis mōstrat. Unde Deut. xxxij. Expandit alas suas ⁊ assumpsit eum atq; portauit in humeris suis. Sequitur. Constituit cū super excelsam terrāvt comederet fructus agrorum ⁊c. Bona insuper reportant: quia scilicet dignitas ⁊ excellentia. tranquillitas ⁊ complacentia inuenitur in istis humeris. De dignitate ēm dicitur Esa. ix. ꝙ factus est principatus eius super humerū eius. ⁊ vocabitur deus fortis ⁊c. De tranquillitate vero dicit in persona cuiuslibet beati. Deut. c. xxxiij. Benjamin amantissimus domini habitabit confidenter. in eo quasi in thalamo demorabit. ⁊ inter humeros illius requiescet. Sic igitur patet ꝙ inuenit humerus dei. ¶ Scō dico ꝙ inuenitur humerus iusti qui portat grauia. Humerus enim patientiā signat. qua mediante. grauia ⁊ difficilia cuncta portat. Unde de homine patiente dicit Gen. xlix. Jlachar asinus fortis accubās inter terminos vidit requiem ꝙ esset bona: ⁊ terram ꝙ esset optima. ⁊ supposuit humeros ad portandum. factusq; est tributis seruiens. Et bene dixit asinus qui scilicet portat crucem super humeros quia scilicet omnis crux ideſt omnis cruciatus debꝫ a iustis in patientia tolerari. Et sic nota ꝙ humeri patientie ⁊ temperantie: charitatis ⁊ clementie debent portare ⁊ supportare.

Infirmitatem paternam.

Aduersitatem externam.

Seueritatem supernam.

Autoritatem paternam.

Sagacitatem internam.

Portet igitur ab humeris nostris infirmitas paterna pie cōpatiendo sicut de illo qui ouē perditerat. dicitur Luce. xv. ꝙ cū inuenerit eā imponit in humeros suos gaudens ⁊c. Quis ēm perdita infirmos fratres signat. ⁊ maxime illos qui sunt perditi per peccatū. et qui a domo ecclie vel fidei sunt errātes qui sc̄z pie sunt supportādi, ⁊ ad ecclie domiciliū reducēdi: q̄ sicut ibi dicit est angelis dei gaudiū super vno peccatore. sic super pios humeros reportato. ¶ Item portetur in istis humeris aduersitas externa. ideſt quecunq; temporalis tribulatio. Sicut ēm dicitur. ij. Paral. ij. In edificatione templi erant septuaginta miliavirorꝫ qui onera ꝓpriis humeris deferebant. Ad denotandum ꝙ illi qui in templo dei famulantur: debent ꝓpriis humeris cuncta grauia ⁊ difficilia sustinere. Quanto enim quis est templo dei coniunctior et gradu ecclesie intimior ⁊ specialior. tanto debet esse ad sustinēdum difficilia fortior ⁊ promptior. Figura Nu. vij. vbi dicitur ꝙ filij Cahat qui in tabernaculo secretius leuitis ceteris seruiebant. onera non in plaustro sicut ceteri: sed in ꝓpriis humeris deferebant. Quia enim isti archam ⁊ altare ⁊ vasa tenebantur portare. nō audebant ea bobus ⁊ plaustris committere. immo tenebantur ea propriis humeris sustentare. Ad denotandum ꝙ quanto quis maiorem ⁊ deo familiariorem in ecclesia tenet gradu; tanto ad portandū vasa domini. ideſt ad sustinendum onus ⁊ difficultatem dei mandatorꝫ: ⁊ ecclesie negocium laborumq; ⁊ tribulationū debet prebere humeros magis promptum. j. Paralipo. xv. Sanctificati sunt igitur sacerdotes ⁊ leuite vt portarent archam domini dei israel. ⁊ tulerunt filij leui archā dei sicut preceperat moyses iuxta verbū domini humeris suis in vectibus. Quod tamen est hodie contra multos ecclesiastī cos ⁊ prelatos. De quibus scilicet dicitur Math. xxiij. ꝙ ipsi imponunt in humeros hominū onera grauia et importabilia digito autez suo nolunt ea mouere. Nō sic: sed portetur a nobis aduersitas externa. ¶ Jtē portetur ab humeris nostris seueritas superna. hoc est dictum correctio dei ⁊ prelatorū sicut faciebat Job. xxxj. Liburz scribat ille qui iudicatvt in humeris meis portem illū. ¶ Item portetur in istis humeris autoritas paterna. ideſt reuerentia ⁊ timor dei ⁊ parentū. Sicut de filijs Noe legit Gen. ix. ꝙ ipsi posuerūt palliū humeri suis ⁊ retrocedēdo cooperuerūt patrē nudatū ne videret pudibūda sua: q̄. ſ. palliū excusatiōis paterne. ⁊ q̄c q̄d facere p̄t ad maiorꝫ ⁊ amicorꝫ nostrorꝫ recūdiā submouendā debem⁹ libēter tollere. ⁊ istud onus patiēter portare. ¶ Jtē portet humeris istis sagacitas interna hoc est dictū. Dn⁹ sapiētie ⁊ doctrine. ⁊ cuuslibz discipline. Unī de sapiētia dr Eccl. vj. Jnjce pedē tuū in cōpedes illi⁹: ⁊ in torq̄s illi⁹ collū tuū subjce humeꝝ tuū ⁊ porta illū. Talib⁹ igit fructuosis onerib⁹ debem⁹ humeros patiētie ⁊ obedientie supponere: ⁊ oia difficilia ꝓ dño sustinere. Soph. iij. Tūc reddā pplis labiū electū vt iuocēt oēs nomē dñi ⁊ seruiāt ei i hūero vno. Et merito: q̄ certo ista onera parū durabūt: q̄ in morte a nris humeris deficiēt ⁊ cessabūt. Unī de iugo ⁊ oneribus hui⁹ mūdi quo. ſ. nūc ꝑmunt iusti dr Esa. xxiij. ꝙ auferet ab eis iugū eius: ⁊ onus eius de humero eorū tolletur. Et hoc quia certo ipse virgā humeri eius et sceptrū exactoris eius superabit sicut in die madyan.

sicut dicitur Esa. ix. Talis igitur humerus. ideſt talis patiētievirtus nos faciet pre ceteris apparere. ⁊ regnū israel. ideſt celestem gloriam possidere. sicut de saul legitur. j. Reg. ix. ꝙ ab humero eminebat super omnes ⁊ ꝙ pre ceteris fuit in regem israel sublimatus. q̄ procerto ille in quo humerus patientie pre ceteris eminet super alios regnare debet: ⁊ regnum paradisi finaliter obtinet. Sed aduerte ꝙ summus pontifex legis diuine habebatvnū nobilissimū ornamentum quo sui humeri tegebantur. quod superhumerale cōmuniter vocabatur: quod scilicet Auro. Jacyntho. Purpura. Coco ⁊ Bysso erat textum. ⁊ duobus onichinis preciosis lapidibus in quibus sculpta erāt nomina. xij. patriarchaꝝ erat ornatū: ⁊ annulis auretis ⁊ cathenis vt strin geretur cū rationali iudicij quod erat ornamentū pectoris erat in angulis coniunctum. Jstud igitur ornamentum pontifex super humeros portabat quādo sacrificium domino faciebat. Et hoc vt filiorū israel memoriam coram domino haberet ⁊ sanctorꝫ patrū meritis se muniret. Sic reuera dico ꝙ humeri interioris virtutis sacerdotū ⁊ pontificuz nostre legis debent superhumerali. ideſt virtute patientie fortitudinis ⁊ constantie principaliter adornari. ita ꝙ ibi aurū honestatis. iacynthus. ideſt affectus celestis felicitatis. purpura rosee verecundie et fragrantis famositatis. coccus ignee charitatis. ⁊ bissus innocentie puritatis resplēdeant ⁊ lucescant. Duoꝫ lapides preciosi onichini q̄ scilz facunt oculos tremere. ideſt timor dei qui sc̄z duplex dicitur. ꝙ eo ꝙ homo debet timere gloriam perdere ⁊ miseriā incurrere ibi apparcant ⁊ lucescant. sanctorum patrum nomina. ideſt ipsorꝫ merita ⁊ exempla ibi refulgeant ⁊ splendescant. Cathene quoq; ⁊ annuli. ideſt vnitas ⁊ concordia. rationale iudicij. ideſt veritas ⁊ iustitia ibi reluceant ⁊ virescant. Si ēm tale superhumerale. ideſt talis virtutū cōgeries humeros plati ornauerit. procul dubio pro filijs israel. ideſt pro subditis suis intercedere dignus erit. Exodi. xxviij. Portabat aaron nomina filiorꝫ israel super vtrunq; humerū ob recordationem. Patet igitur ꝙ in scriptura inuenitur humerus iusti: qui portat grauia. ¶ Tertio dico ꝙ in scriptura inuenitur humerus impij qui querit leuia. Virtus ēm ⁊ fortitudo malorum ita est debilis ꝙ onera leuia semper querit. Jsti ēm sunt sicut argentuz quod modicuz pondus auri sustinere non potest. magnūvero pondus lapidū seu ferri sustinet valde bene. ¶ Sic mali pōd⁹ auri. i. pōdus spūale ⁊ meritorū nō sustinent. ferrūvero ⁊ lapides. i. onera temporalia grauia ⁊ inutilia bene portant: q̄ reuera isti nunq̄ volunt subjcere humeros suos dei seruitio: immo isti ab oīi opere ⁊ onere meritorio vertunt humeros ⁊ recedunt. Mee. ix. Dederunt humerū recedentē. ⁊ cerucē suā indurauerūt nec audierūt. Sed reuera ipsos bene subjciunt mundi iugo. carnis officio. ⁊ dyaboli laborioso dominio. Baruch. ij. Jnclinate humerū ⁊ seruite regi babylonis: q̄. ſ. nullus labor mūdanus est eis durus. nec aliqualiter difficilis aut austerus. Figurati in illis babylonijs. de quib⁹ dicit Baruch. vj. Videbitis in babylonia deos aureos ⁊ argenteos ⁊ lapideos ⁊ ligneos in humeris portari. Babylonia ēm est mundus: vbi scz a malis diligēter portanf ⁊ sustinenf onera grauia atq; dura dūtamen spectent ad aurū ⁊ argentū ⁊c. i. ad terrenū emolimentū vel lucrū. Uel ista possunt dici cōtra malos prelatos ecclesiasticos qui deos suos. i. pdilectos nepotulos ⁊ consanguineos per nimā diligentiā semp portāt: ⁊ i humeris sustinēt atq; fouēt: cū sint lapidei ⁊ lignei. i. hebetes ⁊ ignari. ipsos tñ argenteos ⁊ aureos ꝓ diuitias fieri ꝓcurent. Unde de idolo dicit Esa. xlvj ꝙ magistri illius ꝓducunt aurū de sacculo. ⁊ argentū statera ponderant vt ꝓducant artificem vt faciat deū ⁊ pcidunt ⁊ adorant ante eū. ⁊ portant illū in humeris gestantes. O quot sunt hodie tales qui. ſ. auro ⁊ argento artifices superiores cōducunt ⁊ premiant vt filios suos in deos. i. in magnos diuites ꝓmoueant ita ꝙ pre nimia cura videtur ꝙ semper i humeris eos portant. Et breuiter nota ꝙ mali habent humeros

Denudatos quos nesciunt velare.

Amputatos qui nolunt laborare.

Obstinatos qui solent non cessare.

Laceratos quos decet dissipare.

Et sic dico. ꝙ apud malos inueniuntur humeri nudi per inuerecundiā ⁊ luxuriā. Unde Esa. xlvij. de babylone in figura mulieris male dicit sic. Discooperi humerū reuela crura. transi flumina. revelabitur ignominia tua: videbitur opprobrium tuū. Jsta potissime possunt dici de dominabus modernis que humeros portant ad literam discoopertos vt appareat alba caro ⁊ incitent homines ad venerem. ¶ Item inueniuntur humeri abscisi per imbecillem ignauiam. quia sc̄z multi sunt ita ⁊ inepti ⁊ ignaui ad bene operandum. ꝙ rectevidētur habere humeros amputatos. ij. Mach. xv. Manum michanozis cum humero abscisam iussit iudas perferri hierusalez. Et iob. xxxj. Humerus me⁹ a iunctura sua cadit. ⁊ brachium meum cum suis ossibus confringitur. ¶ Item inueniuntur humeri duri per obstinatam maliciam. Unde obstinatis ⁊ crudelibus dicitur Ezec. xxxiij. Lateribus ⁊ humeris impingebatis. ⁊ cornibus ventilabatis omnia infirma pecora donec dispergerentur foras. ¶ Jtē inueniuntur humeri lacerati per future dānationis pestilentiā: q̄ sc̄z sicut teste Plin. Draconesvolant super humeros elephantū vt eorū sanguine satientur. Sic demones finaliter super humeros malorꝫ volabunt ⁊ eos per damnationē perpetuā lacerabunt. Esa. xj. Volabūt in humeros philistiim: predicabūtur filios orientis. Unde diabolo potest dici illud Ezec. xxix. Quod pharaoni regi egypti dictuz fuit. Fuisti baculus arundineus domui israel ⁊ quando comprehenderunt te confractus es et lacerasti humerum eorum: et dissoluisti omnes renes eorum et innitentibus eis super te comminutus es. Dyabolus enim his qui in eo confidunt baculus est arundineus. qui sc̄z innitenti frangitur. ita ꝙ perdam nationez eternam is qui sibi innititur lacerat̄. Sic igitur patz ꝙ inuenitur humerus qui querit leuia: humerus iusti q̄ suffert grauia humerus dei qui portat omnia ⁊c. Sufficit.

B **Humilitas.** Nota ꝙ humilitas accipit i bono ⁊ in malo. Jn bono ēm accipitur. ꝓ tuali subiectione. Unī. j. Pet. v. Humiliamini sub potētī manu deivtvos exaltet ⁊c. Jn malo accipit ꝓ penali depssione ⁊ tribulatione. Et sic accipitur Esa. xxij. Arrogantiā fortiuz humiliabo. Et illud sepe dictū in euangelio Math. xviij. ⁊ xxiij. Qui se exaltat humiliabit. Accipit etiā in malo ꝓ ficta ⁊ humilitata ꝓfectione ⁊ compassione. Sicut de hypocritis dicitur Eccl. xix. Est qui nequiter se humiliat ⁊ interiora eius plena sunt dolore. Et in ps. Humiliati sunt in iniquitatib⁹ suis. Sed q̄ nō in ēdo aliq̄d dicere nisi de humilitate morali. dico ꝙ triplex ē hūilitas. Est ei hūilitas

Bona ⁊ virtuosa.

Mala ⁊ vitiosa.

Dura ⁊ dolorosa.

¶ Primo igit dr humilitate bona, et virtuosa dico ꝙ nos debemus esse humiles multiplici rōne. Ad hoc ēm excitat scriptura. Ad hoc inducit natura. Ad hoc insuper admonet figura. ¶ Scriptura. ēm semp predicat humilitatem. Xps enim dicit Math. xj. Discite a me: quia mitis sum ⁊ humilis corde. Eccl. etiam. vij. dicitur ⁊ precipitur. Humiliavalde spiritū tuū: quiavindicta carnis impij ignis ⁊ vermes ¶ Item natura inducit humilitatez. Nulla enim natura fragilior: nulla naturavilior: nulla natura ad humilitatem habilior ꝙ humana. Homo enim est plenus fetoribus et sudoribus. humoribus et stercoribus doloribus et laboribus. Ideo sibi dicitur Michee. vj. Humiliatio tua i medio tui. i. causa humilitatis tue. ¶ Jtē figura admonet humilitatē. q̄ sicut dicit Esa. xl. Omnis mons ⁊ collis humiliabit; ⁊ erūt prauain

Universidad de Deusto
Biblioteca

directa t aspera in vias planas. Quia scilicet ad hoc q̄ prauitas vitiorū vertatur in directum virtutum. et ad hoc q̄ asperitas tribulationū vertat in planiciem consolationum. necesse est q̄ omnis mons t collis. ideſt omnis timor t elatio superbie, humilietur. t q̄ humilitas cū diligentia frequentet. Quia sicut dicit Luce xviij. Qui se humiliat exaltabit. t qui se exaltat humiliabitur. Humiliemur igit t simus sicut spica que q̄n est grauis plena solet inclinari t versus terrā inferius incuruari. Siverovacua fuerit t inanis: tūc solet sursum erigi t extendi versus celū sine incuruatione aliqua eleuari. Sicvere charissimi: qui granis virtutum sunt pleni semper solent inclinari inferius per humilitatem. Illivero qui virtutibus sunt vacui se solent sursum erigere t recti etiam incedere per superbiam t vanitatem. Breuiter enim quanto quis est melior tanto efficit humilior. Et quanto quis est deterior: tanto efficit elatior t superbior. Et hoc est quod dicit. Eccli xij. Quanto maior es humilia te in omnib⁹ t coram deo inuenies gratiam. Boni igit debent humiliari: q̄ sicut dicit Sne. xxvij. Alhoza. Virtutis origo humilitas est. Illa igit̄ vtus tātūmodo pullulat que in ista radice p̄prie perseverat. De bonor igit humilitate possumus exponere illud Esa. ij. Incuruabit sublimitas hominum t humiliabitur altitudo virorum. In quibus verbis aduerte q̄ humilitas habenda est propter tria bona que p eam nobis insunt. s. Q̄ p hanc efficimur

Sagaciores. Humilitas enim facit nos sagaciter occulta considerare: q̄ s. facit nos homines. i. rationabiles hominū inquit. Itez facit nos in bono stabiliter perseverare. q̄ ostendit cū dicit. Altitudo. Humilitas enim acuit humanam sagacitatem: q̄ facit homines. Hominū inquit. Roborat eternam felicitatem: q̄ facit nos viros.

Constantiores.

Excelsiores:

C Virorum inquit. Eleuat ad summā felicitatē: q̄ nos facit altos. Altitudo inquit. C Igit dico q̄ bona t virtuosa humilitas est habenda: q̄ nos facit sagaciores: quod ostendit in verbo hominū. Humilitas em̄ nos facit homines. i. discretos t rationabiles ad considerandū p̄priam vtilitatem. Sicut enim dicitur Eccl. xj. Sapientia humiliati exaltabit caput eius. Sicut em̄ videmus animalia minora t inferiora sunt vt cōiter sagaciora t ingeniosiora. Sicut patet de formicis apibꝰ t aranеis. Ad quorū operū subtilitatē humana ratio nō attingit sicut dicit Plin. Dicit enim idē q̄ animalia parui corpis habent sensus valde acutos. videt em̄ audiūt t olfaciūt miro modo: sicut videmus de pulicibus que statim q̄si quis vult eas capere solent fugere t saltare. Sicut etiā videmus de araneis que statim vident muscā quando est in laqueis suis capta. Sicvere charissimi spiritualiter loquendo illi qui sunt minores per humilitatem: sunt vt cōmuniter sagaciores p spiritualem sapientiā t subtilitatem. habet enim sensus spirituales acutos. subtiles t discretos per humilitatem absconditos t velatos. Quia sicut dicit prouer. xj. Ubi fuerit humilitas ibi t sapia. Et hoc ostendit in⁹ bo boi m: q̄. s. humilitas facit nos esse homines. ideſt rationales t discretos sc̄z ad rationabiliter considerāda illa que pertinent ad salutē. Unde p̄uerb. xviij. Cor hominis anteq̄ exaltat humiliatur. Istud est contra superbos qui recte non videntur esse sapientes vt homines: sed stulti t ignorantes t bestie. Nihil enim videntur sapere vel sentire de humana vilitate vel fragilitate. Figurati in nabucho. Dan. iiij. Qui cum esset homo superbissimus: mutatus fuit in bestiā: nec potuit sibi humana figura reuenire quousq̄ humiliat⁹ fuit: oculos ad celum leuauit t altissimo benedixit: t q̄ dominetur excelsus in regno hominum recognouit. tūc enim figuram humanā recuperauit t sensum suū humilitate reparauit. Quia breuiter sicut superbia de hominibus facit bestias t de sapientibus stultos. Juxta illud p̄uer. xj. Ubi fuerit superbia ibi erit t contumelia. Et Eccl. xv. dicitur Mō sapientia longe abest a superbia t dolo. Sic humilitas de bestijs facit homines. et de ignorantibus sapientes. j. Macha. j. Per loca humilia ibant caute t ordinate. Patet igit q̄ humilitas nos facit sagaciores. C Deinde dico q̄ humilitas virtuosa nos facit constātiores. facit enim nos esse viros: ideſt cōstantes t virtuosos. Virorū inquit. Unde Esa. ij. Incuruauit se homo t humiliatus est vir. Sicut em̄ arbor que radicem habet profundam in terra fortior est contraventorum impetus t insultus. Sic illi quorum radix ideſt cor est profunde radicatum per humilitatem. est contraventos tribulationū t tentationū magis forte per constantie firmitatem. Eccl. x. Plantauit humiles ex ipsis gentibus. Radix enim que est pars arboris inferior. humidior t flexibilior. t que est totius arboris fundamentū t etiam nutrimentum signat virtutem cordialis humilitatis. Ista enim inferior est per subiectionem. humidior per deuotionem. flexibilior per compassionē. fundamentū per constantiam. nutrimentū anime per diuinā gratiā. Deus em̄ superbis resistit humilibus aūt dat gratiā. j. Petr. v. Et nota q̄ dicitur q̄ deus humilibus debet dare gratiam. Quia sicut aqua semper currit ad loca infima. Sic diuina gratia ad loca t corda humilia. t sicut valles t loca humilia sunt vt cōmuniter fertiliora t fecundiora. Juxta illud psal. Valles abundabūt frumento. Sic procerto corda humiliora sunt cōmuniter fructibus. ideſt virtutibus plentora. in alueari enim apum: faui qui sunt inferiores, sunt melle pleniores t repletiores. Illivero qui sunt superiores sunt magis vacui t inaniores. Sicvere charissimi: inter personas ille que sunt inferiores t infime per humilitatē. sunt melle deuotionis t gratie magis plene per donorū spiritualiū vbertatē. Illivero qui p arrogantiā t superbiā volunt esse supiores t eleuati. vt cōiter melle deuotionis t gr̄e priuati sunt t euacuati. Deus em̄ deposuit potētes de sede t exaltauit humiles. Esurientes impleuit bonis t divites dimisit inanes. Humilitas igitur nos facit viros. ideſt constantes. Perfectos t virtuosos: t virtutibus t gratijs plenos: fertiles t fecundos. Jsta est enim sicut radix de quavenit fructus ideſt virtutum origo. Quia ſm Greg. Virtutū origo est humilitas: t est sicut fundamentū de quo pueniit omnis spiritualis fortitudo. Unde Aug. Cogitās magnā fabricā construere celsitudinis. de fundamēto cogitet humilitatis. Dico igit q̄ humilitas nos facit constantiores. C Insuper dico q̄ habenda est humilitas virtuosa. q̄ nos facit subliniores seu feliciores. Altitudo inq̄t. Altitudo enim celestis gloie per humilitatē acquirit t habet. Sicut em̄ palma que p fundas t infinitas habet radices ad magnā altitudinē eleuat. parui etiā t purivapores a sole sursum faciliter exaltant. sagitta etiā quanto iferius in chorda trahit. tāto superius t altius sublimat. Sic p certo dico q̄ illi qui per humilitatē sunt profundiores minores t depressiores. fiunt finaliter in celesti gloria altiores. Humiles enim puros t sanctos sol iustitie xp̄s sursuz ad celi gloriā eleuat. t quāto hic deprimūtur inferius. tanto illic superius eos ordinat atq̄ locat. Q̄ sicut dicit. puer. xv. Timor dñi disciplina sapientie. t gloriā precedit humilitas. puer. etiam xviij. dicit q̄ superbū sequit humilitas: t humilē spiritu suscipiet gloria. Unde em̄ humiles t perfecti sunt sicut ficus egyptiace cuius lignū in aqua positū continue petit fundū. t cum inferius descenderit t aquis repletum fuerit t imbutum. tunc contra naturam aliarum arborum solet supernatare sursum. t sicut testatur Pli. ad aque superficiem reuenire. Sic p certo viri humiles locum t gradum inferiorem solent petere: et se maioribus equalibus t minoribus ſm diuersos humilitatis gradus submittere t supponere. Quia sicut dicitur Eccli. xix. Est iustus qui nimium se submittit

a multa

a multa humilitate. Cum vero in tali loco t gradu infimo t profundo isti imbuti fuerint t repleti aquis gratie t deuotionis. aquis lachrymarum t cōpunctionis. aquis insuper clementie t compassionis. finaliter ipsi post mortem ad superficiem paradisi ascendunt t eleuantur: t ad gloriam supernatant t sublimantur. Et hoc est q̄ dicitur Job. v. ca. Mō deus ponit humiles in sublimi: t merentes erigit sospitate. Et Job. xxij. dicit. q̄ qui humiliatus fuerit erit in gloria t qui inclinauerit oculos saluabit. Bene igit ꝓsulit. j. Pet. v. Humiliamini sub potenti manu dei vt vos exaltet in tempore visitationis. Exemplo Christi qui humiliauit se formā serui accipiens &c. Sequitur. Propter quod deus exaltauit illum Philip. ij. Sic igitur patz q̄ nos debemus esse humiles. quia per humilitatem.

Sublimius t altius eleuamur.

Constantius t fortius roboramur.

Sagacius t doctius informamur.

C Et hec sunt tria mēbra autoritatis nostre. Nos igitur debemus esse humiles veraciter t non fallaciter. Perfecte t non ficte. Extrinsecus t non apparenter. Q̄ sicut dicit valerius episcopus in sermone. Humilitas in amicicijs grata. In violentijs otiosa. Inter amicos blanda. Inter inimicos officiosa. nō ex torquet seruitū nec requirit voces adulantium. Hec igitur dicta sunt de humilitate vera. C Secundo de humilitate mala t vitiosa. possumus dicere q̄ est Humilitas

Deceptiua. Humilitas deceptiua est humilitas hypocritarum. Isti enim fingunt se humiles vt boni t sancti ab hominibus reputentur. t vt ad dignitates t officia libentius assumantur. Similes vulpi qui finxit se mortuum in via: vt vententes bubulci qui ducebant quadrigam pullorum ipsum propter pellem babendā sursum projcerēt in quadrigam: vbi cū fuit positus incepit vivus non mortuus apparere. q̄ scz omnes pullos incepit occidere t devorare. De quibus dicit Eccl. xix. Est qui nequiter se humiliat t interiora eius plena sunt dolo. Tales enim quando sunt in ecclesia vel collegio solent se fingere mortuos t dejectos. humiles pariter t devotos. t hoc vt super cathedram prelationis ponantur t vt ad aliquem gradum ecclesiasticum assumantur. vbi si assumpti fuerint t promoti statim incipiunt pullos. ideſt subditos rodere. t suam fictam humilitatem in crudelitatem. t superbiam commutare. De talibus potest dici illud. ij. Mach. xj. Humiliatus ad terraz in gestatorio portabat. Hypocrite ei sunt sicut cerastes qui cum sit serpens venenosissimus. solet tamen mitio rem seu mortuum se fingere. t auibus vt ipsas alliciat t suscipiat solet cornua sua que habet ad modum arietis demonstrare. quia procerto tales solent se alijs ostēdere t mitissimos humiles. Q̄uis in veritate sint serpentini venenosi t crudeles. Ad nihil enim intendunt nisi alios decipere t sub humilitatis fictione venenosaz maliciam suam palliare. De humilitate ꝓ talium loquitur Hern̄. sic. Hypocrite volunt esse humiles sine despectu pauperes sine defectu bene vestiti sine sollicitudine. delicate pasci sine labore alijs adulantes t alijs detrahentes. mordaces vt canes. dolosi vt vulpes. superbi vt leones. rapaces vt lupi. lasciui vt vsi. Ubi volunt esse sine autoritate iudices, sine visu testes. postremo false accusantes t omni veritate carentes. Jsta est igitur humilitas deceptiua. C Secundo dico. q̄ est quedam humilitas defectiua. Et ista est humilitas quam habent imbecilles t molles prelati qui quādoq̄ erga subditos se habent ita humiliter t familiariter. q̄ parum aut modicum reputantur. q̄ ab eis negliguntur t cōtemnuntur. Teste enim Jnno. in libro de miseria humana. Crudelitas generat odium: t familiaritas parit cōtemptum. Non decet enim semper esse humilem et benignum: sed quandoq̄ autenticum t austerum. Juxta illud Eccl. xiij. Noli esse humilis in sapientia tua vt qui per humilitatem non emendantur. per seueritatem t iustitiam corrigantur. Mare enim talis est condition is. q̄ erga debilia debile efficitur. t forte erga fortia reperitur. Unde in terra mea circa mare tale est proverbium q̄ mare a debili vincitur. Illud ꝛo q̄ forte est a marī superatur. Istud nihil aliud est dicere, nisi quia loca lutosa fabulosa t palludosa. que sunt circa mare per aggregationem luti t fabuli continue dilatantur t sic mare circa talia retrahit t quodāmodo vincitur. Loca vero fortia dura t petrosa a mari fortius impellunk t paulatim ab eo corrodunk. Et sic verum est q̄ dictū est. Mō mare dura t fortia superat: a debilibus vero et mollibus superatur. Sic p certo debet esse de prelato. Quia vere quādo inuenit personas molles benignas t humiles non debet contra ipsas fremere: nec rigorose procedere: sed benigniter t humiliter se habere. Si vō inueniat rupem durā. ideſt subditum obstinatū t proteruum. tūc debet humilitatē deponere. superbā apparentiam induere. ꝓtra ipsum per rigorem t iustitiā procedere: t ꝓtra ipsum per violentiā prevalere. Decet enim q̄ prelatus ab humilijs p̄cibus vinci se permittat q̄ q̄ viros pestiferos t superbos superbe feriat atq̄ vincat. Et de hoc leo papa in sermōe. t ponit in decreto. lxxxvj. di. Odio habeant̄ peccata t non homines: corripiantur tumidi tolerentur infirmi. Et q̄ seuerius necesse est castigare. non puniantur seuientis animo sed medētis. Non decet igitur prelatum nimis esse humilem. q̄ talis est humilitas defectiua. Et de hac dicitur Esaie xxix. Vox phitonis vox tua t būiliaberis: de terra loqueris t de humo eloquium tuū musitabit. q. d. Tales vix audent aperte loqui. C Item inuenitur būilitas defectiua. Et ista humilitas nihil aliud est q̄ peccati detectio t vilitas. De qua Tre. v. Mulieres in syon humiliaverunt t virgines in ciuitatibus iuda. Et ibidē. Repleuit dominus in iudea humiliatum t humiliatam. Sic igitur patet. q̄ inuenitur humilitas detectiua. Defectiua t Deceptiua. Et sic patet q̄ in scriptura inuenitur humilitas non solum virtuosa: immo etiam vitiosa. C Tertio dico. q̄ est humilitas dura t dolorosa. Et sic humilitas signat depressionem: tribulationem vel damnationem. Possumus ergo breuiter dicere. q̄ illi qui in hoc mundo plus ceteris per superbiam erigunk in futuro amplius deprimentur t humiliabuntur. Juxta illud ps. Tu humiliasti sicut vulneratum superbū in brachio virtutis tue dispersisti inimicos tuos. Sicut enim lapis quanto ab altiori descendit tanto in terraz profundius se figit: t quanto pars rote est superior tāto versa rota efficitur inferior. Sic illi qui in hoc mundo sunt superiores. quādo per mortem ceciderint: t rota vite versa fuerit t mutata. ipsi efficientur humiliores t depressiores: t in inferno inferiores t viliores. quia sicut dicitur Baruch. v. Constituit dominus humilia re omnez montem excelsum. Et Esaie. xlv. dicitur. Gloriosos terre humiliabo. Et Job. xl. dicitur domino. Disperge superbos in virtute tua. t omnem arrogantem humilia Osee. viij. Humiliabitur superbia israel. Patet igitur q̄ triplex est humilitas. Prima que est moralis t virtuosa. Secunda que est letalis t vitiosa. Tertia que est penalis t dolorosa. Et hec de humilitate sufficiant quo ad presens: quia in multis titulis huius libri tractatum est siue tractabitur de eadem: t tabula te dirigat vbi fiet. Unde etiam si vis in Mauricio. vbi satis pulcram theoricam de humilitate poteris inuenire &c.

Humus. Nota q̄ humus multipliciter accipitur in scriptura. Signatur enim per humum

Humanc vilitatis labilis natura.
Terrene facultatis sterilis tactura
Divine ciuitatis nobilis structura.
Inferne feditatis flebilis vstura.

Dico igitur q̄ humus signat labilem naturam vilitatis humane. Humus enim dicitur ab humore quia sc̄z humana conditio ex humoribus constat. Unde nota q̄ humana conditio denotatur per humum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ratione vitalis ingressus.
Ratione fatalis progressus.
Ratione finalis egressus.

¶ Primo igitur dico ꝙ humus signat naturam labilis vilitatis humane. Homo enīz de humo creatur originaliter. Unde de eo dicitur Esaie.xlj. ꝙ adducet magistratus quasi lutum: ⁊ quasi plastes conculcans humum. Et Soph.j. dicitur. Effundetur sanguis eorum sicut humus q.d. nostra corporalis completio constat ex humoribus scilicet sanguine. adipe atꝙ humo. Homo enim super humum viuit temporaliter. Deutro. xij. Cunctis diebus quibus super humum gradieris facies precepta ⁊ iudicia. Homo insuper ad humum tendit corporaliter. scilicet in fine per mortem. Esaie.ij. Ingredere in mortem ⁊ absconde in fossa humo. Sic igitur patet ꝙ humus signat naturam flebilem vilitatis humane. ¶ Secundo dico ꝙ humus signat iacturam sterilem facultatis terrene. Terrena enim possessio humus dicitur. quia de humo principaliter generatur. Zacha.ix. Edificauit cirus munitionem suam. coacernauit argentuz quasi humum. ⁊ aurum quasi lutum platearum. Et procerto terrena substantia humus dicitur quia immunda animalia. i. peccatores ibidem nascuntur ⁊ conuersantur. Constat enim ꝙ animalia que ex humo nascuntur. ⁊ que sine generatione maris ⁊ femine producuntur. sicut sunt mures limaces. ⁊ huiusmodi viliora ceteris iudicantur. Sic reuera mali quorum ortus ⁊ conuersatio est in humo facultatis terrene. debent viliores ceteris iudicari. Unde de peccatoribus in humo terreno⁹ iacentibus dicitur figuraliter Leui.xj. ꝙ omne quadrupes quod super pectus suum per humum trahitur immundū reputabatur. ⁊ tangi vel comedi a filijs israel vetabatur. Et sicut etiam lacerta et alia animalia quatuor pedes habentia pectore tamen humū tangentia. ⁊ per humū corpus trahentia immūda erant: nec filij israel talibus vesci debebant. Sic reuera dico ꝙ illi homines qui quatuor pedibus. i. quatuor affectiōibus humo. i. terrene facultati. peccatore hoc est dictu cordialiter inherent circueundo mūdi negocia ⁊ ibi trahuntur volutant ⁊ delectant immundi apud deū reputant. ⁊ tangi per associationē ⁊ māducari seu incorporari per imitationē ab israeliticis. i. a quibusuis xpi fidelibus ꝓhibent. Et ideo breuiter possum concludere ꝙ talis humus. i. talis terrena possessio.

Affectus macerat curis ingentibus.
Animos obserat culpis stringentibus.
Animas onerat penis vrgentibus.
Homines lacerat verbis pungentibus.

¶ Igitur humus ista solet curis affectus lacerare. Unde Esaie.xxxij. Super humū populi mei spine ascendent. ¶ Item ista humus solet culpis animos obturare. Unde Gen.xxvj. dicit. Obstruerūt serui abymelech puteos ysaac implētes humo. Ita ista humus solet penis animas onerare. qui. i. terrena possessio trahit homines in infernū. Unde de Dathan ⁊ Abyron dicit Mūe.xvj. ꝙ descenderunt in infernū operti humo. ¶ Item ista solet verbis homines lacerare. qui scz ista facit homines ⁊ cōtumeliosos ⁊ detractores. ⁊ aliox verbis laceratis ⁊ pūgentibus afflictores. Unde detractoribus dicit illud Esa. xxiij. Humiliaberis de terra loqris ⁊ de humo eloquiū tuū mussitabit. Signat igit humi⁹ iacturā sterilē facultat⁹ terrene. ¶ Tertio dico ꝙ humi⁹ in scriptura signat structuram nobilem seu fertilem ciuitatis amene: anime vel ecclesie. Ista est enim humus fertilis: que si bene ⁊ rite colitur. fructus yberes ⁊ glorioſos producit. Est enim humus secretior que producit fructus meritorum. Et ista est anima quelibet vel conscientia sancta De qua Mūe.xiij. Terram quam circumuius valde bona est si propitius fuerit nobis dñs inducet nos in eā: ⁊ tradet nobis lacte ⁊ melle manantem. ¶ Item est humus yberior. que producit plantas electorum. Et ista est humus religionis vel ecclesie. De qua dicitur Gen. ij. Produxit dominus deus de humo omne lignū pulcrumvisu ⁊ advescendum suaue ⁊c. ¶ Item est humus felicior que producit fructus gaudiozuz. Et ista est humus paradisi ⁊ habitatio māsionis celestis vbi est quies ⁊ gaudium sempiternum. Unde dñs videtur dicere post iudicium ipsis beatis illud Ezech.xxxvij. Scietis inquit ꝙ ego dominus. cum aperuero sepulcra vestra ⁊ eduxero vos de tumulis vestris. ⁊ dedero spiritū meū in vobis ⁊ viueritis. ⁊ requiescere vos faciam super humum vestram. Et hū dicit requiescere. qz. s. illa requies erit perpetua ⁊ quieta. Unde Amos.ix. Plantabo eos super humum suam. ⁊ non euellā eos vltra de terra sua quam dedi eis. ¶ Et si vis nota ꝙ humus anime debz esse ficca carens voluptatis humore. Josue.ij. Sacerdotes qui portabāt archam federis domini: stabāt super humum siccam in medio iordanis. Humus ecclesie debet esse opulenta plena splendore Hee.ix. Humū pinguem possederunt: ⁊ domos plenas cunctis bonis. Humus celestis patrie semper erit leta plena charitatis tenore. Unde Ezech.xj. Congregabo vos de populis ⁊ adunabo vos de terris ⁊ dabo vobis humum. israel. Sequitur. Dabo eis cor vnum ⁊ spiritum vnū tribuā in visceribus eoruz. Sic igitur patet. ꝙ humus signat structurā nobilem ciuitatis Amene. ¶ Quarto dico ꝙ humus significare potest vsturam flebilē feditatis eterne seu inferne: hoc est dictum: habitationē infernalem. Et de hac potest dici illud Amos. vij. Filij tui ⁊ filie tue gladio cadēt. humus tua funiculo metietur: tu in terra polluta morieris. Et Esa.xxxiij. de tali humo dicitur sic. Victima domini in bozra. ⁊ interfectio magna in terra edom. Et descendent vnicornes cum eis. et tauri cum potentibus: inebriabitur terra eor sanguine ⁊ humus eorum adipe pinguium. quia dies vltionis domini: annus retributionis iudicij syon ⁊c. Vide ibi. Sic igitur patet ꝙ est qnadruplex humus. s. Infernalis. Virtualis. Temporalis ⁊. Corporalis. Sufficit. Unde infra de terra ⁊c.

Explicit litera H.

Incipit litera, I.

Acere. Nota qō iacere idem est qō ad terram longo corporis pronū prostratūz esse. Et accipit iacere pro quiescere ⁊ pro dormire. Et potest accipi in bono ⁊ in malo. In bono enim signat depressionem humilitatis. In malo designat incuruationem cupiditatis. In mediocri autez potest significare inclinationem ad uersitatis. Est igitur iacere virtuosum. Jacere vitiosuz ⁊. Jacere dolorosum. ¶ Primo igitur dico. ꝙ est quoddam iacere quod est virtuosum. Et sic nota ꝙ Jacet

Homo stupens miracula.
Homo petens oracula.
Homo cauens pericula.

¶ De stupente miracula patet Dan.x. Ubi viso illo admirabili angelo stupens daniel de seipo dicebat. Mō remānsit in me fortitudo: sed species mea immutata est in me ⁊ emarcui. Sequitur. Et audiui vocem sermonuz eius: ⁊ audiens iacebam consternatus. vultusqz meus herebat terre. ¶ De petente vero oracula. dicitur. j. Esdre.x. Mō orante Esdra ⁊ implorante deum: ⁊ flente et iacente ante templum dei: collectus est ad eum de israel cetus grandis. Jstud est enīz iacere humilitatis. Sic enim solebant iacere ⁊ ad terram se prosternere antiqui in signum humilitatis quando deum volebant orare. Sic fecit moyses sicut ipse dicit Deutero.ix. Jacui coram domino quadraginta diebus. ¶ De timente vero pericula qō facere debeat patet. Cautela enim est ꝙ homo leoni vel apro obuius iacet in terra. Sicut enim aper non potest nocere hominem iacentem vel ad terraz prostratum. Sic ne diabolus hominem contritum et humiliatum. Aper enim erectos non iacentes solet inuadere Et diabolus superbos ⁊ non humiles solet in peccatum deijcere temptationibus infestare. Jdeo de dauid legitur. ij. Regum.xij. Mō dum de peccato quod in

vriā commiserat timeret ⁊ peniteret. ⁊ mori puerum foz midaret. ingressus seoz sum iacuit in terra. Jstud est tacere virtuosum qō est humilitatis. ¶ Secundo dico ꝙ est iacere vitiosum quod est iniquitatis. Et sic iacere fm diuersas considerationes signat diuersa genera peccatorum. Ille enim qui iacet non operatur. non se exercet ad aliquod bonum opus. nisi forte ad impudicicias ⁊ ad malum et sic iacere signat vitium ociositatis. Quia ociosi videntur iacentes non operantes. non em ambulant nec operantur per diligentiam ⁊ vigorem. immo iacent dormiunt ⁊ quietantur per ignauiam et torporem. Unde.iij. Reg. iij. Puer mortuus iacebat in lectulo. Tales enim dicuntur pueri. propter hebetationem sensus ⁊ rationis. dicuntur mortui propter carentiam bone operationis. dicuntur esse in lectulo propter quietem male dilectionis. ¶ Itē ille qui iacet quasi ex toto corpore est expansus ⁊ extensus super terram. Et sic per iacentem significantur auari. qui. scz ex toto corpore. ideſt ex toto affectu ⁊ appetitu: terram. i. terrena ⁊ temporalia per auariciam amplexantur. Ergo tales auari figurantur in illo ydolo dagon. qō cum esset iuxta archam domini situatum. ipsum tamen inuentum est iacens capite detruncato. sicut dicitur. j. Reg. v. Quia vere charissimi multi sunt hodie positi in ara ecclesie iuxta archā testamenti. ideſt iuxta corpus christi in diuersis ecclesie gradibus constituti. qui scilz dicuntur ydolum. quia scilicet habent apparentiam et non existentiam. imaginem ⁊ non veritatem. fictiones ⁊ non perfectionem. j. Cor.viij. Idolum nihil est. Dicūtur etiaz dagon. qui interpretatur piscis inutilis. quia scilicet isti sunt pisces. quia in aquis deliciarum versant dicūtur inutiles: quia nihil vtile, in ecclesia operantur Esaie.lvi. Opera eoz opa inutilia. Tales igit inuenīū tur hodie iacentes in terra. ideſt in terrenis bonis. per auaricia quiescentes. ⁊ capite recte intentionis per malicia carentes. Figurati etiaz in holoferne cui mulier abstulit caput. sicut dicitur Judith.xiij. De quo dicit. Ecce holofernes iacet in terra: ⁊ caput eius non est in eo. Mulier enīz ista est auaricia. que talibus aufert caput. i. rectam intentionem. Et ideo ipsi iacent in terra per cupiditatem ⁊ per terrenorum affectionem. Figurati in socru symonis. Mat.viij. que erat iacens ⁊ febricitans. Unde nota ꝙ. Quidam iacent.

In cauernis terre sicut cuniculi per auariciam
In luto sicut porci per luxuriam.
In stercoribus sicut vpupa per pigriciam.
Alte in arboribus sicut aues per superbiam.

¶ Et breuiter hodie esset multum necessaria probatica piscina. vbi sicut dicit Joh.v. Jacebat multitudo magna languentium. quia reuera multi inuenīunt diuersimode languentes. Unde notabo ꝙ quidam Jacent

In terra perquirentes bona terrestria
In platea procurantes mundi negocia.
In sanguine diligentes lites ⁊ prelia.
In igne suscitantes rixas ⁊ odia.
In deserto languentes falsa mestitia.
In lecto exercentes carnis officia
In domo incurrentes mortem ⁊ ocia.
In vmbraculo haurientes vinum ⁊ brodia.
In ostio ambientes ad beneficia.
In monticulo tumentes vana superbia.

¶ Isti sunt igitur multitudo languentium ⁊ iacentiū in spiritualibus languoribus atqz culpis. Ergo dicam ꝙ in terra iacent bona terrestria perquirentes. Tre.ij. Jacuerunt in terra foris puer ⁊ senex. ¶ Item in platea iacent mundi negocia procurantes Thobie.ij. Nuncia uerunt vnum ex filijs israel iugulatum in platea iacere. ¶ Item in sanguine iacent lites ⁊ prelia diligentes. ij. Regum.xx. Amasa conspersus sanguine iacebat in via. ¶ Item in igne iacent rixas ⁊ odia suscitantes. Numeri.xvj. Precipe eleazaro sacerdoti vt tollat thuribula que iacent in incendio. ¶ Item in deserto iacent languentes falsa mestitia scilicet hypocrite. Unde Ma me.xiij. Cadauera vestra iacebunt in solitudine filijve stri vagi erunt in deserto. ¶ Itez in lecto iacent. carnis officia frequentantes. Unde de holoferne temulento ⁊ Judith amplexus expectante dicitur Judith.xiij. Mō holofernes iacebat in lecto. Et Judic.xix. Concubina iacebat ante hostiuz. ¶ Item in domo iacent somnos ⁊ ocia exercentes Exodi.xij. Nulla erat domus in qua non iaceret mortuus. Et Marci. ij. dicitur ꝙ per tectū submiserunt grabatum in quo iacebat paraliticus. ¶ Item in vmbraculo iacent vinum ⁊ pinguia gluttientes. Unde de noe ebrio dicitur Gene.ix. ꝙ nudatus iacebat in tabernaculo. ¶ Item in ostio iacent ad beneficia ambientes. illi scilicet qui necduz intrauerunt: sed sperant ⁊ expectant ingressum. Unde illud Luce. xvj. Lazarus iacebat ad ianuam diuitis vlceribus plenus cupiens saturari demicis quas canes manducabant ⁊ nemo illi dabat sed venientes canes ⁊ lingebant vlcera eius. Jste est enim ambitiosus peccator qui expectat ad ianuam vt micis quas canes. ideſt insatiabiles ecclesiastici comedunt satietur. Et tamen sepe fit ꝙ paucos inuenit dantes: sed solum lambentes vlcera. ideſt fallaces promissores, verbales ⁊ deceptores. ¶ Item in monte iacent alta dominia considerantes: seu vana superbia tumescentes. Unde de philisteis. ideſt de demonibus dicitur. j. Regum.xxxj. ꝙ ipsi inuenerunt saul ⁊ filios eius iacentes in monte gelboe. ⁊ preciderūt caput saul. Et bene dicit. Preciderunt. Quia reuera superbi ⁊ potentes qui in montibus dignitatum iacent. capite ideſt sensu ⁊ discretione hodie carent. quia scz isti non vtuntur in suis actibus ratione: sed potius voluntate ⁊ affectione. Unde illud predictuz Judith.xiij. Caput holofernis non est in eo qui. s. mortuus iacebat in tentorio. Igitur de quolibet tali iacente ⁊ languente. ideſt de quolibet peccatore dici potest ⁊ exponi illud Mat. viij. Dñe puer meus iacet in domo paraliticus? ⁊ male torquetur. Peccator enim dicitur puer. quia libenter maculatur per carnalitatem sicut de amon luxurioso dicitur. ij. Reg.xiij. ꝙ ipse iacebat in lecto expectans thamar. Dicitur iacere: qui ad terram applicatur per cupiditatem. Dicitur etiam paraliticus. qz ad nullum bonum opus mouetur per sedulitatem. Dicitur male torqueri: quia mentaliter anxiatur. Unde mach.ix. Erant vexati ⁊ iacentes sicut oues per inuidiam ⁊ malignitatem. Et aduerte qō sicut porcus fm Plinium quando iacet in luto semper pro maiori parte iacet in dextero latere. Sic tales peccatores sic iacentes semper solēt in dextera parte diuine misericordie quiescere. semp em sperant ꝙ in fine misericordiam consequentur. ⁊ sic ad dexteram diuine misericordie non ad sinistram sue iustitie respicere dinoscuntur. Unde. j. Reg.xxvj. Inuenerunt saul iacentem ⁊ dormientē. Dormientē dico. i. in spevenie quiescentē. Jstud est igit iacere vitiosum qō est iniquitatis Josue.vij. Surge cur iaces pronus in terra ¶ Tertio dico ꝙ est iacere dolorosum qō est aduersitatis. Jacere em signat statū depressionis sicut erigi signat statū promotionis. Ille em qui iacet ad terrā deprimitur Sic paup ⁊ tribulatus infernus sub alioꝝ pedibus cōculcat. Unde Judic.xij. Invenerūt dñm suū mortuū iacētem in terra. Et ideo miseri ⁊ tribulati q iacēt sub cladi b⁹ fortune pñt figurari in sisara q a Jabel fuit occisus postꝙ sitiens satis⁹ de lacte bibisset: ita ꝙ iacens ⁊ mortuus est inuentus. Unde Judicū.iij. Dicitur. Vidit sisaram mortuum iacentem ⁊ clauum in timpore eius. Quia reuera sepe fit. ꝙ post pot⁹ lactis. i. post haustus dulcedinis mūdane prosperitatis. aliquis a statu deijcitur. ⁊ iacens ⁊ mortuus. ideſt depressus ⁊ miserabilis inuenitur. ij. Mach.ix. Ille quidem per diuinam virtutem iacebat mutus ⁊ omni spe ⁊ virtute priuatus. Tales igitur sic iacentes sunt misericorditer eleuandi. sicut de asino ponitur exemplum Exo.xxiij. ꝙ si iacens sub onere cecidisset subleuari debebat. Verumtamen mali in fine in inferno iacebunt. ⁊ ibi sine remedio remanebunt. Prouer.xiij. Jacebunt mali ante bonos. ⁊

impij ante portas iustoꝝ. Et sic igit patet. qđ est iacere dolorosum vitiosum ⁊ virtuosum. Unde supra de cadere. ⁊ de dormire. ⁊ de habitare ⁊c.

Jacere. Jactus.

Nota ꝙ iacere vel projcere signat mꝫltipliciter in scriptura. Mam.

Jacitur semen vt fructus faciat.
Jacitur telum vt hostem feriat.
Jacitur rethe vt feram capiat.
Jacit fundamētū vt domū fulciat
Jacitur lapis vt ictu noceat.
Jacitur pondus ne damnū pariat.

¶ Primus est iactus gratie saluatoris. qui scz in corde humano solet semen gratie preuenientis iacere: vt fructus gratie gratum facientis valeat pullulare. Unde Mar. iij. Sic est regnum dei quē admodum si homo iaciat sementem in terram ⁊ dormiat ⁊ exurgat die ac nocte. ⁊ semē germinet ⁊ increscat ⁊c. Et tamen multis potest dici illud Deut. xxviij. Sementem multam iacies in terram ⁊ modicam congregabis. quia locuste omnia deuorabunt. ¶ Secundus est iactus iaculi temptatoris. scz sagitte diabolice ij. Paral. xviij. Accidit vt vnus e populo in incertuꝫ sagittam iaceret ⁊ percussit regem israel'. ¶ Tertius est iactus boni predicatoris. qui. s. rethe predicationis peccatoribus tendit. Et tamen de obstinatis superbis dicitur Prouer. i. ꝙ frustra iacitur rethe ante oculos pennatorum. ¶ Quartus est iactus prudentis prouisoris. qui: scz in omnibus que facit iacit debitum fundamentum. sicut in credibilibus fidem: in agibilibus intentionem rectam ⁊c. Unde Josue. vj. In primogenito suo iaciat fundamētum. Primogenitus est fides vel recta intentio. ¶ Quintus est iactus inuidi vexatoris: qui videlicet contra iustum iacit mala opera vel mala verba Job viij. Tulerunt lapides vt iacerent in eū. ¶ Sextus est iactus terreni contemptoris illius. qui scz iacit ⁊ projcit terrena ne pariant periculum. sicut ad literā fit in naui. quando est nimis onerata. Unde actuum. xxvij. Secunda die iactum fecerunt. ¶ Uel sivis dic ad huc alio modo. Et sic nota ꝙ aliqđ iacitur vel iactatur multiplici ratione, scilicet quia iactatio seu iactātia solet fieri vt quid

Multiplicetur.
Fortificetur.
Saluificetur.
Damnificetur.
Decipiatur.
Percutiatur.
Eraditatur.

¶ Primus est iactus predicatorum Isti sunt enim qui semenverbi diuini solent iacere. vt fructus bonorum operum inde possint multipliciter prouenire. Mar. iij. Sic est regnum dei. quemadmodum si iaciat homo sementem in terraꝫ ⁊ dormiat ⁊ exurgat die ac nocte. ⁊ semē germinet et increscat. multi sunt tamen qui parū proficiunt seminā iacēdo. quia

¶ Et sic dico ꝙ Jacitur.

Sementum vt magis ereat.
Fundamentum vt pondus subeat.
Frumentum ne pānis pereat.
Telum vt nocens lugeat,
Rethe. vt piscis capiat.
Lapis vt quicquid feriat
Uerbum vt alte iaciat.

coꝝ indeuotum non proficit fructificando. Unde Deu. xxviij. Sementem multam iacies in terram ⁊ modicaꝫ congregabis. ¶ Secundus est iactus hominum deuotorum. qui scz fundamentum fidei charitatis ⁊ spei. rectęq; intentionis et deuotionis in omnibus operibus suis solent preiacere. vt virtutum edificium possint stabiliter fabricare. Aggei. ij. Fundamenta iacta sunt templi domini ponite super coꝝ vestrum. Et ideo de iactu fundamenti spei dicitur in ps. Jacta super dominū curam tuam ⁊ ipse te enutriet. ¶ Tertius est iactus hominum piorum seu largitorum. qui scilicet ad modum illorum qui sunt in mari ⁊ vident nauem suam nimis oneratam ⁊ exhoc timent submergi. iactant in mare ⁊ fluctibus merces suas. sic pij ⁊ timorati diuitias suas solent in mare. idest in pauperes iacere ⁊ dispergere ⁊ se a mortis eterne periculis liberare. Aduerte tamen ꝙ ꝛ legem rodiam de iactu: talia tempore periculi iactata si ad portum ⁊ littus applicabant ⁊ impellebantur a mari suis dominis reddebantur. qi scz talia que iactantur ⁊ projciuntur pauperibus in portu ⁊ littore paradisi suis restituentur iactoribus Act. xxvij. Allentabāt nauem iactantes triticum in mare. Et sequit. Mō paulus ⁊ socij sui saluati fuerunt a periculo. ¶ Quartꝰ est iactus bonoꝝ prelatorum qui scz sagittas ⁊ tela correctionis iaciunt in filios pestilentes. Figura. ij. Mac. x. vbi dicit. Mō quinq; viri celitus missi in equis frenis aureis decori ducatum iudeis prestabant. ⁊ machabeum mediū protegebāt. ⁊ in aduersarios tela iaciebant: qi. s. bonꝰ ⁊ celestes duces qui equos. idest corpora sua per temperantiam frenant: bonos protegunt ⁊ malos sagittant. Unde de iesu naue dicitur Eccl. xlvj. ꝙ gloriam adeptus est tollendo manus suas ⁊ iactando cōtra ciuitates rumpheas. ¶ Quintus est iactus demonum temptatorum. qui scz rethia temptationum iaciūt vt pisces. feras ⁊ aues. idest vt inferiores defraudēt Uerumtamen de prudentibus qui sciunt temptationum rethia precauere dicitur Prouer. j. Frustra iacit rethe ante oculos pennatorum. ipsi enim contra sanguinem suum insidiantur. ¶ Sextus est iactus hominum peruersorum. qui scz penas ⁊ tormenta detractionis ⁊ murmura iaciunt contra bonos. Sicut dicitur. ij. Mach. x. Mō illi qui erant intus sermones nephandos contra filios israel iactabant. Et Joh. viij. dicitur. ꝙ iudei tulerunt lapides vt iacerent in iesum. De tali aūt iactu vel iactura que idem est qđ tribulatio seu dānuꝫ dicitur. Mat. xiij. Manicula in medio mari iactabatur fluctibus. ¶ Septimus est iactus hominū verboꝝ. qui scz verba sua iactant. efferunt ⁊ extollunt ⁊ seipsos propalant per iactantiam ⁊ preponunt. Istud est enim vitium iactantie. quo multi mirabiliter sunt infecti: qui scz tantum solent in suis operibus ⁊ prosperis successibus gloriari ꝙ non possunt a iactantia moderari. Isti tamen debent attendere. ꝙ in homine infirmo acuto morbo signuꝫ est mortis. quando sepe ⁊ inde te solet brachia iactare ⁊ denudare. sicut dicitur in prenosticis. Sic vere quando infirmus: vir simplex vel peccator brachia sua. idest opera facta. ⁊ alia bona si que habet inquiete ⁊ inordinate denudati ⁊ ipsa ostentat ⁊ publicat atq; iactat. signum est perditionis ⁊ mortis. Quia scz tales magis videntur in morbus esse mortui ꝙ viui ⁊ magis esse inutiles ꝙ proiecti. Nam vt dicit. Ualerius maximus. Nihil est qđ magis diminuat laudes preconum ꝙ suos iactare successus. Et isti vident similes hyspanis. quorum mos est brachia non tegere nec vestire: sed nuda ⁊ discooperta habere ⁊ tenere. Sic etiam tales ⁊c. Esa. xx. Minabit rex assyriorum captiuitatem egypti. nudaꝫ. discalciatam: ⁊ discoopertis natibus. Et nota ꝙ dicit natibus contra illos. qui etiam sua pudibunda denudant. Istud enim vitium tunc est pessimuꝫ. quando homo non solum se iactat de bonis suis: sed etiam de malis ⁊ vitijs: similes istis mendicantibꝰ qui turpiora ⁊ magis horribiliora ⁊ morbida membra libentius ostendunt. Unde istis accidit sicut antiquitus accidebat in insule Cypri. de qua dicit Gervasius ꝙ antiquitus nullum mortuum retinebat: immo terra illius insule quicqđ mortuū sepelicbat idipꝫ, ptinus euomebat. Helena tamen constantini mater de hierosolyma rediens. crucem boni latronis quam cum cruce xpi inuenerat ibidē reliquit ꝙ tute cuius terra mortuos retinuit ⁊ sepultos euomere tunc cessauit. Sicut dicit Gervasius in libro de octis imperialibus. Sic vere videntur esse multi, qui nihil sepultum aut secretuꝫ sciunt tenere: quinimo mortuos suos. i. peccata sua solent per iactantiam euomere ⁊ coram omnibus ostentare Esaie. xij. Peccata sua sicut sodoma predicauerūt nec absconderunt. Necesse est igitur talibus ꝙ crucis memoriam habeāt: vt verecundia ducti mortuos suos idest peccata sua teneant ⁊ abscondant, nec ea per iactantiam publicent ⁊ ostendant. Talibus igitur dicit Job. xvij. Usq; ad quem finem iactabis? quare reputati sumus vt iumenta et sordimus coram te? Unde de tali vomitu

tali vomitu dicitur Prouer. xxix. Uerbum custodiens filius extra perditionem erit. Et sequit. Prouer. xxx. in principio. Uerba congregantis filij vomentis. Et nota ꝙ vitium iactantie fugendum est quia:

Signum est imperfectionis
Causa est indigniationis.
Finis est desperationis.

¶ Istud enim imperfectum denotat se iactantē. Perfecti enim viri nunq; sunt vt communiter iactatores: immo probitatum, virtutum et virium occultatores. Juxta illud Sene. Esto occultator virtutum sicut alij vitiorum. Econtra autem est de imperfectis. Quia isti solent pre alijs se iactare. quia sicut dicit Senec. Debilior canis magis indulget latratibus. Unde Hieremie xlviij. dicitur. Audiuimus superbiam. moab: superbus est valde. Sequitur. Ego scio dicit dominus iactantiā eius ꝙ non sit iuxta eum virtus eius: nec iuxta quod poterat conata sit facere: quasi diceret: maior est iactātia q̄ potentia. ¶ Jtez ista grauat ⁊ irritat audientem Quia procerto sepe fit qđ per iactantias fatuoꝝ multi audientes prouocantur ⁊ indignantur. Unde scriptum est. Prouer. xxviij. Mō qui se iactat ⁊ dilatat turgia cōcitat. Unde de esculapio qui mirabiles curas faciebat in medicina. ita ꝙ mortuos videbatur ad vitam reducere scriptum est qđ fulmine perijt. Et dicit fabula Ouidij. Mō quia nimium se iactabat: ⁊ artem suā tantum propalabat. dij indignati fulminauerunt eum. ¶ Item iactantia vrit ⁊ agitat desperantem. Quanto enim quis fuit prius glorioſior se iactando: tanto quādo venit ad infortunium fit miserabilior desperando. Unde de damnatis dicitur Sap. v. Mō ipsi pre desperatione dicent. Quid nobis inquient profuit superbia? aut quid diuitiarum iactantia? transierunt omnia sicut vmbra: ⁊ tanq̄ nuncius percurrens: ⁊ tanq̄ nauis pertransiens fluctuosam aquam. Patet igitur ꝙ iactantia designat imperfectionem. Prouocat indignationē Augumentat desperationem. Transeo quia paucissime sunt autoritates, vocales. Uide de Lingua. Labio. Sermo. Loqui ⁊c.

Jacinthus.

Nota ꝙ iacintus est nomen hominis: nomē lapidis: nomē fructus: nomen coloris. Fuit enim iacyntus iuuenis gratiosus: est iacyntus lapis preciosus. est iacyntus frutex virtuosus est iacyntus color speciosus. Et sic dico q̄ est Nomen iuuenis. Nomen lapidis. Nomen floris. Fuit dico iuuenis gratiosus a phebo plurimuꝫ adamatus Ponit enim Ouid. lib. x. fabula. v. ꝙ iacyntus fuit quidam iuuenis quem phebus deus luminis plurimum adamauit: qui ludens cum phebo casu perijt. Et ideo phebus ipsum in florem sui nominis transformauit. ¶ Item iacyntus est lapis plurimum preciosus: fundamentis celestis hierusalem applicatus. Quia sicut supponitur Apocalip. xxj. In noua hierusalem fundamentuꝫ vndecimū erat iacyntus. ¶ Item iacyntus est color plurimum speciosus sacris altaribus dedicatus. Est enim color celestis vnus ex quatuor principalibus de quibus facta sunt sacerdotum legis. ⁊ tabernaculi fundamenta ⁊ paramenta. ¶ Item iacyntus est flos plurimum virtuosus medicinis, varijs deputatus: qr scilicet, iacyntus est nomen herbe ⁊ floris celestem colorem habētis. Et credo ꝙ est ille flos qui a medicis preciosus appellat. Et sic dico. ꝙ iacyntus fuit puer placans appollinem. Jacyntus est lapis mutans imaginem: qr scilicet, sm tempus variat colorem. Jacyntus est color decorans velamen. Jacyntus est herba que sanat homines. Breuiter tamen applicando ad mores dico ꝙ per iacyntum possunt intelligi varie gratie ⁊ virtutes colorem celestem ⁊ spiritalem imaginem pretendentes phebo. idest soli iustitie placentes: templum ⁊ sacerdotes. idest statum ecclesie decorantes: genus humanum spiritaliter medicantes ⁊ morbos vitiorum pellentes. Tales em̄ iacyntos voluit xpus portare ⁊ talibus se voluit adornare. Unde Canti. v. dicitur de sponso. Mō manus erant tornatiles ⁊ auree plene iacyntis. Et aduerte. ꝙ iacyntus. idest celestis gratia. sapiencia conuersatio siue virtus ad diuersos vsus anime spiritualiter conuertitur. ¶ Unde nota ꝙ secundū scripturaꝫ. De iacynto

Fit velamentum: Sic vere dico qꝺ̄ tus seu gratia anime conuertitur in velum seu velamentum puritatis ⁊ innocentie Exo. xxvj. facies velum de iacynto ⁊ purpura ⁊ cocco bis tincto: ⁊ bisso retorta.
Fit ornamentum.
Fit fundamentum.
Fit ligamentum.
Fit calciamentum.
Fit operimentum.

¶ Item in decorem seu ornamentum castitatis ⁊ continentie. Unde de Aaron scribitur. Eccl. xlv. Mō dominus induit eum stolam sanctam: auro iacynto ⁊ purpura opus textile viri sapientis. Et dicitur ibidem. Mō circum pedes ⁊ feminalia imposuit ei. feminalia enim que applicant membris pudibūdis virtutem castitatis designat. ¶ Item in fundamentū firmitatis ⁊ patiētie Apo. xxj. Fundamentū vndecimū iacyntus. ¶ Item in ligamentū charitatis ⁊ amicicie. Unde Exo. xxviij. Stringāt rationale anulis suis cū anulis superbumeralis vitta iacyntina vt maneat iunctura facta. ¶ Item in calciamentum humilitatis ⁊ subiectiōe. Calciamentū em̄ tenet inferiorē locum: sic ⁊ humilitas. Un̄ anime dicit Esec. xxj. Calciaui te iacynto cinxi te bysso: indui te subtilibꝰ ornaui te ornamētoꝛc. Item in mantellum seu operimentum honestatis atq; decentie. Unde generaliter quicquid erat in tabernaculo federis: palijs iacyntinis vel pellibus debebat operiri. Ad denotandum ꝙ in tabernaculo ecclesie non debz esse aliqđ vas. idest aliqua persona quin iacynto honeste vite ⁊ conuersationis specialiter fivestita. Mume. iij. Uasa altaris operiant velamine iacyntinarum pellium. Pelles enim que remanent post animalia mortua: significant exempla sanctorum. que post eos hominibus remanserūt: que quia iacyntina. idest celestia ⁊ spiritualia fuerunt: ideo vasa altaris. idest ministri ecclesie se talibus induere debuerunt. Figura Mume. iij. vbi dicitur: ꝙ candelabrum luminis: mensa ⁊ altare aureum ⁊ vasa alia operienda erant pallijs iacynti. nis ⁊ postea etiā desuper omnia debebant inuolui operimento pellium iacyntinarꝫ. Quia reuera non est dare in ecclesia altare aureum. idest virum sanctitate mitē tem: nec candelabrum luminis. i. virum veritate fulgētem. nec mensam propositionis. i. virum pietate pollentem: quin iacyntino pallio vel operimēto. i. celeiti ⁊ honesta conuersatione debeat operiri. ⁊ virtutum coloribus insigniri. Hester. viij. Mardocheus autem de palatio ⁊ de conspectu regis egrediens fulgebat vestibus iacyntinis. Aduerte tamen ꝙ istud pallium iacyntinū ideit honeste conuersationis decorem accipiunt hodie multi mali: ⁊ maxime viri ypocrite atq; ficti. figurati in idolis gentilium. de quibus dicit Hiere. x. vbi dicit ꝙ lignū sunt argento inuolutū: iacyntus ⁊ purpura indumentum eoꝝ artificum vniuersa hec. Quia procerto vniuersa idola. i. ypocrite aliud pretēdentes q̄ ipsi sint lignum sunt procerto argento inuolutuꝫ. qr. i. interius valent modicum: extra multum interius sunt lignei. i. impij: exterius apparent aurei. idest iusti: qr. scz artificiose sunt facti: ⁊. ⁊ iacynto honeste conuersationis: et purpura ficte charitatis ⁊ dilectionis induti. Un̄ Apoca ix. dicit. De illis locustis mirabilibus que habebāt loricas igneas iacyntinas. Applica si vis totam figuram vel parem ipsius contra tales. ¶ Sed adhuc dico ꝙ iacyntus cū sit color celestis quandoq; transumittit ad illas res que colore celesti sunt colorate. Et sic dico ꝙ in scriptura iacyntus sumitur.

Pro flore. Jnuenitur em̄ flos qui dicitur iacyntus: de quo fingunt fabule: sicut ponit Ouidius. libro. x. fabula. v. ꝙ fuit puer pulcerrimus a sole predilectus: sed dum luderet per iocum alterius discū sursum iactē do: quo capiti suo iniecto dum preceps occideret: mortuus est ⁊ per phebum in florez sui nominis mutatus

Universidad de Deusto
Biblioteca

est. ¶ Lápis etiaz inuenitur celestis coloris qui iacynthus dicitur: qui in fundamento ciuitatis hierusalem applicatur: sicut dicitur Apoc.xxj. ¶ Uestes etiam coloris celestis dicuntur iacynthus de quibus aarō fuit ornatus. sicut dicitur. Exo.xxviij. ¶ Pelles tali colore tincte iacynthine vocabantur de quibus tabernaculū tegebatur sicut dicitur Exo.xxvj. Breuiter ista est veritas q̄ color iacynthinus diuinis vsibus specialiter fuit dedicatus. ꝛ sacerdotalibus vestibus applicatus. templi velis ꝛ opertoriis deputatus. ꝛ ad ornamentum regum et principum ordinatus. De iacyntho. i. de panno iacynthino fiebant vela ad interiora templi celandu. sepata ligandum ad pallia ad sanctavasa involuendū vestes ad sacerdotes ornandum opertoria ad tabernacula operiendum. Dicam igitur q̄ talis color potest significare viros celestes celestem vitam ꝛ conuersationem habentes celestia contemplantes ꝛ spiritualia diligentes. Isti enim. Dicunt flores ratione sancte affectionis. Dicūtur lapides ratione solide intentionis ꝛ durationis. Dicuntur vestes ratione honeste conuersationis. Dicuntur pelles ratione pententie ꝛ carnis mortificationis. Pelles enim de mortuis animalibus fiunt. Et ideo isti quandoq̄ sunt vela puritatis ꝛ innocentie Exo.xxvj. facies velum de iacyntho. Quandoq̄ sunt tunice charitatis ꝛ amicicie. Tunica enim defendit a frigore Leui.viij. Uestiuit pontificē subula linea accingens cum balteo: ꝛ induens tunica iacynthina. Quandoq̄ sunt vitte seu ligamina pacis seu tranquilitatis Exo.xxix. dicitur. Mō cinguluz aaron erat de iacyntho ꝛ purpura ꝛc. Quādoq̄ sunt pallia honestatis ꝛ apparentie Nume.iij. Mensam inuoluent iacynthino pallio. Quandoq̄ sunt operimenta pellicea humilitatis ꝛ patientie. Illud enim operimentūerat expositū pluuijs ꝛ tempestatibus. sic etiam patiētia est exposita exterioribus nocumentis Nume.iij. Archam domini ꝛ vasa altaris operient velamine iacynthinaꝫ pellium Talibus igitur celestibus velamentis debemus esse vestiti. ꝛ talibus ꝟtutibus adornati. Exēplo mardochei de quo dicitur Hester.viij. Mō egrediens fulgebat vestibus iacynthinis. coronam auream habens in capite. Aduerte tamen q̄ hypocrite vsurpant sibi false tales vestes. q̄ sez q̄uis mali sint celestes tamen conuersationem moliuntur habere. figurati in ydolis. de quibus dicitur Hiere.x. Mō iacynthus ꝛ purpura indumentū eoꝝ. figurati etiam in chaldeis de quibus Ezech.xxiij. dicitur. Insaniuit libidine ollā in amatores suos assyrios vestitos iacyntho ꝛc. figurati etiam in illis locustis Apoc.ix. que habebant loricas iacynthinas ꝛc.

Jacob. Quamuis istud nomen iacob sit nomē proprium q̄ tamen commune est in scriptura aliquid est dicendum. Nota igitur q̄ iacob aliquando sumitur pro populo. Aliquando pro persona. pro populo sumitur. Nume.xxiij. vbi dicitur. Non est ydolum in iacob. Pro persona enim sumitur. Gene.xxix. Profectus iacob venit in terram orientalem. Ut igitur aliquid morale de isto nomine extrahamus possumus dicere q̄ per istud vocabulum potest intelligi. perfectus populus vel perfectus homo. Per iacob enī q̄tuz representat personam patriarche intelligitur vir perfectus. Jacob enim interpretatur supplantator. Jacob cum angelo fuit luctator. Jacob mutato nomine dictus est israel speculator. Sic q̄ vir perfectus debz esse supplantator diaboli ipsum decipiendo. Unde Gene.xxvij. Recte vocatum est nomen eius iacob. en alia vice supplantauit me. Debet etiā esse luctator. mūdi tribulationes ꝛ temptationes sustinendo et contra eas propugnando. Unde de iacob dicitur Osee.xij. In vtero supplantauit fratrem suum: ꝛ in fortitudine sua directus est cum angelo. Debet insuper esse israel. videt deum videns ipsum subtilissime contemplando. Unde Gene.xxxij. Mequaq̄ inquit iacob vocabitur nomen tuum: sed israel. ¶ Item per iacob mō̄tum representat populum israeliticum qui ab ipso iacob descendit, possum intelligere populum christianum vel' ecclesiaz militantem. que adhuc in hoc mundo luctatur tribulationes sustinendo: sed finaliter quādo diabolum supplantauerit vocabitur israel. quando fiet ecclesia triumphans deum in patria speculando. Unde in psalm. Exultabit iacob ꝛ letabitur israel. Et Elaie.xvij. Diserebitur eniz dominus iacob: ꝛ sanabitur israel. Quocunq̄z igitur modo: accipiatur iacob: siue pro populo siue pro persona: semper potest significare virum perfectum. Ideo de tali iacob possumus exponere illud qō dicitur Geneſis.xxvij. Egressus iacob de bersabee pergebat aran. In quibus verbis ostenditur. q̄ iacob. idest quilibet vir perfectus ad modū iacob debet facere tria Jacob enim in simplicitate virit. quia scilicet fuit pastor ouium. Item propriam patriam dereliquit. timebat enim fratrem suum esau cuius benedictionem surripuerat. Item aliam terram adiuit vbi plurima acquisiuit. sicut hec omnia narrantur. Gene.xxviij. ꝛ xxix. et deinceps. Sic vere vir perfectus ad hoc q̄ sit spiritualis iacob. ipse debet esse sue simplicitatis declaratiuus. ideo dicitur. Egressus. Mundi prosperitatis detestatus. quod notatur. in verbo bersabee. quod interpretatur puteus saturitatis. Celi sublimitatis affectmus. quod notatur cum dicitur. Mō pergebat aran. q̄ aran interpretatur excelsum. Omnis enim vir bonus ꝛ perfectus debet detegere suam simplicitatem. quia iste debet egredi d. velamine omnis simulat. onis ꝛ falsitatis ꝛ manifestare qualitatez sue bontatis ꝛ simplicitatis Egressus inquit. Item debet deserere mundi prosperitatem quod ostenditur cum dicitur. Mō debet exire de bersabee. idest de puteo saturitatis. Item debet appetere celi sublimitatem: quia scilicet per desiderium ꝛ affectum debet pergere aran quod interpretatur excelsus.

¶ Primo igitur dico de iacob prout signat personam. q̄ si vis esse iacob serua simplicitatez. Egressus inquit Debes enim exire. idest qualis es intrinsecus. talem debes te foris per simplicitatem ꝛ veritatem manifestare. Uir enim simplex. innocens ꝛ fidelis nescit aliquid dissimulare vel tegere: immo quicquid habet in corde solet omnibus declarare. Et ideo talis dicitur egredi: quia scilicet ad modum egredientis ꝛ exterius de latibulo exeuntis solet alijs manifestari: ꝛ ab omnibus cognosci valeat vel videri. Iuxta illud quod dictum est iacob Gene.xxxj. Surge ꝛ egredere. Sicut enim aqua de occultis terre meatibus egreditur. ꝛ exterius qualis est visibiliter manifestatur. Ignis etiam in nube solet egredi et exterius choruscare. ꝛ apparere. Puer infuper de ventre egreditur. ꝛ qualis in vētre latuerat manifestatur. Sic vere vir simplex ꝛ rectus timens deum: nunq̄ vult latere vel velari ꝛ simulatam fallacitatem immo semper vult egredi ꝛ manifestari per veritatem. Ita faciebat Job cum dicebat Job. j. Nudus egressus sum de vtero matris mee: nudus reuertar illuc. Nudus inquit sine operimento. idest sine cuiuscunq̄z simulationis velamento. Ista sunt contra hypocritas qui magis dicuntur ingredi q̄ egredi. intrare q̄ exire. ꝛ magis volunt celari q̄ videri. et magis in occidente et in obscuro. q̄ in oriente limpido seu claro. Similes limacibus que sunt animalia vilia ꝛ limosa. que si quandoq̄z de testa sua egrediuntur in ipsa tamen occasione modica reclauduntur. Rane etiam si quandoq̄z exterius apparent: ad modicum tamen strepitum iterum ingrediuntur. Et statim cum se videri perceperint ingrediuntur ꝛ disparent. Sic vere multi sunt qui nullo modo volunt q̄ opera sua videantur. Quia sicut dicitur Johā. iij. Omnis qui male agit odit lucem ꝛ non venit ad lucem vt nō manifestentur opera eius. Isti sunt hypocrite qui ad modum limacis sunt

Uiscosi per immunditiam.
Sunt corrupti per superbiam.
Sunt tardi per accidiam.

Quia scilicet in testa sue ficte ꝛ simulate conuersationis includuntur. ita q̄ suozum actuum prauitas ab hominibus

hoibus non videtur. Isti enim bonivideantur in conuersatione ꝛ locutione. malivero sunt in operatione: ita q̄ proprie de talibus potest dici illud Geñ. xxvij. Ecce qui dem vox iacob est: sed manus sunt esau. Isti habent vocem iacob. idest eloquentiam hominis simplicis ꝛ perfecti. sed manus habent esau. idest opera viri impij et peruersi. Non sic sed sumus iacob non esau. quia sicut dicitur Geñ. xxvij. Esau homo pilosus extitit. Jacob leuis. vñ Adal') Jacob dilexit esau aūt odio habui. Habeamus igit vite simplicitatē. Egressus inquit. ¶ Secundo dico q̄ si volumus esse iacob necesse est q̄ abbocreamus mundi prosperitatem: quia sicut iacob propriā patriam dereliquit ꝛ domum fratris sui. ne a fratre peruerso occideretur. Sic ꝛ nos debemus domus ꝛ patriā huius mundi derelinquere. hoc est mundi prosperitatem q̄tum ad effectum deserere. ne forte esau. idest lucifer primogenitus frater noster nos posset pervitia trucidare: qō ostenditur cum dicitur bersabee: que interpretatur vt dictum est puteus propter exeundi difficultatem. ꝛ vbi est saturitas propter temporalium vbertatem. Et hoc est qō videtur preceptum Amos. v. In galgala nolite intrare. ꝛ bersabee non intrabitis. Galgala enim interpretatur collis circuncisionis. ꝛ signat collem. idest eminentiam dignitatum ꝛ bonoz: vbi homo a virtutibus faciliter circunciditur ꝛ priuatur. In galgala igitur. idest in status eminentiam q̄tum ad effectum non est intrandum. nec in bersabee. idest in diuitiarum opulentiam est transeundum. Unde de tali iacob dicit Gene.xxvij. Hec dicit iacob frater tuus. apud laban peregrinatus sum vsq̄ modo. quasi dicat in mūdo isto debem⁹ sicut peregrini viuere. ꝛ sicut hospites ꝛ non ciues in mundi prosperis habitare. j. Pet. ij. Obsecro vos tanq̄ aduenas ꝛ peregrinos. Et Elaie.xvij. Attenuabitur gloria iacob: ꝛ pingues carnes eius marcescent. Uocreamus igitur mundi prosperitatez. ¶ Tertio dico q̄ si volumus esse spirituales Jacob necesse est q̄ adeamus celi sublimitatez. Quia scilicet sicut iacob patria derelicta adiit ciuitatem aran. que interpretat excelsus. vbi vxorem ꝛ liberos ꝛ possessionem plurimā acquisiuit. Sic vere charissimi relicta q̄tum ad affectum patria huius mundi nos debemus ire aran. idest nos mentaliter transferre ad celsitudinem paradisi. vt scilicet vxorem ꝛ liberos ibi ducamus. idest vt celi gloriam ꝛ gaudia sempiterna ibi perhenniter habeamus. Unde Geñ. xxix. Profectus iacob venit in terram orientalem. Et vt possessione virtutum perpetuo polleamus Unde ps. Intrauit israel in egyptum ꝛ iacob acola fuit in terra cham. Uir enim perfectus qui dicitur iacob per tolerantiam tribulationum. qui dicitur israel per claritatem contemplationum. debet primo intrare egyptum. idest angustiā penitentie vt finaliter fiat acola in terra chaz. idest in possessione celestis opulentie. Sicut enim iacob primogenito fratre repulso obtinuit paternam benedictionez ꝛ hereditatem. Sic bonus ꝛ perfectus homo obtinebit dei patris benedictionez. idest gratiam in presenti. ꝛ hereditatem. idest gloriam in futuro. Unde frater suus primogenitus diabolus exhereditatur ꝛ priuatur. Et ideo talis potest dici iacob. idest supplantator. eo scilicet q̄ fratrem suum diabolu supplantauit. in q̄tum benedictionem ꝛ hereditatem ipsius reportauit. vt de talibus dicatur illud Gene.xj. Uenerūt vsq̄ aran ꝛ habitauerūt ibi. Et Geñ. xxvij. Jacob quoq̄ abyt itinere quo ceperat: fuerunt q̄ei obuiaz angeli dei. Aran enim interpretatur aceruus tritici: et signat opulentiam paradisi. vbi procerto nos debemus mentaliter accedere ꝛ venire. et ibi cordialiter habitare. vt nobis possint angeli finaliter obuiare. Sic igitur ercmus iacob. idest viri spirituales ꝛ perfecti. ¶ Circa qō notandum. q̄ si volumus esse tales iacob: nos debemus esse.

Deo precipue dedicati.
In deo cordialius ordinati.
A deo dulciter habitati.
Per deum fortiter adiuuati.
Cum deo firmiter colligati.
Pro deo grauiter flagellati.

¶ Deo dico totaliter dedicati. quia sicut dicitur Hiere. xxiij. Non est ydolum in iacob nec augurium in israel ¶ Item in deo cordialius iocundari. quia sicut dicitur. in ps. Letabitur iacob ꝛ exultabit israel. ¶ Item a deo dulciter occupati Eccle.xxiij. In iacob inhabita ꝛ in israel hereditare. ¶ Item per deum fortiter adiuuati. vnde ps. Beatus cuius deus iacob adiutor eius. ¶ Item cum deo firmiter colligati. Unde in ps. Jacob elegit sibi dominus israel in possessionem sibi. ¶ Item pro deo grauiter perturbati. Unde Hieremie.xxx. Tempus tribulationis iacob. Illi igitur qui sic sunt ꝛ dicuntur iacob. scilicet viri vel populi ecclesiastici vel perfecti.

Mancipantur dei seruitijs.
Liberantur culparum vitijs.
Consolantur spei blanditijs.
Frequentantur plebis officijs.
Informantur veris scientijs.
Reuelantur mundi mesticijs.
Sublimantur celi fastigijs.
Quietantur summis solacijs.

¶ Tales dico dei seruitijs mancipantur. Unde in ps. Semen Abraam serui eius: filij iacob electi eius. Et alibi. Jacob funiculus hereditatis eius. ¶ Item tales culparum vitijs liberantur. quia scilicet deus tales liberat a captiuitate peccati ips. Benedixisti domine terram tuam. auertisti captiuitatem iacob. Et alibi. Mō deꝰ redimit in brachio suo filios iacob ꝛ ioseph. ¶ Item tales spei blanditijs confortantur. Unde quemlibet tale videtur dominus consolari Hiere. xxx. Tu igitur ne timeas serue meus iacob ꝛ ne paucas israel. ¶ Item tales plebis officijs honorantur. seu frequentantur. Unde alij videntur dicere illud Esaie. ij. Uenite ascendamus ad montem domini ꝛ ad domum dei iacob et docebit nobis vias suas. ¶ Item tales veris scientijs informantur Unde Baruch.iij. de sapientia vera dicitur. Mō deus dedit illam iacob populo suo ꝛ israel electo suo. ¶ Item tales a mundi mesticijs relevantur. Unde Amos.vij. dicitur. Quis suscitabit iacob qz parvulus est? ¶ Item tales celi fastigijs sublimantur. Luce. j. Regnabit in domo iacob in eternum. ¶ Item tales summis solacijs quietantur Hiere. xxx. Reuertet iacob ꝛ requiescet. ꝛ cunctis affluet bonis ꝛ nō erit qui formidet. Uñ etiam de loco future habitationis istius acob dicitur Nu. xxiij. Quā pulcra tabernacula tua iacob: et tentoria tua israel sicut valles nemorose. sicut horti iuxta fluuios irrigui. Et benedicit. Irrigui. quia sez ibi in deliciis eternis pascuntur. ꝛ bonis omnibus recreantur. ps. Pascere iacob seruum tuum ꝛ tribum hereditatez tuam. Sed heu proh dolor q̄ pauci sunt hodie tales iacob. Quia reuera moderni ecclesiastici. ꝛ etiam christiani qui sez deberent esse veri iacob.

Nihil habent autoritatis.
Nihil habent stabilitatis.
Nihil habent securitatis.
Nihil habent iocunditatis.
Multum habent iniquitatis.
Multuz habent penalitatis.

¶ Isti igitur carent autoritate ꝛ excellentia. Unde Esaie.xvij. Attenuabitur gloria iacob ꝛ pinguedo carnis eius marcescet. ¶ Item ipsi carent stabilitate permanentia. j. Mac. j. Commota est terra super habitantes in ea: ꝛ vniuersa domus iacob induit confusionem. ¶ Item isti carent securitate. et confidentia: quia scilicet deus mundus ꝛ diabolus pugnant indies contra eos Trono. j. Mandauit dominus aduersus iacob i circuitu eius hostes eius. ¶ Item isti carent iocunditate ꝛ complacentia. Ps. iij. Ablata est voluptas a iacob. ꝛ defecit ibi tibia ꝛ cithara. ¶ Item isti abundant iniquitate atq̄ malicia Elaie. lviij. Clama: ne cesses. quasi tuba exalta vocem tuam: ꝛ annuncia populo meo scelera eorū ꝛ domui iacob peccata eorum. ¶ Item isti finaliter abundabunt aduersita

te atq; miseria. scz in inferno. Unde Hieremie. xxx. Ue quia magna est dies illa: nec similis eius tempus q; est tribulationis iacob. Non sic charissimi nonnō simus mali: sed boni iacob scilicet
Affectando celi sublimitatem.
Detestando mundi prosperitatem.
Demonstrando nostram simplicitatem.

¶ Sed adhuc dico. q; per iacob potes intelligere populuz seu regionem populi israelitici. Unde possumus notare q; est Unum iacob

Interius latens. ¶ Primuz signat domum humane
Exterius patens. conscientie in qua
Superius petens. deus debz habitare. Eccl'. xxiiij. in iacob inhabita. Ista est pulcra t fincera habitatio. nisi forte pervitia sic feda ta Mume. xxiiij. Quam pulcra tabernacula iacob. t tēt oria tua israel. ¶ Secūdum signat domū fidei vel ecclesie. Ecclesia enim militans bene dicitur iacob. q; in ea est locus luct⁹ t tribulatōis. Jacob eīn fuit luctator t etiam ista est in laboribus t in luctu Hiere. xxx. Tempus tribulationis iacob. Item militans ecclesia est locus redemptionis remisserationis. ps. Auertisti captiuitatem iacob remisisti impietatem plebis tue. Est locus lectionis vel eruditionis. Esaie. ij. Uenite ascendamus ad domum dei iacob t docebit nos vias suas ꝛc. Est etiam locus afflictionis t macerationis. j. Mach. iij. Ablata est voluptas a iacob. ¶ Tertium signat domum celi seu patrie. quia scilz iacob finaliter fuit vocatus israel qđ interpretatur videns deum. pro eo scilz. q; in isto iacob. idest in celo deus beatifice videtur Deut. xxxiij. Oculus iacob in terra frumenti. Et illud psal. Jacob elegit sibi dominus: t israel in possessionem suam. Ista igitur de iacob sufficiant nisi velis dicere in malo significato. q; iacob fuit luctator t seditiosus. q; luctatus est contra angelum sicut mali faciunt contra bonos. Item fraudator t malicios⁹. quia surripuit benedictionem fratris t consensit in furto ydolorum laban. Item adulator t deceptios⁹. sicut apparuit Gen. xxxij. vbi adulando dicit esau. Mō ipse viderat faciem eius sicut faciem dei ꝛc. Expone applica t concorda.

Jacobus. Dic de iacobo quicquid dictum est de iacob. quia quasi eadem est interpretatio vtriusq;. Et si vis nota q; iacobus fuit

Speculator dei secretorum. Mō fuerit secretorū dei ꝓemplator ptz Mat. xvij. vbi dicit. Assumpsit ie sus petrū iacobū t iohannem t transfiguratus est ante eos. Et. j. Cor. xv.
Predicator dei preceptorum.
Consectator hominū iustor.
Castigator durus peccatorus.
Detestator verus terrenorus.

Deinde visus est iacobo. ¶ Item q; fuerit celestium mandatorum predicator patet Actuū. xv. vbi dicitur. Postq; tacuerunt respondit iacobus dicens. Uiri fratres. audite me. ¶ Item q; fuerit iustorum hominum consectator seu frequentator ptz Act. j. vbi dicit. Mō discipuli ascenderunt ad supioza. vbi manebāt petrus et iohānes. iacob⁹ andreas. philipp⁹ t thomas ꝛc. ¶ Itē q; fuerit peccator durus castigator ptz Lu. ix. vbi dicit. Mō iacobus t iohānes petierunt a xp̄o q; faceret ignez de celo descēdere qui psumeret illos qui dñm refutarēt. ¶ Itē q; fuerit terenor verus detestator ptz Mat. iiij. vbi dicit. Mō iacobus t iohānes relictis retibus t patre secuti sunt dñm. ¶ Uel sivis dic adhuc q; iacob⁹ interpretatur supplantās festinantē. vel supplātator. cōsilij. quia videlicet beatus Jacobus diaboli cōsilia supplantauit. t illuz qui bonos festinat decipere ab intentione sua defraudauit. Et ideo potest figurari i iacob qui interpretatur supplantator. Et sic quicquid de iacob dicitur de eo potest dici. Et nota Mō

Jacobum christus imitauit.
Jacobo se christus monstrauit.
Jacobus secreta gustauit.
Jacobum christus adamauit.
Jacobus bonos frequentauit.

Beatus enim iacobus teste scriptura a christo fuit vocatus t inuitatus specialiter. Unde Math. iij. Procedens iesus vidit alios duos fratres iacobum t iohannem t vocauit eos. Et Mar. v. q; iesus nō admisit quē q; sequi nisi petrum iacobum t iohannem. ¶ Item beatus Jacobus per christum fuit visitatus personaliter. De isto enim legitur. q; christus post passionem sibi personaliter apparuit. j. Cor. xv. Deinde, visus est iacobo. ¶ Item iste a christo fuit reuelatus seu secretorum reuelatione dotatus faciliter. Math. xvij. Accepit iesus petrum iacobum t iohannem t duxit eos in montem seorsum t transfiguratus est ante eos. ¶ Itē iste fuit adamatus fraternaliter. Usi iacobus in euangelio frater domini dicebatur Gal. j. A postolorum nemem vidi nisi iacobum fratrem domini. ¶ Item iste per bonos fuit comitatus socialiter. quia scilicet sanctorum societatem sectabatur. Unde Actuum. j. dicit. q; simul manebant petrus et iohannes. Jacobus et andreas ꝛc. Uide de iacob. Quod idem signat quod iacobus. Et si vis dicere de miraculis beati iacobi. Unde flores sanctorum: vel vide speculum hystoriale. vbi ponuntur miracula eius excerpta ō libro beati Calixti de miraculis eius confecto ꝛc.

Jactantia. Jactare. Cum iactantia nihil aliud sit q; aliquid concutere vel mouere possum dicere. q; quādoq; iactare sumitur pro motu fluctuantis conscientie. sicut dicitur. Math. xiij. q; nauicula in medio mari iactabatur fluctibus. Quandoq; pro contemptu tēporalis opulentie. sic fit quādo naute timentes periculum iactant in mare diuitias suas vt alleuient nauem. super quo factus est ille titulus iuris ciuilis ad legem rodiam de iactu. De quo Actuum. xxvij. Alleuiabant naues iactantes triticum in mare. Quandoq; sumitur pro apetitu diuine prouidentie seu gratie. sicut cum dicitur in psal. Jacta super dominū curam tuam et ipse te enutriet. Quandoq; pro actu filialis reuerentie. sicut cum dicitur. Luc. xix. q; discipuli iactantes vestimēta sua super pullum imposuerunt iesum. Quandoq; p iactu iracundie sicut. ij. Macha. x. dicitur de illis male dictis: q; nephandos sermones iactabant. Q; ñq; vero p estu intemperate eloquentie. Et hoc est quando quis iactat t dilatat apud alios bona sua. ipsa scilicet extollendo t per manem gloriam ostendendo. Et istud est vitium iactantie de quo fit mentio in scriptura. de qua multa possent dici: sed pauce sunt auctoritates. ¶ Notabo tamen q; iactantia

Raro proficit. Raro dico solet p
Multū officit. ficere. quandoq;
Cito deficit. tamen. qua scilicz cautela est q; illi qui volunt ab alijs honorari t timeri iactant se ō bonis habitis t non habitis vt sic possint a subditis reuereri. Sicut de Numa rege romanorum dicitur. q; se iactabat vxorem nomine Egeriam habere t cum ea secrete in quodam nemore conuenire t ab ea cultum deorum t populi regimen accipere. t hoc faciebat vt populus timore t reuerentia dei ductus sibi vellet t posset melius obedire. Simile fecit ligurgus rex lacedemoniorus: qui leges suas ab appolline accepisse fingebat vt ad eam obseruandam populum inclinaret Simile videtur fecisse Assuerus. Hester. j. vbi dicitur. q; ipse fecit illud solennissimum conuiuium. vt ostenderet diuitias glorie regni sui t magnitudinem atq; iactantiam potentie. Jactantia igitur quandoq; sed raro proficit. Sed procerto sepius officit: quia, scilicet illi qui se genus. facta et diuitias suas iactant. se magis apud prudentes vituperant q; extollant. Unde valerius maximus dixit, q; nihil est quod magis diminuat laudis preconiū q; suos iactare successus. Quandoq; etiā fit q; pre indignatione audientiū iurgia suscitant. Juxta illud prouer. xxviij. Qui se iactat t dilatat iurgia suscitat. Quandoq; insuper ad sibi nocendum aliorum auariciam irritant t inuitant. Cornus enim piscis est.

qui quādo

qui quando habet filios semper grunit. ita q; propriosono se prodit. sicut ponit liber de natura rer. Et ideo a corui volucris similitudine dictus fuit. Sic vere est de multis qui quādo habēt filios idest sufficientes vel diuitias aliquales non possunt abstinere a gruntu. i. a iactantia vel a dictu. Et ideo sepe fit q; seipsos produnt. ita q; occasione iactantie, propie alijs preda fiunt. Unde Giego. Hostes quocat ad rapinā qui suas cor notitie diuitias denudat. Hier. xlviij. Jactātiā ei⁹ scio ideo sup moab eiulabo. Sed procerto ista cito deficit: q; vt cōiter talesvani gloriosi sunt illi qui minus in pseris perseuerant. Unde Sap. v. Quid nobis pfuit superbia? quid diuitiarum iactantia? transierunt omnia velut vmbra ꝛc. Unde in ti. infinitis.

Jaculum. Nota q; in scriptura inuenitur

Jaculum correctionis. Correctiōis eīn pūgit delinquētes. Usi platis t prōdicatorib⁹ vt Hier. l. Nō parcatis iaculis. quia dño peccauit. scilicz babylon.
Jaculum contritionis
Jaculū detractionis.
Jaculū tentationis.
Jaculū afflictionis.
Jaculū dānationis. ¶ Contritio pungit penitentes. iiij. Reg. xiij. Percute terrā iaculo t percussit tribus vicibus. Terra enim cordis nostri percutienda est iaculo contritionis. Et hoc non semel: immo tribus vicibus: vt. s. bamo ꝓteratur de peccato cordis. oris et operis. ¶ Detractio pungit innocentes. ps. Molliti sunt sermones eius sup oleū t ipsi sunt iacula. ¶ Tentatio pūgit negligētes qui nō sunt bene armati ad tutibus. vñ. s. Parar. x. Inuenerunt saul sagittarij t vulnerauerūt eū iaculis. ¶ Afflictio seu tribulatio pungit bicyuentes. q. s. t boni t mali subiacent iaculis tribulationū. Et certe magis boni q; mali. Unde ō Joseph. dicit Gen. xlix. q; fratres sui exasperauerūt eū inuiderūt q; illi habētes iacula. ¶ Dānatio pūgit ipios morientes. vñ de deo malos iudicante t puniente dicit zacha. ix. c. Dñs deus super eos videbitur. t exibit vt fulgur iaculum eius. t dñs deus in tuba canet t vadet in turbine austri ꝛc. Uide de sagitta. ¶ Cum iaculū sit instrm bellicū. quod. s. est longū t strictum. p maiori parte ligneū. in sui tñ extremitate ferreū t acutū. Jn ligno tñ t in ferro rectū ad iacendū. t de longe feriendū aptum rideo a iaciendo iaculū nuncupatū possum⁹ notare q; per iaculum in scriptura potest intelligi

Punctura correctionis.
Lesura detractionis.
Jactura damnationis.

¶ Nam charissimi.
Correctio pungit t discutit.
Detractio turbat t concutit.
Damnatio ledit et percutit.

Primo igit dico q; iaculū signat correctiōis pūcturā. Jaculū eīn dz habere lignū t ferrū. lignū molle t ferrū durū. lignū longū t ferrū curtū vtrūq; tñ planū t rectū. Et sic ꝓprie signat correctionē seu iustitie executionem que. s. dz habere lignū qđ est molle. i. molliciē benigne pietatis t ferrū qđ est durū t acutū. i. acutiē t duriciaz austeritatis t seueritatis. vt. s. pungēdo vngat. t vngendo pungat. Et vt etiā a iustitia pietas nō recedat. nec alter⁹ ab altero se disiungat. Debet etiā ibi plus esse de ligno q; de ferro. i. ō molli dulcedine misericordie q; de duricia seueritatis t iustitie. Quia. s. sicut dicit. Super exaltat misericordia iudicis. Utrūq; dz esse planum t rectum. vt. s. ibi sit planicies in executione. rectitudo vero in intentione. Intētio enim illius qui ꝓfert iaculum correctionis t iustitie. s. boni iudicis vel prelati debet esse recta. Executio vere debet esse plana t apertaveritate t cunctis manifestissima nuditate. Josue iiij. Filij quoq; ruben incedebant per plana atq; campestria Jn factis enim iudiciarijs omnia debent plane. nude. deliberate. t sine exasperatione fieri. t debita rectitudine moderari. Quia scilicet tam lignum q; ferruz. idest tam benignitas: quā seueritas semper debent habere rectitudinem equitatis'. t planam certitudinem veritatis. Unde Esaie. xl. Erunt prava in directa t aspera in vias planas. Et aduerte q; iaculū correctionis valet ad quatuor. videlicet Ad

Informandum insipientes.
Stimulandum proficientes.
Castigandum deficientes.
Ulnerandum superbientes.

Dico ad insipientes informandum. Unde. s. Regū. xx. dicitur sic. Uenit puer ad locum iaculi quod miserat ionathas. Puer enim de nouo insipientem designat. Item valet ad proficientes stimulandum. vt scilicz magis ac magis proficiant in aratro virtutum. Unde Ecclesiastici. xxxviij. Qui tenet aratrum et qui gloriatur in iaculo stimulo boues agitat. t conuersatur in operationibus eorum. Item valet ad deficientes castigandū Unde. iiij. Reg. xiij. Percute terraz iaculo. Et. ij. Reg. xj. Direxerunt iacula sagittarij ad seruos tuos ex muro desuper. Item valet ad superbientes vulnerandum t occidendum. Unde. j. Paralip. x. Aggrauatum est prelium contra Saul. Et inuenerunt eum sagittarij t vulnerauerunt eum iaculis. Patet igitur q; iaculum signat correctionis punctura. ¶ Secundo dico q; C
signat detractionis lesuram. Lingua enim t verbum detractoris iaculo comparatur. Percutit enim a longinquo: vbi homo nō sperat. t licet a principio videatur planum. molle t rectum t quadam intentionis rectitudine t compassionis vel amicicie planicie vallatū t rectū. in fine tamen ledendo t diffamando inuenitur acutum. ps. Molliti sunt sermones eius super oleum t ipsi sunt iacula. Similes scilicet illi serpenti qui dicitur iaculus qui est in india maximus et pennatus. de quo dicit Plinius q; subito volat super humeros elephantū t boum. t sanguinem eoz fugendo ipsos occidit. Sic vere detractores vbi homo non cauet. subito infiliunt in hominē t sanguinem vbi est vita. i. bonā eius famā fugendo t auferēdo ipm in alioz opinione mortificant t occidunt. Unde Prouer. xxv. Jaculum t gladius t sagitta acuta. Sic hoc qui loquitur contra primū suum. Signat igitur iaculū detractionis lesuraz.
¶ Tertio dico q; signat damnationis iacturaz. Siue enim per iaculum accipiamus sententiam christi iudicantis. Juxta illud zacha. ix. Exibit vt fulgur iaculum eius. t dñs deus in tuba canet. et vadet in turbine australi. Siue per iaculum accipiamus tormentū demonis puientis. Juxta illud qđ demonibus, videtur dici de peccatore. Hiere. l. Non parcatis iaculis q; dño peccauit. istud tñ est ver⁹ q; istud iaculum plus habet de ligno q; de ferro. qz. s. fm doctores. Deus semper punit citra condignum. De peccatore igitur inferni iaculis interfecto pōt dici illud Exo. xix. Lapidibus opprimet aut cōfodiet iaculis. Et sic patet triplex iaculū in scriptura. s. iaculum correctionis. detractionis. damnationis. vide de lancea. gladio. t sagitta t similibus ꝛc.

Jam. Cuz iam sic aduerbiū tēporis, significans tēpus qñq; preteritū qñq; presens. qñq; futurum. Preteritum dico. sicut cum dicitur Gen. xxxj. Jamq; iacob tetenderat tabernaculum cū. s. laban cōsecutus fuit eum. Presens. sicut Gen. xxxij. vbi angelus dixit iacob. Dimitte me. iam enim ascendit aurora futurum. sicut Gene. xlvj. vbi iacob dixit Joseph Jam letus moriar. q; vidi faciem tuā. Iterū nota istud aduerbiū iam sumit ꝓ pluribus alijs aduerbijs. Signat enim idem qđ deinceps. sicut Joh. xiij. Jam non multa loquar vobiscum. Item idem qđ tūc sicut Exo. xiij. Jam aduenerat vigilia matutina. Item idem qđ nunc. sicut Joh. xv. Jam vos mundi estis ꝓpter sermones quem locutus sum vobis. Igit quocūq; modo sumatur. iam dico q; cōiter accipitur p tpe presenti pfecte cōpleto. Et sic nota bo moraliter q; in scriptura reperitur Unum iam

Quod spectat ad deum.
Quod spectat ad iustum.

Quod spectat ad impium
Quod spectat ad beatum.

¶ Primo dico q̄ est vnū iam qō spectat ad deū qz p certo deus psentialiter. cito. statim. iam ⁊ celeriter facit opera sua. nescit enim tarda molimina spiritussancti gratia. Et sic dico q̄ deus habet Unum iam

Quod est presentie	Deus em̄ se psentat oībus
Quod est clemētie	patēter. vcz p beatā incarnationē. Unde Exo. xix. Jam

nūcyentā ad te in caligine nubis vt audiat ppls me loquentē ad te. Et ideo nos debem⁹ dicere de isto iā illud qō cant. Jā lucis orto sidere deū p̄cemur sup. ⁊c. Deniqz deus nos vocat clemēter nos ab eterno p̄destinādo. gr̄am infundēdo. ⁊ in fine gl̄iam nobis p̄cedendo. Unde p̄destinatione dici p̄t illud Eccli. vj. Qui futurus est iā vocatū est nomē eius. De gr̄a vo⁹ gl̄ia dr̄ anime sancte in psona ipsi⁹ dei illud Cant. ij. Jā hyems trāsijt. ymber abijt ⁊ recessit. surge amica mea ⁊ veni. Deus insup nos gubernat potēter. s. qz p certo iste est in se ppetuus ⁊ etern⁹. Sicut dr. Ro. vj. Ips resurgēs ex mortuis iam nō mork. mors illi vltra nō dñabit ⁊c. Erga malos nō est rigidus ⁊ seuer⁹. Unde de isto iā dicit Exo. xxiij. Jā aduenerat vigilia matutina. ⁊ dñs respexit sup castra egyptior. ⁊ interfecit exercitū eor. ⁊ subuertit rotas curruū eor. ferebāturqz in pfundū. Istud potissime faciet in iudicio qñ vificari poterit illud iā. de quo dr Exo. xix. Jā aduenerat dies terti⁹ ⁊ mane in clarueral. ⁊ ecce ceperūt audiri tonitrua ⁊ micare fulgura. ⁊ nubes densissima operire montē. clāgorqz bucci nevehemētius pstrepebat. Istud est igit vnū iā qō spectat ad deū. ¶ Scdo dico q̄ est vnū iā qō ptinet ad iustū. Justi em̄ bona opa nō p̄crastināt. ḥ iam. i. statim ⁊ celeriter ad dñ opandū festināt. Et sic nota q̄ isti habent Unum iam qō est

Charitatis ⁊ amicicie.	Justi igit habent, vnuz
Puritatis ⁊ innocentie	iam magne charitatis
Libertatis ⁊ eminentie.	qz. s. alter alterū prin
fidelitatis ⁊ pudentie.	cipalit diligit. ⁊ ad amo
Stabilitatis ⁊ pmanētie.	ris amplexus vocat ce
Sedulitatis ⁊ diligentie.	leriter ⁊ intēdit. Mar.
Humilitatis ⁊ penitētie.	x. Itaqz iā nō sunt duo
Sagacitatis ⁊ sapientie.	sed vna caro. ¶ Itē hūt

vnū iam magne puritatis. semp em̄ volūt esse innocentes ⁊ continentes. Unde illud Job. xv. Jam vos mundi estis ꝓpter sermonē quē locutus sum vobis. ¶ Itē habent vnū iam magne libertatis: qz. s. iā sunt soluti ab omni seruitute mortalis peccati ⁊ pstituti in libertatem filioꝝ dei. Job. xv. Jam non dicam vos seruos sed amicos ⁊c. ¶ Itē habent vnū iam qō est magne fidelitatis. qz. s. iusti semper volunt inuenire fideles ⁊ veri. et maxime in administrationibus sibi creditis ⁊ cōmissis. s. Coz. iij. Hic iam querit inter dispēsatores vt fidelis quis inuenīat. ¶ Item habēt vnū iam qō est stabilitatis. Nolūt em̄ de cetero vacillare Ephe. ij. Jā non sumus paruuli fluctuantes. ¶ Item habent vnū iam qō est sedulitatis. Nolunt em̄ decetero dormire in peccato. sed iam surgere de peccato. Ro. xiij. Hora est iaz nos de somno surgere. ¶ Item habent vnū iam qō est humanitatis. qz. s. humiliter penitent ⁊ humiliter reuertuntur ad dñm. figurati in illo pdigo reuertēte ad patrē. Luce. xv. Pater peccaui in celū ⁊ coram te. iam nō sum dign⁹ vocari fili⁹ tuus. fac me sicut vnū de mercēnarijs tuis Et merito quia isti audiunt preceptum apostoli. Ephe. iiij. Qui furabatur. iam nō furetur. ¶ Itē habent vnum iam quod est autoritatis seu sagacitatis. s. officium alios docendi. ⁊ eis predicandi ⁊ conuertendi. Unde christus dixit petro. Luce. v. Ex hoc iam eris homines capiens. Istud est igitur iam quod spectat ad uitus. ¶ Tertio dico q̄ est vnum iam spectās ad impium. Et sic notabo q̄ impij. Jam

Scelicia sunt effrenati.	De scelicia patz Señ.
Luxuria sunt maculati.	xix. vbi dicit q̄ iam p
Infamia sunt oppressati.	pe erat vt portas effrin

Altaria sunt detestati. gerent. vtscz violenter
Ab eccla sunt elongati. intrarēt in domū Iob.

¶ De luxuria pōt dici illud Ezu. xij. Ecce iam dimidiū carnis deuoratum est lepra. ¶ De infamia dicit Job. xj. Dñe iā fetet. quadriduanus em̄ est. ¶ De indeuotione vero seu fuga ab altari vel ecclesia dr. ij. Machab. iiij. q̄ sacerdotes nō iam circa altaria dediti erant. sed contempto templo cupiebant participes fieri palestre Et. j. Coz xj. dicitur ipsis malis. Conuenientibus vobis in vnum iam non est dominicam cenam manducare ⁊c. ¶ Istud est igit vnū iā spectās ad ipū ¶ Quarto dico q̄ est vnū iam spectans ad btm̄. Beati em̄ iam sunt extra miseriā ⁊ laborē. Et sic nota q̄ istō est vnū iā

Perspicui splēdoris.	Beati igit iam vident dñm
Continui saporis.	splendore lucido. Unde ca
Proficui valoris.	nitur illō. Ecce iam noctis
Perpetui honoris.	tenuatur vmbra lucis auro

ra rutilās chorusc at. Et illud. Auroza iam spargit polum. ¶ Item beati iam tenēt terminū sopore placido. Unde Apoc. xiiij. A modo iam dicit spūs vt requiescāt a laboribus suis. ¶ Item beati iam fructus colligunt valore splendido. Job. xij. Videte regiōes: qz albe sunt iam ad messem. ⁊ Luc. xxj. Videte ficulneam ⁊ omnes arbores. cum iam pducunt ex se fructum scitis. q̄ ppe est estas. sic ⁊ vos cum videbitis hec fieri. scitote: q̄ prope est regnum dei. ¶ Item beati iam caput erigūt honore solido. vnde ipsis dicitur Ephe. ij. Fratres iam nō estis hospites et aduene: sed estis cives sanctorum et domestici dei. Et Galathas. iij. dr. iur de quoh bet beato. Itaqz iam non est seruus sed filius. quod si filius. et heres per deum. Quod nobis concedat ⁊c.

¶ Sed sivis adhuc dicere. nota q̄ iam est aduerbium temporis. quod idem signat quod statim vel nunc. vel decetero. Signat enim tempus illud preteritum quod immediate precessit. vel illud presens quod iam accessit vel futurum qō immediate successit. Signat dico p̄teritum tempus quod immediate precessit. sicut cū dicitur Cant. ij. Jam hyems transit. ymber abyt ⁊ recessit ⁊c. ¶ Item signat tempus presens quod iam accessit. sicut cū dicitur Señ. xlij. Jam nunc experimentum vestri capiam. Et illud. Hora est iā nos de somno surgere. Ro. xiij. Item signat tempus futurum seu succedens. sicut cum dicitur Luc. v. Ex hoc iam eris capiēs homines. Et Exo. xix. Jam nunc venīa ad te in caligine nubis. Cum igit iam signat quandā tpis subitam breuitatem possum notare moraliter q̄ in scriptura inuenitur Unum iam

Spectans ad mortales.	Primo ergo dico q̄
Spectans ad morales.	vnum iam significās
Spectans ad letales.	vite breuitatem: qz scz
Spectans ad penales.	vita ista mortalis nō
Spectans ad vitales.	est nisi vnuz iam ideſt

vnum quid momentaneum atqz presens. Unde Sene. xlvj. Jam letus moriar. quia vidi faciem tuaz. Et illud Roma. iij. Non consideravit Abraam corpus suum iam emortuum. Et matth. iij. Jam securis ad radicem arboris posita est. ¶ Secundo dico q̄ est vnum iam significans morum bonitatem seu promptam voluntatem. Et istud est quando quis in statu gratie semper est promptus ad bonum aliquod faciendum. Et sic dico q̄ boni habent vnum iam. ideſt vnum statum gratie penitentie ⁊ virtutis. Istud est enim Jam

Penitētie. qō est lachrymosum.	Dico igitur q̄ bonī
Diligentie. qō est oposum.	hūt vnū iam. i. vnā
Pudicicie. qō est gratiosum.	horā penitētie. Ta
Amicicie. qō est dulcoroſum.	lis fuit illa hora et
fidelitatis. rite diuidendo.	illud iā, de quo p̄r
Legalitatis. nihil subtrahēdo.	Luc. xv. vbi fili⁹ p̄
Nobilitatis. nihil seruiēdo.	digus. penitēs dice
Stabilitatis bonis inherēdo.	bat patri. Pat peccaui in celum ⁊ co
fecūditatis. bona pducēdo.	ram te. iam nō sum
Societatis. simul p̄uiendo.	dignus vocari filius tuus. fac me sicut vnū ex mercēnarijs tuis

rijs tuis. ¶ Itē boni habēt vnū iam diligētie. Status em̄ gratie est vnuz iam ⁊ vna spiritalis hora in qua est euigilandū. ⁊ ad bonos labores surgendū et insistendū. Ro. xiij. Hora est iam nos de somno surgere. nunc em̄ ꝓpior est nostra salus ⁊c. ¶ Itē boni habēt vnum iam pudicicie. Jo. xv. Jam vos mūdi estis ꝓpter sermonē quem locutus sum vobis. ¶ Itē boni habēt vnum iam amicicie. Job. xv. Jam nō dicā vos seruos sed amicos. ¶ Itē boni habēt vnū iā fidelitatis. j. Coz. iiij. Jā querit inter dispēsatores vt fidelis qs inueniat. ¶ Itez isti habēt vnū iā legalitatis. Hora em̄ status gr̄e non admittit perditionē nec furtū. Ephe. iiij. Qui furabatur iam non furet ⁊c. ¶ Itē boni habent vnū iam nobilitatis. seu libertatis. Ista em̄ hora nō admittit aliquam seruitutem peccati. Jobā. xv. Jam non dicā vos seruos sed amicos ⁊c. ⁊ Gala. itaqz iā nō est seruus sed filius. Item dico q̄ isti habent vnuz iam stabilitatis. Unde de bonis dicit illud Ephe. iiij. Jam non simus paruuli fluctuantes. ¶ Itē habēt vnū iam fertilitatis seu fecūditatis: qz. s. hora gratie. semp solet bonorum opez fructibus abundare. vnde Luc. xxj. Videte ficulneam ⁊ oēs arbores cum pducunt iam ex se fructū ⁊c. ¶ Item isti habent vnū iam societatis: qz. s. hora ⁊ status gratie concordiā ⁊ vnitatez requirit. 2 Mar. x. itaqz iam non sunt duo sed vna caro. Istud est igit iam. i. tps ⁊ hora gratie. in qua spūs mittit. deus queritur. hō instruit Spūs dico mittit. vñ cant ecclia illō hymnicū. Jam rp̄s astra ascēderat. regressus vñ venerat. p̄miſsum patris munere sanctū daturus spiritū. Deus etiā requirit. vñde illud. Jam lucis orto sydere deū p̄cemur supplices ⁊c. Et illud. Jam bone pastor petre ⁊c. Deniqz homo instruit'. vnde illud doctor egregie paule mores instrue ⁊c. Et de be. Petro etiam fuit dictuz Luce v. Ex hoc iam eris homines capiēs. per predicationē. Istud est enim iam significās morz bonitatem seu sanctitatem. ¶ Tertio dico q̄ est vnū iam qō signat culpe prauitatez. Jam enim qñqz refertur ad tempus culpe quia scz peccatores habent suum iam. ideſt sūm tēpus transitoriū ⁊ breue. Et notabis q̄ istud est vnum iam

fetoris et immundicie.	
Languoris ⁊ negligentie.	
furoris et violentie.	
Erroris et ignorantie.	
Ardoris et auaricie.	

Et sic dico q̄ iam est in fetore vir luxuriosus similis lazaro mortuo ⁊ sepulto. De quo dr Jo. xj. Dñe. iam fetet quadriduanus est. ¶ Itē est in languore vir deliciosus ⁊ maxime appet in malis ecclīasticis q̄ valde sunt negligētes in officio diuino ⁊ seruitio. ij. Machabe. iiij. Erat aūt inauditū scelus. itavt sacerdotes iam nō circa altaris officia dediti essent. ¶ Itē iā est in furore vir malicioſus. sicut de illis pessimis dicit Señ. xix. Jam ꝓpe erat vt fores effringerent. ¶ Itez iam est in errore vir obliuioſus seu etiā vir ignorans ⁊ caliginoſus. Un de ignorātibus pōt dñs dicere illud. Jo. xvj. A modicū iam ⁊ non videbitis me. ¶ Itē iam est in ardore vir ambitioſus ⁊ potissime vir auarus ⁊ symoniacus. De quo Ezu. xij. Jam dimidiū carnis eius deuoratū est a lepra. Et sic dico q̄ est vnū iam qō signat culpe prauitatem

¶ Quarto dico q̄ est vnū iā qō signat pene grauitatem. hoc est dictū statū ⁊ tps boīm damnator. Et sic dico q̄ istud est vnū iam. i. vnū tps statim ⁊ subito affuturū. qz scz presens vita p momento ⁊ pro nihilo reputatur. Jam enim. i. subito ⁊ ex insperato veniet rp̄s.

Qui pompas absterget.	Xps em̄ ad iudiciū ve
Qui malos submerget.	niens pompas abster
A quo ignis emerget.	get ⁊ eradicabit. Unde

de isto iam dicit vel dicere p̄t ipse dñs cuilibz peccatori illud Exo. xxxiij. Jam nunc depone ornatū tuū vt sciaz quid facturus sim tibi. Ornatus enim lurū ⁊ pompā rerū terrenarum designat. ¶ Item malos submerget atqz suffocabit. Unde Exo. xiij. Jamqz aduenerat vigilia matutina. ⁊ ecce dñs respiciens super castra egyptiorum per columnam ignis ⁊ nubis infecit exercitū eorum. ⁊ subuertit rotas curruum eorum. ferebanturqz in pfundum. ¶ Item ab eo ignis emerget. quia cūcta cremabit. Exo. xix. Jam aduenerat dies tertius. ⁊ ceperunt audire tonitrua. ⁊ micare fulgura. ⁊ nubes densissima operire montem. Sequitur. Et descendit dñs sup montē in igne. ⁊ ascēdit fum⁹ ex eo sicut de fornace Ista em̄ pōt intelligi ignē q̄ p̄cedet iudiciū vel de igne inferni qui sequetur. Signat igitur istud aduerbium Jam infernalis pene grauitatez. ¶ Quinto dico q̄ in uenitur vnū iam significans vite sanctitatem. s. vitam eternā ⁊ gloriā beator. Et sic nota q̄ istud est Unū iā

Lucis atqz claritatis.	
Pacis atqz charitatis.	
Honoris ⁊ autoritatis.	
Quietis et securitatis.	

Ibi enim vigebit claritas cognitionis vere. Señ. xxij. Dimitte me iam enim ascendit auroza. Auroza dico ideſt claritas eterna de qua canitur. Auroza iam spargit polum terris dies illabitur ⁊c. ¶ Item ibi vigebit tranquillitas seu sinceritas dilectionis chare. Unde Cant. ij. dicitur. Jam hyems transijt. ymber abijt ⁊ recessit. surge amica mea ⁊ veni. ¶ Itez ibi vigebit autoritas conditionis clare: quia scilicet omnes erunt cives ⁊ domestici dei ad Ephe. ij. Fratres: iam non estis hospites ⁊ aduene sed estis cives sanctorum ⁊ domestici dei ⁊c. ¶ Item ibi vigebit dulcor quietionis purevnde Apocal. xiiij. A modo iam dicit spiritus vt requiescant a laboribus suis. Sic igitur patet quomodo iā signat diuersorum temporum seu statuū qualitates. s. glorie pene culpe gratie ⁊ nature ⁊c.

Janua. domus. ostium. porta et ingressus. Et possumus notare q̄ in scriptura reperitur multiplex ianua tam in bono q̄ in malo. Primo igitur dico q̄ ianua potest significare in malo. Et sic dico q̄ in scriptura inuenitur Janua.

Per quam ingredimur.	Est igitur ianua vite
Per quam egredimur.	per quā est ingressus
Per quam agredimur	scz ad mundum. ista
In qua congredimur.	em̄ est ianua de qua

dicit Mat. xxvj. Mō exeūte petro ianuā. vidit eū alia ancilla. qz. s. ancilla. i. seruitus miseriarū apprehendit quemlibet istam ianuam exeuntem. ¶ Est etiam ianua mortis per quam est egressus scz de carcere corporis ad iudicium. Jaco. v. Judex ante ianuam assistit. ¶ Deniqz est ianua sensuum per quam fit aggressus. quia scz ibi hostes animе facilū prelium. ⁊ ibi semper niuntur apponere vitiorum incendium. ps. Exciderunt ianuas eius in idipsum. incenderūt igni sanctuarium tuū in terra. ¶ Insuper est ianua inferni in qua erit mortalis congressus. vbi scilz peccator claudet in perpetue seruitutis domicilium. Unde de seruo dicitur Deut. xv. Pet forabis aurem eius in ianua. critqz tibi seruus sempiternus. Et sic ianua potest significare in malo. ¶ Secūdo dico q̄ potest significare in bono. Et sic dico q̄ in scriptura inuenitur ianua

Culminis ⁊ eminentie.	Est dico ianua plature
fidei et penitentie.	vel eminentie per quaz
Pacis ⁊ affluentie.	scilz intrat ad beneficia
Cordis ⁊ conscientie.	ecclesiastica. Et ideo in

ea debet sedere prudens ianitor vel prelatus qui scilicet debet esse vigil ⁊ diligens iuxta illud Mar. xiij. Janitori precepit vt vigilet. Et etiam debz esse prudens scz ad precauendum. ne mali intrant. ⁊ ad introducendū bonos ⁊c. ij. Paralip. xxxv. Janitores per portas singulas obseruabāt. Mr tales ianue sunt bonis aperiende malis claudende ⁊ obseruande. Act. xxj. Statim clause sunt ianue. Nota tamen q̄ Lazarus plenus ulceribus stabat ad ianuā. Sic ābitiosi ⁊c. ¶ Itē est ianua fides vel penitētie. iste em̄ sunt due ianue per quas itur ad celū. Hester. vj. Reuersus est mardoche⁹ ad ianuā palacij. ¶ Item est ianua pacis ⁊ affluentie. scz ianua

Universidad de Deusto
Biblioteca

paradisi ps. Januas celi aperuit ⁊ pluit illis mana ad manducandū. ¶ Ite est ianua cordis ⁊ pscietie. Unde Act. xiij. Pre gaudio non aperuit ianuam. ¶ Sed si vis nota breuiter q in scriptura sunt Quedam ianue

Claudende. Janua claudēda est ianua sensuū
Aperiende. corporis humani. istas ei debem⁹
Seruande. claudere. ne mala desideria valeāt
Intrande. subintrare. Tarus enī cuz cauda villosa ianuam cauerne per quam ventus intrat dicit claudere. aliam vero ianuam per quam ventus non venit dicitur aperire. qui. s. ianuam sensuū corporis per quam ventus vanitatis intrat. cū cauda. i. cum mortis memoria debemus obstruere. Januam vero bonarum affectionum debemus deo ⁊ bonis spiritualibus reserare. De hoc dicit Job. xx. Uenit iesus clausis ianuis ⁊ dixit Parvobis. Jesus autem venit ad vos per gratiā quando sensus corporis sunt clausi per diligentez custodiam ⁊ tunc habet homo pacem interius. Mī non possunt intrare hostes exterius. Sed quando ianue sensuum sunt aperte latrones ⁊ hostes. i. delectatiōes ⁊ tentationes sunt ad intrandum vsq; ad animam statim prompte. Unde Job. xxx. Aperta ianua irruerunt in me. ianue enim sensuum non solent incendi solum per malas delectationes vel fraudulenter aperiri per falsas suggestiones. immo etiam frangi ⁊ violenter intrare per fortes tentationes ps. Quasi in silua lignorum fecuribus exciderunt ianuas eius in idipsum. ¶ Janua aperienda est ianua cordis nostri ⁊ quam sez debemus deo aperire per bonum desiderium ⁊ affectū vt per gratiam ad nos intret. Unde Apoc. iij. Ecce sto ad ostium ⁊ pulso. si qs aperuerit mihi intrabo ad eū ⁊ manducabo cum illo. ¶ Janua obseruanda est ianua ecclesie seu ingressus status ecclesiastici. ista est enim ianua palacij christi vbi prelati sicut boni ianitores sedent vt indignos arceant. dignos vero recipiant ⁊ admittant. Hester. ij. Mardocheus ad ignuam regis morabatur. ¶ Janua intranda est ianua paradisi De quo Esa. xlv. Aperiam ante eum ianuas. Ista tamen est sicut ianua ordinati conuiuij que solis honestis ⁊ nobilibus aperitur. in honestis vero clauditur. Exemplo virginum. Matth. xxv. quia scilicet ianua nuptiarum prudentibus fuit aperta ⁊ fatuis fuit clausa vnde Actuum. xxj. Statim clause sunt ianue. ¶ Et si vis circa hoc notā q sicut ianitor porte palacij pape vel regis Habet officium.

Judicantis quia discernit.
Inuitantis. quia recipit.
Refutantis. quia excludit.
Expectantis. quia continue ibi perſiſtit.
Defendentis. quia custodit.
Vigilantis. quia non dormit.

Sic ꝑlatus custodiens ianuā ecclesie. debz iudicare ⁊ discernere inter ingredientes. Jac. v. Juder ante ianuā assistit. ¶ Habet imitare ⁊ recipere. s. bonos. Sicut de ancilla apostoloꝝ dicit Act. xij. q audiens petrum stare ante ianuā pre gaudio nō statim aperuit. sed introcurrens ad apostolos. tandē petrū interi⁹ introduxit. Mz reuera ad bonā ancillam ostiariā. i. ad bonum ꝑlatū pertinet q qñ videt petrū. i. aliquē sanctū virum ianuā ecclie statūq; ecclīasticū introire volentē multū dz gaudere. nō tñ ipz statim dz introducere. qz scriptū est. j. Thimo. ij. Neminī cito manus imponas: immo dz cū aplis. i. cū aliis bonis ꝑsonis consilium habere. ⁊ eum tandē gaudenti animo acceptare. ¶ Item habet refutare ⁊ excludere. s. malos. ij. Parali. xxv. Janitores per portas singulas obseruabant supple ne intrarēt hostes. ¶ Ite hz expectare. vt audiat que ad eā deferanf. iurta illud ꝑdictū Hester. ij. Mardocheus ad regis ianuā morabat. ¶ Ite hz defensare ⁊ ptegere sez ꝓtra hostes ecclie. hoc est ꝓtra demones hereticos ⁊ tyrānos qō. s. p ꝑdicationē solet potissime fieri. Unde Hce. x. Ibi erant sacerdotes ⁊ cantores ⁊ ianitores ⁊ ministri. Cantores enī ꝑdicationē designāt. ¶ Item

hz vigilare ⁊ attēdere. s. ad hoza ne furveniat. ⁊ ne sinat perfodi domū suā ⁊ etiā qua hora dñs ipsius sit venturus. Unde Mar. xiij. Janitori ꝑcepit vt vigilet ⁊c. Unde de ostio ⁊ de porta. ⁊ intrare. ingredi. claudere ⁊ aperire. ⁊ similibus ⁊c.

A

TIbi. Nota q ibi est aduerbium loci semper significās aliquā certā qmēsionem. localem. habitationē seu mansionem. Nihil enim est dare in hoc mundo quin habeat suum ibi. Ergo loquendo moraliter dico q istud aduerbium ibi potest referri ad ista loca que concernunt christum. Et ad illa loca que concernunt iustuz. Et ad illa loca que concernunt beatum. Et ad illa que concernunt iniustum. ¶ Et primo quidem dicamus de ibi quod concernit christum. Constat enim q christus habuit diuersa ibi. ideſt diuersa loca in quibus mansit corporaliter. ⁊ etiam adhuc in quibus manet spūaliter. Sic igit notabo q ips habuit vnuz ibi in quo

Latitauit. Latitauit sub vmbra corporis in matris lilio. Dimicauit. Reclinauit. Triūphauit. Disputabit. Festiuabit. Habitabit.

Dimicauit sub ramis arboris in cruce ꝑlio: Reclinauit sub petra marmoris in sepulchri dolio. Triumphauit de mortis splendoris resumpto pallio. Disputabit cum zelo pectoris de culpe lolio seu polio. Festiuabit post fluctus equoris in celi solio. Habitabit in cordis anchoris gratie folio. ¶ Primum ibi. est corpus virginis in quo latitauit alma diuinitas. Ezechi. viij. Ecce ibi gloria domini. in isto enim ibi. i. in corpore virginis gloriose fuerunt facte nuptie diuinitatis ⁊ humanitatis. Joh. ij. Nuptie facte sunt in chana galilee. ⁊ erat mater ihesu ibi. ¶ Secundum ibi est lignum sanguinis in quo dimicauit strata humanitas. Abacuch. iij. Cornua sez crucis in manibus eius sez xpi. ibi abscondita est fortitudo eius. Sequitur Ante faciem eius ibit mors. ¶ Tertium ibi est sepulchrum regminis quo sez reclinauit carnis necessitas. Gen. xlix. Ibi sepultus est ysaac. ¶ Quartum ibi. est status luminis qō recuperauit victrix sublimitas sez in resurrectione ⁊ ascensione. Exod. xxiij. Ascende ad me in montem ⁊ esto ibi. Uerbum est patris ad filium ¶ Quintū ibi. est vallis turbinis in qua iudicabit seu disputabit alta seueritas. s. in valle iosaphat. Joel. iij. Ibi sedebo vt iudicem omnes gentes. ¶ Sextum ibi est domus numinis in quo nos festiuabit seu premiabit regnans eternitas. qz. s. sicut dicit Marci. xvj. Ipse precedet vos in galyleam. ideſt in paradisum. ibi eum videbitis sicut dixit vobis. Uisio enim tota merces est ¶ Septimum ibi est pectus hominis. qō inhabitabit summa benignitas: qz. s. deus per gratiam habitat in corde humano qñ ipsum purum inuenit atq; mundū. de quo pōt dicere aia cordi suo illud. iij. Reg. iij. Animaduerto q vir iste sanctus est qui transit per nos frequenter. Faciamus igitur ei cenaculum paruum. ⁊ ponamus in eo lectulum. ⁊ mensam. ⁊ sellam. ⁊ candelabrum. vt cum venerit maneat ibi. In isto enim ibi. hoc est in corde humano tunc spūaliter requiescet ⁊ manet quando mundiciā ibi reperit. ⁊qñ mensam misericordie. cellam iusticie. ⁊ candelabruz sapientie noster animus ibi tenet. vt ꝓprie dicat homo illud Ezech. ij. Ecce ibi sup me manus dñi. Sed qd procerto iste vir sanctus. Xps dimisit hodie in multis hoibus istud ibi ꝓpter peccata ⁊ immundicias virtioꝝ. Esa. xiij. Non habitabit ibi vir nec incolet eā filius hominis ⁊c. ¶ Sic igitur patet quomodo istud aduerbium ibi quandoq; refertur ad iustū. Et sic dico q istud ibi signat quedaz certa ⁊ determinata loca iustis hoibus deputata. Et sic notabo q in scriptura repitur Unū ibi. vel vnū stadium in quo pugnant iusti militantes. Unum ibi vel vnum stadiū in quo vernāt iusti prēplantes. Unū ibi vel vnū stadiū in quo regnāt iusti triūphātes. Primuz ibi signat ecclīam vbi viget gratie puritas. Secunduz

ibi signat

ibi signat scripte sophiā in qua viget doctrine vitas. Teriū ibi. signat celestē gloriā in qua viget eterna claritas. Dicam igitur q est vnum ibi. ideſt vnus certus locus in quo pugnāt iusti sicut in stadio. Et istud est ecclīa militās in qua. s. semp abundat labor ⁊ pugna tribulatio ⁊ angustia seu dolor. Ibi em dolores vt parturientis. in spū vehementi cōteres naues tharsis. ps. xlvij. Mulcula enim Petri semp iactat magnis fluctibus. ⁊ vndis tribulationū ⁊ tentationū incessanter impellit ita q necesse est q ad deū devotis pcibus continue recurrat. ⁊ q dñe salua nos perimus cū magnis vocib⁹ exclamet. Mat. viij. Et aduerte q sicut homo existēs in mari dū imminent maris pericula oino necesse hz ibidem residere. cum inde exire nequeat nisi ad mortem. ad periculum ⁊ ad mare. Sicut cū extra statū ecclesie nō sit salus. necesse est q continue per fidem et gratiaz remaneamus ibidem ⁊ q inde nullatenus recedamus. Ita etiā dico de religione. quia quicunq; p professionem ibi exīstit inde amplius fine periculo nō exibit. Luce. xix. In quamcunq; domum intraueritis ibi manete. Istud em ibi videt similē illi nemoz vbi habitabant puelle fatate. sicut ponitur in hystoria Alexandri. que q̄diu morabant ibidem viuebant. Si vero aliquo casu vmbram nemoris dimitterent. morti continuo subiacebāt. Nemus est religio vel ecclesia. Umbra vero est fides seu gratia. Ista enim sunt infra quorum ambitū puelle. ideſt anime possunt viuere. ⁊ si inde recesserint necesse est primo per culpam ⁊ post q penam miserabiliter interire. Et ista benevidenf figurata. iij. Reg. vbi rex Salomon dixit semey. Edifica tibi domū in hierusalem ⁊ habita ibi. et non egredieris inde huc atq; illuc. Quacunq; enim die egressus fueris ⁊ transieris desertū cedron. scito te interficiendu. Mō sez postea factū est: qz. s. tandē semey oblitus mandata iuit in geth ad repetendu⁹ seruos suos qui illuc fugerāt. ⁊ sic a Salomone fuit occisus. Sic vere charissimi cū ciuitas hierusalem. i. ecclesia militans vel religio sit nobis assignata ad habitandū ⁊ sub pena mortis eterne abinde nō exeundū. restat vt quicūq; inde p peccata vel apostasiam exierit. mortis eterne periculis subiacebit. Seruos igit nostros. i. mundi diuitias non debemus velle repetere. nec in geth qui interpretatur torcular vel oppz̄mens. i. in mundum vel in peccati oppressionē redire. alioquin necesse habebimus eternaliter introire. In ista igitur hierusalem maneamus ⁊ inde nullatenus recedamus. Flum. xj. Egressi. s. filij israel de sepulchro concupiscentie venerūt in asseroth ⁊ manserunt ibi. Asseroth interpretatur beatitudines mortales. significans ecclesie vel religionis statuz. vbi ⁊ non alibi possunt beatitudines mortales. ideſt que haberi possunt a mortalibus inueniri. Et nota sivis q istud ibi est inhabitādum. quia est locus.

Redemptionis pro delinquentibus,
Deuotionis pro deo seruientibus,
Eruditionis pro ignorantibus.
Contemplationis pro speculantibus.
Peregrinationis pro mundi contemplantibus.
Sanctificationis p deū laudātib⁹ ⁊ ei ministrantib⁹.

¶ Ite q sit locus redētionis ptz qz ibi sunt septē sacra ⁊ alia salutis remedia p que redimit ⁊ mūdus redditur ois homo. Unde Michee. iij. Ibi liberaberis. ibi redimet dñs te de manibus inimicoꝝ tuoꝝ. ¶ Item q ibi sit locus deuotionis. patet Gen. xxv. vbi de iacob dicitur. q ibi edificauit altare domino. Altare dico ideſt cultum deuotionis ⁊ orationis. ¶ Itez q ibi sit locus eruditionis ptz Luc. iij. vbi de iesu dicit q ipse discendit capharnaū ibiq; docebit sabbatis. ¶ Itez q ibi sit locus contemplationis patet in ps. vbi dicitur q ibi beniamin adolescentulus in mentis excessu. ¶ Item q ibi sit locus peregrinationis patet Gen. xxv. Quiesce in terra quam dixero tibi et peregrinare ibi. ¶ Item q ibi sit locus sanctificatiōis seu sancte habitationis patet Hce. x. vbi sic dicitur. Ibi erant sacerdotes leuite cantores ⁊ ianitores. vbi ostenduntur quatuor genera personarum que habitant in hoc ibi videlicet Ibi qui Prebent diuinitati thura. Sacerdotes.
Colunt scripturarum rura. Cantores.
Regunt iustitie iura ianitores.
Xpo prebent thura sacerdotes innocences.
Assistunt mente pura leuite ministrantes.
Justitie iura reddunt presidentes.
Scripturarum rura colunt predicantes.

De istis igitur quatuor generibus personarū. s. innocētibus ⁊ simplicibus sacerdotibus puris leuitis et ministrantibus. p̄sidentibus ⁊ ianuas ecclie custodientibus scientificis ⁊ p̄dicantibus potes dilatare quō ipsi sunt in isto ibi. i. in ecclīa militante. ⁊ potes videre in alijs. s. vbi sacerdos leuita. ianitor vel ianua. vbi cantor ⁊c. Breuiter igitur de isto ibi. i. de ecclīa militante ⁊ de bonis psonis ibidē deo seruientibus in gradibus ⁊ statibus diuersis pōt dici illud Esa. lxv. Educā de iacob semen. ⁊ de iuda possidentē montes sanctos. ⁊ hereditabunt eam electi mei ⁊ serui mei habitabunt ibi. Patet igit qō est vnū ibi in quo iusti pugnant sicut in stadio. s. ecclīa. ¶ Scōo q est vnū ibi in quo docti vernant sicut in studio. ⁊ istud nihil aliud est q locus sacre scripture que. s. est ꝓprius locus ⁊ certum ibi vbivi scientifici studendo cogitant ⁊ laborant. Figurati in helya. de quo dicitur. iij. Reg. xvij. q dominus sibi dixerit. Uade ⁊ absconde in torrente carith qui est contra iordanez. ⁊ de torrente ibi bibes. coruisq; precepi vt pascant te ibi. Carith interpretatur signum occurrēs iordanis riuus iudicij significat scripturam vbi multa signa mirabilia inueniuntur et occurrunt. ⁊ vbi sicut in riuulo vel in fonte scaturiunt iudicia veritatis. Helyas igitur. i. quilibet doctus homo de tali semper torrente. i. de fluentis sacre scripture debet bibere. ⁊ ibi se abscondere vt melius studeat ⁊ latere. Et tunc fiet q corui. ideſt sancti doctores per pententiam denigrati ipsum nutrient per doctrinam. sibiq; ministrabunt ⁊ dabunt vere scientie disciplinam. Istud est igitur illud ibi vbi viri speculatiui meditantur. ps. Ibi beniamin adolescentulus in mentis excessu. Et vbi simplices docentur et informantur. Cant. viij. Apprehendam te et ducam te in cubiculum genitricis mee. ibi me docebis Uerba sunt discipuli ad magistrum. mater enim nostra est ecclesia. cubiculum est scriptura. ibi igitur doctor introducitur a discipulo quādo aliquid ab eo postulatur. Scriptura enim est vnum ibi ⁊ vnus locus.

Ubi boni reficiunt Ubi dico reficiunt boni qz
Ubi mali concutiunt. sez isti p consolationē scripturaꝝ spem ꝓcipiūt futuroꝝ. Job. iij. Ibi requieuerūt fessi roboze. ⁊ quondā vincti pariter sine molestia. non exaudierūt vocē exactoris. Ubi etiā cōcutiunt mali: qz. s. cōminationes scripturaꝝ per timorem ꝓcutiunt malos ipsosq; retrahūt a peccatis. Job. iij. Ibi impij cessaucrunt a tumultu. Ubi insup cuncti fouent ⁊ recipiuntur: quia. s. scripture oib⁹ sunt cōes. Job. iij. Parvus ⁊ magnus ibi sunt ⁊ seruus liber a dño suo. Patet igitur q est vnum ibi in quo doctiv ernant sicut in studio. ¶ Tertio dico q est vnum ibi in quo beati regnant sicut in predio. vel sicut in solio. Et istud ibi signat paradisum seu etiam ipsum celum vbi. s. est locus gloze ⁊ triumphi. Primi pes enim ⁊ duces olim post q in diuersis partibus bella contra inimicos gesserant ⁊ victores extiterant. romā reuertebant ⁊ ibi triumphabant ⁊ ꝑm merita honorabant. ⁊ cū triūpho. i. cuz certo honore victorie sue debito. sedēdo in curru quatuor equis albis vecto vz̄bem ingrediebant sicut ponit tytus liuj⁹ in multis locis. Sic ꝙ dico q iusti q̄ in hoc mūdo ꝓtra hostes anime pugnauerūt ⁊ victoriā ab eis reportauerūt. digni sunt adv̄bēv̄biū paradisi finaliter accedere. ⁊ ibidem in curru ꝓprij corpis quatuor equis albis. i. quatuor dotib⁹ insignito. laude ⁊ gliam reportare. vñ quilibet btūs pōt dicere illud Ezec. iij. Uenī inquit ad transmi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

grationē.ad acceruū nouaꝝ frugū. ꝛ ad eos qui habitabant iurta flumē.chobar.ꝛ sedebāt illi sedebāt.ꝛ mā si ibi tribꝰ diebus.Chobar em interptat iurta electuꝫ qz reuera sancti ꝛ iusti finalr ad illos qui iurta electuꝫ xpm in flumine delitiaꝝ paradisi habitant.s. ad angelos ventūt ꝛ accedūt.ꝛ cū eis sedent perpetuo vel quiescunt.vel tribus diebus qui sunt tres anime dotes manent perēniter ꝛ pfistūt.Tres enim dies isti sunt.Clara fruitio.Clara cognitio.Uera duratio.seu eterna securitas atqꝫ tentio. ¶ Est em ibi clara fruitio gustās suauiter:qz.s.paradisus pōt dici illud cenaculū grāde stratūvbi xps pcepit parari cenā. ibi inqt pate nobis. Luc.xxij.ps.Ibi letabimur in ipso.vnde ēt Aug.de verbis apostoli.c.xj.dicit.Quid est inquit sursum habere cor?ibi spera.ibi ama:inde spera virtutem. ibi expecta mercedē.vñ Aug.de ci.dei.xxj.c.dicit sic.Ibi beata vita in suo fonte bibit.vbi veritatis visio clarissime aperit. ¶ Itē ibi est clara cognitio videns ꝑfaciter. Mar.xvj. Ibi eū videbitis sicut dixit vobis.De quo idē Aug.ibidem dicit.Ibi inquit tota virtus erit videre qō amas.ꝛ summa felicitas amare qō videas. ¶ Itē est ibi ꝑa duratio viuēs perēniter.Unde xps pōt dicere de quolibꝫ beatificando illud qō dicit.j.Reg.ij°Ducā eūt apparebit in ꝓspectu dñi ꝛ maneat ibi iugiter.Unde de ista securitate eternitatis dicit Aug.vbi.s Ibi inquit vacabimus ꝛ videbimus.amabimus ꝛ laudabimus.Ecce inquit qō erit in fine sine fine.Nā quis noster est finis nisi quenire ad regnū cui⁹ nullus est finis.vt ō isto ibi ꝛ de animaꝝ felicitate ꝛ beatoꝝ ibi dē existentiū dicak illud Ezec.xxxiij.In montibꝰ excelsis israel erūt pascue eaꝝ ibi requiescēt in herbis virētibꝰ.ꝛ in pascuis pinguibus.Pascua em ista sunt ꝛna ꝛ eterna ꝛ sempvirentia gaudia paradisi.que.s.habēt ortū ex grata sanctorū ꝛ angeloꝝ societate. Esa.lxv. Serui mei habitabūt ibi. ¶ Itē habent ortū gaudia paradisi ex sublata malo⁊ peruersitate.qz.s.sicut dr Esa.xxxv. Tunc inquit saliet sicut ceruus claudus ꝛ apta erit lingua mutoꝝ. Sequit.Et erit ibi semita ꝛ via sancta vocabitur.Non erit ibi leo ꝛ mala bestia nō ascendet per eam nec inuenietur ibi. ¶ Itē ex ostēsa dei ꝓsentia ꝛ sue glorie claritate:qz sicut dicit Ez ec.vij. Ecce ibi glia dñi. Et Ezec. xlviij.Nomen ciuitatis ex illa die deus ibidē. ¶ Itē ex perfectevite decentia ꝛ status nobilitate ꝛ libertate:qz sz ibi cessabit oīs seruitus ꝛ oīs principatus: nec aliquis erit alteri subditus.sed quilibet alteri soci⁹ ꝛ amicus.Job.iij.Paruus ꝛ magnus ibi sunt.ꝛ seruus ꝛ libera dño suo.Et ideo breuiter ō isto ibi loquitur ꝓsper libro de vita ꝓtemplatiua.vbi dicit. Futura inquit vita ibi credit esse beate sempiterna.sempiterne beata.vbi est certa securitas.ꝛ secura trāquillitas ꝛc.sicut.s.vbi gloria.Sic igitur ptz ꝙ iusti būtynū ibi vbi regnāt cū summo gaudio. Unū ibi vbi vacāt sicut in studio.vnū ibi vbi certant sicut in stadio.Et sic patet qūo istud adverbium ibi qñqꝫ referur ad iustū. ¶ Quarto dico ꝙ quandoqꝫ ibi spectat ad iniustum. Et sic per ibi possunt intelligi tria loca videlicet. Unum ibi in quod tendent culpe sectatores. Aliud in quod vigent rerum delectores. Tertium in quod lugent mortis possessores.

¶ Primum ibi est interius.
Secundum est ibi exterius.
Tertium est ibi inferius.

¶ Primum ibi nocet ꝛ inficit.
Secundum ibi trahit ꝛ allicit.
Tertium ibi necat et officit.

¶ Primum ibi est peccati status.
Secundū ibi est carovel mundus.
Tertiū ibi est sequens infernus.

Dicā igit ꝙ est vnū ibi qō est peccatoꝝ qō inhabitantes fedat ꝛ inficit.Et istud ꝓcerto signat statū peccati qz illi qui ibi habitant diuersis malis moribꝰ inficiuntur.ꝛ devitio advitium dilabuntur. ꝓatet in figura Math.xij.vbi dicitur.Nō spiritus immundus rediēs ad hominem assumit secum septem alios nequiores se.qui intrantes habitant ibi.Et fiunt nouissima hominis illius peiora prioribus. Spiritus immundus peccatum signat.qui scilicet vnus septem secum adducit.inquantum scz teste Grego.suo pondere ad aliud trahit.ita ꝙ vnū septem.i.alioꝝ vniuersitatē introducere consueuit.Istud igit ibi non est inhabitandū. sed omni diligentia fugiendū. Esa.xxiij. Consurgens trāsfreta ibi.qm̄ non erit requies tibi. qz reuera qui in tali ibi scz in peccato habitauerit.morti perpetue subiacebit.iurta illud Hiere.xlij.Omnes viri qui posuerūt faciem suam vt ingrediantur egyptū vt habitent ibi.morientur fame.gladio ꝛ peste.Egyptus enim que interpretatur tenebre.signat peccatum quod mentem facit hispidam ꝛ obscuram.In tali igitur egypto .scilicz in peccato sunt ista tria malavidelicet.Peitis seu epydimia. Hoc est tam proꝓ subiecti ꝙ alioꝝ infectio et corruptio.Gladius idest vermis cordis punctura ꝛ remorsio.Fames idest desideriꝝ inquietus ꝛ indeterminatus appetitus ꝛ affectio.Quod aūt istud ibi.s. peccatorū sit sui ꝛ alioꝝ corruptiuum ꝛ infectiuum.ꝓtz Cant.viij.vbi dicitur.Ibi corrupta est mater tua. ibi violata est genitrix tua. mater enim ꝛ genitrix est voluntas. ¶ Itē ꝙ istud ibi sit more gladij punitiuum ꝛ remorsiuuz.ꝓatet Hiere.xlij.vbi dicitur. Si intraueritis egyptum vt ibi habitetis.gladius quez vos formidatis ibi comprehendet vos. ¶ Item ꝙ istud ibi sit fames appetitus inquietatiuum ꝛ inflammatiuū. ꝓatet ibidem vbi dicitur. Fames ꝓo qua sollliciti estis adherebit vobis in egypto ꝛ ibi morieminī. Quia breuiter in peccato non est dare requiem sufficientem aut quietem. Esa.xxiij. Ibi non erit requies tibi. ꝓatet igitur ꝙ est vnum ibi quod est iniquorum. quod inhabitantes fedat ꝛ inficit. ¶ Deinde dico ꝙ est vnum ibi quod est terrenoꝝ quod inhabitantes trahit ꝛ allicit. Et istud ꝓcerto est mundus.qui recte est vnum ibi seu vnus locus more caribdis attrahens ꝛ absorbens. Caribdis enim est locus seu vorago aut periculum in mari quod naues attrahit ꝛ absorbet. Sic mundus attrahit mentē hominis alliciendo.ꝛ absorbet ꝛ sibi incorporat glutiendo. Alij enim attrabūtur ad delitias alij ad diuitias.alij ad eminentias. Postꝫ aūt attracti fuerint.aut allecti.inde amplius vix exeūt aut euadunt. Dicunt enim illud Hieremi.xlij. Pergemus inquiuntvbi nonvidebimus bellum. clangoꝛes tube nō audiemus. famem non sustinebimus ꝛ ibi habitabimus. Et aduerte ꝙ tale ibi est cuitandū. Propter Honoratos qui inde recedunt. Propter Sceleratos q̄ ibi procedunt. Propter Effrenatos qui nocent ꝛ ledunt.

¶ Ibi enim est nobilium ꝛ honoratoꝝ indigentia qz scilicet ibivt communiter non habitant viri sancti. Esa.xxxiij. Nobiles eius non erunt ibi. regem potius invocabunt.ꝛ omnes principes eius erunt in nihiluz. Et Esa.xxiij.dicitur. Non figet ibi tentoria arabs. nec pastores requiescent ibi. Arabs interpretatur vigilans pater.significans contemplatiuos. Pastores vero significant bonos prelatos et actiuos qui scilicet nō habitant bodie in hoc mundo. Unde illud Hiere.l. Nō habitabit ibivir idest virtuosus. ¶ Item quia ibi est debilium ꝛ sceleratoꝝ opulentia. quia scilicet mali ꝛ scelerati florent ꝓe ceteris in hoc ibi. Unde Esa.xij. Requiescent ibi bestie.ꝛ replebuntur domus eoꝝ draconibus ꝛ habitabunt ibi strutiones ꝛ pilosi saltabūt ibi.ꝛ respondebunt ibivlule in edibus eius.ꝛ syrene in delubris voluptatis. Unde eam expositam in titu. de delubra. Item quia ibi est crudelium ꝛ efferatoꝝ violentia:qz.s.ibi habitant crudeles ꝛ tyranni qui grauāt ꝛ ledūt hoies innocentes. De quibus Baruch.iij.dicitur ibi fuerūt gygantes noiati a principio, statura magna.scientes belluz.non hos elegit dñs.ꝛ Esa.xxxiij. Occurrēt inquit demonia.onocētaurus ꝛ pilosus clamabūt alter ad alterꝫ. ibi cubabit lamia ꝛ inuenit sibi requiē.ibi habuit foueā berici⁹ ꝛ enutriuit catulos ꝛc. Unde eā expositā in titulo de

Et applica quomodo

modo demonia significant implos ꝛ crudeles. Onocentauri mixti ex asino ꝛ tauro significant rusticos nobilitatos et nobiles factos. pilosi hypocritas. lamia luxuriosos que monstrū est femineū cum pedib⁹ equinis.hericius cum spinis signat auaros. Omnes enim tales in mundo habitant.ꝛ ibi bonos impetunt atqꝫ grauant. Et breuiter ego dico ꝙ est ibi locus

Immundicie corpus maculantis.
Insolentie bona dissipantis.
Inconstantie praua machinantis.
Iniustitie deum prouocantis.
Defluentie cito corruentis.

Dico igit ꝙ in hoc ibi per immundiciam corpus maculat.Et hoc ꝓcerto tam in seculo ꝙ in claustro. Osee vj.c.In domo meavidi horrendum ibi. fornicationes effraym contaminatus est israel ꝛ iuda. ¶ Item ibi ꝓ insolentiā virtus dissipatur. Sic de filio prodigo dicit Luc.xv.ca.Nō accepta portione sua a patre iuit in regionem longinquam.ꝛ ibi dissipauit substantiā suaz viuendo luxurioseidest superflue. In mundo em̄ qui recte a deo longinquus ꝛ remotus dicit. Homo substantiam virtutis ꝛ gratie dissipat. Dum ibi luxuriose idest superbe ꝛ insolenter habitat. ¶ Item ibi ꝓ incōstantiam homovariatur.Jaco.iij.Ibi inconstantia et omne opus praui. ¶ Item ibi per iniustitiam deus ꝓuocat. Dsec.ix.Ibi exosos habui ꝓpter multitudinē adinuentionū eoꝝ. ¶ Item per defluentiaz vigor enervatur:qz.s.ibi fluentes corruitur in peccatū.ps. Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem.confusi sunt qm̄ deus spreuit eos.Et merito qz procerto ibi impellimur ab hoste a quo etiā armis spūalibus spoliamur: qz.s. sicut dicitur in ps.Dyabolus ibi confregit potentias, arcum.scutū.gladiū ꝛ bellū. Expone ꝛc. Sic igitur patet quomodo per ibi intelligitur mundus. Et sic dico ꝙ est vnum ibi quod est terrenoꝝ quod inhabitantes trahit ꝛ allicit. ¶ Insuper dico ꝙ est vnum ibi qō est damnatoꝝ. quod inhabitantes ledit et afficit. Et istud est infernus vbi damnati cruciantur ꝛ dolent etvbi desolantur ꝛ lugent. Infernus est quoddam seu quidam locus metuendus et fugiendus multiplici ratione.videlicet quia ibi est

Dura cordis anxietas. Ibi.s. in inferno maluz
Nulla cibi satietas, est habitare ꝓpter dura
Feda loci ꝓprietas. rā cordis anxietatē: qz
Multa penevarietas, scz sicut dr Math.viij.
Dira gentis societas. Ibi erit fletus ꝛ stridor dentium. ¶ Item ꝓpter nullam cibi satietatem. Hiere.xlij. Ibi morientur gladio ꝛ fame. ¶ Item ꝓpter malam loci ꝓprietatem:qz.s.iste locus.est lacus fetidus ꝛ etiam carcer obscurus. Esa.xxiij Congregabūtur cōgregatione vnius fascis in lacum ꝛ claudentur ibi in carcere. ¶ Item ꝓpter multam pene varietatem :qz.s. ibi dolores vt parturientis. ps. Unde de damnando Ezec.xij.dicit dominus sic.Extendam rhete meum super illum ꝛ capietur in sagena mea.ꝛ ducam euz in babylonem ꝛ ipsam nonvidebit.ibiqꝫ morietur.ibi enim rapitur ꝛ inuaditur qz capitur in sagena. ibi ligatur ꝛ inuolutur.qz extenditur super eum rhete.ibivituperatur ꝛ confunditur.qz adducitur in babylonem que interpretatur confusio.ibi etiam obtenebratur ꝛ obtunditur.Ipsam inquit nonvidebit ibi exterminatur ꝛ occiditur ibiqꝫ morietur. Igitur horrendus est locus iste ꝓpter multā penevarietatem. ¶ Item ꝓpter dirā loci societatē:qz.s.ibi sunt demones ꝛ damnati. Unde sivis scire qualia gña ꝓsonaꝝ habitant ibi.dic illud Ezech. xxxij.c.Ibi Assur.ibi Elam.ibi Mosoch ꝛ Thubal.ibi ydumea ꝛ reges eius.ibi principes aquilonis oēs ꝛ vniuersi venatores.Unde eam diuisam ꝛ ꝓsecutaz.infra in titulo de inferno in paragrapho Itē est locus male sonantis. Et sic igit ptz ꝙ ibi inq̄tiū spectat ad iniustū:

Denotat peccatum. statum iniquorum.
Denotat hunc mundum. nidum malignoꝝ.
Denotat infernū.locū damnatoꝝ.

¶ Et sic bene ptz ꝙ ibi qñqꝫ refert ad iniustū qñqꝫ ad dñm.qñqꝫ ad iustū qñqꝫ ad xpm. Sufficit. vide ō illic.

LIbet enim rem de qua agitur. ꝛ maxime rē solidam atqꝫ certam. Et si vis dic ꝛ nota ꝙ in scriptura reperitur Unuz id quod

Est prudentis. Dico igit ꝙ nos debemus haberevnū id qō spectat ad prudentē.s. id qō est necessariū ad
Est penitentis.
Est miserantis.
Est iudicantis vitam.Unde Exo.xv. dicit de
Est contēplantis manna. ꝙ singuli iurta id qō
Est patientis. edere poterāt congregauerūt.
Est ꝑmanentis. ¶ Item vnuz id qō spectat ad
Est submittentis penitentē.ꝛ istud est lauare cri
Est obedientis. mina penitendo ꝛ cōfitendo.

Unde precipit.Leuit.xiij.ꝙ si sacerdos viderit lepram non creuisse.ꝑcipiet ꝛ lauabunt id in quo est lepra. Et sic verificabitur illud.ij.Mach.xij.ꝙ id qō factū fuerat delictū oblitioni tradet. ¶ Itez vnū id qō spectat ad miserantē.ꝛ istud est virtus clemētie. Unde Deut. xxiij.Fratri aūt tuo id quo indiget sine vsura cōmodabis. ¶ Item vnum id qō spectat ad iudicantem seu ad ꝑsidentem.ꝛ istud est factū iustitie. Unde Job.vj. Rūdete obsecro absqꝫ contentione. ꝛ loquentes id qō iustum est iudicate. ¶ Item vnum id quod spectat ad cōtemplationem. Et istud est illuminatio mentis luce sciētie. Unde Dan.viij. Jd quod videram in principio vidi in visione mea. ¶ Item vnum id quod spectat ad patientez seu sustinentem. Et istud est virtus fiducie, scz spes illius quod sequitur de patientia aduersoꝝ.s. gloria paradisi. De qua.ij.Cor.iiij. Jd em̄ qō in ꝑsenti est momentaneum ꝛ leue tribulationis eternū glorie pondus operabitur in nobis. illud etiam qō cōcomitatur illum actum tribulationis ꝛ tentationis. scz auxiliū diuine gratie ꝛ virtutis. De quo.j.Cor.x. Fidelis deus est:ꝛ non permittit vos tentari vltra id quod potestis. ¶ Item est vnum id quod spectat ad stabiliter permanentem.ꝛ istud est virtus cōstantie de qua Esa. vj. Semen sanctuz erit id quod steterit in ea. Ad quod hortatur scriptura Apoc.ij. Tamen id quod habetis tenete donec veniam. ¶ Item vnum id quod spectat ad humiliter submittentem. Et ista est virtus humilitatis. qualez scilicet videbatur habere xps qñ illis quibus dñs fecerat ꝓpriebat vebem̄ter vt nemo id sciret vt dicitur Mar.v. ¶ Item est vnum id quod spectat ad obedientem.ꝛ ista est virtus ꝓmpte voluntatis. De qua dicitur.ij.Cozin.viij.ꝙ si voluntas prompta est. ꝑm id quod habet accepta est.non ꝑm id quod non habet. Sic igitur patet ꝙ istud ꝓnomen id quandoqꝫ signat in bono. ¶ Sed videtur ꝙ id. etiam quandoqꝫ habet significare in malo.vnde quandoqꝫ signat vitiū quandoqꝫ penam. Ultium dico.ficut devitio hypocrisis scribitur Math.xxiij. Ue vobis scribe et pharisei hypocrite qui mundatis quod deforis est ꝛc. Penam etiam signat sicut de peccatoribus dicitur Joban.ij. ꝙ cum inebriati fuerint fupple vitijs in hac vita. datur eis tūc id qō deterius est.hoc est dictū de pena eterna. Et hoc sufficit de id. Unde de hums et bis similibus in litera. H. et vide de idipsum infra. vbi idem in fine.

Idcirco. Nota ꝙ idcireo sicut ꝛ ideo est nunctio causalis significans idē qō erga ꝛ sillia. Signat em̄ quandā ꝓclusionem. ꝛ quandā premissarum probationem ꝛ consequentiam. Dicam igitur moraliter ꝙ sicut ex premissis sequitur conclusio ex veris vera. et ex falsis falsa. Sic etiam in moribus ꝑm ꝙ bonivel mali precesserint conclusiones. ꝛ consequentie bonevel male sequentur. ideo possumus dicere ꝙ idcirco potest accipi in bono ꝛ in malo. In bono dico:qz.s.ex bonis premissis.idest ex bona intentione ꝛ voluntate. ex bona fide ꝛ veritate. ex bona dilectione ꝛ charitate. sequitur in quolibet iusto bonum. idcirco idest bona ꝓclusio videlicet vitioꝝ detestatio bonorum

habituum ⁊ virtutum generatio. bonorum operum p ductio. ⁊ vite eterne acquisitio. Ex bona enim radice p uenit bonus fructus. Et bono semine. bona planta. Et bonis principijs bonus finis. ¶ Primo igitur no tabo ꝙ boni ⁊ iusti habent vnum idcirco.

Charitatis federatiue.
Equitatis distributiue.
Sedulitatis executiue.
Autoritatis impatiue.
Humilitatis deprecatiue.
Sagacitatis dispositiue.
Turbationis meditatiue.
Locutionis moderatiue.
Compassionis desolatiue.
Afflictionis maceratiue
Consolationis retributiue.

¶ Jste eñ sunt fines ⁊ cõclusiones iustoꝝ que inferuntur cathegorice per idcirco. Dico igitur ꝙ in istis viget ⁊ est.

Charitatis fedus.
Equitatis modus.
Sedulitatis actus.
Autoritatis status.
Humilitatis virtus.
Sagacitatis fructus.
Meditatio timorosa.
Collocutio seriosa.
Compassiovisceros̃a.
Afflictio dolorosa.
Cõsolatio seu retributio gl'iosa

Dico igit ꝙ i sancti est charitat̃ nodus oia federans. Vñ de potnees dicit Rabañ. xxv. ca. Finees auertit irã meã ne delerẽ filios israel. Idcirco loquere ad eũ. Ecce pacem federis mei.

¶ Jtẽ in ipis est equitatis modus oia tẽperãs. Deut. xix. Idcirco ꝓcipio tibi vt tres ciuitates equalis intra se spacij diuidas. ¶ Jtẽ in ipis est sedulitas actꝰ iustis obtẽperans. ij. Regũ xix. Agnosco ego seruꝰ tuus peccatũ meum. Idcirco hodie primꝰ veni de omni domo ioseph: descendiq; in occursum dñi mei regis.

¶ Jtẽ in ipsis est autoritatis status alijs imperãs. Constat eñ ꝙ deus p mouet qñq; iustos ad arduas dignitates vt iuste iudicent vt ꝓficiant alienis. Unde de isto idcirco dicit. ij. Paralip. xx. Diligit deus israel vult seruare eũ. Idcirco posuit te super eum regem vt facias iudiciũ atq; iustitiam. ¶ Item in ipsis est humilitas p̃ce eruberans. vnde. j. Paralip. xvij. Idcirco inuenit seruus tuus fiduciam vt oret coram te. ¶ Jtẽ in ipsis est sagacitas deliberans. Hece. iij. Idcirco nũcvenivt ineamus consilium pariter. ¶ Item est in ipsis meditatio mentem reuerberans. Justi enim turbant ⁊ timent qñ considerant maiestatem diuinam. Job. xxiij. Idcirco a facie ipsius turbatus sum ⁊ considerans eum timore sollicitor. Et etiam quando animaduertũt iniquitatem humanaꝝ. Unde Eccls. ij. Idcirco teduit me in vita mea videntes malaviniuersa esse sub celo. ¶ Item in ipsis est discretio sermones moderans. Eccls. v. Deus inquit in celo ⁊ tu super terrã idcirco sint pauci sermones tui. ¶ Jtẽ est in ipsis compassio fletu eruberans. Tre. j. Idcirco ego plorans ⁊ oculus meus deducens aquas. ¶ Item dico ꝙ in ipsis est afflictio corpora macerãs. Unde q̃libet potest dicere illud Job. xlij. Idcirco ipse me reprehendo. ⁊ ago penitentiaꝝ in faulla ⁊ cinere. Cinis eñ ⁊ faulla mortificationem ⁊ maceratioñem carnis designat. ¶ Item ego dico ꝙ in ipsis est consolatio salutem operans. Et ista est finalis consolatio paradisi in qua omnis doloꝝ auferetur ⁊ omnis leticia quies atq; felicitas subinfertur. Unde anime desolate. ⁊ in p̃senti tribulationibus afflicte dicitur Esa. lj. Quis contristabit super te. vastitas ⁊ contritio. ⁊ fames ⁊ gladius. Quis cõsolabitur te? Sequitur. Idcirco audi pauper cula ⁊ ebria non a vino. Ecce tuli de manu tua calicem soporis. ⁊ fundum calicis indignationis mee. Sic igit patet ꝙ inveniturvnum idcirco quod spectat ad iustũ.

¶ Secũdo dico ꝙ est vnũ idcirco spectans ad iniustũ. Mali eñ in triplici statu suo. q̃ est culpe. miserie ⁊ pene. hñt i q̃olibꝫ suũ idcirco. t. suã diffinitiuã ocisionẽ suiꝰq; finẽ ⁊ pclusionẽ. Dico igr ꝙ isti hñt vnũ idcirco

Possessionis et opulentie.
Jnfectionis ⁊ inmundicie.
Confusionis et verecundie.
Turbationis ⁊ inconstantie.
Dormitionis et negligentie.
Oblitionis et ignorantie.
Elationis ⁊ superbie.
Obstinationis et malicie.
Desolationis atq; tristicie.
Uacuationis atq; penurie.
Uisitationis atq; iustitie.
Diffinitionis atq; sententie.
Relegationis et impotentie.
Executionis ⁊ violentie.

Jn istis igit quatuordecim pticulis possumvt videk in cludere. quicqd ꝛclu siue ptinet ad malos gñaliꝝ loquẽdo ꝑtũ ad statũ p̃sentis miserie. latẽtis culpe. sequẽtis pene. ⁊ possum ꝓbare oia p idcirco. ¶ Dicã igit ꝙ isti habẽt vnũ idcirco opulẽtie ⁊ possessionis: qz. s. mali in hoc mũdo psperitate ⁊ diuitijs florẽt. Unde Hier. xlviij. Fertilis fuit moab ab adolescẽtia sua nõ est trãsfusus devase advas. idcirco remãsit gustus in eo ⁊ odor ipsiꝰ nõ est immutatus. ¶ Item isti habentvnũ idcirco inmundicie ⁊ infectionis: qz. s. malivt cõiter luxurieveneno sunt infecti. Unde in pꝛona luxuriose mulieris fatuũ iuuenem alloquentis dicitur Prouer. vij. Victimas p salute vououi. hodie reddidivota mea. idcirco egressa sũ in occursum tuum desiderans tevidere. ⁊ reperi. ¶ Jtẽ isti habentvnum idcirco verecundie ⁊ confusionis: qz omnia sunt apud eos inordinata ⁊ confusa. Unde de turrivbi confusum est labiumvniuerse terre. dicit Genesis. xj. Quod idcircovocatum est nomen eius babel quod interpretatur confusio. ¶ Item habentvnuꝫ idcirco inconstantie ⁊ turbationis. semper ẽnim sunt in volutione ⁊ motu ⁊ cum animo inquieto. Job. xx. Idcirco cogitationes varie succedũt sibi. ⁊ mens in diuersa rapitur. ¶ Item habentvnum idcirco negligentie ⁊ dormitionis. Sunt enim sicut homines mortui sine motu bonorum operum et virtutum. Unde illi infirmo et pessimo regi achab. dictum est. iij. Regum. j. Idcirco de lectulo super quem ascendisti non descendes. sed morte moueris. ¶ Item habent vnuꝫ idcirco ignorantie ⁊ obliuionis. Isti enim obliti sunt dei creatoris sui. Et ideo ab ipso finaliter obliuioni tradentur. Unde Job. xxviij. Mouit enim opera eorum. ⁊ idcirco inducet noctem ⁊ conterentur. Mor enim designat ignorantiam ⁊ errorem. ¶ Item isti habent vnum idcirco superbie atq; elationis Hiere. v. Confregerunt iugũ. ruperuntvincula. idcirco percussit eos leo de silua. Leo enim superbiam signat. qui. s. illos percutit ⁊ inuadit. quivincula disciplineq; legis ⁊ iusticie rumpunt. ¶ Jtẽ isti habentvnum idcirco malicie ⁊ obstinationis. Isti enim ita obstinati sunt in malo ꝙ per quamcunq; tribulationem nunq̃ possunt flecti ad bonum. quinimmo multi sunt quividẽtur positi esse a deo sicut signũ ad sagittam. vt deus miracula potentie sue ostendat in afflictione ipsorum. Sicut de pharaone legit. Unde de tali idcirco dicitur. Exod. ix. Idcirco autem posui te vt ostendã in te fortitudinẽ meã. Et loquit dñs pharaoni. ¶ Item isti habent vnuꝫ idcirco tristicie et desperationis seu desolationis. Constat enim ꝙ mali desperant de vita futura. ⁊ ideo nunq̃ habentveram leticiam. immo semper sunt in mentali tristicia atq; pondere. Unde de tali idcirco dicitur Esa. xvj. Audiuimus superbiã Moab &c Sequit. Idcirco vlulabit Moab ad Moabvniuersusvlulabit. Ululabit dico, idest desolabitur ⁊ desperabit. ¶ Item isti habentvnũ idcirco penurie ⁊ vacuationis. Mali enim habent penuriam ⁊ vacuationem bonorum spũalium. ⁊ etiam qñq; tpalium. Qz etiam sepe fit ꝙ ⁊ si abundant diuitijs. initiante tñ auaricia semp sunt in indigentijs ⁊ penuria. Teste eñ Seneca. Dives est nõ qui magis hz. sed qui minus cupit. Sepe etiã fit ꝙ cũ deus dederit in manibus eoꝝ oia ipsi tñvtunk eis in supbia. nec benefactorẽ modo debito recognoscũt. ideoq; ipse deus indignatus solet bona sua retraherer ⁊ auferre. ⁊ eos ad paupertem ducere ⁊ deferre. Unde de tali idcirco dicit Osee. ij.

Ego dedi

Ego dedi eis frumentũ et vinũ ⁊ oleũ. ⁊ argentũ multiplicaui eis ⁊ aurũ que fecerũt Baal. Idcirco ꝛuertar ⁊ sumã frumentũ meũ in tẽpore suo. ⁊ vinũ meũ in tẽpore suo. ¶ Jtẽ dico ꝙ tales habẽt vnũ idcirco iustitie et visitationis. Quia scz de⁹ videns iniquitates istoꝝ solz eos iusticialiter visitare. et eos ꝑm demerita iudicare. qõ potissime fiet in die iudicij vel particularis vel generalis. De quo idcirco dr hiere. vj. Cõfusione inquit nõ sunt cõfusi. erubescere nescierũt. Idcirco cadẽt inter corruentes. in tẽpore visitationis sue corruẽt. Deus eñ illos quos, donis amplioribꝰ dotauit ⁊ fauoribꝰ maiori bus ampliauit solz si ingrati sunt acrius visitare ⁊ eos seuerius castigare. Unde Amos, iij. dr. Tantũ modo vos cognoui ex oibus cognationibꝰ terre: idcirco visitabo super vos oẽs iniquitates vestras. ¶ Item isti habent vnũ idcirco sentẽtie ⁊ diffinitiõis. Unde de Balthasar eo qõ superbe egerat dr. Daniel. v. Idcirco missus est a ꝛeo articulus manus que scripsit in pariete. Mane tekel phares. Exponе. Scriptura enim significat sniaz diffinitiuã que ꝑm tura dari debet in scriptis. ¶ Item isti habent postea vnũ idcirco miserie ⁊ relegationis. Excludunk eñ a visione diuina ⁊ a gloria paradisi. vñ ij. Reg. v. Idcirco dr in prouerbio cecus ⁊ claud⁹ nõ intrabũt templũ. ¶ Jtẽ vltimo dico ꝙ isti habẽt vnũ idcirco. i. vnum finem et conclusionem violentie ⁊ executionis. Judex enim sententiam suam debet exequi: ⁊ eã per violentiam et potentiam consectari. Unde Ezech. xxj. Idcirco egredietur gladius meꝰ de vagina sua ad omnem carnem. ab austro vsq; ad aquilonem vt sciat oñis caro q̃ ego dñs eduxi gladiũ meũ de vagina sua irreuocabilem et. ij. Parak. xxxiij. Idcirco stillabit furor meus super locũ istum et non extinguetur. Et certe si conquerũtur damnati quare talia patiunt. potest eis responderi per idcirco et dici illud quod scribitur. j Regũ. xxviij. Quia nõ obedisti voci domini. Idcirco quod pateris fecit tibi dominus hodie. Item qõ etiã ipsimet confitendo proprios reatus recognoscent finaliter cũ pam suã ⁊ se confitebunk necessario iuste pati, dicentes quilibet illud idcirco qõ scribitur Hiere. vj. Idcirco furore domini plenus sum. laboraui sustinens. Unde breviter concludendo de eis potest dici illud qõ scribit. iij. Regũ. ix. Quod qz dñs eduxit patres eorũ de egypto et ipsi adorauerunt deos alienos. et adoraverunt eos et coluerunt. idcirco induxit dominus super eos omne malum hoc. Patet igitur quomodo inuenitur vnuꝫ idcirco spectans ad iniustũ. ¶ Tertiovero possuꝫ dicere qõ inuenitur, vnum idcirco quod spectat ad deum. Et hic dico quod deus. ¶ Habet vnum idcircio.

Quod mundum redimit.
Quod iustos eximit.
Quod malos perimit.

Deus eñ diffinitiue ⁊ conclusiue, mundũ voluit redimere. Et ideo ipse dicit. Esaie. xxviij. Idcirco hec dicit dñs deus. Ecce ego mittã in fundamentis syon lapidem. lapidez probatũ angularẽ preciosum. in fundamẽto fundatuꝫ Jste enim lapis angularis fuit xp̃s qui per incarnationem in mundũ redimẽdũ fuit missus ⁊ syon idest ecclesie fundamentũ effectus. ¶ Item deus bonos ⁊ iustos a malis intendit liberare ⁊ eximere vnde ipse est qui dicit de homine iusto illud Hiereiñ. xxxj. Filius honorabilis mihi effraym. adhuc recordabor eius. Idcirco cõturbata sunt viscera mea super eum. miserans miserebor eius ait dominus. ¶ Item deus malos decreuit cõdemnare et deprimere. Unde Ezec. v. ipse dicit. Judicia inquit mea proiecerunt. et in preceptis meis non ambulauerunt. Idcirco hec dicit dominus deus. Sequitur. Faciam in te iudicia. et ventilabo vntuerſas reliquias tuas in omnẽ ventũ. Idcirco viuo ego dicit dominus. Sequitur. Confringam ⁊ nõ parcet oculus meus ⁊ nõ miserebor. Sic igitur patet quomodo idcirco potest spectare. Ad iustum. ad impium et ad deũ. ¶ Sed si vellesalio mo sumere posses dicere. qõ idcirco in bono significato potest designare homines rationabiles ⁊ discretos, qui scilicet sciunt ad omne propositũ respondere. et omnẽ bonã conclusionẽ finẽ et terminũ imponere vel inferre. Unde ꝓpte tales possunt dici idcirco. Et sic dico qõ isti sunt idcirco. Caritatis cẽtatis &c. sicut. ã. paragrapho primo. igitur notabo. Et allega pr oia ficut ibi. Jn malo vero significato dic qõ idcirco põt significare hominẽ rebellem ⁊ litigiosum qui scz nulli ratiõi vel assertioni vult acquiescere. sed de oibus factis suis vult rationez reddere. ⁊ vnũ idcirco de oibus assignare Talis igitur potest dici ergo. vnde ideo vel idcirco. Et ideo dic omnia &c tali idcirco que supra dicta sunt in paragrapho. Secundo dico &c. ꝙ iste est idcirco possessionis infectionis confusionis &c. concordia si vis.

Jdeo. Notaq; ideo est ꝓiunctio causalis. Signat enim causam cuiuslibet effectus siue boni fuerit siue malus. Dico igitur ꝙ ideo se habet per modum causatiue responsionis quia nõ est dare aliquã questionem que per ideo, non possit solui. Jsta enim duo aduerbia quare et ideo videntur fuisse duo disputantes vnus querens. alius respondens. Unus discipulus alius doctor. Quia scilicet quare se habet per modũ discipuli vel querentis. Jdeo vero se habet per modum magistri vel respondentis. Oportet tamen qõ semper secum habeat baccalaurios suos qui vt cõmuniter vocant vt et quia. Si enim fiat questio quare christus fuit incarnatus. Respondebitur. Jdeo seu propter hoc vt homo esset saluatus vel quia adhoc fuerat a patre destinatus et missus. Igitur dicã qõ ideo semp signat allegationẽ vel cõsequẽtis effectꝰ designationẽ. Et sic dico ꝙ est iõ ꝓtinẽs ad bonos, ⁊ iõ ad ꝓtinẽs malos. ¶ Primo igit dico qõ ideo signat allegationem vel consequentiã que spectat ad bonos. Et ideo dico quod quia iusti et sancti deo seruierunt deũ timuerũt. Deũ dilexerunt nemines leserũt oẽs adiuuerunt. illis respondeꝛ per scripturã ꝙ. Jdeo.

Uocantur per penitentiam ne pereant.
Ditantur per opulentiã ne egeant.
Firmãtur per patientiam vt maneant.
Mũdantur per continentiam ne fœteant.
Famãtur per redolentiam vt placeant.
Sectant christi presentiam vt pareant.
Leuantur ad eminentiã vt sedeant.
Portant ad regni gloriam vt gaudeant.

Jstud est eñ ideo bonoꝝ ⁊ iustoꝝq; bonitas iusti per merita sua in p̃senti gratias ⁊ virtutes in futuro ꝛo gl'ias et beatitudinẽ sortiũtur qõ scz totũ põt probari ꝓ ideo. Dico igitur. qõ ideo vocank ad penitentiam. Vocatio enim ad penitentiã vel ad fidẽ ex occulta dei ꝑdestinatione peruenit. Hiere. xxxj. In caritate perpetua dilexi te ideo attraxi te miserans tui. ¶ Item dico qõ ideo ditantur per opulentiã. Justis eñ vt cõiter dat sufficientia terrenoꝝ. Quia sicut scriptũ est. Non affliget dñs fame animã iusti. quinimo sepe fit dei prouidẽtia occulta qõ diuitie, malorũ reseruanꝫ bonis. Sicut apparuit de terra promissionis que dudũ fuit hoim malignoꝝ quos deus expulit ⁊ delcuit. ⁊ ibi filios israel introduxit Unde dicitur Prouer. xiij. qõ custoditur iusto substãtia peccatoris. Unde Sap. x. dicit. ꝙ iusti tulerunt spolia impioꝝ. ⁊ decantauerũt domine. nomen sanctũ tuum et victricem manũ tuã laudauerũt pariter. ¶ Jtẽ dico ꝙ ideo firmant per patientiã. Etenim qz iusti probank per patientiam. et perfecti inuenkunk per constantiam sicut de Abraam legit Geñ. xxij. Ideo stabilita sunt bona illorũ in domino Eccli. xxxj. ¶ Item dico, ꝙ ideo mũdantur per continentiã. Luc. j. Ideoq; et qõ nascetur ex te sanctũ vocabitur. Sanctitudo eñ mundiciã mentis et carnis designat. ¶ Item dico qõ ideo famãtur per redolentiam Cant. j. Oleum effusum nomẽ tuum. ideo adolescentule dilexerunt te nimis. Quia enim nomen et fama vbiq; diffunditur. ideo merito ad adolescentulis idest ab innocentibus mentibus adamatur. ¶ Jtẽ dico quod quia iusti sunt ideo sectantur xp̃i presentiaz Altant enim christo eidem iugiter seruiendo. vnde Apoc. xiij. dicitur. q. od quia ipsi lauerunt stolas suas ⁊ albauerũt eas in sanguine agni. ideo sunt ante thronũ

dei et seruiunt ei die ac nocte. Justus enim plus amat obedire diuinis mãdatis q̃ abundare diuitijs infinitis vnde ps. Ideo dilexi mandata tua sup aurũ et topazion ¶ Itẽ dico qõ qz isti sunt ideo leuãtur ad eminentiã. qz reuera isti per prudentiã diuinã. qsiqs leuãtur et exaltant ad prelationẽ et eminentiã tẽporalem. Sicut de abraam dicit Eccli. xliij. Quod qz inuentus est fidelis ideo iureiurando redit illi gloriã in gente sua. ¶ Item dico qõ quia isti sunt. ideo portãtur ad eternalẽ excellentiam. sicut Sap. v. dr. qõ ideo isti recipient regnũ et diadema speciei de manu dei. Istud autem fiet in patria quando verificabitur illud ps. Ideo cõuertetur populus meus hic. et dies plenos inuenient in eis. Vtz igit quomodo istud aduerbiũ ideo potest significare quandam allegationem. vel consequentiã que spectat ad bonos. ¶ Secundo dico q̃ potest significare quãdam allegationem vel consequentiam que spectat ad malos. Et sic dico quod quia mali sunt et peruersi. Ideo.

Leuat ipsos vana superbia cordialis.
Turbat ipsos grauis inuidia pectoralis.
Grauat eos tristis molestia corporalis.
Damnat illos grandis sententia supernalis.

Mali enim quia mali sunt ideo per superbiam leuant cordialiter ps. Ideo tenuit eos superbia: operti sunt impietate. et iniquitate sua. Et causa redditur. qz scz prodijt quasi ex adipe iniquitas eorũ. ¶ Item dico. q̃ qz mali sunt ideo per inuidiam leduntur pectoraliter. Vsi Eccli. xxxj. De oculo nequam. per quẽ intelligitur oculus inuidus dicitur. Memento quoniã malus est oculus nequam. Nequius oculo quid creatur est? Ideo ab omni facie sue lacrymabitur. q. Inuidus solet per malum oculum insidiari. etiam quãdoq; quãdo ledere nõ potest lacrymari. Unde de detractoribus et inuidis dr Ezech. v. Ideo patres comedent filios in medio tui. et filij comedent patres suos. ¶ Item dico qõ mali. quia mali sunt ideo per molestiam leduntur corporaliter. Constat enim quod propter malum culpe sequitur etiã corporaliter malum pene. vtpote infirmitas vel tribulatio tẽporalis. sicut de rege israel achab scribitur. iij. Regum. j. quod quia miserat ad consulendum deum ac caron. dictum est sibi. Ideo de lecto super quem' ascendisti non descendes. sed morte morieris. Mortuus est igitur. etc. ¶ Itez dico qõ mali quod mali sunt ideo per iusticiã damnantur. seu premunt eternaliter. qz. s. in iudicio non resurgent ad gloriam sicut sancti. immo cõprimentur ad miseriam vt iniusti. Unde in ps. dicitur. Ideo non resurgunt impij in iudicio neq; peccatores in consilio iustorum. Sic igitur patet quomõ ideo est quãdam allegatio que spectat ad malos et ad bonos etc. Unde de propter infra in litera. ℣. Et etiã de idcirco et de igitur. et de quare et de quapropter. ¶ Si vis autẽ dic de ideo sicut de idcirco qz scz per ideo intelliguntur homines scientiosi et respondẽtes. et boies querulosi et contradicentes etc. Unde de idcirco in paragrapho vltimo.

Idem. Nota q̃ idem signat quandã integritatẽ quandam conformitatem et quandã essentie quidditatẽ. Et sic notabis. Mõ ẽ Idẽtitas realis Idẽtitas moralis. Identitas localis. ¶ Dico igit primo qõ est identitas realis. Et ista est idẽtitas diuine.

Essentie que est immutabilis.
Justicie que est imitabilis.
Presentie que est habitabilis.

Clarũ em est iusticiã et presentiã diuinã nihil aliud esse q̃ diuinã essentiã que. s. nec re mutat. nec tẽpore immo semper eadẽ et in eodẽ statu perseuerat. De rebus autẽ creatis non sic qz iste cõtinue variantur. quinimo sunt et fuerunt phi qui dixerunt q̃ omnia temporalia mutantur cum tempore. eterna vero stant et eadem essentialiter perseuerant. Unde etiam isti dixerunt quod homo nunq̃ est idem. Non enim idem vt aiunt iuuenis quod senex. Non idem in vno loco quod in alio. Non idem dexter quod sinister. Non idem mortuus quod viuus. etc. similia. Ad quod satis facit illud quod scribit. Job. xiij. Homo natus de muliere breui viuens tempore repletur multis miserijs. Qui quasi flos egreditur et conteritur. et fugit velut vmbra. et nunq̃ ipse est qui in eodẽ statu permanet. Sed procerto de deo est aliud. qz scilicz dicit. Ego dñs qui non mutor. Mal. iij. Ipse est de quo dicitur. Non est deus vt mentiat nec tanq̃ filius hois vt mutetur. Nume. xxiij. Iste semper vnus et idem est. et in eodem statu immutabilis permanet et consistit. Et hoc est quod bene dicitur in ps. et Heb. j. Ipsi peribunt tu autem permanes et omnes vt vestimentũ veterascẽt et velut amictus mutabis eos et mutabunt. Tu autem idem ipse es et anni tui non deficient. Et ideo. j. Corin. xij. dicitur. Diuisiones gratiarũ sunt. idem aũt spiritus et diuisiones ministrationũ sunt: idem autẽ dominus et diuisiones operationũ sunt. idem autem deus. Et sequitur. Idem autẽ spũs. diuidens singulis prout vult. Ista est igit idẽtitas que est realis. ¶ Scõo dico q̃ est identitas que est moralis. Et sic dicã qõ est idẽtitas.

Constans et solida. Primã facit vigoris fortitudo.
Instans et feruida. Secundam facit amoris feruitudo
Astans et prouida. Tertiã facit mortis similitudo

¶ Dico igitur qõ inuenitur identitas firmitatis q̃ est informatiua. Et hec est illa summa et inestimabilis fortitudo que mentẽ ita formal firmat et informat in bono proposito quod siue veniant prospera. siue insurgãt aduersa. siue interueniant varia et diuersa semper tamen in virtute et constantia manet idem vt nec sit motꝰ varietatis in pectore nec gestus contrarietatis in corpore nec actus difformitatis in opere semp igitur debet esse idem iuxta illud. j. Corin. j. Sitis autẽ perfecti in eodẽ sensu. et in eadem scientia. Phil. iij. Idem sapiamus et in eadem permaneamus regula. Allega hic. Bene. qui in multis passibus loquitur de tali identitate. Et si vis inuehe cõtra illos qui carent huiusmodi virtuosa et stabili identitate et qui nunq̃ in eodem statu persistit immo ad modicum flatum fortune vel aspere vel secunde tam interius q̃ exterius statum mutant. Similes illi lapidi sy. onites qui ẽm lunam mutat imaginem. quia scilicet sicut luna mutat in celo. sic imago lune que est in lapide mutatur et variatur in ipsius corpusculo sic tales ad mutationem lune idest fortune mutant imaginem status sui. Similes tirsicyati. qui ẽm fabulam de viro in feminam et de femina in virum fuit mutatꝰ qui tamen oculorum lumine fuit priuatus vt dicit Ouidius li. iij. fabula. iij. sic tales quandoq; sunt viri quandoq; femia qsiqs fortes. qsiqs infirmi. quãdoq; leti. qsiqs tristes. quandoq; magnanimi quandoq; parui. Et sic nunq̃ sunt idem. Iob. xiij. Nunq̃ in eodem statu permanet. Quod potissime pt; in nobis ecclesiasticis qui fortune subijcimus nosmetipsos. et facili occasione volumur et rotamur. Iob. iiij. Ecce qui seruiunt ei non sunt stabiles etc. Ista est igitur identitas firmitatis que est informatiua. ¶ Item dico quod in moribus inuenitur identitas caritatis que est transformatiua. Amor enim transformat amantem in amatũ. Et ideo amor proprie comparatur igni qui scilicet duo metalla solet taliter liquefacere et ignire quod efficiuntur vnum et idem. sic etiam amor. Unde Seneca in epistola dicit de amico. Est enim amicus qui est quasi alter idem. ¶ Item dico quod inueniuntur in moribus identitas qualitatis que est conformatiua. Idem enim quandoq; accipitur pro simili. Unde quandoq; vnum est alteri simillimum tunc dicitur esse idem cum ipso. Sicut cũ dicitur ad Romanos. ij. ca. Eadem enim agis que iudicas. Eadem enim dico idest similia. Et sic dico quod nos inuenimus identitatem bonorum et identitatẽ malorũ. Bonorum dico. qui scilicet volunt se bonis alijs conformare. et cũ eis esse idem in moribus et in vita quia scilicet isti solẽt idẽ credere. idem sapere. idem facere. ibidem sistere. Habent enim iusti eundem locum. quia scilicet omnes sunt in ecclesia militante. Et omnes illi qui sunt eiusdem religionis debent esse eiusdem habitationis. Act. ij. Erant autem omnes discipuli pariter in eodem loco. Credũt etiam

etiam iusti eundẽ deum. ij. Corin. iiij. Habentes autem eundem fidei spiritũ etc. Habent etiã iusti eundẽ scientie fructũ. qz scz oẽs eadem doctrina et scientia sunt instructi. j. Corin. i. Omnes enim vnũ potũ spiritualem biberant. Et Phyl. iij. Idem sapiatis eandẽ caritatem habentes vnanimes idipsuz sentientes. Facit etiã iusti eundẽ bone operationis actũ. qz. scilicet in actibus virtutibus vnus alteri se conformat. Nume. xv. Tam indigene q̃ peregrini eodẽ ritu offerent sacrificia Eccli. xliij. Et ysaac eodẽ fecit modo. Inuenimus etiã identitatez malorum qz. s. mali habent identitatez obstinationis. et identitatẽ cõuersationis. Obstinationis dico. qz scz ita sunt obstinati in malo qõ semper volunt esse idem. nec a suo malo proposito possunt aliqualiter immutari cõuersationis etiã quia semper se solent vnus alteri in moribus conformare. eosdem actus facere. et idem dicere et sentire. prouerbi. x. Idem sequitur auces volãtes idest quilibet talis idem se conformat auibus volantibꝰ. i. alijs vanis hominibus et ineptis. Et sic patet qõ est q̃dam identitas que est moralis. ¶ Tertio dico qõ est q̃dam identitas que est localis. Quia procerto iusti habent eundẽ locũ scilicet ecclesiam militantem in via. Josue. v. Manserunt in eodem castrorum loco donec sanarentur. Et paradisum seu ecclesiam triumphantem in futuro. Nume. xx. Cunctis diebus quibus stabat nubes super tabernaculum manebant in eodem loco. Et mali etiã in eodẽ loco manent quia scilicet in vita sua isti habent eandem habitationẽ. et finaliter in inferno eandem habebunt damnationem. Unde de illo iniquo andronico quoniam occiserat dicitur. ij. Macha. iij. quod in eodẽ loco in quo ionã interfecerat iussit reddere thiocus sacrilegum vita priuari. Et hoc de idem et de eodẽ sufficiant. Vide de huiusmodi in litera. ℣.

Idipsum. Quia idipsum videtur significare illud quod idem notare possuz quod nos debemus. Idipsum.

Sapere. Idipsum dico sapere. Roma. xv. Deus
Dicere. autẽ pacis et solacij det vobis ipsuz sa
Facere. pere in alterutrũ. Item idipsum dicere. j.
Sperare. Corin. j. Obsecro aũt vos fratres vt id
Laudare. ipsum dicatis oẽs. et non sint in vobis
scismata. ¶ Item idipsum facere. Phyl. ij. Gaudeo et congratulor vobis. idipsum autẽ et vos gaudete et congratulamini mihi. ¶ Item idipsum sperare. ps. In pace in idipsum dormiã et requiescã. ¶ Item idipsuz laudare ps. Exultem nomẽ eius in idipsum etc. Sufficit.

Is. Nota quod is vt communiꝰ accipitur demonstratiue. designat enim certitudinem persone. Et ideo quia omnis persona aut est bona aut est mala Dicam quod is potest in bono et in malo significare et designare boiem virtuosum et boiem vitiosum. ¶ Primo ergo dico quod is signat boiem virtuosum. Virtuosus enim potest dici is quia scilicet iste est demonstrabilis et spectabilis apud omnes ratione vite apparentie et doctrine. Et sic notabis qõ homo potest dici is. i. demonstrabilis et virtuosus. ¶ Ratione.

Sapientie speculatiue. Talis cũ is solet subtiliter speculari. Vsi Actuũ.
Fiducie postulatiue r. dicitur. Quod is vidit
Constantie tolleratiue. in visu manifeste quasi
Caritatis retributiue. bora nona angelum dei
Voluntatis renouatiue. ¶ Item is solet supplici
Humilitatis subiugatiue. ter rogare. Unde de illo claudo qui sedebat ad portam speciosam. dicitur Actuum. iij. quod is videns Petruz et Johannem incipientes introire in templum. rogabat vt elemosynam acciperet. ¶ Itez is solet stabiliter portare supplie tribulationes. vnde. ij. Macha. vij. dicat. de sexto martyre machabeorũ qõ is mozi incipiẽs Antiochum arguebat. ¶ Item is solet sinceriter amare. supple deũ et quemlibet benefactorem. vnde Luce. vij. Quis inquit eiz plus diligit? Respondetur. Existimo quod is cui plus donauit. Itẽ solet animũ renouare. s. per penitentiã oportunã. Vsi. ij. Corin. iiij. Licet is qui deforis est noster homo corrũpatur. is tamen qui intus est renouatur de die in diem. ¶ Item is solet se deo subiugare. vnde de demoniaco dicitur. Luc. viij. Is vt vidit Jesum procidit ante illũ. Sic igitur dico qõ is designat hominẽ virtuosum. ¶ Secũdo dico qõ potest designare hominẽ vitiosum. qui scz demonstrat uus potest dici pro eo q̃ quãdoq; sic abundat in vitijs. q̃ tanq̃ non sit rum vel spectaculũ per alios et digitũ demonstratur. Et hoc merito. quia procerto is.

Abundat mendacijs sine veritate.
Predicat eloquijs plenis falsitate.
Pessundat nequitijs sua prauitate.
Redundat spurcicijs et cupiditate.

Talis dico solet mendacia seminare. j. Joh. ij. Quis est mendax nisi is qui negat quoniam Jesus non est xps? ¶ Item solet fallacia predicare. ij. Corin. xj. Si is qui venit aliũ christũ predicat quẽ nos non predicamus. supple falsum predicat etc. ¶ Item solet in vitijs abundare scz in luxuria et auaricia. j. Corin. v. Si is qui frater nominatur inter vos est fornicator aut auarus aut idolis seruiens etc. cũ hmõi nec cibuz sumere. ¶ Itẽ solet ad vitia concitare seu prouocare scz alios suis malis dictis et factis. j. Thes. iij. Misi ad cognoscendum fidem vestram ne forte tentauerit vos is qui tentat et inanis fiat labor vester. Transeo. quia sterilis est materia etc.

Idest. Nota qõ idest põt accipi pro vna dictione vel pro duabus. Quocunq; tamen mõ accipiatur dictio est interpretatiua: expositiua et declaratiua. Et sic nota qõ istũ vocabulũ idest signat. Prudẽtem sagacitatem. Rebellẽ fatuitatem. Presentẽ prosperitatem. Mundanã aduersitatem et Celestem felicitatem Ista enim omnia habent vim interpretatiuam. vel alterius q̃ ostendant significatiuã. Nam per primum idest notatur motũ sanctitas in prouidis. Nam per secundũ idest notatur vite prauitas in fatuis. Nam per tertiũ idest notatur mundi vanitas in psperatis. Nam per quartũ idest notatur rerũ paupertas in tribulatis Nam per quintũ idest notatur celi felicitas in beatis. ¶ Primo igitur dico qõ ista dictio idest. signat in prouidis et prudentibus motũ sanctitatẽ. Prudens enim homo nihil aliud est q̃ vnũ idest. qz. s. isti sunt qui sciũt interpretari res aliter q̃ eas proferant. Ipsi sunt etiam aliud aliquotiens q̃ ostendant. qz. pculdubio q̃uis nõ semper appareant isti tamẽ sunt quãdoq;.

Uiri
Penitentes et magni doloris.
Permanentes et magni vigoris.
Continentes et magni decoris.
Precellentes et grandis valoris.

Dico igitur q̃ quidã sunt viri penitentes doloze cõtriti. vt de ipsorũ quolibet dicatur illud. Geñ. xxxv. qõ. s. rachel appellauit nomen filij sui benoni. i. filius doloris. ¶ Itez quidã sunt viri permanentes vigore muniti vt scz de quolibet dicatur illud Geñ. xxxv. Pater Joseph vocauit eum benjamin. i. filius dextre. Dextera enim fortitudinem bone operationis designat. ¶ Itẽ dico q̃ quidam sunt viri continentes decore floridi seu politi vt de tali dicatur illud Judic. xvj. Nazareus idest sacratus sum domino. Nazareus autẽ floridus interpretatur. ¶ Itẽ dico qõ quidã sunt viri precellẽtes valore fulciti Et isti sunt illi qui licet modici videantur. sciunt tamẽ et possunt magna facere. magnis resistere. et pro fide magna et grauia sustinere. vt de talibꝰ dicatur illud Dan. iij. Viri autẽ hi tres. i. sydrac misac et abdenago ceciderũt in medio ignis colligati. et ambulabãt in medio flãme laudãtes deum. Habes autẽ de istis ibidẽ quomodo pronunciam babylonis reperunt et quomodo iniqs regis iussionibus contradixerunt. vt de quolibet tali dicatur illud. iij. Reg. vij. Vocauit columnã iachin. i. firmitas. Et sic igitur dicam qõ istud idest. signat motuz sanctitatem. ¶ Secũdo dico quod ista dictio. i. signat in fatuis vite prauitatez. per idest enim intelligi possunt quidam qui et in verbis et in factis non sunt nisi vnuz dest. vnuz aliud q̃ ostendant. In verbis dico sicut sunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

rebelles et litigiosi. heretici et supstitiosi: mendaces et proditiosi. Isti enim habēt sua verba semper duplicia t obscura q; nunq; sunt talia sicut esse videntur. immo semper vno ideſt. i. vna fallaci expositione glossata t interpretata noscūtur et tamē verba nostra debēt esse ita solida quod nulla calua occasione vel ficta interpretatione debent mutari. sed in ea intentione qua prolata sunt immutabiliter debent effari Leuit. xxvij. Si quic quid vouerit sanctum erit nec mutari poterit ideſt nec melius malo nec peius bono. In factis etiaz sunt sicut hypocrite. t malicioſi quorū vita non est nisi vnū ideſt quia sez alia est existētia q; apparentia. alia cōuersatio q; operatio. Alia vestis q; pestis. Unde t malis dicitur Judic. xix. Venerunt viri ciuitati illius filij belial. ideſt absq; iugo. Unde de peccatis talibus pōt dici illud Deu. xxix. Vidistis abominationes et sordes. i. ydola eorum Patet igitur q; ideſt quādoq; sumitur et designat vite prauitatem. ¶ Tertio dico q; ideſt signat in prosperatis mundi vanitatem. Mundi enim gloria non est nisi vnum ideſt. vnū enim ostendit et aliud pretendit. vnus est et aliud erit. vnū patet et aliud latet. Qz reuera mūdus videtur splendere t tamen solet fetere. videtur ridere t inuenitur lugere. videtur gaudere t solet tedere q; reuera et in mundo et in mundanis plus est de amaritudine q; de dulcedine. Plus de tedio q; de gaudio plus de labore q; de sopore. Et ideo de tali ideſt potest talis mundana ꝓsona dicere illud Ruth. j. Non vocetis me noemi ideſt pulcram. sz vocetis mara ideſt amarā quia amaritudine repleuit me omnipotēs. Talis autē amaritudo et tale ideſt tunc precipue complebitur quando per damnationem eternam omne quod dulce fuerat in amaritudinē conuertetur t quāde mundana gloria futuris infortunijs destruetur. Unde de futuris infortunijs dicitur Hieremi. lj. Sonabunt fluctus quasi aque multe. quia venit super eam ideſt super babylonem predo. et apprehensi sunt fortes eius et emarcuit arcus eorum. quia fortis vltor dñs retribuet. Patet igitur q; id est quādoq; designat mundi vanitatem. ¶ Quarto dico quod ideſt designat in tribulatis rerū paupertatem Constat enim q; status presentis tribulationis et paupertatis non est nisi vnū ideſt. Signat eñ pro tempore futuro aliud q; pro modo q; procerto miseria presentiū tribulationum signū est futuroꝝ cōsolationū. Quod bene figuratū est. Gen. xlviij. vbi dicitur q; Joseph posuit effraym ad finistrā suam. i. ad dexteram israel. Qz reuera quādo ioseph qui interpretatur augmentuz vel appositio. i. mundi ꝓsperitas in qua est bonoꝝ terreno rum augmentū ponit aliquē ad finistrā suam. i. in statu tribulationū. istud nō est nisi vnū ideſt hoc est dictu vnum signum t vna demōstratio q; ipse erit finaliter: ad dexteram israel. ideſt in felicitate eternarū consolationum. et in societate israel ideſt deum videntiuz hoc est, spiritualium contemplationū. Signat igitur ideſt rerum paupertatē et aduersitatez. ¶ Quinto dico q; ideſt signat in beatis ceu voluptatem et felicitatē. Id est enim signat declarationem et expositionē illoꝝ que dicta sunt. Et quia in celo omnia sunt clara nuda, expsita et aperta. bene dico quod celi vita potest dici ideſt.

¶ Unde nota q; ibi est declaratio et manifestatio.

Veritatis et scientie.	Ibi eñ refulget veritas et
Claritatis et letitie.	cognitio. qz. ſ. ibi sunt che
Securitatis et fiducie.	rubin qui interpretantur
Tranquilitatis et cōsciētie.	plenitudo sciētie. iij. Reg.
Libertatis t idulgētie	vj. Adēsura parū op⁹ vnū
Saturitatis et opulētie.	erat in duobus cherubin

ideſt altitudinē habebāt. x. cubitorū. Hoc est dictu altitudinē mentis ad cognoscendū verū denariū retributionis eterne. ¶ Item ibi refulget caritas et dilectio. vnus enim alterū affectat desiderat alterum intuetur. et per caritatem et inuicem consolari. Roma. j. Desidero enim videre vos ideſt simul cōsolari in vobis per eā que inuicem est fidem vestram atq; meam. ¶ Item ibi refulget securitas t tutio. quia, scilicet é secura habitatio que a nemine perturbatur Unde istud est tabernaculum non manufactum. ideſt non huius creationis Hebre. ix. Unde Gene. xxviij. q; iacob cum obuiam habuisset angelos. appellauit nomen loci illius manaim i. castra. Et xxxij. c. dicitur q; appellauit nomen loci illius sochoth. i. tabernacula. Unde de celesti habitatione dicitur Hebre. xj. Nūc autem inquit meliorē appellauit nomen loci illius sochoth. ideſt tabernacula. Unde de celesti habitatione dicitur Heb. xj. Nūc autē inq̃t meliorē appetūt supple habitationē seu patriā. i. celestē. parauit eñ illis ciuitatē. ¶ Itē ibi refulget trāquillitas t quietio. Leuiti. xxij. Die primo t die octauo erit sabbatum. i. requies. ¶ Item ibi refulget libertas t remissio qz sez oē opus seruitutis remittet t cessabit ibi sicut Plume. xxvj. Et Leui. xxvij. 0z q̃cū iubileus. i. annus remissionis aduenerit restituet hereditas pristino possessori Hec est aūt hereditas seruorum domini. ſ. gloria sempiterna. ¶ Item ibi declarat saturitas t refectio. Quia sez diuinitas t humanitas christi sunt duo fercula quibus anime beatoꝝ recreantur et corpora. Unde Exod. xvj. dicit. q; filij israel de manna celesti colligebant cibos duplices. ſ. duo gomor p singulos homines. Et Exo. xij. Est enim phase. i. transitus domini Phase. enim ideſt pascha erat festum vbi comedebatur agnus paschalis &c.

Idolum. Nota q; idolum est illa imago: figura statua seu similitudo q̃ antiquitus ab infidelibus ꝓ deo colebatur Uerūtamen q̃uis generaliter ydola in scriptura significent deos gentiliuz possunt tamen designare diuersa genera peccatorum: vel etiam diuersa genera vitioruz. Et breuiter dico q; in scriptura inueniunt idola

Bonorū exteriorꝝ.	Bona eñ terrena dicunt idola q; ista non sunt vere res immo imagines rerum. Quedaz etiam fictiones dicuntur esse idola quas hebetes t stulti faciunt deos suos. Et ideo consulit Esa. ij. In illa die ,ꝓiciet hō idola argenti sui t simulacra auri que fecerat vt adoraret: Ad literā eñ antiquitus ꝓ totū ordē fuerūt idola in que fatui idolatre crediderunt t ea coluerunt t adorauerunt De q̃ bus Ezech. xx. In idolis egypti nolite pollui. Peccata etiam possunt dici idola q; scilicet multi sunt q̃ diuersis peccatis deos suos faciunt t in cordib⁹ suis ea adorant t colūt Sicut ptz de carnalib⁹ q̃ rectevident luxuriā deificare Et de auaris q̃ vident auariciaz adorare Ephe. v. Auaricia q̃ est ydoloꝝ seruitus Peccatores etiam dicuntur idola. q; ꝓcerto sicut idolū nullū erat virtutis q̃uis magne eēt autoritatis. Sic peccatores nullius sunt virtutis apud deū. q̃uis magne sint autoritatis apud mundum. Et sicut idola de diuersis metallis t materijs solebāt fieri qz. ſ. q̃dam erant.

Dexteriorꝝ t peccatorꝝ.	
Ulteriorꝝ interiorum.	

Lignea. Sic vere mundi peccatores dicunt eē lignei
Lapidea. per fragilitatem Lapidei per insensibilita-
Aurea. tem. Aurei per ꝓ pompositatez. Erei. i. facilr
Erea resonātes p iactātiā t detractionā p̃uitatē.
Juxta illud ps. Simulacra gentiū argentū t aurum.
De talibus igitur t eorum malis operibus potest dici illud Sap. xiij. Infandoꝝ enim ydoloꝝ cultura omnis mali causa est. Et breuiter possumus notare q; per idola possunt accipi tria vel quatuor genera peccatorum scilicet illi Qui magnis statibus sublimant Qui falsis ritibus palliant Qui bonis moribus elongant. Primi sunt superbi t ambitiosi Secundi sunt ypocrite et proditiosi. Tertij sunt pigri et accidiosi. ¶ Primo igitur dico q; ydolum signat superbos elatos et ambitiosos. Sicut enim ydolum q̃uis esset sine virtute t sine sensu. tñ antiquitus in alto loco ponebaſ tanq; deꝰ adorabat eoraz ipso thurificabant. t diuersis cultib⁹ tinuerib⁹ ab infidelib⁹ colebat. sic vere hodie multi sunt ambitiosi q̃ q̃uiscareant oi sensu t ratione. oi virtute et discretione: omni motu t bona operatione ipsi tamē hodie in altis dignitatibus et officijs sublimant. vbi

dij. i. viri excellentes t pfecti esse creduntur vbi etiā ab infidelibus. i. ab adulatoribus coluntur et honorant t vbi per adulationem etvane laudis exhibitionem thurificantur. t incensant Isti figurant in illo ydolo. i. in illa statua quā fecit erigi Nabuchodonosor rex coram quo instrumentis varijs cantabatur. t quam q̃ adorare nolebant in fornacem igneam ponebant. sicut dicit Dani. iij. Sic vere charissimi videmus q; hodie multa idola. i. multe statue. i. multe ꝓsone inutiles t ignorantes a rege Nabuchodonosor i. a papa rege vel imperatore in altis dignitatibus: officijs: prelaturis t beneficijs erigunt Et statim ꝓcerto assunt coram talib⁹ cantores musitatores. i. fallaces adulatores mali consiliarij t suggestores t suoꝝ malorum actuum iustificatores. Tales enim corā talib⁹ idolis cōtinue resonant t adulant. t ꝓ sonosvane laudis coram eis modulantur Juxta illud Esaie. xxx. quod proprie videtur esse dictū talijs idolorū. laudes adulatoriz diligentiū. Loquimini inquiant nobis placentia. videte nobis errores. auferte a me viaz. declinate a me semitaz. cesset a facie nostra sanctus israel Et breuiter pauperes subditi talia ydola adorare. t munera dare coguntur q̃ si facere noluerint. igne diuersarū tribulationum cremātur quia vere si tales talibus malis principibus vel prelatis: officialibus vel balliuis non offerunt munera. statim in currunt lites t verbera De talibus igitur idolis loquitur Ezec. viij. q; ipse vidit in templo vniuersa idola domus israel depicta in parietibus. quibus seniores israel, thurificabant Hodie enim in templo ecclesie idola. i. personeſ sunt in dignitatibus sepius constitute. Quia reuera sunt viri picti t ficti. coram quibus seniores. ideſt illi qui debent esse consilio saniores. non cessant thus t incensum adulationis incēdere t verba placentia incensare. Quia vere istud fit hodie in domib⁹ prelatorum t magnatum. q; seniores. i. illi qui in eoruz curijs sunt maiores. t in consilijs secretiores t ad quos pertinet magis veruz magistris suis dicere. et ipsos de malefactis corrigere sunt hodie ad thurificandū et ad adulandum promptiores. t ad dicendū veritatem remotiores Sicut enim dicit Seneca. Cum diuites omnia habeant. hoc eis solum deficit. ſ. q; eis verum dicat. Tales enim non curant verum dicere sed magis magistros suos per adulationem decipere. vt. ſ. possint magistri sui diuitias exhaurire t suas proprias ampliare Et inde est q; talia idola. ideſt tales principes vel prelati sunt hodie pauperes. seniores vero isti scilicet. sui balliui t consiliarij sunt diuites t potentes. Istud figuratur Daniel. xiij. vbi dicitur. Quod in babylōe erat vnus ydolum coraz quo magna infinitas ciboꝝ omni die ponebatur q; totuz comederet a populo credebat. In fero enim apponebantur cibaria. sz de nocte sacerdotes qui seruabant istud idolu cum vxoribus et puulis omnia occulte comedebāt ita q; in crastino nullam coraz idolo cibaria apparebant populus vero sic rapebat quō illud idolum tamsubito tot t tanta comedebat. Sic vere charissimi coram idolis nostris. i. coram ignaris ꝑncipibus t prelatis apponūtur hodie infiniti cibi. ideſt infinite, diuitie q̃ de eorum redditib⁹ quotidie apportātur. Quia sicut dicitur prouer. xiij. Multi cibi in noualibus patrum. Mensa vero ipsorum non videtur esse in crastino propter istos cibos fertiliores vel repletiores qz scilicet sacerdotes qui sunt circa idolum. i. seruitores consiliarij et officiales talium totum occulte vxorant furantur t subtrahunt et sic nihil apparet coram idolo qz scilz pauperes et miseri semper fiunt Ideo bene cōsulitur Ecclesiastici. v. A consiliario malo abscōde animā tuam. Quia breuiter mense dominoꝝ sunt mantes t vacue mēse vo talij sacerdotū bōis dñoꝝ fiūt repletе vnde Ecclesiastici. xxx. Quid proderit idolo libatio nec enim manducabit nec odorabitur Tales igitur dicuntur idola scilicet viri ambitiosi de quibus dicitur q; rex Antiochus posuit abominandum idolum desolationis in templo. sicut dicitur. j. Machab. j. Quia scilicet hodie in templo ecclesie sunt multa talia idola constituta propter quod ipsa est hodie quasi penitus desolata. Multa sunt igitur talia idola Et certe malum est eis thurificare t eos colere t eis seruire. Unde. j. Corintio. x. Fugite a cultura idolorum Et merito. quia sicut dicitur Sapien. xiij. Infandoruz idolorum cultura omnis mali causa est. Et sequuntur ibidem vitia talium idololatrarum ideſt talium curialiuz t adulatorum Aut enim inquit dum letantur insaniūt aut certer vaticinantur falsa aut viuunt iniuste aut perturbāt cito. dum enim confidunt in idolis que sunt sine anima male iurāte nocere se non sperāt. O deus quot vitijs hodie tales idolantur Ut enim dicit ille poeta. Nulla fides pietasq; viris qui castra sequuntur Uerumtamen q̃nq; fit q; in taliuz curijs et seruitijs sunt aliq̃ q̃i medio cursu vadunt quia scilicet t bonam conscientiā seruare volunt et magistris suis seruiūt t obediunt q̃ satis est impossibile cum nemo potest duobus dominis seruire. Isti figurati sunt i samaritis qui simul desti t ydola colere voluerunt Unde. iij. Reguz. xvij. in fine dicitur q; fuerunt gentes timentes deum. et nihilominus idolis suis seruientes. Breuiter igitur istud est verum q; hodie sunt multi qui gaudent se esse in seruitio vntus talis idoli dicentes illud Osee. xij. Uerumtamē diues effectus sum inueni idolum mihi. Significant igitur ista idolola illos qui indigni in dignitatib⁹ sub limantur. ¶ Secundo dico q; per idola possunt ypocrite significari qui falsitatibus palliantur. Sicut eñ idolum nihil habet nisi exteriorem apparentiam quia scilicet non habet nisi membra exteriora scilicet os oculos manus. faciem &c. De membris vero interioriꝝ nihil habet quia cor: viscera. medullam t sanguinem nō habet Sic ypocrite optime sunt formati et figurati in exterioribus sed nunq; in interioribus quia scilicet. illud quod in eis exterius apparet scilz os locutionis: oculi discretionis. manus operationis. est in ipsis optime compositum. Sed vere illa que latent interius. scz cor intentionis viscera compassionis. medulla deuotionis. sanguis &c. ideſt memoria dominice passionis. non sunt in eis facta vel formata nec compōsita vel figurata Omnibus enim talibus membris ideſt virtutibus interioribus carent et illa solum habent que exteribus apparēt. Figurati in idolo hel quod erat in babilone de quo dicitur, Danielis. xiiij. Ue erres inq̃t rex iste intrinsecus luteus est. foris vero ereus Unde de receptione et fictione talium ydoloꝝ qui vnam videntur exterius et aliud sunt interius dicitur Amos. ij. De ceperunt eos idola sua. Isti sunt igitur ypocrite fallacitatibus palliati. ¶ Tertio dicuntur idola illi qui sunt a bonis motib⁹ elongati. ydolum enim caret.

Sensu.	ydolum enim non cogitat. nō videt: nō
Motu.	audit: non operatur non sentit nō odo
Actu.	rat non ambulat: nō loquitur. Dicitur enim dicitur in Psal. Quod os habent t nō loquē tur oculos habent et nō videbūt &c. Sic vere viri: pigri octosi peccatores vdeficti o finullo motu bōi exercitij mo nentur. nec in aliquo bono opere occupātur. Non enim Cogitant per contemplationem non vident per discretionem. non audiunt per informationem. non operantur per aliquam bonam operationem non sentiunt p compassionem. non odorant per deuotionem. non ambulant per aliquam bonam affectionem. non loquuntur per confessionem: orationem et gratiarum actionē De talibus loquitur Sapien. xiij. Confidunt inquit in ydolis que sunt fine anima Talia igitur ydola. ideſt tales mundi peccatores a deo finaliter destruentur et confundētur Quia sicut dicitur Osee. x. Dispendentur excelsa idoli. Patet igitur quomodo per idola possunt intelligi accidie torpidi sectatores: ypocrisis fallaces professores. dignitatum indigni possessores &c.

Idria. Nota q; idria est vas aquaticum de terra vel de lapide vt communiter factum. Sumitur autem in scriptura moraliter.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Pro diuina scriptura,
¶Pro fragili natura,
¶Pro doctrine litura,
¶Pro lachrime lotura.

¶Primo igitur est idria nobilis que denotat scripturaz quia scz. idria que est repositorium liquoris signat scripturam q̄ est repositorium scientie Unde de salomone dicitur. iij. Regū. vij. q̄ ipse fecit idrias t fuscinulas in templo. ¶ Scdo dico q̄ est idria fragilis que denotat naturā. Naturā enī corporis q̄ fragilis est pōt p idriā designari. q̄. s. faciliter frangitur t cassat. Unde Ecclesiastes. xij. Ibit homo in domum eternitatis sue. t circuibunt in platea plangentes anteq̄ rumpat funiculꝰ argenteus t recurrat vita aurea. et conteratur idria supe fontem et confringat rota sup cisternam et reuertatur puluis in terram suam vnde erat et spiritus redeat ad deum q̄ dedit illum. ¶ Auerte tū q̄ in fragili idria latent aliquotiens multa quia. i. sub humani corporis fragili velamento latent quandoq̄ virtutes digne mirabili monimento. Quandoq̄ cīm ibi reconditur aqua quandoq̄ farina quandoq̄ lucerna reconditur. Dico q̄ ibi reconditur aqua lachrimose deuotionis. Joannis. ij. Implete idrias aqua. Recondkur etiam ibi farina pie t viscerose compassionis quia scilicet nutrit t sustentat miseros indigentes vnde ista est idria farine que paupercule heliaz nutrienti fuit multiplicata. ita q̄ iz quotidie exinde comederetur nunq̄ tamen consumebatur. sicut dicitur. iij. Reg. xvij. Inquo notatur q̄ idria. idest virtus compassionis. subuentionis clementie t beneficientie tante est efficacie. q̄ suam farinam. i. bona sua temporalia. quibus helyas. i. iustū et pauperes sustentantur non minuit sed auget. Quia sicut dicitur ¶Prouer. xj. alij diuidunt propria et ditiores fiunt. Et Lu. vj. Date t dabitur vobis. Et prouer. xxviij. qui dat pauperi non indigebit Ad quod etiaz applicari potest illud de nuptijs galylee Joannis. ij. vbi dicitur. q̄ aqua que fuit in sex ydrijs posita secundum purificationem iudeorum. conuersa fuit in vinum. Ad denotādum q̄ sex opera misericordie. lapidee. idest firmiter et solide continuantes et permanentes debent esse. Et que etiam ad purificationem criminum institute fuerunt tante sunt efficacie. q̄ semper aqua mutatur in vinum minus mutatur in maius. bonum mutatur in melius modicum mutatur in magnum terrenum conuertitur in eternum. iij. Reg. xvij. Idria farine non deficiet et lecythus olei non minuetur vsq̄ ad diem qua dominus deus daturus est pluuiam super faciem terre recondit Insuper in idria etiam lucerna clare t miraculose cōuersationis. Lucerna enim mire sanctitatis quandoq̄ latet sub fragilium corporum velamento que quando ex certius manifestatur. virtus latentis luminis declarat quod potissime patet in martyribus qui in idrijs fragilium corporum lumen veritatis t fidei continuerunt. quibus tandem morte confractis. lux sue virtutis emicuit. que mundus exemplis t miraculis illustrauit. q̄ potissime apparuit in christo. in cuius idria. i. in cuius corpore lux diuinitatis latuit. que facto corpore t mortuo per fidem t miracula resplenduit t refulsit. Figura ad hoc in ydrijs gedeonis Judit. vij. vbi dicitur q̄ fractis idrijs lucerne intus posite apparuerunt. que madianitas taliter terruerūt q̄ filij israel fugatis t victis hostibus victoriam habuerunt. Quia scilz fractura idrarum. idest mors christi et martyrum t maceratio corporum hominum iustorum. t apparētia lucis. idest bonorum exemplorum documentorum t miraculorum. ē t fuit terror t horror demonum t omnium impiorum.

¶Patet igitur q̄ inuenitur idria fragilis q̄ denotat corporis naturam. ¶ Tertio dico q̄ est idria vtilis q̄ designat doctrine lituram. ydria enim que vt supra dictum est fundit aquam: minuitur farinam occultat lucernā signat doctores qui scilicet fundunt aquaz scilicet simplicem doctrinam pro imbecillibus t insipientibus. Farinam idest doctrinam fortiorem pro proficientibus

Lucernā idest doctrinam subtiliorem pro perfectis et excellentibus. iij. Regum. xviij. Implete quatuor idrias aqua et fundite super holocaustum. Quatuor enim idrie doctores euangelicos et doctrinam quatuor euāgelistarum designant. Qui aqua sapientie repleti holocausta. i. illos qui deo offeruntur docendo et predicādo irrigant et humectant. Si enim aliquis petierit a doctore dicendo illud Genesis. xxiiij. Inclina idriam tuaz vt bibam. statim debet aquam doctrine infundere. t eū in salutaribus informare Jurta illud quod sequitur ibidem effundens idriam in canalibus recurrit ad puteum vt hauriret aquam t haustam omnibus camelis dedit Doctor enim debet illud quod hausit t studuit effundere t pro iterum. hauriendo ad puteum recurrere. vt iterum hausta doctrina possit alios adaquare. vnde ibidem dicitur Celeriter depositi rebecca ydriam in vlnam suam et dedit ei potum. scilicet seruo abrae. hec est igitur idria vtilis tc. ¶ Quarto dico q̄ in scriptura reperitur idria flebilis que designat anime loturam. i. penitentiam lachrymosam. Et de hoc dicitur Genesis. xxiij. q̄ rebecca descenderat ad fontem aque et repleuerat idriam et reuertebatur Quia reuera dū anima peccatrix ad fontem diuine misericordie descendit. idriam cordis solet aqua lachrymarum implere. t sic ad domū ecclesie t statum gratie solet reuerti per penitentiā t redire. ¶ Si vis adhuc dic de ydria alio modo cum idria sit vas concauum continendis liquoribus aptum possum dicere. Quod idrie significant tā personas q̄ virtutes liquorem gratie continentes. Sic iuxta Mauricium nota q̄ in scriptura reperitur ydria. C

Continentium.
¶Penitentium.
Sapientium.
¶Meditantium.
¶Diserantium.
Contemplantium.

¶Prima est idria virginitatis Et ista est illa quaz rebecca dicitur portasse quevr dicitur Genesis. xxiij. erat puella decora nimis virgoq̄ pulcerrima. habens. scz. idriam in scapula. ¶Ponit autem Mauricius. q̄ sicut idrie que erant in nuptijs vbi vocatus est Jesus. continebat quelibet metretas binas vel ternas. Sic iste spirituales idrie binos vel ternos habent gradus. Virginitas enim habet metretas binas q̄ scilicet ipsa debet esse in corde vel in carne. Uel ternas quia triplex est castitas. scilicet. Castitas virginalis Uidualis et Coniugalis. ¶ Secunda est idria penalitatis quam scilicet deferūt penitētes. Figurati in illis qui erant in exercitu Gedeonis. Qui frangentes idrias et lampades ostēdentes hostes suos superauerūt. Quia scilicet hostis anime superatur quando idria corporis et carnalitatis per penitentiam frangitur et mortificatur. t lampas idest splēdor bonorum operum declaratur. ¶Penitentia etiaz ꝑz ¶Mauricium binas habet metretas. q̄ mortificat malos affectus t malos act⁹. Uel ternas quia constat ex tribus scilicet Ex.

Corde contritione.
Oris confessione.
Operis satisfactione

Tertia est idria sagacitatis figurata in idrijs aureis quas Salomon sapientissimus fabricauit in templo. sicut dicitur. iij ¶Regum. vij. Quia sapientia per splendorem aureum denotatur. Et ista similiter binas habz metretas Inquantum scilicet ista apparet in circumspectione spiritualium et temporalium. Uel ternas q̄ scilicet ista prudenter agit in: recordatione preteritorū ordinatione presentium cautela futurorum. ¶ Quarta est idria fragilitatis. quaz scilicet. viri meditatiui debent considerando portare. et quia fragilibus ipsam modicum reputare Ecclesiastici. xj ¶Memēto creatoris tui in diebus iuuentutis tue anteqū veniat tempus afflictiōis tue et reuertatur tc. Et sequitur. Anteqū conteratur idria super fontem Due autē metrete illius sunt

labor presentium

labor presentium et incertitudo futurorum Terne sunt Carnis infirmitas. Rerum tenuitas. Mortis necessitas. ¶ Quinta est idria benignitatis seu clemētie t pietatis. Figurata in idria farine t lechito olei quibus. helyas fuit in sarepta nutritus que scilicet hauriendo nō fuit diminuta. Et ista similiter habet metretas binas: que sunt. Iniurias indulgere. t miserias proximorum releuare. Uel ternas que sunt Corde diligere ore instruere opere prouidere. Sexta est idria temporalitatis quaz scz contemplantes debent dimittere vt soli deo possint vacare. Figuratum illa mulicre Joannis. iij. Que idriā reposuit christo q̄s sermonibus vacauit Et isti⁹ bine mete trete sunt Contemptus terrenorum t affectus celestiū Terne vero sunt Curaruz abdicatio. Mentis deuotio Scripturarum lectio t inuestigatio. Si igit istas idrias habuerimus vinum celestis dulcedinis pro aqua mi serie presentis reportabimus.

A **Idumea Iudumeus.** Nota q̄ Idumea fuit regio arabie in confinijs terre promissionis vbi habitauit posteritas edom. idest Esau. Fuit autez populus idumee semper filijs israel inuidiosus t ipsis plurimum in omnibus que potuit odiosus. Interpretatur a uterez idumea rufa vel sanguinea: rubea vel terrena. Igit̄ per idumeā possum intelligere Statum.

¶Hominis penitentis.
Seculi pestilentis.
Inferni punientis.

Et primo dico q̄ idumea potest significare statuz sincere penitentie ¶Penitentia enīz dicitur rubea ꝓpter ignē doloꝛem seu feruoꝛem qui fit in cōtritione. Sanguinea propter colorem roseum qui fit in verecunda confessione. Terrea vero seu terrēa. propter pondus graue t difficile. quod fit in satisfactione. Et sic dico q̄ in idumea. i. in statu penitentie: religionis vel ecclesie Est obsequiuz humilitatis. Est presidium securitatis Et solacium quietatis. Ibi enim est humilitas obsequiosa. quia ibi ꝑpie seruitur deo. ij. Regum. viij. Facta est idumea seruiens dauid Et Esa. xj. idumea t moab preceptum manꝰ eorum t filij amon obedientes erunt. ¶ Item ibi est securitas presidiosa. quia scilicet in statu penitentie viget potissime custodia et defensio euangelica. Unde te dauid. idest de christo dicitur. ij. Regum. viij. Quod ipse posuit custodes i idumea. ¶ Item ibi adest societas solaciosa. quia scilicet deus adest penitentibus t deuotis. dicens illud ps. In idumeam extendam calciamentum meum. mihi alienigene subditi sunt. Quis deducet me in ciuitatem munitam: quis deducet me vsq̄ in idumeam. Deus enim diligit cum talibus habitare. et eos tanq̄ suos protegere et seruare. Hume. xxiij. Erit idumea possessio ei⁹. Et ideo vult et precipit q̄ quilibz talis foueri debeat t amari. Deuter. xxiij. Non abominaberis idumeum quia frater tuus est ¶Peccator enim quando penitet efficitur proximꝰ qui antea fuerat alienus. Patet igitur q̄ idumea signat statum sincere ¶penitentie ¶ Secundo dico q̄ signat statum mundane insolentie. Status enim peccati et mundi significatur per idumeam q̄ scilicet ibi est filiorum israel idest iustorum olim et inuidia. Ibi est rubor t ruffedo. idest calliditas et malicia. Ibi est sanguineitas. i. crudelitas t feritia. Ibi est terrestreitas. i. cupiditas t auaricia. Sunt enim tales idumei. i. mundani vel peccatores.

B

Ignorantes et stultissimi.
Indigentes et pauperrimi.
¶Malignantes t seuissimi.
¶Machinantes t falsissimi.

In istis enim viget ignorantia seu fatuitas. Unde Abdie. j. ¶Perdam sapientes in idumea. ¶ Item in istis viget indigentia seu cupiditas Hiere. xlix. Erit idumea deserta. Cupiditas enim deserta dicitur pro eo q̄ ꝑpter defectum sufficiente seminis sterilis t vacua reperit. ¶ Item ibi est feritas seu crudelitas Unde. j. ¶Regum. xxij. dicitur. q̄ doech idumeus irruit in sacerdotes domini t occidit eos. Et. ij. Esdre. iij. dicitur. q̄ idumei incenderunt templum domini. ¶ Item ibi est fallacia seu calliditas. ps. Simul aduersum me testamentum disposuerunt, tabernacula idumeorum et ysmaelite. Signat igitur statum mundialis insolentie. ¶ Tertio dico. q̄ signat statum infernalis pestilentie. idumea enīz signat infernum t idumei significant demones infernales Isti cīm sunt q̄. cōtra filios israel. i. cōtra fideles ꝓ tentationes t tribulationes opponuntur. et ipsos pro viribus persequuntur. ij. ¶Paralip. xxviij. Venerūt idumei t percusserunt multos ex iuda et ceperunt predam magnam idumea enim. idest inferꝰ potest dici rufus et rubeus propter furoꝛem. Sanguineus propter fetoꝛ ē Terreus seu terrenus propter longum tenoꝛez. Ibi cīm ē Furoꝛ percutiens.

C

Fetoꝛ inficiens
Terroꝛ irretiens

Furoꝛ dico percutiens quia scilicet idumea interpretat rufa vel rubea qui sunt colores hominis furiosi. Unde de christo malos in inferno percutiente t puniente potest dici illud quod de rege israel dicitur. iij. Regū. viij. Uenit Joram seyra et omnis exercitus cum eo et surrexit nocte percussitq̄ idumeos. ¶ Fetoꝛ etiam inficiēs quia scilicet idumea interpretatur sanguinea. Unī. Esaie. xxxiij. dicitur sic. Ecce super idumeam descendent. t super populum interfectionis mee ad iudicium. Sequitur. Descendent unicornes cum eis et tauri cum potentibus. inebriabitur terra eorum sanguine. et conuertentur torrentes eius in picem t humꝰ eius in sulphur tc. Uide ibi. ¶ Terroꝛ insuper irretiens. quia scilicet pena illa ineternum durabit. Et inde est q̄ idumea interpretatur terrena quia terra est solidissimum elementum Jurta illud Ecclesiastes. j. Terra autem in eternum stat Unde de eterna conclusione t captiuitate seu seruitute damnatorum potest dici illud Amos. j. Transtulit captiuitatem perfectam vt concluderet eam in idumeam Ut de tali idumea concludatur illud Joelis. iij. Egyptꝰ in desolationem erit: t idumea in desertum perditionis Sic igitur per idumeam potest designari Status.

D

Damnatorum
¶Mundanorum
Conuersorum.

¶Nota adhuc alio modo q̄ idumea fuit patria filiorum edom: qui ab Esau descēderunt. que in principio abrae in arenis t montibus fuit sita que semper fuit filijs israel inimica que rufa vel rubea interpretatur. seu sanguinea vel terrena. de semine abrae primitus genita sed a cultu diuino paulatim facta est aliena. Igitur ꝑ istaz potest moraliter intelligi status Clausꝛi ¶Mundi t Inferni. Signat enim idumea Statum.

¶Religionis t meriti
¶Perditionis t peccati
Damnationis t tormenti

Signat dico statum conuersionis seu religionis et meriti. quia scilicet status penitentie per memoriam dominice passionis est rubeus seu sanguineus. ¶Per asperitatem arenosus. ¶Per contemplationis eminentiam montuosus. Ista enim idumea. i. penitentia: religio vel ecclesia montuosa dicitur. eo q̄ perinde ad celorum altitudinem peruenitur. iij. Regum. ij. ¶Per quam viaz ascendemus. ¶Respondit per desertum idumee. q. d. ista est via ascendēdi ad celū Et merito. qz pcerto in ista idumea dño seruit ex hac idumea ad ꝓmissam i hac idumea iust⁹ custodit. Ab hac idumea dñs audit. ¶ Ibi dico domino seruitur. ij. Reg. viij. Facta est idumea seruiens Dauid t ¶Hume. xxiij. Erit idumea possessio ei⁹ ¶ Itē ex hac idumea ad deum venitur. ¶Marci. iij. ¶Multa turba secuta est Jesum ab idumea. ¶ Itez in hac idumea iustus custoditur. ij. Reg. viij. ¶Posuit dauid custodes in idumea statuitq̄ ꝓsidium. ¶ Itez per hanc dominus auditur quia scz precepta diuina percipiuntur ibidem. Unde Esa. xj. idumea et moab preceptum manus eorum t filij amon obedientes erunt. idumea igitur si-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Egnat statum religionis ⁊ penitentie. ¶ Secundo dico q̄ quandoq; signat statum perditionis ⁊ iniustitie. scz statum mūdi vel peccati. Cōstat enim q̄ idumea idest peccatores ⁊ mundani ab abraam idest a christo geniti ⁊ creati fuerunt ⁊ tamen a cultu vere fidei recesserunt ⁊ idolis idest bonis terrenis ⁊ vitijs adheserunt. Et ideo sanguinei, per luxuriam terreni per auariciam ruffi per malitiam interpretari merito debuerunt. Et merito q̄ filiorum israel. idest sanctorum ⁊ iustorum inimici sunt ⁊ fuerunt ps. Aduersum te testamentum disposuerunt tabernacula idumeorum ⁊ ysmahelite moab ⁊ agareni gebal ⁊c. Et nota q̄ talis idumea debet vitari

Quia ibi deest virtutum vbertas.
Quia ibi cessat animi libertas.
Ista igit idumea caret bonorum omnium vbertate Unde Hieremie. xlix. Erit idumea deserta. omnis qui transibit per eam stupebit. ¶ Itez caret virtutis animi libertate quia scz illa subiacet seruituti peccati vnde dyabol⁹ potest dicere illud ps. In idumeam extendam calciamentum meū mihi alienigene subditi sunt. ¶ Item non caret prudentum hominum pauertate Abdie. j. Perdam sapientes de idumea. Ista est igitur idumea cuius habitatores scz demōes vel peccatores templum dei succendunt ⁊ sacerdotes occidūt sicut dicitur. ij. Esdre. iij. Et. j. Reg. xxij. Quia scz. mali semper nituntur templū ecclesie destruere. ⁊ sacerdotes. i. ecclesiasticos dissipare. ij. Parali. xxvij. Venerūt idumei et percusserunt multos ex iuda ⁊ acceperūt predam magnam. Signat igitur idumea statum perditionis ⁊ iniustitie. ¶ Tertio dico q̄ idumea signat locum damnationis ⁊ pestilentie. s. infernum Unde Joelis. iij. Egyptus in desolationem erit. ⁊ idumea in desertum perditionis. Ideo dicitur. Esa. xxxiij. Inebriatus est in celo gladius meus super idumeam descendet ⁊ super populum interfectionis mee ⁊ ad iudicium inebriabitur terra eorum sanguine. ⁊ conuertentur torrentes eius in picem ⁊c. Unde vbi de inferno ⁊c.

A **Jeiunium.** Nota q̄ ieiunium est abstinentia a rebus comestibilibus ob diuinā reuerentiam ad carnis macerationez completa. Est autem duplex ieiuninm. Unum. scilicet spirituale quo abstinemus a vitijs. Aliud corporale quo abstinem⁹a corporalibus cibarijs de ieiunio spirituali loquitur. Esa. lviij. Hoc est enim ieiuninm quod elegi dissolue colligationes impietatis solue fasciculos deprimentes. dimitte eos qui confracti sunt liberos. ⁊ omne opus dirupe. De ieiunio vero corporali dicitur Hester. xiij. Humiliauit corpus suum ieiunijs ⁊ cinere ⁊ stercore implevit caput. Sed quia plene tractaui ꝛ. de abstinentia ⁊ ieiunio vero supra in aliquoloco vel in aliquo sermone de quo ad presens non recordor satis plene scripsi ideo omitto gratia breuitatis. hanc solum expone autoritatem Genua mea infirmata sunt a ieiunio. ⁊ caro mea immutata est propter oleum. ps. cviij. In ista igitur autoritate ostenditur quot sunt vero ieiunio necessaria ad hoc q̄ domino sit acceptum. Habeat igitur Humilez orationem. Genua inquit mea infir. sunt. Corporis afflictionem. Jeiunio inquit et caro. Moralez conuersionem. Mutata est inquit Clementem compassionem. Oleum inquit. ¶ Ista enim sunt necessaria in vero ieiunio. scilicet.

Feruens oratio.
Carnis afflictio,
Morum conuersio.
Pia compassio.

De istis igitur dicitur Thob. Bona est oratio cum ieiunio. ⁊ elemosyna magis q̄ thesauros auri cōdere ⁊c. Ista enim quatuor requiruntur. ad hoc q̄ ieiuninm acceptum habeatur videlicet. Quantum ad deum feruēs oratio cum humilitate Genua. infir. sunt ⁊ Quantū ad corpus proprium mordens afflictio spreta voluptate. Jeiunio inquit ⁊ caro. Quantum ad animaz seu ad spiritum morum cōuersio ab iniquitate. Mutata inquit. Quātum ad pauperem seu ad proximum pia compassio cum humanitate Propter oleum. quod scilicet cōpassionem signat. ¶ Dico igit primo q̄ ieiunium dz cōcomitari oratio feruēs ⁊ humilis. Sputū enim hominis ieiunij valde est virtuosum. Occidit enim serpentez si ex ipso gustauerit sicut dicit Isido. In quo notatur q̄ sputum quod egrit ex ore. i. oratio quando est humilis ⁊ deuota. valde est vtilis atq; digna. Serpentem enim. i. dyabolum vel peccatum superat. ⁊ enim in corde mortificat atq; necat. Quod bene figuratur Mathei. xvij. ⁊ Mar. ix. vbi dicitur de demonio. quod discipuli ejicere nequierunt. quia hoc genus demoniorum non ejicitur nisi in oratione et ieiunio. Ista enim duo semper simul debent esse. scz ieiunium ⁊ oratio Sicut Luc. ij. dicitur de Anna prophetissa q̄ non recedebat de templo ieiunijs et obsecrationib⁹ seruiens die ac nocte : Uas enim vacuum melius sonat q̄ plenum Cythara concaua. sicca ⁊ vacua dulciter modulatur que si plena esset vel humectata vel solida nullum sonum emittere posset. nec melodia ipsius audiretur. Sic vere homo siccus macer ieiunus ⁊ vacuus ⁊ maceratione corporis affectus. solet per orationem dulcius canere ⁊ in diuinis auribus acceptius ⁊ melodiosius resonare. Ille vero qui per voluptatem est humidus ⁊ p carnis delitias cibis ⁊ potibus semper plenus. raro fit sono orationis ꝺ̄dig⁹ nec sonus ipsius est deo acceptabilis siue grat⁹ Bene igitur dicebat dauid in ps. Humiliabam in ieiunio animam meam ⁊ oratio mea in sinu meo conuertetur Ista autem oratio ostenditur cuz dicitur. Genua mea infirmata sunt Quando enim oratio fit genua solent incurvari ⁊ ex incuruatione ebetari ⁊ infirmari. Heemie. viij Incuruati sunt ⁊ adorauerunt deuz. Requiritur igitur ad ieiunium oratio feruens ⁊ humilis. Genua inquit mea in ⁊c. ¶ Secundo dico q̄ ad ieiunium requiritur afflictio marcens ⁊ flebilis qz. scilicet ieiunuz debz fieri cum maceratione carnis non cum cibarijs delitiosis quod ostendit in verbo a ieiunio. Et in verbo Caro mea Constat enim q̄ per ieiunium maceratur caro. ij. Re. xxj. Scidit achab vestem suam et operuit cilicio carnez suam ieiunauitq; ⁊ dormiuit in sacco ⁊ ambulauit demisso capite Et de regina Hester dicitur Hester. xiij. Quod ipsa pauens periculum cōfugit ad dominum. ⁊ dimissis vestibus regijs luctui apta induimenta suscepit pro vnguentis varijs cinere ⁊ stercore impleuit caput ⁊ corpus suum humiliauit ieiunijs. j. Machabe. iij. Fatigati sumus ieiunio hodie Requiritur igitur ad ieiunium Afflictio marcens ⁊ flebilis. ¶ Tertio dico q̄ ad ieiunū requirit cōuersio voluēs ⁊ mobilis. quod ostenditur cum dicitur. Immutata. Quia tunc bonuz ieiunium reputatur. si a peruersis moribꝰ animus immutatur. Usi illis. q̄ ieiunantes immutant nec conuertunt Dicitur Esa. lviij. Ecce inquit in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra. ⁊ omnes debitores vestros repetitis. Ecce ad lites ⁊ contentiones ieiunatis ⁊ percutitis pugno impie. Sequitur. Nunquid tale est ieiunū q̄ elegi p diem affligere hominē. contorquere quasi circulū caput suū ⁊ saccum ⁊ cinerem sternere nunq̄d non vocabis istud ieiunium ⁊ diem acceptabilē domino. q. d. Non Sequit. Nonne hoc est magis ieiunium quod elegi Dissolue colligationes impietatis ⁊c. sicut supra in principio illius tituli. Isti igitur non bene ieiunant : qui se a vitijs non immutant immutata inquit. Unde igitur de mutare Danielis quinto vultus regis immutatus est. Et Danielis. v. Species mea in me immuntata est. Unde de tali conuersione potest dici illud Joelis. ij. Conuertimini ad me in toto corde vestro. in ieiunio ⁊ fletu ⁊ planctu ⁊ scindite corda vestra ⁊c. Requiritur igitur ad ieiunij perfectionem conuersio voluēs ⁊ mobilis Immutata ē inquit ⁊c. ¶ Quarto dico q̄ ad bonum ieiuniuz requiritur compassio in uans ⁊ vtilis. ⁊ hoc ostenditur cum dicitur oleuz. Oleum enim habet letificare ⁊ lenire. Ad denotanduz q̄ ille qui ieiunat debet esse letus ⁊ hylaris q̄tum ad se. scilicet

licet letanter sustinens propter christum ⁊ debet esse vngens ⁊ leniens p compassionem ⁊ elemosynam quo ad prorimum. Math. vj. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes. exterminant enim facies suas vt appareant hominibus ieiunantes Tu autem cum ieiunas vnge caput tuum ⁊ faciem tuam laua Caput tuū christus est. qui. scilicet a ieiunante mungitur quādo in pauperum persona per elemosynaz visitatur ps. Exhilares faciem in oleo. ⁊ panis cor hominis confirmet hominis dico scz pauperis. Unde de oleo Patet igitur quadrupler additio boni ieiunij ⁊c. vide s. de abstinētia

Jebuseus. Nota q̄ iebuseus qui interpretat presepe vel conculcatio fuit vn⁹ de populis chananeorum quos dominus delert precepit ⁊ quorum terram filijs israel assignauit. Filij. tamen israel populum istum iebuseorum delere non potuerunt sed ipsum subiugauerūt ⁊ sic secum sub tributo viuere permiserunt. Josue. xv. Jebuseum non potuerunt delere filij iuda. Iste igitur populus moraliter motus carnales significat qui. s. sunt quoddam presepe vbi dyabolus se impinguat et quo mediante motus rationis subiugat ⁊ conculcat. Istos igitur non possunt filij israel idest q̄cunq; ⁊ q̄tūcunq; tuisti de terra sua. i. de corpore suo penitus delere immo necesse est vt eos permittāt secum viuere ⁊ manere. Ipsos tamen iugo seruitutis debent premere ⁊ sub rationis ferula subiugare nec aduotum permittere lasciuire. Judicum. j. Jebuseum nō deleuerunt filij beniamin.

A **Jericho.** Nota q̄ iericho que interpretatur luna vel odor eius fuit ciuitas gentiliuz que a deo circundante. Josue cum exercitu israel. ⁊ tubis ⁊ buccinis resonantibus. et populis processionaliter euntibus. vndequaq; fuit destructa ⁊ murisimiraculose corruentibus dissipata ⁊ a filijs israel occiso populo cum suis bonis omnibus igni data. Sicut dicitur Josue. vj. Lapsu vero temporis iurta imprecationem Josue serui dei ab abiel de bethel reedificata est. q⁹ in morte primogeniti filij sui funt fundata ⁊ in morte sui vltimogeniti consummata. Josue enim maledixerat iericho ⁊ quicunq; eam amplius reedificaret in primogenito suo iaceret fundamentum eius ⁊ in vltimogenito ponere et valuas eius. quod scilicet postea factum est quia scilicet Abiel qui eam reedificauit quando fundamēta eius posuit primogenitum suum perdidit quādo vero completo edificio valuas apposuit vltimogenitum amisit. sicut dicitur. iij. Reg. xvj. i fine Applicando igit ad mores dico q̄ iericho potest significare statum.

Horribilem mundi vel peccati.
Laudabilem populi sacrati
Spectabilem seculi beati
Damnabilem baratri cecati

Isti enim quatuor status hominum ⁊ eorum habitationes v loca videlicet Mundus ⁊ sceleratus. Ecclesia et iustificatus. Paradisus et beatus Infernus ⁊ damnatus possunt per iericho signari. Primo igitur dico q̄ p Jericho possumus intelligere statum horribilem mundi deceptoris. Mundus enim propue dicitur iericho. i luna qz. s. iste continue ad modum lune variatur vnde. s. ille versificator bene dicit. q̄. s. Status fortune variat imagine lune Crescit decrescit in eodez sistere nescit Unde etiam de homine mutabili ⁊ mundano dicitur Eccli. xxvij. Stultus vt luna mutatur. Mundus igitur est ie richo. quem iosue idest christus cum exercitu iustorum impugnare ⁊ tubando. i. predicando circuire non cessat. ita q̄ muros sue obstinationis quandoq; subuertit et truncat. ⁊ vitia occidendo populuz eius spūaliter interficit dum ipsum conuertendo in melius mutat Hebre. xj. Fide muri iericho corruerūt. Iste est etiaz iericho cuius dilectores ⁊ edificatores p̄nogenitū suum. scilicz etiam primo p̄dunt deinde vltimo genitum. scz. corpus amittunt. Mors igitur q̄ in isto iericho Sunt.

Insidiantes parcentes nemini.
Cecucientes rebelles lumini.
Ibi enim demones insidiantur
Afficientes nocentes hominꝫ

Luc. x. Homo q̄dam descēdebat de hierusalem in iericho ⁊ incidit in latrones qui etiā spoliauerunt eum ⁊ plagis impositis abierunt semiuuo relicto. Quia reuera quando homo dimissa hierusalem. idest dimisso statu gratie ecclesie vel penitentie. descendit. s. ad complacentias mundiales statim adsunt latrones demones qui ei insidiantur q̄. scz ipsum bonis spūalibus spoliantes ⁊c. Per diuersa mala desideria plagantes ⁊ vulnerantes ipm semiuuum m̄tum. s. animā mortua corpore sclm viuit dimittere cōprobant. ¶ Item ibi simplices obtenebrātur seu per ignorantiam excecantur. Sicut Math. xx. dicitur. q̄ duo ceci egredientes de iericho clamauerunt ad christum vt illuminarentur. Homo vero existens in iericho. idest in mundo cecus manet qui si ad christum per penitentiam ⁊ per mundi contemptum egredi statim videt. Christus em̄ egredientes de mundo per fidē gratiam ⁊ sapientiam illuminat quos mundus secum retinens cecos seruat Luc. xviij. Cum appropinquaret iericho cecus q̄dam sedebat secus viam mendicans.

¶ Item ibi homines excrcebrantur. i. capiuntur per demones ⁊ damnantur. Hiere. lij. Exercitus chaldeoruz apprehenderunt sedechiam in deserto quod est iurta iericho. ⁊ omnis comitatus eius deffugit ab eo. ⁊ adduxerunt sedechiam ad regem babylonis. Quia. s. in deserto huius mundi exercitus demonum solent sedechiaz idest hominem peccatorem per mortem comprehendere. ⁊ cum ad regem babylonis luciferum in infernuz deducere vel portare. Signat igitur iericho statum horribilem mundi deceptoris. C ¶ Secundo dico q̄ iericho signat statum laudabilem legis professoris. idest hominis seu populi iusti. Hoc est dictu. statum ecclesie fidei vel penitentie que scilicz luna dicitur propter fidei spēdorem ⁊ odoz eius propter deuotionis feruorem. Talis enim iericho seu talis status aut ciuitas est locus.

Tutus ad habitandum.
Gratus ad visitandum.
Aptus ad pullulandum.

Dico igitur q̄ iericho. idest status religionis vel ecclesie est locus tute habitationis Josue. vj. Jericho clausa erat atq; munita. Muri enim diuine legis claudunt ⁊ ambiunt istum locum Et ideo tutum est habitare ibidem Exemplo helysei de quo dicitur. iij. Regum. ij. Ac ille habitabat in iericho. ¶ Item iste est locus gratie visitationis seu etiam spaciationis. Quia. scilicet in loco isto sunt flores ⁊ fructus bonorum operum ⁊ virtutum ⁊ copia etiam arborum ⁊ herbarum. idest bonarum et sanctarum personarum Ecclesiastici. xxiij. Quasi platatio rose in iericho. quasi oliua speciosa in campis. Et inde est q̄ sancti solent hic spaciari et per gratiam habitare Luce. xix. Egressus iesus perambulabat iericho. ¶ Item iste est locus apte pullulationis ibi enim crescunt virtutes ⁊ merita incessanter. Undeseruit dauid qui carebant barba dicitur est. ij. Regum. x. Manete in iericho donec crescat barba vestra Barba enim que ornat faciem signat virtutes. que ornant animam seu mentem. Sic igitur patet q̄ iericho signat statum laudabilē legis professoris. ¶ Tertio dico q̄ signat locum mirabilem summi creatoris scilicet paradisum que bene dicitur luna vel odor: pro eo quia ibi est claritas lucis eterne. Jurta illud Esa. lx. Non occidet vltra sol tuus ⁊ luna tua non minuetur. Et etiam quia ibi est fragrātia suauitatis immense. Canti. iij. odor eius super omnia aromata. et nota de ista iericho q̄ hec ē locꝰ vbi sūt Pulchra que considerantur. Leta que desiderantur. iusta que remunerantur. Tuta que non vulnerantur seu verberantur. ¶ Dico q̄ hic sunt pulcra digna considerari. Josue. ij. Considerate terram vrbemq; iericho. ¶ Item hi sunt bona digna desiderari qz scz ibi est continuum sempiternū Josue. v. fecerunt phase in campestribus iericho. ¶ Item hic sunt iusta digna remunerari qz. s. ibi est locꝰ retributionis triūphat ⁊ iō iericho in scriptura ciuitas palmaꝝ dr que. s. significant victoriā vñ de filijs israel dr. Quod ipsi adduxerunt filios iu

Universidad de Deusto
Biblioteca

da in iericho ciuitate palmarum ad fratres suos.ij.pa
rali.xxviij. Filij enim israel cum videntes sunt angeli.
qui scilicet filios iuda. idest homines cum confitentes
in iericho. idest in paradisum ducunt. vbi palmam. i.
triumphum & victoriam iuxta merita cū fratrib⁹ suis. i
cum sanctis recipiunt. ¶ Item ibi sunt tuta digna non
vulnerari seu non impugnari. Ista enim ciuitas valde
tuta est. qz. scilz ista ē extra omnē tumultū inimicorū. s.
extra limites huius vite. Nume. xxj. Transiordanez ie
richosita est. Patz igitur q iericho signat locuz mira
bilem summi creatoris. ¶ Quarto dico q signat locuz
terribilem hostis tentatoris. idest infernum q̄ proprie
dicitur luna. quia scilicet ibi est perpetua eclypsis. Et
ad hoc applicat Sedechia qui in deserto iuxta iericho
fuit captiuatus et ad regem babylonic ductus per euz
excecatus & ligatus & in babylonem. i. in confusionez &
perpetuam seruitutem tractus. Sicut dicitur Hiere. lij
Vel si vis dic de iericho alio modo que interpretatur lu
na seu odor eius fuit enim primo ciuitas idololatrie de
dita. a deo maledicta. a filijs israel dissipata. clangenti
bus buccinis a diuino plus q̄ humano opere dirupta
& subuersa. transiordanem situata & a quibusdam vbs
palmarū vulgariter nuncupatur. Et tandem ab abel q̄
interpretatur pater meus vel patris deitas. mediante
morte sui p̄mogeniti filij fundata & renouata & mediāte
morte sui vltimogeniti consummata Et tandem solen
nis ciuitas magis q̄ ātea reputata. sicut hec oia patēt
Josue. vj. Et. ij. Reg. xvj. Et deinceps possum dicere q̄
per iericho potest significari in scriptura Mundi p̄o
stibulum in quo iacent qui sepe deliquunt Christi lati
bulum in quo gaudent q̄ mundum relinquunt. Legis
vmbraculum in quo sedent qui fidem addiscūt. ¶ Di
co igitur q̄ per iericho intelligitur prostibulum munda
ne corruptionis. quia procerto mundus ē ciuitas ydo
lolatrarum idest peccatorum. que a filijs israel. idest a
sanctis hominibus fuit superata vltra iordanem qui i
terpretatur riuus iudicij. i. vltra omnem rationez et iu
dicium fuit fundata. & lune que semper est in mutatione
& motu propter instabilitatem suorum fictuuz com
parata. Et si vis nota q̄ iericho signat mundum pro
pter tria videlicet. quia est.
Locus penuriosus.
Locus periculosus.
Locus ruinosus.
Est dico locus penuriosus. quia caret virtutum fructi
bus vnde Hiere. lij. dicitur q̄ iuxta iericho erat deser
tum in quo apprehensus est sedechias. et omnis exerci
tus eius fugit ab eo. qz. scilicet desertum. i. carentia om
nis boni inuenitur hic vbi cum quis deducitur a suis
mundanis amicis & comitibus deserit & oditur. ¶ Item
est locus periculosus quia abundat prauis hominib⁹
Unde Luc. x. dicitur q̄ homo quidam descendebat ab
rusalem in iericho et incidit in latrones. ¶ Item est locus de
fectu osus seu etiam ruinosus. Heb. xj. Fide muri ieri
cho corruerunt. Istud est igitur iericho quod signat p
stibulum mundane corruptionis. ¶ Insuper dico q̄ ie
richo signat latibulum fidei ecclesie vel religionis. Jeri
cho enim idest ecclesia de antiqua facta fuit noua in q̄
tum de synagoga. nostra noua et fidelis ecclesia fuit or
ta que sub abiel. i. a deo patre in morte sui primogeniti
christi fuit fundata. et gratijs & virtutibus reparata. et
transiordanem. idest vltra fluxuz mundane habitatio
nis mirabiliter coliocata. Nume. xxj. Transiordanem
iericho sita est Et aduerte q̄ status fidei religionis vel
ecclesie intelligitur per iericho. s. Quia.
Tallatur clausulis mandatorum.
Scrutatur oculis prelatorum.
Ditatur plantulis meritorum
Sectatur cumulis perfectorum.
Ista enim iericho est dei mandatis clausa vel vallata.
Josue. vj. Jericho autem clausa erat atq̄ vallata et nul
us egredi audebat. ¶ Item ista est a bonis prelatis vi
sa vel scrutata hoc est dictu correcta vel visitata. Unde
exploratoribus dictum fuit Josue. ij. Confidens te ter
ram vbemq̄ iericho. ¶ Item ista est virtutum plantu
lis aucta vel ditata. Unde ipsa etiaz potest dicere illud
Ecclesiastici. xxiij. Quasi palma exaltata suz in cades
& quasi plantatio rose in iericho Et bene dicitur quasi
palma que scilicet signat victoriam. Quia scilicet ibi so
let de vitijs victoria reportari. ij. Paralip. xxviij. Impo
suerunt eos in tumentis & adduxerunt in iericho ciui
tatem palmarum. ¶ Item ista est a viris honestis scm
per habitata Nam. ij. Reg. x. dicitur. Quod seruis da
uid preceptum est q̄ manerent in iericho donec cresce
ret barba sua. Barba dico. idest sapientia seu virtus. &
iij. Reg. ij. dicitur q̄ helyseus habitabit in iericho. Se
quitur. Ecce habitatio ciuitatis huius optima est. Pa
tet igitur q̄ iericho signat latibulum ecclesie vel religio
nis. ¶ Deniq̄ dico q̄ iericho signat vmbraculuz synaB
goge et antique traditionis. Ista enim fuit ciuitas per
filios israel destructa & in nouaz ecclesiam transforma
ta. Ad istam eīm christus personaliter venit. & ipsam lu
mine fidei & gratie illustrauit. & moribus et virtutibus
informauit. Unde Luce. xviij. dicitur. q̄ cum christus
appropinquaret iericho, cecus quidaz clamauit. Jesu fi
li dauid miserere mei. qui statim illuminauit eum Ce
cus enim iste fuit populus iudaicus q̄ in aduentu chri
sti ad iericho. idest. ad synagogam fuit illuminatus. &
fide et miraculis illustratus. Sic igitur patz q̄ iericho
pōt mundū ecclesiam & synagogam signare &c. Sufficit.

Jeremias. Nota q̄ ieremias interpretatur excelsus domino vel certitudo domiA
ni fuit autem Hieremias propheta Speculator de se
cretorum Tolerator mundi tormentorum Procurator
celi; gaudiorum Iste enim dei secreta contemplabatur
Unde Hiere. j. Quid tu vides hieremia. ollam succen
sam ego video &c. ¶ Item iste mundi tormenta ample
ctabatur. quia scilicet multas penas sustinuit pro veri
tate. Hier. xxxij. Exercitus babylonis obsidebat ierusa
lem. & Hieremias erat clausus in atrio carceris ¶ Item
pro peccatoribus deprecabatur. ij. Macha. xv. Hic est
qui multum orat pro populo hieremias ppheta Exem
plifica si vis quomodo in vtero sanctificatus fuit Quo
modo ad predicandum destinat⁹ fuit Quomodo mu
rus ferreus ratione sue constantie reputatus fuit &c. si
cut patet Hiere. j. & deinceps.

Jeroboam. Nota q̄ Jeroboam fuit ille rexA
q̄ maiorem partez regni salomo
nis occupauit et rapuit: & qui scisma inter filios israel
primo fecit qui vitulos fecit cōflatiles et in populo do
mini idololatriā introduxit. Interpretatur autem iero
boam causa populi. Diuisio populi. Discernens po
pulum aut supernus oīudicans. Per istum igitur pos
sunt intelligi tyranni alienorum bonorum occupato
res. Diuisionum et discordiarum & scismatum introi
ductores ydololatrie. idest vitiorū & iniquitatuz in suo
populo gloriatores. Et inferiorum per potentiam iudi
ces & imperatores. Ista autem omnia possunt haberi
per hystoriam. iij. Reg. xij. & deinceps. Et. ij. Para. x. &c
Sed vlterius non curo prosequi nisi soluz q̄ tales. So
piuntur in vitijs mortalibus farciūtur malicijs falla
cibus feriuntur supplicijs letalibus vltimalibus. De
obdormire in vitijs quod facit obstinatio dicitur. iij.
Reg. xiij. Dormiuit ieroboā cū patrib⁹ suis De occu
patione in malicijs quā facit machinatio dicitur. ij. Pa
rali. xij. Jeroboam retro molichatur insidias. De af
flictione seu iflictione in suplicijs quod facit condemna
tio seu eterne mortis vulneratio. Dicitur. Amos. vij.
In gladio morietur ieroboam. quia breuiter tyranni i
vitijs totaliter obstinantur Malicijs totaliter occupā
tur. Suplicijs finaliter lacerantur seu terminantur. et
sic isti sunt ieroboam &c.

Jerosolyma. Nota q̄ ierosolyma idem fuit Aqs hierusalem. caput. s. regni &
ciuitatū iudee antiquitus etiā apud infideles mirabili
ter commendata

ter commendata. Tolintus eīm de iudea loquēs dicit sic
Huius inquit. s. iudee vrbs est hierosolyma vrbium ori
entis lōge clarissima Interpretatur autē hierosolyma
pacifica vl visio pacis. Et sic ponit magister i hystoria
scolastica. Ista primo fuit dicta salēm vbi fuit rex melchi
sedech. sicut gen. xiiij. in fine. Tandem p eo q̄ populus
iebuseozū habitauit ibi sicut dicit Josue. xv. dicta est ie
busalē. Et sic b. mutata in r. hierusalem finaliter nūcu
pata. Tādē vo tpe salomōis a hierusalē hierosolyma
fuit dicta et visio pacis nominata Dicaz igitur q̄ quia
hierosolima interpretatur pacifica vl dictum est secun
dum q̄ in rebus inuemo triplicem pacem. sic dicaz tri
plicem esse hierosolimaz. Inuenitur enim Pax tempo
rea que est mundialis Pax pectorea que est spiritualis
Pax etherea q̄ ē eternalis. ¶ Prima est malorum. Se
cunda iustorum. Tertia sanctorum. ¶ Sic vere dicam
q̄ in scriptura fit mentio De hierosolyma exteriori que
signat statum mundanorum Interiori que signat sta
tum perfectorum et Superiori que signat statum elec
torum. ¶ Prima spectat ad iniquos cuz seculo prospe
rantes Secunda spectat ad electos in seculo militātes
¶ Tertia spectat ad beatos de seculo triumphantes.
Et sic dico q̄ est triplex hierosolyma scilicet Mundus
Ecclesia. Paradisus. ¶ Primo igitur dico q̄ iuenitur
hierosolyma exterior et ista propie signat mundum et
statum hominum mundanorum qui scilicet in prospe
ris et terrenis rebus viuunt pacifici et quieti. In ista ci
hierosolima. scilicet in mundo ficta pace mali vtuntur
falsa luce vanā fruuntur. Dira falce boni cruciantur.
¶ Primo facit rex prosperitas. Secundū facit mūdi
calliditas. Tertium facit dira crudelitas. ¶ Dicā igi
tur q̄ hierosolyma scilicet mundus gaudet ficta pace
quia scilicet ibi mali videntur esse in quiete et pace Et
tamen ista non est pax vera immo instabilis atq̄ va-B
na. Dyabolus enim videtur peccatoribus pacem ad tē
pus concedere. vbi tamen non sperant solet confringe
re. et eos temporaliter et eternaliter molestare. Figura.
ij. Machabeorum. v. vbi dicitur q̄ Appollonius intē
dens omnes iudeos perfecte etatis iterficere mulieres
& paruulos vendere. cum venisset hierosolymam. pacez
simulans. quieuit vsq̄ ad diem sabbati. Jn sabbato ve
ro armari fecit suum exercitum contra ipsos. et vbi nō
precauebant. omnes qui ad spectaculum venerunt in
terfecit. Quia reuera appollonius qui interpretatur ex
terminans. idest dyabolus qui ad nihil aliud intendit
nisi genus humanum vendere et occidere. in hierosoly
ma huius mundi solet ficte & fallaciter pacem & prospe
ritatem ostentare et pretendere. Sed reuera in sabbato
requiei mundane & vbi homo se sperat esse in maiori qe
te. solet tribulationes & infortunia suscitare Joannis
x. Facta sunt encenia in hierosolymis & hyems erat qz
scilicet semper cum encenijs & cum festis hyems tribu
lationis insurgit Gaudet igitur ista hierosolyma ficta
pace. ¶ Insuper dico q̄ ista lucet seu splendet vana fa
cie. idest vana sapientia. Unde. j. Machabeorum. j. di
citur Quod iniqui filij israel edificauerunt gimnasiuz
hierosolymis. Gimnasium enim. idest studium. quia
studium fallacis sapientie viget ibi. ¶ Deniq̄ dico q̄
ista hierosolyma stridet dira seu dura falce. idest dura
crudelitatis strage. Jbi boni inuste grauantur & mole
stantur a malis. Unde Marci. x. Ecce ascēdimus hie
rosolymam et filius hominis tradetur &c. & condemna
bunt eum morte &c. Ista est igitur hierosolyma exteri
or. ¶ Secundo dico q̄ inuenitur hierosolyma interior
Et ista est ecclesia militans seu religio vel status quili
bet saluandorum. Quia scilicet ista habet pacem inte
riorem in via & videt et sperat pacem superiorem in pa
tria Et sic bene interpretatur vi ſio pacis & pacifica Dic
autem q̄ ista hierosolyma Est locus.
Oblectationis.
Expectationis.
Inquisitionis
Visitationis
Predicationis.
Expiationis.
Emundationis
Federationis
Castigationis.

Nam pro certo hic adoratur dīuinitas Joannis. iij. hie
rosolymis est locus vbi adorare oportet. ¶ Item hic ex
pectatur dignitas. s. glie paradisi Actuum. j. Precepit
illis ab hierosolymis ne discederent sed expectarēt pro
missionem patris. ¶ Item hic expectatur veritas Ma
thei. ij. Ecce magi ab oriente venerunt hierosolymam
dicentes. vbi est qui natus est rex iudeorum. ¶ Item
hic visitatur charitas. Unde apostolus Galathas. j.
Deinde post annos tres veni hierosolymam videre Pe
trum et mansi apud eum diebus quindecim. ¶ Item
hic predicatur sanitas. idest. penitentia et remissio. pec
catorum. Luce. xxiij. Oportebat predicari penitentiaz
in remissionem incipientibus a hierosolymis. ¶ Item
hic expiatur prauitas quia scilicet oblatio pura et im
maculata offertur ibidem pro peccatis et culpis. Un
de de Machabeo dicitur. ij. Machabeorum. xij. Quod
ipse misit duodecim milia dragmas argenti hierosoly
mam offerri ea ibi pro peccatis mortuorum. ¶ Itē hic
procuratur puritas quia scilicet sicut dicitur Joannis.
v. Erat āt hierosolymis pbatica piscina: circa quam ia
cebat multitudo languentium: ceco rum. claudorum &
aridorum et qui mota aqua per angelum primus descē
derat sanus erat. ¶ Item hic federatur seu colligatur
vnitas seu etiam amor charitas et fraternitas Unde.
ij. Machabeorum. j. fratribus qui sunt per egyptum
iudeis salutem dicunt fratres qui sunt hierosolymis.
¶ Item hic castigatur vnitas. quia scilicet illi qui in ec
clesia peccant debent acriter castigari. Et potissime sy
moniaci. Exemplo illius quod dicitur Joannis. ij. vbi
dicitur. Quod. Jesus ascendit hierosolimam & inuenit
ementes & vendentes in templo. et facto flagello eiecit
eos et dixit. Auferte ista hinc et nolite facere domum
patris mei domum negociationis. Ista est igitur hie
rosolyma exterior. Si vis facere tertium de hierosoly
ma morali et interiori scilicet de mente vel de anima po
tes dicere omnia que hic sunt dicta quia scilicet omnia D
possunt ad morale propositum applicari. ¶ Tertio di
co q̄ inuenit hierosolyma. supior. Et ista signat padisuz
que scilicet est habitatio pacifica et pacis visio. Jbi eīm
non solum pacifice et tute viuitur. sed insuper ille qui
est pax nostra & fecit vtraq̄ vnuz ibi visibiliter contem
platur. Juxta illud Galathas. j. Veni hierosolymis vi
dere petrū &c. ibi eīm est bta visio. bta fruitio & fruitio
bonorum omnū felix et lauta acquisitio Juxta illud. ij
Esdre. j. Fecit Josias pascha in hierosolymis. Pascha
enim signat conuiuiuz paradisi vbi ipse agnus dei qui
tollit peccata mundi presenti aliter recipitur et gusta
tur. Et sic patet quomodo hierosolyma potest accipi
multis modis. scilicet Pro futuro statu sanctoruz. pro
presenti statu iustorum Pro nephando statu malorum
&c. Vide infra de hierusalem.

Jerusalem. Nota q̄ istud vocabulum Jeru-A
salem quadrupliciter sumitur in
scriptura. Sicut enim dicit Jnnocentius in sermone qua
dragesime que dicitur Letare ierusalem. Est quedam
Jerusalem.
Superior.
Quedam inferior.
Quedam interior.
Quedam exterior.
Superior inquit est in patria Inferior est ecclesia que
est in miseria Interior est in conscientia Exterior ē in sy
ria. ¶ Accipiendo igitur Jerusalez pro ciuitate sancta
in qua dominus dicitur spiritualiter habitare. Juxta
illud Ecclesiastici. xxiij. Jn ciuitate sanctificata simi
liter requiem et in ierusalem potestas mea. possumus
dicere q̄ est ierusalem superior que est gloriosa. Et

Universidad de Deusto
Biblioteca

ista est ecclesia triumphās iuxta illud Esa.xlvj. Dabo in syon salutem.t in hierusalem gloriam meaz. ¶ Itē inferior que est virtuosa. Et ista ē ecclia militās de qua dicit Esa.lx. Surge illuminare hierusalē.quia venit lumen tuū. ¶ Itē interior que est speciosa. Et ista est bona conscientia vel bona anima. De qua Cāticoruz.vj. Pulcra es amica mea suauis t decora sicut hierusalē ¶ Itē exterior q̄ est dolorosa Et ista est hierusalē terrestris que nunc a fidelibus occupatur. de quo in Psal. Deus venerunt gentes in hereditatem tuam. polluerunt templum sanctum tuum posuerunt hierusalem in pomoruꝫ custodiaz. Et Galath.iiij. Que nūc est hierusalem seruit cum filijs suis. ¶ De isto igitur vocabulo hierusalez possumus dicere q̄ signat paradisi habitationem. Quia non commouebitur in eternum qui habitat in hierusalem. ps. Ecclesie congregationē Luce.ij. Homo quidam erat in hierusalez nomine Symeon Bone persone seu bone conscientie perfectionē. Unde.i. Machabeorum. x. Jerusalem sit sancta t libera. Hierosolime mansionem seu regionem. De qua Hieremie.xxxviij. Factum est vt caperetur hierusalem. De ista igitur quadruplici hierusalem possent multa t mirabilia dici. Sed quia in pluribus locis particulatim dictum est de eisdem. idcirco supersedeo quo ad presēs

B Dide igitur de hierusalem superiori supra vbi Adduce re. in illa autoritate. Eleuauit me spiritus t induxit in hierusalem Ezechielis.viij. De hierusalem vero inferiori. idest ecclesia vide supra vbi custodire. vel vbi Constituere. in illa autoritate diuisa supermuros tuos hierusalē constitui custodes Esa.lxij. Et infra. Letare hierusalem. De hierusalem interiori. idest de bona conscientia vel bona persona vide in sermone. Mater tua lena. de assumptione beate vtrgnis. in illa autoritate diuisa. Illa que sursum est hierusalez libera est. que ē mater nostra. Galath.iiij. Ju sermone que sursum est hierusalem. ¶ Item in sermone videbunt filiuz hominis in illa autoritate. Venit lumen tuum hierusalem. De hierusalem vero exteriori t terrestri. vide bene in sermone de passagio. q̄ incipit. Recordamini priozis seculi t hierusalem ascendat super coz vestrum. In istis enizt pluribus alijs locis de hierusalem fit mentio. Et ideo estimaui superfluuz amplius dicere. ergo in tot locis de hierusalem memini me dixisse. Sed si vis istam materiam dilatare dic q̄ in scriptura reperitur hierusalem.

Speciosa latens interius — Dicamus igitur primo q̄
B Virtuosa manens inferi — inuenitur vna hierusalem
Vitiosa viuens deterius — latens interius que est speciosa. Et ista est anima sancta aut conscientia pura.
Gliosa gaudens superius
Luctuosa gemens exteri
vel beata virgo. vel quelibet virgo sancta. Ista ēm dicitur hierusalem pro eo q̄ sicut in hierusalem fuit antiquitus sedes regis. Templū legis. Fidelitas gregis. Ut scz. ibi fuit Sedes equitatis quam dauid tenuit. Templum pietatis quo cultus viguit. Populus sanctitatis q̄ deum coluit seu timuit. Sic vere dico q̄ in ista spirituali hierusalem est sedes t habitatio summi regis. q̄ scilicet ibi per gratiam habitat. t qui iustitiam ibidem suscitat atq; plantat. Hieremie.iij. Vocabunt hierusalem solium domini. Ibi etiam est templum deuotionis in quo scilicet deus spiritualiter colitur. t in quo p spiritum contribulatum quotidie sacrificat t hostia laudis t orationis offerent ps. In templo tuo quod est in hierusalem. tibi offerent reges munera. ij. Paralipo. xxx. Facta est grandis celebritas in hierusalem Ibi etiā est populus videns. idest congregatio virtutum. que. s. istam ciuitatem inhabitant. t illam ornant visitant t frequentant. Sicut enim in Psal. dicitur Ista est hierusalem que edificatur vt ciuitas cui⁹ participatio ei⁹ in idipsum. Ciuitas idem est quod ciuiū vnitas Quia scilicet hierusalem anima sancta habet in se spiritualē ciuitatem. idest virtutem t affectionem vnitatem. t bonorum spiritualium participationem et fertilitatem. Psal Rogate que ad pacem sunt hierusalem et abundantia diligentibus te. Ista est igitur speciosa que est interius. De qua potest dici illud Cantic. vj. Pulcra es amica mea. suauis et decora sicut hierusalem. in quibus verbis aduerte q̄ ista spiritualis hierusalem describitur. Ut.

Purificata nitoris floscvlo. — Fuit enim in ista hierusalem Floscvlis ni
Fortificata vigoris angvlo — toris et innocentie.
Letificata amoris oscvlo.
Magnificata honoris titvlo. — Pvlcra Angvlus vigoris et permanētie
Lem ficata dvlcoris rivvlo. — Es. Modulus amoris t amicicie: Amica
Sanctificata virtvtis ortvlo
Assimilata decoris speculo
Turbificata timoris scrvpvlo. — Titulus honoris excellentie Mea riuulus dulcoris t patientie. Suauis. Hortulus virtutis t apparentie. Decora Modulus decoris t adiacentie. Sicut. Scrupulus timoris t reuerētie. Hierusalē. ¶ Dico igitur q̄ ista spiritualē hierusalē commendat flosculus puritatis. Pulcra inquit. Nihil enim taz pulcram facit animam sicut puritas t innocentia. Pulcritudo enim corporis consistit in debita membrorum proportione t in omnis macule carētia t defectione. Sic vere anima spiritualiter pulcra dicitur. quando omnia mēbra sua spiritualia scilicet omnes interiores affectiones t potentie in deum ordinantur et in se debite regulātur. Canticoruz. vij. Quam pulcra es t q̄ decora charissima in delitijs. vnde ista fuit ciuitas noua hierusalem quam vidit Joannes descendētem de celo Apoca. xxj. Ego inquit Joannes vidi ciuitatem sanctam hierusalem nouam descendentē de celo. a deo paratam sicut sponsam ornataz viro suo: ista enim habuit pulcritudinem vnitatis quia ciuitas. id. est ciuilis vnitas. Pulcritudinem bonitatis quia sancta. Pulcritudinem puritatis. quia noua. Pulcritudinem humilitatis quia descendens. Pulcritudinem dignitatis Quia de celo. Pulcritudinem honestatis q̄a parata. Pulcritudinem charitatis. quia sponsa. Pulcritudinem decoris. Quia ornata Pulcritudinem fidelitatis. quia viro suo Pulcra. vide de pulcritudine hierusalem Canticoruz. j. Sequit Ecce tu pulcra es amica mea. ecce tu pulcra oculi tui columbarum. Ista igitur commendat flosculus puritatis. Insup dico q̄ ista commendat angulus firmitatis. quod ostenditur cuz dicitur. Es istud enim verbum eis signat boni propositi firmitatem. t costantis perseuerantie stabilitatem Es enim verbum est substantiuum. substantia em̄ stat accidentia vero fluunt. Ideo de ista hierusalem sic ente t manente dicitur Ezechielis. v. Ista est hierusalem in medio gentium posui eam. Vide eam infra vbi iste. Unde Esaie. xxxiij. Oculi tui videbunt hierusalem habitationem opulentam tabernaculum quod nequa q̄ ultra transferri poterit nec auferentur claui eius i sempiternum. Nullus enim hostis potest sanctam animā vincere nec eam a soliditate sue constantie immutare. Unde zacharie. xiij. Anatema non erit amplius sed est hierusalem secura. Deinde dico. q̄ istam hierusalem cōmendat nodulus charitatis Et hoc ostenditur cum dicitur. Amica. vide supra de amicicia. Ista enim amica dicitur. quia magno zelo a christo diligitur et zelatur. zacharie. j. Zelatus sum hierusalem zelo magno. Quia reuera sicut homo tantum diligit sponsam vel amicaz q̄ nullo modo vult q̄ preter ipsum aliquis tangat illā imo si cum alio amatore conūgitur. acriter animaad uertit in ipsam. Sic deus ita zelotipe diligit animam amicam suam q̄ si alicui alteri amatori. scilicet mundo carni vel dyabolo se peccando coniungit deus ipsaz per tribulatiōes verberat t si emendare noluerit ipsaz destruit et occidit. Thobie. xiij Hierusalem ciuitas dei castigauit te dominus Verumtamen sicut homo perfecte diligens amica licet iracatur ei dum intelligit q̄ alteri se fecerit gratam et placidam. illi tamen recon ciliatur. Dum de offensa penitet et lachrymatur. sic deus perfecte diligens animam hominis. eam despicit t abhominatur. cum se peccati t dyaboli amplexibus polluit

bus polluit tamen ipsam penitentem non excludit. sed recipit dicens illud Cant. ij. Jam hyems transijt ymber abijt et recessit surge amica mea t veni. Uñ ipse est qui dicit zacharie. j. Reuertar ad hierusalē in misericordia domus mea edificabitur in ea. Cōmendat igitur istam perfecte nodulus caritatis. ¶ Deinceps dico q̄ ista cōmendat prouecte titul⁹ dignitatis. cum dr. Mea. Magna eñ est dignitas esse amicā vel sponsam regis. multoplus igitur dei. lij. Paralypo. vj. Elegi hierm vt sit nomen meū ibi. Unde de tali dignitate dicitur Baruc. v. Exue te hierusalem stola luctus t vexatiōis tue. t induere decore et honore eius que a deo tibi est in sempiterna gloria. Sequitur. Exurge hierusalem et sta in excelso. ¶ Et nota. si vis q̄ dignitas ista consistit in.

Carentia seruitutis. — Ista eñ habuit carentiam male seruitutis
Decentia iuuentutis.
Prudentia senectutis — quia scilicet peccatis t
Mundicia sanctitatis. — vitijs nō fuit subiecta
Facundia veritatis. — ſ. Machab. x. Hierusa
Leticia iocunditatis. — lem sit sancta et libera. Et Galath. iiij. Que sursum est hierusalem libera est. ¶ Item habuit decentiam sancte iuuentutis. id. est innocentiam et puritatem. Unde ista dicitur noua Apocalyp. iij Scribam super illum nomen meum t nomen ciuitatis dei mei noue hierusalem. ¶ Ite⁊ habuit prudentiam. docte senectutis. Hiere. vj. Erudire hierusalem ne forte recedat anima mea a te. ¶ Item habuit mundiciam pure sanctitatis Esaie. lij Induere vestimētis glorie tue hierusalem ciuitas sancti. ¶ Item habuit facundiam magne veritatis. zach. viij. Uocabitur hierusalem ciuitas veritatis. ¶ Item habuit leticiam summe iocunditatis. Psal. Lauda hierusalē dominuz lauda deum tuum syon. Esa. lxv. Ego creo hierusalem exultationem. Sic igitur dicam. q̄ istam cōmendat p uecte titulus dignitatis. ¶ Deniq; dico. q̄ ipsam commendat benigne riuulus pietatis. Et hoc quādo dicit Suauis. Suauitas enim lenitatem. misericordiaz t benignitatez designat Psal. Suauis est misericordia tua Res enim suauis tangentem nō ledit sed ipsum potius delectat atq; lenit. Sic persona pacifica t benigna non solet alios contingentes et secum conuersantes ledere sed mulcere. et ad omnes dulciter et pacifice se habere. ps. Rogate que ad pacem sunt hierusalem Et sequitur fiat pax in virtute tua et abundantia in turribus tuis. Suauis igit Cant. v. Guttur illi⁹ suauissimū. ¶ Etiaz dico quod ipsam cōmendat viuacis hortulus honestatis. quia dicitur decora. vnde Treno. ij. Cui assimilabo te filia hierusalem? Sequitur. Hec cine est ista perfecti decoris gaudiuz vniuerse terre. Unde vbi. Decor. ¶ Ad huc dico quod ipsam cōmendat voluntis modul⁹ qualitatis. quod ostenditur cum dicitur. Sicut aduerbiz similitudinis. q̄ scilicet ista per virtutē humilitatis et obedientie voluebat se ad omnem actum virtutis et se bonis personis omnibus conformabat. Sicut inquit. Unde illud Apoca. xxj. Uidi ciuitatem sanctā hierusalem a deo paratā sicut sponsam ornatam viro suo. Unde infra. vbi. Sicut. vt et ipa dicat illud Eccli. xxiij. Sicut cynamomū et balsamū aromatizans odorem dedi. Ultimo vero dico. Quod istam cōmendat turbate scrupulus voluntatis quod ostenditur in verbo hierusalē Quia hierusalem interpretatur perfectus q̄ scz ad sanctam animā virginem vel personā pertinet q̄ perfecte timeat deum suum Baruch. iij. Contristastis hierusalem nutricem vestrā. Timor enim filialis deducit ad ciuitatem perpetue consolationis. vnde Esa. lx. Surge illuminare hierusalē. q̄ gloria domini super te ozta est. Quia ecce tenebre operient terram. et caligo populos. Super te autem orietur dominus t gloria eius in te videbitur quasi dicat de caligine presentis timoris. peruenit ad lumen glorie et honoris. Pone hic de finali beatitudine seu gloria eternaque dabitur isti hierusalē propter merita supradicta. Jurta illud. Esaie. xlvj. c. Dabo in syon salutem et in hierusalem gloriā meaz. Patet igitur quomodo inuenitur vna hierusalē latens interius que est speciosa. scilicet anima vel quelibet virgo sancta Et hoc est primum principale. ¶ Secundo principaliter dico. quod inuenitur vna hierusalem manens inferius. que est virtuosa. Et ista est ecclesia militans seu religio vel quicunq; perfectionis status. Ista est enim hierusalem quam christus inhabitauit et vbi habitationē fidelium ordinauit. et vbi specialiter credi et colvoluit et mandauit. vbi christus t deo patre loquens dicitur dicere illud. ij. Paralypo. vlti. Et. j. Esdre. j. Omnia regna terre dedit mihi dominus deus celi. Et ipse precepit mihi vt edificarem ei domum in hierusalem que est in iudea. idest que est in fidei cōfessione. ¶ Et notabis quod ecclesia vel religio dicitur hierusalez propter multa. videlicet quia est locus.

Tute habitationis.
Laute cumulationis.
Docte predicationis.
Caute inquisitionis.
Certe eruditionis.
Juste iurisditionis.
Multe dimicationis.
Alte contemplazionis.
Lete exultationis.
Sancte congregationis.
Digne visitationis.
Magne consolationis.

Ibi igitur est habitatio tuta. Tutum enim t securuz est habitare in castro forti t maxime quando rex et fortissimi defensores habitant ibi. Sic est ista. Hierusalē quia deus et angeli ipsaz inhabitant et defendūt. t ideo hostes spirituales istam non capiunt nec offendūt. Treni. iij. Non crediderunt omnes habitatores vrbis q̄ ingrederetur hostis per portas hierusalem. Securum est igitur ibi viuere. et ibidem per gratiam habitare. ij. Regum. xix. Uem mecum dixit rex Dauid berzelai vt securus requiescas in hierusalez. ¶ Item ibi est cumulatio lauta. idest diuitiarum spiritualium. scilicet gratiarum et virtutum abundantia. Psalmi. Hierusalem que edificatur vt ciuitas cuius participatio eius in idipsum. Unde ter tij. Regum. x. dicitur. Quod salomon fecit vt abundantia tanta esset argenti in hierusalem vt lapidum. ¶ Itē ibi est predicatio docta. Unde Esaie xlj. Hierusalem euangelistā dabo. Et Esaie. ij. De syon exibit lex. t verbum domini de hierusalem. Et Hierem. ij. Uade t clama in auribus hierusalem. ¶ Item ibi est inquisitio seu tentatio cauta. Quia regina Saba audita fama Salomonis venit in hierusalem vt tentaret eū in enigmatibus. Tertij Regum. x. ¶ Item ibi est eruditio certa quia scilicet veritas sapientie et fides viget ibi. Unde illud zacha. viij. Uocabitur hierusalez ciuitas veritatis Et Esaie. lx. Surge illuminare hierusalē. ¶ Itē ibi est iurisditio iusta. Hiereiñ. iij. Dabo vobis pastores iuxta coz meū. Sequitur. Et vocabitur hierusalem soliū dñi. ¶ Itez ibi est dimicatio multa. q̄ scz ibi viget bellum tentationū t tribulationū. ij. Paralyppo. xvij. Bellatores et robusti erāt in hierusalē. ¶ Itē ibi est cōtemplatio alta. Ezechie. viij. Eleuauit me spūs inter celum et terrā. et adduxit me in hierusalē in visione dei. ¶ Item ibi est exultatio leta. q̄ scz ibi lete et iocūde landatur deus Neemie. xij. Audita est leticia in hierusalez ¶ Itē ibi est cōgregatio sancta. Quia. s. ibi est societas dominū sanctorū et innocentiū Psalm. Edificans hierusalem dñs dispersiones israel cōgregabit. ¶ Itez ibi est visitatio digna q̄ scilicet ibi sunt prelati qui habēt subditos custodire et visitare. Soph. j. Scrutabor hierusalem in lucernis et visitabo super viros defixos in fecibus suis. Et Esaie. lxij. Super muros tuos hierusalez constitui custodes &c. ¶ Item ibi est cōsolatio magna. quia scilicet ibi est spes diuini consilij et auxilij. et arra glorie sempiterne. Ideo illud predictum Esaie. xlvj. Dabo in syon salutem et in hierusalem gloriā meam. Unde Esaie. xl. Dicitur. Consolamini consolamini

Universidad de Deusto
Biblioteca

populemeus.dicit dominus deus,vester. Sequit. Loquimini ad cor hierusalez ꝛc. Ista est igitur hierusalez vbi debemus per gratiã habitare et deo humiliter deseruire. Quia sicut in ps. dicit. Te decet hymnus deus in syon. ꝛ tibi reddetur votũ in hierusalẽ. Exemplo xpi De quo dicit Luc. ij. Remãsit puer iesus in hierlm ꝛc. Quia renera qui in ista hierusalẽ per gratiã non manserit mortis eterne periculis subiacebit. Quod bene figuratum est. Luce. x. vbi homo qui descendebat de hierusalez in hiericho incidit in latrones qui spoliauerunt eum. ꝛ plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Qui procerto qui statim per peccatum ꝛ cupiditatẽ, et affectum vult hierusalem istam. i. statum gratie religionis vel ecclesie dimittere. et in hiericho que interpretat luna idest in mundũ variũ et mutabilem per auaritiam et negociationem descendere. sciat latrones idest tentationes et demones presto esse. Qui scilicet solent cũ gratuitis virtutibus spoliare ꝛ in naturalibus vulnerare. et semiuiuum hoc est solo corpore viuentem: anima uero occisa dimittere et abire. ita quod media pars compositi mortua est ex quo mortali crimini subiugat. Bene igitur precipitur. iij. Regum. ij. per salomonẽ illi Semey sic. Edifica tibi in hierusalem domũ, et non exeas inde huc atq; illuc. quacunq; enim die exieris scito te interficiendum. Ista est igitur hierusalez. manens inferius que est virtuosa. et istud secundũ principale. ¶ Tertio dico quod inuenitur vna hierusalem viuens deterius que est vitiosa. Et sic dico. quod sicut hierusalẽ quandoq; fuit ciuitas diuino cultui specialiter dedicata. ciuitas nobilis regia et ornata tamen relicto cultu diuino facta est idolis subiugata et a deo contemptra a gẽtilibus pculcata. Sic vere anima et ecclesia fuit in principio sponsa vel ciuitas summi regis. quam videlicet in baptismo per fidem sibi et cultui suo specialiter dedicauit: vbi per gratiam regnauit et habitauit. ita quod ornatam virtutibus ipsam pre aliis exaltauit. Huc vero probdolor videtur in multis ista sponsa proprium sponsum christi cõtemnere cultum: diuine legis dimittere et ydolis idest demonibus vel peccatis mundiq; t secularibus negociis damnabiliter adherere. Et ideo deus istã ciuitatẽ puaricatricẽ idest animã vel ecclesiã peccatricẽ iam videtur in gentilũ idest in tyrannorum manibus dimisisse et se ab ea elongasse qui reuera non cessant ipsam quotidie conculcare et penis et iniurijs molestare. De hoc videtur plangere dauid. et dicere in ps. Deus venerunt gentes in hereditatem tuã. polluerunt templũ sanctũ tuum. posuerunt hierusalẽ in pomorum custodiã. Et sivis nota q; tres reges leguntur hierusalez specialiter afflixisse. videlicet. Nabuchodonosor rex babylonis qui eaz cepit combussit captiuauit et dissipauit. ꝛ regem ipsius excecauit. Dicre. xxxix. Sesac rex egypti qui thesauros domus domini ꝛ scuta aurea que fecit salomon inde tulit. et vniuersa diripuit et vastauit. sicut dicitur. iij. Regum. xiij. Et antiochus rex syrie qui muros hierusalez destruxit templum spoliauit et idolum abbominationis in tẽplo posuit. sicut dicitur. j. Macha. j. ¶ Primus istorũ regũ. Nabuchodonosor qui interpretatur sedens in angustia. qui fuit rex babylonis. que interpretatur confusio: signat peccatum auaricie quia scilicet ista est que sedet in angustia. q; scilicz auaricia angustiat cor auari vel desiderio acquirendi. vel studio conseruandi vel timore perdẽdi Nullius enim cor magis est in angustia positũ q; auari. Danicl. xiij. Angustie sunt vndiq;. quid eligam ignoro. Istud etiam peccatum rex babylonis idest confusionis dicitur pro eo q; diligentes pecunias finaliter cõfunduntur et ad nihilũ deducuntur. Phyl. iij. Gloria in cõfusione eorũ qui terrena sapiunt. Iste igitur rex. s. auaricia nostrã hierusalẽ. s. animã vel ecclesiã capiuat vel dissipat et fidi submittit ꝛ subiugat et per desiderũ habendi incendit pariter ꝛ inflãmat. ps. Ignis accẽsus est in iacob. flãma combussit peccatores. ¶ Secũdus istorum regũ fuit. Sesac rex egypti. et iste signat peccatum luxurie. Sesac enim interpretatur humecta: egyptus tenebre. Luxuriosi enim volunt esse in humoribus carnalium deliciarũ et in latebris ꝛ in abscõditis tenebrarum Job. xxiij. Oculus adulteri obseruat caliginem. Et iste rex scilicet luxuria de templo domini. i. de ecclesia vel anima aufert et surripit thesauros ꝛ scuta aurea Thesauros dico gratie et deuotionis scuta aurea bone et splendentis conuersationis Treñ. iij. Quomodo obscuratum est aurum ꝛc. ¶ Tertius istorũ regũ fuit anthiocus rex syrie: qui interpretatur pauper filens. Et syria interpretatur sublimis. et signat peccatũ superbie que scilicet vt plurimũ facit hominẽ pauperẽ ꝛ mendicum. sublimẽ tamen et eleuatũ. et per superbiam exaltatum et altũ. Et iste rex scilicet superbia istam hierlm animã scz vel ecclesiã inuadit et suppeditat. ꝛ murum regularis obseruantie et diuinorũ mandatorũ subuertit et dissipat Mee. ij. Considerabam murũ hierusalem dissipatum. Templũ idest clericorũ et religiosorum seu deuotionis statum bonis spiritualibus depredat ꝛ spoliat. ꝛ ydolum abbominandum idest ignaras et inutiles personas vel vitia ibidem collocat: ipsosq; munere vel fauore ibidem promouet et exaltat. et honorandos in altas prelationes eleuat et presentat. iij. Regum. xxj. Posuit idolum luci in templo domini. Isti sunt igitur tres reges idest tria capitalia crimina que hierusalem spiritualem capiunt et confundunt. quia scilicet auaricia ipsam succendit. Baruch. j. Ceperunt chaldei hierusalem et succenderunt eam igni. Luxuria ipsam confundit. Treno. j. Facta est hierusalẽ quasi polluta menstruis. Et. ij. Paral. xxj. Fornicati sunt habitatores hierusalem. Superbis ipsam offendit. Hiere. xiij. Putrescere faciam superbiam iudaꝛ et superbiam hierusalem multã. Et breuiter ista hierusalem repleta est hodie vitijs et malicijs quia scilicet ibi regnant.

Crudelitas et seuicia.
Fallacitas et malicia.
Contrarietas et discordia.
Instabilitas ꝛ inconstantia.

De crudelitate dicit. iij. Regũ. xxij. Mãnasses repleuit hierlm cruore innocentiũ. De fallacitate ꝛo dr. ij. Paral. xxv. Tetenderũt insidias in hierusalez. De rebelli contrarietate dicit. j. Esdre. iij. Venerunt in hierusalem ciuitatem rebellez. De instabilitate vero dicitur. Trenorum. j. Peccatum peccauit hierusalem propterea instabilis facta est. Et ideo procerto in ista hierusalem inuenitur aduersitas et pestilentia. Unde. ij. Paralypo. xxiij. Dereliquerũt templum domini dei patrum suorum. et seruierunt lucis et sculptilibus. Et facta est ira domini contra iudam et hierusalem. Sic igitur patet quod inuenitur vna hierusalẽ viuens deterius que est vitiosa. ¶ Quarto vero dico quod inuenitur vna hierusalem gaudens superius que est gloriosa. Et ista est hierusalez celestis scilicet paradisus. vbi salomon pacificus christus imperat atq; regnat. Sed quia de hierusalem inquantuz denotat paradisum satis dictum alibi. sicut notaui superius in principio huius tituli. ideo parum dicaz. Hoc solum dic quod ista hierusalem scilicet celestis patria est appetenda. et desideranda propter multa. videlicet quia ibi est et inuenitur.

Tranquillitas que cunctis sufficit.
Fertilitas cui nullus officit.
Jocunditas que corda reficit.
Eternitas que nunq; deficit.
Securitas que totum perficit
Subtilitas que cuncta conspicit.

¶ Est dico ibi que cunctis sufficit mira fertilitas, quia scilicet ibi est abundantia omnium bonorum. Psalmũ. Videas bona hierusalem omnibus diebus vite tue. Et alibi. Hierusalem abundantia in turribus tuis. Et Esaie. xxxiij. Oculi tui viderunt hierusalem ciuitatem opulentam ꝛc. ¶ Item ibi est cui nullus officit pacis tranquillitas. Ibi enim est pax et requies sempiterna. Psalmista. Rogate que ad pacem sunt hierusalem. ¶ Item ibi est que corda reficit leta iocunditas.

tas. ij. Paralypo. xx. Reuersus est omnis iuda et habitatores hierusalẽ ꝛ iosaphat ante eos in hierusalẽ cũ leticia magna. Et illud predictũ Mee. xij. Audita est letitia in hierusalẽ. ¶ Item ibi est que cuncta perficit vera securitas. Zacha. xiij. Sedebit hierusalẽ secura ꝛc. ¶ Item ibi est que cũcta conspicit clara subtilitas q; scilz ibi est perfecta visio ꝛ intuitiua cognitio. Unde Esa. lx. Illuminare hierusalẽ. et illud. Ezech. viij. Eleuauit me spũs et adduxit in hierusalem in visione dei ꝛc. Sic igit patet q; est vna hierusalẽ gaudẽs superi⁹q; est gliosa. ¶ Quinto dico. q; inuenit quedã hierusalẽ gemens exterius q; est luctuosa. et ista est hierusalẽ terrestris. que scz teste apostolo Gal. iiij. Huc seruitcũ filijs suis. Ista est eñ hierlm de qua lamẽtando dr. Treno. v. Hereditas nra versa est ad alienos dom⁹ nostre ad extraneos. Cõstat enim q; hierlm et terra sancta est specialis ꝛ peculiaris hereditas populi xpiani. que. s. sibi per xpm extitit acq̃sita: pphetarũ vaticinijs insignita: lege dei pre ceteris erudita: diuino cultui dedicata: cristi psentia decorata et eius sacro sanguine consecrata. Ista enim est quam melchisedech sacerdos dei summi primitus habitauit Ista est quã dauid de manu iebuzeorũ abstulit et regni israel caput effecit. Ista est quã salomon tẽplo ꝛ miris edificijs insignuit ꝛ immensis diuitijs cumulauit Ista est quã destructam a chaldeis Neemias reedificauit Ista est quã christus personaliter visitauit. ꝛ in qua redẽptionis humani generis ministerijs celebrauit. ipsamq; proprio sanguine decorauit. Ista est in qua sub constantino ꝛ aliis romanis impatoribus fides catholica pullulauit et quã tandẽ p thurcos possessam francoꝝ popinis acquisiuit ; in qua per annos plurimos regnauit ꝛ imperauit. ista est que sub melchisedech salẽ fuit dicta. Tandem a iebuzeorũ populo ibidẽ habitãte fuit hierlm quasi iebusalẽ appellata. Postea ꝛo tẽpore salomonis hierosolyma nũcupata. Postremo vero ab adriano imperatore romano qui helyseus fuit reparata ꝛ helya nũcupata. ꝛ ab ipso iudeis interdicta ꝛ xpianis assignata. Sed probdolor ista est quã tandẽ agaremi ceperunt ꝛ vastauerunt egyptij tenuerũt ꝛ possederũt tartari afflixerũt ꝛ pfuderũt. ꝛ saraceni fedauerũt ꝛ fuierũt. Ista igf est, pbdolor q; a saracenis calcat. Que ab infidelib⁹ regit. Queja fidelib⁹ plãgit. Que a gẽtilibus occupat. iam igitur probdolor videt impletũ illud Luce. xxj. Hierusalẽ calcabitur a gẽtibus donec impleantur tempora nationũ. Ad istam igitur hierusalẽ debemus anbelare. istam debemus desiderare. Istã debemus appetere ꝛ repetere. ꝛ pro recuperatione ipsius totis conatibus laborare Dicam igitur christi fidelibus illud Hiereñ. lj. Recordamini procul domini et hierusalem ascendat super cor vestrũ. confusi sumus quñ audiuimus opprobriuz quia venerũt alieni super sanctificationem domus dei. Dicat igitur populus christian⁹ illud zacha. j. Reuertar ad hierusalem in misericordia domus mea edificabitur in ea vt et de quolibet deuoto christiano dicatur illud Luce. ix. firmauit faciem suã vt iret in hierusalem. Et nota quod tria principaliter debent nos mouere ad hierusalem visitandum ꝛ mariam transuadendum. videlicet.

Iniquitas gentis impie quam persequimur.
Hereditas gentis propie quã prosequimur.
Utilitas tante venie quam consequimur.

Dico igitur. q; mouere nos debet iniquitas gentis impie. s. paganorũ ꝛ saracenorũ qui in signũ nostri vituperij tenent et possident terrã sanctã. et qui vilipendũt et vituperant nomẽ xpi. ꝛ calcant et inficiũt illa loca que cristus suo sanguine dedicauit. Ad vindicandũ igitur christi mortem et iniurias illatas nomini xpiano ꝛ ad extirpandum sectam impij machometi nos zelo fidei ꝛ iustitie moniti illuc debemus accedere. ꝛ terrã illã presentialiter visitare. Excessus enim criminũ mouere dz animũ viri iusti ad vindictã de impijs sumendã. Unde aliaz causam non allegat dominus in scriptura quare deleuit habitatores antiquos istius terre sancte. scilicz Eucos. Amorreos. Jebuzeos ꝛc. nisi quia horrendis criminibus abundabant. que domin⁹ nõ potuit amplius sustinere. Et ideo terrã istã filijs israel volut dare. ꝛ cananeorũ populos extirpare. Sicut patet. Deut. xij. et deinceps horror vero criminũ mouit cũ. De filijs etiaz israel legitur. iudicũ. xix. et. xx. qualiter congregati sunt ad delendã ciuitatẽ gabaa propter scelus cõmissum in vxorez leuitẽ. quã scz occiderant abutẽdo. Etiã ipa bruta animalia quodãmodo nos incitant ad hoc ipm. q; scilicet si bos aliquis alicubi occisus fuerit: alij boues odorem sanguinis sentientes quodã horrore cõmoti mugiunt atq; clamant. ꝛ de morte socij sui tumultuãt atq; sonat Cũ igitur socius noster xps occisus fuerit in iudea ꝛ viri leuite scz filij dei. vroz hoc est humanitas ibidem mortua fuerit et occisa indebite ꝛ iniuste cõstat q; odor istius sanguinis. et excessus istius criminis debet nos monere ad illuc eundũ ꝛ ad istud faciendum vindicandum ꝛ sceleratos homines puniendũ. vnde de iniqtate istorũ qui nunc calcant et habitant terrã sanctã potest dici illud. ps. Deus venerũt gentes in hereditatẽ tuaz. polluerunt templũ sanctũ tuũ: posuerũt hierusalem in pomorũ custodiã. Effuderũt sanguinẽ filiorũ ꝛ filiarum tuarũ tanq; aquã in circuitu hierusalẽ. ꝛ nõ erat qui sepeliret. igitur nos mouere debet iniquitas gentis impie. ¶ Item dico. q; mouere nos debet hereditas gẽtis ppzie. Constat eñ qõ terra illa hereditas nostra est. nobis a deo distributa ꝛ data. Ista eñ terra promissionis dz pro eo. qõ a deo fuit promissa abrae patri nostro. ꝛ semini eius distributa. s. Josue. Cum igitur nos simus abrae verum semen. restat q; ista est propria terra nostra. Deus enim qui est verus terre ꝛ rerum dñs. dedit eã plebi israel etice ꝛ voluit vt ibi primo vigeret cultus ꝛ fides ipsius: et exinde diffunderetur in orbem. Terra mea est inquit dñs et cui voluero dabo ipsam. ergo cuz omnia naturaliter diligant loca propria. Quia scz quidam naturalis amor et quedã proportio est insita inter, locũ ꝛ locatum. inter auem ꝛ nidum suum. Inter patriam et virũ. inter hominem et illud quod est suum. Aues enim pro nidis suis pugnant: et ipsos perditos recuperant. Canes eñ ad domos dominorum suorum de longinquis partibus redeunt et solo odore precedentium viam querunt Reuera dico quod terrã sanctam tanq; hereditatez nram et domum domini dei nostri. et tanq; proprium nidum nostrum debemus amare et repetere et ipsam pugnando recuperare et acquirere: et odor veri domini nostri. scilicet christi. et patrum nostrorũ. s. prophetarũ ꝛ apostolorum qui ibi fuerunt nos ad hoc debet trahere ꝛ monere. ij. Paralyppo xx. Reuersus est omnis vir iuda in hierusalẽ cum leticia magna. Similes naboth qui pro hereditate sua seruanda mortem recepit. iertij. Regum. xxj. Et Esaie. lviij. Hec est hereditas seruorum domini. vt sic dicat quilibet illud Ecclesiastici. xxiiij. In omnibus requiem quesiui : et in hereditate domini morabor. Sequitur. In ciuitate sanctificata similiter requieui: et in hierusalem potestas mea. Moneat igitur nos hereditas gẽtis propie. ¶ Dico. quod monere nos dz vtilitas date venie quia scilicet illi qui istam viam aggrediuntur peccatorum suorum plenam indulgentiaz consequuntur. Nonne mercatores pro lucro temporali mare transeunt: et diuersis periculis se exponunt. Turtures etiam hyrundines et cyconie mare solent transire. et in tempore hyemis ad vberiora loca ad regiones calidas se transferre. Uultur etiam odorem corporum mortuorum vltra mare sentit. illucq; trãsuolat et accedit. sicut patet per Plinium et Solinum. Multo igitur fortius pro lucris spiritualibus et eternalib⁹ acquirendis scilicet pro venia peccatorum et gloria seu copia celestium premiorum transire debemus maria ꝛ in terram sanctam transfretare. Et xpm etiaz mortuũ deuotis cordibus adorare Et etiam ad spiritualia pascua et eterna mentaliter et corporaliter nos transferre Cum enim dominus nunc velit in terra sancta fidem suam seminare et deuotum etiam populum habitare

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipse procerto vult et precipit qō nos cū precedam⁹.ꝛqō inimicos suos exinde tollam⁹ꝛ subuertam⁹.et qō locū et habitaculū eidem preparem⁹.Marci.xiij.Iussit ie-sus discipulos suos descendere in nauiculā et p̄cedere eū transfretū.Et ad hoc monet scriptura.j.Esdre.j.vbi dicitur.Mō suscitauit dōs spiritū cyri regis persarum ita vt diceret.Sic deus celi precepit mihi vt edificez ei domū in hierusalem que est in iudea.Quis est in vobis de⁹ in vniuerso populo eius. Sit dominus illius cum eo. Ascendat in hierusalem que est in iudea.vt edificet domum dei israel. Dico igitur quod propter.

Utilitatem quam consequimur.
Hereditatem quam prosequimur.
Gentilitatem quam persequimur.

Hos debemus hierusalem transfretare et ad terre sancte acquisitionez totis conatibus anhelare. Exemplo inde machabei dicentis.j.Machabeo.iij. Ecce cōtriti sunt inimici nostri:ascendamus nunc mundare sancta et renouare.Et dicitur ibidem qō congregatus est omnis exercitus et ascenderunt in montez syon ꝛc.Sic igitur patet quomodo inuenitur in scriptura hierusalez Exterior.Superior.Deterior.Inferior.Interior.Et hoc sufficit.Vide de hierosolyma.

B **Jesus** Nota.q̄ istud nomen Jesus signat vt cōter dōm saluatorē.Et p̄ hoc quis possit diuersi mode applicari sicut alia noia:nō decet tamen q̄ ad significāduz aliquid aliud transmutetur quod ad significanduz personā saluatoris singulariter.est assumptū Distinguamus igitur,breuiter ꝛ isto nominez dicam⁹ quod istud nomen. Jesus est nomen.

Benignitatis.
Utilitatis.
Humilitatis.
Nobilitatis.

Jesus enim.
Benigniter miserebatur.
Utiliter operabatur.
Humiliter cōuersabatur.
Nobiliter dominabatur.

Dico q̄ Iesus benigniter miserabat.Vñ ipse dicebat illud Marci. viij.Misereor sup turbā:qz ecce iaz triduo sustinent me. nec habent quod māducent.Et hō qz benignus et misericors ad ipm est p̄cipue recurrendum et eius auxiliū implorandū.Exemplo cerui qui artatus a canibus desperās de euasione vltro refugit ad boiem.sm Isidō.Sentiēs ipm instinctu nature esse animal misericors ꝛ benignū.Sic faciebat ille cecus Luce.xviij.Jesu preceptor miserere mei. Discōbia vero sua bene apparuit Luc.xix. Ubi prouidens miserias ciuitatis hierusalē fleuit super eā.Et Jobis.xj.vbi condolens Lazaro mortuo lacrymatus est super sepulcrū.

¶Jtez iste vtiliter operabatur.Opera em̄ que faciebat testimoniū perhibebant de ipso.Iste enim operat⁹ est salutez in medio terre.Sicut dicitur Abacuc.iij. Unde de ipso dicitur Act.j.Quod cepit Iesus facere ꝛ docere

¶Item iste humiliter cōuersabatur.Iste enim fuit humilis in nascendo humilis in viuendo humilis in moriendo. Quia sicut dicitur Phyl.ij. Hoc sentite in vobis qō et in christo Iesu:qui cū in forma dei esset: semet ipsum exinaniuit formā serui accipiens:ꝛ habitu inuētus vt homo.humiliauit semetipsum factus obediens vsq̄ ad mortem.

¶Jtē nobiliter dominabat.Qz scilicz iste est ille hō nobilis qui venit in regionē longinquam huius mundi accipere sibi regnum Luc.xix.Et ideo ꝛ isto scribitur q̄ iste est iesus nazarenus rex iudeorum. Johan.xix. Luce.xxiij. Unde ipse poterat dicere oibus sibi deuotis illud Actu.xxij.Ego sum iesus nazarenus quem vos queritis.In quibus ostendit quod iesus est Amandus. Querendus. Laudand⁹ ꝛ magnificandus triplici ratione scz Quia iste est.

Fortissimus sustentator.
Pyssimus liberator.
Mundissimus conuersator.

Primū probat dictio solida. Ego suz. Sed scōm dictio fluida. Jesus idest saluator. Sed tertium dictio fluida Nazarenus qui interpretat florens iste em̄ fuit solidus sustentando. Ego sum inquit. Fluidus in adiuuando. Jesus. Floridus munde cōuersando. Nazaren⁹. ¶Primo igitur dico⁹ consulo.q̄ queramus⁹ꝛ diligam⁹ iesuz sicut solidū sustentatorē.quia dicit. Ego suz. Dñe enīz debile ꝛ fragile quod per se nequit stare.indiget aliquo forti et solido cui sua fragilitas innitat. Et ideo videm⁹ quod debiles ꝛ infirmi indigent aliquo magno et forti cui possint inniti:ꝛ per quem portentur ꝛ sustineantur Aque etiam naturaliter indigent terrena firmitate in ferius.vt per terre firmitatem earū fluxibilitas portet. Et indiguerunt firmitate celi superius vt per celi solidi tatem aquea labilitas fisteretur.Ideo dr Genes.j. Fiat firmamentū in medio aquaruz.Unee etiam que sunt debiles indigent aliqua alia firmitate. Et ideo palis fixis ꝛ solidis solent ligari.vt earū possit fragilitas sustētari.Et quia igitur charissimi nos qui sumus in hac vita.Quia faciliter per tentationes vincimur:sumus infirmi.Quia faciliter per affectiōes labimur:sum⁹ aque Quia faciliter per delectationes flectimur:sum⁹ vinee. Ideo valde indigem⁹ q̄ ad xp̄m iesum sicut ad quid fortet solidum recurramus.Qz scilicet ipse est ita solidus atq̄ firmus:qō ipse potest nostram fragilitatē portare Nostram labilitatem sistere et nostram flexibilitatem firmiter sustinere.Mō ostendit cum dicitur.Ego sum. Istud enim verbū sum est verbū substantiuū significās essentiam.substantiā fortitudinē ꝛ firmitatē.Mō bene notauit cū dixit moysi illud.Exod.iij. Ego sum q̄ sum. Sequitur.Qui est misit me ad vos. Unde Luce.xxiij. Hic est iesus nazarenus rex iudeorū. Et iob.xviij. Quē queritis?Responderunt. Jesum nazarenum.dixit eis. Ego sum. Et Act.ix.Ego sum iesus nazarenus quez tu persequeris.Ad denotandū qō iste est per q̄ et non per participationem.Iste est enim sicut adamas cuius existentia non ferro vincitur nec igne cremat. Est etiam sicut colūna cypressina:que onere non deprimit nec alio graui flectit qz.s.tanta est sua firmitas bonitas ꝛ fidelitas qō quicūq; ei per deuotionē cōfidentiā innitit ab ipso iuuat fouetur ꝛ sustentatur ꝛ in oibus tribulationib⁹ sustinet.Ego sum inq̄t. Et si quereret ab eo qō quesitū est ab ipso Job.viij. Tu quis es? Ipse procerto respondere et dicere potest. Ego sum.

Sustentator omnis debilitatis.
Illustrator omnis obscuritatis.
Expiator omnis iniquitatis.
Renouator omnis antiquitatis.
Imperator grandis autoritatis.
Predicator magne sagacitatis.
Satiator magne fertilitatis.
Consolator magne securitatis.
Gubernator magne benignitatis.
Amplexator magne fidelitatis.
Toleretor omnis aduersitatis.
Administrator omnis humilitatis.
Reparator omnis mortalitatis.

Dico igit qō respondendo ad questionē. Tu q̄s es? Ipse pōt revocare debilitatis sustētatorē. Et ideo ipse pōt dicere illud Gen.xlvj. Ego sum fortissim⁹ de⁹ patris tui.

¶Jtē vocat se obscuritatis illustratorē. Vñ ipse pōt dicere illud.Iobis.viij. Ego suz lux mūdi.ꝛ illud Iohā.xij. Ego lux veni in mundū. ¶Jtē vocat se iniq̄tatis expiatorez. Unde Esa.xliij. Ego sum qui deleo iniq̄tates propter me dicit dōs. ¶Jtē vocat se antiquitatis renouatorem. Vñ Esa.xlviij .Ecce ego facio noua.et.xliij. Ego sum dōs faciens oia. ¶Jtē ipse vocat se autoritatis imperatorē. Vñ ipse met dixit pylato. Tu dicis qz rex sum ego. Et Esa.xliij. Ego sum dōs ꝛ absq̄ me nō est saluator. ¶Item vocat se sagacitatis predicatorē Unde Esa. lxiij. Ego qui loquor iusticiā ꝛ ppugnator sum ad saluandum. ¶Item vocat se fertilitatis satiatorē. Unde ipse dicit. Johā.vj. Ego sum panis vite. ¶Item vocat se securitatis consolatorē. Unde ipse dixit Math xiij. Ego sum: nolite timere et esaie.lj. Fugiet dolor ꝛ gemitus ego ipse qui consolabor vos.et esaie.lxvj. Ego consolabor vos in hierusalē consolabimini. ¶Item vocat se

benignitatis

benignitatis gubernatorez Unde ipse dixit Joan .x. Ego sum pastor bonus ꝛ cognosco oues meas. ¶Jtē vocat se fidelitatis ampleratorem. Unde Joann.xij. Que ego loquor sicut dixit mihi pater sic loquor: qua si dicat. Nolo loqui nisi qō mandatū est mihi a patre q̄ misit me.qz descendi de celo nō vt faciā voluntatē meā:sed voluntatē eius q̄ misit me. ¶Jtē iste se vocat aduersitatis toleratorē. vnde Act.ix. Quis es? Ego sum iesus nazarenus quē tu persequeris. ¶Jtē ipse se vocat humilitatis executorē vel ministratorē Vñ Luc.xxij. Ego aūt in medio vestri sum sicut q̄ ministrat. ¶Item vocat se mortalitatis reparatorem. Unde Joannis.xj. Ego sum resurrectio ꝛ vita.qui credit in me etiam si mortuus fuerit viuet. Et Joannis. xiij. Ego sum via veritas ꝛ vita. Ad iesum igitur est recurrendū ꝛ ipsius auxilium deuotissime requirendum quia scz tot bona potest hominibus facere:ꝛ tantis beneficijs fragilitatem hominuz sustinere quod tm̄ ostenditur cum dicitur. Ego sum. Actuū.ix. scilicet Jesus nazarenus quem tu persequeris. Requiramus ergo ꝛ diligamus ipm sicut sustentatorē. ¶Secundo dico q̄ debemus ipm querere ꝛ diligere sicut prouidū liberatorem.quod scz ostenditur quādo dicitur iesus.quia scz iesus interpretat saluator. Salvare em̄ nihil aliud est q̄ aliquē de periculo liberare. Et ideo canimus. iesu saluator seculi. Et de eius nomine dicitur Luce.j. Et vocabis nomen eius iesuz ipse em̄ saluū faciet populum suuz a peccatis eorum. Et nota q̄ iste dicit saluator seu liberator. quia sicut vincti ꝛ incarcerati.per virtutez saphyri sm̄ Dyas. de vinculis liberantur. vt dicitur in lapidario. Hic lapis vt perhibēt educit carcere vinctos. Sic iste vinctos in mendicitate ꝛ ferro de inferno primitus liberauit ꝛ saluauit. Nunc etiā illos qui sint deuoti sunt de vinculis peccatorum educit. Sed sicut iste apis non saluat nec liberat hominez: nisi mundus fuerit atq̄ castus Sic procerto nec iesus saluat aliquos nisi illos qui vitam bonam duxerūt ꝛ mundam. Et nota q̄ iste liberat nos

Discordes ad concordiam reuocando. Iste enīzdi
Tormenta pro hominibus tolerando. scordes ad
Miranda inter homines operando. concordiā
reuocauit. Fecit em̄ vtraq; vnū. scz ex populo indeo ꝛ gentili vnā ecclesiā cōstituit ꝛ etiā discordiam dei pris ꝛ hoim concordauit. Iste em̄ fuit sicut adamas q̄ est lapis reconciliationis Unde de ipso dicit Joā. xx. Stetit ihesus in medio ꝛ dixit. Pax vobis. ¶Jtē iste tormēta pro hoibus toleraut. Vñ iste fuit aries abraam per cuius mortē fuit ysaac liberatus. qz scz per mortē xp̄i fuit genus humanū liberatū ꝛ saluatū. vñ Math.xxvij. Jesum q̄ crucifixus est queritis.

¶Item iste miranda inter hoīes demonstrauit. Vñ Joa.vlti. Multa quidem ꝛ alia signa fecit iesus. Et ideo sicut elephas sequitur suū de fouea liberatorez. Sic nos debemus diligere istū nostrū redemptorē ꝛ saluatorē dicētes illud Joan.xij. Dñe volumus iesuz videre.iste em̄ non solum liberat de fouea peccati.immo etiā iuuat existentes in fouea inferni Legitur em̄ q̄ q̄dam sanctus vidit in inferno quendā q̄ erat tot⁹ in igne:ꝛ requisitus quare caput suū nō patiebatur? Respondit Quia inquit nomen iesus cum digito in frōte scribere deuote solebā. Istū igit diligam⁹ sicut prudū liberatorē. ¶Tertio diligamus ꝛ queram⁹ eū sicut floridū cōuersatorē.qō notat cū dr. Nazarenus qō interpretat floridus.iste em̄ habuit floridā cōuersationē.i.mundā purā placidam ꝛ honestā Math. xxj. Hic est iesus ppheta a nazareth galilee. Figuratus in nazareo sicut dr supra de abstinentia. ꝛ applica de flore ad perfectionē vel ad cōuersationem sicut supra.ideo de isto dr Joan.xix. Hic est iesus nazarenus rex iudeorum. Et vide istam autoritatez diuisaz ꝛ prosecutā in secundo sermone: Prope est estas ꝛc. Patet igit. Istius cōuersatio que fuit nobilis istius liberatio que fuit vtilis istius sustentatio que fuit stabilis. ¶Si aūt de iesu vis magis aliquātulū dilatare.dic q̄ illud nomē iesus est nomen omnis perfectionis ꝛ virtutis. In isto em̄ inuenit homo omnia necessaria ad salutē. Teste em̄ Bernardo sup Cant. Homen iesus.q̄ carum.q̄ vtile. Si vtile inquit nō esset non me lucraretur. Jesus mei in ore. meos in aure. iubilus in corde.ista est em̄ veritas q̄ si nomen ad nominatum referimus.ꝛ status ꝛ conditiones Jesu attendimus:certe in ipso sex exempla vtilia reperimus Ergo vide iesum.

Nascentē.ecce signū dulcoris.
Pendente.ecce signū doloris.
Surgentē.ecce signū vigoris.
Scandente.ecce signū honoris.
Solantē.ecce signu fauoris.
Tonantē.ecce signū rigoris.

In iesu nascente concipes humilitate.in iesu pendente seu moriente cōcipiens asperitate iesu penitentie.in iesu surgente ꝛ de inferis redeūte cōcipies strēnuitatē.in iesu ascendēte ꝛ triumphante cōcipies felicitatē.in iesu solante seu dona ipūssancti tribuente cōcipies liberalitatē.in iesu tonante vel iudicante cōcipies seueritatē.ista enim sunt sex exempla que nos inuenimus in iesu.Dicz.Exemplū dulcoris ꝛ amicicie ꝛ hoc cū nascit humiliter. Exemplū doloris ꝛ penitentie ꝛ hoc cū moritꝛ flebiliter Exemplū vigoris ꝛ pmanentie.ꝛ hoc cū resurgit viriliter.Exemplū honoris ꝛ excellentie ꝛ hoc cū triumphat nobiliter.Exemplū fauoris ꝛ benivolentie.ꝛ hoc cum consolatur discipulos liberaliter.Exemplū rigoris atq̄ iustitie.ꝛ hoc cum iudicabit terribiliter. ¶Dico igit.q̄ in iesu nascente nos inuenimus exemplū dulcoris.Quid em̄ dulcorosius.Quid benignius.Quid humilius. Quid benignius. q̄ q̄ deus homo fieret.carnē sumeret. pauper viueret.nullū lederet.oīm⁹ iubueniret. Sicut em̄ dicit Joan.j. Vidit ioannes iesum venientem ad se ꝛ ait. Ecce agnus dei:ecce q̄ tollit peccata mūdi. Agno em̄ nihil mansuetius.humilius seu dulcius. Unde ipse est qui dixit Hiere.xj. ego quasi agnus mansuetus q̄ portat ad victimam.ꝛ bene agnus in quo quicqd est totū est bonū ꝛ vtile.scz pellis lana ꝛ caro Quia procerto in iesu nihil fuit nisi bonū:ꝛ nisi humano generi vtile ꝛ proficuū.ꝛ hoc nō solū in carne fluide cum passionis aut in lana doctrine ꝛ eruditionis. immo etiā in pelle honeste cōuersationis ꝛ sic notabis q̄ iesus nascens fuit hominibus exēplū ꝛ signum.

Puritatis ꝛ innocentie.
Veritatis ꝛ sapientie.
Humilitatis ꝛ patiētie.
Debilitatis ꝛ impotetie.

fuit em̄ iesus innocentissimus sine malicia ꝛ ideo dr Luce.ij. Remansit puer iesus in hierusalez. ¶Jtē fuit iesus sapientissimus sine stultitia. Unde Luce.ij. iesus aūt proficiebat sapientia ꝛ etate cōa deo ꝛ hominibus. ¶Item fuit iesus patientissimus sine proteruia seu superbia. Unde cū se posset defendere quādo voluerunt eū lapidare.tamen dicit Joan. viij. iesus aūt abscondit se ꝛ exiuit de templo. ¶Item fuit iesus penitentissimus seu macerationissimus sine blandicia quia scz semper vixit in penitentia ꝛ penuria. Unde Matthei.iij. Ductus est iesus in desertum vt tentaretur ꝛc. Desertum em̄ penitentie ꝛ penurie asperitatem designat. ¶Item fuit iesus miserationissimus sine duricia Quia sicut dicitur Joannis.xj. de morte Lazari. Lachrymatus est iesus. scz pre compassione. Unde ille cecus Luce.xviij. dicebat iesu preceptor miserere mei.ꝛ ideo iste iesus.i .saluator.quia omnibus semper voluit benefacere ꝛ omnes misericorditer adiuuare Luce.j. Vocatum est nomē eius iesus. Patet igitur.q̄ nos inuenimus in iesu nascente exēplū dulcoris. ¶Item inuenimus in iesu pendēte seu morīente exemplū doloris. Constat em̄ q̄ christi passio fuit nobis in exemplū: vt penas ꝛ miserias pro ipso sustinere loco ꝛ tempore debeamus. Quia christus passus est pro nobis: vobis relinquens exemplu⁹ vt

Universidad de Deusto
Biblioteca

sequamur vestigia eius.j.¶Petri.ij. Unde de christo dicit Joan.xix.Exijt iesus portans spineam coronaz ⁊ purpureū vestimētū. Et dixit pylatus. Ecce homo quasi diceret. Ecce exemplū penitētie ⁊ doloris. Unde Bernardus sup Canti. dicit sic. Habemus christum iesuz ex patre nascentem. in patre cubantē. etiā cum patre sedentē. sub pre pendentem. a patre ambulantem. pro patre stantem sine patre morientem.

¶Item dico. q nos inuenimus in iesu surgente erē plum vigoris. Constat enim q iesus in triduo illo: de mones debellauit: iferos spoliauit: patres liberauit ⁊ tandem resurgens mortis potentiam superauit: in quo vigorē sue infinite potentie demonstrauit ⁊ erēplum pugnandi contra vitia ⁊ vincendi hostiles impetus nobis dedit. Eccli.xlvj. Fortes in bello iesus naue. Mathei.xxviij. Jesum qui crucifixus est queritis surrexit nō est hic. ¶Itē inuenimus in iesu stantem te seu ascendente exemplū honoris. in hoc eīm q christus iesus teste apostolo: semetipz exinaniuit formā serui accipiens: ⁊ humiliauit semetipm factus obediens vsqz ad mortē propter quod deus exaltauit illum ⁊ dedit illi nomen qō est super oīe nomen. vt in nomine iesu omne genu flectatur: celestium terre strium ⁊ infernoz. ⁊ oīs lingua confiteatur. quia dominus iesus christus in gloria est dei patris sicut dicitur ¶Phyl.ij. Datuz est exemplū fidelibus: q per viam pene. marturij vel laboris. peruenitur ad fastigiū exelsi premij vel honoris Et q per exercitiū laborioſum nomen acquiritur glorioſum. In nomine inquit iesu omne genu flectatur. Et reuera istud nomen est fortissimum ⁊ honorabilissimum angelis est sanctis gratissimum demonibus vero est terribilissimū. Teste enim Bernardo super Canti. Nomen iesu lucet predicatū: pascit cogitatuz. lenit inuocatum Hoc enim reparat sensus: roborat virtutes. vegetat bonos mores. castas fouet affectiones. Si vis narra de illo milite. qui cum misset peregrinari hierusalē ⁊ circuisset oīa loca que christus in scriptura legitur ambulasse. ⁊ finaliter venisset ad montem oliueti vnde iesus in celum ascendit. tunc iesum amplius sequi non valens. nimia cordis affectione letatus expirauit ⁊ prodentib⁹ medicis q pre gaudio mortuū est corpus eius. in medio cordis inuentuz est scriptū Amor meus iesus Breuiter istud est nomen summi honoris. Unde Luc.xxij. Hic est rex iudeorum. Ergo vide in iesu scandente exemplum honoris. ¶Itē inuenimus in iesu solante apostolos ⁊ promissionez spiritus mittente exemplum fauoris Ad regem enim regni solio pacifice ⁊ potenter dominantem ⁊ diuitijs abundantem bene spectat q se fauorabilem ⁊ liberalem ostendat. ⁊ q de bonis suis omnibus sibi deuotis largiter tribuat ⁊ concedat Sicut fecit christus qui tam regnans in celis spūmsanctuz misit et discipulos suos donis varijs ditauit ipsosqz consolatione multiplici confirmauit. oīmbus scz dans exemplum q illi qui sciunt ⁊ possunt debent alijs ⁊ maxime indigentibus ⁊ desolatis benefacere ⁊ cunctis fauorabiles se prebere. iste enim confert.

Gratiam penitentibus, Est eīm iesus penitentibus gratiosus Joan
Leticiā contēplantibus, nis.j. Gratia ⁊ vitas
Gloriam triūphantibus, per iesum xpm facta est. Est etiā iesus contemplantibus gaudiosus. vñ Abacuc.iij.ōr. Ego autem in dño gaudebo: ⁊ exultabo in deo iesu meo. Est insuper iesus beatis seu triumphantibus gloriosus vnde ipsi dicere possunt illud Hebreo.ij. Videmus iesum gloria ⁊ honore coronatū Et illud Act.vij. Ecce video celos apertos ⁊ iesum stantem a dextris virtutis dei. Patet igit q nos inuenimus in iesu solante exēpluz fauoris. ¶Sexto dico q nos inuenimus in iesu tonante exemplum rigoris. hoc est dictu in iesu iudicā te. Decet enim principem esse non solum amoroſuz bonis. immo etiā iustum ⁊ rigoroſum malis. ideo iesus non solū est pius gratiā bonis dando. immo etiā est in iudicio rigoroſus ⁊ iustus impios puniendo. Unde Act.x. dicit Verbū misit dominus filijs israel annuncians pacem per iesum xpm Sequitur. Huez constituit iudicem viuoū atqz mortuoū. De rigore etiā iesu dū viueret habemus exemplū. Joannis.ij. Ubi eiecit ementes ⁊ vendētes de templo. facto flagello de funiculis Et Marci.xj. ōr. Mō circūspiciēs eos cū ira contristatus est. Et sic igit bene dico q ꝑz diuersos status suos datus est nobis in exemplum. Rigoris Fauoris. Honoris. Vigoris. Doloris. Amoris. seu Dulcoris. Hec sufficiāt de iesu Vide de christo et cetera.

Jehu. Fuit rex israel. q ꝙuis esset malus: tamē ad puniendū ioram. q erat deterior. ⁊ ad delendum domū ipsius necnon ad exterpandū cultū baal ⁊ ꝓphas ipsius: fuit a domino rex electus. Sed q in multis alijs peccauit: ⁊ exequendo dei voluntatem excessit ideo domus eius finaliter periit: ⁊ semē eius de regno israel abijt ⁊ recessit sicut ō: Osee.j. interpretat aūt parcens vel commotio siue maleficus seu maleficium. Vide hystoriam de iehu.iij. Reguz ix. ⁊ demceps Et.ij. Paral'.xix. Et applica ꝓout voluēris ⁊c. A

Jezrahel. Nota q Jezrahel fuit quedaz particularis prouincia in terra promissiōis agris fertilib⁹ insignita vbi final'r illa regina Jezabel vxor achab fuit canibus denorata propter hoc q ibidez naboth occidi fecerat siue causa ⁊c. interpretatur aūt semē dei vel semmanit oīs sicut hec apparēt.ij. Regū.xxj. ⁊. iij. Regū..ix. Expone si vis quo mūdi fertilitas ⁊ ꝓsperitas possessores suos facit diuersis vitijs inquinari ꝓpter quod necesse est ipsos finaliter ab infernalibus canib⁹ deuorari ⁊c. A

Jezabel. Uxor achab regis israel que interpretatur fluxus vanus. vel fluxus sanguinis siue cohabitatrix aut sterquilinū fuit mulier luxurie plena fetoribus. Sceicie spirans ardoribus. Angustie pressa doloribus. ista eīm habitu meretricio legit ornata. ¶Prophetarū seu innocentū supplicio fuit satiata. Et tandē canina laceratione fuit deuorata. Sicut hec oīa patent.iij. Regū.xvij. ⁊.xxj. Et iij. Regū.ix. Et sic bene fuit interpretata fluxus vanus quo ad luxuriā q̄ fuit possessa. fluens sanguine quo ad sceiciā quam fuit professa. sterquilinum quo ad miseriā seu angustiam qua fuit depressa. Et si vis hec applica contra malas ⁊ improbas dñas ⁊ reginas que fetent luxurie carnalitate. Unde de ista legitur. iij. Regum.ix. q ita ornauit se ⁊ depinxit stibio oculos suos vt ictu aū lidinē prouocaret Et ideo de talibus ō: Apocal'.ij. ¶Permittis mulierē Jezabel que se dixit ꝓphetare docere ⁊ seducere seruos meos fornicari ⁊ comedere de idolololitis. ⁊ dedi illi tēpus vt penitentiā ageret. ¶Item que strident sceicie crudelitate. Sicut de ista legit q ꝓphetas domini occidit. Helyam etiā summum prophetam occidere voluit ⁊ naboth iustū: q⁹ vineam suā noluit vēdere interfici ꝓcurauit.iij. Regū.xvij. Cum interficeret iezabel prophetas dñi. tulit Abdias centū prophetas ⁊ abscondit eos. ¶Item q̄ finaliter dolent angustie seu miserie calamitate videlicet in inferno q. i. sicut canes dei iudicio comederūt istam pessimā mulierē corporaliter. Sic tales a canibus infernalibus deuorabuntur eternaliter.iij. Regū. xxj. Canes comedebant Jezabel in campo Jezrahel ⁊c. Sufficit. A

Igitur. Cum igitur sit aduerbiuz conclusiuū diffinituum ⁊ allegatiuuz. ⁊ alicuius presumpte vel vere certitudinis ostensiuum. Notabo q moraliter loquendo Igitur significat conclusionem ⁊ terminum oīm rei. ⁊ coertionem ⁊ conclusionem ad aliquid faciendum vel ad aliquid sustinendum. Et sic notemus q igitur siue actiue siue passiue sumatur potest referri Ad deum. Ad iustum. Ad hominem. A

hominem. Ad mundum. Ad impium. ¶Per igit enim potest intelligi conclusio

Summi creatoris. Dico igit primo. q est vnuz
Viri viatoris. igitur spectans ad creatorē.
Mundi deceptoris. Iste eīm ⁊ orationes sanctoꝝ
Dyaboli turbatoris. ⁊ eoruz merita ⁊ opera sunt
Justi sectatoris. vnū igitur quo deus artatur
Uani peccatoris. ⁊ concluditur ad quesita misericoditer concedēdū. j. ¶Paralyp.xxij. ¶Precebete igitur corda vestra ⁊ animas vt queratis dñm deum vestrum Sic volebat eum concludere ille Ezechias.ij. ¶Paraly.xxix. vbi dicebat sic. Nūc igitur placet mihi vt ineamus fedus cuz domino deo nostro: vt auertat a nobis furorem ire sue Et si vis dic q ad deum spectat multiplex igitur conclusiuum ⁊ determinatiuū tam actiue q̄ passiue. videlicet vnum igitur

¶Predestinationis. Ad deum eīm spectat vnum
¶Dure punitionis. igitur cuncta predestinans.
¶Tute saluationis. Conclusiue eīm ⁊ determina
¶Tute confessionis. tiue potētia predestinatiua

permanet apud ipsum Unde Roma.ix. dicit. Igitur non est volentis neqz currentis: sed dei miserantis.

¶Item ad eum spectat vnū igitur malos exterminans. Iste eīm finaliter ⁊ conclusiue perdit ⁊ dissipat oīes malos Ezech.ix. Igitur ⁊ meus nō parcet oculus: neqz miserebor. Et Ezech.xx. Ego igit leuaui manū meam super eos in deserto ne introducerē eos in terram fluentē lac ⁊ mel. ¶Item ad ipsum spectat vnū igitur bonos illuminans. quia scz finaliter ⁊ cōclusiue oīes boni per eum saluabuntur Job.xxxvj. Eripiet pauperem de angustia sua. ⁊ reuelabit in tribulatione aurem eius. Igitur saluabit te de ore angusto latissime ⁊ nō habente fundamentū subter se. Istud autez igitur. i. ista conclusio erit in patria quādo scz deus cessare faciet a beatis oīe malum dicēs illud Gen.viij. Nō igitur vltra percutiā oēm animā viuentē Et quādo ipsis conferet oīe bonū Math. xij. igitur perueni in vos regnū dei. ¶Item ad ipm spectat vnum igitur laudans ⁊ carmnans. quia scz sancti ⁊ angeli laudant ⁊ magnificant ipm in patria dicendo. s. illud. j. Paralypo.xxix. Nunc igitur deus noster confitemur ⁊ laudamus nomen tuū inclitum. Patet igitur q est vnū igitur spectans ad creatorem

B ¶Secundo dico. q est vnū igitur spectās ad viatorem. sc̄z ad hominem mortalem. iste eīm habet igitur actiuū ⁊ non passiuum concluditur eīm ⁊ non concludit. Quia scz mors ⁊ sepulcrū ipm solent finaliter cōcludere ⁊ infra suos limites coartare. iij. Regū.xxij. Mortuus est igit helyseus ⁊ sepelierūt eum. ¶Tertio dico q est viuū igitur quod spectat ad deceptoꝝ. id est ad mundum. qui scilicet decipiēdo mentes humanas ⁊ eas ad voluptates alliciendo videtur inferre illud igitur ⁊ illam conclusionē que scribitur Ecclesiastes.viij. Ubi in persona mūdi potest dici. Laudaui igitur leticiam ⁊ q non esset homini bonū sub sole nisi q comederet biberet ⁊ gauderet. Et sm veritatem istud est cuidens. q scilicet mūdus ⁊ munda mi nullam aliam conclusionem cōmendāt: nisi q homo sit in presenti gaudio vel quiete. ¶Quarto dico q est vnum igitur quod pertinet ad turbatorem. id est ad diabolū tentatorem. qui scilicet ad nihil aliud videtur concludere aut intendere q̄ ad ledendū. vel ad occidendum damnādo Job.ij. Egressus igitur satha a facie domini: percussit Job vlcere pessimo.

¶Quinto dico q est vnum igitur seu vna conclusio que spectat ad iustitie sectatorem hoc est dictu ad virum iustum. iste enim potest dici igitur. ⁊ dicere igitur. quia scilicet vir iustus debet bonam conclusionē facere ⁊ ex omnibus premissis cogitationum ⁊ affectionum suarum aliquem bonum finem ⁊ bonaz diffinitionem inferre. primo ¶Paralypo.xxij. Surge igitur ⁊ fac ⁊ erit dominus tecū. ¶Supponendo igitur q per igitur intelliguntur sancti viri ⁊ homines virC tuosi ⁊ docti. qui optime sciunt concludere facta sua ⁊ omnia fine ⁊ conclusione debitis terminare. iuxta illud.iij. Regum.vj. igitur edificauit salomon domū ⁊ consummauit eam. Notare possum q tales sunt ⁊ dici possunt vnum igitur scilicet.

Cōuersionis ⁊ penitentie. Dico igitur. q in in-
Discretionis ⁊ sapientie. stis inuenitur vnum
Remissionis ⁊ indulgentie. igitur id est vna con-
Subiectionis ⁊ obedientie clusio penitētie atqz
Dejectionis ⁊ subiacentie. conuersionis. Un Ac-
Affectionis ⁊ confidentie. tuum. iij. ¶Penitemi
Orationis ⁊ reuerentie. ni igitur ⁊ cōuertimi-
Subiectionis ⁊ prudentie. nivt deleantur pecca-
Turbationis atqz tristitie. ta vestra. ¶Item ha-
Cōpassionis ātqz clementie. bet etiā vnū igitur sa-
¶Predicationis ⁊ eloquentie. piētie ⁊ discretionis.
Expectatiōis ⁊ tēperātie. vel Rom.xvj. Gaudeo
¶Perdurationis ⁊ pmanētie. igit in vobis: sed vo-
Emūdationis ⁊ continentie. lo vos sapientes esse
Cōuersationis ⁊ apparētie. in bono. ¶Item ha-
Inquisitionis ⁊ diligentie. bēt vnū igitur indul-
Contēplationis ⁊ eminentie. gentie vel remissiōis
Circūspectionis ⁊ vigilantie. indulgēt eīm miseri-
Federationis ⁊ amicicie. coditer delinquenti-
Tolerationis ⁊ patientie. bus in se. vt cuilibet
Delectationis ⁊ affluentie. tali dicat illud Ma-
Sublimationis ⁊ excellentie. thei.v. Si igit offers
Consolatiōis ⁊ cōplacentie. munus tuū ad altare

⁊c. Uade prius reconciliari fratri tuo ⁊ post veniens offeres munus tuum. Talibus etiā remittuntur peccata Actuum.xvij. Notum igitur sit vobis fratres: q⁹ remissio peccatorum vobis annunciatur. ¶Itez isti habent vnū igitur Obedientie ⁊ subiectionis. Quia scz isti seruiunt obediunt ⁊ subsunt alijs diligenter. Quia reuera ad iustum pertinet q̄ sit diligens ⁊ seruitialis. deo. sibi ⁊ proximo. Deo dico. Roma.vij. igitur ego ipse mente seruio legi dei. iuxta illud Deutro.v. Custodite ⁊ facite que precepit vobis dñs. Sibi etiam. prima Cor.viij. Ego igitur sic curro ⁊c. Sequitur. Et castigo corpus meum ⁊ in seruitutem redigo ¶Proximo insuper. Romanos.xv. Nūc igitur proficiscit hierusalem ministrare sanctis. ¶Itez isti habēt vnū igitur subiacentie ⁊ dejectionis seu humiliationis. prima ¶Petri.v. Humiliamini igit sub potenti manu dei vt vos exaltet ⁊c. ¶Item isti habēt vnū igitur cōfidentie seu spei ⁊ deuotionis. Quia scz isti in deo ⁊ celestibus spem ⁊ deuotionē reponūt. Unde sc̄da Cor.ij. Habentes igit talem spem multa fiducia vtimur. ¶Item isti habent vnū igitur reuerētie ⁊ orationis. prima Thymoth.ij.ca. Obsecro igit primum oīmū fieri obsecrationes orationes. postulationes. gratiarūactiones pro oīmbus hominibus: pro regibus ⁊ omnibus q̄ in sublimitate sunt constituti. vt tranquillam vitam agamus in oīm pietate ⁊ castitate. ¶Item isti habent vnū igitur prouidentie seu beneficentie ⁊ subuentionis quia scilz isti subueniunt ⁊ prouident indigentibus iuxta posse ⁊ ad hoc tendit totum suū igitur. i. sua conclusio ⁊ intētio vniuersa Unde indigens amicus loquitur tali igitur primo Regum.xxj. Nunc igitur siquid habes ad manū vel quinqz panes da mihi Et primi Regum.xxv. Festinauit igit abigail ⁊ tulit ducentos panes. s. ad David in desertum. ¶Item isti habent vnum igitur tristitie ⁊ turbationis. Quia scilicet iusti invita ista semper sunt in tristitia ⁊ tremore Joānis.xvj. Et vos igitur nunc tristitiam quidem habetis. iterum autem videbo vos ⁊ gaudebit cor vestrum. ¶Itez isti habēt vnum igitur elementie ⁊ compassionis. quia scilicet clementer ⁊ flebiliter solent compati desolatis. Unde amicis susanne casui suo compatientibus dicitur Danielis.xiij. Flebant igitur sui ⁊ omnes qui nouerant eam. ¶Item isti habent vnum igitur eloquentie ⁊ predicationis quia scilicet isti solent instruere ⁊

Universidad de Deusto
Biblio

docere. Act. viij. igitur qui dispersi erant pertransibāt euangelizantes regnum dei vt quilibet tali dicatur illud. ij. Regum. xxix. Nunc igitur surge ⁊ procede ⁊ alloquens satis fac seruis tuis. ¶Item isti habent vnum igitur temperantie ⁊ moderationis: seu expectationis ⁊ perdurationis quod maxime debet esse quando prouectores loquentur Unde dicit Job. xxij. Igitur Heliu expectauit Job loquentē. ¶Item isti habent vnum igitur continentie ⁊ emundatiōis. Unde secunde Corinth. vij. Has igitur promissiones habentes charissimi mūdemus nos ab omni inquinatione. ¶Item isti habent vnum igitur apparentie et conuersationis. Unde Ruth. iij. Lauare igitur ⁊ vngere ⁊ induere cultioribus vestimentis. ¶Item ipsi habent vnum igitur diligentie ⁊ inquisitionis. Act. j. Igitur qui conuenerant interrogabant iesuz dicentes. Domine si in tempore hoc restitues regnū israel ¶Item isti habent vnum igitur eminentie ⁊ contēplationis quia scilicet mens talium semper est eminens ⁊ elevata. scz celestia appetendo ⁊ contemplando Juxta illud prime Corinth. xv. c. Igitur sicut portauimus imaginem terreni portemus imaginem celestis. Unde Colocenses. iij. Igitur si consurrexistis cum christo: que sursum sunt querite vbi christus est in dextera dei sedens que sursum sunt sapite ⁊ que super terram. Exemplo illius qui dicebat Daniel. iij. Igitur post finem dierum ego nabuchodonosor oculos meos ad celum leuaui. ¶Item isti habent vnuz igitur vigilantie ⁊ meditatiōis. quia scz isti in omnibus operibus suis sunt circumspecti ⁊ astuti Unde. j. Thessal. v. Igitur non dormiamus sicut ⁊ ceteri. sed vigilemus ⁊ sobrij simus. ¶Item isti habent vnum igitur amicicie ⁊ federationis. Non enim diligunt guerram sed pacem habere cum omnibus Job. xxij. Acquiesce igitur ei ⁊ habeto pacem ⁊ per hoc habebis fructus optimos. Et Romanos. v. Justificati igitur ex fide pacem habeamus. ¶Item isti habēt vnū igitur patientie ⁊ tolerationis Jacobi. v. Patientes igitur estote fratres vsqz ad aduentum domini nostri iesu christi. Et Paulus dicebat secunde Chorinthios. xij. capitu. Libenter igitur gloriabor in infirmitatib⁹ meis vt in habitet in me virtus christi. quasi diceret. Non solum patiens ero immo etiam gloriabor. ¶Item isti finaliter habebunt vnum igitur affluentie ⁊ delectationis. videlicet in patria vbi abūdabunt ⁊ affluent cunctis bonis in gloria paradisi. Romanos. xv. Habeo igitur gloriam in christo iesu ad deum. ¶Item isti habebunt vnum igitur excellētie ⁊ dominationis. quoniam scz in honore perpetuo sublimabuntur. ita ꝙ deus cuilibet beato dicet illud Hester. xv. Accede igitur ⁊ tange sceptrum. Sceptrū enim honorem ⁊ dignitatem designat. prime Petri. ij. Vobis igitur honor credentibus. ¶Item isti habent vnum igitur complacentie ⁊ consolationis. qō scilicet fiet inter eos inuicem quando cogitabunt de securitate salutis dicendo illud quod scribitur Romanos. v. Igitur magis nunc iustificati in sanguine ipsius salui erimus ab ira per ipsum. Sic igit patet ꝙ est vnum igitur quod spectat ad iustitie sectatorē.

D ¶Sexto vero dico. ꝙ est vnum igitur quod spectat ad nequitie professorem. scilicet ad peccatorem. Peccator enim potest dici igitur Quia scilicet sicut igitur de sui natura significat Immutabilem conclusionem Detestabilem elationem Perturbabilem rebellionem Sic peccator. Est enim immutabilis conclusionis. quia procerto sicut igitur est vnum aduerbiū conclusiuum. ⁊ vna dictio que videtur ponere ⁊ imponere finem verbis Sic peccator ita est fatuus ⁊ obstinatus: ⁊ ita in malo proposito confirmatus ꝙ quicquid dicit ⁊ facit vult immobiliter stare: ⁊ nihil de malis operibus immutare. Est detestabilis elationis Quia sicut igitur est vna dictio que scribitur aliquando tali modo in orthographia ꝙ vnum i que est litera valdē parua ponitur super vnum g que est litera grossa ⁊ magna hoc modo g. Sic sepe fit ꝙ peccator paruus ⁊ iuuenis insufficiens ⁊ ineptus preest ⁊ preficitur grosse litere idest alicui statui magno et solenni. vel ꝙ alicui magno viro per superbiaz ⁊ elationem se preficit ⁊ preponit. Est etiam perturbabilis rebellionis. Quia sicut igitur semper habet vim redargutionis ⁊ argumentationis. Sic vere peccator semper vult rebellando ⁊ contradicendo redarguere ⁊ omnib⁹ que dicuntur ꝓꝑ benedicta fuerint obuiare. Et breuiter de igitur. id est de peccatore possumus notare ꝙ iste conclusiue ⁊ obstinate.

Carnaliter fedatur.	Fedatur dico carnaliter
Aldēdaciter effatur.	quia scilicet tales vt cōmuniter sunt luxuriosi.
Crudeliter predatur.	
Finaliter damnatur.	Unde de immunda persona cum suo igitur id est cum sua obstinata intentione dicitur Ezechielis. xxiij. Fornicata est igit oolla ⁊ insaniuit in amatores suos. Effatur etiam mendaciter quia scilicet tales sunt vt communiter mendaces atqz verbosi. Unde secūdi Paralip. xviij. Hūc igitur dedit dominus spiritum mendacij in ore omnium prophetarum. Predatur insuper crudeliter qz scilicet tales vt communiter sunt rapaces ⁊ sedicios. Sicut de rege Anthiocho legitur secūdi Machabeorum. v. Igitur antiochus mille octingentis ablatis de templo talentis velociter anthiochiam regressus est existimās se posse superbia terram ad nauigandum pelagus vero ad iter agendum dedecturum. Antiochus interpretatur pauper silens quia scilicet raptores vt communiter semper sunt pauperes. licet hoc taceant ⁊ sileant. Prouerbiorum. xj. Alij rapiunt non sua ⁊ semper in egestate sunt. Damnatur enim talis igitur finaliter ⁊ perhenniter Quia scilicet tales finaliter mortis ⁊ damnationis erunt capaces et obnoxij Unde Prouer. j. dicitur sic. Comedunt igitur fructus vie sue ⁊ concilijs suis saturabuntur. Et Hiere. v. Quid igitur fiet in nouissimo eius? Vide supra in primo. H. eodem titulo Patet igitur quomodo igitur in malo sumitur ⁊ in bono Vide de ergo ⁊ similibus.

Ignis. A Nota ꝙ ignis multipliciter significat in scriptura. significat enim quēcunqz ardorem vel feruorem bonum vel malum vel quodcunqz feruens desiderium vel appetitum. Distinguamus igitur breuiter de igne quia est multiplex ignis scilicet ignis.

Luminosus.	Ignis luminosus est spūsactus.
Virtuosus.	Ignis virtuosus est amor inclit⁹
Vitiosus.	Ignis vitiosus est feruor vetitus.
Doloroſus.	Ignis doloroſus ē dolor insitus.

¶Primo igit dico. ꝙ est quidam ignis qui est luminosus Et iste est ignis spiritussancti qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundz sicut enim tempore noctis obscuro non habemus lumen nisi per ignem Sic in tenebrosa vita presenti nō possumus habere lumen quod nos dirigat nisi ignē sanctispūs habeamus. Iste est enim illa columna ignis que filios israel de nocte illuminabat quando de egypto ipsos dīs ducebat. Sicut dicitur Exodi. xiij. Unde in ps. Expandit nubem in protectionem eorum ⁊ ignem vt luceret eis per noctē Spiritus eīn sanctus

Est fortificatiuus. qz dicit columna.	Unde de eo
Est refrigeratiuus. qz dicit nubes.	dicitur Esa.
Est illuminatiuus. qz dicit ignis.	l. Ambulate in lumine ignis. Quare? Certe qz dicitur Esa. x. Erit lumē israel in igne. De isto igitur igne scilicet de spiritusancto non oportet amplius dicere. quia in primo membro distinctionis vltime inuenies satis plene. Iste est igitur ignis luminosus. ¶Secundo dico ꝙ est quidā ignis qui est virtuosus. Et iste est ignis dilectionis ⁊ amoris vel cuiuscunqz boni desiderij ⁊ feruoris. De isto igne loquit dominus Luc. xij. Ignez veni mittere

B

veni mittere in terraz. ⁊ quid volo nisi vt ardeat. Iste est ignis inflāmatiuus quo scilz viri sancti fuerunt accensi. ⁊ quo etiam totum mundum accenderunt et inflāmauerunt Sicut enim dicit Plinius. Est quidam mons in india vbi crescit piper. Ibi tamen est tanta serpentum copia quod nullus audet accedere. Incole igitur pipere maturo in estate ignem in siluam accēdunt ⁊ sic serpentes ignem metuentes fugiunt et incole piper accipiunt. quod postmodum ad nos mittunt. Sic vere charissimi: quia serpentes idest demones totā siluam huius mundi solebāt occupare ideo dominus ignez charitatis per incolas suos id est per apostolos in ista silua accendit ⁊ sic eos fugauit et expulit. Et piper quod custodiebant id est peccatores suos sibi retinebant. mediante isto incendio ad partem suam resumpsit. Unde Trenorum. iij. Succēdit dominus in spon ignem De isto enim igne possumus exponere illud. Luc. xxij. vbi dicitur. Mō accenso igne in medio atrij et circumsedentibus illis erat Petrus in medio illorū. In quibusverbis nota. qō sicut ignis habz virtutem inflammatiuam. virtutum indurativam. virtutem copulatiuam. Quia scilicet per ignez ligna inflammātur: per ignem mollia indurantur. sicut patet in vasis luteis. Per ignem metalla copulātur. Sic dico qō ignis charitatis habet inflammare cordium tepiditatem. Accenso inquit igne in medio atrij id est in corde. Roborare cordium debilitatem quod ostenditur in verbo Petrus. quia dicitur de petra: copulare cordium diuersitatem. quod ostenditur cū dicitur. In medio illorum. ¶Dico ergo ꝙ per charitatem corda tepentia inflammatur quia scilicet per charitatem in medio atrij. scilicz in corde quod est in medio hominis. accenditur ignis id est feruor affectionis ⁊ sanctorum desideriorum. Sicut enim ignis facit aquam feruescere. et sicut sursum facit flammaz ascendere et sicut cera et metalla solet liquefagere et dissoluere. Sic vere charitas corda liquefacit per deuotionem et compunctionem corda facit feruere per desiderium et affectionem. et ipsa sursum ascendere. scilicet ad deum per amorem et dilectionem. Iste est igitur ignis accensus in medio atrij. id est in corde quia sicut precepit dominus. Leuitici. vj. ca. Ignis in altari debebat semper ardere. Altare enim dei est cor quod per quatuor cardinales virtutes debz esse quadratuz. In quo scilicet ignis charitatis et spiritussancti nunqꝯ debet deficere vel cessare. Aduerte tamen ꝙ duo filij aaron qui super altare domini ignē alienum posuerunt: igne celesti perierunt. sicut dicitur. Leuitici. x. capitulo. Ad denotandum quod ille qui in altari cordis sui quod deo debet esse totaliter consecratum et dedicatum offerunt ignem alienum. idest ardorem et feruorem malorum desideriorum. scz ignem carnalitatis ignem cupiditatis ⁊c. a deo finaliter feruentur et igne perpetuo cremabuntur. Unde de talibus propzie posset dici illud. Ezechielis. xv. capitulo De igne egredientur et ignis consumet eos. Quia enim tales egrediuntur de igne charitatis ipsum derelinquendo. ideo ipsos consumit ignis perpetue aduersitatis penam eternam infligendo. In medio igitur atrij cordis debet accendi ignis Unde Ezechielis. x. cap. Sume ignem de medio rotarum. Et ibidem dicitur. Ingredere in medio rotarum. ⁊ imple manum tuaz prunis ignis. que sunt inter cherubin. Quatuor rote sunt quatuor cordis affectiones. sup quibus ⁊ super quas cor semper voluitur ⁊ mouetur. Media igitur istarum rotarum idest profunda cordis nostri ingrediamur per meditationem ⁊ de igne qui est inter cherubin id est de perfectione charitatis que est inter bonas personas et sanctos viros debemus implere manus nostras per ipsius actualem executionem. Accenso igitur igne in medio atrij. Accendamur igitur isto igne Sicut abeston lapis qui si semel accensus fuerit: nūqꝯ quocunqz vēto potest ampliuse extingui. Quia scilicet ignis charitatis nunqꝯ per tribulationem debet extinguit: sed potius augmentari. Unde Prouerbio. xxxj. capi. Non extinguetur in nocte lucerna eius. Et illud Ezechielis. xv. capitu. Utranqz partem eius consumpsit ignis. Charitate igitur corda tepida inflammantur. ¶Deniqz dico: Quod per ignez charitatis corda debilia roborantur. Sicut enim vasa testea valde sunt mollia ⁊ debilia tandem vero cum igne cocta fuerint fiunt stabilia atqz dura sicut patz de lateribus. Sic vere cor ꝓtum est de se valde est debile atqz molleꝛ ad cadēdum in peccatū facile: ⁊ ad resistēdum fragile. Si vero ignis charitatis ipsum perfecte decoxerit tunc efficitur stabile atqz firmum ⁊ ad perseuerandum durabile seu durum Job. xl. Cor eius indurabitur quasi lapis. Unde Genesis. xi. Venite faciamus lateres ⁊ coquamus eos igni. habuerunt qz lateres pro saxis ⁊ bytumen pro cemento ⁊ dixerunt. Venite faciamus nobis ciuitatem ⁊ turrim cuius culmen pertingat ad celum. Quando enim lateres idest homines igne charitatis coquuntur: tunc saxei per firmitatem. bytumi nosi per concordiam et vnitatem efficiuntur et sic ciuitatem paradisi ibi edificant ⁊ turrim celestis celsitudinis sibi parant quod ostenditur cum dicitur: Petrus qui dicitur a petra. Quia scilz tales sic cocti: fortes et petrei efficiuntur. Unde Marci. xv. Petrus vero sedebat cum ministris ⁊ calefaciebat se ad ignem. Insuper dico quod per ignez charitatis corda contraria concordantur. quod ostenditur cum dicitur. In medio eorum. Sicut enim ignis habet diuersa corda conglutinare et inuicem vnire. sic charitas habet diuersa corda conglutinare et inuicem adunare. Interrogatus enim. Diogenes qui essent veri amici? Respondit. Quod illi qui in duobus corporibus habent animam vnam. quasi diceret Amor est tante potentie quod in diuersis personis vnam efficit voluntatem. Unde Bernard⁹ dicit. O felix amor ꝓdulciter capis ⁊c. Vide eam supra de charitate. In medio inquit eorum Charitas enim est sicut medium quod habet conjungere extrema. Unde de hoc potest propzie dici illud quod Daniel. iij. de tribus pueris dicitur. Quod ceciderunt in medio camini ignis colligati. Per istū igit ignē corda contraria cōcordantur Patet igitur quod ignis charitatis est inflammatiuus ⁊ elatiuus. Est induratiuus ⁊ roboratiuus. Est concordatiuus ⁊ cōglutinatiuus. Tali igitur igne fuerūt sancti inflammati figurati in filio hominis Apocal. j. Qui habet oculos quasi flamma ignis: et pedes eius similes auricalco ardenti. Et Ezechielis. viij. vbi dicitur. Et vidi. et ecce similitudo quasi aspectus ignis ab aspectu lumborum eius et deorsum ignis aspectu. Figurati etiam. Ezechielis. j. In illis sanctis animalibus quorum similitudo quasi aspectus carbonum ignis ardentium et quasi lampadarum quia scz charissimi: sancti viri quicquid habent debent totum habere igneum. Quia scilicet in omnibus actibus suis debet ignis charitatis relucere. Juxta illud Apostoli. j. Cor. xvj. Omnia opera vestra in charitate fiant. In oculis enim discretionis. In pedibus sue affectionis. In lumbis sue dilectionis. In aspectu sue benignitatis et compassionis. In omnibus dico istis debet ignis charitatiui amoris apparere. ⁊ bonus amor ⁊ feruor ⁊ bona intentio ⁊ affectio relucere. Et sic erunt illi ministri de quibus dicitur. Hebr. j. facit angelos suos spiritus et ministros suos flammā ignis. Et istam autoritatez vide prosecutā supra de angelis et ibi inuenies quomō vir perfectus ⁊ igni ⁊ angelis comparatur. Iste est ignis virtuosus qui scilz est charitas. Si vero vis hanc materiam magis prolōgare. adde qō dicit infra. in. H. Ad huc dico ꝙ est quidā ignis qui est ad virū iustum ⁊c.

¶Tertio dico qō est quidam ignis qui est vitiosus. ⁊ significat ardorem ⁊ tentationem peccatorum. Et iste D diuiditur in quatuor partes. sm quatuor ignis ꝓprietates. Quia scilicet ignis habet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sursum ascendere.
Cõpacta liquefacere.
Res diuctas affligere.
Res vicinas ꝓsumere.
Et ꝑm ista quatuor inue
nitur in scriptura
Ignis nubeus.
Ignis aqueus.
Ignis flãmeus.
Ignis terreus

Ignis nubeus est superior q̃ significat mentalẽ ambitionẽ. Ignis aqueus ẽ interior qui significat carnalem infectionez. Ignis flammeus est exterior q̃ significat iram cundie inflãmationẽ. Ignis terreꝰ est inferior qui significat auaricie consumptionez. Est igitur primus ignis et ardor ambitionis. Et iste est ignis nubeus. Isto enim igne inflammantur hodie nubes nostre. i. viri alti et in ꝓlationibus t officijs constituti. Iste est enim ignis superior sursum ascendens t mouẽs qz scilicz semper facit hominem superiora appetere t inferiorẽ statum cõtemnere: et de summis ad summiora velle si potest conscendere. Exẽplum in lucifero qui celuz magis superius appetebat dicens Esa. xiiij. Ascendã in celum super astra celi exaltabo solium meum t similis ero altissimo ꝛc. Iste est ignis nubeus et superior. De hoc. Ezech. j. Nubes magna t ignis involuens t splendor in circuitu. Tales enim nubes mãgne habent hodie ignez ambitionis qui dicit ignis involuens qz scilicz cuncta cupit involuere t suis commodis aggregare. Iste est igitur ignis nubeus t superior. ¶ Itẽ est ignis aqueus interior. Et iste est ignis luxurie quem aque scilz delitiarũ nõ possunt extinguere sed augere. Iste est enim ignis grecus qui aqua nõ extinguitur sed accẽto. Quia scz acetum. i. acredo penitentie ignem luxurie extinguit. Juxta illud. Eccli. iij. Ignem ardentem extinguit aqua. Aqua vero voluptatis et delitiarum ipm accẽdit. Ista enim aqua est sicut aqua ardẽs que fit devino quevidek habere naturã olei qz scz ignẽ non extinguit. sed accendit Unde Sap. xvi. In aqua que omnia extinguit. plus ignis valebat. t aqua extinguẽtis nature obliuiscebatur. In talẽ igit aquã nõ extinguentez sed inflammantẽ submergit hodie diabolus peccatores. Et ideo de filio qui erat obsessus a demone dicit. Marc. ix. Mõ diabolus frequẽter ipsum in aquam et in ignem misit vt eũ perderet. vtinam igit nos simus sicut ligna sethim que nec igne cremari nec aqua putrefieri valebãt vt sic nobis possit dicere dñs illõ. esa. xliij. Cũ transieris per aquas tecũ ero: t flumina non operient te. cũ ambulaueris per ignem non combureris: t flamma nõ ardebit te. Tecũ inquit ero qz scz bene est necessariũ qõ illi deũ per gram socium habeãt qui per aquas t flumina deliriarum habent transire. si volunt qõ ignis t flamma carnalis tẽtationis ipos vere nequeat vel cremare. Iste est igit ignis aqueus et interior. ¶ Item est ignis flammeus t exterior. Et iste est ignis seuicie crudelitatis t iracundie. inuidie pariter t discordie. Sicut enim dracones tante sunt calidatis q̃ flammam ab ore emittũt quibus aerem circumiacentem inflammant. Sic crudeles et iracundi ignem iracundie t crudelitatis semper spirant. quibus omnes alios inflammant cruciant et molestant. Exemplũ de antiocho. de quo dicit. ij. Machabeorũ. ix. Qui erat superbia repletus: ignem spirans animo in iudeos negocium accelerari iussit ꝛc. Ista patẽt de raptoribus. balliuis tyrannis. crudelibus t vindicatiuis. Figuratis in Nabuchodonosor. Daniel. iij. Qui omnes qui sibi obedire nolebant: in fornacem ignis mittebat. Figurati etiam in parabola de ramno Judicum. ix. Qui electus in regem arborum egressus est ignis ab eo qui deuorauit cedros lybani. qz scz crudeles t tyranni. iniqui t vindicatiui quando ad regnum seu aliquod aliud officium assumũtur omnes subditos et vicinos verbis minis exactionibus et iniurijs comburere t inflammare nituntur. Unde Jobelis. ij. Ante faciem eius ignis vorans. et post eum exurens flamma. De igne vero iracundie t inuidie proprie potest dici illud Ezechi. xxviij. Ignem ꝓducã de medio tui qui comedat te. Quia scilz iste ignis quandoviget in medio cordis humani. primo t principaliter suum vult t violat possessorem. Iste est ignis flameus et exterior. Iste est enim gladius igneus t versatilis qui prohibet introitũ paradisi. sicut dicitur Gen. iij. ¶ Item est ignis terreus et inferior. Et iste est ignis auaricie qui circa terram t terrena habet interius operari. In quibusdã enim montibus aluernie t ruthine: est ignis qui terram cõtinue cremat t vult ipsamq; vsq; ad magna interualla deuorat t consumit. Sunt enim in illis montibus lapides t mine combustibiles qui cõtinue comburũt ita quod de locis iam combustis etiaz carbones fabrorũ in magna copia extrahuntur. Sic vere charissimi: in mundi superbis diuitijs latitat hodie ignis auaricie qui terras circumiacentes idest possessiones vicinorũ suorum consumit. deuorat t ipsas annihilat et deuastat. Iste est ignis vsq; ad consummationem deuorãs. Job. xxxj. iste est ignis qui nũq; dicit sufficit ¶ Prouerbi. xxx. iste est ignis qui ꝑm quod plus de lignis apponit amplius exardescit. sicut dicitur. Eccli. xxviij. Quia scilz ignis auaricie per strue ligno rum idest diuitiarũ quando apponitur non minuitur sed augetur. Iste est igit ignis terreꝰ t inferior. Quia scilz per istum ignem et terre possessiones hominum ab auaris t impijs cõsumuntur. vnde Esa. xxxiij. Erit terra eius in picem ardentem. Et Soph. j. In igne zeli mei deuorabit ois terra. ¶ Patet igitur qõ est ignis Terreus Flammeus Aqueus t Nubeus. ¶ Quarto principaliter dico. qõ est quidam ignis qui est doloro sus Et iste est duplex. Unus est ignis ꝓsentis tribulationis qui est in patientia tolerandꝰ. Alius est ignis future damnationis qui est cum vigilantia formidãdus. Ignis doloros⁹ ꝓsentis tribulatiõis q̃ ꝙuis sit afflictiuus: est tamen purificatiuus Quia sicut ignis a metallis rubiginem tollit: t ipsa ad fabricam et ad figurationez disponit: ita quod ꝙdiu durat ignis possunt formari t figurari. statimvero cũ virtus ignis defecerit: figurari nequeũt vel malleari. Sic vere tribulatio tm̃ proficit hominibus q̃ ab ipsis rubiginẽ peccatorũ tollit. t ad obediendũ dispositiõi artificis dei vel ꝓlati ipsos disponit t in figuras t in formas variarum virtutũ ipsos occasionaliter mutari facit. Aurum enim in igne purgat t melioraf. Sic homo in tribulatione emẽdatur. Sic enim ꝺr Eccli. ij. In igne probatur aurũ t argẽtum. homines vero receptabiles in camino humiliationis. Et istud patet in multis qui dum sunt actualiter in igne tribulationis: fiunt malleabiles cõuertibiles t boni. Si vero ignis iste recesserit: tunc sicut prius indurãtur t obstinãtur t ad cõuersionem inhabiles efficiuntur. Sancti igitur talẽ ignẽ sustinuerũt. qui scz extinxerunt impetũ ignis: t fugauerunt aciem gladij. sicut dicit. Hebr. xj. Et inde probati t purgati fuerũt. Juxta illud ꝑs. Igne me examinasti t non est inuenta in me iniquitas. Sancti enim sunt sicut quoddã genus salis qõ est in sicilia quod in igne positũ ab igne non resilit sed ibi sicut aqua liquescit. Quia scilicet boni non refugiunt ignẽ tribulationis sed etiam resoluuntur per virtutem deuotionis t compassiõis ꝛc. Multa possent dici de isto igne sed in alijs titulis inuenies. Iste est igit ignis in patiẽtia tolerandus. Quod tamen non faciunt multi atq; stulti similes sali nostro seu etiam castanee non incise. Sal enim nostrum igni applicatum statim crepitat atq; stridet. Castanea vero in igne posita ab igne resilit et clamorem magnum facit. Sic vere multi sunt qui ab igne correctionis vel tribulationis refugiunt. et si eis a deo vel a maioribus tali igne castigari cõtigerit statim stridẽt murmurando t statim clamorez faciũt impatientiam ostendendo t statim fugiũt et resiliũt totum onus sibi impositum dimittendo ista patent in illis qui penitentias iniunctas facere nolunt vel in illis qui apostatant occasione correctiõis ꝛc. Sicut enim dicit Prouerbio. xv. Non amat pestilens eum qui se corripit. Sed procerto qz tales fugiunt ignez tẽporalis

ralis correctionis: ipsi finaliter ponentur in igne infernalis damnationis. Tales enim fugiunt arma ferrea t incidũt in arcũ ereum Job. xx. c. Decidit in scillam qui vult vitare caribdim. Et de hoc Ezech. xv. De igne egredient t ignis consumet eos. Iste est igitur ignis doloros⁹ ꝓsentis tribulationis q̃ est tolerandus. s. in patientia. Ignis vero doloros⁹ future damnationis est ignis formidandus. s. tribulatio infernalis Sicut enim ligna inutilia t arbores q̃ nec pedificijs nec ꝓ fructibus aliquid valent solent in ignẽ mitti Sic infructuosi peccatores q̃ paradisi edificijs nihil valent ignibus infernalibus cremabũtur Juxta sententiam saluatoris qui dicit Matthei. iij. Et luce. iij. Omnis arbor que nõ facit fructum bonũ: excidetur t in ignem mittet. Infernus enim est sicut quedam regio q̃ dicit Theozonia que perpetuo igne flammat vt dicit Gervasius in libro suo de mirabilibus mundi. Est aũt dicta regio in finibus ethyopie a partibus meridiei vbi ꝓ nimio solis ardore ocean⁹ dr feruere vt cacabus Sic ꝓculdubio in inferno est ignis t flãma perpetua. t feruor t ebulitio sempiterna. Ibi enim dyabolus facit feruescere quasi ollam ꝑfunditum maris: sicut dr Job. xlj. Ibi etiam sicut dr ibidẽ alitus diaboli prunas ardere facit qz scz ignis eorũ nõ extinguet t vermis eorũ non morietur Esa. vlti. t Marci. ix. ca. Ignis enim sulphur t spũs procellarũ pars calicis eorum ꝑs. In isto igit igne reponentur finaliter peccatores Unde Apocal. xxij. Qui adorauerit bestiam cruciabit igne t sulphure Et Apocalip. xix. dr. q̃ bestia t pseudo ꝓpheta missi sunt in stagnũ ignis t sulphuris Bestia enim significat demones pseudo ꝓpheta malos qui in iudicio pariter igne infernali cremabunt Ideo de dyabolo t collegio reproborũ dicit dñs Ezech. xxxviij. Ignem t sulphur pluã super eum t super exercitum eius. Ibi est igit ignis doloros⁹ future damnationis qui est formidandus ignis scz infernalis. De igne aũt purgatorij habil ad ꝓsens dico neqde igne cõflagrationis in iudicio timens ꝓlixitatem Unde de eis alibi Et sic igitur ꝑs quadruplex ignis. scz luminosus Virtuosus Vitiosus. t Doloros⁹. ¶ Sed si adhuc vis aliquid superaddere dic q̃ in scriptura reperitur sextuplex ignis scilicet ignis

Etherius. Primus erit spiritualis bonitas.
Pectoreus. Secundus erit mentalis charitas.
Fulgureus. Tertius erit ambiens vanitas.
Sulphureus. Quartus erit carnalis vilitas.
Cinereus. Quintus erit opum cupiditas.
Tartareus. Sextus erit pene crudelitas.

¶ Primo igit dico. q̃ in sacra pagina reperit ignis etherius. Et iste ꝓcerto significat diuini spiritus bonitatez. Ignis enim celestis luminis triplicis est virtutis. Hã sicut dicit Dyonisius de diuinis nominib⁹ Ignis hz virtutẽ cõmunicatiuã. Virtutẽ vinificatiuã virtutẽ purificatiuã. Ignis enim sese cõmunicat. qõ ꝑs. q̃ vna candela põt accendere mille sine sui detrimento. Ignis etiam cũcta vinificat. Nam ꝑm naturales: nihil potest viuere sine virtute ignei caloris t solaris Ignis insuper purificat: sicut patet ad sensum. q̃ sordes metallorũ purificant in igne. Et reuera charissimi: talis ignis est spũssanctus. Quia vere iste sese cõmunicat per liberalẽ compassionem. Mentes vinificat per cordialem dilectionẽ. Corda purificat per criminalem abstersionem Habet dico spũssanctus cõpassionem cõcatiuã. Unde iste est qui per septez dona non cessat quotidie se cõcare t distribuere. Ideo ꝺr a Dyonisio vbi supra. q̃ ignis per oĩa dare se venit. Unde de ista virtute cõcatiua dicit Gregorius. Mõ per septem gradus erit ascensus in ciuitatem celestẽ scz hierusalem. i. per spiritũ septiformẽ vt scz simus. Per timorem humiles. Per pietatez misericordes. Per scientiam discreti. Per fortitudinẽ liberi Per consilium cauti. Per intellectum prouidi. Per sapientiam maturi. Iste est igitur ignis compassionis communicatiue. ¶ Item spiritussanctus est ignis dilectionis vinificatiue. Sicut enim salamandra ex igne vivit t nascit. Allec ex aqua. Cameleon ex aere. Talpa de terra Quia scz ista quatuor viuũt ex istis quatuor elementis Sic vere charissimi: nos debemus viuere igne spiritussancti. scz charitatis Aere innocentie t puritatis. Aqua clementie t pietatis Terra patientie t firmitatis. Ideo de ista virtute vinificatiua dicit. Innocentius in sermone de spũsancto. Spũssanctus ad discipulos in igne mittitur. vt splendeant per sapientiam t calescant per charitatem Charitas enim informat vitam t sapientia informat doctrinaz ꝛc. ¶ Itẽ spũssanctus est ignis absterssionis purificatiue. Sicut enim ignis aufert immunditiã a metallis. Juxta illud Eccli. ij. In igne probak aurũ. Sic spũssanctus ab animalibus tollit maculas peccatorũ. Unde Innocẽtius ibidem Ignis per splendorem illustrat per calorem purificat. Spũssanctus illuminat mentem hominis per sapientiam purificat per charitatem. Igitur spũssanctus est ignis purificatiuus vinificatiuus cõmunicatiuus Cum enim ignis habeat duplicez qualitatem. scz calorem t ardorem iste tamen, quandoq; abinuicẽ separantur. Ignis enim est in empyreo cum splendore t sine ardore t in inferno cum ardore t sine splendore. in hoc mundo cũ splendore simul t ardore Iste ignis qui est in hoc mundo comparak spũsancto q̃ ardet t splendet. qz spũssanctus est splendẽs per veritatem t est ardens per charitatem. Ideo de isto ignẽ ꝺr Eccli. xxxix. Initiũ necessarie rei vite hominiz aqua ignis t ferrũ Aqua dico pietatis. Ignis charitatis. Ferrum firmitatis. ¶ Secundo dico. q̃ inuenitur ignis pectoreus. Et iste procerto designat perfectã animi charitatẽ Sed de isto plene dictuz est in isto eodem titulo supra. ¶ Tertio dico q̃ inuenik ignis fulgureus significans ardentis ambitus vanitatẽ. Quia scz fulgur de materia terrea fortiter ignita ẽ sursum ascendẽs: sed finaliter deorsum cadens. Sic ambitiosus igne t ardore diuinandi accẽsus. sursuz q̃diu viuit semp nitik ascendere. sed finaliter in morte compellik vsq; ad infernum descendere t transire. Unde Ezech. j. Ibec erat visio discurrens. splẽdor ignis t de igne fulgur egrediẽs. vbi aduerte. q̃ ambitio hz

Ardentis laborem. discurrẽs. Iste est igit ignis
Ardentis ardorem ignis. fulgure⁹. ¶ Quar
Ardentis furorem. fulgur. to dico. q̃ inuenik

ignis sulphureus significãs carnalis impetus vilitatem. Quia scz ignis sulphureus significat peccatum luxurie qõvalde fetet. in quo balneank luxuriosi. Unde istud peccatũ est illud stagnũ ignis sulphur is. iquo posita est bestia t pseudo ꝓpbete Apocal. xix. Unde in ꝑs. Ignis sulphur t spũs procellarũ pars calicis eorum Ubi aduerte. q̃ istud peccatũ vult affectionem ignis habet infectionem. sulphur. Infert damnationem spũs procellarum pars calicis eorũ. Ibi est igitur ignis sulphureus. ¶ Quinto dico q̃ inuenitur ignis cinereus significans auari animi prauitatez t ardorem auaricie q̃ sub cineribus. i. sub mundi diuitijs custodit. Diuitie enim sunt similes cineri iuniperi qui seruat ignem grecum inextinguibilẽ. Sic diuitie ignem auaritie non dimittũt extingui. immo semper augent ipm. Ibi est ignis qui nunq; dicit sufficit. Prouerb. xxx. Unde Job. xxxj. Ignis est vsq; ad q̃ditionẽ deuorans. Ibi est igit ignis cinereus. ¶ Sexto dico. q̃ inuenik ignis tartareus significãs tormenti pessimi grauitatem. Quia scz ignis iste est damnatio eterna qua inflamantur damnati similes illi lapidi qui ꝺr abesson. q̃ semel accensus nunq; amplius extinguitur Sic vere anima peccatrix igne infernali semel accensa nunq; amplius extinguik Unde Esa. vlt. Ignis eorum nõ extinguet t vermis eorum non morietur. Quod vtiq; ꝓiudiciũ erit non solum in anima immo etiam in corpore. Unde Esa. ij. Succedem-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tur vtrūq; simul ꝛ non erit q̄ extinguat. Sed de istis ignibus vide plenius in alijs precedētibus. De ethereo in.§.primo dico ꝙ est quidā ignis qui est luminosus. De pectoreo in.§.Secūdo dico ꝙ est quidā ignis qui est virtuosus De fulgureo sulphureo cinereo.p ordinez in.§.Tertio dico ꝙ est quidā ignis qui est vitiosus. De tartareo in.§.Quarto dico ꝙ est quidam ignis qui est doloꝛosus. ¶Nota si placet specialiter de igne spūssancti differere. expone istum versiculuz psalmiste. Expandit nubem in protectionez eoꝝ ꝛ ignem vt luceret eis per noctem. In ista eñ autoꝛitate patet. ꝙ sicut ignis habet virtutem

Sui diffusiuam.
Cito cōmotiuam.
Rerum seruatiuaz.
Foris ostensiuam.
Simul cōiunctiuaz.
Sordis cōsumptiuā.
Visus allectiuam.
Umbre sublatiuam.

Quia scz ignis sine sui diminutione se diffundit ꝛ cōmunicat expandit. Ignis eñ in quam agit cito mouet ꝛ viuificat: nubem. Ignis scz bene proportionatus res custodit ꝛ tutificat: in protectionez. Ignis res ostendit atq; demonstrat. eoꝝ in quit quod est pronomen relatiuū. Ignis res coniungit ꝛ consolidat. ꝛ cōiunctio copulatiua. Ignis feces consumit ꝛ res expurgat: ignē. Ignis visum reficit atq; delectat: luceret. Ignis vmbram tollit ꝛ aerem illuminat: per noctem Sic reuera dicamus ꝙ spiritus sanctus ad modum materialis ignis solet se vtiliter diffūdere quia deus ipm expandit. Solet mobiliter se infundere: quia vocatur nubes que semper est in motu. Solet viriliter nos defendere. quia datur in protectionem. facit vocaliter verū dicere. quia facit nos esse eoꝝ. i. pronomina relatiua. Solet similiter coꝛda iungere. quia dicitur. ꝛ que est coniunctio copulatiua. Solet totaliter culpas tergere. quia ꝺꝛ ignis. q̄ scz metalla purgat. Solet mentaliter letuz facere. qꝛ ꝺꝛ luceret. Et luce nihil consolabilius est oculis. Solet finaliter pandere quia ꝺꝛ illuminare per noctem.

¶Primo igitur dico ꝙ iste ignis scz spūssanctus solet vtiliter se diffundere. quia scz sicut ignis habet naturam suipsius diffusiuam ꝛ multiplicatiuā. quod patet extensiue. quia de vna candela possunt accendi mille ꝛ sine sui diminutione. Patet etiam intensiue qꝛ ignis multiplicat in infinituz si materia ministretur Sic spūssanctus per diuersas gratias i homines diffunditur. ꝛ sin ꝙ inuenerit coꝛdis materiam ignibilem ꝛ ad recipiendum influentiam ipsius preparatam cōtinue augmentat. Quod bene apparuit in apostolis Actuū. ij. Super quos spūssanctus in specie ignis descendit supra singulos eoꝝ sedit ꝛ donum vbi erant sedentes repleuit ꝛ varijs donis spiritualibus ipsos impleuit. seqz in eis diffudit ꝛ multiplicauit. Quia scilicet sicut ibidem dicitur. Repleti sunt oēs spūsancto ꝛ ceperūt loqui Et hoc ostenditur cum dicitur Expandit. quia scz deus pater istū ignem expandit diffudit. dilatauit ꝛ multiplicauit ꝙ diuersa carismata gratiarum Unde de spūsancto potest dici illud Esaie. vj. cap̄. Erit in ostensionem sicut terebintus ꝛ sicut quercus que expandit ramos suos De multiplicata autem magnitudine istius ignis dicitur Deuteroñ. iiij. De celo audire te fecit ꝺñs vocem suaz vt doceret te. ꝛ in terra ostendit tibi ignem suū maꝛimū. Solet igitur ignis iste vtiliter se diffundere Expandit inquit. ¶Secundo dico. ꝙ ipse solet mobiliter nos perfundere seu se infundere. Et hoc ostenditur cuz dicit. Nubes. Nubes eñ est quid valde mobile ꝛ suipsius ad diuersas partes aeris trāslatiuum. ꝛ sui etiam in formas varias conuersiuū terre etiam siccitatis irrigatiuū. ꝛ ardoꝛis solis refrigeratiuum. Ignis etiā valde mobile quid esse dinoscitur. quia semper se agitat ꝛ mouetur Et illam in quam agit materiam mouere ꝛ agitare dinoscitur ꝛ probatur Sic vere spūssanctus mobilis est: vbi vult se diffundit. vnum dimittit alterū tangit. Jurta illud Joānis. iij. Spūs vbi vult spirat. Sicut patet. Quia da-

nid suscepit ꝛ saul dimisit. Paulum intrauit. Judaz contempsit. gentiles cōuertit. iudeos excecauit. Unde Sapientie. vij. dicitur ꝙ iste est spūs intelligentie vnicus multiplex. subtilis. mobilis incoinquinatus certus. suauis ꝛc. Mobilis etiam dicitur pro eo ꝙ illos quos inhabitat: ad bonum mobiles diligentes ꝛ agiles facere comprobatur Nescit eñ tarda molimina spūssancti gr̄a. sicut dicit Ambroſius in quadam omelia. Et breuiter iste est qui terram coꝛdis humani solet donis ꝛ gratijs irrigare. ardoꝛem tribulationū ꝛ tentationū temperare ꝛ totum subiectum qō inhabitat bonis operibus fecundare. Nubem inquit. Unde Ezechiel'. j. Nubes magna ꝛ ignis involuens splendoꝛ in circuitu. Quia sicut dicitur in Psal'. Trāsiuimus per ignem ꝛ aquam ꝛ eduxisti nos in refrigerium Compara si vis istum ignem illi: de quo dicit Plinius ꝙ bitumen quod dicitur naphata. quod alio nomine vocatur oleum de bacuth. talis est natura ꝙ ignem vbicunq; visum rapit. De longe eñ solet ignis prosilire ꝛ accendi in re que tali bytumine fuerit inuncta Unde luminaria inuncta tali bytumine per se vident accendi acsi vna candela etiam a longe ostendatur eidem Est eñ istud bytumen cognatum ignib⁹ sicut ait. Tale bytumen est gratia diuina. Jsta eñ cognata est igni spūssancti. Quia reuera vbicūq; fuerit statim ignis iste spūssanctus rapitur. ꝛ coꝛ illud per sancta desideria inflammat. ps. Accendatur velut ignis zelus tuus Solet igitur iste ignis mobiliter se infundere. Nubem inquit. ¶Tertio dico. ꝙ solet viriliter nos defendere. In protectionem inquit Nonne gladius igneus ꝛ versatilis datus est angelo ad defendendū ꝛ custodiendum paradisum ꝛ viam etiam vite ꝛ ligni vite. Iste est spūs qui scz ꝛ ignis et gladius potest dici. quia scz ab inimicis nostris nos protegit ꝛ defendit Unde zacha. ij. Ego ero murus ignis in circuitu hierusalem: ꝛ in gloria ero in medio eius Unde iste est qui dicit Gen̄. xv. Noli timere abraham ego protector tuus sum. Sequitur. Apparuit clibanus fumans ꝛ lampas ignis. ¶Quarto dico. ꝙ iste ignis facit vocaliter vera dicere. ꝛ hoc ostenditur cum dicit. Eoꝝ quia istud est pronomē relatiuū. quia scz sicut ignis non est sine vocali sonoꝛ strepitu. sicut dicitur Exod̄. xix. Mō clangoꝛ buccinevehementius perstrepebat totusq; mons synai fumigabat eo ꝙ descendisset ꝺñs super israelem in igne Sic dico ꝙ istum ignem semper concomitat sonitus laudis dei Quia procerto quādo super aliquos venerit: facit eos in dei laudem per predicationem proꝝmpere. facit eos relatiua inquantum facit eos verba predicere ꝛ referre Eoꝝ inquit. Unde Actuū. ij. dicitur ꝙ apparuerunt. s. apostolis dispartite lingue sicut ignis: sediteq; super singulos eoꝝ: ꝛ repleti sunt oēs spiritusancto: ꝛ ceperunt loqui varijs linguis prout spūssanctus dabat eloqui illis facit igitur vocaliter vera dicere. Eoꝝ inquit. Esa. lxvj. Ignis eo rū non extinguetur. figura de illo filio hominis Apoc̄al'. j. Cui habebat oculos sicut scintilla ignis ꝛ voꝛ eius erat tanq̄ voꝛ aquarum multarum. Quicunq; enim istum ignem habuerit: predicando ꝛ laudando vocem suam faciliter exaltabit. Jhiere. v. Ecce dedi verba mea in oꝛe tuo in ignem. facit igitur vocaliter vera dicere Eoꝝ inquit. ¶Quinto vero dico. quod iste ignis solet simul coꝛda iungere. Sicut enim ignis habet virtutem consolidatiuam ꝛ coniunctiuam. ꝛ duoꝝm metalloꝝm in vnum effectiuā Sic spiritussanctus quando est in coꝛdibus hominum: ipsos ad vnitatem ꝛ concoꝛdiam reuocat: ꝛ per pacis ꝛ charitatis vinculum eos ligat. Et hoc est qō ostenditur cū dicit et: que est coniunctio copulatiua Quia scz ignis spiritussancti solet diuersa inuicē cōcoꝛdare Et inquit Joelis. ij. Sup seruos meos ꝛ ancillas meas effundam spiritū meū: ꝛ dabo prodigia in celo et in terra sanguinem et ignē ꝛ vaporē fumi. ad

uerte tamen. qō per ignem nō consolidātur aut vniūtur nisi aliqua pinguedine mediante. Sicut patet qñ aliquod metallū deaurat. ꝛ quādo aurū alteri copulatur quod nō vniūtur sibijnuicem: nisi aliqua terra pingui interueniente. Sicut etiam patz quādo ferrū cū ferro iungitur qꝛ semper lutū vel terra pinguis interuenire ꝛ apponi probat quo scz mediāte vnū efficiuntur. Sicvere dicam. qō mediante igne spūssancti nunq̄ possunt diuersa coꝛda ligari. velvnū per caritatem fieri: nisi terra et lutū. i. cōsideratio nostre terree mortalitatis iteruenial aut nisi pinguedo diuine gratie intercedat. Unde de tali terra ꝛ de tali igne potest dici illud Luce. xij. Ignem veni mittere in terram. et quid volo nisi vt ardeat. Reuera qñ cum igne. i. cum spiritussancti gratia terra. i. nostre terreitatis consideratio iungitur. necesse est qō per caritatem et coꝛdiam accendatur. Esaie. l. Succendetur vtrūq; simul et non erit qui extinguat. Solet igit ignis iste simul coꝛda iungere. ¶Sexto dico. scilicz qō iste ignis solet totaliter culpas tergere. Ignē inquit. Ignis eñ habet virtutem abstersiuā. purgatiuā et mundificatiuam. Patet in metallis sophisticatis. sicut est argentum vel aurū cum plumbo vel cupꝛo mixtū. Quia si in igne ponūtur: vtute ignis totū illud mutile quod superadditum fuerat consumit ꝛ vera auri substātia purgata remanere probatur. Sic vere dicam de spūsancto Quia procerto qñ in coꝛ humanū diffunditur omnē peccati maculam et omnē mixtionē malorum desideriorū vel labē quamcūq; superfluam vitiozum erinde tollere adnihilare et consumere noscitur. ita quod homo mūdus et purus sanctus et impollutus efficitur dum purgatur Deutero. iiij. Deus tuus ignis consumens est. Teste enim Plinio. Fulgur qñ percutit animal venenosum: omne venenū in ipso consumere consueuit. Sic spiritussanctus quando insufflat in hominē peccatoꝛē omne peccatū seu omne peccati venenū consumit ꝛ destruit in eodē. Sicut apparuit in paulo ꝛ similibus. Unde illud Sap. xvj. In aqua que omnia extinguit: plus ignis valebat. Bene igitur dicitur de talibus sic purgatis illud Eccl'. ij. Jn igne probatur aurū ꝛc. Quia sicut dicit Esaie. xl. Succensa est quasi ignis impietas. Solet igitur totaliter culpas tergere. Ignis inquit. ¶Septimo dico. qō iste ignis solet mentaliter letum facere quod ostēditur qñ comparatur luci: vt luceret inquit eis. Nihil eñ consolabilius luce. Quia sicut dicit Eccl'. xj. Dulce lumē delectabile est oculis videre solē. De spiritu vero sancto dicitur Johā. xiij. Quod paracletus. i. consolatoꝛ per ipsuz dominū appellat. Bene igitur dicit Esa. x. Erit lumen israel in igne. vt luceret inquit. prouer. xv. Lux oculoꝝ letificat animā. Solet igitur ignis iste mentaliter letuz facere. ¶Octauo dico. qō ignis iste solet totaliter vmbram tollere. i. vmbrā ignoꝛātie vel erroris. Quod ostendit cū dicit. Per noctez. Quia scz iste est qui mentē per inspirationē et reuelationē illuminat et omnē noctez erroꝛis inde fugat. ps. Eduxit eos in nube diei. ꝛ tota nocte in illuminatione ignis. ptz igitur quomodo iste ignis Erroꝛes tollit. Letū facit: Culpas euellit Simul coniungit. Vera proponit. Tu te defendit Cito operatur et agit. Et vtiliter se communicat et diffundit. Et sic bene dico. ꝙ deus expandit nubem in protectionē coꝝ. ꝛ ignem vt luceret eis per noctem. Jste est igitur quidā ignis qui est de spūsancto specialiter exp̄situs. ¶Adhuc dico. ꝙ est quidam ignis qui est advirū iustuz et etiam ad caritatis et dilectionis affectū referendus. Dicamus ergo aliquid de viro iusto prelato vel quolibet sancto viro. de angelo de xp̄o. ¶Primo de viro iusto prelato vel sancto dico ꝙ est ignis. Quia ignis est.

Sui purgatiuus.
Sui diffusiuus.
Sui occultatiuus.
Sui augmētatiuus.

Sui dico purgatiu⁹. Ignis eñ est elementū purissimū nō recipit eñ aliquaz virtutez. quia scilicet quicquid ei accidit cōsumit. Et sic in puritate sua necessario sistit

¶Item ignis est elementū cōmunicatissimū. qꝛ scilz in omnia se diffundit: et virtutē suam cunctis distribuit et effundit. Et inde est qō omne coꝛpus penetrat ꝛ intime cū coꝛpoꝛe se cōiungit. ¶Itē ignis est elemētuz occultissimū. Qui scz ignis de sui natura est inuisibilis: nec ab oculo coꝛporali videt. nisi qñ alicui materie terrestri vel aeree incoꝛporatur. ¶Item ignis est elemētum infinitū seu maximū. Quia scz ignis si applicetur materia in quā agit in infinitū solz crescere. ꝛ se continue augmētare. Sicut hec oīa patent per sanctū Dyonisiū. c. vij. de angelica ierarchia. Sic ꝛ dico. qō vir iustus habet puritatē immaculabilem. Nihil enim immūdum recipit qꝛ quicquid male suggestionis vel cogitationis sibi adiungitur: illud statim consumere cōprobatur. Nullaz enim prauā imaginationem per dilectionē recipit: imo statim per firmitatem boni propositi illā annihilat et confundit. ꝛ sic purus et immaculatus persistit. Et sic dico qō iustus ꝺm ps. est sicut ignis qui comburit siluaz scilz cogitationuz. Et sicut flāma cōburens mōtes vanaruz. scz elationū. ¶Itē dico. ꝙ habet bonitatē cōcreabilē amicicie qꝛ scz neminē solet cōtēnere: sed cūctis benigniter se incoꝛporare ꝛ cōiungere ꝛ bñficia sua cōmunicare ꝛ diffundere. Actuū. ij. Ignis sedit super singulos eoꝝ. et repleti sunt oēs scz bñficijs huius ignis.

¶Itē dico. ꝙ iste ignis habet inuisibilitatē nō demōstrabilem. Quia scz iustus semper vult esse incognitus et ignotus ꝛ per iactantiā et ostētationē nunq̄ hominibus propalatus. Et nūq̄ nisi per adiunctionem terrestris materie ideſt nisi per incoꝛporationē alicuius actualis operis virtuosi fit libēter hoibus manifestus. Unde Seneca. Esto occultatoꝛ virtutū sicut alij vitiorum. vnde iste est ignis ille absconditus. de quo dicit. ij. Machab. j. Mō sacerdotes tunc dei cultoꝛes erant: acceptū ignem de altari occulte absconderūt. cuz in valle vbi erat puteus altus et siccus. Expone de iusto scz qui semper vult abscondi in puteo p fundo humilitatis ꝛ in siccitate abstinētie et paupertatis posuit. vj. Numd potest quis absconde re ignem in sinu suo. ps. Considerabā ad ꝺexteram ꝛ videbā ꝛ non erat qui cognosceret me. ¶Itez habet quantitatē supercrescibilem qꝛ. s. iustus nō cessat ꝺ diu viuit virtutib⁹ crescere ꝛ si ligna. i. occasiones ꝛ bñ operādi materia eidez apponit se semp solet in melius augmentare Eccl'. xj. A scintilla vna auget ignis. Et Eccl'. xxviij. Secūdum ligna silue ignis ardebit. Breuiter igitur dico. qō vir iustus ignis dicitur ꝛ igni merito comparatur Usi de helya propheta dicitur. Eccl'. xlviij. Surrexit helyas pphēta q̄si ignis. Ubi aduerte. ꝙ sicut ignis.

Superius gaudet.
Jnterius ardet.
Exterius splendet.
Asperius mordet.

Sic vere iustus gaudet superius deitatis celo. Surrexit. Ardet interius caritatis zelo. helyas. Splēdet exterius decētie velo. propheta. Mordet asperius iusticie telo. Quasi ignis. ¶Primo igitur dico. qō spiritualis ꝛ moralis ignis. scilicet homo iustus. et maxime bonus ecclesiasticus vel prelatus superius gaudet contemplando celum. Surrexit inquit. Quia reuera sicut ignis habet regionem suam superi⁹. ita qō inferius nunq̄ detinetur nisi quando terrestri materie incoꝛporatur. et tunc continue sursum tendit ꝛ vt sursum euadat ꝛ erumpant continue agitatur. Sic vere iusti superius per contēplationē habitant: et celuz visitant ꝛ frequentant dicētes scz illud Phyl'. iij. Cōuersatio nostra in celis est. quinimo si necessitate alicuius negocij in terra. i. in terrenis occupationib⁹ detinentur. nunq̄ ibi mente quiescere cōprobātur. imo semp tentant ꝛ conant inferioꝛa dimitteret superius agitantur. sursumq; p desideriū circūeunt et mouent dicētes. scz illud. Mō habemus hic manentē ciuitatē: sz futurā inq̄rim⁹. Hebꝛ. xiij. iuxta illud. Col'. iij. Que sursum sunt q̄rite vbi xp̄s. ꝛc. Surrexit inquit Josue

Universidad de Deusto
Biblioteca

vij. Surge cur iaces ꝓnus in terra. Ūñ de talis ignis motu et ascensu dicitur Judic. vj. Ascēdit ignis de petra et carnes azimosq; panes consumpsit Expone igitur dico q; talis spiritualis ignis superius gaudet cō templando celum Surrexit inquit. ¶ Secundo dico quod iustus interius ardet demonstrando zelum. Et hoc ostenditur cum dicitur. Helyas qui scz inter ceteros sanctos plus inuenitur zelasse pro fide et veritate sicut ipse dicit. iij. Regū. xix. Zelo zelatus sum pro domino exercituum ꝛc. Et iste zelus satis apparuit qñ ignem super quinquagenarios descendere iussit. iiij. Regū. j. Et quando prophetas baalim interfecit. ij. Regū. xviij. Sicut enim ignis ex natura propterea fert et ardet. Sic iustus pro fide et veritate zelat. ps. Ascendetur velut ignis zelus tuus. j. Machab. ij. Helyas cum zelat zelum legis receptus est in celū. qō scz factum fuit in curru igneo. sicut dicitur. iiij. Regū. ij. Igitur iustus ad modū ignis interius ardet demonstrando zelum. Helyas inquit. Ignis enim zeli et profundi amoris est ille ignis qui in stupis contineri nō potest quin appareat. Unde Hieremias de sermone domini ad se facto dicit sic. hiere. xx. Dixi nō recordabor domini neq; loquar in nomine illius. Sequitur. Et factus est in corde meo quasi ignis exestuans clausus q; in ossibus meis ꝛ defeci ferre nō sustinēs. Ignis igitur iste interius ardet demonstrando zelum. Helyas inquit. ¶ Tertio dico. qō iustus exterius splendet illustrando velū. i. exteriorē habitū. Quia scilicet sicut ignis habet innatū splendorē ānexum essentie sue per quem nō soluz in se splendet et rutilat: immo etiam alia illustrat et illuminat. Sic vere iustus habet annexum duplicem spiritualem splendorē. s. vnū interius qui est splendor veritatis fidei. et sapientie. De quo illud Esaie. iij. Creauit dominus super oēm locum montis syon splendorem ignis flammātis in nocte. Et alium exterius: et iste est splendor honestatis et decentie seu bone apperentie. De quo Esaie. x. Erit lumē israel in igne. Igitur talis ignis scz homo iustus ꝛ in se lucet et alios illuminat. Quia scilicz in se lucet interius per fidem sapientiam et veritatē exterius per decentiam et honestatez seu cōuersationis sanctitatem. Et alios illuminat q̄tum ad primū per sciētiam et doctrine vtilitatem et subtilitatē. Et q̄tū ad secundum per bonorū exemplorū regulā et puritatem. Unde de tali directiuo splendore dicitur Ezech. j. Quod illa sancta animalia viros iustos significantia erant splendentia et ignea. Unde ibidem dicitur sic. Hec erat visio discurrens in medio animaliū splēdor ignis: et de igne fulgur egrediens. Fulgur dico. s. bonorū exemplorū. Igitur iustus exterius splēdet auferendo velum. s. caliginis et errorꝭ: seu illustrando velum. i. habitū honestatis. Et hoc ostēditur cum dr propheta. Quia scilicet propheta et interius splēdet per diuinas reuelationes. et exterius fulget per conuersationes directiuas et exemplares sanctitatis cōditiones. ita vt sibi ab aliis possit dici illud Johānis iij. Domine vt video quia propheta es tu. et Matth. xj. Quid existis videre prophetam inquit quasi dicat Tales propter suam exemplarē vitam digni sunt ab omnibus inspici et videri. Ignis igitur. i. iustus exterius splendet auferendo velum. Propheta inquit.

¶ Quarto vero dico. qō iustus asperius mordet infigendo telū. Et hoc ostēditur cuz dicitur. Quasi ignis De natura enim ignis est nō solum qō splendeat: immo etiā quod ledat affligat atq; mordeat. Unde etiā apes habent telum quod ignee fertur esse virtutis quia scilicet dolorem et adustionē inducit. Ignis em̄ et quelibet res ignea vel ignita: habet ledere et affligere: purgare et abstergere: attenuare et consumere. Sic vere dico qō iustus et maxime inder vel prelatus debet habere exemplo apum telū igneū. i. rigorem et seueritatem iusticie q; scz et verbo corrigendo: ꝛ operei punendo: et vultu seueritatē ꝓtendendo: debz esse igneus: vt scz possit malos corrigere abstergere ꝛ purgare. ꝛ si forte noluerint. possint eos consumere vel delere. Malach. iij. Ipse enim quasi ignis conflans: et quasi herba fullonum. et sedebit conflans et emundans argentum et purgabit filios leui et colabit eos quasi aurum et quasi argentum et erunt offerentes domino sacrificia in iusticia. Et breuiter de talibus dicitur. zacha. xij. In die illa ponam duces iuda sicut caminū ignis in lignis: et sicut faciem ignis in feno. Aduerte tamen qō ignis in metallis nobilibus nō cōsumit substantiam: sed accidens et feculētiam intermixtam: sicut est argentū et aurū. Ad denotanduz qō intentio boni iudicis et iusti prelati debet esse ad exterminandum vitia et nō naturam: et ad purgandum et purificandū hominē non damnādum. Similes illi igni vbi fuerūt positi Sydrach. Misach. et Abdenago. qui scilicet viros ipsos nō lesit aut cōturbauit: vincula tamē dirupit et eos liberauit. Ad denotāduz qō inder q̄uis igneus seu seuerus non debet ad consumptionē personarū intēdere: sed ad dissolutionē. et cōsumptionē vinculorū. i. culparū principaliter anbelare. Math. xij. Congregabit triticuz in horreū paleas autē comburet igni inextinguibili. Cuius tamē cōtrarium est in multis: qui scz nō curāt nisi quod possint emendas et munera reportare: de purgatiōe vero vel emendatione persone parum solent attēdere vel curare. Similes eudā speciei fulguris. i. celestis ignis de quo facit Plinius mentionē dicens. quod est spēs fulguris que dissolut aurū in saculis ipsis saculis et sigillis saculorū intactis Unū etiā cōsumit in dolio et gladiū in vagina. intactis ꝛ illesis dolio ꝛ vagina. Illud em̄ quod melius est accipit iste ignis: illud autem qō nihil valet non accipit sed dimittit. Sic vere sunt multi qui in punitionibus et correctiōibus suis nō curant nec querunt nisi aurū a barbaris extorque re: vinū et arma et dia preciosa subripere. De saculis vero vagina et dolijs. i. de inutilibus ꝛ parū valentibus: immo etiam de culpis et vitijs delinquentiū nō curare: quinimo multi sunt qui magis amant seditiosos q̄ pacificos: eo qō ab ipsis solent vtilitatē ꝛ commoditatem ratiōe suorū criminum reportare Joelis j. Ignis consumpsit speciosa deserti. Non sic igitur: sz debite et cū intētione sincera ignis spūalis mordeat. Justicie velo splendeat. Caritatis zelo ardeat. Et minē ti celo gaudeat. Et sic bene dicetur. Surrexit helyas propheta quasi ignis. Iste est igitur ignis ad virū iustum referendus. Si vero velis ad angelos applicare ꝛipos igneos appellare dicq; sicut ignis iter elemēta

Sedet superius.	Sic dico q; angeli sunt in statu
Volat celerius.	superiores. Sunt in motu cele-
Splendet vberius.	riores Sūt in intellectu splēdi
Ardet feruentius.	diores. Sūt in affectu feruētio-
Agit potentius.	res. Sūt in effectu potētiores.

Ūñ igitur dr in ps. Mō deus facit angelos suos spūs et ministros suos ignez vrentē. Si vero ad ꝓm applicare velis: dic sicut supra de spūsancto: vel etiā hic de iusto ꝛc. Nota qō oia que de igne viri iusti moralisata sunt a. ℣. qui incipit. Adhuc dico qō est quidā ignis qui est ad virum iustū ꝛc. possunt applicari supra ad. ℣. vbi agitur de igne virtuoso.

Ignobilis.tas. Uidevbi nobilis seu nobilitas. ꝛc.

Ignominia Nota q; ignominia hz cōtrarietate cū nōie. Est em̄ ignominia illa confusio seu infamia que priuat hominez bono nomine. Et ideo ignominia nihil aliud est ꝓprie loquendo: q; boni nominis priuatio vel carentia Accipitur autē vt cōiter pro cōfusione. Et iō cū ignominia semp accipiatur in malo. Scriptura ꝛo nō faciat mētionē gñaliter nisi de triplici malo vz. De malo culpe Miserie Pene. ¶ Dic ē q; de triplici ignominia possumus facere mentionē. Et sic dico q; ē ignominia plena vitijs. ignominia cū ꝓuuijs. ignominia cū supplicijs Prima est ignominia culpe latētis. Secūda est ignominia vocis seu fame patētis. Tertia est ignominia pene fetētis. ¶ Prio igit dico. q; est q̄daz ignominia latēs q̄ est interior. Et ista nihil aliud est q̄ culpa. Peccatū em̄ est illud qō facit hominē ignominiosum. i. sine nomine. Nomine dico digno coram deo nominari: vel digno in libro vel in volumine vite scribi. vñ de peccatore dicit puer. xvij. Natus est stultus in ignominiā suam. sz nec pater in fatuo letabit. q. d. Stultus. i. peccator in ignominiā natus est. i. innominabilis apud deū factus est. et ideo pater eius scilicet ꝛps ipse deus nō letabit in ipso in eternū qz. s. nomen eius in libro vite nō inueniet scriptū: sz inde potius ignominiose deletum. Qui em̄ ignominiose sese habebāt in bello: vt pote qz fugiebāt: vel se capi sine magna causa ab hostib⁹ permittebāt: a militia olim ignominiose remittebant. stipendijs priuabant. ꝛ nihilominus penis ꝛ improperijs subdebant. Sicut accidit romanis militibus q; in bello cananēsi a prelio ignominiose fugerūt quos senatus in Siciliā relegauit. ꝛ ibi sub ignominiosa militia militare coegit. et q̄ q̄diu hanibal esset in italia: ibi nō intrarent ipsos sentētialr cōdēnauit. Sicut ponit tytus liuius de bello pu. Sic vere illi q; in bello cōtra vitia ignominose pugnāt ꝛ q; debiliter resistēdo ꝓ culpā hostib⁹ se subiugāt ignominiosi apud deū fiunt: ita q; quousq; se a culpa purgauerint: ꝛ hostē ab ytalia. i. diabolū a suis cordib⁹ fugauerint: a senatu iustorum ꝛ societate spiritualium militū longe desistunt. De alijs etiam militibus legitur. q; qz male pugnauerūt: damnati fuerunt ab imperatore suo. q; decetero stando alijs recūbentibus manducarēt. quousq; ignominiam virtuose pugnādo in alijs prelijs compensarent. Hiere. iij. Operiet vos ignominia vestra. Et Prouerb. xvij. Impius cū in profundū pctōr venerit contemnet: ꝛ sequitur eū ignommia ꝛ opprobriū Et aduerte. q; scriptura facit mentionē de multiplici ignominia. videlicet

Carnalitatis ꝛ immūdicie.	Est igitur quedam
Cupiditatis ꝛ auaricie.	ignominia carnali
Proteruitatis ꝛ pertinacie	tatis. Et ista potissi
Uerbositatis ꝛ adulatrie.	me est i actib⁹ luxu
Infidelitatis ꝛ ydololatrie.	rie damnate: sicut ē

adulterū ꝛ incestus ꝛ similia. De adulterio enim dicitur Prouer. vj. Qui adulter ē ꝓpter cordis inopiā perdit aīam suam turpitudinē ꝛ ignominiā congregabit sibi. De incestu ꝛo cōiter loquit in scriptura. sicut Leuiti. xx. vbi dicitur. Quod qui acceperit sororem suam ꝛ viderit turpitudinē suaz. Sequit. Illaqz conspexerit ignominiā fratris sui. nefariam rem operati sunt occident in cōspectu populi. Per ignominiaz enim in scriptura intelligit actus luxurie: ꝛ etiaz ipsa membra pudibunda. Hiere. xiij. c. Nudaui femora tua contra faciem tuaz. ꝛ apparuit ignominia tua adulteria tua ꝛ hinnitus tuus scelus fornicatiōis tue Unde etiā peccatū sodomiticū qō valde est ignominiosuz ꝛ īfame sub nōe ignominie cōtinet. Roma. j. tradidit eos deꝰ in passiones ignommie: vt faciāt qō eis non expedit. Ista est igitur ignominia carnalitatis. ¶ Itē est ignominia cupiditatis. Patet enim ad sensum. q; illi q; incidūt in auariciam ꝛ cupiditatē: sicut sunt vsurarij ꝛc. vltra modū sunt tenaces ꝛ parci Qui sz apud oēs sunt tenaces ꝛ ignominiosi. Ūñ de istis ꝛ alijs ipsos contemnētes ꝛ abominantes potest dici illud Treno. j. Uiderūt eam hostes ꝛ deriserunt sabbata eius. i. pompas ꝛ superba solacia: vtpote qñ alijs se preferūt. vel milites fieri seu nobilitari q̄runt alij q; ignominiā vsurarū a quib⁹ ista puenerunt cogitant: ipsos merito vilipēdūt. imo qñq; talia ipsis improperant ꝛ opponūt Ezechiel. xxiij. Ipsi discooperiunt ignominiam eius. ¶ Item est ignominia ꝓteruitatis. Proterui em̄ homes q; sz parentes tā naturales q̄ spirituales non reuerentur. sed eis proteruе ꝛ obstinato animo opponuntur. ignominiosi me-

rito reputantur Prouer. xix. Qui affligit patrē ignominiosus erit ꝛ infelix. ¶ Item dico q; est ignominia adulatricis verbositatis. Homines em̄ adulatores ꝛ mendaces: ꝛ qui solent placētia dicere: ꝛ malos in suis malicijs cōfouere: isfames ꝛ ignominiosi apud bonos ꝛ veridicos solēt eē. Hic. viij. Sanabāt pctitiōes filie populi mei dicētes pax pax. ꝛ nō erat pax. ¶ Itē est ignominia idololatricis ifidelitatis. Heresis. ei ꝛ idololatria sunt vitia valde ignominiosa Ūñ de idololatris q̄ adorauerūt vitulū cōflatilez dicit Exo. xxij Spoliauerat eos aaron ꝓpter ignominiā sordis Pater igit q; est ignominia latēs q̄ est interior. ¶ Scdo principaliter dico q; est ignominia patens: que est exterior. Et ista nihil aliud est q̄

Exterior cōfusio ꝛ infamia.	De ignominia con
Exterior paupertas ꝛ miseria.	fusionis ꝛ infamie
Exterior tribulatio ꝛ angustia.	dicitur Hiere. xlvj

Audierūt gentes ignominiam tuam ꝛ vlulatus tuus impleuit terrā. De ignominia paupertatis ꝛ miserie dicitur Prouerbio. xiij. In paucitate plebis ignominia principis. De ignominia ꝛo aduersitatis ꝛ angustie: dicitur in ps. Imple facies eorū ignominia Ista est igitur ignominia patens que est exterior. ¶ Tertio principaliter dico q; est ignominia scatens seu festens que est posterior. Et ista est ignominia ꝛ confusio infernalis. Valde enim ignominiosuz est homini nobili quando relegatur: ꝛ magis quando in insulaz deportat. Homini libero qñ incarcerat. ꝛ magis qñ seruituti ꝛ vinculis subiugat Homini diuiti ꝛ gloriozo qñ depauperat. Homini delicioso qñ laboribus ꝛ angustijs deputatur. Sic vere qz infernus est exilium ꝛ relegatio: est seruitus ꝛ subiugatio: est paupertas et attennatio: est etiam aduersitas ꝛ doloꝛosa tribulatio ideo maxima est ignominia ꝛ confusio peccatorib⁹ ꝛ maxime diuitib⁹ huius mundi qñ deputantur ibidem: ꝛ qñ ad illas penas ꝛ miserias cōdemnantur Tūc em̄ pōt dici de quolibz damnato illud Dsee. iij. Gloriā eius in ignominiā mutabo. Quia reuera quāto maior pcessit gloria dñ florebāt: tāto maior sequit ignominia qñ cadūt. j. Machab. j. Scōm gloriaz eius multiplicata ē ignomīnia eius Unde breuiter anime peccatrici pōt dici illud Ezech. xxiij. Dictum est meretrici ooliba. Ecce ego tradā te in manus eoꝝ quos odisti: in manus de quib⁹ satiata est anima tua ꝛ agēt tecū in odio: ꝛ tollet oēs labores tuos: ꝛ dimittēt te nudā ꝛ ignominia plenā reuelabitur ignominia fornicationū tuarū. Sic igit pz quō inuenit ignominia.

Infernalis.	Uide de confusione ꝛ verecūdia ꝛc.
Mundialis	Si vis adhuc dic q; ignominia idē
Criminalis.	est quod confusio verecūdia oppro

brium seu infamia valde magna. Et ideo ignominiosus dicitur ab in qō est non ꝛ nomē qō est fama: quasi sine nomine seu fama Et ideo nota qō in scriptura triplex confusio seu ignominia reperitur. vicz.

Ignominia continēs gratiam.	Prima est igno
Ignominia q̄ spectat ad culpam	minia quā i mū
Ignominia q̄ spectat ad penā.	do vir inst⁹ susti

net Scda est ignominia quam ob culpaz impius cōtinet. Tertia est ignominia q̄ i penā dānatos detinet Et sic dicā qō in scriptura repit ignommia trāsitoria q̄ ē penitētiū ꝓuersoꝝ: ignominia destructoria q̄ ē de liquētiū liquoꝝ. ignominia gñāsoria q̄ ē gemiscētiū dānatoꝝ. Dico igit ꝓmo. qō ē q̄da ignommia tpalis ꝛ transitoria. Et ista est ignominia tpalis tribulationis quā scz electi patiūtur in mundo vt necessitate cōpulsi veniāt ad salutē Parum enim reputat pr̄ ignominiā filij pestilentis si ꝛberarek in scolis vt ex tali ignominia corrigak. ꝛ tādē gloriā ꝓsequak. Sicut em̄ dr Eccli. iij. ē cōfusio adducēs gloriā ꝛ de tali ignominia dr i ps. iple facies eoꝝ ignominia: ꝛ querēt nomē tuū dñe. ¶ Scdo dico qō est ignominia criminalis ꝛ cōfusoria seu destructoria. Et ista est ignominia peccati. nihil em̄ cōfusibilius q̄ peccatū. ꝛ ideo sicut vi-

deo q̄ illi in mundo sunt ignominabiles ⁊ infames.
Qui proditiose dños respuit. Sic vere dico spi
Qui vituperose se se pstituit. ritualiter q̄ illi
Qui penurioſe sese bonis exuit. abominabiles
Qui p̄fuptuose sese stultos astruit possunt dici q̄
sunt proditosi per peccatum ⁊ idololatriaz. Sicut. s.
sunt illi qui deum ꝓpriū dominum derelinquunt ⁊
eius aduersario. s. dyabolo se cōmacunt. Unde de po
pulo idololatro dicitur Exo. xxxij. Quod aaron ipm
spoliauerat ꝓpter ignominiam sordis. Et inter ho
stes nuduz cōstituerat Et ℙprouer. xix. dicitur Quod
qui affligit patrem suum iguominiosus erit et infe
lix. ¶Itē illi q̄ sunt vituperosi p abusum vel immun
diciam. Quia scilicet omnes actus luxurie sunt igno
miniosi. Unde etiam illa membra pudibunda igno
miniosa nominantur. Unde Hiere. xiij. Mudauit fe
mora tua contra faciem tuaz: ⁊ apparuit ignominia
tua. Et mulieri meretrici loquitur scriptura Esaie.
xlvij. dicens. Reuelabitur ignominia tua: ⁊ videbit
opprobriū tuuz. ¶Item illi qui sunt penurioſi p vir
tutum relictā copiam, quia scilicet sicut ille qui fuit
diues ⁊ omnia vendens ⁊ inhoneste expendens effici
tur pauper ignominiose viuit. Sic illi qui ꝑtutes vē
dunt ⁊ expendunt ⁊ in bonis spiritualibus mopes fi
unt: ignominiose quo ad deum viuūt. Et ideo a deo
a sanctis contemni ⁊ vilipendi digni sunt. Unde Tre
noꝝ. j. ℙpeccatum peccauit hierusalem propterea in
stabilis facta est. Dñes qui glorificabant eam spre
uerunt eam, quia viderunt ignominiam eius. Sequi
tur. Deposita est vehemēter non habens cōsolatorem. ¶Itē illi qui sunt p̄sumptuosi seu tumultuo
si per fatuam insipientiam. Unde ℙprouer. xviij. Im
pius cum in profundū peccatorum venerit cōtemnet
⁊ sequitur cum ignominia ⁊ opprobriū. Et ℙprouer.
iij. Stultoꝝ exultatio ignominia. Ista est igit ignoꝛ
mīnia criminalis. ¶Tertio dico q̄ est ignominia in
fernalis ⁊ damnatoria. Et de ista dicit Osee. iiij. glo
riam eius in ignominiam cōmutabo. Et. j. Machab.
j. Secundum gloriam eius multiplicata est, ignomi
nia eius ⁊c. Sufficit.

Ignorantia. Nota q̄ ignorantia nihil ali
ud est q̄ carētia sciētie. Et est
quandoq; vitium nature quandoq; vitium persone.
Homo enim naturaliter, est insciꝰ ⁊ ignarus q̄uis
anima creet a deo capar omīs scientie. Unia sm ari
stotelem, Nihil est difficile apud potētiā intellectus
ipsā tamen quando creatur est sine scientia actuali.
Est em̄ sicut tabula rasa in qua nihil est depictum.
¶Distinguamus igit q̄ est triplex ignorātia scz q̄dā
Naturalis. ℙrimo igitur dico. q̄ est ignorātia
Criminalis. naturalis: ⁊ est illa que nobis insi
Virtualis. ta est a natura. Multa enim sunt
que nobis natura scire negat. Et hoc fit ex nature de
bilitate: vel ex dei ordinatiua voluntate. Sicut enim
quedā sunt animalia q̄ naturaliter nascuntur ceca: si
cut sunt canes, vulpes, lupi, leones. ⁊ generaliter om
nia animalia rapacia ⁊ gulosa. Sic vere charissimi
nos alīq̄ quādo nascimur sum⁹: ceci naturaliter ⁊ ori
ginaliter ignorātes ⁊ q̄d debemus facere nescientes
Unde pota. q̄ nos naturaliter ignoramus. iij. Regū.
iij. Ego sum puer parvulus ignorans egressum⁹ ⁊ in
troitum meum scīre.
Meritoꝝ qualitatem. Ignoramus dico meri
Futurorum veritatem, toꝝ nostroꝝ quali
Mortis nostre ꝓpinquitatē tatez. Quia sicut dicit
Mortuoꝝ conditionem. Eccchiastes. ix. Nescit
Judicij discussionem, homo vtruz amore vel
odio dignus sit Job. ix. c. Nempe ⁊ si insⁱ⁹ homo fue
ro, hoc ipsum ignorabit anima mea. ¶Item ignora
mus futurorum veritatem Eccles. viij. Multa inūt
hominis afflictio: quia ignorat preterita ⁊ futura.
¶Item ignoramus mortis nostre propinquitatē. Ge
nesis. xxij. Video inquit q̄ seruierim ⁊ ignorem diem
mortis mee. ¶Item ignoramus mortuorum condi
tionem. Ecclesiastes. xj. Ignoras que sit via spiritus.
¶Item ignoramus discussionem iudicij seu accele
rationem. quia sicut dicit Matth. xxiij. Veniet do
minus serui illius hora qua ignorat: ⁊ partē eius po
net cum peccatoribus. Ignorantia enim istoꝝ quin
q̄ charissim: est nobis insita naturaliter. quia scili
cet nos non scimus quantum deo placemus. nec q̄d
de futuris dicemus nec etiam quādo moziemur, nec
a quo post mortem ducemur. nec quando in iudicio
discutiemur. Ista est ignorantia naturalis. ¶Secun
do dico. q̄ est ignorantia criminalis. Et ista est quan
do ignoramus q̄ scire tenemur. Ignorantia. eīm facti
quandoq; excusat. Quia scilicet omnia facta nō pos
sumus scire: ⁊ maxime si crassa non fuerit vel supina
Sed ignorantia iuris non excusat Jus aūt voco quic
quid scire tenemur. sicut sunt illa que pertinēt ad sa
lutem. Ignorare eīm talia est peccatum ⁊ periculosuz
Sicut enim dicit. j. Coꝝ. xiij. Si quis ignorat. ignoꝛ
rabitur. Sicut enim aues ⁊ animalia que habent vi
sum debilem faciliter capiuntur. quia scilicet non vi
dent nec percipiūt retia venatorum ita q̄ in illis fa
ciliter inuoluuntur. Sicut patet de lepoꝛibus ⁊ anne
tis que aues sunt in sero volantes circa nemora: que
in magnis retibus ab arboꝛibus pendentibus capi
untur. Sic vere illi q̄ visum scientie ⁊ intelligentie p
ignorantiam habēt debilem ⁊ obscurum: in retibus
peccatoꝝ ⁊ vitioꝝ faciliter irretiunt. Dum eīm non
vident nec intelligūt q̄d sit malum. ipsum fugere ne
queūt nec vitare. ℙsion eīm euitat malū: nisi prius co
gnitū. ⁊ aduerte q̄ quadruplex est mala ignorantia
scilicet ignorantia.
Sperandorum. Ignorantia sperandoꝝ ē igno
Credendorum. rantia bonoꝝ paradisi q̄, ꝑcer
Agendorum. to multum est piculosa. Illa eīm
Cauendorum. si ignorātur non appetuntur. Jō
de malꝫ qui nihil sperant de bonis futuris dr. Job.
xxiij. ℙperfodiūt in tenebris domos ⁊ ignorauerunt.
Ignorantia credendoꝝ est ignorantia articulorum
fidei ⁊ diuine scientie ⁊ scripture. De qua Romanos
x. Ignorantes m̄q̄t dei iustitiam: ⁊ suam volentes sta
tuere. iustitie dei non sunt subiecti ⁊ esa. xxviij. Sacer
dos: ⁊ propheta ignorauerunt iudicium. Ignorantia
agendoꝝ est ignorantia operuz bonorum que facere
tenemur. De qua. j. Regum. xx. dicit Quid ageretur
penitus ignorabat. ⁊ ℙhy. j. Coactoꝝ eīm ex duobus
⁊ quid eligaz ignoro. ⁊. j. Reg. xxvj. Apparet q̄ stulte
egerim: ⁊ ignorauerim multa nimis. Ignorantia ca
uendoꝝ est ignorantia vitioꝝ ⁊ ignorantia inferna
liū tormentoꝝ De ignorantia peccatoꝝ dicit. ℙprou
uer. vij. de illo iuuene qui per mulierē introitus erat
multis sermonib⁹. statim eam sequitur. sicut bos du
cens ad victimam. ⁊ quasi agnus lasciuiens ignorās
q̄ ad vincula stultus trahatur. De ignorātia vero toꝛ
mentoꝝ dicitur in ℙs. in persona peccatorum. Con
gregata sunt sup me flagella ⁊ ignoraui. ⁊ iō breuiter
videmus q̄ aues ignorātes laqueū capiunt ⁊ homes
ignorantes insidias hostiū occidūtur. Sic dico q̄ illi
qui ignorāt pericula cauenda. s. laqueos vitioꝝ et in
sidias demonioꝝ faciliter in vitijs inuoluūtur: ⁊ per
damnationem perpetuam moziuntur. ps. Ueniat su
per eū laqus quē ignorat. Iob. xviij. c. Hec sunt igit ta
bernacula miq̄ ⁊ iste locꝰ eiꝰ q̄ ignorat. ista ē igit igno
rātia criminalis. Sz ista ē periculosa ⁊ vitiosa i quoli
bet viro iusto: multo fortiꝰ i prelato. Magis eīm dāni
ficaret mūdus si sol efficeret obscurꝰ q̄ si oīes alie
stelle obscurarentur. Sic maꝰ ē reipublice p̄iudicuz
si sol. i. superioꝛ vel ℙlatꝰ efficiat ignorās q̄ de aliīs q̄
buscūq̄ ⁊ exēplifica sicut supra in plurib⁹ locis Esa.
lvj. ℙpastoꝛes ignorauerunt intelligentiaz iō dicit ad
miratiue Joannis. iij. Tu es magister in israel: ⁊ hec
ignoras. ¶Ista est igitur ignorantia criminalis.
¶Tertio dico q̄ est ignorantia virtualis. Et ista est
ignorantia

ignorantia bonoꝝ simplicium, qui scilicet debēt igno
rare: ⁊ se ⁊ suos ⁊ sua. Se dico. Unde Cant. j. Si igno
ras te o pulcerrima mulierū: egredere ⁊ abi supple a
peccato Suos sicut sunt illi qui per carnalē affectio
nem neminē cognoscūt Deutero. xxxiij. Dixit patri
suo ⁊ matri sue: nescio vos. ⁊ fratribus suis ignoro il
los: Sua insuper sicut scz sunt illi qui cor in diuitijs
non apponūt: imo ipas ignorāt ⁊ vilipēdūt. Thobie.
v. Quō pecuniam hanc exp̄am ignoro. ⁊c. Unde su
pra de cecitate ⁊ infra de visu. de vmbra. De obscurita
te. De luminare. De luce. De lumine ⁊ similibus.

Ignoscere. Nota q̄ ignoscere idez est quod
indulgere vel remittere. Dicit
antez ignoscere: quasi nō noscere ab i ⁊ nosco. Ille eīm
qui indulget ⁊ ignoscit iniurias sibi factas. videtur
obliuiscī vel ignorare ⁊ non noscere: vel pro oblitis ⁊
ignoratis ignotis ⁊ nō recolitis habere. Talis enim
ignotio spectat ad
Deum Ad deū dico. Iste enim est sicut puer qui
Justum. solo risu vel applausu: solo pomo vel so
Impium. lo troco indulget ⁊ ignoscit homini se le
denti ⁊ sibi iniuriam facienti. Quia scilicet nunq̄
possum⁹ tantum isti puero iniuriasse peccando. quin
ignoscat cōtinuo: si sibi arrisserimus conuertendo. ⁊
applauserim⁹ penitēdo. Mō bene videt dici Jone. iij.
Ubi rex audito malo quo delere volebat dominus ni
nuitas: ꝑcepit ieiunare: ⁊ idui saccoꝝ clamare ad do
minū diligenter dicēs. scz ista verba Quis scit inq̄t si
conuertat ⁊ ignoscat deus ⁊c. Ignoscere igit spectat
ad deū. ¶Item ignoscere spectat ad iustuz Ad iustū
enim ⁊ generosum virū pertinet iniurias dimittere.
⁊ vbi plus vindicare potuit indulgere. Similis ligno
viridi. qō vbi plus caluit magis efficit humidum
⁊ flexibile. Sic vere generosus ⁊ virtuosus homo de
ꝯto plus caluit ⁊ lacessit murijs tanto plus debet
molliri flecti ⁊ inclinari misericordia ⁊ indulgentijs
Magne enim virtutis est q̄ homo tūc velit ignosce
re quando se sentit maioꝛib⁹ iniurijs tactū esse. Un
de Seneca dicit Quod nobile genus vindicte ē igno
scere. Exēplo illius imperatoris romani ℙompey.
Qui cum Herodem regē iudee bello vicisset ⁊ adduc
tus ante euz genua fleꝛisset: ⁊ coronā ante pedes ei⁹
dimisisset Accepit eam imperator ⁊ reposuit in capite
regis victi: dicens eiusdem esse potestatis regē vince
re ⁊ facere. Bene igitur dicit Seneca in libro de mo
ribus: vt videtur. Alteri semp ignoscito. tibi nunq̄vi
de si vis Senecā in libro de clementia ad Heronēvbi
multa allegat ad ꝓpositū Ignoscere igit spectat ad
iustū. ¶Item ignoscere spectat ad miustuz. Constat
eīm q̄ peccatoꝛ ⁊ miustus semp indiget q̄ ignoscatur
eidem. Et ideo pari passu ⁊ iste debet ignoscere bis q̄
iniuriant eidez Juxta illud Luce. vj. Date ⁊ dabitur
vobis: dimittite ⁊ dimittet vobis. Et. iij. Regum. v.
Ignoscat mihi dominus seruo suo. Quod est contra
multos q̄ bene volūt sibi ignosci. sed nūq̄ volūt igno
scere cuicūq̄. Figurati in illo seruo nequaz qui a dño
suo indulgentiā petijt ⁊ accepit: ⁊ tamē conseruo suo
voluit indulgere. sicut dicit Matth. xviij. Quapꝛopter fiat a dño dānatus ⁊ in tenebris exterioꝛibus con
demnat⁹. Quia sicut peccatoꝛ sibi vult ignosci. sic de
bet ⁊ ipse alijs misereri. Sicut dicitur Dan. iij. ℙpec
cata tua elemosinis redime ⁊ miq̄tates tuas miseri
cordias pauperum. Forsitan ignoscet dominus deli
ctis tuis. q. d. Si tu ignoscis. ille ignoscet ⁊c. Unde
de Dimittere. Uenia indulgētia. ℙparcere Misereri.

Ille illius. Nota q̄ istud pronomen ille est
pronomen relatiuum. Refertur
enim semper ad aliud antecedens. Et sic dico loquen
do moraliter: q̄ ille potest accipi in bono ⁊ in malo.
Habet enim ille in seipso quandam naturam nō su
stentiuam: sed ad aliud vt dictum est relatiuaz. Et sic
dicā q̄ p ille intelligit. Xps. Impi⁹. Dyabol⁹ Mūd⁹.
Christus est ille q̄ cuncta iudicat. ℙrimo igit di
Justus est ille qui mores vindicat. canus de ille in
Impius est ille qui bona abdicat. q̄tum significat
Dyabolus ē ille q̄ culpas duplicat. christum. Chri
Mūdus est ille qui pōpas explicat stus enim ꝓprie
dici potuit relatiuus. Habuit. eīm antecedens deum
patrem q̄tum ad diuinitatem. Uirginem matrez q̄
tum ad humanitatem. Et sic fuit relatiuus inq̄tum
ipsos mundum retulit per predicationis ⁊ fideive
ritatem. Et sic dico q̄ christus est similis illis plātis
q̄ vocantur agnate: quarum natura est secundū. ℙli
nium libro. xvj. cap. xliij. Quod cum sedem suam na
scendi. idest propriam non habeant: in aliena viuant
sicut de viſco polipodio. dolichos ac serpilo exempli
ficat ibidem. Sic vere iste est ille qui quodammodo
agnatus idest simul natus fuit cum patre quo ad di
uinitatem. Et fuit etiam agnatus matri. idest matri
insitus ⁊ aliunde portatus quo ad humanitatem. Di
cit enim. ℙplinius ibidē Quod quicquid roboꝛi agna
scitur: seu quicquid a liūde in roboꝛe crescit ⁊ gignit
de celo missum creditur. Quia reuera iste fuit de celo
in virginem missus ⁊ ibi in aliena sede genitus ⁊ fo
matus Et sic sicut relatiuus in antecedenti fuit posi
tus ⁊ fundatus. Fuit igitur christus ille Unde notate
charissimi q̄ hic est.
Ille quimonstrauit patris splendoꝛē. Et sic be
Ille qui seruauit matris pudoꝛem. ne dico q̄
Ille qui predicauit verbi tenoꝛem. iste ille ⁊
Ille qui reseruauit plebis terroꝛez. ꝛ tulit mk
Ille qui sanauit populi languoꝛem ta et fuit
Ille qui acceptauit moꝛū fulgoꝛē relatus
Ille qui habitauit carnis humoꝛem. ad mul
Ille qui diuulgauit fame valoꝛem ta Refer
Ille qui tolerauit mortis laboꝛem. tur igi
Ille qui vendicauit celi decoꝛem. tur ille
ad patrem qui hunc genauit vt pater dicat illud.
Joannis. xvj. Ille me clarificabit. q̄ de meo accipiet
⁊ annunciabit vobis. ¶Item refertur ad matrez quā
purificauit idest quam benedixit ⁊ puram seruauit.
Ruth. iij. At ille. Benedicta es inquit a domino filia
¶Item refertur ad mundum cui p̄dicauit. Joan. xviij
Paracletus autem spiritussanct⁹ quem mittet pater
in nomine meo ille vos docebit omnia: ⁊ sugeret vo
bis omnia. ¶Itē refertur ad cecos quos illuminā
uit: q̄ sicut dicitur Joan. v. Ille erat lucerna ardens.
⁊ luces. ¶Itē refertur ad infirmos quos ille curauit
Luce. iij. capitulo. At ille singulis manus imponēs
curabat illos. ¶Item iste refertur ad virtutes qui
bus abundauit. Unde. iij. Regum. j. Cuius figure et
habitus est vir ille: Sequitur. Uir pilosus ⁊ zona pel
licea accinctus renibus. Uir enim dicitur a virtute.
¶Item iste refertur ad corpus quod habitauit. Ge
nesis. xxiij. Quis est ille qui venit per agrum Et Jo
annis. ix. Ille homo qui dicitur Iesus fecit ex
luto et liniuit oculos meos ⁊ video. Lutum enim ex
sputo: est corpus ex terra ⁊ sanguine. Virtute scilicet
cuius humanum genus quod cecum erat fuit illumi
natum. ¶Item iste refertur ad famam que hunc di
uulgauit. quia scilicet ille fuit honestissime ⁊ maxi
me fame. Unde Joannis. j. Erat autem vir ille ma
gnus inter omnes orientales iustus ⁊ rectus ac timēs
deum. ¶Item iste refertur ad mortem que ipsum p
strauit. Unde. ij. Machab. vj. Ille gloriosam mortem
amplectens voluntarie ibat ad supplicium. ¶Item
iste refertur ad celum quod recuperauit scilicet ascē
dendo Unde Judicum. xix. At ille consurgens cepit
velle proficisci. Iste est enim ille in quo est confiden
dum Cui est acquiescendum. Et cui obediendum. Et
merito. Quia procerto sicut dicitur Sapien. iij. Qui
confidunt in illo intelligēt veritatem ⁊ fideles in di
lectione acquiescent illi. Quia sicut dicitur in ps. Ju
stitia illius in filios filioꝝ his qui seruāt testamētū
eius. ⁊ memoꝛes sunt mandatoꝛum illius ad facien
dum ea. et sic igitur ptz quō xps potuit dici ille ⁊quō

Universidad de Deusto
Biblioteca

fuit relatiuus ad multa. ille igit signat xp̃z. ¶ Scdo dico. q ille signat iustum iustus enim potest dici ille Et hoc q̃ ille vt dictū est: est pronomẽ relatiuū. Cõformatur em̃ & refert ad suū antecedens. & ipm̃ antecedẽs supponit signat & refert. Sic reuera vir iustus põt dici pnomen q̃. p nomine. hoc est dictu. p xp̃o notiatissimo ponit. inq̃tum scz pro ipo & ipius fide & iustitia cõtra malos pdicat & eis opponit Actuū. ir. Ego ostẽdã illi q̃tum oporteat eū p noie meo pati. Uel etiaz inq̃tum p ipo & loco ipius platus pdicator vel superior ordinat. ij. Cor. v. Pro christo legatione fungimur. Ponit igit pro noie. s. p christo. Hic etiã dicit ille pnomen relatiuū. q̃ ipse habuit relationem ad suū antecedẽs. s. ad deū & platū Ad platuz ei in bonis moribus se cõformãdo & obediẽdo. Ad deū: ipsius dei fidẽ tenendo credẽdo & adorãdo. Juxta illud Beñ. j. Ad imaginez & similitudinem suam fecit illū. Ipsos etiam retulit & pñtauit pdicando & magnificando & virtutes i pox in se exemplariter ostendendo. Bene igit põt dici ille Et maxime q̃ iste non solum est relatiuū. imo etiã aliquotiẽs demonstratiuum quia. scz iustus solet vt dictū est afficedens. s. deū & sanctos patres, exemplariter ostendere. & viã veritatis alijs ꝟbo & ope demonstrare. Un̄ illud predictū. Job. xxiij. Ille vos docebit oñia. Et. iij. Reg. vj. At ille mõstrauit ei locū. Sic igitur possuz dicere q̃ ille potest significare grandẽ perfectionẽ. Est em̃ ille vocabulum generalissimū. sub quo possunt contineri omnes homines virtuosi Unde de isto sancto possumus dicere q̃ tanta fuit in illo perfectio q̃ nõ potuit propzio nomine nominari. Et ideo necesse fuit eum generali vocabulo nominari & nuncupari. Dictus igitur fuit ille.

¶ De isto igitur ille possum notare q̃ ille fuit.

Clarus in cõuersatione. Ista em̃ & multa
Carus in dilectione. alia possunt dici
Gnarus in discretione. de ille seu de illo.
Purus in affectione i. de quolibet viro
Durus in coꝛrectione iusto. ¶ Dico igitur q̃ ille fuit clare
Mitis in duratione pditiõis seu cõ
Fortis in oratione uersationis vnde
Tristis vel dulcis pre cõpassione illud predictum.
Plenus operatione. Joan. v. Ille erat
Altus contemplatione lucerna ardens &
Doctus in predicatione lucens. Quod ta
Certus in locutione men est contrariũ
Justus in prelatione. de multis q̃ q̃uis
Sanctus in religione loquanf de lumine
Promptus in subiectiõe. ne virtutũ & bone
Letus in conuersione. cõuersationis do
Tutus in saluatione cendo & predicando non habent tamẽ hmõi lumen operando & cõuersando. ioann. j. Nõ erat ille lux. sz vt testimoniũ phiberet de lumine. Sed reuera boni sunt lumen & lumi nosi quia scz in se lucent per gratiam & conuersationẽ & alios illumĩãt per doctrinam & exẽploꝛ repꝛesentationez. Unde Sap̃. x. dicitur de talibus illis q̃, deꝰ fuit illis in velamẽto diei & in luce stellaruz noctẽ trãstulit illos per mare rubrũ & trãsuexit illos per aquã numiam. Inimicos autem illoruz demersit in mare: & ab altitudine inferoꝛum eduxit illos exꝑone si vis. Talis igit fuit iste ille. Quia scz iste fuit clare conditionis. ¶ Itẽ iste ille fuit care dilectiõis. Quia scz ille dilexit deum & pximũ supza modũ Unde Eccli. xlvij dicit Mõ de oñi coꝛde suo laudauit dñm: & dilexit deum q̃ fecit illum & dedit illi contra inimicos potentiam. A deo etiam fuit dilectus & cũ deo cõfederatus Un̄ Eccli. xlviij. Enoch. placuit deo & translatꝰ est in paradisũ. Hoc inuẽtus est pfectus & iustus: & testamenta scli posita sunt apud illũ. Ut & ipe dñs dicat illud Sapien. viij. Amatoꝛ factus sum forme illius. Quod etiam dilexit pximum patet exemplo saul. de quo dicitur. j. Regum. xvj. Uenit dauid ad saul & stetit coram eo. At ille dilexit eum nimis. Et Genesis. ix. Uidebo illuz & recordabor federis mei. ¶ Item ille fuit gnare discretionis. Discretus enim scies & sapiẽs fuit ille. Unde Sap. x. iustuz deduxit dñs per vias rectas & ostendit illi regnũ deꝛ & dedit illi sciam sanctoꝛum. honestauit illũ in laboꝛibus & complenit laboꝛes illius in fraude circumuentium illum affuit illi. & honestum fecit illum Certamen forte dedit illi vt vinceret: & sciret quoniam omnium potentioꝛ est sapiẽtia ¶ Item ille fuit pure affectiõis Affectio em̃ illiꝰ non fuit lubꝛica vel immũda. immo semp casta nitida et honesta. Unde Ecclesiastici. xlv. In fide & lenitate ipius sanctũ fecit illũ: & elegit illum de omni carne. audiuit enim vocem ipius & induxit illum in nube. Et dedit illi coꝛ ad pcepta & legem vite & discipline. de omni enim carne. idest de omni carnalitate fuit segregatus puritate fuit velatus & coꝛde & animo dei mandata fuit amplexus. ¶ Item ille fuit dure coꝛrectionis quia scilicet predicando: arguendo & puniẽdo impios dure coꝛrigebat. Unde Eccli. xlvij. In diebus illoꝝ non pertimuit pincipem: & in potentia nemo vicit illum nec superauit illum ꝟbum aliquod. ¶ Itẽ ille fuit mire durationis. Fuit enim constans & perseuerans in bono: & in tẽtationibus & tribulationibus & pbationibus semper fortis quapropter diuinis reuelationibus meruit illustrari. Ut de tali illo dicaf illud quod scribif Eccli. iij. Timoꝛem & metũ & probationem inducet sup illum. & cruciabit illum in tribulationem doctrine sue: donec tentet eum in cogitationibꝰ suis et credat anime illius: & firmabit illum: & iter directum adducet ad illum: & letificabit illum & denudabit absconsa sua illi et thesauꝛizabit super illũ scientiam & intellectum iustitie. ¶ Item ille fuit mitis ꝛesponsionis. Genesis. xlij. At ille rñdit. Paz vobis cum. Nolite timere Sequitur. At ille clementer resalutatis illis ꝛc. ¶ Itẽ ille fuit fortis oꝛatiõis. ij Para li. xvij. ille clamauit ad dominum & auxiliatus est ei Et Luce. xviij. At ille multo magis clamabat. iesu fili dei miserere mei. ¶ Item ille fuit dulcis cõpassionis quia scilicet pie compatiebatur indigentibus et elemosynas dabat illis. iij. Regum. ix. At ille fudit oleũ super caput eiꝰ. Unde Ecclesiastici. xxxj. Erit illi gloria eterna qui potuit transgredi & non est transgressus. & facere malum et nõ fecit ideo stabilita sunt bona illius in domino. & elemosynas illius enarrabit omnis ecclesia sanctoꝝm. ¶ Item ille fuit bone operationis iacobi. ij. Abraam pater noster nonne ex operibus iustificatus est? Et sequitur Fides cooperabatur operibus illius. Unde iste fuit de illis de quibus dicitur Apocalipsis. xxiij. Opera illoꝝm sequuntur illos. Et Sapientie. viij. in operibus illius honestas ¶ Item ille fuit alte contemplationis. ij. Paralipo. xxiij. ille conuocatis maioꝛibus ascendit in domum dñm. idest in paradisum celestia contemplando. Actuum. j. Cumq̃ intuerentur in celuz euntem illum ecce duo viri astiterunt iuxta illos. Et ibidem dicitur. Uidentibus illis elenatus est. vt de quolibet per contemplationem eleuato. dicatur illud Ecclesiastici. xlv. Excelsum fecit aaron fratrem eius. Sequitur induit illum coꝛonam gloꝛie: & coꝛonauit illum inuasis virtutis. ¶ Item ille fuit homo docte predicationis Marci. j. At ille egressus cepit pdicare & diffamare sermonem. Et. ij. Paral. xvij. At ille idcirco ait. Audite verbum dñm. ¶ Item ille fuit homo certe locutionis. Uerba enim vera et certa & non mendacia consuecuit conferre Unde Sapientie. j. Coꝛdis illius scrutatoꝛ est verus. Et capitulo. ij. Uideamus si sermones illius veri sint. vt de veritate locutiõis illius dicatur illud. ij. Coꝛ. j. Nõ est in illo ẽt nõ: sz ẽ in illo est. ¶ Itẽ ille fuit homo iuste pelationis. Psal. iustitia illius in filios filioꝝ. Un̄ de eo potest exponi illud Eccliasti. xv. Qui continẽs est iustitie apprehẽdet illam. s. sapiẽtiam & obuiabit illi quasi mater honozificata

noꝛificata: & quasi mulier cum virginitate suscipiet illum. Cibabit illum pane vite & intellecꝰ. et aqua sapientie salutaris potabit illuz & firmabitur in illo & nõ flectetur. & continebit illum & non cõfundet. & exaltabit illum apud pximos suos in medio ecclie aperuit os eius: & impleuit illum spiritu sapientie & intellectus: & stola glozie induit eum. iocũditatẽ & exultationẽ thesauꝛizauit super eum: & nomine eterno hereditabit illum Unde in ista auctoꝛitate quanta bona facit iustitia cuilibet tali ille. Patet igitur q̃ iste ille fuit homo iuste pelationis. ¶ Item ille fuit homo sancte religionis. Unde ipse videtur fuisse de illis regularibus de quibus dicitur Gal. iij. Quicũq; hanc regulam secuti fuerint. pax super illos Item ille fuit homo prompte subiectionis. Quia scz deo & maioꝛibus prompte obediebat. & se eis penitꝰ submittebat. Exemplo abrahe. de quo dicitur Genesis. xxj. Quod cum deus vocasset illũ At ille respondit. assum. Et sequitur. Quod mandato domini filium immolare iubentis: statim obedire voluit & parere. Genesis. xxx. At ille. Tu nosti quomodo seruierim tibi ꝛc. ¶ Itez ille fuit homo grate acceptionis seu grate conuersionis: q̃ scz deus valde habuit gratam & acceptã cõuersionem illius exẽplo illius filij q̃ cõuersus ad patrez dixit. Pater peccaui in celum & coꝛam te ꝛc. Luce. xv. cap. De quo subditur. Quod vidit illũ pater illius: & misericoꝛdia motus super illum dixit. Cito profer te stolam primam & induite illum. ¶ Ultio vero dico q̃ ille fuit homo tute saluationis seu celestis mansionis. Quia scz iste finaliter obtinuit gloziam sempiternam. Unde Ecclíastici. xlv. c. Similẽ illum fecit i gloꝛia sanctoꝝ: glorificauit illũ in conspectu regum. & misit illũ coꝛã ppꝛo suo: & ostendit illi gloziam suaz Et Sap̃. x. Descendit cũ illo in foueam. & in vinculis non dereliquit illuz donec afferret sceptrũ regni & dedit illi claritatem eternaz. Sic igit ptz multis deductionibꝰ quõ istud pnomen ille significat omnẽ pfectionẽ: & quõ refert ad iustũ. Sed si de sanctis loqueris in plãli potes simili modo dicere q̃ ipsoꝝm pfectio in pnomine illi significaf. Et dic sicut ŝ. de Jlle i pncipio isti. ¶. Et sic notabis q̃ Jlli sunt qui.

Jn deo digne sperauerũt. Dico q̃ illi i deo digne
Cũ deo sese cõiunxerũt sperauerũt Sapiẽ. ij.
Pro deo cũcta reliquerũt. Spes illoꝝ immortalitate plena ẽ. In pau
Sub deo dura ptulerunt. cis veꝛati i multis be
A deo magna receperũt. ne disponẽtur. quonta deꝰ tentauit illos & inuenit eos dignos se. ¶ Item illi cũ deo sese coniunxerũt. s. per charitatẽ. Actuũ. xij. At illi vnanimes venerunt ad eum. ¶ Itez illi p deo cuncta reliquerũt Matth. xix. At illi cõtinuo relictis rebus secuti sunt eũ. ¶ Itẽ illi de deo multa pdixerunt. s. eũ laudãdo & pdicando. Actuũ. xxj. At illi cuz audissent magnificabãt deũ. ¶ Itẽ illi sub deo mꝛta ptulerũt. Sap̃. iij. Tanq̃ aurum in fornace pbauit illos: & q̃si holocausti hostiã accepit illos. & i tẽpe erit respectus illoꝝ. ¶ Itẽ illi a deo magna retulerũt seu receperunt. s. liberationẽ ab inferno & possessionem glozie paradysi. Sicut de liberatiõe ab inferno & a piculis dz Sapientie. x. Fuit illis in velamento diei ꝛc. Unde eaz supza in. ŝ. q̃ incipit. Dico igitur q̃ ille fuit clare cõditiõis. De acquisitione ẽ padisi dz Sap̃. iij iustoꝝ anime in manu dei sunt. & non tãget illos toꝛmẽtũ malicie. Usi sunt oculis insipiẽtiũ moꝛi: & estimata est afflictio exitus illoꝝ. illi autẽ sunt in pace. Un̄ in ps. Saluũ fac ppꝛm tuum domine: & benedic hereditati tue. & rege eos & extolle illos vsq̃ in eternum. Et alibi Tu das escam illoruz in tpe oportuno. Sz si adhuc vis loq̃ de illa in femineo genere: vtpote de aliq̃ sancta. vel de diuina gratia vel scientia. dic q̃ ista fuit. Demõstratiua: pformatiua: relatiua ꝛc. sicut supza dic q̃ in isto vocabulo illa: istius sancte pfectio designatur Unde nota q̃ illa.

Veritatis rutilat splẽdoꝛe.
Charitatis flãmescit ardoꝛe
Dignitatis pcellit honoꝛe.
Bonitatis redundat valoꝛe
Pietatis abundat dulcoꝛe
Castitatis redolet odoꝛe
Uenustatis refulget decoꝛe
Uiuacitatis viresci vigoꝛe.
Securitatis stabilit tenoꝛe
Trãquillitatis allicit sopoꝛe.
Mobilitatis resplẽdet fulgoꝛe

Dico igit de gratia: sapientia vel anima seu virgine gloziosa. vel alia sancta q̃ illa rutilat splendoꝛe veritatis. Sap. vij. Super salutẽ & speciem dilexi eam: & pposui pluce hꝛe illã. ¶ Itẽ dico q̃ illa flãmescit ardoꝛe charitatis. illa enim diligit omnes: & ab omnibꝰ debet diligi q̃ & illam diligit diligik a deo Eccli. xiij. Eos q̃ dili gũt illam diligit deus. Jdeo dicebat ille Sapien. viij. Hãc amaui & exquisiui eam a iuuentute mea & quesiui mihi sponsam assumere eaz. & amatoꝛ factus sum forme illius. sed et omnium dominꝰ dilexit eam. ¶ Itẽ dico q̃ illa pcellit honoꝛe dignitatis. Nihil em̃ potest comparari dignitati & excellentie virtutuz ipsiꝰ. Sapien. vij. Proposui illaz regnis & sedibus: & diuitias nihil esse dixi in cõparatione illius nec comparaui illi lapidem pciosum q̃m omne aurum in comparatione illius arena est exigua. & tanq̃ lutum' estimabitur argentũ in conspectu illius. ¶ Itẽ dico q̃ illa redundat valoꝛe bonitatis. Unde ibidem. Uenerunt mihi omnia bona pariter cũ illa & innumerabilis honestas per manus illius. ¶ Itẽ dico q̃ illa abundat dulcoꝛe pietatis. Figurata in columba noe: de qua dicit Genesis. viij. Quod illa venit ad noe ad vesperaz ferens ramũ oliue virentibus foliis. Oliua em̃ pietatẽ designat. ¶ Itẽ dico q̃ illa redolet odoꝛe castitatis: seu q̃ illa redolet viroꝛe puritatis. Unde Ezech. xxxvj. illa terra inculta. facta est quasi hoꝛtus voluptatis. Item dico q̃ illa refulsit decoꝛe venustatis. Sap̃. viij. i operibus manuũ illius honestas sine defectione. circuibam querens vt mihi illam assumerem. ¶ Itez dico q̃ illa viresci vigoꝛe seu viroꝛe viuacitatis. illa em̃ ẽ pquam vita spiritualis & moralis datur hominibus. Eccli. iij. Qui illam diligit diligit vitam et qui vigilauerit ad illam complectetur placatoꝛem eius q̃ & tenuerit illam vitam hereditabit. ¶ Item dico q̃ illa confirmat tenoꝛe securitatis. Eccli. iij. Qui audit illam iudicat gentes. & qui intuek illaz permanebit cõfidens. ¶ Itẽ dico q̃ illa quietat sauoꝛem tranquillitatis Cum ista em̃ & non cum alia est vera quies. Sapientie. iij. intrans in domũ meã conquiescam cum illa. ¶ Item dico q̃ illa exultat sopoꝛe felicitatis seu eternitatis: vel q̃ illa triumphat splendoꝛe nobilitatis. s. superius in paradiso. Gal. iij. illa que sursum est hierusalẽ libera ẽ que est mater nostra. Sic igitur patet q̃ tam illi q̃ ille q̃ illa possunt moraliter pfectionẽ oñimodã designare. ¶ Tertio dico q̃ ille q̃ꝫ referf ad impium vel ad iustum. Peccatoꝝ em̃ & in iustꝰ dicif ꝓpꝛie relatiuꝰ. q̃z. s. in seipso nõ fixtit p constantiã. sz suũ antecedentẽ. s. dyabolũ vel alios malos sequif. & ad illos se refert p imitationẽ & complacentiã. illos ẽt in vita & moꝛibꝰ repꝛesentat & demõstrat: p male vite & doctrine apparentiam. Et sic dico q̃ ille scilicet peccatoꝝ generaliter dicitur ille cum nullum pꝛopꝛium vocabulum quod sua mala possit designare propter suarum iniquitatum abũdantiam. Jdeo breuiter christus videtur dicere de quolibet tali: illo illud Joannis. viij. Testimoniũ perꝛibeo de illo. quia opera illius mala sunt. Et sic dicode talibꝰ illis q̃lli Rationis oꝛbant lumine. His enim et similibus
Elationis iactant flamme malis accidentibꝰ reple
Proditiõis vocant noie, tur quilibet talis ille. i.
Infectionis fedant crimine quilibet impius & pecca
Derisionis vtunf famine, toꝛ. Dico igit de talibus
Cõpassiõis puant flumine, illis q̃ hi rationis lumi
Promotiõis leduñt lumine ne oꝛbantur. vt de quoli
Deceptionis leganf vimine bet talidicaf illõ. iij. Re
Dãnatiõis tur bãf tui bine gũ. xviij. At ille nõ pote

Universidad de Deusto
Biblioteca

rat videre.qz oculi eius caligauerãt pre senectute.Et Numeri.xiij.Illi contenebrati ascenderũt in verticẽ montis. ¶Item dico q elationis flamine iactantur sicut.scilicet patet in superbis.De quib⁹ dicitur. Ecclesiastici.xvj.Non exorauerunt pro peccatis suis antiqui gigantes.t non pepercit peregrinationi eorum sed percussit eos et execratus est illos pre supbia verbi illorum. ¶Item dico q proditionis nomine vocãtur.Unde de proditore dicitur Marci.xiij. Te autẽ hominu illi per quem filius hominis tradetur:bonũ erat ei si nat⁹nõ fuisset hõ ille. ¶Item dico q infectionis crimine fedantur.Hoc est dictu.peccato luxurie.Figurati in illis demonibus: de quibus dicitur. Mathei viij.Quod illi exeuntes abierũt in porcos Unde etiam de Dalila meretrice.Sampsonis dicitur iudicum. xvj.Quod illa dormire eum fecit super genua sua. ¶Item dico q derisionis famineytuntur seu loquuntur.Dali enim semper subsannãt t derident benos.ij.Paralip. xxxvj. At illi subsannabant nuncios dei. ¶Item dico q compassionis flumine priuantur.Crudeles enim sunt z non misericordes. Exemplo illorum de quibus dicitur Mar. xv.At illi magis clamauerunt Crucifige eum.Et.iij.Regum xxj.At illi.scilicet viri ydabolici falsum testimoniuz dixerunt contra Naboth.propter quod scilicet occisus est. ¶Item dico q promotionis limine leduntur Nulla scilicet in limine ideſt in ingressu promotionũ tales solent symoniace se habere.Unde Joannis .x. Qui non intrat per ostium in ouile sed ascendit aliunde.ille fur est et latro. ¶Item dico q deceptionis vimine ligantur Tales enim facile decipiũtur:t maxime quando nõ credunt bono consilio.Unde de Roboam dicitur.ij.Paral.x.At ille reliquit consilium senum.t cum iuuenibus tractare cepit.Et ideo talibus illi accidit illud ps. Uenat il li laqueus quem ignorat.t captio quam abscondit apprehendat eum ¶Item dico q damnationis turbine turbantur. scilicet finaliter in inferno.Unde dominus commmat illis in psal.dicens. Persequar inimicos meos t cõprehendam illos.t non cõuertar donec deficiant.Et Sapientie.iij.dicitur.Quod vacua est spes illoruz t labores sine fructu.maledicta creatura illorum: t sine honore erit nouissima illorum enectus ps. Quoniam non intellexerunt opera domini destrues illos t non edificabis illos.Et alibi. Da illis secundũ opera eorum secundum opera inuentionum eorum tribue illis tc.Hec igit:r de Ille.illi.illa.cum suis casibus sufficiant tã in bono q̃ in malo.Et si vis de dyabolo vel de mundo dicere applica sicut de peccatore vel impio.

A **Illuc.illic.** Nota q istа aduerbia illic t illuc videnk cõposita de hic t huc. sic q illic dicakquasi illud hic:t illuc quasi illud huc t videntur idem significare nisi q hic t illic sunt aduerbia loci significantia statum sicut sede hicz mane il.ic Huc vero t illuc sunt aduerbia significãtia motum.sicut veni huc t vade illuc. Tidentur etiam significare hic t huc locum hominu magis propinquũ Illic vero t illuc locum ab homine magis remotum Sed de istis grammaticalibus differentijs non curãtes ad mores stili seriem conuertamus t dicamus q cum illic t illuc sint aduerbia denotantia et designãtia locũ.Hinc est q pin diuersitatẽ locoꝝ moraliũ ista aduerbia variant.Et sic dicã q nos inuenim⁹ locum

Primũ.	Ista enim sunt septem loca seu sep-
Infimum.	tem habitationes:quarum tres in-
Pessimũ.	colunt a malis.Una a cunctis Tres
Ultimũ.	a bonis.A malis enim incolitur loc⁹
Intimũ	primus:qui est venenosus:t iste ni-
Azimũ.	hil aliud ẽ q̃ caro seu corp⁹ q̃ nobis
Optimũ .	naturaliter est prima t coniuncta.

¶Item loc⁹ q ẽ ruinosus.t iste ẽ mũd⁹. ¶Itez loc⁹ pessimus qui est anxiosus:t iste est infern⁹. ¶A cunctis vero incolit locus vltim⁹ qui est mors seu tumulus. ¶Item a bonis incolunt alia tria loca videlicet locꝰ intim⁹ qui est gratiosus:t iste est mens seu animus. Locus azimus iacest purus qui est luminosus: t iste est ecclesia.religio vel vite t gratie status. Locus optimus q̃ est gloriosus t iste est celestis paradisus. Et sic dicaz q in scriptura inuenitur multiplex illic seu illucvidelicet.Illic.

Primũ qõ est immũdoꝝ.	Dico igit primo q
Infimũ qõ est terrenoꝝ.	est vnum illic qõ est
Pessimũ qõ est damnatoꝝ:	immũdoꝝ.t istud
Ultimũ qõ est singuloꝝ.	signat corp⁹ ppriũ
Intimũ qõ est deuotoꝝ.	Illic em̃ habitant t
Azimũ qõ est perfectoꝝ.	iudicant tria gene-
Optimum qõ est beatoꝝ.	ps onaꝝ q̃.s.non que

runt nisi delicias corpales.s.guloſi:luxuriosi:diſidiosi.Guloſi querũt comedere.Luxuriosi querunt colludere.Disidiosi querũt quiescere Iste locus videtur si nullis domui dei somni vbi ꝑm poetriã Ouidij q̃cum q illuc intrabat vel appropinquabat dormire prorinus appetebat.Dicit em̃ idem q ibi erant herbe iuquam⁹ t papauer q̃ somnuz ꝓuocãt t quietẽ.Quia reuera q̃cunq corp⁹ ppriũ incolit dormitioni t q̃eti t cuilibet carnali voluptati se faciliter dedicat et consentit.Illic ei vnguntur deliciosi.ij.Regũ.xxi.cũ q perueneris illic vnges azael regẽ Reges em̃ t diuites p ceteris delitys inungunk. ¶Item illic fedãtur luxuriosi.ps. Illic passeres nidificabunt. passer auis est luxuriosa. ¶Item illic sopiuntuꝝ desidiosi. Mar.ij.Erant aũt illic q̃dam de scribis sedentes: q.s.illic:hoc est in cultura corporis seu carnis habitant hodie ista tria genera psonarũ vel ista tria genera vitiozuz.s.gula:luxuria t desidia:que sunt vt cõiter inuicem coniuncta. Unde Esa.xxxiij. Illic cõgregati sunt milui alter ad alterũ.Milui⁹ em̃ est auis t miluus dicta:q moliter volat:ecce desidia.Auis est ciboꝝque rula:ecce gula. Auis est immũda t ponderosa t etiã immundis vescens t vtens:ecce luxuria. Et reuera i isto illic multi sunt milui.i.pctores:q etiã multis reptilibus.i.malis desideriꝝs t cogitationib⁹ associantur sicut piz etiã de miluis q̃ in ꝓpriis nidis suis reptilia t vermes aggregare nosciunt.ps. Hoc mare magnũ t spaciosũ manu⁹ illic reptilia quoꝝ nõ ẽ numerus. Dico igit q est vnũ illic qõ est immũdoꝝ. ¶Secundo dico q est vnũ illic qõ est terrenoꝝ.Et istud ẽ mũa⁹ vbi terreni t auari habitant t quiescunt: nõ q̃ rẽtes alibi cõuersari.nec alias nec aliter ꝓsperari similes q̃uisdã piscib⁹ q̃ ꝑm Plinium inuenunt circa pasigonia ciuitatẽ:q infra terra t non in aqua habẽt se des suas q̃uis natura piscũ sit habitare in aqua Juta illud Esa.l.Cõputrescẽt pisces sine aqua t morientur in siti.Isti tñ de aquis exeũt t more talpaꝝ terras effodiũt:t ibidẽ habitare t viuere cõprobant.Sicut exemplificat Plinius Allegãs theofrastũ dicentẽ.Quod mirũ est tales pisces tot labores sumere terras effodiendo vt vitent aq̃s cõtrarias. Aqua enim videtur istis piscib⁹ cõtraria q tñ est aliys nutrimentũ . Et iõ terras effodiũt t subintrãt vt terrenũ recipiãt nutrimẽtũ:sicut viaeſ tagere Plinius. ix. Ista reuera possũt applicari ad mũdanos:q.s.terrenis negocijs delectati:illic t nõ alioi volũt viuere t manere flumen enim religionis:aquã scientie:sapientie: gratie t deuotionis nõ amat t eas tanq̃ contrarias refugiunt t euitãt in terra.i.in terrenis negocijs cauernas domos t habitationes querẽtes illic se ingerũt t subintrant Ita q de dyabolo t de mundanis t de isto illic videtur dictũ illud ps.Collocauit illic esurientes t cõstituerunt ciuitatẽ habitatiõis.Et seminauerũt a gros t plantauerunt vineas t fecerũt fructuz natiuitatis. Ista potissime possunt applicari ad religiosos t ad clericos nr̃i tẽporis.Qui cũ deberẽt esse pisces aquei non terrei ideſt deuoti t in aqua deuotionis t gratie t scientie nutriri t delectari.ipsi tamẽ videntur esse

pisces

pisces terrei t non acquei.Aquas.s.t flumina deuotionis t orationis borrẽtes:t in terra terrenis negocijs habitantes.Regum curias t iudicia ꝓcurãtes: ꝛsumptis claustris t ecclesijs secularia negocia pertractantes:qõ maxime de mẽdicantibus põt dici tc. Tñ.j.Paral.x.Dereliquerũt.s.filij israel vrbes suas t huc illucz dispersi sunt.Dõ tamen est contra illud quod scribitur.iij.Reg.ij.Edifica tibi domũ in ierusalez:non egredieris inde huc atq illuc:quacũq eĩ die egressus fueris huc t illuc:scito te morte moritu rũ.Religiosis em̃ t clericis inhibetur ne huc t illuc t.vndiq p mundi negocia transeãt:t ne claustra aut ecclesias dimittãt:aliquin mortis eterne suppliciũ sibi parant.Hiere.xlij.Ne ingrediamini egyptum vt habitetis illic. Et hoc est qõ ꝓcipitur.Gen.xxiij. Filium meum ne reducas illuc.Deus enim non vult q illi qui facti sunt filij sui religionem vel statum ecclesiasticum profitendo:reducantur ad istud illuc.s. ad seculum se secularibus negocijs implicãdo.Istud est igit vnũ illic seu illuc qõ est terrenoꝝ. ¶Et si vis uota de isto illic.i.de mundo q Illic solent abundare diuitie.Pullulare tristes inuidie. Imperare viri superbie.Molestare gentes sevicie .Cõturbare viri discordie.Studẽt defraudare viri neq̃tie.Formidare viri desidie.Applicare gentes tristicie. Neq̃t habitare hõ iusticie .¶Dic igit q illic solet esse locus auaroꝝ.s.magne diuitie solent abũdare in isto illuc.vñ j.Mach.vj.Audiuit antiochus esse ciuitatẽ elymaidem nobilissimã ꝑsidẽ t copiosam in argẽto t auro: t templo in ea locupler.t illic velamina aurea t lorice t scuta que reliquit Alexãder tc. ¶Itẽ illic solet esse locus inuidoꝝ.q.s.in mundo regnat auaricia rumpens t diuidens charitatez.De qua.ij.Regũ.ij. Percussit aquas t diuise sunt huc atq illuc. ¶Item illic solet esse locus superboꝝ qui.s.super alios volunt regnare t imperare.j.Mach.x.Ascendit Alexãder t occupauit Ptholomaidam:t receperunt eum t regnauit illic. ¶Itẽ illic solet esse locus crudeliũ: qui.s.alios affligunt iniuste t grauant . Unde Johã. xvij.dz.de iuda.Dõ cũ accepisset eohortem venit illuc cum lanternis t facib⁹ t armis.s.ad Johãnẽ capiendum.ideo non est tutum habitare illic.vbi.s.tot iniqua t crudelia cõmittuntur. Unde t ipsi xp̃o fuit dictuz p aplos sic Job.xj.Hunc querebãt te iudei lapidare t tu iterum vadis illuc. ¶Itez illic solet esse locus discordium.Illic enim abundant dissensiones t lites.ij.Regum.xxiij.Exprobrauerunt philistijm t congregati sunt illic in prelium.Unde Actuum.xvij. Uenerunt illuc cõmouentes t conturbãtes multitudinem. ¶Item illic solet esse locus fallaciuz, qui scilicet alijs insidiantur.Unde.j.Mach.j.Et posuerũt illic gentem peccatricẽ viros iniquos tc. Sequitur. Et factum est hoc ad insidias sanctificationis t in dolum magnum in israel. ¶Item illic solet esse locus timentium.i.hominum imbecillium t imperfectorum.qui scilicet sine causa:t vbi non est timenduz timẽt.ps.Illic trepidauerũt timore vbi nõ fuit timor. ¶Item illic solet esse locus dolentiz quia, scilicet in mundo non est aliqs sine dolore.Unde in ps dicitur . Ecce alienigene t tyrus t populus ethyopum hi fuerunt illic.Tyrus enim interpretatur angustia vel tribulatio . Ethyopia vero interpretatur caligo seu tenebre.Quia scilicet,illic.id est in mundo est dolor t angustia ratione caliginis t ignorãtie: t ratione tribulaminis atq molestie. ¶Item illic solet esse locus non bonorum:quia nullus bonus libenter habitat illic.Unde de xp̃o dicit Math.xxiij. Si quis vobis dixerit.Ecce hic est xp̃s aut illic nolite credere.quasi dicat.Justi non habitant in tali illic.Patet igitur q est vnum illic quod est terrenoꝝ. ¶Tertio dico q est vnum illuc quod est damnatoꝝ , Et istud est infern⁹.Iste enim est sicut cloaca in qua recipiuntur omnes ciuitatis fecces.t sicut carcer dei vt illuc includat omnes impios t latrones . Baruch. vj.Ingressi itaq babyloniam eritis illic annis plurimis.Et ideo tali illic in quo morĩtur miserabiliter damnati:potest dici illud.j.Machabeorum.vj.Decidit in lectum t incidit in languorem pre tristicia t erat illic dies multos.Sequitur . Et mortu⁹ est illic antiochus rex.Unde.ij. Macha.iij.xpo videtur dictum illud.Si quem habes hostem aut insidiatorez regni tui mitte eum illuc.q.d.Iste est finalis loc⁹ hostium Jesu xp̃i.Patent igitur tria illic.i.tres habitationes maloꝝ.s.corporis propriꝰ:mundi t damnati. ¶Quarto dico.q est vnum illic quod est singuloꝝ.Et iste locus signat mortem seu sepulchrum: vbi.scz recipiuntur omnes homines quo ad corpus. Illic enim recipiuntur finaliter cuncta mortalia : sicut in mare recipiuntur cuncta fluxibilia. Job.j. Nudus egressus sum de vtero matris mee nudus reuertar illuc. ¶Quinto dico.in bono significaro. Dõ est vnum illic qõ est deuotoꝝ.Et istud signat mentez iusti.Illic enim debent deuoti per considerationem iugiter habitare:t illic de se t de deo cogitare.Unde de helya dicitur.iij.Reg.xix.Cũq veniſſet illuc.s.in montem dei oreb mansit in spelunca.Homo enim q in montez pfectionis ascenderit in spelunca.i.in secreto cordis habitare debebit. Et merito.qz pcerto Illic inuenitur feruens dilectio . Exauditur clamor oratio.Spaciak seu delectatur gaudens affectio. Lachrymatur dolens compunctio.Cõmoratur seu recꝑptatur xp̃us hospitio. ¶Illic dico feruens dilectio solet inueniri.ij.Mach.j.Altare incensi titulit illuc. Et nume.xvj.dicitur,de sacerdote q ignẽ huc illucz dispergat. ¶Illic etiam clamans oratio solet exaudiri Gen.xxij.Ego t puer illuc properantes cũ adorauerimus reuertemur ad vos . ¶Illic iterum gaudens affectio.debet gratulari seu etiã consolari.Ecclesi.xxxij.Hora surgẽdi nõ te tristet.ꝑcurre prior in domum tuam et illic aduoca te: t illuc lude t age conceptiones tuas non in delictis t verbo superbo. ¶Illic insuper dolens compunctio solet lachrymari.Quia scilicet aque lachrymarum illic abundant. Unde Johannis.iij.Aque multe erant illic: t veniebant t baptizabatur. ¶Illic nihilominus xp̃us hospitio solet receptari. Quia.s.christus solet habitare in cordibus deuotorum . Unde Johannis. iij. Jesus venit in terram iudeam et illic demorabatur et baptizabat . Est igitur vnum illic quod est deuotorum. ¶Sexto dico.q est vnum illic quod est perfectoruz.Et istud nihil aliud est q̃ status gratie vel ecclesie seu locus religionis vel penitentie. Illic enim t alibi morantur iusti:t si qui inde exierint efficiũtur iniusti.Animalia enim munda naturaliter diligunt loca mũda.sicut exemplificatur de apibus que aluearia noua t munda diligunt vt illic faciant mel la sua.Impugnati etiaz ab hostibus mirabiliter aperiunt loca tuta : vt illic scilicet ab hostibus tueantur t ab impugnationibus defendantur.Sic igitur t nos debem⁹ loca predicta diligere.vbi munde t tute possimus t sine periculo habitare. quia reuera . Illic est locus.

Malorum purificatiuus.	¶Dico igit q illic.s.i religione vel ecclesia seu in sta
Factoꝝ confederatiuus.	tu fidei t gratie est loc⁹ pu
Ardorũ refrigeratiu⁹	rificatiuus malorum: qz.s.
Egenorũ refocillatiu⁹	culpe vitia p baptismũ t
Mortuoꝝ resuscitatiu⁹	penitentiã purificant ibi
Bonoꝝ fructificatiu⁹	dẽ.Tñ de iesu dicit Jobis
Justoꝝ assimilatiu⁹	z.Dõ ipse abijt trans ior
Multoꝝ cõsociatiu⁹	danẽ i loco vbi erat Johã
Judicioꝝ determinatiu⁹	nes baptizans primum t mansit illic. ¶Item dico:

q illic est locus accumulatiuus sanctorum.Illic em̃ solent sancti muicẽ congregari,Johã.xvij. Frequenter iesus cõuenerat illic cuz discipulis suis Iste em̃ est locus dei t sanctorum in quo.s.semper est manens

Universidad de Deusto
Biblioteca

dum:⁊ nunq̄ per peccatum inde recedendum aut fugiendum. Iurta illud Marci.vj. Quocunq; introieritis in domū illic manete. Et in quocunq; loco ⁊ statu vocem predicationis sanctorū audieritis: illic est vndiq; ⁊ fide ⁊ moribus concurrendū: conuersandū. Unde Hee.iij. In loco quocunq; audieritis vocē tube illic concurrite. ¶ Itē illic est locus refrigeratiu⁹ ardorū. Quia.ſ.in isto illic abundāt aque gratie ⁊ lachrymarū scientie ⁊ deuotionis q̄ ardores tentationum mitigant ⁊ refrenāt Johā.iij. Aque multe erāt illic. ¶ Item illic est locus refatiatiu⁹ egenorū. Illic enim inuenitur cibus eucharistie: cibus sciētie: cib⁹ corporalis elemosyne: pro pauperibus tam spūalib⁹ q̄ corporalibus nutriendis. Unde Marci.xiij. Demonstrabit vobis cenaculum grande stratuz: ⁊ illic parate. Iste enim locus dicitur cenaculum a cenādo. q; ibi expectatur serotina. i. futura retributio. Dicit grande: quia ibi capitur ⁊ detinetur multorum tam perfectorum q̄ simpliciuz congregatio. Dicitur stratum q; ibi sternitur in presenti lapidum viuorū. i. instoruz humilis ⁊ constans deiectio ⁊ subiectio. Et illic dicitur esse paratū supple conuiuiū spūale. Quia illic est oim bonorum spiritualiū cōsolatio ⁊ recreatio. Et breuiter ista est veritas. Mō omnis qui in isto illic per gratiam non habitat. per ambitionez ⁊ auariciam esurit ⁊ mendicat. ¶ Itē illic est locus viuificatiuus mortuor. Illi em̄ qui per peccatū sunt mortui: illic per penitentiā fiunt viui. Patet de multis q̄ in seculo peccatores fuerūt: qui tandē in ecclesia vel in claustro facti sunt iusti. De multis etiam qui fuerant in seculo simplices ⁊ ignorantes qui tandē ista ecclesiastico fiunt scientifici vel prudentes. Similes illis anib⁹ que vulgariter in terra mea pictauie dicunt cranant: vel aues arboree: que.ſ.in arboribus generant que.ſ.q̄dm sunt pendentes ad lignuz sunt mortue: qñ vero in mare ceciderunt illic post aliquā tulum tpis fiūt viue. Quia vere multi sunt qui in arbore ⁊ in loco natiuitatis sue fuerūt fatui qui qñ ad mare religionis vel ecclesie puenerunt spiritualiter fiūt docti: ⁊ in vita ⁊ moribus suscitati. pſ. Suscitās de puluere egenum ꝛc. Unde Eccls.vj. Quid hz amplius sapiēs a stulto: ⁊ quid pauper nisi q̄ pergat illic vbi est vita. ¶ Itē illic est locus fructificatiu⁹ bonorum. Quia.ſ.omnes fructus bonorū operū pullulant ⁊ fructificant illic. Eccli.xliij. Qui nauigāt mare enarrant picula eius: ⁊ in terra illic preclara ⁊ mirabilia opera. ¶ Item illic est locus assimilatiu⁹ iustor: quia scilicet illic solent simplices perfectioribꝫ: ⁊ minores maioribus necnon minus boni meliorib⁹ in virtutibus cōformari figura Ezech.j. vbi dicitur de animalib⁹. Mō vnūquodq; ante faciez suā ambulabat. ⁊ vbi erat impetus spiritus illuc gradiebant: nec reuertebant cum ambularēt. quia reuera in hoc loco iusti ambulant ante se semper in melius proficiendo: spiritum id est spiritussancti instinctū vel ēt spirituales viros sequuntur in bonis moribus se illis conformando: nec reuertuntur aut retrocedunt a bonis operibus inceptis desistendo. Unde sequitur ibidē. Quocūq; ibat spiritus illuc ⁊ rote pariter eleuabantur, sequentes eum. ¶ Itē illic est locus consolatiuus multorum. quia scilicet illic cōfederantur simul in fidei vnitate ⁊ i mutua charitate parui ⁊ magni: simplices ⁊ docti: imperfecti ⁊ perfecti. Unde in pſ. Illic reptilia quoruz non est numerus: animalia pusilla cum magnis. illic naues pertransibunt Reptilia enim que circa terrā ⁊ terrena repunt sunt laici. Animalia pusilla sunt simplices religiosi ⁊ clerici. Magna ꝛ̄o sunt viri sapientes ⁊ docti. Naues ꝛ̄o que in vno loco non permanent: immo cōtinue sunt in motu: sunt perfecti homines ⁊ proiecti: qui in seculo non sistentes: nec ꝛ̄ manentē ciuitatem habentes ad eterna sunt electi. j. Macb.j. Uenerūt illic q̄ missi erant a rege. id ē qui sunt vocati a xp̄o. ¶ Itez illic est locus determinatiuus iudiciorum: quia.ſ.iusticia ⁊ iudicium fiunt illic. pſ. Quia illic sederūt sedes in iudicio: sedes super domū dauid. Istud est igitur vnum illic quod est perfectorum. ¶ Septimo dico q̄ est vnum illic. i. vnus locus qui est beatorum: videlicet paradisus. Et sic nota q̄ Illic est.

Societas multū honorata
Satietas numq̄ mmorata.
Propetas lucis declarata
Jocūditas oīs exaltata

¶ Illic est igit societas. q̄.ſ.in isto illic. id est in paradiso est societas dei ⁊ sanctorū: ⁊ etiā beatorū angelorū. Mō enim illic sit deus cuz sanctis patet Johānis.xij. vbi dicitur. Ubi ego suz illic ⁊ minister meus erit. Quia pro certo in isto illic. scilicet in paradiso inuenitur deus presentialiter. illucq; deducet iustos delectabiliter: cosq; manutenet ⁊ custodit ibidē perenniter ⁊ eternaliter. Psal. Si ascendero in celuz tu illic es. Sequitur. Etenim manꝰ tua deducet me: ⁊ tenebit me dextera tua. ¶ Itē q̄ illic sit deus cum angelis: patet Luce.xvij. Ubicūq; fuerit corpus illuc congregabūtur ⁊ aquile. Est igitur illic societas honorabilis. iij. Reg.xij. Illic enim congregat⁹ erat omnis israel. ¶ Item dico q̄ illic est satietas delectabilis. Quia.ſ.illic est vera ⁊ nuda visio deitatis que totaliter reficit oīs anime appetitus. vnde. iij. Reg. ix. Cūq; pueneris illuc videbis iehu filiū Josaphat. Jehu enim interpretatur vita vel requies. Josaphat dns iudicabit: quia.ſ.illic est perpetua requies atq; vita in visione filij dei patris qui vivos ⁊ mortuos iudicabit. Unde de visione eterna que erit illic dicit in pſ. Saturabuntur ligna campi ⁊ cedri libani quas plantauit. illic passeres nidificabūt. ¶ Item illic est luciditas admirabilis. Quia.ſ.lumē increatū: quod illuminat ommem curiam beatorum. pſ. Illuc pducam cornu dauid: paraui lucernam xp̄o meo. ¶ Itez illic est iocunditas consolabilis. Quia.ſ.ibi viuūt in leticia ⁊ in laude. pſ. Illuc enim ascenderunt tribus tribus domini testimonium israel ad confitendum nomini dñi. Et sic patet quomodo per illic ⁊ illuc in scriptura sacra possunt intelligi cūcta loca ꝛc.

Ilico. Cum ilico idē significet quod statim aut cōtinuo possumus notare q̄ ilico signat celeritatem tam bonam q̄ malam. Et sic nota in bono q̄ nos debemus. A

Ilico scindere p cōtritionē.
Ilico radere p confessionē.
Ilico currere p opationē.

¶ Ista em̄ satis bene ſe hūt per ordinem. ſ. Cōtritio. Cōfessio. Satisfactio seu opatio: ⁊ glorificatio. Dico igit q̄ iusti quando sentiunt se peccasse: ilico se scindunt per contritionem. Figura. Exo. iiij. vbi dicitur. Mō cum dns occurrens vellet occidere moysen pro eo q̄ filiuz suum non circūciderat: tulit ilico sephora. ſ. vxor moysi acutissimam petram ⁊ circūcidit prepuciuz filij sui. Quia. ſ. qñ iusti deū contra se indignatū attendūt: statim cū petra diuini timoris: filium suum. i. animū suuz per contritionē scindunt ⁊ prepucium omnis superfluitatis ilico inde pūciunt ⁊ auellūt. ¶ Itē ilico se radūt p cōfessionē. Figurati. Nume. vj. vbi dr. q̄ nazareꝰ cuius consecratio fuit p mortuū inq̄natā ⁊ polluta debebat ilico caput suū radere ⁊ cōsecratiōis obseruātiā iterare. Radet inq̄t ilico caput suuz ꝛc. Quia. ſ. si mortuū. i. mortale pctm̄ in nobis videremus: ilico caput mentis p confessionē radere ⁊ nos ab omni superfluitate purgare debem⁹. ¶ Itē ilico discurrūt p bonā operationē. Unde Thob.xj. Uidit alonge ⁊ ilico cognouit venientē filiū suū currēsq; nūciauit viro suo. ¶ Itē ilico ꝛcinnūt p gliſicationē. Luce.j. Apertū est ilico os eius ⁊ lingua eiꝰ ⁊ loquebat benedicēs deū. ¶ In malo ꝛ̄o significato nota q̄ mali ilico Terrent pectoraliꝫ. Terūtur corporaliꝫ. Perduntur eternaliꝫ. ¶ Ilico dico terrent. Uñ de illo iniquissimo Aman dicit Hester. vij. q̄ ilico obstupuit vultū regis ⁊ regine ferre non sustinens. ¶ Ilico etiam terumtur. ſ. p infortuniū

infortuniū corporale. Paruz enim durat gloria malorū. Josue. vj. Igitur vociferante populo ⁊ clangentibus tubis muri ilico corruerūt. q. d. Perijt ⁊ ilico defecit memoria malorū: cū sonitu. i. cū gaudio singulor. Quia fm̄ pſ. Letabitur iustus cum viderit vindictam. ¶ Illic insuper sternuntur seu destruuntur ſ. per damnationem eternam. Unde peccator pōt dicere illud Job.xxx. Ad derteram orientis calamitatis mee ilico surrexerūt supple demones contra me: pedes meos subuertunt ⁊ oppresserūt: dissipauerūt itinera mea: Insidiati sunt mihi ⁊ preualuerunt. non fuit qui ferret auxilium ꝛc. Unde de Statim de Cito: de Continuo.

Illudere. Nota q̄ illusio in scriptura qñq; sumit pro carnali infectione: qñq; pro visuali deceptione seu pro figurali fictiōe seu simulatione. qñq; etiā p reali seu verbali opprobriosa delusione seu derisione Mō accipiatur. p fornicatiōe ptz Judi.xix. vbi dicitur. q̄ vt saluaretur leuita a contumelia sodomitica edurit concubinā suam hoibus ciuitatis: ⁊ eis tradidit illudendam. Et Gen.xxxix. dixit vxor putifar ad ipsum. Introduxisti huc virum hebreū vt illuderet mihi. ¶ Itē q̄ significet sensuus deceptionē: aut ficte apparentie ostensionē: patet. q̄ ſ. illi qui arte magica decipiūt sensus ⁊ faciūt apparere q̄ non est illusores dicūtur. De quo. Prouer. iij. Abominatio est dñi omnis illusor. ¶ Itez q̄ significet opprobriosam derisionē. patet quasi vbiq; in scriptura Matth.xxvij. Illudebant dño genu flexo: dicētes. Aue rex iudeorū. Isto aūt vltimo modo vt cōiter accipit in scriptura. Illudere enim nihil aliud est q̄ illegitime ludere: ⁊ sub specie ficti ludi aliuz deridere. Est aūt illusio que fit ꝛ̄bis: que fit factis ⁊ que fit signis. Uerbis dico: sicut Luce.xviij. dr. q̄ oēs qui viderint illum edificantē incipient ei illudere dicentes. Hic homo incepit edificare ⁊ non potuit cōsummare. Factis etiaz sicut de Herode legit Luce.xxiij. q̄ ipse illusit xp̄o ⁊ induit veste alba. Et Luce.xxij. scriptur. q̄ iudei illudebant ei cedentes eum. Signis insuper sicut Matth.xxvij. dr. q̄ pretereūtes blasphemabant. mouētes capita sua. Sequitur. Similiter ⁊ principes sacerdotum illudentes ꝛc. Moraliter autem accipiendo notare possum q̄ in scriptura reperiuntur multi spirituales illusores. videlicet. B

Adulator: q̄ illudit ꝛ̄bis alliciēdo
Yppocrita q̄ illudit factis decipiēdo.
Diabolꝰ q̄ illudit signis officiēdo
Prelat⁹ q̄ illudit malos afficiēdo
Deus q̄ illudit dure pcutiēdo

¶ Illudit igitur adulator verbis alliciendo ad suum pacis tue ꝛc. Adulatores enim nihil querunt nisi verbis blandis diuites illudere ⁊ ad opinandū tam de se q̄ de aliꝫ aliud q̄ sint eos inducere: vt inde possint cōmodū reportare. Uñ diabolus pōt de adulatore decipiente ⁊ illudente dicere illud pſ. Draco iste quem formasti ad illudendū ei: omnia a te expectāt vt des illis escam in tpe: dante te illis colligent: aperiente te manū tuam omnes implebuntur bonitate. auertente aūt te faciē tuā turbabunt ꝛc. Compa adulatorem draconi: q̄. ſ. habet in ore fistulam sibilantem. q̄. ſ. tales vident facti ad illudendū diuites q̄bus seruunt vt escā ⁊ necessaria recipiant ab eisdem. quia. ſ. data libeter colligunt ⁊ eis collectis bonitate. i. alacritate ⁊ leticia pleni fiunt. Si ꝛ̄o facies ab eis auertit. protinus imprecantur ⁊ in pulverem. i. in pristinā miseriā cōuertunt. ¶ Itē illudit ypocrita factis decipiens. ypocrita em̄ illudit ⁊ oculos ⁊ mentes aliorꝫ ostēdens. ſ. in seipso aliud q̄ sit ibi: videlicet virtutes fictas suppositas ⁊ nō veras. Unde in canonica iude dr. q̄ in nouissimis tpib⁹ veniēt illusores fm̄ desideria sua ambulantes in impietate. Ibi sunt qui segregāt semet ipsos: animales ⁊ spiritū non habentes. ¶ Itē illu- dit dyabolus signis officiens. Quia. ſ. dyabolꝰ de vicijs que suggerit facit q̄ alia appareāt q̄ sint. Facit em̄ apparere bonū q̄ est malū: dulce q̄ est amarū. molle q̄ est durum. Unde de tali illusione dicitur illud premissum. pſ. Draco iste quē formasti ad illudendū ei ꝛc. Eccli.xxvij. Facienti nequissimū cōsiliū super ipsum devoluet. ⁊ nō agnoscet vnde eueniet illi illusio ⁊ improperium superborū. Isti tñ speciali- ter deludent animas ⁊ deridebūt animas i inferno. Et ideo non imerito timebat saul iludi per incircūcisos sicut dicit. j. Paralip.x. Ut ⁊ dānati possint dicere illud pſ. Facti sum⁹ opprobrium vicinis nostris: subsannatio ⁊ illusio his qui in circuitu nostro sunt. ¶ Item illudit derisor bonos despiciēs: sicut de pueris malis dicit. iij. Regū. ij. Qui helyseo illudebant dicentes. Ascende calue: qui tamen statim fuerunt a leone occisi. Scriptum est enim Prouerbiorum. iij. Mō illusores deus deludet mansuetis aūt dabit gratiam. ¶ Item illudit prelatus malos afficiens: quia scilicet plato vel viro iusto bene licet proteruos vel malos quandoq; mediante iustitia deridere ⁊ illudere: ⁊ etiam quandoq; decipere vel fraudare. Exemplo filiorum israel qui illuserunt ⁊ deceperunt Egyptios: thesauros mutuo accipiētes ab eis. Exemplo etiaz ſ Helyse: de quo dicitur. iij. Regum. xviij. q̄ prophetis Baal illudebat Helyas dicens. Clamate voce maiori: deus enim est: ⁊ forsitan aut loquitur: aut in diuersorio aut i itinere est aut forte dormit. ¶ Itē illudit deus dure percutiens. ſ. damnationem eternā. j. Machabeorum. ix. Undicabat in illos ⁊ illudebat. Et illud Esaie. lxvj. Illudam illusores eorum. Communiter enim illi qui alios derident ⁊ illudūt: a deo vel ab aliꝫ finaliter illuduntur. Prouerbiorum. iij. Illusores ipse deludit.

Illuminare. illuminatio. Nota q̄ illuminare idem est quod lumē alicubi influere: vel infundere. Et significat spiritualiter gratie vel scientie infusionem vel illustrationem. Nam sicut corpora luminosa sunt i se lucentia ⁊ lucis seu luminis in alios influxiua. Sic deus angeli ⁊ viri sancti sunt in se primo ⁊ principaliter luminis gratie contentiui: ⁊ aliorum per bonas influentias illuminatiui ⁊ illustratiui. Ideo dicitur Gen.j. Fiant luminaria in firmamento celi ⁊ illuminent terraz. Illud enim quod est superius sem: per illuminat illud quod est inferius. Unde fm̄ Dyonisium. Angeli superiores illuminānt inferiores. Corpora etiam superiora sicut sunt sol et stelle infundunt lumen suum ad inferiora. ſ. in aeraz ⁊ in aquā. Sic procerto illi qui sunt superiores ⁊ clariores per scientiam gratiam ⁊ perfectionez: debent alios illuminare per gratie scientie ⁊ bonorū exemplorū illustrationē. Luce.j. Illuminare bis qui in tenebris ⁊ in vmbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. Illumi nemur igit a deo per gratie infusionem. Ab angelis per intrinsecaz inspirationē. A prelatis per extrinsecaz interpretationem. A viris discretis p bonam eruditionez. A viris perfectis per bonorū exemplorū ostensionē. Et sic q̄libet sic illuminans pōt figurari in illo angelo Apoca. xviij. Uidi alium angelum descendentem de celo habētē potestatē magnā: ⁊ terra illuminata est a gloria ei⁹. Et iō breuiter cuilibet indigenti tali spirituali illuminatione potest dici illud Eph.v. Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te xp̄s. In quibus verbis aduerte q̄ illi qui a deo volūt illuminari: debent dimittere terminum impedientē. Exurge. i. extra surge. Debent disponere animuz suscipiētem. quia scilicet ipsi debent surgere a dormitione ⁊ a morte. Debent perquirere actorem sufficientem. ſ. xp̄m. Illuminabit inquit te xp̄s. Sicut enim videm⁹ ad illuminationem naturalem ista tria requiruntur ſ. locus expediens. ideo dicitur. Exurge. quia. ſ. in p- A

Universidad de Deusto

fundis foueis non fit bene bene illuminatio. Itē medium suscipiens. qz. s. oculus non pōt illuminari nisi vigilet ⁊ nisi sit bene dispositus. ideo dicit. Surge q̄ dormis ⁊ exurge a mortuis. Item causa efficiens. s. sol corpus luminosum. ideo dicitur: Christus qui. s. est lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundū Johā. j. ¶ Dico igitur q̄ ad illuminationem gratie vel scientie suscipiendaz necesse est. Quod relinquamus locum impediētē. Exurge. Mō disponam⁹ mētē suscipiētē dormis ⁊ a mortuis. Mō eligam⁹ cāu efficiētē xp̄s. Ergo charissimi.

Eligatur locus superior. Expellat forma deterior Perquirat causa vtilior

¶ Primo igitur diligam⁹ q̄ si volumus illuminari nos debemus ascendere locuz supiorē qō oſidit: cū dicit. Exurge. i. extra surge. Sicut em̄ ille q̄ est infra ⁊ intra terrā nō pōt illuminari. qz. s. illuminatio perfecta non pōt loca intima ꝓfundare. Sic illi q̄ sunt in fouea ⁊ in profundo peccatorū constituti: ⁊ in terra p auariciā iuoluti: illuminari p gratiam non merent: quapropter necesse est vt de ꝓfundo peccatorū ⁊ de amore terrenoz exeuntes sursum ad bona eterna p affectū ⁊ desideriuz transferant. Exurge inq̄t ⁊ surge. Et hoc est qō dr̄ Esa. lr. Surge illumināre hierusalē. vt sic peccator dicat illud ps̄. Exurrexi ⁊ adhuc tecuz sum. Loca em̄ superiora habent magis illuminari q̄ inferiora. Aues ēt que sursum habent volare habent visuz limpidiorē ⁊ magis illuminatū q̄ animalia que inferi⁹ versantur. Saura ēt ⁊ vipera ⁊ alij serpētes propter longam moram quā in hyeme cōtrahunt in interioribus terre viscerib⁹ quasi penitus exercent. qui tñ in vere exurgentes iterū illuminant. Multa vere charissimi illi qui inferius in amore terrenoz ⁊ in ꝓfunditate peccati p obstinationē ⁊ auariciā diu manēt: lumine diuine gratie ⁊ visu sane intelligētie ⁊ sapientie decorant. Surge igit ⁊ exurge. Luce. j. Exurgens maria abijt in montana. Et sequitur in eodē cap̄. Illuminare his qui in tenebris ⁊c. Ascendamus igit ad locum superiorem.

C ¶ Secūdo dico si volumus illuminari expellamus formam deteriorem. Dormis ⁊ a mortuis. Una enim forma non introducitur nisi sua contraria expellat. vnde aliq̄s subiectū nō illuminat: nisi forma luci cōtraria. s. vmbra ⁊ tenebre exinde primitus auferatur. Sic vere charissimi anima numq̄ pōt per gratiam ⁊ sapientiam illuminari nisi peccata que sunt spūales tenebre: luci diuine gr̄e ⁊ scientie ⁊ cōtrarie primitus expellant. Sicut enim dr̄ Sap̄. j. In malivolā animā nō introibit sapiētia. Ista aūt forma cōtraria luci diuine q̄ est auferēda est peccatū ⁊ obscuritas que intelligunt i ꝛbo dormis: ⁊ in ꝛbo mortuis. Dormitio em̄ signat mortalia. Jō petebat illuminari dauid in ps̄. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiaz in morte ⁊c.

D ¶ Tertio si volum⁹ illuminari oportet q̄ eligamus causam vtiliorez. xp̄s. Melius enim illuminat domus p solem q̄ per candelā. Sic anima per xp̄m q̄ p quācūq; creaturā. Unde de ciuitate hierlm. i. de aīa dicitur Apo. xxj. Mō ciuitas non eget sole ⁊ luna. sed claritas dei illuminabit eā: ⁊ lucerna ei⁹ est agn⁹. Et sic nota si vis q̄ xp̄s nos illuminat.

Ab eterno predestinando. Per gr̄am nos visitādo In aduersis nos ꝓtegēdo In erroribus nos dirigēdo In celestib⁹ nos erigendo

¶ Illuminat igitur nos xp̄s p eternā predestinationē. ps̄. Illumina tu mirabiliter a montib⁹ eternis. turbati sunt oēs insipiētes corde. ¶ Itē p gratie visitationē ps̄. Accedite ad eū ⁊ illuminamini ⁊ facies vestre nō confundent. Accessus em̄ ad xp̄m signat gr̄az gratis datā. illuminatio xp̄o gr̄am gratū facientem.

¶ Itē illuminat p aduersor⁹ moderationē. Luc. j. Illuminare his qui in tenebris ⁊ i vmbra ⁊c. Et in ps̄. Dn̄s illuminat cecos: dn̄s erigit elyssos. ¶ Itez illuminat p sacre scripture eruditiōez ps̄. Preceptū dn̄i lucidū illuminans oculos. ¶ Itē illuminat per gr̄ie distributionē Apo. xviij. Vidi alterū angelum ⁊ terra illuminata ē a gl̄ia ei⁹. Et Esa. lr. Illuminare hierusalez q: venit lumen ⁊ gl̄ia dn̄i sup te orta est. Iste est igit xp̄s ver⁹ illuminator. Eccli. xlij. Sol illuminās p oīa respexit. Fatui sunt igit qui magis volūt illuminari per lunam q̄ per solem: a mundo q̄ a xp̄o: p tēporalem prosperitatē q̄ per xp̄i spūalem gratiā ⁊ beignitatē. Isti sunt sicut vespertiliones qui de lumine solis non curāt: sed in lume seu candele lumine se delectant. Quia. s. mundi peccatores plus gaudēt illuminari a creatura q̄ a creatore: a dato q̄ a datore: a prosperitate defectibili q̄ a perpetuo largitore. Illuminatio em̄ ista que. s. pcedit a mundi sciētijs vel a mundi diuitijs solet cōburere p auariciā. ps̄. Tota nocte in illuminatione ignis. Solet decipe p ignorātiā. Exo. xiij. Erat aūt nubes tenebrosa ⁊ illuminās noctē. Solet inficere p imūdiciā. ps̄. Mox illuminatio mea i delicijs meis. Et breuiter iste illuminationes sunt poti⁹ obtenebrationes similes choruscationi q̄ ita trāsitorie radiat q̄ plus obscurat q̄ illuminat. ⁊ magis nocet q̄ iuuat. Peccatores igit non illuminant. Et hoc vel ꝓpter defectū illuminātiū. s. doctorū vel platorū. q. d. s. ita obscuri sunt ⁊ ignari q̄ alios illuminare nō pnt. Jurta illud qō de idolis dr̄. Baruc. vj. Signa inq̄t in celo gentib⁹ nō ostendunt: neq; illuminabūt vt sol; neq; illuminabūt vt luna. Vel ꝓpter maximā obscuritatē recipiētiū. qz. s. multi sunt ita p peccatū obscurati ⁊ indurati q̄ nullo mō possunt illuminari. Sapiētie. xvij. Neq; syderū limpide flāme illuminare poterāt noctē illā horrendā. Mō sic: sed a xp̄o recipiam⁹ spūales illuminatiōes non a mundo tpales: vt dicamus illud ps̄. Dn̄s illuminatio mea ⁊ salus mea quē timebo. xp̄s inq̄t. Ysa. ij. Thim. j. Gr̄a data est nobis in xp̄o Jesu ante tēpora secularia: manifestata aūt nūc per illuminationem dn̄i nostri iesu xp̄i: qui destruxit mortē. illuminavit aūt vitam. Eligat igit causa efficiēs. xp̄s. Expellat forma deficiēs. Mors ⁊ dormitio. Perquiratur status pficiēs. Surge ⁊ exurge. ¶ Et si vis nota q̄ xp̄s multos diuersi E mode solet illuminare: videlicet. Delinquētes p gratiam preuenientē. Penitentes per veniā subuenientem. Ignorātes per sapiētiam vel per doctrinam cōuenientem. Indigentes vel patientes per leticiaz pficientem. Triumphantes seu cōsummātes per gloriam perficientē. ¶ Illuminat igitur xp̄s delinquētes ipsos ꝓueniens per gratie infusionem. Peccator em̄ nō se cognosceret nec a pctō resipiscere proponeret, nisi ipsum de⁹ per gratiam ꝓueniret. Et ista est illuminatio mortuoū. i. pctōruz. De qua in ps̄. Dn̄e illumina tenebras meas. Et illud. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiaz in morte. ¶ Itē illuminat penitētes seu pficiētes ipsis subueniēs p venie collationem. Et ista est illuminatio illius ceci qui ex luto facto de sputo linitis oculis illuminatus est vt videret clare omnia: sicut dicit Johā. ix. Sputum em̄ abominationem ⁊ vtilitatem status peccati signat. lutum vero mortis memoriaz designat que duo si xp̄s apposuerit: cōstat q̄ peccatorē illuminabit: ⁊ sibi visum spūalem per gratiaz ⁊ veniam reformabit. Ista est etiam illuminatio thobie qui cum felle piscis illuminatus est. Fel enim amaritudinē penitentie signat ⁊ cōtritionis. vnde de ista illuminatione ⁊ sanatiōe spūali dicit Eccli. xxxiij. Mō de⁹ est deꝑatio offensionis: aditus cū casus: eraltās animā: illuminās oculos: dans sanitatem ⁊ vitam ⁊ benedictionem.

¶ Itez illuminat inocentes seu se regere nescientes

p doctrine

p doctrine propinationez. Doctrina enim fides ⁊ sapientia dei instruunt ⁊ elucidant intellectū. ps̄. Preceptū dn̄i lucidum illuminans oculos. Istud est mel quod comedit Jonathas ⁊ illuminati sunt oculi ei⁹. sicut dicitur. j. Reg. xiij. ¶ Itē illuminat tribulatos seu patientes per spem fiduciam ⁊ consolationē. Esa. lr. Surge illuminare hierusalē q: venit lumen tuum i. consolatio tua ⁊c. Unde xp̄s est ille angelus habēs potestatē magnā: ⁊ terra illuminata est a gloria ei⁹. Apoc. xviij. Terra em̄ obscuros desolatos ⁊ tenebrosos designat quos dei misericordia illuminat ⁊ confortat. Heb. x. Illuminati magnuz certamen passionis sustinuistis. ¶ Item illuminat sanctos ⁊ beatos seu triumphantes per glorie retributionē: quia scilz sol. i. xp̄s per omnia respexit. Eccl. xlij. Quia dr̄ Apo. xxj. De ciuitate paradisi seu de beata anima. Claritas dei illuminabit eā. ⁊ lucerna eius est agn⁹. Unde de Luce: de Lumine ⁊c. Sufficit.

A **Imago.** ¶ Nota q̄ imago accipitur pro quacūq; figura representatiua alicuius rei. Moraliter autē accipitur in bono ⁊ in malo. In bono enim signat bonam bonorū imitationē. Bonorū exemplorum emersionem. Malorum honestorū cōpositionez. Et sic imago potest dici ille qui ad similitudinem dei ⁊ sanctorum est honeste compositus ⁊ formatus. Alijs minus perfectis i exēplar datus ⁊ alijs melioribus conformatus ⁊ ipsorū virtutes pro viribus imitatus ⁊ cōsecutus. Et sic igit imago designat virū perfectū bonis gratijs ⁊ virtutib⁹ cōpositū ⁊ dotatū. De quibus intelligit illud Rom. viij. Quos p̄scivit hos ⁊ predestinauit cōformes fieri imaginis filij sui. ¶ Itē imago accipit i malo. Et sic signat malam malor⁹ imitationē. hypocritarū simulatiōē: bonorū tēporalium fictionē. Sicut enim imago non hz esse verū sed fictū ⁊ simulatū: nō hz ēt mēbra interiora. nō potest ēt se monere cū nō habeat vitā. sic hypocrite habēt similitudinē nō veritatē. Isti enim videntur esse ⁊ non sunt. quia. s. ipsi habent tm̄ exteriorem apparentiā: nullā aūt habent interiorez existētiam. Isti em̄ sunt quedā ficta ⁊ picta idola: que q̄uis multū habēt formositatis ⁊ honestatis. nihil tñ habent sanctitatis seu bonitatis. Unde de factorib⁹ idolorū dicit Esa. xlviij. Fecit inquit imaginez viri quasi speciosum hoiem habitantē in domo. Mō ēt tales imagines nihil habeāt potestatis. ps̄. Sap̄. xiij. vbi dicit. Mō potest se adiuuare imago enim est: ropus est illi adiutorū. Bona ēt mundi possunt dici imago. Mō sunt enim nisi quedā similitudo bonorū eternorum. Unde in ps̄. dicitur. Uerūtamen in imagine pertrāsijt homo. Prosperitas em̄ ⁊ vita pūs est sicut imago q̄ apparet in aqua que ad motū aque statim turbatur. Debilem em̄ valde habet existētiam ita q̄ facillime dissipatur. qz. s. motus tribulationū: mortis: infirmitatis: paupertatis ⁊ aduersitatis istā imaginē faciliter cōturbat ⁊ destruit: ipsamq; finaliter penit⁹ anihilat ⁊ subuertit ps̄. Imaginē ipsorū ad nihilum rediges. De bona igitur imagine. i. de viro perfecto possum⁹ exponere illud Sap̄. vij. Cādor em̄ est lucis eterne. ⁊ speculū sine macula ⁊ imago bonitatis. Autoritatez istā habes expositā diuisam ⁊ pscutā in sermone de purificatiōe. Lumen refulsit in habitaculo. Ideo ad presens exponamus illud Job. xiij. Stetit quidā cui⁹ nō agnoscebam vultum imago coram oculis meis. In quibus verbis aduerte q̄ sicut imagines sanctorum in ecclesijs firmiter situantur: aliud imitātur publice demonstrantur. Sic vere si nos volumus dei ⁊ sanctorum imagines esse ⁊ figure nos debemus: videlicet firmiter situari per animorū stabilitatē. Aliud imitari per meliorū conformitatē. Publice demonstrari per exemplorum claritatē. ¶ Simus ergo charissimi Cordialiter roborati. Stetit inquit quidam. Virtualiter conformati. Imago inquit. Exēplariter presentati. Coram oculis nostris. Dico igitur primo

B

q̄ si volum⁹ esse spirituales imagines: nos debem⁹ firmiter situari. Stetit inquit quidā. Sicut em̄ videmus q̄ imagines sanctorum de aliqua forti ⁊ solida materia fiunt. sicut de lapide vel de aliquo solido ligno. vel etiā de metallo: ⁊ hoc vt diutius durent ⁊ ne faciliter corrūpantur. Unde de illo ligno quod dicit ylex solēt fieri in tēplo imagines sm̄ Isid. eo q̄ lignū sit forte ⁊ imputribile: ita q̄ sub aqua ad modū lapidis īduretur. Unde Esa. xl. Forte lignū ⁊ imputribile elegit artifex sapiēs ⁊c. Et loquit de idolis. Et Esa. xliij. dr̄. Artifex lignarius fecit imaginē: succidit cedros: tulit ylicē ⁊ quercū. Solent etiā in locis firmis locari ⁊ situari ne per impulsum ventorū vel alīs faciliter cadant ⁊ destruātur. Un̄ Hiere. r. Clauis ⁊ malleis cōpegit illud vt nō dissoluatur. Sic ꝑcto charissimi nos debemus esse firmi ⁊ solidi per cōstantiā ⁊ stabilitatez boni propositi: ⁊ i stabili loco sancte ecclesie per stabilitatē fidei collocati: vt. s. p perseuerātiam impulsi tentationibus nō moueamur ⁊ ne per peccatum cadamus a statu gratie vel corrūpamur. Stetit inquit. Ideo ꝓcipitur. ij. Thes. ij. State ⁊ tenete traditiōes quas didicistis. Ut simus de illis de q̄bus dicit Apoc. viij. Vidi septē angelos stātes in cōspectu domini vt iste sit sicut supra dictum est. Cādor lucis eterne ⁊ speculuz sine macula ⁊ imago bonitatis dei. Sap̄. vij. ⁊. xiij. Imago em̄ est. Esse em̄ stabilitatem designat. Sed ꝑcto charissimi video hodie multas imagines. i. multas psonas que tali pseuerātie firmitate nullatenus sunt dotati. Et iō videtur q̄ multi sunt sicut imagines debiles ⁊ nō stabiles: fluide ⁊ nō solide: deficiētes ⁊ nō pmanētes. Et iō notare possum⁹ q̄ sūt plures imagines q̄ nō sunt stabilis sz fluxibilis nature. Un̄ nota q̄ sunt Imagines.

Terree Uitree Ceree Aquee In speculo In muro

Omnes em̄ imagines faciliter generātur ⁊ faciliter destruūtur. Esse em̄ ipsarum nō est durabile. sed defectibile ⁊ variabile. sicut ad sensum apparet q̄ Imago terrea cito cōteritur. Uitrea leuiter frāgitur. Cerea cito dissoluitur Aquea cito cōturbatur. In speculo cito immutatur. In muro cito maculatur. ¶ Imago terrea signat auaros. Isti em̄ sunt terra ⁊ terrei: in terrenis ⁊ temporalib⁹ occupati. Esa. lvij. Posuisti vt terram corpus tuum. Un̄ cuilibet auaro potest dicere dyabolus illud Hiere. ij. Traduxi vos per desertum: p terram inhabitabilem ⁊ imaginem mortis: per terram sitis ⁊ inuiam i qua nō ambulauit vir nec habitauit homo. ¶ Imago vitrea signat superbos. Isti em̄ ad modum vitri volunt splendere ⁊ p inanez gloriam relucere. Un̄ de superbis ⁊ elatis potest dici Habacuc. iij. cap. Splendor eius vt lux erit. cornua in manibus eius. Un̄ superbo potest dici illud Esa. xlviij. Mō dyabol⁹ fecit imaginē quasi speciosi hominis habitantis in domo. Et Ezech. vij. dicitur. q̄ ornamenta monilium suorū in superbiam posuerunt ⁊ imagines abominationum suarum fecerunt ex eo. ¶ Imago cerea signat luxuriosos. Isti enim modico igne carnalis concupiscentie excitantur ⁊ in libidinem resoluūtur. De quibus dicitur in ps̄. Sicut cera que fluit auferentur. supercecidit ignis ⁊ non viderunt solem. Unde luxuriose mulieri dicitur Ezech. xvj. Fecisti tibi imagines masculinas ⁊ fornicata es. Unde ista est imago bestie. de qua dicitur Apoca. xiij. q̄ dyabolus dicit habitantibus super terram q̄ ipsi faciant imaginē bestie que habet plagam gladij. Expone cōtra luxuriam ⁊ mulieres. ¶ Imago aquea signat iracundos. Quia scilicet imago in aqua apparens ad modicuz aque motum conturbatur. Sic iracundi occasione modica cōcitantur. Unde in ps̄. dicitur. Sicut aqua diffusus sum ⁊ dispersa sunt omnia ossa mea. Et alibi. Turbati sunt ⁊ moti sunt sicut ebrius: ⁊ omnis sapientia eorum deuorata est. Iterum ps̄. Uerūtamen in imagine pertransit homo. sed ⁊ frustra ꝓturbat. ¶ Ima-

C

Universidad de Deusto
Biblio

go in speculo homini ridenti solet arridere et cum tristato tristitiam simulare. Quia scilicet modus est adulatorum se omnibus conformare ꝛ maxime diuitibus cū quibus sunt ita vt recte videantur gaudere cum gaudentibus ꝛ flere cum flentibus. Iurta illud Sapientie.xvj. Ad quid quis volebat cōuertebatur. Unde adulatores videntur posse dicere illud.ij. Corinth.iij. Gloriaꝫ domini speculantes in eandē imaginē transformamur. ¶ Imago vero in muro signat hypocritas deceptores. Talis enim imago nō habet nisi apparentiaꝫ. Isti enim more talis imaginis pulchri ꝛ honesti apparent exterius: qui tamen sunt lutei ꝛ lapidei id est peccatores ꝛ infecti interius. vnde talib⁹ dr Act.xxiij. Percutiet te deus paries dealbate. Uñ ꝓprie hypocrita dr imago mortis que nō pōt se mouere. De qua Sapiē.xv. Aspect⁹ ei⁹ dat insensato cōcupiscentiā: ꝛ diligit mortue imaginis effigiem sine anima. Tales imagines. i. tales hypocrite figurātur Ezech.xxiij. vbi dr. Mō ooliba vidit viros depictos in parietibus. imagines chaldeorū expressas coloribus balteis accinctos renes: tyaras tinctas habētes in capitibus formā ducū: oiuꝫ similitudinē filiorꝫ babylonis. Iste imagines, charissimi significāt multos fictos ꝛ varios ecclesiasticos qui in parietib⁹ sancte ecclesie habēt hodie formā ducū ꝛ prelatorū ꝛ portant tyaras atq; mitras. Isti enī dicūtur viri picti ꝓpter suā idurabilē vanitatē. Dicūt expssi coloreb⁹ ꝓpter sue cōuersationis fictā formositatē ꝛ honestatē. Dicūtur habere baltheos in renibus propter violentam cōtinentiā ꝛ castitatē. Dicūtur habere mitrā in capitibus propter obtentā ab eis ecclesiasticā dignitatē. Dicūtur habere formā ducum. i. speciem bonorū non essentiā nec veritatē. Dicūtur tamē cum hoc habere similitudinē filiorū babylonis. i. virorum peccatorū propter sue male vite occultam peruersitatez ꝛ inīquitatē. Tales igit imagines faciliter a statu gratie deficiūt ꝛ corrūpuntur: ꝛ faciliter in peccatū decidūt ꝛ labunt: ꝛ sic spūaliter cōterūt. Uñ.iij. Reg.xj. Destruxerūt aras baal. ꝛ imagines cōtriuerūt valide. Mō sic igitur charissimi sed spūales imagines simus. Et sic erimus in virtutibus ꝓformati. Steti inquit.j. Corin.x. Qui stat videat nec cadat. ¶ Secūdo si volumus esse spūales imagines nos debemus esse melioribus cōformati. qō ostēdit i verbo imago. Natura eī imaginis est q cōformet illi rei cui⁹ est imago ꝛ q ipz quātū est possibile repūtet. Ideo de adam dr Scīi.v. q ipse genuit filiū ad imaginē ꝛ similitudinē suā. Et iō charissimi: qz nos alij sum⁹ in ecclesia in loco statu ꝛ gradu priorū sanctorū ꝛ virorꝫ pfectorū qui afi nos fuerūt. Uñ bene dico q ipsos nos debemus imitari ꝛ eorꝫ virtutib⁹ cōformari. j. Corꝫ.xv. Sicut portauim⁹ imaginē terreni. portemus ꝛ imaginē celestis. Silenites eī lapis est preciosus i se cōtinēs imaginē lune. q. qdē imago ipsi lune in oībus se conformat. Ipa eī crescēte crescit ꝛ decrescēte decrescit. Ad deuotādū q imago lūe. i. cōformitas dei ꝛ sctorū dz i nobis relucere ita q ꝓtū erit possibile ꝓdītōes ꝛ mores nros eorꝫ moribꝫ ꝓformem⁹. ꝓtū ad cremētuz boni pfect⁹. ꝓtū ad ōtrimētū mūdani successus. ꝓtū ad lumē sue hōestatis. ꝓtū ad obscuritatē sue humilitatis. vt dicam⁹ illud.ij. Corꝫ.iij. Jaz reuelata facie gl̄az dñi speculātes i eādē imaginez trāsformemur. Mō tñ est cōtra multos q nō se cōformāt melioribꝫ peiorib⁹. Nō pfectis ꝫ ifectis. Nō virtuosis ꝫ vitiosis. Isti figurant in illis q adorauerūt bestiā ꝛ adorauerūt imaginē: q tandē vna cū bestia missi sunt i stagnū ignis ꝛ sulphuris. sicut dr Apoc.xiij. ꝛ.xiij.xv. et xvj. et.xix. Bestia ño est dyabol⁹: ei⁹ ño imago ꝛ representatio est peccatū. Quia. s. illi qui imaginē dyaboli ꝛ virorū iniquorū secum portāt p imitationē. finaliter in ignē sulphuris ꝛ eternā dānationē mittuntur. Sicut vero dicitur Apoc.xv. Illi q vicerūt bestiā ꝛ imaginē eius. i. dyabolū ꝛ peccatū. stabant sup mare vitreū. i. in affluentia claritatis eterne, cū canticis ꝛ citharis. Simus igit nō peioribus sed melioribus conformati. ¶ Tertio si volum⁹ esse spirituales imagines nos debemus esse cūctis gentib⁹ ꝓsentati. Corā me inqt. Sicut eī imagines i locis publicis ꝛ nō occultis ponunt: vt p earū aspectū homines ad deuotionem inuitent. Sic boni viri ad aliorum exemplar proponūtur. vt videtes eos p eorū doctrinā ꝛ exēpla ad melius exercitētur. Corā me inqt. Jurta illud Mat. v. Sic luceat lux vestra corā hoīb⁹ vt videant opera vestra bona ꝛ glorificēt patrē vestrū qui in celis est. Mō tñ est cōtra multos qui ita sunt turpes ꝛ ifames in cōuersatiōe q nō sunt digni aliis proponi pro exēplari. Quānis eī bona exempla a suis predecessoribus potuerint accepisse: ipsa tñ aliis representare nō nouerūt. Sunt eī similes quibusdā speculis que ꝛ si cuiuslibꝫ pulchri hois imaginem recipiant: ipsa tñ aliis turpissimā repsentant. Similes etiā sunt lapidi q dicit topazius. qui imaginē in se receptā reuersam representant. Sūt vero multi qui imaginez bonorū exemplorū que a suis maioribus accipiūt in se non retinent nec recipiunt: immo aliis totum cōtrarium ꝛ totum reuersum representant ꝛ ostendunt. Quia si dantur bona exempla. ipsi tamen dant aliis turpia infamia atq; mala. Unde de talibus dicitur Rom.j. q ipsi mutauerūt gloriā incorruptibilis dei. in similitudinē imaginis corruptibilis hominis ꝛ volucrum ꝛ quadrupedum quasi. d. Isti imaginem dei id est representationē bonorum exemplorū deberēt aliis per exemplar ostendere. ipsi tamen ostendunt eis similitudinē corruptibilis hominis per luxuriā. similitudinē volucrū ꝓ superbiā similitudinez quadrupedū per auariciā. Et si vis pone q quedam sunt imagines.

Porci per luxuriam
Leonis per superbiā.
Canis per auariciā
Talpe cece per ignorantiā
Bonis per pigritiam

¶ Et tñ isti deberēt aduertere ad illud qō scribit Apo.xxij. Mō q̄cūq; adorauerit bestiam vel imaginem eius bibet de vino ire dei. Mō sic charissimi sed corā aliis representemus imagines bonorū exemplorū: vt de nobis possit dici illud Lu.xxiij. Fuit vir prophēta potens in opere ꝛ sermone coram deo ꝛ hominibus. Ut sit etiā sicut ille liber de quo q̄libet possit dicere illud Ezech.ij. Erat liber inuolut⁹ scriptus intus ꝛ foris ꝛ scripte erāt i eo lamentationes carmē ꝛ ve. ꝛ exp̄dit illud coram me ꝛc. Exponе sicut supra. Simus igitur tales vt corā aliis ꝓ exēplari proponi possimus ꝛ debeamus. Talis eī imago viri iusti nō est velāda vel occultanda. sed cunctis exēplariter demonstranda. Uñ.j. Corin.xj. Vir. i. virtuosus hō non debet velare caput quia imago ꝛ gloria dei est. Et sic igitur patet quō poterim⁹ esse bone ꝛ spirituales imagines. s. si simus cūctis exēplariter ꝓsentati. Bonis virtualiter cōformati. Intus cordialiter, confirmati: Et hec de imagine sufficiant. Unde de idolo. Nihil dico de imagine dei q̄ resultat in anima. quia hoc est magis scientiale q̄ morale. Nec de imagine patris qui est filiꝰ: qz. s. sicut aliqua sunt speciula cōcaua. que imaginē longe a se proiciunt. ita q imago nō intra speculū sed longe extra apparere videtur. ita q quasi posse palpari creditur ab ignaris. Sic dominus pater speculum sine macula per pietatem cōcauū ꝛ depressum imaginē suam. s. filiū benedictū extra in mundū proiecit ꝛ immisit. s. per incarnationē beatam intantū q palpabilis ꝛ visibilis apparuit vniuersis. Unde Baruch.iij. Postea in terris visus est ꝛ cum hominibus conuersatus est. scilz ꝓps. qui sicut dicitur Col.j. Est imago inuisibilis dei. Sed de ista nihil ad presens.

Immaculatus. Nota q immaculat⁹ dicitur ille qui nullā habet maculā peccatorū. Et ideo imaculatus idē est qō sanct⁹ qui de peccato liber est ꝛ immunis. Jurta illud ps. Ero

ps. Ero imaculatus cū eo: ꝛ obseruabo me ab iniquitate mea. Ubi ostenditur q ad hoc q aliquis possit esse innocens ꝛ imaculatus tria sunt necessaria que etiam sunt necessaria illi qui vult seruare mundiciā corporalem. Oportet enim primo.

Expiare qō solet inficere. ¶ Primum erit cul
Frequentare qō solet ꝓficere par macula'. Imma
Declinare qō solet officere culatus. Sed secūdū

sanctorum copula ideo dicitur. Cum eo. Sed tertiuz peccati crapula cum dicitur. Obseruabo me ꝛc. Igit abstergamus culparū feditatē. Quia sicut dicit Col. j. Exhibete vos sanctos ꝛ immaculatos ꝛ irreprehēsibiles corā deo. Immaculatus inquit. Igitur habeamus bonam societatez. Cū eo inquit. i. cū deo vel cū viro sancto ꝛ honesto. quia sicut dicitur in ps. Cum sancto sanctus eris ꝛ cum viro inocēte innocēs eris. Et in canonica Jude. Potens est enim deus vos obseruare sine peccato: etiam cōstituere immaculatos ꝛc. Igitur caucamus culpe malignitatem. Obseruabo me inquit ab iniquitate. Unde Deu.vij. Obserua ꝛ caue ne quādo obliuiscaris domini dei tui ꝛc. Quia sicut dicitur Jacobi.j. Religio mūda ꝛ immaculata hec est. immaculatum se custodire ab hoc seculo. Obseruabo igitur me ab iniquitate mea. quasi dicat. Alias immaculatus non ero. Bene igitur dicitur.ij. Pet.iij. Satagite immaculati ꝛ inuiolati ei inueniri in pace. Et merito quia procerto viri sancti mundi ● immaculati.

Famulantur imperio legis. Tales eniz diuine
Dedicantur seruitio regis legis imperio so
Receptant cōuiuio gregis lent obedire. Con

stat eī q viri mūdi ꝛ innocētes magis sunt obedientes q̄ peiores vel proterui: patet in pueris ꝛ in pullis equorum. qui facile docētur ambulare ꝛc. Sic isti ps. Beati immaculati in via qui ambulāt i lege dñi. Et bene dicit: in lege dñi. Quia procerto sic ꝛt in ps. dicitur. Lex dñi immaculata conuertens aias: testimonium dñi fidele sapiētiam prestans paruulis. Et nota q ista est q̄ viros immaculatos exigit ꝛ requirit. ¶ Ite tales summi regis seruitio solēt cōuenire. Cō stat eī q mūdi viri volūt habere viros imaculatos ꝛ mūdos in seruitio suo. Et inde est q i lege vbicūq; ꝓcipitur aliquid offerri. semper ꝓcipitur q sit imaculatū ꝛ mundum. Et hoc sive sit bos sive aries. sive ouis sive agn⁹: vitul⁹ vl hyrcus ꝛc. Quia reuera quicūq; seipm offert seruitio diuino: non sit bos siue rudis ꝛ laboriosus aries dr gregis. i. platus ꝛ gloriosus. Sive ouis. i. simplex laic⁹ diues ꝛ lanosus. Sive agnus. i. iuuenis ꝛ ignarus ꝛ obliuiosus. Sive vitulus. i. lasciu⁹ insolēs ꝛ solatiosus. Sive hircus. i. pauper hyspidus ꝛ penuriosus. Sz ꝓcerto ex quo ad dei seruitium aduenerit: immaculat⁹ ꝛ mūdus esse debebit. s. exēplo ipsi⁹ qui semetipm obtulit immaculatum deo. Sicut dr Heb.ix. Ma qz imaculatus est: imaculatos vult habere seruos. Uñ Leui.xxij. dicit sic. Hō qui obtulerit victimā dño ꝛc. immaculatum offeret vt acceptabile sit. Isti igitur summi regis seruitio solent cōuenire. ¶ Item isti celsi regis conuiuio solent lasciuire. scz in conuiuio eterno ꝛ gloria paradisi ps. Mouit dominus dies immaculatorum: ꝛ hereditas eorum in eternum erit ꝛc. Plura possunt dici de immaculatione. sed vide de macula. de mundicia. de innocentia. Pauca enim inuenirētur hic themata. Et ideo preter mitto diffusius dilatare.

Imber. Nota q imber dicitur ab imbuēdo ꝛ inebriādo eo. s. q habeat humectare imbuere ꝛ madefacere. Uñ Esa.lv.c. Descēdit imber ꝛ nix de celo: ꝛ illuc vltra nō reuertitur. ꝫ inebriat terram ꝛ infundit eā. ꝛ germinare eam facit. Et nota q imber potest significare gratiā: sciam: ꝓsperitatem: carnalitatem ꝛ aduersitatē. Ista eī habent animaz imbuere sine in bono sive in malo. ꝛ ipsam bona vel mala opera faciunt germinare. De imbre igit diui-

ne gratie ꝛ clemētie dicitur Prouer.xvj. Clementia eius quasi imber serotinus. De imbre scientie ꝛ doctrine dicitur Esa.v. Nubibus mandabo desuper ne pluant sup eam imbrem. Et Eccli.xxxix. dicit. Et ipe quasi imber emittet eloquia sapientie sue. De imbre prosperitatis potest dici illud Joelis.ij. Descendere faciet dñs ad vos imbrē matutinū. De imbre carnalitatis dr Eze.xxxviij. Judicabo eum peste ꝛ sanguine ꝛ imbre vehementi. De imbre vero aduersitatis pōt dici illud Ezech.xiij. Erit eī imber inundans in furore meo ꝛ dabo lapides pergrandes ꝛc. Omitto gratia breuitatis. Uide infra de pluuia. Et vide si vis in distinctionibus.

Imitari. imitatio. Nota: q Imitatio nihil aliud est q̄ alteri i moribꝰ ꝓformatio seu assimilatio. Cū igit mores aliquorum sint boni ꝛ aliquoruz mali, necesse est supponere q est dare imitationem bonam ꝛ malam. Bonam dico quā habent boni qui imitant homines virtuosos. Malam vero quam habent mali qui imitantur homines vitiosos. De bona igit imitatione. Notandū q sicut nullus est ita sapiens siue doctus quin bene debeat aliis credere ꝛ adherendo melioribus intellectum proprium aliquotiens capti uare: ꝛ non in sensu proprio vltra debituz abundare. Jurta illud. Noli esse sapiens apud temetipsuz. Sic vere nullus est ita sanctus seu perfectus qui de sanctitate sua debeat totaliter presumere: quin bene velit melioribus se conformare: ꝛ se per virtuosaz imitationez bonis aliorū moribus coaptare. Sicut apostolus philippensibus scribebat dicens. Philip.iij. Imitatores mei estote fratres. In quibus verbis aduerte q imitatio debet esse sagax vt eligat cōgruum obiectum. Tenax ne negligat assumptum subiectuz. Uerax vt diligat cōmunem profectuz. ¶ Debet eī esse prudens in eligendo. Adanens non desistendo. Feruens in diligendo. ¶ Primuz probat regula sanctitatis nobis obiecta. Adei inquit. Secundum probat verbula firmitatis nunq̄ detecta. Estote inquit. Tertiuz probat facula charitatis nobis iniecta. fratres inquit. Probat sanctitatem signū exemplatiuū. Adei inquit. Probat firmitatem verbum substantiuum. Estote. Probat charitatem nomen compositiuum seu aggregatiuum. Fratres inquit. ¶ Igitur dico primo q imitatio debet cē sagax ꝛ discreta. quia scilicet homo debet discrete ꝛ sagaciter eligere quez debeat imitari: ꝛ qui virtutib⁹ taliter polleat q̄ imitari sit dignus. Et hoc ostendit cum apostolus dicit Adei. Ille enim qui erat sanctissima regula ꝛ exemplar virtutum. semetipsuz imitandū proponit. Adei inquit. j. Corꝫ.iij. Imitatores mei estote sicut ego xpi. Scīi. enim dicit. Quod maximum in eo vitiū est qui non tam melioribus placere studet q̄ pluribus. q. d. semper melioribus est placenduz ꝛ eoruz moribus ꝓ imitationis formulam imsistendum. Utile est eī speculo q recipiat imaginē rei munde. Quia si res immunda fuerit: sepe fit q macula perpetuaz in se contrahit: sicut apparet quando in speculo nouo speculatur mulier menstruosa. Sed reuera si res visa pulcra fuerit atq; munda: tunc eius imago sine lesione speculi apparet in eo gratiosa. Sic vere dico q vtile est homini mundarū ꝛ sanctarum personarū formā ꝛ similitudinē in se per imitationē recipere: ꝛ se melioribus nō deterioribus cōformare. Quia. s. a bono exemplari bonū effigiatur transsumptū. Et a bona ꝛ recta regula rectū efficitur regulatū. Econtra vero per receptionē male ꝛ īmūde imaginis ꝛ per imitationem male persone. macula vitiorū contrahitur. ꝛ ipsius speculi. i. ipsi⁹ qui specularis esse debuerat cō uersatio ꝛ superficies deturpatur. Imitatores igitur mei estote inquit apostolus. Uñ ipse est qui dixit.ij. The.iij. Subtrahatis vos ab omni fratre ambulāte inordinate. ipsi eī scitis quēadmoduz oporteat vos

Universidad de Deusto
Biblioteca

imitari nos. qm̃ nō inḋeti fuimus apud vos: vt nosmetipsos formā daremus ad imitandus vos. Quod tamen est ꝓtra multos. Quia scilicet multi sunt itermatores: qui non se exhibent tales formulas aut exẽpla que ab alijs debeāt imitari: sed potius refugi ficut abominabiles ⁊ horreri. Iuxta illud ꝓuer. iij. Ne emuleris hominez iniustū: nec imiteris vias eiꝰ. quia abominatio dñi est omnis illusor. Multi ẽt sunt q̃ bona exẽpla bonoꝝ nolūt ꝑ imitationē recipe sed malis ⁊ nō bonis se conant in moribꝰ conformare. Contra illud qō ꝺr m. iij. Canonica Johānis. Noli imitari malū. Multi ẽt sunt q̃ nunq̃ ꝑsit imitari vel in seipsis repr̃tari imaginē q̃uis eis pulcerrima ꝓsentet. Sicut ꝑz in aqua mota ⁊turbata in qua nunq̃ imago pōt formari debita nec decora. Sicut ẽt ꝑz in speculo rubiginoso vel imūdo vel ẽt cōcauo vbi nūq̃ apparent tales imagines vt deberent. Sic reuera q̃dā sunt sicut aqua moti ꝑ inuidiā: tristitiā vel inconstantiā. q̃dā rubiginosi ꝑ auariciā. q̃dāꝫo imūdi ꝑ luxuriā. q̃dā insup cōcaui ⁊ inanes ꝑ supbiā. ⁊ isti ꝓcer to nunq̃ bona exẽpla vel imagines .i. bonos mores bonoꝝ solēt in seipsis ꝑ imitationē ostendere: sz aliud ⁊ aliter q̃ receperūt solent in suis moribus ꝑsitare. ⁊ se nō melioribus sed peioribꝰ cōformare Deu. xviij. Caue ne imitari velis abominatiōes gentium. Dei inḋt igit apls. Et merito. quia sicut dicit Aug. in sermone. Nō solū aplm: imo rp̃m si volumꝰ possumus imitari ⁊c. Imitari dico nō q̃tū ad opa potentie: sed q̃tū ad opa iusticie. Ūñ. j. Thes. j. Imitatores nr̃i facti estis ⁊ dñi. Igit imitatio ꝺz ee prudēs ⁊ discreta.

¶ Dei inḋt. ¶ Scḋo dico q̃ ꝺz esse manēs ⁊ cōcreta. i. solida ⁊ cōpleta. Et hoc ostdit in verbo substantiuo durabili ⁊ pmāsiuo cum dicit. Estote. Eph. v. Estote imitatores dei sicut filij charissimi. Et bene dixit filij. q. filiꝰ magis realiter q̃ q̃ḋ aliud imitat ꝓez. Cuiꝰ tñ contrariū aliquoties inuenit in filijs monstruosis. q. ſ. pulchros ⁊ bñ formatos nullatenꝰ imitant pentes. sicut de muliere q̃ peperit serpēt̃ ⁊ alia elephāt̃. sicut dicit ꝑli. Etiā sicut ꝑz in fabulis poetarū vbi ꝺr. Mō ocyroe. Chironis ⁊ charicte filia q̃uis a principio fuerit in humanā effigiē ꝓparentes figurata. Finaliꝫ tñ fuit in equā cōuersa. Itē fingit de Erychtonio vulcani ⁊ minerue filio q̃ superior pars corporis humanā spēm ꝓtendebat. sed reliquā instar draconcopedis. i. serpētis habebat. Itē de socys vlixis est fabula qō ꝑ circe fuerūt i varias bestias. puta leones sues: vrsos lupos ⁊c. mutati. sicut ponūt Virgil. ⁊ Ouidius. Sic ꝺe dico q̃ multe sunt filie ⁊ filij seu subditi q̃ dici ꝑsit merito monstruosi. q. ſ. q̃uis ipsi habeāt ꝑfectissimos pentes. videlicet deuz: sanctos: bonos doctores ⁊ ꝑlatos. q̃ ipsos habeāt in moribus pulchros ⁊ bñ formatos ꝓducere. ⁊ bona exẽpla dando seipsis imitabiles p̃tari. ipsi tñ ipsos i nullo volūt imitari. fz ꝑ diuersa vitia in pctōres ⁊ serpētinos hoies trāsformari q̃uis in parte. i. ꝓncipio ⁊ inuētute sint hoies. ipsi tñ mutant finaliꝫ i equo. si. i luxuriosos. in serpētes. i. in malicioſos. in elephātes. i. in supbos ⁊ alios pctōres. Ūñ isti nō sunt imitatores dei sicut filij charissimi: imo certe sunt filij diaboli. sicut filij pessimi Sap. ij. Imitant aūt illū. ſ. dyabolū q̃ sunt ex parte ipsiꝰ. Et. ij. Paral. xxj. ꝺr de illo malo rege Joza q̃ ipe fuit imitatus fornicationem domus achab. Nō sic imitatio manēs ⁊ cōcreta. Estote inḋt. Dic de isto. Estote ⁊ de pseuerātia. sicut. s. i Isa. E. in es ⁊c. sicut volueris. ¶ Tertio dico. q̃ ista imitatio ꝺz eē feruēs ⁊ secreta. Fratres fraternitas em̃ signat charitatē ferventē ⁊ secretā ⁊ amicitiā cōpetentē. q. sz ille q̃ bonos imitat ꝺz hoc facere ferueter ⁊ amorose. sine fictione. secrete vero ⁊ occulte sine propalatiōe. j. Thes. ij. Nos em̃ imitatores facti estis frēs ecclesiarū dei q̃ sunt in iudea. Dic si vis cōtra illos qui nō ex fraternitate vel amore imitant bonos: sed potiꝰ de timore ⁊ necessitate. Dic ẽt qūo nomē fraternitatis ꝓportat ⁊ signat. charitatē sicut supra de fratre in Isa. f. Sic igit ꝑz quō boni imitantur bonos ferueter manenter ⁊ prudenter. Et sic satis visum est de imitatione bona ⁊ mala. Vide vbi Exemplum. Imago. Similitudo. Sicut. Tanq̃. Velut. Et i alijs titulis similibus ⁊c.

Imminere. Nota q̃ immere idez est qō in ꝓpinquo manere. Et sic imminere idē ẽ qō aliq̃d de ꝓpinquo emergere. ifistere vel instare. Vide igit in alijs titulis synonimis.

Immittere. Nota q̃ immittere idē ẽ qō aliq̃d i aliū mittere. Et si de deo agit. dic ⁊ nota q̃ ipse immittit seu imitti ꝓmittit.

In iustos gratie dulcorem.	Dico igit. q̃ deꝰ in iustos immittit gr̃az Señ.
In beatos glie decorē	
In iniustos culpaꝝ horroꝝ	ij. Immisit dñs sꝫporē
In dānatos penaꝝ terroꝝ	in adā. Et i ps. Immittet angelꝰ dñi in circuitu timentiū euz ⁊ eripiet eos.

¶ Itē dico. q̃ deus in beatos immittit gliaz: vt q̃libet beatus dicat illud ps. Immisit in os meū canticum nouū: carmē deo nr̃o. ¶ Itē dico. q̃ deꝰ i iniustos immittit. i. imitti ꝓmittit culpā Exo. viij. Immittā in te omne genꝰ muscaꝝ. i. omne genus vitioꝝ. Muscę em̃ q̃ inquietant carnē significāt vitia ⁊ tēptatiōes. malos motus ⁊ cogitationes q̃ inḋetant mentez. Ūñ de tali imissione culpe pōt dici illud. ij. Reg. xxiij. Immisit dñs pestilētiā in isr̃l. Pestilentia em̃ q̃ est corruptio aeris morte introducens signat corruptionē culpe q̃ introducit finaliꝫ morte pene. ¶ Quarto ꝺo dico. q̃ deꝰ in dānatos immittit penā. Et certe penā.

Timoris.	In dānatos em̃ ⁊ pctōres immittit a dño
Terroris.	timoꝝ cutiens Eccli. xxxvj. Immitte ti-
Stridoris.	morē tuū dñe sup gētes q̃ nō exquisierūt
Languoris	te. ¶ Itē terroꝝ ⁊ crudelitas hostiū ma-
Ardoris.	lignoꝝ recutiēs. iiij. Reg. xvij. Immisit dñs in eos leones q̃ interficiebant eos. In eos dico q̃ s. nō timebant dñm vt ꝺr ibidē. ¶ Item stridor discutiens Deu. xxxij. Dentes bestiarū immittā in eos cū furore trahentiū sup terrā atq̃ serpentiū. ¶ Itē languor incutiens. ſ. languor mfirmitatis ⁊ famis Eze. xiiij. Conterā virgā panis ei⁹ ⁊ immittā in eū famez ⁊ interficiā. ¶ Itē ardor exercitēs. ſ. oēm fortitudinez ⁊ virtutē Ezech. xxxix. Immitte ignē in magog ⁊ i his q̃ habitāt in insulis ⁊c. Vide infra de Mittere.

Immolare. Nota q̃ imolare idē est quod aliquid ꝓ sacrificio deo offerre. Et signat precipue oblationem ⁊ sacrificiū bonoꝝ operum. Quia sicut dicitur in ps. Sacrificium deo spiritus contribulatus: cor contritum ⁊ humiliatū ⁊c. Et possemus notare q̃ sicut antiquitus deo immolabantur. Carnes. Panes. Boues. Oues. Hedi. ⁊ vituli. Mirci. Sic moraliter accipiēdo nos debemꝰ deo offerre carnes nostras ipsas ꝑ pniam affligēdo Panes nr̃e tꝑalis facultatis ipsam ꝓ deo pauperibus erogādo. Boues. i. fortitudines nostroꝝ laborū ipsos in eius seruitio impendendo. Oues. i. mansuetudinē nostre simplicitatis ipsaz ad eum referendo. Hedos ⁊ Vitulos. i. leticiam nostram ad laudē ipsiꝰ ordmando. Mircos etiā. i. fetorem peccatorum nroꝝ. ipsa nec coram ipso feteant cuz igne penitentie comburendo. Istelenim sunt quedaz spirituales victime que in altari cordis nostri debent deo specialiter immolari. Immolenḳ igitur ⁊ offerantur deo.

Carnes nostre corꝓalitatis.	De immolatōe
Panes nostre tēporalitatis.	enim carnis, ditur Dzee. viij.
Boues nostre fortitudinis.	Immolabunt
Oues nostre mansuetudinis.	carnes ⁊ come-
Hedi ⁊ vituli nr̃e iocūditatis.	dēt. De panibꝰ
Mirci nostre miquitatis.	fit mentio Numeri. vj. ¶ De bobus ꝺo ⁊ ouibꝰ dicit

iij. Reg. viij. Immolabāt oues ⁊ boues ⁊c. De hedo ꝺr Exo. xij. Immolabit cuz. ſ. hedum vniuersa multitudo fi ioꝝ israel. ¶ De vitulo vbi dicitur Leu. j. Immolabit Immolabit vitulū coꝝ dño. De hirco aūt emissario fit mentio. Leu. xvj. Et breuiter de qualibet imolatione spiritual potest dici illud. ps. Immola deo sacrificiū laudis: ⁊ redde altissimo vota tua. Sed procerto carissimi peccatores nō fic. Quia sicut dicitur Deu. xxxij. Ipsi imolauerūt demonijs ⁊ non deo: dijs quos ignoꝝabant. ¶ Peccatores em̃ immolant diabolo vi delicet. Carnes sue carnalitatis per castrimargiam. Panes sue facultatis per auariciam. Boues sue fortitudinis: per superbiam. Oues sue simplicitatis: ꝑ hypocriticā maliciam. Vitulos sue iocunditatis: ꝑ inanem gloriaz. Mirces sue iniquitatis: per luxurie fetoꝝem ⁊ infamiam. Ūñ dicit Ozee. vj. Baalim immolabant: ⁊ demonijs sacrificabant. Et aduerte q̃ sicut antiquitus gentiles imolabant diuersis demonijs. Sic hodie multi sunt qui seipsos immolant ⁊ dedicant diuersis vitijs. Quidam em̃ immolant se ventri per gulam ⁊ castrimargiam: nō cessant em̃ imolare noua fercula sicut noua sacrificia. Iste est enim deus baal qui interꝑtatur deuoratoꝝ. Quia. ſ. ventres talium satiari seu contentari non pōt. Dan. xiiij. Nunquid tibi videtur bel deus viuens: an vero non vides quantū bibat ⁊ comedat quotidie: Item quidam se immolant mundo per auariciam. Sicut sunt illi qui ex toto se dant negocijs ⁊ lucris ⁊ ambitionibus ⁊c. Isti enim sunt de quibus dicit Señ. q̃ vbiq̃ sunt preterq̃ secum. Quia cū de alioꝝ negocijs sepissime tractant: de suo nunq̃. Et tñ alibi dicit. Quod nusq̃ est q̃ vbiq̃ est. Isti sunt illi de quibꝰ dicit m ps. Quod i nolauerunt filios suos ⁊ filias suas demonijs. Mireuera filios suos ⁊ filias recogitat affectus ⁊ actus isti solent in seruitio demonum occupare ⁊ de dei seruitio non curare. ⁊ sic eos demonijs spualiter immolare. Quod etiam ad literam verificat sepissime de filijs ⁊ filiabus naturalibus: q. scilicet mundāi ipsos mūdi lucris ⁊ negocijs dedicant ⁊ sic occasionaliter ipsos demonijs immolant. Ezech. xvj. Tulisti filios tuos ⁊ filias tuas quos genuisti: ⁊ immolasti eos ad deuorandum. Item quidā immolant se dyabolo per superbiam: ⁊ isti sunt illi qui pompis ludibrijs ⁊ vanitatibus sunt dediti ⁊ in altum ꝓe alijs eleuati. De quibus dicit. iij. Reg. xij. Adhuc populus imolabat ⁊ adolebat in excelsis. ¶ Item sunt aliqui qui immolant se diabolo ꝑ simulationem deceptoriam. Et isti sunt ypocrite qui sub ouina specie ⁊ simplicitate offerunt dño in populi conspectu non veram firmaz et existentē: sed falsam debilē ⁊ apparentem ofonez: deuotionem ⁊ sanctitatem: de quibus dicit. Malach. j. Maledictus qui immolat debile dño. Quidvero potest dño debilius immolari q̃ sacrificium apparens ⁊ non existēs: ⁊ illud est vt dixi hypocrita simulatio Alij immolant se diabolo ꝑ inanem gloriaz. Isti sunt qui omnia opera sua cum insigni magnificentia tꝑaratu faciunt vt populi laudibꝰ extollantur: q̃ dāt elemosinas magis ad sui rumorē q̃ pauperum fauorem: qui edificant aras ⁊ oratoria magis ad ꝓpriam q̃ ad dei gloriam qui offerunt munera magis vt a videntibus laudenḳ q̃ vt deo reconcilient. De quibus dr Mee. vj. immolauerūt in die illa victimas magnas: ⁊ letati sunt ⁊c. ¶ Alij immolant se veneri: per luxurie fetoꝝem ⁊ infamā. Isti sunt qui totum animum suum ⁊ corpus impudicarū mulierum imperio mancipārūt: de quibꝰ dr Abacuc. j. Immolauit sagene sue ⁊ sacrificauit rheti suo. Sagene. i. mulieri impudice. Eccl's. vij. Mulier laqueus venatoriuz: ⁊ sagena cor eius. Venatoꝝ dico: idest amatorum ⁊c. Non sic carissimi: sed immolemus deo victimas spuales. ſ. turturez ⁊ columbam: que semp gemunt: idest doloꝝem ⁊ planctum contritionis: immolemus passerem garrulum sicut. ſ. fiebat in curatione leprosi idest sonitum laudis ⁊ confessionis. Immolemus phaseꝫ idest transitū domini. i. immitationem virtuose conuersationis. Et immolemus sibi sanguinem idest dulcoꝝem deuotionis ⁊ compassiōis: vt sic quilibet dicat illud ꝑsal. Immolaui in tabernaculo eius hostiam vociferationis: cantabo ⁊ psalmum dicaz domino ⁊c. Vide vbi Hostia: victima: sacrificium ⁊c.

Impedire. Nota q̃ cum impedimentū positaccipi in bono ⁊ in malo signi ficato vtpote quia homo potest impediri facere bonum ⁊ facere malum: ⁊ sic primum impedimentum est malum: secundum vero bonum: dicere possum q̃ triplex est malum impedimentum: vicz Culpe. Fortune ⁊ miserie eterne. Impeditur enim quis.

Peccatoꝝ vinculis ligatus.
Terrenoꝝ poculis lactaꝝ.
Tormentoꝝ iaculis ꝓstratus.

Ista em̃ sunt tria ipedimēta q̃ ꝓsenti ipediūt gratiam ⁊ virtutem. In futuro gloriam ⁊ salutem. Et primo dicamus aliquid de impedimento peccatoꝝ seu vitioꝝ. Sicut enim videmus: q̃ infirmitates interiores impediunt actus ⁊ opera membroꝝ naturalium ⁊ virtutum. Sicut patet de corde: cerebro: pulmone ⁊ similibus: que sepissime per malos humores ⁊ infirmitates intrinsecas taliter suis operationibus impediunḳ: q̃ cessante motu vitali naturali ⁊ animali anima suffocatur. Sic vere dico: q̃ membra principalia anime: que sunt cor: id est fons caloris: hec est caritas: cerebrum sensuū: hec est fides: pulmo. i. fons spiritualium hec est spes: aliquando impediunḳ ⁊ a suis bonis actibus retardank. Infirmitates enim vitioꝝ quando in interioribꝰ anime abundant: talia solent impedire: ⁊ mortem spualem ⁊ eternam in hoie generare: ⁊ spualiter aiaz suffocare. Fides em̃ impeditur per errorem. Spes ꝑ timorem. Caritas per inuidiam ⁊ liuorem. De impedimento fidei quod fit per errorem. dr Gal. v. Quis vos impediuit veritati nō obedire ex eo qui vocat vos. De impedimēto spei: quod fit ꝑ timorem seu terroꝝem possunt dicere sic impediti illud prima Thessal. ij. impediuit nos sathanas: q̃ est em̃ nostra spes: aut gaudium aut corona gloriae? De impedimento vero caritatis quod fit ꝑ liuorem idest: per iram inuidiam ⁊ stridorem potest dici illō. Ecclesiastici. xlvj. Impeditus est sol: ⁊ vna dies facta est quasi duorum. Quia ꝓcerto quando sol fons caloris per inuidiam in animo perpenditur: tunc vna dies aliene ꝓsperitatis ⁊ claritatis in duos conuertit: inq̃tū ꝑ displicentiāvnū alienū bonū duo esse videnḳ Sic igit ꝑz: q̃ sunt impedimēta culpe seu vitioꝝ. ij. Esd. v. Genres aūt ipediuerunt ne ꝓsummaret edificiuz. Gentes em̃ idest sine lege viuentes sunt vitia que sine freno legis habitant in peccatore ⁊ in ipso impediunt omne bonum. ¶ Secundo dico: q̃ sunt impedimenta fortune seu terrenorum. Bona enim fortune siue sint diuitie: siue delicie: siue scientie: siue pulcritudo: siue fortitudo: siue fauores: siue honores nihil aliud sunt q̃ quedam impedimenta: ne homo perueniat ad salutem. Naute enim impediuntur in mari: ne scz applicent ad portum optatum: quādoq̃ flatibus aurarum: quandoq̃ fluctibus vndaruz: quādoq̃ rupibus petraꝝ: q̃nq̃ viribus stellaꝝ: q̃nq̃ motibus beluaꝝ: q̃n q̃motibus arenaꝝ: q̃nq̃ vocibus sirenarum: q̃nq̃ voraginibꝰ cauernaꝝ. Explica de singulis ⁊ potissime de stella helena: que fm̃ Plinium ⁊ Solu. Sydus est terrificū ⁊ nauigantibꝰ contrarium Eius em̃ fulgur ⁊ apparentia nauigia submergit. In hystoria em̃ Romana quā scripsit paulus dyaconus cassinen. legit de quodā rege vuandaloꝝ qui cum maximo exercitu nauigabat de affrica cōtra romam: q̃ obuiā habuit vitulū maximū: quo territus retrocessit. Sz añq̃ posset ad pr̃iaz reuēire: periit cū exercitu vniuerso. sic ꝺe dico: q̃ hō q̃ nauigat ad eternaz ꝑ mare huiꝰ vite fluctuat ⁊ trāsfretaz: bonis fortūe diuersi mode ipedit. Bal. v. Currebatis bñ quis vos ipediuit? ⁊ certe respōderi pōt q̃ spuales cursores ipediunḳ. Auris ⁊ flatibus mūdani fauoris, ris. i. scientie mū-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Undis ⁊ fluctibus carnalis dulcoris. ꝑcerto ipos impediũt mõ dialis. ¶Itẽ ꝑcerto ipos
Petris ⁊ rupibus manis honoris
Stellis ⁊ sensibus terrem splẽdo-
stra vel belue ꝙrãnici fluctus arene vel loca tẽpora-
lis fructus. idest diuitiarum voces superflue mulie-
bris ductus seu cautus. voragines assidue merozis et
luctus. i. tristicia seu timor. Ista em̃ oia impediũt ho-
minem ne perueniat ad portũ salutis. ij. Regũ. xvij.
Quid impedit si ego currã: Et allegat si vis quõ cur-
soz impedik ꝓpter pondus. Exemplo dauid qui arma-
tus armis saulis impediebatur magis q̃ iuuabat.
j. Regũ. xvij. Tortuca etiã maris impedik se ꝓfunda-
re. aqua maris ꝓpter leuitatẽ cozticis vel cutis que
scz semper cogit eam supernatare Aut forte superna
tat ꝓpter amplitudinem clipei quẽ habet in dorso ad
latitudinẽ quinq; cubitorũ Et sicvidẽs eã aquila ipaz
solet rapere et vorare sicut dicit liber rerũ. Et sic igit
aliqua sunt q̃ impediunk a põderositate. aliqua a le
uitate. Sic vere quosdã ne saluẽtur impedit pondero
sitas terrenorũ. quosdã vero superba leuitas animoz
que scz ipsos facit superficiem. i. altos honores appe-
tere. nec eos patitur se in aquis lacrymose amaritu-
dinis profundare. quapropter necesse est eos aquila-
rum infernalium cibos esse. j. Machab. ix. Impedita
sunt opera alchimi. ¶Patet igitur q̃ sunt impedimẽ-
ta fortune seu terrenorum. ¶Tertio dico. q̃ sunt im-
pedimẽta miserie seu tormentorũ. i. pene ⁊ dãnatiõis
eterne. Mã sicut in matrimonio vel cõtractu vel cõtra
hendo sunt quedã impedimẽta tpalia. quedã ꝓpetua
sed tpalia nõ dirimũt matrimoniũ: q; possunt cessare
¶Perpetua vero que nũq̃ sunt cessatura ipm dirimũt
et dissoluunt. ¶Sic vere dico. q̃ matrimoniũ dei ⁊ aie
quod fit per gratiã in ꝓsenti ⁊ per gloriã in futuro.
q̃q; impedik temporaliter: vtpote q̃n hõ; mortaliter
peccat in hac vita: sed certe istud impedimẽtum non
dirimit ex toto matrimoniuz. quia. s. adhuc remanet
spes ⁊ fides. ⁊ adhuc põt hmõi impedimẽtũ per peni
tẽtiam amoueri. Quãdoq; vero impedik eternaliter.
hoc est q̃n homo moritur in peccato mortali ⁊ quãdo
ad penã perpetuã condẽnak. Mꝛ ex tunc nulla est spes
q̃ hoc matrimoniũ reparetur. immo necesse est quod
deus ⁊ anima perpetuo seꝑarãtur ⁊ q̃ alia impedimẽ
to mortis eteꝛne perpetuo submergek. Vñ de diuiti-
bus ad infernũ descẽdentibus dicit dñs in ꝑs. Quod
ira dei ascendit super eos et occidit ꝓpingues eoꝛũ: et
electos israel impediuit. Sed de beatis ⁊ sanctis qui
scz nullo impedimẽto culpe fortune vel miserie deti-
nentur potest dici illud. Sap. xix. Terra arida' appa-
ruit et in mari rubro via sine impedimẽto. Sic igitur
patet quomodo impedimenta potest sumi in malo.
¶Sed adhuc dico. q̃ sumi potest in bono. hoc est q̃n
homo impeditur facere malũ. Milus enim impedik
omni anno fluere et intrare mare per tres menses et
sic redundãs totam terram egypti irrigat et fecũdat
qui si non impediretur sed semper fluere libere per-
mitteretur tota terra egypti cũ de celo nõ habeat plu
uiam in arenam et puluerem verteretur. ¶Et ponunt
ꝓbi tres causas huius refluxus et impedimẽti istius
cursus in mari. Dicunt enim q̃ istud est aut ꝓpter
arenarum cumulos que in ostijs nili congregate im-
pediunt ingressum. Aut ꝓpter ventos contrarios
aquas retroducere: et vlterius nõ fluere compellen-
tes. Aut ꝓpter fortissimos solis et stellaruz radios
super fontẽ nili in ethyopia descendẽtes: et aquas for
titer attrahentes et eas sursum ligantes: et ne fluant
retinentes: sicut ponunt ¶Hiero. Sene. ¶Plinius. ⁊ So
linus. Sic vere dico. q̃ hõ quãdoq; impeditur ⁊ reta
datur ne defluat in mare. i. in amaritudinem vitioꝝ
triplici impedimẽto. Quia certe quãdoq; impeditur
per arenaz que est puluerea ⁊ ponderosa. idest per põ
dus diuini timoris. et per puluerem considerate moꝛ
tis et future asperitatis infernalis doloris. Quãdoq;
impeditur per flatus exteriorũ tribulationũ ⁊ tẽpo-
ralium ꝙrationum. Mñq; vero impeditur per radi
os solis si stellaꝛ. i. ꝓ gram xꝑi ⁊ sanctoꝝ. Arena em̃
i. mortis ⁊ inferni cõsideratio istos ne defluãt ꝓ: va-
na desideria solet infra ꝓpꝛias ripas: hoc ẽ infra dei
mandatorũ limites continere. Flatus oppositarum
tribulationum solet eos discutere ⁊ a suis malis vo-
luntatibus repellere: ⁊ ad redeundũ ad coꝛ suũ cum
quadam violentia cõpellere vel artare. Radij vero
diuine gratie solẽt tales sursuz attrahere: ⁊ in amoꝛe
dei ⁊ terrenoꝝ calefacere: ⁊ sic ne in peccata defluãt
retinere. Quo fluru taliter impedito: sepe fiq̃ talis
fluuius. i. talis hõ in gratijs scicatijs ⁊ virtutib; ele
uak ⁊ crescit: itaq; ꝓ ipsuz tota ꝑsia irrigak ⁊ vireꝛcit
vegetak fecundak ⁊ ꝓficit. ꝑs. Torrentes inundaue-
runt. Et alibi. Statuit aquas quasi in vtre: ⁊ eduxit
eos in nube diei ⁊ tota nocte in illuminatione ignis
q.d. Mñ aque gr̃e ⁊ scientie in talib; fluuijs statuunk
⁊ ex causis predictis cõgregank ⁊ cumulank ibidem
tunc alij ꝓ ipsos ad modũ nubis irrigank: ⁊ ad modũ
luminis illustrantur: ⁊ ad modũ ignis etiam inflã-
mank. Vñ potest dici illud predictũ. Eccl. xlvj. Impe-
ditus est sol: ⁊ facta est vna dies quasi duoꝝ. Ista igit
sunt vtilia impedimẽta: q̃. s. redundãt inutilia muni
menta: ⁊ in aliozꝝ ꝓficua documenta. Ad qõ facit illõ
qõ scribitur. ij. Machab. vj. Etem̃ multo tpenõ finere
peccatoribus ex sententia agere: sed statiꝟltiones ad
hibere magni beneficij ẽ maticiũ. q. d. Impedire ma-
los in malis ꝓpositis ⁊ desiderijs suis magnũ est be
neficiũ suũ cũ inde fiant vt plurimũ meliozes. ꝑs. Im
ple facies eoꝝ ignominia: ⁊ querent nomẽ tuũ do-
mine ⁊c.

Impensa Impendere. Expende ⁊c. Nota

q̃ impendere idẽ est: qõ in aliuz aliquid penacre. ⁊ t
expẽdere idẽ. est: q̃ aliquid extra dare seu pẽdere. Hã
pendo pendi: idẽ est qõ Do das. De expensis igitur
nota. fm q̃ sunt bona tpalia ⁊ spũalia. Distinguen-
dum est de expensis tpoꝛalibus ⁊ spũalibus. Et
primo quidẽ. aliquid dicak de expẽns tpalibus. ⁊ sic
notabo q̃ inueniuntur. vcz Expense.

Diminute que sunt auaroꝝ. ¶Primo igitur di-
Institute que sunt discretoꝝ. co. q̃ sunt expense
¶Prostitute que sunt fatuoꝝ. horum auaroꝝ. et
Macharissim̃ sicut ad sensũ ꝑs. iste ꝓcerto semper
Auarus expẽdit min̄ q̃ debeat. sũt diminute. Hũ
Sapiẽs expendit sicuti deceat. q̃ eim̃ volũt vel au
Fatuus expendit vltra q̃ liceat. dent expẽdere ad
sufficientiã. q; semp timẽt q̃ diminuank aut deficiãt
bona sua. Istis autem contingit sicut stagnis in qui-
bus fit calciata de lapide vel de terra ad' retinendũ
aquã vt scilicet ipsum stagnum impleatur ad sum-
mũ. Quia renera nisi ibidẽ relinquak aliqua via vel
apertura ꝑ quã aqua cõtinue exeat sicut intrat. necꝛ
se est q̃ põd⁹ aque retẽtez nõ euacuate calciatã destru
at atq; rũpat. Et q̃ aqua q̃ diu seruata fuerat ⁊ retẽta
vna hora defluat ⁊ recedat. Mꝛ ꝓculdubio tales aua
ri q̃ calciata ⁊ retiaculo auaricie modica hora ifra cõ
cauitates suas. i. in archis solarijs ⁊ cellarijs suis yo
lunt oia retinere. ⁊ semp aliũdẽ lucrari et recipe. nec
tñ aliq̃d exteri⁹ diffundere vel expẽdere multotiens
ꝓ interiores familiares. vl̃ ꝓ exteriores raptores. vel
saltẽ ꝓ posteriores mortẽ ⁊ demones inuadunk. Ita q̃
nullo suffragãte tenaculo vel clausura oia dispergun
tur. ⁊ q̃ diu seruata nec debite expẽsa fuerãt. hora' mo
dica rapiunt ⁊ ad alienũ dñium trãsferunt Apo. xvij.
Una hora destitute sunt tante diuitie. De quo illud
Eccles. iiij. Unus est ⁊ secundũ nõ habet nec tñ satiã
tur oculi eius diuitijs ⁊c. Et Eccli. xiij. Qui acerbat
ex animo suo iniuste alijs cõgregat ⁊ in bonis illius
alius luxuriabit. Et Eccles. vj. dicitur. Vir inquit cui
deus dedit diuitias substãtiaz et honoꝛẽ: ⁊ nihil deest
anime sue ex oibus q̃ desiderat. nec tribuit ei deꝰ ptã
tem vt comedat ex eo: sed homo extraneus vorabit il
lud. Sequitur. De hoc ego pronũcio: q̃ melioꝛ sit ab
ortiuus. Frustra em̃ viuit ⁊ pergit ad tenebras: ⁊ obli
one delebitur nomen eius. Talibus igitur põt dici
illud. Esai. lv. Quare appenditis argentum vestrum
non in panibus: ⁊ laboꝛem vestrum non in saturita-
te: Sequitur. Comedite bonuz ⁊ delectabitur in cras
situdine anima vestra ⁊c. Iste sunt igitur expense seu
impense bonum auaroꝝ. ¶Secundo dico: q̃ inue
niuntur expense hominum discretoꝝ. Uiri enim
moderati ⁊ discreti nec diminutiue nec superflue so
lent expendere: sed expendendo moderamen ⁊ regu
lam obseruare. De natura enim fontis est: q̃ paꝛ ab
occultis venis aquam recipiat: qua scz suam cõcau-
tatem impleat q̃ aquam exterius diriuet aut emit-
tat. Quando autem plenus fuerit: tunc solet ꝓ rinos
aquas quotidie receptas emittere: ⁊ nihil de super-
fluo retinere: ⁊ quantum aliunde recipit solet aliꝫ
exterius diriuare. Sic vere ꝓudens homo anteq̃ in
cipiat emittere vel expendere: debet ante omnia: lu-
crando: vel alias licite acquirendo aliunde recipere
⁊ haurire. Cuz vo ad sufficientiam plenus ⁊ ditatus
fuerit: tunc quicquid de quotidianis ꝓuentibus ozit
debet liberaliter erogare. Exemplo Dauid ⁊ salomo
nis: de quibus scribitur. Mõ anteq̃ templum incipe
rent impensas ꝓparauerunt: ⁊ tunc templuz fecerũt
⁊ compleuerũt. Vñ. j. Paral. xxij. dicit dauid. Ligna
⁊ lapides ꝓparaui ad vniuersa impendia. Et ibidẽ
Ecce ego in paupertacula mea ꝓparaui impensas
domus domini. De salomone vero legitur. ij. Paral.
viij. Impensas paratas habuit salomõ. Et Luc. xiij.
dr de illo qui turrem volebat edificare: q̃ ante oia
sedens cõputat si habeat ad perficiendum: ne postq̃
ceperit edificare ⁊ non potuerit cõsummare omnes
qui viderint incipiant ei illudere. Sunt igitur ⁊ inue
niunk expense hominum discretoꝝ. ¶Tert o dico
q̃ inueniuntur expense hominum fatuoꝝ. seu ꝓdi
goꝝ. Et isti sunt illi qui sine discreto moderamine
supra ⁊ vltra vires expendunt omnia bona sua: que cũ
sint consumpta: tunc etiam quandoq; quod est dete-
rius expendunt aliena. Istis accidit sicut nubi: que
quandoq; simul ⁊ impetuose pluit ⁊ diffundit aquaz
suam: ita q̃ quasi subito illa nubes que erat grauis ⁊
onerosa: aquis omnib⁹ vacuatur: leuisq; ⁊ vacua, ef-
ficitur ⁊ per ventos vndiq; agitatur. Terra etiaz ad-
iacens que tantum pondus aque sustinuit amplius
inde leditur q̃ iuuatur. Sic vere multi sunt qui to-
tum bumoꝛem suum ⁊ omnes diuitias suas simul ⁊
superflue expendere: ⁊ nihil sibi penitus solent reti-
nere: qua ꝓpter necesse est eos per paupertatẽ vacu
os fieri: ⁊ tandem vagos ⁊ pauperes vẽto vanitatis
impelli: exemplo tẽpli bellis. De quo dr. Dañ. xiij.
Mõ ipendebank: p singulos dies simile artabe duo-
decim ⁊c. Unde de hoc alibi: ⁊ applica potissime cõ
tra expensas supfluas quoꝝundam ꝓlatoꝝ clerico
rum. Isti tamen deberent aduertere: q̃ natura bene
dispositа nunq̃ solet expendere: hoc est emittere vel
ejcere necessaria: sed solum supfluentia: nec supra
vires: imo secundũ vires. Sic nec isti deberent. j. Es-
dre. ij. Secundũ vires suas dederunt impensas. Sic
igitur ptz: q̃ sunt expense ¶Prodigoꝝ. Discretoꝝ
⁊ auaroꝝ. Unde de dare: ⁊ de donare ⁊c.

Imperare. Imperium. Impera-

toꝛ vide supra de dño. Et infra de rege ⁊ de regno: de ꝓcepto
⁊ de mandato. Imperium enim accipitur ꝓ mandato ꝓ iurisditione ⁊ ꝓ dominio Unde Tytũ. ij. Lo
quere ⁊ exhortare ⁊ argue cum omni imperio: nemo
te contemnat. Et Numeri. ix. dicitur. Ad imperium
dñi ꝓficiscebãtur: ⁊ ad imperium dñi figebant tento
ria. ¶Item accipitur ꝓ regni seu territoꝝ dimen
sione. Et sic sumitur Esai. ix. Multiplicabitur eius
imperium: ⁊ pacis eius non erit finis. Accipitur igi-
tur imperium: ꝓ ꝓcepto siue ꝓ regno. Et impe-
rare ꝓ mandaꝛ seu ꝓ regnare. vñ ¶Prouer. viij. ¶Per
me reges regnant ⁊ principes imperant. ¶Posset igit
distingui quadruplex imperium. scz Tpale. Interna
le. Spirituale. Supernaturale. ¶Primum est imperi
um terrene iurisditionis. Secundum est imperium
mentalis dominationis. Tertium est imperiuz ec-
clesiastice sublimationis. Quartum est imperiũ su-
pernẽ gubernationis. ¶Primo igitur dico: q̃est im
perium quod gubernatur aduersitatibus: ⁊ istud est
imperium mundi: vbi non est paz seu consolatio ali-
qualis. Istud em̃ non durat: quia per mortem statim
deponitur. Unde. ij. Paral. xv. Maacham matrem
Asa regis ex augusto deposuit iperio. Et istud est im
perium quod olim̃ legitur refutasse: q̃n scz alie arbo
res dixerunt ei. Impera nobis: sicut legitur Judicuz
ix. Quia scz olim̃: idest viri sancti: non querunt: nõ
ambiunt imperium huius mũdi: immo etiam ipsuz
repudiant ⁊ contemnunt. ¶Secũdo dico. q̃ est vnũ
imperium quod dotatur morum ꝓuẽtibus. Et istud
est imperium mentis humane: in quo scz ratio debet
imperare: ⁊ omnes alie potentie debent obedire ser-
uire ⁊ cõtemꝑare. Et istud est regimen ⁊ imperium
anime: vbi scz sapiens dominabitur astris: ⁊ vbi ho-
mo imperat sibipsi: ⁊ vbi ratio imperat passionib⁹
carnis ⁊ mentis. Unde Sene. epla. xxiij. Imperare
sibi maximum est imperium. Et idem in ¶Prouer. di
cit. Uis habere honoꝛem ⁊ magnum imperium impe-
ra tibi. Et reuera imperare passionib⁹ ꝓpꝛijs ma-
gnum imperium est. Quia etiam teste sacra scriptu-
ra. Qui dominatur aĩo suo: melioꝛ est expugnatoꝛe
vrbium. Unde Aug. de ciu. dei lib. xix. c. xxi. Seruiẽs
deo animus recte imperat corpoꝛi: in quo ipse ani-
mus rõi subditus: recte ratio imperat libidini ⁊ ce
teris vitijs. Aduerte tamen q̃ in mentibus multoꝝ
inuenitur hodie istud imperium multipliciter disso-
patum: q; scz in ipsis nec animꝰ seruit deo: nec passio
nes ⁊ affectus seruunt rationi: quinimo proh dolor
imperatoꝛ ratio seruit ⁊ exulat: sensualitas vero cum
passionibus ⁊ affectibus imperat atq; regnat: vt sic
cuilibet tali dicak illud quod dictum est salomoni.
Eccl. xlvij. Collegisti quasi auricalcuz auruz: ⁊ vt plũ
bum complesti argentum: inclinasti femoꝛa tua mu
lieribus. ¶Potestatem habuisti in coꝛpoꝛe tuo: dedisti
maculam in gl̃ia tua. ¶Prophanasti semen tuum: in-
ducere iracundiam ad liberos tuos: ⁊ in ceteris istul
titiam tuam: vt faceres imperium bipartitum: ⁊ ex
effren: aliaseffraym: imperare imperium durũ. Hic
enim supponit scriptura: q̃ ꝓpter auariciam ⁊ libi-
dinem ⁊ alia vitia salomonis: regnuz ⁊ imperiũ isra
el fuit diuisum: ita q̃ Jeroboam qui erat de tribu ef-
fraym: ibidem regeret cum roboam: sicut aperte pa
tet. iij. Reg. xj. ⁊ xij. In quo certe figuraliter ostendik
q̃ cum quisvitijs subijcitur ⁊ repletur: necesse est q̃
mentis eius imperium diuidatur: ⁊ q̃ ibidem extra
nei idest passiones ⁊ mali impetus dominentur: ⁊ q̃
semẽ bonoꝝ effectuũ ꝓphanek. Et q̃ sub duce motuũ
irronabiliũ: iperiũ mentis exulet ⁊ grauek: vt sic dica
tur culibet tali illud. Thobi. ij. Uir effugisti moꝛ-
tis imperiũ. Hõ sic sed impet deus aĩo seu rõi: ani-
mus coꝛpi: coꝛpus mundo vt. s. animus sanctus petat:
⁊ dicat dño illõ. ꝑs. Da iperiũ puero tuo: ⁊ saluũ fac
filiũ ancile tue. De quo aug. vbi. s. ca. xxvj. Ibec inuno
quoq; iustitia est: vt deus hoi. animꝰ coꝛpoꝛi: rõ aũtvi
tijs repugnantib⁹ impet vel subigendo: vel resistẽdo
vt ⁊ ab ipo deo petak ⁊ meritoꝝ gr̃a: ⁊ pctoꝝ venia ⁊c.
¶Ptz igit q̃st iperiũ qõ firmak moꝛ puẽtib⁹. ¶Ter
tio dico: q̃ est imperiũ qõ ꝑtur regnis ⁊ gentibus. ¶
Et istud est, iperiũ ⁊ iurisdictio ecclĩastica: q̃ de salu
te aĩaꝝ principaliter hz tractare. Istud est em̃ impe
rium qõ debet esse. Quantum.
Ad ꝓfides sanctissimum.
Ad mandata iustissimum.
Ad humiles dulcissimum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad proteruos durissimum.
Ista est enim veritas: quod bonus prelatus vel spiritualis iperator debet esse sanctissimus in quersando vt sꝛ sit in viuendo regula vite ꝛ morum. Nã vt dicit Seneca in ℙrouer. Omnes eqno animo parent vbi boni imperant. Itẽ iustissimus in iudicãdo. Nihil enim valet imperium sine iustitia: qꝛ alias nõ est imperium sed latrocinium. Vñ Esai.xlv. Igitur in domino dicet mee sunt iustitie ꝛ imperiũ. Itẽ dulcissimus in remittendo seu indulgendo. Melius enim boni obtemperant qñ prelati benigniter regnant et imperant. Exemplum de Roboam filio Salomõis cui dixit populus. Minue paululum de imperio patris ꝛ seruiemus tibi. Quod qꝛ facere noluit sed minas ꝛ dura verba respondit: ideo ꝥ maiorem partem regni perdidit: sicut dicit.iij.Reg.xij. Unde cõtra tales crudeliter imperantes ꝛ benignitatem facere nescientes: dꝛ illud. Ezech.xxxiiij. Cum austeritate et potentia imperabatis eis: ꝛ dispersę sunt oues mee. Item debet esse loco ꝛ tempore durissimus: sꝛ contra ꝓteruos ꝛ malos. Quia sꝛ multum decet principem vel prelatum imperiose loqui ꝛ agere: ꝛ facere se timeri. Unde apls docet. Tytũ.ij. Loquere ꝛ exhorta ꝛ argue cum omni imperio: nemo te contemnat. Istud est igitur imperium qđ prefertur regnis ꝛ gẽtibus. ℂ Quarto dico: ꝙ est vnum imperium qđ regitur eternis legibus. Et istud est imperiũ ipsius dei qui sꝛ creaturis imperat vniuersis. Quia sicut dicit Apocal.j. Christus fecit nos regnũ ꝛ sacerdotes deo ꝛ patri suo. Ipsi gloria ꝛ imperium in secula seculorum Amen ꝛc. Unde vbi regnum. Dominari. Prelatus: ꝛ similibus.

Impetus. Nota ꝙ in scriptura dicit ꝺ quodã impetu virtuoso. De quodaꝫ impetu vitioso. De quodam impetu doloroso. Impetus enim signat celeritatem: velocitatem: subitam ꝛ precipuam motionem: citam ꝛ irretardabilez actionem. ℂ Primo igitur dico. ꝙ est quidam impetꝰ cõmentabilis. Et iste signat agilitatem ꝛ ꝓmptitudinem virtuosam: quam habet aliquis ad bona opera facienda. Et ideo quilibet talis dicitur. Cañ.iij. Fõs horto: ꝫ: puteus aquarum viuentiũ qꝫ fluunt impetu de libano. Unde istam autoritatẽ diuinaꝫ ꝛ ꝓsecutaꝫ supra de fonte. Et ideo tales sic virtualiter ꝛ spũaliter ipetuosi figurant in illis sanctis aliꝫ. Ezech. j. De quibus dicitur: ꝙ vbi erat ipetus spũs illuc gradiebant. Impetus enim spũs signat meatũ gratie diuine: qꝫ subito ꝛ sine dilatione vbi vult mfluit atqꝫ spirat. Nescit enim tarda molimina spũssancti gratia. vñ in ps. dicitur Flummis impetus letificat ciuitatem dei. Et ista est igitur impetuositas cõmendabilis.

ℂ Secundo dico: ꝙ est vna impetuositas detestabilis. Et ista est illa: qua stulti ꝛ mali impetuose ꝛ sine deliberatione faciunt facta sua. Adali enim ꝛ maxime iracundi ꝛ superbi: similes sunt leopardo ꝛ leoni: qꝫ valde sunt impetuosi ꝛ prec ipites ad sanguinẽ ꝛ ad predam. Sic isti ad nequitiam ꝛ ad culpam: ꝛ maxime ad iracundiam seuitiã ꝛ vindictam. Et ideo de superbo Nabuchodonosoꝛ ꝛ de exercitu eius: ꝛ de violentia eoꝝ dicit Esaie.v. Note eius quasi impetus tẽpestatis. Et ideo sicut tales impetuose ꝛ sine deliberatione faciunt facta sua. Sic ꝓcerto cito ꝛ cum impetu deficit vita sua ꝛ accelerat pena sua. Sicut habemus de antiocho: qui impetuose currebat de mõtibus ad occisionem iudeoꝝ: quem impetu euntem contigit de curru cadere: ꝛ tam mirabiliter ꝙ miserabiliter in montibus vitam finire. Ad qđ facit figura de porcis in quos demones intrauerunt: sicut dicitur Marci.v. Quoꝝ grex magno impetu precipitatꝰ ẽ in mare. Quia vere illi quos demones inhabitant per peccatũ: cũ impetu ꝛ festinatione ꝓcipitant ꝛ pereunt ꝓ mortis amaritudinẽ ꝛ infernum. Et ideo talis talium violentia ꝛ impetus non debet a nobis timeri: sed magis vsqꝫ ad tempus in patientia sustineri: cum cito ꝛ cum impetu debeat terminari. Uñ. j. Machab.iij. Impetum eoꝝ ne timueritis: memẽto quomodo salui facti sunt patres vri. Ista est igit impetuositas detestabilis. ℂ Tertio dico: ꝙ est vna impetuositas formidabilis. Et ista est violentia mortis eterne. De qua Apocal.xviij. dicitur. Quod qđaꝫ angelus fortis: ideſt ꝛps misit lapidem molarẽ: ideſt insensibiles peccatores in mare .i. in amaritudinem infernalem: dicens: hoc impetu mittet babylon ꝛ vltra non inuenietur ꝛc. Unde supra de festinatione. Et de cito. Et de celeritate: Et infra de subito ꝛ velocitate ꝛc.

Impius. Nota ꝙ impius idez est qđ iniquꝰ Crudelis: peccator: ꝛ Tyrannus: Quãus eñ impius possit significare quẽlibet peccatorem proprie tamen signat illos qꝫ sunt sine pietate. Et sic dicit impius ab in qđ est sine ꝛ pietas quasi sine pietate. Impius igitur idem est qđ crudelis. Maꝫ sicut crudelis dicet: eturꝫ propriã prorem: ꝓpriuꝫ filium: ꝓprioſqꝫ seruos gladio iugularet ꝙel in manibus hostium captiuos daret. Sic carissimi peccator ꝙ prorem suam .i. aiaꝫ suã filium .i. aĩm seruꝫ .i. sensus corporis ꝛ anime potentias gladio peccati occidit ꝛ ipsas in manibus hostium .i. demonuꝫ obligat atqꝫ tradit: crudelis ꝛ impius potest dici: vt de talibus dicatur illud.ij. Regum.iij. Homines impij interfecerunt virum innocuum in domo sua. Impietas igitur accipitur ꝓ seuitia ꝛ crudelitate: ꝛ ꝓ nequitia ꝛ iniquitate. Impietas eñ crudelitatis regnat in malis superioribus. Isti eñ crudeliter ꝛ ipie solent erga subditos se habere. Generalis eñ est regula: ꝙ oẽs aues predales suis pullis ꝛ filijs sunt impie ꝛ crudeles. Sicut patet in aquilis: que proꝓios filios solent percutere ꝛ unguibus pungere: ꝛ eis nutrimentum subtrahere ꝛ ad exeundum nidum compellere ꝛ exire. Sicut dicit Arist. Sic vere mali ꝛ iniqui ꝓncipes ꝛ prelati: officiales: iudices: ꝛ balliui: ꝛ etiam mali vsurarij ꝛ tyranni. Tales eñ filijs suis: ideſt subditis pauperibus simplicibus ꝛ minoribꝰ sunt impij crudeles pariter ꝛ iniqui. Istos eñ unguibus sue rapacitatis exoriant: per rapinam: vsuram ꝛ vexationez: ipsis nutrimenta suoꝝ bonoꝝ tpalium subtrahũt per multiplicem exactionẽ: ipsos etiam finaliter de nidis: domibus ꝛ possessionibꝰ eiciunt per exhereditationem. De tali impietate conqueritur scriptura. Abacuc primo. Dirigens ad deũ verba sua. Quare inqꝫ taces deuorante impio iustiorem se: ꝛ facies hominis sicut pisces maris ꝛ quasi reptilia non habẽtia ducẽ. Et dicitur in eodem capitulo. Impius prevalet adversus iustum: ꝓpter hoc egreditur iudicium peruersum. Et aduerte: ꝙ sicut tales aues impie ꝛ rapaces solent altius volare: clarius videre ꝛ in plumis ꝓceteris auibus abundare. Sic vere tales impij solent altius volare: per status eminentiam: quia scilicet ascendũt ꝓ e ceteris ad altas dignitates ꝛ officia. ꝑs. Vidi impium superexaltatum ꝛ eleuatum supra cedros libani. Item solent altius videre: per mundanam subtilitatem ꝛ sapientiam: quiavt communiter ita fit ꝙ illi qui sunt ceteris sapientioresſunt sepissime nequiores. Esaie.xl. Succensa est quasi ignis impietas. Succensa dico: ideſt per sapientiaz illummata. Item solent plumas plures habere ideſt maioꝝ diuitiarum opulentiam: quia sicut dicitur. Hieremie.xij. Uia impiorum prosperatur: bene est omnibꝰ qui preuaricantur: ꝛ inique agunt. Ueruntamen omnis impietas est horrenda multiplici ratione: quia

Iniquorum.
ℙrosperitas non est durabilis.
Malignitas non est mutabilis.
Iniquitas deo est odibilis.

crudelitas

Crudelitas est importabilis.
Tranquillitas est perturbabilis.
ℂ Dico igitur quod isti habent indurabilem prospe
ritatem. Unde Job.xx. Scio a principio quod ex quo positus est homo super terram quod laus impiorum breuis sit. ℂ Item isti habent immutabilem malignitatem. Sunt enꝫ obstinati in malicia. Unde ℙrouerbiorum.xviij. Impius cum in profundum peccatorum venerit contemnet. Item isti habent deo odibilem iniquitatem: quia sicut dicit. Sapꝫ.xiij. Similiter sunt deo odio impius ꝛ impietas eius. Item isti habent importabilẽ crudelitatẽ. Unde Eccles.xxij. Arenam ꝛ salem ꝛ massam ferri facilius est portare: qꝫ hominem imprudentẽ ꝛ fatuum ꝛ impiũ. Item isti habent perturbabilez trãquillitatẽ. quia sꝫ isti nũqꝫ habent pacem perfectam. Uñ. Esai.lvij. Impij quasi mare feruens qđ quiescere non valet: ꝛ nõ est pax impijs dicit dñs. Ergo carissimi. Derelinquat impius ꝛ vir iniquus cogitationes suas ꝛc. quia sicut dicitur Eccles.xv. Deus nemini mandauit ipie agere: ꝛ nemini dedit ſ paciuꝫ peccandi. Quia ꝓcerto deus cuꝫ sit pius: impios exterminabit: ꝛ eos in inferno sine pietate damnabit: iude. Ecce veniet dñs arguere oẽs impios de omnibus operibus impietatis coñ ſquibus impie egerunt. Nos igitur iuxta consiliuꝫ ℙauli ad Tytum.ij. abnegantes omnem impietatem ꝛ seculária desideria sobrie ꝛ iuste ꝛ pie viuamus in hoc seculo: exꝑectantes beatam spẽ ꝛc. De impietate ꝛo in deum que nihil aliud est ꝙ cõtemptus legis diuine aut diuini cultꝰ: nihil ad presens. Unde de iniquo ꝛ de peccatore: ꝛ supra de crudelitate ꝛc.

Implere. Nota ꝙ implere idem est qđ augere: cumulare ꝛ cetera similia. Accipitur etiam implere: ꝓ facere vel ꝓ exequi Uñ nota ꝙ implere signat

Alicuius operis executionẽ
Alicuius tpis cõsũmationẽ
Alicuius loci cumulationẽ.
Alicuius rei ampliationẽ

Implere dico accipitur ꝓ operis executione. Uñ Mueme.xxxij. Isti ipleuerunt meam. Item accipit ꝓ certi temporis terminatione: vt.j. Paralip.xvij. Cumqꝫ impleueris dies tuos suscitabo semen tuum. Item accipit ꝓ omnis loci vacui seu vasis adimpletiõe. Et sic accipitur Johãnis.ij. Implete hydrias aqua et ferte architriclino. ꝛ impleuerunt vsqꝫ ad summũ. Item accipitur ꝓ oĩs negocij cõsummatiõe, et ꝓ quolibet complemẽto ꝛ pfectione ꝛ terminatione Johãnis.xv. Ut gaudiũ vestrũ impleatur ꝛc. Et sic põt dici ꝙ ẽ implementũ bonũ ꝛ malum. Sed omitto gratia brevitatis. qꝫ satis dicet infra de ℙlenus. Et vide supra de Adimplere. Nota igit ꝙ est iplere seu ipletio quedã.

Virtuosa. ℙrimo igit dico. ꝙ est impletio virtuosa qñ sꝫ homo impletur bonis
Uitiosa. virtutibus Et quãdo domus eccle
Doloꝛosa. sie impletur bonis personis ꝛ hoꝛ
Gaudiosa. nestis hominibus. De impletione virtutũ et morum ꝛ. Luc.j. zacharias pater eius. impletꝰ est spũssancto ꝛ ꝓphetauit. Et aduerte qđ loca vacua ꝛ nõ plena solent impleri. Et ideo notãdũ qđ illi qui pleni sunt bonis terrenis ꝛ peccatis nõ possunt impleri spũssancto vel gratijs et virtutibus: nisi ꝓius peccatis ꝛ terrenorum affectionibus vacuẽtur. Illi vero qui sunt humiles ꝛ pauperes: ꝛ bonis tpalibꝰ indigẽtes solẽt a deo facilius impleri: ꝛ gratijs ꝛ scientijs plus ditari. Sicut eñ dicit. Luce.iij. Omnis vallis implebitur. Et Luc.j. dicitur Mꝺ dominus esurientes impleuit bonis ꝛ diuites dimsit inanes. Et sicut videmꝰ qđ si in vase pleno bono ꝛ subtili liquore poneretur aliqđ terreuꝫ seu grossum. statim liquor essunderetur. et vas illa regrossa et terrea impleretur. Semper eñ liquidũ cedit grosso et compacto. Sic vere charissimi si aliquis habeat coꝛ plenum bono liquore gratiarum et virtutum et coꝛpora grossa. ideſt bona terrena superintroducantur per affectionem. vel etiã vitia vel peccata. tũc dicꝰ bonꝰ liquor effundit ꝛ illud qđ introductum est retinetur. Et ideo de multis videmꝰ ꝙ sunt impleti vitijs et non gratijs. vnde nota ꝙ quidam implentur carnalitate psal. Lumbi mei impleti sunt illusionibus. Mudam cupiditate Eccles.v. Auarꝰ nõ implebitur pecunia. Quidã crudelitate.iij. Reguꝫ. xxiij. Impleuit hierusalem cruore. Quidaꝫ superbie vanitate. Unde Esaie.vj. Domus impleta est fumo. Non sic: sed impleamur gratijs et non vitijs virtutibus et non criminibus. deuotione ꝛ non iuſectiõe: vt sic dicatur illud ꝑs. Aperiente te manũ tuam omnia implebuntur bonitate. De impletione bonarum personarũ quibus scilicet ecclesia debet impleri ꝓtest dici illud Mathei.xxij. Implete sunt nuptie discumbentibus. Et tamen hodie verificatur illud zacharie. viij. ℙlatee ciuitatis implebũtur infantibus ꝛ puellis ꝛc. Exꝑone de personis inutilibus que sunt hodie in ecclesia: que possunt comparari infantibus ratiõe ignorantie et simplicitatis. et puellis ratione sterilitatis. Dictuꝫ est igitur de impletione virtuosa. ℂ Secundo dico. quod est impletio vitiosa. Et ista est quãdo homines implentur vitijs et peccatis. et terrenis diuitijs seu bonis. Unde de filio prodigo dicitur Luce.xv. Quod cupiebat implere ventrem suum de filiquis quas porci manducabant. ℂ Tertio dico. quod est impletio doloꝛosa. Et ista est quando damnati implebuntur miserijs et tormentis. De quo potest dici illud. Ezech.ix. Implete atria interfectis. ℂ Quarto dico. quod est impletio gaudiosa. Et ista est impletio perfectorum et beatorum. qui impleti sunt cũctis bonis phil.iij. Deꝰ aũt impleat omẽ desideriũ vestrũ. Ibi eñ oẽ desideriũ et ois appetitus ꝓficit ꝛ implet. Mꝛ sicut ℙrouerbiorum.xiij. dicitur. Desiderium si compleatur dilatat animam. ꝛc. ℂ Sed si vis adhuc aliquid dicere de impletione virtuosa. Utiosa. Doloꝛosa et Gaudiosa. dic quod cũ teste Aug. Coꝛ humanuꝫ sit capax deo ꝛ dei habitatiõe. constat quod nihil minus deo ipsum potest implere. Et inde est quod solꝰ deus cum omne aliud minus sit ipso coꝛ humanum implet et satiat. alias si deo careat inane ꝛ vacuũ perseuerat. Animam inquit deo capacem nihil minus deo implere potest. Et ideo iste est qui muitat animã vt per eum impleatur. et vt gratia sua et per consequens omnivirtutum abundantia cumuletur dicens illud ℙsalmꝰ. Ego enim sum dominus deus tuus qui eduri te de terra egypti: dilata os tuum ꝛ implebo illud Aduerte tamen quod deus multiformiter dicitur creaturas implere scilicet essentialiter et hoc facit eius mfinitas qua rebus insidet. ℙotentialiter hoc facit eius sagacitas qua cunctis ꝓuidet. Spiritualiter et hoc facit eius benignitas qua coꝛde residet. ℙresentialiter ꝛ hoc facit eius felicitas qua celis ꝓsidet. Dei enim essentia cuncta solet replere. Cuꝫ eñ ista sit infinita: necesse est ponere quod ista sit vbiqꝫ. et per cõsequens ista impleat omnia. Et hoc est quod ipse dicit Esaie.lxvj. Celũ inquit mihi sedes est: ꝛ terra scabellum pedem meorum. Et Hieremie.xxiij. Celum et terram ego implebo dicit dominus. Istud potissime apparuit in beata incarnatione vbi simul implebat celum et vterum virginalem. Unde Augusti. in epistola ad Felicianum dicit. Non igitur locali motu ad Mariam diuinitas venit: sed ineffabili potentie sue manifestatione et vterum matris gignendus impleuit: et totum quod est substantie sue. plenitudine non priuauit. Non reliquit patrem cum ℙvenerat ad virginem. vbiqꝫ totus. vbiqꝫ perfectus. quia nec diuisionem simplicitas recepit. et partes plenitudo nõ nouit. Sequitur. Jacebat christus ꝓtum ad carnem mortuus et sepultus: mortuos resuscitãs in infernoviã tribucns vniuersis in celo. Hec mũdũ dimittẽs ad celũ ascendit: nec celũ deserens venit: sed vno ꝛ eodez tpe totus totũ impleuit Dei autẽ prouidẽtia cũcta so

Universidad de Deusto
Biblioteca

let supplere. ¶Potētia eiꝰ pronidētie diuine implet ⁊ satiat vniuersa. Uñ in ps. Oculi omniuꝫ in te sperāt domine: ⁊ tu das escam illoruꝫ in tempore oportuno Aperis tum anum tuam ⁊ imples omne animal benedictione. Duuma vero gra cūcta facit vigere. Ista est eñ que implet animā oi bono: ⁊ que virtutes in ipsa generat ⁊ pducit. De qua in ps. dicitur. Omnia a te expectant vt des illis escaꝫ in tēpore. Dante te, illis colligent. Aperiente te manuꝫ tuaꝫ omnia imple buntur bonitate. Diuina autez gloria cuncta facit ridere. Mua sez ista est que iplet oēs anime appetitꝰ ⁊ que beatos implet ⁊ satiat omni bono. Unde Johānis. xv. Gaudium meum in vobis sit: ⁊ gaudiū vrm impleatur. Et nota si vis ꝙ beati implētur in patria per presentiā creatoris. Clara cognitione: que cūcta prospicit.

Dulci fruitione: que cūcta reficit.

Longa duratione: que nunq̄ deficit.

Isti eñ implenᵗ a deo splendore cognitiōis. Esa. lviij Requiez tibi dabit dominus deus semper: ⁊ implebit splendoribus animā tuā ⁊c. Itē implentur a deo dulcore fruitionis. Unde Ecclesiastici. xxiij. Transite ad me omnes qui concupiscitis me ⁊ a generationibus meis implemini: spiritus eñ meus super mel dulcis: ⁊ hereditas mea sup mel ⁊ fauū. Qui edūt me adhuc esurient: ⁊ qui bibunt me adhuc sitient. Item implentur a deo tenore: idest perpetuitate durationis: quia sez gloria eoꝝ durabit perpetuo. Hō eñ erit infecunda ⁊ sterilis terra tua: numerum dieruꝫ meoꝝ implebo. Exoð. xxiij. Et breuiter de plenitudine cuiuslibet beati pōt dici illud. Exoð. xl. ¶Postq̄ cuncta perfecta sunt operuit nubes tabernaculuꝫ testimonij ⁊ gloria domini implenᵗ illud. ¶Sed ad huc nota ꝙ in scriptura inuenitur multiplex impletio tam actiue ꝙ passiue. Est enim impletio.

¶Perfecti operis quam debes facere
Diuinimuneris quā debes sumere
Immissi sceleris: quaꝫ debes fug re
¶Pñtis ecclesie: qua debes viuere.
Sequētis miserie: quam debes tremere
Ingentis letitie: qua debes psallere

Impletur igitur.

Lex xpi p ijs operibus.
Coꝛ iusti: sacris virtutibus.
Mens stulti: multis sceleribus.
Ecclesia: bonis hominibus.
Inferna: cunctis doloribꝰ.
¶Pria bonis felicibꝰ seu sumis dulcoribꝰ. ¶Primo igit dicoꝙ inuenit impletio, q̄ iplet lex xpi ⁊ hoc opibus ꝛtuosis. ⁊ ista ē illa qua iusti ꝓpribꝰ iplēt ⁊ pficiunt voluntatem diuinam ⁊ ipsius opera ⁊ mandata. De filijs eñ israel qui dei voluntate in deserto violauerunt nec eā perfecerunt aut impleuerūt: dicit. Numeri. xxij. Mō terraꝫ pmissionis intraturi nō essent De Caleph autē ⁊ Josue qui dei voluntatē impleuerant: dicitur ibidē ꝙ terram promissionis intrarent Isti inquit impleuerunt voluntatem meā. Quia vere terram promissionis paradisi illi soli possunt intrare: qui dei voluntatem studuerint ad iplere. Ideo bene dicit. Deut. iiij. ¶Precepta atq̄ iustitias sicut mādauit dominus facietis ⁊ obseruabitis ⁊ implebitis opere. Et aduerte ꝙ nos debemus implere opera.

¶Perfectionis.	¶Per primum implemus scripta
Subiectionis.	deoꝝ sez legē dei ⁊ ecclesie ⁊ fidei
Compassionis	cerimonias ⁊ mandata: de quo
Dilectionis.	Math. ij. Decet nos iplere oēz
Diserctionis.	iustitiam. Luc. xxij. Quod scriptum est oportet impleri. ¶Per secundū: implemus iussa maioꝝ: hoc est dictu prelatoꝝ ⁊ superioꝝ nostroruꝫ sicut faciunt veri obedientes qui libenter implent et faciunt quicquid mandatur iuste. Istud est eñ implere obedientie: quo sez illa que vouimus vel promisimus: vel illa que a prelatis in mandatis accepimus

adimplere debemꝰ. Exemplo creaturaꝝ que optime implent officia q̄ sibi a deo vel a natura iniūcta sunt Exemplifica de aquis fluentibus: maribus fluctuantibus ventis flantibꝰ ⁊c. Jdeo bñ dicit. Numeri. xxij. Implete qō polliciti estis. Et. ij. Thimo. iiij. Tu vero vigila in omnibus labora: opus fac euangeliste: ministerium tuum imple: sobrius esto. ¶Per tertium implemus seu supplemus vasa minoꝝ: hoc est dictu miserias pauperuꝫ ⁊ egenoꝝ: ⁊ infortunia tribulatoꝝ qui sez sunt vacui ⁊ manes ⁊ indigent per pietatē impleri. Jurta doctrinam apostoli. ij. Coꝛin. viij. In presenti tēpore illoruꝫ inopiaꝫ vestra abundantia supleat: vt ⁊ illoꝝ abundantia vestre inopie sit supplementum. Isti sunt igitur pauperes qui indigent impleri. Figurati in illo qui ventrem suum cupiebat implere filiqs, quas porci manducabant. Luc. xv. Unde Gene. xliij. Imple saccos coꝝ frumento quantū possunt capere: ⁊ pone pecuniam in oze sacci. ¶Per quartum implemus coꝛda nostra sez per dilectionez ꝓximi Sicut eñ dicitur. Ro. xiij. Qui diligit ꝓximū legem impleuit. Et Gal. v. Omnis lex in vno sermone impletur. Diliges ⁊c. ¶Per quintū implemus seu supplemus damna stultoꝝ: sez per opera eruditionis doctrine ⁊ discretionis: per que sez ignorantes ⁊ fatuos fide ⁊ veritate replemus. De quo. Joannis. ij. Implete hydrias aqua: ⁊ ferte architriclino ⁊ impleuerunt vsq̄ ad summum. Et iste hydrie erant posite ꝛm consuetudinem iudeoꝝ. In quibus scilicet dominus mutauit aquam in vinum significantes sez bonos doctores ⁊ predicatores: que alios purificant qui sez impleti scientia alios implent: ⁊ aquam doctrine sue in vinum consolationis mutant. Iste igitur dicit alijs illud. Coloc. j. Impleamini agnitione voluntatis dei. vñ de bono doctore alios implente dicitur. Ecclesiastici xxiij. Mō ipse implet quasi phison sapiētiaꝫ. Implet igitur lex xpi ⁊ hoc operibus virtuosis. ¶Secūdo dicoꝙ impletur mens iusti: ⁊ hoc muneribus preciosis: idest per gratias ⁊ virtutes. Constat eñ ꝙ deꝰ implet mentem quam inhabitat omni bono. Uñ sicut prudens miles castrum suū quod intendit ab hostibus ipsum impugnantibus tueri ⁊ defendere: ⁊ in quo intendit morari ⁊ habitare: solet bonis necessarijs implere ⁊ munire. Sicut etiam apes faciunt naturaliter vasa: que sez inhabitat que cera ⁊ melle: floribus ⁊ pastu replent ⁊ muniunt. Sic deus coꝛ humanum in quo cupit per gratiam habitare ⁊ qō ab hostibus ipsum impugnantibꝰ vult tueri ¿ ⁊ defendere bonis spūalibus: primo implet: ⁊ primo ibi tute ⁊ delectabiliter refidet atq̄ manet. Numeri. xiij. Implebitur gloria domini vniuersa terra. Uñ dñs volens implere gratia coꝛ humanuꝫ solet facere sicut homo qui volens bene implere saccum suuꝫ: solet ipsuꝫ movere ⁊ percutere vt plura possit in eo cumulare ⁊ mē suram refertam ⁊ coagitatam in eo congregare. Sic vere deus volens implere coꝛ humanū: ipsum bonis affectionibus: inspirationibꝰ ⁊ cogitationibꝰ: ⁊ quadoq̄ vexationibus: primo movet ⁊ agitat: ⁊ sic ipsuꝫ ad capiendum dilatat: ⁊ tandē bonis omnibus ornat Un. Aug. in libro de bono viduitatis dicit sic. Uestrū inquit est velle: sed voluntas ipa mouetur vt surgat: subleuatur vt valeat dilatatur vt capiat: impletur vt habeat. Breuiter ista est veritas: ꝙ deꝰ est sicut dues vsurarius qui plena diligit ⁊ non vacua: bona simuliter ⁊ nō mala. Exoð. xxiij. Nō apparebis in cōspectu meo vacuus. Igitur nota ꝙ iusti implentur.

Quandoq̄.

Sapientia vt erudiant.
Opulentia: vt subueniant.
Indigentia: ne superbiant:

Implentur iusti sapientia vt alios possint erudire. Eccle. xvij. Sensu implenit coꝛ eoꝝ: bona ⁊ mala oste dit eis. Eccle. xv. Implenit illū dñs spū sapiētie ⁊ intellectus: ⁊ aqua sapiētie salutaris potauit illum ⁊c.

Item

Item implenᵗ opulentia: vt alijs possint subuenire. Prouer. iij. Da inquit pauperibus ⁊ implebunᵗ horrea tua saturitate: ⁊ vino torcularia redūdabūt. Itez implentur indigentia seu tribulatione ⁊ penuria ne possint superbire. ps. Imple facies eoꝝ ignominia. ⁊ querent nomē tuum dñe. ⁊ Job. ix. In turbine inquit conteret me: ⁊ multiplicabit vulnera mea etiam sine causa: non concedet quiescere spirituꝫ meū: ⁊ implebit me amaritudinibꝰ. Et breuiter ista est veritas ꝙ iusti iplenᵗ omni gratia iustitia ⁊ virtute: vt sez finaliter impleantur eterna gloria cum salute. ps. Muaꝫ magnificata sunt opera tua domine: oia in sapientia fecisti. impleta est terra possessione tua: possessio dico. id est: virtutum ⁊ bonoꝝ operum cumulatione. Igitur patet ꝙ impletur mens iusti ⁊ hoc muneribus preciosis. ¶Tertio dico: ꝙ impletur coꝛ stulti ⁊ hoc stercoribus viscosis. Porci eñ magis delectanᵗ impleri stercoribus q̄ odoribus: ⁊ magis sapiūt eis fetida ⁊ immunda: q̄ nitida seu mūda. Sic vere peccatores magis volunt satiari ⁊ impleri. cumulari ⁊ fecundari rebus fetidis ⁊ immundis q̄ redolentibꝰ ⁊ puris: hoc est dictu. Rebꝰ temporalibus ⁊ vitiosis immundicijsq̄ peccatoꝝ carnaliuꝫ ⁊ delictoꝝ: q̄ quibuscunq̄ operibꝰ odorifieris spiritualium virtutuꝫ figurati in illo prodigo qui cupiebat implere ventrem suum de siliquis quas porci manducabāt: ficut dicitur Luce. xv. Et sic de malis notabis ꝙ impleri volunt quidam.

Luxuria ⁊ carnali sputo.	Implenᵗ igiᵗ mali luxuria ⁊ carnalitate: dicētes
Seuitia ⁊ crudeli scuto.	sez illud Sapiētie. ij. Uino precioso ⁊ vnguentis
Superbia ⁊ ferali bruto.	impleamus nos: ⁊ coronemus nos rosis anteq̄ marcescant: nullum sit pratum quod non pertranseat luxuria nostra. Et illud. psal. Lumbi mei impleti sunt illusionibꝰ. Item implenᵗ mali seuicia: ⁊ crudelitate. iij. Regū. xxj. Sanguinem innocuum fudit manasses multuꝫ donec impleretur hierusalem vsq̄ ad os. Item implenᵗ mali superbia ⁊ pompositate. Unde de presumptione superbi pōt dici illō. Exo. xv. Dixit inimicus psequar ⁊ comprehendam: diuidā spolia implebitur aīa mea. Euaginabo gladiū ⁊c. Item implenᵗ auaricia ⁊ cupiditate: q: sez isti sunt qui terrenis substātijs: impleri volunt aut rapina: aut furto: aut fraude. Rapina dico figurati in illo leone: de quo Mañ. ij. Leo cepit sufficienter catulis suis: necauit leenis suis: ⁊ implevit preda speluncas suas ⁊ cubile suum rapina. Furto etiam. Unde prouer. vj. Furaᵗ eñ vt esurientē impleat aīam. fraude vero. Prouer. j. Uenī nobiscum: insidiemur sanguini: abscondamus tendiculas contra insontem. Sequiᵗ. Omnem preciosam substantiam reperiemus: implebimus domos nostras spolijs. Et tamē tales auari sunt fatui: qua sez impleri credunt bonis terrenis: cū terra cū oibus bonis: teste scriptura: sit naturaliter manis ⁊ vacua. Sen. j. Inane aūt nunq̄ implet locum: immo quanto plus in loco est de vacuo ⁊ mani: tāto minus est ibi de pleno. Et sic bene sequiᵗ ꝙ auari quanto plus ditantur tanto minus implenᵗ. Eccle. v. Auarus non implebitur pecunia. Et. vj. Anima illius non implebiᵗ. Ezechie. vij. Argentum eoꝝ ⁊ aur eorum non valebit liberare eos sez ab auaricia. Sequiᵗ. Animā suaꝫ non saturabunt ⁊ ventres eoꝝ non implebunᵗ. Item implenᵗ vinolentia ⁊ ebrietate. Esaie. v. Ue qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandā ⁊ potandū vsq̄ ad vesperam vt vino estuetis. Patet igitur quomodo implet coꝛ stulti ⁊ hoc stercoribꝰ vitiosis. Quarto dico: ꝙ implet ecclesia: ⁊ hoc hominibus studiosis. Licet eñ ecclesia generalis impleta sit bonis ⁊ malis personis: figurata in sagena missa in mari: quam cū implera esset educentes ⁊ secus litus sedētes: elegerunt bonos in vasa sua: ma. os autem foras miserunt. ¶Pro eo sez ꝙ ista sagena: idest ecclesia militās. bonis ⁊ malis cōmuniter plena sit in pñti: qui tñ per christum ⁊ angelos diuidenᵗ ab invicem in futuro. Ecclesia tamen pñt sumitur pro statu personarum ecclesiasticaꝝ: solis bonis personis debet impleri: ⁊ solis virtuosis hominibus impartiri: ⁊ virtutibus ⁊ bonis moribꝰ adornari. Et procerto sic fuit in principio. Quia ecclesia christi euangelio emergente impleta fuit hominibꝰ virtuosis: ⁊ per cōsequens moribus ⁊ virtutibus generosis. Uñ de quolibet iusto potest dominus dicere illud. Agge. ij. Uenient desideratus cūctis gentibus: ⁊ implebit dominum istam gloria. Et nota ꝙ ecclesia antiquitus implebatur.

Justitie vigore	Dico igitur: ꝙ primitus
Mundicie decore.	impleuit ecclesiam iustitia seu lex vigoris. Esa.
Letitie dulcore.	xxiij. Impleuit dñs syō
Gloria ⁊ honore	iudicio ⁊ iustitia: ⁊ erit fides temporibus suis. Item munditia seu nitor decoris
Tam fama q̄ odore.	Ezechie. xxvij. Ecclesia videbatur sic loqui. ¶Perfecti decoris ego sum ⁊ in corde maris sita. Sequitur. Fabricatores tui qui edificauerunt te ipsi impleuerunt decorem tuum. Itē letitia seu lux dulcoris. ij. Machab. iij. Templum inquit ꝙ pauloante tumore ac tumultu erat plenum: apparente domino gaudio ⁊ letitia impleta est. Item ipsam implebat virtꝰ ⁊ gloria seu laus honoris. Unde. Ezech. xliij. Ubi ⁊ ecce impleuit gloria domum domini. Itez ipsaꝫ implebat fame fragrantia seu viroꝝ odoris. Uñ Joh. xij. Domus impleta est ex odore vnguēti. Sed quid: ꝓculdubio nō sic hodie: qꝛ reuera tam ecclesiastici q̄ religiosi magis implenᵗ hodie personas inutilibus q̄ vtilibus magis vitijs q̄ virtutibus: ⁊ magis insolentijs q̄ bonis moribus. Unde dominus conquerens dicit. Hiere remie. xvj. Contaminauerunt inquit terrā meam in morticinis ydoloꝝ suoꝝ: ⁊ abominationibus suis impleuerunt hereditatē meam. Morticina eñ sunt viles ⁊ corrupte persone quibꝰ hodie impletur ecclesia. Abominationes vero sunt mala opera et peccata: que hodie ibidem habitant ⁊ abundant. Et nota si vis ꝙ ecclesia impletur hodie.

Symonie lepꝛis	Impletur dico eccle
Luxurie stupꝛis.	sia lepꝛis symonie. vñ
Inuidie scalpꝛis.	ij. Regum xiij. Quicunq̄ volebat implebat manum suam ⁊ fiebat sacerdos. Itē impletur stupꝛis luxurie: vnde illud predictum. Hieremie. xvj. Abominationibus impleuerunt hereditatem meam. Item impletur scalpꝛis inuidie. sez morsuris detractionis: vnde inuidis videtur dictuꝫ illō. Ezechie. ix. Transite p ciuitatem ⁊ percutite: nō parcat oculus vester: neq̄ miseramini: semen adolescentem ⁊ virginem ⁊ mulieres interficite: ⁊ a sanctuario meo incipite. Sequiᵗ. Contaminate domum: implete atria interfectis. Applica bene contra inuidos et detractores qui nemini parcunt. Item impletur scabꝛis: idest fetoribus et infamia. Figurata in regina Hester: De qua legitur Hester. xiij. Quod pro vnguentis varys cinere et stercore impleuit caput. Item impletur sonis: idest cantoribus manis letitie. Unde illud zacha. viij. ¶Platee ciuitatis implebūtur infantibus et puellis ludentibus in plateis. Item impletur somnis desidie negligentie et pigritie. Unde illud. Mathei. xxij. Implete sunt nuptie discumbentibus. Discumbere enim ocium et pigritiam designat. Ista autem omnia possunt figurari. Apocalip. xv. vbi dicitur: ꝙ impletum est templum dei fumo: et nemo poterat introire in templum donec consummarentur septem plage. Quia reuera prohdolor templum dei quod est ecclesia impletuꝫ est hodie fumo id est peccato. Fumo dico. Occulte tortuose intrante ecce Symonia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tecta maculante .ecce Luxuria.
Oculos ledente. ecce Inuidia.
Naribꝫ fetente .ecce infamia.
Cilia claudente. ecce Inuidia.
Cerebrum mouente .ecce vana gl'ia.
Sursum,ascendente . ecce Superbia.
Ab igne nascente. ecce Auaricia.
Acriter mordente. ecce Iracundia.
Cuncta deficante. ecce Tristitia.
Et breuiter templuꝫ ecclesie :qđ dolendū est:in mu'tis sui partibus tali multiplici fumo impletum est. Iuxta illud.iij.Reg.viij. Nebula impleuit domum dñi.Ita ꝙ iam nulli vel rari templum istud ingrediuntur aut introeant: nisi dūtaxat q̄ sunt tales ꝙ septem plagas.i. septez mortalia crimina consummãt atq; faciant: qz procerto hodie quandoq; fit: ꝙ mali citius intrant ꝛ promouentur q̄ boni:ꝛ facilius admittuntur ad beneficia q̄ perfecti.Unde de terra.i.de ecclesia potest hodie dici illud. Ezechiel.xxx. Fortissimi inquit gentium. ideſt demonū adducentur ad disperdendum terram: ideſt ecclesiam:ꝛ implebũt terram interfectis.i.peccatoribus:ꝛ faciam alueos fluminum aridos:ꝛ tradam terram in manu pessimoꝝ ꝛ dissipabo terram ꝛ plenitudinez eius in manu alienorum. Expone totum de moderna religione vel ecclesia.Non sic sed impleatur ecclesia moribꝫ generosis seu hominibus studiosis. ¶Quinto vero dico:ꝙ impletur damnatus seu infernus ꝛ hoc ardoribus doloꝛosis.Constat enimꝰ infernus quotidie impletur ꝛ cumuletur peccatoribus qui illic fluunt. Ipsi vero peccatores implentur tormẽtis ꝛ doloribus. Et ideo damnato dicitur illud.Ezech.xxvj.Satiabo ð te bestias vniuerse terre:ꝛ dabo carnes tuas sup montes ꝛ implebo colles tuos same tua. ꝛ irrigabo terrã fetore sanguinis tui insuper montes ꝛ valles implebũtur ex te.Impletur igitur damnatus:ꝛ hoc ardoribꝫ doloꝛosis. ¶Sexto vero dico: ꝙ impletur beatus et hoc dulcoꝛibus gaudiosis.Constat enim ꝙ pro tempoꝛe vite huius coꝛ humanum nunꝯ implet: solus enim deus per gloriam illapsus menti perfecte ipsam implet: intantum ꝙ nihil aliud querit: sed sibi sufficit qđ iam tenet.Sed de hoc satis dictum est supra in fine illius.§.qui incipit.Sed si vis adhuc aliquid dicere. Patet igitur quõ ipletio sumitur multis modis videlꝫ adimplere:complere plenitudo:replere:satiare ꝛc.

Imponere Nota ꝙ in scriptura reperio multiplex genus impositionũ Et hoc ꝑm diuersitatem illoꝝm qui imponunt: vel illoꝝ qui imponuntur: ꝛ illoꝝm quibus imponunt. Et sic breuiter notabo:ꝙm scriptura reperit tã actiua:ꝙ passiua Impositio.

Sumi mi numinis: q̄ est magnifica.
Celsi culminis .i. prelati: q̄ est sanctifica.
Justi hominis: que est dignifica.
Certi nominis : que est fatidica
Duri turbinis : que est tyrannica.
Falsi criminis: q̄ est falsidica.

Deus enim imponit onus:sed hoc ꝛperative. Prelatus ꝛponit manus: sed hoc ministratiue. Justus ponit munus : sed hoc famulatiue. Mundus imponit nomen:sed hoc ordinatiue. Tyrannus imponit gravamen:sed hoc tempestatiue. iniquus imponit crimen: sed hoc machinatiue. ¶Primo igitur dico.ꝙ inuenitur impositio que est magnifica. Et ista est impositio dei:quia scilicet deus sicut iudex ꝛ imperator Imponit.

Leges oberrantibus. Imponit enim deꝰ leges
Manus indigentibus. ad gubernandũ. Unde
Penã delinquentibꝫ. illud Josue.xxiiij. Im-
Gloriam ꝑmerentibus posuit populo precepta ꝛ indicia in sichẽ.Itẽ imponit manꝰ ad adiuuãdũ. Unde de muliere curua dicit.Lu.xiij.Mõ iesus impo-

suit illi manus ꝛ confestim erecta est. Item imponit penam ad puniendum scz bonos qñq; temporaliter pñ. Posuisti tribulationes in dorso nro : imposuisti boies sup capita nra. Et malos eternaliter. Eze.vij. Judicabo te iuxta vias tuas:ꝛ imponã tibi oia scelera tua ꝛ nõ parcet oculus meꝰ : neq; miserebor. Itez imponit gloriam ad premiandũ:.Gloriaz dico dignitatis terrene:sicut qñq; fit cũ ex inspiratiõe diuina ꝑ mouetur quis ꝛpaliter: sicut dicit Exo.xxix. Cinges aaron ꝛ liberos eius balteo: ꝛ impones eis mitras: erunt; sacerdotes mei in religione perpetua, Gloriam etiam felicitatis eterne.Sicut etiã fit qñ in celis coronat,quis eternaliter.pñ. Gloriam ꝛ magnuꝫ decorem impones sup cũ dñe: posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Et Baruc.v. dr anime beate:ꝙ deꝰ imponet mitrã capiti tuo honoris eterni.Ista est igit impositio:que est magnifica. ¶Secundo dico:ꝙ inuenit impositio: q̄ est sanctifica.Et ista p̄ocertoest impositio : quã facit bonus ꝓlatus: qui.s.imponit homini manus. Circa qõ nota:ꝙ quia manus habet.

Inungere.	Dico ꝙ per impositionez manus
Abstergere.	quam facit prelatus põt intelligi
Inungere	impositio indulgentie vel absolu
Erigere.	tionis:que inungit. Impositio pe
Percutere.	nitẽtie vel correctionis:que abster

git.Impositio ꝑeminentie ꝛ ordinationis:que inungit.Impositio excellentie seu promotionis:q̄ erigit. Impositio potentie vel defensionis q̄ percutit. Prelatus enim absoluendo lenit ꝛ inungit:Mar.xvj. Super egros manus imponent ꝛ bene habebũt. Et marime prelatus inungere dicit: inq̄nuꝫ spũssanctus q̄ dicit inunctio per talem impositionẽ datur. Act.viij Tunc imponebant manus sup illos ꝛ accipiebãt spiritumsanctum. Corrigendo seu penitentiã infligendo mundat ꝛ abstergit: vt ꝛ sic figuraret in abraam. Gen.xxj. Qui imposuit vtrem aque ꝛ panẽ scapulis agar:ꝛ qui imposuit ligna sup isaac q̄deo immolari debebat sicut dr.Gen.xxij.Ad denotandum:ꝙ abraam.i. bonus ꝓlatus debet qñq; panem ꝛ aquã.i.penitentiaz in pane ꝛ aqua alijs imponere:ꝛ si culpa maioꝛ exigit ligna ad eos cõburendum.i. publicam penam imponere.Item inungendo mandat ꝛ restringit :sicut patet qñ imponit lex ꝛ pena:vel qñ imponitur silentium malis sicut Matth.xxij.dr ꝙ Jesus imposuit silentium saducceis. Et meritoꝛ: qz sicut dicit. Prouer.xxvj.Qui imposuit stulto silentium irã mitigat .Item promouendo seu adunando leuat ꝛ erigit:quia scz ad prelatũ pertinet bona iura ꝛ libertates ditionis sue ab inuasoribꝫ ꝛ tyrannis etiaz repcutiendo seu resistendo custodire.iuxta illõ .Ezechie.viij. Vias tuas imponam tibi.q.d.qz in via tyrãnidis ꝛ violẽtie me ꝛ cõmissaz mihi ditionez niteris vexare.ego vi ꝛ manu statui tibi obuiare: qz lex.fas. natura.vim vi ꝓpellere suadent. Patet igit ꝙ inuenitur impositio que est saluifica. Sed si vis vide supra de absolutione:vbi agit de absolutione sacramẽtali ꝛ manuum impositione. ¶Tertio dico:ꝙ inuenitur impositio valde dignifica. Et ista est qñ iustus hõ se ꝛ sua imponit in seruitio diuino.pñ. Imponẽt sup altare tuum vitulos. Et quãdo sibiipsi imponit legẽ ꝛ coertionẽ a malo:sicut de bono filio noe legit. Gen.ix. Mõ palliũ imposuit humeris ne videret et vt coopiret pudibunda patris.Et sicut de intelligente dr:Prouer.xxx.Si enim intellexisset os suo manuz imposuisset:Mdanus enim est ꝓponenda os vt a vanis

sermonibus taceamus. Pallium humero vt primoꝛuz turpia contegamus. Titulus altari: vt carnalem lasciuiam per penitentiã cõburamus. Ista est igitur impositio iustifica seu dignifica. ¶Quarto dico. ꝙ inuenit impositio fatidica. Et ista est impositio nominis. Impositio enim nominis quasi qđ essentialevire vel fortune humane videt ꝑm imaginationẽ quoꝛũdã a quodam fato.i.a quadã occulta dei ordinatione ꝛ prudentia vel vt dicũt alij ab ipsa originali cõstellatione hominis dependere. Iuxta illud Esa.lxij. Vocabit tibi nomen nouum qđ os dñi nominauit.Et inde est ꝙ illi qvolũt homini per artes occultas ꝓficere vel nocere.solent nomẽ originale ꝛ baptismale inquirere vt sua maleficia valeant exercere. Un sicut itelleꝛi:qñq; ex certo proposito pueris magnatũ baptismalia noia mutant:ꝛ alijs noibus q̄ ꝓprijs appellant. ne ꝙ maleficos fascinent Esa. lxv. Seruos suos vocabit nomie alio . Breuiter igitur impositio nominũ rñdet rebus ꝛ res etiã suis vt cõter corrñdent nominibus. Unde de petro qui erat futurus petra.i.petrꝰ ꝛ soliduz ecclesie fundamentũ dr Mar. iij.ꝙ iesus imposuit symoni nomẽ petrus. Ista est ergo quedaz impositio fatidica . ¶Quinto dico. ꝙ inuenit quedã impositio tyrannica . De malis enim ꝛ hypocritis sacerdotibus dicit Mat. xxiij. ꝙ ipsi imponũt onera grauia ꝛ importabilia in humeros hominũ: digito aũt suo nolũt ea mouere.Sicut ptz de illis qui graues alijs imponũt penitentias ꝛ nõ sibi;ꝛ q̄ ð eisdem crimi nibus alios punirũt sibi parcũt. De tyrania ꝛo qui imponũt alijs graues penas dicit.iij. Reg.xij. Pater tuꝰ iugũ durissimũ imposuit nobis . Et de illis satellitibꝫ etiã qui xpm ducebãt ad mortem dicit Lu . xxiij.ꝙ ipsi apprehẽderũt cyreneũ:ꝛ imposuerũt sibi crucẽportare post iesum ¶Serto dico.ꝙ inuenit quedaz impositio que est falsidica.Et ista est quando aliquis imponit alteri falsuz crimẽ qđ scz est valde cõmune ꝛ maxie apud iniquos iudices ꝛ puerſos . Isti enim qi sub colore ꝛ pallio iustitie nocere possunt.hinc fit ꝙ quando malicioſe nocere volũt.ante omnia aliqđ falsum crimẽ imponũt ꝛ sic per fas vel per nephas iustitiã subuertũt ꝛ innocẽtiam ledunt. Deut.xxij. Filiam meaz dedi huic vxorem quã qꝛ odit.imponit ei nomẽ pessimum dr. Mõ inueni filiã tuã virginẽ.Et dicit ibidẽ.ꝙ talis qui aliũ indebite diffamabat.per senesꝛibꝫ punirꝛ castigariꝛ ðebat Sed de ista materia vide vbicunq; fit mentio. De infamia.Et hec de imponere sufficiant. Vide de ponere.

Impossibilis. Vide de posse ꝛ de possibile.

Improperium. Nota ꝙ improperiũ idest qđ ꝛbum iniuriosum ꝛ opprobriũ seu negociũ infamiet opprobriosum seu ꝛ tuperosuz . Et nota in scriptura inuenit improperiũ ferendũ cũ iustus graual ꝑ rpi nomine.Improperiũ tacendũ cũ stultus bachal indocto famine . Improperiũ timendũ cũ malꝰ artat inferni turbine. ¶Est igit ipro perium ferendũ cũ patientia.Et istud est improperiũ seu vituperiũ qđ inferk pro rpo.qđ procerto fere debet anima sustinere.sicut fecerũt martyres qui vituperia ꝛ improperia sustinuerunt pro rpo.sicut de Moyse dicitur Heb.xj.ꝙ beatus reputauit iproperiũ rpi thesauris egyptioꝝ.Un apostolus Heb.xiij. dicit exeamus ad eũ extra castra improperiũ eius portantes . Et merito. qz procerto talia improperia ꝙuertunt finaliter in honoꝛ sicut Sap.v. dicit de bonis in persona malorꝝ. Ibi sunt quos aliqñ habuimus in derisum ꝛ in similitudinem improperij. Ecce quõ cõputati sunt inter filios dei ꝛ inter sanctos sors illoꝝ est. ¶Itẽ est improperiũ quo vtũtur mali ꝛ iniurioſi scz alios diffamãdo,verecũda eis ex probrando.ꝛ si quid pro eis fecerint opponẽdo ꝛ recitãdo. Unde Ecci.xviij. Stultus acriter improperabit. et datus indisciplinati tabescere facit oculos. Erigua non dabit ꝛ multa improperabit. sicut Ecci.xx. Prudẽs enim homo super omnia debet cauere.ne improperet beneficia collata Ecci.xlj. Caue ab amicis de verbis improperij ꝛ cuz dederis ne improperes. Nec ẽt improperet maleficia ab alijs perpetrata Ecci.xxxj. Uerba improperij non dicas ꝛ merito.qz procerto sicut dicitur Ecci.xxiij. Homo assiduus in verbis improperij cunctis diebus nõ erudietur. Ideo dicebat dauid in pñs . Usq; quo deus improperabit inimicus.irritatur aduersarius nomen tuum in finem. ¶Item est improperium timendum. Et istud est finale improperium ꝛ confusio infernalis que finaliter habitur impijs ꝛ damnatis . De quo Eccle.vj.Improperium ꝛ contumeliam malus hereditabit.vnde ipsi possunt dicere deo illud Baruch. iij. Ecce nos in captiuitate nostra sumus quo nos dispersisti in improperium ꝛ in maledictum ꝛ in peccatum. Vide de inimicis.in alijs ti.magis fecundis. sicut est verbo loqui lingua ꝛ similia. ꝛ infra de opprobrium.et supra de exprobrare ꝛc.

Imprudentia. Vide de prudentia.

Impudicicia. Ubi luxuria: fornicatio immundicia

Impugnare. Ubi bellum pugnare ꝛ expugnare.

Imputare. ideſt culpabilem putare . vel culpam alicui attribuere.omitto.qz non sunt ꝛ autoritates.

Immundicia. Idem est qđ fex macula pollutio.turpitudo:ꝛ quando qz res que põt corpus rem vel locum polluere vel inquinare. Et generaliter immundicia ꝓ peccato.contrariatur aũt immũdicia puritati innocentie sanctitati: ꝛ omni gratie et virtuti . Sicut enim videmus ꝙ tria sunt que omnẽ rem quam contingunt faciunt immundam scz pinguedo:puluis ꝛ fumus.Sic vere charissimi tria sunt genera peccatoꝝ:que immũdos faciunt quos cõtingũt.videlicet. Pinguedo carnalitatis.Puluis temporalitatis. fumus superbie ꝛ vanitatis . Pinguedo deliciaꝝ.causat immũdiciam carnalitatis . Puluis diuitiarum causat immundiciã cupiditatis. Fumus ementiaꝝ.causat immũdiciã superbie ꝛ vanitatis. ¶Dico ergo primo.ꝙ est immũdicia luxurie quam introducit pinguedo deliciarũ.Sicut enim videmus ꝙ oleum pix ꝛ carnes causant faciliter immundiciam in tangẽte:quia scz qui tetigerit picẽ inquinabit ab ea sicut dicitur Ecci.xiij. Sic mundane delicie faciliter mentes solent per carnis immundiciã maculare Gal. v. Manifesta sunt opera carnis que sunt fornicatio. immundicia impudicicia.luxuria.Et ideo sicut porcus qui inter cetera animalia magis deliciose ꝛ sine labore nutritur ꝛ plus etiam ceteris animalibus impinguatur solet esse animal fetidum ꝛ immũdum loca immũda frequentans ꝛ etiam rebus immundissimis se delectans. Sic vere illi proci ꝛ peccatores qui nullis penitentie laboribus exercitantur:ꝛ qui coꝛporalibus delicijs impinguant.cito ꝛ faciliter per carnis immundiciam maculantur:ita ꝙ ad literaz ibi immundis rebus ꝛ actibus delectantur. Isti figurantur Leuitici.xv. vbi dicitur. ꝙ vir qui patitur fluxum seminis immundus erat:stratum etiaz in quo dormiebat immundũ faciebat:ꝛ omnis quem ipse tangebat immundiciã contrahebat . Sic vere charissimi viri tales realiter immundi sunt ꝛ stratum maculant vbi dormiunt.ideſt domũ. locum. eccle siam vel patriã in qua sunt:illos insuper qui ipsos per societatem ꝛ frequentationem contingunt per suã malam vitaz ꝛ exempla immundicie ꝛ peccato subijciunt ꝛ per sui imitationem inficiunt ꝛ corrũpunt.vnde Nume.xix. Quicquid tetigerit immundus immũdũ faciet Limaces enim ꝛ cetera animalia immunda ꝛ vitiosa:nõ solum sunt in sevilia ꝛ immũda:immo in loco per quẽ transeunt.immundicie vestigium derelinquunt . quia scz tales immundi tanta sunt immundicia maculati: ꝙ semper in loco vbi sunt vel fuerunt vestigium malorum exemploꝝ:aut male fame contagiũ ad alios trãsmittunt:ꝛ in eis immundiciã generãt ꝛ inducũt. vnde

Leui.xrij.dicit. Qui tetigerit reptile: vel quodlibz sordi
dū cuius tactus est sordidus immūdus erit. Jsta est igi
tur immūdicia luxurie. quā introducit pinguedo 'delici
arz. ¶ Scdo dico. q̄ est immūdicia auaricie. quā in
troducit puluis diuitiarz. Sicut ei pulus ꝛ terra ꝛ lutū
maculāt vestimēta: sic mūdane diuitie que terra sunt ꝛ
de terra maculāt per auariciā corda nostra: Auari em̄
immūdi dicunt: ꝛ ideo sicut immūdi a regno celorꝝ fina
liter expellent. vñ Eph. Immūdus aut auarus qō est
ydolorꝝ seruitus nō habet hereditatē in regno xpi ꝛ dei
Jsti figurant Leuit.xj. vbi dicit. q̄ omne animal qō am
bulat sup manus ex cūctis animantibus que incedūt
quadrupedia (cuiusmodi sunt symie) immundū erit.
Jsta em̄ animalia significāt auaros: qui. s. cū pedibus
affectionū: cū manibus operationū habēt terrā. i. ter
rena tangere ꝛ tractare. ꝛ se ex toto in terrenis negocijs
occupare: qꝝ s. tales apud deum ꝛ homines sunt immū
di. Jsta est ergo immūdicia auaricie: sed procerro cha
rissimi ista immūdicia extendit ad symoniacos ꝛ ambi
tiosos. qui sub auaricia ꝓtinent: cū auaricia nihil ali
ud sit q̄ ardor habendi. Immūdi em̄ antiquitus ab in
troitu templi arcebant iurta illud. ij. Para. xxix. Aufer
te omnē immūdiciā a sanctuario. Sed ꝓcerto modo ta
les immūdi ꝛ corrupti in templo sancte ecclesie introdu
cunt. Uū prochdolor plangēdo posset dici ecclesie il
lud Ezec. xxij. Tu es terra immūda ꝛ nō cōpluta legif.
em̄. ij. Paral. xxiij. q̄ ioiada summꝰ sacerdos ꝓstituit ia
nitores in portis domus dñi. vt non ingrederet eā im
mūdus: sed ꝓcerto moderno tpe illi qui sunt ianitores
in portis ecclesie. s. prelati qui a summo pōtifico ad hoc
ordinati sunt vt tales immundos arceant ab ingressu.
ipsos potius introducunt. qō figuratum est in ancilla
ostiaria que ad vocē illius discipuli qui erat notus pō
tifici introduxit petrū in loco vbi xps illudebat. qui tñ
petrus symon cōmuniter dicebat. Uide rogo te de dñis
ostiarijs ꝛ ianitoribus nostris. s. prelatis quales hodie
introducūt in loco vbi xps illudit. i. in terrā sanctā ec
clesie vbi hodie sunt multi dñi illusores. Ne tu inuenies
q̄ ad preces ꝛ ad vocē illorꝝ qui sunt noti pontifici. s. car
nalių parentū ꝛ talių ipsi introducūt illos q̄ vocant sy
mon. i. qui sunt symoniaci ꝛ corrupti q̄uis alio nomi
ne vocent petrus dicti a petra. i. q̄uis sunt ad modū pe
tre insensibiles ꝛ ignari. Uñ de talibus immūdis sic in
ecclesiā introductis pōt hodie dici illud Mar. j. Erat
homo in synagoga in spiritu immūdo. Jsta est ergo im
mūdicicia auaricie. quā introducit puluis diuitiarum:

¶ Tertio dico. q̄ est immūdicia supbie. quā introduc
it fumus eminentiarz. Sicut em̄ fumus q̄ semp hz sur
sum ascēdere solet illa que tangit nigra ꝛ immūda face
re. accipitres ꝛ apes ledere: ꝛ toti domus pulchritudi
nem maculare. Sic vere fumus cito euanescēs munda
ne gloie ꝛ peccatū superbie. animā fetidā ꝛ immūdaz
ꝛ totā domū conscientie facit turpē horribilē ꝛ obscurā: ꝛ
ideo accipitres. qui alte volāt. i. boni ꝓlatiui. apes
que ꝓficiūt mel. i. boni actiui fumū istū fugiūt ꝛ abhor
rent: ne forte maculā ꝓtrahāt ꝛ peccatū. Tales igit qui
per superbiā sunt immūdi figurant Leuit. xj. vbi dicit.
q̄ oē animal quadrupes qō hz alas (sicut griffes) im
mundū est. Sic vere tales bestie. i. peccatores q̄ quadru
pes dicunt: qꝝ. s. quatuor affectionū pedibus deuehunt
q̄ alis supbie sunt muniti debēt ab omnib⁹ immūdi re
putari. Jti etiā sunt spiritus immundi: qꝝ. s. sicut spiri
tus immundi sunt superbissimi ꝛ bonoris appetentis
simi immundissimi ꝛ callidissimi sic isti. De quibus di
citur. Mat. viij. q̄. Jesus ejiciebat spiritus immundos.
Et sic patz quomodo triplex immundicia contrahitur
in hoc mundo. s. luxurie. auaricie ꝛ superbie.

Immunis idem est qō liber. Et immunitas
infra de nobilitate. libertate ꝛ similibus. Et dist ingue si
vis de immūitate fortitudine gratie ꝛ glorie: quasi nul
le sunt autoritates. ideo omitto.

Immutare est q̄ vnius in aliud mutatio.
Et quia intra in loco suo de mutatione dicetur ad ple
nuz: ideo de isto composito breuiter pertransibo. No
ta q̄ in scriptura reperitur Immutatio
Naturalis. que est consideranda.
Uirtualis. que est recuperanda.
Supernalis que est desideranda.
Criminalis. que est vituperanda.
Jnfernalis. que est reiterād seu ꝓtinuāda ꝛ perpetuāda.

¶ Primo igit dico q̄ est immutatio naturalis. que oz
ꝓsiderari. Constat em̄ q̄ in rebus mūdi omnia sunt in
ꝓtinuo fluxu ꝛ mutatione: ꝛ hoc. qꝝ omnia subsunt tpi
qō ꝓtinue mutat ꝛ defluit iurta illud Eccl. xviij. A ma
ne vsq; ad vesperā immutabit tps. Apparet euidenter
in homine qui continue se percipit immutari. s. de sani
tate ad infirmitatē. de iuuentute ad senectutē. de vita
ad mortē. de leticia ad tristiciā. de benivolentia ad ira
cundiā. Uñ in ps. dicebat dauid. Caro mea immutata
est. ꝓpter oleū. ꝛ ego ad nihilū redact⁹ sum ꝛ nesciui. Ole
um potest hic significare humidū radicale. qō qꝝ in ho
mine continue consumit: ideo homo cōtinue immuta
tur: ꝛ finaliter per mortis exterminiū ad nihilū deduci
tur ꝛ mouetur. quāquidē finalez mortis immutationē
expectabat Job. xiiij. Cunctis diebus quibus nūc mili
to: expecto donec veniat immutatio mea. Res etiā for
tune continue immutant. sicut est rex amplitudo. sta
tus celsitudo. vultus pulcritudo. opera dei magnitudo
De mutabilitate rex dicitur Esa. ix. Lateres ceciderūt
sed quadris lapidibus edificabimus sicomoros succi
derunt sed cedros immutabimus. De mutabilitate vero
statuū. dicit. j. Mac. j. In omni loco ingemuerūt prin
cipes ꝛ seniores iuuenes ꝛ virgines infirmati sunt ꝛ spe
ciositas mulierū immutata est. De mutabilitate aūt vul
tuū ꝛ faciez ptz. q̄ q̄dq; immutant ratione furoris Dañ.
iij. Habuc. repletus est ira. ꝛ aspectus faciei sue immu
tat⁹ est sup sydrach. misac ꝛ abdenago. Uñ q̄dq; rōne stu
poris. sicut ō balthasar videte digitos scribētes i pari
ete ꝛ admiratē di Dañ. v. q̄ ꝓturbatus est ꝛ vultus eius
immutatus est. Uñ q̄dq; ratione timoris: sicut daniel ti
mens viso illo angelo mirabili. dicit de ipso Dan. x.
Non remansit in me fortitudo: sed species mea immu
tata est in me. De mutabilitate vero diuinoꝝ iudicioꝝ
ꝛ operū quomodo s̄m diuersitatē temporū variantur. di
citur Eccl. xxxvj. Innoua signa ꝛ immuta mirabilia: et
etiam de ipsis sanctis Job. xv. Ecce inter sanctos eius
nemo est immutabilis. Et breuiter nō est dare aliquid
creatū quin mutabilitati subiaciat naturali. Sol⁹ em̄
deus est immutabilis ꝛ eternus ꝛ ab omni motu ꝛ muta
tione semotus Malach. iij. Ego dom̄n⁹ qui non mu
tor: ꝛ Mūe. xxij. Non potero immutare verbum dei mei
Jsta est igitur immutatio consideranda. quia. s. mul
tum debet homo considerare q̄ ipse qui mutabilis est
rebus mutabilibus non adhereat: sed q̄ ipsi deo perpe
tuo ꝛ immutabili per dilectionē insistat. vt. s. sua im
mutabilis potestas ipsius mutabilitati resistat: ipsam
q; teneat atq; sistat. Est igitur immutatio naturalis:
que debet considerari. ¶ Secundo dico. q̄ est immuta
tio virtualis: que debet recuperari: et ista est: qñ quis
immutatur de malo in bonum: vel de bono in melius
transformetur. Radij em̄ solares ad terrā invere appro
pinquantes. ꝛ herbas ꝛ arbores inuisibiliter subintran
tes immutant formam. ꝛ conditionem ipsarum inquā
tum. s. ex siccis faciunt virides de nudis foliosos ꝛ flo
ridos: ꝛ de sterilibus fructuosos. Sic reuera radij diui
ne gratie: quādo cor humanū subintrant ipsum. de ma
lo in bonuz immutant: ꝛ de iniquitate in deuotionis. ad
virorem ꝛ humorem lachrymose contritionis ipsum al
terāt. ꝛ finaliter ad folia. flores ꝛ fructus. bone locutio
nis. affectionis ꝛ operatōis transformāt. Unde de saul
dicitur. j. Reg. x. q̄ immutauit ei deus cor alterum. vn
de Job de homine deo loquens dicit Job. xxij. Immuta
bis eum paululum ꝛ emittes eum. qō est contra obsti
natos qui nunq̄ immutantur ad bonum. Figuratos
in populo Moab. de quo dicitur Hieremie. xlviij. Fer
tilis fuit moab ab adolescentia sua: in captiuitatē non
abijt: non

abijt: nō est transfusus ō vase in vas. Idcirco remāsit gu
stus eius in eo. ꝛ odor eius nō est immutatus. Hic est
igit immutatio ꝛtualis que debet recuperari. ¶ Ter
tio dico. q̄ est immutatio supernalis que debet deside
rari: ꝛ ista immutatio illa qñ mortale hoc induet incoꝛ
ruptionē: ꝛ qñ corpus ꝛ anima nostra glorificabunt. et
in statu immutabili ꝛ perpetuo locabunt. De qua im
mutatione dicit Apo. j. Coꝛ. xv. Omnes quidem resur
gemus. sed non omnes immutabimur. sup. ad gloziā.

C ¶ Quarto dico. q̄ inuenit immutatio criminalis ꝛ. que
debet vituperari ꝛ ista est illa qua quis immutat de bo
no in malū vel de malo in pessimū. De qua dicit Exod.
xiij. Immutatū est coꝛ pharaonis ꝛ seruoꝝ eius super
populo. Habitus enim interioꝛ ꝛ mentalis immutat:
immo certe generat exteriores mores ꝛ actus iurta il
lud Eccl. xviij. Coꝛ hominis immutat faciē eius. Mali
em̄ ꝛ immmutantur ꝛ immutant. Unde de impudicis
dicitur Ro. j. q̄ ipsi immutauerunt naturalē vsum in
eum qui est contra naturam. Et illi deberent attende
re illud qō scribitur Dañ. iij. q̄ scz illi qui adverbū im
mutauerunt positi sunt in fornacē ignis. Et hoc quia.
Dañ. vj. precipitur. Non immutetur qō statutum est.
¶ Quinto vero dico q̄ inuenitur immutatio infernā
lis. que solet reiterare seu continuari. Et ista est illa im
mutatio qua finaliter mali mutant de gloria ad igno
miniam. de libertate ad seruitutem. de gaudio ad tristi
ciam. de pace ad discordiā. Unde beati ꝛ angeli possunt
dicere de homine damnato taliter immutato illud Sa
pien. ij. Grauis est nobis etiam ad videndū. quoniam
dissimilis est aliꝰ vita illius. ꝛ immutate sunt vie illius
Hec igitur de immutatione sufficiant. Omitto pone
re figuras ꝛ exempla: quia satis pono infra de mutatio
ne: ꝛ de conuersione: et similibus. In isto enim et aliꝭ
compositis parum intendo insistere: sed in simplicib⁹
verbis vbi vt communiter plus autoritates abundant
intēdo me copiosius dilatare.

A **Nota** q̄ ista prepositio in. quandoq; seruit acusatiuo. quandoq; ablatiuo
semper signat quandā intimitatem seu inte
rioritatem: ꝛ quandā adiunctionē ꝛ vnitatē:
quandāq; prefixiuā qualitatem in alienam substan
tiam. Et est vnum attendendū. q̄ ista dictio in. quoti
ens ponitur simpliciter ꝛ per se. semper signat affirma
tiue ꝛ positive: sicut cū dicit. In dño cōfido. in me sunt
deus vota tua ꝛc. Quotiens vo accipitur cōpositue ꝛ
cōiunctiue: vt pote quando coniungit cum altero. tunc
semp signat negatiue vel etiā priuatiue. sicut cū dicitur
in sipiens ꝛ indoctus. i. non sapiens ꝛ non doctus. ꝛ sic
de aliꝭ. Igitur cū ista dictio in cōsignificatiua sit ꝛ per
se nihil significet: sed qñ alteri cōpulat. ideo s̄m multi
tudinez dictionū quibus adiungit. ipsius significatio
variat. Et sic dicam. q̄ cū in moribus aliqua inueniamꝰ
que ꝓcernunt personas: aliqua que ꝓcernunt res:
aliqua que ꝓcernunt loca. Personas dico. sicu deū ꝛ an
gelos: viros iustos impios latcos. religiosos ꝛ clericos
prelatos. dānatos: ꝛ spūs malignos. Res etiā vt pote
virtutes vitia. aduersitatē. prosperitatē. carnē. animā.
gloriā ꝛ penā. Loca insup. sicut est mūdus ecclesia vel
religio. corpus. coꝛ ꝛ ꝓscientia. purgatoriū. paradisus.
infernus. sic dico q̄ ista dictio in multipliciter pōt acci
pi ꝛ ad multa ꝓt referri. Et vt illud sub cōpendio possit
tractari dico q̄ ista dictio in referk ad psonas: ad res:
ad loca. ¶ Primo igit dicamus de in. inquantū referk
ad personas. Et sic dico q̄ ista dictio in. pōt referri ad
deū. Ista em̄ dictio in. que intimitatē ꝛ illapsum in alte
nā substantiā signat (vt dictū est) ꝓprie spectat ad deū
qui. s. illabitur omni rei. ꝛ pñs est essentialiter cuicūq;
ꝛ in quo ꝛ infra cuius infinitatē omnia ꝓtinentur. Cū
em̄ teste apostolo. Ipse sit omnia in omnibus. sicut di
citur Col. iij. Omnia ꝛ in omnibus xps. Sic etiā teste
eodem omnia ꝓtinentur ab ipso: ꝛ omnia concludunt
in ipso Act. xvij. in ipso em̄ viuimus. mouemur ꝛ sum⁹
q̄. s. per ipsum: ꝛ cū ipso. ꝛ in ipso sunt omnia. Et ideo no
ta q̄ xps seu dei filiꝰ est. erit vel fuit Jn pse. quo ad essen
tiam quidditatiuam. in matre: quo ad substantiaz in
carnatiuā in fratre. idest in iusto: quo ad gratiam seu
presentiam charitatiuā: in paupere: quo ad clementiā
miseratiuā in celo quo ad potentiā iperatiuā in mun
do quo ad prudentiā gubernatiuā. i iudicio: quo ad iu
stitiā retributiuā. in inferno quo ad duriciam execu
tiuam in paradiso quo ad leticiam cōsolatiuā. ¶ Dicā
ergo q̄ christus est in patre quo ad essentiā ꝛ quidditā
tem. in ipso em̄ est vera essentia deitatis: sicut dicitur.
j. Coꝛ. j. Nō est in illo. est ꝛ non: sed est in illo est. Et in
ipso est vera vnitas in essentia paternitatis. Sm essenti
am em̄ ꝛ veritatem nature ipse in patre ꝛ pater in eo est
iurta illud Johā. xiiij. Ego sum in patre ꝛ pater in me
est. ¶ Jtē dico. q̄ xps fuit in matre quo ad substantiā
ꝛ corporeitatē. Radius em̄ exiens a re visa. quādo refle
ctitur in cētro speculi. representat imaginē vise rei. Sic
reuera radius. i. filius dei patris: in centro speculi. i. in
vtero virginis profundatus: ꝛ ibi per incarnationē re
flexus: ꝛ quasi contra ordinē retrouersus. incarnatam
imaginē representauit. ita q̄ iste radius dei, filius qui
prius erat inuisibilis seipsum in corporis imagine de
monstrauit. vnde Jac. j. Hic assimilabit viro conside
ranti vultū natiuitatis sue in speculo. Tale em̄ in. i. na
tiuitatem incarnatiuam petebat beata virgo Cañ. vj.
Descendit dilectus meus in ortum suum ad arcolam
aromatum vt ibi pascatur in ortis ꝛ lilia colligat. Se
quitur. Descendi in ortum nucū vt viderē poma con
uallium: ꝛ in spicerez si floruisset vinea ꝛ germinassent
malapunica. Expone totū de beata virgine. Fuit igit
xps in matre quo ad substantiā ꝛ corporeitatē. ¶ Jtez
deus est in fratre. i. in viro iusto quo ad gratiā ꝛ charitatem. Per gratiam em̄ habitat xps in corde: sicut vir
tus solis habitat in arbore. i plantaꝰ facit fructus. ramos: ꝛ folia proferre ꝛ producere vnde Jo. xiiij. Illo die
vos cognoscetis: quia ego suz in patre meo: ꝛ vos in me
ꝛ ego in vobis. Et reuera istud in quo scilicet deus ma
net in nobis: ꝛ nos manemus in illo per gratiaz ꝛ cha
ritatem facit hominem spiritualiter fructificare. ꝛ bo
nis omnibus abundare. vnde Job. xv. dixit ipse christ⁹.
Qui manet in me ꝛ ego in eo hic ferit multū fructum.
quia sine me nihil, potestis facere. vnde ipse est qui di
cit Hiere. xxxj. In charitate perpetua dilexi te. ideo at
traxi te miserans. Habitatio em̄ dei in nobis saluat ꝛ
seruat nos a periculis ps. Nisi quia dñs erat in nobis.
dicat nunc israel nisi quia dominus erat in nobis. Cū
exurgerent homines in nos forte viuos ꝛc. Cum irasce
retur furor ꝛc. ¶ Item dico q̄ xps est in paupere per cle
mentiā ꝛ benignitatē ps. Oculi eoꝝ in pauperē respiciūt
Et alibi. Cū ipso sum in tribulatione. eripiā eū ꝛ glorifi
cabo eum. ¶ Item xps est in celo: quo ad potentiam ꝛ
dignitatem: q̄uis em̄ vbiq; sit potens: in celo tamen ꝛ
in rebus celestibus principaliter apparet potentia sua
quemadmodum natura cuiuslibet animalis viui ma
gis apparet in corde ꝛ in capite q̄ in mēbris aliꝭ qui
buscunq; vnde Dañ. j. Et deus in celis reuelans myste
ria. ps. Magnificentia eius ꝛ virtus eius in nubibus.
¶ Item christus est seu fuit in mundo. quo ad pruden
tiam ꝛ sagacitatem. Deus enim est in omnibus rebus
creatis: ꝛ prudentia suauviq; se diffundit. scz omnia gu
bernādo ꝛ de omnibus ordinando. Exemplo lucis que
visibiliter ꝛ inuisibiliter diffunditur in omnibus crea
turis vnde Job. xij. Ego lux veni in mundum. ꝛ Jobā.
ix. Quamdiu sum in mundo lux sum mundi. Et procer
to si homo bene attenderet. vir inueniret: ita modicum
negocium quin prouidentiam dei ibi occultatam per
penderet ꝛ videret: ꝛ quin cognosceret q̄ mundi facta
magis fiunt a quadaz occulta virtute. hoc est a celi po
tentia vel a dei prouidentia. q̄ ab humana sapientia
aut industria. Radij enim istius lucis etiam in terre
interioribus se profundant: ꝛ tamen multi sunt pecca
tores ita improfundi ꝛ indocti qui nihil de ista occul
ta virtute cogitant seu tractant vnde Job. iij. Luxerunt

Universidad de Deusto

in mundum.⁊ dilexerunt homines magis tenebras ꝙ lucē. Quia reuera ipse in ꝓpria venit: sicut dicit Joh. j. immo ⁊ continue venire non cessat. ⁊ sui eum non receperunt. In mundo erat. ⁊ mūdus per ipsum factus est. ⁊ mundus eum non cognouit. Et nota. ꝙ deus etiam corporaliter venit in mundum.

Ut in carne videret socios.
Ut in sede doceret inscios.
Ut in cruce mederet saucios.
Ut in inferno turbaret noxios.
Ut in paradiso saluaret anxios.

Fuit enim in carne vt visibiliter socios visitaret. Baruc. iij. Postea in terris visus est ⁊ cū hominibus cōuersatus est. Fuit etiā in sede. vt inscios informaret: qz scilz ipse in hoc venit in mundum vt testimoniū perhiberet veritati vnde Math. iij. Circuibat iesus totam galyleam docens in synagogis eoꝝ: ⁊ Math. v. dicit ꝙ ipse ascendit in montem ⁊ cum sedisset aperuit os suum docebat eos ⁊c. Luce. ij. Inuenerunt ipsum in templo sedentem in medio doctoꝝ audientem eos ⁊ interrogantem. Fuit in cruce vt saucios reformaret. idest vt peccatores sanaret ⁊ liberaret Luc. xix. Ascendit in arborem sicomoꝝ: ⁊ Phil. ij. In similitudinem hominū factus ⁊ habitu inuentus vt homo. Sequitur. Factus obediēs vsqz ad mortem: mortem autem crucis. Fuit in inferno vt noxios. scz demones subiugaret seu conturbaret: et vt sanctos de eorum potentia liberaret. Unde ꝛ̄po: ⁊ humano genere: dicitur Sap. x. Descendit cum illo in foueam ⁊ in vinculis non dereliquit eum. Sequitur Et reddidit iustis mercedem laborum suorum: ⁊ deduxit illos in via mirabili: ⁊ fuit illis in velamento diei. ⁊ in luce stellarum nocte. Inimicos autem illoꝝ submersit in mare. ⁊ ab altitudine inferorum eduxit illos. Expone de sanctis patribus extractis de inferno. Fuit etiam in paradiso: vt conscios seu anxios coꝛonaret seu exaltaret: dicens humano generi tunc saluatoꝛ illud. Luce. xxiij. Hodie mecū eris in paradiso. Patet igit. ꝙ deus est in mundo. quo ad prouidentiam ⁊ sedulitatē.

¶ Item dico. ꝙ ꝛ̄pus veniet in iudicium. quo ad iustitiam ⁊ equalitatem Joel. ij. Congregabo omnes gentes ⁊ deducam eos in vallem iosaphat: ⁊ disceptabo cuꝝ eis ibi. ps. In conspectu gentium reuelauit iustitiam suaꝝ. Et illud ps. Diriget mansuetos in iudicio Esa. xl. Super solium dauid sedebit: vt confirmet illud ⁊ coꝛroboret in iudicio ⁊ iustitia vsqz in sempiternum. ¶ Itez dico. ꝙ ꝛ̄pus venit in infernum quo ad duriciam ⁊ seueritatem scilicet ad inferendam damnatis penaꝝ ps. Si ascendero in celum tu illic es: si descendero ad infernū ades. Unde ipse est qui dicit Amos. ix. de impijs ⁊ damnatis. Si absconditi fuerint in vertice carmeli: inde scrutans auferam eos. Et si celauerint se in profundo maris: ibi mandabo serpenti ⁊ mordebit eos. Et si abierint in captiuitatem coram inimicis suis ibi mandabo gladio ⁊ occidet eos. ¶ Item dico. ꝙ ꝛ̄pus est in paradiso quo ad clementiam ⁊ benignitatem. scz faciendam bonis seu quo ad leticiam ⁊ felicitatem: quia scilz ipse est ibi sicut in palatio: sicut in solatio: sicut in conuiuio. Unde ipse est qui dixit illud Joh. xiij. In domo patris mei mansiones multe sunt. vado parare vobis locum. vt ⁊ nos dicamus beatis illud. Precedet vos in galyleā ibi eum videbitis sicut dixit vobis. Ut ⁊ quilibet dicat illud ps. In pace in idipsum dormiā ⁊ requiescam: quia ipse est qui dicit illud Job. xvj. In mundo pressuraꝝ habebitis: in me autē pacem. Sic igitur patet quomodo in diuersimode refertur ad deuꝝ. ¶ Adhuc dico de ista dictione in. inquantum refert ad personas: ꝙ quādoqz refertur ad iustum. Justus enī habet suū in: qz scz ipse solet se deo intimare ⁊ intimū facere. per deuotionem: proximo per dilectionem: sibijpsi per sui considerationem: qz certo iustus debet in omnibus rebus esse ⁊ in oēs ꝛ̄ partes vno modo. Uel alio modo se ꝛ̄tualiter trāsformare ⁊ figuras morales ⁊ bonas se ꝛ̄tualiter trāsformare ⁊ mutare. iuxta illud. ij. Corint. vj. In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros in multa patientia ⁊c. Et sic notabimus ꝙ iustus moraliter. Tedit

In deum. deuote credendo.
In seipsum. coꝛ suum videndo.
In iustum. ipsum diligendo.
In prelatum. ipsi serutendo.
In subditum ipsum protegendo.
In virtutes. ipsas exercendo.
In pauperes. ipsis succurrendo.
In claustrum carnem macerando.
In templum. deum adorando.
In celum. alta contemplando.
In infernum. dura meditando.
In paradisum. leta vendicando.

¶ Igitur simus in deo seu tendamus in deum deuote credendo. Unde dei filius dicit Jo. xiij. creditis in deū. ⁊ in me credite: quia sicut dicit Jo. vj. Omnis qui videt filium ⁊ credit in eū habet vitam eternā. Et aduerte ꝙ in deū debemus credere ⁊ sperare ꝓpter multa. viz qz ꝙ certo ipse ad se clamantes. se diligentes. ⁊ in se sperātes

Solet tutificare — Solet dico tutificare. seu defendere qz. s. deus pro talibus
Solet fortificare.
Solet letificare. — se opponit: ⁊ vbi non cogitant
Solet saluificare. — pro iustitia ⁊ innocentia se exponit. Exemplū de susanna.
Solet alimentare. — Dan. xiij. vnde in ps. In te domine speraui non confundar
Solet certificare. — in eternū. Et alibi in ipso speraui coꝛ meū ⁊ adiutus sum
Solet magnificare.

Et alibi. Deus meus adiutoꝛ meus sperabo in eū. Solet etiā fortificare. vnde Collecta dicit. Deus in te sperantiū fortitudo. ⁊ Esa. xl. Qui sperāt in dño habebūt fortitudinē assumēt penas vt aquile: current ⁊ non laborabunt: ambulabunt ⁊ non deficient. Solet insuper letificare. Gaudens gaudebo in dño ⁊ exultabo ⁊c. Esa. lxj. ⁊ Phil. iij. Gaudete in dño semper. iterum dico gaudete vnde in ps. In eo letabitur coꝛ nostrum ⁊ in nomine sancto eius sperabimus. Solet nihilominus saluificare seu ab omnibus periculis liberare. ps. Domine deus in te speraui saluum me fac ex omnibus persequentibus me ⁊ libera me. Solet etiam nutrificare seu alimentare ps Oculi omniū in te sperant dñe: ⁊ tu das illis escam in tempoꝛe oportuno. Aperis tu manū tuaꝝ ⁊ imples ⁊c. Et alibi. Spera in dño ⁊ fac bonitatem: et pascēris in delitijs eius. Item solet certificare seu verificare ps. In lumine tuo videbimus lumē. Et Sap. iij. Qui confidunt in dño intelligent veritatē. Itez ipsos solet magnificare seu beatificare ps. Beatus vir qui sperat in domino. Et alibi. Beati omnes qui sperant in eo. Igitur sicut concludit ps. Sperate in eo omnis congregatio populi. effundite coram illo corda vestra. deus adiutoꝛ noster in eternum. Et certe

In isto est credendum. — Credendum dico: qz fideles in dilectione acquiescēt illi Sap. iij. ⁊c. Fidendum dico: quia qui confidūt in dño sicut mons syon nō cōmouebitur in eternū qui habitant in hierusalem ps. Figendū insuper. s. coꝛ per deuotionem ps. Jacta cogitatū tuum in dño ⁊ ipse te enutriet ⁊c. Manendū nihilominus Joh. xv. Manete in dilectione mea. Et bene. quia sicut ibidem dicitur. Sicut palmes non potest ferre fructū nisi manserit in vite: sic nec vos nisi in me manseritis. Sequit. Si quis in me nō manserit mittet foras sicut palmes ⁊ arescet ⁊ colligent eū ⁊ in ignē mittent ⁊ ardet. Si vero manseritis in me: ⁊ verba mea in vobis manserint. quodcūqz volueritis petetis ⁊ fiet vobis. Igitur dico ꝙ iustus est ⁊ intēdit in deo vel in deum deuote credēdo. ¶ Item dico. ꝙ iustus tendit in seipum coꝛ suum videndo. Scōm enī ꝙ spectuos ad hoc ꝙ oculus videat aliquid. necesse est ꝙ radius luminaris exiens ab oculo reflectatur iteruꝝ in seipsum. Et ista est ratio quare visus fortificatur videndo in speculū pro eo. s. qz ꝓprius radius qui exit ab oculo reflectit in seipꝫ ⁊ duplicatus restituit fonti suo. Sic

reuera:

reuera: quando humanus visus spūalis. i. humana cognitio in semetipsam reflectitur: vtpote qñ homo cogitat quid est. quid fuit. ⁊ quid erit. quid egit. quid facit: ⁊ quid facit. procul dubio talis spiritualis cognitio et consideratio efficit magis grandis: ⁊ totus homo interioꝛ magis foꝛtis. Uñ de isto in. dicī pt illud ps. Trāsferent montes in coꝛ maris. Et iterum de iusto dicit. ꝙ ascensiones in corde suo disposuit in valle lachryꝛmarū in loco quem posuit. Et aduertendum. ꝙ prudens homo diligenter considerare solet interioꝛa domus sue et multomagis ꝙ aliene. vtꝛ videlicet domus sm statuꝛ suum bene munita. bene ornata. et bene ordinata. et vtrum sit ibi ad habitandum. camera ad iacendum lectus ad quiescendum. ignis ad coquendum. oleum ad ungendum: aqua ad lauandum vinum ad bibendum. lucernam ad illuminandum. panis ad reficiendum. sedes ad quiescendum. gradus ad ascendendum. capella ad oꝛandum. vestis ad contegendum. Sic vere prudēs homo debꝫ multū intus in conscientia respicere: si fuerit debitis munimentis repleta ⁊ diuersis virtutibus adornata. iuxta illud Viere. ij. Vide vias tuas in conualli. scito quid feceris: qz procerto in isto in. debet esse aula in quā. s. omnes recipiūtur: sed extranei finaliter repelluntur. ⁊ domestici retinētur hoc est interioꝛ cogitatio. Ista est enī que omnes recipit cogitatus. qz sicut dicitur Job. xx. Multe cogitatiōes versantur in corde viri. Uanas tamen ⁊ inutiles debemus repellere tanꝙ extraneos: bonas vere retinere tanꝙ domesticos ⁊ propinquos. Ibi etiam debet esse camera secrete meditationis. Lectus quiete deuotionis. aqua mundicie cōfessionis. ignis charitatis ⁊ dilectionis: oleuꝫ pictatis ⁊ compassionis vinum iocunditatis ⁊ spiritualis consolationis. lucerna legis ⁊ discretionis panis eucharistie ⁊ virtualis refectionis. sedes iustitie equitatis ⁊ rationis. gradus ⁊ ascensus cōtemplationis. capella oratonis. vestis verecundie ⁊ honestatis. Sit igitur ibi timoꝛ ⁊ meditatio ps. In me turbatuꝫ est coꝛ meū. vnde Viere. viij. Doloꝛ meus super doloꝛem. in me coꝛ meum merens. Item sit ibi quies atqz deuotio Cant. iij. In lectulo meo per noctem quesiui quez diligit anima mea ps. Requiescet in monte sancto tuo. Iterum ps. In pace in idipsum dormiam ⁊ requiescam. Item sit ibi mundicia ⁊ confessio ps. Preocupemus faciem eius in confessione. Item sit ibi charitas ⁊ dilectio ps. Conculcauit coꝛ meuꝫ intra me: ⁊ in meditatione mea exardescet ignis. Item sit ibi pietas ⁊ compassio. ij. Pet. j. Administrate in pietate amoꝛem fraternitatis. Item sit ibi iocunditas ⁊ exultatio seu consolatio ps. Secundū multitudinem doloꝛum meoꝛ in coꝛde meo consolationes tue letificauerunt animā meam. Item sit ibi diuine legis lucerna vel illuminatio. ps. In coꝛde meo abscondi eloquia tuaꝛ non peccem tibi Item sit ibi cibus eucharistie seu spiritualis refectio Malac. iij. Sit cibus in domo tua. Item sit ibi equitas et iustitia. Prouerbioꝛuꝫ. xij. In semita iustitie vita. Item sit ibi gradus ad contemplandum Esaie. ij. Ascendamus in montez domini. idest altitudinem contemplationis. Item sit ibi deuota iugis oratio Thobi. iij. In oratione perfistens cum lachrymis. Et sit etiam ibi vestis que omnia operit. idest verecunda ⁊ honesta conuersatio. quia scilicet regina. idest anima debet assistere a dextris christi inuestitu deaurato circundata varietate. ꝙ uis multi hodie possunt dicere illud Esa. iij. Non sum medicus: ⁊ in domo mea non est panis neqz vestimentū. Et sic si omnes iste mansiones ⁊ virtutum distinctiones fuerint in coꝛde: bene posset dis ornatus dicere illud Job. xiij. In domo patris mei mānsiones multe sunt. Tendit igitur iustus in semetipsuꝫ coꝛ suum videndo Viere. ij. Vide vias tuas in conualli scito quid feceris. ¶ Itez dico ꝙ iustus tendit in proximū ipsum diligendo. Et potissime in virū iustum bonum exemplū ab eo accipiendo. Luce. xvj. Et quis est eius proximus? qui fecit misericordiam in ipo. vnde illi claudo dixerunt apostoli Actuū. iij. Respice in nos. Intuitus eī est respiciendū: ⁊ bonum exemplum ab eis accipiendum. sicut scilicet patet. qꝙ pictoꝛ respicit in imaginem vel exemplum. discipulus in libꝛum. scolaris in magistruꝫ. frater vel socius in amicuꝫ. iuxta illud Exod. xxv. Inspice ⁊ fac iuxta exemplar qō tibi in monte monstratū est. ¶ Item iustus tendit in prelatum sibi seruiendo seu obediendo. ps. Oculi seruoꝝ in manibus dominoꝝ suoꝝm. ¶ Item in subditum ipsum protegendo seu dirigendo. vt ⁊ subditi sibi dicant illud psal. Respice in seruos tuos ⁊ in opera tua dirige filios coꝛum. ¶ Itez respiciat vel attendat in virtutes ipsas exercendo: quia scilicet sicut prudens mercatoꝛ semper cogitat in bonis mercibus pertractādis de quibus potest acquirere magnum lucrum. Sic quilibet sapiens in virtutes per quas acquiritur celi regnū Istas enī debet acquirere. istas debet in seipso continere: ⁊ in istis debet coꝛ suum ponere ⁊ firmare: vt sic possit dicere illud Eccli. xxiij. In me gratia omnis vie ⁊ veritatis. in me omnis spes vite ⁊ ꝛ̄tutis. Igitur simus In Legis opere meditantes.

Pacis fedre conuersantes:
Justo pondere nos libꝛantes.
Lucis sydere speculantes.
Celi ethere iubilantes.

¶ Igitur iustus meditatur in legis opere ps. Beatus vir qui non abijt in consilio impioꝝ ⁊ in via peccatoꝝ non stetit. ⁊ in cathedra pestilentie non sedit. Sed in lege dñi voluntas eius. ⁊ in lege eius meditabitur die ac nocte. Itez puersatur in pacis federe. dicens. s. illud ps. In pace in idipsum doꝛ. ⁊ requie. Et Malach. ij. In pace ⁊ equitate ambulauit mecū. Itē moderatur in iusto pondere. qz. s. sanctitatē ⁊ iustitiaꝫ coꝛā ipso omnibus diebus nostris. Item speculatur sub claro sydere. s. sub lumine scientie ⁊ veritatis ps: Dñe in lumine tuo ambulabunt. ⁊ in iustitia tua exultabunt. Et alibi. In lumine tuo vide. lu. Item iubilant in alto ethere. s. per virtutem contemplationis Act. vij. Intuēs in celum ait. Ecce video celos apertos ⁊c. igitur cogitet iustus seu tē dat in virtutes ipsas exercendo. ¶ Item iustus tendat in pauperes ipsis succurrendo ps. Oculi eius in pauperem respiciunt ⁊c. ¶ Item tendat seu mentem habeat in claustrum seu in religionem carnem macerando ps. Conuersus sum in erumna mea dum configit spina. ¶ Item tendat in templū deū adorando Actuū. iij. Petrus ⁊ Johannes ascendebāt in templū ad horā oratonis nonam. ¶ Item tendat in celum alta contemplando Ecci. xxxij. Ego in altissimis habito: ⁊ thꝛonus meus in columna nubis. ¶ Item tendat in infernum dura meditando vel metuendo. ps. Descendant ad infernū viuentes. Et Job. xvij. In profundissimū inferni descendant omnia mea. ¶ Item tendat in paradisum lete exultando ps. Jubilate dño omnis terra. Sic igitur ps ꝙ iusti habēt suū in. i. suos terminos in quos tendant. Et sic visum est ꝙ ista dictio in. inquantū refert ad personas: etiā refert ad iustū. ¶ Denicz dico. ꝙ ista dictio in. relata ad personas: etiā refert ad impios. Scriptū est enī ꝙ impius cū in profundū peccatoꝝ suoꝝ venerit ꝓtemnet Prouer. xviij. Scriptū est etiam. ꝙ impius in iniquitatibus cōceptus est: ⁊ in peccatis ꝓcepit eū mater sua ps. Scriptū est insuper ꝙ corrupti sunt ⁊ abhominabiles facti sunt in studijs suis ⁊c. Ex quibus satis patet. ꝙ terminus ad quē ⁊ in quem tendit ⁊ terminatur peccatoꝛ: ⁊ terminus in quo peccatoꝛ continet ⁊ sistit est peccatū: quia. s. dū peccatoꝛ peccatū facit: ⁊ in peccatū tanꝙ in quid delectabile tendit. finaliter in foueam obstinationis ⁊ desperationis. ⁊ postea finalis damnationis cadit Eccl. x. Quia fodit foueam incidit in eam. Peccatum enī teste Grego. qō per penitentiam non deletur: mor suo pondere ad aliud trahit Peccatoꝛ enī est sicut corpus rotundum: qō si in loco declui ceciderit sicut in gradario vel in scala ibidez pro certo nō sistit: immo de gradu ad gradū saltando vsqz ad imum ruit ⁊ currit. Sic vere peccatoꝛ qui dicitur res

Universidad de Deusto
Biblioteca

rotunda:quera:tumorosa:seu gibbosa:que.s.male que nit cum regula vel recto: quia.s. in solo puncto tangit rectuz ꝛ que etiã caret angulis ꝛ omnimoda quadratura pro eo.s.q̃ peccator est gibbosus per malicią tumorosus per superbią querus ꝛ declinis per incõstantią. nõ planus per veritatẽ ꝛ simplicitatẽ nõ quadratus p firmitatem ꝛ stabilitatẽ: ꝛ rectitudinẽ iustitie nõ applicabilis ꝓpter peccati turpitudinẽ ꝛ torpitatẽ: qñ.s. dyabolus ꝓsuit eũ in pendenti: vtpote qñ fecit eũ declinem ꝛ declinabilẽ ad peccandũ ꝛ ad bona mũdi affectandũ ꝛ ꝓsiderandũ: si cõtingit eũ in aliq̃ peccatũ cadere nõ solet ibi sistere: nec illo peccato ꝓtenꝰ esse: ꝫ potius de gradu in gradũ. de peccato in peccatũ ꝓt saltare quousq̃ ad ymũ baratri ꝛ ad profundum vitioꝝ ipsum ꝓtigerit ruere: vel venire Hiere. i. Transierũt de monte in collem: obliti sunt cubilis sui. ¶Peccator em̃ ẽ sicut symia dyaboli: quã ipse facit saltare ex hoc in hoc: verũ fer eius nõ est germanita. Igitur nota q̃ peccator venit ad multiplex in multiplicẽ malũ terminũ aut peccatum. Mã ipse refugit oẽm terminũ ꝛ tuosum: qz. s. ipse nõ curat de termino legis. de termino regis. de termino gregis. Legis dico: qz de peccatoribus dicit in ps. q̃ in lege eius noluerũt ambulare. ¶Regis etiã. s. xp̃i: qz de peccatore dicit in ps. Non est deus in ꝓspectu eius. inquinate sunt vie illius in omni tempore. Gregis insuper. hoc est dictu. societatis bonoꝝ: quia sicut dicitur in ps. de peccatoribus. In labore hominũ non sunt. ꝛ cuz hominibus nõ flagellabũtur. ideo tenuit eos superbia. operti sunt impietate et iniquitate sua: ideo ipse venit ꝛ intrat in omnem terminum vitiosum. Nam peccator

Luxurie maculatur fece.
Desidie vinculatur nece.
Fallacie fabulatur prece.
Superbie eleuatur arce.
Auaricie inflãmatur face.
Opulentie quietatur pace.
Prudentie spoliatur luce.
Inuidie cruciatur cruce.
Justitie non libratur lance.
Clementię non rigatur nuce.
Dementie vapulatur duce.

Peccatores em̃ maculantur fece luxurie
Esa. lxvj. Anima eoꝝ
abhominationibus
suis delectata ẽ ꝛ Roma. j. Tradidit illos
deꝰ in passiones ignominie. Sequit. Exarserũt in desideriꝫ suis.
Jteꝫ isti vinculantur
nece desidie. vt. s. bonũ

operari nõ possint ꝓps. Ad alligandos reges eoꝝ in cõpedibus: ꝛ nobiles eorum manicis ferreis. vt faci. i. eis iudi. conscriptũ. Item isti fabulantur prece fallacie: qz sez tales solent loqui adulando mentiendo ꝛ defraudãdo Dsee. vij. In maleficiꝫ suis letificauerunt ducẽ: ꝛ in mendaciꝫ suis principes ꝑs. Labia dolosa in corde et corde locuti sunt. Item isti eleuãtur arce superbie Job. xxiij. Dedit eis dñs locũ penitentie: ꝛ ille abutit eo in superbiam ꝑs. Loquitur aduersus iustum in superbia ꝛ abusione. Item isti inflãmantur face auaricie Amos ix. Auariciam in capite omniũ. cruentissima eoꝝ gladio ꝫ interficiã. Item isti quiescunt pace opulentie: qz. s. peccatores fruunt in hoc mundo ꝓsperitate ꝛ opulentia rex ꝑs. Ecce ipsi peccatores ꝛ abundantes in seculo obtinuerunt diuitias: ꝛ tamen alibi dicit in ps. Noli emulari in eo qui ꝓsperat in via sua: ꝛ in homine faciente iniustitias. Item isti spoliant luce prudentie. Non enim vident que sunt necessaria ad salutem: ita q̃ quilibet peccator põt dicere de dyabolo illud ꝑs. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi. in tenebrosis ꝛ in vmbra mortis. Item isti cruciãtur. cruce tristicie seu inuidie: vt sic cuilibz iuido dicak illõ Gen. xl. Auferet pharao caput tuũ ꝛ suspendet in cruce ꝛ lacerabunt volucres carnes tuas. Item isti non librant lance iustitie Esa. lix. Conuersuz est retrorsum iudiciũ ꝛ iustitia longe stetit: quia corruit in plateis veritas ꝛ equitas nõ potuit ingredi. Jteꝫ isti non rigant nuce clementie. i. oleo vel dulcore misericordie: qz. s. peccatores vt cõiter pietatis oleo nõ sũt vncti: sed impietate ꝛ crudelitate muniti. De prudentibus em̃ virginibus legit Mat. xxv. q̃ ille acceperũt oleum in vasis suis cũ lampadibus: sed de fatuis dicit. q̃ ipse in lampadibus suis oleo caruerũt ꝛ sic a nuptijs exclusi fuerunt. Quia vere qui oleũ pietatis in corde non habuerit: nec lampas suę querelationis lucebit: nec ad regis celestis nuptias introibit. Ideo de peccatoribus crudelibus ꝛ impijs dicitur zach. v. q̃ in medio amphore sedebat impietas. Amphora enim est peccatori in quo scz impietas semper sedet. Jteꝫ isti vapulantur duce demencie. Dyabolus istos ventilat in inferno: ꝛ eternaliter verberat ꝛ molestat. Unde de peccatoribus videtur dñs ꝓ de demonibus loqui Amos. iij. vbi dicit sic. Ecce dies venient ꝛ eleuabunt vos. scilz demones in contis. ꝛ reliquias vestras in ollis feruentibus. Sequit ꝛ proiciemini in Armon. Sic igitur patet quomodo ista dictio in. refertur ad virum impium. ¶ De alijs vero personis ad quas potest referri scz de prelato. subdito. diuite. paupere. ꝛ similibus nihil amplius ad ꝑsens. ¶ Secundo principaliter dico. de alio modo tractandi de in quantũ scz potest referri ad res tam bonas q̃ malas videlicet ad virtutes ad vitia. ad diuitias. ad aduersitates. penam ꝛ gloriam. nihil ad ꝑsens: qz satis visuz est ꝑ. ꝛ videbiꝫ infra in distinctione sequenti. Referk igitur ad res. ¶ Tertio vero principaliter dico. q̃ in. quã doq̃ immovt cõmuniter refertur ad loca. Nihil est em̃ corporeum quin contineatur in loco. ꝛ quanto aliquid est nobilius tãto magis nobili loco debet contineri. cũ inter locum ꝛ locatum debeat esse proportio. sicut videmus de stellis que sunt in ethere. de auibus que sunt in aere. de piscibus qui sunt in equore. de animalibus que sunt in terra seu in littore. Sic vere dico loquendo moraliter: q̃ omnes mundi homines diuersa vocabula dicant sibi loca: ꝛ scõm q̃ boni vel mali sunt: bona similiter seu mala loca exquirunt. Nobiles em̃ creature. i. viri iusti in bonis mansionibus habitant. Mali vero ꝛ ignobiles loca ignobilia sibi parant. Et sic nota q̃ in scriptura fit mentio de bonis locis: ꝛ de malis. seu de habitationibus bonoꝝ. ꝛ de habitationibus malorum. Inciamus ergo ꝛ dicamus de bonis ꝛ sic distingue q̃ nos inuenimus

Locum sidereum. pro sapientibus.
Locuz aereum. pro speculantibus.
Locum equoreum. pro militantibus.
Locum cinereum. pro penitentibus.
Locum ethereum pro triũphantibus.

In istis enim q̃nq̃ locis habitãt boni. vi delicet in loco scriptnre. Flature. Ecclesie. Religionis ꝛ penitẽtie ¶Paradisi seu glorie. In priori loco sunt sancti clerici. In secundo locoversant phifici: In tertio loco viuũt catholici. In quarto aũt loco pugnant almifici. In quinto ẽo loco regnant beatifici. ¶ Dicamus ergo q̃ locus scripture in quo versantur clerici sapientes: quia reuera scriptura sacra est vnus locus. vnũ viridarium. vnus status in quo sapientes oportet studere. ꝛ in quo necesse est cũ diligentia. vigilare. iuxta illud Ecci. xxxix. Sapientiã omniuz antiquoꝝ exquiret sapiẽs. ꝛ in ꝓphetis vacabit: narrationẽ virorũ nominatoꝝ cõseruabit ꝛ in ꝓfutias parabolarũ simul introibit: occulta prouerbioꝝ exquiret. ꝛ in absconditis parabolaꝝ conuersabik. In medio magnatoꝝ ministrabit. ꝛ in conspectu ꝓncipis apparebit. In terrã alienigenaꝝ gentium transiet. bona em̃ ꝛ mala in omnibus tentabit: coꝝ suũ tradet ad vigilandũ disculo. Ista em̃ autoritas videk continere omnia ad sapientem studentẽ. Et in isto in. idest. in sacra pagina meditantem pertinentia. Quia procerto talis debet

Doctores rimari.
Occulta scrutari
Magnis famulari.

¶ Item iste debet longe peragrare. multũ vigilare: omnia tentare. Bona inquit ꝛ mala in omnibus tentabit. Et bene bona ꝛ mala. Quia procerto non solũ libros bonos: sed etiam malos: non solũ catholicos: sed etiã hereticos nõ solũ diuina sed secularia: non solum euangelica: sed ꝛ poetica debet sapiens theologus videre vt. s. bona ꝓssit facere. mala cauere: bona docere. malavero vitanda ꝛ declinanda monstrare. Non em̃ cauitak malũ nisi cognitũ: ꝛ nõ percipik errores periculũ: nisi ante omnia sit apertũ. ¶ Non est em̃ re-

preehẽsibile

prehensibile si boni clerici qñq̃ in scientijs prohibitis ꝛ in libris (bona tamẽ intentione) studeant. vt. s. de spinis rosas colligentes oia in laudẽ dei dirigant ꝛ quertant ꝛ vt bona diceret ꝛ retinere sciant: malaꝰo cũ opus fuerit reprehendant. Exemplo Senece in epistola. qui q̃ quis reprehẽdat de libro ad librũ: ꝛ de scientia ad scientiã transire. di. q̃ nõ qualescit planta que sepe transfertur: ꝛ non ꝓsunt remedia nisi immorentur. transeo inquit tñ q uãdoq̃ ad aliena castra nõ sicut transfuga sed sicut exploratoꝛ. Transfuga em̃ est ille qui transit ad exercitum hostiũ: ꝛ dimittit totaliter. sicut proditoꝛ partem suam. Exploratoꝛ est ille. qui bene vadit ad exercitum hostiũ: sed hoc non vt fit de parte. eoꝝ: nec vt ibi moretur: sed vt hostiũ intentiones ꝛ malicias nocituras ciuibus speculetur. ꝛ vt captata occasione ꝛ preuisis hostis malicijs ad ciues redeat. denuncians malicias que agunk. Et ꝓcerto talis differẽtia est inter malos studentes ꝛ bonos: qz. s. boni q̃nq̃ transeũt ad alienos ꝛ ad aliena hostiũ castra. i. ad alienos libros. scientias ꝛ dogmata: ꝛ hocvt exploratores non vt transfuge idest nõ vt ibi sint mansuri aut finalẽ terminum ponituri: nec tanq̃ talibus hostium castris ꝛ exercitibus. i. talium ꝛ talibus libris ꝛ dogmatibus adhesuri. Malivero ꝛ reprobi illuc tanq̃ transfuge. transeunt: quia postq̃ castra hostium. i. scientias libros ꝛ dogmata malorum viderunt. non querũt amplius respicere. sed ibidẽ dimissis ꝓpriis ꝛ necessarijs studijs immorari. Figura ad vtrunq̃ de columba ꝛ de corno emissis de arca noe Gen. viij. quia. s. cornus emissus non amplius legitur rediisse ad arcam. Columba vero rediit: ꝛ ramum virẽtis oliue in ore suo finaliter apportauit. Mz reuera cornui. i. mali quando exterius exeunt ad alienas scientias speculandas arcam noe. i. sacram theologiam ex toto dimittunt. ita q̃ transfugas ꝛ non exploratores se fore ostendunt Hiere. v. Induraverunt facies suas: noluerunt reuerti. Sed procerto columbe. idest viri simplices ꝛ boni. si quãdoq̃ dimissa huiusmodi arca. idest facultate theologica. ad diluuium ꝛ confusionem aliarum scientiarum exeunt ibi requiem. aut finalez dulcedinẽ non inueniunt nec querũt. Et ideo ramum olive. idest quicquid boni possunt excerpũt. ꝛ ad archã. idest theologie studiũ redeũt ꝛ vertũt. dicentes illud Ecci. xxiij. In omnibus requiẽ quesiui ꝛ in hereditate domini morabor: tunc precepit ꝛ dixit mihi creatoꝛ omniuz. In iacob inhabita: ꝛ in israel hereditare ꝛ in electis meis mitte radices. In omnibus inquit scientijs requiem quesiui: ꝛ in hereditate domini. idest in theologia vbi. s. ꝛ nõ alibi est vera requies. moram. idest inhabitationem trahere dignũ duxi: ꝛ in iacob luctatore. idest in practica. in israel, vidente deũ. i. in speculatiua ꝛ in electis dñi. i. in sanctoꝝ doctoꝝ omnium comitiua radices figere cõprobaui. Sic igitur patet. q̃ in. signat locum scripture in quo versantur scientifici. vt sic de scientificis exponatur illud Abachuc. iij. Sol ꝛ luna steterunt in habitaculo suo: in luce sagittarum tuarum ibunt in splendore fulgurantis hastę tue. Sol ꝛ luna sunt speculatiuus et actiuus: qui scilicet stant ꝛ morantur in habitaculo sacre scripture ꝛ in luce scientie theologice: que. s. cõparat sagitte fulguri seu hastę. Signat igit in locũ scripture in quo conuersantur scientifici. ¶ Item dico q̃ per in. intelligitur locus nature in quo versantur viri phisici. hoc est dictu viri naturales ꝛ philosophici. ¶ Phisis em̃ idem est. qõ natura: quia reuera decet ꝛ necessarium est q̃ sint aliqui qui rerum naturam ꝛ opera dei velint et sciant cum diligentia speculari: ꝛ eius mirabilia inquirere: intelligere. vel scrutari. Dicentes domino cum psal. Meditabor in omnibus operibꝰ tuis: ꝛ in adinuentionibus tuis exercebor. Deus enim ꝛ natura sunt sicut rex et regina: vir ꝛ femina: artifex ꝛ exẽplaris norma que omnia produxerunt in esse: ꝛ creaturarum multitudinem. formarum pulcritudinem ꝛ rerum magnitudinem genuerunt: ꝛ istum ordinem vniuersi cum suis varietatibus formauerunt: vt etiam possit de natura dici illud ps. Astitit regina a dextris tuis inuestitu deaurato circũdata varietate: creaturaꝝ supple. Sicut varietas creaturaꝝ ꝛ earum mirabilis ꝓpietas dilectat ꝛ reficit intellectũ: igit in ista studeam⁹ ꝛ ei⁹ mirabilia ingram⁹ vt exinde ad creatoris laudem ꝛ gloriã assurgamus. Teste enim apostolo Roma. j. Invisibilia enim dei. a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur. ꝛ Sapientie. xiij. A magnitudine enim creature et spẽi cognoscibiliter poterit horum creatoꝛ videri. Creature enim dei sunt vestigium creatoris: quia scilicet sicut eius imagoꝛ vestigium mentem humanam in aliquam ipsius cognitionem perducunt. Narrat enim. Plinius libz. viij. ca. ij. Mõ elephantes inuenientes vestigium hominis in deserto quasi stupidi solent stare: circunspectare: iras proflare ꝛ non calcare. Tigris etiam vt ait dato q̃ nunq̃ hominem viderit. eiusdem tamen vestigium inueniens in deserto statim sentit ꝛ quodam nature sensu hominis prerogantiam cognoscit: ꝛ ideo timens catulos suos a loco mutare continuo consuevit. Mirum (inquit Plinius) q̃ animalia tam prestantia viribus. tam velocia cursu vestigium hominis timeant. Sed hoc est inquit natura rerum vt que nunq̃ vidissent quem timere debeant. statim intelligant cum sit timendum. Ibis igitur instruimur. q̃ si bruta vestigio hominis statim ducuntur ad noticiam quid sit homo: ꝛ statim percipiunt hoc esse vestigium talis rei que eis est superiorꝰ in natura: multo fortius nos rationabiles dum videmus creaturas: naturam rerum ꝛ ordinem vniuersi: que scilicet sunt ipsius dei vestigium. ꝛ caracter. debemus ad ipsuz. Cognoscendum. Timendum ꝛ Honorandum induci. Et iuxta apostolum Romanos. j. ¶Per visibilia que facta sunt dei inuisibilia meditari: contemplari pariter ꝛ scrutari. Ideo dicamus cum psal. Quam terribilia sunt opera tua domine: omnia in sapientia fecisti, impleta est terra possessione tua. Et alibi dicitur ipsi deo: in psal. In mari via tua: ꝛ semite tue in aquis multis: ꝛ vestigia tua non cognoscentur: vnum tamen volo addere. scilicet, quia nõ omnia que resultant in isto vestigio sunt ab hominibus perscrutanda. sed solum necessaria ꝛ cognoscibilia. quia scilicet multa sunt que humanam cognitionem transcendunt: que. s. suos inuestigatores si forsan plices fuerint non in veritatem. sed in cecitatem ꝛ errorem deducunt. Unde Catho. Sine archana dei quid sit inquirere noli. Et Ecci. iij. dicitur. Altiora te ne quesieris. fortiora te ne scrutatus fueris: sed que precepit tibi deus illa cogita semper: et in pluribus operibus eius ne fueris curiosus. Sequitur. Plurima enim super sensum hominis ostensa sunt tibi multos enim supplantauit suspitio illoruz: ꝛ invanitate detinuit sensus illoruz. Patet igitur q̃ in. signat locum nature in quo versantur viri phisici. ¶ Item dico. q̃ per in. q̃nq̃ intelligitur locus gratie in quo versantur viri catholici. Ecclesia enim fides ꝛ status gratie est. Quedam habitatio. Quedam regio. Quidam locus: in quo necesse est omnem catholicum conuersari. cũ extra istud in. idest extra locum istum non sit remedium neq̃ salus. Narrat Solinus. q̃ circa fontem vbi oritur fluuius ganges. gens habitat que solo pomorum odore vivit. Sive ro alibi transiuerit vbi odorem sentire nequeat citoperit. Simile videtur Solinus dicere de Androginis: qui in alieno celo q̃ in illo in quo nati sunt viuere non possunt. Ad quod facit illud quod narrak in hystoria. Alexandri: vbi ponitur q̃ ipse dum esset in medis venit ad quoddam nemus quod dicebatur nemus puellarum. Habitabant enim ibi sicut dicit illa hystoria puelle pulcerrime sicut nimphe. que sola vmbra ꝛ solo odore arborum alebantur. Ad quas veniens Alexander cum exercitu dum aliquas vellẽt extrahere ꝛ secum ducere vel portare. cognito q̃ si fieret protinus morerentur. ipsas in suo nemore dimiserunt. Reuera sic est de statu et de nemore. vbi scilz est. Umbra fidei. Odor spei. fons charitatis. Fluuius gratie ꝛ veritatis: quia reuera puelle.

Universidad de Deusto
Biblioteca

idest anime ⁊ illi quicunq; sint qui in isto. loco diuinitus sunt locati ⁊ ad fidem attracti celitus ⁊ vocati. alibi viuere nequeunt. vita scilicet gratie: cum alibi non sit salus: quinimmo si exinde exiuerint peccando. vel vmbram fidei. odorem spei fontem gratie: et fluuium dei misericordie dimittendo: ⁊ alibi scilicet de bonis in commutabilibus ⁊ bona commutabilia seu vertendo pro tinus mortem peccati incurrunt vt vitam spiritualem perdunt ⁊ morti eterne finaliter se submittunt. Et hoc est qđ dicitur figuratiue filijs israel Hieremie. xlij. Si quiescentes mãseritis in terra hac edificabo vos ⁊ non destruam: plantabo ⁊ non euellam. Sequitur Et dabo vobis misericordiam: ⁊ habitare vos faciam in terra ista. Si autẽ dixeritis. Non habitabimus in terra ista sed ad terrã egypti pergemus ibi habitabim⁹. Gladi⁹ quem vos formidatis comprehendet vos in terra egypti: ⁊ fames pro qua solliciti estis: adherebit vobis in egypto: ⁊ ibi morieminı: dico scz morte culpe: ⁊ postea scilicet morte pene. Mors in olla vir dei. iiij. Regum. iiij. Sed heu phdolor. Qui sunt hodie illi q̃ ifra ecclie statũ honestet clericaliter viuẽdo perseuerant: ⁊ qui de transeundo in egyptum in mundo viuendo seculariter ⁊ criminaliter nihil curãt: vere pauci. quia procerto in isto in. idest in isto statu ecclesie sunt hodie multi: qui secularibus sunt peiores ⁊ diuersis criminibus plenio res. vnde de talibus conqueritur dominus Hiere. xj. Quid est q̃ dilectus meus. idest populus ecclesiasticus in domo mea fecit scelera multa: ⁊ Dsec. vj. In domo israel vidi horrendum. Et pone si vis illa que ciuitati hierusalem dicta sunt. Ezec. xxij. que ponuntur infra eodẽ titu. vbi agitur de mundo vbi dicitur. Scelus operati sunt in medio tui ⁊c. Patet ergo q̃ per in. intelligitur locus ecclesie in quo versantur viri catholici. ¶ Itez dico. q̃ per in. intelligitur locus penitentie in quo versantur patres almifici. Status em̃ communis fidei ⁊ christiane religiõis est. sicut aula ecclesie militãtis. in qua. scz recipiuntur omnes scilz parui ⁊ magni: docti ⁊ indocti. simplices ignari. ⁊ etiam boni ⁊ mali: dõ tamen sint fidei fignaculo insignit: sed procerto religio et status penitentie est sicut secretaria regis camera in qua scilz non debet esse nec admitti nisi dignus: ⁊ regis familiaris ⁊ charus: ⁊ ipsius christi seruitio peditus ⁊ sollicitus ⁊ intentus dicens scilicet illud ps. In terra deserta inuia ⁊ inaquosa sic in sancto apparui tibi vt viderẽ virtutẽ tuã ⁊ gloriam tuam. Et illud. Elegi esse abiect⁹ in domo dei magis q̃ habitare in tabernaculis peccatoꝝ Et merito: quia procerto ista camera
Est in loco alto ad contemplandum.
Est in loco tuto ad habitandum.
Est in loco grato ad lete spaciandũ: seu conuersandum:
Est in loco sancto ad deo seruiendum.
¶ Est etenim religio, locus alte contemplationis vnde Exo. xxiij. Ascende ad me in mont ẽ ⁊ esto ibi. Et Ezec. viij. Eleuauit me spiritus ⁊ adduxit in hierusalem in visione dei. Item est locus tute habitationis: quia scilicz ibi non sunt tot allicientia, ⁊ trahentia ad peccatum sicut in mundo. Et ideo hostes spirituales non possunt ibi ita nocere: maxime quia deus est tutor ⁊ defensor huius loci Ysaie. xxvj. Urbs fortitudinis nostre syon. salnator ponetur in ea murus ⁊ antemurale ⁊c. Item est locus gratie conuersationis ⁊ sancte famulationis philip. ij. Cõuersatio nostra i celis est. famulãtib⁹ etiã deo in hoc loco potest dici illud Rume. xvj. Separauit vos deus israel ab omni populo: ⁊ iunxit sibi vt seruiretis ei in cultu tabernaculi. Unde quilibet potest dicere de isto in illud Ecci. xxiij. In syon firmata sum ⁊ in ciuitate sanctificata similiter requieui: ⁊ in hierusalem potestas mea. Et radicaui in populo honorificato: ⁊ in partes dei mei hereditas illius: ⁊ in plenitudine sanctoꝝ detentio mea. In isto enim loco est. Stabilitas ⁊ constantia. In syon firmata sum. Communitas ⁊ concordia. In ciuitate inquit. idest ciuili vnitate. Sinceritas ⁊ mundicia. Sanctificata inqt similiter requieui. Tranquillitas ⁊ leticia. hierusalem inquit que dicitur pacis visio. Autoritas ⁊ eminentia potestas inquit mea scilz in meipsum. Nobilitas ⁊ excellentia in populo inquit honorificato. scilicet radicaui. Fertilitas ⁊ opulentia. Hereditas inquit mea in plenitudine. Eternitas ⁊ permanentia, detentio mea inquit. idest mansio perpetua
Ista exponens si vis de sanctitate religionis de qua etiaz cuilibet intranti in istud in. dicitur Exo. iij. Solue calciamenta de pedibus tuis. locus enim in quo stas terra sancta est. Iste est ergo locus grate conuersationis. iste est locus sancte famulationis seu congregationis. Iste enim locus moraliter loquendo est pulcerrimus ⁊ omnibus arboribus. idest sanctis personis refertus: vtpic anima sanctaꝝ vel persona possit dicere illud Ecci: xxiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano: ⁊ quasi cypressus in monte syon: quasi palma exaltata sum in cades: ⁊ quasi plantatio rose in iericho quasi oliua speciosa in cãpis ⁊ quasi platanus exaltata sum: iuxta aquas in plateis. Sicut cynamomum ⁊ balsamum aromatizans odorem dedi: quasi mirra electa dedi suauitatem odoris. Comparatio locum religionis lybano: syon cades iericho. campis. aquis. ⁊ plateis. Bonum vero religiosus compara cedro exaltato. ratione contemplationis cypresso sursum erecto. ratione affectionis. palme diutissime virenti ratione durationis. rose rubenti ratione charitatis et dilectionis: oliue oleum distillãti ratiõe compassionis. Platano aquas diligenti ratione deuotionis ⁊ compunctionis. cynamomo ficco sed fragranti ratione carnis macerationis. balsamo odoranti. ratione bone fame ⁊ opinionis: murre amaritudinem pretendenti ratione penitentie ⁊ contritionis. In tali ergo in. vbi sunt tot genera bonorum hominum ⁊ virtutuz est manendum: ⁊ ibi semper mundẽ ⁊ sinceriter conuersandũ ⁊ deo seruiendũ. Ideo canit de quolibet sanctoru. Dñe iste sanctus habitabit in tabernaculo tuo: requiescet in monte sancto tuo. Patet igitur q̃ per in. intelligitur locus penitentie in quo conuersantur. ⁊ deo famulantur viri almifici. ¶ Item dico q̃ per in. significatur locus celestis glorie in quo conuersantur sancti beatifici. idest paradisus. Sicut enim scelle que sunt incorruptibiles. collocantur in loco incorruptibili et eterno scilicet in firmamento celi. iuxta illud Gene. j. fiant luminaria vt luceant in firmamento celi ⁊ illuminent terram. Sic procerto sanctis qui iaz sunt incorruptibiles ⁊ immortales dedit deus locum perpetuum ⁊ eternum videlicet paradisum vt cuilibet dicatur illud Ezec. xxviij. Tu cherub extentus ⁊ protegens. ⁊ posui te in monte sancto dei. in medio lapidum ignitorum ambulasti. perfectus in vijs tuis. Et premittitur ibidem. Tu signaculum similitudinis. plenus sapientie. perfectus decore. in delicijs paradisi dei fuisti. Et aduerte q̃ paradisus est locus: In quo Est

Claritas.	Est enim ibi claritas que
Paritas.	non obfuscat: qz certe ibi
Raritas.	est claritas diuine cogni
Charitas.	tiõis: ⁊ interioris ⁊ certe visi
Puritas.	bilũ ⁊ inuisibilũ speculatio
Ueritas	nis. De deo em̃ dicit in ps

Mõ videbitur deus deorum in syon. De creaturis etiã: que scilicz videtur in speculo diuinitatis dicitur in ps. In lumine tuo videbimus lumen: ita q̃ quilibet beatus potest dicere de deo illud ps. Emitte lucem tuam ⁊ veritatem tuam ipsa me deduxerunt ⁊ adduxerunt in montem sanctum tuum. ⁊ in tabernacula tua. ¶ Item ibi est paritas: que non segregatur. idest. vnitas ⁊ concordia sempiterna: quia scilicet omnes sunt pares quo ad quid: quia videlicet. Omnes sunt filij dei. Omnes vident deum. Et omnes sunt beati: licet diuersimode. Matthei xx. capi. Ite et vos in vineam meam. idest in paradisum. Sequitur. Ibi nouissimi vna hora fecerũt et pares illos nobis, fecisti qui portauim⁹ pondus diei et estus. ¶ Item illic est raritas. que non molestatur: ibi enim viuitur sine pressura. quia scilicet in vinea domini

mini sabaoth. Multi sunt vocati: pauci vero electi. Unde Matth. vij. dicit q̃ arta est via que ducit ad vitaz ⁊ pauci sunt qui inueniũt eã. Et in ps. dicit. Cũ essent numero breui: paucissimi ⁊ incole eius. Et pertranierunt de gente in gentẽ: ⁊ de regno ad populũ alterum. Non reliq̃t hominẽ nocere eis. De gente inquit in gentem. i. de ecclesia militante ad ecclesiam triumphantez. ¶ Item ibi est charitas que nõ perturbat. Scriptum est em̃ Leuit. vj. c. q̃ ignis in altari meo semp ardebit. Et constat q̃ ibi est altare ⁊ oratoriũ dei viui. Et ideo necesse est q̃ ignis charitatis semper insit et ardeat in hoc loco: quo. s. bene inflammãtur in dei gloriam atq; laudem. vnde Esa. lj. Consolabitur dñs syon. gaudiuz ⁊ leticia inuenietur in ea: gratiarũactio ⁊ vox laudis.
¶ Item illic est puritas que nõ maculat: qz. s. ibi non habitãt nisi homines mũdi ⁊ puri. Unde ps. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo. aut quis requiescet in monte sancto tuo? Qui ingredit sine macula ⁊c. ¶ Itẽ illic est veritas que non obscuratur: quia scilicet ibi vere ⁊ certificevidetur essentia diuina. Esaie. xxxiij. Quis poterit ex vobis habitare cum ardoribus sempiternis. Qui pjcit auariciam ex calũnia ⁊ excutit manus suas ab omni munere. seqtur. Iste in excelsis habitabit munimenta saxorum sublimitas eius: panis ei datus est: aque eius fideles sunt: regẽ in decore suo videbũt: oculi eius cernent terrã delonge. Ibi enim sunt ardores sempiterni per charitatẽ extinguibilem ibi videt rex idest deus in decore p claritatẽ inofuscabilem. ibi etiaz videtur ⁊ cognoscit terra. i. vniuersalis rex machina q̃ veritatẽ inde ceptibilẽ. Sic igit ptz q̃ in isto in. i. in paradiso sunt oia bona ⁊ nullũ malũ. Unde de beatis dr Esa. xxxij. Erit securitas vsq; in sempiternũ: ⁊ sedebit pplus meus in pulchritudine pacis ⁊ i tabernaculis fiducie. ⁊ in requie opulenta. Ubi nota q̃ istud in. i. iste locus
Caret hostili terrore. Erit securitas.
Manet eterno tenore. In sempiternum.
Gaudet sublato labore. Sedebit.
Fulget regio honore. Populus meus.
Floret rutilo decore. In pulchritudine.
Silet quieto dulcore. Pacis inquit.
Audet securo vigore. In tabernaculis fiducie.
Studet pacato sopore. In requie.
Pollet immenso valore. Opulenta.
Prosequere si vis ⁊ allega de in. De securitate em̃ illius loci dicit. ij. Reg. xix. Uenit requiscas securius mecuz in hierusalẽ dixit dauid berzellay ⁊c. Concorda de alijs
Patet ergo q̃ per in. intelligit locus glorie in quo cõuersant viri beatifici. Sic ergo patz q̃ in. de notat loca bonorũ. ¶ Sed adhuc dico q̃ per in. intelligunt loca malorũ. Et sic notabo q̃ sicut ꝑaliter loquendo diuites sibi vendicant tria loca. s. Unum ꝑ vere in quo manent ad ꝓsolandum. Unuz ꝑ estate in quo manent ad congregandũ. Unũ ꝑ hyeme in quo manẽt ad expendendũ. Primus est deliciosus. Secundus tumultuosus. Tertius laboriosus seu penuriosus. Sic vere dicã loquendo spũaliter q̃ mali habent generaliter tria loca. videlz Unũ deliciosum, qu mõ caret fedis humoribus: hic est caro. Unũ tumultuosum q̃ plenus est magnis laboribus: hic est mũdus. Unũ penuriosum qui abundat duris doloribus: hic est infernus. In carne latitant in vere, florentis amenitatis. In mũdo militant estate feruentis cupiditatis. In inferno habitãt hyeme sequẽtis aduersitatis. Boues enim. In vere volũt latari. In estate volũt ditari. In hyeme volunt calidis dari. Sic ꝓcerto ipsi peccatores. In carne letant ⁊ ꝓsolantur. In mũdo ditant ⁊ cumulant. In inferno crematur ⁊ conflagrant. Dicam ergo q̃ per in. intelligitur.
Quidam locus
Fedus ⁊ fetidus. Dico ergo q̃ ꝑ in. itelligit carUanus ⁊ fumidus. ro que est locus fedus ⁊ fetiDurus ⁊ horridus. dus. Sicut em̃ natura formauit quedam animalia naturaliter immunda et feda: quibus etiam dedit fedas ⁊ immundas habitationes ⁊ loca. Sic dyabolus quosdam fedat ⁊ inficit luxurie ⁊ immundicie fetoribus. ⁊ ideo ipsis in habitationem ꝑ curat ⁊ concedit loca immunda. s. carnem cũ suis humoribus ⁊ stercoribus. vnde Ro. vij. loquens in ꝑsona carnalium dicit sic. Cum essemus in carne passiones peccatoꝝ operabantur in nobis. Et Ro. viij. dicit q̃ qui in carne sunt deo placere nõ possunt. ⁊ Ephe. j. dicit. Aliq̃n conuersati sumus in desiderijs carnis facientes voluntatez carnis. Aduerte tamen q̃ aliud est esse in carne ⁊ viuere carnaliter. Aliud autem est viuere in carne non tamen carnaliter: sed spiritualiter. Primo enim modo sunt in carne mali. ij. Pet. ij. Post carnem in concupiscentijs ambulant. Scõo vero modo sunt in carne boni: qz. s. sancti viri habitant in carne sicut in hospitio quo degũt: sicut in nauigio quo regũt: sicut in tugurio quo se tegũt. Et sic dicã q̃ sancti ⁊ iusti
Contra carnem in carne militant.
Infra carnem celos inhabitant.
Preter carnem in carne volitant.
In carne dico militant contra carnez. ij. Cor. x. In carne ambulantes non sm carnez militamus. Arma em̃ militie nostre non sunt carnalia. In celis etiam habitant supra carnem. Rom. viij. Uos autem in carne nõ estis sed in spiritu. si tamen spiritus dei habitat in vobis. In carne insupervolitant extra carnem: quia sicut dicit sanctus Hieron. In carne preter carnem viuere: potius est angelicum q̃ humanum. Sic volitabit ille qui dicebat Job. xix. In carne mea videbo deum saluatorem meum. Patet igitur q̃ per in. intelligitur caro que est locus fedus ⁊ fetidus. ¶ Dencz dico q̃ per in intelligi potest mũdus qui est locus vanus ⁊ fumidus
Et procerto mundus est locus vbi abundat fumus
Uanitatis et superbie. fumus em̃ alte ascedit
Prosperitatis ⁊ opulentie. ecce supbia. fumus cõ
Obscuritatis ⁊ immũdicie. comitat ignem ⁊ parũ durat. ecce auaricia ⁊ opulentia. fumus etiã aere obscurat ⁊ parietes fedat. ecce luxuria. Ideo dicitur. j. Johan. ij. Omne quod in mundo est aut est ꝓcupiscentia oculorum. aut ꝓcupiscentia carnis. aut superbia vite.
Nota ergo de isto in. i. de mundo q̃ iste est locus
Ardoris et cupiditatis.
Fetoris et sorditatis.
Furoris et crudelitatis.
Doloris et penalitatis.
Laboris et sterilitatis.
Meroris et flebilitatis.
Mõ sit ibi vnũ in. i. vn⁹ locus ardoris ⁊ auaricie patet Amos. j. vbi dr. Mittã ignẽ in domo azabel. Mittaz ignẽ in murũ gaze. Mittã ignẽ in murũ tyri. Mittam ignem in theman. Mittã ignẽ in moab. Mittã ignẽ in iuda. Expone de diuersis mũdi statibus: qz. s. vir est hodie dare aliquẽ statũ vbi non ardeat ignis iste ⁊, vbi auaricia nõ teneat regnũ suũ Amos. ix. Auaricia in capite oiz nouissima eoꝝ gladio iterficiã. Uñ ⁊ ꝺ dyabolo dicat illo ps. Mõ ipe dedit in grãdine pluuias eorũ. ignẽ cõburentẽ in terra ipoꝝ. Et ps. seqnti dr. Exarsit ignis i synagoga eoꝝ: flãma cõbussit pctores. ¶ Itẽ dico q̃ illic est vn⁹ loc⁹ fetoris ⁊ imũdicie. Uñ in mũdo ꝓ dicit illo Eze. xxij. Scel⁹opati sunt i medio tui. verecũdiora ꝑ filijs dilecoꝝ erũt in te. imũdicia, mẽst tuate bumiliauerũt in te. Et vnusq̃sq; in vxorẽ ꝓximi sui opat⁹ est abhominationẽ. ⁊ socer nurꝝ suã polluit nepharie. frater sororẽ suã filiã patris sui oppssit in te. ¶ Itẽ illic est locus furoris ⁊ violẽtie qz. s. ibi pater filiũ. hõ ꝓximũ. filius patrẽ. Diues paupem vel factis. vel ꝺbis solet impetere. ⁊ alter alterꝝ sine mĩsericordia. vel i bonis vel i corpe vel i fama crudeli⁹ pugnare. Uñ Ezec. v. Patres comedẽt filios in medio tui. ⁊ filij tui comedẽt patres suos. Et Ezec. xxij. dr. Uiri detractores fuerũt i te ad effundẽdũ sanguinẽ. sup mõtes comederũt i te. Et Micheas. vij. dr sic. Collidis tu nũcvasa belli. ⁊ ego collidaz in te gẽtes. ⁊ dispdã in te regna: ⁊ collidã in te virum et mulierẽ. collidã in te pastorẽ ⁊ gregẽ. Collidã in te iu-

uenē. virginē. Collidā in te agricolā ⁊ iugales ei⁹. Et collidā in te duces ⁊ mgfatus. Et dr̃euiter istud est vex q nō est dare statū aut personā quin inistoſin. i. in mūdo tribulatiōibus collidak. ⁊ quin crudeliū furoibus feriak. Ūñ Hiere. lj. In omni terra eius mugiet vulneratus. ¶ Itē iste est locus doloris seu angustie. Dolores eñ obtinuerūt oēs habitatores philistiim. Unde de Job qui interp̃tatur dolens dicit Job. j. Ur erat in terra hus noīe iob. Non est eñ hoīem dare sine dolore in hoc mūdo. Esa. xxx. Onus iumentoꝝ austri in terra tribulationis ⁊ angustie. ¶ Itē iste est locus laboris ⁊ indigentie. Ubi eñ est meror et desolatio sempiterna. ⁊ maxime paupe rū ⁊ iustoꝝ. Eccli. xij. Circuibūt in platea plangentes. Patet igit q per in potest intelligi mūdus qui est locus vanus et fumidus. ¶ Tertio adhuc dico q per in potest intelligi infernus qui est locus durus ⁊ horren dus. Ista enim p̃positio m. signat inclusionem: ablationem: accusationem. Servit enim accusatiuo ablativo. Sic vere dicam q locus inferni est

Conclusiuus. In isto eñ in ideſt in inferno includit ⁊ inferk infelix ppls. detegit ⁊ deferk culpaꝝ cumulus. executik ⁊ auferk bonoꝝ titulus. Est enim in inferno claudens tenaciter dei sñia. Unde Esa. xxiiij. dicit de peccatoribꝰ q̃ congregabunk cōgregatiōe vnius fascis in lacū ⁊ claudenk ibi in carcere. ⁊ post mltos dies visitabunk scz̃ in die iudicij. Est ibi etiā detegēs ⁊ videns pcaciter cordis sciētia. q̃. s. quiet accusatiuo: qz ipsos accusabit cōtinue. Eccli. xlj. Non est eñ in inferno accusatiovite. Ergo ibi est accusatio mortis p̃s. Testimoniū in iacob posuit cū exiret de terra egypti: linguā quā nō noverat audiuit. Mſi enim iacob luctator. i. hō peccatoꝝ ⁊ supplātatoꝝ exit de terra egypti. i. de mundo deus, p certo ponit in eo testimoniū perpetuū. i. sciētie remoꝝ sum qui. s. oīa mala sua cōtinue testificek ⁊ dicat. Item ibi est mordens atrociter hostis sevicia: que. s. aufert ab eo omne bonū Et hoc est in. qō vt dictum est seruit casui ablativo. quia videlicet in inferno omnia bona gratuita ⁊ fortuita auferuntur a malis: vnde Math. xxv. de servo pigro dicitur. Tollite ab eo talentum sequitur. Et inutilem seruum proiicite in tenebras exteriores. Et sic dico q istud in. scilicz infernus. Est quid inclusiuuz. Est quid delatiuum seu accusatiuum. Est quid ablatiuum. Et si vis nota de isto in. ideſt de inferno q iste est carcer

Immundus et inquinatiuus.
Obscurus et excecatiuus.
Eternus ⁊ non terminatiuus.
Flebilis et desolatiuus.
Crudelis et inflammatiuus.

Mali igitur et damnati cōcludunk in inferno sicut in carcere immūdo ⁊ inquinatiuo. Esa. xxxiij. Converte tur torrentes eius in picem ardentem nocte ⁊ die: et non extinguetur in sempiternum. Pix autez ardens super omnia coinquinat atq; fedat. Item sicut in carcere obscuro et excecatiuo: vt quilibet damnatus dicat illud p̃s. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi: in tenebroſis et in vmbra mortis. Itez sicut in carcere eterno non terminatiuo. Unde de damnato dicitur in p̃s. Laborabit in eternum ⁊ viuet adhuc in finem. Item sicut in carcere flebili ⁊ desolato. vnde ō illo qui intrauerat ad nuptias non indutus veste nuptiali ꝺ̄r Math. xxij. q̃ rex dixit. Mittite eum in tenebras exteriores. ibi erit fletus ⁊ stridoꝝ dentium. Item sicut in carcere crudeli et inflammatiuo: quia sicut dicitur in p̃s. Dominus in ignem deiciet eos in miseriis et non subsistent Ista ergo sufficiūt de in. qz cū sit dictio cōmunissima ⁊ p̃significatiua infinita ⁊ multa possent dici de eo ꝛc.

Inanis. Nota q cum inanitas denotat mihi defectum firmitatis. stabilitatis. ⁊ soliditatis ⁊ per consequens facilitatez mobilitatis. statum q̃ vacuitatis debilitatis et infirmitatis: quia scilicet illa res inanis dicit̃ que nec de se solida est. nec aliquo solido fundamento fulcitur notabo q in scriptura reperitur inanitas

Virtuosa. Prima est inanitas diuini timoris; qz. s. timoꝝ diuinus reddit hoīem in sui reputatione vacuū ⁊ inanem. ni
Fluctuosa. hil in se solidū repñtantē. sed in me
Toxtuosa. dio speiꝛ timoris in pendulo fluctuantem. Et sic figu
Luctuosa. ratiue p̃cipitur Exo. xxvij. q. s. altare holocausti esset inane. non inquit solidū sed inane ⁊ concauū intrinsecus facies illud. Exemplo xp̃i de cuius humilitate dicit Phil. ij. q exinanivit semetip̃m formā serui accipiēs. ⁊ habitu inventus vt homo. Et revera talis inanitas finaliter in deo firmatur ⁊ solidatur. ⁊ ab ipso replet et et satiatur. Aer enim licet videatur corpus inane, nihil replens aut satians. in rei tamen veritate corpori vite humane, p̃o spiraculo necessarium est ⁊ locivacui repletiuū. sicut p̃z invento sa vel aliovase. vbi versa facie ꝺ̄r aquā. ⁊ omnivia subintrandi aliū aerē secluſa nō intrat interius ipsa aqua p eo. s. q locus qui reputabak vacuus ⁊ inanis (qz plenus est aere) nō p̃t aliud corpus recipe cū duo corpa in loco eodē nō habitent. Sicve dico de aere diuine gr̃e: qz. s. lzvas cordis humani in quo est videak qñq; vacuū oī bono. tñ nō est sic: qz certo illud taliter p sufficientia spūalium ⁊ ptemptū mundialium satiak q illud corpus. s. terrena bona per amorem intra se non amittit. Cor eñ qō diuina gr̃a satiat. se in terrenis opibꝰ non delectat. Unde de eo ⁊ de eius gratia dicit in p̃s. Satiauit animā inanē. et animā esurientes satiauit bonis. ¶ Secūda est inanitas terreni rumoris. ⁊ ista est vacuitas que est in rebus fortune ⁊ in bonis tpalibus ⁊ terrenis: qz. s. ad modum cuiusdaz incerti rumoris inania sunt ⁊ vana. Gen. j. Terra aūt erat inanis ⁊ vacua ⁊ que etiaz suos possessores ⁊ dilectores faciunt vacuos ⁊ inanes nulla. s. sufficientia solidos aut suffultos sed per auariciam tenues miseros ⁊ egentes. Luc. j. Esurientes impleuit bonis ⁊ divites dimisit inanes. Inane enim nihil iplet. ¶ Tertia est inanitas insani tumoris. ⁊ ista est p̃prie inanitas imp̃fectionis: qz. s. inane dicit̃ quicq̃d caret debito fine. ⁊ debito valore p̃bak. ⁊ sic dico q ista est inanitas

Que est in mentibus.
Que est in actibus.
Que est in statibus.
Que est in entibus.
Que est in affectibus.
Que est in affatibus.

Inuenik eñ inanis ꝓscientia. ⁊ ista est qñ p inanē gloriā cor interius eleuat ꝓtra illud Gal. vj. Hō efficiami ni inanis glie cupidi. Cui⁹ tñ ꝓtrariū facit̃ malis p̃s. Populi meditati sunt inania. Itē inuenik inanis efficacia. sicut p̃z de multis quoꝝ labores ⁊ opa sunt inanes fructu ⁊ vtilitate carētes. Sicut ēt apls de suo labore timebat. j. Thes iij. Ne forte ināt laverit vos is q̃ tētat: ⁊ inanes fiat labor vester. ¶ Itē inuenik inanis p̃sistētia seu p̃manētia p̃s. Decidā ab inimicis meis inanis p̃sequak inimic⁹ aīam meā ⁊ gl̃iam meā i pulverē deducat. ¶ Itē iuenik iam̃s exhtia sicut p̃z de hypocrite q̃ sibes sunt vesice iflate. q̃ q̃uis aliq̃d videak esse: int⁹ tñ inanis ē ⁊ plen avēro. Esa. xl. Dēs gētes q̃si nō sint sic sūt coz̃a eo. ⁊ q̃si nihilū ⁊ inane reputate sūt. Itē iuenik inanis indigētia. Et ista est inanitas affect⁹ auaroꝝ: qz. s. volūtatē eoꝝ nihil replet imo semp sunt ianes. Ūñ Hier. l. Nabuchodonosoꝛ rex babylōis dedit me q̃sivas inane. Itē iuenik inanis eloq̃ntia. j. Thi. iij: Inanes fabulas devita. ⁊ Eph. v. Nemo vos seducat inanib⁹ v̄bis Et dr̃euiter p̃sat q demōes exinanit̃ in hoīe oē bonū. qz isti sunt p quos exinanita est fides euacuata est p̃missio. Roma. iij. Et sic patet q est inanitas elati

Inauris. Nota q inauris erat instrumentuz seu ornamētum quo antiqui in suis auribus ornabātur. Antiqui eñ in oībus mēbris exterioribus consueuerant habere aliqua ornamenta. sicut torquem in collo inaurem in aure ꝛc. similia. Moraliter autem per inaures intelligūtur ille ⁊tutes quibus auris ideſt auditus ornak. Sicut est patientia ⁊ verecundia. diligentia et obedientia. Patientia enim et verecundia aures inclinant et deprimunt. Attentio vero seu diligentia et obedientia aures acuunt et erigūt p̃overbi. xxv. Inauris aurea ⁊ margarita fulgens qui arguit sapientem et aurem obedientem. Et aduerte q tales inaures. ideſt tales virtutes proficiunt.

Ad templum fidei construendum.
Ad vultum anime instruendum.
Ad hostem omnium destruendum.
Ad opes celicas restituendum.

¶ Talibus enim inauribꝰ templū dei cōstruit. Unde Exo. xxxv. dicit q quicūd ad cultū ⁊ vestes sanctas necessariū erat. viri cū mulieribus p̃buerunt armillas ⁊ inaures. anulos ⁊ dextralia. Et Exo. xxxj. dicit. Tollite inaures aureas in donaria dñi. qō tñ non faciūt hypocrite. q. s. inaures spūales quas videnk habere. iuxta illud Judic. viij. Inaures eñ aureas ysmaelite habere cōsueuerant. nō dedicant in donaria dñi sz dyaboli. nō ad dei laudē. sz ad inanē gloriā easvertūt. Figurati Judi. vij. vbi gedeon tulit inaures de preda ⁊ fecit exinde ephod in quo fornicatus est israel. ¶ Itē talibus inauribus decoꝛ ip̃us instruik qō figurat Gen. xxiij. vbi ꝺ̄r q abraam misit inaures rebecce q filio suo ysaac erat nuptura. Talibus eñ ornabank virgines specioſe: qz. s. anima dei filio nuptura p gloriaz primo necesse est q talibus inauribus ornet ⁊ decoret p gratiā. Unde deus loquens animab⁹ tuoſe dicit Ezech. xvj. Dedi inaurem sup os tuū: ⁊ circulos inauribus tuis: ⁊ coronā decoris in capite tuo. Aduerte tñ q deus priuat aīam talibus inauribus qñ peccat. ⁊ tutesq; suas subtrahit anie delinquēti. Ūñ Esa. iij. dicit q in die illa auferet dñs a filiabus syon torques monilia ⁊ armillas. sequit. Inaures anulos ⁊ gēmas. Itē talibus inauribus ⁊tus demonis destruit. Virtutes eñ sunt valent ad hostes anime subiugandū. figura Judith. x. vbi ꝺ̄r q iudith qñ voluit ire ad occidēdū Holofernē assumpsit dextralia ⁊ lilia ⁊ inaures ⁊ anulos. ⁊ oībus ornamentis suis ornauit se. Anima eñ qñ ḃz dextralia. i. virtutes bone operationis. lilia. i. candorē caste p̃uersationis. inaures obedientie ⁊ subiectionis. ⁊ anulos. i. arras fidei ⁊ dilectionis. Holofernem. i. dyabolū faciliter supat ⁊ ipsi⁹ potentiā tute domat. ¶ Itez talibus inauribꝰ amissa gratia restituit. figura Job. xlij. vbi dicit q amici iob venerūt ad p̃solandū eū. ⁊ dederūt vnusq̃sq; ouem vnaz ⁊ inaurē aureāvnā. dñs aūt benedixit novissimis iob ⁊ sic p̃z quomodo inauris sumitur in scriptura. vide de aure ꝛc.

Incalescere. Videvbi calor. ⁊ vbi concalesce ꝛc. ⁊ cetera similia.

Incantare. incantator. Nota q incantator dicitur quasi intus cantator. Intus enim in anima et in mente videtur incantator cantare in quantum mentē aliena solet per malas artes ad altud ad qd̄ alis inclinanda non fuerat inclinare. vanas species oculis repsentare. ⁊ aciem visus deludere ⁊ fraudare. Moraliter potest dici incantator Quilibet

Ueridicus predicator.
Falsidicus adulator.

Hypocriticus transformator.
Maleficus divinator.

Incantat enim p̃dicator dū conuertit mentē penitentis. qz. s. p̃dicator suis v̄bis ⁊ exhortationib⁹ facit hominez aliud credere velle ⁊ facere q̃ antea faciebat. Et sic videk hominē incantare ⁊ voluntatē humanā dei mādatoꝝ vinculis alligare. Mō tñ est ꝓtra obstinatos similes aspidi que aures suas cauda claudit ne audiat incantantē. Sic obstinati audire p̃dicatoris verba dedignank. aurēq; cordis claudere cōprobantur. ne forsitan convertantur p̃s. Furor illis sm̄ filiꝰ hudinem serpētis. sicut aspidis surde ⁊ obturātis aures suas que nō exaudiet vocem incantantiū. ⁊ venefici incantantis sapienter. Et Hiere. viij. dicit. Mittam vobis serpentes ⁊ regulos quibus non erit incantatio ¶ Itē incantat adulator dum deludit aures audiētes. Sicut enim incantatoꝛ verbis suis rem esse aliam q̃ in veritate sic credi facit. ⁊ personam incantatam advotum suum quic quidvult facere compellit ita q mentem incantati in suavolūtate vi virtute dyabolica ponit. sic adulator. Mō patet de illis qui aures potentum leniunt ⁊ ipsos taliter scalpunt ⁊ decipiunt q̃ sue obedientie quasi penitus eos subdūt. Sicut de incantatoribus pharaonis legitur Exo. vij. q per incantationes egyptias virgas in dracones verterunt: qz certe adulatores qui principibus suggerunt dū ipsos dños suos de iustis crudeles faciunt. virgas in dracones vertunt. ⁊ cū nostri magnates tales incantatores ⁊ adulatores semper secum volunt habere. ipsiſq; quasi in omnibus obediunt. ⁊ per ipsos in omnibus reguntur ⁊ regūt. Unde de Manasses rege Juda dicit. ij. Paral. xxxiij. q observabat somnia. sectabatur auguria maleficis artibus inserviebat habebatq; secum magos ⁊ incantatores. ¶ Item incantat palliator seu hypocrita. dum seducit visum intuentis. Isti enim sunt qui se sciunt in alios transfigurare formā, ⁊ figurā viri boni inducere. ⁊ tñ semp essentia mviri neq; ⁊ impij retinere. Monne de mercurio deo latronum legitur in Ouidio qd̄ virtute incantatoris figuras rei mutabat. ⁊ de albis nigra ⁊ de nigris alba faciebat. ⁊ se de viro in feminam ⁊ in virum. de femina transformabat. Sic hypocrita maleficio fraudis sue se transformat ⁊ variat in formas varias ⁊ diuersas. cōtra illud Deutero. xviij. Nec fit in te maleficus aut incantator. ¶ Item incantat divinator dum seducit in se credentes. Reales eñ incantatores qui. s. per artes magicas operātur. valdevituperantur. ⁊ a deo ⁊ sacris legibus condemnank. ⁊ non solum ipsi sed etiam illiq̃ in talibus confidere comp̃probantur. Unde derisorie civitati Babylonice que in scientijs sup̃uacuis fuit antiquitus occupata dicitur sic Esa. xlvij. Sta inquit cū incantatoribus tuis ⁊ cum multitudine maleficiorum tuorum in quibus laborasti ab adolescentia tua. si forte quid prosit tibi. aut si possis fieri fortior ꝛc. vide ibi. Sic ergo patet quomodo incantator sumit quatuor modis. videlicet. Maleficus fictificus. falsidicus. veridicus seu mirificus. hoc est dictu. divinator. palliator. adulator. vel predicator ꝛc.

Incedere. incessus. Nota q incedere idez est quod passim ire vel de ambulare. Et quia in titulis de ire ambulare: gressus: via: iter ⁊ similibus plurima de motu incessuo dicuntur. ¶ Pauca dicere nunc intendo. Notabis igitur q inuenitur incessus bonus ⁊ incessus malus. Et primo dico q est incessus bonus et virtuosus. Boni enim viri et iusti nolunt esse immobiles sicut lapis. quinimmo semper volunt per viam virtutum incedere. ⁊ bincinde per bona opera se movere. Et aduerte q verbum incedere signat tres motus scilicet

Motum a quo. Primus precedit. Secundus
Motum in quo. pcedit. Tertius
Motum ad quem. antecedit. Primꝰ est motus incohatiuus quē exercēt viri pemtetes. Secūdus est motus frequentatiuus seu ꝓtinuatiꝰ quē exercent

Universidad de Deusto

proficiētes. Tertius est motus ꝑsummatiuus quē exercent finē attingētes seu sancti cōtemplātes. Et sic dico ꝙ inuenik incessus ꝓuersoꝝ quē facīt a malo recedendo. Incessus pfectoꝝ quē facīt in bono ꝓcedēdo Incessus pfectoꝝ quē facīt ad summū accedēdo seu cōtemplādo. ¶ Dico igik primo ꝙ est quidā incessus a malo recessiuus. Et iste est incessus penitentiū. et de nouo etiam conuersoꝝ quorum scilicet motus est retrogradus ad modum ꝓplanete retrogradi qui scilz ꝑtute radioꝝ ꝑcedentiū planetaꝝ taliter qñq repcutitur ꝙ motu retrogrado icedere cōꝓbak. Aliq etiaz dicūt esse adamātes seu magnetes qui ferrū nō attrahunt sz repellūt ipmq mouere ꝛ incedere motu cōtrario ꝛ a se recedere cōpellūt. Sic vere sepe fit ꝙ ferrum ꝛ planeta qui alio modo vocak stella erratica. i. bō peccatoꝝ erraticus ꝓ indiscretionē: ꝛ ferreus ꝓ obstinationē a suo malo motu ꝛ cursu. ꝛ a sua mala vita ꝛ doctrina retrogradik penitendo ꝛ ꝓtrario motu incipit incedere: beneviuere incipiēdo. qō certe qñq fit ꝓ influentiā radioꝝ diuine grē ꝛ sanctoꝝ qui ipm repellunt ne male ꝑcedat. ꝛ qñq etiā ꝓ ipsius adamātis. i. ꝓ ipsius peccati turpitudinē q ipm a se reīcit. vt ab eo per penitentiā fugiat ꝛ recedat. ꝛ talis incessus retrogradus fuit figuratus vbi dr Gen. ir. Mō Sem ꝛ Japhet imposuerunt pallium in humeris suis. ꝛ retrorsum incedentes operuerūt verecūda patris sui. faciesq eoꝝ auerse erāt Mr ꝑcertoviri penitentie pallū verecūdie debent recipere. ꝛ per penitētiā retrorsum incedere ꝛ verecūda patris sui. i. peccata ꝓpria que dyabolus qui fuerat pater eorum eis reuelauerat contegere ꝛ delere. ꝛ facies conscientiarum suaꝝ a peccato auerteret in ꝓtrariū se mouere. Et nota ꝙ talis incessus penitentium debet esse:

Cum fletu. Penitens em dr luere. figuratus
Cum metu. in dauid qui impugnatus a ꝓpria
Cum fetu. filio ꝛ a regno suo expulsus est. fi-
Cum spretu. cut dr. ij. Reg. xv. Ascēdebat cliuū
olmarū scandēs ꝛ flens. opto capite ꝛ nudis pedibus
incedēs. Jtē penitens dz tremere ps. Tristis incedo dū
ꝓturbank ossa mea ꝛ affligit me inimicus. Itē penitēs
dz parere supple peccata ꝓ ꝑfessionē. Job. xxx. Alterēs
incedebā sine furore ꝙsurgens in turbam clamabā frater fui draconum ꝛ socius struthionum. Item penitens
dz spernere supple mundi bona. figuratus in David
ꝓtra goliā pugnaturo. i. Reg. xvij. vbi dr ꝙ cepit tentare si armatus posset incedere. supple arma saulis ferēdo qō qr non potuit deposuit arma illa ꝛ sic ꝑualuit.
Arma saulis sunt bona mundi: qr saul interꝑtat abutens aut abusiuū. Jsta ergo dz penitens saltem ꝙtum
ad affectū deponere. si vult tute ꝓ penitentiaz incedere
ꝛ de golia dyabolo triūphare. Job. xxiij. Nudis ꝛ incedentibus absq vestimento ꝛ esurientibus tulerūt spicas. Et bene dicit nudis. qr revera q̄ se bonis terrenis
per cōtemptū nō spoliauerit. a peccato recedere nec sursum se ad deū erigere. ꝛ inviaꝝ tutū incedere non valebit. Jsta sunt em quedam vincula quibus mēs taliter
stringitur ꝙ inferius inclinata se ad deum erigere et
per penitentiam incedere prepeditur. Unde dominus
loquens filijs israel exeuntibus de egypto dicit Leuit.
xxvj. Confregi cathenas ceruicū vestraꝝ vt incederetis
erecti. Jptz igik ꝙ est quidā incessus a malo recessiuus
¶ Deinde dico ꝙ est quidā incessus in bonos ꝓcessiuꝰ:
Et iste est incessus ꝓficientiū seu ꝓuectoꝝ Aliter enim
incedunt pueri. aliter adolescentes. aliter viri perfecti.
Sicvere aliter ꝛ aliter incedunt pueri. idest penitētes
ꝛ incipiētes adolescētes. i. ꝓuecti ꝛ ꝓficiētes. viri. i. ꝑfecti ꝛ consummantes. Pueri enim incedunt nunc cadēdo. nunc resurgendo. nunc plorando. nunc exultando.
nunc perstando. nunc vacillando. ꝛ hic vt supra visum
est. est incessus de nouo incipientium. Jstis em opus
est instrumentum ligneum cum rotis vt ei innitantur
ꝛ vt incedere doceantur: qr scz necesse est vt isti vtantur
adiutorio ligni crucis. ꝛ vt ipsi per spem ꝛ fiduciam innitentes eidem recto tramite deducantur vt de qualibet anima penitente ꝛ de nouo incedere incipiente. dicatur illud Baruc. ij. Anima que tristis est super malu
magnitudine. ꝛ incedit curua ꝛ infirma. ꝛ oculi deficientes. ꝛ anima esurtēs dat domino gloriā. Adolescentes
autem more leonis incedunt fortiter ambulando. nūc
currendo. nunc saliendo. nunc contra hostes pugnando. nunc superando: non deficiendo. nec a bono opere
desistendo. Et hic est incessus in bono proficientium.
qui scilicet debet fortiter ꝛ ardenter in virtutibus ꝓcedere. ꝛ nūq retrocedere aut deficere. figuratus in illis
sanctis animalibus Ezech. j. de quibus dicitur ꝙ vnū
quodq ante faciem suam ambulabat. ꝛ non reuertebantur cum incederent. vt de fortitudine cuiuslibet taliter incedentis dicatur illud Ezech. xix. Incedebat inter leones ꝛ factus est leo. ꝛ didicit predam capere. Pone hic fivis de leone quomodo saltando incedit ꝛc. Ut
rivero incedunt plane mature ambulando. ꝛ virtutis
fortitudinez etatisq maiestatem in suis gressibus ostēdendo. Et hic est incessus perfectorum ꝛ consummantium. de quibus dicitur Josue. xxiij. per turmas ꝛ cuneos incedebant. supple filij israel. per loca plana atq
campestria. Pater ergo ꝙ est quidam incessus in bono
processiuus. ¶ Deniq dico ꝙ est quidam incessus
ad summū accessiuus. ꝛ iste est incessus consummantium seu perfectoruꝫ. Uiri enim perfecti qui iā sunt ab
alijs hominibus segregati. deo ꝛ angelis mētaliter sociati quoꝝ ꝙversatio in celis est. immo qui excelsiores
sunt facti. bñt suū ꝑpalem modū viuēdi. Jsti ei incedūt

Recte deum deprecando.
Sancte deo famulando.
Lete deum collaudando.
Alte deum contemplando.
Docte deum predicando.
Tute deum vendicando.

¶ Dico ergo ꝙ perfectorum vita ꝛ incessus est dei deprecatiuus. Tales enim in puris ꝛ sanctis orationibus
continue se exercent. Job. viij. Si diluculo consurrexeris ad deū omnipotentem fueris deprecatus. si mundus ꝛ rectus incesseris statim euigilabit ad te. ꝛ placatum reddet habitaculum iustitie tue. Item est dei commitatiuus seu famulatiuus. Tales enim seruitio diuino solent dedicari. ipsiq studeant assistere ꝛ ipsum in
templis ꝛ ecclesijs comitari. ij. Re. xvj. Uniuersi bellatores a dextro ꝛ a sinistro latere regis dauid incedebāt.
Item est dei collaudatiuus: qr. s. tales in dei laudibus
ꝛ gratiarū actionibus se delectant. Unde de aaron dicitur Eccli. xlv. ꝙ deus cinxit illū tintinabulis aureis
plurimis in gyro dare sonitū in incessu suo auditū facere sonitū in templo. Item est dei contemplatiuus.
Unde de helya ꝛ helyseo dicitur. iij. Reg. ij. Cunq; pergerent ꝛ incedentes sermocinarentur. ecce currus igneus et equi ignei diuiserunt eos. ꝛ ascendit helyas ꝓ turbinem in celum. Item est dei deprecatiuus: quia scilicet tales in predicanda lege diuina solent sepius occupari. Unde Exod. xxxix. dr Mō investibus summi sacerdotis erant malapunica et tintinabula aurea. quibus
inquit ornatus incedebat pontifex quando ministerio fungebatur. Tintinabula enim sonitum predicationis designant. Item est deivendicatiuus: quia scilicet tales taliter sic incedētes finaliter deum vendicant
per felicitatem eternam. Prouerbio. xxx. Incedit feliciter leo fortissimus bestiarum. vt tales dicant illud
Hebre. vj. Domini fortissimum solacium habeamus
qui confugimus ad tenendum propositam spem quā
sicut anchoram habemus tutam et firmam incedentemvsq ad interiora velaminis. Et breuiter de talibus
iustis potest dici illud Luce. j. Erant autem ambo iusti ante deum incedentes in omnibus mandatis ꝛ iustificationibus domini. Et sic patet quomodo inuenitur incessus ad deum accessiuus. in bono processiuus.
a malo recessiuus. et sic dato ꝙ est quoddam incedere
virtuosum. ¶ Secundo principaliter dico ꝙ est quod
dam incedere vitiosuz. Incedunt enim mali. Quidam

Procaciter

Procaciter elatis cornibus.
Fallaciter transuersis cordibus.
Rugaciter velatis rembus.

Pumi incedūt erecti quod superba facit elatio. similes. s. basilisco: qui abvmbilico sursum incedit semper
erectus. Sic potissimt nostri iuuenes ꝛ iuuencule qui
pre superbia ꝛ lasciuia itavidenk erecti incedere acsi nō
possent collū ac humeros cōplicare. Esa. iij. Ambulauerunt extento collo ꝛ nutibus oculoꝝ ibant. ꝛ cōposito gradu incedebant. Secundi incedunt illecti qō deceptrix facit ꝓditio. Hiere. ix. In omni fratre tuo non
habeas fiduciā: qr ois frater supplantans supplantabitur. ꝛ ois amicus fraudulenter incedet ꝛ veritatē nō
loquetur. Tertij vero incedunt directi seu despecti qō
hypocrisis facit cōfictio. Une de ysmael dr Hiere. xlj.
Mō ysmael incedens ꝛ ꝓplorans ibat supple animo fictovt deciperet intuentes. sicut patet ibidem. Et sic dico ꝙ incendere in malo sumitur ꝛ in bono ꝛc.

Incendium. Incendere. Nota qō in scriptura inuenitur Incendiū supernū. Internū. Externum ꝛ Eternū. Primū generat dei benignitas. Secūdum inflammat hostis malignitas. Tertiuz suscitat mundi peruersitas. Quartū aūt procreat orci crudelitas. ¶ Primo ergo dico ꝙ inuenitur incendiū feruoris charitatiui. Et illud ꝑcertovenit desuper. qr nemo potest per charitatē incendi nisi per diuinā gratiā fuerit inflammatus. Charitas enim incendit animam
Per dolorem contritionis. Per feruorem deuotionis. Per ardorē dilectionis. Per primū culpas eliminat. Per secundū mentē illuminat. Per tertiū deo cōglutinat. Incendium charitatis culpas fugat ꝛ eliminat. Et doc est quod bene supponitur. Thob. vj. vbi dicitur ꝙ incenso iecore fugabik demoniū. Pone fivis ꝓ
modū figure qūo iecur piscis incensum fugauit demonū asmodeū qō luxuriosos necabat. Hoc est peccatū
luxurie qō per incendiū charitatiue ꝓtritionis fugak.
Item incendiū charitatis mentē purgat ꝛ illuminat.
Ignis em incensus solet illuminare domuz. Sic facit
charitas coz deuotū. Exod. xxx. Adolebit aaron incensum super altare suaue ꝛ fragrans. mane qñ cōponit
lucernas incēdet illud. Itē incendiū charitatis corda
ligat ꝛ conglutinat. Metalla em sic ꝙ ex pluribꝰ fiat
vnū nec cōglobank nec ꝓsolidank nisi ꝓ ignē. Sic nec
homo deo aut primo sine charitatis incendio copulatur. Exo. xxix. Offeres totū arietē in incensum sup altare. Oblatio est ofio. odoꝛ suauissimꝰ victime dñi. Et
sic ptz ꝙ inuenik incendiū feruoris charitatiui. ¶ Secundo dico ꝙ inuenik incendiū horroris inquinatiui.
Idest incendiū peccati qō. s. per ignē triplicis concupiscentie generat. Sicut em hostes solent incendere tecta ꝛ ciuitates quas capiunt. Sic hostes anime qñ ceperint ciuitatē vel habitaculū mentis humane. ipam
solent diuersis vitijs incendere ꝛ cremare. ij. Paralip.
xxxvj. Incenderunt hostes domū dñi. Et bene domus
dñi: qr ꝑcerto domus dñi secretioz que est anima vel vo
lūtas. immo etiā domus exterioz. i. eccla hodie malis
ignibꝰ est incensa. Caro em ibi accendit ignē luxurie.
Mundus aūt ibi accendit ignem auaricie ꝛ inuidie.
Dyabolus vo ibi incendit ignē ꝛ feruoꝛe iracūdie: inuidie: ambitionis ꝛ supbie. vt tā plangendo dicamus
cū dauid illud ps. Incenderūt igni sanctuariū tuū in
terra. polluerunt tabernaculū nois tui. posuerūt hierusalem in pomoꝝ custodiā. De incendio em luxurie
dicitur Hiere. l. Paludes incense sunt igni. De incendio auaricie dicit Hiere. xxxvij. Chaldei bellabunt cōtra hierusalem: capient eā ꝛ incendent. Chaldei enim
qui interpretantur quasi vbera vel quasi demones. significant vsurarios qui scilicet primo sunt vbera dum
homines lactant sed tandē demones dū cuncta dissipant. Isti enim sunt illi qui antiquitus incendebant
filios suos immolando eos demonibus. quia scilicet vsurarij filios suos summe student amore pecunie. et peccato auaricie incendere ꝛ lucri, concupiscentie cremare. Hiere. vij. Edificauerunt excelsa tophet vt incēderent filios suos ꝛ filias suas igni. De incendio iracūdie dicit Eccli. xxviij. Uō iracūdus incēdit litē. De incēdio inuidie dr Jac. iij. Quant9 ignis ꝙ magnam siluā
incendit. De incendio vero ambitionis ꝛ superbie dicitur in ps. Dum superbit impius incenditur. Patz ergo. ꝙ in scriptura reperitur incendium horroris inquinatiui. ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur incendium terroris comminatiui. Et istud ꝑcerto est incendium mundi tribulationum temporalium quo boni sicut aurū
ꝓbantur. Malivero ut rebus ꝛ delictis flagellantur. Unde
cuilibet tribulato a tribulationum incendio castigato dicatur illud Leuit. x. Fratres nostri ꝛ omnis domꝰ
israel plangant incendium quod dominus suscitauit.
De malis vero qui non emendantur incendijs tpaliuz
tribulationum dicitur Amos. iij. Subuerti vos sicut
subuertit dominus sodomam ꝛ gomorrā. ꝛ facti estis
quasi torris raptus ab incendio ꝛ non rediistis ad me
dicit dominus. Hoc est ergo incendium terroris comminatiui vel molestatiui. ¶ Quarto dico ꝙ inuenik
incendium ardoriz dissipatiui. Et hoc est incendium
infernale. Unde de anima damnata sub specie babylonis destructe dicitur Apoca. xviij. Clamauerūt inqt
videntes locū incendij eius. Ueve ciuitas magna. Et
sic ptz qūo quadrupler est incendium vez. Incendium
dolorosum ꝛ infernale. Incendiū languorosum ꝛ temporale. Incendiū vitiosum ꝛ criminale. Clamauerūt inqt
tuosum et spiritale. Uide ifra. vbi Succēderet in alijs
titul' synonimis. Et sivis exēpla vide de igne ꝛ filibus.

Incensum. Cum incensum idez sit ꝙ liquoꝛ A
mi fragrantis ꝛ suauis odoris quod deoꝛ ad dei honorem inciditur vt eius ira placetur ꝛ benivolentia ꝓcuretur. igitur est incensum gummi in igne liquefactoꝝ ꝛ sursuz in fumū odoriferum euaporans domū obnubilans ꝛ depurans. ꝛ nares odorantiuz gratificans et
confortans. Dicam ergo ꝙ cū incensum vt dictum est.
Illuminibus dicatur. In ignibus liquatur. Per fumū
eleuak. Ad nares applicak. possum intelligere. ¶ Per
primum dei cultum et deuotionem. Per secūdum coꝛdis motum et dilectionem. Per tertium mentis affectum et orationem. Per quartum vocis afflatum et
adulationem. Primum incensum requirit deitas. Secundum incensum exhibet charitas. Tertium incensum extollit puritas. Quartum vero incensum diligit
vanitas. ¶ Et procerto ista apparent ex quadruplici
vsu ipsius incensi quod scilicet datur deo et numinibus. Datur iustis et fidelibus. Datur sanctis et altaribus. Datur idolis et demonibus. ¶ Primo modo
incensat fides et deuotio. Sed secundo incensat amor
et dilectio. Sed tertio incensat humilitas et oratio.
Quartovero incensat vanitas et adulatio. ¶ Primo
igitur dico de incenso quod sincera requirit deitas. Et
istud procerto nihil aliud est ꝙ verus et sincerus cultus latrie qui per incensum designatur. A principio
enim incensum et thurificatio et thuris incensio et
adolitio voluit quelibet natio deo suo appropriare. et
ipsuz per talia suffumigia honorare. Cogitauit enim
humana discretio cum superiora numina idest deus
et angeli sint spiritus. ꝙ res que inter corporalia magis appropinquant ad spiritalem naturam cuius modi sunt fumi et incensa. ipsos haberent summopere delatare. ꝛ ideo ista voluerunt ipsis specialiter dedicare.
Et sic per incensum et thurificationem bene possum
dei cultum et veram latriam designare. Sicut enim dicit Plinius lib. xij. cap. xv. Incensum: et thus a sacris
sacerdotibus colligebatur. qui tūc a mulieribus abstinere tenebantur. et postea pars deo offerebatur. sacerdotibus concedebatur. ꝛ residuum mercatoribus vendebatur. ꝛ ficipsius efficacia melioz credebak. Sic revera dicā ꝙ sacerdotes ꝛ deuotiꝰ castiꝰ homines debent
esse q incensum. i. cultū fidei habent ꝓpue minus ira-

Universidad de Deusto
Biblioteca

re.t ꝙ de isto incẽso.i.de fidei cultu debẽt deo sibi t po
pulo cuilibet portionẽ.ꝓpriã t debitã disp̃sare. Figura
ad hoc Leuit.xxj.vbi dr ꝙ sacerdotes sancti erunt dño
deo suo t nõ polluẽt nomen ei⁹.incensum eñ t panes
offerũt deo suo.t ideo sancti erũt. Et breuiter ista est ve
ritas.ꝙ incensum.i.cultus latrie t honor diuinus soli
deo debz offerri.t nulli creature q̃libet dispensari. qđ
etiã in thimiamate figuratũ est. De quo dr Exo.xxx.ꝙ
nulla creatura ꝛ solus deus ipovti debebat. ąnimmo
si quis vsui suo vel alterius tale thimiama seu tale incẽ
sum aromaticũ applicabat.mortis piculo subiacebat
Vñ Leuit.xvj.dr ꝙ sacerdos assumpto thuribulo qđ
de pruinis altaris impleuerit t hauriens manu cõposi
tũ thimiama in incensu vltra velũ intrabit in sancta.
Ista tñ sunt ꝓtra multos qui incensu i.honorẽ deo so
li debitũ solẽt creaturis t maxime pessimis.i.demoni
bus cõicare.t eis ad ĩam incensare t tanq̃ deos hono
rare. sicut ptz de idololatris arcę magis t ariolis. Ipsi
eñ mali spũs:aut qr honorẽ diuinũ volũt in suũ supbe
conuertere: aut qr spũs sunt t corpa spiritalia.t.aerea
assumũt. solẽt in fumosis t aereis vaporib⁹ t maxime
odoriferis ỽlectatione aliquã inuenire.t ꝓpterea incẽ
sa t suffumigia desiderãt ab hoibus accipe. qđ certe ꝙ
tanq̃ dõs t ꝙ modũ sacrificij faciũt non se possunt ab
idololatria excusare. Sicut dr.iij. Reg.xvij. ꝙ fecerũt
sibi statuas t lucos in oi colle sublimi. t adolebãt ibi
incensu sup aras in more gentiũ. Non sic charissimi
non sic.sed veꝝ incensum.i. vera fides t latria vni deo t
nõ demonib⁹ impendak.i. Paral' vj. Aaron t filij eius
adolebũt incensum sup altare. Et sic ptz ꝙ est quoddã
incensum.qđ sincera requirit deitas. ¶ Scõo dico ꝙ
est incensum quo fraterna flãmescat charitas: qr.s. si
cut videmus ꝙ incensum in igne positũ liquescit t in
flammatur. t circũiacentes delectabilr consolak. Sic
charitas seu feruor amoris solet i amoroſis cordibus
liquescere t deyno in aliud se trãsferre. t mote duoꝝ me
talloꝝ. que si liquefacta fuerint vnus fiunt ipsa corda
ꝓiungere t vnire.ij. Paral.xxij. In hierm cõã altari
vno adorabitis t ibi cõburetis incensum. ¶ Tertio di
co ꝙ est quoddã icẽsus qđ ad deũ eleuat.s.puritas. Et
istud est incensum orationis:q̃.s.sursum ad deũ ꝙ mo
dũ incensi t de fumi incenso exeuntis dirigik. ita ꝙ per
ipsam suprema deitas pacificat t humana fragilitas
erpiak. Et ꝙ ꝙ incensum intelligak oratio satis patet
Apoc.viij. vbi dicik ꝙ data sunt angelo incensa multa
que sunt orationes sanctoꝝ. vt t sic quilibet deuotus
hõ dicat illud ps. Dirigak dñe oratio mea sicut incen
sum in ꝓspectu tuo. eleuatio manuũ meaꝝ sacrificium
vespertinũ. Sed ꝙculdubio charissimi videtur ꝙ sunt
pauci qui talia incensa.s. fidei deuotionem. fraternam
dilectionem. t deuotã orationẽ offerant. t qui deo spi
ritualiter sacrificent t incendant: Jurta illud qđ scri
bitur Dañ.iij. Non est in tpe hoc princeps aut ꝓpheta t dux neq̃ holocaustũ neq̃ sacrificiũ neq̃ oblatio neq̃ incensum neq̃ locus primitiarũ coã te. cũ tamẽ contrarium deberet esse vt quilibet dicere posset illud psal. Holocausta medullata offeram tibi boues cum hircis. Hoc est igitur quoddam incensum quod ad deũ eleuat scilicet puritas. ¶ Quarto dico ꝙ inuenitur quoddã incensum quod in mundo diffunditur vanitas. t istud est incensum adulationis. quo scilicet mali solent afflare t delectare nares diuitũ malignorum similes idololatris qui idolis mutis t inutilibus solent incensum offerre. Similes etiam magis t ariolis qui incensum solent demonibus dare et eos suffumigijs odoriferis delectare: quia scilicet adulatores: idola idest simplices t ignaros diuites necnon demones. idest crudeles et tyrannos principes t potentes solent per incensum adulationis decipere. t eos fumo vanitatis seuuane laudis t inanis glorie delectare. iij. Regũ.xv. Adhuc populus sacrificabat t adolebat incensum in excelsis. Aduerte tamen ꝙ tales incensatores seu incensi huius amatores a deo solent abominari. Peccatis solent contaminari. In fine solent exterminari. Solent dico a deo abominari. Unde dominus dicit Esa.j. Non offeratis mihi sacrificiũ frustra. incensum abominatio est mihi. Solent etiam vitijs contaminari: quia scilicet adulatores solent multis alijs vitijs abundare. Figurati in rege iosaphat. ij. Paralip. xxvj. Qui contra statum proprium adolere voluit incensum et statim factus est leprosus. Solent insup in fine exterminari. scilicet tormentis tam temporalibus ꝙ eternis. Unde de rege iuda ezechia legitur. xiij. Reg. xxviij. Mõ ipse deleuit auruspices t eos qui adolebant incensum baal t soli t lune t.xij. signis et omni militie celi. Quia reuera illi qui per adulationem incẽsant t thurificant baal. qui interpretatur deuorans. i. mundi principibus et tyrannis. t soli t lune t signis. idest prelatis maioribus mediocribus t infimis. et militie celi. idest militibus: officialibus t balliuis. digni sunt ꝙ a rege iuda christo exterminentur t de libro viuentiũ deleantur. Mu.xvj. Ignis egressus a domino interfecit ducẽtos quadraginta viros qui adolebãt incẽsum. Sic ergo patet ꝙ in scriptura reperitur incẽsus multiplex. vꝫ. Adulatiõis. Oratiõis. Dilectiõis t deuotiõis.

Incertus.

Vide vbi certitudo.

Incipere.

Nota ꝙ tam icipere ꝙ cepit quod est verbum defectiuum significant rei initium et cuiuscunq̃ temporis vel operis principium et inceptionem. Dicam igitur ꝙ inuentur incipere quod spectat Ad

Deum. ¶ Primo ergo dicimus de
Justum. inceptiõe que spectat ad deũ.
Impium. Deus enim quantuꝝ ad essentiam nunq̃ incipit. immo semper est cũ non habeat principiũ neq̃ finem. Quantum vero ad operationes suas semper incipit. qr scz quantũ ad nos semper incipit noua opera facere. nouos effectus t mirabiles ꝓducere. ¿ nouo modo erga nos se habere. Sol eñ nũq̃ incipit t semper incipit: quia scilicet in essentia sua nũq̃ desinit aut incipit. In motu ẽ suo semper aliquid noui incipit. inquantũ omni die oritur t occidit t continue de signo ad signum t de gradu ad gradũ transit. Et ideo sol a poetis pingebatur in formã iuuenis sine barba cuius esculapius t multi alij solis filij pingerentur barbati. in signum ꝙ iste quotidie renascitur t iuuenescit. t quotidie reincipit apparere. Sic vere deus inuenitur continue iuuenescens t esse suũ nunq̃ desinens aut desistens. Job.xxx. Gloria mea semper innouabitur. t arcus meus in manu mea semper instaurabitur. Unde ipse est qui dicit. j. Reg. iij. Ego incipiaꝝ t cõplebo quasi diceret. Ego semper incipiens t semper cõpletus. t maxime quantũ ad effectus suos aliquid semper innouans t reformans. Unde nota ꝙ deus aliquid incipit quantũ ad

Ignorantes. ¶ Iste enim ignorantes
Negligentes. solet instruere et hoc fecit manẽs in stadio idest
Pestilentes. in carne. Act.j. Cepit ie-
Sapientes. sus facere t docere. t Luce.xxiij. Mõ incipiens iesus a Moyse t ꝓphetis interpretabat scripturas discipulis Item negligentes solet repellere. Et hoc facit regnãs in solio. Unde Apocalip.iij. Utinam calidus esses aut frigidus. sed quia tepidus es. incipiam te euomere de ore meo. Quod etiam contra symoniacos potest dici De quibus dicitur Job.ij. ꝙ Jesus cepit ejicere vendentes de templo tc. Itẽ pestilentes solet destruere. t hoc facto finali iudicio. Unde ipse est qui dicit Hiere.v. Ecce in ciuitate in qua inuocatus est nomen meũ ego incipio affligere. Sequik. Gladiũ eñ voco super omnes habitatores terre. Itẽ sapientes seu etiã penitẽtes solet diligere t dirigere. t hoc faciet in celi palacio. qñ scz vocabit operarios t reddet illis mercedẽ. Incipiẽs a nouissimis vsq̃ ad primos. Mat.xx. Ita ꝙ beati pñt sibi dicere illud.ij. Regum.vij. Incipe t benedic domui seruitui. Nunc

tui. Nunc etiam penitentes t tribulati dicere possunt illud Osee.vj. Uenite t reuertamur ad dñm: qr ipse cepit t saluabit nos. percutiet t curabit nos. Istud est ergo vnũ incipere qđ spectat ad deum. ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur vnum incipere quod spectat ad iustum. Justus eñ semp incipit bona opera aggrediendo. de bono in melius perficiendo t bonũ exemplũ posteris dando. Et nota ꝙ ad iustũ spectat vnũ incipere qđ est

Vigoris. Vnũ inquit incipere spectat ad
Meroris. iustos: quod spectat ad
Honoris. animi vigorem. t istud, pcerto spectat advirtutem fortitudinis. que scilz semper vult incipere t incobare operatiõ tuosa. Potissima eñ pars cuiuscũq; rei est initiũ. Res enim ardua posteꝙ incipitur quasi completa media iudicatur. Et ideo, primi fidei fundatores qui inceperunt tyrannis resistere. primi scientiaꝝ inuentores. qui inceperunt semina facere. primi bonoꝝ laborũ belloꝝ t operꝝ aggressores qui incipiunt viam ostendere valde sunt cõmendandi t a deo t hominibus collaudandi. Facile enim est incipientem sequi. t bene incobantibus conformari. Ubivero non est qui incipiat. quilibet sequens rituabat t vacillat. Ideo dicebant illi t querebant. iij. Reg. xx. Quis incipiet ꝓeliari. q.d. necesse est ꝙ aliquis incipiat. Dato enim ꝙ ille qui incipit negociũ arduum non plene perficiat. multũ tñ ꝓficit qr alteri subsequẽti dat occasionem t audaciam vt aliquid inceptis addat vel vt compleat t perficiat. Utile est tñ t honestum ꝙ homo compleat si potest quod incepit. t ꝙ opus ꝓficiat qđ assumpsit. ij. Cor.viij. Quemadmodũ cepit ita t perficiat. Et potest dici ꝙ aliqui bene incipiunt, t bene finiunt sicut sunt iusti t sancti. qui.s. bonum qđ incipiunt vsq̃ ad finem t complementum deducunt. Exemplo xpi. Act.j. Cepit Jesus facere t docere vsq̃ in diem qua assumptus est. ¶ Item quidã bene incipiũt sed male finiunt. sicut patz de multis. qui optimi sunt in iuuentute. pessimi in senectute. Optimi in inferiori gradu. pessimi qñ ꝓmouẽtur in superiori statu. Similes illi monstro seu illi puero monstruoso qđ in babylone fuit natum in prefagium mortis alexandri magni. sicut narrat Seruasius in lib. de ocijs Imperialibus. qui ab homine incipiebat t inferius in feras t beluas desinebat: qr.s. in capite t in brachijs forma humana incohabak. circa coxas vero in capita multoꝝ, t diuersorum animalium terminabatur. t qr a meliori incipiebat t in deterius finiebat. mortem alexandri vt dicunt auruspices t mutationem reipublice in deterius designabat. Reuera multi sunt hodie tales qui scz. ab homine incipiunt t terminantur in feras: qr scz t si in virtutibus initiantur. in feras tñ. i. in ferina vitia terminantur. ita ꝙ non solum vna fera. i. vnum vitium inuentur in ipsis. immo multa t diuersa vitia reperiuntur in illis. Jbi est leo crudelitatis. vrsus gulositatis. canis insatiabilis cupiditat.s. symia calliditatis t porcus carnalitatis. Ista ergo qñ in principe vel ꝓlato reperiuntur. proculdubio mors t destructio reipublice designatur. Talibus igitur incipientibus t male terminantibus dicik Gal.iij. Sic stulti estis insensati galathe. vt cum spiritu cepistis carne ꝙsummamini Isti ergo bene incipiunt sed male finiunt. Item aliqui sunt qui bene incipiunt sed nihil finiunt. sicut ad literam sunt mali. qui semper noua magna t ardua solẽt incipere sed nihil ad perfectionem t complementum deducere. Nihil enim ad perfectum adduxit lex. Hebr. vij. Et de talibus potest dici illud Luc.xiij. Iste homo cepit edificare t non potuit ꝙsummare. Isti sunt sicut Janus qui a poetis dicik deus initioꝝ t plures habebat facies. t ideo ab illo iano dicik ianuarius. qui est ianua t initiũ totius anni. Initia enim negotioꝝ t rerũ t non fines dedicabank eidem. Tales ergo videntur hodie esse incõstantes insigniti multis faciebus. idest multis principijs t inceptionibus insignes. qr.s. non fines sed initia rerꝫ videnk ad eos ptinere. inq̃tũ semp volunt incipere sed nihil debite terminare. Quia sm philosophum acres in principio franguntur in fine ita ꝙ postq̃ ipsa primo inceperint postea cantant desecit. Job.v.c. Dissipat dominus cogitationes maligno rũ ne possint implere manus coꝝ qđ ceperant. Isti ergo bene incipiunt sed non finiunt ¶ Item alij sunt q̃ male incipiunt sed bene finiunt. Non enim semper respondet vltima primis. Debile ei principiũ melior fortuna sequetur. Sepe enim fit dei misericordia mediante ꝙ qui malus vir erat bonus efficik t qui incepat avitijs invirturibus cõsummak. Exemplũ Thobie.ij. Cepit offendens pedibus currere. Item dico ꝙ alij sunt q̃ male incipiunt t male finiunt. sicut sunt peccatores et mali. sed de istis dicetur in sequenti. Sic ergo ptz quomodo diuersi diuersimode incipiunt bonuꝝ opus. Et possumus notare breuiter ꝙ iusti libẽter Incipiũt dolere per contritionẽ. Incipiunt deflere ꝓ cõpunctionẽ. Incipiũt clamare ꝓ orationẽ. Incipiũt laudare ꝓ grãrũactionẽ. Incipiũt laborare ꝓ bonã opationẽ. ¶ De dolore, ꝓ tritionis dici põt illud Thob.x. Cepit aũt scz Thobias contristari nimis. De flere cõpunctionis dr Thob.iij. Mõ thobias ingemuit t cepit orare cũ lachrymis. De clamore orationis dr Gen.xiij. Iste cepit inuocare nomen dñi. De canore laudis t gratiarum actionis dr ij. Paral.xxix. Mõ leuite tenentes organa. t sacerdotes tubas. cum offerretur sacrificium, ceperunt laudes canere domino. De labore aũt bone opationis dici potest illud Gene.ix. Cepit Noe vir agricola esse. Est ergo inciperevnũ iustorum quod spectat ad vigorem. ¶ Item est vnum incipere iustoꝝ spectans ad honorẽ qr scilz meliores primi incipiunt honorari. Gen.xliij. Scrutatus est saccos coꝝ incipiens a maiore. Et certe sicut a maioribus incipiunt ꝙ tum ad honores. sic si male se habuerint ab eis incipietur. inferẽdo miserias t dolores. Unde angelis percussoribus precipik Ezec. ix. A sanctuario meo incipite. Sic ergo patet ꝙ est vnũ incipere quod spectat ad iustum. ¶ Tertio dico ꝙ est vnum incipere spectans ad iniustuꝝ. Et sic dico ꝙ malũ, bñt q̃drupler malũ incipere. vicz. Unum qđ denotat

Imperfectam vite nouitatem.
Impletam morum leuitatem.
Indiscretam culpe prauitatem.
Parum letam pene grauitatem.

¶ Mali ergo habent vnum incipere quod est imperfectũ t illud nihil aliud est ꝙ imperfectio vite t moꝝ qr.s. multi sunt imperfecti t incipientes. nunq̃ autem complentes aut consummantes. Unde Seneca dicit ꝙ fatuus incipit semper viuere. Eccli.xviij. Cum consummauerit, homo tunc incipiet. q. d. Isti etiã tũc incipiunt qñ debuerant consummare. Item est vnum incipere qđ est incõpletum. Et istud est qñ quis incipit bene sed nunq̃ deducit ad finem. sed de hoc dictuꝫ est supra paragrapho precedenti. Item est vnuꝫ incipere qđ est indiscretum. sicut est qñ mali libenter incipiunt lites t alia mala. t qñ gloriantur incipere mala opera t mala exempla alijs dare. ipsaq̃ continuare t ad malũ finem deducere. Figurati in edificantibus turrem babylonis. de quibus dicitur Gen.xj. Ceperunt hoc facere nec desistent a cogitationibus suis donec eas compleant. Babylon interpretatur confusio. t signat opus malum tc. Item est vnum incipere quod est parum letum. t istud est incipere pene eterne que scz quãdo post mortem inceperint dãnati incipient dicere montibus cadite sup nos. t collibꝰ opite nos. sicut dicik Lu.xxiij. Mõ potissime tũc fiet qñ a regno deuidebunt ꝓpter se exclusos. Lu.xiij. Tũc incipietis foris stare. Et xxiij Incipietis cũ rubore nouissimũ tenere locũ. Sic ergo patet quomodo incipere spectat ad deum: ad iustum: ad impium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Incidere. Nota ꝙ incidere sumit pro in aliquod malum cadere. Et nota ꝙ in scriptura reperitur Incidere nequicie latentis. Incidere miserie presentis. Incidere angustie sequētis. ¶ Incidunt enim iniqui in foueam latentis reatus. Incidunt miseri in cochleaz presentis anfractus. Incidūt damnati in aream sequentis defectus. ¶ Primo ergo dico ꝙ est vnuz incidere spectans ad temeros. idest ad peccatores. qz scilicet isti deuno peccato incidunt in aliud. ⁊ etiam vbi ipsi non aduertunt ipsi incidunt in dyaboli laqueum et ruinam. Quod enim incidant in foueam malicie ⁊ nequicie. patz Eccls. x. Qui fodit foueam incidet in eam ⁊c. Quidā incidunt in laqueum auaricie. j. Thimo. vj. Qui volunt diuites fieri incidūt in tentationes ⁊ in laqueū dyaboli. Quidam incidunt in scopulos iracundie ⁊ discordie. Actū. xxvij. Timentes ne in aspera loca incideremus ⁊c. Quidam incidūt invicium carnalitatis ⁊ luxurie. Unde de mala mulere dicitur Prouerb. xxij. Fouea profunda os aliene. cui iratus est dominus incidet in eā. Quidaz incidunt in infirmitatē languoris ⁊ negligentie. sicut de antiocho dicit. j. Machabeorum vj. ꝙ decidit in lectum ⁊ incidit in languorem. Quidam incidunt in tenebras erroris ⁊ ignorantie. prouerb. xvij. Qui exitat discere incidet in malum. Quidā incidunt in voraginem desperationis atqz dementie. Eccli. xxix. Transgrediens mandatū domini incidet in promissionē neꝯ. Istud est ergo vnū incidere spectans ad temeros. ¶ Secundo dico ꝙ est vnū incidere spectans ad miseros. Et istud est illud quod spectat ad illos qui in mundi tribulationes incidunt ⁊ qui casibus fortune nunc in vnū nunc in aliud malū ruunt. Fortuna em̄ idest effectus occulte dei ꝓuidētie. homines in hoc mundo varia sorte pellit ita ꝙ sm̄ occulta sua iudicia ipsos in diuersas tribulationes incidere facit. Et inde sepe fit ꝙ homo pessime per illā viā in periculū incidit per quam periculū euadere credit. Juxta illud poeticum. Decidit in scillam quivult vitare caribdim. Scilla enim ⁊ caribdis sunt duo maris pericula. ⁊ sepe fit ꝙ dum naute vnū vitare se credunt in aliud incidunt ⁊ impingunt. Melius est igitur deo ex toto se committere ⁊ quicquid incidere fecerit in patiētia sustinere. Juxta illud quod dixit dauid. ij. Regum xxiij. Melius est vt incidam in manus dñi (multe em̄ misericordie dñi sunt) ꝙ in manus hominū. Istud est igiturynū incidere spectās ad miseros. ¶ Tertio dico ꝙ est vnum incidere spectans ad inferos. idest ad damnatos qui sunt in inferis. Isti enim figurantur in illo qui descendens de hierusalem in hierico incidit in latrones qui spolantes cū plagis impositis abierunt semiuiuo relicto sicut dicit Luce. x. Peccator em̄ qui de hierusalem in hierico. i. de statu gratie in peccatuz descēdit. finaliter mortis in latrones infernales incidit: ⁊ bonis omnibus ꝛpalibus ⁊ gratuitis spoliatus. plagis eterne damnationis impositis semiuiuus pertransit. Inquantū. s. nō plene nec quieteviuit. immo iuxta ps. Laborabit ineternū ⁊ viuet adhuc in finem. De tali ergo futuro incidere dicit Eccli. xxix. Recupera primū ꝑmvirtutē tuam ⁊ attende tibi ne incidas. s. in manus dyaboli ⁊c. Proximū inquit tuū. i. ipsum qui per penitentiā recuperatur ne in eternā angustiā incidat ⁊ ne ad manus sue dure iustitie inueniat. Et merito qz procerto sicut dicit Hebre. x. Horrendū est incidere in manus deiviuentis. Et hec de incidere sufficiant. vide supra de cadere ⁊ de Decidere.

Incircuncisus. Cū circūcisio nihil aliud sit ꝙ circumquaqz facta incisio. sicut in lege. Mosaica fiebat vbi caro ꝓputij cirūcidebat ⁊ abiciebat. Et sic homo circūcisus dicebatur a peccato originali mundabatur ⁊ ab incircūcisis. i. a gentilibus distinguebatur. restat ꝙ per incircūcisos intelligebantur gentiles atqz pagani diuinis legibus non subiecti sed idolox seruitijs occupati. Modo aliter ergo loquēdo circūcisio nihil aliud est ꝙ vitiox ⁊ mox superfluoxuz resectio ⁊ abdicatio. incircūcisio mozum superfluox ⁊ vitiox est occupatio vendicatio ⁊ possessio. Et sic peccatores incircūcisi vocātur eo ꝙ in eis vitia non extirpantur. sed potius abundant ⁊ inseruntur. Nota ergo ꝙ incircūcisi inueniunt Quidam in Mentibus vano cogitatu.
Actibus superfluo tactu.
Gentibus inhonesto tractu.
Uestibus improbo ornatu.
Moribus insolenti iactu.
Operibus eminenti fastu.
Dapibus excessiuo pastu.
Membris immundo pruritu.
Auribus auido auditu.
Uocibus fatuo tinnitu.

¶ Est igitur incircūcisio mentis ⁊ cogitatus. de qua Ezech. xliij. Dos inducitis filios alienos incircūcisos corde ⁊ incircuncisos carne vt sint in sanctuario meo. ¶ Item est incircūcisio exteriozis actus. j. Regū. xvij. Quis est philisteus iste incircūcisus. ¶ Item est incircūcisio inhonesti gestus. seu etiam motus ornatus seu apparatus. ij. Regum. j. Nolite annūciare in geth ne forte exultent filie incircūcisoz. Filie enim diuitū sunt ille que plus abundant in motibus. gestibus ⁊ ornatibus superfluis. Et. j. Reg. xxxj. Ne forte veniant incircūcisi ⁊ illudant mihi. ¶ Item est incircūcisio carnalis pruritus. idest actus luxuriosi. De quo dicit Hier. ix. Uisitabo super omnes qui incircūcisum habēt preputiū. Et Hester. xiij. Tu scis qz detestor cubile incircūcisoz. ¶ Item est incircūcisio vestitū ⁊ ornatus. sicut est in illis viris qui in turpi habitu ⁊ inhonesto incedētes. pudenda non possunt contegere: ⁊ in illis mulieribus q̄ carnē ad lasciuiā ꝓuocātem aptataveste nudāt ⁊ ostendunt. Sint licet indumenta vtriusqz quantum ad formā nimis circūcisa. tñ vt in ꝑsenti sumitur incircuncisio. i. ꝑ vitioz vendicatione merito dicunt incircūcisa: qz libidinis ⁊ superbie irritatiua. His (cum versentur in hierusalē in religione xp̄iana vel ecclesia militante. Aut cū fuit in hierusalem. i. anime xp̄iane ⁊ fideles) precipit. Esa. lij. Induere vestimentis glozie tue hierusalem. qz non adyciet vltra vt pertranseat per te incircūcisus. ¶ Item est incircūcisio moz ⁊ status. sicut est in illis qui insolenter ⁊ impudice conuersant. Quibus dicitur a deo Leuit. xxvj. Ambulabo ego contra eos donec erubescat incircūcisa mens eoz. ¶ Item est incircūcisio operū ⁊ fastus. sicut est in illis quoz opa pompam, ppriam ⁊ aliorū nihil pensam ꝑsumunt. Sicut de goliath expertū est qui verbo vultu ⁊ armis minar israel ⁊ dauid desperit. Dauid vo in domino confidens dixit. Quis est hic philisteus incircūcisus qui exprobrauit faciem deiviuentis. j. Reg. xvij. Sequitur Egovenio ad te in noie dñi exercituū. ⁊ percutiam te ⁊ auferam caput tuū a te. Mō ⁊ factū est. Et sepe immo quasi semp fit. vt qui opera sua cū fastu aggrediūtur. humiliati deficiant ⁊ contemnant. sicut iam patuit. ¶ Item est incircūcisio dapū ⁊ pastus. sicut est in illis quos nulla ꝙventris cura occupat ⁊ qui se ventri immolant per gulam quibus etiam gula precipit vt immolent sibi carnes porcinas ⁊ immundas. i. maiorem in esu delectationem ꝙ deceat vel tpibus ꝓhibitis. ita vt non deceat. In quibus dum nimis oblectant ⁊ puaricant animeqz contaminant. Inde ꝓunit ꝙ relinquant filios suos. i. delectatiōes ⁊ appetitus quos gula parit incircūcisos. i. superfluos ⁊ vitiosos. sicut dicit j. Mach. j. Jussit. s. antiochus. i. dyabolus immolari carnes suillas ⁊ pecora cōta. ⁊ relinquere filios suos in circūcisos. ¶ Item est incircūcisio auris seu auditus. sicut est in illis qui omnia volūt audire. s. vana ⁊ lusoria. dira ⁊ detractoria: turpia ⁊ infectoria. Mala em̄ libenter audiunt. bona vo audire negligunt ⁊ ptemnūt Hiere. vj. Incircūcise aures oim ⁊ audire nō possunt. Et Act. vij. dicit. Duris cordibus ⁊ incircūcisis auribus semp spūisancto restitistis. ¶ Itē est incircūcisio vocis ⁊

vocis ⁊ timnitus. sicut est in illis qui supflue loquunt ⁊ garriunt. Ero. vj. Incircūcisus sum labijs ab heri ⁊ nudiustercius. Breuiter ergo concludere possum ꝙ tales indomiti ⁊ incircuncisi a paradiso finaliter excludumtur. Juxta illud Ezech. xliij. Omnis alienigena incircūcisus corde ⁊ incircūcisus carne non ingredietur sanctuariū meū Et in inferno penniter includuntur. vt sic cuilibet damnato dicatur illud Ezech. xxxj. Ecce deductus es cū lignis voluptatis ad terrā vltimam in medio incircūcisoz: dormies cū his q̄ interfecti sunt gladio. Sic ergo ptz quō incircūcisio semper sonat in malo sicut circūcisio sonat in bono Vide. s. de circūcisione.

Incitare. Nota ꝙ incitare idem est qđ commouere. ꝓuocare. Irritare. exhortari ⁊ admonere. Accipit aūt vt cōmuniter in malo D mitto autem quia pauce sunt autoritates.

Inclinare. Nota ꝙ inclinare in scriptura sumit multis modis. Sumitur em̄ ꝑ incuruatiōe humilitatis: benignitatis: aduersitatis: fragilitatis: fallacitatis: iniquitatis. Quidam ergo inclinant ꝑ humilitatē Esaie. ij. Inclinabit se homo ⁊ humiliabit vir. ¶ Item quidam inclinantur ꝑ benignitatem sicut. s. sunt illi qui faciliter inclinantur ad miam ⁊ ad pacem Job. xxij. Qui inclinauerit oculos suos ipse saluabit. Et talem inclinationē petebat dauid in ps. dicens. Inclina aurē tuam ⁊ exaudi verba mea. ¶ Item quidam inclinantur per aduersitatē. Un de malis ⁊ superbis qui modo in bonoribus sunt erecti ⁊ in psal. Inclinabit se ⁊ cadet cum dominatus fuerit pauperū. ¶ Item quidam inclinantur per fragilitatē. ⁊ est inclinatio generalis qua homines inclinant ad terrā per infirmitatem senectutem ⁊ mortē De qua pōt dici illud Joan. xx. Inclinauit se ⁊ ꝑspexit in monumentum: Homo cū statim qñ incipit senescere incuruatur ⁊ inclinat ⁊ quasi prospiciens ad terram ⁊ ad monumentū ⁊ ad sepulturam. Item quidā inclinantur per fallacitatez ⁊ isti sunt falsi proditores ⁊ ypocrite Unde de falsa muliere dicit Prouer. ij. Inclinata est ad mortē domus eius et ysqz ad inferos gressus illius penetrant. Itē est inclinatio iniquitatis. est ista est qñ homo faciliter inclinatur ad iniquitatē faciendā quod vtiqz facit hominis mala consuetudo vel impulsus tentatiōis. vñ de muliere curua dicitur Luce. xiij. Mō erat inclinata ad terram ⁊ non poterat respicere sursuz. ¶ De inclinatione ergo humilitatis possum⁹ aliquid dicere B Sicut enim arbor quātomagis fructibus onerat. tāto rami eius ampli⁹ inclinant. Sic viri perfecti quā toamplius fructib⁹ bonoxū operūz virtutū sunt onerati tāto per humilitatē sunt amplius inclinati. Unde de sancto dauid dr. j. Regū. xxiij. Inclinans se dauid pron⁹ in terrā adorauit. In quib⁹ verbis ondit̄ ꝙ sicut hō inclinat corporaliter ad amplexandū ad onus suscipiendū ad aliqd audiendū aut aliqd exercendū aut ad aliquid inquirendū: aut ad aliquid perquirendū Sic specialiter debz hō inclinari ⁊ incuruari. Ad amplexandū quod diligitur. Ad suppotrandū qđ imponitur. Ad audiendū quod precipit. Ad exercendū qđ immittit seu imuitur. Ad perquirendū qđ amittit. Ad requirendum qđ appetit. ¶ Istas igit inclinationes morales probat per ordinē affectio cordialis. Inclinans se inquit. Perfectio virtualis. Dauid manu fortis. Subiectio corporalis. Pronus. Compassio naturalis. In Mentalis meditatio. Terra inquit. Uerbalis postulatio. Adorauit inquit. ¶ Primo ergo inclinemur ad amplexandū deum per deuotionē vt simus sicut solsequiū qđ ad solem cōtinue se inclinat. qz scz ad solem iusticie xp̄m semp nos debemus ꝑ affectionē ⁊ deuotionem inclinare ⁊ ad ipsum oēs actos et opera ordinare Esaie. xvij. Inclinabitur homo ad factorem suum. quod ostenditur cum dicitur inclinans. Homo enim se totum debet ad deū inclinare. scilicet: Cor meditando. Lingua loquendo ⁊ gratias agendo. Membra ipsius beneplacita operādo. Josue. xxiiij. Inclinate corda vestra ad dominū et deū. xxiiij Inclinauit se homo et adorauit. Unde petebat dauid in ps. Inclina cor meum in testimonia tua nō in auariciam. Qui enim bene considerant bonitatez diuinā faciliter inclinantur ad ipsam. Esaie. xliij. Qui te viderint ad te inclinabuntur. ¶ Secundo inclinemur ad supportandum omnē tribulationez ⁊ simus sicut camelus qui cum sit animal valde forte: solet se super genua anteriora inclinare quādo a magistro se percipit onerandum. qz scz quādo a deo vel a prelato videmus aliquod onus vel aliqō difficile correctionis vel aduersitatis pondus nobis immitti. nos procerto p reuerentiā ⁊ humilitatem debemus collū ⁊ cor humiliare et inclinare ad vocē dei vel prelati omnia tristia et grauia patienter et fortiter tolerare. qz scz nos debemus esse. Dauid qui interpretatur manu fortis. Unde de Dauid dr. ij. Reg. iij. qđ dauid erat ꝓficiens et semper seipso robustior ⁊c. Unde de inclinatiōe talis fortitudinis potest dici illud. Thume. xxj. Scopuli torrentiuz inclinati sunt. Scopuli em̄ sunt rupes fortes et dure. Juxta illud Baruch. ij. Inclinate humerū vestrum et ceruicem vestram ⁊ facite opera regis babylonis. Sic faciebat ille qui dicebat in ps. Inclina cor meū ad faciendas iustificatiōes tuas in eternū ꝓpter retributionem. Inclinemur ergo ad supportandum omnē tribulationem. ¶ Tertio inclinemur ad audiendum per verā attentionem. Pronus inqt. Uerus enim obediens debet esse pronus ⁊ inclinatus ad audiendum attendendū. et faciendū mandatū superioris. similis elephāti et cani nobili qui aures habent naturaliter inclinatas. qz sicut dr. Eccli. vj. Si inclinaueris aurem tuam susscipies doctrinam ⁊ si dilexeris audire sapiens eris. Unde de pronitate humilitatis potest dici illud. j. Regū. v. Dagon pronus iacebat in terra. Inclinemur ergo ad audiendum per veram attentionem. ¶ Quarto dico ꝙ inclinari debemus per intimam compassionem. et hoc ostenditur cum dicitur. In Nutia scilicz compassio naturalis est D nobis intima et innata. In inquit. Unde de xp̄o compatienti mulieri in adulterio deprehēse dicitur Joh. viij. Quod inclinans se digito scribebat in terra. Et de ipso etiam pro peccatoribus morziente dicitur. Joannis. xix. Quod inclinato capite emisit spiritū. Dicamus ergo dño illud ps. Inclina cor meū in testimonia tua. i. in opera pietatis ⁊ non in auariciam. Et tu domine inclina celos tuos et descende. s. ad miserandum nobis Inclinemur ergo ad exercendū innatam compassionem. ¶ Quinto inclinemur ad perquirendum amissam perfectionem. In terra inquit. Sicut enim qui in terra aliquid amisit solet se ad terram inclinare ⁊ diligenter querere quousqz illud valeat inuenire. Sic qz in terra. i. in terrenis bonis virtutes ⁊ gratias perdidimus. ideo pro ipsis querendis ⁊ reinueniendis: ad terrā considerando futurā in illā reuersionem ⁊ inferni sub terra afflictionē: vt sic de quolibet nostrum dicat illud Joh. viij. Inclinans se digito scribebat in terra. Digit⁹ em̄ est intellectus qui tūc in terra dicitur scribere qñ ad considerandū predictas terre cōditiones se voluerit inclinare. ¶ Sexto inclinemur ad faciendū deuotā supplicationē. Adorauit inquit. Unde de Bersabee dr. ij. Reg. ij. Reg. j. Inclinauit se Bersabee ⁊ adorauit. Cuilibet ergo anime sic diuersimode inclinate dr. in ps. Audi filia ⁊ vide, ⁊ inclina aurē tuā ⁊ obliuiscere populum tuū ⁊ domuz patris tui. ⁊ cōcupiscet rex decorē tuū. vbi ostenditur quod inclinatio humilitatis facit nos Attentius meditari. Audi inquit. Sagacius contemplari. Unde inquit. Remotius elongari. Obliuiscere. po. tu. et do. pa. tui. ferventius adamari. quia scilicet facit quod rex christus concupiscit decorem tuum ⁊c. Unde supra de humilitate.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Inclitus. Nota q inclitus idem est qđ nobilis: gratiosus: honorabilis ꝛ solennis. Et signat in scriptura diuersimode loquendo homines spiritualiter tẽporaliter et eternaliter nobiles et beatos. Et sic dic q inuenĩtur.

Inditi virtuales. Incliti tpales. Incliti supnales.

¶Primi sunt incliti mozibꝰ iternis. Scõi sunt incliti viribꝰ externis. Tertij sunt incliti viribꝰ eternis.

¶Primo ergo dicoꝙ quidã sunt incliti interne ꝛ virtualiter. Isti sunt viri sancti iusti ꝛ docti. quos. s. diuina gratia boni mozes ꝛ sapientia faciũt inclitos ꝛ solennes. Unde de filijs israel dicitur Deu. iij. Que est enim alia gens taꝫ inclita que habeat cerimonias iustaꝫ iudicia ꝛ vniuersaꝫ legem ꝛc. Unde etiam de illo sancto rege. Ezechia dicitur spiritualiter exponẽdo. ij. Paral. xxix. Fuit Ezechias diues et inclitꝰ valde. et thesauros plurimos congregauit auri et argẽti et lapidis pꝛecioſi ꝛ aromatũ ꝛc. Expone per aurum sapiẽtiam: per argẽtum eloquẽtiã. Per lapides pcios virtutũ sanctimoniã. Per aromata bonã famaꝫ. Ista eñ sunt que hoiem faciunt pꝛclitum apud deuꝫ nobilẽ et famosum. Geñ. xxiiij. Ipse erat inclitus in omni domo patris sui. istud potissime põt referri ad clericos. qui procerto rõne scientie sanctitatis ꝛ iustitie in domo patris nostri dei. s. in ecclesia pꝛe ceteris solent esse incliti Sed reuera hodie cõquerẽdo potest dñs dicere ecclesie sponse suc de clericoz populo sibi dato illud qđ scribitur Iheremie. xiij. Ubi est greꝫ qui datus est tibi pecus inclitũ tuũ? Et procerto põt etiã cũ ipso dicere cõquerẽdo qđ scribitur. treñ. iij. Filij syon incliti ꝛ amicti auro primo quõ reputati sunt in vasa testea. Expone ꝛ cõpara modernos ecclesiasticos vasis testeis que sꝫ sunt vilia et fragilia parũ aut nihil appꝛeciabilia. Et breuiter ecclesie potest dici illud. ij. Reg. j. Incliti tui israel super montes tuos interfecti sunt. et reuera videtur q̃ de ecclesia verificatũ sit hodie verbum illud Treñ. ij. Obtexit caligine in furore suo dñs filiã syon proiecit de celo in terrã inclitã isral. Sic ergo patꝫ quõ quidã sunt incliti interne ꝛ virtualiter. ¶Secũdo dico qđ quidã sunt incliti externe et tẽporaliter. Et isti sunt illi quos fortuna nobilitatibus et diuitijs facit beatos. De quibus põt dici illud qđ de rege iosaphat diuite ꝛ inclito ſꝫ tñ dño non accepto dr. ij. Paral. xvij. Fuit iosaphat diues ꝛ inclitꝰ multũ. Uñ etiã de multis qui nati sunt in paupertate ꝛ per fortunam fiunt incliti potest dici illud quod dicebant filij Laban de iacob. Gene. xxxj. Tulit iacob diuitias patris nostri et de facultate eius ditatus in clitꝰ factus est. Sic vere possunt dicere multi filij nobilium de multis peregrinis ꝛ aduenis. qui de bonis patrũ suoꝝ fiunt incliti. et p pꝛsperitatẽ diuites ꝛ elati. Sed aduertant tales fortunaliter incliti ad illiꝙ quod scribit Ezech. xxvj. Quomodo periſti que habitas in maritimis inclita. que fuisti fortis in mari: qui. s. tales qui in mari huius mundi sunt incliti ꝛ opulẽti finaliter pereunt et non solũ eternaliter. immo etiaꝫ nunc tempoaliter periculũ et infortuniũ incurrunt. Unde de mundo et mundi pꝛosperitate cum suis inclitis ꝛ beatis dr Esa. xxiij. Et erit babylon illa ciuitas gloꝛioſa, in regnis inclita in superbia chaldeoꝝ sicut subuertit dñs sodomã ꝛ gomoꝛrã. quod potissime fiet in iudicio quãdoverificabitur illud Ieester. vj. Sol oꝛtus est. ꝛ humiles exaltati sunt ꝛ deuoꝛauerunt inclitos. Isti sunt ergo incliti externe ꝛ tẽporaliter. ¶Tertio vero dico quod quidã sunt incliti superne et eternaliter. Et isti procul dubio sunt beati qꝫ sꝫ illa superna ciuitas hierusalẽ cũ suis habitatoribꝰ summe est inclita et decoꝛa. Uñ dñs de ea potuit dicere illud. ij. Paralij. ij. Domus quã edificare cupio magna est: omnis et inclita Et merito qꝛ ibi est coꝛona inclita glie sempiterne qua. s. filij dei incliti coꝛonãtur. vt cuilibet dicatur illud pꝛouerb. iij. Dabit capiti tuo augmenta gratiarũ. et coꝛona inclita pꝛoteget te. Et sic patet de inclitis. Internis Externis et Eternis. ꝛc.

Includere. Uide de claudere: qꝛ pauce sunt autoꝛitates.

Incredulus. Nota q incredulus est ille q̃ veritati vel fidei nõ assentit et pꝛouenit incredulitas vt cõiter ex obstinatiõe. Est autẽ vitium incredulitatis quãdo aliquis acquiescere vel credere dedignatur. Et est vitiũ incredulitatis idẽ quod inobedientia. Sicut enim materia dura ꝛ compacta nõ obedit artifici sic coꝛ durum obstinatũ incredibile ꝛ inobediens ad voluntatem artificis scilicet dei interius inspiꝛantis. pꝛedicatoꝛis exterius instruentis. pꝛelati seuerius coꝛrigentis. nũq̃ vult obedire. nec in formam perfectionis ꝛ virtutis seipsum transformare vel mutare. Et ideo de obstinatis et incredulis dicitur. Iheremie. v. Populo huic factũ est coꝛ incredulus ꝛ exasperãs. Ideo Thome dictũ est iohannis. xx. Noli esse incredulus ſꝫ fidelis. Et nota q vitiũ incredulitatis est periculosus multiplici rõne qꝛ p̃ hanc.

Deus irritatur. Celũ denegat. Pena procurat. Fides eneruat.

Deus dico irritat ideo dr Adam. xvj. q iesus expꝛobrauit incredulitatẽ discipulorũ ꝛ duriciaꝫ coꝛdis ꝛc. Itẽ dico q per istã celum denegat. Aaron eñ qui incredulus fuerat coꝛ dñi damnatus fuit ne intraret terrã pmissionis: sicut dr Num. xx. Ad denotandũ q illi qui deꝰ volũtati nõ credunt nec obediũt terrã pmissionis paradisi nõ intrabunt Unde Hebre. iij. Quibus aũt iurauit nõ intrare in requiẽ suã. nisi illis qui incredili fuerũt. q. nullus. Item per incredulitatẽ pena pꝛocuratur. vñ Roma. xj. dr. qõ rami pꝛopter incredulitatẽ fracti fiunt. Item per incredulitatẽ fides eneruatur Unde Esa. xxj. Qui incredulus est infideliter agit. ꝛc. Uide. s. de fide de obedientia et inobedientia. ꝛc.

Increpare. Increpare idem est qđ arguere: reprehẽdere ꝛ coꝛrigere. Est ꝛ increpatio dei ꝛ hominis. Itẽ est increpatio realis ꝛ verbalis ꝛ vide. s. de arguere, in illa autoꝛitate. ij. Thim. iij. Argue obsecra increpa ꝛc. Et. s. de coꝛrectione ꝛc.

¶Et si vis dicere de increpatione diuina. potes notare quod deus increpat ¶Per

Coꝛporalẽ afflictionẽ. Temporalẽ vexationẽ. Infernalẽ damnationẽ.

De coꝛpali afflictiõe dicit iob. xxxviij. qꝛ deꝰ increpat per doloꝛe i lectulo ꝛc. De temporali vexatione dicit in ps. Increpauit mare ruꝛbum ꝛ exsiccatũ est De eternali dãnatione põt dici illud ps. Increpasti gentes et periit impiꝰ nomẽ eoꝝ delesti eternũ ꝛ in seculũ seculi. Et illud increpasti superbos maledicti qui declinãt a mãdatis tuis. De increpatiõe ꝛo humana de q. s. dr. Luce. xvij. Si peccauerit in te frater tuꝰ increpa illũ ꝛc. ¶Pot breuiter exponi illõ ps. Coꝛripiet me iustꝰ in misericoꝛdia ꝛ increpabit me. oleũ aũt peccatoris nõ impinguet caput meũ vbi ostendit. q. ille qui increpat vel coꝛripit alios: dr habere

In actu seueritatem. In coꝛde benignitatẽ. In verbo veritatem.

Ipse eñ dr habere in actu seueritatẽ. qꝛ dr esse iustus In coꝛde benignitatẽ. In verbo benignitatẽ. qꝛ debet esse in misericoꝛdia. In verbo veritatẽ. qꝛ ibi non dr esse oleum peccatoꝛũ. i. adulatio. Habeat igit coꝛrectoꝛ vel increpatoꝛ seueritatẽ ꝛ equitatẽ sine deuiatione ipse eñ debꝫ esse iustus. Coꝛripiat me iustus in quit. qꝛ. scilicet iuste sancte ꝛ pure sine iracundia vel odio vel vindicta debet coꝛripere delinquentes. nec plus iusto nec minus debito. Exemplo leonis qui pꝛcutientem seꝛpentem solet magis ledere q̃ lesus sit. immo ipm rotãdo ꝛ trahendo solet mensurã obseruare ꝛ ordinẽ sicut dicit plinius de tali dicat illud Eccli. xj. Añq̃ interroges ne vituperes quẽq̃ ꝛ cũ interrogaueris coꝛripe iuste. Justus ergo sit coꝛrectoꝛ nõ peccatoꝛ quia nõ est dignus alios coꝛrigere qui in se qđ coꝛrigi debeat meminit se habere. ¶Peccatoꝛ eñ inelꝰ coꝛripit. qñ a tali qui nihil coꝛrigibile gesserit increpatur. Sicut eñ dicit Mat. xvij. Mõ iesus increpauit demonẽ ꝛ exiliuit ab hoꝛe qui tñ ad increpationẽ alicuius pctoꝛis non exiuisset. Sit ergo iustus vt ei dicaꝫ illud ps. Justꝰ es dñe et rectũ iudiciuꝫ tuuꝫ. Et illud ps. Increpa feras arundinis: congregatio tauroꝝ in vaccis populoꝝ vt excludãt eos qui pbati sunt argẽto. q. d. pbati ꝛ iusti debent increpare alios ꝛ nõ mali. Habeat ergo se ueritatẽ ꝛ sine deuiatiõe. ¶Item habeat increpatio humana pietatẽ cũ dulci cõpassione. In misericoꝛdia inquit. Dis eñ coꝛrectioꝛ increpatio semp dꝫ miseri coꝛdiã comitare. Supereraltat eñ misericoꝛdia iudicio sicut dr. Jaco. ij. Sicut eñ q̃ius ossa sunt exterius dura intus tamẽ sunt medulla plena. Sic pꝛelati qui sunt ossa ad coꝛpus ecclesie sustinendũ. q̃ius exteriꝰ in apparentia sunt duri increpando. intꝰ tamẽ in cõscietia debent esse medulloſi ꝛ misericoꝛdes in cõpatiendo. Quia sicut dicitur Jaco. ij. Judiciũ sine misericoꝛdia fiet illi qui nõ fecit misericoꝛdiam. Uñ de tali misericoꝛdi increpatiõe põt dici illud Geñ. xxxvij. Increpauit ioseph pater suꝰ. ¶Pater eñ nomẽ est pietatis. Habeat ergo pietatẽ cũ dulci cõpassione. ¶Tertio habeat veritatem sine adulatiõe olei mãt pctoꝛis. i. vitiũ adulationis nõ impinguet caput meũ. Dic de isto oleo sicut. s. Et sic ergo patet de increpatione coꝛrectionis qualiter debet fieri. Ista eñ si debito mõ fiet valde est vtilis. Sicut eñ dicitur pꝛouer. vj. Mandatum lucerna ẽ ꝛ lex lux. ꝛ via vite increpatio discipline. Et. puer. xv. dr. q auris que audit increpationeꝫ vite in medio sapientiũ cõmoꝛabitur. Et hec de increpare sufficiũt

Incuruare. Supra ꝛ vbicũq; agit de humilitate. Et supra de inclinare. Et nota q curuitas ꝛ incurvatio vt cõiter sumit̃ in malo sicut inclinatio in bono. Signat eñ incurvatio deflexionem que fit ad pctũ. Itẽ depꝛessionẽ que fit coꝛmẽ tuꝫ. Itẽ subiectionẽ qui fit per seruitutis iugũ. De incurvatione peccati dr in ps. Doꝛsum eoꝝ semper incurua. Et Esa. lj. dr anime peccatrici in ꝑsona demonum. Incurua te vt trãseam⁹. De icurvatione vo toꝛmẽtoꝝ dr. ij. ¶Para. xxxvj. Incurvat⁹ ſuꝫ multo vinculo eris ꝛ ferri. De icurvatiõe vo seruitutis ꝛ subiectionis dr Geñ. xxvij. Incurvãtur añ te filij matris tue ꝛc.

Incumbere. Incumbere idem est qđ accũbere vel pertinere vel imminere. ¶Pauce sunt autoꝛitates.

Inde. Deinde. Cũ inde significet terminuꝫ a quo possum⁹ notare q fm q sunt diuersa loca bona. s. ꝛ mala sic ide. i. recessus a tali põt dici vel bon⁹ vel mal⁹. Et sic nota q̃m scriptura iuenit. Loc⁹ hoꝛroꝛis ꝛ pestilẽtie Loc⁹ doloꝛis ꝛ pnie Loc⁹ honoꝛis ꝛ excellẽtie. Loc⁹ laboꝛis ꝛ violẽtie Et sic dicã q q̃druplex recessus iuenit. vcꝫ. Unꝰ. Virtuosus. ¶Primꝰ est pctũ vel mũdus. Secũdus est ecclievel plaꝰ. Tertius est paradisus. Quartꝰ no in fernus. Et eñ vnus virtuosus per quẽ dimittit terminus hoꝛroꝛis. s. mũdus vel peccatũ De quo Esa. lij. Recedite recedite. exite inde. pollutũ nolite tangere exite de medio eoꝝ. Unus vitiosus per quẽ dimittitur terminus valoꝛis. s. status gratie ꝛ penitẽtie. De quo. ij. Reg. ij. Edifica tibi domũ in hierusalẽ nõ egredieris inde huc atq illuc. Unꝰ doloꝛosus per quẽ amittit terminꝰ honoꝛis. s. paradisus De quo põt exponi illud. Abdie. j. vbi dñs loquens peccatoꝛi pꝛesumptuoso ꝛ sine cã de dei misericoꝛdia cõfidẽti et celũ obtinere sine meritis speranti dicit sic. Sic inter sidera posueris nidũ tuũ inde detrahã te. et Amos. ix. dicit. Si ascenderint in celũ inde detrahã eos. Unus gaudiosus per quẽ euadit terminꝰ laboꝛis. s. infernus De quo dñs loquens de penitẽtibus ꝛ cõuersis Amos ix. dicit sic. Si descenderit vndiq; ad infernũ, inde manus mea deducet eos. Si descẽderint. i. in periculo descendenti fuerint. qꝛ. s. inde post descẽsum nõ est reuersio. Mat. v. Amen dico tibi nõ exies inde donec reddas nouissimũ quadrantẽ. Dicamus ergo aliquid de inde malo a quo est redẽdũ. s. de mũdo vel de pctõ. ꝛ aliquid de inde bono. a quo est inchoandũ. s. de statu penitẽtie vel gratie. ¶Primo igit dico q est vnuꝫ inde qđ boni fugiũt si in eo moꝛant̃ si moꝛant̃ in loco iecto ꝛ pernicioso. Jn loco suspecto ꝛ periculoso. In loco deiecto et opꝛobrioso inde solent q̃citius possunt recedere. ꝛ ad loca cõtraria se transferre. Cũ igitur mũdus sit locꝰ infectꝰ suspectus deiectus pniciosus periculosus ꝛ opꝛobriosus. restat q inde est totis viribꝰ recedendũ ꝛ ad loca tuta sana vtilia ꝛ sancta. s. ad statum penitentie ꝛ gratie accedẽdum. Figura Judith. v. vbi dicitur qđ hebrei habitãtes primo in terra chaldeoꝝ rẽnuerunt sequi deos patrũ suoꝝ ꝛ vnũ deũ celi coluerunt qui et pꝛecepit eis vt exirent inde ꝛ habitarent in charrã. Terra eñ chaldeoꝝ est mũdus. qꝛ. s. chaldei interpꝛetant quasi fere seu quasi feroces quasi demones ꝛ quasi mammille. qꝛ procerto mũdani mũdo dediti sunt recte quasi mammille faciliter lactando et decipiendo tandẽ fiunt quasi fere. voraciter rapiendo et acquirẽdo finaliter autẽ fiunt quasi demones obstinateviuendo et desperando. vt et de mũdo exponatur illud Esaie. xxxiij. Erit inquit cubile draconũ et pascua struthionũ. ꝛ occurrent demonia onocentaurus et pilosus clamabũt alter ad alterũ. Jsta est igitur terra chaldeoꝝ vbi. s. colũtur plures dij. i. multitudo vitioꝝ. Sed reuera veri hebrei qui interptãtur trãseuntes. i. illi qui volunt trãsire de hoc mũdo ad patrẽ debent terrã chaldeoꝝ. i. mũdum. vbi. s. plures dij. i. vitioꝝ. pluralitas dominaꝫ qꝛ qđ maxime quis colit eiꝰ deus efficitur dimittere ꝛ vnũ ꝛ verũ deũ colẽdo inde recedere ꝛ abire a charrã. que interpꝛetat decaluans. i. ad statũ pnie. ã. s. declinat homines diuitijs. ꝛ a vitijs facit se transferre. ij. Mach. iij. Propꝛijs vtilitatibus videns se tyrus alienũ a negocijs regni sui pꝛofectus inde venit ioppen ꝛ inde hierosolymã. q. d. ille qui a primo inde. s. a mundo, pficiscik debet ad ioppen que interpꝛetat pulcritudo. i. ad pulcritudinẽ gratie et penitentie accedere vt inde possit ad supꝛemã hierosolimã peruenire. A tali ergo inde est volũtarie exundũ. qꝛ procerto qui inde pꝛefato modo nõ exierit violenter ꝛ cum damno ꝛ vituperio inoꝛ exibit. Maꝫ inde exeunt superbi nõ obstante sua pompositate. Inde exeunt auari nõ obstãte sua cupiditate. Inde exeũt tyranni non obstante sua crudelitate. Inde exeunt cõficti. scꝫ ypocrite nõ obstante sua fallacitate. Superbis dicitur. Iheremie. xlix. Si exaltaueris quasi aquila nidum tuũ inde detrahã te dicit dñs. Cõpara superbos aquile. ꝛc. De auaris dicit vel dici pot illud pꝛedictum Amos. ix. Si descenderint ad infernum inde manus mea educet eos. Infernus enim, pꝛter insatiabilitatẽ ꝛ pꝛopter pꝛofunditatẽ auaricia signat que. s. insatiabilis est. Jurta illud pꝛouerb. xxvij. Infernus et perditio numq̃ implentur. sic et oculi hominũ insatiabiles. Et que etiã in pꝛofundis terre solet acquisita abscondere. et acquirẽda scilicꝫ metalla ꝛ lapides pꝛecioſos inuestigare effodere ꝛ querere. Jurta illud ¶Plinij loquentis contra thesauroꝝ inuestigationes qui dicit lib. ij. de naturali mundi hystoria. Mõ fuꝛi essent inferi. iam illos auaricia effodisset. De tyrannis dicit in persona illius crudelis anthiochi, j. Mach. vj. Quod iste fugit inde. s. ab elimaida ciuitate pꝛfidis quẽ volebat diripere. ꝛ abut cum magna tristicia ꝛ reuersus est babyloniam. Defictis vero ꝛ hypocritis dicitur. Amos. ix. quod si absconditi fuerint in vertice carmeli. inde scrutans auferam eos. Est igitur vnum inde a quo recedẽdum est quia procerto boni inde recedunt voluntarie. iurta illud Marc. vj. Si non receperint vos exeuntes inde excutite pulueremde pedibus vestris. Malivero inde expellentur inuoluntarie. Jurta illud. ij. Macha. xiij. Inde in cineꝛes deijci iussit rex sacrilegum. ¶Secundo dico qđ est vnum inde a quo inchoandum est. Et sic inde signat statũ gratie et penitentie qꝛ inde omnes alie virtutes.

ꝛ bona'oia inchoãtur. ℣Primo eñ oportet a gratia vel penitẽtia incipere ꝛ inde in virtutib⁹ ꝛ moꝛib⁹ proficisci ꝛ procedere. Exẽplo xp̃i: de quo dicit Marc. ꝛ. qđ cũ ipse esset capharnaũ. qđ interpꝛetat ager pinguedinis vel villa cõsolatiõis. inde surgẽs venit in fines iudee vltra iordanem. Judea aũt interpꝛetatur cõfessio seu glorificatio. Jordanis vero riuus iudicij. quia reuera de agro pinguedinis et villa consolationis. i. de statu gratie et penitẽtie. peruenit ad iudeam. i. ad dei ℓaudem ꝛ confessionem. ꝛ hoc vltra iordanem. i. euadendo et pꝛetergrediendo riuũ iudicij. i. futuruꝫ iudicium et damnationem. Marci. ix. Inde pꝛofecti pꝛetergrediebantur galyleam. Istud est igitur vnũ in de a quo. s. nõ est recedendũ sed potius ibi manendu̇z et insistendum. Jurta illud. Luce. ix. Ibi manete et ne exeatis. Et a quo est oẽ bonũ inchoandũ ꝛ de virtute in virtutẽ pcedẽdũ: ꝛ finaliter ad celi gloriã accedẽdũ j. Mach. v. Surrexerũt inde nocte ꝛ ibant vsq; ad mutationẽ. et nota qꝫ in isto mde. s. in statu pnie ꝛ gratie.

Homo liberatur a culpe carcere — Hõ mꝫt libera
Deus ſpeculat ſurſuz in ethere. — tur. Unde
Deitas placat virtutũ munere. — xxxviij. qꝫ abde
Justus vocatur seu aggrega- — melech igressus
tur sanctoũ agmine — domũ regis: tu

lit inde pãnos veteres et extraxit hieremiã de lacu. Deus etiã ſpeculat. vñ de aquila in arduis ponẽte nidum suũ dicit Job. xxxix. qꝫ inde ꝓtemplat escã oculi eius delõge pꝛospiciũt. Escã dico. s. felicitatẽ eternam Deitas insuper placat ꝛ ꝓpiciatur. Unde Soph. iij. Ultra flumina ethyopie inde supplices mei offꝛẽt munus. Ethyopia eñ magna squalida ꝛ cõbusta est penitentia. Flumina sunt lacryme penitentiũ. Inde ergo munus deo offert. qñ virtutes ꝛ bona opera pro placando indignationẽ suã eiſdẽ offꝛunt. Justus nihilominus ab isto inde vocat ꝛ iustificat qꝫ sicut ꝺ: Mat. iij. et Marci. j. Jesus pꝛogressus inde vidit duos fratres iacobũ ꝛ iohannẽ ꝛ vocauit eos. Sic ergo ptz quõ inde sumit in bono ꝛ in malo. ¶ Sed sivis pone hic aliquid de deinde. qđ est ꝓpositum de dc. ꝛ inde ꝙus tamẽ sit aduerbiũ loci. ꝛ deinde sit aduerbiũ tẽporis. ¶ Notandũ igitur. qꝫ deinde signat Ulterius ꝛ accessiuum. Uberius ꝛ pꝛocessiuũ. ℣Posterius ꝛ successiuũ. ¶ Et sic dicam breuiter qꝫ deinde põt referri ad xp̃m qui semper solet vlterius benefacere. Ad iustum qui semper solꝫ bona pꝛomereri. Ad dyabolũ qui semper solꝫ posterius mala nectere. Dicamus ergo primo qꝫ deinde pertinet ad xp̃m. qz reuera xp̃s nũqꝫ est contentus vnã gratiã facere cuicunqꝫ imo vnã deinde aliaꝫ et aliã solꝫ impẽdere: ꝛ in bonis ꝛ bñficijs vberrime redũdare ꝛ semper ad bona pꝛecedẽtia aliquid addere vel augere. ℣Quis etiam ipse posterius per humilitatis gratiam voluerit semper esse. ¶ Jde eñ deinde scilicet ciꝛcustus est signum.

Utilitatis semper fundens donum vlterius.
Fertilitatis semper edens bonũ vberius.
Humiliatis semp tẽdens ad quid posterius.

Est ergo in deo vtilitas seu liberalitas fundens vlterius. Unde iste est de quo dicit. j. Cozin. xvj. Quosdam quidem posuit deus in ecclesia. primũ aplos. scõo pꝛophetas. tertio doctoꝛes. deinde virtutes. exinde gras curationũ. opitulationes. gubernationes. genera linguarũ interpꝛetatiões sermonũ. Jte est in deo fertilitas seu fecũditas edens vberius. ¶ Multa scz iste non solũ est ꝙtũ ad alios diffusiu⁹ imo etiã ꝙtũ ad se abũdans ꝛ exuberatiuus. Unde de ipso qui est sapiẽtia inclita dicit Jaco. iij. Que autẽ deꝛsum est sapietia. primũ quidẽ pudica est deinde aũt pacifica. modesta subdibilis. bonis consentiens plena misericoꝛdia et fructibus bonis. iudicans sine simulatiõe. Item est in ipso humilitas seu sedulitas tendens posterius vnde de sua humilitate ꝺ: Joh. xiij. Deinde misit aquam in peluim. et cepit lauare pedes discipulorũ suoꝝm. Et si vis pꝺtes dicere de vlteꝛioꝝ accꝛescentia ꝛ bene

ficentia istius. qđ deinde. Abꝛahẽ cogitat affectu filiali. Lazarũ suscitat virtute supernali. Cecũ nobilitat lumine visuali. Thomã dum hesitat firmat tactu carnali. Ceteros visitat. pꝛspectu coꝛporali. Cuꝛã matris perficit caritas. Joh. xix. Deinde dixit discipulo quẽ scilicet diligebat. Ecce mater tua. Suscitationẽ lazari fecit auctoritas Joh. xj. Deinde dixit dis. Uadamus in iudeam iterũ. Sequitur. Lazarus amicꝰ noster dormit. vado vt a somno excitẽ illum. Ceci tandẽ illuminationẽ pꝛobauit claritas. Marci. viij. Deinde iterũ posuit iesus manus super oculos eius scz ceciꝛ cepit videre. Thome aũt hesitationẽ repulit veritas. Joh. xx. Deinde dixit tho. Infer digitũ tuũ et vide manus meas ꝛc. Sui ꝺo ipsius ostẽsionẽ mõstrat pluralitas j. Coꝛin. xv. Deinde visus est plus ꝙ quingẽtis fratribus. ꝛ ibidem. Deinde visus iacobo deinde apostolis oĩbus. Patet ergo qꝫ deinde refertur ad christum. ¶ Secundo ꝺodico qꝫ deinde referꝛ ad iustuz. Justꝰ enim potest dici deinde qz scz semper studet in bonoꝛ de virtute in virtutẽ pꝛoficere. bonis ꝛ ꝛtutibus abũdare. ꝛ per humilitatẽ. semper posteꝛioꝛ appaꝛeꝛe. vñ nota qꝫ iusti dici possunt deinde. Quia.

Sedant vlterius caritatis dono.
Sudant vberius sanctitatis bono.
Sedent posterius paruitatis cono.
Laudant exterius veritatis tono.
Uidẽt superius claritatis throno.

De istoꝝ enim caritate vlteꝛioꝝ dicitur. ij. Coꝛi. viij. Quod semetipsos dederũt primo dño: deinde vobis. De istoꝝ sanctitate seu bonitate vbeꝛioꝝ ꝺ: Marci. iij. Ultro eñ terra fructificat. primuz herbã. deinde spicam. deinde plenũ fructũ in spica. De istoꝝ etiaz paruitate ꝛ humilitate posteꝛioꝝ. qua scz boni semp se reputant posteꝛioꝛes. ꝛ alios se pꝛioꝛes ꝛ meliꝛes. cum deinde semper aliquid ante se pꝛesupponat. ꝺ: j. Thym. ij. Adã enim p. imo formatus est. deinde eua. De istoꝝ aũt veritate ꝛ affabilitate exteꝛioꝝ qua scz laudant ꝛ pꝛedicãt nomẽ domini dicit apostolus loquens de seipso Gal. ij. Deinde veni hierolyma ascẽdi autẽ km reuelationem ꝛ contuli cum illis euangelium quod pꝛedicaui in gentibus. De istoꝝ vero claritate ꝛ felicitate finali ꝛ superioꝝ dicitur. j. Thes. sal. iij. Deinde nos qui viuimus. qui relinquimur simul rapiemur cum illis obuiam cꝛisto in aeꝛa. ꝛ sic semper cum domino erimus. Sic ergo patet qđ deinde referꝛ ad iustuz. ¶ Tertio dico qꝫ deinde refertur ad iniustum. scilicet ad dyabolum vel quẽlibz impiũ quia cum deinde vt dictum est significet quandaz cõtinuationẽ exꝛescentiã. ꝛ pꝛofectũ. ꝛ etiam quandaz posteꝛioꝛitatem ꝛ finalem terminum vel successum cõstat qꝫ in pctõ ꝛ pctoꝛe ꝛ etiã in diabolo inueꝛitur quidam pꝛofectus in malo. ꝛ quedam continuatio in vitijs ꝛ augmentũ. ꝛ finaliter qđam deceptio vel figmentum. Et deinde etiam finalis dãnatio vel toꝛmentum. De peccato eñ qđ scz ab vno sequaꝫ aliud ꝛ deinde aliud patz Jaco. j. vbi dicit. Mõ vnusquisqz tentatur a cõcupiscentia sua attractus ꝛ illectus. Deinde concupiscentia cum conceꝑit parit pctũ. ℣Peccatum vero cũ consummatũ fuerit g enerat mortem De pctoꝛe vero qꝫ scz deinde. i. finaliter decidat in diuersa pctã ꝛ deficiat a virtute patet Marci. iij. vbi dicitur. Non habent inquit radicem in se: sed tpales sunt deinde orta tribulatione ꝛ pꝛsecutiõe ꝓpter verbum confestim scandalizant. De dyabolo vero qꝫ deinde. i. finaliter semp decipere ꝛ fallere tentat patet Luce. viij. vbi dicitur Quod dei inde venit diabolus ꝛ tollit verbum dei de coꝛdibus audientium ne credẽtes salui fiant. ¶ Patet ergo qđ deinde in bono sumitur ꝛ in malo ꝛc.

Indicare. Nota quod indicare idem est qđ ostendere. Demonstrare. Declarare et reuelare. Et possum⁹ notare quod tripleꝛ est indicatio. Est enim.

Indicatio vtilitatis. — Est dico indicatio vtilita
Indicatio necessitatis. — tis. Et ista est qñ deus. ꝓ
Indicatio põpositatis — lat⁹. ꝓdicatoꝛ vel scriptu
ra indicãt hommi qđ sibi est vtile sed bonũ. s. quid debet facere. quid credere. quid fugere. quid diligere. qđ timere. ¶ Quilibet enim istoꝝm est.

Sicut ductoꝛ. — Ductoꝛ eñ indicat qđ est eundũ.
Sicut doctoꝛ. — Doctoꝛ indicat quid est agendum
Sicut rectoꝛ. — Rectoꝛ indicat a quo est cauendũ

¶ Deus eñ indicat reuelando ꝛ inuẽdo. Doctoꝛ indicat disputando ꝛ arguendo. Rectoꝛ indicat consulendo et aduemendo. ¶ Deus enim indicat per se reuelando. vel per creaturas manuducendo ꝛ immittẽdo. Reuelãdo dico. Danielis. ij. ca. Est mysterium qđ reꝛ interrogat sapientes. magi arioli et aruspices nequeunt indicare regi. sed est deus in celis reuelãs mysteria. qui indicat tibi reꝛ que ventura sunt. ℣Per creaturas etiam manuducẽdo. quia scilicet verum est. qđ deus per creaturas ꝛ per stellas. signa prodigia. aues et animalia potest suam hominibus maiestatem indicare nõ quod ipse creature mute habeant de seipsis aliquam virtutem indicatiuam. sed occulta dei pꝛouidentia talibus tanquam instrumento suo aliquotiens solet vti et sic possunt vera per talia demonstꝛari. Job. xij. capite. Interroga iumenta et docebunt te: et volatilia et indicabunt tibi. ¶ Item doctoꝛ indicat vera dicendo atq; legendo et in scolis vel pꝛedicatione arguẽdo et disputando. Sicut enim in ℣psalmo dicitur. Dies diei eructat verbũ ꝛ nox nocti indicat scientiaz. Talibus ergo in persona discipulorũ dicitur Job. xl. capitulo. Accinge lumbos tuos sicut vir. interrogabo te ꝛ indica mihi. ¶ Item pꝛelatus vel pastoꝛ indicat bona ostendendo et consulendo. et iustum ꝛ honesta mouendo ꝛ suggerendo ꝛ malũ et pericula pꝛemõstrando. Sicut dicitur primi. Regum. xix. capitulo. Indicauit Jonathas dauid dicens Querit saul pater meus occidere te. Et illud Michee. vj. capitu. Judica bo tibi o homo quid sit bonũ et quid dominus requiꝛat a te vtiq; facere iudiciũ ꝛ diligere misericoꝛdiã. et sollicite ambulare cũ deo suo. Istã autoꝛitatez vide supꝛa diuisam ꝛ pꝛosecutam vbi. Bonuz siue bonitas. Ista est ergo indicatio vtilitatis. ¶ Secundo dico qđ est indicatio neceꝛssitatis. Et ista est indicatio qua necessarium est homini indicare ꝛ reuelare deo ꝛ sacerdoti peccata sua. Sicut enim infiꝛmus libenter indicat medico infiꝛmitatem pꝛo sanitate habenda ꝙus sit vituperabilis ꝛ deformis. Sic vere medico nostro spirituali deo vel sacerdoti: debem⁹ infiꝛmitates peccatoꝛum nostꝛoꝝ indicare per confessionẽ vt sanitatem possim⁹ recuperare per absolutionẽ. Unde cuilibet nostꝛum põt diꝛigi illud Josue. vij. Fili da gloriã deo ꝛ indica nobis quid feceꝛis. ita qꝫ cuilibet nostꝛũ sacerdoti dicatur illud. j. Reg. ix. Dia que sunt in coꝛde meo indicabo tibi Ista est ergo indicatio neceꝛssitatis. ¶ Tertio dico qđ est indicatio pompositatis. Et ista est quãdo per iactantiãvel ypocꝛisim bonavel mala nostꝛa alijs declaramus. sicut de sansone legit. Judicũ. xvj. quod ipse fatue indicauit dalile. quib⁹ ligaꝛi debebat ꝛ in quo eꝛat sua maxima foꝛtitudo. Unde illi dictum fuit a dalila. Indica mihi quo ligari debeas ꝛc. Uide ista de. Ostendere et de Reuelare. ꝛc.

Indigere. Indigens. pauptate ꝛc

Indignatio. Notaq; generaliteꝛ indignatio idẽ est qꝫ displicẽtia. iracundia. superbia. impatientia. vindicta ꝛ cetera filia. Est enim indignatio dei ꝛ hominis. ¶ Primo ergo dicam⁹ de indignatione diuina que nihil aliud est ꝙ illa displicentia et illud odiũ qđ habet contra peccatoꝛes. Et illa pena seu vindicta quã deus in peccatoꝛes effundit. ℣Iheꝛe. xxij. Ecce turbo diuine indignationis egꝛedietur. et tempestas eꝛumpens super caput impioꝝm. Deus enim est sicut aquila que aliquãdo diu se permittit a cornicibus insequi. ꝛ earum clamoꝛibus molestaꝛi ꝛ finaliteꝛ indignata solet eas occidere. Sic vere ꝙus deus mõ patienteꝛ sustineat peccatoꝛes finaliteꝛ tamẽ contra eos indignabitur. ꝛ ipsos peꝛcutiet ꝛ damnabit. Unde abacuch. iij. ℣Pro iniquitate vidi tentoꝛia ethyopie turbabũtur pelles terre madian. Numquid tu fluminibus iratus es dominez aut in fluminibus fuoꝛ tuus: vel in maꝛi indignatio tua. In quibus veꝛbis quatuoꝛ genera pctoꝝz quibus dñs indignatuꝛ ostẽdunt. s. Caliginosos. cum dicitur ethyopia. que interpꝛtatur caligo significans obscuritatẽ ignoꝛãtie. Seditiosos cũ dicit madian. q̃ interpꝛetatuꝛ cõtradictio. significans malignitatem iracũdie ꝛ discoꝛdie. Luxuꝛiosos cũ dicit. flumiñibus que signat fluxibilitatẽ luxuꝛie ꝛ immũdicie. inuidiosos. cum ꝺ: mare qđ signat amaꝛitudinez inuidie vel malicie. Cõtra tales ergo indignabꝛ ꝛ sua iustitia in talibus effꝛenatuꝛ. Rom. ix. Eis aũt qui nõ acquieꝛũt veritati: credũt aũt iniqꝛtati. ira ꝛ indignatio. tribulatio et angustia. ¶ Secũdo dico qꝫ est indignatio humana. et ista est multipleꝛ. Est enim indignatio. Justicie et seueꝛitatis. Audacie et nobilitatis. Superbie et crudelitatis. Est dico indignatio seueꝛitatis et iusticie. et sic indignatuꝛ quilibet iustus in male factoꝛes Unde Wester. j. dicitur. Justa est regis indignatio. Jtẽ est indignatio nobilitatis ꝛ audacie. Et ista ẽ quãdo aliquis videt se in aliquo defecisse. ꝛ tũc cõtra seipsum dedignabꝛ ꝛ reuertẽs maioꝛi conatu excitatuꝛ et foꝛtius accendit. ita vt qđ pꝛius facere nequiueꝛat. perficit et opeꝛatuꝛ. Istud etiã videmus in moꝛibus. qz sepe fit qꝫ cum iustus in peccatũ labatuꝛ quotidie ex quadã indignatiõe quã habet de debilitate sua foꝛtitudine ꝛinde ꝛesuꝛgit. Unde Esaie. lxiij. Indignatio mea et ipsa auxiliata est mihi. Istud etiam patet in penitẽtibus. Sicut enim auis nobilis quãdo deficit in acciꝑiendo pꝛedam cõtra seipsum indignatuꝛ ꝛ ad manũ aucupis reuerti dedignatuꝛ. Sic vere sepe fit qꝫ cum peccatoꝛ non potest appꝛehẽdere pꝛedã bonoꝛũ tẽpoꝛalium vel execution̄e alicui⁹ peccati quod facere attentabat. tunc sepe fit qđ indignatuꝛ contra se ꝛ cõtra mundũ: ꝛ ad deũ cõuertitur ꝛ ad manũ aucupis dyaboli dedignatuꝛ. istud est eñ sepissime veꝛũ qꝫ dũ peccatoꝛ in suis malis. ꝓsperitatẽ nõ inuenit ad deũ neceꝛssario se cõuertit. vnde Ezech. iij. Abij amaꝛ⁹ in indignatione spiritus mei. Jtẽ est indignatio crudelitatis et superbie. Sicut enim buffo statum qñ tangitur indignatuꝛ ꝛ inflatuꝛ. Uꝛsus etiam ꝛ leo statim qñ tãguntuꝛ indignantuꝛ ꝛ iraſcũtuꝛ ꝛ ad vindictã ꝛ seuiciam incitantuꝛ. Sic superbi ꝛ iracundi modico impulsu et modica occasione efficiuntuꝛ indignati ꝛ inflati ꝛ ad cꝛudelitatẽ et seuiciam inclinati vnde de nabuchodonosoꝛ dicitur iudith. j. Quod indignatus ad oẽm terꝛaz illã iuꝛauit qꝫ thꝛonũ suũ qđ defenderet se ab oĩbus. Et hec de indignatione sufficiãt.

Indignus. ℣Pauce sunt autoꝛitates vide vbi dignus ꝛ in multis locis vbi agitur de promotionibus indignoꝝm. ꝛc.

Indiſciplinatus. Idez est qđ male moꝛigeratus ꝛ indoctus

Isti eñ sunt repꝛehẽsibiles quaeꝛsando qđ facit mozuz pꝛauitas. Eccleꝝ. vij. ℣Ne te reputes in multitudine indiſciplinatoꝝm Colloquendo quod facit veꝛbi vauitas. ideo cõsulitur. Ecclesiasti. xxiij. Indiſciplinate loquele non assuescat os tuũ. multi eñ casus in ea sunt. Jn dando: qđ facit dantis leuitas. Ecclesiastici. xxiij. Stultus autem acꝛiteꝛ impꝛoꝑabit et datus indiſciplinati tabescere facit oculos. Concludendo quod facit finis gꝛauitas. quia sicut dicitur. Sapiẽ. xvj. Jndiſciplinate anime peꝛierunt.

Indoctus. Idem est quod fatuus ꝛ indiſciplinatus quod. s. introducit.

Cupiditas et auaricia.
Imbecillitatis et ignoꝛantia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Proteruitas et arrogantia.
Nobilitas et inconstantia.
De auaricia indoctorū dicitur prouerbi.x. Qui indocti sunt in cordis egestate morietur De ignorantia autem dicitur eccli.vj. Aspera est nimis sapientia indoctis hominibus. De arrogantia aūt eorū dicit̄ puer. xxj. Superbus et arrogans vocatur indoctus. De inconstantia vero ipsorū dicitur.ij. Petri.ij. Indocti et instabiles deprauāt scripturas ad suam perditionez. Propter ista bene consulit̄ Eccli.viij. Nō communices homini indocto. Vide de docere et doctrina.

A **Inducere.** Nota.q̄ inducere idez est qđ introducere vel introducere. Et est inductio idē quod persuasio: vel idē qđ ad aliquid incitatio vel inuitatio. ¶ Et potest esse talis inductio.

Bona et meritoria.	Dico p̄io q̄ est inductio
Mala et deceptoria.	bona et incrītoria Et ista
Tristis et afflictoria.	est inductio misericordie:
Leta et saluatoria.	q̄n sc̄z hō ex pietate mouetur ad inducēdum pauperes ad domū suam vel pctōres et infideles ad domū ecclesie. De quo Esaie.lviij.

Frange esurienti panē tuum: et egenos vagosq̄ induc in domū tuam, cū videris nudū operi eum. In quib⁹ verbis ostēduntur tria opera misericordie. s. famelicorum satiatio. Frāge inquit esurieti panē tuū. Extraneoū hospitatio. Vagos inquit et ege. ꝛc. Vestimēto rum ministratio. Cū videris inquit nudū operi eum ¶ Secundo est inductio mala et deceptoria. Et ista ē illa qua a dyabolo vel a mūdo trahimur et inducimur ad pctm̄. Sicut enim auis que per fibulū aucupis et p oblectationē in laqueū inducitur sic hō per suggestionem dyabolicā et per mūdi vel carnis oblectamēta ad peccata et vitia trahitur. vñ Eccli.xj. Sicut perdix inducit in caueā vt capiea i laqueū. ita cor superborum. Et ideo in oratione dñica petimus. Et ne nos induc in tentaꝯ sed libe. nos a ma. ꝛ amē. ¶ Tertio est inductio tristis et afflictoria. Et ista est illa qua deus inducit super pctōres penas et tormēta: et maxime eternam dānationē et mortē. De qua dicit̄ xj. Inducā super eos mala de quibus exire nō poterūt. ¶ Quarto est inductio leta et cōsolatoria. Est ista est qua milites xp̄i. scilicet fideles post labores huius mundi ad paradisi requiem et cōuiuium et solaciū inducuntur De quo Baruch.iiij. Qui induxit sup nos mala ipse rursum inducet super nos iocūditate ꝛc. B Cuiter trāseo q̄ materia sterilis est et egens autoritatib⁹ et thematibus. Sed vide ista de introducere.

A **Induere indumentum.** Nota q̄ indumētum seu vestimētum multiplr̄ sumitur in scriptura. Notabo igit̄ q̄ sunt indumenta. Spiritalia. Tpalia. Crimmalia. et Supernalia. ¶ Sunt dico indumenta spiritalia. Et sic indumentū significat tegumentum. munimentū et ornamētum corporis. Indumēta enim dātur homini in tegumētum turpitudmis. In munimentū fortitudmis. In ornamētū pulcritudmis. Induimur enim vt tegatur nostra turpitudo. Induimur vt muniatur nostra fortitudo. Induimur vt ornet nostra pulcritudo. Et sic spiritaliter loquēdo per indumenta accipiūtur virtutes que sunt quedā spūalia vestimenta. Quibus tegitur nature turpitudo ne appareat. Quibus armatur nature fortitudo, ne depereat. Quibus ornatur nature pulcritudo vt reluceat. Tegumētum datur ad necessitatē. Munimētum datur ad vtilitatem. Ornamētum datur ad formositatem.

¶ Dico igitur qō gratie et virtutes sunt hominis tegumētuz. Sicut enim corporis turpitudo infirmitas et vlcerositas per indumētum tegit̄. Sic vere quicquid in hoīe naturalis defect⁹ fuerit: totū tegitur, totuz absc̄dit̄, totū excolat̄, totū dissimulat̄ si indumētum virtutū habeat̄. Unde dicit apls. j. Tymoth.vj. Habētes alimēta et quib⁹ tegamur his ptenti simus. Unde de sacerdote dr̄ Leui.xvj. Tunica linea vestiet̄ femina lib⁹ lineis vereçūda celabit. Dico etiā q̄ tu tes sunt hois munimētū. Sūt em̄ quedā arma spūalia quibus cōtra spūales hostes defendimur et munimur. Unde Eph.vj. Induite vos armaturā dei: vt possitis resistere. aduersus insidias dyaboli. ¶ Dico insuper q̄ virtutes sunt hominis indumentū. Un̄ Job. xl. Circūda tibi decorez et in sublime erigere et esto gloriosus et speciosis induere vestibus. Talia ergo indumēta sunt habēda. et ne aīa frigore peat induenda Unde mus enim quod nihil est in natura quin aliquibus vestibus induatur.

Animalia induūtur pilis et pellibus.
Pisces induūtur squamis et ossibus.
Arbores induūtur foliis corticibus.
Terra induitur herbis et floribus.
Mare induitur ventis et nubibus.
Aer induitur solis splendoribus.

Ecce ergo quō habēt oia sua exteriora indumēta et tegumēta Sic pculdubio charissimi: nos indumēta spiritualia. sc̄z virtutes et gratias debemus habere. et ipa continue induere et vestire. ¶ Habeam⁹ ergo pro indumento. Pelles. i. cōsideratione nostre fragilis conditionis. Testas et squamas idest duritiā constantie et durationis. Folia et corticē. i. mollicie clemētie et cōpassionis. Herbas et flores. i. decentiā honeste cōuersationis. Ventos et nubes. i. tribulationē timoris et cōsiderationis. Lucē et splendorē sapiētie et discretionis Nos ergo debemus spūaliter induere pelles nostre fragilitatis per iugē ipsius meditatiōem Et sic induebatur Job qui dicebat. Pelle et carne vestisti me. ꝛc. ossib⁹ et neruis cōpegisti me. Job.x. Itē debemus testa cōstātie et stabilitatis indui. sicut sunt tortuce et conche marine que habēt fortissimā testā sicut etiā milites qui se fortibus et duris armis solent inducre et armare. prouerbi.xxj. Fortitudo et decor indumētū eius. Et Esa. lij. Cōsurge cōsurge. induere fortitudine tua sion. Itē debemus indui foliis. i. tenericudine benignitatis vnde de beato Jobe dicitur Luce.vij. Quid egistis in desertū: videre hominē mollib⁹ vestimentis indutū. Et Ruth. iij. dicitur. Lauare vngere et induere. Itē debemus indui cortice. i. ruditate. et asperitate penitētie et vtilitatis. Unde in ps. dicit̄. Ego autē cū mihi molesti essent induebar cilicio. Itē debemus herbis. i. viroꝛe decētie et honestatis indui. Unde in psalmis dicit̄. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato ꝛc. Et Esa.lij. Induere vestimētis gloꝛie tue. Uestimētuz enim potest dici honesta cōuersatio. Itē debemus indui floribus mūdicie et puritatis. Unde de sacerdotibus dicitur Ezech.xliij. Uestibus lineis induētur. et non ascendet sup eos quicq̄ lanēū. Et Prouerb.xxxj. Byssus et purpura indumentum eius. Itē debemus indui nubibus. i. turbulētia merozis et turbulositatis Unde Job.xxxviij. Quis conclusit ostys mare cū poneret nubē vestimētum eius: Dare em̄ est hō amarus, timorosus et lacrimosus. De quo dicit̄ Eccli.xliij. Quod frigidus vētus aquilo. qui frigidos et timorosos designat sicut lorica induit se aquis. Itē debemus indui luce sapiētie et veritatis Unde Roma.xiij. Abijciamus opera tenebrarū et induamur arma lucis. Et in Psal. dicitur. Confessionē et decorē induisti amict⁹ lumine sicut vestimēto. Ista sunt ergo vestimēta spūalia quibus sponsa debet indui et ornari. vt mittat super dilectū suū. vt sic ad cū referat illud Ezechie. xvj. Supsisti vestimēta tua multicoloꝛia et ornata es eis. et in eodē. c. dr̄. Laui m̄ḡt te aq̄ et mūdani sanguinē tuū ex te: vnxi te oleo: vestiui te discoloꝛib⁹. Cinxi te byssō calciaui te hyacinto, idui te subtilib⁹. s. vestimētis. et aduerte. q̄ aīa dz hr̄e q̄daz spūalia idumēta ad hoc q̄ ad cōnubiū christi sit debite ꝑparata. Habeat ergo.

Puritatis loturam.	Primū facit vera cōfessio. Laui m̄ḡt et mūdani. ꝛc. Sed secūdus dulcis cō
Pietatis lituram.	passio. Unxi inquit te oleo
Honestatis picturā.	Sed tertiū motū ostēsio.
Castitatis cincturam.	Uestiui inquit te discoloꝛibus inquit
Firmitatis staturam.	
Mititatis yncturam.	

ribus. Item quartum probat puritas candida. Cinxi inquit te byssō. Munitū autem firmitas solida q̄ notatur in hyacinto. Sertūvero leuitas placida que notatur in subtilibus. ¶ Primo ergo dico q̄ istā autoritatem prosequēdo possumus notare q̄ anima debet habere loturam puritatis. sicut sponsa antiquit⁹ ad hoc quod ad regis vel alicuius pricipis cōnubiū iūgeretur primo solebat lauari. deinde vngi. tandē vestiri. postea cingi. postmodum calciari. finaliter ornari. Sic procerto charissimi: ad hoc q̄ anima efficiatur sumimi regis vxoꝛ ipsa sicut dictū est debet habere loturam cōfessionis. Laui inquit te aqua et mūdani sanguinem tuū ex te. Per loturam em̄ cōfessionis debemus sanguinē peccati expellere et mētem ad puritatē innocētie reuocare. Sanguis em̄ qui inficit et maculat et super oīnia in ferro rubiginem generat. signat peccatum quod de sui natura et male quersationis rubiginem generat. Talem ergo sanguinem debemus abstergere: vt indumētum puritatis et innocentie possimus a deo impetrare. Et sic figurabimur in illo. Jesu summo sacerdote qui indutus erat vestibus sordidis que auferētes ab eo imposuerūt cidarim mūdam in capite eius. et induerūt eum mutatoꝛijs. Zacha. iij. ca. Uestes enim sordide sunt peccata que debēt exui. Uestes autem mutatorie sunt virtutes que debent, indui laui ergo te et mūdani. Unde Esaie.j. Lauamini mūdi estote. auferte mala cogitationū vestraꝛuz. quiescite agere peruerse. discite bene facere. Habeat ergo lotu
D ram cōfessionis. ¶ Secūdo debet habere lituraz cō
passionis que notat̄ in verbo oleo vnxi te inquit oleo Oleum enim quod lenit dolorē. nutrit ardorez. sanat famelicū: sanat infirmuz. signat cōpassionem et pietatem que proculdubio lenit dolorem afflictiōis nutrit ardorem dilectionis. sanat famem indigētis affectionis. Istud est secūdum vestimētum. s. indumētum cōpassionis. Dicum inquit. Unde Eccles. ix. Omni tpe sint vestimēta tua candida. et oleū de capite tuo non deficiat. ¶ Tertio debz habere picturam cōuersationis que onditur in verbo discoloꝛibus. Sicut em̄ pulcritudo causatur ex diuersitate et varietate colorum. Sicut spūalis cōuersatio efficit ex pluritate varietate et diuersitate morū et virtutū et etiā bonoꝛū exemplorum vt sic simus sicut pātbera que est animal multis et diuersis coloꝛibus picturatū. q̄ scilz in pelle nostre exteriozis cōuersationis: debet coloꝛū. i. virtutū varietas lucere. vnde Ezech.xvj. Sumpsisti vestimēta tua multicoloꝛia et ornata es eis. ¶ Quarto dico qō, ipsa debet habere cincturā cōtinētie. q̄ scilz ipsa debz esse cincta byssō. Byssus enim est lin̄ cādidissimū: et mūdissimum. significans carnis mūdiciam et castitatem Cinctura vero est illud cingulum quo corpus stringit et artat. ad denotādum q̄ corpus nr̄m cū byssō castitatis debem⁹ stringere et cingere et a carnis illecebris coercere. Exemplo belye de quo dicit. iij. Regū. j. Ur pl⁹ius occurrit nobis, zona pellicea accinctus renib⁹. Pellis em̄ que est de animalibus mortuis significat carnis mortificationē. qua. sc̄z renes nostros. i. carnis voluptatē debemus restringere et artare. Unde de ta
E li byssō dicit Prouerbi.xxxj. Byssus et purpura indumētum eius ꝛc. ¶ Quinto dico q̄ ipsa debet habere statuꝛā permanētie et patiētie. q̄ scilicet ipsa debet eē calciata hyacinto. hyacintus em̄ est quida lapis durissimus. qui nullo potest mstrumēto ferri dissipari. Est etiam hyacintus quedā herba valde virtuosa: et est etiam hyacinctus q̄dam pellis coloris hyacintini seu celestis. de qua solebant fieri antiqtus calciamēta nobiliū dominarū. Per quē quidē hyacintū pōt virtus patiētie et cōstantie denotari que in nobis dz esse tam fortis et firma. q̄ nullo debet tribulationis impetu dissipari. Calciamēta enim pedes defendūt q̄ scilz cōstantia et patientia solēt pedes affectionum nostrarum continere. et a lesione impatiētie et iracūdie defendere. In cuius figura moyses hyacintinis pellib⁹ tabernaculū federis induit et operuit q̄ sc̄z illi qui volūt esse tabernaculū dei per gratiā debēt indui hyacinto per patiētiam. Unde dicit̄ Apocalipsis.xxj. hyacintus et purpura indumētū eoꝛū. ¶ Sexto dico qō ipsa debet habere vnctura moderātie. i. virtutē modestie et benignitatis: que notat̄ cū dicit̄. Indui te subtilib⁹. Uestimēta em̄ subtilia sunt magis mollia. suauia. et leuia. et significāt virtutem benignitatis que oīnibus se ostēdit leuem domesticam. et suauez. vt sic possimus dicere illud. Geñ.xxvij. c. Mosti q̄ Esau frater meus homo pilosus sit: et ego lenis. Unde Ezechielis.ix. dicit̄. Quod ipse vocauit virū qui indut⁹ erat lineis. Istis ergo indumentis debemus indui. vt habētes vestem nuptialem possimus ad christi nuptias introduci. quia etiaz deus in istis nuptijs noua distribuit gloꝛie. vestimenta. Ipsa enim confessionem et decoꝛem induit amict⁹ lumine sicut vestimēto. Facit oīnes suos exuere stolaz luctus. sicut dicit̄ Baruc.v. Exue te hierusalē stola luctus et vexationis tue. et indue te decoꝛe et honoꝛe que a deo tibi est sempiterna gloria. Ista sunt ergo indumenta spiritualia. ¶ Sed adhuc dico. qō sunt quedā f
indumēta tēporalia. Et ista sunt indumēta bonoꝛum terrenoꝛū. Indumētū em̄ est illud in homine qō extra corpus est. Quia ꝑm Grego. Ista tpalia nō sunt nisi q̄ dam corporis indumēta. Ista ergo vestimēta sunt exuenda et alia spūalia induenda. Coluber em̄ indumentum sue pellis solet deponere: vt nouam pellez possit acquirere. Qui etiā lectum vult intrare se nudū exuit alias suauiter non quiescit. Quia vero nullus potest lectum et requiem paradisi intrare nec noua vestimēta celestis gloꝛie acquirere. nisi primo studeat idumētis bonoꝛū tpaliū se nudare. Exemplo iudith. Judith.x. Que exuit vestimēta viduitatis. lauit corpus suum et vnxit se myrto optimo. et discriminauit crinē capitis sui. et induit se vestimētis iocūditatis sue et induit sandalia pedibus suis. assumpsitq̄ dextralia et lylia et inaures et anulos et oībus ornamētis ornauit sc̄. In quibus verbis notat̄. Quod nos debem⁹ exuere vestimēta viduitatis. i. bona tēporalia que a ꝑpo nos viduāt et disiungūt per elemosynarum largitionē. ¶ Item nos debemus lauare corpus nostrū per pctōrum abstersionē. Item debemus nos vngere myrto qō est vnguētū amarū per penitētie macerationē. Itē debem⁹ nos discrimmare. i. crines defectuū et criminū explicare et delectare per integralē cōfessionē. Itē debemus induere vestimēta iocūditatis per laudē et gratiarū actionem. Item debemus induere sandalia q̄ significant artam tēporalem sustentationē. Et sic poterim⁹ assumere dextralia que latus dextrū ornabāt idest fortitudinē ad bene operandū lilia castitatis ad caste viuendū inaures que erāt ornamēta auriū significāt humilitatem subiectionis ad obediendū. Itez anulos. i. arras spei et affectionis ad eterna desiderandum. Et sic finaliter ornabimur ornamentis eterne felicitatis ad summam beatitudinem obtinēdum. Un̄ Baruch v. Exue te stola luctus et vexationis tue: et indue te decoꝛe et honoꝛe. ꝛc. vtš. Patet ergo q̄ sunt quedā indumenta tēporalia. ¶ Sz adhuc potest dicere q̄ sunt B
quedā indumēta criminalia. Et ista sunt vitia et pctā. mali moꝛes. mala querlatio. quib⁹ aīa inuoluit et operitur. De quib⁹ dr̄ in ps. Induit maledictionē sicut vestimētū. et intrauit sicut aqua in interiora eius. De hypocritis vero exponit illud. iij. Regū. j. Quod rex david senuerat: sed cum operiretur vestib⁹ nō calefiebat Quia licet hypocrite exterius induant et opiantur vestibus bone querlationis, ipsi tamē propter boc non calefiunt interius feruoꝛe dilectiōis aut deuotionis. De luxuriosis vero possit exponi illud. Job. vij. Induta est caro mea putredine et sordib⁹ pulueris ꝛc. ¶ Sz adhuc dico. Quod sunt indumēta supernalia. Et ista sunt dotes anime et corporis in patria. De quib⁹ esa. lij. Induere vestimētis gloꝛie tue hierusalē ciuitas sancti ꝛc. De indumētis corporis vide infra vbi ornatus

Universidad de Deusto
Biblioteca

etvbi vestes.vbi ꝛ dante deo intendo exponere de indumentis sacerdotalibus legis antique.ꝛc.

Induratio. Nota ꝙ induratio idem est qđ de mollicie ad duriciam mutatio ꝛ couersio.Et generaliter in scriptura induratio accipitur pro obstinatione mētis vel pro ꝑfirmatione volūtatis in malo.Sicut eñ res que est fortiter indurata nō est faciliter demolliri sicut patet in lateribus igne coctis.qui ꝙnis primo fuerūt molles:ita faciliter tñ indurātur in igne ꝙ nō possunt nec in igne nec in aqua liquescere vel molliri.Sic vere illi qui per obstinationē in igne cōcupiscētiarū fuerint obstinati et in malis ꝙsuetudinib⁹ cōfirmati vix aut nūq̄ possunt in bonū remolliri vel cōuerti.sicut apparuit in pharaone qui nec igne diuine tribulatiōis et correctionis nec aqua pietatis ꝛ ꝑpassiōis vel cuiuscūq̄ dulcis supplicatiōis potuit imutari ꝯ in malicia ꝙseuerās submergi cū exercitu se ꝓmisit.Induratū ei erat cor pharaonis ꝛ noluit dimittere populū. sicut dicitur Exo. vij.Et possumus notare.ꝙ multi multipliciter indurātur.Sicut eñ mauric⁹ in suis distinctionibus ponit.Ales indurat̄ diuersimode scilicet

Per caloris deficcationem.
Per algoris cōgelationem.
Per liquoris forte expressionē

Indurātur eñ res qñ ꝑ calorē humor cōsumit sicut ꝓz in luto desiccato.Mñ per algorē corpus ꝑstringit.sicut i luto cōgelato.Mū per pōdera humor exprimit. sicut patet in torculari.Quādo per verbera totū cōcutitur sicut patet in incude ꝛ in semita trita. Mñ inter liquida siccū apponitur sicut in molli pasta ꝛ farina.Istis quinq̄ modis charissimi:videt ꝙ indurat mens humana.Ipsam enim indurat qñq̄.

Ardor affectionis.
Frigus indeuotionis.
Pondus desperationis.
Ictus tribulationis.
Res ficca tpalis possessiōis.

Dico ergo ꝓmo ꝙ hō indurat qñ per calorez humor ꝑsumit. sicut et lutū efficit durū.qñ caloꝛ solis tātus est exterius ꝙ ipse cōsumit ꝛ desiccat hūores qui sunt interius.Sic procerto tātus calor malorū desideriorū.tātus feruor iracūdie luxurie.cōcupiscētie ꝛ auaricie:solet in hoīe aliquotiēs abūdare ꝙ oīs humor deuotionis ꝛ gratie cōsumit.ꝛ ꝙ volūtas ꝛ opimo ad pseuerandū in malo diutius indurat. Ista patēt de auaris qui per maximū ardorem ꝛ appetitū habēdi efficiūtur durissimi ꝛ parcissimi.Patz ētiā de iracūdis qui per ardorem iracūdie antiquissimis'odijs indurātur ita ꝙ citius per mortē frangūtur:ꝙ ad indulgendum alijs inducātur.Unde de ꝙmeon ꝛ leui dr Gen. penulti.Symeon ꝛ leui vasa iniquitatis bellātia maledict⁹ furor eorū qꝛ pertinax:ꝛ indignatio eorū qꝛ dura. Isti sunt eñ sicut tauri indici qui ꝑm pliñ.lib.viij.ca.xxij. sunt agrestes ꝛ atrocissimi oculis ceruleis.pilo ī ꝓtra riuz versō.linguā habēt ita magnā ꝙ eā vsq̄ ad aures pretendūt.Dorsum etiā habent ita durū:ꝙ nullo pñt iaculo vulnerari.Sic ꝙe iracūdi habēt animos atrocissimos oculos rubeos.pilos horripilatos. linguaz extentā ad minandū ꝛ iniuriandū.Dorsum volūtatis habēt durū ad celū correctionis respiciēdū ꝛ nō sentiendū.Unde Iere.v.Indurauerūt facies suas sup petram noluerūt reuerti.Indurātur ergo hō quādo per caloꝛ cōsumit. ¶Secūdo dico.ꝙ indurat qñ per algorem corpus cōstringitur.Sicut enim videmus qđ frigus solet aquaz cōstringere ꝛ in lapidis silitudinē indurare.Unde etiam in frigidis regionibus per intentionem ꝛ diuturnitatē frigoris solēt nives in cristallū indurari.sicut dicit Eccli.xliij.Frigidus ventus aquilo flabit ꝛ gelabit cristallus ab aquis.Sicvere quādo frigus indeuotionis diu permanet in homine. ita qđ per magna tēpora nō reuertitur ad cor suū per contritionem nec ad deū per deuotionē.tūc quādoq̄ fit qđ per obstinationem volūtas ipsius indurat ꝛ ꝙ ad nullam bonū amplius ordinatur. Unde.Job.xxxviij.Insimilitudinem lapidis indurant aque:ꝛ superficies abyssi cōstringitur.Et aduerte ꝙ multi religiosi ꝛ clerici similes sunt tortucis marinis.que ꝙnis cōtinue in aquis solent habitare testam tamē habēt ita durā et ita siccatā ꝙ nullus potest eaz penetrare vel remollire.Sic vere ꝙnis religiosi et clerici continue habēt in aquis sacre scripture versari.ꝛ doctorū ꝛ ꝑdicatoꝝ doctrinis.et sermonibus cōtinue irrigari ipsi tamen ꝓe ceteris solent per indeuotionē amplius esse duri. Sunt enim similes arene que quātomagis cōpluitur tantomagis induratur. Quod bene dicitur figuratiue.Josue.iiij.vbi dicitur.ꝙ Josue tulit de medio iordanis aluco duodecim lapides limpidissimos et durissimos.Induratur ergo res quādo per algorem intus constringit. ¶Tertio dico ꝙ induratur quando per pondera liquor exprimitur.Sicut enim in torcularī videmus ꝙ ꝑ immensitatē ponderis desuper positi effluit liquor et racemorum massa siccatur et indurat̄.Sic vere sepe accidit.ꝙ quādo pōdus timoris immensi homini supponitur totus humor spei et gratie per desperationem reducit ab eo ꝛ sic obstinationis duriciam incurrrit ꝛ cor et voluntatem suā penitus a deo retrouertit. Tales sunt hodie multi peccatores qui tot peccatorū ponderibus sunt grauati: quod nō sperant se posse a peccatis resilire et ideo penitus desperati in suis vitijs indurantur. De talibus enim desperatis dicit Job.xv.c.Non credit ꝙ reuerti possit de tenebris ad lucem circūspiciens vndiq̄ gladium.De tali vero finali impenitētia ꝛ mētis duricia dicitur.Eccli.iij.Cor durum male habebit in nouissimo et qui amat periculū peribit in illo. Ista est ergo induratio quādo per pondera liquor exprimitur. ꝛc. ¶Quarto induratur res quādo per verbera sepe cōcutitur.sicut est in via seu semita que ex frequenti cōculcatione fit durior.Incus etiā fabrorum ex frequenti malleatiōe fit durior. Sic sepe fit quod quāto quis per tribulationem vel correctionez frequentius ꝛ amplius percutitur tanto per obstinationem amplius induratur.Unde Job.xlj.dicitur.Cor eius indurabitur quasi lapis.et stringetur velut malleatoris incus. ¶Quintovero dico quod res indurat̄ quando res sicca simul apponitur. Ex appositione enim farine lutum molle induratur similiter appositione arene vel cuiuslibet rei sicce. Sic vere charissimi cor hominis quando res sicce bonorum tempoꝛalium sicut sunt pecunia vel diuitie apponuntur.durius per paritatem et auariciam efficitur. Patet quia quanto plus habent:tanto minus dant. et quanto plus sunt abundantiores:tanto sunt ad pauperes duriores et etiam ad resistendum predicationibus obstinatiores Sunt enim sicut lupus.cuius secundū Plinium. exteriora sunt valde dura. et ideo sine lesione sustinet multos ictus:Unde de talibus dicitur Esaie.xlviij. Scio enim quia durus es tu:et nervus ferreus cervix tua.ꝛ frōs tua erea. Sic ergo ꝓz quomō quiq̄ modis indurat mēs hūana Uide supra ō ferro ꝛ ō Duricia.ꝛc.

Inebriare. Uide vbi.Ebrietas.

Inerpugnabilis. Ubi Erpugnare seu pugnare.

Inextinguibilis. Ubi.Extinguere.

Infamia. Nota.ꝙ ifamia ꝯ diffamatio idē est ꝙ bone fame ꝛ opimiōis pditio attenuatio ꝛ denigratio de qua sine dubio multa pñt dici.cū sit materia valde pregnās.sed autoritates vocales sunt in biblia quasi nulle.Notabis tñ ꝙ inuenit

Infamia vera que debet caueri.
Infamia falsa que debet itmeri.
Infamia ficta que debet horreri.
Infamia vera habet ortum ex demeritis.
Infamia falsa habet ortum ex suppositis
Infamia ficta habet ortum ex compositis.

Prima oritur ex ratione.

Secunda

Secunda oritur ex occasione.
Tertia oritur rex falsa fictione.
Et sic possumus dicere.ꝙ est quedā infamia que habet ortum ex demeritis. ¶Primo ergo dico. ꝙ est infamia que habet ortum ex demeritis Et ista est illa quā homo incurrit ꝓpter sua demerita.qñ scilicet crimina sua ita sunt nota ꝛ manifesta:ꝙ ipse infamis.i. sine fama efficitur.ꝛ ꝙ i alioꝝ estimatione mala opinio de eo generat.Carnes eñ viue non fetent:mortue vero postq̄ corrupte ceperūt esse fetent ꝛ aliorū nares ledunt ꝛ grauāt.ꝛ qñq̄ etiam odorantes inficiūt ꝛ inuenenāt.Cuius etiam simile est in leprosis videmus eñ ꝙ sani ipsos ꝓpter fetorem ꝛ corruptionis periculum fugiūt ꝛ cuitant.Adultum ergo debet homo cauere:ne per leprā vel alīs corrumpat.ꝛ hoc non soluz ꝓpter se ne ipe inficiat.immo propter alios ne ab ipsis abhorreatur ꝛ tanq̄ detestabilis fugiat.Sic vere dico ꝙ qñ aliquis lepram vel corruptionē vitiorum incurrit. fetor infamie erinde prosilit. ꝙ ipsum apud audiētes ꝛ videntes infamem ꝛ abhominabilē reddit Et ideo etiam si nō amore premiū vel virtutis homo nō vult a vitijs precauere:debet tamē ne reddatur abominabilis:ꝛ ne sequat infamiā a criminibus abstinere sicut Leuit.xviij.dicit. Cū masculo nō cōmisceberis coitu femineo.qz abominabilis est. Et Ezech.xvj.dicitur.Abominabilē fecisti decorem tuū. q.d.etiaz si non esset timor vel amor dei. qz tamē peccatū est abominabile ꝛ infamie vitandū est Et merito:qz ꝓcerto homo abominabilis ꝛ infectus nō libenter frequētatur a bonis.sicut de solitudine affrice versus meridiē dicit solinus. Mō quia immanibus serpentibus est infamis:ideo a nullo hominū inhabitatur. De lepore etiaz marino dicit Plinius. ꝙ est monstrum ita venenosiz:ꝙ solo tactu inficit oīne vivum.homo etiam tactu eius morit.ꝛ vlterius etiam pestem olet.alter etiaz alteri fit venenū.vt dicit Plinius.xxxij.ca.j.Sic vere multi sunt ita infames ꝛ venenosi:ꝙ tactus ꝛ frequētatio taliū alios inficit atq̄ leditꝛ ipsos fetentes ꝛ olentes reddit. Et ideo sapiēs est qui tales declinat ꝛ fugit Teste eñ scriptura. Qui tetigerit picē inq̄nabit ab ea.ꝛ q̄ cōmunicauerit superbiā Eccli.xiij.Cuius etiā satis euidēs ponit Plinius exēpluz dicēs.Mō fons amarus ꝛ infamis exapens vbi adiungit suauissimo ꝛ nobilissimo flumini indor ydaspi q̄ antea erat potabilis atq̄ sanus.ita ab illo loco efficit abominabilis ꝛ amarus ꝙ ab hoīe nō tangit nec potatur. Quia reuera quis homo sit sanus potabilis frequētabilis ꝛ honestus:si tñ fontiū amaroꝝ.i.psonarū infamiū cōsortia recipit extūc infamis ꝛ suspect⁹ erit.Sicut dicit Hume .xix. Quicūd tetigerit immūdus immūdū faciet.Ista ē ergo ifamia ꝑa q̄ bz ortū ex demeritis. ¶Scōo dico ꝙ est ifamia q̄ bz ortū ex suppositis.Et ista ē illa cui hō dat qñq̄ occasionē ꝛ nō cāz.vtpote qñ qs in se bonus ē.ꝛ q̄ nullo mō vellet facere aliqđ mhonestū .ita indiscrete se bz ꝙ dat occasionē alijs iudicādi male de se ipo.ita ꝙ sine malo facto suo ex sola ꝑsumptione ifamia dicat cōtra ipm.Multa eñ facit bona intētione q̄ tñ carēt debito mō ꝛ discretione Et iō sepe fit ꝙ ex tali actu ꝛ infamia mala opinio apō alios generat. Quishmōi mala fama nulla neḉcia fulciat. Isti ergo sunt q̄ Quis in se nō sunt vitiosi vel ruinosi.sunt tamē alijs occasio scādali vel ruine.Et istud bz cauere sum mopere prudēs hō qz ēt sepe abstinēdū ē a licitis ꝓpt vitādā occasionē scādali alioꝝ.Exēplo apli q̄icebat j.Cor.viij.Si esca scādalizat frem meū:carnē nō māducabo ineternū.q.d.Si alī reputant in me peccatū vsuz carnū.Quis istud de se nō sit malū:abstinebo tñ ad euitādū scandalū ꝛ infamiā q̄ erinde in alijs contra me generant.Sicut Roma.xxxiij.ipe apls dicit. Bonū est nō māducare carnē ꝛ nō bibere vinū, neq̄ in quo frater tuus offendit.aut scādalizat .aut infirmatur.Ista est ergo infamia q̄ bz ortū ex suppositis.

¶Tertio dico.ꝙ inuenit infamia q̄ habet ortū ex cōpositis.Et ista ē quā malivoli ꝛ inimici nocere volentes:falso machinant inter seipos.qz cōtra innocētez cōficiūt mēdaciū ꝛ componūt.Sicut fecerūt duo iudices cōtra Susannā sicut dr Dan.xiij.Uñ ipsa ibidē legit dixisse.Ecce morior cū nihil horū fecerim.q̄ ipi maliciose cōposuerūt aduersum me. Diffamant eñ mali prelati bonos subditos mali subditi bonos prelatos.mali socij bonos socios. ¶Est igit vna infamia qua diffamāt mali prelati bonos subditos.quia reuera talis iniq̄tas est modo multū cōis in orbe apud nefandos iudices ꝛ puersos.qua ꝓcerto si qđ habeāt odio statim solēt falsa ꝛ mēdosa crimina cōfingere ꝛ sibi imponere:ꝛ vt occasionē habeāt nocendi ipsum apō bonos ꝛ graues facilit diffamare.sikes illis q̄ volūt mel qđ apes cōposuerūt sine suaꝝ pūcturaꝝ piculo obtinere Uidētes.n.vas amplū plenū melle ꝛ cera fumū apponūt:ꝛ sic apes q̄ vas repleuerāt inde recedere faciūt:ꝛ in aliud vas vacuū abire cōpellūt Ipsi vero vas plenū cū melle suo expulsis apib⁹ libere recipiūt:put volūt.Sic vere fit de multis ꝑlatis Uidētes eñ in sua iniq̄tate dictōe aliq̄ vasa plena.i.aliq̄ bñficia pinguia cera ꝛ melle.i.oib⁹ bonis plena.que scz apes boni ꝛ fructuosi subditi ibidē bñficiati laboribus impinguarūt.statim ꝙ suis nepotib⁹ vel familiaribus ipsa hre desiderāt ꝛ affectāt.Sed qz hec sine pūctur. i.sine rebellionib⁹ apū.i.possidētiū nō pñt fumū infamiarū ꝛ falsarū impositionū solent adhibere.ꝛ tales possessiōes impositis falsis criminib⁹ diffamare: vt sic coganꝯ vas plenū.i.bñficiū pingue qđ obtinent eis dimittere.ꝛ in aliud vas vacuū.i.in aliqđ sterile bñficiū se trāsferre.Iurta illđ qđ vulgariter dr.ꝙ fumus mulier ꝛ stillicidia expellunt hoīem a domo ꝓpria. Et ista figurata sunt.iij. Regū.xxj.vbi dr.ꝙ naboth iesraelita:q̄ interptatur seminator deo:noluerat regi Achab date vineaz suam ꝑ libito volūtatis sue: ꝓpt qđ ipe rex turbabat ꝛ infirmabatur.habuitq̄ cōsiliū cū vxore sua Jezabel nefandissima:q̄ ptim⁹ dixit sibi. Bādis auctoritatis es ꝛ bñ regis regnuz ifrl.surge. comede ꝛ forti anio esto.ego dabo tibi vineā naboth Illa ergo pestifera suppositis falsis testib⁹ imposuit falso dicto naboth.ꝙ deo ꝛ regi maledixerat ꝛ sic ipsum lapidari ꝛ occidi fecit.ꝛ vineā quam dare noluerat regi viro suo tradidit possidēdaz. Charissimi:sic est ꝙ reges achab ꝛ mali reges ꝑlati seu ꝓncipes huius mūdi semp bñt aliquā pessimā vxorē.i.aliquē pessimū familiarē ꝛ cōsiliariū sibi intime confederatū ꝛ cōiugatū.ꝓ quē se solēt regere.ꝛ se ꝛ subditos gubernare.q̄ scz solēt eos ad oīne nefas impellere.ꝛ ad oīa crimina incitare.iij. Reg.xxj.Cōcitauit eū vxor sua ꝛ abominabilis effect⁹ est.Quid ergo:ꝓcerto qñ tales reges talesq̄ ꝯpiores vineā naboth.i.beneficium vel possessionē alicui⁹ subditi sui ꝓ se vel suis ꝓ suis hre desiderāt si renuūt assentire istati adest vxor eorū. i.iniq̄ familiares ꝛ cōsiliarij q̄ eos cōfortant ꝛ ecōuerso inquiūt.forti anio esto.ego dabo tibi vineam naboth.i.non timeas qz bene inueniā viam qua sine labore voto tuo fueris satiatus. Uia ergo ista est falsorū cruminū impositio:falsorū testium ꝑductio iniq̄ machinatio.sequēs mors vel diffamatio:ꝛ sic heredi tatis vel beneficij occupatio. De talib⁹ ergo sic suis i alienū ꝓiudiciū ꝓiudicib⁹ dicit Job.xxiij.Uigilantes inūt ad predam ꝓparant panē liberis.agrum nō suū demetūt ꝛ vineam eius quē vi oppꝛesserāt vindemiāt.nudos dimittūt homines vestimēta tollētes. Ista est ergo infamia q̄ diffamāt mali prelati bonos subditos. ¶Sed ē alia infamia q̄ diffamāt mali subditi bonos ꝑlatos.Constat enim ꝙ mali subditi bonū ꝑlatū.q.d.eos recte gubernat ꝛ corrigit nō diligūt q̄nimo sepe fit ꝙ cōtra eū insurgunt:ꝛ eū falsis infamijs ipetūt ꝛ impellūt.sikes illi pisci quē Plinius sepiam vocat.qui nigro humore sicut est incaustuz vel attramētum est interius plenus quez qñ a piscatore

Universidad de Deusto
Biblioteca

impetik solet eijcere ⁊ aquā turbare ,⁊ etiā inficere: ⁊ sic ne appareant ⁊ ne capi valeant ,curare.Sic vere mali subditi timētes per bonum piscatorez.i.per bonū prelatum capi.comprehēdi ⁊ reprehendi solēt cōtra eum attramētum ⁊ obscuritatem infamiarum ,p ijcere,vt sic in pace dimissi possint in sua nequicia tuti esse Figurati Apocal.ix. vbi dicit. Quod de puteo abyssi vbi erat multitudo permaxima locustarū facies humanas ⁊ caudas scorpionū habentiuz. exiuit fumus fornacis magne:ita ꝙ obscuratus est sol ⁊ aer de fumo qui exiuit de ore putei. Charissimi: sol illuminans qui per omia respicit signat bonum clarum ⁊ discretum prelatum. Puteus vero abyssi signat ,p fundum ⁊ malicioſum subditū . Locuste vero que de puteo exeunt:alios leues ⁊ vacuos subditos isti puteo.i.isti principalioꝛ cōfederatos significant.qui faciem humanā.i.fictum rōnis ⁊ iustitie vultum portāt⁊ tamē caudas scorpionū.id est in venenū malicie ⁊ intētionis peruerse finem tractant. Igitur sic sepe sit ꝙ qñ puteus abyssi cū locustis suis.i.cum suis cōfederatis leuibus fatuellis vident se habere ,p prelato ⁊ pastore solem superiꝰ radiantē.i. aliquē bonuz ⁊ discretum prelatū ipsos ꝙtum in se est illuminantem ⁊ bene regentem.sibi procerto solent inuidere. ⁊ eius bonū regimen abhorrerere.ideo fumum infamiarū contra eum solent emittere ⁊ vt ipsius claritatem obnubilent.solēt eum obscuris ⁊ magnis criminibus accusare: ita ꝙ sepe fit ꝙ sol in se clarus.i. prelatus in se bonus ⁊ aer sue opinionis fumis taliū ⁊ putei ⁊ locustarū inficitur,⁊ꝙ fama ipsius obscuratur.ita ꝙ ipse locuste id est mali subditi libere dimagantur.Isti sunt ergo illi mali subditi.de quibus dicit Luce.xix.Quod cōtra regē suum mittūt legationē dicentes, Nolumus hūc regnare super nos. Isti sunt sicut draco Apocal.xij. Qui flumen aque infamiaruz de ore suo emittūt vt sanctam impediāt mulierem. Isti sunt illi angeli sathane qui phyalam suam effundūt super sedem bestie vt ipsius obnubilet claritatē: ⁊ vt fiat regnū ipsius nubilosum Et breuiter tales vidēt de suo sole.i.de suo prelato petere ⁊ appetere dicendo illud qō scribit Job.xij. Dies illa.i. ille bonus ⁊ clarus prelatus vertāt in tenebras:nec illustret lumine:obscurent eū tenebre ⁊ vmbra,occupet eum caligo ⁊ muoluat amaritudine.Ista igitur est infamia qua diffamant mali subditi bonos prelatos . ¶Adhuc alia infamia inuenitur qua diffamāt mali socij bonos socios.Sunt ēm multi qui inuidia stimulante.loquacitate vrgente ⁊ propria nequicia peragente nunꝙ cessant socios diffamare. ⁊ de socijs male loqui.⁊ contra eos infamias diuulgare. Et certe istud est crimen inter cetera periculosum.qz sez fama sublata alicui viꝛ aut numꝙ pōt sibi reddi decetero Cum ergo iniuste diffamās teneatur famā restituere istud vero cum sit quasi impossibile.bene dico ꝙ periculosum est iniuste alium diffamare.Sic,est ēm de verbis diffamātis sicut de istis vocibus q̄ dicunt echo.i.de vocib⁹ in montibus repercussiuis Si ēm homo clamādo aliquid dixerit. statim mons cōcauus eādem vocē reciprocabit.quimmo aliqua sunt mūdi loca vt dicit Plī.vbi ,pter diuersos montes inuicem ordinatos:⁊ vocē emissam admirē recipientes ⁊ in alterutruz trāsmittētes vox semel emissa septulo replicatur.sicut Plinius ⁊ Solinus de quodam loco asie exemplificant in libris suis.vide ibi Sic vere dico.ꝙ vox infamie ,plata per hominem est sui,ꝙ ipsius multiplicatiua ⁊ de vno ad alium trāsmissiua.qz,sez audiētium aures ita repercutit ꝙ vnus ad alium ipsam libēter trāsmittit Iniuste ergo diffamatus quasi irrenocabiliter leditur,qō per tot audiētium aures pertrāsit:viꝛ amplius excusatur Uñ ergo dicit Bernñ.in quodā sermone.ꝙ leuis est quidē sermo:qz leuitervolat sed grauiter vulnerat Leuiter transit sed graui ter vulneraꝛ leuiter penetrat seu leuiter ,pserk.sz leuiter re

uocak.ideo ꝙ eā charitas leuiter violak. Heu qd ergo innocēs faciet indebite diffamatus: procerto nullū hz remediū nisi ad deū recurrere ⁊ in sua innocētia cōfidere:⁊ veritatis auxiliū implorare qz sez sicut nebula in solis aduētu delek ⁊ in aere prius sublata claritas reparak Sic vere fit ꝙ sol id est clara ⁊ certa veritas solet finaliter preualere.nubes ⁊ nebulas falsaꝛ infamiaꝛ tollere:⁊ aerem obscuratū.i.hominem indebite diffamatū ad famā ⁊ ad claritatē pristinam reuocare. Uñ de tali infamia pōt dici illud Sap.ij. Quod transiet sicut vestigiū nubis.⁊ sicut nebula dissoluek que fugata est a radijs solis⁊ a caloꝛe ipsius aggrauata. Uera ēm infamia est sicut aqua illius fontis venenosi:de qua fuit intoxicatus Alexander magnus de qua dixit Plī.ꝙ licet in coloꝛe ⁊ in odoꝛe nō differret ab alijs aquis.tāte tamē penetrabilitatis erat:ꝙ nullum vas etiā si esset ferreū vel vitreū equi solea dum taxat excepta ipaz cōtineri valebat.immo omnia vasa cōtinue penetrabat ⁊ cum aqua illa potata viscera penetraret.necesario hoiem occidebat . Sic vere est devera ifamia. Ista.n. nullo retinaculo fistitur.nullo sigillo secreti clauditur.nullo cautelaꝛ operculo retinek Solet ēm occulta ꝓtute ,psilire statim in publicū. ⁊ suū cunctis pādere secretū solet exterius ad noticiam hois ,pcedere ⁊ qualis est oibus declarare Nihil ēm opertū qō nō reuelek.⁊occultū qō nō sciak. Luce.xij.Sed reuera de falsa infamia vt dictū est.est ,trariū.qz sez ista sicut faciliter nascik,ita facilr euaporare ⁊ deficere cōprobak.Sicut ēm solis radius fugat vmbram sic veritas ⁊ innocentia fugat istā infamiam falsam. Super omia autem vincit veritas. ij. Esdre.iij.ca. Sic igitur ꝑz tripler mala infamia.vicz Quo infamāt mali socy bonos socios Mali subditi bonos prelatos. Mali prelati bonos subditos .Et sic ꝑz quō tripler in genere oꝛitur infamia vicz.Ex cōpositis ⁊ cōfictione Et suppositis ⁊ occasione Et demeritis ⁊ rōne.Et hec de infamia sufficiant. Allega autoꝛitates,vocales de sanctis vel autoꝛibus qz nulle inueniūk in biblia Et vide de Detractione Lingua Labio. Loqui. Et vbi. Sermo . Feroꝛ. Uenenū ⁊ omnia alia ad infamiam pertinentia.

Infans, tis vsq; ad puericie statum.Et est infans dictus quasi nō fans.i.non loquens.a non ⁊ foꝛ fariꝭ.Et posiū notare . ꝙ infans tripliciter sumik in scriptura.Inuenik ēm

Infans quē poꝛrigit flebilis natura.
Infans quem dirigit virtutū structura.
Infans quē subigit criminum iactura.
Infans naturalis debilitati subdik humane.
Infans virtualis fragilitati dedik vbane.
Infans crimmalis iniquitati tradit profane.
Infans est debilis ,put sumik naturaliter.
Infans est humilis ,put sumik virtualiter.
Infans est fragilis seu inutilis ,put sumik criminaliter.Est infans.Ihō destitutus nature viribus Ihō restitutus ꝓtutum viriꝫ.Ihō prostitutus puersis moribus. ¶Primo igik dico ꝙ hoc nomen infans signat nature viriꝫ virū destitutū Constat ēm ꝙ infans naturalik loquēdo hz etatem pre ceteris miserabilē atq; vilem.Habet adiūctam impotētiam.ignorantiā. impatiētiam.immoderātiam.immūdicia. Quia reuera infantes habent.

Impotentiam in agibili.
Ignorantiam in rōnabili.
Impatientiam in passibili.
Immoderatiā i ꝓcupiscibili.
Immundiciā in passibili.

Quia procerto ifantes naturalr Quantū ad opationem imbecilles sunt ⁊ impotētes. Quātū ad electionē irrationabiles ⁊ ignorantes Quātum ad turbationem iracūdi:facile flētes.Quātū ad affectionē immoderati ⁊ cōcupiscētes.Quātū vero ad cōuersationē immundi sunt ⁊ se maculātes.Quid plura charissimi dicem⁹ de ifantia naturali qz reuera ifans i rcatu cōcipik cum fletu

cum fletu nascitur.cum difficultate nutri tur. Unde ad similitudinem humane miserie ⁊ infantie .Job. xxxviij.capitulo dicit dominus sic de mari. Quis inquit conclusit ostijs mare quando erumpebat quasi de vulua procedens cum ponerem nubem vestimentum eius ⁊ caligine illud velut pannis infantie obuoluerē.Et breuiter multa possent dici de infantili miseria.sed multa dixerunt de hoc Innocētius ⁊ Bernardus⁊ alij infiniti.Significat ergo nature viribus viriꝫ destitutū. ¶Secundo principaliter dico ꝙ infans signat virtutū viriꝫ virū restitutū hoc est dictu hominem virtuosum humilē ⁊ perfectū .Multe ēm sunt conditiones naturales infantis que pñt spectare ad quemlibet virū iustum Infante ēm Nihil mobilius. Nihil humilius. Nihil ductilius. Nihil docilius. Nihil amabilius. Nihil nudius Et ideo infans nobilis fascibus stringik Infans ploꝛans seu flebilis cantu demulcek Infans humilis cunctis adiungitur qz sez ita se permittit tractari a paupere sicut a diuite ꝛc.Infans ductilis regik seu disponik.ne sez mēbra pro libito effluentia male formenk.Infans docilis bene instruitur . Infans amabilis bene amatur. Infans nudus ⁊ despiciabilis pānis inuoluik.Et reuera talis infans videtur esse vel fuisse ꝓpe.vel quilibet homo sanctus De ꝓpo enim dicit Luc.ij. Inuenietis infantē positū in presepio. De iobe vero dicitur. Luc.j.Exultauit infans in gaudio in vtero meo. Qz procerto quilibet talis infans.

Mandatoꝛ fumibus ligatur.
Promissoꝛ cantibus solatur.
Singuloꝛ moribus aptatur.
Magistroꝛ ductibus domatur.
Peritoꝛum vocibus formatur.
A cunctoꝛ coꝛdibus amak.
Terrenoꝛ operibus nudatur.
Meritoꝛ vestibus velatur.

Iste ei sunt octo cōditiōes bone ⁊ spiritalis infantis figurate i octo diebus quibus antiquitus circumcidebant infantes . Gen. xvij.Infans octo dierū circuncidek Quia reuera ille spūalis infans a superfluitate vitioꝛ cunctoꝛū circūciditur qui predictos octo dies impleuisse.i.octo prefatas cōditiōes habuisse probak.Ita omnia possent deduci ⁊ aptari:sz autoꝛitates vocales desunt ⁊ ideo non ꝑsequoꝛ sed solū de viro iusto dic illud qō legik de samuele.j.Reg.j. Puer autez erat adhuc infantulus.Uel nota.ꝙ spiritualis infans

Uiuit simpliciter sine malicia. Puer.
Agit veraciter sine fallacia. Aūt.i. certe.
Durat tenaciter longa constantia. Erat.
Creꝛit vniaciter magi iusticia. Adhuc.

Dico igitur ꝙ simplex infans sine falso fatur veraciter. Hescit enim infans aliud dicere seu aliud fingere q̄ qōvidit. Sic nec iustus Luce.ij. Inuenietis infantē.q.d. Cū infante pōt inueniri veritas Et hoc ostendik cū dicit. Autem.qō idez est qō certe.⁊ est aduerbiū affirmandi significās veritatē. Sed de hoc vide supra in litera. A. Deniq; dico. ꝙ spiritalis infans sanctitatē seruat tenaciter. Infans ēm diutius viuit ꝙ senex:vt cōiter.⁊ ideo perseuerantia in bono per infantē pōt bene notari ⁊ hoc ostendik cum dr Erat qō est verbum substantiuū durationez designās Unde supra in lra.E.in titulo de esse.Et si petik de spūalibus infantibus.quid sunt ⁊ qd erat procerto dico ꝙ sicut infans naturalr libēter fugit.faciliter cadit facilr flet facilr ridet facilr timet.Sic iusti q̄spūales sunt infantes.faciliter fugunt per deuotionem Esa.xl. Delectabitur infans ad vbere,faciliter cadunt per oratiōnē. Judith.xiij. c. Humiliauerunt animas suas orationibus ⁊ ieiunijs Sequitur Et infantes prostrauerunt contra faciem templi,faciliter ploꝛant per compassionē.Job.xxxj. Ab infantia creuit mecum miseratio ⁊ ex vtero egressa est mecū. Faciliter rident propter spūalem consolationem Luce. j.Exultauit infans in gaudio ꝛc.Et in ps. Ex oꝛe infantiū ⁊ lactentiū perfecisti laudem faciliter timet propter mortis ⁊ inferni meditationem. Unde Thobie.j.dicit. Thobias filiuz suū ab infantia timere deum docuit ⁊ abstinere ab oī peccato Spiritalis ergo infans sanctitatē seruat tenaciter Erat inquit Judicū.xiij.ca. Erit nazareus dei ab infantia. Insup dico.ꝙ spūalis infans per benitatem creꝛit vniaciter De natura ēm infantis est ꝙ crescat ⁊ ꝙ in viribus ,ficiat ⁊ in sensu Sic viri spirituales cōtinue crescūt in bono. ⁊ de virtute in virtutem proficiūt incessanter Unde illud predictum Job.xxxj. Ab infantia creuit mecū miseratio ꝛc.Et hoc ostendik. cum dicitur. Adhuc.qō est vocabulū cōtinuationem ⁊ additamentum designans. De quovide supra in lra.A. Breuiter ergo talis infans pōt figurari in moyse aquis exposito ⁊ per filiam pharaonis. ,pter ipsius elegantiam adoptatus.sicut dicit Exo.ij.qz filia summi regis sez gratia.illos infantes nutrit recipit ⁊ adopta⁊ quos mundus ,picit.respuit atq; fugat. Isti dicitur.j.Regū.j.Ablactek infans.i.a mūdi verberibus ⁊ delectabilibus subtrahak.⁊ appareat in cōspectu dñi⁊ maneat ibi iugiter. Patet ergo quō infans signat virtutū viribus virum restitutū ⁊ hoc est secundus principale. ¶Tertio dico ꝙ infans significat peruersis moriꝫ virum prostitutum.i.hominem peccatorem qui ꝓprie infans dr.pro eo ꝙ per confessionem dei laudez ⁊ gr̄aruactione:predicationē ⁊ oꝛonem deo sacerdoti vel proximo parū fatur ⁊ sic infans.i.non fans ⁊ non loquens spiritualiter inuenitur . Et nota . ꝙ infans faciliter.

Cadit ⁊ viꝛ releuatur.
Ploꝛat ⁊ viꝛ pacificatur.
Se maculat ⁊ viꝛ emundatur.
Infirmatur nec cito sanatur.
Decipitur nec fraudem ruinatur.
Se denudat nec verecundatur.
Ridet atq; iocundatur.
Perit ⁊ morte grauatur.

Talis ergo infantia ē repro banda ⁊ a prudēte quolibet fugiēda Prouer.ix. Relinquite infantiā ⁊ viuite.⁊ Prouer.j.Usq;quo paruuli diligitis infantia ⁊ stulti ea que sibi sunt noxia capiēt.timpu facilr detegik ꝙ iactātiā ⁊ iuerecūdiā detes odibūt facilr ridet ⁊ gratulak ꝙ insolentiā. sciētiā.Et breuiter perit ꝙ tentationis molestiā. uiter ista est ve

Sic vere dico ꝙ peccatoꝛ. ritas ꝙ moderni pctoꝛes more infantiū non curant. Faciliter cadit per inconstantiā. non cogitant nisi de presentibus. Et ideo vbi non aduertūt ipsi capiuntur fnturis ⁊ perpetuis malis. Faciliter decipitur ꝙ ignorantiam. figurati in illo demoniaco. De quo dicitur Marci.ix. Mō ab infantia demon eā inuadebat.ita ꝙ eum stridere spumare ⁊ arescere faciebat.qz sez ipumaz luxurie ⁊ ariditatem auaricie introducere comprobatur Unde de malis infantibus dyaboli dici ⁊ notari potest ꝙ isti litantur vanis letitijs Job.xxj. Infantes eorum exultent lusibus.tenent tympanum ꝛc. Sequitur. Ducunt in bonis dies suos ꝛc. ¶Item dotantur mundi diuitijs quia scilicet infantes id est homines ignorantes ⁊ imperfecti. ⁊ ad literam pueri sunt illi qui de bonis mundi ⁊ ecclesie aliquotiens magis habent,Figurati Daniel.xiij.vbi in templo belis apparuerunt vestigia mulierum ⁊ infantium. qui scilicet cibaria appposita comedebant ꝛc.Exponе illud Zach. viij. Platee ciuitatis implebuntur infantibus. ¶Itē isti seruantur oꝛci supplicijs.id est infernalibus tormentis ⁊ penis Esaie.xviij. Infantes eoꝝm alliduntur in oculis eoꝝm Et Sapien.xiij. Flebilis audiebatur planctus ploratorum infantium . Patet ergo

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝙ infans potest significare Criminalē culpe prauitatem. Virtualem vite sancti tatem. Naturalez carnis vanitatem Et hoc sufficiat. Vide infra: vbi ¶Puer

Inferior. Nota ꝙ inferioritas significat partem loci profundioꝛē. infirmioꝛem ⁊ terreſtꝛiōꝛ seu medio proximioꝛem. Notabo ergo loquendo moraliter. ꝙ in scriptura reperitur multiplex inferioritas. ſ. inferioꝛitas

Virtuosa. Et sic dico. ꝙ est vnum inferius qō
Vitiosa, spectat ad humilitatem Vnū inferius quod spectat ad cupiditatez.
Et luxuriosa.

Vnum inferius quod spectat ad aduersitatem.

¶Primum inferius collocat in tuto. Dico ergo
Secūdum inferius succumbit in luto. primo ꝙ est
Tertium inferius caret oīi bono. vnū iferius quod est virtuosum. Et istud est quo quis per humilitatem alijs se reputat inferioꝛem ⁊ in statu ⁊ sufficientia bassioꝛem. Talis enim inferioritas deo sola placet: ⁊ eos qui sic sunt inferioꝛes solet dominus ad superioꝛa leuare Arboꝛ enim quāto radix eius inferius ⁊ profundius radicatur tanto magis crescit in altū melius durat ⁊ vegetatur ⁊ contra ventoꝝ impetus stabilius firmatur ⁊ roboꝛatur. Sic vere quanto quis habet radicem cordis inferius ⁊ profundius per humilitatem infiram. centro. id est deo per charitatem magis proximam ⁊ affiram tanto ad bene fructificandum ⁊ operandū est vegetioꝛ ⁊ vinacioꝛ ad resistendum ventis tribulationū ⁊ tentationū est foꝛtioꝛ atq; tutioꝛ ⁊ ad finaliter superius ⁊ ad honoꝛes celestes ascendendum ⁊ se inaltādū est aptioꝛ ⁊ habiliоꝛ. Scriptū est enī. Qui se humiliat: exaltabit Luce. xviij. Et qui se humiliauerit erit in gloria. Job. xxij Mō bene figuratū est Ezech. xlj. vbi dicit. Mō de inferioꝛibus tēpli ascēdebat ad superioꝛa Simus ergo in feriores nos alijs submittendo. inferius infirmis ⁊ pauperibus condescendēdo: ⁊ inferius inferioꝛa scilicet sepulchrum ⁊ in infernū intuendo: meditando

¶Constat enim ꝙ locus inferioꝛ
Est secretioꝛ ad meditandū. Secretioꝛ dico ad
Est stabiliоꝛ ad sustentandū. meditanduꝝ. ¶Pro
Est habiliоꝛ ad receptāduꝝ. quo facit qđ dicit in iure ciuili ꝙ cuius est inferius eius est etiam superius. qz cuius est solū ⁊ fundamentum eius etiam est quicquid est supra edificatū Sic ꝑcerto quisquis habet fundamētalē. ſ. humilitatem etiam habeat illud qđ est superius. i. celestē gloꝛiam ⁊ hereditatē recumbe ergo in nouissimo loco: vt tibi dicat qui te inuitauit: amice ascēde superius. Luc. xiiij. De ara eīn filia caleph legit Josue. xv. ꝙ pr̄ suus dedit sibi irriguum superius ⁊ irriguū inferius Quia. ſ. anima filia dei nō solū debet esse irrigua desuper q̄tū ad cōtemplationem: immo etiāq̄tū ad mediationez inferioꝝ. ¶Pisces. n. debiles tpe tempestatis inferius ad fundū descendūt. ne scz fluctibus ex aqua ad terrā proijciant. Sic simplices tēpoꝛe tentationis debēt inferius per meditationē descēdere. ⁊ ibi a malis fluctibus se saluare. Ezech. xxxj. Lingua voluptatis consolata sunt in terra infima Et applica si vis figurā de mola superioꝛi ⁊ inferioꝛi. q̄ non sunt impignoꝛande: sicut dicit Deut. xxiiij. Superioꝛ eīn mola est spes bonoꝝ superioꝝ. Inferioꝛ mola est timoꝛ maloꝝ inferioꝛiuꝝ. que scz vidue. i. anime non licet impignoꝛare. qz sine spe ⁊ timoꝛe nō debet esse. Vñ. iij. Regū. vj. ōr ꝙ salomon fecit inferioꝛem domū oꝛaculi in sanctūsctōꝝ tc. Stabiliоꝛ etiam ad sustentandū ⁊ resistendum. Sicut videmus de fundamēto qō est pars domus inferioꝛis qō sustinet edificiū ⁊ de pedibus qui sunt inferioꝛes inter mēbꝛa: ⁊ tamen sustinent totum coꝛpus. Quia reuera illi q̄ per humilitatē seu etiā per pauꝑtatem sunt inferioꝛes: sunt ad coꝛpa ecclesie in fide ⁊ moꝛibus sustentādo vtiliоꝛes ⁊ foꝛtioꝛes sicut pz de mendicantibus religiosis ⁊ etiā alijs. Sicut etiaz patet de agricolis qui suis laboꝛibus. totum coꝛpus reipublice poꝛtant. Dicat ergo ecclesia vel respublica illud ps̄. Substantia mea in inferioꝛibꝫ. terre. Babiliоꝛ insuper ad receptandum q: scz sicut ad loca inferioꝛa solent aque ⁊ radij solares descendere. ⁊ illa calefacere ⁊ fecūdare. ⁊ ipsa etiā loca inferioꝛa aquā ⁊ radios ad se descendētes solent recipere: ⁊ propter recepta solent fructibus abundare. ¶Patet in vallibꝫ que q: radios solares ⁊ pluuias recipiunt. ideo ceteris terre partibus fecundioꝛes sunt. ¶Reuera viri humiles solent radios ⁊ stillicidia diuine gratie abundantius recipere. ⁊ exinde copiosius per bona opera pullulare. Vñ ipse dñs est qui dicit Eccli. xxiij. ¶Penetrabo inferioꝛes partes terre ⁊ inspiciā oīes dormientes ⁊ illuminabo oēs sperantes in dño Acutes eīn cordis animaliū tendit inferius versus pedes piscium autē econuerso: ab inferioꝛibus versus caput. vt dicit Aristo. Quia reuera illi qui sunt animalia iusta. scz diuina gr̄a animata. habent acutiem ⁊ aciem cordis semper versam versus partes inferioꝛes cogitando scz de inferno ⁊ sepulcro ⁊ pauperibꝫ ⁊c. Quāuis pisces. i. voluptuosi habeāt econtrario coꝛ versuz superius versus caput. ſ. de honoꝛibus ⁊ diuitū fauoꝛibus meditando. Quoꝝ vt dicit Deutero. xxix. Coꝛ auersum est hodie a dño. Et ibidem. xxx. ōr. Si hodie auersum fuerit coꝛ tuum predico tibi ꝙ pereas. ¶Patet ergo ꝙ est vnū inferius qō est virtuosum. Vñ de inferioꝛitate ⁊ infimitate virtuosa humili ⁊ timorosa dicit Baruch. ij. Anima que tristis est super magnitudine: ⁊ incedit curua ⁊ infima dat tibi gloriam ⁊ iustitiam. ¶Secūdo pr̄cipaliter dico ꝙ est vnum inferius qō est vitiosum. Et istud est illud quo spūs sit inferioꝛ carni ⁊ tentationi. quo quis adheret mūdi bonis ⁊ possessionibus quo quis est de inferioꝛi statu atq; viliоꝛi. ¶Daluz enim est ꝙ quis fiat inferioꝛ ⁊ ꝙ vincat de tentatione. vt ei de tentatoꝛe dicatur illud Deut. xxviij. Ipse ascendet super te ⁊ erit superioꝛ. tu autē descendes ⁊ eris inferioꝛ. ¶Item malum est ꝙ quis fiat inferioꝛ se delectando in rex inferioꝛum ⁊ in terrenoꝝ possessione similes elementis ignobilibus q̄ mouentur inferius versus centrū ⁊ nobilia econuerso Similes talpis ⁊ vermibus que versantur inferius infra terram. sic tales circa terrena. De quibus dicit Josue. iij. c. ꝙ aque inferioꝛes descenderunt in mari Et in ps̄. Introibunt in inferioꝛa terre: tradent in manus gladij partes vulpium erunt. ¶Item malū est ꝙ homo de inferioꝛi gradu ⁊ statu sine magnis meritis subito promoueat ad summuz. aut colloceꝫ in officio ⁊ prelatione q: scz tales solent esse ceteris peioꝛes ⁊ deteꝛioꝛes qñ assumpti fuerint ad magisteriū. Exemplo grandinis: q̄ quanto ꝓpius in inferioꝛibus nubibus generat tanto impetuosius cadit ⁊ vineas ⁊ terras amplius ledit Sic tales inferius ab humili plebe geniti impetuosius subditos regunt ⁊ ledunt Juxta illuū poētā dicentem. Crudelis valde est humilis cum surgit in altū. Verūtamen talis infimitas nō nocet qñ vita ⁊ sufficiētia equipollēt Quinimmo talis tunc nō debz dici alijs inferioꝛ: sed equalis. Jō quilibet sufficiēs rusticalis pōt alijs dicere illud Job. xij. Et nubi est coꝛ sicut ⁊ vobis: nec inferioꝛ vestri suꝫ. ¶Itē malū est ꝙ illud qō est superius in natura. sicut anima respectu carnis ⁊ rō respectu sensualitatis. fiat inferius in subiectione ⁊ ꝙ detinea tur sub tā vili dñatione Cuius simile fit in auibus qz in illis palpebꝛa inferioꝛ dñatur ⁊ ascendit ⁊ claudit oculū supioꝛi quo aō hoc immobili pmanēte. in animalibus ꝛo est cōtrariū qz scz supioꝛ clausiōis facit officiū Sic vere i auibus. i. in vanis ⁊ volatilibꝫ pars inferioꝛ. ſ. caro ⁊ sensualitas fit supioꝛ ⁊ supioꝛi pti. i. rōni dñatur. in animalibꝫ ꝛo. i. in iustis ⁊ in gr̄a animatis fit ꝙrariū qz scz pars superioꝛ id est anīa atq; rō pncipaꝫ inferioꝛi ⁊ subiecte ⁊ claudēdi ⁊ aperiēdi officiū opatur. Talibꝫ ergo sensualitatē pferētibꝫ pōt dici illud Job. xv. ¶Numq̄ consiliuꝫ dei audisti ⁊ inferioꝛ

ferioꝛ te: erit sapientia eius. q. d. non est iustum. ¶Patet ergo ꝙ est vnū inferius qō est vitiosum. ¶Tertio dico ꝙ est vnū inferius qō est luxuriosuz. Et istud est status aduersitatis ⁊ paupertatis quo ad mundum. ⁊ status mortis ⁊ infernalis penalitatis quo ad statum futurū. De inferioꝛitate ergo labilitatis ⁊c. dicitur Judiciū. xx. Cum se inferiores vidissēt fugere ceperūt De inferioꝛitate vero infernalis ferocitatis ⁊ penalitatis dicit ps̄. Eruisti aiam meam ex inferno inferioꝛi. Vñ de mala muliere dicit ¶Prouer. vij. Vie inferi domus eius penetrātes interioꝛa mortis. Sic igitur patet qō inferioꝛitas sumitur multis modis. Vide de inferis.

Infelix. et Infortunatus. idez vidētur supponere. Et potest dici ꝙ in scriptura fit mentio. De infelicitate culpe. miserie. ⁊ pene. Nam oꝛi potest.

Infelix peccatoꝛ vitijs infectis. De infelicitate
Infelix viatoꝛ fortune subiectus. culpe pōt dici il
Infelix viatoꝛ in lutum p̄iectus. lud Sap. iij. Sapientiam qui abijcit infelix est. De infelicitate miserie seu fortune pōt dici illud Roma. vij. Infelix ego quis me liberabit de coꝛpore mortis huius? Et. j. Regum. j. Infelix mulier nimis ego De infelicitate vero pene seu finalis damnationis ⁊ anguſtie dicit in ps̄. Cōtritio ⁊ infelicitas i vijs coꝛ. ⁊ viā pacis nō cognouerūt Et Sap. xiij. Infelices eīn sunt ⁊ inter mortuos spes illoꝝ ⁊c. Vide de filicitate ⁊c.

Infernus. Nota ꝙ infernus est locus ⁊ baraculū damnatoꝝ. Et nominatur diuersimode in scriptura. Dicit eīn infernus quasi inferius natus vel quasi nocens. Et ꝙ infernus inferius in coꝛde terre esse credatur. Vñ in ps̄. dicitur. Eruisti aiam meam ex inferno inferioꝛi. Item dicit thartarus a thare qō est defectus. qz ibi deficit oīe bonū. Dicit auernus ab a qō est sine ⁊ vere quasi sine vere. Dicit abyssus ab a qō est sine ⁊ bythus cādor: quasi sine candoꝛe ⁊c. Diuersimode eīn ſm suas ꝓprietates dicit. ⁊ rebus diuersis diuersimode compat. Breuiter ergo de hoꝛroꝛe loci possumus notare ꝙ dicest

Locus ardoꝛis. Est dico locus ardoꝛis inextinguibilis. Jste eīn est sicut
Locus stridoꝛis. nions et bne q̄ semp flāmat
Locus hoꝛroꝛis. ⁊ ardet qz ignis eoꝝ nō extinguet ⁊ vermis nō morietur
Locus terꝛoꝛis. Esa. vlt. ¶Itē est locus stri
Locus fetoꝛis. doꝛis immitigabilis quia fi
Locus insatiabilis. cut ōr. Mat. xxij. Jbi erit fletus ⁊ stridoꝛ dentiū. ¶Itez
Locus incognoscibilis. est locus hoꝛroꝛis irrepara
Locus inenarrabilis. bilis qz sicut dicitur Job. x.
Locus sterilitatis. Jsta est terra miserie ⁊ tene
Locus obscuritatis. bꝛaꝝ in qua vmbra mortis ⁊ nullus ordo: sed sempiternus hoꝛroꝛ ihabitat.
Locus capacitatis.
Locus crudelitatis.
Locus insup hoꝛrēde
societatis.

¶Itē est locus terꝛoꝛis incogitabilis. Unde Ezech. xxx. ōr. Dabo terꝛoꝛez in terra egypti Et sicut dicitur Ezec. xxxij. In isto loco ponuntur illi qui ſdederunt terꝛoꝛem suum in terra viuentium. ¶Item est locus fetoꝛis intollerabilis. quia ibi sicut dicitur Esaie. iij. Erit pro suaui odoꝛe fetoꝛ ⁊c. ¶Item est locus doloꝛis nō mitigabilis. Unde in ps̄. Dolores inferni circumdederunt me. preoccupauerunt me laquei mortis. ¶Itez est locus insatiabilis. quia sicut dicitur ¶Prouer. xxvij Infernus ⁊ perditio nō replebuntur. Et ¶Prouer. xxx. ōr. Tria sunt insatiabilia. Infernus ⁊ os vulue. ⁊ terra que non saturatur aqua. ¶Item est locus incognoscibilis ita est enim a nobis remotus qō nescimus quid ibi agitur Et in scriptura vocat iste locus. terra vltima ⁊ nouissima Ezech. xxxj. Ecce deductus es cū lignis voluptatis ad terrā vltimā. in medio incircumcisoꝝ dormies cū illis qui interfecti sūt gladio. Ideo dicit Sap. ij. Nō est agnitꝰ q̄ reuersus fit ab inferis. ¶Itē iste est locus ine uasibilis. q̄ eīn illuc intrabūt euadere ꝓpterea nō valebūt Vñ in ps̄. dr. Memoria eoꝝ veterascet i inferno qz sicut dr. Inferno nulla est redemptio. ¶Itē dico ꝙ iste est locꝰ sterilitatis. Jbi eīn nulla sufficientia est. sed est ibi vniuersalis indigētia Vñ Eccl. xiij. Nō est apud inferos inuenire cibū. ¶Item est locus obscuritatis. Et iō. Job. x. Iste locꝰ dicit terra tenebꝛosa ⁊ apta mortis caligine ¶Item est locus capacitatis. Numq̄ eīn pōt tot ⁊ tātos recipere. quin semper paratus sit alios deglutire vnde Abacuc. ij. dicitur. Dilatauit infernus animam suā ⁊ non adimplet. Et cōgregauit ad se oēs gentes ⁊ coaceruauit ad se omnes ꝑplos. ¶Itē est locꝰ crudelitatis. Vñ dicitur Cant. viij. Dura vt infernus emulatio. ¶Itē est locus male societatis qz ibi est locus de monū ⁊ oīm malignoꝝ ps̄. Erubescāt impij ⁊ deducantur in infernū ⁊ muta fiant labia dolosa. Et ideo de ista mala societate dicitur in ps̄. Cōuertant pctōres in infernū. oēs gētes qui obliuiscuntur deū. Et si vis scire que sunt genera maloꝝ socioꝝ ibidem habitantiū. ¶Primo potes dicere. ꝙ iste locus similis est desertis superioꝝ egypti. Dicit enim ¶Plinius ꝙ in superioꝛi. i. in remotioꝛi egypto. ethiopia et libia hoc est dictu in illis cōfinibꝫ istarum regionū q̄ sunt a parte meridiei ꝑpetuus viget estus. intantū q̄ ibidē nulli hoīm conuersantur. Habitāt tamē ibi multitudines reptiliū ⁊ serpentū. Jbi eīn inueniunt basiliſci ⁊ dracones ibi bestia crysocephalus. i. basiliſcꝰ aurei capitis q̄ iuxta fontē amigris habitans interficit q̄cquid videt Jn aliquibus ptibꝫ est mare continue buliens. Jbi etiā in aliquibꝫ regionibꝫ est patria cōmunis flāmas. q̄ a gerualio teuzonia noīat. ista patria charissimi pōt significare infernū Jbi est ebullico irrefragibilis Jbi est ignis inextinguibilis. Jbi est estus intollerabilis. qz ꝓcerto charissimi ibi non est habitatio hoīm. i. virorum rōnabiliū vel sanctoꝝ. qz sicut dicitur Hiere. xlix. Non habitabit ibi vir nec incolet eam filius hois. Et loquit de ydumea deserta. sed ꝑcerto ibi est habitatio reptiliū ⁊ serpentū. i. demoniū ⁊ hominū peccatoꝝ Vñ societas habitatoꝝ istius hoꝛribilis loci optime figurat Ezech. xxxj. Ubi valde mirabiliter loquit de diuersis exercitibꝫ gentiliū dicens sic. Dederunt inq̄t foꝛtitudinē suā in terra viuentiū Et sequitur. Descēderūt in infernū cū armis suis. ⁊ posuerunt gladios suos sub capitibꝫ suis. Mu meranť autē ibidē ista genera ꝑsonaꝝ et dicit ibiq; ibi est Assur. ibi Elā: ibi Mosoth ⁊ Tubal. ibi ydumea ⁊ reges eiꝰ ibi ꝓncipes aquilonis oēs ⁊ vniuersi venatores Jn quibus verbis ostēdit ꝙ in societate ista sunt generaliter illi qui temporaliꝫ implicant Assur. i. negociatoꝛ. Jlli qui meliоꝛibus indignant. Elam. i. despiciens. Jlli qui violentijs effrenant. Mosoth. i. capiēs. Jlli qui amicicijs nō liganť. Tubal. i. desertꝰ. Jlli qui immūdicijs maculātur. ibi ꝓncipes babylonis. Jlli qui pestilentijs ex citant qz ibi sūt venatoꝛes. ¶Primo ergo dico ꝙ ibi sunt illi qui sūt in tēporalibus implicati. q̄ scz ita vacāt mundi negocijs ⁊ terrenis ꝙ deus ⁊ spūalia ꝑ mittūt: vñ in ps̄. dicit Cōuertātur peccatoꝛes in infernū. oēs gētes q̄ obliuiscunť deū Et hoc ostēdit cū dicit ibi assur. assur eīn iter ꝓtatur negociatoꝛ. Unde zach. x. Humiliabit ꝛuppbia assur ⁊ sceptꝝ egypti recedet Esa. xxx. ¶Pauebit assur virga ꝑcussus Scōo sunt ibi illi q̄ sunt querisꝛ cordibꝫ indignati scz superbi ⁊ arrogātes q̄ nō reputant nisi se bonos ⁊ oēs alios vilipendunt. Quibꝫ dicit Esaie. xiij. Detracta est ad inferros superbia tua. cōcidit cadauer tuū. subter te sternet tinea ⁊ operimētū tuū erunt vermes quō cecidisti lucifer? Et hoc ostēdit cū dr Elā. Elā eīn interꝓtat despicies ⁊ signat supbos similes leoni q̄ valde e i dignātis ⁊ despiciētis nature. qz. ſ. tales oēs alios despiciūt ⁊ se omnibus anteponunt. Et ideo finaliter ibi vbi est locus despe-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ctionis descendũt. Unde Hiere. xlix. Pauere faciã elaz
corã inimicis suis ⁊ in conspectu querentiũ animaz
eoz. ⁊ adducã super eos malã iram furoris mei ⁊ mit
tam post eos gladiũ ⁊c. ¶ Tertio dico. q ibi sunt il
li qui sunt mũdi diuitijs ampliati. qõ ondit cũ di
cit ibi Mosoth. qz mosoth interpretatur capiẽs ⁊ si
gnat illos qui in hoc mũdo capiunt ⁊ acquirunt bo
na temporalia. Iuxta illud Haum. ij. Leo cepit suffi
cienter catulis suis. ⁊ necauit leenis suis ⁊ implcuit
spelũcas suas p̃da. ⁊ cubile suũ rapina. Justũ eñ est
q illi qui hic capiũt lucra. ibidem capiãt damna. ⁊q
illi qui hic affluũt diuitijs ibidẽ affluãt miserijs. Ibi
mosoth inquit. Unde Ezec. xxvij. ca. Greciaz ⁊ tubal ⁊
mosoth ipsi institores tui. Et iõ de diuite legit Luc.
xvj. Mortuꝰ est diues ⁊ sepultꝰ est i inferno. ¶ Quar
to dico. q ibi sunt illi qui nõ sunt in amicicijs forma
ti ibi inquit tubal. Tubal deserens vel deserti inter
pretatur. ⁊ signat illos qui amicos in necessitate dese
rũt ⁊ dimittũt. Falsi eñ amici bene perseuerant in p
speritate. sed totũ deserunt in aduersitate. Contra il
lud Sene. Sic diligamus quasi desinere non liceat.
Isti enim sunt deserentes quia sicut dicitur Eccli. xij
Si habueris conuiuet tecum. si nihil habueris dere
linquet te. Isti sunt ergo tubal. qz sicut dicit Señ. x.
Japhet q interpretat latitudo genuit tubal. qz. f. latitu
do mũdane ꝓsperitatis generat amicos fallacitatis
Iõ de talibꝰ cõuiuijs dicit Prouer. ix. In pfundũ in
ferni cõuiue eius. ¶ Quito dico q ibi sunt illi q sunt
carnis spurcitijs maculati. ⁊ hoc ostẽdit cũ dr. Mõ ibi
ydumea. ydumea eñ interpretat rubea ⁊ sanguinea.
ad denotandũ q illi q p carnalitatẽ ⁊ luxuriam sunt
sanguinei ⁊ rubei digni sunt ibidẽ cõstitui atq; poni.
Res eñ immunda in locis immundis proicit Et qz
luxuriosi immundi sunt ideo in immundo loco infer
ni ꝓcipiẽdi sunt. Unde de mala muliere dicit Prouer.
ij. q inclinata est ad mortẽ domus eius. ⁊ ad inferos
semite illius. Et Prouer. vij. Die inferi domus eius.
penetrantes interiora mortis. Upupa est auis immũ
da. ⁊ ideo in nido immundo ⁊ stercoribus pleno so
let cubare. Sic luxuriosi qz fetidi sunt ⁊ immundi. ⁊
in nido fetido. i. in inferno digni sunt finaliꝫ hospita
ri. Unde de tali ydumea dr Joel. iij. Egyptus in desola
tionẽ erit. ⁊ ydumea in desertũ perditionis. Et ideo
de talibus immũdis ad locũ immũdũ inferni descẽ
dẽtibus dr. Baruch. iij. Quid est terra israel q in ter
ra inimicoz es cũ mortuis deputatus es cũ descen
dentibus in infernũ. ¶ Sexto dico q ibi sunt illi qui
sunt in excellẽtijs honorati. Ibi sunt inquit principes
babylonis. Babylon eñ interpretatur cõfusio qz. scz
illi qui sunt principes babylonis. i. principes cõfusio
nis ibi finaliter sunt recepti. In quo eñ peccat quis
in hoc punitur. Et qz principes ⁊ tyrãni solent in cru
delitate delinquere subditos crudeliter gubernare.
digni sunt crudelitatem a crudelibus demonibus pa
ti ⁊ sustinere Unde Baruch. iij. dr de magnatibus ⁊ su
perbis Ubi sunt inquit principes gentiũ ⁊ qui in aui
bus celi ludũt. Sequitur. Exterminati sunt ⁊ ad in
feros descenderũt. ¶ Septimo ibi sunt qui violẽtijs
sunt effrenati qui signanꝫ in nomine venatoruz. Ibi
eñ inquit venatores. Isti eñ sunt illi qui pauperes
predanꝫ. ⁊ qui ab eis pellem sue temporalis substan
tie rapiunt ⁊ furantur. Similes nemroth gigãti qui
dicit fuisse robustissimus venator coram domino. qz
scz tales dicuntur esse gigantes ꝓpter magnitudinẽ
mũdane ꝓsperitatis dicunꝫ esse nemroth q̃ interpre
tat tyrãnus ꝓpter pestilentiã sue crudelitatis. Di
cunꝫ esse robustissimi ꝓpter excellentiã sue tempora
lis potestatis. Dicunꝫ esse venatores ꝓpter violentiã
sue crudelis rapacitatis. Tales igit venatores ⁊ gi
gantes in inferno hospitant ⁊ ibidẽ perpetuo cõmo
rant. Unde Job. xxvj. Ecce gigãtes gemũt sub aquis
⁊ qui habitant cũ eis. Ideo Baruch. iij. vbi loquit
de inferno dr. Ibi inquit fuerunt gigãtes nominati.

statura magnã scientes bellũ Et sic ergo ptz q in in
ferno locabunt diuersa genera pctoꝝ. Sed de his vi
de in diuersis titulis huius operis vbi fit mentio de
inferno. ¶ Sed si moralr aut allegorice volumus ali
q̃d dicere de inferno possumus notare q infernus dr
Status hominis penitentis. Et primo dico. q
Status impij pestilentis. per infernuz põt
Status seculi non presentis. intelligi aduersi
Uel infernus potest dici. tas pauperis an
Pauper anxius ⁊ tribulatus. xij ⁊ tribulati. qz
Diues impius ⁊ effrenatus. reuera multi sunt
Mundus noxius ⁊ venenatus. quoruz vita nihil
aliud est q̃ infernus ꝓpter cõtinuas miserias ⁊ do
lores ⁊ potissime vita pauperum ⁊ penitentium qui
scz in isto mũdo habent infernũ vt post hanc vitam
habeãt paradisum. sicut econuerso diuites mali hic
paradiso fruuntur ⁊ post inferno. Unde de pñti tribu
latione bonoz põt dici illud pñs. Uita in inferno ap
propinquauit. Sicut enim in inferno.
Est pfunditas. Est profunditas humilis subie
Est capacitas. ctionis Phil. ij. In nomine ie
Est obscuritas. su omne genu flectat. celestiuz.
Est aduersitas. terrestrium ⁊ infernoruz ⁊ Esa.
vij. Pete tibi signũ a dño deo tuo in pfundũ inferni.
Est capacitas nubilis dilectionis. qz scz amor omna
comprehendit Abacbuc. ij. Dilatauit infernus ani
mam suam ⁊ nõ adimplet Et Cant. viij. Fortis est vt
mors dilectio dura vt infernus emulatio Est obscu
ritas flebilis ꝓtritionis pñs. Circũdederunt me dolo
res inferni. torrentes iniquitatis cõturbauerunt me
Dolores inferni circũdederũt me preoccupauerunt
me laquei mortis. Et illo Job. xvij. Infernus domus
mea est. ⁊ in tenebris straui lectulũ meũ Est aduersi
tas fertilis afflictionis. qz scz sicut in inferno defectus
bonoz. horroz demonũ copia tormẽtoruz est sic apõ
iustos est defectus. i. sterilitas paupertatis. horroz de
monia. ce hoc est tyranice crudelitatis ⁊ tormentum
multiplicis aduersitatis. De paupertate eñ dicitur
Eccl. xliij. Mon est apud eum inuenire cibum. De de
monibus aũt. i. de tyrãnis q̃ bonos terrent ⁊ tribulãt
in hac vita dr Prouer. j. in persona peccatorũ tyran
noz. Abscõdamus tẽdiculas cõtra insontẽ deglutia
mus eũ tanq̃ infernus viuentẽ ⁊ integrum quasi de
scendẽtem in lacũ. De tormentis vero pñt dicere cuz
dauid illud pñs. Pericula inferni inuenerũt me. ⁊ cõ
texerunt me tenebre Uita ergo pñs iustoꝝ infernus
dr. ⁊ q multis tribulationibus occupat. Inter tñ istũ
infernũ ⁊ finalem magna est differẽtia. Quia ꝓcerto
iste ifernus est tẽporalis alius eternalis. In isto deus
adest vt subueniat. In alio adest vt interficiat. In isto
deus ꝓtegit. in alio cũcta detegit. De isto deus libe
rat. sed alium nunq̃ reserat. Quid eñ faceret miseri
in inferno presentium tribulationũ positi nisi deus
astaret ⁊ visitaret. Juxta illud pñs. Si ascendero in ce
lum tu illic es. si descẽdero ad infernũ ades. nisi deus
saluaret ⁊ protegeret Job. xiij. Quis mihi det vt in
inferno ꝓtegas me. ⁊ abscondas me donec per tran
seat furor tuus. ⁊ cõstituas mihi tempus in quo recor
deris mei nisi de⁹ exaudiret ⁊ annueret Jone. ij. Exau
diuit me de ventre inferi. nisi deus liberaret ⁊ erue
ret pñs. Dñe eduxisti ab inferno animã meã. Sic igit
patet quõ per infernũ põt intelligi aduersitas pau
peris anxij vel tribulati. ¶ Secundo dico q per in
fernũ intelligit iniquitas hominis impij ⁊ reprobi.
Constat eñ q pctor infernus dr inquantũ vtriusq; cõ
ditio compar ⁊ similis reperit. Infernus enim
Habz ignẽ semp cõburẽtẽ. Sic vere dico q pecca
Habz fumũ sursuz ascẽdẽtẽ. tor habet ignẽ q̃ nunq̃
Hz lacũ cũcta submergẽtẽ. extinguit hic ẽ cupidi
Habet fetorẽ nunq̃ eraltãtẽ. tas Deut. xxij. ignis
Hz tumultũ nunq̃ qescentẽ. succensus est in furore
Hz chatenã semp stringentẽ. meo. ⁊ ardebit vsq; ad
Hz vermẽ semp corrodentẽ. iferni nouissima. Itẽ
habet

habet fumum qui sursum tollit hic est pompositas.
Esa. xiij. Detracta est ad inferos supbia tua. ¶ Itez
habet lacum quo quisquis mergit. hic est gulositas.
Unde de diuite epulãte quotidie splendide dr. Luc.
xvj. Mõ sepultus est in infernũ. Per illum eñ gulo
sum gulositatem intelligo q̃ scz in inferno. i. in pecca
tore sepellit Esa. xiij. Uerũtamen ad infernũ detra
beris in profundũ laci. ¶ Item habet fetorem quo
quis inficit. ecce carnalitas. i. luxuria Unde de mala
muliere. s. de luxuria dicitur Prouer. v. Muod pedes
eius descendũt in mortem. tad inferos gressus illius
penetrant Apoca. xx. Infernus ⁊ mors missi sunt in
stagnum ignis. ¶ Item habet tumultũ quo quis cõ
cutitur. hic est rixositas hoc est dictu iracundia. Un
de de illis tumultuosis dathan. scz ⁊ abyron dicitur
Mume. xvj. Mõ descenderunt ad infernũ viuẽtes. Ad
denotandũ q omnis tumultuositas ⁊ iracũdia apud
inferos. i. apud pctores abũdat Esaie. xiij. Infernus
subtus te cõturbatus est. ¶ Item habet cathenã que
non dissoluit hec est tepiditas. hoc est dictu pigricia
seu accidia Unde Eccls. xx. dr. Quod nec opus. nec ratio
nec sapientia nec sciẽtia apud inferos est. ¶ Itez ha
bet vermen qui nunq̃ morit. hic est mordacitas. hoc
est dictu inuidia que cõtinue mordet mentem Unde
Esaie. xiij. Infernus subtus te cõturbatus est. Sequi
tur. Subter te sternet tinea. ⁊ operimentũ tuum ver
mes erunt. Peccator ergo infernus dicit eo q infer
num in suis cõditionibus imitat Et ideo cõpara ip
sum illi inferno quem finxerunt poete. Ubi. s. ꝓion
continue in rota volvit. Ubi titius iecur ꝓpriũ co
medendum vulturibus dat. qõ tamen cõtinue ⁊ sem
per renascit. Ubi Tantalus famelicus in aqua est vs
q̃ ad labia. nec tamen bibere nec ad bibendũ collum
flectere comprobat. Et vbi Belides dolium sine fun
do semper ⁊ frustra replere conant Et vbi insup Si
syphus saxum de monte ruere permittit. ipsumq; cõ
tinue sursum reportat vt iterum relabat. sicut ponũt
fabule poetaruz ꝓion eñ qui semper rotatur signat
vitium ambitionis. q̃ de beneficio ad beneficium. de
officio ad officiũ semper volvit. Porro anima mimi
corũ rotabit quasi impetu ⁊ circulo fimde. j. Re. xxv.
Titius qui iecur ꝓprium vulturibus dat ad come
dendũ signat vitiũ carnalis infectionis qz scz iecur.
id est desiderium ipsius continue expendit. ⁊ tamen
semper renouiscit ⁊ reuertit Eccli. xxiij. Uhomini fo
nicario omnis panis dulcis. non satigabit transgre
diens vsq; ad finẽ Tantalus signat vitiũ parcitatis
qz scz istud in opulẽtia viuit ⁊ tamen de bonis come
dere non permittit Eccls. vj. Nihil deest anime sue
de omnibus q̃ desiderat. nec tribuit ei deus potestatẽ
vt comedat. Belides significant vitiũ auaricie. Istud
enim semper nitit acquirere ⁊ infundere. ⁊ tamẽ do
lium sine fundo. i. cor auari nunq̃ potest replere aut
satiare Prouer. xxvij. Infernus ⁊ perditio non reple
buntur Sic ⁊ oculi hominũ insatiabiles. Sysiphus si
gnificat vitium instabilitatis aut inutilitatis. qõ scz
sarũ. i. onerosa negocia sine causa portat ⁊ reportat:
⁊ cũ consummauerit iterum incohat. ⁊ sic in eternũ ⁊
sine fructu laborat Eccli. xviij. Cũq; cõsummauerit:
homo tunc incipiet ⁊ cum quieuerit homo tunc ope
rabitur Talibus ergo penis. i. talibꝰ vitijs ⁊ affectio
nibꝰ infernus. i. peccator impius aut ꝓterus replet
⁊ occupat ꝓpter qõ finaliter a deo morti dat. Mor
ti dico. i. diabolo qui ꝓprie mors vocat Apoca. vj.
Qui sedebat super equũ pallidũ nomen illi mors et
infernus sequebat eum Infernus eñ mortem. i. pec
catoꝝ diabolũ sequit. inquantũ suis suggestionibus
obtẽperans sibi in vitijs famulat finaliter autem ⁊
mors ⁊ infernus. i. peccator ⁊ diabolus dei iudicio cõ
demnant. Figura Apoca. xx. vbi dr q infernus ⁊ mors
missi sunt i stagnũ ignis. Unde dñs talibꝰ dicit Dsee.
xiij. Ero mors tua o mors. morsus tuus ero inferne.
Patet ergo quõ per infernũ intelligit iniquitas ho

minis impij vel reprobi. ¶ Tertio dico q per inferꝛ
nũ intelligit peruersitas seculi noxij ⁊ effrenati. Ap
plica si vis quõ mundus similis est inferno. Ibi enim
sunt demones. i. tyrãni incutiẽtes horroꝛe. Ibi ignis
auaricie. doloꝛ tristicie. laboꝛ insolentie: fetoꝛ luxurie
⁊c. Expone ⁊ allega ꝓout supra. ℌ. precedenti. Et hec
de inferno sufficiant De vero autẽ inferno inuenies
in isto opere in infinitis locis.

Inferre. Nota q inferre idez est quod intus aliquid ferre. seu intus aliquid intro
mittere vel portare. Accipit etiam quandoq; p con
cludere ꝓo dicere vel arguere. ꝓo ꝓponere vel op
ponere. Et possumus dicere q est

Unũ inferre. Probationis.	Nam doctus infert
Unũ inferre. Compassiõis.	argumentũ vt pbẽt
Unũ inferre. Deuotionis.	veritatẽ. Unde Joan.
Unũ inferre. Saluationis.	xx. Infer digitũ tuũ
Unum inferre. Innasionis.	huc. ⁊ vide manus
Unũ inferre. Dãnationis.	meas ⁊ affer manũ

tuam ⁊ mitte in latus meũ ⁊ noli esse incredulus sed
fidelis. Pius infert nutrimentũ vt leuet egestatem.
Unde de Jacob dr Señ. xxvij. q parata cibaria intulit
patri dicens. Surge. comede de venatione mea vnde
Mal. iij. dr. Inferte omnẽ decimationẽ in horreum
meum vt sit cibus in domo mea. Justus infert sacra
mentũ vt placet deitatẽ. iij. Reg. viij. Intulerunt sa
cerdotes archã federis in templum. Et Hiere. xvij.
Ueniẽt inquit de ciuitatibus iuda Sequit Et ab au
stro portãtes sacrificium. holocaustũ ⁊ victimã ⁊ thus
⁊ inferẽt oblationẽ in domũ domini. Infert deus virũ
gratum in sanctam ciuitatẽ. scz post mortẽ Exemplo
Moe qui interpretatur pater requiei. De quo dicitur
Señ. viij. q extendẽs manũ suã apprehensaz colum
bã intulit in archam. Columbã inquit. i. animã. In
fert impius nocumentũ. vt turbet charitatem Cõtra
illud Prouer. xvij. Mon est bonũ damnũ inferre iu
sto Et. j. Mach. xiij. Inferebãt plagam magnã castiꝛ
tati. Infert demon tormẽta in amãtes prauitatem. vt
dicat illud. j. Mach. ij. intulerũt eis scz peccatoribus
bellum sabbatis ⁊ mortui sunt: Quia reuera demões
finaliter sabbato quo requiescere debuerant. s. post
hanc vitã peccatoribus bellum inferũt inquantũ ip
sos ad inferni mortem ⁊ damnationẽ trahunt Unde
de Ferre. Offerre. Cõferre ⁊ cetera similia. Transeo
quia videtur mihi vocabulum simile.

Infidelis. Licet fides sumatur vt cõiter p illa noticia quã habemus de deo
⁊ spualibus p tempore huius vite. Juxta illud. ij. Co
rin. v. Per fidẽ ambulamus ⁊ nõ per spem. qz sicut di
cit. j. Cor. xiij. Uidemus nunc p speculũ in enigma
te tũc autẽ facie ad faciẽ. Pbi tñ per fidem fidelitatez
intellexerũt. Juxta illud Sene. Malo mihi deesse fue
cẽssium. q̃ fidẽ. Et cum infidelitas possit supponere
p cõtrario tam fidelitatis q̃ fidei. nihil aliud dicam
cũ de fide ⁊ fidelitate ⁊ de eorum oppositis superius
⁊ in multis aljs locis sit tractatũ. Ideo transeo.

Infinitus. Cum finis denotet q̃liꝫ rei per fectionem ⁊ cõplementũ. Et q̃
q; rei defectionem ⁊ cessamentum hinc est q infini
tas cum fini sit contraria põt notari q inuenitur. In
finitas summe potẽtie que excedit quicquid est crea
tum. Infinitas perseuerantie que transcendit omne
terminatũ. Infinitas deficientie que completũ nõ at
tingit statum. Infinitas vane fluentie que nõ habet
quicq̃ limitatuz. ¶ Dico ergo. q est infinitas summe
potentie que designat extentionũ pfectionẽ ⁊ hec
ꝓcerto est infinitas q̃ opponit defectui ⁊ corruptioni
termino ⁊ conclusioni. temporali ⁊ finibili duratiõi
vel dñationi ⁊ sic ẽm hãc deus infinitus dr. qz scilicet
sua essentia nullo termino claudit ⁊ sua dñatio nul
lo tpe terminat. Ipse eñ solus est infinitꝰ actu. cetera
vero si que infinita sunt. hoc est potẽtia vel habitu. si
cut patet de numero q̃n infinitũ põt crescere. de ma

Universidad de Deusto
Biblioteca

teria que est in potentia ad infinitas formas sicut dicit plato. q̃ scz materia fluit in infinitū nisi forma fistat fluxum Unde de infinitate ꝛ essentie ꝛ bonitatis diuine pōt dici illud Sap. vij. Infinitus est em̃ thesaurus hominib⁹ quo qui vsi sunt participes facti sunt amicicie. dei Et Baruch. iij. de deo dr. Mō magnus est ꝛ nō habet finē. Sed tamen de infinitate actuali ꝛ potētiali cū illud sit magis pbicum q̃ morale. nihil ad me. ¶ Item dico q̃ est infinitas perseuerantie q̃ designat longam durationē. Et ista est illa qua iusti dicunt in infinitum viuere. inquantum in vita ista solent in bono sine defectu perseuerare ꝛ persistere ꝛ in quātum in altera vita ineternū ꝛ in infinitū poterūt durare. ꝛ nunq̃ amplius deficere. Sic igitur anima ꝛ maxime beata infinita dr. p eo q̃ sua essentia ꝛ gloria nullo fine terminatur. Unde de statu ꝛ gloria cuiusli bet beati pōt dici illud. ij. Paral. xvij. Facte sunt ei infinite diuitie ꝛ multa gloria. Et Esaie. ix. dr. q̃ regni
B eius non erit finis. ¶ Item dico. q̃ est infinitas deficientie que designat imperfectionem. Et ista q̃q̃ bene incipitur. sed nunq̃ finitur seu complet. nec ad finem seu cōplementū deducit contra illud q̃ dicebat dauid in ps. Omnis cōsummationis vidi finē. ita q̃ de talibus infinitis ꝛ mcōpletis pōt dici illud Mar ci. xij. Mondū statim finis. ¶ Item dico q̃ est infinitas vane fluentie que denotat indeterminationē. Et ista est quando homo imbecillis ꝛ vanus est recte sine termino. ꝛ sine fine debito ꝛ moderamēto. De materia enim predicta est q̃ ipsa fluit in infinitum nisi forma resistat fluxui De aqua etiā dicitur q̃ in infinitum flueret nisi alieno termino sisteret. Sic vere multi sunt qui in infinitū volunt fluere. ꝛ nunq̃ suis malis desiderijs ꝛ suis malis operibus ꝛ nefarijs. aut suis fatuis opinionibus ꝛ versutijs volunt modum aut finē ponere sed in omnibus in infinituꝫ vagari ꝛ discurrere. De infinitis em̃ desideriis ꝛ affectionib⁹ dicit Seneca in epla q̃ ipse nescit vtruꝫ desideria nostra naturalia sint pro eo q̃ naturalia finita sunt. nostra aūt desideria infinita De infinitis aūt auaricijs ꝛ acquisitionib⁹. i. de illis qui nō ponunt finē in acquirendo dr. Baruch. iij. Non est finis acquisitionis illorū De infinitis vero opinionibus ꝛ versutijs dicitur Eccls. vij. Inueni q̃ fecerit dñs hominem rectū ꝛ ipse infinitis se miscuerit questionib⁹. De infinitis etiā nequitijs ꝛ malis operationibus dr. Job. xxij. Propter malitiā tuā plurimam ꝛ infinitas iniquitates tuas veniet deus tecū in iudiciuꝫ. Et breuiter de quacunq̃ mala infinitate dici potest illud Eccls. j. Stultorum infinitus est numerus. Sic igit patet quō infinitas sumit diuersimode. Vide supra de infine.

Infirmitas. Infirmus. Nota q̃ infirmitas morbus ꝛ egritudo pro eodez supponunt. Et possumus breuiter distinguere q̃ est.

A

Infirmitas spūalis.	Infirmitas spiritualis nihil aliud est q̃ pctm̃ seu p
Infirmitas naturalis.	nitas vel inclinatio ad pec
Infirmitas corporalis.	candum. Infirmitas enim
Infirmitas eternalis.	denotat mihi quandam facilitatem seu ꝓnitatez ad casum Sic infirmitas idem est q̃ peccator q. scz peccator semper est debilis ad resistendū ꝛ facilis ad cadendū ꝛ ad delinquendum. Uñ sampson fortissimus mortaliū. dixit. Judic. xvj. Mō si septem funibus ligaretur infirmus vt ceteri homines efficeretur. In quo denotatur. q̃ illi qui septem funibus. i. septē peccatis mortalibus sunt ligati ad infirmitatē spiritualez nec essario sunt parati. Uñ de qualibet infirmitate dr. j. Cor. xj. Multi infirmi ꝛ imbecilles ꝛ dormiunt multi. Unde nota q̃ sicut est multiplex corporis infirmitas sic ꝛ anime. Infirmant enim Quidā in

Capite.	Sic procerto loquēdo spiritualiter
Oculis.	quidaz sunt qui diuersimode per di
Pectore.	uersa crimina sunt infirmi. q. scili
Manib⁹.	cet. Quidam infirmantur in capite
Uentre.	per superbiam Quidam in oculis p
Renibus.	inuidiam. Quidam in pectore p ira
Pedibus.	cūdiā. Quidā in manib⁹ p auariciā.

Quidā inventre p castrimargiā. Quidā i renib⁹ p luxuriā. Et quidā in pedib⁹ p pigriciā. ¶ Primo ergo dico. q̃ est infirmitas capitis. que est superbia. Et ista est illa infirmitas que dicit appoplcia que facit hominem cadere. Materia em̃ furibunda ꝛ melancolica rapit ad caput: vias sensuum ꝛ neruorū claudit: ꝛ sic sensum ꝛ motum homini tollit ꝛ ipm̃ cadere mortuum facit. Sic vere charissimi dico q̃ qñ aliqua mala cogitatio rapitur ad caput ymaginationis humane vt pote q. cogitat gratias ꝛ sufficientias proprias nobilitatem fortitudinē ꝛ diuitias ꝛc. q. scz tunc temporis caput sue imaginationis per superbiam occupatur. spūs humilitatis impedit sensus discretionis claudit ꝛ obscuratur per motus bone operationis adnihilat ꝛ sic finaliter casus eterne dannationis p curat. Unde Esaie. xl. Juuenes in infirmitate sua cadent. Et ista est propria infirmitas capitis. i. peccatū imaginationis. vnde Judith. viij. Uenit estus super caput manasse ꝛ mortuus est Uel etiam potest dici. q̃ superbia est infirmitas capitis. i. capitancorū principum ꝛ prelatorum q. sicut dr Esaie. j. Omne caput languidū ꝛ omne cor merens ꝛc. Ista est igitur infirmitas capitis que est superbia. ¶ Scōo dico q̃ est infirmitas oculorum que est inuidia. Sicut enim oculi infirmi difficulter ꝛ grauiter ferunt lucez. sic inuidi difficulter ꝛ grauiter ferunt alienaz prosperitatem. Isti enim habent oculos basilisci. qui deficcat ꝛ interficit quicquid videt. q. scz omnes quos isti vident prosperari nituntur deprimere ꝛ etiam per odium enervare. Unde dicit Seneca. Utinam inquit inuidi haberent oculos in omnibus ciuitatibus. vt de omni felicitate torquerentur. Nam quot sunt ibi bona felicitatis tot sunt tormenta inuidoꝝ. Unde de infirmitate inuidie pōt dici illud Mich. j. Infirmata est in bonū q̃ habitat in marath. i. amaritudinibus. quia scz inuidus qui habitat in marath. i. in amaritudine inuidie tūc infirmatur ꝛ dolet quando bonum ꝛ prosperitatem alterius percipit atq̃ videt. Tales inuidi figurantur in Heli. j. Regū. xiij. Cuius oculi adeo caligauerant q̃ lucernam ardentem ꝛ lucentez videre non poterant extinctam tamen lucernam sine dolore videbant quia scz oculi inuidorum illos qui sunt prosperitate lucentes ꝛ fulgentes videre nequeunt nec respicere pre inuidia ꝛ dolore Illos vero qui per paupertatem sunt extincti. ꝛ qui in hoc mundo nihil prosperum mundi habent sine dolore inuidie respiciunt at q̃ vident q. fm Senecaz. Sola miseria caret inuidia Isti ergo infirmant oculis per inuidiam. ¶ Tertio dico q̃ quidam infirmantur in pectore per iracūdiā. Tunc enim pectus infirmatur quādo aliquo apposte mate furioso interius pregrauatum est. Sic procul dubio cor hominis infirmatur spūaliter quando furore iracundie pregrauat cordialiter Unde iracundi pōt dicere illud. ij. Cor. vj. Muus infirmat ꝛ ego nō infirmor: Muis scandalizatur ꝛ ego non vror: q. d. nullus. ¶ Quarto dico q̃ quidam infirmantur in manibus per auaritiā. Et ista est chyragra spūalis que ita claudit curuat ꝛ stringit manus auaro q̃ ipsas neqt extendere ad aliquā largitatē. Adanus enim talium sunt similes manibus ꝛ vngulis auiū predaliū ꝛ rapacū bestiarū q̃ scz sunt curue ꝛ clause ꝛ acute. Acute dico. vt faciliter rapiāt. curue vero ꝛ clause vt firmiter ꝛ forte teneāt. q. scz auari faciliter aliena capiunt ꝛ firmiter retinēt q̃ ceperūt. De ista ergo manuū infirmitate dr Deut. xxxv. Uidebit q̃ infirmata sit manus. ꝛ clausi quoq̃ defecerūt residuiq̃ cōsumpti sunt Isti ergo infirmant in manib⁹ p auariciā. ¶ Quito dico q̃ quidā infirmant in vētre p castrimargiā. Castrimargia em̃. i. pctm̃ gule simulis est infirmitati stomachi que vocat bolimus q̃ est quidā insatiabilis appetitus. q. scz gulosi quasi insatiabiliter solent cibos varios affectare Isti sunt enim de quibus loquit Phi. iij. Quorū deus venter est ꝛ gloria eoꝝ in confusione. Sicut etiā dr Prouer. xiij. Uēter impiorū insatiabilis Et ideo de tali infirmitate potest dici illud Eccl. xxxvij. In multis escis erit infirmitas. ꝛ auiditas appropinquabit vsq̃ ad colerā Propter crapulā multi obierunt qui aūt abstinēs est adiciet vitā. Isti ergo infirmant in ventre p castrimargiam. ¶ Sexto dico q̃ quidam infirmant in renibus p immundiciā seu luxuriam: fm em̃ Auicē. Dues infirmant in renibus ꝓpter hoc q̃ nimiū impinguant Ad denotandum q̃ per pinguedinē deliciarū ꝛ prosperitatem venit in nostris renibus infirmitas luxurie ꝛ carnalis voluptatis Unde de talib⁹ renibus loquitur Ezech. xxix. Dissoluisti omnes renes eoꝝ. Et ideo de infirmitate carnis dicitur. j. Mach. j. Juuenes ꝛ virgines infirmati sunt. Isti ergo infirmantur in renibus p luxuriam ꝛ immundiciam. ¶ Septimo dico q̃ quidam infirmant in pedibus per pigriciam. Pigricia enim est podagra pedū qua si quis infirmatus fuerit nunq̃ ad bona opera se mouebit Ista est infirmitas aza. de qua dr. ij. Paral. xvj. Mō egrotauit aza dolore pedum vehementissime. ꝛ nec in infirmitate sua quesiuit dominū Igitur ptz q̃ pctō septē infirmitatibus infirmatur. ¶ Et possumus dicere q̃ peccator dicitur infirmus quadruplici rōne videlicet. quia

Debilis est ad bonū factendū.	Sic procerto peca
Ad onus sustinendum.	tor est debilis
Ad sursum ascendendū.	ꝛ infirm⁹ ad bo
Ad hostī resistendum.	na opera facien

da vñ Deu. xxxij. dr Uidete q̃ infirmata sit ꝛc. ¶ Itē est debilis ad onera mūdi sustinēda. q. scz onus pnie correctionis vel tribulationis nequit sustinere. Unde in ps dr. Infirmata est in paupertate virtus mea. Et Ezech. xxj. dicit. Dissoluentur vniuerse manus ꝛ infirmabitur omnis spūs. ¶ Item peccatores debiles sunt ad sursum surgendū ꝛ ascendendū. q. scz vir posunt a peccato surgere. ¶ Itē debiles sunt ad tēptationibus resistendū Unde in ps. de peccatore dicitur Uniuersum stratum eius versasti in infirmitate ei⁹.
E Ipse ergo q̃ est multiplex infirmitas spūalis. ¶ Item dico q̃ est quedā infirmitas tpalis. seu etiā corporalis Uñ Hiere. x. Hec infirmitas mea est ꝛ portabo eam. Ista vero infirmitas est vtilis ꝛ in patientia sustinenda. Sicut enim in infirmitate praui humores consumuntur ꝛ vacuantur. ita q̃ post infirmitatem homo sanior efficitur Sic quātum ad spiritualia infirmitas mundane tribulationis vel corporalis afflictionis animā spūaliter sanat ꝛ humores peccatorū ꝛ malarum affectionū vacuat atq̃ purgat. Uñ dr Eccl. xxxj. Infirmitas grauis sobriam facit animā Nota ergo breuiter q̃ talis infirmitas vtilis est: quia scz per ipsam.

Deus requirit.	Deus dico requirit quia scz hō
Hō conuertit.	p infirmitatē corporalem cōpel
Uirt⁹ perficit.	litur ad deū cōcurrere. ꝛ ipsum

deuotius exorare Elephantes enim quando infirmantur solent herbas medicinales querere ꝛ ipsas ad celum sursum leuare. ꝛ quodam religionis cultu a dijs auxiliū implorare. In quo quidē naturaliter instruimur q̃ qñ infirmitatibus grauamur ad deum affectuosius recurrere coartamur. Quia procerto sicut ferrū in igne positū molli⁹ ꝛ ductilius efficit Sic homo ardore infirmitatis accēsus melius p cōtritionē mollius ꝛ melius ad voluntatē artificis. i. ad dei vel prelati p cōuersionē ducit regitur ꝛ formatur. Uñ in ps dr. Multiplicate sunt infirmitates eoꝝ postea accelerauerūt. ¶ Item dico q̃ p infirmitatem hō cōuertitur. Sicut enim metallū in fornace liquescit ita q̃ in modulo positū pōt in aliquā pulcrā formā cōuerti. sic hō dum graui infirmitate tangit. faciliuꝫ in bonū virū cōuertitur ꝛ mutat Quia sicut dictū est infirmitas carnis sobriā facit animā. ¶ Iēr dico q̃ per infirmitatem virtus perficitur Quia sicut videmus q̃ ignis qñ exterius ventū pulsatur. fortius cōualescit ꝛ roborat. Sic sancti qñ infirmitate aliqua exterius pulsant. tunc virtute ꝛ pfectione amplius roborant Uñ Joel. ij. dr Infirmus dicat q. ego sum fortis. Et j. Reg. ij. Infirmi accincti sunt robore q. sicut dicitur ij. Cor. xij. Uirtus in infirmitate perficitur. Et ideo dicebat ibidē apls. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis vt inhabitet in me virtus xpi Ista est in firmitas corporalis. ¶ Sed adhuc possemus dicere f
q̃ est quedā infirmitas naturalis. Et ista est infirmitas humane debilitatis de qua dicit dñs Mat. xxvj. Spiritus quidē prōptus. est. caro aūt infirma. Quando enim adam fuit per peccatum vulneratus. ipse totam humanā naturam diuersis infirmitatibus subiugauit Et inde ei processit.

Infirmitas doloris.	De talibus ergo infirmita
Infirmitas laboris.	tibus dicebat dauid in ps.
Infirmitas fletus.	Miserere mei dñe quoniā
Infirmitas metus.	infirmus sum Sed de his
Infirmitas famis.	longum esset singula tra
Infirmitas sitis.	ctare. ideo omitto gratia
Infirmitas mentis.	brevitatis. Et sic ergo ptz

q̃ est Infirmitas spūalis. Infirmitas corporalis. Infirmitas tpalis. Et hec de infirmitate sufficiant ꝛc.

Inflare. Fertilis poterit esse materia de inflare. sed pauce sunt aut nulle autoritates vocales Uide infra in tabula. ꝛ de vento.

Influere. Influentia. Nihil ē in biblia: Uide in tabula.

Infringere. Ubi frangere.

Infundere. Similiter paucissime sunt autoritates.

Ingemiscere. Supra vbi gemere.

Infructuosus. Ubi fructus ꝛ vbi sterilitas ꝛc.

Ingens. Ingens idē est q̃ magnus vel grandis. Notabilis ꝛ solennis.

Ingratitudo. Multa possunt dici de ingratitudine. scz q. in valde multis titulis ꝛ maxime vbi gratitudo ꝛ grarum actio fit mentio de eadē ꝛ maxime in scriptura pau A
cissime sunt autoritates vocalis. ideo breuiter ptrā seo. Nota ergo q̃ ingrati dicunt illi qui aliena beneficia cōtinue volunt recipere nunq̃ tñ recompensare aut retribuere. Similes enim videntur mari qđ continue recipit aquas dulces. nunq̃ tñ ꝓpter hoc dulcis aut potabilis inuenit. Similes etiā sunt vorazinib⁹ q̃ cōtinue aquas attrahūt attractas tñ nunq̃ reddūt Similes etiam sanguisugis q̃ sanguinē alienū non cessant sugere. nunq̃ tñ nisi molestate ꝛ cōpesse ipm nolūt cuomere vel restituere. Sic vere dico de ingratis. q. reuera illi licet a se ꝛ a primo dulces aquas ideſt dulcia beneficia recipiāt incessanter ꝛ sanguinē aliene substantie attrahāt fugant ꝛ absorbeant pro viribus incessanter. ipsi tñ nullā gratitudinis dulcedinē recipiunt: sed amari ꝛ ingrati perseuerātes nō recōpensant aliquid neq̃ reddunt nec aliq̃d nisi coacti retribuūt aut ostēdunt. Arbitrant enim tales omnia sibi quasi ex debito fieri ꝛ ad recompensandum alicui non teneri. Unde Pers. de diligēdo deū dicit Quod superbia est ꝛ delictum maximum vti datis tanq̃ ingratis et in acceptis beneficijs gloriam vsurpare. Et si vis nota q̃ ingratitudo facit generaliter tria mala. Ipsa enim.

Creatorem ad iram prouocat. Dico ergo q̃ p

Largitorem a dando reuocat. ingratitudinem
Possessorē ad peccata aduocat. puocak ira creatoris.qz procerto deus nō diligit ingratos. sed potiꝰ eos odit tanꝯ sibi cōtrarios cū sit gratus. Unde Petrus Ra.in Epla.Nihil sic indignationē dei prouocat sicut ingratitudo.ipsa enim est maloꝝ prouocatio beneficiorum exinanitio meritorū exterminatio Item per ingratitudinē reuocak manus largitoris. qz reuera manus benefactoris a dādo se retrahit. qñ virum ingratum prius inuenisse se sentit. Et sic ingratus non solum sibi sed alijs multis officit quos scz impedit atq; ledit.qđ tñm veritatē nō debet. qz scz ppter ingratos numꝝ debet liberalis omittere benefacere Exemplo dei qui solem suū facit oriri super malos.De quo Luce.vj.Eritis filij altissimi qui est benignus sup ingratos t malos Et ideo sapiens nō debet cessare ingratis t alijs benefacere. quia sicut dicit Seneca lib.ij.de beneficijs.Qui ingratus est in vno beneficio.nō erit ingratus forsitan in sequētibus mo tertū beneficiū precedentiū memoriā reuocabit Adelius estdigitur ingratitudinē nō timere:t debitū suū facere.vt sic posset aliorum meliciam superare. De quo Sene.ad Lucillū Epla.lxxxij. Quereris in cidisse te in hoiem ingratum sed hoc nūc primū.age aut fortune aut diligentie tue gratias.sed nihil face re hoc loco diligentia pōt nisi te malignū Mā si hoc periculū vitare volueris non dabis beneficia Ita ne apud aliū pereant apud te peribunt. ¶Item per ingratitudinem aduocantur peccata possessoris. quia scz ingratitudo possessorem suū solet deo angelis et hoibus odibilem facere:t penam eternā talibus procurare Ingratitudo enim infidelitati t pditioni est cōsanguinea iuri naturali cōtraria virtutū moris. et omnis federis inimica.Unde Bersi.dicit sup Cantica Ingratitudo inimica est aīe exammatio meritorum virtutū dispersio.beneficioꝝ perditio ventus vrens. siccans fontē pietatis rorem misericordie.fluēta gre Cri.vero sup Matthēum dicit quāto dantur beneficia potiora.tanto ingratis dabunk supplicia grauiora Sic ergo ptz tripler malum qđ facit ingratitudo. Transeo breuiter.quia supra de ingratitudine t obliuione t similibus multa ponuntur tc.

Ingrauatus. Vide de grauasse t aggrauasse.

Ingressus. Ingredi. Nota q ingredi idem est q introgradi.Unde ingredi nihil aliud ē nisi alicubi introire.Cum igitur ingressus introitum in locum designet ideo ſm naturam statuū vel locorum possumꝰ distinguere bonos vel malos ingressus Dicamus ergo primo de ingressu humano. Et sic nota q ingressus generaliter triplex est scz. Iuanus Diuinus.t Diabolicus.Possumus autem distinguere breuiter quattuor ingressus humanos.videlicet.

Ingressum virtuosum. Primus est in statum p
Ingressum vitiosum. fectum Scōs est ingres
Ingressum doloꝛosum. sus in statum infectum
Ingressum gaudiosum. Tertius est ingressus in tristē infernū Quartus est ingressus in celum supernuz.Ingressus virtuosus est ingressus religionis bone societatis vel status penitētie tc. Unde Joelis.j.dicitur.Ingredimini cubate in sacco ministri dei mei. Ingressus vitiosus est ingressus ad delectabilia mūdane habitationis.Josue.ij.Ingressi sunt domū mulieris meretricis.Ingressus doloꝛosus est ingressus ad tormentū infernalis desolationis.Unde Exo.xv.ingressus est enim Pharao cum curribus t equitibus in mare rubrū t reduxit sup eos dns aquas maris.Ingressus aūt gaudiosus est ingressus ad cōuiuiū celestis cōsolatiōis.De quo Heb.iij.festinemus ingredi in illam requiē.Et in ps.Surge dne in requiē tuā tu t archa sanctificationis tue. ¶Primo ergo dicamus aliquid de ingressu virtuoso.t dicamus q sicut pauper libenter ingreditur.

Domū dei seu bonū hospitiū vt hospitek .Sic pro
Famelicus conuiuium vt satietur. certo nos
Bonus miles in prelio vt coronek. debemus
Homo obsessus in presidio ne subiugek. libēter in

gredi statū penitentie vel ecclesie qz procerto ibi est hospitium in quo boni recolliguntk Conuiuiū scz scripture in quo docti reficiuntur.Stadium prelium in quo pugnātes probank t coronant Presidiū in quo debiles a suis hostibus defendunk Unde Hier.viij.Cōuenite ingrediemur ciuitatē munitā t fileamus ibi. Sicut em tpe guerrarū ppls igredik ciuitates munitas cuniculi etiā timētes capi terram ingrediuntur cauernas.Sic illi qui guerras temptationū sentiūt: t qui capta diabolo metunt ciuitatē religionis vel ecclesie vel cauernas penitentie debent ingredi vt a suis hostibus valeant esse tuti Unde cuilibet dicit dns Hiere.iij.Patrē vocabis me.t post me ingredi non cessabis.Mō figuratū est Gen.vj.vbi cōtra impetum diluuij pceptū est Noe vt ingrederet archam ipse t filij sui et vxor eius t vxores filiorum suoꝝ.Et ideo de tali ingressu precipitur figuratiue Ezech.x.vbi dicit Ingredere in medio rotarum que sunt inter cherubin.In quibus verbis ostendit q locus perfectionis ingrediendus. quia ibi est.

Securior habitatio. In loco em isto securius cō
Facilior opatio. moramur.quia sumus in
Subtilior informatio. medio.Utilius opamur: qz ibi sunt rote que scz faciliter mouenk .Subtiliter informamur.quia ibi sunt cherubin qui intelpretantur plenitudo scientie.Dico ergo q locū virtuosum religionis t pfectionis ingredi debemusvt securius ibi cōmoremur qđ ostendit cū dicit.In medio .Esse enim in medio totaliter tutius est q esse in aliquo extremorū.Unde in medio castrorum solent turres fieri. vt ibi sicut in tutiori loco tutiori habitatio possit cē Hoste.Sed nō ita faciliter inuadit partē mediam sicut primā Et ideo qz locus iste dicit medium.bene dico q locus securior debet dici status religionis t perfectionis quia est sicut quedā turris quoddā pfidiū, quoddā fortaliciū in mundo ecclesie militantis. vbi scz est perfecta securitas seu salus Sicut enim dicit in ps.Operatus est salutē in medio.Et sicut dicit.iij. Regū.viij.Sanctificauit rex mediū atriꝰ qđ erat ante domū domini.Et ideo propria ista est illa turris de qua loquit saluator Math.xxj.vbi dicitur.Quod paterfamilias edificauit in medio turrim.Bene igitur dico q ingredi debemus istū locū vt scz securius cōmoremur.Hiere.xxxv.Uenite ingrediamur hieru salē a facie exercitus caldeorum. t a facie exercitus syrie.quia sicut dicit in ps.Ille habitabit in tabernaculo domini qui ingredit sine macula t operat iustitiam. ¶Item dico q ingredi debemus statū seu locum istum vt facilius operemur quando dicit.In medio rotarū Per rotas enim que modico impulsu faciliter,mouenk.intelligunk illi qui modico impulsu diuine inspirationis.monitiōis vel pdicationis in bonis actibus occupank . De quibus dicitur Ezech.x. Rotas ipsas audiēte me vocauit volubiles .Unde de tali ingressu ad bene operandum dicit Actuū.ix. Surge ingredere ciuitatem t ibi dicetur tibi quid te oporteat facere.Et si petas que sunt ista q nos opz facere que sunt illa opera ad que faciendum debemus ingredi.locū istum.Certe respōdeo q ista sunt.

Opera contritionis. De cōtritione dicit in ps.
Opera confessionis. Tota die cōtristatus in
Opera satisfactionis. grediebar . De cōfessione
Opera meditationis. dicitur in ps. Apite mihi portas iustitie:t ingressus in eas cōfitebor dño. hec porta dñi t iusti intrabūt in ea.De satisfactione dicitur illud Joelis primo . ingredimini,cubate in sacco ministri dei mei.De meditatione dicitur Ezech.iij. Ingredere t includere in medio domus tue.Et reue

ra iustadebēt qñq; saccū meditatiōis induere tibi solitarie cōuersari.t p meditationē ingredi oīa loca necessaria ad salutē.vt scz meditatio nostra ad modum exploratoris videat in quolibet quid agaf Ergo ingredi debet seipsum mundū mortē.infernū t paradisum.Seipsum dico vt doleat defectum moralem Mūdū vt horreat populū brutalē.Mortē vt videat terminū finalē.Infernū vt timeat gladiū letalē.Paradisum vt feruear ad locū vitalē De ingressu ad cor propriū t ad considerandū.scz interius semetipsum dicit Hiere.xlvij.Usq; quo cōcides o mucro domini vsq; quo non quiesces:ingredere in vaginā tuā et refrigerare t sile De ingressu in mundū scz ad cōsiderandū ipsius abhominabilē ritum dicit Ezech.viij. Fili hominis ingredere parietem t fode Sequit.Et vide abhominationes pessimas quas isti faciūt De ingressu ad mortē siue ad sepulcrum.scz ad cōsiderādū mortalē statū.t inde finem t terminū dicit.ij.Regū.xij.Dauid ingressus seorsum tacuit sup terrā. scz dum videbat filiū morientē Esaie.ij.Ingredere in petram.t abscondere in fossa humo de ingressu in infernū.scz ad considerandū eius miseriā atq; luctum t damnatoꝝ suspirium t tormentū diuersa supplicia dicitur Esaie.ij.Ingredietur scissuras petrarū t cauernas saxoꝝ a facie formidinis domini. De ingressu vero ad paradisum ad cōsiderandū eius leticiam atq; cantū.t ipsius abundantiā atq; fructuꝫ dicitur Heb.iij.Festinemus ingredi in illam requiem.Ista sunt ergo opa meditationis t ingressus nostre considerationis.Et sic patet q ingrediendus est pfectionis status vt facilius operemur quod potissime debet dici ingredientibus domū dei que est ecclesia qz scz illi q illud ingrediunt t promouenk debent ingredi bona intētione vt bonū operenk Esaie.xxvj.Aperite portas et ingredietur gens iusta custodiens veritatē Cauta discretione ne mali procurenk Eccls.iij. Custodi pedem tuū ingrediens domū dei.Sicste dissensione vt cunctis federenk.iij.Reg.ij.Pacificus ne est ingressus tuus.Respondit Pacificus.Ingrediamur ergo locū istū vt facilius t virilius operemur. In medio inqt rotaꝝ Ezech.j. Spiritus vite erat in rotis. ¶Item dico q ingrediendus est talis locus vt sagacius informetur.quia ibi sunt cherubin . ideſt viri plene scientie Inter cherubin inquit.Sicut enim scholaris melius informat q ingressus studij vel schole. t hoc quia ibi sunt multe pone replete scientia t doctrina sicut etiā homo melius illuminak qñ ingredik domum vbi plura luminaria sunt accensa . Sic vere homo melius informak qñ ingredik ecclesie penitentie seu religionis statū vbi sunt plures homines fide t sapientia illustrati.Iste est ingressus vie orientalis de quo dicit Ezech.xliij.q; gloria dei israel ingredicbatur p viam orientalē t terra splendebat a maiestate eius Via enim orientalis que participat lumen significat statum hominū perfectoꝝ . in quibus lumē scientie plus abundat Uz reuera status ecclesie vel religionis vbi sunt cherubin scz viri discreti t iusti. est nobis ingrediendus t iuste t licite appetendus. Archa enim testamenti in medio duoꝝ cherubin ponebatur quia scz illi qui volunt esse arche custodes debent esse inter cherubim.i.inter viros scientificos t discretos quoꝝ debent cōscientias frequentare.Sicut enim dicit.iij.Regū.vij.In tēplo salomonis erāt cherubin t leones t palme quasi in similitudinē statis hominis.Ad denotandū q in tēplo ecclesie, sunt homines luminosi per cōscientiam.qz ibi sunt cherubim. Sunt homines vigorosi per cōscientiā. quia ibi sunt leones Sunt homines victoriosi per perseuerātiā.quia ibi sunt palme.Deus enim posuit in isto loco multas lucernas luminosas t claras quas procerto vult esse nō sub modio sed super candelabrū.quia scz eos nō vlut latere sed apparere.t hoc vt ingrediētes lumen videant.Luce.xj.vt sic de quolibet pabulū scientie requirente dicatur illud Job.x.Ingredietur t pascua inuenit.Et sic ergo patet q iste locus est ingrediendus triplici rōne scz vt habeamus.

Status securitatem. Sz proholdolor charissimi
Motus sedulitatem. multi sunt homines qui
Sensus subtilitatem. nō querunt ingredi statū ecclesie vt habent ista tria:quia scz ambitiosi t symoniaci libenter ingrediuntur statū ecclesie non vt habeāt spiritalē sanctitatē scz vt habeāt temporalem pperitē Nō vt habeāt bona opa.sed et faciant multa scelera.Nō vt acqrant discretionē sed vt lucrenk possessionem.Unde nota q ecclesiam dei ingrediuntur.

Procatiter t tumultuose. Dico ergo q quidaz
Carnaliter t affectuose. ingrediunk procaciter t tumultuose Et
Fallaciter t insidiose. isti sunt illi qui p po
Uenaliter t pecuniose. tentiam armoꝝ t nobilitatē generis in status ecclesiasticos se ingerūt violenter t qui ibidem viuentes ritum nobilitatis obseruant bona pauperū inanibꝰ equis t canibus pompis cōuiuijs vestibus patrimoniū rpi vastant .Contra quos dicitur Amos.vj. Ue qui opulenti estis in syon:t cōfiditis in monte samarie.optimates capita populorū ingredientes.pompatice domum israel.Isti sunt similes quibusdā falsis apibus que vocantur furin.que cū habeant ventrem ceteris maiorē.libenter ingrediūtur aluearia bonarū apum.t hoc nō vt mellificent cū mellificare nesciant.sed vt mella aliarum deuorent t cōsumant sicut dicit Plinius Quia procerto charissimi symoniaci t ambitiosi quoꝝ venter.i.appetitus est ita insatiabilis t magnus q nō potest beneficijs satiari.t etiā nobiles genere sole nōie talium possunt nuncupari qui etiā satiari nō possimt.nec aliquo moderamine contentari qui vt communiter sine moderamine semp viuant.libenter ingrediuntur aluearia vel parū apum.i.status t collegia clericoꝝ t religiosorum t hoc procerto nō vt proficiant sed vt mella diuitiarum acquirant Quia reuera tales cum latissimū ventrē habeant.ideſt cū maximū statū t hospitiū volunt tenere.necesse est eos multa cibaria ideſt multa beneficia t q̄ multis bonis pſonis sufficerēt procurare t sic multa mella alijs debita manducare qua propter certe multomelius esset q tales ecclesiā non ingrederenk.q̄ q tot bona per eos vastentur t q ipsis abundantibus multi boni mendicare cōpellentur. De ingressu taliū dicitur Tre.j.Uidit gentes ingressas sanctuarium suū de quibus preceperas ne intrarent ecclesiam tuā Unde ppie tales figuranf.Dañ. xiij.vbi dicit.Mō per occultos meatus ingrediebāt sacerdotes t vxores et paruuli eorum templum belis t quicqd de cibis super mensam positum fuerat cōsumebant sed istam figuram vide expositā in titulo de ydolo Isti ergo bene dicūtur furin a furando quia scz quicquid superflue expediunt furtū est t rapina Et sic dico q isti magis ingrediūtur ad furādum q̄ ad necessitates ecclesie procurādum.De quibus dicitur Osee.vij. Fur ingressus est spolians latrunculus foris.Isti sunt ergo qui ingrediuntur procaciter t impetuose. ¶Item dico q quidā ingrediūtur carnaliter t affectuose sicut scz sunt parentes et cōsanguinei prelatoꝝ.qui scz affectiōe carnali introducunk t ingredi permittuntur.In quodcunq; enim foramen caput ingressum fuerit ingrediuntur etiam faciliter cetera membra Sic moraliter loquēdo post q̄ capita.ideſt capitanei t pncipatiores ingressi fuerint in ecclesiam sanctam dei statim volunt q omnia membra eoꝝ.ideſt omnes cōsanguinei t omnes familiares ingrediantur t ad dignitates t beneficia post eos admittant.Daniel.xiiij.Sacerdotes autē ingressi sunt nocte iuxta cōsuetudinē suā.t vxores t filij eoꝝ t omnia comederūt t biberunt. Isti ergo ingrediuntur carnaliter t affectuose . ¶Item dico q quidam ingrediunk fallaciter t insidiose. Et isti sūt

Universidad de Deusto
Biblioteca

hypocrite similes auicule que dicitur rex auium que ꝑm ꝓlinium leuiter ⁊ dulciter ventrem ingreditur crocodilli sed tamen ibideni corrodit ipsius intestina. Idem facit eidem crocodillo quidaꝫ serpens qui ydros dicitur. Leuiter eiꝫ inter dentes crocodilli in ventrē ipsius illabitur. ⁊ cū ibidem fuerit ipsum pforat ⁊ occidit sicut dicit ꝓlinius et Jsidorus. Sic vere charissimi hypocrite et fallaces suauiter cum magnis dissimulationibus ⁊ fictionibus quandoqꝫ ventrem ꝛpi. i. claustrum vel collegium vel etiam prelatos ingrediuntur Et quia boni creduntur ibi ingredi permittuntur. iij. Regū. xiij. Ingredere vxor hieroboam. Sed vereꝫm ibideꝫ fuerint dicetur eis merito quod ibidem vxor hieroboam dictū est. cur aliena te simulas. i. cur te aliam ostendis ꝙ apparuisti cur introductus niteris nos rodere. ⁊ totum ventrez ecclesie dissipare Exemplo saul qui quando nō erat rex humillimus, factus rex fuit nequissimus Et exēplo zamri. iij. Regū. xvj. Qui ingressus palacium succendit se cum domo regia ⁊ mortuus est rex nequissimus Unde ꝓuer. xxiij. Ingreditur blande. nouissime vero mordebit vt coluber ⁊ quasi regulus venena diffundet. Isti ergo ingrediunt fallaciter ⁊ insidiose. ¶ Item dico ꝙ quidā ingrediunt venaliter ⁊ pecuniose Et isti sunt symoniaci qui scz nō habēt ingressum in ecclesiā nisi pecunia mediāte. Sunt eiꝫ aliqui populi q̄ hominē alterius secte ad se venire vel ingredi nō permittūt nisi sub titulo mercature. mercatores tamē solent recipe. ipsosqꝫ fauore merciū nō ipsorum ad se ꝑmittunt ingredi ⁊ intrare. sicut fit apud baskaldos qui in finibus indie habitāt inter montes cū duplici facie hūana scz ⁊ canina Sicvere aliq̄ sunt hodie ecclesiastici prelati qui nullū ingredi ad se permittunt ad beneficia ecclesiastica obtinēda nisi mediante symonie mercatura. Dicunt enim quid vultis mihi dare ⁊ ego cū vobis tradā. scz beneficium. Et illi cōstituerūt ei triginta argēteos ꝛc. ꝓrecio eiꝫ appreciati sicut cōstituit illis diabolus vendūt ista. Et hoc fit potissime apud eos qui duplicē habēt faciē. idest apud symoniacos q̄ exterius sunt homines iustitiā simulando. intus tamē sunt canes auariciam exercēdo Eccli. ij. Ne peccatori terram ingredieti duabus vijs Sed nō sic charissimi sed habeamus bonum ingressum. ꝓatet igitur ꝙ est ingressus quidā virtuosus. ¶ Scdo principaliter dico ꝙ est quidam ingressus qui est vitiosus. Et iste est ingressus ad mūdana delectabilia obtinendave ingressus quo ꝑ fenestras sensuum nostrorum incaute permittimus ingredi delectabilia huius mūdi. Isti enim sunt hostes nostri capitales quos dū incaute ingredi ꝑmittimus per quinq̄ sensus possessionē castri cordis perdimus ⁊ amittimus. Sic enim ꝓbosseth rex dormiens super terrā. dū ancilla ostiaria obdormiret. ingressi sunt latrones ⁊ occiderūt regē sicut dicit. ij. Regum. iiij. Qz vere charissimi cū ancilla ostiaria cordis nostri. scz diligentia q̄nq̄ sopit ⁊ dormit. ita ꝙ ostia sensuū incaute dimittit apta occulte ingrediunt latrones. i. male cōplacētie delectationes ⁊ tēptationes vsqꝫ ad regē. i. viq̄ ad cor ꝓueniūt ⁊ ipm per malos cōsensus interficiunt ⁊ occiāt. Ad nos enim ingreditur.

Caro que inficit.
Mundus qui deficit.
Mordus qui afficit.
Demon qui officit.
Mors que interficit.

De carne inficiēte dicit Esa. xix. Mō ingressa est maior filia ad patrē suū dormiuitq̄ cū eo. De mūdo deficiente ⁊ decipiente dr illud predictū Osee. vij. Fur ingressus est spolians latrunculus foris. De morbo affligentiū dicit Abacuc. iij. Ingrediatur putredo in ossibus meis ⁊ subter me scateat. De diabolo ꝓcutiente ⁊ temptante seu officiēte dr ꝓuer. xxiij. Ingreditur, blāde nouissime vero mordebit vt coluber ⁊ quasi regulus venena diffundet. De morte vero omnia destruente ⁊ corrūpente dr dicere. ix. Ascendit mors ꝑ fenestras nostras ingressus est domos nostras. Ista enim ⁊ similia prohdolor ingrediuntur ad nos ⁊ ista libenter recipimus ⁊ admittimus. virtutes vero excludimus ⁊ eas ingredi prohibemus Esaie. lix. Cōuersum est retrorsum iudiciū ꝛc. Sequitur. Et equitas nō potuit ingredi. De ingressu vero quo nos ingredimur mundū. pctm̄ ꝛc. ꝓssemus dicere ꝙ homo ingreditur pctm̄ vel mundum sicut lupus intrat domū. sicut auis ingredit laqueū. sicut leo ingredit foueam. sicut talpa ingredit in cauernā Lupus enim ꝑm fabulas ad instinctū vulpis domū rustici intrauit vt comederet carnes. sed quia tūc famelicus erat ⁊ vacuus ꝑ strictam fenestrā ingressus est qz vero ibi fuit satiatus ⁊ repletus. ideo ꝑ illam strictā viā exire nequiuit Et ideo egregie verberatus fuit. Auis etiā viso pabulo laqueū ingredit Cū vero recedere voluerit laqueo stringitur ⁊ sic nō euadit amplius sed capitur Leo etiā viso cadauere foueā ingredit. nō attēdens fouee profunditatē. ex qua tandē nō pōt egredi. sed ibidē inuentus ꝑmittit necessario se ligare. sicut dicitur sup Ezech. ix. Istam tamē vltimā figurā vide supra exposita vbi. Absc̄dere Sic procerto charissimi qſi homo qui in principio est famelicus atq̄ pauper videt in mūdo aliquod delectabile qō affectat. scz diuitias delitias ⁊ honores. ibidem sic solet auide ⁊ incaute ingredi ⁊ intrare ⁊ se in mūdi negocijs plus debito implicando. ⁊ profunditatem fouee peccati nō cōsiderando nec aduertendo. ꝓcerto se solet diuitijs ⁊ vitijs replere ⁊ satiare intantū ꝙ laqueo male cōsuetudinis taliter strngitur ⁊ ligatur ꝙ de mūdo vel de peccato amplius nō pōt exire sed ibi vsqꝫ ad mortē cogitur remanere. Un Ecci. ix. Scito quoniā in medio laqueorum ingredieris. ⁊ super dolentiū arma ambulabis vbi dum a diabolo reperitur ligulatur ab eo eternaliter. De tali ergo. ingressu. scz ad delectabilia carnis seua. lucra symonie. auaricia vel vsure pōt dici illud ꝓuer. ij. Omnes qui ingrediuntur ad eam non reuertentur. nec apprehendant semitas vite. Tales eiꝫ ingressus scriptura nobis prohibet. ipsosqꝫ declinando suadet. prohibet eiꝫ.

Ingressum prophane societatis.
Ingressum immūde carnalitatis.
Ingressum terrene satietatis.
Ingressum mundane iocunditatis seu ꝓsperitatis.

Vult enim ꝙ nō ingrediamur prophanā societatē. Unde de sacerdotibus dicit Ezech. xliij. Sabbata in quit mea sanctificent ⁊ ad mortuū nō ingredient vt nō polluantur. ¶ Itē ꝙ nō ingrediamur in immundā carnalitatem. seu ad cuiuslibet luxurie feditatem vnde de malis mulieribus dicitur. Non ingrediemini ad eas. neqꝫ de illis ingredient ad vos. ¶ Itē ne ingrediamur ad terrenā cupiditatē dicere. xliij. Ne ingrediamini egyptū vt habitetis illuc Et Osee. iij. Nolite ingredi in galgalam. Egyptus tenebre: galgala inuolutio interpretatur: qz scz cupiditas excecat ⁊ inuoluit. Itē ne ingrediamur mūdanam iocunditatem seu prosperitatem dicere. xvj. Ne ingrediamini domū conuiuij. Sequitur. Abstuli pacem meā a populo isto. Et sic patet ꝙ est quidam ingressus vitiosus. ¶ Sed tertio dico ꝙ est quidam ingressus dolorosus Et iste est duplex scz ingressus mortis quo scz ingredimur sepulcrū. Et ingressus dānationis quo peccatores ingrediunt infernū. Sicut enim apes domos suas in sero ingrediuntur: silent ⁊ tacent donec in mane iterum excitentur. Sic homines in sero. id est in fine vite suę domū sepulcri per mortē compelluntur ingredi: vbi q̄tuz ad corpus dormiunt ⁊ quiescunt quousqꝫ in mane dici iudicij per generalem resurrectionē iterum valeant excitari. Unde de isto ingressu loquitur scriptura Josue. xxiij. Quam vniuerse carnis ingredient hodie. Sicut etiam. videmus ꝙ latro compellit

tro cōpellit ingredi carcerem. Unde postmodū ducitur ad patibulum vel ad ignez. Sic vere peccator carcerem sepulcri ingredit vt exinde ad inferni patibulū deducat ⁊ vt inferni incendys concremet. De talibus dicit ꝓuerbio. ij. Qui ingrediunt ad eam. scz ad damnationem non reuertent nec apprehendāt semitas vite. Unde Job. xxviij. Ingressus es thesauros niuis: ⁊ in nouissimis abyssi deābulasti. aptę sūt tibi porte mortis. ⁊ ostia tenebrosa vidisti Jste ergo ē ingressus dolorosus. Quartovero dico ꝙ est ingressus gaudiosus. Et iste est ingressus paradisi Sicut enim peregrinus gaudet qñ post multos labores ingredit suū hospitiū. ꝓauper etiaz gaudet quando post magnam famem ingredit bonum cōuiuiū Sic etiā sancti summe letant ⁊ gaudent quādo post laborem famem et miseriam huius mūdi ingrediunt paradisū. De isto ingressu dicitur. Job. v. Ingredieris in abundantia sepulcrum tuum. Et Johan. x. Ingredief et pascua inueniēt Unde de sancta anima pōt dici illō. ij. Regū. j. Ingressa est bersabee ad regem Et sic patet ꝙ quadruplex est ingressus: scz virtuosus vitiosus dolorosus ⁊ gaudiosus. Iste est ergo ingressus humanus. ¶ Sed adhuc dico ꝙ est quidan ingressus diuinus. Et iste quandoqꝫ fit spūaliter: per gratiam quandoqꝫ personaliter per presentiam Spūaliter ingredi tur deus mentem humanam quando ipsam puram inuenit atq̄ sanctam. Deus eiꝫ est sicut piscis qui libenter ingredit spelūcam nouam. Unde figuratiue dicitur Ezechieli de principe sacerdotū Ezechi. xlvj. Mū cū ingredientib⁹ ingredief ⁊ cū egredientib⁹ egredief. qz scz ꝑmceps deus ingreditur ad illos qui ad ipm volūt ingredi ⁊ egredit ab ipsis q̄ ab ipo volūt egredi. Item personaliter ingressus est. quia scz erant a patre ⁊ venit in mūdū De quo ꝯdem ingressu dicitur Esaie. xix. Ascendit dominus super nubez leuē ⁊ ingredief egyptū. ⁊ mouebunt simulachra eius. In quibus verbis ostendunt quattuor ꝛpi ingressus scz.

In virgineum vterum.
In mūdum.
In infernum ⁊.
In celum.

ꝓimus fuit ingressus magne puritatis. qz sup nubem leuem. Secundus fuit ingressus magne pauperta tis quia ingressus est egyptum. Tertius fuit ingressus magne potestatis. quia scz omnia simulachra. id est omnia demonia fuerunt mota. Quartus fuit ingressus magne dignitatis. qō ostendit cum dicitur. Ascendet dns. Iste eiꝫ habuit Ingressum purissimum carnem assumēdo quia venit in nubem leuē. idest in beatā virginē. Ingressum pauperrimū in mūdum veniendo qō notat per ingressuz egypti. Ingressum felicissimum infernuz spoliando quia mota sūt simulachra. id est demonia. Ingressum dignissimum in celo ascendendo cum dicit. Ascendet dominꝰ. Nubes eiꝫ leuis fuit beatissima virgo Maria. in quam christus ingressus est purissime Unde Dan. vij. Ecce in nubibus celi filius hominis, veniebat Sicut eiꝫ aq̄ dulcis in mari ingredit vas de cera virginea vndiq̄ clausum: sic christus ingressus est nubem suam. id est purissimum virginis vterum. Exemplo lucis que sine vitri fractione ingredit ipm vitrum. ps. Ingredif sine macula ⁊ operat iusticiā Et Eze. xliij. Maiestas domini ingressa est templum. Figura de porta clausa in eternum per quam solus dominus ingressus est Ezech. xliij. ¶ Item egyptus qui interpretatur obscuritas signat mundum: in quem dum christus intrauit. paup obscurus ⁊ sine claritate ꝓsperitatis apparuit Un ps. Intrauit israel in egyptū ⁊ iacob accola fuit in terra cha3 ps. Tota die cōtristat⁹ ingredie. bar Et. j. Regum. xij. Ingressus est iacob egyptum Et Exo. xj. Media nocte ingrediar egyptum. ¶ Itez simulachra signāt demonia quorum. scilicet potestas tunc fuit enervata quādo de eorū manib⁹ per ingressum ꝓi in infernū patrū captiuitas est erepta. Unde Esa. xlvj. Cōfractus ē bel cōtrit⁹ est nabo. fracta sunt simulachra eorum. Et Ezech. xij. Fili hois ingredere ad transmigrationem. i. ad liberandā captiuitatem. ¶ Item ascensus signat ingressum in celum De quo dicit Job. xx. Ascēdo ad patrē meū ꝛc. Et Heb. iiij. Ingressus in requiē dei. Ideo de oibus istis ingressib⁹ dicit in ps. Uiderūt ingressus tuos dē. ingressus dei mei. regis mei qui est in sancto. Et hec igit de ingressu tam dmno ꝙ humano sufficiunt. ¶ De ingressu vero diabolico ad aiam deo dandā videt esse sicut de ingressu hostiū ad capiēda castra ⁊ fortilicia aliena. qz. scz isti ingrediunt sub forma mercatoꝝ ⁊ mimicorū qui dum aliqua vident, inferre, ꝑmittunt intrare. sed cum intus fuerint socijs suis aperiūt. qui ingredientes omnia destruūt occupāt ⁊ occidūt. Sic vere diabolus. sub specie alicui⁹ boni vel alicuius virtutis solet ingredi nostras cogitationes. sed cū portam idest cogitationem occupauerit. tunc ꝓcerto socios suos. id est delectationē tēptationē ⁊ cōsensuz interi⁹ introducit. ⁊ sic per vitia castrum anie decipit ⁊ subuertit. ꝓuer. xxiij. Ingredif blande nouissime autem mordebit vt coluber Et illud Osee. vij. Fur ingressus est ꝛc. sicut supra sufficit. Uide vbi de intrare et introducere ꝛc.

Inhabitare. Cum inhabitare idē sit qō in A tus habitare. Notabo ꝙ ē inhabitatio bonoꝝ ⁊ inhabitatio malorꝝ. ¶ Primo igitur dico de inhabitatione bonoꝝ de quibus exponе illam auctoritatem ps. Inhabita terrā ⁊ pasceris in ꝺ elitijs. In quibus verbis aduerte ꝙ iusti habent triplicem bonam inhabitationem vicz.

Moralem.
Realem.
Finalem.

Habitāt eiꝫ moraliter in mansionibus deuotionis ⁊ hoc interius. Inhabita. Realiter in mansionib⁹ religionis Et hoc exterius. Tertiam. finaliter in mansionibus saluationis Et hoc superi⁹. Pasceris inq̄t delitijs. Dicam ergo ꝙ iustus inhabitat intus in pectore. Extra in ope. Sursum in ethere. ¶ Dico ergo ꝙ est inhabitatio instoꝝ moralis ⁊ interior. qō ostendit cū dr inhabita. i. inthabita Ecci. xvj. Abyno sensato ihabitat ciuitas. i. cōscientia ⁊ a trib⁹ stultis derelinquitur Meditatio eiꝫ ē q̄dā spiritalis, ⁊ moralis inhabitatio. spūs eiꝫ nr illuc ihabitare dr ꝓncipaliter vbi ꝑncipaliter moratur. Mō enim gressibus pedū sed gressibus cogitationū ⁊ affectuū mouet aia ⁊ de vno negocio ad aliud sicut ad habitationes varias circumfertur. Et sic dic ꝙ inhabitant.

Quidā in deserto cōtritionis ꝑ pnie gustum amarū.
Quidā in castro ꝓtectionis ꝑ cōfidentie scutū carū.
Quidā in studio discretionis ꝑ sapiēte visum ꝑclarū

ꝓmi igif inhabitāt desertū pnie Esa. lxiij. Semen tuū gens hereditabit. ⁊ ciuitates desertas inhabitabit Et sunt verba ꝛpi ad ecclesiā qz. scz semē ecclesie. i. sancti viri potētias aīe sue q̄ qſi fuerūt gentes. i. sine lege viuentes. ⁊ deserte virtutibus ⁊ inculte diligēter desertū cōtritionis ⁊ pnie inhabitant ⁊ frequentant. ¶ Scdi inhabitant castrū cōfidentie. scz. in spe ⁊ auxilio ꝓtectionis. ⁊ adiutorij diuini. De quo in ps. Inhabitabo in tabernaculo tuo in secula ꝓtegar in velamēto alarū tuarum. ¶ Tertij vero inhabitant studiū sapiētie qz. scz procerto sicut dicit Sap. vij. Neminē diligit deus nisi eū qui cū sapiētia inhabitat. Taliter ergo debet iustus spūaliter inhabitare vt si militer a deo possit spūaliter inhabitari ⁊ p gratiā visitari. dicēs cū apło. ij. Cor. vj. Libēter gloriabor in infirmitatib⁹ meis vt inhabitet in me virtus ꝛpi Qz ipse est qui dicit illud. ij. Cor. vj. Inhabitabo in illis ⁊ inambulabo ⁊ ero illoꝝ deus ⁊ ipsi erūt mihi ppls quā proculdubio inhabitationē procurat in nobis timor ⁊ amor. Juxta illud qō in ps. scribitur. ꝓpe ti

Universidad de Deusto
Biblioteca

mentes cum salutare ipsius vt̄ inhabitet gloria in terra nostra. Ista est ergo inhabitatio iustorū moralis ⁊ interior. ¶ Deinde dico q̄ est inhabitatio iustorū realis ⁊ exterior. Et ista est illa qua iustus in christiana fide viuit ⁊ qua in ecclesia vel religione versat qđ ostenditur cū dicitur. Terrā que dicitur a terendo eo q̄ realiter teritur ⁊ calcatur p̄ quā intelligitur xp̄iana fides ⁊ religio vel ecclesia extra quam nullus sanctus inhabitat aut morat̄ur q̄ sicut dr̄ in p̄s. Iusti aūt hereditabunt terrā. ⁊ inhabitabunt in seculū seculi sup eā. Religio eīm xp̄iana est sicut tēplū qđ habebat in principio quandā latā inhabitationē ⁊ mansionē q̄ significabat ecclesiā. ⁊ statum hoīm secularium ⁊ laicor̄. ⁊ in ista est candelabrū luminis. ⁊ mēsa propositionis: ad denotandū q̄ seculares ad minus debent habere ista. s. lumen fidei ad se dirigendū. ⁊ mēsam pietatis ad pauperes sustinēdum. dicendo illis aliud. Edatis ⁊ bibatis sup mensam meaz Luc. xxij. Et ista prima pars vocabat sancta. q̄ scz seculares si volunt p̄ſt viuere sancte ⁊ iuste. Pars interior ⁊ secretior ⁊ alta in duplo minor ⁊ angustior vocabatur sancta sanctor̄ que. s. significabat statum spūalium ⁊ clericor̄. apud quos. scz debet esse archa federis. hoc est charitas ⁊ dilectio. Cherubim que interpretat plenitudo scientie. hoc est veritas ⁊ discretio. Tabule legis hoc est scriptura ⁊ sacra lectio. Manna dulcoris hoc est pietas ⁊ deuotio Virga moysi. hoc est severitas ⁊ correctio. Et sic ergo dico q̄ fideles p̄m diuersitatē statuū inhabitant diuersas ecclesie mansiones: q̄. s. extra ecclesie statū nulla est inhabitatio tuta. nulla est mālo vtilis aut secura Terra inquit vt sic dīs dicat ecclesie. illud Esaie. lxij. Cōplacuit domino in te. ⁊ terra tua inhabitabitur. Et aduerte q̄ ibi est inhabitandum. quia est.

Locus splēdoris ⁊ cognitionis. De cognitione splēdoris dr̄ in p̄s. Una petij a dño hanc req̄ram vt inhabitem in domo dñi oībus diebus vite mee. vt videā voluntatē dñi ⁊ visitem templū eius
Locus amoris ⁊ dilectionis.
Locus timoris ⁊ deuotionis.
Locus rigoris ⁊ correctionis.
Locus honoris ⁊ prelationis.

De dilectiōe amoris dr̄ in p̄s. q̄. s. deus inhabitare facit vnīs moris in domo De deuotionis timore dr̄ vel dici pōt illud Judith. ij. Cecidit timor ei⁹ sup omnes inhabitātes terrā. i. timor dei. De correctionis rigore dr̄. Apoca. xj. q̄ duo sancti prophete cruciauerūt eos q̄ inhabitabāt sup terrā. de prelationis vero honore dr̄ Eccl. xxxiij. Creator oīm dixit mihi. in iacob inhabita ⁊ in israel hereditare. ⁊ in electis meis mitte radices ¶ Ptz ergo q̄ est inhabitatio iustor̄ realis ⁊ exterior Terrā inq̄t

C ¶ Deniq̄ dico q̄ est inhabitatio iustor̄ finalis ⁊ superior. s. paradisus q̄ ostenditur cū dr̄ Et pasceris in delitijs eius. Ibi eīm aīa pascit pabulo xp̄i hūanitatis. ⁊ est in delitijs xp̄i diuinitatis Eccl. ij. Uadā ⁊ affluam delitijs ⁊ fruar bonis Et reuera ista est habitatio deliciosa. s. habitatio paradisi vbi. s. finaliter inhabitāt serui xp̄i p̄s. Et inhabitabunt ibi. ⁊ hereditate acquirent eā. ⁊ semen seruor̄ eius possidebit eā ⁊ qui diligunt nomē eius habitabunt in ea. Sic igit ptz quō inuenit triplex inhabitatio iustor̄. ¶ Scōo

D principaliter dico q̄ inuenit triplex inhabitatio malorum. Et ista procerto est.

Quedā interior q̄ est pphana. ¶ Prima est virtutib⁹ ordata. hoc est cor malorū ⁊ pscia q̄ vm p̄s. Ista est terra q̄ deberet esse fructifera que tñ versa est in salsuginē a malicia criminū inhabitantiū in ea. Scōa est laboribus turbata. ⁊ hec est mūdana vita ⁊ opulētia. De qua in p̄s. Cōmoueant oēs inhabitantes orbē. Tertia est doloribus ingrata ⁊ hec est infernalis pena ⁊ pestilentia. quia. s. sicut dr̄ Job. x. Illa est terra miserie ⁊ tenebrarum vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat. Et possum adhuc dicere q̄ iste tres inhabitationes p̄nt dici inhabitabiles. scz nō simpliciter. sed p̄m qđ q̄. scz sunt regiones q̄ sunt sub zona torrida q̄ sunt inhabitabiles rōne excessiue caliditatis. ⁊ rōne serpentū ⁊ monstror̄ ⁊ feralis crudelitatis regiones etiā q̄ sunt sub duobus vltimis polis que. s. appropinquant ad duos polos. s. arcticū septentrionalē ⁊ antarcticū meridionalē sunt inhabitabiles rōne frigiditatis Alie etiā sunt regiones inhabitabiles rōne obscuritatis. sicut est regio aptoforon. de qua dicit. Solin⁹ q̄ interne noctis mersa caligine nihil aliud de celo recipit q̄ hyemē sempiternā. Sic dico q̄ prefate regionis cordis iniqui mūdi ⁊ inferni inhabitabiles dicunt. nō habitatoribus careant cum in malo corde habitent pctā ⁊ cogitat⁹ mali. in mūdo habitēt pctōres ⁊ tyranni in infernovero demones ⁊ damnati sed q̄ nō inhabitant a bonis nec digne sunt seu tute vt inhabitari debeāt a perfectis. q̄. scz. In corde puerso abūdat frigus indeuotionis. In mūdo abundat ardor auaricie ⁊ ambitiōis. In inferno vero abūdat hyems ⁊ tenebre cecitatis ⁊ tribulationis. Et iō cor prauū est inhabitabile quo ad deū ⁊ virtutes quibus spoliatur Hiere. xlvj. Memphis in solitudine erit ⁊ deserek ⁊ inhabitabilis erit. mūdus est inhabitabilis quo ad iustos ⁊ deuotos quibus nō frequentatur Hie. xlviij. Florens egrediek ⁊ ciuitates ei⁹ deserte erunt ⁊ inhabitabiles. quo ad beatos a quibus nō visitat Hiere. lj. Euigilauit cōtra babyloné cogitatio dñi: vt ponat terrā ei⁹ desertā ⁊ inhabitabilem Sequik. Et erit babylon in tumulos. habitac. tio draconū. stupor ⁊ sibilus. Sic igit ptz de inhabitationibus bonis ⁊ malis hic nō allego exēpla q̄ supra tractaui magis plāe de habitare. Et viae in titulis aliis cōtinētib⁹ habitationē ⁊ locū sicut ē manere stare ⁊c.

Initium. Nota q̄ initiuz idē est qđ alicuius rei inceptio seu principium. Unde nota q̄ est. A

Initium temporis.
Initium corporis.
Initium operis.
Uel dic aliter q̄ est.
Initium rerum.
Initium morum.
Initium temporis.
Initium corporis.

Initiū rerū est deus. De quo Apoca. xxj. Ego sum alpha ⁊ o initiū ⁊ finis. Initiū morū est fides timor iustitia seu recta intētio. Unde Sap̄. j. initiū sapiētie timor dñi. Et Prouer. xvj. Initiū vite bone facere iustiā ⁊c. Initiū tēporis est iuuentus. De quo in p̄s: initio cognoui de testimonijs tuis. Initiū corporis sunt hoīes ⁊ elementa. De quo Sap̄. vij. Memo ex regib⁹ aliud habuit natiuitatis initiū. Qualitercūq̄ autē acciptak initiū. istud est certū q̄ ab initio dependent oīa initiata. q̄. scz a deo dependēt oīa creata. Ab intētione dependēt oīa opata. A iuuentute oīa vite ordinamēta. Et iō necesse est q̄ habeamus bona initiavt scz bona sequētia subuertank. Igit spūaliter loquēdo habeamus in oībus actibus nostris bona initia virtutū. Ex bonis enim p̄missis sequitur bona cōclusio. Et q̄ i initio vie sue deficit faciliter a rectitudine se diuertit modicus enim error in principio magnus erit in fine. Et ideo sicut bonū semen est initiū boni fructus. q̄. scz. sine bono semine p̄cedente. boni fructus nullatenus subsequuntur. Sic vere bona semina gratiarum ⁊ virtutū sunt initia bonor̄ fructuū et actuū. ⁊ vbi semina sicut q̄dā initia nō p̄mittuntur ibi fructus nullatenus subsequenk De bonis igitur initijs. mor̄ ⁊ virtutū pōt optime exponi illud Eccl. xxxix. initiū necessarie reuite hoīm aqua. ignis ⁊ ferrū. sal. lac. panis. mel. botrus vue: oleū ⁊ vestimentū. Ubi nota q̄ ad vitā morū necessaria sunt ista initia scz. Aq̄ cōpunctionis. Ignis dilectiōis. Ferrū correctionis

ctionis. Sal prudētie. Lac clementie. ¶ Panis. eucharistie. Mel deuotionis. Botrus seu vua patientie. Oleum compassionis. Uestimentum bone conuersationis. De his initijs potes aliqua tangere vel si vis dimitte. Et vide infra de principio: q̄ omitto gratia breuitatis.

Inimicus. Inimicicia. Nota q̄ inimicicia idē est q̄ cōtrarietas odiū. discordia. malivolētia rācor. Et notādū q̄ triplex generaliter inuenik inimicicia. s. dei diaboli ⁊ hoīs. ¶ Primo igit dico q̄ deo inimicak pctōribus. q̄. sicut dicit Isido. Ceru⁹ naturaliter inimicak serpentibus. ipsosq̄ de cauernis extrahit. eosdē deuorat ⁊ cōsumit. Sic p̄certo deo inimicatur pctōribus venenosis serpētibus. q̄. sicut dr̄ Eccl. xij. Altissim⁹ odio hz pctōres. ipsosq̄ de cauernis corporū suor̄ extrahit p̄ mortē. ⁊ ipsos deuorat p̄ dānationē. Un dñs dicit talibus Hiere. xxx. ¶ Plaga inimici p̄cussi te castigatione crudeli. Et sicut serpēs naturaliter incedit vel tortuosus vel erectus. Sic pctōres sūt tortuosi p̄ maliciā. erecti aūt p̄ superbiā. Un Treñ. j. Uide dñe afflictionē meā q̄m erect⁹ē inimic⁹. Uerū tñ sicut videm⁹ q̄ locusta sursū subito salit ⁊ erigit ⁊ subito adit ⁊ deprimit. Sic inimici pctōres facilik erigūtur cōtra deū p̄ superbiā robustinationē. ⁊ sup alios p̄ temporalē promotionē finaliter cadūt in infernū p̄ miseriā ⁊ dānationē. Un in p̄s. dr̄. Inimici vero dñi mor vt honorificati fuerint ⁊ exaltati deficiētes quēadmodū fumus deficiet. De⁹ igit inimicak pctōribus. Un Esaie. lxiij. Afflixerūt spūm sancti ei⁹ ⁊ cōuersus est eis in inimicū. ¶ Scōo dico q̄ diabolus inimicatur melioribus. Camelus eīm naturaliter inimicak equo sicut dicit Isido. Lupus etiā inimicak oui ⁊c. Sic p̄certo diabolus inimicak ⁊ p̄o viribus contrariatur hoī bonor̄ simplici. Un Matth. xiij. Diabolus a xp̄o vocak inimic⁹ q̄ scz cū tritico zizania seminauit. Inimicus inquit hoc fecit. Iste eīm basiliscus q̄ rex serpētū ab Isidoro vocak nature dicit inimicus. Iste enim erectus mordēs dicit intei ficere q̄cq̄d videt. ⁊ signat diabolū humani generis inimicū. qui dicit rex serpētum. idest magister omniū malignorū. quia dicitur Job. xl. Ipse enim est rex sup omnes filios superbie. Iste enim veneno malicie. inuidie. ⁊ inimicie imbutus si pōt omnes hoīes p̄ temptationes inuenenat p̄ delectationes intoxicat. p̄ cōsensus ⁊ operationes occidit. ⁊ tandē ipsos p̄ malas consuetudines putridos ⁊ fetidos efficit ⁊ incendit vnde illud predictus Treñ. j. Uide dñe afflictionē meā quoniā erectus est inimic⁹. ¶ Tertio dico q̄ pctōres inimicank sanctoribus⁹ Sicut eīm aialia siluestria ⁊ rapacia sūt vt cōmuniter simplicibus bestijs. ⁊ animalibus inimica ⁊ cisdē cōtraria ⁊ nociua. quod bñ patet in pluma aquile que plumā galline corrodit Sic vere charissimi omnes similes ⁊ siluestres peccatores. bonis ⁊ simplicibus inimici sunt. ⁊ in oībus contrarij ⁊ nocui. Sicut enim similitudo in rebus causa ē amicicie. sic dissimilitudo causa ē inimicicie. Un de pctōribus dicit Sap̄ ij. Dixerunt impij apud se cogitantes nō recte. Et sequitur. Circumueniamus ergo iustum. q̄m inutilis est nobis. ⁊ cōtrarius operibus nostris. Et ideo q̄ boni in hoc mūdo inimicicias patiuntur. pōt q̄dē quilibet cōtra eor malicias dei auxilium implorare. et dicere illud p̄s. Inimici mei viuent: ⁊ multiplicati sunt qui oderunt me inique. De multiplicatione ergo talū inimicor̄ dicit̄ in p̄s. Ecce inimici tui sonuerunt. Et tandē nominat celos inimicos. simul aduersum me disposuerunt tabernacula ydumeor̄ ⁊ psma belite. moab ⁊ agareni. gebal ⁊ amon ⁊ amalech. alienigene cū habitantibus tyrū. Eteīm assur venit cum illis. facti sunt in adiutoriū filijs loth. fac illis sicut madiam ⁊ cisare. ⁊ sicut iabin in torrente cison. Iste est enim exercitus diaboli cōtra ciuitatē ecclesie. quia. s. diabolus vna cū collegio reproborū nō cessat inimicari ⁊ ei nocere ⁊ cōtrariari. ¶ Aduerte ergo ⁊ nota q̄ deo ⁊ sanctis contrariantur ⁊ inimicank quindecim genera hoīm. Et sunt isti scz. Carnis inquinatores q̄. ibi sunt ydumei: qui interpretank sanguinei. Uani obstentatores q̄. ibi sunt ysmahelite: qui interpretank auditi. Malī imitatores: moab: qui interpretak ex parte: signat malorū parentū imitatores Sule ministratores: q̄. ibi sunt agareni qui interpretank festa suscitantes Auari predicatores: q̄. ibi est gebal qui interpretatur vorago exterminans. Tristes obloquutores: q̄. ibi est amon qui interpretak dolens vel murmurās. Falsi adulatores: q̄. ibi est amalech. qui interpretatur populus lambens. Fidei desertores: q̄. ibi sunt alienigene q̄ designāt hereticos. Inuidi detractores. q̄. ibi sunt habitantes tyrum qui interpretatur angustia siue inuidia. Improbi mercatores: q̄. ibi est assur qui interpretak negociator. ¶ Iteē dico q̄ in isto exercitu sunt adhuc. Cito deficientes: q̄. ibi est loth: qui interpretatur declinans. Discordia fomentes. q̄. ibi est madian. qui interpretatur contradictio seu respōdens. Tristitia torpētes: q̄. ibi est cisare qui interpretak excussio gaudij. Mundani sapientes q̄. ibi est iabin: qui interpretak sapiens seu intelligens. Bona reycientes: q̄. ibi est torrens ison: qui interpretatur vomens. Omnes cīm isti diuersimode sunt inimici simpliciū bonor̄. Quidā enim inimicank ap̄te. quidā occulte Aperte enim inimicank: crudeles: cōtradictores: raptores de quibus dicit̄ in p̄s. Tribulauerunt eos inimici eor̄ ⁊c. Occulte inimicank inuidi: adulatores ⁊ detractores ⁊ alij similes: de q̄bus dicitur Eccl. xij. In labijs suis indulcat inimicus et in corde suo insidiak vt subuertat te in foueam in oculis suis lacrimak inimicus: ⁊ si inuenerit tp̄us nō satiabitur sanguine Sed de hoc vide sup̄a de Adulatione ⁊ de amicicia. Et ideo charissimi: q̄. tales sunt dei ⁊ sanctor̄ inimici ideo de⁹ est talibus inimicus. Sicut eīm dicit ¶ Plini. Stellio scorpiōibus inimicatur in tñ q̄ eo viso terrore eis incutiat ⁊ pauore: qui scorpiones sūt. ꝓpter suauenenositatē hoīm inimici. Sic vere xp̄s qui. ꝓpter virtutes stellio dicit̄ vel stellatus ⁊ qui septē stellas. i. septē virtutes in dextera sua dicitur habere. inimicus est generaliter omniū scorpionum. i. omniū peccator̄ q̄. s. inimici sunt hominū. i. virorū simpliciū ⁊ bonorum. Unde procerto in die iudicij q̄n ab eis videbit terrorē eis incutiet ⁊ horrorē. Sicut enim dicit Sap̄. v. Uidētes turbabunt terrore horribili. Dr̄ sicut dicitur in p̄s. Inimicos eius in duā confusione. sup ipm aūt efflorebit sanctificatio mea. ita q̄ tūc videbitur oīs dicere cuilibet pauperi illud Ero. xxiij. Inimicus ero inimicis tuis. ⁊ odiētes te affligam. Et ideo sicut videmus q̄ reges ⁊ p̄ncipes q̄n. in̄ guerris inimicos suos capere possunt. solent q̄nq̄ eos suspendere quandoq̄ occidere quandoq̄ submergere. Sic vere deus inimicos suos peccatores in inferno finaliter occidet ⁊ suspendet. Unde in p̄s dicitur Inimicos eor̄ operuit mare Et Esa. lxvj. Uor dñi reddētis retributionē inimicis suis. Et sic igit ptz q̄ ē inimicicia diuina diabolica ⁊ hūana ⁊c.

Iniquitas. Nota q̄ iniquitas dicitur qua sinō equitas. ¶ Peccatū eīm inequitas dicit̄ p̄o eo q̄ per ipsum cor ⁊ conscientia mequalis ⁊ inquieta redditur inquantum. s. contra omnem equitatem deo rebellare nititur ↄ inquantū per iniustitiam ⁊ intrinsecam discordibus inequatur. et a trāquilla ↄequa ⁊ sincera quiete ⁊ pace turbatur. ſ. Joan. iij. Qui facit peccatum iniquitatē facit. ⁊ peccatum est iniquitas. ¶ Per equitatem enim designat tranquillitas. ⁊ pax sicut Thobie. v. dicit. Equo animo esto. in p̄ximo est vt a deo cureris. Et ideo per oppositum iniquitas peccatum ⁊ animi turbationē designat p̄o eo q̄ pacē conscientie facit inequalem ⁊ turbat. Eccl. xxj. Rumphea bis acuta omnis iniquitas. Est aūt iniquitas p̄oprie peccatum in p̄ximū.

sicut impietas peccatū est in parentes ⁊ deum inter amicos enim ⁊ proximos semp debet esse equitas paritas.similitudo charitas ⁊ equalitas.Cū equalitas ⁊ similitudo causa vel glutinū sit amoris. sed quādo ꝑ peccatū ista tollunt necesse est ꝙ ibi generet odiū discordia iniq̄tas dissimilitudo ⁊ inequalitas.Aqua enim ꝑm Jsido.dicit quasi equa quia.s.nisi aliunde turbetur supficies ipsius semp equa est ⁊ equalis:qñ vero ignis vel ventus ab extrinseco appomit tūc bullit atq; mouetur ⁊ prima eius equitas equalitas et trāquilitas disturbatur.⁊ sic ibi inequalitas generatur.Sic vere dicā.licet mens qñq; ꝑ charitatē ꝙtum ad se ⁊ ꝙtū ad primuz cē sit ex equalis:trāquilla pariter ⁊ quieta: qñ tñ ignis peccati vel flatuū dyaboli ce temptationis adhibet; ibi statim incipit ꝑ mala desideria bullire:⁊ contra se deū ⁊ proximū feruere: ⁊ sic solet inequitatē seu inequalitatē incurrere.⁊ sic solet homo iniquus ⁊ impius apparere.ps.Vidi iniquitatē ⁊ cōtradictionē die ac nocte.⁊ circūdabit eā sup muros eius iniquitas:et labor in medio ei⁹ ⁊ iustitia. ⁊ non defecit de plateis eius vsura ⁊ dolus. Sequit.veniat mors sup illos:⁊ descēdāt ad infernū viuētes:qñ neḡtie in tabernaculis eoꝝ. Et aduerte in autoritate ista ꝙ tal' iniq̄tas.i.pctñ ⁊ malignitas

Contra deum facit rebellare.
Cum proximis facit discordare.
Facta sua facit publicare.Die.
Mētis lumē solet excecare nocte.
Castrū cordis solet expugnare.
Motus cordis solet fatigare.
Juris normā solet enervare.
Turpe lucrū facit frequētare.
Fallacias solet suscitare.
Infamia solet maculare.
In tormētis facit habitare.

Mz ꝑcerto quādo iniquitas abūdat in hoīe: statim vt commiter talis iniquus seu peccator Contra deū rebellans militat Vidi inquit iniquitatem.Cū proximis discordias curfitat.Contradictionem inquit in ciuitate.idest in ciuiumvnitate facta sua iactando recitat.Die inquit. Cecitate vacillans dubitat.Nocte inquit.Subiugatus torpet ⁊ hesitat.Circūdabit inquit eā super muros ei⁹.Motus mentē turbat ⁊ agitat.Labor inq̄t in medio eius Juris ordo sub hoc periclitat.Iniustitia inquit.Turpe lucrū cupit ⁊ flagitat.Nō deficit vsura inq̄t.Fallacias tractat ⁊ recitat.Dolus inquit. Infamie fetorem suscitat.Veniat mors sup illos. In pctā cadit et cespitat Descendāt inquit.In tormētis post mortem habitat. In infernū inquit. Dico ergo ꝙ iniquitas quādo abundat in corde contra deuz facit superbire. Vidi inquit iniquitatē.Sicut enim in corde iusto habet deus suum procuratorem.scz synderesim que scz semp contradicit omni iniquo Sic in corde iniquo habet diabolus procuratorē scz fomitē ⁊ sensualē affectū q̄ cōtradicit voluntati diuine ⁊ omni motui sancto ⁊ iusto ps.In memoriā redeat iniquitas patrum eius.in conspectu dei.Sequitur Fiant cōtra dominū semp.Et tamē in ps.prohibet talis rebellio ⁊ cōtradictio.vbi or.Molite loqui aduersus deū iniquitatē. ¶Jtē iniquitas a proximis facit dissentire.Quia vidit cōtradictionē in ciuitate.idest in ciuium vnitate Sicut enī charitas ciues. idest fideles ꝑ cōcordiam vnit ⁊ iūgit;sic charitatis oppositū.s.iniq̄tas separat ꝑ discordiā ⁊ seiūgit ps.Dispergenk oēs q̄ opank iniquitatē Eze.vij.Fac ꝯclusionē qñ terra plena ē iudicio sanguinū ⁊ ciuitas plena est iniq̄tate. ¶Jtē iniq̄tas facta nō vult operire.Die inquit in quo scz omnia patent ps.Iniquitatē meā annunciabo .Et alibi dicitur de peccatore.Peperit iniquitatē.lacum aperuit ⁊c.Quia reuera dies diei eructat verbum:⁊ nox nocti indicat nō scientiam sed nequitiā. ¶Jtē iniq̄tas solet mentem excecare.qz scz vbicūq; nubes peccatorum fuerit ibi claritas vere cognitionis cessabit ⁊ obscuritas erroris ⁊ ignorantie pullulabit. Nocte inquit.Posuisti tenebras ⁊ facta est nox in ps.Et alibi. Cōprehenderunt me iniquitates mee ⁊ non potui vt viderem. ¶Jtē iniq̄tas libertatē solet irretire Circūdabit inquit eā. i.mētē sup muros eius.Iniq̄tates enim si abūdāt mentē inuoluunt penitus ⁊ captiuāt qz sicut dicit ꝓuer.v.Iniquitates sue capiunt impiū.⁊ sumib⁹ peccatoꝝ suoꝝ constringit. Circūdabit inquit ps.Iniquitas calcanei mei : circundabit me. ¶Jtē miquitas cordis pacē solet impedire.qz.s.semper est labor in medio eius.i.in corde. Semp em̄ est vir iniqꝰ in labore cordis.s.aut dolēdo:aut cupiēdo aut timēdo ⁊c.ps.Ut miq̄ agerent laborauerūt.Esa. xl.ꝓbuisti mihi labore in iniquitatibus.Et Sap. v.Lassati sumus in via iniquitatis ⁊c. ¶Jtē iniquitas iuris normā facit deperire.⁊ iniustitia inq̄t.Ubi enīz regnat iniquitas.numq̄ viget ibi iustitia ⁊ equitas.sed potius subuersio iuris ⁊ malignitas ps. Iniuste egit vt mueniak iniquitas eius ad odiū.Eccl.viij Vidi in loco iustitie iniquitatē: ⁊ in loco iudicij impietatē. ¶Jtez iniquitas turpi lucro facit assentire. Nō deficit inquit de plateis eius vsura. De vsurario enim dici pōt illud qō dicit de Juda.Act.j.ꝙ ipse possedit agrū de mercede iniq̄tatis ⁊ suspensus crepuit medius cū tñ deus si vellet ex vsuris ⁊ iniquitate redimeret animā eius.⁊ nomē eius esset honorabile coram ipso. ¶Jtez iniquitas malicias facit inuenire. Dolus inquit.Quia certe vir iniquus ꝑ nihilo habet cōmittere dolū ⁊ maliciā.ps. Quid gloriaris in malicia qui potens es in iniquitate tota die iniustitiam cogitauit lingua tua.sicut nouacula acuta fecisti dolum ⁊c. ¶Jtem iniquitas se ⁊ suos facit abhominabiles ⁊ horrendos.quod ostendit cū ōr. Veniat mors super illos Sicut em̄ nihil est abominabilius mortuo sic etiā nec homine iniquo vel impio ps.Corrupti sunt ⁊ abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis Et Exech.xviij.ōr ꝙ cum auerterit se iustus a iusticia ⁊ fecerit iniquitatem mouetur.ad est abominabilis efficietur.Juxta illud Eccl.x. Execrabilis oīs inīquitas. ¶Jtē iniquitas ad vitia facit ꝓsilire qz scz iniquitas.ita est de sui natura ponderosa ⁊ grauis ꝙ hoīem facit corruere.⁊ de vno vitio ad aliud ꝓ trasire.qō ostendit cū ōr Descēdunt ps. Iniquitates supergresse sunt caput meum.⁊ sicut onus graue grauate sunt sup me. ꝓuer.v. Pedes eius descendūt in mortē.Sequitur.Iniquitates sue capiūt impiū. ¶Jtē iniq̄tas ad tormenta facit peruenire. qō ostenditur cū dicit.In infernū viuētes ꝓuer.ix.In profundissimū inferni conuiue eius qz scz iniqui in inferno laborabunt ineternū.⁊ viuēt adhuc in finē.Unde Sap.v.Lassati sumus in via iniq̄tatis Sequitur.In malignitate aūt nra cōsumpti sumus . Talia direrunt in inferno hi qui peccauerūt. Ipsis etiā pōt dici illud Esa.lix.Iniq̄tates vestre diuiserūt inter vos ⁊ deū vestrū.Et ipsi possimt dicere illud Jhere.v.miquitates nostre declinauerūt hec ⁊ pcta nra ꝓhibuerunt bonū a nobis.qz procerto sicut dicit in ps De odit omnes qui operank iniquitatē ꝑdet omnes qui loquunt mendaciū.Et Esaie.xxvj. dicit de peccatore ꝙ in terra sanctorum iniqua gessit ⁊ non videbit gloriam dei.Sic ergo patet per ista.xij.mēbra autoritatis istius.quō iniquitas.xij.facit mala. transeo sine exemplis gratia breuitatis.Unde in titulis de quibus fit mentio in quolibet membro.s.vbi labor.dies. nox.mors. ⁊ similia ⁊c.

Inire. Nota ꝙ inire idem est quod intus ire. vel in aliud ire.sicut,coire idē est qō convenire.vel in aliquo loco facto vel cōsortio simul esse Et dicit ab in qō est intus:⁊ con qō est simul.⁊ ire ⁊c. Jgit dico ꝙ inire signat quandā aggregationē.⁊ quādam vel in bono vel in malo coadunationē.Et sic generaliter possiz notare sicut in scriptura patet ꝙ homines ineunt.

Fedus ⁊ coniugium.
Bellum atq; iurgiū.
Festum ⁊ conuiuiū.

Jnitur em̄ fedus vt pax habeat Josue.ix. Servi vestri sumus. fedus inite nobiscū. Item initur bellū vt ius deceat. ꝓuer.xviij.Cū dispositione initur bellum. ¶Jtē init festū seu conuiuiū vt cibus sumat Sene.xviij.Jnito conuio vescentes pariter ⁊ bibētes māserunt ibi. ¶Jtem initur tractatus seu cōsilium vt quicq̄ agatur Mee.vj.Veni vt ineamus cōsilium pariter ⁊c.Multa possent dici.sed qz supra tractatū est de federe.bello.cōuiuio ⁊ cōsilio omitto. Vide in titulis prelibatis.

A **Iniuria.** Nota ꝙ iniuria ꝓtriaf iuri.Quicquid enim alicui cōtra ius inferk iniuria appellak.Sumitur aūt cōmuniter pro iniusta offensa.inquantū.s.peccator offendit deum proximū ⁊ semetipsum.Jniuriak enim peccator deo nō obediēdo.proximo malum infligendo.sibiipsi se prostituendo seu seruituti peccati subiuittendo . Et aduerte ꝙ iniuria offensa seu cōtumelia non est alicui facienda sed pax ⁊ iustitia frequentanda.membra enim tanta amicicia in corpore colligantur ꝙ vnū alteri nō iniuriatur.sed potius ab altero pro viribus confouetur. Sic cū omnes vnū corpus simus in xpo.singuli aūt alter alterius membra:vt dicitur Rom.xij. Nullus debet alteri iniuriam inferre.nec vnus alterū molestare.sed potius diligere ⁊ fouere.vt sic dicant adinucem illud quod scribitur.Math.xx.Amice non facio tibi iniuriā tolle qō tuum est ⁊ vade.Quod tamē est cōtra multos.qui scz ita sunt paci ⁊ tranquillitati cōtrarij:ꝙ modica immo forte nulla iniuriātes occāsione innocentes verbis signis ei factis ledunt.Similes arieti qui vermē habet in capite : motu cuius facile solet muadere ⁊ sine causa percutere vel ferire Sic ecro multi sunt qui vermē fatuitatis ⁊ iracundie:vermē etiā presumptionis.⁊ superbie ita habent radicatū in mente:ꝙ sine causa rationabili verbis ⁊ factis alios muadūt:ipsosq; iniuriose pcutunt atq; ledunt.Jsti sunt sicut strix . q̄ alias dicit hystrix porcus spinosus:qui scz aliqualiter prouocatus ꝛia spicula seu tela solet vibrare ⁊ vibrando facit ea quatere vel stridere:tandē aliquod de ipsis spiculis iactat ⁊ hoiez vulnerat atq; ledit:sicut sensu apparet:⁊ Solinus recitat.Sic vere tales faciliter prouocank:⁊ tādez stridēt quatiunt ⁊ loquūtur:⁊ spicula.i.iniurias verborū ⁊ factoꝝ iacere.⁊ inferre nōscuntur:quib⁹.s. alios in corde:bonis fama ⁊ corpore idebite vulnerāt De talib⁹ ergo iniurijs dici pōt illud Eccl.xx. Hā placeat tibi iniuria iniustoꝝ:scies qñ vsq; ad iferos nō placebit impius.Et si vis potes notare ꝙ iniurie.

B Ab iniustis solent inferri.
A pfectis solent tolerari.
Per prelatū solent euitari.
Per dñm solent vindicari.

Primo,igitur dico ꝙ iniuria ab iniustis inferk. Boni enim iusti ⁊ prudētes nō libenter alijs iniuriank. quinimmo magis vellent sustinere iniuriā q̄ inferre sicut bñ dicit Seneca in pro. Viri boni est scire pati nec inferre iniuriā.Jstud potissime ptz in diuitibus ⁊ maxime in nobilibus:qui sic modica occasione se reputant iniuriatos ⁊ lesos. Adēbnim enim quanto nobilius tanto difficilius fert iniuriam:ptz in oculo quē plus ledit modicus puluis.q̄ pedē vel manū lederet magnus lapis.Sic vere est de nostris nobilib⁹ qz ꝑcerto modico puluere.i.modica occasione se iniuriatos asserunt.⁊ sivindicare nequeant statim more oculi lacrimādo vel alias impatientie signū ostendunt cōtra illud Eccl.x.Omnis iniurie,primi ne memineris.⁊ nihil agas in opibus iniurie Et reuera tales q̄ ita sunt prompti ad iniuriā sentiendū ⁊ facien dū sunt vt cōmuniter ceteris pauperiores.sicut patz de raptoribus ⁊ publicis homicidis. Jdeo bñ dicitur Ecci.xxj.ꝙ obiurgatio iniurie annullabant substantiā.⁊ substantia superbi eradicabitur . Jniuria ergo ab iniustis infertur. ¶Scdo dico ꝙ iniuria a perfectis sufferfur. Quāuis em̄ teste Seneca in ꝓuer.difficile sit iniuriā cū patiētia cōuenire perfecti tñ viri sciunt iniuriā dissimulare. ⁊ qñq; obliuisci penit⁹ et donare ⁊ si necesse sit in patiētia sustinere.qz sicut dicit Crisꝰ.sup Math . In ꝓpijs iniurijs patiens esse laudabile est.iniuriā aūt dei dissimulare impiū est. Jsta tñ sunt cōtra multos qui.s.nō possimt obliuisci iniurias sibi factas:beneficia aūt si q̄ ab alijs recepe rint a memoria protin⁹ dilabunk.Unde Seneca.lxxxij. epistola dicit.Quid inquit eo miserius cui beneficia excidūt.herent iniurie.Et reuera contrariū deberet esse qz.s.bñficia accepta nūq̄ debēt a cordib⁹ nris recedere: nec ibidē iniurie remanere. Quāuis em̄ teste Se.in pro.Memoria bñficioꝝ labilis est iniuriaꝝ tenax:prudēs tñ oz iniurias obliuisci: qz ꝑcerto sicut dicit ibidem iniuriarū remediū est obliuio . Homo em̄ debet iniuriā remittere multiplici ratione quan doq; ex cōsideratione proprie iniustitie.qñ scz homo cōsiderat ꝙ multa alia cōmisit q̄ apud deū meruerunt maiore ⁊ ꝙ quicq̄d patimur peccata nra meruerunt licet causam nō habeat iniuriās nos ledēdi. Unde Greg.xxx.moraliū.Js patiēter tolerat iniuriā crubescit peccatis nō parcere qui apud deū ⁊ proximum multa q̄bus pati necesse est se recolit cōmisisse. ¶Jtē ex alia cōsideratione mere patiētie. Nō em̄ qñ cōsiderat se imporē ad sibi factā iniuriā vindicādā.oz dissimulare ⁊ ex toto dimittere.qz sicut supra dictū est iniuriaꝝ remedium est obliuio vel tps ⁊ oportunitatē debitā expectare. Pro.xij.q̄ dissimulat iniuriā. callid⁹ ē Jtē qñq; ex cōsideratōe aliene ignorātie sicut patuit in Stepha. q̄ remisit iniuriā lapidātib⁹.ꝑ eo ꝙ q̄dā agerē t nescieb̄t dimitte inq̄t illis qz nescīūt q̄d faciūt.Act.vij Ejpū em̄ immunē pūctura nō ita ledit nec afflīgit sicut scnū sicut ait Phi.qz reuera pūctura.i.iniuria facta nobis ꝑ iuuenes ⁊ ignaros nō ita oz ledere,vl affligere sicut qñ fit ꝑ senes hoīes vl ꝑ doctores vñ tullꝰ in rethorica dicit.ꝙ multū interest i oi iniuria an fiat subito vel ꝓsulte. Hā leuiores sunt q̄ repētino motu accidūt q̄ q̄ pmeditata iferunt.ij.Re.xix.ne memineris iniuriarū serui tui ptz ergo q̄ iniuria si pfectis suffer

C

tur. ¶Tertio dico q̄ iniuria p̄ prelatum differt seu affertur. Spectat enī ad quemlibet virū iustū t maxime ad iudicem vel prelatum iniurias propulsare t iniuriatos ab iniuriantibus liberare Ecclesiastici iij. Libera eum qui iniuriam patitaꝰ de manu superbi. ¶Quarto dico q̄ iniuria p̄ dōm refertur. i. retribuitur quia. s. ipse est qui ꝑ ps Facit iudiciū iniuriam patientibus. dat escam esurientibus vñ Colos. iij. dr. Qui. n. iniuriā facit recipiet illud qōcūq; gessit. Et sic ergo ptz quomō iniuria p̄ dōm retribuit t refert. ¶Per iudicē destituit t aufert ¶Per iustum obliuiscitur t suffertur. ¶Per iniustū cōstituitur, t infert Unde in aliis titulis similibus sicut est Loqui Detractio ¶Percutere. ¶Edere. Et sic de multis aliis ꝛc.

A **Iniustitia.** Nota q̄ licet iniustitia sumi possit pro omni pctō, ꝓprie tñ sumitur pro cōtrario iustitie. Quocunq; ergo modo accipiatur. dicamus q̄ iustitia.

Uinquitur t confitek a viro penitente. ¶Primo
Spernit t abhorret a viro innocente. ergo di-
Regit t exercetur a viro pestilente. camus
¶Punit t aboletur a summo p̄sidente. q̄ iniu-

stitia a viro penitente debet cōfiteri. q̄. s. penitus omnē iniustitiā t peccatū debet p confessionē emittere. t a se reiicere t fugare. Mulier enī habens in vtero abortiuū seu fetū mortuū t corruptū necesse est q̄ ipsum. etiā partus tēpore nō expectato: extra eiiciat. et q̄ ipsum parturiat t emittat. ne forte periculum retinendo incurrat. Sic hō qui in ventre conscientie habet fetum mortuū. i. peccati iniustitiā introclusam. statim t sine dilatione debet ipsum emittere t p confessionē mortuū pturire. t tandē p satisfactionē debitam t a cōspectu dei t hominū aperire. Et hoc est qđ consulitur Eccl. xvij. Reuertere inq̄t ad dōm t auertere ab iniustitia. Et illud ps. Delictū meū cognitū tibi feci. t iniustitiā meā non abscondi. Ita etiā doceꝫ p̄ psalmista dicere dño. ¶Peccauimus cum patribus nostris iniuste egimus iniquitatē fecimus. ¶Patet ergo q̄ iniustitia impenitente debet cōfiteri. ¶Secūdo dico. Mō iniustitia ab innocēte solet abhorreri. Uiri. n. iusti t innocentes iniquitatē t iniustitiā detestantur. t cōtra ea verbo t ope preliant. Res. n. recta nō bene cōuenit cū gibbosa. nec cū deuia t tortuosa. Sic vere rectus t innocens nō bene potest cū iniustitia cōuenire. nec iniquitati aut malicie cōsentire. dicens illud ps. Non proponebā ante oculos meos rē iniustam: faciētes preuaricationes odiui. ¶Tertio vero dico. q̄ iniustitia a viro pestilente solet exerceri
B quia scz viri impij t pestilentes iniustitiā diligunt. t eam exercent: faciūt atq; colunt. ¶Ps. Dixit iniustus vt nō delinquat in semetipso: non est timor dei ante oculos eius.

Isti enī sectant iniustitiā ipsā mētaliter machinādo Ipsaz verbaliter p̄dicādo. Ipsaz realiter fabricādo. Hā ꝑcerto impij iniustitiā mētaliter machinant ps Tota die iniustitiā cogitauit lingua tua: sicut nouacula acuta feciſti dolū. Et illud iniusta cogitatio eorum. ¶Itē ipsam verbaliter ꝓtestantur. ¶Ps. Effabuntur t loquent iniquitatē: loquent omnes q̄ operantur iniustitiā. ¶Itē ipsam realiter operantur. vt sic dicat innocēs illud Exodi. v. Iniuste agitur cōtra me. Unde Soph. iij. dicitur ¶Principes eius in medio ei⁹ quasi leones rugientes. Judices eius lupi vespertini. ¶Prophete eius vesani. Sacerdotes eius polluerunt sanctum. iniuste egerūt contra legē. Et si vis cōpara iniustos principes t iudices leonibus atq; lupis ꝛc. Iniustitia ergo a viro pestilēte solet exerceri. ¶Quarto vero dico q̄ iniustitia a summo p̄sidente scz a deo solet submoueri. Deus enī iniustitiā abhorret t odit. Deutero. xxv. Abhominatur enī dōs omnem qui facit hoc. t auersatur omnē iniustitiā. Et eā finaliter persequitur atq; punit: q. scz isti puniuntur tormēto temporali. Excluduntur a visu faciali. Includunt in pena infernali. ¶Puniuntur dico tēporaliter. Unde Sapientie. xvj. Creatura enī tibi factori deseruiens exardescit in tormentū aduersus iniustos. Quia reuera: sicut Sapi. j. dicit Iniustitia mortis est acquisitio. Unde in ps. dicitur. Iniusti disperibūt simul t reliquie eorū interibūt. ¶Itē excluduntur facialiter a visiōe diuina. Unde t deo dr illud ps. Me q̄ habitabit iurta te malignus: neq; permanebunt iniusti ante oculos tuos. ¶Itē includunt infernaliter scz in tormētis. quia scz sicut dicitur in ps. Uiruz iniustuz mala capient in interitu. Transeo breuiter de iniustitia. quia satis faciam infra de Justitia ꝛc. A

Inniti. Nota q̄ inniti idē est qđ incūbere, apodiare: insistere vel firmare. Et dic moraliter q̄ est inuitio qua homo innitit deo per fidē in ipsum credendo. per charitatem ipsum diligēdo. Unde de anima sancta dicit Cant. viij. Que est ista que ascēdit de deserto delitijs affluens innixa super dilectum. Uinea enim t cucurbita debilis sunt nature: t ideo necesse est q̄ alicui rei solide innitantur ſic ꝛc. Et ideo fatui sunt illi qui non deo sed mundo: nō dei sapientie sed proprie prudentie: nō dei sanctis sed mūdi amicis innituntk. De quibus dicitur ¶Prouer. iij. Ne inuitaris prudentie tue. Et Esaie. xxxvj. dicit q̄ si innixus fuerit super baculum arundineū egypti confringetur ꝛc. Et Job. viij. dicitur. Innitetur super domū suā t fulciet eam t non stabit ꝛc. Dinitto: q. non sunt auctoritates.

Innocentia. Secundū Tullium libro de officijs. Innocentia est puritas animi omnē illationē iniurie abhorrens. Augustinus etiā dicit q̄ illa est vera innocētia que nec inimico nocet. Dicitur ergo innocentia quasi nō nocentia innocētis enī est nemini nocere: sicut hominis benefici est omnes adiuuare. Ista est igitur virtus que hominī naturaliter est insita, t sibi singulariter commēdata. De iure enim nature homo alteri facere nō debet qđ sibi fieri nō vellet. sicut dr Thobie. iij. Mō tibi oderis fieri vide ne alteri facias Et ideo q. nullus vellet sibi iniuriā inferri. bene sequit q̄ ipsaz nulli debet inferre. Habeamus igitur innocentiā. quia sicut dicit ¶Plinius. Deo pueris innocētib⁹ solet parcere t ipsos non ledere nec nocere. Sic vere christus pueros t innocētes nō ledit sed liberabit t ipsos in paradisum introducet t saluabit. Fluuius enī t riuꝰ purus t limpidus t fecūdꝰ impinxtus ē gratiosior. Omnis etiā bestia q̄diu est innocens t innocēs est naturaliter amicabilior. Sic vere homo dum in innocētia pseuerat. est deo t angelis amabilior t acceptior. Mō bene figuratū est in dño. Mat. xviij. Ubi ipse vidit paruulū t aduocans eū statuit eū in medio dicēs q̄ qui se nō humiliauerit sicut paruulus iste. non intrabit in regnuz celoz. Sup quo dicit Hieronymus q̄ sicut paruulus nō perseuerat in iracundia. Iesus nō memmit. vidēs mulierē nō delectak nō aliud cogitat non aliud loquitur. Sic inquit nisi talem habueritis innocentiam non intrabitis in regnum dei. Regnum enim dei non per violentiam acquiritur. sed per innocentiam possidet. Unde in psalmis querit Dauid. Quis ascendet in mōtē domini aut quis stabit in loco sancto eius? Et respondet. Innocens manibus t mūdo corde qui non iurauit in dolo proximo suo. In quibus verbis ostenditur q̄ triplex innocentia requiritur ad hoc q̄ in celum per innocentiam ascendatur. Requiritur enim.

Innocentia realis.	¶Pueri enī t simplices
Innocentia mentalis.	innocenter solent ope
Innocentia verbalis.	rari. Jdeo dicit Inno
Debet enī esse innocētia.	cens manibus. Inno
In reali operatione.	center solent meditari.
In mentali cogitatione.	Jdeo dicuntur. Mun
In verbali prolocutiōe.	do corde. Innocenter

solent protestari: q̄ non iurant in dolo proximo suo

¶Primo

¶Primo ergo dico q̄ nos debemus habere innocētem operationē. Manibus inquit. ¶Per innocentiā enī manuum intelligitur innocētia operū. q. scz manibus opamur. Sicut enī animalia innocentia t mitia habent pedes t vngues loco manuū quibus vtuntur planas t rectas non acutas curuas t pūgitiuas sicut patet de ouibus et de bobus. Sic vere homines simplices t innocentes habent opera plana innocentia: iusta t recta nō fallacia seu curua. nec aliorū lesiua vel pungitiua. Innocens inquit manibus. Unde de talibus dicitur Job. xxij. Saluabitur inquit innocens. Saluabitur autem in mundicia manuum suarum. Sed heu prohdolor charissimi: videtur hodie q̄ talis innocentia non sit in manibus plurimorum: quia vere multi sunt hodie qui non possunt dici animalia innocentia sed nocētia. nō mitia sed crudelia. non benigna sed insana. non simplicia sed infamia: t isti sunt inter ceteros vsurarij: t auari: raptores t exactores crudeles t infideles. Tales enī nō sunt innocētes sed potius mnocētibus sunt nocentes. similes leonibus a lupis qui animalibus innocentibus sunt crudeles. ipsoꝝq; sanguine viuunt. t in eoz occisionibus se delectāt. Sic vere charissimi multi sunt ita lupini leonini crudeles t iniqui. q̄ omnibus simplicibus t innocentibus sunt crudeles. t per rapinā vsuram t exactionem eis omnibus sunt nocentes. t eorum sanguine. i. eoz temporali substantia sunt viuentes. Unde de istis potest intelligi illud ps. Effuderunt sanguinē innocentē in circuitu hierusalem. t nō erat qui sepeliret Et Esaie. j. dicit. Manus vestre sanguine plene sunt Istud maxime apparet in iniqs iudicibus t ballius quibus dr Dañ. xiij. Innocentē t iustū nō interficies. Non sic charissimi nō. Mō habeamus opera nocentia sed innocentia. Quia sicut dicitur ¶Prouer. xiij. Justitia custodit innocētis viā vnde Job. xij. dr. Recordare obsecro quis vnq̄ innocens periit. q. d. nullus. Quia procerto semp innocentia prevalet atq; vincit. Et ꝗuis aliquotiens graviter tribulek. in fine tñ saluak t liberatur. Exemplo ioseph q̄ innocēs venditus t in lacū missus fuit. finaliter tñ liberat⁹ t ꝓnceps totiꝰ regni egipti factus. vñ Jume. xxv. Liberabitur innocēs de vltoris manu.

¶Secūdo dico. q̄ nos debemus habere innocentez meditation em. mundo corde inquit. A fonte enī puro nō emanat nisi mūdus t purus riuulus quia etiā corpus solis valde est purū t mūdū. ideo ab ipso nō solet nisi purus radius emanare. Sic vere illi q̄ hñt cor innocens t mundū. t per peccata t vitia nō corruptum. nec p malitiam depranatum. semp solēt inuentas t innocentes cogitationes effluere t taz de se q̄ de aliis innocenter t simpliciter cogitare. Mundo corde inquit. Sicut enim dicitur. ij. rethorice. ¶Pueri sua innocētia alios mensurant: q. s. pueri qui adhuc pauca viderunt. t malicias hoīm adhuc nō sunt experti. nesciunt iudicare de aliis nisi ſm q̄ ipsi iudicant de seipsis. ¶Pueri ergo quia innocentes sunt. innocentes alios credunt t vitia que in seipsis non sentiunt esse in aliis non attendunt. quod totū facit mūdicia cordis. De quo dicit in ps. ¶Perābulabam in innocētia cordis mei in medio domus mee. Tales procerto non sunt multi hoīes, corrupti: qui. s. de aliis nequeunt bona cogitare: immo qui factis aliorꝝ q̄q; bona intētione fiant nesciūt nisi pessima iudicare. Oculus enim turbidus t infirmus videt circulum turbidum in candela, qđ tñ non accidit ratione candele sz ratione oculi infirmantis: q. scz ille circulus est vitiū oculi non candele, frenetici etiā imagines in parietibus esse credunt: ꝗuis parietes nō sunt picti: fantasias. n. que in suis capitibus abundant interius. credunt esse in locis circumiacentibus exterius. Sic vere charissimi iniqui imaginatores t exploratores solent de aliis estimare non ſm rei veritatem sed ſm sue prave conditionis conformitatem. Esse enim in aliis figuras t imaginationes. idest vitia t peccata estimāt: quas esse in seipsis nō dubitāt. Isti ergo sunt sicut fatui iudices qui sine omni cognitione de aliis iudicare ꝓsumūt: nō attēdentes illud Matth. vij. Nolite iudicare t nō iudicabimini. Sup quo dicit Aug. in libro de verbis dñi q̄ de factis medijs que bono t malo animo ꝓfit agi: temerarium existimo iudicare t maxime cōdemnādo. Non sic ergo sed sis innocens: q. vere iste de oībus habet innocentē meditationem D
Mūdo corde inquit. ¶Tertio dico q̄ nos debemus hꝭ innocētē prolocutionē. Innocēter enī pure t simpliciter debem⁹ loq̄ nō fallaciter vel dolose. Mō iuratuit inq̄t in dolo ꝓximo suo. Nostra enī auiū innocētium t maxime fluuialiū plana sunt atq; recta. sicut ptz in anseribus t anetis: cuius tñ cōtrarijū in anibus predalibus inuenit. Sic vero rostra t ora auiū. i. psonarū simpliciū t innocētiū sunt plana p̄ innocētiam t simplicitatē t recta p̄ certitudinis veritare. Isti enī sunt q̄ nō iurāt in dolo ꝓximo suo. Jurta illud ps. ¶Prohibe linguā tuā a malo: et labia tua ne loquant dolū. Uñ de tali verbali innocētia dr Josue. ij. Innoxij erimus a iuramēto. De multis tñ dr hodie illud ps. Uerba oris eius iniquitas t dolus: noluit intelligere vt bene ageret. Sz de hoc vide infra de loqui innocēs enī nescit loq̄ dolose. ¶Hūq; enī dicit aliqđ ore nisi qđ sentit in corde: t exide cognoscit sua innocētia sicut mūdicia pozci noscit in lingua. Lingua enī nuncia est cordis. q. scz ex abūdātia cordis os loquit. Habeam⁹ igit innocētē prolocutionē. We laudibus igit innocētie pulcre loquit Crisᵏ. in quadā omelia dicēs fic Gaude o innocentia t exulta: gaude inquā q. vbi q̄ illesa es: vbiq; secura si tēptaris proficis: si hūmiliaberis erigeris. si pugnas vicis si occideris coronaris. Tu inquā in seruitute libera es: in periculo tuta es: in custodia leta: tibi ois creatus subiacit tibi omnis malicia subiugak: te potētes honorāt: suscipiūt principes: magnates exquirūt: etiā illi qui nunq̄ te desiderāt: qui expugnāt. Tibi boni parēt: mali inuident zelant emuli: inimici succumbūt. Nec vnq̄ poteris victrix nō esse etiam si inter hoīes defuerit iustus iudex Jstā autoritatem posses per diuersas partes diuidere: t singulas partes mēbris singulis applicare. Habenda est igitur innocētia manualis. Innocētia cordialis. Innocētia verbalis. Si aūt vis aliqđ plenius de innocētia ptractare. Dic q̄ ſm Tullū innocentia est virtus animi omnē illationē iniurie abhorrens. Aug. etiā sup ps. dicit. Mō vera innocētia est q̄ nec inimico nocet. Notare ergo possumus q̄ in scriptura inuenitur.

Innocētia victa.	Innocētia victa est
Innocentia ficta.	illa quā habēt illi q̄
Innocentia picta seu facta.	sunt innocētes pro

E

pterea q̄ nō possunt nocere: sicut sūt mali pauperes t depressi: qui libenter nocerēt si possent. Et ista innocētia est sine merito. quia scz ista nō meretur gratiam saluatoris. sed potius miseriā atq; penā Hiere. xlvj. Castigabo te in iudicio. nec quasi innocēti parcam tibi. ¶Itē innocētia ficta est innocētia hypocritarum qui scz fingunt se innocētes t simplices cum tamen sint malicioſi t duplices. Et ista etiam non est vera innocentia nec merek dei misericordiam sed tormentum Unde Hieremie. xlix. Ecce quibus nō erat iudicium vt biberent calicem. bibētes bibēt t tu quasi innocēs relinqueris: nō eris innocens bibēs sed bibes.

¶Item est innocentia picta idest gratijs t virtutibus insignita. Et ista est innocentia simpliciū t iustorum que scilicet habet puritatem t sanctitatem immixtam. quia scilicet sicut stelle create unt de materia purissima. cōtrarietatem qualitatum seu cōtroversiam nō habētes t ideo in se perseuerant t durāt quo ad alios vero influunt turbant t choruscāt. Sic vere innocētes q̄ scz in comparatione mentis sue nihil habēt duplicitatis aut cōtroversie falsitatis seu

Universidad de Deusto
Biblioteca

malicie cuiusq; in bono perseuerāt ⁊ durant: ⁊ virtutibus rutilant ⁊ choruscant ⁊ alios illuminant ⁊ illustrant. ¶Perseuerāt dico scz fine peccati corruptione dicētes Illud Job. xxvij. Donec deficiam nō recedam ab innocētia mea. ⁊ iustificationē meā quā cepi tenere nō deserā Splendent etiā ⁊ choruscant sanctitate ⁊ pfectione ps. ¶Nō priuabit scz deus bonis eos q̄ ambulant in innocētia dñe deus virtutū beatus homo qui sperat in te. Et Hebre. vij. Talis decebat vt nobis esset pontifex: sanctus innocens: impollutus. segregatus a peccatoribus. ⁊ excelsior celis factus. Illuminant etiam ⁊ illustrant scz alios doctrinali predicatione. ⁊ exemplari cōuersatione Unde de Dauid innocēte dicitur in ps. Mō ipse paut eos scz verbo ⁊ exēplo in innocētia cordis sui ⁊ in intellectibus manuum suarū deduxit illos. Et bene dicit in intellectibus quia procerto innocētes sunt illi quibus deꝰ magis cōmunicat donū intellectus ⁊ sapiētie ⁊ eloquentie sacramentū. Uñ Seneca in epistola ad Paulum ait. Mō vero de ipso paulo dixerat. Mirari eū posse qualiter homo qui nō legitime imbutus sit taliter sentiat. Cui ego respondi dixit Se. Solere deos ore innocentium fari. Breuiter notabo q̄ innocens.

Summe veritati heret stabilius.
Secum colloquēti credit humilius.
Secū cōuersantes mutat in melius.
Falsa machinātes vincit virilius.
Tribulationes suffert facilius.
Cōsolationes habet fertilius.

Dico ergo q̄ innocēs summe veritati heret stabiliꝰ Cōstat enim q̄ similia stabilius iunguntur ⁊ herent Et ideo cū rps sit innocēs ⁊ purus bñ sequit q̄ innocētes stabilius sibi herent. s. p glutinū charitatis. Exemplo pueri innocētis qui videns in speculo faciem suam: ⁊ credens esse alium puerum ipsum osculat: ⁊ diligit: ⁊ porrigit sibi panē. Sic vere innocēs qñ videt imaginē ⁊ similitudinē innocentie sue in speculo eterno qō est deus solet ipsum osculari ⁊ sibi adherere p charitatē: panē sue tpalis substātie in vsus ipsiꝰ erpēderet se eius seruitio dedicare ⁊ sibi dulciter adherere. vt sic dicat dñs illud ps. Innocētes ⁊ recti adheserunt mihi Et alibi. Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat. Igit innocēs sūme veritati heret stabilius. ¶Itē innocēs sibi colloquēti credit humilius Kamꝰ enim quanto gracilior tanto facilius torquet. ⁊ ad partē quā volueris facilius inclinatur Sic vere ille qui est gracilis innocēs atq; dulcis solet suggestioni aliorum faciliter credere ⁊ se ad credendū qō dicit ⁊ ad concedēdū qō petit faciliter inclinare vñ de facili credulitate innocētiū dr Prouer. xiij. Innocēs credit oī verbo. Ma sicut dicit Hiero. super Mat. xviij. ibi. Nuciq; humiliauerit se sicut parvulus iste ⁊c. Sicut parvulus non perseuerat in iracūdia. Iesus nō meminit. nō aliud cogitat ⁊ aliud loquitur sic nisi talē habueritis innocētie puritatē regnū dei intrare neqbitis. De innocētiū vero facili liberalitate dr Job. xxvij. innocēs argētū diuidet. Scit enī q̄ sicut dr Pro. xxviij. Qui festinat ditari nō erit innocēs Et ideo innocēs magis sua studet erogare q̄ aliena lucrari. vñ Au. sup ps. xxxviij. Vera mḡt innocentia est vbi est integritas sine peccato. redditio sine debito. flagellum sine merito ⁊c. Ptz ergo q̄ innocens sibi colloquenti credit humilius seu q̄ a se petēti dabit liberalius. ¶Itē innocens secū cōuersantes in melius mutat. Sicut esī res pura nō maculat contingentē sed cū purificat ⁊ mūdat sicut patz in aqua mūda vel panno. sic psona innocēs se cōtingentes et secum cōuersantes non solum no inficere. sed purgare ⁊ sanctos ⁊ innocentes facere non cessat ps. Cū sancto sanctus eris. ⁊ cū viro innocēte innocēs eris. Ideo quilibet ecclesiasticus cui maxime est necessaria innocētia dicere debet illud ps. Lauabo inter innocētes manꝰ meas. ⁊ circūdabo altare tuū dñe. Ut audiā vocē laudis ⁊c. Unde infra de societate. ¶Itē innocēs falsa machinantes vincit virilius. Innocentia enī solet finaliter falsitatē ⁊ maliciā vincere. ⁊ machinationū nequitiā superare Similis enī videtur innocētia lapidi saphyro. q̄ sm lapidariū ⁊ Dyascoridem venenis resistit. tremorē cordis tollit. se portā tē victorem facit. ⁊ vinctū de carcere soluit. obductas q̄ foues ⁊ vincula tacta dirūpit. Sicvere innocētia venenō malicie solet obuiare. tremorē cordis. i. dubitationē ⁊ metū solet tēperare causas ⁊ cōtrouersias facit supare. ⁊ de carceribꝰ ⁊ angustijs solet eripere et saluare Sicut ei dr Pro. xiij. Justitia custodit innocētis viā. Innocētia enī audaciā generat timorē tpat a morte liberat. Audaciā dico generat. vñ cū a quodaz sapiēte semel peteret q̄dā rex quid esset mimicissimū hoi. Rndit Alē hō. ¶Itē petijt q̄d esset illud qō non pmitteret hoiem fieri lassum Rndit. lucrū. ¶Item petijt q̄d esset illud qō magis faceret hoiem audacē et letū. Rndit innocētia Ur reuera: in quocunq; tormēto vel piculo ⁊ in cuiuscūq; false accusationis articulo quis positꝰ innocētia est illud qō audacius facit pugnare letius viuere ⁊ fortius ⁊ virilius triūphare Audacius dico pugnare. Uñ Job. xvij. innocēs cōtra hypocritā suscitabit: ⁊ tenebit iustus viā suā. ⁊ mundis manibus addit fortitudinem Sene. etiā in Pro. dicit q̄ in malis sperare bonum nisi innocens nemo pōt. Letius etiā viuere: q̄ scz nihil ita letificat cor sincerū sicut innocētia. Uñ Hiero. ad Demetriadē dicit q̄ innocēs inter ipa tormēta fruit securitate; ⁊ cū penā metuat de innocētia gloriat Virilꝰ etiā triūphare q̄ procerto innocētes adiuuat. scz innocentiā ⁊ victoriā eis donat ⁊ de manibꝰ impiorū liberat atq; saluat Job. xxij. Saluabit innocēs: saluabit autē immū dicia manuū suarū Rume. xxxv. Liberabit innocēs de vltoris manu. Igit innocēs falsa machinātes vincit virilius. ¶Itē innocēs tribulatiōes suffert facilius q̄ procul dubio hodie innocentes iusti sunt illi q̄ magis sunt obnoxij reppositi miseriis ⁊ crūnis Uñ Prouer. xxij. Innocēs ptrāsijt ⁊ afflictus est Et Eccl. iij. Vidi inquit calūnias q̄ sub sole gerunt: ⁊ lachrymas innocētiū ⁊ cōsolatorē neminē. ¶Item innocēs cōsolationes hz fertilius q̄ scz innocens finaliter nō perit tormentis infernalibꝰ. Juxta illud predictum Job. iij. Recordare obsecro q̄s vnq̄ innocēs periit: aut q̄n recti deleti sunt. q. d. nunq̄ immo saluantur ⁊ gaudent solatijs supernalibus ps. Quis ascendet in montē dñi: aut quis stabit in mōte sancto eius innocens manibus ⁊ mundo corde ⁊c. Sequitur. Hic accipiet benedictionē a dño. ⁊ misericordiā a deo saluatori suo. Et sic patet quot bona facit innocētia Aduerte tñ q̄ paucissimi habent innocentiā q̄ ⁊ si in illis q̄ objiciunt sit hō innocens in alijs tñ habet quo iram dei meruit ⁊ est nocens. ita q̄ ⁊ si sine causa patiāt q̄ntum ad hec que apparent: nō tamen iniuste patiāt q̄ntum ad alia que forte cōmisit. ⁊ q̄ntum ad dei iudicia que nos latent. Nemo enim proprie se potest dicere innocentem cū omnis humana natura pluribus obnoxia sit peccatis Job. ix. Si iustificare me voluero os meū cōdemnabit me si innocentē ostēdere prauū me cōprobabit etiā si simplex fuero hoc ipm ignorabit anima mea. Jsta ergo de innocentia sufficiāt ⁊c.

Inopia. Inops. Nota q̄ inopia paup⁊tas. inedia: egestas videntur idem sonare ⁊ significare. Ops aūt ⁊ opulentia dicūtur ab ope. Ops aūt dicit fuisse vxor saturni q̄ a saturādo fingit dicta a poetis ad denotandū dū saturitas terrenor opem ferat mortalibus vniuersis inquantū opes ⁊ opulentiam eis prestat Dicitur ergo ppie inopia idem q̄ opū defectus ⁊ carentia. Et inde est q̄ sicut tria genera opum seu diuitiarum inueniuntur. scz temporales spūales ⁊ eternales Sic ecōtrario tria genera inopie reperiuntur vcz.

Tpalis que terrenis caret subsidijs.
Spūalis que virtutū caret diuitijs.
Infernalis que supnis caret solatijs.

¶Et sic dico q̄ sunt.

Quidā qui priuant opibus optimis.
Quidā qui fedant moribus virulentis.
Quidā qui locant domibus feculentis.

Primi prosternuntur p fortune graue cauterio.
Scdi grauant p culparū vile collirium.
Tertij damnant ad inferni triste suspirium.

Prima est inopia pauperū miseror.
Scda est inopia hoīm peccatorū.
Tertia est inopia vitiorum damnatorū.

Dicā ergo primo q̄ est quedā inopia que gazarū caret subsidijs Et ista est illa quā in mūdo sustinēt pauperes ⁊ mēdici: qui scz indigēt necessarijs huius vite ⁊ sic inopes quasi sine opibus appellātur. Sicut enī in terra sunt alique partes pingues ⁊ fructibus opulente: alique vero steriles infructuose ⁊ ficce. Mō sit ꝓpterea q̄ nō in equali gradu posite sunt immo vt cōmuniter partes terre pinguiores sunt inferiores ⁊ a celo remotiores: ptz in vallibus. ptes vero steriliores sunt celo propinquiores mūdiores ⁊ famiores. sicut ptz in montibus Sic vere dico q̄ nō solū in statu fortune ē dare hoies pingues diuites fructiferos: immo etiā hoies tenues ⁊ siccos: steriles: inopes ⁊ mendicos Et procul dubio isti celo ⁊ deo p gratiā ⁊ affectionē pre ceteris sunt propinqui ⁊ magis a peccato mūdi ⁊ puri. ⁊ sursum ad bona eterna amplius eleuati ps. Suscitans a terra inopem. ⁊ de stercore erigens pauperē. Fructuosi vero ⁊ diuites vt cōiter magis a deo ⁊ celestibus sunt remoti p peccatum: ⁊ amplius lutosi ⁊ immundi. Alique enī sunt terre in quibus nunq̄ pluit sicut est egyptus que est arenosa et sterilis quantū est de se: deus tñ defectum pluuie solet supplere ⁊ fluuium nyli ⁊ phison qui venit de paradiso facit annuatim sup illam terrā aridam redūdare. ⁊ sic solet eā quasi diuinitus irrigare ⁊ insultus fructibus fecūdare Ur reuera dato q̄ inopes careāt pluuia. i. opulentia terrenor ⁊ q̄ fortuna ipsis deneget bona sua: deus tñ ipsor non obliuiscitur: immo fluuio paradisi. i. gra celesti ipsos irrigat ⁊ cōsolatur ita q̄ bonis celestibus spūalibus ⁊ eternis finaliter cumulant. Sicut enī in ps dicit. Deus adiuuit pauperem de inopia. ⁊ posuit sicut oues familias. Et nota si vis de inopibus q̄

Jstos mali ledunt ⁊ fincopant.
Jsti deum laudāt ⁊ nuncupant.
Ibi deū ⁊ virtutes querūt ⁊ anticipāt.
Jsti celum tenent ⁊ occupant.

Dico igitur q̄ istos inopes solent mali turpiter grauare: q̄ reuera tyranni magis solent exercere vires cōtra inopes ⁊ ipotētes ⁊ sibi resistere nō valētes q̄ alios Similes lupis qui. s. magis infestant oues ⁊ bestias miserabiles q̄ nociuas Ezech. xxij. Sicut leo rugiēs rapiēsq; predā alas deuorauerūt. opes ⁊ preciū acceperunt. Et in ps dr de tyranno q̄ persecutus est hoiem inocētē ⁊ cōpunctū corde mortificare. Figura. j. Re. xv. vbi dr q̄ saul ⁊ pplis pepcit pinguioribus amalech: quicqd aūt vile ⁊ reprobū fuit demoliti sunt q̄ procerto mali ⁊ potissime iudices ⁊ pfecti solēt pinguioribus ⁊ ditioribus pcere viles vero ⁊ reprobes. i. inopes quos reprobauit fortuna solent contra iustitiā cōculcare. q̄ reuera isti persequūt inopes ipsos fraudando ⁊ decipiendo ps. Gladiū euaginauerunt peccatores intenderūt arcum suū. vt decipiant pauperē ⁊ inopē. ¶Itē ipsos mordēdo ⁊ decipiendo. Prouer. xxx. Generatio q̄ pro dentib⁹ gladios habet vt comedat inopes de terra ⁊ pauperes ex hoibus. ¶Itē ipsos spernendo ⁊ nō succurrendo vt ⁊ ipsis impijs diuitibus dirigant inopes verbū ps. Muare faciē tuā auertis. obliuiscēris inopie ⁊ tribulationis nostre. Et reuera diuites nūq̄ deberent pauperum obliuisci: sed eis potius misereri Ad hoc. n.

sibi diuitie dantur. vt p eas inopibus succurrāt. ⁊ vice uersa occasione pauperū ipsis celestis gloria ⁊ peccatorū venia concedatur. ij. Cor. viij. Uestra abundātia illor inopiā suppleat in presenti. vt ⁊ illorū abundantia vestre inopie sit supplemētū ⁊ fiat equalitas Et hoc est qō admonet sapiēs Eccli. iij. vbi dicit sic. Aliam esurientē ne desperēris. ⁊ ne exasperes hominem in inopia sua. cor inopis ne afflixeris. ⁊ ne protrahas datū angustianti. sicut faciebat illa de qua dr Pro. xxxj. Manū suā aperuit inopi. ⁊ palmas suas extendit ad pauperes. Et merito inopes nō debēt exasperari nec grauari. sed potius adiuuari. q̄. pcerto deus ipsis finaliter miseretur. ⁊ eorū iniurias vindicat ⁊ prosequit ipsos defendit liberat ⁊ tuet. Solet enī inopes fouere ⁊ recipere ps. Propter miserias inopū ⁊ gemitū pauperū nunc exurgā dicit dñs. ponā in salutari ⁊c. ¶Itē solet rps inopes saluare ⁊ eripere. ps. Eripiens inopem de manu fortiorum eius ⁊c. ¶Itē solet rps inuasores damnare ⁊ diripere ps Cognoui q̄. faciet dñs iudiciū inopis ⁊ vindictā pauperū. Breuiter ergo dico q̄ istos inopes solent mali nequiter grauare. ¶Itē viri inopes solent deū dulciter laudare. Inopia enī infortuniū ⁊ tribulatio sunt quedā repercussiones ⁊ queda impedimēta q̄ hō in istis tpalibus nō mueniat requiē aut quietē. ⁊ q̄ cōpulsus ad deū redeat. ipsumq; laudet magnificet et requirat. Jurta illud ps. Imple facies eorū ignominia. ⁊ querent nomē tuū dñe. q̄. sicut pila contra durum murū proiecta repercutit. sic voluntas ad murū. i. ad grossa ⁊ rudia tpalia p desideria impleta. qñ p infortuniū repcutit ⁊ reijcit nec ibi pādere pmittit cōstat q̄ erinde resilit. ⁊ supra ad deū laudandū ⁊ magnificandū evolare cōpellit. Figura Sen. viij. De columba egrediēte de arca q̄ nō inueniēs vbi requiescere pes ei⁹ quasi cōpulsa redijt ad noe in archā. Sic vere hō qñ a deo exiens ⁊ archā diuine gratie dimittens: ⁊ exterius ad mundi gaudia ⁊ negocia se emittens solet intētione sua fraudari ⁊ nō inuenit requiē vbi spauerat inuenire. ⁊ tūc quasi compellit ad Noe. idest ad deū reuenire archam idest seueritatē status gratie contra diluuium introire. ⁊ deū amare requirere ⁊ laudare. Inopia enim idest exteriorꝫ infortunitas facit homini tria bona. videlicet.

Unum priuatiue.
Aliud positiue.
Et aliud cōclusiue.

Priuatiue dico. Et istud est q̄ homo qui in prosperitate penitus peccaret. supbiret scz luxuriaret ⁊ cōtēderet. aduenīēte inopia a talibꝰ impedit. ⁊ sic talis inopia ⁊ si ad meritū nō aduuat. pcti tñ euasionē procurat. Eccle. xx. Est qui vetat peccare p inopia Positiue etiā q̄. scz hō ex talibus cōpellit ad deū recurrere ⁊ ipsum laudare timere ⁊ honorare ps. Paup ⁊ inops laudabūt nomē tuū. Cōclusiue in sup q̄. scz coipso q̄ aliqs est inops ⁊ paup cōcludit q̄ deꝰ tenet ipsius exaudire ⁊ ipsum dirigere ⁊ fouere ps. Inclina dñe aurī tuā ⁊ exaudi me: qñ inops ⁊ paup sū ego. Custodi aiam meā qñ sanctus sum. saluum fac dñe seruū tuū sperātē in te. Inopes igit solent deū dulciter laudare. ¶Itē dico q̄ inopes solēt deū velle ⁊ optare: dicentes. scz illud ps. Oculi mei languerūt pre inopia. clamauī ad te dñe exp̄di ad te manus meas supplex optādo spūalia nō terrena. ¶Itē dico q̄ inopes solet celū in fine captare. hoc ē deū possidere vel occupare. Uapor enī quāto purior ⁊ leuior: ⁊ quāto oī materie terrestri immixtior. tāto ascēdit altior ⁊ fit superior ⁊ sublimior. Sic de inopib⁹ q̄ oī terrestri ⁊ grossa terrenor materia carent cōstat q̄ finaliter sursuz ad celū ascēdunt ⁊ inferiora exeunt ⁊ dimittūt ⁊ ad salutē eternā ⁊ gaudia paradisi transcendunt vnde de eo dicit in ps. Parcet pauperi ⁊ inopi. ⁊ animas pauperū saluas faciet Sequitur Redimet inquit alias cor ⁊ honorabile nomē cor coram ipso Patet ergo

Universidad de Deusto
Biblioteca

quō illi q̄ tpaliter sunt inopes celū occupāt.deū ꝫ virtutes anticipant deū laudant: sub malis claudicāt Et sic ptz primū principale vz ꝙ est q̄dam inopia q̄ gazarū caret subdit̄s. ¶Scō principaliter dico ꝙ est q̄dam inopia que virtutū caret diuitijs.Et illa nihil aliud est q̄ peccatū.qđ nihil aliud est q̄ carentia gratie ꝫ virtutis Et sic peccator dr inops:qz spūalib⁹ bonis caret Et de hac dr Ecci.xl.Inore impudentis cōculcabit inopia Et.xxvij.Propter inopiā multi deliquerūt Et illud Prouer.vj.Qui aūt adulter est ꝓpter cordis inopiā pdet aiam suam Inopia em̄.i.gratie carētia:est illud a quo oriꝫ peccati nequicia ꝫ malicia:qz reuera deū timētes ꝫ in eius gratia viuētes. tali inopia nō grauantur nec peccati iniuria molestā tur ps.Non est inopia timētib⁹ eum. Ista est inopia que virtutū caret diuitijs. ¶Tertio pricipaliter dico ꝙ est inopia q̄ celorū caret solatijs.Et ista inopia inferni:qz scz illa est tanta ꝙ oīs rerum abūdātia nihil reputatur quinmo quāta in mundo p̄cessit maior rerum abundātia:tāto:nisi bñ vtamur eadem:sequitur maior inopia ꝫ penuria.figurata in inopia victualiū que cōtingit tpe ioseph:de qua dr Geñ.xlj.ꝙ vberta tis magnitudinem pditura esset inopie magnitudo ꝛc.Un diabolus figurari potuit in illo iepte:de quo dr Judic.xj.Et congregati sunt ad eum viri inopes ꝫ latrocinantes.qz.s.viri inopes.i.omnibus bonis carētes ad dyabolū in iferno cōgregank:ꝫ cū eo ꝓpetuo cōmorank Job.xxvij.Apprehendet eum.s.damnatiꝫ q̄si aqua inopia.Un differētia ponit inter opes tpales ꝫ spūales:qz scz opes spūales que sūt gratia ꝫ virtutes ducunt hoiem ad opes ꝫ glam supnalē Opes aūt tpales ducunt hoiem nō ad opes:sz ad inopias infernales.Un Ecci.iij.dr Mō interdū de cathenis ꝫ carcere egreditur quis ad regnum:ꝫ alⁱ⁹ natus in regno inopia cōsumit.Et sic patet ꝙ est inopia Eternalis Spūalis.ꝫ Temporalis.vide vbi Paupertas.

Innumerabilis. Vide vbi multitudo.et

A **Inquinare.** Cum inq̄nare nihil aliud sit q̄ fedare bñ vidētur ꝙ inq̄nametum nihil sit aliud moraliꝫ loquēdo q̄ peccatū. Peccatum em̄ est illud quod inq̄nat ꝫ qđ aīam maculat atꝫ fedat:vt deo abhoīabilem ipsam reddat Dicat ergo aīa munda ꝫ sctā illud Cant.v.Expoliaui me tunica mea:quō induar illa.Lani pedes meos quō inq̄nabo illos:qz reuera oīa q̄si p conuersionē tunicam male conuersationis exuit:ꝫ pedes affectionis p confessionem mundauit ꝫ lauit.nunq̄ per reciduum debet amplius pcti tunicā reinduere nec affect⁹ cordis amplius inq̄nare. Et nota ꝙ aliqua sunt q̄ maculāt ꝫ inquinant quicqd tangunt:videlicet, Fumus. Thymus Limus Fimus,

Sic vere in moribus inquinatur homo.

Per fumum superbie ꝫ pompositatis.
Per humum substantie ꝫ cupiditatis.
Per limum luxurie ꝫ carnalitatis.
Per fimum male amicicie ꝫ societatis.

Inquinat ergo fumus superbie ꝫ vanitatis Eccl.xiij. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea: sic qui cōcat superbo induet superbiā. ¶Itē inquinat humⁱ⁹ substantie ꝫ cupiditatis Tpalium em̄ immunda,sunt cibaria:que coinquināt per auariciam cor humanū.ij. Esdre.viij.Polluta est terra coinquinationibus ꝫ.ij. Pe.ij.Refugientes coinquinationes mūdi vnde de illis sanctis dicitur.j.Mach.j.ꝙ elegerūt magis mori q̄ cibis coinquinari immundis. ¶Item inquinat limus luxurie ꝫ carnalitatis:sanguis em̄:pinguedo: limus vnscus:ꝫ oīa talia viscosa faciliter coinquināt contingentem Sic caro carnalitas et luxuria vñ.ij. Cor.vij.Mundem⁹ nos ab inquinamentis carnis.s. ad modum innocentium.de quibus dicitur Apocal. xiij.Hij sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati, virgines enim sunt ꝫ sequuntur agnum quocumq; erit. ¶Item inquinat simus male amicicie seu corrupte societatis:sicut antiquitus figurabatur in lege vbi tactus mortui inquinabat hoiem ꝫ immundum cōstituebat.vnde Baruch.iij. Quid est israel ꝙ in terra inimicorū es: inueteraſti in terra aliena: coinquinatus es cū mortuis. deputatus es cum his qui in inferno sunt.Et breuiter iuxta sententiam salvatoris Math.xv.Et Mar.vij. Non illa que in os intrant coinquinant hoiem .scz cibaria corporalia. sed vere illa que de corde exeunt ꝫ emanant.scz furta homicidia ꝛc.Hec sunt inquit q̄ coinquināt hominē Unde de peccatoribus dicitur Titū.j. Dia inqt munda mundis: inq̄natis aūt infidelibus nihil est mundū.sed inquinate sunt eorum ꝫ mens ꝫ conscientia. Talia ergo inquinamēta.scz vitia ꝫ peccata sunt mūdanda.sicut dicit Ezech.xxxvj.Mūdabimini ab oībus inquinamētis vestris.Et merito quia procerto qui a talibus inquinamētis mūdatus nō fuerit: in palatium paradisi nullatenus introibit.Iuxta illud qđ de sapientia dicit Sap.vij.Nihil inquinatū in illam incurrit.candor enim est lucis eterne. Hec igitur de inquinare ꝫ cōtaminare sufficiant Vide de macula.immundicia ꝫ cōtamination̄e et similibus

Inquirere. Vide vbi Querere.

Insania. Insanus. Nota ꝙ insanus dicitur quasi nō A
sanus:eo scz ꝙ insania mētis auferat sanitatē Insanus ergo dicitur homo q̄n non est sane mētis:vtpote q̄n versus est in vesaniam vel furorē.Igitur loquendo moraliter dico ꝙ omne peccatū dicitur insania: eo ꝙ mentē hūanā facit nō sanā: nec sana sapere vel sentire Quia reuera:sicut insania tollit discretionē mutat affectionē.infert afflictionē affert perditionē tollit dico discretionē qz scz insanus nō discernit inter verū ꝫ falsum quinimo vnū pro alio sepe recipit se etiā egrotare nō credit cum grauiter infirmus sit Oculosq; indiscrete vertit ꝫ extēdit caput frequenter mouet:ꝫ dentibus sepe frendet mutat etiam affectionē qz scz vinū ꝫ carnes ꝫ alia nocina appetit. medicum suum mordet ꝫ odit remedia ꝫ emplastra sibi vtilia proiycit ꝫ expellit ꝫ in sonitu vinculoꝝ suorum gloriat ꝫ psallit.Infert etiā vexationē seu afflictionē.qz vigiliā ꝫ inquietationē facit ꝫ licet infirmꝰ nō sentiat corpus ledit.Affert etiā pditionē scz mortem:quia scz insanus citoꝰ moritur nisi celeriter occurrat Reuera talis infirmus ꝫ furibundus est peccator qz procerto postq̄ insania peccati mentem insecerit omnē debitam discretionē bonoꝝ tollit. ꝫ verū pro falso ad suggestionē dyaboli vel heretici q̄nq; sumit Oculos intellectus ꝫ mētis p opiniones fatuas circūducit.ꝫ alios cōtēnendo ꝫ etiam comminando caput agitat.ꝫ per irā in alios sepe frendit ꝫ in suos custodes ꝫ medicos.hoc est dictu in suos p̄dicatores ꝫ platos aliquotiens insurgit ipsosq; p detractiones mordit ꝫ ledit ꝫ multos sine cā innocentes persequitur ꝫ invadit Actu.xxvj.Ipsos inquit cōpellebā blasphemare.ꝫ amplius insaniens psequebar Iste etiā nocua mundi bona appetit vtilia vero ꝫ salutifera remedia.s.opera pnie ꝫ bona documēta refugit.ꝫ cōtemnit.Infirmitatē ꝫ turpitudinē peccati sui nō credit aut sentit vincula suarum malaꝝ cōcupiscentiarum amat ꝫ in eoꝝ sonitu.i.infamia malorū actuꝝ suoꝝ q̄nq; gaudere ꝫ psallere cōsuevit.Vigil ꝫ inq̄etus ad mundi negocia discurrit ꝫ licet cantet ꝫ tripudiet.i.licet in tpalibus gaudeat tamē ad mortē eternam properat atq; tendit Unde de insanis peccatoribus dici potest illō, Sapien. xiij.Insanie inqt plenas vigilias habentes neqꝫ vitam neqꝫ mundas nuptias custodiunt sed ꝫ alius alium per mundiam occidit aut adulterans contristat ꝫ omnia commixta sunt.sanguis homicidiū ꝫ furtū ꝫ fictio corruptio infidelitas.turbatio et periuriū .Sequit Aut.n.dū le-

tantur insaniunt.aut certe vaticinantur falsa.aut viuunt iniuste aut periurant cito Breuiter igitur notare possum ꝙ insanus solet vana videre ꝫ somniare Solet feda palpare et pertractare.qz.s.insanus nō abhorret tangere res immūdas.Solet semp sitire et estuare.Solet alta sentire atq; iactare.Sic vere dico ꝙ peccator diuersimode solet insanie vel cōditiōes insanie habere.

Insanit eiñ supbus vana somniando. De insania
B Insanit mundus feda faciendo. eiñ superbie
Insanit auarus opes sitiendo. dicit illi Sē
Insanit pſumptuosus alta sentiēdo. nacherib.iij Reg.xix. Insanisti in me et superbia tua ascendit in aures meas De insania vero luxurie dicitur Ezech. xxiij.sub figura male mulieris.Tradidi eam in manus amatorum suorū sup quorum insaniuit libidinē ipsi discooperuerunt ignominiam eius. De insania aūt auaricie potest dici illud Esa.xxiij.Maledictio vorabit terram.ideo insanient cultores eius. De insania vero p̄sumptiōis stulticie qua.s.p̄sumptuosi vana ꝫ inepta opinantur ꝫ sentiūt potest dici illud Actu.xxvj.Insanis paule multe litere ad insaniā te conuertunt Et in ps.Beatus vir cuius est dns spes eius ꝫ nō respexit in vanitates ꝫ insanias falsas. Ad uerte tamen ꝙ in scriptura fit mentio.

De insania vera. Insania vera animus leditur
De insania ficta. Amos.iij.Videte isanias mul
De insania falsa. tas in medio samarie: ꝫ calū niam patiētes in penetrabilibus eius . Insania ficta sapiēs vtitur qz scz sapiens quandoq; simulat se esse stultū:sicut fecit dauid coram achis ne cognosceret. j.Reg.xxj.Tidistis hoiem insanum quare adduxistis eum ad me.Insania falsa iustis opponitur quia procerto mundi peccatores ꝫ seculi sapiētes sanctos viros reputant fatuos ꝫ insanos sicut de xp̄o dicitur Joan.xl. Demoniū inquit habet ꝫ insanit Et de illo filio pphetaꝝ qui missus ab helyseo unxerat iehu in regem israel.2o.xiij.Regum.ix. Dixerunt alij quidve nit insanus iste ad te.Sz vere finaliter post mortem insania ista reputabitur sanitas:ꝫ iustoꝝ vita apparuit fuisse sanctitas Sap.v. Tidentes turbabuntur timore horribili dicētes intra se hi sunt quos aliquā do habuimꝰ in derisuꝫ ꝫ in similitudinē improperij nos insensati vitā illoꝝ estimabamꝰ insaniā ꝛc. Ecce quō computati sunt inter filios dei : ꝫ inter sanctos sors illorum est ꝛc.Vide supra de Furore.

Insanabilis. Vide vbi Sanitas.

Insatiabilis. Vbi Satietas.

Inscius. Vbi Scientia.

Inscrutabilis. Vbi Scrutari.

Insensatus. Vbi Sensus.

Inserere. Vbi apponere. vel adiungere.

Insignis. Autoritates deficiunt.

Insilire Vbi de saltu. ꝫ Salire.

Insidiari. Insidiari nihil aliud est ꝙ occul
A ta cōtra aliquē exploratio:ꝫ fraudulenta machinatio ꝫ malitiosa inuestigatio ꝫ persecutio Et ptinet insidiatio ad falsos ꝫ malicioſos deceptores ꝫ exploratores: qui scz insidiari dicunt: qz insident ad alioꝝ facta inquirendū ꝫ inuestigādum vt ipsis noccant ꝫ offendāt.Et dicit insidiari ab in.i. infra aliq̄ latibula machinari. Nota breuiter ꝙ triplex est insidiatio.scz Quedam.

Cupiditatis. Primo ergo dico ꝙ est insidiatio
Fallacitatis. auaroꝝ q̄ sunt similes draconi q̄

Crudelitatis elephātibus insidiak:vt eū in cauda inuoluat:ꝫ liget pedes eius vt ipsum ad terrā prosternat vt sanguinē ei⁹ bibat Sic vere vsurariꝰ ꝫ auari more draconis.idest igne auaricie inflāmati: solēt insidiari elephantibus.i.pauperibus viris bonis et simplicibus:vt ipsos in suis cōtractibus involuant ꝫvt ad terrā p paupertatē ipsos devoluāt ꝫ vt sanguinē sue tpalis substātie rapiāt atq; sugāt.De illis dr in ps. Insidiak vt rapiat pauperē pauperē rapere dū attrahit eū.Iste sūt ergo insidie auaroꝝ. ¶Scō dico ꝙ B
sunt insidie deceptoꝝ. Falsi em̄ ꝫ proditores sub spē amicicie ꝫ sub dissimulatiōe alicui⁹ occasiōis:factis ꝫ verbis hoī insidiank vt habeāt qđ de hoibus obloquank qđ maxime faciunt detractores in claustris: balliui in causis : aduocati in litigijs: adulatores in cōuiuijs.Ideo dicit Ecci.xj. Nō omnē hoiem induc as in domū tuā.multe em̄ insidie sunt dolosi.insidiator enim solet tria principaliter intendere.scz

Ut lateat. Iste em̄ intendit latere:qz scz sub va-
Ut placeat. rijs fictionibus celat ꝫ abscondit ma
Ut noceat. lam intentionem.Intēdit etiā placere:qz scz vt melius decipiat : ꝫ vt fidelis amicus credatur:ꝫ ne eius malicia videatur:solet ꝛ lura placentia pretendere:ꝫ diuersa cum diuersis diuersimode simulare.Intendit etiam nocere:qz statim ꝙ falsa ꝫ in fidiose potest scire secreta hominis:ipsum accusat ꝫ diffamat Un isti sunt similes aucupibus:qui insidiātur paruis auiculis.Isti enim sub foliys sedent vt lateant.oz sibilant vt placeant:tandem eas capiūt vt eis noceant.De hoc dicit Ecci.xij.In labijs suis indulcat inimicus.ꝫ in corde suo insidiak vt subuertat te in fouea.Iste sunt igit insidie deceptoꝝ. ¶Tertio dico ꝙ sunt insidie demoniorū.Demones enim insidiantur hoibus sicut insidiantur.

Mustele passeribus. Unde de istis dicitur .j.
Catti muribus. Macha.xj.Castra alieni
Lupi ouibus. genarum occurrebant in
Latrones trāseuntib⁹. campo: ꝫ tenebant insidias in montibus.Talibus ergo insidijs caute ꝫ prudēter est resistendū.vñ Eph.vj.Induite vos armaturam dei:vt possitis stare aduersus insidias diaboli. C
ꝛc. ¶Si vero vlterius velis aliquid prosequi.Dic ꝙ insidie semp cū habeāt fieri in latibulis ꝫ occultis:sicut ptz de illis q̄ insidiank alijs in factis ar mor: qui scz abscondunt se in latibulis: ꝫ capta occasione vel oportunitate nocēdi insiliunt in incautos: ꝫ sic q̄nq; ciuitates ꝫ castra:vel milites q̄ talia nō caucbāt destruunt vel occidūt sicut Josue.viij.dicit. Mō cū rex hay cū exercitu suo psequeret hostes suos : insidie q̄ latebāt surrexerūt cōfestim:ꝫ hostes q̄ fugam simulauerāt redierūt:ꝫ sic regē cū exercitu deleuerūt ꝫ ciuitatē etiā succenderūt Dicā q̄;simili modo loquendo moraliter.Illi q̄ simplicib⁹ volūt nocere. cū palā aut publice appere nolint:ne forte eoꝝ machinamēta ab alijs videant:ꝫ visa etiā caueant.solent occulte sub varijs fictionib⁹ ꝫ dissimulationib⁹ malicias suas facere.ꝫ sub eis ne pateāt ꝫ ne alij ꝓcipiant latitare.Inuēta vero occasione nocēdi:solent subito insurgere:ꝫ venenū qđ ꝓparauerāt ꝓpinare: ꝫ incautos inuadere ꝫ grauare.ij.Paral.xiij.Jeroboā retro moliebatur insidias.Et nota ꝙ quatuor sunt genera hominum qui nō cessant insidiari iustis . videlicet.

Fortuna. Caro. Demon. Et homo.

Fortuna insidiak vt deijciat. Ergo dico ꝙ sunt
Mulier insidiak vt diripiat. insidie fortune q̄
Dyabolus insidiak vt inficiat. suos extollunt vt
Mal⁹ ꝛo hō insidiak vt decipiat deijciāt. Fortuna. em̄ est sicut rota:cui q̄ adheret q̄si insidiose ꝫ dulciter sursuꝫ leuak. sz versa rota ꝓpter sui ponderis ꝓpetuose descēdit ꝫ deijcit.Mr procerto fortuna fallax est:ꝫ sub spē boni ꝫ sub velamine ꝓsperitatis mūdane insidiak hoī:vt dū nō aduertit deijciat in foueā:ꝫ in statū aduersitatis ꝫ dānationis subuertat Un Sen.epistola

Universidad de Deusto
Biblioteca

xxviij. Cõparat munera fortune illis cibis seu oblectamentis que ponũtur sup laqueũ ab aucupe ad capiendum aues: qz scz vbi circa illa pauca cibaria aui cule delectant. de laqueo capiuntur. Quia reuera sepe fit q̃ dum mũdus ⁊ fortuna maiora bona offerũt tanto in fine maiora mala ⁊ tribulatiõna inferũt. Et sic ptz q̃ fortune bona nihil aliud q̃ insidie et deceptiones sunt. Unde Seneca li. de sen. oratoꝛ dicit q̃ omne blandimentũ fortune speciosũ cũ periculo interest. Et in epistola. xxviij. dicit sic. Ad omne fortuitũ bonũ suspicionem pauidũq; subsidere: munera ista fortune sunt insidie. Nam et fera ⁊ auis aliqua spe oblectata decipit. Sunt igitur insidie fortune q̃ suos leuantvt deijciant. ¶ Itẽ sunt insidie carnis seu male mulieris q̃ nos scalpũtvt diripiant seu accipiãt De mala muliere ptz. quia semp insidiat homini vt scz blãdimentis suis ad malũ alliciat: ⁊ vt finaliter ipsum ad paupertatẽ deducat Uñ de mala muliere dicit. Prouer. xxiij. Mõ ipsa insidiat in vijs suis quasi latro: ⁊ quos incautos viderit interficiet Mulieres eñ pulcre ⁊ ornate: ⁊ in vijs ⁊ locis publicis exposite: quid aliud sunt q̃ quedam insidie ad subuertendũ mores videntiũ ordinate. Mar. vj. Herodias aũt insidiabatur Johanni ꝛc. Uide de luxuria. ¶ Itẽ sunt insidie demonis q̃ suos latent vt inficiant. De demone aũt q̃ insidietur patet. Mz reuera sicut lupi ⁊ leones insidiantur pecudibus. sic demones insidiãt hominibus. Leo eñ sub frondibus virẽtibus se solet abscondere: vt sic captata occasione possit pecudes inuadere Sic vere diabolus sub viroꝛe alicuius boni ⁊ sub spẽ alicuius virtuosi operis solet homini insidiari. ⁊ malã suã intentionẽ abscõdere. ⁊ cũ opoꝛtunitatẽ inuenerit solet p tentationẽ prorumpere: ⁊ per peccatũ hoiem strangulare. pſ. Insidiat q̃si leo in spelunca sua. Et aduerte q̃ demones q̃dq; insidiãtur in montibus dignitatũvt nos occidãt p superbiã Judic. ix. Posuerunt insidias in montiũ summitate Mãq; insidiant in siluis. seu nemoribus facultatum vt nos occidant p auariciã. Treno. iiij. In deserto insidiati sunt nobis Mãq; insidiant in torrentibus seu paludibus carnalitatum per luxuriã. j. Regum. xv. Tetenderũt insidias in torrẽte: ita q̃ ipsi sunt qui dicunt illud Pro. j. Uenite insidiemur sanguini. Breuiter ergo ⁊ demones ⁊ pctã insidiant semp. ſ. ipsos incautos in interitũ subuertãt Ecci. xxvij. Leo venationi insidiat semp sic pctã operãtibus iniquitates.

¶ Itẽ sunt insidie mali hominis qui fatuos lactant vt decipiant. Uñ procerto in homine pctõre vel peruerso constat: q̃ numq̃ cessat bonis ⁊ simplicibus insidiari: et malũ cõtra eos machinari. Uñ de malis dicit Hiere. v. Inuẽti sunt in populo meo impij insidiantes velut aucupes: laqueos ponẽtes ad capiendum viros. Mali enim insidiant bonis sicut de illo Benelao dicit. ij. Macha. iiij. Mõ ipse crescebat in malicia ad insidias ciuiũ Et etiã vt plurimũ insidiãtur aliꝗs malis Sicut eñ bubo ⁊ monedula sibinuicẽ insidiant. ⁊ alter alterius ouа furant. qz scz monedula furat de die ouа bubonis p eo quia tunc bubo obscure videt. Bubo vero furatur de nocte ouа monedule: qz scz de nocte bubo videt clarius ⁊ monedula obscurius. sicut ponit liber de natura rerum Sic reuera mali sibi q̃dq; inuicẽ insidiant: ⁊ vnus cõtra aliũ malicias machinatur. vt ouа ideſt bona tpalia alter alterius depredetur Illi eñ q̃ clarius vident. i. cautiores ⁊ malicia magis pleni sunt: alioꝛ scz minus clare videntiũ ouа ⁊ bõa furant ⁊ diripiũt. Ecõuerso vero sepe fit q̃ fortuna inter eos sortme vertit: q̃q; q̃ incautiores fuerãt clarius videtes malicioſiores efficiuntur. Aliꝗ vero vel senectute vel fortuna insensu et malicia hebetant. ⁊ tunc illi q̃bus pmo insidiati fuerant: ipsis insidiantur. ⁊ bona ipsoꝝ rapiũt ⁊ predantur. Esa. xiij. Erũt capiẽtes eos qui se ceperant: ⁊ subijcient exactores suos. Ista potissime patent in aduocatis ⁊ vsurarijs q̃ inter ipsos sepe fit q̃ alter alterius prede intẽdit. ij. Paral. xx. Uertit dominus insidias eoꝝ in semetipsos. Et reuera iustũ est: q̃ qui aliorũ vite quieti ⁊ bonis indebite insidiãtur q̃dq; alios sibi insidiantes reperiãt. ⁊ q̃ in similem foueam quã aliꝗs foderant cadãt. Mõ sepissime fit de baliuis ⁊ officialibus dñoꝝ qui scz primo insidiantur pauperibus sed finaliter prede fiunt aliꝗs in sidiatoribus maioribus Est enim auis dicta platea que pisces bene comedit. sed eas nõ piscatur. Insidiatur tamẽ auibus q̃ piscaũ pisces. et eas expectat ad exeundũ aquã. ⁊ sic aufert eis pisces quos insidiãdo venati fuerãt. sicut ponit liber de natura rerũ. Sicvere sepe fit q̃ illi q̃ insidiose ⁊ fallaciter pisces. i. diuitias acquisierunt in manibus aliorum insidiatorum latronũ. ſ. vel raptorũ seu etiam malorũ dominorum suorum incidunt q̃ quicquid male acquisiuerant secũ tollunt. Ue qui predaris: nõne et ipse predaberis Esa. xxiij. quasi diceret sic. Dicit enim Seneca. Ab altero expecta qõ alteri feceris. Istud autẽ potissime põt applicari ad officiales regũ ⁊ principũ. Isti enim dñi sunt sicut ista auis que scz alicnos pisces. i. alienas diuitias piscari. i. rapere volunt. Sed reuera isti insidiant illis qui tales pisces piscant. ſ. suis officialibus ⁊ baliuis. vsurarijs etiam ⁊ peruersis. ⁊ inuenta occasione quicquid portant eis auferũt ⁊ sic p manus istorum pisces alienos comedũt. ⁊ diuitias quas ipsi a pauperibus rapere voluissent: raptas tamen ab aliꝗs secum tollunt Bene ergo dicitur Pro uer. xj. In insidijs suis capient imiq. suppe. ab aliꝗs insidiatoribus magis magnis Patet ergo q̃ mali infidiantur aliquotiens malis. ¶ Et si vis nota q̃ in hoc mundo inueniuntur multa genera hominum: q̃ insidijs ⁊ deceptionibus solent vti. videlicet.

Mordacis eloquentie detractores.
Uoracis auaricie mercatores.
Fugacis amicicie sectatores.
Fallacis inimicicie tractatores.
Ueracis sanctimonie confictores.
Tenacis immũdicie dilectores.

Primi insidiant crimiꝰ vt ipsa morde ant. Secũ di insidiantur pauperibus vt secũ habeant. Tertij insidiantur diuitibus vt secũ gaudeant. Quarti insidiantur simplicibus vt ipsis noceant. Quinti insidiant honoribus vt ipsis polleant. Sexti scz luxurioſi insidiantur stercoribus vt ipsis feteant. Dico ergo q̃ sunt insidie hominũ detractoꝝ. Isti eñ insidiant operibus aliorum. vt scz habeant aliquid quod de eis possint dicere: ⁊ in quo possint famã eoꝝ ledere vel mordere. similes polypis vel alio noie multipedibus qui scz cõchilibus seu ostreis insidiari dicuntur. ⁊ cũ eas apertas viderint lapillum injciunt ne claudantur ⁊ sic carnes eoꝝ comedunt ⁊ de eis satiantur sicut ponit Plinius Sic vere detractores insidiantur aliꝗs: vt si aperiantur. i. si se eis reuelauerint ⁊ sua interiora ostenderint: possint lapillum eis injcere. i. possint aliquid eis obijcere ⁊ carnes. i. vitam ⁊ famam eoꝝ diris detractionibus vorare Ecci. xj. Homo peccator sanguini insidiat Hiereмie. ix. Sagitta vulnerans lingua eoꝝ: pacem cum amico suo loquitur ⁊ occulte ponit ei insidias. ¶ Itẽ dico q̃ sunt insidie hominũ auarorum qui scz non cessant insidiari diuitijs ⁊ hereditatibus. quõ scz possint ipsas subtrahere. ⁊ sibi acquirere ⁊ habere Et ideo sub beneficentie fuco insidiantes q̃dq; bona sua ipsis mutuant. ipsaq; vsuris ⁊ fraudibus accumulatis taliter implicant: q̃ ipsos tandẽ depauperãt exheredant ⁊ denudant. Uñ illud predictum pſ. Insidiat vt rapiat pauperem, rapere pauperem dum attrahit eũ. ¶ Itẽ sunt insidie falsorum amicorum seu hominũ adulatoꝝ: qui scz amicos se solẽt fingere ⁊ sub velamine charitatis insidiando duitibus adherere. vt scz possint ab ipsis aliquid extorquere. A bõ. j. Mui comedunt tecum ponent insidias contra te. ¶ Itẽ sunt insidie proditoꝝ qui scz

qui scz sitientes sanguinẽ alioꝝ eoꝝ saluti insidiant ⁊ sub specie boni malũ contra eos machinant. Pro. xij. Uerba impiorum insidiantur sanguini. ¶ Item sunt insidie confictorũ. scz hypocritarũ: qui. ſ. sub velamine sanctitatis insidiantur honoribus acquirendis. De quibus dicitur Luce. xx. Mõ iudei miserunt ad chriſtũ insidiatores q̃ se iustos simularent. ¶ Itẽ sunt insidie immundorũ seu luxurioſorũ qui scz insidiantur personis pulcris ⁊ iuuenibus: vt eas deducant ⁊ ejciant in peccatũ. Uñ de illa procaci muliere dicitur. Prouer. vij. Mõ ipsa erat garrula ⁊ vaga. quietis impatiens nũc foris: nũc in plateis nunc iuxta angulos insidians. Et breuiter sicut nullũ est dare animal quin vtatur insidijs ad capiendum predã suam ⁊ quin sub aliquibus velaminibus vel fictionibus se occultet. Sic reuera vix est dare aliquod crimen. q̃n illi qui illud volunt cõmittere: aliquibus vtantur insidijs. ⁊ velatis fictionibus se occultent ⁊ cautelis vt citius perueniant ad intentũ. Job. xxviij. Cubant in antris: ⁊ in specubus insidiant ꝛc. Uide supra de Abscondere: ⁊ in locis infinitis: ⁊ vbicũq; de tẽtatione fit mentio. Et si vis scire quõ sunt p̃cauende insidie malignoꝝ: certe dico q̃ q̃dq; ad deũ recurrẽdo. Exemplo mergull: qui timens insidias aucupum volat ad aquaz: ⁊ infra penitus se immergit. Sic si dyabolus vel malus homo tibi insidiatur: ad aquã deuotionis volare debes: ⁊ te per cõsiderationẽ interius occultare. Quãdoq; nosipsos recludendo. Exẽplo hericij. q̃ timens insidias seipsum recludit infra spineam pellem suam q̃ scz tutũ est occasiones fugere. ⁊ a publico secedere: ⁊ seipsum recludere. Quãdoq; penitẽtiã faciendo: ⁊ carne etiã macerando. Exemplo conchilium que timentes insidias piscatorũ: in scopulis se abscõdunt. scopuli aũt qui asperi sunt penitentie forma gerunt. Mnq; per prudentiã vigilando: ⁊ de insidijs metuendo ⁊ puidendo. Exẽplo scz gruũ: que cõstituunt vigilias q̃si cubant ne p insidias preueniant Quãdoq; de morte ppria cogitando. Exẽplo colũbe que videns aquilam insidiantez refugit ad foramen ꝛc. Et sic de alijs. vñ illud predictũ Ephe. vj. Induite vos armaturã dei: vt possitis stare aduersus insidias diaboli. Quia procerto sicut mali insidiantur bonis vt ipsis noceant: sic econuerso boni debent insidiari malis: vt scilicet eorum malicias precaueant Juxta illud Prouer. j. Frustra iacit rhete ante oculos pennatoꝝ. Ipsi quoq; contra sanguinem suũ insidiãtur ꝛc. Sufficit.

Insipiens. Nota. q̃ insipiẽtia contraria est sapientie. Cũ igitur insipiens dicatur ille qui sapientia caret: sapientia aũtẽ q̃dq; supponit pro psona filij dei in diuinis. cũ filius sit sapientia dei patris sicut ipsa eterna sapientia dicit. Ecci. xxiij. Ab initio inquit ⁊ ante secula creata sum. Sequitur Et ore altissimi prodij. Et sequitur. Ego sapiẽtia effudi flumina ꝛc. Mãq; vero supponit pro discretione ⁊ prudentia. Mãq; pro cognitione ⁊ sciẽtia. ⁊ maxime pro cognitione ⁊ noticia celestiũ ⁊ diuinorum ⁊ sic dicit q̃ scientia est de intelligibilibus: prudentia de agibilibus: sapiẽtia vero de eternis ⁊ contẽplationem gustabilibus Cum igitur sapientia dicta sit a sapore: bene possum concludere q̃ insipiens ille dicit: qui predictis gradibus sapientie caret: ⁊ q̃ per peccatum increate sapientie opponitur: ⁊ create per ignorantiã ⁊ stulticiã contrariatur. Igitur cũ insipiens possit dici quilibet peccator inscius ⁊ ignarus Notabo q̃ in scriptura reperitur. scz Insipientia.

Proteruitatis ⁊ idololatrie.
Simplicitatis ⁊ ignorantie.
Fatuitatis ⁊ inscientie.

Primi sunt excecati q̃ desipiunt in supnalibus. Secundi sunt eleuati q̃ desipiunt in tẽporalibus. Tertij sunt hebetati q̃ desipiũt in virtutibus. ¶ Prima est insipiẽtia detestabilis illa scz q̃ deo ⁊ bonis eternis cõtrariat. ⁊ q̃ in bonis illis saporẽ nõ inuenit nõ delectatur. ⁊ q̃ terrenis occupata celestia nõ curat nec meditatur. De qua in pſ. Dixit insipiẽs in corde suo nõ est deus. Roma. j. Cũ deũ cognouissent nõ sicut deũ glorificauerũt: sed euanuerunt in cogitationibꝰ suis ⁊ obscuratũ est insipiens cor eoꝝ: dicentes eiñ se esse sapiẽtes: stulti facti sunt. Et ista est insipiẽtia mundi sapientiũ. q̃. ſ. nihil gustant aut sapiunt de supernis. Scõa est insipiẽtia excusabilis illa. ſ. quã habẽt simplices ⁊ spũales viri circa regimen terrenoꝝ ⁊ qua a sciẽtia ⁊ intelligẽtia elongat. de qua. ij. Cor. xj. Utinã sustineretis modicũ qd insipientie mee: sed ⁊ supportate me: quasi diceret talis insipientia ⁊ simplicitas est supportanda: ⁊ pie ⁊ benigniter excusanda. et. ij. Cor. xj. Fratres libenter suffertis insipientes cũ sitis ipsi sapientes. ¶ Tertia est insipientia, vituperabilis: illa scz q̃ prudẽtie ⁊ virtuali cogitioni ⁊ noticie inimicat. De q̃ in Psal. Dir insipiens nõ cognoscet: et stulꝰ nõ intelliget hec. Christo mõ isipiẽs dr peccator qui nõ sapit nec intelligit illa que pertinent ad salutẽ: ⁊ q̃ opat ⁊ agit illa q̃ opponũtur ⁊ obuiant debito vsui ⁊ cursui rationis. De ista igitur prosequar aliquantulum magis late ⁊ dica m. quia sicut bruta animalia dicuntur insipientia ⁊ irratione carentia: pro eo q̃ nõ recordantur de preteritis: nec ordinãt de presentibus nec prouident aut puident de futuris Sic peccator insipiens põt dici: q̃ obliuioni videtur dedisse mala ptẽrita q̃ cõmisit. nec prudẽter agit presentia vt incumbunt. nec de futuris prouidet vt debet. Psal. Homo cuꝝ in honore esset nõ intellexit: cõparatus est iumentis insipientibus: ⁊ similis factus est illis. ¶ Nota ergo q̃ insipiens.

Disciplinam fugit ⁊ detestatur.
Sine causa timet ⁊ conturbatur.
Indebite de bonis opinatur.
Inhoneste viuit ⁊ cõuersatur.
Indiscrete loquitur ⁊ affatur.
Infinite moritur ⁊ damnatur.

Dico igitur q̃ insipiens correctionẽ solet detestari. Prouer. xij. Qui odit correctionẽ insipiẽs est. ¶ Itẽ sine causa solet perturbari. Psal. Turbati sunt omnes insipiẽtes corde. ¶ Itẽ male de aliꝗs solẽt opinari. Ecclĩastes. x. Insipiẽs oẽs stultos existimat Unde Sapie. iij. de iustis dicit. Mõ visi sunt oculis insipientium mori. illi aũt sunt in pace. ¶ Itẽ inhoneste solẽt cõuersari ⁊ maxime quãtũ ad peccatũ carnis. Unde Prouer. xviij. Qui tenet adulteram stultus est ⁊ insipiens Et Roma. j. Repletos omni iniquitate ⁊ fornicatione ⁊ auaricia ꝛc. Sequitur. Insipientes incõpositos: sine affectione: sine federe: sine misericordia ¶ Itẽ solet insipiens indiscrete loqui vel effari: quia scz insipientes loquuntur indignatiue: iniuriatiue ⁊ iactatiue seu precipitatiue. Indignatiue dico. Pro. xix. Dues torquens labia sua insipiens est. Torquẽs dico: scz indignatiue. In super Ecclĩastes. x. Labia insipientis precipitabunt eũ initiũ verborũ eius stulticia: ⁊ nouissimũ illoruꝝ error pessimus. Stultus verba multiplicat ꝛc. ¶ Itẽ solet insipiens meternũ mori vel dammari. Iste enim est finis malorum insipientum fatuorum. scilicet mors eterna. Psal. Simul insipiens ⁊ stultus peribunt. Ista ergo sufficiãt gratia breuitatis. Uide de Sapientia. Stulticia Fatuitate. Ignorantia ⁊ similibus.

Inspicere. Uide vbi Aspicere.

Inspiratio. Idem est quod facta q̃ spiritũ revelatio.

Instare. Instans. instanter. Nota q̃ instantia quãdoq; sumitur pro propinquitate imminente. sicut Genes. xxxviij. Instãte partu apparuerunt gemini. Quandoq; pro tempore momentaneo ⁊ transeunti: sicut cum dr Natura non operat

Universidad de Deusto
Biblioteca

in instanti ⁊ q̄ aīa ꝛp̄i in instanti sue creationis fuit beata vel vnita vno. Mñq̄ pro actione cōtinua ⁊ non desinenti. Eccl̄iastici. xxvj. Si nō in timore dñi tenueris te instanter. i. cōtinue: cito subuertet̄ domus tua. Mñq̄ pro oratione sollicita ⁊ diligenti. Sicut cū dicitur Judith. iij. Clamauit populus ad dñm instantia magna. Quocūq̄ ergo modo sumatur instantia notabo generaliter q̄ in scriptura reperit instantia.

Quam debes habere. ℣Primo ergo dico q̄ est q̄
Quam debes videre. dam instātia quā vir pru
Quam debes timere. dens debet obseruare. Et

ista est instantia in bonis operibus faciendis. Arbores em̄ que tēpore hyemis impedite fuerūt. solēt ad ueniente vere: productioni florū ⁊ foliorū diligenter instare: ⁊ tarditatē precedentē p instantē diligentiā cōpensare ⁊ ad productionē naturalē diligēter intendere ⁊ vacare. Quanto enim precessit acrior ⁊ maior retardatio: tanta. oportunitate: habita sequitur instātior ⁊ diligētior executio. Sicut ptz in vineis que quāto longior frigore impedite fuerunt: tanto impedimento cessante instantius fructificant ⁊ producunt. Sic vere hō cū aliquandoq̄ frigore indeuotionis seu corporis aut tribulationis bona opa facere retardet inuenta tandē oportunitate debet instanter bonis laboribus insudare ⁊ bonū facere: ⁊ morā pristinam cōpensare. Exēplo tigridis: de qua dicit Solinus. Mō q̄ū inuenit catulos suos raptos: ipsos' tam instāti celeritate prosequit̄ q̄ nihil tam longum est quod non breuiter in breui perambulet: nihil adeo anteceditvt nō ilico assequatur. quinimmo vt ait. Si venator fugiens nauem intrauerit anteq̄ veniat ad littus: suū patenter punit tarditatem. Sic vere hō qui predam ⁊ fetus gratie ⁊ glorie quos amisit vult recuperare ⁊ consequi debet instantissime ⁊ velociter bene operādo ipsos inuestigare ⁊ psequi: ⁊ si ipsos ꝑut optat nequit attingere: debet tarditatē suā p̄ penitentiam castigare. Ideo cuilibet diligenti dr illud. ij. Thym. iiij. ℣Predica verbū insta importune: ⁊ oportune argue: obsecra: increpa ⁊c. Sequitur. Tu vero vigila: in omnibus labora. Opus fac euāgeliste. ministeriū tuū imple: sobrius esto. Exēplo scz apostoli. qui dicebat. v. Cor. xj. Instantia mea. quotidiana sollicitudo

B ¶Nota ergo q̄ prudens homo debet instanter.
℣Predicare verbum veritatis.
Inuocare opem diuinitatis.
Castigare facta prauitatis.
Informare plebē humilitatis.
Fabricare opus vtilitatis.

Instem⁹ igit̄ veritatis verba p̄dicādo Actu. vj. Nos aūt ministerio verbi instātes erimus. ¶Itē instem⁹ diuinitatis opem inuocando. Judith. xiij. Clamauit ppls ad dñm instātia magna. Et Col. iij. Oratioi instate. ¶Itē instemus prauitatis facta puniendo seu corrigendo. Exemplo iude. de quo dicitur. ij. Machab. xij. Judas autē vehemēter instabat punies profanos. ¶Itē instemus humilitatis gentē informando seu iustruēdo. s. deuotos ⁊ subditos nostros: q̄ sicut dr Judith. viij. Instabat sup alligantes manipulos in agro. ¶Itē instemus vtilitatis opus exercendo seu faciēdo. Juxta illud q̄ precipitur Eccl̄iastes. ix. Quodcūq̄ facere pōt manus tua instanter operare ⁊c. Et sic patet q̄ est quedā instantia quam vir prudens debet obseruare. ¶Scdo vero dico q̄ est

C quedā instātia quā vir prudēs debet cogitare. Et ista procerto est instātia ⁊ imminens propinquitas mortis nostre seu etiā tentationis diabolice. que nobis imminet omni die.

Instat enim diabolus vt nos percutiat.
Instat mundus vt nos inficiat.
Instat mors seu interitus vt nos deiciat.

De instantia dyaboli p tentationes percutientis potest dici illud. ij. ℣Parat. xiij. Respiciens iudas vidit instare bellum ex aduerso ⁊ clamauit ad dñm. De instantia autē mūdi nos p̄ delectationes inficientes dicit Judicū. xv. Cū dies triticee messis instarent venit samson muisere volens vrorem suā. De instantia vero mortis nos a vita deiicientis pōt dici illud. ij. Thymo. iiij. Ego aūt iam deliboꝛ: ⁊ tēpus resolutionis mee instat. Et sic patet q̄ est quedā instantia quā vir prudens debet cogitare. ¶Tertio dico q̄ est quedam instantia quā vir prudens debet formidare. Et ista procerto est instantia iudicij ⁊ inferni: ⁊ mortis etiā eterne que instat nisi precauerimus. Teste enim apostolo. ij. Tymoth. iij. In nouissimis diebus instabunt tempora periculosa: q̄ſi complebit illud Sapiētie. vj. Fortioribus fortior instat cruciatio: ⁊ potētes potenter torquenta patientur. Et tñ proculdubio licet ista insistent: vani tamen ⁊ fatui nō aduertūt. Sicut Judicū. xx. dicit. Mō ingrauatū est bellum contra filios beniamin: et nō intellexerunt q̄ ex omni parte illis instaret interitus. Et sic ergo patet quō in scriptura reperitur instantia. Formidanda. Cogitāda ⁊ Obseruāda. Vide de Diligentia ⁊ Sollicitudine ⁊c.

Instar. ✣Ubi Similitudo. Imago. vt: et sicut.

Instaurare. ✣De restituere. restaurare. reparare ⁊ reedificare.

Instituere. ✣Instituta nō sūt autoritates: vide vbi. Constituere. ⁊ Statuere

Instruere. ✣Notaq̄ instruere quādoq̄ sumitur pro. cōstruere vel fabricare. Et inde dicit instrumentū. Mñq̄ aūt sumit̄ p̄ ordinare: armare seu munire: ⁊ sic de Joab dr. ij. Regū. x. Mō videns preparatū sibi prelium esse ex aduerso instruxit faciē cōtra syrus. Et Deutro. j. dr. Cūq̄ instructi armis pergeretis ⁊c. Quādoq̄ vero ⁊ cōmuniter instruere accipit̄ p̄ docere: erudire. et informare. Sicut in ℣Psal. dicit dauid dño Uia iustificationū tuarū instruxisti me. ⁊ exercebor ⁊c. Et dñs respondens dicit. Intellectum tibi dabo ⁊ instruā te in via hac qua gradieris: firmabo sup te oculos meos ⁊c. Distingue si vis quō bono instruitur ⁊ informatur tam a deo q̄ a parentibus aut a prelato. Quādoq̄ p̄ lecturam et eruditionē. Quādoq̄ per reuelationē aut inspiratiōnē. Quādoq̄ per disciplinam ⁊ castigationē. Concorda si vis Trāseo. q̄ pauce sunt autoritates. Vide vbi de Docere: ⁊ Erudire: ⁊ similibus.

Insula. ✣Nota insula est portio terre aquis ex omni latere circūsepta. Et videtur q̄ moraliter accipiendo insula potest referri ad personas ⁊ ad loca. Ad personas dico quia per insulā possunt intelligi viri boni ⁊ viri mali. Ad loca etiam: q̄ per insulaz possunt intelligi Ecclesia. Religio. Mūdus. Infernus. ⁊ Paradisus. Sic igitur notabis: q̄ in scriptura reperitur loquendo moraliter ⁊ in bono significato insula.

Deserta ab hominum ritu.
Secreta ⁊ sine mugitu.
Repleta opulento victu.
℣Prima est iusti perfectio.
Secunda est vera religio.
Tertia est celi possessio.

Justus dr insula q̄ cingitur aquis deuotiōis. q̄ sicut dr in ℣Psal. Justus est tanq̄ lignū q̄ plantatū est secus decursus aquarū: q̄ fructum suū dabit in tēpore suo. Et foliū eius nō defluet ⁊c. Religio dr insula: q̄ aquis cōpunctionis. Un religio est illud firmamentū: de quo dr. Gene. j. Fiat firmamētū in medio aquarū. ℣Paradisus vero dicit insula: q̄ cingit aquis tribulationis: pro eo scz q̄ nullus intrat insulam nisi p̄ istas aquas. vnde Ezech. xlvij. Traduxit me p̄ aquā vsq̄ ad renes ⁊c. Et illud Sapiē. x. Transtulit eos p̄ mare rubū: ⁊ transuexit eos p̄ aquā nimiam. Et dr etiā finaliter iste locus repletur aquis refectionis frigery ⁊ consolationis. ℣Psal. Sup aquas refectionis educauit me. ¶Dico ergo primo q̄ iustus dicit

insula deserta. idest insula separata. Mā sicut materialis insula ab alia terra discernitur ⁊ disiungitur. aquis circundat̄ ⁊ abluitur. ventis insufflatur ⁊ abstergitur. fluctibus verberat̄ ⁊ percutit̄. terremotu sepius turbatur ⁊ cōcutit̄. piratis ⁊ profugis exponit̄. herbis tū ⁊ fructibus redūdat ⁊ cōponit̄. ⁊ cantibus auiū iocundat̄ ⁊ disponit̄. Sic reuera iustus homo seperatur ab alijs p̄ singularis vite pfectionē. Gen. x. Dimise sunt insule gentiū. Abluitur aquis irriguis p̄ gram ꝛdeuotionē Esa. xxxiij. Glorificate dñm in insulis maris. i. in amaritudine pñie ⁊ deuotionis. Ventis spiritus sancti afflantibus abstergit̄ ⁊ purgat̄ per inspirationē ⁊ specialem visitationē. Esa. xlij. Legem eius insule expectabūt. Fluctibus tribulationū percutitur per tēporalem afflictionē Hester. x. Insulas fecit tributarias. Et Esa. xlj. Uiderunt insule ⁊ timuerunt. Terremotu diuini timoris cōcutitur p̄ profundam meditationē Ezech. xxvj. Turbabuntur insule in mari. ℣Piratis etiā. i. demonibus ⁊ tyrannis exponitur per iniuriā ⁊ afflictionem. Esa. xxxij. Ululate q̄ habitatis in insula. Et tamē herbis ⁊ floribus. i. gratijs ⁊ virtutibus redūdat per bonorum spiritualiuz cumulationem. ℣Ps. lxxj. Insule munera offerent: et cantibus spūalibus iocundatur per dei laudē ⁊ gratiarumactionē. ℣Psal. Letent insule multe. Et nota. q̄

C ego reperio Insulam.

Ardentem. Insulam dico ardentē. In mari
Natantem. enim sunt insule que ꝓpetuo ar-
Tremenit̄. dent. sicut de quadā insula meri-
Tacentem. diana narratur in vita sancti bā
Gaudentem. dani. ⁊ de libarcis insulis Cicilie
Nascentem. dicūt ℣Plinius ⁊ Solinus. Sic in

stus semp ardet per dilectionis ardoꝛem ⁊ per cōtritionis feruoꝛē. Ezech. xxxix. Adittentē ignem in magog: et in his qui habitant in insulis. ¶Itē insulam natantē. q̄ scz ꝑm Sene. lib. de naturalibus quēstionibus. Insule natantes mobiles: ⁊ mare more nauis vagantes inuenunt in India qō fit q̄ sunt de spuma maris muicē aggregata: ⁊ in pumicem indurata ⁊ tādem arena ⁊ puluere cooperta: ⁊ finaliter herbis et arboribus opulenta. Sic iusti per paupertatē voluntariam leues in hoc mūdo manentem ciuitatem aut possessionē stabilem nō querētes: nec terre. i. terrenis p̄ desideriū adherentes: ad flatū spiritus sancti ducūtur. ⁊ per diligentiā ⁊ bona opera mouētur ⁊ agitantur. Arena ⁊ puluere. i. mortis memoria cooperiunt: ⁊ herbis ⁊ fructibus bonoꝛ operū cumulant̄. Et tali ergo mobilitati taliū pōt dici illud Apoca. vi. Insule de locis suis more sunt. Istud potissime pōt dici de illis qui amore dei terras proprias exuerūt ⁊ bona tēporalia dimiserunt: ⁊ sicut peregrini ⁊ hospites per mare huius mūdi fluctuantes inerūt: dicentes illud Hebreoꝛ. xiij. Nō habem⁹ hic manentē ciuitatē: sed futurā inquirimus. Inuenio ergo insulā natantem.

¶Itē reperio insulā trementē. Terremotus em̄ vt dicūt ꝓbi multo sepius fit in insulis q̄ alibi. sicut patet de Cicilia insula. que sepissime passa est terremotum. Sic vere iusti terremotu diuini timoris facile concutiuntur: ⁊ sic ab oibus supfluis exuuntur Un Esaie. xlj. Uiderunt insule ⁊ timuerūt. ⁊ extrema terre obstupuerūt. ¶Itē reperio insulam tacentem.

D Constat em̄ q̄ maioꝛ taciturnitas est in insulis q̄ alibi: ⁊ maxime in aliquibus vbi nulli hominū est accessus. Sic iusti sunt insule tacentes: nec per obiurgatiōnē tumultuātes: nec sunt p̄ detractionē murmurātes nec p̄ iactantiā, vocē suā extollentes. Justi enim a talibus vocibus tacent: q̄ per patientiā oportunā silentia multa seruāt sicut potissime faciunt boni religiosi quid ad literam ad euitandū vitia lingue silentiū seruare debent Esaie. xlj. Taceant ad me insule: ⁊ gētes mutent fortitudinem. Ostende quō tales teneātur mutare fortitudinem temporalem ⁊ corporalem in virtualem ⁊ spiritualē. Et aduerte q̄ iusti tacent. ex tribus casibus. scilicet cum.

Attendunt grande mysterium.
Sustinent legis imperium.
Expectant dei subsidium.

Tacent̄ cū ardua mysteria volunt cogitare. Esa. xlix. Audite insule ⁊ attendite populi de longe: dñs abvtero vocauit me ⁊c. Tacent etiā cū diuina impia oportet tolerare: q̄ scz isti patienter tolerant que imponuntur eisdem. Esa. xlij. Legē eius insule expectabūt Tacent insup cū diuina solacia oportet expectare. q̄ scz iusti cum taciturnitate ⁊ patientia expectant auxilium brachium ⁊ adiutoriū dei viui Esaie. lj. Me aūt insule expectabunt ⁊ brachiū meū sustinebūt. Leuate celum oculos vestros. Reperio ergo insulam tacentem. ¶Itē reperio insulam gaudentē. Item in insulis enim prata rident: aues cantant: animalia saltant. Sic vere in iustis sunt prata que rident. scz cōscientie puritas ⁊ mūdicia. aues que cantant. i. gratiarumactio ⁊ letitia: animalia que saltant. scz exultatio in deo ⁊ bonorū affectuū resonantia. Exultare enim idem est q̄ extra saltare. ℣Psal. Letentur insule multe. Applica si vis de insula de qua legit in vita beati brandini vbi erant aues cū facie humana: lingua sibi intelligibili loquentes ⁊ ex omni parte deū laudātes. Sic in insula. i. in iusto sunt aues deū laudantes ⁊ exultationes ⁊ consolationes dei laudes: ⁊ continue gratiarū actiones dicentes'. Esa. xxxij. Glorificate dñm in insulis maris. Reperio ergo insulam gaudentē. ¶Itē E reperio insulam nascentē seu scatentē. Constat enim teste. Seneca lib. de naturalibus questionibus. Mō q̄ſiq̄ per terremotū nascuntur insule nouē: Sicut de illa insula que dicitur mitilene narrat idem q̄ precedente terremotu ignis in mari egeo octo diebus continuus arsit qui de profundis abyssi erūpens lapides ⁊ materiam secū traxit. ⁊ tandem cessante igne lapides combusti apparuerūt. de q̄bus insula facta fuit. Sic vere dico q̄ quando terremotus diuum timoris precedit: ⁊ ignis diuine charitatis succendit ⁊ lapicidina constantie ⁊ firmitatis succrescit: tunc homo in insulam. i. in virum iustum faciliter cōuertitur ⁊ excrescit. Actuū. xxviij. Militene insula vocabat̄. Sequitur. Accensa pira reficiebant nos. militene transmigrās, interpretatur. q̄ scz tales de nō esse ad esse trās migrant ⁊ transeunt: dū p̄ virtutē nouiter generant ⁊ fiunt. Reperio ergo insulam nascentē. Cōstant em̄ q̄ quandoq̄ mare supabundat ⁊ crescit: ⁊ insulas cooperit atq̄ tegit. Sicut de burdē insula exemplificat Seneca vbi supra. Et sicut dicitur de insula vbi erat ecclesia beati clementis prope ciuitatem tersonam: que est in gazaria. q̄ mare ita creuit q̄ eā ita alte operuit q̄ non apparebat ampliꝰ: ⁊ recedēte mare annuatim reapparuit. Tales sunt iusti q̄ scz sub aqua amara penitentie ⁊ tribulationū fugiunt: ⁊ ibi per humilitatem ab obtutibus hominū se abscondunt. Unde de humilitate taliū pōt intelligi illud Esaie. xl. Ecce insule quasi puluis exiguus. Et Apoc. xvj. Omis insula fugit: ⁊ montes nō sūt inuenti. Et sic igit ptz quō iusti multis modis insule nuncupant̄. Et hoc primum principale. ¶Secundo dico q̄ religio dicitur insula quia cingit aquis compunctionis. i. Macha. xiij. Fecit introitū in insulis maris insule nāq̄ amarā cōpūctionē significāt. Et aduerte q̄ religio est vel dici pōt Insula tuta ⁊ necessaria. F

Insula trita ⁊ tributaria.
Insula certa ⁊ speculatoria.

Religio enim est insula tuta ad habitandū vñ Act. xxvij. dicebat paulus in mari periclitans. Mō in insulam quandā oportet nos deuenire. Et. xxviij. Cū eam fissemus cognouimus q̄ militene insula vocabatur. que scz interpretatur trāsmigrans q̄ scz religio semper transmigrat ⁊ currit inquātū in mūdo nihil prēter necessaria querit. Similis illi insule natanti. de qua supra dictum est. ¶Item religio est insula. prom

Universidad de Deusto
Biblioteca

pta ad famulandū. Ista enim est tributaria peccato
ribus ⁊ tyrannis. Hester.x. Insulas fecit tributarias
Tributaria enim dicit eo q̄ deo ⁊ prelatis per seruitutē obedientie subiugatur ⁊ tributa bonorū operuz reddere cōprobat. Psal. Reges tharsis ⁊ insule munera offerent: reges arabum ⁊ saba dona adducent
¶ Itē religio est insula apta ad speculandū q: sz in
sule sunt magis secrete q̄ terra firma vt supra visum
est. Un ptholomeus ille maximus astrologorū dicit
fecisse ⁊ inuenisse cōsiderationes suas in insula cy-
pri ⁊ etiā ad literā nos videmus q̄ inter religiosos
sunt hoīes magis speculatiui q̄ iter seculares ⁊ mū
danos. Unde Apocal.j. dicit Joannes. Fui inquit in
insula que vocat pathmos qđ interpretat separatio.
Sequit. Et cōuersus vidi septem candelabra aurea:
⁊ similē filio hominis inter illa. In quo notari pōt q̄
separatio. idest status a seculo separatus est ad vidē
dum visiones dei: ⁊ ad speculandum celestia magis
aptus. Et si vis dic de religione vel ecclesia que supra
dixi de viro iusto. s. q̄ est insula Ardens. Matās. Tre
mens. Tacens. Gaudens. Nascens. Et applica ⁊ con
corda vt supra. Igitur religio dicit insula que cingit
aquis compunctionis. ¶ Tertio vero dico q̄ celū di
citur insula que cingit aquis tribulammis: seu affli
ctionis: q: sz sicut nō est transitus ad insulam: nisi p
aquā ⁊ mare: sic nō est transitus ad paradisum: nisi p
amaritudinē ⁊ laborem. Et sicut in insulis sunt q̄ndq̄
multe diuitie. sic ⁊ in insulis paradisi que sz bene di
cuntur insule in plurali. eo sz quia in domo patris
mei mansiones multe sunt. Un aīe potest dici illud
Ezechie. xxvij. hiacynthus ⁊ purpura de insulis hely
sa facta sunt operimentū tuū. Helisa interpretat dei
saluatio. hiacynthus autem vestis coloris celestis si-
gnat immortalitatem: cuz celum sit incorruptibile.
Purpura vero vestis regia signat eternā dignitatem
Et q: est coloris ignei signat pfectissimā charitatem
Ad denotandū q̄ in istis insulis. i. in paradisi habi-
taculis vbi est dei salus ⁊ saluatio aīa cooperit ⁊ or-
natur hiacyntho immortalitatis: ⁊ purpura pfectis-
sime charitatis ⁊ honoris ⁊ regie dignitatis. Glori-
ficate ergo deū qui habitatis in insulis. Esa. xxiij. Et
sic patet quomō in bono significato insula signat lo-
cum saluationis. Statū religionis Uirum perfectio
nis. ¶ Sed si velles modo oppposito dicere: posses di
cere q̄ insula signat.
Virum infectionis. s. impium.
Statum perditionis. s. Abūdum.
Locum dānationis. s. infernū.
Mā impius est insula fetens ⁊ horribilis. Mā hic mū
dus est insula currens ⁊ instabilis. Mā infernus est in
sula ardens ⁊ dānabilis. Inueniuntur enī insule fe-
tentes ⁊ sulphuree. Insule currentes ⁊ vagantes sicut
supra visum est. Insule flammantes ⁊ pyrenee. Appli
ca sicut supra ⁊ allega. De qualibet ergo istarum be
ne pōt dici illud. Esa. xxiij. Ululate ergo oēs qui ha
bitatis in insula: q: reuera aliqui habitant in insula
peccati qui ylulare solent per inuidiā ⁊ detractionē
Illi vero qui habitant in insula mūdi ylulare solent
p iactantiā ⁊ elationē. Illi vero qui habitant in insu
la inferni ylulare solent p tristitiā ⁊ desperationem.
Sic igitur patet quomodo insula in bono sumitur
⁊ in malo ⁊c.

Insuper ✚ Nota q̄ insuper signat quandā su-
perabundantiā: quoddam augmen
tum: ⁊ quandā additionem ad omne illud qđ supe-
rius ponit vel dr. siue bonū fuerit siue malū. Dico er
go q̄ insup signat supabundantiam,
Uirtuosam,
Uitiosam,
Dolorosam,
Gaudiosam.
Signat dico supabundātiā meritoriam ⁊ virtuosam.
Psal. Dia subiecisti sub pedibus eius oues ⁊ boues
vniuersas: insuper ⁊ pecora campi. Moraliter pedū
noīe, aīe affectiones significant. Un Aug⁹. Pes mei
affectus meus: eo fere: quocūq; fero. Pedibus igit
idest affectionibus subiecte sunt oues. i. simplicitas
boues. idest hūilitas. Insup ⁊ pecora campi. p quem.
intelligunt aīalia qua. sicut agnus q̄ signat innocen-
tiā: capra q̄ signat penitētiā. aries q̄ signat cōstantiā
⁊c. Des iste virtutes affectiōi subiecte: ita vt illius im
peret affectio. his vtatur affectio. his moderet affe
ctio recte per insup designant. Uide de singulis in p
prys titulis. ¶ Itē signat supabundanttā vitioū: et
sic accipit vt cōmuniter. vñ de Achab rege israel dici
tur q̄ nō sufficit sibi q̄ ambulauerat in pctis Jero-
boam: sed insup duxit vxorē Jezabel: ⁊ seruiuit baal
⁊ adorauit eū. iij. Reg. xvj. ¶ Itē signat supabūdan
tiā insortuniorū ⁊ tormētorū. Unde. ij. Regū. xix. dici
tur. Seruus meus cōtēpsit me: insup ⁊ accusauit me
apud dñm meū. Et Ecci. xiij. Diuiti decepto multi
sunt recuperatores: pauper alias humilis deceptus
est insuper ⁊ arguitur. Post vnū enī malum semper
solet accidere vnū insup Quia sicut dicitur cōmuni
ter: vna aduersitas nunq̄ venit sola vnde Seneca di
cit. Nō fortuna nihil nocere cōtenta est semel. ¶ Itē
signat supabundantiā premioz. Unde in Psal. dicit
Insuper ⁊ caro mea requiescet in spe. Et hec de insu
per sufficiant.

Insurgere. ✚ Nota q̄ insurgere idem est qđ
cōtra alium surgere. Accipit au
tem, insurgere semp̄ in malo pro illis qui sibi surgūt cō
tra nos tentādo perniciose. sicut sunt demones. frau
dando maliciose sicut versipelles. Grauando cōten-
tiose sicut sunt tyranni homines ⁊ crudeles. De de-
monibus nos tentantibus dicit in Psal. Deus miq̄
insurrexerunt in me: ⁊ fortes quesierunt aīmā meā
⁊c. De maliciosis ⁊ fraudulētibus dr in Psal. Insur-
rexerūt in me testes iniqui. De tyrānis autem nos
pugnantibus ⁊ grauantibus dr in Psal. Adulti in-
surgunt aduersum me ⁊c. Uide vbi. Cōsurgere. ⁊ vbi
Exurgere. et Surgere.

Integre. ✚ De integritate corporis inquantū
opponitur diuisioni ⁊ partiū frac-
tioni: nihil oportet dicere: hoc soluz dico. Nō sicut
multe sunt species que magis valent ⁊ redolent frac
te q̄ integre. vt ptz in pipere. Sic dico q̄ sanctorum
corpora magis resplenduerunt in miraculis: ⁊ valor
eor magis innuitur post fractionē occisionē ⁊ mortē
q̄ si itegra erāt corpa dū viuebāt. Sz de tali integri
tate trāseo. De integritate vero morali dico q̄ est.
Integritas carnis.
Integritas mentis.
Integritas moris seu operis.
Prima est integritas virginitatis ⁊ continentie. Et
ista est sicut integritas lilij: qđ integrū redolet: fra
ctū fetet. Et de hac integritate potest dici illud Deu.
xij. Mundū hoc est integrū ⁊ sine macula offerri li-
cet. ¶ Scda est integritas sinceritatis ⁊ cōscientie. j.
Thessa. v. Deus aut pacis sanctificet vos vt integer spi
ritus vester ⁊ aīa seruet. ¶ Tertia est integritas vir
tuositatis ⁊ iustitie seu innocentie. Et ista est q̄n ho
mo est in moribus integer ⁊ perfectus. ⁊ nihil est nec
in corde: nec in verbo: nec in opere diminutū. Uas enī
integrū melius liquorem retinet q̄ vas fractū. Spe-
culum etiā qđ bene recipit imaginē: necesse est q̄ sit
integrū. Coriandrū etiā species est cuius semen inte
grum redolet nō contritū: q: reuera illi qui sunt inte
gri in moribus ⁊ complent: ⁊ qui nō habent partē ali
quā tenebrarū sunt ceteris melius redolentes: ⁊ ima
ginē dei in se melius representantes: ⁊ liquorē gre re
tinentes. Ideo bene monet scriptura dicēs Jacobi. j.
Sitis pfecti ⁊ integri in nullo deficientes. Figurati
in vacca rufa que debebat offerri integre etatis. Si
cut dicit Rume. xix. Figurati in agno illo de quo dici
tur. j. Regū. vij. Nō tulit samuel agnū in holocaustū
integrum

integrū dño. Integer enī dicit in quo corde verbo et
opere nihil reprehensibile reperit. Aduerte tamē. q̄
multi sunt integri male ⁊ nō bene. De quodā enī fa
mulo fatuo audim dici q̄ cū magister suus precepit
q̄ caponcs pararet integros in coquina. ipse male
intelligens integritatē: nihil inde amouit: sed cū plu
mis ⁊ fecibus integros posuit ad coquendū: ⁊ sic pe
nitus nihil valuerūt. Integritas ergo que q̄ndq̄ ha-
bet feces carnalitatis. ⁊ plumas volatilis vanitatis
nō est bona immo deo abominabilis ⁊ horrenda. Et
de hac dici potest illud. Prouer. j. Deglutiamus eū
viuentem ⁊ integrum tanq̄ infernus. Sed nō sic iu-
sti: immo bona ⁊ sancta integritate sunt integri. Jux
ta illud Tytum. ij. Teipsum prebe exemplum bono
rum operū in doctrina ⁊ integritate. Sufficit. Uide
vbi omnis ⁊ vbi Totum ⁊c.

A **Intelligere. intelligens intel**
lectus. ¶ Nota q̄ intelligere accipitur pro cognosce
re. pro Scire. pro Aduertere. Unde intellectus mora
liter accipiendo nihil aliud est q̄ sapientia. prudētia
noticia ⁊ cetera similia. De intellectu vero inquantū
est potētia naturalis ipsius aīe rationalis. vel inquā
tum est donū spūssancti: cū ista sint magis scientia-
lia q̄ moralia: nihil intendo quo ad presens. ¶ Dico
igitur. q̄ intelligere idez est qđ intus legere ⁊ signat
quanda discretam meditationem ⁊ occultorū consi-
derationē. Sicut enī oculus lincis. i. oculꝰ illius ala
lis quod dicit linx. esse dicitur ita clarus q̄ etiā illa
que sunt intus ⁊ infra parietem dicit videre. Sic ve-
re oculus intellectus nostri debet esse ita limpidus
⁊ discretus ita q̄ illa que sunt intus ⁊ extra. i. absco
dita ⁊ aperta debet limpide considerare ⁊ ipsa discre
te videre: meditari: precognoscere ⁊ sentire: vt sic si-
mus sicut argus q̄ ex oī pte capitis oculos habēs q̄
qđ circa se fiebat totū videbat q:. s. totū capus nētis
nostre dz esse plenū oculis discrete intelligētie ⁊ cō
sideratiōis: vt quicquid erga nos agatur: siue in mū
do: siue in celo: siue in inferno. s. quātū ad illa q̄ sunt
necessaria ad salutē possimus intelligere ⁊ discreti-
sime prouidere. Un Prouer. xvij. Expectatio prestō
lantis quocūq; se vertit prudenter intelliget. Ut sic
dicat cuilibet illud Job. xvij. Ecce omnia audiuit au
ris mea ⁊ intellexi singula. Possumus ergo exponere
illud Eccli. xvij. Sensati in verbis ipsi sapienter
egerunt: ⁊ ipsi intellexerunt veritatem ⁊ iustitiam: ⁊
implorauerunt prouerbia ⁊ iudicia. ¶ In q̄bus ver-
bis ostendit q̄ nos debemus intelligere ⁊ prouidere
⁊ cognoscere quatuor. sz quid.

B

Dicendum. Ueritatem inquit.	Primo ergo di
Agendum. Justitiam inquit.	co q̄ nos debe-
Sciendū. Prouerbia inquit.	mus intellige-
Timendum. Judicia inquit.	re illa que sunt

Ista enī est vera intelligētia q̄n. sz homo scit ⁊ intelligit. Loqui veritatem. Facere equitatem. Inquirere profunditatem. Adtuere autoritatem.

loquenda seu di
cenda. sz veri-
tatem. Intelle-
xerunt inquitve
ritatē. Fatuum
enī est loqui ni
si veritas sciatur. Et ideo primo sapiens debet veri
tatem scire aut intelligere anteq̄ audeat aliquid lo
qui aut dicere. Unde dicitur Sapien. ij. Mui confi
dunt in dño intelligent veritatē. Un dauid petit. Jux
ta eloquium tuū da mihi intellectuz. Nō est contra
multos qui de rebus se intromittunt anteq̄ intelli-
gant veritatem eorum que dicunt. De quibus dicit
apostolus. j. Tymoth. j. Uolētes inquit esse legis do-
ctores non intelligentes neq; que loquuntur neq; de
quibus affirmant. ¶ Secundo dico q̄ nos debemus
intelligere illa que sz sunt agenda: quod notatur in
verbo. Justitiā. Justitia enim est in agendis: sicut ve
ritas in dicēdis. Justitia enim est intellectus bonus
obus facientibus eam. Idō enim nō potest facere iu
stitiam de se: nec de proximo: nisi intelligat qđ iustuz
est. Et ideo dicit dñs in ps. Et nunc reges intelligite
⁊c. q: procerto beati q̄ custodiunt iudicia ⁊ faciūt iu
stitiam in omni tēpore. ¶ Tertio intelligenda sunt C
illa que sunt scienda: sz prouerbia. Per prouerbia
enim que sunt verba abscōdita ⁊ occulta: possunt in
telligi omnia illa occulta que pertinent ad futuraz
vitā. Quicqd enim nobis dicitur de illa futura vita
in scripturis: totū nobis dicitur in prouerbijs ⁊ figu
ris. Unde de xpo dicitur Marci. iiij. Sō fine para-
bolis nihil loquebat Talia enī prouerbia. i. talia oc-
culta. sine intelligētia ⁊ prouidētia nō cognoscuntur
nec perscrutant. Et propter hoc ps. dicebat dño. Da
mihi intellectū ⁊ scrutabor mandata tua. Un de da-
niele dicit Dan. j. Sō deus dedit sibi intelligentiam
omniū visionū ⁊ somniorum. Illa enī que sunt futura
post mortē: sunt quedā prouerbia quedā abscōdita ⁊
occulta. Sūt etiā quedā visiones ⁊ somnia: q: sz ista
q̄uis inter se habeant existētie certitudinē q̄tum ad
nos: tñ nō habēt nisi quandā somnialem similitudi-
nem q: p fidem ambulamus ⁊ nō per speciē sm apo
stolum: vez inquantū nunc videmus p speculum in
enigmate. j. Cor. xiij. Un de talibus prouerbijs sic in
cognitis ⁊ occultis pōt dici illud Ecclesiastici. xxxix.
Occulta prouerbiorū exquiret sapiēs. ¶ Quarto di
co q̄ intelligēda sunt illa q̄ sunt timēda. Et ista sunt
dei iudicia. Judicia inquit. Sicut enī iudicia regum
⁊ imperatorum q̄s sunt terribilia iusta ⁊ rōnabilia:
profundius a subditis meditantur: ⁊ in eor cordib⁹
terribilius imprimūtur. Sic q: iudicia diuina abys-
sus multa: aspera ⁊ terribilia sunt ⁊ scuera. ideo a no
bis intelligēda sūt ⁊ timēda. Judicia enī dei nisi sub
tiliter intelligant q̄ncq; iniusta cēvidēt q: fz quātū ad
mūdū vident hre vnā causam apparētē: ⁊ habēt vnā
aliam quantū ad deum latentem. Sicut enim malo-
granata rōne exterioris corticis videntur esse valde
dura: ⁊ tñ sunt interius valde mollia ⁊ tenera. Sic ve
re iudicia dei exterius q̄tum ad causas secundarias
nobis apparētes vident esse q̄ndq; plena crudelitate
⁊ iniustitia cū tñ plena sint q̄tum ad dei ordinatio-
nem interius tenera pietate seu clementia. Un dicit
Hieron. Sō oia. prudētia dei agūtur ⁊ qđ credit esse
penā medicina est. De dei enim iudicijs nō videmus
nisi corticē. ⁊ ppter hoc necesse est in ipsis intellige-
re esse divine iustitie ⁊ ordinationis medullaz: sicut
p multa exempla possemus ostēdere ⁊ probare. In-
telligenda sunt ergo ⁊ timēda: q: sz occulta sunt ter
ribilia ⁊ profunda: q: sicut dicitur Roma. xj. Incom
prehensibilia sunt iudicia eius: ⁊ inuestigabiles vie
eius. ¶ Sed nota. q̄ sicut aīalia grossa ⁊ ponderosa
parū habent de subtilitate intellectus: q: sz nec sunt
subtilia nec ingeniosa: sicut patet de Cervis. Tauris
⁊ Mulis. Aīalia vero parua valde sunt ingeniosa et
astuta: ⁊ intellectuali prudētie propinqua. sicut patz
de Apibus. Araneis ⁊ Formicis. Sic vere charissimi
aliqui sunt magni ⁊ grossi p tēporalem prosperita-
tem. s. diuites ⁊ potētes: qui etiam sunt vt cōmuniter
in intelligentia spirituali imbecilles. De q̄bus dici
tur in ps. Nolite fieri sicut equus ⁊ mulus q̄bus non
est intellectus. Illi vero qui per humilitatē sunt par
uuli: sunt vt cō iter spūali intelligentia plus dotati
vñ Prouerb. viij. Intelligite paruuli astutiā: ⁊ insi-
pientes animaduertite audite me q̄n de rebus ma-
gnis locuta sum Simus ergo intelligentes: q: sicut
dicitur Prouer. xxiij. Acceptus est regi minister intel
ligens: ⁊ populus non intelligens vapulabit. Et sic
ptz quō intelligēda sunt predicta quatuor. s. illa que
sunt agēda Illa q̄ sunt dicenda. Illa que sunt scienda D
Et illa que sunt timēda. ¶ Etadhuc si volumꝰ pos-
sumus notare q̄ nos debemus intelligere quinq; ne
cessaria ad salutez. Intelligere enim debemus.
Nostrorum proximorum necessitatem.
Nostroz pctorum peruersitatē.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Bonorum futurorum felicitatem.
Mortis ⁊ tormentorum acerbitatem.
Hominum damnatorum penalitatem.
Intelligamus ergo necessitates nostrorꝝ proximorũ per nosmetipsos: vt ex nostris propꝛijs passionibus possimus intelligere ⁊ miserias proximorum. Iurta illud. Ecci. xxxi. Intellige ex teipso que sunt proximi tui. Et ideo destructione dicit Job. xxxix. Mõ ipsa propria oua sua obliuiscitur in sabulo. ignorans vbi posuerit ea. eo ꝙ priuauit eã dñs sapia: nec dedit ei dñs intelligentiã: qꝛ ꝙ. s. ꝓpria oua. i. ꝓmos ⁊ parẽtes negligũt: ⁊ in necessitatibus obliuiscuntur: sine intelligẽtia esse dicuntur. Mathei. xv. Adhuc ⁊ vos sine intellectu estis. Et ꝓpter hoc dr̃ in ps̃. Mõ beatus ꝙ intelligit sup egenũ ⁊ pauperẽ: in die mala liberabit eũ dñs. ¶ Itẽ intelligamus peruersitatẽ pctorũ nostrorꝝ. Et sic intelligere idẽ est qõ intus legere: qꝛ s. intus in ꝑscia debem⁹ legere facta nr̃a: ⁊ ipsa itelligere ⁊ videre Vñ i ps̃. Intelligite ĩsipientes in ꝓpto: ⁊ stulti aliqñ sapite. Itẽ intelligam⁹ felicitatẽ eternorꝝ bonorum. De quo Esa. lij. Ecce intelliget seruus me⁹ eleuabitur ⁊ sublimis erit valde. ¶ Itẽ intelligam⁹ propinquitatẽ mortis ⁊ futurorꝝ. Sicut enim intellectus ⁊ intẽtio nautarũ principaliter fertur in portũ vbi debent applicare: sic vere totus intellectus noster debet ferri ad prouidendũ ⁊ cogitãdũ statum in quo post mortẽ habemus ꝑseuerare. vñ Deut. xxxij. Utinam saperent ⁊ intelligerẽt ac nouissima prouiderẽt. ¶ Itẽ intelligamus penalitatem hoĩm damnatorum. vñ Dauid loquens de talium damnatione ꝑsperitate ⁊ cõsolatioe dicit. Mõ sine causa iustificauerat. s. dãnatus cor suũ donec intraret in sanctuariũ dei ⁊ intelligeret in nouissimis eorum. Et sic si fuerimus taliter intelligẽtes: poterimus hr̃e donũ sapientie et intellectus. ⁊ requiesceꝛ sup nos spũssanctus. sicut dicit Esa. xj. ¶ Aduerte tamen: ꝙ tria sunt q̃ verum impedunt intellectum scz.
Mundi prosperitas ⁊ cõsolatio.
Mẽtis obscuritas ⁊ obfuscatio.
Cordis fatuitas ⁊ obstinatio.
Uerũ enim nequeunt intelligere illi qui sunt impinguati mũdana prosperitate. Isti sunt similes porcis qui q̃ñq̃ fiunt ceci ꝓpter nimiam pinguedinẽ. vñ in ps̃. Hõ cum in honore esset nõ intellexerit: cõparatus est iumentis insipientibus ⁊ similis factus est illis. ¶ Itẽ illi qui sunt obfuscati mentis obscuritate. Homo q̃ñq̃ per diuturnam obscuritatem pedit visum: sic homo per ignorantiam intellectum. Vñ in ꝑsal. Nescierunt neq̃ intellexerũt: in tenebris ambulant. ¶ Itẽ illi qui sunt obstinati cordis fatuitate. vnde in ꝑsal. Uir insipiens non cognoscit: ⁊ stultus non intelliget hec. Ista ergo be int ellectu sufficiant. Uide infra de Sapia: ⁊ in diuersis ꝓtibus huius libri sicut infra in tabula poteris inuenire.

Intendere. Nota ꝙ intẽdere q̃ñq̃ idẽ est qõ aliquid ad certum finẽ seu ad certũ quid ordinare ⁊ disponere ⁊ exinde ꝓuenit ⁊ diriuat nomẽ intẽtionis. q̃ scz dat operibus meritũ seu culpã. ⁊ ista dicit q̃ñq̃ affectus: q̃ñq̃ voluntas: q̃ñ q̃ animus Et de ista loquit apostolus Hebreorꝝ. iij. Cogitationũ inquit ⁊ intentionum cordis. Et de hac dicit Greg. i moralib⁹. Mõ sicut fabricacolũnis colũne vero immittuntur fundamenta: ita virtutibus immittitur vita: virtutes aũt in intentione solidantur. Ista ergo ór oculus: ór angulus: dicitur titulus.
Oculus dico q̃ corporis est lux ⁊ specula.
Angulus aũt qui parietis est lex ⁊ regula.
Titulus etiam qui operis est laus ⁊ notula.
Est igitur intentio.
Oculus speculãs vt animus a fraude tueatur.
Angulus regulans vt qõ agit in recto teneatur.
Titulus gratulans vt meritũ debitũ habeaꝛ.
¶ Intentio enim est oculus opus illuminans.
Est angulus opus conterminans.
Est titulus opus denominans.
Primo ergo dico ꝙ intentio est oculus opus illuminans. Sicut enĩ oculus illuminat corpus: sic intẽtio opus. Et sicut oculus est pars corporis preciosior: sic intentio est pars excellentior. Et sicut oculo sano totũ corpus bñ regitur: infirmo vero vel obscuro male gubernat aut dirigitur. sic si intentio sana fuerit: totius operis corpus ⁊ cõgeries sanũ erit. Si vero per maliciã infirma fuerit vel obscura: totius operis cõditio erit vituperabilis ⁊ casura. Nõne si porcus sanus fuerit vel infirmus. cognoscit in oculo vel in lingua. qꝛ reuera nullius operis corpus sanum dicit vbi intentionis oculus infirmatur. Un Matth. vj. dicit Si oculus tuus fuerit simplex: totũ corpus tuũ luciduꝫ erit. Si aũt oculus tuus nequã fuerit totũ corpus tuũ tenebrosuꝫ erit. Sup quo dicit Bernardus ꝙ duo sunt necessaria ad hoc ꝙ oculus intẽtionis sit vere simplex. s. charitas in affectione: ⁊ veritas in locutione. Et si vis dilatare vide infra de Oculo. ¶ Secũdo dico ꝙ intẽtio est angulus opus conterminans seu ordinãs. qꝛ scz sicut ꝑ angulũ totus paries regulatur ⁊ ordinat sic totũ opus ꝑm intentionẽ formaf Et ideo sicut angulus de quadratis lapidibus solet fieri: sic itẽtio solet q̃dratura q̃tuor virtutũ cardinaliũ insigniri. Intẽtio eĩ est lapis ãgularis quo stãte edificium stat: ⁊ deficiẽte ruit. Esa. xxviij. Ecce ego mittã in fundamẽtis syon lapidẽ ꝑciosum ꝓbatũ angularẽ ¶ Tertio vero dico. ꝙ intẽtio est titulus opꝰ denominãs q̃tum ad qualitatẽ. i. an bonũ sit an malũ. Et id quidẽ aliter fit a deo. aliter ab hoĩe deus eĩ opus ab intẽtione denominat. ⁊ ꝑm ꝙ intẽtio bona vel mala fuerit: opus qõ exterius apparet bonũ vel malũ indicabit. Hõ vero ab opere intẽtionẽ denominat: qꝛ ꝑm operũ qualitatẽ: iudicat animi voluntatẽ. Unde Bern. ⁊. sup Can. dicit. Mõ apud homines cor eyer bis. apud deum vero verba ex corde pensant. ¶ Et breuiter notare possum. ꝙ intentio.
Debet esse sancta. Sancta dico quo ad deũ: vt semp ad deũ dirigaf. Exẽplo
Debet esse recta. floris solsequij. q̃ semp dirigit factẽ ad solem. Recta etiã quo ad proximũ. vt nũ q̃ a iustitia torqueaf seu moueaf. Exẽplo lingue statere: que semp est recta si põdera sint iusta ⁊ equalia alias semp inclinat se ad partẽ vbi est maius põdus sic intẽtio ⁊ voluntas ad illũ cuius iustitia magis põderat. Tecta insup quo ad seipsam ne interior sanctitas ab obtutibus hominũ videaf. Matth. v. Attẽdite ne iustitiã vr̃am faciatis coram hoĩbus vt videamini ab eis. Justi eĩ ꝓudẽtes etiã in agibilib⁹ intẽtionẽ suã solent tegere ⁊ qõ intendũt aut cogitãt paucis ⁊ fidelibus reuelare Ecci. viij. Mõ omni homini cor tuũ manifestes ⁊c. Que tamen oĩa sunt contra multos qui scz habent intentionem.
Mõ Sanctã immo corruptã.
Mõ Rectã immo distortã.
Mõ Tectã immo detectam.
Corruptã hz quo ad deũ: hereticꝰ heresim ⁊ idolatriam. Distortã habet quo ad proximũ malicios ꝙ malignitatẽ ⁊ fraudulentiam. Detectã habet quo ad seipsum vanigloriosꝰ ꝙ ostẽtationẽ ⁊ iactantiã. Est aũt mala intentio sicut venenũ latens in aspide vel bufone: qõ q̃ñ exterius in aliquẽ enomit: tota eĩ⁹ virtus ⁊ sanitas deturpaf ⁊c. Multa de intentione tam bona q̃ mala. Uide vbi. Cor. Mens. Fraus. Oculus. Radix. ⁊ similia. ¶ Sz adhuc dico ꝙ intẽdere sumit pro intelligere. aspicere intẽdere vel vacare. Sed qꝛ factum est satis de attendere: ideo breuiter pertransibo. ¶ Nota ergo ꝙ in scriptura reperitur vnũ intẽdere Diseratiuũ. Speculatiuũ. Eruditiũ. Admiratiuum. Maculatiuũ. Intẽdere miseratiuũ est illud quo deus ⁊ dei misericordia intendũt in hoĩem. scz
Ut ipsum eruãt succumbentem.

Ut ipsum dirigãt litigantem.
Ut ipsum protegant propugnantem.
Ut ipsum audiant supplicantem.
Ut ipsum puniant delinquentem.
Ut ipsum premiant promerentem.
Intendit eĩ deus in hoĩes vt benigniter eruat succũbentes. ps̃. Intẽde aĩe mee ⁊ libera eã: ꝓpter inimicos meos eripe me. Ut iudicio dirigat cõtẽdẽtes ps̃. Exurge ⁊ intẽde iudicio meo deus meus ⁊ dñs meus in causã meã. Ut adiuuãdo protegat vim timẽtes. ps̃. Deꝰ in adiutoriũ meũ intẽde: dñe ad adiuuãdum me festina. Et iustos audiat supplicãtes ps̃. Intẽde voci deprecationis mee rex meus ⁊ deꝰ meus. Et alibi. fiant aures tue intendẽtes in vocẽ deprecationis mee. Ut malos puniat delinqũtes. Psal. Intẽde ad visitandas omnes gẽtes: nõ misereaꝛis oibus q̃ operant iniquitatẽ. Ut beatos foueat seu munìat triumphantes Psal. Specie tua ⁊ pulcritudine tua: intende prospere procede ⁊ regna. Patz ergo ꝙ est vnũ intendere miseratiuũ. ¶ Itẽ est vnũ intẽdere speculatiuũ. Et istud est quo hõ intẽdit ad legis diuine mandata ⁊ iudicia cognoscẽda. Iurta illud. j. Macha. ij. Intẽdite in preceptũ legis. Et ad celestia videnda et cõtemplãda. Exẽplo Stephani de quo dicit. Actuũ. vij. Mõ intẽdẽs in celũ vidit gloriã dei. ¶ Itẽ est vnũ intẽdere eruditiuũ. Et istud est illud quo hõ intẽdit ad audiẽdũ ⁊ intelligendũ vtilia documẽta. Sicut de illis dicit Actuũ. viij. Intẽdebant aũt ⁊ urbe his que a philippo dicebant audiẽtes cũ vnanimiter. ¶ Itẽ est vnũ intẽdere admiratiuũ. Et istud est qñ hõ intendit ⁊ cogitat in opa mirabilia creatoris. Sicut Luce iij. ór. Mõ omniũ oculi in synagoga erãt intẽdentes in iesum. Sequit. Et mirabatur. ¶ Itẽ est vnũ intendere maculatiuum. Et istud est quo pctores intẽdũt in suas malicias ⁊ pctã. Mr̃ sicut ór Genesis. vj. Cogitatio cordis humani intẽta est ad malũ omni tpe. Qui dã eĩ intẽdunt in luxuriã: q̃ maculat tactũ cõtra illud Prouer. v. Ne intẽdetis fallacie mulieris ⁊c. qui dam in errores qui maculant intellectũ. j. Tymoth. iij. In nouissimis tẽporibus discedẽt quidẽ a fide intendentes spiritibus erroris. Quidã in vana verba que maculant auditũ. cõtra illud Tytus. j. Mõ iudaicis fabulis intẽdentes. Et sic patet quõ intendere in bono sumitur ⁊ in malo.

Inter. Nota ꝙ istud vocabulum inter est prepositio seruiẽs casui accusatiuo. Et est talis significati: ꝙ semp videf innuere pluralitatẽ: sotietatẽ: medietatẽ. Et ideo istud vocabulũ inter: põt significare in bono ⁊ in malo. ¶ Primo ergo dico: ꝙ inter in bono significat oẽs illos qui inter aliquas discordias contrarias interponunt partes suas. Et sic significat.
Sanctos intercessores.
Bonos mediatores.
Bonos frequentatores.
Bonos moderatores.
¶ Et sic dico ꝙ per inter pñt intelligi.
Erga deũ mũdi negocia procurantes.
Discordiũ facta diuortia federantes.
Perfectorꝝ digna cõsortia frequẽtantes.
In seipsis opa propria moderantes.
Boni ergo itercessores sũt illi q̃ suis intercessionib⁹ ⁊ orombus se ponũt intermedios inter deũ ⁊ populum: cuiusmodi debẽt esse prelati: qui ꝓpie possimt dicere illud Ezechie. viij. Eleuauit me spũs inter celum ⁊ terram: ⁊ adduxit in hierusalem. Ubi aduerte ꝙ prelatus debet habere canonicã promotionem qꝛ scz spũs debet ipsum leuare. i. promouere. Dignificam erectionẽ. qꝛ scz ipse positus est inter celum et terram. i. inter deũ ⁊ pplm clerum ⁊ seculum virum ⁊ proximũ suũ Rectificã cõclusionẽ: qꝛ sic se debet regere: vt finaliter adducatur in hierusalem. Isti igit debẽt esse boni intercessores Nũeri. xvij. Stans aarõ inter mortuos ⁊ viuẽtes in populo defcatus est ⁊ plaga cessauit. Ista etiam possunt dici de bonis principũ ⁊ prelatorũ familiarib⁹: q̃ scz inter ipsos ⁊ pplm sunt intermedij. qꝛ scz isti ꝑ pauperibus subditis debent intercedere: dñorum rapinã ⁊ iracundiã moderari. Ezec. xxij. Quesiui de eis virũ qui interponeret sepẽ. ¶ Scõo dico ꝙ ista prepositio inter signat bonos mediatores illos scz qui inter discordes interponũt benigniter partes suas vt ipsos recõcilient ⁊ cõcordent. Tales eĩ sunt sicut solidatura q̃ coniungit ⁊ ligat diuersa metalla qñ ponif inter illa. Sunt etiã sicut cementum mediante quo diuersi parietes in testudine vniunf. Isti eĩ sunt sicut lylium inter spinas Cant. ij. qꝛ scz spine que sunt pungitiue ⁊ sicce. i. viri inimici discordes ⁊ inuicẽ pugitiui ⁊ nocui: prouer. xij. Inter superbos semp iurgia sunt: nunq̃ possimt cõcorditer viuri nisi aliquo lylio mediãte. i. aliqua ꝑsona molli dulci. benivola ⁊ benigna. Ideo discipulis ⁊ apostolis fuit dictũ Luce. x. Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos ⁊ Matth. x. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ estote ergo prudẽtes sicut serpẽtes ⁊ simplices sicut columbe ¶ Ubi nota ꝙ talis mediator debet habere.
Benignã locutionem. Talis eĩ debet esse si-
Perfectã discretionẽ. cut agnus benignissi-
Sinceram intentionẽ. mus. Sicut serpens prudentissimus. Sicut columba simplicissimus. Quia debet esse Agnus benigniter allegãdo Serpens pericula ꝓcauendo. Colũbe simpliciter intẽdendo. Applica si vis ⁊ dilata de cõditionibus Agni Serpẽtis Colũbe. Inter ergo signat bonos mediatores. i. pacis ⁊ cõcordie inter alios cõpositores. Istud est enim qõ partes debẽt velle: ⁊ hm cinde querere dicẽtes scz illud Gen. xiij. Ne queso sit iurgium inter me ⁊ te: fratres eĩ sum⁹. Uide eã superius vbi frater. Istud debet mediator procurare ⁊ ꝓcipere dicendo. s. illud Marci. ix. Habete in vobis sal: ⁊ pacẽ habete inter vos. Istud solet ipse deus in scriptura ordinare ⁊ iungere. qꝛ scz orta q̃stione inter apostolos quis eorũ esset maior Christus legitur dixisse. Quicũq̃ voluerit inter vos maior fieri. minister vester erit. Matth. xx. Signat ergo inter bonos mediatores. ¶ Tertio dico ꝙ istud vocabulũ inter signat bonos sociatores vel bone societatis sectatores ⁊ frequentatores ouis enim nõ vult esse sola: immo inter alias viuere delectatur ⁊ canis etiã nequaq̃ viueret nisi inter hoĩes habitaret. Sic vere bonus hõ vt cõmuniter nõ vult esse solitarius nec a bonorꝝ societatibus alienus. qꝛ ꝑm Sene. Dia mala docuit solitudo. immo certe inter bonos semp vult esse socius: med: ius ⁊ vicin⁹. Un de bonis dicit Sap. v. Cõputati sunt inter filios dei: ⁊ inter sanctos sors illoꝝ est. Multũ eĩ proficit esse inter bonos Mediũ enim participat naturã extremoꝝ. Unde ex societate bonorꝝ fortificaf debilitas infirmorũ. Quis eĩ q̃ sola a tonitruo occiditur: si fuerit inter alias a tonitruo nõ turbaf. Bos etiã q̃ inter alios boues est a lupo nõ tangitur: si solus inuentus fuerit: nequaq̃ liberaf: Qꝛ breuiter melius est esse inter alios bonos q̃ solũ aut singularẽ Sepe eĩ homo dum solus est ꝑ diuersas tentatiões a diabolo inuaditur. qui si inter alios fuerit: inuadi ab eo formidatur. ¶ Nota ergo ꝙ nos debem⁹ esse inter alios. Sicut elemosynarius inter pauperes vt propria distribuamus Sicut doctor inter scolares: vt vtilia docemus. Sicut lucerna inter cõuiuantes: vt ꝑ bona exẽpla luceamus. Sicut iudex inter hoĩes vt eoꝝ merita distinguamus. Sicut aduocati in iudicio: vt pro aliꝰ intercedamus. Sicut prudẽtes in cõsilio: vt vtilia respiciamus. Sicut monachi in cenobio: vt maioribus obediamus Sicut amici in cõuuio: vt adinuicem cõgaudeamus. Dico ergo ꝙ nos debemus esse

Universidad de Deusto
Biblioteca

inter alios vt nostroꝝ distributores. Uñ. ℣prouerbio rvij. Seruus sapiens dñabit filijs stultis ⁊ inter fratres hereditatē diuidet pſ. Inter mediū montiū pertrāsibunt: aque potabūt oēs bestie agri. ¶ Itē simus inter alios vt ipſoꝝ informatores. Uñ de sacerdotib⁹ dicit Eze. xliij. ℣pplm meū docebūt qđ sit inter sanctū ⁊ pollutū: ⁊ inter mundū ⁊ immūdū ostēdet eis. j. Corꝝ. ij. Sapientiā loqmur inter pfectos figurati. Ezec. x. In illis rotis que erāt inter cherubin: q̄ interpretant plenitudo scientie. Et in dauid sapiētissimo inter tres. ij. Reg. xxiij. ¶ Itē simus inter alios vt ipſorum illustratores vt simus illi de quibus apostol⁹ ℣phyl. ij. dicit. In medio inquit nationis prane atq; peruerse inter quos lucetis tanq̄ luminaria. ¶ Itē simus inter alios vt ipſoꝝ pcognitores. vñ. Malac. iij. Uidebitis qđ sit inter iustū ⁊ impiū. ⁊ inter seruiētem deo ⁊ nō seruientē. ¶ Itē simus inter alios vt ad uocati vel interceſſores Joelis. ij. Inter vestibulum ⁊ altare ploradāt sacerdotes mīstri dei dicētes. parce dñe parce pplo tuo. ¶ Itē simus inter alios vt cōsilij pscrutatores. Job. xxiij. Judiciū eligamus nobis ⁊ inter nos videamus qđ sit melius. ¶ Itē simus inter alios vt obediētes seruitores. j. Macha. viij. Oēs obediunt tyni. ⁊ zelus ⁊ inuidia nō est inter eos. ¶ Itē simus inter alios vt cōuiuantes ⁊ alter alterius dilectores Istud autē potissime fiet in paradiſo: qñ inter sanctos ⁊ angelos fruemur gloria sempiterna. Et p certo ibi eſtverū. i. vera ⁊ eterna societas. q̄ sc̄z ibi est chara dilectio. dulcis fruitio. digna promotio. De dilectione dicit Cant. j. vbi rp̄s loquēs beato paulo dicit. Botrus cypri dilect⁹ meus mihi: inter vbera mea cōmorabitur. De fruitione pōt dicere q̄libet beatus illud. ij. Reg. xix. Posuisti me seruū tuū inter cōuiuas mēse tue. De promotione vero pōt dici de ipſis beatis illō Sap. v. Ecce quō cōputati sūt inter filios dei: ⁊ inter sanctos sors illorum est. Et sic ergo patet quō iter: signat malos sociatores. ¶ Quartovero dico q̄ in bono significato inter: signat bonos moderatores: hoc est dictu illos qui sciunt esse: mter. i. q̄ scīūt tenere mediū in factis ⁊ negocijs suis ⁊ qui extrema relinquunt: mediūq; virtutis sectantur. Figurati in illo āgelo. j. ℣paraly. xxj. vbi dr. Mō dauid vidit angelū stātē inter celū ⁊ terrā. De Ezechiele. etiā dr. Ezec. viij. Mō spūs eleuauit eū inter celū ⁊ terrā. ⁊ adduxit in hilm in visione dei. In quo notat q̄ viri angelici ⁊ ꝓphetici media ⁊ nō extrema desiderāt: ⁊ q̄ neq; celū. i. nimis altos stat⁹ neq; terrā. i. nimis bassos ⁊ depresos q̄rūt, ⁊ affectant. ſz inter celū ⁊ terrā. i. mediocritatē statuū vendicant ⁊ procurāt. Et ad hierusalez celestē adduci merent. vbi visione diuina phemniter perfruuntur. Cōstat enim q̄ illos q̄ nimis alte volūt ascēdere: sepe cōtingit cadere ⁊ errare. Exēplo ycari filij dedali. qui q̄ nimis alte volauit: cera plumariuꝝ suarū liquefacta fuit, ⁊ cecidit: male eñ tenuerat iussa patris q̄ dixerat. Inter vtrūq; vola. Uñ superbis ⁊ alta querētib⁹: dicit Abd. j. Si inter sydera posueris nidum tuū: inde detrahā te dicit dñs. Ideo versus magistrales dicūt fic. ycari nati memores estote parati. Jussa paterna pati mediū tenuere beati. Unde infra de Medio Treno. j. Facta est hierusalē q̄si polluta mēstruis inter eos. Inter malos eñ nō pōt aliquis ꝓficere. Q̄ sicut dicit Matth. xiij. Semen quod cecidit inter spinā nō potuit fructificare. Et tñ ꝓcul dubio multi sunt q̄ magis volunt malorꝝ q̄ bonorum cōsortia frequētare. Et sic igit patet quomō nos debemus inter homes cōuersare. sc̄z ad Intercedendū. Ad cōciliandū. Ad associandū. Ad moderandū. ¶ Et nota q̄ omnia ista possunt dici de rp̄o. Ipse eñ tempore voluit esse inter medius, vt oratoꝝ paterne maiestatis vt recordatoꝝ omnis diuersitatis vt frequētatoꝝ bone societatis vt defensatoꝝ nostre fragilitatis vt erogatoꝝ magne benignitatis. vt informatoꝝ magne sagacitatis ⁊c. sicut supra. Dia potest cōcordare de interficere. Interfectio. in

sicut supra. Et sic ptz q̄ inter potest accipi in bono.
¶ Deniq; dico q̄ inter pōt accipi in malo. Et signat malas intercessiones malas meditatiōes malas sociationes tristes habitationes Ista eñ quatuor sunt quedā mala intermedia. Balliui eñ sunt mali interCessores. Isti eñ sunt mter medij inter ꝑplm ⁊ ꝓncipes sed istud nō est ad intercedendū p ipſis: ſz cōtra ipſos. Isti eñ nō cessant subditos cū suis nugis accusare: et cōtra ipſos malicia machinare. Uñ talib⁹ potest dici q̄ ipſi occidunt zachariā filium Barachie inter templū ⁊ altare. Sicut dicit Matthei. xxiij. Et tales figurant Job. j. m sathan. q̄ cū esset inter filios dei impetrauit a dño vt Job affligeret innocentē q̄ sc̄z tales inter filios dei. i. inter bonos ⁊ simplices cōuersant ⁊ habitant. ⁊ nihil aliud intendunt: nisi q̄ a superioribus suis impetrare valeant quomō innocētes depauperent ⁊ affligāt. ¶ Itē mali mediatores sunt detractores ⁊ relatores verboꝝ q̄ sc̄z nō querūt inter hoīes concordiā generare: sed rancorē ⁊ odium seminare. Uñ tales sunt de illis generibus hoīm qui a deo ꝓncipaliter oduntur. Sicut dicit ℣prouerb. vj. Inter quos ponunt ꝓferētes mēdacia. testes fallaces. ⁊ illi q̄ seminant inter fratres discordias. ¶ Mali sociatores sunt hoīes puersi ⁊ corrupti q̄ sc̄z hoīes inter quos habitāt suis malis dictis ⁊ exemplis inficiunt ⁊ corrūpunt. Trenoꝝ. j. Facta est hierusalē q̄si polluta mēstruis inter eos. Inter malos nō pōt aliquis ꝓficere. Q̄ sicut dicit Matth. xiij. Semen quod cecidit inter spinā nō potuit fructificare. Et tñ ꝓcul dubio multi sunt q̄ magis volunt malorꝝ q̄ bonorum cōsortia frequētare. Et sic igit patet quomō nos debemus inter hoīes cōuersare. sc̄z ad Intercedendū Ad cōciliandū. Ad associandū. Ad moderandū. ¶ Et nota q̄ omnia ista possunt dici de rp̄o. Ipse eñ tempore voluit esse inter medius, vt oratoꝝ paterne maiestatis vt recordatoꝝ omnis diuersitatis vt frequētatoꝝ bone societatis vt defensatoꝝ nostre fragilitatis vt erogatoꝝ magne benignitatis. vt informatoꝝ magne sagacitatis ⁊c. sicut supra. Dia potest cōcordare de inter-

Quosdam

Interficere. Interfectio. in

terfectus. ¶ Nota. q̄ interfectio nihil aliud est q̄ separatio violēta anime a corpe. Hinc est q̄ p interfectionem pōt intelligi peccatū vel damnatio eterna: q̄. ſ. p peccatū aīa vitia. ſ. ira semicia ⁊ rapinavt cōmuniter comittant diabolus eñ est sicut aquila que pullos suos solet vngue versus solē suspēdere: ⁊ si lacrymari eos contigerit: solet eos vt valde degeneres abdicare q̄. ſ. diabolus pullos suos pctōres p superbiā suspēdit. ⁊ solē mūdane ꝓsperitatis eis ostendit. Illos vero q̄ p penitentiā ⁊ cōpunctionē lacrymant a se necessarto ejcit ⁊ dimittit. ⁊ ad ꝓmotionē talū nō intēdit Illos aūt q̄ oculos ad solē. i. ad claritatem mūdane glorie vertunt ⁊ ad eā totis affectibus se cōuertunt seccū retinet et custodit. Isti figurant in illis ꝓcipibus Hum. xxv. Qui suspensi sunt cōtra solem in paribulis. Unde de interfectiōe talū dicit. q. Reg. iij. Interfecerūt eos: pcidentesq; manus ⁊ pedes eorū suspēderūt. Interficit ergo diabolus supbos ipſos alte suspēdēdo. ¶ Scōo dico q̄ iste interficit auaros ipſos igne cōburendo. Auaricia eñ est ignis q̄ nūq̄ dicit sufficit sicut dr. ℣prouer. xxx. Uñ. Amos. ix. Auaricia in capite omniū: ⁊ nouissimū eoꝝ gladio interficiam. ¶ Tertio dico q̄ ipse interficit mundos gladio pforando. Inuidia eñ est gladius golie. q̄ ꝓcul magistrū occidit: q̄. ſ. inuidi ante q̄ alios interficiāt seu ledant: ipſi primo gladio inuidie torquētur ⁊ lacerātur. pſ. Gladius eorū intret in corda ipſoꝝ. De isto gladio legit. j. Reg. xxj. Mō inuoluebat pallio, seruabaturq; specialiter in tēbernaculo ecclesie. Sic sepe in tabernaculo ecclesie ⁊ religionis sub pallio habit⁹ religionis vel obseruantie regularis: latet hodie q̄ plurimū gladius iste. ſ. inuidia. Q̄ pculdubio plus est hodie de inuidia inter regulares q̄ inter seculares. Uñ. Gen. iij. m figura taliū dr. Cōsurrexit cayn aduersus abel fratrē suū ⁊ interfecit eū. Inuidos igit interficit diabolus gladio pforando. ¶ Quarto dico q̄ diabolus luxuriosos ſpūaliter interfici tyrenū ꝓmādo. Luxuria eñ est venenū aspidis qō hoīem facit dormire ⁊ ipsum interficit dormiendo: q̄. ſ. luxuria pīno facit hoīem dormire p delectationes: ⁊ tandem eū occidit p cōsensum ⁊ opationes. Sicut eñ dr q̄ rhinoceron pcutit elephātē in vētre quē mirabiliter hz mollem. Sic diabolus luxuriosos in ventre p mala desideria pcutit: ⁊ ipsos p malos consensus interficit ⁊ occidit. tales figurant in holoferne. Qui cū esset ita fortis ⁊ potens q̄ a nullo vinceret, sola mulier ipm interfecit. Judith. xiij. Jō de muliere dicitur ¶ ℣prouer. vij. Multos quoq; vulneratos deiecit ⁊ fortissimi quiq; ab ea interfecti sunt. ¶ Quinto dico q̄ diabolus iracundos interficit sagittis vulnerando. Sagitta eñ signat linguā maliloquam. Jurta illud Hiere. ix. Sagitta vulnerās lingua eorū. Talibus ergo sagittis ⁊ aliorū verbis iniuriosis vulnerat iracundus ⁊ p iracundiā interficit. Esa. xiij. Sagittis interfecit puulos. ¶ Sexto dico q̄ ipse interficit gulosos in aquis submergendo. Aque eñ significant delitias: in quibus hō submergit. ⁊ p gulā spiritualiter interficit Gen. vj. Adducā aquas diluuij sup terram ⁊ interficiā omnē carnē. Imō etiā dr. ij. Reg. xiij. Dixit absalon seruis suis Cū temulentus fuerit Amon vino pcutite eū ⁊ interficite. Isti similes sunt muri q̄ bibēdo aquā interficit. ¶ Septimo dico q̄ accidios interficit ipſos ponderibus opprimēdo. Isti enim pondere pigricie intantū pressi ⁊ grauati sunt q̄ se

Quosdam p oppressionē accidie.
Dico ergo q̄ dyabolus interficit superbos ipſos alte suspēdēdo q̄. ſ. tales semp sunt suspensi sursum p elationē ⁊ ambitionē figurati in Absalon: qui cū in arbore currēdo suspenderet. Joab infixit tres lanceas in corde eius Alij vero pcutiētes interfecerunt eū. sicut dr. ij. Reg. xviij. Supbus eñ dr suspēdi ad arborē dignitatū ⁊ bonoꝝ p vitiū ambitionis: q̄. ſ. sicut res q̄ est suspensa est instabilis ⁊ vana: ⁊ ad flatū vēti facile. mouet. Sic vere supbi instabiles sunt ⁊ vani: et ad flatū vēti diabolice suggestionis mobiles ⁊ inepti In corde ergo taliū tres lancee infigunt. qñ. ſ. p peccatū supbie tria alia vitia. ſ. ira semicia ⁊ rapinavt cōmuniter comittant diabolus eñ est sicut aquila que pullos suos solet vngue versus solē suspēdere: ⁊ si lacrymari eos contigerit: solet eos vt valde degeneres abdicare q̄. ſ. diabolus pullos suos pctōres p superbiā suspēdit. ⁊ solē mūdane ꝓsperitatis eis ostendit. Illos vero q̄ p penitentiā ⁊ cōpunctionē lacrymant a se necessarto ejcit ⁊ dimittit. ⁊ ad ꝓmotionē talū nō intēdit Illos aūt q̄ oculos ad solē. i. ad claritatem mūdane glorie vertunt ⁊ ad eā totis affectibus se cōuertunt seccū retinet et custodit. Isti figurant in illis ꝓcipibus Hum. xxv. Qui suspensi sunt cōtra solem in paribulis. Unde de interfectiōe talū dicit. q. Reg. iij. Interfecerūt eos: pcidentesq; manus ⁊ pedes eorū suspēderūt. Interficit ergo diabolus supbos ipſos alte suspēdēdo. ¶ Scōo dico q̄ iste interficit auaros ipſos igne cōburendo. Auaricia eñ est ignis q̄ nūq̄ dicit sufficit sicut dr. ℣prouer. xxx. Uñ. Amos. ix. Auaricia in capite omniū: ⁊ nouissimū eoꝝ gladio interficiam. ¶ Tertio dico q̄ ipse interficit mundos gladio pforando. Inuidia eñ est gladius golie. q̄ ꝓcul magistrū occidit: q̄. ſ. inuidi ante q̄ alios interficiāt seu ledant: ipſi primo gladio inuidie torquētur ⁊ lacerātur. pſ. Gladius eorū intret in corda ipſoꝝ. De isto gladio legit. j. Reg. xxj. Mō inuoluebat pallio, seruabaturq; specialiter in tēbernaculo ecclesie. Sic sepe in tabernaculo ecclesie ⁊ religionis sub pallio habit⁹ religionis vel obseruantie regularis: latet hodie q̄ plurimū gladius iste. ſ. inuidia. Q̄ pculdubio plus est hodie de inuidia inter regulares q̄ inter seculares. Uñ. Gen. iij. m figura taliū dr. Cōsurrexit cayn aduersus abel fratrē suū ⁊ interfecit eū. Inuidos igit interficit diabolus gladio pforando. ¶ Quarto dico q̄ diabolus luxuriosos ſpūaliter interfici tyrenū ꝓmādo. Luxuria eñ est venenū aspidis qō hoīem facit dormire ⁊ ipsum interficit dormiendo: q̄. ſ. luxuria pīno facit hoīem dormire p delectationes: ⁊ tandem eū occidit p cōsensum ⁊ opationes. Sicut eñ dr q̄ rhinoceron pcutit elephātē in vētre quē mirabiliter hz mollem. Sic diabolus luxuriosos in ventre p mala desideria pcutit: ⁊ ipsos p malos consensus interficit ⁊ occidit. tales figurant in holoferne. Qui cū esset ita fortis ⁊ potens q̄ a nullo vinceret, sola mulier ipm interfecit. Judith. xiij. Jō de muliere dicitur ¶ ℣prouer. vij. Multos quoq; vulneratos deiecit ⁊ fortissimi quiq; ab ea interfecti sunt. ¶ Quinto dico q̄ diabolus iracundos interficit sagittis vulnerando. Sagitta eñ signat linguā maliloquam. Jurta illud Hiere. ix. Sagitta vulnerās lingua eorū. Talibus ergo sagittis ⁊ aliorū verbis iniuriosis vulnerat iracundus ⁊ p iracundiā interficit. Esa. xiij. Sagittis interfecit puulos. ¶ Sexto dico q̄ ipse interficit gulosos in aquis submergendo. Aque eñ significant delitias: in quibus hō submergit. ⁊ p gulā spiritualiter interficit Gen. vj. Adducā aquas diluuij sup terram ⁊ interficiā omnē carnē. Imō etiā dr. ij. Reg. xiij. Dixit absalon seruis suis Cū temulentus fuerit Amon vino pcutite eū ⁊ interficite. Isti similes sunt muri q̄ bibēdo aquā interficit. ¶ Septimo dico q̄ accidiosos interficit ipſos ponderibus opprimēdo. Isti enim pondere pigricie intantū pressi ⁊ grauati sunt q̄ se ad aliq̄ bonū opus nequeunt excitare. De quo dicit Ezech. xxxij. Dormierūt nō circūcisi cū interfectis gladio: portauerūt cōfusionē suā. Sic igit ptz quō diabolus p peccatū diuersimode occidit spiritualiter homines q̄ sicut dr Ecclesia. xxj. Dentes eius dentes leonis interficientes animas hominū. De interfectione vero induantū signat penā tēporalem vel eternā posset breuiter dici. Mō sicut lupi leones ⁊ vrsi ⁊ apri q̄ dū sunt in nemoribus nō faciunt; nisi bestijs innocentibus nocere qñ autem capiunt interficiunt. Sic vere charissimi q̄ mali in hoc mūdo semp nocent innocentibus ⁊ bonis. ideo finaliter deus ipſos capit per mortē tēporalē. ⁊ finaliter interficit p damnationē eternalem. Unde. j. Reg. xvij. Leonem ⁊ vrsum interficiet Et. j. Para. xj. Interfecit leonē in medio cisterne. Et hoc de interfectione sufficit.

Interire Interitus.

Nota q̄ interire idem est A q̄ intus ire seu cōterere. Accipit aūt interire p morte conteri vel perire. Et breuiter notare possum q̄ in sciptura reperitur interitus.
Naturalis.
Criminalis.
Temporalis.
Eternalis.
Primus interitus omnibus contingit.
Secundus interitus alias, peccatorum intingit.
Tertius interitus miseros affligit.
Quartus vero interitus damnatos cōfigit.
¶ Dico ergo q̄ interitus naturalis omnibus est cōtingens. Et de isto dicitur Eccles. iij. Mō vnus est interitus hoīm ⁊ iumentorū. ⁊ equa vtriusq; conditio. Et illud ℣psal. Mō aūt cū interierit nō sumet omia: nec q̄ descendet cū eo gloria domus eius. ¶ Itē dico q̄ est interitus criminalis alias pctōrū intingens. i. peccatū. De quo in pſ. Reliquie impiorū interibūt. Et Leuit. vij. dr. Et q̄ tetigerit immundū ⁊ comederit interibit. ¶ Itē dico q̄ inuenitur interitus temporalis miseros affligens. Et iste est interitus innocētū q̄ ipſis p tyrannos infert. De quo dr. ℣prouer. xxiij. Eruie cos q̄ ducunt ad mortē. ⁊ eos qui trahunt ad interitū liberare ne cesses. Tali etiā interitui tēporali interimi a deo ꝓmittunt pctōres ⁊ hoc vt emendent ⁊ cogant ⁊ vt p tēporalē interitū ꝓpetuus euitetur. sicut apl⁹ dicebat. j. Corꝝ. v. Muos reddidi sathane in interitū carnis sue vt spūs saluus fiat. ¶ Itē est interitus infernalis seu eternalis damnatos cōfigens vcz morti eterne. Uñ in ℣psal. Uirū iniustū mala capient in interitu. Et illud. Tu vero deus deduces eos in puteū interitus, Et. ij. Thessal. j. Qui nō obediūt in euangelio xp̄i penas dabūt in interitu eternū. Dis igit premissis q̄ de mltiplici morte ifra dicet i titulo sub litera. M. hic omissis ceteris de interitu culpe aliq̄d subūgā. Et notem⁹ q̄ mali intereūt, q̄dā qui

Suspendunt pompositatis fastu.	Ista sunt eñ B
Suffocantur gulositatis pastu	diuersa gene
Toxicantur carnalitatis tactu	ra interitus,
Suffodiuntur terrenitatis iactu	scilicet, Su-
Concidunt rixositatis actu.	spensio, Suf
Constringuntur inuidioso tactu	focatio. toxi-
Congelantur desidioso luctu.	catio suffosio

Concisio seu detractio Illaqueatio. Congelatio seu Constrictio. ¶ Dico ergo q̄ quosdam interimit seu interire facit suspendiū superbie. Superbi eñ ⁊ elati sicut suspensi in alto intereunt q̄. ſ. de supbo dicit. ij. Paral. xxvj. Eleuatum est cor eius in interitū suū. Figuratus in illo achitofel. De quo dicitur. ij. Reg. xvij. Mō disposita domo sua suspēdio interijt. ¶ Itē dico q̄ quosdam interimit suffocatio castrimargie Gula enim est que per delicias animaꝝ suffocat ⁊ extinguit. Treñ. iij. Qui vescebant voluptuose interierunt in vijs. ¶ Item quosdam interimit in toxicatio uxurie Luxuria eñ. fedat ⁊ ifict ad modū toxici vel

Universidad de Deusto
Biblio

veneni. Vñ illi luxurioſe mulieri dicitur Ezech. xxiij. Soldida nobilis grandis interitu. ¶ Itē quoſdā interimit ſuffoſſio anaricie. Anaricia enim viuos ſuffodit foſſes in terrenis. ps. Infixe ſunt gentes in interitu. ¶ Itē quoſdam interimit cōcilio ſeu detruncatio iracundie. Ira enim eſt gladius qui cōcidit & diuidit cor humanū. Oſee. x. Diuiſum eſt cor eorum: nūc interibūt. Et illud Roma. ix. Vaſa ire apta ad interitum. ¶ Itē quoſdam interimit laqueus ſeu contritio inuidie. ps. Abſconderunt mihi interituz laqueū ſuū ſupuacue exprobrauerunt animā meā. ¶ Itē interimit quoſdam antiquitas ſeu congelatio deſidie quia. ſcz pigricia & deſidia more congelationis & antiquitatis impediunt motum. Heb. viij. Mō aūt antiquatur & ſeneſcit prope interitum eſt. Et ſit ptz quō interitus anime per diabolum procreatur ꝛc.

Interea interdum interim.

Omitto qz non ſunt autoritates niſi pauciſſime.

Interior interius.

Vide vbi Intus.

Intermittere. Intermiſſio.

Cum intermiſſio ſe habeat p modū negatiōis. reſtat q intermiſſio boni eſt mala: & intermiſſio mali ē bona. Malum eſt enim intermittere bonū & bonuz eſt intermittere malum. Mō aūt bonū ſit intermittere malum: patet. Ezec. xlv. vbi dr. Sufficiat vobis principes iſrael: uniqtatē & rapinā intermittite: & iudiciū & iuſtitiā facite. ¶ Itē q malū ſit intermittere bonū ptz in ſcptura vbi talis intermiſſio boni vt plurimuz prohibetur vel tacite vel expreſſe. & iſtud ſit qñ precipiuntur ſine intermiſſione.

Gratias agere. Mō de gratiarūactione dr. j
Preces effundere. Theſſa. v. Gratias agimus
Memoriā recolere. deo ſine intermiſſiōe. De oratione ſeu precū effuſione dicit. j. Theſ. v. Sine intermiſſione orate. De fratrūvero & amicoz recordatione ſeu memoratione: dicit Roma. j. Teſtis eſt mihi deus q ſine intermiſſione memoriam veſtri facio. Omitto: vide vbi Ceſſare Omittere & ſimilia.

Interitio.

Dicit ab inter & neces. Et eſt idē q totalis & finalis mors & deſtructio. Sed vide de iteritu. Morte. Deſtructiōe.

Interponere.

Vide vbi agit de interceſſione & meditatione. Et vide de Medium.

Interpellare.

Vide vbi Rogare. Precari & Inuocare.

Interpretari.

Nota q interpretari idez eſt qđ alicuius obſcuri ſermonis expoſitioz declaratio. Et poſſumus notare q in ſcriptura reperitur Interpretatio.

Verax & neceſſaria. Interpretatio verax & neceſſaria eſt illa quam facit
Fallax & deceptoria. rps & quā etiā faciūt ſan-
Sagax & meritoria. cti doctores exponēdo ſcri-
Mordax & nugatoria. pturas. Multe ſunt eñ ſcripture difficiles & obſcure quas procerto neceſſariū eſt interpretari & exponere & nō ſm ſenſuz literalē: ſed potius ſm ſenſuz ſpiritalem intelligere: & medullam ſub cortice latentē extrahere & videre. Ita faciebat rps Luce. xxiiij. vbi duobus diſcipulis euntibus in emaus ipſe interpretabatur in oibus ſcripturis que de ipſo erant. Et Dañ. v. Audiuimus de te q poſſis occulta interpretari & ligata diſſoluere. ¶ Itē inuenit interpretatio fallax & deceptoria. Et iſta eſt illa quā faciūt iudei & hereticī de ſcripturis. qui. ſ. illas interpretantur exponunt et intelligunt falſo nō & ipſas cōuertunt immo puertūt ad ſenſum aliū q̄ deberent. De quibus pōt dici illud Eccli. xlvij. In cantilenis & prouerbijs & cōparationibus & interpretationibus mirate ſunt terre. ¶ Item inuenit interpretatio ſagax & meritoria. & iſta eſt illa qua prudens & iuſtus hō ſcit omnia q̄ de aliis audit interpretari ad melioꝛē partē: & p excuſatione debitā in bonū ſenſum cōuertere que dicunt Vñ. j. Cor. xij. dr q p ſpiritūſanctū alij dant genera linguarū alij interpretatio ſermonū ꝛc. Dañ. ij. Verū eſt ſomniuz & vera eſt interpretatio eius. ¶ Itē inuenit interpretatio mordax & detractoria. Et iſta eſt qñ quis eſt ita mordax & mendax q quicq̄d boni accidit de aliis interpretatur in malū ſemper partē deteriorē ſupponēdo & eligendo: & laudē alienā attenuando & obfuſcando De quo Dañ. ij. Una eſt de vobis ſententia q interptationē fallacē & deceptionē plenā cōpoſueritis. O mitto qz ſterilis eſt materia. Sufficiat ergo de interpretatiōe detractoria meritoria Deceptoria & neceſſaria.

Interrogare.

Nota q interrogare idem eſt qđ aliq̄d ab aliquo ſub ſpe reſponſionis inquirere vel rogare. Et notabo q multiplex inuenitur interrogatio in ſcriptura vicz.

Interrogatio.

Fidelium. Dico primo q inuenitur interroga-
Crudeliū. tio ſancte fidelitatis. Et iſta eſt illa
Simpliciū. qua hō fidelis interrogat deum & ca-
Mugaciū. tholicos & fideles doctores: de illis
Sagaciū. q̄ ſpectāt ad ſcientiā & ad fidē. ij. Re. xx. Qui interrogāt interrogēt in abela. Et. j. Re. xxv. Interroga paſtores tuos. Et Agg. ij. Interroga ſacerdotes legē. Et Hiere. l. In ſyon interrogabunt viam ꝛc. qđ tñ nō faciūt idololatre & heretici: & ſimplices & fatui idiote qui magis recurrūt ad interrogandum magos & ariolos: vetulas & diuinos q̄ dñm aut doctores: theologos atq̄ veros: quos arguēs dñs dicit Eſa. xxx. Ue filij deſertores q̄ ambulatis vt deſcendatis in egyptū & os meū nō interrogaſtis. Et ideo cōminando dicit dñs Eſa. xix. Cōfiliū egypti precipitabo: & interrogabunt ſimulacra ſua: diuinos ſuos & phitones & ariolos: & tradā egyptū in manu dñorū crudelū. Et Oſee. iij. dicit. Ppls meus in ligno ſuo interrogauit. ¶ Scdo dico q inuenit interrogatio dure crudelitatis. Et iſta eſt illa qua tyranni nō ſolū p verba. immo per verbera interrogāt innocentes ſm illud Sapiē. ij. Cōtumelia & tormētis interrogemus illum: vt ſciamus reuerentiā illius & probemus patientiā eius. Mō dico tñ quin interrogationes tales p tormēta & queſtiones qſiq̄ debeant fieri qñ. ſ. de criminibus agitur & qñ precedit infamia & informatio debita. & ſuſpitio ſufficiens antecedit. tūc eñ ſi verba nō ſufficiant. debēt verbera adhiberi: qz ſcz quidā ſunt ita proteruī q̄ etiā cū tormentis & interrogationibus nō pōt ab eis veritas extorqueri. Eccleſiaſtici xxij. Seruus interrogatus continue a liuore nō minuitur. Tertio dico q inuenit interrogatio pie ſimplicitatis. Et iſta eſt illa ad quam faciendam inuitā tur ſimplices & ignari: quia ſcz non debēt interrogari de arduis & ſecretis ſed tantum de illis que pertinent ad ſalutem & veraciter credere & ſimpliciter cōfiteri: cum etiam bruta ſufficiant ad oſtendendum ſemitas veritatis & laudem & gloriam creatoris Unde Job. xij. Interroga iumenta & docebunt te & volatilia & indicabunt tibi. Quod eſt contra multos ſimplices: qui ſcilicet magis nituntur interrogare de arduis & ſecretis q̄ homines ſcientifici & prouecti. Et ideo tales faciliter ſolent decipi & propria inueſtigatione fraudari. Tales ergo ſimplices nō publice nec curioſe nec diſputatiue debent de arduis interrogare. Exemplo apoſtolorum de quibus dicitur Marci. ix. Mō ipſi ignorabant verbum & timebant interrogare Jeſum, ſed in ſecreto a viris prudentibus debēt veritatem ſi dubitant indagare. j. Cozinth. xiij. Mulieres. ideſt ſimplices in eccleſijs taceant. nō eñ permittit eis loq̄: ſed ſi quid volunt diſcere: domi viros interrogēt. Patet ergo q̄ inuenit interrogatio bone

ſimplicitatis. ¶ Quarto dico q̄ inuenit interrogatio vane nugacitatis. Et iſta eſt illa quā faciunt vani glorij & curioſi: qui. ſ. nō ceſſant interrogare & querere de ſecretis & conditionibus aliorū vt habeant vñ de aliis loquantur. vel etiā qui de rebus de q̄bus non licet. ſ. de ſecretis fidei vt ſupra dictū eſt: interrogant plus q̄ decet & de tali fatua & malicioſa interrogatione pōt dici illud Eccli's. vij. Stulta eſt huiuſmodi interrogatio. Iſti enim interrogant vt poſſint de aliorū vitijs teſtes eſſe. Sa. iiij. Teſtes ſunt nequitie aduerſus parentes in interrogatione ſua. ¶ Quinto vero dicā q̄ eſt interrogatio ſagacitatis. & iſta eſt illa quā faciunt viri prudentes quiſti ad inquiſitionē veritatis illorum que ſpectant ad neceſſitatē fidei atq̄ morum. De neceſſarijs eñ & vtilibus bonū eſt interrogare & inquirere De ſuperfluis vero & impertinentibus vtile eſt ſubticere. Igitur notabo q̄ bona interrogatio facienda eſt.

Sapienter.
Diligenter.
Reuerenter.

Sapienter dico qz hō debet interrogare de vtilibus & non de inanibus. Unde Job. viij. Interroga generationem priſtinā & diligenter inueſtiga patrū memoriam. Et Job. xxj. Interrogate quemlibet ex viatoribus. Et Hiere. vj. State ſup vias & videte & interrogate de ſemitis antiquis que ſit via bona & ambulate in ea. Inuenietis refrigerium animabus veſtris. Mō eſt contra illos qui nō querunt aut interrogant niſi de vanis & inutilibus ſicut de cantilenis & leuitatibus. ps. Illic interrogauerunt nos q̄ captiuos duxerunt nos verba cantionū. Cōtra illos & cōtra eos q̄ inueſtigant de arduis & difficilibus: ſeu de ignorantijs & impoſſibilibus: vtpote de ignorantijs & cōtingēribus: ſicut ſunt illi qui circa vanas & ſecretas ſcientias plus debito immorant dicit ps. Que ignorabaz interrogabant me cōtra illos inſup qui in ſuis interrogationibus nō ſeruāt ordinē ſeu formā qz aliqñ reſident ante q̄ interrogent & ante iudicant q̄ inquirant dicit Eccli. xj. Ante q̄ interroges ne vituperes quenq̄. & cū interrogaueris corripe iuſte. fiat ergo interrogatio ſapienter. ſicut de Joſeph dr Geſi. xlij. q̄ interrogauit fratres ſuos p ordinem interrogauit nos hō p ordinē nr̄am progenie. ¶ Itē debet fieri diligenter valde eñ debet eſſe diligēs de interrogādo infirmus de medico. Egenus de ſubſidio. Oppreſſus de preſidio. Ignarus de veritate. Peregrinus de itineris rectitudine. Et ſic dico q̄ illi magi interrogauerūt de xpo diligenter. Jurta illud Matth. ij. Ite & interrogate diligēter de puero. de puero dico q. ſ. eſt Remediū egrotantibus Subſidiū indigentibus. Preſidiū metuētibus. Rectitudo oberrantibus Certitudo ignorantibus. Vñ dicitur Hiere. xxx. Interrogate & videte Et illud predictū Job. viij. Interroga generationem priſtinam & diligenter inueſtiga. Fiat ergo noſtra interrogatio diligenter. ¶ Itē debet fieri reuerēter. qz ſcz. debet fieri a perſonis quibus debetur reuerentia vcz. A doctis & prudētib⁹. Ab amicis & parentib⁹. Ab antiquis & precedentibus A preſbyteris & preſidentibus Quia reuera ignarus debet interrogare prudentem. Heſter. j. Interrogauit ſapientes qui ex more regio ſemper adherebant. Filius debet interrogare parentē. Deut. xxxij. Interroga patrē tuū & annunciabit tibi maiores tuos & dicēt tibi. Juuenis debet interrogare ſenioꝛē. iij. Eſdre. vj. Tūc interrogauimus ſeniores. Subditus dz interrogare ſuperioꝛes & laycus preſbyterum meliorem. Aggei. ij. Interroga ſacerdotes legē. Et ſic patet q̄ eſt interrogatio ſagaciū nugaciū ſimplicium crudelium & fidelium. Sufficit. Vide de inquirere. inueſtigare perſcrutari ꝛc.

Intestina.

Pauce ſunt autoritates. vide in tabula.

Intingere.

Vide vbi Color & vbi Tingere. qz autoritates pauce ſunt ꝛc.

Intrare. introire.

Nota q̄ itrare idē eſt qđ intra vel infra aliquē locū ire. Sicut ingredi idem eſt qđ in aliquē locū gradi. Sz qz ſupra ſatis dictū eſt de ingreſſu Ideo de introitu breuiter tranſcamus. Notare ergo poſſumus q̄ eſt introitus.

Frequentandus. Primo ergo dico q̄ eſt introi
Procurandus. tus frequentandus Et iſte eſt
Tolerandus. introitus virtuoſus quo. ſ. nos
Excludendus. debemus intrare propriā con
Abſtuendus. ſcientiam ipſam examinando
Admirandus. celū vel paradiſum ſeu eterna cōtēplādo ſepulcrū vel infernū ipſum cōſiderādo De talibus virtuoſis pōt breuiter exponi illud qđ habet Eſa. xlvij. Sede: tace: intra in tenebras filia chaldeorū. Ubi aduerte q̄ nos debemus intrare Locum
Honoris vt quieſcamus. In primo loco intra-
Doloris vt doleamus. mus vt delectemur
Terroris vt timeamus. Ideo dr. Sede. In ſe-
Locus honoris eſt ſuperior cundo intrauimus vt
Locus doloris ē interior. glorietur. ideo dicit.
Locus terroris eſt inferior. Tace. In tertio intra mus vt cōtriſtemur. Jō dicit. Intra in tenebras ꝛc.

¶ Dicc ergo. q̄ nos debemus intrare locū ſuperna lem vt ibi quieſcamus. Sede inquit. Sicut eñ pauper libenter intrat conuiuiū vt ibi ſedeat. Hō fatigatus libēter intrat lectū vt ibi gaudeat. Hō impugnatus libenter intrat caſtrū vt ibi intus maneat. Sic vere charissimi hō dz p ſpem & deſideriū intrare paradiſum. vt ibi intus letus & q̄etus maneat. quieſcat & reſideat: qđ oſtendit cū dicit. Sede. Sedere eñ ſignat quietem. recreationē & a motu & labore abdicationē qz vere hō q̄diu vacat circa tēporalia ſemp eſt in labore & occupatione in fluxu & motu & vacillatione qz ſm Greg. Cū rei labenti immittimur: neceſſe eſt vt cū labēte labamur. Tūc vero cū lectū caſtrū ſeu cōtuiū paradiſi p affectionē & deſideriū intramus. tūc ibidē quieſcimus & ſedimus. Unde dauid in ps. Labor eſt ante me donec intrē in ſanctuariū dei. Uñ de tali ſedere dicit Joſue. iiij. Sedebat ſub vmbra donec videret qđ accideret ciuitati. Et apoc. iij. Ecce in celo ſedes poſita eſt & ſup ſedē ſedens. Tōtemplatiui aūt ppie dicunt ſedere. Seculares aūt negociatores dicuntur currere vel moueri. Sicut de maria dicit q̄ ſedebat. & de Martha q̄ ſatagebat qz. ſ. cōtemplatiui ſedent & dormiunt cū Maria. Jurta illud Matth. ij. Intrantes domū. ſ. paradiſi p cōtemplationē inuenerūt puerū cū Maria. Actum vero currunt & ſatagunt ſicut Martha Labora ſicut bonus miles xpi. j. Thimo. iij. Intremus ergo locū ſupnalem. vt quieſcamus. Sede inqt. Jud icū. xix. Quo cū intraſſent ſedebāt in platea ciuitatis. Ut ſic dr at contemplatiuus illud. Sapiē. viij. Intrans in domum meam conquieſcā cum illa. ideſt cum ſapientia. ¶ Item debemus intrare locum internalem ſeu cordialem vt doleamus. quod oſtenditur in verbo Tace. Sicut enim rane q̄diu ſunt extra aquam ſolent valde garrulare & clamare: quando vero aquam intrauerunt tunc incipiunt tacere. Sic vere homo q̄diu eſt extra propriam aquam ideſt extra conſiderationem propriorum defectuum: & ſedet in terra ideſt terrenis negocijs vagatur. ipſe procul dubio garrulus · vaniloquus: & letabundus diuerſimode inuenitur. Si vero aquaz. ideſt fluxibilitatē proprioꝛū defectuū p conſiderationem intrauerit. tunc vero non gloriabitur nec gaudebit. ſed magis contriſtabitur & tacebit. Tace inquit. q. d. Jam non habes occaſionem loquendi. ſed dolendi potius & triſtandi. Unde Mathei. vj. Intra cubiculum tuum & claude oſtia tua. Ut de peccatore dicitur illud Treno. iij. Sedebit ſolitarius & tacebit. quoniā leuauit ſe ſupra ſe. Et Ezechie. xxiij. Ingemiſce ta

Universidad de Deusto
Biblioteca

cens. Religiosi enim intra claustrum solent tacere. Apes etiã postq̃ in sero intrauerint domos suas solent quiescere ⁊ silere: quia sc̃z homo cum intrauerit claustrum ⁊ domum propie conscientie ipsam rumi nando ⁊ examinando, ibi proculdubio inuenit materiam tacendi ⁊ dolẽdi ⁊ ab omni locutione superflua abstinendi. quia sicut dicitur Amos. v. Prudens in tẽpore illo tacebit q̃n tempus malum est.

Intrare enim debet homo cor suum.
Ad deplorandum commissa scelera.
Ad meditandum actus ⁊ opera.
Ad precauendum luctus ⁊ verbera.
Ad contemnendum onus ⁊ pondera.
Ad deprecandum regentez sydera.

Intremus ergo corda nostra ad preterita scelera deplorandum. Genesis. xliij. Intrauit Joseph in cubiculum ⁊ fleuit. ¶ Itẽ ad presentia opera ordinandũ Numeri. iij. Aaron ⁊ filij eius intrabunt ⁊ ipsi deponent onera. ¶ Itẽ ad futura damna seu verbera precauendũ. Unde de Noe futurũ diluuium precauente dicitur Actuũ. xvij. Intrauit Noe in archam. ¶ Itẽ ad mũdana pondera cõtemnendũ. Mauz. ij. Intra in lutum ⁊ calca. ¶ Itẽ ad regentẽ ethera adorandum Mathei. vj. Intra in cubiculum tuũ: ⁊ clau de ostia super te. ⁊ ora patrẽ tuũ qui videt in abscondito. Intremus igitur locum cordialem ⁊ doleamus

¶ Itẽ debemus intrare locum infernalem vt timeamus. Intra inquit in tenebras. Sicut enim aues que habent visum debilem cuiusmodi sunt noctue ⁊ bubones: cuz claritatẽ solis ferre nequeant solent loca ymbrosa ⁊ tenebrosa diligere ⁊ intrare Sic vere cum visus intellectus nostri sit debilis ⁊ insufficiẽs ad lumen celestis glorie cõtemplandũ: q̃. s. oculus non vidit que preparauit deus diligẽtibus se: loca tenebrosa mortis ⁊ inferni intrare debemus per cõsideratio nem vt si splendore celestis glorie ad bonũ non attrahimur. timore tamẽ mortis ⁊ gehenne a malo retrahamur. Intra ergo in tenebras. Uñ in ps̃. xvij. Intrauit israel in egyptũ: ⁊ iacob accola fuit in terra chaz Egyptus enim interpretatur tenebra. Cham vero interpretatur calor. q̃. s. infernus est tenebrosus. Tenebrosus dico. q̃ sicut dicitur Job. x. Ista est terra miserie ⁊ tenebrarũ vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo sed sempiternꝰ horror inhabitat. Calidus etiã ẽ. q̃ sicut dicitur Job. xxiij. Ad nimium caloꝛẽ transibunt ab aquis niuium vsq̃ ad inferos. Ibi ergo debemus intrare mentaliter: ne forte ibi intremus personaliter q̃n. s. peccatores introibunt in inferiora terre: tradentur in manus gladij partes vulpiũ erunt. Intremus ergo tenebras mortis ⁊ inferni vt de nobis dicatur illud Joan. xx. Uenit symon petrus sequens ⁊ introiuit in monumentũ. Et sic ptz triplex introitus spiritualis. s. In locũ superiorẽ ⁊ gaudiosum. In locũ interiorem ⁊ dolorosum. In locum inferiorem ⁊ timorosum. Bene ergo dictum est. Sede tace: ⁊ intra in tenebras. Iste ergo est introitus virtuosus q̃ est frequẽtandus. Circa q̃ nota adhuc q̃ nos debem⁹ intrare

Ortum. Dico q̃tũ scripture ad meditandũ
Domũ. Domũ religionis ad cõmorandum
Tẽplum. Templũ ecclesie ad adorandũ Scriptura est ortus ad meditandũ. Unde Joan. xviij. dicitur. Quod ibi erat ortus in quo introiuit iesus cum discipulis suis. Et de assuero legitur Hester. vij. Mõ intrauit rex in ortum arboribus consitũ. Religio est domus penitentium. Uñ de magis ꝛ Math. ij. q̃ intrantes domũ inuenerunt puerũ cũ maria. q̃. s. in domo religionis est puer. i. puritas innocens. Est maria. i. amaritudo pñe. Ecclesia est locus adorantium Unde in ps̃. Introibo ad altare dei. Et alibi dicitur. Introibo in domũ tuã: adorabo ad templum sanctũ tuũ. Iste est ergo introitus virtuosus qui est frequẽtandus. ¶ Sc̃o principaliter dico. q̃ est introitus gratiosus qui est procurandus. Iste est q̃. ostiũ cordis aperimus vt deus ⁊ virtutes subintrent. Et nota si vis q̃ quadruplex est introitus procurandus vicz. Introitus Pacificatiuus quo placamus diuinũ despectum. Justificatiuꝰ quo virtutes intrant ad affectũ Letificatiuus quo intrat ad dei cõspectũ. Saluificatiuus quo volamus ad claustrale tectũ. ¶ Dico ergo q̃ procurare debemus introitũ pacificatiuum. Et iste est introitus nostrarũ precum ⁊ orationis ad diuinitatis erauditionẽ. Mã sicut videmus q̃ q̃sz ad papam solent intrare damnati: vt absoluant. Ad uocati vt procurent. Egeni vt ditentur ⁊ satientur Amici vt cũ eo gaudeant ⁊ cõsolentur. Sic ad deum debet intrare peccator ⁊ sceleratus. cuiꝰ officiũ agit cõtritio ps̃. Introeat in cõspectu tuo gemitus cõpeditorum Aduocatus cuius officiũ agit oratio. ps̃. Intret oratio mea in cõspectu tuo. Inclina aurem tuam ad precem meã. Egenus seu pauper. cuius officium facit humiliatio seu deiectio. iij. Reg. iij. Ego aũt sum paup paruulus ignorans ingressum ⁊ introitũ meũ. Amicus seu cõfederatus cuius officiũ facit dilectio. ij. Reg. xiiij. Uocatus absalon intrauit ad regẽ. Absalon filius erat regis: ⁊ p cõsequens amicus. Interpretaꝛ etiã pater pacis. ¶ Deinde dico q̃ nos debemus procurare introitum institificatiuũ vcz ingressum seu introitum gratie diuine in cor humanũ. Sicut enim ostrea se aperit circa littus maris. ⁊ sic ros celestis subintrat. ⁊ sic generaꝛ margarita. Sicut etiã aperta fenestra lumen intrat in domũ p q̃ tota domus redditur lummosa. Sic vere q̃n fenestrã cordis aperim⁹ p affectionẽ ⁊ deuotionem tũc ros diuine gratie ⁊ lumen vere scientie subintrat p diuinã inspirationẽ et infusionẽ: ⁊ sic margarite virtutũ ⁊ meritorũ introducuꝰ ⁊ discretionis claritas generaꝛ ⁊ etiã ipse deꝰ habitat ibi p spiritualẽ habitationẽ ⁊ visitationem. Talẽ introitũ ad animam desiderat ipse xp̃s. dicens illuꝛ Apoca. iij. Ego sto ad ostium ⁊ pulso: si quis audit vocẽ meã ⁊ aperuerit ianuã introibo ad illũ ⁊ cenabo cũ illo. Sed procerto talem introitũ impediũt vitia ⁊ peccata. q̃. s. deus non libenter intrat in domũ clausam q̃. nõ est latro. nec in domũ fedam. q̃. nõ est immundus. nec in domũ litigiosam. q̃. ipse est pacificus. Domũ aũt cordis claudit obstinatio. Fedat luxuria ⁊ inquinatio turbat ⁊ tribulat discordia ⁊ cõtentio seu auaricia ⁊ negociatio. Tales ergo domos nõ intrat deus vt ipse inquit dicens illud ps̃. Odiui ecclesiam malignantiũ. ⁊ cũ iniqua gerentibus non introibo. Et Sapiẽ. j. dicit q̃ in maliuolã animã nõ introibit sapientia. Attollite ergo portas principes vestras ⁊ introibit rex glorie. Sicut enim dicit. Eccls. j. Dia flumina intrant mare. q̃. sc̃z oia flumina. i. omnes abundantie gratiarũ intrant mare. i. cõscientiaz cõpunctã ⁊ amarã. Juxta illud ps̃. Cor contritũ ⁊ humiliatũ deus nõ despicies. Iste est igitꝛ introitus procurandus. Dico ergo q̃ nos debemus procurare introitum iustificatiuũ. ¶ Denicz dico. q̃ nos debem⁹ procurare introitũ letificatiuum Et iste est introitus paradisi. vbi quicunq̃ introierit letus erit. Math. xxv. Intra in gaudiũ domini tui. Est enim in ethyopia superiori quidam mons: vbi quicunq̃ introierit nunq̃ erit. quumimmo ibi ridendo intrat ⁊ ascendit: ⁊ ideo in signũ cruz in introitu ponitur que cruz risus vulgariter appellatur. Sic vere in mõte paradisi est ꝓpetuus risus ⁊ gaudiũ. sed in introitu cruz ponitur pro eo q̃ p cruce ⁊ tribulationẽ ibi intrat. Penitentia enim ⁊ tribulatio cruz sunt. p q̃ã iusti in paradisum introcunt. Nonne eã oportuit christum pati ⁊ ita intrare in gloriã suã. Lu. xxiij. Mz p multas tribulatiões opz nos introire in regnũ celoꝝ. Actuũ xiiij. Et nota q̃ nos debemus velle intrare in paradisum. q̃. habemus vocẽ cõminantis q̃ penã inserit. Mã christus precedit portas aperiendo. q̃ sicut dicitur. Hebreo. ix. Iste est qui introiuit semel in sancta eterna redẽptione inuenta. Et Hebr. vj. Precursor

pro no

pro nobis introiuit. Scriptura succedit pigros experiens. q̃. s. ista est que dicit. Josue. xviij. Usq̃ quo inquit marcetis ignauia ⁊ nõ intratis ad possidendaz terrã quã dñs deus patrũ vestroꝝ dedit vobis. Premiũ accedit dignos experiens. Uñ de sanctis virginibus dicitur. Math. xxv. q̃ cũ sponso intrauerunt ad nuptias: fatuis ⁊ indignis exclusis. Et ibidẽ. Euge serue bone ⁊ fidelis: intra in gaudium domini tui Admator: procedit portas aperiẽs. q̃. si deꝰ minatur nobis de clausione ianue dicẽs. Math. v. Misi abundauerit iustitia vestra plus q̃ phariseoꝝ non intrabitis in regnũ celorum. Pone hic si vis de illis q̃ indigne excludunt sicut ista vbi fit mẽtio de excludẽdo introitu. Procuremus ergo introitũ letificatiuum. Adhuc dico. q̃ procurare debemus introitum saluificatiuũ. Et iste est introitus in religionẽ ⁊ in statum penitentie. Et iste est illa via arta de qua dicit Mathei. vij. Intrate per angustam portã. Ma sicut dicit ibidem. Arta est via que ducit ad vitã. Sed de isto introitu dic sicut supra in. §. Itẽ debemus intrare locuz infernalem prope finem. ⁊ in. §. sequenti. Patet ergo q̃ inueniꝝ introitus procurandus. ¶ Tertio dico. q̃ inueniꝝ introitꝰ tolerãdus. Et iste est introitꝰ ad

f iustas ⁊ licitas dignitates. s. vt possimus pdesse. nõ peesse. De hoc igitꝝ põt breuiter exponi illud. ij. Regum. xiiij. Uocatus est Absalon ⁊ intrauit ad regem Jn quibus verbis ostendit q̃ ad hoc q̃ possimus vel digni simus ecclesiam vel paradisuz intrare tria breuiter requirunt. Oportet enim q̃ careat.

Ambitione.
Dissensione.
Infectione.

Primũ probat vocatio canonica. Uocatus inqt. Sz scõm cõditio pacifica. q̃ debet esse absalon. videlicet pater pacis. Sed tertiũ promotio dignifica. q̃ habet intrare ad regem. Requirit ergo ad talem introitum. Mõ sit in ingressu iusta promotio. Sit in progressu pacis amatio. Sit in egressu mox perfectio. Dico ergo q̃ nos debemus intrare in ecclesiã vel paradisum p mũ ingressum iuste promotionis q̃ debet esse vocatus q̃. sc̃z nõ debet se ingerere per ambitionẽ: sed potius expectare. Sicut enim dicitur Hebreorũ. v. Nemo sumit sibi honorẽ sed q̃ vocat a deo tanq̃ Aaron. Nullus enim intrat paradisum nisi vocatus a deo per occultam predestinationem. Nullus etiã debet intrare ecclesiam nisi a deo vocatus per istã ⁊ canonicã promotionẽ. Mõ est cõtra illos qui se ingerunt nõ vocati. sicut simt symoniaci ⁊ ambitiosi. De quibus dicit Hester. iiij. Mõ qui nõ vocatus interius atrium regis intrabat: absq̃ vlla cũctatione interfici debebat Atriũ enim regis Christi est ecclesia. In quã nullus p certo debet intrare nisi per regem Christum vel superiorem prelatum canonice fuerit enocatus quiminio si aliter fecerit mortis eterne periculo subiacebit. Sicut enim dicit Joan. x. Qui nõ intrat p ostium in ouile ouũ ille fur est ⁊ latro. Ostium enim est dei vel prelati digna vocatio p quã q̃ nõ ingredit sicut fur ⁊ latro finaliter puniet. Intrandũ est ergo p canonicã promotionẽ. Uocatus inquit. Jone. iij. Cepit Jonas introire ciuitatẽ in quã. s. missus fuerat predicare. ¶ Item

E intrãdũ est p pacificam cõmunionẽ. q̃. s. ille q̃ intrat debet esse absalon qui interpretaꝛ pater pacis. s. quiete ⁊ pacifice debemus intrare nõ violẽter nec coacte. vñ. ij. Reg. xv. Absalon ingressus est in hierusalẽ. ⁊. j. Reg. xv. Absalon mane cõsurgens stabat ad introitũ porte. Unde etiã intrat vitrũ ⁊ domũ sine vitri fractione. ⁊ sine clamore ⁊ turbatione. Planeta etiam q̃lz intrat alterius planete circulũ hoc tũ est sine ipsius nocumento: lesione vel impedimento. Sic vere boni intrant ad ecclesiasticas promotiones ⁊ in aliorum collegia ⁊ cõgregationes ita pacifice ⁊ quiete q̃ clamoꝝ vel turbatio nõ audit ⁊ q̃ aliqua lesiõ nõ sentit. Mõ est cõtra litigiosos ambitiosos ⁊ litigiosos qui p violentiã ⁊ dissensionẽ intrant ad ecclesiastica beneficia ⁊ officia. sicut patet de quibusdã electis ⁊ aliis qui p lites ⁊ discordias ⁊ brigas suas destruunt totã ecclesiam in quã intrant. Figurati in antiocho de quo ꝛ. j. Math. j. q̃ ipse intrauit sanctificationẽ in superbia. Et ꝛ ibi q̃ ipsam sanctificationẽ cũ oi ciuitate hierusalez destruxit turbauit ⁊ spoliauit. Mõ sic charissimi: sed intremus p processum cõcordis vnionis Jurta illud Luc. ix. Jn quãcunq̃ domũ intrauerit ibi primũ dicite pax huic domui. De introitu etiam in celum. istud est certũ q̃ nullus intrabit nisi fuerit pacificus ⁊ modestus. Absalon inquit. vt sit ille absalon de quo ꝛ. ij. Reg. xiiij. q̃ absalon erat pulcer ⁊ decorus: ⁊ a planta pedis vsq̃ ad verticez nõ erat in eo vlla macula Sme cũ vlla macula peccati debẽt esse illi q̃ volunt intrare paradisum. Ma sicut ꝛ Apo. xxj. Mõ i, trabitin illã. s. nouã hiꝛm aliq̃d coiq̃natũ. Ad q̃ facit illud ps̃. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo ꝛc. Sequit. Qui ingredit sine macula ⁊ q̃ operatur iustitiã. Intrandũ est ergo p pacificã cõmunionem. ¶ Itẽ ibi intrandũ est p dignificam perfectionem: q̃ notatur cũ dicitur. Intrauit ad regem. Sicut eñ illi q̃ intrant ad reges ⁊ imperatores pro aliquo seruitio faciẽdo: solent esse melius compositi ⁊ ornati. Sic vere illi qui intrãt ad regem celi spiritualiter in ecclesia ministrando: vel qui in ciuitatem intrare volunt ad ipsam eternã gloriã occupando debẽt per virtutẽ ⁊ perfectionẽ esse cõpositi ⁊ ornati vñ sicut ꝛ Mat. xxij. Ille qui intrauit ad nuptias regis nõ habens vestem nuptialẽ missus fuit in tenebras ꝛc. Nuptie enim significant statũ ecclie militantis. vbi dei filius cũ anima xpiana quotidie per gratiã cõiungit ⁊ vnitur. Ad istas ergo nuptias. i. ad statum ecclesiasticum qui ingredit in tenebras infernales mittitur nisi pfectione ⁊ virtutibus adornetur. Intrauit inqt ad regez. Unde Hester. iiij. dicitur q̃ non erat licitũ indutũ sacco aulã regis intrare. Saccus enim signat vitia ⁊ peccata q̃. vere illi qui saccis talibus induunt intrare nõ permittunt. Mã diuitibus dicitur Mat. xix. Dines difficile intrabit in regnũ celoꝝ. Et si vis nota q̃ illi q̃ in ecclia intrãt ad xp̃m ibi debẽt itrare

Ad contemplandum.
Ad collaudandum.
Ad celebrandum.
Ad deprecandum.

Intret ergo hõ in ecclesiam ad officiũ cõtemplatiõis ps̃. Intrẽ in sanctuariũ dei ⁊ intelligã in nouissimis Intret etiã vt ad locũ laudis ⁊ gratiarũ actiõis. ps̃. Introibo portas eiꝰ in cõfessione atria eius in hymnis cõfitemini illi: laudate nomẽ eius q̃n suauis est dñs. Intrent insup ad celebrandũ ⁊ immolandũ ps̃. Introibo ad altare dei ꝛc. Intrẽt nihilominus ad deprecãdũ ⁊ adorãdũ ps̃. Introibim⁹ in tabernaculum eius: adorabimus in loco vbi steterunt pedes eiꝰ ptz igitꝝ quõ intrandũ est in ecclesiam triplr. s. sanctifice seu moraliꝝ Pacifice seu cordialiꝝ Canonice seu legaliꝝ. Et sic ptz q̃ est introitus procurãdus. ¶ Quar J to principaliter dico q̃ est introitus excludendus. Et sic nota q̃ est triplex introitus excludendus. vcz.

Vitiorum de conscientia.
Impiorum ad beneficia.
Perfectorum ad maleficia.

Igitꝝ impediamus introitũ vitiorũ ad mentis atria Et iste est introitus pctoꝝ. Tarus enim introitum caverne seu cũ cauda sua vilosa claudit ne ventus intrare possit ꝓm Pli. Apes etiã cũ suis succis amaris structificant introitum alueaꝝ ne subintrent animalia venenosa. Sic vere charissimi nos debemus introitum cordis ⁊ sensum structificare ⁊ claudere: ⁊ hoc cũ cauda. s. q̃ est finis corporis. i. cum considera tione amaritudinis inferni. ne forte animalia venenosa. i. male delectationes. diabolus vel pctã vel etiã ne ventꝰ inanis glorie valeat aliq̃liter subintrare. vñ

Universidad de Deusto
Biblioteca

tiij. Re.vj. dicit de illo q̄ volebat occidere helyseum. Claudite ostiū t nō finatis eū itroire. Dyabol⁹ eīm t pctā sunt de natura olei. qō est de natura valde pene tratiuū t subtratiuū t maxime oleū de bacis qō n̄ullo vase nisi cucurbita tenet. qz. s. semp querūt cor humanū intrare. t ipsum corrūpere t delere ps. Intrauit sicut aqua in interiora eius. t sicut oleū in ossibus eius. De dyabolo enim dr Luc. xxij. Intrauit sathanas in iudā q̄ cognominabat scarioth. Talis ergo introitus est excludendus: t talis hospes sine mora refutandus. Dns ergo custodiat introitū et exitū tuū ps. Excludat ergo itroit⁹ vitioz in cordis atria

K ¶ Itē excludi dr introit⁹ iniquoz ad beneficia. Ad ecclesiastica eīm bn̄ficia solū debēt intrare boni t nō mali. docti t nō indocti. iusti t nō mustī. ps. Hec porta dn̄i iusti intrabūt in eā. Mz nisi abundauerit iustitia vestra nō intrabitis in regnū celoz. Est eīm noua insula crete vt dicit ¶linius in quā p. xij. miliaria in circuitu nulla penitus intrat musca. quinimmo mel la q̄ ibi nascunt si trāsferant alibi a musca nō tāgun tur. Adonis iste charissimi est eccl'ia militās. Esa. ij. Uenite ascendamus ad montē dn̄i ꝛc. Della istius mōtis sūt bona t bn̄ficia ecclesiastica. q̄. s. bone apes t sancti patres fundauerūt t acquisierūt. Adontem ergo eccl'ie nō dr aliqua musca. i. aliquis malus et a corruptiōe natus t creat⁹ intrare. nec mella bn̄ficioz eccl'iasticoz contingere vel habere. Ose. ix. Hic improz nō itrabūt in domū dn̄i. Et isti figurant Deut. xxiij. vbi. s. certe ꝑsone arcebant ab introitu templi. vicz. Eunuchus Adanzer et ppls Amon t Moab. q̄ scz semper fuerant filijs israel inimici. Eunuchus t Adanzer. i. de meretrice nat⁹. ¶ Itē quilibet immūdus aut leprosus. sicut ptz in infinitis locis. ¶ Itē cecus t claudus. sicut ptz. ij. Reg. v. Eunuchi q̄ virtute generatiua priuati sunt significāt illos q̄ nunq̄ generāt deo prolē. s. q̄ ꝑdicationis sciētia sunt ꝑuati Amō t Moab significant laicos t tyrannos: qui sunt filij israel idest ecclesiasticis inimici. Leprosi t immundi sunt q̄ peccatorū maculis apte sunt respersi. Ceci aūt significāt q̄ scripturarū noticia sunt orbati. Claudi vero illos designant q̄ motu bonoz operū carēt t qui pigricia sunt grauati. Adanzeres vero de meretrice geniti illi sunt qui p symoniā sunt creati. Symonia eīm meretrix dicitur: eo q̄ bonā personā nō sequitur. Ꝫ magis offerentē t dantē sequit t ꝑdiligere cō probatur. Tales enim indigni sunt dei ecclesiā t inter eius filias habitare. puer. xxiij. Agrū pupilloz ne introieris. Sed heu proculdubio q̄ multos fallit hodie ista regula. qz procerto Adāseres. i. symoniaci: sunt illi quivt cōmuniter magis intrant. De symone enim legit Joannis. xx. q̄ sequēs illum discipulus q̄ erat notus pontifici. t qui ipsum alias in atriū vbi illudebat rp̄s ꝑcurauerat introduci intrauit prim⁹ in monumentū. qz proculdubio sepe fit q̄ symon. i. symoniacus dū tū habeat aliquē notū pontifici. vel prelatum ductorē vel inductorē. primus t pre aliis in atrium pontificis t in monumētū introire meret et nominatū beneficium intrare permittit t inbet. vbi procerto hodie rp̄s illudit t probdolor plus irridet q̄ timetur. Intrāt eīm t recipiunt hodie pueriles et effeminati. sicut dicit Dan. xiij. Mō pueri t vrores intrabāt in tēplum belis p occultum introitū t que erāt sub mensa cibaria apposita cōsumebant. Intrāt ignorantes t claudificati: sicut de claudo dicit Actū iij. Mō exiliens cū ¶petro t Joanne introuit in templum. Intrant insup offerētes t donis ornati. s. symoniaci. sicut de iudeis dr. j. Machab. viij. q̄ abierūt romā t intrauerūt curiā. De q̄bus etiā. j. Machab. xiij. dicit q̄ clypeuz aureū magni ponderis ꝑsentauerūt romanis. Mz reuera q̄ pōdus auri secū portauerit. facilius in omnē curiā introibit. rp̄s eīm solebat dicere illud Luc. xviij. Quā difficile qui pecunias pos

sident regnū celoz introibunt quinimmo facilius re pu tabat intrare camelum foramen acus q̄ diuitem in regnū celoz. Math. xx. Et Marci. x. Sz reuera hodie mutata est regula. qz certe valde est difficile q̄ qs regnū celoz. i. ad ecclesie regnū t regimen introeat nisi diues t pecuniosus existat. Malignosi enim nō boni: symoniaci t ambitiosi citius intrant: sed tñ finaliter morte eternā ex tali illicito introitu reportāt Exēplo Aman qui introierat interius atrium regis qui tñ fuit per regem suspendio cōdemnatus. Quia vere sicut Ace. xvij. dicit. Amonites t moab non debent introire eccl'iaz dei. Iste est ergo introitus excludēdus. s. iniquoz ad bn̄ficia t eccl'iarū officia. ¶ Itē L excludamus introitū ꝓfectoz ad maleficia. qz. s. valde cauendum est ne boni introeant ad opa t negocia mala. Caro eīm t mundus vocāt t inuitant bonos et mundos: vt. s. p apostasiam: luxuriā t auariciā ad ipsos introeant t q̄ gratiā religionē t iustitiā ꝓterimit tant figurati in illa Jabele q̄ ꝓcipem cisarā ad introndū suū tabernaculū inuitauit vbi tādē lac ad bibendū obtulit t postea eū occidit dicens. s. Juō. iij. Intra ad me dn̄e ne timeas. In quo notāt q̄ q̄ a Jabele. i. a mūdo: diabolo vel muliere inuitatus. dn̄i iustitiā dimiserit. t ad eos p peccatū intrauerit morte ꝑpetua deperibit. Mō tñ est cōtra multos religiosos mēdicantes. q̄. s. ꝓe ceteris negocia secularia introeunt. Est etiā cōtra ꝓlatos t clericos q̄ regū curias t officia querunt ecclesiasq̄ dimittunt. contra illud. Amos. v. In galgala nolite intrare. Et Act. vij. In ciuitates samaritanoz̄ ne intraueritis. Et sic ergo ptz q̄ triplex est introitus excludendus. scz Ultioz̄ in cordis atria. Iniquoz ad beneficia. Et iustoz̄ ad maleficia. Et hoc est quartū ꝓncipale. ¶ Quintoꝺo ꝓncipaliter dico q̄ est introitus formidādus vel metuēdus. Et iste ꝑcerto similiter ē triplex. s. Introitus

Ad ꝓcessum corꝓis mortis. M

Ad iudicium impy fortis.

Ad exilium infernalis sortis.

Introitus ad mortē erit viuoz. Eze. xlvij. Aque iste intrabunt mare. Aq̄ eīm ppli sunt. Apo. xvij. Mz. s. necesse est q̄ omnes ppli intrent amaritudinē mortis. Eccls. j. Dia flumina intrant mare. Introitus ad iudiciū est mortuoz. ¶primo enim necesse est mori postea iudicari ps. Introibo in potentias dn̄i: memorabor iustitie sue solius. Introit⁹ ad exiliuz. i. ad infernū est dānatoz. Uñ de dānato dicit in ps. Introibit vsq̄ in progenies patrū suoz̄: t vsq̄ in eternū nō videbit lumen. Carentia enim luminis causa est formidinis t timoris. Et ideo introitus inferni formidandus dicitur. qz lux ibi penitus nō videt. Et vere istū introitū debemus formidare. pariter t cauere. Lup⁹ eīm timet intrare pedicā: auis laqueū. asinus fluuiū Ita ꝑcerto quilibet dr timere intrare infernum. Iste enim est locus incribilis: vbi siquis introierit exinde ꝑpetuo nō exibit in ꝓuincia eīm prouincie est quedā villa q̄ dicit taurus vbi in littore eynius aque terra dr satis fira. in quā si lignū vel ferrū vel aliqd aliud aliquātulum inutile immissum fuerit. vsq̄ ad pfunda terre facilime subintrabit. si vero ipsuz exinde extrahere volueris: nulla arte extrahere valebis. Locus enim ille q̄cūq̄ intrat faciliter recipit: sed. exire amplius non dimittit. Iste locus proprie est similis inferno vel etiā morti. iste eīm locus oēs recipit ad ingressum sed nullū licentiat ad regressum. Quia sicut dr Sap. ij. Non est agnitus qui regressus fuerit ab inferis. Istum enim locum faciliter subintremus. sed postq̄ intrauerimus ibi inexibiliter remanebimus. ¶prouer. ij. Qui ingrediunt ad eam non reuertentur nec apprehēdāt semitas vite. Fatui sūt ergo ꝑctores q̄ nō cessant istū introitū ꝑcurare. Stles eīm vident esse leporibus. q̄ ꝑm Archelaū quāto plures bñt annos tanto ad intrandū in cauernā suā plures introitus sibi

tus sibi parant. Sicvere multi sunt hoīes peccatores qui q̄diu viuunt in hoc mūdo: semp p noua peccata sibi parāt nouos introitus ad infernū. vbi est ipsoz̄ habitaculū t cauerna. Uñ quanto magis virerūt in hoc mūdo tanto acquirunt plures introitus. i. plures causas intrandi faciliter. Ideo breuiter de talib⁹ dicit in psal. Introibunt in inferiora terre. tradentur in manus gladij: partes vulpium erunt. Pa tet ergo M q̄ est quidā introitus formidandus. ¶ Serto aūt dico. q̄ est quidā introitus admirandus. Et iste est introitus diuinus. qui. s. est multiplex. s. Introitus.

In carnem qui fuit ad saluandum.
In infernū qui fuit ad pugnandū.
In celum qui fuit ad regnandū.
Ad iudiciū qui erit ad examinandū.
Ad mentē qui est ad auxiliandū.

De introitu ad carnem dici pōt illud Luce. x. Intrauit iesus in quoddā castellū t mulier quedā excepit illum in domū suā. De introitu in infernū fuit dictū illud ps. Attollite portas ꝓncipes vestras t introibit rex glorie. De introitu in celū pōt dici illud Luc. xxij Intrauit rex vt videret discumbentes. De introitu ad iudiciū dicit in ps. Mō intres in iudiciū cū seruo tuo dne. De introitu ad mentē potest dici illud Luc. vij. Intraui in domū tuā. aquā pedibus meis nō dedisti. Sed ex hec vide satis supra. ¶ptz ergo q̄ sextuplex est introitus scz. Admirandus. Formidandus. Excludendus. Tolerandus. Procurandus. Frequentandus. Et hoc de intrare sufficit. Vide supra de Ingredi. Claudere. Exire. Inferno. t generaliter vbicūq̄ agitur de aliquo loco ꝛc.

A **Introducere.** Nota q̄ introducere idem est qō intro vel intus ducere Et sic introducere pōt accipi p imitare ꝛc. Et possumus breuiter notare q̄ Quidā a deo introducunt in scripture gimnasium vt eruditant. Quidā in ecclesie palaciū vt promoueant. Quidā in paradisi cōmuniū vt reficiant. Est enim in scriptura locus subtilis instructionis. Ecclesia locus solennis promotionis. ¶aradisus locus immense refectionis. Introducuntur igit quidā in scripturarū instructionē. Uñ Cant. j. Introduxit me rex in cellaria sua. ¶ Itē q̄dā introducunt ad ecclesie promotionē. Uñ Hiere. xij. Introducam vos in syon. t dabo vobis pastores iuxta cor vestrū. Aduerte tñ q̄ hodie in ecclesiasticis promotionibus quosdā introducit affectio carnis. sicut de ioseph dicit Scñ. xlvij. q̄ ipse introduxit patrē et fratres suos pharaonē. Quosdā introducit munerum acceptio. Uñ de ¶petro q̄ vocabat symon dicit. Joā. xvij. q̄ ancilla ostiaria ipsum introduxit. qz. s. hodie symoniaci sepe in ecclesiā introducunt. ¶ Itē quidā introducunt ad paradisi refectionē. Uñ de patrefamilias qui cōuiuium parauerat dr Luce. xiij q̄ ipse dixit seruo suo. ¶paupes vocabiles: cecos t claudos introduc huc donec impleat dom⁹ mea ꝛc. Vide si vis de inducere t intrare t ingredi ꝛc. ¶ Itē est significatum. Jō omitto. qz satis dictum est in aliis titulis.

A **Intestina.** ¶auce sunt autoritates Vide in tabula.

Intueri. Nota q̄ intueri idem est qō aspicere vel videre. De q̄ satis dictū est supra t infra dicet. Jō breuissime trāseo. Nota ergo q̄ in scriptura reperit intuitus diuinus t intuitus hūanus. ¶Et primo ergo dicamus q̄ est intuitus diuinus. Deus enim triplicem habet intuitum. vicz.

Quendam clarū t luminosum.
Quendam ꝑuum t amorosum.
Quendā durum t rigorosum.

Deꝰ ergo q̄nq̄ intuetur clare t luminose t hoc cum oculo sue scientie. qz. s. nihil latet. intuitū scie t sapiētie sue. vñ. j. Reg. xvj. Boies videt q̄ parent in facie: deꝰ aūt intuet cor. ¶ Itē deus q̄nq̄ intuet pie t dulcoroſe t hoc cū oculo sue clemētie. Uñ de illo bono iu

uene: q̄ a iuuētute sua mādata seruauerat dr. Marci. x. iesus intuitus eū dilexit illū. Uñ talē piū intuitum petebat Hiere. Treno. v. dicēs. Recordare dne q̄d accideri nobis: intuere t respice opprobrium nostrū. ¶ Itē deus q̄nq̄ intuet dure t rigoroſe t hoc cū oculo sue iustitie. Gene. xxxj. Intueat deus t iudicet inter nos. Et Judith. vj. Dne deus israel intuere superbiā t respice ad nostrā humilitatē. Et Job. xxxv. Singulorū causas intuebit etiā cū diceris nō cōsiderat: iudicare coram eo t expecta eum. Iste ergo est intuitus diuinus. ¶ Scdo dico. q̄ est intuitus humanus. Et B sic nota q̄ est Intuitus.

Sagacitatis consideratiue.
Benignitatis exuberatiue.
Seueritatis reuerberatiue.
Crudelitatis exterminatiue.

Intuentur ergo quidam subtiliter et consideratiue. et isti sunt viri speculatini. qui scz intuentur et considerant creatorem. Juxta illud Eccli. xxxiij. Intuere in omnia opera altissimi Et Esaie. xxj. Contem platus est diligenter multo intuitu Intueantur ergo et considerent.

Dei maiestatem. Intueat ergo deus t sua magnitudo Job. xxvj. Quis potAdatris puritatē. rit tonitruū magnitudinis eiꝰ
Celi claritatē. intueri. q. d. Impossibile est q̄
Mundi pranitatē. magnitudo diuine maiestatis
Inferni asperitatē. possit pfecte intueri vel videri pro tpe huius vite sed tñ aliud erit qñ facie ad faciē videbit post hāc vitā. Ideo de deo dicebat balaaz. Nu. xxiij. Uidebo eū sed nō mō: intuebor eū sed nō prope. Sed tñ de pctōribus pōt dici q̄ ipsi nō sūt digni in istā mercatā sapiētiā intueri. Matz Job. xxviij. Semitā ignorauit auis: nec intuit⁹ est eā oculus vulturis. Unde eīm cadauera diligēs est luxuriosus. Auis vero alte volitās est superbus. ¶ Itē intueat beata virgo t sua pulcritudo. s. vt q̄libet deuot⁹ dicat sibi illud Can. vj. Reuertere superintus vt intueamur te. ¶ Itē intueatur paradisus t sua plenitudo. Job. xxxv. Suspice celū t intuere t cō templare ethera. ¶ Itē intueat mundus t eius turpitudo. s. defectus virtutū t mox mordinatio que est ibi Hiere. iij. Intuitus sum t ecce nō erat hō: t omne volatile celi recessit. asperi t ecce carmelus desertus t omnes vrbes ei⁹ destructe sunt. Expone. ¶ Itē intueat infernus t eius mestitudo. Esa. viij. Suspiciet sursum t ad terrā intuebit: t ecce tribulatio t tenebre: dissolutio t angustia: t caligo psequens. Et sic dico q̄ q̄dā intuent subtiliter t cōsideratiue. ¶ De- C inde dico q̄ quidā intuent benigniter t exuberatiue. scz pij viri q̄ intuent t cōsiderāt miserias alioz. Uñ de claudo dr Act. iij. q̄ petrus intuens in eū Cū Joā. dixit. Respice in nos: t sanauit eū. ¶ Denicz dico q̄ quidā intuent seueriter t reuerberatiue. Et isti sunt boni iudices t prelati qui. s. cū quodā tozore t quadā grauitate iustitie debēt alios intueri. qz sicut dicit puer. xx. Rex q̄ sedet in solio iudicij sui dissipat omne malū intuitu suo. Uñ de paulo legit Actuum. xiij. Mō intuēs in elimā magū plen⁹ spūsctō dixit. O plene omni dolo t fallacia. fili diaboli. inimice oīs iustitie nō desinis subuertere vias dn̄i rectas. Insup dico q̄ quidā intuent crudeliter t exterminatiue. Et isti sunt impij t tyranni. q. s. cū supbo t fero intuitu. t cū indignatione t cōtēptu alios intuent figurati in statua Nabuchodonosoz de qua dicit Daniel. ij. Statua sublimis stabat cōtra te t intuitus eius horribilis. Expone vt. s. pauꝑ cōquerendo de tali intuitu dicat illud Job. xvj. Infremuit contra me dentib⁹ suis hostis meus. terribilibus oculis me intuitus est. Et sic ptz q̄ ē intuitus crudelitatis. seueritatis benignitatis subtilitatis seu sagacitatis. Et iste est quadruplex intuitus humanus. Et sic patet quō scriptura ponit humanū intuitum t diuinum. Vide de considerare. Videre Contemplari Aspicere t similibus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Intumescere. Vide vbi tumor.

Intus interior intrinsecus.

Intra. Nota q interioritas significat loci vel rei medii ⁊ profunditatē. sicut exterioritas significat eius superficiē ⁊ extremitatē. Et loquēdo moraliter. Interioritas significat illa loca vel opa q̄ nobis sunt incognita ⁊ ignotā. limitata. inclusa ⁊ circumsepta. Et sic generaliter Intus significat quodcunq; secretum Significat ergo Cordialē intentionē. Infernalē inclusionem. Ecclīe habitationē. ℣paradisi possessionē. Dīa enim ista significank p intus vel p significatū interioritatis. Notare ergo possim⁹ q̄ est q̄dā interioritas

Munde custodienda.
Solerter fugienda.
Munde ingredienda.
Ardenter appetenda.

Dico ergo primo q̄ est interioritas munde custodiē da. Et ista significat interiora cordis nostri. s. cōsciaz intentionē: affectionē. Dīa eīm ista sunt interius latētia nec exterius apparētia. Et ideo sicut interiora castri sunt diligētius custodiēda. q̄. s. si hostis illa que sunt interius ceperit. faciliter residuum obtinebit. Sic procerto interiora nostra. s. cor voluntas intētio debent sancte. tute ⁊ munde seruari. q̄. s. si hostis diabolus istorum habuit possessionem. faciliter obtinebit atrium exteriorum cōpositionē. Sicut enim dr. j. Reg. xxiiij. Dauid ⁊ viri eius in interiori pte spelunce latebant. In quo notatur q̄ interiora cordis nostri debent esse nobiliora ⁊ tutiora ⁊ per virtutes paratiora vbi dauid. i. xps ⁊ viri eius. i. dona spūssancti principaliter habitant atq; latent. Balsamus eīm in esta scinditur vt humor eius distillet. Verūtamē summe cauēdū est ne lignū interi⁹ ledat. q̄. si lesuz fuerit totū perit. Et ꝯ cū cultellis ossets ⁊ ligneis nō cū ferreis solet scindi. Ut breuiter charissimi principaliter cauere debemus ne nostra interiora p̄ peccm̄ ledātur. nisi ista sana fuerint atq; mūda: omnis motus cōgeries destrui. ⁊ fruct⁹ bonorū operū ipedit. Jō cōsulit Math. xxiij. Mūda p̄i⁹ q̄ intus ē calicis ⁊ parapsidis. Ista ē ergo interioritas custodiēda. vere custodiēda ⁊ mūde ⁊ honeste fuāda. Et hoc q̄. ista ē locꝰ

Secreti ⁊ meditationis.
Gratie ⁊ inspirationis.
Dulcoris ⁊ dilectionis.
Virtutis ⁊ roborationis.
Amoris ⁊ inflammationis.
Honoris ⁊ exaltationis.
Stuporis ⁊ admirationis.
Doloris atq; compassionis.
Laudis ⁊ exultationis.
Clementie ⁊ miserationis.
Puritatis ⁊ emundationis.
Sanitatis ⁊ renouationis.
Veritatis ⁊ contemplationis.
Paupertatis ⁊ humiliationis.
Asperitatis ⁊ macerationis.

Iste ergo debent esse ꝓprietates ⁊ cōditiones nostri hominis interioris. i. nostre cōsciētie seu cordis. Est igit bona cōscia locus secreti ⁊ meditationis. Unde illud predictū dauid ⁊ viri eius in interiori pte spelunce latebant. Et de sancta aīa dicit Cañ. iij. Quaz pulcra es amica mea oculi tui colūbarū absq; eo q̄ intrinsecus latet. Itē est locus gratie ⁊ inspirationis q̄. s. spiritussancꝰ inspirat interius nō exterius Ezec. i. Nubes impleuit atriū interius. Itē est locus dulcoris ⁊ dilectionis. Vera eīm dilectio est interius ⁊ nō extra in spūsctō nō in carne. in meditatione diuine legis nō in degustatiōe talis dulcoris. Rom. vij. Cōdelector enim legi ℈m interiorem hominem. Itē est locus virtutis ⁊ roborationis. Robur enim virtutis venit ab intus nō abextra. Det vobis virtutē corroborari p spiritū eius in interiori hōie Ephe. iij. Itē est locus amoris ⁊ inflammationis ps. Cōcaluit cor meū intra me. ⁊ in meditatione mea exardescet ignis. Itē est locus honoris ⁊ exultationis. q̄. scz ibi est regimen ⁊ habitatio summi regis. Luc. xvij. Ecce regnū dei intra vos est. Itē est locus stuporis ⁊ admirationis. q̄. s. interius in corde sit habitatio mirabiliū operū dei viui. Marci. vj. ℣plus magis stupebant intra se. Itē est locus doloris ⁊ compassionis: ⁊ maxime cōpassiōis mortis xpi. De quo Leuiti. xvj. Inferat sanguinē birci p pctō occisi. i. xpi intra velū. Itē est locus laudis ⁊ exultationis. ps. Benedic anima mea dño ⁊ oia q̄ intra me sunt nomini sancto eius. Itē est locus clementie ⁊ miserationis. ⁊ sic precipit mulieri. iiij. Reg. iiij. Ingredere inquit ⁊ claude ostiū ⁊ cū intrinsecus fueris mitte oleū in oia vasa. i. in omnes pauperes effundes oleū pietatis. Itē est locus puritatis ⁊ emūdationis. ℣plaga enim nō curatur nisi abintra feces emundent. ij. ℣paral. xxix. Extulerunt omnē immūdiciā quā intus reperierunt. Itē est locus sanitatis ⁊ renouatiōis. ij. Cor. iiij. Licet is qui foris est hō nr̄ corrumpat. is tñ qui intus est renouatur de die in diē. Itē est locus veritatis ⁊ cōtemplationis. Unī de sanctis hominibus dr. Apoc. iiij. q̄ in circuitu ⁊ intus plena erant oculis. Itē est locus paupertatis ⁊ humiliationis Unī de altari dr. Exo. xxvij. Mō intrinsecus erat concauum ⁊ inane. Cōcauitas enim ⁊ inanitas significāt voluntariaz paupertatē. Itē est locus asperitatis ⁊ macerationis q̄. s. omnia superflua ab isto intus per penitentiā sunt abradenda. Unī de domo leprosa dr. Leui. xiiij. q̄ intrinsecus debebat abradi per circuitū Et sic bene ptz q̄ iste locus interior. s. cor humanum digne debet seruari ⁊ magnis virtutibus adornari. Et sic in istis suo modo est cōpletio vniuersi. Itē Notare ergo possumus q̄ Quidā boni sunt interius nō exterius. Quidā exterius non interius. Quidam interius ⁊ exterius Quidam non sunt boni nec exteri⁹ nec interius. Dico primo q̄ quidā boni sunt interi⁹ non exterius. Et isti sunt quidā: q̄ ℈is exterius propter aliquos mores leues mali ⁊ insolentes videantur: intus tñ boni ⁊ iusti esse noscuntur. Similes hedis qui exterius videntur esse macri ⁊ sicci. qui tamē sunt q̄ntq; interius pingues ⁊ liquidi. q̄. s. multi sunt qui exterius in cōuersatione ꝓpter leuitatē morū videntur macri ⁊ virtutibus vacui qui tñ interius cunctis virtutibus impinguati. Leuit. iij. Offerēt inquit de hostia quicquid intrinsecus pinguedinis est Isti figurantur in templo salomonis quod interius erat auro mundissimo deauratum. exterius vero cemento ⁊ lapidibus tantummodo erat tectum q̄. s. sepe fit q̄ illi qui exterius reputank insensati ⁊ lapidei. sunt intus in corde sancti: mundi ⁊ aurei. q̄ breuiter multa sunt que videtur exterius vilia que sunt intus preciosa. Terra enim exterius est turpis coloris: intus tamen est magni valoris quia ℈is extra videat turpissima intus tamē q̄ntq; cōtinet preciosos lapides ⁊ metalla. Ligna etiam ⁊ ossa exterius videntur dura ⁊ solida sunt tamē intus plena humoribus ⁊ medulla. In hyeme etiā quanto arbores sunt ficciores ⁊ palidiores exterius tanto sunt in radice humidiores interius. Quid dicam de lapidibus calculeis qui exterius duri sunt ⁊ frigidi. ⁊ ignoti in caliditate. Intus tamen inuisibiliter sunt ignei quodammodo. Sunt enim in igneitate abundantiores q̄ ceteri lapides qui videtur molliores ⁊ teneriores. Et breuiter sicut iuxta sententiā saluatoris. Non est semp ℈m faciem iudicandum. q̄. etiam ipse xps ℈is esset sanctissimus propter iudicium quod fiebat exterius ℈m faciem quandoq; reputatus fuit malus. Math. xj. vbi videntes christum comedere cum publicanis dicebant. Ecce homo vorax. vini amator. peccatorum et publicanorum amicus. Non decet ergo precipitare iudicium

iudicium q̄. sepe fit q̄ illi qui minus boni apparent exterius: sunt perfectiores ⁊ meliores interi⁹. Et hoc videtur dicere apls. ij. Corin. iiij. Licet inquit is qui foris est homo noster corrumpat: ille tamē qui intus est renouatur de die in diem. Isti ergo sunt boni interius: et non exterius. Quidam vero boni sunt exterius non interi⁹. Et isti sunt ypocrite. Sicut eīm ossa ⁊ ossa sunt exterius dura ⁊ solida: intus tamē sunt inania ⁊ vacua. Salices etiam licet videank virides ℣solide: intus tamen sunt quandoq; putride ⁊ concaue: ita q̄ ibi habitant aīmalia venenosa. Terra etiam que exterius, sepe videtur florida: intus est luteā ⁊ aquosa. Stellio etiam qui exterius videt gutis lucentib⁹ coronatus: intus est penitus venenat⁹. Sic vere ypocrite exterius apparent optimi: intus tamen sunt omnes pessimi: q̄. quamuis appareāt virtuosi: ipsi tamen sunt intus in conscientia p̄ alijs vitiosi ⁊ cum malicia venenosi. Et ℈is videank exterius p honestam conuersationē lucere: intus tñ per diuersa peccata dinoscunk fetere. Mui Dañ. xiij. figurant in idolo belis: de quo dr̄: q̄ exterius erat ereus: interius autem luteus. Quia vere tales q̄ntq; sunt exterius erei: p eloquentiam: intus aūt sunt lutei: p immundiciam. Quib⁹ dr̄ Marci. xxiij. Ue vobis scribe ⁊ pharisei ypocrite: qui mundatis q̄d deforis est: intus tamen pleni estis rapina ⁊ iniquitate. De istis dr̄ Eccli. xix. Est qui nequiter se humiliat ⁊ interiora eius plena sunt dolo. Isti ergo sunt boni exterius. ⁊ non interius. Et nota q̄ sicut corpus q̄ntq; interius patitur calorem: q̄ntq; dolorem: q̄ntq; famem: q̄ntq; vermē: quandoq; putredinē. Sic vere est: q̄ in interioribus peccatoris q̄ntq; abundat calor iracundie qui mētem cruciat. Jcb. xxx. Interiora mea efferbuerūt. Dolor inuidie: qui mentem anxiat. Job. xx. ℣panis eius in vtero illius vertetur in fel aspidis intrinsecus. Fames auaricie q̄ mentem sauciat. Ezec. vij. ℣pestis ⁊ fames intrinsecus. Uermis remorsus cōscientie. qui mētem sauciat. ℣prouer. xxvj. Verba susurronis quasi simplicia ⁊ ipsa pueniunt ad interiora cordis. Susurro eīm est remorsus conscientie. ℣putredo luxurie q̄ mētem vitiat. Mat. xxiij. Intus aūt pleni estis rapina ⁊ immundicia. Muidam etiam sunt boni interius ⁊ exterius. Et isti sunt viri perfecti: q̄ intus habent bonam conscientiam: ⁊ exterius habent honestaz cōuersationem siue apparentiaz. Isti figurank in archa testamenti q̄ erat de aurata intus ⁊ foris. Figurātur etiam in libro illo: de quo dr̄ Ezec. ij. Quod ipse vidit librum scriptū inuolutum intus ⁊ foris: q̄. s. viri sancti ⁊ perfecti. Dicunt Archa testamenti ꝓpter virtutiz cōtinentiam. Intus et extra deaurati ꝓpter splēdentē euidentiam. Libri ꝓpter contentam sapientiā Scripti intus ꝓpter perfectam cōscientiaz. Scripti foris ꝓpter honestam apparentiam. Ideo de tali cōpleta perfectione potest dici illud. Esa. vj. vbi dicit de archa diluuij. Bitumine linies eam intrinsecus ⁊ extrinsecus. Isti ergo suut boni interius et exterius. Muidam autem non sunt boni nec exterius nec interius. Et isti sunt illi qui sunt pessimi: qui non solum habent corruptam intentionem: imo etiam corruptam conuersationem. Corruptio enim pomi que est interius paulatim serpit vsquequo totum corrumpatur exterius. Infirmitas etiā q̄ interi⁹ latet in corde paulatim manifestak in pelle: q̄. s. multi sunt quoz cor ⁊ conscientia sunt interius ita vitiosa ⁊ corrupta: q̄ tota eoz interioritas ⁊ tota ipsoz cōuersatio corrupta efficitur ⁊ infecta: q̄ sicut color et dispositio cameleontis mutak ⁊ disponik ℈m dispositionem sue interioris conceptionis ⁊ imaginationis ℈m ℣pli. ⁊ etiam ℈m Augu. de ciui. dei. Sic vere color pellis. i. conditio conuersationis hominuz disponik ℈m q̄ intus in corde eoz conscientia variatur. Ideo de malis dicitur. Deut. xxxij. Foris vastabit eos gladius ⁊ intus pauor. ⁊c. Patet igit q̄ istud vocabulum Intus signat cordialem intentionem. Secundo principaliter dico: q̄ intus signat infernalem inclusionem. Unī ℣prouer. vij. Domus inferi vie eius penetrantes interiora mortis: ita q̄ de damnatis pōt dici illud. Act. xvj. Misit eos in interiorem carcerem.

Tertio principaliter dico: q̄ intus significat ecclesie habitationē. De qua pōt dicere quilibz ecclesiasticus illud. Ezech. xliij. Eleuauit me spiritus ⁊ introduxit in atrium interius: et ecce repleta erat gloria domus dñi. Unde Job. xx. dr̄. Quod cum fores clause essent: ⁊ discipuli eius intus congregati: venit Jesus q̄. scz q̄ñ discipuli. i. fideles sunt intus in ecclesia in vnitate caritatis ⁊ fidei congregati: constat q̄ deus ipsos visitat atq; iuuat: ⁊ tunc in atrio interiori militātis ecclesie manifestak: q̄ñ ibi promoti ⁊ spūsancto eleuātur ⁊ pmouēk ⁊ introducunk. Sed nota q̄ dicitur in Jona: q̄ cum descendisset ad interiora nauis ⁊ graui sopore obdormiret: tota nauis cepit periclitari: ⁊ periclitasset nisi de naui eiectus fuisset. Jone. j. Quia vere multi sunt ecclesiastici qui non curant: nisi q̄ possint ad interiora nauis. i. ad interiora ecclesie introduci. Sed vere, sepe fit. q̄ q̄ ibidem intus torpēt ⁊ dormiunt ⁊ nisi deponank ⁊ ejiciank totam nauem ecclesie submergi ⁊ periclitari faciunt. Mō vtiq; verum videmus de multis malis prelatis ⁊c. Isti sunt illi impudici senes: de quib⁹ dicit. Dañ. xiij. q̄ intus in pomerio erant absconditi ad insidiandū susanne. Quod tamen est contra scripturam dicentez. Ezech. xliij. q̄ illi qui ingrediebank portas atrij interioris vestibus lineis debebant indui vittis lineis in capitibus ligari: feminalibus lineis circa femoralia circūcingi. Linum autem castitatem ⁊ puritatez designat Significat ergo intus ecclesie habitationem. Si vis applica hic que superius dicta sunt de interioritate cordis ⁊ conscientie ⁊ si in contrarium inuenis applica illa que de mala integritate sunt dicta. Quarto vero dico: q̄ intus signat paradisi possessionem. Ista eīm est illa domus secretior ⁊ interior quam fecit salomon ad recipiendum archam ⁊ cherubin. i. sanctos ⁊ angelos. De qua. iij. Reg. vij. Draculum aūt in medio domus interioris est secretum habitaculum paradisi. vbi. s. archa testamēti. i. beata anima debet poni ⁊ vbi etiam p tempore vite huius quilibet iustus dz sperare se reponi. Juxta illud Heb. vj. Confugim⁹ ad tenendam ꝓpositam spez: quam sicut anchoram habemus animę tutam ac firmam ⁊ incedentē vsq; ad interiora velaminis. Et hoc igit de Intus: de interius: de intrinsec⁹ sufficit. Uide de introducere supra de ingredi ⁊ de intrare. Et supra ō exteri⁹ ⁊ de foris ⁊c.

Inuenire.

Nota q̄ est inuētio actiua ⁊ passiua. Inuentio actiua est quando ille qui aliquid querebat inuenit: ⁊ sic inuētio est terminus ⁊ finis inquisitionis ⁊ questionis. Inuentio vero passiua est quando res que querebatur inuenitur Cum igitur sit duplex inuentio scilicet bona ⁊ mala dico q̄ in bono significato. Inuētio actiua significat mentis quietem ⁊ vtilitatem. Inuentio vero passiua significat fraternitatem ⁊ stabilitatem. Ille enim q̄ inuenit ⁊ acquirit quod inquirebat: labor ⁊ mot⁹ ei⁹ quietaf ⁊ ab ipso acquiritur quod ꝓius non habebatur. Res etiā que inuenik supponik esse ꝑmanens ⁊ stabilis in loco vbi inuentur. Sic actiua significat diligētiā passiua ꝑmanentiā. Nota ergo q̄ in scriptura reperik triplex inuentio: scz qua inuenitur,

Deus. Justus. Iniustus.

Primo igit dico: q̄ est inuentio qua inuenik deus gratia seu virt⁹. Unī de bona inuentiōe pōt breuiter exponi illō: Math. vij. Petite ⁊ dabik vobis: querite ⁊ inuenietis: pulsate ⁊ aperiet vobis. In q̄bus verbis ostēdik q̄ inuenire signat tria scz. Querentis. Sedulitatē. Utilitatem. Tranquilitatem. Sic vere dico: q̄ inuentio spūalis qua. s. nos desideramus inuenire deū ⁊ vtutes p graz in pñti ⁊ per gloriam in futuro: tria

Universidad de Deusto
Biblioteca

principaliter facit. Ista enī excitat torporem. Unde dicit. Querite ⁊ inuenietis. q. d. nihil inuenit nisi querat tur. ℣ Promittit valorem. Unde dicit. ℣ Petite et dabit Excludit laborē. Unde dicit ℣ Pulsate ⁊ aperiet. Apertio enī dom⁹ ⁊ camere signat ad quietē receptionem. Sancti enī primo fuerunt seduli inquisitores. Tandē fuerūt beati cōprehensores. Finaliter aūt sunt cōtemplatores. ¶ Dico igitur q̄ pro deo inueniendo debet Excitari corporis grauitas Querite. ℣ Potest procurari datoris largitas. ℣ Petite ⁊ accipietis. ℣ Pōt temperari laboris quantitas. Ideo dicit. ℣ Pulsate ⁊ aperiet. Uel si vis potest informari ⁊ erroris ruditas. Uel dinide aliter Et dic q̄ deus inuenit a peccatore tripli⁹ sicut solet res que pdita fuerit inueniri. Inuenit enim res pdita p̄ inquisitionē. Ideo dicit. Querite. ℣ Per adclamationē. Ideo dicit ℣ Petite. ℣ Per attrectationē. Jō dicit pulsate. Sic vere dico q̄ deū spūaliter inuenit.

Feruens cordis meditatio. ℣ Per meditationem enī deus
Dolēs vocis exoratio. querim⁹. Querite inquit. ℣ Per oratione deū petim⁹. ℣ Petite inquit.
Tangens operis satisfactio. ℣ Per satisfactionē deū fortius pulsam⁹ seu tangimus ℣ Pulsate inquit. Et ideo p̄certo per cōtritionē deus inuenitur. Inuenietis inq̄t. Sola enī cōtritio deū perditum inuenit mā̄tum interp̄eū peccatorē pacez reformat ⁊ restituit. Item per vocis orationē deus accipitur. Ideo ō. Accipietis. Item per satiffactionem deus intratur ⁊ aperitur. Ideo dicit. Aperietur vobis Dicamus ergo q̄ deus inuenit per cordis ꝓtritionem Querite inquit ⁊ inuenietis. Cordis enim contritio meditatio ⁊ cōsideratio deū querit ⁊ inuenit. Nam sicut canis ad hoc q̄ predam inueniat necesse est q̄ primitus ipsam querat. ⁊ per viarum diuerticula p̄ que transijt circueat ⁊ discurrat. Sic vere ad hoc q̄ hō possit deum quē per peccatuz perdidit inuenire. necesse est q̄ per meditationē ⁊ ꝓtritionē diligenti⁹ ipsuz q̄rat. Quia ergo rp̄s circurrit per diuersa diuerticula. idest p̄ diuersas vias perfectionis. s. per Uiam.

℣ Puritatis in conceptu.
℣ Humilitatis in partu.
℣ Penalitatis in mortis egressu.
℣ Renouationis in resurrectione.
Contemplationis in ascensione.

Hinc est q̄ omnes per istas vias ipsum sequi ⁊ querere debemus in omnibus. q̄z istis vijs possumus eū spiritualiter inuenire. Querire ergo ⁊ inuenietis. Querite dico vias ipsius diligenter considerando ⁊ inuenietis eum per predictas vias spiritualiter imitādo vnde. Mathei. vij. Omnis enim qui querit inuenit.

Sicut enim dicitur. Luc. xv. Mulier que amisit dragmam vnam accendit lucernam euertit domū. ⁊ querit diligenter vt inueniat. Mulier enī ista signat aiaz que dragma dicitur. Mulier est quasi mollis aer ⁊ designat fragilitatem que dragmā vnam. i. rp̄m vel gratiam dei perdidit per peccatū ⁊ iniquitatē. ideo vt eā reinueniat ipsa debet domū cōsciētie euertere per bonam imitationē. Debet lucernam intellectus accendere p̄ discretionē. ⁊ donec inueniat querere p̄ sedulā meditationē. q̄z sicut dicitur. j. ℣ Para. xxviij. Si quesieris dominū inuenies si autē dereliqueris eū p̄yciet te in eternuz. Querite ergo et inuenietis. Et possum⁹ notare: q̄z sicut dictū est rp̄s inuenri potuit in loco.

Nobili. Querāt in loco nobili. s. in vtero
Humili. virginali vbi post conceptionem
Flebili. potuit inueniri. quia sicut vn⁹ la-
Utili. pis p̄cios⁹ quandoq̄ inuenit
Amicabili. infra alium lapidē p̄cios⁹z. Un̄ baladius quādoq̄ inuenit in venis saphiri sm dyas. Sic rp̄s p̄cios⁹issimus in clausura virginali vteri p̄cios⁹ est inuentus. Unde in ps. ō. Inuenimus eam in campis silue. Et Cañ. iij. Inueni quem diligit anima mea tenui eum nec dimittam. ¶ Item queratur in loco humili: ⁊ sic inuenietur in p̄sepio. Luce. ij. Inuenietis infantem panis inuolutū ⁊ positum in p̄sepio. ¶ Item querat in loco flebili. Et sic inuenet i spineto crucis: vbi. s. canes indei ipsum inuenerunt: ceperunt lacerauerunt: ⁊ occiderunt. Cañ. v. Inuenerunt me custodes q̄ custodiunt ciuitatem: p̄cusserūt me ⁊ vulnerauerunt me tulerunt pallium meum custodes muroꝝ. Custodes isti sunt indei: qui ciuitatez ierl'm custodiebant: q̄ rp̄m inuenerunt ⁊ afflixerunt: ⁊ ei vestimentorum pallium abstulerunt. In tali ergo via adest siue adhuc potest inueniri spiritualiter: quia sicut auis pellicanus qui p̄o pullis suis viuificandis seipsum vulnerat semper in desertis inuenit Sic rp̄s semper ,potest in desertis penitentie inueniri ab his. s. qui transeunt viam illam: quia sicut dicitur. Hiere. xxxj. Inuenit gratiam in deserto populus qui remanserat. Et in ps. ō. Inuenit eum in terra deserta: in loco horroris ⁊ vaste solitudinis. ¶ Itē queratur in loco vtili. s. per viam renouatiōis vbi resurrexit. Et sic potest dici de rp̄o q̄ est sapiētia increata illud. Sap. vj. Inuenitur ab his qui querunt illuz .s. a iustis q̄ credunt ⁊ sperant illum sua resurrectione docuisse: vt per propriū corporis resurrectionem illum possint inuenire. ℣ Potest etiaz cū ab aliquo queritur in loco vtili allegari ⁊ ostendi. Luc. ij. Inuenerunt rp̄m in templo sedentem in medio doctorum.

Item queratur in loco amicabili: per viam contemplationis vbi ascēdit. Unde ipse dixit de seipso. Hiere. xxix. Queretis me ⁊ inuenietis. Inuenietis dico in hac vita: per contemplationem. Inuenietis vero me post hanc vitam ascendentes ad me in celicam regionem. Denicq̄ de contemplatiua ⁊ apprehensiua vita potest exponi illud. Math. ij. Inuenerunt puerum cū Maria matre eius. Querite ergo ⁊ inuenietis. Sed p̄certo de multis verificatur illud. Cañ. iij. In lectulo meo p̄ noctez quesiui quez diligit anima mea: quesiui ⁊ non inueni. Iste enim male querebat: quia in loco mal⁹ debito. s. in lectulo suo: p̄ quē designatur carnalitas. ¶ Item hora indebita. scz per noctem: p̄ quā intelligit mentis obscuritas. Et ideo si talis nō inuēit nō est mirū q̄ figurat Sen. xix. Ubiviri sodome q̄ erāt carnales p̄cussi fuit cecitate. ita q̄ ostiū vbi erāt angeli inuenire nequibant Unde talibus loquitur deus Johannis. vij. Queritis me. ⁊ non inuenietis: ⁊ quo ego vado vos non potestis venire. Non sic ergo. sed querite ⁊ inuenietis. Inuenitur ergo de⁹ p̄ mentis diligentem meditationem. ¶ Denicq̄ dico. D q̄ deus inuenitur per vocis eloquentem proclamationem vel exorationē. q̄ notatur cum dicitur. ℣ Petite ⁊ accipietis Sicut enīz venator inuenit canes suos quando nescit vbi sunt ipsos aduocādo. Sic vere de⁹ a nobis perditus inuenitur q̄nq̄ p̄ deuotam orationem si fortiter ⁊ perseueranter petitur ⁊ acclamatur ℣ Petite ⁊ accipietis. Un̄ Mathei. vij. Omnis enim qui petit accipit Onager enim vocem suam inuenit olfaciendo ⁊ fortiter rudendo ⁊ clamando Sic vere homo inuenit dēm q̄n ipsum p̄ deuotionem odorat ⁊ sentit ⁊ q̄n ipsum clamādo per orationē deprecat ⁊ requirit. Quāuis multis dicat hodie illud Jaco. iij. ℣ Petitis ⁊ non accipietis: eo q̄ male petatis Male enim petit ille qui cōtra voluntatem dēi petit qui vltra q̄ merut petit. qui inutilia ⁊ sibi nociua petit Et ideo tales nō accipiūt q̄ petunt. nec inueniunt q̄ requirunt primi sunt illi qui petunt illa q̄ sunt contraria fidei ⁊ moribus ⁊ saluti anime sicut sunt illi qui petunt inimicoꝝ vindictam. voluptates seculi ⁊ gloriam mundi ⁊c. de quibus commēdat Salomon. iij. Reg. iij. Ut talia a deo nō petierat sed vtilia ⁊ bona Secundi sunt illi qui petunt a deo paradisum ⁊ facere opera nolunt. Figurati in matre filioꝝ zebedei que petebat pro filijs suis: ⁊ vltra q̄ meruerunt. s. rp̄i dexteram ⁊ sinistram quibus tamen dictū est Mathei. xx. Nescitis quid petatis. q̄z istud non est meū dare vobis. sed quibus paratuz est a patre. s. illis qui meruerunt

meruerunt. Tertij sunt illi qui petunt bona temporalia similes infirmo qui petit carnes ⁊ vinum: q̄ ti bonus medicus deus nō dat eis: sciēs q̄ talia possint eis esse causa mortis eterne. Sicut apparet ō pueris qui quando possunt tenere cultellum: cito ponūt ad os suum: ⁊ ita si mater dimitteret vulnerarent se ⁊c. Sic de istis si deus petita daret esset causa vt supra: sicut illi de quib⁹ dicet in p̄s. Quod tentauerunt deū in cordibus suis vt peterent escas animabus suis. Et sequitur. Adhuc esce eoꝝ erant in ore ipsoꝝ: ⁊ ira dei ascendit super eos. Tales igit non deberent talia petere: immo deberent dicere illud. Esa. vj. Non petaz ⁊ non tentabo dominum. ℣ Petamus ergo iusta: licita ⁊ bona: q̄ sicut dicit. j. Joh. v. Si petierim⁹ sm voluntatem eius, audiet nos. ℣ Petite ergo ⁊ accipietis: sicut fecerūt illi qui petierūt ⁊ venit coturnix ⁊c. Quia, p̄certo deus a peccatoribus inuenit p̄vocis eloquentem ,p̄clamationem: vel p̄ vocis lacrimantem ,supplicationem. Un̄ Dsce. xij. Fleuit ⁊ rogauit eū in bethel inuenit eum. Esa. lv. Querite dominum dum inueniri potest. inuocate eum dū ,ppe est. ¶ Adhuc dico: q̄ inuenitur deus p̄ manus exequentem operationem: q̄ ostenditur in verbo. ℣ Pulsate ⁊ aperietur vobis. ℣ Pulsare enim denotat mihi aliquam manualem impulsionem: q̄z p̄certo bona operatio nō est nisi quedam manualis pulsatio: ⁊ violenta inuestigatio ad inueniendū deum ⁊ bona eterna: q̄ bene figurat in illo qui recurrens ad amicum petebat tres panes Dequo ō. Luc. xj. Amen dico vobis q̄ si perseueraverit pulsans: surget ⁊ dabit ei quotquot habet necessarios. Et sequit ibidem. ℣ Petite ⁊ dabitur vobis: querite ⁊ inuenietis pulsate ⁊ aperiet vobis. Unde Canti. v. ℣ Pessulum ostij mei aperui dilecto meo. Sequitur Inuenerunt me vigiles q̄ circueunt ciuitatē. Et breuiter quodlibet bonum opus est vnus bonus impulsus ad aperiendum domum paradisi: vt ibidem possit dominus inuenri. Unde Cant. v. Uox dilecti mei pulsantis. Et sic bene dico q̄ deus potest tripliciter inuenri. scz. Mentaliter meditando. Uocaliter supplicando. ⁊ realiter operando. Ideo bene dictum est. Querite ⁊ inuenietis. ℣ Pulsate ⁊ aperietur vobis. Querite corde. ℣ Petite voce. ℣ Pulsate opere. Sz possumus notare q̄ tria sunt specialiter loca i quibus d⁹ num⁹ inuenit. s. in viris.

Immundis ⁊ luxuriosis. Deus enim non in-
Auaris ⁊ ambitiosis. uenitur. In loco im-
Turbidis ⁊ litigiosis mūdo. In loco p̄fundo. In loco turbido. Et hoc figuraliter dicitur. Job. xxviij. vbi ō. Sapientia vbi inuenietur non inueniet in terra suauiter viuentium. Abissus dicet non est in me: ⁊ mare loquet, non est mecuz. Terra enī suauiter viuentium significat luxuriosos. Abiss⁹ insatiabilis significat ambitiosos. Mare vero mobile ⁊ fluctuosum significat discordes ⁊ litigiosos. Quia sicut dicit Esai. lvij. Impij quasi mare feruens q̄ quiescere nō valet. Et nō est pax impijs dicit dns. Esa. xlviij. In talibus ergo non inuenitur deus nec a talibus reperit f Unde ,puer. xvj. Qui peruersi cordis est non inueniet bonum. Ista est igitur inuentio qua inuenitur de⁹. Secundo dico: q̄ est inuentio qua inuenit homo iustus. Et ista potest significare virtutem perseuerātie. Res enī que alicubi inuenit stetisse ⁊ mansisse in illo loco suppōitur: q̄. s. si exinde recessisset ibidē nūq̄ inuenta fuisset. Dico ergo q̄ inuentio de sui natura significat inuentoris iocunditatem ⁊ vtilitatem: mūte rei itabilitatem ⁊ fidelitatem. Sicut enim homo de nouo inueniens aliquam rem solet gaudere: q̄q̄ sit modici valoris: ⁊ hoc p̄ eo q̄ illam rez sine labore videtur acquirere. Sic vere deus: quando inuenit aliquem qui ad euz p̄ penitentiā conuertit: ex hoc q̄plurimum gratulatur. Unde sicut dicit. Luce. xv. Ille q̄ inuenit, quez quā perdiderat dicit valde gaudisus fuisse: ⁊ ad congaudendum vicinos conuocasse dicens. Congratulamini mihi: q̄z inueni ouem quam perdideram. Sicut etiam dicit. Math. xiij. Ille qui inuenit thesaurum absconditum in agro: ⁊ p̄ gaudio thesauri inuenti venditis omnibus vadit ⁊ emit agruz illuz Nota igitur.

Cum quibus Debeat hō inueniri. Debet dici inueniri cuz
In quibus. bonis a bonis ⁊ promptus ⁊ paratus haberi ad omnia bona opera facienda: ⁊ ad mala omnia fugienda. Diuites enī valde diligunt seruitores suos q̄ cum bonis conuersantur: a bonis frequentant: ⁊ quando ad negotia sua ipsos inueniunt bonos ⁊ paratos. Sic vere deus illos diligit quos cum bonis conuersari: a bonis frequentari ⁊ ad bona opa sua exequi paratos inuenit atq̄ promptos. Adhec ordinate p̄sequenda sumatur autoritas. Thob. v. vbi ō. Inuenit iu. splen. stantē p̄ cinctum ⁊ quasi paratum ad ambulandu. z. In quib⁹ verbis nota q̄ homo: ⁊ maxime prelatus debet inueniri. Gratus ad solatiandū: quia debet esse inuenis idest amicabilis ⁊ gratus. Doctus ad erudiendum quia debet esse splendidus idest luminosus ⁊ doctus Fortis ad p̄seuerandum: quia debet esse stans .i. perseuerans ⁊ stabilis. Promptus ad obediendum quia debet ō esse p̄cinctus ⁊ paratus .i. obediēs ⁊ humilis. Dico ergo q̄ nos debemus inueniri: ⁊ maxime si summus p̄lati affabiles ⁊ gratiosi: q̄z nos debem⁹ eē iuuenes. Iuuenē inq̄t. Nihil enī gratiosi⁹ nihil amicabili⁹ seu diligibilius p̄sona iuuene: ⁊ hoc q̄z tūc ē i etate iocūdiori: pulcriori ⁊ puriori: nō solū enī homines: imo etiā a ialia diligunt iuuenes ⁊ infantes Unde inuenī scriptum q̄ cum quidā puer consueuisset natando se in mari sepius balneare: erat ibi quidam piscis delphinus: qui valde dictum puerū diligebat: cum ipsoq̄ ludebat: ipsum etiam cōducebat sicut idem puer pluries retulerat matri sue. Accidit aūt q̄ cum dictus puer nimis quadam die in remotis ⁊ p̄funda maris enatasset: deficiens viribus submersus est. Delphinus vero puerum ad litus traxit: ⁊ extra aquaz iuxta eū p̄ dolore ⁊ amore pueri mortuus in crastino inuentus fuit: ita q̄ mater perpēdit ⁊ cognouit illum esse Delphinum q̄ suum filium diligebat. Sub voce ergo iuuentutis potest amicabilitas: fauor ⁊ benignitas denotari: q̄. s. prelatus ⁊ quilibet vir perfectus debet ab alijs inueniri iuuenis .i. dulcis amicabilis ⁊ tractabilis ⁊ benignus. Ad quod pot⁹ it applicari illud Math. ij. Ite interrogate diligente de puero: quē cū inueneritis renunciate mihi: vt ⁊ ego veniens adorem eum. Sequitur. Et intrātes domum inuenerunt puerum cum Maria matre eius: ⁊ p̄cidentes adorauerunt eum. Quia reuera ille puer .i. purus aer: gratiosus ⁊ iuuenis: inuenitur a magis .i. ab alijs se minoribus diligitur ⁊ honoratur Dicat ergo quilibet talis iuuenis illud. Sapien. viij Iuuenis ⁊ acutus iueniar in iudicio: ⁊ etiā alij ,ppter eius gratiositatem possint eius obsequijs vocati subiugari. Quod est cōtra multos q̄ inueniunt ita duri ita rigidi ⁊ austeri: q̄ nullū impendunt cuicunq̄ auxilium consilium vel fauorem. Figurati in illavite filii uestri quam inuenit famul⁹ helyseus: que ita erat amara q̄ ipsam gustare nequiuerūt filij p̄phetaꝝ imo clamauerunt. Mors in olla vir dei. iiij. Reg. iij. Quia vere multi inueniuntur ita filuestres ⁊ rudes: ita amari ⁊ acerbi: q̄ recte sunt mors ⁊ desolatio alienorum. Un̄ de talibus p̄t dici illud Eccl. vij. Inueni mulierem morte amariorem: que laqueus venator est ⁊ sagena cor eius: vincula sunt manus eius. Tales enim dicuntur mulieres ,ppter molliciem imbecillitatis. Dicunt morte amariores ,ppter feuitiam crudelitatis. Dicunt habere manus vt vincula ,ppter tenacitatem parcitatis vt sic de quolibet tali dicat ille sanct⁹ Credidi venire ad iustinianū: ⁊ dyocletianus inueni Non sic carissimi: sz inueniamur affabiles ⁊ gratiosi.

S Juuenē inquit. ¶Iterum dico q̄ nos debemus esse vel inueniri spectabiles ⁊ luminosi: qō notak cū dicit Splendidus. Sicut em̄ lumen semp debet inueniri i lampade ad illuminandū: aqua in fonte ad refrigerandum: panis in archa ad reficiendum. Sic vere in ꝓleto vel in homine ꝓfecto semp ꝺz inueniri lumē scientiæ doctrine ad alios pascendū: rigandū ⁊ erudiēdum. Splendidus ꝺicit. Quia. s. ipse debet esse splēdidus interius p discretionē: ⁊ extra p honestam cōuersationē. Ūñ. Apoc. xxij. Ostendit mihi angel⁹ fluuiū aque vite, splendidū tanq̄ cristalū. Sicut em̄ ꝺr⁹ tius lapis preciosus q̄ facit homines futura ꝓuinare inuenik in oculis hyenarum. Echites ꝺo lapis qui facit mulieres parere: inuenik in nidis aquilaꝝ. Sic vere virtus sapiētie ⁊ doctrine que mulieres. i. simplices facit parere p bonā opationē: que etiā facit de futuris ꝓnosticare ⁊ cogitare p discretā cōsideratione. ista dico virtus semp ꝺz inueniri apud aquilas ⁊ hyenas. i. apud iudice ⁊ ꝓlatos. Hyena em̄ bestia q̄ mortuos devorat signat iudicē secularē ad cuius officiuz ptinet extirpare mortuos ⁊ sceleratos: q⁊ ſm̄ Senecā Genus misericordie est malos cito occidere. Per aq̄las ꝺo q̄ sunt reges aiaꝝ: intelligo ꝓlatos ecclesie q̄ sunt reges ⁊ rectores animaꝝ. i. ecclesiasticarum ⁊ ſpūaliū ꝓsonaꝝ. Isti ergo debent inueniri splendidi ⁊ discreti: ⁊ tam p se q̄ p subditis in scientijs ⁊ moribus eruditi. Splendidū inqt. Abacuc. iij. Splēdor ei⁹ vt lux erit. Jnueniamur ergo spectabiles ⁊ luminosi. i. clari sapientes ⁊ docti: sicut ꝺicit Dañ. v. Spiritus amplioꝝ: prudentia: intelligētia: interpretatio somnioꝝ: ⁊ ostensio secretoꝝ ⁊ solutio ligatoꝝ inuente sunt in Daniele. Et merito: q⁊ p certo: q⁊ sicut ꝺicitur. Sapientie. vj. Sapientia facile inuenitur ab his qui querunt eā. Quod tamē est contra multos doctores: qui ita abscondunt opera ⁊ dictamina sua: q̄ nō possunt ab aliquibus inueniri nec bona ab ipsis facta p alios adipisci. Sap̄. v. Nullum inuenie vestigium itineris illius. Similes ceruo de quo scribitur: q̄ q⁊ suum cornu dextrum est medicinale: ideo ceruus inuidens humane saluti dextrum cornu ita abscōdit q̄ vix potest ab aliquo reperiri. Tales em̄ sunt illi q̄ documenta ⁊ scientiam suam nolunt ex inuidia communicare: ne forte alij sint in scientia sibi pares. Eccles. xxiij. Non est apud inferos muenire sibi cibum Et si vis compara tales inferis: vbi omnia deglutiūtur ita q̄ amplius non inueniunk. Tales ei ratione inuidie possunt inferi nuncupari. Non sic ergo: ſ⁊ simus spectabiles ⁊ luminosi. ¶Insup dico: q̄ debemus inueniri durabiles ⁊ virtuosi. Quod notak cum ꝺicit. Stantem. Stantes em̄ debemus esse: q⁊. ſ. deus nos debet inueniri in perseuerando durabiles ⁊ fideles. ꝓseuerantia em̄ valde cōmendak: q⁊ sine ista nullus cozonak. ſmis em̄ nō pugna cozonat: q⁊ q̄ pseuerauerit vſq̄ in finem hic salus erit. Luc. xxj. Jam sicut q̄daz fontes sunt q̄ semp bulientes inueniūtur: q̄dam sunt arbores q̄ semp virides muenunk ⁊ reperiunk. Sic vere nos debemus semp bullire ⁊ feruere: p veram amiciciam ⁊ fidelem affectionē: semp virere p gratiam ⁊ perfectionē. Jnueniamur ergo semp feruentes p fidelē amicitiā: ⁊ hoc non solū in ꝓsperitate sed etiā in aduersitate: q⁊ hic iā queritur inter dispensatores vt fidelis quis muenak. j. Cor̄. iij. Quāuis scriptura hoc impossibile vel saltem videak difficile reputare. ꝓuer. xx. Virum aūt fidelē q̄s inueniet: q⁊ sicut ꝺicit Eccli. vj. Amicus fidelis ꝓtectio fortis: q̄ inuenit illum muenit thesaurū bonum. Item ſm̄ in statu gratie semp virentes: p cōtinuā p seuerantiā ne pdamus folia virtutū. Jurta illud. ij. Cor̄. v. Uestiti ⁊ nō nudi iueniamur. Que tñ sunt cōtra multos qui nō perseuerāt in fideli amicitia: nec in virtuosa existētia. Sicut patet de hypocritis qui modo sunt: modo nō sunt: modo apparent modo disparent. Similes noctuis lucifugis q̄ de nocte videnk ⁊ inueniuntur de die ſ⁊o vt cōmuniter non vidētur nec inueniūtur: ꝓo eo: q̄ eoꝝ claritas non apparet. Figurati in illa ficu. Matth. xxj. In qua rps nō inuenit fructum sed tātuz folia: q⁊. ſ. isti nō habēt opera sed verba. Luc. xiij. Arborem fici habebat quidam plātatam in vinea sua: ⁊ venit ad eam querens fructum ⁊ nō inuenit. Jsta etiā sunt contra plures amicos similes gliribus que sunt mures in estate vigilantes ⁊ in hyeme dormiētes: q⁊ ſ. isti in estate ꝓsperitatis circa hominē vigilāt ⁊ obsequūtur. In hyeme vero aduersitatis dormiunt nec circa eum inueniunk. Similes illi mulieri de qua. Ecclesiastes. vij. dicit. Unz ex milie reperi vnū: mulierez ex omnibus nō inueni. Jsta etiam possunt esse contra mundi diuites: qui ad moduz stelle comete in celo. i. in celsitudine status imperant ⁊ gloriātur: subito vero deficiunt nec amplius reperiūtur. Juxta illud. ps̄. Vidi impium superexaltatum ⁊ eleuatum sicut cedros libani: transiui ⁊ ecce nō erat quesiui ⁊ nō est inuentus locus eius. Non sic carissimi sed simus stantes ⁊ perseuerantes. Stantē inquit. j. Cor̄. x. Qui stat videat ne cadat. Et Matth. xx. Jnuenit alios stantes dixit. Jte ⁊ vos in vineam meam. Quia reuera ille in vineam paradisi mittit: qui stans ⁊ perseueras a domino reperitur. Nume. xxiij. Reuersus inuenit Balac stantem iuxa holocaustum suum. Jnueniamur ergo ꝓseuerantes atq̄ virtuosi. ¶Etiā dico q̄ nos debemus inueniri obedientes ⁊ obsequiosi. ꝓcinctum inquit ⁊ paratum ad ambulandum. Parati enim ad obediendum debemus, inueniri: q⁊ beatus ille seruꝰ quē cum venerit dominus muenerit vigilantem. Ūñ Luce. ij. Quod si dominus in prima: secunda vel tertia vigilia veuerit: beati sunt serui illi. Et sequitur. Sic estote ⁊ vos parati: vt de quolibet obediēte ⁊ parato possit dici illud. Philip. ij. Erimanuit semetip sum formam serui accipiens ⁊ habitu inuentꝰ vt hō Talem se obediētem gaudebat dñs inuenisse in ps̄. Jnueni dauid seruum meū: oleo sancto meo vnxi eum Ubi aduerte q̄ ille qui vult esse talis seruꝰ: debet eē paratus ad tria. ſ. Ad auxiliādum: q⁊ debet esse dauid manu fortis. Jtem ad obediendum: seruum meū inquit. Jtem ad compatiendū: q⁊ debet essevnctus oleo pietatis. Patet ergo q̄ inueniri debemus. Obediētes. Perseuerantes. Luminosi ⁊ gratiosi. Sed heu p culdubio q̄ pauci muenūtur hodie ecclesiastici tales. Jdeo certe iamvidetur dominus cōqueri ⁊ dicere Hiere. v. Circuite vias hierusalē aspicite ⁊ cōsiderate ⁊ querite in plateis eius: an inueniatis virum facientem iudicium ⁊ querentem fidem: q.d. nō. Luce. xvij Non est inuentus qui rediret ⁊ daret gloriam deo ni si hic alienigena: quia certe alienigene. i. seculares inuenūtur hodie ecclesiasticis meliores. Luc. vij. Amē dico vobis nō inueni tātam fidem in israel. Et hec de bona inuētione sufficiāt. Patet ergo q̄ inuenitur de⁹: ⁊ inuenitur iustus. ¶Sed tertio dico: q̄ inuenitur iniusttus. Undeode mala inuentiōe possumus notare q̄ mali volunt inueniri. In loco carnalitatis. In deserto cupiditatis. In monte pompositatis. ſmaliter vero muenietur. In loco penalitatis. Jnuenūtur dico in loco carnalitatis: similes argēto viuo: qō semp consuevit inueniri insterquilinio vel latrina. Unde de talibus ꝺicit. Hiere. ij. Omnes qui querunt eam deficiūt: in menstruis suis inuenient eaz. Jtem inueniuntur in deserto cupiditatis. ps̄. Jnuenit eū in terra deserta, ⁊ in loco horroris ⁊ vaste solitudinis. Jtez in monte pompositatis. ij. Parat. xx. Jnuenietis eos in summitate torrentis. Item finaliter inuenietur in inferno penalitatis. ps̄. Pericula inferni muenerūt me. ¶Si vero vlterius velis aliquid ꝓsequi ⁊ dicere: nota adhuc q̄ est inuentio qua inuenitur impiꝰ vl'in iustus: q⁊ reuera hodie plures iueniūk mali q̄ boni: plures muſti q̄ iusti. plures ipij q̄ benigni. plures enim mali fructus inueniūtur in malis et siluestribꝰ arboribus q̄ boni in bonis et domesticis ⁊ vtilibus.

Mala

Mala etiam ⁊ rapacia animalia plures fetus producere solent q̄ benigna. Et ideo de malis qui in seculo et in claustro hodie abundant potest dici illud Hieremie. v. Jnuenti sunt in populo meo viri impij insidiantes velut aucupes. laqueos ponētes ad capiendū viros. Et si vis potes dicere q̄ malus inuenitur.

A deo qui ipsum iudicat. ficat ⁊ mortificat. Jnue
A dyabolo qui ipz vēdicat. nitur dico impiꝰ a deo
A peccato cui se applicat ipsum finaliter iudicā
Ab inferno q̄ ipm damni te q⁊. ſ. sicut fera postq̄ diu latuit inuenitur. inuenta vero persequik persecuta capitur capta occidik. Sic peccator qui nunc videk latere obtutus et aspectus diuinos. mōtū. scz venator deus ipsum videtur dimittere ꝓ libito impunitum discurrere per nemora mūdi huius finaliter per casus ⁊ ifirmitates ab ipso persequik. ⁊ tandē per mortem capitur ⁊ inuenik. ⁊ finaliter per morte cōprehenditur et necatur. Ūñ Joh. ij. ꝺr⁹. Quod iesus inuenit in templo vendētes ⁊ emētes ⁊ expulit eos. Expulit dico scz in tenebras exteriores. ps̄. Jnuenit eum in terra deserta: in loco horroris ⁊ vaste solitudinis. Item inuenitur impius a dyabolo ipsuz attrociter impugnāte. ij. Reguz. xx. Jnuenit eum leo de silua atq̄ percussit. Jte inuenik peccator ipm a culpa maculāte: cōfidente. j. Mac a. vj. Jnuenerūt me mala ista ⁊ ecce pereo: tristicia magna i terra aliena. Et Deu. xxj. Quia nō est dñs mecū inuenerūt me hec mala. Jtē inuenik pctōr a pena ipm ꝓhendente ⁊ destruēte. ps̄. Pericula inferni inuenerūt me. Et alibi. Tribulatio ⁊ angustia inuenerūt me. Et breuiter dico q̄ mali iuenunk Dormientes per pigriciam.

In lecto manentes per luxuriam.
In terra iacentes per auariciam.
Per viam errantes per ignorantiam.
Alios fallentes per fraudulentiam.

De pigris et dormientibus ꝺr⁹. Marci. xiij. q̄ rps reuersus ad discipulos inuenit eos dormientes, erāt em̄ oculi eoꝝ grauati. Et. j. Reg. xxvj. Jnuenerunt saul iacentem ⁊ dormientem. De luxuriosis in lecto quiescentibus ꝺr⁹. j. Reg. xix. Jnuentū est simulacrum in lecto. De auaris vero in terra iacentibus ꝺr⁹. j. Regū. v. Jnuenerūt dagon iacētem super faciē suam in terra. De ignorantibus aūt ꝺr⁹ Gene. xxxvij. Jnuenit eū vir errantē in agro. De fallentibus ꝺo ꝺr⁹ Mathei. xxiij. Hūc inuenim⁹ subuertentē gentē nostrā. Sic ergo pz quō iuenik ipiꝰ iustꝰ? ⁊ de⁹. ¶Scz sivis nota adhuc quo mō quadruplex reperik iuentio i scriptura vcz iuētio

Gratie. ꝓuma est virtuosa que est perfectoruz
Culpe. Secūda vitiosa que est peccatoruz. Ter
Glorie. tia fructuosa que est beatoruz. Quarta
Pene. dolorosa que est damnatoruz. ¶Igit primo dico. qō est inuētio qua inueniuntur virtutes ⁊ gratia. Boni enim et iusti nō cessant virtutes querere donec eas potuerint muenire. Teste enim. salvatore negociatoꝝ bonas margaritas querit. quas tandez inueniens ipsas vendicat et acquirit. Thesaurū etiā inueniens solet abscondere: vt ipsum tutius possit acquirere et seruare. Sic legitur Matthei. xiij. Quia p certo si boni negociatores esse volumus: margaritas et thesaurum virtutum debemus querere: et cum ipsum muenerimus occultare. iuxta illud Sen̄. Esto occultatoꝝ virtutū sicut alij vitioꝝ quas quidē nos emimus et acquirimus. quādo eas mētalitet vendicam⁹ et quādo ip. soū habitus in nostris mentibus generamus. Gra enim dei est fons a quo virtutes sicut riuuli nascūtur ⁊ oriūtur: que. ſ. inuenētes cūctis bonis spiritualibus impinguātur. Unde prouer. iij. Misericordia et veritas nō te deserant. Sequitur. Et inuenies gratiaz et disciplinam bonam coram deo et hominibus. Et genesis. vj. Noe inuenit gratiā coram dño. Et nota quod sicut apothecarij laborant vt inueniant herbas medicinales. sic et nos debemus laborare vt inueniamus virtutes ⁊ gratias spirituales. Educrte tamē q̄ q̄ſq̄ gra inuenitur a non querentibus: q̄ſq̄ nō inuenitur a querentib⁹: q̄ſq̄ inuenik a querentibus. Jnuenitur dico a non querentibus. Deus em̄ est sicut incantator: q̄ facit se inuisibilem: qui non inuenitur nisi voluerit ⁊ gratia dei est sicut sunt quedā insule q̄ sunt in mari: que si querunt, non inueniunk. Jnueniunt a casu vbi aliquotiens non queruntur: sicut ꝺicit de insula brasilij ⁊ de insula puellaꝝ. Et sicut etiam Plini. de quodam lapide precioso ꝺicit: q̄ non inuenitur nisi se exhibuerit inueniendum. Sic vere deus ⁊ dei gratia a quibusdam inueniuntur q̄ eos non querūt: q⁊ sic licet sunt multi q̄ etiaz in ipso actu peccati gratia dei preueniuntur: ⁊ quasi violenter tracti a deo conuertunk. Patuit in paulo ⁊ magdalena. Esa. lxiij. Quesierunt me q̄ ante non interrogabant. Jnuenerūt qui non quesierunt me. Mīq̄ non inueniuntur a querentibus: a multis enim queruntur q̄ eos non inueniunt. Non em̄ valent ad hoc humana merita: sed sola misericordia redemptoris: q̄ tunc tēporis iuentur q⁊ se exhibet peccatori. Patuit in phis qui deum quesierunt ⁊ non inuenerunt. Non em̄ portabant candelā necessariam in querendo: q⁊. ſ. ipſi habebant lucernam nature non scripture: ⁊ candelam rationis non fidei. Unde Joh. viij. Queretis me ⁊ non inuenietis. Et Baruc. iij. Non hos elegit dominus: neq̄ viam discipline muenerunt. Et ideo a deo non a nobis debemus sperare talem inuentionē quia scilicet ab ipso solo datur ⁊ conceditur: ⁊ ab cuius misericordia inspiratur. Jdeo dicebat Baruc. ij. Exaudi dñe preces nostras ⁊ da nobis inuenire gratiam. Quandoq̄ etiaz vt cōmuniter inuenitur ab inquirentibus: quia scilicet vt cōmuniter omnis qui querit inuenit. Accipit qui petit: ⁊ pulsanti aperietur. Matth. vij. Gratia. n. ꝓprie ꝺicitur inueniri: q⁊ digne non potest acquiri vel per industriam vindicari. Luc. j. Ne timeas Maria inuenisti gratiam apud dominuz. j. Reg. j. Utinā inueniat ancilla tua gratiam. Nota q̄ nos debem⁹ laborare ad inueniendum vcz.

Fiduciam que mentem erigat.
Prudentiā que vitam dirigat.
Justitiam que mores corrigat.
Scientiam que vera colligat.
Amiciciam que fratres diligat.
Sapientiam que bonū eligat.

Isti enim sunt effectus gratie qui sunt a nobis inueniendi. Inueniamus ergo fiduciā mētem erigentē. j. Paral. xvij. Tu enim dñe deus meus reuelasti auri culā serui tui. idcirco inuenit seruus tuus fiduciam vt oret coram te. ¶Jtē inueniamus prudentiā vitam dirigentē: q⁊ sicut ꝺr⁹ Prouer. xix. Custos prudētie in ueniet bona. ¶Jtē inueniam⁹ iustitiā mores corrigentem. Prouer. xxj. Qui sequik miam inueniet vitam ⁊ iustitiā. ¶Jtē inueniamus sciam vera colligētem Prouer. ij. Intelliges timorem dñi ⁊ sciam dei inuenies. Inueniamus amiciciā cunctos diligentē. Eccli. vj. Amicus fidelis ꝓtectio fortis q̄ inuenit illū inuenit thesaurū bonū. ¶Item inueniamus sapientiam bonum eligentem. Prouerbiorum. iij. Beatus hō qui inuenit sapientiā. Et. xviij. In labijs sapientis inuenik sapientia. Patet ergo q̄ est inuentio qua inuenuntur virtus ⁊ gratia. ¶Preterea dico. q̄ est inuentio qua inuenunk culpe vel vitia. Adam enim nō querunt inuenire gras ⁊ virtutes: sed potius vitia ⁊ iniquitates. Sicut enim immunda animalia sicut porci stercora. vultures cadauera. hyene mortua corpa diligunt sic peccatores mundi gaudent obtinere facere ⁊ inuenire opera immunda ⁊ vilia in quibus scz exerceant sua desideria, inhonesta. Et sic nota q̄ superbi ⁊ iracūdi gaudent de inuentione crudelis operis Eccli. xij. Cum venerit tēpus nō satiabik sanguine Luxuriosi gaudent de inuentione fetentis sceleris. Job. iij. Gaudent vehemēter cū inuenerint sepulcrū Auari vero gaudent de inuentione lucri vel inu-

neris dicentes.ſ. illud. Oſee.xij. Ueruntamen diues effectus ſum:mueni idolum mihi.Et Job.iij.Effodientes theſaurum gaudent vehementer.Eſt igitur inuentio qua inueniunt culpe vel vitia. ¶ Rurſum dico:q eſt inuentio:qua inueniunt ſalus ꝛ glia.Et iſta eſt illa qua.ſ.iuſti finaliter inueniunt gloriam parad/ſi vel retributionē eternam.Eccl.xij. Benefac iuſto ꝛinuenies retributionē magnā:ſi non ab ipſo ſaltē a deo.Juſtum eſt em̄ q̄ iuſti q̄ in hoc mundo non faciunt niſi deū ꝛ paradiſum venari:ꝛquerere ipſum quā docꝫ cuꝫ debeant inuenire.Agricola em̄ p totū annū laborat:vt in eſtate fructus inueniat ꝛ acārat.ij.Para.xv.Si queſieritis eum muenetis.Unde beati pre gaudio qñ veniunt ad paradiſum vbi inueniunt deū videnſ dicere.Treſ.ij.Ēn hec eſt dies quam exꝑecta mus:inuenim9 ꝛ vidimus.Ma breuiter de9 q̄tum ad viſionem eſſentialē:p gr̄am ſolet ꝛ p gloriā inueniri: ſicut de ſancta aīa dicit.puer.xj.Mulier gratioſa inuenit gliaz.Qui em̄ in gr̄a dei pſeuerauerit:queniet ad gl̄iam quam requirit.Et q̄ in agro gratie diuitias ſeminat centuplum inueniet in agro celeſtis glorie quo appropinquat.Gen.xxvj.Seminauit autē yſaac in terra illa ꝛ inuenit in anno illo centuplum. Et nota q̄ anima in paradiſo ſeu gloria inueniat.

Quietē a laboribus.
Salutē a languoribꝰ
Tegumē a frigoribꝰ
Solamē a meroribus
Uelamē ad ardoribꝰ
Honorē cuꝫ maioribus
Dulcorem in ſaporibꝰ
Splendorē in pectoribꝰ
Uigorem in corꝑoribus

Inueniunt dico in paradiſo bti quietem a laboribus Matth.xj.venite ad me oēs q̄ laboratis ꝛ onerati eſtis: ꝛ ego reficiam vos:ꝛ inueni etis requiē animab9 vr̄is. vt dicat quilibet ipor illō. Eccl.lj.Modicum laboraui ꝛ inueni mihi multā requiem. ¶ Item inueniunt ſalutem a languoribus:q̄ ſ.ibi eſt vita ſine morte:ſalus ꝛ ſanitas ſine morbo p̄uer.viij.Qui me inuenerit inueniet vitam ꝛ hauriet ſalutem a dño. ¶ Item inuenīt tegumen a frigore: q̄.ſ.ibi eſt domicilium firmum ꝛ tutuꝫ.pſ. Et enim paſſer inueniet ſibi domum ꝛ turtur nidum vbi reponat pullos ſuos.Sequit.Beati q̄ habitant in domo tua dñe ꝛc. ¶ Item inueniunt ſolamen a meroribus. Oſee.xij.In bethel inuenit eum.ſ. conſolationis locum ab oī meroꝛe.Bethel em̄ interꝑetatur domus dei vel habitaculū dei:q̄ ꝓꝓrie eſt celuꝫ.Ubi vltra non erit luctus neq; clamor:neq; dolor. Apoc.xxj.

¶ Item inueniunt velamē ab ardoribꝰ:q̄.ſ.ibi eſt p̄fectum refrigeriuꝫ cōtra mundi tribulationes:Hieremie.vj.Interrogate que ſit via bona ꝛ ambulate in ea ꝛ inuenietis refrigerium aīmabus vr̄is. ¶ Itē inueniunt honorē cū maioribꝰ.ſ.cum deo ꝛ cuꝫ ſanctis Uñ deus videt dicere de quolibet beato illud q̄ rex iſrael legitur dixiſſe de dauid.j.Reg.xvj.Stet inquit dauid coram me:inuenit em̄ gr̄am in oculis meis.

¶ Item inueniunt dulcorem in ſaporibus:q̄ ibi ſunt delitie ſempiterne.Pꝛouer.xxv.Mel inueniſti comede.ſ.Paralip.xiij.Inuenerūt paſcua vberrima .

¶ Item inueniunt ſplendorem in pectoribꝰ:q̄.ſ.ibi eſt vera viſio ꝛ ſciētia dei.Uñ in pſ.Dies plem inueniēnt in eis. dies em̄ pleni clarā viſionez deſignāt ¶ Item inueniunt vigorem:hoc eſt dictu immortalitatem ꝛ impaſſibilitatem in corꝑoribus.Eccl.xxvij.Pꝛoteget te in ſempiternum: in die agnitionis inuenies firmamentum.Iſta eſt ergo inuentio: qua inueniunt ſalus ꝛ gloria ſeu gaudia. ¶ Poſtremo dico:q̄ eſt inuentio qua inueniunt dolor ꝛ tedia.ſ.iferni.Quia reuera iuſtum eſt q̄ quis inueniat illud q̄ cum diligētia querit:ꝛ q̄ fina iter inueniat terminum ad quem tendit. Cum igit vita peccatoꝛ nihil aliud ſit q̄ via in infernum iuſtum eſt q̄ finaliter inueniat ipſum. Unde Sap̄.xix.Ipſi autem nouam mortē inuenient. Et Eccl.xxvj.In ira flāme deuoꝛet q̄ ſaluak ꝛ q̄ peſſiment plebem tuam inueniāt pditionē.Sic ergo ptz: quomodo inueniuntur tedia:gaudia:vitia gratia.

¶ Sed adhuc poſſumus inferere q̄ aliqua ſunt que nunq̄ inueniunt.Et ideo ex oppoſito poſſum9 notare:q̄ eſt non inuentio bona:ꝛ nō inuētio mala .Non inuentio ideſt:abſentia: carentia ꝛ defectus maloꝛ eſt bon9 ꝛ cōmendādus. Et econtra bonoꝛ eſt mal9: ꝛvituperād9.Nota ergo q̄ inviris iuſtis nō inuenit.

Iniquitas ad inficiendū.
Fallacitas ad decipiendū.
Mendacitas ad alliciēdū.

Non ſit ergo in nobis iniquitas ſeu nequicia.pſ.Et nō eſt inuenta in me iniquitas.Item nō ſit in nobis fallacitas ſeu malicia.ſ.Reg.xxv.Malicia nō inueniak i te Item non inueniatur in nobis mēdacitas ſeu iniuſtitia.Apoc.xiiij.Et in oꝛe ipſoꝝ nō eſt inuentuꝫ mēdacium. ¶ Item nota q̄ in viris ip̄is ſeu etiam immundis nō iuenik q̄ boni.In ipis em̄ nō inuenitur

Sapientia.
Opulentia
Permanentia
Penitentia
Fons pietatis
Lux veritatis
Fōs puritatis
Ros ſanitatis.
Fructus vtilitatis
Fax caritatis
Lex equitatis
Sirex vnitatis ꝛ
Pax tranq̄litatis

Dicam ergo q̄ tam in impio q̄ in mundo non inuenik ſapientie. puer.xiiij.Querit deriſor ſapiētiam ꝛ nō inuenit.Et Job.xxviij. Loquens ſcriptura de vera ſapientia dicit. Mō non inuenitur in terra ſuauiter viuentium. Uide eam ſ. ¶ Item ibi nō inuenitur opulentia.ſ.virtutum pſ. Mihi inuenerunt diuitiaz in manibus ſuis.Et puer.xij.Mō iuenet frau dulentus lucrum. ¶ Item ibi nō inuenik permanentia:conſtantia ſeu perſeuerantia:quia ſcilicet virtutes non ſolent i talibus perſeuerare.Job.xxvij . Aperiet oculos ſuos ꝛ nihil inueniet.Ipſe etiam in ſtatu proſperitatis parum ſolēt perſiſtere vel durare.Job.xx.Si aſcenderit vſq; ad celum gloria eius.Sequitur.Quaſi ſomnium aduolans nō inuenietur:trāſiet quaſiviſio nocturna Et in pſ.dicitur.Tidi impium ſuperexaltatum ꝛc. Sequitur.Tranſiui ꝛ ecce non erat:ꝛ nō eſt inuētus locus eius. ¶ Item ibi nō inuenitur penitētia.Heb. xij.Moſi inuenit.Eſau penitētie locū.Quod patet in multis:qui peccata ſua etiam requiſiti renuūt cōfiteri.pſ.Mueretur peccatum illius ꝛc. ¶ Item ibi non inuenitur fons pietatis.Hiere.xiiij.Uenerūt ad hauriendum ꝛ nō inuenerunt aquam.Mua ſicut ōr Eccli.xiiij.Mon eſt apud inferos:ideſt apud auaros inuenire cibum.Aqua enim refrigerans ꝛ cibus nutriens:deſignant opera pietatis. ¶ Item ibi nō inuenik lux veritatis.Treſ.ij.Prophete eius nō inuenerunt viſionē a dño. ¶ Item ibi non inuenitur flos puritatis.Geñ.xxvij.Reuerſus ruben ad ciſternā nō inuenit puerū.Et Numeri.xxij.Filiam vr̄am nō iueni ꝛginem. ¶ Item ibi nō inuenitur ros ſanitatis.Sap̄. xvj.Mon eſt inuenta ſanitas anime eoꝝm. ¶ Item ibi nō inuenik fructus bonitatis ſeu vtilitatis.Mathei.xxj.Mon inuenit ficus ſed folia. ¶ Item ibi non inuenitur fax aut incendium caritatis.Unde de illis qui querebant ignē in puteo dicit.ij.Macha.j. Mō non inuenerunt ignem ſed aquam craſſam.Uñ etiaz de caritatiuo ſubſidio quō hodie nō inuenik:ōr in pſ. Suſtinui qui ſimul contriſtaretur ꝛ non fuit:ꝛ q̄ conſolaretur ꝛ non inueni. ¶ Item ibi nō inuenitur lex equitatis.Baruc.iij.Uiam diſcipline nō inuenerūt ꝓpterea perierunt. ¶ Item ibi non inuenitur grex vnitatis:q̄.ſ.ibi non eſt pax aut concordia:pſ. Uiaz ciuitatis habitaculi non inuenerunt. Ciuitas em̄ eſt ciuium vnitas.Et ſic bene concludo:q̄ ibi nō inuenitur pax quietis aut tranquillitatis.Trenoꝝ.ij.Laborauit inter gentes nec inuenit requiem. Iſta eſt ergo de bona ꝛ mala non inuentione ſufficiant.

Inueſtigare. Nota q̄ inueſtigare idez ē q̄ perſcrutari:rimari:indagare :venari: inquirere: examinare ſeu diſcutere. Et poſſum notare q̄ eſt inueſtigatio ſpectans ad Pꝛeſidentem:Sapientem,ꝛ Inuidentem.Eſt dico inueſtigare officium Rectoꝛis .Doctoꝛis.ꝛ Exploratoꝛis. Pꝛimo ergo dico quod inuenitur inueſtigatio iudicis preſidentis:quia ſcilicet ſicut videmus q̄ caput a quo regitur quo regitur totum corꝑus eſt membrum mobile ꝛ a dextris ꝛ a ſiniſtris vertibile: q̄ neceſſarium fuit vt corꝑori melius ꝓuideret :ꝛ vt membra vndiq; intuēs melius gubernaret.Sic vere pꝛeſidentes ꝛ capitanei principes ꝛ iudices ꝛ prelati debent eſſe per inueſtigationem mobiles:ꝛvndiq; inquirendo cauſaz meritа ſeu virtutes vertibiles.Nam ſicut Pꝛouer.xxv.ōr. Gloria dei eſt celare verbum :ꝛ gloria regum eſt inueſtigare ſermonem.Quod tamen eſt cōtra multos: qui ſine inquiſitione ꝛ inueſtigatione ſeu informatione debita precedenti ꝓrumpunt ad ſententiam vl ad penam : qui facilme credunt ꝛ multos iudices qui ſine debita informatione pcedūt cōtra illud.Job.xxix. ca.Oculus fui ceco:ꝛ pes claudo :pater eram pauperum:ꝛ cauſam quam neſciebam diligenter inueſtigabam:conterebam molas leonum: ꝛ de dētibus eius auferebā predam. Hec eſt ergo inueſtigatio iudicis preſidentis. ¶ Secundo dico:q̄ inuenitur inueſtigatio hominis ſapientis.Quia procerto ſicut oculus q̄ eſt vas ꝛ fons luminis:ꝛ ſubiectum creatum fuit mobile vt vndiq; reſpiceret ꝛ videret: ſic ratio hominis ſapientis debet eſſe mobilis ꝛ inueſtigatiua:ꝛ veritatis oīum ſcrutatiua.Eccl.j.Pꝛopoſui in animo meo inueſtigare ſapienter de omnibus.Exemplo.ſ.doctoris qui multos libꝛos ſolet inueſtigare vt veritatem poſſit cognoſcere vel videre.Et ſic nota q̄ ad ſapientem pertinet inueſtigare.

Dei legem vt hanc meditetur.
Pꝛudentiam vt hac gubernetur.
Uiri culpam quando cōfitek.

De inueſtigatione legis ōr.j. Eſdre.vij.c.Eſdras autem dedit cor ſuum vt inueſtigaret legem ꝛ doceret ꝛ faceret.De inueſtigatione ſapientie quam.ſ.pre ceteris rebus debemus mueſtigare ꝛ inqrere.ōr Sap̄. vj.Inueſtiga illam ꝛ manifeſtabitur tibi. De inueſtigatione vero culpe quam.ſ.prelatus ꝛ cōfeſſor debet facere:quando videt ſimplicem titubantem:vel culpas ſuas dicere neſcientem:ōr:Pꝛouer.xxiij. Juſtus ꝓior accuſator: eſt ſui venit amicus eius ꝛ inueſtigabit eum . Talia ergo que ſunt ad ſalutem neceſſaria ſunt inueſtiganda.Curioſa vero ꝛ impoſſibilia dimittenda: q̄.ſ.eſt contra illos qui de celeſtibus : de deo ꝛ de ſue deitatis ſecretis plus debito querunt ꝛ inueſtigant ꝓpter q̄ ſepe fit:q̄ in fide deuiant ꝛ oberrāt Et iſtos repehendit ſapiens.Sap̄.ix.vbi dicit. Difficile inquit eſtimabimus que in terra ſunt:ꝛ que inſpectu ſunt inueniemus cum laboꝛe ꝛ que in celis ſunt quis inueſtigabit:Sicut enim oculus nr̄ cum ſit carneus:ſi ſolem reſpicit lacrimatur ꝛ obtunditur ꝛ ſi perſeuerauerit excecatur. Sic vere mens noſtra et intellectus noſter ſi ſolem .i.deum ꝛ eius ſecreta inueſtigare plus debito voluerit:ſtatim pre fulgore diuini luminis obtundetur:ꝛ per erroꝛes ſi inquirendo perſeuerauerit excecabitur ꝛ ledetur:Jdeo admiratiue ōr.Eccl.j.Altitudinem celi: latitudinem terre ꝛ ꝓfundum abiſſi quis menſus eſt:ſapientiam dei pcedētem omnia quis mueſtigabit:q.d.nullus.Et ideo bonum eſt veraciter credere ꝛ ſimpliciter confiteri:ꝛ nō circa inueſtigatiōes imoꝛari:qz pcerto ſicut ōr.puer. xxv.Qui ſcrutatoꝛ eſt maieſtatis oppꝛimet a gloria: Dico ergo q̄ inuenitur inueſtigatio hominis ſapientis. ¶ Tertio dico:q̄ inuenitur inueſtigatio inuidi detrabentis.Detractoꝛes enim ꝛ inuidi ſolēt de aliorum defectib9 exploꝛando inueſtigare ꝛ inquirere:vt eos poſſint diffamando cū opus fuerit vituperare. Abd.j.ſcrutati ſunt Eſau:inueſtigauerunt omnia abſcōdita eius.Et ſic patet quomodo iueſtigare ſumik tribus modis

Inueterare. Uide infra vbi vet9 et vbi Senectus.

Inuidia. Nota q̄ inidia teſte Hug.eſt de bonis alterius tabeſcentis animi cruciatus.Et ſm Aug.Inuidia eſt dolor de aliena proſperitate.Cum igitur in multis locis ſit mētio de inuidia nec inueniātur in biblia multe autoritates. Hinc eſt q̄ iſtam materiam non intendo plurimum dilatare. Et ideo breuiter notandum q̄ inuidia eſt peſſimum vitium multiplici ratione.Nam per iſtam.

Dens coꝛroditur.
Corꝑus leditur
Pꝛoximus grauatur.
Deus impugnatur.

Pꝛimo ergo dico q̄ inuidia eſt cordis coꝛroſiua. Crocodillus em̄ q̄ maximus eſt ſerpentium dum circa littus nyli dormit auicula que habet pēnas ſcidentes per fauces illius ingreditur:ꝛ duz non aduertit omnia interiora ipſius p predictam auiculam coꝛrodunk:ſicut dicit Plī. Sic procerto facit inuidia:qz dum interiora hominis intrat:totum coꝛ ipſius p dolorem ꝛ ſollicitudinē lacerat ꝛ coꝛrodit.Scōm Hug. enim inuidia iniuſtius nihil eſt: qz autoꝛem ante oīa cruciat.Iſta eſt em̄ ſicut tinea ꝛ ſicut rubigo que ſubſtantiam in qua naſcitur.ſ.ferrum:lignum ſeu veſtes ſolet ante omnia ledere:qz.ſ.inuidia ſolet ſuuz poſſeſſoꝛem anteq̄ ledat alios cruciare. Iſta eſt em̄ partus vipereus:qui anteq̄ de ventre exeat matrem ꝓpriam occidit ꝛ lacerat. Et ideo Pꝛouer.xiiij.ōr.Putredo oſſium inuidia.Sed contra iſtam mentis coꝛroſionē dat remedium.Alanus li.de planctu.ij. Si inquit liuoris rubiginem:inuidie tineam a mentis theſauro velis ꝓſcribere.alienum doloꝛem tuum facias cōdolendo:ꝛ alienum gaudium cōgaudēdo:in alienis opibus tuas penſa diuitias: ꝛ alienam inopiaz tua luge as paupertate. Jnuidia ergo eſt cordis coꝛroſiua.

¶ Secundo dico:q̄ inuidia eſt coꝛporis leſiua:ſicut em̄ venenum ſalamandre inficiendo radices arboꝛis ramos ꝛ fructus inficit vniuerſos:ſm Plī. Sic vere venenum inuidie radicē cordis inficit:ꝛ exinde ad ramos .i.ad exteriora membra coꝛporis ſe diffundit.Et hoc eſt q̄ dicit grego. in ome . Jn oī inuido inquit color pallore afficitur.mens accenditur: oculi deprimunt:membra friguſcunt. Eſt em̄ in mēbris tremoꝛ: in dentibus ſtridoꝛ:in cogitatione rabies in mēte liuoꝛ.Et dat remedium contra iſtud vitium.Qui ergo iſta peſte carere deſiderant:illam hereditatem diligant:quam coheredum numerus nō anguſtat. Iſta eſt ergo coꝛpis leſiua. ¶ Tertio dico:q̄ inuidia eſt ꝓprimi grauatiua.Jnuidus em̄ ꝛ amicis ꝛ inimicis nocet tantum venenum eſt inuidia:q̄ non ſolum inimicos inficit:immo etiam bonum amicoꝝ ferre non ſuſtinēs ipos q̄ꝛz diffamat ꝛ ſubuertit. Uñ etiam cuꝫ a quodam pbo quereretur a quo ſumme eſſet cauendum:rñdit ab inuidia amici ꝛ iniuria inimici. Teſte em̄ Señ.Et ſi nullos inimicos facit iniuria: multos tamen facit inuidia: q̄ bene apparuit in fratribus ioſeph qui ſolum inuidia moti eo q̄ a pre ceteris amabatur:ipſum occidere voluerūt:ꝛ in egiptuz finaliter vendiderunt:ſicut dicit Señ.xxxvij. Tales ſunt ſicut buffo qui lumen ſolis odit ꝛ odoꝛem vinearum fugit.Odoꝛ em̄ vinearum q̄ aliꝫ eſt ſolatium buffoni eſt tormentum:qz vere inuidi non poſſunt lumen ſolis .i.proſperitatem alicuius bone perſone videre: nec odoꝛez fame eius ſuſtinere:qz breuiter ſicut dicit ꝓſper li.de vitijs ꝛ virtutibus. Tot hꝫ inuidus pene iuſte toꝛtoꝛes:quot inuidiatus habuit laudatoꝛes.Señ.em̄ dicit.Quot ſunt bona felicium :tot ſunt tormenta inuidoꝝm.Ad duerte tamen q̄ ſepe accidit q̄ dū hō alteri inuidet:cauſa ē q̄ ad maioꝛem pſperitatem pueniꝛ:ſicut fratres ioſeph ſibi inuidētes fuerunt cā quare fuit poſtea rector totius egypti. Unde dicit Cri.ſup Math.xxij. O inuidia que ſemp ſibi ē inimica. Nam qui inuidet ſibi ignominiam ꝛ ei cui inuidet gl̄iam parat.Iſta eſt ergo ꝓprii grauatiua.

¶ Quarto dico:q̄ inuidia eſt dei impugnatiua.Inuidia em̄ opponit immediate caritati: que deus eſt: qz ſicut dicit Job.in canonica ſua.j.Joh.iij. Deꝰ caritas eſt.Ad caritatē em̄ ꝓtinet bona alioꝝ tanq̄ ſua diligere:ꝛ alioꝝ mala tanq̄ ſua deflere. Ad inuidiaz vero pertinet de alioꝝ bonis tanq̄ de ſuis malis do-

iere ꝛ de aliorum malis tanꝯde suis bonis gaudere. Homo em̃ per inuidiam fuit temptatus ꝛ de paradiso eiectus: qꝛ sicut dicit. Sap. ij. Inuidia diaboli intrauit mors in orbem terꝛarꝫ. Christus etiam ꝓ inuidiaz fuit occisus: ꝛ a iudeis traditus ꝛ grauat⁹: qꝛ sicut dicitur. Marci. xv. Sciebat autem ꝙ per inuidiam tradidissent eum. Vñ Aug. in quodam sermõe. Inuidia ꝓcuratus est lapsus mundi ꝛ mors ꝛ̃pi. Inuidia ergo deum impugnat ꝛ deo contrariat: qꝛ sicut tãta est dei bonitas ꝙ bonis ꝛ malis vult ꝓficere: ita tanta est in nidorum prauitas: ꝙ bonos ꝛ malos vult deprimere Sunt enim tales sicut signum scorpius: qõ dr. dom⁹ mortis nullius exaltatiõis: ꝛ est signum siccum: frigidum ꝛ nocturnum ꝝm astrologos. Sic vere carissimi inuidi qui vt cõmuniter sunt sicci corpore ꝛ maculẽti vel etiam ſpiritualiter sunt sicci ꝙ incompassionem frigidi ꝙ indeuotionẽ: nocturni ꝙ sue malicie occultationẽ: domus mortis. i. belli ꝙ litem ꝛ cõtentionẽ: nullius sunt exaltationis: qꝛ. ſ. nulli ꝓcurant bonum vel ꝓmotionem. Et breuiter Alanus li. de planctu nature loquẽs de inuidis: dicit sic. Inuidis inquit aliena ꝓsperitas est aduersa: aliena aduersitas ꝓspera. Ibi em̃ alienis gaudijs tristant: alienis tristitijs letantur Alienis inopijs ditant: ꝛ alienis diuitijs pauperant. Patet ergo ꝙ inuidia est fugienda: qꝛ dei est ipugnatiua: primi nociua: corporis lesiua: cordis corrosiua: Sim⁹ ergo ꝺ illis de q̃bus. j. Macha. vij. ꝺr. Dẽsvnizel⁹ ꝛ iuidi a nõ ẽ iter eos. ꝛhec ꝺ iuidia sufficiant.

Inuitare. ✦Vbi cõuiuium: ꝛ vbi vocare

Inuius. ✦Vide vbi via.

Invocare. ✦Notaꝙ invocare idemest ꝙ instanter vocare. Vñ invocatio nihil aliud est ꝙ quedã instans ꝛ diligens: vocatio: ofo ꝛ supplicatio. Vel invocatio est interior vocatio. ſ. in corde vel adiutorij vocatio. Accipiꝭ ergo ꝓ feruenti ofone Et bz fieri in vocatio erga illum a quo auxiliũ expectaꝭ. sicut est deus ꝙ semp est in necessitatib⁹ invocandus. ꝓs. In tribulatione mea invocaui dñm et exaudiuit me in latitudine Et dñs mihi adiutor ꝛc. Sicut em̃ causa superior de sui natura bz influere in inferiorẽ Dñs etiã ꝓncipalis tenetur vasallum suum defendere ꝛ iuuare dũ tñ vasallus ipm̃ voluerit in ad iutorij invocare. Sic vere deus ꝙ est cã superior ꝛ dñs ꝓncipalis semp solet influere gram̃ suã ꝛ facere auxilium ꝛ iuuamen cuilibet postulanti dũ tñ instanter ꝛ humiliter invocet. qꝛ sicut dr in ꝓs. ꝓpe est dñs oibus invocantibus eũ in veritate Voluntatẽ timentium se faciet. ꝛ deprecationẽ eoꝝ exaudiet ꝛ saluos faciet eos. Et iõ Jona existe in piculo submersiõis dicti ẽ Jone. j. Quid tu sopore depmeris: surge invoca deũ tuũ. Vbi ad invocationẽ ſpualẽ faciendã ad hoc ꝙ digna sit exaudiri necesse ẽ ꝙ a nobis Detestenꝭ in ferioꝛa. q̃d tu sopore depmeris. affectenꝭ supioꝛa Surge inq̃t. Eleuenꝭ interioꝛa. Invoca inq̃t. i. intus voca Necessaria ẽ em̃ inferiorũ detestatio Superiorũ contẽplatio. Interiorũ dispositio. ¶Primo igiꝭ sit in nobis inferioꝝ detestatio qꝛ. ſ. mũdi diuitias ꝛ delicias q̃ ad modũ sopoꝛis depm̃ũt: ꝛ iclinãt hoies ad ꝓcurãm debem⁹ detestari q̃d ut inq̃t sopore depmeris. q. d. nõ bz eẽ qꝛ. ſ. ille q̃ sopore deprimit nõ põt aliũ invocare In sopore em̃ ꝛ dormitiõe venit q̃nq̃ q̃dã humoꝝ depressio q̃ ita grauat hoiez ꝙ q̃uis sentiat se grauatũ nõ põt tñ aliũ iuocare ꝛ dicit q̃dã ꝙ hoc ẽ q̃dã fantasia aeris. Alij dicũt q, ẽ q̃dã ipressio cõstellatiõis. Naturales nõ ꝛ medici dicũt ꝙ ẽ circa coꝛ q̃dã cõgregatio grauis ꝛ melãcolici sanguinis vel humoris. Sic vere charissimi dũ hõ mũdi blandicijs ꝛ delicijs cõsopit. q̃nq̃ ꝓ aggregationẽ humoꝝ. i. bonoꝝ ꝓpaliũ coꝝ ei⁹ taliter ꝓ auariciã deprimit ꝙ ab invocatiõe dñi impedit. iõ ꝺr q̃d tu sopore depmeris: qꝛ sicut ꝺr Sap. ix. deprimit habitatio terrena sensum multa cogitatẽ. Jõ Tre. iij. ꝺr. Invocaui nom̃ tuũ de lacu novissimo. Igiꝭ i nob⁹ iferiorꝺetestatio. ¶Scõ dico ꝙ sit i nob⁹ superiorũ affectatio Surge inq̃t. Surgere ei debem⁹ ad amorẽ bonoꝝ superioꝝ. Et qꝛ ipa ꝓprijs meritis acq̃rere nõ valem⁹ hic est ꝙ ꝓ ipsis habẽdis dei misericordiaz invocare debem⁹ qꝛ sicut ꝺr Joe. ij. Quicũq; invocauerit nomẽ dñi salu⁹ erit. Surge inq̃t. Vñi in ꝓs. Nos aũt in nomine dei nostri invocabimus. Seqũtur. Nos aũt surreximus et erecti sum⁹. ¶Tertio dico ꝙ necessaria ẽ iteriorũ dispositio. Invoca inq̃t. i. intus voca. qꝛ. ſ. intus in corde ꝺz fieri dei invocatio ꝓ cordis oratiõem ꝛ affectiõem. qꝛ. ſ. oratio mẽtalis magis ꝓficit q̃ ꝛ̃balis. ꝓs. Invocabãt dñm ꝛ ipse exaudiebat eos. ꝛ i colũna nubis loq̃batur ad eos. Et nota ꝙ dñs est invocãdus. quia.

Succurrit. Succurrit dico illis q̃ grauant. ꝓs.
Occurrit. In tribulatiõe mea invocaui dñm. ꝛ
Exaudit. exaudiuit me i latitudine dñs. Occurrit etiã eis qui persequũtur. ꝓs.
Defendit.
Justificat. ꝓpe est dñs invocãtibus eũ. oĩb⁹
Letificat. invocan. eum in veritate. Exaudit insuper illos qui se precantur. Esaie. lviij. Tunc invocabunt et dñs exaudiet. ꝛ dicet ecce assum. Defendit nihilomin⁹ illos qui impugnãtur. ꝓs. In tribulatiõe invocasti me ꝛ exaudiui te. ꝛ liberaui te in abscõdito tẽpestatis ꝛc. Item iustificat illos qui cõdemnãtur. ſ. dimittẽdo pcã. Thob. iij. ꝓpeccata dimittis his qui invocãt te. Itẽ letificat illos qui ꝛristant Judith. xvj. Exultate ꝛ iuocate nomẽ eius. Sed ꝓculdubio multi sunt qui ipm̃ renuũt iuocare et in suis necessitatibus adorare. esa. lxiiij. Nõ est qui iuocet nomẽ dñi. Aliqui enim nõ invocãt ꝓpter desperationẽ. aliqui ꝓpter ad aliud quersionẽ. Timoꝛ em̃ ꝛ desperatio iuocandi tollunt audaciã. ꝓs. Dñm nõ invocauerũt illic trepidauerũt timoꝛe vbi nõ erat timoꝛ. Ad terrã stulta cõuersio. invocãdi tollit peritiã. sicut patet in illis qui i necessitatibus recurrũt ad terrena' auxilia non divina. Sap. xvij. ꝓ vita mortuũ rogat. ꝛ in adiutoriũ inutilem invocat Jdeo ꝓnice dicit talibus Judicũ. ꝛ. Invocate deos quos elegistis. Et iij. Reg. xviij. Invocate noĩa deorũ vestroꝝ ꝛc.

Involuere. ✦Nota ꝙ involuere sumit ꝓ tegere. abscõdere vel celare. ꝛ sim̃ libus. Et possumus notare ꝙ quitupleꝫ involutio reperitur. videlz. Gratie. Culpe. Miserie. Pene ꝛ Scientie. ¶Prima est virtuosa. Secũda vitiosa. Tertia tediosa. Quarta luctuosa. Quinta laboriosa. Involuit eñ. Justus virtutũ floribus. Impi⁹ peruersis moribus Mortalis multis erroribus. Damnatus diris doloribus. Scriptura seratis foribus. Et sic dico iteꝝ ꝙ ꝓuer involuit ne destituat. Mes sacra involuitur ne aspiciatur. Thesaurus involuit vt custodiat. ꝓann⁹ involuit ne inficiatur. ꝓlaga involuit dum remediatur Mortuus involuit vt sepeliat. ¶Primo ergo dico quod iust⁹ ꝺz involui sicut puer vestib⁹ nitoris ꝛ innocẽtie Luce. ij. Invenietis infantem parnis involutũ Sicut res sacra in velo decoris et apparentie. hoc est dictu vestibus honestatis. Unde Numer. iiij. Involuent velo archam testimonij. Sicut thesaurus pallio vigoris et diligentie. Numeri. iiij. Mensam ꝓpositionis involuẽt i. yacintino pallio. Sicut pãnus in arcba pudoris et continentie. iiij. Regum. ij. Tulit Helyas pallium suum et involuit illud. Sicut plaga em plastris dolꝛis et penitentie. Unde de maria idest de penitentie amaritudine dicitur Luce. ij. quod filium suum vnigenitũ pannis involuit et reclinauit illũ in ꝓsepio. Sicut mortuus sudario timoris ꝛ patiẽtie. Mar. xv. Involuit eũ syndone ꝛ posuit i monumẽto. patet ergo ꝙ virtuosus involuit virtutũ floribꝰ. ¶Secũdo dico ꝙ vitiosus involuit peruersis moribus. Nã sicut videmus ꝙ res involuitur.

Ut resplẽdeat. Ut splẽdeat dico. sicut ptz in altari
Ne feteat. pãnis ornato vel i pariete deaurato
Ut lateat. Ne feteat. sicut i cadauere vel fimere pannis

pãnis sericeis involuto ꝛ aromatibus circũcisio. Ut lateat etiam sicut patet in homine qui nõvult cognosci capite velato vel in tenebris, abscõdito vel celato. Sic vere dico ꝙ diuersis involutiõibus solẽt vti tria genera personarũ. videlicet Curiosi qui vt splẽdeant se involũt vanis ornatibus. De quibus dicit Soph. j. Disperierũt oẽs qui involuti sunt argẽto. hypocrite ne feteãt se involuũt fictis conatibus. ſ. ficta ꝛ honesta cõuersatiõe. De quibus dicitur Hiere. x. vbi de ydolis loquẽs dicit. Doctrina vanitatis eoꝝ lignũ est argento involutum. Fallaces vero ꝛ proditores q̃ ne pateant vel qui vt lateant se involuũt puerilis gestibus seu motibus. quia. ſ. aliud prætẽdunt in gestib⁹ ꝛ in ore ꝙ sit in opere vel in corde. ita ꝙ possint dicere illud Job. vj. ca. Involute sũt semite gressuũ meorum. Tales igitur involuuntur in ꝓsenti peccatis ꝛ alij etiam ꝓ eos involuuntur deceptionibus ꝛ tormẽtis. Numeri. xvj. Recedite a tabernaculis hominuz impiorum ne forte involuamini cum eis. vitiosus ergo involuit peruersis moribus. ¶Tertio dico ꝙ miseri mortales involuunt multis erroribꝰ ꝛ languoribus. Nubis reuera hõ dũ est i vita ista involuit in.

Corde nubib⁹ ignorantie. ¶Et reuera ista sunt
Ore vocibus insolentie. quatuoꝛ incõmoda in
Ope rhetib⁹ fraudulẽtie. quibus involuuntur
Corpore fluctib⁹ violentie. mortales dum trãsigũt vitam istam. Quidam enim involuuntur ignoratie nubibus. quia tales insipiẽtie ꝛ ignorantie nubes q̃nq; nõs taliter involuũt ꝙ solem claritatis eterne cernere nõ valemus. Job. xxxvij. Nos quippe involuimur tenebris. ¶Itez quidam involuuntur insolẽtie vocibus. Illi. ſ. qui illa que sentiunt proferre nesciũt: aut non possunt. Job. xxxviij. Quis est iste involuens sentẽtias sermonibus imperitis. ¶Itẽ quidã involuuntur fraudulẽtie rhetibus. qꝛ. ſ. faciliter decipitur simplex homo per involutionẽ hoĩs malignoꝝ. Vñ illud prefatuz Nume. xvj. Recedite a tabernaculis hoĩs impioꝝ ne involuamini. Tales em̃ fraudulẽti sic simplices involuẽtes in cõtractibus ꝛ i verbis figurantur Eze. j. Ubi apparuit nubes magna ꝛ ignis involuẽs ꝛ splendoꝛ in circuitu. Tales em̃ involutores ꝛ deceptores dicũtur nubes a nubẽdo. qꝛ fingũt charitatiuum amorẽ. sunt tamẽ ignis ab vrẽdo. quia vuunt ꝓ auaricie ardorem. Involuẽtes sunt ẽt ꝓ rapinam exteriorẽ. ꝛ per fraudẽ interiorẽ. Splendentes vero sunt ꝓ prosperitatẽ ꝛ gloriam ampliorem. ¶Itẽ quidam involuũtur violẽtie fluctibus. hoc est dictu diuersis tribulatiõibus ꝛ laboꝛib⁹. Job. iij. Decupet eum caligo ꝛ involuatur amaritudine. Patet ergo ꝙ miseri involuũtur erroꝛibus ꝛ languoribus. ¶Quarto ꝛ̃o dico ꝙ dãnatus involuitur dirisdoloribus: qꝛ. ſ. homo qui est in inferno involuit.

Fumibus q̃b⁹ ligat. ¶Ligat em̃ fumib⁹ q̃b⁹
Motibus q̃b⁹ turbat. tenet. ꝓnoner. xxix. ꝓpec
Fluctib⁹ q̃bus grauat. cantẽ virũ iniquũ involuet laque⁹. Turbatur ẽt motibus quibus terret. Job xvij. Undiqꝫ terrebũt eum formidines ꝛ involuẽt pedes eius. Grauatur insup fluctib⁹ q̃bus vrget. Exo. xiij. Egyptijs occurrerũt aque ꝛ involuit eos dñs in medijs fluctibus. Damnat⁹ ergo involuit diris doloribꝰ. ¶Quinto ꝛ̃o dico ꝙ scriptura involuit velatis viribꝰ seu foribus. Et sic nota ꝙ ipsa est sicut.

Archa qui cũ claue firmat. ¶Nõ scriptura sit i
Liber qui clausus signat voluta sicut archa ꝓz
Celũ q̃ nube velatur. figuratiue Nũe. iij. Ubi archa testamẽti involuebatur velo quatuoꝛ colorũz. ꝛ ꝓcipiebatur alijs ꝙ illa que crãt in sanctuario nulla curiositate viderẽt donec inquit involuant. Quatuoꝛ ein colores sunt quatuoꝛ modi exponẽdi scripturam. Tropologycꝰ. Hystoricꝰ. Anagogycus ꝛ Moralis. sub quibus scilicet arca testamenti id est sacra scriptura involuitur ꝛ velatur. ita ꝙ simplicibus nũ q̃ licet ꝙ ipsius secreta nuda respiciãt aut scrutẽtur

¶Item ꝙ sit involuta ad modum libri patet Ezec. ij. vbi vidit manum in qua erat liber involutus scriptus intus ꝛ foris. ¶Item ꝙ involuatur ad moduz celi. patet Apoc. vj. vbi dicitur. ꝙ celum recessit sicut liber involutus. Et sic ergo patet quomodo in scriptura sit mẽtio de involutõe quintuplici. Unde exempla ꝛ figuras in alijs involutionẽ significãtibus. sicut est abscõdere. tegere vel velare ꝛ similia.

Inutilis. ✦Vide vbi vtilitas.

Joathan. Joachim. Joachi tas. Vide interꝓtatiões ꝛ hystorias que loquũtur de istis ꝛ expone ꝛ applica sicut volueris ꝛc.

Joab. ✦Nota ꝙ Joab iterꝓetatur inimicus seu inimicicie. qui fuit princeps in exercitu A
david ꝛ homo mirabiliter bellicosus. ꝛ qui fouebat partem adonie ꝛ qui ꝓ inuidia occidit iniuste duos homines meliores se. ſ. abner ꝛ amasan ꝓncipes israelis. Et potest mihi signare malos ꝓncipes ꝛ tyrannos vel malos principum et prelatorum officiales ꝛ familiares. seu quoslibet criminales ꝛ maxime homines rebus bellicis occupatos. Tales enim inimici sunt. quia innocentibus nocẽt. Adoniam adiuuãt. quia causas malorum solent fouere. inuidiosi sunt. qꝛ alios timent sibi ꝓferri ꝛ ꝓeminere. Et ideo sepe fit ꝙ illos occidunt ꝛ deprimunt quos timent sibi eq̃ pollere. Tales tamẽ ex testamento david: id est ex ordinatione dei patris per salomonez ꝛp̃m puniuntur ꝛ interficiuntur: quia scilicet eterna damnatione finaliter solent lugere. ꝛ etiam multotiens in hac vita in fine ꝙ infortunium solent stridere. Uel dic ecõuerso. ꝙ Joab qui fuit dux exercitus david ꝛ interꝓetatur pater seu paternitas. potest designare bonos ꝓncipes ꝛ ꝓlatos qui sup exercitum fidelium' dominantur, Quia reuera isti debent omnibus patres esse ꝛ oẽs paterna affectione diligere. Uide cõcordantias hystorias ꝛ si vis prosequere ꝛ allega.

Job. ✦Nota ꝙ Job qui fuit sanctus homo generaliter signat virum iustum ꝛ hoc triplici ratione. videlicet ꝓpter. A

Nominis interꝓtationẽ. ꝓpter nominis dio
Moralem cõuersationẽ. co interꝓtationẽ. Nã
Uerbalẽ prolocutionẽ. ꝓcerto. cũ Job interꝓtet dolor. dolẽs. vlulãs. magnus ociositas. potest dici ꝙ ꝓ iob itelligit vir ꝓfectus. ꝛ maxime vir penitẽs ꝛ tribulatiõibus fatigatus. Ad talẽ em̃ ptinet ꝙ.

Doleat. ¶Dolorẽ facit cõtritio mentis interioris. quia interꝓetatur dolens.
Lugeat. Clamoꝛem facit cõfessio vocis exteriorꝭ. quia interꝓetatur vlulans.
Ligeat. Uigorem monstrat cumulatio virtutis interioris. qꝛ interꝓetatur magnus. Coꝛpoꝛem monstrat contemplatio status superioris. quia interꝓetatur ociosus.
Sedeat.

Ociositas em̃ quietem cõtemplatiõis designat. Ista em̃ quatuoꝛ sunt necessaria cuilibet iob. i. cuilibet penitẽti. seu cuilibet viro iusto: quia. ſ. iste ꝺz dolere de culpis penitẽdo ꝛ conuertẽdo. vñ Job. vj. ꝺr. Uerba mea dolore plena sunt quia sagitte domini in me sunt. ꝛ terroꝛes militant cõtra me. vide. s. de dolore.

¶Itẽ iste debet lugere: amare cõfitendo ꝛ vlulando. Job. xxiij. Respõdẽs aũt iob ꝺr. Nunc autẽ i amaritudine est sermo me⁹. Et iob. xix. iob ꝺr. Ecce clamabo vim patiẽs. ¶Item iste ꝺz vigere scilicet virtutibus crescẽdo ꝛ abundando. quia ꝺz esse magnus. Job. j. Uir erat i terra bus nomine iob. Seqũt. Eratq; vir ille magnus inter oẽs orientales. Itẽ iste ꝺz sedere. ſ. contemplãdo ꝛ ocio meditatiõis vacando: quia ſ. iob interꝓtatur ociositas. Unde Job. xxix. Addidit quoq; iob assumẽs parabolam suam ꝛ dixit. Sedebã primus. cũq; sederẽ quasi rex circũstante exercitu ꝛc. Et iob. iij. ꝺr. Aperuit iob os suum. sequitur. Nonne dissimulaui: nõne silui: Sedere em̃ quiescere ꝛ silere:

Universidad de Deusto
Biblioteca

pertinēt ad ociū ꝓtemplationis. Job igitur signat virum iustum ꝓpter nomīis interpretationem.

B ¶ Scōo dico. q signat virum iustum ꝓpter virtutum cumulationē. vñ de virtutibus talis iob pōt dominus dicere illud Job. j. Nūquid cōsideraſti seruū meū iob q nō ſit ſilis ei in terra homo ſimplex ⁊ rect⁹ ⁊ timēs deū ⁊ recedēs a malo: vbi aduerte quoddam Dobiectū ſpectabile. Munḋ cōsideraſti. Subiectū tractabile. Seruū meū inquit iob. Adiectū notabile q nō ſit ei ſimilis in terra. Coniectū mirabile. q⁊ homo ſimplex ⁊ rectus ⁊ timēs deum ⁊ recedēs a malo. Proſequere ſi vis quō illi q̄ virtutib⁹ pleni ſunt. cōſiderabiles ⁊ ſpectabiles exiſtūt. pē. Ipſi⁹o cōſideraſſent ⁊ inſpexerūt me. Et vt de quolibet iuſto cōſiderāte dicaē illud Job. xxxvij. Sup oēs celos ipſe cōſiderat. Celos mḋt ſanctos ⁊ iuſtos. q. ſ. digni ſunt ab aliis cōſiderari ⁊ imitari. Jac. v. Sufferentiā iob audiſtis. Itē quō tales ſunt humiles ⁊ tractabiles. Seruum inquit meū. pē. Seruus tuus ego ſum ⁊c. Item quō ſunt excellentes ⁊ notabiles. q⁊. ſ. nō eſt ei ſimilis in terra. Sap. j. Mō eſt inuentus ſimilis illi qui cōſeruaret legē excelſi. Itē quō iſti ſunt virtuoſi ⁊ mirabiles: q⁊. ſ. homo ſimplex ⁊ rectus. ⁊ timēs deum ⁊ recedens a malo. Job. j. Ur erat in terra⁹ Huſ⁹ noīe iob. Et erat vir ille ſimplex ⁊ rectus. Fuit eñ homo humaniter condolendo. Uñ iob de ſeipſo dixit. Flebam ſup eo qui afflict⁹ erat. Job. xxix. Simplex fallaciter non agēdo ſeu innocenter cōuerſando. Uñ ipſe de ſe dicit. Job. xxxj. Si ambulaui in vanitate ⁊ feſtinauit in dolo pes me⁹. appendat me in ſtatera iuſta. ⁊ ſciat deus ſimplicitatē meam. Rectus iuſtitiā diligendo. Unde ipſe de ſeipſo dicebat. Si iudicatus fuero ſcio q iuſtus iueniar. Job. xiij. Et Job. xxix. ipſe dicit. Pater eram pauperū ⁊c. Et cauſam quā neſciebam diligenter inueſtigabam. Timēs deū dei potētiaz admirādo ⁊ ipſius iuſtitiam formidādo. Uñ ipſe de ſeipſo ait. Semp quaſi tumētes ſup me fluctus timui deuz ⁊ pondus eius ferre nō potui. Job. xxxj. Recedens a malo omnē nequitiam abhorrēdo ⁊ virtutibus inſiſtēdo. quia ipe eſt qui dicit Job. xxviij. Ecce timor dei ipſe eſt ſapietia. ⁊ recedere a malo intelligentia. ⁊ alibi. Donec deficiam non recedaz ab innocentia mea. Job. xxvij. Patet ergo quomodo iob ſignat virum iuſtum ꝓpter virtutum cumulationem. ¶ Tertio dico q ſignat virum iuſtum ꝓpter virtutū ꝓlocutionē. q⁊. ſ. ſicut ille primus iob habuit verba honeſta ſolēnia ⁊ vtilia. ſic debet quilibet homo iuſtus. Uñ aduerte q ad iob. i. ad quēlibet virum ſpectat ⁊ ptinet ꝑm diuerſas cōſiderationes diuerſa verba dicere vel proferre. Et ſic habere debet homo quādoq⁊. Uerbū Deſolatiuum dum plangit miſeriam temporalem. Reprehenſiuum dum pungit ſtultitiā fraternalem. Indignatiuum dum ſpernit ſuperbiam vocalē. Supplicatiuum: dum petit iuſtitiam cauſalem. Informatiuum dum promit ſciētiam moralem. Humiliatiuū dum cognoſcit potentiam regularē. ¶ Dico ergo q iob. i. iuſtus vel penitens ſolet quādoq⁊ dicere verba deſolatiua. Unde Job. xxiij. Job dixit. Nunc autez in amaritudine eſt ſermo me⁹: ⁊ manus mea aggrauata eſt ſuper gemitum meum. Item ſolet quandoq⁊ dicere verba reprehenſiua. Job. xij. Job dixit. Ergo vos eſtis ſoli homines ⁊ vobiſcū orietur ſapiētia ⁊c. Itē ſolet quādoq⁊ dicere verba indignatiua Uñ Job. xvj. Job dixit. Audiui frequenter talia. conſolatores oneroſi omnes vos eſtis. ¶ Item ſolet quandoq⁊ dicere verba ſupplicatiua. Unde Job. vj. dixit. Utinam appenderentur peccata mea quibus iram merui ⁊ calamitas quam patiar in ſtatera, Item ſolet quandoq⁊ dicere verba inſtructiua ſeu iformatiua. Job. xxj. iob dixit. Audite queſo ſermones meos ⁊ agetis penitentiam. ¶ Item ſolet in fine dicere verba recognitiua ⁊ humiliatiua. Job. ix. iob dixit. vere ſcio q ita ſit ⁊ q non iuſtificetur homo comparatus deo. Sic ergo patet q Job interpretatione cōditione ⁊ locutiōe ſignat virum ſanctum ſufficit.

A **Jocunditas.** Quia de iocūditate ſatis tractatum eſt ſupra de gaudere ⁊ exultare ⁊ ī letare. ⁊ ita tractabitur de leticia. ideo parum intendo dicere quo ad preſens. Notare tamē poſſumus q eſt quedam.

Jocūditas temporalis	Prima eſt viciоſa. Se-
Jocūditas ſpiritualis	cūda ꝓfuoſa. Tertia glo
Jocūditas eternalis.	riоſa. Prima eſt pecca-

torum. Secūda perfectorum. Tertia beatorū. ¶ Primam cōfert mūdi proſperitas. Sed ſecūdam cordis ſinceritas. ſed tertiam celi felicitas. ¶ Prima eſt iocūditas trāſitoria ⁊ de iſta dicitur ī perſona mūdi, illud Baruc. iiij. Nutrimi eos cum iocūditate: ⁊ emiſi eos cum fletu ⁊ luctu. Iſta eſt enim iocūditas humana. ſicut enim ebrij ⁊ illi ī quibus lunatica paſſio dominatur. ſine cauſa ſepiſſime ſunt iocūdi ceſſante tamen nouilunio ⁊ ebrietate efficiūtur triſtes melancolici ⁊ infirmi. Sic procerto illi quivimo mūdane proſperitatis ſunt ebrij ⁊ imbuti. ⁊ qui lune. id eſt mundane mutabilitati ſunt dediti ⁊ ſubiecti. dum durat talis ebrietas iocūdant. ſz finaliter ꝓſperitate ceſſante eternis triſtitijs deſolant. Figura de Holoferne qui nimium vinuz biberat. ⁊ ideo iocūdiſſimus effectus obdormiuit. ⁊ in illa nocte interfectus fuit. ſicut dicitur Judith. xij. et. xiij. ⁊ Prouer. xiiij. Extrema gaudij luctus occupat Hebre. xj. dicitur. Quod Moyſes magis elegit cum populo dei affligi q̄ temporalis peccati habere iocūditatem. Iſta eſt enim mala iocūditas. quia ſemper terminatur in luctum. Uñ antiochus dixit. j. Mach. vj. Jocūdus eram ⁊ dilectus in poteſtate mea. Sed tur. Et ecce pereo triſtitia magna m terra aliena. Iſta eſt ergo iocūditas trāſitoria. ¶ Secūdo dico. q eſt iocūditas meritoria. ⁊ iſta B
eſt iocūditas ſpūal: qua viri iuſti in ſinceritate cōſcie
te iocūdātur ⁊ gaudēt ſunt eñ iocundi.

De carentia vitiorum.	Unde Judith. x. dicit
De abūdantia meritorum.	q cū iuditb vellet ho
De ſpe bonorū futurorū.	loferne occidere. exuit

ſe veſtibus viduitatis. lauit corpus ſuum ⁊unxit. ⁊ induit ſe veſtimētis iocūditatis q⁊ vere. quādo iudith. id eſt anima vult de Holoferne. i. de dyabolo triumphare. neceſſe eſt q idumētum viduitatis. i. peccatū quod aīa facit a deo viduam exuat per cōtritionem q̄ corpus ſuum lauet per cōfeſſionez q vngat ſe pietatem ⁊ compaſſionez ⁊ q inſuper indumētis iocūditatis ſe induat: id eſt virtutibus per ſpiritualez cōſolationem. quia ſicut dicitur Eccleſi. xxx. Jocūditas cordis hec eſt vita hominis. Dei eñ gratia quādo abūdat valde facit ipſum iocūdum. Gratia enim dei comparatur vino q̄ ſemper hominem letificat ⁊ iocūdat ⁊ in omni tribulatiōe tutificat ⁊ ꝓfortat. Eccleſi. xxxj. Unum in iocūditatem creatum eſt. Et. iij. Eſdre. iij. dicitur de vino. quod omnē mentē cōuertit in ſecuritatē ⁊ iocūditatem. Et nota q quinq⁊ ſunt q̄ ſpiritualem iocūditatem inducūt videlicet.

Dei iuſtitie cōſideratio.	¶ Dico ergo q io
Celeſtis glorie deſideratio.	cūdus efficitur iu
Miſericordie exuberatio.	ſtus homo quando
Innocētie cōtinuatio.	conſiderat dei iudi
Laudis ⁊ gratie remūeratio.	cia. pē. Judicia tua

iocūda. Item quādo conſiderat celi palacia. Baruc. iij. Circūſpice hieruſalem ad orientem. ⁊ vide iocunditatem venientem a deo. Itē quādo exuberat pia miſericordia. pē. Jocūdus homo qui miſeretur ⁊ cōmodat ⁊c. Item quādo perſeuerat in innocētia quia ſicut dicitur Eccli. j. Religioſitas id eſt innocentia ⁊ ſanctitas cuſtodiet cor. iocunditatem ⁊ gaudium dabit. Item quādo deo parat laudis preconia. Pſal. Deo noſtro ſit iocunda decoraq⁊ laudatio. Hec eſt igit iocūditas meritoria. ¶ Tertio dico q eſt iocunditas C
ſaluatoria. quia ſcilicet beati ī patria ſunt iocūdi. de

qua dicit

qua dicitur in pē. Ecce q̄ bonum ⁊ q̄ iocūdum habitare fratres in vnum. Iterum in pē. Deo noſtro iocūda ſit laudatio. Et nota q iocūditatē eternam.

Signit aduerſitas.	¶ Iſta dico signit ad
Format eternitas.	uerſitas. Unde Eccleſia
Et ligat charitas.	ſtici. j. Uſq⁊ ad temp⁹ fu
Honorat dignitas.	ſtinebit patiēs: ⁊ poſtea

redditio iocūditatis. Iſtam etiam format eternitas Baruch. iiij. Qui eñ indurit nobis mala. ipſe inducet nobis ſempiternam iocūditatem cuz ſalute. Iſtā inſuper fouet ⁊ iungit charitas pē. Ecce q̄ bonum et q̄ iocūdum ⁊c. ¶ Item iſtam honorat dignitas. Uñ cuilibet beato dr Eccli. xv. Jocūditatē ⁊ exultationez theſaurizabit ſup eum ⁊ nomine eterno hereditabit illū. Et hec de iocūditate ſufficiāt gratia breuitatis.

A **Johannes.** Nota q iohānes eſt nomē nobilitatis. humilitatis. penalitatis ⁊ autoritatis. Moraliter enim loquēdo ꝓ nomen Johānis q̄tū ad ſua ſignificata pōt intelligi nō ſoluz be. Johānes imo etiam quilibet vir pfect⁹ ⁊ maxime eccleſiaſticus vel plat⁹. Signat ergo Johānes moralem nobilitatē q̄ vtiq⁊ ꝑhat interptatio nois q⁊ Johānes interptat in quo eſt gra: q⁊. ſ. ſicut flores ⁊ fructus nobilitatē arboris in qua ſunt declarāt. Sic ꝺe gra dei ⁊ morales virtutes ſuos ſpūaliter nobilitant poſſeſſores: Uñ Marci. xj. Dēs habebant iohānē. q⁊ vere ꝓpheta eſſet. ¶ Itē signat mentalē humilitatez vñ iohes dixit Joha. iij. Illū oportet crescere me aūt minui. ¶ Itē signat penalem aduerſitatē: q⁊. ſ. iohes fuit hō magne abſtinētie. Mat. xj. Uēit iohes nō mā ducās neq⁊ bibēs. ¶ Itē signat vitalē ſublimitatē: q⁊. ſ. iohes fuit pīarcha ⁊ plat⁹ a deo cōſtitutus ꝓmotus ⁊ ordinat⁹. Uñ de ipſo ſ̄aliter ⁊ de quolibet ſ̄o plato poteſt dici illud Johan. j. Fuit hō miſſus a deo cui nomē Johānes erat. ¶ Ubi aduerte q q ſpūaliter vult eſſe iohānes debet eſſe. Per verā ſapiētiam illuſtratus q⁊ fuit homo. Per dei prouidentiaz ordinat⁹. q⁊ fuit miſſus a deo. Per fame redolentiā diuulgatus. q⁊ fuit noīatus Cui inquit nomē. Per ſanā cōſcientiam depuratus. q⁊ dr iohānes. Iſti eñ Johāni. Uera ſapiētia dedit diſcretionē. Dei ꝓuidētia dedit ꝓmotionē. Fame redolentia fudit opinionez. Pura cōſcientia dedit perfectionem. ¶ Iſte eñ fuit Bnarus ratiōe: quia homo. Editus ꝛpī datione. quia miſſus a deo. Alitus fame notione quia habuit nomen. Inclitus moruz pondere. q⁊ iohānes. ¶ Dico ergo q iſte fuit moralī ſapiētia illuſtratus. quod ofidik cum dicitur. q ipſe fuit homo. quia. ſ. homo eſt animal rationale. Iſte eñ rōnalis valde erat: quia. ſ. illa que ad rōnē ptinēt ſciebat ⁊ faciebat. Uhō eñ eſt aīal rōnale. flebile. fragile. mite. nuduz ⁊ mortale. Sic procerto iſte fuit ſpūaliter hō. q⁊ rōnalis per diſcretionē. flebilis p cōpūctionē. fragilis p cōpaſſionē. q⁊ ſicut res fragilis cito frāgitur. ſic hō cōpatiēs ⁊ pius cito p̄cibus inclinat. ⁊ a duricia frāgitur ⁊ mutatur. ¶ Itē fuit mitis per benignitatem. nudus per paupertatem. mortalis per humilitatem fuit ergo homo. Uñ ipſe dicit Zach. xiij. Homo agricola ego ſum. quia adā exēpluz meū. Unde ſupra de agricola. vbi diuiditur ⁊ ꝓſequit iſta autoritas. Iſta tamē hodie ſunt cōtra multos eccleſiaſticos ⁊ plātos qui procerto nō ſunt homines per diſcretionem. immo ſunt beſtie ⁊ bruta per ignorantiam ⁊ imperfectionem: ſimiles ſatiris ⁊ piloſis qui vidētur homines in figura. ⁊ tñ ſunt beſtie in natura. Carent enim humana ratione. q⁊ vis videantur ſimiles hominibus in mēbroꝝ diſpoſitiōe: quia ſcilz tales ratione ſtatus ⁊ autoritatis, videnē eſſe homines. i. ſupponūtur eſſe diſcreti ⁊ rationales: in vera te tamē ſunt beſtie. quia ſi bñ inueſtigātur, beſtiales ⁊ ignoātes inueniunt. Quia ſicut dr in pē. Uhō cū in honore eſſet nō intellexit. cōparat⁹ eſt iumētis iſipiētibus ⁊ ſilis fact⁹ eſt illis. Uñ Eccles. iij. Dixi ingt in corde meo de filijs hominuz vt ꝓbaret illos deus. ⁊ vt oſtenderet ipſos ſimiles eſſe beſtijs. Uhō fic nō iſte: q⁊ vere ipſe erat moralī ſapiētia illuſtrat⁹. q⁊ fuit homo. Uñ de ipſo poſſum dicere illud Mat. xxvj. Ecce hō. q. d. Ecce vir prudens rōnalis ⁊ diſcretus. qui bñ futura ꝓuidere. pñtia ordinare: ⁊ ꝓterita memorare ſcit. qui ēt bñ ſcit populum regere. credenda credere. ⁊ faciēda facere. ⁊ declināda inſup declinare. Figuratus m illo filio hois quē vidit Joh. Apoca. i. q̄ habebat oculos ſicut lāpas ignis. i. qui habebat ſubtiliſſimū intellectum. Uñ ēt de Joh. dr Math. xj. Uhō ipſe erat ꝓpheta. Ad ꝓphetam aūt pertinet ſcire icognita ⁊ occulta. fuit ergo hō ⁊ moralī ſapiētia illuſtrat⁹. q⁊. ſ. Apocal. j. dr. q illa que oportet fieri cito ſignifica C
uit de⁹. mittēs p angelū ſuū ſeruo ſuo iobi. ¶ Scōo dico. q ipſe fuit diuina prouidētia ſublimatus. quia miſſus a deo. Miſſus enim a deo dicitur ille qui per diuinam inſpirationem ⁊ prouidētiaz promouetur. Sicut eñ ſedes apoſtolica ſolet mittere legatos ⁊ ipſos in diuerſis prouincijs inſtituere loco ſui. Sic ꝺe deus m diuerſis officijs prelationum mittit legatos i. ſuos vicarios ⁊ prelatos quib⁹ cōmittit iter hoies vices ſuas. Uñ de iſto pōt dici illud Luce. j. Miſſus eſt angelus gabriel a deo in ciuitatez galilee. Iſte eñ fuit gabriel qui interpretatur fortitudo per conſtantiam: ⁊ firmitatē. fuit angelus. i. purus per mūdiciaz ⁊ caſtitatem. fuit etiam miſſus a deo per ſuam occultam ordinationē. ⁊ fuit profectus in ciuitatez eccleſie per cationicam promotionem. ¶ fuit ergo miſſus a deo. Uñ no. q iſte fuit miſſus ⁊ inſtitutus ad predicādum catholicam veritatem. Ad impugnandū hereticam prauitatem. Ad caſtigandum peſtificam malignitatem. Ad detegendum dyabolicaz fallacitatē. Ad repumendū tyrānicam iniquitatem. Miſſus ergo fuit ad veritatis predicationem. Uñ Math. xxij. dr. Mō xps miſit ſeruos ſuos vocare inuitatos. De iohāne ēt dr Math. iij. Erat iohānes in deſerto predicās. Itē miſſus fuit ad prauitatis extirpationē. vl⁹ ad hereticorum redargutionē. Uñ de iohāne dr Math. xiij. q⁊ iohānes arguebat herodem. Et Eſaie. x. Ad gentem fallacem mittam eum. Item miſſus fuit ad malignorum caſtigationem. Ezech. ij. Mitto ego te ad filios iſrael. ad gentes apoſtatrices. Item miſſus fuit ad tyrannorum obuiationem. Matthei. x. Ecce ego mitto vos ſicut oues m medio lupoꝝ: Item miſſus fuit ad infirmorum ſuſtentationez. Unde Sapientie. ix. Mitte illam de celis ſanctis tuis. vt mecum ſit ⁊ mecum laboret. Miſſus ergo a deo. Et ſic patet q ipſe fuit diuina prouidentia ſublimatus. D

¶ Tertio dico. q ipſe fuit famoſa redolentia diuulgatus. quod oſtenditur. cum dicitur. q ipſe habebat nomen. Cui inquit nomen erat iohānes. De iohāne enim dicitur. q tanti nominis erat ⁊ tāte fame fuit. q miſerūt ſacerdotes ⁊ leuite a hieroſolymis ⁊ iterrogauerūt eum ſi ipſe eſſet chriſtus. Et iſta fama procerto valde eſt neceſſaria in prelato. Quia ſicut arbores medicinales vt cōmuniter ſunt fragrantes ⁊ odoroſe. quinimo etiam odor aromaticus quandoq⁊ repellit venena. Sic vere prelati ⁊ eccleſiaſtici iqui debent eſſe alijs medicina. debēt odore bone fame ⁊ boni nominis redolere vt venenis ⁊ moribus peccatoꝝ melius valeant obuiare. Quia ſicut dicitur Prouerbiorum. xxij. Melius eſt nomen bonū q̄ diuitie multe. Ideo conſulit Eccleſiaſti. xlj. Curaz habe de bono nomine. Sicut enim draco ſolo odore panthere ⁊ ſolo auditu vocis ſue terret ⁊ fugit: ⁊ alibi latitat ⁊ recedit. ſicut dicit Pli. Sic vere peccatores latrones ⁊ malefactores ſolo odore. i. ſolo nomine ⁊ fama boni iudicis. i. prelati ſolēt fugere ⁊ a prauis operibus abſtinere. Et ideo iſte habuit nomē ⁊ famam. Cui inḋt nomē erat Johānes. Unde Johānis. j. Johēs eſt nomen eius. Et. j. Paral. xxij. Diuulgatuz eſt nomē ei⁹ in vniuerſis regionib⁹. Sed heu proh dolor! q̄ pauci ſunt hodie qui poſſunt dici Johānes q̄tum ad iſtam

Universidad de Deusto
Biblioteca

triplicē cōditionē.ſ.q̄tum ad fame celebritatē. q̄tuz ad ingreſſus ſanctitatem.ꝛ q̄tum ad rōnis ſagacitatē.qz reuera multi ſunt homines qui non habent ſapientiā ſed ignorātiam non ſunt homines ſed demones non ſunt a deo miſſi ſed per dyabolum immiſſi. non ſunt famoſi ſed vitioſi.nō ſunt nominati ſz ſunt diffamati.non ſunt redolentes.ſed infames mirabiliter fetentes.Iſti ergo non habent nomen niſi forte illud nomen de quo dicitur Eſa.viij. Voca nomē eiꝰ accelera.ſpolia detrahe.feſtina prædari.Iſti ſunt raptores ꝛ exactores iudices ꝛ plati.Quia vere iſti nomen habent accelera.qz ſunt celeres ꝛ precipites ad iudicandum.Spolia detrahe:quia iſti ſunt feſtini ꝛ diligentes ad ſpoliandum.Feſtina inquit prædari.qz vere iſti ſunt rapaces ꝛ vigilantes ad ſubditos depredandum.Tales figurantur Apocal'.viij.vbi dicitur. Mō ſtella magna cecidit de celo ardens ſicut facula. ꝛ nomen ſtelle abſinthium.Vbi aduerte q̄ tales dicuntur ſtella magna p claritatem ingentis proſperitatis.Cadunt de celo.i.de ſtatu gratie per vanitatez labētis fragilitatis.Ardent ſicut facula per pranitatem feruentis cupiditatis. Et nomen habent abſinthium que eſt herba amariſſima per crudelitatez ſeuientis rapacitatis. Non ſic ſicut iſti chariſſimi:nō ſed ſicut iſte qui habuit nomen Johānes.fuit ergo famoſiſſime diuulgatus. ¶Quarto dico q̄ fuit moratiſſime appellatus.quia Johānes:qui ſcilicet interpretatur in quo eſt gratia.ſeu cui donatuz eſt.vel cui donatio a deo facta.quia reuera in iſto manſit gratia diuina ab eo abundantiſſime ſibi data. ¶Et nota q̄ in iſto apparuerunt mirabiles virtutes ꝛ gratie.Videlicet virtus.

Amoris charitatiui.	Habuit enim iſte Johā
Vigoris ſuſtentatiui.	nes amorē charitatiuū.
Doloris maceratiui.	Unde Johānis.xxj.cap.
Honoris prerogatiui.	Symon Johānis amas

me:tu ſcis domine quia amo te. ¶Item habuit vigorem ſuſtentatiuum quia ſcilicet penas ꝛ carceres ſuſtinuit patienter.ſicut patet Mathei.xiij. Ubi herodes tenuit ꝛ incarcerauit Johannem quinimmo a morte peccati ſemper voluit ſurgere.Luc.xj.Johānes ſurrexit a mortuis. ¶Item habuit dolorem maceratiuum quia iſte virit in penitentia valde famoſa tam in victu q̄ in veſtitu.Marci.j.Erat Johānes veſtitus pilis camelorum.ꝛ zona pellicea circa lumbos eius.ꝛ locuſtas ꝛ mel ſilueſtre edebat. Et ibidez dicitur. Quod Johannes in deſerto prædicabat baptiſmum penitentie. ¶Item habuit honorem prerogatiuum.quia ſicut dicitur Luc.vij.Johānes erat propheta ꝛ plus q̄ propheta.ꝛ inter natos mulieruz non ſurrexit maior Johāne.Et breuiter de virtutibꝰ ꝛ gratijs iſtius Johānis.pōt exponi illud quod dicit Chryſ.in ſermōe de Johāne baptiſta.vbi ait ſic. Johānes virtutū ſcola.magiſteriuz vite.ſanctitatis forma.norma virginitatis.ſpeculum pudicicie.titulus caſtitatis.exēpluz pnie.via pctōrum.venia vite.fidei diſciplina.leg ⁊ ſūma.euangelij ſanctio.maior hoīe. par angelis.apoſtolorum vox.ſilentium prophetaꝝ. lucerna mūdi.officium pdicationis.pco mdicis.oñi teſtis.totus medius ſeu nuncius trinitatis.hec Cryſoſto.Patet igitur q̄ iſte fuit:vt viſum eſt:rite vocitatus.quia Johannes. Longe diuulgatus.qz habuit nomen. Digne ſublimatus.quia miſſus a deo:. Care ſpeculatus.quia fuit homo. Hec ergo ſufficiāt dicta moraliter de iohāne. Applica ſi vis realiter ad beatū iohānē.vel baptiſtam vel euangeliſtam.

A **Joiada.** fuit rex iſrael.Et interp̄tatur domi nuz cognoſcēs:vel dominī cognitio. Fuit autē ioiada ſummus pontifex.qui videſ q̄ in ſcā ſima athalia ſemē regium occidebat abſcondit ioas paruulū regis filiuz ꝛ nutriuit:ꝛ poſt occiſa peſſima ſupradicta in regni ſolium exaltauit. Jſtud applica quomodo ſacerdotes debent regibus fauere.iuſtitiā diligere nequioribus obuiare.ꝛ quomodo ſimopere laborare tenētur:vt ſemē regium poſſit regium regimen obtinere. ꝛ vſurpatores pro viribus extirpare. Vide hyſtoriam.iij.Regum.xj.ꝛ.xij.c.Et.ij.Paralypomenon.xxiij.ꝛ.xxiij.cap.

A **Jonas.** Nota q̄ Jonas interp̄tatur columba vel dolens.ſiue vbi eſt donatus.vl' vbi eſt donatio.Et ſi vis p ionam : qui nimirum pdicando conuertit:quē deus orantē audiuit.ꝛ de vētre ceti liberauit:intellige bonum pdicatorē qui.ſ.ad pdicandum a deo mittitur.ꝛ quo pdicante malus cōuertit. ꝛ qui p dñm liberatur a dyabolo ꝛ eripitur : qui.ſ.dz eſſe colūba p innocētie ſimplicitatē.dolēs ꝛ compatiens ꝓpter populi pctm̄ ⁊ iniquitatē:ꝛ dicere dz vbi eſt p inquiſitiuam prudētiam ꝛ ſagacitatē. ꝛ donatꝰ dz eſſe.ſ.a deo p piam mittētis benignitatē. Talibꝰ ergo dicitur Math'.x. Ecce ego mitto vos. ecce quō donatur.Sicut oues in medio lupoꝝ.ecce quō merito dolet atq̄ triſtatur.Eſtote ergo prudētes ſicut ſerpētes.ecce quō inqrit ꝛ prudēter inueſtigat ꝛ ſcrutatur.Et ſimplices ſicut colūbe.ecce quō inocēter ⁊ ſim plr.cōuerſat.Iſta ſi vis dilata ꝛ pſequere.Uel ſi vis p ionam:q̄ a facie dñi fugit ꝛ latitauit,qui in nauī dormiuit.ꝛ ꝓpter quē mare intumuit.ita q̄ nauis fere perijt ꝛ naufragauit ꝛ quem tandē cetus abſorbuit ꝛ deuorauit:pōt intelligi malus platus vel pdicator q̄ peccādo a deo fugit.mare mūdi ꝛ peccati intrat.ꝛ in nauī eccl'ie vel religionis q̄q̄z ad platuram recipit. vbi dormit p'negligētiaz.ꝛ in vitijs requieſcit.ꝓpter cuius ineptum regimen nauicula eccl'ie ſibi cōmiſſa q̄q̄z periclitatur ita q̄ vtile ꝛ neceſſe eſt q̄ de nauī.i.de ſtatu ꝛ regimine ejiciatur.ꝛ deponatur.vel etiam q̄ p mortem a deo de hoc mundo in mare inferni pellatur ꝛ ſubmergatur.vbi a ceco dyabolo ꝓpetuo deuoratur.Et talis quādoq̄ fingit ſe columbam p ſimplicitatem.Dolentem per cōtritionem ꝛ fictam humilitatē.non facit tamē niſi querere ꝛ dicere.Ubi eſt donatio per ſymoniam ꝛ cupiditatē. Uel ionas eſt xp̄s qui a deo patre ad pdicādum miſſus.a nautis.i.a mundeis fuit in mare tribulationū per mortē projectus. vbi a ceto.i.a terra vel ab inferno abſorptus extitit ꝛ receptus.ſed tamen malis gratibus ſuis ad vitaz iterum reſtitutus.ꝛ poſt tres dies euomitus ꝛ reductꝰ. Et iſte dictus eſt columba per ſimplicitatez. dolens per penalitatem.vbi eſt donatio per gratiarum eruberantiaz ꝛ largitatem.Jone.iij.Unde de ipſi⁹ morte ⁊ paſſione poteſt dici illud Jone.iij.c.Afflictus eſt ionas afflictione magna.Et illud.Preparauit dominus deus ederam ꝛ aſcēdit ſuper caput Jone. Edera.ſignat lignum crucis.De reſurrectione vero eiꝰ dz Lu.xj.ca.Quod ſicut fuit ionas in ventre ceti tribus diebus:ꝛ tribus noctibus.ſic erit filius hominis in corde terre.De alijs allega prout volueris.

A **Jonathas.** Nota.q̄ Jonathas qui fuit dulcis ꝛ amoroſus: quia diligebat dauid ſicut animam ſuam.ſicut dicitur.j. Reg.xviij. Audax ꝛ animoſus.quia ſolus cum armigero ſuo aſſit ſtationem phyliſtinorum.j.Regum.xiij. Pius ꝛ viſceroſus quia fleuit quando vidit q̄ dauid amicuz ſuum reconciliari nō potuit patri ſuo.j. Regum.xx. Princeps et glorioſus.quia de altero ionatha machabeo dicitur.j. Macha.ix. Quod ionathas poſt mortem iude ſuſcepit principatum.ꝛ finaliter a pagānis fuit occiſus ꝛ factus doloroſus.ſicut.j.Mach'. xij.dicitur. Per ionathan poſſum intelligere bonū ꝛ pfectum virum qui eſt columba veniens per amicabilem charitatē.columba dans p largitatē. columbe donum ꝛ donatio per ſpūſſancti prouidētiam ꝛ p.p motionis canonice dignitatem. Hic ergo ſocios diligit.inimicos iuadit.afflictis compatitur.ꝛ ad alia q̄q̄z ꝓmouet vel ꝓuehit. Sed ibi vt cōmuniter tribulatōes p populi ſui defenſione ſuſtinet atq̄ patit. Allega prout vis.vel dic q̄ ionathas eſt ſpiritūſſanctus,qui

ctus qui columba dicitur atq̄ donum ꝛ amor ꝛ incēdium charitatis ꝛc.

A **Josaphat.** Qui fuit rex iuda ſatis bonus interp̄tatur ipſe iudicans:vel ipſe iudicat domini iudicium.aut dominꝰ iudicabit. Applica ſi vis ad bonum iudicem:platum:vel regē. Et vide hyſtoriam eius.iij.Regū.xxij.vbi dicitur.q̄ ioſaphat fecit rectum coram dño ꝛc.Et.iij.Regū.iij.ꝛ deinceps.Omitto gratia breuitatis.

A **Jordanis.** Nota q̄ iordanis eſt fluuius in terra iuda : qui a lybano prouenies in mari mortuo terminatur.ꝛ ſignat multipliciter in ſcriptura.Signat enim.

Mundi proſperitatē.	Dico primo.q̄ iordanis
Mundi aduerſitatē.	ſignat ſtatum p̄ſentis p
Carnis fragilitatē.	ſperitatis.Maz ſicut ior
Culparum puritatē.	danis plus, abundat in

eſtate q̄ in hyeme.ꝛ hoc ꝓpter nuuium reſolutionē.ſicut ꝛ poſtq̄ diutius fluxerit.Finaliter aque dulces ipſius a mari mortuo abſorbētur.ita q̄ iordanis ad mare mortuuz terminatur.ſicut dicit Jſid'. Sic ⁊ mundana proſperitas tantum abūdat in eſtate vite p̄ſentis:ꝛ non in hyeme mortis vel vite future vel ſequētis.Dulcedo enim aquarum ſuarum ꝛ bonorum tēporalium:a mari mortuo.i.a mortis amaritudine finaliter abſorbetur.ita q̄ fluxus ꝛ fluctus ipſius i iſto mari ſiſtitur.ꝛ ibidē finaliter terminatur ꝛ arreſtatur.Mors enim eſt finis omnium delectabiliū huius mūdi:ꝛ nihil eſt in p̄ſenti tam dulce,quin,in morte finaliter fiat amarum.Et ideo de iſto iordane pōt dici illud.pſ.Jordanis cōuerſus eſt retrorſum.Et figuratū eſt Joſue.iij.vbi dz.q̄ aque inferiores iordanis deſcēderūt ad mare ſolitudinis quod nunc vocatur mortuum.Aque enim inferiores ſunt mundi delitie:que in iordane mūdane proſperitatis:hic tantum modo inueniūtur.q̄ pcerto finaliter ad mare mortuum deſcēdere dicūtur.in q̄tum ad mortis amaritudinē cōuertūtur.Iſte eſt ergo iordanis p quē itelligitur mūdi proſperitas.Et aduerte q̄ terra promiſſionis non eſt citra:ſed vltra iordanē.Nullus enim terram promiſſionis intrabat:niſi qui,iordanē ꝓteribat ꝛ trāſibat.Juxta illud Deut.iij.Jordanem vos tranſibitis ꝛ poſſidebitis terram egregiam.Ad denotandum q̄ terra p̄miſſionis.i.paradiſus multū diſtat a iordane mūdane proſperitatis.Ipſum em̄ neceſſe eſt q̄ tranſeamus ꝛ dimittam⁹ anteq̄ ad terram paradiſi egregiam veniam⁹.Jō p̄cipitur Nume.xxij. Omnis vir bellator armatus iordanē tranſeat.Jſtud tñ p̄ceptuz non fecerat Loth.de quo dicitur Geñ.xiij.Mō ipſe habitauit circa iordanē p eo q̄ vniuerſa regio aquis irrigabat.ſicut paradiſus: ſed ibi fuit raptus a rege babylonis ꝛ captiuat⁹.Loth em̄ qui interp̄tat declinans:ſignat pctōres.qui oculos ſuos ſtatuerūt declinare in terram:qui qz habitationez iordanis.i.mundane proſperitatis eligūt.iō a rege babylonis.id eſt dyabolo p pctm̄ captiuant ꝛ pereūt.Jſti vident dicere illud Deu.ij.Concedas nobis tranſitum donec veniamus ad iordanē.qz ſcz pctōres iordanē proſperitatis nolūt tranſire:ſed vſq̄ ad iordanē iſtum tantum q̄runt venire ꝛ attingere.ita q̄ finaliter,pſperitas facit eos captiuari.Dico ergo q̄ iordanis ſignat ſtatū p̄ſentis proſperitatis. ¶Scōo dico q̄ ſignat ſtatum vigētis aduerſitatis.Jordanis enim eſt fluuius quē filij iſrael tranſiuerunt quando de egypto ad terram promiſſionis venerunt.quia,vere eum qui de egypto huius mundi ad terram promiſſionis paradiſi vult attingere:neceſſe eſt p aduerſitates fluuiuz ꝓtranſire. Quia ſicut dz Actu.xiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorū.Quia ſicut dicitur Judicū.viij.Quotquot em̄ tranſierūt:per multas tribulationes tranſierunt. Per iſtū ergo fluuiū cupiebat moyſes tranſire Deu.iij.Tranſibo igitur ꝛ videbo terram hanc optimam et lybanum . Ubi aduerte q̄ per iordanem tribulatiōis:nos perueniem⁹ Ad ſtatum ſtabiliſſimum Terram. Ad ſtatuz fertiliſſimum. Optimam. Ad ſtatum ameniſſimum. Lybanum.qui.ſ.eſt mons amenus. Per iordanem ergo ſignatur ſtatus vigētis aduerſitatis. ¶Tertio p iordanē ſignificatur ſtatus labētis fragilitatis.Mortalis em̄ vita deſignatur p iordanem:qz.ſ.ſemper fluit ꝛ labit quouſq̄ venit ad mare mortis.pſ. Quid eſt tibi mare qō fugiſti:ꝛ tu iordanis?ꝛc.Et aduerte qō dicit Joſue.iij.Mō aque ſuperiores iordanis ſteterunt.aq̄ vō inferiores in mare fluxerunt ꝛ deſcēderūt. Quia vere aque in iordane mūdane mortalitatis.i. illi qui ſunt ſupiores.i.boni ꝛ ſpirituales habēt ſtare.ſ.i ſtatu gratie ꝛ pfectionis.Illi vero qui ſunt in moribus inferiores ꝛ impfectiores ſolēt deſcēdere ꝛ fluere ad mare peccati ꝛ pditionis.Simus ergo ſicut iacob q̄ ſciēs fluuium iſtum eſſe piculoſum:nō fuit oblit⁹ baculum ſuum.i.memoriam crucis vt ſecurius ꝓtranſiret.Unde Geñ.xxxij.dicit. Jn baculo meo iſto tranſiui p iordanē iſtum ꝛc. Significat ergo ſtatum moralis deſluētie. ¶Quarto dico q̄ iordanis deſignat ſtatuz C virtualis pnie.iordanis enim iterp̄tatur riuus iudicij.Jn iordane enim fuit xp̄s baptizatus . Naaman a lepra curatus. Circa iordanem fuit etiam helyas carnibus nutritus ꝛ educatus.Jn iordane etiam ferrum ſupnatauit . Per iordanē populus iſrael in terram promiſſionis intrauit.ꝛ iordanis tēpore meſſis abundare plenius cōſueuit.ſicut hec omnia in diuerſis ſcripture ptibus cōtinētur . Iſte fluuius chariſſimi deſignat ſtatum penitētie. Iſte eſt enim riuꝰ iudicij.quia ibi pctōr in foro confeſſionis iudicat.Jn iſto enim flumine baptizamur ꝛ purificamur.ſicut xp̄s. Mūdamur a lepra peccati ꝛ ſanctificamur ſicut naaman.Carnibus xp̄i in ſacramēto paſcimur ꝛ educamur ſicut helyas.A fundo peccati enatamus ꝛ releuamur ſicut ferrum . Et p iſtum in terram p̄miſſionis paradiſi intramus ꝛ tranſportamur.ſicut populus iſrael.Et circa meſſem.i.tpe ſacramēti altaris in iſto flumine abūdantius lauamur atq̄ balneamur. Jō pro omnibus cōſulit.iij.Reg.v. Uade lauare ſepties in iordane ꝛ recipiet ſanitatē caro tua. ¶Ubi aduerte.q̄ p virtutē penitētie penitētes Bonis laboribꝰ exercitant.Jō dicitur. Uade. Prauis ſceleribus purificantur.Jdeo dicitur. Lauare.Magnis muneribus remunerantur.Jdeo dicitur recipiet ſanitatez caro tua. ¶Sic ergo patet.q̄ per iordanem intelligitur.Status ſanctitatis ꝛ penitentie.Status fragilitatis ꝛ deſluētie. Status aduerſitatis ꝛ ſuſtinentie. Status proſperitatis ꝛ opulentie.Et hoc de iordane ſufficit quo ad preſens.

A **Joseph.** Nota q̄ Joſeph iterp̄tatur augmētū vel appoſitio.Et pōt ſignificare xp̄m. A vel quēlibet virum iuſtum pfectū ꝛ virtuoſum.ꝛ maxime eccleſiaſticuz vel plātum q̄ ſemp dz in gratijs ꝛ virtutibus augmētari.alios etiā doctrinis ꝛ exēplis in fide ꝛ moribus augmētare.Unde de ioſeph dicitur Geñ.xlix. Filius accreſcēs ioſeph.filius accreſcens ꝛ decorus aſpectu. ¶Ubi aduerte q̄ ſi volumus ſpiritualiter eſſe ioſeph:nos debem⁹ habere.

Mentalem charitatē.	Primū,pbat amor filia
Moralem quantitatē:	lis.Filius māt.Sz ſcōm
Realem honeſtatem.	vigor naturalis. Accreſcēs.Sz tertium nitor corporalis.Decorus māt aſpectu. ¶Nos enim debemus finaliter diligere. Uigoraliter proficere.Exēplariter ſplēdeſcere. ¶Primo ergo dico q̄ dz eſſe in nobis affectus charitatis. Filiꝰ inquit.Filius enim eſt nomē amoris:qz.ſ.filius pr̄z ſuū tenet diligere.ta'pr̄e ſuo diligi tamari.Sic vere nos debem⁹ a deo ſicut a patre humīū diligi.ꝛ ipm diligere ſicut patrē.Filius inquit.Unde de ioſeph dicit Geñ.xxxvij.Mō a p̄ceptus ceteris fratribꝰ amabat ꝓpter hoc pr̄ tunicā polimitā ſibi fecerat:ꝛ ipm ſecum in domo ingiter retinebat. Sic ⁊ iſte fuit p̄dic

lect⁹.ꝛ ab ipso tunica ꝛtutū indut⁹.ꝛ p ipm in domo gie ꝛ eccl̃ie pfect⁹ ꝛ retent⁹. Sicut eñ dr Joh.iij. ꝓf eñ amat filiū. Uñ ēt ꝓpter excessum charitatis ꝛ cōpassionis dr de Joseph Geñ.xlv. Mō videns fratres suos nō poterat se amplius cōtinere pre fletu.qz.s.ad hoiem charitatiuū ꝛ piū ptinet alijs i necessitatib⁹ cōpati ꝛ p eor miserijs flere mifi̇coditer ꝛturbari. Sit igit in nobis affect⁹ charitatis. ¶Scdo si volumus spūalr ee ioseph:dico ꝙ in nobis dr esse pfect⁹ bonitatis. Accrescēs mḋt:qz.s.nos debem⁹ pficere in bono.ꝛ ire ꝛ crescere de ꝛtute in virtutē.donec videamus deū deorū in syō.qz sicut dr ꝓuer.iiij. Justor semita quasi lux splēdens ꝓcedit ꝛ crescit vsq; ad pfectū diē. Unde istā autoritatē expositā supra.

ꝛ vide supra de crescere. Uñ de ioseph dr Geñ.xxx. Uocauit nomen eius ioseph dicens. Addat mihi dñs ꝛc.q.d. Nomen ioseph signat crementū ꝛ addimentū. Sit igit in nobis ꝓfect⁹ bonitatis. ¶Tertio sit in nobis aspect⁹ honestatis.cuz dr. Decor⁹ aspectu . Uñ ꝫ mgr̃m hysto.dr ꝙ ipe erat idut⁹ tūica talari q̄ signat ꝛtutē honestatis q̄ vsq; ad talos.i.vsq; ad finē vite dz nos tegere ꝛ vestire. Decorus mḋt. Jsta eñ ꝛtus facit hoiem pulchū:spūalr ꝛ decorū. ꝓuer.xxxj. Fortitudo ꝛ decor indumentum ei⁹. ¶Sz si volum⁹ aliquātulū de ioseph ap̄li⁹ dilatare:possum⁹ dicere ꝙ in sacra scriptura sit mentio de quadruplici ioseph.videlicet de ioseph qui.

Christū designauit. ꝓim⁹ fuit iacob ifantul⁹
Christo ministrauit s.ioseph fil⁹ iacob. Sz secūdus Marie baiul⁹.s.io
ꝓpo ꝛpo suū erogauit. seph sponsus Marie. Sz tertius iudee primul⁹.s.ioseph ab arimathia. Quartus ꝺo ꝛpi discipul⁹.s.ioseph barsabas sup quē sors missa est cū matthia. Jstis ꝓcerto quatuor modis dz ꝛ pōt dici ioseph ḋlibet iustus hō. Quia reuera exēplo ioseph,filij iacob dz ꝛpm per imitationem figurare ꝛ designare. Exēplo ioseph viri Marie debet ꝛpz p obedientiam ꝛ subiectionem seruire obsequi ꝛ ministrare. Exemplo ioseph de arimathia debet ꝛpm mortuum per iugem memoriā ꝛ cōpassionem in corde suo sepelire ꝛ tumulare. Exemplo vero ioseph barsabas q̄ cognominatus est iustus.sicut dr Act.iij.debet sua paupibus distribuere ꝛ dispēsare. De ioseph ꝛpi filio ꝛ imitatore dicitur Geñ.xxxv. Filij rachel ioseph ꝛ beniamin:Rachel videns deum esse ꝛpm cōtinue videns deū patrē. De ioseph famulatore obediē te vel seruiente dicitur in ps. In seruū venundatus est ioseph. De ioseph ꝛpi in memoria sua pre cōpassione tumulatore ꝛ absconsore dicitur Geñ.xlij. Ingressus est ioseph in domū suam Sequitur . Festinauitq; in domū.i.ecclesiā cōstituit ꝛ fundauit.ipamq; tutauit ab hostibus ꝛ saluauit. Uñ de ioseph legit.ꝙ pharao vocauit eum saluatorem egypti. Uñ deus ꝓpater videtur dicere illud zach.x. Cōfortabo domum iuda: ꝛ domum ioseph saluabo.ꝛ cōuertā eos ꝛ miserebor eorū. Sz ꝓculdubio de ista domo ioseph q̄ est ecclia iam videt ꝙ a deo iam nō defendaf aut saluef:sed ꝙ potius ab ipso vilipendatur aut calcetur . Uñ in ps. dicit. Mō deus repulit tabernacula ioseph ꝛ tribum effrem nō elegit. Jsta enim domus proculdubio tantis hodie vitijs inflammatur.ꝙ non mirum si ei⁹ habitatio repellatur nec ametur Amos.v. Querite dominum ꝛ viuite.ne forte comburatur velut ignis domus ioseph.ꝛ devorabit ꝛ non erit qui extinguat. Et reuera nunc videtur allegorice impletus illud quod scribitur Exod.j. Surrexit rex nouus super egyptū qui ignorabat ioseph. Quia vere rex nouus ꝛps cui̇scilicet iuuentus cōtinue renouatur vt aquila.iaz videtur domum ioseph ꝛ eius populū sc̄z ecclias ꝛclerū relinquere.ꝛ de ipso penit⁹ nō curare:ꝛ merito.qz procerto iam verificatur illud qđ scribitur Hodie.j. Erit dom⁹ iacob ꝛ dom⁹ ioseph flāma ignis.s.crudelitatis ꝛ rapacitatis. ꝛ ignis cupiditatis ꝛ carnalitatis.nō sic ꝛc.

uerūt.s.gloriā ꝛ potentiā dei p miracul⁹ chorusc̄ationē ꝛ oñsionez. Talis eñ spūalis ioseph ꝛtutibus dz abūdare.qz interp̄tat appositio.dz eñ eē diues in ꝛtutib⁹ Matth.xxvij. Uenit ḋđ hō diues ab arimathia cui nomen erat ioseph ꝛc. Jtez rōne dz rutilare. quia homo Geñ.xlj.dixit pharao ad ioseph. Mundq sapientiorem ꝛ similem tui inuenire potero ? tu eris super domum meam. Jtez vniuersis dz imperare. qz scilicet hō diues ꝛ sapiens dignus est alijs ꝓsidere. ꝓinceps inquit fratruz Geñ.xlj. Jte ad ioseph ꝛ dc quid dixerit vobis facite. Et ibidē. dixit ioseph pharao. Ecce cōstitui te super vniuersam terram egypti. Item vacillantes dz cōfortare.quia dz esse firmamētum gentis.Geñ.l. Flevit ioseph ꝛ fratribus dicētibus serui tui sumus.rñdit.nolite timere. ¶Jtez indigētes dz educare qz.s.ipse dz esse stabilimētū ppli. s.p eis intercedendo ꝛ necessaria ministrando Geñ. xlvij. Joseph ꝛe patri ꝛ fratribus dedit possessionez in egypto in optimo terre solo.ꝛ alebat eos ꝓbens cibaria singulis. ¶Jtē ipse mūdus dz eiz honorare qz s.tales merētur post mortē adorari sicut sancti. Ossa inquit eius visitata sunt. Uñ Genesis.xxxvij.ca.legitur. Mō ioseph vidit in somnis solem ꝛ lunam ꝛ stellas.xj.adorare se. ¶Item talis ioseph miraculis solet chorusc̄are:qz.s.mortuum ꝓpheraut.corpus ei⁹. Uñ de ioseph legitur Geñ.l.ꝙ mortuus cōditus est aromatibus.qđ sc̄z designat redolentiam fame ꝛ miraculorum. Allega si vis vocaliter de hō.princeps.firmamētuz ꝛc.sicut in titulis suis. ꝓatet ergo ꝙ p ioseph denotatur iustus. ¶Adhuc dico.ꝙ p̄r ioseph designatur ꝛps. Joseph eñ fuit figura xp̄i. Sicut eñ ioseph a patre p̄dilectus tunica polimita fuit vestitus.ad fratres suos fuit missus : a qbus pre inuidia fuit venditus.in cisterna veteri positus:tādez egypti gubernator effectus.ꝛ ad maiorem graduz q̄ an̄ fuerat extitit restitut⁹. Sic dico ꝙ ꝛpm pater dilexit.tunica humanitatis ipm vestiuit.ꝛ sic ad fratres suos iudeos ipm misit a qbus venditꝰ ꝛ occisus extitit.sz tādem p resurrectiōem gradum excellentiorem quo ad humanitatez obtinuit.ꝛ alimenta gratie ꝛ glorie mortalibus dispensauit.ita ꝙ fratres suos.i.iudeos p̄parte ad se venire p cōuersionem fecit quos ꝓmouit pre ceteris ꝛ dilexit.sicut patuit i patrious prime ecclesie qui de iudeis venerant.qui sanctitate pre alijs choruscarunt.j.Machab.ij. Joseph in repoze angustie sue custodiuit mādatum ꝛ factus est dominus egypti. Jste enim ioseph in scriptura comparat⁹ est p eo ꝙ tanq; ouis ad occisionem ductus est . Uñ deo patri dirigitur illud ps. Qui regis israel intēde.qui deducis velut ouem ioseph. Jste eñ ioseph.s.ꝛps domū suam.i.ecclesiā cōstituit ꝛ fundauit.ipamq; tutauit ab hostibus ꝛ saluauit. Uñ de ioseph legit.ꝙ pharao vocauit eum saluatorem egypti. Uñ deus ꝓpater videtur dicere illud zach.x. Cōfortabo domum iuda: ꝛ domum ioseph saluabo.ꝛ cōuertā eos ꝛ miserebor eorū. Sz ꝓculdubio de ista domo ioseph q̄ est ecclia iam videt ꝙ a deo iam nō defendaf aut saluef:sed ꝙ potius ab ipso vilipendatur aut calcetur . Uñ in ps. dicit. Mō deus repulit tabernacula ioseph ꝛ tribum effrem nō elegit. Jsta enim domus proculdubio tantis hodie vitijs inflammatur.ꝙ non mirum si ei⁹ habitatio repellatur nec ametur Amos.v. Querite dominum ꝛ viuite.ne forte comburatur velut ignis domus ioseph.ꝛ devorabit ꝛ non erit qui extinguat. Et reuera nunc videtur allegorice impletus illud quod scribitur Exod.j. Surrexit rex nouus super egyptū qui ignorabat ioseph. Quia vere rex nouus ꝛps cui̇scilicet iuuentus cōtinue renouatur vt aquila.iaz videtur domum ioseph ꝛ eius populū sc̄z ecclias ꝛclerū relinquere.ꝛ de ipso penit⁹ nō curare:ꝛ merito.qz procerto iam verificatur illud qđ scribitur Hodie.j. Erit dom⁹ iacob ꝛ dom⁹ ioseph flāma ignis.s.crudelitatis ꝛ rapacitatis. ꝛ ignis cupiditatis ꝛ carnalitatis.nō sic ꝛc.

tis.non fic ꝛc. ꝓatet ergo quomodo per Joseph designatur ꝛps.sufficit.

A **Josue.** Nota ꝙ Josue q̄ fuit rex ꝛ dux a deo electus ad introducendū filios israel i terram ꝓmissionis ꝛ ad distribuēdum eam ipsis singulariter institutus:ꝛ qui iterp̄tat salus saluator aut saluaturus. ꝓōt mihi significare quēlibet bonū ꝓncipem aut ꝓlatū.qz.s.iste ad hoc a deo spāliter eligit: vt per ipsius dicta exempla ꝛ facta populus saluef.ꝛ in terraz ꝓmissionis.i.ecclesie vel religionis x̄piane introducaf.ꝛ vt possessiones ecclesie cuilibet fm meritā dispēsenf. Jste enim nō solū debet eē dux aut ductor per regimen ꝓlatiōis: imo ēt debet esse saluator ꝛ introductor p opem bone doctrine ꝛ eruditōis. ꝛ p impulsum boni exēpli ꝛ opationis Deu.xxxj. Uocauit moyses iosue ꝛ ait illi. Cōfortare ꝛ esto robustꝰ tu eñ introduces pplm istū in terrā quā daturum se patrib⁹ eor iurauit dñs. De tali ergo iosue videf locut⁹ fuisse dñs di. Num.xxvij. Tolle iosue filium nū virū in quo est spūs dei . ¶Ubi aduerte ꝙ in quolibet tali debet esse Titulus digne ꝓmotionis:qz deus ipm vocauit dicēs. Tolle. Baculus tute defensionis. qz dr iosue id est saluator. Modulus chare dilectiōis. quia dicit filius.qui diligit. Angulus longe durationis.quia dicitur. Hun.qđ interp̄tatur, sempiternꝰ. Cumulus magne perfectiōis. quia dicitur virum.i. viribus ornatum. Loculus rate possessionis . in quo est rutulus sancte deuotionis.qz dicit ꝙ habet spm̃. spūs inquit. Oculus recte intentionis. Dei inquit.

B ¶Jste enim debet digne vocationis habere titulum. qz.s.nō se debet ingerere vel inferre sicut faciūt ambitiosi.sz expectare ꝙ a deo vocef.tolle inḋt dꝰ. Geñ. xxij. Tolle filiū tuū quē diligis ysaac. Uñ illuc predictū. Uocauit moyses iosue. Jtē debet tute defensiōis habere baculū:quia debet dici iosue.i.saluator. qz.s. iste debet saluare pauperes . ipsis,subueniendo atq; docendo infirmos ꝛ debiles pro eis pugnando ꝛ eos defendendo. Deut.j. Josue intrabit pro te. Et Josue. viij. dicitur qnō iosue intrauit pro populo. Jtē debet chare dilectionis habere nodulum qz debet esse filiꝰ. Unde supra de filio iosue.xx. Fecit iosue pactum cum eis.s.cū gabaonitis. ꝓactū eñ charitatem designat. ¶Item debet longe durationis habere angulū. Mun mḋt.i.perpetuꝰ. Mūe.xxij. Uocauitq;.s.moyses osee filiū nun iosue. ¶Jtē dz magne ꝓfectiōis habere cumulū. Uirū inḋt. Unde de viro infra Josue.xxij. Josue senex ꝛ prouecte etatis erat. ꝓuecta seu perfecta etas ꝓfectionē virtutū signat. ¶Jtē debet rate possessionis habere loculum.in quo est inquit.quia.s.in ipso sicut in loco digno ꝛ mōdo habitauit deus ꝛ possessionē habuit gratie diuine. Unde iste, est vir cuz. quo est deus:ꝛ qui deo secū morante cōfortatus est. Deut. xxxj. Et Iosue.j. dicitur. Locutus est dñs ad iosue ministrum moysi dicens. Sequif. Sicut fui cum moyse ero tecū. ¶Jtē dz sancte deuotionis habere riuulum. Spūs inquit. Uñ Deu.xxxiij. dr. Josue replet⁹ est spiritu sapientie. ¶Jtē dz recte intentionis habere oculum.quod ostenditur cum dicit . Deꝰ. Josue.xj. Fecit iosue sicut preceperat ei dominus. Uidelin titulis cōtentis in autoritate ꝛ prosequere sicut vis.

A **Ypocrisis.** Nota ꝙ hypocrisis dr ab ypos: quod est falsum:ꝛ crisis,qđ est iudicium.quasi falsum iudicium. Hypocrisis enim falso facit de homine iudicare inquātū scilicet facit eum reputari bonum cum sit pessimus ꝛ iniquus. Est aūt vitiū hypocrisis tanq; vituperabile deuitandū multiplici ratione. Quia.s.hypoceta habet.

Latentem infectionez.
Patentez perfectionem.
Turgentē ꝓsumptionē.
Mordentē detractionē.
Lambentē locutionem.
Labentem durationem.

Dia eñ ista vicia solent i hypocritis abūdare.tiō nullus dz seipz p hypocrisim paliare. ¶Primo ergo dico ꝙ hypocrite habt infectionē i corde latentē. Isti eñ sunt sicut stiptalis serpens stellatus ꝛ coloratus. De quo dicit Isiō. Mō quot habet colores:tot habet dolores . quia.s.quāto maior est in ipso exterior pulchritudo . tanto latet in ipso venenosior turpitudo. Quia scilz tales ꝙuis habeant exterius pulchram ꝛ patentē.pictaz ꝛ honestā cōuersationē:habent tamē cōtinue interius in corde falsam latentem ꝛ venenatam intentionez. Isti sunt sicut cerastes.qui corpus habens serpentis ꝛ cornua arietis.corpus abscōdit sub sabulo . arietina cornua tantum mostrat:vt dum a transeūtibus aretina simplicitas nō timef.iuxta voluntatem suam serpentiū calliditas nequitiam opetur. Mō vtiq; exemplum ad luxuriosos hypocritas dinoscitur ptinere. Qui quia latent sub sabulo pnie.ꝛ arietinam simplicitatē ostē dunt.iō sepe fit ꝙ a multis frequentantur.ꝛ serpenti nis inductiōibus ad peccatū luxurie inclinank. Uñ dicit Chrys. Nulla res ita exterminat bonuz sicut simulatio hypocrisis. Nam malum sub specie boni celatū dū nō cognoscitur:nō cauetur. Unde ēt ꝓetrus Raue.i sermone dicit. Mō hypocrisis est subtile malū.secretū virus.venenū latēs virtutum fucus.tynea sanctitatis. Isti ergo habēt in corde infectionē latentez. Jō dicit dñs. Matth.xxiij. Uę vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite tristes.q̄ simules estis sepulchris dealbatis.qui apparetis quidem foris hois nimibus speciosi:intus autem pleni estis spurcicia ꝛ iniquitate.

B ¶Scdo dico ꝙ hypocrite habent pfectionem foris apparentē. Sicut enim sanibucus hz totam virtutez suaz in floze.qz fructus ipsius nihil valet:floz eñ redolet.ꝛ fructus fetet. Thimus ēt est herba cui⁹ tota virt⁹ est i floze.qz x̄e tota virtus hypocritarum est in exteriori florida cōuersatiōe.quia.s.flos sue cōuersatiōis redolet p famositatem.fructus x̄o sue operatiōis fetet p iniquitatem. Uñ dicit ꝓetrus Raue. in sermone. Jniuria nulla capitalioꝛ ꝙ malum agere ꝛ bonuz velle videri. Uñ Oratius. Munḋ te fallant lupi sub vulpe latentes. impia sub dulci sepe venena latent. Habent ergo perfectionem foris apparentem. Unde Chrysostomus. O hypocrita si bonum est bonum esse vt quid vis apparere qđ nō vis esse. scilicet bonum est ꝛc. Unde eam in manipulo florū titu. isto.

¶Tertio dico ꝙ hypocrite habent ꝓesumptionem superbe turgentez. Tales enim vt cōmuniter sunt arrogantes ꝛ turgidi.superbi.ꝓesumptuosi . ꝛ inflati. similes oleo.qđ ꝙus sit nature ifimitiue:vult tamē omnibus liquoribus supereminere ꝛ omnibus supesse. Sic vere isti licet sint infimi p mundiciam : sunt tamen semp emineteꝛ ꝓsumptuosi per superbiam. Nam vbicuq; sunt cōmorantes . siue in collegio siue in claustro:semp volunt alijs ꝓeminere ꝛ eis in platiōibus ꝓfici ꝛ super omnes apparere. Sicut eñ dicitur Job.xxxiij. Deus ꝙfiq; regnare facit hominem hypocritam ꝓpter pctā populi. Uñ Gzego.viij. morat. Quid inḋt in cūctis opibus suis sperat hypocrita:nisi reuerentiam honoris.gliam laudis.ab oibus metui.sanctus ab oibus appellari. Ecce quō adulterat.liquoz balsami. Isti ergo habent ꝓsumptionē superbe turgentem. Unde de hypocritis dicit saluator Matth.xxiij. Mō illa dilatāt filateria:ꝛ magnificant fimbrias.ꝛ amant ꝓmos recubitꝰ in cenis primas cathedras in synagogis.salutatiōes in foꝛo:ꝛ vocari ab hominib⁹ rabi. ¶Quarto dico ꝙ isti habent detractionem aspere mordentem hypocrite enim vt cōmuniter sunt detractores. omnes enim alios querūt diffamare. vt ipsi soli boni valeant apparere. Isti eñ sunt sicut manticora vel māmanetus qui faciem hominis videnf habere. habet tamen tres ordines dentiū in oze.quibus nō solū animalia:imo ēt hoies devorat ꝛ ꝓsumit fm ꝓpli. Sic vere ꝯcharissimi: hypocrite q̄ in facie.i.cōuersatiōe:hoies.i. boni eē videnf. ad devorandum alios ꝛ mordendum tribus ordinibus dentium.i. triplicibus sermonib⁹ ꝛ verbis detracto-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ris solent vti.q̄bus scz mordent tria genera psonarū scz Supiores.Mediocres.t Inferiores. Unde dicit Bernū.q̄ sunt alīs adulantes ↄ alīs detrahētes.mordaces vt canes.dolosi vt vulpes.superbi vt leones.rapaces vt lupi.lasciui vt vsi. Hii volūt esse sine autoritate iudices:sine visu testes.postremo falsi accusatores.t omni veritate carētes. Habēt ergo detractionem aspere mordētē. ¶ Quinto dico q̄ isti habēt locutionē dulciter lambentē.Isti cū dulcissime t facūdissime t adulatissime loquūtur.vt ad amorē suū attrahant auditores files syrenis q̄ dulcissime cantando decipiūt nauigātes.Siles ēt sunt hyenis q̄ voces simulātes humanā.pastor tabernacula subintrant t ipsos devorāt t occidūt.s.sicut dicit Pli.Multa vere per dulcedinē cantus.i.dulciū sermonū suorum decipiūt auditores:intrū q̄ ad ingressum tabernaculorū pastor.i.domus t hospitij prelatorū t principū ↄ magnatum multotiēs admittūtur.vbi mala q̄plurima aliquotiēs operāt.Ista pōt videri de multis religiosis:qui q̄q̄ ad ostia principū recipiūtur propter suā hypocriticam fictionē.vbi cuz introducti fuerint omnia solent sibi officia vēdicare: dom⁹ regimē vsurpare:alios laudare.t alios accusare .nemini subiacere:t omnibus īperare.totāq̄ cōmunitatē curie vel hoc omnibus īperare. totāq̄ cōmunitatē curie vel horū t omnibus īperare.totāq̄ cōmunitatē curie vel horū t omnibus īperare.totāq̄ cōmunitatē curie vel horū t omnibus īperare.

ter. preparauit ipsam filio suo christo in matrem filiaz seu sponsam. ¶ Et nota q̄ ipsa fuit

Penitens ⁊ gemens. ¶ Nō fuit gemens. per penitentiam: patet Tre-
Prudens ⁊ clemens. Docens ⁊ non demens. noz. j. vbi dicitur sic. Ipa autem gemens conuersa est retrorsum. Nō etiam fuerit clemens per prudentiam seu per misericordiam: patet Gene. xxix. Ecce rachel veniebat cum ouibus patris sui. nam gregem ipsa pascebat. Nō insuper fuerit docens per sapientiam: patet in ps. vbi dicitur de ea. Disciplina tua. idest ista bene disciplinata correxit me in finem disciplina tua ipsa me docebit. Hec igitur de ipe ⁊ ipsa sufficiant. Unde de ille ⁊ iste.

Ira. Irasci. Iratus. Nota Nō est ira toleranda. Ira temperanda. Ira formidāda. Prima est rigor diuine punitionis. De qua dicitur Michee. vij. Irā domini portabo quoniā peccauī ei. Secunda est feruor humane tribulationis. Unde Prouer. xij. Fatuus statim indicat iram suam: qui aūt dissimulat imposterum callidus est. Tertia est feruor eterne damnationis. vnde Sap. xix. Impijs inquit sine misericordia ira superuenit. ⁊ Exo. xv. Misisti irā tuā que deuorabit eos sicut stipulā ⁊c. Possum⁹ ergo distinguere inter irā diuinā ⁊ irā humanā. Ira em̄ dei nihil aliud est q̄ rigor siue iustitie: q̄ aliq̄s ledit peccatores tpaliter puniēdo aliq̄n eternaliter p̄dēnādo. Ira em̄ in deo non signat animi motū ⁊ turbationē. sed tantū modo dicit mihi sue iustitie executionem. Sicut em̄ aq̄ pura ⁊ limpida tecibus impermixta licet quādoq̄ moueatur. nunq̄ tamen propter hoc turbatur. Sic essentia diuina cuius videatur mota iracundia vel vindicta propter seueritatem iustitie quam exercet. nunq̄ tamē realiter irascitur vel turbat. sed in tranquillitate perpetua immobiliter situat. qz sicut dicit Judith. viij. Deus sicut homo non immutabitur. nec sicut filius hominis ad iracundiam concitatur. Distinguamus igitur breuiter q̄ sit triplex ira generaliter loquendo scilicet

B Metuenda cum reuerentia. ¶ Est dico quedam
Sustinenda cum patientia. ira cum reuerentia.
Fugienda cum diligentia. metuēda. Et ista est ira iustitie diuine. que contra peccatores infligitur et fertur. Sicut enim per motum fortis tonitrui montes quandoq̄ mouentur ⁊ concutiuntur. Ad vocem etiaz ⁊ rugitum leonis irati cetera animalia terrentur ⁊ cōturbātur. quia sicut dicit Amos. iij. Leo rugit quis nō timebit? ⁊ per motū firmamēti orbes inferiores mouentur ⁊ agitantur. Sic vere dico. q̄ quando celum et leonem de tribu iuda p̄m perpendimus cōtra nos indignatum ⁊ motum per iram iustitie ⁊ rigoris. ⁊ quando rugitum ⁊ tonitruum cōminationum suarum audimus (quia sicut rugitus leonis est ita ⁊ furor regis prouer. xx.) nos p certo debemus per timorē concuti ⁊ mouer. ⁊ per tremulosam reuerentiam agitari. Ps. Fundamenta montium conturbata sunt. ⁊ commota sunt quoniam iratus est eis. Talem timorem conceperat ille qui dicebat in psalmi. Conturbatus est in ira oculus meus. anima mea ⁊ venter meus. Deus enim est sicut elephas. qui cuius sit animal benignissimum quando q̄ tū irascitur nimiuz prouocatus. Qz vere deus inder iustus fortis ⁊ patiens; qui nunq̄ irascitur per singulos dies. cuius ipse sit pater misericordiarum ⁊ deus totius consolationis. iuste tamen habet aliquotiens ira sci: ⁊ ad punitionem ⁊ vindictam procedere prouocatis nostris iniquitatibus ⁊ peccatis. Unde de peccatoribus dicitur Hee. ix. Prouocauerunt te ad iracundiam ⁊ recesserunt ⁊ proiecerunt legem tuam post terga sua.

C ¶ Et aduerte q̄ tria genera personarum solent ad irā dominum prouocare. Uidelicet.

Fatui sapientes. deum em̄ ad iracundiā
Superbi pre sumentes. prouocant sapientes in
Discoli discordantes. fatuari. Magis em̄ offendit deum peccator sapiens q̄ indoctus. qz sc̄z sapiēs peccat ex malicia. insipiens aūt ex ignorantia. Uñ Luce. xij. dicitur. Nō seruus sciens voluntatem dñi ⁊ non faciens: plagis vapulabit multis. Et ideo contra tales irascitur dñs. ⁊ in presenti. ⁊ in futuro. Unde de salomone sapientissimo dicitur. iij. Regū. xj. Iratus est dominus salomoni eo q̄ auersa fuisset mens eius a dño deo israel. Uco enim plus irascitur hominibus q̄ pueris ⁊ mulieribus. illos enim quandoq̄ occidit istis aūt communiter parcit. quia sc̄z deus plus irascitur hominib⁹ sc̄z rationabilibus personis quando delinquunt: quia sc̄z vident peccare ex industria: q̄ mulierib⁹ ⁊ paruulis idest q̄ personis simplicibus ⁊ ignorantibus quiuidē tur peccare ex ignorantia. Unde Dañ. ij. Nō rex in furorem ⁊ iram conuersus: precepit vt perderentur omnes sapientes babylonis. Prouocant ergo ad iram dominū sapientes infatuati. ¶ Ire deū ad iracundiaz puocāt presumētes humiliati. scilicet isti qui ex natura sua deberent etiam esse humiles: ⁊ tamen sunt superbi arrogantes ⁊ presumptuosi abominibus inueniuntur. Contra tales ergo deus irascitur. quia sicut videmus q̄ fulgur plus percutit alta loca q̄ infima. ventus etiam citius plus ledit arbores altas ⁊ protensas q̄ modicas ⁊ depressas. Sic vere ira iustitie diuine magis debachatur in altos superbos ⁊ elatos q̄ humiles ⁊ depressos. Et de hoc dicitur in Psal. fundamenta montium conturbata sunt: quoniam iratus est eis. Montes enim qui sunt alti ⁊ inflati. ⁊ tamen sunt de terra. significāt tales qui sunt superbi. presumptuosi ⁊ elati. cum tamē more terre deberent esse humiles ⁊ depressi. Isti sunt ergo presumentes humiliati. ¶ Item ad iracundiā deus prouocant litigantes pacificari. Et tales sunt illi qui in pace ecclesie fundati sunt. ⁊ tamen non possunt cuz aliquo pacifice uersari. Quia ergo si filius delinquēs in patrē magis offendit euz q̄ aliquis extraneus. Sic quia isti qui pacem religionis ⁊ ecclesie elegerunt sunt proprie filij dei. (quia beati pacifici: quoniā filij dei vocabuntur Matth. v.) magis deum offendunt quando contra naturam sui status rebelles ⁊ litigiosi fiunt. De quibus dicit potest illud Abacuch. iij. Numquid in fluminibus iratus es aut in mari indignatio tua? Flumina enim ⁊ mare significant litigiosos: quia sicut dicit. Esaie. lvij. Impij sicut mare feruens quod quiescere nō valet. Ista igitur tria genera personarū prouocant irā dei. Et ideo ira dei in scriptura comparatur tribus generibus rez scilicet. Lapidi ferienti. Igni comburenti ⁊ lancee occidenti. Ista enim est lapis ad percutiendū. Unde Ezech. xxij. Dabo lapides grandes in ira in consumptionem. Item est ignis ad inflāmandum Ezech. xxj. In igne ire mee consumpsi eos. Itē est lancea ad occidendū. Unde Sap. v. Acuet diram iram in lanceā et pugnabit cū eo orbis terrarū contra insensatos. Ista est igitur ira dei que venit in filios diffidentie Colos. iij. Ista est igitur ira cum reuerentia metuenda. ¶ Secundo principaliter dico. q̄ est quedā ira cū patientia sustinenda. Et ista est ira iustitie diuine. q̄ tum ad illationē tribulationis temporalis. Ista est em̄ quedam ira paterna: que ad vtilitatem nostram solent in nos seuire. Ista est enim ira misericors: quia scilicet deus ad finez pium ⁊ misericordem scilicet ad finem saluationis nostre nobis aliquotiens infert iram. Juxta illud Psal. Cuz iratus fueris misericordie recordaberis. Sicut em̄ dicit Eccl. vj. Misericordia ⁊ ira ab ipso cito p̄mant. Quia p certo talis ira semp est cū misericordia pmixta. Deus em̄ est. sicut malogranatuz q̄ est exterius valde durz interius aūt est valde molle. Quia. s. deus sepe apparet exterius esse durus per iustitiam ⁊ correctionem qui tamen est valde mollis ⁊ pius per compassionem. ⁊ benignam intentionē. Et ideo talis ira est merito sustinēda: cū certi simus. q̄ ppter bonū nostrū nobis est aliquotiēs infligēda. Qz sicut dicit in ps. Nō iperpetuum irascet. nec obliuiscet misereri deus. nec ptinebit in ira misericordias suas ⁊c. Ista est ergo ira in patientia sustinēda. Sed de ista vide latius supra de correctione.

Et infra

E Et infra de tribulatione. ¶ Tertio dico: q̄ est quedam ira cū diligentia precauenda. Ista est ira cordis: que nihil aliud est q̄ motus animi ⁊ turbulentus appetitus vindicte propter aliquod obstaculū volūtatis. Et ista est fugienda propter plura. Silicet quia

Deo contrariatur. ¶ Dico ergo q̄ ira est deo
Proximo inimicatur. contrariatiua. Deus em̄ di
Sibijpsi inuriatur. ctt deus pacis nō deus ire. Quinimmo sicut vnū quodq̄ fugit sibi contrariū: sicut deus qui est vera pax semp fugit iram ⁊ cor turbidū ⁊ iracundū. Ira em̄ est sicut ignis: qui si in corde hominis fuerit accensus: illic deus non poterit remanere: qz sicut dicitur Eccl. xxviij. Homo iracundus incēdit litem. Sicut em̄ motus aque destruit imaginem que in aqua resultabat. Sic vere motus ire cū cor nostrū mouerit ⁊ tetigerit imaginē gratie diuine ibidē resultantē solet turbare: ⁊ q̄nz penitus dissipare. Unde Gregorius super Job. dicit. Mansuetudo in nobis imaginem dei seruat. Semp em̄ tranquillus est: sed ira dissipat que multis virtutibus. pnuat. Ira ergo est incendiaria dyaboli: que deum de domo propria expellit. Ista enim est illa mulier de qua dicitur Prouerbior. xxj. Melius est habitare in domo deserta: q̄ cum muliere riposa ⁊ iracunda. Ira ergo deo contrariat. ¶ Denicz dico. q̄ ira proximo inimicatur. Iracundus em̄ plus q̄ quicunq̄ alius peccator magis solet ledere proximos ⁊ vicinos. Ledit em̄ eos multotiens non solū in rebus. immo etiā in corpore ⁊ in fama. Similes enim sunt iracūdi aprisi: qui tanto impetu iracundie debachant. q̄ in venatorū gladijs se infingunt similes insuper sunt leonibus: qui tanto iracundie impetu leopardos persequuntur. q̄ in foueam intrantes ibidem irremediabiliter includuntur: ita q̄ ab ipsis leopardis a parte opposita exeuntibus occiduntur. Similes insuper sunt apibus que tanto ardore vindicte figunt aculeum. q̄ cum aculeo dimittunt intestina. ita q̄ duz aliū volūt ledere: seipsas solent letaliter vulnerare. Sic vere charissimi: cum iracundi multotiens taliter irascātur. q̄ absq̄ iudicio rationis ad ledendum alios animantur. q̄ sepe fit q̄ tum ad deum ⁊ q̄ tum ad mundum corpus ⁊ animā perdere dinoscantur. Sic em̄ dicitur Eccl. xxx. Zelus ⁊ iracundia minuunt dies ⁊ ante tēpus senectā adducent. Et Prouerb. xxix. Uir iracundus suscitat rixas ⁊c. Ira ergo primo inimicat. ¶ Insuper dico. q̄ ira subiecto proprio iniuriat. ista em̄ sicut ⁊ inuidia cor iracūdi primo ferit: ⁊ deinde ad lesionē membrorz multipliciter se extendit. Nam vt dicit Grego. v. moraliū. Ire sue stimulis accensum cor palpitat. Corpus tremit. Lingua se impedit. facies ignescit. ora sperank oculi: ⁊ res note non cognoscunt. Ista ē igit ira q̄ est fugiēda ⁊ pcauēda. qz charissimi cuius motus ire sint i hoie naturales ipsos tamē dz ratio refrenare. Uñ de quodā philosopho legit. q̄ dum iratus inimicū suū inuenisset noluit ipsum nec occidere nec ledere dicens. Occiderē inquit te. nisi iratus esses tibi. Timebat em̄ dictus philosophus ne brutalis appetitus iracundie ipsum advindictam moueret magis q̄ ratio suaderet. Juxta illud. Uindictam differ donec trāsierit ira. Impedit ira animū ne possit cernere verum. Et hoc est q̄ dicit Ambrosius ad vercellensem. Iram homo preuenire non potest mitigare potest. Ergo ⁊ si irascantur affectus nostri: motum recipiant. ⁊s naturam. non peccatum preter naturam. Patz igitur q̄ triplex est ira. scilicet. Metuenda. Sustinenda ⁊. Fugienda. Sufficit

I **Ire.** Nota q̄ ire nihil aliud est q̄ determino ad terminū se pretentaliter transferre. Et signat ire motum profectum ⁊ transitum de loco ad locum. Quia ergo terminus est finis eundi. ideo cū a fine res denominetur. hinc est q̄ ⁊m naturam termini ad quem itur potest eundi qualitas denotari. Cum igitur terminus ad quē itur sit in duplici differētia. qz aut est terminus bonus aut malus. ideo possumus dicere. q̄ ire sumitur in bono ⁊ in malo. In bono ei signat bonū motū. bonū profectū bonū affectū. bonū effectū. Homo em̄ p bonos affectus ⁊ effectus de malo ad bonū mouet. ⁊ de mūdo ad patriā. de peccato ad virtutē. ⁊ de gratia ad gloriaz progreditur ⁊ transfertur. quelibet em̄ bona affectio ⁊ cogitatio vel operatio est quidā passus ad eundū in paradisum vt in ps. dicitur. Ibunt de virtute in virtutē: videbitur deus deorum in syon. In malo etiā signat malum actū. malū motū malū affectū malum profectuz. quo scilicet peccator de mundo ad infernum. de virtute ad vitium: de bono ad malum proficiscit et mutatur. Unde. j. Johan. ij. Qui odit fratrem suū in tenebris est ⁊ in tenebris ambulat. ⁊ nescit quo eat: quoniaz tenebre excecauerunt oculos eius. Dicamus igitur q̄ est virtuosum ⁊ laudabile. Jrevitiosum ⁊ dānabile. ¶ Primo ergo dico. q̄ est ire virtuosum. Et iste est profectus et continuatio in bonis virtutibus ⁊ operibus. per quaz. scilicet ad paradisi terminū deuenim⁹. Ire em̄ sicut dicit. mihi continuationem motus corporalis. Sic spiritualiter loquēdo dicit mihi continuationem et profectū operis virtualis. Sicut em̄ quedā sunt animalia magni motus ⁊ magne agilitatis ⁊ virtutis sicut patz de formicis. que non cessant ire ⁊ redire. ⁊ pro querendis victualibus motū sustinent is quasi continue exercere. Sic vere loquendo spiritualiter nos debemus per virtutes et bona opera continue nos monere: ⁊ pro victualibus regni eterni querendis profectum boni operis frequentare. vnde de ysaac dicitur Gene. xxvj. Ibat ysaac. proficiens atq̄ succrescens donec magnus vehementer effectus est. Et ideo precipue dominus videtur nobis precipere talem motū Matth. xx. vbi dicit. Ite et vos in vineam meā. ¶ Ubi aduerte. q̄ homo quandoq̄ corporaliter solet ire alicubi.

Ligore preceptoz. ¶ Sic ire ad
Amore sociorum. virtuose cum
Dulcore premiorum. debz nos monere dei autoritas imperatiua. Ideo dicit. Ite fratz communitas sociatiua. ideo dicitur vos fructus vtilitatis excitatiua. Uineā inquit meam. Hic igitur ostenditur q̄ ad spiritualiter eundū. mandatoz iussu compellimur. qō ostenditur cum dicitur. Ite. Socioz nerū animamur. qō ostendit in vocabulo. Dos inquit. Premioz fructu attrahimur. qui supponitur cuz dicit. In vineā: qz. s. vinea de sui natura fructū designat. Dico ergo q̄ ad spiritualiter eundū debet nos monere

Iussus imperatiuus. Iussus dico impatiu⁹. qōostē
Hortus copulatiuus. ditur in vbo. Ite qō vtiq̄ est
Fructus saturatiuus. iperatiui modi. qz. s. nobis a deo ⁊ ab ecclesia cōtinue imperatur vt iter moz sollicite frequentemus. Ite inquit Michee. ij. Surgite ⁊ ite: quia non habetis hic requiē. Sicut em̄ ad motū firmamenti mouentur planete inferiores. Sic vere ad motū ⁊ monitionem dei debent mouere xpiani fideliores. Nam sicut mandata regum ⁊ principū a subditis celerius exequunt. Sic etiā qñ rex imperator noster nobis precipit q̄ eamus. a. per virtutū semitā celerius pceda-
mus. Istud mandatū tenemur exequi celeriter et debemus. Dicit ergo. Ite. idest per bona operavos mouete ⁊ ad celestem patriam virtutū gressibus properate. Unde Luce. xix. Ite in castellum qō cōtra vos est. ¶ Et nota q̄ per dei ꝯceptō nos debemus spiritualiter ire ad deū per quedā itinera spiritualia. Videlicet per viam

Penitentie. ¶ Igitur eamus per viam penitē
Diligentie. tie. Et hoc precipitur Exodi. v. Ite
Compassionis. ad onera vestra. Item eamus per
Discretionis. viaz diligentie. Et hoc precipitur
Confessionis. Matth. ij. Ite interrogate diligen
Contemplationis ter de puero. Item eamus per viaz compassionis. Et hoc precipitur Matth. xxij. Ite ad exitus viarum ⁊ quoscunq̄ inueneritis vocate ad nuptias. Item eamus per viam discretionis. Et hoc precipitur Matthei. xxvij. Ite custodite sicut scitis. Item eamus per viam confessionis. Et hoc precipitur. Luce. xxvij. Ite ostendite vos sacerdotibus. Item eamus per

Universidad de Deusto
Biblioteca

viam contemplationis. Et hoc precipitur Michee. ij. per illud preallegatū. Surgite ꝛ ite: q̄ non habetis hic requiē. q. d. surgite ad contemplandū celestia. quia nō habetis hic requiem frequentando temporalia. ¶Patz ergo quomodo diuersimode nos iubemur ire: ꝛ per virtutum exercitium nos monere. Ite ergo. Mā sicut equi festinant ire ꝛ currere quando ab auriga sepius excitantur. sic q̄ videmus q̄ auriga noster deus per tot incitamenta nobis in scriptura dicit. Ita nos procerto debemus ire spiritualiter ꝛ procedere. ꝛ ad currendū per bona opera festinare. Ite ergo ego mitto ꝛc. ¶Douet ergo ire spiritualiter iussus imperatiuus. Ite inquit. ¶Secundo dico. Mō nos debet mouere nexus copulatiuus scz amoꝛ ꝛ solaciū sociorū. qō notak cū dicit urvos. Vos eī dicit mihi quandā societatem cōitatem ꝛ aggregatam pluralitatē. Quia vere sicut multū proficit ei qui vult ire alicubi. q̄ plures socios habeat atq̄ bonos. q. scz ipse efficitur securior ad eundū facilior. Sic vere via moꝛ procedentivtile est in societate bonorum per charitatem esse: ꝛ in aliorum consortio per charitatis vinculum habitare. Vos inquit. per exemplū enim bonorum sociorum melius animamur ad eundū spiritualiter in ciuitatem paradisi. Futum gressibus properādo. Sicut eī vn⁹ anulus tact⁹ ab amāte mouet ꝛ trahit post se secū alios pres anulos. Sic hō tactus gratia diuina: non solū ad bonum trahitur. progreditur ꝛ monetur. immo alij per ipsum ꝛ eius exemplis ad similia prouocant ꝛ progrediuntur. ꝛ ad bona opera excitātur. Mō figuratum est in illis sanctis animalibus Ezechielis. i. de quibus dicit. Mō cū euntibus ibant: ꝛ cum stantibus stabant: ꝛ cum eleuatis a terra pariter eleuabantur. Vos ergo. Unde Jacb. viij. Ibimus vobiscum. audiuimus eī q̄ deus vobiscum est. Et nota q̄ in via moꝛis debemus esse. vos. i. vniti. ꝛ per charitatis vinculum sociati multiplici ratione. scz ad

Fortius operandum. ¶Mā charissimi per copulā charitatis nos operamur fortius. Johā. xv.
Firmius resistendum:
Uerius diligendum.
Clarius intuendum. Vos amici mei estis si feceritis que precipio vobis
Altius contemplandum:

Item nos resistemus firmius. vnde Job. xvj. Vos estis qui permansistis mecū in tentationibus meis. Itē nos diligimus verius. Job. xv: Vos autem dixi amicos. Itē nos intuemur clarius. Treno. j. O vos omnes qui trāsitis per viam attendite ꝛ videte. Item nos contemplamur altius Johā. vij. Vos ascendite ad diem festū hūc Et Mathei. xix. Sedebitis ꝛ vos super sedes duodecim iudicantes. ꝛc. Douet ergo nos ad spiritualiter eundum nexus copulatiuus. Vos inquit. ¶Tertio dico. q̄ nos debet mouere fructus premiatiuus. In vineam inquit meam. Multum enim mouet cursorem ad eundū premium q̄ sperat reportare. ꝛ maxime quando sperat q̄ per huiusmodi motum ꝛ cursum: in seroemer ad terminum ꝛ hospitium vbi satiabitur ꝛ quiescet: ꝛ vbi pro itinere premium reportabit. Sic charissimi quia speramus ꝛ certi sumus q̄ si bene meruimus in via moꝛis: ad paradisi terminum veniemus. vbi satiabimur vivemus. ꝛ vbi recepto premio a laboribus quiescemus. Mō ostenditur cum dicitur. vineam meam. quia sicut ille qui laborat in vinea: solet finaliter fructus pro laboribus reportare. Sic ille qui in via moꝛis eundo per bona opera laborat: fructum ꝛ premiū paradisi reportat Unde Cañ. vij. Mane surgamus advineas: videamus si floruit vinea. si flores fructus parturiunt. Spes eī lucri est illud qō non finit hominem fatigari. ꝛ ideo videmus q̄ mercatores cuꝛ magnis laboribus eunt ꝛ currunt ꝛ circueunt nundinas ꝛ mercata pro lucro aliquo reportando. Apes etiā nō cessantare exterius ad flores querendos vt exinde conficiant mella sua. Quia vere charissimi labores itineris. tantus debēt releuare spes eterne dulcedinis ꝛ mercedis. ¶Et ideo nota q̄ nos debem⁹ ire ad paradisi societatē ꝛ quietē. q. ibi est locus

Inextinguibilis charitatis.
Indissolubilis vnitatis.
Indefectibilis vbertatis.
Inexpugnabilis firmitatis.

Ibi. eī est charitas inextinguibilis. q. scz omnes sunt fratres filij dei. Unde illuc possumus videre patrem et fratres nostros. Luce. xv. Surgam ꝛ ibo ad patrē meū Item ibi est vnitas indissolubilis. Est eī ibi perpetua pax vnde Señ. xv. Ibis ad patres tuos in pace. Jreꝛ eī est vbertas indefectibilis. vñ Jo. xv. Posui vos vt eatis ꝛ fructum afferatis pō. Euntes ibant ꝛ flebant ꝛc. venientes autē ꝛc. Item est ibi firmitas inexpugnabilis. Mar. xj. Ite in castellum q̄ contra vos est. Eamus igitur charissimi ad locum istum

Per viam rectam. Uia eī recta est veritas. Justa illud pō. Deduxit eos per viā recPer viam tutam.
Per viam artam. ctam vt irent in ciuitatem habitationis. Uia aūt tuta est humilitas. j. Mach. vj. Per loca hūlia ibant, caute ꝛ ordinate. Uia arta est penalitas de qua Exod. iij. Uiam triū dieꝝ ibimus in solitudine. Solitudo eī est penitentia. vbi per tres dictas debemus ire. que sunt. Cordis contritio. Oris confessio. Operis satisfactio. Per istas eī vias ad paradisum tendimus. ꝛ de vinea domini sabaoth fructū beatitudinis reportamus. Ite inquit in vineam meam. q. sicut dicit Esa. v. Uinea domini sabaoth dom⁹ israel est. Et sic ergo patet. q̄ ad bene eundum inducimur et mouemur

Per iussum imperatiuum. Et sic dico q̄ est quod-
Per nerum copulatiuum. dam ire virtuosum ꝛ laudabile.
Per fructum satiatiuum.

¶Si aūt adhuc dico q̄ est quoddam ire vitiosum ꝛ damnabile. Et istud est ire de peccato ad vitium. de vitio ad tormentū. Peccatores eī dicuntur ire inquantū scz solēt de malo ad malum procedere. quousq̄ possint ad inferni terminū deuenire. Isti sunt eī sicut cancer qui nescit ire nisi retrogradiēdo. Isti etiaꝫ sunt sicut talpa q̄ nescit ire nisi sub terra fodiēdo. Isti sunt sicut bubo. qui nescit ire nisi de nocte volando ꝛ discurrendo. Quia vere charissimi totum iter aut progressus peccatorum aut est retro gradus per contradictionem ꝛ discordiaꝫ. Aut est subterraneus per cupiditatem ꝛ auariciam. Aut est etiaꝫ nocturnus per obscuritatem ꝛ ignorantiā. Et ideo procerto isti non possunt ad bonū terminū peruenire. Mā iter retrogradum non est rectum. Iter subterraneū nō est mundum. Iter vero nocturnum non est tutum. et ideo tales ad terminum inferni veniunt ꝛ labuntur. et ibidem descendere compelluntur. Unde de istis dicitur Mathb. xxv. Ibunt hi in supplicium eternum. Unde peccatores possunt figurari in illis rotis Ezech. j. de quibus dicitur. q̄ per quatuoꝛ partes euntes ibant. Quatuoꝛ eī partes orbis sunt. Oriens. Aquilo. Auster. Occidens. Oriens signat statum superbie. Oriens eī est principium mundi. ꝛ sicut dicitur Thob. iij. A superbia sumpsit initium omnis perditio. Unde de superbo lucifero dicitur Esaie. xiij. Mūo cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris? Aquilo pars frigidissima. signat statum inuidie. quia sicut dicitur Jhiere. j. Ab aquilone pādit omne malū super vniuersaꝫ terrā. Ita Sap. ij. dicitur. Per inuidiam diaboli intrauit moꝛs in orbem terrarum. Auster pars feruidissima signat statuꝫ auaricie. De hoc eī dicitur Job. xxxvij. Nonne vestimenta tua calida sunt cuꝫ perflata fuerit terra austro? Occidens que est pars humidissima signat statū luxurie q̄ et humoribus ꝛ carnalitatis fetoribus habet ortum. Unde holoferni qui interpretatur infirmitas dicit Judith. ij. Egredere aduersus omne regnum occidentis Infirmitas eī est debilitas carnis que solet semper ad regnum occidentis et ad regnum luxurie egredi ꝛ ertere. Note ergo per quatuoꝛ partes euntes ibant ꝛ nō reuertebantur cū ambularent. ꝛ ad quem locum declinabat que prima erat; sequebantur ꝛ cetere. Peccatores eī dicuntur rote propter volubilē mutationē. Euntes Jre propter vagabilē conditionē: per quatuoꝛ partes p̄ pter quadruplicē ad peccatū conuersionē. Non reuer-

ti. ppter obstinatam in peccato indurationē. Prima inquit. Sequi propter mali exempli sequelam. Et breuiter. quia tales semper eunt vt volunt ire de bono in malum. ideo finaliter dicitur eis illud. Mathb. xxv. Ite maledicti in ignem eternum qui vobis paratus est ab origine mundi ꝛc. hoc igitur de ire sufficit. Unde supra de ambulare. ꝛ infra de Uia ꝛc.

Irridere. Nota q̄ irridere idem est. q̄ illudere Contemnere. Utipendere. ꝛ modicū reputare. Et sunt idem irridere ꝛ diridere. Sed quia supra satis dictum est de contemptu. ideo breuiter distinguamus. Nota ergo q̄ est irrisio seu derisio diuina ꝛ humana. Deus eī est irrisor seu derisor peccatorum. Peccatores vero sunt irisores bonoꝝ ꝛ perfectoꝝ. Peccatores eī irridentur a deo per eternam damnationem. iuxta illud pō. Qui habitat in celis irridebit eos ꝛ dominus subsannabit eos. Et tūc loquetur ad eos in ira sua ꝛ in furore suo conturbabit eos. Boni vero irridentur a peccatoribus per siue fame corrosionē. Unde Job. xij. Deridetur iusti simplicitas. lampas q̄tempta apud cogitationes diuitū parata ad tempus statutū. Unde nota q̄ mali derident illudunt ꝛ vilipendunt bonos ꝛ iustos. eoꝝq̄ facta suis laniant ꝛ ptemnunt verbis. Mā sicut illa auis que dicitur vlula. que nocte clamando ꝛ in nemoribus vlulando vocem habet derisoriam. ꝛ etiā cantus suus illusionē denotat ꝛ derisum. Sic vere multi sunt irrisores ꝛ derisores. qui de factis ꝛ conditionibus alioꝝ non cessant ptinue vlulare. loqui ioculari et deridere. ita q̄ ppre de vlulando vlule possent dici. De quibus Sicf Mee. iij. Peccatū eoꝝ a facie tua non deleatur. q. irriserūt edificantes. Et nota q̄ tales deridēt

Superiores ꝛ correctores. Dico ergo q̄ tales deri-
Antiquiores ꝛ seniores. dent correctores ꝛ superio-
Humiliores ꝛ meliores. res. Unde Job. xlj. Quia
Mobiliores ꝛ fortiores. si stipulā estimabit malleum ꝛ deridebit vibrantem hastam. Unde de talibus loquitur. Prouer. ix. Qui erudit derisorem. ipse scz derisor sibi iniuriam facit. Et ideo consulit ibidez. Noli arguere derisorem ne oderit te. doce iustum et festinabit accipere. Quia sicut dicitur Prouer. xv. Stultus irridet disciplinā. Itez isti derident seniores ꝛ antiquiores Unde Job. xxx. Nunc aūt derident me iuniores tempore quoꝝ patres non dignabar ponere cum canibus gregis mei. Item derident meliores ꝛ humiliores. sicut patuit in christo crucifixo. q̄ humiliauerat seipsum ad mortem. De quo dicitur Luc. xxiij. Mō deriserūt eum principes ꝛc. Item derident fortiores et nobiliores. Unde Job xxxix. dicitur de strutione q̄ ipsa deridet equuꝫ ꝛ ascensorem eius. Et nota q̄ tales proprie comparantur strutionem que est auis pōdere carnis ita grauata. ꝛ plumis taliter denudata. q̄ vt cōmuniter nunc volat. quia ve illi strutiones ꝛ pondere carnalitatis graviores. ꝛ plumis virtutum carentiores. sunt maiores cōmuniter derisores. ꝛ ad illudendum aliis promptiores. ꝛ ideo consulit. Prouer. xxij. Eīce inquit derisorem ꝛ exibit cū eo iurgium. cessabuntq̄ rixe ꝛ contumelie. Isti ergo in die iudicij a deo ꝛ a sanctis deridebunt ꝛ in presentia illoꝝ quos deriserant damnabuntur. Unde Sap. v. dicitur. Impij videntes sanctos ꝛ beatos turbabuntur timore horribili dicentes. Hi sunt quos aliquando habuimus in derisum ꝛ in similitudinem improperij. nos insensati vitam illorum estimabamus insaniam ꝛc. Et breuiter tunc verificabit illud Prouer. xix. Parata sunt derisoribus iudicia ꝛ malleo percutientes stultorum corporibus. Et hoc de Derisione ꝛ irrisione sufficit. Unde supra de. Detractione ꝛc.

Irrigare. Nota q̄ irrigare in scriptura sumit multis modis secūdum q̄ ex diuersis causis res artificialiter vel naturaliter irrigantur. Unde enim q̄

Hortus irrigatur. q̄ ridens viresc at.
Campus irrigatur. ne nimis arescat.
Uoꝛbus irrigatur. vt doloꝛ tepescat.
Jgms irrigatur. vt ardoꝛ accrescat.
Arboꝛ irrigatur. vt fructus excrescat.
Fimus irrigatur vt cito putrescat.

Sic revera dico moraliter loquendo q̄ in scriptura reperitur. Irriguum Gratie qō est deuotoꝝ. Irriguꝫ Lacrime qō est contritoꝝ. Irriguum Elemosyne qō est egenoꝝ. Irriguum Doctrine qō est indoctoꝝ. Irriguum Glorie. qō est beatoꝝ. Irriguum Fortune. qō est peccatoꝝ.

Sicut hortus rigantur deuoti. vt grate vireant.
Sicut campus rigantur contriti ne ficci palleant.
Sicut vulnus rigantur egeni ne nimis doleant.
Sicut ignis rigantur indocti. vt magis ardeant.
Sicut arboꝝ rigantur beati vt fructus augeāt.
Sicut fimus rigantur impij vt cito ferant

¶Primo ergo dico q̄ ad modum horti rigatur deuotus vt grate vireat. Hortus eī irrigationibus indiget ne efficiat aridus ꝛ vt virens appareat ꝛ decorus. Sic vere sancti viri ꝛ deuoti irriguo diuine gratie continue indigent. vt viroꝝ honestatis ꝛ deuotionis quotidie plus splendescant Gratia eī diuina est ille fons de quo dicitur Señ. ij. Fluuius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradisum. qui deinde diuiditur in quatuoꝛ capita. Fluuius eī iste est gratia dei. a loco voluptatis. idest ab ipso deo progrediens ꝛ emanans. ꝛ paradisum. idest virum deuotū irrigans ꝛ fecundans. qui quidem fluuius in capita quatuoꝛ diuiditur dum virtute diuine gratie superius ꝛ inferius. interius ꝛ exterius homo spiritualiter dilatatur. Superius dico tendens in celum ꝛ in deum. Inferius cogitans mortem iudicium ꝛ infernum. Interius p̄siderans coꝝ ppriū ꝛ delictuꝫ. Exterius vero attendens erga proximum ꝛ amicum.

Superius rigat fluuius amoris. Exterius vero ri-
Inferius rigat fluuius timoris gat fluuius com-
Interius rigat fluuius doloris. passionis ꝛ dulcoris. Et sic vere dico q̄ fluuius gratie diuine paradisum idest conscientiam deuotā irrigat quando in predictis quatuoꝝ partibus se dilatat Señ. ij. Fons ascendebat de terra. i. gratia veniebat a deo irrigans vniuersam superficiem terre. i. mentis deuote. Ut de anima deuota dicatur illud Jhiere. xxxj. Erit anima eoꝝ sicut hortus irriguus ꝛ vltra non esurient. Igitur ad modū horti per gratiā irrigatur deuotus vt grate virescat. ¶Secūdo dico q̄ ad modū campi per lachrymā irrigat cōtritus. ne nimis arescat. Quidā eī sunt campi ita steriles ꝛ ficci q̄ necesse est q̄ irrigentur. als enim converterent in sabulum vel desertū. vt nec herbam producerent in coꝝ fructū. Sic vere peccatoꝝ aridus necesse habet q̄ p penitētiam lachrymis irrigetur. ne per desperationē ꝛ obstinationē penitus deficcet. Lachryme eī mentē peccatoris irrigant. ꝛ ipsam a ficcitate indenotionis immunitāt Joelis. iij. Fons de domo dñi egrediet ꝛ irrigabit torrentem spinaꝝ. i. peccatorē hispidū ꝛ spinosum. Et sic anima penitens figuratur in aꝝ filia Caleph. cui pater suus dedit irriguū superius ꝛ irriguū inferius. sicut dicit Josue. xv. ꝛ Judicū. j. Quia revera anima penitēs tūc a patre suo deo irriguū suptus recipit. qñ paditus ꝛ celū se pdidisse ppendit. Sz tūc irriguū inferius sibi dat. qñ lachrymas p eo q̄ infernū acq̄siuit ꝛ meruit administrari. Dicat ergo penitēs illō pō. Laboraui i gemitu meo lauabo p singulas noctes lectū meum lachrymis meis stratū meū rigabo. Igit ad modū cāpi per lachrymā rigat contritus ne nimis arescat. ¶Tertio dico q̄ ad modū mēbra vulnerati rigat per elemosynā egeni seu tribulatus vt doloꝝ quiescat. mēbra eī vlcerata ꝛ igne ꝛ colera inflammata. aquis refrigeratiuis rigant atq̄ lauant. vt doloꝝ leniat ꝛ infirmitas extinguat. Sic vere tribulati ꝛ pauperes aquis elemosynaꝝ ꝛ beneficioꝝ a diuitibus debent rigari. vt ardoꝝ sue tristicie ꝛ penurie valeat temperari. Figura de magdalena. que lachrymis rigabat ꝛ ore osculabatur ꝛ capillis tergebat pedes Iesu sicut dicitur Luce. vij. Pedes eī corporis mystici Iesu christi sunt pauperes qui gradum inferiorez tenent in

Universidad de Deusto
Biblioteca

corpe ecclie militãtis. qz reuera isti lachrymis cõpassionis ⁊ osculo dilectiõis. ⁊ capillis. i. diuitys pie subuentionis sunt rigandi ⁊ amicabiliter adiuuãdi. Vñ de diuite pio ⁊ paupere persona põt dici illud Ezec. xvij. Mõ palmites suos extendit ad illam vt irrigaret eã de arceus germinis sui. ¶ Quarto dico. q ad modũ ignis per doctrinã irrigak indoctus vt magis flãmescat. Cõstat em q faber videns ignem tepidum ipsum solet rigare. vt calorem possit de potentia ad actũ educere. et ipsum ignẽ potꝰ inflãmare. Sic ꝛe prelatꝰ vel ꝓdicator aqua bonet irrigue doctrie tepidos irrigat. vt ardor charitatis in eis amplius qualescat Job. v. Dat pluuiã super faciem terre ⁊ irrigat aquis vniuersa. Sic rigabat alios apostolus dicens. j. Cor. iij. Ego plantaui appollo rigauit. deus aũt incrementũ dedit. qz certe sicut ibidem subdit neq; qui plantat neq; qui rigat est aliquid. sed q dat in crementũ deus Ad literã em tales qui per sacrã doctrinã irrigank pre ceteris in virtutibus ⁊ operibus bonis crescere cõprobank vel saltẽ plus tenenk ita q hominibus sacra ⁊ theologica doctrina bene rigatis videtur dici illud Mũe. xxiij. Quãpulcra tabernacula tua iacob. ⁊ tentoria tua israel vt valles nemorosi vt horti iuxta fluuios irrigui. vt tabernacula que fecit dñs quasi cedri iuxta aquas. Aduerte tamen q bene dicit. q ne q; qui rigat est aliquid. Quia vere multi sunt rigatores ⁊ predicatores. qui non sunt alijs meliores. immo sunt inter ceteros. immo pre alijs peiores. similes nubi que. scz dum terrã rigat. seipsam aridã constituit ⁊ annihilat. qz. s. isti dum rigant alios per bonã doctrinã seipsos ꝓsumunt per malãvitam. Istud etiã põt dici ꝓtra quosdam predicatores. qui nõ libenter vadunt ad rigandũ. pauperes sed diuites. scientes q si pauperibus predicarent. ipsos laute non pascerent aut nutrirent: similes cuidã fonti. de quo narrat Seruasius. qui est in ꝓuincia narboñ. talis ꝑditionis: qz dum herba est in ꝓatis sufficit ad ꝓatũ ꝓtinguũ irrigandũ. Cum vero herba resecata fuerit etiam fons tunc deficit ⁊ aresci. Sic vere moderni predicatores bene perseuerãt vt irrigent ꝓata herbosa. i. vt predicẽt illis qui herbis. i. diuitys sunt muniti. siccos vere ⁊ secatos. i. pauperes ⁊ tribulatos ⁊ herbis diuitiaꝝ nudatos solent dimittere ⁊ de eoꝝ irrigationibus non curare. ¶ De istis videt posse dici illud supradictũ Joelis. iij. Fons de domo dñi egredietur ⁊ irrigabit torrentẽ spinarũ. q. d. Isti irrigant torrentes qui habent spinas. i. illos qui habent diuitias ⁊ alios non. Nota adhuc etiã circa hoc. qz reuera illi qui doctrina theologica plus ceteris irrigank. non ꝓpter hoc plus alijs bonis operibus fecundank. Sunt em quedã terre ita ficce. q nullus humor supfluus ipas fecundat. immo siccitas ⁊ sterilitas ibi magis ꝙ alibi ꝓsequat. Ibarene em libie fluuium nyli vim Solinũ ⁊ Senecã absorbent. ⁊ tamen fructum non faciunt neq; portant. Fluuius etiam eufrates in mesopotamia a terra sorbetur. que licet sit ꝓpensius irrigata. non magis in loco illo ꝓpter hoc fecundatur. Sic vere dico de theologis aliquibus. qz licet irriguo scientiaꝝ pre ceteris sunt humecti. non tamen ꝓpter hoc plus alijs virtutibus ⁊ bonis operibus sunt repleti. quinimo sepe accidit. q per indeuotionem sunt alij magis nudi ⁊ vacui. Terra em bibula dum aquam abundanter absorbet. humores tamen non retinet. nec fructus etiam exhoc ꝓbet. quia reuera terra sue voluntatis duꝝ aquas suaꝝ scientiarũ attrahit nõ exhoc humore deuotionis replerur. sed potius exaresci Esaie. xix. Attenuabuntur ⁊ exiccabunk riui aggeꝝ calamus ⁊ iuncus marcescent. nudabitur alueus riui a fonte suo ⁊ omnis sementis irrigua siccabitur arescet ⁊ non erit. Expone contra tales. Sed non sic charissimi quia reuera isti debent esse irrigui ⁊ fecũdi. ⁊ charitate ceterisq; virtutibus magis pleni. Dicat igitur predicator deuotus exẽplo xpi illud Ecci. xxiij. Ego quasi fluuius doxi. ⁊ sicut aqueductus exiui de paradiso. dixi rigabo hortum plantationum ⁊ inebriabo partus mei fructum. Dico igitur q ad modũ ignis per doctrinã rigatur indoctus vt magis flammescat. ¶ Quinto. dico q admodum arboris ꝑ glorã rigatur beatus vt fructus exorescat. Sicut cũ videmus q ficus rigatur aliquotiens vt fructus eius citius matureścãt Sic deus animas in celo. pluuia ⁊ refrigerio eterne voluptatis irrigat. vt fructus. i. beata fruitio in eis continue maturetur perficiak ⁊ crescat. Unde cuilibet beato videt dici illud Esa. lviij. Requiem dabit tibi dñs deus semper. ⁊ implebit splendoribus animam tuam. ⁊ ossa tua liberabit. Et erit quasi hortus irriguus. ⁊ sicut fontes aquaꝝ cuius non deficient aque. ¶ Sexto vero dico. q admodum fimi per fortunam rigak impius vt cito putrescat. Agricole em fimũ ⁊ paleas congregatas. solẽt irrigare. vt citi ꝓssint putrescere. Sic vere dyabolus pctores diuitys. delicijs erroncis ⁊ ꝓfanis doctrinis ⁊ scientijs. mũdiq; honoribꝰ ⁊ eminentijs irrigat. vt ipsos ꝑ peccata putrescere cito cogat. Vñ de diuitibꝰ mũdi dicit Job. xxj. Iste morit robustus. ⁊ sanus dives felix viscera eius plena sunt adipe. ⁊ medullis ossa ipsius irrigantur. Fortuna em seu etiã mundi scientia. ⁊ sapientia videt similis illi fluuio seu fonti. qui est in ytalia. qui continue feruet ⁊ bullit. qui penitus nihil valet ꝓ agris irrigandis. quia terra que aquis ipsius tãgitur ⁊ per quã riuus eius ducitur in lapidẽ mutatur. Sicut dicit plinius. Sic vere quicquid fluuius fortune ⁊ mundane sapientie irrigat in lapidem. i. in mentalis obstinationis duriciam illud mutat Gen. xix. vbi dicit Mõ Loth diuisus ab abraam vidit ꝓgionez sodomoꝝ qui pessimi erant coram dño. quevniuersa irrigabatur aquis sicut paradisus dei sicut egyptus. elegitq; habitationẽ circa Jordanẽ ⁊ recessit ab oriente. Sicut ramẽ dicit in ca. sequenti. cito post ibi fuit per chodorlaomor ⁊ alios reges raptus ⁊ ab eis captiuatus. Ista em regio pessimoꝝ signat mundũ ⁊ ꝓsperitatẽ mundanã. que scz aqs ꝓfatis multipliciter irrigak. In ista ergo loth qui interpretatur declinans. idest peccator a deo declinans ⁊ fugiens. ⁊ ab Abraam. idest a sanctis hominibus se diuidens ⁊ recedens cupit habitare ⁊ ab oriente gratie declinare ⁊ recedere. vbi certe Chodorlaomor cuꝝ aliꝫ regibus. scz lucifer cum suis complicibus ipsuꝫ solet per diuersa peccata capere. et in infernum finaliter captiuare. Talis ergo irrigatio non est bona ex qua oritur captiuitas sempiterna. De tali ergo irrigatione dicitur Ezech. xxxij. Et videtur dñs loqui diabolo vel fortune dicens. Super faciem agri abijciam te ⁊ habitare faciaꝫ super te omnia volatilia celi ⁊ saturabo de te bestias terre ⁊ dabo carnes tuas super montes. ⁊ implebo colles tuos sanie tua: ⁊ irrigabo terram fetore sanguinis tui. Expone ⁊ applica quomodo diabol habet carnes. sanie ⁊ sanguinẽ. ⁊ quomodo exinde irrigantur saturantur et implenk volatilia bestie montes ⁊ colles. ⁊c. Ꝑz ergo quomodo irrigatio sumik bis sex modis: Uide vbi aqua. Flumen. fons riuus ⁊c.

Irritare ✦ Nota q irritare quandoq; accipitur pro offendere seu ꝓuocare. Et sic accipitur communiter in scriptura. Unde. iij. Regum. xvij. Irritauerunt deum verbis non rectis. Et Deutr. xxxij. Ipsi ꝓuocauerunt me in eo qui non erat deus. Et irritauerunt in vanitatibus suis. Et ego ꝓuocabo eos in eo qui non est populus. ⁊ in gente stulta irritabo illos. Itez quãdoq; accipitur pro cassare. vel defraudare sicut in ps. Exacerbauerunt eloquia dei ⁊ consiliũ altissimi irritauerunt. idest cassum ⁊ vacuum effecerũt. Sed de hoc vide infra vbi. Offendere. ⁊ de ꝓuocare. ⁊ vbi Irritus

Irritus. ta. tum ✦ Nota q irritum idem est qõ destructum. Annihilatum. ⁊. Dissipatum. Inane. Uacuum seu cassum. Et est ꝓprie irritatio alicuius boni violatio vel destructio. ⁊ ꝓtissime alicuius conuentionis vel pacti irruꝓtio. Et sic irritatio dicit mihi peccatum. vnde de peccatoribus dicitur Hieremie. xj. Irritum fecerunt domus israel. ⁊ domus mea pactum meum. Sicut enim vasallus

vasallus promittens domino fidelitatem: irritum facit pactum ⁊ promissionem quando venit contra iuratam fidelitatez. Sic vere qz in baptismo nos facti sumꝰ vasalli christi. ⁊ eidem pepigimus fidem ⁊ reuerentiam exhibere. ⁊ erga ipsum in moribus iustet debite nos habere irritũ facimus pactuꝫ istud quũ per peccatum ipm dimittimus ⁊ dyabolo ipsius aduersario obedimus. Unde Esaie. xxxiij. Cessauit transiens per semitam irritum factũ est pactum. Et in ps. dicit. Irritat aduersarius nomen tuum. in finem. Sicut ergo papa solet irritare. infringere. cessare illa que facta fuerunt contra iura. Sic vere charissimi deus solet cassa ⁊ irrita reputare mala opera nostra. vel etiam bona opera si in peccato fuerunt perpetrata vel si persequens mortale fuerint mortificata. De hoc habemus figuram. Mũe. vj. vbi dicit. Mõ si nazareus anteq; sanctificationem compleuerit moztuum tetigerit sua sanctificatio irrita fiebat. ita q omnes dies quos primitus compleuerat nul latenus computank. immo de nouo cerimonias reinci pere tenebatur. Quia vere charissimi cum sanctificatio nostra omni die debeat incipere. nec debet vsq; ad moztis terminum terminari. hinc est q si moztuuꝫ tetigerimus. i. si aliq; peccatuꝫ mortale cõmiserimus. omnes dies sanctificationis nostre precedentis. i. omnia opera bona nostra precedentia vana ⁊ irrita reputank. Quia sicut dicitur Ezech. xviij. Si iustus auerterit se a iustitia. omnes iustitie eius quas fecerat non reputabunk. quinimmo necesse est. q predicta opera reincipiat. ⁊ q ad benefaciendum quasi de nouo itez se conuertat ⁊c. Omitto materiam quia sterilis est.

Irruere ✦ Nota q irruere dicit mihi quendam subitum repentinum ⁊ inexcogitatuꝫ motum. Et potest accipi in bono ⁊ in malo. ingrum. s. potest esse actus ⁊ motus alicuius bone rei vel male. Et ideo qz irruere potest pertinere ad sanctispũs agilitatẽ ad dyabolicam malignitatem vel ad mali hominis crudelitatem. possumus notare q est quedam irruitio mirabilis. que est eligenda. Quedam damnabilis. que est precauenda. Quedam

Miraculosa.
Periculosa.
Pernicioſa.

¶ Primo ergo dico q est irruitio miraculosa. que est sanctispiritus inspiratio: Spũs em sanctus dicitur irruere. iuxta illud Ezech. xj. Irruit in me spiritus dñi. quia scz repente ⁊ subito cõsueuit hominibus inspirare. Teste em Ambro. Nescit tarda molimina spiritussancti gratia. Et ideo spiritussanctus dicit mobilis coinquinatus certus. suauis. amans bonũ ⁊c. Sap. vij. Unde de beato Paulo dicit Actuũ. ix. q lux de celo circunfulsit eum subito. De discipulis etiam dicitur Actuũ. ij. q factus est repente de celo sonus aduenientis spiritus vehementis. Spiritus em vbi vult spirat Job. xij. Qui tunc dicitur in hominẽ irruere quãdo ipsum solet subito ⁊ insperate ad bonum aliquod inspirare. Figura iudicũ. xiij. ⁊. xv vbi dicitur. Mõ spiritꝰ dñi irruit in Samsonẽ ⁊ rupit funes quibus ligabak. ⁊ dilacerauit leonem. Quia vere charissimi. qñ spiritus spiritualis et diuine inspirationis irruit in hominem ipsum conuertendo vel ad bonum mouendo. sepe fit q funes auaricie lacerat. ⁊ q leonẽ su pbie supat atq; domat. Mũe. xxiij. Irruẽte spiritu dñi in balaã ⁊c. Ista est ergo irruitio miraculosa. ¶ Secũdo dico q est irruitio periculosa. ⁊ ista est irruitio seu tentatio dyabolica. Sicut em catus caute expectat murem exire de foramine. ⁊ dum non aduertit subito irruit ⁊ capit ⁊ tandẽ postq; cum ipso luserit ipsuꝫ finaliter lacerat ⁊ occidit. Sic vere dyabolus caute expectatq; mus. idest anima foramẽ stricte, conscientie exeat ⁊ dimittat. se ad aliqua exteriora delectabilia relaxanda. subito dum non cauet irruit in eam per subitas tentationes. capit ea per consensus ⁊ operationes. ludit cum ea per. malas complacentias ⁊ delectationes. ⁊ finaliter occidit per mortis tempora lis ⁊ eternevulnera ⁊ inflictiones Job. xvj. Concidit me vulnere super vulnus irruit in me sicut gygas. Ista est ergo irruitio periculosa. ¶ Tertio dico q est irruitio pernitiosa. Et ista est irruitio rapinet exactiõis. Quia mundi raptores ⁊ vsurarij solent in pauperes irruere. ⁊ ad modum latronum nemorum vestes bonorum temporalium subripere ⁊ auferre. Similes leoni qui sub foliys latitat. vt dum bestie non aduertant in ipsas irruat ⁊ occidat sicut dicit Plinius. Quia vere charissimi illi qui in alios volunt per rapinam ⁊ vsuram irruere. semper solent se aliquibus foliys. idest aliquibus occasionibus ⁊ fictis palliationibus opire. vt sic sub specie alicuius boni seu iustitie possint suam maliciam exercere. Sicut patet de vsurarijs qui sub specie mutui. de malis ballitus ⁊ iudicibus qui sub specie alicuius commissi delicti inferunt alijs nocumenta. Figurati. j. Regũ. xxij. In doech ydumeo principe pastorum saul qui irruit in sacerdotes domini ⁊ occidit eos. qz scilz tyranni ⁊ officiales ad literam in sacerdotes ⁊ ecclesiasticos pre ceteris. irruunt. ⁊ eos plus q̃ alios fatigant atq; ledunt Hiere. xl vij. Super vindemiã meã predo irruit. Unde reprehensiue talibus dicitur in scriptura in ps. Quouscq; irruitis in hominem. interficitis vniuersos tanq̃ parieti inclinato ⁊ macerie depulse. Sic ergo patet. q irruitio dicitur tribus modis ⁊c.

Israel ✦ Nota q israel quandoq; supponit pro persona. quandoq; pro populo. quãdoq; pro regno. Pro persona supponit Gen. xxxij. vbi dicitur. Non vocaberis vltra iacob sed israel appellabitur nomen tuum. Pro populo supponit. ij. Reg. xv. Uniuersus israel secutus est Absalon. Pro regno vero supponit Eccli. xxxiij. In Jacob inhabita ⁊ in israel hereditare. Moraliter ergo loquendo per israel potest intelligivir perfectus. status ecclesiasticus ⁊ etiam paradisus. Per israel ergo potest signari

Moralis conuersatio. ⁊ Clericorum congregatio. Celestis habitatio.

Moralis dico conuersatio. quia scz ꝑ israel potest intelligivir perfectꝰ ⁊ etiam status ecclesiasticus. vbi est congregatio perfectorum. quia israel interpretatur videns deum. Israel dictus fuit Jacob. qui interpretatur supplantator. Israel fuit pastor ouium. israel fuit simplex ⁊ sine pilis. Israel benedictionem fratris sui Esau reportauit. ⁊ eius primogenita dimittendo sibi lenticulam acquisiuit. Sic vere vir perfectus dicitur israel videns deum per fidem ⁊ deuotionem. Jacob supplantans dyabolum per penitentiam ⁊ conuersionem. Pastor ⁊ nutritor ouium. idest pauperum per elemosynarum largitionem. Simplex ⁊ rectus et timens deum. per puram ⁊ innocentem intentionem. Fratris sui scilicet luciferi benedictionez ⁊ hereditatem reportans. et baptismi et fidei susceptionem. Lenticulam vero bonorum temporalium per cõtemptum ⁊ vilipensionem. Et sic iste propie dicitur israel per omnimodam virtutem ⁊ perfectionem. vt sic de ipso potest exponi illud Esaie. xlj. Et tu israel seruus meus. semen Abraam amici mei. Ubi ostenditur q̃ ille qui vult esse spiritualiter israel. debet esse. Contemplator summe maiestatis. israel. idest videns deum. famulator summe potestatis. Seruus meus. Imitator summe bonitatis. Semen abraam. Dico ergo q nos debemus habere. Discretionem ad contemplandum. quia debemus esse israel. Subiectionem ad famulandũ: qz debemus esse serui dei. Affectionem ad imitandum. qz debemus nos reputare semen abraam. Simus ergo. Secretorum contemplatores. Dominorum famulatores. Melliorum imitatores. ¶ Dico ergo q nos debemus esse secretorum contemplatores. Quia debemus esse israel. idest deum videntes. quia scilicet deum ⁊ secreta celestia debemus. per considerationem ⁊ contemplationem videre: ⁊ ibidem cordis oculum semper habere. Aues enim vt communiter nunq̃ vident vel respiciunt aliquid cũ duobꝰ oculis simul. Habent em sicut serpes oculos in tympozibus nõ in fronte. Et ideo quotienscunq; viderint aliquid. cum vno oculo ad ter-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tam respiciunt. semper altum oculum sursum elevant. In quo possumus spiritualiter instrui. ꝙ oculum corporis ⁊ oculum cordis debemus diuersificare. Quia licet sensus corporis ad terrazꝫ. idest ad terrena ministrãda respiciant. semper tamen necesse est ꝙ cordis oculi sursum tendant. ⁊ quicqd inferius fecerimus in mũdanis. semper oculo cordis respiciamus superius in diuinis Luce. xxj. Respicite ⁊ leuate capita vestra. Nunq̃ enim debent duo oculi nostri. idest duplex nostra attentio ⁊ consideratio esse circa terrena. Quia scõm̃ps. Diuitie si affluant nolite cor apponere. quasi diceret. quicquid sit de occupatione corporis ibi tamen nunq̃ debz attendere oculus cordis. Quia nos debemus esse israel. idest videntes deum ⁊ ad deum principaliter attendentes. Unde Deutro. xxiij. Oculus Jacob in terra frumenti ⁊ vini. Sequitur. Beatus tu israel quis similis tibi? Oculus enim cordis nostri semper debet esse sursum ad deum ⁊ ad bona eterna per considerationem ⁊ contemplationem vbi est. Terra durabilis firmitatis frumentum delectabilis sanctitatis. ⁊ Unum amicabilis iocunditatis. Simus ergo dei secretorum contemplatores. ¶ Secundo simus nostrorum maiorꝫ famulatores. Serue meus inquit. Ad verum enim israeliticum ⁊ perfectum pertinet seruire. famulari ⁊ obedire suis superioribus ⁊ prelatis ⁊ maxime deo. Planete enim que sunt sub firmamento sibi continue famulantur motui ⁊ tractui eius obediendo. ⁊ ipsum sequendo ⁊ imitando. Apes etiam seruiunt regi uno. ⁊ eius obsequijs se applicant toto posse. Et breuiter istud est verum. ꝙ illud quod est inferius seruit et obedit naturaliter illi quod est suum superius atq; maius. Quia igitur deus ⁊ prelati sunt nostri superiores. dico ꝙ eis debemus seruire. eorum mandata complere: ⁊ nos eorum obsequijs applicare. Serue meus inquit. Unde. ij. Regum. xv. dicitur. Mõ omnis israel secutus est absalon. qui interpretatur pater pacis. Hieremie. ij. Numquid seruus est israel aut vernaculus quasi diceret. sic debet esse. Quod maxime pertinet ad nos ecclesiasticos. qui ꝙ seruiendo hereditatem ecclesie possidemus. Quia sicut dicitur. Esaie. lxv. Hec est hereditas seruorum domini. vnde de israel dicitur in ps. Mõ dominus dedit terram eorum. idest secularium. hereditatem israel seruo suo. De multis tamen verificatum est illud Prouerbiorꝫ. xxix. Qui delicate nutrit seruum suum ipsum in fine sentiet contumacez. Quia enim bonis ecclesie fumus dilatati. impinguati. incrassati. Inde est ꝙ contra dominum calcitramus. nec seruire nolumus vt tenemur. sed sicut mali serui ⁊ infideles eius imperio rebellamus. Non sic igitur sed simus nostrorum maiorum famulatores Josue xxiiij. Seruiunt israel domino cunctis diebus Josue.

D ¶ Tertio dico. Mõ nos debemus esse virorum bonorũ imitatores. quod ostenditur cũ dicitur. Semen Abraã quasi dicat. Si filij abrae estis. opera abrae facite Johãnis. viij. Semen enim quod seminatum est conformatur illi animali cuius est semen. Unde de semine hominis nascitur homo non porcus vel mulus. Et econuerso. ad denotandum ꝙ nos qui sumus semen. idest successores sanctorum patrum qui fuerunt predecessores. nostri in ordine vel ecclesia quam habemus. debemus illis in moribus conformari. ⁊ eos in virtutibus imitari. Ut sic dicamus. Semen Abrae sumus ⁊ nemini seruitiumus vnq̃. Johannis. viij. Aduertendum tamen ꝙ q̃uis semen a bona herba vel arbore sumpserit originẽ. quandoq; tamen taliter corrumpitur. ꝙ suam originẽ nullatenus imitatur. ita ꝙ exinde nullus fructus vtilitatis reportatur. Sic vere charissimi multi sunt in ecclesia ⁊ religione. qui q̃uis a bona radice processerint. ⁊ a bonis fundatoribꝫ fuerint instituti. ipsi tamẽ sunt semen pestiferum et corruptum ita ꝙ nullum proferũt bonum fructum. Quibus dr Esaie. j. Ue gẽti peccatrici populo graui iniquitate. semini nequam. filijs sceleratis. Non sic ergo. sed si volumus esse israel simus predecessorum imitatores. Semen inquit. Unde Hiere-

mie. xxxj. dicitur. Seminabo domum israel ⁊ domum iuda semine hominis. Et sic patet ꝙ si volumus israel proprie nominari. necesse est.

Mõ bonis predecessoribus conformemur.

Mõ nostris superioribus famulemur.

Mõ rebus profundioribus contemplemur.

¶ Et sic erimus spiritualiter israel. sita ꝙ de nobis poterit dominus dicere illud Osee. xiiij. Ero quasi ros. et israel germinabit quasi lilium. Et sic dico. ꝙ sicut populus israel fuit

Deo precipue dedicatus:
Dei cerimonijs ⁊ legibus subiugatus.
A paganis ⁊ ydololatris separatus.
Ab egypto mirabiliter liberatus.
In deserto damnabiliter flagellatus.

¶ Et ad possidendam terram promissionis a deo principaliter ordinatus. Sic vere sancti viri ⁊ perfecti ⁊ magne ecclesiastici solent

Dei seruitio dedicari.
Diuinis legibus subiugari.
A malis gentibus segregari.
Ab egypto peccati liberari.
In deserto penitẽtie conuersari. Et sic finaliter poterimus in terra promissionis paradisi feliciter dominari. ⁊ sic verificabit illud Hieremie. xxxiij. In diebus illis saluabitur iuda ⁊ israel habitabit confidenter. Et Hieremie. xxxj. Jnuenit gratiam in deserto vadet ad requiem suam israel. Sed heu proculdubio ꝙ proprie videtur loqui apostolus Roma. ix. vbi dicit sic. Non enim omnes qui sunt ex israel hi sunt israelite. Quia vere charissimi multi sunt hodie qui vocantur israel. idest viri ecclesiastici. q̃ scilicet creduntur viri boni et perfecti. qui tamen non sunt in veritate israelite. quia scilicet non sunt spirituales ⁊ boni. ¶ Unde nota ꝙ in populo israelitico. idest in statu ecclesiastico inueniuntur hodie multa genera peccatorꝫ videlicet. Carentes virtute.

Gratitudinis.
Fortitudinis.
Rectitudinis.

¶ Deficit enim hodie in israel gratitudo. Ingrati sunt enim deo qui tot beneficia dedit eis. Unde Esaie. j. Cognouit bos possessorem suum ⁊ asinus presepe domini sui. israel autez me non cognouit. Item ibi deficit fortitudo. Non enim sunt fortes ad resistendum alicui tentationi. Unde Josue. vij. Vidco israel hostibus terga vertere. Item ibi deficit rectitudo quia scilicet veritas ⁊ rectitudo iustitie ibi cessant. Unde Osee. viij. Sicut vacca lasciviens declinauit israel. nunc pascet eos dominus. Non sic ergo non. sed simus israel in bono significato. ⁊ sim⁹ israel et israelite. vt de quolibet nostrum dicatur illud Johannis j. Ecce vere israelita in quo dolus non est. Et sic ptz quõ per israel intelligit vir perfectus vel etiã perfectoꝝ status. ¶ Sz adhuc posset dici. ꝙ per israel intelligitur paradisi locus. In isto enim loco est perfecta visio dei. ⁊ sicut regnũ israel fuit in terra promissionis vbi dauid. ⁊ Salomon regnauerunt. sic in paradiso ⁊ in illa patria que christi fidelibus est promissa. ⁊ ibi dauid. idest christus imperat atq; regnat Ista igitur. est hereditas ⁊ habitatio affectãda. ad qõ mouet scriptura. Ecclesiastici. xxxij. In Jacob inhabita ⁊ in israel hereditare ⁊c. Sufficit. Uide in multis aliꝫ titulis;

Iste. Nota ꝙ istud pronomẽ iste. cuꝫ sit pronomẽ demonstratiuum. in scriptura signat multis modis. Et nota ꝙ istud pronomen iste dicitur quãdoq; de personis. quandoq; de rebus. quandoq; de locis.

¶ Et primo quidem dicitur de personis. ⁊ sic dicam ꝙ istud pronomẽ iste. põt predicari de christo. Sicut enim iste est pronomen demonstratiuum significans realem existentiam ⁊ naturaz quia scz ratio demonstratiua est illa. per quam veritas necessario concludit. ⁊ infert demonstratio. Etiã dicitur illud quo quid euidens. solẽne. notabile spectabile ⁊ demonstrabile iudicat. Illud insuper demonstratiuũ dicit. per qõ aliqd aliꝫ ostẽdit ⁊ demonstrat. Sic dicã ꝙ xps. potest dici iste. Et primo

qz dicit. pnomen qõ ponit. ꝙ noie. qz xps se posuit ⁊ exposuit. ꝙ homine. propter suã pissimã charitatẽ: qz scilz iste fuit pontifex ex hoibus assumptus. qui. ꝙ hoibus cõstituitur in his que sunt ad deũ. Hebre. v. Dicit etiã demonstratiuus. ppter sue diuinitatis realissimã q̃ditatem. ⁊ ppter sue indefectibilis potentie maiestatem. Esa. xxv. Ecce dominus deus noster iste. expectauimus eũ et saluabit nos. iste dominus: sustinuimus eum ⁊ exaltabimus ⁊ letabimur in salutari eius. Item fuit etiam alio modo demonstratiuus. i. demonstrari dignus per ipsius notabilem sanctitatẽ. et per ipsius splendidissimã honestatẽ vnde queratur de ipso. Esa. lxiij. Quis est iste qui venit de edom ⁊c. Respondetur ibidẽ. Iste formosus in stola sua ⁊c. Itẽ alio insup modo demonstratiuus extitit eo ꝙ viaz vite aliꝫ demonstrauit verbo ⁊ exemplo ⁊c. Ad patriã destinauit ꝙ sue scientie infallibilẽ veritatẽ. Unde deus pater potuit de eo dicere illud Actuũ. ix. Vas electionis est mihi iste vt portet nomen meũ coram regibus et principibus ⁊ filijs israel. ⁊ sic bene patet ꝙ istud pronomen iste. aliquando predicatur de christo. Deinde dico ꝙ aliquando p̃dicatur de iusto. Justus enim dicitur pronomen: qz ꝙ aliꝫ se solet ponere ⁊ exponere scilicet ꝙ eis orando et intercedendo. ipsos defendendo et coadiuuando. pro ipsoꝝ concordijs tractando atq; meditando. ij. Macha. xv. Hic est fratrũ amator ⁊ populi israel. Hic est qui multũ orat ꝙ populo ⁊c. Ut de ipso dicãt alij illud Gen. v. quod scilicet dictũ est de Noe. Iste consolabit nos ab operibus ⁊ laboribus manuũ nostrarꝫ in terra cui maledixit dñs. Demonstratiuus est etiã veraciter ⁊ realr existẽdo ⁊ pmanẽdo. vt viã vite aliis ostendit ⁊ exẽplr monstrãdo se petentibꝫ clarũ ⁊ demõstrabilẽ ostendẽdo. Un illo pdictũ Esa. lxiij. Iste formosus i stola sua gradiẽs in multitudine fortitudis sue. de multitudine ⁊ pulchritudine sanctitatis istiꝰ dicat illo Luc. ij. Et ecce homo erat in hierusalem cui nomen symeon. et homo iste iustus ⁊ timoratus exspectans consolationẽ israel. ⁊ spiritussanctus erat in eo. In quibus verbis sua sanctitas ⁊ claritas demonstratiua cõmendatur. A decentie fulgido nitore. Ecce. A prudentie prouido splendore. Homo. A constantie solido vigore. Erat. A concordie placito dulcore. Hierusalẽ. A tristicie turbido merore. Symeon. A rectitudinis liberato timore. Justus. A certitudinis sperato languore Exspectans. A beatitudinis gustato sapore. Consolationem israel: a plenitudinis conferto valore. Spiritussanctus erat in eo.

¶ Per ecce aduerbiuz demõstrandi intelligitur splẽdor honestatis ⁊ decentie. que scilicet obtutibus hominuz pre aliꝫ virtutibus demonstratur. Cant. ij. Ecce iste venit saliens in montibus ⁊ transiliens colles. Unde supra de ecce. Per istud vocabulum homo quod est animal rationale domesticũ ⁊ ciuile intelligitur virtus prudentie. Uide supra de Homo. ⁊ supra de Johannes ⁊ allega de illo iste. illud Luce. xxiij. Nullã causam scz mortis inuenio in homine isto. idest in viro rationevtẽte De Erat quod est verbũ substantiuũ essentiã. quiditatem ⁊ realitatem signans. Uide supra vbi esse. vbi Abraam. Et allega de illo iste illud Matth. xxvij. Vere filius dei erat iste. Et. j. Regũ. xxj. ⁊ xxix. Numquid nõ iste est Dauid rex terre? Nonne huic cantabant p chorꝫ dicentes. Saul percussit mille ⁊ dauid decem milia. De hierusalez que interpretatur visio pacis. ⁊ que pacem ⁊ concordiam signat: vide supra vbi hierusalem ⁊ in aliꝫ titulis. Et allega de illo iste. illud Ezechie. v. Ista est hierusalem in medio gentium posui eam. ⁊ in circuitu eius terras. Expone quomodo pacificator debet esse in medio et tenere mediũ. ⁊ quomodo aliꝫ sunt circa eum. ⁊ quomodo tales solent ab aliꝫ circuiri et frequentari. ⁊ amari et venerari. De Symeon qui interpretatur audiens meroꝛem. ⁊ de timoratus que sunt vocabula signantia spiritalem tristiciam ⁊ tremorẽ. qua scilicet iustus timet et turbatur de offensa dei ratione culpe. quia paradisum perdit ⁊ mortem inuenit. Uide

vbi timor. vbi fletus. ⁊ Meror. Et allega de illo iste. illud Thob. vij. vbi angelus loquens thobie de Sara filia raguelis per quam intelligo gratiam diuinaz dicitur sic. Noli timere dare illam isti quoniam huic timenti deum debetur coniunx filia tua. Et possunt esse verba loquentis deo de iusto et de gratia. Justus vero signat rectitudinem ⁊ temperantiam morum. Uide in titulo de iustitia et de iusto. Et allega de illo iste. illud Esaie. xxxiij. Qui ambulat in iustitijs ⁊ custodit veritatem. qui proijcit auariciam ex calũnia ⁊ excutit manus suas ab omni munere qui obturat aures suas ne audiat sanguinem ⁊ claudit oculos suos ne videat malum. iste in excelsis habitabit. ⁊ bene iste in excelsis habitabit scilicet in paradiso. quia sicut dicitur. iij. Regum. xxij. Rex israel precepit adduci ad se micheam pphetam qui interpretatur quis est iste. Festina inquit adducere micheam filium iemla. quia scilicet talis iustus de quo admiratiue dicitur. quis est iste. ad regem finaliter adducitur ⁊ in paradiso coram eo presentat. ij. Paralipo. xviij. Voca cito micheam filium iemla. De exspectans autem quomodo signat spem. fiduciaz ⁊ patientiam. vide in titulo de exspectare et concordia. ps. Iste pauper clamauit et dominus exaudiuit eum. Ut ⁊ talis dicat illud Treñ. ij. Iste est dies quam exspectabamus. inuenimus. vidimus. De consolatione autem israel quomodo signat gustum beatitudinis eterne maxime quia israel interpretatur videns. Uide de cõsolatione et israel. Et allega de illo iste. illud Gene. v. Iste consolabitur ⁊c. vt. s. De spiritusanctovero q̃ erat in eo quomodo signat plenitudinem gratiarum. vide vbi spiritussanctus. Et allega de illo iste. illud. iij. Regum. iij. Animaduerto ꝙ vir iste sanctus sit. Sanctitudo enim plenitudinem virtutum importat. Sic ergo dico ꝙ per iste. intelligitur omnis perfectio virtuosa. vt de populo iustorum dicatur illud Exec. xxvj. Populus domini iste est. Et reuera tales isti. idest viri sancti ⁊ iusti in dei populum sunt electi. Ad

Magnificandum dei bonitatem.
Justificandum mundi vanitatem.
Fortificandum cordis voluntatem.
Pacificandum mundi ciuitatem.
Notificandum dei veritatem.
Uendicandum altam dignitatem.

Isti ergo deum laudant et magnificant. Esaie. xlij. Populum istum seruaui mihi: laudem meam narrabit. Item isti mundum spernunt et vilificant. zacha. j. Isti sunt quatuor venti celi. Nihil enim celerius transit super terraz ꝙ ventus. sic nihil velocius transit per terrena ꝙ iustus. Unde in ecclesia canitur. Justoꝝ est enim regnum celorum qui contempserunt vitã mundi ⁊c. Item isti contra penas sese fortificant scilicet adsustinendum viriliter pro deo et ꝙ fide. Unde canitur. Isti sunt triumphatores et amici dei qui contemnentes iussa principum meruerunt premia eterna. Item isti charitate nos pacificant. Unde canitur. Isti sunt viri sancti quos elegit dominus in charitate non ficta dedit illis dominus claritatez magnam cecos illuminare et demones effugare. Item isti veritatem mundo predicant seu hoc notificant. zacharie. iij. Septem sunt isti oculi domini. et Actuum. xvj. Isti sunt homines serui dei excelsi sunt. qui annunciant vobis viam salutis. Item isti potestatem dignevendicant: quia scilicet isti ad dignitatem terrenam et eternam per dominum sunt electi. j. Paralipo. iij. Isti sunt nominati principes in cognationibus suis. Et ibidem. vj. cap. Isti sunt quos cõstituit dauid super cantores domus domini. Patet ergo ꝙ istud pronomen iste aliquotiens predicatur de iusto. Ideo de talibus istis ⁊ de perfectionibus eorundez admirans ecclesia dicit Esa. lx. Qui sunt isti qui vt nubes volant. ⁊ quasi colũbe ad fenestras suas. ⁊ Esa. xlix. loq̃ admiratiue dicẽs. Quis genuit mihi istos? ego sterilis ⁊ nõ pariẽs trãsmigrata ⁊ captiua. ⁊ istos q̃s enutriuit. ego destituta ⁊ sola. ⁊

Distivbi erant. ¶ Denicz dico ꝙ hoc ꝓnomen iste aliqñ ꝓdicak de impio. Res eñ non solū est demōstrabilis ⁊ ꝑspectabilis qñ excellit in bonitate. immo etiā qñ excellit in ꝓsperitate. Et ideo peccator iste pre multitudine ⁊ turpitudine vitiorū demonstrari ad digitū ꝓneretur. Ezech. viij. Ingredere ⁊ vide abominationes pessimas quas isti facit hic. Nota ergo ꝙ peccator dicitur iste. vel peccatores dicuntur isti. Quia

Carent virtutū opibus.
Student riris ⁊ litibus.
Fetent culparum fecibus.
Vigent fraudum rhetibus.
Mordent linguarum dentibus.
Madent cibis et potibus.
Gaudent peruersis mentibus.
Stridothenis ⁊ fletibus.

Dico ꝙ peccatores dicuntur isti: qr isti virtutū opibus solēt carere. Vñ de peccatore dr Thiere. xxij. Scribe virū istū sterilē vtrū q̄ in diebꝰ suis non ꝓsperabit. Itē qr isti riris ⁊ litibꝰ solēt turgere: qr. s. mali nunq̄ volūt viuere in ꝯcordia nec in pace. Thiere. xvj. Abstuli pacez meā a populo isto. Unde de illo turbatore pacis nabuchodonosor ad inferos descendēte dr Esa. xiij. Munq̄d non est iste vir q̄ turbat terrā qui ꝯcussit regna, ⁊ posuit orbem desertum. Item qr isti in mūdis fecibus solent fetere. Ezech. xxiij. Fili hominis viri isti posuerūt immundicias suas in cordibꝰ suis. Itez qr isti fraudū rhetibꝰ solent vigere: qr. s. tales sunt malitiosi ⁊ fraudulēti sicut de malis illis iudicibus dr Dan. xiij. Ecce mozor dicit Susanna cū nihil hoz fecerim que isti cōposuerunt aduersum me malitiose. Itē qr isti frendēdo dentibus solent mordere. s. de alijs murmurādo. Nu. xiij. Usqz quo detrahet mihi ppls iste. ⁊ Esa. viij. Dia que loquitur populus iste cōiuratio est. Unde de stultiloqo dr Job. xxxviij. Quis est iste involues sniias sermonibꝰ imperitis. Itē qr isti cibis ⁊ potibꝰ solēt madere. hoc est delicijs carnalibꝰ. Job. xxj. Iste morit robustus ⁊ sanꝰ diues ⁊ felix. viscera eius plena sunt adipe. Itez isti peruersis mentibus solent ardere: qr. s. cor istoz est auersum. ⁊ puersum a deo. Thiere. viij. Quare ergo auersus est populus iste in hierm auersione ꝑtentiosa. Itē qr isti amaris fletibus habēt lugere. s. finaliter in inferno. Thiere. ix. Cibabo populū istū absinthio. ⁊ potū dabo eis aquā fellis. Sic igit patet qūo Iste aliqñ predicak de viro iusto. Et sic dico ꝙ qñq̄ refertur ad personas.

E ¶ Si vo de beata virgine vel aliqua sancta loquaris in genere femmino, potes dicere ꝙ signat h̄ tutū perfectionem ⁊ veritatis intrinsece necnon honestatis extrinsece existentē demonstrationez. vt de qualibet tali dicak illud. Que est ista que ꝓgredik quasi auroza consurgens. pulchra vt luna. electa vt sol ⁊c. Cant. vij. In quibus verbis aduerte. Stupozē admirationis. Que est ista. Ligorem operationis. Progredik. Splendozē conuersationis. Quasi auroza. Amozem contēplationis. Consurgens. Humozē miserationis. Luna. Valorem ꝓmiationis: qr fuit electa vt sol. s. in paradiso. Si vis ꝓsequere de beata virgine vel de qualibet sancta. Que est igit ista que. s. sic, opatur. sic puersak sic ꝓtemplatur sic miseretur sic promouetur. Et certe potest responderi quando queritur. Que est ista. Mō ista est

Regula seu forma regens ⁊ moderans.
Ferula vrgens ⁊ verberans.
Sportula claudens ⁊ obseruans.
Cozdula ligans ⁊ federans.
Premula regnans ⁊ imperans.

Ista ergo fuit regula que sese moderauit. Ezech. xliij. Ista est lex domus in summitate montis. Itē ista fuit ferula que corpus macerauit seu verberauit. Que est ista que ascendit de deserto sicut virgula fumi ex aromatibus mirrhe et thuris Cant. iij. Desertum enim signat carnis macerationem. Virgula. Denotat sui castigationem. Fumus signat orationem ⁊ deuotionem. Aromata. Mirrha que a putredine seruat continentiam ⁊ castā cogitationē signat. Et thus redolentem cōuersationē. Itē fuit sportula seu cistula in qua ꝝs latitauit. qr. s. ꝝs in omnibus per gratiā. ⁊ etiā in maria per ꝑsentiā noscit habitasse. Et ideo in scriptura ista dicit ciuitas atq̄ domus. zacha. iij. Manus zoro babel fundauerunt domū istam. Et Aggei. j. dicitur. Quis ex vobis est derelict⁹ qui vidit domū istā in gloria sua. Itē ista est cozdula que fedus colligauit: qr sicut dicit Ezec. v. Ista est hierm que interp tat visio pacis in medio gentiū posui eā. Itē ista est premula seu primiceria quā ꝝs honozauit beatificauit ⁊ glorificauit. Qui sicut dicitur Cant. viij. Ista est que ascendit de deserto. s. huius mūdi. delitijs affluens innixa sup dilectū suū. Delicijs supple glorie paradisi. Qui. s. ꝝs de ea dixisse videt illud Aggei. j. Implebo domū istam gloria. Et ibidē magna erit gloria domus istius nouissime. Sic ergo bene patet ꝙ ista beata dici potuit ista. Hoc est dictu clara ⁊ tutibus ⁊ pfecta ⁊ mozū pulchritudine deo grata ⁊ cunctis exēplariter demonstrata.

Voca ergo dicit ꝝs sunamitē istā. iij. Reg. iij. Mulier procerto ecclesia canit Ista est speciosa inter filias hierusalez. Istud igitur pronomen vt dictū est refertur ad personas. ¶ De alijs vero scilicet inquantū ad res vel ad loca; Nihil ad presens hoc excepto ꝙ istud ꝓnomē iste. in negocio de quo dicitur potest semp significare

Realis existentie quantitatem.
Moralis apparentie claritatem.
Verbalis eloquentie veritatem.

Res eñ demonstratiua dicitur quando concluditur realiter quando predicatur seu diciturvocaliter seuverbaliter. Et sic dico ꝙ locus ecclesie vel religiōis locus etiā paradisi ⁊ celestis mansionis sunt loca certa realia ⁊ durabilia atq̄ sancta. Señ. xxviij. Quā terribilis est locus iste. vere non est hic aliud nisi domus dei et porta celi. Et ibidem. Vere dominus est in loco isto. Thieremie. vij. Habitabo vobiscuz in loco isto. Et hoc de iste. sufficit ⁊c.

Jta. Nota ꝙ ista dictio ita quādoq̄ est aduerbiū affirmandi. sicut cū dicitur Señ. j. Et factuz est ita. Et illud Math. xj. Ita pater quoniam sic fuit placitū ante te. Quīq̄vero ⁊ cōiter est aduerbiū similitudinis. vt cū dr Jo. xiij. Exemplū dedi vobis. vt quēadmodum ego fecivobis. ita ⁊ vos faciatis. Igit dico ꝙ ita se hꝫ ꝙ modū regule siue similitudinis vel exempli. semp supponens hoc aduerbiū vt. prout. quomodo. ceu. sicut. Notabo ergo ꝙ ista signat

Quandā imitationē vtilē ⁊ virtuosam.
Quandā inutilē ⁊ vitiosam.
Quandā flebilē ⁊ periculosam.

Est dico quedā imitatiovtilis. ⁊ illa est ista q̄ nos debemus imitari ꝝm ⁊ sanctos. s. bene opando docēdo et puersando. vt quēadmodū ipsi se habuerūt nobis exē plavite p̄bēdo. ita ⁊ nos habeam⁹ ipsos imitādo ⁊ nos eis ꝓformādo. Ro. vj. Mūo surrexit ꝝs per gloriā patris a mortuis ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemus. Et bene dixit patris ad denotandū ꝙ sicut filius imitatur patrē. ita ⁊ nos imitari debem⁹ ꝝm ⁊ iustū quēlibet vel p̄latū. vt de nobis possit deus dicere illud Eze. xviij. Sicut anima patris ita ⁊ anima filij mea est. q. d. Ita oz facere filius sicut pater. vt anima ei⁹ ita sit dñi sicut est aīa sancti p̄ris. Dic igit ꝙ inuenik. Unū ita qō

Humilis facit subiectio.	Igitur facia-
Mobilis facit perfectio.	mus ita sicut
Flebilis facit cōpassio.	ꝝs et sancti
Precata facit dilectio.	quantū ad hu
Equata facit discussio.	milem subie-
Deuota facit ꝓsensio.	ctionez. Exod.
Miranda facit puersio.	vij. Fecerunt
Terrena facit afflictio.	qz ita inopsesꝰ
Eterna facit possessio.	aaron. sicut p

ceperat dominus. quia sicut dicitur. ij. Machabeoꝝ ix. Antiochus ita ait. Justum est subditum esse deo. et mortalē non paria deo sentire. Itē faciamus ita sicut sancti

sancti quantum ad nobilem perfectionē: qr scilicet ita debemus esse perfecti pro modo possibilitatis nostre sicut sancti predecessores nostri. Nume. vj. Sicut mente deuouerat ita faciet ad perfectionem sanctificationis sue. Item faciamus ita sicut sancti quātum ad fraternam cōpassionem: qr scz iurta possibilitatem debemus indigentibus subuenire. Thobie. iij. Quomodo poteris ita esto misericors. Itez habeamus nos ita sicut sancti ꝓtum ad internam dilectionem dicentes al terutrum illud. j. Regū. j. Sicut mater vnicū amat filium. ita te diligebam. Item habeamus nos ita sicut sancti ꝓtum ad iustitie discussionem. Deut. j. Siue ciuis sit ipse siue peregrinus nulla erit distinctio personaruz. ita paruū audietis sicut magnū. nec accipietis personā cuiusq̄. Item habeamus nos ita sicut sancti ꝓtum ad diuine benuolentie assecutionē: qr. s. ita debemus mentē nostram conformare voluntati diuine ꝙ in omnibus que per euz inferunt debemus gratias agere. ⁊ reputare ꝙ omnia sint iusta dicentes illud predictū Mat. xj. Ita pater quīa sic fuit placitum ante te. Exēplo Job qui tribulatus dicebat Job. j. Dñs dedit dñs abstulit. sicut dño placuit ita factū est. sit nomen dñi benedictū. Et merito qr procerto sicut dicit Eccles viij. Nullus potest deo dicere quare ita facis. Item faciamus sicut sancti ꝓtū advirtualem puersionē. vt scz si quādoq̄ mali fuimus ita puertamur ad dñm ꝙ decetero non peccemus. Iurta illud ps. Deficiant peccatores a terra ⁊ iniqui itavt non sint. Et illud Rom. vj. Sicut exhibuistis membra vestra seruire immundicie ⁊ iniquitati ad iniquitatem. ita ⁊ nunc exhibeatis mē bra vestra seruire iustitie in sanctificationem. Item simus ita sicut sancti ꝓtum ad tolerandū afflictionem qr. s. sicut dicitur Luce. xxiij. Oportuit pati xp̄m ⁊ ita intrare in gloriam suaz. Et sic finaliter ita erimus sancti quantū ad acquirendū celestis glorie possessionez. qr sicut dicitur. ij. Cor. j. Sicut abundant passiones xp̄i in nobis. ita ⁊ per xp̄m abundat consolatio nostra Ecce ergo quomodo per ita designantur virtutum regulevel exempla. que scilicet nos debemus facere ⁊ eque nt. ⁊ quibus nos debemus provtribus conformari. et ita sicut sanctivivere et eos imitari. Bene ergo in persona christivel cuiuslibet sancti potest alijs dici illud Johan. xiij. Exemplum dedivobisvt quemadmodum ego fecivobis ita ⁊vos faciatis. Ubi aduerte ꝙ ad bonam similitudinem ⁊ imitationem requiritur. Precedens regula. Exemplum inquit dedi vobis. Accedens formula. Ut quemadmo. ego feci. Succedens notula. Ita ⁊vos faciatis. Nam regula solet erigere speculatiuam. Exemplum dedi vobis. Sed formula solet corrigere operatiuam. Quemadmodū inquit ego feci. Sed notula solet dirigere executiuā. Ita ⁊vos faciatis. Ista ei tria sunt necessaria cuilibet operanti. ⁊ maxime pingerevel facere imaginem attentanti scilicet vt habeat regulam scilicet exemplum. quia exemplum dedi vobis. Ut habeat magistrum peragentem. Quemadmodum ego feci. vt audiat doctrinam dirigentez. Ita ⁊vos faciatis. Et sic procerto de quolibet sic per imitationem bene conuerso poterit dici illud Mat. xij Mō iesus curauit demoniacum cecum ⁊ mutum ita vt ⁊ loqueref. ⁊ audiret ⁊ videret. Patet ergo ꝙ ita designat imitationem vtilem ⁊ virtuosam. ¶ Secundovero dico ꝙ ita quandoq̄ designat imitationem inutilem et pernicioſam. ⁊ istud est quando quisvult imitari malos ⁊ non bonos. ⁊ ita viuere sicut impij ⁊ non vt iusti. Mali enim magis student deterioribus ꝙ melioribꝰ conformari ⁊ magis stultos ꝙ prouidos imitari. Constat enim ꝙ qui operatur ꝑm malam regulam aut ꝑm malum exemplar necesse est ꝙ faciat malum opus. sicut de quadam muliere legitur in Plinio. Mō in actu conceptionis non attendebat advirum suum qui erat pulcher. sed ad quandam imaginem ethyopis, q̄ erat in muro. que scilicet non pulchrum fetum immo nigrum ⁊ ethyopicum parturiuit. Malum enim exemplum secuta est natura non bonum. quia in figuram ethyopis ferebatur non inviri. Ita procerto contingit ꝙ si quis in operando malū exemplar sequitur. filius qui inde nascitur ideſt opus quod inde prouenit suo exemplari necessario similatur. Ezech. xvj. Sic mater ita et filia eius. Nota ergo ꝙ mali sequendo malam regulam et exemplum habent hodie. Unum ita quo

Redundant mundi delitijs.
Abundant rerum substantijs.
Se fedant carnis spurcijs.
Roduntur cordis inuidijs.
Priuanturveris scientijs
Turbantur duris discordijs.
Sedent in angustijs.

Dico ergo ꝙ mali habent vnū ita quo delicijs redundant. Eccls. ij. Quis ita deuozabit et delicijs affluet sicut ego. Item vnum ita quo diuitijs abundant. Eccls ij. Peccatori autem dedit deus afflictionem et curam superfluam ita vt addat et congreget. Item habent vnus ita quo spurcijs se fedant. vnde de luxuriosis dicitur Thobie. vj. ꝙ in his qui libidini ita vacant sicut equus ⁊ mulus potestatem habet demonium. Itē habent vnū ita quo inuidijs stridunt. Unde de antiocho dicitur. ij. Machabeoꝝ. ix. Mō apprehendit eum dolor dirus viscerum ⁊ amara interiorum tormenta. Sequitur. itavt de corpore impij vermes scaturirēt. Amaritudo enim interiorum ⁊ vermes corrosionem inuidie significant. Item habent vnum ita quo fallacijs student. quia, scilicet tales aviaveritatis faciliter solent errare. Math. xxiij. Pseudo prophete dabunt signa et prodigia itavt in errorē deducantur si fieri potest etiā electi. Itē habentvnū ita quo discordes gaudent. Habath. iij. Quomodo tunc si is qui ſm carnē natus fuerat persequebatur qui ſm spiritum natus. ita ⁊ nunc. Item habentvnum ita quo angustijs sedent. scilicet in inferno. Unde de damnatis potest dici illud Judic. xx. Ita factum est vt ex vtraq̄ parte ab hostibus cederentur. vtraq̄ pars est corpus et anima. Sic ergo patet quō. ita signat imitationem seu comparationē inutilem et pernicioſam. C ¶ Tertio dico ꝙ signat quandam comparationem mirabilem atq̄ gloriosam. Et hec est illa que refertur ad xp̄m Christū dico cuz patre manentem. Unde in symbolo Athanasij. Ita deus pater. deus, filius deus spiritussanctus. Ita dominus pater dominus filius ⁊c. Christum etiam in carne latentem. Matthei. xviij. Ita erit aduentus filij hominis. Christum etiam mundo docentem. Unde Matthei xiij. dicitur. Mō congregate sunt ad iesum turbe multe ita, vt nauiculam ascendens sederet ⁊c. Et locutus est, eis multa. Christum etiam in morte iacentez. quia sicut dicitur Luce. xj. Sicut fuit Jonas in ventre piscis ita erit filius hominis in corde terre. Christum insuper in throno sedentem scilicet in iudicio. Job. v. Judica mihi cur me ita iudices Et Actuū. j. Quemadmodū vidistis eū euntē in celū itaveniet. qr sicut in ps. dicitur. Mor sicut dies illuminabit. sicut tenebre eius ita ⁊ lumen eius. Oportuit eñ pati christū ita intrare in gloriā suā. Luce. xxiij. Patet igitur quomodo ita diuersimode potest sumi.

Jtaqz. ¶ Nota ꝙ ista coniunctio rationalis vel causalis itaqz. semper signat conclusiue determinatiue illatiue ⁊ decisiue. sicut ergo. ideo: quocirca. igitur ⁊ idcirco. sed quia sicut de alijs dictū est. itaqz potest referri ad iustum. ad impiuz. ⁊ ad christum seu, Ad vnum

Professorem iustitie.
Confectorem nequitie.
Christū redemptorem clementie.

¶ Dicam primo aliquid de itaqz inquantum signat finem ⁊ conclusionem. determinationem ⁊ ordinationem, que pertinet ad iustum. Sicut in logicalibus. ex veris premissis sequitur vera conclusio. In iudicialibus ex bono processu sequit bona sentētia seu decisio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

In agibilib⁹ er bonis ⁊ rect⁹ itinerib⁹ seq̃tur bonus terminus ⁊ ad bonũ portũ applicatio. Sic dicã q̃ in moralib⁹ ex bona intẽtione ⁊ ex diuine gr̃e infusione seq̃tur bonũ itaqz. i. bonus effectus. ⁊ bonus finis ⁊ ꝓclusio. Videte itaqz frẽs qũo caute ambuletis. non quasi insipiẽtes ſ3 ſapiẽtes. Ephe. v. Ergo exhortando cõcludit scriptura. Thob. xiij. dicens. Cõuertimini itaqz peccatores ⁊ facite iustitiã coram dño. In q̃bus ꝙbis aduerte q̃ scriptura nos hortat ad triplicẽ bonã ꝓclusionẽ q̃. s. apud iustos p itaqz subinferk. vcz. Quantũ ad ingressum venie ꝓcurauim⁹. Cõuertimini inq̃t itaqz. Quantũ ad ingressum q̃ dz esse gr̃e augmentatiu⁹. Facite inq̃t iustitiã. Quantũ ad ingressum q̃ dz esse gloríe ꝓpinatiuus. Coram dño inquit. Itaqz pgrediens Dimitte scelera. Conuertimini.
Bona fac opera. Facite iustitiã
Recipe munera. Coram domino. s. in paradiso.

B ¶ Dico ergo q̃ in scriptura inuenik vnũ itaqz p qõ immutak⁹ nr̃a ꝓditio. Et istud nihil aliud est q̃ penitẽtia. Ista eñ est post lapsum ꝑma ꝓclusio quã nobis infert scriptura: qr. s. ante oia necesse est de agro spinas ⁊ tribulos euellere. q̃ semen ibivaleas seminare ⁊ fructus postea reportare. Mr reuera in agro cordis nec dei gr̃a serik. nec fructꝰ ꝗtutis ⁊ finalis gl'ie colligik. nisi spine vitior̃ ertinde p penitentiã euellank. Et nisi hõ a suis malis morib⁹ ꝙuertak. Cõuertimini itaqz peccatores. Vide supra de ꝙuertere. Vñ sub alia ꝓiunctione illatiua dñs dicit Joel. ij. Mũc ergo ꝙuertimini ad me in toto corde vestro. in ieiunio ⁊ fletu. ⁊ planctu ⁊c. qr reuera post talẽ fletũ ꝓsolatio sequik. ⁊ post lachrymas venia ꝓmerek Judith. vj. Finito itaqz fletu ⁊ p totũ diẽ populor̃ oratione cõpleta consolati sunt achior. Aduerte tamen q̃ quintuplex itaqz ad conuersionem peccatoris est necessarium scilicet
Unum itaqz Remissionis.
Unum itaqz Subiectionis.
Unum itaqz Compunctionis.
Unum itaqz Confessionis.
Unũ itaqz Satisfactiõis seu carnis mortificationis.

¶ Itaqz remittam⁹ ⁊ indulgeamus in nos peccãtib⁹. Scriptũ est eñ. Dimittite ⁊ dimittet⁹ vobis. qz sicut dicitur. Luce. xvj. de villico diffamato q̃ vidit q̃ villicatio sua ꝙferebak ab illo remisit singulis ꝺbiti portiõnẽ de quo plurimũ cõmendak. vnde ibidẽ dr. Mõ cõuocatis itaqz debitoribus dñi sui dixit ꝓmo. Quantũ debes ⁊c. Itẽ itaqz pareamus ⁊ obediamus nos exhortantibus. s. deo ꝓdicatoribus ⁊ platis. ij. Reg. v. fecit itaqz dauid sicut ꝓcepat ei dñs. Itẽ itaqz ꝺleam⁹ seu defleamus q̃ ꝓcedẽtib⁹. i. q̃ culpis cõmissis. Exẽplo xp̃i qui fleuit q̃ lazar̃ quatriduanũ voluit suscitare. Joh. xj. Sic hõ q̃ spm̃ suũ in peccato mortuũ ⁊ sepultũ. ⁊ iam quatriduanũ. i. in quatuor cordis affectionib⁹ fetidũ ⁊ corruptũ vult a morte peccati suscitare ⁊ eripere. certe ante oia per cõpunctionis amaritudinẽ dz flere ⁊ tristari. ⁊ ꝺoleri ⁊ dolere. Unde Job xj. ꝺr. Demit itaqz iesus ⁊ inuenit Lazarũ quatuor dies tã in monumẽto habẽtem. Seq̃tur. Lachrymat⁹ est iesus ⁊ resedit q̃ erat mortuus ⁊c. Itẽ itaqz differamus vel rũdeamus de nostris actibus. s. sacerdoti integraliter ꝓfitendo. Ro. xiij. Itaqz vnusq̃sqz nostrũ p se rõnem reddet. Item itaqz satisfaciamus ⁊ penas addamus nostris corꝑibus. s. carnem macerãdo. ⁊ labores sustinẽdo. ⁊ bona opera faciẽdo. Ro. vij. Itaqz fratres mei ⁊ vos mortificati estis legi. Sequk. Nunc aũt soluti sumus a lege mortis in qua detinebamur. itavt seruiamus in nouitate spũs nõ in vetustate litere. Pulcr ergo q̃ in scriptura repiturvnum itaqz p qõ immutak⁹ nostra ꝓditio. Cõuertimini inq̃t.

C ¶ Deinde dico q̃ ibi repik vnũ itaqz per qõ augmẽtak⁹ nostra ꝓfectio. Facite inquit iustitiã. Sub nom̃e eñ iustitie oĩs ꝗtus atqz perfectio designak. Unde infra ꝺ iustitia. Cũ ergo sub ista ꝓiunctõe itaqz executio iustitie subinferk. bene dico q̃ oĩs virtus ⁊ ꝓfectio ꝓcluditur et mandak. ij. Mach. xij. Omnes itaqz benedixerunt iustum iudiciũ. Notabo ergo q̃ scriptura nobis infert sub titulo cõis iustitie. Unũ itaqz quo
Fidenter nostris consulimus.
Gaudenter nostros recipimus.
Feruenter cunctos diligimus.
Prudenter nos regimus.
Potenter nos defendimus.
Decenter pacem perquirimus.
Firmiter in bono sistimus.
Grauiter labi metuimus.
Digniter liberi viuimus.
Communiter solamen sumimus.
Subtiliter verum cognoscimus.
Salubriter nos deo subdimus.
Utiliter fauores spernimus.
Sinceriter fraudes expellimus.
Suppliciter deum requirimus.
Totaliter in deum fidimus.
Sagaciter tempus attendimus.
Mentaliter legi insistimus.
Humiliter magnis assistimus.
Fortiliter in bono crescimus.
Iste sunt ergo viginti illatiões. argumẽtatiões. cõclusiones ad bonũ iductiões ⁊ inuectiões. q̃s nobis facit scꝑtura sacra p itaqz. Dicã ergo q̃ scꝑtura ꝑ istõ vocabulũ illatiuũ nos admonet fidẽter nr̃is ꝓsulere. Istud est eñ de iure naturali. s. q̃ hõ hoi debeat cõsulere qõ est tutũ. Sic faciebat Loth generis suis qñ de combustione sodome ipsos educere cupiebat. Unde Señ. xix. Egressus itaqz lot locutus est ad generos ſos. Surgite ⁊ egredimini de loco isto. qr delebit dñs ciuitatem hanc. Item admonet gaudenter nostros recipere. Salz hospitio. vñ de rebecca ꝺr Señ. xxiiij. Mõ invẽto seruo abrae ipsum gaudenter ꝓcurauit recipi ⁊ sibi ⁊ camelis omnia necessaria ministrari. Unde ibidem dicitur Cucurrit itaqz puella et nunciauit omnia que audierat. Seq̃tur. Ingredere benedicte domini. Item admonet feruenter cunctos diligere: quia scilicet nos debemus per amorem et dilectionem esse vnum cũ omnibus. Mathei. xix. Itaqz iam non sunt duo sed vna caro. Item admonet prudenter nosipsos regere. Ephes. v. Videte itaqz fratres quomodo caute ambuletis. nõ quasi insipientes sed vt sapientes. Item admonet potenter nosmet defendere. quia scilicet contra spiritales hostes nec per tentationes obsidentes nos debemus viriliter dimicare. Judith. xv. Videntes itaqz filij israel fugientes assyrios secuti sunt illos. ⁊ vno agmine persequentes debilitabant omnes quos inuenire potuissent. Item admonet decenter pacem perquirere. Roma. xiij. Itaqz que pacis sunt sectemur. ij. Mach. xij. Festinanter itaqz rex venit sedare illos. Item admonet in bono firmiter sistere. j. Corinth. vj. Itaqz frẽs mei dilectissimi stabiles estote. Et. ij. Thes. ij. Itaqz fratres state et tenete traditiones quas didicistis. Item admonet grauiter labi metuere: quia scilicet homo semper debet timere et premidere ne cadat. j. Corinth. x. Itaqz qui se existimat stare videat ne cadat. Item admonet digniter liberos viuere: quia scilicet ad hoc concludit et infert scriptura vt a seruitute culpe liberi maneamus vt dicamus illud Galathas iij. Itaqz fratres non sumus ancille filij sed libere vt de iusto dicatur illud ibidem. Itaqz iam nõ est seruus sed filius. Item admonet communiter solamen sumere. prima Thessalo. iij. Itaqz consolamini inuicem in verbis istis. Item admonet. subtiliter vera cognoscere: Jacobi. j. Nolite itaqz errare fratres mei dilectissimi. Item admonet salubriter deo nos dedere seu subsedere. Philip. ij. Itaqz charissimi sicut semper obedistis. Sequitur. Cum metu et timore vestram salutem operamini. Item admonet vtiliter fauores fugere seu spernere. j. Corin. iij. Itaqz nemo glorietur in hominibus. Item admonet sinceriter fraudes dimittere. j. Cor. v. Itaqz epulemur nõ in fermento veteri. neqz in fermẽto malicie ⁊

malicie ⁊ nequicie. sed in azimis sinceritatis ⁊ veritatis Item admonet deum suppliciter requirere. j. Pet. iij. Estote itaqz prudentes ⁊ vigilate in orationibus. Item admonet totaliter in deum fidere. Hebr. x. Habẽtes itaqz fratres fiduciam in introitu sanctorum. Sequitur. Accedamus cũ vero corde in plenitudine fidei. Itẽ admonet sagaciter tempus attendere. j. Cor. iij. Itaqz nolite ante tempus iudicare ⁊c. Et. j. Cor. vij. Itaqz dico fratres tempus breue est. Item admonet mentaliter legi insistere: qr scilicet nos debemus obedire legi sicut discipulus magistro. Gala. iij. Itaqz lex pedagogus noster fuit in xp̃o. Et merito qr sicut dicit Roma. vij. Itaqz lex quidẽ sancta ⁊ mandatũ sanctũ. Itez admonet humiliter magnis assistere seu dignos eligere. j. Machab. ix. Nunc itaqz te eligimus hodie nobis in principem. Itẽ admonet fortiliter in bono crescere seu bonis effluere. j. Cor. iij. Itaqz neqz qui plantat neqz q̃ rigat est aliquid. sed q̃ incrementũ dat de⁹. Incremẽtũ dico. i. gratiar̃ augmentũ. Ista sunt ergo viginti itaqz in quibus consistit vera iustitia. i. vera ꝓfectio. Facite inquit iustitiã. Luce. j. In sanctitate ⁊ iustitia coram ipo omnibus diebus nostris. Bene ergo dicit Math. xxv. Vigilate itaqz quia nescitis diem neqz horã. Et merito circa talia itaqz. i. circa tales cõclusiones ⁊ inductiones vigilandũ est ⁊ insistendũ. Quia sicut dicit. j. Thes. salo. iij. Itaqz hec qui spernit non spernit hoiem sed deũ. Et sic ergo pater q̃ inuenitur vnũ itaqz. per quod augmentatur morũ perfectio. Ro. xij. Obsecro itaqz fratres vt exhibeatis membra vestra hostiã viuentem. sanctã deo placentem. rationabile obsequiũ vestrũ ⁊c.

D ¶ Deniqz dico q̃ inuenitur vnũ itaqz per qõ vendicak celi possessio. Et hoc ostẽditur cũ dicit. Coram dño hoc est dictu in gloria paradisi vbi deo pñtialiter assistũt sancti. Ista est vera sana beata ⁊ grata conclusio. beatũ itaqz. beatus finis. ad quẽ oĩs qui in morib⁹ bene scit arguere ⁊ concludere solet finaliter peruenire. Figura Hester. ij. in illa puella Hester. de qua ibidẽ dicit. Ducta est itaqz. s. Hester ad cubiculũ regis assueri mense decimo qui vocat thebeth. septimo anno regni eius. et adamauit eã rex plus q̃ oẽs mulieres. ⁊ inuenit gr̃am ⁊ misericordiã coram eo. ⁊ posuit dyadema regni in capite eius. Hester eñ que interꝑtat absc̃dita. signat animã humilẽ ⁊ deotã que iuxta doctrinã Senece est occultatrix ꝗtutis sicut aliꝰ vitior̃. Per assuerũ qui interpretat beatitudo. intelligik xp̃s. Per thebeth qui interpretat bonitas vite gloriosus finis ⁊ status. Ista est ergo veritas q̃ puella hester. i. anima deuota itaqz cõclusiue ⁊ necessario ducik ad cubiculũ regis assueri. i. ad quietem beatitudinis regis xp̃i. ⁊ hoc mẽse decimo thebeth. hoc est dictum vt recipiat denariũ retributiõis eterne. qui sibi ꝓpter vite bonitatẽ a deo ꝓparak. ⁊ hoc anno septimo regni xp̃i. hoc est dictu septennali. i. vniuersali felicitate glorie regni dei. Et ꝓcerto ipse rex assuerus xp̃s istã puellã. s. aiam qñvenit coram eo solet mirabiliter adamare. ⁊ gr̃am ⁊ misericordiam sibi dare. ⁊ eam eterni regni dyademate coronare vt ⁊ ipsa cũ aliis sanctis de isto regno dicat illud qõ dicit Heb. xij. Itaqz regnũ immobile suscipientes. habemus gratiã per quã seruiamus placentes deo. Coram deo inquit. Ut sic dicat quilibet beatus deo ⁊ angelis illud. j. Regũ. xij. Itaqz conuersatus coram vobis ecce ꝓsto sum. Patet ergo q̃ itaqz põt inferre ⁊ concludere. Ad occupandum celi possessionẽ coram deo inquit. Ad augmentandũ morũ perfectionẽ facite inquit iustitiã. Ad imitandũ vite conditionem. Conuertimini inquit. Conuertimini itaqz peccatores ⁊ facite iustitiã coram dño. Et sic patet

E q̃ est vnum itaqz quod spectat ad iustum ⁊ hoc est principale. ¶ Secundo principaliter dico q̃ inuenitur vnũ itaqz spectans ad iniustũ. Et sic dico q̃ scriptura determinans de impio per modũ allegationis ⁊ conclusionis infert contra eũ seu de eo multiplex itaqz. videlicet vnũ itaqz Crudelitatis quod insontes ledit ⁊ afficit. Unũ itaqz Carnalitatis quod luxuriosos inquinat ⁊ deiicit. Unũ itaqz Voracitatis quod gulosos cibat ⁊ reficit. Unũ itaqz Fatuitatis quod ad vana tendit et respicit. Unus itaqz Proteruitatis quos res iustas spernit ⁊ despicit. Unũ itaqz Diversitatis quod bigosos nocet ⁊ officit. Unũ itaqz Pompositatis qõ indoctos iactat ⁊ obiicit. Unũ itaqz Debilitatis quod in inconstantẽ cadit ⁊ deficit. Unũ itaqz Indignitatis quod peccatores damnat ⁊ inficit. Dico ergo q̃ ad malos spectat vnum itaqz crudelitatis ⁊ feritie. Unde imius saul de dauid quem volebat occidere dixit Jonathe. j. Reg. xx. Itaqz iam nunc mitte ⁊ adduc eũ ad me qr filius mortis est. Itẽ ad malos spectat vnũ itaqz carnalitatis ⁊ luxurie. Unde de filiabus loth patrẽ suum inebriantibus. ⁊ cuz eo concũbentibus dicit Señ. xix. Dederunt itaqz patri suo bibere vinũ nocte illa ⁊ concubuit ⁊c. Item spectat ad malos vnũ itaqz voracitatis ⁊ ingluuiei. Unde eccls. ij. Hoc est itaqz mihi visus esse bonum vt comedat quis ⁊ bibat ⁊ fruatur leticia. Itez spectat ad malos vnum itaqz fatuitatis ⁊ stulticie. sicut apparuit in nabuchodonosor qui somnium quod oblitus fuerat petebat a sapientibus sibi dici. dicens Dañ. ij. Somnium itaqz meum ꝺicite mihi vt sciam interpretationem quoqz eius veram loquamini. Item spectat ad malos vnum itaqz proteruitatis ⁊ obstinatie. qr scilicet peccator deo ⁊ maioribus se opponit. Roma. xiij. Itaqz qui resistit potestati ordinationi dei resistit. Item spectat ad malos vnum itaqz. perquisitatis ⁊ discordie. Joban. vij. Dissensio itaqz facta est in turba. Itẽ spectat ad malos vnum itaqz pompositatis et iactantie. Unde de illis iactatoribus dicitur Johan. viij. q̃ ipsi dicebant. Semen abrae sumus ⁊ nemini seruiumus vnq̃. Sequitur. Dixerunt itaqz nos ex fornicatione nati non sumus. Itẽ spectat ad malos vnũ itaqz debilitatis ⁊ inconstantie. qua. s. faciliter cadunt in peccatũ ⁊ etiam in infortuniũ ⁊ tormentũ. j. Reg. xxiij. Itaqz alij cadebant ante faciem Jonathe. alios armiger eius interficiebat. Item spectat ad malos vnũ itaqz indignitatis ⁊ iniustitie. qñ. s. indignus ⁊ iniustus accedit ad mensam altaris. De quo. j. Corinth. xj. Itaqz Quicunqz manducauerit vel biberit calicem domini indigne reus erit corꝑis ⁊ sanguinis domini. Sic ergo patet q̃ est itaqz spectans ad iniustũ. ¶ Tertio dico q̃ inuenitur itaqz quod spectat ad christum. vide de Ergo igitur. Ideo de ideirco ⁊c.

Iter A .is. Est enim iter locus per quem itur ad terminum: Et potest significare moraliter vitam istam que quidem non est nisi quedam via per quam ad finis terminum deuenitur. Cum ergo finis est duplex. scilicet bonus ⁊ malus. paradisus ⁊ infernus. Hinc est q̃ iter per quod ad istos terminos deuenitur potest similiter esse duplex. Est igitur quoddam iter qõ est frequentandum. Quoddam iter quod est detestandum. Iter frequentandum est bonorum de quo dicitur Prouerbior. xxiij. Ambulans recto itinere et timens deum despicitur ab eo qui infami graditur via. Iter detestandum est vita malorum. De quo dicitur in Psal. Iter impiorum peribit. Cum igitur per iter vite presentis habeamus ad alterius vite terminum peruenire. Hinc est q̃ nos debemus eligere iter virtuosum meritorium atqz sanctum. Et ideo possumus notare q̃ iter est dicendum bonum septuplici ratione. videlicet quãdo est rectum latum curtum artum planum mundum placidum. Iter
Rectum est veritas.
Latum est charitas.
Curtum est paupertas.
Artum est penitentia.
Planum est innocentia.
Mundum est pudicicia.
Placitum est clementia.
Per aliqõ ei istor̃ itinerũ dẽm⁹ ire ad patriã. Uadam⁹ ergo prio p iter rectũ vtut ⁊ iustitie iuꝛ illõ ecc. lj. an

Universidad de Deusto
Biblioteca

bulauit pes meus iter rectū a iuuentute mea. Istud tñ iter nō ambulāt iniqui iudices p̄ce vel p̄cio a rectitudine declināntes filēs cancro q̄ non recte ꝫ retrograde ꝺ incedere. Sikes etiā serpenti q̄ semp ambulat tortuose q̄ ſ. isti nunc advnā partē nunc ad aliā se deferūt ſm q̄ recipiūt plura dona. Uñ isti sunt illi de quib⁹ dicit Prouer.ij. Qui relinquūt iter rectū ⁊ ambulāt p vias tenebrosas. Et tñ bene sciūt q̄ ſm Prouer.xij. Iter deniū ducit ad mortē. ¶ Scōo ambulemus p iter latuz charitatis ⁊ amicicie. Magnā em̄ latitudinē hz istud iter. Amici em̄ ⁊ inimici p istud pariter pñt ire. itavt alter alteri possit dicere illud Exo.xxiij. Ego ero socius itineris tui. Istud est illud iter q̄ deus ad eundum in terrā p̄missionis in colūna ignis. i. inflāmatione cordis legit ostēdisse. Per istud iter nō ambulāt odiosi ⁊ inuidi q̄ nunq̄ vellēt in p̄speritate sociū inuenire. de q̄bus ꝺ. puerb.xv. Iter pigroꝝ quasi sepes spinaꝝ. Tales em̄ dicunt spine: q̄ oēs tangētes ⁊ oēs vicinitate et societate appropinquātes solēt pūgere lederē nocere. ¶ Tertio vadamus p iter curtum ſpūalis pauptatis. Istud est em̄ iter breui⁹ magis cōpendiosum. alie em̄ vie sequunt ordinē iudiciariū. ista vie extraordinariū in deū p̄cedit. p istā etiā cōpendiosius r̄ps iuit. et ꝺs ituros docuit ⁊ p̄cepit. Juxta illud Michee.ij. Ascēdit ante eos pandēs iter. Et Luc.xij. dicit q̄ Iesus peram bulabat ciuitates ⁊ castella docēs ⁊ iter faciēs in hierusalem. De istavia nō curāt diuites. Isti em̄ ambulāt itervalde longū. ⁊ ideo timendū est q̄ ad paradisi terminū nō attingēt. Unde Jac.j. Diues in itineribꝰ suis marcescet. Quarto vadamus p iter artū asperitatis. Istud est em̄ magis tutū. figurat em̄ in itinere solitudinis per quod filij israel ad terrā p̄missiōis iuerūt. Unde dicitur Judith.iij. q̄ filij israel custodiebāt vbi iter angustū esse poterat inter montes. Isto aūt itinere iuit r̄ps sicut ꝺ. Joban.iij. Jesus fatigatus ex itinere sedebat secus fontē: q̄. ſ. illi q̄ in itinere penitētie fatigant. finaliter fonte divine gr̄e potabunt. Et per istud ducit nos ꝺs ad terrā p̄missionis paradisi. Juxta illud p̄s. Dux itineris fuisti in conspectu eius. De isto aūt itinere nō curāt carnales ⁊ deliciosi: q̄. ſ. isti p iter artū penitētie non incedūt. De quib⁹ figuratiue dicit Nu.xxj. Tedere cepit populū itineris ⁊ laboris. Et loquit de populo carnali cui p̄ desiderio ciboꝝ egypti: māna in nauseā vertebat. ¶ Quinto vadamus p iter planū simplicitatis. Istud em̄ non hz offendicula peccatoꝝ: innocētia em̄ non solet peccati offendiculū inuenire. Et ideo dicit Esa.lxij. Planuz facit iter. Istud enim est iter p̄sperum quia p̄sperum nobis faciet deus iter salutarium nostroruz. De isto ergo itinere dicitur p̄uer.xxviij. Melioꝛ est paup ambulās in simplicitate sua q̄ ꝺues p̄ravis itineribꝰ. Per istud iter nō vadunt malicioſi: quia procerto isti de simplicitate ⁊ innocentia nunq̄ curant ⁊ isti sunt de illis de quibus dicitur Jhiere.xvij. q̄ ipsi ambulauerūt pervias in itinere non trito. ¶ Sexto vadamus per iter mundum sinceritatis seu castitatis. Unde de talibus potest dici illud Esaie.lvij. Possidebit montē sanctū meū. ⁊ dicā viam facite: predete iter. Istud tamē iter nō ambulāt luxuriosi: q̄vere iter istoꝝ est non mundus: sed magis fetidum et immundum. Unde istis videtur loqui illa mala mulier: de qua dicitur p̄uer.ix. q̄. ipsa sedet in foribus domus sue sup sellam in excelsoꝛ ꝺbis loco: vt vocaret trāseuntes perviā ⁊ pergentes itinere suo. Unde isti possunt dicere illud Treñ.iij. Lubricauerunt vestigia nostra in itinere platearuz nostrarū. ¶ Septimo vadamus per iter placidum benignitatis et pietatis et tali itinere ibat samaritanus qui iter faciens inuenit sauciatū cui infudit oleum ⁊ vinū: sicut dicit. Luce.x. Per istud autē iter nō vadunt crudeles auari ⁊ litigiosi: De quibus dicit. Prouer.xij. Iter impiorum decipiet eas. Unde de impijs ⁊ crudelibus potest exponi illud quod de paulo impietatem exercente dicit. Act.ix. Cuz iter ageret p̄tigit vt appropinquaret damasco Paulus enim interpretatur os tube. Damascus interpretatur sanguinis potus quia vere impijt crudeles q̄ sunt os tube alios terrēdo: sepe appropinquāt damascum. i. ad sanguineā crudelitatē. Et hoc de itinere sufficit. Transeo causa breuitatis. quia infra deviat de semita, plixi⁹ ē tractādū. Vide supra de Iter Ambulare &c.

Iterum. Iterare. ✣ Nota q̄ iter signat quēdā reditum quē dam profectū. quoddam augmentū quoddā cōtinuamentū. Et potest significare in bono ⁊ in malo. In bono enim signat virtutū continuationē. In malo autez signat peccati multiplicationē seu redundationē. Dico q̄ in bono signat aliquā bonā cōtinuationē. Sicut enim videmus q̄ desideria nature sunt inquieta. quia sc̄z nature nō sufficit q̄ vnus act⁹ semel agatur. immo vult q̄ iterū atq̄ iterq̄ fiat ⁊ exerceatur. sicut patet de arboribus quibus non sufficit semel invita sua fructificare. immo solēt actum fructificandi omni anno iterq̄ atq̄ iterq̄ iterare. Sic ꝺe spiritualit̄ desideria affectiōis nostre debent in bono esse inquieta q̄. ſ. non ꝺz sufficere semel bene facere. immo fructum bonoꝝ actuū ⁊ operū debemus iterū exercere sicut dicit aplus. j. Cor. vij. Iteruz reuertimini in idip̄m. vñ nota q̄ multiplicē bonum actum debemus iterare scilicet actum

Vocalis confessionis.
Realis compassionis.
Verbalis salutationis.
Actualis exultationis.
Corporalis visitationis.
Supernalis contemplationis.
Spiritualis predicationis.
Penitentialis immutationis.

¶ Primo ergo charissimi debemus iterare sepe et sepius actum ꝓfessionis. Quia enim sepe delinquimus necesse est q̄ sepe remedium apponamus. Non enim sufficit pannum immundum semel abluere. immo necesse est iterum ⁊ iterum relauare. Aues etiam fluuiales non solent semel aquam intrare. immo si inde exierint statim solent ad aquā recurrere. ⁊ se sepe ⁊ iterū balneare. quia scilicet lotura confessionis non semel est facienda. sed iterum ⁊ iterum frequentanda. ⁊ ideo dicitur Jo.xj. Eamus in iudeā iterū. Judea em̄ interp̄tatur confessio. ¶ Scōo debemus iterare actuz compassionis. Mater enim non solet paruulo suo mammillas suas tantūmodo semel porrigere. immo solet iterū ⁊ iterq̄ ſm q̄ indiget relactare: q̄. ſ. viro pio ⁊ misericordi nō sufficit vnū beneficiū impendere. sed sepe ⁊ iterū lac suū solet alijs ꝓpinare. Unde thobie qui non poterat cessare facere opera pietatis. dictum est Tho. ij. Ob hanc cām iussus es interfici. ⁊ tu iterum sepelis mortuos. ¶ Tertio debemus iterare verbū salutatōis Unde de r̄po dicitur q̄ veniens ad discipulos dixit eis. Pax vobis. immo in eodem euangelio iteratur triplicter ista salutatio. Pax vobis. Joh.xx. ¶ Quarto debemus iterare actū exultationis: q̄ sicut auicule solent letari ⁊ cantare. ⁊ non solū semel ⁊ bis. immo sepe ⁊ iterū resonare. iuxta illud Mar.xiij. Iterum gallus cantauit. Sic nos non solum semel debemus in domino gaudere. deum regratiando laudare. immo istud gaudium debemus frequentare. vnde Philip.iij. Gaudete in domino semper. iterum dico gaudete. In quibus verbis ostenditur q̄ istud gaudium debet fieri cuz

Recta intentione.
Longa duratione.
Magna subiectione.

Primuz p̄bat dictio p̄rogativa. q̄ sc̄z in domino semp debet fieri. Sed secundū dictio frequentativa. Iterum inquit. Sed tertiū dictio imperativa. dico gaudete inquit. Istud autem gaudiuz potissime iterabitur in patria vbi r̄ps qui nos nunc videt ⁊ visitat per gratiam. nos visitabit iterū per gloriam. Tunc enim implebit illud Joban.xiij. Iterum autem veniam ⁊ accipiam vos ad meipsum. Et philip.ij. Uiso eo iterū gaudeatis. Et maxime q̄ tale gaudiū erit durabile. iuxta illud Joh.

xvj. Iterum autem videbo vos. et gaudebit coꝛ vestrum et gaudium vestrum nemo tollet a vobis. ¶ Quinto dico q̄ nos debemus iterare actum visitationis. Unde Joban.xvj. Iterum autem videbo vos et gaudebit coꝛ vestrum. ¶ Sexto dico q̄ nos debemus iterare actum contemplationis. exemplo aquile. que si descendit ad terram citius in terra reascendit dicens cū apostolo illud Joban.xvj. Iterum relinquo mundum et vado ad patrem. Et illud apostoli Galathas. ij. Iterum ascendi hierosolymam. Et Judith.v. Iterum possident hierusalem. vbi sunt sancta sanctoꝝ. ¶ Septimo debemus iterare actum predicationis: quia sicut in mari est vnum monstrum dictum quod quandoq̄ filios parit informes. q̄ videns solet ipsos inventrem vt melius formentur iterum reponere: ⁊ cū bene formati fuerint solet eos parturire. Juxta illud Joban.iij. Munquid potest homo in ventrez matris sue iterato introire et renasci? quia scilicet doctores et predicatores qui alios fouent et parturiunt per doctrinam. non solū semel immo pluries debent actū predicacionis et spiritualis parturitionis iterum ⁊ iterum exercere donec perfectam formam perfectionis ⁊ virtutum in ipsis potuerit generare. Sic faciebat apostolus qui dicebat Galath.iiij. Filioli mei quos iteruz parturio donec formetur in vobis christus. ¶ Octauo dico q̄ nos debemus iterare actum penitentie et conuersionis. Similes aquile et serpenti. qui si antiquati fuerint scuntveteres pelles et plumas deponere et se a iuuentutem iterum renouare: quia scilicet quando pellem peccati per penitentiam exuimus ad iuuentutem gratie iterum reuenimus'. Homo enim potestatem habet ponere animam suam et iterum sumendi eam. Joban.x. Ut sic cum conuersus fuerit dicat domino illud p̄sal. De abyssis terre iterum reduxisti me. Et sic patet q̄ istud verbuz iterū potest in bono octopliciter esse dictū. ¶ Sed adhuc dico q̄ iterū potest significare in malo. Et sic designat malā peccati frequentationē: vel malā peccati recidiuationē ⁊ iterationē. Nota ergo q̄ est vnū iterū

Cupiditatis.
Carnalitatis.
Instabilitatis.
Infidelitatis.

¶ Est vnum iterum cupiditatis: quia scilicet cupiditas semper iteratur et continue frequentatur. Sicut enim ignis quāuis propter aque aspersionez aliquantulū suffocetur erinde tamen statim iterū fortius inflammatur. Sic vere ignis cupiditatis: q̄ius per novam appositionem diuitiarum aliquādiu temperetur. perinde tamē fortius iteruz augmentatur. quia. ſ. mūdi prosperitas est fons tantali de quo qui plus bibebat plus sitiebat. Unde Joban iij. Omnis qui biberit ex aqua hac iterum sitiet. ¶ Item est vnum iterum carnalitatis. Carnales enim faciliter recidiuant quos poete in pena titꝰ voluerunt intelligere quem in inferno positum finxerunt tecur suū. idest affectum ⁊ desiderium avulturibus continue devorari. semper tamen ⁊ iterum crescere et renasci. Quia scilicet luxuriosus qui recte in inferno esse dicitur pro eo q̄ multis penis laboribus ⁊ ardoribus ⁊ fetoribus subiugatur. iecur suum. idest affectum ⁊ desideriū vulturibus. idest immundis luxurie actibus continuo tribuit quod tamen iterum et iterum renascatur et recrescit. Constat enim q̄ desiderium luxurie cito redit. Unde Hiereñ. ij. et loquitur de mala muliere. Quāuis facta es nimis iterans vias tuas. ¶ Item est vnum iterum instabilitatis. Nam sicut canis post q̄ cibos evomuerit ipsos iterum reassumere consuevit. Sic multi sunt qui post q̄ peccata sua per confessionem dimiserunt. ipsas reciduando iterum reassumunt. contra illud. Eccle. xxx. Fili peccasti. ne vlterius addas facere &c. quia sicut dicitur Ecclesiast.xxxiij. Qui baptizatur a mortuo. et iterum tangit mortuum. quid proficit lauatio illius. ¶ Item vnum iterum infidelitatis. Infideles enim non sunt contentivna varietate. immo solent iterum variare. sicut dicitur de Petro Johan.xiij. Iteruz autem negauit Petrus. Et hoc de iterum sufficit. vide de infra. de rursus.

Inuicem. ¶ Nota q̄ inuicem quandoq̄ ponit pro mutuo. quandoq̄ supponit pro simul. pro pariter. pro conjunctim. Et potest esse conjunctio copulatiua. vel aduerbium qualitatis et signat societatem. congregationem. et conjunctam et adunatam pluralitatem. Et ideo potest signare in bono et in malo'. scōm quod' conjunctio vel societas potest esse bona vel mala. ¶ Dicamus ergo primo de bono inuicem. quia nos debemus esse inuicem. idest simul per omnimodam charitatem communitatem et vnitatem. Animalia enim mitia. sagacia et vtilia. solent' inuicez viuere. comedere. laborare. inuicem dormire. sibi inuicem seruire. se inuicem diligere. et sibi inuicem subuenire. sicut ad sensum patet de ceruis et columbis que sunt animalia mitia. de formicis et apibus. que sunt animalia sagacia'. de bobus et ouibus que sunt animalia vtilia. Sic vere charissimi nos qui debemus esse columbis et ceruis benignores. apibus et formicis sagaciores. bobus et ouibus meliores et vtiliores. debemus inuicem in simul et in vnitate charitatis et concordie facere facta nostra. Simus ergo ⁊ viuamus inuicem per communem habitationem. Pascamur inuicem. per communis studij eruditionem. Laboremus inuicem. per communis operis occupationem. Dormiamus inuicem. per communem contemplationem. Seruiamus inuicem; per communis obsequij exhibitionem. Diligamus nos inuicem. per communem subuentionem. Jocundemus nos inuicem. per communez consolationem. Et ad hec nos monet apostolus: Ephe.iij. Estote inuicē inquit benigni. misericordes. donantes inuicē. Quia breuiter nō est dare aliquē actū charitatis. quin melius possit fieri quando ibi est inuicē. idest bona bonoꝝ societas q̄ alis quoquomodo. Apes em̄ inuicē mella conficiunt. formice inuicē cibos recipiunt. Castores inuicem domos reficiunt. Bellatores inuicē hostes concutiunt. Cantores melos inuicē perficiūt. Nō est em̄ dare actū siue sit fructuosus siue sit gaudiosus. q̄n melius fiat si inuicē a pluribus frequentetur. ⁊ alter sub altero adiuuet ⁊ supportet. Ephe.iij. Supportantes inuicē in charitate. Per mutuā em̄ supportationē mella deuotionis melius paramus. Patet in religiosis. qui sicut apes p̄ isto melle conficiendo in diuersis aluearib⁹ ⁊ conuentib⁹ sunt disiūcti. Jtē cibos doctrine meli⁹ p̄curamus. sicut ptz de scholarib⁹ q̄ sicut formice ad recipiendū grana scientiarū sunt inuicē in studijs aduanti. Jtē domos cōscientiaꝝ melius edificamus. sicut castores q̄ ad edificandū domos sunt inuicē congregati. Unde Ro.xiij. Jtaq̄ que pacis sunt sectemur. et que edificationis sunt inuicē custodiamus. Jtē cōtra hostes spirituales inuicē in exercitu ecclesie preliemur. ⁊ sicut aues gratulantes in dño spiritualiter rocūdemur iuxta illud Rom̄.xij. Gaudete cuz gaudentibus flete cū flentibus. idipsuz inuicē sentientes. Jn quibus verbis aduerte q̄ tripler actus virtutis est cōmuniter inuicem exercendus. videlicet Actus leticie. Uirtus clementie. Sensus prudentie. Primus est actus spei ⁊ cōsolationis. Gaudete inquit cū gaudentibus. Sc̄s est actus charitatis ⁊ cōpassionis. Flete inquit cū flentibus. Tertius est actus fidei ⁊ discretionis. Idipsuz inquit inuicē sentientes. Igit̄ charissimi. Gaudeamus inuicē sperādo Desideam⁹ inuicē amādo. Sentiamus inuicē credēdo. Debem⁹ dico inuicē gaudere p spem et consolationē ⁊ per gratiarū actionē. quia scilz aucule quando sunt plures inuicē dulciuꝰ cantant. Una em̄ solet alteraz excitare. ⁊ ad melodiā inuitare. Gaudete inquit cū gaudentibus. Unde etiā constat q̄ per modulationē instrumētoꝝ solēt delphini in mari ⁊ ad le

Universidad de Deusto
Biblioteca

ticiam incitari.ꝛ circa nauemvbi est modulus multipliciter saltare ꝛ iocundari.sicut dicit ℙlinius.Quia vere charissimi alter oꝝ alterum ad exultandū in deo ꝛ in spe bonorum eternorum mouere et admonere.vnde j.Thessa.iiij.Itaq; cōsolamini inuicem in verbis istis

D ¶ Secundo debemus inuicem dolere per charitatiuā compassionem . Flete inquit cū flentibus . Fletus eñ ꝛ compassio solent ex charitate procedere sicut pluuiarum resolutio solet ex calore nubis naturaliter prouenire.Ignis enim in nube contentus facit eam in pluuiam:quia scilicet ignis charitatis quādo in corde hominis continetur.facit ibi lachrymarum pluuiam generare.Flete ergo cum flentibus. Sicut de elephantibus dicitur ꝙ in casu vnius audito barrito ipsius ipm releuant si possunt. Sivero nequeunt. plorant et barriunt cum eodem. ℙDe equis ēt scribit dicit ꝙ affectuz compassionis habent .ꝛ in morte dominorum suorum lachrymantur et dolent:quia scilicet quotiēs videmus alios esse dolentes,nos procerto debemus esse flentes ꝛ inuicem condolentes. ℙIam si amicis nostris in suo infortunio non possumus exhibere pie compassionis effectum.nos tamen ipsis exhibere debemus compassionis affectum.Iuxta illud predictuz Ephe.iiij. Estote inuicem misericordes. Flete inquit cum flentibus. Iuxta illud quod in morte Jonathe dictum est. ℙCeciderunt arma bellica.inclyti israel:flete.ij.ℝegum.j. Erēplo amicorum Job.Qui videntes miseriam eius venerunt consolari eum ꝛ plorauerunt. sicut etiam faciebat ipse Job.sicut dicitur Job.xxx. Flebam quondam super eo qui afflictus erat. vnde de isto mutuo amore dicitur.j.ℝegum.xx. De dauid et Jonatha ꝙ fleuerūt pariter. Dauid autem amplius. Debemus ergo inuicem dolere per charitatiuam compassionem.j. ℙet.j. In fraternitatis amore simplici corde diligite inuicē.

C ¶ Tertio dico ꝙ nos debemus inuicem credere. per fidei communionem.Idipsuz inuicem sentientes . quia eni vna est fides.vnus deus.vnum baptisma. Ephe. iiij. Hinc est ꝙ nos istam fidem vnicam debemus vnicē et singulariter sapere.et idipsum in fide iugiter sentire. Quamuis enim lux sit simplex et vnica.a multis tñ luminaribꝰ vna ꝛ eadē recipitur: ita ꝙ oīa speculа ipsam eandem lucem participare noscuntur. Sicvere cūvna ꝛ eadē sit lux:ipsam eandē debemus inuicē ꝛ communiter suscipere.ꝛ idipsum de fide credere ꝛ tenere. Idipsuz inquit sapientes: vt sic dicat quilibet illud ps. In pace in idipsum dormiam et requiescam. Istud tamen est contra scismaticos et hereticos. qui non inuicem sed diuisi:ꝛ qui idipsum de fide non sentiunt sz diuerse. Quia scilicet quelibet secta hereticorum solet a catholicis et ab alijs hereticis in aliquo discrepare: sicut patet de ragaris:grecis:georgianis: nestorianis: scipianis:iacobinis:qui omnes in sectis suis diuersificantur:sicut ponitur in libro de captione terre sancte tpe soldani. Isti enim non sunt inuicem: immo segregatum et diuisum. Unde de talibus dicitur ℙOsee.x. Diuisum est cor eorum:nunc interibunt. ℙNon sic ergo:sed debemus sicut dictum est esse inuicem. Credentes:dolentes:letantes. Et sivis potes inuehere contra illos qui nolūt esse inuicē per concordiā ꝛ amorē:sicut sunt discordes:litigiosi:inuidi ꝛ malitiosi:auari ꝛ ambitiosi:qꝫ.s. tales nolunt esse inuicem:qz.s. nullus talū vellet habere socium seu parem. Sed de hoc vide.ē. de Uidere:de discordia.. De Conuictione ꝛ Congregatione. Et infra de societate:de pariter,ꝛ cetera similia. Sic ergo,patet quomodo inuicē accipit in bono. ¶ In malo vero potest inuicē significare malā cōitatem:malā societatē:malā congregationē ꝛ ꝓfederationē ꝛ vnionē. Et ideo vide in istis titulis ꝛ similibus.

A **Ubere.** Cum iubere de sui natura significat imperium ꝛ dominationem:seu dominium et prelationem. Iussum vero reciproce significet seruitutem ꝛ subiectionem. ℙPossumus notare quod in scriptura inuenitur Jussio.

Celestis et catholica.
Terrestris et canonica.
Funestis et tyrannica.

¶ Primam facit diuina potestas.Sed secundam superna maiestas. Sed tertiam tyrannica tempestas.

¶ Primo ergo dico ꝙ inuenitur quedam iussio summe potestatis.Et ista est illa quam facit christus rex: quam sacra scribit lex:cui obedit grex. Deus enim et lex et scriptura diuina sunt illa a quibus bona et sancta iussa procedunt quibus scilicet a fidelibus est obediendum et totis affectibus insistendum. Et sic nota bis ꝙ iussio diuina semper est iusta . et ideo facienda. metuenda.et reuerenda. ℙHomo enim qui vult operari ſm regulam.libenter sequitur regulam quando scit eam esse rectam. Sic quia iste iussor deus . est rectissimus et equissimus.ideo dico ꝙ iussio ipsius est sequēda et totis viribus facienda. Exemplo abrae qui quis grauissimum quid iuberetur.scilicet occisio ꝛ immolatio propriꝰ filij,illud tamen implere voluit incunctāter.sicut dicitur Genesis.xxij.Sciebat enim ꝙ deus iubere non poterat nisi bonum. Etiam de ℙetro dicente. ℳathei.xiij. Domine iube me venire ad te super aquas. Et ibidez dicitur ꝙ ad iussum ipsius se posuit supra mare.quod satis periculosum et impossibile videbatur. ℳagis enim credidit deo ꝙ sibi. magis gratie ꝙ nature.magis diuine voluntati ꝙ propie potestati.quia scilicet omnia que in mundo fiunt solent a dei iussu ordinatione et prouidentia prouenire. Unde Seneca in tragedia dicit. Quicquid facimus mortale genus.quicquid agimus vemt ex alto ꝛc. Jussus enim diuine ordinationis ſcit causarum seriem nectere. et sic factum instituere et componere.et applicando actua passiuis.et ordinationem suam libero arbitrio hominis.solet quandam occultam immutabilitatez (seruato tamen arbitrio diuino) in mundi causis et negocijs destinare. Unde ℙHieremias Trenoꝝ.iij. Loquēs quomodo captiuitas hierusalem a dei ordinatione ꝓueniebat.ℚuis ille captiuās nabuchodonosoꝛ: soli arbitrio suo inniteꝛ nec se esse crederet baculum dei vti dicit sic.Quis est hic qui dixit vt fieret domino non iubente.quasi diceret. Sine iussu suo nihil fit. scilicet iussu diuino vel actiuo vel permissiuo . Et sic dicam ꝙ a dei iussu et ordinatione prouenit

Quod Justus patiatur.
Quod ℳalus puniatur.
Quod ℙauper nutriatur.
Quod ℱestum celebratur.
Quod ℳundus odiatur.

¶ Dico ergo ꝙ iubēte domino iustus affligitur Deuteronoꝛ.xxxiij. ℳortuus est moyses iubente domino. Item iubente et ordinante deo malus atteritur: Unde de impio seruo.qui conseruum suum non misericorditer affligebat.dicitur ℳathei.xviij.ꝙ dominus eius iussit illum venundari . Sequitur. Et iratus tradidit eum tortoribus . Item iubente domino egenus pascitur. Unde de turba famelica dicitur ℳathei.xiij.ꝙ cum iussisset iesus turbam discumbere super fenum. acceptis quinq; panibus et duobus piscibus dedit discipulis suis qui etiam dederunt turbis. De demoniaco etiam curato dicitur ℳarci.v. ℳō dominus iussit sibi dari manducare. Curam enim gerit christus qualiter pauperes nutriantur. Et merito. quia paucos inueniunt alios qui curam habeant de eisdem ps. Tibi derelictus est pauper. Item iubente domino festum celebratur. Cultus enim festorum.et potissime diei dominice inter precipua iussa dei reperitur . Unde.ij. ℳachabeorum.xv. Est potens in celo qui iussit agi diem sabbatoruz. Item iussu dei mundus contemnitur . Et hoc figuratiue iubetur ℳathei.xiij. vbi dicitur ꝙ ihesus discipulos suos iussit ascendere in nauiculam et precedere trans fretum. ℙNauicula enim est religio vbi dei iussu perfecti ascendunt.ꝛ fretum,idest mundum

ꝛtem nendo

C contemnendo transeunt et dimittunt Jsta est ergo ꝙdam iussio celestis ꝛ dominica. ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur quedam iussio terrestris ꝛ canonica. Et ista est iussio bonorum principum ꝛ prelatorum quibus scilicz datum est a deo ꝙ alijs possint precipere ꝛ iubere . ꝛ ꝙ alij teneantur eis obedire.obsequi et parere.Jsti eñ scz prelati primo recipiunt a deo iussum commissionis.Iuxta illud quod de moyse legitur Ecclesiast.xlv. Glorificauit illum in conspectu regū et iussit illum coram populo suo vt postea illi exerceant iussum debite prelationis et vt ipsis fiat obedientia reuerentie et subiectionis dicendo scz illud Ruth.ij.Si iubes vadam in agrū. Et sicut de Esau. dicitur gene.xxvij.ꝙ ipse abierat in agrū vt voluntatem patris adimpleret. Et nota ꝙ ad istos spectat Jubere.

Dignos promoueri.
ℳalos submoueri.
Reos misereri.
Deum reuereri.

Jubeant igitur ꝙ digni promoueantur sicut dicitur de Joseph.Gene.xlv.Quod ipse iussit binas stolas singulis fratribus suis dari Unde isti sunt ꝙ petierūt dicentes pharaoni Genesis.xlvij.Petimus vt nos esse iubeas seruos tuos in terra Jessen Quia reuera qualibet rex ꝛ princeps debet filios israel ꝛ fratres ioseph . idest bonos homines christi.qui.s.est primogenitus in multis fratribꝰ. Ro.viij. ℙpromouere ꝛ exaltare,ꝛ iubere ꝙ prealijs prosperari debeant ꝛ valere. Exēplo assueri de quo Hester.j.ꝙ septem diebus iussit,conuiuium preparari. videlicet cunctis principibus ꝛ pueris suis fortissimis. j.Macha.x.etiam dicitur ꝙ rex alexander iussit spoliari ionathan vestibus suis ꝛ indui eum purpura. ¶ Jtē iubeant ꝙ mali submoueantur iussum.n.ꝛ cura principis ꝛ prelati non debet solum esse circa curam promotionis bonorum immo etiam circa curam detectionis malorum figura Leui.xiij. vbi dicitur de sacerdote sic. Jubebit erui lapides in quib leprа est. et precipiet eos extra ciuitatem in locum immundum Lapides enim.i. persone in quibus est lepra.idest scelus vel culpa contagiosa.ꝛ infectiua extra ciuitatem ꝛ extra bonoruz societatem debent proijci.ꝛ in loco immundo scz in furca vt patibulo.seu carceris ergastulo si casus requisierit relegari. sicut de scelerato andronico purpurato qui ꝓpe cunia iustum oniam occiderat.dicitur.ij.ℳacha.viij. Quod rex pietate motus ꝛ lacrimaos . circunduci iubebat sacrilegum per ciuitatem.ꝛ in eodē loco vbi oniam occiderat vita priuari. ¶ Item iubeāt ꝙ cause pauperum expediantur.seu ꝙ desolatis subueniat.Sic fa, ciebat dauid qui vidue ꝛ pacem ꝛ vitam filio postulanti respondit.ij.ℝeg.xviij. Ego iubebo pro te Et de iudeis etiam cupiendis a morte quos aman occidi mandauerat.dicitur Hester.vj.ꝙ iussi sunt liberari.ꝛ hostes qui ad occisionem eorum se parauerāt iugulari. ¶ Jtē iubeant ꝙ dei cultus exerceatur. De cultu.n.dei.ꝛ sanctorum debet esse cura precipua maioribus.vt.omnis cultus erroneus deleatur ꝛ pius ꝛ catholicus inducat. Unde de phylistets dicitur.j ℙaralip.xviij.ꝙ ipsi reliquerunt deos suos ibi quos dauid iussit cremari. Jsta est ergo

D iussio fidelis ꝛ canonica. ¶ Sed tertio dico ꝙ inuenitur iussio crudelis ꝛ tyrānica. Et ista est illa quam faciunt iniqui iudices ꝛ magnates. Unde nota ꝙ apud eos iniuriatur iussio. Sentie. Stultitie . Superbie. Sentie dico quia scilicet.pro nihilo reputant iubere innocentes occidi pauperes spoliari ꝛ exoriari. sicut de aman legit Hester.v.ꝙ sibi cōsuluit vxor sua ꝙ deberet parare trabem excelsam:vt ibi suspenderet mardocheum in qua tamen trabe idem aman fuit suspensus mardocheo liberato. Unde ibi dicitur ℙlacuit ei et iussit excelsaz parari crucem. Stulte etiam sicut de nabucodonosoꝛ legitur. Dan.elis.iij.ꝙ innocentes statuam adorare et ydolatrare nolentes iussit in fornacem ardentem mitti. tā iniquit iussio regis vrgebat Superbe etiam sicut fuit i Dauid populum suum pre superbia et pompa numera

ri iubente.de quo dicitur.j. ℙaralip.xxj. Displicuit autem deo ꝙ iusserat dauid ꝛ percussit israel Et sic patet ꝙ inuenitur iussio. Tyrannica Canonica ꝛ Dominica Unde vbi ℙrecipere ꝛ ℳandare.

Jubil⁹. Jubilare. Jubilatio.

A ¶ Nota ꝙ iubilatio est gaudium mentis . quod tantum est ꝙ aliquo signo exteriori declarari non potest. Et iubileus idem est quod gaudium.iocunditas.letitia.exultatio Differunt tamen.quia iubilus semper accipitur in bono.quia proprie iubilatio est exultatio pro bono incommutabili ꝛ eterno Alie vero species significāt indifferenter leticiam siue bonam siue malam. Et ideo breuiter nota ꝙ est ℳuidam iubilus

Virtualis
Spiritualis
Eternalis.

ℙrimus est iubilus.incipientium.
Secundus est iubilus proficientium.
Tertius est iubilus comprehendentium.

ℙrimi iubilant de peccati euasione ꝛ sic iubilabāt filij israel in exitu de egypto. Unde ps. Jubilate in neomenia tuba:in insigni die solēnitatis vestre. Neomenia enim est festum nouе lune quia vere illi debent facere magnū festum:qui de antiquitate peccati per gratiam innouātur. ¶ Secundi iubilant de meritorum adeptione. Unde isti sunt qui videntes ad regis amicitiam :se esse recepros:ꝛ exinde magnum cōmodum sperantes. solent ꝙ plurimum exultare ꝛ seruitium suum in letitia ꝓficere ꝛ complere ps. Jubilate deo omnis terra seruite domino in letitia De isto iubilo dicit. Job.xxxvij. Ubi eras cum me laudarent simul astra matutina. ꝛ iubilarent omnes filij dei. Ubi aduerte ꝙ qui volunt spiritualiter domino iubilare debent habere.

Uinculum vnitatis .quia debent esse.simul.
Speculum honestatis.quia debent esse. Astra.
Riuulum puritatis.quia debent esse. ℳatutina.
Titulum charitatis .quia debent esse. Filij.

Tertij iubilant de premiorū receptione. Et isti sunt beati qui nunc sunt in patria.vel qui erunt.qui sunt in magno iubilo ꝛ gaudio.quia venerunt de operibus ad mercedem. De laboribus ad quietem. Et de promissionibꝰ ad honorem. Quibus dicitur illud. Job.xxxij. Uidebit faciem eius in iubilo.ꝛ reddet homini iustitiam suam. In tali iubilo dicitur dominus ascendisse ℙmnes enim qui cum eo erant in sua ascensione ꝛ.angeli ꝛ captiui redempti erant ꝛ beatificati ꝛ ꝙ consequens cantus ꝛ exultatio eorum poterat iubilus nuncupari. Unde in psal. dicitur. Ascendit deus in iubilatione.ꝛ ℳomin⁹ in voce tube. Et ab ista iubilatione dictus fuit annus iubileus qui erat quinquagesimus vbi omnes serui liberi efficiebantur. ℙhomicide ꝛ fugitiui immunes ad ciuitates ꝓpias reuertebantur. Hereditates etiam vendite ꝓprijs ꝛ primis ipsorum dominis redebantur ꝛ ꝓpter hoc in anno isto populus iubilabat .quiescebat ꝛ letabatur ꝛ septem tubis ibidem a populo clamabatur. sicut habemus. Leui.xxv.ꝛ.xxvij. Jste annus charissimi signat iubilationem glorie paradisi. quia pro certo quādo ista aduenerit. de seruitute liberi efficiemur.quia sicut dicitur. ℝoma.viij. Creatura liberatur a seruitute corruptionis in libertate glorie filiorum dei. ¶ Item ad hereditatem per peccatum perditam ꝛ amissā restituemur ps. Tu es qui restitues hereditatem meaz mihi. ¶ Jtē ibi septem tubis.idest septem corporis ꝛ anime dotibus diuinas laudes celebrabim ꝛ exequemur iosue.vj. Sacerdos tollet septem buccinas quarum vsus est in iubilo. Tali.ergo iubilo ꝛ iubilea.l. celebrabꝰ. qz sicut dicit j. ℙara.xv. Arcba. federis dei deducebatur in iubilo et ionitu buccinarum. Si vis videre Mauricio in isto titulo vbi inuenies magnaz practicam de ascensione. ꝛc.

Judas. Juda.

¶ Nota ꝙ Juda est nomen regni ꝛ nomen populi. Judas vero est nomen persone ꝛ nomen populi ꝛ interpretatur

CC

Universidad de Deusto
Biblioteca

iuda vel iudas confitens vel glorificãs. Et potest significare moraliter accipiendo statum vel populuz virtuosum qui dominum debent laudare ꝛ glorificare. ꝛ sua propria crimina cõfiteri ꝛ corrigere. Et potest maxime significare quemlibet ecclesiasticum vel prelatum. Sicut enim tribus iuda fuit ceteris tribubus nobilior. qz scilicet de illa tribu reges lincaliter processerunt. Jurta illud ps. Juda rex meꝰ moab olla spei mee in cuiꝰ signũ tribꝰ iuda ad orientẽ figebat tentoria. sicut dicit numeri. ij. Sic vere est status ꝛ persona cuiuslibz ecclesiastici ꝛ prelati ceteris dignior potest dici Isti enim sunt reges ꝛ duces aliorum. quia scilicet ipsos habent regere ꝛ dirigere corrigere ꝛ vocere. Unde nota ꝙ tribus iuda in tribus alias precellebat. scilicet in statu. in actu in situ. Jsta enim fuit.

Status dignioris ꝛ nobilioris.

Actus fortioris ꝛ audacioris.

Situs altioris ꝛ anterioris.

Jsta enim habebat statum nobiliorem quia ista erat tribus regia que sceptrum regiminis obtinebat. Unde Gene. xlix. Non auferetur sceptrum de iuda. ¶ Itẽ habebat actum audaciorem quia ista tribꝰ in bellis alios precedebat. Judicum. j. Judas ascendet ante vos Et gene. xlvj. Misit Jacob ante se iudam. ¶ Item habebat situm anteriorem. quia scilicet ista tribus ad orientem sedebat ꝛ tentoria figebat Nume. ij. Ad orientem iudas figet tentoria. Et revera charissimi talis debet esse tribus ꝛ cognatio virorum ecclesiasticorum ꝛ maxime prelatorum. quia vere isti debent esse reges ꝛ sui ꝛ aliorum se ꝛ alios regendo ꝛ gubernando. Debent alios precedere bona exempla dando ꝛ ostendendo. Debent etiaz ad orientem sedere: vbi est lux: lucem paradisi videndo ꝛ continue contemplando. Quod vtiq; in benedictiõe iude patriarche videtur firmatum fuisse. Geñ. xlix. vbi dicitur. Juda te laudabũt fratres tui. manus tue in cervicibus inimicorum tuorum ꝛ adorabũt te filij matris tue. catulus leonis iuda. ad predam ascẽdisti fili mi. requiescens accubuisti vt leo ꝛ quasi leena. Ubi aduerte. ꝙ qui vult spiritualiter esse iuda vel iudas dz ibi fame famam conuersationem. quia debet esse iuda quez laudare debent fratres sui Gloriosam triumpationem. qz debet habere manus in cervicibus inimicorum suorum. iniuriam a se ꝛ sibi commissis repellendo. Excelsam in risditionem quia debet esse talis quem adorare teneãtur filij matris sue. i. ecclesie. Audacem reprehensionez quia debet esse catulus leonis rebelles mozdendo ꝛ castigando. Suauem contemplationem quia debet ascẽdere ad predam paradisi. ibi requiescendo ꝛ accubãdo Uozacem predicationem. quia debet. esse sicut leo ꝛ leena aliqs subditos peccatores suscitando. ꝙdicãdo Jstã figurã posses per mẽbra ꝓsequi ꝛ dilatare sz nimis esset prolixum Illud tamen nota ꝙ iste iudas patriarcha a suo benedictore iacob comparatus fuit leoni multipliciter ratione. Leo enim inter bestias est.

Liberalior ad diuidendum.

Benignior ad indulgendum

Audacior ad resistendum.

Liberalior dico ad diuidendum quia. s. predam suaz nõ solet leo solus comedere. sed alijs animalibus ipsam comunicare ꝛ contribuere Quia vere predã bonoꝝ temporaliũ quam habemus debemus alijs impartiri. et per clementiã si indigent elargiri. Unde de catulo leonis quem samson occidit dicitur Judicum. xiiij. De comedente exiuit cibus ꝛ de forti dulcedo. ¶ Item iste est benignior ad indulgendum. Non enim punit vltra cõdignum immo secundum. Plinium in puniendo illuz qui eum percussit seruat mirabile temperamentum. benignius etiaz dicitur esse quia mulieribus prostratis ꝛ pueris dicitur parcere. ꝛ ipsas non ledere quoquo modo. Quia vere nos aliꝙ ecclesiastici qui ꝛ iuda. idest de ecclesia sumus nati. debemꝰ esse misericordes ad indulgendum. discreti ad corrigẽdum. ꝛ pij ad miserandum. ꝛ maxime mulieribus paruulis ꝛ prostratis. i. personis miserabilibꝰ ꝛ egenis quicquid enim fit de alijs in istos tamen non debemus aliqualiter ostẽdere iram nostrã Unde. iij. Reg. xiij. Non comedit leo de cadauere. nec le dit asinum. ¶ Item iste est audacior ad inuadendũ vel potentior ad restitendum vel Quia vere nos debemus pro iure ecclesie neminem formidare. sed mediante iustitia tyrãnos ꝛ impios illis obuiando repellere vel predicando redarguere. Unde Prouer. xxx. Leo fortissimꝰ bestiarum ad nullius pauebit occursum Unde de isto iuda dicitur. j. Macha. ij. Surrexit iudas machabeus ꝛ adiuuabant cum fratres sui. ꝛ prelicabatur ꝓlium israel et protebat gladio suo castra: similis factus est leoni in operibus suis ꝛ persecutus est iniquos perscrutãs eos. Unde Esa xix. Erat terra iuda egypto in pauorem Quia scilicet status bonoꝝ ꝛ maxime prelatorum est pauor et excidium iniquorum Bene ergo comparatus est iudas. idest vir ecclesiasticus vel prelatus leoni. Un de Apocalipsis. v. dicitur. vicit leo de tribu iuda radix dauid. In quibus verbis ostendit ꝙ quicunq; vult esse iudas spiritualiter vel de iuda. debet esse.

Longus persecuerator.

Status considerator.

Pius exuberator.

Igitur persequeremus per longam perfectionez. vicit inquit leo. Consideremus status professionez. quia de tribu iuda Exuberemus per piam compassionem. Radix Nos enim diu perseuerando peccata vincimus vincit inquit leo. victoria eñ perseuerantiã ꝓsupponit. Statu cõsiderãdo. pctã declinamꝰ qz. s. nos sumꝰ de tribu iuda idest de statu ecclesie. Pie exuberando. pauperes vestigamus nos debemus esse radix in qua multum ẽ de humore. ¶ Primo dico nos debemus in bono perseuerare quod ostẽditur cum dicitur vicit leo. Debemꝰ eñ hostes spirituales. vincere: ad quod sine perseuerantia non possumus aduenire Omnes enim alie virtutes pugnant. sola perseuerantia triumphat et vicit vnde Bernar. in quodam sermone dicit sic. Tolle inquit perseuerantiam ꝛ tunc nec fortitudo laudes nec obsequiũ meredem: nec beneficium gratiam obtinebit. Per hanc enim solam homo eternitati redditur et purgatur vincit ꝛ victor; ctiã coronatur. Quia qui perseuerauerit vsqz in finem: hic saluus erit. Et ideo de iuda sicut de perseuerante dicitur Hiere. xxiij. In diebꝰ illis saluabitur iuda. ꝛ israel habitabit confidenter. et hoc est nomẽ quod vocabunt eum dominus iustus noster. vincit ergo leo. vnde Apoca. iij. Qui vicerit faciam illum columnam. Columna ꝓtz dicitur trabs in domo erecta immobiliter perseuerat ꝓ aliquo onere. sustinendo. Quia vere si volumus esse victores contra vitia: necesse est ꝙ simꝰ columne sursum erecte per contemplationem onus sustinentes per patientiam ꝛ laborum tolerationem non ꝙ vero mobiles per perseuerantiam ꝛ durationem perseuerantia ergo vincit. Et hoc bene figuratuz est. Exo. xvij. ꝙ ꝙdiu moyses preseuerabat in oratione manus ad deum extendendo vincebat israel. si vero manus ꝛ ponerent vincebatur. Si ergo volumus esse iudas spiritualiter nos debemus in bono perseuerare. Unde inqt

¶ Secundo dico ꝙ nos debemus nosipsos considerare. De tribu iuda inquit. q. d. nos debemus semper considerare ꝛ inuicem habere professionem ꝛ conditionem status nostri ꝛ ꝙ nos sumus de tribu iuda idest de statu ecclesiastico ꝛ perfecto ex hoc enim inducitur prudens homo ad benefaciendum quando scilicet considerat se esse gramis ꝛ perfecti status ꝛ professionis ad quem scilicet pertinet benefacere. et honeste se habere. Sicut cñ res vnius speciei. nõ exercent actus alterius speciei. ymo semper solentur proprios actus et opera exercere. sicut patet. quia stelle solent illuminare ignis calefacere aqua humectare. ꝛ sic de alijs. Sic vere illi qui sunt alicuius status. gradus ꝛ ordinis religionis et conditiõis ꝛbent facere actus qui ad illum statum pertinere noscuntur. siue sit humectatio pietatis siue remissio iniqtatis siue propulso iniurie et crudelitatis ꝛc. Simus et

go vel consideremus nos esse de tribu iuda ꝛ nos predecessorum nostrorum vestigijs cõformemus. quia sicut dicitur. Apoca. vij. Et tribu iuda. xij. milia signati. Nõ sicut vinea esaie que debebat facere vuas ꝛ fecit labruscas. Esa. v. Quia sicut semper filij debent imitari parentes. sic nos nostros fundatores ꝛ predecessores. Unde dicit Cassi. in lib. xiij. epistolaruz Similitudinẽ suorum felix vena custodit. quia pudet male facere cuz nequitia nequeat in suo genere inueniri. Melius ergo est eligere nobilem ꝙ diuitem. qz ille se exemplis priorum custodit iste autem in suis exemplum nõ inuenit cui debeat se conformare. ¶ Nota ergo ꝙ nos exemplo predecessorum nostrorum debemus esse.

Infirmorum exhortatores.

Miserorum sustentatores.

Supernorum contemplatores.

Iniquorum castigatores.

Simus dico exhortatores trepidantium infirmorũ. vnde ꝛ iuda dicitur. j. Mach. iij. Dixit iudas Accingimini ꝛ estote filij potentes. ꝛ estote parati ¶ Item simus sustentatores indigentium miserorum. Unde. ij. Mach. xij. dicitur ꝙ illis qui in quodam presidio obsessi erãt iudas necessaria mittebat. ¶ Item simus contemplatores eminentium gaudiorum. Unde ꝛ iuda dicitur. j. Machabeo. iij. Quod ipse est perfectus inimicos ꝛc. Simus ergo charissimi ꝛ tribu iuda quia sicut dicitur. ij. Para. xij. In iuda inuenta sunt bona opera. Jstud est ergo secundum ꝙ nos debemus nosipsos considerare. ¶ Tertiodico ꝙ si volumus esse spirituales iuda nos debemus clementer exuberare. qz sicz nos debemus esse radix dauid Radix enim plus habet ꝛ humore ꝙ cetere partes arboris. ꝛ ideo radix dicit vita arboris seu plante. qz scilicet ista habet alias partes arboris vegetare ꝛ nutrire. quia scilicet inter alias personas mundi illi qui sunt ꝛ iuda. idest de statu ecclesiastico. debent esse humidiores. clementiores. ꝛ in humore pietatis abundantiores. Radix inquit dauid quia scilicet dauid super omnes ex clementia commendatur. j. Machabeorum. ij. Dauid in misericordia sua consecutus ẽ regnum. Unde de ista radice potest dici illud. Ezechie. xxxj. Flumina manabant in circuitu radicum eius ꝛ riuos suos emisit ad omnia ligna regionis. Et Joel. iij. dicitur Super riuos iuda ibunt aque. quia scilz charissimi. flumina pietatis dẽt circa radices. i. circa curas ecclesiasticas manare ꝛ fluere ita ꝙ riuos beneficioruz suorum debent ad omnes alios ꝛriuare ꝛ sic igitur patet quomodo nos ꝛbemus esse pietate exuberãtes status nostros considerantes. In bono opere perseuerantes Sed heu proculdubio multi sunt hodie ꝛ tribu iuda. idest ꝛ statu ecclesiastico qui sunt alterius cõditionis. quia scilicet multi sunt qui non habent perseueran tiam sed defluentiam. Non stabilitatem. sed laudabilitatem. Non permanentiã sed desistentiam. Unde pro certo ꝛ multus hodie potest dici illũ Esa. xij. Auferet dominus a iuda validum ꝛ fortem. qz scilicet hodie deficit in ecclesia omnis virtus ꝓseuerantie fortitudinis et laboris. Sicut enim illi de terra iuda ꝙ fuerint deo principaliter dedicati. propter tamen peccata sua ꝛ ciuitatis sue hierusalem a nabuchodonosor translati ꝛ captiuati fuerunt Juxta illud Hiere. lij. Translatus est iuda ꝛ terra sua. Sic vere ecclesiastici ꝙ nis a deo primo fuerit predilecti ꝛ ad eꝰ seruitum preelecti. quia tamẽ ꝛditi sunt quandoq; pluribus vitijs ꝛ peccatis. iõ modernis temporibus tradidit illos dominus in manu Nabuchodonosor dyaboli vel principum secularium. ꝙ bus non possunt resistere quoquo modo. a quibus tributis et seruituti bꝰ subiugãtur. et sepe de locis propꝛijs captiuantur. Treñ. j. Migrauit iuda propter afflictionem et multitudinez seruitutis habitauit inter gentes nec inuenit requiem. Et Esa. iij. Ruit hierusalem ꝛ iudas concidit. j. Macha. ix. dicitur Judas cecidit ꝛ ceteri fugerunt. Isti ergo non habent virtutem perseuerantie. ¶ Item isti non habent pre oculis statum sue ꝓmissionis ꝛ eminentie. Si enim statum suum considerãrẽt nunq; tot mala facerent vel patrarent. Quia vere charissimi hodie in iuda inueniuntur.

Proditores ꝛ malitiosi. Turbatores ꝛ litigiosi. Fedatores ꝛ luxuriosi.

Dico enim ꝙ tibi sunt malitiosissimi. proditores. vndc. Judas scariotb tradidit dominum iesum christũ. ¶ Itẽ ibi sunt litigiosi turbatores vnde. ij. Macha. xiij. Quãdiu superest iudas impossibile est pacem esse negocijs ipsi n. appellationibus ꝛ litigijs quandoq; turbant et destruunt ꝓpriam ecclesiam matrem suam. vnde zach xiij. Judas pugnabat cõtra hierusalem. ¶ Itẽ ibi sunt luxuriosissimi fedatores. vnde. iij. Reg. xxj. Peccare fecit iudam in immundicijs. Hoc ergo de iuda sufficit.

Judea. Nota ꝙ iudea dicitur regio in qua. scilicet terra promissionis tribus iuda et tribus beniamin habitabant. vnde iudea ꝛ terra iuda prout ꝙ supponunt Et interpretatur confessio vel glorificatio. ꝛ potest significare statum ecclesie militantis vel etiam statum anime penitentis. In vtraq; enim confitetur et glorificat deꝰ ꝛ vbicũq; colit et etiã adorat deus ibi est iudea vel terra iuda. In ista eñ regiõe. s. iudee. fuit christus natus ꝛ mortuus ꝛ ẽt passus resurrexit et ꝛascendit qz. s. et in anima ꝛ in ecclesia articuli de natiuitate passione ꝛc. creduntur et tenentur Sicut. n. dicitur ī ps. Notus in iudea deus in israel magnum nomen eiꝰ Nota ergo ꝙ iudea inuenitur quadruplex in scriptura scilicet iudea.

Exterior. Interior. Inferior. Superior.

Prima ẽ qdã regio corporalis De qua dicitur Joan. vij. Jesus nolebat ī iudeã ambulare. qz ꝛebant eum iudei interficere Secunda est habitatio spiritualis scilicet anima. de qua in psalmo. Facta est iudea sanctificatio eius israel potestas eiꝰ. ¶ Tertia est ecclesia viatorum de qua Actuũ. j. Eritis mihi testes ī hierusalem et in omni iudea ꝛ samaria. Quarta vero est ꝓpria seu gloria beatoruz. De qua potest dici Joelis. iij. Judea ī eternum habitabitur ꝛ hierusalem ī generatiõe ꝛ generationem. In iudea spꝛie bitant rpi cõtemptores. in iudea anime habitant virtutes ꝛ mores. In iudea ecclesie habitãt christi seruitores. In iudea vero patrie rpi speculatores. Aduerte tamen ꝙ in sola iudea solet balsamus reperiri. Quia vere in iudea. corporali preciosus inuentus fuit balsamꝰ iesus rpus ꝓ carnis assumptionem. In iudea vero spũali. s. in anima inuenitur ꝓ gratiam ꝛ deuotionem. In iudea autem inferiori. s. ecclesia inuenitur per fidem ꝛ cognitionem. In iudea insup superiori. s. in patria inuenitur per beatificã fruitionem. Unde de christo potest dici illud Danielis. xiij. Erat abacuc prophera in iudea Abacuc enim interpretatur luctator: fortis ꝛc. Sufficit ergo de iudea gra breuitatis

Judeus. Nota ꝙ iudeus potest accipi ī bono et in malo. In bono ẽtz signat fideles domini confessores quia. s. iudeus interpretat confitens vel glorificans. In malo vero designat peruersos fidei contemptores. s. sectã nequissimam iudeorum. primi iudei sunt glorificandi. Unde apostolus. j. Cozin. ix. Factus sum iudeis iudeus vt iudeos lucrificarez Secũdi vero iudei sunt vituperandi: de quibus Rom. ij. Indignatio tribulatio ꝛ angustia in omnẽ animã hois operantis malũ iudei primũ ꝛ greci. Dicam⁹ ergo primo ꝙ sunt aliqui iudei commendabiles ꝛ isti sunt iudei spirituales. i. viri deũ cõfitentes credẽtes ꝛ glorificantes Antiquitus enim nullꝰ erat populꝰ ꝙ deũ crederet vel laudaret. vel ꝙ legez dei susciperet vel teneret ꝓter pplz iudeorũ. et ideo ille solꝰ aduentũ rpi spabat. ꝛ salutem anime post mortem corporis expectabat: quia. s. illi qui sunt iudei spirituales. i. viri sancti ꝛ perfecti deum habent preceteris credere: legem eius tenere et salutez ami

Universidad de Deusto
Biblioteca

me certitudinaliter expectare Rom.j. Virtus dei est in salutem omni credenti iudeo primum t greco. Et sic de talibus spualibus iudeis potest exponi illud j. Cor. j. Judei signa petunt greci sapientiam querūt. Ubi aduerte q̄ illi qui volunt esse iudei debent habere. Eminētem perfectionem q̄ notatur per signa inquit petunt excellentem discretionem. que ostenditur in verbo sapientiam que dicitur a sapio pis. Diligentem discussionez que ostenditur in verbo querunt. Sit igitur in nobis perfectio moralis. que scilicet notatur p signa iquit Sicut enim equi t canes nobiles aliquibus signis specialib⁹ ab aliis distinguūtur Sic vere boni nobiles t virtuosi aliquibus signis spūalibus. i. aliquib⁹ virtutibus t bonitatibus ab aliis sunt distincti. Signa enim dei quibus deus cognoscit suos sunt gratie et virtutes. Et ideo sicut illi qui portant signa solent admitti ad comedendum in domibus prelatorum. Aliis vero qui signis carēt solent crudeliter repelli. Sic vere in die iudicij illi qui ista signa portabunt. conuiuiū paradisi cum angelis introibūt Illi vero qui signis talibus priuabuntur. ab hoc conuiuio repellentur Habeamus ergo signa ista quia iudei signa petunt. Apoca. vij. Signemus seruos dei nostri i frontibus. Et Ezech. ix. Signa thau super frontes virorum gementiū t dolentium ꝛc. Et aduerte sivis per que signa cognoscitur bonus equus. scilicet quando habet caput parvum macrū erectum. Aures acutas. oculos magnos. nares patulas. pedes mobiles. comā crispam Et p certo talia signa debent in nobis apparere. Sit ergo in nobis caput intentionis parum p humilitatez sit erectum per eternorum affectionem sit etiam macrū per carnis macerationez. Sint aures acute t prompte ad audiendum diuinum mandatum t predicationem. Oculi intellectus sint aperti ad videndum per discretionem. Nares etiam sint patule ad odorandum celestia: per deuotionem. Pedes sint mobiles ad discurrēdum per obedientiam et subiectionem. Coma. id est exterior apparentia sit crispa id est pulis virtutum munita p bonam t honestam conuersationez. Et procerto si ista habuerimus. equi boni. boni iudei. i. perfecti viri erimus. quia sicut dicitur Luc. xxj. Erunt. signa in sole t luna t stellis. Sol enim pater est caloris. Luna mater est humoris stelle filie sunt splēdoris q̄ vere charissimi signa virtutuz debent apparere in sole. i. in viris feruentibus charitate. In luna. i. in viris fulgentibus honestate. In dei ergo signa petunt Unde Apoca. xij. Signū magnū apparuit in celo. mulier amicta sole t luna sub pedib⁹ eius. t in capite eius corona stellarum duodecim.

Per solem intelligitur charitas. Per lunam intelligitur pietas Per stellas intelligitur honestas. Quia sicut dicitur Dar. xvj. signa eos q̄ crediderint hec sequentur bene ergo dictum est iudei signa petunt. Unde Joan. ij. Responderunt iudei t dixerūt. qō signum ostendis nobis q̄ hec facis. Patet ergo q̄ si volumus esse spirituales iudei in nobis debz esse virtuosa perfectio. ¶ Item sit in nobis discretio luminosa. que notatur cum dicitur. Sapientiā. Sapētia em̄ dicit scientia de eternis: que dicitur sapientia a sapore. quia ista est sapida t suauis: Unde Prouer. viij. Sapientia melior est cunctis opibus. Unde de talibus iudeis dicit Hester. viij. Judeis noua lux oriri visa est. Lux enim sapientiam significat Juxta illud. Eccls. ij. Ut transferrez animum meum ad sapientiam. Sit igitur in nobis discretio luminosa. ¶ Item sit in nobis scrutatio curiosa. q̄runt inquit Deū em̄ debemus querere t ipsum tamdiu querere per bona opera q̄ ipsum possimus inpatria inuenire. Unde Joan. vij. Judei querebant eum in die festo ꝛc. Unde infra de Querere. Et vide. s. de Inuenire. vbi est illa autoritas, Querite t inuenietis. Patz ergo q̄ nos debemus habere. virtuosam perfectionem. Luminosam discretionem. Curiosam scrutationem Et sic erimus spirituales iudei. Et sic dico q̄ iudeus quando q̄ accipitur in bono ita q̄ de talibus dicitur Joan. xix. Jesus nazarenus rex iudeorū. Isti sunt ergo iudei commendabiles. ¶ Secundo dico q̄ sunt aliqui iudei detestabiles. Et isti sunt illi qui modo iudei nuncupantur: t qui obstinati t excecati dco credere dedignant. Isti ei sunt illi de quibus dicit Apocali. iij. Bla spemaris ab hijs qui se dicūt iudeos esse t non sunt sed sunt synagoga sathane. Et nota q̄ iudei sunt Effrenati p seuitiam Obstinati. per malicia Aggranati per miseriā. Fuerūt em̄ effrenati xp̄m crucifigendo. Fuerūt obstinati fidem ei⁹ negando. Suntvero captiuati vel aggranati misere diuagando. ¶ Dico ergo q̄ isti habuerunt seuiciaz effrenatam. quod bñ apparuit. qz suū proprium patrē creatorem t redemptorē occidere ūt. Similes q̄busdam animalib⁹ seu verm̄ibus qui inter folia terribinti nascunt que corticem dicte arboris vnde nata sunt solent taliter terebrare. corrodere pforare q̄ quidaz p̄ciosus liquor q̄ terebintina dicitur exide compellitur emanare. Sic vere charissimi cū ista animalia seu v̄rmes. idest iudei ab arbore terebinto. i. a xp̄o geniti fuerunt t p̄ducti ipi tamen eius corticem taliter clauis et lancea perforauerūt q̄ preciosum liquorem sanguinis sui exinde cum violētia extraxerūt. Isti enim sunt qui dixerunt Joā. xix. crucifige crucifige eum. Et Jo. x. dicitur. Sustulerunt lapides iudei vt lapidarent iesum. Isti sunt sicut canes Acteonis qui sicut narratur in fabulis proprium dominū comederunt ꝛc. isti ergo habuerunt seuiciā effrenatam ¶ Deinde dico q̄ isti habent malicia obstinatā christo enim presenti credere noluerunt nec fidem eius gentibus credentibus receperunt sed eam adhuc negant t hactenus negauerūt. Plinius. n. dicit q̄ hyena concipit sine mare. sed Aristoteles hoc negat. sicut & iam dicit idem. Canis etiam primogenitus solet tardi⁹ videre t in cecitate diutius permanere. Quia vere charissimi hyena. i. beata virgo christū concepit t peperit sine mare Hoc tamen Aristoteles. i. populus iudeorum denegauit. Item. v. Negauerunt dominum dixerunt nō est ipse. Nam p certo charissimi cum deus a principio habuerit duo genera filiorum. s. populum iudaicum et gētilem istud tamen ad sensum patet q̄ primogenitus. s. populus iudaicus diutius manet cecus t a lumine fidei alienus. Alio enim populo credente iste credere noluit sed in infidelitati cecitate p̄manet et p̄mansit. Sapiē. ij. Excecauit eos malicia eor. Quod bene figuratū fuit Luc. xv. vbi dicitur. q̄ filius prodigus fuit a patre in domum cū gaudio recept⁹. De quo indignat⁹ primogenit⁹ q̄ laborabat in agro domum patrisfamilias ingredi non volebat quousq̄ in fine a patre exiuit introduct⁹. Quia. scz iudei qui sunt primogeniti filij dei: iuxta illud primogenit usmeus israel. Exodii. ij.. p̄gis t vagis gentilibus domū ecclesie p fidem reuerentib⁹. ingredi noluerūt. sed in propria p̄fidia permanserūt vsq̄ ad finem ipsum sed cum intrauerit plenitudo gentiū omnis israel salu⁹ fiet. Roma. xj. Tunc. n. crūt iudei similes crocodillo qui primo occidit hominem postmodum plorat eum. et finaliter deuorat illum. sicut dicit Plinius quia procerto iudei christum quem primitus occiderunt in fine plorabunt ad ipsum per penitentiaz reuerendo. Juxta illud Plangent eū planctu quasi super vnigenitū Et planget terra. familie t familie seorsū zacha. xij. Et Apocali. j. Tūc plangent se sup eū omnes trib⁹ terre. Ipm etiaz per fidem deuorabūt et eū fidēter corporabūt t manducabūt. Juxta illud Augusti. Crede t manducasti. Mō vtiq̄ figura f i serpente t moyse. Virgam enim conuersam in colubrum horruit moyses accipere: caudam tamen eius iubetur a domino tenere: t tūc in virgam conuertitur sicut ante sicut habetur Exodi. iij. Quia vere q̄ius moyses idest popul⁹ iudeorum horreat modo accipere credere et tenere per fidem illā virgam quam emisit dominus ex syon. scilicet dei filiū christum pro eo q̄ in colubrum. idest in carnem audit eum transmutatum in canda tamen. idest in fine per fidem apphendet. et tūc ipse conuertet in virgam. quādo scilicet illud quod solū crediderat. carnem fuisse credet simpliciter deū esse t deū in homine latuisse. Patet ergo quō

ergo quō iudei modo habēt malitiaz obstinatā. Unde Actu. xiij. increduli fuerūt iudei. ¶ Deniq̄ dico q̄ isti habent miseriam aggrauatam. Nullus enim fuit vn⁹ p̄ populus qui tot miserias t captiuitates a principio sustineret. Figurati enim fuerūt in chaym primogenitosdam qui quia occiderat abel fratrez suū. posito signo in faciem eius factus est vagus et profugus super terrā Quia vere iudei in facie cognoscuntur et quia fratrem suum christum occiderunt sicut vagi et profugi p mundum sine domicilio proprio diuagātur. Unde ℣ sec. ix. Abijciet eos deus quia non audierunt eum: t erunt vagi in nationibus. Unde Act. xviij. Precepit claudi⁹ discedere omnes iudeos a roma. Sufficit ergo de iudeis. Vide infra t christi passione.

Judicare ¶ Nota q̄ iudicare idem est quod discreto in aliqua arte dicitur q̄ ipse est homo boni iudicij. Judicium enim nihil aliud est q̄ discretio inter q̄litates et conditiōes rerū. Prouer. xxxj Discerne quod iustum est et iudica inopem t pauperem. Cum igitur scriptura agat de duplici iudicio diuino pariter t humano. ¶ Primo de humano iudicio aliquid est dicendum. Et nota q̄ iudicium in scriptura significat.

Ordinatiuā iurisditionē. Primo ergo dico q̄ p iu
Extimatiuam opinationē dicium intelligitur iuris
Executiuā condemnationē. ditio ordinativa.

Et sic sumitur in. p̄s. Ecce nunc reges intelligite eruditimini qui iudicatis terram. Judicatis inquit. i. ordinatis disponitis et gubernatis. ¶ Item per iudicium intelligitur Estimatio opinatiua. Et sic sumitur. Joannis. vij. Nolite iudicare secundum faciem sed veruz iudiciū iudicate. ¶ Item per iudicium intelligitur condemnatio executiua. Et sic sumitur Sapientie. vj. Judiciū durissimum fiet his qui presunt. Quia ergo nomen iudicij importat statuti iurisditionē negociorūcognitionē t negociorū diffinitionē bñ p̄z q̄ officiū iudicādi debz cōmitti viris autenticis et honestis. Viris prudentibus t discretis. Viris etiam deum timentibus t perfectis iudex enim in populo est sicut oculus in corpore a quo dependet regimē corporis vniuersi. Nam sicut oculus habet de coloribus iudicare. foueas et pericula p̄cauere. t p̄iudicare. t cunctis membris alijs de debito regimine prouidere. Sic vere iudex debet de coloribus. idest de personarum conditionibus discernere. reipublice p̄cula cognoscere. et omnia membra corporis. idest oēs p sonas sue iurisditionis debite gubernare Et ideo de talibus videtur dici illud p̄s. Recte iudicate filij hominū Jn quibus verbis ostenditur q̄ illi qui volunt iudicare debent habere tres speciales virtutes. scilicet. Veritatē in intentione quod ostenditur in verbo. Recte. Charitatem in affectione. quod ostenditur in verbo Filij Charitatem in cogitatione. qō ostenditur in verbo Hominū

¶ Debet enim bonus iudex habere. Intentionis rectitudinem. Recte inquit iudicate dilectiōis plenitudinē filij inquit. qui scilicet sunt qui habent naturalem dilectionem ad patrem. Discretionis limpitudinem. hominum inquit. qui scz sunt animalia ratiōabilia ¶ Dico igitur si volumus debite iudicare nos debem⁹ habere veritatez in intentione. Recte inquit iudicate. Istud enim summe pertinet ad bonum iudicem. q̄ sciliz quis quid faciat. habeat intentionem rectam. veram. iustā t honestam. Sicut enim scriptor non potest recte lineare nisi regula sua fuerit recta. Sic procerto iudex nō potest rectum iudicium facere nisi intentio sua que scilicz est regula seu forma actuum et operum exteriorum recta fuerit atq̄ sancta. Recte ergo iudicate. idest recte inter merita personarum t causarum discernite. Quia sicut dicitur. Prouerbiorum. xx. Ex studijs suis intelligitur puer si munda et recta sint opera eius. Rectum em̄ dicitur quod non pendet plus ad vnam partem q̄ alia quia vere intentio iudicis debet esse recta et iusta. ita q̄ non debet magis inclinari ad vnam personam q̄ ad alteram non plus ad amicum q̄ ad inimicum nō plus ad vicinum q̄ ad peregrinum. Recte ergo iudicate. vt sic cuilibet possit dici illud quod dictum est symoni q̄ interpretatur obediens Luc. vij. Recte iudicasti. Et ne eme. ix. Dedisti eis domine iudicia recta. Quod tamen proculdubio hodie est contra multos iudices et prelatos superiores pariter potentes qui procerto non videntur habere intentionem rectam quia scilicet non intendunt in suis iudicijs nisi propriam vtilitatem nō communem propriam lucrum non alienum. fauorem spectalem non iustitiam generalem. Quia sicut videmus q̄ nimia propinquitas alicuius rei vel nimia distantia vel aliq̄ alicui⁹ rei interpositio vel ēt oculi mala dispositio impedit in oculo rectū iudicū. Sic vere in oculo. i. in iudice rectum et verum iudicium impeditur quando p sona nimis ei appropinquat per specialem affectū. vel quando oculus iudicis est corruptus per auaricie defectum vel etiam quando aliquid interponitur scilicz aliquod munus seu precium. Potissime autez impeditur hodie rectum iudicium propter propinquitatem affectionis vt quia sibi attinet. vel quia prece vel precio ipz amat. Res etiam que est immediate super oculum ab oculo non videtur neq̄ sinit alia videri quādo vero aliquis habet aliquam personam super oculum cordis p nimiam affectionem nec ipsius demerita nec aliorum merita videntur. nec de ipsis debite iudicatur quibus potest dici hodie illud Sapien. vj. Cum esstis inquit ministri regni illius non recte iudicastis. neq̄ custodistis legem iustitie Non sic charissimi non sed recte iudicate. quia sicut dicit. Petrus Ravenensis teste cicerōe Personam iudicis exuit quisquis amicum induit Eq̄tas enim cui iudex obsequitur ignorat odium et amorē habeamus igitur in intentione veritatem. ¶ Item debet iudex habere charitatem in affectione. filij inquit. Filius enim nomen est amoris. quia scilicet boni iudices q̄ius exterius ostendant rigorem intus tamen semper debent habere charitatem compassionem et amorē Magis enim debet procedere iudex ex amore q̄ ex rigore. ex charitate q̄ ex seueritate. Sicut enim lapilli seu calculi videntur exterius duri t frigidi. t tamen interi⁹ potentialiter habent ignem. qui si colliſi fuerint, statiz exit. Sic vere charissimi boni iudices sepe creduntur eē durt. et frigidi. idest crudeles t indeuoti propter rigorē iustitie quem exterius pretendunt qui tamen in rei veritate sunt interius ignei. charitatiui t benigni. Filij ergo Et sic tales erunt illi filij. de quibus dicitur in psal. Filij tui sicut nouelle oliuarum. Oliua enim signat virtutem pietatis t charitatis. que semper debet in visceribus iudicum abundare vt scilicet benigniter t matu re possint subditos iudicare. Juxta illud Sapien. xij. tu autem dominator virtutis cum tranquillitate omnia iudicas. t cum magna reuerentia disponis nos. Isti sūt ergo filij. idest charitatiui et pij. benigni pariter. et modesti. quia scilicet bonis debent se ostendere benignos; ipsos debite promouendo q̄ius malis se debeant ostendere valde duros ipsos acriter puniendo. Exemplo leonis cuius natura est hominib⁹ valde benigna. erga vero bestias valde dura sicut potest exemplis varijs declarari quia scilicet iudex debet hominibus idest bonis p sonis esse bonus et pius. bestijs autem idest malis debet esse rigidus et austerus. filij ergo vt de iudicibus bonis dicatur illud zacha. iij. Isti sunt filij olei splēdoris Cuius tamen contrarium faciunt multi. similes formicis. de quibus dicit. Plinius q̄ hominibus nocent vrsos tamen iuuant quia scilicz mali iudices solent Lonis nocere. malos autem in sua malicia sustinere t martime si boni sint homines. idest pauperes t nudi. Alij vero vrsi. idest diuites t hirsuti. Sufficit enim talib⁹ q̄ in vrsis idest magnis diuitibus inueniunt magnuz vellus diuitiarum t munerum. contra illud. Ue qui iustificatis impium pro muneribus. t iustitiam iusti aufertis ab eo. De quib⁹ loquitur Jsido. iij. de summo bono Grauius inquit lacerantur pauperes a pravis iudicibus q̄ a cruentis hostibus Nullus enim predo tam

Universidad de Deusto

crudelis in alienis quantummalus iudex in suis. Jili. ergo non sunt dom filij sed mali similes filijs samuel De quib⁹ dicit.j.Reg.viij. ꝙ cū senuisset samuel posuit filios suos iudices israel.qui declinauerunt post auaritiam acceperunt munera et puerterūt iudicium. Quia procerto istud est verum ꝙ quando ardor auaricie in corde iudicis incalescit.statim ab eode amor et pietas euanescit Calor enī exterior innaturalis mortificat calorem interiorem et etiam naturalem humorem vero solet cōsumere et penitus desiccare sicut patet in aceto. Nam vinum calidum propter calorem acris circunstātis efficitur frigidum ꝛ siccum. Sic vere dico spiritualiter ꝙ calor exterior idest auaricia a bonis exterioribus introducta. calorem ꝛ humorem.idest charitatem ꝛ pietatez interioris conscientie habet destruere.ꝛ ipsum penitus eneruare.Et ideo precipitur Exodi xviij. Provide inḋt de omni plebe viros sapientes et timentes deum in quibus sit veritas et qui oderint auaritiā qui iudicent populum omni tempore. Mō sic ergo.ſz habeat iudex charitatem et affectionem filij inquit. ¶Item iudices debent habere claritatem in cognitione qꝛ scilicet debent esse filij hominū.idest imitatores personarū rationabilium. Debent enim esse sapientes et prouidi.ꝛ discreti. vt cognoscant quid sit agendū vel etiam quid omittendum. Si enim equus cecus in quadriga primus iret.totum in precipitium laberetur. Quia sicut dicitur Mathei.xv. Si cecus ceco ducatum prestet ambo in foueaz cadunt. Sicut bene patuit in iameeh: qui cecus existēs loco bestie hominem interfecit sicut dicitur in historia scholastica. Sicut etiaz patuit in Samsone. qui cecus factus cum colūnas domus teneret se ꝛ alios interfecit sicut dicitur. Judicum.xvj. Quia vere iudex qui est cecꝰ ꝙ ignorantiam nescit bene iudicare de meritis personarum Sepe enim fit ꝙ credit esse bestiam illum qui ē homo.idest ꝙ credit esse malum illuz qui est bonus. ꝛ sic vnum loco alterius sepe punit. Et ideo necesse est ꝙ sit homo.idest persona rationabilis et discreta. Sicut ꝛ Salomone dicitur.iij. Regum.iij. Cognouerunt sapiētiam dei esse in eo ad faciendum iudicium Et in psal. dicitur. Et nunc reges intelligite.erudimini qui iudicatis terram. Unde de quolibet discreto iudice potest dici illud.j.Cor.ij. Animalis homo non percipit ea.q̄ sunt spiritus dei. spiritualis autez iudicat oīa. Ꝑz ergo quomodo iudex debet habere.

Puram intentionem.
Veram dilectionem.
Claram discretionem.

Recte inquit iudicate filij hominum. Judicium ergo signat iurisditionē ordinatiuaz. ¶Secundo principaliter dicam ꝙ iudicium signat estimationem opinatiuā et sic iudiciū in malo signat vitium ꝛ tractionis.explorationis opiniōis. Sunt enī multi q̄ de factis et dictis oīum volunt opinari. iudicare et determinare.ꝛ hoccō muniter non in bono sed in malo quia sepissime accidit ꝙ illud quod factum est ab aliquo bona intētione.mali iudicant illud esse factum mala intentione Ultiū enī oculi facit ipsum male ꝛ rebus iudicare. sicut patet ꝛ frenetico qui iudicat in parietib⁹ esse imagines que tamen sunt interius in sua fantasia in cerebri concauitate. Turbidus etiam oculus in candela videt circulum qui tamen circulus non est in candela. sed est defectus in oculo qui non finit eū bene iudicare. Sic vere charissimi mali et defectuosi non iudicant hodie de negocijs secundum ipsorum conditionem et valorem sed secūdū suam propriam malam opinionem ꝛ errorem. Unum enim illud quod in se sentiunt. in alijs credunt esse et ideo de alijs ꝛ aliorum operibus iudicant semper malū quod vtiq; non proueniet ex aliorum prauitate. sed ex sua propria malignitate. Tales reprehendit apostolus Roma.xiij. Tu quis es qui iudicas alienum seruum? domino suo stat aut cadit in quo enim alium iudicas.teipsum condemnas. Christus etiam dicit in euangelio. Nolite iudicare et non iudicabimini. In quo enim iudicio iudicaueritis iudicabimini Matth.vij. Unde nota ꝙ istud iudicium opinatiuum decipitur tribus modis Ipsum enim decipit.

Familiaritas.
Amoris quantitas.
Odij prauitas.

Dico familiaritas. Nam sicut dicunt astrologi. Stella quando est in puncto meridiei vbi constat ꝙ nobis ē vicinior videtur tunc temporis esse minor quia vere nescio quomodo fit ꝙ illi qui sunt nobis vicinjores ꝛ familiariores videntur nobis imperfectiores ꝛ minores ꝙnis in rei veritate sint ceteris meliores. Unde de quadā domina francie narratur. Quod cum militem virum suum sub incognito habitu semel videret in quodam facto armorum strenuissime se habere. ipsuz ꝛ strenuitate vltra modum cōmendabat nesciens quis esset tandem tamen comperiens ipsum esse virum suum strenuitatem suam quam prius commendabat incepit cōtemnere.dicēs in gallico. Fij au deable cestle nostre.hoc est dictu. Deu ex parte diaboli iste est maritus noster. Ecce ergo quomodo iudicium istius mulieris precedēs familiaritas perturbauit. Bene ergo dicit. Innocentiꝰ libro de conditione humane nature. Crudelitas odiuz familiaritas parit contemptum. Unde talis potest dicere illud.j. Corinth.x. Libertas mea iudicatur ab aliena conscientia. Judicium ergo impedit familiaritas.

¶Deinde dico ipsum impedit amoris quantitas teste enim Seneca. Amor iudicium nescit Illud enim qō amatur semper melius ꝙ̄ sit esse iudicatur. Sicut enim res propinquior. falso iudicatur esse maior. Sicut patet in luna que ꝙ̄is sit minor omnibus stellis quia tamē est nobis proximior. videtur et creditur esse maior. Sicut insuper vna stella videtur esse due si visus attentissime feratur in ipsum. Unum etiam granū rotundum videtur esse duo. si cum duobus digitis primis simul immediate tangatur. Sic vere sit ꝙ ille qui nobis per cognationem et amorem amplius primatur a nobis maior et melior iudicatur. Nam si oculus cordis ad considerationem bonorum alicuius persone per affectionez excessiue se dirigat illud procerto quod nō est nisi vnū credit esse duo quia scilicet ipsum iudicabit duplo meliorem ꝙ veritas requirit. Quod vtiq; videtur in multis prelatis qui cognatos ꝛ nepotes suos iudicant meliores ꝛ ideo ipsos faciunt in dignitatib⁹ potiores. quādo enim parua ꝛ minuta litera videtur mediante aliquo grosso medio. scilicet cristallo seu vitro grossiori et apparentior ab illis qui habent visum ꝛbilem iudicat ꝙ̄is in veritate litera semper eadem perseueret ꝛ pmaneat. Sic vere quando prelatus vel iudex habet visum discretionis debilem et ineptum tunc ille quē videt mediante grosso medio.i.mediante carnali affectione. ab ipso grossiori me'ꝺio et perfectiori iudicat ꝙ̄is in se parum imperfectus et modicus dinoscatur. Ideo talib⁹ ita carnaliter iudicantibus dicitur. Joannis.viij. Vos secundum carnem iudicatis. Impedit ergo iudicium amoris quantitas. ¶Dico demiq; ꝙ verum iudicium impedit odij grauitas. Sicut enim res ꝙ̄ ꝙ̄ sit in veritate magna ratione remotionis iudicatur multotiens ee qua. Ille etiā qui est i mari i aliqua naui. iudicat ꝙ circumiacentia littora moueantur. que in veritate non moueantur ipse vero existens in naui. mouetur et agitatur Sic. pculdubio charissimi illi qui ab aliquo sunt remoti per odium ꝛ rancorem: et qui in mari. idest in amaritudine inuidie vel tristitie. iracundie motib⁹ contra aliquem agitantur. illos qui in veritate sunt stabiles atq; magni. idest viri notabiles ꝛ perfecti. et in moribus bonis; virtuosi. iudicant esse mobiles atq; paruos. i. imperfectos: inconstantes: ꝛ a quantitate virtutuz omnino. destitutos. Quia breuiter istud est verum ꝙ motus odij ꝛ rancoris facit de alijs indebite iudicare. Mō patz in detractoribus et hypocritis. qui de factis aliorum solent iudicare ꝛ male de omnibus opinari. Non enī possunt iudicare de aliquo ꝙ sit bonus. Sicut enim teste.

Jsidoro

Jsi dozo: lapis qui dicit elitropia ita illudit oculos circunstantium ꝙ solem facit rubeum ꝛ sanguineū ꝙ̄is sol in veritate semper sit lucidus ꝛ clarus. Sic procerto odium ꝛ invidia taliter peruertit oculos. idest iudicia detractorū. ꝙ illos qui sunt lucidi atq; clari. idest boni discreti ꝛ perfecti: iudicant esse sanguineos ꝛ carnales. Ulī de istis potest dici illud. Ecclesiastes.x. In via stultus ambulans: cum et ipse insipiens sit omnes stultos estimat. Talibus potest dici dyabolus de quolibet viro bono illud quod dixit de christo pylatus. Accipite eum vos ꝛ secundum legem vestram iudicate. Joā.xv ij. Isti debent audire verbum Hiero. in homel. Melius est inquit, tacere ꝙ̄ aliquid temere iudicare. Tales enī reprehenduntur in ps̄. Usq;quo iudicatis iniq̄tatem ꝛc. malum enim est scōm apparentiam iudicare. quia sepe fit ꝙ ille qui exterius apparet exaliquibus accidentib⁹ esse malus: est intus in conscientia valde bonus Si enī ossa ex apparentia iudicarentur intus sicut extra durissima crederentur. q̄ꝛe tamen sunt interius medulosa. Quia vere sepe fit ꝙ aliquis exterius videtur esse dur⁹ ꝛ indenorus. qui tamen intus in corde et in conscientia est valde bonus. ꝛ medulla charitatis et gre totus plenus. Bene ergo consulit saluator. Joan.vij. Nolite iudicare secundum faciem. sed iustum iudicium iudicate Impedit ergo veram iudicium. i. veram opinionem et estimationem. Odij prauitas amoris quantitas familiaritas. Et sic patet secundum principale. scilicet. ꝙ iudiciū signat opinatiuam estimationem.

¶Tertio principaliter dico ꝙ iudicium signat executiuam condemnationem Et sic potest accipi ꝙ extremo iudicio. Sed de hoc vide infra in titulo sequenti.

A **Judiciū diuinū.** Nota ꝙ iudicium diuinum est in duplici differentia. Est enim vnum iudiciū particulare. Aliud erit vniuersale. Primū est valde nobis occultum. Secūdum erit omnibus manifestum. Primum quotidie celebratur. Secundum in fine temporum expectatur. De occulto ergo primo dei iudicio potest dici illud ps̄. Judicia tua abyssus multa. Nam sicut abyssus est lacꝰ profundissimus cuius profunditas non attingitur nec videtur. quia scilicet splendor lucis create ad tantā profunditatem attingere nunq̄ pōt. Sic vere occulta dei iudicia ita sunt excellentia et profunda ꝙ lux humane ꝛ create scientie ad eorum cognitionem seu noticiā non attingit. Quia ꝙ̄is effectus iudiciorum domini quotidie videamus causas tamen eorum ignoramus quia scilicet effectus sunt visibiles. cause tamen eorum imp scrutabiles Quod admirans apostolus Roma.xj. dicebat O altitudo sapientie ꝛ scientie dei ꝙ incomprehensibilia sunt iudicia eius: ꝛ inuestigabiles vie eius. Sicut enim videmus ꝙ in camera parlamenti recōduntur secreta iudicia. que tandem exterius publicantur ꝛ per manus baiulorum ad executionem debite demandantur. Sic vere in camera secreta diuine voluntatis ordinantur iudicia summi regis ibiq; secretissime primitus diffinitur quicquid in reb⁹ humanis per manus baiulorum: idest angelorum diuina profunditas operatur.

B ¶Nota ergo. ꝙ ista iudicia sunt.
Commendanda.
Formidanda.
Meditanda

Debent enim ab omnibus commendari. quia scilicet constat ꝙ semper habent iustitiam anneram Unde dene laudabat eum illa anna Thobie. iij. Justus es domine et omnia iudicia tua iusta sunt. ꝛ omnes vie tue misericordia et veritas. ¶Item debent ab omnib⁹ formidari. Sicut enim homo quando audit tonitrua et chozusciatiōes: solet valde timere: ꝛ hoc ne fulgur denubibus exeat ipsumq; peutiat et occidat. Sic vere quia quotidie audimus tonitrua diuinarum comminationum. et videmꝰ chozusciatiōes suarum terribilium ordinationum in merito debemus timere: ꝛ ne forte per fulmen sui occulti iudicij feriamur continue formidare

Sic timebat dauid cum dicebat. Cōfige timori tuo carnes meas. a iudicijs enim tuis timui. ¶Itez debent ab omnibus meditari. Jurta illud ps̄. Memor fui iudiciorum tuorum a seculo domine et consolatus sum magna enim est consolatio bono viro quando considerat iudicia dei scilicet qualiter subito et vltra humanā opinionem consueuerunt malos deijcere: bonos defendere fortes probare humiles exaltare. ꝛ iniquos in presenti remunerare. In isto enim dei admirando iudicio fuit. Aman deiectus fuit Daniel a leonibus protectus fuit. Dauid electus fuit fortis Job pbatus. fuit humilis. Joseph sublimatus fuit etiam diues epulo in mundo remuneratus. Fit enīz dei ignoto et iusto iudicio vt mali hic rideant vt in fine extermmentur. Jsta igitur sunt a bonis considerāda. ꝛ p consolationē hūda ꝓmue meditāda. sicut faciebat Dauid cū dicebat. Cognouī dñe q: ē ꝙ tas iudicia tua. ꝛ in veritate tua humiliasti me. Et alibi dicit. Judicia eius in cospectu meo semper. Considranda sunt ergo. Unde Gregorius in moralib⁹ dicit. Judicia dei dum nesciuntur non audaci sermone discutiēda sunt. sed formidoloso silentio veneranda ꝛc. De occultis dei iudicijs omitto: quia infra de prouidentia diuina plurima sunt dicēda ꝛc. Ubi inuenies figuras varias et exempla. Hoc solum ad presens aduerte ꝙ deus similis videtur cuidā lapidi magnetis q̄ est i ethyopia Dicit enim Jsido. ꝙ magnes inuenitur in ethyopia q̄ habet plures angulos diuersarum ꝛ contrariarum virtutum. Nam in vno angulo ferrū attrahit in alio vero angulo ferrum a se reijcit ꝛ repellit. Sic vere charissimi deus videtur habere plures angulos. i. plures prouidētie sue differentias ꝛ modos. Jlle enim vnus ꝛ idem existens aliquando vtitur virtute attractiua ad ferrum. i. ferreos peccatores ad penitentiam conuertendo. sicut patuit in paulo et maria magdalena. Aliquando vtiturvirtute expulsiua ipsos a sua gratia repellēdo. idest in peccatis ipsos dimittendo: ꝛ ad mortem eternam finaliter reseruando. Sicut enim dicitur Roma.ix. Cui vult miseretur deus et quem vult indurat. Malach.j. Jacob dilexi. Esau autem odio habui Judicia ergo dei sunt. Meditanda. Timenda et Laudanda. ¶De extremo autem iudicio ꝙ̄is sit materia terribilis ꝛ profunda: ꝛ nobis inexcogitabilis et ignota: possumus tñ secundum facultatis modulū aliq̄d balbutire. ¶Notemus ergo ꝙ sicut reges et principes solent assisias suis certis tēporibus statuere vbi solet causas et negocia diffinire. Sic vere rex regum deus vnam magnam assiam seu vnum magnum parlamentum ꝛ constitutionz ordinauit: in quo in fine temporū omnes homines iudicabuntur et in quo salutis vel damnationis negocia norma iustitie decidētur. Unde apostolus dixit Actu. xvij. Statuit dominus diem in quo iudicaturus sit orbem terre in equitate. De isto vero die et de isto parlamēto mirabilia dicit scriptura. Uocat enī ipz Sopho. j diem ire: diem calamitatis et miserie: diez tribulationis et angustie. diem tenebrarum ꝛ caliginis diem nubis et turbinis. diem tube ꝛ clangoris. Quia procerto charissimi tdies illa erit amarissima peccatoribus qui ibidem perpetuo damnabuntur. Sicut enim mustella si ruta munita sit basiliscum inuadit et superat. Sic vere christus ruta' amare seueritatis armatus basiliscos. idest dyabolum et reprobos tunc temporis superabit ꝛ etiaz perpetuo condemnabit. Soph.j. vox dici domini amara tribulabitur ibi fortis. Sicut enim artes quandoq; retrocedit vt tandem reuertēs durius percutiat resistētem. Sic vere deus dum durat vita presens videt retrocedere penam peccatis debitam dissimulando et peccatores in hoc seculo non puniendo. In die vero iudicij cōtra peccatores qui modo resiliunt ipsius voluntati venient obuius ꝛ festinus ipsoq; dure percutiet et damnabit. quia sicut dicitur. Prouerbiorum. vj. zelus et furor viri non parcet in die vindicte: nec acquiescet cuiusq; precibus nec recipiet pro redemptione dona plurima. Si

Universidad de Deusto

cut em aries dicit veruex ꝑm Jsido. co ꝙ vermem vehat quia scz vermem habet in capite ꝑ. quē excitat ad alios ferendū. Sic vere xps qui modo est agnus per benignitatem: tunc vero fiet aries ꝑ seueritatē ⁊ vermem seuere iustitie. tunc in capite diffinitionis sue portabit. q̄ ipsuz ad puniendum damnandum ⁊ iudicandum reprobos excitabit. Psal. Excitatus est tanq̄ dormiens dominꝰ ⁊ tanq̄ ⁊c. Sicut ergo video q̄ in mundi iudicijs seruatur ordo qz scilicet oportet q̄ assissia ꝓconizetur. q̄ locꝰ determinetur q̄ reus citetur q̄ iudex ibi ꝓsentet. ¶ Itē necesse est q̄ ibi sint. Accusantes Assistentes Testificates. ¶ Item necesse est q̄ ibi sit. Testium publicatio. Sententie diffinitio. Sententie executio. ¶ Sic procul dubio charissimi dico. Quod de futuro iudicio.

Dies est ꝓconizatus.
Locus est determinatus.
Mundus est totus citatus.
Judex est totus paratus.
Item ibi erunt accusatores.
Magne improbitatis.
Assistentes magne autoritatis.
Testes maxime veritatis.
Publicatio maxime claritatis.
Diffinitio dure seueritatis.
Executio dure penalitatis.

In his em̄ decē particul' cōsistit tota materia iudicij finalis. dico ergo ꝓmode iudicio q̄ dies ipsiꝰ est preconizatꝰ. Sicut enim dicit ꝓphꝫ exit regis apumde alueari sue longe ante solet prescirı. ⁊ quibus dam signis et strepitibus ante triuz dieruz spacio precognosci. Sic vere futurus exitus regis de paradiso ad iudiciū a magnis tēporibus est ꝓconizatus. ⁊ ꝓphetarū vaticinio ꝓclamatus et tribus, diebus ante. idest tribus mundi temporibus. scz tēpore legis nature. legis scripte legis gratie: a sanctis patribus ꝓdicatus ꝓma. n. die. f. tpe legis nature preconizauit ipsum Job. xix. Fugite inquit a facie gladij. quoniā vltor iniquitatum gladiꝰ est. ⁊ scitote eē iudiciū. Scda die scz tpe legis scripte ipm̄ ꝓconizauerunt multi. ⁊ inter ceteros Esaias dicēs. Esa. ij. Dominꝰ ad iudicium veniet cū senibꝰ populi sui. Et Jochis. iij. Veniet dies domini magnus ⁊ horribilis. Et in infinitis aliis locis. Tertia aūtore. scz. tpe legis gre ipuz ꝓconizauit ꝑsonaliter ipse iudex. Joan. v. Pater omne iudiciū dedit filio. Apostolis etiam dicit Actuū. xvij. Statuit dominus diem in qua iudicaturꝰ est orbem terrarū. Iz finaliter in ista vltima die. f. in fine temporis gratie. fiet alia magis cuidens ꝓconizatio que scz fiet per signa: qz sicut dñs Hieronimꝰ inuenit scriptum in annalibus iudeoꝝ. Quindecim signa iudicij illud ꝓcedent. q̄ sui terribilitate istius diei terrorem ⁊ asperitatē: ⁊ iudicis. rigorem ⁊ seueritatē manifeste significabunt et ostendent. Jsta autem signa precedentia quia satis communiter sunt vulgata no lui hunc operi inserere. ⁊ maxime cū nesciatur si sint vera. Hic est ergo dies preconizatus potissime aūt preconizabit per turbam angelicam et per ignem conflagrationis. Quia sicut dicitur. j. Cor. xv. In momento ictu oculi. in nouissima tuba fiet iudiciū In canonica etiā beati Petri. j. Petri. iij. dicitur Quod ignis conflagrabit mūdum ⁊ purificabit omnia elementa. Sicut enim dicitur in ps̄. Ignis ante ipsum precedet et inflammabit in circuitu inimicos eius. Et forte iste ignis poterit multa facere q̄ i iudicio vel ante iudicium sint futura. qz scilicet per ignem mōtes et valles ad cqlitatis planiciem deducentur. Et Baruch. v. Constitui dñs humiliare omnem mōtē excelsum: et conualles replere in equalitate terre. Tunc enim erūt prauа in directa: ⁊ aspera in vias planas Esa. xl. Per ignem turres ⁊ edificia destruent. Per ignem elementa purificabuntur. ⁊ a sorde quam a peccatis hominum contrahunt purgabuntur. Per ignem fluctꝰ fontium ⁊ fluminum terminabūtur. Per ignem herbe ⁊ arbores: bestie ⁊ volucres. pisces ⁊ serpentes ⁊ cuncta q̄ in mundo sunt sensibilia vel vegetabilia siccabuntur. Ignis enim secūdum sanctos. xl. cubitis ascendet super altiores mōtes mundi. sicut aqua in tempore diluuij legitur ascendisse Tunc em̄ qz cessabit motꝰ celi necesse erit cūcta ghabilia ⁊ corruptibilia cessare. ignis ergo ille erit vltimꝰ ⁊ ime diatus nuncius ⁊ vltimus preco' istius diei. Unde Esa. vltimo. Ecce dominꝰ in igne veniet: et quasi turbo quadrige eius. reddere in indignatione furorem suum. ⁊ increpationem suam in flamma ignis: quia dominus in igne diudicabit et in gladio suo ad omnē carnē ⁊ multiplicabuntur interfecti a domino. Dies ergo iudicij ē preconizatus. ¶ Secundo dico. q̄ locus iudicij est determinatus. quia scilicet in monte oliueti in valle iosaphat: que est in decliui dicti montis erit iudicium sicut dicitur Joel. iij. Sicut enim iudex habet ponere sedem in loco medio et communi: vt in vtroq̄ latere possit adcum haberi accessus. Sic vere christus sedez iudicij sui constituit in loco communi ⁊ medio. idest in vicinitate in dicta valle. vbi dicitur esse medium mūdi vt ab vtraq̄ pte mundi possint mortui equaliter aduenire Jn ps̄. em̄ dicitur. Jherusalem que edificatur vt ciuitas cuius participatio eius in idipsum. quia illic sederunt sedes in iudicio: sedes super domum dauid. Joelis. iij. dicitur Congregabo inquit omnes gentes ⁊ deducā eas in vallem Josaphat ⁊ disceptabo cum eis ibi. Juxtum est enim q̄ in patria in qua dominus in forma serui exiit it iudicatus in eadem in forma regis ⁊ domini iudicet vniuersos. Dico ergo q̄ locus iudicij est determinatus. ¶ Tertio dico q̄ ad iudiciū mundus est citatus. ibi em̄ oportebit personaliter comparere omnes illos qui sunt fuerunt: ⁊ erunt. Quia teste apostolo. Omnes nos manifestari oportz ante tribunal christi vt vnusquisq̄ recipiat put in corpore gessit: siue bonum fuerit siue malum. ij. Cor. v. Sicut enim dicit Plinꝰ. Catuli leonis mortui nascuntur. sed post triduum leo fortissime clamat et rugit ita q̄ totum cubile tremere facit. ad cuius clamorez catuli a morte suscitantur. ⁊ vitam recipiunt ⁊ colcquūtur. Sic vere charissimi: cum nos oēs nascamur mortui vel mortales leo de tribu iuda pater noster post triduū. i. post q̄ tps nature. tps scripte legis: tps gratie cōpletum fuerit ⁊ finitum fortissime per ministerium angelorum clamabit: ⁊ nos omnes ad iudiciū vocabit et ⁊ citabit, Totum. etiam cubile huiꝰ mūdi terrebit ⁊ cōturbabit. et nos alios catulos suscitabit et viuificabit. Dicit. vj. Viuificabit nos post duos dies. die tertia suscitabit nos. Et vere charissimi. ista vox erit terribilis. ⁊ stupenda: quia cum leo rugiet. quis non timebit? Amos. iij. Ipse enim rugiet: ⁊ formidabunt filij maris. Dicit. xj. Jsta vox dei nihil aliud est q̄ tuba angelica de qua dicit j. Cor. xv. Canet enim tuba: ⁊ mortui resurgent incorrupti. De quo Chn. Uere inquit magna vox illa cui cūcta obediunt elementa q̄ petras scindit. inferos aperit monumēta frangit. vincula mortis dissoluit. tumulos reserat. mortuos resurgere facit et ad iudicium venire compellit. De ista etiam vocali citatione dicit Hiero. super Math. Quotiēs inquit diem illum cōsidero: toto corde contremisco. Nam siue comedam siue bibaz siue aliquid aliud faciam. semper videtur sonare in auribus meis illa vox. Surgite mortui: venite ad iudicium Dico ergo q̄ ad iudicium est mundus citatꝰ. ¶ Quarto dico. q̄ ad iudicium est iudex paratus. Judicis enim presentia est vnum de essentialibus iudicij. Et ideo iudex dei filius ibidem personaliter aduenit qui singulis singula iuxta merita sua reddet. Et aduerte q̄ iste iudex valde est metuendus Quia eius.

Presentia est impassibilis.
Potentia est insuperabilis.
Scientia est infallibilis.
Justitia est inflexibilis.
Iracundia est implacabilis.

Dico igitur q̄ huius iudicis presentia non preuidebit Unde dicitur. Dies domini sicut fur in nocte ita veniet. j. Thessa. v. idest subito et occulte et ex improuiso. quia dicitur Math. xxiiij. Sicut enim fulgur exit ab oriente et apparet vsq̄ in occidentem. sic erit et aduentus filij hominis. Fulgur enim subito ab oriente in occidens se diffundit. et quicquid durum inuenit: inflammat penetrat atq̄ scindit. Quia vere subito christus ad iudicium

apparebit

apparebit ⁊ duros impios seueritatis sue sententia in flāmabit. Juxta illud Math. xxiiij. Uenietdominus serui illius hora quam ignorat et diuidet eum. partemq̄ eius ponet cum infidelibus: ¶ Item eius potētia non superabitur. qz sicut dicitur Job. ix. Si fortitudo quereretur robustissimus est. ¶ Item eius scientia non fallet quia sicut dr. Job. ix. Sapiens corde est ⁊ fortis robore ¶ Itē ei⁹ iustitia nō flectet qz sicut dr in ps̄. Deꝰ iudex iustus fortis ⁊ patiens. ¶ Itez eius ira nunq̄ placabit quia tunc poterit dici illud Gene. vj. Tactus dolore cordis intrinsecus delebo inquit hominez quem creaui a facie terre. Contra igitur istius potentiam nō valebit tyrannis sua crudelitas. Contra istius scientiam non valebit aduocatis sua subtilitas Contra eius iustitiaz non valebit diuitibus suorum munerū liberalitas. Cōtra eius iracūdiam non valebit orantibus suorū verboruz simplex benignitas. De isto igitur iudice loquitur Aug. libro. xiij. de symbolo et dicit sic. Judex ille nec gratia preuenietur. nec misericordia flectitur. nec pecunia corrumpitur. nec penitentia mitigatur. Hec ergo agat anima vbi locus est misericordie quia ibi erit locus iustitie. Patet ergo q̄ ad iudicium locus est paratus. vel q̄ i ibi erit iudex magne sublimitatis. ¶ Quinto dico q̄ ibi erunt accusatores magne improbitatis. Erunt em̄ ibi plurimi accusatores. scilicet.

Operum prauitas.
Conscientie veritas.
Elementorum communitas:
Christi vulnerum penalitas.
Demonioꝝ peruersitas.
Sequacium ⁊ malorū discipulorum iniquitas.
Xpi et sanctorū vniuersitas.
Angelorū sinceritas.
Pauperū et miseroꝝ calamitas.
Xpi etiā argumentorū autoritas

Istis enim omnibus accusatoruz accusabuntur in iudicio, pctōres. ¶ Itē ipsos accusabit operum prauitas Sicut em̄. factū inuentū cū latrone testimoniuz perhibet contra euz Sic quia isti inuenierunt cū suis malis operibus et peccatis accusationem et testimonium contra se reportabunt. Unde Joan. v. opera que ego facio testimonium perhibēt de me. Sicut em̄ herici⁹ onustus pomis capitur non valens fugere. Sic vere peccator malis operibus aggrauatus tunc temporis capietur ⁊ ctiam cognoscetur. Math. vij. A fructibus eorum cognoscetis eos. ¶ Item ipsos accusabit conscientie veritas. Sinderesis enim et rectitudo est sicut procurator iustus qui nō cessat contra sceleratos clamare Jsta enim est vermis ꝑpetuus qui per morsum peccatorem accusabit: dei iustitiam approbabit. et quod plus est sicut proditor socius seipsum omnibus reuelabit. Et sicut dicitur. Eccli. vij. Uidicta carnis impij ignis ⁊ vermis. ¶ Item ipsos accusabit elementoꝝ et creaturarum cōmunitas quibus. scilicz male vsi sunt dum vnirent cum ad bonum ipsorum non ad malum creauerit illos deꝰ. Sapientie. v. Armabit creaturam ad vltionē inimicorum: et pugnabit pro eo orbis terraꝝ contra insensatos. ¶ Item accusabit eos xpi passionis acerbitas quia tunc videbūt signa filij hominis. idest clauos et lanceam et vulnera ad confusionem et accusationez illorum pro quibus christus passus ē ipsi vero propter peccata passionis remedia perdiderunt. Unde de istis tribus accusatoribus dicit Chryso. Quid inquit facies aut dices cum contra te loquetur propria conscientia accusabunt te, elementa, armabitur contra te omnis creatura christus, contra te parebit christus per sua vlnera contra te allegabit. clauꝰ de te conquerentur cicatrices contra te loquentur. ¶ Item ipsos accusabit demonuz peruersitas qz. f. demones sicut mali ꝓditores et falsi illud quod ipsimet confuluerunt aliis reuelabunt. De quodam etiam demone legitur. Quod cum semel in forma heremite predicaret: finaliterse dixit esse demonem asserens q̄ sciebat eos nil impleturos de bonis multis que docuerat ipsis: ideo ꝓdicauerat vt haberet in die iudicij de quo ipsos amplius accusaret. eo scilicz q̄ etiā dyabolo ꝓdicante conuerti n oluerint a peccatis. Undedracone dicitur Apocal ip. xij. Quod' ꝓiectus est accusator fratrū nostrorū qui accusabat illos ante cōspectū dei. ¶ Itez ipsos accusabit illorū quos ad peccatū induxerūt tam verbis, q̄ exemplis iniquitas Job. xxiiij Anima vulneratorum clamabit. et deus inultum abire non patitur. ¶ Item ipsos accusabit sanctorū vniuersitas co scilicet q̄ eos dum viuerent cruciauerunt. vel q̄ eorū doctrinis credere noluerunt vel q̄ festa eoruz non coluerunt ⁊c. quia sicut dicitur. Sapiē. v. Stabūt iusti in magna constantia aduersus eos q̄ se angustiauerūt et qui abstulerūt labores illorū. ¶ Item accusabit eos angelorū societas seu sinceritas. co scilicet q̄ de eorum ordine per peccatum ceciderūt q̄ eorū bonis inspirationibus non crediderunt et q̄ ꝝum in se erat reparationem ruine angelice impediuerunt et differri fecerunt. Marci. xv. Accusabant eū summi sacerdotes. ¶ Item accusabit illos pauperū et miserorū calamitas quibus scilicet compati noluerunt sed duro corde preces eoruz contempserunt: ⁊ eis rapinas ⁊ violentias intulerunt. Unde. Jacobi. v. dicitur q̄ clamor operariorū qui a dominis eorum mercede fraudati in aures domini sabaoth introiuit. ¶ Itē accusabit eos argumentorū christi autoritas eo ꝓ, suis preconibus. legatis. ꝝicarijs. scilicz predicatoribus. doctrinis ⁊ scripturis redarguti edocti persuasi. ad sanctitatis ⁊ iustitie viam deduci renuerūt quin potius pertinaci animo ore, pariter ⁊ opere. omnē christi autoritatē. argumentationem ⁊ auisationem ꝓ nihilo habentes dicebant xpo et vnicuiq̄ christi vicem et officium gerenti. Recede a nobis. scientiam viarum tuarū nolum⁹. Quis est omnipotens scilicet xps vt seruiamus ei? Et quid prodest nobis si orauerimus illum Job. xxj. ꝓpter hoc illi tunc audient a christo qō ibidez sequitur. Certe noui cogitationes vestras et sentētias ꝓtra me iniquas sz filui. sed dissimulaui. Quia in diem perditionis seruatur manus ⁊ ad diem furoris ducetur Ille vero dies iam aduenit et quia contempsistis meaz et meoꝝ autoritatē iō eternis ego supplicijs vestraz vlciscar temeritatem et iniquitatem. Patet igitur quo modo ibi erunt diuersi accusatores iniqui diuersimode accusantes. Unde Ambro. lib. de similibus dicit. Adextris erunt peccata accusantia. a sinistris infinita demonia: subtꝰ horrens infernꝰ: supra, iudex iratꝰ. foris mūdus ardens. intus conscientia vrens. ibivir iustus saluabit. miser petōr quo fugiet? latere em̄ erit ipossibile: apparere it olerabile: erūt igit ibi accusatores magne improbitatis. ¶ Sexto dico q̄ ibi erūt assistentes magne autoritatis. qz. f. cū xpo apostoli ⁊ scti ageli. Quia sicut dr. Esa. iij. dns ad iudiciū veniet cū senibꝰ pl'i. Rex enim apū nunq̄ erit alueare sine exercitu suo qz scilicz q̄ rex xps de alueari suo paditi ad iudiciū exiuerit totꝰ sanctorum ⁊ angelorū exercitus secū erit qz sicut canit eccliа. Ecce dns veniet ⁊ oēs scti eius cū eo. Ecce apparebit dns sup nubē candidā: ⁊ cū eo sanctoꝝ milia. Et bene milia qz sicut dr. Daniel vij. Milia milium ministrabant ei ⁊ decies milies centena milia assistebāt ei. Thronus eius flāma ignis: ⁊ rote eius ignis accensus. ⁊ fluuiꝰ igneus rapiduscz egrediebatur a facie eius ⁊ iudicium sedit. ⁊ libri aperti sunt. Ubi aduerte q̄ quicquid erit circa istuz iudicem dicitur esse igneum qz scdos assistētes ignem ⁊ ardorē seueritatis ⁊ iustitie contra impios fulminabūt. De apls xpo dicitur Mat. xix. qō cū sederit filius hois in sede maiestatis sue sedebitis ⁊ vos sup sedes duodecim iudicātes duodecim tribus. israel, Et aduerte q̄ in isto iudicio q̄dam non iudicabuntur nec iudicabūt. f. infideles qz qui nō credit iam iudicatꝰ est. Joan. iij. quidā iudicabūtur et nō iudicabūt sicut erūt mali xpiani q̄. f. fidē sine operibꝰ habuerūt. qz sicut dr Rom. ij. Quicūq̄ sine lege peccauerūt: sine lege pibūt. ⁊ q̄ in lege peccauerūt, si lege iudicabunt. quidā nō iudicabūtur ⁊ iudicabūt: sicut erūt scti ⁊ apostoli q̄ erūt iudices aliorum. Sapiē. iij. Fulgebūt iusti ⁊ sicut scintille in arundineto discurrent: iudicabunt nationes dñabūtur populis ⁊ regnabit dominꝰ illorum imperpetuum. Erūt igitur ibi

Universidad de Deusto
Biblioteca

assistentes magne auctoritatis. ¶ Septimo dico q̄ ibi erunt testes magne probitatis. Testes em̄ erūt celū t terra coram quibus peccauerunt: sancti qui predicauerūt demones qui mala suggesserunt et presentes in malo fuerunt. propria etiā conscientia cui⁹ rebellioni credere noluerunt ipsa etiam mala opera que ipsi comiserunt Job. xvj. Iuge mee testimoniū phibent cōtra me Iuge inq̄t mee idest defect⁹ mei. ¶ Octauo dico. q̄ ibi erit publicatio testiū magne cōfusibilitatis. t ista nihil aliud erit q̄ reuelatio conscientie alterius ad alterum Sicut enim testimonium in secreto solet recipi et tādez publice reuelari. Sic vere quicquid in secreto conscientie recipitur. ibi cūctis ostēdetur et manifestabitur. Et ibi serunt libri. De quibus facit mentionem scriptura. Apocal. xx. Vidi inq̄t mortuos pusillos t magnos stātes in conspectu throni. Et libri aperti sunt. et alius liber apertus est qui ē vite. t iudicati sunt mortui ex his que scripta erant in libris. Liborz enim apertio nihil aliud est q̄ conscientiarum mutua reuelatio. Libri em̄ isti ad laudem bonorum et confusionem malorum omnibus aperientur. ita q̄ alter leget in conscientia alteri⁹ quare damnabuntur vel salvabuntur. Conscientie em̄ iudicandoz erunt sicut specula. q̄ talis sunt nature q̄ recepta in vno speculo solēt in omnibus alijs speculis circunstantibus resultare et econuersoz: scilicet quicquid vna conscientia in suo scrinio habuerit totum in aliorum noticia resultabit. Nihil enim est opertum qō non reueletur. et nihil est occultū quod non sciat. mat. x. Sicut enim hericius ita est aliquoties involutus q̄ nec pedes nec manus ipsi⁹ exterius videntur si tamē in aqua calida ponitur. tunc protinus explicatur. ita q̄ pedes t manus ipsius que primitus latuerunt declarantur. Sic vere charissimi mali hereticj idest peccatores q̄ spinis peccatorum vndiq̄ sunt induti. qui mō ita sunt per falsas excusationes et palliationes involuti et clausi q̄ eorum defectus hominibus non apparent tunc tē poris quando in aqua feruēti caldarie inferni ponenk. et quando iurta dictum Amos. iij. leuabuntur in contis et reliquie eorum in ollis feruentibus tunc dico eoz iniquitas explicabitur et pedes suarum malarum affectionum manus etiam suarum malarū operationum omnibus intuentibus monstrabunt Istud em̄ paueāt quatuor genera personarum. scilicet.

Hypocrite t simulatores.
Usurarij et feneratores.
Malicios et defraudatores.
Luxuriosi et inquinatores.

Omnes enim isti solent in abscondito facta sua facere visum et presentiam hominum fugere. et sub diuersarū palliationū pallio litigare. Sed vere tunc temporis omnia secreta talium disrumpentur. et quicquid in mūdo latuerat apparebit. t quicq̄d eos celauerat non latebit. Et ideo dicit apostolus. j. Corinth. iij. Quod tunc veniet dominus qui illuminabit abscondita tenebraz et manifestabit consilia cordium. ¶ Nono dico q̄ ibi erit diffinitio maxime seueritatis. Ista autem diffinitio seu sententiatio fiet in duob⁹ verbis. Ite venite. Ite maledicti. Venite benedicti. Et reuera q̄tū ad malos erit ibi maxima seueritas quia scilz p momentaneis et temporalibus crimi nibus eternū supplicium patiētur qō tamen iustissime fiet quia. scilicet in infinitum debent luere. eo q̄ illum qui infinitus est offenderunt. nec penitere dum poterāt voluerunt. Et maxime quia secundum Grego. Ineternū mali vellēt vixisse vt ineternum possent peccasse. Et ideo quia mens eorum q̄tum in se immortalis fuit in culpa iustum est q̄ immortalis sit in pena. Unde idem Grego. dicit. xxx. moraliū. Ad dei iustitiam pertinet q̄ nunq̄ careant supplicio. qui nunq̄ in hac vita carere voluerunt vitio et nunq̄ inueniant terminum tormentorum q̄ nunq̄ habuerūt terminū peccatoz. Seueritas em̄ ibi erit magna q: sicut dicit idem Greg. iij. moraliū. Quid faciet virga ẅserti vbi cōcutitur cedr⁹ lybani seu padisi: quid faciet agnus vbi aries trepidabit: q: scz si iustus vix saluabitur. peccatores ergo vbi parebunt. Erit ergo ibi diffinitio magne seueritatis. ¶ Decimo et vltimo dico q̄ in iudicio erit executio magne acerbitatis. Et ista erit executio damnationis eterne. Illā sicut dicitur. Mat. xiij. cap. Exibunt angeli et separabunt malos de medio iustoz: mittēt eos in caminum ignis. ibi erit fletus et stridoz dentiū. In q̄bus verbis ostenditur q̄ isti dānati in executione isti⁹ dure sentētie. Excomunicabunk. Separabunt inq̄t malos de medio iustorum. Longe relegabuntur. Et mittet eos inq̄t. Ardore cremabūtur. In caminum ignis Stricte collocabunk q̄ videlicet in ẅbo Ibi dire ẅsolabunk. Fletus inquit. Simul copulabuntur. Et inq̄t. quod est cōiunctio copulatiua. Dure contristabūtur. Stridoz dētium inquit. Et vere charissimi. mali separabuntur de medio iustorum. Sicut.

Lepra maculati.	¶ q̄ tristis erit ista sepa
Excommunicati.	ratio vbi filij degeneres a
Hereditate priuati.	patris gratia secludētur
A patre relegati	Ab hereditate propria re
Ad carcerem deputati.	pellentur. A fratz suorū
Ad patibulum cōdemnati.	consortio bannientur. A

dei visione: quod super oīa eis erit tristabile: priuabunt. t insuper igni pperuo deputabuntur et demonū cō sortio cōiungent. De ista ergo separatione dicere pōt xp̄us illud Matth. x. Veni em̄ separare hoiem a patre suo. t. pciozem a deo. Ignis em̄ mirabilis ē nature. q: cōfugit similia et separat dissimilia sicut patet in metallis. Sic vere ignis t ardor diuine seueritatis et iustitie. et rigor sue ignee sententie: illos quos inuenet dissimiles. licet alios bones alios malos abinuicem separabit. Illos vo quos inuenet fides bonos cū bōis i gaudio malos vero cum malis in inferno copulabit. Unde Gregoꝛ in omel. anno quintodecimo dicit sic. In extrema die in quit aptis celis ministrātib⁹ angelis sedentib⁹ apostolis cū xp̄o in maiestate venerit iudicare tūc a bonis t a malis videbit apparēter vt illi de premijs gaudeāt. hij autē t supplicijs iugēt ineternum. Igitur charissimi patet q̄ de die iudicij erit.

Sententie executio.	Et sic in istis decē
Sententie diffinitio.	particulis appa
Testium publicatio.	ret tota materia
Testium examinatio.	iudicij s̄m q̄ mea
Accusatorū allegatio.	ruditas aliq̄d de
Assistentium congregatio.	iudicio potuit de
Judicis presentatio.	clarare. Et hoc de
Reorū cōuocatio seu citatio.	iudicio diuino ex
Loci determinatio seu assignatio.	tremo sufficit. Ut
Dei proclamatio t preconizatio.	de supra de inferno. Et vide auctoritatem diuisam. Ecce dns in igne veniet. et q̄si turbo supra titulo de aduersitate pagina. xc

Jugiter. Nota q̄ Jugiter idem est quod Continue. Semp. Sepe. t pmanenter Significat enim permanentiā. Perseuerantiā. Stabilitatez firmitatem et longanimitatē. Unde. j. Regū. j. dicitur de samuele. Ducam inquit eum vt appareat in conspectu dei et maneat ibi iugiter. ¶ Nota ergo q̄ tria principaliter sunt a nobis iugiter facienda t sepe. vel continue frequentanda. Videlicet actus.

Justitie.	Sit igitur in nobis iu
Clementie.	giter iustitia inuaria
Leticie.	bilis ad proximū iugi
¶ Nos em̄ debemus habere	ter gubernandum.
iugiter.	Clementia indefectibi
Justitiam et stabilitatem.	lis ad pauperes iugiter
Clementiam t benignitatē	aduigilandum
Leticiam et iocunditatē.	Leticia imperturbabi

lis ad dominum iugiter collaudandum. Nos ergo debem⁹ iustitiā exercere. vn. ij. Regū. vj. Thron⁹ tu⁹ erit firmus iugiter q: t. thron⁹ iusti iudicis ip est firm⁹ nūq̄ em̄ solet vacillare q̄ nis donis t peccatoꝛ ipellat. ¶ Item debemus clemētiā iugit ad implere. Unde Leui. xxvij. dicit. precipe filijs israel vt afferāt tibi oleū ẅ oliuis ad

continendas lucernas iugiter. Oleum enim opa pietatis ẅ signat. quia sicut iuge sacrificium dicebatur in lege. quod omni die mane t sero iugiter offerebat in quo scilicet erat agn⁹ farina. oleum t vinū. Sic vere nos ẅbemus opera pietatis iugiter deo offerre in quibus sit agnus cum lana pro nudis induēdis t peregrinis hospitandis. Farina pro famelicis satiandis. Oleum pro infirmis curandis. Vinum pro sitientibus potādis at q̄ refocillandis. et pro in carcere degentibus cōsolādis q̄ vinū letificet cor hominis. ¶ Item nos debemus leticiam iugiter continere. q̄ scilicet nos debem⁹ gaudere in domino semper Ad ꝓhyl. iiij. Gaudete in domino semper: iterum dico gaudete. Unde. j. Paral. xvj. bonatas t Azael sacerdotes coraz arca dñi canebant tuba iugiter. ¶ De beatis vero si vis nota. q̄ isti iugiter laudant. Jugiter amant. Jugiter sacrificant. Laudant dico iugiter. Figurati in principib⁹ canticorum moz antibus in exedris qui die ac nocte iugiter ministerio deseruiunt sicut dicitur. j. Paral. ix. Amant etiaz iugiter. scz deum et proximū. Prouer. v. In amore ei⁹ delectare iugiter Sacrificabant etiam t immolabant iugiter. scilicet semetipsos. ij. Paral. xxiij. Offerebant holocausta in domo domini iugiter. Et sic patz q̄ iugiter potest accipi in bono. ¶ Secundo dico q̄ potest accipi in malo t signat perseuerantiam in malo Jhiere. xxxij. Erunt inquit filij israel et filij iuda iugiter facientes malum ꝛc. Vide infra. De semper t alijs titulis denotantibus per seuerantiam vel obstinationem

Jugum. Nota q̄ iugum proprie dicit illud mediante quo bones et asinti ad attrahendum onus inuicem colligantur. vt ad voluntatem ductoris obedire t trahere compellātur. Et sic moraliter loquendo per iugum potest intelligi quodcunq̄ onus spirituale. vel quecunq̄ necessitas discipline seu quodcunq̄ mandatum seu etiam quecunq̄ lex. vel quecūq̄ obligatio vel inclinatio violenta: vel quecunq̄ occupatio dum tamen sit difficilis atq̄ grauis Et sic possum⁹ notare q̄ est multiplex iugum in scriptura. idest multiplex subiugatio impositio seu onus. s.

Jugum nature.	¶ Primum iugum
Jugum scripture.	est viatorum quia
Jugum amoris.	scilicet iugū natu
Jugum erroris.	re solūmodo sub
Jugum doloris.	iugat illos q̄ ad
¶ Jugum nature est onerosum.	huc sunt in via vi
Jugum scripture est virtuosum.	te hui⁹. Et istud
Jugum amoris est dulcoroſum.	bene dicitur one
Jugum erroris est vitiosum.	rosum. q: s. multi
Jugum doloris est tediosum.	graubus oneri

bus subiugat nos natura scilicet fami. siti. labori infirmitati. tristitie. fortune. casuum clinationi ad peccatuz t fomiti naturali. De quibus naturalibus oneribus dicitur. Ecclesiastici. xl. Occupatio magna creata est omnibus. iugum graue super filios adam a die exitus de ventre matris ipsorum. vsq̄ in diem sepulture eoz in matrem omnium terrā. ¶ Scōm iugum est perfectoꝛ q: scz viri perfecti portant iugum scripture. i. precepta t mandata q̄ in ea sunt; contenta. quibus ligati et astricti ad voluntatem dei t prelatorū obedientiam ducuntur t reguntur. Quia sicut dicitur Trenorum. iij. Bonum est viro cum portauerit iugū ab adolescentia sua. Jugum. scilicet mandatorum dei. ¶ Tertium iugū est ẅuotorum. Isti enim iugo charitatis t amoris subiecti. ab ipso ductore dei per semitas equitatis ducunk Istud enim est iugum suaue ẅ quo dicit. Matth. xj. Jugum enim meum suaue est; t onus meum leue Quartū est iugum peccatorum. Isti enim iugo erroris t peccati t male consuetudinis operi subiciuntur quo ad volūtatem dyaboli ductoris sui et de malo in malum quotidie ẅducuntur. De quo iugo dicitur in ps̄. Disrumpamus vincula eorum et proiciamus a nobis iugum ipsorum. ¶ Quintum vero iugum est damnatorum. Et istud est illud iugum cui damnati perpetuo subiuga-

Universidad de Deusto

gum enim meū suaue est: ⁊ onus meū leue. ¶De eo etiaz dicit Bernar. O inquit iugū sancti amoris q̄ dulciter capis q̄ gloriose illaqueas. q̄ suauiter premis q̄ delectabiliter oneras. q̄ feliciter vris q̄ fortiter restringis. q̄ sapienter erudis: Sed proculdubio multi sunt similes onagro. i. asino siluestri qui ita est peruersus indomite nature. q̄ nulli iugo vult submittere collū suum: ita q̄ cum aliquo alio animali non iungatur. nec ad laborandum cum alijs copulatur. Unde Job. xxxix. dicitur de onagro. Quis dimisit onagrum liberū: et vincula colli eius quis solui? cui dedi in solitudine domum. et tabernaculum eius in terra salsuginis contemnit multitudinem ciuitatis ⁊ clamorem exactoris non audit. sic procerto charissimi multi sunt hodie i seculo et in claustro qui a iugo sancti amoris soluti et liberi volunt eē: qz. s. cū nullo volunt charitate coniungi nec ad subeundum aliquē bonū laborē cū alijs cōpulari imo ꝓculdubio ipsi volunt esse in solitudine. idest soli. per odium ⁊ partialitatē volūt habitare in terra salsuginis. idest in amaritudinem per tristitie malignitatem et cōtemnūt multitudinem. qz scilicet sicut dictum est isti abhorrēt oēm charitatiuā congregationē et societatez. Isti ergo non subijciūtur iugo charitatis. vnde D sce. vij. Reuer si sunt vt essent absq; iugo. Non sic ergo sed debem⁹ esse sub iugo amoris. ¶Tertio dico q̄ nos debemus eē sub iugo doloris. Super vos inquit. quia scilicet iugum doloris ⁊ pnie debem⁹ sup nos gerere et portare quod ē cōtra illos qui istud iugū non portant sup se sed super alios quales sunt illi qui nolunt ieiunare vel penitentiaz facere sed per alios hec faciunt fieri. qui procerto fatui sunt quia quod non tangit non agit In prelio enim fatuus esset miles q̄ non sup se z̄ sup armigerū suū portaret arma sua Sic fatui sunt illi qui in prelio tētationū huius mundi arma penitentie et laboris non super se. sed super substitutos faciunt deportari. cū tñ Bernardus dicat q̄ circumuolantia spicula faciunt lorcā non esse oneri et galeam non sentiri. Super vos ergo. Unde Esa. xlvij. Super senem aggrauasti iugum. Et in ps. dicitur. Benedictio domini sup vos et sup filios vestros Et sic patet q̄ nos debemus subijci triplici bono iugo. scilicz iugo amoris. ⁊ Doloris. Et hoc de bono iugo sufficit. ¶Sed adhuc dico. q̄ est multiplex iugum peccati et maxime.

Jugum carnalitatis. Jugo carnalitatis subijciūtur
Jugum cupiditatis. luxuriosi. quia scz quando homo
Jugum tepiditatis. isto vitio subiugatur. sicut dos qui est iugo ad voluntatem dyaboli gubernatur.

Jugum cū dicitur vitiū istud qz procerto non sinit hominem esse sui iuris. Dsee. xj. Imponetur eis iugum qō nō auferetur. ¶Jugo cupiditatis subijciuntur auari qz sicut patet isti nō sunt sui iuris. qz quicūq; iugo auaricie premit⁹ seru⁹ auaricie efficitur ⁊ ad voluntatē dyaboli iugo isto pressus et strictus perpetuo detinetur. et ideo auaricia dicitur idolorum seruit⁹ Col. iij. vñ. Bal. v. Molite iterū iugo seruitutis cōteri. De isto iugo loquitur Greg. in moral. vbi exponit illud Mat. xj. Jugū enim meum suaue ⁊c. Asperū quippe iugū et dure seruitutis: sicut diximus pondus est subesse temporalibus: ambire terrena retinere labentia. velle stare in non stātibus appetere quippe transeuntia. ⁊ cū transeuntib⁹ nolle transire. ¶Jugo tepiditatis subijciuntur desidiosi qua scilicet ita sunt p pctīs desidie iugo male cōsuetudinis oppressi q̄ nō pñt a vitijs resilire. Isti sunt illi q̄ excusantes ab ingressu conuiuij paradisi dixerunt illud Luc. xxiij. Juga boum emi quīq; et necesse habeo ꝓbare illa. Isti enim habent q̄nq; iuga in q̄ tum scz ita subiugati sunt iugo quinq; sensuum naturaliter. Scilicet iugo malorum.

Aspectuū. Nō necesse habent ꝓpter male cōtracta cōsuetudinē circa ipsa vacare de
Auditiuū paradisi conuiuio non curare. Dhiere
Odoratuū. xxviij. Jugum ferreū posui sup collū
Tactuū. cūctarū gentiū. Et sic patet q̄ triplex
Et Gustuū. est malum iugum. Sed vide Supra de consuetudine. ⁊ de alligare. Et infra de Uinculo et cetera.

Jumentum. ¶Nota q̄ iumētū dr animal ad adiutorium hominū ordinatū Et dicit iumētū a iuuo iuuas. eo q̄ p iumēta homines in suis laborib⁹ adiuuant Et dr iumētū oē animal domesticū et laboriosum sicut sunt oues asini cameli ⁊ cetera similia. Et potest accipi iumentū in bono ⁊ in malo. In bono. n. signat bonos ⁊ pfectos viros ⁊ maxime religiosos obedientes q̄ more iumentorum submittūt alijs colla sua. De quib⁹ in ps. dr Boies et iumēta salnabis domine. In malo vo signat boies bestiales. imperfectos. inscios et carnales qui more iumētorum sensualibus passionibus ducuntur ⁊ ideo ratione ⁊ sapientia priuantur. De quibus dicitur in ps. Dō cum in honore esset non intellexit. comparatus est iumentis insipientibus et similis factus est illis. Dico ergo q̄ inueniuntur iumenta virtuosa et iucūtur iumenta vitiosa. Jumenta virtuosa. sunt homines simplices ignorantes subditi et obedientes. ⁊ ad labores penitentie sustinendos ad voluntatem dei et prelati spirituales humerosq; supponentes ⁊ seipsos ad voluntatem maiorū sine rebellione regentes et gubernantes vt sic quilibet talis possit dicere domino illud ps. Ut iumētum factus sum apud te. In q̄bus verbis adu erte q̄ sicut iumētū subiugatur edomat stabulat. Sic vere bonus subdit⁹ seu simplex homo debet. Per patientiam subiugari qz dr esse vt iumentum. Per penitentiā edomari qz debet eē. Factus. Per pmanentiaz stabulari. qz debet esse apud te. ¶Bonus religiosus debet seipsum humiliare. quia dr esse vt iumentum. Seipsum domesticare. qz debet eē factus. idest domitus ⁊ perfect⁹. In claustro perseuerare quia debet esse apud te. s. perseuerādo in ecclesia vel i claustro vel saltē in gra vel in fide Igitur talis subdit⁹ debet hūliari cū patiētia qz dr esse vt iumētū quod solet ductor suo obedire onus impositū sustinere ⁊ nō ad volūtatē propriā sed ad voluntatē magistri sui vndiq; circuire. Sic vere bonus et patiēs subditus debet maioribus suis obedientiā exhibere propriam volūtatē relinquere onus regularis discipline sine rebellione portare ⁊. secundum voluntatem magistri sui continue regulari. Ut iumentū inquit. Nam sicut bō iumentū cui insidet ducit vbi vult: et marie si bñ fuerit loratum. Sic vere prelatus bonū subditum bene per obedientiaz frenatū solet ad volūtatem suā ducere ⁊ ipm prout voluerit gubernare Nec. ir. Dominantur iumentis nostris ꝑ in volūtatem suam. Aduerte tñ q̄ multa sunt genera iumentorum que magistris suis nolūt in patientia obedire. sicut ptz i multis mulis q̄ ita sunt idomabiles ⁊ protervi q̄ vicula dirūpūt onera sua pūcūt et a prāte dñi fugiūt ⁊ recedūt. Tales ꝓcerto sunt multi supbi ⁊ obstinati in eccla ⁊ in claustro q̄ ita sunt ꝓterue ⁊ inobediētis nature q̄ ad volūtatē dei vel prelati nolūt dirigere gressus suos. Dnus em̄ mādator⁹ qō eis imponit dedi quāt portare vicula statutor⁹ regularū solēt dirūpere: ⁊ ꝓtra volūtatem dei ⁊ platiꝫ p mundum euagari. i. sicut ⁊e demoniaco dr. Luce. viij. Quod sepe ligatus fuerat ⁊ rupt⁹ vinculis agebat a demonijs in deserto. Nolite ergo fieri sicut equus et mul⁹. Sicut equ⁹ dico p superbiā et sicut mul⁹ per rebellionē et repugnātia Sim⁹ igitur vt iumētum qz scz vnus est interitus hois et iumētorū et equa vtriusq; conditio. Eccles. iij. Jgit humiliemur cū patia. vt iumētū inqt. ¶Sco domesticemur cū patiētia fact⁹ sū inqt. Factio em̄ denotat mihi motū alteratiōz mutatiōz. questionē ⁊ rei ꝓpositiōz ⁊ dispositionē. res em̄ nō pōt dici fcta quousq; a suis pmis additoib⁹ sit mutata ⁊ quousq; m⁹ris motib⁹ ⁊ actioib⁹ sit ꝑmixt⁹ subiugata. sic ꝙe charissimi spūalis factio. i. moralis ꝓpletio ⁊ pfectio sp dr pponere alterationē ⁊ mutatiōē pnie. per pniaz em̄ vna res in aliaz cōuertit. ⁊ hō a suis malis cōditionib⁹ alterat et in virū alterū cōmutat. quousq; fact⁹. i. cōplet⁹ et pfect⁹ efficiat. Maz sicut iumētū nō ē pfectū nec cōpletū quousq; fuerit edomatum per

tum p hēbera ⁊ a siluestri cōditiōe mutatū. sic nec homo quousq; fuerit per penitentiā edomat⁹. Et ideo cū dicitur. fact⁹ sum bene videt penitentia supponenda Gen. ij. fact⁹ est homo in animam viuentem. Et nota q̄ per penitentiam homo efficit mutator alterne perfectionis Phyl. ij. In similitudinē hominū fact⁹ est. habitu inuentus vt homo. Tolerator intemptate correctiōis. ps. Factus sum sicut hō non audiēs ⁊ nō habēs in ore suo redargutiones. Executor impate ꝓceptionis. Phyl. ij. fact⁹ obediēs vsq; ad mortē. Domesticemur ergo per penitētiā. ¶Tertio dico q̄ nos debemus perseuerare per pmanentiam Apud te inqt qz sicut iumentum manet apud dominum suum ⁊ ibidem in stabulo perseuerat quousq; per ipm vel ad labores vel ad pascua emittatur. Sic vere bonus subdit⁹ debet in stabulo domini sui. s. in claustro manere ⁊ pseuerare. nec debet quoquomō sine causa exteri⁹ euagari nisi prout et in q̄ tū dominus et prelatus suus duxerit ordinare. Apud te inquit. ps. Apud te est fons vite. Bon⁹ enim prelatus vel subditus dicitur fons vite qz sicut fons est humid⁹: limpidus. frigidus. Sic iste debet esse Humidus per pietatē Limpidus per honestatem. Frigidus etiam per castitatem. Talis ergo debet apud dominū. scz in statu glorie vel religionis perseuerare: vita claustrali contentus eē nec ad exteriora officia ⁊ beneficia debet aliqualiter anhelare. Quia sicut dicitur in psalmo. Apud dominum gressus hois dirigetur. Quod est contra ambitiosos. q̄ apud dominū dedignant morari quinimo vel per peccatum mortale de statu gratie exeunt vel per apostasiā de dom⁹ religionis fugiunt vel per ambitionem exteriora dona capiunt vel per rebellionem a prelatorum obedientia exterius se transponunt. Isti ergo non manent apud deum: sed extra deum. Similis igni contento i nube q̄ locum humidum abhorrens nubem concutit ⁊ eā rūpit et exit et in ruptura tonitruum magnū facit. Sic vere tales ignei ardentes ⁊ ambitiosi. leues ⁊ mobiles ⁊ seditiosi. manifonem religiōis ventremq; claustri: in cuius medio sunt nutriti. abhorrentes: sepe totum corpus nubis. i. statum ecclesie sue vel religionis taliter litibus et controuersijs concutiunt q̄ per paupertatem ipsam destruunt et dirampunt. exteriusq; vagantur et exeunt ⁊ tonitruum magne infamie faciunt et inducūt Isti ergo non sunt apud deū. qz sicut dicitur Jacob. j. Apud ipm non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio. Non sic charissimi. sed apud te dr sicut dicitur Joan. j. In principio erat verum. et verbū erat apud deū. De talibus ergo spiritualib⁹ iumentis q̄ in stabulo claustri sui debent orationibus vacare. dicitur Jone. iij. Operiantur saccis homines et iumenta: et clament ad deum in fortitudine. ⁊ conuertatur vir a via sua mala. Et sic patet qualiter nos debemus habere Permanentiam Penitentiā. Patientiam. Et sic de talibus iumentis poterit dominus dicere illud ps. Mee sunt omnes fere siluarum: iumenta in montibus et boues. Sed heu q̄ multi sunt hodie qui alio modo possunt dici iumenta quia scilicet in malo significato per iumēta possum intelligere tria genera peccatorum. Silicet.

Mūdi laboribus occupatos. Primum gen⁹ iumentorum signat
Carnis fetoribus inquinatos. illos qui auaricia
Sensus splendoribus excecatos. inflāmant. Isti enim sunt iumenta dyabolica: qui non cessant pro temporalibus laborare et pro mundanis acquirendis onera grauia sustinere. De quibus dicitur. Esa. xxx. Onus iumentorum austri in terra tribulationis et anguste: leena et leo ex eis. vipera ⁊ regul⁹ volās portantes super humeros iumentorum diuitias suas: et super gibbum camelorum thesauros suos, Tales em̄ auari dicuntur Jumenta qz sustinent penalitatem. leo ⁊ leena quia exercent crudelitatem Regulus ⁊ vipera. quia frequentant fallacitatem Cameli giboſi. qz in corde continent pomp̄ositatem. ¶Secundum genus iumentorum signat illos qui per immundiciam inquinantur qui scilicet more iumentorū sensualitati carnis obediunt. De quibus dicitur Joelis. j. Computruerunt iumēta in stercore suo Sup quo dict greg. iumēta i sterco reuo putrescere ⁊c. ¶Tertiū gen⁹ iumētorū significat illos qui per ignorantiā hebetantur q̄ scz more iumentorū sensu ⁊ ratione carentes nihil cogitant de futuris vel de pertinentibus ad salutem De quibus dicit. Ecclesiastes. iij. Nihil habet homo iumento amplius. ⁊ in ps. dicit. Jhomo cum in honore esset non intellexit; comparatus est iumentis insipientibus. et similis factus est illis. Talia ergo iumenta. i. tales homines peccatores sunt hodie in seculo ⁊ in claustro. ⁊ quod peius est in ecclesiasticis dignitatibus constituti qz sicut dicitur in ps. Jumenta in montibus et boues Et tamen do minus prohibet Deuit. xix. Jumenta tua non facies coire cum alterius generis animantibus quia scilicet talia iumenta non debent virtis bonis ⁊ rationalibus q̄ p certo sunt alterius generis copulari. ergo nec multo fortius dominari. qz. s. q̄ coierit cū iumēto morte morietur Deuit. xx. Igitur qui malor societatem frequentauerit imitando penis ꝑpetuis feretur Sufficit de iumento.

Jungere. Junctura. ¶Nota. q̄ iungere cum sit idem quod aliqua simul connectere vel vnire vel inuicem alterutrū colligare. semper significat societatez siue bona fuerit siue mala. Homo eīn homini iungitur. quando sibi in bono vel in malo socialiter copulatur. ¶Nota ergo q̄ inuenitur iunctura.

Desiderabilis.
Remunerabilis
Utuperabilis.

Prima est illa qua iusti deo copulantur.
Secunda est illa qua boni inuicem ligantur.
Tertia est illa qua impij in simul iunguntur

¶Et primo dicamus q̄ est vna iunctura quando homo perfectus deo per charitatem coniungitur. vel quādo sibi in ecclesia vel in claustro ip⁹us seruitio deputat⁹ Ista enim iunctio valde est desideranda: et ab ipso summopere promerēda. Ossa. n. humani corporis nisi in ꝓpria iunctura fuerint dolorē sentiunt ⁊ pcurā: fixo ad iuncturam ꝓpriā venerint: tūc q̄tē recuperant ⁊ vncturam. Sic vere cum iunctura diuine gre qua. s. deo coniūgimur et vnimur: sit ꝓnie locus nr cōstatq; si inde per peccatum dissungimur. nunq̄ aliqualiter quietamur. Figura Ezech. xxxvij. Quod accesserūt ossa ad ossa vnū quodq; ad iuncturam suā Unde cā in titulo de.

Ipse em̄ se iunxit nobis carnem assumendo. Deutero. vij. Uobis iunctus est deus et elegit vos. Et vere nos sibi iunxit in filios adoptādo et suo seruitio deputādo Ad istā ergo iunctura nostram accedamus et nos ei mentaliter coniungamus ⁊ sibi iuncti et vniti continue seruiamus. Hūeri. xvj Separauit vos de⁹ israel ab omni populo: et iunxit sibi vt seruiretis ei in cultu tabernaculi. Ista em̄ est iunctura religiosorum ⁊ deuotor⁹ cultui et seruitio diuino specialiter vacantiū De ista em̄ iunctura q̄ fit p gram: sequit finalis q̄ fit p gloriā seu p finalem beatificā vnionē ⁊ psentiā De qua pōt dici illud Thobie. viij. Dis tribus noctib⁹ deo iūgimur. Tres em̄ noctes sūt tres aie dotes q̄. s. i nocte. i. post diē vite deo nos iūgent. Et sic dico q̄ est vna iunctura q̄ perfecti deo copulant. ¶Sedo dico. q̄ ē vna iunctura q̄ deuoti simul colligant ⁊ ista ē vna bōa societas qrfecta charitas ⁊ perfect⁹ amor ⁊ cōcors vnitas iste em̄ sūt q̄ hoies inuicē iūgūt. ⁊ q̄ ipos p odiū et inuidiā separi ꝓmittunt Figura Exod. xxvj. vbi dr. qō q̄nq; cortine sibi iūgent mutuo: ⁊ alie q̄nq; simili nexui coherebūt. quinar⁹ em̄ nūer⁹ teste. Aug. in sermōe de x̄p̄gmib⁹ signat quoslibz x̄pianos sanctos ⁊ iustos i q̄tuplici sensuū cōtinētia p̄munitos qui q̄nq; ⁊ q̄nq; dicūtur. p eo q̄ ipos aliq; ecclesiastici ⁊ alij seculares eē noscūtur. Dicūtur ēt cortine q̄ de q̄tuor cōponebant pciosis coloribus p eo q̄ iusti tā seculares q̄ clerici q̄tuor cardinalib⁹ virtutib⁹ picturant Tales ergo cortie sibi p charitatē pcordiā ⁊ vnitatē tales debēt iungi q̄ nunq̄ debēt abinuicem separari. Ut sic dicat

Universidad de Deusto
Biblioteca

vnus de altero illud quod scribit. Exod. xxxij. Si quis est domini iungatur mihi. Et bene dixit dñi. Ad dendum tandum ꝙ cum illis qui sunt dyaboli ⁊ non christi. scilicet cum peccatoribus et peruersis nunq̃ se debet iũge re nec etiam eos sibi adiungere xpianus. Exodi. xxxiij. Caue ne vnq̃ cum habitatoribus terre illius iungas amicicias. Boni enim debent iungi cum bonis. et dum ittere malos cum malis Junctura enim ⁊ amicicia bonorum firma est. ⁊ solida. malorum vero fragilis et vana. Et inde est ꝙ iunctura bonorum non faciliter delocatur eo ꝙ cemento diuine gratie ⁊ charitatis perfecte muicem colligatur. vt anime cuiuslibet possit dici illud Cant. viij. Junctura femorum tuorum sicut moniliа q̃ fabricata sunt manu artificis. Junctura autem. i. amicicia malorum cito dissoluitur et leui occasione. rũpitur. eo scz qz cemento et glutino neruis ⁊ ligaturis diuine gratie ⁊ charitatis perfecte carere noscuntur Unde Job. xxxj. in persona malorum dicit sic. Humerus a iunctura sua cadat ⁊ brachium meum cum suis ossib⁹ confringatur. Diuina enim gratia seu perfecta charitas similis est illi lapidi qui dicitur cathocte secundũ Solinũ qui in stoechica insula reperitur. qui quodã glutino sicut quodam vellere indutur. quod si quis inter duas manus tenuerit, ita sibi iungetur adinuicem ꝙ cum magna difficultate poterunt separari. Unde sicut dicit idem Solinus demetricus contra magos ad probandum occultam nature potentiaz isto lapide vtebatur reuera talis est charitas vel gratia diuina, quia. ista corda iustorum taliter conglutinat atq̃ iungit: ꝙ ipsos abinuicem recedere per odium siue discordiaz nõ permittit. j. Paral. xij. Egressus est dauid obuiam eis ⁊ ait Si pacifice veniſtis ad me vt auxiliemini mihi cor meum iungatur vobis. Et iõ isto lapide. s. glutino charitatis contra magos. i. contra demones est vtendum: ⁊ eorum malicijs obuiandum. Roma. viij. Quis nos separabit a charitate xpi ⁊c. Ista ergo est iunctura. quaꝝ uoti simul colligantur. ¶ Tertio dico. ꝙ inuenitur iunctura qua maligni inuicem stringuntur. Mali eñ habent inter se suas iuncturas. i. suas societates. sua federa. suas ligas. Unde infra de societate. Unde nota ꝙ mali iunguntur cũ dyabolo sibi obediendo. ⁊ quandoq̃ pactum cum eo contrahendo. ij. Paral. xix. cum his qui oderunt dominum amiciciam iũgetis. Junguntur etiam cum mundo anauriciam sectãdo ⁊ diuitias appetendo ⁊ potissime mali iudices iustitiã muneribus subuertendo. ps. Abscorpti sunt iuncti petre iudices eoruꝫ Junguntur etiã cum carne luxuriam exercendo. ⁊ luxuriosorum consortia frequentando. De quo. Ecclesiastici. xix. Qui se iungit fornicarijs erit neq̃. ¶ Item iunguntur cum peccato vitia vitijs cumulando. et per obstinationem criminibus adherendo. Judicum. x. Filij israel peccatis veteribus iungentes noua fecerunt malum in conspectu domini et seruierunt ydolis. Et sic patet ꝙ inuentur triplex iunctura. scilicet Mala Bona. ⁊ optima Unde vbi Conungere. ⁊ Adiungere ⁊ similibus.

Jurgium ✦ Unde supra de Discordia. et supra de fratribus. vbi est illa autoritas diuisa. Ne queso sit iurgiũ inter me ⁊ te frēs eñ sumus.

Jurare. Juramentum ✦ Nota ꝙ iurare nihil aliud est ꝙ aliquid sub attestatione alicuius sancti nominis affirmare. Sicut enim dicit apostolus Hebr. vj. Homines per maiorem sui iurant ⁊ omnis controuersie eorum finis ad confirmationem est iuramentuꝫ. qz scilicet ille qui iurat semper solet aliquod maius nomẽ in affirmationis sue testimonium nominare Et potest esse iuramentum virtuosum: ⁊ iuramentum virtuosum. Virtuosum enim est quod ex causa necessaria efficitur: quod veritate fulcitur ⁊ quod pro tollendo quolibet dubio celebratur. Et sic plures sancti legunt iurasse et promissiones suas iuramento firmasse. sicut patet. j. regum. xx. vbi dauid ⁊ Jonathas sibi fidelitatem mutuo iurauerũt. Et sicut patet. j. Regum. xxiij vbi dauid iurauit sauli ꝙ post ipsum semen eius non deleret. Et ꝙ uis iuramentum fit a principio voluntariuz post ꝙ tamen factum est fit necessarium. Unde Hume. xxx. si q̃s virorum iuramento se astrinxerit. non faciet irritum verbum suum. sed quicquid promiserit adimplebit. ¶ Itẽ vitiosum iuramentum est quod sine causa iuratur. ⁊ qñ non propter necessitatem. sed propter leuitatem et malam affiduitatem efficitur. Deque Math. v. Dico autem vobis non iurare omnino prohibet ne scz ad facilitatem iurandi deueniatur. ⁊ de facilitate. in consuetudinem. ⁊ de consuetudine in periurium incidatur. Et nota ꝙ iuramentum nostrum ad hoc ꝙ sit licitum debet habere tria scõm formam etiam iurãdi. que nobis tradit Hiere. iij. Jurabis viuit dominus. in veritate. in iudicio: et. in iustitia. Ubi nota ꝙ in quolibet iuramento licito. Uerbi mendacitas debet abesse. In veritate inquit Modi congruitas debet inesse in iudicio inquit. i. cum discretione Cause necessitas debet adesse. In iustitia. i. pro iusta causa. ¶ Primo ergo dico ꝙ mendacitas debet abesse quia scilicet iurandũ est in veritate: qz alias si homo mentitur cum intẽtiõe fallendi iurando periurus efficitur sicut de domino dicitur in ps. Juravit dñs dauid veritatem ⁊ non frustrabitur eum. Quod est contra multos quibus non sufficit simpliciter mentiri: nisi etiam mendacium suum nitantur iuramento fulciri. Similes petro de quo dicitur Math. xxvj. Cepit detestari ⁊ iurare ꝙ non nouerat hominẽ. Et tales similes sunt manticore q̃ est bestia ferocissima que tribus ordinibus dentium est munita. Quia scilicet tales iuratores tribus generibus dentium. idest verborum continue sunt armati. Tales enim vt communiter aut mentiuntur aut blasphemãt aut periurant. Quod pro certo tales qui sunt assueti ad iurandum. sepe solẽt incurrere tria vitia supradicta. scilicet Mendaciũ blasphemiam. Et periurium. Et ideo consulitur. Ec. xxiij. Juratioñ non assuescat os tuum. Et ratio redditur ibidem Quia vir multum iurans replebitur iniquitate. Bene ergo Dico ꝙ a iuramento mendacitas debet abesse. In veritate inquit vnde Ecclesiastici. viij. Ueritatẽ meditabitur guttur meuz ⁊c. ¶ Secundo dico qꝺ in iuramento modi congruitas debet inesse quia scz iuramẽtum debet fieri in iudicio. i. in discretione iudicis. Judicium enim idem est quod discretio qz scilicet discrete debemus iudicare. ordinare discernere ⁊ considerare quid qualiter quomodo quando. ⁊ quare sit iurãdum quod est contra illos qui sine causa iurant. et qui sine ratiõe sunt ad iurandum assueti. Similes cani rabido qui os semp dicitur habere apertum et venenosuz saliuam continue distillare quia scilicet tales semper habent os aptum ad iurandum ⁊ ad venenosas blasphemias emittendum. Contra illud zach. v. Omnis iurans similiter iudicabitur quia scilicet iurans semper debz habere modum. i. per verũ iudicium et discretionez in suo iuramẽto debite moderari. Sed fatui non sunt tales qui scz nõ credũt esse maluz ita assidue iurare Juxta illud Sapiẽtie. xiij. Male iurantes nocere se non sperant. Cum tamen dicat Gregorius in dyalogo. Quod quidam puer septennis rome propter assuetam iurationem a demõe fuit raptus et in inferuo damnatus Sic igitur iuramẽto modi congruitas debet inesse. ¶ Tertio dico ꝙ in iuramento cause necessitas debet adesse quod ostenditur cum dicitur In iustitia. quia scilicet iustitia idest iusta causa debet in nostris iurationibus interesse. Quod tamen non seruant illi qui pro nihilo vel pro minima occasione iurant. Contra illud diuinum preceptũ. Nõ accipias nomen dei tui in vanũ. i. sine causa Unde Ecclesiastici. xxiij. dicitur. Si in vacuũ iuraverit non iustificabitur. Jurandum est ergo in iustitia. Unde Esaie. lxv. ca. Juraui. in semetipso egredietur de ore meo iustitie verbum ⁊c. Sufficiat ergo causa breuitatis. Uide infra de Loqui. et de verbum.

Justus. Justitia. Justificatio. Nota ꝙ

E Nota ꝙ iustitia quandoq̃ accipitur pro virtute speciali. Aliquando pro perfectione vniuersali ⁊ generali. primo modo iustitia est virtus cardinalis ius suum vnicuiq̃ tribuens. Unde dicit Ambrosius libro primo de officijs. Justitia est que dat cuilibet quod suum est nihil vendicans alienum. Secundo modo iustitia nihil aliud est ꝙ vniuersalis virtus ⁊ perfectio nihil habens iniquitatis vel peccati. Unde Hieronym⁹ ad demetriadem dicit. Quod omnes virtutum species vno iustitie nomine continentur. Accipiendo igitur iustitiam pro generali morum congerie ⁊ pro morali perfectione debitate dicamus ꝙ nos debemus esse iusti ⁊ sancti multiplici ratione. videlicet quia iusti.

A domino diliguntur.	Dico ꝙ a domino diligũ
A domino proteguntur.	tur. Omnis enim res na
In domino delectantur.	turaliter diligit suum si
Cum domino gloriantur.	mile. Et quia iustus dominus ⁊ iustitiam dilexit equitatem vidit. vultus eius sicut dicitur in ps. Ideo recte dico ꝙ iusti ⁊ sancti a domino diliguntur. ps. Domin⁹ diligit iustos ⁊ vias peccatorum disperdet. ¶ Item dico ꝙ a domino proteguntur. Naturaliter enim omnia animalia diligunt speciem suam. ⁊ pugnant pro inuicem. ⁊ se inuicem liberãt ⁊ defendunt. Et quia iustus dominus in omnibus vijs suis ⁊ sanctus in omnibus operib⁹ suis Idcirco iustos eiusdem speciei ⁊ conditionis cum ipso liberat ⁊ defendit ⁊ a tentationibus ⁊ tribulationibus ipsos protegit ⁊ educit. Quia sicut dicitur Prouerb. xj. Justus de angustia liberatus est Et Prouer. x. Justitia liberabit a morte. ¶ Item dico ꝙ iusti in domino delectant. Naturaliter enim potentia delectatur in apprehensiõe sui obiecti. Et ideo iustitia humana in apprehensione dei qui est summe iustus debet summopere delectari ps. Deus enim iudex iustus ⁊ patiens. Et ideo letabitur iust⁹ in domino ⁊ sperabunt in eo omnes recti corde. ¶ Itez dico ꝙ iusti a domino premiantur. Quia enim deus rex iustus ⁊ rectus iuxta illud zacha. ix. Ecce rex tuꝰ venit tibi iustus Ideo iustos successores vult sibi in hereditatem paradisi habere. ⁊ solummodo virts iustis premiũ eterne beatitudinis impartiri. Juxta illud Justi epulentur ⁊ exultent in conspectu dei. Sic igitur bene dico ꝙ iusti ⁊ sancti ꝛ dem⁹ esse vt sicut quolibet nr̃m possit dici illud. Psalmiste. Just⁹ vt palma florebit: sicut cedr⁹ lybani multiplicabitur. In quib⁹ verbis aduerte: sicut ad hoc ꝙ arbor in perfectã arborem quertak necesse est
Quod conformiter alteretur.	Sic vere ad hoc ꝙ
Quod stabiliter radicetur.	quis efficiatur vir
Quod viuaciter vegetetur.	iustus ⁊ perfectus
Quod sublimiter maltetur.	ipse, peridubio de
Quod fertiliter fecundetur.	bet Alterari se me

lionib⁹ con firmãdo vt inquit. qõ, notat similitudinẽ Radicari se in virtutibus confirmãdo qz debet esse palma que profundas habet radices ⁊ semper viret ⁊ diutissime durat. Uegetari bonis affectibus abundando. Florebit inquit Eleuari bonis celestibus contemplando qz debet esse sicut cedrus. Fecundari bonis operib⁹ redundando quia debet multiplicari. Jsta enim se habent per ordinẽ ad hoc ꝙ aliquis fiat iustus qz. s. primo debet Alterari a mala conditione Radicari in bona intentione. Uegetari a bona affectione Crescere seu eleuari celoriuz contemplatione. Fecundari seu delectari operum procreatione. ¶ Dico ergo primo ꝙ si volum⁹ esse iusti nos debemus a prauis moribus alterari. Juxta illud. j. Conn. xv. Euigilate iusti ⁊ nolite peccare. Et hoc ostenditur cum dicitur. Ut quia scz. vt sicut. tan q̃. qua si denotant similitudinem imitationem. ⁊ ad aliquid aliud relationem quia scz illi qui iusti volunt fieri: debent antiquas suas conditiones relinquere: ⁊ bonoruz conditionibus conformare. Ut inquit Ham ficut elitropium seu solsequium se conformat soli se ei continue inclinando ⁊ aperiendo. ⁊. secundum motum ipsius solis se mouendo ⁊ ordinando. Sicut. etiam silentes lapis preciosus sequitur motum lune ita ꝙ imago lune in ea dicitur apparere que imagini lune celestis, se dicitur conformare. et secundum varietates ipsius cõtinue variare. Sic vere charissimi si volumus iusti esse: necesse est ꝙ soli ⁊ lune. i. christo ⁊ beate virgini vel aliqs celestibus ⁊ bonis personis nos continue conformemus. ⁊ ꝙ ipsos in cunctis bonis actibus imitemur. ⁊ ꝙ mor⁹ conditionis ⁊ affectionis secundũ illos motus ⁊ conditiones quos in eis viderimus ordinemus ⁊ etiam alteremus. Ut inquit. Circa quod nota. ꝙ nos debem⁹ eis conformari.

In humilitate.	Dico in humilitate vt sic dicat
In stabilitate.	quilibet illud Psal. Ut iumentũ
In benignitate	factus sum apud te ⁊ ego semp
In sagacitate.	tecum. ¶ Item cõformemus eis

in stabilitate vt sic quilibet dicat illud Esa. l. Posui faciem meam vt petram durissimam. ¶ Item in benignitate: vt de quolibet dicat illud phyl. ij. In similitudinẽ hominum factus est ⁊ habitu inuentus vt hõ. hõ enim est animal mansuetum nature. ¶ Itẽ conformemur in sagacitate: vt dicamus illud. j. Cointh. iij. vt sapiẽs architectus posui fundamentum. Debemus igitur si volumus esse iusti a prauis moribus alterari. Ut inquit: ¶ Secundo dico. ꝙ nos debemus in bonis virtutibus radicari. quia ꝛbet dici Palma Sicut enim arbor non potest perfici nisi fuerit profunde ⁊ firmiter radicata. quia scz alias vel a vento faciliter euelleretur. vel a calore faciliter siccaret. Et sic vere homo non est iustus vel perfectus: nisi in bono fuerit radicatus. Illi enim qui radicem firmi propositi non habent. vel a vento tribulationis vel ab ardore tentationis faciliter destruuntur. Debet igitur firmiter radicari. Palma inquit Palma enim est arbor. pfundissime radicata. vigore perpetuo decorata. ⁊ duratione longissima continuata. Sic vere vir iustus debet radicem boni propositi in summe firmã habere, vigorem gratie nunq̃ perdere. sed semper ⁊ cõtinue per. gratiam viuere ⁊ durare dicens illud Job. xxix. Sicut palma multiplicabo dies. Et vere bene decet virum iustum habere constantiam ⁊ perseuerantiam. qz sicut dicitur Sapien. v. iusti autem in perpetuum viuent. ⁊ Prouer. x. Justus in eternum non commouebitur. Debet ergo bonis virtutibus radicari. ¶ Tertio dico ꝙ ipse debet bonis affectibus vegetari. Florebit inquit idest flores bonarum affectionum habebit. ¶ Sicut enim flores sunt materia fructuũ. sic bone affectiones sunt materia bonorum operum: Unde de viro iusto dicitur in ps. Just⁹ germinabit sicut lilium. et florebit in eternuz ante dominũ. Justus eñ debet Germinare per bonam meditationem Esse sicut lilium per castam cõuersationem Fore p bonam affectionẽ. Esse ante dñm p tugem contemplationem. Et hec ineternum per continuam pseuerantiã ⁊ durationem. Unde supra de florib⁹ vbi multa inuenies Debet igitur vir iustus bonis affectibus vegetari. ¶ Quarto dico ꝙ ipse debet celi sublimitatibus eleuari. quia sicut arbor non potest perfici vel compleri nisi de terra superius eleuetur. Sic homo non põt iust⁹ fieri nisi per celestiuz cõtemplationem superius mentaliter inaltetur. Quod ostenditur cum dicitur. Sicut cedrus. vt sic dicat illud. Eccli. xxiij. Quasi cedrus exaltata sum in lybano. sed hec vide supra de Cedro. Unde de viro iusto dicit in Psalmo. Justi epulentur ⁊ exultent in conspectu dei. Cõtemplatio eñ dei ⁊ bonorũ eternoꝝ nihil aliud est ꝙ quedã spualis epulatio ⁊ quedam in dei presentia exultatio ⁊ refectio. Debet igitur in dei sublimitatibus contemplari. ¶ Quinto dico. ꝙ qui voluerit iustus fieri ipse debz bonis operib⁹ fecũdari. quod ostenditur in verbo. Multiplicabitur. sicut eñ arbor multiplicat per pullulationẽ ⁊ fructificationẽ. sic vir iust⁹ p bonã operationẽ. Et nota ꝙ iusti multiplicant. ⁊ ad alios p bona opa dilatant.

Quandoq̃ p clementiam	⁊ cõpassionẽ. Multiplicã
Quandoq̃ p iustitiam	⁊ correctionem tur dico p cle
Quandoq̃ p scientiam	⁊ eruditionem. mẽtiam ipse

tatez. qz sicut dicitur in Psal. Justus aũt miseretur et

Universidad de Deusto
Biblioteca

retribuet. Quia sicut dicitur alibi Dispersit dedit pauperibus iustitia eius manet in seculum seculi. ¶Item dilatantur per iustitiam ⁊ equitatem Quia sicut dicit. Sapientie.x.ca. Justum deduxit dominus per vias rectas. ¶Item dilatantur per scientiam ⁊ sagacitatem. Quia sicut dicitur Sapientie.iij.c. Fulgebūt iusti ⁊ tāquam scintille in arundineto discurrent. Finaliter dilatabitur quantum ad deum per eternam gloriam et felicitatem. Unde in Psalmo dicitur Justi autem hereditabunt terram. et inhabitabunt in seculum. seculi super eam. Multiplicabitur ergo. Unde in Psalmo dicitur Multiplicabis in anima mea virtutem. Tales igit sunt iusti. idest perfecti bom ⁊ honesti. Sz procerto nūc est dolendum. quia pauci inueniuntur hodie tales. q̄ vere pauci sunt qui velint.

Alterari per conuersionem. Et ideo procul dubio pauci
Radicari per durationem. sunt hodie vi
Uegetari per bonam affectionem. ri iusti quia si
Eleuari per contemplationem. cut dicit. Esa-
Fecundari per bonam operationem. ie.lvij. Justus perij ⁊ et nemo est qui recogitet quia reuera pauci sunt hodie iusti q̄uis forte multi sint qui se iustos simulent atq; fingant De quibus dicitur Luce.xx. Miserunt insidiatores qui se iustos simularēt. Isti sūt hypocrite qui in apparentia videntur esse iusti ⁊ tamē in existentia sunt iniusti. Et tales debēt timere comminationem scripture dicentis in ps. Iniusti autem disperibunt simul et reliquie impiorum interibunt: Utrū em̄ iniustum mala capient in interitu. Et ideo bonum est nos esse iustos quia oculi domini super iustos ⁊ aures eius in preces eorum. Et sic patet quomodo iustitia accipitur pro perfectione generali ⁊ vniuersali. ¶Sed ad huc dico q̄ iustitia accipitur pro virtute speciali ⁊ cardinali. Et sic iustitia q̄ q̄ possit ad omnes pertinere. ex eo. s. quia quilibet habet reddere vnicuiq; quod suum est videlicet.

Deo reuerentiam. Pertinet tamen principaliter
Sibi penitentiam ad iudices et prelatos qui ex
Proximo bñficentiam. bem habēt iudicare ⁊ gubernare ⁊ inter virum ⁊ proximum suum iustitiam perpetrare Ideo talibus dicitur Sap.j. Diligite iustitiam q̄ iudicatis terram Dauid etiam q erat rex dicebat in ps̄ Deus iudicium tuum regi da ⁊ iustitiaz tuam filio regis. iustitia ergo sumitur pro illa regula rectitudinis q̄ quis deo sibi ⁊ proximo exhibet quicquid debuerit exhibere Uñ. Ber. dicit in sermone. Quod iustitia est reddere vnicuiq; quod suum est scz. superiori reuerentiam equali auxilium adiuuando consiliuz instruendo. subdito autem custodiam ⁊ si deliquerit disciplinam. Loquamur ergo de illa rectitudie iustitie que ad prelatos ⁊ iudices noscitur pertinere. et que etiam coram hūano naturaliter est iusta. Sicut em̄ videmus q̄ regula p quaz alia regulantur habet necessario esse recta. Sic iudex vel prelatus qui est regula aliorum bz necessario ee iustus. Justitia em̄ est quedaz mentis rectitudo que non dz ad vnam ptem vel ad aliam declinare vnde Ecclesiastes. vij. Hoc inueni q̄ fecit dominus hominem rectuz Rectitudinē em̄ iustitie que nobis debet inesse probat

Corporis figura. Dico corporis figura quia. s.
Pectoris natura habet homo corpus rectuz in
Diuina scriptura. erectum in signum q̄ semper debet iustitie rectitudinem obseruare quia ꝑm Bernar Nil indecentius q̄ recto corpore curuuz animū gerere ¶Item pectoris natura qr. an pectore hominis in ipa parte rationis est quedam portio que dicit sindresis q̄ nihil aliud est q̄ illa summa inflexibilis mentis rectitudo que nullam iniustitiam potest aliqualiter inclinari in qua quidem humana mēs immobiliter est fundata Unde Esaie.li. Justitia mea non deficiet. Et Esaie.liij. In iustitia fundaberis recede procul a calūnia. Ad hec etiam facit diuina scriptura Ecclesiastes. vij. Solum modo hoc inueni q̄ fecit deus hominem rectum. Et ideo bene consulit ps̄. Si vere vtiq; iustitiam loquimini recte iudicate filij hominuz. Exponere ergo possum illam autoritatem ps̄. Misericordia ⁊ veritas obuiauerunt sibi. iustitia ⁊ pax osculate sunt quia procul dubio iudici ⁊ plato debent misericordia ⁊ veritas obuiare et ipsum debēt pax ⁊ iustitia osculari. ¶Aduerte ergo q̄ iustus iudex debet

Per mititudinem temperari. Primuz probat
Per certitudinem informari virtus pietatis.
Per rectitudinem regulari. Misericordiaz.
Per quietudinem tranquillari Sed secundum
virtus veritatis. Veritas Sed tertiuz virtus equitatis
Justitia. Quartum vero virtus vnitatis seu charitatis
Pax. Debet enz habere iudex vel prelatus. In affectione clementiam ⁊ pietat. m. Misericordiam inquit. In cognitione scientiam ⁊ claritatem. Veritas inquit. In correctione modestiam ⁊ equitatem. Justitia inquit In intentione concordiam ⁊ vnitatem. Pax inquit. Quia. ad pacem ⁊ concordiam subditorum debet esse intētio iusti iudicis ordinata Dico ergo q̄ iustus iudex vel prelatus debet per multitudinem moderari quod ostenditur cum dicitur q̄ ipse debet habere misericordiam. Justitia enim semper debet misericordia temperari quia sicut dicit Crisostomus super Mathēū Justicia sine misericordia non est iustitia sed crudelitas. Et misericordia sine iustitia nō est misericordia sed fatuitas. Sicut em̄ videmus q̄ abies que inter ceteras arbores est rectissima. mollissima ⁊ etiam gummi ⁊ liquore abundātissima. solet enim liquorem tenacem ⁊ odoriferum emittere qui. s. in infirmitatibus dicitur suffragari. Sic vere homo q̄uis sit per iustitiam ⁊ equitatem rectissim̄ semper tamen cum hoc debet esse per pietatem mollissimus. quia semp debet cū rectitudine equitatis habere gummositatem ⁊ molliciem pietatis qr ꝑm Gregoz. in morali. Plerunq; accidit q̄ illi qui inter tormenta remanent incorrecti. blandimentis. suauibus coniunguntur. Est igitur necessaria misericordia iudicibus qr. s. semp debent miscere cum iustitia pietatem Similes elephās ti. qui quando sedet semp solet pedes flectere quia. scilz illi qui sedent in throno iudicarie potestatis. semper pedes affectionum flectere debent ad opera pietatis. Tierum tamen sicut elephas nunq̄ taliter flectit quin semper rectus aliqui arbori innitatur. Sicut iudex nunq̄ debet sic flecti ad misericordiam quin semper rect⁹ maneat per iustitiam. Unde augustin⁹. super illud verbiz Math.xviij. Si peccauerit in te frater tuus corripe eū inter te et ipsum. Et si fons terribiliter correctio ꝑsonet intus tamen dilectio suauiter sonet. Nō est contra multos iniquos iudices ⁊ austeros qui penitus sine misericordia alios iudicant ⁊ condemnant cum tamen dicat scriptura. q̄ iudicium sine misericordia fiet ei qui non fecit miam. Jaco.ij. Habeant ergo miam. Unde Prouer.xxj. Qui sequitur miam ⁊ iusticiam inueniet vitam Debet ergo iustus prelatus ⁊ iudex per mititudinē moderari. ¶Deinde dico q̄ ipse debet per certitudinez informari. Veritas inq̄t. quia. s. veritas ⁊ claritas cognitionis ⁊ scientie debet interesse in iusticia facienda. Sicut enim saggitarius non potest recte iacere saggittam nisi videat clare ad terminum ad quem iacit. sic nec hō potest recte vel iuste aliquid operari nisi possit certitudinaliter informari. Veritas ergo. ps̄. Misericordia veritas precedent faciem tuam. Unde de bonis iudicibus dicitur Esaie.lxj. ¶Dabo opus eorum in veritate Et Esa.xxxij. Ecce in iustitia regnabit rex ⁊ princeps in iudicio precerunt. Sed heu proculdubio videtur impletuz illud vaticinium Esa lix. Conuersum est inquit retrorsum iudicium ⁊ iustitia longe stetit. qr corruit in platea equitas ⁊ veritas non potuit ingredi. Ubi quesoi in dicibus et mationibus nostris est iustitia vbi equitas: vbi veritas. Et vere moderno tempore iudicium fugit. iustitia longe abijt. equitas defecit ⁊ corruit in modernis curijs ⁊ veritas ingredi non potuit. Ita q̄ breuiter de modernis potest dici illud. j. Machabeoz. vij. Non est in eis veritas ⁊ iudicium. Veritas enim nō est hodie in multis.

in multis. sed potius fraus. deceptio ⁊ fallacitas: qui scilicet sub specie iustitie imponūt hominibus multa falsa. prece ꝓcio. odio vel fauore. vt exinde possint lucrum aliquod extorquere. Isti sunt sicut falsi medici qui loco medicine offerūt homini venenum: quia isti loco vere iustitie offerūt hominibus iudiciuz falsum. Isti sunt similes lupo de quo narratur in fabulis q̄ cum semel vidisset se diffamatum de nimio esu carnium. iurauit deceterο nō comedere carnes: sz tādem artatus fame iuenit mutonem pinguem in prato ipse nō propter iuramētum eum comedere verecundans: imposuit ei nomē q̄ erat salmo ⁊ nō obstātibus multi modis allegationibus ⁊ negatiōibus factis ex parte mutonis deuorauit euz loco salmonis. Sic ꝛe tales q̄ ex iniuncto sibi officio tenētur. ac sub iurameto nō comedere carnes. id est aliquid crudeliter nō extorquere. ipsi vero quādo videt pinguē mutonē. i. rusticum diuitem. imponūt ei q̄ sit salmo. i. q̄ sit latro vel homicida. sicut habemus exemplum. iij. Regū. xxj. Ubi Jezabel fecit imponi Nabothe q̄ maledixerat deo ⁊ regi. ⁊ sic fecit eum occidi vt vineam suam haberet. Quia procerto non obstantibus quibusdam allegatiōibus iustitie: tales loco salmonum comedūt mutones: id est sub specie malorum deprēdantur ⁊ deuorant innocētes. De his dicit Cicero. ⁊ allegatur libro de floribus philosophorum: q̄ nulle deteriores insidie q̄ ille que sub dissimulatione officij fiunt. Isti ergo nō habēt veritatē. similes dyabolo. de quo dicitur Johā. viij. Ille homicida erat ⁊ in veritate non stetit. quia veritas in eo non est. Nō sic ergo. quia procerto qui vult esse iustus debet per certitudinem informari. Veritas inquit. vt sibi dicatur illud ps̄. Propter veritatem ⁊ mansuetudinem ⁊ iustitiam: ⁊ deducet te mirabiliter dextera tua. ¶Denicz dico q̄ ipse dz per rectitudinem regulari. Justitia inquit. Quia procerto prelatus vel iudex dz q̄ iustitiam regulari ⁊ rectificari. ⁊ q̄tum ad se. ⁊ quātuz ad proximum ⁊ q̄tum ad deum. Quia scilicet cuz rectitudo iustitie reddat vnicuiq; quod suum est ipse q̄ iustus vult esse dz sibi reddere penitētiam. proximo bñficentiam ⁊ deo reuerētiam exhibere. Notemus ergo q̄ triplex est iustitia exhibēda. videlicet. Promotio. Instructio. Correctio. Superior enim dz ꝑm deum ⁊ iustitiam exhibere. Promerētibus promotionem. Ignorantibus instructionē. Delinquētibus correctionē. Iste enim sunt tres partes iustitie quas prelati tenētur ex debito sui officij adimplere. Juxta illud Matth. iij. Sine modo sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Debēt enim bonos ad promotiones erigere. Rudes p instructiones dirigere. Malos p punitiones corrigere. Justi ergo bonos ad promotiōes erigunt. Unde Esaie. xxxij. Ecce in iustitia regnabit rex. Et Prouer. xvj. In iustitia firmabit solium: quia scilicet illi qui ad regnum vel ad solium promouētur: semper debēt mediante iustitia promoueri. vt. s. digni digne promoueantur. ⁊ indigni nullo fauore suffragante penitus repellantur. Cuius tamē cōtrariū faciunt illi qui impromotos dimittūt subditos meliores. ⁊ promouent suos familiares ⁊ propinquores. q̄ q̄ fuerint in sufficientijs debiliores. ¶Item stultos iusti p instructionem dirigūt. Unde Danielis. xij. Qui ad iustitiam eruditi erunt multos. quasi stelle i perpetuas eternitates fulgebūt. ¶Itē iusti malos per punitionem corrigunt. quia sicut ꝑm Ambro. Apes habent aculeum quo se ꝛdomos defendunt. tantoq; sunt audacie q̄ pro defensione domorū suarum mozu sepissime se exponunt. Sic vere iudex vel prelatus debet portare secum aculeum iustitie ⁊ rigoris Roma. xij. Non enim frustra gladium portat. quo. s. malis per correctionis regulā se opponat ⁊ quo a principibus seu tyrannis domum ecclesie cui preest liberet ⁊ defendat. ita q̄ si necesse est etiā mori corporis pro defensione ecclesie se exponat. Eccle. iij. Usq; ad mortem certa pro iustitia. Prelatus em̄ vel iudex nō solum dz habere miam ⁊ dulcorē. sed et iustitiam ⁊ rigorē. Sicut em̄ panthera est animal benignum ⁊ placidum pictum ⁊ coloratum. ⁊ a cūctis aialibus ꝑdilectum. verūtñ habet quēdam in vultu tozuorē quo alia aialia ei⁹ timore naturaliter deterrētur q̄ q̄ ad ipz diligēdū principalr attrahātur. Sic procerto plat⁹ vel iudex dz esse benign⁹ ⁊ placidus per pietatē ⁊ affabilitatē. Pictus ⁊ coloratꝰ p decētiā ⁊ honestatē. Amicus ⁊ dilectus per bficiorum liberalitatē ⁊ largitatē. Uerūtñ iste q̄cq̄ agat iter subditos semp dz torum vultū per rigorem ⁊ scueritatez gerere vt alij eius aspectu terreātur ⁊ teneācur eum timere. ⁊ a malis operib⁹ abstinere. Quia sicut dicit Prouer. xx. Rex qui sedet in solio iudicij dissipat oē malum intuitu suo. Quia ꝛe iudex vel plat⁹ nunq̄ se dz tam familiarē exhibere q̄n semp vultu ⁊ gestu possit rigorem ⁊ iustitiā designare. ⁊ terroꝛē in aliorū cordibus generare. Quia teste Jmo. li. de conditione miserie humane. Nimia familiaritas parit contemptum. Et iō ꝑm ps̄. Justitia dz ani eum ambulare ⁊ in stitia ⁊ iudiciū dz esse ꝑparatio sedis sue. Quia sicut dz in ps̄. Beati q̄ faciūt iudicium ⁊ iustitiaz in omni tpe. Debet ergo iudex vel plat⁹ p rectitudinē regulari. ¶Insup dico q̄ ipedz p q̄titudinē ordinari. Pax inquit. Tota em̄ intētio iudicis dz esse ad pacē inter hoies faciēdam. Quia sicut dicūt iura ciuilia. Nihil aliud querat iudex ꝑterq̄ partes ad concordiā reuocare. Ad hoc em̄ est iustitia ordinata. vt. s. i hoibus pax ⁊ cōcordia cōseruetur. Jaco. iij. Fructus iustitie i pace seminatur. Sicut em̄ per violētum raptū firmamēti oīs orbes ⁊ planete inferiores pacifice regūtur. trahūtur ⁊ mouētur. ita q̄ vnus alium nō turbat nec impedit quoquo modo. Sic vere per raptum rigoris ⁊ iustitie boni iudicis vel plati inferiores taliter gubernātur. q̄ iter se pacifice conuersant. ⁊ q̄ ab oi discordia trāq̄llātur. Uñ de pace ⁊ iustitia loq̄t Esa. xxxij. Erit inquit opus iustitie. pax ⁊ cultus iustitie. silentium ⁊ securitas vsq; in sempiternū. Et sedebit populꝰ meꝰ in pulcritudine pacis. in tabernaculis fiducie ⁊ i requie opulēta. Patet ergo q̄ iust⁹ iudex dz amare q̄ctudinē. Pax. Seruare rectitudinē. Justitia. Tenere certitudinem. Ueritas: habere mititudinem. Misericordia. ¶Et de iustitia sufficit in q̄tuz accipitur p virtute cardinali ⁊ speciali ⁊c. ¶De iustitia ꝛo diuina est aliquid admittēdum. Et dicamus q̄ sicut dicitur i ps̄. Misericors dñs ⁊ iustus. Ipse em̄ habet misericordiam in pñti ⁊ habebit iustitiaz in futuro. Est em̄ deus sicut aquila de qua dicit Plinius. Nō semp solet in nido suo duos ꝓciosos lapides habere simul nec vnum sine alio ibi esse. Quum vere celestis aquila i. de⁹ i nido cordis sui semp hz duos lapides ꝓciosos i. duas speciales virtutes iustitiam. s. miam. que ibi semp se solent cōicare ⁊ vna sine alia nunq̄ esse. Cōsidera enim omnia opa dei ⁊ semp inuenies iunctā iustitiam pietati. ⁊ cōiunctā miam eqtati. Unde in ps̄. Uniuerse vie dñi misericordia ⁊ veritas. Uñ de ꝛpo dz zach. ix. Ecce rex tuus venit tibi iustus ⁊ saluator. Justꝰ dico pctōres cōdemnādo. Et saluator bonos ꝑmiando ⁊ remunerando. Justitia ergo dei. Est.

Malorū tristificatiua. ¶Est dico tristificativa delinquētiuz. Illi
Bonorū letificatiua. enim q̄ delinquūt. scz
Justorū remuneratiua. peccatores p diuinam iustitiaz puniētur ⁊ eterna patria priuabūtur. Sicut em̄ lapis qui dicitur Echites suppositο cibo nō finit illū qui reus est veneni de cibo gustare. Si vo reus veneni nō fuerit sine difficultate manducabit. Sic vere diuina iustitia in die iudicij nō permittet illos qui propriam aiam venenauerūt per peccatum de cibo celestis glie manducare. Illi vero qui veneno peccati mortalis ꝑpriaz aiam minime necauerūt istū cibum tūc tēporis māducabūt. Jō talibus dicitur dñs i properare. Esa. lxv. Ecce inq̄t

serui mei comedēt ꝛ vos esurietis.ecce serui mei bibent ꝛ vos sitietis.ecce serui mei letabūtur ꝛ vos cōfundemini.ecce serui mei laudabūt pre exultatiōe.ꝛ vos clamabitis ꝓ dolore. Ista ergo facit iustitia diuina que tūc bonos faciet recreari.malos vō fame ppe tuo macerari. Quia sicut dicit ℙrouer.xiij. Justus comedet ꝛ replet aiam suam.venter aūt impiorū insaturabilis.Ista est ergo tristificativa delinquentū.

¶Itē dei iustitia est letificativa patiētum.Magna est em̄ letitia illis qui iniurias patiūtur quādo cogitant ꝙ iudex iustus qui multū abire nō patitur quin ipsorum iniurias vindicabit.Sicut em̄ dicitur i ps. Justitie domini recte letificātes corda. ¶Itē diuina iustitia est remunerativa laborātiū. Ista em̄ nō vult esse operarium sine mercede.quia sicut dicitur Deutro.xxiij. Nō negabis mercedem indigētis ꝛ pauperis fratris tui.Et iō dicebat.ij. Thi.iiij. Bonum certamē certaui.cursum cōsūmaui.fidē seruaui.iō reposita est mihi corona iustitie quā reddet mihi dñs illū diē iustus iudex.Nō nobis cōcedat ꝛc.Uide supra in titulo de Correctiōe ꝛ i aliꝫ pluriꝫ titulis.

A **Justificare.** Nota ꝙ iustificare idē ē qđ iustuz efficere.qđ solū ptinet ad gratiā diuinam.Jxta illud tytum.iij.Justificati gratia ipsius heredes simus ꝛc. Uide supra de gratia.ꝛ de iustitia.quia omitto gratia brevitatis.

Juuare. Uide supra vbi adiutorium.

Juuenis. Juuentus. Nota ꝙ i scriptura iuuēt⁹ accipiť.quādoq; literaliter.quādoq; moraliter ꝛ spiritualiter.Moraliter autez significat quādoq; in bono quādoq; in malo.In bono enim designat hominē virtuosum qui semper i virtutibus iuuenescit.Psal. Renouabitur vt aquile iuuentus tua.In malo vero signat hominem vitiosum qui per lasciuiaz ifolescit. ps.Juuenes eorū comedit ignis.Moraliter ergo possumus dicere ꝙ p iuuentutē pōt intelligi vir pfectus qz sicut videmus ꝙ iuuenis est naturaliter.

Gratus ꝛ gratiosus. ¶Sic ꝫ spiritualiter.
Letus ꝛ gaudiosus. vir pfectus debet se exhibere Gratiosum in conuersatione.Gaudiosum in spirituali consolatione.Animosum in peruersorum correctione.Ingeniosum in occultorum consideratione.Obsequiosum in obediētia ꝛ subiectione. ¶Et sic de ipso poterit dici illud quod dicitur Thob.v.Jnuenit iuuenē splendidum stantem precinctum ꝛ quasi paratum ad ambulandum.Ubi aduerte ꝙ spiritalis iuuenis:scilicet vir perfectus debet esse Gratiosus ad diligendum . Juuenit inquit iuuenem. Luminosus ad erudiendum. Splendidum.Uigorosus ad sustinendum.Stantem inquit.Curiosus ad obediendum . ℙaratum inquit ad ambulandum. ¶Debet ergo habere iuuenis spiritualis gratiosam pulcritudinem.quia scilicet ipse debet esse iuuenis q̄ naturaliter est pulcrior ꝙ sit senex.Unde.ij.Machabeorū.iij.Apparuerunt duo iuuenes virtute decori.Item debet habere luminosam limpitudinem.Splendidum inquit.quia scilicet ipse debet esse splendidus per discretionem . Unde de Thobia dicitur Tho.j.Quod cum esset iunior nihil tamen puerile gessit in opere.Et Sapientie.viij.Jucundis ꝛ acutus inueniar in iudicio. ¶Item debet habere vigorosaz fortitudinē qō notať in verbo Stantē qz.ſ.ipsi debēt esse stabiles atq; fortes ad bonuz opus aggrediēdum.ꝛ ad malis operibus resistenduz. ꝛ ad labores ꝛ tribulatiōes sustinedū.Uñ.j. Johā.ij. Scribo vobis iuuenes qm̄ fortes estis.Stantē inquit.Uñ ij.Mach.xij.Robusti iuuenes pro muris consistentes fortiter repugnabāt. ¶Itez debet habere studiosam promptitudinem.paratum inquit.Neemie.iij. Media pars iuuenum faciebat opus.vt sic dicat iuuenis deo vel prelato suo illud ps.ℙaratuz cor meū deus paratum cor meum ꝛc.Transiui breuiter istaz autoritatem pro eo quia superius est exposita ꝛ prosecuta in titulo de inuenire in.6.Scdo dico:ꝙ est inuentio qua inuenitur homo iustus . Et ideo vide ibi ꝛ prosequere quatuor membra p̄dicta sicut inuenies prosecuta.Sed heu proculdubio videť hodie de multis ꝙ ipsi non sunt iuuenes.immo senes : quia.ſ.spiritualiter loquēdo ipsi nō sunt nec obsequiosi. nec vigorosi.nec ingeniosi.nec gratiosi . quinimo procerto sicut videmus ꝙ senes sunt in.

Vultu turpiores. ¶Sic vere multi sunt qui
Motu tardiores. pre ceteris sunt hodie turpiores in cōuersatiōe. Tar-
Uiribus debiliores. diores in operatiōe. Debi-
Sensibus obscuriores. liores in resistentie.Obscuriores ignorantie.Et propter hoc tales nō possunt dici iuuenes propter perfectionem sed magis propter malam ꝛ iuuenilez cōditionem. ¶Dico ergo ꝙ tales habēt cōuersationez turpiorem.Unde ipsi possunt dicere illud ps.Junior fui etenim senui. ¶Itē operationez tardiorē.Uñ Mar.xvj.Uiderūt iuuenē sedentē. ¶Itē habēt resistētiam debiliorē.Uñ in ps.Juuenes eorū i gladio ceciderūt. ¶Itē habēt ignorantiam obscuriorem.Uñ ℙrouer. vij.Cōsidero vecordem iuuenē in obscuro aduespera scēte die in noctis tenebris ꝛ caligine.Nō sic ergo sz simus boni iuuenes ꝛ nō mali.ꝛ simus sicut serpens qui comedēs feniculum pellem deponit ꝛ in sensib⁹ iuuenescit.Et sicut aquila que senectute grauata alte ascēdit ꝛ in fontē descēdens suam renouat iuuentutem.Simus etiam sicut fenix que per incinerationez in iuuentutē pristinaz reuiuiscit.Et sicut illa palma singularis de qua dicit ℙlinius.ꝙ postq̄ senectute cōsumpta fuerit ad iuuētutem pristinam reuirescit. Quia procerto charissimi si senectus vitiorum ꝛ male cōsuetudinis nō grauat nos debem⁹ proculdubio alte ascēdere p contemplationem:ꝛ ad fontez lachrymarum descēdere p compunctionez.pellem veterem peccatorū dimittere p bonā cōuersionē.in cinerē cōuerti per mortis considerationē.ꝛ sic poterimus esse iuuenes p moralē ꝛ virtuosam pfectionē.vt de nobis dicatur illud Marci.xvj.Uiderunt iuuenem sedentem a dextris coopertum stola candida:quia scilicet nos debemus videri per apparentem simplicitatez. cooperiri per ostentationem bonorum nostrorum humilitatem.Debemus esse in stola candida per cōuersationis honestatem ꝛ formositatem.Sic igitur patet quomodo iuuentus accipitur spiritualiter ꝛ moraliť. ¶Sz adhuc nota ꝙ est iuuent⁹ naturalis ꝛ corporalis.Et ista procerto est. C

Sagaciter reprimēda. ¶Debet dico iuue-
Ueraciter instruēda. nis sagaciter subiuga-
Utiliter occupanda. ri.quia sicut bos ꝛ canis numq̄ bene domantur nisi in iuuentutis tempore edomentur.sic nec homo a suis lenitatibus reprimitur.nec obedientie legibus subiugatur nisi a iuuētutis initio edometur.Uerba em̄ i principio quādo incipit germinare melius se multiplicat ꝛ fecundat: si fuerit compressa ꝛ mediocriter cōculcata.Si enim ad libitum crescere permittitur faciliter prorumpit in semen.ꝛ faciliter induratur.ꝛ a pristina pulchritudine deficcatur.Sic ꝫ carissimi vtile est homini dū adhuc est in germine.i.iuuenis si ad voluntatem suā crescere seu viuere nō permittatur.ꝛ ꝙ a senioribus suis per disciplinam deprimatur ꝛ debite ꝛculcetur. Et sicut dicitur Math.v.Ad nihilum valet vltra sal nisi vt mittatur foras ꝛ cōculcetur ab hominib⁹.Als si volūtati sue dimittiť.faciliter solet;nimis crescere per superbiam.semen emittere.per luxuriam . desiccari per auariciam.ꝛ indurari per obstinatiōis malliciam.Ideo bene cōsulit sapiens Eccli.xxx. Nō des inquit filio tuo potestatez in iuuētute.ꝛ ne respicias cogitatus illius curua ceruicem eius in iuuentute ꝛ tonde

D latera illius dum infans.ne forte induret nō credat tibi.Debet ergo sagaciter subiugari. ¶Debet ēt veraciter informari.Nam sicut cera non recipit impressionez sigilli nisi recēter fuerit calefacta.ꝛ si mittitur indurari nō potest amplius bene figurari . Sic vere in homine.impressio doctrine ꝛ scientie non recipitur nisi dum est recēs ꝛ iuuenis imprimatur:qz si dimittiť p senectutē indurari.nūq̄ potest amplius informari.Ideo bñ cōsuluť Eccli.vj.Fili inquit a iuuētute tua excipe doctrinā ꝛ vsq; ad canos inuenies eam .Et bñ dicit.Usq; ad canos inuenies.Quia vere illud qō in iuuētute acquiriť vsq; ad canicie reseruať. Apes em̄ prius minores pedes melle onerāt tandē pedes medios melle replent . finaliter vero pedes posteriores melle onerāt atq; cōplent . Quia vere primo nos debem⁹ p mel scientie ꝛ doctrine anteriorē partem vite nre.ſ.iuuētutē onerare.deinde vsq; ad mediā cōtinuare ꝛ sic finaliter in posteriori parte senectus bñ poterimus cōsummare.Quia sicut dr ℙrouer.xxij. Adolescēs iuxta viam suam graditur ēt cum senuerit non recedet ab ea.Illud em̄ qō in iuuētute colligiť ad vite medium trāsmittitur ꝛ vsq; ad senectutis terminū retinetur.Ideo bñ dr Eccli.xxv. Que in iuuētute non cōgregasti.quomodo inuenies in senectute tua.Et iō
E bñ dico ꝙ iuuētus dz veraciter informari. ¶Debet quoq; iuuētus vtiliter occupari.Juuenes em̄ i bonis sunt laboribus occupādi.bonis operibus dedicādi.ꝛ bonis studijs mācipandi.ꝛ insuper bonis pfortijs cōiungēdi ꝛ a malis summopere retrahendi.Sicut em̄ dicit ℙlinius.Apes iuuenes exterius exeunt ad labores.senes vero intra alueare dicuntur requiescere ꝛ manere.Sic vere charissimi i.li qui sunt iuuenes ꝛ fortes debent labores bonorum operuz ꝛ penitentie sufferre.vt cum senes facti fuerint.quieti cōtemplatōis possint animas dedicare Ace.iij.Media pars iuuenuz faciebat opus.Miles enim tamdiu fortius dz dimicare q̄diu habuerit fortem equuz. Cum igiť corpus nostrum sit noster equus.qz sicut dicit Esaie xxxj.Equi eorum caro ꝛ nō spiritus . hinc est ꝙ dum iste equus est fortis ꝛ iuuenis ipsum debemus penitentie laboribus exponere ꝛ tribulationuz pzelys applicare.Maz sicut mel dicitur esse melius quod a iuuenibus apibus cōficitur q̄ quod a senibus.Agni ēt qui in vere nascuntur,meliores esse dicūtur q̄ qui nascūtur in hyeme .Sic vere charissimi mel bonorum operum quod a iuuenibus i tempore veris.i.in tempore iuuentutis,cōficitur ꝛ operatur.melius ꝛ acceptius apud deum reputatur.q̄ illud qō a senibus in senectutis hyeme generať.A iuuentute ergo debem⁹ vacare bonis operibus.vt sic in senectutis tēpore de nostris laboribus eternam gliaz cōsequamur.Dicamus ergo cum dauid illud ps.ℙaup sum ego ꝛ in laboribus a iuuētute mea.exaltatus aūt humiliatus ꝛ cōturbatus.Ubi aduerte ꝙ a tpe iuuētutis debemus cōtenere rerū facultatē.qz debemus esse pauper spiritu.ℙaup inquit ego sum Deprimere carnis voluptatē.quia debemus esse i laboribus.Erigere mētis volūtatē.qz debem⁹ esse exaltati . Deponere carnis vanitatem.quia debem⁹ esse humiliati ꝛ cōturbati. Ista em̄ quatuor a iuuētute debēt fieri . Quia nisi bō a iuuētute istis virtutibus assuesceret.ita forte in vitijs duraret ꝙ numq̄ bonus amplius efficeret . Nō bñ aduerterat sapiēs Ecclesiasticus.lj.qui dicebat.Cū adhuc iunior sum priusq̄ oberrem quesiui mihi sapiētiam.Sequitur Ambulauit pes meus iter rectuz a iuuētute mea ꝛc.ℙrosequere si vis p̄dictā auctoritatē.diuisam ꝛ vide.ſ.de Adolescētia.Et nuebe ꝛtra malos iuuenes.ꝛ maxime ꝛtra illos q̄ meliores sunt in iuuētute q̄ in senectute ꝛdicq̄ boni sunt q̄daz in.

Iuuētute nō in senectute. ℙrimi sunt illi . Qui
Senectute ꝛ nō iuuētute. bñ incipiūt ꝛ male fi-
Iuuentute ꝛ senectute. niunt.Scōi qui bñ fi-
Nec i iuuētute nec i senectute niūt ꝛ male incipiūt.

Tertij Qui bñ incipiunt ꝛ bene perficiunt. Quarti. Qui male incipiūt ꝛ peiores deficiūt.De mala ergo iuuētute dicitur breuiter Eccls.xij. Adolescētia ꝛ iuuētus vana sunt.De ceteris nō vitijs iuuētutis . Uide.6.de adolescēta.Et infra de puero.Sufficit.

Jurta Nota ꝙ iurta quādoq; idem significat quod ꝑm:ꝛ sic denotat similitudinē. vt A
Leui.xviij.Jurta cōsuetudinē terre egyptī nō facies. Quādoq; accipitur pro prope.Et sic accipitur cōmuniter in scriptura . Uñ nota ꝙ iurta:id est vicinitas quādoq; refertur ad locuz.quādoq; ad tempus.quādoq; ad personam.Dico ad locum sicut Johānis.xj. vbi de tpo dicitur.Quod ipse abūt in regionē iurta desertum. ¶Itez refertur ad tempus sicut Deutro. xxxij.iurta est dies perditionis ꝛ ad esse festinātem poza. ¶Item refertur ad personam . Et sic sumitur in ps.Non habitabit iurta te malignus . Et sic ergo possumus notare ꝙ iurta significat quādoq;. Uicinitatem cōmendabilez,Societatē detestabilē.ℙropinquitatē affectabilē.Est em̄ q̄dam vicinitas.

Uirtuosa. ¶Omnia enim ista possunt pro-
Uitiosa. bari per iurta . ℙrimo ergo dico
Fructuosa. ꝙ est vnū iurta virtuosum ꝛ istud
Dolorosa. significat bonam bonorum socie-
Gloriosa. tatem.quia vnus iurta aliud debet per charitatis vinculum habitare.Sicut em̄ vna stella quando est iurta aliam participat ipsius qualitates.Sicut arbores per vicinitatem aliarum arborum que sunt iurta se recipiunt incremētum.sicut dicitur de palma femina que dicit melius fructificare quādo iurta palmā masculum est plantata.Crisolitꝰ etiam iurta ignez positus faciliter rapit ignē.Oliue etiam iurta malogranata plantate melius fructificare dicūtur.Sic procerto charissimi quādo aliqs iurta aliquā bonam psonam frequētat ꝛ societatē ipsi⁹ diligit.sectatur ipsius exempla ꝛ documenta.tūc in bonis operibus fecundatur.ꝛa suis maliciꝫ immutat. Jurta ergo.Et ideo bñ dicitur ℙrouer.xxvij.Melior est vicinus iurta q̄ frater procul . Simus ergo vnus iurta alterum.vt p mutuam societatem boni efficiamur.ꝛ a nostris iniquitatib⁹ cōuertamur. Sim⁹ igiť charissimi ℙrelati iurta subditos ad eruditendum. Subditi iurta prelatos ad obediēdū.Robusti iurta infirmos ad auxiliandum.Diuites iurta egenos ad subueniendum. ¶Et sic faciemus sicut malus pphe ta.iij.Regum.xiij.Qui timens ossa sua comburi.ꝑcepit ossa sua tumulari iurta ossa sancti prophete:vt per societatem bonorum ossiuz ossibus ipsius parceretur.Est igitur iurta virtuosum. ¶Secūdo dico ꝙ B
est vnum iurta vitiosuz.Et istud significat malā maliorum societatem:qui.ſ.per frequentationem mutuā fiunt deteriores.Sicut em̄ dicit ℙlinius.Est quedaz species lactuce que caprina dicitur.que si in aqua ꝑiecta fuerit omnes pisces qui iurta fuerint occidunt. Sic ꝫ sepe fit ꝙ p introductionez vnius male psone omnes pisces.i.omnes psone vnius societatis corrūpuntur ꝛ deteriores efficiūtur.Jurta illud ps. Jurta iter scandalum posuerūt mihi.Malus em̄ homo dicit scandaluz quia est alīs causa rume.Et iō cuilibet bono debet dici illud ps.Non habitabit iurta te malignus ꝛc. ¶Tertio dico ꝙ est vnū iurta fructuosuz. Et istud ē qñ hō vult eē iurta deū p deuotionē.Jurta paradisum per affectionem.Jurta infernum per cōsiderationē.Jurta crucē xpi p compassionem.Debemus dico esse iurta deum per deuotionem.sicut petebat Job.xvij. Libera me domine ꝛ pone me iurta te ꝛc.Item simus iurta paradisum per affectionē . ꝛ simus sicut columbe.castores ꝛ elephantes qui liben-
ter dicuntur iurta flumina commorari:quia.ſ. iurta fluēta voluptatis eterne : debemus per affectionē manere ꝛ ibidē cordialr habitare Eze.j.Cū essem iurta fluuium Chobar aperti sunt celi ꝛ vidi visiones dei. Unde de oculis contemplatiuorum dicitur Cant.v.

Universidad de Deusto
Biblioteca

q ipsi sunt sicut columbe super riuos aquarū que lacte sunt lote. ꝛ residēt iuxta fluēta plenissima. ¶Itez simus iuxta infernum per considerationem sicut de simone coriario dicitur Act. x. q dom⁹ ei⁹ erat iuxta mare. ¶Itez simus iuxta crucez xpi per compassionem Job. xix. Stabant iuxta crucez iesu mater ei⁹ ꝛc. ¶Quarto dico q est vnum iuxta valde dolorosuz. ꝛ istud est propinquitas et celeritas mortis ꝛ iudicij. Unde Sopho. j. Iurta est dies domini magnus iurta est ꝛ velox nimis. Et Deutero. xxxij. Iurta ē dies p̄parationis. ¶Quinto dico q est vnum iurta valde gaudiosum. Et istud est quādo homo est iurta deū in patria per beatissimam visionem. Et istud pertinet ad beatos qui modo sunt iurta deū collocati qua iurta est dominus his qui recto sunt corde ꝛ humiles, spiritu saluabit. Unde quilibet talium potest dicere illud. j. Reg. xx. Ego ex more sedere soleo iurta regem ad vescendum ꝛc. De Prope ꝛ de societate. Et in pluribus titulis alijs vide si placet ꝛc.

Hic est finis litere J.

Incipit litera K.

A **Kalende. Nota q kalēde** dicebantur ꝛ adhuc dicuntur prim dies mēsium: seu solemnitates que in principio mēsium consueuerant fieri. Judei enim in noua luna solent menses suos incipere. ꝛ tunc solennitatem solebāt facere q̄ apud eos dicebatur. Neomenia vel Kalende. Gentiles etiam circa principium suorum mēsium solēnitates facere consueuerunt. quas Kalendas vulgariter vocauerunt. Distingue ergo moraliter sicut supra de festum. quia nihil ad presens ꝛc.

Karissimus. Nota q charissimus dicit a charitate. Et tunc idez est q̄ō
B dilectissimus. Aut a carista. ꝛ tunc idem est quod carissimus vel preciosissimus. Semper igit carissimus notat in bono. Et ideo nota q ille qui vult deo ꝛ sanctis esse carissimus. dz multis virtutibus abundare. Nam sicut ille lapis carus ꝛ preciosus dicitur q̄ multis specialibus proprietatib⁹ insignitur. Sic ille deo ꝛ sanctis meretur esse carissimus: qui multis bonis virtutibus est dotatus. Sicut enim pater illum filiū qui ei pre alijs assimilatur habet carissimuz: sic xps illum carissimū reputat qui ipsuz in virtutibus imitatur: ꝛ qui sibi in moribus se cōformat. Et hoc videt innuere apls Eph. v. vbi dicit. Estote imitatores dei sicut filij carissimi. Ubi aduerte q quilibet talis debet ee fortis ꝛ stabil'. Estote. Concors q̄ habilis Jmitatores dei. Dulcis ꝛ humilis. Sicut filij carissimi.

¶Fortis dico ꝛ stabilis. ꝛ hoc ostendit in ꝝbo Estote. Uide de Estote supra i litera E. Marci. ix. Hic est filius meus carissimus. Esse enim verbum substantiuum fortitudinem ꝛ permanentiaz signat. Et nota q quilibet talis debet esse stabilis.

Sustinendo fluctus terribiles.

Repri:nendo motus damnabiles.

Refutando flatus fa labiles.

Diligendo cetus laudabiles.

B ¶Igitur si volumus esse carissimi: simus fortes stabiles ꝛ manentes: fluctus terribiles sustinendo ꝛ tribulationes in patientia tolerando Rom. xij. Nō vos defendentes carissimi sed date locum ire. ¶Itē motus damnabiles reprimendo ꝛ eius desideria refrenādo. j. Pet. ij. Carissimi obsecro vos tanq̄ aduenas ꝛ pegrinos abstinere a carnalib⁹ desideriis que militant aduersus animam. ¶Item flatus mutiles refutando seu verba adulatoria non credendo. j. Joh. iij. Carissimi nolite credere omni spiritui: sed pbate spiritus si ex deo sunt. ¶Item fratres laudabiles diligendo ꝛ caritatem firmiter sectando ꝛ continendo. j. Johā. iij. Carissimi diligamus nos inuicem. q̄ caritas ex deo est. Qui ergo modo vult esse carissim⁹ deo sit in istis quatuor iam dictis fortis ꝛ stabilis. ¶Secundo dico q necesse est q ipse sit erga deum cōcors ꝛ habilis: quia. s. ipse debet ē imitator dei ꝛ sanctorum: ꝛ eis pro posse simulis ꝛ conformis. Imitatores inquit. Unde dicitur de imitari. iij. Johā. j. Charissimi noli imitari malum: sed quod bonuz est. Qui bñ facit ex deo est ꝛc. ¶Tertio vero dico. q iste debet ē in conuersando dulcis ꝛ humilis: quia debet esse filius. Sicut filij inquit. Uide de filio quomodo signat humilitatem ꝛ captiuitatē ꝛc. j. Johā. iij. Charissimi nunc filij dei sumus. j. Corinth. iiij. Misi ad vos Thimotheū qui est filius me⁹ charissimus. Ista ergo de carissimo sufficiant. Uide de caritate ꝛc.

Hic est finis litere K.

Incipit litera L.

A **Labium. quia per labiū** locutio designatur. eo q̄ omnis vox ꝛ locutio per labia exprimat. Hinc est q sicut de locutionibus. ita debemus de labijs distinguere. Sicut igitur nos habemus duo labia: ita duplicem loquelam possumus habere spiritualiter. Labiū enim superius potest significare bonam sanctaz ꝛ honestā locutionem que superior potest dici. eo q̄ sit de necessarijs ꝛ pertinentibus ad salutez. De quibus dicitur in ps. Diffusa est gratia in labijs tuis: propterea benedixit te deus meternum. Labium vero inferi⁹ pōt significare locutionem de inferioribus ꝛ terrenis. De qua dicitur Johā. iij. Qui de terra est de terra loquitur. Uel ēt quācūq̄ malam ꝛ inutilem locutionē. De quibus dz in ps. Disperdat dñs vniuersa labia dolosa. Sicut ergo videmus q canes nobiles ꝛ fortiores. habēt labia superiora maiora ꝛ eminentiora q̄ inferiora. Sic vere dico q locutio bona: superior spūalis ꝛ sancta. dz in nobis labijs inferioribus. i. sermonib⁹ terrenis ꝛ inutilib⁹ pemmere ꝛ ampli⁹ abūdare. Uñ de mēsa ppositiōis dr Exo. xxv. Facies illi labiū aureū per circuitū: ꝛ ipsi labio corona altā. Mō vtiq̄ est hodie cōtra multos: q̄ reuera habēt labiū inferi⁹ maius q̄ superius: q. s. plus abūdant i eis verba inferiora q̄ superiora. verba deteriora q̄ meliora. ꝛba inutilia q̄ vtilia. Isti sunt similes q̄busdā monstruosis boibus qui in diuersis montib⁹ ethyope diuagātur. qui planā habētes faciem: labiū inferius ita habēt magnum ꝛ ptensum q̄ contra solis ardorem cuz eodē operiunt totū vultū sicut Isiō. li. xj. Ethi. ꝛ Plinius. Sic vere hodie in desertis ethyopie huius mūdi vagant multi homines impfecti qui planā faciez dicūtur habere. q. in facie intellectus ipsoū nō sunt quinq̄ sensus spūales apparētes. s. Ocul⁹ discretionis. Gustus cōtemplatiōis. Odoratus deuotionis. Tactus compassionis ꝛ Auditus obedientie ꝛ subiectionis. Jta q tales possunt dicere illud. ij. Reg. xix. Numquid vigēt sensus mei ad discernendū. Sed q̄d: procerto dico q tales qui habēt faciem ita planaz. ꝛ qui intellectum nō habēt spiritualiter descriptū. habēt quotidie labium inferius sue vane ꝛ inutilis locutionis. ita latum ꝛ magnum. q̄ totum vultum. id est totam vitā suam ꝛ cōuersationē operit: obnubilat ꝛ obfuscat. Labiū enim istud nimis extēdunt: q. s. malā suā locutionē extēdunt ad omnia verba mala. Uñ nota q istud labium extenditur ad.

Dulciter adulādū.
Acriter detrabēduz.
Turpiter deridēduz
Jactanter eloquendum.
Scienter mentiendum.

B ¶Dico q tales extēdūt labia sua ad adulādū dulciter. Uñ Prouer. viij. dr. Mō irretiunt eū multis sermonibus ꝛ blāditijs labioruz eius ptraxit illum. ¶Item isti extendunt labia sua ad detrabēdum

ad detrabēduz acriter Uñ Prouer. iiij. Remoue a te os prauum. ꝛ detrabētia labia sint procul a te. ¶Itē isti protēdunt labia sua ad deridendum turpiter. ps. Omnes videtes me deriserūt me locuti sunt labijs ꝛ mouerunt caput. ¶Itē isti extēdunt labia sua ad loquēdum iactanter. Uñ i psal. dicitur Disperdat dñs vniuersa labia dolosa ꝛ linguam magniloquā. ¶Itē isti extēdunt labia sua ad mentiēdum scienter. Unde Prouer. xij. Abominatio est dño labia mēdacia. De talibus ergo labijs ad tot malas locutiōes extēsis ꝛ protensis dicitur Eccli. ij. Ue duplici corde. labijs sce lestibus. manibus malefaciētibus ꝛ peccatori terraz ingrediēti duabus vijs. Mō sic ergo: sed moueamus labium supius nō inferius. Habeamus verba vtilia nō superflua: quia. s. crocodillus labiuz superius nō inferius dicitur mouere. Signum etiaz mortis dicitur esse quādo superius labium vltra modum fuerit coartatū. Quia procerto superius labium. i. locutio de superioribus ꝛ vtilibus debet in nobis moueri ꝛ exerceri. quod si retractum fuerit ꝛ in homine coartatum: signum est q ille est mortuus p peccatum. Habeamus igitur labia bona ꝛ non mala. vt sic quilibet possit dicere illud Prouer. viij. Aperiētur labia mea vt recta predicent. veritatē meditabitur guttur meū. Ubi aduerte q locutio nostra ad hoc q sit bona ꝛ laudabilis vel cōmēdabilis. Debet esse Manifesta. Aperientur inquit labia mea. Justificata et recta. Predicent inquit. s. ꝛ fitatē. Deliberata. Meditabit inqt.

C ¶Primo igit dico. q locutio dz esse manifesta. Aperiētur inquit labia mea. Uerba em̄ nostra non debēt esse clausa sed aperta. non obscura sed manifesta. nō per falsitatem inuoluta sed per veritatem omnibus declarata. Aperientur inquit. Uñ ps. Domine labia mea aperies ꝛ os meū annūciabit laudē tuā. Animalia enim benigna ꝛ mitia habēt labia grossa rudia ꝛ obtusa sicut patet in bobus ꝛ ceruis. Animalia vero rapacia ꝛ austera habent labia valde subtilia: plicabilia atq̄ longa. Quia ꝛe charissimi: illi qui sunt boni mites: simplices ꝛ sancti habēt labia locutōis sue grossa rudia atq̄ plana. Alij vero qui sunt mali habent ipa tenuia: falsa: subtilia: plicabilia: vertibilia ꝛ dolosa. ps. Labia dolosa in corde ꝛ corde locuti sunt. Aperientur ergo. Unde nota q labia nostra debent esse aperta ad.

Corripiendum.
Deum laudandum.
Erudiendum.
Regratiandum.

¶Dico ad corripiendum. Unde Prouer. viij. Labia mea detestabuntur impiū.

¶Item ad deum laudandum Cas. v. Labia tua distillantia mirham primaz.

¶Itē ad erudiendum. quia sicut dicit Prouer. x. Labia iusti erudiunt plurimos. ¶Itē ad regratiādum Eccli. xxj. In labijs sensati inuenitur gratia. Sint ergo labia nostre locutionis manifesta. ¶Secūdo de-
D bent esse iustificata: q̄ scilicet bona verba sancta vtilia ꝛ honesta debemus dicere: vt recta predicēt inqt. Quia. s. esse debēt recta sine duplicitate. ꝛ ña sine falsitate Hieremie. xvij. Quia quod egressum est de labijs meis rectum in conspectu tuo fuit. Quod tamē est contra multos: qui vere in locutione non habent veritatem sed falsitatem non rectitudinem sed turpitudinem. non simplicitatem sed duplicitatez. nō iustitiam sed iniquitatem. Uerba enim multoruz non sunt iustificata nec rectificata: sed omnibus vitijs cumulata. Sunt enim vt in pluribus fallacia. Mordacia. Mendacia. Dico fallacia ꝛ isti sunt illi de quib⁹ dicitur Mar. vij. Popul⁹ iste labijs me honorat. cor autem eorum longe est a me. De quibus etiam dicit in ps. Uenenum aspidum sub la. eorum. Uenenū em̄ aspidum: primo facit dormire: tandem cū homo dormit occidit. Sic vere venenum proditionis hominez blandicijs verborum decipit: ꝛ dum non aduertit ipsum destruit ꝛ consumit. Unde Eccles. xij. In labijs suis indulcat inimicus. ꝛ i corde insidiatur vt subuer

Labi. Cum labi idem sit quod cadere vel ruere A
per motum ꝛ instabilitatem. pcium potest distingui de labi sicut de cadere. Et sic nota q̄ fz q̄ sunt q̄ttuor: status sic possunt esse quattuor lapsus. Est enim status.

Nature.
Fortune.
Gratie.
Culpe.

¶De statu nature labimur in mortem ꝛ infirmitatem. ij. Reg. xiiij. Dēs morimur ꝛ quasi aque dilabimur super terram. Treñ. iij. Lapsa est in lacum. id est in sepulcrum vita mea: posuerunt lapidem super me. ¶De statu fortune labimur i luctū ꝛ aduersitatē. De quo Prouer. xxiij. Si desparueris lapsus i die angustie: fortitudo tua imminuetur. De statu gratie labimur per culpā ꝛ iniquitatem. Sap. x. Sapientiam pretermittentes non solum in hoc lapsi sunt vt ignorent bonuz. fz insipientie sue reliquerunt memoriaz hominibus. Est autem alius lapsus peccati vt communiter per fortē impulsum tentationis dyabolice. de quo dicit Petr⁹ Raueñ. sermone. xij. Dyabolus iquit mali actor nequicie origo. rerum hostis. foli hominī semper imminens. laqueos tendit. lapsus parat. foueas fodit. aptat rumas. stimulat corpiora. pungit animas. cogitationes suggerit. imittit iras: dat virtutes odio. vitia addit amoꝛ. errores serit. discordias nutrit. pacem turbat. affectus dissipat. concidit vnitatez. violat humana. diuina tentat. Iste ergo est lapsus de gratia ad mi

quitatem. De statu vero culpe labimur ad luctum ⁊ penalitatez .s. ad infernū. Deutero. xxxij. Mea est vltio: ⁊ ego retribuam eis in tēpore vt labatur pes eorum. A quo tamen se ereptum sentiens dauid regratiando dicebat in ps. Reddam inquit laudatiões tibi: quoniā eripuisti animam meam de morte pedes meos de lapsu. Et alibi. Quia eripuit animam meaz de morte oculos meos a lachrymis pedes meos a lapsu. Placebo domino in regione viuorum. Hisigit premissis si volumus dilatare de lapsu culpe possumus decere ꝙ homo faciliter labitur in via.

℣ Lubricosa. In via lubricosa labitur luxurio
Scopulosa. sus. cui dicitur Eccli. ix. Cum
Pulverosa. muliere aliena non sedeas. Se-
Tenebrosa. quitur. Ne forte declinet cor tuū in illam: ⁊ sanguine tuo labaris in perditionem. In via scopulosa seu montuosa labit ambitiosus. Quilibet enim gradus honoris quem appetit est vn⁹ scopulus in quem ruit. ij. Regum. xxij. Ascendit sup cherubim ⁊ volauit: ⁊ lapsus est super pennas ventoruz. In via pulverosa labitur pecuniosus. Pecume enim sunt sicut arena vbi homo pedes infigens faciliter cadit Eccli. xxviij. Attēde ne forte labaris. In via tenebrosa labūt malicioſi quos malicia excecauit. De quo illud predictum. Sapientiam pretermittētes incedunt per vias tenebrarum. Et iterum. Qui lętantur cum malefecerint: exultant in rebus pessimis. Et ide⁹ Ysa. v. Ve qui dicitis malum bonum: et bonum malum. Ponentes tenebras lucem: et lucem tenebras. Ponentes amarum in dulce: et dulce in amarum. Et Ysa. lix. Viam pacis nescierunt: et non est iudicium in gressibus eorum. Semitas suas prauas fecerunt sibi: omnis calcans eas ignorabit pacem. Propter hoc longe facta est a nobis salus nostra: et iustitia nostra non apprehendet nos. Expectauimus lucem: et ecce tenebre. Et ambulauimus in obscuro quasi cecus: et palpabimus parietem quasi absque oculis ambulantes. Impegimus in meridie quasi in nocte: in obscuris quasi mortui sine spe. Et Ysa. xxxiij. Ecce videntes clamabunt foris: nuncij pacis amare flebunt. Et Ysa. xxxv. Non erit ibi pardus: et leo non ascendet per eam. Et Ysa. xxxvij. Ecce ego mittam ei spiritum: et audiet nuncium: et reuertetur in terram suam. Et Ysa. xlij. Ecce ego mittam nuncios meos ante faciem meam: qui preparabunt viam meam. Et Ysa. lvij. Populus meus qui ergo errauit: non intelligit

Universidad de Deusto
Biblioteca

sessionem diuitis quando est bene facta scilicet predia domus ⁊ possessiones officia ⁊ dignitates ⁊c. Sz procerto venit ventus tribulationis vel mortis. qui omnia dissipat ⁊ disrumpit. Jdeo bene cōsulit ꝓuerbiorum. xxiij. Moli labozare, vt diteris ⁊ne erigas oculos tuos ad opes. De talibus ergo laboribus dicitur Esaie. xlix. Jnuanum laborauj: fiue causa ⁊ vane, fortitudinem meam consumpsi. Et Esa. lix. Oua aspidum ruperunt ⁊ telas aranee texuerūt. Sequit. Opera enim inutilia. Jste est ergo labor auaroꝝ. Alius est labor inuidoꝝ. Multum enim laborant inuidi in suis malicijs exequendis ⁊ vt noceant alijs sine causa. Similes stellis erraticis que toto conatu laborant ad impediendum cursum firmamenti. motus suos cōtra motū ipsius ordinando ⁊ cōtra ipsuz cōtinue discurrēdo. Jn hoc tamē nō ꝑualent. quimo necesse est ꝙ motus firmamēti ꝑualeat. ⁊ ꝙ stellas erraticas secum ducat. Sic vere charissimi inuidi cōtinue se opponūt firmamento. i. bonis personis stabilibus atq; firmis. totisq; conatibus laborāt qūo possint motus profectus: ⁊ prosperitates taliuz impedire. Uñ de inuidis pōt dici illud psal. Cuius maledictiōe ⁊ amaritudine os plenuz est: sub lingua ei⁹ labor ⁊ dolor. Sedet in insidijs cū diuitibus in occultis: vt interficiat innocētem. Sed quid: vere taliuz labor vt cōmuniter nō ꝓualet: quia. s. malis gratibus eoꝝ. firmamentum. i. bona persona ꝓfectum suū ere quitur ita ꝙ sepe fit ꝙ eius ditioni subijciunt. ⁊ ipm sequi per obedientiaz cogunt. Quod bñ apparuit in Joseph. cui⁹ ꝓsperitati fratres obuiare volentes. ipz sequi ⁊ reꝑrere finaliter sunt compulsi: ita ꝙ talibus pōt dici illud Leui. xxvj. Consumetur incassum labor vester. Hic est igitur labor inuidoꝝ. ¶ Est etiā labor superbor ⁊ ambitiosoꝝ. Sicut em̄ in cacumina montium sine magno labore nō ascēditur. sic nec ascensus ad mundi gloriam ⁊ honorē sine magnis laboribꝰ occupatur. Quantū em̄ laborant milites inter laycos. ambitiosi inter clericos. hypocrite ⁊ ꝓsumptuosi iter religiosos. ꝓ mundi gloria acquirēda. nouit de⁹. ⁊ tñ sepe fit ꝙ sicut vrsus ꝑ totuz diē circūeundo laborat. finaliter tñ lassus circa stipitez quiescit. Sic vere sepe fit ꝙ superbi ⁊ ambitiosi post multos casus. circuitus ⁊ labores. ingloriꝰ subsistere compellūtur. ita ꝙ finaliter de ipsis pōt dici illud Sap. iij. Uacua est spes illoꝝ: ⁊ labores sine fructu: ⁊ inutilia opera eorum ⁊c. ¶ Est ꝓterea labor luxuriosoruz. Jsti enim sepissime magnos labores sustinent ꝓ suis carnalitatibus adimplendis. Unde Eccl's. x. Labor stultorum affliget eos. Et Esaie. xl. dicitur. Deficiēt pueri ⁊ laborabunt. Pueri enim immundi: significant īmūdos luxuriosos. qui more puerorum non cessant currere ⁊ laborare. quo adusq; ad domum redeant maculati. propter quod a matre egregie verberantur. Sic vere tales multos labores exercent vt bene possint ꝑ luxuriam maculari. ita ꝙ in sero mortis cū ad domū sepulcri veniunt quādo deus inuenit eos taliter inq̄natos. solet eos flagello pene eterne verberare. Jste est ergo quadruplex labor maloruz. de quo dicitur i ps. Et humiliatum est in laboribus cor eorum ⁊ infirmati sunt: nec fuit qui adiuuaret. vnde Hiero. ad Nepotianum dicit. O quantis sudoribus acquiritur vana gloria mundi ⁊ cum minori labore acq̄ri poterat xpi pretiosissima margarita. Jste est igitur labor vitiosus ⁊ temporalis. ¶ Tertio dico ꝙ est labor doloro- B
sus ⁊ eternalis. Et iste est labor damnatoruz qui perpetuo requiem nō habebunt. Sicut enim labores boni presentis vite deducunt ad perpetuam quietem, que promittitur Apoca. xiiij. Amodo iam dicit spiritus vt requiescāt a laboribus suis. Sic mali labores huius vite ducunt ed perpetuam calamitatem. quaz exprimit Treno. iij. Circūdedit me inquit felle ⁊ labore ⁊ i tenebrosis collocauit me quasi mortuos sempiternus ps. Laborabit vsq; in eternū. ⁊ viuet adhuc in finem. Patet ergo ꝙ est labor perfectoruz qui est fructuosus. Labor impioꝝ q̄ est vitiosus. Labor dānatoruz qui est doloroſus. ¶ Sed si vis aduerte ꝙ labor quandoq; sumitur ꝓ re pro qua laboratum est sicut cum dicitur in ps. Labores manuuz tuarum q̄ manducabis. Et Sap. v. Qui abstulerunt labores illorum. Et Johā. iij. Alij laborauerunt ⁊ vos in labores eorum itroistis ⁊ cetera similia. sed de hoc nihil ad presens. Sufficit.

Lac. Nota ꝙ lac nihil aliud est ꝙ quidam liquor A
dulcis ⁊ cādidus. Et multipliciter sumitur in scriptura. Hoc tamen saluo: ꝙ semper vbicūq; ponatur significat aliquā dulcedinem. Et ideo sicut est dulcedo bona ⁊ mala: sic est dare lac bonum ⁊ malum. Lac enim in bono significat bonam ⁊ spiritalez dulcedinem que quandoq; significat.

Mentalem compassionem.
Uerbalem locutionem.
finalem fruitionem.

¶ ꝑ lac enim intelligitur in bono dulcis compassio. dulcis locutio. dulcis fruitio. Lac enim compassionis est nutritio miserorum. De quo dicitur Eccli. xxxix. Initium necessarie rei vite hoīs lac ⁊ sal ⁊ panis. Lac locutionis est instructio paruulorū. De quo dicit. j. Cor. iij. Tāq̄ paruulis in xpo lac dedi vobis. Lac fruitionis est nutritio beatoruz. De qua ꝺ Nume. xiij. Uenimus ad terram ad quā misisti nos que revera fluit lacte ⁊ melle. ¶ Item lac in malo signifi cat triplicem malam dulcedinem. videlz. Dulcedinē Prosperitatis Carnalitatis ⁊ Uerbositatis. ¶ Lac prosperitatis est lac repletiuum. De quo in ps. Butirum de armento ⁊ lac de ouibus: cum adipe agnorum ⁊ arietū filioꝝ basan ⁊c. Lac carnalitatis est lac infectiuū. Unde carnalis pōt dicere illud Job. x. Nōne sicut lac mulsisti me: ⁊ sicut caseuz me coagulasti? Lac ꝟbositatis est lac deceptiuū. De quo ꝓuer. j. Fili si te lactauerint peccatores ne acquiescas eis. ¶ Primo igitur dicamus de bono lacte. Quia sicut omnia animalia lacte indigent: q̄ alis nō nutriuntur nec crescunt. nec perficiunt nec ꝓficiuntur. Sic vere omnes hoīes lacte spirituali indigent. s. lacte.

Misscie ⁊ cōpassiōis. Sine em̄ tali lacte hō spiri
Doctrine ⁊ ꝓdicatiōis. tualiter nō nutrit nec in bo
Etiā gratie ⁊ deuotōis. nis virtutib⁹ augmentat.

Jdeo bñ dicit apls Hebre. v. facti estis quibus lacte B
opus sit non solido cibo. vt sic nobis possit dici illud Cañ. iij. Fauus distillans labia tua. mel ⁊ lac sub lingua tua. Jn q̄bus ꝟbis aduerte ꝙ quadruplici lactis dulcedine debemus spiritualiter esse pleni. videlicet

Lacte. Primum lac significat mentalem cō-
Interiori passionem. Fauus: Secūdum signifi-
Exteriori cat vocalem instructionez. Labia in-
Superiori. quit tua. Tertium significat diuinam
Posteriori. miserationē. Abel inquit. Quartū significat supernam consolationez. Lac inquit sub lingua tua. ¶ Primum lac nutrit indigētes. Scōm lac nutrit inscientes. Tertiū lac nutrit penitētes. Quartuz lac nutrit triumphantes. ¶ Dico ergo ꝙ est vnū lac indigentiū nutritiuum ⁊ istud lac est dulcedo pietatis ⁊ cōpassionis: q̄ ostendit cuz ꝺ. Fauus distillans. Fauus em̄ qui nihil aliud est ꝙ cera cuz melle: est hō pius ⁊ fauorabilis cū passionis dulcedine. a quo non cessant pie elemosyne distillare: ꝓ pauperibus nutriēdis. Lactuca em̄ humorē hz lacteū quo in mulierib⁹ lac augmēta t. Galactites ēt lapis ꝑciosus est: q̄ suspēsus collo facit lac in vberibus abūdare. Ficus ēt est arbor lactifera ꝓpter humorez vnctuosum ⁊ lacteum quē habet. Jnteri⁹ vero est multe fertilitatis. q̄ exteri⁹ talis em̄ humor trāsit in fruct⁹. Sic reuera carissimi illi q̄ sunt sicut lactuca ⁊ fic⁹: q̄. s. interius i cordc lacte cōpassionis sunt pleni: ⁊ ad quoꝝ colla lapis ꝑciosus misericordie est appēsus tales dico fructꝰ bonoꝝ operum emittunt lac elemosynarū distillant ⁊ in lacte

⁊ in lacte suo pauperes recreant ⁊ confortant. Fraus inquit distillans. Uñ Joel. iij. Jn illa die stilabūt mōtes dulcedinem: ⁊ colles fluent lac ⁊ mel. Ut sic dicat quilibet indigens sic nutritus illud. Canticoꝝ. v. Comedi fauum cum melle meo: bibi vinum meum cum lacte meo. De multis tamē est hodie, sicut de grossis ficuum cipri qui dicuntur non maturescere nisi scindantur: ⁊ nisi lac ipsarum primitus distilletur. Quia vere carissimi: homo spiritualiter non fit nec bonus nec maturus: nisi scindatur per contritionem: ⁊ nisi lac sue misericordie ad alios distilletur per elemosinarum largitionez:: dicens pauperibus illud. Esai. lv. Omnes sitientes venite ad aquas: ⁊ qui non habetis argentum properate ⁊ emite absq; vlla commutatione vinum ⁊ lac. Jstud ergo est lac nutritiuū in- C
digentium. ¶ Deinde dico: ꝙ est lac instructiuum: ⁊ nutritiuum ignorantium. Et istud est lac doctrine: scientie ⁊ scripture: quod ab vberib⁹ ⁊ a labijs doctorum ⁊ predicatoꝝ debet ab alijs eliquari: qō ostenditur cum dicit. Labia tua. Quia sicut dicitur ꝓuer. x. Labia iusti eruditi plurimos. Quamuis dyabolus fortevideat dicere peccatori illud. Prouer. xxiij. Nec lactes quenq̄ labijs tuis. Unde apostol⁹ in persona predicatoris dicit. j. Corinthioꝝ. iij. Tanq̄ paruulis in Christo lac dedi vobis potuz. Quandros. n. al's quandros est lapis preciolus: qui in capite vulturis inuenitur: qui vbera dicitur lacte replere. Edera etiam comesta a capris: facit lac in eoruz vberib⁹ abundare. Sic vere lapis preciosus sacre scripture: quit capite vulturis. idest ab ordinatione dei patris processit. vbera labiorum doctorum et predicatorum facit lacte doctrine ⁊ scientie abundare. Jsti enim lactant ignorantes ⁊ paruulos per doctrinam. Jdeo dicitur prima Petri. ij. Quasi modo geniti infantes et rationabiles ⁊ sine dolo lac concupiscite. Sicut enim cerua dicitur salubres ⁊ medicinales herbas comedere: vt lac melius et salubrius possit suis paruulis distillare. Sic vere, predicator ⁊ doctor debet herbas spirituales: scilicet dicta prophetarum et doctorum sanctorum querere ⁊ studere: vt exinde lac salubrioris doctrine possit suis subditis distillare. j. Regum. j. Lactauit puerum suum donec amoueret eum a lacte. Ut sic cuilibet doctori alios sic lactāti et ipsos lactentes ⁊ simplices in laude diuina et ad bona opera edocenti et erudienti dicatur illud psal. Ex ore infantium et lactentium perfeciſti laudem ꝓpter inimicos tuos ⁊c. Lactans enim dicitur lac dans ⁊ lac accipiens actiue ⁊ passiue. Alij dicunt lactantes esse matres que lac prebent paruulis. Paruulos vero ēe lactentes: qui lac abvbere matris sugunt ⁊c. Unde de bono doctore dicitur. Cañ. v. Oculi tui sicut columbe super riuos aquarum que lacte sunt lote: ⁊ residentes super fluenta plenissima. Jstud est ergo lac nutritiuū D
⁊ instructiuuz ignorantiuz. Labia inquit tua. ¶ De nicq; dico: ꝙ est lac allectiuum penitentium. Et istud est lac dulcedinis diuine misericordie q̄ notatur ꝑ dulcedinem mellis. Abel inquit. Animalia enim sicce cōplexionis tanto sunt laudabiliora: quanto fuerint lactivicinioꝝa: sicut patet de hedis: q̄ prevalent antiquioribus capris ⁊ hircis: ⁊ hoc quia lactis humiditas suam temperat siccitatem. Sic vere carissimi inter illos qui sunt sicce complexionis. idest indeuote conditionis: illi qui lacti diuine misericordie per spē ⁊ confidentiam sunt propinqui: debent amplius commendari. Siccitas enim sue insufficientie lacte diuine misericordie temperatur: quando per spem ⁊ confidentiam eius dulcedini sociatur. Nam sicut lactis odor solet serpentes attrahere: ipsosq; de ventre hominis vbi intrauerant exterius educere. Sic vere odor diuine misericordie: serpentes: idest peccatores ad penitentiam attrahit: ipsosq; de ventre dyaboli: idest de faucibus desperatiōis liberat ⁊ educit. Misericordia enim dei est illa mamilla regia: de qua dicitur. Esai. lx. Suges inquit lac gentium ⁊ mamilla regum lactaberis: ⁊ scies quia ego dominus tuus liberans te: ⁊ redemptor tuus fortis Jacob. Reges cū qui alios regunt sunt boni doctores: q̄ scilicet mamilla verbi sui lactant: et nutriunt ignorantes. Unde de dentibus. i. de verbis talium dicitur. Gene. xlix. Quod pulciores sunt oculi ei⁹ vino: ⁊ dentes eius lacte candidiores. Jstud ergo est lac allectiuum penitentium. Abel inquit. Unde Prouer. xxiij. Comede fili mel: quia bonum est ⁊ fauum dulcissimum gutturi tuo. ¶ Jnsuper dico: ꝙ est lac refectiuum triumphantium. Et istud est lac dulcedinis eterne: qō etiā ostenditur: cum dicitur. Lac sub lingua tua. Lac em̄ quod est sub lingua magis dinoscitur saporosum: et ideo illa beatitudo vbi est suauitas summi saporis: per lac sub lingua potest oportune designari. Uñ paradisus est terra promissionis: que lacte ⁊ melle abūdare dicitur. Nume. xiij. Tradet vobis dominus humum lacte ⁊ melle manantem. Et reuera ista est terra lacte perfecte voluptatis manans: quo ab vberib⁹ misericordie diuine bti perpetuo nutriuntur. Sicut enim camcula solet catulo formosiori vberiorem et priorem mamillam porrigere: ⁊ maiorem lactis abūdantiam propinare. Sic vere deus illos qui sunt meliores ⁊ in virtutib⁹ pulciores: solet lacte eterne gloꝛie abundantius recreare ⁊ delectabilius enutrire.

Et ideo sicut agnus: sicut catul⁹: sicut vitulus debemus lac sugere. Agnus enim lac sugit genua flectendo: catulus papillam mordendo: vitulus fronte fortiter mamillam excutiendo. Quia vere carissimi a mamilla diuine gratie debemus lac eterne glorie q̄rere ⁊ acquirere flectendo genua cum humilitate: pūgendo mamillam cum ore: frontem concutiendo: ⁊ monendo cum importuna sedulitate ⁊ obsecratione. Quia fortiter ꝑmit vbera ad eliciendum lac exprimit butyruz. Sic igitur patet ꝙ quadruplex bonum lac inuenitur in scriptura scilicet Lac. Indigentium nutritiuum. Fauus inquit distillans. Ignorantium instructiuum. Labia tua. Penitentium allectiuum. Abel. Triumphantium refectiuum. Lac sub lingua tua. Primum lac: est pauperibus erogandum. Secundum: est verbaliter distillādum. Tertium: est humiliter requirendum. Quartū vero est sagaciter acquirendū. ¶ Secundo dico: q̄ lac accipitur in malo significato: ⁊ sic potest significare triplicem malam dulcedinē: videlicet Dulcedinē. Prosperitatis que est attractiua.
Carnalitatis que est infectiua.
Uerbalitatis que est deceptiua.

Dico ergo: ꝙ est quoddaz lac dulciter allectiuum. Et istud est lac prosperitatis mundane. Sicut enim lac sua dulcedine attrahit ad bibendum: veruntamē solet inducere inflaturam. Sic vere mundi prosperitas ad sui amorem homines solet allicere: sed per superbiam eos inflat. Est enim similis lacti ferule que est herba medicinalis: de qua fluit preciosum galbanuz veruntamen si murena de lacte eius biberit enecatur sicut dicit Pli. Sic vere mūdi ꝓsperitas est valdevtilis ⁊ medicinalis hoibus. i. bonis ⁊ discretis psonis: ipsa discrete vtentibus: veruntamē murenis flexuosis: idest fragilibus: mobilibus: mobilibus: ⁊ defectuosis qui isto lacte vti nesciunt: est lac sue dulcedinis venenosum: atq; multis multorum criminum inductiuum. iij. Regum. iij. Cunq; mane surrexissem vt darē lac filio meo apparuit mortuus. Figura de Jabel que dō syzare obtulit vtrem lactis statiz obdormiuit: ⁊ dō dormiret egressa est clam tabernaculum tulit clauuz pariter ⁊ malleum cum quo eum interfecit sicut ꝺ. Judicum. iiij. Quia vere dyabolus lac mūdane ꝓsperitatis suis seqcibus porrigit: ⁊ dū in pctis obdormiunt: mortis iaculis eos ferit. Et ideo bñ precipitur. Ero. xxiij. Non coques hedū in lacte mris sue. Hedus em̄ significat psonas ifirmas ⁊ iperfectas materno q̄

tales nutrit ꝛconcipit est mundus: lacvero istius matris est dulcedo mundane ꝓsperitatis. Jn lacte ergo matris sue nō est edus coquēdus: qz in dulcedine mūdane ꝓsperitatis non est infirmus ꝛ debilis imponē dus: sed extinde ne pereat potius retrahendus. Unde de finali pena talium lactantium ōz. Deut. xxij. Foris vastabit eos gladius ꝛ intus pauor: iuuenē simul ꝛ virginem lactentem cum homine sene. Et dixi vbinam sunt cessare faciam ex hominibus memoriā eoꝝ Uſi demonib⁹ ōz. j. Reg. xv. Interficite a viro vsqz ad mulieres ꝛ paurulum atqz lactentem. Jstud est ergo
B quoddam lac dulciter allectiuū. ¶Est etiaz quoddā lac grauiter ifectiuū. Et istud ē lac carnalis voluptatis ꝛ deliciarum corpozalium. Sicut em̄ lac fic⁹ solet ſm̄ Plini. membra extinde limita ad libidinem incitare: sic dulcedo deliciarum solet luxuriam generare Sicut lac male nutricis parulos inficit: sic lac mūdi dulcedinis iuuenes corrumpit. Querunt em̄ docto res naturalium: cum vna species cuz alia faciliter nō misceatur: qualiter in generatione muloꝝ asinus cū equa miscetur. Et respondetur: ꝙ pastores asinos dū sunt iuuenes: vberibus equaꝝ lactantium supponūt in tenebris: quo quidā lacte equarum cum dicti asini fuerint a iuuentute nutriti: quasi iam adulti effecti: dum postea creuerint ad equaꝝ libidinē inardescūt. Sic vere carissimi ad literam dico: ꝙ illi qui a iuuentute lacte equarum. i. dulcedine mulierum ꝛ earuz⁹ affabilitate ꝛ societate nutriunt: ad earum carnalez copulam inardescere dinoscunt. Mulieres em̄ sunt sicut ille vacce que lactabāt vitulos: sicut dicit. j. Reg. vj. Muia. ſ. iste non cessant lactare ꝛ allicere fatuos: ita ꝙ propzie de talibus dicitur: Treñ. iiij. Sed ꝛ lamie nudauerut mamillas: lactauerūt catulos suos. Dicunt em̄ lamie: que sunt ſm quosdam mōstra speciez feminarū preintendentia: que primo catulos suos lactant: ꝛ tandem ipsos occidunt ꝛ necant. Sic vero mulieres catulos suos. i. fatuos luxuriosos lactāt decipiūt ꝛ oblectant: sed finaliter ipsos destruūt ꝛ eneruant: inꝺtum sz famam ꝛ substantiam eis auferunt ꝛ inquantum vitam gre p eas perdant: ita ꝙ iste dicere possunt illud. Osee. ij. Ego lactabo eum ꝛ ducaz in solitudinem. Quia vere tales qui a mulieribus lactātur: ad solitudinem paupertatis deducunt: ꝛ finalit a demonibus in inferni solitudinibus deducuntur. Unde Esai. xiij. Ecce ego suscitabo super eos medos qui sagittis parulos interficient: ꝛ lactantibus non miserebunt. Jstud ergo est lac turpiter interfectiuz
H ¶Preterea est lac leuiter deceptiuum. Et istud est lac fallacium verboꝝ: q̄bus ſ. vtunt adulatores: hystriones: falsi amici ꝛ hypocrite. Sicut enim canicula ante partum habet lac per aliquot dies: sic tales habent lac dulcium verboꝝ anteq̄ habeant partuz seu fructū operum: cōtra illud Prouer. xxiij. Mō lactes quēq̄ labijs tuis. Quia sicut dicitur Prouer. xvj. Uir iniquus lactat amicum suum: ꝛ ducit eum per viam non bonam. Si em̄ mulier hz lac: signum est: ꝙ sit corrupta. Sic vere lac adulationis ꝛ proditionis seu hereticе ꝛ corrupte doctrine ꝛ eruditionis possessores suos denotat corruptos ꝛ pessimos. Corrupti .n. sunt ꝛ alios inuenenant ꝛ corrumpunt. Uerbe em̄ que habent lac sunt quantū in se est venenose. Ita em̄ laxant ꝛ naturam ita euacuant: ꝙ si indiscrete sumant virtutem eneruant ꝛ mortem ꝓpinant: sicut patet de scamonea ꝛ similibus. Sic vere tales lacte verbalis deceptionis abundantes periculosi sunt: qz. ſ. isti nō querunt nisi decipere ꝛ audientes bonis spūalibus ꝛ tēporalibus vacuare: ꝛ mortem tpalem: corpozalem et eternalem inferre. Patet de adulatore q̄ de diuitijs studet vacuare ꝛ ad mortem. i. ad paupertatez homines deducere. Patet de proditoribus qui lacteis verbis decipiunt ꝛ habito quod intendunt interficiunt. Patet de hereticis ꝛ demonibus: q̄ mala docendo et temptando: virtutem ꝛ fidem euacuant: ꝛ postea mortem eternam propinant. Ad hoc ergo ordinatur lac talium vt noceat: ꝛ vt post complacentiam interficiat. Bene ergo docet. Prouerbio. j. Fili si te lactauerint peccatores ne aquiescas eis. Sequitur. Fili mi ne ambules cum eis. Pedes enim eorum ad malum currunt: ꝛ festinant vt effundāt sanguinez. Patet ergo quomodo triplex lac malum inuenitur in mundo quo scilicet boni nullo modo debent nutriri: nec aliqualiter recreari. Unde Job. iij. Cur inquit exceptus genibus: cur lactatus vberibus? quasi diceret. Alaluz est taliter lactari: ꝛ talis lactis dulcedine oblectari. Hoc igitur de lacte: tam in bono quaz in malo sufficit. Uide supra de Bibere ꝛ de dulcedine.

Laceratio. Nota ꝙ lacerare accipitur pro A
vastare: disrumpere: frāgere: discerpere: vel cassare. Pōt em̄ significare scilicet.

Dolorem contritionis	Est ergo laceratio
Aderorem detractionis.	contritionis. Unde-
Furorem vexationis.	mus em̄ ꝙ pre do-
Terrorem dānationis.	lore q̄q; mulier la
Penitens lacerat seipsuz	cerat crines suos:
Detractor lacerat ꝓximum	semetipsam pmi-
Tyrannus lacerat subditus	ens et castigans. sic
Infernus lacerat perditum	homo videns se cri

mina cōmisisse: deum offendisse: celum amisisse: seipsum solet reprehendere: ꝛ morsu contritionis dolentis mentem ꝛ animum lacerare. Job. xiij. Quare lacero carnes meas dentibus meis: ꝛ animam meam ponto in manibus meis? etiam si me occiderit sperabo i eum. Item est laceratio detractionis. Detractor enim dentibus suis ideſt suis dentatis verbis solet ali oruz famam ꝛ vitam disrumpere: ꝛ eam morsu lacero dissipare: vnde Pharaoni dicitur. Ezechie. xxix. Fuisti baculus arundineus domui israel: quando apprehenderunt te manu ꝛ confractus es et laceraſti omnem humerum eorum ꝛ dissoluisti omnes renes eorum. Falsus enim ꝛ inuidus amicus: est baculus arundineus q̄ sibi nitentes ꝛ in se confidentes fractus lacerat: dum ipsorum vitam ꝛ statum diffamat detrahēdo. Fera enim lacerans carnem nihil dimittit integrum. Sic detractor nihil in fama aliena dimittit honestum. Quod tamen figuraliter prohibetur. Deut. xxv. vbi prohibetur ne vltra quadraginta plagas infligantur hominibus verberando: ꝛ reddit causam edicti. Ne inquit fede laceratus frater tuꝰ abeat ante oculos tuos. ¶Item est laceratio tyrannice ve- B
xationis: quia scilicet sicut leo solet predam quam deuorat lacerare ꝛ pellem cum carnibus dissipare. Sic tyranni carnes ꝛ pelles scilicet substantiaz pauperū et innocentiam lacerant: ꝛ eos in bonis tēporalibus et in corpoze dissipant atqz grauāt. Figurati. iij. Reg. ij. in illis vsis q̄ egressi de saltu lacerauerunt. xlij. pueros. Et tamen boni principes ꝛ prelati deberent huiusmodi coercere. Exemplo Respha de quo dicitur. ij. Regum xxj. Quod non dimisit aues lacerare carnes filiorum suorum. Ut sic dicat bonus iudex illud. Ezechie. iiij. Laceratum a bestia non comedi. Quod tamen est contra multos: qui sz legem ꝛ iustitiā: iustos et impios lacerant: ꝛ omnia iudicia dissipant ꝛ conturbant propter hoc inquit lacerata est lex ꝛ non peruenit ad finem iudicium: quia impius prevalet aduersus iustum propterea egreditur iudicium peruersuz ab eo: Abacuc. j. Item est laceratio damnationis: qz. ſ. canes. i. demones aias lacerant ꝛ cruciāt in iferno. Scut testat. Hiere. xv. vbi ōz. Mō deꝰ immittet dānatis gladium ad occisionem: ꝛ canes ad lacerandū. ꝛ volatilia ꝛ bestias ad deuozādū. Figura Genesis. xl. vbi dictum fuit pistori: ꝙ suspenderet ꝛ cruce ꝛ lacerarēt volucres carnes eius: ꝛc. Sufficit.

Lacrima. Nota ꝙ lacrima multipliciter sumit in scriptura. Est enim lacrima bona et lachryma mala. Lachryma bona est quadruplex scilicet. A

Lachryma meroris.
Lachryma dulcoris.
Lachryma amoris.
Lachryma doloris.
¶Homo enim lachrymatur.
Ex meroze cōpunctionis.
Ex dulcoze cōpassionis.
Ex feruoze dilectionis.
Ex doloze afflictionis.

Lachryma ergo meroris est cōpunctio De qua dicit in psalmo. Laborauī in gemitu meo: lauabo p singulas noctes lectū meū lachrymis meis stratū meum rigabo Lachryma dulcoris ē cōpassio Eccliа. xxxviij Fili sup mortuū produc lachrymas: ꝛ quasi dira passus incipe lachrymari. Exēplo Joseph. Uui. visis fratribus lachrymatus est Gen. xliij. Erūpebāt lachryme ꝛ nō poterat se cōtinere ioseph. Exēplo etiā xpi q̄ sup Lazarū mortuū lachrymatus ē. Joan. xj. Lachryma amoris ē dilectio. Et iste sunt lachryme Magdalene Lu. vij. vbi ōz. Mō lachrymis cepit rigare pedes dñi. Et sequit. Dimissa sunt ei pcta multa: qm̄ dilexit multū Lachryma doloris est afflictio. qñ sz pro propriis miseriis aut p futuris ploramus Uſi. j. Regum. xxx. Planxerūt donec in eis deficerēt lachryme Ista sunt ergo quatuoꝛ genera lachrymarū q̄bus debet aīa in hac valle miserie balneari ꝛ spūaliter irrigari. Sicut em̄ elephas diligit in fluuio balneari. vitulus marinus de terra ad mare solet sepissime transire ꝛ in mari ꝓprios catulos ad natādū docere Serpens etiā vt pellē mutet solet se in aq̄ primitus submectare. Sic vere charissimi: hō dūuuit ōz in fluuio ꝛ in mari lachrymarū amaraꝝ balneari ꝛ ibidē iugiter humectari ꝛ natādo sepius innouari: ꝛ ad ibi natandū ꝓprios filios. i. subditos debet inuitare: et sic pellē sue male cōfuetudinis ꝛ pcti moze serpentis poterit immutare. Ut sic de quolibet viro sic lachrymoso ꝛ balneoso dicak illud pś. Ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrimarum in loco quē posuit. Ascensiones em̄ dicunt motus cōsideratiōis qui inducunt hominem ad lacrimandum: qz scilicet homo primo debet ascendere ad considerationē propriozum defectuum: ꝛ sic exibunt lacrime compūctionis. Item debet ascendere ad consideratiōnem miserie aliozum: ꝛ sic ibunt lacrime compassionis. Deinde oz ascendere ad considerationem amoris quo deꝰ dilexit mundum: vt vnigenitum filium nobis daret: ꝛ sic exibunt lacrime dilectionis. Tandem oz considerare dilationem patrie ꝛ incolatum huiꝰ miserie cuz suis infortunijs. ꝛ sic exibunt lacrime doloris ꝛ afflictionis. Et sic dicet homo illud. Treñ. j. Plorans plorauit in nocte: ꝛ lacrime eius in maxillis eius. Et sic proculdubio si terra cordis talibus fuerit pluuijs irrigata: bonis erit fructibus spiritaliter fecundata: qz sicut dicitur in pś. Qui seminat in lacrimis: in exultatione metent. Et ideo breuiter notemus ꝙ sicut aq̄ B
oritur ꝛ generatur tripliciter scilicet.

Superius in nubibus.	Quod patet in locis
Interius in fontibus.	frigidis in tēpoze plu
Exterius in lapidibus.	uiosoꝛbi lapides quā

doq; videntur ploꝛare. Sic proculdubio dico: ꝙ aqua Lacrimarum oz in nobis generari. Aliqñ ex causis superioꝛibus: qñq; ex causis interioꝛibus: qñq; ex causis exterioꝛibus. ¶Primo ergo dico ꝙ est lacrimandū ex causis superioꝛibus. Et iste sunt lacrime q̄ emittūtur ex consideratione offensi diuine: vel ex consideratione peccati ꝛ defectus. Unde oleaster siue sterilis oliua emittit duo genera lacrimarum: quarū vtraq; significat pietatem. Sic sterilis p spūalem paupertatem: debet duo genera lacrimarum fundere vnam. ſ. inferioꝛem: aliam superioꝛem. Unam pro dilatione patrie: aliam p incolatu miserie. Quod figuratuz est in Agra filia Caleph: ideſt i anima filia dei: que sedēs in asino suspirauit ꝛ petijt a pre suo irriguū superiꝰ irriguum ꝛ inferius: sicut ōz. Judicū. j. Quia vere carissimi dū anima sedet in asino corporis sui in pūtivita: ipsa procerto debet habere duplex irriguum lacrimarū. i. duplici lacrima irrigari sz irriguū superius p dilectione pfie. De quo in pś. Sup flumina babilonis illic sedimus ꝛ fleuimus dū recordaremur tui syon. Irriguū inferius p incolatu miserie: dicens in pś Heu mihi quia incolatus meus ꝓlongatus est. Uſi de ista duplici lacrima potest exponi illa auctoritas. Ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrimaꝝ vbi ostendit ꝙ lacrimāduz est. Pro superioꝛ dilatione. Ascensiones inquit. Pro interioꝛ turbatione. In corde suo inquit. Pro exterioꝛum seu inferioꝛ afflictione. In valle inquit lacrimaꝝ. Lacrimandū est ergo ex causis superioꝛib⁹. ¶Scdo lacrimandum est C
ex causis interioꝛib⁹. Et ista est lacrima q̄ oꝛit ex ptritione cordis: qñ. ſ. hō interius ꝓsiderat ꝓpria crimia ꝛ delicta. Sicut em̄ crocodillus qñ occidit hoiem ōz lacrimari: sic hō qñ per pctm occidit aiam: oz p compunctionē lacrimis irrigari. Maz sicut ceruus qñ videt se captū a canibus solet lacrimas emittere ꝛ mugire: sic vere hō q̄ p pctm̄ videt se a canibus iferni captum fuisse debet gemēdo mugire: ꝛ ab interioꝛi corde flebiliter lacrimari. pś. Laborauī in gemitu meo lauabo per singulas noctes lectū meū: lacrimis meis stratū meū rigabo. Uſi Judith. viij. Peniteam⁹ ꝛ indulgentiam cū lacrimis postulem⁹. ¶Tertio dico ꝙ D
lacrimandū est ex causis exterioꝛib⁹. Et iste sunt lacrime que oꝛiunt de infortunijs huius mundi: de miserijs ꝓprioꝛ: de timoze pene eterne. Sicut em̄ oculus ab exterioꝛi lesione pūctus aut pcussus lacrimas emittit: sic vere qñ oculus cordis nri pungit ab exterioꝛibus causis: videlicet: vel a tribulatione pfium tormentoꝛ: vel a miserijs ꝓprioꝛ: vel a timoze ignis eternoꝛ: ipe ꝓculdubio debet lacrimas emittere: et doloris amaritudinem declarare. Jurta illud. Eccl. xxij. Pungens oculum educit lacrimas. Tria em̄ faciunt oculū flere. ſ. fumus. Sinapiū. ꝛ pūctura. Sic vere fumus. i. memoria ignis inferni. Sinapiū. i. memoria diuine iustitie. Punctura. i. afflictio exterioꝛ causarum dicit inducere lacrimas cordi nro. Ideo bene dicit bñ pōt dici cuilibet illud. Treñ. ij. Deduc q̄si torrētez lacrimas p die ꝛ noctēnō des requiē tibi: neq; taceat pupilla oculi tui. Et sic ptz triplex causa inductiua lacrimaꝝ. ¶Sed adhuc possumus notare ꝙ lacrime E
sunt virtuose qua.

Tollūt lacrimā internam.	Dico ꝙ lacrime tol-
Placant offensam eternā.	lūt maculā internaz
Prestant quietem supernā.	i. pctm̄ aīe. Sicut. n.

liquida calida maculas tollit a panis: sic feruēs lacrima maculā pcti tollit a corde. Uñ Cassio. sup pś. Fuerunt mihi lacrime mee ꝛc. dicit sic. Flet⁹ inquit cōsolatio est aīarum: corroboratio sensuū: ablutio peccatoꝛ: refectio mentiū: lauacrū culpaꝝ. Deinde dico: ꝙ lacrime placant offensam eternaz. Scdo em̄ Plini. Lacrima cerui valet coꝛ habentibus tremulosum seu cordiacam passionē. Sic vere lacrima pctoꝛis valet illis q̄ timoze diuine offense habent tremoꝛē ꝛ desperationē. Alia em̄ opa bona deum ad impetrandū gratiaz leniūt ꝛ inclinār: lacrime vero ipm tangunt ꝛ violentant. Uñ dicit Hiero. sup Esai. Mō oſo deū lenire: sed lacrima cogit: hec vngit: sed illa pūgit. Thob. vij. Non dubito quin deus ꝑces meas ꝛ lacrimas admiserit. Denuq; dico: ꝙ lacrime reddunt quietem supernam. Sicut enim aer ex pluuijs serenatur: quia scilicet precedens pluuiarum inundatio est aeris tranquillitas et quietatio. Sic vere in moribus quando homo est per lacrimarum aquam pluuiosus: ipse proculdubio in aere conscientie serenatur. Et etiam serenitas celestis glorie ex eo finaliter procreatur. Lachryme enim non possunt ſsemper durare: et sic cum materia deficit. Tota lachrymarum alluuiens euāescit. Et ideo qñ in paradiſo materia cessabit

lacrimarum scilicet labor: afflictio: timor: cōpassio dolor: contritio: necesse erit q ipse lachryme cessent r a nobis deficiant r quiescant. Unde Apoca. vij. Absterget deus omnem lachrimam ab oculis eor: scilicet sanctorum ꝛc. Et Hieremi. xxxj. Quiescat vox tua a ploratu: r oculi tui a lachrymis. Et hec de bona lachryma sufficiant. ¶ De lachryma vero in malo pōt dicere q est Lachryma.

Fallentis deceptionis:
Presentis afflictionis:
Sequentis dānationis.

Est dico lachryma de ceptorūz: qui fingunt se flere p hominibus: r eorum miseriis condolere. De quo Eccl. xij. Oculis suis lachrymabitur inimicus: r si inuenerit tempus non satiabitur sanguine. Item est lachrima peccatoꝝ scz. pena temporalis q̄ peccatoribus infligitur p delictis. De qua Esai. xvj. Inebriabo te lacrima mea ese bon r eleale. Item est lachrima damnatorum: de qua dauid gloriatur euasisse: dicens in ps: Ybidicius dominus qm̄ eripuit animam meam de morte: oculos meos a lacrimis: pedes meos a lapsu. Aduerte tamē q lacrime non dant cuilibet p libito volūtatis: sicut nec deuotio: sed quia ex quodā speciali dono p̄cedūt sunt deuotis orationibus r p̄fundis cōsiderationib⁹ impetrande: sicut bene innuit. Hiere. ix. vbi dr: Quis dabit capiti meo aquam r oculis meis fontem lacrimarum r plorabo die ac nocte. ps. Potum dabis nobis cum lacrimis in mensura. Iste sunt ergo bone lacrime. Et sufficit.

A **Lacus** +luto: herbis r piscibus plenum. Et est p̄prie lacus locus vbi possunt aque recolligi: r exinde nequeunt vacuari. Et significat in scriptura quandoqz in bono: qñq; in malo. In bono em̄ significat p̄funditatem humilitatis. In malo ꝯo designat p̄funditatem iniquitatis. De lacu humilitatis potest dici illud. ij. Reg. xxiij. Desiderauit dauid aquam de lacu De lacu ꝯo iniquitatis dr in ps. Quod peccator lacū aperuit r effodit eum ꝛc. Notemus igit q triplex est malus lacus scilicet lacus mundi: lacus peccati: lacus inferni. Lacus.

Mundi est nimis immundus Lac⁹ mūdi dz euitari
Peccati est nimis profund⁹. Lac⁹ pcti dz detestari
Inferni ē nimis horrendus. Lac⁹ inferni dz formidari. ¶ Dico ergo primo: q est lacus voraginis mūdialis. Sicut em̄ lacus est limosus: loc⁹ lutosus: loc⁹ aquosus: locus ranis r sanguisugis copiosus. Sic vere mundus est lacus in quo est limus carnalitatis: lutus trepiditatis: aqua voluptatis: rana loquacitatis sanguisuga voracis cupiditatis. De quo ps. Estimatus sum cum descendentibus in lacum: factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. Ubi aduerte: q in isto lacu. Homines sunt valde diffamati Estimatus sum. Sunt culpis aggrauati. Cum descendentibus. Sunt valde sociati. Quia sunt inter mortuos. ¶ Iste ergo est lacus mundi. Un̄ iste est sicut lac⁹ asphalti vbi mucinatur bitumen tāte tenacitatis s̄m Isidorum: q nec aqua nec igne dissoluitur. Quia vere in lacu huius mundi est bitumen. i. male tenacitatis consuetudo: vel peccatus carnalitatis: qō suos sequaces tam fortiter stringit r ligat: q non possunt perpetuo resilire. Un̄. Tre. ij. Lapsa est in lacu⁹ vita mea posuerunt lapidem sup me ꝛc. Quia vere illi q in lacu mundi ponunt: statim lapide: idest onere male cōsuetudinis opprimunt. Mō bene figuratū est. Dan. vj. vbi dr. Quod Daniel positus est in lacu leonum: r positus est lapis magnus super os laci. Et vere mundus dicitur lacus leonum: quia ibi bodie multi sunt leones: idest multi viri impij r crudeles. Nota tamē q per lacum intelligitur clausura r p̄ssura tribulationum r miseriarum mundi: in qua procerto boni includuntur r a tyrannis r impijs imergunt. Hiere. xxxvij. Ingressus est Hieremias in domuz laci. Et nota q lacus mundi est.

Umbrosus. Umbrosus dico: qz scilicet obscuritas ignorantie
Lutosus. r erroris desidie viget ibi
Periculosus. ps. Posuerunt me in lacu inferioꝛi: i tenebrosis r vmbra mortis. Lutosus qz scilicet ibi sunt feces r lutuz multarum immundiciarum: tribulationum r miseriarum. Hieremie. xxxviij. Proiecerunt hieremiam cum funibus in lacum in quo non erat aqua sed lutū r descendit Hieremias in cenum. Periculosus etiaz quia scz sicut in lacu abundant animalia crudelia scz ypothami r crocodilli s̄m q dicit Seneca in libro naturalium questionum: ideo periculosus est in lacu huiusmodi balneare: quia homo a beluis voratur. Sic vere in lacu mundi habitant tyranni r homines crudeles: qui molestant r deuorant circūstantes. Figura Hieremie. xlj. vbi dicitur. Quod ysmael interfecit p medium laci illos qui se dicebant habere thesauruz absconditum frumentum vini r olei. Apocalip. xiij. Exiuit sanguis de lacu vsq; ad frenos equorum. Hic est ergo lacus voraginis mundialis. ¶ Secundo dico q est lacus voraginis cordialis. Cor em̄ peccatoris vel etiam ipsum pctm̄ dr lacus. i. locus vilis r immūdissimo r luto peccatoꝝ plenus: r herbis malarum cogitationum refertus. Sicut em̄ dicit Isid. In ybernia est lacus vbi si palus firus fuerit illud qō in terra fuerit ferrum erit. Illud vero q extra in aqua remanserit lapis totus fiet: illud vero qō aqua tactum non fuerit in ligni specie remanebit: r sic erunt in eodem baculo tres diuerse substantie r nature. Sic vere carissimi in lacu peccati illi qui profunde figunt in terra id est m bonis terrenis per auariciam: statim fiunt ferrei per crudelitatem r duriciam. Illi vero qui in aqs deliciarum mergunt: lapides idest viri indeuoti r frigidi efficiuntur. Qui vero sursum in aere per superbiam in mundi dignitatibus remanent: tales dico i specie ligni leuis r natatilis per superbiam perseuerant. De tali ergo lacu: idest de peccati statu dicit. Exod. vij. Extende manum tuam super aquas egypti r super rivos flumina: paludes r lac⁹ r fiet sanguis Sequitur. Et computrui fluuius r fuit sanguis i tota terra egypti. Sāguis dico peccati. De quo dicitur Hiere. xlj. Interficiet eos ysmael in medio laci. C

¶ Tertio dico q est lacus voraginis infernalis. Iste em̄ est lacus ire dei: in quo mittet vinea reproborum cum in die iudicij fuerit recollecta. sicut dicit. Apoc. xiij. Sicut em̄ in nomegia que est regio a sole distantissima r in victualibus pauperrima: est quidā lacus s̄m Isid. vbi omne corium ibi positum efficitur lapis Sic vere in lacu inferni: a quo sol veri luminis r ꝑs ita est remotus: q ibi radius sue gratie non attingit: r ibi est fames perpetua: idest paupertas: quicquid positū fuerit de corio: fiet lapis. i. dur⁹ sicut lapis r stabilis sicut lapis q nō mouet: qz. s. cum in mūdo fuerit coriū per carnalitatē: ipse finaliter in lacu inferni fiet lapis per immobilitatē: r per eterne damnationis stabilitatem. Un̄ Exod. xv. Fiant immobiles quasi lapis. De illo lacu dicit Esai. xxiij. Congregabunt cōgregatione fascis vnius in lacum: r claudentur ibi i carcere. Ubi aduerte q i isto lacu erit Pressura multitudinis. Quia congregabunt in̄t. Junctura altitudinis. Congregatione inquit vnius fascis. Jactura turpitudinis. In lacum inquit in quo est scilicet lutū clausura mestitudinis. Claudentur inquit ibi in carcere. De isto igitur lacu dicitur lucifero. Esai. xiij. Veruntamen inquit ad infernum detraheris in profundum laci. Est igitur, dictuz aliquid de triplici malo lacu scilicet infernali: cordiali: r mundiali ꝛc.

A **Lamentum.** Nota q luctus: planctus lamentum pro eodem supponunt: quia tamen satis dictum est in alijs tit. solum modo notabis: q in scriptura reperitur Lamentum

Justorum.
Fictorum.
Miserorum.

Miserorum.
Damnatorum.

Primo ergo dico. q est lamentum iustorum. Justi em̄ magis solēt i hoc mūdo lamētari q̄ letari: magis tristari q̄ consolari. Miserie em̄ tam interiores q̄ exteriores tam anteriores q̄ posteriores inducūt prudentem hominem ad lamentū. ad mundane et inepte leticie carentiam r contēptuz Hiere. ix. Vocate inquit lamētatrices r veniēt ad eas que sapiētes sunt mittite et pperent vt assumant super vos lamentuz Deducāt oculi lacrymas et palpebre defluant aquis. quia vox lamentationis audita est m syon quomodo vastati sumus et confusi vehementer. Et nota qō iustus emittit r facit et profert. Lamentum contritionis dum se ipsum videt interius. Lamentum compassionis duz proximum videt exterius. Lamentum deuotionis dū ad deum spectat superius. Lamentum desolationis dum ad mundum spectat inferius. De lamento contritionis quod scilicet facit homo quando considerat mala preterita que commisit. r turpitudinem quam per peccatum incurrebat interior homo dicitur Ezechiel. ij. Quod ipse vidit librum involutum in quo erant scripte lamentationes et carmē et ve. Liber em̄ involutus et turbulentus est conscientia penitentis in qua procerto homo legit mala que fecit. et sic invenit materiam lamentationum. Penas quas meruit: et sic invenit ve. tumorum et desolationum. Veniam quam sperat vel obtinuit: et sic invenit carmen gaudij et consolationum. Unde Isidorus. j. soliloquiorum dicit. Nihil prosunt lamenta si replicantur peccata. Nihil valet a malis veniaz poscere: et mala que tu defles iterare Et libro. ij. dicitur. Grauia peccata Grandia lamenta desiderant. Nulla te res de peccato securum facit. nulla tibi securitatis deceptio blandiatur. Valere te animo magis opta q̄ corpore: magis mēte q̄ carne. ¶ Aduersa sunt corporis remedia anime egritudo mentem vulnerat: mentem curat.

Istud est ergo lamentum contritionis. De lamento compassionis quod scilicet concipitur pro miseriis et infortunijs proximoꝝ dicitur Hieremie. ix. Super montes assumam fletum et lamentum: et super speciosa deserti planctum. quoniam incensa sunt. Et Ezechielis. xxvj. Attoniti sunt in repentino casu tuo r mirabūtur assumentes super te lamentum et dicent tibi quomodo perūsti qui habitas in mari. Constat em̄ quod infortunium et tribulatio aliorum. et maxime proximorum. necnon casus excellentium et magnorū inducunt hominem ad lamentum. De lamento deuotionis quod scilicet tunc contingit quando quis se convertens per familiarem deuotionem ad deum indignum se reputat dei laude et illa que in oratione postulat obtinere et inde ad lamentandum inducitur et ad plangendum et ad diuinam clementiam implorandum. Judith. vj. Adorantes dominum. et communi lamentatione et fletu vnanimes p̄ces suas dño effuderūt. De lamētoꝝ ꝯo desolatiōis qō. s. hō facit sentiēs r videns tribulamina mūdi huius dr. Hiere. ix. Docete filias vras lamētū: r vnāquāq; primā vestraz planctū qz ascēdit mors p fenestras vras ingressa est domos vestras. Et sic patz q est quoddā lamentū qō est iustoꝝ. ¶ Secūdo dico. quod est quoddam lamētum qō est fictoꝝ vel stultoꝝ. s. hypocritarū qui. s. fingunt se lamētantes r penitētes. cōpatiētes atq; lugētes. Tel etiā istud est lamētum stultoꝝ r fatuoꝝ qui. s. tūc faciliter lamētātur. qñ bona mūdi nō habēt p libito: r aduersuz aliqō patiunt. j. Mac. j. Infirmati sunt et speciositas mulieruz immutata est: r ois maritus sumpsit lamentū. Et Hiere. xlviij. Clamabo ad viros muri fictilis lamentātes de planctu Jazer. ¶ Tertio dico. q est lamētum qō est miserorū seu egenorū qui scz ꝑpter oppressiones tyrannorum r ꝑpter impetus fortune varios quos perferunt emittunt gemitus et lamenta. Thob. ij. Comedit panem cum tremore luctu. Sequit. Dies festiues tri conuertentur in lamētum. ¶ Quarto vero dico. q est lamentum qō est dānatorum: qui scz perpetuo lamentant r dolent r quorum presens gaudium vertitur finaliter in merorem. De quo. j. Mach. ix. dicitur. Quod converse sunt nuptie in luctum: r vox musicorum ipsorum in lamentū Sic igitur patet quō lamentari conuenit multis casibus. Unde vbi flere. Lugere. Lacrima. Planctus: vel Ploratus ꝛc.

Lamina. Cum lamina nihil aliud sit q̄ metalli particula: fusione vel malleatione in latitudinem tenuata: possumus notare: q lamine metallorum fiunt ad sculpendum r ad scribēdū ad ornandum r vestiendū: ad iuuandū r defendendū Igitur per lamina intelligamus sacram scripturam r ipsius documenta: siue etiā exempla precedentiū sanctorum r ipsoꝝ notabilia monimēta. Ista em̄ nobis dilatant r explicant: r sicut quedā lamine ad vtilitatem videntium vel audientium fabricate monstrant Scriptura em̄ quandoqz dicitur lamina aurea: qñq; argentea: qñq; plumbea: quandoqz ferrea.

Aurea dico p preciositatem. p missorum.
Argentea p pulcritudinem consiliorum.
Ferrea p asperitatem iudiciorum.
Plumbea p moliciem indultorum.

Et sic dico q p laminas huiusmodi nos celamur scripta veritate: qz. s. scriptura divina est illa lamina vbi erat scriptum nomē dei tetragramaton: qua decorabatur frons sacerdotis: qñ in tabernaculo ministrabat. Ad denotandum q nullus sacerdos est dignus dño ministrare: nisi qui ista sacra lamina frontem cōuersationis sue nouerit decorare. Ista em̄ dicit lamina sacre veneration is. Exō. xxviij. Erit lamina semp in fronte eius: vt placatus sit ei dñs. Item per tales laminas nos vestimur clara venustate. Exempla. n. sanctorum sunt ficut lamine aure: quibus nos debemus esse vestiti r ornati. Dia em̄ que erāt in tabernaculo federis erant vestita laminis aureis. s. archa: tabule vectes ꝛc. Ad denotandū q omnes qui sumus in tabernaculo ecclesie: laminis exēploꝝ aureoꝝ documentoꝝ munimur. Exō. xxxviij. Uectes opuit laminis aureis: Lamine etiam auree possunt significare bonas psonas: q̄bus. s. tabernaculum ecclie dz esse ornatuz. Aduerte tn̄ qō Plume. xvj. dr. Quod. s. thuribula de q̄bus exiuerat ignis q̄ sumpserat ambitiosos sacerdotes deus p̄cepit i laminas tenuari: r in altari affigi: vt. s. futuri videntes illas: seueritatē diuini iudicij cogitarent: ne forte talia aggredi presumerent. vel auderent. In quo notatur: q p laminas sacre scripture non solum nobis ostendunt exempla bonorum: immo etiam exempla malorum r iudicia malignorum: vt scilicet caueamus a cōmissione similium delictorum. Item per tales laminas nos defendimur mira ꝑbitate. De laminis etiam ferreis fiunt plate r armature pro corporibus munendis. Sic vere scripture documenta r exēpla sunt nobis contra hostes inferni iacula r tutamēta. Job. xl. Cartilago eius velut lamine ferree. Aduerte tamen q hipocrite portant laminas argēteas pulcre eloquentie r doctrine: sed tamen inutiles atq; vane sunt. Juxta illud. Esa. xxx. Cōtaminabis lamminas sculptilium argenti tui: r vestimentum cōflatilis auri tui: quia scilicet tales sunt ꝓprie sicut sculptilia. Ficta tamen r sine anima: hoc est dictu: sine sanctitate et iustitia: quamuis laminis aureis et argenteis ideſt honeste conversationis et claritate doctrine et eloquentie sint vestiti. Esaie. xl. Nunquid sculptile conflauit faber: aut aurifex auro, figurauit illud aut lammis argenteis argentarius? sed non sic boni. Patet ergo quomodo per laminas intelligitur sacra scriptura: vel bonorum exemplorum cooperatorum r figura ꝛc.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Lampas. Nota ꝙ lampas nihil aliud est ꝙ quedam vitreum instrumentū igne ⁊ oleo ad illuminandum ordinatus. Sumit igit multipliciter in scriptura. In bono scilicet ⁊ in malo. In bono eñ significat virum perfectum vel virtutem perfectionis: ꝓpter tria cōnotatiua ſmq̄ in lāpade sunt tria scz splendor: ardor: liquor: qua scz in virtute perfectionis: vel in viro perfecto debet esse.

Splendor honestatis. Ardor caritatis. Liquor pietatis.

Ut sic talis figuretur in illo filio hominis ꝙ quo dr. Dan. x. Mō oculi eius vt lampas ardens. In quibus ꝛbis ostenditur ꝙ tria predicta debent in lāpade ſpūali scz in homine perfecto reperiri scz: humor. Splendor. Feruor.

Humor: pietatis ad mitigandum: quod ostenditur i verbo. Oculi: vbi scz est multus humor. Splendor honestatis ad illustrandum: qđ ostenditur cum dr. Lāpas: Ibi enim debet esse. Ardor caritatis ad inflāmādum: quod ostenditur cum dicitur Ardens.

Oleum dulcoris ⁊ clementie.

Lumen decoris ⁊ apparentie.

Ignis amoris ⁊ amicicie.

¶ Primo igitur dico ꝙ in lampade debet esse liquor pietatis qui est nutritiuus. Et iste notatur in oculo: qz sicut ipse oculus inter cetera membra habet amplius de humore: sic nos debemus habere multuz de pietatis dulcore. Similes prudentibus virginibus que cum lampadibus acceperunt oleum in vasis suis: et veniente sponso cum ipso ad nuptias intrauerunt: ſicut dr. Math. xxv. Sic vere carissimi: illi qui in lampade vite honestatis deferunt oleum pietatis: digni sunt nuptijs paradisi recipi: ⁊ ibi cū ſpōſo rp̄o ingredi ⁊ admitti. Oculi inquit. Unde Treñ. ij. Defecerūt pre lachymis oculi mei. Lachryme eñ denotant abūdantiam humoris: ⁊ abundantiam pietatis. Sit igit in ſpūali lampade liquor pietatis qui est nutritiuus

B ¶ Secundo dz esse ibi splendor honestatis illuminatiuus: qđ ostenditur in vocabulo: lampas: qz sicut lāpas principaliter ordinatur ad illuminādum domū sic virtus honestatis est ordinata ad lumen bonorū exemplorum aliis oñendum. Uñ Exod. xx. Cumq̄ populus audiebat voces: ⁊ lampades videbat. Sicut. n. gedeon tubis sonantibus: fractis lagēis ⁊ lāpadibus ſplendentibus madian terruit ⁊ deuicit. Sic vere. Si lagenas carnis nostre ꝓ penitentiā frangimus. Si tuba orationis ad deum fortiter ꝓces fundimus. Et ſi lampades bonorum ꝓmis nris oſtidimus. Tūc ꝓcul dubio madian. i. dyabolū deterremus ⁊ de eo triū phamus. Simus ergo tales ꝙ de nobis posset dici illud. Naum. ij. Aſpectus eorum quasi lāpades ⁊ quasi fulgura discurrentia: hic est ergo splendor honestatis illuminatiuus. ¶ Tertio dico: ꝙ in ista lampade debet esse feruor caritatis: qui est accensiuus. Ardens inquit. Sicut eñ ignis in lampade est necessariꝰ: qz sine igne non pōt ibi luminis claritas apparere. Sic vere virtus caritatis nobis est necessaria: qz sine ista non perseuerat virtus vel claritas honestatis. Fatue eñ virgines fuerunt repulse ꝓ eo: ꝙ oleum in lampadibus non habebant. ſicut dicitur. Math. xxv. Uere illi a deo finaliter repellentur: qui cum lampadibus honestatis non habebāt oleum caritatis. Ardēs inquit. Uñ de caritate dei dicit. Canti. viij. Lāpades eius lampades ignis atq̄ flāmarum. Unde ſupra de ardore. Et sic ergo patet quomodo lāpas accipitur in bono. ¶ In malo vero per lampadem potest intelligi mundi ꝓsperitas vel carnis fragilitas. In mūdo enim est.

C Utrum fragilis ꝓsperitatis. Oleum carnalitatis. Ignis cupiditatis

Et iō sicut papiliōes solēt delectari i lumie lāpadis: ⁊ dū nō aduertūt vł in oleo submergunt vł alit ale eoꝝ ignis incendio destruūt. Sic ꝛe fatui mūdani dū delectant i lumie mūdāe ꝓsperitatis: sepe fit qđ igne cupiditatis cremant iam carnalitatis oleo submerguntur ꝑs. In igne deijcies eos in miserijs non subsistēt.

Lana. Nota ꝙ lana que passiōe nō sentit. nascit ex carne. iterūq̄ carnēvestit; ⁊ oīa interiora operit atq̄ tegit. iterūq̄ calorē nutrit et corpus aberis intemperie defendit. iterūq̄ exterius adheret: ⁊ tamē sine cor corporis periculo: imo cū vtilitate⁊ lucro tollitur ⁊ recedit iterūq̄ ab aīalibus cōcatur: et exterius ad infinita artificia se expādit: potest multa et varia significare. ⁊ taz in bono ꝙ in malo multipliciter designare. Significat enim.

A

Corporis castitatem.

Morum honestatem.

Cordis caritatem.

Rerum facultatem.

Sacram veritatem.

¶ Primo ergo dico ꝙ inuenitur lana castitatis inuiolate. Lana eñ vt dictū est ꝙ uis nascatur ex carne: vestit tamē carneas passiones: sic ṽginitas seu castitas Et inde est ꝙ vellus gedeonis cuius lana remāsit sicca. cū esset tota area madefacta. ſicut dicit Judicū. vj. Signauit virginem benedictā: que sola fuit mater intacta: tota matrum area remanēte corrupta. Sicut ei dicitur in psal. Deus dat nuem sicut lanam nebulā sicut cinerem spargit. q. d. Quod lana cōparari potest niui. que scz designat puram albedinē castitatis. Uñ de casto homine potest dici illud qđ scribit. Apocaly. j. vbi dicitur. Quod caput et capilli sedētis in throno erant candida tanq̄ lana alba. Ista est ergo lana castitatis inuiolate.

B

¶ Secūdo dico. ꝙ inuenitur lana honestatis immaculate. Lana enim exterius apparet: et cooperit quicquid interius latet. Lana etiā in diuersos colores tingitur: ita ꝙ vestimēta inde fiunt quib⁹ humana natura induitur ⁊ ornatur. Ista est virtꝰ honestatis que scz quicquid intus in mente latet solet tegere. ⁊ conuersationem humanā morum et virtutum coloribus adornare. Iste sunt lane coloris optimi de quibus fit mētio. Ezech. xxvij. Nulla enim res ita pōt colores recipere sicut lana: sic et cōuersatio Ut de quo libet honesto dicatur illud. Daniel. vij. Capilli eius quasi lana munda. Aduerte tñ ꝙ in lana quādoq̄ contingit lepra: ⁊ qñq̄ tinea. qz scilz in lana exterioris cō uersatiōis. qñ scz per hypocrisim ccorūpitur: qñq̄ generat lepra luxurie. Leui. xiij. Hec est lex lepre vestimēti lanei. Lex dico. qz scz tale vestimētum nisi cessaret talis lepra debebat cōburi. Qñq̄ vero generat ibi dem tinea iuxta ydie Esai. lj. Sicut lanam deuorauit eos tinea. Talem ergo lanā cū ligno ꝓhibētur portare filij israel. Deutero. xxij. Non induesvestem que ex lana linoq̄ cōtexta est qz vere nō decet hominem quod interius habeat linum exterius lanam. Interius occultam subtilem et malicioſam intentionem. Exterꝰ vero rudem et fictam conuersationem. Talibus ergo hypocritis videt illud dictum. Esa. j. Si fuerint peccata vestra sicut coccinum quasi nix dealbabūtur. Et ſi fuerint rubra quasi vermiculus sicut lana alba erunt quasi diceret. Licz peccata coccinea. idest rubea ⁊ carnalia habeatis vos tamen ipsa per hypocrisim in exteriori uersatione. superficialiter dealbatis: et vt de vobis dicatur illud Ezechi. xxxiij. Lac comedebatis ⁊ lana cooperiebamini. qz scilicz isti volunt pasci lacte. idest delicijs in secreto: licet velint vestri ⁊ operiri lana idest honestate apparentie in aperto. Non sic: ſz sit in nobis lana honestatis immaculate.

C

¶ Tertio inuenitur lana caritatis accumulate. Sicut enim lana calefacit corpus et resistit frigori. sic caritas mentem accendit et resistit indeuotionis torpori. Ista est lana coccynea que cum ysopo erat vtilis ad asperſionem populi: ſicut dicitur Hebre. ix. qz scilicet lana coccinea idest ignea seu flaminea caritas purificat coꝛda nostra. ¶ Quarto dico. quod inuenitur lana facultatis multiplicate. Substantia enim temporalis dicitur lana. quia sine periculo nostro a nobis tollit.

immo

immo certe cū comodo nostro qz scz nisi tali lana cōdeuntur ⁊ spoliemur: calor auaricie in nobis gignit ⁊ mens nostra pressa sub onere suffocatur. Uerumtñ auari nō curant tali lana tonderi nec tpalibus spoliari: immo vident dicere illud Dsee. ij. Uadā post amatores meos qui dant panes mihi ⁊ aquas meas lanam meam ⁊ linū meum: oleum meum ⁊ potum meum Isti tamen sunt fatui: quia scz deus talem lanam. idest bona terrena que sic diligunt solet finaliter ab eis tollere: ⁊ ipsos vacuos ⁊ nudos relinquere Unde ibidem dicit dñs Sumam frumentū meum ⁊ vinum meum ⁊ liberabo lanā meam ⁊ linum meum que operiebant ignominiam eius ⁊ nunc reuelabo stulticiam eius in cōspectu amicorum eius ⁊ vir non eruet eā de manu mea. Exponе quō deus tollit terrena de manibus aīe peccatricis ⁊ ipsam finaliter nudam dimittit cuz suis amatoribus. i. omnibus quos plus ꝙ deum diligere videbat Lancea ergo. i. tpalia indumēta bonis ecclesiasticis inhibentur. Linea vero. i. bona ſpūalia ipsis solummodo cōcedunt. Unde dicitur Eze. xliij. De sacerdotibus in templo ministrantibus ꝙ vestibus lineis induebantur ⁊ non ascēdet sup eos quicq̄ laneum. Ista est ergo lana facultatis multiplicate.

D

¶ Quinto dico ꝙ inuenit lana veritatis sanctificate. i. sacre scripture quā scz oues spirituales. i. rp̄s. pphete ⁊ apli nobis attulerūt ⁊ post se nobis reliquerūt. ⁊ exinde filios dei induerunt ⁊ vestierunt Uellus enim cū lana aurea fuit antiquitus in regno colchos. qđ strenuissim⁹ miles iason superatis draconе ⁊ thauris flāmiuomis in greciam deportauit et exinde regnū colchi spoliauit. ſicut Duidius tam hystorice ꝙ poetice dicit lib. vij. Fabula. j. Sic reuera: cū vellus ⁊ lana sacre scripture antiquitus solum esset in colchos. i. in pplo iudeorū. cōstat qđ iason. i. iesus strenuissimus miles. istam nobis cum magno sui periculo. qz scz a draconе ⁊ tauris. i. a pylato ⁊ iudeis passus est nobis detulit ⁊ exinde greciam. i. ecclesiam insignuit: ⁊ iudaicum populuz expoliauit. Uñ de ecclesia potest dici illud qđ de mulierе forti dicit. Prouer. vlti. Quod quesiuit lanam ⁊ linum: ⁊ opata est consilio manuum suarum. Lana eñ cum lino queritur: qñ sensus hystoricus cum mystico declaratur. Patet ergo: quomodo per lanaz intelligitur. Ueritas sanctificata. Facultas multiplicata. Caritas cōmunicata ⁊ accumulata. Honestas immaculata. Castitas inuiolata sufficit ⁊c.

Lancea. Cum lancea sit instrumentum longū ⁊ acutum: ex ligno ⁊ ferro compositū ad perforandum ⁊ ad ledendum: siue ꝓ defensiōis remedio fabricatum. Possum dicere moraliter: ꝙ ꝓ lanceam potest intelligi omne illud quo mediāte ali cui infertur afflictio vel punctura. Signat igitur in bono ⁊ in malo. Et sic dicā in bono significato ꝙ nos inuenimus lanceam.

A

Saluationis. Correctionis. Locutionis vel orationis. Compassionis.

Primo igitur dico ꝙ inuenitur lancea saluationis quā portauit rp̄s dimicans.

¶ Secundo dico ꝙ inuenitur lā cea correctionis: quam debet hre rector iudicans. Ueruera ad prelatum iudicem vel potestatem spectat: ꝙ lancea. i. punctura correctionis contra impios sit armatus. Lancea enim habet ferrum durum ⁊ lignū tenerum. Ferrum acutum ⁊ lignum planum. Ferruz strictum ⁊ lignum longum: vtrumq̄ tñ rectū. In quo notat: ꝙ lancea. i. iustitia principis vel prelati simul habere debet. s. ferrum ⁊ lignum. i. duram seueritatē ⁊ mollem benignitatem. Quia etiam si in ipso inueniatur seueritas pungens: ibi tamen inueniri debet suauitas seu planicies mulcens ꝛungens: ⁊ hoc certe tali modo: quia etiam ferrum debet esse ligno breuius: qz scilicet in iudice debet seueritas esse breuis: dulcor vero durabilis atq̄ longus: qz scz breuiter ⁊ soluz cum res exigit dz seueritas durare. Lignuz vero ideſt suauitas vel mollicies benignitatis: ⁊ planicies modestie ⁊ deliberatue tarditatis dz in negocijs longa esse. Utraq; tamen scz ferrū ⁊ lignum: ⁊ rigor: ⁊ dulcor ⁊ tarditas ⁊ celeritas: debent habere certitudinem ⁊ semp equitatis ⁊ iusticie veritatē. Quia scz siue punit: siue parcat: siue subito siue tarde ⁊ plāe procedat nunq̄ tamen dz a rectitudine iustitie recedere: sed iustus ⁊ rectus vbilibet semper esse. Unde leo in sermone de penthecoste dicit. Melior est lentior gradus p iter rectum ꝙ velocitas festina p deuium. De tali ergo lancea correctionis pōt dici illud. ij. Paral. xxiij. Dedit ioiada sacerdos centurionibus lanceas. Ista ē ergo lancea correctionis quam debet hre rector iudicans.

C

¶ Tertio dico ꝙ inuenitur lancea locutionis: quam debet habere doctor predicans. Uerbum enim dei lancea dr. p eo ꝙ inde auditor corditus vulneraf. Et ſi vis dic: quō lancea verbi debet esse acuta: per reprehensionem. Plana per moderationem. Suauis per monitionem ⁊ consolationem. Longa per deliberationem. Recta per veritatis ⁊ iustitie annunciationē Polita per honestam ⁊ pulcram locutionem. Unde de talibus lanceis: dr. Jhier. xlvj. Preparate scutum ⁊ clipeum: ⁊ procedite ad bellum scz o vos predicatores. Sequit: state in galeis: ponite lāceas: induite vos loricis. Ita procerto faciebāt antiqui sancti viri q̄ terrā negotia dimittebāt ⁊ vbi lāceā assumebāt: ⁊ pdicatores fiebāt. Sicut apparuit in petro ⁊ helyseo: q̄ ō piscatore ⁊ bubulco facti; sunt pdicatores apli ⁊ pphete. Uñ isti vident fecisse. Juxta illō. Joel. iij. Cōcidite aratra vra in gladios ⁊ ligones vros in lāceas. Cuiꝰ tñ peul dubio est hodie contrarium: qz. s. rustici nō quertunt ligones suos in lanceas: imo ꝓcerto viri ſapientes ⁊ docti conuertunt suas lanceas in ligones: in⁹ium. s. officium predicationis deserunt: ⁊ ad terrena negotia se quertunt. Sicut ptz in plātis nris hodie: q̄ de pdicatiōis officio nihil curāt: mūdi ꝛo negotijs ꝛsꝰ

vacant. Jxta illud. Esa. ij. Conflabunt gladios suos in vomeres: & lanceas suas in falces. Uñ tñ videt veri ficatum illud .j. Reg. xiij. Non est inuentus gladius aut lancea in manu totius populi ꝓter Saul & Jonathan. Quia reuera tales lancee hodie de nñis manibus: exceptis paucissimis: defecerunt. Jsta est ergo lãcea locutionis seu oſonis quam debet habere & gestare doctor predicans. ¶ Quarto dico. q̄ inuenit lãcea cõpassionis: quã dz habere diues claudicans: hec est elemosyna. Jsta est eñ lancea cum qua diuites & etiã alij peccatores possunt contra dyabolum se tueri. Et ista similiter dz esse plana recta & longa. Plana dico & benigna & benivola ꝛ cũ vultu placido & iocundo. Jxta illud. Eccl. xxxv. Jn oi dato tuo hylarez fac vultum tuum. Recta etiam: q̄ de suo nõ de alieno debet fieri elemosyna. Thob. iiij. Et tua substantia fac elemosynã: & ne auertas faciem tuam ab vllo paupere. Longa insup: q̄. s. diu dz perseuerare: & nunq̄ q̄diu poteris deficere nec cessare. Uel lõga dz esse: q̄. s. etiã vsq̄ ad illos q̄ longe sunt se extendere dz. & tam ꝓpin quos q̄ extraneos adiuuare. Ut sic dicat illud. Esa. lvij. Reddidi consolationes ipsi: pacem ei qui longe ꝛpo est & qui ꝓpe. Et breuiter ista est lancea contra diabolum ꝓpugnatrix. De qua dz. Eccli. xxxix. Conclude elemosynã in sinu paupis: & hec ꝓ te exorabit: ab oi malo. Sequit. Sup scutum potentis: & sup lanceaz aduersus inimicuz tuũ pugnabit. Et sic ptz quõ lãcea q̄druplicit sumit i bono mõ seu ẽt i bono signi ficato. Sz reuera adhuc dico: q̄ lãcea põt sumi i malo significato. & sic notabo q̄ i scriptura reperit. s. lãcea.

Detractionis. Detractor lanceat virum inocentem.
Proditionis. Uñ de caldeis contra
Direptionis. filios israel venientibus dicitur
Temptationis. Judith. ix. Quod isti in sagi-
Damnationis tis suis & in lanceis gloriãtur

Quia .s. sicut dicitur. Hiere. ix. Sagitta vulnerans lingua eorum. Proditor lanceat virum confidentem sc̃z ꝓpium amicum. Uñ. puer. xxvj. Sicut noxius est qui mittit sagittas & lanceas in mortem: sic qui fraudulenter nocet amico suo. Tyrãnus seu direptor lanceat virum indigentem & virum inocentez sc̃z pauperem se defendere non valentem. Uñ de impio saul dz. j. Reg. xix. Qui nisus est saul lancea percutere dauid i. pauperem. Temptator lanceat iustum nõ cauentez sibi. Unde dyabolus figuratur in Joab. ij. Reg. xviij. Qui infixit tres lanceas in corde absalon. Quia reuera. Joab. i. dyabolus: tres lanceas: i. deest tres species principales temptationũ: sc̃z superbiam: auariciã & luxuriam: infigit in corde hominis q̄n põt: ipsumq̄ spũaliter destruit & occidit. Unde iustus exortus lãceas temptationum istius hostis dicit. Job. xvj. Hostis meus terribilibus oculis me intuitus est. Sequitur. Circundedit me lanceis suis: conuulnerauit lumbos meos: nõ pepercit: & effudit in terra viscera mea Dãnator lanceat prauũ delinquentem: q̄. s. cz ꝛps qui est iudicando ordinarius damnator: vel dyabolus q̄ est sententie executor: lancea seu punctura dãnatiõis & mortis vulnerat delinquentẽ. Unde de ꝛpo futuro iudice dicitur. Sapiẽ. v. Acuet diram iram in lanceã & pugnabit pro eo orbis terrar ꝓtra insensatos. Sic ergo ptz quõ tã in bono q̄ in malo significato lancea sumit multis modis: vide de sagitta: & gladio ꝛc.

Languor. languere. langui

dus Nota q̄ languor videtur esse quid medium inter actualem infirmitatem & realem sanitatem. Lãguor eñ signat lentitatem seu tarditatẽ vigoris cum defit desiderio attingendi pfectionem finis. Jgit sicut dñs dicit Mauricius dico: q̄ in scriptura inuenitur Languor Naturalis: & est singulorum.
Uirtualis & est perfectorum.
Criminalis: & est iniquorum.
Temporalis. & est miserorum

Eternalis & est damnatorum.

¶ Primo ergo dico q̄ languent singuli naturaliter Natura enim humana pro tempore huius vite valde est languida: & in suis operibus imperfecta. A plãta eñ pedis vsq̄ ad verticem nõ est i ea sanitas. ꝓmittitur. Omne eñ caput languidum: & oẽ cor merens. Esai. j. Constat enim q̄ dum hic viuimus multis laboribus subiacemus. Et ideo multi fuerunt antiquit̄: qui vitam languidaz abhorrentes: mortem vita beatiorem dicebant. Et ideo in puerperijs plorabant: & in funeribus amicorz gaudebãt: sicut de thracibus aliquibus populis exemplificat. Solin⁹ & Valerius Maximus. li. ij. ca. j. Ad quod facit etiam scriptura. Ecclesiastici. xxx. Melior est mors q̄ vita: & requies eterna q̄ languor perseuerans. Natura eñ humana subiecta est.

Languori doloris & infirmitatis.
Languori laboris & penalitatis.
Languori timoris & stupiditatis.
Languori corporis & debilitatis.
Languori erroris & fatuitatis.
Languori meroris & flebilitatis.

Dico ergo q̄ languet natura ꝓ dolorem & infirmitatem. ij. Reg. xvj. Factum est vt egrotaret filius matrisfamilias & erat lgãuor fortissimus. Et. ij. Paral. xxj. Tu aũt egrotabis languore pessimo. Jtẽ languet natura ꝓ laborem & penalitatem. Uñ illud ps. Oculi mei languerunt ꝓ inopia. Osee. v. Uidit effraym languorem suum: & nudas vinculum suum. Item languet natura ꝓ timorem & stupiditatem. Uñ. Sap̃. xvij. Ibi cum versu pleni dolore als timore languebant. Jtez languet natura: ꝓ torporem & debilitatem. Malach. j. Si offeratis claudum cecum: idest: languidum nõne malum est? Jtem languet natura per errorem & fatuitatem: ita eñ languent ingenia sicut corpora. Ille eñ in animo languere dicit: qui nulli certo inhereti sed vndiq̄ ꝓ dubitatiões & qões vagatur. vñ. j. Thi. vj. dz: q̄ q̄ non acquiescit sanis sermonibus superbus est & nihil sciens: sed languens circa qões & pugnas verbor. Item languet natura per merorem & flebilitatem: hoc est dictum: per tristitiam. vñ. j. Mach. vj. Ut audiuit rex sermones istos expauit & cõmotus est valde & decidit in lectum & incidit in languorem pre tristitia. Jsti sunt ergo languores humani videlicet.

Meroꝛ. Jstos eñ languores vt in nobis cura
Erroꝛ. ret ꝛps assumpsit. & pro nobis langui
Torpoꝛ. dus factus fuit. Esa. liij. Uere lan-
Timoꝛ. guores nostros ipse ptulit: & dolores
Laboꝛ. nostros ipse portauit. Sic ergo patet
Doloꝛ. quomodo languent singuli naturaliter. ¶ Secundo dico: q̄ languent deuoti ꝟtualiter. Et sic dico q̄ iusti languent. ꝓpre dilationem celestis: patrie. ꝓpre dilectione vnionis diuine. ꝓpe incursione mũdi & miserie. Et sic dico q̄ apõ iustos ẽ lãguor

Desiderans. De languore deuotionis: ꝓ quẽ
Cõsiderans. celestia desiderantur. dz. Hiere. ij.
Reuerberans Quod neemias desiderans reparationem hierusalem & populi israelitici reditum in eandem: leuauit vinum. i. feruorem deuotionis: & dedit regi. i. ꝛpo. Et sequitur verbum ipsius Neemie. Et eram inquit languidus ante faciem regis. s. pre desiderio celestis hierusalem. ¶ De languore dilectionis: quo deus & homo confederatur dicit. Cant. ij. Fulcite me floribus: stipate me malis: quia amore langueo. Et sunt verba sponse. i. anime sponsum suum. i. ꝛpm feruentissime diligentis. Amor eñ ꝓpie languor dicitur: ꝓ eo q̄ desiderata sanitas nec attingitur: nec penitus desperatur: sed sub incerto & pendulo et in voluntate alterius expectatur. Sancte enim anime que hic corporis carcere & exilio sunt detente: dum christum quem amant tenere nequeunt sicut optãt dicũtur languere: eo quod sub spe adhuc incerta noscuntur sponsi gloriam expectare. Canticoruz. v. Adiuro vos filie hierlm si inueneritis dilectũ meũ vt annuncietis q̄ amore langueo. Et sunt verba anime sancte que est in via. ad animas sanctas que sunt in patria. ¶ Jtem de languore mundani incolatus seu mundane habitationis per quem terrestria reijciunt seu vilipendunt. Nota q̄ homo videꝫ se esse corporis cistulis inclusum: infortunie fabulis delusum: erroꝛum nebulis obtusum: mũdanis iaculis contusum: a celi ferculis exclusum. languet & mentaliter sursum tendit: & infima seu terrestria vilipendit. Ps. Traditus sum & non egrediebar: oculi mei languerunt pre inopia. Non egrediebar inquit sc̃z autoritatẽ mundi vel corporis & ideo oculi mei. s. mẽtis languerũt pre inopia sc̃z celestium premioꝛ: vel pre inopia terrestriũ defectuum vel maloꝛuz. Jgitur patet quõ languent deuoti virtualiter. ¶ Tertio vero dico q̄ languẽt iniqui criminaliter. Constat eñ q̄ peccatores sunt in periculoso languore. Nullus eñ languor deterior q̄ peccatum. Languidus eñ non habet gustũ. non exercet actum. non lucrat pastum. nõ euitat iactum Sic nec peccator gustat celestia exercet virtualia. acquirit p̃mia. nec euitat tedia. Et reuera particulariter põt dici q̄ peccatores lãguẽt luxuria renes dissoluente. Castrimargia vires eneruante. Pertinacia mentem inuoluẽte. Jsta eñ tria faciunt hoiem spũaliter languidum sc̃z luxuria. ij. Regum. xiij. Cuba super lectum & languorem simula. s. vt possis corrumpere thamar filiam regis. ¶ Item gula seu castrimargia. ij. Paral. xxj. Egrotabis languore pessimo vteri donec egrediãtur viscera tua. ¶ Item obstinatio seu pertinacia. de quo Eccl. x. Languor ꝓlixior grauat medicum bneũ languorem precidit medicus. Justi ergo talẽ languorem preoccupant & sentientes temptatores. humilitatis & confessionis adhibent remedium ne succumbant Eccli. xviij. Ante languorem adhibe medicinaz Tales tamen lãguidi. i. peccatores a ꝛpo q̃nq̄ curantur. & eius gratie medicina ad sanitatem gratie reducunt. sicut dicit Marci. j. Mõ iesus curabat multos q̄ vexabantur varijs languoribus. Aduerte tamen q̄ sicut languidus indiget adiutorio. sic peccator. Indiget eñ adiutorio: predicatoris: correctoris vel gubernatoris. Unde Joan. v. dicitur. Mõ languidus ille qui sine sanitate per longa tempora fuit iuxta piscinam probaticam excusauit se dicẽs Dominẽm non habeo qui mota aqua per angelum ponat me in piscinam que tamen omnia possunt cedere in vituperium prelatorum & predicatorum. propter quorum negligentiam adhuc restat multitudo hoim languidoꝛũ. Joã. v. Erat in hierusalem ꝓbatica piscina habẽs quinq̄ porticus. in his iacebat multitudo languentũ. ceco-
rum. claudorum & aridorum expectantium aque motum Et sic breuiter dico q̄ inuenitur languor culpe gratie & nature. De languore quomodo languent miseri temporaliter satis dictum est sicut in primo. De languore vero pene ꝓpetie quo damnati sc̃z languent eternaliter nihil ad presens sed illud solum quod dicitur populo peccatori Deutero. xxviij. Augebit dominus plagas tuas. plagas magnas & perseuerãtes. infirmitates pessimas & perpetuas insuper & vniuersos languores Sic igitur dixi aliquid de quadruplici languore.

Lapis.

Nota q̄ lapis multipliciter sumitur in scriptura. Sumit eñ in bono & in malo. In bono eñ signat virum stabilem & cõstantez. In malo aũt designat virũ insensibilem & inconstantez siue ignorantem. Dicamus ergo primo de bono significato q̄ per lapides intelligũtur virtutes interiores vel viri perfectiores Et dico virtutes interiores. Unde Ezech. xxviij. Omnis lapis pretiosus operimentum tuum. Sicut enim lapides sunt vtiles pro plateis sternendis. pro edificijs construendis pro pontibus faciendis. pro hostibus expugnãdis pro lupis & bestijs effugandis pro thesauris regum ampliandis pro infirmitatibus curandis pro castris & ciuitatib⁹ muniendis Sic procul dubio charissimi spirituales gratie & virtutes sunt necessarie & vtiles primo vt exinde platea anime. i. constantia sternatur & adornetur Unde Esa. liij. Ecce sternam per ordinẽ lapides tuos. ¶ Item vt edificium spũalis perfectionis erim de in interiori homine cõstruatur Judith. j. Nabucho donosoꝛ edificauit ciuitatem potentissimam ex lapidibus quadris. ¶ Item vt pons & introitus ad ingrediendum paradisuz edificetur Esaie. liij. Ecce dabo portas tuas in lapides sculptos. ¶ Item: vt hostes nostri sc̃z mundus caro. demonia. expugnent̄ vt etiã bestie & lupi. i. demones & temptationes expellantur & superent. Unde. j. Regum. xvij. dicitur. q̄ david elegit quinq̄ lapides limpidissimos de torrente ad interficiendum goliam. ¶ Item. vtiles sunt. vt inde thesaurus regius cordis humani ditet. Unde dicit Hester. j. q̄ lectuli aurei erant in conuiuio assueri. in quibus lapides dispositi erant. quos mira varietate pictura decorabat. Lectuli enim aurei sunt conscientie pure. ¶ Item vtiles sunt vt infirmitates peccatorum medentur atq̄ sanentur. Unde. j. Regum. vij. dz. q̄ vocatũ est nomen loci illius lapis adiutorij. ¶ Itẽ vtiles sunt vt ciuitas & castrum cordis nostri contra insultus temptationũ muniatur & defendat. Unde. j. Mach. x. dicitur. q̄ iudei exstruxerũt murosin circuitu per montez syon lapidibus quadratis Et ideo bne iter charissimi debemus lapidibus virtutũ ornari: fundari: immuri: & fabricari: vt bene compositi & edificati possimus ante dominum inueniri. Figurati in illis angelis De quibus dz Apo. xv. q̄ exierunt septẽ angeli de tẽplo vestiti lapide mundo & cãdido. & precincti circa mamillas zonis aureis. Quia vere charissimi nos debemus esse angeli per puritatẽ vestiti. lapide mundo per sancte & virtuose conuersationis honestatem. Et circa mamillas. i. circa cor debemus esse precincti zonis aureis per charitatem. Omnis enim lapis preciosus. i. omne genus virtutũ debet esse operimentum nostrum sicut dicitur Ezech. xxviij. Ut simus sicut vas auri solidum ornatũ omni lapide precioso Eccle. l. Ubi aduerte q̄ per lapides possunt intelligi spũaliter tres virtutes ꝑm tres lapidis proprietates. Lapis enim naturaliter est grauis ad descẽdendum. Jdeo dz. vas auri: q̄ aurũ summe dicitur ponderare. Est fortius ad sustinendum. Jdeo dicitur sõlidum. Est durus ad feriendum Jdeo dicitur. Lapide. quia lapis dicitur quasi ledens pedem Sic vere charissimi dico q̄ per lapides intelligitur

Humilitas ꝓ quã aggrauamur. Hũilitate eñ
Stabilitas per quã roboramur. venie inclina-
Seueritas per quã castigamur. mur Jõ dz vas
auri qđ. s. est valde ponderosum. Stabilitate constantie roboramur Jdeo dicit solidum. Seueritate culpe castigamur. Jdeo dicit lapis: quasi ledens pedẽ. Simus igit ponderosi per humilitatez. Unde inquit auri. Quia sicut aurum est magis ponderosum ceteris metallis. Sic vere nos debemus esse graues & humiles ad inferiora per humilitatem tendẽtes: & inferiorem statum & gradum diligẽtes & tenentes Job. xlj. Sternet sibi aurum quasi lutum. Lapides enim naturaliter sunt graues & ad inferiora tendentes & locum inferiorem tenentes. q̄ vere locum inferiorem & statũ infimiorez debemus appetere: & semper per humilitatem nos sub alijs inclinare Ezo. xv. Descenderunt in profundũ quasi lapis. Lapis enim humilitatis semper petit inferiora Et ideo sicut res que est in infimo non põt cadere: quapropter locus inferior est locus tutior. q̄ sc̃z de loco alto faciliter homo cadit. Sic vere status & gradus infimus & humilis magis est tutus: q̄ istum non, sequitur superbie lapsus seu casus Humilitas enim est sicut lapis achates qui portatus & habitus prohibet ne homo casum epilentie patiatur. Quia vere si epilenticus lucifer lapidem

humilitatis habuisset: numq̄ de celi solio cecidisset. Unde de isto lapide qui sic inferius vult iacere dicit. Exo. xxiiij. Uiderūt dñm deum israel ⁊ sub pedibus eius quasi opus lapidis saphiri. Sumus ergo ponderosi per humilitatē. ¶ Itē nos docemur esse vigorosi p stabilitatē Solidū inquit Sicut enim lapides naturaliter sunt solidi nō cōcaui fortes ⁊ nō debiles. ⁊ iō sub onere nō flectunt nec faciliter confringunt Sic vere viri perfecti debent esse solidi ⁊ vigorosi: non flexibiles nec defectuosi. Solidū inquit. Et lapides ponuntur in fundamentis edificiorum eo q̄ totum pondus edificij possint melius sustinere. Unde .iij. Regum. v. Precepit rex vt tollerēt lapides grādes pretiosos in fundamentum templi Uirtus em̄ constantie similis est lapidi adamanti: qui tantā habet soliditatem q̄ non potest ferro vel calibe penetrari. Quia vere nihil est qđ possit destruere vel cassare constantiam stabilis firmitatis. solidum inquit. Unde de talibus bene dicit Job. xxxvij. q̄ solidissime quasi ere fundati sunt. Simus ergo vigorosi per stabilitatem. ¶ Itē debemus esse rigorosi per seueritatē. Lapide inquit. Sicut enim lapis est naturaliter durus in tantum q̄ membra nuda solet faciliter ledere: ⁊ ideo lapides discuntur quasi ledentes pedes. Sic vere nos debemus quandoq̄ esse duri ⁊ rigorosi: ⁊ pedum id est affectionum lesiui ⁊ correctiui Job. xxxvij. In similitudinem lapidis durantur aque. Duricia enim lapidis signat seueritatem correctionis. quia quidā peccatores sunt per seueritatē ferendi ⁊ per correctionem sepius lapidandi Lapis em̄ pretiosus qui dicitur pirites solet adurere digitos eum tangentes. Sic bonus ⁊ rigorosus iudex debet corrigere ꝓteruiam sibi nocentis ⁊ suis iustis iussionibus obuiantis. ¶ Unde nota q̄ lapidibus seueritatis ⁊ iusticie debēt lapidari ⁊ percuti tam a deo q̄ a prelato plura genera personarum scilicet.

D Superbi ⁊ elati. Proterui ⁊ obstinati. Crudeles ⁊ effrenati. Carnales ⁊ inquinati. Blasphemi ⁊ detractores. Auari atq; raptores. Ambitiosi appetitores.

Igitur digni sunt lapidari superbi ⁊ elati. Unde Exo. xix. Omnis q̄ tetigerit montem lapidibus oppr̄imetur Mons enim superbiam designat. ¶ Item proterui et obstinati. Unde Deute. xxj. dicit. Quodsi quis genuerit filium cōtumacem ⁊ proteruū parentibus nō obedientem comessationibus ⁊ luxurie vacantē: lapidibus obruet eūz pplūs ciuitatis. ¶ Itē crudeles ⁊ effrenati. Unde ꝛ Exod. xxj. q̄ si bos cornupeta hominem occiderit bos lapidibus obruēdus. ¶ Item carnales ⁊ inquinati. q⁊ sicut dicit Joan. viij. Mulierem deprehensam in adulterio iussit moyses lapidari. ¶ Item blasphemi ⁊ detractores: q⁊ sicut ꝛ Leuit. xx. Uir siue mulier in quibus erat phitonicus vel diuinatiōis spūs: erat lapidibus obruendus Detractio aūt non est aliud q̄ quedam aliorū actuū mala estimatio ⁊ diminutio De blasphemis etiā iuratoribus dicit Leui. xxiiij. Educ foras blasphemū vt lapidet cū omis pplūs. ¶ Item auari atq; raptores: sicut de achor ꝛ qui furatus fuerat regulā auream ⁊ coccineū palliū: qui sicut ꝛ Josue. vij. fuit ex iussu dñi lapidatus. ¶ Itez ambitiosi appetitores. De quibus ꝛ. Hebre. xij. Bestia que tetigerit montem lapidet. Bestia em̄ est bestialis homo: qui montē dignitatis ecclesiastice per ambitionem ascendit. Tales igitur peccatores debēt puniri ⁊ lapidibus seueritatis ⁊ iusticie: ⁊ hic in futuro iudicio castigari. Et ideo talibus comminat dñs. Ezechiel. xxxviij. in persona gog. vbi ꝛ. Judicabo eū peste ⁊ sanguine ⁊ ymbre vehementi ⁊ lapidibus immensis: ignem ⁊ sulphur pluam super eum. Sic igitur ptz quō per lapides intelliguntur virtutes q̄ ad edificandum animam spūaliter requiruntur. Quod bene figuratum est Exod. xxviij. vbi precipitur q̄ in vestimento aaron sacerdotis ponerentur in quatuor ordinibus duodecim lapides pretiosi: in quibus nomina xij. filiorum israel sculperentur Quorum lapidū Primus fuit sardius. Scds thopasius. Tertius smaragdus. Quartus carbūculus. Quintus saphirus. Sextus iaspis: Septimus ligurius. Octauus achates. Nonus ametistus. Decimus crisolitus. Undecimus onichinus. Duodecimus berillus. His em̄ xij. lapidibus vestis sacerdotalis ornabat: ⁊ sine istis sanctuariū dominū nō ingrediebat Sic vere charissimi nos ecclesiastici cū simus sacerdotes siue in alijs dignitatibus vel gradibus constituti debemus in vestimento nostre conuersationis duodecim lapides. id est virtutes duodecim habere. ⁊ ipsos nobiscum continue deportare. Iste vero sunt ꝛpei certitudo. ista est sardius qui facit audacem ⁊ timores dicit effugare. Obedientie promptitudo. ista est thopazius qui ſm influentiā lune se dicit regulare. Honestatis pulcritudo: ista est smaragdus: q̄ visum dicitur delectare. Perseuerantie longitudo: ista est carbunculus q̄ die ac nocte dicit rutilare. Charitatis plenitudo: ista est saphirus qui discordes dicitur reconciliare. Fidei limpitudo: ista est iaspis qui oculos dicit clarificare Abstinentie artitudo. ista est ligurius qui fluxum vētris dicitur temperare. Penitētie mestitudo. ista est achates qui tempestates dicit quietare. Diligentie sollicitudo. ista est ametistus qui dicit vigiliam pcurare. Humilitatis fortitudo. ista est crisolitus qui demones dicit deterrere. Timoris dei sanctitudo est onichinus qui tremorē oculorū dicit generare. Amodestie mitritudo: ista est berillus qui dicit luxus moderare. Ista sunt ergo. xij. spūalia ornamenta quibus nos xp̄iani ⁊ maxime ecclesiastici debemus spūaliter ornari. Ista est em̄ corona stellarum. xij. qua coronabatur illa mulier celestis que erat amicta sole. ⁊ que lunā sub pedibus conculcabat: sicut dicitur Apo. xij. Quia vere nos debemus esse mulieres per molliciem pietatis. Amicti sole per clarā apparentiā honestatis Lunam. id est. mundi prosperitatem debemus cōculcare per habitum spūalis paupertatis. Hos dico coronari debemus corona stellarū. xij. id est. predictis virtutibus. xij. adornari: ⁊ spūaliter coronari: vt de quolibet dicat illud ps. Domine preuenisti eū in benedictionibus dulcedinis: posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso. His em̄ per sardiū spei timorē seruile superamus. Per topazion obedientie: lume. i. maiorū nostrorū nos influentijs cōformamus Per smargdum honestatis visus aliox recreamus. Per carbunculū perseuerātie: nocte ⁊ die. i. continue coronam domino rutilamus. Per saphirū charitatis. nos cum discordibus reconciliamus. Per iaspidē fidei oculos intellectus clarificamus ⁊ subtiliamus Per liguriū abstinentie: fluxum ventis. i. ventris in gluttiem tēperamus. Per achatē penitētie: tempestates pctorūz diuertimus ⁊ immutamus. Per ametistum diligentie: in bonis operibus sollicite vigilamus. Per crisolitū humilitatis demones terremus ⁊ cōturbamus. Per onichinū dei timoris: oculū cordis ad tremendū dei iusticiam mittamus. Per berillum benignitatis: litibus ⁊ discordijs obuiamus. Et sic breuiter nos erimus sicut dictū est Eccli. l. Sicut vas auri solidū ornatū omī lapide pretioso: ita q̄ nobis bene poterit dici illud qđ dictū est primo angelo Ezech. xxviij. Omnis lapis pretiosus operimentuz tuū. Sardius. Topazius. Smaragdus. Carbūculus. Saphirus. Jaspis. Ligurius. Achates. Ametistus. Crisolitus. Onichinus. Berillus. Ueruntamen aduerte q̄ in vestimēto aaron in p̄dictis. xij. lapidibus erāt sculpta. xij. nomina filiox israel. Ad denotandū q̄ viri ecclesiastici non soluni debent habere predictam virtutum aggregationem: quinimmo cum hoc debent habere nomina patriarcharum in se sculpta ⁊ celata per sue sancte vite imitationem. Unde Sap. xviij. de aaron ꝛ: q̄ in veste poderis quam habebat

totus orbis

totus orbis terrarum ⁊ parentum magnalia in quatuor lapidum ordinibus erāt sculpta Apoc. xxj. etiaz dicit. q̄ noua ciuitas hierusalē. xij. habebat portas que. xij. lapidibus preciosis fundabant: ⁊ quibus nomina. xij. apl̄orum superscribebant. Quia vere charissimi noua ciuitas hierusalem. s. paradisus. habet. xij. portas. i. xij. modos quibus ibidem possumus introire qui quidē introitus ⁊ ingressus de. xij. preciosis lapidibus. i. de. xij. predictis virtutibus fabricant Quia vere quelibet virtus de predictis nihil aliud est q̄ quidā passus: quedā porta: quidā introitus ⁊ ingressus per quē pōt ingredi vel intrari: ⁊ maxime si. xij. apl̄orum nomina superscribant. i. si. xij. lapsorum fama ⁊ vita imitet doctrina vero ⁊ scientia teneat. Ideo Josue. iij. dicitur q̄. xij. lapides de iordanis fluuio sunt assumpti. ⁊ in signū transitus filiox israel extra fluuiū sunt erecti. Quia. s. per istos. xij. lapides p̄ciosos iordanē huius mundi secure trāsimus ⁊ terram promissionis paradisi securiter introimus Ptz igit quō per lapides intelliguntur gre ⁊ virtutes Un̄ de Assuero ꝛ Hester. xv. q̄ ipse sedebat in regno solij sui indutus vestibus regijs auro fulgens ⁊ lapidibus preciosis. ¶ Sed adhuc dico q̄ per lapidē pōt intelligi vir pfectus. Sicut em̄ lapis est naturaliter grauis: durus. frigidus. sterilis ⁊ insensibilis. Sic vere homo virtuosus debet esse grauis ⁊ descendere per humilitatem durus ⁊ fortis esse. per stabilitatē frigidus. p castitatem sterilis. per paupertatem insensibilis per patiētie firmitatem. Et ideo sicut de lapidibus fiunt edificia turriū ⁊ domorū: sic de talibus viris perfectis debet edificari ⁊ construi domus ecclesie militātis. De ipsis etiaz construet finaliter domus ecclesie triumphantis. Unde prima. Pet. ij. Tanq̄ lapides viui super edificamini in domos spūales Uerūtamē sicut ad sensum videmus q̄ domus nō bene edificat nisi lapides forti cemēto mutuē coniungant Sic vere domus religionis vel ecclesie numq̄ dicit bene edificata: nisi multitudo lapidū. id est psonarū fuerit per cementum charitatis vnita ⁊ colligata. Cuius tamē contrarium plangit Hieremias Treno. iij. Dispersi sunt lapides sanctuarij in capite omnū plateaꝝ. Et nota q̄ inuenio in scriptura lapides.

Quadratos. Ignitos. Celatos. Erectos. Oculatos. Junctos.

Sic vere charissimi in ecclesia debēt esse lapides quadrati per quatuor virtutū cardinaliū quadraturas De quibus dicitur Judith .j. Mō ciuitas egbathanis erat edificata lapidibus quadratis Egbathanis em̄ interpretat domus responsionis· ¶ Item debēt esse lapides igniti per charitatis inflāmaturā Ezech. xxviij. Posui te in monte sancto dei in medio lapidū ignitox. ¶ Item debent esse celati per penitētie sculpturā. vñ Exodi. xxviij. Celabunt singuli lapides noib⁹ singulorū: ¶ Itē debent esse erecti per cōtēplationis elevaturā: ⁊ vniti p cōpassionis ligaturaz. Unde de Jacob dicitur Gene. xxviij. Mō ipse erexit lapidē in titulum fundens oleum desuper. ¶ Item debent esse oculati per discretionis literaturā. Unde zach. iij. Super lapidem vnum septem oculi sunt.

¶ Item debent esse muncti per compassionis tinctura Gene. xxx. Unxisti lapidem ꝛc. Et sic dico q̄ per lapidem potest intelligi vir perfectus. ¶ Adhuc dico q̄ per lapidez in malo significato pōt intelligi vir infectus scilicet peccator. Sicut enim lapis deorsum mouetur: difficulter portat: immobilis est: sterilis ⁊ insensibilis: durus: frigidus ⁊ obscurus Sic vere peccator deorsum tendit per auariciam: difficulter portatur per inobedientiaz. Immobilis est per pigriciā. Sterilis est per omniū virtutum carentiam. Insensibilis est per incōpassionis duriciam. Durus per obstinationis maliciam. Frigidus per indeuotionis tepiditatem. Obscurus per ignorantie caliginositatē. Dico ergo q̄ lapis peccator est deorsum tendens per terrenorum amorem. Unde Exodi. xv. Descenderūt in profundum quasi lapis. Importabilis per inobedientie terrorem ps. Lapidem reprobauerunt edificantes. scilicet quasi ad nullius operis aut iussionis executionē aptatum ⁊ paratum. Immobilis per pigriciē torporem. Unde ibidem Exodi. xv. fiant immobiles quasi lapis. ¶ Itez sterilis per virtutum carentiā ⁊ feruorem. Unde Luc. viij. dicit. Semen quod cecidit super lapidem aruit: quia nō habebat humorem. ¶ Item insensibilis per incompassionis duriciam ⁊ horrorem. Unde .j. Reguz. xxv. dicit de nabal q̄ emortuus est intrinsecus cor suū ⁊ factus est quasi lapis. ¶ Item Durus per obstinationis horrorem ⁊ frigidus per indeuotiōis algorē. Unde Job. xxxviij. In similitudinem lapidis durantur aque: ⁊ superficies abyssi constringitur. ¶ Item obscurus per ignorantie tenebrositatem. Unde Job. xxxviij. Lapidez caliginis ⁊ vmbram mortis diuidet torrens ꝛc. Sufficit ad presens Uolui allegare multa exempla: quia alibi ea inuenies in diuersis materijs allegata.

Laqueus. Nota q̄ laqueus idem est qđ vinculum vel ligatura ad capiendum vel detinendū ordinatum. Et accipit laqueus vt cōiter in malo: quapropter p laqueū pōt intelligi spūaliter quicquid pōt hominem capere vel detinere. Est igit triplex laqueus. vicz Laqueus

Tentationis. Afflictionis. Damnationis.

Primus laqueus est interior ⁊ cordialis. Scds laqueus est exterior ⁊ mūdialis. Tertius laqueus est posterior ⁊ infernalis. ¶ Primus est laqueus peccatorū. Et iste est laqueus tentationis quo homines a dyabolo capiunt. Uel laqueus male consuetudinis quo in criminib⁹ detinent. De quo in ps. dicitur. In via hac qua ambulabā absconderūt superbi laqueū mihi Hiere. v. Inuenti sunt in pplo meo impij. s. demones vsurarij: vel heretici insidiātes velut aucupes laqueos ponētes ad capiēdū viros. Scds est laqueus miseroꝝ. Et iste est laqueus tribulationū huius mūdi quibus infortunati ⁊ miseri detinent. De quo dicitur in ps. Deduristi nos in laqueum: posuisti tribulationes in dorso nostro. Tertius est laqueus dānatorū: ⁊ iste est laqueus sententie ⁊ ordinationis diuine: que inferius eternus tormentis damnatos laqueat ⁊ cōstringit. vnde Treñ. iij. Formido ⁊ laqueus factus est nobis fastitas ⁊ contritio. ¶ De laqueo ergo primo. scz tentationis vel male consuetudinis: potest dici q̄ iste laqueus Capit

Pecuniā diligentes. Luxuriā exercentes. Superbiā facientes.

Primo ergo laqueant homines per pecuniā Sicut em̄ lupus qñq̄ capitur la queo vel pedica duz famelicus existens predā satagit deuorare Uſi q̄uis lupus non intendat nisi satiari ⁊ recedere q̄si tñ pedem ponit in laqueū: necesse est ipsum inibi remanere Sic vere homo dum ad predaz diuitiarū famescens ⁊ desideras inhiat satiari ⁊ repleri ⁊ diues fieri credit ⁊ curat: subito pes sue affectionis laqueo sue auaricie capit in quo ineuasibiliter detinet Unde .j. Thi. vj. Qui volunt diuites fieri incidunt in laqueū ⁊ in tentationem dyaboli. Et Prouer. xxj. Qui cōgregat thesauros impinguetur ad laqueos mortis. ¶ Scdo laqueant homines per luxuriam. Mulier. n. est sicut aranea que nō cessat filare laqueos suos ad capiendum muscas Quia. scz mala mulier nō cessat pagare ⁊ ornare. se ⁊ laqueos capillox suorum tendere: vt possit muscas q̄ diligunt sanguinē. i. luxuriosos qui diligūt carnalitatem attrahere per luxuriam ⁊ ligare Unde Eccls. vij. ꝛ. Inueni mulierem morte amariorem: que laqueus venatorū est ad capiēdas animas: sagena cor eius vincula sunt manus eius. ¶ Tertio laqueantur homines per superbiam Et isti sunt sicut aues que cum diligunt volatum sepe cum non aduertunt laqueo capiuntur. Quia superbi dum ludus ⁊ volatus mundane glorie

Universidad de Deusto
Biblioteca

eis placet: sepe fit q̄ a dyabolo per superbiam laque antur. Unde Eccls. ix. Sicut aues apprehenduntur laqueo: sic capiunt homines ꝛc. sufficit Vide infra de Vinculis ꝛ Ligare. ꝛ. s. de Alligare.

A **Largus Largitas.** Nota q̄ largitas idem est q̄ liberalitas. Est enim virtus que dat danda ꝛ retinet retinenda. Dicit autē res larga quādo lata est ꝛ expansa nō contracta nuoluta vel clausa. Et ideo q̄ manus expansa ꝛ clargita faciliter dimittit cadere ꝛ exire vel recedere que tenebat bene per largitatem intelligit liberalitas: que. scz sua dare ꝛ dimittere consuevit. j. Mach. iij. Timuit antiochus ne non haberet donaria que ante dederat larga manu ꝛ de Assuero etiam dicitur Hester. ij. Quod iurta regalem magnificentiam dona largitus est. Multa ergo possunt dici de magnificentia largitatis sed auctoritates vocales deficiūt in scriptura. Vide infra vbi liberalitas. vbi Beneficium Munus Dare. Tribuere. Offerre ꝛc.

A **Lasciuia.** Nota q̄ lasciuia signat insolentiaz mētis ꝛ corporis: ꝛ leuitatez animi honestis moribus indecentē q̄ petm̄ spāliter pertinet ad luxuriosos quia. s. tales solent in factis gestibus ꝛ sermonibus ceteris q̄z insolentijs lasciuire. Unde Amos. vj. dr. q̄ isti dormiunt in lectis eburneis ꝛ lasciuiunt in stratis suis Et ℣prouerb. vij. dicit de fatue adolescente ꝛ muliere ꝓcaci q̄ statim eam sequitur quasi bos ductus ad victimam: ꝛ quasi agnus lasciuiens ꝛ ignorans: ꝛ nescit q̄ ad vincula stultus trahatur. Talis ergo lasciuia ꝛ talis motū incompositio: vestiumq̄z gestuum ꝛ actuū insolens leuitas ꝛ si in cunctis reprehendat: in religiosis tamē clericis ꝛ prelatis: necnō in sapientibus senibus grauibusq̄z pena principaliter condemnat Et tali em̄ lasciuia labitur quis faciliter in peccatū: ꝛ de peccato ad tormentum Unde Osee. iij. Sicut vacca lasciuiēs declinauit israel non pascet eos dñs: fornicatione fornicati sunt Hā vt dicit Hiero. in sermone Semper saturitati lasciuia est vicina Sunt sibi vicina venter ꝛ genitalia: ꝛ per ordinem membrorum ordo est viciōz omitto. Unde vbicūq̄z agitur de Insolentia. de Inconstantia. de Instabilitate: ꝛ similibus Et vbi Juuentus. Adolescentia ꝛc. quia auctoritates vocales nō sunt nisi in originalibus. Et si vis nota q̄ vir sapiens debet lasciuiam abijcere ꝛ repellere, scilicet

B
A corde.	A corde fugiat insolens affectus.
Ab ore.	Ab ore recedat lasciuus affatus.
A corpe.	A corpe desit impudicus gestus.
Ab ope.	Ab ope absit inhonestus actus.

Fugiat ergo lasciuia a corde ꝛ conscientia q̄z sicut dicit Jsido. in sentētijs li. ij. ca. xx. Semper conscientia viri dei debet esse humilis: ꝛ tristis. s. vt per humilitatē non superbiat: ꝛ per vtilē merorem cor ad lasciuiam nō dissoluat. ¶ Item fugiat ab ore eloquentia quia. s. valde debet sapiens abstinere a verbis superuacuis ꝛ lasciuis: q̄ potissime ptinet ad religiosos qui castitatē vouerunt. vnde Ambro. sup Lucam. ca. j. Discite virgo verboz vitare lasciuiam. Maria enim etiam salutationē angeli verebatur. vnde Hiero. sup Ezech. ℣pro signo sunt interioris hois verba erumpētia. Sequitur. Luxuriosa ꝛ lasciua mēs lucet in facie: ꝛ secreta cordis motu corporis ꝛ gestibus indicat Ad q̄ facit illud Eccli. xx. Homo sapiens tacebit vsq̄z in tēpus: lasciuus ꝛ imprudēs non seruabit tēpus. ¶ Itez fugiat a corpe gestus impudicus. Quia reuera inhonestus ꝛ lasciuus motꝰ: gestus ꝛ incessus vel de sunt indecentia in homine sapiente. vnde Jsido. soliloquiorum. li. ij. sic inquit Jn gressu tuo sit simplicitas: in motu puritas: in gestu grauitas: in incessu honestas: nihil dedecoris: nihil lasciuie: nihil petulantie: nihil insolētie: nihil leuitatis in incessu tuo apparcat Animus enim in corporis habitu apparet: gestus signum est mentis. ¶ Item fugiat ab opere lasciuiens actus: ꝛ potissime actus luxurie de quo Hieroni. super illud. Ubi est thesaurus tuus ibi est ꝛ cor tuum: dicit sic. Sulosi deus vēter est. Ubi ergo habet thesaurum. Thesauri ergo sulosi epule sunt. Lasciui amatoris thesaurus lubrica libido. Huic seruit vnusquisq̄z a quo vincitur Jsta ergo sufficiant. Vide s. de Conuersatione.

Lassitudo. Lassus. fatigatio

A Cum lassitudo nihil aliud sit q̄ virium debetudo ꝓ ueniens ex labore seu ex tedio. displicētia vel languore Notabo q̄ moraliter loquēdo in scriptura reperitur. Lassitudo que est

Laudabilis.	Primo igit dico q̄ inuenitur lassitudo laudabilis que est perfectoz
Culpabilis.	
Miserabilis.	Et ista proculdubio est illa cui terrena negocia displicent: ꝛ quē omnia que hic videt fatigant atq̄z lassant. Exemplo xp̄i de quo dicit Joan. iij. q̄ fatigatus ex itinere sedebat secus viam. Un de bona virtuali ꝛ commendabili lassitudine dicit Ambrosius sup beati immaculati. Jlle est inquit in hac terra aduena qui pōt dicere nostra conuersatio in celis est: qui suā in dño habet portionē ꝛ q̄ potest dolere q̄ diutius viuat in terris: qui moza huius longeuitatis lassat: ꝛ cui habitationis huius ꝓlixitas fastidio est. ¶ Secundo dico q̄ inuenit lassitudo culpabilis que est imstorum seu petōrū Et ista est dupler. Una scz potestatis: alia voluntatis Lassitudo potestatis est illa qua. s. mali se lassant ꝛ fatigant cum malis operibus exercēdis. vt pote qui male facere vltra non pūt: ita q̄ non in volūtate deficiunt: dicentes. s. illud Sapiēn. v. Lassati sumus in via iniquitatis ꝛ perditionis: ꝛ ambulauimus vias difficiles: ꝛ viam domini ignoramus. Ut ꝛ talis possit dicere illud Augusti. in lib. confessio. li. ij. Obstupueram inquit stridore cathene mortalitatis mee: pena superbie anime mee ꝛ ibam longius a te: effusus in plurima ꝛ sterilia semina dolorū superba deiectione ꝛ inquieta lassitudine. Talis lassitudo erit illa de qua dr Judicum xvj. Quod defecit anima da lile. s. pre desiderio sciendi in quo erat fortitudo mariti sui ꝛ ad mortem inquit vsq̄z lassata est. Alia etiam est mala lassitudo q̄ est voluntatis: ꝛ hec est qua quis faciliter sponte ꝛ voluntarie se reddit fatigatū ꝛ lassatū in via virtutū: q̄z scz multi sunt qui in via mundi ꝛ in laboribus negociorum terrenorum nunq̄ lassant Juxta illud Eccli. xxiij. Homini fornicario omnis panis dulcis: nō fatigabitur transgrediens vsq̄z in finē. Sed reuera in via virtutū ꝛ morum: in via penitētie ꝛ iustitie: in via mādatorū ꝛ diuinarum legum si q̄ scz bonum opus vel quē bonum laborē aggressi fuerint statim fatigant ꝛ statim retrocedere approbant. Liber enim de natura rerū dicit de illo monstro marino q̄ dr. serra gōvrdens nauē velificantē alas erigit ꝛ cū nauevelificare contendit ita q̄ q̄nq̄z per quadraginta stadia simul vadit: sed. finaliter lassatur q̄ quasi mortua: fatigata subsistit: ꝛ ad fluctꝰ equoris retrocedit. Sic vere multi sunt qui cum nauibus. id est cum sanctis hominibus per mare mūdi nauigantibus ꝛ ad portum salutis euntibus nituntur iter facere. a lasq̄z anime scilicet affectum ꝛ intellectum sursum ad celestia incipiunt erigere: ꝛ per bona opera cum sanctis ꝛ iustis ad patriam properare: sed finaliter ꝓpter defectum virtutis ꝛ constantie isti lassant ꝛ dum laborem bonorū operum fastidiunt lassi subsistere comprobātur. Unde Sal. v. Currebatis bene quis vos impedit: Ita q̄ finaliter ad fluctus. id est ad peccata redeunt: ꝛ iterum mundi negocijs se committunt. Quia breuiter multi sunt qui ad bona opera sunt mertes. Jn malis tamē q̄q̄ magis difficilibus sunt valde fortes. De tali ergo inconstantia ꝛ lassitudine dicitur. j. Regū. xxx. Venerunt ad torrentem besor ꝛ lassati substiterūt. Unde de talibus qui sic lassant in bonis operib? Dicit

Dicit Gr̄ego. moral. libro. xxij. cap. xiij. Omnes terreno iudici tota die etiam assistere fortes sunt: in oratione autē coram deo vel vnius hore momento lassantur Sepe nuditatē deiectionem: famem: ꝓ acquirēdis diuitijs tolerant: superna autē laborioſe querere tanto magis dissimulāt: quanto eis retribui tardius putant. Justi autem non sic fatigantur. quia scilicet isti tribulationibus non fatigant immo semper sunt recentes ad bona opera facienda. Unde Hebreorum. xij. Non fatigemini animis vestris deficiētes Sequitur. Fili noli negligere disciplinam domini: nec fatigeris cum a deo argueris. Quem em̄ deus diligit corripit ꝛc. Jsta est ergo lassitudo culpabilis que est infirmorū seu peccatorum. Et pone si vis ꝛ expone: quo modo tria genera personarum faciliter lassant. videlicet.

C Mulieres. ℣Pueri infirmi ꝛ Ceci. ¶ Tertio vero dico q̄ inuenit lassitudo miserabilis que est miserorum. Et ista ꝓcerto est illa quā in corporibus ꝛ in rebus sustinent pauperes ꝛ egeni qui scilicet paupertate ꝛ tribulationibus fatigant ꝛ diuersis miserijs desolant. Treno. v. Ceruicibus nostris minabamur: lassis non dabat requies. Egypto dedimus manus ꝛ assyrijs vt saturaremur panibus. Jsta est ergo lassitudo quā audimus deum commendare. quā videmus deuz subleuare. quā debemus pie supportare. Quod lassitudinem mundi tribulationē deus commendet ipsamq̄z inuandā ꝓcipiet atq̄z mandet. patet Esaie. xxviij. vbi dicit Hec requies mea reficite lassum hoc est meum refrigerū. ¶ Item q̄ istā lassitudinē deus per seipsum compatiendo subleuet patet. Esaie. xl. vbi dicitur q̄ deus est ille qui dat lasso virtutē: ꝛ bis qui non sunt fortitudinē multiplicat. Unde ipsemet dicit Hieremie. xxxj. Inebriaui animā lassam: ꝛ omnem animā esurientem saturaui. ¶ Item q̄ istaz lassitudinē pauperum miseroꝝ iustus ꝛ pius homo ibē ter supportet patet Job. iij. vbi dicitur Manus lassas roborasti: vacillantes cōfirmauerunt manus tue. ꝛ genua trementia confortasti Econtra autē malis ꝛ incompatiētibus dicit Job. xxij. Aquā lasso non dedisti. ꝛ esurienti subtraxisti panem ꝛc. Sic ergo ptz q̄ in scriptura reperitur triplex lassitudo. s. Miserorū. ℣Peccatorum. ꝛ ℣Perfectorū. De lassitudine vero dānatorum de qua dicitur ¶Judith. ix. Tenebre fatiguerunt eos: nihil ad presens.

Lateres. Later.

A Cū lateres conficiant ex luto ꝛ igne fortissimo: ꝛ cocti durantur in lapides: ita q̄ apti sint ꝓ edificijs construendis: ꝓ domibus cooperiēdis: ꝛ pro pauimētis sternendis potest dici q̄ lateres significāt viros sanctos qui q̄us naturaliter sint luteri: virtute tamen ignis spūssancti vel per decoctionem ignis tribulationis vel dilectionis. fortes fiunt ꝛ lapidei ad edificationē ecclesie habiles ꝛ parati ꝛ ad mortem patiendū intrepidi. Unde Genesis. xj. dicitur. q̄ in edificatione turris gigātes habuerunt lateres ꝓ saxis ꝛ bitumē ꝓ cemēto. Gigātes em̄ fuerunt xp̄us ꝛ angeli: qui scilicet in edificatiōe ecclesie vsi sunt sanctis martyribus cōfessoribus ꝛ doctoribus primitiuis. q̄ scz igne tribulationū ꝛ feruore sancti spūs fuerūt excocti: ꝛ cemento seu bitumine charitatis ligati. qui scilicet lateres fuerūt in edificio ecclesie ꝓ inferiori fundamēto ꝛ pauimēto: ꝓ vlteriori edificio ꝛ incremēto: ꝛ pro finali ꝛ superiori cooperimēto ꝛ tegumē to Gen. xj. Faciamus lateres ꝛ coquamus eos igni Sequit. Et faciamus nobis ciuitatē ꝛ turrim cuius cacumen pertingat ad celum. Nonne later excoctus igni fuit scrūs Laurētius sic dictus quasi latericius Jpse em̄ ꝛ alij similes fuerunt tales lateres sicut ille in quo Ezechiel descripsit obsidionē ciuitatis hierz

B peccatricis. De quo dicit Ezech. iij. ¶ Alio aūt modo per lateres terreos ꝛ coctos possunt intelligi diuitie que ad fidem consistunt in pecunijs ꝛ metallis q̄ scilicet nihil aliud sunt q̄ terra cocta. Jn terra enim primo coquentur per naturalē calorem: finaliter coquenk desuper per artificialē laborem. Isti sunt lateres quos ℣Pharao dyabolus iubet fieri ꝛ in quibus filios israel seruituti deditos. i. xp̄ianos sibi subiectos ꝓcipit occupari Exodi. j. Egyptij. i. demones affligebāt filios israel illudētes ꝛ inuidētes eis, atq̄z ad amaritudinē perducebant animas eoꝝ operibus duris. luti ꝛ lateris ꝛc. nihil plus.

Latro. Latrones.

A Latro est ille q̄ latēter furatur ꝛ surripit alienum. Unde latro dicit a lateo lates: q̄ semper ꝛ continue latet vel latere potest. ℣Potest ergo latro accipi dupliciter. scz literaliter ꝛ spūaliter. Latro em̄ temporalis est dignus suspendio temporali. Maz sicut illi q̄ a leonibus in festank solent in vijs publicis vnū leonē suspendere: vt alij leones territi ipsos possint in pace dimittere. Sic vere latrones q̄n capiunk in vijs publicis suspenduntur: vt alij saltim videntes metu pene a simulibus retardenk Mat. xxvij Crucifixi sunt duo latrones. Et bene tales comparātur leonibus qui latenter animalibus insidiank: ꝛ cū neminez viderint quicquid possunt crudeliter depredantur ℣Prouer. xxiij. Insidiank in vijs quasi latro: ꝛ quos incautos viderit interficiet Latro. spūalis est dignus suspendio infernali quia. s. sicut latro temporalis finaliter suspenditur in patibulo: sic spūalis suspenditur in inferno. ¶ Aduerte tñ q̄ quinq̄ genera

B sunt latronū spūaliū. s. Hereticī: qui latenter furank sciētie veritatem. Usurarij: q̄ latenter furank substantie facultatē. Symoniaci: q̄ latenk furank siue ingredimk ecclesie cōtatem. Demones: q̄ latenk furantur virtutum anime sanctitatem. ℣Peccatores: qui latenter furantur anme ꝓprie bonitatem. Omnes em̄ isti sunt spūales latrones homines: vel in bonis vel etiā in virtutibus predātes. ¶ Primi ergo latrones sunt heretici. Isti em̄ sunt fures veritatis. Unde de latronibus istis potest dicere ecclesia illud Job. xix. Simul venerunt latrones eius ꝛ fecerunt sibi viam per me. ¶ Secundi latrones sunt vsurarij. Isti em̄ latenter absq̄z hoc q̄ homo percipiat: alienū acquirūt. Unde Exo. xxj. Sicut leo cōsurgit contra fratrē suū. ¶ Tertij sunt symoniaci. Isti em̄ more latronum intrant in ecclesiā occulte non manifeste. latenter nō apparenter. fraudulenter nō iuste. De istis ergo dicit Joan. x. Qui non intrat per hostiū in ouile ouiū: sed ascēdit aliunde ille fur est ꝛ latro. ¶ Quarti sunt demones qui. s. furank hominib? virtutes ꝛ gratias. ꝛ deo animas xp̄ianas. De quibus dicit Luce. x. Homo quidā descendebat a hierusalem in iericho: ꝛ incidit in latrones q̄ spoliauerūt eum: ꝛ plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Iste em̄ homo est peccator: qui a hierlm. id est. a gra in peccatum descendit: ꝛ in manum latronū. id est. demonū incidit: qui. s. spoliāt eū virtutib? gratuitis vulnerāt eū in naturalibus ꝛ sic semiuiuū eum relinquūt. ℣Peccator em̄ dicit semiuiuus: quia in xp̄o nō viuit nisi medietas ipsius: q̄ scz corpus viuit: anima vero mortua est Apoc. iij. Nomē habes q̄ viuas ꝛ mortuus es. ¶ Quinti sunt pctōres Isti more latronū anime ꝓprie bonitatem ꝛ virtutez q̄ deo sedez ꝛ domiciliū ibi parāt furātur. De istis dicit Math. xxj. Vos fecistis domū meā spelunca latronū: quia virtutibus eam spoliantes. vitijs ꝛ latrocinijs fecistis eā abundare. Et sic ptz quomodo spūaliter accipiunk latrones.

Latitudo. Latus.

A Notaq̄ latitudo sumik in bono ꝛ in malo. Est aūt latitudo dimensio rei quā ad capiendū ꝛ continendū aliquid ampliak. Et ideo per latitudinē in bono pōt intelligi amplitudo charitatis que ita est ampla ꝛ lata q̄ infra ambitum eius possint omnia contineri. scilicet boni ꝛ mali: amici ꝛ inimici. de quo dicitur in ps. Latum mandatum tuum nimis: mandatum dico charitatis. Quia sm Greg. Tria do

Universidad de Deusto
Biblioteca

mini non nisi arto itinere inchoatur:sed amoris dulcedine dilatatur.Sicut enim fumus in principio circa terram est valde strictus verum tamē quanto plus ascendit sursum tanto plus dilatatur Sic vere ille fumus idest illa persona que ē inferius.id est q̄ circa terram versatur:valde per odium strictificatur et in seipso ꝓpter defectū amoris circumcludit ⁊ arctat Illi vero qui sursum ad celestia per desiderium ascendūt: quāto amplius eleuantur:tanto ad amorē dei ⁊ ꝓximi potius ⁊ amplius dilatant. Ūn Ezechielis.xlj. Latius erat templum in superioribus . Aduerte tamen ꝙ tria debent esse in nobis valde lata ⁊ ampla. videlicet.Cor.Manus.⁊ Os

Debet enim in nobis esse
Latitudo cordis ad affectandū.
Latitudo manus ad erogandū.
Latitudo oris ad deprecandum.

Latitudo dico cordis ad affectandū quia scz cor nostrū debet esse latiz ⁊ extensum ad dilectionē maloꝝ ⁊ bonorū amicoꝝz ⁊ inimicorū:dei etiam ⁊ ꝓximi:inferiorū ⁊ superiorū Sicut enī dromedarius magis ⁊ citius ambulat q̄ q̄cunq; aliud animal quod facit longitudo tibiarū ⁊ pedum ⁊ latitudo passus Sic vere charissimi boni ⁊ charitatiui cito currūt ad paradisum . Quia enim pedes suoꝝ affectuum sunt longi:ita scilicet ꝙ nō soluz attingant illa que sunt ꝓpe nos scilicet amicos ⁊ bona mundi:immo etiam illa que sunt a nobis distantia scilicet inimicos ⁊ bona celestia: ideo passus sui amoris lati sunt:⁊ ad magna ⁊ maiora extēti ⁊ ampliati quapropter melius ⁊ citius ⁊ facilius potest ad celestia ambulare ps̄. Et ambulabam in latitudine. Sicut enī arbores que interius habent humorem lacteum valde solent crescere in latum: sicut ptz in ficu Sic vere illi qui intus in corde habent lac gratie dei valde crescunt in latum per desiderium ⁊ amorem. Unde de ista latitudine cordis dicit.iij.Reg.iiij. Dedit dominus Salomoni sapientiā ⁊ prudentiā ⁊ latitudinem cordis. ¶Item debet in nobis esse latitudo manus ad erogandum Numeri.xxiij. Pluribus dabitis latiorē partem. ¶Item latitudo oris ad suppliandū.Unde ps̄. Exaudiuit me in latitudine dominus ⁊c. ¶De talibus ergo latitudinibus hominis iusti pōt dici illud Eccli.j. Altitudinem celi:latitudinem terre ⁊ ꝓfundum abyssi quis dimēsus est:Ubi nota ꝙ triplex est bona latitudo videlicet. Quedam superior.Est enim superius latitudo amplissime habitationis.Quedam inferior. Est enī inferius latitudo largissime erogationis.Quedam interior.Est enī interius latitudo plenissime contentationis. Latitudo superior est omnium allectiua. ⁊ ista est altitudo celi. Latitudo inferior est oīm nutritiua: ⁊ ista est latitudo terre. Latitudo interior est omnium contentiua: ⁊ ista est ꝓfunditas abyssi. Est igit latitudo superior latitudo summe ciuitatis: ⁊ ista notat in altitudie celi.Sphera enī quāto magis est alta ⁊ magis a centro elongata: tanto magis naturaliter est lata. Istud videmus sensibiliter in radijs rote qui circa cētrum seu circa medium rote sunt valde stricti ⁊ conculcati sursum vero circa superficiem seu spheraz valde spaciose sunt lati ⁊ dilatati Sic vere charissimi illi qui hic habitant circa centrū terre sunt necessario valde stricti:quia scilicet locus huius mundi ita est modicus ⁊ artus ꝙ vni cordi humano non potest ad plenum sufficere:sicut de Alexandro legit . Quod cū magister suus sibi diceret.Adhuc plures alios mundos esse:ille dixit,Heu me inquit miserū quia adhuc non nisi vnicum acquisiui.Sed vere sursuz in sphera paradisi ⁊ celi est locus lat⁹ ⁊ spacios⁹:vbi sine pressura viuitur:⁊ vbi in latitudine spaciatur:vbi scilicet est tanta latitudo ⁊ amplitudo ꝙ omnibus potest sufficere ꝙtucunq; multa habebunt.Sicut enim fumus inferius est strictus:sursum autem efficitur valde latus.Sicut etiam fila in tela aranee circa mediū stricta sunt ⁊ tamen sunt superius lata Sic vere hic inferius in mundo semper sumus stricti pressi ⁊ cōculcati:sursum autem in patria erimus dilatati. Quia sicut dicitur Job.xvj.In mundo pressuram habebitis in me autem pacem.Unde.j.Paralip. iiij. Inuenerunt pascuas vberes ⁊ valde bonas: terramq; latissimam ⁊ quietam ⁊ fertilez. Ubi aduerte ꝙ in ista patria.

Est amplitudo capacissima q: ibi est terra latissima.
Est quietudo securissima.Quietam inquit.
Est plenitudo fecundissima.Fertilē inquit ⁊ pascuas vberes Ista aūt latitudo ostenditur cum dicit. Altitudinem celi:quia sicut sphera quāto altior: tanto latior Unde Eph.iij.Ut possitis intelligere cum oīnibus sanctis que est latitudo:longitudo:sublimitas ⁊ profundum.Et in ps̄.dicitur ꝙ ꝑm altitudinem celi a terra corroborauit misericordiam suam super timētes se Et Apocal.xxj.dicitur ꝙ altitudo ⁊ latitudo ciuitatis erant equales. Ista est igitur latitudo superior.s.latitudo summe ciuitatis Altitudinem inquit celi. ¶Secundo dico ꝙ latitudo inferior est latitudo summe pietatis:quia.s.nos debemus esse lati:porrecti ⁊ extenti ad ꝓximos per pietatem ⁊ largitatem quod ostenditur cum dicitur.Latitudinē terre. Per terram enim qua cuncta viuentia nutriuntur: intelliguntur viri perfecti ⁊ misericordes qui per pietatem alios nutriunt:⁊ per clementiam se ad eos dilatant. De qua Job.xxxviij.Numquid considerasti latitudinem terre: ¶Tertio dico ꝙ est latitudo interior: summe charitatis:⁊ ista est profunditas abyssi.quia scilz sicut abyssus est locus insatiabilis profunditatis paratusq; est recipere quicquid potest sibi imponi.Sic vere charitas vel cor charitatiuum tante est capacitatis ꝙ infra suum ambitus cōtinet vniuersa:bonos scz ⁊ malos:propinquos ⁊ extraneos:contiguos ⁊ remotos. Unde de ista lata capacitate ⁊ profunditate charitatis vel hominis charitatiui potest dici illud quod de deo dicitur Job.xj.Excelsior celo est:quid facies:profundior inferno:⁊ vnde cognosces:longior terra mensura eius ⁊ latior mari.Sic enim charitatiuus debet esse excelsior celo per contemplationem:profundior inferno per meditationem:longior terra per perseuerantie durationem:latior mari per amicitiā ⁊ dilectionem.Sic ergo patet qualiter est latitudo superior inferior ⁊ interior.Et sic ptz ꝙ est latitudo bona ⁊ virtuosa. ¶Sed adhuc dico ꝙ est latitudo mala ⁊ vitiosa Et ista est latitudo mundane ꝓsperitatis:latitudo humane voluntatis: ⁊ latitudo terrene cupiditatis.Prosperitas enī est via illa.de qua dicit Matth.vij. Lata est porta ⁊ spaciosa est via que ducit ad perditionem.De latitudine voluntatis que scz tanta est ꝙ nihil potest sibi sufficere potest dici illud Iheremie.xvij.Peccatum iuda exaratum super latitudinem cordis. ¶Item de latitudine cupiditatis que scz tanta est in quibusdā ꝙ nihil terrenum potest eaz implere.dicitur illud Eccl̄.xxvj. Vocauit nomen putei latitudo Et hec de latitudine sufficiant Uide supra de dilatare.

Latus.Latera. Nota ꝙ latus licz cōmuni significatione dicatur de omni re:vtpote ꝙ nos dicimus latera domus.,turris flummis ⁊c.Et sic latus accipitur ꝓ parte circū iacenti.Uel etiam latera dicuntur cuiuscūq; rei partes magis late ⁊ magis extente. Unde hystoria dicit ꝙ latera dicuntur quasi lata.proprie tamen latera dicuntur animalium partes in quibus scz cetera membra latent quia scilicet latera animalium ex costis ossis constituuntur que scz curue sunt ⁊ non recte:vt in concauitate laterum membra interiora cōmeantur ⁊ a nocumentis exterioribus per fortitudinem laterum custodiantur.Et inde est ꝙ coste dicuntur a custodiendo:⁊ latera a latendo:eo scilicet quia interiora membra latent ⁊ custodiuntur tam in lateribus q̄ in costis:sicut dicit Isid̄. Nota igitur ꝙ in scriptura inueniuntur

inueniuntur.scz Latera

Justi que sunt custodienda.
Templi que sunt inhabitāda.
Mundi q̄ sunt abominānda.
Xpi que sunt considerāda.
Impij que sunt vituperanda.
Celi que sunt desideranda.
Inferni que sunt refugienda.
Egeni que sunt operienda.

Primo igit dico. ꝙ inuenimus latera custodienda: ⁊ ista ꝓcerto sunt latera anime vel viri iusti. Sicut eīn corpus humanuz duo habet latera:dextrum scilicet ⁊ sinistrum:que scilicet cōstant ex quatuordecim costis septem vicz.hinc ⁊ septē inde Sic vere anima iusti viri duo habet principalia latera.videlicet fidē in dextera que sedem habet in intellectu:⁊ charitatē in sinistra que habet sedem voluntate seu affectu. Fides eīn septem habet costas.i .septez dona spūssancti que ei subseruiūt.Charitas autem septem habet morales virtutes que ei famulantur ⁊ assistunt. Fides autem est necessaria in dextera ꝓsperitatis Charitas autem est necessaria in sinistra aduersitatis.Igitur talia latera animam interius latentem defendunt:⁊ exterioribus mundi carnis⁊ hostis tentationibus obuiant ⁊ resistunt ⁊ ne forte latera perforātes:male cogitationis:delectationis ⁊ consensus sagittas ibi figant defendunt.Juxta illud ps̄. Cadent a latere tuo mille:⁊ decē milia a dextris tuis ad te autem non appropinquabunt.Et notabis ꝙ in lateribus anime videlicet in intellectu ⁊ voluntate: seu in fide ⁊ charitate: vel etiam in spe ⁊ timore : debent esse spiritualia ornamenta ad modū tabernaculi fedens quod in vtroq; latera habebat varia mumenta habeat igitur ꝓ ornamento

Sapientie certitudinem.
Permanentie firmitudinem.
Continētie pulcritudinem.
Diligentie promptitudinē.

Sit igitur ibi sapiē tie limpitudo q̄ scilicet figurat in cherubim qui interpretatur plenitudo scientie.De quibus dicit Ezodi.xxv Cherub vnus sit in vno latere oraculi:⁊ alter in altero vtroq; latus ꝓpiciatorij tegant Et Deutro.xxxj dicit Tollite libz̄ ponite in latere arche.Liber enī scientiam ⁊ fidem signat. ¶Item sit ibi ꝑmanentie seu ꝑseuerantie firmitudo que scilicet figurat inyectibus que erant de lignis sethim imputribilibus ⁊ incremabilibus ⁊ non incinerabilibus:quibus scz portabatur altare Exodi. xxv.⁊. xxvij. Facies vectes de lignis sethim eruntq; ex vtroq; latere altaris ad portandū. Nihil.n.melius animā ad paradisum portat q̄ perseuerantia in bono.Unde Exo.xxv.dicit sic.Facies quatuor circulos aureos quos pones per quatuor arche angulos Duo circuli sint in latere vno.⁊ duo in altero. Facies q̄z vectes de lignis sethim ⁊ operies eos auro:inducesq; per circulos q̄ sunt in arche lateribus vt in eis portet.Circuli enī qui habent figuram sphericam que non habet principiū neq; finē:eternitatem significant seu spem eterne felicitatis:que.s. vectes perseuerātie contineт:⁊ archā anime sustinet atq; fouet Qui etiā quatuor esse dicunt.pro eoꝝ figura quadrāgula stabilitoꝝ ⁊ perseuerantioꝝ comꝓbatur Unde sicut aper habet in latere quādam portionem duram ⁊ impenetrabilem quā iaculis opponere consueuit.Sic homo debet habere virtutem constantie ⁊ perseuerantie q̄ a nemine debet vinci. ¶Itē sit ibi continentie pulcritudo Et ista figuratur in vittis ⁊ anulis iacynthinis:que ornamēta sacerdotalia ⁊ etiam cortinas tabernaculi restringebant. signantes temperantie ⁊ castitatis virtutes:que scilicet motus ⁊ leuitates restringunt ⁊c. Exodi .xxvj. Ansulas iacynthinas in lateribus ⁊ summitatibus facies cortinarum Et Exodi.xxviij.Stringatur rationale anulis suis cuz anulis superhumeralis vitta iacynthina ¶Item sit ibi diligentie promptitudo figurata.scilicet in anulis tabernaculi. Nihil enim velocius moueri potest q̄ figura rotunda ⁊ anularis: significans virtutem dilectionis:que scilicet est valde mobilis ⁊ attenta ad omnia bona opera peragēda.Unde de sacerdotalibus ornamentis dicitur Exo.xxxix.Anulos aureos posuerūt in vtroq; latere rōnalis. ¶Aduerte tamen adhuc ꝙ in latere aquilonari seu in latere sinistro tabernaculi ponebat mensa cum panibus:ad denotandum ꝙ latus sinistrum quod est charitas sem per debet mensam pietatis secum habere: ⁊ pauperes ⁊ indigentes recreare Exodi.xxvj. Mensa stabit in latere aquilonari. Latus cuiz aquilonare quod est frigidum:signat frigus aduersitatis:paupertatis: ⁊ sterilitatis:indigentie ac penalitatis. In quo scilicet est necessaria charitas ⁊ pietas ꝓ pauperibus nutriendis Etiam aduerte ꝙ saga que operiebāt tabernaculum ita lata erant ꝙ vtrunq; latus velabant ⁊ operiebant sicut ponitur Exodi.xxvj. Per saga autē aut vilia indumenta:intelligitur humilitas: que scz vtrunq; latus.id est vtranqspartem anime debet operire ⁊ tam intellectum fidem ⁊ spem : q̄ voluntatem charitatem ⁊ dei timorem debet circumcludere ⁊ velare. ¶Itē aduerte ꝙ tentoria erant ad latus dextrū tabernaculi ⁊ ad sinistrum: ⁊ etiam tabule erant recte in latere dextro ⁊ in latere sinistro:quibus scz potest notari ꝙ in vraq; parte anime debent inueniri tabule que fiunt ad claudendum. id est virtus custodie ⁊ sedulitatis:⁊ tentoria que fiunt ad recipiendum id est.virtus hospitalitatis.vt scz tam de mensa pietatis q̄ de tentoriis hospitalitatis dicatur cuilibet iusto illud.ps̄.Uꝛor tua.id est charitas sicut vitis abundans in lateribus domus tue.Abundās dico.s. in pietate ⁊ hospitalitate.Constat enim ꝙ latus iusti quod est fides:vel charitas debet circumstare

Indigentes vt ipsos refrigeret.
Diuites vt ipsos honoret.Seu
Seruientes vt ipsos remuneret.
Penitentes vt ipsos recuperet.
Ignorantes vt ipsos erudiret.
Corrigentes vt eos obtemperet.
Defendentes ne hostis eruperet.
Regens gentes.s.deus vt ipsum commoueret.

Sint igitur circa latus charitatis nostre pauperes vt refrigerent.s.per elemosynas ⁊ fomenta: sicut supra visum est de Mensa ⁊ de tentoriis. Unde de illa paupercula Ruth que colligebat spicas post terga metentiū dicitur Ruth.ij.Mō ipsa sedebat ad latus metentiū.sedit inquit ad messoꝝ latus ⁊ cōgessit polentam sibi. ¶Itez sint circa latus nostrū diuites vt honorent seu seruitores ⁊ benefactores vt remunerent. Unde.j.Regū.xx.Sedit abner ex latere Saul.Abner enim erat dines ⁊ erat amicus ⁊ seruus Saul : quia scz quādoq; ꝓpter honorem ⁊ statum nostrum necesse est vt diuites honoremus ⁊ etiam iustuz est ꝙ suos benefactores ⁊ amicos circa nos habeamus. ¶Itez sint circa latus nostrum penitētes vt recuperent scz ad statū gratie. Unde.ij. Paralip.iiij.dicitur ꝙ Salomon posuit mare in latere dextro domus. Mare enī amaros penitentes designat. ¶Item sint circa latus nostrū ignorātes vt edoceant. A latere enī nostro . id est a fide ⁊ charitate debēt aque sapientie ⁊ doctrine manare que scz ignorantes debēt bonis instructionibus irrigare Ezech.xlvij. Aque redundabant a latere dextro. ¶Itē sint circa latus nostrū dirigētes vt ꝑfidētes vt eis obtemperemur:quia boni ⁊ iusti semper volunt habere circa se tales qui:eos corrigant ⁊ informēt ⁊ a deuiatione ꝓmuniant. Unde in scriptura videtur talibus prelatis doctoribus ꝓdicatoribꝫ ⁊ breuiter omnibus correctoribus ⁊ diuinum zelum zelantibus dicere illud Eccli.xxx.Curua ceruicē eius in iuuētute:tunde latera eius dum infans est. ¶Itez sint circa latus nostrū defendentes.scz ꝓ nobis orātes ⁊ nos instruētes vt hostis superet.ij.Regum.xvj. Bellatores a dextro ⁊ sinistro latere regis dauid incedebant. ¶Item supremo ⁊ finaliter sit iuxta latus nostrum regens gentes.s.xp̄s:vt per nos commemo

Universidad de Deusto
Biblioteca

retur ⁊ vt nos custodiat ⁊ consoletur ¶Prouer.iij. Dominus erit in latere tuo vt custodiat pedem tuum ne capiaris. ¶Patz ergo quomodo latera anime sunt virtutes: ⁊ potissime ille que sunt superius nominate. Et si vis potes addere illud quod dicitur in libro prosticoꝝ:quia.s.ibi dicit ꝙ in febribus acutis bonū signum est infirmum iacere super latera.signū enim est ꝙ latera non sunt apostemate tacta: quia als ita doleret ꝙ lateribus non incumberet vllo modo. Sic vere dico moraliter ꝙ in infirmitate vite ꝑsentis vbi oēs febricitamus ⁊ tentationibus estuamus.bonū est ꝙ cubemus super latera ista id est super dextrum qō est spes fides:⁊ celestium consideratio. Et super sinistrū qō est charitas ⁊ timor:mortis ⁊ inferni premeditatio. Signuz eīm si in talibus lateribus incumbimus:⁊ si nunc celestia:nunc infernalia cogitamus: est:ꝙ interius in cordib⁹ nostris apostema seu corruptionem peccati mortalis nō habemus. Illi eīm qui peccati ⁊ criminū apostemate sunt plem ⁊ infecti ⁊ morbo febrili sunt repleti nesciunt iacere in latere: nec ad deum in tribulatione aut tentatione recurrere:nec de celestibus gaudijs inenarrabilibus ⁊ infernalibus infinitis penis ⁊ tormentationibus cogitare:sed solum in ventre aut dorso deliciarū ⁊ criminū ⁊ immundiciarum toto tempore se inuoluere ¶Hec ergo precipitur figuraliter Ezech.iij.vbi dicit. Et tu dormies super latus tuū sinistrū. Sequit Et cū cōpleueris dormies super dextrum. ¶Patet igit ꝙ sunt quedam latera que sunt custodiēda quia scilicet valde debemus custodire virtutes que etiaz custodiunt vitā ⁊ salutē anime sicut quedā arma:sicut videmus de militibus qui scuta solent circa latus portare: vt possint aduersariorū ictibus obuiare ⁊ interiora sua tutius defensare. ¶Scōo dico ꝙ sunt latera q̄ sunt inhabitanda Et ista sunt latera que status ecclesie ⁊ fidei:⁊ status perfectionis ⁊ gre obtinet. Altare enim ⁊ archa facta fuerūt quadrata ⁊ lata:quia.s.quelibet res quadrata quatuoꝛ lateribus est distincta habet eīm latus Dietale. Meridionale. Occidētale ⁊ Aquilonare. Sic reuera cum ecclesia sit quadrata: hoc est dictu in quatuoꝛ partibus orbis sita:vel quatuoꝛ euāgelioꝝ fide dotata:seu etiā quatuoꝛ virtutib⁹ cardinalibus insignita dico ꝙ in quatuoꝛ latera.i. i quatuoꝛ status salutiferos est distincta.s.In statum Magistralem:qui est orientalis.
Clericalem:qui est meridionalis.
Regularem:qui est aquilonaris.
¶Popularē seu laicalem:qui est infimus ⁊ occidentalis Nam oriēs est pars celsior. Mā meridies est pars clarior. Nam aquilo seu septētrio est pars frigidior. Nam occidēs est pars infimior ⁊ vltimior. Jsta sunt quatuoꝛ latera ecclesie in quibus ⁊ in quoꝝ quolibet iuste possumus habitare. in statu gre viuere. animas saluare ⁊ dño deseruire Quodlibet.n.istoꝝm laterū diuinis gratijs irrigat. iuxta illud Ezech.xlvij. Aque etiam descendebāt in latus templi dextrū Et quodcūq; etiam ipsoꝝ iuste ⁊ iuste si homo vult inhabitatur Judic.xix. Fuit quidā vir leuites habitās in latere ib⁹ mōtis effraym. Jsta sunt ergo latera inhabitanda.
¶Tertio dicoꝙ sunt latera abominada. Et ista sunt ꝓcerto status ⁊ habitacula hominum peccatorum Mali eīm videnꝫ dicere cuzlucifero illud Esaie.xiiij. Dicebas inquit in corde tuo.sedebo in monte in lateribus aquilonis:ascendā super altitudinē nubium:similis ero altissimo. ¶Pars eīm aquilonaris que frigida est ⁊ sterilis:signat mundū per indeuotionē frigidū ⁊ cunctis bonis operibus sterilem atq; nuduz In cuius sc̄z lateribus.id est in cuius statibus ⁊ dignitatibus mali nituntur ascendere:⁊ honoꝛes super fluos occupare. Unde mundi principes possunt figurari in socijs gog. De quibus dicitur Ezech .xxxviij .ꝙ venient contra terram sanctam omnes scutati ⁊ galeati: ⁊ vniuersa agmina eius:domus togorma: latera aquilonis ⁊ vniuersum robur. Vide interpretatiōes nominum ⁊ applica si vis Jsta sunt igitur latera abominanda. ¶Quarto dico ꝙ inueniuntur latera confideranda. scilicet latera xp̄i. que propter nos perforata fuerunt:quando vnus militū lancea latus eius aperuit ⁊ continuo exiuit sanguis ⁊ aqua. In quibus scilicet sacramenta ecclesie virtutem suam ad loturā ⁊ purificationem peccatorum sumpserunt:vt dicunt sancti. Unde Joan.xx. dicitur. Quod iesus ostēdit eis manus ⁊ latus. Sequitur. Affer manum tuam ⁊ mitte in latus meum ⁊ noli esse incredulus sed fidelis.
¶Quinto dico ꝙ inueniuntur latera vituperanda. Et ista sunt procerto latera corporalia impioꝝ ⁊ iniquorum:in quorum.s.fortitudine ipsi confidunt: ⁊ ipsa vertunt contra simplices innocentes. Unde ipsis dicitur Ezech.xxxiij. Lateribus ⁊ humeris impingebatis:⁊ cornibus vestris ventilabatis omnia infirma pecora donec dispergerentur. Talia tamen latera malorum finaliter per tribulationes a deo cedunt:sicut de Balaam dicitur Num.xxij. Quod ipse fuste cedebat latera asine. Et per mortem eternā etiā lacerabuntur Eccli.xlij. Seruo pessimo sanguinare latus. ¶Sexto dico ꝙ inueniuntur latera desideranda. Et ista sunt latera palatij supernalis. sc̄z paradisi. De quibus dicitur in ps̄. Fundantur exultatione vniuerse terre mons syon:latera aquilonis: ciuitas regis magni. ¶Septimo dico ꝙ inueniuntur latera refugienda. Et ista sunt latera damnatoꝝm: que scilicet in isto mundo fuerunt pinguia atq; lata. Juxta illud Job.xv. Operuit faciem eius grassitudo ⁊ a lateribus eius aruina dependet. In inferno vero sunt desolata misera atq; stricta Ezec.xiij. Ecce data sunt super te vincula ⁊ ligabunt te in eis:⁊ non conuertes te de latere tuo in latus aliud. ¶Octauo dico ꝙ inueniunt latera operiēda vel vestiēda seu contegenda Et ista sunt latera pauperū egenoꝝq; debem⁹ vestire:⁊ per pietatē ⁊ elemosynam operire: sicut faciebat Job.xxxj. dicens. Si inquit despexi pretereuntē eo ꝙ non habuerit vestimentum:⁊ absq; operimento paucum si non benedixerint mihi latera eius ⁊ de velleribus ouium mearū calefactus est:humerus meus a iunctura sua cadat:⁊ brachium meum cuz suis ossibus confringatur ¶Patet ergo quomodo latus in bono signat ⁊ in malo vide vbi dexter ⁊ Sinister.

Lauare. Nota ꝙ lauare est aqua siue liquore aliquo aliquid mundare. Undeper loturam intelligiē quecunq; purificatio:vel mundificatio Cuz igitur quatuoꝛ modis anima spualiter mundificetur. sc̄z per baptismū:per confessionem:per lachrymationē:⁊ per compassionē: Hinc est ꝙ quadruplicem loturā possumus notare vicz Loturam

Baptismalis purgationis.	Dico ergoꝙ anima lauatur per baptismalem regenerationem: sicut aquila que descendens ad fontem plumas veteres mutat:⁊ sic iuuentus ipsius renouatur Sic scilz in fonte baptismi plume veteres peccatoꝝ dimittuntur:⁊ homo spualiter renascitur ⁊ quasi nouiter generatur. Unde de ista lotura dicitur.iij.Regū.v. Lauit sesepties in iordane iuxta sermonem viri dei:⁊ restituta est caro eius sicut caro vnius pueri. Aduerte tamen ꝺm ¶Plinium ꝙ quis plumbū possit dealbari ⁊ lauari per alchimiam:nunq; tamen pōt sua impuritas totaliter amoueri:qō facit sue materie grossicies ⁊ impuritas:q̄.s.est argentum viuum impurū: ⁊ sulphur immundum fetidū atq; grossum. Sic vere charissimi cum nos sumus creati ⁊ formati ex impura materia.s.ex impuro sulphure ⁊ argento viuo. id est ex immunda carne ⁊ sanguine. hinc est ꝙ licet per baptismū possimus ablui ⁊ lauari impuritas tamen carnis nostre.sc̄z cōcupiscentia ⁊ vilitas nō potest a nobis penitus amoueriq̄nis ꝑ baptismū habeat temperari.
Verbalis confessionis.	
Lachrymalis compunctionis.	
Cordialis compassionis.	

perari. Unde ¶iere.ij. Si laueris te nitro:⁊ multiplicaueris tibi herbam borith. maculata es in iniq̄tate tua. ¶Item lauantur anime per verbalem confessionem. Sicut enim riuus qui exit a fonte:est fordiū mūdificatiuus:sic vocalis confessio que exit a corde per os est criminum mundificatiua. Unde ꝑs. Asperges me domine ysopo ⁊ mūdabor:lauabis me ⁊ sup niuez dealbabor. ¶Itē lauātur anime ꝑ lacrymabilē cōpūctionē. Unī ꝑs. Laborauī in gemitu meo:lauabo ꝑ singulas noctes lectū meū. lacrymis meis stratū meū rigabo. ¶Itē lauātur anime ꝑ fraternalē cōpassionem Unde Judith.x. Lauit corpus suū et unxit se. Lotura eīm signat purificationē: unctura signat cōpassionem Talibus ergo loturis debem⁹ lauari ⁊ spualiter emūdari: vt sic possim⁹ facere qō ꝺr. Esa.). Lauamini. mūdi estote: auferte mala cogitationū vestrarū. Quiescite agere puerse. discite bñ facere. Jō breuiter cuilibet pōt dici illud.iij.Reg.v. Vade ⁊ lauare septies ī iordane. Ubi aduerte ꝙ sicut vas qō est multū immūdū nō potest bñ fieri mūdū ⁊ lotū nisi vas ꝓcutiat nisi fex expellat: nisi lotio ꝓtinuet: nisi postea mūde seruetur Sic vere loquēdo spualiter hō peccatoꝛ ⁊ immūdus nō pōt bñ ꝑ penitentiaz lauari: nisi ista sint inipso. vz. Concussio laboris. Vade inquit.
Expulsio horroris. Lauare inquit.
Duratio vigoris. Septies inquit.
¶Punitio doloris. In iordane inquit.
Si ergo bene volumus esse loti debemus.
¶Mutare status cōditionē: Jdeo ꝺr. Vade.
Expiat culpe corruptionē. Jō dicit. Lauare.
Frequentare vocis cōfessionē. Jō dr̄ septies nō semel.
Castigare motū defectionē. Jdeo dicitur in Jordane: qui interpretat riuus iudicij. Quia sc̄z in iudicio confessionis ⁊ penitētie solet reus castigari ⁊ puniri.
¶Primo igitur si volum⁹ spualiter lauari necesse est ꝙ immutetur ⁊ cōcutiat status nostre inique cōditiōis: quod oñditur cum dicitur. Vade Sicut eīm vas quod bene debet lauari debz bene cōcuti.:⁊ de vno latere in aliud mutari ⁊ cōuerti. Sic homo qui bene per penitētiam. vult lauari: dz interius p̄ scipsum ꝓcutere ⁊ per timoris incussiōem ⁊ sui status discussionē: et de vno latere in aliō se mutare per sui status ꝓuersionē ⁊ mutationē: quod oñditur cū dicit. Vade. q. d. in eodē statu nō subsistas: sz per cōuersionē de vitio ad virtutem de peccato ad gratiaz: de mūdo ad patrē ꝑperes atq; vadas. vñ dicit. Marci.j. Vade ⁊ ostēde te principi sacerdotū. Sicut eīm aliq̄e sunt medicine corporales q̄ nō bene purgāt corp⁹ nisi hō corporaliter se moueat seu vadat sicut de elleboro dicit ypocras. Si vis inq̄t elleboꝝ ducere moue corp⁹. Sic vere per medicinā p̄nie hō nō bene lauatur aut purificat nisi int⁹ rectra spualiter se moueat. Vade inquit. Ipse eīm debet interius in cōscientia se mouere per cōtritionē. Exterius vero in apparētia debet se mouere per mozū mutationem et per ad bonū cōuersionem. Ut ei dicat. Joh.viij. Vade et amplius noli peccare. Vadat inq̄t ⁊ trāsferat se petō: de mendacio ad veritatē: de iusticia ad equitatē de luxuria ad castitatē: de superbia ad humilitatē ⁊c. Et sic ꝓcerto poterit bñ mūdari ⁊ spualiter depurari Jdeo bñ ꝓcipit. Joh.ix. Vade lauare ī natatoria siloe. Natatoria siloe erat probatica piscina in hierusalem vbi infirmi mundabātur et curabātur. sicut dicitur. Johā.v. Et signat lauacrū penitētie: in quo quisquis peccatoꝛ ⁊ infirm⁹ se lauer.t: sanus ⁊ incolumis morredibit: sicut patet ex relatione illi⁹ ceci nati. Joh.ix. Abij ⁊ laui ⁊ vidi. Abij inquit peccatū dimittēdo ⁊ abhorrendo per cōtritionē: Laui: peccatū expellendo ⁊ emittēdo per cōfessionē. Uidi:coꝛ meū informando et illuminando per discretionez. Vade ergo: vt sic dicat quilibet penitens illud. Miche.j. Super hoc inquit plangam et vlulabo. vadam spoliatus et nudus.
Quia scilicet penitens debet plangere per interiorem contritionem: vlulare per exteriorem confessionem ire per sui mali status mutationē: spoliatus ⁊ nudus esse per sui cordis manifestam reuelationez. Sic ergo patet ꝙ qui bene per penitentiā vult lauari: debet ꝓpriaz cōditionē immutare. vade inquit. ¶Secundo dico quod volens lauari debet corruptionem impiam expurgare et expiare. Lauare inquit. Sicut eīm per loturā sordes ⁊ macule purgant: vestes mūdātur ⁊ totū corp⁹ refrigerat. Sic vere ꝑ loturā p̄nie macula pctoꝝ abstergit:⁊ inocētie mūdicia ꝓcurat Lauare ergo. Unī Mie.iij. Laua a malicia cor tuū: vt mūdus fias. Aduerte tñ ꝙ ad loturā p̄nie faciēdam.
Instruimur a natura.
Inducimur a figura.
Impellimur a sciptura
Dico ꝙ a natura instruimur. Elephas enim aīal ita est fluuiale ꝙ in fluminibus summe diligit se lauare ⁊ balneare. Unde dicit ¶Plinius. ꝙ elephas si cūvroze sua coeat: anteq̄ ad locuz suum redeat in flumine se abluet et lauabit. In quo ꝓculdubio instruimur a natura ꝙ quicquid īmūdicie contrahimus statim ꝑ penitentiam lauare ⁊ purgare debemus. De leena etiā legitur ꝙ formicata cum pardo nunq̄ audet apparere coram leone nisi ꝓmitt⁹ abluatur: alias leo immūdiciam sentiens adulterij ipsam leenā lacerare ⁊ occidere cōprobatur. Seruasius etiam libro de ociijs imperialibus:⁊ etiaz Jacobus de Iosanna in summa sua adduxerūt exēplū de ciconia q̄ ꝓbata est ⁊ experta cuz alio masculo q̄ cū suo carnaliter copulari: et post ad fluuiū currere et lauari ⁊ tandem ad masculum suum sicut ꝓius reuerti. Uerumtamē quadā die post copulam factā cū altero lota aqua aliquo interuemēte impedimēto nō fuit ⁊ iō illota ad masculū ꝓpriuz rediit qui aliquātulū diffumulās aliarū ciconiarū multitudinē secum adduxit ⁊ adulterā que lota nō fuerat interfecit. Lotura ergo penitentie est necessaria. Quia vere anima q̄ cum altero viro idest cum dyabolo adulterata fuit per peccatum: quādo tādem venit ad p̄sentiā viri sui ꝑ sc̄z in sacramēto altaris: vel etiam post mortem in iudicio nisi ꝓius lota per penitētiaz fuerit ipsam crudeliter condemnabit. Sic vero lotura penitētie peccata ꝓmo abluerit: tūc predicta sua crimina non videbit. Ecce ergo quomodo ad loturaz penitētie mstruit nos natura. Jdeo bene dicit in figura Deut.xxiij. Qui nocturno pollutus fuerit somnio non reuertetur donec ad vesperā lauetur. Et Leuiti. j. dicitur Quod sacrificium seu hostia anteq̄ domino offerretur non soluz caput immo intestina et pedes in aqua ꝓmitus lauabātur. Sic vere charissimi si polluti fuerimus per peccatum anteq̄ domino in celis offeramur post mortē vel anteq̄ ad ipsuz reuertamur ad missam seu eucharistiam necesse est ꝙ per penitētiam lauemur. Et ꝙ caput intentionis. intestina cogitationis: et pedes affectionis per istud lauacrū depurentur. Et hoc est ad qō impellit scriptura Ruth.iij. Lauare igitur ⁊ vngere. induere cultioribus vestimētis. Et sic ergo patet quomō si volum⁹ bene lauari necesse est corruptionem impiā expiare. ¶Tertio dico quod nos debemus purgationez variam frequētare: quod oñditur cum dicitur. Septies quia. ſ. nō sufficit semel sed pluries lauari: nō vno mō sed multimode. Et potissime per istud septies possum intelligere septemplicē loturā de qua fit mētio in scriptura ꝑ quas septē modi purgatiōis. vel septē virtutes quib⁹ potest aīa a pctis lauari intelligitur: et sunt iste. ſ. Lotura.

Lactea.	Lauatur ei anima cū lacte melliflue eruditiōis. de quo dicitur
Vinea.	Canticoꝛ.v. Mel et lac sub lingua tua. Unde anime dicitur.
Aquea	Canticoꝛ.v. Oculi tui sicut
Oleacia.	columbe super riuos aquarum
Sanguinea.	que lacte sunt lote. Cum vino
Rutirea.	dulciflue cōsolationis. Unde iuda dicit. Gen.xlix. Lauabit in vino stolam suam. Cū aqua irrigua lacryma
Mitrea.	

Universidad de Deusto
Biblioteca

tionis. Unde Exo. xl. Lotos aqua indues sanctis vestibus. Cum oleo dulcis compassionis Ezech. xvj. Laui te aqua. ⁊ vnxi te oleo. mūdaui sanguīē tuū ex te. Cū sanguine memorie dñice passionis. Apoc. xxj. Beati qui lauāt stolas suas in sangine agni. Cū butiro pinguis ⁊ tenere dulcedinis ⁊ dilectionis. Unī Job. xxix. Lauabā pedes meos butiro: ⁊ patera fundebat mihi rnos olei. Cum nitro acris correctionis. Unī Hiere. ij. Si laueris te nitro ⁊c. Nitrum enīz est vena terrea acris ⁊ aspera: de qua sicut de creta fit lixiuia ad lauādum Ecce ergo quō semper septies. i. septēpliciter. potest anima lauari. vñ. iiij. Reg. v. Lauit septies in iordane iuxta sermonē viri dei. De lotura etiā cōfessiōis in speciali possumus dicere qō ista debet fieri septies idest vniuersaliter: quia ſm Grego. per septenarum vniuersitas designatur. Uel septies: quia ibi debēt lauari septem peccata mortalia. vel septies: q septē diebus ebdomade: hoc est quotidie: vel septē horis diei de qbus ō in ps. Septies i die laudē dixi tibi. Unī de tali septēplici purificatiōe ⁊ lotura pōt dici illō Leui. xiij. Asperget eū q mūdādus est septies vt expurget. Uel p septies possum⁹ intelligere, vnā aliā septēplicem lotura. De qua fit mentio in scriptura. vicz Lotura.

Cordis. Capitis et Uentris. Uestis. Manuū. Pedum.

Dia em̄ ista sunt lauanda. i. oia crimina q in istis vel occasione istorū cōmittunt sunt purificāda ⁊ p confessionē ⁊ penitētiā expiāda. Lauet ergo cor ab iniqua cogitatione. Unī Hiere. iij. Lava a malicia cor tuū. Et Esaie. j. Lauamini. mūdi estote. auferte mala cogitationū ⁊c. Lauetur corpus a carnali inquinatione. Unde Judith. x. Lauit corpus suum ⁊ vnxit se. Lauet caput. i. intellect⁹ a perversa cogitatione ⁊ intētione ⁊ venter ab immūda delectatione. Unde de vtroq; dicitur. Leui. j. Caput ⁊ cūcta que adherēt iecori ⁊ intestinis lotis aqua. Item lauetur vestis. i. quersatio ab hypocritica simulatione. Unde Exō. xix. Lauent vestimenta sua ⁊ sint parati Item lauent manus ab iniusta operatione ps. Lauabo inter innocentes manus meas Item lauenk pedes affectuum mūdanorū scz a vaga desideriorū discussione. Unde Gene. xviij. Lauenk pedes vestri ⁊ requiescite sub arbore. Ista est ergo septupler lotura. Septies inquit. Quia sicut dicitur. Luce. xvij. Si septies i die peccauerit homo ⁊ septies quersus fuerit ad te: dimitte ei. Sic ergo patet q nos si lauari volum⁹ debemus purgationem variam frequētare. Septies inquit ⁊c.

¶ Quarto dico q si bñ volum⁹ lauari nos debemus correctionē antiā tolerare Mō ostdit cū dr in iordane Jordanis em̄ interpretat riuus iudicij. Riu⁹ em̄ figūt purificationē iudiciū ꝯ figūt correctionē ⁊ punitionem. Penitētia em̄ iordan. s dicitur: quia ibi sicut in riuo homo lauatur ⁊ purificat. ⁊ sicut i iudicio ibi punitur castigat: ⁊ increpatur. In iordane ergo. Unī Mathei. iij. dicitur. Quod multi venientes baptizabātur in iordane cōfitentes peccata sua. Et dicit ibi q Johānes reprehendebat pharisēos dicens. Genimina viperarū quis demonstrauit vobis fugere a vētura ira. Isti igī i iordane lauabank ⁊ i iordane corrigebāt ⁊ arguebank. in signū q in iordane penitētie nō solum est purificatio vel lotura. sed etiam correctio ⁊ pūctura. Est enīz ibi iudiciū vbi peccator est reus: sacerdos est iudex: conscientia est accusator. Ibi ergo homo debet homo accusari et iudicari: vt scz sciat cogitet: iudicet ⁊ distinguat: quid, ⁊ quantum. vbi ⁊ quando deliquit q etiā sicut reus quandoq; post iudicium suspendik. quādoq; infoditur: quādoq; submergik qñq; cōburik. Sic vere in iudicio penitentie homo debet suspendi et in alto leuari per eternorum desiderium ⁊ affectionem. Job. xix. Elegit suspendium anima mea. Infodi in terra per mortis et inferni cōsiderationem. Unde Mathe. xxv. Abyt ⁊ fodit in terram. Submergi p lacrymarum inundationem. Unde in ps. Invalle lacrymarum in loco quem posuit. Comburi per amorem

et dilectionem. Unde. ij. Corinth. xj. Quis scandalizatur ⁊ ego non vror. Et sic igitur si homo totaliter fuerit iudicatus correctus et castigatus bene erit lotus et depuratus. Unde de quolibet sic loto et purificato poterit dici illud. ij. Regum. xij. Surrexit Dauid de terra et lotus vnctusq; est. Patet ergo quomō homo quadrupliciter lauatur. scilicet

Tolerando correctionem.
Frequentando purgationē.
Expellendo corruptionem.
Immutando conditionem.

Bene ergo dictum est. Uade lauare septies in iordane. Et hec de bona lotione sufficiant. ¶ Sed adhuc si volumus possum⁹ dicere q lotura signat in malo quā dogz. Et sic significat immūdiciā siue mundiciā simulataz: qua. scilz hypocrite volūt credi esse mūdi ⁊ loti similes phariseis. de quib⁹ dicitur. Marci. vij. quod pharisei nisi crebro lauēt man⁹ nō māducant panem Cū tamē dñs dicat ibidē. q māducare nō lotis manibus nō coinquinat hominez. Et isti sunt sicut cignus qui est auis fluuialis qui i aqua sepissime se balneat seu lauat. Illa tamē lotura ad carnē interius nō penetrat quia scz perpetuā nigredinē semp seruat in carne sua. Quia vere tales q̄ius exterius in apparentia videātur loti ⁊ puri. intus tamē in cōscientia sunt impuri ⁊ immūdi. Similes etiam pylato qui dño morti adiudicato lauans manus credidit quod talis exteri or lotio sibi proficeret: dicens. Innocens ego sum. ⁊c. Mathe. xxvij. Sic ergo patet diuersimode dc lotura Uide. s. de Aqua. De flumine. De fonte De baptismo De confessione.

Laus. Laudare. Nota q laus idem est quod commēdatio magnificatio et meritorū alicuius verbalis relatio ⁊ exaltatio. Et est duplex laus scz laus diuina ⁊ laus humana. Laus diuina est qua deus magnificatur. laus humana qua homo glorificatur. Dicam⁹ ergo quod nos debemus laudare deū ⁊ ipm magnificare multiplici'ratiōe. Primo quia ad hoc oēs xpianos inducit Exemplū nature. Enigma figure Doctrina scripture Exemplū dico nature. quia sicut videmus et etiā audiu. dicit. Omnia quecūq; fecit deus laudāt dominuz. Unde videmus de istis auibus mūdis ⁊ paruulis q non cessant cantare ⁊ garrire. creatorēq; suuz pro suo modulo collaudare. Unde etiam inter auiculas est alauda que dicitur a laude: que scz laudādo et garrulando nō cessat cantare laudare ⁊ exultare. Est etiam inter eas philomena que dr a philos quod est amor: et mene quod est defectus quasi deficiens pre amore ad cantandū que ad cātanduz ita est dedita quod die ac nocte: ⁊ etiam quādoq; estate et hyeme non cessat altisone modulari. In creaturis etiā superiorib⁹ istud patet: quia scilicet planete dicūtur in suis orbibus vocem mirabilem mittere ⁊ dulci quadam melodia et concordia diuinam gloriam exaltare. Cui videtur concordare scriptura. Job. xxxviij. Ubi inquit eras cum me laudarent simul astra matutina et iubilarēt omnes filij dei? Et breuiter non est dare aliquam creaturam quin ibi reluceat laus et gloria saluatoris. Exemplo ergo istarum creaturarum debemus laudare dominum de celis: et laudare eum in excelsis: et nocte ⁊ die idest continue aliquid facere vel dicere: quod in laudem eius valeat redundare. Benedicam ergo dominuz in omni tempore: semper laus eius in ore meo

¶ Et ad hoc facit quidam exemplum et enigma figure. Quid enim signat quod seniores qui in circuitu sedis sedebant et cytharas et phialas habebant: nisi quod illi qui in sedibus idest in dignitatibus et officijs ecclesie sedent circa solium summi regis: cytharas diuine laudis debent habere vt quilibet possit suam magnificentiam continue resonare. Et hoc est quod scriptura videtur dicere et mandare: quasi in infinitis locis. Laudate inquit dominum omnes

omnes gētes. Laudate eū oēs populi. Lauda hierlm dñm: lauda deū tuum syon: Laudate pueri dūm: laudate nomē dñi. Lauda anima mea dñm: laudabo dñz in vita mea: psallam deo meo q̄diu fuero. Et breuiter ad laudem diuinā excitatur oia que sunt qñ ō in ps. Laudēt illū celi ⁊ terra: mare ⁊ omnia q̄ in eis sunt.

¶ Ubi aduerte q debent laudare. Illi qui.

Extollūtur sublimitate: ⁊ isti sunt celi.
Deprimūtur aduersitate: ⁊ isti sunt terra.
Cōuertūtur ab iniquitate: ⁊ isti sunt mare.

Laudāt ergo prosperitate ditati. Celi mār. Aduersitate grauati. Terra. Iniquitate purgati. Mare. Laudare ergo debent dominū. Uiri promoti ⁊ sublimati. Celi inquit. Uiri depressi ⁊ tribulati. Terra inquit. Uiri conuersi ⁊ immutati. Mare inquit. Primi sunt viri presidentes. Secūdi viri subiacētes. Tertij viri penitētes. ¶ Primo ergo dico quod laudare debēt dominum viri presidentes in dignitatibus. ⁊ isti designantur per celos. Celi inquit laudēt eum Per celos enim qui sunt eleuati a terra. ⁊ qui trāsmutationi vel corruptioni non subiacēt sed superius semp manēt intelligūtur viri sublimes: ⁊ in prosperitate vel dignitate cōstituti qui sursum in dignitatib⁹ eleuank: qui tribulationū impressionib⁹ nullatenꝰ subiugank. Isti ergo de bonis a deo sibi concessis debēt deuz laudare: ⁊ eius misericordiā cōmendare. Celi inquit. esaie. xliij. Laudate celi quia miscōiam fecit dominus. Gallus enim inuēto grano solz cantare: ⁊ se etiam cum alis ppriis verberare. Sic vere vir perfectus acquisito grano alicuius boni sibi a deo cōcessi. debz statim ad cantum diuine laudis animari: ⁊ ad sui verberationē ⁊ correctionē fortius excitari. Boni enīz ex acqsitione bonorum ⁊ cōsideratione bñficiorūz meli⁹ corrigūtur: ⁊ ad exercēdum canticū diuine laudis auidius animātur. Unde in ps. dicit. Laudabo nomē dei cū cātico ⁊ magnificabo eum in laude. ij. Paral. xx. Statuit cātores domini vt laudarēt dominū. Istud aūt genus laudis summe inuenik in patria. Muia. s. sicut dicit. Esaie. lj. Gaudium ⁊ leticia inuenietur in ea: gratiarūactio ⁊ vox laudis. Isti enim laudēt dominū de adepta felicitate de tāgrata societate: de euitata penalitate de sui status securitate. Unde in ps. Apud te laus mea in ecclesia magna. Et alibi. In populo graui laudabo te.

Tales tamē nō sunt multi diuites ⁊ potētes. qui q̄uis a deo receperint multa bona. ipsi tamē seruire dedignātur: nec eius laudib⁹ occupātur. Patz in malis ecclesiasticis qui ad laudādū deū sunt instituti ⁊ ad hoc donis ecclie ditati. Juxta illō. j. Esdre. iij. Steterūt sacerdotes in ornatu suo vt laudarēt dñz p man⁹. Dauid ipi tamē bene, recipiunt salaria ſz nō faciunt seruitia. Bene accipiunt ecclesie pēsiones: ſz nō exequunt dei laudatiōes. De istis dicitur in ps. Mō mortui laudabunt te domine neq; oēs qui descendūt in infernuz. Et si vis compara tales mortuis: qui scz nō mouētur non loquētur ⁊ fetēt. ⁊c. Sic isti nō mouētur p aliquā bonā occupationē nō loquūtur dei laudē per cōfessionem fetēt per infamie conuersationē. Mō summe ptz in illis qui habēt tot beneficia: qui bñ veniūt ad ecclesiam nō vt deum laudēt sed vt distributiones habeāt Similes bubonib⁹ qui ecclias frequētant nō tamē p deo laudādo: ſz ppter oleū de lampadibus comedēdo De istis igik dicitur. Esaie. xxxviij. Mō infern⁹ p̄fitebitur tibi nec mors laudabit te. ⁊c. Mō sic ergo: sed laudēt dñm p̄sidētes in dignitatib⁹ Celi inār. ¶ Secūdo dico q deū debēt laudare subiacentes aduersitatib⁹. Terra inquit. Terra em̄ dicit a tero teris. eo q ab omnibus teratur ⁊ cōculcetur: ⁊ q sub tritura ⁊ cōculcatione omniū animaliū immobiliter radicet. Ista ergo significat illos qui tribulationib⁹ terūtur: ⁊ qui p aduersitates a deo ⁊ a mūdo p̄culcank: qui p certo debent in stabilitate cōstantie manere. ⁊ deum laudare et glorificare: ⁊ q⁹ insticiā cōmendare Terra inār ps. Laudate dominū de terra: dracōes ⁊ oēs abyssi. Tym panū em̄ q̄to magis percutit tantomagis sonat. Sic vere vir iustus quāto a deo magis tribulak: tāto amplius exultat ⁊ laudat ps. Laudate eū in tympano et choro: laudate eū in cordis ⁊ organo. Ubi aduerte qō de⁹ in tribulatiōe laudādus est: q: p tribulationem.

Caro mortificatur.
Uita rectificak.
Sermo dulcificak.
Deus glorificak.

Nos ergo p tribulationē
carnē mortificamus quod
notatur in tympano qō fit
de pellib⁹ animaliū mortuorū. ⁊ in ligno extēditur ⁊ siccak: vt tandē percussuz altius modulek. Quia vere quāto caro amplius siccatur ⁊ extēditur tribulationib⁹ ⁊ miseriis hui⁹ mundi tanto a malis desideriis amplius mortificak ⁊ tanto ad sonū diuine laudis habiliorem inuenik ps. Sumite psalmū et date tympanū: psalteriū iocundū cū cythara. Item per tribulationē vitā rectificam⁹: qō notatur in choro: quia in choro ordinatissime p̄ceditur et ibi dulciter decātatur. Quia vere in choro fidelium debemus vitā nostrā rectificare ⁊ ordinare: ⁊ dei laudē pariter resonare ps. Laudēt nomen eius in tympano et choro: ⁊ psalterio psallāt ei. Item per tribulationem ꝛba mitificam⁹ qō oñdik cū dicik. In cordis: q̄ quāto plus trahūtur tāto dulcius sonare nosciunk. Uz vere quāto hō per tribulationes amplius trahik: tāto ad loquēdum ordandū ⁊ respondēdum dulcis animatur. Quia sicut dicit prouerbi. xvij. Cum obsecratiōibus loquik pauper ps. In decacordo psalterio psallaz tibi Item per tribulationem deus glorificak. Constat enīz q̄ iustus qñ videt se tribulatū cōuertit se ad deū laudandū: et ad suam iusticiā magnificandū: qō oñditur in organo. Organū em̄ quod tāgitur ⁊ pulsatur inferius: sonum reddit a parte superiori. Quia iustus cū hic inferius tribulationibus tāgitur. ad glorificādum supernam dei iusticiam superius excitatur. Unde. ij. Paralip. xxix. Steterūt leuite tenētes organa dauid. Per terrā aūt intelligūtur illi qui in tribulatiōibus deum laudant. Terra inquit. Unde Esaie. xxvj. Habitatis in puluere expergiscimini ⁊ laudate. Et in ps. dicit. Pauper et inops laudabunt nomen tuum.

¶ Tertio dico q debent ipsum laudare penitētes cōuersi a sceleribus. Mare inquit. De penitētibus enīz qui, significātur per mare dicitur in ps. Laudēt illum celi ⁊ terra: mare ⁊ oīa reptilia in eis. Per mare enīz quod est amarū ⁊ in cōtinuo motu. quod est etiā suūp fius purgatiuum intellige penitentez que est amarus per doloꝛem et contritionē. In motu per timoris hesitationem. Sui purgatiuus per verbalem locutionē et confessionem. Iste ergo deum debet laudare sicut infirmus qui eu⁹ sit infirmitatem: sicut captiuus qui eu⁹ sit captiuitatem: sicut obsessus qui eu⁹ sit hostiuz ferocitatem. Isti ergo possunt dicere illud. ps. Fortitudo mea et laus mea dominus: ⁊ factus est mihi in salutem. Mare ergo. Unde de mari idest de viro penitente dicitur. Esaie. xxxiij. Glorificate dominum in insulis maris a finib⁹ terre laudes audim⁹ ⁊c. Patet igik quō deū debēt laudare tria genera psonaꝝ. ⁊c.

De suis prauitatibus penitentes.
Mundi aduersitatibus subiacentes.
De suis magnis prosperitatibus gloriātes.

Et hec de laude diuina sufficiant quo ad presens.

¶ Sed adhuc dico q̄ inuenik laus humana. et ista vt cōmuniter est duplex. scilicet quedam vera. quedam falsa. Laus vera est illa qua laudantur viri virtuosi. Laus falsa est illa qua laudātur viri vitiosi. De laude ergo bonorū notādum est qō merito debēt laudari illi qui habent.

Cōscientie sinceritatē.
Amicicie stabilitatem
Sapiētie subtilitatem.
Opulētie fugacitatem.

Laudabiles ergo sunt
apud deum illi qui habent sinceritatem conscientie. Unde in ps. dicitur. Laudabuntur omnes recti corde. Itē illi qui habent amicicie stabilitatē prouerbio. xviij. Fidelis vir multū laudabik. Item illi qui habēt subtilitatē sciētie

Universidad de Deusto
Biblioteca

et sapiētie.vñ.Eccli.xxxvij.Vir sapiēs implebit bene dictionibus:ꝛ videntes illum laudabunt.Itē illi qui habēt ptemptū seu fugacitatē opulētie.vñ Eccli.xxxj. Beatus vir qui muētus est sine macula:qui post aurum non abijt nec speravit in pecunie thesauris quis est hic ꝛ laudabimus eū.Ista quatuor mēbra nō prosequor:sed omitto gratia breuitatis.De laude vero malorum qui nō de bonis:sed potius de malis psueuerūt alios laudare.De quibus dr Eccles.xv.Nō est speciosa laus in ore peccatoris.De quibus etiā in lib.de proverbijs philosophorū.Sit tibi tāturpe laudari a turpibus ac si laudaris ob turpia.Possumus notare ergo q̄ mali adulatores solētvt cōiter laudare tria genera hominū peccatorū. videlicet.

Exercentes crudelitatem.
Obtinentes formositatem.
Cupientes prosperitatē.

De crudelitate exercētibus ptz: qz sicut anis nobilis magis est commendabilis que magis rapit ꝛ grauat aues innocētes.Sic in mūdo ille magis reputat cōmendabilis et nobilis qui per rapinas magis infestat pauperes ꝛ simplices indigentes. De hoc Proverbio.xxviij.Qui derelinquūt legē laudāt impium. De speciositate cōmētibus dicit Eccli.xj.Nō laudes virum in specie sua.De prosperitatē cupientibus dicit in ps.Laudatur peccator in desideriis anime sue ꝛ iniquus bñdicitur.Sufficit de laudare.

Lazarus. Cum lazarus fuit ille.

Quē mors pstrauit. Sicut hec oīa patēt.Joh.
Quē soror ploravit. xj.Possum⁹ dicere q̄ per
Quem xps amavit. lazarū qui interpretat ad
Quē christus vocavit iut⁹ a dño: potest vir pe
Quē dñs suscitavit. nitēs designari: qui primus
Quē postea recreavit morit delinquēdo.quē soror.i.ecclesia sequit cōplorādo seu cōpatiēdo:quē xps amat ꝛ visitat gratiā infundēdo quē xps vocat ad penitentiam mutando quē xps suscitat culpā remittendo ꝛ ad vitā gre reducēdo ꝛ quē tandē ipse pascit ꝛ recreat celi nutriū cōcedendo.Et dicit adiut⁹ a dño nō ex se nec p se sz ex sola divina gra a vitijs resurgendo. Johis.xj.Lazarus amicus noster dormit: eamus et a somno excitemus eum Et Joh.xij.dicit.Quod in cena lazarus erat vnus ex discumbentibus.

Lectulus.Lectus. Cum lectus sit illō in quo hoīes dormiūt et quiescūt.Nunc est q̄ p lectū pōt intelligi que cūq; requies siue bona fuerit siue mala Nota ergo qō per lectulum potest intelligi multiplex quietatio seu mora.Est enim generaliter loquendo lectus bonus et lectus malus.Lectus bon⁹ est bona habitatio seu mora.Et ista est triplex.s.Lectus.

Interior qui est conscientia. Prim⁹ lect⁹ ē incipiētiū
Exterior qui est pnia. Scōs lect⁹ ē pficiētium.
Superior q̄ est celi patria. Tert⁹ lect⁹ est pficiētiū.

Lectus cōscientie est lectus merozis.De quo.Judith. xiij.Stetit Judith añ lectū suū orās cū lacrimis i silētio Lectus pnie est lectus doloris. De quo dr in ps. Domin⁹ audiem ferat illi sup lectū doloris eius.Lectus celi est lectus glorie et dulcoris.Unde.ij. Parak.xvj. In ciuitate dauid posuerunt eum super lectū suū plenum aromatibus ꝛ vnguētis.De isto ergo triplici lectulo potest dici cuilibet viro perfecto illud. Ezech. xxiij.Sedisti i lecto pulcerrimo:ꝛ mēsa ē ornata añ te Ubi aduerte q̄ ibi fit mētio.de isto triplici lecto vcz.

De lecto conscientie cordialis.
De lecto penitētievirtualis.
De lecto opulētie supnalis.

Primus lectus est lect⁹ tranquilitatis.qō ofiditur in verbo sedisti.Scōs est lectus amenitatis. qō ofiditur in verbo pulcerrimo.Tert⁹ est lectus fertilitatis qō ostēditur in verbo ꝛ mensa ornata est ante te.Lectus cōsciētie dat mentis sessio quietudine. sedisti inquit. Lectū pnie dat fletus lotio pulcritudine. In lecto inquit pulcerrimo Lectū celi glorie dat dulcis potio plenitudine.Mensa inquit. ¶Primo ergo dico q̄ est lectus cōsciētie:ꝛ iste ofiditur cū dicit.Sedisti.Sedere em̄ signat quietē:qz vere qñ hō redit ad pscientiam suā et dimittit tumultū cure ꝛ sollicitudinis tpalis:tunc potest in requie ꝛ quiete esse.Lectus em̄ debet esse locus quietus ꝛ secretus:ꝛ a tumultu hoīm ꝛ a alium separat⁹.Sic vere lectus cōscientie debz esse secret⁹ et quietus:ꝛ a tumultu sollicitudinis alienus ꝛ a turba malarū cogitationū totaliter segregatus.Sedisti inquit.Apes em̄ sedent sup aluearia sua vt sugāt superfluitatē mellis qō si nō facerēt exinde aranee generarētur:ꝛ apes etiam morerētur. Sic vere nos debem⁹ sedere ꝛ morari in alueari ꝛ in lecto pscientie nostre p iugē psideratiōnē ꝛ examinationē:ꝛ si sit ibi aliqua superfluitas alicuius male affectionis vel cogitatiōis: illam debemus expellere fugere ꝛ extrahere per confessionē ꝛ cōtritionē:alias gratia ibidem corrūperet: aranea peccati mortalis faciliter cōciperet:ꝛ nos spiritualiter moreremur.Sedisti inquit Esaie.xlvij. Sede tace ꝛ intra in tenebras.Sedere em̄ debem⁹ p mūdi laboris abdicationē.Tacere debemus per munda noxu tumultuū denegationē.Intrare debemus in tenebras cordis nostri per cōsciētie examinationē.Vñ ergo dicitur.Prouer.xxj.Melius est sedere in angulo domatis q̄ cū muliere litigiosa Iste est ergo lectus cōsciētie vbi debet esse mētis quietudo. Sede inquit. Marci.vij.Jnuenit puellā sedentē sup lectū.Sed nota q̄ iste lectus cōsciētie debet habere tres ppietates fm tres lectuli particulares conditiones que in lecto debent esse.Lectus enim debet esse mundus secretus fulgid⁹.Sic vero pscientia dz ee lectus mund⁹ floridus siue fulgidus per innocētiam ꝛ puritatem.vnde Canti.j.Lectulus noster floridus.Lectus secretus per humilitatē.Job.xvij.Jn tenebris strauī lectulū meū. Lectus fulgidus per sapiētie claritatē.Añ Hester.j. Lectuli quoq; aurei ꝛ argēti super pauimētū erāt.Quia vere charissimi iuxta lectulum pscientie debet esse lectulus puritatis:lectulus humilitatis. lectulus sublimitatis. Et sic bene dico q̄ est lectulus conscientie. ¶Scdo dico q̄ inuenitur lectus pnie. Et iste ostēdit cū dicitur.In lecto pulcerrimo Lectus em̄ tūc dr pulcer qñ est bene lotus interi⁹:ꝛ bñ pictus exterius:ꝛ qñ est bene quadratus ꝛ factus superius.Sic vere lectus penitētie pulcer dicit.Quia interi⁹ est lot⁹ lacrymar lotura.De qua in ps.Laborauī in gemitu meo:lauabo per singulas noctes lectū meū lacrymis meis strātum meū rigabo.Quia exterius.s. in rubedine faciei verecūdie est pictura.Añ talis pōt dicere illud Prouer.vij.Intexui funibus lectū meum strauī pictis tapetibus ex egypto.Itē qz ibi dz esse quatuor virtutum quadratura.Añ iste est lectulus quē fecit sunamitis helyseo.iiij.Reg.iiij.Faciam⁹ mōt viro dei cenaculū et ponam⁹ in eo sellā candelabrū:mēsam ꝛ lectulum. In cenaculo em̄ pnie dz esse iustitie rectitudo ista est sella.Prudentie limpitudo:ista est candelabrū. Clemētie plenitudo.ista est mensa.Patientie quietudo: ista est lectulus penitētie cum lectulis suis. Sed iste procerto est satis durus ad sustinendum. Quia sicut dicitur Job.xxxiij.Increpat per dolorem in lectulo:et omnia ossa marcescere facit.Iste est igitur lectus pulcerrimus.Pulcerrimo inquit.Unde de pnia pōt dici illud ps.Confessio ꝛ pulcritudo in conspectu ei⁹.Iste est ergo lectus pnie. ¶Tertio dico qō inuenit lectus glorie:qui notat cum dr mensa.Mēsa enim signat recreationē:satiationē ꝛ refectionē. Et ideo propie mēsa signat quietē glorie paradisi vbi perfecte satiabimur ꝛ reficiemur.Quia sicut dicitur in ps. Satiabor cum apparuerit gloria tua.Et ibi perfecte delectabimur et nutriemur. Parasti in conspecu meo mensam .Et Job.vij. Consolabitur me lectus me⁹.
In isto enim dormiunt et quiescunt sancti post labores

bores ꝛ miserias hui⁹ mūdi:quia amodo iaz dicit spiritus vt requiescant a laboribus suis Apocal.xiiij.Et in isto recreantur ꝛ satiātur pauperes subditi miseri et egeni.Quia sicut dicit Adathe.v.ꝛ Luce.vj.Beati qui nūc esuritis qz saturabimini. Et nota q̄ iste lect⁹ habet tres lectulos.scilicet Lectulum.

Clare cognitiōis. Intellect⁹ dormit i clara cognitiōe
Dulcis dilectiōis Affectus q̄scit in vera dilectione.
Fortis tuitiōis Memoria sedet in secura tuitiōe.

Est igitur ibi lectul⁹ pfecte cognitiōis.Unde Gen.xlix. dicitur.Quod israel qui interpretat videns deū colligit pedes suos sup lectulū.Item ibi est lectulus perfecte dilectiōis vnde.Canti.iij.In lectulo meo per noctes quesiui quē diligit anima mea. Itē ibi est lectulus secure tuitiōis Dauid sicut dicitur Canti.iij. Lectulum salomonis septuaginta fortes ambiūt ex fortissimis israel.Et sic videt q̄ isti lectuli figurātur in illa figura p̄dicta.iiij.Reg.iiij. Faciamus ei cenaculū ꝛ ponamus in eo sellā cādelabrum mēsam ꝛ lectulū.Per sellā ei intelligitur quietio seu tuitio securitatis Per cādelabrum intelligitur cognitio vel intellectio lumi nositatis. Per mēsam intelligit refectio vel dilectio fraternitatis. Per lectulum vero intelligit psolatio eterne felicitatis.Et sic pz quō est dare lectū honoris in celi gloria lectū doloris in pnia.lectū nitoris in cōscientia.Et sic patet quō lectus pōt accipi i malo significato. ¶Adhuc dico q̄ lect⁹ pōt accipi i malo significato.Et sic dico q̄ triplex malus lectus.videlicz Lect⁹ carnalitatis. Prim⁹ lect⁹ ē dilectio corpalis Lectus psperitatis. Scōs lect⁹ ē hitatio mūdialis. Lectus aduersitatis Terti⁹ lect⁹ ē hospitatio ifernal⁹ Primus est lectus deliciarū. Scōs est lect⁹ diuitiarū Tertius est lectus miseriarū. Jn lecto deliciarū dormiūt luxuriosi Et de isto dr. Eccli.xlj. Ne recipias mulierem alienā neq; scruteris ancillā eius neq; steteris ad lectum eius. Et iste lectus proculdubio valde est immūdus. Iste est em̄.Lectus

Puerorū. Iste em̄ lectus figurat.ij. Reg.xiij.
Ribaldorū. vbi dr Quod amon cubabat sup le
Infirmorū. ctū suū infirmitatem simulans pre

desiderio amoris tharmar sororis sue quā ad se cōuocauit atq; decepit et corrupit.Figurat etiā iste lectus in holoferne.De quo dr Judic.xiij.Mō holofernes iacebat in lecto nimia ebrietate sopit⁹. Et dicitur ibi. Quod dum in lecto sic dormiret ipsiz.Judith mulier pulcerrima occidit.Sic vere charissimi loquēdo spiritualiter. Illi q̄ in lecto carnalis voluptatis dormiūt et quiescunt.sorores suas ꝛ alias xpianas: ꝛ quādoq; cōsanguineas ꝛ propinquas per luxuriam inficiūt et corrūpunt dz vero talibus delectātur ab ipsis mulieribus ꝛ in persona:ꝛ in corpore ꝛ in anima ꝛ in rebus insuper et in fama ledūtur ꝛ destruunt.Ideo ipsa mala mulier videtur dicere.imo in psona ipsius dicitur. Prouer.vij.q̄ fatuo inueni loquēbat illa procax mulier dicēs.Intexui funib⁹ lectū meum.strauī pictis tapetib⁹ ex egypto.myrra aloe ꝛ cynamomo aspersi cubile meū.Veni inebriemur cupitis amplexib⁹ nō est vir in domo sua ꝛc.Sequit. Statim eam sequit quasi bos ductus advictimā ꝛ nescit q̄ ad vincula stult⁹ trahatur.Iste est ergo lectus carnalitatis ꝛ immūdicie. ¶Deinde dico quod est lectus prosperitatis et opulentie.Et iste est lectus in quo dormiūt diuites huius mundi.qui proculdubio est valde suauis et mollis. Et aduerte quod iste est.

Lectus tepidorum. De tepidis ꝛ pigris dicit
Lectus Superborū. Prouer.xxvj.Sicut verti
Lectus auarorū. tur ostiū in cardine suo sic

piger in lecto suo.De lecto superborū dr.iiij. Regū.j. De lectulo super quē ascēdisti nō descēdes : sed morte morieris.De lecto vero auarorū dr.iiij.Regum,iiij. Puer mortuus iacebat sup lectū suū.Per puerū em̄ qui nō potest surgere de terra.intelligit auarus q̄ non potest dimittere tēporalia vel terrena. Et sic ergo ptz q̄ est lectus prosperitatis.Iste lectus figurat.ij.Reg iiij.vbi dicitur.q̄ dū rex israel dormiret super lectum suū: ācilla ibi ostiaria obdormiuit ꝛ intrauerūt latrones qui euz occiderūt.Sic vere dū hō delectat ꝛ quiescit in lecto mūdane psperitatis si ancilla q̄ custodit ostia sensuuz.si ratio sopiat:tūc a latronib⁹.i. a demonibus per tētatiōes occidit ꝛ necat vñ.ij.Para.xxiij. Occiderūt eū serui sui in lecto suo. Iste est igit lectus prosperitatis. ¶Tertio dico q̄ est lectus penalitatis Et iste est lectus inferni vbi scz dānati finaliter sopiūtur ꝛ sepeliūtur:ꝛ vbi eternaliter hospitātur.De quo potest dici illud Hester.vij.Reperit aman sup lectuz corruisse.Et aduerte qō iste est Lectus.

Durus. Lectus dico durus.Unde de illo potest
Obscurus. dici illud Deutero.iij. Mōstrat lect⁹
Insecurus. eius ferreus.Lect⁹ etiā obscurus.vñ Job.xvij.In tenebris strauī lectulū meū.Lectus insuper nō securus:qz scilz in isto lecto quisquis iacuerit moriet.Unde illud.ij.parak.xxiij. Occiderunt eū serui sui in lecto suo.Et hec de lecto sufficiāt.Vide.s.de accubare.ꝛ de Jacere et dormire ꝛc.

Ledere. Nota q̄ ledere.grauare:nocere.ꝛ offendere pro eodē supponūt.Et notabis q̄ in scriptura inuenit multiplex lesio. videlicet Lesio.

Contritionis. Ledit em̄ penitēs qñ cōteritur
Correctionis. qz.s.cōritio ledit et pungit cor
Ulcerationis. hominis penitētis qñ se deum
Corruptionis. percipit offendisse. Eccli.xxij.
Et dānationis Paup aūt lesus tacebit.Paup

est penitēs ꝛ cōritus.qui.s.se psiderat nihil boni habere:sed oīa perdidisse. ¶Itē leditur delinquēs quādo corrigit.Sed ista est bona lesio Sicut em̄ medicus ledendo sanat:sic deus vel prelatus corrigendo saluat Ista tamē lesio debet esse tēperata:qz nullus dz excedere corrigēdo.Eccli.xxxiij.Si est tibi seruus fidelis sit tibi quasi anima tua:quasi fratrē sic eū tracta: si leseris eum iniuste in fugam vertet. ¶Ledit indigēs qō percutitur.s.perverationē ꝛ tribulationem temporalem:ꝛ talis lesio phibetur tyrannis:q̄uis sicut leo delectatur mordēdo sic ille ledendo Apo.ix. Preceptū est illis ne lederēt fenū terre.Et Apoca.vj.Vinum et oleum ne leseris.Figura de leone.iij.Reg.xiij.de quo dicitur.Non comedit leo de cadauere:nec lesit asinū. Innocens enim sicut non ledit:ita nec debet ledi.Genesis.xxxj.Nihil tuorum attigimus nec fecimus aliquid quod lederet te. Quādo tamē pauperes taliter ledunt ꝛ grauant patiētiam habere tenētur.Juxta illud Sap.xviij.Qui ledebant gratias agebant. Et ad deum tunc recurrere iubētur.Exo.xxij.Uidue ꝛ pupillo non nocebis:si leseris vociferabūtur ad me: ꝛ ego exaudiam eos. ¶Item leditur pestillens idest peccatoz quando corrumpitur.seu quando deiicitur hoc est dictu:quādo dyabolus per tentationem ipsum ledit: et quando peccato consentiendo culpe lesionem incurrit.Ista enim est pestifera lesio qua scz anima ledi tur hostis tentatione.dei offensione.vana locutione: falsa deceptione. Dico hostis tentatione nisi scilicet deus eum defendat.Juxta illud Exo.xij.Non sinet dominus domos vestras ingredi angelū percussorem ꝛ ledere.Dei etiam offensione:de qua dicitur Prouer. viij.Qui autem in me peccauerit ledet animā suam. Falsa seu vana locutione.de qua Ecclesiastici.xx.Qui multis vtitur verbis ledit animā suam.Falsa insuper deceptione de qua Apostolus gloriatur neminē offendisse dicens.ij.Corin.vij.Neminē lesimus neminem circumuenimus ꝛc.Ista est ergo lesio culpe.de qua dicitur Daniel.vj.Quod danielē eductus de lacu leonū nulla lesio inuenta est in eo. ¶Item leditur moriens quādo deprimitur.scilicet per dannationē eternā: de qua lesione dicitur .Sap.xj. Deo non est impossibile immittere peccatoribus nouī generis ira plenas et ignotas bestias:aut vaporem igneum spirantes: aut odorem fumi proferentes .aut horridas ab oculis

Universidad de Deusto
Biblioteca

scintillas emittentes quarum non soluz lesura potest illos exterminare: sed etiam ↄ aspectus ꝑ timorē occidere. Ista est ergo lesura dānationis q̄ in scriptura ꝺr mors secūda. a qua. ſ. boni nō ledumt Apoc. ij. Muiuicerit nō ledetur a morte secūda Et a qua tātum modo damnati percutiūtur et puniūtur. Apoc. ix. vbi de locustis .i. demonib⁹ ꝓceptū est q̄ nō lederēt nisi tātū modo homines qui nō habebāt signum dei in frontibus eorū. Signum dei est signuz gratie vel glorie: quo signo filij regis christi⁹ filijs sathane distinguunt. Filij enim regis sathane istud signū nō habent. Sic ergo patz quomodo lesio multipliciter sumitur in scriptura. Dmisi ponere ꝉmpla naturalia ↄ materiam prolongare: quia pauce sunt autoritates vocales. Sz vide in titulis synonymis. scilicet vbi. Mordere. Percutere. Scindere et similia.

A **Leena.** Cuz leena sit femela leonis ↄ sit animal superbū: crudele adulterū. quia. ſ. fornicatur cum pardo: ↄ in pariēdo est defectuū. q̄ si primo anno pariat sex catulos: deinceps semp paritvnū diminuendo: ita q̄ sexto anno non parit nisi vnum et tunc penitus sterilescit. Potest dici q̄ talis leena significat leonū. i. principū consiliarios ↄ fautores. ipsi vt videtur quasi matrimonialiter copulatos: qui scz sunt vt cōmuniter crudeles. superbi fornicarij ↄ adulteri et in bonis setibus idest operibus defectiui. Danie. vij. Ecce quatuor bestie quarꝫ prima erat quasi leena ꝛc. Expone figuram Job. x. Propter superbiam quasi leenam capies me ꝛc. Nō prosequor. Vide infra vbi agitur de leone ꝛc.

A **Legatus. Legatio.** Legare q̄q̄z sumitur ꝑ dare seu pro assignare. Et sic accipit in materia legatorū in iure que alio modo possunt dici fideicōmissa q̄q̄z vero sumitur pro mittere vel mādare nūciare vel intimare Et sic legatus idem est q̄ cōmissarius vel nūcius. pro aliquo negocio detestinat⁹ aut missus De primo nihil. De secō parū. Notabo igit q̄ in scriptura reperitur.
Legatio desuper veniens.
Legatio pressis subueniens.
Legatio mundo cōueniens.
Prima est legatio summi mediatoris .i. xp̄i qui .ſ. sicut legatus fidelis a summo imperatore deo patre ↄ a senatu paradisi fuit missus in mundū pro redēptiōis humane negocio pertractādo De quo dicere. xlix. Auditū audiui⁹a domino ↄ legatus ad gentes missus sum Tetūtamē iudei apud quos iste funct⁹ fuit legatiōis officio. nō se habuerūt erga eū sicut erga legatū. De iure cīm gentiū legati a principio fuerūt inuiolabiles licebat cīm ipsis libere ire ↄ redire etiam apud hostes ↄ negocium pro quo ibant ꝓficere vel tractare: nec alicui quantūcunq̄ hostī licebat eos aliqualiter violare quīmmo si ledebātur vel violabātur sic. contra iuris nature violatores illos iusto bello poterant tam dii q̄m homines impugnare sicut de populo fidenarū ↄ co lumnio veienti rege qui occiderūt romanoꝝ legatos dicit Tytus liuius lib. iij. Ab vrbe condita q̄ romani legatis occisis statuas ad ꝓpetuū honorē fecerūt ↄ erexerunt ↄ cōtra⁹ predictos hostes pugnauerūt ↄ deuicerunt: ↄ nefandū regez qui legatos occidi iusserat diis iubētibus occiderūt vnde Cornelius cossus. alias Cornelius cotta. qui cōtra regem columnium singulari certamine dimicauit tūc legitur hoc dixisse. Iliccine est inquit raptor federis humani violatorq̄z gentium iuris: iam ego hanc mactatā victimam: si modo sancti quicq̄ in terris dei esse volunt legatorū manibus idest animabus dabo. Sicvere fecerunt iudei xp̄o dei patris legato ipsum enim violauerunt ↄ occiderunt ꝑpter quod postea perierūt. Ipsi vero legato statuerunt imaginem deo ordinante ↄ cultum fidei ꝓpagāte post erecti fuerūt de infidelitate ergo contra istum legatū cōmissa potuerunt ipsi iudei dicere illud Abd. Auditum audiuimus a domino: ↄ legatum ad gētes misit surgite ↄ consurgamus aduersus eum in prelio Ista fuit ergo legatio christi mediatoris. ¶ Secunda est legatio boni ꝓdicatoris. Predicator cīm legat⁹ dr eo q̄d ad reducēdū populum ad dīm ab ipsos mittitur. causamq̄z dei apud homines tractare ↄ agere cōprobatur: sicut Paulus apostolus de seipso dicit. ij. Corin. v. Posuit inquit deus in nobis verbū cōciliationis pro xp̄o legatione fungimur tanq̄ deo exhortāte per nos. ¶ Tertia est legatio docti intercessoris. Utile est cīm ↄ cōuenit reipublice q̄ tpaliter mittant legati: qui scz negocia dominorū suorū fideliter faciāt discordes pacificēt et reconcilient: et qui potestatem sibi cōmissam aliqualiter nō excedant. ¶ Et si vis nota q̄ legatus debet habere.

Autoritatē. Fidelitatem Sagacitatē. Strenuitatē Benignitatē. Securitatem.

Primo igit dico q̄ legatus debet habere autoritatē seu potestatē. ſ. a superiore: quia certa ↄ limitata potestas ↄ cōmissio sibi datur sicut videm⁹ in legatis missis a papa: ↄ maxime i cardinalib⁹ ↄ aliis missis a latere: quia scz in finibus sibi destinatis obtinet vices pape. Nerui cīm ꝓcedētes a cerebro per totū corpus mittunt ↄ sensum ↄ motū in virtute spūs animalis quō a cerebro deferūt ↄ operant. Ipsorū cīm potestas a capite ↄ a cerebro ꝓcedit: que tandē per totuz corpus incedit: ↄ sensuz ↄ motū tribuit ↄ concedit. De fulminibus etiā dicit Plinius q̄ illa que sunt virtuosa ↄ significātia a terris altis ↄ certis locis ↄ veris syderibus procedūt. Illa aūt que aliunde vtpote a nubibus et aeris inflāmatiōibus veniūt bruta ↄ muta sunt ↄ potestatē significatiuā aliquā non ostendūt. Neuera boni prelati sunt sicut nerui in corpore: ↄ sicut fulmina in ethere. Illa cīm a capite vel a stella mittūtur Isti vero a capitancis ↄ stelleis hominibus. ſ. regevel papa ad partes alias destinātur. Illa habēt potestatem a suis principijs originalibus. Isti habent a suis prelatis et principibus communitatibus etiam et senatibus. Illa autē que a certis non procedunt principijs nihil valent sic nec isti nisi a veris dominis ꝓcesserint tanq̄ bruti et muti merito viribus oibus carēt Breuiter ergo dico q̄ talibus necessaria est autoritas et hoc quia nō ex se: sed virtute alterius operātur. Itē quia q̄ō als esset impossibile necesse est q̄ honorētur et timeantur. Iudei appellati sunt a romanis amici socij et fratres ↄ susceperūt legatos symonis gloriose Igitur dico q̄ legatus debet habere potestatem ↄ autoritatem. ¶ Secundo dico q̄ debet habere veritatem ↄ fidelitatem. Debz cīm legatus esse fidelissimus domino suo mandatū eius facere vel seruare et vtilitatem ipsius procurare: ↄ officium sibi traditum legitime exercere Sanguis enim qui ab epate venit debz esse purus et mundus. quia scilicet si corruptus fuerit vel infectus membra procerto non nutrit: sed ipsa potius inficit et corrumpit: sicut patet in lepr̄osis. ¶ Sic vere ille qui ad exercendum legationis officium mittitur. purus. sanctus. fidelis. innocens et sincerus esse tenetur. Dna reuera si proditione. rapina. auaricia vel deceptiōe corruptus fuerit illos ad quos delegatur non nutriet aut iuuabit: sed potius inficiet et grauabit: et etiam decipiet et fraudabit. Istud videmus de multis malis commissarijs vel legatis: qui scilcet corrupti auaricia: infidelitatem non verentur committere partes ad quas mittuntur decipere: et se et suos dominos diffamare ꝓprium lucrum querere et de vtilitate partium non curare. Quod etiam potest allegare contra malos prelatos qui scilicet infideliter dispensant bona sibi commissa ꝛc. et tamen scriptum est quod iam queritur inter dispensatores vt fidelis quis inueniatur. ſ. Cor. iij. Et tales sunt legati egyptij de quibus dicitur in Psal. Teniēt legati ex egypto. ethiopia preuenīet manus eius deo. Egypt⁹ cīm interpretatur angustia. ethiopia interpretatur caligo vel tenebre. Tales cīm legati venunt ex egypto

egypto .i. dest ex angustia vel peccato inquātuz se legatio ipsorū tēdit ex populi iudicio seu damno. Ethiopia arida ↄ combusta q̄ tenebrosa ↄ obscura diligit. i. auaricia man⁹ eoꝝ deo ꝓponit. Hoc est dictu. Citius et ꝓnus q̄q̄ deus ad eos venit inquantuz. ſ. iniquissima mens eorū. auaricia deo ꝓponit ↄ in obscuro ↄ secreto munera colligit atq̄z ambit deuz ipsum. Ethiopie. idest lucro ↄ auaricie ↄ postponit. De infidelitate cīm cuiusdaz legati audiui q̄ cū rex anglie ↄ francie missi sent quēdam nobilem virum vt pro vtroq̄z in quadaz nobili ciuitate senascalci vl' presidis officiū exerceret ciuitas vero voluit q̄ ante ingressuz ciuitatis faceret aliqua iuramēta sicut solitū fuerat ab antiquo q̄ miserunt ad ipsum quendaz cuīe de maioribus suis qui omnino volebat vt senascalcus ille non reciperetur: sed magis gratia inter regem ↄ populum ꝛirek. Iste igitur infidelis legatus qui populi verba ad rectorē et ecōuersio fideliter referre debebat: omnia peruertit et durissimas responsiones ppli ad iudicē retulit. et iudicis ad populū reportauit cū tamē bincindeverba pacifica ↄ concordia mandarētur. Cū vero his non obstātibus iudex fuisset in ciuitatē recept⁹: ↄ inq̄sita veritate illius legati falsitatē ↄ nequitiā reperisset: fecit eum interfici dolore. Tales legati fuerūt illi quos Josue misit ad terrā exploradū. qui. ſ. ꝛitati cōtraria reportauerunt: populūq̄z turbauerunt ↄ murmurare fecerūt. ꝑpter q̄ō tam ipsi q̄m alij ꝛam dei incurrerūt. sicut ponitur Numeri. xiij. ↄ deinceps. Nō sic ergo. Sz sit legatus fidelis: q̄z sicut dr Prouerbi. xiij. Nuncius impij cadet in malum: legatus fidelis sanitas. Legati enim fideles fuerūt illi de quibus narrat Salustius ↄ Valerius Maximus li. v. ca. vj. Quod cuz inter duas nobilissimas ciuitates cyrenē ↄ cartaginē esset dissensio de limitibus agrorū suorū, ꝑpter q̄ō sepi⁹ inuicem prelialssent. tandē voluerūt q̄ vtraq̄z ciuitas certa die suos legatos mitteret: quilibet de sua ciuitate ad alterius ciuitatē: ↄ q̄ locus vbi legati sibīnuicē obuiarēt esset limes et terminus duorū regnorū seu imperiorum suor̄. Carthaginen. ergo phylenos fratres pro se legatos miserūt qui taliter accelerauerūt ↄ itmerauerūt iter q̄ multo vltra medietatem itineris legatis cirenensibus occurrerūt. qui videtes se esse preuentos et morte plusq̄ verecūdiam eligētes nouā sponsionem carthaginēsibus obtulerunt q̄. ſ. ipsi carthaginen. in quocunq̄z locovellent fines imperij sui ponerēt ita tñ q̄ vini obrui in eodem loco statim deberēt. Vel quod ipsi cirenen. sub eadem conditione vbi vellent sui regni terminos assignarēt mortēq̄z ꝓtinus sustinerēt. Phileni ergo cōditione ꝓbata. populi fuit sue reipublice vtilitatē vite propriē ꝓtulerūt. Propter q̄ō carthaginēsis aras ipsis duob⁹ fratrib⁹ in ipsis arenis libicis in honorē perpetuū ↄ in facti memoriā erexerūt que scz adhuc arene philenorū vocant. Bene igit legitur de fidelitate legati. prouerbi. xxv. q̄ sicut frigus niuis in die messis. sic ↄ legatus fidelis animā illius qui misit ipsum requiescere facit. Habeat ergo legatus fidelitatē ↄ veritatem. ¶ Tertio dico q̄ debz habere claritatē et sagacitatē. Ille enim qui pro arduis negocijs ad peregrina loca mittitur prudēs cautus ↄ diligens esse tenetur. Nā si stultus aut fatuus appar̄et: numq̄ bene negociū expediret. vnde Prouerbio. xxvj. dicitur. Quod claudus ē pedibus ↄ iniquitatē bibens qui mittit verba sua per nunciū stultū. Prudēter ergo egerūt illi scipionis legati. qui' per hostium exercituz trāsmissi. rectoq̄z tramite sine deuiatiōe trā sire deberēt. vnū de equis suis ex industria soluerunt quē fugientē ꝑ castra vbilibet insequētes totam potestatē hostium explorauerunt ↄ sub sequele velamine cognouerunt. sicut ponit Titus liuius de bello punico. Prudēter etiem egit brutus ille missus ↄ legatus cuz tarquini regis filijs apud delphos qui audiēs apollinis responsum q̄ ille legatorū illorū qui primus oscularetur matrē suam in vrbe romana dominio po

tiretur, permisit se cadere occasione capta et cadendo terram osculatus est que est mater omniū generalis. Sicq̄z factum est q̄ō post expulsis tarquinis ꝑpter Lucrecie mortē factus fuit rome consul vt ponit. Tytus liuius lib. j. ab vrbe cōdita. Prudētes vero ↄ non stulti debēt ad legationē mittivt prudēter possint que agēda sunt vel dissimulanda operari. Math. xxiij. Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas ↄ sapiētes ↄ scribas ꝛc. quasi diceret. Sapiētes ↄ prudētes mittēdi sunt ↄ nō alij. Habeat ergo legat⁹ prudētiam ↄ sagacitatem.
¶ Quarto habeat legatus audaciam ↄ strēnuitatez. Constat cīm q̄ō legatus vbicunq̄z sit dz audacter agere ↄ in omnibus negociū sibi cōmissum vel verbo vel facto executioni mandare. Unde de romanis legitur apud Tytum liuium de bello punico q̄ō cū Hanibal imperator carthagineñ. vel penorū obsideret ciuitatem sagumtum cōfederatā ↄ sociam romanoꝝ romanoq̄z misissent ad ipsum hanibalē fedus denūciādovt desisteret. ipse vero qui tunc actualiter obsidebat sagumtuz dictos legatos ab aspectu suo ↄ ne venirēt ad eum expulit ꝓpter quod ipsi romani legati tranatato mari se carthaginem transtulissent: post verba plurima in senatu carthagineñ. habita. vnus ex legatis romanis hec verba constanti audacia plicato gremio intulit. Hoc inquit gremio vel pacem vel bellum attulimus quod volueritis eligatis. Et cū respondisset senatus carthagineñ. quod volueritis detis nobis Tunt legatus romanus expanso gremio dixit eis. Quod nomine senatus populiq̄z romani bellum penis ↄ carthaginēsibus indicaret: qui responderūt: bellum se grato animo recipere. ipsamq̄z tali ac tāto animo ꝓsecuturos quo animo recepissent. Igitur ad hoc applico quod legatus debet esse audax nihilq̄z debet metuere: dum tamē formā mandati sui nō excesserit. nec iniuste voluerit quid patrare Aduerte tñ q̄ quidā sunt nūcij vel legati qui tanta superbia repleti sunt ↄ tāto confidūt in suorū potentia dominorū q̄ quando venūt ad locum vel prouinciā destinatā: tantā audaciam induunt q̄ō omissa omni modestia tēperatura: ad multa ↄ iusta impertinēta vel iniqua prorumpere non formidant. Non enim seruant modū in audacia quimmo naturā eruunt legatorū ↄ formā induunt tyrannorū. sicut de illis legatis narrat. Justinus q̄ cū a rege potētissimo ad regē paruum sibi subditū missi fuissent pro tributo petendo vel alio negocio pertractando. ipsi tamē modum aut temperantiā nō habētes nō solum tributū petierūt. quinimo habere filias ↄ nepotes regis illius ad explendā suā libidinē volue runt. Rex ergo iuuēculos quosdā ad similitudinē nobilerū ornauit. ipsisq̄z legatis fatuis ↄ ꝑteruis tanq̄ iuuenculas per eos postulatas ad libidinē obtulit. Predicti aūt iuuēculi ex ordinatiōe regis ipsos legatos fatuos occiderūt: qñ ipsis tāq̄ feminab⁹ mdicere, voluerunt libidinem. Talis ergo audacia excessiua legatis oibus prohibet: quia si debitas metas excesserint nō audacia sed stultitia iudicatur. Habeat ergo legatus audaciam ↄ strenuitatē exēplo pauli qui etiā in cathena positus cum audacia nomē xp̄i nō cessabat annunciare et potestatē domini predicare dicēs Eph. vj. Datur mihi sermo cum fiducia notū facere euāgelij ministeriū ꝑ quo legatiōe fungor in cathena ista. ita vt in ipsa audeā prout oportet me loqui. Habeat igitur legatus audaciam ↄ strēnuitatem. ¶ Quinto dico q̄ legatus debet habere modestiā ↄ benignitatem

Ad legatos enim spectat q̄ sint

Humiles. Benigni. Eloquētes. Affabiles. Et discreti.

Et potissime istud ꝑtinet ad legatos qui mittunt a papa vel altero ꝑ pace inter aliquos reformāda q̄ ſ. prē ceteris debēt affabilitatēt benignitatē ꝑtēdere. vt ptes possint ad ꝓcordiā reuocare. Narrat ei. Solin⁹ q̄ ī affrica circa templū amonis est fons q̄ virtutē mirabilē habet ad ꝛglutinandū ↄ consolidādū. Cineres enim arenas

Universidad de Deusto
Biblioteca

et lapillos vnit: ⁊ in vnū corpus cōglutinat atq; iūgit. Sic vere debz esse legat⁹ qui vadit pro pace. Virtutis eīm debet esse benignissime ⁊ affabilissime: vt. s. possit cōtrarios diuersos: ⁊ ex toto abinuicē separatos ad inuicem cōglutinare ⁊ per pacē ⁊ cōcordiā in vnū corpus. i. in vnitatē ⁊ amiciciam federare. j. Mach. ix. c. Misit Ionathas legatos cōponere pacē. Istud tamen est cōtra multos legatos qui nō sunt apti nati cōtrarios cōcordare: sed cōcordes abinuicē discordare: qui sz ita sunt duri et impij vel crudeles q illos ad quos mittūtur magis solent ad iracūdiam ꝓuocare q̄ ab iniurijs reuocare. Istud potissime videmus in legatis ⁊ cōmissarijs quos mittūt ad partes extraneas rex et papa. Isti eīm quādo vident se esse longe a curia. ⁊ cōsiderant q eorū mala opera nō poterūt per dominos suos cito sciri. in rapinā ⁊ furiā efferunt: et pro pecunijs cōgregādis cōtra pauperes debachant. Similes neruis qui sunt in humano corpore. qui sz a capite et cerebro mittuntur p mēbra corporis vniuersa. Sed re uera isti quanto sunt magis propinqui cerebri sensui originali principio siue loco meliores inueniunt. Qui vero longius recedunt a capite: ⁊ ad remotiores ptes corporis differūtur tanto peiores efficiunt. Sic pculdubio tales quāto sunt in partib⁹ plus ꝓpinquis tanto minus exequunt opera sue cupiditatis ⁊ malicie. Quāto vero in lōginquioꝛib⁹ partib⁹ fuerint. tāto latius, sue cupide nequicie opera multiplicant et se exponūt duris operibus atq; factis crudelib⁹ ⁊ iniquis Esaie. lvij. Misisti legatos tuos procul et humiliata es vsq; ad inferos. Ut et subditi de talibus possint dicere illud. Hester. xiij. Durissima nos opprimit seruitute. ⁊ volūt delere hereditatē tuam ⁊c. Nō sic debz esse bonus legat⁹. immo ꝓcerto debet esse dulcis tractabilis et benignus: vt sic possit corda partiū frangere: ⁊ ad pacis remediū reuocare. Ad hoc eīm principaliter mittūtur vt eorū opera ⁊ industria pax ⁊ concordia reformētur. j. Machab. ix. Jonathas misit legatos cōponere pacem. Et Luc. xiij. de illo rege qui mittēs legationē rogat ea que pacis sunt vbi oñditur de legato autoritas papalis seu regalis que istum dirigit. Humilitas mētalis que preces porrigit. sedulitas penalis cui iste se subiūgit: tranquillitas seu vtilitas finalis quam suppler exigit ⁊ transigit. Autoritati est obediēdū. Mittēs sedulitati cōpatiendū. Legationē Humilitati est consentiendū. Rogat. Trāquillitati seu vtilitati est annuēdum. Que pacis sunt.

Mittente nihil nobilius.
Legato nihil sedulius.
Rogante nihil humilius.

Pace vero seu cōpositione nihil vtilius.'

Prosequere si vis de Autoritate. Sedulitate. Humilitate et vtilitate seu necessitate. Et vide in titulis de Mittere ⁊ Rogare. ⁊ hic de legatione: de nūcio et de pace. Patet ergo q legatus debet habere modestiaz et benignitatē. ¶ Sexto dico q debet habere fiduciā et securitatē. Fidenter eīm ⁊ secure debet legatus vbiq; incedere ⁊ de nullo preiudicium aut damnū aliquod sustinere. Istud enim fuit a principio ius gentium: sicut superius in primo fuit dictū. Sicut eīm ponit. Solinus alique gentes fuerunt in septētrione dicte arūphe: que fructib⁹ arborū viuebant: crines tam mares q̄ femine tondebant neminem ledere volebāt: sed in pace ⁊ in quiete viuebant. Isti ergo sacri reputabant ipsoz ledere aut tangere nephas etiā a ferocib⁹ nationibus reputabatur quinimo quicūq; periculū metuebat: si ad ipsos fugerat tutus erat: ac si templo vel asilo tegeret q. s. illuc ipsos insequiverebaf. Talis ergo optimo fuit antiquitus de legatis. qui. s. tāq̄ missi pro vtilitate vniuersali reputati fuerūt sacri quapropter nulli licuit ipsos tāgere nec quibuscūq; iniurijs violare ⁊ sic secure, et tute ire licuit et redire. Unde de terra de qua natus sum gallicanū prouerbiū est commune. in quo dicitur q̄ nūcius nō meret nec bonū au-

Legio. Nota q legio idē est q lectavel electa so cietas vel cōgregatio q. s. antiquit⁹ milites eligebant: ⁊ electi per societates distinguebant: ita q societas ser milia sercentos seragintaset continens legio dicebat. Et potest dici qō inuenit legio Angelorum. Hominū atq; Demonū: sed nihil ad ꝓsens. Unde vbi Societas. Cōgregatio Multitudo ⁊c. Pau cissime eīm sunt autoritates. De angelis eīm dicit xp̄s Mathei. xxvj. Mō pater meus potest sibi dare plus q̄ duodecim legiones angelorū. De legione hominū dicit. ij. Reg. xv. qō Dauid habebat secū legiones cerethi atq; phileti. De legione vero demonū dr Marci. v. ⁊ Luce. viij. qō demonum dixit qō vocabatur legio. Multi eīm inquit sumus ⁊c. Sufficit. A

Legere. Nota quod sm q̄ sunt diuersi libri diuerse et varie sunt lecture. Inuenitur enim in scriptura. A

Liber celestis excellentie	Primus est liber diuine nature i quo legit
Liber patentis cōtinentie.	gūt agmina sanctoꝝ
Liber fulgentis sapiētie.	Secūd⁹ est liber oīs
Liber latētis conscientie.	creature i quo legit grex philosophorū. Terti⁹ liber

diuine scripture in quo legunt caterue doctoꝝ. Quartus vero est liber mētalis clausure in quo legit copia iustorū. ¶ Primus legit ad admirandū. Secūdus legitur ad delectandum. Tertius legit ad dirigendum Quartus vero legit ad corrigendū. ¶ Dico ergo primo qō legendus est liber diuine nature vt in ipsa semper admiremur. Sicut eīm videm⁹ qō pueri licet nihil intelligāt admirant tamē ⁊ libēter respiciūt pulcros libros: ⁊ ipsas pulcras imagines ⁊ figuras. Sic reuera licet liber diuine essentie sit nobis ignotus: ita qō illas profundissimas rerū naturas que ibidē ab eterno sunt scripte nō possumus intelligere vel legere: ipsum tamē ⁊ imagines rerū in ipso refulgētes merito possumus admirari ⁊ in ipsum mētaliter speculari. Iste enim est liber ille signatus de quo dicit Esa. xxix. Visio ināt omniū sicut verba libri signat⁹: quē cuz dederint scienti literas dicent ei lege: ⁊ respondebit nō possum signatus est enim. Et dabit liber nescienti literas ⁊ dicēt lege: ⁊ respondebit. Nescio literas. Et vere signatus est nobis ꝓ tēpore, vite huius mirabilis liber iste: ita qō nō est dare aut scientificū aut ignarum qui possit legere que sunt ibi. Cum eīm liber iste sit huiusmodi voluntarius: quia sz iste nō legit nisi quantū voluerit ⁊ exibuerit se legēdum constat q serui sancti ⁊ angeli ipsum legunt et eum essentialiter intuentur et quanto plus respiciunt tantoplus mirant. Ibi enim legunt processum et emanationē personarum: ydeas et exemplaria creaturarum: predestinationes iustorum: repudiationes reprobozū: perfidiam iudeorum ⁊c. Multa nimis per paucas literas legerat ibi. Paulus raptus vsq; ad tertium celum: qui tamen audiuit ibi archana verba que non licent homini loqui: Iste est enim liber signatus sigillis septez sicut dicitur Apocal. v. Quia scilicet omnia secreta septem mundi etatum: septem planetarum: septem dierum in eo sunt signata et a nobis abscondita vel velata. Daniel. v. Ingressi sunt sapientes regis et non potuerunt nec nisi scripturam legere nec interpretationem indicare. Legendus est ergo liber diuine nature vt in ipso semper admiremur. ¶ Secundo dico quod legēdus est liber mundi creature vt in ipso valde delectemur B

C

D

reuera primo debet fieri ⁊ procedere lectura consideration⁹: contritionis ⁊ compunctionis. deliberationis ⁊ meditationis. et postea debz sequi lectura confessionis Jurta illud quod scribitur Colo. iij. Cum lecta fuerit apud vos hec epistola. facite vt ⁊ in laodicensium legatur ecclesia: quasi diceret. Cuz primo legeritis mentaliter meditando: legatis tamen aperte etiam coram presoytero confitendo. Unde de hac vide infra vbi liber in fine seu vltimo. ¶ Patet ergo q legere debemus librū cōscientie vel interne clausure. librum sapientie vel diuine scripture: librum euidentie vel mundi creature: librū excellentie vel superne nature. Unde vbi Liber. Littera ⁊ Scriptura ⁊ similia.

Legitimus. Legitima. Legitimus dicit quasi lex optima seu intima. Illa eīm scriptura legitima appellatur. que a deo sicut lex optima statuebatur. ⁊ que a populo per modum legis certe. fixe: perpetue ⁊ optime recipiebatur Leuit. xviij. Custodite legitima mea. Unde quasi in infinitis locis. vbi de aliquo sacrificio a deo ordinato ponitur statim subiungitur legitimum sempiternum erit vobis. Hunc etiam dicitur illud legitimus qō omni vitio carere in suo genere comprobatur Et sic legitime fieri dicitur illud. qō defectus aut macula non comitatur. sicut illud. ij. Thimotheū. ij. Non coronabitur nisi qui legitime certauerit. Et ꝯ Thimotheū. j. Bona est lex si qs ea legitime vtatur. Igitur illa dicebantur vnicuiq; legitima: que ad cultum dei fuerant tradita vel statuta. Sic etiam de paganis dicitur. Mō anthiochus voluit. q omnes sibi subditi relinquerent legitima sua ⁊ sequerentur legem suam fatuā quā ipse tenebat. j. Machab. j. ⁊. iij. vt plane potuerit patere ibidez legenti. Cum ergo legitima dicantur. que p legem diuina seruantur. omitto. Unde vbi lex.

Lenitas. Cum lenitas idem sit q̄ suauitas. Et lenire idem sit q suaui dulcedine mulcere. que reuera valde est necessaria ⁊ vtilis ad mitigandum iracundiam ⁊ rancorem. Nota q inuenitur. A

Lenitas	
Mala.	Lenes maligni et
Benigna.	malti sunt sicut sz
Condigna.	patet de prodītoꝛibus ⁊ hypocritis. qui sz fingunt se lenes ⁊ mansuetos ⁊ tamen cautelosi sunt ⁊ fallaces. similes sz serpentib⁹ ⁊ anguillis quarum si pellis est lenis ⁊ suauis. manutenentia tamen ipsarum non est neq; facilis neq; lenis.

Unde ille qui volebat decipere patrem suum legitur dixisse Gene. xxvij. Nosti q Esau frater meus homo pilosus sit ⁊ ego lenis. ¶ Item lenes sunt benigni atq; virtuosi. Pelles enim que sunt suaues ⁊ lenes: sunt apud homines amplius reputate. ⁊ nobilium vsibus magis apte. Sicut patet de pellibus variorum qui sunt belino le paulo ampliores mustela. habentes nomen a colorū varietate. sunt enim in ventre candidi in dorso cinerei: de quarum pellibus gloriātur homines in vestitu quia scilicet iste non pungunt neq; ledunt: immo mulcent suauiter quicquid tangunt. Sic est de multis qui naturaliter sunt mansueti ⁊ lenes. Nullum enim ledere vel offendere: sed sciunt erga omnes pulcriter ⁊ suauiter se habere. ⁊ ideo nobiles ⁊ magnates. scilicet deus ⁊ angeli solent tales diligere ⁊ habere. Unde de Moyse dicitur Ecclesiastici. xlv. In fide ⁊ lenitate ipsius sanctum fecit illum ⁊ elegit eum ex omni carne. ¶ Item sunt cōdigni seu gloriosi. scilicet boni principes ⁊ prelati. Isti enim debent loco ⁊ tempore lenes esse: ⁊ se suaues ⁊ modestos ⁊ dulces si res exigit exhibere. Quia reuera lenitas principis valet ad Regendum. Docendum. Temperandum. Consolandum. Regendum dico Hester. xij. Aequaq̄ volui potentie vti magnitudine: sed cum clementia et lenitate gubernare subditos. Ad docendū etiam: quia scilicet homo melius docetur ⁊ instruitur si cū lenitate mansuetudine doceatur Gal. vj. Huiusmodi instruite in spiritu lenitatis. Ad temperandum

Universidad de Deusto
Biblioteca

seu etiam moderandum. scilicet superbiam. ⁊ proterui am aliorū. Unde roboam filius salomonis fuit p'sapientes consultus. iij. Regum. xij. Si. loquutus fueris eis verba lenia: erunt tibi serui cunctis diebus. Et. ij. Paralip. x. dicit. Si placueris populo huic: ⁊ lenieris eos verbis clementibus. seruient tibi omni tempore. Mō q roboam non fecit: sed relicto senū consilio iuuenibus credidit. nec serotina benitate demulsit: sed feritate potius irritauit: ideo regnum paradisi. sicut dicitur a diē Proueb. xxv. Patientia lenitur princeps. Unde. Helie dicitur Ecclesiastici. xlviij. Inscriptus es in iudicijs temporum lenire iracundiā domini. Item valet lenitas ad consolandum. Unde Genesis. xxxvij. dicitur. Mō filij iacob congregati sunt vt lenirent dolorem patris ⁊c. Vide vbi Modestia. Suauitas. Misericordia. Benignitas.

Leo. Nota q leo multipliciter sumitur in scriptura. Inuenitur enim in scriptura. Leo summe.

Autoritatis.	Leo autoritatis est
Stabilitatis.	deus: quia iste est il-
Iniquitatis.	le de quo dicit Apo.
Crudelitatis.	v. Vicit leo de tribu

iuda radix dauid. Leo stabilitatis est iustus. De quo. Prouerb. xxviij. Justus quasi leo confidens absq vllo timore erit. Leo crudelitatis est dyabolus. De quo. j. Pet. v. Aduersarius vester dyabolus tanq leo rugiens circuit querens quem deuoret. Leo iniquitatis est peccator. Ecci. viij. Noli esse quasi leo in domo tua euertēs domesticos tuos. De istis ergo leonibus aliquid per ordinem disseramus. ¶ Primo igitur dicamus de xpo qui est leo autoritatis. Sicut enī leo rex est animaliuz: ⁊ ideo dicitur leo: quia leon grece. idem est. q rex latine. Sic xpus est rex omniū. Iste enī dicitur rex regum ⁊ dns dominantiū Apoc. j. Et ideo de autoritate istius regis possumus exponere illud Ezech. xxij. Leoni gentium assimilatus es: et draconi qui est in mari. ¶ Et aduerte hic q p̄m quatuor ꝓprietates leonis christus habet ꝓprie quatuor status. Leo enī est animal

Liberalissimum.	Sic vere christus fuit
Virtuosissimum.	liberalis carnem assu
Mirabilissimum.	mendo. ideo dicit assi
Precellentissimum.	milat⁹ es. Virtuosus

mortem sustinendo: que notatur cum dicit. In mari. Mirabilis vitam resumendo. Leo inquit gentiū. Gloriosus celuz ascendendo. Draconi inquit. qō est animal volans ⁊ sursum ascendens. ¶ Dicamus ergo q xpus dicitur leo propter liberalitatem quā habuit carnē assumendo. Leo enī est animal ita liberale. q predam suā non comedit solus: sed animalibus ipsam condividere consueuit. Sic vere tanta fuit christi bonitas ⁊ liberalitas. q se ⁊ sua per carnis assumptionem nobis dedit. Sicut dicitur Esaie. ix. Puer natus est nobis. ⁊ filius datus est nobis. Beatitudinē enī glorie sue solus non voluit participare: sed ipsam per incarnationem beatam: vt homines deos faceret factus homo voluit omnibus communicare. Ista vero incarnatio ostenditur cum dicit. Assimilatus es. Iste enim in similitudinem carnis peccati venit in similitudinē hominum factus. ⁊ habitu inuentus vt homo Roma. viij. Et Philip. ij. Ita q proprie potest dici de ipso illud. j. Machabe. iij. Similis factus est leoni in operibus suis. Dicit ergo leo propter liberalitatē ⁊c. ¶ Deinde dico q dicitur leo propter virtuositatem. qua viguit mortem sustinendo. Et hoc ostenditur cum dicitur mare. Mare enī amarum passionis amaritudinem signat. Sicut enī leo est animalium fortissimum ⁊ audacissimum: ita q venatoribus ipsum imperētibus intrepide se opponit. Sic vere christus ita fuit audax ⁊ fortis q mortis amaritudinem vilipendens. firmauit faciem suam vt iret in hierusalem. Quis tibi se scire ꝓt corporaliter moriturum dicens Math. xx. ⁊ Luce. xviij. Ecce ascendimus hierosolymam ⁊ filius hominis traderetur ad crucifigendum? Iste enim fuit leo de quo dicitur: Proverbiorum. xxx. Leo fortissimus bestiarum ad nullius pauebit occursum. Iste enim fuit talis leo sicut videtur dicere Solinus libro de mirabilibus mundi. Dicit enim q in partibus vbi homines a leonibus infestantur solent incole leones mortuum in alto loco. scz in cruce vel in patibulo suspendere. vt alij leones territi ab ipsorum infestatione desistant. Sic vere quia leones inferni ciuitatē huius mundi infestabant: ⁊ ipsam varijs tentationibus morti perpetue submittebāt. Ideo leo de tribu iuda in cruce fuit mortuus ⁊ suspensus. vt predicti leones. idest demones terrerentur ⁊ a nocumentis hominum desistere cogerentur. Figurati Numeri. xxj. vbi serpens eneus suspēsus est in ligno. vt percussi ab alijs serpentibus aspectu illius sanarentur. Quia vere si xpus in patibulo crucis suspensus qui (scilz erat serpens per prudentiaz. eneus per eloquentiam) deuote consideretur: morsus serpentium infernalium. idest tentationes demonum sanabuntur ⁊ mitigabuntur. Et ista christi passio ⁊ tribulatio potest accipi. vt dictum est cum dicitur mare. Unde christus potest comparari illi bestie que ascendebat de mari ⁊ os eius sicut os leonis. De qua dicitur Apocalip. xiij. A dagna enim velut mare contritio tua: sicut dicitur Treno. ij. Iste igitur habuit virtuositatem qua viguit mortem sustinendo. ¶ Denicz fuit leo propter mirabilitatē quam habuit vitam resumendo. qō ostenditur cum dicit Leoni gentium. Leo enī hoc habet singulariter proprium q ad vocē patris sui posti⁹ per triduum mortuus fuerit suscitatur. Sic vere xpus dei patris dispositione post triduanā mortem a mortuis resurrexit: ⁊ mirabiliter resurrexit. Leoni inquit gentium. Unde Sen. xliv. Requiescens accubuisti vt leo ⁊ qsi leena: quis suscitabit eum: quasi diceret. Nullus nisi deus.

¶ Insuper dico. q ipse fuit leo propter generositatem qua splenduit celos ascendendo. Et hoc ostenditur quando dicit. Draconi. Draco enī qui maximus est serpentuz ⁊ pre caliditate nimia igne spirat: ⁊ pre lenitate maxima sursuz volat signat xpm qui maior est inter alias creaturas: ⁊ qui tanto charitatis ardore plenus fuit. q ignē vere dilectionis in discipulos insufflauit dicēs Luce. xij. Ignem veni mittere in terram: ⁊ quid volo nisi vt ardeat. Ipse ergo sursum ad paradisum per ascensionez volauit. quia scz iste ascendit super cherubin ⁊ volauit super pennas ventoz. Draconi inquit Dauid. xviij. Erat draco magnus in illo loco quē colebant babylonij. Sicut enī leo in altis rupibus se occultat: vt exinde rugiens animalia audiētia terreat: ⁊ sicut rex in circulo ipa includat ⁊ capiat. Sic christus in ascensione sursum in monte paradisi ascendit. ⁊ ibi se a mundi visibus occultauit. Exinde tamē per predicatores suos quotidie clamat et rugit Amos. iij. Leo rugiet quis non timebit. Et in circulo mandatorum suorum omnes generaliter circuncingit: quos vult ad partem suam accipit: quos vero noluerit respuit ⁊ dimittit. Quia sicut dicitur Luce. xvij. Duo erunt in lecto vno: vnus assumetur ⁊ alter relinquetur. Ideo de ascensu istius leonis dicitur Hieremie. iij. Ascendit leo de cubili suo: predo gentium se leuauit Et sic ergo patet quomodo per leonem intelligitur christus, secūdum quatuor status suos: quod bene figuratur Ezec. j. In illo animali mirabili qō quatuor habebat facies. scilicet, faciem hominis a parte anteriorem et primā. Faciem bouis a parte sinistra ⁊ secunda. Faciem leonis in dextera ⁊ tertia. Faciem aquilem in parte superiori ⁊ quarta. ¶ Sicvere christus primo fuit homo in incarnatione. per humane carnis assumptionem. Secundo fuit bos in passione. per sue carnis immolationē. Tertio fuit leo in resurrectiōe per suiꝑius suscitationez. Quarto fuit aquila in ascensione per sui corporis in celum subleuationez. De isto ergo leone dicitur Genesis. xlix. Ad predam ascendisti fili mi accubuisti vt leo Et sic ergo patet. q per leonem potest intelligi christus. ¶ Secundo dicamus de viro iusto seu perfecto qui est leo stabilitatis. Est enī leo animal hominibus gratiosum

Bestijs rigorosum.
In inuadendo animosum.
In sustinendo virtuosum.
In discernendo industriosum.
In diuidendo ⁊ miseris parcendi officiosum etiam aliquotiens timorosum. ¶ Leo enī erga naturam hominum est benignus. Erga naturam animalium est asperus. Ad inuadendū animalia est valde strennuus. Ad sustinendum laboris est bellicosus. Ad discernendum scz inter illos qui ipsum percutiunt est industriosus. Ad diuidendum alijs animalibus predam suam ⁊ ad parcendum miserabilibus personis. scilicet prostratis mulieribus ⁊ paruulis est curialis ⁊ officiosus. Ad visum tamen ignis ⁊ galli albi. ⁊ ad vocem ⁊ auditum strepitus rotarum est mirabiliter timorosus. Sic procul dubio vir iustus ⁊ maxime religiosus siue ecclesiasticus. vel prelatus debet esse erga homines. idest erga ꝑsonas bonas rōnabiles. ⁊ discretas benigⁿ amicabil' ⁊ modestus. Tales enī nō debet ledere vel deprimer: sed potius iuuare ⁊ promouere. Figura Dañ. vj. ⁊. xiij. vbi daniel sanctus sedens in medio leonum ab eis non est lesus. Bestias vero. idest peccatores debz per correctionem ledere ⁊ eos acriter castigare. Cuius tamen cōtrarium faciunt bodie multi iudices ⁊ prelati: qui magis sunt benigni bestijs q̄ hominibus. ⁊ impijs q̄ melioribus: quinimmo qō peius est bestijs ⁊ peccatoribus ille sis solent innocentes ledere: peccatoribus parcere. homines vero idest sanctos ⁊ simplices rapinis ⁊ exactionibus deuorare Ezech. xix. Leo factus est ⁊ didicit capere predam homines⁊ deuorare. Figurati in Lamech. de quo dicitur in hystoria scholastica. Mō cuz cecus esset ⁊ deberet sagittare vnam bestiam. pro bestia hominez sagittauit. Item dico. q iste ad modum leonis debz esse animosus ⁊ bellicosus: quia scz vir iustus debet esse audax ⁊ animosus ad bonum aggrediendum: ad malos inuadenduz ⁊ corrigendum. ⁊ ad bellum tribulationū fortiter ⁊ virtuose tolerandum. Quia sicut dicitur Proverb. xxx. Leo fortissimus bestiarū ad nullius pauebit occursum. Item iste more leonis debet esse discretus et industriosus: qz. j. discrete debet cogitare ⁊ discernere inter illos qui forefaciunt ⁊ delinquūt sicut leo qui inter centum homines bene cognoscit illum qui eum percussit ⁊ vnumquēq; ꝑm q deliquerit corrigere ⁊ punire debet. Leo enim dormit oculis apertis. quia scz vir iustus q̄uis quandoq; ipm dormire contingat. per prosperitatis consolationem: debet tamen semper oculos cordis apertos habere. per discretionez ⁊ cogitationem. Unde Apoc. iij. Estovigilans ⁊c. Et Cant. v. Ego dormio⁊ cor meum vigilat. Et Numeri. xxiij. dixit. Auditor sermonum dei qui visionez omnipotentis intuitus est qui cadit ⁊ sic aperiuntur oculi eius. Et sequitur. Accubans dormit vt leo. Item iste more leonis debet esse liberalis ⁊ officiosus: ⁊ q̄tum ad miseros curialis compatiens ⁊ industriosus. Debet enī erga miseros esse compatiens ⁊ benignus: ⁊ distribuendo predam. bonorum suorum debet esse omnibus gratiosus. Sz de hoc vide supra de iuda in illa autoritate. Vicit leo de tribu iuda ⁊c. Item more leonis debet esse aliquando pauidus ⁊ timorosus quia scz ignem inferni: ⁊ strepitum ⁊ comminationem rotarum sacre scripture: ⁊ pīnam galli albi. idest dei. debz summopere formidare. Quia vere nullus debz esse tam virtuosus aut fortis tam audax strennuus aut securus: quin ista tria debeat formidare. scz
Ignis inferni combustionem
Dei presentis cognitionem.
Sacre scripture comminationem.
Unde. ij. Regū. xvij. Fortissimus quisq; cuius cor est q̄si leonis pauore soluet. Sic igit patz quomodo vir iustus cōparatur leoni. Et ideo de viro iusto pōt satis cōpetēter exponi illud Esaie. xj. Vitulus ouis ⁊ leo simul morabunt. ¶ Vbi aduerte q tribus rationibus vir iustus pōt leoni merito cōparari: qz. j. sicut leo. Coz̄ catulo ꝑverberato castigat. Infirmitati ꝓtinue subiugat. j. quarta ne. Cōstanti fortitudine roborat. ¶ Sic vere iustos in hoc mundo. Domat pene mestitudo. Vitulus. Bravat carnis egritudo. Quis. Roborat mētis fortitudo. Leo. Isti enī conuertuntur ⁊ domant per mestitudinez temporalem: quia sunt. Vitulus. Affliguntur ⁊ grauātur per egritudinem naturalem: qz sunt. Quis. Satuū tur ⁊ firmantur per fortitudinem virtualē: qz sunt. Leo ¶ Dicamus ergo q iustus multis tribulationib⁹ edomatur. Vitulus inquit. Sicut enī leo tunc timet ⁊ castigatur. quādo videt in pūtia sua catulū verberari. Sic procerto iustus timere debet ⁊ vitam suam corrigere et edomare: quando videt deum catulos. i. peccatores in hoc seculo tribulationibus ⁊ suis exigentibus demeritis varijs afflictionibus verberare. Vitulus inquit per vitulum enī qui facliter edomatur. ⁊ a leuitate sua primaria immutat. ⁊ penis ⁊ laboribus subiugatur. intelligitur vir iustus qui lenitatē ⁊ insolentiā naturalem debet relinquere: ⁊ per virtutem obedientie se alioꝝ veribus subiugare. Unde Esaie xj. ca. Leo sicut bos comedit paleas. Tribulationes enī ⁊ afflictiōes maloꝝ sunt castigationes correctiones sapientium ⁊ iustoꝝ. Quia sicut dicitur Prouer. xix. Pestilente flagellato sapiētior erit paruulus. Et versus dicit. Felix quem faciunt aliena pericula cautum. Mō tamen est contra multos: qui q̄uis malos coram se videant verberari tribulari ⁊ affligi ipsi tamē, propter hoc non castigant: nec a suis iniquitatibus. quertuntur. Sz non sic boni: qz ipsi debēt esse leones ⁊ vituli. Unde. ij. Reg. vij. dicit. Mō in fabrica templerant simul celati ⁊ picti leones ⁊ boues ⁊ cherubim. Ubi ostendit q in templo ecclesie debent esse iustitie viribus firmati: qz debent esse leones. Modestie legibus ligati: qz debent esse boues. Scientie lucibus dotati: qz debent esse cherubim: qui interpretat plenitudo scientie. Ideo de tali vitulo sic domito ⁊ correcto pōt dici illud. j. Regū. vj. Recludite vitulos domi. Justus igitur dicit leo: qz infirmitatibus aggrauat qō ostenditur cum dicit ouis. Sicut enim dicit Solinus. Leo febrem quartanā habet continuā ⁊ sibi quasi vltro naturaliter adherentem: Hoc enī prouidit illa rex ordinatrix natura: quia scz tāta est leonis caliditas ⁊ ferocitas q̄ oīa deuozaret nisi ipsum continua carnis infirmitas flagellaret. Sic vere charissimi boni ⁊ iusti semper patiuntur aliquos carnis defectus aliquas carnis infirmitates ⁊ fragilitates vt exinde sua austeritas temperet. Constat enī q multi sunt ita calidi ⁊ feruentes ⁊ in iustitia rigorosi. q omnes delinquentes vellent corrodere ⁊ per iustitiam consumere. nisi infirmitatibus carnis ⁊ mentis grauarentur. Et ideo sepe fit. q deus viros iustos permittit febre quartana. idest carnis passionibus infestari: vt ex consideratione sue ꝓprie cōditionis sint humiliores q̄tum ad se. misericordiores q̄tum ad proximum: reuerentiores ⁊ celestis auxilij implorationes q̄tum ad deum. Istud apparuit in petro scō Greg. Qui permissus est a deo timere ⁊ deficere ⁊ negare. vt quia futurus erat pastor ecclesie. sciret ex sua fragilitate conditionem delinquentium cognitare. ⁊ ad indulgendum ⁊ compatiendum mentem suam benigne inclinare. Sicut enim de xpo dicit Hebre. ij. In eo enī in quo ipse passus ⁊ temptatus est didicit ⁊ his qui tentant auxiliari Et Hebre. v. Mō xps didicit ex his que passus est obedientiam. Et Ecci. xxxj. Infirmitas grauis sobriam facit animam. Et ibidem sequitur. Intellige que sunt proximi tui ex teipso. Et Gal. vj. dicit. Mō si quis preoccupatus fuerit in aliquo peccato. illi qui sunt spirituales debent eum instruere in spiritu lenitatis. Et causaz lenitatis assignat ibidem dicens. Considerans inquit te metipm ne ⁊ tu tenteris. quasi diceret. Ex p̄sideratione ꝓprie infirmitatis qua possumus tētari. debemus ad parcendū leuiter ⁊ misericorditer animari. Et ista carnis infirmitas ostendit cuz dicitur ouis Quia ouis est animal valde debile ⁊ infirmum. Unde Esaie. liij. Nos omnes sicut oues erauimus. Ut de talibus leonibus

intelligatur illud Ecci.xlvij. Cum leonibus lusit quasi cuz agnis: quasi diceret, Tales qui sunt leones propter sanctitatem ⁊ ferocitatē sunt agni propter annexaz carnis infirmitates. ℣ Ptz ergo q̄ vir iustus dicitur esse leo: quia infirmitatibus aggrauat. ¶ Item dico q̄ iustus dicitur esse leo: qz virtutū viribus roborat: quia dicitur leo. Leo eñ habet naturā cōstantissimā ⁊ audacissimā Habet aūt virtutez suā in quatuor scz. In capite. In collo. In pectore. Et in ore. Sic vere vir iustus habet virtutem in capite. i. in intellectu per fidem ⁊ discretionē. In collo per immobilē ꝯstantiā ⁊ perfectionē. In pectore: idest. in corde per dilectionē ⁊ charitatē. In ore. i. in ꝓbis per doctrinā ⁊ ꝑdicationē. Virtus ergo nostra dicit esse

In capite fidei firmiter credendo.
In collo constantie immobiliter perseuerando.
In pectore cordis veraciter amando.
In ore verboz vtiliter loquendo ⁊ predicando.

Et sic dicetur de eo illud Apoc.iij. Animal primū leoni simile. Et bene. simile leoni: qz sicut rugitus leonis est terroz omnium animaliū audientium. Sic vere rugitus verboz ⁊ clamor comminationum viri iusti debet esse terroz omnium peccatoruz. Dsee. xj. Leo rugiet ⁊ formidabunt filij maris. Multi tamen non sunt similes leoni: quia non habēt virtutem in capite sed magis similes sunt vſo qui valde habz caput debile: ⁊ asino cuius virtus est in renibus non in pectore. Quiavere multi sunt qui in capite fidei et in pectore vere dilectionis sunt valde debiles: in renibus vero ꝯtuz ad exercitionem operum carnaliuz sunt valde fortes. Non sic ergo iusti. sed sit vir iustus similis leoni videlz

In morum nobilitate seu benignitate.
In animi austeritate.
In propugnandi strennuitate.
In constantie stabilitate.
In discretionis sagacitate.
In diuisionis ⁊ propiciationis liberalitate.

Et in ſtimoris penalitate

Et sic dicetur de eo illud. j. Macha.iij. qō dictuz est de iuda Machabeo. Similis factus est leoni in operibꝰ suis. Patet ergo charissimi. qō vir iustus dicitur leo: propter virtualem stabilitatem. propter naturalem infirmitatem: propter obedientie domabilitatem. Per leonem ergo intelligitur homo iustus. ¶ Tertio dico q̄ per leonem potest intelligi vir peccator qui est summe iniquitatis. Leo enim habet septem cōditiones per quas possunt septē crimina denotari. Est eñ Leo aīal

Infirmum ⁊ quartanarium.
Feruentissimum ⁊ calidissimum.
Elatum ⁊ seuissimum.
Insidians ⁊ fraudulentum.
Rapiens ⁊ violentum.
Rugiens ⁊ iracundum.
Fetidum ⁊ habens anhelitum immundū.

Sic vere charissimi peccator est. Infirmus per luxuriā. Est calidus per auariciam. Est elatissimus per superbiam. Est insidians per maliciam. Est rapiens per seuiciam ⁊ castrimargiam. Est rugiens per iracundiā. Est etiam anhelitu fetens per detractionis infamiam. Et ideo ꝑm diuersas suas proprietates peccatoꝝ in scriptura ꝯtum ad luxuriam dicitur Leo

Quiescens.	Iste dico dicitur leo quiescens: quia
Deuorans.	sicut leo est animal continue febrici
Ascendens.	tans: ita peccator est febrē ⁊ ardoreꝫ
Insidians.	carnalis concupiscentie ⁊ continue
Rugiens.	suſtinens. ⁊ inquiete deliciarum ha
Uenans.	bitans ⁊ quiescēs Gen.xlix. Requie
Interficiens.	scens accubuiſti vt leo Item ꝯtum

ad auariciam dicitur leo deuorans ⁊ rapiens: quia scz peccator auarus more leonis. non cessat bestias innocentes ⁊ pauperes infestare. ⁊ alienū capere ⁊ auferre. Unde Nume.xxiij. Non accubabit leo donec rapuerit predam suam. Item iste per superbiam dicitur leo ascēdens seu repens: qz. s. superbus more leonis solet montes altissimos. i. status excellentissimos per appetituz ascendere: ⁊ per superbiā venatoribus. i. inimicis suis se publice opponere. ⁊ exinde mortem sepissime incurrere. Unde Ihier.xlix. Quasi leo ascendet de superbia iordanis. Item iste ꝯtum ad maliciam dicitur. leo insidians: quia sicut leo insidiatur animalibus vt ea decipiat ⁊ rapiat sub folioꝝ velamine se abscondens: ⁊ post subito dum non aduertunt in ipsa insilit ⁊ ea rapit ⁊ occidit. Sic vere malicioſi ⁊ inuidi dum volunt alios ledere ⁊ grauare. sub velamine alicuius palliatiōis vel dissimulationis se abscondunt: vt dum non aduertunt: cuz locum nocendi inuenerint in ipsos insiliunt. ⁊ sue malicie venenum eis inferunt et inducunt. Unde in psal. Insidiatur leo in spelunca sua vt rapiat pauperem ꝛc. Item iste ꝯtum ad iracundiam dicitur leo rugiens: qz sicut leo cū est iratus solet fremere ⁊ rugire. Sic iracundi fremunt ⁊ rugiunt ⁊ alios turbant ⁊ offendūt. j. Pet. v. Aduersarius vester dyabolus tanq̄ leo rugiens circuit querens quem deuoret. Et Prouerb.xix. Sicut fremitus leonis: ita est ira regis. Item iste ꝯtum ad castri margiam dicitur leo venans: quia sicut leo vndiq̄ circuit ⁊ venatur vt inueniat quem deuoret ⁊ manducet. Sic gulosi circuunt mare ⁊ aridam vt inueniant cibaria grata. Unde Ecci.xxvij. Leo venationi insidiatur. Item iste ꝯtum ad infamiam dicitur leo interficiens. Sicut enim leo habet os ⁊ anhelitum fetidm ⁊ immū, dum: sic detractores habent oza fetentia ⁊ infecta. per altoꝝ detractionē contagiosam ⁊ mirabiliter corrosiuā. Unde Ecci.xxj. Dentes eius dentes leonis interficientes animas hominum. Et sic igitur patz. q̄ per leonem intelliguntur diuersa genera peccatoruz. Unde mūdus iste est sicut lacus leonuz. idest hominū in quoruz medio positus est Daniel vt ab eis deuoraretur. Quia scz in medio leonum. idest hominum iniquoruz positi sunt iusti in hoc mundo in periculo deuorationis ⁊ rapine nisi a domino protegātur. Sed de hoc scz quomodo leo significat peccatorē. Unde supra in diuersis titulis exemplis ⁊ figuris. ¶ Quarto dico. q̄ per leonem intelligitur dyabolus. qui est summe crudelitatis: qz iste. Insidiatur per delectationem. Rugit per suggestionem. Inuadit per tentationē. Rapit per cōsensum occidit per malam operationem. Deuorat vero ⁊ ꝑsumit per eternā damnationē. j. Petri.v. Aduersarius vester dyabolus tanq̄ leo rugiens circuit querens quem deuoret. Sed de hoc inuenies supra in diuersis titulis:

Lepra. Nota q̄ lepra est quedaz vilis ⁊ enormis infirmitas que nūq̄ aut difficiliter curat ⁊ per quā cohabitātes corrumpunt ⁊ inficiunt: ꝓpter qō leprosi a societate sanoꝝ hominuz expellunt. Lepra igitur significat peccatū qō ꝑcerto est infirmitas ꝑfusibilis ⁊ infamis. Facit eñ possessores suos societate fidelū finaliter priuari ⁊ per eoꝝ mala opera ⁊ exempla alios ꝓximos ⁊ vicinos destrui ⁊ corrumpi. Teste enim apostolo. j. Cor.xv. Corrūpunt bonos mores colloquia prāua. qz sicut dicit Mūe.xix. Quicquid tetigerit immūdus immūdum facit. ¶ Notemus igit q̄ sicut lepra corporalis ex diuersis causis oritur: sic lepra spūalis. i. peccatum rationibus varijs generatur. Dicitur enim lepra

Mficz ex corruptione sanguinis.
Mficz ex corruptione flegmatis.
Mficz ex corruptione colere.
Quandoq̄ ex corruptione melancolie.

Et ꝑm istas quatuor causas possumus intelligere quatuor genera. s. Symoniam. Superbiam. Auaritiā. Immunditiam: Lepra enī inducit Horroꝛem. Tumoꝛem. Ardoꝛem. Fetoꝛem. Quia. s. per lepram potest intelligi. Horroꝛ symonie. Tumoꝛ ſuperbie. Ardoꝛ auaricie. Fetoꝛ immundicie. ¶ Primo igitur dico. q̄ homo pōt fieri spiritu aliter peccator ⁊ leprosus per symonie prauitatem. Sicut enim lepra habet corrumpere non solū proprius subiectum: immo etiam illos q̄ habitant ⁊ participant cum leprosis. Sic vere symonia non solum inficit vnum immo plures nō soluꝫ illū qui beneficiatur,

sed etiam

sed etiam illum quo beneficium confert: non solum semel immo pluries. Quia scilz symonia que in ingressu beneficij cōtrahitur. ad totius vite tempora dilatatur Et ideo ista est quoddam genus lepre que dicitur tyria seu serpētina: que. s. solet generari ex sanguine interius corrupto. Quia scz quando sanguis interioris affectionis in homine per auariciā corrumpit: tūc lepra symonie generatur. Et sic serpens tortuose ⁊ suauiter graditur. mordet tamen ⁊ est venenosus. sic vere symoniacus tortuose. idest fraudulenter ⁊ fallaciter ecclesiam ingreditur. vbi alios inuenenat corrodit et persequitur. Ista lepra significatur in lepra giezi. qui gratiā dei factam per Helyseum in curatione Naaman pecuniā accipiēs ⁊ requirens. ⁊ sic lepram ipsius secum traxit. sicut dicit. iiij. Re. iiij. Quiavere si aliqs pro aliqua gratia spūli peCuniam acceperit. Lepra symonie percussus erit. Ideo ecclesia potest hodie dici domꝰ symonis leprosi. Iuxta illud scōi Regū. iij. Non deficit in domo tua leprosus. Ista est lepra in domo seu lepra in lapide. de q̄ sit mētio Leuit.xiij. vbi dz. Mō si i aliquo lapide domꝰ. apparuerit lepra. idest aliqua corrosio vel maculatio. ille lapis amouendus erat ⁊ alius loco ipsius statuendus. Sic vere si in domo ecclesie in qua sumus nos tanq̄ lapides. fuerit aliquis lapis. idest aliqua persona que lepra symonie sit infecta. ipsa. procerto debet ejci ⁊ expelli. ⁊ ab altoꝝ collegio relegari Numeri. v. Precipe filijs israel vt ejciant de castris omnem leprosum. Sic igitur patet qūo homo fit leprosus. per symonie prauitatem.

¶ Secundo dico q̄ homo fit leprosus per superbie vanitatem. Sicut eñ leprosus habet carnem tumidam ⁊ lucentem. Sic superbus interius tumet ⁊ inflatur per presumptionem. exterius vero lucet ⁊ ornatur per curiosam conuersationem. Lepra talium figuratur in lepra Josie regis iuda. qui presumens vltra q̄ deceret volunt sacerdotis officiuz exercere. ⁊ ideo lepra immediate fuit percussus: que primo apparuit in fronte eius. Et ista est illa lepra que dicit leonina. que ex colera ignea: que est humoꝛ leuissimus generatur. que leonina dicitur. eo q̄ more leonis corrodit ⁊ deuorat totaz carnem. Sic vere superbia que ex leuissimo humore. idest ex leuitate cordis nascitur. merito leoni comparatur. quia scilicet tota caro: idest tota patria per eum rapitur ⁊ predatur ⁊ deuoratur. Nūeri.xij. Caro eius deuorata est a lepra. Fit igitur homo leprosus per superbie vanitatē. ¶ Tertio dico q̄ homo spiritualiter fit leprosus per auaricie grauitatem. Sicut enim leprosus est grauis ⁊ ponderosus. ⁊ in carne sentit pruritum ⁊ ardorem. Sic auarus est grauis ⁊ ad terrena ⁊ temporalia inclinatus ⁊ ardore auaricie continue inflammatus. Unde proprie auaricia est lepra que dicitur elephantina. que ex humore grosso terreo ⁊ melancolico generatur. ⁊ ideo elephanti animali graui ponderoso ⁊ melancolico. qui scz postq̄ ceciderit non potest surgere comparatur. Sic vere lepra auaricie ex terreo humore. i. ex bonis terrenis oritur qua quis ita ponderosus efficitur q̄ exquo inferius ad amoꝛem terrenoꝝ per auariciam ceciderit. vix aut nūq̄ amplꝰ releuat. ꝑs. Qui dormit nō adijciet vt resurgat. Et ista lepra figurat in lepra Naaman. qui interpretat commotio eorum. De quo dicitur. iiij. Regum. v. Erat naaman diues ⁊ fortis sed leprosus. Quia vere illi qui in hoc mundo sunt ceteris ditiores ⁊ contra pauperes fortiores. ⁊ qui pauperes commouēt ⁊ offendunt. vt cōmuniter lepra auaricie sunt infecti. Leprosi ergo sunt per auaricie grauitatez. ¶ Quarto dico. q̄ sunt aliqui spiritualiter leprosi per immūdicie feditatez. ⁊ isti sunt luxuriosi. Quia sicut lepra facit carnem corrumpi. saniem exire: ⁊ anhelitum oris fetere. sic ad literam. luxuria facit carnem maculentam. facit pellem sanioſam. facit verboꝛum spiracula sordida ⁊ corrupta. De ore enī talium luxuriosoꝛum non exit nisi anhelitus corruptꝰ idest verba inhoneſta impudica ⁊ corrupta. Et ista est lepra que dicitur. allopicia seu vulpina. que oritur ex corrupto flegmate et facit totum corpus depilari et pilis spoliari. Sic ꝛe luxuria que ex flegmate corrupto. idest ex humoꝛum feditatibus generatur vulpina proprie dicitur. Quia scilicet vulpes ꝛm Isido. est animal fetidū ⁊ corruptum anhelitum habens. fetidum ⁊ immundū. Locaq̄ in quibus inhabitat reddit sterilia ⁊ corrupta. Sic luxurioſus qui per infamiam valde fetet. ⁊ qui malis verbis ⁊ exemplis loca que inhabitat et totam patriam ⁊ vicinitatem inficit ⁊ corrumpit anhelitum verborum habet per malas suggestiones fetidum ⁊ infectuz. Ista etiam lepra facit pīllos virtutum cadere. ⁊ nuditatem morum ⁊ virtutum solita est generare. Et ideo figuratur ista lepra investe. De qua dicitur Leuit.xiij. quia scz lepra luxurie. vestem sancte conuersationis corrodit capillorum. idest virtutum carentiam introducit. Luxurioſus ergo dicitur: quia non solum est corruptus in se. immo etiam alios inficit ⁊ corrumpit. De talibus dicitur. Leuit.xiij. Contaminatum ⁊ fetidum se clamabit omni tempore quo leprosus erit. Et sic ergo patet. quomodo per diuersas lepre conditiones per leprosum possunt intelligi diuersi peccatores. Ita q̄ proprie peccatoꝛ potest intelligi per illum leprosum. De quo dicit Leuiti.xiij. q̄ ille qui lepra maculatus erat. a societate aliox debebat esse diuisus ⁊ separatus ⁊ habere vestimēta dissuta. caput nudum os veste cōtectū. ⁊ solus extra castra habitabit. Talis proculdubio est peccatoꝛ. quia iste est p̄ peccatum mortale a societate fideliuz separatus. vestes sue exterioris conuersationis per insolentiā dissuuntur. caput sue intentionis per iactantiam denudatur os sue locutionis per simulationē ⁊ fallaciā operitur solus etiam extra castra. idest societatem charitatis per partialitatem ⁊ inuidiam cōmoratur. Ista igitur quatuoꝛ genera hominum peccatoꝛum seu spiritualiū leprosoꝛ figurant in illis quatuoꝛ leprosis qui ad exercitum syrie procedentes ibi lautissime comederūt. Quia scz infecti ⁊ peccatores in exitu maloꝛ ꝑ ceteris stant ⁊ bonis temporalibus adimplētur. Ideo de talibus potest dici illud Luce.xiij. Multi leprosi erant in israel tēporibus Helyſei prophete. et nemo ex eis curatus est. Tales enim per se sunt incurabiles. Solus enim deus potest peccatorem curare sicut ipse quotidie per gratiā suam facit. Unde Mat.xj. Ceci vident. claudi ambulant leprosi mundant. Ideo predicatoribus precipitur. Mat.x. Leprosos mundate demones ejcite ꝛc. Si vis pone hic quomodo leprosus solebat reconciliari. sicut ponitur Leuiti.xiij. Sed ponecam infra de mundare. Sufficit ergo de lepra.

Leticia. Letus. Nota q̄ leticia idē est qō gaudium. iocunditatis. exultatio. et tubilatio. Cum ergo de istis omnibus supra ad sufficientiam sit tractatum. Hinc est q̄ de leticia quo ad presens modicum est dicendum. maxime cū in sermone. Letare hierusalem. Et in sermone. Letare sterilis. satis sufficienter de ea sit tractatum. Breuiter ergo notemus q̄ est triplex leticia scilicet

Interioꝛ. Interioꝛ est leticia conscientie cordialis.
Exterioꝛ. Exterioꝛ est leticia opulentie mundialis.
Et superioꝛ. Superioꝛ est leticia affluentie eternalis.

¶ Leticia cordialis est leticia perfectoꝛ. de qua dicitur Ecci.xxx. Leticia. alis iocunditas est cordis. hec est vita hominis. Leticia mundialis est leticia peccatoruz. De qua dicit Eccls.vij. Coꝛ stultoꝛ vbi leticia. Leticia supnalis est leticia beatoruz. De quibus dicitur Esa.xxxv. Leticia sempiterna erit super capita eoꝛum. Gaudiuz ⁊ exultationem obtinebunt. ¶ Primo ergo de leticia interioꝛi qua scilicet boni in hoc mundo letantur possumus breuiter diuidere illam autoꝛitatem. ꝑs. Letabitur iustus in domino et sperabit in eo. Ubi aduerte. q̄ sicut in hoc mundo letantur tria genera personaruz scilicet. Accusati quando sciunt se habere innocētie puritatem. Obsessi vel impugnati: quando sciunt se habere adiutoꝛis probitatem. Operarij quādo sciunt se habere futuri premij largitatem. Sic vere charissimi boni ⁊ perfecti viri debent letari de tribus. scz. De purita-

Universidad de Deusto
Biblioteca

te mentalis perfectionis. Justus inquit. De firmitate
diuine protectionis. In domino inquit. De bonitate fu
ture saluationis. Sperabit inquit in eo. quia scilz spes
est de futuris. Letificat enī hominez. Propie ꝺscientie
rectitudo scz quando est. Justus. Diuine sustinētie for
titudo. In domino inquit. Eterne opulentie plenitudo
Sperabit inquit in eo. ¶ Dico ergo q nos debemus
letari. propter propie conscientie rectitudinez. Justus
inquit. Sicut enim nulla res est que ita possit letificare
hominem qui habet facere coram aspero iudice r cū
fortibus aduersarijs. sicut quando scit se habere iusti
tiam r innocentiā pro se. r quādo non inuenit in se pro
pter qō debeat condēnari. Sic vere summe debz letifica
re quēlibet virum iustum. qui scilz coram seuero iudice
xpo habet iudicari. r a demonibus accusare sue purita
tis r innocentie secure quoq; ꝺscientie rectitudo. Justus
inquit ps. Letamini in domino r exul. iusti. r glo. oīis
recti corde ¶ Et nota q multa sunt que faciunt homi
nem esse iustū que tamen sunt spiritualis leticie indu
ctiua videlicet.

Paupertas spiritalis. ¶ Facit igitur iustū letuz
Puritas cordialis. paupertas spiritalis Esa.
Charitas supernalis. rxxv. Letabitur deserta r
Humilitas virtualis. inuia. Et Gal. iij. Letare
sterilis que non parit. ¶ Item puritas cordialis. Unde
Iere. rxxj. Letabitur virgo in thoro. ¶ Item charitas
supernalis. Unde Esa. lxvj. Letamini cum hierusalē r
exultate omnes qui diligitis eam. ¶ Iterē humilitas vir
tualis ps. Letati sumus pro diebus quibus nos humi
liasti. Et Esaie. lxv. Serui mei letabuntur r c. Letemur
igitur propter propie conscientie rectitudinem. ¶ Iterē
letemur propter diuine sustinentie fortitudinez. In do
mino inquit. Sicut enim magna est leticia alicui debi
li r infirmo in prelio constituto. quando scit se habere
iurta se aliquem fortissimum protectorez. qui nunq; ei
deficiet. sed in cunctis periculis eum proteget r defen
det. Sic nos in prelio huius mundi cōstituti valde pos
sumus letari r iocundari. quia certi sumus q semp est
nobiscum dominus deus noster paratus nos protege
re r iuuare. Unde in ps. dicit ipse dominus. Cum ipso
sum in tribulatione. eripiam eum r glorificabo eum. In
domino inquit. In domino enim est letificandum. non
in mundo. quia sicut dicitur. Illa est vera leticia que de
creatore non de creatura concipitur. Unde in ps dicit.
Domine in virtute tua letabitur rex. et super salutare
tuum exultabit vehementer. Et iterum in ps. Letetur
israel in eo qui fecit eum. Talem ergo leticiam non ha
bent in seculo peccatores. quia scz ipsi non letantur in
domino sed in mundo. Non in spiritualibus sed in tē
poralibus. Non in eternis sed in terrenis. Unde nota
q auari letantur in pecunijs. Luxuriosi in mundi de
licijs. Inuidi in alioꝝ dolonibus r tristicijs. Superbi in
mundi vanitatibus r vanis glorijs. De auaris patz qz
isti sunt sicut auis que dicitur monedula que naturali
ter diligit pecuniam. Plus enī letatur habere vnum de
narium q̄ vnum castrum; quia auari plus gaudent
de vno tantillo bonoꝝ mundanoꝝ. q̄ de immensitate bo
noꝝ eternoꝝ. Unde Amos. vj. Ue qui opulenti estis in
syon. Et sequitur. Qui letamini in nihilo dicentes. Nōne in fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua?
De immundis patz. qz sicut porcus plus letatur in lu
to q̄ in fluuio puro. Sic luxuriosi plus letantur in lu
to deliciarū q̄ in aqua spiritualium gratiarum. Unde
immundi dicunt illud Sapiē. ij. Nemo sit expers luxu
rie nostre. vbiq; relinquamus signa leticie. quoniā hec
est pars nostra. r hec est sors nostra. De invidis etiam
patz. quia procerto sicut delphini plus letātur tempore
aduersitatis r tempestatis. q̄ tempore serenitatis. sic
invidi magis sunt leti. quando vident tempestates et
miserias aliorum. q̄ quando vident eorum prosperita
tes r serenitates. Isti enī sunt de quibus dicitur. Ba
ruch. iij. Sicut gaudia erit in ruina tua. et letata est in
tuo casu scilicet babylon. sic contristabitur in tua con-

solatione. Item de superbis patet. Quia vere sicut pa
pilio letatur. r delectat volare currere r circuire ad cla
ritatem candelebi ale eius comburuntur. ipse vo quā
doq; pericli tatur r moritur. Sic superbi letantur in suo
discursu r volatu ad claritatem glorie mundane. vbi
alas virtutum perdunt per iniquitatem alas vero bo
norum temporalium amittunt per paupertatem. ipsi
vero periculum mortis eterne incurrunt. per criminuz
multiplicitatem. De leticia talium dicitur Eccls. xj.
Letare iuuenis in adolescentia tua ambula in vijs cor
dis tui r c. Non sic ergo. sed letamini in domino. Unde
in. ps. Letetur cor querentium dominum r c. Letemur.
ergo de diuine sustinentie fortitudine. ¶ Item dico. q
letari debem⁹ de eterne opulentie plenitudine. que ostē
ditur cum dicitur. Sperabit in eo. Spes enim est de fu
turis. quia sicut operarius qui in agro laborat. r pugil
qui acriter in bello dimicat letantur r gaudent in eo. qz
ex talibus laboribus sperant venire finaliter ad quie
tem r ad mercedem. Sic vere boni qui sunt in mundi
laboribus letantur. quia certissime sperant exinde veni
re ad quietem et premiū paradisi. Sperabit inquit in
eo. Ideo bene docet in ps. Sperate in eo omnis cōgre
gatio populi. effun. co. illo corda vestra. deus adiutor
vester in eternum. Unde de tali leticia que de spe futu
rorum generatur potest dici illud. Prouerb. x. Expecta
tio iustorum leticia. Ista est ergo leticia interior r vir
tuosa. ¶ Secundo dico q est leticia exterior r vitiosa.
r ista est leticia qua peccatores in hoc mundo letātur
quaz procul dubio sequitur tristicia sempiterna. Extre
ma enim gaudij luctus occupat. Prouerb. xiij. Sicut
enim syrene tempore sereno solent letari et cantare ta
lis tamen leticia propinquam denotat tempestatem.
Sic vere peccatores dum arridet eis serenitas prospe
ritatis mundane. Isti sunt in magno r honore. ex isto
tamen sequitur sempiterna tristicia. r ex isto gaudio se
quitur eterna desolatio Esaie. xvj. Ablata est leticia de
carmelo. ¶ Tertio dico q est leticia supioz. que est bea
torum. Et ista est illa qua in paradiso sancti angeli cō
solantur r gloriantur. quia sicut dicitur Esaie. lj. vbi lo
quitur de ciuitate paradisi. Gaudium r leticia inuenie
tur in ea. Gratiarum actio r vox laudis. Sufficit r c. Sz
accipe distinctiones que sunt in sermone. Letare hieru
salem. r pone eas hic. Et vide supra de gaudio et exultatio
ne. r iocunditate r c.

Leuare. Nota q leuare idem est qō sursum erigere vel portare. sed quia supra dictum est de eleuare. de sublimis. de excelsis. Ideo breuiter de eleuare aliquid dicendum est. Nota ergo q triplex est leuatio vel erectio videlicet. Quedam virtuosa. quedaz vitiosa. quedam gloriosa.

Prima est perfectoꝝ. Leuantur enim r
Secunda peccatoꝝ. sursum eriguntur
Tertia est beatoꝝ. perfecti per celesti
um affectionem. Leuantur infecti per dignitatuz am
bitionem. Leuantur beati per supernorum adeptionē.
Est igitur quedam leuatio virtuosa. Et ista est quādo
homo ab inferioribus se leuat ad superiora r a tempo
ralibus ad eterna. Sicut enī ignis a propria natura sur
sum leuatur. r hoc qz sursum est spera et regioꝝ ignis. et
suū originale principiū. Sic vere qz deus est nostrū prin
cipale principiū r origo. ideo nos ipsos debemus sursuz
ad ipsum leuare. r mentē r affectum ad eū ordinare. vñ
de viro perfecto r iusto potest dici illud Treñ. iij. Sedebit solitarius r tacebit. qm̄ leuauit se supra se. Nos enī
ipsos r supra appetitum conditionis nostre debemus
nos leuare r vsq; ad celestia nos transferre. Ibi enī ces
sant laboruz anxietates. Sedebit inquit. Cessant ma
lorum societates. Solitarius inquit. Cessant verboruz
nimietates. Tacebit inquit. Igitur leuemus nos supra
nos. ereamus de caverna nostre carnis. ascēdamus ad
deuz mente et ibi finaliter leuemur in corpe. Et ideo no
tandum. q nos debemus leuare nos. se inquit. Quia. s.
quicquid est in homine ꝺz esse sursum ad ꝺnm leuatū.

Caput

Caput intentionis. Caput enī nostrum. videlicet
Cor cogitationis. intentio semper debet esse
Facies affectionis. ad deum leuatū. r ad ipm
Oculus cognitionis. principaliter ordinatū. Unde
Manus operationis. Luce. xxj. Respicite r leua
Os locutionis. te capita vestra. Item leue
mus ad eū cor totius cogitationis. vt scilz ibi fixa sint
corda nostra vbi vera sunt gaudia. Unde Treñ. iij. leuem⁹
corda nostra cum manibus ad ꝺnm. Item leuemus ad
deum faciem affectionis. Voluntas enī est facies anie
que semper ad deum est elevanda conuertenda r erigē
da. Unde ipse dicit Cañ. ij. Ostende mihi faciem tuaz r c.
Job xj. Leuare poteris faciem tuaz absq; macula. Nō
est cōtra auaros. qui faciez cordis r affectionis semper
habent ad terram inferius per auaritiam depressam.
Similes illi animali venenosissimo egyptiaco qō mora
tur in fonte tygris quod semper inclinat faciem ꝺsus
terraz. quia als venenositate sua interficeret quicquid
videret. ij. Reg. ij. Leuare non potero faciem meā Item
leuemus sursum oculos cognitionis. Oculos enī cor
dis debemus leuare r erigere. videlicet
Ad implorandum diuinam pietatem.
Ad deprecandum sanctorum charitatem.
Ad contemplandum celorum dignitatem.
Ad cogitandum inferni vilitatem.
Ad meditandum cordium prauitatem.
¶ Igitur leuemus oculos cordis nostri ad diuinū pre
sidium implorandū. Unde ps. Ad te leuaui oculos meos.
qui habitas in celis. Item ad sanctoꝝ auxiliū deprecan
dum: Unde. ps. Leuaui oculos meos in mōtes. vñ veniet
auxilium mihi. Item ad celoꝝ fastigiū contemplandū. Unde
Esa. lx. Surge illuminare hierusalem. qz venit lumen
tuum. r gloria ꝺni super te orta est. Sequitur. Leua ocu
los tuos r vide. Item ad inferni supplicium cogitandū
Unde Esa. lj. Leuate in celum oculos vestros r videte su
per terram deorsum. Item ad cordium flagicium cogi
tandū. Unde Iere. iij. Leua oculos tuos in directum r vi
de vbi nunc prostrata sis leuemus igitur oculos nostre
considerationis. Item leuemus manus nostre opera
tionis. Manus enī sursum leuantur. Ad aliquid

Supplicandum. Et reuera charissimi
Judicandum. defendendum istis se
Indicendum. ptem de causis debe
Inhibendum. mus leuare et in primi
Porrigendum. pio ponere manū ope
Accipiendum. rationis nostre. i. opera
Percutiendum. nostra videlicet vt

aliquid a ꝺno supplicemus. Unde ps. Leuaui manus
meas ad te anima mea. sicut terra sine aqua tibi. Item
vt alijs exempla vtilia iudicemus Josue enim leuavit
clipeum qui erat in manu sua contra Hay. ad cuius cō
spectum fortificatus exercitus ciuitatem deuicit Josue
viij. Quia vere quādo prelati clipeum bonoꝝ exemplo
rum alijs ostendunt. ad preliandū contra vitia fortius
intendunt. Unde psal. In nomine tuo leuabo manus
meas. Item leuemus manus vt alijs mādata r cōsilia
inūgam⁹ ps. Altitudo manū suas leuabit. Iterē vt pec
cata r vitia alijs inhibeamus ps. Leua manus tuas in
superbias eoꝝ. Item vt bona temporalia alijs exhibea
mus. Unde Exod. xvij. Leuavirgam tuam r extēde ma
num tuam. Et Exec. xx. Cum introduxero vos in terrā
pro qua leuaui manum meam vt darem eam patribus
vestris r c. Item vt a deo gratias et beneficia accipiamus
sicut de moyse dicitur Exod. xvij. Cum leuaret moyses
manus vincebat israel. Item vt discolos percutiamus
r corrigamus. Unde zach. ij. Leuo manum meaz super
eos r erunt prede eis qui seruierant sibi. Item leuemus
manus vt miseros leuemus r defendamus. Unde Eze
chi. xx. Leuaui nimā meaz pro stripe iacob vt educerē
eos de terra egypti. Leuemus igitur manus nostre ope
rationis. Item dico q nos debemus leuare vocem no
stre locutionis vox enī luatur. Ad aliquid

Proclamandum. Sic vere nos debemus leuare
vocem locutionis nostre ad
Implorandum. vocandum alios per predica
Collaudandum. tionem. Unde Esa. lij. Uoz
speculatoꝝ tuoꝝ leuauerunt vocem. simulq; lauda
bant. Item leuemus vocem ad deplorandum vitia per
lachrymationem. Unde Judic. xxj. Leuauerunt vocez
r magno vlulatu ceperunt flere. Iterē leuemus vocez ad
implorandum ꝺnm per orationē. Unde Luce. xvij. dicit de
decem leprosis. Qui steterunt a longe r leuauerunt vo
cem dicentes. Jesu preceptor miserere nobis. Et sic patz
quomodo homo totus debet spiritualiter se leuare q̄
tum ad omnes sui partes scz. Quātum ad

Caput intentionis. Quia breuiter quicqd est
Cor cogitationis. in homine totum debz sur
Faciem affectionis. sum ad deum leuari. offer
Oculos cognitionis. ri. r ab inferioribus segre
Manus operationis. gari r auferri. vt de homie
Uocem locutionis. sic totaliter leuato r erecto
dicatur illud Iere. iij. Ascendit leo de cubili suo. pdo
gentiū se leuauit. Transeo breuiter r omitto r exēpla et
figuras r diuisiones auctoritatesq; ptermitto. ppter hoc
q pauca sunt themata applicabilia. Et qz supra de eleu
are r erigere ad sufficientiā est dictū. ¶ De leuatione
vitiosa. que nihil aliud est q̄ superbia dicit Ihie. lj.
Cor suū leuauit contra me. Unde. s. in titu. supradictis.
¶ De leuatione etiā gloriosa de qua dicit Ezech. xliij.
Leuauit me spūs r introduxit me in atriū interius. r ec
ce repleta erat gloria domus ꝺni. Unde. s. in tit. antece
dentis. qz omitto gratia breuitat. Sz si forsā velis istā ma
teriā aliq̄ntulū dilatare notabis q̄ in scriptura reperit
Leuatio pertinens ad xp̄m. ¶ Primo ergo di
Leuatio pertinens ad iustum. co q̄ est leuatio que
Leuatio spectans ad iniustum. spectat ad xp̄m. Con
stat enī q̄ deus. Qñq; leuat Manū vt percutiat. qñq;
leuat Brachiū vt eripiat. qñq; leuat superbum vt deiꝯ
ciat: qñq; leuat Depressum vt proficiat. Leuat dico ma
num vt percutiat viros pestilentes. quia procerto catus
qñq; ludit cuz mure ipsumq; dimittit ex ꝓposito. hinc
inde discurrere. finaliter tamen vbi videt pedem suum
leuat. r ipm retinet r percutit ne euadat. r adhibet den
tes r ipm mordet devorat r trucidat. Sic deus cū pecca
toribus. qñq; videt ludere. in fine tamē contra ipos ma
nus suas leuat. r ipos temporaliter tribulat r eternali
ter damnat ps. Leua manus tuas in superbias eoꝝ in
finem. quanta malignatus est inimicus in sancto. Et
Deeut. xxxij. dicit ꝺns. Levabo inquit in celum manū
meaz. r dicam vivo ego in eternum. Si arripuero vt ful
gur gladium meum. r arripuerit iudiciuz manus mea
reddaz vltionem hostibus meis r c. Item leuat brachi
um: vt eripiat innocētes. quia reuera ipse leuat brachi
um fortitudinis sue ad innocentes ab impijs defenden
dum. Brachium misericordie sue ad indigentes de mi
serijs r tribulationibus eripendū. Brachiū etiā sue cle
mentie ad delinquentes de vitijs r inferni periculis li
berandū. Unde Esa. xl. Sicut pastor gregē suū pascet. et
in brachio congregabit agnos. r in sinu leuabit fetos ipe
portabit. Iterē leuat superbos vt deiciat prelumētes. Cō
stat enī q̄ sicut athleta aduersarium suum leuat a terra
vt ipm tandē deiciat. sic deus quosdā quos per occulta
iustitie sue videt finaliter esse ꝺnandos. qñq; in ma
gnos status extollit r leuat r duz ibi gloriant. per mor
tem r tribulationē in infernū r in infortuniū precipitat
atq; iactat. Nota enī fortune sic pingitur q̄ dum vnus
leuat alius deprimit. immo ad hoc quisq; sursum erigi
tur vt cadens postea confundatur. Sic ꝺns facit de ma
lis occulta dei providentia. quā in isto casu voco fortu
nā. Ista est aūt mala r periculosa leuatio. qz scz quanto
quis in tēporalibus plus leuat. tantovt cōmuniter ma
gis in spiritualibus inclinat. Res enī perpēdicularis
nunq̄ ab vna parte leuatur quin ab altera deprimatur
sicut ptz in lance seu in statera. Cum igitur homo ba
beat duas partes scz animā r corpus. spiritualia r terre
na. nunq̄ pōt ex parte vnius leuari quin ipsum contin

Universidad de Deusto
Biblioteca

gat vt cōiter ex opposito aggrauari. Quia si leuatur in temporalibus deprimit necessario in spiritualibus. Et ecōuerso si anima leuat ꝛ erigit in spiritualib⁹ caro necessario premit ꝛ calcat in mundialibus. Bene ergo dicitur Job.ꝛ. Si iustus fuero nō leuabo caput. Vñ Ezec. xxij. Mōne hic est qui humilē subleuat. ꝛ sublimē humiliat? De quodam em̄ tyranno in suis actibus ꝓsperāte ꝛ de sua potentia gloriante audiui ꝙ in palacio suo fecerat depingi rotaz fortune. ꝛ se in superiori gradu pingi ꝛ poni se fecerat eleuatū. Cum ergo die quadā, presentibus suis rote pulcritudinē cōmendaret: vt a quodaz prudēcioze peteret: an huiusmodi pictura pulcra foret. rñdit ꝙ sic. ꝛ ꝙ ibi nū deficiebat. vicz nus clauus qui teneret rotā nevoluerek. Audierat em̄ ille. qz teste beato Greg ⁊ Sepius in altū q̄s tollitur vt cadens inde fortius confringatur. Figura Exod. ꝛ. vbi dicit. ꝙ ventus vrens leuauit locustas. operueruntq; vniuersam superficiem terre vastantes omnia. Sed sequitur. ꝙ dñs flare fecit ventū contrariū: qui arreptas locustas proiecit in mare. Uentus em̄ vrens est prosperitas qua mediante mali leuantur. ventus ꝯrarius quo finaliter suffl̄ate locuste. i. superbi peccatores in mare mortis ꝛ inferni precipitant. Deus ergo leuat superbos vt deiciat presumentes. Item dico ꝙ ille leuat depressos. vt proficiat super gentes. Deus em̄ q̄q; suscitat de puluere egenū. ꝛ de stercore erigit pauperē. vt sedeat cū principib⁹ ꝛ solium glorie teneat. Quia scz ipse est qui pauperē facit ꝛ ditat. humiliat ꝛ subleuat. j. iReg. ij. Unde de Jebu rege israel legitur. ꝙ ipse ionadab leuauit ad se in currum suum. iij. Reg. x. Et de Helya dicit. iij. Reg. ij. ꝙ dñs in curru ignео ipsum leuauit in celum. Quia reuera sepe sit per occultā dei puidentiaz. ꝙ boni deifimo gradu leuantur ad summum per prelationem de terra ꝛ terrenis leuantur ad celum per contemplationem: de mundo leuatur ad paradisum. per finalem beatificationez. Unde de leuatiōe temporalis dignitatis ꝛ prelationis potest dici illud Ezec. ij. Spiritus quoq; leuauit me et abij amarus in indignatione spiritus mei. Dico em̄ ꝙ licet spūssanctus iustum q̄nq; velit ad dignitates leuare ꝛ extollere, ipse tamen, tristis ꝛ dolens debet suscipere ꝛ si forsitan dignus sit timere ꝛ metuere. De leuamēto vero contemplationis potest dici illud Ezec. xj. Spiritus quidez leuauit me. ꝛ adduxit me ad transmigrationem in visione spiritus dei. De leuatione vero ad apicē eterne felicitatis ꝛ consolationis potest dici illud Eze. xliij. Leuauit me ꝛ introduxit me in atrium interius. ꝛ ecce repleta erat gloria domus domini. Unde, de beatis dicitur Esaie. lxij. Mō indulgentia domini redemit eos ꝛ portauit eos: et leuauit eos in diebus seculi. Sic ergo patet ꝙ est leuare pertinens ad bonū iustum. Secūdo dico ꝙ est leuare pertinens ad iustum. Justus enim leuare debet ꝛ ab infimis erigere

Animum languentem. vt contempletur.
Proximum egentem. vt honeretur.
Optimum iacentem. vt proficiat.

Dico ergo. ꝙ iustus debet leuare languentē animū ad veri cognitionē. Multa reuera animū nostrū languētez ꝛ repidū nos debemus leuare ad videndū redēptionis fructū Luc. xxj. Respicite ꝛ leuate capita vestra qm̄ appropinquabit redēptio vestra. Contritionis luctum. j. Reg. xxiij. Leuauit rex Saul vocē ꝛ fleuit. Et illud predictū Hiere. iij. Leua oculos tuos in directū ꝛ vide vbi nunc prostrata sis. Deuotionis statum. i. crucem ꝛ passionem xp̄i. quam scz leuare debemus in memoria nostra ad spem ꝛ fiduciam salutionis. Unde Hieremie. iij. Leuate signum in syon ꝛ confortamini. Saluationis statum scz gloriam eternam Esa. lx. Surge illuminare hierusalem. qz venit lumen tuum ꝛ gloria domini super te orta est. Sequitur. Leua in circuitu oculos tuos ꝛ vide. Satū damnationis scz infernum Exo. xxiij. Leuantes filij israel oculos viderū egyptios. idest mortuos demones infernales et timuerunt valde. Et Ezech. viij. Leua oculos tuos ad viam aquilonis. Dico ergo. ꝙ iustus debet leuare languentem animuz ad veri cognitionem. ¶ Deinde dico. ꝙ debet leuare egentem proximum ad boni susceptionem. quia scilz iustus videns proximū suum pauperem ꝛ egentem debz ipsum leuare ꝛ a tribulatiōe ꝛ angustia liberare. Figura. Deutro. xxij. vbi asinus si ceciderit precipit leuari. quia scilz si asinum. idest pauperem sub mundi infortunijs inuenimus cecidisse ipsum debemus per pium adiutorium subleuare ꝛ consolatione debita consolari. Unde Hieremie xxxviij. Leua Hieremiaz prophetam de lacu an teq̄ moriatur. Et si istud intelligik de lacu miserie corporalis multo fortius de lacu miserie spiritualis videlz de peccato quia scilz multo maius meritum est leuare hominem a lacu peccati ꝙ a lacu presentis miserie vel tormenti. ¶ Denicq; dico ꝙ leuare debemus iacentem optimum ad dignam prelationem: quia scilicet iustus debet bonos ꝛ rectos in statu infimo cōstitutos ad statum dignitatis ꝛ prelature leuare. ꝛ eos prout decet honorare ꝛ promouere. Unde. iij. Regum. xx. dicitur. Mō rex israel leuauit benadab vt sederet secuz in curru suo. Istud est igitur leuare pertinens ad iustū. Sed de hoc vide in prin. titu. vbi plene inuenies ꝛc. ¶ Tertio dico. ꝙ est vnum leuare spectans ad iustum. Et sic dico. ꝙ in iustus supra seipsum. Leuatur per presumptionez. Cōtra prelatum per rebellionem. Contra subditū seu egenum per oppressionem. Contra proximuz seu socīū per oppugnationem. Contra deū per obstinationē. ¶ Dico ergo. ꝙ mali leuātur contra seipsos per presumptionem ꝛ superbiam Osee. xiij. Adimpleti sunt ꝛ saturati sunt. ꝛ leuauerunt coz suum ꝛ obliti sunt mei. Item leuā tur contra prelatos per inobedientiam ꝛ rebellionem. ij. Regū. xx. Homo demonte effraym zyba filius botri cognomine leuauit manum suam contra ciuitatem ꝛ regem Dauid. Itē leuant contra subditos per iniustitiam ꝛ oppressionem Job. xxj. Si leuaui super pupillū manū meū. etiam cum viderem me in porta superiorez. Uñ ꝯra tyrannos dicit Hiere. iij. Alcēdet leo de cubili suo. predo gentiū se leuauit. Itē leuant cōtra proximos seu socios per discordiā ꝛ discensionē. Contra illud Esa. ij. Non leuabit gens cōtra gentē gladiū ꝛc. Itē leuant contra deū. per perfidiā ꝛ obstinationē. Uñ de perfidia dr Eze. xviij. Uir q̄ in iustitia nō fecerit. nec in mōtibus comederit nec oculos suos leuauerit ad idola vniuet. De obstinatione ꝺo dicit Hiere. lj. Coz suū leuauerūt contra me. Non pono exempla. nec dilato qz vbi Leuare ꝛ corrigere ꝛ in alijs similibus satis dixi. Et hec de leuare sufficiant.

Leuita. Leui. Nota ꝙ leui fuit vnus ō. xij. filijs Iacob. cuius filij ꝛ successores dicti fuerunt leuite. Fuit igitur in lege antiqua populus leuitax

Diuinis vsibus deputatus.
A plebis legibus seperatus.
Possessionibus vacuatus
Uarijs ritibus consecratus.

¶ Leuite enim ad seruiendum dño ꝛ ad ministrandum in tabernaculo ꝛ in templo erāt specialiter dedicati. Sicut dicitur Nume. j. Erant etiā varijs ritibus consecrati. sicut dicit Nume. viij. Erant insuper a plebis domibus segregati. sicut dicitur Nume. iij. Erant insuper possessionibus non dotati. sicut dicitur Deut. xviij. Possessiones enim exceptis domibus non habebant. sed decimis primitijs ꝛ oblationibus contenti erant. Per istos ergo leuitas possunt intelligi viri ecclesiastici ꝛ religiosi qui etiā i noua lege leuitis fuerunt substituti. qz scz diuinis vsibus deputant ꝛ ad ministrandum deo circa altare spiritualiter ordinantur. Unde Numeri. iij. Aplica tribum leui ꝛ facies stare in conspectu aaron vt ministrent ꝛ excubent. ꝛ observent. ꝛ custodiant vasa tabernaculi seruientes in ministerio ei⁹. Et aducrte ꝙ offīn leuitax coz erat. Sacrificia mistrare. Tubis ppl̄z aduocare. Deū, canēdo laudare. Onera tabernaculi portare. Et archā dñi solūmodo tangere vel tractare. Sic ꝺe charissimi viri ecclesiastici debēt. Sacrificare missam celebrando. Pplm aduocare

uocare alte ꝓdicando Deuote cantare deum collaudando. Onera portare. penitentiā faciendo. Et archā domini scilicet sacramentū altaris soli tangere. soli ad eius sacrificium accedendo. Unde. j. Parak. xv. dicitur. Mō illicitū est ꝙ a quocūq; portek archa nisi a leuitis. Et sic homo erit de primis vsibus deputatus. Unde Nume. iij. Eruntq; leuite mei. Uenite igitur erant diuinis vsibus deputati. ¶ Item debent esse a mundi legibus segregati. Quia viri ecclesiastici debēt esse per excellentiam vite segregati ꝛ distincti a moribus aliorū. Unde Deutero. x. Separauit tribū leui. Item debent esse possessionibus denudati. qz scilicet dato ꝙ habeant possessiones temporales: illas tamen habēt nomine ecclesie sue ꝛ non nomine suo. Item si habent eas in re. non tamen debēt eas habere in affectu. Iuxta illud ꝑs. Diuitie si affluant nolite coz apponere. Date em̄ non fuerunt leuitis possessiones. duplici ratione scilicet vt solummodo iactarent in domino curam suam. ꝛ sic ipse eos enutriret. ꝛ ne distractio temporaliū ipsos a dei seruitio impediret qz scilicet viri ecclesiastici nunq̄ se debent a dei seruitio ꝓpter tpalia distrahere. sed semper debent ad dominū coz habere. ꝛ in auxilio temporaliū non sperare. Unde Josue xiij. Non acceperunt leuite aliam partem in terra nisi vrbes ad habitandū. Debēt igitur esse possessionibus leuite denudati. Item dico ꝙ debent esse varijs ritibus consecrati. Circa quod est aduertendum ꝙ tria requirebantur in consecratione leuitarum. que spiritualiter intellecta in viris ecclesiasticis requiruntur ad hoc ꝙ sint spirituales leuite et ꝙ digne habeantur domino ministrare. Debebāt em̄ spargi aqua lustrationis. Lauare vestimenta. Radere capillos. Sicut dicit Nume. viij. In quo notatur ꝙ ecclesiastici debent habere Interius mundiciam puritatis. Exterius decentiaz honestatis. Inferius carentiā facultatis. Debēt enim viri ecclesiastici astringere carnis feditatem. Et ista est aspersio aque lustrationis. Depingere morum honestatem. ꝛ hec est lotio vestimētorum. Contemnere rerum facultatem. ꝛ ista est ratio capillorum. Igitur si digne deo volumus consecrari astringamur vt lauemur a fecibus carnalitatis. quod ostenditur in hoc ꝙ ipsi leuite aqua lustrationis scilicet vbi immundi purificabantur. iubebantur aspergi Per aquam enim significatur castitas. aqua quidem carnis puritas astringitur. et omnis mentis feditas depuratur. Unde psal. Asperges me domine ysopo et mūdabor. lauabis me et super niuem dealbabor. Item depingamur et ornemur virtutibus honestatis ꝛ hoc datur intelligi in lotura vestimentorum. Uestimenta enim que exterius apparent et omnia verecunda celāt significant honestatem qua defectus interiores celantur et mores exteriores ornantur. Exodi. xix. Lauent vestimenta sua vt sint parati. Item exuamur ꝛ nudemur ab operibus facultatis. Et hoc datur intelligi in rasura capillorum. Capilli enim significant bona temporalia que non sunt de essentia nature humane. immo more capillorum sunt superflua ꝛ extrinseca. Ezec. v. Accipe gladium acutum radentem pilos. Et sic si mūdi bona contempserimus si conuersationem mundauerimus. si carnem nostram purgauerimus. nos erimus spirituales leuite ꝛ digni erimus domino consecrari ꝛ sibi debite ministrare. vt sic quilibet possit dicere illud iudicū. xvij. Leuita sum de bethleem iuda. applicatus assumptus ꝛ additus: quia scilicet nos debemus deo applicari sibi humiliter seruiendo ꝛ ab ipso assumi ꝛ ei addi per charitatis vinculum adherendo: vt sic dominus possit dicere illud Malach. ij. Pactus meum cum leui fuit. a facie nominis mei pauebat. lex veritatis fuit in ore eius. in pace et equitate ambulauit mecum. et multos auertit ab iniquitate. Hoc igitur de leui sufficit.

Leuis. Leuitas. ¶ Nota ꝙ leuitas est qualitas rei qua scilicz ipsa res efficitur facilis ad mouendū. ꝛ ad de loco ad locum agiliter transferendū. Leue em̄ dicit Quicquid onere seu pondere nō grauat. Et nota ꝙ moraliter loquendo leuitas sumitur

Pro virtuosa agilitate.
Pro vitiosa mobilitate.
Pro gratiosa facilitate.

Leuis est vir iustus: quia agilis ad operandum. Leuis est vir stultus. quia mobilis ad euagandum. Leuis est vir conflictus. quia facilis ad tolerandum. ¶ Primo igitur dico ꝙ quedam leuitas que est virtuosa. Et ista est illa qua viri sancti sunt expediti et agiles ad faciliter obediendum. et ad bonum faciliter exequendum. Elementa enim leuia et que grauī materia non premūtur. habent motum suum a centro ad circūferentiam et continue et necessario agitantur et motuz aliquem exequuntur. sicut patet in igne et aere. Sancti enim qui grauī et terrestri diuitiarum seuitiorum materia non fuerunt grauati. sed per paupertatem voluntariā et pervitiorum et terrenoz carentiam leues et agiles sunt effecti motum cordis superius habuerunt. a centro. idest a mundo recesserunt. et ad spiritualiuz ꝛ eternorum bonorum altam circunferentiam mentaliter accesserunt. et ad bona opera exequenda se faciles obtulerunt. Constat enim ꝙ animal leue citius currit et predam suam melius insequitur. citius fugit et difficilius capitur. Sic vere iusti prelati qui scilicet spiritualiter sunt leues. predam bonorum operuz auidius insequuntur. et periculum tentationum effugere vel euadere citius comprobantur. Istos ergo compara pardo vel onagro que sunt animalia valde leuia. Unde Hieremie. ij. Cursor leuis explicans vias suas onager assuetus in solitudine. vide istam autoritatem alibi scilicet in tit. M. Sic ergo milites amant in prelio leues equos. ꝛ nauis etiam composita de lignis leuibus magis est ceteris diligenda. Sic deus tales diligit et eligit. quos spiritalis paupertas et vitiorum carentia leues facit Esaie. xix. Ascendet dominus super nubem leuem et ingredietur egyptum. Figura ad hoc Genes. vj. vbi archa Noe in qua saluatum est genus humanum a diluuio de lignis leuigatis dicitur fabricata. Figura etiam Deut. xxvij. vbi altare precipitur domino erigi et fieri de lapidibus leuigatis et a pondere attenuatis. Ad denotandum ꝙ illi qui archa salutis ꝛ altare deuotionis esse volūt. et qui saluare a diluuio peccati ꝛ deo ꝓciliare alios solēt. leuigati. i. leues effecti ꝛ a terrenis ꝛ vitijs depurati ante oīa esse debēt: qz. s. nullus deo acceptus efficit. nisi qz terrenoz pondere. mentevel corpore leuigat. sicut apparuit in aplis q̄ leues ꝛ paupes fuerūt. ꝛ ideo faciliter ꝑ mundū cucurrerūt. et mundū a peccati diluuio liberauerūt. Unde Abacuc. j. Leuiores pardis equi eius ꝛ velociores lupis vesperti nis. Ista est igitur leuitas virtuosa: ¶ Secundo dico ꝙ inuenik leuitas vitiosa. Et sic per leuitates intelligo

Mentis instabilitatē
Morum insolentiam.
Inconstantiā ꝛ mobilitatē.

Talis em̄ est piculosa. qz res leuis lōge. ptcik non bene sistit. cito corrūpit

Longe dico ptcik: qz. s. res leues faciliter mouent a fluctibus. vel a vento. Uñ naute in mari citi⁹ ducūt nauē cōpetenter onerata ꝛ grauēq; ꝓlus vacuā atq; leuem. De monstro etiam marino quod dicit nautulus dicit Plin. Mō tpe sereno aquam maris vomit vt leuior fiat atq; ad maris superficiē ascendēs membranā subtilez quā hz inter pedes anteriores loco veli cū pedib⁹ erigit ꝛ sic ꝙ mare velificat ꝛ discurrit. Sic ꝺo cām timēdi habuerit. ꝛ si fluct⁹ nimis tēpest uosos senserit. tūc ꝓpter leuitatē quā aquas euomendo in se ꝯtrarit aquā maris rebibit. ꝛ se grauē ꝛ ponderosum faciēs sicut añ ad ꝓfundū descendit periculūq; euadit. Sic vere dico ꝙ leuitas mentis periculosa est. Nauis em̄ anime non bene ad sanitatis portum ducit. nisi diuini timoris pondere ꝛ morum ꝛ prudentie grauitate firmetur. Als em̄ si animi leuitatibus insolescat. flatus et fluctus tentationis ipsam faciliter rapient. ꝛ ad scopulos tribu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

lationū impingent. ⁊ finaliꝫ ad piratas infernales deducent. Fatui sunt ergo illi qui vt leues ⁊ insolētes appareant. aquā amarā ꝓtritionis ⁊ diuini timoris pondus ⁊ grauitates morū abdicant. ⁊ erecto velo voluntatis ad flatū ventū inanis gloriendequaꝫ seventilāt ataꝫ factant. Utile em̄ esset talibus ꝙ in suis fatuitatibus inuenirēt qōꝫ. tū cām timoris ꝓciperent. ⁊ aquaꝫ amare ꝓtritionis bibentes. fundūꝫ humilitatis petentes. a tēpestatis eterne fluctib⁹ se saluarent. De leuitate ergo ⁊ incōstantia volūtate talū dicit Job. xxiij. In tenebris inquit sicut in luce ambulant. leuis est super faciē aque. maledicta sit pars eius a domino. non ambulet per vias vinearum. Et aduerte ꝙ tales tripli cem leuitatem incurrunt scilicet.

Corde. Corde dico leuiter credēdo. Ecclesiastici. xix. Qui credit cito leuis est corde.
Ore. Ore etiā leuiter loquēdo. Job. xxxix. Qui leuiter locut⁹ sum ꝛ rndere quid possum? manū meā ponā sup os meū.
Opere insup. ſ. leuiter agēdo seu opando. De quo apls. ij. Cor. j. Nunquid leuitate vsus sum? aut q̄ cogito ꝑm carnē cogito. vt sit apud me. est ⁊ nō. q. d. Nō suꝫ nec debeo esse talis qlis in veritatē. Paulus constans ⁊ nō leuis erat. imo leues ⁊ fatuos fugiebat ⁊ eoꝝ ꝙsortia declinabat. Exemplo illius sancte mulieris anne. que dicebat. Thob. ij. Nunꝗ cum ludentibus me miscui. neꝫ bis qui in leuitate ambulāt participē me prebui. ¶ Patet ergo ꝙ ē quedā leuitas vitiosa. ¶ Tertio ꝙ est q̄dā leuitas gratiosa. Et ista procerto nihil aliō est ꝙ diuina mandata ⁊ ꝙstitutiones. mundi tribulamina ⁊ afflictiones penitētie lamēta ⁊ religionis fatigatiōes. Licet ei oīa ista ponderosa ⁊ grauia ponderātur infirmis dūtaxat ⁊ debilibus respectu tamē pene eterne gratiosa ⁊ leuia iudicantur. De mandato enim diuino dicit Matth. xj. Uenite ad me. Jugū ei meū suaue est ⁊ onus meū leue. De tribulationum vero presentiuꝫ laboribus et tormento ór. ij. Cor. iiij. Id quod in presenti est momētaneum ⁊ leue tribulationis nostre. supra modum in sublimitatez eterne glorie pondus operatur in nobis. Quia vere nihil est dic ita graue quin reputari debeat leue. si cōsideratur premium quod acquiritur. ⁊ supplicium quod euadit. De premio acquirēdo dicit Augu. super ps. xxxvj. super illō a domino dirigūtur gressus viri. Cum attenderis inquit que acceptur⁹ sis. omnia tibi erunt vilia ⁊ leuia que pateris. Sequit. Hic labore transactoveniet regnū eternū. veniet sine fine felicitas veniet equalitas angelorum veniet hereditas xpi. veniet coheres xps. De tormēto verovitando dicit Aug. in quodam sermone super Lucā. Quecūꝫ inquit ꝗsꝫ grauia patiē in hac vita. cōparatione ignis eterni non parua sed nulla sunt. Et alibi. Cogita inquit quoslibet cruciat⁹. extrēde penas humanas ⁊ cōpara gehēne ⁊ leue est omne quod excogitas. Ut igit mundi tribulationes ⁊ casus nobis leues efficiāt: necesse est ꝙ illa prouideamus ad hunc finē. vt cum venerit ipsa leuius ⁊ facilius sustineamus. Unde Sen. epla. lxxix. in fine dicit. Quod quicquid diu expectatum est leuius accedit Et alibi dicit ꝙ imparatus etiā leuissima expauit. ideo agendum est ne quid nobis inopinatū sit. Talia ergo leuia onera gratiosa ⁊ facilia ⁊ portabilia deus nobis iniungit ⁊ imperat ⁊ talia dz prelatus imponere subditis quos gubernat. Melius est enim ꝙ sub leui sarcina seruiant. q̄ ꝙ si nimis premantur. vel desperati fugiant. vel desistant. ij. Reg. xij. Leuius fac iugum qō nobis imposuit pater tu⁹. Et sunt hec filioꝫ israel ad regem roboam filiuꝫ salomonis qui etiā. ij. Paral. x. sibi perhibēt dixisse. Pater tuus durissimo iugo nos compressit. tu leuiora impera patre tuo. ⁊ paululuꝫ de onere subleuavt seruiamus tibi. Quod quia non fecit secutus ꝙsilium iuniorꝫ. ideo decē partes populi ab eo receserunt ⁊ regem alium elegerunt. Leuia ergo ⁊ non importabilia debet princeps vel prelat⁹ imponere. vt fauorez dei ⁊ hoīm valeat retinere. Ista est ergo leuitas gratiosa. Et sic patz ꝙ leuitas sumit tribus modis ⁊c.

Lex. A Nota ꝙ lex nihil aliud est q̄ ſupiorꝫ ordinatiouel statutū ad subditoꝝ regimē ordinatū. Lex igit est quoddā ſpūale vinculū quo boies tenent ⁊ ligant. ne p̄ act⁹ illicitos euagent. Sicut em̄ animalia siluestria nō domant nisi primo fortib⁹ vinculis teneant q̄. ſ. nunꝗ domita efficerent si sine vinculis advolūtatē suāvagari dimitterent. Sicꝫ necesse fuit vt leges ⁊ mādata a deo ⁊ a ſupiorib⁹ fierēt. vt infra limites iuſtitie vagabiles. mores hoīm corrigerent ⁊ domarent. Homo em̄ qui sine disciplina dimittit. sicut vir vanus in superbiā erigit. ⁊ sicut pullū onagri sic liberꝫ natū putat. Job. xj. Nunꝗ em̄ homo perfecte corrigeretur vel domaret. si sine legis vinculo vagari ad arbitrium sine retur. Et ideo ad ligandū mores hominum nevagarētur constituta est triplex lex scilicet

Lex nature. Lex nature est illa inflexibilis rectitudo quā deus in
Lex scripture. sindereſi ꝙscientie collocauit. quevnicuiꝫ dictat ⁊ ostēdit q̄d bonū fuerit vel q̄d malū. De ista igit ór Ro. ij. Gentes nō habētes legem cū naturaliter ea q̄ legis sunt faciant. ipsi sunt sibi lex.
Lex humane cure. Lex humana est illa quā natura oīa animalia docuit ⁊ quā deus in nr̄i cordis volumine exarauit. De q̄ pōt dici illud Hiere. xxxj. Dabo legē meā in viscerib⁹ eoꝝ ⁊ in cordibus eorum scribam eam. Lex scripture est illa quam deus moysi in scriptis dedit. ⁊ quam xps in scriptis euangelioꝝ suis fidelibus dereliquit. De quibus dicit Osee. viij. Scribam eis multiplices leges in eas quevelut aliene computate sunt. Lex vero humane cure est illa quam ad regimen hominū principes statuerunt. Unde Roma. vij. Lex in homine dominat quanto tempore viuit. Ut igitur ceteris omissis de lege scripture que in veteri ⁊ in nouo testamento cōtinetur aliquid dicamus: quia de legibus particularibus antiqui temporis longuꝫ esset dicere. Igitur sub breuitate transcurro. Qualiter.

Sacrificia et libamenta offerebant.
Hostie in vijs immolabantur.
Leuite et sacerdotes consecrabantur.
Leprosi reconciliabant.
Homicide conseruabantur ⁊ occidebant.
Semina fratrū suscitabantur.
Nazarei dedicabantur.
Mulieres suspecte probabant.
Immundi expellebantur.

¶ De omnibus enim istis fiunt in lege speciales tractatus omnia ista aliquid morale significant omnes iste particulares leges plene sunt spiritualibus intellectibus. Ueruntamen causa breuitatis ista ad presens omitto. Ut sicut dicit apls. Verbū breviatuꝫ fecit dns sup terr. Ro. ix. Et ideo q̄ gaudēt breuitate moderni illam solā autoritatē. Prouer. vj. Mandatū lucerna est ⁊ lex lux ⁊ via vite increpatio discipline. exponere dignū duxi. Ut enim Prouerbio. xij. precipitur. Custodi legē atq̄ consiliū ⁊ sicut dicitur Prouerbio. xxviij. Qui custodit legē filius sapiens est. hinc est ꝙ in predicta autoritate quatuor ostendūtur ꝓpter que lex divina merito debet custodiri. videlicet. Quia habet virtutem

Compulsiuam: Per legē em̄ diuinā cōpellunt et
Instructiuā. mouent boies: q̄ est mandatuꝫ.
Directiuam. Instruunt ⁊ docent: q̄ est lux et
Correctiuā. lucerna. Dirigunt ⁊ tuent. quia est via vite. Corrigūtur et arcentur. quia est increpatio discipline. ¶ Primo ergo dico ꝙ lex habet virtutem compulsiuam: quia scilicet in multis passibus legis nobis ꝑcipit aliquid sub precepto cuius trāſgressio est mortalis. qō ostendit cū dicit. Mandatū. Lex em̄ mādat precepta. suggerit consilia. dictat iudicialia. ordinat cerimonialia. De mādatis obligatoriis ⁊ cōpulsiuis ór. Mat. xxij. In istis duob⁹ mādatis vniuersa lex pendet ⁊ pphete. Ideo petebat David in ps. Legē pone mihi dne vi. iu. tuarū. da mihi intelle. vt discā man-

tua. Sicut enim tanta est virtus clamoris leonis ꝙ ad eius edictū animalia figunt gradū. sic vere tanta debz esse in cordibus nostris virtus legis r̄pi. ꝙ ad eius mādatum ⁊ clamorē debemus figere gressus nostros. ⁊ a cūctis malis actibus desistere ⁊ cessare. Unde illud potest figurari ꝓverbio. viij. vbi dicit ꝙ deus preparabat celos ⁊ terram. ⁊ certa leges gyro vallabat abyssos circundabat mari terminū suū. ⁊ legē ponebat aquis ne transirent fines suos. Ubi ostendit. ꝙ sub lege. sub gyro ⁊ in circuitu ⁊ in vallo mandatoꝝ diuinorum tria malarū personarū genera continent. ⁊ ibidē recludunt ur: q̄. ſ. sicut dicit. j. Thi. j. Justo lex non est posita sed iniusto. ⁊ isti sunt illi qui dicuntur abyssi per insatiabilitatē auaricie. qui etiā dicunt mare per amaritudinē inuidie ⁊ malicie. qui in super dicunt aque per fluxibilitatē carnalis immundicie. Habet igit lex virtutem cōpulsiuā. Mandatū inquit. Unde Baruch. iij. Hic est liber mandatoꝝ dei. ⁊ lex que est in eternū. ¶ Secūdo dico ꝙ lex diuina tenenda est ⁊ seruāda: q̄ hz virtutē instructiuā. qō ostenditur cū dicit lux ⁊ lucerna. Sicut em̄ per lucē nobis ostendūtur: incognita ⁊ obscura. sic per lucē legis diuine oīs errorꝫ obscuritas effugatur. ⁊ omniū necessariorū ad salutē vtilitas declaratur. Per hanc lucē scit homo quid debet facere. quid fugere. quid credere. quid amare. quid petere. quid appetere. Unde de ista luce dicitur. Sapien. xviij. Jam inquit incipiebat incorruptum legis lumen seculo dari. Quia sicut dicitur Eccli. xix. In omni sapientia dispositio. Et nota ꝙ lumen legis diuine nos illuminat ad scientiū principaliter tria videlicet

Facundie veritatem.
Concordie vnitatem.
Justitie equitatem.

A lege em̄ diuina pceditveritas ⁊ facundia. Un̄ Malach. ij. Lex veritatis fuit in ore eius. Jte inde pcedit concordie vnitas. Unde in ps. Pax multa diligentib⁹ legē tuā. Jte⁊ inde pcedit iustitie equitas. Unde Sap. xviij. Justitie legē in concordiā disposuerunt. Lex ergo divina habet virtutē instructiuā. ¶ Tertio dico ꝙ divina lex hz virtutē directiuā. qō ostenditur cū dicitur Uia vite quia scilicet ista est via recta dirigens ad vitā eternā. Sicut em̄ via recta recte perducit ad terminū. sic vere lex diuina recte perducit ad paradisuꝫ. Unde in ps. dicitur. Legē pone mihi dne viā iusti. tua. ⁊ exequar eā semper. ¶ Quarto dico ꝙ diuina lex habet virtutē correctiuā. quod ostenditur cū dicitur. Increpatio discipline. Per legē em̄ puniuntur ⁊ corriguntur malefactores. Unde Job. viij. dicitur. de multere in adulterio deprehensa. q̄ in lege mandat hmōi lapidare. Et Ro. ij. Quicunꝫ in legē peccauerit per legē iudicabitur. Unde etiā Job. v. Doceмur. Increpationē inquit domini ne reprobes. quoniā ipse vulnerat et medetur. percutit et manus eius sanabit. Increpatio inquit disipline. Sic ergo patet quomodo per legem

Corrigimur. Et idco bene dico ꝙ est lex te
Dirigimur. nenda ⁊ cogitāda. Quod tñ
Instruimur. est cōtra multos qui in lege
Et impellimur. diuina non curant. ſz delinquendo ipsaꝫ pretereunt ⁊ impugnant. Un̄ Esa. xxiiij. Interfecta est terra ab habitatoribus suis: q̄ trāſgressi sunt leges mutauerunt ius. dissipauerūt fedus sempiternū. Et isti sunt potissime illi qui legē magie debent facere ⁊ seruare. ſ. illi qui ex pfessione ⁊ officio ad hoc sunt necessario obligati. sicut sunt ecclesiastici religiosi quivt cōmuniter minus timent transgredi legem dei ꝙ simplices ⁊ alij ignari. Quibus loquit Augustī. Prevaricatores inquit legis attendite legem. Et Hiere. ij. dicit. Sacerdotes nō dixerūt. vbi est dns. ⁊ tenentes legē nescierunt me. Et Ezech. vij. Peribit lex a sacerdote ⁊ consiliū a senioribus. Et breviter bodie videtur impleta ꝓphetia. Michee. vij. in die illa longe fiet lex. Quia procerto iurta verbū apostoli bodie illi q̄ in lege gloriantur. per prevaricationem legis deū vilipendunt. Quod maxime patet in nobis theologis qui verba legis habemus ⁊ non facta. qui decimamus mētam ⁊ anetum. ⁊ dimittimus que graviora sunt legis. Matth. xxiij. Cum tamen teste scriptura. Ro. ij. nō auditores legis iustificabuntur. sed legis factores iustificabuntur apud deū. Nō sic ergo. sed audiamus teneamus ⁊ faciamus legē diuinam sicut faciebat David qui dicebat. Quomodo dilexi legē tuā domine: tota. d. m. m. est ⁊c. ¶ Si vis de mala lege dicere. potes dicere ꝙ p le ges malorꝫ potest intelligi mala consuetudo vel mala inclinatio eorum. Unde nota ꝙ est triplex lex malorum. videlicet lex

Carnalitatis. Lex carnalitatis est illa
Iniquitatis. carnis inclinatio seu cō-
Fatuitatis. cupiscentia cui naturaliter subijcitur caro nostra que dicit fomes seu tyrānus carnis. que etiā per baptismū non delet. Huic em̄ subiecta est oīs caro sicut dicit apostolus. Ro. vij. Uideo inquit alia leges in membris meis repugnantem legimentis mee. ⁊ captiuantē me in lege peccati. Et ibidē dicit de ista lege. Mente seruio legi dei: carne autē seruio legi peccati. Mens enim. i. sindereſis conscientie semper seruit legi dei recte sentiendo ⁊ malo contradicendo. Caro aūt. i. carnis inclinatio semper quantum in se est seruit legi peccati carnis luxurie. seu etiā fedtati. Ista est ergo lex carnalitatis. ¶ Deinde dico ꝙ est lex iniquitatis. Et ista est lex malorū conſiliatoriorꝫ et exactorū. qui ex certa scientia faciunt leges et statuta. non ad subditorum vtilitatem. sed vt inde impinguentur ⁊ ipsi erinde reportent emendas ⁊ rapacitatē. Esa. x. Ue qui condunt leges iniquas. ⁊ scribentes iniustitiam scripserunt vt opprimerent in iudicio pauperes. ⁊ vim facerēt cause humilium populi mei. ¶ Denicz dico ꝙ est lex fatuitatis. Multi enim sunt ita fatui ꝙ quicquid faciunt siue bonum siue malum volunt q̄ p lege teneatur dicentes Sapiē. ij. Sit fortitudo nostra lex iustitie. Et Sap. xvij. Hic error tanꝗ lex custoditus est. Et sic igitur patet ꝙ est triplex lex mala. Sufficit ergo de lege.

Lya. Lyavror Jacob. lippata oculis sed fecunda. interpretatur laborans. vel laboriosa. sed omitto. Applica si vis advitaz actiuā. quicunꝫ sis turpior rachele. idest cōtemplatiua. ⁊ exemplis ⁊ laboribus accomodatior. est tñ fecundior ⁊ bonis operibus opulentior ⁊ reipublice vtilior. Unde in tabula ⁊c. A

Liba. Libamē. Libamentū.

libare. Nota ꝙ libamē dicebat sacrificiū qō fiebat liq̄dis reb⁹. vtpote de oleo vel ō vino. Un̄ em̄ in lege antiq̄ aliqō sacrificiū alicui⁹ rei fit mevl solide offerebāt. vt pote de carnib⁹. semp aliqō liq̄di in ꝓpriōe debita. vtpote vinū vel oleū imiscebāt. ⁊ istud ꝓpue libamētū vocabāt. cū q̄bus etiā thus ⁊ simila adiūgebant. Ad denotandū ꝙ in oi sacrificio bonoꝝ operū qō facimus sempvinū. i. feruoꝛ deuotōis. oleū. i. dulcedo cōpassionis. thus. i. odorē ofonis. ⁊ simila. i. puritatē intentionis adhibere debem⁹. Ista pfit ꝓpēdi. Num. xxviij. vbi agit ō ingi sacrificio cū libamētis suis. ⁊ i plurib⁹ aliis locꝭ. Adorat⁹ ergo loq̄ndo dico ꝙ libamē sumit in bono ⁊ i malo. Et pmo dico ꝙ sumit i bono. Et sic dico ꝙ libam̄ ⁊ libamia q̄ erāt q̄dā admicula sacrificioꝝ significant ꝓpue bonas circūstantias q̄s sacrificijs. i. opib⁹ nr̄is debem⁹ adiūgere. ⁊ deuotionē cōpassionē aliaqꝫ spūalia bona q̄ dēm⁹ bonis nr̄is actib⁹ adhibere. Un̄ ō symeone summo sacerdote ór Ecci. l. ꝙ amplificavit oblationem excelsi regis ꝓtexit manū suā in libationem. ⁊ libavit sanguinez vue. Effudit in fundamenta altaris odorem diuinū excelso principi. Porrexit manum suaz. ecce compassio. libavit sanguinē vue. i. vinū ecce deuotio. Odorē inquit diuinū ecce oratio vel ꝓtēplatio. que. ſ. odorat celestia ō longinquo. Ista sunt spiritalia libamēta. q̄ deo ōbem⁹ offerre seu libare. ⁊ quia

Universidad de Deusto
Biblioteca

bus debem⁹ deū placare ⁊ nobis reccōciliare. Leuit. vj. Hec est lex libamentoꝝ que offerunt filij Aaron coraꝫ domino ⁊ coraꝫ altari. Sed ꝓculdubio hodie non fic: Nō est enim qui talia munera offerat. nec qui deo devotionem. cōpassionē ⁊ orationē aut contemplationē fundat. Unde lamentando dicit Joel. j. Ingredimini. cubate in saccō ministri dei mei. quoniā interijt de domo deiveſtri sacrificiū ⁊ libatio. Licet enim hodie videātur esse multi offerentes libamenta ⁊ fundentes. pauci tamen sunt qui istud digne faciunt. ⁊ qui fructū debitum inde reportant. Unde Hiere. xvij. Oblitus est mei populus meus frustra libantes. ⁊ impingētes in vijs suis in semitis seculi vt ambularent in eis itinere non trito. Istud enim potest dici de ecclesiasticis libationē devotionis ⁊ diuini cultus negligenter facientibus. ⁊ vtviam seculi negociaꝝ ⁊ mores mundanos diligentibus. qꝝ scz tales frustra libare dicuntur. ⁊ eoruꝫ opera a deo minime acceptantur. Nam ecclesiastici q̄ secularia peccata faciunt: ⁊ mundanorum negocijs ⁊ ritibus se exponunt. digne deo non libant aut offerūt nec acceptabiles ipſi fiunt. Osee. ix. Reuersus est efraym in egyptum ⁊ in assyrijs pollutum comedit. nō libabit dominovinum. et non placebit ei sacrificium eorum quasi panis lugentium omnes qui comedunt eum contaminabuntur. Expone bene contra ecclesiasticos. religiosos ⁊ prelatos mundi negocia amplexantes. ⁊ curias principuꝫ frequentantes. ⁊ sic ad egyptū ideſt ad assyrios redeuntes. Quia scilicet ist ivinū devotionis non libant. quinimmo deo placere non possunt. dum in mundo se polluunt delinquentes ⁊ illos qui sua sacrificia comedunt. ideſt qui sua opera imitā
B tur suis exemplis fetidis inquinant. Patet ergo quomodo libatio sumitur in bono. ¶ Sed adhuc dico q̄ libatio sumitur in malo. Et sic dico qō per libamina intelliguntur mala opera peruersorum. que scilicet nō deo sed demonibus libant ⁊ offerunt. inquantū ipſoꝝ mandatis ⁊ tentationibus obediunt. ⁊ sic abominabiliter eos colunt. Unde dominus conquerendo dicit Hiere. j. Dereliquerunt me ⁊ libauerunt dijs alienis. Et nota q̄ quidā libant ⁊ sacrificāt. dant ⁊ seruiūt fortune seu mundi bonis. ⁊ hoc faciūt p auariciā. Quidā libant baalim. qui interpretatur deuorator. hoc est dictu. propriuoventri suo. ⁊ hoc faciunt per gulam et castrimargiam. Quidā militie. ideſt mundi potentibus ⁊ hoc faciunt per adulationem ⁊ superbiam. Quidaꝫ dijs alienis. ideſt demonibus seu vitijs. et hoc faciunt per malam obedientiam. Auari ergo fortune libant. Esaie. lxv. Obliti estis montē sanctū meū. qui ponitis fortune mensam ⁊ libatis super eū. Gulosi libant baalim. ideſt proprioventri qui omnia deuorat. Hieremie vij. Eccevos confiditis in sermonibus mendacij qui non proderuntvobis furari. occidere. adulterari. iurare. mendaciter libare baalim. ⁊ ire post deos alienos. Et Deut. xxxij dicitur de dijs alienis. q̄ deoꝝ unvictimis comedebāt adipes. et bibebāt vinū libaminū. Superbi autez militie celi. ideſt mundi potentibus seruiunt et immolant per applausum ⁊ per fallaciam. Hiereme. xix. Sacrificauerunt militie celi. ⁊ libauerunt libamina dijs alienis. Idololatre vero ⁊ peccatores dijs alienis. ideſt demonibus ⁊ peccatis offerunt et ministrant per malū consensuꝫ ⁊ obedientiam. Hiere. xxxij. Libant dijs alienis libamina ad irritandū me. Sufficit. Unde vbi immolare. sacrificare.

Lybanus ✦ Nota q̄ lybanus est mons syrie. et multipliciter signat. Per lybanum enim intelligitur
Status virtualis sublimitatis.
Status mundialis prosperitatis.
Status supernalis felicitatis.
Primus libanus est in ecclesia militante. Secundus libanus est in miseria fluitāte. Tertius libanus est in ecclesia triūphante. ¶ Primus libanus est locus perfectorū. Secundus vero libanus est locus peccatoruꝫ. Tertius libanus est locus beatoruꝫ. ¶ Primo igitur dico q̄ p libanū intelligit morū sublimitas. Libanus enim est mons altissimus. Amenissimus. Fragrantissimus. Fertilissimus. Jocūdissimus. Humidissimus. ¶ Mons dico altissimus est: quia supra oīes alios eminet ⁊ apparet. Mons etiā amenissimus. qꝝ scilicz decor arborum ibi estate ⁊ hyeme semperviret. Mons etiā fragrātissimus. qꝝ ppter arbores aromaticas semper redolet. Mons etiā fertilissimus. qꝝ. s. herbis ⁊ arboribus fertilibus et vtilibus summe polet. abundat enī generaliter in quatuor arborū speciebus videlicet in cedris. cypressis. palmis ⁊ oliuis. Mons insuper iocundissimus: qꝝ. s. garritus auiū ibi ꝯtinue audit ⁊ fervet. Mons nihilominus humidissimus: qꝝ. s. ibi fontiū ⁊ fluminū amenitas semper manet. ¶ Ista ergo libanus charissimi pōt ꝓprie denotare statū perfectionis. ¶ Et primo qꝝ iste alijs statibus supereminet per vite singularitatē vnde Cant. vij. Sponsa xpi ecclesia dicit sicut turris libani que respicit contra damascuz. ¶ Secūdo qꝝ decor arborū. ideſt personaruꝫ ibi semp viret per morū omniū honestatem. vnde Cant. v. Species eius vt libani. electus vt cedri. ¶ Tertio qꝝ odor virtutū ibi redolet per bone fame sanctitatē. ⁊ per sanctitatis famositatē. vnde Eccle. xxiv. Quasi libanus nō incisus odor meus. ¶ Quarto q̄ fecunditas arborū. ideſt sanctaꝝ personarū ibi abundat per bonorū operꝝ vbertatē: qꝝ scz ibi sunt cedri. ideſt viri per misericordiā pijſſimi. Palme ideſt viri per penitentiā asperrimi. Pinus ideſt viri p modestiā mollissimi. Cypressi ideſt viri per patientiā stabilissimi. Et ideo sicut dꝝ ligno libani fuit edificatū templū Salomonis. sicut dicit. iij. Reg. v. sic de bonis personis ecclesie militantis. fabricatur quotidie templū ecclesie triūphātis. Unde dñs ⁊ illa celestis est curia p̄t dicere nre ecclie militāti illō ij. Parali. ij. Ligna cedrina mitte mihi ⁊ tigna pinea de libano. Talia etiā ligna sunt viri sancti in q̄b⁹ deus sedet ⁊ quiescit. vnde Cant. iij. Ferculū fecit sibi rex salomon ō lignis libani ⁊c. ¶ Quinto dicit libanus status perfectoꝝ: qꝝ ibi aues. i. viri spūales cantant ⁊ resonant per dei laudē ⁊ p̄dicationis sonoritatē. Un Esaie xxxv. Erit libanꝰ in chermel. ¶ Sexto qꝝ fontes lachrimarū ⁊ fluuius devotionis ⁊ cōpassionis ibi abūdat p mētus irrigationē. Can. iij. Putei⁹ aquaꝝ viuentiuꝫ q̄ fluūt impetu de libano. Ista ergo libanus est mons perfectionis in quo debem⁹ qvite sanctitatē manere ⁊ ibi ꝯtinue habitare. qꝝ sicut dꝝ Esa. xxix. Erit libanus in chermel. ⁊ chermel in saltū cōputabit. ¶ Ubi aduerte B q̄ sicut libanus mons dꝝ decoris pulchritudinē. ideo dꝝ libanꝰ. qō interptat candidus. Habet humoris plenitudinē. ideo dꝝ chermel. qō interptat tener. Habet etiā timoris altitudinē: qꝝ dꝝ saltus: qꝝ est locus altus Sic ꝓculdubio in monte perfectionis dꝝ esse Decor ⁊ pulchritudo caste ꝓditionis. Libanus inqt humor ⁊ plenitudo pie cōpassionis. chermel. Tumor altitudo mētis affectiōis. saltū. Nos em̄ debemus Candidari p̄ castitatis depurationē. Lamētari ⁊ humectari p pietatis irrigationē. Sublimari p volūtatis ꝓemptatione vel exaltationē. ¶ Dico ergo q̄ carnis vilitas dꝝ depurari: qꝝ locus dꝝ libanus q̄ interptat cādor. p qō castitatis puritas significat. sicut visuꝫ est. s. de candore vel albedine. vt sic cuilibet dicat illō Esa. xxxv. Gloria libani data est ei. decor carmeli ⁊ saron. ¶ Item dico q̄ cordis siccitas debet humectari. supple per pietatem. quod ostenditur cū dicitur. Chermel. qui interpretat agnus tener: qꝝ. s. nos debemus esse teneri per pietatē: agni per humilitatē ⁊ benignitatem: qꝝ. s. virtus pietatis est puteus aquarū viuentiū que fluunt impetu de libano. Cant. iij. ¶ Itē dico q̄ mentis grauitas debz exaltari quod ostenditur cū dicitur. Saltus chermel inquit in saltuꝫ reputabitur: quia scilicet saltus est locus preceps et altus in montibus vbi fere solent pro refugio ascendere ne venatoribus capiātur. ⁊ signat altitudinem paradisi. vbi per contemplationeꝫ debemus ascēdere

mus ascēdere. ne venatores iferni nos valeāt inuenire. Ut dicamus illud Eccli. xxiij. Quasi cedrus exaltata sum. in ly. ⁊ quasi cypressus in monte syon ⁊c. Cedri enim que sunt arbores altissime. ⁊ cypressi que sunt arbores solidissime ⁊ firmissime. sunt viri sancti qui per contēplationem sunt alti. per durationem sunt firmi. in lybano ecclesie debent exaltari ⁊ tēporaliter ꝓmoueri. ⁊ spiritualiter per mentis affectionē ⁊ executionē ad saltum paradisi totis conatibus eleuari. vt sic dicat quilibet illud Esaie. xxxvij. Introibo altitudinem summitatis eius. Aduerte tamen figuram. iij. Regum. xiij. Et. ij. Parali. xxv. vbi dicitur. Mō carduus lybani misit ad cedrum que est in lybano dicens. Da mihi filiā tuam vxorem. ⁊ indignate bestie saltus conculcauerūt carduū. Reuera charissimi ista videntur hodie esse in saltu ⁊ in lybano. ideſt in dignitatibus ecclesie militātis. Ibi enim inter cedros cardui. ideſt in ecclesia inter bonos. ⁊ perfectos. inueniuntur insufficientes ⁊ imperfecti. Sed quid procerto tales cardui. ideſt tales insufficientes sunt pre ceteris ambitiosi. semper enim nitūtur habere filiam cedri in vxorem. quia scilicet ecclesiā filiam xpi ambiunt ⁊ desiderant vxorem habere. et ad eius connubium per promotionē transire. Et ideo sequit. Indignate bestie saltus conculcauerunt carduū. Quia vere bestie saltus. ideſt bone persone que sunt in ecclesia. debent tales ambitiosos et p̄sumptuosos deprimere. ⁊ ipsos per depressionē ⁊ correctionem ne vlterius superbiant conculcare. pſ. Super aspidē ⁊ basiliscum ambulabis. ⁊ conculcabis leonē. ⁊ draconē. Tales em̄ dicunt aspides per malicia. basiliſci per inuidiā. leones p superbiā. dracones per auaricia. Carduus igit nō debet regnare in lybano sed cedrus: qꝝ sicut dicitur in pſ. Justus vt palma florebit. sicut cedrus ly. mul. vt sic applicetur illud qō dicit Ezec. xvij. Aquila grandis venit ad lybanum que tulit medullam cedri ⁊c. Aquila em̄ est ꝓtem platius. qui ad lybanū ecclesie debet venire per promotionem. vt ibi de cedro cōtemplationis sumat medullaz. ideſt gratiā ⁊ devotionē. Patet igitur quomodo in isto lybano ecclesie vel religionis. vel statu virtutis ⁊ perfectionis debet
Mentis grauitas eleuari.
Cordis siccitas humectari.
Carnis feditas expiari.
¶ Per lybanū igit mor̄ sublimitas denotat. ¶ Secūdo principaliter dico q̄ per lybanū mundi properitas denotat. Lybanus enim interpretatur candidus: qꝝ p ꝓpter abundātiam niuū mons iste omnē tpe candidatur. Sic vere: qꝝ in mundo abundat nix ⁊ candor mundane ꝓsperitatis: qꝝ. s. more niuis faciliter dissoluitur ⁊ destruit. ⁊ more candoris p̄cius aspectus oculus cordis debilitatur ⁊ obtunditur. Bene dico q̄ potest lybano comparari. Unde dꝝ isto lybano potest dici illud Maum. j. Infirmata est basan ⁊ carmelus. et flos lybani elanguit. Ubi aduerte q̄ mundi ꝓsperitas habet infectiua propter carnalitatez: quia dicitur basan qui interpretatur pinguedo. Defectiua propter debilitatem. quia dicitur carmelus qui interpretatur tenellus. Allectiua propter amenitatem. quia ibi est flos. Ista enim est flos alliciens. Carmelus deficiens. Basan interficiens. ¶ Tertio principaliter dico q̄ per lybanum celi felicitas figurat. Sicut em̄ in lybano sunt
Aues modulantes.
Arbores virentes.
Aque decurrentes.
Sic in celesti curia sunt aues. ideſt angeli qui deū laudando dulcissime modulant. Sunt arbores ideſt sancti qui vivrore celestis glorie perpetuo decorantur. Sūt etiam fontes ⁊ flumina voluptatis. quibus sine intermissione beati in patria recreantur. Ideo cuilibet sancto viro potest dici illud Esa. lx. Gloria lybani ad te veniet. Et Esa xxxv. Gloria lybani data est ei. Decor carmeli et saron. Ubi aduerte q̄ in isto lybano paradisi. Et plenitudo summe voluptatis. Quia est ibi gloria. Est celsitudo summe dignitatis: quia ibi est lybanus, mons scilicet altissimus. Est gratitudo summe largitatis: qꝝ ibi est datio. data est inquit ei. Unde supra de gl'ia in titulo suo. Et supra de altitudine. vel de dignitate. Unde etiam supra de dare. Sic ergo patet quomodo lybanus tripliciter sumit in scriptura.

Libenter. ✦ Nota q̄ ille libens seu libenter aliquid facere dicitur qui illud voluntarie et sponte ⁊ cum complacentia facere compro batur. Dicitur aūt libenter a verbo libet quod non habet nisi tertias personas indicativi modi scilicet libet libebat. libuit. libuerat. libebit. Et signat idem quod placeo places. Igitur dicamus q̄ libenter potest accipi in bono ⁊ in malo. In bono enim signat bonam et promptam voluntatem et complacentiam quam habet quis ad bonum faciendum. ¶ Dicamus igitur q̄ est vnum libenter quod est bonum ⁊ commendabile ⁊ hoc est illud quo quilibet homo iustus voluntarie et cum complacentia bonū exequitur. et in bonis operibus occupatur. Quatuor enim modis vt dicunt philosophi fit motus naturaliter. Sicut lapis naturaliter tendit deorsum a tota proprietate. Sicut adamas movet ⁊ attrahit ferrum violenter. Sicut sagitta ascendit sursum voluntarie seu libenter. Sicut cum sponte quis facit aliquem actum. vel sicut animus dat corpori motum. Reuera talia quatuor genera actuum. seu motuum sunt in hominibus quantum ad bona opera facienda. Quidam enim faciunt bonum quasi naturaliter. sicut sunt quidam qui a complexione seu cōstellatione mouentur ad bonum. Quidam secrete et mirabiliter. sicut illi qui occulte tracti diuinitus per gratie inspirationem vel infusionem mouentur ad adamantem. ideſt ad deum tanq̄ ad obiectum perfectissimum. Quidam coacte ⁊ violenter. sicut cum quis per tribulationum immissionem vel aliquaz fortem impulsionem mouetur deorsum scilicet ad celestia desideranda. et remouetur et elongatur a vitijs tēporalibus que sunt deorsum. Quidam mouentur voluntarie seu libenter. sicut sunt illi qui ex deliberatione voluntatis etiam contra naturam appetitus p̄virtutem non per naturam voluntarie ad bonum mouētur. Et sic dicam q̄ quidam bonuꝫ agunt naturali inclinatione. quidam ex diuino tractu vel inspiratione. quidam ex violentia iacti tribulatione vel correctione. quidam ex libenti affectu et voluntaria deliberatione. Et procerto quartus et vltimus est commendabilior. quia scilicet iste importat virtutem. alijvero quodammodo important necessitatem Istud fit voluntarie et electiue. alia quodammodo extraordinarie et coactiue. Nam Moysen mansuetum coegit natura benefacere. Moyses enim erat vir mitissimus super omnes homines qui erant in terra. Numeri. xij. Nam petrū apostolum coegit gratia post christum currere seu rhete dimittere. quando scilicet interiori inspiratione interius attrahente et cogente ad solam christi vocationem ipse et Andreas relictis rhetibus secuti sunt dominum Matthei. iiij. Nam Paulum persecutorem coegit tribulatio deum cognoscere: quando scilicet cecidit et tribus diebus factus fuit cecus. ita q̄ ex his que passus est didicit obedientiam. Hebre. v. Sed reuera. Dauid regem et prophetam instruxit voluntas mala fugere. et deo obedire. et sancte viuere. cum scilicet dicebat in psal. Voluntarie sacrificabo tibi et confitebor nomini tuo domine. quoniam bonum est. libenter igitur ⁊ voluntarie non coacte est bonum agendum et cito. et prompte. Unde Seneca in epistola. lxxxij. dicit. Quod nihil facit virtus. quia necesse est. Et libro de beneficijs dicit. Quod proprium est libenter facientis cito facere. Nam qui tarde facit. ex animo nō facit. Itē libenter ⁊ voluntarie est deo ⁊ prelato parendū in bonis operibus ⁊ virtutibus insistendus. Non enim placent deo coacta seruitia. quia qui bona opa nō libenter immo coactus exequitur. eternā inde

glorią nō merek. Nota ergo ꝙ nos debemus libenter Tolerare. Sustinere. Supportare. Erogare. Laborare. Obtemperare.

Igitur libēter tolerare debemus mundi aduersitates. sicut faciebat ille Eleazarus. vt scribit ij. Machab. vj. Qui mortem ꝓ lege sustinens dicebat deo. ꝓpter amorem tuum libenter hoc patior. Item libēter debemus supportare aliorū temeritates. Ideo apls dicebat. ij. Cor. xj. Libenter suffertis insipientes cū sitis ipsi sapientes. Item libenter erogemus ꝓprias facultates. sicut Thobie iunioꝛi dixit pater Thob. iij. Si multū tibi fuerit abundanter tribue. si exiguū libenter impartiri stude. Item libenter laboremus ꝓpter vtilitatem. ſ. aliorū. Exēplo pauli dicentis. ij. Chorin. xij. Libenter impendaz vt superimpendar ipse ꝓ animabus vestris. Item libenter honoremus supremas maiestates. ſ. libenter obediendo ⁊ obtemperādo maioribus. ij. Reg. xv. Omnia quę precepit dominus noster rex libēter exequemur. Istud est igitur vnū libenter quod est bonū ⁊ cōmendabile.

¶ Itez dico ꝙ est vnū libenter detestabile. Et istud est illud quo mali libenter feruntur in malum. exquo voluntarie linquunt bonum. Lapis enim violenter fertur sursum. sed libenter descendit deorsum. Fulgor qñ cadit non videtur libenter descendere. et hoc quia habet materiam casui repugnantem scilicet ignē. ⁊ inde est ꝙ tortuose solet cadere vel venire. Lapis vero cū nihil habeat casus sui repressiuz. toto impetu solet ruere. ⁊ sic recte cito ⁊ libenter cadere ⁊ deorsum se deferre. Sic vere est de peccatoribus. Quidā enim sunt sicut fulgur. qui scz non ex toto mali sunt. quia sicut ignē idest remorsum conscientie ⁊ bonū morū animi secū ferunt ⁊ ideo quando cadunt in aliquod peccatū non impetuose ruunt. sed cū quadam displicentia ⁊ circūuolutione consentiunt ⁊ descendunt. sicut faciebat apostolus qui in isto duplici motu positus dicebat. ꝓ Roma. vij. Non enī quod volo bonum hoc facio: sed quod nolo malū hoc ago. Alij sunt sicut lapis qui sine obstaculo conscientie vo luntarie ⁊ libenter descendunt ad malum. ⁊ cū complacentia impetuose currunt in peccatū Sicut erat Augu. ante conuersionem sic dicens lib. ij. confessionū. ꝓ Peceps ibam tanta cecitate vt inter coetaneos meos puderet me esse minoris dedecoris ⁊ quā do audiebā eos iactantes flagitia sua. ⁊ tanto gloriantes magis quanto magis turpes essent. libebat facere non solum libidine facti. sed etiam cupidine laudis. Quid est vitu peratione dignū nisi vitiū? Ego ne vituperarer vitiosus fiebam. Istud est ergo libere seu libenter detestabile. de quo etiam dicitur Job. xv. Mō ignis deuorabit tabernacula eorū qui libenter munera accipiunt. Et, Prouerbi. xxix. dicitur. ꝓ Princeps qui libenter audit verba mēdacij omnes ministros habebit impios. Et hec de libenter sufficiunt. Vide de sponte. vo luntarie ⁊ similibus ⁊c.

A **Liber.** ✦ Nota ꝙ liber est illud in quo litere ⁊ sciētie describūtur. Quia enim memoria nostra valde est labilis. ideo necesse fuit libros scribere vt quod in memoria non retinemus. librorum aspectibus memorem. Quia etiam humana conditio est mortalis. ideo necessarij fuerunt libri vt quod ab aliquo per scientie studiū inuenit. mediantib⁹ libris post mortem suam ad posteros transmittatur. Notemus ergo ꝙ liber multipliciter sumit in scriptura. est enim liber

Nature. Scripture. Diuinus. Humanus.

¶ Primo ergo dico ꝙ est liber nature qui est liber inductiuus. ⁊ iste nihil aliud est ꝙ vniuersitas creaturaꝝ que nihil aliud sunt ꝙ quedā scriptura vel lecture. vbi ⁊ in q̄bus homo potest legere Dei

Potestatem in creatione.
Sagacitatem in gubernatione.
Bontatem in cōmunicatione.

Et ideo in isto possum⁹ induci ad deū timendū ratione potentie. Ad deū credendum ratione sapientie. Ad amandū ratione bonitatis et influentie. Peccatores tamen sunt sicut pueri ⁊ fatui. vel laici qui videntes in libro literas pulchras ⁊ pictas ibi taliter se delectātur ꝙ de sensu literali non curant. Sic vere mūdi peccatores in literarū pictura. i. exterioꝛi pulchritudine delectati. ibi taliter figūt obtutū ⁊ amorē ꝙ de sensu spirituali qui ibi relucet intelligere vel discere nihil volunt. Quod figurat Esa. xxix. Erit vobis visio omnū quasi verba libri signati. De quo tamen libro dicit ibidē ꝙ qz signatus erat ipm legere nesciebat tā sciens literas ꝙ ignorans. Visio enim oīm creaturaꝝ est sicut liber vnus clausus ⁊ signatus: qz. ſ. sub exterioꝛi apparentia signata sunt ⁊ latent in creaturis diuina mysteria. Qz sicut dicit Rom. j. Inuisibilia dei per ea que facta sunt intellecta conspiciunt. Et Sap. xiij. ꝓ Speribus attendentes cognouerūt qs esset artifex. Istud tū vex est: qz sciens literas ⁊ nesciens libri legere nō possunt: qz scz tot sunt secreta creaturaꝝ ⁊ influentie ꝙ nullus est ita sciēs q̄ pro tpevite huius possit oīa penetrare. In isto eñ libro studuerūt ꝓphe. sed qz signatus erat in pluribus errauerūt. vñ de celo dr Apoc. vj. Celū recessit sicut liber involutus. Hic est igit liber nature. ¶ Scōs liber est liber scripture. Et iste est liber quem deus ⁊ angeli dictauerūt. ꝓphete ⁊ apostoli scripserūt. Doctores ⁊ magistri exposuerūt. ꝓ Predicatores legerūt ⁊ docuerunt. Fideles didicerūt ⁊ reinuerūt. Iste liber habet literas scz aureas. rubeas. nigras ⁊ albas.

Litere auree sunt celestiū ꝓmotiones.
Litere rubee sunt passionis xpi mysteria ⁊ lectiones.
Litere nigre sunt penaꝝ iferni suppliciaꝝ cōminatōes
Litere albe. sunt penitentiū remedia ⁊ ꝓsolationes

Et ideo iste liber bene figurat Ezec. ij. vbi dicit idez ꝓpheta. Ecce manus missa ad me i qua erat liber involutus scriptus intus ⁊ foris. ⁊ scripta erāt in eo lamentatiōes. ⁊ carmen ve. Manus ista charissimi signat vniuersitatē illoꝝ q̄ libri sacre scripture fecerunt. Ista eñ manus. v. habet digitos. i. v. genera ꝓsonarū. ſ. patriarchas. iudices. ꝓphetas. apłos ⁊ euāgelistas. Inter istos eñ digitos est liber scripture involut⁹ ⁊ multis mysteriis implicat⁹. Scriptus est intus ⁊ foris: qz scz scriptura hz intus scripturā mysterioꝝ ⁊ foris in apparentia scripturā hystoriaꝝ. Sz q̄d? certo istud est planū ꝙ in isto libro scripta sunt lamētationes ⁊ carmen ve. qz. ſ. ibi fit mentio de lamētationib⁹ penitentiū peccatoꝝ. De carmine triūphantiū beatoꝝ. De ve desperantiū dānatorū. De isto ergo libro dicit Baruc iij. Hic est liber mādatoꝝ dei ⁊ lex q̄ est in eternū. Istū librū nullus pōt ad plenū legere. intelligere vel apire. ꝓpterea ꝙ tot mysteriis est signatus. sed solus agnus q̄ occisus est dignus est apire librū ⁊ soluere signacula eius. Apoc. v. Hic est igit liber scripture. ¶ Tertio dico ꝙ est diuinus. Deus eñ dicit liber script⁹ intus ⁊ foris: qz. ſ. intus est diuinitas. foris vero est humanitas. In libro interioꝛi. ſ. in corde ⁊ in scientia veritatis scripta sunt facta hominū vniuersa. Quia sicut dicitur in ꝑs. In libro tuo omnes scribentur. Sed potissime iste est liber vite qui nihil aliud est ꝙ vita eterna noticia quaz deus habet a principio de saluandis. Unde dicit glo. ꝓ Philip. iij. In libro predestinationis diuine oēs saluandi scripti sunt. Et Dan. xij. Saluabitur populus omnis qui inuentus fuerit in libro vite scriptus. glo. etiam super illud Luc. x. Gaudete ⁊ exultate: quia nomina vestra scripta sunt in celis. dicit sic. Si quis celestia gerit vel terrestria. memorie dei quasi quibusdaz literis annotatis eternaliter est affixus. In isto enim scribuntur quidam ꝑm presentem iustitiam. ⁊ isti possunt deleri. sicut dicit Ezo. xxiij. Qui peccauerit in me deledo eum de libro meo. Alij vero ibi scribuntur ꝑm finalem perseuerantiam. et isti nunq̄ delentur sed omnes saluantur. Alij vero scribūtur ꝑm exemplarem apparentiam in libro exterioꝛi. ſ. cil m humanitate xpi. xpi exempla que sunt necessaria ad salutem sectantes.

Xps eñ

Xps eñ est quidā liber scriptus in pelle ouina. ⁊ in camera virginis gloriose digitis spūssancti: Iste enim liber fuit dictatus in patris dispositiōe. scriptus in matris cōceptione. expositus in natiuitatis manifestatione. correptus in passione: rasus in flagellatione. punctatus in vulnerū infixione. super pulpitū positus in crucifixione. illuminatus in sanguinis effusione. ⁊ illigatus in resurrectione. ⁊ disputatus in ascensione: qñ. ſ. angeli dicebant. Quis est iste rex gloriе. et quis est iste qui venit de edom. Apertus vero erit ⁊ explicatus in iudicij puulgatione, Iste igit est liber de quo dicit. ij. Paralip. xxxiij. Reperit helchias sacerdos librū legis in archa. Est etiā ille liber de quo dicitur Hiereñ. xxxij. Sume librū emptionis hunc signatū. ⁊ librum hunc q̄ apertus est ⁊ pone i vase fictili. Liber ei signat⁹ est diuinitas: liber apt⁹ est humanitas. q̄ in vase fictili carnis. scz humane. et in latere arche. idest in utero ꝙginis marie fuit positus ⁊ repertus. Et nota sivis ꝙ in isto libro in pulpito crucis posito et explicato possunt legi varie lectiones. Ibi enim potest legere scilicet

Superbus humilitatē. in capitis inclinatione.
Auarus liberalitatē. in manuū extēsione ⁊ ꝓfusiōe.
Inuidus charitatē. in lateris seu cordis aptione.
Diues spūalez pauptatē. in totiꝰ corpis denudatione.
Gulosus abstinētie parcitatē. i amara aceti potatōe.
Delictosus pnie aspitatē in corone spinee ipositione.
Iracūdus benignitatē. in crucifixoꝝ indulsione.
Instabilis stabilitatē. in pedū conclauatione.
Luxuriosus castitatē. in matris virginis discipulo et in discipuli virginis matri virgini cōmendatione.

¶ De istis igitur lectionibus ⁊ documentis dicit Ecclesiastici. xxiij. Hec omnia libervite. ⁊ testamenta altissimi. ⁊ cognitio veritatis. Hic igitur liber est diuinus

¶ Quarto dico ꝙ est liber humanus. ⁊ ista est similiter duplex est eñ liber conscientie cordialis. ⁊ liber apparentie corporalis. Liber cōscientie continet bona ⁊ mala que fecimus. Veruntamen modo est liber signatus occultus ⁊ inuolutus. Sed vere in iudicio omnibus erit aptus ⁊ expositus: qñ cōplebitur illud Dan. vij. Libri aperti sunt ⁊ iudicium sedit. Sunt enim libri conscientie nostre que in iudicio singuloꝝ singulis aperientur. ⁊ ꝑm illa que ibi apparebunt hoīes iudicabūtur. vnde Apoc. xx. Libri aperti sunt. ⁊ alius liber apertus est q̄ est vite. ⁊ iudicati sunt mortui ex his que scripta erant in libris ꝑm opera eoꝝ. Iste liber est in multis valde male correctus. immo quasi totaliter corruptus. sicut est illoꝝ qui libri conscientie sue ad maluz exemplar malevite aliorꝝ correxerunt. ⁊ cōformauerūt ⁊ ideo multi sunt qui in isto libro nesciunt legere peccata suaꝝ ipsa confiteantur. Quia Quidam sunt qui ibi leguntvalde false. sicut sunt illi qui vnum dicunt ⁊ aliud omittunt in confessione. Quidam basse nimis sicut illi qui peccata sua nolunt confiteri. Quidam nimis alte sicut illi qui de ꝓprijs peccatis se iactant. ⁊ q̄ in eis gloriātur. Liber igit talis sic corruptus dignus est destrui ⁊ cōburi. Sicut dicitur Hiere. ij. de libro vbi scripte erant maledictiones babylonis. de quo precipitur ꝙ ligetur cum quodam lapide ⁊ proijciatur in medium eufraten. qz. ſ. tales libri. idest tales male conscientie. adiuncto sibi pondere lapidis. idest sententie diuine. infernali flumine submergentur. Actu. ſ. xix. Contulerunt libros et combusserunt eos. ¶ Liber vero exterioris apparētie signat ꝙgriē morū ⁊ ꝛrutū qz quot sunt in nobis bona exēpla ⁊ bona opa. tot sunt in libro conuersatiōis nostre bona aliorꝝ documēta ⁊c. sufficit.

A **Liberalitas. Liberalis.** ✦ Nota qō liberalis est medium inter duo vitia que tenent extrema. que scilicet sunt auaricia ⁊ prodigalitas. Liberalitas est enim dare danda ⁊ retinere retinenda. quia scilicet homo debet dare superflua et retinere pro se ⁊ suis necessaria. Ad quod etiam satis nos informat natura q̄ scilicet effundendo germen. vel producendo fructus. nunq̄ tantum eruberat. quin semper humidum radicale retineat quin semper illud quod est necessarij ad suū ramoruz substantiam secum conseruet. ⁊ habeat. Sic vere debet facere quilibet prudens: quia scilicet nū ꝙ tantum debet in intertoꝛibus liberalitatibus affluere. quin semper pro se ⁊ radicibus. idest pro parētibus ⁊ amicis filijs ⁊ nepotibus. consanguineis ⁊ familiaribus necessaria debeat reseruare. Alīs sicut arboꝛ q̄ multum invno anno fructificare solet. vt cōmuniter anno sequenti sterilis inuenitur. Sic illi qui dando nimis effluunt. infra breue tempus. per paupertatem ⁊ miseriam sterilescunt. Medium ergo teneat liberalis. ⁊ sic agat ne per ꝓdigalitatem pauper fiat. Nec per auariciaz nimis vilis. Unde Seneca in ꝓuerb. Age sic nego ciū alienū vt tuū non obliuiscaris. amico ita ꝓdesto vt tibi non noceas. Et nota ꝙ liberalitas debet esse

Tempori coaptata.
Propere festinata.
Omnibus presentata.
Prudenter moderata:
De nostro proprio ordinata.
Affectu intimo pensata.

¶ Dico ergo ꝙ liberalitas tempori vel loco deꝛ coaptari. Quia reuera. sicut videmus ꝙ natura in producendo fructus seruat tempora. quia scz in estate producit In hyeme vero se trahit atq̄ claudit. Sic homo nō in oīi loco nec in omni tpe debet liberalitatē facere. sed locum ⁊ tempus debitum obseruare. Quandoq̄ enim se debet claudere ⁊ obstruere. vt tandem occasione reperta ⁊ necessaria opoꝛtunitate inuēta possit fertilius erogare. Teste enim Ambrosi. de offi. lib. j. Deus non vult opes effundi sed dispensari. Quia reuera qui simul totum effunderet. necessitatis tempore nihil haberet. Omni enim negocio tempus est ⁊ opoꝛtunitas vt et sic liberalis dicat illi quem tempore competenti iuuat illud Esa. xlix. ⁊ ij. Cor. vj. Tempore accepto exaudiui te. ⁊ in die salutis adiuui te. Ad quod facit verbum Sene epistola. lxxxiij. ⁊ lib. j. de beneficijs vbi de munere seu de beneficio loquens dicit sic. Tempore inquit. Beneficia magna sunt. Beneficiuz est eñ vnius in fame si panis eo animo quo debet darur. nec quantum sit. sed qua fit datum voluntate perpenditur. maius enim sit munus. licet idem sit. tempore loco ⁊ causa. Igitur liberalitas tempori vel loco debet coaptari.

¶ Secundo dico ꝙ liberalitas ꝓpere vel cito debet festinari. Cito enim debet homo dare. ⁊ non differendo petentem affligere vel grauare. Sicut enim dicitur ꝓuerbio. xiij. Spes que differtur affligit animam. ligniū vite desiderium veniens. Deus enim ⁊ natura sua beneficia cito dant. nunq̄ enim procrastinant. immo in momento bñficia sua prestāt: nisi sint obstacula que resistant De deo cōstat ꝙ subito solet gratiam infundere. nisi obstaculuz peccati faciat hoc differri. Si eñ cor dispositum fuerit. Nunq̄ deus gratiam retardabit. Nescit eñ tarda molimina spūssancti gratia. dicit Grego. De natura etiam constat: quia disposita materia in momento solet natura formam introducere. Et turbulentis nubibus aere depurato. solet solis presentia radios suos subito diffundere. ⁊ munduz in momento suis splendoribus illustrare. Sic reuera dicam de homine liberali: qz procerto postq̄ videt ꝙ medium est dispositum et ꝙ simul concurrunt tempus. persona. locus. causa. non debet procrastinare. ſz quod dare voluerit cito dare. vnde Senec. de beneficijs. lib. j. dicit. Acerba inquit crudelitas est differre penam genus misericordie est cito occidere ⁊c. Maior est gratia que minus diu perpendit. Et ibidē dicit. q. ꝓprius est libenter faciētis cito facere. Mā qui tarde facit. ex animo nō facit. Ista tamen sunt ꝓtra multos q̄. ſ. munus qō ipsi dant tanta dilatione distrahūt ꝙ gram suā nō dant ꝓprie. immo charissime vendūt. Iiti ergo liberales dici nō pñt: qz nō libere immo coacte faciūt qō cōcedunt. Contra quos dicit Cassio in epła. Mō bone

Universidad de Deusto
Biblioteca

stius est rẽ ncgare ꝙ longos terminos assignare. Minus em̃ decipitur cui celeriter denegatur. Res em̃ ad multã instantiã habita cara videtur. Gratius est donũ quod venit ante preces. Senecaetiã de beneficijs dicit. Beneficiũ debet esse
Nulla dilatione suspensum.
Nullis precibus redemptum.
Nullis meritis comparatũ.
Liberalitas igit ꝓpere vel cito ɔz festinari. seu sine diffugio dari ⁊ pperari. ¶ Tertio dico ꝙ liberalitas cunctis hoibus ɔz elargari. Liberalis em̃ animꝰ ɔz omnibus generaliter esse liberalis ⁊ oibus benefacere quãdo potest: exẽplo celi ⁊ solis q̃ oibus creaturis influũt ⁊ a suoꝝ radiorum influentia nil excludunt. vnde Seneca de beneficijs. libro. j. dicit. Quod officium liberalitatis est omni petenti dare ⁊ deos imitari si deos inquit imitaris da etiam ingratis. Mã ⁊ piratis maria patent. ⁊ sol oriꝫ sceleratis. Aduerte tñ ꝙ istud intelligitur. ceteris paribus. Mã sol prius illuminat partes magis ꝓpinquas ꝙ remotas. ⁊ mare multoplus arenas et terras sabulosas irrigat ꝙ fecundas. cum sibi amplius sint ꝓpinque. Sic vere cuꝫ liberalis homo oibus debeat bonũ facere. tamen ꝓpinquioribus. hoc est consanguineis. familiaribus ⁊ amicis. ⁊ parcnosis. hoc est sterilibus pauperibus ⁊ egentis. debet ceteris paribus ꝓmo dare. ⁊ eis quod necesse est ꝓe aliꝫ ministrare. vnde Ambro. de offi. dicit sic. Liberalitas perfecta est quã ꝓbat os pauperis ⁊ nõ tuũ. liberalitas enim fide. causa. loco ⁊ tempore cõmendatur: vt. s. primo extendatur. circa domesticos fidei. Et ibidẽ dicitur ꝙ in pari necessitate melius est subuenire suis ꝙ aliꝫ. Mõ tamen est contra multos qui. s. liberales sunt non pauperibus sed diuitibus. non ꝓpinquis. sed potentibus. Heu quot sunt hodie qui magnatibus liberales existunt ⁊ erga eos abundanter expendunt. vt ampliora habeant. velvt largitatis nomen acquirant sua copiose distribuũt. Pauperes xpi. ⁊ etiã paupes de genere suo deserũt ⁊ dimittũt nec eisdẽ impendere quicq̃ volunt. De quo dicit Petrus Rauen. in quodã sermone. Helyseus vasa ter vacua implebat. ⁊ deficientib⁹ oleũ dabat. Hodie vasa vacua contẽnuntur. ⁊ plena semꝑ implentur. Ligna ⁊ silua ⁊ aque in mare differunt. arenti aũt terre subtrahitur. ⁊ flumina que non indigent irrigãtur. Igitur liberalitas cunctis hoibus debet dispẽsari seu etiã elargiri. ¶ Quarto dico ꝙ liberalitas lance ꝓudentie ɔz moderari. Et ad hoc applica illud qõ dictũ est. s. paragrapho primo. Ad qõ facit illud Greg. qui dicit ꝙ in liberalitate modus adhibendus est ⁊ rex ⁊ ꝑsonaꝝ. Rerũ vt nonumꝝ oia. sed singulis erogetur. ꝑsonaꝝ vt primo tribuamus bonis deinde aliꝫ. Igit liberalitas lance prudentie debet moderari. ¶ Quinto dico ꝙ liberalitas de nostro ꝓprio debet ordinari. qz reuera homo debet esse liberalis de suo non de alieno. qõ est contra modernos diuites ⁊ potentes qui. s. alienum deyn diꝫ rapiunt. ⁊ pompas festa ⁊ conuiuia liberaliter faciunt. ita ꝙ aliꝫ homines tales liberales ⁊ magnificos esse dicunt. et sic nomen liberalitatis alienis expensis acquirunt. Similes aquilis et leonib⁹ qui scilicet sunt liberales nõ de suis sed de alienis: qz. s. illud quod aliꝫ auibus et bestijs sequentibus tribuunt aliarũ auium ⁊ bestiaꝝ carnes sunt quas rapuerunt. Sic illi qõ suis fautoribus conferunt ab innocentũ ⁊ subditoruꝫ substãtijs ⁊ corporibus turpiter exactionarũt de quo Ambro. de offic. dicit sic. Mõ illa liberalitas non probatur vbi ab altero extorquetur. vt alteri largiatur. Igitur liberalitas de nostro ꝓprio debet, ordinari seu dispensari. ¶ Sexto vero dico ꝙ affectu intimo debet pertractari. Ille enim qui liberalitatez facit. affectuose et ex animo ipsam debet facere. Ille vero qui illam recipit. magis debet ad animũ ꝙ ad factũ attendere. ⁊ magis dantis voluntatẽ ⁊ possibilitatem ꝙ muneris quantitatem pensare. Ad quod facit exemplum paupercule mulieris que duo era minuta offerebat in templũ. cuꝫ multi diuites multa ⁊ magna offerrent. ⁊ tñ xps oblationem eius modicã. oblationibus diuitũ qui magna offerebant ꝓtulit. Luc. xxi. ita ꝙ bone matrone voluntatẽ ⁊ affectũ multoamplius ꝙ diuitũ immensa munera reputauit. In liberalitate ergo magis pẽsandus est affectus ꝙ effectus. magis voluntas ꝙ quantitas. ⁊ potius dãtis tenuitas ꝙ liberalitas. Ad quod facit dictũ Valerij in sermone. Parua inquit ex voto offerentis magna fiunt munera. Et Seneca de beneficijs lib. j. dicit sic. Magis me obligat qui dedit parua magna liberalitate. ⁊ qui suã paupertatẽ oblitus ad meã respexit. Et Ambro. super epistolam ad Coꝝ. dicit. Mõ non solũ queritur quantũ sed ⁊ de quanto animo tribuatur. Idẽ etiã libro de viduis dicit ꝙ vberior est munus ex paruo ꝙ thesaurus ex maximo. quia non tantũ qõ datur sed quantũ resideat perpendit. Memo em̃ plus tribuit ꝙ qui sibi nihil relinquit. Igitur dicaꝫ ꝙ liberalitas debet habere istas sex conditiones iam dictas videlicet ꝙ ex affectibus debet cõpensari. De ꝓprio debet dispensari. Sapienter ɔz moderari. Vulgariter cunctis debet dari. festinanter ɔz ꝓperari. Temporib⁹ ɔz cõparari. Et ista sufficiãt ad presens. Et parcat lector si vocabula in oibus non allegantur qz in biblia quasi nulle sunt auctoritates vocales de liberalitate. et ideo que diri necesse habui a libris originalibus aggregare. vide. s. in titulis libertatẽ signantibus. videliczꝫbi bñficia. Elemosyna. Misericordia. Dare. Erogare. tribuere. Cõcedere. vel Offerre ⁊ similibus.

Liber. libertas. liberare. Nota ꝙ libertas opponitur seruituti
Et ideo sicut triplex seruitus inuenitur. sic possumus tripliciter distinguere libertatẽ. Est enim.
Seruitus infirmitatis.
Seruitus iniquitatis.
Seruitus aduersitatis.
Prima est seruitus naturalis. Secũda est seruitꝰ criminalis. Tertia est seruitus infernalis. Sic ꝓcerto dico ꝙ est libertas. Nature. Gratie. Gloꝛie. ¶ Libertas ei nature nos liberat a carnis infirmitate. et ista fiet in die iudicij: qz. s. cũ diu viuimus semꝑ miserijs ⁊ passionibus subiecti sumus et seruimus. Ro. viij. Vanitati subiecta est oĩs creatura. Sed in resurrectione creatura liberabitur a seruitute corruptionis sicut dicit ibidẽ. Libertas gratie nos liberat a cordis iniquitate. de qua Roma. vj. Cum em̃ serui essetis peccati. liberi fuistis iustitie. Libertas glorie nos liberat a penaruꝫ aduersitate. de qua dicit Hala. iiij. Illa que sursuꝫ est hierusalez libera est que est mater nostra. Dicamus ergo generaliter de libertate ꝙ ille ꝓprie dicitur liber q̃ nulli subiacitur seruituti. Dico ergo ꝙ libertas est

Aliquotiens vitiosa.	Vitiosa libertas est liber
Aliquotiẽs virtuosa.	tas fatuoꝝ q̃ nulli nisi
Aliquotiens gloriosa.	disciplinevolũt subiacere

colla sua. ⁊ ideo ad modũ onagroꝝ ⁊ bubaloꝝ semper indomiti incorrecti ⁊ indocti pseuerant. De quibus ɔz Job. xj. Vir magnus in supbiã erigit. ⁊ quasi pullum onagri se liberũ natũ putat. Libertas ꝟ tuosa est libertas ꝓfectoꝝ. Jaco. j. Qui aũt permanserit in lege perfecte libertatis. hic perfectꝰ est vir. Libertas gloriosa est libertas beatoꝝ. qui scz a cunctis miserijs ⁊ tribulationibus huius mundi sunt liberi. vnde puer. xj. Justus de angustia liberatus est. Dicamꝰ igit de libertate gratie que est ꝟ tuosa. Sicut em̃ captus ab hostibus efficitur seruus hostiũ. reuertens ꝟo post ⁊ redditus iterꝫ efficit liber. ⁊ restituitur in toto pristine libertati. sic vere charissimi qui a dyabolo capitur per peccatum. efficit seruus suus. Quia sicut dicitur Job. viij. Qui facit peccatũ seruus est peccati. Sic vere qñ per penitentiaꝫ ad statũ gratie reuertitur. tunc a seruitute dyaboli liberatur. ⁊ libertati filioꝝ dei restituit et donat. Roma. vi. Liberati a peccato serui autem deo facti. Peccatoꝝ em̃ est sicut elephas qui cadens in foueam ꝓe grauitate corporis

corporis nõ potest per se liberari. sed venit cautꝰ venator liberans cum de fouea ⁊ sic elephas gratificatus, domesticus efficitur. ⁊ se liberãti de cetero subiungatur. Sic vere charissimi cum homo cadẽs in foueã peccati non possit per se surgere nisi exinde per gram a christo liberetur ideo eius seruus debet fieri ⁊ ei perpetuo subiugari. Liberati inquit a peccato serui aũt facti deo. Ubi aduerte ꝙ quivult a malo fieri liber. ɔz ꝓncipaliter tria facere. videlicet. Extirpare causam inficientem. s. peccatum. Ministrare causam perficiẽtem. scz mẽtem. Procurare causam proficiẽtẽ scilicet domini seruitutem. Debet em̃ homo si vult liberari. Extirpare culpe naufragiũ. Peccato inquit. Properare cordis officium. Serui inquit Procurare dei subsidium. Deo inquit. liberatur em̃.
Per sublationẽ iniquitatis. Ideo ɔz Liberati a pctõ.
Per subiectionẽ hũilitatis. Ideo ɔz Serui aũt facti
Per subuentionẽ diuinitatis. Ideo ɔz. Deo.
¶ Dico ergo ꝙ ad liberationem nostram taꝫ a pena q̃ a culpa necesse est.
Quod auferatur mẽtis iniquitas. A peccato.
Quod inferatur cordis humilitas. Serui.
Quod afferatur iuuans diuinitas. Deo.
Primo ergo dico ꝙ si volumꝰ liberari nos debemꝰ expiare nocumentũ iniquitatis quod ofiditur cum dicitur liberati a peccato. Peccatum em̃ ante oĩa ɔz ejici alias a manu dyaboli nõ possumꝰ liberari. Peccatuꝫ em̃ est sicut laqueus aucupis. sicut rhete venatoris sicut sagena piscatoris. in quo dum aliquis fuerit, a seruitute dyaboli nũq̃ liber erit. Sicut em̃ infirmꝰ nũq̃ fit liber ab infirmitate nisi ꝓmo expellat malos humores qui sunt causa infirmitatis Unde etiam de cane dicitur qõ sentiẽs periculũ comedit gramẽ et vomens ab infirmitate liberatur. Sic vere cũ peccatum sit causa spũalis seruitutis ⁊ infirmitatis aĩ oĩa necesse est ꝙ ipm ejiciamus ⁊ evomamꝰ vt libertatem ⁊ sanitatẽ spũs resumamus. Liberati inqt a pctõ. Eccli. xlvij. Ab omnibus pctis liberabit eos. Et nota ꝙ multa sunt per que liberamur a peccato. videlicet,
Per elemosine largitatem.
Per penitẽtie grauitatem.
Per continentie puritatem.
Dico ergo ꝙ liberamur a pctõ per elemosinarũ largitionem. Sic liberatur leo qui sentiẽs ꝓpter nimiã repletionem se nõ posse fugere nec venatorẽ euadere. solet ꝓprijs vnguibus cibos ejicere. ⁊ sic per corporis alleuationem se a venatoribus liberare. Quia scz q̃ cibos bonoꝝ temporaliũ aliꝫ per elemosynas dispergimus. nos a venatore dyabolo liberamur ⁊ a mortis eterne periculo nos saluamus. Unde Thob. iiij. dicit Elemosyna ab oĩ peccatoꝝ a morte liberat. Itẽ liberamur ꝓ penitentie tolerationez. Sicut em̃ ericius per spinas quib⁹ est indutus solet canes euadere et se ab eoꝝ morsibus liberare sic homo qui spinis. i. pnie pũctionibus induitur. a canũ morsib⁹. i. a demonũ tẽptationibus liberatur. Unde Sap. xiij. Trãseuntes mare per ratez liberati sunt. Mare em̃ amaritudinẽ penitẽtie designat. Quia sicut venator insectus a tygride fugiendo ⁊ maret nauẽ intrando aliquẽ de raptis catulis dimittẽdo potest saluari ⁊ liberari. qz scz dum vnus de raptis catulis in via dimittitur. tygris ipsum ad cubile reportãs dat venatori spaciũ fugiendi Sic vere si de cubili tygridis. i. de mundo catulos suos. i. bona tẽporalia vel peccata. ⁊ vitia reportamus necesse est ꝙ ista dimittamus per cõtritionẽ ⁊ fugiamus per occasionis emitationem ⁊ qõ etiam mare penitentie intremus per amaritudinis penarũ tolerationem. Tribulatio em̃ correctio. ⁊ritio. cõfessio. ieunium ⁊ peregrinatio sunt illa sex que liberant hoiem a peccato. Juxta illud. Job. v. In sex tribulationibus liberabit te. in septima non tanget te malũ. Sex enim tribulationes sunt sex predicte penitentie portiones. potissime autẽ confessio liberat. qz scz sicut croco. ille ꝰ sentiens se a vermibus grauatum: solet os suum quibusdam auibus quis aperire: que ventrem subintrãtes solent beluam a dictis vermibus liberare. Sic vere nos quorum venter. i. conscientia pctoꝝ vermib⁹ est grauata: si exinde volumus liberari: debemus os nrm̃ auibus. i. viris spũalib⁹. s. sacerdotibus per confessionem apire: ⁊ ventrẽ conscientie eis patefacere: ⁊ sic per eorum ministerium nosipsos poterimꝰ a vermibus cõscientiam corrodentibus liberare. puer. xij Os iustoꝝ liberabit eos. Liberamur igitur a peccato ꝓ penitẽtie grauitatẽ. Item liberamur a peccato ꝓ continentie puritatẽ. Sicut em̃ castoꝝ p testiculorum detruncationem ⁊ p pudendoꝝ reiectionẽ a venatoribus liberat semetipsum. Sic avenatoribus infernis nos p tẽptationes carnis insequentibus sagaciter liberamur: si p virtutem castitatis ab actibus venereis detruncamur. Ab isto peccato petebat dauid liberari cum dicebat in ps. Libera me de sanguinib⁹ deus deus salutis mee. Aplꝰ etiã sentiens istos venatores. s. carnis temptationes: dicebat Ro. vij. Infelix ego homo qs me liberabit de corpore mortis huius: q. d. hoc est difficile. Sic igitur ptz quõ si volumus eẽ liberi. Nos debemus expiare nocumentum oĩs iniq̃tatis. Liberati inquit a peccato. ¶ Secundo dico: ꝙ nos debemus vendicare oĩs humilitatis fundamentum qõ ostenditur cũ ɔz. Serui facti. Seruitꝰ em̃ dei summa est liberta s: qz. s. a seruitute dyaboli liberat: que est superba. Cum em̃ superbia sit seruitus dyaboli: quia sicut dicit. Job. xli. Ipse est rex sup oĩs filios superbie. Seruitꝰ aũt xpi est humilitas: vnde patet ꝙ per istam seruitutem efficimur liberi ⁊ immunes: iuxta illud ps. Humiliatus sum ⁊ liberauit me. Serui inquit facti. Job. iij. Paruus ⁊ magnꝰ ibi sunt ⁊ seruus liber a domino suo. Seruꝰ inquit liber. q. d. Ista seruitus est libertas. Et sicut cõmuniter ɔz. Deo seruire regnare est. Sicut adamas etiam tante est potentie ꝙ ferrũ a magnete tractũ ⁊ sue seruituti subiectum violenter ad se trahit. ⁊ a magnetis subtrahit potestate Sic vere cũ ferrũ. i. peccatorẽ frigidũ ⁊ durum ⁊ ferreũ. a magnete. i. a diabolo qui eũ p pctm̃ tenet subiugatũ. solꝰ adamas xps cũ nobis p suã gram approximat ab ista seruitute retrahit ⁊ liberat. ⁊ ad suã seruitutẽ q̃ libertas est nos atrahit ⁊ inuitat. servi ergo facti. Quia. s. sicut elephas vt dictũ est seruit illi qui ipsum a fouea liberat. ⁊ qui ipsum a venatore pungẽte ⁊ eũ offendẽte defendit sic xpo seruire debemus p quẽ a venatore diabolo liberati sumus. ⁊ liberari quotidie nos sentimus vñ. Lu. j. De manu inimicoꝝ nrorum liberati seruiamus illi. In sanctitate ⁊ justitia coram ipso oĩbus diebus nris vñ nota ꝙ ista seruitus est libertas ꝓpter.
Sanctitudinem affectionis.
Rectitudinem intentionis.
Longitudinem durationis
Seruire em̃ debemus deoꝝ ꝑ affectus limpitudinem In sanctitate inquit. ꝑ effectus rectitudinez Justitia inqt. ꝑ profectus longitudinẽ Coram ipo in quit oĩbus diebus nris Seruire em̃ nos digne faciũt ista tria. s. Affectus puritas ⁊ limpitudo. In sanctitate inquit. Effectus veritas ⁊ rectitudo. Justitia inqt. ꝓfectus firmitas ⁊ longitudo. Oĩbus inquit diebus nostris. ¶ Debemus igitur si volumus esse liberi vendicare fundamẽtũ omnis humilitatis. Serui inquit. ¶ Tertio dico ꝙ nos debemus procurare inuamentũ grandis autoritatis. Deo inquit. Deus em̃ est ille solus qui nos potest a nostris aduersarijs liberare. Sine isto em̃ ⁊ sine sui adiutorio nũq̃ fit homo liber a culpa nec finaliter a pena. Galatiten em̃ est lapis huius presentia liberat portantẽ ab impugnatione muscarum. Facit enim lapis iste amabilez ipsius portitorẽ quia scz si vinctus fuerit oleo seu lacte. ⁊ istum habuerit lapidem non impugnat a muscis. Si vero lapis aufertur. statim impugnatur ab

Universidad de Deusto
Biblioteca

eisdem. Sic vere carissimi sola presentia ⁊ gratia salnatoris quam p gratiā acquirimus ⁊ habemus: nos muscis spūalibus. s. a tēptationibus ⁊ a demonib⁹ dicitur liberare. Homo enim qui oleo seu lacte mundane ꝓsperitatis mungitur: numq̄ a muscis talibus liberatur: nisi gr̄a presentia dei suffragetur: vnde hiere. j. Debellabunt aduersum te ⁊ prevalere nō poterunt: quia ego tecum sum dicit dominus vt liberez te. Et ideo istam presentiam ⁊ liberationem petebat Dauid in ps. dicens. Vem ad liberandum nos domine deus virtutum. ostende faciem tuaz ⁊ salui erim⁹ Potissime autem iste genus humanum de carcere, inferni in sua beata passione liberando fuit sapientius: q̄ dicitur vinctos d̄ carcere liberare. Figuratus i ariete abrae: quia sicut dicitur. Gen. xxij. Dum abraam arietem herentem vepribus occidit ⁊ immolauit: ysaac a morte liberatus fuit: quia. s. dum populus iudaicus qui p abraam designatus est: xp̄m inter vepres: idest inter ligna crucis occidit: ysaac. i. humanum genus a morte perpetua liberauit. xp̄i em̄ passio nostra fuit liberatio. Vñ de patribus ab inferno liberatis dixit ipse xp̄s. Osee. xiij. de manu mortis liberabo eos ⁊ de morte eterna eruā eos. Ero mors tua o mors morsus tu⁹ ero inferne. Deo ergo iquit. Vñ. ij. Macha. j. Deus creator fortis ⁊ iustus ⁊ misericors: solꝰ prestans: solus iustus: qui liberas israel ab omni malo. Patet ergo carissimi: quomodo si pfectevolumus liberari vel liberi appellari nos debemus. Expellere quod inficit. s. nocumentum iniquitatis a peccato inquit. Adiungere q̄d ꝓficit. s. funda mentuz humilitatis: q̄ debemus fieri serui. Perq̄rere quod ꝓficit. s. iuuamentum diuinitatis. Deo inquit. Et hec de libertate sufficiāt. Sivis ergo tractare de liberatione qua homo debet homines liberare. De qua dicitur in ps. Eripite pauperem ⁊ egenum: de manu peccatoris liberate. ⁊ puer. xxiij. Erue eos qui ducunt ad mortem ⁊ eos qui trahūt ad interitū liberare ne cesses. Vide ē. de adiuuare ⁊ in pluribus alijs titulis ⁊c.

A Licere. licet Licentia licitum. Cum omnia q̄ non sunt a deo, rone: scriptura: lege: natura: vel homine ꝓhibita videantur esse licita ⁊ concessa: iuxta illud. Apli. j. Cor. vj. Omia mihi licent sed non omnia expediunt. Videtur breuiter distinguendum de licentia: licito vel licere: Et sic dicamus q̄ inuenitur. Quid.
Licitum quod est faciendum.
Licitum quod est fugiendum.
Inuenitur etiam quoddam.
Illicitum quod est euitandum.
Illicitum quod est impetrandum.
Primo igitur dicamus q̄ est quid licitum q̄d debet exerceri. Et istud est illud q̄d non soluz est licitū fieri: imo etiam mandatum. Licentia em̄ benefaciendi secum importat mandatū ⁊ necessitatem illius q̄d licitum est operādi. Luc. vj. dixit xp̄s. Itaq̄ inquit lz sabbatis benefacere. Ista est aūt licentia oī homini concessa: q̄. s. oībus data est licentia benefaciendi: ⁊ ab illicitis abstinendi: ⁊ q̄d plus ad celeste palaciuz introeundi. Antiquitus em̄ apud assyrios non erat licituz sacco induto aulam regis intrare: sicut d̄r. Hester. iiij. Etiam in nuptijs euangelicis ille arguit: q̄ carens vestibus nuptialib⁹ in cōuiuio inuenieb̄at. Mat. xxij. Sed non sic hodie: q̄ oī tempore tpaliter vel moraliter male induto licet benefaciendo se corrigere ⁊ ad celi conuiuium surs̄um ire. Vñ. Sen. in epla. Subsilire i celum ex angulo licet. vñ Thob. ij. dicitur sic. Hoc p certo habet ois qui colit te: q̄ vita ei⁹ si in pbatione fuerit cozonabitur: si aūt in tribulatione fuerit liberabitur: ⁊ si in corruptione fuerit ad misericordiaz tuam licebit venire. Igitur dico: q̄ est quid licituz q̄d debet exerceri. Secundo dico: q̄ est quid licitum quod debet cohiberi. Licitum est enim vti rebus ⁊ generaliter licentia data est homini q̄ omnia possit facere que de sua natura non sunt peccata: sicut bibere comedere: nubere. ⁊ similia. Utile est tamen hmōi licentiam aliquotiens cohibere: ⁊ ne cōmitantur illicita a licitis aliquotiens abstinere. Homo infirmus q̄ cibis licitis abstinet: ne forsitan mortem aut grauiorem, infirmitatem incurrat. Sic debet homo qui sanitatem perfectionis vult acquirere: et ab infirmitate peccati qua se senserit laborare: oībus licitis vti non debet: immo ab ipsis abstinere multotiens solet. vñ. Mat. xx. P̄n nō licet mihi quod volo facere: ⁊ apls. j. ad Cozin. vj. Omnia mihi licent sed non omnia expediunt. Vñ Greg. omelia. xxxiij. Cogitandus summo opere est: q̄ qui se illicita memmit cōmisisse ab aliq̄ bus licitis studeat abstinere: ⁊ p hoc conditori suo satisfaciat vt q̄ commisit illicita: sibimetipsi abscindere debet etiam cōcessa. Et se reprehendat in minimis qui deliquisse meminit se in maximis: Breuiter ergo ista est veritas: q̄ licentia est simplicibus cohibēda: ⁊ ne forte abutant ea loco ⁊ tēpore a supiorib⁹ distinguēda. Hester. iij. Optime nosti q̄ nō expedit regno tuo q̄ isolescat p licentiā. Et maxime istud pōt dici de q̄busdaz quib⁹ licet q̄quid libet. sicut Sen. dicit de cesare ⁊ alexandro: q̄ ipsis quicquid libuit licuit: hoc est dictū. Impunes fuerunt: nullū. n. q̄ ipsos corrigeret habuerūt: ⁊ iō nō mirum si mala plurima cōmiserūt. Licentia ergo malefaciēdi: vt rebus imoderate vtendi est refrenanda: ⁊ ab illis vel qui regere scire nescunt cohibēda. vñ aug. ad polli. dixit. Cui m̄t licentia miq̄tatis eripit: vtiliter vicit: qm̄ nihil est infelici⁹ felicitate peccatū qua penalis nutrit impunitas: ⁊ mala volūtas velut hostis interi⁹ roborat. Ptz ergo q̄ est q̄d licitū q̄d debet cohiberi. Tertio dico q̄ est q̄d illicitū q̄d d̄z p̄caueri. Et istud ꝓcerto est illud q̄d de sui natura pctm̄ est mortale: sm̄ em̄ medicos illa q̄ a tota spē venenosa sunt cōtra talia vix remediū inuenitur. Sic ē de illis q̄ de sui natura sunt mortalia ⁊ illicita: sicut sunt actus luxurie: motus seuicie: rit⁹ stulticie fructus nequitie. de luxuria dicit Mat. vj. Nō licet tibi habere vxorē fratris tui: de seuicia dicitur. Joan. xviij. Nobis nō licet interficere quēq̄. de ritu vero seu de cultu ydolox ⁊ ydolatria dicit. j. Pe. iij. Ambulauerunt in illicitis ydolox. cultibus vt de hereticis dicamus illud Actu. xxj. q̄ isti annunciant nobis morē quē nō licet nobis suscipere de lucro vel roseu de structu nequitie seu auaricie dicit Thobie. ij. Nō licet nobis edere de furto. Aduerte tñ q̄ multa sunt de sui natura licita q̄ ꝓpter malū vsum vel etiā ꝓpter carentiā circūstantie debite messe efficiū tur illicita. vnde Ambrosius in sermone quodā dixit q̄ opus omne sine crimine est. sed ordinationis nomē facit crimē. Tunc. n. illicitū est q̄n aliter fit q̄ ꝓcessuz fit. Istud est ergo illicitū q̄d d̄z p̄caueri. Quarto dico q̄ est quid illicitū q̄d debet sustineri. Et illud est quādo aliquid de sui natura licitū p prohibitionē superioris efficit illicitū. Sicut Paulus dicebat. ij. Cozin. xij. Se audisse archana verba que nō licet homini loqui: Tale enim illicitum est in patientia toleranduz. ⁊ si vti necesse fuerit tali illicito tunc est anteoia humiliter impetrandū. Exemplo filiox israel q̄ dicebant regi edom. In extremis finibus tuis positi obsecramus vt nobis liceat transire per terrā tuam. Numeri. xx. Sic igitur patet de licito ⁊ illicito.

Ligare ligamentū. Nota q̄d ligare multipliciter dicitur in scriptura. Sm̄ q̄ res multis de causis vincit ⁊ ligatur. Sicut enim patet ad sensum. Ligantur.

Boues vt coniungantur.	Et sic possum dicere q̄ moraliter loquendo ligare accipitur in bono ⁊ in malo.
Infirmi vt medicentur.	
Thauri vt edomentur.	
Fures vt moriantur.	
Scelerati vt suspendantur.	
Timee ne fructus eaz corūpant.	

Primo ergo dico quod ligare in bono signat ligamentum. Amiciciam ⁊ dilectionem. Obedientiam ⁊ subiectionem. Perseuerantiam ⁊ durationē. Ista sunt tria genera spiritualiuz ligamentoum quib⁹. s. boni in hoc mundo ligant: videlicet. Copula dilectionis: qua cōbinantur. Ferula subiectionis: qua subiugamur. Cozdula affectionis seu confirmationis: ne ab inuicez dissoluamur. Dico ergo q̄ nos debemus ligari p dilectionis combinationē. Dilectio em̄ est quoddā spirituale vinculū quo duo cozda inuicem coniunguntur: ita q̄ vnum cor ⁊ vnus spiritus efficiunt: ⁊ caritatis glutino combinant ⁊ copulant. Boues em̄ solent inuicē ligari: vt possint meli⁹ opari: quia scilicet illi i agro dominico melius opantur: q̄ officijs mutue caritatis colligant. Nō bene figuratur. Josue. ij. vbi dicitur Quod mulier in cuius fenestra funiculꝰ coccineꝰ erat ligatus: saluata fuit ab excidio ciuitatis. Figurat etiā Rume. xix. vbi d̄r. Nō vas quod non habebat cooperculum nec ligaturam desup immūdum erat. Quiavere carissimi illi qui habent funiculum coccineum caritatis: ⁊ ligaturam amoris ⁊ vnitatis. Dumtamen cum hoc habeant operculum ⁊ tegumē humilitatis: ne cuz iericho. i. cum mundo pereant preseruabuntur ⁊ mundi ⁊ alexandro: q̄ ipsis quicquid libuit licuit: hoc est dictū. Impunes fuerunt: nullū. n. q̄ ipsos corrigeret habuerūt: ⁊ iō nō mirum si mala plurima cōmiserūt. Licentia ergo malefaciēdi: vt rebus imoderate vtendi est refrenanda: ⁊ ab illis vel qui regere scire nescunt cohibēda. vñ aug. ad polli. dixit. Cui m̄t licentia miq̄tatis eripit: vtiliter vicit: qm̄ nihil est infelici⁹ felicitate peccatū qua penalis nutrit impunitas: ⁊ mala volūtas velut hostis interi⁹ roborat. Ptz ergo q̄ est q̄d licitū q̄d debet cohiberi. Tertio dico q̄ est q̄d illicitū q̄d d̄z p̄caueri. Et istud ꝓcerto est illud q̄d de sui natura pctm̄ est mortale: sm̄ em̄ medicos illa q̄ a tota spē venenosa sunt cōtra talia vix remediū inuenitur. Sic ē de illis q̄ de sui natura sunt mortalia ⁊ illicita: sicut sunt actus luxurie: motus seuicie: rit⁹ stulticie fructus nequitie. de luxuria dicit Mat. vj. Nō licet tibi habere vxorē fratris tui: de seuicia dicitur. Joan. xviij. Nobis nō licet interficere quēq̄. de ritu vero seu de cultu ydolox ⁊ ydolatria dicit. j. Pe. iij. Ambulauerunt in illicitis ydolox. cultibus vt de hereticis dicamus illud Actu. xxj. q̄ isti annunciant nobis morē quē nō licet nobis suscipere de lucro vel roseu de structu nequitie seu auaricie dicit Thobie. ij. Nō licet nobis edere de furto. Aduerte tñ q̄ multa sunt de sui natura licita q̄ ꝓpter malū vsum vel etiā ꝓpter carentiā circūstantie debite messe efficiū tur illicita. vnde Ambrosius in sermone quodā dixit q̄ opus omne sine crimine est. sed ordinationis nomē facit crimē. Tunc. n. illicitū est q̄n aliter fit q̄ ꝓcessuz fit. Istud est ergo illicitū q̄d d̄z p̄caueri. Quarto dico q̄ est quid illicitū q̄d debet sustineri. Et illud est quādo aliquid de sui natura licitū p prohibitionē superioris efficit illicitū. Sicut Paulus dicebat. ij. Cozin. xij. Se audisse archana verba que nō licet homini loqui: Tale enim illicitum est in patientia toleranduz. ⁊ si vti necesse fuerit tali illicito tunc est anteoia humiliter impetrandū. Exemplo filiox israel q̄ dicebant regi edom. In extremis finibus tuis positi obsecramus vt nobis liceat transire per terrā tuam. Numeri. xx. Sic igitur patet de licito ⁊ illicito.

Ligare ligamentū. Nota q̄d ligare multipliciter dicitur in scriptura. Sm̄ q̄ res multis de causis vincit ⁊ ligatur. Sicut enim patet ad sensum. Ligantur.

Boues vt coniungantur.	Et sic possum dicere q̄ moraliter loquendo ligare accipitur in bono ⁊ in malo.
Infirmi vt medicentur.	
Thauri vt edomentur.	
Fures vt moriantur.	
Scelerati vt suspendantur.	
Timee ne fructus eaz corūpant.	

Primo ergo dico quod ligare in bono signat ligamentum. Amiciciam ⁊ dilectionem. Obedientiam ⁊ subiectionem. Perseuerantiam ⁊ durationē. Ista sunt tria genera spiritualiuz ligamentoum quib⁹. s. boni in hoc mundo ligant: videlicet. Copula dilectionis: qua cōbinantur. Ferula subiectionis: qua subiugamur. Cozdula affectionis seu confirmationis: ne ab inuicez dissoluamur. Dico ergo q̄ nos debemus ligari p dilectionis combinationē. Dilectio em̄ est quoddā spirituale vinculū quo duo cozda inuicem coniunguntur: ita q̄ vnum cor ⁊ vnus spiritus efficiunt: ⁊ caritatis glutino combinant ⁊ copulant. Boues em̄ solent inuicē ligari: vt possint meli⁹ opari: quia scilicet illi i agro dominico melius opantur: q̄ officijs mutue caritatis colligant. Nō bene figuratur. Josue. ij. vbi dicitur Quod mulier in cuius fenestra funiculꝰ coccineꝰ erat ligatus: saluata fuit ab excidio ciuitatis. Figurat etiā Rume. xix. vbi d̄r. Nō vas quod non habebat cooperculum nec ligaturam desup immūdum erat. Quiavere carissimi illi qui habent funiculum coccineum caritatis: ⁊ ligaturam amoris ⁊ vnitatis. Dumtamen cum hoc habeant operculum ⁊ tegumē humilitatis: ne cuz iericho. i. cum mundo pereant preseruabuntur ⁊ mundi ⁊ alexandro: q̄ ipsis quicquid libuit licuit: hoc est dictū. Impunes fuerunt: nullū. n. q̄ ipsos corrigeret habuerūt: ⁊ iō nō mirum si mala plurima cōmiserūt. Licentia ergo malefaciēdi: vt rebus imoderate vtendi est refrenanda: ⁊ ab illis vel qui regere scire nescunt cohibēda. vñ aug. ad polli. dixit. Cui m̄t licentia miq̄tatis eripit: vtiliter vicit: qm̄ nihil est infelici⁹ felicitate peccatū qua penalis nutrit impunitas: ⁊ mala volūtas velut hostis interi⁹ roborat. Ptz ergo q̄ est q̄d licitū q̄d debet cohiberi. Tertio dico q̄ est q̄d illicitū q̄d d̄z p̄caueri. Et istud ꝓcerto est illud q̄d de sui natura pctm̄ est mortale: sm̄ em̄ medicos illa q̄ a tota spē venenosa sunt cōtra talia vix remediū inuenitur. Sic ē de illis q̄ de sui natura sunt mortalia ⁊ illicita: sicut sunt actus luxurie: motus seuicie: rit⁹ stulticie fructus nequitie. de luxuria dicit Mat. vj. Nō licet tibi habere vxorē fratris tui: de seuicia dicitur. Joan. xviij. Nobis nō licet interficere quēq̄. de ritu vero seu de cultu ydolox ⁊ ydolatria dicit. j. Pe. iij. Ambulauerunt in illicitis ydolox. cultibus vt de hereticis dicamus illud Actu. xxj. q̄ isti annunciant nobis morē quē nō licet nobis suscipere de lucro vel roseu de structu nequitie seu auaricie dicit Thobie. ij. Nō licet nobis edere de furto. Aduerte tñ q̄ multa sunt de sui natura licita q̄ ꝓpter malū vsum vel etiā ꝓpter carentiā circūstantie debite messe efficiū tur illicita. vnde Ambrosius in sermone quodā dixit q̄ opus omne sine crimine est. sed ordinationis nomē facit crimē. Tunc. n. illicitū est q̄n aliter fit q̄ ꝓcessuz fit. Istud est ergo illicitū q̄d d̄z p̄caueri. Quarto dico q̄ est quid illicitū q̄d debet sustineri. Et illud est quādo aliquid de sui natura licitū p prohibitionē superioris efficit illicitū. Sicut Paulus dicebat. ij. Cozin. xij. Se audisse archana verba que nō licet homini loqui: Tale enim illicitum est in patientia toleranduz. ⁊ si vti necesse fuerit tali illicito tunc est anteoia humiliter impetrandū. Exemplo filiox israel q̄ dicebant regi edom. In extremis finibus tuis positi obsecramus vt nobis liceat transire per terrā tuam. Numeri. xx. Sic igitur patet de licito ⁊ illicito.

Ligare ligamentū. Nota q̄d ligare multipliciter dicitur in scriptura. Sm̄ q̄ res multis de causis vincit ⁊ ligatur. Sicut enim patet ad sensum. Ligantur.

Boues vt coniungantur.	Et sic possum dicere q̄ moraliter loquendo ligare accipitur in bono ⁊ in malo.
Infirmi vt medicentur.	
Thauri vt edomentur.	
Fures vt moriantur.	
Scelerati vt suspendantur.	
Timee ne fructus eaz corūpant.	

Primo ergo dico quod ligare in bono signat ligamentum. Amiciciam

Amiciciam ⁊ dilectionem. Obedientiam ⁊ subiectionem. Perseuerantiam ⁊ durationē. Ista sunt tria genera spiritualiuz ligamentoum quib⁹. s. boni in hoc mundo ligant: videlicet. Copula dilectionis: qua cōbinantur. Ferula subiectionis: qua subiugamur. Cozdula affectionis seu confirmationis: ne ab inuicez dissoluamur. Dico ergo q̄ nos debemus ligari p dilectionis combinationē. Dilectio em̄ est quoddā spirituale vinculū quo duo cozda inuicem coniunguntur: ita q̄ vnum cor ⁊ vnus spiritus efficiunt: ⁊ caritatis glutino combinant ⁊ copulant. Boues em̄ solent inuicē ligari: vt possint meli⁹ opari: quia scilicet illi i agro dominico melius opantur: q̄ officijs mutue caritatis colligant. Nō bene figuratur. Josue. ij. vbi dicitur Quod mulier in cuius fenestra funiculꝰ coccineꝰ erat ligatus: saluata fuit ab excidio ciuitatis. Figurat etiā Rume. xix. vbi d̄r. Nō vas quod non habebat cooperculum nec ligaturam desup immūdum erat. Quiavere carissimi illi qui habent funiculum coccineum caritatis: ⁊ ligaturam amoris ⁊ vnitatis. Dumtamen cum hoc habeant operculum ⁊ tegumē humilitatis: ne cuz iericho. i. cum mundo pereant preseruabuntur ⁊ mundi ⁊ alexandro: q̄ ipsis quicquid libuit licuit: hoc est dictū. Impunes fuerunt: nullū. n. q̄ ipsos corrigeret habuerūt: ⁊ iō nō mirum si mala plurima cōmiserūt. Licentia ergo malefaciēdi: vt rebus imoderate vtendi est refrenanda: ⁊ ab illis vel qui regere scire nescunt cohibēda. vñ aug. ad polli. dixit. Cui m̄t licentia miq̄tatis eripit: vtiliter vicit: qm̄ nihil est infelici⁹ felicitate peccatū qua penalis nutrit impunitas: ⁊ mala volūtas velut hostis interi⁹ roborat. Ptz ergo q̄ est q̄d licitū q̄d debet cohiberi. Tertio dico q̄ est q̄d illicitū q̄d d̄z p̄caueri. Et istud ꝓcerto est illud q̄d de sui natura pctm̄ est mortale: sm̄ em̄ medicos illa q̄ a tota spē venenosa sunt cōtra talia vix remediū inuenitur. Sic ē de illis q̄ de sui natura sunt mortalia ⁊ illicita: sicut sunt actus luxurie: motus seuicie: rit⁹ stulticie fructus nequitie. de luxuria dicit Mat. vj. Nō licet tibi habere vxorē fratris tui: de seuicia dicitur. Joan. xviij. Nobis nō licet interficere quēq̄. de ritu vero seu de cultu ydolox ⁊ ydolatria dicit. j. Pe. iij. Ambulauerunt in illicitis ydolox. cultibus vt de hereticis dicamus illud Actu. xxj. q̄ isti annunciant nobis morē quē nō licet nobis suscipere de lucro vel roseu de structu nequitie seu auaricie dicit Thobie. ij. Nō licet nobis edere de furto. Aduerte tñ q̄ multa sunt de sui natura licita q̄ ꝓpter malū vsum vel etiā ꝓpter carentiā circūstantie debite messe efficiū tur illicita. vnde Ambrosius in sermone quodā dixit q̄ opus omne sine crimine est. sed ordinationis nomē facit crimē. Tunc. n. illicitū est q̄n aliter fit q̄ ꝓcessuz fit. Istud est ergo illicitū q̄d d̄z p̄caueri. Quarto dico q̄ est quid illicitū q̄d debet sustineri. Et illud est quādo aliquid de sui natura licitū p prohibitionē superioris efficit illicitū. Sicut Paulus dicebat. ij. Cozin. xij. Se audisse archana verba que nō licet homini loqui: Tale enim illicitum est in patientia toleranduz. ⁊ si vti necesse fuerit tali illicito tunc est anteoia humiliter impetrandū. Exemplo filiox israel q̄ dicebant regi edom. In extremis finibus tuis positi obsecramus vt nobis liceat transire per terrā tuam. Numeri. xx. Sic igitur patet de licito ⁊ illicito.

Ligare ligamentū. Nota q̄d ligare multipliciter dicitur in scriptura. Sm̄ q̄ res multis de causis vincit ⁊ ligatur. Sicut enim patet ad sensum. Ligantur.

Boues vt coniungantur.	Et sic possum dicere q̄ moraliter loquendo ligare accipitur in bono ⁊ in malo.
Infirmi vt medicentur.	
Thauri vt edomentur.	
Fures vt moriantur.	
Scelerati vt suspendantur.	
Timee ne fructus eaz corūpant.	

Primo ergo dico quod ligare in bono signat ligamentum. Amiciciam ⁊ dilectionem. Obedientiam ⁊ subiectionem. Perseuerantiam ⁊ durationē. Ista sunt tria genera spiritualiuz ligamentoum quib⁹. s. boni in hoc mundo ligant: videlicet. Copula dilectionis: qua cōbinantur. Ferula subiectionis: qua subiugamur. Cozdula affectionis seu confirmationis: ne ab inuicez dissoluamur. Dico ergo q̄ nos debemus ligari p dilectionis combinationē. Dilectio em̄ est quoddā spirituale vinculū quo duo cozda inuicem coniunguntur: ita q̄ vnum cor ⁊ vnus spiritus efficiunt: ⁊ caritatis glutino combinant ⁊ copulant. Boues em̄ solent inuicē ligari: vt possint meli⁹ opari: quia scilicet illi i agro dominico melius opantur: q̄ officijs mutue caritatis colligant. Nō bene figuratur. Josue. ij. vbi dicitur Quod mulier in cuius fenestra funiculꝰ coccineꝰ erat ligatus: saluata fuit ab excidio ciuitatis. Figurat etiā Rume. xix. vbi d̄r. Nō vas quod non habebat cooperculum nec ligaturam desup immūdum erat. Quiavere carissimi illi qui habent funiculum coccineum caritatis: ⁊ ligaturam amoris ⁊ vnitatis. Dumtamen cum hoc habeant operculum ⁊ tegumē humilitatis: ne cuz iericho. i. cum mundo pereant preseruabuntur ⁊ mundi ⁊ alexandro: q̄ ipsis quicquid libuit licuit: hoc est dictū. Impunes fuerunt: nullū. n. q̄ ipsos corrigeret habuerūt: ⁊ iō nō mirum si mala plurima cōmiserūt. Licentia ergo malefaciēdi: vt rebus imoderate vtendi est refrenanda: ⁊ ab illis vel qui regere scire nescunt cohibēda. vñ aug. ad polli. dixit. Cui m̄t licentia miq̄tatis eripit: vtiliter vicit: qm̄ nihil est infelici⁹ felicitate peccatū qua penalis nutrit impunitas: ⁊ mala volūtas velut hostis interi⁹ roborat. Ptz ergo q̄ est q̄d licitū q̄d debet cohiberi. Tertio dico q̄ est q̄d illicitū q̄d d̄z p̄caueri. Et istud ꝓcerto est illud q̄d de sui natura pctm̄ est mortale: sm̄ em̄ medicos illa q̄ a tota spē venenosa sunt cōtra talia vix remediū inuenitur. Sic ē de illis q̄ de sui natura sunt mortalia ⁊ illicita: sicut sunt actus luxurie: motus seuicie: rit⁹ stulticie fructus nequitie. de luxuria dicit Mat. vj. Nō licet tibi habere vxorē fratris tui: de seuicia dicitur. Joan. xviij. Nobis nō licet interficere quēq̄. de ritu vero seu de cultu ydolox ⁊ ydolatria dicit. j. Pe. iij. Ambulauerunt in illicitis ydolox. cultibus vt de hereticis dicamus illud Actu. xxj. q̄ isti annunciant nobis morē quē nō licet nobis suscipere de lucro vel roseu de structu nequitie seu auaricie dicit Thobie. ij. Nō licet nobis edere de furto. Aduerte tñ q̄ multa sunt de sui natura licita q̄ ꝓpter malū vsum vel etiā ꝓpter carentiā circūstantie debite messe efficiū tur illicita. vnde Ambrosius in sermone quodā dixit q̄ opus omne sine crimine est. sed ordinationis nomē facit crimē. Tunc. n. illicitū est q̄n aliter fit q̄ ꝓcessuz fit. Istud est ergo illicitū q̄d d̄z p̄caueri. Quarto dico q̄ est quid illicitū q̄d debet sustineri. Et illud est quādo aliquid de sui natura licitū p prohibitionē superioris efficit illicitū. Sicut Paulus dicebat. ij. Cozin. xij. Se audisse archana verba que nō licet homini loqui: Tale enim illicitum est in patientia toleranduz. ⁊ si vti necesse fuerit tali illicito tunc est anteoia humiliter impetrandū. Exemplo filiox israel q̄ dicebant regi edom. In extremis finibus tuis positi obsecramus vt nobis liceat transire per terrā tuam. Numeri. xx. Sic igitur patet de licito ⁊ illicito.

Ligare ligamentū. Nota q̄d ligare multipliciter dicitur in scriptura. Sm̄ q̄ res multis de causis vincit ⁊ ligatur. Sicut enim patet ad sensum. Ligantur.

Boues vt coniungantur.	Et sic possum dicere q̄ moraliter loquendo ligare accipitur in bono ⁊ in malo.
Infirmi vt medicentur.	
Thauri vt edomentur.	
Fures vt moriantur.	
Scelerati vt suspendantur.	
Timee ne fructus eaz corūpant.	

Primo ergo dico quod ligare in bono signat ligamentum. Amiciciam

Cupiditatis. Ligant em̄ auarivinculis cupiditatis: sicut patet de viso q̄ ligatur ad
Carnalitatis
Fallacitatis.
Societatis. stipitem vel ad truncuz
Tepiditatis. seruandū: q̄ tamen ecō
Penalitatis tra a trunco ligat⁹ ipe-

met custoditur ⁊ firmiter reseruatur. Sic vere dyabolus vsos. i. diuites hirsutos ⁊ grossa pelle bonorum tgalium circundatos ⁊ vallatos solet cum cathena auaricie ad stipitem diuitiarum ligare circa quā nō cessant quotidie in foro ad forum de mercaco ad mercatum currere ⁊ circuire ps. In circuitu impij ambulant. Sed istud verum est q̄ isti auari non seruant truncum suum. i. diuitias suas: immo potius ecōuerso: a diuitijs suis custodiunt: ⁊ ab eis in carcere auaricie detinent. Figura. Dan. iij. d̄r. Quod rex babilōis ligatis pedibus ⁊ manibus sydrac: mysac ⁊ abdenago: misit eos in fornacem ignis. Quia ꝓcerto rex babilonis. i. rex confusionis dyabolus auaris cum vinculo amoris diuitiaruz ligat pedes ⁊ manus. Pedes affectionū: ne ab ipso possint recedere: manꝰ ne pauperib⁹ possint aliquid porrigere ⁊ sic ligati in fornace. i. in ardore ⁊ in inflāmatione auaricie ponunt vbi contime cōburunt. Sicut etiam de vulpibus d̄r. Judic. xv. q̄ sanson ligauit faces ad caudas vulpiuz trecentoum: quos dimisit ire: ita q̄ segetes philistijz cōbusserunt quia. s. auari fallaces ⁊ vulpini: faces auaricie bñt ad caudā: idest ad finem vite principaliter alligatas: q̄. s. auari solent in senectutis tpe igne cupiditatis exardere. Isti igitur segetes philistijz. i. substantias pauperum solent vastare: ⁊ totam patriam vsuris ex exactionibus dissipare. Igit ligant auari ligamine cupiditatis. Secundo dico q̄ ligantur luxurioſi fimiculis carnalitatis: similes aptaleōti qui descendens ad aquam in ripa eufratis: comua sua in viminibus taliter ligant: q̄ q̄uis sit animal fortissimum ibi penitus arrestatur: ⁊ etiam a venatore inuētus ibi capitur ⁊ necatur. Quiavere sepe fit q̄ dum aquam deliciarum diligimus. viminibus. ⁊ ligaminib⁹ malax cōcupiscentiax taliter ligamur: q̄ ibi toto vite nr̄e tempe remanemus: ita q̄ mortem eternam incurrimus ⁊ habemus. Figurati in sansone: q̄ a dalida ligatus ⁊ tonsus philisteis fuit traditus: a quibus extitit excecatus ⁊ carceri mancipatus: quia ꝓcerto dum dalida. i. mala mulier: sansonem. i. hominem vinculis suis: hoc est dictu: verbis nutib⁹: aspectibus ⁊ gestibus strinxerit ⁊ ligauerit: statim in manu philistinox: idest vitiorum traditur a quibus per obstinationem excecatur: ⁊ a quibus male consuetudinis carceri mancipatur. Judic. xv. Ligauerunt sanson duobus nouis funibus: ⁊ ibidem d̄r. Si ligat⁹ fuero. vij. funibus necdum siccis sed adhuc virentibus infirmus ero vt ceteri hominū. Septē em̄ fines sunt vij. conditiones vel irritationes: que ligant hominez in amore carnalitatis: videlicet.

Pulcritudo corporis.	turpitudo. Isti ergo ligant fimib⁹
Aptitudo temporis	
Vestium ornatus	carnalitatis. Tertio dico q̄ q̄dam
Verbalis affatus.	ligant fimib⁹
Carnalis dulcedo	
Aspectuuz gratitudo	lacitatis: ⁊ isti sūt
Saltuum ⁊ gestuuz insolens	paupes: q̄ ab adnocatis vsurarijs ⁊ auaris ligant ⁊ inuoluunt: p malos cōtractus: similes elephantibus quos dracones solent caudis suis p pedes ligare: vt ipos ad terram possint detrahere. Aranea etiam solet filis suis os capte muscē primo ligare: vt humiditatem suam fugere ⁊ hre possit. Mira vere tales fallaces: simplices ⁊ ignaros p os ligant. i. p ꝓba talia illaqueāt ⁊ inuoluūt q̄ necesse bñt cadere p pauptatez: ⁊ etiā pdere totā humiditatē sue substantie tpalis. puer. xj. Illaqueatus es ꝓbisoris tui ⁊ capt⁹ ꝓpriis sermoib⁹. Quarto dico: q̄ q̄dā ligant fimib⁹ societatis: q̄ sicut draco

Universidad de Deusto
Biblioteca

nes solent se per caudas ligare in magna quantitate. q.s.q̄q; decem simul vt securius possint mare transfretare. sicut dicit ℣lin. Sic vere mali in mari huius mūdi inuicē ligātur t sociāturvt magis fortes t securi cōtra oēs alios inueniātur. ps. Congregati sunt: cōuenerūt in vnū aduersus dñm. ¶Multo ligātur aliq̄ fumi⁹ tepiditatis. Mz sicut ille qui hz ligatos pedes et manꝰ nō pōt aliq̄d opari. sic qui vinculo pigricie t torporis ligat⁹ fuerit nūq̄ ad aliq̄ bonū op⁹ ampli⁹ se mouebit. Mat⁹. xxij. Ligatis manib⁹ t pedib⁹ eꝫ mittite eū i tenebras exteriores ¶Sexto ligātur aliq̄ fumi⁹ penalitatis. s. in hoc mūdo per paupertatē t in inferno per dānatiōis aduersitatē. Sicut eñ fures ligātur ad suspēdium vt moriātur. Mericius etiā ligatus suspēditur vt fame interficiat t sua pellis aculeata detrahat. Sic mali duites in inferni patibulo ineuitabiliter ligātur vt ibi ppetuo moriātur. t vt ab alijs sua pellis substātie habeatur. Esa. xxij. Dēs principes eius fugerunt dureq̄ ligati sunt. Sic ergo patet quomō mali dicūtur ligati per cupiditatē per carnalitatem per fallacitatē. p malā societatē p tepiditatē per penalitatē ꝛc. Sufficit. Vide. s. de alligare. Cōiūgere. Cōgregare. Et infra de Vinculo.

Lignum. ligna. Nota q̄ lignū i scriptura multiplr sumitur Sumitur eñ in bono t in malo. In bono eñ generaliter per lignum intelligūtur tria genera. videlicet.

Crucis dominice afflictio.
Viatoris boni perfectio.
Arborum et virtutum conditio.

Dico q̄ per lignum intelligitur crux t afflictio salvatoris. Qz sicut fenix solet ligna aromatica querere et inter illa se comburere t cremare vt tandē renouisces se valeat renouare. Sic vere fenix auisvnica idest xps et vnigenit⁹ dei patris. inter ligna crucis cōbustus. i. cruciatus t afflictus fuit t morti etiā subiugat⁹ Quia sicut dicitur. Casi. ij. f crculū sibi fecit rex salomō de lignis libani. In resurrectiōe tñ fuit postmodū renouatus t per carnis glorificationē inuentuti t vite pristine restitutus. Mō figuratū est Leuit. j. vbi dr. Quod prius detracta pelle hostia concisa debz super struem lignorū superponi t ibi dño immolari t penitus concremari. Quia vere xps cōcisus t vulneratus: t pelle idest vestibus ejutus t spoliatus. pelle etiam carnali priuatus et laceratus. super strucm lignorum crucis positus fuit. vbi ipsum deo patri popul⁹ iudaicus immolauit Eccli. xxviij. Scōm ligna silue ejardescet ignis. Aduerte igitur de istis lignis. quia sicut ligna ad tria genera sunt vtilia scz ad edificādum ad fructificādum t ad ignem fouendum. Sic vere charissimi ligna crucis et eorum memoria si in silua cordis nostri per deuotionem sint plantata nobis ꝓplurimuz sunt necessaria et vtilia. Ex his enim fabricatur edificiū moralis perfectionis. vnde. iij. Reg. v. dicit. Mō Hyram dabat Salomoni ligna cedrina et abiegna ad edificādum domū domini. Cedrus eñ t abies sunt q̄ liquorem medicinalem emittunt qz. s. ligna crucis christi liquorem sui ꝓciosi sanguinis distillauerūt. Itē ex istis lignis colligit fructus eterne saluatiōis Et ideo crux dicit lignū vite qđ erat i medio paradisi de quo si adā nō pecasset comedendo meternū vixisset. Quia charissimi lignū crucis qđ in medio paradisi terrestris. idest in medio ecclesie militantis plantatum est. nisi peccata nostra impediāt fructum eterne glorie nobis portabit qz vitā eternā ipsum gustantibus ꝓpinabit. Crux enim est tāꝫ lignum quod plantatum est secus decursus aquarū quod fructū suū dabit in tēpore suo Item ex istis lignis accenditur ignis interne dilectionis et affectionis quia scz si homo ligna crucis in corde suo per memoriā et compassionē habuerit. faciliter per dei amorem incenditur et ardebit. Quod bene figuratur. Leuiti. vj. vbi dicitur. Ignis in altari meo semper ardebit quem nutriet sacerdos subiyciens ligna per singulos dies. Altare dei est cor humanni. in quo ignis vere dilectionis dz semp ardere quē prouidubio ligna crucis. i. crucis t passiōis xpi compassio debet accedere t fouere: qz sicut dr. puer. xxvj. Cuz defecerint ligna extinguetur ignis. Ista sunt igit ligna crucis q̄ vsibus hominum spūalib⁹ diuersimode dedicant. Et ideo p deuotionē t compassionē istaz debent a cunctis populis freq̄ntari: t a fidelibus honorari. vñ in ps. Ligna cāpi: cedri libani quas plātauit: illic passeres nidificabūt vbi aduerte q̄ sicut ligna

Fructu fecundantur. Sursum eleuantur. Subtus radicant. Extra dilatant

Sic vere loquendo spūaliter ligna crucis: sunt egenoꝝ recreatio Depressoꝝ subleuatio. Infirmoꝝ sustentatio. Deuotoꝝ habitatio. Recreationē designat fructuuz plenitudo: quia ista sunt ligna campi. Subleuationem declarat arboruz celsitudo: qz isti sunt cedri libani. Sustentationem demonstrat radicum fortitudo: quia ista sunt plantata: quas inquit plātauit. Habitationez denotat ramoruz latitudo: q̄ illic passeres nidificabunt. ¶Primo ergo dico q̄ ligna crucis sunt fecunda ad egenorum recreationem: qz. s. ista dicunt ligna campi. Ligna eñ campi differunt a lignis silue silvestribus. Mz ligna cāpi solent esse fructifera: ligna autē silue sterilia. Sic reuera ligna crucis ab omnibus alijs lignis differunt in effectu t virtute: quia ista fructum vite dei filium portauerūt vñ cuncti famelici petentes nutritionē gratie acceperūt Ista ergo figurant in tribus generibus lignoꝝ: que dicunt in paradiso fuisse. Ibi eñ fuerunt ligna pomifera: sicut dr. Gen. j. Lignum vite t lignum scientie: sicut dicit. Gen. ij. Quia vere crux xpi fuit.

Lignum pomiferum ad nos nutriendum.
Lignum vite ad mortem vincendum.
Lignum scientie ad fidem sciendum.

Lignum eñ pomiferum dici potest: quia ad literaz sicut dicit Josephus. Crux vel pars crucis fuit de illa arbore in qua creuit pomum quo trāsgressus est adaz mandatum: vt. s. dyabolus qui p illud lignuz homine vinceretur. Narrat eñ Joseph⁹: q̄ dū seth filius adā vellet itrare paradisum terrestrem: inuenit angelum qui eum prohibuit: qui dedit sibi quendam ramuz de illa arbore quem ipse seth plantauit. Tempore vero salomonis dum templū edificaretur: illa arbor que de ramo illo creuerat inter ceteras p edificio templi collecta ē q̄ nunq̄ in quocūq̄ loco edificiū potuit adaptari. Spem aut nimis longa aut nimis breuis erat: itaq̄ indignati artifices posuerunt illud lignum sup quēdam riuum ad pontem transeuntibus ministrandum vbi fuit vsq̄ ad passionem Christi. t ibi extra assumpta t mutata: forte postq̄ illuc locata fuit plusq̄ per mille annos. Ista igitur sunt ligna campi t ligna paradisi t maxime ligna pomifera. vñ Mee. ix. ¶Possedere runt domos suas: t ligna pomifera multa. Ista ergo sunt ligna fecunda: qz. s. ibi pepēdit fructus vite. xps. Exinde etiam quotidie p gratiam t deuotionem nutriunt deuoti et etiam in fine p virtutem crucis fructum glorie percipient beati. Et ideo in signum huius fecunditatis crux dr fuisse confecta de quatuor nobilibus lignis: qz. s. ¶Pes fuit de cedro: stipes fuit de cypresso: brachia fuerunt de palma: tabula vbi scriptuz erat nomen xpi fuit de oliua. Unde versus. In cruce pes cedri stipes cypressus oliua. Tabula cum literis brachia palma dedit. Ista ligna quatuor significant quatuor notabiles virtutes que per virtutem crucis hominibus conferuntur

Cedrus. n. arbor altissima: signat ℞tutē cōtēplatiōis
Oliua q̄ fundit oleū: signat ℞tutem compassionis.
Cypressus odoris iocundi: signat ℞tutem deuotionis.
¶Palma que victores coronat: signat virtutem perseuerantie t durationis. Et sic patet quomodo crux est de lignis fructiferis: qz scilicet ligna crucis ustos quatuor fructus

tuor fructus: idest istas quatuor virtutes solent fidelibus ministrare vicz.

Contemplatiōis sublimitatē: que notatur in cedro.
Deuotionis suauitatem: que notat in cypresso.
Clementie benigitatem: que notatur in oliua.
Perseuerantie longanimitatem: q̄ notat in palma.

¶Ista sunt ergo ligna fecunda ad egenoꝝ recreationē. Ligna inqt campi. vñ. ps. Ligna fructifera t oēs cedri. ¶Deide dico q̄ ista sunt ligna erecta ad depressoꝝ subleuationem. Et hoc notat in hoc: q̄ ista ligna compar. cedris q̄ sunt arbores altissime. Cedri libani inquit. Sicut. n. lignū de sui natura erigit versꝰ celum: ita q̄ si fuerit arbor alta p illud possint homines ascendere valde alte. Sic vere crux est lignuz erectum t sublime intantum: q̄ celū celoꝝ dei filium potuit attingere t tangere. Erectū etiā t altū dr in dignitate qđ tñ ante fuit plenū opprobrio t vilitate. Ezech. xxij. Exaltaui lignū humile: florere feci lignū aridum. Et ideo ꝓcerto carissimi si nos volumꝰ inniti isti arbori: p spē t deuotionē: t trāsire p eandē. i. p iugē passionis xpi memoriā t ꝓpassionē nos p crucis virtutez poterimus eleuari ad eternoꝝ affectionē t ꝓtemplationē: t etiā in futurū p personalem possessionē t adeptionē. Ista. n. est lignū altissimū figuratū in scala. Jacob q̄ de terra vsq̄ ad celos eleuabat. Gen. xxviij. Vñ de ista cedro dr. Ezech. xxxj. Eleuata est altitudo eius sup oīa ligna regionis: eratq̄ pulcherrima in dilatatiōe arbustoꝝ suoꝝ. Cedri nō fuerūt altiores illo i paradiso dei. Mz breuiter istud lignū p dignitatē t excellentiā sublimatū fuit: p fideliū multitudinē dilatatū: p sanguinis xpi pulcritudinē picturatū. Ista ergo sunt ligna erecta ad depressoꝝ subleuationē. Cedri libani inquit. Deniq̄ dico: q̄ ista sunt ligna fortia ad infirmoꝝ sustentationē: qđ ostendit cū dr. ¶Plantata. Quas inquit plantauit. Lignū. n. plātatū est magis solidū atq̄ firmū: t ideo qz crux est plātata in horto xpi q̄ est ecclia p sue fidei diuulgationē: t i horto etiā cordis būani p deuotionē t ꝓpassionē. Hinc est q̄ est stabilis atq̄ fortis ad sustentationē t subsidiū infirmoꝝ Illi ergo q̄ p fragilitate se sentiūt debiles t infirmos t ad cadendū p pctm faciles t ad resistendū tēptationibus ipotentes innitant isti ligno p spē t deuotionem: t sic ꝓcerto sustinebunt ne cadāt in eternā dānationē. Mz. s. ista est arbor stabilis t plantata qz tanq̄ lignum qđ plantatū est secus decursus aq̄rū: qđ fructū suū dabit in tpe suo. De hoc tñ vide plenius supra de arbore. Ista sunt ergo ligna fortia ad infirmoꝝ sustētationē. ¶Insup dico: q̄ ista sunt ligna extensa ad deuotoꝝ habitationē: qz illic passeres nidificabunt. In lignis. n. crucis debem⁹ facere nidos nros. i. moras t bitationes nras: qz. s. ibi p spē: p deuotiōez: p cōpassiones t meditatiōnē: dñt passeres. i. viri ꝓtēplatiui t deuoti ꝓtinue cōuersari. Sicut. n. dicit ℣li. Jusqđ amus herba q̄ ceteris animalibus est mors perfecta: sic est nutrimentum. Mz vere crux que ceteris rebus est causa mortis. s. xpo corpalit t dyabolo spūaliter: passeri⁹ i. deuotis illic volantib⁹ t ꝓtēplantib⁹ est cāvite eterne. vñ ista ligna figurant. Eze. xxxj. vbi de q̄daz cedro dr q̄ dū extendisset vmbraz suā in ramis ei⁹ nidificauerūt oīa volatilia celi t sub frondib⁹ eius genuerūt oēs bestie saltuū t in vmbraculo hitabāt cetus gētiuz plurimaꝝ t seqtur. Dē lignū paradisi dei nō est similatū ei. Ista. n. arbor seu istud lignū ē crux q̄ ꝓcerto extēdit hodie palmites suos vsq̄ ad mare: qz. s. cultus ei⁹ ē hodie p cūcta terraꝝ spacia dilatat⁹. Mā in vmbra eius. i. in fide deuotiōe t memoria ipsius hitant multa genera ꝓsonaꝝ. s. volatilia q̄ sursuz volāt. i. cōtēplatiui: bestie p terrā gradiētes. i. boni actui: gētes q̄ dicunt sine lege viuentes. i. pctores t defectiui. Sed nota: q̄ sub vmbraculo ei⁹ dr habitare cei⁹ gentū plurimaꝝ. Mz vere carissimi in fide t credētia crucis habitat cetus gentiū. i. multitudo sectaꝝ diuersaꝝ qz. s. non soluz veri catholici: immo etiam omnes scisma

tici crucem venerant: t q̄uis sine debita legeviuant: ipsam tñ ꝓdicant t sectant: ibi eñ habitant greci t filuani: bulgari t georgiani: iacobite t suriani. Nestorini t nubiani. Dēs eñ iste gentes crucifixū colunt et crucem adorant: veruntamen oēs isti in aliqb⁹ errāt t de fide diuersimode sentiunt t deuiāt. Et oēs isti q̄ fm veritatē tenent hodie maximā partē orbis xpianos se nominant t appellāt. Illic ergo passeres nidificabunt. vñ in ps. Etenim passer inuenit sibi domū et turtur nidū vbi ponat pullos suos. i. affectus t desideria sua: t cogitatus suos: qui. s. pulli t filij aīe sunt et etiam intellectus. ℣Patet ergo q̄ p ligna intelligitur crux: q̄. s. more lignoꝝ ē habitatio deuotoꝝ. Est quoq̄ sustentatio infirmoꝝ. Est subleuatio depressoꝝ. Et est recreatio egenoꝝ. Et hec igit de lignis sufficiant inquantū p ligna intelligūt crux t patibulū saluatoris Sed pone hic pulcram autoritatē bñ ꝓsecutā t diuisam quā habes in sermone de sancta cruce. Dē lignū paradisi non est assumptū ei scz ex vtaq̄ parte fluminis lignū vite afferens fructus. xij. mensibus. Et aggrega quomodo ligna sunt vtilia ad

Faciendum arma ꝓ defensione. ℣Pulpitum ꝓ libri positione Scalam p ascensione Sedem p inrisditione. t sic

de alijs. Applica oia ad virtutem crucis sicut. s. supra de cruce: t supra de arbore: t supra de baculo ꝛc.

¶Secundo dico: q̄ per lignum intelligit perfectio viatoris. Sicut eñ lignū hz radices interius: corticē exterius: fructus t flores superius. Sic vere vir perfectus consistit in istis dimensionib⁹ videlicet.

In radice bone cogitationis. In medulla dulcis cōpassionis. In cortice bone conuersationis In flore bone affectionis In foliꝰ bone locutionis. Et in fructib⁹ bone opationis.

Et sic iste erit beat⁹ vir de quo dicit ipse. s. et erit tanq̄ lignū qđ plantatum est secus decursus aquarum qđ fructum suum dabit in tempe suo. Ubi aduerte qz lignum. i. vir iustus debet esse. Profunde de radicatus: per humilitatē: qz plantatū. Unde vegetatus: per benignitatē: qz secus de. aquaꝝ. Fertilit fecundatus: p vtilitatem: qz. s. fructū suū dabit in tpe suo. Lignum eñ. i. vir iustus debet spūaliter loquēdo

Stabiliter radicari. Flebiliter humectari. Fertiliter fecundari

Dico stabiliter radicari qz. s. vir perfectus: plantatus dz esse. i. in fide: et moribus radicatus: t in constantia stabilitus. Non decet eñ virum esse variabilez: vertibilē vel motiuū: nec in ꝓposito nec in verbo: nec in facto imo in oīb⁹ ipse dz esse tanq̄ lignū qđ plantatū est. vñ. Hier. xvij. Erit tanq̄ lignum qđ plantatum est sup aquas qđ ad humorē mittit radicem. Itē dz flebiliter humectari: qz. s. sicut lignū est naturaliter humidū: intus bñs medullā: t exterius emittēs lacrimā vel humorē: qz. s. humor t aqua sunt lignoꝝ t arboꝝ nutrimētū. Sic virꝰ iustus dz eē lacrimosus t humidus. Ipse eñ dz bre intus medullā pie cōpassionis: t exterius emittere resinā pie elemosine t subuentiōis t effundere lacrimas tristis cōpunctionis t lamētatiōis. Iste eñ sunt aq̄ de quib⁹ dr in ps. Fuerunt mihi lacrime mee panes die ac nocte. Jō dr apoc. xxij. Ex vtraq̄ pte fluminis lignū vite. ¶Itē dz fertiliter fecundari: qz. s. iste dz dare fructū bonoꝝ operuz in. t. s. puer. xj. Fructꝰ iusti lignum vite. Unde supra de fructu. Sic igit ptz: q̄ p lignū potest intelligi vir ꝑfectus. Mō bñ figuratum est ve. te. vbi oīa q̄ fuerunt in tabernaculo t in tēplo vel de lignis erant facta: vel lignis coopta: vel lignis sustentata. De lignis eñ fiebāt vel facta fuerunt t maxime de q̄busdā lignis q̄ dicunt sethim q̄ ligna incremabilia t imbutribilia sunt. De istis eñ fiebāt t facta fuerunt archa testamēti ad māna cōtinenduz. Mensa ꝓpositionis: ad panes sustinendum. Colūne tabernaculi: ad onus edificiū portandū. Tabule clause ad tabernaculum circueūdum. Altare thimiamatis ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

incensum offerendū. Altare holocausti: ad animalia cremandū. Uectes totius, edificij: ad, cuncta vtensilia deferendum. Dia, eīm est solebant de lignis fieri: sicut apparet. Exod. xxvj. 7. xxvij. 7 deinceps. Quia vere viri iusti qui dicunt ligna spūalia sunt archa: ad virtutum custoditionē. Sunt mensa ad pauperū enutritionem. Sunt colūne: ad tribulationum tolerationem. Sunt tabule: ad alioꝝ eruditiones. Altare incensi: ad offerendū deo oīonem 7 deuotionē. Altare holocausti: ad concremandū alios p correctionē. Sunt etiam vectes ad supportandum alios: p cōpassionem. Ista igit diuersimode pñt ꝓbari: sed omitto cōcordantias cā breuitatis: vide si vis in libro concordantiarꝫ vbi p ordinem inuenies de predictis. Justi igitur sunt ligna de quib⁹ tota congeries tabernaculi ecclesie militantis cōpingit: 7 de quibus celestis hierusalem fabricat. ¶ Et nota adhuc q iusti dicūt ligna. s. ligna.

Florida p honestatem. Sunt dico p honestatem floridā.
Solida per firmitatē Ezech. xvij. Florere feci lignum
Arida per castitatem aridum. Item per firmitatem solida: 7 isti sunt sethīm quia nec aqua delicias corrūpunt: nec igne auaricie cremant: sed in soliditate ꝓpetue perseuerantie gloriant. Exod. xxvj. Facias colūnas de lignis sethim. et Esai. xl. Forte lignum 7 īputribile elegit artifex sapiens. Itē sunt ligna per castitatē arida. vñ Esa. lvj. Nō dicat eunuchus. Ecce lignum aridū: q. hec dicit dñs eunuchis: dabo eis in domo mea locum. Item sunt ligna per pietatez humida. Unde isti figurātur in lignis olinar: de q̄bus facta sunt duo cherubin in templo salomonis i oraculo: sicut dicit. iij. Reg. vj. q. s. illi magni debent fieri cherubin. i. ꝑlati 7 mgri in oraculo ecclesie: q̄ de lignis oliuarū sunt facti. i. q̄ pietatis oleo sunt imbuti. Et hec igitur sufficiant de lignis in bono significato. Significant igit ligna perfectionē bominis viatoris. ¶ Tertio principaliter dico: q per ligna significatur infectio seu conditio hominis peccatoris. Sicut eīm lignum inferius in terra figitur: superi⁹ totū erigit: exterius totū pingit: interi⁹ cito corrumpit. Si peccatores in terra figunt p auariciam et cupiditatem. Sursum erigunt p superbiā 7 pōpositatem. Extra depingunt p hypocrisim p curiositatem. Intra corrūpunt p luxuriam 7 carnalitatez. Dico ergo q peccatores p auariciam in terra figunt. Radices eīm lignoꝝ fixe sunt in terra 7 exinde suū capiunt nutrimentū. Sic vere corda auaroꝝ in terrenis figūt a⁹quib⁹ nutriunt 7 delectant: vñ de malis dicit. Hiere. xij. Plantasti eos 7 ad radicem miserūt: pficiunt 7 faciunt fructū. ¶ Itē peccatores p supbiaꝫ sursum erigunt. Lignum eīm a terra versus celum erigitur. 7 etiam si sit in aqua sursuꝫ subnatat 7 elevat. Sic sp superbi sursuꝫ querūt ad dignitates erigi: 7 oib⁹ alijs supnatare 7 ꝑferri. vñ. Esai. x. dr de supbo ita. Quō si elevat ꝛga cōtra levantē se 7 exaltet baculus q̄ vtiq; lignū est. Tales aūt nuriūt in sua supbia adulatores de q̄b⁹ dr. Hiere. ij. Dicentes ligno pr meus es 7 lapidi: tu me genuisti. Hodie. n. multi videt esse sicut ydolatre q̄ ydola lignea. i. ignorātes: insensibiles 7 īsensatos colunt 7 collocāt loco dei. s. in mundi dignitatibus 7 ꝑlaturis: de q̄bus dr. Habacuc. ij. Te qui dicit ligno expgisscre. surge lapidi tacenti. 7 Esai. xlvij. Dicunt adulatores ante truncū ligni ꝓcidā. Caueāt tñ qō dr. Ezech. xvij. Humiliauī lignū sublime. q. sicut dicit. Sen. li. de declamationib⁹. Perpetua in reb⁹ oībus lex: est vt ad summū ꝓducti rursus ad infimum: velocius q̄ ascenderūt relabant. Isti ergo p supbiam sursum erigunt. ¶ Item mali p hypocrisim extra depingunt. Lignū eīm sepe est exterius pulcrum 7 erectū 7 tamen interius est cōcauū 7 corruptū. Sic ypocrite de quib⁹ dr. Hiere. x. Lignum est argento inuolutum. ¶ Itē mali p luxuriā corrumpunt: q. s. luxuriosi more lignoꝝ faciliter corrumpunt p aq̄s: vñ. Job. xlj. Esti mabat q̄si lignū putriduꝫ. Et sic patet: quō pctōres iuꝫ rationib⁹ comperant ligno. Hec igitur de ligno sufficiant quo ad pñs 7c.

Lilium. Nota q lilium cū sit herba medicinalis 7 pulcra. generaliter significare potest vel rpm vel mariam vel quemlibet virum iustuꝫ De rpo eīm in psona ipsius xpi dr sic. Cañ. ij. Ego flos campi 7 lilium cōvalliuꝫ. De maria vero seu de qualibet virgine dr ibidē. Cañ. ij. Sicut lilium inter spinas: sic amica mea inter filias. De iusto ño seu de iustis dr. Eccl. l. q ipsi sunt q̄si lilia q̄ sunt i transitu aq̄ 7 quasi tbus redolēs in diebus estatis. Igit sive agamus de rpo: sive de beata virgīe: sive de quolibet sancto vl iusto vl iusta: 7 maxime de illis q̄ sunt de genere regum: francie: sycilie: vngarie 7 nauarie q̄ portāt lilia: 7 potissime de beato ludouico: possumus illius de quo agit allegare q̄ scribitur. Osee. xiij. Ero q̄si ros 7 israel germinabit q̄si liliū. Jn q̄ autoritate ōnotank octo ꝓprietates que possunt applicari octo conditionib⁹ viri iusti. Lilium eīm.

In terra figitur. Sic igitur dico: quia
Facile frangitur stus i terra. i. in deo
Hic angit seu cogit. figit: 7 hoc facit firma cōstātia: q̄ dicit
Hincinde spargit. ero. i. durabo. Facile
Sursum erigit. frangitur 7 hoc facit
Extra porrigit. dulcis clementia. q̄
In armis pingitur dicitur. Quasi. Hic
Candore tegit. angitur seu cogitur: 7 hoc facit virtus 7 gra. Nos inquit. Hincinde spargitur: 7 hoc facit caritas ꝓpria: cum dr. 7. Sursum erigit: 7 hoc facit dei noticia. Isra el inquit: Extra porrigit. 7 hoc facit virtutum copia. Germinabit inquit. In armis pingitur. Et hoc facit honesta mor decentia. Quasi inquit. Candore tegit 7 hoc facit constans mundicia. Liliū inq̄t. Et sic dico: q in lilio seu in viro iusto debet inesse cōstantie firma fortitudo: quam ostendit vigoris statura: cum dicit ero. Clementie pia mititudo: quam ostendit fauoris mixtura. Quasi inquit. Tpantie grādis aptitudo q̄ ostendit dulcoris vnctura. Nos inquit. Amicicie spar sa latitudo: quā ostendit amoris iunctura cum dr et: Sapientie alta certitudo quā ostendit splendoris lectura. Jsrael inquit videns deū. Opulentie mor multitudo. quā ostendit valoris natura. Germinabit inquit. Apparentie clara pulcritudo: quā ostendit ꝺcoris pictura: quasi inquit. Contmentie munda certitudo: quaꝫ ostendit candoris figura. Lilium inquit. ¶ Primo ergo dicamus q iustus dr lilium ꝓpter vigorē firme constantie. Ero inquit. Liliuꝫ. n. radices habet in terra virtute quaꝫ immobilis pseuerat. Sic iustus radices cordis figit in deo per fidem 7 spez: vel in terra. i. in morte p considerationē 7 humilitatez: 7 sic manet immobilis in bono p constantiam 7 firmitatē. Et hoc oīditur cū dicit. Ero. q. d. Non deficiam: sed pseverabo: q. s. sicut dr in ps. Justus crit tanq̄ lignum q̄ plātatum est 7c. et foliū eius non defluet. Quia revera ipsi sunt sicut dr. Eccl. l. Quasi lilia q̄ sunt in transitu aque. Sequit. Quasi vas auri solidum ornatum omni lapide ꝑcioso. Dicit ergo iustus lilium ꝓptervigorem firme constantie. ¶ Secundo dicit liliū: ꝓpter fauorem mitis modestie. Quasi induit. Lilium enīs est valde pingue: tenerum 7 suaue: nō eīm ledit: imo certe lenit q̄libet contingentē. Sic vere vir pius tener est 7 suavis: 7 aliorum dictis 7 factis lenitiuus nullius eraspertiuus: sed p clementie pinguedinez allectiuus: se eīm contingentes. i. secum cōuersantes non ledit sed ipsos mulcet potiꝰ atq; lenit. 7 hoc oīditur cum dicit: q̄si. Quasi eīm non signat rem solidā sed superficialem 7 alteri cōsimilez 7 conformē: qualis s. est vir pius: q. s. soliditatem rigoris 7 iustitie numq̄ habet sed admodum superficialē 7 vertibilē ad vota pcantium se exhibet immo p mititatem 7 clementiaꝫ cuilibet cito favet: quasi inquit. Unde de mititudine hominis

hominis clementis 7 pij pōt dici illud. ij. Paralip. iiij. Labium eius quasi labium calicis vel repandi lilij. Dicit ergo lilium ꝓpter favorem mitis clemētie ¶ Tertio dico: q iustus dicit lilium: ꝓpter dulcorez temperantie. Liliū. n. frigide est nature: 7 ideo dolores 7 ardores apostematū solet mitigare: 7 infirmitates varias tpare. Sic vere vir iustus p virtutē tpantie 7 prudentie ardores 7 dolores tristitie mitigat: et tam in se q̄ in alijs īfirmitates vitioꝝ tpat atq; sedat Et hoc ostenditur cum dicitur: ros: q. s. refrigerat et medetur: de quo. Eccl. xviij. Ardorem refrigerat ros. Uñ pōt exponi illud. Cañ. vij. Umbilicus tuus quasi crater tornatilis: venter tuus quasi aceruꝰ tritici vallatus lilijs. Crater. n. tpat sitim. Aceruus vero tritici tpat famē. ¶ Quarto dico q iustus dr lilium ꝓpter tenorem amicicie. Et inqt. Lilium. n. folijs 7 in flore dilatatur 7 spargit vndiq; ita q̄ folia eius sparsa: nō solum dilatantur ad latera imo etiā inferius inclinātur ad yma. Sic vere dico: q flores affectionum 7 folia locutionum viri iusti debent p amicitiam 7 caritatē circūquaq; dilatari vel spargi: 7 non solū ad latera. i. ad laterales consanguineos, 7 amicos debēt extendi: sz etiā inferius ad pauperes inclinari. Et ista dilatatio caritatis oīdit cū dr: 7 que. s. est dictio addēs cōiungēs 7 copulās: 7 materiā de q̄ agit multiplicās 7 dilatās. vñ de Jud. dr Judi. 7. Mō ipsa occisura Holofernē induit se vestimentis iocūditatis: assumpsitq; dextralia: 7 lilia 7 inaures: 7 anulos: 7 oībus ornamētis suis ornauit se. Dextralia. n. significant cōfederationē: Lilia dilationē. Jnaures pcū ejauditionez. Anuli fidei 7 amoris subarrationem. Et sic bñ dico: q lilia significant caritatē 7 dilectionē. Dicit ergo lilium ꝓpter tenorē amicicie. ¶ Quinto dico: q dr lilium ꝓpter splendorē sapientie. Jsrael inquit. Flos eīm liliꝰ sursum erigit: 7 a pte celi dilatat: 7 aperit. A parte vo terre claudit. Stringit 7 artat. Sic vere dicā de iusto. Ut revera flos affectiōis sue sursuꝫ ad deū erigit ipsuꝫ cōtēplādo. ps. Ad te levavi oculos meos qui habitas in celis. Sursum. s. a pte celi 7 bonoꝝ celestiū aperit 7 dilatat ipsa cōsiderādo 7 affectando. Col. iij. Que sursum sunt querite. vbi rps est. A pte vero terre 7 terrenoꝝ clauditur ipsa detestādo nec de eis cogitando. Que. n. sursum sunt sapite nō q̄ super terrā. Jbidē Col. iij. a parte etiā ipsoꝝ stringit. ipsa arta 7 vilia reputando, vñ. Bzego. in li. dyal. Anime deū videnti angustia est omnis creatura. 7 quantuncunq; parū de luce creatoris aspexerit paruifacit q̄c quid creatū est Dilatat. n. lux ista in anime interiori finu: vt fiat supior oi mūdo. Jsta est lux vere sapientie que ascendit ad deū videndū 7 infima cōtemnendū. Et hoc oīdit cū dr. Jsrael q̄ interꝑtat videns deum. vñ Baruch. iij. reprehendit talis israel. i. hō cōtemplatiuus. q̄si in terrenis plus debito immoraꝫ Dicit eīm sic. Audi israel mandata vite auribus percipe vt discas prudentiā. Quid est israel in terra q inimicorum es. Jnueteraſti in terra aliena: conquinatus es cū mortuis: deputatus es cū his qui in inferno sunt. Dereliquisti fontem sapiētie. Et revera illud est vale de. plangēdum scz q homo israeliticus. idest homo subtilis 7 ingeniosus. 7 ad videndum 7 contemplandum deum 7 celestia aptus se ex toto corde occupat in terrenis. cū tamen sursum vt dictum est more liliꝰ ascendere 7 se superius dilatare deberet. Juxta illud Mat. vj. 7 Luc. xij. Considerate lilia agri quomō crescunt. scz vsq; ad celum Jsrael ergo. Unde in ps: Qui regis israel intende qui deducis velut ouem Joseph Justus ergo dicitur lilium propter splendorē sapientie. ¶ Sexto dico q iustus dicit lilium propter valorē opulentie. Germinabit inqt quia. s. iustus debet in bonis moribus opulentus esse. 7 fructus virtutū 7 bonoꝝ germinare. Liliū ergo germinat flores 7 semina. fructꝰ 7 folia odores 7 ꝓtra morbos varia iuuamina. Sic vere dico qō iustꝰ dr germinare 7 ꝓducere flores sancte affectionis: semina auree doctrine 7 predicationis. fructus bone operationis. folia. virentis 7 honeste locutionis odorem bone fame 7 opinionis 7 iuuamen pie 7 clementis subuentionis. Juxta illud. Ecclesiastici. xxxix. Florete flores quasi liliū date odorem. Germinabit inquit psal. Justus germinabit sicut lilium et florebit in eternum ante dominum. Istā autem opulētiā virtutū 7 operum satis videtur denotare numerus foliorum florum et seminū. In floribus enim liliorū sunt sex folia 7 in medio cuiuslibet septē sunt grana aurea seu semina. Quid eīm signat numerus senarius nisi ser opera pietatis. que in hoc versu breviter ꝓtinētur. Uisito. Poto. Cibo. Recolligo. Tegsticz. Condo. Uisito. s. infirmū vel incarceratū. Poto si tibūdū. Cibo famelicū. Recolligo seu hospitor vel recipio peregrinū. Uestio nudum. Condo 7 sepelio mortuū. ¶ Uel si vis dic de ser opib⁹ spiritalib⁹ que sunt Instrue. castiga. remitte. solare fer. ora. Uñ de senario istius germinis dicit Esa. vj. Mō ser ale vni et ser ale alteri q. s. vtraq; pars misericordie ser bz alas vt dictuꝫ est. Itē quid signāt septē grana liliꝰ nisi septē morales virtutes septem vitijs capitalibus oppositas: q̄ sunt humilitas. largitas. castitas. caritas. abstinētia. patiētia. diligētia. que. s. opponūtur supbie. auaricie. luxurie. gule. invidie. ire. 7 accidie. Jsta eīm sunt. vij. semina aurea figurata in septē sigillis sine quibus non aperitur homini liber vite. Unde apoca. j. dicitur. Uidi septē cādelabra aurea in medio. Talibus ergo germinibus debet iustus homo more liliꝰ germinare Eccli. xxxix. Quasi liliū frōdete in gratiā. Justus igit dr lilium ꝓpter valorem opulētie. Germinabit inquit, Expone si vis quō lilium seu basta liliꝰ si curuata sepeliatur sub terra de quolibet nodo suo producit plātam et germinat. Sic vere si quis per humilitatē vel etiā per aduersitatē curuatus fuerit 7 depressus solet multoplus quasi basta liliꝰ germinare. 7 bonoꝝ operum plantas 7 germina ꝓcreare. zacha. viij. Terra dabit germē suū ¶ Septimo dico q iustus dicitur liliū ꝓpter decorem apparētie. que scz oīditur cū dr. q̄si denotat mihi similitudinē rerum sicut iam dixi 7 sic picture 7 imagines que fiunt in supficie parietuꝫ que nō sunt res immo quasi res possunt denotari p quasi. In quo etiā loquēdo moraliter nota q istud quasi potest mihi denotare virtutē exteriorꝭ honestatis q̄ scz nō est ꝓprie res. sed quasi res q. scz magis denotat picturam q̄ naturam. similitudinē q̄ certitudinē. apparentiam q̄ existētiam quaꝫ tamē iustus debet habere quā videlicet picturā 7 imaginē sanctorum in sua superficie 7 in sui exteriori apparētia debet per honestatem gerere vel portare vt sit quasi christus. quasi angelus. quasi sanctus. ipsoꝝ scz vitam representando. 7 eorum mores 7 opera imitādo. Quod etiam pōt per lilium denotari: q̄ scilicz viroꝛe 7 candore induitur. et per honestatē et decētiaꝫ in armis regum 7 principū picturantur: sicut scilicet patet in armis regum francie. vngarie. et nauarie et sicilie 7 multorū aliorū principum 7 magnatum 7 imaginibus decoratur. Ad denotandum moraliter quod viroꝛ et candoꝛ seu splendoꝛ honestatis debz a nobis depingi. 7 quod imaginibus et imitationibus sanctoruꝫ debet nostra exterior cōuersatio insigniri 7 quod inde arma militie nostre que non debent esse carnalia. sed virtutes debent moraliter decorari. Quasi inquit. Unde. iij. Regum. vij. dicitur. Quod in templo salomonis facta sunt candelabra aurea. quinq; ad dexteram et quinq; ad sinistram quasi liliꝰ flores ex auro purissimo. Habentes lucernas desuper aureas. Candelabra autem aurea significant honestatis splendorem. que scilicet in dextra prosperitatis et sinistra aduersitatis debent esse quinq; et quinq; : propter quinq; sensuum contimētie nitoreꝫ: et debent esse desuper. idest in patenti lucerne auree. idest bonoꝝ exemplorum 7 documētoruꝫ resplendentiam, 7 decoꝛem debet habere. Et sic deus

Universidad de Deusto
Biblioteca

et sancti in talibus liliis cōsolabūtur ⁊ delectabūtur. simplices vero ibidē nutriētur ⁊ erudiētur. Cōstat enī q deus delectatur in lilia honeste quersationis videdo. Juxta illud Canti. vi. Dilectus meus inquit eccl'ia ideſt ꝓs descendit in hortū suū ad areolas aromatis vt pascatur in hortis ⁊ lilia colligat. Quilibz vero simplex delectatur in ipsis eoz exēpla ⁊ doctrinam recipiēdo ⁊ accipiēdo. Juxta illud quod dicitur Cāti. iiij. q scilicz binnuli capree pascuntur in liliis donec aspiret dies ⁊ inclinētur vmbre. Ptz ergo quod iustus potest dici lilium ꝓpter decorē apparētie quasi inquit.

¶ Octauo dico q potest appellari lilium ꝓpter candorē cōtinentie qui quidē cādor denotatur in nomine lilij. Lilium inquit Lilium enī q diu fuerit integrum castitatem' continētiam ⁊ puritatem significat tā ꝓpter candorē q ꝓpter odorē. si vero fractum fuerit odorem, perdit ⁊ candorem dimittit. Sic vere castitas dum est integra. habet puritatis cādorē ⁊ famositatis odorem. Si vero fracta fuerit per luxuriam tūc et puritatē ⁊ famam perdit. fetoremq ⁊ malam opinionē incurrit. Lilium ergo. Unde vir iustus pōt figurari in cādelabro tabernaculi de quo dicitur. Exodi. xxxvij. quod illud fuit cādelabrū ductile de auro mūdissimo de cuius vecte calami. ciphi. sperule ⁊ lilia ꝓcedebāt. Quia revera iustus dz esse cādelabrum alios exemplariter illuminādo ductilis faciliter obediēdo de auro mūdissimo puritatez innocētie' observādo et custodiēdo ⁊ debet habere calamos diserte lingue docendo ⁊ ꝑdicādo, ciphos. scilicz devotionis se ⁊ alios spiritualiter inebriādo sperulas. i. paruas speras seu anulos scilicet per mobilitatē diligētie velociter operando ⁊ obteperādo ⁊ lilia castitatis. mētis et carnis sanctimoniam ⁊ cōtinētiam frequētando. Et certe si benesattēdimus hic cōtinētur sex virtutes que debēt cōcomitari lilia castitatis. que etiam possunt ꝑ sex folia liliꝰ designari videlicet. Cādelabrum sapientie seu honeste apparentie. Ductilitas obedientie. Aure puritas innocentie Calamus lingue oationis doctrine et eloquentie. Ciphus devotionis ⁊ inebriate conscientie. Sperula operationis et diligentie et sic venient lilia munde conversationis et purissime conscientie. Unde Exodi. xxv. Faciant inquit candelabrum ductile de auro mundissimo. hastile eius et calamos. ciphos et sperulas' et lilia ex ipso' procedentia. Sic igitur patet quod lilium. ideſt vir iustus debet habere istas octo speciales ꝓprietates. vt sic possit dicere illud Canticoꝝ. ij. Ego flos campi et lilium cōuallium

¶ Si de lilio vis aliter dicere ꝑm Mauricium. Dico q nos inuenimus Lilium.

In valle.	In valle plantat affectus humilis.
In ventre.	In ventre collocat castitas nobilis.
In flumine.	In flumine situat gemitus flebilis.
In agro.	In agro ipm querit contemplatio.
In horto.	In horto ipsum inuenit miseratio.
In prato	In prato ipsum aspicit cōuersatio.
In spineto.	In spineto ipsuꝫ reperit maceratio.

De valle humilitatis dicitur illud. Ego flos campi ⁊ lilium convallium. Canticorum. ij. De ventre castitatis et puritatis dicitur illud Canticorum. vij. Venter tuus sicut acervus tritici vallatus liliis. De flumine devote flebilitatis dicitur illud Ecclesiastici. l. Quasi lilia que sunt in transitu aque. De agro contemplationis dicitur illud Mathe. vj. Considerate lilia agri quomodo crescunt et non semmant neq metunt. De horto compassionis seu miserationis dicitur illud. Canti. vj. Pascatur in hortis et lilia colligat. De prato floride et odorose cōuersationis dicitur illud Ecclesiasti. xxxix. Florete flores. quasi lilium date odorem. De spineto vero penitētie et aspere macerationis dicitur illud Canticorū. ij. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias ⁊c.

Limes, mmis seu finis. Sz nihil penit' est in concordancijs ⁊ forte nec in biblia. Vide ergo vbi terminus ⁊ vbi finis.

Limen, inis. Cum limen sit pars inferior ostij seu porte sepe fit: q limen intelligitur ingressus vel introitus in ipsam domum: vel etiam ipa domus ꝓtum ad interiorem ptem sui: sicut dr q nos debem' apkor limina visitare. limina dico. i. ecclesias. Dicam ergo breuiter q in scriptura inuenit limē

Interius qd debes intrare.	Primo dico q limen interius ē cō
Superius qd debes optare.	sciētia q̄ cōsiderā
Exterius qd debes ornare.	do debet visitari.
Inferius qd debes vitare.	

Quia revera conscientia nra est vel esse debet. sicut quedam sancta: cuius limina sunt sepissime frequentanda ⁊ visitanda: vt scz homo videat quid ibi deficit quid ibi ꝓficit: ⁊ quid illuc officit: vt. s. suppleat deficiētia compleat proficientia: amoueat officietia. Et de tali limie interiori. i. de tali conscientie domo seu habitaculo: seu intrinseco introitu vel ingressu pōt dici illud. Ezech. xl. vbi dr q angelus mensus est templum interius ⁊ vestibula atrij: limen ⁊ fenestras obliquas. Et in eodem capitulo sequit: q limē erat qua drangulū: ⁊ facies sanctuarij contra aspectum altaris: ad denotandum: q limen qd est templum interi' ideſt nostra interior cōsciētia: debet esse mēsurata ⁊ limitata ꝑ regulas ⁊ moderamina discipline ⁊ equitatis. Et debet habere vestibulum atrij. ideſt hoc est dictu. Uestes ⁊ ornatus morū ⁊ honestatis: fenestras debet habere obliquas. i. noticiaz scripture circumspecte. Debet etiam esse quadrangulum per obtentum stabilitatis ⁊ firmitatis: ⁊ debet facies sanctuarij: ideſt mentis ad altare conspicere per ꝺeuotionem ⁊ cultū benefice deitatis. Limen enim conscientie ista debet habere videlicet.

Disciplinam regulate mensure.	Est dico limen
Decentiam moralis vestiture	regulatum di
Quadraturam imobilis stature	scipliemodera
Noticiā circūspecte scripture.	mine ⁊ hoc fit
Deuotionē ad autorē nature.	ꝑ tēperamentū oīs opationis. Ezech. xl.
Et sic cōsciētia erit Limē.	
Regulatū discipline moderamine.	Deūs ē limē
Signatū diuino sanguine.	
Rigatū gratie flumine.	¶ Itez dico q
Exaratū scripture lumine.	cōsciētia ē limē
Habitatū celesti numine.	signatū diuino

sanguine ⁊ hoc fit ꝑ memoriā passiōis de quo dr. Exodi. xij. Fasciculū ysopi tingite sanguine qui est in limine ⁊ aspergit ex eo super limmare et vtrūq postē. In domo enī cōscientie limen qd iacet interius est būlitas. supliminare est spes ⁊ mētis sublimitas: vtriq postes sūt fides ⁊ charitas. Ista ergo sunt sanguīe aspergēda ⁊ i passionis memoria spūaliter intingēda. Itē dico q cōsciētia ē limē rigatū gre flumine et hoc facit ꝑ fluuiū devotionis. cōpunctiōis ⁊ cōpassionis Unde Ezec. xlvij. Aque egrediebant subter limen domus. ¶ Itē est limen scriptū seu exaratū scripture lumine. Et hoc facit noticia legis ⁊ lux rationis. Deu. vj. vbi de mandatis legis ꝓcipit sic. Scribes ea in limine ⁊ in postibus domus tue ⁊ ligabis ea quasi signū in manu tua. ¶ Itē est limē habitatū celesti numine. Et hoc facit virtus intrinsece incarnationis. De quo Eze. xlvj. Intrabit princeps ⁊ stabit in limine porte. Ptz ergo q limē interius est cōscientia que cōsiderando debet visitari. ¶ Scōo dico q limen superius est celi gloria seu curia que desiderādo dz contēplari. De quo Eze. ix. Gloria domini israel erat sup cherub ⁊ limen domus. ¶ Tertio dico q limē exterius est hic ecclesia. que deum colendo debet contemplari. q: scz boni viri ⁊ iusti liminibus ecclesie commorantur. ibiq deum colunt fideliter ⁊ humiliterve neranf. Cuius tñ contrariū faciunt super bi ecclesiastici q̄. s. in liminibus ecclie ingrediuntur nō humiliter se

ter sed arrogāter. nō ad seruiēdum. sed ad seruiēdum. nō ad dei laudem: sed ad sui fraudez. Cōtra quos Sopho. j. Visitabo inquit dominus super omnez qui arrogāter ingreditur super limen in die illa. qui cōpleuit domum dñi dei sui iniquitate ⁊ dolo. Ut ꝓprie dicatur illud Ezech. ix. Egressa est gloria dñi ad limē templi. ¶ Quarto vero dico q limen inferi' est mūdi patria. que refugiēdo debet detestari. Libēter enī fugit homo loca plena, serpētibus ⁊ venenis. Sic ꝺe debemus a mūdo cum sit plenus malis hoibus ⁊ peccatis fugere. Juxta illud Sopho. ij. vbi de speciosa. id est de alexādria dixit. q acubabūt in medio ei' greges. omnes bestie gentium. ⁊ onocrotalus. ⁊ herici' ⁊ yber in liminibus ei' mozabūtur vox cātantis i fenestra. corvus i superliminari. Exponе ⁊ applica ad diuersas species hominum peccatorum. Sic igit ꝑz quomodo limen id est domus itroitus vel ingressus sumitur multis modis. Aduerte tamē q ꝓuis limen sit inferior pars ostij. superliminare superior. vtraq postis. vtraq colūna binc ⁊ inde. sepe tamen ꝑ limen intelligitur tota domus ⁊c.

Lingua, ra signat locutiōem. Et quia locutio est quādoq bona quādoq mala. Ideo duplicem linguam possumus inuenire. bonam scilicet atq malā. Ideo bene dixit sapiens Prouer. xvij. Qui custodit os suum ⁊ linguam suam custodit ab angustijs aīam suam. Notemus ergo q est lingua seu locutio vitiosa ⁊ virtuosa. De lingua ergo virtuosa dicamus q locutio nostra debet quatuor habere cōditiones que in lingue ꝓprietatibus denotantur. Lingua enim est Mollis ⁊ delicata. Rubea ⁊ colorata. Acuta ⁊ mordacis gladij figurata. Plicabilis ⁊ ad mouēdū ꝓplurimū applicata. Inclusa ⁊ dentiuz circuitu vallata. Sic ꝑculdubio carissimi locutio iustorum debet esse Mollis per benignitatē. Colorata ꝑ honestatē. Acuta ꝑ sevueritatē. Plicabilis ꝑ sagacitatē. Inclusa ꝑ custodie sedulitatem. Sit igitur lingua locutiōis nre.

Mollis per compassionem.
Rubea per dilectionem.
Acuta per correctionem.
Plicabilis per discretionem.
Clausa per coertionem.

¶ Primo ergo dico q in lingua nostra debet apparere mollicies compassionis quia. s. verba nostra que per linguam denotātur debēt esse tenera ⁊ cōpassiua dulcia. mitia. suauia ⁊ benigna in respondendo ⁊ mala ē interdum corrigēdo. Quia sicut dicit Prouer. xxv. Lingua mollis duritiā confringit. Quia ꝑcerto mollis, ⁊ benigna locutio frāgit duritiā iracūdie ⁊ furoris ⁊ ēt in peccatore qui corrigitur duritiā malicie ⁊ obstinatiōis: q: multi sunt qui melius cū verbis dulcibus corrigūtur. duris aūt ⁊ asperis in deterius obstinātur. Similes marmori qui nō duro ferro sz mollі plumbo secatur. Similes etiam adamāti qui ferri duritiā superat. mollicies tñ sanguinis ipsum secat. Quia breuiter duri ⁊ obstinati qui correctiōis duritia nō frangūtur. aliquādo lingua molli. id est verborū dulcedine corriguntur. Sicut eīm dicitur Prouer. xv. Mollis mollis frāgit iram: sermo durus excitat, furorem. Et sequit Lingua sapiētium ornat sciētiā. lingua placabilis lignum vite. Et Eccli. vj. dicit. q ꝺbū dulce multiplicat amicos. ⁊ mitigat, inimicos. Lingua eucharis in bono hoie abundat. Sic ergo patet q i lingua nostra debet esses mollicies cōpassionis.

¶ Scōo dico. q in lingua locutiōis dz apparere robur honestatis: ⁊ dilectiōis. Sicut eīm lingua est naturaliter colorata ⁊ rubea: sic locutio nostra dz esse ꝑ honestatez colorata. ⁊ per charitatē rubicūda. Quia videlicet quicḋ loqmur aut dicimus dz amorē primi sapere. ⁊ honestatis seriē custodire. Sicut eīm i sanitate l ingue cognoscit sanitas porcoꝝ. Sic sanitas animi apparet in sanitate ꝛbozū. Dedici ēt linguas infirmoꝝ respiciūt ⁊ ad sanitatē lingue sanitatē corporis cognoscūt. Ex abūdantia eīm cordis os loquit ⁊ ad locutiōis sanitatē ⁊ honestatē animi puritas declaratur. Unī prouer. xij. Lingua sapientiū sanitas.

¶ Tertio dico q i lingua locutiōis dz apparere acuties correctiōis: q. s. lingua nostra loco ⁊ tempore dz gladio similari: q. s. debet acuta eē alios corrigēdo. pungēdo ⁊ castigādo. Unī de apostolis dicitur Actuū ij. q apparuerunt illis dispertite lingue tanq ignis. Ignis enī ardorem correctiōis designat. ¶ Quarto dico q in lingua nostre locutiōis dz apparere plicabilitas discretiōis: q. s. sicut lingua faciliter ꝛtitur ⁊ mouet. ⁊ ad volūtatē hoīs nunc ad vnam partē nunc ad aliam agitat. Sic vere locutio nostra dz esse ita' sapiēs ⁊ discreta. q ꝺm psonas q̄bus loq̄mur ipsam debem' vertere. ⁊ mutare ⁊ variare: q. s. q nos nunc tristes cōsolādi nūc ignorātes instruendi. nūc delinquētes arguēdi. nūc iusti collaudādi. Sicut eīm canis habet linguā medicinalē: valde tñ fleribilem. tenuez ⁊ subtilem. Sic verba nostra debēt esse medicinalia. vtilia ⁊ proficua. ⁊ per discretiōem ad diuersa officia vertibilia' ⁊ mutabilia. sicut de apostolis dicit Act. ij. Loquebāt varijs linguis apkī magnalia dei. Istud potissime pertinet ad ꝑdicatores: q. s. sicut vsa cattum suū qui nascitur informis ⁊ sine figura. solet diuersimode lambere. ⁊ in ipso per lingue officiū formam ⁊ figurā debitam generare. Sic vere carissimi ꝑdicatores cattulos. i. peccatores q̄ de sui natura sunt turpes ⁊ informes. formā ⁊ figura honeste cōuersatiōis carētes: dz per officiū lingue locutiōis: ⁊ predicatiōis tādiu diuersimode lambere. q ⁊ ipsos possit per virtutes ⁊ gratias figurare seu generare. Varie enim ⁊ diuersimode dz loqui predicator videlicet.

Nunc alte de paradiso.
Nunc basse de inferno.
Nunc acriter de peccato.
Nunc dulciter de premio.

¶ Huc audacter de fidei ꝑmio. ⁊ sic de alijs. Ipse eīm debet loqui aliquando linguis hominum: ⁊ quādoq linguis angelorum. dicēs illud. j. Corin. xiij. Gratias ago deo meo quoniam oīm vestrum lingua loquor. Patet ergo q i lingua nostra debet esse plicabilitas discretiōis. ¶ Quinto dico q in lingua locutiōis nostre debet esse clausura seu conclusio coertiōis. Adēbrum enim lingue est cōclusum quasi in duobus carceribus ⁊ clausuris. s. intra ambitū dentiū ⁊ labiorū. Ad denotādum q ipsam natura clausam esse voluerit ⁊ ligatam vt in actuz locutiōis faciliter nō exiret. sed vt raritatē sermonis faceret. ⁊ quicḋ dictura eēt diutius cogitaret. Juxta illud. j. Petri. iij. Quis est q vult vitam. diliget dies videre bonos. Coherceat linguam suam a malo. ⁊ labia sua ne loquantur dolum. Crocodillus eīm maximum est animal ⁊ tñ minimaz bz linguam. Quia. s. ipsaz nūq potest extra os ponere: ⁊ iō nullam penitus profert vocem. sicut dicit Plinius ⁊ Solinus. Sic vere carissimi illi q sunt maiores i efficacia ⁊ virtute. s. viri prudētiores ⁊ meliores. bñt vt cōiter linguam minorem ꝓtum ad exercitiuz locutionis: q. s. raro ⁊ modicum emittunt verba sua ab ore. scientes quod ꝺm dictum sapiētis puer. ⁊. In multiloq̄o nō deerit pctm. Unī Jaco. iij. Lingua q̄dez modicū ē mēbrū ⁊ magna exaltat ⁊c. Minimo multi fuerūt philosophi qui ad literaz voce carere voluerunt. ⁊ q̄ se tpali vl' ppetuo silētio dānauerūt. Jurta illud Ezech. xij. Adherere faciam linguā tuam palato tuo ⁊ eris mutus ⁊ quasi nō loquens ⁊c. Sic ergo patet qualiter lingua nostra debet habere clausurā. coertionis quia vere lingua est clausa innoluta ⁊ occultata sicut ignis ne extra noceat. Sicut latro ne extra exeat. sicut canis ne extra mordeat. Et sic ꝑz quō lingua dz eē Mollis. rubea acuta mobil' clausa. Et hec de bōa ligua sufficiāt. ¶ Sz heu ꝓhdolor ligua nō semꝑ signat i bono. imo ꝑcerto mltotiēs designat i malo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quia vero hodie multa inueniuntur genera malarū linguarum.videlicet lingua.
Mollis per adulationem.
Acuta per detractionem.
Rubea per incautam locutionem.
Mobilis per verborum variationem.
Clausa per inuidiam ⁊ indignationem.

¶Est em̄ lingua adulatorum.diffamatoruꝫ.iactantiū.dupliciū.inuidentiū.Est em̄ lingua adulatorum sicut lingua catti que valde est plicabilis ⁊ subtilis q̄ rem pinguē libēter lambit.Uerūtn̄ ipsam pinguedinem paulatim attrahit ⁊ cōsumit.Quia vere adulatores diuersimode plicant ⁊ variant linguas suas. Amore em̄ pinguedinis.id est alicuius lucri temporalis diuites libēter lambūt ⁊ sic paulatim pinguedinem suarum diuitiarum sibi attrahūt ⁊ acquirūt. Unde Eccli.xx.Mus edunt panem ullius false lingue sunt. ¶Lingua detractorum seu diffamatoruꝫ est sicut lingua serpētis que valde est venenosa.vñ ꝓpter maliciā veneni nigra apparet: ⁊ ita cito mouetur ꝙ bifurcata esse videtur qz.s.locutio ⁊ lingua detractor q̄ valde nigra est ⁊ ifamis est illuꝫ quos mordet venenosa ⁊ mortifera: ⁊ ad diffamationē alior diligēs mobil ⁊ acuta.Uñ in ps.Acuerūt linguas suas sicut serpētes:venenū aspidū sub labijs eorū lingua iactātiū ⁊ dupliciū ⁊ indiscrete loquentiū est sicut lingua quorūdā taurorum qui sunt in india.qui ꝫm ꝓliniū ita habēt linguas ꝓtensas ⁊ longas ꝙ vsq; ad aures ꝓtendūt eas:Quia vere multi sunt qui per multiloquiū.stultiloquiū iactantiā ⁊c.vitia verborū linguas longissimas habere noscuntur:quas.s.vsq; ad aures suas vident ꝓtendere inōtum oīa que audierint volunt statim ꝑ multiloquiū recitare.In talib⁹ em̄ lingue ⁊ aures ⁊ audit⁹.⁊ locutio simul stant.Quia multi quicḋ audierint statim dicūt sicut apparet de faciliter diffamātibus ⁊ iniuriantib⁹.Cōtra quos dicit Eccli.xix.Audisti verbū aduersus ꝓximuꝫ cōmoriat in te.Sicut em̄ apparet de libēter rumores narrantibus ⁊ de factis suis faciliter loquētibus ⁊ iactantib⁹. De quibus dicitur in ps.Posuerūt in celum os suū ⁊ lingua eorū trāsiuit in terra.q.d.Isti volunt ad celū ⁊ ad terraꝫ.ad alta ⁊ ad infima:ad ardua ⁊ ad parua extendere linguaꝫ suam.De quo bñ potest dici illud Esa.xxxij.Lingua balborum velociter loquetur.Lingua duplicium est sicut lingua canum nobilium:que ita est subtilis ⁊ longa ꝙ ipsam possunt faciliter cōplicare:qz.s.duplices cōtinue plicant ⁊ variant ꝛba sua.nūc vnū in ꝑsentia nūc aliud in absentia dicētes. Jxta illud ps.Lingua canum tuoruꝫ ex inimicis ab ipo.Uñ ꝓuer.xvij.Qui vertit linguā suā incidet in malū.Quia sicut dr Eccli.iij.Peccator cognoscitur i duplici lingua.Lingua vero inuidentiū est illoruꝫ:q̄ s.ex inuidia nolūt docere ⁊ erudire.⁊ ista est sicut lingua elephātis que semp i ore dicitur latitare ⁊ nūq̄ exterius apparere:qz.s.tales ex indignatione ⁊ inuidia nolunt alijs ostēdere linguam suam nec aliquod verbum doctrine vel solatij eis dare. De quib⁹ dicit in ps.Adhesit lingua mea faucib⁹ meis ⁊c.Et sic patet qūo tam lingua mala q̄ lingua bona accipiuntur quinq; modis.Uide infra de Loqui.

Limpidus. Idem est qđ purus ⁊ mund⁹ sz pauce sunt auctoritates. Uide infra de mūdicia ⁊ puritate ⁊c.

Lingere seu Lambere. Cum lingere seu lambere nihil aliud sit ꝙ lingua aliquid suauiter tangere vel palpare, sicut consueuere facere canes circa carnes:in quo scilicet actu consueuit lambens inuenire delectationem, Ille etiam qui lambit consuenit inuenire complacentiam ⁊ quandam neruorum titillationeꝫ.Et sic constat q̄ lingere ⁊ lambere pertinent ad officium lingue.Possum ergo notare ꝙ in scriptura inuenitur.Unum lingere.
Ueracis predicationis.
Tenacis meditationis.
Fallacis adulationis.
Crudelis delectationis.

¶Lingit ꝑdicator verbis suauibus vt curet vlcera. Uñ Luc.xvj.dicitur de Lazaro. Mō veniebāt canes. i.ꝑdicatores ⁊ lingebāt vlcera eius .lingua em̄ canis ⁊ ipsius lictio est medicinalis.Aduertenduꝫ tn̄ est ꝙ solum illi qui lingua ⁊ manu lābuerunt aquas electi fuerūt a dño.Alij vero qui solum linguā apposuerūt reprobati fuerūt.Sicut dr Judicū.vij.Ad denotāduꝫ q̄ ꝑdicator si vult ꝙ suū lingere vl lambere. Hoc est dictu:suū loq; vel ꝑdicare ꝓficiat necesse est ꝙ cū lingua manū.cū ꝛbo op⁹ ⁊ exēplū apponat.Quia teste Gregorio loquētis autoritas pdik.cū vor ope nō iuuak. ¶Itē linget cōtēplator cordis affectib⁹ recolēs vulnera.s.christi.qz.s.deuotus homo dz per deuotionē lingere sanguinē xpi.Exemplo illoꝝ canū q̄ lingere rūt sanguinem.Naboth nequiter iterfecti.iij.Regū xxj.Uñ deuotis ⁊ cōtemplatiuis dicitur Job.xxxix.ꝙ pulli aq̄le lambūt sanguinē. ¶Itē lingit adulator ꝛbis fallacibus excusans scelera. Uñ michee.vij. dicit de adulatoribus ꝙ ipsi lingēt pulverem quasi serpētes.Serpēs em̄ lingēdo inuenenat. Sic isti adulādo pulueres ⁊ incōstātes diuites intoxicāt dum ipos nutriūt in peccatis. ¶Item lingit depredator vocibus crudelibus cū infert verba minacia quia scilicet crudeles ⁊ miqui videtur lingere sanguinem innocētū dum in eorum tribulatiōibus delectātur.iij.Regum xxj.Lambēt canes sanguinem tuum ⁊c.Crudeles em̄ sicut canes famelici videtur inocētes ⁊ pauperes lingere.dum ipsorum substātiam rapinis ⁊ spoliis satagūt devorare.ps.Inimici eius terram lingēt.Et hec de lingere seu lambere sufficiāt.

Linire. Cuz linire nihil aliud sit q̄ aliquid cū aliqua re pingui vl vnctuosa leniter vngere vel tractare vel cepo.cera.bitumine seu cemēto aliquid operire ⁊ rimas fixuras ⁊ foramina cōtegere vel iplere notare possumus ꝙ limitur.

Morbus vt possit sanari.
Dom⁹ quā decet sacrari.
Murus qui debet ornari.

¶Et sic dicam moraliter ꝙ ego inuenio limituras ꝓdicationis.
Consecrationis.
Adulationis.

¶Primo ergo dico ꝙ est litura vl limitura ꝓdicationis. Quia reuera predicator ad modū medici cōsuenit peccatorū infirmitates linire: ⁊ vngēta salubria. hoc est ꝛba salutaria pro curandis vitijs adhibere. Iste em̄ qñq; limit luto.de mortis meditatiōe loquēs. Quādoq; linit felle.loquēs de culpe detestatiōe. Quandoq; linit bitumine loquēs de amore ⁊ dilectiōe. De luto mortis ⁊ ipsius meditatiōe dicitur Johā.ix. Quod iesus fecit lutū ex sputo ⁊ linuit oculos ceci nati ⁊ statim vidit. Quia reuera luti ⁊ terrestreitatis nostre memoria facit nos videre ⁊ intelligere cūcta vtilia. Job. ix. Ille homo qui dicitur Jesus lutum fecit ex sputo ⁊ liniuit oculos meos. De felle peccati ⁊ eius detestatiōe dr Thobie.xj.ꝙ oculi thobie liniti fuerūt de felle piscis ⁊ illuminati sunt. fel em̄ amaritudinē peccti signat seu cōtritionē quā dz habere amarissimam de pctō. De bitumine charitatis ⁊ dilectōis dr Gen.vj. De archa Noe.ꝙ intrinsecus bitumine fuit linita.s. ne aq̄ diluuij subintraret. Ad denotādū q̄ archa anime. bitumine tenacis dilectiōis. ⁊ gratie debet inungi. ne aqua diluuij. id est mūdi prosperitas. vel aqua peccati possit submergi. Sicut de matre moysi dicit. ꝙ fiscellam linuit bitumine vt moyses proiect⁹ i flumine nō mergeret. Ista est igit litura vel limitura ꝑdicatiōis. ¶Scdo dico ꝙ inuenit limitura cōsecratiōis. Et ista est quādo sacerdos vel episcopus cōsecrādus in spirituale domū dei. crismate vel oleo vngitur ⁊ linitur. denotās sz lituram ⁊ vncturaꝫ gratie diuine: qz scilz quando deus ipsum hominem sibi dedicat ⁊ quādo ipm

q̄ ipsum sanctificat ⁊ consecrat. oleo sue gratie ipm linit. Leui.viij. Tulit moyses vnctionis oleum quo liniuit tabernacula cum omni supellectili sua. Res enim que linitur magis vt cōmuniter est dulcis suauis ⁊ plana. Sic vere illi qui gratia dei liniuntur ⁊ cōsecrātur. sunt magis dulces suaues ⁊ mites. plani et etiā ⁊ veraces ceteris esse noscuntur. Sic ergo patet ꝙ est litura qua deo spiritalis domus cōsecratur. In qua quia interdum lepra apparet. precipitur domus vel locus lepre radi. ⁊ luto alio tota liniri. sicut apparet Leui.xiij. Ad denotādum ꝙ dom⁹ anime quā lepra peccati fedauit per penitētiam est radēda: ⁊ luto alio hoc est dictu luto diume gratie linienda. Hec est igitur litura cōsecrationis. ¶Tertio dico ꝙ inuenit litura adulationis. Cementarius enim murum solet linire. ⁊ calce ⁊ coloribus picturare. vt ipsius possit turpitudinē operire. Sic adulator verbis fallacibus malos diuites linit: ⁊ sic vitia ipsorum ab oculis ipsorum decipiēdo ⁊ false excusando cōtegit ⁊ absc̄dit Ezechie.xxij. Prophete eorum linierūt eos absq; tēperamēto. Temperamētum appellat paleas que ponunt in luto quādo linitur murus. vt stabilius ⁊ firmius hereat in muro: ⁊ vt sit edificiuz magis firmū. Ezech.xiij. Liniebant parietem luto absq; paleis: ꝛ vere palee debēt poni in luto: quia.s.ꝙ quis aliquem linire voluerit blandiendo. semper dz adhibere paleas defectuum suorum ipsuz arguēdo ⁊ corrigendo. quod qz adulator nō facit. ideo sine tēperamēto linire dicitur in loquēdo Ezech.xiij. Destruam parietez quem linistis absq; temperamēto. Mua reuera illi qui sine tēperamēto tali ab adulatoribus liniuntur ⁊ blanduntur ita decipiūtur vt finaliter in corpore rebus ⁊ anima destruātur. Unde Ezech.xiij. Dic eis ꝙ liniūt absq; temperamento ⁊ ꝙ casuri sint. Et sequit ibidem. Et dirumpere faciam spiritum tempestatuz in indignatione mea. ⁊ decerit ymber inundans in furore meo. ⁊ dabo lapides grandes in ira in cōsummationem ⁊ destruam parietem quem limistis absq; tēperamento. Ista bene allega contra adulatores ⁊ contra illos q̄ per adulatores se fraudari permittunt. Sic ergo patet de litura adulatiōis. Et hec sufficiāt de linire: Uide vbi Ungere.

Linum. Lineum. Cum linum sit gen⁹ herbe de quo lineuz texitur vestimētum. subtile. candidum ⁊ suaue. quod scilicet primo herba viridis nascitur: ⁊ semen in capitellis ipsius colligitur. herba vero collecta i aqua ponitur vt stipula putrefiat. mergi certo tpe dimittitur: ⁊ sic cortex ab interiori ligno vel stipula separat q̄ cortex malleorum tumsionibus ꝓparatur. tandez filatur. texitur ⁊ ordit ur: ⁊ per diuersas bullitiones ⁊ loturas in candorem eximium cōmutatur: ⁊ faciēdis diuersorum generum vestimētis coaptatur. Notare possumus ꝙ linum in bono sumitur ⁊ i malo. Jn malo enim significato per linum intelligitur.

Cogitatio subtilis ⁊ maliciosa.
Conuersatio ouilis ⁊ ambitiosa.
Delectatio puerilis ⁊ delitiosa.

¶Linum enim est quid subtile. ita ꝙ si miscetur cuz alio filo in pāno nō cito percipitur: ⁊ signat malitiosam cogitationē quā dns reprobat atq; damnat. eo ꝙ duz nō percipitur simplices decipit atq; fraudat. Et ideo vestimētum de lino ⁊ lana cōtextum in lege ꝓhibetur. Deutro.xxij. Mō habebis inquit vestimētuz quod ex lana ⁊ lino cōtextum est. Ad denotādum ꝙ lana. id est exterior pretēsa simplicitas. dum linuz. i. interiorem maliciam cooperit. simplices fallit ⁊ decipit dnm ab eis nō cauetur. Esa.xix. Cōfundentur q̄ operātur linū. id est maliciam. ¶Itē linuz qō est candidum ⁊ pulchrum ⁊ tinea qñq; rodit ⁊ faciliter maculatur. signat exteriorem cōuersationez. que. s. qñq; tinea interioris hypocrisis vitiatur. ⁊ macula luxurie defedat. Et ista est lepra i veste linea de qua fit mētio Leui.xiij. vbi dicitur. ꝙ vestis linea que lepra habuit infecta reputabitur. Et precipitur ibi. ꝙ si huiusmodi lepra nō cessauerit comburatur. Quia reuera si vestis conuersatiōis alicuius lepre hypocrisi maculat. si se nō castigauerit. iferni ignibus finaliter cōburet. Ad quod facit illud qō dr Leui.x. de filijs aaron. alienum ignem offerentibus in altari. qui induti lineis tunicis igne diuino sunt occisi sicut bene ibidem dicitur. Tulerunt eos sicut iacebant vestitos lineis tunicis. Item linuz quod est tactui delectabile ⁊ suaue quādo tamen est in herba facile rumpitur vel cassat signat carnalem ⁊ deliciosam viuendi conditionem. quia licet sit carnalibus suauis ⁊ delectabilis. quando tamen nimis est viridis atq; mollis tribulatione facili pōt frāgi. Et sic Exo.ix.dr. Per tonitrua grādinem ⁊ pluuiā linū ⁊ ordeū lesum est eo ꝙ ordeū esset virens ⁊ linū iam folliculos germinaret. Linuz igit qñq; sumitur in malo. ¶Sed dico adhuc ꝙ qñq; linū sumitur in bono. Et sic dico ꝙ significat.

Consciētie nitorem ⁊ sanctitudinem.
Contmentie candorem ⁊ pulchritudinem.
Apparentie decorem ⁊ gratitudinez.
Temperantie decorem ⁊ mititudinem.

¶Linum em̄ quod est purum ⁊ mundum seu vestis linea que facilius emundatur si contammata fuerit ꝙ quecūq; alia vestis. signat puritatez cōsciencie seu innocentie que scilicet sicut cito per peccatum potest infici. vel per alienaz maliciam decipi. sic cito potest rectificari vel lauari ad statum pristinum per penitentiam restaurari. De qua scilicet puritate dicitur j. Regum. j. ꝙ Samuel puer erat adhuc infantulus. Et sequitur in sequenti capitulo. Samuel autem ministrabat coram dño accinctus ephot lineo. ¶Item linum quod est nitēs ⁊ candidum signat cōtinentiaz que per colorem album cōmuniter designatur. i cui⁹ figura precipit in lege diuina Exo.xxviij. ꝙ sacerdotes feminalibus lineis vti debebant quādo in tabernaculo ministrabāt. Per feminalia que renes ⁊ mēbra pudibūda cooperiebāt. virtutē continētie designabāt: q̄ s. linea. i. mūda ⁊ pura maxime in viris ecclīasticis debēt esse vt genitalia. i. act⁹ venereos valeat cohibere: vt sic valeant dño digne ministrare. Leui.vj. Uestiet sacerdos tunica ⁊ feminalibus lineis. Ad qō facit illud Hiere.xiij. Uade posside lūbare lineum. ⁊ pone illud sup lumbos tuos. Lūbare em̄ quod stringit lumbos castitatez designat. Teste em̄ Grego. Uū bos tūc restringimus cum carnis luxuriam ꝙ cōtinētia coartamus. ¶Itē linū qō est vestimētum decorū ⁊ placidum signat honestam apparentiaz: que. s. mūda debet esse ⁊ grata. ⁊ cūctis placita ⁊ venusta Exo. xxix. cap. Cumq; laueris patrem cū filijs: indues aarō vestimētis suis: id est linea tunica suphumerali ⁊ rōnali quod cōstringes baltheo. Uestimēta enim significant exteriorem honestatem: quam. s. debent cōcomitari linea tunica. i. puritas ⁊ mūdicia: suphumerale. id est fortitudo ⁊ patientia: rationale. i. prudentia. ⁊ baltheū constringens. id est modestia ⁊ tēperantia Leui.viij. Uestiūt pontificem subucula linea. ¶Itez linū qō est vestimētū molle ⁊ suaue signat benignitatē ⁊ modestiam: q̄ s. alijs suauis est ⁊ mitis. Magna em̄ benignitas ⁊ suauis humilitas fuit in david qñ saltabat accinctus ephoth lineo ante archā. sicut dicit. ij. Reg. vj. Dauid ꝑcutiebat in organis ⁊ saltabat totis viribus añ dñm. Porro Dauid erat accinctus ephot lineo: hoc est dictu. māsuetudine vulcore. ps. Memēto dñe dauid ꝛois māsuetudinis ei⁹. Igit seu vestimētū lineū per linū itelligit puritas ⁊ suauitas siue in cōtinētia siue in ꝙuersatione ⁊ apparētia. siue ēt in verbo mō ⁊ moderātia. Et reuera qui vult talia vestimēta. i. talem morū puritatē habere: debet ꝓmo ea ꝙ humilitatē in terra. i. inferius seminare in aqua sz deuotiōis ⁊ lachrymationis humectare: ⁊ ꝙ penitentiam a superfluis separare: tandē tunsionib⁹. id est

Universidad de Deusto
Biblioteca

tribulationibus ⁊ correctiõibus submittere: ⁊ per cõtritionem bullire: per cõfessionez lauare: per satisfactionem terere ⁊ ordire: ⁊ per morum compositionez suere ⁊ formare. Et sic vestimẽtum lineũ poterit, induere ⁊ habere ⁊ ministrare in tabernaculo dignus esse. Habeat igit tunicã lineã, charitatis: sydarim lineã dignitatis: vitam lineã timorositatis mensuraz lineam eqtatis scripturã veritatis. zonaz stringentis tẽperantie ⁊ pcitatis feminalia castitatis: ⁊ oĩa sint linea per mũdiciam mnocentie ⁊ puritatis. De tunica charitatis dicitur Leui. viij. Vestiunt pontificem subucula linea. De sydari dignitatis ⁊ zona tẽperantie cõstringẽtis ⁊ maturitatis coercẽtis videlicet malos mores: que. ſ. debẽt esse limee pure ⁊ sincere. dicit Leui. xvj. Quod sacerdos accingeꝫ zona linea. ⁊ sydarim lineam imponẽt capiti eius. De vitta linea: q̃. ſ. stringebat caput hoc ẽ dictu: de timore dei q̃ cohibet mentez potest dici illud Ezech. xliij. Mĩ minustrãt in portis atrij interioris ⁊ itrinsecus: vitte linee erũt in capitibus eorum. De mẽsura vero iustitie ⁊ eqtatis: que scilicet debz esse linea id est pura ⁊ sine aliqua fractione ⁊ corruptione põt dici illud Ezech. xl. Ecce inquit vir cuius erat facies quasi species eris: ⁊ fumi culus lineus: ⁊ calamus mensure in manu eius. Vir enim iste est virtuosus seu vigorosus prelatus vel iudex: qui scilicet debet habere fumiculum ⁊ calamum iusticie in manu pro meritis cuiuslibet mensurãdis. Ista tamẽ linea ⁊ pura debet esse: vt scilicet nulla corruptio affectionis vel symonie: vel subuersionis vel fauoris aut odij intercedat. De scriptura etiam. ſ. veritatis que. ſ. linea pura ⁊ sancta ⁊ sine quacũq; vana gloria heresi vel fallacia debet esse dicit Ezech. ix. q̃ vir vnus vestitus lineis stabat in medio ⁊ atramẽtarium scriptoris ad renes eius. De feminalibus vero castitatis satis visum est supra. Et Ezech. xliij. Feminalia linea erũt in lũbis eor̃. Ecce ergo quõ quicq̃d est ⁊ maxime in ecclesiastico qui habet in sacramẽto altaris ⁊ in dñicis officijs ministrare: totum dz esse lineum. totum purum totũ sanctũ. nihilq; maculatũ corruptum aut fictum. Juxta illud Ezec. xliij. Cũ ingredientur portas atrij interioris. vestibus lineis induent: ⁊ nõ ascẽdet sup eos quicq̃ laneũ. Lana em̃ q̃ nascit ex carne põt in hoc loco carnalitatẽ necnõ carnalẽ parentũ affectionẽ signare: quam. ſ. quilibet ingrediẽs portas ecclesie dz deponere: ⁊ lino puritatis ⁊ innocẽtie se vestire. Et sic figurabitur ĩ illo viro vestito lineis: de cui⁹ mirabili descriptione fit mentio Dan. x. Vnde ibi. Aduerte tũ q̃ sicut supra dixi de lino q̃ sicut multis tunsionibus: carpinationibus ⁊ bullitionibus supponit. Sic dicã q̃ illi q̃ linea puritate ⁊ mũdicia vestiunt: multis mundi tribulatiõibus supponunt. sicut de impio Saul ⁊ Doech ydumeo principe pastorũ eius: per quos intelligo mũdum ⁊ eius tyrannos dicit. j. Reguz. xxij. Quod iple occidit octuagintaquinq; viros indutos ephod lineo. Patet ergo q̃ per linũ seu p lineum vestimentũ potest ois mũdicia ⁊ puritas designari: ⁊ quõ in bono sumit ⁊ ĩ malo vide supra de Bysso ⁊ Lino ⁊ in tabula.

Liquescere. Liquefieri. Nota q̃ liquefactio nihil aliud est q̃ alicui⁹ duri aut solidi occasione caloris vel adunctione humoris dissolutio. Et sic dicam tam in bono q̃ in malo accipiendo q̃ triplex inuenitur liquefactio scilicet.

Justorum. ¶ Primo ergo dico q̃ liquescũt
Malorum: iusti quando calor diuine charitatis ipsos percutit: ⁊ quando radius solaris seu diuine inspirationis ipsos penetrat ⁊ perfundit. Et sic dicam q̃ sicut ex scripturis potest intelligi q̃ liquescit cor.

Penitentis. ¶ Prima est liquefactio ꝑtritionis
Diligentis. que scilicet sicut nubes liquefacta emittit lachrymam pñs. Fa-

ctum est cor meũ tanq̃ cera liquescens in medio ventris mei ⁊ alibi in pñs. Emittet v̄bũ suũ ⁊ liq̃faciet ea ſ. corda penitẽtia ⁊ cõtrita. Flauit spiritus ei⁹ ⁊ fluẽt aque. ¶ Scõa liquefactio est deuotiõis. Metallum em̃ durum q̃q; virtute ignis liquescit: ita q̃ sin voluntatẽ suã artifex in varias formas ⁊ imagines ipz vertit. Sic vere q̃q; fit q̃ iustus p deuotionẽ taliter liquescit: q̃ oẽm duriciam mdeuotiõis obstinatiõis dimittit ⁊ ĩ diuersas virtutuz imagines spũs artifex ipm flectit. Et de tali liq̃factiõe ideuotiõis ⁊ obstinatiõis dicit Cant. v. Anima mea liq̃facta est vt dilect⁹ locut⁹ est. Et exodi. xvj. Cum incaluisset sol liq̃fiebat mãna. ¶ Tertia est liq̃factio cõpassionis. Naz sicut rosa posita in alembico liq̃scit ⁊ resolui⁊ in fumum: qui tãdem in aquã medicinalẽ boĩb⁹ distillatur. Sic pius hõ ardore miseriarũ alicuiꝰ cõpunct⁹ p compassionẽ resoluit: ⁊ in aquã refrigerativã ⁊ lenitivaz bñficiorũ mutat in̄ptum alijs bñfacit ⁊ subuenit vel saltẽ pie compassionis lachrymis irrigat. Nonne de Joue legit q̃ mutatus ⁊ liq̃factus est ĩ pluviã aureã vt danẽ impregnaret. Quia vere viri pij p cõpassionẽ resoluunt ⁊ liq̃scũt in aureas pluuias. i. in bñficia ⁊ elemosynas: vel etiã in pias lachrymas: vt. ſ. paupes impregnãt ⁊a sterilitate paupertatis releuãt. oũ cor supplent miserias. Nõne aurũ ⁊ in auream pluuiaz liquefact⁹ est beatus Nicolaus: q̃n aurum pro puellis q̃ prostituẽde fuerãt distribuit: ⁊ suis ipsas bñficijs impregnauit. Bñ ergo dicitur de boĩb⁹ pijs spiritualiter illud Esa. j. Celi sicut fum⁹ liquescent. Ista est igitur liquefactio iustorum. ¶ Scõo dico q̃ invenit liq̃factio malor̃ vl iniquor̃. Isti em̃ liq̃fiunt ⁊ resoluũt. ⁊ penit⁹ vani ⁊ istabiles efficiũt: ⁊ oẽm solidi tatẽ ⁊ pstãtiã pdere cõprobãt q̃si calore ⁊ feruore malor̃ desideriorũ tangũt. Et sic dico q̃ est liquefactio.

Mali feruoris. De malo feruore dicitur Ezech. xxiij. de illa ola per quam
Vani timoris. intelligit voluntas ⁊ affectio
Diri doloris. peccatoris. Pone inquit eã super prunas vacuam: ⁊ incalescat os eius ⁊ liquefiat. De vano timore quo. ſ. liquefiunt corda ita q̃ q̃q; perdunt omnẽ soliditatem virtutis dicitur Josue. vij. Pertimuit cor populi: ad instar aque liquefactum est. De dolore diro seu de terrore duro. quo scilicet in iudicio damnati liquescent dicitur Judith. xvj. Montes a fundamẽtis mouebũtur cum aquis: ⁊ petre sicut cera liquescent. Ista est ergo liquefactio malorũ. ¶ Sed tertio dico q̃ inuenitur liquefactio cunctorum scilicet elementoruz. Et istud ostendetur in iudicio quãdo scilicet tota rerum machina dissoluetur: ⁊ tandem in melius reparabitur ⁊ reuertet pñs. Liquefacta est terra ⁊ omꝰ qui habitãt in ea ego cõfirmaui columnas eius. sufficit. vide vbi dissoluere: ⁊ vbi soluere ⁊c.

Lis. gare. giosus. Cum lis sit cõtẽtio. Dissensio. Cõtrarietas ⁊ Discordia pro eodem supponant. Possum notare q̃ litigiuz semper signat in malo: ⁊ ideo pro viribus fugiendum est. Si enim iudeus domus inter se litigarent: dissilirent ⁊ disceptarent. nunq̃ vnam domum constituerent: sed ipsam potius dissiparẽt. Sic vere inter nos lites ⁊ contentiones: bellaq; ⁊ seditiões facimus: ⁊ cordibus ⁊ actibus ab inuicẽ dissentimus. nunq̃ domũ dei que est ecclesia stabilim⁹. sed eam potius dissipamus. Et quia concordia res crescunt. discordia vero pereunt ⁊ decrescunt. ideo bene dicitur. ij. Thimo. ij. Seruũ dñi nõ oportet litigare. Et bñ dixit seruuz dei. quia reuera illi qui peculiariter seruiũt deo sicut sunt religiosi ⁊ clerici. debẽt esse modesti nõ litigiosi q̃ cũ ipse dei⁹ sit dei⁹ pacis: nõ decet q̃ habeat suos litis Thim. ij. Adone illos nõ litigiosos esse sed modestos ostendentes omnẽ mansuetudinẽ ad omnes hoies. Mõ tamen est cõtra multos qui scz in rixis ⁊ litibus dissensionibus ⁊ rixis delectant. Similes illis locis qui dicũtur syrtes: que sunt

q̃ sunt loca arenosa in affrica ita bullientia: ⁊ ad modum aque fluctuantia: q̃ modico flatu venti ab interiori prorumpente de loco ad locum se mouent ⁊ iter se cõfligunt: ita q̃ nullus per eos tute trãsit. Sic multi flatu dyabolice inspirationis ⁊ temptationis taliter agitãtur: ⁊ litibus ⁊ discordijs cõcutantur: q̃ omnes alij per eos cõturbãtur: Ipsos em̃ monẽt vt litigent. Quidam ergo ad litem ⁊ discordiam mouẽtur ex puersitate mẽtali. Prouer. xvj. Homo peruersus suscitat litem. ¶ Item alij ex cupiditate realj vel tẽporali. Jaco. iiij. Unde inquit lites ⁊ bella inter vos: nõne ex cõcupiscẽtijs vestris: Sequtur litigatis ⁊ belligeratis ⁊ nõ accipitis: ⁊ tamen. j. Thim. iij. dicit. q̃ episcopum oportet esse nõ litigiosum: nõ cupidum. ¶ Item alij ex fatuitate verbali. Et istud est quando hoies faciũt fatuas questiones que tamẽ terminãtur in lites ⁊ dissensiones. Johã. vj. Litigabãt ergo iudei adinuicem dicẽtes. Quomodo põt hic carnem suam nobis dare ad mãducãdum ⁊c. Et ideo bñ precipitur ij. Thi. ij. Stultas ⁊ sine disciplina questiões deuita. scies quoniam generãt lites. ¶ Itẽ alij ex carnalitate locali. De quo Prouerbi. xxj. Melius est sedere in angulo domatis q̃ cuz muliere litigiosa. Quia sicut dicitur Prouer. xxvij. Tecta iugiter per stillãtia ĩ die frigoris ⁊ litigiosa mulier cõparantur. Mõ psequor vlterius: q̃ de Discordia dictum est in multis locis. Vide vbi Contra. ⁊ Contradicere.

Littus. Littoris. Nota q̃ litt⁹ est terminus aque: ⁊ maxime fluminis seu maris illa scilicet terra que ĩmediate aque ungitur. ⁊ per quã mare vel fluui⁹ terminatur. Est igit litt⁹ terra sicca p longũ maris vel fluminis porrecta: arenis vt cõiter plena aq̃ fluctib⁹ v̄berata: ⁊ ipsi⁹ humoribꝰ irrigata: portub⁹ ⁊ securitatib⁹ magis apta ⁊ p illis qui de maris fluctib⁹ euadunt magis ydonea ⁊ secura. Est igitur littus Locus.

Pulchrior ad spaciandum.
Tutior ad habitandum.
Utilior ad piscandum.
Et ad maris impetus terminandum.

¶ Sic igitur dicam q̃ p littus põt intelligi in bono significato ⁊ in malo. ſ. Status.

Pure perfectionis.
Sequentis turbationis.
Ingentis saluationis.
Mundane corruptionis.

Primo igit dico q̃ littus signat virtutum perfectionem. Virtus enim ⁊ perfectio morum: vel etiam status virtuosus ⁊ pfectus sicut. ſ. dz esse ecclesie ⁊ religionis status seu locus: fluctus maris. id est amaras temptatiões ⁊ fluctuosas tribulationes: aquas etiaz dulces. id ẽ mũdi delectatiões. sistit ⁊ terminat ⁊ nec terraz anime obruãt vitijs ⁊ submergãt: acriter repugnat ⁊ refrenat. Habet em̃ ĩ se istud littus arenas penitẽtie ⁊ asperitatis sterilitatem: facilitatem indigẽtie: ⁊ abstinẽtie seu volũtarie pauptatis: amenitatez seu puritatem cõtinentie ⁊ castitatis: ⁊ securitatẽ cõfidẽtie ⁊ diuine gratie ⁊ veritatis: fertilitatẽ seu opulentiã oĩs spiritualis vtilitatis. Ibi enim piscatur ⁊ acquirit homo quicquid est necessarium ad salutem Ibi ditatur moribus ⁊ virtutibus. Ibi est in portu: ⁊ gaudet a mundi fluctibus euasisse. Ibi est in spacio ⁊ gaudet ad solatiuz eruisse. Gene. xlix. Zabulon in littore maris habitabit: ⁊ in statione nauium. Et Judicum. v. Asser habitabit in littore maris ⁊ in portub⁹ morabitur. Signat ergo littus virtutuz perfectionẽ.

¶ Secundo dico q̃ signat sequentem turbationem mortis ⁊ iudicij. Ista enim sunt que terminãt maris fluctus. id est huius vite ⁊ huius mundi fluctuosos impetus ⁊ processus. Ista sunt ad que oportet omnes naues. id est omnes mortales applicari. quos daz vero ad inferni scopulos se cassare. In isto enim littore. scilicet in iudicio vel in morte expectant angeli boni: vt naues mercibus plenas: id est animas opulentas virtutibus tanq̃ mercatores recipiant. Etiã expectant angeli mali velut in scopulo: vt fractas ⁊ dãnatas naues seu animas diripiant. Nonne de angelis scribitur Matth. xiij. Quod sagenam plenam piscibus educentes: ⁊ secus littus sedentes: elegerũt bonos in vasa sua. malos autem foras miserunt. Quia reuera boni pisces. id est sancti homines cum ad littus mortis vel iudicij veniunt ab angelis eliguntur: mali vero ab eis reprobantur. Signat ergo littus sequentem turbationem. ¶ Tertio dico q̃ signat mgẽ ¶ tem saluationem. ſ. statuz glorie paradisi vbi scilicet post fluctus mortalitatis homo stat in littore: hoc est dictu: in stabili ⁊ securo loco. Exemplo xpi. Qui post resurrectionem legitur stetisse in littore. Johan. xxj. Stetit Jesus in littore maris. ¶ Quarto signat secuti correctionem. Littora enim sunt partes ille terre q̃ maris fluctibus verberantur: ⁊ q̃ piratis amplius exponuntur: ⁊ que facilius aquarũ alluuionib⁹ submerguntur: ⁊ que etiam lacis ⁊ paludibus aquarum plus fedantur. ⁊ que insuper herbis inutilibus vt cõmuniter fecundantur. Si vere mundus seu mũdi status tribulationibus subiacet: motibus fluctuosis et piratarum. id est demonuz rapinis ⁊ temptationib⁹ lutuosis. lacuosis: aquis ⁊ paludibus. id est delectationibus vitiosis: ⁊ malis herbis: id est hominibus inuirtuosis abundat. Bene ergo dicitur Matth. xiij. Quod Jesus ascendit in nauiculam ⁊ turba stabat in littore. Et Ezech. xlvij. dicitur q̃ aque que sunt in littoribus seu in paludibus torrentis nõ saluabuntur: quia in salinas dabuntur. Ad denotandum q̃ littora huius mundi non sunt loca sana ad habitandũ. imo certe falsa sunt ⁊ amara sanctis hominibus ad gustãdum. In salinas inquit dabuntur. Et ideo bonus nauiculam ecclesie vel religionis cum christo solẽt ascẽdere. Turba vero: hoc est dictu mali in isto mundo ⁊ negociorum mundanorum littore solent persistere. Et breuiter de malis dicitur Josue. ix. q̃ illi qui versantur in montanis ⁊ campestribus ⁊ in littore maris. congregati sunt pariter vt pugnarent contra Josue. id est contra christum. Sicut enim dicitur. Josue xj. Egressus est populus multus nimis sicut arena q̃ est in littore maris ⁊c. Vide supra de arena in littera Ih. Patet igitur q̃ per littus potest intelligi mũdus ⁊ ipsius gravis iniquitas: paradisus ⁊ ipsius tuta securitas: mors iudicium vel infernus ⁊ ipsius dura penalitas perfectionis status ⁊ ipsius sancta felicitas ⁊c. Sufficit. Vide infra vbi mare ⁊c.

Litera. Litere. Cum litere sint quedam figurarum elementa ad voluntatem instituentis facta: ad notificãdum vota hominum absentium vel tacentiuz instituta. Possumus notare q̃ maxima fuit necessitas literas inuenire. Et ideo creta insula pre aliis debet in hac parte a mortalibus honorari q̃ sm Jsidorum ⁊ Solinũ primo literas aureas dedit: q̃q; Plinius videbat velle. q̃ vsus literarum fuit eternus. A principio enim varie nationes sibi ad exprimendum cõceptus suos absentibus ⁊ futuris literas inuenerũt quibus scribentes hystorias ⁊ scientias p eos admuẽtas ipsas ad posteros trãsmiserũt. Quis enim modo aliq̃d de factis antiquorũ sciret: nisi illa sagax antiquitas literis demãdasset: Jgit inq̃tuz audiusse potui certe sunt hodie. quincie que vtuntur specialib⁹ literis in scribẽdo. Europa quasi per totũ vtit lris latinis. Affrica arabicis. Asya vero minor ⁊ illiricum ⁊ macedonia ⁊ tracia literis vtitur grecis. Asya autem magna ⁊ asya profunda literis sm varias prouincias vtitur chaldeis: persis: armenis: vigguris ⁊ cumanis. Tamen obmissis istis ad moralia redeamus: ⁊ de inuentionibus literarum tacentes: de literis inquantum instructionem faciunt ad virtutes aliquid differamus. Dicam ergo q̃ nos inuenimus Litteras.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Admirãdas. Ufe admirãde sunt i rerũ natura.
Meditãdas Ufe meditãde sunt in vita futura.
Penetrãdas Ufe penetrãde sunt fere i lectura.
Perscrutãdas. Ufe pscrutãde sũt i sacra scptura.
Refutãdas. Ufe refutãde sunt vana textura.

B ¶Primo ergo dico q̃ sunt quedam littere veritatẽ ostẽdentes naturaliter:ꝛ iste sunt deꝰ ꝛ creature. Deꝰ enim in mente sua habet scriptas omnes veritates ꝛ quicquid est ꝓteritum ꝛ futurum. Sed quia iste littere sunt subtiles:ita q̃ soli beati ꝛ angeli legere possunt illas:ideo nobis tãq̃ pueris fecit vnum alphabetum cum literis valde grossis:videlicet creaturas que scilicet nobis ostẽdunt ꝛ predicãt magnificẽtiaz creatoris.ꝛ etiam veritates rerum multiplices futurarum. Teste eñ apostolo. Roma.j. Inuisibilia dei p ea que facta sunt intellecta cõspicuntur. Astronomi enim ꝛ mathematici qui easdem literas vident in celo signis ꝛ stellis:per quas cognoscunt quandoq; aliqua tam ꝓterita q̃ futura:etiam res inferiores scilicet ignis:terra:aqua:aer:volucres :animantia ꝑ voluntatem instituentis dei:per istas creaturas tãq̃ per instrumentum operantes:multa possunt rerum occulta mõstrare ꝛ hominibus varia declarare. Teste enim scriptura sacra Job.xxxv. Deus docet nos super iumenta terre ꝛ in auibus celi erudit nos. Et inde est q̃ antiqui ad inuestigandum aliquas veritates:per creaturas inq̃tum scilicet ipse creature possunt esse ipsius dei quantum adhoc instrumẽtum ali quas scientias condiderunt.quibus mediantibus p creaturas in creatoris mirabilia peruenerunt:ꝛ cognitionem eorum obtinuerunt:ꝛ sic fecerunt Astronomiam q̃tum ad celum. Piromantiam q̃tum ad ignem. Aerimantiam q̃tum ad aerem. ydromantiaz q̃tum ad aquam. Geomantiam q̃tum ad terrã. Augurimantiam q̃tum ad aues. Speculantiam ꝛ extimantiam q̃tum ad pecudes:que scilicet q̃q̃ per male vtentes vel intelligentes sunt modernis temporibus depꝛauate. in ꝓncipio tamen ad inquirendum veritatem a deo per creaturas tanq̃ in quibusdã naturalibus literis fuerunt deo annuente sapientibus reuelate vel a sapiẽtibus inuente. De istis tamẽ omnibus taceo:ꝛ hoc solum dico q̃ creature sunt vel dici possunt quedam littere veritatem naturaliter ostẽdentes. Et ideo admiratiue dicitur Esa.xxix. Dabit liber scienti literas ꝛ dicet nescio legere:signatus est enim. Et sic pauce sunt:qui istas literas sciant legere:quia scilicet nõ sunt scripte nec grece nec hebraice nec latine. Cutius est ergo lecturam istarum soli deo relinquere vel tempus post mortem quo nobis patebunt omnia expectare: q̃ in psiti circa talia diuagari. Hester.iij. Littere signate sunt anulo regis. Sunt iste littere ergo veritatem naturaliter ostendẽtes: iõ admirande. ¶Secundo dico q̃ sunt quedam littere futura cõiecturaliter ꝓsumentes ꝛ ideo meditande. Iste autez sunt partim vindicatorie. partim remuneratorie. Vindicatorie sunt que nunciant imo mandant patrandi supplicij strenuitatem. Sicut fuerunt litere ille quarum fit mentio.iij. Regum.x. vbi dicit Rescripsit iehu literas syrie optimatibus vt tollerẽt capita filiorum Achab. Cuius mandati terribilis auctoritas quem non facit pauidum? quem nõ facit cogitabundum. ne ꝓpter regis iehu. id ẽ christi offensam:capitale tormentum. id est mortez ꝛ damnationem perpetuam forte sit accepturus. cõtinue literas istas quasi oculis obiectas contueatur. legat ꝛ meditetur ꝛ damno auisatus alieno ꝓprie studeat salusti. Remuneratorie vero sunt que liberalitatez ꝛ munificentiam erga vnuz habitam ꝓferentes. omniũ eorum animos quibus leguntur vel referuntur allicunt. vt ꝛ ipsi mittentis cupientes assequi fauorem: ꝛ munerum vtilitatem ꝛ honorem. diligenter. sollicite:ꝛ ꝓter intercapedinem meditantur: vt operentur que illi placida suspicantur ꝛ grata. Est enim verisimile vt qui in vnum fuerit seuicie vel gratie modus ꝛ ratio. par sit etiam in alios. ꝓsertim cuz a iusto animo:a iusto iudicio. ꝛ a iusta causa procedat:sicut saluatoris nostri i bonos ꝛ malos recte mercedis distributio. Qui reddit vnicuiq; iuxta opa sua. Apocalipsis.xxij. Igit sicut iste literis vindicatoriis quosdam dãnabit. Sic quosdam literis remũeratoriis saluabit. De quib⁹ dicitur.iij. Regum.xx. Misit Marodath literas ꝛ munera Ezechie. Sic dictum est de literis que sunt ꝓiecturaliter imo certitudinaliter futura ꝓsumẽtes ¶Tertio dico q̃ sunt quedam littere veritatem sensibiliter absc̃ondẽtes:ꝛ ideo penetrãde. Iste autem sunt litere legis antique ꝛ etiaz litere hystorice. sub quarum scilicet cortice sensus diuine intelligẽtie cõtinẽtur ita q̃ aliud signãt interius. licet exterius aliud dicere videãtur. Nam sicut in cera cõtinetur mel quod inde tãdem eliquatur ꝛ exprimit. sic in litera cõtinetur sensus qui per rectum itellectũ per expositiõem cõgruam exinde educitur ꝛ habet. Ista enim litera est occidẽs ꝛ litera vetusta: quia scilicet qui ipsam q̃tũ ad exteriorem apparẽtiaz sequitur:per infidelitatẽ occiditur ꝛ in vitijs antiquatur. Spiritus igitur. id ẽ spiritalis sensus querẽdus est: literalis vero penitus dimittẽdus. ij. Corint.iij. Deꝰ inquit qui nos ministros fecit idoneos noui testamẽti nõ litera sed spũ. Litera eñ occidit:spiritus autez viuificat. Uñ Aug. lib. cõtra aduersarios legis. ꝑphetarum dicit:q̃ lex ꝛ prohibitio crescit.ꝛ desiderũ augmẽtat peccãdi quod nõ extinguitur nisi ex cõtrario desiderio recte faciẽdi per delectatiõem fidei operetur:hoc autem nõ ꝓstat litera inbẽs sed ipũs viuẽs. Igitur carissimi iuxta doctrinaz apostoli Roma.vij. Mũc soluti sum⁹ a lege mortis in qua detinebamur ita vt seruiamus nõ in vetustate litere sicut faciũt iudei sed in nouitate spiritus sicut faciunt viri sancti. Iste sunt ergo litere veritatem internaliter absc̃ondẽtes:ꝛ ideo penetrãde. ¶Quarto dico q̃ inuenũtur litere veritatem lucidissime declarãtes. Et ideo perscrutãde. Et iste ꝓcerto sunt litere legis noue ꝛ scripture sacre:que scilicet ostendunt fidei veritatẽ. Deꝰ eñ istas literas in suo secreto studio scilicet in mẽte ꝓpria ꝛ in paradiso scripsit ꝛ eas per nuncios suos scz per ꝓphetas hoibus misit:ꝛ noticiam sui volũtatez suam per istas literas hoi intimauit. Uerũ q̃ nõ bñ intelligẽtur:mirit finaliter filium bñdictuz tanq̃ doctorem iustitie:qui istas literas:ꝛ eorum ꝛitatem per nouũ testamẽtũ mõstrauit. ¶Itẽ iste attulit nouas epl̃as quibus veteres tantique litere. s. littere legis mosayce sunt. corrects sicut dicit Hester.viij. Sicut eñ in egꝓto ꝛ in egypto litere mittũtur p colũbas que. s. ad locũ natiuitatis sue volant ꝛ literas seruz tollunt. Sic vere deus p xp̃m ꝛ ꝓphetas ꝛ doctores:qui. s. fuerũt prudẽtes sicut serpẽtes ꝛ simplices sicut columbe. literas istas nobis misit:ꝛ nos p ipsas in fide moribus ꝛscietijs erudiuit. Nonne Aug. Hiero. Ambro. Gregor. Drige. ꝛ alij fuerunt columbe plene literis diuinis ꝛc. ita q̃ cuilibet tali potest dici illud. ij. Thim. iij. Ab infantia sacras literas nosti que te possunt instruere ad salutẽ per fidez que est in xp̃o iesu. Sed quid: reuera sicut columbe tales ꝓpter huiusmodi literas quãdoq; sagittantur ab hostib⁹. Sic vere ꝓpter literas scripture diuine ꝛ scietie theologice quãdoq; sagittãtur ꝛ impetũtur theologi ab hereticis ꝛ seductoribus:ꝛ etiam hodie a scietiarũ mũdanarum professoribus. Multi enim sunt hodie legiste ꝛ canoniste qui tales literatos vilipendũt.ꝛ eos sagittis detractionum ꝛ punctionum inuadunt. In quorum persona loquitur Augu. li. ix. confessionum. ꝛ libro. xiij. cõfessionum. dicens. Fueram inquit pessimus latrator amarus ꝛ cecꝰ aduersus literas de mele celi mellitas. de lumine tuo luminosas. Et certe bene amarus ꝛ cecus:quia certe tales bene sunt ceci qui literas scilicet humanas ꝛ per homines admuentas diuinis ꝓponũt.

diuinis ꝓponũt. ꝛ q̃ ipsarum professores cõtemnũt. se vero alijs anteponũt. Cũ tamẽ dicat Hieronymus q̃ nescit literas qui sacras ignorat. Et Seneca dicit. q̃ ocium sine literis mors est ꝛ viui hominis sepultura. Ideo prosper de vita cõtemplativa. li. iij. dicit sic. Uite cõtemplatiue sectator ad cor illuminãdum cõditorem accedat cõtemplãdo ꝛc. Sequitur. Literarum diuinarum sacris meditatiõibus vacet:in eis diuinitus illuminatus se oblectet:ubi se totum velut in speculi quodam refulgẽte cõsideret quod in se deuũ deprehẽdit corrigat:quod deforme deponat. qõ pulchrum ercolat. quod sanum seruet. quod infirmũ assidua correctiõe corroboret. dñi sui ꝓcepta infatigabiliter legat:efficaciter impleat ꝛ quid sibi cauẽdũ. q̃d delectãdum sit. ex eis sufficiẽter instructus agnoscat. hec Prosper vbi supra. Ista tamẽ prohdoloꝛ sunt cõtra multos theologie ꝛ literarum diuinaruz sectatores:qui. s. optime sciũt dicere ꝛ legere optime disputare ꝛ eligere:nihil tamẽ volũt operari seu facere:ꝛ quod horrẽdum est magis q̃ alij se solent cunctis vitiorum illecebris dedere:ꝛ etiaz cõtra illa q̃ quotidie dicũt ꝛ legunt in vitijs se inuoluere:ꝛ se criminib⁹ irretire. Mõne ergo isti sunt qui literas dãnatiõis et sentẽtie sue secuz ferũt. In curia eñ Romana falsarij in scala ꝛ in patibulo coram omnibus ob cõfusionem maiorem exponũtur. Litere vero quas falsificauerũt ad collum eorum suspẽdumtur in testimonium scilicet cõtra ipsos:quia. s. iste sunt litere false ꝓpter quas ad supplicij cõdemnãtur. Et reuera tales sunt isti:qui. s. secum portãt literas mortis sue:que. s. testimonium ꝓhibẽt cõtra ipsos. inq̃tũ scilicet in literis scripture diuine quas deformãt. pene suis criminib⁹ debite sunt statute. ꝛ inq̃tuz litere sacre scripture ẽs sciũt ꝛ deferũt illos cõdemnãdos ꝛ puniẽdos discernũt. Figurati videlicet i vno milite dauid qui literas mortis sue secum tulit. ꝛ ignoraꝰ quid portabat ꝓpter literas mortẽ incurrit. sicut dicitur. ij. Regũ. xj. Quia ꝓcerto tales lras mortis sue deferũt inq̃tũ sacrã scripturã sciũt. ꝛ tñ que scriptura docet nõ faciũt. sicut eñ ꝛ Lu. xij. Seruꝰ sciẽs volũtatẽ dñi sui ꝛ non faciẽs plagis vapulabit multis. Ista est ergo lra que occidit. spũs autez viuificat ꝛc. ij. Cor. iij. Unde illud Aug. dicẽtis. simplices ꝛ ydiote rapiũt celos. nos cũ nostris lris mergimur in ꝑfundum. Nõ sic ergo: sed habeamꝰ veras literas ꝛ nõ falsas. ꝛ faciamus illa q̃ nobiscum scripta deferimus per bona opera ꝛ nõ cõtraria faciamus. Eccla eñ catholica est illa q̃ sola lris veris vtit. ꝛ in q̃bus vera fides ꝛ vera scientia reperitur. Figurata. Judicum. j. in illa ciuitate que dicitur cariathsepher que interꝑtatur ciuitas literaꝝ. Uerus ꝛ plati ꝛ viri eccli figurãtur in apollime. i. i sole:qui ꝑm astronomos vocatur dñs literarum. eo. s. q̃ ad literas ꝛ scietias habilitat ꝛ disponit. Et ide est ꝑm fulgẽtiũ i michologia sua:q̃ effigies appollinis pingebatur literis erarata ad denotãdũ q̃ quicunq; ecclesiasticus ꝛ maxime prelatus:qui scilicet veri apollinis seu solis iusticie xp̃i dz esse effigies ꝛ ymago. debet literis erarari ꝛ scribi: inq̃tum. s. scietia literarum diuinarum dz ꝓtrahi ꝛ sacra theologia erudiri. j. Parali. xxvij. Jonathan patruꝰ dauid prudens erat ꝛ literatus. Sicut apls erat dicẽs Gall. vj. Duz tempus habemus operemur bonuz ad oẽs maxime ad domesticos fidei. Videte quibus literis scripsi. vobis. que tamẽ sunt hodie cũtra multos ecclesiasticos ꝛ ꝓlatos:q̃ scz sunt hodie non literati. sed ignari. Uñ Esa. xxxiij. vbi est literatꝰ? vbi legis verba ponderãs? vbi doctor paruulorum? q. d. nullus est vel pauci. quia scilicet nimirũ esset si sciret literas sacras cum nõ dicerint Johã. vij. Quomõ literas scit cum nõ didicerit. Quia reuera de multis potest dici illud quod scribit Actu. iij. q̃ scz ipsi sunt hoies sine literis ꝛ ydiote. Patet igitur q̃ inuenũtur litere veritatẽ lucidissime declarãtes. ¶Quinto dico q̃ inuenũtur litere obscurissime suffocãtes. Et iõ refutãde. Et iste ꝓcerto significare possunt sciẽtias mũdiales: que scilz nihil bñt ita certum quin possit obiectionibus obũbrari. vel etiaz sciẽtias magicas aut superuacuas ꝛ ineptas que nihil habẽt clarum aut certuz: sed totũ superuacuũ ꝛ ineptuz. sed de talibus literis nihil ad ꝓsens. Sufficit ꝛc. Uide vbi liber. Scriptura. Docere. Sciẽtia. Studium. Legere ꝛ cetera similia

Liuor. A Nota q̃ color blauus. liuidus. vel subniger significãt quasi idem. Liuor etiaz ꝓprie dicitur quando cutis ꝛ caro percutitur. ꝛ in subnigrum colorẽ ꝛ squalorem vertitur. ita q̃ ipsa cutis nullatenus perforatur. Et in hoc casu licet cutis sit integra. ꝛtus tñ remanet caro lesa. De qua Ecci. xxviij. Flagelli plaga liuorẽ facit ꝛc. Igit dico q̃ generaliꝛ p liuorẽ intelligit tribulatio. sicut de xp̃o. Esa. liij. Cuius liuore sanati sumꝰ. Mũq; simplex correctio vel flagellatio. sic de seruo maliuolo q̃ nõ corrigit plagis dicit Ecci. xxiij. Mõ seruꝰ in terrogatꝰ assidue a liuore non minuitur ꝛc. Mũq; vero liuidia facit hoiem liuidum atq; tristẽ. De quo dicebat ille lamech qui occiderat adolescẽtem in liuore suo. Gen. iij. Occidi virum in vulnus meũ. ꝛ adolescẽtem in liuorẽ meũ. Mũq; ficta hypocrisis ꝛ cõuersatio: que. s. cutẽ. i. exteriorez apparẽtiam hz sanam interiorẽ vero cõscientiã famosam. De quo Esaie. j. Uulnus ꝛ liuor ꝛ plaga tumẽs a plãta pedis vsq; ad verticez nõ est in eo sanitas. De istis aũt nihil amplius: q̃ paucissime sunt autoritates. Uide vbi Invidia ꝛ ypocrisis ꝛc. similia.

Locuples. A Nota q̃ locupletare idem est qõ ditare. Et locuples idez est quod dines. Et potest dici q̃ in scriptura reperitur.
Locupletatio tẽporalis que cito deficit.
Locupletatio virtualis que mentem ꝑficit.
Locupletatio eternalis que totũ reficit.
De tẽporali cito deficiẽte dicitur Eccle. xxj. Domus que nimis locuples. est annullabitur. de virtuali ꝛ ꝑficiẽte dz Sap. viij. Si iqut diuitie q̃runt: q̃d sapientia locupletius. Et. ij. Cor. vj. Sicut egẽtes multos ãt locupletantes. de supernali seu eternali semper reficiente dicitur Apoc. iij. Suadeo tibi emere auruz ꝑbatum ignitum vt locuples fias. Igitur de locupleta tione tẽporali solum dicam q̃ ista est.

Filia parcitatis.	Mõ locupletatio seu
Emula vanitatis.	diuitiaruz acq̃sitio fit
Nebula veritatis.	filia ꝑcitatis ꝑz Eccl.
Aduersaria voluptatis	xj. vbi dicitur. Est q̃ lo
Temeraria caritatis.	cupletat parce agẽdo.

¶Itez q̃ sit emula vanitatis hoc est dictu q̃ diligat tactãtiã ꝛ vanitatem patet Apoc. iij. vbi dicit. Dicis inq̃t q̃ diues sum ꝛ locupletatus sum ꝛ nullius egeo: cuz sis miser ꝛ miserabilis:ꝛ pauper:ꝛ cecus:ꝛ nud⁹. ¶Itẽ q̃ sit nebula veritatis:ꝛ q̃ sit illud per qõ nebula ignorãtie generat in aĩo ꝑz Ecci. xxvij. Qui q̃rit locupletari auertit oculũ. ¶Itẽ q̃ sit inimica voluptatis: ꝛ q̃. s. voluptas ꝛ superfluitas sit illud qõ fieri diuitẽ nõ ꝑmittit. patet Ecci. xix. vbi dicitur q̃ operarius ebriosus nõ locupletabitur. ¶Itẽ q̃ sit temeraria charitatis inq̃tũ. s. odia ꝛ inimicicias gignit. ꝑz Treñ. j. vbi dz q̃ inimici i hierusalẽ locupletati sunt ꝛc. Uide de diuitijs in locis quasi infinitis ꝛc.

Locus. A Nota q̃ locus est illud in quo vnaqueq; res dicitur collocari. Et est locus ꝓprius ꝛ improprius. Locus proprius est rei conseruatiuus et quietatiuus. et sui motus ꝛ fluxus terminatiuus. In loco enim ꝓprio vnaquecq; res quiescit. Locus improprius est rei destructiuus ꝛ afflectiuus quia in loco improprio nulla res cõsolidatur aut requiescit. Nota ergo q̃ duo sunt genera loczum materialiũ p que intelliguntur duo genera locoꝝ spũalium. Sunt enim loca bona ꝛ loca mala. Loca bona sunt loca propria: illa scilz in quibus mens humana dz habitare:ꝛ in q̃b⁹ põt esse suũ spũale seruare. id est

Universidad de Deusto
Biblioteca

appetit9 ꝛ mot9 ꝓprios quietare. Et ꝑ talia loca posſum itelligere oīa q̄ hō dz ſpūaliter ſreq̄ntare. Sicut eſt cōſcīētia interior: bona ſocietas exterior: paradiſus ſupior. infern9 vero inferior. Jn iſtis eī quatuor locis debēt hoīes ſpiritualr manere: ꝛ ſe ibi cordialr collocare. Muta. ſ. locus noſter debet eſſe.

Jn cōſcīētia interiori ad ipſius meditationē.
Jn ſocietate bona exteriori ad ipſius frequētationēl
Jn paradiſo ſupiori ad ipſius cōtemplationē.
Jn inferno inferiori ad ipſius cōſideratione.

Iſta eī ſunt quatuor loca ſpūalia que ſunt aīe cōſeruatiua ꝛ locatiua ꝛ fundatiua. ¶ Et primo quidē eſt loc9 interior q̄ eſt deputādus. ꝛ iſte eſt loc9 cōſcīētie. q̄ ꝓcerto dz eſſe loc9 valde mūdus. ꝛ tō lachrymis cōpūctiōis dz ſepi9 eſſe rigat9 ꝛ lot9 Apes eī valde diligūt locū mūdū. Et de ſuis alueariḃus ꝓiciunt feces ſuas. nec manēt libēter in loco mali odoris. Sic vere nos debem9 habere locū mūdū pure cōſcīētie. ꝛ exin de feces pctōrū debemus abluere. vt ibi tam nobis q̄ deo mundū habitaculū ꝓparem9. Deꝰ eī in loco imūdo ꝛ fedo nō diligit habitare. pſ. Deus i loco ſancto ſuo. Jn tali eī loco dz hō locari. inq̄tus ſemp dz in ꝓprīa cōſcīētia meditari. Pſ. Dnus eſt ſol ꝛ congregati ſunt ꝛ in cubilib9 ſuis collocabunt. ¶ Item dico q̄ eſt loc9 exterior q̄ eſt frequētandus. Et iſte eſt loc9 bone ſocietatis. Locus eccleſie vel religionis vel bone ſocietatis ꝛ ſimiliū. Locus dico ꝓprie religiōis vel eccliē. Uñ de Jonatha dicit. j. Mach. x. q̄ ipſe in arce ſyon collocauit viros qui legē facerēt. Apes eī ſeruāt loca ſua ꝓprīa. ꝛ nūq̄ inuadūt aut impetunt aliena: q. ſ. loca in quibus locati ſum9 ꝛ vocati. ꝛ gradus ꝛ ſtatus quibus ſumus inſtituti debemus diligere ꝛ tenere ꝛ alioꝝ loca ſtatus aut bñficia nō ambire iij. Reg. xiij. Cōtentus eſto gloria tua: ꝛ ſede in loco tuo. Locus ēt ſocietatis bone ꝛcōgrue. q. ſ. hoc eſt q̄ ſumme proficit ad ſcientiam ꝛ ad mores. Uide alibi de ſocietate. Jō de quolibet pōt dici illud. iij. Regū. iij. Collocauit eū ſuper lectulū hois dei. ¶ Itē eſt locus ſuperior qui eſt affectādus. Et iſte eſt paradiſus. Jbi eī eſt deus. ꝓprie locus ꝛ ſedes mentis noſtre q̄ ſicut ignis ſuperius habet locum ſuū ſcz in ſpera ꝓprīa que ſurſum eſt. ꝛ ideo ignis qui eſt hic inferis ſicut in loco extraneo non quieſcit ſed ſurſum ad locuz ſuum ꝓprium ſemp nititur eleuari. Sic vere cariſſimi mens humana que ſurſuz in deo habet locū ſuū ratione originalis creationis. ꝛ ſurſum i paradiſo ratione requietionis. que tamen hic iferius mole corꝓis detinetur ſemp debet iſtū locum appetere. ꝛ ſe ſuperius eleuare. Eccl. j. Ad locū vnde exeūt flumina reuertunt. Jn tali ergo loco collocat deus per cōſideratione ꝛ affectione hoies ſibi deuotos. ipſoſq̄ facit cōtemplatiuos ꝛ altos Job. xxxvj. Reges in ſolio collocat. Et. j. Eſdre. iij. Collocauerunt altare ſup baſim ſuaz. Baſis eī noſtra eſt deus ꝛ gloria eterna vbi ſolum mens humana quieſcit nunc fide. tandē ſpe; q̄n ſcz ſm pſ. Deus de ſtercore erigit pauperez. vt colloꝛet eum cum principibus. ¶ Itez eſt locus inferior q̄ eſt meditandus. Et iſte eſt locus inferni. Sicut eī locus talparum eſt ſub terra. locus vero piſcium eſt in mari. locus reptiliuz eſt inferius in cauernis. Sic vere cariſſimi locus noſter debet eſſe per conſiderationem inferius in terra mortalitatis in cauerna ſepulchri. ꝛ in mari amaritudinis ifernalis. Sicut eī in locis inferioribus ꝛ ꝓfundis melius ſeruant bona tempore eſtatis ne corꝛūpantur: ꝛ maxime vina debilia: quia talia in eſtate a corruptione nō ſeruarentur. niſi in locis ꝓfundis ꝛ infimis tenerent. Sic vere in eſtate ꝓſperitatis hoies impfecti ꝛ debiles a corruptōe peccati non ꝓſeruantur: niſi inferius in ꝓfundo loco mortis ꝛ inferni ꝑ cōſideratione continue colloꝛcentur: vt de talibus poſſit exponi illud Judicum. ij. Aſcēdit angelus dñi de galgalis ad locū flentiū. De dauid ēt dicit. j. Reg. xxiij. Mō ipſe habitabat in deſerto i locis tutiſſimis. Uñ etiā Dauid dicebat i pſ. Collocauit me i obſcuris ſicut mortuos ſeculi. Et de ſepulchris ēt poteſt dici illud Oſee. xj. Collocabo eos in domibus ſuis. Jſta ſunt ergo loca ꝓprīa. ſalubria ꝛ vtilia vbi boni debēt manere ꝛ a locis cōtrarijs reſilire. ¶ Sed loca mala ꝛ impꝛopria ſunt illa que nondant aīme requiem vel quietez: ſicut eſt mūdus peccatum ꝛ infernus. Jn iſtis eī hō ſicut in loco impꝛoportionato: ꝛ ideo nō inuenit delectationez: ſicut patet de membꝛo extracto de loco ꝓprio ꝛ ad locū aliuz trāſpoꝛtato: quod nō quieſcit niſi iterum in locuz ꝓpꝛium reuertatur. Sic vere locus huius mūdi ꝛ peccati ſunt loca talia: in quibus ꝓcerto homo nō poteſt quieſcere vel gaudere: ſed magis ſolet pati triſtitiam ꝛ dolorem. Jdeo bene conſulitur Eccl. xj. Cōfide i deo ꝛ mane in loco tuo. quaſi diceret. loca viatoria ꝛ vitioſa debes deſerere: ꝛ in loco tuto ſicut ſupꝛa dictum eſt mentaliter vel coꝛporaliter remanere. Sicut enim piſcis extractus ab aqua vbi eſt ꝓprius locus ſuus moꝛitur: ſi vero ad aquā reduct9 fuerit valde gaudet: delectatur ꝛ viſibiliter ꝓſolatur. Sic vero bom ſi aliquo caſu alicuius tēptatiōis extra loca ſua ꝓpꝛia ejeciātur: ꝛ ad loca ficca peccati vel mūdi trahātur: merito triſtāt ꝛ deſolātur. Si vero inde euaſerint. tūc ſumme ſolēt letari: ꝛ in deo q̄ plurimū gloriari. Hic videbatur gaudere dauid dicēs in pſ. Hō cōcluſiſti me i manu inimici: ſtatuiſti in loco ſpacioſo pedes meos. q. d. gaudeo q̄ loca periculoſa exiui: ꝛ ad loca tuta ꝛ optima me tranſueri. Aduerte ergo q̄ hic quatuor ſunt p̄ncipalr loca a quoꝝ duob9 ſe gaudet euaſiſſe. ꝛ quoꝝ duo ſequebat intra ſe. videlicet.

Locus ſtrictus ꝛ ſterilis.
Locus durus ꝛ flebilis.
Locus tutus ꝛ vtilis.
Locus latus ꝛ fertilis.

¶ Mūdus eſt locus arte ſterilitatis quod oſtēditur cum dicitur. Cōcluſiſti. Jnfernus eſt locus dure penalitatis: quod oſtēditur cuz dicitur. Jn manu inimici. Eccleſia eſt locus tute ſecuritatis. quod oñdit in verbo. Statuiſti. Paradiſus eſt loc9 lat9 ꝛ fertilis. quod oñdit cum dz. Jn loco ſpacioſo pedes meos.

Primus eſt locus, peccatoꝝ mūdialium.
Scds eſt locus damnatoꝝ infernalium.
Tertius eſt locus perfectoꝝ ſpiritualium.
Quartus eſt locus beatoꝝ ſupernalium.

¶ Primo ergo dico q̄ hic oſtēditur locus arte ſterilitatius. Et iſte eſt mūdus qui eſt locus ſtrictiſſimus ꝛ artiſſimus ꝛ inſatiat9: mtm q̄ nō pōt ſufficere ad ſatietatē vnius cordis. q̄ oñditur cum dz. Concluſiſti. Mūdus eſt eī ſicut carcer vbi peccatores inuicē cōcludūtur ſimiles auib9 q̄ ꝑcluſe i cauea priſtinā libertatē obliuiſcūtur: ꝛ ac ſi nō eſſent cōcluſe ibi cantāt ꝛ modulātur. Piſcis ēt qui intrauit ſpoꝛtulā piſcatoris nō ꝓcipit ſe cōclūſum nec libertate ꝓuiſtū q̄diu durat pabulū cui9 dulcedine eſt ſeu attractus: q̄n nō de aqua extrahit. tūc ſe fuiſſe deceptuz cognoſcit ꝰ ptū poſt recalcitrat ꝛ recedit. Sic vere peccatores in artiſſimo carcere: in ſtrictiſſima cauea: in anguſtiſſima ſpoꝛtula hui9 mundi ſunt cōcluſi. Uerūtñ hic iuenīūtur pabula diuitiarū ꝛ deliciarum: hinc eſt q̄ artitudinē ſue habitatiōis nō coguoſcūt. ſed ſe in locu latiſſimo eſſe credūt: ꝛ ꝓpter hoc exultāt ꝛ modulātur: libertatem patrie nō meditātur: ꝛ nullam aliam eſſe meliꝛem gloꝛiam arbitrātur. Unde Exodi. xxiij. Coartati ſunt in terram: cōcluſit eos deſertū. Jn moꝛte tamē quādo extra aquā mundane ꝓſperitatis ponentur: tunc ꝓcerto clauſos ꝛ captos ſe fuiſſe fatebūtur. Cōcluſit ergo eos deſertum. Mundus eī dicit deſertū ꝓpter bonoꝝ ſterilitatē: dicit cōcluſio ꝓpter ſpacij modicitatē: q. ſcilz minoꝛ ſtella maioꝛ eſt toto mundo. id eſt tota terra. Et bene dicitur concluſio: q. ſcilz nos ſumus in hoc mūdo cōcluſi in ambitu ſphere aeris: ſphere ignis: ſphere etheris: et ſphere celi.

Nos eī ſumus hic ſicut in cētro: ꝛ ideo in loco valde arto ꝛ ſtricto: ꝛ ideo nos debem9 aliū locū mētaliter appetere: ꝛ illum locū abhoꝛrere: dicētes. Eſa. lviij. et xlix. Anguſtus eſt mihi hic locus da mihi locum vt habitem. Sun9 igit ſicut ignis qui inter oīa clemēta eſt maxime libere cōditionis: qui in vētre nubis concluſus locum abhoꝛrens frangit ꝛ exit: q̄d idem fit de vento incluſo in coꝛde terre qui locum abhoꝛrēs terrā frangit et etiēs terre motū facit. Ita vere nos q̄ in iſto loco arto. videmus nos incluſos ꝛ detētos. debem9 locum iſtum naturaliter abhoꝛrere. ꝛ exinde mētaliter fugere ꝛ exire. Uñ Eſaie. lviij. Dilata locum tentoꝝ: et clauos tuos conſolida. Et ſi vis nota q̄ locus hui9 mundi fugiendus eſt. quia eſt Locus.

Superbie et elationis.
Auaricie et ambitionis.
Jniuſtitie et inuaſionis.
Fraudulētie ꝛ deceptionis.
Jmmundicie et infectionis.

Eſt dico locus ſuperboꝝ. Unde Job. xxiij. Dedit ei dom9 locū penitētie: ꝛ ipſe eo abutitur in ſuperbia. ¶ Eſt etiam locus auaroꝝ. Unde iſte eſt ſicut mons ethna: vbi cōtinue flāmat ignis: q. ſcz in loco hui9 mūdi ignis auaricie ſemp feruet: vnde Job. xxviij. Terra de qua oꝛiebatur panis in loco ſuo igni ſubuerſa eſt. ¶ Eſt inſuper locus inuſtoꝝ quia ſcilicz ſicut in mari maioꝛ piſcis comedit ꝛ deuoꝛat minoꝛem. ſic in mūdo Abacuc. j. Facies hominis ſicut piſces maris. Hō figuratur in ſomno pharaōis qui vidit ſeptē pingues boues que paſcebātur in locis paluſtribus. Itez vidit alias ſeptē valde macres que paſcebantur in ripa fluminis in locis virētibus. Macres nō boues: pingues et pulcras deuoꝛauerūt ꝛ earū pulcritudinē conſumpſerūt. Muta vere iſtud eſt regulare q̄ in locis paluſtribus ꝛ virētibus. i. in mūdi ꝓſperitatib9 q̄ macres deuoꝛant pingues ballim pauperes deuoꝛāt ruſticos diuites: mali comedūt bonos impij deuoꝛāt innocentes. Unde de iſto loco dicit. Job. xxiij. Hec ſunt ergo tabernacula impiꝝ: iſte locus eius qui ignoꝛat deum. ¶ Eſt etiā mūdus iſte locus deceptoꝝ. vñ Joſue. xxiij. Perreꝛerūt ad locū iſidiarū. ¶ Et ēnibilomin9 locus immundoꝝ Unde in ps. Jnuenit eī in terra deſerta i loco hoꝛroꝛis ꝛ vaſte ſolitudinis. Ubi aduerte q̄ mūdus eſt locus. Aſpere penalitatis: quia terra deſerta. Jmmūde fecūditatis quia locus hoꝛroꝛis. Jmmēſe ceitatis vaſte inquit ſolitudinis. ¶ Iſte aūt eſt locus tribulationis quia terra deſerta ideſt aſpera ꝛ inculta. Marci. vj. Deſertus eſt locus hic. Hominū maculatuus. quia locus hoꝛroꝛis Dañ. xj. Stabit in loco ei9 viliſſimus: nullius ſatiatur9. Muta locus vaſte ſolitudinis Apocaly. xvj. Jn ſolitudine habebat locum paratuz. Patet igitur q̄ hic oſtēditur aliquid de loco artiſſime ſterilitatis. Jdeo inquit. Concluſiſti. q. d. quid eſt locus vbi homines ſtricte concludunt. ¶ Secūdo dico q̄ eſt quidaz locus duriſſime penalitatis. Et hoc oñditur cum dicit. Jn manus inimici. Jn inferno eī ſunt damnati in man9 inimicoꝝ. ſ. demonū: quod eſt eis maximū toꝛmētuz atq̄ pena. Jurta illud Hiere. v. Seruietis dys alienis qui nō dabūt vobis requiē die ac nocte Et Hiere. xvij. dicit. Seruire te facia inimicis tuis. De iſto aūt loco vide ſupra vbi. Adduxere. in illa autoꝛitate diuiſa. Adduxiſti nos in locū iſtū peſſimū ꝛc. Et nota q̄ infern9 dꝛ locus: q. ſ. ibi dānati locātur ꝛ ſtabiliter ſtituātur. Uñ poſſum9 notare q̄ iſte ē. ſ.

Locus timoꝛis meſtimabilis.
Locus erꝛoꝛis meuitabilis.
Locus tenoꝛis meuaſibilis.
Locus doloꝛis immitigabilis.
Locus laboꝛis indefectibilis.
Locus ardoꝛis inextinguibilis.

Jbi eſt locus timoꝛis: vbi dammati poſſunt dicere illō Job. xxxvij. Super hoc exꝑauit coꝛ meū: ꝛ motū eſt de loco ſuo. Item ibi eſt locus erꝛoꝛis Job. xxxviij. Tene brarū quis locus eſt: Item ibi eſt locus tenoꝛis: q. ſcz illi qui ſunt ibi inuaſibiliter tenent. Unde Eccles. xj. Lignū in quocunq̄ loco ecciderit: ibi erit. Et Job. xlj. Ad locum alium nō feꝛtur. Iſte eſt locus doloꝛis ꝛ iō ſicut piſces nō libēter vadunt ad locū vbi vident alios fuiſſe occiſos: ꝛ vbi ſentiūt ſanguinē occiſoꝝz. Sicut nec nos debem9 trahere verſus infernū vbi oēs malos fuiſſe videmus occiſos et damnatos. Jdeo mādabat dives epulo fratrib9 ſuis ne ꝑ ipſi veniāt in hunc locū toꝛmētoꝝ. ſicut dꝛ Luce. xvj. ca. Item eſt locus laboris. Unde de demonio dꝛ Mathei. xij. Quod ambulabat per loca arida ꝛ imaquoſa querēs requiē ꝛ nō inuenit. Item eſt locus ardoris: quia ſicut dicitur Ezechi. xlij. Combures eos in loco ſeparato domus. Patet ergo q̄ eſt quidā locus duriſſime penalitatis. Jn manus inquit inimicoꝝ. ¶ Tertio dico q̄ eſt quidam locus tutiſſime ſecuritatis. Et iſtud oñditur cū dicit. Statuiſti ideſt tute ſtabiliſti. Statutio enim ſignat ſtabilitatem et ſecuritatem. Et iſte ꝓcerto locus nihil aliud eſt q̄ locus eccleſie vel religionis locus fidei gratie et bone ſocietatis et congregationis. Loc9 eī ad hoc quod ſit tutus debet eſſe.

Baſſe fimdatus.
Alte leuatus.
Aquisvallatus.
Uictu ditatus.
Armis dotatus.
Muris venuſtat9.
Uiris frequētatus

Talis vero locus eſt eccliа vel religio quia. Baſſe fimdatur per humilez ſubiectionem. Alte leuat9 per celoꝝz affectionē. Aquisvallat9 per flebilē compūctionē. Uictu ditatur per euchariſtie refectionem. Armis dotatur per penitētie macerationez. Muris venuſtatur per angelorū viſitationem. Uiris frequētatur per bonarū perſonarū aggregatiōz. Et ideo breuiter iſte eſt: locus tutus locus firm9: loc9 ſecurus. Unde. j. Regum. xxiij. Ecce dauid latitat in locis tutiſſimis in colle achile. Turus eſt dico: q. fundatur per humilitatem. Unde. j. Mach. vj. Per loca humilia ibant caute. Item tutus eſt: quia leuatur ꝑ contemplationis ſublimitatem. Uñ Gene. xxviij. Quā terribilis eſt locus iſte: vere non eſt hic aliud niſi domus dei et porta celi. Item eſt tutus. quia aquisvallatur per lacrymationis flebilitatem. Unde Eſa. xxxij. dicitur q̄ hieruſalem eſt locus fluuioꝝ rimi latiſſimi et patētes. Item eſt tutus: quia cibus9 ditatur per euchariſtie ſatietatē. Unde Deuter. xxiij. Comedes in cōſpectu domini dei tui in loco quem elegit. Item eſt tutus: quia armis munitur per penitētie aſperitatem. Aſperitas enim penitētie ſunt arma ſpiritualia quibus homo militat contra carnem. Et idem de Ieſu dꝛ Luce. xiij. quod ipſe receſſit in deſertū locum quando voluit de dyabolo triumphare. Apoc. xij. etiam dicit quod mulier cui draco inſidiabatur fugit in ſolitudinem vbi habebat paratum locum a deo: et ſic a draco ne non fuit leſa. Sic vere mulier ideſt anima cui draco. i. dyabolus non ceſſat inſidiari. ſtatim debet fugere ad ſolitudinem religionis et penitentie ꝛ ibi accipere locum et habitaculum ſuū vt ſic poſſit euadere draconis iſtius nocumentum. Item eſt tutus quia muris venuſtatur per angelorum viſitationē. Judic. ij. Aſcēdit angelus domini ad locum. Item eſt tutus: quia a viris frequentat9 per bonarum perſonarum aggregationem Judicū. xix. Pergamus ad locum noſtrum. ſ. eccleſie. religionis. vel bone ſocietatis. Iſte eſt igitur locus tute ſecuritatis. quod oñditur cū dicit. Statuiſti. Stare enim ſtatuere et conſtituere ſignificant quādam firmitatez: et loci et ſtatus ſecuritatē vnde. Ero. xxj. Conſtituā tibi locum in quo fugere debeas. Jdeo bene cōſulitur. Joſue. v. Tolle calciamenta de pedib9 tuis: locus eni in quo ſtas terra ſancta eſt. Ubi aduerte. quod religio vel eccleſia eſt loc9 paupertatis. Jdeo dicitur. Tolle calciamenta. q. d. neceſſe eſt q̄ ſis nud9

Locus caritatis: quia ibi ſunt pedes per quos deſignantur affectiones. Locus firmitatis quia iſte eſt locus in quo ſtas. Loc9 puritatis: quia terra ſancta eſt.

Patet ergo quod est loc⁹ tute securitatis. ¶ Quarto dico ꝙ est locus qui est loc⁹ grandis felicitatis. Et iste est locus paradisi qui est locus beatorum quod ostenditur cum dicitur. Spacioso. Unde Gene. xxiij. Palearum ⁊ feni plurimū est apud nos et locus spacios⁹ ad manendum. Eta ducte q̄ iste locus est tumme appetendus: quia ibi est.

Bonorum plenitudo.
Laborum quietudo.
Honorum celsitudo.

Est dico ibi plenitudo omniū bonorū Judicuz. xviij. Dabit nobis dominꝰ locum in quo nullꝰ rei erit penuria. Item est ibi quietudo oīm bonorū laborū. Ūñ in ps. dicitur. In pace factus est locus eius: ⁊ habitatio eius in syon. Item ibi est celsitudo oīm bonoruz q̄ ficut dicitur. Esa. lx. Locum pedū meorū glorificabo. Et ideo breuiter sicut illi qui sunt in loco sterili libenter se transferunt ad fertilem. Illi qui sunt in loco litigioso libenter se transferūt ad locū pacificum ⁊ amicabilem. Illi qui sunt in loco vili ⁊ infamī libenter se trāsferūt ad locū nobilē. Sic vere charissimi nos qui in hoc mūdo sumꝰ in loco sterili litigioso ⁊ infami: debemus nos transferre mentaliter ad paradisum vbi est locus fructificus pacificus ⁊ excelsus. Ad q̄ nos vtiq̄ debet inducere exemplū xpi et predecessorū nostrorū qui istū locū desideraverūt dilexerūt ⁊ obtinuerunt. Quia sicut cerui et elephātes sequūtur illū qui primo precedit natando. Sic nos debemus xpm ⁊ sanctos sequi qui nos ad locum istum mente ⁊ animo anhelauerunt et tandē corpore precesserunt. Quod figuratum est in filijs israel. Exodi. xl. ⁊ Sapiēti. xix. Qui nubem superstantez sequebātur: ⁊ siue staret siue moueretur ad quēcunq̄ locū declinabat mouebātur. Ma sc̄z nos debemus per imitationē sequi sanctos: quivt nubes per mundi aerem cucurrerūt ⁊ ad locum paradisi cum impetu volauerunt. Quia sicut dicit Ezech. j. Ad quem locū declinabat que prima erat sequebantur ⁊ cetere. De isto ergo loco christus exiuit carnē assumendo. Ma sicut dicut dicitur Esa. xxvj. Egredietur dominus de loco sancto suo. Ad istum locum etiā xps redijt celum ascēdendo q̄ sicut dicitur Eccles. j. Oritsol et occidit: ⁊ ad locū suū reuertitur. Et sic ergo ptz charissimi ꝙ quatuor sunt principalia loca. videlicet

Locus peccatorum.	Sufficit vide sup̄
Locus damnatorum.	de domo ⁊ cuita
Locus perfectorum	te de habitare et
Locus beatorum.	infra de manere.

Locusta. Cum locusta sit vermis seu anīal sex tupes seu alatum. q̄ sc̄z a parte anteriori seu ad latus habet quatuor pedes parvos. a parte vero posteriori duos habet longos et magnos quibus sc̄z se inaltat ⁊ eleuat quādo salit. Est enim anīal q̄d ambulare vel currere nunq̄ nouit immo semp̄ vel volando vel saltādo trāsferre corpus proprium consueuit. Est etiam animal oze quadrāgulū dentibus armatum flozū ⁊ herbarū corrosionibus aptū vnicū habēs intestinū: ⁊ in cauda portans aculeū. Est etiam animal ꝑm Plinī. ordinatissime disciplme consueuit eniz per turmas incedere. excubias ⁊ exploratores ad prēuidendū loca vbi incedere debeant premittere: et post illos locis certis preuisis solet locustarū exercitus totus ire ita ꝙ ꝑm Plinīū expeditionū ⁊ ordinationuz industria in factis bellicis a locustis ad homines venit et castrozū situs exercituūq̄ ordines humanum genus per locustas primitus adinuenit. Scriptum est enim Job. xxxv. Quod deus docet nos superiumenta terre: ⁊ in auibus celi erudit nos. Et procerto herbis victualibus inueniēdis aliquotiens volant sicut exemplificat hystoria Quod semel locuste a spica volauerunt: ⁊ per modū maximi exercitus vndiq̄ discurrentes: omnia blada prout erant in herbis consumpserunt et tandem ad mare flandrie vementes p flatus ventorum in mare perierunt ⁊ putruerūt. Tandem vero ad maris littus reiecte: aerem infecerūt: et mortalitatē per totū regnū vndiq̄ genuerūt: et epydimiam vna cum siccitate ⁊ fame vbiq̄ induxerūt. Sūt enim locuste sale durate in aliquibus regionibus cibus pauperum et miserorū indigentiū nutrimentuz. sicut dicit. Jsido. Jgitur per locustam possum intelligere virū iustum impium et dyabolum.

Nam vir iustus viuit ordinate.
Dyabolus mordet obstinate.
Nam inustus saltat effrenate.

Prio ergo dico breuiter ꝙ locusta signat virum iustū et hoc procerto: q̄ ordinate debet viuere per discretionem. Pedes posteriores. i. affectus bonorū futuroruz que sc̄z post nos venīūt debz habere ceteris longiores durabiliores ⁊ maiores per eternorū desiderū et dilectionē. Debet alte saltare ⁊ volare per cōtēplationem Tandē pauperū cibus ⁊ alimonia debet esse per elemosynam ⁊ cōpassionē. Et tādē de floribus sacre scripture ⁊ bonorū exemplorū impinguari per gratiaz et deuotionē: seu etiam per studiū ⁊ lectionē: vt sic exponatur de virtute discretionis illud Proverb. xxx. Regem locusta nō habet ⁊ per turmas suas egredit. De virtute vero deuotionis cōtemplationis ⁊ eruditiōis exponatur q̄d dicit. Eccles. xl. Florebit amigdalus: impinguabitur locusta: dissipabitur caparis. De virtute vero elemosyne ⁊ compassionis exponatur illud Math. iij. ꝙ esca beati Joh̄ānis baptiste erāt locuste Pōt ergo significare virum iustū. ¶ Secūdo dico ꝙ quādoq̄ potest significare dyabolū. Demones em̄ inter se habent turmas et ordines ⁊ ad nocēdum hominibus ordinatas exercituū legiones: solēt etiam tentando cūcta cōsumere ⁊ in illis quos depascūt solent eruere viride ⁊ pulcrū visu. i. omne q̄d per gratiam est nitidū ⁊ honestate floridū ⁊ amenū cōsumere: et p tribulationes acriter rodere ⁊ mordere ⁊ cum ore quasi dripertito hoc est dictu per quatuor mūdi partes oia devorare. Figurati etiam in illis locustis que in egypto quicquid fuit viride corroserūt sicut dicitur Exo. x. De quo in ps. dixit. Venit locusta ⁊ bruchus cuius nō erat numerus. ⁊ comedit oīne fenū in terra eorum ⁊c. Et alibi. Dedit erugini fructus eorum et labores eor locuste. Et si vis applica figuram que ponitur Apoc. ix. de locustis que exierūt de fluuio ⁊ puteo abyssi. Ut de etiam alibi. Locusta ergo quādoq̄ signat dyabolū ¶ Tertio dico ꝙ quādoq̄ signat hoiem impiū et iniquum. Impij enim more locustarum.

Ventre sunt voraces.	Habēt dico vētrē valde vo
Dente sunt mordaces	races: q̄ facit ingluuies ⁊
Penna sunt volaces.	gulositas. Locusta em̄ re
Crure sunt saltātes.	spectu corpis maximū ha
Humero sunt capaces.	bet ventrē. Sic tales vidē
Cauda sunt minaces.	tur habere ventrē omnipo

tentē: q̄. s. nō possunt sufficere ad eos satiādū vlle res deutero. xxviij. Locuste devorabūt oīa. ¶ Itē habent dentē valde mordacē q̄d facit detractio vel rapacitas Quia revera mali habēt os quadrangulū inquātum sc̄z obloquēdo de inferioribꝰ ⁊ superioribꝰ: de amicis et inimicis ipsi quadragulātverba sua. Herbas etiaz et gramma rodūt inquātum. s. quotiēs ⁊ vbi possunt ipsi cōsumūt ⁊ diripiūt aliena. Unde Judicū. vj. dicit ꝙ madian et amalech ⁊ ceteri oriētalū nationū apud filios israel figentes tētoria: prout erant in herbis cūcta vastabāt. Sequit. Et instar locustarū vniuersa cōplebant. Et Joelis. j. dicitur ꝙ residuū eruce comedit locusta. ¶ Itē habēt pennā valde volacē: q̄d facit ambitio vel pompositas: q̄. sc̄z isti sunt qui per ambitionē volūt volare: ⁊ per pompositatē superbiā ⁊ iactantiam semp̄ sursum ad status magnificentiā anhelare Exo. x. Ventus vrens leuauit locustas que ascēderūt sup̄ terrā egypti. Verūtamē sicut locusta diu nō volat sed citissime cadit ad ima sic volatus ⁊ status supbox breuis est: q̄ cito pereūt ⁊ descendūt. Ūñ Exo. x. dicit. ꝙ ventus occidētalis vehemētissimus arreptā locustam proiecit in mare. Ventus em̄ iste occidētalis signat infortuniū seu mortē quib⁹. s. tales in mare. i. in amaritudinē infortuniox deiciūtur: ⁊ infernalem voragimē devoluunt. Unde Eccl. xliij. Tēpestas aquilonis ⁊ cōgregatio spūs: ⁊ sicut auis deponēs ad sedē dum aspergit nuem ⁊ sicut locusta demergēs descensus eius. ¶ Item habēt tybiam valde saltantē q̄d facit mōstātie mutabilitas: q̄. sc̄z isti sunt qui numq̄ in eodem statu permanēt: sed per mōstantiam de desiderio ad desiderū: de beneficio ad bñficium semp̄ saltant. Idco scriptura comparat tales vmbre que valde instabilis est nature ps. Sicut vmbra cuz declinat ab latus sum et excelsus sum sicut locusta. ¶ Itē isti habent aculeū valde minacē: q̄d facit ꝓditio vel fallacitas: q̄. sc̄z tales in cauda. i. in fine semp̄ solēt aculeum habere hoc est dictu. pungere vel ledere: ⁊ ꝓditionem et fallaciam exercere Apoc. ix. Similitudo locustarū similes equis paratis ad prelium. Sequitur. Et aculei erant in caudis. ¶ Item habent numerū valde cacem: quod facit ipsorum multiplicitas q̄ procerto sicut locustaruz infinita est multitudo: sic sicut dicit. Eccles. j. Stultorū infinitꝰ est numerus ps. Dixit ⁊ venit locusta et bruchus quorū non erat numerus. Cōmune em̄ est in natura ꝙ illa q̄ minus valent magis multiplicātur certe q̄d tam in fructibꝰ arborū q̄ in fetibꝰ animalium inuenit. Unde de malis dicit Hiere. xlvj. Multiplicati sunt super locustas ⁊ nō est in eis numerus Iste sunt ergo sicut ille locuste de quibus supra dictum est: q̄. sc̄z pro suis pascuis. i. pro tēporalibus acquirēdis mare transuolāt: aliena devastant ⁊ dissipāt tandem mare inferni subintrāt. ita quod putredo sue infamie: ⁊ suorū malorum exēplorum sanies: alios infercium atq̄ grauant. Sic igitur patet quomodo ꝑ locustam potest intelligi impius dyabolus et iustus. Transiui faciliter quia in multis locis ponunt exempla varia de locustis ⁊c. Sufficit.

Longanimitas. Nota quod lōganimitas idē est q̄d animi stabilitas. Accipit em̄ pro patiētia. pro perseuerātia: pro benignitate seu modestia. De deo em̄ dicit in ps. q̄d ipse est longanimus ⁊ multū misericos: Uiro etiā iusto precipit. ij. Cor. vj. apostol⁹ dicēs. Exhibeam⁹ nos sicut dei ministros in multa patiētia. Sequit. In longanimitate. in suauitate. in spiritusancto ⁊c. Multa possunt dici sed pauce sunt autoritates vocales: et de perseuerentia et patientia dictum est in infinitis locis. Vide ergo ibi.

Longeuus. Nota ꝙ longeuus ꝺr quasi longe viues ⁊ longi eui. Et pōt dici ꝙ in scriptura reperit lōgeuitas seu stabilitas. Sagacitas. Autoritas. Eternitas. Fatuitas seu debilitas.

De perseuerātia ⁊ stabilitate ꝺr. Josue. xiij. Senuisti et longeuus es. De sapientia ⁊ sagacitate ꝺr. Eccl. j. Rami sapiētie longeui. De excellētia ⁊ autoritate ꝺr. Esaie. ix. Quod longeuus ipse ⁊ honorabilis est et caput. De eterna opulentia ⁊ felicitate dicit. Exod. xx. Honora patrē et matrē vt sis longeuus super terram ¶ In malo vero significato de longeuorū debilitate ⁊ fatuitate q̄d scilicet homines nimis efficuntur longeui debiles et ignari dicitur Job. xxxij. Non sunt longeui sapientes ⁊c. Uide de antiquitate et Senectute: quia. s. pauce sunt hic autoritates.

Longe. longinquus. Nota ꝙ lōge a longe distāter ⁊ remote idem signant. Dicit em̄ longe illud q̄d est ab aliquo distās remotū ⁊ separatū. Et ideo lōge opponitur ꝓpinquitati ⁊ identitati. Lōge ergo pōt accipi in bono ⁊ in malo Unde breuiter longe signat Distantiā

Cōmendabilem.	Primo dico ꝙ est que
Detestabilem.	dam distantia cōmen
Contristabilem.	dabilis: ⁊ ista est quā
Desolabilem.	do hō se elongat a re
Affectabilem.	bus nefarijs ⁊ nociuis

sicut sunt iniquitates ⁊ male societates: ⁊ male peccatorum occasiones. Et sic longe signat statuz gratie in qua homo existens longe est a peccato. In qua etiam ꝑ reuerentiā humilitatē ⁊ timorez longe se existimat esse a deo. Exēplo publicani. Luc. xviij. qui alōge stās non oculos ad celum leuare. Quādiu em̄ auis longe distat a laqueo venatoris vel a visco: musca ab aranee rethi seu filo: papilio a lampade vel incēdio: tamdiu sunt in securo si aūt nimis appropinquāt faciliter periclitant: ⁊ aut laqueo capiunt: aut visco conglutinātur: aut incendio cōburūtur. Idcoytile est talibus longe stare: ⁊ locorū talium vicinitatē fugere et horrere. Sic vere charissimi laqueꝰ malarū operationū viscū malarū occasionū viscum malarū delectationū: ⁊ ignem malarum affectionum debemus fugere: ⁊ ab eis quāto poterimus longe stare: alꝫ possemus peccatuz et periculū incurrere ⁊ sentire. Unde prouerbio. xxij. Arma et gladius in via superbi: custos anime sue longe recedet ab eis. Quod bene figuratur Apocal. xviij. vbi loquens de incēdio babylonis dicit. Quod qui diuites facti sunt ab ea longe stabunt propter timorem tormentorū. De tali distantia ⁊ de tali longe loquebat Dauid in ps. Ecce elongaui fugiēs ⁊ mansi in solitudine. Et alibi. Lōge fecit a nobis iniquitates nostras Caprea enim clarissimū habet visum: et ideo de lōge cognoscit venatorem. Aquila etiam delongevidet piscīculos in mari: quia sc̄z delonge idest a lōginqua cōsideratione reuerentia ⁊ timore debemus venatorem infernividere ⁊ cognoscere. ⁊ mare idest amaritudinē inferni debemus delōge idest de statu gratie premidere. Unde de aquila dicitur Job. xxxix. Inde contemplatur escam et oculi eius delonge prospiciunt Et Esaie. xxxiij. Oculi eius cernent terram delonge. Ista enim duo delonge sunt consideranda. scilicet terra et esca. Esca paradisi: ⁊ terra mortis et inferni. Ista est ergo longinquitas commēdabilis. ¶ Secundo dico q̄d est quedaz longinquitas detestabilis. Et ista nihil aliud est ꝙ conditio peccatoris. Deus em̄ longe est ab istis et econuerso quia sicut dicitur Proverb. xv. Longe deo est ab impijs. Et de eterna sapientia dicitur. Eccli. xv Quod longe abest a superbia et dolo. Peccatores em̄ sunt sicut saturnus qui magis longe distat a centro: ⁊ ideo tardius perficit cursum suum. Sunt etiam sicut virga que quanto plus distat a radice: tāto magis est debilis ⁊ gracilis: ⁊ tanto minus habet de fortitudine et virtute. Sunt etiaz sicut membra que quanto sunt a corde longius: tanto sensum ⁊ motum participant imperfectius sicut patz de pede respectu oculi seu manus. Sunt etiam sicut radij in rota: qui quanto sunt a centro et medio remotiores: tanto etiam sunt inter se longius distantiores ⁊ etiam debiliores. Quia procerto charissimi peccatores qui a deo sunt diuisi et elongati sunt sicut filius prodigus qui dimisso patre peregre profectus est in regionem longinquam vbi substātiam suā male viuendo consumpsit. sicut dicitur Luce. xv. quia sc̄z peccatores deū patrē dimittūt in regionem longinquā peccati. que scilicz multū distat a deo se transferūt vbi substantiā suam scilicet gratiā ⁊ animam male viuēdo consumunt. Tales dico longinqui peccatores more saturni longe a centro distantis tarde currunt per bonam operationem: more virge a radice se elongantis debiles sunt per debilem et fragilē cōditionem: more membri a corde longe manētis parum sentiūt per piam compassionē: more radij a centro seu a medio longe receedētis ⁊ stantis: socios non tangūt per caritatē et dilectionē. Peccatores em̄ longe stant et longe manēt a domino. Math. xv. Et Esa. xxix. Populus iste labijs me honorat cor autem eorū longe est a me. Et tamē ipse est.

Centrum firmitatis.
Radix pietatis.
Cor vivacitatis.
Medium equitatis.

Universidad de Deusto
Biblio

¶Peccatores autez sunt longe a firmitate ⁊ ideo isti cadunt de peccato in peccatum: ⁊ finaliter cadent de miseria in tormētum. Unde ps. Longe a peccatoribꝰ salus. Item longe sunt a pietate. Unde in persona paupꝝ dicit Dauid in ps. Longe fecisti notos meos a me posuerunt me abhominationem sibi. Item longe sunt a vita seu a gratie viuacitate: ⁊ ideo ipsi dicūtur spūaliter mortui. Unde Ezech. vj. Qui longe est peste morietur. Item longe sunt a iustitie equitate. vñ Esa. xlvj. Audite me duro corde qui lōge estis a iustitia. et Esaie. lix. Justitia longe stetit: q; corruit in plateis veritas: ⁊ equitas non potuit ingredi. ¶Peccatū em̄ est sicut terra nonnegie: que q; nimis lōge est a sole nō potest portare fructū. Unde etiaz in illis partibus scom Jsiō. carissima est annona. Sicvere status peccati nullum bonum fructum idest nullam gratiam et virtutē potest portare: quod vtiq; accidit eo q; de terra ista sol iustitie valde distat. Et ideo dauid sentiēs recessum ⁊ distantiam huius solis dicebat in ps. Domine ne lōge facias auxilium tuum a me. ad defensionem meaz conspice. Et alibi. Et quid domine recessisti longe ⁊c. Et breuiter. Deꝰ est sicut imago in speculo que approximati appropinquat ⁊ ab elōgati se elōgat. Jta est ergo elongatio seu longinquitas detestabilis. ¶Tertio dico q; est quedaz longinquitas conturbabilis seu cōtristabilis ⁊ ista est lōginquitas damnatorum qui sunt in inferno: qui longe sunt a deo a paradiso a gaudio et ab omni bono. Et ideo infernꝰ dicitur terra nouissima vel vltima. Ezec. xxxj. Jdeo de anima damnata dicitur Esaie. xxiij. Ducent eum pedes sui lōge ad peregrinādum. ¶Quarto dico q; est quedam lōginquitas, desolabilis: et ista est quā patimur in hoc mūdo. Nos em̄ sumus hic sicut peregrini longe a patria nostra paradisi: et ideo debemus hic esse in desolatione et tristitia. et patriaz totis desideriis affectare. Et q̄uis hic longe absimus a patria q̄tum ad corporis p̄sentiam: prope tamē debemus esse q̄tum ad amoris efficaciam Eph. ij. Qui eratis longe facti estis prope mūdus em̄ multum distat a paradiso ⁊ loco ⁊ conditione. Et ideo locum istum tanq̄ extraneum ⁊ lōginquum debemus mētaliter relinquere: ⁊ ad deum ⁊ in paradisum cordialiter nos trāsferre dicētes deo ⁊ angelis et beatis illud. Josue. ix. De terra longinqua valde venerūt serui tui. Ut sic deo et ecclesie dicatur illō. Esaie. lx. Filij tui de longe venient ⁊c. ¶Quinto dico q; est longinquitas delectabilis. Et ista est longinquitas paradisi: vbi scz homo lōge ē a metu: a luctu: a fletu: a dolore: a timore: ab angustia: a miseria: a tristicia: a mortalitate: a pauptate: a vilitate ⁊c. ita q; proprie de quolibet illic existēte pōt dici illud. Luce. xix. Homo quidam abijt in regionem longinquā accipere sibi regnū. Ubi aduerte q; iste locus bene dicit longe esse ab alijs: quia. s. precellit. In amplitudine: quia est regio. In solitudine q; est longinqua. In celsitudine: quia est regnum ⁊c. Patet ergo breuiter q; quintuplex est longinquitas. scilicet.

Delectabilis. Una est virtualis vel virtuosa.
Desolabilis. Alia criminalis ⁊ vitiosa. Alia mundialis et tediosa. Alia infernalis ⁊ dolorosa. Alia supernalis ⁊ gaudiosa ad quā nos p
D Cōtristabilis.
Detestabilis.
Cōmendabilis.
ducat. ⁊c. ¶Si autem vis adhuc aliquid addere: notabis q; in scriptura inuenitur longinquitas spectās ad deum: ad iustum et ad impium. In deo enim inuenitur. Unum longe quod est.

Immense nobilitatis.
Extense benignitatis.
Intense seueritatis.

Primum longe est considerādum ⁊ admirādum. Secūdum longe est desiderādum ⁊ promerendū. Tertiū longe est cōparādum ⁊ deferēdum. ¶Igitur dico q; est vnum lōge spectans ad diuinā nobilitatē: quā homo debet cōsiderare. Longe em̄ distat essentia creatoris ab essentia creature. Longe distat infinitū a finito summū ab imo: primū ab vltimo. Ipse est ei qui dixit Hiereⁱ. xxiij. Putas ne deus de vicino ego sum ⁊ nō deus de longe. Et tamē ista tam distans et tam infinita longinquitas approximat homini per gratie infusionem: per beatam incarnationem per beatificam futuram in patria visionem. De gratie enim infusiōe dicitur Esaie. xlvj. Prope feci iusticiam meam nō elōgabitur: et salus vestra nō morabitur. Radius em̄ solaris q̄q̄ de longinquo veniat: se tamen nobis subito representat sic deus per gratiam ⁊c. Hiere. xxxj. Lōge dominus apparuit mihi. De verbi vero incarnatione dicitur Esaie. xij. Prope est vt veniat tempus eius: ⁊ dies eius non elongabūtur. De beatifica autē visione et fruitione dicitur. Hiere. xlvj. Ne timeas israel: qa ecce ego te saluum faciaz de longinquo. Jsta est igitur longinquitas diuine nobilitatis quā debet homo cōsiderare. ¶Itē inuenitur longinquitas diuine benignitatis quam hō debet desiderare. Et ista nihil aliō est q̄ ipsa misericordia deiqua scilicet ipse longe facit a nobis rigorē iustitie sue de quo dicebat. Job. xiij. dicens deo. Manuz tuam longe fac a me: ⁊ formido tua non me terreat. Et ipse dominus etiā dicit ad idē Esaie. xlviij. Furorem meum longe faciam a te: ⁊ laudem meam infrenabo tibi ne intereas. Jsta est igitur lōginquitas diuine benignitatis quam debet homo desiderare. ¶Item inuenitur longinquitas diuine seueritatis quam debet homo cōtemperare. Et ista procerto est quādo deus propter iniquitates nostras longe recedit a nobis. Cōstat em̄ quod cōtraria nō sunt simul immo necesse est quod vnū ab altero longe distet. Cū igitur deus et peccator sint contrarij. Juxta illud Leuitici. xxvj. Si ambulaueritis contra me: et ego incedam aduersum vos in furore cōtrario cōstat q; ab inuicem longe distant. Sicut enim supra dictum est: lōge est dominus ab impijs: et longe a peccatoribus salus. Sed reuera ista longinquitas debet per bona opera cōtemperari et deuotis precibus moderari. Ipseq; dominus ne longe recedat a nobis humiliter valet exorari. Sic faciebat. Dauid cum dicebat in ps. Ut quid domine recessisti longe despicis in opportunitatibus in tribulatione. Et alibi. Domine ne elongaueris auxilium tuum a me. ad defensionem meam cōspice ⁊c. sicut supra. H. ij. Deus em̄ est sicut hirundines ⁊ ciconie: que sentientes intemperiem aeris: ita longe recedunt q; non inuenūtur: sed temperie aeris redeunte etiam iste approximat et redeunt et humanis vsibꝰ presentantur. Sic vere deus sentiēs in corde humano intemperiem vitiorum: ⁊ indeuotionis frigus longe ab eo sic recedit: quod ipsiz in suis necessitatibus nō inuenit neq; sentit: sed procerto si tempus gratie redierit statim redit. Ideo precādo dicat anima peccatrix illud. Trenor. j. Idcirco ergo ploraⁱs: ⁊ oculi mei deducentes aquam. quia lōge factus est a me cōsolator cōuertēs animam meam. Jsta est ergo longinquitas diuine seueritatis quam debet homo cōtemperare. Et sic patet q̄ est vnum lōge quod spectat ad deum. E

¶Deinde dico q̄ est vnum lōge quod spectat ad iustum. Prima em̄ propinquitas aliquotiēs reprobat. Bonū est em̄ interduz ab aliquibus lōge stare. Et sic nota quod iustus lōge est a.

Deo reputatiue ⁊ hoc facit cordis humilitas.
Celo collocatiue: ⁊ hoc facit presens mortalitas
Mūdo detestatiue: ⁊ hoc facit cordis sublimitas.
Seipso moderatiue: ⁊ hoc facit victus asperitas.
Prosperis exultatiue. ⁊ hoc facit status aduersitas.
Rebus veris simulatiue: ⁊ hoc facit prudēs sagacitas
Peccato separatiue: ⁊ hoc facit vite sinceritas.
Dyabolo separatiue: ⁊ hoc facit virtus et probitas.
Ab inferno superlatiue: ⁊ hoc facit felix eternitas.

Dico igitur quod iustus longe est a deo reputatiue p virtutem humilitatis. quia reuera iustus nunq̄ se reputat propinquum aut amicum dei. sed potius ab eo longinquū

longinquum nec sibi appropinquare dignum. Figura de publicano qui in domū suam iustificatus descēdit De quo dicit Luc. xviij. Mō publicanus a longe stans nolebat oculos ad celuz leuare: sed percutiebat pectuz suum dicens. Deus propicius esto mihi peccatori. De beato vero. Petro qui dixerat Luc. v. Exi a me domine quia homo peccator sum. dicitur. Luc. xxij. Quod Petrus sequebat Jesuz a longe. ¶Item dico q; iustꝰ longe est a celo collocatiue per necessitatē mortalitatis. quia scilicet dum viuimꝰ in hac vita longe distamus a paradiso. Unde de iusto vel anima iusta dicit. Prouerbio. vltimo. q; facta est quasi nauis institoris delonge portans panem suum. De isto tamē longe id est de ista captiuitate presentis vite ad paradisuz itur et ad celi beatitudinē per gratiam ⁊ merita pueniunt Esa. xlix. Ecce isti delonge venient: ⁊ ecce illi ab aquilone ⁊ mari: ⁊ isti de terra australi. In isto em̄ lōge iusti. Per discretionē bonā meditātur. Per cōsideratiōnē seu cōuersiōnē dei recordantur Per affectionē celū cōtēplātur. De prudēti meditatione dicitur. Esa. xlix. Audite insule ⁊ attendite populi delonge. De diuina recordatione dicit zacharie. x. De longe recordabimur mei ⁊ viuent: ⁊ reuertētur ⁊ reducam eos de terra egypti. De celesti vero cōtemplatiōe dicit. Job. xxxix. In petris manet: ⁊ in ruptis silicibus ꝑmoratur: in de cōtemplatur escam: oculi eius delonge prospiciūt. Longe est ergo a celo collocatiue per presentē mortalitatem. ¶Item longe est a mūdo detestatiue p mentalem sublimitatē. Habitatio em̄ iusti: cū mētalis est in celo: ⁊ ideo longe per abhominationē ⁊ cōtemptuz sunt a mūdanis diuitijs vel a mūdo. Unde. j. Regum xxvj. dicitur. q; ipse stabat in vertice montis delonge et erat grande interuallum inter eos. Item iustus lōge est a seipso moderatiue per viuēdi austeritatē: longe enim videtur iustus a se recedere quādo de seipso dinoscitur non curare ⁊ quādo seipsum solet per penitentiam moderari et proprijs affectibus repugnare. Unde illud. ps. Ecce elongaui fugiens ⁊ mansi in solitudine. et Eccli. ix. dicitur. Longe esto ab homine.

¶Item iustus longe est a prosperis exultatiue per tēporalem aduersitatem. Justi enim longe sunt hodie ⁊ exultant a mundi prosperis fugank etiā ⁊ excludūtur ab omnibus mundi bonis. Jstud enim patz tam in seculo q; in claustro. Cōstat enim q; indigni ad mūdi et ecclesie dignitates aliquotiēs assumunk boni vero de longe ponūtur ⁊ ab eis excludūtur. Illa em̄ que versus sphera et superficiem approximare noscūtur: a centro vbi oia grauia confluūt amplius elongantur. Illud enim quod celo ⁊ rebus superioribꝰ approximat: a centro hoc est dictu a terra ⁊ ab inferioribus necessario longe distat. Sic vere dico q; fit hodie. quia. s. illi qui spere celesti idest bonis eternis ⁊ deo que sursum sunt magis per iustitiam approximant: a centro idest a mundo ⁊ inferiori loco vbi scz omnia grauia idest omnia mundi bona que ⁊ grauia sunt ⁊ animam aggrauant ⁊ inclinat se accumulant ⁊ abūdant sicut videmus vt cōmuniter distant. Quia reuera illi qui hodie deo ⁊ celestibus sunt virtutū auxilio plus propinqui: sunt a mundi ⁊ a mūdanis beneficijs ⁊ officijs plus longinqui. Patet quia viri scientifici et virtuosi hodie a bonis ecclesiasticis ⁊ alijs mundi officijs longius excludūtur qui tamē sphere idest deo ⁊ supioribꝰ celi thronis per cōtemplationē perfectionē ⁊ affectionem approximare noscūtur. Figura in beato Petro. De quo dicitur. Marci. xiij. Quod licet esset discipulus christi specialis: tamen a longe sequebat eū. Petrus inquit a longe secutus est. Et hoc est q̄ dicit. Luc. xxij. de christo ⁊ discipulis eius. Stabāt noti eiꝰ a longe. Aduertāt tamē illi qui modo sunt longe ab ecclesie et mūdi dignitatibus quia procerto illi in fine erunt prope deum in celi et paradisi mansionibus. Et est consuetuz apud homines generosos quod magis honorāt longinquos ⁊ extraneos q̄ propinquos. Sic deus in futurum in paradiso magis acceptabit ⁊ honorabit illos: qui ab eo quo ad ecclesiastica beneficia sunt longinqui q̄ illos qui sibi hodie in ecclesie dignitatibus sunt propinqui Figura. Marci. viij. vbi christus dixit: miserco super turbam: et precipiebat eis dare manducare: ⁊ allegabat quod nō habebāt quod māducarēt Et q̄ q̄daz ipsoz delōge venerāt dicēs sic Miserco super turbā: q; iam triduo sustinēt me nec habēt quod māducent. Sequitur. Quidā autez ex eis delonge venerūt. Quia reuera deus talibus qui scilz modo sunt longe ab altari beneficiorum ecclesiastico rum: ⁊ a statu prosperitatis et bonorum terrenorum: finaliter miserebitur. Et quia non habēt quod mādu cent: ipsos finaliter in celo pascet nutriet et cōsolabit Usi Actu. ij. 32. q; repromissio scilz bonorū eternorum fit omnibus qui longe sunt. quos aduocauit dominꝰ deus noster. Et breuiter delonge idest de statu presentis tribulationis ⁊ miserie ascendit ad celi soliuz. hoc est dictu ad paradisum Esa. lx. Surge illuminare hierusalem. Sequitur. Filij tui delonge venēt ⁊c. Requiritur pacis consilium. Josue. ix. De terra lōginqua venimus serui tui: pacem vobiscum facere cupiētes. Acquiritur dei cōnubiuz. Ephesios. ij. Qui eratis longe facti estis prope. Ut sic de quolibet tali longinquo ad paradisum superius veniēti dicatur illud Hiere. iij. Ecce auditum est in hierusalē custodes venisse de terra longinqua. Igitur iustus longe est a prosperis exu
latiue per tempozalem aduersitatem. ¶Item iustus longe est a rebus veris simulatiue per prudentiam et sagacitatem. Constat enim q; ad iustum ⁊ sapientem pertinet q; ab illis que apparenter dicūtur aut fiunt aliquotiens per dissimulationez longius se transpor tet. Longe enim aperitate quandoq; sunt verba fingē da: ⁊ ad verum ⁊ ad propositum finaliter adducenda Figura de christo qui sub ignota specie peregrini discipulis loquebatur ⁊ ad finem vsque veritatem resurrectionis patefaceret ire longius prima facie videbat. Luc. xxiij. Ipse se finxit longius ire. Unde de tali potest exponi illud Luc. xxiij. Quod cum adhuc longe esset misit legationem. ¶Itē quod iustus longe est a peccato separatiue. Et hoc per vite sinceritatē. quia scilicet iustus longe est et vult esse a culpa ⁊ iniquitate. Prouerbio. x. Longe fac ab eo viam tuam: ⁊ ne approximes foribus domus eius. Vult enim q; longe sit iniquitas ab ipso. Unde Job. xxij. Si reuersus fueris ad omnipotētem edificaberis: ⁊ longe faciet iniquitatem a tabernaculo tuo. Sed de hoc satis dictum visum est supra eodem titulo. H. j. ¶Itez iustus longe est a dyabolo superatiue per victoriē strēnuitatem quia scilicz iustus quando dyabolum superat: ipsum ,odit. refugit atq; vitat: ab ipso procul dubio spiritualiter se elongat. Unde Ecclesiastici. ix. Longe abesto ab homine potestatem habente occidendi ⁊ non suscitandi.

¶Item iustus longe est ab inferno per celestem felicitatem quia scilicet iustus finaliter longe recedit ab inferis: ⁊ a perpetuis miseriis atq; penis: inquantuz scilicet ipse vadit ad paradisuz ⁊ approximat gaudijs sempiternis Hiere. xlvj. Saluum te faciam de. lōginquo: ⁊ semen tuum de terra captiuitatis. Sic igitur patet quomodo istud aduerbium louge aliquando refertur ad iustuz. ¶Insuper dico q; qñq; spectat ad iniustum impij enim ⁊ iniusti. Longe sunt.

A deo per iniquitatem.
A proximo per diuersitatem.
A seipso per vagabilitatem.
A celo per cupiditatem.
Ab egeno per parcitatem.
Ab omni bono per desiderij tarditatem.
A paradiso per inferni penalitatē.

Breuiter ista est veritas quod mali semper sunt longe: raro autem prope. Quia reuera status et regiones in quibus commoratur mali: constituti sunt longe a virtutibꝰ et a deo. procul de salute leticia ⁊ a celo. Isti

Universidad de Deusto
Biblioteca

igitur lōge sunt a celo. Et hoc facit culpe, malignitas. Adali em̄ per'obstinationē ⁊ iniquitatē: ⁊ etiam q̄ñq̄ per infidelitatē a deo longe sunt. Sicut em̄ videm⁹ q̄ quādoq; homines ita longe recedunt a terra propria et ita radicātur in patria aliena q̄ propter difficultatem itineris ⁊ laboris in illa longinqua patria cōmorātur ⁊ redire ad propriam dedignātur. Sicut apparuit de filijs israel qui in babyloniam captiuati fuerunt: qui postea in hierusalem redire paucis exceptis recusauerūt sicut patz. j. Esdre. j. ix. x. x. Sic vere q̄ñq̄ fit q̄ homo ita longe recedit a deo per iniquitatē obstinationem ⁊ infidelitatē q̄ ad ipsum venire ⁊ redire nō curat: immo peregrinationē ⁊ captiuitatē pro patria eligit: ⁊ ad deū nō reuertit, neq; redit sed in p̄fundo vitiorum perseuerat ⁊ sistit Ezech. xj. Direxērūt habitatores hierusalē longe recedite a dño. Sicut enim dicit. Prouerbi. xviij. Impi⁹ cū in p̄fundū pcōz venerit cōtemnet. Et ideo dñs cōquerit de filijs stultorum ⁊ ignobiliū. i. de peccatoribus dicens. Job. xxx. In eorum inquit canticum versus ⁊ factus sum illis in prouerbiū. abominantur me ⁊ longe fugiūt a me. Et ideo cōquerēdo dicit dominus. Miere. ij. Quid inuenerunt patres vestri in me iniquitatis q̄ elōgauerūt se a me: Et tamē isti deberent aduertere illud ps. Ecce qui elongant se a te peribūt: perdidisti omnes qui fornicātur abs te. Isti ergo figurātur in filio prodigo. Luce. xv. Qui accepta portione profectus est in regionem longinquam et ibi dissipauit substantiam suam viuendo luxurioſe. Terra longinqua est status peccati. Substātia vero nostra est diuina gratia. Igitur si a deo ad terram peccati que a deo distat recesserimus ⁊ ibi substātiam nostram. s. gratiam ⁊ virtutes consumpsimus saltem more filij prodigi ad deum per pniam redeamus. Thob. xiij. Nationes e longinquo ad te venient. Ut et ipse dominus possit dicere illud. iij. Regum. xx. ⁊ Esa. xxxix. De terra longinqua de babylone venerūt ad me. mali ergo longe sunt a deo: ⁊ hoc facit culpe malignitas. Sed de hoc vide. ē. ca. ij. ¶ Iniqui etiam longe sunt a proximo Et hoc facit cordis diuersitas seu cōtrarietas mali em̄ per odium ⁊ cōtrarietates longe recedūt a proximis ⁊ per caritatē nunq̄ approximant fratribus socijs ⁊ amicis vt ⁊ illi dicāt de odio conquerēdo illud p̄s. Elongasti a me amicuz et proximuz ⁊ notos meos. ¶ Iniqui adhuc longe sunt a seipsis. Et hoc facit cordiuz vanitas seu vagabilitas Parum enim curant nec cogitāt in statu suo interiori immo longe a seipsis recedunt vacabilitate exteriori. De talibus em̄ dicit Seneca. q̄ vbiq; sunt preterq̄ secum. Contra illud Exodi. viij. Sed longius ne abeatis. ¶ Adhuc dico q̄ iniquus longe est a celo. Et hoc facit opum ⁊ operum cupiditas quia sc̄z cupiditas tenet eum occupatum in terra ⁊ in mūdi negocijs ⁊ terrenis. ⁊ ideo necesse est q̄ peregrinētur a celestib⁹ ⁊ a deo Esaie. xxix. Cor aūt eorū longe est a me. ¶ Preterea dico q̄ impi⁹ longe est ab egenis. Et hoc facit auaricia et parcitas: quia sc̄z mali diuites a pauperibus se elongant et per pietatem ⁊ elemosynā nūq̄ eis appropinquant. Unde pauper potest cōquerēdo de taliū parcitate dicere illud Job. xix. Fratres meos longe fecit a me: ⁊ noti mei q̄si alieni recesserūt a me. ¶ Rursum dico q̄ mali longe sunt a bono. Et hoc facit languor et tarditas. Constat enī, q̄ canes pigri ⁊ desides ita sunt longi a preda: quod vir aut nunq̄ cōsequūtur ipsam. Sic vere quidam sunt ita tardi et desides ad faciendum bonum: ⁊ ita longe se tenent a virtutibus et a deo quod vir aut nunq̄ possunt consequi ad ip̄m Unde de Petro qui christū sequebatur alōge, dicitur Mathei. xxvj. quod ter dominuz negauit. ¶ Ultimo vero dico quod impi⁹ finaliter longe erit a paradiso. Et hoc faciet inferni ciuitas in qua scilicet ipse cum demonibus includetur: ⁊ longe a celi gloria secludet. Unde de desolatione anime damnate in inferno lugētis potest dominus dicere illud. Miere. viij. Vox clamoris filie mee de terra longinqua. Tales e⁊ sunt in terra lōginqua. s. i⁊ fernovbi lōge sunt ab oī bono p̄s. Longe a peccatoribus salus. Et vbi etiam omne bonū longe est ab eis. Unde damnato dicitur in Psalm. Moluit benedictionē et elongabitur ab eo. Unde etiā ipsi damnati videntur dicere illud Esaie. lix. Expectauimus iudicium ⁊ ecce non est: salutem ⁊ elongata est a nobis. Patet igitur quomodo longe potest referri. Ad impium. Ad iustum Ad deuz. Unde de Procul. de Recedere. de Fugere. de Distare: ⁊ similibus.

Longus. Longitudo. Nota q̄ longitudo quādoq; signat remissionē: q̄ñq̄ durationē. Est em̄ longitudo quedam dimensio rerum significans spaciū seu distantiam de termino ad terminum extensiuam. Et potest accipi in bono ⁊ in malo. In bono enim signat bonam durationem. videlicz p̄seuerantie longanimitatem ⁊ eternitatem: ⁊ eternitatis cōmunitatē. De lōgitudine em̄ perseuerātie dicitur Deutero. xxxij. Precepta facientes longo perseueretis tēpore sup̄ terram De longitudine vero eternitatis dicitur Prouer. iij. Longitudo dierum in dextera eius ⁊ in sinistra illius diuitie ⁊ gloria. Itez signat longū in malo: ⁊ sic signat perseuerantiā ⁊ protractam in moribus conditionem et desidiaz. De longa perseuerantia in malo dicitur. Sapien. iij. quod mali si longe vite erunt in nihilum cō putabuntur. De longitudine vero p̄tractatis ⁊ desidie potest dici illud. j. Paraly. xx. vbi dicitur. quod in bello dauid fuit vir longissim⁹ qui senos habebat digitos. Breuiter ergo notem⁹ quod est multiplex Lōgitudo. videlicet.

Virtuose perfectionis.
Vitiose conditionis.
Dolorose afflictionis.
Gaudiose durationis.
Et sic dico q̄ est Longitudo.
Vite perfectionis.
Culpe deteriorис.
Pene posteriorис.
Boni superiorис.

Dico ergo q̄ est longitudo virtuosa: ⁊ ista est longitudo ⁊ continuitas gratie ⁊ virtutis q̄si scilicz homo est longus ⁊ cōtinuus ad perseuerandū in bono. Arbores enim que sunt longiores: sunt vt cōmuniter pulchriores: q; scilz quāto homo in bono perseuerando est longior: tanto apud deuz est pulcrior et gratiosior. Et ideo viri perfecti perseuerātes ⁊ longeui: figurātur in illa aquila de qua dicitur Ezech. xvij. Aquila grandis onusta plumis: longo mēbrorum ductu ad libanuz venit. Quia scilicet perfecti viri dicuntur aquile per cōtemplationis eminentiam. Dicuntur onusti plumis idest virtutibus per perfectionis abundantiaz. Dicūtur etiam habere longū membrorū ductū. i. longā durationis perseuerātiam. ⁊ sic potuerūt venire ad libanum. i. ad paradisi opulētiam ⁊ affluentiā. Et ideo nota q̄ vir perfectus debet habere.

Longas aures ad omne q̄ pcipit audiēdum.
Longas manus ad omne q̄ pcipitur operandum.
Longos pedes ad cūcta vtilia affectādum.
Longam linguā ad cūcta necessaria p̄ferēdum.

Habeamus igitur longas aures vt sim⁹ sicut illa mōstra sirie: que dicūtur Panthios: que ita lōgas aures habent q̄ totum corpus cooperiūt. Auriū enim longitudo: est audiendi promptitudo: ⁊ in audiendo perseuerantia et fortitudo. Iuxta illud. Jacobi. j. Sit omnis homo velox ad audiēdum: tardus autez ad loquēdum. Itez habeamus longas manus idest longā operationis perseuerātiam: vt simus sicut ille vir longissimus qui habebat senos digitos in manib⁹. De quo j. Paral. xx. Item habeamus longos pedes. i. perseuerantes affectiōes vt simus sicut apes que pedes posteriores habent prioribus longiores quod necesse est vt a terra possint citi⁹ eleuari. Pedes em̄ posteriores signant

signāt affectus spūales: q; prius q̄ō aīale deinde spūale. j. Cor. xv. Tales igitur affect⁹ debēt lōgiores ⁊ durabiliores esse: vt a terra. i. a terrenoū amore nos possimus perfecti⁹ eleuare. Quia etiā sicut Deut. xiij. et Leuiti. xj. Omne animal quadrupes erat immundū nisi pedes posteriores longiores essent q̄ āteriores Itē habeamus longā linguā. i. longā in oratione ⁊ gratiarūactione perseuerātiam vt simus sicut ille aues que dicuntur pici: que inter ceteras aues lōgissimam habent linguāvt simus veri adoratores ⁊ nō ficti ⁊ hypocrite qui comedūt domos viduarū simulātes longam orationem. Luce. xx. Est igitur longitudo virtuosa q̄ nihil aliud est q̄ lōganimitas p̄seuerātie in bono. De qua Gal. v. Fructus aūt spūssancti est gaudiū. pax. patientia. longanimitas. ¶ Secūdo dico q̄ est lōgitudo vitiosa. Et ista est lōga perseuerātia in malo: ⁊ etiam spes longe vite. Sicut enim videmus q̄ animalia lōgiora sunt deteriora ⁊ nature humane inimiciciora sicut patet de serpētibus crocodillis cameleonte ⁊ draconez ceteris reptilibus que respectu sue latitudinis sunt lōgissima ⁊ ideo debilia ⁊ fleribilia ⁊ ex toto corpore terre berentia. Sic vere illi qui sunt longiores ⁊ in malo p̄seuerātiores vel in sua estimatione durabiliores sunt vt cōmuniter deteriores: quia sc̄z tales qui longo tēpore sperāt viuere sunt, fleribiliores ad oē malum ⁊ ex toto corpore. i. ex toto affectu terram. i. bona terrena per auaricia diligūt atq; tāgūt zach. v. Uideo inquit volumē volans cuius longitudo viginti cubitorum Isti enim dicūtur volumē a volubilitate cogitationis dicūtur volantes a vanitate elationis: dicuntur longi ab estimatione future durationis ¶ Tertio dico q̄ est lōgitudo eterne dānationis. Un̄ de damnatis potest intelligi illud. Josue. v. Mortui sunt in deserto per longissimos vie circuit⁹. ¶ Quarto dico q̄ est longitudo gloriosa. Et ista est lōgitudo vie eterne De qua in ps. Longitudine dierū replebo eum: ⁊ ostēdam illi salutare meū. Istā autē lōgitudinem p̄curat parētum honoratio. Exod. xx. Honora patrē tuum et matrē tuam vt sis lōgeuus super terram. Diuina imitatio. Eccli. xxiij. Gloria magna sequi dominū: longitudo em̄ dierū assumetur ab eo Mādati executio proverbi. iij. Precepta mea cor tuū custodiat. lōgitudinē enim dierum ⁊ annos vite: ⁊ pacez apponēt tibi. Bñ ergo desiderabat apls Eph. iij. Quod nos possimus cōprehendere cū omnibus sanctis que sit longitudo. latitudo. sublimitas ⁊ profundū. ¶ Si vero vis de lōgitudine aliter dicere. dic q̄ longitudo moralis nihil aliud est q̄ quedam spiritalis extensio Ad

Potenter perseuerandum.	Dico ergo q̄ iuenitur lōgitudo p
Prudenter deliberandū.	seueratiua: q. s.
Ardēter cōfederādum	ficut inter materias ligneas vel
Clemēter exuberādum.	lapideas quibus
Libēter obtemperādum.	edificia ꝓstruun
Feruēter desiderandū.	tur illa dicit me
Equaliter prepōderādum.	lior que longior tēpore durat sic ⁊ in moribus ille me
Feliciter recuperandum	lior dicitur qui lōgior tpe in virtutib⁹ solidior ⁊ fixior

perseuerat. Esaie. liij. Longos fac funiculos tuos et ⁊ clauos tuos consolida. Un̄ de perfectione viri iusti potest dici illō Job. xj. Excelsior celis est ⁊ quid facies profundior abysso ⁊ vnde cognosces longior terra mēsura eius et latior mari. q. d. q̄ō vir iustus longus est a parte superior: quia attingit vsq; ad celū p cōtemplationē. A parte inferior: quia attingit vsq; ad abyssum per timorē ⁊ p̄sideratione. A parte exterior: q; longior est terra per fructuosam operationē. A parte interiori: quia latior est mari per animi amaritudinē ⁊ cōtritionem: vt ⁊ sic iuxta ap̄lm. Eph. iij. Homo apprehēdat in seipso que sit latitudo. longitudo sublimitas ⁊ profundū. Hec est igitur longitudo perseueratiua. ſz de ista plenius dicī supra. ¶ Item inuenitur longitudo deliberatiua. Et ista est longitudo prudētie qua. s. quis non statim prorumpit ad sua negocia facienda: nec ad iudicia aut cōsilia danda: immo longus tard⁹ et deliberatiuus vult omnia ⁊ cum moderamine complere. Fructus enim ⁊ arbores que breui tēpore ⁊ qua si subito fiunt faciliter corrūpuntur ⁊ vt cōmuniter parum durant: sicut patet in cucumerib⁹ ⁊ cucurbitis q̄ valde breui tēpore suū recipiūt cōplemētum. Illa vero que tarde crescunt lōgo tēpore viuere cōprobantur Sic vere inter actus humanos illi magis sunt cōmendabiles qui lōga deliberatione fiunt q̄ illi qui breui et subita precipitatione crescunt. Cor em̄ de sui natura membrū est oblōgum nō rotūduz. Ad denotādum quod cor idest cogitatio ⁊ ratiocinatio nostra dz esse deliberans atq; lōga: non preceps volubilis ⁊ rotūda Unde de archa noe dicitur Gen. vj. q̄ trecētorum cubitorum fuit longitudo arche. Archa em̄ per quā saluatur genus humanū est vir sapiens: qui trecētos cubitos longitudinis habere dicitur: p̄ eo q; trecentis idest multimodis ꝓsiderationibus facta sua puenire tenetur. di. Deutero. ij. Circuiuimus mōtem seyr longo tēpore. Ista est ergo longitudo deliberatiua. ¶ Item inuenitur longitudo cōseueratiua. s. lōgitudo ⁊ durabilitas boni amoris ⁊ caritatis. Ille em̄, qui longa habet brachia: multo plura potest amplexari q̄ ille qui curta. Sic vere dico quod ille qui habet lōga brachia caritatis multos ⁊ multa vno amplexu comprehēdit et suos caritatiuos amplexus ad lōginquos et non solum ad propinquos extendit. Infra enim istos lōgos artus iustus cōtinet oēs. Unde de altari vbi ignis semper precipitur ardere dicit. Leuiti. vj. et Exod. xxvij. q̄ quinq; cubitos debz habere in longitudine. Quinq; enim cubiti possint significare quinq; distinctiōes p̄sonarum ad quas se debet caritas extēdere. s. amicos et inimicos: diuites et egenos familiares ⁊ pegrinos bonos ⁊ malos. superiores ⁊ subditos: vt etiā sic iust⁹ figuretur in illa noua hierusalē. scz Apoca. xxj. de qua dicitur. q̄ longitudo ciuitatis tanta erat quanta ⁊ latitudo. ¶ Item inuenitur longitudo exuberatiua. Et ista est illa qua nos perseueramus bonos fructus ⁊ bona opera producendo: ⁊ ad omnes per beneficia procedendo: et egenos per elemosynas: ⁊ ignaros per documenta irrigando. Et sic tales figurātur in mensa propositionis que longitudinē duorū cubitorū perhibet habere: quia sc̄z alios nutriēdo vel docendo mēse spirituales idest viri misericordes ⁊ pij debent longo tēpore perseuerare. Exod. xxv. Facies mensam habentē duos cubitos longitudinis. Omitto alia membra: q; breuiter homo debet esse longus ⁊ diuturnus: diu sperando: ⁊ dei misericordiam expectando ⁊ bona eterna desiderādo et affectādo: vt sic de ipso dici possit illud p̄s. Utam petijta te et tribuisti ei dñe longitudinem dierum in seculum ⁊ in seculū seculi. ⁊c.

Loqui. Locutio. Nota quod loqui accipitur in bono ⁊ in malo. Est enim locutio bona ⁊ virtuosa mala ⁊ vitiosa. Fuit enim locutio inuēta ad exprimēdum cōceptus mētis. Quia enim mens que spūalis existit non pōt alij propie declarari. Hinc est q̄ natura locutionez instituit vt per illam cogitatio nostra possit alijs apparere. De locutione ergo bona possumus breuiter notare quod est locutio diuina ⁊ humana. Et primo quidē de locutione humana dicam⁹ q̄ sicut animalia diuersimode vociferantur. scilicz.

Muādoq; alte	Muādoq; alte per p̄dicationē ⁊ eruditionē. Mñq; basse per oratiōem ⁊ cōpūctionē Mñq; aspere p correctionē ⁊ monitionē
Muādoq; basse.	
Muādoq; aspere	
Muādoq; clare.	
Muādoq; lete.	
Muādoq; graue.	Muādoq; clare p pctōrum cōfessionē. Muādoq; lete per laudē ⁊ gr̄arūactionem. Mñq; graue seu meste p cōpassionē ⁊ spūalez

Universidad de Deusto
Biblioteca

desolationē. Omnibus istis modis debēt variari verba nostra: qz sicut dicit Actuū. ij. Loquebātur apostoli varijs linguis magnalia dei. Quia breuiter ois nostra locutio debet esse. Uel ad Cōmoduz nostri. vel ad laudē dei. vel ad vtilitatē prorimi ordinata. Unde de appollo dr Actuū. xviij. Feruens spiritu loquebatur t docebat diligēter ea que sunt Jesu. Ubi aduerte quod nos debemus quinqz generaverborū diuersimode habere. i. quinqz bonis t virtuosis generibus locutionū disponere verba nostra. Loqui ergo debemus. Attentius per orationē qz debem9 esse feruētes spiritu. Patentius per cōfessionē. quia simpliciter dr loquebatur Utilius per instructionē: qz dicit. Docebat Modestu9 per discretionē: qz dicitur. Diligēter. i. deliberate. Celestu9 per deuotionē: qz dicit. Ea que sunt Jesu. In his eñ quinqz modis ptinetur quicquid hō bene et vtiliter pōt loqui. Ista eñ sunt quinqz dentes quos in ore tantū habet hericius: quia. f. 9m Pliñ. hericius q̄nqz habet ventres: t quinqz etiā tñ habet dentes. Ista etiā sunt illa quinqz verba que dicit velle loqui apls. j. Corinth. xiij. Volo inquit sensu meo quinqz verba in ecclesia loqui. ¶ Primo ergo dicoꝙ loqui debemus attentius per orationē. Et hoc oñditur cū dicit. Feruēs spiritu. Inter omnes eñ locutiones nostras oratio dz fieri cū feruore spūs. quinimo etiā sine vocis emissiōe Anna loquebatur in corde suo tantūqz labia ipsi9 mouebātur vox penit9 nō audiebak. j. Regū. j. Sicut enim feruor et ardor in vētre nubis causat tonitruū magnū et altum exquo sequit abūdantia pluuiarū. Sic vere quando in ventre nubis. i. in corde hois est feruor deuotionis t dilectionis: tūc solet altius tonitruū. i. altior apud deum oratio resonare. et pluuiarum. i. beneficiorum copia redundātior abūdare. Feruēs ergo spiritu. vnde Ro. xij. Spiritu feruentes dño seruientes. Et. ij. Pet. j. Spiritusancto inspirati locuti sunt dei homines. De isto igitur genere locutiōis feruētis oationis possum9 notare ꝙ habēda est triplici rōne. vcz
Cum doloze et penitentia.
Cum honoze et reuerentia.
Cum amoze et amicicia.
Debem9 eñ loqui deo cū penitētia t cōpūctione dicētes Job. x. Loquar in amaritudine aie mee: dicaz deo noli me cōdemnare Itē loquamur deo cū reuerentia t subiectione. vñ Prouer. xviij. Cū obsecrationib9 loquit pauꝑ. Itē loquamur deo cū amicicia t dilectiōe. vt ipe dicat illud Cāti. ij. Ēn dilect9 me9 loquit mihi t ego illi. Et sic nos erimus feruētes spiritu quia scilicz in nobis erit feruor.

Doloris. Mō tñ est cōtra multos q̄ in oratione
Honoris. nō sunt feruētes sed tepētes qz ore do
Amoris. mino loquūtur: corde autē alibi meditātur. j. Corin. xiij. Eritis eñ quasi in aera loquentes ps. Jn corde: t corde locuti sunt. Non sic: qz nos debemus loqui attentius per orationē: feruētes inqt spiritu. ¶ Secūdo dico ꝙ nos debemus loqui patētius per cōfessionē. Et hoc datur intelligi q̄n dicit loquebatur simpliciter sine aliqua ꝓditione vel adiectiōe qz. f. in cōfessione dz esse locutio nuda. simplex apta. nō cōditionata: nec aliqbus additiōibus inuoluta. Ita ꝙ cōfitēti possit dici illō Job. xvj. Ecce nūc palā loqueris et puerbiū nullū dicis. Talis eñ locutio solet.

Demonia fugare. Dico demonia fugare qz si
Uitia dissipare. cut 9m Pliniū lup9 timet
Dominū placare. q̄n duo lapides inuicē collidūtur. Sic vere dyabolus solet timere t fugere: quādo videt duos lapides. i. duas psonas. f. peccatorēt cōfessorem inuicz fabulari. Osee. xiij. Loquēte effraym horroꝛ: inuasit israel. Effraym eñ. i. pctore in cōfessiōe loquēte. solet israel. i. dyabolus qui rōne subtilis itelligētie. dr israel. i. deū vidēs qz. f. ipe oñe sublime videt horrere. fugere t timere. Itē ista locutio solet vitia dissipare: qz sicut sputū hois iciuni occidit serpētē: sic p locutionē cōfessiōis q̄ ab ore nr̄o ꝓcedit. serpētē. i. peccatū qō in corde nr̄o serpit occidim9 destruim9 t necamus. Exec. xxiij. Locut9 sum ad pplm manet t mortua est vxor mea vespere. Uxor eñ nostra ē culpa. q̄ vespere. i. in occulto morit. q̄n mane. i. clare t lucide hō per cōfessionē loquit. Itē ista locutio deū solet placare. p uerbi. xvj. Uolūtas regis labia iusta. q̄ recta loquit dirigetur. Et nota ꝙ talis locutio debet esse. scz

Uera sine falsitate. Mz vere locutio cōfessiōis
Cita sine tarditate. debz carere falsitate Eph.
Nuda sine obscuritate. iij. Loquimini veritatem
Discreta sine fatuitate. vnusquisqz cū ꝓximo suo.
Recta sine varietate. i. cū sacerdote. Itē dz care re tarditate. Esaie. xxxij. Lingua balborum velociter loquetur. Item debet carere obscuritate vt dicat quilibet illud Johā. xvij. Ego palam locutus sum mūdo Quis de multis possit hodie dici illud Marci. iij. Sine parabolis nihil loquebak. Item debet carere fatuitate: quia scz homo debet ibi loqui prudēter t mature Eccles. v. Ne temere quid loquaris. Et etiā multū dz cauere. i. prouidere t cautus esse ꝙ habeat discretū et prouidū ꝓfessorē. Iuxta illud. Prouer. xxiij. Inscrib9 insipientiū ne loquaris. Item debet carere varietate t duplicitate. vt de ea possit dici illud. Marci. vij. Solutum est vinculū lingue eius t loquebat recte. Quā uis de multis possit dici hodie illud. Ieremie. xij. Filij eorum ꝑ media pte loquebant azotice t nesciebant loqui iudaice. Juda interptat ꝓfessio. Quia vere multi sunt q̄ nesciūt loqui iudaice. i. q̄ nescūt loq vel dicere illa q̄ ad ꝓfessionē dñr ptinere. Hō sic ergo charissimi sz loquamur patētius per ꝓfessionez. ¶ Tertio dico ꝙ loquēdum est vtilius per instructionē qō oñdit cum dicit. Docebat. Inter oīa eñ que exeunt ab ore nostro illud qō proximo est magis vtile est instructio et doctrina: qz ista docet t dat dulcez monitionē: acrē correctionē. Benignā ꝓsolationē. Austerā cōminationem. Et de hoc dicit. Tytū. ij. Loquere q̄ decet sanam doctrinam. Locutio eñ doctoris vel ꝓdicatoris debet esse sicut locutio tonitrui seu tube: que nunc alte: nūc basse: nunc collateraliter: nunc videtur anfractuose loqui. Quia scilicet ꝓdicator dz loqui alte de paradiso: basse de iferno: lateraliter de mundo anfractuose iam scilicet terribiliter corrigēdo. iam delectabiliter cōsolādo Apoc. iiij. Uox prima quā audiui tanqꝫ tube loquētis mecum. Ut sic possint dicere auditores illud Luce. xxiij. Nōne cor nostrū ardēs erat in nobis cum loqueretur t aperiret nobis scripturas. Aduerte tñ ꝙ multi sunt hodie doctores t predicatores siles auiculis que quādo sunt in nemoribus sicut aues loquūtur quādo vero capiūtur t inter hoīes in caueis ponunt tunc propriā loquelā dimittūt: t sicut homines verba fingūt. Sic vere multi sunt religiosi qui in suis siluis et nemoribus. i. in suis claustris t cōuentibus: cū aliis auibus. i. cū aliis viris spūalibus existētes. Loquunt ꝓprie sicut aues. f. spūaliter t deuote Mira eñ loquū tur in suis sermonib9 t ꝓdicationib9 cōtra mūduz t mūdanos ita ꝙ de eis pōt dici illud Job. vij. Mūꝫ sic locutus est homo. Sed vere si accidat ꝙ de silua idest de claustro assumātur: et quod in cauea alicuius. i. in hospitio alicuius prelati vel principis ꝓstituātur: statim incipiūt loqui vt hoīes: qz. f. illis quos oīm die audiūt. f. adulatorib9 t detractorib9 conformāt facilius verba sua Marci. xvj. Linguis loquuntur nouis. Non sic ergo sed loquamur vtilius per instructionez Docebat inqt exēplo. Tho. j. qui timere deū docuit et abstinere ab omni pctō. ¶ Quarto dico ꝙ nos debemus loqui modest9 p discretionē. Diligēter inquit. Mz scz cum diligēti studio t deliberatiōe debemus loqui: vt scz sciamus. quid quādo. quō. cui: quare. coram quo nos loquimur vt sic nos possumus dicere illud. f. Cor. ij. Sapiētiā loquimur inter perfectos Et Eccls. v. Ne temere quid loquaris: neqꝫ sis velox ad proferēdum sermonem. Diligenter inquit. ij. Paralyp. xix. Cum diligentia cuncta facito. ¶ Quinto dico ꝙ nos debemus

debemus loqui diuinius celestius per deuotionē ea inquit q̄ sunt Jesu: qz. f. nos debemus loqui ea q̄ pertinēt ad deū ꝛba. f. sancta honesta pudica: t ea q̄ ad dei laudē t gr̄arūactionē ordinant. sicut de apls dicitur Act. ij. ꝙ loquebant varijs linguis magnalia dei. Et prima Thessal. ij. Ita loquimur nō quasi hominibus placētes sed deo q̄ ꝓbat corda nr̄a. Ea ergo q̄ sunt Jesu loquamur vt sic reddam9 Ea q̄ sunt cesaris cesari t q̄ sunt dei deo. Et sic ergo pz ꝙ quinqz modis possumus bene loqui. Sz ꝓcerto multi sunt hodie ꝓtrarie cōditionis qui in malis locutionib9 t nō in bonis occupant. Uñ sicut videmus ꝙ folia arborum variantur: quia quedā sunt plana: quedā aspera: quedā fetētia. quedā aliorsum tendentia: t sic de alijs. Sic vere verba malorū que foliis equiparātur sunt quandoqꝫ
Per adulationē plana. Sicut eñ dicit Joā. iij
Per detractionē aspera. Qui de terra est de ter
Per blasphemiā horrida. ra loquit. ¶ Et ideo
Per duplicitatē diuisa. qz mali de mūdo sunt
Per iactantiam elata. ideo de mūdo loquūtur. Unde nota ꝙ malimale loquuntur per
Blandimentū adulationis.
Rodimentū diffamatiōis. ¶ Dico ergo quod ma
Jactamentū ostentationis. li solent loqui adulato
Juramentū diffamationis. rie. Unde Hieremie nono. Sagitta vulnerans est lingua eorum, dolū locuta est. Jn ore suo pacē cum amico suo loquit. t occulte ponit ei insidias. Et Prouer. xxix. dr. ꝙ hō qui blandis fictusqz sermonibus loquit amico suo. rethe exp̄dit pedibus eius. ¶ Itē loquitur diffamatorie Uñ in ps. Sedens aduersus fratrē tuum loquebaris: t aduersus filios matris tue ponebas scandalū. ¶ Item loquunt ostētatorie. Uñ de illo comu modico orto in terra alia cornua per qō intelligit antixp̄us dr Dañ. vij Mō habebat os loquēs grādia. Grandia eñ loquuntur se iactando: alijs cōmādo. opera sua magnificando. mendacia fustinēdo t c. Hiere. ix. Docuerunt linguā suā loqui mendaciū. vt iniq̄ agerēt laborauerūt. disperdat ergo dñs labia dolosa t linguā magniloquā. ¶ Item blasphematorie loquunt Dañ. xj. Aduersus deū deorū loquet magnifica. Omnes eñ isti q̄ solent hr̄e malas locutiōes: vel q̄ male in ore formāt verba ꝓpter superfluitatē humoris. neruos q̄ vadūt ad linguā vel nimis extendētes vel nimis retrahētes. Et inde est ꝙ quidā loquunt nimis cito. quidā nimis tarde. quidā nimis rauce quidā nimis aspere. quidā nimis alte. quidā nimis basse. Sic ꝛ̄ lo quēdo spūaliter humor in corde interius abundans. id est mala affectio vel intentio est causa quare moraliter ptingit hoīem exterius male loqui. Sicut enim dr Matth. xij. Ex abundātia cordis os loquit. Et inde est ꝙ sm ꝙ interiora sunt male disposita: sm hoc mali qñqz loquunt nimis cito per stultiloquiū Joan. xvj Quecunqz audierit loquet. Mūqz nimis tarde: sicut illi q̄ verecūdant vitia cōfiteri Hiere. j. Nescio loqui qz puer ego sum. Mūqz nimis aspere: t isti sunt qui nescūt alicui vnū amicabile verbū dicere: sicut sunt inuidi de quibus dicitur Ben. xxxvij. Nō poterāt ei quicqꝫ pacifice loqui. Mūqz loquunt nimis alte sicut illi qui nō cessant iactare t dilatare facta sua: t illi q̄ nescūt loqui nisi de pompis t honoribus huius mūdi Esaie. xxviij. In loquela labij t lingua alta loquet ad populū. ¶ Item aliqui loquunt nimis basse: t isti sunt illi qui nō pñt aliquid loqui vel dicere nisi de rebus inferioribus t terrenis: sicut sunt auari: qz sicut dr Joan. iij. Qui de terra est de terra loquitur. Et. j. Joan. iij. Ipsi de mūdo sunt: ideo de mūdo loquunt. Uñ de talibus dicit Esa. xxix. Jnumiliaberis t de terra loqueris: t de humo audietur eloquiū tuuz t erit quasi phitonis de terra vox tua: t de humo eloquiū tuū musitabit. Et sic igit ptz quō mali diuersimode male loquunt Jsta est igit locutio humana tanqꝫ mala. ¶ Sed adhuc dico ꝙ est quedā locutio diuina. Et ista ē illa, q̄ deꝰ loquit: t qua nobis notificat volūtatē suā Et nota ꝙ deꝰ solet quadrupliciter nobis loq. vz
Occulte p inspirationē. Jsta eñ sūt quatuor ge
A perte p tribulationē. nera verboꝝ quib9 nos
Literaliter p legislationē. bis deus solet vota sua
Personalr p ꝓdicationē. notificare. videlz Per nutum inducēdo. Per virgam ostendēdo Per literā scribēdo. Per verbū predicando Loquit ergo nobis deus per nutū occulte inspirationis. Osee. ij. Ducā eā in solitudinē t loquar ad cor eius. Sicut eñ dicit Heb. j. Multipharie multisqz modis olim deus loquēs patribus in pphetis nouissime vero nobis locutus est in filio suo. ¶ Itē loquit cū virga aspere tribulationis Esa. xlij. Tacui: semp t silui: patiens fui. tanqꝫ parturiēs loquar: dissipabo t absorbebo simul ¶ Itē loquit deus per lr̄am scripture t lectionis ps. Deus deoꝝ dñs locutus est t vocauit terrā. Et Luc. j. Sicut locutus est per os sctoꝝ. Jn lr̄a autē sacre scripture deus tot nobis loquit verba quot ibi bona sunt documēta. ¶ Itē loquit deus p verbū sue psonalis ꝓdicationis. Et sic locutus est nobis rp̄s psonaliter in carnat9 dicēs Nume. xij. Ore ad os loquor ei. Quia sicut dicit Exo. xxxiij. Domi nus loquebak Moysi facie ad faciez: sicut solet homo loqui cum ꝓximo suo. Hec igitur de locutione tam diuina q̄ humana sufficiāt gr̄a breuitatis. Uide. ē. de Lingua. Et de Dicere.

Lorica. Cum lorica sit vestis seu armatura ferrea. anulis concatenatis facta: t ad defensionē hoīs ordinata. Uidet moralr loquendo ꝙ cū omnis virtus ordinata sit ad anime tutamentum cōtra pugnas t impetus vitioꝝ ꝙ vnaquecqꝫ virtus potest lorice noie designari. Hā sic armatus lorica est
Audacior ad inuadēdū. Sic vere illi q̄ armati
Stabilior ad resistendū. sunt loricis ꝛ̄tutū: t po
Securior ad pseuerādū. tissime lorica fidei t iustitie. Iste eñ sunt due virtutes q̄ loricis potissime cōparant. Quia reuera illi q̄ feruore fidei t zelo iustitie sunt armati. nō timent hoiem. quin q̄n necesse est malos inuadāt t puniāt. t quin aduersarijs t iniquis obuiēt fortiter t repugnēt. Uñ de iusto iudice principe t ꝓlato dr Esa. lix. Justitia ei9 ꝓtimabit cū indutus ē iustitia vt lorica. t galea salutis in capite ei9 indutis vestimētis vltiōis: t optus est quasi pallio zeli ad vindictā t retributionē hostib9 suis t c. De hoie etiā imbuto fide dr ꝓma Thessal. v. Nos inqt q̄ sm9: simus sobrij: sim9 induti loricā fidei t charitatis t galeā spem salut. Et bñ dr tā fides q̄ iustitia dr lorica: qz reuera iste multi anulis. i. multis alijs ꝛ̄tutib9 sūt ꝓcatenate: t multi admiculis cōpilate. Fides eñ cōponit ex multis articulis. Justitia ꝛ̄o ex multi ꝓstat ꝓfessionib9 ꝓbationib9 t adminiculis. Talib9 ergo loricis dñt fideles t maxime ꝓncipes eē armati t ꝛ̄tra infidelitatē t iniustitiā cōmuniti. Iuxta illō Hiere. xlvj. Preparate scutū t clipeū t ꝓcedite ad bellū: state i galeis: polite lanceas: induite vos loricis. ¶ Et nota si vis ꝙ in scriptura repit seu reperiunt Lorice
Ignee. Loricas igneas habent viri charitatiui:
Ferree. qz scz feruēt spū t charitate t zelo fidei t
Auree. iustitie Apoc. ix. Sedebant super equos:
Aeree. habebant loricas igneas t iacinctinas. Loricas ferreas habent viri vindicatiui seu criminū punitiui t executiui: quia. f. more ferri duri sunt: t criminosos vulnerāt atqꝫ scindūt Apo. ix. Habebat loricas sicut loricas ferreas Loricas aureas habēt viri eruditiui: qz scz per iustitiā vt aurū fulgēt: t alios illumināt. inter alios qꝫ resplendēt vnde. j. Mach. vj. de nobili ciuitate elimaida dr ꝙ illic erāt velamina aurea t lorice t scuta: q̄ reliquerat alexāder Loricas ꝛ̄o aereas seu ethereas hñt cōtemplatiui. qz. f. sursuz in ethere cū deo cōuersant mentalr t q̄ loricis celestib9. i. ꝛ̄tutib9 se armāt t muniūt spūalr. ij. Mach. v. Contigit inquit videri per aera equites discurrentes aureas stolas habētes Sequit. Et aureoꝝ armoꝝ splē

dorē omniscꝫ generis lorican⁹ ⁊c. Igitur charissimi ta lib⁹ loricis nos induamus ⁊ loricas saul ⁊ golie dimit tam⁹ Lorica. n. golie erat ordinata ad filios isrl' inadē dū. Lorica vo saul nō fuit sufficiēs ad eos defendēdū ¶Prima. n. lorica fuit superbie ⁊ crudelitatis quib⁹. s. semper impugnant homines innocētes. Scda vero lorica fuit auaricie ⁊ cupiditatis seu temporalis sub stātie atq; facultatis: quib⁹. s. armati nō bene se iuuāt ⁊tra eos pugnātes. sicut. s. apparuit de dauid. j. Reg. xvij. Qui armatus lorica saul nō potuit sic incedere: nec vincere gloriā quousq; saul loricā ⁊ arma dimisit Quia reuera q̄ lorica bonor terrenor armant. num ꝙ cōtra goliā bene pugnāt: immo si ipa non dimise rint ab ipso faciliter superant. Loricas ergo virtutū induamus ⁊ loricas terrenorū ⁊ criminum dimittamus. Juxta illud Eph. vj. State succincti lumbos ve stros in veritate ⁊ mduti loricā iustitie Et si vis com para pctōres illis q̄ equitabāt locustas Apo. ix. Qui habebāt loricas igneas sulphureas ⁊ hiacynthinas. i. pctīn auaricie qō est igneū. luxurie qō est sulphureū. superbie qō est hiacynthinuz seu aereū Talibus enim loricis peccatores armant vt ⁊tra hostes ferocius pre lient. j. Mach. vj. Vidit eleazar vnā de bestijs loricatā. Sic igit ptz quō lorica sumit in scriptura ⁊c.

A **Lorum.** Nota q̄ lor nihil aliud est ꝙ illa fre ni corrigia q̄ manu tenetur ⁊ per quā equus ducitur ⁊ regitur ⁊ arcetur. ⁊ ne vbi vult incedat: sed vbi insessor voluerit retinetur. Et sic dico q̄ lorum significat

Vigorem correctionis.

Rigorem iurisditionis:

Decorem moderantie seu rationis.

Istis em̄ frenatur hō ne currat in vitia. his retinetur subditus ne defluat ad inaniā: his inuitus etiā cohi bet quis ne sua cōpleat fatua placita. ⁊ his constringit ⁊ arcetur. vt dei ⁊ prelati faciat opera vel manda ta Eccli. xxxiij. Jugum ⁊ lorum curuant collum durū ⁊ seruum inclinant operationes assidue. Vide de fre no. Jugo ⁊ vinculo ⁊c.

Loth. Nota q̄ loth qui interpretat declinans seu vacans seu vinctus aut conclusus. Et A
qui fuit nepos abrahe ⁊ inter sodomitas pessimus: fuit bonus ⁊ tandem ab angelis quos hospitio recep erat credens esse homines a periculo eductus ⁊ in monte saluatus. potest significare quoslibet viros iu stos: ⁊ maxime bonos ⁊ simplices laicos hospitales: qui declināt a vitijs ⁊ sceleribus vacāt bonis actibus ⁊ operibus: vincunt amoris vinculis ⁊ federibus: ⁊ cōciudunt diuinis mādatis atq; legibus ⁊ boni sunt etiā si sint cū iniquis ⁊ infidelibus Et ideo isti ab angelis quos hospitio per deuotionē recipiunt: liberan tur a tormētis ⁊ verberibus ⁊ amaligniorum incendijs ⁊ cineribus ⁊ ad paradisi montē saluant. ⁊ in eter nis premijs ⁊ honoribus collocant Gen. xix. Ascēdit loth de segor ⁊ māsit in monte ⁊c. Et si vis in malo si gnificato dic q̄ loth est pctor. q̄ abraā. i. deū ⁊ eius so cietatē deserit ⁊ abnegat inter sodomitas. i. inter pec catores manet ⁊ habitat. a dei mādatis fugit ⁊ declinat. malis operibus intēdit ⁊ vacat. malis moribus ⁊ cōsuetudinibus vincitur ⁊ in ipis se alligat. ⁊ finaliter cōcludit in inferno. vbi perpetuo gemit ⁊ suspirat ⁊ vtorē suā. s. aiam pdit dū voluntati diuine nō obtem perat Luc. xvij. Mō in dieb⁹ loth edebāt ⁊ bibebant ⁊ emebāt ⁊ vendebāt: plantabāt ⁊ edificabant. ⁊ pluit deus ignē ⁊ sulphur de celo ⁊ omnes pdidit ⁊c. O mit to. Vide hystoriam Gen. xix. ⁊ applica.

B **Lucere. Lucerna.** Nota q̄ lucerna ni hil aliud est ꝙ prie lo quēdo ꝙ artificialis quedā vel materialis lampas lu minariū. vel cādela ad illuminandū domū in solis ⁊ lucis absentia Vñ lux est sicut genus. lucerna vero si cut spēs. Et pōt significare in scriptura in bono ⁊ in malo In bono em̄ signat

Caritatē bonor exemplor. Ista em̄ principali-
Bonitatē viror perfector. ter significant ꝙ lu-
Sanctitatē diuinor mādator. cernam. videlicet
Fulgor exemplorum. Splēdor mādator. Vigor per-
fector. Fulgor dico honorum exemplorū. i. bonorum
operum ⁊ mandator. ij. Mach. j. Accendimus lucer
nas ⁊ pposuimus panes. Quot em̄ alijs bona exem
pla damus ⁊ quot eis bona opera ostendimus. tot lucer
nis spūalibus ipos illuminamus. Jō dr Luc. xij. Sint
lumbi vri precincti ⁊ lucerne ardētes in manib⁹ vris
Super quo dicit Grego. in omel. Lucernas quippe
ardētes in manibus tenemus per bona opa primis
lucis exēpla monstramus Et sic poterimus figurari
in illo cādelabro tabernaculi qō septē lampades seu
lucernas habebat quas oluarū oleū quotidie nutrie
bat. vt scribitur Exodi. xxvij. ⁊. xxxvij. ⁊ Leuiti. xxiij.
Quia vere septē lucerne. i. septē spūssancti dona de
bent in nobis lucere q̄ in nobis debēt oleum pietatis
⁊ gre enutrire. Sz de hoc vide bñ supra de Candela
bro. h. ij. Vñ, Exod. xxv. dr. Facies lucernas septē ⁊ po
nes eas super cādelabrū. ¶ Itē per lucernā intelligif B
splēdor diuine scripture ⁊ mandator. Sicut em̄ per
lucernā apparēt ⁊ notificant latebre ⁊ occulta. ita q̄
de nocte necesse sunt lucerne vt hō videat quid faciat
vel quo vadat. Sic vere charissimi p lucernā diuine
legis ostendunt ⁊ notificant occulta ⁊ secreta diuine
voluntatis ita q̄ per istā instruimur ⁊ docemur quo
ire vel q̄d agere teneamur ps. Lucerna pedib⁹ meis
verbū tuū. ⁊ lumen semitis meis. Quia sicut dr Pro
uer. vj. Mādatū lucerna est: ⁊ lex ⁊ lux ⁊ via vite incre
patio discipline. Vide autoritatē istā exposita ⁊ diui
sam supra de lege. Hoc solū nota q̄ sicut ille q̄ hz lu
cernā si ponit eā retro se per eam non illuminat Sic
vere multi sunt hodie q̄ habēt ⁊ tenent lucernam le
gis dei ⁊ scripture. verū q: ipsam nō habēt pre oculis
sed ipam potius retroponūt. hinc est q̄ per eā nō illu
minant ⁊ ad bona opera nō dirigunt. Sicut de mul
tis malis theologis apparet. q̄ habēt scientiā nō ope
ra Math. vj. Lucerna corpis tui est oculus tuus. i.
intellectus. Et sequit. Si oculus tuus nequam fue
rit: totū corpus tuum tenebrosum erit. Lucerna ergo
significat splēdorē scripture ⁊ mādator. ¶ Item lu
cerna signat decorē iustorū ⁊ perfector. In domo enim
ecclie nulla pulcrior lucerna ꝙ vir iustus Vñ de bō
Joanne dr Joan. v. Ille erat lucerna ardens ⁊ lucens.
Ubi ostenditur q̄ qui vult esse lucerna aliorum. de
bet esse loquendo moraliter. Firmitatis vigore fundā
tus. Ille inquit erat. Veritatis splēdore ditatus. Lu
cerna inquit Charitatis feruore crematus. Ardēs in
quit Honestatis fulgore dotatus. Lucēs inquit. Ho
mo enim perfectus Debet diu manere per firmita-
tem Semper splendere per honestatem Semper ar
dere per charitatem. Semper lucere per veritatem.
¶ Dico primo q̄ vir perfectus debet esse fundatus C
firmitatis vigore. quod ostenditur cum dicit. Ille erat.
Illa em̄ verba. Sum es est. Erat ⁊ erit significant rea
lem existētie firmitatem ⁊ perseuerantie in bono con
stantiā ⁊ stabilitatem. Ut sic sit hō etiā sicut illa lucer
na inextinguibilis facta de lapide albeston. de qua lo
quitur Aug. sicut supra ponitur de candelabro vel si
cut illa alia lucerna de qua dicit Seruasius in libro
de mirabilibus mūdi Dicit em̄ i bidē q̄ cōtra ciuita
tē grōnopolim in pozatu sancti Michaelis de camis
sa est refectoriū in quo est fenestra ⁊ ibi lucerna expo
sita que nulla vi vētor extinguit sed ibi ptra oēmvim
ventor vsq; ad psumptionē inextinguibilis pseverat
Si vo foris domū vel intra aliquātulū trahit statiz
vēto modico extinguit ⁊ finitur. Talis pculdubio lu
cerna est vir iustus q: reuera in refectorio ecclie mul
tātis dr inextinguibilis pmanere Tāta em̄ in ipo dr
eē virtus pseverātie ⁊ cōstātie q̄ nulla vi vētorum. i.
nullo impetu tentationū vel tribulationū dr lucem
gre amittere. sed ibi, inextinguibiliter inhabitare vñ

¶Prouer. xxxi.

¶Prouer. xxxi. Non extinguetur in nocte lucerna eius
Hoc em̄ tribulationē signat vñ Joan. j. Erat lux ve
ra q̄ illuminat oēm hominē. Quātus de multis ho
die pōt dici illud Joan. j. Nō erat ille lux. Sed de ista
desistētia vel essentia vide. s. de Esse. Justus igitur dr
esse fundatus firmitatis vigore. Ille inquit erat.
¶ Scdo dico q̄ iustus dr esse ditatus veritatis splē
dore q̄ ostendit in vocabulo lucerna. Lucerna em̄ ⁊
se ⁊ alia q̄ in domo sunt manifestat. Sic hō verax et
se ⁊ o ia q̄ sunt alijs necessaria ondit ⁊ mdicat. Verus
em̄ hō cit suipsius onsiuus. Nescit em̄ fingere q̄ nō
est immo oibus ostendit q̄ est. Vñ de ciuitate noua
hierusalem. i. de ecclia dr Apoc. xxi. Lucerna eius est
agnus. Vir em̄ verax significat in agno q̄ est animal
simplex ⁊ innocēs: q̄ nescit aliquā maliciā palliare.
¶ Itē verus hō est alior illuminatiu⁹ ⁊ ad bona ope
ra directiuus. vñ Lu. viij. dr. Nemo accēdit lucernā ⁊
operit eā sed supra candelabrū ponit vt intrātes lu
men videāt Vir em̄ perfectus dr esse ditatus verita
tis splendore. Lucerna inquit. ¶ Tertio dico q̄ vir
iustus dr esse crematus charitatis feruore. q̄ ondit
in verbo ardēs. Ardor em̄ signat inflāmationē chari
tatis sicut. s. ondit de ardere. q. s. viri iusti semp de
bēt esse ardētes ⁊ inflāmati per charitatē. Exo. xxvij
Ardeat lucerna semp in tabernaculo. ¶ Quarto di
co q̄ viri ustus dr esse dotatus honestatis fulgore Lu
cens inquit. Honestas em̄ inter virtutes ceteras ma
gis lucet. Ista em̄ ad modū rei lucētis exterius plus
apparet ¶Matth. v. Luceat lux vra coā hominib⁹ vt
videant opera vra bona ⁊c. Vir em̄ iustus dr in se lu
cere per virtutem ⁊ alijs per honestatē lucere. Quia
sicut dr Matt. v. Lucerna non debet poni sub modio
sed super cādelabrū vt luceat omnib⁹ q̄ in domo sunt
Mō tñ est cōtra hypocritas q̄ similes sunt noctilucis
q̄ de nocte vident lucere ꝓpter defectum lumnis cla
rioris sic ⁊c. sicut supra de fulgore. Similes etiā lima
cibus quarū vestigia. q̄uis sint immunda. aliquan
tulū tñ lucent. Quia vestigiū. i. opera hypocritarū q̄
uis in veritate sint fetida ⁊ immūda. rone tñ ficte ho
nestatis vident lucere ⁊ lucida hoibus apparere. vñ
Job. xlj. ¶Post eū lucebit semita. Isti ergo falsē nō ve
re lucēt. similes lignis putridis vel glareis quorun
dā pisciū q̄ de nocte vident lucere ⁊ splendere. de die
aūt nō Quia. s. tales in nocte pñtis vite videntur per
honestatē fulgere. qñ. s. obscuritas ignoratie dñatur
in die tñ. i. in claritate vere noticie q̄ post mortē fulge
bit tūc lux taliū non apparebit. immo splēdor sue hy
pocrisis totaliter disparebit. Quia isti sunt sicut illa
lucerna de qua dr. j. Reg. iij. quā nō poterat videre he
ly donec extingueret q: nos q̄ ad modū hely sumus
cecutiētes per errorū obscuritatē. nō videmus qua
les sunt tales lucerne quousq; sint extincti per mor
tis aduersitatē. Quia sicut dicit ¶Prouer. xxiij. Lucer
na impioꝝ extinguet. Et Apoca. xviij. Lux lucerne nō
lucebit. De talibus ergo lignis putridis dr Job. xlj.
Estimabit lignū putridū es. Et bene tales dicunt es
q: s. q̄uis q̄ndq; splendeat rubiginē tñ faciliter cōtra
hit. Nō sic ergo sed simus lucētes veraciter ⁊ nō ficte
Ut simus de illis luminaribus de quibus dr Gen. j.
Fiant luminaria in firmamento celi vt luceant super
terram. Et sic ergo poterimus esse ¶Per

Veritatem fulgentes. Et ita erimus spūales lu
Firmitatem manētes. cerne ad illuminationez
Honestatē lucentes. hominū ordinate. Et ita
Charitatē ardentes. patet q̄ lucerna accipitur
in bono. ¶ Sed adhuc dico q̄ lucerna pōt accipi in E
malo. Et sic signat mūdi ꝓsperitatem ⁊ hypocrisis
falsitatem. Dico mundi prosperitatez. q: scz lucerna
nō est durabilis sed defectibilis: sic ⁊ ꝓsperitas. Vñ
illud predictum ¶Prouer. xxiij. Lucerna impioꝝ ex
tinguet. ¶ Itē designat hypocrisis falsitatem. Sicut
em̄ lucerna alios illuminando seipsam cōsumit. ⁊ sic
dum alijs proficit sibi nocet. Sic hypocrita alios illu

minat per doctrinam ⁊ seipsum consumit per malaz
vitam. Et dum alijs per doctrinā ⁊ bona opera profi
cit. in seipso per malam vitā deficit Hiere. xxv. ¶Per
dam ex eis lumen lucerne Et ¶Prouerb. xxj. Lucerna
impiorum peccatum ⁊c. sufficit. Vide infra de luce ⁊
de lumine ⁊c. similia.

Lucrum. Nota q̄ lucrū signat omnes acqui- A
sitiones emolimentorum. Et sumi
tur in bono ⁊ in malo quia scilicet in scriptura repe
ritur Lucrum

Laudabile qō debes querere. ¶Primū lucrū est
Damnabile qō debes fugere. perfector q̄ lucrā
Horribile qō debes timere. tur spūalia. Scdz
Mirabile ꝓ quo debes currere. lucrū est peccato
rū qui lucrant tēporalia. Tertium lucruz est damna
torū qui lucrantur infernalia. Quartum vero lucruz
est beatorū qui lucrantur eternalia. ¶ Primo ergo
dico q̄ est lucrū laudabile per qō acquirunt spūalia
seu virtualia. Isti em̄ quorū cura tendit ad hoc lucrū
sūt sicut pudēs mercator q̄ dat res grossas p ꝑciosis
⁊ caris. vtpote pānos ꝓ auro: aīalia ꝓ argēto. sic isti
dāt tpalia ⁊ etiā vitā ⁊ corporalia vt lucrent ꝑciosa. s.
spūalia ⁊ virtualia. Figurati in bono seruo cui cōmi
sa sunt quinq; talenta ⁊ alia quinq; superlucratus est
Matth. xxv. Et ideo supra multa extitit constitutus.
Quia reuera qui cū quinq; sensibus sibi commissis
lucratur alia quinq; talēta. id est virtutes quinq; sen
sibus respondentes scilicet

Discretionem ꝓtum ad visum. Et subiectionez
Devotionem ꝓtum ad auditū. ꝓtuz ad incessuz
Contēplationē ꝓtū ad odoratū. pedum. merebi-
Compassionē ꝓtuz ad tactum. tur cōmendari.

⁊ donis ⁊ lucris ampliozibus in glia cumulari. Vñ
de spiritali lucro dici pōt illud Sap. xv. Estimauerūt
lusum esse vitā nostrā. ⁊ cōuersationē vite compositā
ad lucrum. Et reuera nos sumus in vita hac sicut in
nundinis vbi. s. necesse habemus lucrari si in celo vo
lumus ditari Lucremur ergo animas ipsas cōuertē
do. j. Cor. ix. Omniū me seruū feci vt plures lucrifa
cerē. Et Math. xviij. Si te audierit lucratus eris fra
trem tuū. Virtutes ipas acquirēdo Jacobi. iij. Mer
cabimur ⁊ lucrifaciemus dñm ipsum diligendo ⁊ ei
credēdo ¶Phil. ij. Omnia arbitror vt stercora vt ꝓm
lucrifaciā. Igit dico q̄ est vnum lucrū qō est laudabi
le ꝓ qō acquirunt spiritalia. ¶ Scdo dico q̄ est vnū B
lucrū qō est damnabile ꝓ qō acquirunt tpalia. Et hoc
procerto est lucrū auarorum qui scz quanto plura lu
crant tanto magis lucrari volunt. Et sic dico q̄ est lu
crū symonie vendite iustitie: rapine ⁊ violētie: false
mercature ⁊ fraudulentie. Ista em̄ sunt lucra mala q̄
scz a perfectis repudiant. Vñ ¶Paulus dicit ¶Phil. iij
Que em̄ mihi fuerūt lucra ꝑeter ꝓpium arbitratus
sum detrimēta Et simplicibus interdicunt ⁊ maxime
ecclesiasticis Vñ. j. Thimo. iij. dr. Mō dyacones opor
tet esse pudicos nō bilingues. nō multo vino deditos
nō turpe lucrū sectātes. Et ppter illa pene perpetue
introducunt. Unde Matth. xvj. Quid. pdest homini
si vniuersum mundū lucret. anime vero sue detrimē
tū patiat. Et nota ꝙ talia lucra sunt contemnenda.
¶Propter fraudulentie ministeriū qō concomitatur.
¶Propter auaricie desideriū qō multiplicat.
¶Propter pestilentie vituperiū qō fine parat.
Concomitatur em̄ talia lucra fraudulentie ministe-
riū q: scilicet vix fit magnum lucrum sine fraude. de
ceptione alterius. Unde Aug. super illud ps. Me tra
das me domine a desiderio meo peccatori dicit sic.
Desiderio inquit tuo locum facis dyabolo Ecce dia-
bolus proposuit merces: lucrum habere non pote-
ris. q: lucrum non habebis nisi fraudem feceris. si
vero fraudē feceris capieris'. ¶ Item multiplicat ꝓ
tale lucrū auaricie desideriū Vñ dicit Aug. in quoda
sermone. Quō inquit diuicie sunt quib⁹ crescētibus
crescit inopia amatoribus suis: ⁊ si fiunt ampliores

Universidad de Deusto
Biblioteca

non tamen afferūt satietatē sed inflāmant cupiditatē.diuitē tu putas qui minus egerit. minus egeret si minus haberet.Nā vides quosdā cū haberēt paruam potestatem paruis lucris fuisse letatos.Sequitur.Credis eos fuisse satiatos:falsum est. Nā maior pecunia fauces auaricie nō claudit sed extēdit nō irrigat sed accendit.nō poculū respiciūt.q; fluniū sitiūt. hec Aug. ¶Item multiplicat per tale lucrū pestilentie vituperiū.s.damnū pene eterne qđ venit in fine occasione turpis lucri.De quo Aug.super illud pſ. lxj. Rapinā nolite cōcupiscere.dicit sic.O lucra damnosa mutens pecuniā.perdis iustitiā.dū rapias vides. a quo rapiaris non vides. Et Aug. in sermone dicit. Quod nemo hz minutū lucrū sine iusto damno.Patet ergo q; est vnum lucrū qđ est damnabile per qđ acquirunt temporalia. ¶Tertio dico q; est vnū lucrū qđ est terribile per qđ acquirunt infernalia.De quo Marci.viij.Quid pdest homini si lucret vniuersū mundū anime vero sue detrimentū faciat.detrimentū.s.pene eterne.Applica illud qđ immediate pcedit O lucra damnosa tc. ¶Quarto dico q; est vnū lucrū qđ est mirabile.per qđ acquirunt eternalia. s. gloria paradisi. De quo Phil.j.dicit aplus. Mihi viuere xps est t mori lucrū . Unde de lucro vite eterne dicit Aug.super illud pſ.xxxiij. Inquirētes dñm non minuentur omni bono sic. Cuz diligimus dñm omnia in ipso reperimus Unus est qui inquirit sed in quo oīa continent.O lucrū mirabile.O cōparandū singulare.cur nos per diuersa fatigamus ad xpm vt veniamus festinemus post quē cuncta bona vltra nō querimus sed tenemus.Aduerte tñ q; lucrū seu comodū glorie paradisi nūq; malis concedit. nec fraudulentis nec infidelibus erogat Prouer.xij. Non inueniet fraudulētus lucrū Patet igit quō quadrupler inuenit lucrū.Unde vbi Diuitie t vbi Habere. Abundare t Acquirere t vbi Auaricia tc.

A **Lucus.** Lucus idē est qđ nemus paruū t altuz qualia circa nobiliū predia solēt esse dictū.s.per antifrasim t per cōtrariū a lucendo.eo.s.q; nō sit vt cōiter locus clarus sed potius vmbrosus t tenebrosus.Aduerte aūt q; deus valde repudiat tales lucos ppter vsus gentiliū q; tunc erant qui.s.in locis amenis tales lucos plantabāt.t in ipsis sua delubra ydolis sacrificabāt.t ipsos lucos suis demoniis consecrabāt Deus ergo volēs cultū ydoloz delere t ritū gentiliū abolere iuxta altare suū lucū plantari phibuit.t lucos cōsecratos demoniis q; t vmbracula ipsoz erāt.sacrificijs atq; templis succidi voluit t subuerti.Sicut patet Deut.xvj.vbi dr sic. Nō plantabis lucū aut oēm arborem iuxta altare dñi dei tui. Et de ydololatris ꝓcipit pplo israelitico.Exo. xxiiij. Aras inquit eoz destrue.t confringe statuas lucosq; eoruz succide.Et Deut.vij.Aras eoz subuertite:statuas cōfringite:lucos eoz succidite.t sculptilia cōburite.Et inde est q; gedeon cōmendat qui lucū baal succidit. Judicū.vj.Achab vero reprehendit q; lucū baal edificauit.Igit dic q; p lucū potest intelligi omnis vmbra vel obscuritas. Omnis error vel fallacitas . Omnis excusatio vel colendi aliud voluntas t opportunitas. Per altare aūt dei intelligit xpi fides vel cultus latrie.status clericoz vel eccle.secretū cordis vel cōscientie. Per tēpla seu altaria demonioz pōt intelligi ipsoz cultus t ydolatria.maloz status t pnētia coz pctoris t conscientia Deus igit precipit circa altare suū lucū nō plātari qz reuera ab altari fidei deus vult oēm vmbrā t oēm heresim t errorem amoueri. t ibi oēm veritatē t claritatē perpetuo reperiri.Unde de Josia dr.ij. Paral.xxxiij. Mō ipse mūdauit iudā t hierusalē ab excelsis t lucis simulacrisq; t sculptilib9.In fide em xpi nihil est vmbrosuz aut tenebrosum nihil sectū seu sculptile.sed totū solidū atq; firmū.Demones vero circa altare suū lucū diligūt.qz circa cultus suos fictiones t errores plurimos esse volūt t iniquitates suas ab oculis intuentiū nē fortitā refugiāt obtenebrāt t abscondūt.Unde.iij.Reg.xvj.t.iiij.Reg.xiij dr In tēplo Baal qđ edificauerat Achab in samaria plātauit lucū.Deus etiā de tēplo t altari suo qđ est ecclesia seu ecclesiasticoz status vult qđ ois lucus .i. ois vmbra obscuritas t tenebrositas.hypocrisis t palliationis ignoratie t excecationis.inhoneste apparētie male t cōuersationis:amoueat. t q; splēdor virtutis t sanctitatis.fulgor sapientie t veritatis.decor apparētie t honestatis custodiat Unde de Asa rege iuda.i. de xpo dr illō.ij. Paral.xiiij.q; ipe subuertit altaria pegrini cultus.Altaria pegrini cult9 significāt hypocrisiz.statue significāt ignoratiā.excelsa zo tluci significāt latā t obscurā cōuersationē.Sed qđ pcerto dyabolus ecōuerso vult hre circa altare suū.i.circa statū malorū ecclīasticoz lucos suos.s.hypocrisis velataz falsitatē ignoratie cecatā obscuritatē. apparētie elatā inhonestatē. Unde de demonibus pōt dici illud. iiij. Reg.xvij.qsz ipi fecerunt sibi status t lucos in oī colle sublimi . Et certe phdolor in oī colle sublimi.i.in oī statu ecclesiastico quātūcūq; sublimi t alto inueniunt hodie luci t statue. Unde est dictū prozie de eis. Ipsi fecerūt statuas tc. Deus isuper de altari suo qđ est cōscietia vult amoueri lucos.i.obscuritatem t vmbrā.Quia reuera ipe nō vult q; ibi sit lucus seu vmbra trisicie t desperationis .iracundie t turbationis. verecūdie t excusationis immo vult q; oīa sint ibi clara t nuda. videlicet q; loco tristitie sit ibi spes t cōsolatio loco iracundie.sit ibi pax t quietatio.loco verecūdie sit ibi vera t nuda cōfessio t omniū criminū denudatio.Ut sic intelligat de amotione taliū lucoz illud Esaie.xvij. In die illa inclinabit homo ad factorē suū t oculi eius ad sanctum israel t non respiciet lucos t delubra.Sed reuera dyabolus vult cōtrariū.qz reuera ipe econuerso circa templū t altare cōscientie plantat lucos.videlicet. Tristitiā q; intrat tenebras.Iracundiā q; claudit palpebras.Verecundiam.s.cōfitendi q; querit latebras. Unde de manasse q; interpretat obliuiosus.i.de dyabolo qui dicit oblitus dr.iiij.Reg.xxj.Mō manasses fecit malū cora dño t fecit lucos sicut fecerat achab . Sic igit pz quō moraliter xps eradicat malos lucos.Et quō dyabolus plātat eos.Et hec de luco sufficiant. Vide de Umbra Tenebra.Obscuritate t similibus.

Ludere. Cū ludere sit actus leticie per gestus t motus membroz exterius declaratus.t ad complacentiam tam videntiuz q; facientiū ordinatus Possumus dicere q; sicut bene distinguit Mauricius. in scriptura reperit quintuplex ludus videlicet Ludus

Charitatis.	Dicamus ergo primo
Uanitatis.	q; in scriptura reperi
Fallacitatis t	tur ludus charitatis
Iniquitatis.	t innocētie Amor em
Felicitatis.	t inocētia qñq; hoiez
Ludit enim	mouet ad ludēdū. Li
Charitas t innocentia.	bēter em ludimus cū
Uanitas t puericia.	re quā diligim9 t quā
Fallacitas atq; malicia t	innocētē t humilē re
Iniquitas t insolentia.	putamus Sicut pz q;
Felicitas t opulentia.	libēter ludit bō cū puero vel cū iuuēculo catulo. ipa em aīalia iuuēcula lubētius solēt ceteris ludere t ppt puritatē sanguinis q; viget in eis sepius atq; letius exultare.Sic vere dico de iustis.qz reuera ppter puritatē sanguinis t propter sinceritatē dulcoris.i. simplicioris innocētie leuitatē isti spūaliter exultant t ludūt.t leticiam spūalem etiam qñq; corporaliter ostendunt Exemplo dauid t filioz israel qui coram archa domini ludebant t deum laudando etiam corporaliter exultabant.ij. Regum.vj.Dauid t omnis israel ludebant cora dño Et aduerte q; iustus Ludit

Humiliter t sese deiicit. Dico ergo q; ludus vi-

Uiriliter t magna despicit. Sublimiter t alta respicit. Sagaciter nec mores ignorat. per dz ad humilitatē suam t ad ppriā vilitatē attendere t se deo humiliare t subijcere exemplo dauid dicentis.ij. Reg.vj. Uilior dño q; ludā ante dñm qui elegit me.Sequitur ludā t vilior fiam t humilis ero in oculis meis. ¶Itē debet fieri cū autentica virilitate. Uir em iustus scientificus perfectus solet q; cū magnis hominibus t potentib9 ludere t solatiose se habere t per virtutē cum maioribus se exercere Exēplo dauid de quo dicit Eccli.xlvij. Cum leonibus lusit quasi cū agnis.t cū vrsis similiter fecit. ¶Itez debet fieri cū mētis sublimitate.qz scz magis debet mētaliter ludere t cōfabulari cum deo t sanctis q; sunt superius q; cum alijs qui sunt inferius vt sit de illis de quibus dicitur Baruch.iij.Qui in auibus celi ludunt tc. ¶Item debet fieri cum sagacitate seu maturitate.qz scz vir iustus omnia solacia sua dz facere sagaciter t mature ne morum suoz maiestatem offendat.Unde Eccli.xxxij.Pro reuerentia inquit accedet tibi bona gratia.Sequit.Precurre prior in domū tuā t illic aduocare t illic lude.t age cōceptus tuos non in delictis t verbo superbo.Iste est igitur ludus charitatis t innocentie. ¶Scdo dico q; inuenitur ludus B vanitatis t inscientie.Et iste est ludus mundanorum qui scz non querūt nisi solatiari t ludere.t in terrenis ludibrijs t mundi consolationibus suas leticias exercere.Similes pueris inuicem ludentibus t superuacuos t inutiles ludos exercētibus t de futuris nihil cogitantibus.t in ludis suis se maculantibus. quos tandem mater eoz vmverberat.t in luctum t in tristiciam ludos mutat. Quia reuera tales non nisi de presentibus cogitant t in supernacuis ludis suis diuersis vi tijs se maculant ꝓpter qđ mater ipsorum deus finaliter ipsos punit. t ipsoruz ludos presentes in futuras inferni tristicias couertit Matth.xj. Cui inquit assimilabo generationē istam simulis est pueris ludentibus in foro Et Job.xxj. Paruuli eoz exultant lusibus tenent inquit tympanū t cytharā. t gaudent ad sonitum organi.ducunt in bonis dies suos.t in puncto ad inferna descendunt. Istis cōtingit sicut monstris marmis.que tunc libentius saltant t ludūt qñ futura est tempestas . Ludus em talium in mari est presagium tempestatis.Sic vere tales ludis t solacijs suis sibi presentant tempestatē inferni.t etiā aduersitatem aliquotiēs huius mūdi Fortuna em si milis est carro qui ludit aliquotiēs cū mure quem cepit.ita q; ipsum videt diligere.t seipsum in eius moribus delectare:finaliter tamē murē comedit t sibi ludum quē ante fecerat carevendit.Sic vere fortuna cum illis quos cepit in laqueis suis videt ludere.in quantum ipsis pro libito permittit bona premia succedere t venire.subito tamen quandoq; dum non aduertunt ipsos per tribulationes deuorat.t se nouercā fuisse nō matrē demonstrat.Unde Seneca.ij. rethorice sue dicit sic.Ludit inquit fortuna de suis muneribus t qđ dedit aufert qđ abstulit iterum dat.nec vnq; tutius experiē q; cum iniurie nō habet materiam que scz est bonorum temporaliū vbertas.Hec dicit materia fortune ex qua ludos t ppletates suas operat t formar.Idem etiā de tranquillitate animi dicit .Mō in momento mare euertitur.t eadem die qua luserūt nauigia sorbentur.Aduerte aūt q; ludos vanos multos t varios esse cōstat.Quosdam quos ꝓuocat ventris saturitas Exodi.xxxij.Sedit populus manducare t bibere t surrexerūt ludere.Quosdam quos excitat turpis fatuitas scz sicut sunt ludi derisorum qui scz adhuc solēt luderent alios possint deridere t deludere.sicut patet Judicum.xvj.in iamson quem philistei vocauerunt t ad ipsius derisionem coram se ludere cōegerunt.Sicut etiam patet de multis qui derisorie alios derident.t oris t lingue nutibus eos vitupe-

rant atq; mordēt.Cōtra quos dr Esa.lvij .Super quē inquit lusistis t super quem aperuistis os t eiecistis linguā.Recte loquit contra cachinnatores . Et tunc tales debēt aduertere ad illud qđ scribitur t legitur Prouer.iij.Illusores deus deludet mansuetis aūt dabit grām Sed de illusione vide superius in litera.J. tales igit ludos constat vt dictum est vanos cē quos scz excitat turpis fatuitas. ¶Itē constat esse vanos quosdā quos generat stulta strennuitas sicut sunt ludi armoū hastiludioū t torneamentoz. sicut.ij.Regum.ij.dicitur.q; abner princeps ex parte ysboseth t principes dauid stantes hincinde direrunt adinuicem.Surgant pueri t ludant coram nobis. Ludus autem ille fuit sicut dicitur ibidem q;.xij . a parte quilibet surrexerūt t alter alterū per capillos apprehenderunt.t alter alterū se glacijs transuerberauerunt t se mutuo occiderūt. ¶Tertio dico q; inuenitur ludus fallacitatis t iniquitatis . Et isti sunt qñ aliqui sub spe ludi t exteriorus amicicie faciūt actus malicie t nequitie.sicut facit dyabolus qui delectationes offerēdo videtur amicabiliter cū hominibus ludere t tñ constat q; ipsos querit mortificare t occidere . sicut etiā pz de proditoribus.qui.s.amicitia pretendendo cū hominibus ludūt t tamen in fine pactorie ipsos destruunt t confundūt vt t de peccatoribus dicatur illud Job.xl.Omnes bestie agri ludunt ibi: similes lupis qui captis pueris cum eis ludunt ipsos tñ finaliter comedunt t occidūt.Sicut dicit Plinius.De quibus.s.dr Prouer.xxvj.Sicut noxius est qui mittit sagittas in mortē.ita qui fraudulenter nocet amico suo t cum deprehensus fuerit dicet ludēs feci. Patet de aleatoribus:q.s.in ludis suis nō querunt nisi aliā pecuniā acquirere.socium fraudare t decipere iurare.blasphemare.t maledicere.t qñq; ad verba iniuriosa.plagas t verba ꝓrumpere.t cū totum perdūt qñq; desperationē incurrere. t finaliter ad rapinas. furta.t homicidia se cōuertere.Iste est cīn ludus dyabolicus t certe vt credo per dyabolū adinuentus.Cōstat enim sicut apparet in multis locis q; ludi romani in honorē demoniorum fiebant t ipsos ludos ipsi dij.id est demones sibi fieri precipiebant.t per tales ludos in honorē demonum factos sibi prospere succesſurum in sua republica fatue estimabāt sicut patz in xto Iulio lib.ij.ab vbe cōdita vbi demādato .Jouis etiā in somnis pluries apparentis ludi romani instaurati sunt.ad quezū spectaculum venerunt vol scbi qui qz exclusi inde fuerāt guerrā fortissimam sustinuerunt Ultimo etiā primo ponit quō dictator post nimis ludos magnos inuenit . Et breuiter ludi t lecisternia in honorem dictoū hoc est dictu:demoniorum fiebāt t per istos placare deos se credebāt. Patet ergo q; isti sunt ludi fallacitatis t iniquitatis qui scz cause sunt periculi t impietatis Et ideo tales ludi sunt fugiendi t a prudentibus euitandi Exemplo scz Anne Tho.iij.dicentis sic. Hunc cum ludentib9 me miscui. neq; cum his qui in leuitate ambulant. Et Hiere.xv. Non sedi in concilio ludentium : solus sedebam quoniam amaritudine replesti me . Igitur dico q; inuenit ludus iniquitatis t fallacie. ¶Quarto vero dico q; inuenitur ludus felicitatis t complacentie Et iste est ludus hoc est dictu solacium t leticia beatorum qui coram domino dicunt ludere. hoc est dictu consolari perpetuo t gaudere. Unde quilibet beatus potest dicere illud Prouer.viij. Quando deus appendebat fundamēta terre cū eo eram. t delectabar per singulos dies.ludens coram eo omni tēpore.ludēs in orbe terrarū . Ut t de beatis generaliter dicat illō qđ scribit Hiere.xxx. Edificabit ciuitas in excelso t templū iuxta suū ordinem fundabitur. t egrediet de eis laus.vocq; ludentium t multiplicabo t glorificabo eos t non minuentur neq; attenuabuntur.ista ergo sufficiant de ludis Beatoruz.fatuorum seu iniquorum aut mundanorum t perfectoruz

Uide vbi leticia ⁊ gaudium.

Lugere. Luctus. Nota ꝙ luctus est quedaꝫ mentis desolatio seu meror: que sine vocis expressione in animo generatur. Est enim luctus dolor animi sine vocis emissione. Planctus cum vocis dolentis manifestatione. Fletus ⁊ ploratus cum lachrymarum effusione. Nota ergo ꝙ est

Luctus virtuosus.	Luctus virtuosus est luctus
Luctus dolorosus.	perfectoꝝ qui sc̃z in isto mũ
Luctus vitiosus.	do semper sunt in miseria ⁊ in luctu. De quibus dr. Matth̃. v. ⁊ Luc. vj. Beati q̃ nunc lugent qm̃ ipsi cõsolabuntur. ¶ Luctus vitiosus est luctus deceptoꝝ q̃ sc̃z fingunt se esse compatiẽtes ⁊ lugentes de infortunijs alioꝝ ⁊ etiam de ꝓprijs delictis sicut ptz de hypocritis ⁊ falsis amicis. Figuratis in illa muliere cui dixit Joab. ij. Reg. xiij. Lugere te simula ⁊ induere veste lugubri vt sis quasi mulier iam longo tempore lugens mortuum. ¶ Luctus dolorosus est luctus damnatoꝝ qui duꝫ sunt in isto mundo videnꝫ dicere illud Apoca. xviij. qõ dicit in persona babylonis. i. in persona cõgregationis reproboꝝ. Non sedebo vidua: ⁊ luctum non videbo q̃ sc̃z semper sperant vinere in gaudio ⁊ in risu. Uerũ tamen dr eis Luc. vj. Ue vobis qui nunc ridetis. quia lugebitis ⁊ flebitis vos ⁊c. Primus ergo istoꝝ luctuũ est frequentandus. Scds est detestandus. Tertius est formidandus. ¶ De primo ergo luctu sc̃z de desolatione virtuũ perfectoꝝ quaꝫ patiuntur in hoc mundo q̃us sit supra satis dictũ in titulis de dolore de gemitu ⁊ de lachrymis. Hoc tñ est notanduꝫ ꝙ in hoc mundo nos debemus plorare. plangere. ⁊ lugere vt sc̃z habeamus In corde luctũ dolorosum. In voce planctũ clamorosum. In oculis fletũ lachrymosum. Uñ aduerte ꝙ plura sunt que pluribus rõnibus ⁊ de causis faciunt bonos luctuosos sc̃z

Compunctio meroris interni	Igit̃ charissimi lugeamus per compunctionẽ interni meroris Boni eñ q̃ñ cõsiderant conscientias suas virtutibus denudatas. crimnib⁹ maculatas. ⁊ dei offensionibus deturpatas. summe lugẽt ⁊ dolent ⁊ contristañ. ⁊ per compunctionez gemunt ⁊ lachrymañt ⁊ per cõtritionẽ ploraꝫ planguntꝫ lamentantur. Unde Hiere. vj. dr anime peccatrici. Luctũ vnigeniti facti tibi planctũ amarum. Et vide istam autoritatem exposita bene ⁊ fecunde. s. de Amaritudine Et Hee. j. dr Luxi diebus multis ⁊ ieiunaui. ¶ Item lugeamus per compassionẽ fraterni doloris. qꝛ sc̃z ad virũ perfectum pertinet per compassionẽ lugere de peccatis ⁊ tormẽtis ⁊ de infortunijs alioꝝ. De peccatis dicosicut. j. Esdre. x. dr Mõ ipse lugebat trãgressionẽ eoꝝ qui venerãt de captiuitate. De tormẽtis etiam ⁊ infortunijs sicut Dañ. xiij. dr. ꝙ rex venit die vna vt lugeret danielẽ qui sc̃z traditus erat leonibus ad deuorandũ. Iste tñ luctus dz esse moderatus per cõsiderationẽ diuine iustitie. qꝛ sc̃z penas alioꝝ nunq̃ ita lugere debemus quin semper occultã dei iustitiã ⁊ prudentiã/a quibus ꝓcedũt omnia talia ꝑncipaliter approbemus Et ideo reprehendit samuel q̃ lugebat saul eo ꝙ dñs ꝓpecisset eum de gr̃a sua. j. Reg. xvj. Ut q̃ quo tu luges saul cũ ego ꝓpecerim eũ. Ideo ꝓhibetur Ezechiel lugere mortẽ vxoris sue. sicut dr. Ezech. xxiij. Mortuoꝝ luctũ nõ facies Et sequitur. Et cibos lugẽtium nõ comedes. ¶ Item lugeamus ꝑpter affrictionẽ externi laboris. qꝛ sc̃z pene ⁊ miserie quas patimur a causis exterioribus in hoc mundo: nos debẽt facere luctuosos Unde Hiere. xxij. dicit. Luxit iudea q̃ porte eius corruerũt. Et Trenoꝝ. j. Ue syon lugẽt eo ꝙ nõ sit qui veniat ad solemnitatẽ. ¶ Item lugeamus ꝓpter dilationẽ superni splendoris. Dilatio

Compunctio meroris interni	
Compassio doloris fraterni.	
Afflictio laboris externi.	
Dilatio splendoris superni.	
Suspicio terroris inferni.	
ꝓmissio valoris eterni.	

eñ patrie ⁊ glorie nos debet reddere gemebundos. Uñ de celesti hierusalem dicitur Esa. lxvj. Gaudete in ea vniuersi q̃ lugebatis super eã. ¶ Itẽ lugeamus ꝑpter suspitionẽ inferni timoris. Timor eñ penarũ infernaliũ ⁊ mortis debet mouere homines ad lugẽduꝫ Unde Eccl̃s. vij. Melius est ire ad domũ luctus q̃ ad domũ cõuiuij. In ipa eñ finis memoraꝫ omniũ ¶ Item lugeamus ꝑpter promissionem eterni valoris. Eternũ eñ premium lugentibus est ꝓmissum. Luc. vj. Beati q̃ lugent quoniã ipsi cõsolabuntur. Et Apoc. xxj. dr Mõ neq̃ luctus neq̃ clamor erit vltra qm̃ prima abierũt Et sic patet quõ sex modis est lugendum. Uide supra de lachrymis De dolore De gemere ⁊ de fletu qꝛ ibi poteris inuenire figuras ⁊ exẽpla. ¶ Si autem aliquid aliud dicere vis. dic ꝙ in scriptura generaliter inuenitur Luctus

Dolentiũ pro culpis cõmissis.	Primus est luctus penitentiũ ⁊ est optimus.
Aderentiũ ꝑ penis immissis.	
Sementiũ ꝑ bonis dimissis.	
Plangentiũ ꝑ malis submissis.	Scds est luctus indigentiũ seu patientiũ ⁊ ẽ infimus. Tertius est luctus morientium ⁊ est vltimus. Quartus est luctus desperantiũ ⁊ iste est grauis ⁊ pessimus.

Primũ faciũt cordis suspiria. Primo ergo dico
Scdm mundi cauteria. ꝙ ẽ quidã luctus
Tertium mortis imperia. penitentiuꝫ ⁊ iste
Quartũ vero orci martyria. est felix ⁊ optimꝰ. Iste est qñ quis luget ⁊ dolet de peccatis suis. Filius eñ ꝑpter culpã suam exheredatus bene dr lugere vt irã ꝑris posset placare ⁊ hereditatẽ recuperare. Sic facit penitẽs q̃ ꝓrem deũ offendit ⁊ hereditatẽ gr̃e ⁊ glie ꝓdidit qꝛ. s. iste luget ꝑ cõtritionis dolorem vt ꝓris dei possit placare iustitiã ⁊ rigorẽ. ⁊ recuperare gr̃e ⁊ glie dominũ ⁊ honorẽ Exẽplo hester q̃ ꝓ placãda ira dei cõtra ꝓplm iudeorum quẽ assuerus occidi mãdauerat. vestes regias deposuit. ⁊ fletib⁹ ⁊ luctui apta indumẽta suscepit. ⁊ ꝓ vnguẽtis varijs cinere ⁊ stercore implenit caput. sicut dr. Hester. xiij. Mõ ⁊ factuꝫ est. s. qꝛ ipsius luctu ⁊ fletu mediãtibus fuit deus placatus. rex assuerus pacatus: aman suspẽsus. ⁊ populus hebreus liberatus. Quia reuera qñ quis per penitentiam luget ⁊ ploraꝫ deum placat. hostes partim superat partim recõciliat. at ꝓpm suũ. s. corpus ⁊ animã cordisq̃ afflictiones liberat atq̃ saluat Dicat ergo penitẽs illud Hester. xiij. Exaudi deus deprecationẽ meã. Sequit Cõuerte luctum nr̃m in gaudiũ vt viuentes laudemus nomẽ tuũ Igitur lugendũ est ꝓ culpis quas cõmisimus Hiere. xxij. Adulteris repleta est terra. qꝛ a facie maledictionis luxit terra. arefcta sunt arua deserti pñ. Quasi lugẽs ⁊ cõtristaꝰ sic incedebã. Iste est ergo quidã luctus penitentiũ ⁊ iste est felix ⁊ optimus. ¶ Scdo dico ꝙ inuenit quidã luctus patiẽtiũ seu tribulationes sustinẽtium. Et iste est breuis ⁊ infimus Luctus eñ mundi tribulationũ breuis est. qꝛ. s. nõ durat nisi ꝑ tpe huius vite qõ ẽ val de trãsitoriũ atq̃ breue Eccl̃. xxij. Luctus mortui septẽ dies Et Eccl̃s. xxxviij. Fer luctuꝫ illius vna die ⁊ tñ vt cõiter iste est q̃ generat cõsolationẽ eternã. Ma reuera luctus ⁊ tristicia vite pñtis generat ⁊ inducit gaudiũ ⁊ leticiã vite sequẽtis. De vno eñ contrario fit motus in aliud contrariũ. ⁊ sic de tristicia necesse est qñat motus in gaudiũ ⁊ de mundi luctu in eternũ solatiũ. Beati eñ qui nunc lugent qm̃ ipsi cõsolabũ tur. sicut supra dixi. Unde xps loquitur de lugentib⁹ in pñti Esaie. lxj. ⁊ dicit sic. Spiritus dñi ad amun cianduꝫ manſuetis misit me. vt cõsolarer inquit omnes lugentes. ⁊ ponerem fortitudinez lugẽtibus syon ⁊ darem eis coronã ꝓ cinere. ⁊ oleum gaudij ꝓ luctu palliũ laudis ꝓ spũ meroris. iste est ergo quidã luctꝰ sustinentiũ ⁊ iste est breuis ⁊ ꝓrimus. ¶ Tertio dico ꝙ inuenit quidã luctꝰ morientiũ ⁊ iste est stultus ⁊ minimus Luctꝰ eñ mortuoꝝ. i. luctꝰ q̃ fit sup mortuum stultus est si. s. cõtra debitũ cõtinet. Scriptum est eñ Eccl̃. xxij.

Eccl̃. xxij. Modicũ plora super mortuũ qm̃ requiescit. Sequitur. Luctus mortui septem diebus. Homo eñ debet dolere de voluntate diuina q̃ perficitur de amico suo qñ de carcere eripit: de debitore qñ soluit debitum ⁊ ab obligatione absoluit. Cum igitur mortes amicoꝝ fiant per diuinã dispositionẽ cũ etiã per huiusmodi mortes exeant carcerem miseriaz. de ꝓfessionem. cum ꝑsuper moriendo so luãt nature pẽsionem ⁊ humani debiti obligationẽ. bene dico ꝙ tales mortes etiã nõ sunt excessiue lugende. sed potius cum spiritali leticia prosequende. Exemplo ꝑ. li tra cum. de quo dicit Solimus ꝙ a ꝑud ipsos leta sunt funera. luctuosa vero puerperia. gaudet eñ traces quãdo amici moriunt̃. lugent vero qñ nascunt̃. Bene ergo dicitur Hiere. xxij. Nolite flere mortuum: neq̃ lugeatis super eũ fletu Neq̃ lugeatis inquit supple excessiue. sicut faciebãt illi qui ꝓpter acerbum dolorem mortuoꝝ faciebant eis imagines ⁊ idola. ipsosq̃ per famulos suos. coli ⁊ adorari faciebant ⁊ cogebãt: qui sc̃z cultus trãsiuit ad posteros ⁊ ydolatriam generauit: sicut dr Sap̃. xiij. vbi dr ꝙ acerbo luctu dolens pater cito sibi rapti filij fecit imaginẽ ⁊ illũ qui tunc quasi homo mortuus fuerat. nunc quasi deũ colere cepit Luctũ tñ moderatum non ꝓhibet deus. immo certe placet sibi ꝙ homo ꝓ cõpassione modera te lugeat. Igitur lugeamus nostros de seculo decedẽtes Stultos cũ seculo delinquentes. Justos in seculo patientes Lugeamus ergo moderate dũtaxat nr̃os a seculo recedẽtes Eccl̃. xxxviij. Fac luctum ꝑpter meritum eius vno die vel duobus. ¶ Itẽ lugeamus stultos cũ seculo pereuntes seu delinquẽtes. Joel. j. Luxerunt sacerdotes ministri domini qm̃ depopulata est regio supple per vitia ⁊ pctã. ¶ Item lugeamus bonos a seculo patiẽtes Dañ. xiij. Uenit rex die vno vt lugeret danielem quẽ sc̃z credebat a leonibus deuoratũ Et Dañ. x. Ego daniel lugebã triũ hebdomadarũ diebus. Patet ergo ꝙ inuenit quidã luctus morientiũ ⁊ iste est stultus ⁊ maxime reꝓhendẽdus. ¶ Quarto vero dico ꝙ inuenit quidã luctus desperantium ⁊ iste est grauis ⁊ pessimus. Quidam eñ lugent ꝓ desperatione saluationis. sicut sunt illi q̃ desperant de misericordia dei. Michee. j. Faciam planctum quasi draconũ ⁊ luctum quasi strutionum. qꝛ desperata est plaga eius. Aliꝫvero lugẽt ꝓ desperatione liberationis cũ dolore perpetue vexationis ⁊ afflictionis sicut dãnati in inferno. Uñ de anima damnata dr. Apoca. xviij. Quãtũ glorificauit se ⁊ in delicijs fuit tñ date ei tormẽtũ ⁊ luctum. Et bene dicit quantũ glorificauit se qꝛ reuera gloria ⁊ gaudia mundi huius cause sunt infernalis miserie atq̃ luctus Leticie eñ vt cõmuniter huius mundi conuertunt̃ in luctus baratri vel inferni figura de nuptijs illis. ꝓmo Macha. ix de quibus dr. Mõ filij zambri faciebãt nuptias magnas cum ambitione magna ⁊ ducebãt sponsam filiã vnius de ꝓncipibus chanaan. sed vbi fuerunt in sua maiori leticia irruerunt super eos inimici ⁊ occiderunt eos ⁊ cõuerse sunt nuptie in luctũ: ⁊ vox musicorum in lamentũ zambri eñ qui interpretatur amari cans significat dyabolũ. Chanaan vero qui interpretat permutatus significat mundũ. q̃ sc̃z nunq̃ appareret in eodẽ. Igit̃ filij zambri. i. peccatores filij dyaboli q̃ñ faciunt nuptias. i. festa ⁊ solẽnitates. gaudiũ ⁊ leticiã in hac vita. de hoc. s. q̃ filiã ꝓncipis chananei. i. ꝓsperitatẽ filiã huius mundi acceperũt in cõiugez vel vxorẽ sepe fit q̃ subito vbi nõ aduertũt inimici eorũ moꝛs ⁊ demon irruũt sup ipsos ⁊ eos destruũt ⁊ occidũt ⁊ ad lamentũ inferni deducunt. ⁊ eoꝝ leticias ⁊ nuptias in luctũ perpetuũ vertũt. Extrema eñ gaudij luctus occupat vt dr ꝓuer. xiij. vt sic dãnatus ꝓ desperatiõe dicat illo Job. xxx. Uersa est in luctũ cythara mea: ⁊ canticũ meũ i vocẽ flẽtiũ. Dimites ergo q̃ nũc in hoc mũdo ducũt ⁊ accipiũt sponsaz istaz sc̃z ꝓsperitatẽ mundanã ⁊ q̃ nũc cõsolanꝫ ⁊ gaudent. debent bene timere maledictionẽ quam talibus ꝓmittit saluator: Matth̃. v et Luce. vj. Ue qui ridetis quoniã lugebitis. Patet ergo quõ quadrupler ẽ luctus principalis. videlicet. Desperantium. Condolẽtium Patientiũ. Penitentium. Sufficit.

Lumbi. Nota ꝙ per lũbos intelligit spũaliter caro nostra. ⁊ maxime caro. prout ⁊ inquantũ ad luxurijaz est naturaliter inclinata Et iõ cõiter in scriptura. lumbi ꝓcipiunt accingi. qꝛ. s. carnis luxuria semꝑ ꝓcipit coartari Luc. xij. Sint lumbi vestri ꝓcincti ⁊ lucerne ardentes in manib⁹ vestris. Sup quo dicit Grego. in omel. Mõ lumbos ꝓcingimus: cũ carnis luxuriã per cõtinentiã coartam⁹ Nota ergo ꝙ ad hoc ꝙ lumbi nostri sint bene ꝓcincti. i. ꝙ caro nr̃a sit bene per continentiã coartata. tria sunt necessaria videlicet Depuratio mentis Maceratio carnis Meditatio mortis. Et sic est triplex zona quib⁹ lumbi nr̃i debẽt esse accincti vz zona linea: zona saccea: zona pellicea: zona linea signat depurationem qꝛ sc̃z linũ qõ inter pannos est durissimũ: signat puritatẽ mentis a qua puritas carnis, ꝓcedit. Uñ Ezech. xliij. Feminalia linea erunt in lumbis sacerdotum. zona saccea signat carnis macerationem Saccus eñ est vestis vilis ⁊ aspera. qꝛ scilicet tunc caro melius a superfluitatibus restringitur qñ ꝑ asperam pnãm macerat. Unde. ij. Reg. xx. Ponamus saccos in lumbis nr̃is De Judith etiam dr Judith. viij. Mõ ipsa habebat supra lumbos scilicium. zona pellicea signat mortis meditationem. qꝛ. s. pellis est illud quod aufert ⁊ reportat a b animalibus mortuis. Et rideo de beato Johanne dr. Matth̃. iij. ⁊ Marci. j. Mõ zona pellicea, circa lũbos eius erat. Ista igitur triplici zona debem⁹ cingere lumbos nostros qꝛ sicut videmus lumbi cinguntur ad tria. vz Ad Currendum. Et vere charissimi si lumbi carnis nostre sint bene ꝓ continẽBellandum. tiam cincti. tunc melius ꝓ diligentiam currimus Per fortitudinem bellamus Per obedientiam ministramus Dico igitur ꝙ accinctio lumborũ facit hoiem ꝓ diligentiã melius currere Uñ de helya dr. iij. Reg. xviij. Mõ accinctis lumbis currebat añ achab. ¶ Itẽ facit ꝓ fortitudinẽ vincere Uñ Prouer. vl. Accingit fortitudine lumbos suos sicut vir ¶ Item facit per obedientiã seruire. Uñ Job xxxviij. Accinge lumbos tuos sicut vir. Et sic igitur ꝓz qualibet debem⁹ accingere lũbos nostros. Multis de multis bodie videmus ꝙ ipsos habent per luxuriam valde laxos. dicentes in ꝑs. Lumbi mei impleti, sunt illusionibus Et Job. xvj. Conuulnerauit lũbos meos ⁊c. Et hec igitur de lumbis sufficiant Uide supra de Accingere Et infra de Renibus.

Luna. Luna ꝑm Isid̃. dicit quasi lumine vna. i. ꝓpria Est eñ luna ꝓpria stellarũ luminũ ⁊ planetarũ a parte nostra. Et ideo inter omnes stellas ⁊ planetas luna omnibus videtur esse maior q̃us in veritate dicatur a philosophis esse minor. Spiritualiter ergo loquendo. ꝑ lunam possumus plura ⁊ diuersa ꝑm ꝙ habet multas ⁊ varias qualitates. Unde nota ꝙ per lunam intelligitur

Virginitas matris saluatoris.	Ista ergo per ordinem ꝓsequamur. ¶ Primo dicamus de xpi matris ꝓprietate. Per lunam enim intelligitur beata virgo quia sc̃z sicut luna corporalis ⁊ materialis per solẽ innouat. per solem augmentatur. a sole illustrat cum sole copulat. Et sic inuenit Luna
Sinceritas boni viatoris.	
Fragilitas vani peccatoris.	
Liberalitas mũdi deceptoris.	

Nascens. Sic vere spũaliter loquẽdo. Luna. id
Crescens. est beata virgo. per solẽ iustitie xpm
Plena. facta est luna noua vel nascens in sua
Coniuncta. conceptione fuit luna crescens i sue natiuitatis declaratione. Fuit luna plena in filij incarnatione. Fuit luna soli coniuncta in personali af-

Universidad de Deusto
Biblioteca

sumptione. Ista etiã alio modo dr luna noua per conscientie puritatẽ ꝛ sanctitatẽ. Nes eñ none vt cõmuniter magis sunt munde ꝛ pure: luna crescẽs per virtutũ augmentũ ꝛ amplitudinẽ: luna plena per gratiarũ complementũ ꝛ plenitudinem. luna eclipsata per bonorũ temporaliũ paupertatẽ ꝛ paucitatẽ vel paucitudinẽ: luna soli cõiuncta per eternã felicitatẽ ꝛ beatitudinẽ. Uel possumus dicere ꝙ virgo beata in sua natiuitate fuit innouata quia tũc noua lux ortri visa est Hester. v. In filij incarnatione fuit plene illuminata. Uñ dictũ fuit sibi Luc. j. Aue gra plena dñs tecũ Tunc eñ fuit impletum illud Prouerb. viij. Non est vir in domo sua: abijt via longissima: in die plene lune reuersurus est. Quia scz vir dei filius quia alonge per peccatuz ade recesserat. in die plene lune id est in beata virgine reuersus fuit ad domum ecclesie militantis carnẽ videlicet assumẽdo. In filij passione fuit eclipsata. quia. s. tunc defecit sibi sol iusticie xps quare nõ fuit mirũ si ipsam tunc temporis per merorem ꝛ tristitiã obscurauit. Tunc eñ fuit sol conuersus in tenebras ꝛ luna in sanguinẽ sicut dr Joel. ij. Quia. s. sole xpo per mortẽ in passione obtenebrato. luna ista per dolorẽ ꝛ compassionẽ sue mortis in sanguine est mutata Apoca. vj. Luna tota facta est vt sanguis. ió dictũ fuit sibi Luce. ij. Tuam ipsius animam pertrãsibit gladius. ¶ Item in celũ in assumptione fuit soli xpo copulata qz tunc sol ꝛ luna steterunt in habitaculo suo sicut dr Abacuc. iij. Et sic ergo patz quõ ista virgo dr luna. Uñ ꝓprie loquẽdo de ipsa dr illud ps. ¶ Thronus eius sicut sol in cõspectu meo. ꝛ sicut luna in eternũ vbi ostenditur ꝙ beata virgo põt specialiter dici luna ꝓpter tres conditiones ipsius lune. videlicet. Quia receptiua superni numinis. qz thronus. Quia diffusiua interni luminis. qz sol. Quia repressiua eterni fulminis. qz in conspectu dei. Luna enim sua diaphanitate recipit splendorem. Sua luminositate emittit fulgorem Sua humorositate temperat ardorem. Sic vere btã virgo recipit diuinitatẽ quia ipsa est thronus diuinitatis receptiuus Efficit vtilitatẽ sua claritate. qz ipsa est sicut sol. q̃ scz est maxime vtilitatis. Minuit seueritatẽ sua pietate qz semper ipsa est in conspectu dei ad orandũ pro peccatoribus. ¶ Dicamus ergo ꝙ ipsa est receptiua numinis supni. Thronus inquit. Sicut eñ luna recipit lumẽ a sole. ꝛ etiã cum sole cõiungit oñi mense. Sic vere btã virgo a deo pre lumen suũ. i. propriũ filiũ qui est lumen de lumine. deus verus de deo vero. recepit ꝛ mutauit. ꝛ cooperãte paranympho gabriele: ꝛ eius consiliario spũcto. cũ ipso deo pre extitit mrimonialiter copulata ꝛ dicto suo lumine ꝛ bñdicto filio impregnata. qõ ostẽdit cũ dr thronus: qz. s. thronus hz suscipere ꝛ recipere sedentẽ Qz videlz btã virgo fuit thronus. sedes ꝛ receptaculũ huius lucis. s. filij incarnati figurata in throno salomonis de quo agit. iij. Regum. x. vbi dr. Mõ rex salomon fecit thronum grandẽ de ebore ꝛ vestiuit eum auro ꝛ in isto throno erãt due manus q̃ sedile tenebãt ꝛ iuxta manus erãt duo leones ꝛ ad ascendendũ ad thronũ erãt sex gradus. ꝛ circa sex gradus. xij. leunculi hinc ꝛ inde Iste thronus charissimi est beata virgo in qua salomon. i. xps per incarnationẽ sedit ꝛ quem in cõceptione ꝛ natiuitate ipsius virginis fabricauit qz ꝓcludubio charissimi ista fuit thronus intus eburneus ꝛ candidus per castitatem exterius aureus ꝛ fulgidus per honestatẽ. duas habebat manus. i. duplicẽ pietatẽ. qz scz ista est liberalis ad dandũ tpalia ꝛ eterna vel ad subueniendum bonis ꝛ malis. Et ideo iuxta istas manus ,erant leones duo qui scz significant peccatores qz scz iuxta manus misericordie Marie virginis habitãt peccatores vt exinde recipiant veniam ꝛ medelam. Quia sicut dr in ps. Oculi ancille in manibus dñe sue. Per sex aũt gradus ascendit ad thronũ istũ qz scilz per sex opa misericordie q̃untur ad acquirendũ ꝛ promerendũ gratiã istius benedicte virginis. Et ideo leunculi circa istos gradus ordinant ꝛ collocant. qz. s. peccatores q̃ per istos leunculos designant istius sex gradibus. i. sex operib⁹ misericordie insistũt vt sub istius ꝓtectione tueant. ꝛ vt eius gr̃am mereant. dicentes illud Heb. iiij. Adeamus cũ fiducia ad thronũ gratie eius ꝛc. Et ideo de isto throno dei filij receptiuo põt dici illud Apoc. xij. Raptus est filius eius ad deum ꝛ ad thronũ eius. Et Apoc. xx. Uidi thronum magnũ candidũ ꝛ sedentem super eũ Ita ꝙ ipse dei filius potuit dicere illud Eccli. xxiiij. Ego in altissimis habitat thronus meus in columna nubis. Ista est ergo luna receptiua numinis superni. qz thronus. Unde de ista luna potest dici illud Apocal. xij. Luna sub pedibus eius. ¶ Item ista luna scz beata virgo est influxiua luminis interni. Et hoc ostenditur cum dicit Sol quia sicut sol continue fundit nobis lumen. ita beata virgo fundit nobis gr̃am ꝛ ideo ista est luna q̃ inter oia sydera magis assimilat soli qz etiam continue influit in rebus inantũ ꝙ per ipsam humor in corporibus generat. mare per ipm mouetur ꝛ regulatur ros in herbis ꝛ floribus diriuat lumen etiã per ipsaz temporibus nocturnis viatoribus mnistratur. Et ideo ỹm Amb. in cramꝛon dicitur. Luna est

Ductrix noctis.	Talis est ꝓcludubio beata
Mater rotis.	virgo qz reuera ista inter om
Humoris ministra.	nes alias personas fuit soli
Dominatrix maris.	usticie xpo similis ꝛ cõfor
Tempor mensura.	mis. ꝛ ideo dicit Cañ. vj. Mõ
Emulatrix solis.	ista ꝓgredit quasi Aurora cõ
Immutatrix aeris.	surgens. pulcra vt luna. electa vt sol. More enim solis lumen suũ misericordie ꝛ gratie continue nobis fundit. Ista eñ Noctis. i. conscientie est illuminatrix vel ductrix Roris gratie est generatrix. Humoris deuotionis est ministratrix Maris huius fluctuosi seculi est dominatrix Temporum id est meritorum nostrorum est miseratrix. Solis iustitie xpi est emulatrix. Aeris. i. vane conditionis nostre est in melius immutatrix. Et breuiter ab ista luna nobis influit omne bonũ omnis gr̃a. ois virtus Et ideo ista est maria maris stella. Uñ Bern. super missus est. dicit sic. Ipsa est inquit nobilis illa stella exta cob orta cuius radius vniuersum orbez illuminat cuius splendor ꝓfulget in supernis ꝛ inferos penetrat terras etiam perlustrans ꝛ calefaciens magis mentes q̃ corpora fouet. virtutes coquit. vitia expellit.

Ista est igitur diffusiua luminis interni. ¶ Item ista est repressiua fulminis eterni. Ista eñ fulmen. i. ardorem diuini rigoris temperat suis intercessionibus sicut luna temperat ardorem solis ꝛ aeris suis humidis ꝛ frigidis qualitatibus ꝛ passionibus quod ostẽditur cum dicitur. In cõspectu meo. Ipsa eñ semper est in conspectu dei vt pro peccatoribus intercedat. Sicut eñ dicit Señ. j. Deus fecit duo magna luminaria. solẽ vt ꝓesset diei. lumã vt ꝓesset nocti Sol eñ id est xps ꝓest diei. i. viris iustis per iustitiã ꝛ equitatẽ. Et ideo dicit sol iusticie Malach. iij. Luna vero. i. btã virgo ꝓest nocti idest turbulentis ꝛ peccatoribus p clemẽtiam ꝛ pietatẽ. ꝛ ideo ipsa dicit regina misericordie. quia. s. ista nõ cessat peccatoribus misereri ꝛ subuenire. ꝛ pro ipsis filij sui misericordiã implorare qz scz sicut dictum est ipsa in cõspectu dei est semper. dicẽs illud Hiere. xviij. Recordare ꝙ steterim in cõspectu tuo vt loquerer pro eis bonuz. ꝛ vt auerterẽ indignationẽ tuam ab eis Quid ergo: pro certo charissimi ex quo ista talis ꝛ tanta ꝓ nobis stat in conspectu filij sui pro nobis orando iustũ est ꝙ nos stemus in conspectu illius ei obsecrãdo. famulando ꝛ seruiẽdo. Elephantes eñ dicuntur lunam adorare. ꝛ omni nouilunio cũ balneati fuerint solẽt oẽs noue lune in signũ reuerentie capita inclinare. Et ad hoc faciendum solent paruulos suos instruere ꝛ docere. Topasius etiaz lapis est preciosissimus q̃ tamẽ solet influentiam

influẽtiã lune sequi. ꝛ in suis virtutibus lunari influẽtie cõformari. Selenites etiam lapis nobilis luneviridis dicitur seruire. pro eo ꝙ in medio eius semp solet imago lune cãdida rutilare. in qua cremẽtũ ꝛ detrimẽtũ lune solet lucide apparere. In quibus proculdubio instruimur ꝛ docemur ꝙ lunam. i. beatã virginem debemus totis affectibus honorare. ꝛ ei caput ꝛ animũ inclinare. ꝛ imaginem eius per deuotiõem in medio cordis nostri habere ꝛ cremẽtum ꝛ decremẽtus ipsi⁹. cremẽtum dico bonorum spũaliũ. decremẽtũ bonorum tpaliuz. per imitatiõem ipsius debemus reprimere. ꝛ nos influẽtie gratie sue supponere ꝛ suis virtutibus coaptare: vt de quolibet nostrũ dicat illud ps. Permanebit cũ sole ꝛ añ lunã in generatiõe ꝛ generationẽ. Nos eñ debem⁹ ꝓmanere cũ sole. i. cũ xpo ende ꝙ charitatẽ adherẽdo ꝛ ei famulãdo. Debem⁹ ꝛ ꝓmanere añ lunã. i. añ beatam virginẽ ipsam adorãdo ꝛ famulãdo: Uñ Bern. i quodam sermone de Deipara. Ad te mquit maria sicut ad medium. sicut ad archanũ dei sicut ad negocium seculorum. sicut ad verũ causam respiciũt vniuersi teqz btãm dicunt oes generatiões. genitrix dei. dia mũdi. celorum regina. Que in oibus generatiõibus vitã ꝛ gliam gentibus. Ja te cũ angeli leticiã. instã gliam peccatoribus veniam. egenis meternum: merito in te respiciũt oculi totius creature. quia i te ꝛ ꝓ te: ꝛ de te manus omnipotẽtis dei q̃quid creauerat recreaunt. Patet igitur quõ beata virgo dr luna: qz. s. fuit eterni fulminis repressiua. Interni luminis diffusiua. Superni numinis receptiua. Et hec de btã virgine sufficiãt. Luna igit significat xpi humanitatem matris saluatoris. ¶ Scõo principaliter significat ꝓprietatẽ iusti viatoris Sicut eñ Luna.

Administrat humorem.
Temperat ardorem.
Acquirit splendorem.

¶ Sic vir iustus indigẽtib⁹ pauperibus solet humorem bonorũ tpaliũ per elemosynas mnistrare. Apoc. vj. Luna tota facta est vt sanguis. Sãguis eñ humor dulcis ꝛ amicus nature: significat viros cõpatiẽtes ꝛ benignos. ¶ Itẽ solet suis doctrinis ꝛ in se ꝛ in alijs ardorem vitiorũ temperare. ps. Per diẽ sol nõ vret te neq; luna per noctem. ¶ Item solet splẽdorez gratie sapiẽtie ꝛ honeste apparẽtie acquirere ꝛ habere. ꝛ p hãc ꝛ se ꝛ alios illuminare. Uñ vir perfectus dr. sicut dr Eccle. l. Quasi stella matutina in medio nebule ꝛ quasi luna plena in diebus suis lucet. Et iõ de claritate morum ꝛ virtutũ viri perfecti dr. j. Cor. xv. Alia est claritas solis. alia lune. alia stellarũ. Et vide eam diuisam ꝛ prosecutam supra de alio vbi inuenies de pietate. Et supra de clarirate vbi inuenies de viri iusti luminositate. Multi tamẽ videntur esse luna obscurata vel eclipsata: qz. s. nõ habẽt lumẽ gratie. honestatis ꝛ sciẽtie. ita ꝙ de eis põt dici illud Marci. xiij. Luna nõ dabit splẽdorẽ suum. Multi eñ sunt ita obscuri per ignorãtiã ꝙ lumẽ sciẽtie ꝛ doctrine nesciũt alijs mnistrare. Multi ẽt sunt ita eclipsati p peccatũ ꝙ lumẽ gratie nesciũt in seipsis continere. Multi etiam ita per malam cõuersationẽ tenebrosi sunt ꝙ lumen honestatis bonorum exemplorum nesciũt vel nequeũt alicui demõstrare. De istis ergo dicit Mat. xxiiij. Sol obscurabitur ꝛ luna nõ dabit lumẽ suum. sed nõ sic charissimi. Significat ergo luna ꝓprietatez iusti viatoris. ¶ Tertio dico ꝙ luna significat varietatem vani peccatoris. Sicut eñ sensu patet ꝙ luna nunq̃ stat in eodem statu quottidie eñ mutatur ꝛ variatur. quia videlicet Nunc est.

Clara.	Et istud est generale. qz quãto pl⁹
Nigra.	habet de lumine a parte terre. tãto min⁹ habet a parte celi. Sic ve
Cornuta.	charissimi peccatores semper sunt
Plana.	in varietate ꝛ motu. nunq̃ eñ ma
Soli opposita.	nent in eodem statu seu ꝓposito
Coniuncta.	peccatores ꝛ in natura ꝛ in moribus.

Mutatur enim

In natura scilicet Nũc clarus ꝓ sanitatẽ. Nũc rubeus per iuuentutẽ. Nũc pallidus ꝓ senectutẽ. Nũc obscurus ꝓ infirmitatẽ. Nũc totaliter niger ꝛ eclipsatus p mortis tenebrositatez. Nomo eñ breui vines tpe repletur multis miseriis. qui quasi flos egredit ꝛ cõteritur: ꝛ fugit velut ymbra ꝛ nũq̃ in eodem statu permanet Job. xiij. In moribus etiam mutatur quia sicut videmus homo. Quãdoq; est clarus per prosperitatem. Mñq; obscurus per aduersitatez. Mñq; soli in sticie deo est cõiunctus per gratiã ꝛ charitatẽ. Mñq; rubeus per carnalitatem. Quãdoq; est niger per cõuersatiõis vilitatem. Mñq; comutus per superbiaz ꝛ vanitatem. Et breuiter verũ dirit sapiẽs Eccli. xxvij. Hõ sanctus in sapiẽtia manet sicut sol stultus autez mutabitur vt luna. Quia sicut dicitur Joel. ij. ꝛ Act. ij. Sol conuertetur in tenebras ꝛ luna in sanguinem. Hoc autem in summa verum est quia hec ista felix hõ quãto a parte terre. i. a parte bonorum tẽporaliuz per prosperitatez magis est clarus ꝛ illuminatus. tãto a parte celi. i. a parte dei ꝛ bonorum spiritualium magis est per petim tenebrosus ꝛ obscurus. ꝛ lumine superiori. i. lumine gratie vacu⁹ ꝛ priuatus. Inferior eñ illuminatio hoim. i. temporalis prosperitas vbi mana sagacitas ꝛ subtilitas. si abũdat in inferiori ꝓte bello. f. in corpore. signũ est ꝙ superior pars. i. aia q̃tũ ad lumẽ gratie penitus est obscura: quia. i. quãto magis tẽporalia suppetunt tãto magis spũalia deficiũt. Quia ỹm Ambro. Successus tẽporalium eterne damnationis est indiciũ. Significat ergo luna varietatem vani peccatoris. ¶ Quarto dico ꝙ luna significat ꝓsperitatem mũdi deceptoris. Luna eñ cõtinuis ꝓcessibus variatur. In fine vero mẽsis ex toto ꝛ penitus i illuminãdo deficit: ꝛ i lunaticis dominatur hoibus quos ad insaniaz perducit. Sic vere mũdi ꝓsperitas que nũq̃ in eodem statu permanet. immo cõtinue est in motu ꝛ fluxu. ꝛ nũc in cremẽto ꝛ nũc in detrimẽto. Finaliter i fine mẽsis. id est in termino huius vite ex toto deficiet ꝛ cessabit: quia sicut dicit Eccli. xliij. A luna signum diei festi luminare quod minuitur in cõsummatiõe mẽsis. Ista eñ dominatur in lunaticis. i. fatuis imprudẽtib⁹ atq; stultis: quia scilicet lunaris cõstellatio. id est influẽtia mũdane prosperitatis facit homines q̃tum ad deum lunaticos ꝛ in spiritualibus insensatos. quia ỹm Senecam. Fortuna quẽ nimium fouet stultum facit. Patet igitur quõ per lunam itelligitur mũdi prosperitas ad quod tamẽ possent infinita alia applicari. sed i alijs titulis habebũt locum suum. sufficit ergo ad ꝓsens.

Lupus. Nota ꝙ lupus vt cõiter in bono sumitur ꝛ in malo vt breuiter ꝓcludã. Per lupum ergo intelligitur.

Justa seueritas.	¶ Primo ergo dico ꝙ lupus signifi
Ficta fallacitas.	cat ꝓfessores virtu
Rapax crudelitas.	tis ꝛ iusticie. Hz eñ
Significat enim lupus.	Justicie veros ꝓfessores.
Justicie veros ꝓfessores.	Homerum in li. de
Fallacie fictos possessores.	pugnis et astutijs
Seuicie duros successores.	bestiarum. cum lupus lapidibus impetitur miro modo obseruat primũ lapidem iacientem ꝛ si lapis ille nocuerit ipm iacientem si potest interficit si autem parum lesit. iacientem quasi parum leniter corrigẽdo ptrahit ꝛ post dimittit. Sic vere iustus hõ. ꝛ potissime iudex. prelat⁹ vel princeps valde debet act⁹ iusticie moderari. ꝛ hominem qui in ipm delinquẽdo. hoc est vel in propriã ꝓsonam vel in rem publicam aliquid cõmittẽdo. ỹm ꝙ magis vel minus deliquerit. corrigere vel punire. Et sicut lupus est animal valde vigil ꝛ mirabiliter timẽs ignẽ sic iustus per prudẽtiaz debet vigil esse. ꝛ p ignem inferni ipsum etiã deum qui ignis ꝓsumẽs dr Deut. iij. mirabiliter formidare. Et sicut lupus aialia capit ꝛ rapit. ipsaq; sibi incorporat. ꝛ ea sibi vẽdicat ꝛ acqrit. sic iustus debet alios per predicationem

rapere ⁊ acquirere.⁊ eos per charitatem sibi icorporare ⁊ ad partem suā ⁊ rpi per pniam cōuertere ⁊ domare Gen.xlix. Beniamin lupꝰ rapax: mane rapiet ꝑdam ⁊ vespere diuidet escas. Et sicut lupus si ligatꝰ fuerit vel cōclusus nō solet oues ledere. ſz cum eis pacifice se habere. Unde lupus qñ desuper tectuz saltat in domum vbi sunt oues primo ⁊ añ omnia temptat si poterit exire pro libito ⁊ si videat ꝙ ostia sint serata. nec possit retro saltare per viā quā itrauit statim se captū indicās absc̄dit se: ⁊ ēt si famelicus sit nihil nocet. Sic vere dicam ꝙ iustus vinculis diuini timoris astrictus ⁊ infra muros ⁊ ambitum diuinorū mādatorum inclusus cum agnis ⁊ oubus. i. cuz aliis cōsocijs ⁊ simplicibus. cum pace solet viuere ⁊ nullum ledere. sed erga oēs benigniter se habere. Iuxta illud Esa. xj. Habitabit lupus cū agno ⁊c. ℣Patet ergo quō lupus qñq; significat professores virtutis ⁊ iustitie.

℣ ¶Scdo dico ꝙ qñq; significat possessores hypocrisis ⁊ fallacie. Lupus em̄ exterius vellus hz hyspiduz ⁊ hyrsutū. sed quāto plus hyspidioꝝ tāto crudelioꝝ ⁊ deterioꝝ. Lupus ēt sub frondibꝰ solet se absc̄ondere ⁊ dū nō videtur solet subito in pecudes insilire. Sicve multi sunt q̄ vellus. i. exteriorem cōuersationē habēt hyspidam humilē ⁊ austerā. Interiorē aūt cōsciētiaz habēt crudelem. rapidam ⁊ fallacē: qz. ſ. dum sub frōdibus fictiōis ⁊ hypocrisis absc̄odunt. citius ⁊ facilꝰ nocēt dū eoꝝ malicie nō cauētur. ℣Patet in aliqbꝰ religiosis qui sub velamine ſanctitatis exercēt opa carnalitatis. ℣Patet in hereticis ⁊c. Ideo bñ ꝓcipitur Matthei. vij. Attēdite a falsis ꝓphetis qui veniūt ad vos in vestimētis ouiū: intrinsecus aūt sunt lupi rapaces a fructibus eoꝝ cognoscetis eos. ¶Tertio ℣ dico ꝙ lupus significat effossores feritatis ⁊ seuicie. hoc est dictu. Uiros crudeles. impios ⁊ raptores. Lupus em̄ semp inhiat ad sanguinē ⁊ ad ꝓdam cōtra bestias innocētes ⁊ se defendere nō valentes: ⁊ ēt tāte est feritatis ꝙ nō sufficit sibi ad necessitatē suaz occidere. immo quotquot inuenerit i grege vel armēto solet sine remedio trucidare. Sic vere faciunt hodie multi: ⁊ potissime iudices. principes ⁊ tyrāni: qz scilicet ad ꝓdas semper inhiant ⁊ anhelāt ⁊ pauperes inocētes rapiūt. violāt. exco:iāt. trucidant. ⁊ sanguine ⁊ pelle sue tēporalis substātie ipsos attenuāt. eruūt ⁊ denudant Ezechiel. xxij. ℣Princeps eius i medio eius lupi rapaces. Et Soph. iij. Judices eius lupi vespertini ⁊c. Et Abacuc. j. Leuiores pardis equi eius velociores lupis vespertinis. Nullus ergo est innocētibus remedium positis iter tales lupos nisi patientia ⁊ prudētia. Juxta cōsilium saluatoris. dicētis Matth. x. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporuz. estote ergo prudētes sicut serpētes ⁊ simplices sicut columbe. ¶Quod autem per lupum intelligat dyabolus qui scilicet animas fraudulēter sub aliqua specie boni velatus rapit tentationibus ⁊ occidit: ꝓz Johānis. x. vbi dicitur. ꝙ mercēnarius videns lupuz venientem fugit. Sequitur. Et lupus rapit ⁊ dispgit oues. Sufficit: quia in variis locis applicādo ad diuersa vitia fit mentio de lupo ⁊c.

A **Lupanar** ✦ lum. locus scilicet vbi actus fornicationis ⁊ luxurie exercētur. dictus a lupa meretrice que Remum ⁊ Romulum rome cōditores supra tyberim expositos nutriuit. vt dicit tytus liuius libro primo ab vrbe condita. Igitur inuenitur triplex genus fornicationis scilicet.
Corporalis immundicie.
Cordialis iniusticie.
Spiritualis ydolatrie.
Duobus. ſ. homo fornicatur. ſ.
Corporaliter carnem maculādo.
Cordialiter culpas committēdo.
Spiritualiter seu sacramētaliter fidez abnegādo seu demonibꝰ cōsentiēdo ⁊ eoꝝ cultui adhereēdo. ℣Possumus ergo dicere ꝙ est triplex lupanar i. triplex locꝰ vel status in quibus actus istius triplicis luxurie exercētur. De lupanari carnalitatis dicitur Mūe. xxv. Ingressus est phinees post virum israeliticum in lupanar ⁊ transfodit ambos. De lupanari peccatricis cōsciētie ⁊ iniquitatis: vbi scilicet aīa cum vitijs fornicatur per varios cōsensus ⁊ affectus dici pōt illud ij. Mach. iij. Optimos quosq; ephebozum̄ in lupanaribus ponere. De lupanari autē ydololatrie ⁊ infidelitatis dicitur Ezech. xvj. vbi dñs loquens ciuitati hierusalē ydololatre ⁊ icit sic. Edificasti tibi lupanar ⁊ fecisti tibi prostibulum in plateis cūctis ad oñe caput vie. Et hec sufficiant ⁊c.

Lutum ✦ tus. Lutum sit ex aqua ⁊ terra inuicē mixtis. Et sumitur lutum multipliciter i scriptura. Sumitur etiam in bono ⁊ in malo. In bono enim designat. A

Mature vtilitatem.
Carnis mortalitatem.
Dentis humilitatem.

¶Significat ergo nature vtilitatem: qz. ſ. tota natura humana nō est nisi lutum vile. fragile ⁊ infectum. Unde Job. iij. Ibi qui habitāt domos luteas ⁊ terreuz habēt fundamētum cōsumētur velut a tinea. ¶Itez signat carnis mortalitatē. Caro em̄ mortua finaliter efficitur lutum putridum ⁊ fetidum Hiere. xvij. Dispatum est vas qđ faciebat ex luto. Unde per statuam Nabuchodonosoꝝ potest signari homo. quia statua illa habebat pedes. partim ferreos partim festeos. partim luteos. sicut dicitur Dan. ij. vbi iter cetera dz. Uidisti ferrum mixtum terre ⁊ luto ⁊c. ℣Pedes em̄. i. finis ⁊ posterioritas statue. i. hois tres habēt partes quia scilicet ibi est ferrum. i. aīa que ad modum ferri stabilis est ⁊ immobilis. Alia pars est testea. ſ. caro q̄ ad modum teste modicam habet soliditatem ⁊ magnā fragilitatem. Alia pars est lutum. ſ. sanguis que ad modū luti nullam habet soliditatem ſz magnam corruptibilitatem. Nam sicut dz Dan. ij. Uenit ⁊cecidit subito lapis de monte qui cōtruit ⁊ cōminuit pedes statue añdicte. Quia scz sursum a monte. i. a deo ⁊ a dei occulta prouidētia. descēdit lapis. i. mors. qui percutit statuam in pedibus. i. qui percutit hoiez in fine dierum. que omnia m fauillam ⁊ cinerem reducit. Uñ Job. x. Admēto queso ꝙ sicut lutum feceris me ⁊ in puluerem reduces me. ¶Item signat mētis humilitatem. de qua dicitur Job. xxx. Comparatus sum luto ⁊ assimilatꝰ sum fauille ⁊ cineri. Homo em̄ q̄ videt se esse in luto ⁊ ex luto creatū ⁊ in lutū finaliter cōuertēdū exinde. cōcipit humilitatem q̄ multū ꝓficit ad salutē. Sicut em̄ dz Job. ix. Cecus natꝰ q̄n oculos suos iesus liniuit. statiz vidit ⁊ lucē recepit. Quia ve cecus. i. pctōr q̄ lutū ꝓprie fragilitatis ⁊ mortalitatis p cōsiderationez cordis oculis añponit. lumen gre ⁊ sapiētie recipit ⁊ acq̄rit. Et iō consulit Mali. iij. Intra in lutū ⁊ calca. subigēs tene laterē. Tale em̄ lutū valde est vtile: qz vasa multarū rerū cōtentiua ide formātur: qz. ſ. ꝑm Amicē. ex solo luto vinctuoso plante creātur. In luto apti inuoluuntur. vt fortificato latere nō ledāt a venatoribꝰ. Sicve carissimi ex luto. i. ex humili cōsideratiōe vtilitatis ⁊ mortalitatis nre. nos efficimur vasa ad cōtinēduz gratiā ⁊ deuotionē. Efficimur plante ad fructificādū p bonā opationez. Efficimur fortiores ⁊ duriores ad resistendū venatoribꝰ. i. demonibꝰ p ꝓstātiā ⁊ pfectionē. In luto em̄ nre mortalitatis nos debemꝰ more aptoꝝ p cōsiderationē inuoluere. ⁊ sic iacula tentationū possumus tutiꝰ refutare zacha. x. Erūt quasi fortes cōculcātes lutuz in plio. ℣Patet igitur quomodo lutum sumus. ¶Nota adhuc si vis ꝙ nos sumus scz sicut Lutum. ℣

In ingressu. ¶In ingressu. ſ. quia sicut dicit
In ꝓgressu. Esa. lxiij. ℣Pater nr̄ es tu. nos
In egressu. vero lutum. Nam sicut figulus ex eodem luto rota volubili mediante facit vasa cōtraria ⁊

traria ⁊ diuersa. ſ. aliud in honorē aliud in ꝓtumeliā sicut dicit apls Ro. ix. Sic vere deus mediante rota occulte sue ꝓuidētie. de eodez luto fragilis cōditiōis humane formāt ⁊ facit diuersitatē hoīm in hoc mundo. Alij em̄ sunt in honorem. alij in ꝓtumeliā. Alij diuites. alij pauperes. Alij rustici. alij nobiles. Alij peccatores. alij boni. Alij saluati. Alij dānati. vt dicat q̄libet illud Job. xxxiij. Ecce ⁊ me ⁊ te fecit deus. ⁊ de eodē luto quoq; formatus sum. Nō em̄ q̄tū ad suā originalē creationē est ꝓprie i manu dei sicut lutū i manu figuli Hiere. xviij. Sicut lutum in manu figuli. sic vos in manu mea dicit dñs. Et Eccli. xxxiij. Sicut lutum in manu figuli sic hō in manu illius qui fecit eū. ¶Itē nos sumus lutuz in progressu: qz. ſ. q̄diu durat vita nostra mortalis. nos sumus cōpositi de fecibus ⁊ de luto. de carne. ſ. ⁊ sanguine ⁊ stercoꝛibꝰ Dañ. xiij. Iste aūt intrinsecꝰ lutꝰ est. ¶Itē sumꝰ lutū i egressu C Esa. xlj. ℣Ponet magistratꝰ quasi lutū. Sic igit sumit lutū in bona significatiōe. ¶Sed adhuc dico ꝙ lutū sumit in mala designatiōe. Lutum em̄ solet.

Tangētē maculare. ℣Primū ē lutū carnalitatis
Intrantē alligare. Scōm est lutum iniqtatis.
℣Portātē aggrauare Tertiū est lutū cupiditatis

¶Lutū em̄ carnalitatis maculat tangentē. Uñ carnales similes sunt porcis q̄ in luto ⁊ fecibꝰ delectant Uñ. ij. ℣Pet. ij. Sicut canis reuersus ad vomitū. ⁊ sus lota in volutabro luti. ¶Lutū iniqtatis detinet itrātem. Sicut em̄ hō faciliter intrat lutū ex quo tñ nō facile exit. sic hō faciliter cōmittit pctm̄ ex quo tñ nō faciliter resilit aut recedit. ps. Eripe me de luto vt non impingar vel infigar. ¶Lutū cupiditatis aggrauat portātē: qz sicut lutū qđ terra ⁊ de terra est solet portantē iferius trahere ⁊ grauare. sic bona tpalia q̄ terra ⁊ lutū sunt. ⁊ de terra sūt: Juxta illud Job. xlj. Sternet sibi aurū quasi lutū: hoīem p cupiditatē ⁊ auaricia detrahūt atq; ꝓmunt. Uñ Abacuc. ij. dz. Ue q̄ ꝓgregat nō sua. vsq; quo aggrauat sup se densum lutū. Et sic. igit ꝑz quō lutuz diuersimode sumit in scriptura.

B **Lustra** Lustrare idē est qđ circuire. vel circuitiōibus expiare. Et dz lustrū circuitus q̄nq; annoruz. Juxta illud. Lustra ser q̄ iam pacta ⁊c. sicut in hymno. De lustro em̄ in lustrū. i. de q̄nquenio in q̄nquenniū tributa romanis soluebant. ⁊ vbs Roma p cēsores certis sacrificijs expiabat. ⁊ illa expiatio lustratio dicebat. Sed de hoc nihil ad ꝓpōs. Unde vbi de Circuire. Sacrificare. Expiare ⁊ similibus.

B **Lux.** Nota ꝙ lux multipliciter sumit i scriptura Est em̄ sicut diuidit mauricius Lux.

Exterior ⁊ mundana.
Interior ⁊ humana.
Superior ⁊ diuina.
Inferior ⁊ terrena.
Deterior ⁊ valde vana.
Debilior ⁊ valde miseranda.
Mobilior ⁊ valde appetenda.

¶Cū igitur lux sit illud per qđ rerum noticia nobis dat intelligi: qz. ſ. nihil pōt sensibiliter videri nisi lucis bñficio mediāte. Hinc est ꝙ omnis noticia vlꝰ virtus vel res significatiua pōt per lucez ꝓprie denotari. Est igit lux exterior ⁊ ista est splendor noticie quā habemꝰ p creaturas. Creature em̄ suū ꝓdicant creatorem. ⁊ ad ipsum cognoscendū lucē vere noticie nobis fundūt. Teste em̄ apl̄o Roma. j. A magnitudine creature poterit earum creator videri. Uñ de creaturis dicitur Gen. j. Fiant luminaria in firmamento celi vt luceāt sup terram. Lux interior est lux rōnis ⁊ discretionis. gratie ⁊ sapiētie Job. xxxviij. Indica mihi si nosti i qua via habitat lux. Lux superior est deꝰ. quia sicut dicitur. j. Joh. j. Deus lux est ⁊ tenebre i eo nō sunt ville. Lux inferior est homo perfectꝰ. qz sicut dr ℣Prouer. iij. Justoruz semita quasi lux splendens. Lux deterior est mūdi ꝓsperitas. de qua Job. xxxviij. Auferetur ab impijs lux sua. Lux debilior est vita humana. de qua Job. xvij. dicit. Rursum post tenebras spero lucē. Lux nobilior est vita eterna. De q̄ Thobie. xiij. Lux splendens splendida luce fulgebit. Inuenitur ergo i scriptura lux multiplex. videlicet Lux gratie. Lux glozie. Lux decētie. Lux opulētie. Lux sapiētie. Lux hereditatis. Lux bonitatis. Breuiter ergo dico ꝙ per lucem potest intelligi Deus. Uir perfectus. ℣Perfectio virtutum. Gloria eterna. ℣Prosperitas tpalis. Et sic dico breuiter ꝙ est Lux. B

Honoranda. ¶Dicamus ergo primo ꝙ est q̄dam lux q̄ dz honorari. Et ista p
Imitanda. culdubio est deꝰ. Deus em̄ ē lux. ⁊
Contemēda. tenebre i eo nō sunt ville. Lux em̄
Affectanda. inter oēs formas corporales obti
Detestanda. net principatū. ℣Habet em̄ actus inter se principales ⁊ excellētiores ꝙ oēs formas alias antecellit. Sic ꝓcerto deus iter omnes naturas spirituales principatuz obtinet. nec est aliquid creatum quod sibi valeat comparari. Et ideo ꝛps deus noster dicit sic Johā. ix. Quādiu sum in mūdo lux sum mūdi. Et Joban. viij. Ego sum lux mūdi. Et aduerte hic ꝙ sicut lux habet naturaliter. Cōditionem valde nobilem. Durationē valde stabilem. Diffusionem valde nobilem. Sic ve deus est. Cōditione nobilissimus. Ego inquit. Durationē eternissimus. Sum. Diffusione agilissimꝰ. Lux inquit mūdi. ℣Probat Nobilitatez dictio primitiua. Ego. ℣Probat eternitatem dictio substantiua. Sum ℣Probat agilitatem actio diffusiua. quia lux mundi. ¶Dicamus ergo q̄ deus dicitur lux ratiōe nobilis cōditionis. quod ostēditur cuz dicitur Ego. quod est prime psone. ⁊ speciei primitiue. nominatiui casus. ⁊ numeri singularis. que omnia expone sicut. s. de aduentu in illa autoritate. Ego lux veni in mundum. Sicut em̄ lux omnia corporalia precedit in nobilitate. ⁊ iō sicut res nobilissima primo oim fuit creata ⁊ facta iter oia opera creatoris. sicut dr Gen. j. Fiat lux ⁊ facta est lux. Sic vere deus nobilitate excellētia ydignitate cūcta precellit. Et sicut prima ⁊ primitiua ⁊ principalis causa omniuz rerū. oia superat ⁊ pcedit Joh. xij. Ego lux in mundū veni. Et Apoc. j. Ego sum primus ⁊ nouissimus. Sed de ista nobilitate ⁊ dignitate eterne lucis ⁊ diuine nature que notatur p Ego. vide. s. de Ego. ℣j. Et. s. de Aduentu in autoritate ꝑallegata. Deus igitur lux est ratiōe nobilis cōditionis. Ego inquit ⁊c. ¶Deinde dico ꝙ deus est lux rōne stabilis durationis qđ ostendit cum dicit. Sum. C Lux em̄ hz naturaz incoꝛruptibilē. Ex quo em̄ semel creata fuit. esse postea nō cessauit. nec fuit in virtute diminuta. nec in essentia variata. q̄nimo ēt tanta est ipsius incoꝛruptibilis cōditio ꝙ q̄uis sup feces trāseat incessanter nullā tñ exinde cōtrahit coꝛruptelā. significās ꝓprie diuinā essentiā que nec tpe variatur nec i virtute diminuitur. nec illapsione qua rebꝰ coꝛruptibilibus illabit aliqualiter maculatur. ſz in ꝓpria essentia ⁊ natura cōsistit ⁊ incōmutabiliter stabilitur. Sum inquit. Deus em̄ lux est. ⁊ lucē habitat inaccessibilē. sicut dr. j. Thimo. vj. Et iō ipse dicit Jo. ix. Ego lux sum mundi. Et Joh. j. Ipse erat lux vera que illuminat oēm hoīem. Est igit deus lux rōne stabilis durationis. ¶Denicq; dico ꝙ ipse est lux rōne D mobilis seu agilis diffusionis. qđ ostendit cū dr. Lux mūdi. Sicut em̄ lux est suippsius marime cōicatiua. ⁊ ab oriente ⁊ occidente sui subito diffusiua. occultoꝝ terre penetratiua. lapidum preciosoꝝ ⁊ metallorꝝ in terra inuisibiliter generatiua. ⁊ elemētoꝝ cōtrarioꝝ in vno mixto cōciliatiua ⁊ cōcordatiua. aeris insuper illuminatiua. ⁊ tenebrarū ⁊ caliginis fugatiua. ⁊ etiā vite aīalium causatiua ⁊ cōseruatiua. sicut dicitur in lib. de fonte vite. Sic ꝓcerto deus se per beatam icarnationē hoībus cōicauit. ⁊ ab oriente in occidēs. i. de celo ad terrā se diffudit ⁊ subito trāsportauit. occulta terre. i. secreta vteri virginis iuisibiliter penetrauit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ ibidem pcciosum lapidē vel metallū videlicet corpus suū admirabiliter fabricauit.ꝛ sic diuersa elemēta.i.diuersas hoīm in vno mixto.i.in vna ecclesia cōcordauit ꝛ adunauit.Aerē.i.mundū pdicādo ꝛ docendo sua bñdicta psentia illuminauit ꝛ informauit.ꝛ sic tenebras errorū ꝛ heresum effugauit.ꝛ sic vitā gfe ꝛ glie aīalibus.i.hoibus pcurauit.Sicut em̄ dr Jo.j. Uita erat lux hoīm ꝛ lux in tenebris lucet. Iste est ergo lux mūdi.i.lux mūdo cōicatiua.dicēs illō Joh.xij. Ego lux ī mūdū veni.Et Jo.ix.Quādiu sum ī mūdo lux sum mūdi.Et bñ rps se dicit lucē.Quia sicut Lux.

Dicitur. Progreditur Obtenebrat. Reflectit.

Et sic potest inueniri. Lux veniens seu oriēs.Lux trāsiens ꝛ pgrediēs.Lux moriens ꝛ deficiēs. Lux rediens ꝛ resiliens.Sic ꝺe carissimi dico.q rps fuit lux oriēs.Et sic pōt inueniri in incarnatiōe.Quia sicut dr in ps.Lux orta est iusto ꝛ rectis corde leticia.Fuit lux pgrediens in cōuersatione.Semper em̄ procedebat de virtute in virtutem Prouer.iiij.Lux pcedens.splendens pcedit ꝛ crescit Lux fuit deficiēs in morte ꝛ passione.Esa.v. Lux obtenebrata est in caligine.Fuit lux rediens in resurrectione ꝛ ascensione Joh.xvij.Kursum post tenebras spero lucē.Deus ergo est lux rōne.Conditionis. Durationis.Diffusionis.Unum tamen est aduertēdum q̄ q̄uis lux q̄tum in se est semp sit parata se diffundere ꝛ se oīdere.se duūdere ꝛ influere.Istud tñ verū est q̄ oportet ꝛ necesse est q̄ habeat materiam prepara tā.ꝛ inde est q̄ lapis durus per lucē non viuificat. q̄ oculus cecus p lucē non illuminat.q̄ lignuz aridū per lucē nō fecūdatur.Scōz em̄ phm.Actus actuor sunt in patiēte predispōsito.ꝛ iō nihil ē qō possit alicuius rei influentiā recipere nisi ad hoc antea disponatur.Sic vere carissimi.lux eterna deus quantū est in se.semp paratus est aliis influere.ꝛ alios dirigere ꝛ iuuare.Ueruntñ necesse est q̄ ad hoc p gram ꝛ obediētiā disponamur.Illi em̄ qui sunt duri sicut lapis p mentis indurationē.qui sunt ceci p rōnis obfuscationē.ꝛ q̄ sunt aridi p humoris gre pmationē.Istius lucis influentiā nec pcipiūt nec eius bñficia recipiūt. qz ad hoc minime se disponūt.Sap.xvij.Ignis q̄ppe nulla vis poterat eis lumē prebere.Istud optime patet in iudeis induratis.obstinatis ꝛcecatis.q̄ lumē rp̄m habuerūt pntem ꝛ tñ eū nō receperūt nec viderunt.Lux em̄ in tenebris lucet ꝛ tenebre eam nō comprehēderūt Joh.j.Sicut em̄ dr Joha.iij. Lux venit in mundum.ꝛ dilexerūt hoīes magis tenebras q̄ lucez. Isti em̄ sunt sicut britones expectantes arcturū:quia isti expectāt q̄ō ppetuo nō videbūt.Unde de isto iudeorum ppso dr Job.iij.Expectet lucē ꝛ nō videat.nec ortum surgentis auroze.Unde de istis dr isaie dr Esa. xxviij Expecta ꝛ reexpecta modicū ibi.modicuz ibi. Sic ergo pz quō p lucē intelligit de⁹.ꝛ quō est quedā lux que dz venerari. Scōo dico q̄ ē quedā lux que dz imitari.Et ista lux signat rp̄m.vel beatā virginē. vel quēlibet virū iustū.Sicut em̄ lux est in cōditione purissima.in operatione est nobilissima.ꝛ in apparētia pulcherrima . Sic vere vir perfectus est purus p sanctitatē innocētie.Nobilis per agilitatem obediētie.Pulcer ꝛ delectabilis p honestatē apparētie . Et iō breuiter de tali luce,scz de viro pfecto ꝛ sancto pōt dici illud Sap.vij.Candor em̄ est lucis eterne ꝛ speculum sine macula.ꝛ imago bontatis dei.In quib⁹ verbis oīduntur sex cōditiones lucis que viro iusto pñt optime coaptari.Lux enim habet.

Candorem summe notabilem.
Uigorem incorruptibilem.
Splendorem manifestabilem.
Nitorem immaculabilem.
Decorem representabilem.
Ualorem communicabilem.

Solet enim lux Candidam se monstrare . Candor inquit lucis.Semper perseuerare.Ideo dicitur Eter ne.Cūcta manifestare.ideo dicitur Speculū.Fece nō sordidare.ideo dicitur sine macula.Formas repūtare.ideo dicitur Imago . Sese cōmunicare.ideo dicit bonitas dei.Ad lr̄az enim sicut videmus sensibiliter lux habet colorem splendidum ꝛ candidum.Et ideo dicitur Candor.Lux habet naturam indeficientem. ꝛ ideo dicitur Eterne.Lux habet splendorez illustrātem.ideo dr Speculū.Lux habet virtutē immaculatuam.ideo dicitur sine macula . Lux habet formam repzesentatiuam.ideo dicitur Imago.Lux habet virtutem cōicatiuam.ideo dicitur Bonitatis dei :quia scilicet bonū est sui ipsius cōicatiuum ꝛ diffusiuum. Iste sex conditiones lucis carissimi.que in ista autoritate notantur.Applicantur sex virtutibus viri iusti.Quia pcerto in viro iusto ꝛ perfecto debet esse. Castitatis ꝛ ptinētie pulchritudo.iō dr Cādor lucis. Firmitatis ꝛpmanētie longitudo.iō dr Eterne. Ueritatis ꝛ sapiētie certitudo.iō dr Speculū. Puritatis ꝛ inocētie sanctitudo.iō dr Sine macula. Honestatis ꝛ apparētie gratitudo.iō dr Imago. Pietatis ꝛ amicicie plenitudo.iō dr Bonitatis dei. Dico igitur q̄ vir perfectus debet habere pulchritudinem continentie.quod ostenditur cum dicit.Cādor lucis.Candor enim in coloribus.signat castitatē in virtutibus.Quia sicut candor est color inter ceteros purissimus.faciliter tamen maculatur : ꝛ in isto colore plus q̄ in alijs macula plus indecorat.Sic virtus castitatis.plus ceteris est purior ꝛ mundior.faciliter tamen per luxuriā corrumpitur.ꝛ macula.i.defect⁹ in ista virtute indecentior ceteris iudicat.Plus enim apparet macula luxurie.ꝛ magis notatur ꝛ citius cognoscitur q̄ macula superbie vel alterius peccati.Et ideo sicut lux est naturaliter candidi ꝛ fulgidi coloris.sic vir perfectus per castitatem dz esse candidus.ꝛ per honestatem fulgidus apparere.vt de eo dicatur illud Cañ.v.Dilectus meus candidus ꝛ rubicundus electus ex milibus.Et bene dicit electus ex milibus.quia vix inter mille inuenitur hodie homo castus.Ideo quādo inuenitur bene potest mirabile reputari.iuxta illud Eccli.xliij.Pulchritudinem candoris eius admirabitur oculus.Unde breuiter de luce spūali hierlm dicit Thobie.xiij.Luce splendida fulgebit.Sequitur omnis circuitus murorum ei⁹ ex lapide candido ꝛ nitro mūdo.Candor ergo lucis. Ut sic vir perfectus figuretur in illo filio hominis quem vidit Joh.Apoca.j.qui habebat caput ꝛ capillos candidos sicut lana alba.ꝛ cuius facies sicut sol in virtute sua lucebat.Quia scilicet vir perfectus dz candorē castitatis habere.ꝛ per castitatem lucere.ꝛ in capite intentionis.ꝛ in capillis affectionis ꝛ in facie cōuersationis.Quia scilicet castitas est interius ꝛexterius obseruada quod est cōtra hypocritas similes cigno. qui est auis exterius in plumis candida . interius tñ in carne valde nigra.Quia videlicet hypocrite habēt plumam.i.exteriorem cōuersationem per simulatāz castitatem candidam.carnem tamen interius in occulto habēt per luxuriam denigratam.Non sic igit. sed habeat vir perfectus castitatis ꝛ ptinētie pulchritudinem.Candor inquit lucis. Item vir perfectus debet habere firmitatis ꝛ perseuerātie longitudinē. quod ostenditur cum dicitur Eterne.Lux em̄ in sua conditiōe ꝛ natura sine corruptiōe perpetuo perseuerat.sic vir iustus semper debet in bono perseuerare ꝛ durare.ꝛ ab esse gratie nunq̄ corrumpi . deficere vel cessare.Eterne inquit:quia.i.ad virū pfectū pertinet eterne ꝛ durabiliter.nō tpaliter aut defectibiliter pmanere.Unde Sap.x.Dedit illi claritatem eternaz. Et sequit.Et fuit ei in velamēto diei.ꝛ in luce stellarum nocte.Istud tñ est cōtra multos qui sunt tpales nō eternales. Corruptibiles nō durabiles.Defectiui nō permansiui.Et tales sunt vt cōmuniter tria genera personarum.videlicet hypocrite.falsi amici . ꝛ lesues seu incōstātes.Sed de istis vide supza in pluribus locis.Isti

locis.Isti ergo nō sunt lux eterna.sed potius lux defectibilis ꝛ infirma.Sunt em̄ sicut lux cometaruz que subito apparet ꝛ videtur stella.subito autez disparet ꝛ videtur nulla.Unde de quolibet talium potest dici illud Job.xviij.Expellet eū de luce ad tenebras.Non sic ergo.sed habeamus firmitatis ꝛ pmanētie longitudinē. Item vir pfectus dz habere veritatis ꝛ eloquētie certitudinē.Speculuz inquit . Sicut em̄ videmus q̄ natura lucis est occulta ꝛ absc̄ōdita rerū ostēdere.ꝛ se ꝛ quicquid est absconditū declarare.Sic ꝺe cōditio ꝛ ppzietas viri iusti est ꝛ se ꝛ alia alijs manifestare.Sic dico q̄ vir iustus p virtutē veritatis vult se omnibus ostēdere.qualis est sine aliqua alicui⁹ simulationis vel hypocrisis falsitate.oībus absc̄ōdita ꝛ secreta fidei ꝛ morum ostendit.ꝛ quicquid est periculosum ꝛ vtile docet p̄o viribus ꝛ erudit.Iste enim sicut dr Johā.j.Est lux vera que illuminat oēm hominē.Et hoc ostēditur cum dicitur.Speculū.Speculuz em̄ talis est nature q̄ imaginē quā recipit statim oīdit.nescit em̄ aliquid celare.Quia scz vir pfectus nihil scit de suis interioribus alij per duplicitatē.hypocrisim ꝛ falsitatem absc̄ōdere.sed per simplicitatez ꝛ veritatem q̄cq̄d interius in corde latet solet omnib⁹ declarare.Un.j.Cor.xiij.Uidemus nūc per speculū. Isti tñ sunt cōtra falsos ꝛ deceptores qui nō habent naturā speculi:qz.f.q̄ intus in corde cogitant ꝛ cōcipiunt non ostendunt exterius neq; dicūt . similes topasion qui formam habet specularem imaginemq; repsentat transuersaz. Quia vere tales falsi ꝛ ficti.s. pditores.falsi amici.adulatores.hypocrite.totū trāsuersum.i.totum oppositum ꝛ cōtrariuz illarum imaginationum ꝛ rerū que intus habent in corde seu recipiunt ꝛ cōcipiunt solent exterius declarare:quia.s. vnum habent in corde aliud in ore.Unum in conscientia aliud in apparentia.Isti igitur nō sunt lux veritatis.sed vmbra ꝛ tenebre totius falsitatis Esa.lix.Expectauimus lucem ꝛ ecce tenebre.Non sic ergo.sz habeamus veritatis ꝛ eloquētie certitudinem. Speculum inquit. Item vir perfectus si vult esse lux dz habere puritatis ꝛ inocentie sanctitudinē.q̄ ostēditur cū dr.Sine macula.Sicut em̄ lux naturam hz ita purissimā q̄ nullo cōtactu sordiū pōt maculari vel sordidari.Sic vir perfect⁹ dz esse ita sc̄us.innocēs ꝛ purus.q̄ per cōtactū.i.societatem ꝛ vicinitatē sordium i.pc̄orum non possit aliqualiter infici vel corrumpi. Sine macula inquit Exodi.xij.Erit enim agnus sine macula.masculus anniculus.Isti enim dicuntur pueri ꝛ innocentes propter.

Mentis simplicitatem:quia sunt agnus.
Carnis sinceritatem:quia sunt sine macula.
Cordis virilitatem:quia sunt masculi.
Etatis habilitatem.quia anniculi.

Ista summe pertinēt ad ecclesiasticos:q̄ isti preciue sine macula luxurie debent esse.Quia sicut dr.j. Mach.iij.Elegit iudas sacerdotes sine macula . Et nota q̄ tales digni sunt.Ut m.

Christi ecclesia collocentur.
Christi presentia famulentur.
Celi fastigio sublimentur.

Debent enim tales in ecclesia collocari.Unde ps. Dñe quis habitabit i tabernaculo tuo.Sequtur.Qui ingredit sine macula ꝛ operatur iustitiā . Item possunt digne dño famulari.Un Dañ.j.dicitur.q̄ pueri de semine regio in quibus nulla esset macula sed qui pulchri ꝛ eruditi erāt sapiētia debebāt introduci in palacio coram rege.Quod est figuratū Leui.xxij.vbi hostie sine macula precipiunt offerri:qz.s. aīal quod imolabat nō debebat esse cecū.sine auribus .sine cauda.aīs refutabat.qz.s.nō sunt digni deo offerri i statu ecclesie qui carent oculis per ignorantiā.qui carēt auribus per inobedientiā.qui carēt cauda.i.qui non habēt mortis ꝛ finis memoriā.Sicut em̄ dr de Absalone.ij.Reg.xiij.A plāta pedis vsq; ad verticem nō fuit in eo aliqua macula.Hoc tñ aduertendum q̄ pter maculā velleris exterius.nisi eēt caro maculata interius.aīal nō repellebat.qz.s.Quis hō habeat aliquas maculas.vel aliquos defectus soluz exterius in vellere cōuersatiōis.Dū tñ nulla macula sit interius in mēbris intentiōis.nō est pter hoc reprobandus. Multi em̄ sunt qui vident exterius mali:qui tñ interius sunt valde boni. De q̄bus dicit Leui.xiij.Sciat nō esse lepram sed maculā coloris candidi.Tales ergo qui sunt sine macula digni sunt dño . famulari.

Item dico q̄ digni sunt in celo sublimari vel gloriari.Jō de innocentibus dr Apoca.xiiij.q̄ sine macula sunt aſi thronū dei.Boni em̄ similes sunt puro ꝛ immaculato balsamo.qui nunq̄ maculat vestē quā tangit.Sz mali siles sunt plumbo seu pici que solet tangentes maculare:qz.s.boni qui sunt sine macula peccatorū nunq̄ alios maculant per malū exēplū.Mali ꝛo qui in se sunt pleni macula pctorum ꝛ delictor. solent cōtingentes.i.vicinos ꝛ socios malis verbis ꝛ exēplis corrūpere ꝛ fedare Hume.xix.Quicquid tetigerit immūdus immūdū faciet.Sz nō sic boni.quia ipsi sunt sine macula . Tales igit possunt dici lux pter puritatis ꝛ innocētie sanctitudinē.vt de tali puritate dicat illud Hester viij.Nona lux oriri visa est.

Item vir pfectus dz habere honestatis ꝛ apparentie gratitudinē.quod oīditur cum dr Imago.Sicut em̄ lux coloratur ꝛ imaginat sm̄ pditiōes rerū per quas hz trāsire.Istud patet in luce trāseūte p vitrū.que ad colorē vitri solet colorari.Patet ēt in yride vbi radij solares p elemēta ꝛ p terrā trāseūtes induunt colorē rerū p quas trāseūt.ꝛ ipm in yride repūtant. Et inde est q̄ ibi apparet rube⁹ color rōne ignis.Color celestis rōne aeris.Color ceruleus rōne aque seu maris. Color viridis rōne terre . vbi scz arbores herbe vireseūt.Talis lux ꝑculdubio dz esse vir pfectus:qz vere q̄cq̄d pōt inuenire colorīs pfectiōis ꝛ virtutis i reb⁹ p quas trāsit.totū dz induere ꝛ totū m imaginē quer satiōis sue ptēdere ꝛ habere.Alios em̄ in bono debet imitari:ꝛ ad eor dispositionē dz quāto plus poterit colorari:q̄ oīditur cū dr Imago.Imago em̄ est repsentatiua figure ꝛ cōditionuz illius cuius est imago. Quia.s.hō p honestatē cōuersatiōis dz in se habere ꝛ repūtare mores ꝛ cōditiones illius qui dicit Esa.j. Facianus hoīem ad imaginē ꝛ similitudinē nostrā. vt sic de tali honestate dicat eisdem illud Math.v. Luceat lux vestra coram hoībus vt videāt opera vestra bona.Quod tñ est cōtra multos similes speculis cōcauis.que q̄uis imaginem pulcherrimi hois in se recipiāt.horribilez tñ representant. Quia.s.mali q̄uis bona bonorū exēpla ꝛ documēta videant ꝛ audiant: horribilē tñ id est malam cōuersationē ꝛ vitam in se aliis ostendunt ꝛ demōstrāt sed de hoc vide supza de Imagine.Et nota q̄ aliqui representant in se imagines diuersarum bestiarum.Quidam.

Leonis per superbiam,
Lupi per auariciam,
Porci per luxuriam,
Asini per pigriciam,
Canis per inuidiam,
Uulpis per maliciam,
Apri per iracundiam,
Ursi per gulam ꝛ castrimargiam.

Et isti debēt timere illud qō dr Apoca.xix.q̄ s.illi q̄ portabāt imaginē bestie.missi sunt in stagnū ignis ꝛ sulphuris.Nō sic ergo sed habeamus honestatis ꝛ apparētie gratitudinē.Juxta illud j.Thess.v.Omnes em̄ vos filij lucis estis ꝛ filij diei. Item vir perfectus si vult esse lux dz habere pietatis ꝛ amicicie plenitudinē q̄ oīditur cū dr Bontatis.Bonum est em̄ sui diffusiuū ꝛ cōicatiuū.Lux ēt est summe diffusibilis ꝛ cōicabilis.intñ q̄ in oriēte apparēs subito in omnes partes aeris se diffundit.ꝛ oibus se cōicat ꝛ ostēdit. Unde ēt dicit Aresto.Nō tanta est virt⁹ ꝛ actualitas

Universidad de Deusto
Biblioteca

lucis. ℌ vnus punctus lucis sufficeret ad totū aerem illuminādū. Sic ℞e carissimi vir iustus p virtutē caritatis ⁊ pietatis solet seipm ⁊ bona sua alijs cōmunicare ⁊ diffundere: ⁊ oēs tā spūaliter ℌ tpaliter adiuuare. Uñ de luce dicitur Gen̄.j. Uidit deus lucē q̄ esset bona. ⁊ diuisit lucē a tenebris. Talis em̄ lux bona. i. talis vir clemēs ⁊ pius. a tenebris. i. a peccatoribus vel a tenebris mundane miserie diuiditur. ⁊ sursum in celesti curia. id est gloria cum deo collocatur. Uñ Dan̄.ij. dicitur de deo. Mouit in tenebris cōstituta. ⁊ lux cum deo est. ¶Patet ergo quomodo vir iustus diuersimode potest dici lux scilicet Ratione.

¶Pietatis ⁊ amicicie.
¶Honestatis ⁊ apparentie.
¶Puritatis ⁊ innocentie.
¶Ueritatis ⁊ sapientie.
¶Firmitatis ⁊ permanentie.
¶Castitatis ⁊ continentie.

¶Et sic igit̄ bñ oñditur q̄ vir pfectus est cādor lucis eterne speculum sine macula. ⁊ imago bonitatis dei. Ista est igit̄ lux imitāda. ¶Tertio dico q̄ est lux ꝓti nēda: q̄ sicut videm⁹ q̄ stelle ⁊ luminaria sūt ꝓtētiua forme lucis ⁊ ipsi⁹ ad alia trāsmissiua. Sic ℞e nos debem⁹ lucē spūalez hr̄e. ⁊ eā alijs ifirmiorib⁹ trāffundere seu dare. Lux aūt ista triplex est videlicet.

Lux gratie. ¶Talis em̄ triplex lux in bonis psonis a sole iustitie
Lux scientie. deo influit̄ iuxta illud Esa.
Lux honeste apparētie. xxx. Erit lux lune sicut lux sol' ⁊ lux sol' septēplicit. Et p ipos ī alios trāffundit ⁊ mittit. Uñ petebat dauid. Emitte lucē tuam ⁊ veritatē tuā. ipsa me dedu. ⁊ adduxerūt in montē sanctum tuum. Ubi aduerte q̄ talis lux est habēda: q̄. ſ. per istam. Interius istruimur ⁊ corrigimur: q̄ ista est veritas. Exterius ordinamur ⁊ dirigimur: q̄ ista deduxerūt. Supius sublimamur ⁊ erigimur: q̄ ista adduxerūt Lux em̄ gre ⁊ sciētie.

Interi⁹ nos corrigit. ¶Dico q̄ interius nos corrigit q̄ ista ꝺr ℞itas.
Exterius nos dirigit.
Superius nos erigit. Emitte mḡt lucem tuaz ⁊ veritatē. Ueritas em̄ cōparatur luci q̄ tenebras erroris ℌ falsitatis corrigit ⁊ expellit ⁊ totū habitaculū mentis illuminat ⁊ illustrat: ⁊ ad illuminandū ēt alios p doctrinā se exterius diffundit ⁊ dilatat. Sine tali em̄ lumine mens nō illuminatur. nec in pñti ad salutē spūaliter ifōmatur. Abacuch.iij. Splēdor ei⁹ vt lux erit. Sicut em̄ dicitur.ij. Cor.iiij. De⁹ facit de tenebris, lucē splēdescere. Itē ista lux exterius nos dirigit. Sine luce em̄ gratie. hō nō pōt nec se nec alios dirigere: nec pericula precauere. Et ideo illi q̄ p pctm̄ spūaliter sunt ceci. nesciūt se in agilib⁹ dirigere: ℌ potius solēt deficere ⁊ errare. Aues em̄ lucifuge de die nō bñ se dirigūt sed in tenebris se absc̄dunt: quia. ſ. qui lucem diuine gratie fugere voluerit. in absc̄dito tenebrarum latitabit: nec ad bona opera se ordinabit. tales igitur digni sunt carere luce ⁊ pati carcerem. sicut ꝺr Sap̄.xvij. Habeamus igit̄ istā lucē. q̄ ista exterius nos dirigit. Dederunt mḡt: q̄ sicut ꝺr Sap̄. x. Justū deduxit dñs p vias rectas ⁊ ondit illi regnuz dei. ⁊ fuit illis in velamēto diei. ⁊ in luce stellarū nocte. ¶Itē ista lux superius nos erigit. Adduxerūt inquit in montē sctm̄ tuum. Lux em̄ gratie ⁊ sapientie inquātum nobis ofidit bona eterna per fidē ⁊ discretionē. videtur nos illuc adducere ⁊ erigere per spem ⁊ affectionez. Ezech.viij. Eleuauit me spiritus ⁊ adduxit in hierusalem. Unde sursum euntibus ⁊ desiderantibus dicitur Abacuch.iij. In luce sagittarū tuarz ibunt. in splendore fulgurantis haste tue. Gratia em̄ ⁊ scientia ⁊ doctrina. dicuntur sagitta. fulgur splēdor ⁊ hasta. Quia scilicet istis Sicut.

Sagittis pungimur per correctionē.
Splēdore illustramur per discretionem.
Fulgure vr̄mur per dilectionem.
Hasta sursū m leuamur p spem ⁊ actionem.

¶Et aduerte q̄ sicut lux habet ōculos recreare. Deculta declarare. Uitā in animalibus generare. Sicut ꝺr in libro fontis vite. Sic vere lux honeste apparētie oculos aliorum delectat. vñ ℙprouer.xv. Lux oculoꝝ letificat aīam. Lux sapientie occulta nobis declarat Joh.j. Lux ī tenebris lucet Lux ℞o gratie vitā spūalē aīe tribuit ⁊ ministrat. Quia sicut ꝺr Joh.j. Uita erat lux hoīm. Ista est ergo lux continēda. Ueruntñ multi sunt hodie q̄ carēt ista luce. De quibus ꝺr ℍiere.xij. Uidi terram ⁊ ecce mouebat. ⁊ celos ⁊ nō erat lux in eis ⁊c. Expone sicut supra de celo. ¶Quarto dico q̄ lux est appetēda. Et ista est lux eterne claritatis ⁊ felicitatis. que sursum in gloria beatorum est. que tanta luce choruscat q̄ ℍibil est occultum quin ibi reuelet̄ur. ℍibil triste quin ibi iocūdetur. ℍibil debile q̄n ibi roboretur. Ciuitas enim paradisi non eget sole et luna ad lucēdum sed lucerna eius est agnus. sicut dicitur Apocalip.xxj. Unde nota q̄ in paradiso est lux triplici ratione videlicet.

¶Ratione cause lucem influētis.
¶Ratione rei lucem assumentis.
¶Ratione loci lucem conseruantis.

¶Causa enim influens est ipse deus indefectibilis ⁊ eternus. De quo dicitur Esa.lx. ⁊ sunt verba directa ad hierusalē supernam. i. ad paradisum celestez. Nō erit inquit tibi sol ad lucēdū per diem. nec splēdor lune illuminabit te. sed erit tibi dominꝰ in lucez sempiternam. ⁊ deus tuus in gloriam tuam. ℞es aūt lucez beatitudinis assumentes sunt ipi sancti. qui cūt speciosa mundissima ⁊ ad illuminationē istā aptissima. Jdeo dicit Sap̄.xviij. Sanctis aūt tuis maxima erit lux. Et illud. Lux ꝑpetua lucebit sanctis tuis dñe. Locus aūt perficiens est ipm empyreum q̄ totum est ll luminosum. dictū a pyr q̄ est ignis. nō ratione ardoris. ſz rōne splendoris. Uñ de isto loco pōt dici illud Ero. x. Ubicūq; habitabāt filij israel lux erat. Et breuiter dico q̄ ista est lux appetēda. Quinto dico q̄ est quedam lux abhorrenda. Et ista est lux humane sagacitatis. ⁊ lux mūdane prosperitatis. Lux em̄ sapiētie mundane est tenebrositas apud deū. Sicut em̄ dicit j.Cor.iij. Sapientia huius mundi stultitia est apud deum. Legi enim subiecta est nō iustitie. Sicut enim bufo habet oculos lucentes claros. limpidos ⁊ acutos: ⁊ tñ lucē solis odit ⁊ fugit: sic mundani sapientes hñt oculos. i. itellectꝰ lucētes claros limpidos ⁊ acutos. ⁊ tamē lumen solis. id est sapientiaz dei fugiunt. odiunt ⁊ contemnunt. Sapiētes enim sunt vt faciāt mala. bene autem facere nesciunt. sicut dicit ℍiere. iij. Utile autem eis esset q̄ lucem meridiane sapientie non haberent. Ista enim est occasio multorum peccatorum. Unde plangendo dicit Job.iij. Ut quid data est misero lux ⁊c. Talis autez lux in morte talibus eclipsatur. Quia sicut videmus in morte lux mūdane sapientie deficit sapientibus huius mundi. Quia sicut dicitur Job.xviij. Lux impij extinguetur. ¶Itē lux opulentie terrene est abhorrenda. quia sicut ℙlux corumpit oculos parunlorum propter suam nimiā claritatem. sic claritas mundane prosperitatis. parvulis. i. viris imperfectis est valde damnabilis ⁊ nociua. ⁊ multorum criminuz inductiua. Ista tamē lux est recte sicut lux coruscatiōis que subito deficit. Est etiam sicut lux lampadis circa quam papiliones volitant ⁊ comburuntur. Est etiaz sicut lux lune in qua aues immūde volitant ⁊ delectātur. q̄ reuera in ista luce soli peccatores ⁊ immundi se delectant. vbi tamen p multa peccata se destruūt atq; cremant. Ista tñ lux cito perit ⁊ destruitur: ⁊ subito dissipat. Quia videmus q̄ multi sunt qui de ꝓsperitate ad aduersitatez subito trāsferuntur: ⁊ per mortem vel alꝰ de luce ad tenebras deducunt. Uñ de talibus dicitur Job.xviij. Expellet eum de luce ad tenebras. ⁊ de orbe trāsferet eum. Sic ergo patet quō lux accipitur multipliciter quia scilicet Lux est ℍonoranda. Imitanda. Contiꝝ nenda.

nēda. Appetēda. Abhorrēda. Et hec de luce sufficiāt. vide infra de Lumine: ⁊ de videre: ⁊ supra de Lucerna. ⁊ de illuminare ⁊c.

¶Lumen. Luminare.

Nota q̄ lumen est fluxus corporis luminosi. Lux enim est ipsa forma lucis simplex. vnica ⁊ actualis. ꝑt accipitur sub suo nomine generali: ⁊ ꝑt oībus rebus diuersimode cōicatur. Luminare autem est illud corpus mūdum ⁊ politum q̄ est aptum natū ad receptiōem istius lucis. sicut sunt sol. celum ⁊ stelle. Lumē vero nihil aliud est q̄ ille radi⁹ seu fluxus emanās ⁊ exiēs ab ipso corpore luminoso. Uerū q; generaliter ⁊ cōiter lumē ꝺr q̄d̄ pōt illuminare. Jō generaliter distinguam⁹. ℌz q̄ lumen sumit in scriptura. Et sic dico q̄ est Lumen.

Superius. ¶Lumē stelleū venit a superiori. Et sic per lumē intelligitur spi
Interius. rituſsanctus vel christus qui sunt
Inferius. sicut radij emanātes a patre. ⁊ ab
Exterius. ipso inferius venientes ⁊ mūduz
¶Et sic iuenit Lumen. illuminātes ⁊ irradiantes. sicut di
Stelleum. citur Esaie.lx. Uenit lumen tuuz
Nubeum. hierusalem: ⁊ gloria dñi super te
Igneum. orta est. ⁊ ambulabūt gentes ī lu
Aereum. mine tuo. Lumē nubeum latet in interiori scilicet in ventre nubis. Et istud est lumen gratie ⁊ sapiētie. q̄ in interiori cordis ꝺz latere. ⁊ sicut lumē q̄ est in medio laterne ꝺz exterius per opera lucere Job.xxxvij. Nubes spargūt lumē suum. Lumen igneum latet in inferiori. sicut patet de lumine candelabri q̄ est cōsumptibile ⁊ defectiuū. Et p hoc intelligitur claritas prosperitatis mundane: que ad modum ignis licet videatur splēdere. propriuz tamē destruit ⁊ cōsumit subiectum. aliosq; per mala desideria calefacit. Et istud est lumē ad quod sedens petrus negauit christum sicut dicit Luc.xxij. Uidit ancilla quedam ostiaria petrum ad lumē sedētē. Lumē aereum lucet in exteriori. Et per istud potest intelligi vir perfect⁹. Uñ de viro pfecto ꝺr Luce.xj. q̄ lucerna nō ponitur sub modio. sed sup candelabrū vt ingredientes videant lumen. ¶Primo ergo dicamus aliquid de lumine superiori. ſ. de xp̄o vel spūsancto: ⁊ exponamus illud Esa.lx. Surge illuminare hierl̄m: q̄ venit lumen tuuz. Et aduerte hic q̄ sicut Lumē Destruit seu impedit dormitionē. ideo ꝺr Surge. Lumē acuit cognitionē. Jdeo dicit Illuminare hierl̄m. Lumen minuit infirmitatez. ideo dicitur Uenit lumen. Lumen tribuit vtilitatem. ideo dicitur Tuum. Sic procerto carissim̄ i istud celeste lumen in ista sua apparitione. incarnatione vel missione excitat torporez negligentium seu dormientiuz. ideo dicitur. Surge. Increpat errorem ignorantium. ideo dicitur Illuminare hierusalem. ¶Mitigat dolorem egrotantiuz. iō dicitur Uenit lumen. Inuitat amorem possidentiuz. ideo dicitur Tuum. Est em̄ istud lumen Dormientiuz excitatiuum. Ignorantium informatiuum. Egrotantium cōfortatiuum. Indigentium fecūdatiuum. Lumen em̄ dormientes ad vigilādum excitat. Uiatores ad ambulandum illuminat. Egrotantes suo aduentu confortat. Omnibus etiam se diffundit ⁊ cōmunicat. ¶Dico ergo q̄ per istud lumen torpor negligētium excitatur quod ostenditur cum dicitur. Surge. Sicut enim claritas luminis impedit dormitionem. quia scilicet in loco obscuro melius dormitur q̄ ī luminoso. Et inde est q̄ dormituri solent fenestras lumini claudere ne subintret. Sicut etiam in aduentu luminis solent homines de lectis surgere. ⁊ ad opera sua pretendere ⁊ vacare. Sic vere presentia huius luminis non sinit homines in peccatis dormire per negligentiam ⁊ torporem. ¶Dali enim ⁊ peccatores q̄ in peccatis suis dormire ⁊ quiescere volunt. istud lumen videre nolunt. Boni vero qui bona opera volūt facere in aduentu huius luminis solent de lecto torpoꝝris ⁊ negligentie surgere. ⁊ se in bonis actib⁹ exercere. Surge inquit. quasi dicat nō dormias Ephe.v. Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te christus. Sicut em̄ ozir per dimidium ānum dormiēs. in ortu canicule. id est illius stelle surgit: ⁊ diligēter euigilās ad eius lumē respicit ⁊ attēdit. Sic boni in aduētu huius luminis debēt surgere. ⁊ ad istud lumē per deuotionem aspicere: ⁊ se in splēdore ipsius delectare. Sicut enim aues nobiles ⁊ mūde viso solis lumine solēt surgere ⁊ volare. Uiatores solēt ambulare. Operatores solēt laborare. Sic vere carissimi in presentia istius luminis nos debemus volare per cōtemplatiōem. debemus ambulare per bonaz affectionem. debemus laborare per bonam operatiōez. vñ in ps. Dñe in lumine tuo ambulabūt. ⁊ in iustitia tua meditabūtur. Ista tamē sunt cōtra peccatores q̄ de isto lumine nihil curāt. similes immūdis auibus que in lumine nō ambulāt. Latronibus qui tenebris necāt. Infirmātibus qui luminis tempore non laborāt. Aues em̄ immūde. id est luxuriosi. latrones: id est auari ⁊ ambitiosi. infirmi. id ē negligētes ⁊ desidiosi in isto lumine nō delectant: ℌz ei p pctm̄ obuiāt. ⁊ cōtrariāt. ⁊ ab ipso fugiūt ⁊, absc̄dunt. Uñ Job.xxiij. Ipsi fuerūt rebelles lumini. nesciērūt viam eius. nec reuersi sunt per semitas illi⁹. Nō sic ergo. quia vere nisi in nobis deficiat: per istud lumē torpor negligentium excitatur. Surge ergo inquit. ¶Deinde dico. ¶ q̄ per illud lumen error ignorātium increpatur. cum dicitur. Illuminare. quasi dicat nisi sit defectus tuus nūc est tēpus. Dominus em̄ illuminatio mea ⁊ salus mea. Spiritusſanctus em̄ nos illuminat ītērius inspirādo. rps vero nos illuminat exterius docēdo ⁊ p dicādo. Lucerna enim pedibus meis verbum tuum. ⁊ lumē semitis meis. Sed de ista illuminatiōe spirituali vide. ꝫ. de illuminare. ¶Deniq; dico q̄ p istud lumē dolor egrotātium mitigatur. quod ostēditur cū dicitur. Lumen. Sicut em̄ aduētus ⁊ presentia medici cōfortat infirmum. i mane etiam per aduentum ⁊ presentiam luminis infirmi cōsolātur ⁊ mitigātur. q̄ etiam in nocturno tempore grauātur. Sic vere carissimi. peccatores ⁊ debiles debent per istius luminis ortum ⁊ aduētum cōsolari: ⁊ a peccatorum infirmitatibus mitigari. ⁊ ī eius presentia delectari. Eccl̄s.xj. Dulce lumē ⁊ delectabile est oculis videre sol. ⁊ ꝑs enim dicitur vnctus. spiritusſanctus dicitur vnctio ⁊ paracletus. id est cōsolator. Maria etiaz ꝺr maris stella. quia ℞e nos per istos vngimur ⁊ curamur. visitamur ⁊ cōsolamur. regimur ⁊ illuminamur. Uenit ergo lumē Joh.xij. Ego lux veni in mūduz. Uide eam supra expositam de aduentu vbi inuenies satis. ⁊ vide de venire. Dolor igit̄ egrotantium mitigat̄ ⁊c. ¶Insuper dico q̄ per istud lumē amor possidētium prouocatur. quod ostenditur cum dicitur Tuum. Nullo em̄ meliori modo poterat amorē tuum prouocare q̄ q̄ seipsum faceret tuum. se. ſ. tibi communicādo. ⁊ vtilitatem ⁊ comodum procurādo. Lumē em̄ solet se oībus cōmunicare. ⁊ se alijs multis luminaribus tribuere ⁊ partiri. significans illud celeste lumē q̄ omnibus se communicauit ⁊ dedit. ⁊ se ad vtilitatez omnium applicauit. Tuum inquit. Ita q̄ ipse potuit dicere illud. j. Cor.ix. Cum essem liber ab omnibus. seruum omnū me feci. Jdeo docet scriptura Esa.l. Ambulate in lumine ignis vestri. Et nota si vis q̄ istud est lumē tuum ad tria necessaria facienda. Uidelicet vt per ipsum habeas. Justitie equitatem. Concordie bonitatem. ℙPrudētie claritatez. ℙPer istud em̄ lumē habemus iustitie rectitudinem. Sicut em̄ videmus lumē si est in domo. equissime se habet ad omnes. ita enim lucet pauperi sicut diuiti. ignobili sicut nobili: quia scilicet iste generaliter ⁊ equaliter omnib⁹ peccatoribus se diffundit. ⁊ quātum in se est sine personarum acceptiōe se omnib⁹ distribuit ⁊ effundit. Nō em̄ est psonarū acceptio apud deum. sicut ꝺr Ro.ij. ⁊

Universidad de Deusto
Biblio

Actuum.x. Exẽpluz dans iudicibus ꝛ plat̃is. ꝙ lumẽ iustitie debent oĩbus equaliter impartiri Esa.lviij. Tunc erumpet quasi mane lumen tuum. ꝛ anteibit faciem tuam iustitia tua ꝓPs. Educet quasi lumẽ iustitiam tuam. ꝛ iudicium tuum tanq̃ meridiẽ. Quãtus multi sunt hodie qui possint dicere cum damnatis illud Sap̃. v. Lumen iustitie non luxit nobis. ꝛspiritus intelligentie non est ortus nobis. ¶ Item per istud lumen habemus concordie vicissitudinem. Lumen enim celeste, cõciliat elemẽta contraria in mixto: quia scilicet istud lumẽ concordauit ꝛ vniuit quicquid antea fuit discordatũ. Nam ꝙ spiritussancti inspirationem per xpi operationem. per virginis itercessionẽ. Diuersitas iudeorum ꝛ gentium fuit in vnitate fidei adunata. Discordia que erat inter patrez ꝛ peccatorem fuit pacificata. Ñãcor etiam ꝛ inuidia q̃ quotidie oritur inter hoĩes est quotidie reconciliata. Istud enim lumen habet omnia pacificare ꝛ etiaz' cõcordare Baruch. iij. Discе vbi sit lumen oculorum ꝛ par. ¶ Item per istud lumen habemus prudẽtie certitudinem. Quia scilicet per istud scimus quid faciẽdum ꝛ omittendum sit. vnde Sap̃. vj. Diligite lumẽ sapiẽtie omnes qui preestis populis. Et sic igitur bñ dico ꝙ per istud lumen nos habemus iustitiam. concordiam ꝛ prudẽtiam. Amor enim noster debet ad eũ inclinari. ꝛ ad ipsum sicut ad illud quod proprie nostrum est prouocari. Tuum inquit. Quod est contra illos qui toti volunt esse sui ꝛ non aliorum: ꝛ qui scilicet alijs nolũt cõmunicare in aliquo bona sua. sicut sunt auari ꝛc. De quibus potest dici illud Eze. xxxij. Luna non dabit lumen suum. Sed non sic iste vel ista: q̃. d. sicut visum fuit. Iste est Lumen.

Amoris prouocatiuum: quia tuum.
Doloris mitigatiuum: quia venit.
Erroris effugatiuum: quia illuminauit
Torporis excitatiuum: quia fecit surgere.

¶ Et hoc sufficit de lumine superiori ꝛc. Sco̍ dicẽdũ est de lumine interiori. Et istud est lumẽ virtutum quod intus i cõscientia oz esse radicatũ. Et istud nihil aliud est ꝙ gratia. sapiẽtia: ꝛ honesta apparẽtia. Gra em ẽ lumẽ habẽdũ. Sapiẽtia est lumẽ fundẽdũ. Honesta apparẽtia est lumẽ videnduz. Dico ergo ꝙ lumẽ habẽduz est. Et istud est lumẽ gratie. sine quo aĩa nõ viuit neq̃ videt. Nã gratia est proprie lumẽ vite. De quo habeꝯ Joh. viij. Qui sequitur me nõ ambulat in tenebris. sed habebit lumẽ vite. Quãus hodie multi videãtur carere isto lumine dicẽtes illud pſ. Lumẽ oculorũ meorum ꝛ ipsum non est mecum. ¶ Item ꝙ est lumẽ fundendum. ꝛ istud est lumen sapiẽtie ꝛ doctrine. quod nos ecclesiastici debemus alijs fundere. ꝛ sicut luminaria ministrare. De quo Gen̈. j. Fiãt luminaria in firmamento celi. vt luceant ꝛ illuminent sup terram. Et fecit deus duo magna luminaria. Luminaria enim firmamẽti sunt bone persone ecclesiastice: que lumine honestatis in ecclesia debẽt lucere. ꝛ lumine doctrine habent alios erudire Baruch. iij. Stelle dederunt lumẽ in custodijs suis. Tales enim debẽt habere lumen innate rationis. ꝓpſ. Signatum est super nos lumẽ vultus tui domine. dediſti leticiã in corde meo. Lumen acquisite discretionis. Sap̃. vj. Diligite lumẽ sapientie. Lumen districte locutiõis. ꝓpſ. Lucerna pedibus meis verbum tuum ꝛ lumẽ semitis meis. ¶ Iterum dico ꝙ est lumen videndum. ꝛ istud est lumen honeste apparentie quod alij in nobis debẽt videre. vt per bona exẽpla nostra cognoscãt quid debeãt facere aut cessare Baruch. iij. Juuenes viderunt lumen ꝛ habitauerunt super terram. Vtific cuilibet nostrum possit dici illud ꝓpſal. Confessiõe ꝛ decorẽ induisti. amictus lumine sicut vestimẽto. Et ẽ carissimi. nos debemus esse luminosi per sciẽtiaz. ꝛ per honestatem conuersationem deo ꝛ hoĩb⁹ gratiosi. vt. ſ. ad exẽplum nr̃m possunt alij fieri virtuosi. Sap̃. xvij. Tot⁹ orbis terraruz limpido illuminabatur lumine. Mo̍ proculdubio est hodie cõtra multos. Quia ẽ multi sunt hodie q̃ nõ sunt istud lumẽ tripler. ꝛ iõ non pñt dici illuminosi. imo sunt ꝙ diuersa crimina tenebrosi. Quia vere multi sunt qui carent.

Lumine gratie in corde ꝛ cõsciẽtia.
Lumine doctrine in ore ꝛ eloquentia.
Lumine honestatis in conuersatione ꝛ apparẽtia.

Jõ dr. Ezechiel. xxxij. Solẽ nube tegam. ꝛ luna nõ dabit lumẽ suũ. ꝛ mirere faciã omnia luminaria celi. ꝛ dabo tenebras sup terrã ꝛc. Sol eĩ signat statuz religiosorũ. Luna designat statũ secularũ clericorũ. Luminaria ẽ designãt statũ secularũ laicorum. Quia ẽ iste tres partes ecclesie. ſ. Religiosi. Clerici. ꝛ Laici. sunt hodie ꝓplurimuz tenebrati. ꝛ lumine gr̃e doctrine. ꝛ bone apparẽtie denudati. ita ꝙ breuiter tenebre sunt hodie sup terrã. i. sup totã eccliam militãtẽ. vñ Amos. viij. Tenebrescere faciã terraz in die luminis. Istud ergo sufficit de lumine interiori. ¶ Tertio dicẽdũ est de lumine inferiori. Et istud est lumen mũdane ꝓsperitatis. Sz de isto vide supra de lumine lune ꝙ quod mũdi ꝓsperitas denotat. Istud eĩ lumẽ solũ de nocte videt. aduenĩẽte aũt lumine sol nõ ꝓpẽdet amplius lumẽ istud. Quia. ſ. mũdi ꝓsperitas nõ hz locũ nisi in nocturna benuolẽtia huj⁹ vite. q̃si ẽ clara dies solis. i. claritas eterne glorie venit. tũc ista nihil penitus apparebit. Sicut eĩ dicit Apoca. xxij. Beati nõ egebũt lumine lucerne. ¶ Quarto dicẽdũ est de lumine exteriori. Et istud est lumen eterne felicitatis quod est extra ꝛ supra nos.

In quo beati iocũdantur ꝛ delectantur.
A quo damnati fugantur ꝛ reprobãtur.
Quod viri sancti affectãt ꝛ cõtemplantur.
Quod viri impij cõtemnunt ꝛ dedignantur.

¶ Dico ꝙ beati in isto lumine delectantur sicut dicitur Eccls. vj. Dulce lumen ꝛ delectabile oculis videre solem. Unde. j. Petri. ij. dicitur. Mo̍ deus de celo nos vocauit in admirabile lumen suum. ¶ Itẽ dãnati ab isto lumine excluduntur. Unde in pſal. dicit. Introibit in progenies patrum suorum. ꝛ vsq̃ in eternum nõ videbit lumẽ. ¶ Itẽ perfecti istud lumẽ affectant ꝛ contemplantur. Unde de tali desideratiue videbatur loqui Thobias Thobie. v. Quale gaudium mihi est qui in tenebris sedeo ꝛ lumen celi non video Et in pſal. dicitur. In lumine tuo videbimus lumen. ¶ Item impij istud lumen contemnunt ꝛ dedignantur. Quia scilicet noctua plus diligit lumen lune q̃ lumen solis. Sic peccatores magis amant lumẽ mũdane prosperitatis q̃ lumen eterne felicitatis. vnde Job. xxiij. Ipsi fuerunt rebelles lumini. De isto ergo lumine bñ concluditur Jaco. j. Omne inquit datum optimum. ꝛ omne donum pfectum. desursum est descendens a patre luminum. Apud quem non est trãsmutatio. nec vicissitudinis obumbratio. Quod nobis concedat ꝛc.

Luxuria. Nota ꝙ luxuria dicit a luxu quod est superfluitas. sicut patet: quia arbor dicitur luxuriari quando in ramis inutilibus plꝰ solito abundat. Ueruntamen proprie ꝛ specialiter luxuria dicitur quecunq̃ delectatio carnis preterq̃ in matrimonio licito ꝛ honesto. Unde dicit Hugo. ꝙ luxuria est concubitus carnalis ꝛ desiderium contra rationem influens. Si vis de luxuria videre detestationes. species. occasiones. ꝛ remedia. longuz esset dicere. sed vide in Mauricio vbi ista prosequitur ad plenum. Cũ enim intentionis mee non sit in isto opere nisi prosequi materias in quibus ad plenum possunt inueniri autoritates vocales: ꝛ themata et hoc ad illum finez. ꝙ si habeatur thema. statim inuentatur sua materia prosecuta: ꝛ de luxuria cum non sint autoritates vocales: superfluum reputam tractatuz super hoc dilatare maxime cũ in infinitis locis ꝛ inferius ꝛ suprius possint inueniri autoritates varie ꝛ exẽpla. sicut i fine tabula denotabit. De oĩbus enim materijs

materijs moralibꝰ fit mentio in alijs titulis q̃si in locis infinitis. Et ideo nisi abũdet valde materia moralis in autoritatibꝰ ꝛ thematibus. superfluuz est de eis facere mentionem. Omitto ergo materiam istaz gr̃a breuitatis. Ueruntñ ne sicco pede circa istam materiã i suo titulo trãseam⁹ notabim⁹ ꝙ luxuria multas hz malas ꝺditiões ꝓpt̃ q̃s ẽ ab hoĩb⁹ fugiẽda ẽ. n. luxuria. ꝛ infidiosa.

Tenax atq̃ glutinosa.
Uorax ꝛ ingluuiosa
ꝓcax ꝛ verecundosa
Turpis ꝛ nõ speciosa.
Mollis ꝛ deliciosa
Grauis ꝛ iniuriosa
Ardẽs leuis ꝛ ipetuosa.
Indigens ꝛ penuriosa.
Latitans ꝛ caliginosa.
ꝓpenitẽs ꝛ singultuosa.
Discordãs ꝛ tumultuosa
Enormis ꝛ portẽtuosa.
Insatiabilꝛ q̃ clamorosa
Intolerabilis ꝛ piculosa

¶ Dicamus ergo primo ꝙ luxuria est fallax ꝛ insidiosa. Ista est eĩ sicut ille serpẽs insidians crocodillo: qui involutus luto labit in fauci bus crocodilli dum dormit ꝛ tandem in ventrẽ ingredi ens hũc occidit. Luxuria. n. insidiat hominibus ꝛ mari me illis q̃ dormiunt in deli cijs: ꝛ ꝙsperis huius mũdi q̃ faciliter labit in interiora ventris ꝛ appetitus ꝛ tentationes: hominez scalpit: per delectationes: mordet tamen tandem ꝛ occidit: ꝙ sensus ꝛ operationes figurata in serpente illo qui insidiatus est primis parentibus. de quo dicit hystoria scolastica: ꝙ vultum habebat virgineum: ꝛ ideo mulierẽ decepit: que postmodũ ad transgressionẽ virum traxit: sicut ponit Gen̈. iij. Quia reuera serpens. i. luxuria ꝙius veneniz faciliter serpit ꝙ corpus sub specie virginei vultus. i. alicuius complacentie vel amoris: mulierem primo idest sensum decepit: ꝛ per illuz virum idest rationem consentientez corrumpit. Ista est igitur falax ꝛ insidiosa. Quia reuera istud peccatum insidiaꝰ melioribꝰ ꝛ maioribꝰ. Uegetius eĩ in libro de arte militandi docet ꝙ q̃ publice ꝛ ex equo nesciũt pugnare: debet per insidias dimicare. Sic vere facit luxuria: que aperte ꝛ patenter non potest iusto vicere: ꝛ ideo ꝙ fraudes solet eis insidias ponere: vt ipsos possit destruere ꝛ grauare. Insidiatur eĩ vt rapiat pauperem: rapere pauperem dñ attrahit eũ. Ñ de meretrice. i. de luxuria dicitur. ꝓuer. xxiij. ꝙfouea ꝓfunda est meretrix: ꝛ puteus angustus aliena. Insidiatur in vijs q̃si latro: ꝛ quos incautos viderit interficiet Et reuera sicut videmus: ꝙ multa castra perdunꝰ ꝛ capiunꝰ per insidias inimicorũ: q̃ scilicet dum vigilant ꝛ in insidijs latitant: ꝛ vident castra incaute aperiri vel custodiri subito se ingerunt ꝛ subintrant. Sic vere dico ꝙ non est dare castrũ. Hoc est dictu: personam vel statum: q̃n luxuria latitãs ꝛ insidians se ingerat ꝛ subintret: si ꝙ inaduertentiã ꝛ negligentiam via patet. Et ideo dicit Ambrosi. ꝙ luxuria tãte est improbitatis ꝙ vbi se ingerit: referat palatia ꝓncipum penetrat cameras ꝓlatoꝝ: possidet aulas clericoꝝ: subuertit currus contemplatioꝝ: rumpit cellulas religiosoꝝ: in senibus fumigat: in iuuenibus militat: mulieribus imperat: totũ fetet: totũ inficit: totum aquis diluuij cõsumit. Patet igitur ꝙ ista est falax ꝛ insidiosa. ¶ Sco̍ dico ꝙ luxuria est tenax ꝛ glutinosa. Ex quo eĩ luxuria hoiez in laqueis suis ceperit: ꝛ apud se captiuauerit: vix aut nunq̃ ipsum abire permittit. Ñ de mala muliere idest de luxuria dicitur. Eccl. vij. Quod vincula sunt manus eius. ꝛ sagena cor eius. Captiui enim postq̃ sunt in vinculis nunq̃ per se exeunt. ꝓPisces vero postq̃ sagenam intrant non euadunt. Sicvere postq̃ homines in laq̃is luxurie se iniecerint: nunq̃ ꝙ se ꝛ sine speciali dei adiutorio inde recedunt. Matth. v. Amen dico tibi non exies inde. Et nota ꝙ luxuria bñ cõparat sagene: que sz constat ex multis annulis inuicem concatenatis: quia scilicet luxuria plurib⁹ malis conditionibus vtitur in quibus quanto quis magis inuoluit plus ligatur. Istos autem annulos istius sagene sic animam involuentes qui sunt: declarat Gregorius in moralib⁹

fic inquiens. Exquo inquit semel luxuria mentez alicuius inficit: vix eum per bona desideria aliquid cogitare amplius ꝙ mittit: q̃ scilicet ex suggestiõe oritꝝ cogitatio. Ex cogitatione affectio. Ex affectione delectatio. Ex delectatione ꝙsensus. Ex cõsensu operatio Ex operatione consuetudo. Ex cõsuetudine desperatio. Ex desperatiõe peccati ofensio. Ex defensiõe gloriatio. Ex gloriatione damnatio. Ecce ergo quot laq̃i quot cathene. Bene est igitur tenax atq̃ glutinosa. Compara etiaz si vis bitumini alphati: aliter aspalti: quod inuenitur i m Jsid. in iudea: ꝙ ligna limita taliter tenet ꝛ glutinat: ꝙ nisi rumpantur ligna: iũctura perpetuo perseuerat: quia scilicet ita solet luxuria mentes suoz̃ ligare ꝛ stringere: ꝙ sola ruptura mortis solet ipsius glutinum rumpere vel laxare. Sicut de illo presbitero curato legitur quivsq̃ ad mortez tenuerat concubinam: cum autem moreretur ꝛ consuleretur sibi ꝙ dimitteret eam: ꝛ q̃ medici dicebant q̃ vltra tres dies viuere non valebat. Ñ respondit. Quod toto tempore vite sue fideliter adheserat sibi: ꝛ q̃ deꝰ ipsum malediceret si ꝓ tribus diebus i̇pam dimitteret. Est igitur luxuria tenax atq̃ glutinosa. ¶ Tertio dico ꝙ luxuria est vorax ꝛ ingluuiosa. Uult enim luxuria bene pasci: quia sicut venter ꝛ genitalia membra inuicez sunt victima: sic luxuria ꝛ gula victima sunt que inuicẽ sunt. ꝓpinqua: q̃ satis apparuit in loth q̃ ebrius ꝓpr̃ias filias luxuriose fedauit. vñ ꝓuerb. xx. Luxuriosa res est vinũ. vñ. Greg. in moralib⁹. ꝓpe ne semp epulas cõcomitat voluptas. Nam dũ corꝰ in refectionis voluptate resoluit: cor ad mane gaudium relaxat. Ñ de filio ꝓteruo dr. Deut. xxj. ꝙ cõm essationibus vacat ꝛ luxurie atq̃ conuiuijs. q. d. Commessatio ꝛ gula luxuriam exercent. Luxuria vero lauta conuiuia desiderat. Jaco. v. Epulati estis sup terrã ꝛ in luxurijs vestris enutristis corda vestra ꝛc. Est igitur luxuria vorax ꝛ inglumiosa. ¶ Quarto dico: ꝙ luxuria est procax ꝛ non verecundosa. Constat enim ꝙ luxuriosi sunt ꝓe ceteris peccatoribus insolentes et inuerecundi: sicut de meretrice legit. Ihiere. iij. Frõs mulieris meretricis facta est tibi: noluisti erubescere Quia scilicet tales in luxurie actibus non verecundãtur: sed in ipsis gaudent: letantur ꝛ gloriantur. Similes syrenis que sunt monstra marina similitudinẽ ꝙ gineam ꝛ femineam in vultu pretendentia: que scilicet sunt animalia luxuriosa: ꝛ concubitum humanũ appetentia: homines tamen in fine deuorantia ꝛ comedentia: qui scilicet in lusibus ꝛ cantibus gloriantur ꝛ quanto maior tempestas in mari ingruerit tãto plus letantur. Sic vere persone luxuriose inuerecunde cantant ꝛ ludunt: ꝛ quanto tempestas damnationis eterne ipsius grauioz imminet: tanto magis gloriantur ꝛ canunt: ꝛ amplius per inanem leticiam insolescunt: dicentes illud Sap̃. ij. Coronemus nos rosis anteq̃ marcescant: nullum sit ꝓatum quod nõ ꝓtranseat luxuria nostra: nemo sit eroz luxurie nostre vbiq̃ relinquam⁹ signa leticie nostre. Et nota ꝙ dicit Memo sit eroz luxurie nostre: quia reuera tales ꝓpter procaces ꝛ inuerecundi neminem reputant dignũ laude nisi: q̃ luxuriose viuit. Est igitur procax ꝛ non verecundosa. ¶ Quinto dico: ꝙ ista est turpis ꝛ nõ speciosa. Ad literam enim luxurie actus est turpis ꝛ illos etiam qui ipsam exequũtur facit nõ solum quo ad animam: immo ꝛ quo ad corpus: vitam conuersationem ꝛ famam viles ꝛ turpes. Quid enim turpius est ꝙ animus deiformis: capax beatitudinis: socius angelis captiuus a carne trahaꝰ ad feda ꝛ immunda opera. etiam renitente conscientie scrupulo volũtarius inducatur. Unde Valerius lib. iij. vbi agit de hannibale biemante apud campos dicit sic. Quid luxuria fedius: quidue ea damnosius: a qua virtus atterit: ratio languescit: sopita quoq̃ gloria in infamiam cõmutatur: ꝛ animi vires ꝛ corporis expugnant ¶ Sexto dico: ꝙ ista est mollis ꝛ delic. osa: vult enim

Universidad de Deusto
Biblioteca

luxuria habere mollicie corporum: mollicie operum mollicie ciborum: mollicie vestimentorum. Est enim ſm Iſido. quidam piſcis q̄ dr mulus: eo q̄ ſit mollis et tenerrimus: quo ſi quis plus debito vſus fuerit: aciem oculor hebetat: et odorem piſcis in eo generabit. Talis eſt luxuria que. ſ. mollis eſt et deliciosa: q̄ reuera iſta ſua mollicie oculos intellectus et rationis hebetat et conturbat: et odorem bone fame in odorem piſcis q̄, in opinionē grauem et infamē cōmutat. Luxuria etiaz mollis ex eo dr: q̄ animos eneruat et diſſipat ita q̄ q̄ ipſam ſequit ad cuncta vitia remollit. vñ Ihugo de ſctō victo. dicit q̄ luxuria eſt immoderata carnis petulantia: importuna lues: dulce venenum: pernitiosa potatio q̄ et corpus debilitat et animuz remollit. Eſt igit mollis et deliciosa. ¶ Septimo dico. q̄ iſta eſt grauis et iniurioſa: luxuria eīm iniuriatur deo: q̄ eius fedat imaginem. Sibīpſi: q̄ ſuam ppriam diſſipat animā. Proximo: quia ſuā maculat filiaz velprorem: q̄ potiſſime ptz in adulterio vel in inceſtu. Luxuria eīm non eſt contenta malo ppio: immo vt cōiter vult iniurioſe viuere in alieno. Quia ſcz luxurioſi alior filias et vxores ꝓpoſſe maculant: et quādoq̄ alienas filias ſtuprant et fedant: et q̄nq̄ ppias cōſanguineas inficiunt et defraudāt: q̄nq̄ ſpōſas ipſi⁹ xp̄i virgines ſanctimoniales fedare et corrūpere magis tentāt: et quanto vident pſonas erga deū meliores: tāto ipſas inuadunt fortius et impugnant. Teſte enim Hiero. in epla. Libidinoſa mens ardentius honeſta perſequit. Ecce ergo quō omnib⁹ iniuriat luxuria. ſ. dō. ſibi et primo. Deo q̄ imaginē dei invultu ſuo exp̄ſam non reuereretur: ſed ſicut dr. j. Cor. vj. tollit membrum xp̄i et facit mēbrum meretricis. Sibi: q̄ qui fornicaſ peccat in corpus ſuum. Ibidē. Proximo inſup: quia contra legem concupiſcit et rem et vxorez primi ſui. Exod. xx. et Deut. v. Et illud Hiere. v. Equi amatores in feminas: vnuſq̄ſq̄ ad vxorem primi ſui hinniebat. Proprio nihilominus generi: q̄n. ſ. illas fedant: q̄ ſunt de ſua parentella: quia. ſ. ſicut de talib⁹ dr: Oſee iij. Furtum et adulteriū inundauerūt ſup terrā: et ſanguis ſanguinē tetigit. Sanguinem dico. i. illos vel illas de ſua conſanguinitate. Et tñ ſcriptuz eſt. Eſai. ix. q̄ veſtimentum mixtum ſanguine erit in cōbuſtionē et cibus ignis. Nature nihilominus iniuriatur inquātum iuxta apl'm. Ro. j. In ſemetipſis p molliciem et ſodomiam ppria corpora ſua cōtumelijs afficere nō verentur. Et tñ ſcriptum eſt. j. Cor. vj. Neq̄ adulteri neq̄ molles. neq̄ maſculor cōcubitores regnum dei poſſidebunt. Eſt igit luxuria grauis et iniurioſa. Haz ſicut dicit Aug. li. xv. de ciui. dei. Sicut iniquū eſt cupiditate poſſidendi tranſgredi limitē agror: ita iniquū eſt libidine cōcubendi tranſgredi limitem mor. Iniqua eſt ergo et iniurioſa. ¶ Octauo dico: q̄ luxuria leuis eſt et impetuoſa. Eſt eīm ſicut ignis in ſtupa: q̄ ſubito et ex arrupto oīa ſuccendit cum impetu. Adē hec eīm humana ſunt ſtupea: et ideo ſubito per luxuriam fiunt ignea. Ignis eīm iſte eſt ſicut ignis q̄ inuenitur in montibus epheſtijs in licia q̄ cremat omnia etiam lapides: nec aqua poteſt extingui. Uerūtamen tunc extinguit: quando terra aut fenum deſup aſperguntur: ſicut dicit Pli. li. de naturali mundi hyſtoria i fine li. ij. Quia reuera ignis luxurie ita eſt fortis et impetuoſus et maxime q̄n bitumen aut pinguedo carnalium deliciar concomitatur eūdem. q̄ etiam lapides i. viros lapideos atq̄ fortes et in bono ppoſito ſtabiles et potētes ſuppeditat et aſſumit: eos ſuperat atq̄ vincit. Quia. ſ. ſicut dicit Hiero. in epla. Adatri et filie mētes ferreas libido domat. Patuit in Sanſone fortiſſimo: David ſanctiſſimo et ſtre nuiſſimo: Salomōe ſapentiſſimo: quos luxuria ſuperauit. Nulla. n. aqua ſapientie aut pſperitatis mundane ad hunc ignem etiam ad extinguendum poteſt ſufficere: q̄n immo talia ipſuz amplius ſolent augmētare. Sap. xvij. Ignis in aqua valebat ſupra ſuam virtutem: ſola eniz terra

ſeu fenum. i. ſola conſideratio terreitatis et mortalitatis et humane vilitatis: q̄. ſ. fenum et terra dr. Eſa. xl. Omnis caro fenum: ad talem ignez luxurie extinguendum pficit: ad ipſum ſupandū hmōi ſola conſideratio conualeſcit. Sicut eīm btūs Ber. dicit. Nihil valet ad domandum carnis vitia: ſicut cōſiderare q̄lis futura ſit caro mortua. Ardēs eſt ergo et ipetuoſa. vñ Hiero. in epla. O ignis infernalis luxuria: cui⁹ materia gula: cuius flāma ſuperbia: cuius ſcintille prauа colloq̄a: cui⁹ fum⁹ infamia: cui⁹ cinis inopia: cui⁹ finis gehēna. Eſt igitur luxuria ardens et impetuoſa. ¶ Nono dico q̄ luxuria eſt indigens et penurioſa. cō ſtat enim q̄ luxurioſi laute volunt viuere: ꝓcioſe veſtiri: nihil laborare: et ocium ſectari: et quibus pauptas et indigentia ſolet ſeq̄. vnde Aug. li. de doct. xp̄iana dicit. Luxuria deo et hoibus et virtutibus eſt inimica: perdit omnem ſubſtantiā: et duz ad pñtem allicit voluptatem futuram non recogitat paupertatem. Figura ſi vis. Luc. xv. de filio pdigo: de quo dicit. q̄diſſipauit ſubſtantiā ſuā viuendo luxurioſe ꝛc. ¶ Decimo dico: q̄ luxuria eſt latitās et caliginoſa: q̄ ſcilicet ſemp vult fieri in locis abditis et obſcuris ꝓpter turpitudinē ſuam nevideat: ſic etiam de vſus q̄ more humano mutuo coeunt dr. Et dr q̄ q̄n volunt in ſimul carnaliter conuenire: pfundiſſima et abdita loca querūt. Oculus eīm adulteri obſeruat caliginē dicēs non me videbit oculus. Job. xxiv. ¶ Undecimo dico q̄ iſta eſt penitens et ſingultuoſa: lz eīm homo rōnalis p luxuriam inuoluatur. et ad actus veneris inclinet: attendens tñ ad vilitatem actus: faciliter penitet: et illud malum q̄d facit ſibi diſplicet: et dum carne delectatur actualiter corde dolet. Quidam eīm ſunt lapides magnetis q̄ quoſdam hñt angulos ferrum attrahentes: et quoſdam etiam retraentes. Quia reuera inter angulos illos' inneniunt q̄nq̄ alią qui ferrum habent fugare et repellere: lz alij ſoleant vt cōiter ipſum afferre et attrahere. Sic vere lz multi anguli. i. multe conditiones et vane voluptates ſint in luxuria: q̄ mentem attrahunt et alliciunt: ſi tamen diligenter reuoluas: multos angulos. i. multas conditiones in luxuria reperies: q̄ procerto mentem ſanam retrahunt et auertunt. Quia pcerto in luxuria: ſi bene conſideraſ: multa ſunt attractiua et retractiua: et plura pñe et diſplicencie inductiua: q̄ voluptatis et cōplacentie cauſatiua. Hñ ergo dicit Inno. de condi. vili. hu. Quod luxuria mentem effeminat: corpus eneruat: maculat animam: fedat perſonā. Et ſequit. Hanc inquit precedit ardor et petulantia: hanc ſociat fetor et immūdicia. Hanc ſequit dolor et pnia. Eſt igit penitens et ſingultuoſa. ¶ Duodecimo dico: q̄ iſta eſt diſcordans et tumultuoſa. O quot lites: quot bella: quot diſſenſiones p luxuriam facte ſunt. Nōne ꝓpter luxuriam cōmiſſam cū paride et helena troya deſtructa fuit. Nōne ꝓpter ſabinas a romanis raptas ortum fuit belluz durriſſimum ꝛc. vñ. Innocē. vt s. dixit de luxuria. q̄ iſta ē q̄ pentapolim conuertit: ſychem cum populo ſuo permit: filios iude pcuſſit: tribū beniamin deleuit: filios hely in bello pſtrauit: hec Uriaz occidit. Amā ſuſpēdit. Plurimos lapidauit. Rubē maledixit. Sanſonē dedurit. Salomonem a deo reduxit. Uerum eſt ergo q̄ ꝓpter ſpeciem mulieris multi pierunt. Patet ergo: q̄ luxuria eſt diſcors et tumultuoſa. ¶ Tertiodecimo dico q̄ luxuria eſt ipudens et portentuoſa et iſtō potiſſime ſpectat ad peccatum ſodomiticū: quod qr contra naturam eſt: merito poteſt dici mōſtruoſum et portentuoſum. vnde Señ. li. de naturalibus q̄ſtionibus loquens de illo villiſſimo abſcenio: q̄ cum ſeruo ſuo act⁹ illos turpiſſimos exercebat dicit: q̄ille facie bat portentuoſos concubitus: q̄bus nulla vox ſatisacta eſt: et tñ vt ait gl'iabaſ in illis. Et bñ certe portentuoſa: q̄ nullū mōſtrū magis eſt ꝓter intēſionē nature q̄ ſit iſtud. Et tñ ꝓcol dubio mīta ſunt in q̄b⁹ tātuz degenerauit natura: q̄ in talib⁹ maculāt ſui effigiem

ſaluatoris. Iſti ſunt de quibus dicit apl's. Ro. j. Qui q̄ non pbauerunt deū hr̄e in notitia: tradidit illos deus in reprobū ſenſuz: et in paſſiones contumelie: vt faciant q̄ dr eis non expedit: maſculi in maſculos turpitudinē opantes. Et aduerte q̄ ad hmōi crimīnis deteſtationē monet. Natura. Figura ſcriptura. Natura dico. q̄. ſ. vt cōiter nullū animal eſt q̄ hmōi actus exerceat: quimmo ponit liber de natura rerū: q̄ canis piſcis talis eſt nature q̄ maſculus a ꝓte dorſi aſcendit ſup femellā q̄ vult coire cū ipa. Illa verovt ait abhorrens talem cōcubitū more conſueto et debito ſe applicat: et ſic debitū maſculo ſuo pſtet iuxta illud. j. Cor. vij. Uir vxori debitū reddat: ſilr̄ et vxor viro. Cui⁹ tñ ꝓtrariū faciūt alię: ſiles colūbis: de q̄bus legit q̄ q̄n ſunt ſenes ſexuz obliuiſcunt: ita q̄ maſcul⁹ ſaltat ſuper maſculuz. De hericijs dicit Pli. q̄ in loco p quē exeūt exeūtū ſtercora: ſe cōtingunt gñationis officia exercēdo: ſic tales viliſſimi ꝛc. Et ſic bñ cōſtat q̄ tales vel beſtie vl' peiores beſtijs ſunt. Sicut eīm ponit Ouid. de trāſformat. li. x. fabula. vj. Amathonte fuerūt populi i cipro: q̄ hoſpites ſuos. dō Joui imolabant: quo ſcelere indignata ven⁹: mutauit eos in thauros: q̄'a Salaminijs ob comunū magnitudinē dicti ſunt ceraſtes. et hoc fictū eſt: ad denotādū: q̄ illi q̄ hoſpites ſuos. i. familiares ſuos. Joui. i. viro luxurioſo per ſodomiā imolāt: thauros. i. beſtias aūt penit⁹ beſtiales ſe eē mōſtrāt. et recte p iouē luxurioſus intelligit. Haz is ob' explēde libidis' deſiderium i varias mutatus formas fabulaſ. Et pculdubio hoc bz tale vitiū abūdat i miſtis partib⁹ orbis: et maxime in illa ſecta viliſſima machometi. Ut ſicut dr i affrica ita publice iueniunt i ꝓſtibulis maſculi ſicut femelle. In orie nte ſunt ēt vt dr multa regna i q̄b⁹ paſſiz apd infideles talis ppetranf. Cui⁹ ſike faciebat peſſim⁹ iperator Nero: De quo legit: q̄ vtrumq; ſexū fuit expertus: cū tñ romāe leges ſeueriſſime, phibeant actū illū. Iſti ſunt de q̄b⁹ dicit apl's. Ro. j. q̄ naturalē vſuz mutauerūt: in eū vſum q̄ eſt cōtra naturā. Iſtud ergo vitiū abhorret natura ¶ Itē iſtud reprobat figura nōne illi ppli q̄ hmōi vitiū exercebāt. ſ. ſodomite muti interpt ant et nōne ab āglo cecitate pcuſſi. et tādē igne et ſulphure pierūt ſicut dr. Geñ. xix. In q̄ pcerto figuraliter notatur q̄ tales ceci et excecati. et lumine rōnis ꝓuati ſūt. q̄ in die iudicij nō hūtes excuſationē p ceteris erūt muti et q̄ finaliter pire. ſ. pice igne et ſulphure et ardore et fetore niſi penitēt digni fiūt. Et ꝓterea tertio dico q̄ iſtud vitiū dānauit ſcptura q̄. ſ. Joel. iij. dr: redargutiue. q̄ poſuerūt in ꝓſtibulo puerū. et puellāvē diderūt ꝓ vino vt biberēt. Et Treñ. v. dr q̄ adoleſcētib⁹ ipudice abuſi ſunt ꝛc. Greges quos in cubili alie ne ipudicicie expectāt. Infinita poſſent dici ad deteſtationē hui⁹ materie lz horribile ē loq̄ de ea ō transeo. Hoc ſolū allego q̄ de⁹ iuſtos de tali ignominia eripit. et eos de manib⁹ taliū immicor liberat et cuſtodit exēplo loth. de quo dr. ij. Pe. ij. q̄ de⁹ iuſtū lo. q̄. ſ. habitabat i ſodomis op̄ſſuz a nephādor iniuria et luxuriosa ꝙuerſatione eripuit ptz ergo q̄ luxuria eſt ipudēs et portētuoſa. ¶ Quartodecio dico q̄ luxuria eſt inq̄eta atq̄ querulosa. Inſatiabilis enim eſt q̄. ſ. quāto ampli⁹ ſibi ſatis fit tāto ampli⁹ ad nouos modos libidis mardeſcit. Ignis eīm nūq̄ dr ſufficit puer xxx. q̄nimmo ſi iſtud vitiū in aliquo ſuppr̄imit facili ter reaccēdit et renaſcit ſicut figuratū eſt in illo titio ō quo dicūt fabule q̄ pēa ei⁹ erat i iferno q̄ iecur ſuū oī die ad cōmedēdū vulturib⁹ dabaſ lz in craſtinum idē iecur in ſtatū pſtinū reuiniſcebat. Ad denotādūq̄ luxurioſi ſuo iecore. i. ſuis delectationib⁹ imūdis ſe ſatiāt. q̄ tñ in idē renaſci et recreſcere cōprobant inq̄ tū cōtinue recidiuāt. vñ Hiero. in epla dicit q̄ libido ſeu luxuria extincta re accēdit. vſuq̄ creſcit et deficit. et nūq̄ ſatiaſ nec rōni paret lz impetu circūferē Eſt ergo inq̄eta ſeu inſatiabil' atq̄ querulosa. Quitodecimo dico q̄ iſta eſt dānabilis et piculoſa. q̄. ſ. nō ſolū gñat piculū tpale lz etiā eternale. Iſto eīm mō ſūt in igne culpe et poſt erunt in igne pene. q̄. ſ. ſicut dicitur Ezech. xv. De igne egredietur et ignis ꝓsumet eos. Et ideo de luxuria dicit Ihugo. q̄ iſta eſt illecebroſa voluptas adulterina iocūditas que mel habet in ore. fel in corde. aculeū in fine. Sic ergo pz quō multis ex cauſis luxuria eſt fugienda et a fidelibus deteſtāda. Sufficit ergo gratia breuitatis. Uide. ſ. vbi Fornicatio et Adulteriuz. Et titulis ad luxuriam faciētib⁹ ꝛc. ¶ Potes tamē notare ſi ꝓz q̄ luxuria ex multis alijs cauſis eſt fugienda et a fidelibus deteſtanda. tū q̄ ipſa eſt ignis cōſumēs vires corporis: tū q̄ ipſa eſt vorago abſorbēs fluuiū vitalis tēporis: tū q̄ ipſa eſt caligo excecās nitorem luminis: tū q̄ ipſa eſt obtūdens aciē mētis a cuminis et tandē nos trahēs in locū ſtercoris et eterni fetoris et incōſolabilis triſtaminis. Experimēti teſtimoniū in eō qui dicebaſ vdo. De quo dr q̄ dū fuiſſet iuuenis inſudās lris et caſte celebrās nomē virginis q̄ damvice ꝓ quodā epatu rogaſſet ipſi virgini pillo deuoti⁹ caſtitatez promiſiſſet et ipetrato ac etiā ipleto q̄d petierat ſe, pbiter ac cōtinēter ſemp geſſiſſet. Ultimo tñ nodū quē nodauerat. factū q̄d pepigerat. ipius libidinis flāma vigente rupit et ſanctimonialem quādam pacti cū virgine initi affectus pede trāſilien s in decenter cognouit et xp̄o dedicatam et deditam violans defedauit. Ipſum tamē glorioſiſſima virgo fidelis et pia mater ipſius miſerta ammonuit et ad memoriam federis ammonendo reduxit qui tamen cū continue prohibitū luxurie fetorem repeteret. audiunt ſibi dici hunc verſum. Ceſſa de ludo quia luſiſti ſatis vdo. ¶ Qui non aduertens nec ab inſolenti ardore ſe cohibens. de moniali extrabitur. per aeriam a demonibus vehitur. et in locum ardoris fetidiſſimi' collocaſ. A quo nos cōſeruare dignet ieſus xp̄s marie filius q̄ cū pr̄e et ſpūſctō eternaliter viuit et regnat. Āmē

Explicit litera. L. Incipit litera. M

Machabeus. Cum machabeus fuerit ſtrēnuiſſimus miles et ꝓ deo et lege ſua bellicoſiſſimus et ꝓ fide et lege iuſtitia ſumme zelauerit. bonos ſuſtinuerit. et impios punierit. et templuz repauerit et mūdauerit. et ydola eiecerit et deleuerit. et tandē ꝓ fide et iuſtitia glorioſe occubuerit. Sicut omnia patēt primo et ſecūdo Machabeorū libris. Interpretaturq̄ machabeus. Protegens vel ꝓtector. ſeu pcutiens aut ingeniosus merito poteſt ſignificare viros in virtutib⁹ ſtrēnuos fidei. legis iuſtitie et innocentie zelotipos. ſubditorum duces principes vel prelatos. qui ſcz templū eccleſie in cultu et virtutū ornatu mūdant et reparāt. et q̄ vitia pſequuntur et impios puniunt atq̄ fugant. qui. ſ. ſunt ingenio et diſcretione, pollentes. bonos ꝓtegentes et defendentes malos vero percutiētes et punientes. ſi neceſſe fuerit ꝓ fide et iuſticia ſubire mortē nullatenus recuſantes. Unde de quolibet tali principe vel ꝓlato poteſt dici illud. j. Machab. iij. Surrexit inquit iudas qui vocabatur machabe⁹. et adiuuabāt eū fratres ſui et preliabātur prelium iſrael cum leticia. et dilatauit gloriam populo ſuo. et induit ſe lorica ſicut gygas. et p tegebat gladio ſuo caſtra. et ſimilis factus eſt leoni in operibus ſuis et perſecutus eſt iniquos perſcrutans eos. ꝛc. Applica pront volueris ad quemlibet virū iuſtum. Adilitem. Principem vel prelatum. ꝛc.

Macedonia. Macedo. Nota q̄ macedōia grece eſt prouincia in qua ſcilicet Alexander macedo regnauit q̄ pdicante paulo et alijs diſcipulis fidē xp̄i credidit et ſuſcepit. Interpt ak aūt macedonia cōbuſta vel cōbuſtio ſiue antecedēs vel orientalis. ꝛc. Pōt eīm macedonia ſignificare eccleſiā que ſcz cōbuſta eſt aduerſitate: orietalis eſt puritate et ſcitrate aſcedit oēs

alias sectas autoritate.et dignitate. Et sic dico quod macedonia signat virum iustum qui scilicz zelo caritatis cōburit.semp inviritutib9 pficiendo in melio9a scit seu oziz sic dignitate bonitate alijs affert. Act. xvj. vir macedo quidā erat stans ꝛc. Ubi nota q talis est vir ingens vigorosus . Macedo.i.cōbustus seu ardēs rigorosus. Macedo.i.cōbustio.simplex non varios. Quidā firmus nō ruinosus.quia erat stās ꝛc. Prosequere si vis.

A **Maceria.** Nota q maceria. ppriet9 paries ad clausuram institutus factus luto lapidibus cōpositus ad tuitionē domuū et agroꝝ in circuitu ordinatus. Igitur nota q in scriptura reperitur. Maceria.
Naturalis.
Temporalis.
Spiritalis.
Est dico maceria naturalis.q̄ designat corporis structurā qz reuera corpus humanū maceria qz. pro eo q infra illud aīa cōtinet atq claudit.ꝛ p eo q luto lapidibus.i.carne ossibus fabricat quodq fragili stemate cōposita faciliter destruit faciliter reformat. de hoc dr in ps.q.s. homo similis est parieti inclinato maceriepulse. Depulsa fuit ista maceria in xpo qñ mortu9 est in cruce.ꝛ pforata fracta fuit ista maceria qñ corp9 eius fuit clauis lancea perforatum. Jdeo sicut in foraminibus maceriarū solēt columbe nidificare. Sic vere in xpi vulneribus solent devote aīe p ingē memoriā latitare Cāi.ij. Veni columba mea in foraminibus petre.in cauerna maceric. magna fuit illa cauerna lateris qñ fuit lancea transfossum ꝛc. Itē dico q est maceria talis que designat rerū armaturā. vcz ptectionē iuuamē qō pōt qs hre Abundantis amicicijs. Aterrenis diuitijs. A ppriis industrijs malicijs. Iste eñ sunt que dā Adacerie clausure Quedā subsidia protegimina. Sunt dico maceric que facile destruunt.ꝛ q̄ occasione modica diruunt.ps. Ut q̄d destruxisti maceriā ei9 vindemināt eā oēs trāseuntes viā. exterminauit eā aper de silua. Et loquit de qualibet psona ad filitudinē vince. Uerūtn de malis q̄ hic abūdāt psperitate dicit in ps. Nō est ruina macerie neq transitus neq cla.in pla.co. btm dixerunt pplin cui hec sunt.

Item dico q est maceria spiritalis:q̄ designat virtutum clausurā. Uirtutes eñ mādata dei sunt macerie:quib9 claudit custodit aīa viri iusti. Etiaz boni viri boni prelati sunt macerie quibus defendunt: tuētur ꝛ ptegunt ecclesie iesu xpi. Unde xps loqns de vinea sua.i. de anima vel ecclesia dicere potest illo. Osee.ij. Sepiā viam tuā spinis : sepiam eā maceria Uerumtamē aduerte:q maceria mādatoꝝ que claudit defendit animam ab ingressu animaliuz.i. vitiorum demonum:hodie in multis vt plurimū est destructa. Et ideo vinea dñi sabbaoth scz aīa est qñq multipliciter dissipata.vnde .puer.xxiij. Per agruz hominis pigri transiui: p vineam viri stulti:ꝛ ecce totum repleuerant vrtice operuerant supficiez ei9 spine:sed maceria lapidum destructa erat. Expone sicut alibi. Itē maceria bonarum psonaruz:q̄ etiā claudit defendit ecclesiā hodie pculdubio est confracta vñ dñs in similitudinē ingrate vinee:loquitur de ecclesia. Esai.v. dicens. Quid ergo inquit faciam vinee mee: auferam sepē eius: erit in direptionez. Diruā maceriem eius erit in conculcationem : ascendēt sup eam vepres spine: mandabo nubibus desuper ne pluāt sup eā. Ista expone de vinea ecclesie a dño pter peccata sua: pter destructionē spiritalis macerie derelicta:sicut ad literam videmus hodie. Haz sepes maceria bonax personax platox deficiūt: spine vepres.i. male sterilesꝝ inutiles persone totū dissipant confundunt. Et ideo tyranni vineam istā conculcant diripiūt. nubesq celestis influētie gratie ipsum hodie parum imbuūt: irrigant ac pfundūt

Sic igitur patet:quō maceria sumit tribus modis. Uide vbi Paries ꝛc.

Machina. Nota q machine dicunt instrumenta bellica ad iaciendum muros turres ad iaciēdum lapides ordinata. Et sic dico q machine significāt in bono oīa illa cū quib9 turres edificia vitiorū munitionesq dyabolice possunt destrui vel cassari sicut sunt virtutes:mādata. p dicatorum verba: sacre pagine documēta. Talib9 enim machinis vtūtur sancti viri ad edificia dyabolica prosternenda ad ipsorum molimina subuertēda. Exemplo illius regis iuda qui dicebat Ozias. De quo dr. ij Para. xxvj. Quod ipse fecit in hierusalē diuersi generis machinas quas in turrib9 collocauit in angulis portarū vt mitterēt sagittas sara grādia Expone. In malo vero signant dyabolicas tētationes. hereticorū machinationes fraudulētorū p ditorū adinuētiones tyrannorū potētiam ipsorū crudeles inuasiones quibus scilicet edificium anime fidei. vel ecclesie quatiāt. et quibus virtutum firmitas dissipat. Unde de Amā dicitur. Hester. xvi. q quibusdam nouis et inauditis machinis mardocheum et hester petiuit in mortem. Unde. ij. Machab. xij. dicit. q in ciuitate effron machine multe. teloꝝ erat apparatus. Cetera omitto quia pauce sunt autoritates.

Mactare. Mactare idē est qō tam malleo q gladio animal mortī dare sicut est quando bos malleo pcussus perimit. potissime qñ animal ad immolādum seu sacrificādum prius malleo percutitur post ad extrahēdum sanguinē gladio perforatur Breuiter ergo vide per longum scripture mactare.vt cōmuniter nō accipitur nisi pro morte animalium deo offerēdoꝝ. seu hostiarū aut holocaustorum. Et ideo distingue. Quod quidā deo offerendi et presentandi mactātur per penitētiam. Quidā p martyriū. Quidā per humilitatē ꝛc. Trāseo ide de Mors te. et in alijs titulis synonimis.

Macula. Nota q macula accipit pro immundicia. sic visum est sufficiēter supra in illa autoritate de luce. Speculū sine macula et imago bonitatis dei. Uide vbi in quarto mēbro autoritatis. Item accipitur pro signo velleris vel colorus. sicut de pardo et de panthera dicitur qō habent pelles maculis plenas .i. diuersis coloreb9 orbiculis picturis Et talis maculositas nihil aliud ē q̄ colorus varietas quevt communiter signat in bono q̄uis aliquando significet in malo. Signat enim virtutum ortum et varietatem. et conuersationis picturam et formositatē. et sic loquitur. Gene. xxx. vbi fetus qui erant varij et maculosi cesserunt in partem Jacob quia scilz tales qui sunt in vestitu deaurato: circundati varietate cedunt finalite in partem dei. Posset etiam significare in malo sic signat curiositatem cōuersationis sicut de quodam verme coloratissimo dicit Jsidor. q quot habet colores tot habet dolores. Sz vide supra de Colore ꝛc. Omitto gratia breuitatis. Et si vis vlterius aliquid dicere de illis qui spiritualiter per vitia maculantur similes porcis:qui tunc potissime delectantur quando in luto et fecibus amplius maculantur. Et ideo sicut videmus qō porci taliter maculati in aulis et cameris non admittuntur:ne forte omnia alia per eos polluantur. Sic peccatores in palaciuz camerā summi regis scilicet ad ecclesiam tam militantem q̄ triumphantem non debent intrare permitti ne alios forte per ipsos contingat vitijs maculari. vel oculos summe maiestatis offendi. Omnia enim que habent aut faciunt peccatores. sunt vt cōmuniter maculata: oculis summe maiestati indignata. Nullus enim mūdus hō vellet libēter sibi ministrari in camera vel in mensa per hominem maculatum vel luto seu stercore inquinatum. Figura Leuitici. xxj. vbi dicitur. De manu alienigene non offeretis panes deo vestro. aut quicquid aliud dare volueritis: quia corrupta et maculata

et maculata sunt omnia. Et nota si vis :q in scriptura repericur Macula in.

Carne. Primo dico q macula in carne est luxuria. Ista enim macula maculauit
Veste. Ruben cubile patris sui quando con
Fauce cubuit cum concubinis ipsius. Ge
Facie nesis. trigesimo qnto. Unde sibi dicitur. Genesis. xlix. in maledictione pa
Pariete. tris Ruben inquit non crescas q ascē
Uisione. disti cubile patris tui: maculasti stra
Manu. tum eius ꝛ bene dicit. Non crescas:q
Sinu. revera macula luxurie facit hominez descendere tam in virtutibus q̄ in bonis operib9: exemplo Salomonis:q̄ postq̄ se dedit luxurie: decrevit in virtutibus ꝛ in fama. Unde sibi dicit. Eccl. xlvij. Inclinasti femora tua mulieribus. potestatez habuisti in corpe tuo: dedisti maculam in gloria tua. Nō sic carissimi: sed simus absq macula carnis. Jurta illud Jude Odientes eā que carnis est maculatā tunicam.

Secūdo dico. q macula vestis est auaricia. Uestis eñ exteriorē substantiam signat: in qua pcerto macula ponit. qñ indebita parcitas auaricia comitatur. Ista eñ est macula lepre: que vestē in qua erat ꝓburi faciebat. sicut dicit Leuit. xiij. Talem maculā nō habebat ille: de quo dr. Eccl. xxxj. Beatus diues qui inuentus est sine macula. Et qui post aurū nō abijt nec sperauit in thesauris pecunie. Quis est hic ꝛ laudabimus eum ? quasi diceret . Pauci sunt tales diuites.

C Tertio dico q macula seu macule oris sunt vaniloquia: videlicet iactantia: detractio: garrulitas similia. Macula eñ immundicia porci maxime apparet in ore. Unde de vitio lingue dicit. Jaco. iij. Lingua inquit ignis est: vniuersitas iniquitatis: cōstituitur in mēbris nostris. que maculat totū corpus inflāmat rotam nativitatis nostre. Quarto dico q macula faucis est castrimargia. Hoc est dictu. Uitium gule. Magna eñ est macula in moribus: quādo qs gule delicijs est infectus. De qbus dicit in canonica Jude. Hij sunt in epulis suis macule conuiuantes: sine timore: semetipsos pascentes: nubes sine aqua: arbores autum nales. Semetipsos pascentes iquit: quasi diceret. Jsti non curant de pauperib9 pascendis: sed de se solum . Nubes sine aqua dicunt: arbores sine fructu: quia scilicet alios nō irrigant neq pascunt. ij. pet. ij. Macule delicijs affluentes in conuiuijs suis Quinto dico q macula faciei est insolentia seu etiaz inhonesta apparentia. In facie eñ nō bene sedet macula : quia etiam si omnia alia mēbra sunt pulcra: totum nihil ē si facies fuerit maculata. Sic vere si totū corpus morale virtutib9 sit decorum : in facie tamē q̄ pre ceteris membris enitet semp nuda: hoc est dictu. In exteriori conuersatione sit macula alicuius cōditionis inhoneste insolentis: totum inficit. tota virtutum aliax cōgeries deturpatur . Et inde est: q sum me cauent pulcre psone ne facies appareant maculate. Quamuis eñ luna sit pulcerrima: qñ tamen considerat illa macula que apparet in ipsa totā suā pulcritudinē reddit infamē. Jdeo bene dicit viro pfecto Job. xj. Si inquit iniquitatē que est in manu tua abstuleris a te: non manserit in tabernaculo tuo iniustitia: tunc leuare poteris faciem tuā absq macula: eris stabilis non timebis. Sexto dico: q macula in luce est infamia. Sicut eñ speculū nouū ad aspectum mulieris mēstruate maculam contrahit: que p quācūq fricaturam postea non recedit. Luna etiaz licet clara quandā innatam maculam secum portat: que ipsius pulcritudinē maculat: deturpat. Sic infamia impiessa alicui etiam iniuste solet fricatione seu purgatione: qualibet non obstante ipsius ossibus inherere: claritatē sui nominis aliqualiter obscurare Thren. ij. Si laueris te nitro maculata es. Cauendum est igit a tali macula: que sic difficiliter mundatur. Ysi Eccl. xxxiij. In oibus opibus tuis precellens esto ne dederis maculam in gloriam tuam. Septimo dico q macula parietis est superbia . Alti eñ parietes sm legem dicebātur quandoq cōtrahere maculam lepre. Sicut dicit. Leuit. xiij. Que macula erat quandoq causa: quare totus paries destruebatur vel tanq̄ maculatus immūdus abhominabatur horrebatur. Reuera talis est macula superbie: quia scilicet ista est que altos parietes plo inuadit . idest altas solennes personas: etiam quandoq causa est qtē poraliter spiritualiter destruuntur: q in aliorum abhominationē vertuntur. vsi Deut. xvij. Non immolabis domino deo tuo ouem aut bouez in quo est macula: quoniam abhominatio est: sequitur. Nullus de inceps intumescat superbia. Bos enim cum cornib9 supbos ouis cum vellere diuites signant. Talibus precipitur. Eccl. xxxiij. Ne dederis maculam in gloriam tuam. Octauo dico q macula in oculo seu in visu est malicia seu etiam inuidia. Quidā eñ sunt qui in visu in oculo cōsiderationis sue semp habēt aliquā maculam alicuius sinistre intentionis: inuidie vl peditionis. Jsti sunt in quibus videtur dñari constellatio lunaris: q sm astrologos: qui in lune oppositiōe siue plenilunio nascunt macula vel alio vitio in oculo raro carent vsemp habent sinistrum oculū dextro grossiorem: sicut ponit liber de pprietatibus rerum. Luna eñ mutabilis est inconstantia seu rerum abūdantia: quia pcerto illi qui istis sunt subditi vel amici : sunt in oculo considerationis: p maculas inuidie: malicie multotiēs deprauati. vsi Leuit. xxj. Homo qui habuerit maculaz nō offeret panes deo suo: nec accedet ad ministerium eius: si cecus fuerit: si claud9 si paruo vel grandi: vel torto naso si fracto pede. Seq̄tur. Albuginem habens in oculo suo: oēs eñ isti per maculaz pñt referri ad peccata malici inuidie: seu etiam fraudis: peditionis fallacie: qa .s. ibi apparet claudicatio: to: tuositas fractio cecitas non recta in cessiovl oratio. Exponevdilata meli9. Mono dico q macula in manu est iniustitia. Et reuera q̄ habet manus maculatas: non est dignus venire ad mensaz boīum honestoruz. Et ideo homo solet manus suas lauare tergere: vt immaculatus valeat apparere. Sic vere dico q si in manibus. i. operationibus nris appareat macula iustitie : nunq̄ digni erimus accedere ad mensam celestis glorie: seu etiam ad mēsaz prelature vel eminentie. Illic eñ non debet admitti: nisi ille qui ingreditur sine macula: opetatur iustitiam: cui loquitur veritare ꝛc. Quod tamen est contra multos iudices prelatos etiam contra symoniacos: qui. s. manus habent muneribus maculatas. Contra etiam impios crudeles: qui sanguine innocentiū maculāt manus suas: cōtra quos dr. Job. xxxj. Si declinauit pes meus de via: secutus est oculus meus cor meum: manibus meis adhesit macula: seram alius comedet pgenies mea eradicef. Et reuera ista sepe contingunt: quia scilicet illorum qui p iustitiam symoniam maculati ditantur: maculantur in acutum altitudinis exaltantur: progenies et familia non perseuerat sed eradicatur . Decimo dico q macula in abscondito seu in sinu : est ypocrisis sen blandicia. Ista enim interius latet. Unde Thereni. ij. Si laueris te nitro: multiplicaueris tibi herbam Borith : maculata es iniquitate tua . O quot sunt hodie tales: qui scilicet exterius sunt loti et mūdi: interius vero diuersis vitijs maculati. Non sic homo: sed sit speculum sine macula :et imago bonitatis dei. Sapien. vij. Igitur dico: quod qui talibus maculis est infectus: deo seu dei seruitio nulletenus est acceptus. Beati ergo immaculati qui ambulant in lege domini. Sufficit. Uide supra vbi Imaculatus.

Madian. Nota q Madian fuit filius Abrahe et Cethure sicut dicitur Gen. xxv. a quo populus madianita. um: qui quāuis circuncisionē reciperēt ydola tamen colebāt

et populus israel inimici erant: ⁊ ipsis inuidebant ꝙ virib⁹ ⁊ noccebāt ⁊ in eor⁊ tribulationibus gaudebāt Interpretatur aūt madian: respondens aut dimicās: siue iniquitas aut contradictio. Igitur ꝙ madian pōt intelligi dyabolus vel peccator: vel etiam pplus vel cōitas reprobor⁊ ꝛc. Dilata ⁊ expone ꝑut volueris ꝛc.

A **Magdalena.** Que primo fuit peccatrix: postea fuit sancta: interpretatur magnifica: ꝑmunita: ꝑnuncia turrensis aut defensibilis. Applica ꝑut volueris ad beatā Magdalenam vel quemlibet penitentem.

A **Magis.** Aduerbium signat augmentum ⁊ superabundantiam quantitatiuaz. Et pōt accipi in bono ⁊ in malo. Primo ergo dico: ꝙ magis in bono designat bonā supabundantiā ⁊ cremen-tum: bonum etiā additamentū. Sicut de caritate dicitur. Philip. j. Caritas vra magis ac magis abūdet Nota ergo ꝙ boni abundant Jn.

humilitate ⁊ subiectione.	Abundāt dico iusti in humilitate.
Subtilitate ⁊ discretione.	vñ Dauid in ps.
Seueritate ⁊ correctione.	Elegi abiectus eē
Societate ⁊ affectione.	in domo dei magis ꝙ habitare in
Penalitate ⁊ afflictione.	tabernaculis peccator⁊. Itē abundāt in sagacitate. vñ
Constantia ⁊ stabilitate.	Prouer. viij. Doctrinā magis ꝙ aurum eligite. Jtez

abundant in seueritate. Prouer. xvj. Initium vite bene facere iusticiaz: accepta aūt est apud deū magis ꝙ īmolare hostias. Ma⁊ sicut dr. Prouer. xxviij. Qui corripit hominē magis gratiā inueniet. Itē abundāt in societate. Ma⁊ sicut dr: puer. xviij. Vir amabilis ad societatē magis amicus erit ꝙ frater. Item abundant in penalitate. Ma⁊ sicut dr. Eph. iiij. Qui furabatur iā non furet: magis autē laboret manib⁹ suis. Itē abundant in constantie stabilitate. sicut apparuit in moyse: qui magis eligebat affligi cū populo dei: ꝙ tpalis peccati habere iocūditatē: sicut dr. Heb. xj. Sz de ista pluralitate qua quis oportet magis invnaꝫtute abūdare. Vide infra de melius vel de meliori. Magis ergo pōt signare supabundantiā in bono. ¶ Secūdo signat supabundantiam in malo. Circa qō nota: ꝙ q̄dam sunt quor⁊ malicia semp augetꝫ semp magis ac magis fiunt mali. Figurati in muliere emoroissa cui nullus medicor⁊ poterat ꝑfuisse. sed magis ac magis deterius habebat: sicut dr. Marci. v. Similes aīmalib⁹ crudelib⁹ ⁊ iniquis q̄ magis abundant in filiis ꝙ domestica ⁊ vtilia: sicut ptz de cane respectu ouis: qz vere mali fructificant magis in malo ꝙ boni faciant in bono. Vnde nota ꝙ mali hodie abūdant Jn.

Jnani gloriatione.	Dico igit ꝙ abundāt
Supba obstinatione	in mani gloriatiōe: qz
Brigosa altricatione.	sicut dr. Job. xij. mali
Filior⁊ affectione ⁊ dilectione.	dilexerunt hoiuz gloriam magis ꝙ dei. di-
Carnali delectatione	co ī supba obstinatione. vñ puer. xxij. Vidisti hominē velocem ad loquēdum: stulticia magis speranda est ꝙ illius correctio
Mandator⁊ ꝓteritione.	

Dico in brigosa litigatione. vñ. j. Thim. j. monet apostolus: ne intendatur fabulis que inquit magis generant lites. Item in filior⁊ affectione. Vñ beli fuit dictum. j. Reg. ij. Honorasti filios tuos magis ꝙ me. Item in carnali delectatione. ij. Thi. iij. Voluptatis amatores magis ꝙ dei. Item in mādator⁊ ꝓteritione vñ. Hiere. v. Ibo inquit ad optimates ⁊ loquar eis: ⁊ ecce ipsi magis confregerunt iugū. Jstud em̄ breuit est verū: ꝙ mali in hoc mūdo ceteris hoib⁹ Magis.

Jmaniter gloriank.	tereunt ⁊ transgrediunk.
Pertinaciter obstinank	Et hec igit sufficiant de
Verbaliter altricank.	magis. Vide. s. de Abundare ⁊ infra de Maiori-
Ad filios inclinank	tate. ¶ Si verovis de magis: magis dicere. Dic ꝙ
Carnaliter delectank.	
Dei mandata prē	

C magis q̄nq̄ sumik cumulatiue: sicut cū dicik. Matth. xx. At illi multo magis clamabant. Maq̄ sumik cōparatiue: sicut cum dicik. Istud mihi placet magis ꝙ illud sicut. Prouer. viij. Doctrinam magis ꝙ aurū eligite. Ma⁊ reuera ex libertate animi magis placet vnū ꝙ aliud. De magis igit inq̄tuz signat ꝑfectū: augmentuz ⁊ continuationē in bono vel in malo dicamus illō. j. Thes. iiij. Accepistis inq̄t a nobis quēadmodū oporteat vos ambulare ⁊ placere deo vt abūdetis magis Mā cū desiderium nature sit inq̄tū ⁊ inde est ꝙ oīs res quāto magis accedit naturalik ad terminū: tanto magis accelerat vt possit peruenire ad finē cupitum ⁊ intentum: sicut patet de leuib⁹ sursuz ascendentib⁹ ⁊ de grauib⁹ deorsuz descendētib⁹: q̄ ꝙto magis accedunt ad terminū tanto magis ac magis accelerāt ad motum suū. Desideriū em̄ ⁊ natura cuiuslibet rei est magis ac magis versus finē velle ꝓcedere: ⁊ magis ac magis ad terminū se mouere. Sic vere dicam in moralibus: qz reuera motus animi naturalis: q̄ñ ad aliquem finē se determinauerit: ⁊ iclinauerit: siue ad bonuz siue ad malū: quanto magis ꝓfecerit ⁊ continuauerit: tanto ꝓcerto feruentius ⁊ violentius se mouebit: ⁊ tanto magis se mouere ad ipsuz⁊ terminū delectabit: ⁊ tanto magis in fine ꝙ in principio abūdabit Exemplo fluminis qō quanto magis appropinquat ad mare: tanto magis violenter tendit: ⁊ tāto magis abundanter cadit. Sic etiam aīa devota: quanto magis accedit ⁊ appropiat ꝙ cōtemplationē ad maiestatis diuine cognitionē: que est finis ⁊ terminus ad quē tendit ⁊ aspirat: tāto magis in caritatis ardore estuat atq̄ flagrat: sicut patet in illo⁹bo iā dicto. Philip. j. Caritas vra magis ac magis abundet. Et illud. Job xlij. Bñdixit dñs nouissimis iob magis ꝙ in principio. In malo vero de iudeis dicik. Joh. v. Mō ꝑpter opera q̄ ꝑps faciebat in sabbato: iudei magis querebant eum interficere. De malis etiā dicik. Marci. xv. Mō principes cōcitauerunt turbā vt magis barrabā peteret. Siue ergo magis accipiak ꝑfectiue siue accipiak compatiue: dico ꝙ boni habent suuz magis qō debent eligere: mali vero suum magis qō solēt diligere. Boni ergo volūt. Vnū magis ꝑstantie: dū contēnūt mortis ꝑiculū. Vnū magis tute fidutie: dū eligūt claustri suspiriū. Vnū magis docte prudentie: dū preponūt sensus mysteriū. Vnū magis vere iustitie: quo fligūt pene cauteriū. Vnū magis pure mūdicie quo declināt carnis contagiū. Vnū magis dulcis clementie quo supportāt fratrū naufragiū. Vnū magis dulcis gnefragrātie: quo ꝓcurāt fame fumigiū. Vnū magis perseuerantie quo tolerant mundi litigiū. ¶ Dico D ergo ꝙ boni ⁊ iusti volunt ⁊ desiderant vnum magis fortis constātie. Et istud est illud magis quo ipsi magis eligunt mortem ꝙ vitā: ⁊ magis mundi tribulationē ꝙ pacē. Exemplo bonor⁊ militū. q̄ magis volūt esse in forti bello ꝙ debili: ⁊ magis in ꝑiculo ꝙ tuto. Vñ Thob. dicebat Thob. iij. Precipe in pace recipi spiritū meū: expedit em̄ mihi mori magis ꝙ viuere: sicut de illis. j. Mach. j. dr: ꝙ ipsi elegerūt magis mori ꝙ cibis coinquinari gentiliū. Et apls de seipo dicebat. j. Cor. ix. Bonum inquit est mihi magis mori ꝙ vt gloriā meā q̄s euacuet. Quia reuera vir perfect⁹ multo magis eligit mori ⁊ pati mortē: ꝙ alicui faciori cōsentire. In isto em̄ casu verificak illud qō dicik Eccl. iiij. vbi dr Laudaui magis mortuos ꝙ viuentes Item dico: ꝙ iusti peligunt vnum magis tute fiducie: et istud est: quia procerto magis eligūt in religione vel in statu penitentie tute et secure viuere et humiliter manere quā in mundi delicijs habitare. psalmista. Elegi abiectus esse in domo dei mei magis ꝙ habitare in tabe: peccatorum. Item eligunt vnum magis docte prudentie. Prouerbio. viij. Accipite disciplinam et non pecuniam: doctrinam magis quaz aurum eligite. Melior est enim sapientia cunctis opibus. Item eligunt vnum magis: quod est vere iusticie. Prouerbiorum. xvj. Jnitiū vite bone facere iusticiam: accepta em̄ est apud deum magis ꝙ immolare hostias. Igit faciamus iustitiam nos ⁊ alios punendo ⁊ corrigendo: qz ꝓcerto sicut dr. puer. xxviij Qui corripit hominē magis postea graz ⁊ueniet apud eum ꝙ qui p lingue blandimenta decipit. Itez eligūt vnum magis pure mūdicie: qz. s. magis diligunt castitatem ꝙ carnalitatē: ⁊ magis carnis mundiciā ꝙ luxuriā. Sa. p. viij. Cum essem magis bonus veni ad corpus coinq̄natum. Et merito qz ꝙ certo: sicut dr. Eccl. xxv. Cōmorari leoni ⁊ draconi placet magis ꝙ habitare cū muliere nequā. Item eligūt vnum magis qō est clementie. Eccl. xxix. Pone thesaurum tuū in ꝑceptis altissimi: ⁊ ecce magis ꝑderit tibi ꝙ aurū: cōclude elemosinam in corde paupis. Item eligūt vnū magis digne fragrantie: h oc est dictum: bone ⁊ honeste fame. Eccl. xlj. Curam habe ō bono noīe: hoc em̄ magis ꝑmanebit m te ꝙ mille thesauri. Itē eligūt vnum magis ꝑseuerantie seu patiētie. Vñ. j. Cor. vj. Quare non magis iniuriā accipitis? quare nō magis fraudē patimmi. Et breuiter viri boni magis eligunt virtutes ꝙ vitia eternalia ꝙ tpalia: bona ꝙ mala. Et hec sufficiant. Vide infra vbi plus. ⁊ s. vbi amplius ꝛc.

A **Magister.** Nota ꝙ magister est ille qui alios regit ⁊ docet: ⁊ q̄ alijs impat: rōñak. Et ideo magister signat doctores: ꝓdicatores: ductores: tutores: ⁊ quoscūq̄ hoīum ꝓlatos: iudices: ⁊ gubernatores. Possunt igit principes ⁊ ꝓlati: ⁊ iudices ⁊ predicatores ⁊ eruditores' magistror⁊ noīe appellari. Et dico ꝙ pñt accipi in bono ⁊ in malo. Et iō notandū ꝙ nomē magistri est Nomen.

Honoris.	Jsta em̄ sunt officia boni magri:
Timoris.	ꝙ possit alios instruere ⁊ docere:
Amoris.	qualiter debeant taliter viuere vt
Prelationis.	possint vitam ꝑpetuam obtinere
Discretionis.	Ita ꝙ congue possit ei dici illud.
Perfectionis	Matth. xix. ⁊. Mar. x. Magister
Dilectionis.	bone q̄d faciendo vitā eternā possidebo? De illis igit qui in ecclesia vel in seculo constituunk magistri pōt exponi illud verbū. Señ.
Correctionis.	
Magister.	
em̄ debet.	
Honorari.	xlvij. Si quos nouisti viros industrios constitue eos magros pecor⁊ meor⁊. Jn q̄b⁹ verbis aduerte ꝙ tales magri debent diligenter exammari. Debent patienter fortificari. Debent doctifice illuminari. Debent canonice intronizari. Debent sagaz discussio
Timeri.	
Amari.	
Preferri.	
Esse discretus.	
Esse perfectus	
Diligere.	
Corrigere.	

Si quos inquit nouisti. Sz ꝑm fortis perfectio: quia debent esse viri: Sed tertium: prudens discretio: quia debent esse industriosi. Quartum ꝛo iusta ꝓmotio: qz. s. debent constitui magistri. ¶ Primo ergo dico ꝙ tales debent diligenter exammari: qō oñdik: cū dr. Si quos nouisti. Et loqk plato supiori: qz. s. ille qui alios magistros i stituit ⁊ prefectos: debet eos primo cognoscere: discutere ⁊ examinare. ⁊ de eor⁊ cōditionib⁹ sufficientijs ⁊ moribus se diligentius informare. ꝑm em̄ ap̄lm. j. Thīm. v. Memini sunt cito manus ꝙnende. Antiq̄tus em̄ nullus miles cōstituebak: nisi ante oīa ꝓbarek. pē. Dñe ꝓbasti me ⁊ cognouisti me. Addici etiā necesse est: ꝙ spēs suas cognoscāt ⁊ videāt anteq̄ in electuario ipsas ponāt. Pugiles etiam primo solent equos suos diligēter videre ⁊ ꝓbare: anteq̄ on⁹ ꝓeliū eisdez audeant cōmittere. Quia breuiter nulli est onus ꝓlationis vel publici officij cōcedendū: nisi primo diligenter ꝓbet: ⁊ nisi mores ipsius cognoscātur. Si quos inquit nouisti. Ideo precipit. Prouerb. xxvij. Diligenter agnosce vultum pecoris tui: tuosq̄ greges considera. Vñ superiori debet dici illud. Mu. xj. Nosti ꝙ senes ppli sunt ⁊ magistri. Quia. s. ad illum pertinet noscere ꝓmouendos ⁊ magistrandos ⁊ eorum sufficientias ꝓuidere. Sacerdotes em̄ ⁊ leuite anteq̄ cōsecrarenk: ad ostium tabernaculi sacerdoti bus ⁊ maior⁊ib⁹ offerebank vt diligenter viso ꝙ in eis nō esset aliqua macula ad suum officiū admitterenk sicut dr. Exo. xxviij. Applica ad te aaron ⁊ filios eius: ⁊ Nume. viij. applica leuitas ad ostiū tabernaculi ꝛc. Ad denotandū: ꝙ illi q̄ debēt fieri leuite vel sacerdotes. idest q̄ debent aliq̄ officium seu gradū vel magisteriuz ꝓe alijs obtinere: primo debēt ad superiores applicari: ⁊ viso ⁊ cognito ꝙ nullam habeant insufficientie maculam: tunc debēt ad dictū magisteriū ordinari. Ut de tali dicatur illud. Matth. xij. Magister volum⁹ a te signū videre. Si quos ergo nosti. q. d. necesse est ꝙ primo noscas: qz. s. ipsi debent diligēter examinari. ¶ Secundo dico: ꝙ ipsi debent patienter fortificari. Viros inquit: qz. s. isti debent esse fortes constantes: perfecti ⁊ virtuosi. Viri em̄. i. virtuosi debēt esse ꝓpter tria vtz Ad subditor⁊.

Correctionem.	Magistri em̄ debēt
Discipulor⁊ defensionem.	subditos virilik cor
Inferiorum resectionē:	rigere: Lu. xix. magister increpa discipulos tuos. Item debent eos viriliter defendere. Vñ. Marci. iiij. Magr nonne ad te p tinet: qz ꝑmus: q. d. Ad se ꝑtinet saluare. Item debent eos benigniter reficere. vñ Marci. xvij. Magr dicit vbi est refectio mea vt cum discipulis meis manducē Ut sic de talibus magistris dicak illō. Eccl. xlviij. Ibi sunt viri misc⁊ie. Viros ergo inq̄t. Vide de viro. ⁊ supra in multis titulis: qz plures sunt autoritates diuise. Unde. Exo. xviij. Prouide de oī plebe viros potentes ⁊ timētes deū: in q̄bus sit veritas: ⁊ q̄ oderūt auariciam: ⁊ constitue ex eis tribunos ⁊ centuriones ⁊ decanos. Vide eam. s. de Excelso. Jsti igit debent viriliter fortificari. Viros inquit. ¶ Tertio dico ꝙ isti debent doctifice ⁊ sagaciter illumin ari: qz. s. isti debent esse illuminati: ꝙ sciam ⁊ doctrinā: qō oñditur in verbo. Jndustrios. Industria em̄ idem est ꝙ certa scientia vel prudentia: q̄. s. summe redrik in magro spirituali. Unde. iij. Reg. xj. dicik. Videns salomō adolescētem bone idolis ⁊ industrium: constituit eum ꝑfectū Corpora em̄ su priora sunt lumine plenioza: quia. s. illi q̄ sunt alior⁊ magistri ⁊ superiores: debent esse lumine sapientie ⁊ prudentie pleniores. Vñ nota ꝙ tales magistri debent esse prudētes ⁊ docti. et p ipsos subditi.
Exemplariter precedenk.	Debent em̄ bo
Salutariter doceank	ni magistri alios
Singulariter cōsulenk	ꝙ bonū exemplū ꝓcedere. Matth. viij. Magister seqr te quocūq̄ ieris. Itē debēt eos in bonis moribus instruere. vñ Matth. xxij. Magister scimus q: verax es: ⁊ viam dei in veritate doces. Item debent eis in ꝓagibilib⁹ consulere. Jō petebat qui dicebat. Luce. xvij. Magister bone quid faciendo vitam eternam possidebo: q. d. ad te pertinet consulere quid sit agendum. Patet ergo: qō isti debent sagaciter illuminari. Quarto dico: ꝙ ipsi debent sublimiter autorizari ⁊ intronizari: quia scilicet ipsi debent esse magistri pecorum. i. subditorum: dicentes illud. Joh. xiij. Vocatis me magister ⁊ dñe: ⁊ bene dicitis: sum etenim. Sed nota ꝙ illi qui magistri. i. principes iudices: vel prelati cōstituunk quatuor conditiones debent habere ꝛc. Vide bene. s. de excelso: vbi ponik illa autoritas. Constituit eum sup excelsam terraz ꝛc. Patet ergo quomodo magr sumik in bono. ¶ Sed adhuc dico qō magister potest sumi in malo. Et sic nota ꝙ multa sunt genera ꝓmalor⁊ magistror⁊. Sunt em̄ magri. E
Crudelissimi.	De magris crudelib⁹. dr.
Mendacissimi	Exo. j. Mō ꝑharao ꝓstituit
Nimis ignorantes	viros ipios ⁊ iniquos magistros opuzor⁊ afflige rent
Valde gloriantes	filios israel onerib⁹. De magris mēdacib⁹ dr. ij. Pet. ij. Jn vobis erūt magri mēdacior⁊. de magris ignorātib⁹ dr. Job. iij tu magr ī isrl'es ⁊ hec ignoras. ⁊ Heb. v. Cū deberetis magri fieri ꝓpter tps rursuz indigetis vt doceam mi. de magris gliantibus dr. ij. Thimo. iij

Universidad de Deusto
Biblioteca

Coacernabunt sibi mgfos pmiētes auriḃ.i.auditū vane glie appetētes.ꝛ hec de malis magfis sufficiāt.

A **Magistratus.** Nota ꝙ magistraṫ ꝙnḋ accipiṫ ꝓ ipso officio seu magisterio publico: in quo constituunṫ illi q̄ habent rem publicam gubernare. Dñḋ ꝛc sumiṫ magfraṫ ꝓ illis ꝓsonis q̄ in talibus officijs ꝓferūṫ. Et de istis si vis nota: ꝙ dñṫ esse ceteris.

Liberiores ꝓ tenendis magnis honoribꝫ.
Clementiores ꝓ tuendis pauperibus.
Sagaciores ꝓ fouendis causis in iuribus.
Sinceriores ꝓ agendis sanctis opibꝫ.
Seueriores ꝓ plectendis prauis sceleribus.

Igiṫ dico ꝙ magfratus ꝛ ꝓsone publice dñṫ esse ceteris liberiores ꝛ in honoribus ampliores. Dñṫ em̄ alios in gradu ꝛ statu ꝓcellere: honoribꝫ ꝛ priuilegijs ꝓcedere: vt. s. ipsos alij debeant reuereri ꝛ eis efficaciṫ obedire. De libertate em̄ taliū satis apparebat apud romanos: vbi illi q̄ erant in aliquo publico magfratu durante ipo non poterant sup quocūq; crimine cōueniri: imo necesse erat ꝙ finiret suū officiū ꝛ expectaret anteq̄ds posset sibi dicere aut eū sup crimie molestare. Liber em̄ debebat esse durante officio: ꝛ honoris ꝛ libertatis gaudere priuilegio. Judiṫh. ij. Holofernes vocauit duces ꝛ magistraṫ ꝝ tutis assyrioꝝ Ubi de dignitate ꝛ ptāte talis mgfatus dr. j. Macḃ. viij. Mḋ romani cōmittunṫ vni hoi mgfatuꝫ suū per singulos āos dñari vniuerse terre sue: ꝛ omnes obediunṫ vni: ꝛ inuidia ꝛ zelus nō est inter eos. Sūṫ igiṫ ceteris liberiores. ¶ Itē dico ꝙ isti dñṫ esse ceteris clementiores. s. ad causas pauꝝ confouēdas ꝓtra maliciā tyrannoꝝ. Uñ dr de illis mgfatibꝫ q̄ videṫes iusṫitiam pauli ꝛ syle ꝓceperunṫ: ꝙ de carcere liberent. Act. xvj. Uñ. ibidē. Miserunṫ mgfatus vt dimittamini. Itē dñṫ esse ceteris discretiores seu sagaciores ad qḋ pōṫ applicari: licz extorte illḋ. Mee. vij. Cōgregaui optimates ꝛ magistatus ꝛ inueni librū census eoꝝ. Et etiā de discretione ꝛ ꝓtantia talium p̄t dici illud. Act. v. Mḋ abiṫ magfatus cū ministris ꝛ adduxiṫ apḃos. s. in cōsiliū sine vlla vi. ¶ Itē dñṫ esse ceteris sinceriores. s. in cōscientia: ḋa oīa q̄ agunt debēṫ facere iuste: pure sancte: sincerit atq; mūde: ꝛ cū mūda ꝛ sancta intentione. Mee. xij. Steterunṫ duo chori laudantiū in domo dei: ꝛ ego ꝛ dimidia pars magfatuum mecū. ¶ Itē dñṫ esse ceteris seueriores: scilicet ad malos puniendū: ꝛ exterminādū qñ non possunṫ alis castigari. Uñ. ij. Esdre. j. dicit: ꝙ magistatus alligauit ioachim ꝛ duxiṫ in egyptū. Ista ergo possunṫ dici de magistratu in bono. ¶ Sz reuera q: vt plurimū moderni magfatus ꝛ officiales optimates ꝛ potētes magis excedunṫ ꝙ ꝓcedūṫ: magis deficiunṫ ꝙ ꝓficiunṫ: magis offendunṫ ꝙ defendunṫ: ideo de talibꝫ est notandum ꝙ isti sunṫ.

In delicijs laziores. cijs tristiores. dico ergo qḋ tales
In luxurijs potiores. sunṫ ceteris lazio
In consilijs nequores. res in communijs
In infernalibꝫ suppli

seu i gule ꝛ castrimargie delicijs. vñ. ij. Esdre. iij. Rex darius fecit cenā magnam oībus magfatibus ꝛc. seq̄tur. Et cū manducassent ꝛ bibissent ꝛ satiati essent reuertebanṫ. Itē dico ꝙ tales sunṫ ceteris ꝓmptiores i luxurijs. Et. j. Esdre. ix. dr: ꝙ in assumptione vrouum alienigenaꝝ cōtra legem manus magistratuū fuerat ꝓma in trāsgressione hac. Et. ij. Esdre. viij. dr ꝙ participes erant ꝓpositi ꝛ magistratus miquitatis huꝫ Item dico: ꝙ tales sunṫ ceteris nequiores in cōsilijs. Patet Dañ. vj. vbi dr: ꝙ consilium iniuerunṫ cuncti principes regni magfatus ꝛ satrape. s. quomodo. Daniel innocens ponerēṫ in lacum leonū. Itē dico ꝙ tales sunṫ seu finaliter erūṫ ceteris viliores seu tristiores in supplicijs. s. in inferno. Unde de talibus dicit: cōminatiue illud. Hiere. lj. Collidam in te. s. o iferne duces ꝛ magistratus: ꝛ reddam babyloni ꝛ cūctis habitatoribus caldee omne malum suum quod fecerūṫ in syon. Sic ergo patet: quomodo magistratus in bono sumiṫ ꝛ in malo.

Magnates. Nota ꝙ ad hoc ꝙ homo posA sit a principibus ꝛ magfatibꝫ vtilitatem aliquā reportare: vel erga ipsos digne et laudabiliter se hḃe: plura sunṫ necessaria sicut innuitur in scriptura. vz ꝙ in ipo sit.

Humilitas ꝛ reuerentia.
Maturitas ꝛ patiētia.
Subtilitas ꝛ sapientia.
Stabilitas ꝛ permanentia.
Sedulitas ꝛ diligentia.
Taciturnitas ꝛ sustinentia.

Est dico necessarium: ꝙ homo habeat reuerentiā cū humilitate. Eccl. iij. Presbytero humilia aīam tuaz ꝛ magnato humilia caput tuum. Itē patiētiā cū maturitate. s. patienter ꝛ sine murmure: ꝛ gratāter ꝛ sine querela debet beneficia eoꝝ recipere: ꝛ correctiones ꝛ iniurias sustinere. Eccl. viij. Fruere magnatis sine q̄rela. Item sapientiam cum subtilitate seu sagacitate q: sicut dr. Eccl. xx. Homo prudens placebit magnatis. Item ꝙmanentiā ꝛ stabilitatem. Sicut em̄ dicit. Eccl. xj. Sapientia humiliati exaltabit caput: ꝛ ī medio magnatoꝝ cōsedere illū faciet: Consedere em̄ ꝑ manentiam ꝛ stabilitatē signat. Eccl. xxij. In medio magnatoꝝ consistis. Itē diligentiam cū sedulitate. Uñ de sapientia dicit. Eccl. xxxix. ꝙ occulta ꝓverbiorum exq̄ret: ꝛ in absconditas parabolaꝝ cōuersabit. in medio magnatoꝝ ministrabit: ꝛ in conspectu ꝓsidis apparebit. Administrare em̄ diligentē sedulitatem designat. Itē diligentiā cū taciturnitate. Eccl. xxij. Loqui in medio magnatoꝝ non ꝓsumas: ꝛ vbi sunt senes non multum loq̄ris: ista em̄ si vis applica ad veros ꝓncipes ꝛ magnatos. s. ad deum ꝛ ad sanctos vel ad bonos prelatos ꝛ viros perfectos ꝛ doctos: q: s. isti a nobis sunṫ istis sex conditionibus honorandi: ꝛ prefatis modis colendi ꝛ frequentādi ꝛc. Uide vbi Princeps. Prelatus. Dñs. ꝛc.

Magnanimitas. Cuz magnanimitas sit virtus moralis a magnitudine animi sic vocata: de qua tractat Arist. A in ethicis. ꝛ Seneca in libello suo de moribꝫ: notabis ꝙ ad magnanimum pertinet.

Magnum existere. Primo dico ꝙ ad magnanimum. i. ad hominem magnū habentem animū pertinet magnū existere. s. in virtutibus ꝛ moribꝫ. Non pōṫ enim quis magnum animum gerere: nisi qui virtutibꝫ nouerit magnus esse. Uñ Ezech. xxxj. de cedro paradisi dr. Eratq; pulcerrimus in magnitudine sua: ꝛ in dilatatione arbustoꝝ suoꝝ. Erat em̄ radix illius sup aq̄s multas ꝛc. Exponе. Unde de magnitudine virtutis: que. s. minorari nescit nec deficere. dicit Sene. Magnanimus em̄ stat rectus sub onere: nulla em̄ res minoreū facit: nihil ei displicet eoꝝ que ferenda sunṫ: quicq̄d cadere in hominē pōṫ: in se cadere nō querit: vires suas nouit: vincit virtute fortunā. Igiṫ ad magnanimum ꝑtinet magnū existere. ¶ Secundo dico ꝙ ad ipsum pertinet magnis insistere: q: s. rebus magnis ꝛ arduis. s. celestibus: perpetuis ꝛ supnis cordia liter assistit. magnisq; ꝛ solēnibꝫ factis ꝛ dictis actualiter insistit dicens. s. illud. puer. viij. Audite me quoniam de rebus magnis locutura sum: aperientur labia vt recta predicent. Ueritatem meditabiṫ guttur meum ꝛ labia mea detestabunṫ impiū. Justi sunṫ oēs sermones mei: non est inꝑcis prauum quid: neq; puersum. Et reuera vir magnanimꝫ ꝛ generosus magnasentit: magna facit: magna dicit: veritatem diligit: rectitudinem sectaṫ: ꝛ alterum decipere seu fraudem cōmittere dedignaṫ. Unde Tullius. j. li. de officijs vbi agitur de his circa que fortis ꝛ magnus animus ꝝsaṫ. Dicit in principio: Cū sis ita animo affectus (supple forti ꝛ magno) vt. s. dixi. Res geras magnas ꝛc. Spectat igiṫ ad magnanimū magnis insistere. ¶ Tertio dico ꝙ ad ipm spectat magnis resistere. vir em̄ perfect ꝛ magnanimus fortune duris casibꝫ nō succūbiṫ. quinimmo ꝙto magis grauia ꝛ difficilia sibi incūbunṫ et imminent. tanto fortius ꝛ virilius in seipso residet ꝛ resistiṫ. Teste em̄ Tullio vbi. s. magnanimitas est ratio difficiliū aggressiua. Unde ait ꝙ ad magnanimū pertinet nec perturbationi huiusmodi succūbere nec fortune. Unde Sene. in ꝙsona magnanimi dicebat in epistola Paup fiam. inter plures ero. Exul fiā. vbi me natū putabo. Quo mittar non curo. Uni angulo nō sum natus. patria mea. totus hic est mundus. Idē etiā Seneca ep̄ka. xxviij. cōparat vir magnanimū istis animalibus maximis ꝛ stupendis. sicut sunṫ elephantes ꝛ ceterum. Unde ait ꝙ ꝓpriū est magne fere non sentire a iaculo se percussam. Immanis em̄ fera ad latratus canū lente respicit. Sic reuera vult Sene. supponere de viro magnanimo ꝙ. s. latrantꝫ ꝛ morsus impetꝫ ꝛ conatꝫ scit magnanimus despicere cuncta calcare ꝛ contemnere ꝛ quanto plures sustinet tanto fortior et letior apparere Exemplo aeris qui tunc apparet serenior. quando precesserit. aura maior. Exēplo etiā sydez que tunc letius rutilant atq; rident quando frigora plus abundant. Ad quod facit illud quod dixiṫ Seneca epistola. lxv. Magnanimo inquit de rebus magnis iudicandū est fortunatior est qui asperis nō mouetur q̄ qui ꝓsperis promouetur. non est mirū in tranquillitate non concuti. sed illud mirare ibi aliquē stare vbi omnes iacent ꝛ ibi aliquē extollivbi alij deficiunt. Igiṫ ad magnanimū pertinet magnis resistere. ¶ Quarto dico ꝙ ad ipsum pertinet magnis ignoscere. Ad magnanimum em̄ ꝑtinet magnis iniurijs indulgere. victis hostibus parcere. ꝛ contra solū quod vento rapiṫ suā fortitudinem non monstrare. Exemplo illius imperatoris romani qui cū herodem regem vicisset. Ita ꝙ flexis genibus herodes coronaz suā ante pedes ipsius posuisset. Imperator ipse coronā in caput herodis reposuiṫ. iniurias remisiṫ ꝛ vitā ꝛ regnū concessiṫ dicens ad eandem potentiā magnanimā pertinere. reges deponere ꝛ facere ꝛ rogans ꝙ decetero romanorum amicicias experiri malet q̄ arma. Et ad hoc facit Seneca in lib. de quatuor virtutibus. vbi dixiṫ si magnanimus inquit fueris. non tibi fieri iniuriā iudicabis. ꝛ de inimico dices. non nocuiṫ sed nocere voluiṫ. vindictā putabis vindicare potuisse. scito em̄ magnū ꝛ honestū vindicte genꝫ esse ignoscere. Igiṫ ad magnanimū pertinet magna ignoscere. ¶ Quinto dico ꝙ ad ipsum pertinet magna cognoscere: quia reuera magnanimus magna et ardua opera dei et nature inquirit et percontatur. de rebus vero paruis ꝛ cōmunibus inquirere dedignatur dicēs scilicet illud Sene. preallegatū. Magno animo de rebus magnis iudicandum est. ¶ Sexto dico ꝙ ad magnanimū pertinet magna despicere. quia procerto nihil est tam magnū in rebus mundanis quod magnanimo possit equiparari. Quicquid enim magnum est siue in prosperis siue in aduersis: vir magnanimus vilipendit et tanq̄ se minora omnia despicit ꝛ contēnit. Exemplo leonis qui pre magnitudine animi in alia animalia q̄ uis se maiora solet torvo vultu despicere. eorum virtutes et magnitudinem contemnere. et contra ipsa viriliter prevalere. Teste enim Seneca epistola xxxij. facilius est totā gentē vincere q̄ magnanimum. Et breuiter sicut idem dicit lib. de moribus. Nihil magnū in rebus nisi animus magna despiciens. iste sunṫ ergo servirtutes hominis magnanimi. vt videlicet

Magna despiciat.
Magna cognoscat.
Magnis ignoscat.
Magnis resistat.

Magnis insistat.
Magnis existat.

Aduerte tñ ꝙ magnanimitas debet contineri infra limites rationis. Nā prout dixiṫ idē Sene. li. de quatuor virtutibus. magnanimitas si excediṫ virū facit supbuz tumidū ꝛ minacē inflatū. turbidū ꝛ motiuū. Mensura ergo magnanimitatis est. nec timidū esse hominez nec audacē. Eris inquiṫ magnanimus si pericula non appetas vt temerarius: nec formides vt timidus. Magnitudo em̄ animi si a cōitate hominū sit remota. feritas ꝛ immanitas dicit. nō magnanimitas. Hec igiṫur de magnanimitate sufficiant ꝛc.

Magnalia dei. Uide ifra vbi Mirabilia.

Magnificare. Nota ꝙ magnificentia idē A est ꝙ honorificētia ꝛ statꝫ excellētia. Et magnificare idē est ꝙ honorificare: laudare ꝛ glificare. Et nota ꝙ magnificentia. i. honor ꝛ excellentia.

Magnificētia gliosa est
Quedā est gliosa. excellētia deitatis: quia
Quedā est virtuosa. deus est sup oīa glorifi-
Quedā est vitiosa. candus. laudandus et

magnificandus. vñ in ps. Laudabo nomē dei cū cantico ꝛ magnificabo eū in laude. Magnificentia ꝛ uosa est glificatio viri iusti. De qua dr. ij. Paralip. Magnificaṫ est rex salomon sup oēs reges terre. Magnificentia vitiosa est magnificatio. laus et honorificatio peccatoꝝ: ꝛ ista nihil aliud est q̄ ꝓperitas malorꝝ: q: s. mali sepe magnificanṫ: famanṫ et glorificanṫ plus q̄ alij. Uñ Hiere. v. Magnificati sunṫ et ditaṫi. impinguati sunṫ ꝛ dilataṫi: ꝛ ꝑterierūṫ sermones meos. Sed q: longū esset materiā istā ꝓsequi. Uide. s. de laude. de gloria. de honore. de flāma ꝛ de adulatione. Et sic scies qḋ est magnificētia siue in bono siue in malo. Verūtamen ne ita transeā pede ficco. dicā aliqḋ de triplici magnificentia. Est igiṫur dico Magnificentia

Summi creatoris
Justi viatoris.
Uani peccatoris.

¶ Primo igiṫur dico ꝙ est B magnificentia summi creatoris. Creatoꝛ em̄ in se magnus ꝛ magnificus dicitur. respectu vero nostri magnificatus ꝛ plenus excellentia. laude gloria ꝛ magnificētia reperitur. Magnificare enim debet super omnia creatura creatorē. captiuus redēptorē. debellatus liberatoꝛ. Cū igiṫur deus sit noster creator qui nos creauiṫ. cū non essemus. noster redēptor q̄ nos redemiṫ cuz errassemus. noster liberator qui nos liberauiṫ cū perys semus. merito dico ꝙ debemus ipsum magnificare. i. ipsuz exaltando ꝛ laudando magnū facere ꝛ glorificare. dicendo. s. illud ꝑs. Laudabo nomen dei cū cantico: ꝛ magnificabo eū in laude. Et placebit ei super vitulū nouellū: cornua ꝓducentez ꝛ vngulas. Et reuera illud est qḋ summe deo placet. scilicet ipsuz laudare ꝛ magnificare. Istud est em̄ vnū solū quod sibi offerre possum⁹ vt scilicet ipsius virtutes ꝛ magnificentias exaltemus ꝛ vt eius magnalia collaudemus: sicut faciebat ille nabuchodonosoꝛ. Dañ. iij. dicens. Laudo inquiṫ. magnifico ꝛ glorifico regē celi. quia omnia opera eius vera. et vie eius iudicia. ꝛ gradientes in superbia potest humiliare. Ubi nota ꝙ deus est magnificandus et laudandus scilicet Propter eius essentiaz que nunq̄ defluiṫ. Uera inquiṫ. Propter eius clementiā que semper influiṫ. Celi. Propter eius prudentiā que cuncta statuit regē a regendo. Propter eius potentiaz que mira construit. Opera eius. Propter eius iusṫitiā que mala destruit: quia vie eius iudicia et gradientes ꝛc. Quia reuera huius essentia nunq̄ deficit. Clemētia semper ꝓficit. Prudētia cūcta ꝑspicit. Potētia mira ꝓficit. Iusṫitia malos seu mala deijcit. Est enim iste. Existendo verissimus. Uera influendo largissimus. Celi. Prouidendo doctissimus. Regem. Operando fortissimus. Opera. Castigando iustissimus. Judicia. Ista em̄ q̄nq; faciunṫ deū laudabilē. ꝛ quēlibet magnificū. scilicet quando Magnus est: quo ad essentiā et nobilitatem.

Magna dat quo ad clementiã ꝛ liberalitatẽ. Magna scit: quo ad prudentiã ꝛ sagacitatẽ. Magna facit: quo ad potentiã et strennuitatẽ. Magnus resistit: quo ad iustitiã ꝛ severitatẽ. ¶ Igitur dico ꝙ magnificare debemus deũ ꝓpter eius essentiã inuariabilem. Vera inquit: quia quicquid est in eo totũ est certũ et verum: nihil est in eo fictũ. variabile seu vanũ: sed totũ essentiale perpetuũ et eternũ. Magnificetur ergo fortitudo domini. Mume. xxij. Et in ps. dicitur. Magnificate dominũ mecũ: et exaltemus nomen eius in idipsum. q. d. Idẽ ipse ex seipso est magnificabilis: vt sic dicat homo illud ps. Benedic anima mea domino: domine deus meus magnificatus es vehementer. Confessionẽ ꝛ decorem induisti. amictus lumine sicut vestimento. Vera inquit. Unde deveritate divine essentie potest dici illud. ij. Esdre. iiij. Veritas manet et invalescit in eternũ et viuit et obtinet in secula seculorũ. Sequitur. Magna est veritas et invalescit. Magnificemus ergo deũ ꝓpter eius essentiã inuariabilẽ. Vera inquit. ¶ Itez deũ magnificare debemus ꝓpter eius clementiã inexhaustibilẽ: que scilicet ostenditur cũ dicitur. Celi. Celũ eñ semper radios mittit: omnia cõtinet: ꝛ omnia nutrit. Sic de ꝙ suã largissimã ꝛ largifluã largitatẽ: quia iste dat magnifice bona et dona. terrena. spiritualia et eterna. figuratus in rege assuero. de quo dicitur Hester. ij. ꝙ ipse fecit conuiuiũ permagnificũ cunctis principibus et seruis suis ꝛ dedit requiẽ vniuersis provincijs ac dona largitus est iuxta magnificentiã principalem. Celi inquit ps. Eleuata est magnificẽtia tua super celos. quasi dicat. Dei magnificentia amplius largitur ꝛ influit ꝙ faciant ipsi celi. magnificentia eñ eius ꝛ virtus eius in nubib⁹. que scilicet pluuiã largiũ tur ꝛ rorem. Magnificetur ergo deus propter eius clementiam ineffabilẽ. Celi inquit. ¶ Item deus magnificetur propter eius prudentiam seu prouidentiam indeceptibilem. regẽ inquit. qui scilicet dicitur a regendo: quia scilicet in ipso est prudentia ꝛ sapientia infinita qua cuncta reguntur et disponuntur. Dani. iij. Arborem inquit quam vidisti sublimẽ cuius aspectus in omnẽ terram et rami eius pulcherrimi. fructus eius nimius et escavniuersoũ in ea: et subter eam habitantes bestie agri: et in ramis eius aues celi tu es rex qui magnificatus es. invaluisti. et magnitudo tua creuit vsq; ad celum. et potestas tua in vniversa terra. Ista enim exponedeo et de eius sapientia ꝛ prouidentia regitiua. que scilicet dat escam omni carni et de omnibus prouidet vniuersis. Ut de tali rege cuncta magnifice gubernante dicatur illud. ij. Paralip. ix. Magnificatus est rex Salomon super omnes reges vniuerse terre. Magnificemus igitur deum ꝓpter eius prudẽtiam indeceptibilem. Regem inquit ps. Quã magnificata sunt opera tua domine omnia in sapientia fecisti. impleta est terra possessione tua. ¶ Item magnificetur deus ꝓpter suam potentiã insuperabilez. Opera inquit. Quia revera potentia ipsius summe apparet et apparuit in magnificis operibus que omni die perficit ꝛ que fecit. de qua satis propue loquitur dauid dicẽs. Potentiã tuã ꝛ iustitiã deus vsq; in altissima q̃ fecisti magnalia deus q̃s similis tibi. Vñ sibi dr. Ero. xv. Quis similis tui magnific⁹ in sctitate: terribilis atq; laudabilis ꝛ faciens mirabilia. Et revera magnificat magnalia.

Opera creationis.
Opera redemptionis
Opera gubernationis.
Opera iudicij finalis decisionis ꝛ ordinationis.

Et hoc in autoritate ostenditur cũ dicitur omnia opa eius. vsi Eccli. xvij. dicit ꝙ deus voluit ostẽdere sanctis suis magnalia operũ suoꝝ: ꝛ gloriã in mirabilib⁹ ipsi⁹ vt enarrãt magnalia opeꝝ eius. Vñ de operibus beate incarnationis. dicit Luce. j. beata virgo. Magnificat anima mea dominũ. Et exultauit spũs meus in deo salutari meo. Quia fecit mihi magna qui potens est et sanctũ nomen eius. Igitur magnificemus deus ꝓpter suã potentiã insuperabilẽ. ¶ Itẽ deus est magnificandus ꝓpter suã iustitiã irrefragabilẽ. Et hoc ostenditur cũ dicitur. Et oĩes vie ei⁹ iudicia: ꝛ ꝙ gradientes in superbia potest humiliare. Constat enim ꝙ boni ꝛ seueri iudices ꝓsueuerunt a populo magnificari: ꝛ apud deum et homines commendari. Ut de rigore severitatis illius dicatur ei illud ps. Confitebor tibi domine: q; terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua: ꝛ aĩa mea cognoscet nimis. Vñ alibi de magnificẽtia divine iustitie dr in ps. Mõ sanctimonia ꝛ magnificẽtia in ꝓspectu eius. Sequit. Judicabit orbẽ terre in eqtate: ꝛ populos in veritate sua. Igitur dicã ꝙ magnificãdus est deus. Quia

Justior in iudicando.
Fortior in operando.
Doctior in ordinando.
Dulcior in miserando
Longior i. deest eternior in permanendo.

¶ Patet ergo ꝙ est magnificentia que debetur summo creatori. Et hoc est primũ principale. ¶ Secundo principaliter dico ꝙ est magnificentia que debetur iustificatori. Et ista ꝓcerto nihil aliud est ꝙ honor temporalis: spiritualis et eternalis quo scilicet iustus homo glorificatur et exaltatur. ꝛ quo honorabilis et magnificus reputatur. Dicitur enim magnificus seu magnificatus idem quod magnus factus: seu magna faciens. quia scilicet iusti magna faciunt virtuose operãdo: ideo finaliter magni erunt. temporalẽ. spiritalem ꝛ eternalẽ gloriã acquirendo: vt scilicet de quolibet viro iusto dicak illud Esaie. iiij. Erit germen domini in magnificentia ꝛ in gloria. Ubi aduerte ꝙ iustus a triplici magnificentia commendatur videlicet

Ab virtuali perfectione. Iusti eñ virtualiter declarescunt: qz sunt germẽ.
A tpali promotione
Ab eternali plationc. Tpaliter splendescunt: qz in magnificentia. Eternaliter nitescunt: qz in gloria.

¶ Igit dico ꝙ iusti sunt magnifici: qz clarescunt ẽ tualiter. Et hoc ostendit cũ dicit. germen dñi. Unde. s. vbi Germen. quo vir iustus germini cõparat. iurta illud ps. Just⁹ germinabit sicut liliũ: ꝛ florebit in eternũ sicut dñm. Et revera iustus in ẽtutib⁹ ꝛ sciẽtijs aliquotiens magnificat. ꝛ magnus apud deũ ꝛ homines in fama ꝛ opinione. honore ꝛ pfectione putat. Vñ de illo rege iuda Josaphat q̃ interptat ipe iudicat. dr. ij. Paral. xvij. Creuit ergo Josaphat ꝛ magnificatus est vsq; in sublime. Ubi. s. quadruplex ẽtus ostendit que magnificat merito possessorẽ. s. Charitatis iugis pfectus. Veritatis certus pspectus. Equitatis rectus effectus. Voluntatis altus affectus: ꝓbat. Castitatẽ ingens incrementũ. Creuit inquit. Veritatẽ certũ argumentũ. Ergo inquit. Eqtatem iustum fundamentũ. Josophat ꝛc. Voluntatem altũ firmamentũ. In sublime inquit. Crescere eñ signat virtutem augmentatiuã: hoc est charitas ꝛ diligentia. Ergo signat virtutem ordinatiuã: hoc est veritas ꝛ sapientia. Josaphat iudicans signat virtutez determinatiuã: hoc est eqtas ꝛ iustitia. In sublime ẽo signat virtutẽ elevatiuã. s. mentis: hoc est voluntas et celestiũ cõplacentia. Unde vbi Crescere. Ergo. Judicare. ꝛ Sublimis. i titulis ꝛ materijs suis. Et breviter de virisvirtuosis quo magnificantur potest dici illud. j. Mach. v. Uiri iuda magnificati sunt valde in conspectu omniũ. Unde Rom. viij. Quos iustificauit illos ꝛ magnificauit. Patet ergo ꝙ viri iusti sunt magnificati: quia clarescunt virtualiter. Germen inquit. ¶ Deinde dico ꝙ sunt magnifici: qz splendescunt temporaliter. Et hoc ostenditur in isto verbo. Magnificẽtia. Cõstat eñ ꝙ iusti ꝛ sancti qñq; a deo vocant ꝛ ꝓmouentur etiã ad tpales magnificentias: regna: prelaturas et dignitates. sicut de dauid ꝛ aliis plurib⁹ legit quos deus tpaliter magnificauit. ꝛ ad dignitatẽ ꝛ fastigiũ exaltauit. j. Reg. ij. Magnificat⁹ est puer samuel apud deũ. Unde Esa. xlij. dr sic. Dñs voluit vt sanctificaret eum ꝛ

magnificaret

magnificaret eum. q. d. Primitus debet homo sanctificari aut magnificari. anteq̃ debeat ad prelatiõis apicem exaltari. Et procerto dato ꝙ homo diuina gratia fauente vel permittente ad dignitatis apicem exaltetur nunq̃ tamen ꝓpter hoc homo se debet magnificare. nec ꝓ alijs glorificare: cum ignorat si sanctus aut iustus debeat dici vel possit. Unde Romanis dicit. j. Macha. viij. Mõ exaltati sunt valde: sed in oĩb⁹ his nemo portabat dyadema: nec induebat purpura vt magnificaretur in ea. Igitur dico. ꝙ iusti magnificãtur. qz splẽdescunt temporaliter. Magnificentia inquit. ¶ Deinde dico. ꝙ iusti magnificant inquantũ nitescunt supernaturaliter. s. in gloria paradisi. qõ ostendit cũ dr. Gloria. Hec est eñ summa ꝛ vltima magnificentia. ꝙ. s. homo postvite decursum: ꝛ post agonẽ vite presentis assumatur ad triumphũ glorie paradisi. ꝛ ad magnificẽtiã imperij paradisi. Gloria inquit. Unde de viro iusto in celis glorificato ꝛ magnificato dicit Ecci. xlv. ꝙ deus fimilem illũ fecit in gloria sanctoꝝ: ꝛ magnificauit eũ in timore inimicoꝝ. Sequit glorificauit eum in conspectu regũ. Igitur ptz ꝙ iusti a deo magnificant finaliter et eternaliter. Gloria inquit. Mundialiter ꝛ temporaliter. Magnificẽtia inquit. Moraliter ꝛ ñtualiter. Sermen inquit dñi. Sic igitur ꝓcludo. ꝙ est quedã magnificentia ꝓpria ꝓfessoris: hoc est dictu cuiuslibet iustificatoris. ¶ Tertio vero dico. ꝙ est quedam magnificentia vani peccatoris. Constat eñ ꝙ mali quandoq; in mundo magnificantur. et in altis statibus et dignitatibus sublevantur. scz. Quidam magnificantur

Ratione diuitiarum. De magnificẽtia
Ratione mundialiũ scientiaꝝ. diuitiarũ dicitur.
Ratione magnaꝝ amiciciaꝝ. Diere. v. Magni
Ratione potentiaꝝ ꝛ eminentiaꝝ. ficati sunt inquit ꝛ ditati. impinguati sunt ꝛ incrassati: ꝛ preterierunt sermones meos. De magnificentia ratione mundialium scientiaꝝ: qõ potissime apparet in aduocatis dicitur in ps. Mõ isti sunt illi qui direxũt. linguã nostrã magnificabimus labia nostra a nobis sunt: quis noster dominus est? Et tamẽ alibi dicit. ꝙ disperdat dñs vniversa labia dolosa ꝛ linguã magniloquã. De magnificentia ratione noticiaꝝ: seu potentũ familiaritatũ. ꝛ amicitiarum que patz de malis principum familiaribus. qui a magistris suis plus debito magnificantur: ꝛ ab ipsis fouentur contra iustitiam ꝛ bonorantur contra illud Ecclesiastici. x. Mol⁹ pespicere hominem: iustum pauperem: nec magnifices virũ peccatorẽ divitem. De talibus dicit Esaie. ix. Multiplicasti gentẽ: non magnificasti leticam. Quia revera quãto tales amplius multiplicant ꝛ magnificãtur. tanto inferiores subditi plus grauantur. De magnificentia ꝛ ratione dignitatum seu eminentiarum: que scz spectat ad malos principes ꝛ prelatos qui scz seipsos pre alijs indebite magnificãt ꝛ extollunt dicit figuratiue Dañ. viij. ꝙ ipse vidit arietem ventilantem cornibus ad oẽm partẽ: ꝛ oĩs bestie non poterant resistere ei. fecitq; ꝓm voluntatẽ suam et magnificatus est. Exponedeariete cornuto ꝓtra prelatos mitratos ꝛ indebite magnificatos: quibus tamẽ dominus cõminat Esa. x. dicens visitabo super fructum magnifici cordis regis. ꝛ sup gloriã altitudinis oculoꝝ eius. Sequit. Et erit terror vagus ꝛc. Igit de quolibet indebite magnificato ꝛ exaltato dicit Dañ. viij. ꝙ cornu modicũ factũ ꝛ grãde: ꝛ magnificatũ est vsq; ad fortitudinẽ celi ꝛ deiecit de fortitudine ꝛ de stellis. ꝛ conculcauit eas: ꝛ vsq; ad principẽ fortitudinis magnificat⁹ est. ꝛ ab eo tulit iuge sacrificium: ꝛ deiecit locũ sanctificationis eius. Quia revera qui dicitur cornu ꝓpter duriciam ꝛ superbiaz: qui de paruis fiunt magni. ꝓpter promotionis excellentiam. contra deum magnificantur per iniquitatem ꝛ maliciam. sacrificiaq; ipsius ꝛ locum sue sanctificationis destruunt. inquantum gratiam religionem et ecclesiam. stellas de celo ei⁹ cunt et conculcant. inquantum nobiles detrahunt ad paupertatem ꝛ miseriam. Sufficit igitur de magnificentia impij: iusti ꝛ dei ꝛc.

Magnus. Magnitudo.

Nota ꝙ magnitudo nihil aliud est ꝙ quantitas rei ex naturalibus dimensionibus constituta. Constituit eñ magnitudo ex longitudine latitudine sublimitate ꝛ ꝓfunditate. que quandoq; spiritualiter quandoq; temporaliter denotãtur. Verũtamẽ qz aliqua sunt magna quãtitate molis aliqua quantitate virtutis. est notãdum ꝙ est multiplex magnitudo. scilicet. Quedam.

Mirabilis. Prima est magnitudo divinitatis. De qua dicit in ps. Magnus
Laudabilis. es tu ꝛ facies mirabilia: tu es deus
Notabilis. solus. Scõa est felicitatis eterne.
Damnabilis. de qua Baruc. iij. O Israel ꝙ magna est domus dei et ingens locus
Tristabilis. possessionis eius. Tertia ẽ magnitudo moralitatis interne. Et ista est illa qua vir iustus
Odibilis. dicitur spiritualiter esse magnus. de quo dicit Mat. v.
Amabilis. Qui aũt fecerit ꝛ docuerit sic homines hic magnus vocabitur. Quarta magnitudo est prosperitatis mundane: de qua math. viij. facta est tranquilitas magna in mari. Quinta est magnitudo iniquitatis humane. Unde cuilibet diviti peccatori dicitur illud Ezech. xxix. Ecce ego ad te draco magne q̃ cubas in medio fluminum. Sexta est magnitudo penalitatis subterne. s. doloris infernalis. De qua dicit Luc. xxj. Erit pressura magna super teram. Et Treñ. ij. Magna velut mare contritio tua. Septima est magnitudo capacitatis externe ista est magnitudo ecclesie militantis. De quibus dicit in ps. Apud te laus mea in ecclesia magna. Singula ista per ordinem prosequi longum esset et tediosum. ideoq; dico. ꝙ est triplex magnitudo. s. Magnitudo

Dei creatoris.
Boni viatoris.
Mali peccatoris.

¶ Dicamus ergo ꝓio de magnitudine dei: ꝛ dicam ꝙ ꝙ est quedã magnitudo valde gloriosa: scz magnitudo dei. Quia sicut dicitur in ps. Magnus dominus ꝛ laudabilis nimis ꝛ magnitudinis ei⁹ non est finis. Iste est enim magnus. Ratione capacitatis cuncta continentis. Ratione sublimitatis cunctis preeminentis. Ratione profunditatis nulli cõpetẽtis. Ratione eternitatis semper permanẽtis. ¶ Iste eñ sunt quatuor dimensiones. que faciunt deum magnum: videlicet latitudo capacissima. Iste est eñ sicut celum. cuius ambitus latitudo continet vniversa. Et ideo de ista latitudine contentiua dicit quidam philosophus ꝙ deus est ſpera incircunscriptibilis cuius centrum vbiq; est circũferentia autẽ nusq̃. Et. ij. Esdre. viij. Magna est terra ꝛ excelsum celũ. Et in. ps. Hoc mare magnũ ꝛ spacioſuz. Itẽ altitudo sublimissima. Ipse eñ magnus est in altitudine: qz scz preeminet cũctis creaturis sicut cedrus ratione altitudinis: lignis ꝓeminet vniversis. quare etiã regina arbor nuncupat. Unde in ps. Dñs in syon magnus ꝛ excelsus super oẽs populos Et alibi. Terribilis rex magnus super oẽm terraz. Itẽ in ipo est profunditas occultissima. Deus eñ est sicut abyssus ratione incõprehensibilitatis: qz. s. sicut dicit. Job. xxxvj. Deus magnus ꝛ vincens scientiã nostram. Item in ipso est longitudo eternissima Thob. xiij. Magnus es dñe in eternũ. Et sic ergo dico. ꝙ deus est maximus: licz magnitudo eius sit occulta. In sole eñ sunt duo que nobis sunt incognita ꝛ occulta. scz magnitudo ꝛ motus. Mator eñ est octies tota terra. qõ tamẽ nõ videtur. Citissime etiã currit. ꝛ tamẽ videt ꝙ in aliquo nõ mouet. Sic de nobis penitus duo de deo sunt ignota. s. sua excellentissima magnitudo. de qua dicit illud Job. xxxvj. Magnus deus ꝛ vincẽs sciẽtia nostrã. Stupebant aũt oẽs de magnitudine dei Luc. ix. Et sui motus. i. sue occulte prouidẽtie. ordinationis ꝛ sapiẽtie certitudo. Ista enim nobis non cognoscunt. sed ab oculis omniuz mortalium absconduntur. Quia sicut dicitur in ps. Magnus dñs ꝛ magna virtus eius: ꝛ sapientie eius non est numerus. Ubi deus ostenditur esse ma-

gnus principaliter quo ad tria. vicz. Quantū ad
Presidētie celsitudinē.
Efficacie fortitudinem.
Prouidentie certitudinē.

¶Primū ꝓbat honor imperatorius: qr magnus dns
Scōz vigor operatorius: qr
magna virtus eius Sed tertiū splendor ordinatorius:
qr sapientie eius non est numerus. ¶Dico ergo ꝙ iste
est magnus ꝓpter suā imperatiuā celsitudinē. qđ ostē
ditur cū dicit. Magnus dns. Iste est dns generalis nō
particularis. summus nō infimus: gloriosus nō vitio
sus. sicut em̄ dr in ps. Deus magnus dns: r rex magn⁹
sup oēs deos. Itē magnus ꝓpter operatiuā fortitudi
nem. Magna inq̄t virtus eius. sicut em̄ dr Job. xxvij.
Iste est magnus. fortitudine iudicio r iustitia. Ūñ de
ipso pōt dici illud Act. viij. Hec est virtus dei que dicit
magna. Et dñ dicit ꝟtus in generali. vt denotaret ꝙ ipe
est oēm dns ꝟtutē. oia ꝓspicies. Dēm em̄ hz ꝟtutē in
omni ꝟtute r pfectione magn⁹ est: qr. s. ipse est Magn⁹
Pietate.
Potestate.
Operatione.
Iurisditione.

Magnus dico in pietate: qr. s. ipse est
misericors gratiam infundendo. ps.
Quā magna multitudo dulcedinis
tue dne. De malo liberādo. ps. Mi
sericordia tua magna est sup me: r eruisti aiam meā ex
inferno inferiori. In celis premiādo ps. Magna sup celos
misericordia tua. Itē magnus in ptāte Hiere. x. Ma
gn⁹es tu: r magnū nomē tuū in fortitudine. Itē magn⁹
in opatione. Ūñ in ps. Magna opera dñi. exquisita in
oēs volūtates eius. Et possumus notare de magnitu
dine opez. s. de creatione mūdi. r de suis occultis iudicijs
r de assumptione carnis ꝛc. Iste em̄ fecit magnalia in
egypto mirabilia in terra chā. terribilia in mari rubro
Itē magnus in iurisditione: qr sicut dicit in ps. Ipse est
terribilis rex. magnus sup oēm terrā. Habet ergo ope
ratiuā fortitudinē. ¶Itē deus habet ꝓtiuā certitu
dinē: qđ ostendit cū dicit. Sapientie eius nō est nūer⁹.
dinē: qđ ostendit cū dicit. Sapientie eius nō est nūer⁹.
Ipse em̄ ꝟtute magnitudinis sapientie sue certissime
prouidet de oibus creaturis. Quia sicut dicitur Hiere.
xxvj. Ipse est magnus r incōprehēsibilis cogitatu: qr si
cut dicit Job. ix. Sapiēs in corde est r fortis roboze. Et
in ps. dicit. Dia in sapiētia fecisti: impleta est terra pos
sessione tua. Et sequit. Hoc mare magnū. Et sic igit pz
quō deus pluribus opationibus dicitur esse magnus.

¶Scōo dicamus. ꝙ est magnitudo virtutis perfecti. Ut
em̄ iustus dicit esse magn⁹: qr sicut res dicit esse magna
que habet suas naturales dimēsiones. s. longitudinem
altitudinē: que idez sunt. r latitudinē r profundū. Sic
vere ille dicit spūaliter esse magnus. qui habet ꝓfun
dum fidei. altitudinē spei. latitudinē charitatis. longi
dinē longanimitatis. Et breuiter stella efficit magna.
er magna aggregatione lucis: qr. s. stella nihil aliud est
ꝙ aggregatio lucis in suo orbe. que quanto plus abun
dauerit tanto stelle substantia maior erit. Sic ꝛe cha
rissimi: homo dicit esse spūaliter magnus. qñ magna
lucis abūdantia. i. magna ꝟtutū redundantia in ipso
fuerit aggregata. Magna em̄ lucis. i. virtutis aggre
gatio: causat magnitudinē stelle. i. magnitudinē viri iu
sti. Et sic homo dicit illa stella magna ardens sicut fa
cula. de qua dicit Apoc. viij. Homo em̄ est sicut arbor:
que ꝙis in principio fit herba modica tamē crescēdo
ptinue efficit arbor magna. Et etiaz sicut fluuius: qui
ꝙis fit in principio riuus paruus: qr tamen continue
crescit per aggregationē aquaz. finaliter efficit magn⁹
valde. Et etiā sicut dies: que ꝙis in principio fit ob
scura ptinue tamen crescēdo magnā recipit in meridie
claritatē. Quia ꝛe charissimi: ꝙis homo in principio
fit obscurus per ignorantiā: sitz modicus per virtutū
carentiā: qua tamē aqua gratiaz r virtutū in ipso con
tinue aggreganf. ita ꝙ semp de virtute in virtutē crescit
r augumentat: ipse finaliter efficit valde magnus: r in
perfectionis r virtutis magnitudine gloriosus: sicut de
ysaac dicit Gen. xxvj. Mō ibat ꝓficiens atz succrescēs
donec magnus vehemēter effectus est. Et ꝛe magnus
efficit homo iustus intus in corde per gratiaz accumu
lationē: exterius in conuersatione per bonoz opez execu
tionem: longe inter alios per bone fame diuulgationē:
sursum in paradiso coā deo r angelis per glorie acqui
sitionē. Ita ꝙ breuiter de magnitudine viri iusti potest
exponi illud Luce. i. Hic erit magnus r filius altissimi
vocabitur. In quibus verbis ostenditur. ꝙ viri iusti tri
pliciter fiunt magni. videlz Per
Virtualē perfectionē.
Talem promotionez.
Eternalez prelationem

Primū ꝓbat nobilis natu
ra. Filius inquit altissimi.
Scōm seculi pfectura. Vo
cabit inquit. Sed tertiū gloria futura. Hic inquit ma
gnus erit. Tripler est igit magnitudo viri iusti scz
Virtualis.
Temporalis.
Eternalis.

¶Magnus ergo est vir iustus ꝟtuali
ter. per perfectionē. qđ ostendit cū dici
tur. Filius. i. imitator altissimi. Res ei
dicit esse magna: que magne rei assimilat r conforma
tur. Sic vere iustus pōt dici magnus: qui altissimo deo
r maiori r maximo per imitationē in virtutibus r con
ditiōibus inq̄tū est possibile coaptat. Filius inquit al
tissimi. Ut sic possit dicere illud Thob. v. Ego sum aza
rias ananie magni filij. Ut r sic respondeat illud. qđ se
quit. Et magno genere es tu. Tales sunt virtualiter ma
gni: qr. s. sicut teste Isi. Regiones frigide nutriūt homi
nes magnos. sicut ptz de Europa respectu aliarū terraz
Circa mare rubrum etiā dicunt crescere maxime arbo
res ꝓm eundē: licet circa alia arbores nascunt generali
ter parue valde. In yndia etiā dicit esse genus hominū
maximoruz. qui nullis doloribus affliguntur: qui nec fri
gus: nec calorem: nec aliquam infirmitatē patiuntur.
quoz corpora ad quinqz cubitos protendunt. Gigates
etiam in mundo fuerūt. qui maximā corporis magnitu
dinem habuerūt. Quedā sunt animalia valde magna:
r ab aliis quantitatibus disparia. sicut est elephas in
ter gressibilia. inter natatilia cete r balena draco r cro
codillus inter reptilia. Iste igitur creature charissimi:
significant viros perfectos. qui gratijs r ꝟtutibus au
gmentati sunt. Insup r super alios in scientijs r mori
bus r vita r fama valde magni. sicut de Job dicit Job.
j. ꝙ erat vir ille magnus inter oēs orientales. Isti cū di
cuntur esse in frigida regione diuini timoris. plantati
sunt circa mare rubrum diuini amoris quinqz cubitos
habent. i. quinqz sensuū custodiā per discretionē: nulli
doloz subiacent. per patientie perfectionem: gigantes
sunt per fortitudinē. elephantes per mititudinē. Et bre
uiter de illis pōt dici illud Baruc. iij. Ibi māt fuerunt
gigantes nominati illi qui ab initio fuerūt statura ma
gni scientes bellū. Et sic igit pz quō isti sunt magnivir
tualiter per perfectionem. Ūñ nota ꝙ isti sunt magni
In sapientia.
In eloquentia.
In famositate.
In benignitate.

Dico in sapiētia: qr sicut dicit. iij.
Reg. x. Magnificatus est rex sa
lomon super oēs reges diuitijs
r sapientia. Itē in eloquentia: di
cens illud prouer. viij. Audite me qm̄ de rebus magnis
locutura sum. Aperiant labia mea vt recta pdicēt. Itez
in famositate. Ūñ in ps. In israel magnū nomen eius.
Itez in benignitate. Ps. Misericordia tua magna est
super me. Patz igit ꝙ isti sunt magni per perfectionez
virtualiter. ¶Deinde dico ꝙ boni quandoqz fiunt ma
gni temporaliter per promotionez. Et ista magnitudo
ostendit cū dicit. Vocabit: qr. s. bonos r iustos vocant sepe
a deo ad magnas r altas dignitates. Ūñ Mat. v. Qui
fecerit r docuerit sic homines. hic magnus vocabit in
regno celoruz. Ille em̄ que regionē obtinent inter apes
sunt pre alijs magne valde. Quia vere: qui ad regiones.
r dignitatum promo
uentur: pre ceteris magni in virtutibus esse tenentur.
Quia sm̄ vegetium. Tunc respublica bene agitur: quā
do non potest esse maior: nisi qui melior. Isti ergo sunt
magni temporaliter per promotiones. ¶Denicz dico.
ꝙ boni fiunt magni eternaliter per prelationez. vel per
fruitionem. Res enim superioris pre ceteris sunt majo
res. Patet: quia minor stella maior dicitur esse tota ter
ra: r ideo tunc boni r iusti erunt maritimi: quando sur
sum in paradiso erūt perpetuo collocati. Et hoc ostenditur

ditur cum dicit. Hic erit magnus. Istud em̄ vocabulū
erit: signat inuariabilem statum: quia scz ꝟbuz erit sub
stantiuū. signat tempus non presens. nec preteritū sed
futurū: r signat magnitudinē glorie eterne. quā habent
in patria beati: que scz inuariabilis r eterna perseverat
r que nō est in presenti tempore. sed expectat in futuro.
Ūñ Aggei. ij. Magna erit gloria domus huius. Patz
igitur charissimi quō vir iustus pōt triplicē bonā ma
gnitudinē obtinere. videlz virtualē temporalem r eter
nalem. Et sic iaz visum est de magnitudine summi crea
toris: r de magnitudine iusti viatoris. ¶Tertio viden
dum est de magnitudine vani peccatoris. Peccatores
em̄ sunt magni in hoc seculo. per prosperitatē tempora
lem. Inter mulos em̄ femine masculis sunt maiores.
qō facit scz carentia cōceptionis. Materia em̄ humoꝝ
in mulabus nō conuertit in conceptū qr scz nunq̄ con
cipiūt: ideo conuertit in corporis augmentū. Sic mun
di peccatores nunq̄ concipiūt: nec facūt aliqu ē fetuz
bonoꝝ opez. hinc est ꝙ materia suoꝝ bonoꝝ tempora
lium per alimenta non emittit sed in eis retinetur. r sic
exinde magnitudo diuitiaz generat. r status ipsoꝝ su
per alios augumentatur. Isti sunt sicut serpentes qui
sunt in yndia. de quibus dicit Plin. Mō in yndia sunt
serpentes ita magni. ꝙ ceruos r thauros transglutiūt
totos viuos. Ūñ narrat. ꝙ regulus imperator quendā
serpentē iuxta fluuium biagadam cum machinis r ba
listis occidit. qui centum viginti cubitos in magnitu
dine cōtinebat: sicut pellis r maxille que per magna tē
pora ante quoddā templū rome fuerunt suspense diu
cide declarabant. Tales serpentes charissimi sunt ho
die multi mali. qui in hoc seculo sunt ita magni. in po
tentia. r scientia: r in substātia r in fama ꝙ non est qui
possit eorum malicijs obuiare. Sicut ptz de magnis vi
uitibus vsurarijs aduocatis officialibꝫ r balliuis: qui
ceruos. i. pauperes nobiles thauros. i. pauperes agri
colas per rapinas r vexationes transglutiunt. r consu
munt. Istos ergo finaliter imperator deus per mortez
vulnerabit r occidet. r pellem sue temporalis substātie
ab eis auferet atz tollet. Et ideo de talibus sic magnis
serpentibus dicit Apoc. xij. Ecce inquit draco magnus
rufus: trahebat ad terram cauda sua tertiā partem stel
laz celi. Et dicit de isto dracone. ꝙ habebat multa capi
ta: multa cornua: multa dyademata. Draco iste charis
sime signat tales magnos r potētes peccatores: qui per
prosperitatem sunt magni: per maliciam sunt rufi. per
falsitatem sunt cauda ti: per superbiam cornuti. per di
gnitates sunt dyademati. per diuersa officia pluribus
capitibus. idest magistris r fautoribꝫ capitaneis sunt
adunati. Isti ergo stellas de celo cauda ad terram tra
hunt. quando malicijs vel rapinis viros bonos ad pau
pertatem deducunt: r quādo claritatē sui status eis au
ferunt: r eos ad statū infimū detrahunt r impellunt.
Talibus ergo cōminatur dns Ezec. xxix. Ecce ego ad te
draco magne qui cubas in medio fluminum ꝛc. Et sic
igitur patz de magnitudine, bona r mala sufficit.

Maiestas. Cum maiestas dicatur a maiori
statu seu statura ita ꝙ maiestas ni
hil aliud sit ꝙ maior r stabilior status: inde est ꝙ ma
iestas idem est. ꝙ status: maioritas: excellentia magni
ficentia vel potestas. possumus distinguere ꝙ est dare
Maiestatem
Numinis gloriosi.
Dominis virtuosi.
Culminis preciosi.
Agminis vitiosi.

Prima est metuenda.
Secūda est diligenda.
Tertia est honoranda.
Quarta est euitāda.

Dico ergo primo. ꝙ inuenitur maiestas numinis.
gloriosi. Et ista est maiestas diuina. que scilicet est subli
mis r gloriosa. r omnibus considerantibus timorosa.
Quia procerto qui maiestatem r gloriam diuinam cō
siderat: ipsam miratur: metuit r formidat. Unde Esa.
ij. ca. Introibunt inquit in speluncas petraz in voragi
nes terre a facie formidinis dñi. r a gloria maiestatis ei⁹.
Et nota hic si vis ꝙ potestas glorie diuine
Est inscrutabilis r mirabilis.
Est honorabilis r spectabilis.
Est formidabilis r terribilis.
Est delectabilis r amabilis.

Est dico inscrutabilis
propter profunditatē
q. s. nullus intellect⁹
sufficit investigare quā
ta sint diuine essentie: prouidentie r scientie. longitu
do: latitudo sublimitas r profundum. Quod bene figu
ratum fuit Exodi. xl. vbi dicitur. Mō moyses non pote
rat ingredi tectum federis nube operiente omnia r ma
iestate dñi corruscante. Quia reuera tāta est nubes hu
mane ignorantie: r tanta est obscuratio r claritas diui
ne magnificentie. ꝙ nullus est qui tectuz federis possit
intrare: hoc est dictu: peruenire ad certitudinez ipsius
noticie r scientie. Et hoc est qđ dicit Prouerb. xxv. Mō q
scrutator est maiestatis opprimet a gloria. Aduerte tñ
ꝙ sicut licz in sole sit motus imperceptibilis: r claritas
intueri impossibilis splendor tamē r maiestas ipsius
mediante nube vel speculo nobis contemperant r osten
duntur. Sic reuera mediante nube carnis hūane: quā
ꝛpus assumpsit: r speculo veteri virginalis in quo reful
sit maiestas r gloria istius solis. scz dei nobis fuit con
temperata r in hoc mūdo mirabiliter declarata. Ūñ de
beata incarnatione pōt dici illud. qđ scribit. j. Paral.
vij. Maiestas dñi impleuit domū dñi. Et. ij. Mach. ij.
Apparebit maiestas dñi. Unde etiam de beata virgine
dicit Sap. vij. ꝙ ipsa fuit candor lucis eterne r speculū
sine macula maiestatis dei. r nos regratiando dicamus
illud Deut. v. Ecce ostendit nobis dñs deus noster ma
iestatē r magnitudinē suā. vocē eius audiuimus de me
dio ignis: r ꝓbauimus hodie ꝙ loquente deo cū homine
viuerit homo. Verūtamen ꝓcul dubio est aduertendū.
ꝙ sicut dicit Mume. xiij. Multi fuerunt de filijs israel
qui viderant maiestatē dñi in deserto: r tamē hoc non
obstante ipsi inobedientes fuerūt: r ipsum multoties
per trangressionē decalogi tentauerūt. r ꝓpter hoc in
deserto perierūt nec terrā ꝓmissionis intrauerūt. Dēs
iquit homines qui viderāt maiestatē meā r signa que
feci in egypto in solitudine. r tentauerunt me iam per
decem vices: nec obedierunt voci mee. non videbūt ter
ram ꝓ qua iurauī patribus eoruz. Sic reuera dico de
nobis miseris xpianis: qui maiestatē dei in carne latē
tem. r in egypto hoc est in mundo signis r miraculis
coruscantem fide vidimus r videmus: qui tamen per
diuersa vitia r per decē vices. i. per trangressiones decē
mandatoꝝ ipsum contemnimus: nec voci ipsius obedi
mus. Seclusionem ab introitu gloie paradisi merito
formidare debem⁹. Ūñ Thob. xiij. dicit. Mō deus ost ē
dit maiestatē suā in gentē peccatricē. Patz ergo ꝙ maie
stas diuina est inscrutabilis ꝓpter ꝓfunditatē. ¶Itē B
dico. ꝙ ipa est honorabilis ꝓpter auctoritatē. Hōne an
tiquitus reges r principes inducbant purpura: corona
bant dyademate. decorabant sceptro: sublimabant in
throno. associabant lictoribus. armabant securibus. r
magnificabant falcibus. sicut de imperatoribus r ꝓtuli
bus romanis dicitur per tyburtinū. r hoc ficbat vt ipso
rū clarior appareret maiestas: r vt ab alijs honorarent
r in reuerentia haberent. Decet em̄ maiestatez maioꝝ
pre alijs clarefcere. vt. s. eā ipa magnificentia li status
sui discant subditi superiores honorare: r eisdē humiliter
obedire. Mō etiā in regē apūz satis ostendit qui quadā
natura maiestate refulgens. maior r augustior. ceteris
reperit. Igitur multo fortius maiestas diuina debz ce
teris maior eē: r cūctis honorabilior apparere. Dilata
si vis Luc. xx. Videbūt filiū hois venientē in nubibus
celi cū potestate magna r maiestate. Igit ista est hono
rabilis ꝓpter auctoritatē. ¶Item diuina maiestas est
formidabilis propter seueritatem. Et reuera ad iudicē
quando exercet actū iudiciarij maxime aliquos ipios
puniendo spectat ꝙ seueritate ostendat ad finē ꝙ qui
libet ipm timeat: r ꝙ pre timore maiestatis illius a ma
lo quilibet resipiscat. Istud aurē facient dñs in iudicio.
Quia sicut dicitur Mat. xxv. Cum venerit filius homi
nis in maiestate sua r omnes angeli eius cum eo. tunc
dicet his qui a simistris sunt. Ite maledicti in ignē eter-

num. De terrore etiam ipsius maiestatis dicitur in ps. Vox domini sup aquas: deus maiestatis intonuit. Et Hester. xiij. Nō est qui resistat maiestati tue. Igit ista est formidabilis propter sceritatem. ¶ Item diuina maiestas est delectabilis propter benignitatē: seu propter futuram felicitatem. Maiestas eñ regia vel papalis delectabilis ⁊ amicabilis est seruitoribus ⁊ familiaribus suis. licet sit formidabilis inimicis. Sic vere maiestatis gloria diuine sanctis erit delectabilis. Iz damnatis sit terribilis. Unde apostolis ꝺr Matth. xix. Cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue. tunc ⁊ vos sedebitis cum eo ꝛc. scz in paradiso vbi erit vobis gloria sempiterna. Juxta illud Esaie. lx. Domū maiestatis mee glorificabo. Uñ de quolibet beato potest dici illud Baruch. v. Adducet aūt ꝺus cum scz beatum cū iocunditate in lumine maiestatis sue cū misericordia ⁊ iustitia que est ab ipso. Sic ergo patz: quō maiestas dei est: delectabilis: formidabilis: honorabilis: inscrutabilis. Sic ergo dico. ꝙ in scriptura reperitur maiestas nimis gloriosi. Et hoc est primū principale. ¶ Scōo principaliter dico ꝙ inuenit maiestas hominis virtuosi. qz reuera sicut lumen in lucerna exterius causat resplendentiam luminosam. quę. scz illuminat circumstantem. Sic lumē virtutū qñ latet in corde hominis ꝛ tuosi solet quandā maiestatē, moꝝ. ⁊ quandā honestatis refulgentiā exterius in gestu ⁊ habitu generare. que totā solet patriam bonis exemplis ⁊ documentis illuminare. ⁊ intuentiū oculos delectare. Figuratus in illo angelo de quo Apoca. xviij. ꝙ terra illuminata est a gloria eius. vt de talibus dicit illud Luce. ix. Erant aūt moyses ⁊ helyas visi in maiestate. Ista igit est maiestas hominis virtuosi. ¶ Tertio principaliter dico. ꝙ inuenitur maiestas culminis mōtuosi. scz maiestas boni principis vel prelati. vt de quolibet tali exponatur illud Eze. xliij. Israel ingrediebat per viam orientalem. vox erat ei quasi vox aquaꝝ multaꝝ ⁊ terra splendebat a maiestate eius. Quia reuera bonus prelatus intrat sancte. scz per viam orientalem. Predicat aīte. qz vox eius sicut aquaꝝ multarū. Uunt honeste: qz terra. idest tota patria splendet a maiestate ipsius. Est igit maiestas culminis pretiosi. ¶ Quarto dico. ꝙ inuenitur maiestas turbinis vitiosi. scz maiestas malorum principum ⁊ prelatoꝝ que est hodie in magna reputatione ⁊ potentia: sed finaliter erit in magna desolatione et tristitia. Ad qō exponē illud Act. xix. Magne dee dyane templū in nihilum deputabitur. ⁊ destrui incipiet maiestas eius Et sic patz quomodo quadruplex est maiestas scz malorum. maioꝝ. iustoꝝ atq; deorum ꝛc.

Maior. Maius. Nota ꝙ maioritas accipit in bono ⁊ in malo. In malo enim signat excellentiam statuum virorum peccatorum. In bono vero designat maioritatem dei ⁊ hominum perfectorum. ¶ Notemus ergo ꝙ est quedam maioritas Cunctis

Mobilior. Utilior. Jnanior. Deterior. Asperior.

¶ Primo ergo dico. ꝙ nos inuenimus in scriptura quandā maioritatē cunctis nobiliorem. Et ista est maioritas dei. qui scilz est maior omnibus creaturis. similis soli. qui maior est omnibus luminaribus quantitate: claritate potestate motus velocitate ⁊ uniformitate. Maiorē eñ uniformitatem habet in motu ꝙ aliq. qz. scz efficit retrogradus qō tamen nulli alij planete est concessum. Sic ꝺe deus est maior omnibus creaturis ꝑpter quantitate sue infinite dimensionis. ꝑpter virtutē sue inuicte ꝺnationis. ꝑpter celeritatē sue limpide cognitionis. ꝑpter velocitatē sue actiue operationis. ꝑpter uniformitatez sue ꝺordinate pfectionis. Iste eñ nunq; efficit retrogradus. i. defectuosus. sed semp directe ⁊ iuste ordinate ⁊ sancte in suis actibus pfectinus Deus ergo dicit maior In

Scientie limpitudine. Potentie plenitudine Essentie magnitudine

¶ Dico in scientie limpitudine. Unde ipe est sicut aqua que maiorem habet in visu limpitudinem claritatis. Unde de ipso. potest dici illud. iij. Reg. x. Maior est scientia tua ꝙ rumor quē audini. Dico etiam in potentie plenitudine. Unde ipse cō paratur rinoceronti. cuius fortitudo maior alijs animantibus vniuersis est. Unde de ipso potest dici etiā illud Señ. xlix. Tu fortitudo mea. tu principium doloris mei. prior in donis maior in imperio. Dico insuper ꝙ maior est in essentie amplitudine. similis elephanti. qui in corpore maior est omnibus animalibus huius mundi. Unde ipse. pōt dicere cuilibet illud. ij. Reg. xix. Decem partibus ego maior sum. Et bene concludit sapiens Eccli. xliij. Exaltate ꝺnm ꝙtum potestis. maior est eñ omni laude. Jnuenimus igitur in scriptura quādam maioritatē cunctis nobiliorem. ¶ Scōo dico. ꝙ nos inuenimus in scriptura quandam maioritatē cunctis vtiliorē. Et ista est illa qua boni per aggregationē meritorum fiunt alijs meliores. Quanto enim conchilia marina maiorē haustū roris recipit: tāto maiorem margarita inse concipit. Sic vere: ꝙ viri iusti maiorē haustū roris gratie ⁊ scientie in se recipiunt: tanto maiorem margaritam. i. maiorē sanctitatem ⁊ bonitatem concipiunt ⁊ acquirunt. Isti eñ sunt similes stellis que minime esse videntur. ⁊ tamen maiores tota terra esse a philosophis asseruntur. Sic vere sancti in hoc mundo creditur esse minimi. quia. scz sua spiritalis magnitudo non apparet hic. quia videlicz nihil inter alios reputantur. ⁊ tamen in rei veritate apud deū ceteris sunt maiores ⁊ maioribus ꝛtutibus sunt pleniores. De quo dicitur Matth. xj. Qui minor est in regno celoꝝ maior est illo. Et ideo dicit Mat. xviij. Quicunq; humiliauerit se sicut paruulus iste: hic maior est in regno celoꝝ. De beato iohāne ceteris humiliore dicit Mat. xj. Nō inter natos mulierꝝ nō surrexit maior iohāne baptista Et breuiter istud est verꝝ. ꝙ sicut animalia maiora sunt animalia maiora sunt vt cōmuniter mitiora ⁊ humiliora. sicut ptz de elephantibus. ⁊ de magnis equis. Juxta illud Eccli. iij. ꝙto magnus in omnibus es tanto humilia te. Sic vere illi qui sunt maiores in bonitate ⁊ in dignitate. debent ceteris esse mitiores humiliate ⁊ benignitate Matth. xx. Quicunq; voluerit inter vos maior fieri. sit minister vester. Ubi nota ꝙ tales qui bonitate vel dignitate sunt maiores. debent habere. Jn statu autoritatem. Maior inquit. In Corde humilitatem. Minister inquit. In factis vtilitatē. Uester inquit. Rex eñ apūꝑm doctores est corpore grandior. animo mitior. qz nunq; pungit. fructu vtilior. Jnuenimus igitur maioritatem cunctis vtiliorē. ¶ Tertio inuenimus maioritatem cunctis inaniorem. Et ista est illa quā habent in hoc mundo diuites ⁊ potentes. qui diuitijs ⁊ honoribus ceteris sunt maiores. Inter araneas eñ ꝺm Plinium femelle maiores sunt ꝙ masculi. Arbores etiam que sunt infructuose sunt maiores ꝙ domestice vel fecunde. In locis etiam humidis ⁊ palustribus solent maiores arbores crescere ꝙ in locis aridis atq; siccis. Quia ꝓcerto charissimi loquendo spiritualiter illi in hoc mundo ceteris paribus diuitijs ⁊ honoribus sunt maiores qui sunt femine per fragilitatem: qui sunt infructuosi per iniquitatē. qui sunt palustres per carnalitatez. Isti eñ figurant in illis de quibus dicit Mat. xi. Disputauerunt in via quis eoꝝ maior esset. Sed ꝓcerto illi qui ꝙ paupertatē sunt ficci. illi qui per bona opera sunt fructiferi. illi qui per strenuitatez sunt masculi. tales dico in mūdo nō sunt hodie maiores: sed in diuitijs ⁊ honoribꝰ sunt minores ꝙ⁹ quantū ad peū in gratijs ⁊ virtutibus sunt maiores. Ita ꝙ propze de eis possit bodie intelligi illud Gen. xxv. Due gentes et duo populi sunt in vētre tuo. maior seruiet minori. Cum eñ in vtero huius mundi sint due gentes. ꝑ. boni qui in virtutibus sunt maiores: ⁊ mali qui in virtutibus sunt minores: istud tñ sepissime videmus ꝙ maior seruiet minori. ⁊ melior deteriori. ꝙ⁹ scriptura dicat Job. xxj. Non est seruus maior dño suo. Jnuenimus ergo maioritatē cunctis inaniorē. ¶ Quarto inuenimus in scriptura maioritatez

maioritatem cunctis deteriorem. Et ista est maioritas vitioꝝ. De qua Gen. iij. dicit cayn. Maior est iniquitas mea ꝙ vt veniā merear. ¶ Quinto inuenimus maioritatem cunctis aspertorem. Et ista est maioritas tormentoꝝ quā in inferno sustinebunt illi qui in hoc mūdo habuerūt maioritatem bonoꝝ. De qua Jac. iij. Molite plures magistri fieri fratres mei. scientes quoniaz maius iudiciū sumitis. Et hec dicta sufficiant de Maioritate. Vide supra de magno.

Malicia. Nota ꝙ malicia idē est ꝙ cauta ⁊ deliberata fallacia. Sunt igit malicio
si illi qui sub fictione ⁊ palliatiōe alicuius boni sciunt malum alijs procurare. Similes enīz sunt serpentibus amphibenis. de quibus dicit Jsid. ꝙ habent duo capita. vnū videlicet in principio ⁊ aliud in fine. vnuz in suo loco ⁊ aliud in cauda. et tamen vtroq; capite mordent. vtroq; ore venenum effundunt. Sic vere tales duplici capite. idest duplici intentione sunt muniti. Habēt eñ in principio vnum caput intentionis. ⁊ ista est ad decipiendum: simulandum. fingendum ⁊ adulandum. Habent vero aliud caput intentionis in cauda. idest in fine. ⁊ istud est ad nocendum. inuenendum ⁊ iniuriādum. Quia scz prima intentio malicioſi est vt decipiat secunda est vt nocear ⁊ inficiat. Unde de talibus malicioſis capitibus dicit. iij. Regū. ij. Reddet ꝺns malicia tuam super caput tuum. Et Eccli. ix. Corda filiorum hominum implentur malicia. Quia sicut videmus ille qui magis est malicioſus reputatur amplius glorioſus: Quibus tamen dicit in ps. Quid gloriaris in malicia qui potens es iniquitate? Diligunt eñ homines maliciam super benignitatem. iniquitatem magis ꝙ loqui equitatez. quia scit dicitur Señ. vj. Uidit deus ꝙ multa malicia erat in terra omnis enim caro corruperat viam suam. Nos igitur faciamus iuxta consiliū scripture Biere. iij. vbi dicit. Laua a malicia cor tuuz vt munda fias. ¶ Circa quod nota ꝙ nos debemus laborare a malicia corda nostra multiplici ratione. qz scz Ueritatis rectitudini contrariatur.

Proximoꝝ quietudini insidiatur.

Infernali mestitudini consociatur.

Istud est eñ verum ꝙ peccatum malicie obijcitur animorum simplicitati. opponitur proximoꝝ vtilitati. supponitur infernoꝝ penalitati. Primū habet in ingressu Sed scōm in ꝓgressu. Sed tertiuz in egressu. ¶ Primo igitur dicamus ꝙ malicia est fugiēda quia tollit in ingressu animoꝝ simplicitatem. Ueritas eñ: innocentia ⁊ simplicitas per maliciam tollitur. quia ista fidēnuicem contrariantur ⁊ opponunt. sicut benc innuit apostolus. j. Coꝝ. v. Non in fermento inquit malicie ⁊ nequicie. sed in azimis sinceritatis ⁊ veritatis. Simplicitas eñ. innocentia ⁊ veritas habent in se quandā inflexibilem rectitudinem qua scilz nesciunt aliud facere ꝙ cogitare. aliud dicere ꝙ sentire. aliud exterius ꝙ interius machinari. sciunt eñ ꝙ homo in scriptura maledicitur: qui duabus vijs terrā ingreditur Eccli. ij. Sed ꝓcerto malicia istis est opposita. quia scz vnū habent in corde ⁊ aliud in ore. vnū habent in conscientia ⁊ aliud in apparentia. quia sicut vulpes incedit claudicādo serpens tortuose ⁊ nō recte gradiendo: ⁊ ideo dicit anguis eo ꝙ anguloſe incedat sic malicioſi in omnibus factis suis a simplicitate ⁊ rectitudine solent continue peniare. ⁊ tortuoſe ⁊ fallaciter ambulare. Teste eñ Richardo. Malicia est spontanea ⁊ deliberate prauo animo: malo cognito consentire. Beatus etiā Augustin⁹ in quadam epistola dicit. Nō malicia est cum moribus deceptoꝝ veritate palliata proprijū commodū vel alterius incōmodum attenditur. Quia proculdubio tales sub pallio fallaꝝ palliationū semper intendunt propriam vtilitatē vel alienū incommodū procurare. Sauta eñ lacerta est minima cuius venenū ante interficit ꝙ doloz sentiaſ. Mvere multi sunt ita malicioſi ꝙ ita sciunt venenū sue malicie infundere ꝙ nō percipitur. vñ venit itaq; homo damnū incurrit. de cuius tamē malicia nō aduertit Jsid. Etiā dicit ꝙ sunt quedā serpētes ita parui. ꝙ vix possunt videri. ⁊ tamē contra venenū ipsoꝝ non potest remediū inueniri. Quia proculdubio charissimi venenū malicie non solum abūdat in magnis. sed etiā in paruis ⁊ pauperibus. Sicut eñ dicitur Eccli. xvij. Pessima paupertas in ore impij. Ista eñ sunt minimi in statu ⁊ substantia ⁊ tamē quando possunt maximi sunt in malicia. Quia sicut dicit Crisoſt. super Matheuz in omelia de herode: licz pulli serpentuz sint in corpore breuiores. in venenī tamē malicia sunt equales. Sic ergo patet ꝙ malicia fugienda est: quia tollit in ingressu animoꝝ simplicitatez. ¶ Secundo tollit in progressu proximoꝝ vtilitatē. Ad hoc eñ ordinatur malicia peruersoꝝ: vt alijs inferant caute sine deprehensione nocumentū. Unde eñ in omni genere maloꝝ. ꝙ per malicioſas seductiones: palliationes ⁊ falsitates ledunt ⁊ decipiunt vniuersos. Patet in vsurarijs qui sub specie mutui, malicioſe per septimanas vel dies depauperant, generantes. Patz in malis iudicibus qui sub specie iustitie malicioſe decipiunt siue diripiunt innocentes. Patz in luxurioſis: qui sub specie amicicie malicioſe decipiūt iuuēculas assistentes. Malicioſi eñ similes sunt leonibus. qui malicioſe inter ramos ⁊ arbores se occultāt vt ex inspērato bestias rapiant ⁊ occidant. similes etiā cerasti serpenti. qui corpus serpētinū abscōdit. cornua vero arietis ostendit. ⁊ dum animalia non cauent ipsa inuenenat ⁊ inuadit. Similes etiā sunt hyene que fingens voczs humanā ad exeundū exterius malicioſe canes provocat. vt eoꝝ carnibus laute viuat. O quanta malicia vtitur aranea ad muscas capiendū cattus ad mures rapiendū. vulpes ad cornices ad se attrahendū. ⁊ ad gallinas devorandū. lupus ad oues decipiendum ⁊ comedendū. Sic proculdubio mali in hoc mundo in executione suoꝝ maloꝝ operū malicijs ⁊ cautelis vtūtur ⁊ vnū fingentes ⁊ aliud intendentes bonis ⁊ innocentibus inuriantur ⁊ cū viribus non valent. alijs per maliciam dñantur. Sicut eñ dicit Joel. iij. Multiplicata est malicia populi mei. De malicia vero loquitur Gre. in moralib⁹. dicēs. Aliens inquit prauo semper in labore est quia aut mala molit que alijs inferat. aut timet ne sibi ab alijs inferantur. Et quicquid cōtra ꝓximos cogitat. hoc ꝓcta se existimat cogitari. Fugienda est ergo malicia. qz tollit in progressu ꝓximoꝝ vtilitatem. ¶ Tertio quia acquirit in egressu tormentoꝝ penalitatem. Malicia eñ et in ꝓsenti ⁊ in futuro tormēta meretur. Uidemus eñ ꝙ malicia humana non pōt diu latere immo finaliter a deo detegit: ita ꝙ malicioſi penaz ⁊ infamiā consequuntur ꝝ⁹ sus. Temporibus peccata latent ⁊ tempore patent. Uñ. puer. xxvj. Qui opit odium fraudulenter reuelabit malicia eius consilio. Et. j. Regū. xij. Si perseueraueritis in malicia ⁊ vos ⁊ rex vester peribitis. Sed de hac vide. s. de ypocrisi. Bene ergo docet apostolus. j. Coꝝ. xiij. nolite pueri effici sensibus. scz malicia paruuli estote ꝛc. Vide infra de sapientia mundi. Item de malicia dyaboli. Et infra de tentatiōe. ⁊ de decipere. ⁊ de duplicitate ꝛc.

Maledicere. Maledictio. Maledictus. Nota ꝙ ꝙ⁹ nomen maledictionis ponat multipliciter in scriptura quia tamen pauce inueniuntur figure et auctoritates et exempla. ideo sub breuiloquio pauca dicam. ¶ Notemus ergo ꝙ maledictio accipitur in scriptura ꝑ o

Verbali execratiōe. Penali imprecatione. Finali condemnatione.

¶ Primo dico ꝙ quidam maledicunt per verbalem execrationem. Et sic maledictio nihil aliud est ꝙ verbalis iniuriatio vel diffamatio. ficut dicit. ij. Mach. x. de illis qui erant in presidio qui machabeo maledicebant ⁊ sermones nephandos tractabant. Uñ de peccatore dicit in ps. Cuius maledictiōe os pleū est ⁊ amaritudine ⁊ dolo. qō tñ sancti nō debent timere. Juxta illud Mat. v. Beati estis cū maledixerint vobis homines. Quia sicut dicit Deut. xxiij.

Deus vertit maledictiones malox in benedictionē bonorum. ¶ Secundo dico. q quidā maledicunt per penalē imprecationē sicut de Josue ōr Josue. vj. Imprecatus est iosue dicēs. Maledictus vir q̄ edificauit iericho Et sic contra legis trangressores facte sunt in lege maledictiones. i. penax imprecationes. sicut Deut. xxvij. dicit. Maledictus homo qui facit sculptile. Maledictꝰ qui transferet terminos proximi sui. Maledictus qui errare facit cecum. ⁊ sic de aliis infinitis. sicut apparet ibidez. Peccatores enī trangressores a deo sunt maledicti. ⁊ penis temporalibus ⁊ perpetuis subiugati sicus enī que non habebat fructus sed folia fuit a dño maledicta. que statim ōr aruisset folioxq; pulchritudinē amisisse sicut dicit Mar. xj. Quia p certo illi qui in hoc mūdo non habent nisi folia verboxq; ⁊ nō fructus operx a deo maledicunt contemnunt. ⁊ reprobant. ⁊ finaliter ad aridatē tribulationis ⁊ mortis condemnant ⁊ subiugant. Et nota q̄ a deo sunt maledicta omnia genera peccatox inter quos spiritualiter continentur scz

Malicioſi. ¶ Dico ergo. q̄ maledicit deꝰ malicioſos. Et hinc est q̄ serpenti qui
Inuidioſi. erat callidior cūctis animantibus
Luxurioſi. terre dictum est Gene. iij. Quia fecisti hoc. idest quia hominem dece
Deſidioſi. pisti. maledictus eris super omnia
Inſidioſi. animantia terre. ¶ Itez maledicit
Ambitioſi. inuidiosos. Jdeo cayn qui pre inuidia occiderat Abel
Iniurioſi. fratrem suum dicitur Gen. iij. Maledictus eris super terram. ¶ Item maledicit luxuriosos. Unde Deutro. xxvij. Maledictus qui dormit cum vxore patris sui maledictus qui dormit cum sorore sua ⁊c. ¶ Item maledicit desidiosos. Unde Hiere. xlviij. Maledictus qui facit opus dñi fraudulenter vel negligenter p̄m aliam literam. ¶ Item maledicit inſidiosos Mala. j. Maledictus dolosus ⁊c. ¶ Itē maledicit ambitiosos ⁊ isti sunt illi qui sursum pendent. ⁊ anhelant ad culmen dignitatum ⁊ officiox. De quibus dicit Deutro. xxj. Maledictus a deo qui pendet in ligno. ¶ Item maledicit iniurioſos. quia sicut dicit Eccli. xxviij. Susurro ⁊ bilinguis maledictus. multos enī turbauit pacē habentes. ¶ Et nota q̄ illi qui semper habent os apertū ad iniuriandum detrahendū diffamandū ⁊ maledicendū sunt a deo maledicti. sicut dicitur Gen. xxvij. Qui maledixerit tibi: sit ille maledictus. Serpens enix cuius lingua propter veneni maliciam semper agitatur ⁊ mouetur. fuit in principio a deo inter animantia maledictus: sicut habetur Gen. iij. Ad denotandū q̄ illi qui ita sunt venenosi. serpentini ⁊ peruersi q̄ lingua eox semper mouetur ⁊ agitatur ad maledicendū. contradicendū detrahendum ⁊ iniuriandum a deo sunt maledicti. ⁊ ab ipso p̄e ceteris reprobati Gen. xij. Maledicam maledicentibus tibi. Et procerto tales maledicti sunt valde reprehendendi: quia sicut inuenitur in scriptura. Maledicta malox. maledicta bonox: maledicta malorum possunt aliquotiens operari. De maioribus enī patz quia antiquitus multum timebatur maledictio parentum ⁊ multū appetebatur benedictio eox. Cham enī maledictus a Noe populos genuit ignobiles ⁊ maledictos Sem vero ⁊ iaphet. qui ab eo benedicti fuerunt nobiles ⁊ benedictos populos genuerunt. sicut dicit Gen. ix. Et in hystoria scolastica super ibidē. Quotidie etiaz videmus q̄ maledictio parentū nocet. Tempore enim meo accidit in pictauia de qua natus sum circa ciuitatem malleatensem prope parochiā de fontanis. q̄ cum quedā mulier irata contra filiū suū dixisset. Quicquid habeo in tedo diabolo qui te submergere possit: statim puer ad prata ducens pecora: dū transiret quendā riuū dyabolus cū magno impetu ipsum puex ad fundū trahebat ⁊ eū submersisset nisi populus circunstans et adclamorē pueri occurrens ipsum cū deuotis precibus liberasset. Sicut enī dicitur Ecclīastici. iij. Maledictio matris eradicat fundamentū filiorum. Unde ergo reciproca parētes debēt a filiox maledictionibus abstinere sicut ipsi filij debent parētibus non maledicere nec nocere. qz sicut ōr Leui. xx. Qui maledixerit pr̄i aut matri morte moriat. Item de maledictione etiā bonox videmus: qz sicut legit Marc. xj. Xps maledicēs ficui fecit ipsam arescere. Dauid maledicens mōtibus gelboe ipsos fecit sterilescere. sicut dicitur in hystoria scholastica super. ij. Reg. j. Josue maledicens ciuitati hierico ipsam fecit corruere sicut dicit Josue. vj. Et etiam per Josue maledictionē duo filij reedificatoris hierico pierunt sicut dicitur. iij. Reg. xvj. Sic etiam aque amarissime per maledicta sacerdotū virtutē prodeūdi mulierem adulteram acceperunt sicut dicit Mume. v. Et sic patet q̄ maledictio bonox potest nocere sicut ⁊ benedictio ipsox potest iuuare: Quia sicut dicit Esaie. xxxij: Maledictio vorabit terram. De maledictione etiā malorum timendū est quia nescitur si in hora maledictionis operaē occulte super corpus aliqua superiox cōstellatio. vel si maledicentis maledictio vel maledicti exigentibus demeritis aliquid operabitur occulta dei dispositio. Sicut enī legitur Mume. xxij. Balaam erat malus prophetа ⁊ tamen rex Balach in eius maledictionibus ⁊ benedictionibus confidebat. ⁊ per eius maledictiones superare dei populū credebat dicēs. Mouit inq̄t q̄ maledictus sit in quem congesseris maledicta. ⁊ ad hoc facit verbū sapientis Prouer. xxv). Maledictum frustra prolatū in quēpiam superueniet. Talis igit maledictio est tribus rationibus istis fugienda ⁊ maxime qz a deo est perpetuo punienda. Sicut enī dicit. ij. Macha. x. Judas blasphemos ⁊ maledicos vivos cōcremauit. Et sic dicit. j. Cor. v. Maledicus ab aliox societatibus reprobatur. Et sic igit patz q̄ quidā maledicūtur per penalē imprecationē. ¶ Tertio dico q̄ quidā maledicunt per eternā damnationē. Maledictio enī de nihil aliō est q̄ ad eternā miseriā obligatio. Sicut mat. xxv. ōr. Jte maledicti in ignē eternū. ⁊c. similia. Unde ē. de loqui de. Lingua. de Detractione ⁊c.

Malignari. Malignus.

Malignitas. A

Nota q̄ malignitas. dicitur a malus ⁊ ignis quasi malus totus. per maliciam ⁊ peruersitatem ignitus ⁊ ad malignandū. idest malicioſe igniendus alios inclinatus. Malignus ergo est ille qui est cessiue malus: et qui est ad inferendū mala aliis valde promptus. Teste enī scriptura. j. Job. v. Mundus totus in maligno positus est: qz p certo sicut dicit Roma. j. In mūdo inuenunt hodie multi mali. ſ. repleti omni iniquitate. malicia fornicatione nequicia: pleni inuidia: auaricia: homicidio: cōtentione ⁊ dolo ⁊ malignitate. Et reuera talis malignitas. i. mala igneitas. proteruia ⁊ crudelitas est euitanda. Juxta illud ps. Noli emulari vt malignеris quoniā qui malignatur exter. Igitur dicā q̄ in scriptura reperitur Malignitas

Animi p̄pij. Primam debes a te dimittere.
Fratris vel socij. Sed secundā semp refugere. Sz
Demonis ⁊ impij. tertiā parti misere. ¶ Primo ergo dico q̄ est quedā malignitas penitus dimittēda. ſ. malignitas animi. qz. ſ. aduex xp̄ianū nō pertinet q̄ sit puersus inuidus aut malignus vt sic sit de illis de quibus ōr Baruc. ij. Laudabūt inquit me in terra captiuitatis sue. ⁊ memores erūt nominis mei: ⁊ auertent se a dorso suo duro ⁊ a malignitatibus suis. Justus enī homo nō ōz esse malignus sed potius malignis obuius: ⁊ obuersus dicens illud ps. Quis p̄surget mecū aduersus malignātes: aut quis stabit mecū aduersus operā tes iniquitatē. Inuenit ergo malignitas animi que est dimittēda. ¶ Scōo ꝺo dico q̄ inuenit malignitas primi que est fugiēda. Quia reuera vir simplex ⁊ rectus ⁊ timēs deū debz malignos socios seu primos euitare: ⁊ eox sortia declinare dicens. ſ. illud ps. Declinate a me malig. nō cōgno. Et iuxta illud. Noli emulari in malignex zelaueris fa. inqui. Dicens. ſ. illud ps. Odiui ecclesiam malignantiū ⁊ cū impijs non sedebo. Et merito: quia procerto tales maligni ⁊ malignantes

Concupiunt

Concutiūt consilia fraudulenta.
Obijciunt colloquia virulenta.
Conficiunt solacia temulenta.
Recipiunt supplicia truculenta.
Abijciunt pallacia opulenta.

¶ Dico igit q̄ maligni fraudulenta cōsilia solēt cōficere. Et ideo dauid dicebat in ps. Consiliū malignantiū obsedit me. Deus tū solet q̄nq; talia malignorum p̄silia subuertere. ⁊ ea in caput ipsox p̄priū retorquere Job. v. Dissipat cogitatiōes malignox ne possint implere manus eoꝝ q̄ ceperāt. Isti enim sunt de quibus ōr deo in ps. Sup populū tuū malignauerūt p̄silū. et cogitauerunt aduersus sanctos tuos. Que potissime sunt cōtra p̄filiarios p̄ncipū ⁊ platox q̄ quotidie machinant p̄tra subditos. ¶ Itē virulenta solēt colloqa proijcere seu dicere ⁊ obijcere. ſ. detrahendo ⁊ inuidiaz ostendendo. Unī ps. Erubescant ⁊ reuereant simul qui gratulant malis meis. Jnduant cōfu. ⁊ reuerētia qui maligna loquunt sup me. ¶ Itē isti temulēta solatia solent conficere: qz. ſ. istiuana ⁊ inania gaudia solēt ducere ⁊ habere. Unde Jac. iij. Nunc aūt exultatis in superbijs vestris. Dis exultatio talis maligna est. ¶ Itē isti truculenta supplicia solent recipere: qz. ſ. tales finaliter merentur ⁊ recipiunt finaliter infernalia supplicia. vnde in p̄sona pauperis a malignantibus tribulati ōr in ps. Insurgētibus in me malignātibus audiet auris mea. Audiet dico. ſ. damnationē ipsox qñ. ſ. cōplebitur illud Sap̄. v. Malignitas euertet sedes potētiū. Et ibidē In malignitate nostra p̄sumpti sumus. ¶ Item isti fraudulenta seu opulenta pallacia solent amittere seu abijcere. ſ. gaudia paradisi. Unde ipi deo ōr in ps. Nō habitabit iuxta te malig. neq; p̄ma. iniuante oculos tuos. ſ. in paradiso. Sequit. Odisti oēs q̄ operant iniquitatem. perdes oēs qui loquunt mendaciū. Ista est igit malignitas p̄mi que est fugienda vt filicz cōgaudēdo deo dicat hō illud ps. Proteristi me a cōuentu malignantiū. a multitudine operantiū iniquitatē. ¶ Tertio dico q̄ inuenitur malignitas pessimox ſ. demonū. que est p̄cauenda. Dyabolus enī malignus est: qz. ſ. maligne ⁊ malicioſe facit et perpetrat quicq̄d querit seu agit. ps. Quāta malignatus est inimicus in sancto. Iste ergo pessimꝰ tutē fidei ⁊ p̄stantie ōz a nobis vinci ⁊ supari. Juxta illō. j. Joh. ij. Fortes estis q̄m vicistis malignū. ⁊ ipi malicie p̄uaricarix potētie debe t eneuarivi de quolibz dicak illud ps. Ad nihilū deductꝰ est in p̄spectu eiꝰ malignꝰ. Sic igit pz q̄ malignꝰ ōr demō pessimꝰ malꝰ primꝰ nequā animꝰ sufficit.

Malleus.

Malleus. B

Nota q̄ malleus est instrūm ferreux siue lignēū ad aliquid percutiendū figendū. p̄solidandū. frangendū. conterendū ordinatū. Igitur dicam q̄ malleus quācunq; moralē percussionē signat. Et sic dicā q̄ in scriptura reperitur malleꝰ

Tentatoris: ¶ Primo dico q̄ inuenit
Inuaſoris. malleus tētatoris. Et isto
Correctoris: p̄certo vtik dyabolus. qui

sez in hoc mūdo malleo tentationis p̄cutit. ⁊ finaliter malleo damnationis suos occidit. figuratus in tubalcayn qui fuit malleator sicut ōr Gen. iij. qui interpretatur deserens vel desertus: quia scilicet iste qui deum deseruit a deo est desertus ad malleatoris hoc est tentatoris officiū est cōuersus. Figuratus etiā Jud. iij. in Jahele muliere que. ſ. Cysarā dormientem malleo interemit quē in cerebrū eius infixit. Sic dyabolus dormientes in peccatis solet occidere ⁊ malleo damnationis necare. Unde Judicū. v. Sinistram manū misit ad clauū. ⁊ dexterā ad fabroꝝ malleos. De malleis, ergo tentationis ⁊ damnatiōis dicit Prouer. xix. q̄ parata sunt derisoribus supplicia ⁊ mallei percutientes stultorū corcibus. ¶ Secūdo dico q̄ inuenit malleus inuasionis vel inuaſoris. hoc est dictu. malleus tyrannice turbationis vel afflictionis: qz procerto ipsi tyranni mallei dicuntur p eo qz eox ictibus ⁊ tribulationibus boni concutiuntur. tunduntur ⁊ molestantur. Unde de tyranno illo Nabuchodonoꝝ ⁊ eius morte ōr Hier. l. Quomodo inquit confractus est virga fortis. contritus est malleus vniuerse terre. Tales malleꝰ non sunt auditi in edificatione templi. sicut dicitur. iij. Reg. vj. Quia sez in edificatione ecclesie ⁊ ecclesiasticoꝝ. p̄motione nunq̄ debet p̄uenire sonus malleꝰ. idest in p̄sio vel supplicatio alicuius tyrānī. Unde quit malleꝰ nō est audita in domo dei cū edificaretur. ¶ Tertio ꝺo dico q̄ inuenitur malleus correctionis: q reuera inder ⁊ p̄latus se habent quandoq; per modū malleatoris scilicet fortiter percutiendo. ⁊ hominez qui violenter formando ⁊ invirtutibus figurando. Unde de vtroq; potest dici illud Hiere. x. Clauis et malleus sp̄egit illud vt nō dissoluatur. Artifex enim cū malleo format vasa. licet (si materia non sit obediens) sepe fit q̄ cum eodē malleo frangit ea. Sic deus malleo correctionuz ⁊ tribulationū hoiem percutit ⁊ eū sic p̄cutiēdo formare ⁊ p̄fectuosuz facere intēdit. Esa. xlviij. Faber ferrarius lima opatus est in p̄unis ⁊ in malleis formauit illud Uerūtn̄ sepe fit q̄ dū hō obedire dedignat. malleo moritis ⁊ dānationis p̄pm frangit ⁊ cassatur Hiere. xxij. Nunq̄d nō verba mea sunt quasi ignis dicit dñs ⁊ quasi malleus p̄terens petrā. Jdeo de homine qui dei vel p̄lati malleationē formak pōt dici illud Eccli. xxxvij. Uox malleī inouat aurē eiꝰ. Et de ipo correctore ōr Esa. xlj. Cōfortabit faber erariꝰ p̄cutiēs malleo eum q̄ cudebat. Aduerte tū q̄ multi sunt ita duri ⁊ ita obstinati q̄ dei vel p̄lati malleationes non sentiunt. nec per mundi tribulationes inflictas se corrigūt aut q̄erūt. Figuratī in illo behemoth. de quo ōr Job. xlj. q̄ quasi stipulā reputabit malleū. ⁊ deridebit vibrantē hastā nō fugabit eū vir sagittarius. in stipulā versi sunt ei lapides funde. Quinimmo duriores: crudeliores ⁊ magis impij fiunt exemplo incudis que semp durior efficit q̄to magis super eā malleatur. Job. xlj. Cor eius indurabit quasi lapis. ⁊ stringetur quasi malleatoris incus. Ptz igitur q̄ per malleū itelligit iex correctores. Pondus inuasoris. motꝰ tētatoris ⁊c. Uidevbi ō pcuterex fikbꝰ.

Malus. malū.

Malus. malū. C

Nota q̄ qñq; malus sumitur p arboꝛe nauis vbi porta turvelū. sicut ōr Ezec. xxvij. Cedrū de libano tulerūt vt facerent tibi malū. ⁊ loquitur ciuitati tyri sub metaphoꝛa nauis. Quandoq; etiā sumit p arboꝛe que dicit pomus sicut dicit Cant. viij. Sub arboꝛe malo suscitauite te. ⁊ loquitur sponsus sponse. Qñq; malū sumit p fructu ipsius arboꝛis. ſ. p̄o pomo. sicut dicit Cant. ij. Fulcite me floribꝰ. stipate me malis. Et Cañ. vij. Odoꝛis tui sicut malox. Uis tū oibus p̄termissis de malis inquantū signat virū peccatoꝛē. vitiosuz ⁊ defectuosum. ⁊ de malū in neutro genere inquantū signat virtū vel peccatū deo annuente aliq̄d disseramus. Et primo de malo adiectiuo. Scōo de malo substātiuo ¶ Malus igit idē est q̄ peccatoꝛ: ille. ſ. qui a bonitate morali est penitus alienus. Sicut enī in naturalibus illa res dicit mala q̄ est vitiosa ⁊ defectuosa. ⁊ sicut de oibus rebus q̄ fiunt inueniunt aliq̄ mala. sicut est domꝰ ruinosa via paludosa. vestis lacerata. esca venenata. fructus corruptꝰ. murus destructꝰ. Sic ꝺe moraliꝝ loquendo ibi spūaliter dicunt mali q̄ sunt in moribꝰ defectui. sive sint ruinosi p superbiā siue paludosi p luxuriā. siue lacerati p̄ invidiā siue venenati per maliciā siue corrupti p malā p̄suetudinē siue destructi per virtutū carentiā ⁊ paucitudinē. Et dicunt p̄m doctrinā saluatoris sicut arboꝛ mala cognoscit ex malꝝ fructibꝰ. sic hō malꝰ ex malis opationibus. Uꝛ sicut dicit Matth. xij. Malus homo de malo thesauro suo p̄fert mala. In quibꝰ verbis aduerte q̄ principaliter triplex est malū scilicet

Malū naturale. Primū p̄uenit ex nostra dis-
Malū cordiale. positiōe. Malus inqt homo
Malū manuale. Scōm p̄uenit ex nostra cogitatione. de malo inquit thesauro. Sed tertiuz p̄uenit ex nostra operatiōe. qō ostenditur cū dicitur. p̄fert mala. Et sic patet q̄ est triplex malum. ſ. malum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

naturalis inclinationis.
Cordialis cogitationis.
Manualis operationis.

B ¶ Primo ergo dico ꝙ est malū naturalis iclinatiōis. Et hoc ostēdit cū dr Malus hō. Homo em signat natura humana. q̄ p tāto dr esse mala: qr. s. ad malū culpe est naturaliter inclinata. malis defectuū naturalium est originaliter subiugata ad malū ēt penaz z miseriarū multiplicitereſt obligata z pdēnata. De tali ergo naturali malicia videt loqui Gen. viij. Sensus z cogitatio hoīs pni sunt ad malū ab adolescentia sua. Sicut etiā vr loq̄ saluator Matth. vij. vbi loquēs aplis quos ꝓstabat moraliter esse bonos. dicit sic. Vos ergo cū sitis mali. nostis bona data dare filijs vestris. Est ergo hō malus naturaliter: qr. s. res variabilis. defectibilis. corruptibilis z inanis. Arbor em non diceret bona que de se produceret fructus malos z inutiles. Et aduerte quot mala nobis humana natura ꝓpinat. s. Quot

Pendes. — Dia em ista sunt quedā mala z
Pulices — quedā peccata naturalia. i. q̄dā
Pediculos. — defectꝰ nobis naturaliter adherētes. De quo Baruch. j. Adhesere
Vermiculos. — rūt nobis multa mala. Et ī ps.
Fetores. — Circūdederūt me mala quoꝝ
Pudores. — nō est numerꝰ. Sz ō malis istis
Infirmitates — naturalibꝰ vide Inno. ō miseria
Debilitates. — ꝓditōis hūaneybi iuenies multa notabilia dicta. Ptz igit ꝙ est malū naturaliter dispōnis. ¶ Scōo dico ꝙ est malū cordialis cogitationis. Multa em sunt mala in nobis que nunq̄ pgredīunt ad actū. sicut sunt mala que sunt in cogitatiōe. in affectiōe z in intētione. Sicut em vipera interiꝰ in vtero ꝯcipit filios serpentulos venenosos. a q̄bus tñ in vtero existētibꝰ ipsa vipera mater sua corrodit z occidit. Sic ꝺ vipa spūalis. i. mala cōscientia. multos fetꝰ. i. multas malas cogitatiōes z affectiones z intētiones interiꝰ in vtero cordis ꝯcipit q̄ tñ anteq̄ ad actū exterius exeāt. matrem suā. s. animam p peccatū mortale necant. Cōstat em ꝙ malū in cōscientia ꝓceptū. ita bñ est mortale. ac si exterius ad actꝰ varios nasceret. dū tñ p eos nō stet ps. Mala aūt in cordibus eoz. Et istud ostēdit cū dicit. De malo thesauro suo. Malus em thesaurꝰ hoīs est malū cor. Juxta illud Matth. vj. Ubi est thesaurꝰ tuꝰ ibi est cor tuū. In quo q̄dē malo hesauro mala ꝙplurima recōdunt q̄si occulto cogitatiōis: affectionis z intētionis mala primitus disponunt. Sicut em dr Marci. vij. Matth. xv. De corde exeūt cogitatiōes male: furta: homicidia ꝛc. Et sic ptz ꝙ est malū cordialis cogitatiōis. ¶ Tertio dico ꝙ est malū manualis opationis. Et hoc ostēdit cū dr. Profert mala. Proferre em idē est qđ producere. z est producto idem ꝙ actio. factio vel in actū ducto. vel actus executio vel opatio. sicut ei aliqne sunt arbores que quicq̄d exterꝰ pferūt totū est malū. sicut de arbore taxo dr ꝙ quicq̄d ex se producit totū est malū z venenosum. z fructꝰ z folia z cortex. z umbra sicut dicit Plini. Sic ꝺ multi sunt hoīes a q̄bus quicq̄d fit vel in opus producit. totū est alijs malū z venenosum. Producunt em malos fructꝰ opationū. Juxta illud Joh. iij. Erant em opa eoz mala. Itē mala folia locutionū ps. Male locuti sunt de deo. Itē malū cortice ꝙuersationis. de q̄bus Hiere. xij. Si mutare pōt ethiops pellē suā z pardus varietates suas. sic vos poteritis bonū facere. cū diceritis malū. Itē mala umbra mali noīs z diffamationis. Un Hiere. ix. Cōfortati in terra de malo ad malū egressi sunt. Profert ergo mala. Sicut dr. Prouer. xxix. Totū spm suū pfert stultꝰ. Et Hiere. xxxij. Erant em filij iuda z filij israel iugiter facientes malū in ꝓspectu meo ꝛc. Istud est ergo malū manualis opationis. qđ tñ ummē interdicit in scriptura. Un in ps. Diuerte a malo z fac bonum. inq̄re pacē z psequere eā. Nō tñ est ꝓra multos q̄ nec a malo diuertūt. nec bonū etiam faciūt. nec pacē etiā alioꝝ requirūt. Sz malis z peccatis q̄bꝰ se exponūt. ita ꝙ de peccatore ꝓt dici illō Matth. viij. Dñe puer meus iacet in domo paraliticus z male torquet. Ubi ostēdit ꝙ pctores sunt mali rōne immūde carnalitatis. q̄ sunt pueri. Rōne terrene cupiditatis. q̄ sunt iacētes z p psequēs terrā ex toto tangentes. Rōne sopite tepiditatis. q̄ sunt paralitici z p psequēs nihil pñt operari rōne inuidie malignitatis: qr. s. male torquetur. Et sic in ista autoritate ostenduntur ꝙtuoꝝ mala culpe quibꝰ subiacēt peccatores. videlicet maluz

Immundicie. — Ista dilata z allega sicut vis. Istud
Auaricie. — solū aduerte ꝙ cū generaliter duo
Pigricie. — sunt mala vcz. Malū culpe de quo
Inuidie. — iā dictū est. Et malus pene de quo dr Amos. iij. Nō est malū in ciuitate qđ nō faciat dñs de malo tñ culpe q̄enit ad malū pene. sicut de malis dicit Matth. xxj. malos male pdet. z vineā suā locabit alijs agricolis vel operarijs. Ista igit ō malo sufficiāt ꝙtū ad ps̄ens. Unde de diuersis malis ps̄onis in materijs particularibꝰ. ¶ Sed si q̄dvelis vltra dicere de malo tā adiectiuo ꝙ substātiuo. Notabis adhuc ꝙ i scriptura repit generaliter tripler malū. vcz Malū culpe in corde latētis Miserie mūdi ps̄entis Pene post mortē sequētis. ¶ Et sic dico ꝙ inuenit in scriptura Malus latens qđ est euitandū. Patēs qđ est tolerandū. Scatens qđ est dubitandū. Hā tu debes euitare malū criminalis infectionis. Tolerare malū tpalis afflictiōis Dubitare malū eternalis dānationis. ¶ Inuenit ergo malū culpe qđ est euitandū. Infirmitas em illa est ꝑcipue euitāda que vires nature destruit. z in quā ꝙcz q̄s ceciderit vix resurgit. immo nō solū se sz alios ꝓtingentes corrūpit q̄lis est vt cōiter morbus lepre. tale est malū culpe. Qr reuera natura spūalis: hoc est dictu. diuina gra p hoc destruit. z exinde vix cuadik aut exit. z ip̄m etiā contingētes z frequentātes ledunt z corrūpunt. Jdeo bene ꝓsulit puerbi. iij. Time deū z recede a malo. z Eccls. iiij. Serua tps z fuita a malo. Et Deut. xxj. Auferatis malū de medio vestri. Malū dico

Cogitationis. — Ista em sunt. xij. gña maloꝝ
Delectationis. — que a nobis sunt fugiēda et
Dispōnis. i. ꝓsensus. — vitāda. z de fidelijs certiꝰ auferenda. Qr reuera talia mala diligūt. ipsaq̄ diuersimode faciunt z cōmittūt. Hiere. xxij. Erantq̄ filij israel z filij iuda iugiter facientes malū in ꝓspectu meo. Et merito qr ꝓcerto Omnis q̄ male agit odit lucē. Tales enim vt cōmuniter cōmendant vituperandos et obloquendo vituperant cōmendandos.

¶ Itē malū machinationis seu pditionis. De quo ꝓuerbio. xij. Dolus in corde cogitantiū mala. Contra illud Zacha. viij. Malū vir fratri suo nō cogitet. Qr sicut dicit Prouerb. xvij. Qui decipit iustos in via mala in interitu suo corruet. ¶ Itē malū eleuationis seu superbie z elationis. De quo Eccls. viij. Interduz dominat homo homini in malū suū. ¶ Itē malū separationis seu deſobliuionis. qr sicut dicit Hiere. ij. Duo mala fecit populus meus. me dereliquerunt fontē aque viue. z foderunt sibi cisternas dissipatas que nonvalent cōtinere aquas Et tā peccatoꝝ homini dicitur Hiere. ij. Quā malū z amarū est tibi reliquisse te dñm deū tuuz et non esse timorē eius apud te. Ecce ergo quot malis z quot defectibus abundant hodie peccatores. Non est igitur miruz si isti sint mali. qui tot malis et vitijs sunt imbuti. De quibus dicit. ij. Thimo. iij. Mali autem homines proficiunt in peius errantes. Verūtamē isti merentur. s.

A iustis vitari. — ¶ A iustꝭ dico sūt malivitādi. puer. xxiij. Me emulerisviros malos nec desideres esse cuz eis. A regno etiā. s. paradisi sunt mali fugandi. Matbei. xiij. Elegerunt bonos invasa sua. malos aūt fozas miserūt. Bene fozas: qr. s. in paradiso non pōt esse: vivere vel intrare aliqs malus homo. Unde Esaie. xxxv. Mala bestia non ascēdet per eā nec erit ibi. In inferno insuper sunt mali ligandi seu damnandi. qr sicut dicit in ps. Uruz iniustū mala capiēt in interitu. Tormentis insuper sunt mali grauandi: qr sicut dicit Eccli. vj. Improperium z contumelia z malus hereditabit. Et illud Matth. xxj. Malos male pdet ꝛc. Non sic charissimi. sed vitemus mala. fugiamus a malis caueam⁹ ne simus mali. Qr reuera sicut bona bonis creata sunt in principio. sic nequissimis bona z mala. sicut dicit Eccli. xxxix. Jdeo reuertiminivnusquisq̄ a via sua mala. z a pessimis cogitationibus vestris z habitabitis in terra. Hieremi. xxv. Time deū z recede a malo prouer. iij. Quia per timorez dñi declinat hoīs a malo. Eccli. j. Ptz ergo ꝙ in scriptura reperitur malū culpe quod est euitandū. ¶ Deinde dico ꝙ ibi inuenitur malū miserie quod est tolerandū Mala em humane miserie siue sint mala naturalia. sicut sunt surditas: cecitas: debilitas: infirmitas: siue sint mala casualia. sicut sunt subiti raptꝰ subiti ignes subite mortes. subite tempestates. siue sint mala temporalia. sicut sunt aduersitates. paupertates. inimicicie: depressiones. accusationes. diffamationes. verbera. carceres z similia sunt in patientia toleranda z humili meditatione pensanda. Deus em facit nos z non ipsi nos. ps. Et sicut lutū in manu figuli. sic nos etiaz sumus in manu z voluntate creatoris z domini dei nostri. Hiere. xviij. De nobis ergo potest pro libitovoluntatis facere. z nos in hoc mundo malis istis subdere z grauare. z de nobis iuxta voluntatis sue libitū ordinare. Talia enim mala temporalia: naturalia: casualia: a deo originaliter pueniunt. z ab ipso agente vel patiente accidunt z occurrunt. Sicut enim dicitur Eccli. xj. Bona z mala. vita et mors. paupras z honestas a deo sunt. Igitur si bona suscepimus de manu domini. mala aūt quare nō sustineamus. Job. ij. Et reuera sustinēda sunt talia mala multiplici ratione. videlicet Quia

Impiuntur a diuina prouidentia.
Repiuntur a superna psidentia.
Infliguntur pro nostra iniustitia.
His causatur luctuosa penitentia.
Firmantur virtuali patientia.
His aptatur eternalis opulentia.
His necatur infernalis violentia.

¶ Dico igitur ꝙ mala mundi sustinenda sunt. qr impiuntur deo psidente. Constat em ꝙ omnia mūdi mala penalia. quadā occulta z iusta dei ordinatione: prouidētia z dispositione fiunt. z ꝙ omnia ipso ꝓmittente succrescunt. Unde Amos. iij. dicit. Si est malum in ciuitate qđ nō faciat dñs. q. d. non. Unde Hiere. xlv. Ecce ego adducaz malū super oēm carnem dicit dñs.
¶ Itē sustinenda sunt. qr repiimur deo psidente. Cōstat enim ꝙ mala penalia huius seculi p libito vagari non possunt. immo certe deus ipsa sub certis limitibꝰ retinet. repimit z recludit. z nec vltra debitū seuiāt. ipa manu tenet z sistit. Figura de mari cui deus dedit certos terminos. quos fluctus ipsius nunq̄ ꝓteriri permittit. Sic est de mundi tribulationibus z malis. fidelis em deus est. z nos nō permittet tentari vltra ꝙ possumus. j. Cor. x. Igit ista repimunt deo psidente ps. Non timebo mala qm̄ tu mecū es. Verūtamen multi possunt querendo dicere illud Judi. vj. Si dñs nobiscū est quare apphenderūt nos tot mala? Et certe posset rñderi ꝙ dñs qñq̄ differt hoīs a malo liberationē: vt scz videat ipsius patientiā z pfectionē. z vt etiā puniat ipsius culpā z defectionē. z vt in eo opef castigationez z correctionez. dicens. s. illud Hiere. xlvj. Castigabo te in iudicio. nec quasi innocēti parcā tibi. Si igit bona suscepimus de manu dñi: mala aūt quare nō sustineamus? Job. ij. Constat tñ ꝙ deus finaliter de mūdi malis suos eripit. z ipsos malos p libito seuire non finit. Sap. xvj. Tu es q̄ liberas ab omni malo. ps. Dñs custodit te ab omni malo: custodiat aiam tuam dñs. Repiumunt ergo deo psidente. ¶ Item dico ꝙ sustinēda sunt. qr infliguntur pro nostra iniustitia. Cōstat em ꝙ quicq̄d mali patimur pctā nostra meruērūt. sicut dicit Augn. Unde. Esa. xlij. Merito hec patimur qr peccauim⁹ ꝛc. Un Baruch. j. Peccauim⁹ ante dñm deū nostrū. Sequit. Et adhesērut nobis multa mala. ¶ Itē sustinenda sunt: qr bis dotamur in corde penitētie. Cōstat em ꝙ hō malis z tribulationibus mūdi fractus solet cōpelli ad deū recurrere z eius auxilū reqrere. z de cōmissis criminibꝰ penitere. Un Greg. in omelia. Mala q̄ hic nos pmūt citiꝰ ad deū nos vertere cōpellunt. ps. Letati sumus p diebus q̄bus nos humiliasti. annis quibꝰ vidimus mala. ¶ Itē sustinēda sunt. qr bis duramur vita patiēte. Constat em ꝙ hō p mala z tribulamina que sustinet sapiētior z modestior z ab oī leuitate z insolētia durior z firmior z ꝓstantior z ab oī mollicie liberior inuenit. Un. ij. Parak. xx. Si irruerint sup nos mala. gladius. pestilētia. fames stabimus in scipiternū in ꝓspectu tuo. q. d. Per talia mala fit hō stabilis atq̄ ꝓstans. ¶ Itē sustinenda sunt. qr bis aptamur supernali opulentia scz gloria paradisi. Constat enim ꝙ mala que hic sustinent felicitatē eternā generāt z gloriā paradisi pcurant. Unde de lazaro fuit dictū diuiti epuloni. Luc. xvj. Fili recordare qr recepisti bona in vita tua. Lazarus aūt similiter mala. nunc aūt ipse consolat. tuꝰ o cruciaris. ¶ Itē sustinēda sunt: qr bis saluamur ab orco fetente: qr. s. per mala temporalia que hic sustinentur. Mala perpetua z infernalia euitant. Unde Sopho. iij. Abstulit dñs iudicia tua. auertit inimicos tuos rex israel dñs in medio tui. non timebimus malū vltra. Malū dico s. infernū Patet igitur ꝙ inuenitur malū miserie tpalis qđ est tolerandū. ¶ Demq̄ dico ꝙ inuenit malus angustie ifernalis qđ est formidandū. Malū em culpe z neḡcie ducit finaliter hoiem ad malū ifernalis penurie z angustie. De quo Hiere. xlviij. Prope est interitus moab z malū eius. Pena em inferni ꝓprie dicit malū. z hoc qr tria ibi summo bono. s. glorie paradisi. Istud est em malū quod semel habitū nunq̄ terminatur qđ iuxta debitū culpis adaptat. quo celū perditū nunq̄ recuperatur. quo ad interitū malus aggrauatur. Istud ergo malū semel habitū non terminat. Unde Hiere. xj. Inducam super eos mala de quibus exire non poterunt. Item iuxta debitum culpis adaptatur: qr sicut dicit. ij. Cor. v. Recipiet vnusquisq̄ prout in corpore suo gessit siue bonum siue malum fuerit. Et illud Esaie. iij. Ue anime eoꝝ quoniam reddita sunt eis mala. Itez ad interitū damnatis dat: qr. s. istud malū dicitur mors

eterna: qz.s. viruz iniustū mala capient in interitu ps: Et malorum amatores pigni, sunt morte. Istud est igit malū formidandū z summope precauēdū. Jurta illud Eccls. vij. Jn die bona fruere bonis z diem malū preca ue. Placeat ergo deo q̄ mittiget nobis a diebus malis qñ fodiatur peccatori fouea. exaudiatq; orationes nostras z reconcilietur nobis. nec nos deserat in tpe malo. Patet igit quomodo inuenik. Malū pene: malum culpe: malum miserie. Malū culpe ꝛc.

Malumgranatum. seu malogranatum z malumpunicum. Cum malū idē sit quod pomū. z sic malūgranatū pomū sit granis rubeis plenū interius. humidū liquorosum et saporosum per multas cellulas distinctum. musto rubeo frigido z contra ardores medicinali accidum. grosso. rudi z duro cortice coopertum. medicine z esui satis aptū. Et qz inter grana pomoruz tasia sunt optia. unde fuit q̄ malogranatū malūpunicuz est vocatū. Cuius etiaz figura indumentis pontificis Aaron pro ornatu legitur adiuncta fuisse z in capitellis columnarū templi salomonis locum z ordinez habuisse. Hinc est q̄ per malogranata potes itelligere viros perfectos. rudi cortice humilitatis indutos. intus tamen per charitatē rubicundos. per prudentiā distinctos. per gratiā deuotionē. cōpassionē z scientiā humidos seu etiā liquorosos. per virtutū abundantiā. multis meritoruz granis ornatos. et ad ornatū vestiū sacerdotaliū z colūnarū templi. idest ad ornatū vestis christi que est ecclesia destinatos. z in horto fidei christiane plantatos. vnde de isto horto ecclesie dicit Deut. viij. Dō ista est terra ozdei frumenti z vinearū. in qua ficus z malogranata z oliueta nascuntur. ¶ Uel sivis dic q̄ ista est eccl'a diuersis cellulis. i. diuersis statib⁹ distincta. liquore gre z sapiētie plena granis meritoz. z tutū z bonaz pfonaz pfirmata. rubore charitꝰ ornata z cortice humilitatis tecta. Uel idē dic de anima vel pscientia. vel etiā de paradiso. Uel sivis dic q̄ istud signat virtutē charitatis que intus per feruoreꝫ rubet. exterius per humilitatē squalet. Liquoꝛē elemosynaz z bonorū documentoz illat. grana aliaz virtutū z meritoz portat vestem sacerdotalē. idest conuersationē iustoruz ornat. Unde. iij. Reg. vij. dicit q̄ malogranatoruz ducēti ordines erant in circuitu capitelli. Et de sponsa xpi idest ecclesia vel anima dicit Cant. iiij. Sicut fragmen malipunici sic gene tue. Et ibidē. Emissiones tue paradisus malicūpunicoz cū pomoruz fructib⁹ ꝛc. Expone z allega de malogranato z malopunico sm concordantias. qz omitto gratia breuitatis.

Mamma. mammilla. Nota q̄ mā mevel mammille idē sunt qvbera. mēbra scilicet in quibus lac cōficitur. vnde attrahik atq; fugik z advtilitates hominū eligitur z mulgetur. Et potest significare māmilla Pium miseratorem.
Bonum predicatorem.
Carnis inquinatorem.
Falsum adulatorem.
¶ Mā ꝓcerto charissimi istud est verū q̄ māmille.
Piorum multos enutriunt.
Doctoruz multos eruditunt.
Carnales multos inficiunt.
Uerbales multos decipiunt.
¶ Inuenio igit māmillas pij miseratoris q̄. s. lactat z nutrit paupes p opa pietatis. Uñ cuilibet pſone ꝑt dici illud Cant. iiij. Quā pulchre sunt mamme tue sororꝛ mea. spōsa mea: pulchriora vbera tua vino z odor tuus sup oīa aromata. Expone qūo māme pietatis redolēt ꝓpter famā: qz aromata. z letificant indigentes: qz cōparant vino. qđ. s. letificat cor hominis. Item inuenio māmillas docti predicatoris qui. s. lactat per doctrinā quoslibet ignorantes. vt scz cuilibet per eū sic lactato dicatur illud Esa. lx. Suges lac gentiū z mammilla regum lactaberis. Regnz d. co z doctoruz. Item inuenio mammillā carnis inquinatoris ideſt hominis immūdi et carnalis seu etiā male vtilis mulieris: que scilicet dulcedine libidinis lactat et inficit impudicos. Unde de impudicicia mulierū dicitur Ezech. xxiij. Jn adolescentia sua fornicate sunt. ibi subacta sunt vbera carez z fracte sunt māme pubertatis earū. Item inuenimus māmillas falsi adulatoris: quia scilicet adulator māmillis dulciūverborum suoruz lactat z decipit audientes. De quo Treno. iij. Lamie nudauerūt māmas lactauerunt catulos suos. Multa possent de māmillis dici: sed non sunt autoritates. Uide vbi Lac. Lactare. Ubera. Etvbi fit mentio de Adulatore ꝛc.

Mandare. mandatum. Nota q̄ mandatū accipitur dupliciter in scriptura. Est em̄ mandatū diuinū z humanū. Qualitercunq; autem accipiatur mandatuz. importat virtutē obligatiuam. Mandare enim pertinet ad superiorem. obedire ad inferiorē. Et ideo de mandato possemus distinguere sicut de lege. vt scilicet dicamus q̄ est mandatū.
Nature.
Scripture.
Pacture.
¶ Est dico mandatū naturaliter impressatum. De quo dicitur Eccli. xv. Hemini mandauit inique agere. z nemini dedit spaciū peccandi. Et Eccli. xvij. Deꝰ de terra creauit hoiem. z mandauit vni cuiq; de prozimo suo. Deus em̄ istud mandatum impressit in corde humano z in syndereſi rationis. ¶ Itē est mandatū scripturaliter expressatū. z istud est generaliter omne illud quod deus siue consulendo siue precipiendo in scriptura sacra ordinatꝫ dispomit. De quo Prouerbio vj. Mandatū lucerna est z lex lux ꝛc. Sed istā autoritatem vide expositam supra de lege. ¶ Item est mandatū pretoraliter ordinatū. Et istud est generaliter omne mandatū omnis superioris vel principis vel prelati. quod etiā si sit iustū z licitum semper est obseruandū. Unde Luce. xv. Dicebat primogenitus filius patri suo. Mandatū tuum nunq̄ preterium. Sed quia quando agimus de mandatis semper vt cōmuniter intendimus de mandatis diuinis que nobis in scriptura mandantur. Et ideo de istis aliquid tantūmodo dicemus. ¶ Mandata ergo sunt legis diuine precepta. ad salutē hominū ordinata. que possunt in genus species z individua distingui. Dicuntur enim mandata in genere amor dei z prozimi. Sicut enim dicit saluator Math. xxij. In duobus mandatis tota lex pendet z pphete. Sed de ista dualitate vide supra de charitate z amore. Sicut enim duabus alis sursum erigitur auis. duabus pinnulis piscis in aqua dirigik. duabus manibus homo opus suū exequitur. Sic pcludubio per ista duo mandata natando: z discurrendo per mūdum dirigimur. operando bona opera exequimur. volando sursum per contemplationem ad paradisuz ducimur. Nullus enim erigitur ad paradisum nisi p ista duo mādata. Quia sicut dicitur Math. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Item dicuntur mandata in specie. Et sic mandata diuina diuiduntur in denas species. hoc est dictu. in de. em̄ mandata decalogi. Sed quia de eoꝝ diuisione z explanatiōe magis esset theologicū q̄ morale. ideo supersedeo quo ad presens. ista enim inter se diuiduntur: qz scilicet queda ordinat hoiem ad deū. s. illa tria que erant scripta in prima tabula. quedā vero ordinant hoiem ad primū. sicut illa de scōa tabula. Et etiā ista decē in multa indiuidua. i. in multa ꝓfilia particularia subdiuidunt. s. Breuiter ergo notemus q̄ decē mandata legis pcipue sunt seruāda. Ista em̄ sunt quedā spūalia vincula infra quoz ambitū affectꝰ humani tenent ne vagari p vitia dimittantur. Sicut em̄ dicit Plin. In egypto inueniunt papiri decē cubitoz quoz radix est triāgularis. z exinde put dicit fiunt naues ad nauigandū. funes ad ligandū. vestes ad induendū. Isti papiri charissimi significāt mādata diuina. q̄. s. a radice triāgulari. i. ab ipo deo trino z uno, originalr pcesserūt. z in egypto huiꝰ mūdi a deo data fuerūt. z in decē cubitos. i. i decē pcepta decalogi distincta z diuisa exterūt sicut dicitur Deuterono. x. Moyses scripsit in tabulis verba decem que locutus est dominus. Ista autem precipue ad tria sunt necessaria: qz scz exinde fiunt. Uestes honeste conuersationis. Funes debite cohabitationis. z Naues tute peregrinationis. Sine em̄ istis decem mandatis. Bone conuersationis ve stibus nonvelamur. Juste cohabitationis funibus non ligamur. Tute habitationis nauib⁹ non portamur. Dei enim mādata possunt dici naues qz per istud mare magnū z spaciosuz nullus ad portū paradisi transuehik. nisi qui in mandatoz xpi nauicula continek. Et ideo dicit q̄ xpus iussit discipulos suos ascendere in nauiculā z precedere eū transfretū. Jn ps. em̄ dr q̄ maledicti qui declinant a mādatis tuis qz fidelia oīa mandata dei ꝓfirmata in seculū seculi. ¶ Et nota q̄ mandata dei seruanda sunt multiplici ratione. Ista enim solent
Mortuos viuificare.
Deuios rectificare.
Immundos purificare.
Demones tristificare.
Discordes conciliare.
Obseruantes fecundare.
¶ Primo dico q̄ mandata dei habent virtutē viuifica tiuā. Nullus em̄ viuit vita gratie nisi qui mandata custodit. Capze enim dicunt viuere decē annis. Leporariꝰ etiā per decē annos possunt in bonitate sua viuere. Si vero amplius vixerint erit inutilis vita sua. Mr ꝓcerto charissimi numerus denarius q̄ decē legis pcepta designat. vitā gratie ꝓtinuat. z vitam glorie ꝓcurat. Jnfra em̄ istū numerū spūaliter viuim⁹, z vltra istū si transuerimus spūaliter expiram⁹. Uñ Deut. xiij. Mandatū qđ precipio tibi hodie cauet facias vt possis viuere Mr sicut dr Math. xix. Si vis advitā ingredi serua mādata. Et puer. vij. Serua mādata z vives. Habēt ergo mādata viuificatiuā virtutē. ¶ Scōo dico q̄ mandata habēt virtutem rectificatiuā seu etiā illuminatiuā. Mādata em̄ sunt quedā regule q̄bus ambulātes nō deuiam⁹. Et sunt quedā lucerne quas aspiciētes nō erramus: qz sicut dr ꝓuerb. vj. Mādatū lucerna est. z lex lux. z via vite increpatio discipline. Et in ps. oīa mādata tua eq̄tas. ¶ Tertio dico q̄ mādata habēt virtutez purificatiuā. Mādata em̄ sunt sicut q̄dā fontes spūales in quib⁹ crimina purificant z ab imq̄tatibus em̄ dant. Sicut em̄ dr Ro. vij. Lex q̄dē sancta z mandatū sanctū. Et ideo decē mādata sunt decē cortine taberna culi q̄ sicut dr Exo xxvj. de byſſo retorta fiebāt. Byſſus ꝛo signat puritate. ¶ Quarto dico q̄ mādata habent vtutē defensatiuā. Sunt enim mandata sicut sepes anime. ad bestiaz cohibitionē z possessionis ꝓseruationē ordinate. Eccli. xv. Si volueris ꝓseruare mandata ꝓseruabūt te. Teste em̄ Plin. In egypto sunt plāte decē cubitoz quaz fructꝰ est amarꝰ quaz folia sunt spinosa. ꝓpter quod a crocodillis refugitur et vitatur q̄vereviri, sancti qui decē cubitos. i. decē mādata legis in se continent. ex quibus sua. s. spiritalis magnitudo cōstat. z q̄ fructus amaros penitētie cū spinis diuini timoris continue secū portant. a crocodillis. i. a demonibus refugiunt. z ab eis vitant z metuunt. Ideo possunt dicere viri iusti illud ps. Fiat mas tuavt saluet me: qz mādata tua elegi ꝛc. ¶ Quinto dico q̄ mādata habent virtutē conciliatiuā siue concordatiuā. Mandata em̄ secūde tabule oīa ordinant hoiem ad primū. Et sic per consequens talia mandata solent inter ꝓximos pacē z amicitiā generare. Joh. xiij. Mandatum nouū do vobis vt diligatis inuicē. Et Esa. xlviij. Utinā attendisses mandata mea facta fuisset quasi fluuius pax tua ꝛc. ¶ Sexto dico q̄ mādata habent virtutem opulentiuā seu fecūdatiuā. Per exercitiū em̄ diuinoz mandatoz hō in bonis ꝛ virtibus melius fecundatur. Sicut enim dicit Plin. Inter equas est regula generalis q̄ citra quadriennii z vltra decennii non possunt concipere. requirik enim ad hoc q̄ equa vtiliter concipiat q̄ quatuoz annos habeat z q̄ decimū nō excedat. Sic vere charissimi nullus p̄t bona opa ꝓcipere vel ꝓducere. nisi quatuoz annos spūales. i. quatuoz virtutes cardinales habuerit. z nisi infra decennii i decē mandatoz spaciū pmanserit. Illi enim qui ad istud quadriēnii non attingūt. z qui istud decennii tran grediunt z ꝓtereunt. conceptū bonoz operū non ꝓducūt. Unde etiā teste Plinio vltra decennii non cōcipit. vltra q̄n decim annos nō viuit. Quia. s. boni viri in decennario decē mandatoz. z in quinario terducto. in obseruantia q̄nq; sensuū. in fide trinitatis concipiūt fetus suos ideſt. facūt opa bona sua. z ibi etiā vitā grate z glorie acquirūt tā in ꝑsenti q̄ in futuro tpe. Mr sicut dr Job. xx. Mandatū tuū vita eterna est. De quo Sap. vij. figuratus sum caro decem mensiū tpe. Breuiter istis z aliis multis rōnib⁹ dico q̄ mādata dñi siue ꝑlati. Sūt
Seruanda.
Credenda.
Implenda.
Discenda.
Docenda.
Meditanda
Frequentāda
Diligenda.
Metuenda.
Erquirenda.
¶ Sūt dico seruāda. Uñ in ps. Seruaui mādata tua et testimonia tua. q̄ oēs vie mee in ꝓſpectu tuo. Itē sunt credēda. Uñ in ps. Quia mādatis tuis credidi. Itē sunt implēda. Uñ Job. xxij. Sicut mādatuz dedit mihi pater sic facio. Uñ Math. xix. dr. Dō cū iuuenis ille petijſſet a xpo qđ faciēdo vitā eternā possidebo. z dñs rñdisset. si vis advitā ingredi serua mādata. Rñdit ipse. Hec oīa custodiui a iuuētute mea. Itē sunt discēda. vñ in ps. Da mihi intellectū vt discā mādata tua. Itē sunt docenda. vt sic q̄libet sapiēs possit alijs dicere illud Baruch. iij. Audi israel mādata vite. Itē sunt meditāda. Uñ in ps. Meditabor in mādatis tuis q̄ dilexi. Itē sunt frequentanda. Uñ. in ps. Ego aūt exercebor in mādatis tuis. Itē sunt diligēda ps. Jdeo dilexi māda. tua sup aurū z topazion. Itē sunt metuēda. Eccls. xij. Time deū z māda ejus obserua. Itē sunt erqrenda ps. Qr mādata tua erq̄siui. Qz ergo q̄ custodire debem⁹ dei mādata Jurta illud Job. xxij. Si diligitis me mādata mea seruate. Mr sicut dr. j. Joh. ij. Qui dicit se nosse deū z mandata eius non custodit mendax est z veritas in eo non est. Hec igitur de mandatis sufficiant. Sed vide de Ligare. de Decem. de Amare z de charitate. Et infra de Obedientia ꝛc.

Manducare. Nota q̄ māducare potest accipi in bono z in malo. Jn bono enim significat quatuoz: scz
Temporalium sustentationem.
Eucharistie refectionem
Sacre scripture auditionem.
Celestis glorie recreationem.
¶ Jn malo autem significat quatuoz videlicet
Rapinevoracitatem.
Uerborū mordacitatem.
Ciborum edacitatem.
Temporalium rapacitatem.
¶ Et sic possumus notare q̄ est quedam manducatio naturalis. Et ista est manducatio quotidiana. De qua dicitur. ij. Thessal. iij. Si quis nonvult operari nō manducet. Item est quedam manducatio spiritalis. z ista est illa qua nos spiritualiter summus eucharistie sacramentum de quo Joban. vj. Qui manducat carnem meazviuet inetternum. Item est quedam manducatio coralis. Et ista est illa qua nos comedimus et nobis incorporamus pro spirituali nutrimento doctrinam et verba sacre scripture. De quo Joban. vj. Patres vestri manducauerunt manna in deserto ꝛc. Et in ps. Panem angelorum manducauit homo. Item est quedā manducatio eternalis. Et ista est recreatio beatoruz. De qua Luc. xiij. Beatus qui manducabit panem in regno dei. Et istis quatuoz modis accipik māducatio i bono. ¶ Jn malo ꝛo sumik māducatio. pro rapinevoracitate. Et sic raptores vident dicere illō ps.

Munqd manducabo carnes thauroꝝ.aut sanguinem hircoꝝ potabo. Itē sumit ꝓ verboꝝ mordacitate. vnde de detractoribus potest dici illud ps. Ipsi dispergentur ad manducandū.si vero non fuerint saturati murmurabūt. Item sumit ꝓ ciboꝝ edacitate. Et sic sumitur Eccli.xxxvj. Omnē escā manducabit venter. Item sumit ꝓ temporaliū cupiditate vt rapacitate. Unde de auaris ⁊ diuitib⁹ videt dictū illud ps. Manducauerūt ⁊ saturati sunt nimis. ⁊ desiderio eoꝝ attulit eis. non sunt fraudati desiderio suo. Et sic patet ꝙ manducare potest sumi in bono et in malo. Sed si vis dilatare. Uide. s. de cibo ⁊ de comedere.

A **Mane.** Nota ꝙ mane cū sit ꝓma pars diei multipliciter sumit in scriptura. Mane enī habet esse valde debile ⁊ parū durabile. Mane enī sem per crescit ⁊ ꝓficit in claritate. quousq; efficiatur clara dies. Mane etiā est temperatior ⁊ purior hora diei. Et ideo dicuntur dico ꝙ mane significat in bono ⁊ in malo. Signat enī ꝑm diuersos suos respectus scilicet

Iuuentutis labilitatem.
Prosperitatis debilitatem.
Uite presentis fragilitatem.
Profectus motū sedulitatem.
Puritatis vite sinceritatem.

¶ Est igit vnū mane labilissimū. Et istud est mane iuuentutis. qđ. s. non durat nisi vsq; ad meridiē. De quo dicit in ps. Mane floreat ⁊ trāseat vespere decidat induret ⁊ arescat. ¶ Item est vnū mane debilissimū. Et istud est mane mūdane ꝓsperitatis. que. s. non est nisi vnū mane transitoriū ⁊ facilr perdituū. De quo pōt exponi illō. iij. Reg. xvij. Cozri deferebāt helye carnes ⁊ panem mane. Et Eccls. x. Ue terre cuius rex puer est ⁊ cui⁹ pncipes mane comedūt. ¶ Itē est vnū mane fragilissimū. Et istud est manevite presentis q̄. s. respectu futurevite nō est nisi vnū mane transitoriū. ⁊ mane respectu future diei. Osee. xj. Sicut mane trāsit. ptrāsit rex israel. ¶ Itē est vnū mane mobilissimū vel sedulissimū. Et sic mane signat ꝓfectū ⁊ diligētiā i bono. sicut Gen. xix. Mane ꝓficiscimini via vestrā. Illi enī ꝙvolūt diligenter aliqd facere. solent ad illud faciendū mane surgere. Et ideo istud vocabulū mane pōt diligentias denotare. sicut Osee. vj. In tribulatione sua mane cōsurgent ad me. Et puer. viij. qui mane vigilauerint ad me inuenient me. ¶ Itē est vnū mane sinceritissimū. Et sic ꝑ mane intelligit status gre ⁊ puritatis ⁊ innocentie ⁊ sanctitatis. qz sicut in mane ros descēdit. nox discedit. dormitio recedit. ad opus suum quilibet incedit lux accedit. Sicꝯe in statu pfectionis venit ⁊ descēdit ros diuine gre. sicut de manna dr Exo. xvj. Mane quo q; ros iacuit ꝑ circuitū castroꝝ. Itē in isto mane cessat ⁊ discedit nox ignorātie. Uñ de maria magdalena dicit Johā. xx. Mō valde mane cū adhuc essent tenebre venit ad monumentū. Itē in isto mane fugit ⁊ recedit dormitio, negligētie. Unde Ruth. iij. dr. ꝙ ipsa dormiuit vsq; mane. q. d. In mane cessauit dormire. Itē in isto mane adest ⁊ succedit opus diligētie: qz. s. in mane ꝓfectiōis ⁊ vtutis ereūt hoies ad opa ꝙ tuosa. sicut dr. j. Mach. xvj. Surrexerūt mane ⁊ abierūt in campū. Et Matth. xx. dr ꝙ paterfamilias ꝓmo mane exijt ⁊ ꝓducere operarios in vineā suā. Itē in isto mane lucet ⁊ accedit lux sapientie. sicut dr Esa. lviij. Tunc erūpet quasi mane lumen tuū. ⁊ anteibit faciez tuā iustitia tua. ¶ Sed bis

B oibus ꝑtermissis dicamus aliqd de mane ꝓut accipit ꝑ nostra fluida iuuētute. ⁊ dicam⁹ ꝙ sicut opārius q̄ in mane nō incipit opari. dietā suā non ꝓficit neq; cōplet. sic ⁊ nos nisi opa bona a mane iuuentutis incepe rimus complementū salariū paradisi non merebimur nec habebimus. Teste ei Dyasconde. Margarite que in mane generantur meliores sunt. Crisoliti sunt pulchriores. qui in mane apparēt oculis. Ros etiā qui in mane descendit flores facit recentiores ⁊ herbas etiam meliores. Sic ꝑ culdubio margarite bonoꝝ operū que fiunt in iuuentute. reputant apud deū meliores: qz scz illi qui in isto mane fiunt boni. rōne roris diuine gratie que eos plus ꝑfundit. apud deū ⁊ hoies sunt gratiosiores ⁊ in fama ⁊ moꝛib⁹ clariores. Unde de tali ꝓt dici illud. ij. Reg. xxiij. Sicut lux auroꝛe radiāte sole mane absq; nubib⁹ rutilat. ⁊ sicut pluuijs germinat herba de terra. ⁊ ꝓpter hoc tota scriptura docet a mane. i. atꝛe iuuentutis bona opa incipere. et vsq; ad mortis terminū frequentare. ideo dicebat dauid in ps. Uesperе ⁊ mane ⁊ meridie narrabo ⁊ annunciabo laudē tuā Et Eccls. xj Mane semina semen tuū ⁊ vespere ne cesset manus tua. In quibus verbis aduerte ꝙ bona opera illa que in mane iuuentutis fiunt solent

Utiliter premiari.
Faciliter frequentari.
Feliciter terminari.

¶ Ista enī opa matutina que in mane iuuētutis fiūt vtilius premiant. qz sunt semen a quo fructū glorie reportamus. facilius frequentant. Ne cesset inquit manus tua. feliciter terminant: qz. s. ducunq; vsq; ad vesperam. ¶ Primo ergo dicamus ꝙ bona opa a mane iuuentutis sunt agenda vt reportemus fructū fecundiorem. Mō ostendit cū dicit Semen. Mane inquit semina semen tuū. Bona enī opera sunt quedā spūalia semina. que si in terra bona cordis deuoti ⁊ maxime si tēpus sit aptū (sicut est mane iuuentutis) seminata fuerint fructū celestis glie ꝓducūt. Uñ sicut dicit. ij. Cor. ix. Qui seminant in benedictionibus. de benedictionibus ⁊ metent. Mane inquit semina. Unde Esaie. xvij. Mane semen tuū florebit. Et nota ꝙ mane. i. diligenter vel ab ipsa iuuentute nos debemus surgere ad bona semina seminanda. i. ad bona opa facienda. videlz

Ad contemplandū dei maiestatem.
Ad exorandum dei bonitatem.
Ad inquirendū dei veritatē.
Ad predicandū dei pietatem.

¶ Debet ergo ab ipso mane iuuentutis dei maiestas contemplari. Unde in ps. Mane astabo tibi ⁊ videbo qm̄ non deus volens iniquitatē tu es. Itē dr diuina bonitas exorari. Unde in ps. Mane oratio mea ꝓueniet te. Itez debet diuina veritas perscrutari. Prouer. viij. Qui mane vigilauerint ad me inuenient me. Itē debet diuina pietas predicari. Unde in ps. Ad annūciandū mane misericordiā tuā ⁊ veritatē tuā per noctem. Ista enī operavna cū alijs filijbus sunt quedā spūalia semina que in mane iuuentutis debent a nobis fieri ⁊ seminari. vt fructꝰ celestis glie possint inde finaliter reportari: qz sicut dicit in ps. Euntes ibant ⁊ flebant mittētes semina sua. Uenientes aūt venient cū exultatione portantes manipulos suos. Mane igit incipiamus vt reportemus fructū vberiorē. ¶ Secundo dico ꝙ debemus mane benefacere vt inueniamus actū faciliorem. Non cesset inquit manus tua. Quia scz illi qui a mane iuuentutis ad bene operandū incobant. actum bone operationis facilius exequūtur. Assuefactio enī operis facilitatem generat actionis. Mō enim homo a iuuentute didicit. illud facilius continuat atq; facit. Mō cesset ergo manus tua. Iurta illud Eccli. xiij. Mō cunq; potest manus tua instanter operare ⁊c. Sicut enim dicitur Leuit. vj. Ignis in altari semper debebat ardere. cui in mane sacerdotes ligna debebant subijcere vt ipsum possent per totum diem faciliter enutrire. In quo docemur ꝙ bona ⁊ charitativa opa debemus in mane iuuētutis incipere. vt ipsa sine cessatione possimus faciliter exercere. Sicut de Ruth dicitur Ruth ij. ꝙ de mane vsq; advesperaz stabat in agro nec ad momentum ad domū reuertebatur. Ista vero sunt contra multos qui sunt similes quibusdam diebus mendacibus. qui in mane incipiunt clarissimi et pulcherrimi. tandem vero fiunt turbulentissimi et obscurissimi: qz scilicet multi sunt qui in mane iuuentutis bene incipiunt. in vesperevero senectutis male finiunt. Quibus dicitur Esa. xiij. Quomodo cecidisti lucifer qui mane oriebaris. Non sic ergo. sed mane opera bona incipiamus ⁊

mus ⁊ bona facere non cessemus Eccles. iij. Laborare non cessant nec satiantur oculi eius. Igitur mane inciD piendum est vt continuemus actum faciliorez. ¶ Certo mane operandum est vt perficiamus finem vtiliorem. qđ notatur in ebo vespere. Quia scilicet sicut dies a mane incipitur ⁊ in vespere terminatur. Sic bonum opus quod a mane iuuentutis inchoatur. ad vesperaz. idest boni finis terminum terminatur. Ita ꝙ de homine bene incipiente ⁊ bene etiam continuante potest dici illud Gene. j. factum est vespere ⁊ mane dies vnus. Sic ergo patet quomodo bona opera in mane iuuentutis sunt facienda: vt vberius remunerentur: vt facilius continuentur. vt perfectius adimpleātur. Ista tamen sunt cōtra multos qui in mane iuuentutis nonvacant ad bona opera sed ad mala. similes scorpioni qui plus ledit in mane ꝙ in sero. Quia vere multi sunt qui in ipso mane iuuentutis omnia mala faciunt ⁊ cōmittunt. Uacant enim

Ebrietati. ¶ Dico ꝙ vacāt
Pompositati. ebrietati. contra
Crudelitati. illud qđ dicitur.
Edacitati. Esa. v. Ue qui mane consurgitis ad ebrietatem sectandam. ⁊ ad potandū vsq; advesperam. Item vacant pompositati. sicut apparet in superbis quibus dicitur Esa. xlij. Quomodo cecidisti lucifer qui mane oriebaris? Item vacant crudelitati Job. xxiij. Mane consurgit homicida ⁊c. Itez vacant edacitati. Unde illud prealleguū Eccls. x. Cuius principes mane comedunt. Non sic ergo sed bona opera ⁊ non mala faciamus in mane. idest in tēpore iuuentutis. Sed de hoc vide supra plenius in titulo de iuuen

E tute. ¶ De mane vero inquantū signat vitam presentē possumus notare ꝙ sicut mane. Habz in. Ingressu obscuritatem. In progressu labilitatem. In egressu brevitatem ⁊ tenuitatem. Sic vita nostra habet vilitatem ⁊ obscuritatem in ingressu. Labilitatem ⁊ instabilitatez in progressu. Brevitatem ⁊ defectibilitatem in egressu Mane cū nostre vite ab obscuritate vilis cōceptionis oritur. Labilitate fluentis conditionis flectitur. Brevitate pauce durationis cōcluditur. Et ideo de tali mane dicitur in ps. De mane vsq; ad vesperam finies me. Et Eccli. xviij. A mane vsq; ad vesperam immutabitur tempus. Et Job. xij. De mane vsq; ad vesperam succidētur. Et Job. vij. Si mane me quesieris ꝙ non subsistam. Et in ps. Mane floreat ⁊ trāseat ⁊c. Ista igitur de Mane sufficiant.

a **Matutinus.** Quia per matutinum seu per mane qđ est principium diei in quo incipit dies crescere ⁊ illuminari. tenebra fugere vel effugari. Homo dietā suam facere vel operari. aer calescere ⁊ inflammari. tempus clarescere ⁊ illustrari. Motare possum ꝙ matutinum signat in bono et in malo.

In bono matutinū signat quoddam

Initium virtuosum. ¶ Primū mane vacat ad opera
Judiciū timorosum. Sed secundū vindicat sceleraC
Solacū gaudiosuz. Sed tertiū dispensat munera.

¶ Mane igitur significat. Uirtutis profectū quez debes habere. Judicis aspectum quem debes timere. Celestem obiectuz. quo debes gaudere. ¶ Primo dico. ꝙ per matutinum intelligo virtutis profectum. quia scilicet sicut mane diei semper proficit in clarius ⁊ in melius: sic initium vite ⁊ boni operis nostri semper debet in melius proficere. ⁊ in luce veritatis ⁊ feruore charitatis semper amplius augumentare. Sic reuera iusti dicuntur matutini. eo ꝙ ab ipso mane iuuentutis: vel ab ipso principio cuiuslibet boni operis semper sunt in proficiendo continui ⁊ in melius progressiui. Ideo iustus potest dicere de seipso illud Apocal. xxij. Ego sum genus ⁊ radix dauid stella splendida ⁊ matutina. Uidetam prosecutam vbi. Stella. ¶ Et aduerte ꝙ in isto matutino. Hoc est dictu. in statu gratie et virtutis: vel in. Statu corporee iuuentutis plura debemus facere. Uidelicet.

Christo nos dicare
Corpus castigare.
Deum collaudare.
In deo sperare.
Deum cogitare.
Cecos illustrare.
Siccos irrigare.
Mala vindicare.
Hostes subiugare.

¶ Dico igit ꝙ nos debem⁹ in tali tempore matutino, christo nos dicare. Et istud est sacrificiuz matutinuz de quo fit mētio, Exod. xxix. circa finem. Mō scilicet debeat esse agnus anniculus integre crematus ⁊ super altare oblatus: vino ⁊ oleo humectatus. Quia scz quilibet ipsum sicut agnum mansuetum in matutino iuuentutis vel virtutis se dr deo offerre. ⁊ se suis vsib⁹ deputare. ⁊ vino discretionis. oleoq; cōpunctionis ⁊ compassionis vt magis placeat se luxe. Nume. xxvij. Offerctis agnum ad vesperam iuxta omnem ritum sacrificij matutini. Debemus igitur in isto tempore matutino ꝓpo nos dicare. Item dico. ꝙ nos debemus corpus castigare. ps. Castigatio mea in matutinis. Item debemus deuz laudare Job. xxxij. Ubi eras cum me laudarent simul astra matutina. ⁊ iubilarent omnes filij dei? Item debemus in deo sperare. psal. A custodia matutina vsq; ad noctem speret israel in domino. Item debemus deum cogitare: hoc est dictu. contemplationi ⁊ meditationi vacare ps. In matutinis meditabor in te. Item debemus cecos illustrare: hoc est dictu. ignaros erudire ⁊ illuminare Ecclesiasticus. l. Quasi Stella matutina in medio nebule. Item debemus siccos humectare: hoc est dictu. egenos ⁊ pauperes nutrire ⁊ satiare Joelis. ij. Descendere faciat dominus ad nos ymbrem matutinum. Item debemus mala vindicare. hoc est dictu. in malos ⁊ impios iustitiam exercere. ps. In matutino interficiebam omnes peccatores terre vt disperderez de ciuitate dñi omīs operātes iniquitatē. Itē debemus hostes subiugare. s. hostes anime q̄ sunt demones ⁊ vitia. Exēplo. s. saul. De quo dicit. j. Reg. xj. Mō ingressus castra invigilia matutina percussit amō donec incalesceret dies. Sic ergo dico ꝙ hora matutina signat laudabilē ⁊tutis pfectū B ¶ Scdo ꝛo dico. ꝙ per matutinū intelligo terribilē iudicis aspectū. hoc est die iudicij qui fiet⁹ mane. sicut dicit figuraliter Exo. xxij. vbi dicit. Ip cū aduenisset vigilia matutina. subuertit dominus pharaonem ⁊ exercitum eius in profundū. Quia reuera in ista vigilia matutina. idest in die iudicij. dñs pharaonē. idest dyabolū destruet. ⁊ ipsius exercitū. idest reprobox cōgerie in inferna subuertet dicens scz illud prefatū. ps. In matutino interficiebam omnes peccatores terre. ¶ Tertio dico. ꝙ ꝑ matutinū intelligo notabilē statū bonis refertum. scz gloriaz paradisi. A matutino enī incipit dies, ⁊ in paradiso requies. In matutino cessat obscuritas: ⁊ in gloria cessat aduersitas. In matutino videmus claritatē: ⁊ in gloria felicitatez. Et breuiter gloria eterna matutina dicit. eo ꝙ semp iuueneſcit ⁊ renouat. nunq; ꝛo veteraſcit ⁊ antiquat Apo. ij. Qui vicerit ⁊ custodierit vsq; in finē opa mea: dabo illi stellā matutinā. Stellā inquit matutinā. i. gloriaz eternā. in qua scz est delectatio sine fastidio. ps. Exitus matutini ⁊ vespere delectabis. Est dñatio sine desidio. ps. Dñabūtur iusti in matutino. Et etiā est exultatio sine suspirio. ps. Ad matutinū leticia. Est insup refrigeratio careng contagio: qz scz sancti q̄ sunt ibi: sunt sicut nubes matutina. ⁊ sicut ros matutinus Osee. xiij. Igitur ꝑtz ꝙ per mane siue ꝑ horaz matutinā intelligo celi solatiū ꝛꝑi iudicij. motū initiū. Et sic patz ꝙ sumitur in bono. ¶ In malo vero significato dico ꝙ matutinū significat mihi C

Diligentiam ad malefaciendum.
Ignorantiam ad parum sentiendum.
Inconstantiam ad cito transeundum.

Hora enī matutina ad opandū valde curiosa est. Jō dr Aldichee. ij. Ue q̄ cogitatis inutile: ⁊ q̄ opamini malū in cubilib⁹ vris. in luce matutina faciūt illō. Itē hora matutina ad aspiciēdū ē nebulosa. vñ Esa. viij. Mō erit eis

matutina fur. Itē ista hora ad transeundū seu ad deficiendū est ruinosa seu furtuosa. Ista eñ hora modicum durat sic vere felicitas. t etiam si qua sit bonitas reprobozum cito transit t modicum perseverat Osee. vj. Misericordia vestra quasi nubes matutina t q̄si ros cito p̄ transiens. Et Esa. xvij. Ecce turbo in matutino t non subsistet. Hec igitur de matutino sufficiāt. Vide supra vbi Diluculum t similia.

A **Man. Manna.** Nota ꝙ manna quandoq; sumitur pro quodaz liquore melleo t dulci de roze celesti in superficie arborum generato. qualis vt dicitur in regno hyrcie multū abūdat. Et qualis etiam in auinione inyna estate noscitur tempore pape Johānis cecidisse. Communiter eñ per manna intelligitur ille cibus. qui datus fuit celitus filijs israel in deserto: qō erat paruum t rotunduz ad modum seminis coriandri. sicut dicit Exod. xvj. Et ꝙ etiā omnē saporez habebat. sicut dicitur Sapien. xvj. Et ꝙ insuper iuxta sufficientiam cuilibet dabatur. t si plus debito accipiebatur in ꝓximiculos putrescebat. sicut dicitur Exo. xvj. Vocabatur aūt man seu manhu. qō est interiectio admirantis in lingua hebraica. t signat idē ꝙ. quid est hoc. pro eo scz quia filij israel quando primo cibū istum in deserto syn inuenerūt manhu. idest quid est hoc admiratiue dixerūt. t sic istum cibū dulcissimū manhu ab illa prima admiratione vocauerūt: sicut scz ibidem Exo. xvj. continetur vocauerūt cibum istum panem celicū. qz desursum descendebat t pluebat. Itez panem angelicum: quia per angelos ministrabatur. Itez panem israeliticū quia filijs israel dabatur t mittebat. Sicut hec omnia bene dicuntur vbi de filijs israel dicit in ps. Mō deus pluit illis manna ad manducanduz. t panem celi dedit eis. panem angelorꝝ manducauit homo. ¶ Igitur dico ꝙ iste cibus dulcissimus pōt significare. Xpi mirificum sacramentū. scz humilitatem. Xpi viuificum indumentum. scz humilitatem. Xpi viuificum condimentū. scilz gratiā Xpi sanctificum documentum. scilz bonam doctrinam Xpi saluificum nutrimentum. scilz gloriē felicitatē. Mundi damnificū leuimentum scz mūdanā prosperitatē. ¶ Significat dico manna sacramentū christi mirificū. quia procerto istud dicitur bene manhu. i quid est hoc. Quia reuera quādo bene consideratur t attenditur: stupor t admiratio generatur. Iste enz panis desursum mittitur: t a deo immediate cōficitur t sacratur ꝛc. Applica ad corpus christi cōditiones mane. Bene ergo dicitur Deutero. viij. Dedi tibi cibum manna quem ignorabas tu t omnes patres tui. ¶ Item signat manna indumentum christi magnificum. scilicz humanitatem christi. De mana eñ legitur. ꝙ deus precepit illud in vna aurea reponi: t in archa federis reseruari. sicut patet Exod. xvj. Quia scilicz panis celestis dei filius in vna aurea humanitatis fuit clausus: t in archa vteri virginalis abscōditus t seruatus. Unde Hebr. ix. dicitur. Mō in archa erat vna aurea habēs manna. idest ꝙ in vtero virginis latuit humanitas christi. que manna. idest dei filium cōtinebat Exod. xvj Sumcvas vnum t pone ibi man. ¶ Itez significat manna condimentum christi viuificum. hoc est dictu gratiam dei. que scilicet omnes sapores. idest omnes virtutes continet: et mentem humanam dulcedine summa replet. Manna enz in deserto fuit cibus filiorum israel vsqdum attingerent ad terram promissionis. quia tunc loco manne fructus patrie comederunt. Sicut dicitur Josue. v. capi. Sic vere gratia cibus noster est. quo scilicet sustentamur pro tempore huius vie. et in deserto vite presentis. dum scilicet ad terram promissionis tendimus incessanter. Finaliter vero quādo terminum attigerimus: tunc gratiam in gloriam: manna in fructus solidos: et cibum vie in cibum patrie commutabimus et vertemus. Exodi. xvj. Filij autē israel comederunt manhu quadraginta annis. ¶ Itez significat manna documentum legis sanctificum scilicet scientiam scripture t legis diuine. que de celo per revelationem venit. t que in hoc deserto per fidem spem t charitatem nos nutrit. que tamen sibi plus debito teneatur. hoc est si plus debito tractetur aut disputetur vermes errorum t heresum introducit. t a sua perfectione deficit t putrescit. Finaliter vero in paradiso deficit. quando scientia fidei in veritatis speciem se conuertit. siue inquit Apostolus. j. Cor. xiij. siue scientia destruet siue ligue cessabūt. ex parte eñ cognoscim⁹ t ex parte prophetamus. cum venerit qō perfectum est. euacuabitur qō ex parte est. Unde de scientia fidei potest dici illud. Josue. v. Deficit manna postq̄ comederunt de frugibus terre. Unde de ista diuina scientia pro tēpore huius vite dicitur Mecmie. ix. capi. Manna tuuz domine nō probibuisti ab ore ipsorum. ¶ Item significat manna nutrimentum celi saluificum. scilicet voluptatem glorie paradisi. quod scilicet est dulcissimum: t qō filios israel. idest deum videntes in alia vita nutrit t alit. deus eñ pluit illis manna ad manducandum. cibaria mittit eis in abundantia. ps. Unde Apocalip. ij. Vincenti dabo edere manna absconditum et dabo illi calculum candidum. t in calculo nomen meum scriptum qō nemo scit nisi qui accipit. ¶ Item in alio significato potest significare manna lenimentum mundi damnificum. scilicet dulcedinem mundane prosperitatis: que scilicet faciliter putrescit t perit. De quo Johannis. vj. Patres vestri in deserto manducauerūt manna t mortui sunt. Sufficit. Vide vbi. Cibus. t vbi. Dulcedo.

Manasses. Cum manasses interpretatur nec-
A cessitas vel obstupescens obliuio
sus vel qui oblitus est. notare possum ꝙ manasses quādoq; sumitur in bono. quandoq; in malo. In bono eñ significat quemlibet virum iustum: prelatum vel patriarcham. qz scilicet manasses fuit vnus de duodecz patriarchis. t fuit filius Joseph. cui Iacob benedicens. finistram suam posuit super caput. sicut dicitur Genesis. xlviij. c. Et tamen fuit ab ipso Iacob in filium adoptatus. t patriarcharū numero aggregatus. et inter duodecim computat⁹ Ad denotandū q̄ licet deus pro tpe vite huius ponat hominez ad finistram. t in statu aduersitatis t miserie: nō tamen propter hoc omittit ipm promouere: t temporaliter aut eternaliter exaltare. et sanctorum numero aggregare. Iste enim obliuiosus interpretatur pro eo. ꝙ domum patris sui t proprius suus factum obliuiscitur t in solo deo meditatur. Istum ergo deus recipit t adoptat. t hereditatem suam sibi distribuit t dispensat. dicens illud. ps. Meus est benyamin et meus est manasses: effraym susceptio capitis mei: Ideo petebatur in psal. Qui sedes super cherubin: manifestare coraz effraym benyamin t manasse. Ut de tali manasse dicatur illud. iij. Regum. xxj. Dormiuit manasses cuz patribus suis. t sepultus est in orto. idest in paradiso. vt scilicet inter illos significatos t predestinatos valeat computari: de quibus dicitur Apocalip. vij. ex tribu manasse duodecim milia signati. ¶ In malo vero significato potest significare hominem peccatorem: qui scilicet sine causa per imbecillitatem stupescit t qui obliuiscitur t spiritualia bona nescit. De manasse enim rege Iuda legitur. ꝙ fuit pessimus t sanguinolentus. t tandem a chaldeis captus t in babyloniaz ductus. t mortis Esaie prophete reus. sicut dicitur. iiij. Regum. xxj. De quodam etiam alio manasse marito iudith: legitur Judith. viij. Mō cum instaret super ligā
B tes manipulos: cecidit estus super caput suum t mortuus est. Peccator enim t maxime vir sanguinum et iniquus. idest qui bonos et iustos persequitur: calore auaricie moritur. Et ideo a chaldeis. idest a demonib⁹ captiuatur. t in inferno finaliter cathenatur. Sinistra ꝙ manus Iacob. idest diuina iustitia ipsius capiti apponitur. inquantum ad sinistram inferni. t non ad paradisi dexteram collocatur. De manasse ergo. i. de peccatore dicitur Esaie. ix. Unusquisq; carnem brachij sui vorabit: manasses effraym. t effrayim manassen. ꝛc. Sufficit.

Manere

A **Manere.** Nota ꝙ manere idem est qō stare: t p
seuerare. Et potest accipi in bono t in
malo. Manentia eñ t perseuerantia aliquando ē virtuosa. Aliquando est vitiosa. Aliqñ est gloriosa seu gaudiosa Aliqñ est dolorosa Est eñ vnū manere valde virtuosum. Unde Joan. xv. Manete in me et ego in vobis ¶ Item est vnū manere valde vitiosum. Et istud significat mansionem peccati in homine vel māsionē hominis in pctō. Joan. ix. Nunc autem pctm vestruz manet ¶ Item est vnum manere valde gloriosum. Et istud significat illam eternā pmanentiā t p̄seuerātiā quā hñt beati in gloria paradisi De qua Hebreo. xiij. Mō habemus hic manētem ciuitatē: sed futurā inquirimus. Et Joan. viij. dicitur. Quod seruꝰ non manet in domo in eternum filius aūt manet ineternum. ¶ Itez. est vnū manere valde dolorosum. Et istud ē illud quo damnati durabiliter permanēt in inferno. De quo Mume. xix. qui tetigerit humane anime morticinū. manebit spurcicia eius sup eum. ¶ Sed q̄ scriptura vt communiter facit mentionem t manere inquantum significat ℟tutem perseuerātie ideo t isto aliquid latius disseram⁹. Manere ergo idem est qō in bono p̄seuerare. Sicut enim flos non facit fructū nisi māserit in arbore. sic nec homo ad fructū glorie peruenit nisi in arbore deo p gram manserit et perseuerauerit. Et hoc est qō ips dicit Joan. xv. sicut palmes non potest fructum facere nisi manserit in vite: sic nec vos nisi in me manseritis Ideo dñs docet idē saluator ibidem. Qui manet in me t ego in eo: hic fert
B fructū multum. ¶ In quibus verbis aduerte ꝙ in statu gratie debem⁹ manere multiplicatiōe. s. qz per hoc

In dño solidamur.	Talis enim mansio acquirit
In dño copulamur.	fundamentum. s. Fundamē-
A dño ꝑmiamur.	tum magni vigoris In me in

quit. Ligamentum grādis amoris. Et ego inquit in illo Condimentum dulcis sapons Hic fert fructū multum. ¶ Primo ergo dico ꝙ manēdū est in deo sicut in fundatore nostri sustentatiuo. Qui manet inquit i me. Sicut in amatore nostri sociatiuo. Et ego inquit in eo. Sicut in largitore nostri ꝑmiatiuo Hic inquit fert fructum multū. Dico ergo ꝙ manere ꝛbem⁹ in deo sicut in fundamento nostri sustentatiuo. Manete inquit in me. Sicut enim videmus ꝙ boies quando timent sibi periculū imminere. libenter solent in fortibus t firmis castris t locis habitare et manere: sicut de dauid a saul impugnato dicitur. j. Regū. xxiij. Quod ipse morabat in ꝛserto in locis firmissimus t mansit in monte solitudinis. De capreis etiam legimus ꝙ videntes venatores solent ad montes altissimos fugere ꝛet ibi sicut in tuto refugio habitare et manere. Ad denotandū ꝙ nos alij qui in hoc mundo a multis venatorib⁹ et inimicis spiritualibus impugnamur: nullum habemus turū refugium nisi deum. Iste enim est sicut castrum fortissimū sicut mons altissim⁹. sicut locus tutissimus. et excelsus. Et ideo ad istum debemus fugere: et in ipso per gratiam perseuerare: et cum ipso iugiter morari et manere Sicut enz dicit Prouerb. xviij. Turris fortissima nomen domini. ad eam fugiet iustus et saluabitur qui manet inqt in me. quasi diceret. In me est tuta t firma mansio In me scz qui manserit et perseuerauerit saluꝰ erit. Gratia enim t charitas nos faciūt membra corporis christi mystici et per consequens nos faciunt ꝑdeo manere t eius corpori adherere. Quia sicut dicitur primo Joan. iiij. Deus charitas est et qui manet in charitate in deo manet t deus in eo. Res enim que sunt calidiores sunt ꝑmanentiores t durabiliores dum tamē calor sit naturalis t non accidētalis. Calor eñ naturalis est ret conseruatiuus t sue permanentie continuatiuus. sicut patet in omni re composita. Quia si calor naturalis deficit. totius rei natura corrūpitur t perit. Salamandra etiam in igne dicitur viuere: t in incēdio diu perseuerare et manere. Sic vere loquendo spiritualiter cum deus charitas sit vt dictum est t deus ignis Juxta illud Deuteronomij. iij. Deus vester ignis consumēs est. bene dico ꝙ ipse potest esse nostrum spirituale consumens incendium: t nostrum spirituale conseruatiuum. t per consequens in ipso possumus viuere t manere. si enim ab isto caloze feruido: a isto fundamento solido. ab isto fonte viuido per peccatum discesserimus corruptionem mortis finaliter sentiemus. Quia sicut dicitur Joannis. xv. c. Si quis in me non mānserit. mittet foras sicut palmes et arescet t in ignem mittet t ardet. Maneamus igitur in deo sicut in fundamento. sustentatiuo. ¶ Secundo dico: quin ꝛo debem⁹ manere sicut in ligamento copulatiuo. Deus enim inquantum se offert in nobis māsurū nerū charitatis sue stringit et alligat corda nostra: vt i ipso manere necessario compellamur Joannis. xv. Manete in dilectiōe mea. Ille eñ que fortiter est ligata: stabilius manet t perseuerat. Hosvero fortiter ab ipso ligamur. quando charitas ipsius se offert apud nos mansuram. Ego inquit in vobis. Quis ergo talem hospitem refutabit. Ipse enim in se manentibus manet et a se recedentibus recedit. Duo enim lucerne in eadem domo talis sunt conditionis. q̄ lumen vnius manet in lumine alterius. Unū eñ lume alteri est perutū ita q̄ substantia vnius substantiā alterius penetret si sit presens et ab ea se separat cuz sit absens. Sic pculdubio deus in quo lux est t in quo non sunt tenebre vlle: quando inuenit aliud lumen. i. animam per gratiaz illuminatā t sibi presentē: t in eo per desiderium manētem t perseuerantem solet t ipse apud eam manere. et eius essentiā t substātiā radijs sue gratie penetrare. Sicut eñ imago i speculo tādiu manet nobiscū ꝙdiu nos manserim⁹ cū ipsa. Si ꝛo dicte imagini defecerimus. similiter ꝛficit ipsa atq; cessat. Sic vere ꝛ⁹ tandiu manet in speculo mentis nostre ibi scz. p̄sentialiter existendo et misericorditer influendo ꝙdiu nos cū ipso manserimus in gratia p̄seuerando et p charitatem adherendo t mādata ipsi⁹ seruando Joan. xv. Manete in me t ego in vobis. Si vero istam mansionem dimiserim⁹ p pctm̄ nos ab ipo. etiā dimittemur. iij. Reg. xij. Quia dimisistis me dimisi vos manemus ergo in ipo vt t ipse nobiscum maneat in eternū. Luce. xix. dicens nobis zachee festinās descēde. qz hodie in domo tua oportet me manere. Et dicamus sibi illud Luce. xxiiij. Mane nobiscū dñe quoniam aduesperascit et inclinata est iā dies. Ubi nota q̄tus manet in nobis.

Ut illuminator nostre cecitas. Est enz necessariū
Ut associator nostre charitatis. ꝙ in nobis maneat
Ut fortificator nostre fragilitatis. Ut per ipsum nra charitas associet. Mane inqt nobiscū. Ut ab ipso nra cecitas illuminet. Mñ aduesperascit. Ut ab ipso nra fragilitas fortificet Ideo dicit. Inclina t est iā dies. Et sic bene dico ꝙ manēdum est in deo sicut in ligamento copulatiuo. ¶ Tertio dico ꝙ manendū est in deo sicut in
D roramēto secūdatiuo. Hic inquit fert fructū multū. Sicut enim arbor manēs in bona t in fertili terra meliorez t vtiliorē fert fructum: t maxime si plantata fuerit iuxta aquas. Sic vere hō manens et perseuerās in deo. qui procul dubio est terra fertilis t secunda fructu nobiliori; t meliori ditatur scilicet fructu glorie paradisi. Hic inquit fert fructum multū. Unde ips dicit Joan. xv. posui vos vt eatis et fructum afferatis t fructꝰ vester maneat. Unde Beatis in patria videtur fuisse dictum illud. Joan. xv. Si manseritis in me t verba mea in vobis manserint. quodcūq; volueritis petetis t fiet vobis. t sic breuiter dico ꝙ tria sunt que faciunt nos manere t perseuerare in bono videlicet.

Premiatio vel acquisitio felicitatis.
Combinatio vel coniugatio societatis.
Collocatio vel habitatio stabilitatis.

Et sic bene dictum est: ꝙ qui manet in me et ego in eo hic fert fructum multum. Sed scitis quid dicitur. j. Joannis. ij. Qui dicit se in christo manere et mandata eius non custodit. mendax est et veritas in eo non est. Et ideo quia peccatores mandata dei non custodiunt: hinc est ꝙ in bono non manent nec perseuerant: nec subsi-

LL

Universidad de Deusto
Biblioteca

stunt. Arbores enim ⁊ herbe que crudū habent humorem cito crescūt. Uerūtamen non diu manent: sed cito deficiunt ⁊ decrescūt. Istud patet i melonibus et cucurbilis qui omni anno crescūt vsq; ad suum vltimum cōplementū. omni etiam anno decrescunt ⁊ peruenīūt ad suū vltimum decremētū. Unde narrat truffa de palma que tardissime crescit. ⁊ tamen diutissime manet ⁊ durat que cum haberet quadraginta annos ⁊ adhuc essz minor cucurbita insultabat ei dicens ꝙ nō habebat nisi tres menses ⁊ tamen erat maior ipsa cui respōdit palma. Charissime inquit tu non respicis ꝙ brevissime durabis sed ꝙ citissime crevisti. Si em̄ brevitatē tue durationis attenderes nunq; in cremēto tuo subito tibi gloriam vendicares. Talis procul dubio altercatio videtur esse inter bonos ⁊ malos. Boni enim sunt sicut palma quia scilicet in hoc mundo raro et tarde crescunt ⁊ augmentantur cremento. scilicet dignitatis ꝓsperitatis ⁊ honoris. Uerūtamen ꝗus in ꝑsenti tarde crescunt. Finaliter tamen diutissime in eternum scilicet durabunt et manebūt. San gloria paradisi. Eccli. xliij. Omnia hec viuunt et manent in secula. Mali vero sunt sicut cucurbita. que quia i humoribꝰ crudis bonorū temporaliuz abundant hinc est ꝙ cito ⁊ subito scilicet in tēpore vite ꝑsentis ad magne ꝓsperitatis augmētum attingūt In isto tamen augmento non manent quia cito et subito deficiunt. pererūt et recedūt. Sicut enim dicitur. Johannis. viij. Seruus non manet in domo in eternū. Isti ergo nunq; in ꝛa subita magnitudine deberent gloriari quinimo si bene cogitarent in suo futuro decremento deberent merito contristari. Boni etiam si tarde crescunt et si raro peruenīūt ad ꝓsperitatis augmentū: nō debent contristari. quinimo si bene considerant suam futurā ⁊ perpetuam mansionem et durationem debēt sūmo opere gloriari. Isti enim teste apostolo Hebreo. xiij. Non habent hic manētem ciuitatē. sed futuraz inquirunt. Et iō dr. sicut. ij. Cor. iij. Si enim quod euacuatur per gloriaz est multo magis qđ manet in gloria est. hoc est dictu. Si peccatores gloriant in sua gloria euacuabili et rranseūte: multomagis possunt gloriari iusti i sua futura gloria durabili et manēte. Non sic ergo charissimi. firmi in domino maneamus: nec a bonis virtutibꝰ ꝛ resistamus. Quia sicut ipse dicit Joannis. vj. Qui mādu cat meā carnē ⁊ bibit meū sanguinē. in me manet ⁊ ego in eo. Et hec igitur sufficiant de Manere Uide de perseverantia. de mozari. supra de Esse et de Habitare. Et vide inuectiones contra illos qui non sunt manentes: sed ꝛficientes sicut sunt hipocrite. falsi amici ⁊ ceteri similes sicut in multis titulis et materijs inuenies annotatum.

Manifestus. Nota ꝙ cuz manifestatio nihil aliud sit ꝙ alicuius rei ꝛclaratio. ostensio. apparitio. revelatio. ꝛmōstratio possumus dicere ꝙ manifestatio est multiplex in scriptura scilicet manifestatio.

Dei. Juſti. Impꝭ — Primo quidez dicamus de manifestatione dei. Deus enim manifestat ⁊ manifestatur. Sicut. enim videmus ꝙ sol qui nocte non apparet: ⁊ qui in hyeme a nostro emisperio longe manet: multis ⁊ varijs modis se solet mundo manifestare scilicet corporaliter redeundo. virtualiter influendo. actualiter illuminando. virtualiter calefaciendo. sicut patet ad sensum qz solis manifestationem percipimus in splendore. in vigore. ⁊ in calore. in motu pariter et in situ. sicut oia ꝑfit deduci. Sic dicā de deo ꝙ mltos ⁊ varios modos ꝺr notificādi ⁊ manifestādi se nobis vicz Ad nos redeūdo ⁊ ibuēdo appropinquando ꝙ beatam incarnationem. In nos influendo per operū demōstrationē. Nos vivificando et nos vegetando per gratie distillationē. Nos illuminando et illustrando per fidei revelationē Nos examinando et nos visitando per iudicū disceptationē. Nos letificando et delectando p glorie retributionē. Nos exterminando et conburendo p inferni desolationē. Isti enim sunt septem modi quibꝰ se deus etiā homini manifestat. videlicet.

In carne hoiem induens.
In mūdo opera. statuens.
In affectu gratiam influens.
In intellectu fide nos instruens.
In iudicio iuste nos intuens.
In paradiſo premia tribuens.
In inferno impios destruens.

Dico ergo ꝙ deus manifestatur nobis per assistentiā incarnationis. Quia revera sicut imago que antea nō videbatur tunc tēporis manifestatur intuentibus quā do radij illius cuius est imago in speculo reflectuntur Sicut filius imago patris qui de sui natura est invisibilis. tunc in nostre carnis substantia manifestus apparuit: quando in speculo vteri virginalis reflexus: fractus et reduplicatus. hoc est dictu. humanatꝰ fuit. Et istam manifestationē petebat Dauid in ꝑs. dicēs. qui sedes super cherubin. manifestare coꝝ effraym: benyamin: ⁊ manasse. Et Joānis. vij. Si hec facis: manifesta teipsum mundo. Manifestatur igitur nobis deus per assistentiam incarnationis ⁊c. ¶Item ꝛus manifestatur per efficaciaz operationis. Effectus em̄ manifestat causē cognitionem. fructus arboris rationem. opera artificis perfectionem. Deus igitur in suis operibus mirabilibꝰ manifestatur. ⁊ sua potentia sapientia et bonitas per ea declaratur. Unde ꝛ manifestatione potentie sue per opera potest dici illud Romanos. j. Quod notū est dei manifestum est in illis. Deus enim illis manifestauit. Inuisibilia enim dei per ea que facta. sunt a creatura mundi intellecta conspiciuntur: sempiterna quoq; virtus eius ⁊ diuinitas. De manifestatione sue sapiētie p opera patet in ꝑsal vbi dicitur. Incerta ⁊ occulta sapientie tue manifestasti mihi. De manifestatione vo sue bonitatis sue clementie per opera potest dici illud. quod dicitur Joannis. ij. Ubi post mutationez aque in vinum ōr ꝙ hoc fuit inītium signorum Jesu in chana galylee et manifestauit gloriam suam. Igit manifestatur ꝺominus per efficaciam operationis. ¶Item deus manifestatur per affluentiā large dationis. scilicet per gratiā ⁊ ꝛuotionem et virtutū ⁊ meritorum largitionē Quamdiu em̄ homo hic est in peccato dominus abscōditus est ab eo Deutero. xxxij. Et dixi. Abscondaz faciē meam ab eis ⁊c. Quando vero mentē virtutibus reparat gratiam ⁊ devotionem dat. Quando etiaz vna spiritussancti ministrat: tūc se et spiritualiter manifestat sicut hospes ꝛlonge veniens eidē virtualiter se ꝑsentat. Unde Joan. xiiij. Qui diligit me diligā ipsuz. ⁊ manifestabo meipsuz sibi. Manifestatur ergo deus per affluentiā large dationis. ¶Itē deus manifestatur p influentiaz revelationis. Deus enim per fidem ⁊ revelationez se manifestauit et ipsemet: seipsuz hoi ꝛclarauit dicens. s. illud Joan. xvij. Pater manifestaui nomen tuū hoibꝰ quos ꝛdisti mihi Et revera nisi fuisset istud genus manifestationis. scilicet revelatio parū aut nihil sciuissemus de deo. Ideo doctores vocant ꝺeus speculū voluntarij. Quia scilicet prout quantū et quandovult se ⁊ sua mysteria ꝛclarare et manifestare, potest. Sicut enim in consilio secreto regū ⁊ principū negocia secrete tractantur que a paucis et secretarijs primo sciuntur ⁊ sub sigillo fidelitatis clauduntur. tandē vero certo ⁊ statuto tēpore publicantur. et in publico manifestantur. Sic vere secreta mysteria fidei nostre ab eterno fuerunt apud regez regū tracta paucis scilicet angelis ⁊ prophetis notificata sed tandez certo et statuto tēpore fuerūt hominibus manifestata. Unde Tytum primo Spem vite eterne quam ꝓmisit qui non mentitur deus ante tempora secularia. manifestauit autem temporibꝰ suis filium suum. Igitur manifestatur ꝛus per influentiaz revellationis. ¶Item ꝛus manifestatur per euidētiā iurisditionis. Et istud fit per iudicia sua tam occulta qꝫ publica. et taz ꝑsentia qꝫ futura. Deus enim suaz omni potentiā mirabilēqz prouidētiam manifestat per iudicia mirabilia que exercet malos particulariter punien do ⁊ ipsorum

do: et ipsorum mala opera ꝙqz occulta revelando. Sicut enim dicitur. Marci. iij. Et luce. viij. non em̄ aliqđ absconditus quod nō manifestetur Uerūtamen ista occulta iudicia pauci percipiunt et soli sapientes adhuc respiciunt ⁊ attendunt. Sicut enim dicitur in ꝑs. Mō ꝛus non fecit taliter omni nationi: et iudicia sua non manifestauit eis. suam vero oipotentiā ⁊ sapientiā ꝛbonitatē fortius exercebit in futuro iudicio se cunctis manifestando ⁊ oia etiā opera cuiuslibet in publicū reducēdo. Deus enim noster manifeste veniet ꝛus noster ⁊ nō silebit. Ignis In conspectu eiꝰ exardescet ⁊c. Ipse em̄ cūctis manifestabitur cuncti vero ⁊ cuncta ei manifestabuntur. Sicut enim dicitur. ij. Cor. v. Omnes em̄ nos manifestari optz ante tribunal christi. vt recipiat vnusquisqz prout in corpore gessit sive bonū fuerit sive malum. Et. j. Cor. iiij. dicitur. Ueniet dominus q illuminabit abscondita tenebrarū et manifestabit cōsilia cordium. Manifestatur ergo ꝛus per euidētiā iurisditionis. Roma iij. Justitia dei manifestata est. ¶Item ꝛ manifestatur per abundantiā ꝛretributionis. scilz. in paradiso. Sicut em̄ ꝛus in iudicio manifestabit oēm equitatem. Sic in paradiso manifestabit suaz pietatez ⁊ sue magnificentie largitatem. Unde in Collecta dicit. Deus qui omipotentiā tuam parcendo et maxime miserando manifestas. Ibi enim manifestabitur eius.

Essentie beata visio.
Clementie beata fruitio.
Scientie profunda ratio.
Potentie summa perfectio.

Et hoc quādo manifestabik eterne glorie felix possessio Unde beati poterūt dicere illud. j. Joā. j. Mō fuit ab initio quod audiuimus. quod oculis nostris perspeximꝰ et manus nostre contrectauerunt de verbo vite: ⁊ vita manifestata est. ¶Ultimo ꝛus manifestabitur p violentiā condemnationis seu infernalis punitiōis. Deꝰ enim qui modo non cognoscitur a reprobis: tunc se eis manifestabit quando eos in inferno cremabit: et rigorem sue iustitie ꝛmonstrabit vt deo dicatur illud primi. Macb. xj. Manifeste facte sunt iniquitates eiꝰ. tūc em̄ manifesta erunt q̄ primitus latebant opera reprobōrū. Quia ficut dicitur. j. Cor. iij. vnusquisqz opꝰ manifestū erit dies em̄ domini ꝛclarabit. qz in igne declarabitur. Istis ergo modis manifestat ꝛus. ¶Secūdo dico ꝙ est manifestatio qua manifestatur iustus. Res enim luminose vt communiter late nō possunt. sed sunt omnibus manifeste. vt patet in stellis. Sic vere boies luminosi, et virtuosi manifesti sunt qz scilicet in conscientia sua vel intentione intrinseca per fictaz palliationez celare nesciunt sed quales sunt interius: tales exterius se ostendunt virtutes enim ipsorū etiam si eas per hūilitatez voluerint occultare: seipsas alijs manifestāt et etiaz ipsis inuitis se ꝛclarant. Exēplo christi ꝛ quo dicitur Matth. xij. Quod ipse p̄cipiebat ipsis quos curauerat: ne manifestarent eum. Et tamen Marci. vj. dicitur. Quod manifestum factum est nomen eius. corpus em̄ ⁊ conuersatio iusti est sicut lucerna seu lāpas. vbi scilicet lux nō potest latere quin apparcat. Ephe. v Omne quod manifestatur lumē est. Et revera iustꝰ manifestat seipsum.

Deo sez per puram intentionem.
Sacerdoti per integrā confessionē.
Mundo per bonā conuersationē.
Egeno per misērationem.

Et manifestat ꝛi potētiaz per laudes et predicationem Sibi ergo dicitur. j. Timoth. iiij. Profectus tuus manifestus sit. Ufi. Prouer. xiiij. ca dicit Ubi segetes sunt plurime. i. virtutes. ibi manifesta est fortitudo bonis. Hec est igitur manifestatio qua manifestatur iustus. ¶Tertio vero p̄cipaliter dico. ꝙ ē manifestatio qua manifestat impius vel iniustus. Sicut enim aliqua animalia ita sunt venenosa: ꝙ venenū sunz nō possunt cōtinere intra: se imo visu tactu ⁊ afflatu solent ipsuz exterius manifestare. sicut ꝓz in basilisco. Sic dico ꝙ multi sunt ita pleni veneno malicie et nequitie ꝙ ipsuz interius in corde celare vel abscondere nō valent imo tām exterius per mala opera manifestāt. Accidētia em̄ manifestant substātiam. Sic vere exteriora opera manifestant personā. Sicut em̄ lepra aliquando potest palliari nō tamē diu imo solet finaliter manifestari. sic cozru ꝓpio mētis ⁊ si qñqz per hypocrisim palliet. finaliter tamen necesse est ꝙ alijs publicet Ba. v. Manifesta sunt opera carnis. j. Tymot. v. Hominū peccata manifesta sunt Et etiam quandoq; fit per iactantiā. qz scilz multi sunt qui peccata sua iactant ⁊ ea volūtarie manifestāt ij. Tymoth. iij. Insipientia enim ipsorū manifesta ē ombus Cōtra illud Eccli. viij. Nō omni homini cor tuū manifestes. Et breviter ꝛ impio dicitur qđ verum est Prouer. x. Quod qui depravat vias suas manifestꝰ erit Ista tamen manifestatio fiet specialiter in iudicio ⁊ in inferno: sicut supra visum est et quando scz iuxta illud quod dicitur Ephe. v. Omnia que arguuntur a lumine manifestabuntur. Ptz ergo ꝙ est manifestatio qua manifestat impius. Et hec sufficiant. Videbis ostendere. apparere. Et similibus.

Manipulus. Nota ꝙ manipulus nihil aliud est ꝙ segetum vel herbarū cumulus seu fasciculus ꝙtum potest manus capere in vnicem conglobatus. Significat ergo quancunqz cōgregationem et simul manentem reruz vel personarū cōiunctionem ⁊ vnionem. Et sic dico. ꝙ est dare manipulum Meritorū. Premiorū. Perfectorū. Iniquorū. vitiorum. et Tormentorum. Sed de istis omnibus supersedeo. quia pauce sūt autoritates. vide. vbi fasciculus. Cumulus, seu globus ⁊c. A

Mansuetudo. Nota ꝺm Tullium libro de officijs dicitur. Mō mansuetudo est virtus animi ⁊ trūcz mūdi statuz equa lāce pensans. Quia scilicet ad mansuetudinem pertinet virtuqz mundi statum ꝓsperitatis. scilicet et aduersitatis equaliter tolerare. vnde mansuetus in aduersis nō irascitur: sed in benivolentia solita perseverat vnde Hieronymus in glo. super Matth. v. dicit. Quod mansuetus seu mitis est: qui nec irritat net nocet: nec nocere cogitat: et qnec ira nec furore afficitur Est igitur māsuetus idem, quod mitis. simplex. humilis. ⁊ quietus: dulcis clemens. benivolus et benignus. Sic autem distinguit mauricius ꝙ triplex est mansuetudo. scilicet. A B

Cordis. Oris. Et Operis. — Cor enim humanū molle est ⁊ suave: ⁊ humoris mollis et dulcis. scilicet sanguinis contentiuum. Lingua etiaz humana suavis est ⁊ mollis. Manꝰ insuper humane nō sunt hyrsute vel hyspide. sed tactu suaues et plane. Ad denotandum ꝙ cor ⁊ lingua et manus. idest. cogitationes. locutiones ⁊ opera ꝛbent esse per mansuetudinez suauia. Per benignitatem dulcia per modestiam dulcorosa. Exemplo lilij: quod virtuosus est suave ⁊ molle interius in radice. exterius in foliis. ⁊ superius in semine ⁊ in flore Radix ergo cordis. folia vocis flos conversationis. semen operis ⁊ nctuosa sint in nobis per suauitatem mansuetudinis. Mansuetudo em̄ cordis concipit timorem et patientiam Ecclesiastici. i. Sapientia et disciplina timor. domini. ⁊ quod beneplacitum est illi fides ⁊ mansuetudo. Sapientia enim disciplina. timor et fides in corde sunt plus ꝙ in opere vel in voce Mansuetudo vocis temperat furorē ⁊ violētiā. Jō dr. Ecclesiastici. iij. c. Respōde pacifice in mansuetudine. Māsuetudo operis procurat amorem ⁊ cōplacentiā. Ideo dicitur Eccli. iij. Fili in mansuetudine opa tua perfice. Simus igitur mansueti: qz sicut dicit Ambrosius sup Matt. v. Non prodest carere sceleribus: nisi moribus temperatis homo fuerit mansuetus. Et apostolus dicit. ij. Thymo. ij. Seruū dei nō oꝛtz litigare: sed mansuetum esse ad omnes. docibilem. patiētē et cū modestia corripientes eos qui resistūt veritati. Et bene dicit. Cum modestia corripientem. Quia revera ad prelatum et correctorem pertinet ꝙ sit modestus et mansuetus. quia scilicet ani

malia que corpore sunt maiora: sunt vt cõmuniter mitiora. sicut patet de elephante et de rege apuz qui caret aculeo. Unde de rege dicitur Matth.xxi Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Exemplo etiam dauid de quo dicitur Memento domine dauid ⁊ omnis mãsuetudinis eius Et merito: qz procerto multi sunt qui per mansuetudinẽ corripiuntur. qui tamen per seueritatẽ nimiã eraspirantur et in desperationis foueam dilabũtur ⁊ ideo apostolus videbatur superhoc dubitare. j. Cor. iij. In virga inquit veniam ad vos an in spiritu mansuetudinis. Ideo contra correctores nimis asperos dicit. Hieronymus super. j. Thymo. iij. Nihil enim furioso fedi⁹ preceptore qui: cum ad omnes debeat esse mansuet⁹ cõuerso torquentis tremẽtibus labijs rugata fronte effrenatus comminys. facie commutata. clamore pstrepitat. et errantes non tãtũ a bono retrahit immo sua seuitia ipsos in profundum precipitat vitiorũ. Simus igit mãsueti. Exemplo Hieremie dicentis Hiere. xj. Et ego quasi ignis mansuet⁹ qui' portat ad victimã. Ubi aduerte: ꝙ homo mansuetus. Amicabiliter solet federari. Et copulatiua coniunctio Honorabiliter solet exaltari. Ego prime persone pronomen. Socialiter solet conformari. Quasi similitudinis aduerbium Lachrymabiliter solet deprecari Agnus qui scilicet clamat ad matrem. Mãsuetudo. enim reddit possessorem suũ.

Amicabilem. bonos diligentem.

Honorabilem. magnis preeminentem.

Sociabilem. bonos imitantem.

Lachrymabiles. deuz placantes.

Uide de Ego quasi et agnus in titulis suis. Et si vis dic ꝙ mansuetudo iungit et copulat. Et inquit que scilicz est coniunctio copulatiua. qz scilicet vir mansuetus ab omnibus diligitur ⁊ etiã a maioribus adamatur. Et inquit. Et in pſ. Propter veritatem et mansuetudinem ⁊ iustitiam ⁊ deducet te mirabiliter dextera tua. Item mansuetudo pfert et titulat quia scilicet vir mansuetus et hũc futuro solet exaltari et alijs pferri ⁊ honorari. Sicut patet ꝛe dauid qui fuit mansuetus de quo dicitur illud predictum in psalmo. Memento domine dauid et omnis mansuetudinis eius. Sequitur. Inueni dauid seruũ meum ꝛc. Exaltani electũ de plebe mea Et hoc ostenditur cum dicitur. Ego quod est prime pne et precedit verbuz. qz scilicet mansuetudo facit hoiez alios pcedere et honore ⁊ dignitate inter alios primum esse. Esa. xlj. Ego primus. pſ. Beneplacitũ est dño in populo suo et exaltabit mansuetos in salutẽ. Et illud. Regũ. xxij. Mansuetudo mea multiplicauit me. Item mansuetudo pformat et similat. qz scilicet vir mansuetus facilius se conformat bonis ipsis. s. obediẽdo ⁊ mores suos eoꝝ moribꝰ pformãdoqꝫ ofidik cũ ꝺ: qſi. Osee. xiij. Ero quasi ros pſ. Justus germinabit sicut lilijũ ꝛc. Quia. s. sicut supra dictũ est. Mãsuetudo signat hominem mansuetũ. dulcẽ pacificũ et modestũ. Eph. iij. Digne inquit ambuletis cum omni humilitati et mãsuetudine. cũ patientia supportantes inuicem in charitate: sollicite seruare vnitatẽ spũs in vinculo pacis. Item mãsuetudo orat ⁊ postulat qõ ostendik cũ dicik. Agnus qui. s. solet balare ⁊ cũ ore lac a matris uberibus exprimere. Et qui etiã est aial super cia mãsuetũ: innocuum ⁊ benignũ qz scz vir mãsuetus ad ꝛum clamando et orãdo balat. et lac suoꝝ beneficiorũ ab uberibus sue misericordie impetrat orationibus et procurat. Unde oratio est illud canticũ agni de quo fit mentio Apocal. xxj. bñ ergo dicitur Judith. ix. Humiliũ et mansuetoꝝ semper tibi placuit deprecatio. Et nota sivis ꝙ nos debem⁹ habere mansuetudinem. qz.

Per hanc diriginur. et docemur. Dico ergo ꝙ
Per hãc impingimur et mouemur. per mansue-
Per hanc ꝓgimur ⁊ fouemur. tudinem do-
Per hanc erigimur ⁊ replemur. cemur ⁊ erigimur quia procerto sicut in pſ. dicitur. Deus est ille qui dirigit mansuetos docebit in iudicio mites vias suas. Ideo bene dicit Ecclesiasticus. v. Esto mansuetus ad audiendum verbum dei. Quia vere tales facilius eruditur et in spiritualibus instruunk. Audiãt ergo mansueti et letentur: ⁊ in mansuetudine suscipiant insitum verbum. Jacobi. j. Quod dominus ad annũciandũ mansuetis misit me dixit Esa. lxj. Item dico ꝙ ad mãsuetudinem mouemur ⁊ impingimur quia scilicet nos habemus mirabile exemplar mãsuetudinis per quod possumus ad mansuetudinẽ inuitari. scilicz ipsuz christuz qui fuit mansuetissimus sicut agnus. Unde in persona ipsius fuit dictũ illud Hiere. xj. Ego quasi agnus mansuetus. Et illud. Ecce rex tuus venit tibi mansuet⁹ ideo dicebat apostolus. ij. Cor. x. Obsecro vos per mansuetudinẽ et modestiam iesu christi. Item dico ꝙ mãsuetudinẽ fouemur et protegimur. Ista est enim que custodit hoiem a malo. Fili ergo in mansuetudine seruа animã tuã. Eccli. x. quia. s. dominꝰ arguit in equitate ꝙ mansuetis terre Esa. xj. Quia sicut dicik in pſ. Mz suscipiens mãsuetos dñs hũilians aũt pctores vsqꝫ ad terrã. Item dico ꝙ ꝙ mãsuetudinẽ replemur et erigimur scz ad opulentiaz hereditatis eterne qz reuera finaliter mansueti hereditabũt. terrã ⁊ delectabuntur in multitudine pacis. sicut dicik in pſ. qz finaliter Exultet in tudico vt saluos faciet omnes mansuetos terre. Et hoc. s erit quando illusores deus illudet mansuetis autẽ dabit gratiã. Prouer. iij. Sic ergo patet ꝙ per mansuetudinẽ replemur supernaliter Fouemur virtualiter. Mouemur exẽplariter. Docemur regulariter vide vbi. Benignitas. Humilitas. Clementia. Simplicitas. Mititudo et Modestia.

Manus. Nota ꝙ manus est membrũ in hoie ꝙ qõ ⁊ cũ quo homo naturaliter operat Et ideo breuiter quotiẽs in scriptura de manu fit mentio: semp vt cõiter ꝓ manũ intelligik virtꝰ operatiua siue in bono siue in malo. Manu. enim facim⁹ ꝙcquid facimus siue bonũ fuerit siue malũ et iõ ꝑm ꝙ man⁹ i nobis diuersimode disponik: ꝑm hoc in nobis diuersa opa distinguuntur: Notemus ergo. ꝙ in scriptura quadruplex inuenitur manus. vicz manus.

Dominica. Man⁹ dñica dominak cũctis. pſ.
Demonica. In manu tua dñe omnes fines ter-
Perfectoꝝ. re. Manus demonica furatur om
Peccatorum. nia Ista enim semp nitik subripere ⁊ furari omnia bona spũalia Unde Treno. j. Manũ suã misit hostis ad oĩa desiderabilia ei⁹. man⁹ pfectoꝝ bonũ operatur. Prouer. xxxj. manũ suam misit ad fortia: digiti eius apprehenderũt fusum. Man⁹ peccatorũ. nũ ꝙ occupak. Unde luce. vj. dicitur. Quod erat ibi homo et dextera manus eius erat arida. Dicam⁹ ergo aliquid de manu diuine ꝛtutis ⁊ potẽtie. Sicut enim manus aliquando extẽdik ad largiendum. aliquando claudit ad continendum aliquando vibratur ad percutiendũ. Sic vero virtus et potestas diuina. aliquando extensa inuenik ad bñficiorũ largitionẽ. Aliqñ est clausa per manutenẽtiaz et gubernationẽ. Aliqñ mota seu vibrata per iustitie percussionem et executionez. Et sic ꝑm hoc videtur hñe tres man⁹. vicz.

Manũ prudentie cũcta continentis. De manu er-
Manũ clementie bona largientis. go diuine pru
Manum iustitie malos ferientis. dentie qua cuncta disponuntur põt dici illud Hiere. xviij. Sicut lutũ in manu figuli. sic vos in manu mea domus israel. De manu vero diuine clemẽtie qua cũcta bona largiunk dicitur in pſ. Aperis tu manuz tuam et imples omne animal benedictiõe. De manu vero diuine iustitie qua mali puniuntur dicitur Job. xxx. Conuersus es mihi i crudelẽ et in duricia man⁹ tue aduersaris mihi. Et Ruth j. Egressa est manus dei contra me et ideo breuiter De manu divine virtutis que sicut videmus in rebus diuersimode operatur. ꝙ ideo potest quilibet dicere verbum illud Job. x. manus tue domine fecerũt me et plasmauerunt me totum in circuitu. ⁊ sic repente precipitas me. In quibus verbis ostenditur. ꝙ deus in mundo quadruplici manu vtik. i.

Manu

Manu factiua. Prima est manus potentie: q̃
Manu plasmatiua. cũcta creantur manus inquit
Manu circundatiua. tue fecerunt me. Secunda est
Manu, precipitatiua. manus clementie qua cuncta
ditantur. Plasmauerunt me. Tertia est manus prudẽtie qua cuncti gubernantur Totum inquit in circuitu. Quarta est manus iustitie qua cuncti castigantur. precipitas inquit. Est igitur in deo

Manus potentie creatiue. Dico ergo ꝑmo ꝙ
Manus clementie largitiue. deus habet manũ po-
Manus prudentie regitiue. tentie creatiue: qõ ostẽ-
Manus iustitie. punitiue. ditur cum dicitur. manus tue domine fecerunt me. Dia enim que creata sunt: a manu diuine potentie facta sunt. Quia ad creationẽ ⁊ pductionẽ rerũ inesse nõ attigit aliqua virtus nisi manus potẽtie increate Jõ ꝺr in pſ. Sciens qz manus tua hec et tu domine fecisti eã. Et alibi. Manus tue domine fecerũt me ⁊ psalmauerũt me. da mihi intellectũ vt discam mãdata tua. Et nota ꝙ man⁹ potẽtie ꝛei est.

Protectiua fibi deuotorũ. Dico ꝙ ista man⁹ est
Deſtructiua gentis iniquoꝝ. ꝛuotoruz protectiua.
Adiutiua plebis perfectoꝝ. Esa. lj. sub vmbra manus sue protexit me.
Dominatiua vniuerſoꝝ.

Item est iniquorũ deſtructiua. Psal. Manus tua gẽtes diſpdidit. Item est perfectoꝝ adiutiua. pſ. Manus enim mea auxiliabitur ei. Item est vniuerſoꝝ dominatiua. Job. xij. In cuius manu anima omnis viuẽtis est. Et Sapientie. iij. iustorũ anime in manu dei sunt. et Eccli. x. In manu dei potestas hois. Et sic bene dico ꝙ ꝛeus habet manũ potentie creatiue. Secundo dico ꝙ deꝰ habet manũ clementie largitiue. Et ista ostendik. cum dicitur Plasmauerunt me figurauerũt ⁊ formarunt. Aliud est enim facere. ⁊ aliud plasmare facere. n. signat creationẽ. plasmare vero figurationem ⁊ formationem. Et sic facere pertiet ad esse. plasmare ad bene esse. Et ideo per plasmationẽ spiritualiter loquendo intelligik virtus clementie diuine que scilicet per diuerſa beneficia que confert homini ipsum esse spirituaLiter formatlineat ⁊ figurat: quodlibz eiñ beneficiũ est quasi vna lineatio atqꝫ formatio spiritualis qua deus spiritualiter perficit atqꝫ formatpſ. Estatem ⁊ ver tu plasmaſti ea. Et aduerte. ꝙ ista manus diuine mise.

Est labentiũ sublatiua. Dico ergo ꝙ manus
Est dubiũ sustentatiua. diuine misericordie est
Est periclitantiũ liberatiua. labentiũ sublenatrix
Est pereuntũ defensatiua. pſ. Cuz ceciderit non
Est laborantium ꝑmiatiua. collidetur qz dominꝰ supponit manum suam. Item est debilũ sustẽtatrix pſ. Firmetur manꝰ tua. ⁊ exaltetur dextera tua. Item est periclitantiũ liberatrix. pſ. Fiat manꝰ tua vt saluet me. Item est pereuntũ defensatrix pſ. Manus eñ mea auxiliabitur ei. Item est laborãtiũ premiatrix pſ. Extendit manũ suã in tretribuendo. Et sic bene dico ꝙ deus habet manũ clemẽtie largitiue. Terno dico ꝙ deus habet manum prudentie regitiue. Totum inquit in circuitu. Prudentia. n. est ꝓuidentia ꝛei q̃ circuit cõtinet ⁊ regit vniuerſa. Ista eñ est illa manus Ezechiel. ij. Ecce inquit manus missa ad me in qua erat liber involutus scriptus intus: ⁊ foris: ⁊ scripta erant in eo lamentationes. ⁊ carmen: ⁊ ve. Manus enim sapientie ⁊ prudentie dei cõtinet libz sue occulte predestinationis q̃ scriptus intus per cõsciam regiminis illorum q̃ sunt in paradiſo. qz sicut dicik Sap. iij. Justorum aie in manu ꝛei sunt. Et foris p̃sciam regiminis illorũ q̃ exteꝛ sunt i mundo. Quia sicut ꝺr in pſ. In manu tua dñe oĩes fines terre. Inuolutꝰ tamẽ ꝺr. iste liber qz scz nullus põt ad plenum cognoscere modũ: ordinẽ et formã p quam manus ꝓuidentie dei regit mundũ. et ideo figuratꝰ est Apoca. x. In illo angelo qui libellus habebat in manu qui scilz pedem suum dextrum habebat super terram: ⁊ alium super mare. manũ ꝛo suã sursuz ad celũ levabat Quia ꝛe ꝛeus qui est angelus magni cõsilij: per libellũ sue eterne sapientie quem in manu sue opatiue prudentie semper tenet ad terrã: celũ. ⁊ mare se extendit. s. p regimen celestiũ: terrestriũ ⁊ infernoꝝ. Ista. enim manus se extendit ad regimẽ celestiũ ⁊ spiritualiũ. pſ. Levabo ad celũ manũ meã et dicam vuo ineternũ. Item ista manus se extendit ad regimen terrestriũ ⁊ ꝓpaliũ. Hiere. xlviij. Manus quoq; mea fundauit terrã. Item se extẽdit ad regimen maris. ideſt infernoꝝ infernaliũ. Unde in pſ. Ponã in mari manũ meã. Et sic patet ꝙ deꝰ habet manũ prudentie regitiue. In circuitu inquit. qz scilz ista manus oĩa manutenet. ⁊ circuit. et concludit: Unde sapientia dicit Eccli. xiij. Girũ celi circuiui sola ⁊ in profundũ abyssi penetraui ⁊ in fluctibus maris ambulaui: ⁊ i populo et gẽte ꝓmatũ tenui. Quarto dico ꝙ ꝛeus habet manũ iustitie punitiue. q̃ ostendik cum dicitur Et sic repente pcipitas me. Manus eñ divine iustitie q̃us aliquãdiu hoies teneat ⁊ sustineat in ꝓsperitate: ipsos tñ finaliter ledit ⁊ pcutit ⁊ tẽporali ⁊ eterna aduersitate. Illi eñ q̃ in eminẽtijs. mundane ꝓsperitatis gloriantur subito manu iustitie pcutiunk. ⁊ in infernũ precipitank. De ista manu dicebat dauid in pſ. Grauata est super me manus tua: conuersus sum i erũna, mea dũ configitur spina. Job etiam dicebat. Miseremini mei: miseremini mei saltem vos amici mei: quia manus domini tetigit me. Job. xix. Et aduerte ꝙ man⁹ divine iustitie tangit hominẽ quandoq;

Ut corrigatur. Dico ꝙ tangit quandoq; homi-
Ne erigatur. nẽ vt corrigak. Sic tetigit ſymonem magum. Actu. viij. vbi dicitur Ecce manus dñi sup te et eris
Ut ꝓbetur. cecus vsqꝫ ad tẽpus ꝛc. Unde Job. v. Ipse vulnerat ⁊ medetur: percutit ⁊ man⁹ eius sanabunt. Item tangit ne
Ut damnetur erigatur scz ꝓ supbiã: qz solet sepe ꝛei iustitia bonos et iustos ledere ꝓ tribulationẽ: ne forte supbiãt per inanẽ gloriationẽ. Sic loqtur Hiere. j. misit dominus manũ suã et tetigit os meũ. Quinto tangit vt hõ ꝓbetur. Sicut ꝺr Job ꝺr Job. j. Extẽde paululũ manũ tuã et tãge cũcta q̃ possidet. Quinto etiã tangit vt hõ damnetur. Job. xxx. Obstetricante manu dei eductꝰ est coluber tortuosus. manu eñ divine iustitie opante: colubri: tortuosi. i. peccatores de suis corporibus educũtur et ad infernuz miserabiliter deducũtur. Ista est manus q̃ scripsit i pariete. mane thecel phares cõtra regem babylonis. q̃ eadem nocte interfectus est. sicut legitur. Dani. v. Quia. s. manus divine iustitie tmaliter scribit sniam suam contra peccatores in pariete corporis humani: ita ꝙ necesse est vt interficiant per mortem ꝙ ad infernum ꝛeducãtur. pſ. manus tua gẽtes diſperdidit. Et sic breuiter patet ꝙ est quadruplex manus ꝛei. videlicet manus.

Justitie punitiue. vel causatiue. Et hec ꝛe ma-
Prudentie regitiue. nu ꝛei sufficiunt quo ad ꝓ-
Clementie largitiue sens. Std ad hoc dico: ꝙ
Potentie creatiue est manus humane opatiõis et efficacie qz proprie per manũ intelligik q̃q; operatio nostra manus eñ ꝺr q̃q; digitos habet: ⁊ in quolibet digito sunt tantummodo tres iuncture. Sic vere omnis opatio nostra p quinq; digitos. i. per quinq; sensus corporales distinguuntur Quia quicq̃d agim⁹: aut illud audiendo: aut videndo: aut gustando: aut olfaciendo: aut tangendo facim⁹ aut exercemus. Non est eñ dare aliquod genus operationis q̃n possit sub istis quinq; digitis ꝓhẽdi. verũtñ i quolibz digito. i. i q̃libz ꝑticulari operatione debent inueniri tres iuncture. i. tres distinctiones. i fides beate trinitatis Uel tres iuncture sunt pondus numerus. ⁊ mensura. vel etiã tres ꝛtutes theologice. s. fides. spes ⁊ charitas. Quia omnis opatio nostra ꝛbet ad laudem trinitatis fieri. ꝓdere. numero et mensura ordinari ⁊ i fide: spe et charitate radicari Fides enim sine operibus mortua est. Jacobi. ij Et opera si fiant sine charitate: etiam mortua sunt j. Corinth. xiij. Si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas: ⁊ si tradidero corpus meum ita vt ardeaz charitatẽ aũt non habuero: nihil ꝓdest ideo ꝺcipitur Hebreo. xiij. Charitas fraternitatis maneat in vobis. sic

Universidad de Deusto
Biblioteca

igitur habemus manus. idest opera virtuosa'. Sicut bene figuratur Ezechiel. r. vbi dicitur. q apparuit in cherubin similitudo manus hominis subtus pennas eorum. Quia vere charissimi viris spiritualibus r perfectis non sufficit q sint cherubin. i. pleni scientia p rerum cognitionē. nec q habeant pennas. i. celestium volatum et cōtemplationē: quinimo etiam requirit q habeant manus hominis. ideſt bonam r discretam operationem. De quo possumus exponere breuiter illud. Ezechiel. r. Extendit cherubin manus ad ignem q erat subter cherubin. Eraduerte in ista autoritate q sicut inuenitur.

Manus sursum erecta. Sic spiritualiter loquendo dico. q sunt tria genera manuū spiritualiū. i. operū perfectorū. Videlicet Manus erectiue. Manus porrectiue. Manus correctiue.

Ib

in quos erigimus. Et ista notat in verbo cherubi. Manū primis: porgim⁹ qō notat in verbo Extēdit. Manu pteruos corrigim⁹ qō notatur cū dr. Ignē. ¶ Dico ergo q sunt quedam manus ad sursum erigendum Et iste sunt manus pure affectionis quas debemus sursum leuare ad dēū p oratione: et ad sue gratie r misericordie implorationem. sicut de cherubin dicitur Eze. rj. Eleuauerunt cherubin alas suas. pſ. In nomine tuo leuabo manus meas. Eleuatio enim manuū nostrarū est sacrificium deo vespertinum. Quia etiā sicut dicitur Exo. rvij. Dum moyses eleuaret ad dēū manus suas: ipsum. s. orādo r deprecādo populus dei vincebat: r populus amalech vincebat Quia scilicet eleuatio manuū ad dēū in feruenti oratione facit bonos vincere r pualere r de amalech. i. de diabolo: vel de carnis r mundi tentationibus triumphare: et eos omnimode superare Quod tamen est contra multos qui ita habent manus graues per pigritiā r in deuotionē q ipsas non possunt ad dēū dirigere p orationem. vel per cordis et mentis eleuationē. Sicut enim dicitur Exod. rvij. Manus moysi erant graues: r iō populus israel vincebatur. Quia vere charissimi si manꝰ nostre sunt graues ad orationē r sides: populus israel. i. congregatio virtutum et bonarū affectionū i nobis vincentur. r populus amalech. i. dēmones motꝰ carnis et affectiones temporalium in nobis prevalebunt Precipit ergo apostolus. j. Thymoth. ij. Voloaūt omnes viros orare leuantes puras manus ad deū sine ira r disceptatiōe. Patet ergo q nos debemus habere manus ad sursum erigendum. ¶ Deinde dico. q nos debemꝰ habere manꝰ ad porrigendum: quod ostenditur cum dicitur. Extendit qſ. manꝰ nostre debent esse extēte ad bona nostra liberaliter concedenda. Prouer. rxxj. dicitur de forti muliere q manū suam aperuit inopi r palmas suas extendit ad pauperem. Quod est contra multos q̄ hñ hſit manꝰ extentas ad suscipiēdū vl accipiēdū: et nō ad dandum: sed magis collectas r clausas. Contra qō Eccli. uij. dicitur non sit porrecta manus tua ad accipiendū: r ad dandū collecta. Quia. ſ. auari semper vellēt accipere et nihil porrigere. Manus eīn claudit̄ r contrahitur per infirmitatē arteticā vel paraliticā: intantū q non potest porrigi vel extendi. Quod quādoq; cōtigit ſm Constantinū et calidissimo humore interꝰ dominante r neruos manus contrahente et deficcante r manum arefaciente et claudente. Quia vere charissimi quando feruens humor. i. ardor. auaricie dñatur interius in corde alicuius: necesse est q̄ nerui. i. spirituales virtutes anime destruantur. et q manus per parcitatē arescant. contrahantur r claudantur. Figurati in illo de quo dicitur Luce. vj. Erat ibi homo. et dextera manꝰ eius erat arida. Nō sic: sed habeamus manus extentas ad beneficia pauperibus largiendū. ad quod si effectus nō possit sufficere. nunq̄ tū dr deficere affect⁹ Elephas eīn nō hz manꝰ sz naso vtit loco manꝰ ipsius r porrigit seu proellicanus manus non hñt pedibus tamen loco manuū vtūtur: r siue comedendo siue reptando officia manuū pedibus exequūtur Charissimi: per pedes i scriptura: intelligitur affectus. q̄ procerto si manus. i. potestas operandi et faciendi et opera pietatis deficit. pes. i. affectus sufficit. Loco eīn manuū debentꝰ pedes hre q. ſ. si facultas nō ficiat: bonū saltē affectū debemꝰ semper ostendere: impendere: r tenere: vt sic bona voluntas pro facto reputet̄. r paupertas r necessitas excusetur qō tamen est contra multos malos pauperes, qui nō hñt effectū nec affectū q̄ſ., bonū non possunt alijs impēdere. nec etiā impenderent si haberent. Figurati in illis q̄ erant de genere saul. ij. Regū uij. Quibus. summitates pedum et manuū abscinduntur r in ligno suspenderūt. Quia scz illi in inferno suspendentur. quibus dyabolꝰ pedes et manus. i. affectus r effectus: voluntatē r opꝰ abstulit r subtraxit. Nō sic ergo sz extēdamꝰ ad pauperes pedes et manꝰ. i. affectū interiorē: r effectū exteriorē vt sic manꝰ interioris volūtatis correspōdeat manui exteriori facultatis: vt et de quolibet nostrū dicak illud Judicum. iij. Utraq; manu vtebatur pdextera. Extēdit ergo Abath. viij. Extendens manū tetigit eū. Iste sunt ergo manus ad porrigendū. ¶ Deniq; dico q nos debemꝰ habere manus ad corrigendū. q̄ ostendit cum dicitur Ad ignem. Ignis enim significat ardorem correctiōis quo scilicet nos debemus subditos nostros vrere r corrigere: r a malis operibus coercere. Unde de abraham dicitur Gene. rxij. Quod ipse portabat in manibꝰ suis ignē r gladium: vt scz filium suum ysaac domino immolaret. Ad denotandum q̄ illi qui sunt abrahā. i. patres multaꝝ gētiū. ſ. superiores r plati: ad finē q̄ filios suos et subditos possint domino immolare: r acceptabiles facere r offerre: debent in manibus ignē et gladiū portare. Ignem dico correctionis vt delinquētes coquantur et emendentur. Gladiū vero occisionis vt pterm r obstinati scidant et euellant Ut sic dicat illud Cantico. v Manus mee distillauerunt mirrhā. Mirrha enim ē liquor amarissimus: veruntamen valde medicinalis et odoriferus signās correctionē r iustitiā: que q̄uis sustinentibus sit aspera r amara est tamē medicinalis r fructuosa. et suis possessoribus valde odorifera r famosa. sicut enim dicitur quidam sunt hoies iuxta eiladem pōtum qui solo manuū contactu sanant oia venena et pūcturas serpentū r reptilīū Quia vere quandoq; prelati et superiores tactu sue manualis correctionis subditos sanant a venenis peccatorū r a puncturis tentationū reptilīū. i. demonū et carnalium vitiorum. Et ideo talem tactū videbatur desiderare Naaman. iij. Regū. v. vbi dicit. Putabā inquit vt egrederetur ad me r stās inuocaret nomen dei sui. r manu sua locum lepre tāgeret r curaret me. Sic ergo patet q̄ boni habent tria genera manuū. Videlicet manus ad.

Corrigendum.
Porrigendum.
Erigendū.

L.

Et he sunt manus innocentes de quibus dicitur i pſ. Quod in monte domini ascendit innocens manibus et mundo corde q̄ non accepit in vano animam suam rc. De manibus vero. i. de operibus malorū possumus breuiter notare: q̄ mali videnſ habere malarum manuuz multa genera. de quibus fit mentio in scriptura. Inuenitur enim in scriptura.

Manus dura. Manus impura Manus leprosa. Manus pilosa. Manus dissoluta Manus polluta Manus elata. Manus velata

Manus dura est manus tyrānoꝝ De quibus potest exponi Jlud iudicū. v. Manū siniſtrā misit ad clauum: et dexteraz ad fabroꝝ malleū Manus impura est manus immū dorum. i. luxuriosorum. De quibus dicitur Esa. i. Manus enim vestre sanguine plene sunt manus leprosa est manus symoniacorum qui. scilicet. lepra symonie sunt ifecti. Exodi. iij. Cum misisset manum i sinu. ptulit leprosam. Manus pilosa est manus hypocritarum decepto⁊. De qua dictum est Geñ. rxvij. Vor quidem vox iacob est: sed manus sūt manus Esau. Et dicit ibi. q̄ esau.

Quod esau homo pilosus erat Jacob vero lenis. q̄. scz hypocrite habent vocem lenem. deceptoriam: r suauez Manum vero. i. operationē habent turpem. hispidam r pilosam Manus dissoluta est manus debilū r infirmoꝝ. De quibus Esa. rvij. Et Ezech. vij. Omnes manꝰ dissoluent r tabescet oē cor r omnia genua fluent aqs. Manus polluta est manus homicidarū r occisorum Esa. lxr. manus eīn vestre pollute sunt sanguine Unde pro liberatione ioseph ne a fratribus occideretur dicebat iudas Geñ. rxxvij. Melius est q̄ venūdetur: r manus nostre non polluant. Manus elata est manus superborū. Prouer. rvij. Homo stultus plaudet manibꝰ Manus velata est manus pigroꝝ r desidiosoꝝ Eccles uij. Stultus complicat manus suas r laborat si ad omisericordias. Et breuiter oēs isti sunt illi de quibus dr in Psalmis. In quorū manibus iniq̄tates sunt dextera eorum repleta est muneribus. Et sic patet q̄ est manꝰ dominis peccatoris. ¶ Sed adhuc dico q̄ in scriptura inuenitur manus dēmonis deceptoris. in qua, scilicet traduntur peccatores ad tria. Silicet ad.

Illudendum. Flagelandum Occidendum.

Peccatores enim manu dyaboli illudantur per tentationem. Flagellātur per tribulationes. Occidūtur per damnationem. De tali manu petebat liberari dauid dicens in pſ. Custodi me domine de manu pcōris: r de manu contra legē agentis r iniqui. Et alibi. Manus peccatoris non moueat me. Si omitto gratia breuitatis. Unde ve impositione manuum infra. de Spiritusancto rc.

A

Marcescere Macredo.

Maciei no ta q̄ illud animal dicitur macrum. quod est in carnibus et in pinguedine plus debito diminutum. Cum igitur macies fit opposita pinguedini: videtur q̄ significatiōi pinguedinis opposita significare debebit igitur cū macies idē sit q̄ attenuatio seu tenuitas. Notabo q̄ in scriptura reperitur scilicet macies.

Facultatis que est toleranda.
Voluptatis que est pcuranda
Sanctitatis que est restaurāda
Fallacitatis que est declinanda.
In felicitatis que est formidanda.

Ista possunt multipliciter dilatari: sed pauce sunt autoritates vocales.

¶ Primo igit dico. q̄ est quedā macies paupertatis. qua scz pinguedo diuitiarum attenuatur. ita q̄ homo macer r tenuis in

B

q̄tum ad mundi prospera reputantur: ita tur. Uñ pauperes figurantur in illis septem vaccis macie cōfectis que tamen vaccas pingues deuorauerunt et cōtra eas prevalucrūt. Gene. rlj. Quia revera pauperes qui sunt hodie qui ad diuitias macilenti: pinguibus. i. diuitibꝰ prevaleat. et in bonitate r in spirituali fortitudine plus abundant. Constat eīn q̄ vt communiter viri marcidi magis sunt fortes r sani q̄ viri pingues et pleni: sic vere dico q̄ vt communiter viri pauperes r diuitiarū pinguedine vacui: sunt pinguibus. ideſt diuitias habentibus magis boni: r corpe r anima magis sant. Usi Ecclesiastici. rj. Est homo marcidus egens recuperatione deficiens virtute: abundans paupertate. et oculus dei respexit illum in bonum r correxit illuz ab humilitate ipſius. Ista est igitur macies. toleranda. ¶ Secundo dicos q̄ est macies pententie r abstinentie qua. ſ. caro nostra a voluptuosis delitijs tenuatur. r subiugo spūs inclinat. Job rrr. Nunc in memetipso marcesco aīa mea Et vere procuranda est talis macies quia scilicet deus medicus prudens: pinguedinē deliciarū q̄ infirmitatez solet subtrahere. et maciē introducere: vt corpus possit spiritui subiugare. Unde Job. rrxij. dicitur de deo q̄ ipse increpat per dolorē in lectulo. r omnia ossa eius marcescere facit. Animalia enim marcida sunt vt cōiter magis agilia ptz in promedario. ¶ Tertio dico q̄ ē macies restauranda r ista est macies peccati qua scz homo avitutum pinguedine maceratur et bonis moribus r meritis pauperatur. Quia procerto hanc quandoq; introducit pondus auaricie. Jacob. j. Diues in itinere⁊ suis marcessit. Quandoq; estus luxurie. Unde de Amon inflamato malo amore thamar sororis sue dicit. ij. Reg. rvij. Quare sic attenuaris fili regis per singulos dies. Quandoq; fastus superbie: Esa. rrv. Tumultuz alienorum humiliabis et propagines fortium marcescere facies. Ista est igitur macies restauranda et advirtutum copulam omnino reducenda. Exemplo boni medici q̄ videns hominē per infirmitatez incurrisse macies solet cum restaurare. r ad pristinum statum et habitum reparare. ¶ Quarto dico q̄ est macies declinanda. r ista est macies hypocritarum. q̄ scilicet facies suas extermi nant vt appareant tenuantes. De qua macie dicit. r Ezechi. rrxij. Ecce ego iudico inter pingue pecus et macilentum. Isti comparantur iunco r calamo q̄ sunt fructices pauce durationis r facilis aridatis r deficcationis. Esa. rlx. Attenuabunt r siccabūt riui aggerꝝ calamꝰ et iuncus marcescēt. ¶ Quinto vero dico q̄ est macies formidanda. Et ista procerto nihil aliud est q̄ macies inferni. Quia. ſ. peccatores in inferno macilenti esse dicuntur. pro eo q̄ omni bono solatio priuantur r tenuātur r a statu glorie mundane marcescere r deficere comprobantur. Isti enim in vita sua videntur dicere illud Sap. ij. Coronemus nos rosis anteqū marcescant. De ipsis tamen in fine verificatur illud quod Esa. rxvij scribitur. Attenuabitur gloria Jacob r pingues carnes eiꝰ marcescent rc. Sufficit. Uide vbi Siccitas. Pinguedo Ariditas Tenuitas: et similia.

A

Mardocheus.

Nota q̄ mardocheus fuit ⁊ princeps in curia assueri: r a nū cuiꝰ nutritor et instructor regine Hester aman vero superbi cōtemptor: r ipsius negocia superator: r iudeorum populi liberator: r insidiatorum regi reuelator rc. Sicut hec omnia apparent per hystoriā Hester. Interpretatur autem mardocheus: amaricans imprudentē vel amaricatio imprudentie. Et sic dico q̄ iste potest significare quemlibet bonum prelatum. q̄ scz debet esse.

Nutritor pupillorū
Detector malignoꝝ
Contemptor superborū.
Saluator damnatoꝝ
Damnator peruersorū.

Mardocheꝰ enim hester in filiam adoptauit. Regi insidias reuelauit Aman superbiam conculcauit. Damnatos iudeos liberauit. Hostē maledicum morte strauit. ſ. aman quem scz imprudentem r impium amaricauit: r ad patibuli amaritudinē pertrahi procurauit Applica omnia ad prelatum, Et vide r con: orda sicut in hystoria Hester.

Margarita.

Nota q̄ margarita generaliter ⁊ accipitur pro omni lapide precio A so, sicut vbi dicitur Matth. rlij. quod vir iustus similis est hominī negociatori quirenti bonas margaritas. id est bonos lapides pretiosos hoc est dictu bonas et preciosas scientias et virtutes que scilz non sunt ante porcos ponende. nec indignis communicande: cum per tales sint polꝰ r conculcande. q̄ debite venerande. Apparet hei. vij. Ho lite sanctuz dare canibus: nec margaritas ponere ante porcos. Specialiter tamen margarita lapis est albidus in ventre conchilis concreatus vsitato vocabulo perla vocatus medicine r ornatui deputatus. signif. cans scilicet. virum iustum: r magime virginez margaritam albam scz r sincerā r ornatui r medicine fideliz valde aptā vel et p margaritaz intelligitur fides vel gratia dei: vel etiā gloria paradisi. qua. ſ. minē ta debemus vendere omnia et eam comparare. Trāsco quia in multis exēplis fit mentio de margaritis in hoc opere. r pauce sunt autoritates Ideo sufficit.

Mare.

Nota. q̄ cum mare sit res copiosa fluctuo A sa, insaporosa. periculosa. hinc est q̄ p mare potest stari qua dr pler denotari. videlicet.

Copiositas boni superioris.
Fluctuositas mundi inferioris.

Amaritudo cordis interioris.
Anrietudo chaos inferioris.
Que vt manifestius exprimant
dico q̄ p mare designant
Celi possessio copiosa.
Mundi conditio fluctuosa.
Mortū perfectio virtuosa.
Mortis afflictio luctuosa.

Primo ergo dico q̄ per mare designatur celi possessio copiosa. Nulla.n. res plus abūdat q̄ mare habet enim Profunditatē imperscrutabilez Plenitudinē inexhaustibilem. Latitudinem impugnabilez. Et iō ratiōe sue copiosie et abundantis nature. mare deo comparatur. Job.xj. Excelsior celo est inquit q̄d facies? profundior abysso et vnde cognosces. Longior terra mensura eius et latior mari. Et ideo per mare bene potest affluentia et copiositas superne felicitatis notari cuius qualitas seu quantitas non potest aliqualr estimari Et ideo beatis in isto mari habitantibus dr. Esa.lx. Videbis tunc et afflues: et mirabit et dilatabitur cor tuū qñ cōuersa fuerit ad te multitudo maris. Ad istud mare debent dom anhelare vt ditent. vt defendant. vt in virtutibus augeantur. Istud enim mare habet diuitiarū plenitudinē Unde de alexandria dr Matū.iij. Cuius diuitie mare et aq̄ muri ei⁹. ¶ Icē vt defendant quia scz sicut balena fugit ad profundum maris ne a piscatoribus capiatur. Sic boni per affectum et desideriū fugiunt ad profundum paradisi ne a malis tentationibus obruātur. Ideo gloriabatur tyr⁹ in persona anime beate. Ezech. xxvij. Perfecti decoris ego sum et corde maris sita. ¶ Itez vt in virtutibus augeant. sicut enim dicit. Isid. Circa mare rubrum oprime crescunt arbores quia .s. illi q̄ circa mare paradisi p affectum et desideriū plātant: melius in virtutibus augmētant. Unde de vinea domini dicitur in. Psalmo. Extendit palmites suos vsq̄ ad mare. et vsq̄ ad flumen propagines suas. Et sequit. Multiplicasti radices eius et impleuit terram. Per mare igitur designatur celi possessio copiosa. ¶ Secūdo dico q̄ per mare denotat mūdi conditio fluctuosa Mūd⁹ em̄ cōparatur mari multiplici rōne. Mare em̄ est naturaliter

Fumosum.
Spumosum.
Clamosum.
Fluctuosum.
Fluxuosum.
Sabulosum.

¶ Sic vere mundus est.
Fumosus per superbiam.
Spumosus per luxuriam.
Clamosus per discordiam.
Fluctuosus per aduersitatem.
Fluxuosus per prosperitatem
Sabulosus per cupiditatem

Dico ergo q̄ in mari huius mundi abūdat fumositas supbie mare em̄ plenū est exalatiōibus et vaporibus: nebulis etiam atq; fumis Per que quidem intelliguntur peccata superbie vane glorie iactantie: elationis et presumptionis. Isti enim sunt quidā mali fumi spirituales maris, huius mūdi superficiem contegentes Deus enim loquens de mari dicit. Job xxxviij. Quod ipse posuit nubem vestimentū ei⁹. et caligine tāq̄ pannis infantie ipm involuit. Mare. mare huius mūdi nube et fumositate supbie est vestitū. et caligine ignorātie involutū et pānis infantie. i. imūdicia carnalis fœculētie maculatū. In mari.n. flat vt cōtermaior vēt⁹ et iō mlte naues ibidē sepi⁹ naufragant. Mare legit Mat. xiij. Mō petr⁹ ambulās sup mare videns ventū validū timuit et iō xpi auxiliū implorauit. Mare charissimi tātus vent⁹ superbie stat hodie in mari huius mūdi: q̄ etiā petr⁹. i. q̄libet vir perfect⁹ habet merito formidare: et xpi auxilium ne pereat inuocare dicens cū petro. Domine saluū me fac. Mare. n. est locus vbi sepe habitāt dracones q̄ sunt ajalia sursuz volātia et ignē spirātia. Mare. i. mare huius mundi est habitaculū draconū. i. superboꝝ qui sursum volant p vanitatem. et ignē spirant per crudelitatē. vñ Ezechie. xxxij. Leoni gentiū similaui te et draconi q̄ est in mari. Est igitur in isto mari fumositas superbie. ¶ Deinde dico q̄ in isto mari inuenitur spumositas luxurie. Multe.n. spume et imundicie in mari generantur. Unde etiam de spuma maris siccata fiunt pumices et spongie q̄ naturā bñt ita ducā q̄ nonpñt faciliter dissipari. Et etiā mare est habitaculum scz piscium et eorum principiū et origo. Sic vere charissimi. Mare huius mundi spuma et imundicia luxurie est impletū que in multis taliter per malam cōsuetudinē induratur: q̄ amplius nō dissoluitur nec mutat. Job. xxvij. In similitudinē lapidis durant aque pisces eius ideſt delitiosi in isto mari habitant et morant: ibidē viuunt et versant i delicijs ps̄. Volucres celi et pisces maris qui gambulant semitas maris. De quib⁹ potest exponi illud Abacuc. ij. via fecisti in mari aquis tuis in luto aquarū multarū. Equi enim significāt luxuriosos sicut dicitur Iere. v. Equi amatores in feminas. vnus quisq; ad vxorem proximi sui hinniebat. Isti em̄ in mari huius mundi habitant et in luto ideſt in fetore delicias abundant: Figurati in illis porcis q̄ pleni demonibus precipitati sunt in mari. Marci. v. Figurati etiām in illa bestia fortissima ascendenti de mari. de qua dicitur. Apo. xiij. Que aduersus seruos et liberos pualebat: et q̄ aliā bestiam cum cornibus agni i suū auxiliū habebat: q̄ ipsam adorari faciebat. quia vere bestiales luxuriosi vna cum auxilio alterius bestie. i. falsarum vetularum. in mari huius mundi contra seruos et liberos id est contra religiosos et seculares personas pugnant et pungunt et vt ab eis adorentur et consentiant laborant Est igitur in isto mari spumositas luxurie. Unde in epistola Jude dicitur. Fluctus veri maris dispumantes. ¶ Deinde dico q̄ ibi est clamositas discordie. Mare el propter collisionem fluctuum et aquarū semper clamat: sonat et stridet et maxime quando aq̄s suis amaris solito plus abundat. et quando ventis et turbinib⁹ magis solito agitatur. Sic vero charissimi in mari huius mūdi semper abundant clamores et discordie et stridores. Quia sicut dicitur Esaie. lvij. Impij quasi mare feruēs quod q̄ quiescere non valet Quia emizynde vel aque fluxus et fluctus maris. ideſt persone mundane per litigia et cōtrouersias inuicem colliduntur et maxime quando vento superbie mouentur et agitantur: quia sicut dicitur Danielis. vij. quatuor venti pugnabant in medio maris: hinc est q̄ ibi sonus et clamor discordie et infame generantur. Sicut enim dicitur. Mathei. viij. Motus magnus factus est in mari. In finibus enim ethiopie a parte meridiei mare dicitur feruere quasi cacabus propter maximum calorem. Sic vere tantus est in huius mundi mari feruor iracundie: quia quasi cacabus per discordiam feruere dr et bullire. Job. xli. Feruescere facit quasi ollam profundum maris Esaie. lj. Ego vominus qui conturbo mare et. Hieremie. xxxj. Turbat mare et sonabit fluctus eius. Est igitur in isto mari clamositas discordie et rixositatis. Esaie quinto Sonabit in die illa super eum sicut fonitus maris. ¶ Insuper dico q̄ in mari huius mūdi ē fluctuositas aduersitatis. Mare enim nunq̄ est vt communiter placidum tranquillum. nec equale Semper enim est fluctuosum turbidum: amarum ventis et tempestatibus plenum. Sic vere mare huius mundi multis subiacet aduersitatibus motibus: fluctibus. inequalitatib⁹ et amaritudinib⁹. Raro em̄ est ibi trāquillitas: quinimo semp ibi inuentur motus tribulatio et aduersitas. Deus enim sicut dicitur in psal. Faciet magnalia in egypto: mirabilia in terra cham terribilia in mari rubro. Mundus enim dicitur egyptus: que interpretatur tenebre et terra cham que interpretatur possessio. mare rubrum q̄s semper est rubrum et amarum. Quis scilicet mundus habet tenebras obscuritatis: possessionem cupiditatis rubedinem carnalitatis et voluptatis. Deus ergo fecit magnalia in mundi creatione Mirabilia facit in mundi gubernatione. Terribilia vero quotidie facit in diuersoꝝ iudicioꝝ suoꝝ executione: et in diuersarū tribulationū afflictione. Unde dr Jhat. xxij. Mō nauicula i medio mari iactabat magnis fluctib⁹. est igitur i isto mari fluctuositas aduersitatis. ¶ Iterū dico q̄ ibi ē fluxuositas

prosperitatis

prosperitatis. Mare enim fluit et refluit: quia scilz modo minuitur. modo augetur. et nunq̄ in eodē statu perseverat quod totum facit secundum astrologos occulta lune influentia occulte supra mare influētis. Sic vere mundus q̄tum ad prosperitatem semper est in fluxu et refluxu. Aque enim maris ideſt bona ꝓsperitatis mūdane nunq̄ in eodē statu perseverant. Nunc enim augentur nunc minuuntur nunc abundant: nunc retrahantur. Quia sicut dicitur. Math. viij. Motus magnus factus est in mari. Et Esa. l. Desertum faciam mare. qō vtiq; totum facit influentia lune. ideſt occulta ordinatio prouidentie dei. Quia vere q̄cquid in rebus euenit siue detrimentū fuerit siue crementum. totum ab occultis dei iudicijs dependet. Esa. lj. Ego dominus q̄ cōturbo mare Sed ītud nota hic. q̄ mare quanto plus abūdat a pte occidētis. tanto a pte oriētis magis decrescit. Et econuerso si a parte orientis creuerit a parte occidētis decrescit. sic vere charissimi homo si a parte occidētis. ideſt a parte bonorum temporalium crescit in mundana prosperitate: tunc vt communiter decrescit a parte oriētis. ideſt i spirituali sanctitate et bonitate. Et econuerso ille qui i spiritualibus crescit. in temporalib⁹ minuitur et decrescit. Zacharie. xiij. Exibunt aque viue de hieru salem: medium earum ad mare orientale et medium earum ad mare nouissimum. Et sicut videm⁹ q̄ omnes aque dulces fluunt et descendunt ad mare: et tamen cum ibi sunt dulcedinē suam perdunt et in amaritudinem conuertuntur. Sic vere omnia dulcia. ideſt omnes delitiosi ad mare mundane prosperitatis anhelant et attendunt: ibi tamen dulcedinem consolationis perdunt et amaritudinem tristicie et timoris incurrūt. Constat enim q̄ leziores sunt pauperes q̄ diuites. Et sicut dicit Seneca Quantum accessimus ad successum tantum accessimus ad metum Ideo dicit. Ecclesiastes. j. Omnia flumina intrant mare. Est ergo in mari huius mundi fluxuositas prosperitatis. ¶ Etiam dico q̄ ibi est fabulositas cupiditatis. Fund⁹ enim et fundamentū maris est arena. Arena etiā est termin⁹ et clausura maris: ita q̄ fines et terminos arene maris circunstantis non licet mare egredi vel tansire. In mari etiam est inequalitas fundi quod est maximum periculum. Quod dicitur sirtes. In mari enim sunt cumuli arenarum ꝓpter maris impetum continue se mouentium et bullientium: vbi nauis veniens continuo absorbetur. Et ideo dicit sirtes: a sir q̄ est tract⁹: eo q̄ naues trahat ad submergiū. In mari etiaz cattuli balene incaute ad maris littora se trahentes arrestantur a cumulis arenarum: ita q̄ mari recedente a piscatoribus capiuntur nisi forte mater eorum balena bausto in profundo maris magno aquarum flumine. et super cattulos suos euomito ipsos retrahat ab arena. sicut dicit Jozath in libro de natura piscium. Reuera charissimi arena propter diuitias signat huius mundi: quia scilicet iste more arene difficiliter congreganter: et faciliter dispergunter: et fructu gratie et virtutis priuantur. Quia sicut dicitur. Ecclesiastes. v. Qui amat diuitias: fructus non capiet ex eis. In tali ergo arena: aque huius maris. i. populi huius mundi per auaritiam clauduntur et continentur. A tali etiam arena catuli balene id ē ipsi deuoti ꝓpter affectum immoderatum ligantur et arrestantur et piscatorum infernalium periculis exponuntur. nisi forte a matre ipsoꝝ deo per fluctus aque amare. ideſt per immissionem tribulationum soluantur et liberentur Constat enim q̄ boni viri quandoq; ad littus mūdanorum negociorum incaute se exponunt. vbi dum inueniunt arenam diuitiarum ibi per amorem arrestantur et fistunt: et sequi matrem suam deum scilicet q̄ bona opera dimittūt ꝓpter qō necesse est q̄ de⁹ mediāte fluctu tribulationis de ista arena eos retrahat et apicu lo subtrahat et educat. sicut em̄ dr Pro. viij. de⁹ posuit arenā terminū mari et legē posuit aquis ne transirent fines suos. Unde Hie. v. Posui arenā terminū mari. precepti sempiterni qō nō ꝓteribit. Et sic ꝓ qō munus sep rationibus potest mari comparari propter quas debet a nobis merito declinari. Mare enim huius mūdi est valde periculosum. Ibi enim sunt multa loca periculosa scilicet ditalarus carnalitatis: caribdis pompositatis et mundane glorie vanitatis et stilla absorptiue voracitatis et cupiditatis. syrene cantantes fraudulentie et falsitatis. Et sic de aliis. Sed vide exposita sicut supra in diuersis locis. Et bene propter hec dicebat ille sapiēs Ecclesiasticus. xliij. Qui nauigāt mare enarrant pericula eius. Quia etiam secundum apostolum. ij Corinth. xj. Periculum in terra periculum in mari. Et maxime qz timenduz est q̄ de mari huius mundi eueniatur ad mare inferni et de periculo peccati veniatur ad periculum tormenti. Quia sicut dicitur Michee. vij. Mali de ciuitate veniunt ad flumen: et ad mare de mari et ad montem de monte. Et sic patet q̄ per mare intelligitur mūdi ꝓditio fluctuosa. ¶ Tertio dico q̄ ꝑ mare intelligit mortuz perfectio virtuosa. Unde breuiter p mare intelligitur vel vir perfectus: vel penitentie. vel religionis vel ecclesie status vbi scilicz pisces. ideſt deuoti et actiui cōuersantur: et vnde volucres ideſt contemplatiui originaliter procreantur. Ex mari enim creati sunt pisces et volucres. Quia sicut dicitur in hymno. Deus ex aquis ortum genus partim remittit gurgiti. partim leuat in aera. Ad denotandum q̄ a mari penitentie: religionis vel ecclesie sumunt originez duo genera personaruz bonarum scilicet volucres. ideſt viri contemplatiui: qui. scilicet sursum: volant ad celestia contemplanda. Pisces. ideſt actiui. qui scilicz inferius remanent ad mūdi et ecclie negocia pertractanda. quia scilicz sicut dicitur in ps̄. In mūdo sunt volucres celi et pisces maris q̄ per ambulant semitas maris. Et iō ꝓprie de isto mari pōt exponi illud verbuz. Apoca. xv. Vidi tanq̄ mare vitreū mixtum igne. In quibus verbis ostenditur q̄ status penitentie vel religionis vel ecclesie. vel etiam vir perfectus quadruplici ratiōe potest dici mare Mare enim cōtinet amarum saporem Ideo dicitur mare ideſt amarū Recipit stellarum splendorem Ideo dicitur. Uterum. Hospitat fluuij dulcorem Ideo dicitur. Additū expellit fecium horroreꝝ. Ideo dicit Ignē. ¶ Sic vere status penitentie vel religionis vel ecclesie. Per contritionem amaricatur. Per discretionem illuminatur. Per deuotionem dulcificatur. Per confessionem purificat. Primum probat maris amaritudo. Mare inquit. Secundum vitrea limpitudo. vitreum inquit. Tertium dulcis aque mixtura. Mixtum inquit. Quartum vero fortis ignis vstura. Ignem inquit. ¶ Dico ergo q̄ illud mare amaricatur per contritionem. Ideo dicitur mare qō idem est quod amarum. Sapor enim amarus naturaliter innatus est ipsi mari quod vtiq; facit presentia solis cōtinua. qui scilicet suo calore facit partes subtiliores ipsius aque sursum euaporare et conuertit in nubes Partes vero grossiores que euaporare non possunt solet in amaritudinem commutare. Et inde est q̄ propter amaritudinez istius maris omnis aqua dulcis influēs eius alueū amaricatur Exinde etiam sal amarissimum conficitur et solis influentia concreatur: Sic vere i mari ecclesie religionis vel penitentie inest amaritudo contritionis: que. s. aquas. ideſt deuotos populos isti⁹ maris facit amaros: quia sicut dicitur Apocalip. xvij. Aq̄ multe multi populi amaricat quoq; et contristat Dēs enim aque dulces. ideſt omnes mundi consolationes que istis admiscentur: sui reputatione amare fiunt: q. scilicet apud nos falsum est et amarum quod alijs dulce et delectabile inuenitur. Sicut enim dicitur Prouer. xxvij. Anima satiata calcabit fauū: anima vero esuriēs amarū pro dulci sumet. Totuz autem istud facit continua presentia solis. ideſt consideratio continue presentie dei. Quia enim boni semper habent pre oculis solē iustitie. Hinc est q̄ inde timoreꝝ et amaraz contritionē concipiunt: et dulcedinez aquaruz dulciuz et consolationez tēporaliuz reiciūt: et sic sal spirituale. i. viri perfecti alioꝝ cōditui fiunt. Ita q̄ eis dicit saluator Matth. v.

vos estis sal terre. Istud est igitur mare. i. amarū. Eze chie. ij. Abij a marus in indignatione spiritus mei. In sal enim mari habitauit christus sicut dicit Marci. vj Quod iesus venit ad discipulos ambulans supra mare. In isto etiam mari habitauerūt christi discipuli Johannis. vj Descenderunt discipuli ad mare. De petro ēt dicitur Joānis. xxj. Tunica succinxit se et misit se in mare. Unde nota q̄ istud mare Est.

Liberatio peccatorum.
Habitatio perfectorum.
Serenatio animorum.
Extirpatio vitiorū.
Occupatio viatorum.

Est dico peccatorum liberatio. Sapien. xviij. Transeuntes mare per rubrū liberati sūt Est ēt perfectorum habitatio quia scilicet christus et discipuli: et sancti in mare penitentie habitauerunt. Unde Ezech. xxvij. Perfecti decoris ego sum et in corde maris sita. ¶ Item est animorū serenatio Unde Luce. viij. dicitur. Quod domino imperante venti et mari facta est tranquillitas magna. ¶ Item est vitiorū extirpatio. Ubi peccata figurant in egyptijs qui in mari rubro pierunt: filij vero israel liberati fuerunt. Quia scilicet bōni in mari penitentie liberantur. Peccata vero et vitia extirpant. ps. Excussit pharaonē et virtutem eius in mari rubro. Filij autē israel ambulauerunt per siccum in medio maris. ¶ Item est occupatio viatorum. Unde Marci. j dicitur quod christ⁹ inuenit symonē et andream fratrem eius mittentes rhetia in mare ꝛc. ¶ Dico ergo q̄ mare ecclesie vel religionis vl penitētie amaricat p̄ contritionē. ¶ Item istud mare illuminatur p̄ discretiones. Utrum ingt. Mare enim habet vnum proprium et maximum lumē a quo illaminatur et per cuius influentiā gubernatur videlicet luna: quia secundum philosophos sicut ferrum sequitur magnetem et adamantē ita mare sequitur motū lune Sic vere charissimi in mari penitētie non cessant quotidie influere et illuminare p̄ spūales reuelatiōes ipa supcelestia lumina scilz ꝓphas: angelos et sanctos et ibi lumen gratie et sapientie distillare: et se huius maris habitatoribus reuelare. Sicut etiam de ꝓpho dicitur. Joan. xxj. qō ipse manifestauit se iterum ad mare tyberiadis. qz procerto sicut nauigantes per mare luce stelle marine et eius influentia diriguntur et ad portum ducūtur. Sic per mare penitētie nauigantes: luce diuine sapientie irradiantur: quod ostenditur cum dicitur. mare vitreum eo q̄ virtum sit lumen purum et lucis naturaliter receptiuum Unde Apocalip. xij. Uidit in circuitu sedis tanq̄ mare vitreū simile cristallo quia vere in circuitu sedis christi idest ecclesie inuentur mare. i. penitētie amaritudo vitreum idest sapientie limpitudo, cristallū. i constantie fortitudo Et sic igitur dico q̄ mare penitentie vel etiaz vir penitens illuminatur per discretionem. ¶ Item dico q̄ istud mare dulcificatur per deuotionē mirrū in ḡt Sicut enim videmus sensibiliter omnes aq̄ dulces et marine aque sontū et fluuioꝝ fluunt et descendunt in mare: et cū mari etiā intrinsece immiscent ad denotādū q̄ illi q̄ mare penitentie inhabitant: velqui per amaritudinez contritionis et penitentie mare dicuntur: maiori aquarum dulcium redundantia: et ampliori deuotionis et spiritualis consolationis affluentia recreantur. Secundum ēm ps̄ Secundum multitudines dolorum meorū in corde meo: cōsolationes tue letificauerūt aiam meā. Ideo dicitur Tre. ij. Consolabor te virgo filia syon: quia magna velut mare contritio tua. mirrum ergo quia sicut dicitur in ps. Calix in manu dñi vini meri plen⁹ mixto. Istud ergo mare dulcificat per deuotionē et cōsolationē. ¶ Item istud mare purificatur p̄ cōfessionem seu etiam per correctionem. Igne inquit. mare enim solet omnes feces et immūdicias expellere et mortuos ad litus euomere: nec solet in se aliquid immundicie continere. Sic vere charissimi status penitentie vel etiā conscientia viri perfecti omnia mortua idest omnia peccata mortalia et omnes immundicias vitiorum ejicit et euomit p̄ cōfessionē et seipsam purificat per omnium spiritualiū sordium abstersionē et expulsionē. Apocali. xx. Mare dedit mortuos suos qui in eo erant. Quod ostenditur cum dicitur. mirrum igne. Ignis enim purificat metalla. et rubiginem eorum tollit et omnes feces consumit significans correctionem et confessionem que habent rubiginē peccatorum expellere. et conscientiam purificare et mundare. Unde. ij. Parali. iiij. In mari sacerdotes lauabant. Et in psal. dicitur Igne me examinasti et non est inuenta in me iniquitas In profundo eīm maris quandoq̄ generatur ignis: qui exterius exalat et flāmat. sicut circa siciliam in ipso mari videntur quandoq̄ erumpere magne flāme. vnde narrat Seneca in li bro de naturalibus questiōibus q̄ temporibus sidonij in egeo mari de profundis maris maximus ignis erupit: qui maximas rupes et lapides de profundo maris ad superficiem adduxit: de quibus vnam magnā insulam fabricauit. quod vtiq̄ quotidie euenit spiritualiter. quando in mari penitentie ignis feruentis pfessionis facit lapides. i. peccata de profundo cordis exire: et extra sacerdotibus apparere. Exo. xiij. viderunt egyptios mortuos circa littus maris Sic ergo patz quō per mare potest intelligi status pfectorum: vel etiam vir pfectus. i. propter confessionē purificatiuam. propter deuotionē dulcificatiuam: propter discretionē illuminatiuā: ꝓpter contritionē amaricatiuā: Intelligitur ergo q̄ mare mor⁹ pfectio virtuosa ¶ Quarto ꝓncipaſroico q̄ per mare intelligit mor⁹ afflictio luctuosa mare ei, ē

Amarissimum,
Capacissimum,
Periculosissimum.

Per quod vtiq̄ triplex genus mortis potest notari videlicet. Mors Naturalis: Criminalis Infernalis Iste enim sunt mortes amarissime ad sustinendū Capacissime ad continendū. Sunt etiā periculosissime ad transeundū. Sicut ēm ſm Ysido. Mare ē hospitiū fluminū qz. i. ola flumina finaliter terminātur ad mare. Sic vere mors est hospitiū et finalis habitatio omniū i vita ista fluctuantiū et viuentium. De morte eīm naturali patet q̄ oia viuentia ab ea absorbent. Eccls. j. Omnia flumina intrant mare. De morte etiā peccati apparet: qz omnia flumina. idest oēs delitiose viuētes ad illud currunt et inuoluuntur. Marci. v. Erat porcorū precipitatus est in mari. de morte etiā inferni apparet: qz omnia flumina et omnes aque dulces. i. omnes delitiosi et improbi peccatores ad istud mare finaliter applicant Jone. ij. Projecisti me in profundum in corde maris. Et sic generaliter q̄ mare intelligit mortis afflictio luctuosa Mor⁹ pfectio virtuosa mundi conditio fluctuosa. Celi possessio copiosa Et hec de mari sufficiant. Unde supra de Luna et in multis aliis similibus. ꝛc.

Maria virgo. Quoniam ſm phm excellentia sensatorum corrūpit sensū et potentiam destruit excellentia obiectorum: hinc est q̄ ad laudem tam excellentis obiecti. scilicet virginis gloriose: et ad sui benedicti nois mariaz meabilis potentia manum apponere pertimescit. Teste enim sapiente Ecclesiastici. xv Non est speciosa laus in ore peccatoris. Quia prout dicit. Seneca. Tam turpe est laudari a turpibus: q̄ si homo laudetur ob turpia. Uerum quia ista laudes peccatorum hominum non abhorret cuz et ipa propter peccatores facta fuerit mater dei: hinc est q̄ audaciā laudandi virginē nūc assumo dicens fidr humiliter verbum illud. Dignare me laudare te virgo sacrata: da mihi virtutem contra hostes tuos. Ad laudē igitur marie intendo aliquid dicere de sui nominis.

Figuratione.
Designatione.
Expositione.

De figuratione ergo huius nominis. Notandum est q̄ nomen istud maria quinq̄ literis figuratur. quarum figuratio quinq̄ virtutes designat. Ad. enim que tres habet pedes signat q̄ habuit fidem sanctissime trinitatis. Ā que est interiectio dolentis signat q̄ hec habuit q̄ diu vixit dolorem pene et asperitatis. R. que est ramosa

est ramosa, sicut arbor signat q̄ hec habuit more arboris fructū virutis et sanctitatis J. que est minima litera signat q̄ hec habuit modicitatē pauptatis et humilitatis. A que est prima litterarū signat q̄ hec habuit charitatē que est caput et principium totius bonitatis. ista possunt dici de suis nois figuratione. Unde patet q̄ p prie dicta est maria. Sed ad hoc faciunt illo q̄ possunt dici de sui nominis designatione. In isto enim nomine maria sunt quinq̄ littere: que ad quinq̄ virginis conditiones referuntur. Est enim ibi.

M	Melleā pietatē	Quia pculdubio
A	Aqueā puritatē	charissimi beata
R signās ꝛgis.	Roseā venustatē	virgo Per pietatē
I	Igneā charitatē	fuit mellea. Per
A	Aureā claritatē	puritatē fuit aqa.

Per honestatem fuit rosea. Per charitatez fuit ignea. Per claritatem fuit aurea. Bene ergo dictū est Luce. j. Nomen virginis maria. Explica si vis: qz transeo gratia brevitatis. Et hoc sufficit ꝛ sui nois ꝛsignatiōe. sed adhuc dico q̄ ad laudem faciunt que dicenf ꝛ sui nois expositiōe. maria eīm interptat stella maris illuminās et illuminata mare amarū seu domina. Ista est eīm magne significationis. Quia procerto sicut ostendit maria est Nomen equitatis et iustitie quia dicitur. Stella maris que scilicet stans immobilis in medio celi dirigit nauigantes Nomē claritatis et prudētie: qz dicitur Illuminans vel illuminatriz. Nomē honestatis vel decentie qz dicitur Illuminata. Nomē fertilitatis et abūdantie. quia dicitur. Mare nomen asperitatis et penitentie: qz dicitur Amarū. nomen autoritatis et excellētie qz dr. Domina spro. scilicet sermone. Longum q̄ pulcrum esset ista prosequi. Et ad laudem virginis gloriose adducamus solūmodo istam salutationē angelicam in qua implicite vel explicite laudes beate virginis continentur. et nominando nomen suū dulcissimū. dicamus ei cum angelo illud Luce. j. Ave maria gratia plena dominus tecum. In quibus verbis describitur beata virgo. Ut erpiata culparum maculis Ideo dicitur: Ave quasi sine ve. Et interpretatur. Stella. Ut ꝛ corata virtutū floscults. Ideo dicitur. maria. Et interpretatur. Illuminata. Ut irrigata donoꝝ rivulis. Ideo dicitur Gratia plena. Et interpretatur mare Ut honorata glorie titulis ideo dicitur. Dñs tecū. et interpretatur. Domina. Primū ꝓbat nitor puritatis. Ave. i. sine ve. i. sine pctō. Secōm probat valor bonitatis: que notatur in nomine maria vt dictum est iam supra. Tertium ꝓbat humor pietatis Gratia inquit plena. Quartum probat Rumor dignitatis Quia dominꝰ tecū. ¶ Dico ergo primo q̄ hec fuit culparum maculis expiata. quia secūdum aliquos ista nūq̄ contraxit peccatum nec originale nec actuale. Ideo interpretatur: stella maris. qz. i. stella habet naturam purissimam.

Nulli corruptioni peruiam.	Et hoc ostenditur cū
Nulli macule pmixtam.	dicitur Ave. quod po
Nulli immūdicie depravatā.	test dici ab aq̄ est sine

et ve: quasi sine ve peccati. mundus eīm subiacet triplici ve. idest triplici maledictioni. sicut dicitur Apoc. viij. Ue ve. ve. habitantibus super terram.

Primū ve. signat pctm cogitationis.	Sed procerto
Secundū peccatū locutionis	isto triplici ve:
Tertiū vero peccatū opationis.	ista liberata fuit.

Quia fuit ave. idest sine ve. Ue eīm primum abstulit sicut dicitur Apoca. viij. Et ideo ista comparatur luci que nullam habet corruptionis immundiciā permixtam. Quia sicut dicitur Sapi. vij. Luci comparata inuenitur prior. Candor enim est lucis eterne et speculū sine macula. Bene ergo sine macula: quia interptatur vt dictum est stella maris. Ista enim stat in celi medio immobilis: et cunctis stellis mouentibus ista solūmodo non mouetur. Et ideo ad istam respiciunt naute vt ad portū dirigātur. Ista etiam ferrum tactū ab adamāte attrahit. ita q̄ ad partem tuam ipsum inclinat et convertit. Sic vero virgo beata fuit stella immobilis per fidem. Quia in passione filij alijs stellis. idest alijs discipulis. fluentibus, et dubitantibus. ista immobilis colūna fidei semper permansit. Et quia in illa die sabbati ꝛ la fuit vnica columna fidei xpiane hinc est q̄ dies sabbati ad eam applicatur: et in honore ipsius teiunatur. vnde de illa sua immobilitate. dr Joh. xx. maria stabat ad monumentum. ¶ Item ista dicitur esse in medio celi: quia. scilicet ista est inter deum et peccatores pūssima mediatrix. In medio etiā est: quia sicut medīū se hz equalr ad extrema. sic ista ad bonos et ad malos mediocriter et equaliter se habet omnes ad gratiaz recipiendo: et omnibus gratiam infundendo. Luce. xxij. Ego autem in medio vestri sum sicut qui ministrat. maria enim teste Bernar. in sermone. Omnibus omnia facta est. Et de eius plenitudin eaccipiūt vniuersi. scilicet. Captiuꝰ redemptionem. eger curationez. Tristis cōsolationē. peccator veniam Justus gratiam. Angelus leticiam. Trinitas gloriam. Filius carnis substantiam. Ista est igitur in medio quia ad omnes equaliter se hz. ista igit ferruz idest peccatores tactos ab adamāte gratia ꝛi solet ad misericordiā attrahere et nauigantes per mare huius mundi solet sine periculo ad portum glorie perducere: dum tamen ad ipsam velint per pias orationes attendere et natare. Unde Bern. super missus ē. Ne auertas oculos tuos a fulgore huius syderis: si non vis obrui a procellis. Si igit insurgāt: venti. voca mariā Si undis: supbie tactaris si ambitiōis: si detractiōs vl emulatiōis fluctibus eleuaris respice stellā voca mariā. Ista igit stella est pura: sancta: et culparū malis expiata qō ostensuz est cū dictū est Ave et hoc est primum. ¶ Scōo dico q̄ maria fuit titulis ꝛtutū illustrata, qō ostēdit cū dr maria. maria eīm et sua significatiōe figuratiōe et interptatiōe signat ꝓgenē oim virtutū et mariez q̄ interptat illuminata: quia. scilicet ista fuit illuminata cunctis luminibus seu splendoribus gratiarū. Nam sicut omnia luminaria fulgent in celo. omnes colores apparent i vride omnes herbe et lapides preciosi procreantur in terra. Sic in maria fulgebāt oia luminaria bonorū documētorū. omnes colores bonorū exemplorū: omnes herbe et lapides bonoꝝ virtutum et meritorum. et breviter bene dicit q̄ Piero. Si inquit diligenti[illegible]: nihil est virtutis aut splendoris: nihil gratie vel candoris nō resplendeat in maria. Ambro. in libro de virginibus dicit sic: Dquot⁹ inquit in vna virgine sunt virtutes. Ji enim fuit vexillū fidei secretū: verecundia cuotiōis sequium. virgo intra domū: comes ad ministerium iter ad exemplum. ista ergo est maria. qz sicut dicitur Luce. j. Nomē virginis maria [illegible] dicit Ber. in quodam sermone. Si inquit criminū ima[illegible] turbus: si conscientie feditate confusus: si horroꝛe iudicij perterritus. si baratro desperationis absorptus mariaz cogita mariaz inuoca: non recedat a corde: nō recedat ab ore. ipsam eniz cogitans nō errās: ipsam rogans nō desperas: ipsam sequens non deuias ipsa tenente non corruis ipsa protegente non metuis ipsa duce non fatigaris: ipsa propicia peruenis ad portum salutis: et sic in te ipso poteris experiri q̄ merito dictum sit nomen virginis maria. idest maris stella ista ergo fuit virtutuz floculis illustrata quia maria. ¶ Tertio dico q̄ ista fuit bonorū rivulis fecundata. Qz plena gratia. ista eīm fuit gratia plena in anime infusione. Plenior in nativitatis diffusione. Plenissima in filij conceptione. Et ideo maria interpretatur mare quod inexhaustibiliter abūdat in aqua. Quia. scilicet ista est sicut vnum mare plenissimum in quo deus posuit omnium plenitudinem gratiarum: vt per istam ad alios trāsfundantur. sicut eīm a mari, exēūt originaliter oia flumina: sicut dicit Eccls. j. Sic omnes gratie et virtutes originaliter venunt de maria. Gratia ergo plena. Unde Bie. in sermone de Assumptione dicit decebat inquit mariaz gratia plenā esse q̄ celis gloriā terris vtū pacemq̄ hoibus refudit fidē gentib⁹: finē virtūs vite ordinē morib⁹ disciplinā. Et breviter sicut videmus q̄ fons quādoq̄ ē ita ple

nus aqua q̄ necesse est q̄ per diuersos riuulos exterius
transfundatur. Sic vere beata virgo ē et fuit aquis gra
tiarum totaliter ita plena: q̄ riuos sue dulcissime pie
tatis continue transfunditur ad deuotos. Ista enī est
ille fons q̄ ascendebat de terra irrigans vniuersam sup
ficiem terre: sicut dicitur. Gene. ij. Nam vt dicit. Hie
rony. Ceteris per partes marie autem simul tota se in
fundit gratie plenitudo Jn christo enim fuit gratia tan
q̄ in homine personaliter diffinito. Jn maria tanq̄ in
templo singulariter consecrato. Jn christo tanq̄ in fon
te influente Jn maria tanq̄ in riuulo tranfundente q̄d
plura charissimi ꝑculdubio videtur q̄ ratione sue ple
nitudinis gratiarum ista potest omnibus rebus nobili
bus comparari. Et inde est q̄ ista in scriptura cōparat

Lune que est mater roris.
Ros que est mater floris.
Flos que est mater fructus.
¶ Item est sicut.
Thalamus secreti pudoris.
Calam⁹ fragrantis odoris.
Balsam⁹ ꝑciosi liquoris.
Hugam⁹ virtuosi valoris.
¶ Jsta est enim sicut.
Ciban⁹ ardēs p̄ charitatē.
Libanus cadens per castitatē.
Riuulus fluēs per pietatem.
Angulus manēs p̄ firmitatē.

Et dicuiter charissimi
tanta ē in virgine gra
tie plenitudo q̄ resna
turales nō suppetunt
quibus debeat compa
rari Bene ergo dicit.
Gratia plena Et ideo
Bernar. in sermone p
te inquit beata virgo
celū impletū ē infern⁹
euacuat⁹ celi ruina re
pata captiuis miſis
vita data ptz q̄ ista

f fuit donorū riuulis fecūdata vel irrigata. gra in q̄t ple
na. ¶ Quarto dico q̄ ista fuit bonorū titulis decorata
quod ostenditur cū dicit. Dominus tecum. Jnter cete
ros enī honores quos potest habere pauper homo ꝑ
puus est q̄ dominus suus secū cohabitare: cōuiuare: t
conuersari dignetur: sic quia dominus et creator virgi
nis beate cum ipsa cohabitauit p carnis in ipsa assum
ptionē per gratie plenam infusionem per eternaz in gā
diso mansionem t conuersationē. Sicut ipsa dicit. Ec
clesiastici. xxiij. Qui creauit me requieuit i tabernacu
lo meo. bene igitur dico q̄ dici potuit bonorata. Domi
nus inquit tecum. Et ideo maria interpretat domina
Quia. s. ex eo q̄ ista fuit sponsa regis. christi facta ē an
gelorū domina t regina et totius celi imperatrix. sic et regi
na. Unde de ea canitur. Regina celi letare t̄c. Et iō cū
dicitur dominus fuisse: sicut dicit Augus. in sermone
de natiuitate virginis. Dominus inquit. tecum in

Vtero. Notandum ergo q̄. deus fuit cum vir
Vtero. gine in ipsius conceptione per totius
Vtero. carnalis fomitis abstersionem. In ip
Vtero. sius nativitate per sue gratie plenā
Vtero. manationem. In ipsius purificatione per suā per
Vtero. sone in templo presentationē. In ipsius annunciatione
per nostre humanitatis in ipsa assumptionem. In ip
sius virginis assumptiōe per eterne glorie beatificatio
nem. Et sic patet Virginis dignitas gloriosa: quia do
minus tecum. Virginis bonitas virtuosa: q̄ gratia ple
na. Virginis claritas luminosa. quia maria. Virginis
puritas gratiosa: q̄ dictum est Aue. Unde si vis in sermo
ne. Que est ista vbi multa de laudibus virginis glose
inuenies. vide etiā supra de aduentu: vbi de virginitate
g virginis t filij. conceptione poteris inuenire. ¶ Sed si
vis adhuc nota q̄ beata virgo summe est laudabilis ꝑ
pter tria: videlicet. quia fuit Mundissima christum cō
cipiendo. fuit Pulcherrima nobis compatiendo fuit fortissi
ma hostis contrariando. Primū fecit virginitas imma
culabilis. Sed secundum benignitas inexhaustibilis.
Sed tertium autoritas insuperabilis. ¶ Dico igit q̄
ista est summe collaudanda quia. fuit

Mundissima in conceptu. Dico ergo q̄ ista ha
Pulcherrima in affectu. bet virginitatē imma
Fortissima in effectu. culabilem: quia scilicz
ista fuit virgo ante partuz t in partu: t post partū. Cir
ca quod nota q̄ ipsius virginitas debet ꝓbari Proprie
tatibus creaturarū. Enigmatibus figurarum fictioni
bus poetarū. Vaticinijs ꝓphetarum. Dico ergo q̄ vir
ginitas beate virginis probat ꝓprietatib⁹ creaturarum
Apes enim sine carnali coitu cōcipiūt. Hiena sine ma
re dicitur concipere. Vultures etiam sine coitu dicunt
generari et prouenire: q̄ quidē signa t exēpla sunt cōce
ptus virginis gloriose. Jsta enim sine virili semine con
cipit christum et in conceptu et in partu perpetua vir
go manet. Quod vtiq; secundo probatur enigmatib⁹
figuratū. Maria enim figuratur in.

Vellere gedeonis. Dico q̄ ista fuit vell⁹
Rubo visionis. gedeonis q̄ sicut dici
Throno eburneo salomonis. tur Judicum. vj. Stud
Parvo monte danielis. vellus tota terra ficca
Porta clausa ezechielis. manēte solū sine plu
uia rōre habuit: Rub⁹ etiā arde re videbat t tñ ꝑ bustionē
nō sustinuit. sicut ꝛ Exo. iij. Thron⁹ etiā salomonis t
ebore puro t candido ꝑstruct⁹ fuit sicut dicit. iij. Regū..
x. De mōte etiā danielis lapis sine manib⁹ fuit abscisus
Dani. ij. Jn porta etiam ezechielis nullius ꝑter dñz fuit
ingressus. Ezech. xlij. Sic ergo ꝓculdubio beata vir
go sine pluuia carnalis voluptatis fuit rorida per im
pregnationē. Sine combustione et sine lesione sue inte
gritatis fuit ignita p spiritum sancti in suo cōceptu opa
tionē. Uterus etiā eius qui per castam virginitatē fuit
candid⁹ t eburne⁹ salomoni. i. xp̄o factus est thron⁹ per
suā benedictā incarnationē. Siue etiā sine manib⁹ hu
mane operatiōis lapis angularis xp̄s de monte sui pe
gnatis vteri fuit abscisus p sue nativitatis ꝓgressionez
Et sic ipse vterus suus facti⁹ est porta clausa soli dño ap
ta et peruia p sue sancte virginitatis ꝓpetuā conserua
tionē t consecrationē. Et sic patet marie virginitas in
enigmatibus figurarū. ¶ Itē ꝓbatur sua virginitas fi
ctionibus poetarum. Teste enī. Ouidio dea pallas sem
p fingit virgo fuisse: t tñ fingit quendā filiū sine viri
semine cōcepisse: ipm q̄ filiuz q̄ duplicis erat nature do
minis scilicet t serpētis: dicit in quodā scrinio secretissi
mo inclusisse Jsta dea charissimi signat beataz virginē
quia icz ꝑcerto ista sine virili semine virgo filium gemi
ne substātie. s. xp̄z q̄ de⁹ erat t hōgenit⁹ t ꝓcepit ipm q̄
in cista humanitatis nr̄e inclusit mirabiliter et abscon
dit. Esa. xlv. Uere tu es de⁹ absconditus. ¶ Itē ꝓbatur
sua virginitas vaticinijs ꝓphetar. Unī. Esa. vij. dicitur
Ecce virgo cōcipiet t pariter filiū t vocabit nomē eius
emanuel. Jstū enī virgo concepit. q̄ q̄dez emanuel. i. no
biscū deus dictus fuit in ꝑtū de⁹ et homo hic vna cum
hoibus habitauit. Ptz ergo q̄ beata virgo habuit vir
ginitatem immaculabilem. ¶ Deinde dico q̄ ista ha h
buit benignitatem inestimabilem Tanta enim pietas
t benignitas ē virginis. q̄ ipa regina misericordie nun
cupat. Jsta enī ē sicut adamas lapis q̄ ferri ē attractiu⁹
et est lapis hoiuz recōciliatiu⁹ ista enī ē lapis guttar aq̄
cōtinue emissiu⁹ t distillatiu⁹. Jsta est enī sicut saphir⁹
qui est lapis carcer̄ aperitiu⁹ t vinculor̄ etiā ꝑfractiu⁹
Quia ꝑcerto beata virgo per suam summam clemētiā
est ferri. idest peccatorū ad ventā attractiua: et ꝛo recō
ciliatiua Est aquarū. idest gratiarū t beneficiorum cō
tinue diffusiua. est etiā carceris iferni sepissime apitiua
et vinculorū dyaboli. scz peccatorū suis intercessiōb⁹ cō
fractiua. Jsta enī ligatos pctōres de potestate dyaboli:
eripit. t oīb⁹ in tribulatiōib⁹ positis subuenit t succur
rit de hoc. Ber. in quodam sermone. Tue inquit miseri
cordie btā virgo longitudo durabit vsq; ad iudiciū. lati
tudo replet orbē terrarū: sublimitas restaurat padisuz
ꝓfunditas euacuat infernū. Habet igit beata virgo de
gnitatē inestimabilē. ¶ Denicz dico q̄ ista hz auto c
ritatē insupabilē. Jsta enī hz potestatē in celo t in terra
in mari t i oibus abyssis. ista enī est sicut lapis qui dici
tur alectoricē: cui⁹ presentia terret leonē ista ē sicut ar
bor q̄ de cedrus: que ratione altitudinis regina arborū
dr cuius fragrātia fugat serpētes. Jsta ē sicut ebur qō
pannū lineū positū sup pruinas ꝑburi ꝓhibet ꝛ pruinā
extinguit. Jsta est sicut arbor fraxin⁹ sub cui⁹ vmbra de
mones venire nescīūt neq; pñt. Jsta est sicut lapirus in
cuius medio generat carbunculus. christus semper splen
dens t

dens et noctē illuminās. Jsta est sicut animal pulcerri
mum t amicabile qō dicitur panthera: cuius vox et elo
quentia conturbat dracones. Et ꝓculdubio charissi
mi per istam fugantur et terrentur et superātur inimi
ci nostri demones: quibus ipsi sint leones per sciuciam t
crudelitatem. Serpentes per malicia t fallacitatē dra
cones p̄ inuidiam et malignitatē. Et breviter charissi
mi nullus hostis infernalis potest ledere quē beata vir
go voluerit iuuare. Et ideo. Sub tuū ꝓtectiū ꝓfugimꝰ
scrā dei genitrix. nostras ergo dep̄. ne despi. sed a cūctis
periculis libera nos virgo beata Bern̄. enim dicit. Ille
inquit solus taceat misericordia tua beata virgo qui te
fideliter inuocatam sibi asserit defuisse. Et q̄d miruz si
aduocata adest q̄ etiā presto est non vocata. Sic igitur
paret q̄ beata virgo habet potestatē in superabilem hz
benignitatē inestimabilē et inexhaustibilē: habet puri
tatē immaculabilē. Et hec ꝓtū ad idignitatē mee pau
perrime facultatis: t quantum ad pollutionē labio
ruz meorum que non sunt digna apiri vt recta p̄dicent
quoniaz vir pollutus labijs ego suz ita q̄ diserte nesciо
loqui q̄ puer ego sum sed non pur⁹ aer. de maria suffici
ant que sunt dicta Hoc solū hic superaddere dignum
duxi: cuius formā semel in quodā libro scriptam inue
ni de salutatione virginis marie in principio sermonū.
que dr. Aue maria t̄c. In terra charissimi ergo ad hoc q̄
aliquis habeat gratiam nobilium puellarum quinq;
summopere suffragantur: videlicet.

Curialis salutatio:
Sue pulcritudinis cōmendatio
Sui amici nominatio
Sue fame recitatio.
Sui generis magnificatio.

Sic ꝓculdubio charissimi. q̄ gratiā beate virginis ne
cesse habem⁹ acquirere in presenti. Hinc est q̄ debem⁹
ipsam salutare dicentes. Aue maria. Cōmendare: dice
tes gratia plena. Amicū suū. scz dei filiū nominare dicētes
Dns tecum. Famā ipsius recitare: dicētes. Benedicta
tu in mulieribus. Genus ipsius magnificare: dicentes t
benedictus fructus t̄c. Dicamus ergo pro gratia impe
tranda salutando virginē gloriosaz. Aue maria gratia
plena dominus tecum t̄c. Uel alio modo dic q̄ inter ce
tera que sunt puellis virginibus magis grata solēt esse
flores et potissime flores rosarū et etiā liliorū q̄ virgin
bus proprie adaptant. Et ideo pro impetranda gratia
beate virginis acquiram⁹ florē illum quē sibi attulit ga
briel angelus t viridario paradisi. Aue maria t̄c. In isto
flore lilij sunt ser folia ꝑm ser folia lilij materialis. t hz
ser proprietates eiusdem. flos enim lilij.

Poller candore.
Caret sapore.
Abundat humore.
Claret regio honore.
Fragrat odore.
Precellit valore.

Quia scilicet lilium est signū regis francie t cos; q̄ por
tant lilium demonstrat. esse vel de familia vel de gene
re regis. Sic procerto beata virgo pollet candore per
partum continentiam. Ideo dicitur Aue. idest sine ve.
Caret sapore per penitentiā. Ideo dicitur. Maria. idest
amara. Abundat humore per clementiā. Ideo dicitur
gratia plena. Claret regio honore per excellentiā. Ideo di
citur. Dns tecum. Fragrat odore p fame redolentiam. Ideo
dicitur. Benedicta tu t̄c. Precellit valore p eminentiā.
Ideo dr. Videlicet fru. t̄c. Offeram⁹ igit xp̄o gemi glose lilij.

Castitatis. Et dicamus pro gratia ipe
Amare penalitatis. tranda. Aue maria t̄c. Uel
Dignitatis alio modo potes notare q̄ i
Famositatis. ter illa que magis placēt re
Utilitatis. gibus et regnis sunt lapides
pretiosi. Et ideo pro gratia regie virginum impetrāda:
offeramus coronā illā auream ornatam omni: apide pre
cioso. quā angelus Gabriel de throno attulit paradisi. s
Aue maria. Jn ista enim corona sunt ser lapides precio

si. i. ser speciales virtutes que beate virgini applicantur
t̄c. Applica t dic q̄ ista habuit carnis puritatem. Aue
idest. sine ve. mentis claritatez. maria idest illuminata
morū vbertatem. Gratia plena. Firmam charitatem.
Dns tecum. Fame celebritatē Benedicta tu in mulieri
bus. Operum bonitatē. Et benedictus fructus ventris
tui Applica ser predictas virtutes ser lapidibus precio
sis sicut volueris: quia omitto causa brevitatis t̄c.

Maritus Cum maritus sit nomen. Reueren
tie. Diligētie. Amicicie: q̄. s. mariti⁹ A
Ab vxore debet reuereri. Possum dicere q̄ triplex
Statū dom⁹ debet intueri. inuenitur maritus videlz
Sponse sue. fidelis haberi. Anime eccle. sponse. mari
tus anime est christus saluator. maritus ecclie est pre
sul. t pastor maritus spōse est coniunx t tutor. Quilibz
enim istorū maritorū vxorē sibi commissam debet dili
gere. Debet corrigere t dirigere. ¶ Primo ergo de chri
sto dico q̄ est maritus anime spiritalis et ipsam p fidez
in baptismo desponsat. Juxta illud Osee. ij. Sponsabo
te mihi in fide. Constat enim q̄ ipse istam coniugez suā
diligit dirigit et corrigit. Constat etiam q̄ sicut marit⁹
tanto zelo diligit vxorem q̄ nullum alium preter se vult
et copulari quinnimo si alienorum colloquia obscura t
consortia videt eam admittere statim zelotipus efficit
et in ipsam seuire et animaduertere comprobatur. sic
deus tanto zelo diligit animam christianam q̄ sibi soli
vult eam copulari et se ipsi solummodo copulare p gra
tiam et per fidez. Genesis. xxix. Nūc quoq; copulabitur
mihi maritus meus. Et ideo si videret q̄ cū lenonibus
scilicet cuz mundo: carne et demonibus per vitia et erro
res habeat familiaritatez et colloquia. ipsorum scilicet
suggestiones admittendo et audiendo solet tristis t de
solatus esse Juxta illud. j. Macha. j. Omnis maritus
sumpsit lamentuz. Et in ipsaz atrociter vindicare. Exē
plo Sampsonis. De quo dicitur. Judicum. xiij. t. xv.
Quod vxor eius sumpserat aliuz maritū: t ideo ipsaz re
pudiauit et in philisteos vindicauit. Deus enī animā
que ipsuz dimittit. et marituz sibi aliuz querit: virum q̄
suuz legitimuz christuz respuit contemnit t mundo car
ni vel demoni se coniungit solet repudiare et de ipso t
cetero non curare: sed ipsaz cū suis amatoribus desi rue
re et delere. Sicut de vasti depositi pro eo q̄ regē viruz t
marituz suuz contēpserat dicitur Hester. j. Quod hoc
exemplo omnes cōiuges parvipendent iperia marito
ruz. Ideo depositit eaz Assuerus sicut dicitur ibidem. t
Hester substituit loco eius. Aduerte tamen q̄ vxor ista
scilicet anima probatur et examinatur vtruz scilicet ma
rituz suū contempserit sibi q̄ fuerit in fidelis: sicut pro
batur coniunx suspecta per aquas maledictionis: si
cut ponitur. Numeri. vj. Sed de hoc vide. alibi vbi po
sita est figura. Christus ergo est marit⁹ anime spiritua
lis q̄. s. p ipsa tuēda t saluāda se opposuit. t morti etiaz
t cruci exposuit iuxta illō Ruth. j. Morte ꝛ delmelech
marit⁹ noemi t iō iste nō est ab ea contemnēd⁹ hz fideli
ter diligēd⁹. vñ de Thobia t sara dr Thobie. x. Mō ipsi
monuerūt filiā suaz honorare socrū: diligere maritū: re
gere familiā gubernare domū t seipaz irreꝓhēsibile ex
hibere. ¶ Scdo dico q̄ plat⁹ est marit⁹ eccle spūalis. B
Platus enī est ecclie sibi cōmisse spiritalis marit⁹ et spō
sus eius. s. tuitiōi t regimini spirituali deputat⁹ hāc cū
zelo magno diligere sapiēter dirigere atq; regere t seueri
corrigere t reducere q̄d. s. ē cōtra mistos maritos malos
q̄ ecclias t vxores suas nō diligūt nec eor regiminib⁹ t
opationib⁹ intendūt: hz alienas vxores appetūt alienas
ecclias t platuras ambiūt t depositit. Sikes thauris t
equis q̄ vxore vn a nō cōtenti sunt. hz cū multis t plurib⁹
cōcubere q̄rūt t mugierēdo de vna ad aliā se diffūdūt ita
q̄ scba ecclia pōt dicere psme illō dicit lya rachel Geñ.
xxx. Mue. s. erat pulcra t iō marit⁹ dimissa lya vxore an
tichore t ippa ipi quasi totaliter adherebat. Nūquid pax
tibi videt si maritū meū ꝓripueris mihi t̄c. q̄ revera ta
les mariti primā vxorē nō diligūt: hz iuniores et pinguio
res ꝓtinue querūt: et nunq̄ in aliqua pede figūt. Cum

tamen dicat apostolus. Mō ēpm oportet esse vniusvo
ris virū et circa vnā ecclesiam occupari: vt sic dicat illō
Gene. xxx. Adecū erit maritus meus. Est igitur prela
tus maritus ecclesie spiritualis. ¶ Tertio dico ꝙ vir
siue spōsus est maritus spōse sue corporalis: ꝛ sic de ma
rito materiali et corporali dicam ꝙ site debet vxorem
diligere: dirigere ꝛ corrigere. ꝛ ab ipsa diligi: metui ꝛ
reuereri. Sed ꝛ istis nihil ad presens Vide vbi. Coniu
gium: quia pauce sunt hic autoritates. Et vide in aliis
titulis pertinentibus ad istam materiam sicut est Ad
ulterium Fornicatiō Uxor femina Coniunx Uir. Spō
sus et similia.

Marmor. Nota ꝙ marmor est lapis durissi-
mus quandoq; albus quandoq; ni
ger. quandoq; varius. Et potest significare illos qui per
patientiam sunt durati. et in bono per constantiā sta
biliter roborati: ꝛ ad edificium ecclesie tam militantis
ꝙ triumphantis finaliter deputati Sicut de Salomo
ne dicitur. ij. Paral. iij. Quod ipse strauit pauimentuz
tēpli precio nimio marmore decore multo. vñ de illis q̄
sustinent ecclesiaz dicitur Cantico. v. Quod crura eius
columne marmoree. Uel etiā in malo potest significare
illos qui per crudelitatem sunt duri ꝛ per obstinatiōis
maliciam ad omne vitium indurati sicut in fabulis di
citur ꝙ nobe fuit conuersa in marmor durissimū ꝛ ni
gerrimum ꝛc. transeo: q; paucissime sunt autoritates.

Martha. Que interpretatur ꝓuocans seu irri-
tans seu dominās: fuit domini hospi
ta. que scilicet christū suscipiendo fuit largula. fratri i
patiēdo fuit semula. fide obediendo fuit credula. Do
mino seruiendo fuit sedula. sororem arguendo fuit que
rula Sicut hec omnia patent Joannis. xj. Muta. s. ista
ad resuscitationē lazari fris sui dñm ꝓuocauit. Sororē
suā aliq̄liter irritauit Et in celis dñm ipetrauit. vide cuā
geliū vbi supra et diuide et distingue: ꝛ commenda bea
tam martham ꝛc largitate Charitate. Credulitate. Se
dulitate et Seueritate Transeo: quia pauce sunt autō
ritates.

Martyrum. Quamuis exēpla et figure pos-
sent in natura et i scriptura plu
rime inueniri: q; tamen nomen martyris rarū est in scri
ptura: ita ꝙ de martyrib⁹ nec themata nec autoritates
vocales inueniuntur. Hinc est ꝙ de martyribus pau
ca dico. Nota ergo ꝙ scti martyres. sunt honorādi ꝛ ex
orādi quia fuerunt ꝓo christo. lapidati et ꝓo ipso pśti
terūt q; fidē fundauerunt pēnas sustulerunt⁹ munduz
contempserunt celum elegerunt christum dilexerūt ty
rannos vicerunt gloriam meruerūt. Prosequere si vis
et vide in moralitatibus in tabula de martyre vbi satis
inuenies in manipulo florum in titulo suo. Et vide in
fra de tribulatiōe. Et infra de sanctis: vbi deo propicio
multa ponam.

Massa. Cum massa nihil aliud sit q̄ aliquarum
rerum congeries inuicem collecta seu cō
iuncta inuicem vel compacta et ad inde aliquid facien
dum per modum materie ordinata multa possent dici:
sed transeo. Massas enim carcarum dauid plantauit
j. Reg. xxv. Regez in deserto pauit ij. Regū. xvj. Ezechi
am curauit. iij. Reg. xx. et Esa. xxxviij. massa etiam pi
cis et stupe draconem occidit et strangulauit. sicut di
citur Dani. xiij. Et sic per massam intelligitur congeri
es virtutū: meritorū vel etiā bonorum hominum vel in
storum massa insuper impietatem in amphora concin
sit. zach. v. Et modicum fermentum totam massaz cor
rumpit. j. Cor. v. Et ex eadem massa figulus vas in ho
norem et vas in contumeliam facit. Roma. ix. Et sic p
massam intelligitur male consuetudinis pondus quod
in corde claudit impietatem ne exeat: vel malorum ho
minum congeries seu cumulus quem modicuz fermen
tum malicie seu male doctrine faciliter corrumpit vt se
teat vel animarū a deo creataruz origo seu titulus quē
ordinet dei predestinatio vt ad vitam vel ad mortem ve
niat seu trāseat sufficit q; modicū ē de autoritatib⁹ ꝛc.

Masculus. Nota ꝙ masculus cum sit nomē
sexus perfectionis. idest sexus vi
rilis: vt communiter signat in bono. Et ideo sicut mas
culus vt cōmuniter respectu sexus feminei est conditio
nis nobilioris complexionis calidioris: perfectiōis po
tentioris. Sic vere cum in mundo inueniā quasi dupli
cationem sexū: bonorū. s. masculos et feminas hoc est
dictu bonos et malos clericos et laicos prelatos et sub
ditos: sic etiam istud certum est ꝙ masculi. i. boni et pfe
cti viri ꝛ maxime boni ecclesiastici vel prelati sunt nobi
liores in dignitate sunt calidiores in charitate sunt po
tentiores in constantia et firmitate. Istud enim cōstat
ꝙ masculi. idest viri perfecti ecclesiastici et prelati sunt
digniores ad imperandū sunt fortiores ad operandum
sunt feruentiores ad diligendū. Et ideo antiquitus in le
ge nullum animal deo offerebatur nisi masculum Ma
sculina enim et maxime primogenita deo offerebantur
et sibi etiam dedicabantur. sicut dicitur. Exo. xiij. Om
ne masculinum sexus consecrabis domino. Ad denotā
dum ꝙ soli viri masculi et virtuosi et perfecti deo sunt
congrui et accepti et digni deo offerri. et eius vsibus de
putari. De agno enim paschali dicebatur ꝙ debebat eē
agnus sine macula. masculus anniculus q̄ scilicet pfe
cti viri et maxime ecclesiastici vel plati debent esse agni
per benignitatem. masculi per strenuitatem sine macu
la per innocentie puritatem. Notemus ergo ꝙ isti ma
sculi vez plati respectu subditoz clerici respectu laicoz
pfecti respectu imperfectoz debēt eē vt sūt sup istos digniō
res ad impandū, fortiores ad operādū aptiores ad gene
rādū ¶ Primo ergo dico ꝙ tales bñt & tutē sagaciter i
perādi q; sicut masculi naturaliter fugiant femellis sicut et
ceus maledicēs eue dixit sibi. sub viri potestate eris Ge
ne. iij. sic vere tales perfecti viri debēt ꝛ in prelatiōe et in
iurisdictione alijs preeminere et potestatem super alios
obtinere. Teste ēt Bernar. Ancillam dominari ꝛ domi
nam ancillari magna abusio est. Seneca etiā dixit. q̄d
graue est a ꝛeteriore cingi siue antiari. Et ideo dicit Ue
getius. Quod tunc bene respublica regebatur. quādo
non erat maior nisi qui melior. Et ideo masculi. desit vi
ri perfecti debent dominari: et debent in honoribus pre
ferri. sicut dicitur Apoca. xij. Quod mulier peperit virū
masculū qui rectur⁹ erat gentes quod est contra mōros
quia sicut videmus femine. idest viri imperfecti: magis
quandoq; preficiuntur q̄ masculi. idest viri boni: ma
gis volunt dominari q̄ viri boni ꝛ perfecti. In Amazo
nia femine retinentur et masculi expellūtur. ita ꝙ nul
lus masculus sed solum femine ad regimen admittun
tur. Quis vere hodie in hoc mundo repelluntur sepiś
sime ab officijs ꝛdiuinis illi qui sunt meliores ꝛ admit
tuntur illi qui sunt deteriores. Quod figuratum est in
pharaone qui precepit masculos enecari: et feminas re
seruari. Et ideo hodie videtur impletū illud Esa. iij. po
pulū meum exactores sui spoliauerunt: mulieres domi
nate sunt eis. Cuius equidem figuram ꝛ exemplum ha
bemus in illa muliere athalia que omne semen regiuz
fecit occidi vt sola posset, in hierusalem principari vbi
tamen nequissime regnauit et populum domini a cul
tura dei reuocauit: et in tēplo adorari ydola fecit: sicut
dicitur. iij. Regu. xj. ꝛ. Esa. xxxviij. Paral. xxij. ꝛ xxiij. Ipsa ta
men finaliter fuit gladio iter fecta. Ista ergo femina cha
rissimi typum et figuram gerit malorum. effeminatoz
et in constantiam prelatorum qui ad finem ꝙ possint
regnare in ecclesia sepe mutuntur extinguere deputare
et impugnare semen regiuz idest viros bonos ad quos
debebat aliorum regimen pertinere: sicut sepissime pa
ret ad sensum. Quia sicut dicitur Ecclesiastici. xxv. Si
mulier sumpserit principatū: contraria est viro suo quo
facto si in regimine prevaleat: statim propter eorum ma
lam vitam templum ecclesie destruitur. deus non colī
tur nec adoratur: immo ydola dyabolica. idest vitia et
peccata in ecclia colunt ꝛ ipi a dyabolo finaliter in iter
no pemūtur. q; sicut dr̄ pucr. xxvij. Regnātibus ipius
ruine hoim. Masculi ergo debēt esse pfecti q̄ alijs. prin
cipantur

eripiantur. q; isti virtutē habēt sagaciter iperādi. ¶ Se
cundo dico ꝙ tales spirituales masculi habent virtu
tē viriliter operandi Naturaliter enī masculi sunt for
tiores ad operandū ꝙ femine. Sic tales fortius ꝛ viri
lius debent bona opera exequi ꝙ alij Jn celo enim dicū
tur esse quedā signa masculina. ꝛ quidam planete ma
sculini: qui valde sunt fortioris operationis ꝙ alij quia
scilicet in celo ecclesie: illi qui sunt masculi. idest prelati
clerici vel perfecti: debent in bene operando esse fortio
res. et in bono opere promptiores. Quod tamen est ho
die contrarium. Inter visos enī teste Plinio fallit regu
la quia scilicet inter visos femine sunt masculis fortio
res. Sic vere in ecclesia femine. idest simplices ꝛ subdi
ti sunt fortiores ad bene operandum ꝙ clerici vel prela
ti. ¶ Tertio dico ꝙ tales spirituales masculi habēt vir
tutem fortiter generandi Jn generatione enim mascu
lus se habet per modum forme et agentis. Femina vero
per modum materie et patientis. Unde proprie ad mas
culum pertinet generare. Sic vere tales prē ceteris de
bent habere virtutem spiritaliter generandi. quia. scili
cet ipsi debēt generare in seipsis bona opera et etiam
alios debent per predicationē et conuersationē dño ge
nerare sicut faciebat apostolus qui dicebat. j. Cor. iij.
Jn christo enim ihesu per euangelium ego vos genui ꝛc.
Dmitto gra brcuitatis. Vide in rabula que finaliꝛ fiet.

Masphat. Nota ꝙ masphat erat locus vbi
filij israel contra tribum beniamin
ꝛ scelus gabaon coniurauerunt sicut dicitur Judicum
xx. ꝛ xxj. Ubi etiam filij israel ad samuel conuenerunt ꝛ
vbi ipso orante victoriā ꝛc philisteis habuerūt: sicut di
citur. j. Reg. vij. ꝛ. j. Reg. x. Ubi samuel populum iudi
cauit sicut dicitur ibidem. Et vbi iudas omnē masculū
interfecit. j. Mach. v. et vbi Godolias filios israel post
destructā hierusalē congregauit. sicut dicitur Hiere. xl.
ꝛ. xlij. Reg. xxv. Interpretatur autem masphat contem
plans tēpus vel speculator peccati Applica si vis ad bo
num vel ad malum quia transeo.

Mathatajas. Fuit pater machabeorum. ꝛ
interpretatur collatꝰ a dño:
vel donum domini aliquando. Vide hystoriam. j. Ma
chab. j. et. ij. ca. Et applica prout occurrerit.

Materia. Nota ꝙ cū materia sit cuiuslibet rei
originale principiū passiuū dūtaxat
que de sui natura est in potentia ad oēs formas: habēs
in se iperfectionē potens cū acquirere perfectionē per
psentiā formе sibi vnite. Multa possent de materia di
ci ꝛ ad multa posset multipliciter applicari. Uerum q;
paucissime sunt autoritates omitto. vide si vis in intro
ductorio meo: vbi primuz capi. est de materia et ipsius
conditionibus ad diuersa moraliter applicatis.

Mater. Nota ꝙ cū mater sit persona in qua etor
qua fetus materialiter ꝓcreatur. A qua
fetus nutritur et educatur. Per quam fetus regitur et
gubernatur. Spiritualiter loquendo. mater potest acci
pi in bono ꝛ in malo Uñ per matrē in bono pōt intelli
gi prelatus et gubernator instructor ꝛ predicator. nutri
tor et miserator. Dico ꝙ mater potest significare prela
tos et gubernatores. Et sic deus potest dici mater quia
scilicet iste sicut mater portat: nutrit: fouet ꝛ diligit om
nes dicens illud. ij. Reg. j. Sicut mater vnicū amat fi
liū ita te diligebam. Sic etiam prelati possunt dici ma
ter q; scz prelati debent filios nutrire. idest subditos ver
bo et exemplo. et temporali subsidio. vt sic quelibet ma
ter spiritualis siue sit prelatus siue predicator: siue etiā
quilibet bñ factor possit dicere illud Ecclesia. xxviij. Ego
mater pulcre dilectionis et timoris ꝛ. agnitionis et san
cte spei. Ubi aduerte ꝙ prelati debent esse.

	Diligentes.		Dilectionis.
Matres	Corrigentes.	quia mater.	Timoris.
	Dirigentes.		Agnitionis ꝛ
	Erigentes.		Sancte spei.

¶ Primo ergo dico ꝙ prelatꝰ debz esse mater filiorū. id
est subditorū ipsos fouendo et diligendo. q;. s. mater so
let filios diligere: ꝛ ipsos nutrire ꝛ defendere. Quod est
contra malos prelatos qui sunt sicut quedā porce q̄ ꝛ
Plinū solent omnes filios suos deuorare ꝓter primos
Quia. s. multi sunt mali prelati q̄ filios. i. subditos suos
deuorant exactionib⁹ et rapinis: preter illos qui apud
eos sunt potiores ꝛ primi. s. familiares consanguineos
ꝛ amicos: ita ꝙ tales non possunt impie dici matres:
s. q; isti contra naturā maternitatis propios filios ma
gis ꝙ alios cruciant et flagellant ita ꝙ talibus potest
dici illud Ezech. xix. Quare mater tua leena cubauit in
ter leones. Isti ēm dicuntur mater ꝓpter plationis ma
ternitatē. Dicuntur leena ꝓpter inuasionis crudelita
tē. Dicuntur cubare propter deliciarū carnalitatē. Di
cuntur esse inter leones propter voracez familiarū so
cietatem. Timeant igitur tales impie matres ne eis
eueniat sicut scorpiōi. Dicit ēm Plin⁹ ꝙ est quedā spe
cies scorpionū que quandoq; concipit. xxj. filios quos ta
men cū peperit oēs incipit deuorare. Quod videns vlti
mus salit super clunes matris: ꝛ eā pungit et occidit: et
morte fratruz suorū vindicat atq; punit. Sic vere charis
simi accidet talibus iniquis matribus filios suos. idest
pauperes subditos deuorantibus. Quia. pculdubio vl
timus frater illorū. s. christ⁹ qui dixit Mar. xij. Qui fa
cit voluntatē patris mei. ille frater meus ꝛ mater ꝛ so
ror est: ipsos finaliter per mortē tēporalem ꝛ perpetuaz
vulnerabit ꝛ fratrū suorū iniurias vindicabit. Cantī. j.
Filij matris mee pugnauerunt contra me. Et Michee
vij. Filia consurget aduersus matrē suā. Non sic ergo ꝛ
sint prelati bone matres subditos fouendo et diligendo
Ego inquit mater pulcre dilectionis. vt dicat q̄libet il
lud. ij. Reg. j. Sicut matervnicū amat filiū ita te diligе
bā. ¶ Secundo dico ꝙ debēt esse matres subditos ma
monēdo et corrgēdo: q; sic prelatus debet esse mater ti
moris sicut ēm mater solet filio timorē incutere. ꝛ quā
do inuenit euz luto maculatū solet euz acriter verbera
re. Sic vere prelatus debet timorem suū in subditos ipri
mere et eos si delinquūt iuste ꝛ rigide castigare. Uñ Ec
cli. xv. Qui timet deū faciet bona: et qui continēs est iu
stitie apprehendet eā ꝛ obuiabit illi quasi mater hono
rificata. Prelatus enim sicut mater honorificata habz
malis subditorū desideriis obuiare vt timorē dei pos
sit in eis generare. ¶ Tertio dico ꝙ isti debent esse ma
tres subditos regendo ꝛ dirigendo. Agnitionis inquit.
Sicut enim mater tantum habet de agnitione et indu
stria ꝙ filios suos regit et dirigit quousq; sciant regere
semetipsos. Sic vere prelatus debet esse prudens: sa
piens ꝛ agnoscens vt subditos debite dirigat atq; re
gat. Unde bonus pastor dicit illud Joannis. x. Cogno
sco oues meas et cognoscunt me mee: vt sic de tali ma
tre possit dicere quilibet subditus illud proner. iij. Te
nellus vt vnigenitus fui coram matre mea et docebat
me vere ad tales pertinet docere subditos et eos in mo
ribus erudire: quia sicut ad matrem pertinet lactare fi
lios cum mammillis et eisdem lactis dulcedinem mi
nistrare. Sic ad bonum prelatum pertinet lac bone do
ctrine subditis distillare in bonis spiritualib⁹ eos nu
trire. Una tamen aduerte ꝙ sicut paruuli lacte matris
sue proprie laudabilius nutriuntur: sic subiecti lacte
ctrine proprij rectoris vel prelati melius et laudabilius
informantur. Quod est contra illos qui per vicarios
faciunt subditis predicari: et ipsos per vicarios guber
nari. Nullus enim potest vt communiter ita bene doce
ri et informari. regi ꝛ gubernari ꝓ vicarios sicut ꝓ recto
re ꝛ prelatos. Magis enim fertur affectus maternus
sup filiū ꝙ alienus. Sicut exemplū habemus. iij. Reg.
iij. de duab⁹ mulierib⁹ meretricib⁹: quarū mater ꝓ filiū
filiū nolunt interfici Alia vero mulier. q̄ se matrē finge
bat et nō erat de morte pueri nō curabat dicēs. Nec mi
hi nec tibi. ꝛ diuidat. sicut de mercēnario dicit Joā. x. ꝙ
mercēnari⁹ cui⁹ nō sunt oues ꝓprie videt lupū venientē
ꝛ fugit q; nō pertinet ad eū de ouibus. ꝛ nō iudicauit sa
lomon dicēs de vera matre. Date huic infantez viuum

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoc est enim mater eius. Isti ergo debent esse matres subditos regendo et cognoscendo. Agnitionis inquit Col. j. Impleamini agnitione dei. ¶ Quarto dico q isti debent esse matres subditos tenendo ⁊ erigendo. Sancte spes inquit. Sicut em̃ mater puerū cū cadit in luto solet erigere. ⁊ ne iterū cadat ipsum manu tenere ⁊ corporaliter sustinere. Sic prelatus debet subditos in lutum cadentes. i. ad amorē bonorū temporaliū anhelantes sursum erigere ad spem et desiderium eternorum: et eos ibi manutenere. ⁊ pro posse continue conseruare. Sancte inquit spei. Nulla em̃ alia spes est sancta nisi spes bonorum paradisi. Et ideo ibi superiores sperare ⁊ ad sperandum subditos adiuuare debent. ps. Sperate in eo omnis congregatio populi: effundite coꝝ illo corda vestra. Et in ps. Spera in domino ⁊ fac bonitatem ⁊c. qō est contra illos qui magis inducunt filios ad temporalia diligenda q̄ ad eterna speranda. De quib⁹ dicitur. ij Parali. xxij. Mater eius impulit eū impie agere. Nō sic ergo. sed sit prelatus Mater diligens. corrigens: dirigens: erigens. Ut sic ad prelatos videatur referri verbum beruhardi dicentis sup cantica. Discite vos subditorum matres esse non dominos: diligite magis amari q̄ metui. Sit in vobis materna pietas ⁊ paterna seueritas. Exhibete vos matres fouendo: patres corripiendo suspendite verbera: producite vbera. Sic igitur patet q mater accipitur in bono ⁊c. ¶ Sed potissime accipiendo in bono: possum accipere virginē gloriosaz. Mater enim est nomen honoris: nomen amoris: nomen dulcoris. Dico nomen honoris: qz. s. ista debet ab omnibus sicut mater omnium honorari. quam etiam sicut matrē creator omnium honorauit. Ista est enim sicut saphir⁹ qui dicitur mf carbunculi pro eo qz in eius ventre ⁊ venis cabunculus generatur. quia scilicet ista est mater dei qz in venis vteri sui ipse carnem accepit. Ita q nos possumus sibi dicere illud Joan. xix. Fili ecce mater tua Et merito a nobis debet honorari: qz. s. ipsa est mater omnium. Est enim sicut archimesia que dicitur mater herbarū qz ista est mater omnium peccatorum et perfectorum Sapien. vij. Omnium bonorū mater est. Et iō debz a nobis honorari sicut mater figurata in imagine terre que vocata fuit alma mater. Teste enim Jsido. antiqui videntes q terra mater esset ⁊ nutrix oīm viuentiū voluerunt vt deā eam colere: ⁊ fecerūt sibi viuā imaginem quam alma mater vocauerūt quā sedentez in medio currus collocauerūt clauē et tympanū in eius manibus tradiderunt. et in capite coronā de turrib⁹ imposuerunt: galli et aues ipsam sequebantur. ⁊ in eius presentia leones prosternebantur. Ista est enim ppria imago virginis gloriose. Ista enim est in virtutib⁹ fecundissima. Et ideo influentia sue gratie est omniū spiritualiū nutritiua qua propter alma mater est merito nuncupata. Unde etiam de ea cantur. Alma redēptoris mater. ista dicitur sedere in curru. quia scilicz in sancto sabbato dñi discipuli: iter quos erat. videtes christum mortuū de fide dubitarēt ⁊ more currus currerēt ⁊ cogitationibus fluctuarēt: ipsa sola immobilis i fide sedebat: sicut vnica columna ecclesie fidem ne caderet sustentabat. ppter qō dies sabbati specialiter ei applicat ij. Reg. ij. Positus est thron⁹ matri regis ⁊ sedebat ad dexterā eius. Ista ergo tenet clauem in manu per quaz intellige misericordiam per quam solam padisus peccatoribus aperitur. Tenet etiam tympanum per quod intelligo iusticiam et potentiā. per quam solam exercit⁹ demonū deterret. Et iō dicit Cañ. vj. Terribil⁹ vt castroꝝ acies ordi. In capite etiā portat coronā qz. s. sicut regina angelorū a xpo mirabiliter coronat. Quia sicut dicitur in ps. Corona aurea su. ca. eius. Quid plura? proculdubio: galli id est angeli et viri cōtemplatiui ei deuoti istā sequūtur et seruiendo per deuotionē leones vero. i. peccatores coram ea prosternuntur p orationez et p sue misericordie implorationem. Galli enim et leones. i. angeli ⁊ homines pfecti et peccatores indigent. maria sequūtur. mariam seruiunt marie. respiciunt ad mariam. Ipsa enim secūdū Herfi. Inuenit angelus leticiam. Justus gaudium. Peccator veniā: tota trinitas gloriam. Ista est ergo mater honoris. Eccli. xv. obuiabit illi quasi mater honorificata. ¶ Deinde dico q ista est mater amoris dulcissimi et honesti. Ista est enim sicut mater q̄ p defendendo filio verberato patris verberib⁹ se opponit: et ipsum filium tegit et protegit ⁊ defendit. Mutavere charissimi beata virgo pro filijs suis ideſt pro sibi ꝛuotis: ptri nostro deo pijs' orationib⁹ se opponit ⁊ adire primendum verbera damnatiōis eterne misericorditer se interponit. Jdeo dicitur Hiere. xlix. Nunquid potest mater obli. infan. suū ⁊c. ¶ Denicz dico q ista est mater dulcoris. Pre dulcedine enim cōpassionis ista semper condolet miserijs aliorum sicut apparuit. Joannis ij. Vinum non habentibus compassa pro ipsis. filium exorauit: Quia' procerto si vnum spiritualis cōsolationis nobis ꝛficit. ipsum nobis a filio si ad ipsam recurrimus imperabit. In figura cuius dicitur Joannis. xix q stabat iuxta crucē iesu mater eius. Quia. s. ista semp adest' hoīb⁹ cruciatis. Sic igit ptz quomō ista pot dici mater. ita q proprie de ea 'potest dici illud. Gallat. iij. Que sursum est hierusalem libera est ⁊ hec mater nra ē Et Sap. vij. Omnium bonorū mater est Et sic patet q per matrem potest intelligi mater nostra beata virgo. ¶ Sed adhuc dico q mater potest accipi i malo. Et sic mater potest dici.

Mundi prosperitas ⁊ habitatio. Carnis carnalitas. ⁊ delectatio. Hostis fallacitas ⁊ defraudatio.

Iste enim sunt q̄dam matres im probe: et pestifere que nos percutiunt peccatores. Mundus ergo. ē mater omnium auarorum. Cū detali matre dicitur. Ezechie. xvj. Radix tua de terra chananea. pater tuus amoreus. et mf tua cethea. Exponesi vis. Caro est mater omniū immundoꝝ. Et ideo tales possunt dicere illud ps. Ecce enim̃ i iniquita. conce. sum. et in pe. cōce. me mater mea. Hostis ē mater omniuz superboꝝ Ita q de ipo et ꝛ quolibz filio suo potest dici illud. ij. Para. xxij. mater eius impulit eum vt ageret impie. Et hec de matre sufficiant tam in bono q̄ in malo.

Matrimonium. De matrimonio cōnubio. coniugio. celibatu multa possent dici sed paucissime sunt autoritates. Est enim matrimonium.

Spirituale.	Spirituale est christi ⁊ anime.
Sociale.	Sociale est prelati et ecclesie.
Cordiale.	Cordiale iter duos mutui amoris.
Corporale.	Corporale vero viri ⁊ vxoris.

Ista possent multipliciter deduci sed autoritates vocales desunt Unde ergo vbi coniugiuz et cōiunctio. Et vbi sponsus ⁊ similia.

Maturitas. Maturare. Nota q maturare quandoqz accipitur pro accelerare: sicut cum dicitur. Quis maturauit opus iter vel negocium. Et sic vt communiter accipitur apud tytumliuium ⁊ alios antiquos hystoriographos. Si etiam sumitur. Genesis. xxij. vbi de iacob dicitur. Quod cū mature surrexisset tulit duas vxores suas ⁊c. Et. ij. Machabeo. vij. Invocans inquit deum genti nostre maturius propiciuz fieri. Et Actuum. xxv. Promisit se festus apud cesaream maturius profecturum. Quandoqz autem ⁊ communiter. sumitur p conditione seu dispositione fructuū vt pote qñ dicit. Mouue vel segetes sunt mature hoc est dicta. Plene disposite et perfecte et ad vltimum suum cōplementum deducte: et sic sumitur Genesis. xl. Vbi ille vidit vitem vbi erant tres propagines ⁊ crescere paulatim gēmas ⁊ paulati vuas maturescere igit mature loquēdo dico q maturitas in bono sumit⁹ ⁊ in malo. in bono em̃ significat Dispositionē: pfectionē ⁊ complementū cuiuslibet rei bone. Et similiter in malo complementū ⁊ psummationē mali nā sicut fruct⁹ maturat dicit. qñ ad illū statum pueniat i quo cōgruuz est q colligat ⁊ ad vsus hoiz deducatur sic vere qōcunqz negocium matu

rum esse dicit: qñ ad cōplemētum suum ad qō ordinatuz fuerat est deductū. Unde de bona maturitate ⁊ pfectiōe ⁊ de impfectis q̄ ad eā nō attingūt dicit. Esai. xxxvij. Mō facti sunt sicut fenū agri: ⁊ gramē pascue herba tectoꝝ q̄ exaruit anteq̄ maturesceret. De mala vero maturitate. i. de cōplemēto vitioꝝ ⁊ psummatione in malo dicit. Apoc. xiij. Mittite falcē mā ⁊ mete: qñ venit hora vt metat: qz maturauit messis terre Unde em̃ similitudinarie. q. d. Sicut messis qñ matura est colligit: sic ꝓgeries reprobox qñ matura est i vitys psummata fuerit ⁊ ꝓpleta: necesse ē q̄ dānet. Igit pz q loqndo moraliter nos iuenim⁹ q ē maturitas in

Uultu	In oibus em̃ hō esse debet maturus: ⁊
Gestu.	in ꝛ tutibus cōpletus ⁊ in honestis moribus honestus ⁊ i opibus circūspect⁹
Actu.	
Gressu	Maturitas em̃ quidam grauitatem
Sensu.	⁊ deliberatiuā tarditatē signat quam pcerto prudēs hō in suis opibus ⁊ ꝛ bis factis ⁊ gestibus semp seruat. Aequitas em̃ ⁊ incōstantia: celeritas ⁊ festinantia: scurrilitas ⁊ insolētia: maturitati opponunt. Et ideo viri prudentes ⁊ bone fame ⁊ talia detestantur ⁊ in maturitate debita delectant. Dicat igit quilibet talis illud. ps. Preueni in maturitate ⁊ clamaui qz in verbo tuo supsperaui. De maturitate igit gravitate ⁊ honestate morū multa possent dici: sed deficiūt autoritates. Unde vbi honestas. prudentia. Deliberatio. Tarditas ⁊ similia.

Maxilla. Cum maxille sint partes corpis animalis q̄. s. dentibus armant: fletib⁹ irrigant: ictibus adaptant: similibus artant seu frenāt Dicā q p maxillas ecclie intelligo viros iustos q̄ reuera armant dentibus discretionis: vt valeant cūcta ruminare. Rigant fletib⁹ deuotionis: vt valeant digna germinare. Grauant ictibus tribulationis vt valeāt mala tolerare. Ligant seu frenant similib⁹ correctionis: seu discipline ⁊ coercionis: ne valeant nimis euagari. Uel si vis: dic q maxille significāt duplicem aīe potentiaz. s. superiorē: hec est virtus intellectiua: ⁊ inferiorē hec est ꝛ tus affectiua ⁊ volitiua. Ma reuera tales maxille spuales dñt esse fletibus rigate p penitentiā. Treni. j. Plorans ploravit in nocte ⁊ lacrime eius in maxillis ei⁹. Item de bēt esse ictibus aptate p patientiam. Treni. iij. Dabit percutienti se maxillaz saturabit opprobrijs. Itē dñt esse funibus frenate: per disciplinā: prudentiā ⁊ tēperantiā. ps. In chamo ⁊ freno maxillas eoꝝ constringe q̄ nō approximant ad te. Uel si vis in malo significato. Dic q maxille in qbus sunt dentes q̄ mordent ⁊ edunt: signāt crudelitatē malox: quā deus finalit ictibus tribulationū ferit: ⁊ freno debite coercionis cōstringit: ⁊ fletibus desperationis cingit. Uñ dñs loquens tyranno sub figura draconis. Ezech. xxix. dicit sic. Ponā māt frenū i maxillis tuis ⁊ extrahā te de medio fluminū tuoꝝ ⁊c.

Maximus. Nota q maximus dicitur: vel simpliciter vel comparative: vel saltem extimative. Simpliciter dico. sicut de⁹ dicitur maximus: qz nihil est deo maiꝰ. Cōparative sicut illa dicunt maxima: q̄ respectu aliox sunt ardua: atoz magna. Extimative vo sicut nos illa extimam⁹ esse maxima quoꝝ magnitudo nr̄e ibecillitati ⁊ ipotentie est ignota. Notabo igit q in scriptura reperit maximitas.

Imortalis essentie.	Primo igit dico q iuenit vnū maximū qō ē i
Virtualis excellētie.	mortale. Et istud ē de⁹
Temporalis pēmentie	q̄ est summ⁹ ⁊ maxim⁹
Criminalis pestilentie.	sup oēs. vñ Hester. xvj.
Supnalis opulentie.	Infernalis violētie. dicit. Mō istis vtentes

legib⁹ sunt filij altissimi ⁊ maxim̃ semp q̄ vuētis dei ¶ Secundo dico: q inuenit vnū maximum qō est ꝛ tuale. Et sic dico: q̄ libet hō virtuosus est maximus eo q i maximis se exercet ⁊ maximis virtutib⁹ est repletus. Eccl. xlvj. Fortis in bello iesus naue successor moysi in pphis: q̄ fuit magnus ⁊ maximus in salutē electoꝝ dei. Tales em̃ dicunt maximi: quia continēt maxima agunt maxima: attingunt vsq̄ ad maxima: ⁊ pmerent maxima. Et sic dico q isti sunt maximi plipitudinē sciētie. Eccl. xx. Hanc autē vidi sub sole sapiētiā ⁊ pbaui maximā. ⁊ Hiere. xxxj. Dēs em̃ cognoscent me a minimo vsq̄ ad maximum. Isti sunt maximi p rectitudinē iustitie: sicut enim dicit. puer. xv. In abundanti iustitia virtus maxima est. Hoc em̃ maximum ⁊ primū est mandatū. Matth. xxij. Itē isti sunt maxim̃i p fortitudinē potentie seu constantie. Judicū. xvj. Dic mihi obsecro in quo sit tua maxima fortitudo. Uñ de morte cuiuslibet talis viri potest dici illud. ij. Reg. iij. Princeps ⁊ maximus cecidit hodie in isrl: Hoc est igit vnū ⁊ maximū qō est ꝛ tuale. ¶ Tertio dico: q est vnū maximum qō est tpale. Et sic dico: q in estimatione mūdanoꝝ q̄damdicunt maximi ratione scientie secularis. Quidā ratione potentie magistralis. Quidaz rōne opulentie tpalis. Et reuera tales q̄ ita maximi reputant. Sunt dediti cibis atq̄ cōuiuys Sunt dediti lucris ⁊ auaricijs. Et dantur penis atq̄ supplicijs. Sunt dico dediti cibis ⁊ castrimargijs Uñ de Assuero dr. Hester. i. Mō ipse inuitauit omnez populum q̄ erat in suſis a minimo vsq̄ ad maximuz Sunt etiā dediti lucris ⁊ auaricijs. Ma reuera sicut dr Hier. viij. A minimo vsq̄ ad maximum oēs auaricie student. finaliter vero oēs erūt dediti penis atq̄ supplicijs scz in inferno: qz potentes potenter tormenta patient. Sap. vj. Uñ. ij. macha. xij. dicit: q̄ indas iter fecit viros milia. xiij. ⁊ maximū elephantoꝝ. Est igitur vnū maximū qō est tpale. ¶ Quarto dico: q est vnum maximum qō est criminale. Et ista ē maximitas culpe. Peccata em̃ dicunt maxima: vel qz multa vel quia pessima: vel etiā: q̄ dei q̄ est maxim⁹ offensiua: vel gle eterne q̄ maxima est pditiua vel pene eterne q̄ maxima est causatiue; sicut venenuz dr maximū vel quantitate vel virtute. Et sic dico: q maxima peccata dicūt ydololatria: superbia: luxuria: ō ydololatria dr Exo. xxxij. Mō moyses reprehendit aaron ppter adorationem vituli dicens. Quid fecit tibi ppls istevt induceres sup eū pctm̃ maximū? Et Job. xxxj. dr de adoratione solis ⁊ lune Mō hec est iniqtas maxima: negociatio cōtra deū altissimū. De superbia vo dr. in ps. q si mei non fuerint dominati tunc ima. ero ⁊ emundo a delicto maximo. De adulterio vero seu luxuria dr. Job. xxxj. Si deceptum est cor meū sup mulierē: ⁊ ad ostium amici mei insidiatus sum. Sequtur. Hoc em̃ nephas est iniquitas maxima. Istud est igit vnū maximuz qō est criminale. ¶ Quinto dico q inuenit vnū maximū qō est supnale. Et hoc est gloria paradisi. vñ de ista maxima gloria dici pōt illud. Sap. xviij. Sanctis autē tuis maxima erat lux. ⁊. ij. Pe. j. vbi dr. q deus pater per xpm maxima ⁊ pciosa nobis promissa donauit: vt diuine efficiamur psortes nature. ecclesiā. n. triumphans maxima dr. quia etiam ipsa ecclesia militans quandoqz maxima vocatur. sicut. ij. Macha. xiij. dr. q nichanor venit ad maximum ⁊ sanctissimū templū. Et ib idem in principio dr: q alchimus per pecuniam: qui erat pessimus: factus est summus sacerdos maxim̃i templi dei. Inuenitur ergo vnum maximum: quod est supnale. ¶ Sexto dico q inuenitur vnum maximum quod est infernale. Et istud est immensitas pene inferni: de qua potest dici illud. Genesis. xij. q deus flagelauit Pharaonem plagis maximis. Sufficit. Unde supra vbi. Magnus. ⁊ Maior. Quia multa posui de Magnitudine.

Maxime Nota q istud aduerbiū maxime est aduerbium significans pcedētium adiunctionē: augmētatiōez maiorē affirmationem ⁊ distinctionis specialē denominationē: ⁊ idem signat: qō potissime vel qō pcipue ⁊c. Omitto quia paucissime sunt autoritates vocales.

Machari. Nota q̄ mechari idem est qđ cum aliena vroze cōcūbere vl luxuriari Et sic dico q̄ mechari accipiť ꝑ fornicatione spūali corꝑali ꝛ cordiali: Spūalis est qñ aīa ꝑ fidē deo sponsata adheret adultero: pctō vel dyabolo: vñ de tali aīa sic mechante dr Hier. iij. Audit ꝓsuricatrix iuda qz ꝑ eo q̄ mechata est auersatrix israel dimisissez eā ꝛ dedissem sibi libellum repudij: non timuit: sed mechata est cū ligno ꝛ lapide. i. cū ydolis ligneis ꝛ lapideis ipa. s. adorando. Corꝑalis est cū vnus cōiugz alteri fidem frangit. De quo. Exo. xx. Non mechaberis. Cordialis ro qñ quis licet nō corꝑe saltem mēte ꝛ ꝑpleta volunate cōsentit actualiter in peccatum de quo math. v. Qui viderit mulierē ꝛ cōcupierit eā iam mechatus est eam in corde suo. Videvbi luxuria Fornicatio. Adulterium.

Mecum. Nota q̄ istud aduerbiū mecū semp signat societatem siue bona fuerit siue mala. Nota ergo q̄ in scriptura inuenit Mecum.

Gloriosum.	Mecum gloriosum signat societatem dei ꝛ beatoz q̄. s. secū sunt
Virtuosuz.	in paradiso: ita q̄ quilibet pōt
Dulcoꝛosum	dicere illō. Luc. xxiij. Hodie me
Vitiosum.	cum eris in paradiso. ꝛ Luc. xv.
Doloꝛosum.	Fili tu semp mecum es ro ōia mea tua sunt. Vbi aduerte q̄ istud mecum habet caritatem inestimabilem. Fili inquit. Habet firmitatē semp durabilē. Tu inq̄t mecum es. Habet bonitatem cōicabilē. Qr ōia mea tua sunt. Item mecū r̄tuosuz signat societatem dei ꝛ virorz perfectorz: de quibus ꝑ ipse dixit. Luc. xj. Pueri mei mecum sunt in cubili. Ista em̄ societas intelligiť ꝑ gram ꝛ caritatem. Et ista est societas.

Flebilium consolatiua. Debilium roboratiua. Dolentum mitigatiua. Dico ergo q̄ ꝑ talem societatez flebiles cōsolank. vñ Ezech. xij. Adanus autem dñi erat mecum confortans me. Debiles roborank. ꝑs. Si ambulauero i medio vm. mor. non time. ma. qm̄. tu mecū es dñe. Dolentes mitigāk ꝑs. Et tu dñe fac mecum ꝓpter nomē tuū. qm̄ suauis est mia tua. Et iō breuiter societatem talē debem⁹ sectari: ꝛ ipam ꝑ gram frequentare. sicut etiaz ipse hortatur. mat. xxvj. Sustinete hic ꝛ vigilate mecum. Ubi aduerte q̄ talis societas. Debet in patientia tolerari Sustinete. Debet cū diligentia freqntari. Vigilate. Debet cuz amicicia copulari. Mecum. Prosequere si vis: qr illi q̄ a tali societate recedunt reprehendunk sicut ibidem dr. Non potuistis vna hora vigilare mecum. Istud est igitur mecū virtuosum. Itē est mecum dulcoꝛosum: qđ signat societatem mutuam bonorz ꝑsonarum: qua nihil dulcius inuenit. De qua. ij. Reg. xix. Veni mecum vt rędescas. Item mecū est vitiosum. Et istud signat societatē dōm peruersorz: ꝛ etiā ꝓditorz de qua Lu. xxij. Ecce manꝰ tradētis me mecū est i mēsa. Itē mecū doloꝛosuz ꝛ istud signat societatem mortuorz ꝛ dānatorz: de qua samuel mortuꝰ ꝛ in inferno positus dixit saulī in crastino morituro: ꝙ. Reg. xxviij. Tu ꝛ filij tui cras mecuz eritis. Si vis adhibe exempla sicut de societate inuenies: vel forte intendo facere vnum tractatum. de Mecum. Tecuz Secum. Nobiscum. Uobiscum. Unde supra satis plene vbi Cum.

Medicus. Medicina: cuz medicina sit remedium cōtra morbū, videl q̄ omnia illa q̄ contra morbos vitiorz adiumāt debeāt dici medicine. Sicut em̄ videmus: q̄ animalia qñ se sentiūt infirmari certas sibi ꝑparāt medicinas: sicut ptz ō cane: q̄ comedit gramē vt faciat vomitū: de ceruo q̄ vtik diptāno: de elephante q̄ vtik olea qñ se ꝓcipit venenatum. Sic vere hō qñ sentit q̄ ꝑ vitia est infirmus: dz ꝓuidere ꝛ recipere spūalia remedia medicie. Juxta illud. Eccle. xviij. Ante languorem adhibe medicinam Et bñ dicit. Ante languorē. s. inueteratum. Qr ꝓcerto: qñ languor infirmitatis peccati ꝑ malā consuetudinem indurauit: tunc ipm spiritalis medicus relinquit. Iste autem spūales medicine sunt.

Ecclesie sacramenta.
Sacre pagine documenta.
Correctionum aspera argumenta.
Et consolationū dulcia monimenta.

Altissimus. n. de terra creauit medicinā ꝛ vir prudēs nō abhorrebit eā. Eccl. xxxviij. Sunt em̄ hec necessaria ad medicamētuz. Thob. vj. Et aduerte q̄ sicut in medicinis corꝑalib⁹.

Quedam sunt incisiue ꝛ mordicatiue.
Quedam attractiue ꝛ aggregatiue.
Quedam solutiue ꝛ liquefactiue.
Quedam expulsiue ꝛ vacuatiue.
Quedam cōsumptiue ꝛ maceratiue.
Quedam resumptiue ꝛ impinguatiue.
Quedam lenitiue ꝛ demulsiue.
Quedam absterssiue ꝛ corosiue.

Sic r̄e dico q̄ medicine spūales. s. gr̄a ꝛ r̄tutes sunt diuersimode ꝛ multiplicit̄ in aīa operantes: qr. s. Quedaz opank incidendo ꝛ mordicando: hec sunt timor ꝛ cōtritio. Quedā attrahendo ꝛ aggregando: he sunt cōsideratio ꝛ discussio. Quedā resoluendo ꝛ in lacrimis effluendo: he sunt cōpunctio ꝛ cōpassio. Quedā euomendo ꝛ vacuādo: hec sunt ꝓfessio ꝛ vitiorz reuelatio seu emissio. Quedā cōsumendo ꝛ macerando. hec sunt penitētia ꝛ afflictio. Quedā resumēdo ꝛ ipinguādo. he sunt clementia ꝛ deuotio. Quedā leniēdo ꝛ demulcēdo: hec sunt benignitas ꝛ ꝓsolatio. Quedā ro absterssendo ꝛ corrodēdo: he sunt aduersitas ꝛ correctio: Hec em̄ oīa in viridario gr̄e collecta medicinalia sunt ꝛ peccatricī aīe curatiua. Figurata. Apocal. xxij. in illo lignovite qđ erat ex vtraq̄ parte fluminis qđ fructus afferebat. xij. ꝛ folia eius erāt ad medicinaz vel sanitatē gentiū. Fluuiꝰ em̄ iste est diuina gr̄a. Duo littora huiꝰ fluminis sunt facere bona ꝛ fugere mala. xij. fructus sunt. xij. mie opera. Folia vero medicinalia: sunt oīum virtutū gr̄a ꝛc. Exponе sicut alibi in pluribus locis. Jb̄ñ ergo dicit. Hier. sup Ezech. q̄ oīs medicina hz ad tps amaritudinē: sed postea fructus doloris suauitate ꝑpensat. Istud potissime potest dici de mundo: ꝛ mundi tribulationibus ꝛ correctionibus. Qr revera ꝑm Hiero. ibidē. Providentia dei oīa gubernank: ꝛ qđ pena credit medicina est. Unum tñ aduerte: qr. s. sicut aliq̄ sunt morbi corꝑorales: qui nulla medicina ꝑñt curari: sicut est lepra: ptisis antiquata: cancroys fistulata ꝛ colica. Sic vere moralit loquendo aliqua sunt vitia q̄ medicinis spūalib⁹ non curank: sicut est desperatio: ꝑsumptio: obstinatio: recidiuatio: ꝛ similia. De hoc dr Hieremi. xlvj. Frustra multiplicabis medicamīa: sanitas nō erit tibi. ꝛ Esa. j. dicit de plaga tumēte vuln⁹ ꝛ plaga tumēs nō est circūligata pannis: nec curata medicamīe nec fota oleo Jb̄ñ igit̄ dicit Hiero. in epla ad paulinū. q̄ putride carnes ferro indigent ꝛ cauterio: nec est medicine culpa sed vulneris: cū crude carni sciat medicus vt misereat nō ꝑcit nec parcat: his igit̄ de medicina ꝓtactis possum⁹ dicere: q̄ nos habemus triplices medicos: diuersaz egritudinū curatiuos. s. Christū redēptorez q̄ vitam reparat ꝛ vulnera peccatorz. Legum scrutatorem q̄ verba ꝙparat: ꝓdicās onera mandatorum Dignū ꝑceptorē: q̄ mores temperat ꝛ regit opera subditorz. Falsum deceptorē: q̄ mentes alterat: excusans scelera fatuorz. Doctū aduitorē: q̄ morbos superat: et sanat corꝑa infirmorz. Dico ergo primo q̄ est dare medicū q̄ animorz est reformator. Et iste ꝓcerto est r̄ps qui. s. medicus ē supnus: qr de studio paradisi veniens in hunc mundū: genus humanuz languidum medicauit: ꝛ medicīa ꝓprij sanguinis repauit ꝛ a mortis eterne periculo liberauit. De esculapio em̄ legitur: q̄ post appolinē ꝑcz ipsius reparator fuerit medicine. Et ideo qr homines videbať de morte reducere: creditus fuit deus. vñ etiā ꝑm fabulas: qr per medicinā ꝛ

mortuos suscitabat dij invidentes ei sulmmauerunt ꝛ occiderunt ipsum. Talis fuit medicus nr r̄ps qr. s. a morte culpe: ꝛ pene eripit pctōres. Dij tñ illi ō qbus dr: Des dij gentiū demonia: hoc est dictu: de mōes vel invidei. Videntes ad lram lazarum ꝓ eū suscitatū invidерunt ei: ꝛ fulmine passionis ꝛ crucis eū occiderūt vñ de r̄po. i. de isto medico loquiť Jerñ. dicēs: q̄ venit redemptor ad perditos: medicus ad infirmos et egrotos ꝛc. Vide eā. s. ꝛc. Et merito: qr ꝑcerto sicut dicit necesse sunt vt magnꝰ ad nos veniret medicus: qr magnus vbiq̄ iacebat infirmus. vñ Aug. cōtra. v. hereses dicit: q̄ fusus est sanguis medici: ꝛ factus est medicamentum frenetici. Aug. etiā in li. confes. dicit li. x. Heu mihi: e go vulnera mea non absondo: medicꝰ es: eger sum. Misericors es: miser sum. numq̄d nō tēptatio est vita hominis sup terrā: Ptz igit̄ q̄ est dare medicū q̄ animorz est reformator. Scdo dico: q̄ est dare medicū q̄ auditorz est informator. Et sic dico: q̄ ꝑ medicū ꝑdicator intelligiť. qui. s. docēdo ꝛ informādo alios medicat: ꝛ morꝛ infirmitatibꝰ taz verbis q̄ exēplis seu opibꝰ opitulatur. De isto em̄ videť dictū illud. Eccle. xxxviij. Honora medicum ꝓpter necessitatē: eteī creauit illū altissimus. Aduerte tñ q̄ multi sunt sicut frenetici: q̄. s. suos medicos solent odire: et ipsos dentibus ledere vel mordere. Sic multi sunt q̄ detrahendo ꝛ diffamando mordēt ꝛ lacerāt suos medicos spūales. s. ꝑdicatores. Istud potissime faciunt qđaz q̄ ita infirmi sunt q̄ suuz morbū aut sua vitia nō sentiunt. Dicunt em̄ Math. ix. Non est opus valentib⁹ medicus: sed male hñtib⁹. Notādū etiaz est q̄ qñq̄ illi q̄ ꝑceteris sunt infirmi. ꝛ i vita ꝛ in morib⁹ defectiu: volunt alioꝛ esse doctores ꝛ medici. Alios em̄ docent: seipsos non docent. Predicant em̄ non furandū sed furantur nō mechandum predicant ꝛ mechank. Talibus. n. dici potest illud. Luc. iij. Medice cura teipz. Jst. m. ꝑñt dicere illō qđ dicit Sen. i epla Eger hic nō medicꝰ habitat. ꝛ Hiere. viij. dr. Resina nō est in galaad. ꝛ medicus nō est ibi. Nō sic bonus ꝛ spiritalis medicus. quia. s. talis est honorandus ꝛ remunerandus ꝛ non mordendus nec diffamandus Eccle. xxxviij. Impingua oblationē ꝛ da locū medico. Patet ergo q̄ est dare medicū qui auditorū est informator. Tertio dico q̄ est dare medicū q̄ subditorū est reparator seu gubernator. Et sic dico q̄ medicus est prelatus qui. s. more medici debet infirmos sibi cōmissos. i. subditos in sanitate morū ꝛ virtutum debite gubernare sanos ꝛ virtuosos fouere. Infirmos ꝛ defectiuos corrigere ꝛ sanare. Non. n. egent q̄ sani sunt medico. sed qui male habent. Lu. v. Sz pro certo pauci sunt hodie boni medici in officijs prelature. Quia reuera multi sunt qui recte more quorundā medicorz magis volunt infirmos q̄ sanos. ꝛ plus gaudent habere subditos defectuosos q̄ virtuosos Et hoc. quia sicut medicus de infirmis non de sanis recipit salaria sic prelatus de malis. ꝛ nō de bonis reportat munera. Nota etiā q̄ aliq̄ sunt ita ignari medici vel prelati q̄ procerto nullū sciunt in morbis et defectibus subditorum remedium adhibere immo magis consueuerūt occidere q̄ curare ꝛ magis ledere q̄ iuuare. Isti igit̄ debent dicere illud Esa. iij. Nō sum medicus. ꝛ in domo mea non est panis neq; vestimentū. Nolite me constituere principem populi. q. d. omnē principem vel prelatum decet esse medicū non tyrannum. Patet ergo q̄ est dare medicum qui subditorū ē reparator. Quarto vero dico q̄ est dare medicū q̄ plurimorz est defraudator. Et iste ꝓcerto est adulator: vel ypocrita qui. s. verbis suis fallacibus ꝛ mollib⁹ scit plagas vitiorū excusando lenire. ꝛ dolorē ꝛ displicentiā de autorz cordib⁹ amouere. De talib⁹ medicis dr in ps. Numquid mortuis faciet mirabilia: aut medici suscitabunt eum. q. d. non. Fatuū est ergo talibus medicis. scz adulatoribus credere. ꝛ corꝝ verbis fallacibus consentire. Figura. Luce. viij. vbi dicit. qđ mulier fluens sanguine erogauerat totā substantiā suā medicis. nec tamē quicq̄ ꝓfecerat. sed semp deterius habebat. Quia reuera multi sunt q̄ in talibus medicis. s. adulatoribus erogāt quicqđ hñt: sed tñ ꝓpter hoc a vitijs nō curātur. Sz deteriꝰ semper valent. Mat. v. Multa fuerat perpessa a pluribꝰ medicis. est ergo dare medicū qui plurimorū ē defraudator. Quinto ro dico qđ est dare medicū q̄ infirmorz est ꝓsolator. Et sic accipio hic aliter nros medicos temporales seu modernales. quia sz debent esse.

In arte completi.	Debet em̄ medicus esse cō
In modo discreti.	pletus in scientia. Discre
In actu secreti.	tus in prudētia. Secretus
In verbo faceti.	cum modestia. Facet. cuz blandicia. Hic est qui ꝑ scientiam cōsiderat morborum vitia. ꝑ prudentiā administrat iusta remedia. ꝑ modestiam seu per honestatem ꝛ secretā contenentiaz reuelantur sibi consilia. ꝑ facundiā seu blādam eloquentiam consolando prebet auxilia. Sed reuera multi non sic quia vere mali medici nō sunt sciētes. sed ignorantes et obliuiosi. Non sunt prudentes. sed precipites et impetuosi. Non sunt secreti. sed insolentes et nimis verbosi. Non sunt faceti. sed arrogātes ꝛ iniurioſi et quod ceteris est deterius non sunt cōtenti sed ambientes et semper pecunie querulosi. Ista dilata. concorda et applica sicut vis. Ista igitur sufficiant quo. ad presens.

Meditatio. Meditari. Nota q̄ meditatio nihil aliud est q̄ circa aliquod attēta ꝛ profunda cogitatio. Igitur distinguēdo de meditatiōe ꝛ bona ꝛ mala. Primo dicam⁹ qđ mēs humana videtur habere similitudinem corꝑalium oculorū. Oculi em̄ sunt membra mobilia ꝛ nūq̄ in eodem statu perseuerātia. Voluit em̄ natura q̄ superiorsum ꝛ sinistrorsum possent se volucrevt sic possent pericula precauere ꝛ corꝑi proficua ꝓuidere. Sic vere dico de oculo mētis nostre vertibilis em̄ ꝛ mobilis debet esse. qr. s. per meditationem prouidā ꝛ discretā quādoq̄ dz sursuz ad deuz ꝛ ad bona eterna respicere. Quādoq̄ inferius ad mortē ꝛ ad infernū intēdere Qñq̄, exterꝰ ad dexteram. i. ad illa que facienda sunt se conuertere et quādoq̄ ad sinistram. hoc est dictum ad illa que cauenda ꝛ vitanda sunt se transferre. Colūba enim que est auis gemebunda ꝛ meditatiua. solet caput suum nūc huc nunc illuc sepe volucre anteq̄ ipsaz cōtingat alicubi se mouere. Meditatio ergo cogitatio ꝛ deliberatio ē necessaria viro iusto ꝛ cuiq̄ ꝓuido vel discreto vt dicat illud Esa. xxxviij. De mane vsq̄ ad vesperam finies me sicut pullus hyrundinis sic clamabo ꝛ meditabor vt columba. Attenuati sunt oculi mei suspicientes in excelso. Sequitur. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Ecce ergo quomodo iste meditabatur vite labilitatez De mane vsq̄ ad vesperam finies mee. Carnis fragilitatem. Sicut pullus hyrundinis inquit. Mundi ad uersitatem. Clamabo inquit. Mortis necessitatē. Meditabor vt columba inquit. que scilz respiciens gemit. Iterum debilitatez. Attenuati sunt inquit oculi mei. Celi felicitatem. Suspicientes inquit in excelso. Dētis iniquitatē. Recogitabo inq̄t omnes annos meos. Dei autoritatem. Tibi inquit qui scz es deus omnipotens. Inferni penalitatem. In amaritudine inquit anime mee. Ista enim sunt nouem diuerticula que debet vir prudens scrutari. et in quibus debz solerti animo meditari. Figuratus Gene. xxiij. vbi dicitur. Dō cum ysaac exiuisset ad meditandum, in agro. obuiauit sibi rebecca pulcerrima ꝛ prudentissima puellaruz q̄ facta est eius vxor. Quia reuera cum quis ad agrū ex trinsece meditationis egreditur. et in prefatis ꝛ aliis necessarijs solitarius meditatur. Rebecca que interpretatur paticntia ꝛ que multum accepit. ideſt virtus modestie et prudentie. que ꝑm veritatem multa merita recolligit eidem coniugatur. vt sic talis possit di-

Universidad de Deusto
Biblioteca

cere illud ps. ¶Meditatus sum nocte cū corde meo et exercitabar et scopebā spūs meū vt dictum est ꝓsequere ꝓut volueris. ¶Sed si vis alio modo distinguere.

B Dic quod iustus debet meditari.

Superi⁹.	Superius dei maiestatem.
Interius.	Interius nr̄ām qualitatez.
Exteri⁹	¶Meditek ergo Exteri⁹ rerū vanitatem.
¶Posterius.	¶Posteri⁹ mortꝫ breuitatem
Dexterius.	Dexterius celi ciuitatem.

¶Primo ergo meditari debem⁹ dei maiestatē q̄ sursuꝫ ꝓsidet. Mꝫ reuera sup et ante oīa meditatio nr̄a debet ferri in deū sicut inquit ꝑcipuū atq; summū. ¶Nonne aquila respicit solē. Driammal oculos tēdit ad stellam. Elephas ad lunam nouā sicut ponit ¶Pli. Sic ye respico q̄ homo dꝫ ad solē lunā et stellas oculos mētis erigere ad deū. sanctos et angelos cor leuare. et in ipis meditari iugiter et manere. dicēdo. s. ipsi deo illud ps. ¶Meditatio cordis mei in cōspectu tuo semp. Et hoc notabis q̄ sicut ponit Solinus de q̄busdā pbis. Indorū q̄. s. soleꝫ irreuerberatis oculis intuētur in rota ipsius quedā secreta rimātes. sic et nos dei essentiā debem⁹ meditādo rimari. et secreta sue mirabilis magnificentie perscrutari. ¶Meditari igitur debem⁹ in deo q̄ potens sit in opibus. q̄ iustus in vindicādis sceleribus. q̄ largus in tribuēdis muneri⁹ q̄ certus in prolatis sermonib⁹. Igitur meditare q̄ sit potēs faciens opera. ps. ¶Memor fui operū dñi q. memor ero ab initio mirabiliū operū dñi. et meditabor in oīb⁹ opib⁹ tuis et in adinuētionibus tuis exercebor. Et illud ps. Et in fac. ma. tu. medi. Itē meditare q̄ sit iustus vindicans scelera. ps. Sed et lingua mea meditabit iustitiā tuā. tota die laudē tuam. Itē meditare q̄ sit clemēs releuans onera seu dispensans munera. ps. In matutinis domine meditabor in te q. fuisti adiutor meus. et in vmbra alarū sperabo. Itez meditare q̄ sit prudens gubernās ꝛc. seu ordinās cetera. Iste est ei qui ordinauit et fecit legem. mandata. scripturā. iudicia ad regimen: que ꝓcerto sunt oīnia meditāda et solerti aio facienda. De lege eīm dicit in ps. q̄ in lege dñi voluntas iusti. et in lege ei⁹ meditabit die ac nocte. Sup quo dicit ¶Hiero. quod meditatio legis est nō soluꝫ in legendis scripturis. sed in his que scripta sunt faciendis. De mandatis vero dicebat dauid in ps. ¶Meditabar in mandatis tuis que dilexi. De scriptura vero sacra dicit ¶Deu. vj. Erūt inquit verba mea que ego tibi precipio in corde tuo et narrabo ea filijs tuis. et meditaberis in eis die ac nocte. sedens in domo tua et ambulans in itinere. et dormiēs atq; consurgens. et Josue j. ¶Non recedat volumē legis huius de ore tuo sꝫ meditaberis in eo diebus atq; noctib⁹. vt facias ea et custodias que scripta sunt in eo. ¶Patet igitur quō meditari debemus dei maiestatē que sursum ꝓsidet. ¶Secundo dico q̄ meditari debemus morū qualitatē que nobis insidet. s. vitia et vtutes. Vitia. s. q̄ nobis insunt vt ea fugiamus et vt pro eis gemam⁹ et doleam⁹. Esa. lix. Rugiamus quasi vrsi et quasi colūbe meditantes gememus virtutes vero et eas acquiramus: et vt ipas in nostris moribus inseramus. ¶Meditek ergo iustus In tēperātia qua vera loquat. ¶In sapientia qua recte regatur: In reuerentia quadeo subdatur. ¶Meditetur ergo iustus in rectitudine locutionis dicens ꝓuerbi. viij. Veritatē meditabitur guttur meum aperientur labia mea vt recta prediceṅt. De limpitudine discretionis dicitur in ps. Ds iusti medi. sapi. et ling. ei⁹ lo. iu. lex dei eius in corde ipsius. De bassitudine subiectionis dicitur ꝓuerbio. xv. ¶Dens iusti meditabitur obedientiam. ¶Patet igitur quod meditari debemus morum qualitatem que nobis insidet ¶Tertio dico quod meditari debemus rerum vanitatez quas mundus possidet. Quia vir prudens multum debet meditari et attendere de rebus mundanis q̄ sint difficilis acquisitionis q̄ breuis durationis et retentionis. q̄ dolorose perditionis. q̄ vane et inutilis possessionis. ps. ¶Populi meditati sunt inania. ¶Quarto dico q̄ meditari debemus mortis breuitatem: que vitam obsidet. Sapiens eīm diligenter et sepe meditat de morte. Esai. xxxiij. Oculi tui cernent terram de lōge cor tuum meditabit timorem. vñ ¶Hiero. ad Elicodor dicit: q̄ platonis sententia est oīum sapientum vitam meditationem esse mortis. ¶Quinto vero dico q̄ meditari debemus celi ciuitatem: qua ꝑps residet. vñ prosper de vita contemplatiua. li. iij. dicit sic. Vite contemplatiue sectator ad conditorem suū corde illuminandus accedat: ipsi contemplando ac insatiabiliter ꝓfruendo toto corde inferuiat: ipsum iugit concupiscat omnia quibus inde potest auerti refugiat cogitationes ac totā spē ex ipsius delectatione suspendat diuinar literar meditationib⁹ vacet et in eis se diuinitus illuminatus oblectet. Sic ergo patet q̄ meditatio q̄q; sumit in bono. ¶Sed vere adhuc dico: q̄ q̄q; sumit in malo. Et sic meditatio nihil aliud est q̄ in aliqua malicia ꝓfunda cogitatio: et longa mali deliberatio et intentio. ¶Mali enim meditantur mala vicz dolum atq; nequitiā. ps. Iniq̄tatē meditatus est in cubili suo: astitit oī vie non bone: malicia aūt non odiuit. ¶Brigaz atq; discordiaz. ¶Prouer. xvij. Qui meditat discordias diligit rixas: et q̄ exaltat cor suum querit ruinam: rapinam et auariciā. puer. xxiiij Rapinas meditatur mens eorum: et fraudes labia eorum loquūtur ꝛc. Hec igitur de meditatione sufficiant. Vide vbi. Cogitatio. Consideratio. Deliberatio. Attentio. Contemplatio. Et in alijs titulis similibus.

Medius. ¶Medium. Nota q̄ medius seu mediator est ille q̄ inter diuersas ꝓsonas tenet officium mediandi. ¶Medium etiā est ps illa q̄ distat equalit ab extremis. ¶Mediū etiā est illud qō a circumferentia circuit. Et sic p mediū multa possunt moraliter denotari. Signat eīm.

Prelator̄ equalitatem.	¶Prelati eīm et iudices
Socior̄ cōmunitatem.	bñt esse i medio equa
Bonor̄ congruitatez.	liter ad subditos se ha
Cordiū profunditatē.	bēdo. Uiri iusti habēt
Dei autoritatem.	esse in medio cōcordi
Celi felicitatem.	ter cū socijs cōuersando. Boni insup solent
Cleri conformitatem.	tenere mediū ab extre
¶Mūdi prosperitatē.	mitatibus vitior̄ fu
¶Peccator̄ peruersitatē.	giendo et recedendo.
Inferni calamitatem.	

Corda vero solent esse in medio profunditer se alijs occultādo. Deus aūt habet esse in medio sublimiter regnando et imperādo. ¶Paradisus est in medio. Latitudinē et equitatē tenet omnibus impendēdo. Clerus est in medio inter deū et homines intercedendo. ¶Mūdus est in medio malos in suis vitijs implicando. pctōr̄ ē i medio puersas societates sectādo. Infernus ē in medio centrū tenēdo et inenarrabiliter ipsos includēdo. Sic igit dicā q̄ in scptura reperit mediū

Juris et equitatis.	De medio
¶Pacis et vnitatis.	iuris et equi
Virtutis et bonitatis.	tatis pōt di
Cordis et voluntatis.	ci illud ps.
Dei et sue autoritatis.	¶Perambu
Celi et summe felicitatis.	labaz in in
Cleri et ecclesiastice cōformitatis.	nocētia cor
¶Mūdi et terrene prosperitatis.	dis mei in
¶Peccati et grauis societatis.	medio do
Inferni et eterne calamitatis.	mus mee.

De medio cōcordie et vnitatis potest dici illud Deutero. v. Ego sequester et medius fui inter dominum et vos De medio vtrtutis et bonitatis potest dici illud Ezechie. xxxvij. Sanctificationem ponam in medio. quasi dicat. sanctificatio. idest virtus tenet locum. et statum medium. De medio cordis et voluntatis potest dici illud ¶Hieremie. xxiij. Contritum est cor meum in medio mei. De medio dei et sue autoritatis: quo sc̄z

quo. s. deus dr tenere medium: tum q: altior: q: potentior: quia ꝓsentior: q: infinitum· ab omni pte diffusior cū ipse sit sphera cuius cētrū vbiq; est circūferentia autē nusq̄ terminat: de ipso pōt dici illō. Apocal. v. Ecce in medio thr̄oi et quatuor animaliū: et xxiiij. seniorum agnū stantē ꝛc. Et illud. Apoca. xiiij. Vidi angelum volantem p mediū celi habentem euangeliuꝫ eternum. ps. Deus stetit in synagoga deor̄: in medio aūt deus diiudicat. De medio paradisi et summe felicitatis: qō. s. medium potest dici eo q̄ ista sit iusta meditatio et distributio ꝓmior̄: et eo etiam quia est in celo qō est rotundū et per cōsequens mediū rationis est in qualibet eius parte: pōt dici illud. Ezech. xj. Ascendit glia domini de medio ciuitatis. Ita q̄ bñ pñt dicere illud. ps. Suscepimus deus misericordiam tuaz in medio templi tui. De medio cleri seu ecclesiastice conformitatis potest dici illud. Eccl. xv. In medio ecclesie aperuit os eius. De medio mundi seu terrene dignitatis vel ꝓsperitatis potest dici illud. Hier. xl. ¶Recedite de medio babilonis. i. mūdi. De medio peccati et male societatis potest dici illud quod de peccatoribus dr in. ps. ¶Nequitie in tabernaculis eor̄ i medio eor̄. De medio autem inferni et eterne calamitatis potest dici illud qō de peccatorib⁹ dicit Ezech. xxj. Sanguis tuus in medio terre. Et. xxx. Dissipabuṅ i medio terraz. ¶Mediuꝫ eīm est locus obscurior ꝓfundior et ad euadendum difficilior: sic infernus. Ideo in ps. dr ¶Mediuꝫ vmbre mortis. Uñ dānatis potest dici illud. Ezech. xxij. Sicut conflatur argentuꝫ in medio fornacis: sic eritis in medio ei⁹. ¶De oībus istis medijs longum esset dicere. Dicam tñ aliq̄ de quibusdā ¶Primo ergo dicam q̄ est quoddam medium iustissime equitatis. Et istō est illud mediū tpantie: iustitie et veritatis in quo debent consistere. ¶Principes iudices et prelati. De quo puer. viij. In vijs iustitie habito in medio semitarum iudicij. Sol qui est rex planetarum: situs est in medio eorundem. Ad denotanduꝫ q̄ illi q̄ sunt reges et iudices alior̄ debēt in medio aliorum ad oēs equaliter ceteris paribus se habere: nec magis ad vnum q̄ ad alium appropinquare p acceptionem ꝓsonar̄: sed et in ꝓmotionibus et punitionibus inter omnes eq̄liter mediare ꝑm exigentiaz meritor̄. Exemplo xp̄i: qui semp legit in medio stetisse et equitatis mediū tenuisse. ¶Mediuꝫ eīm tenuere beati vñ Job. xx. Stetit iesus in medio discipulor̄ suor̄. Et Luc. xxij. Ego autem in medio vestri sum. Debent ergo tales esse in medio p iustitiam et equitatem. Et debent esse medij inter deum et populum: p excellentiaz et dignitatem. Deut. v. Ego sequester et medius fuz inter vos et dominū. Cornua eīm vnguis et cartilagines et capilli tenent naturam mediam inter ossa et carnez Stipes etiam in arbore medius est inter radicez et ramos. Stomachus est medius inter os et mēbra. Stipes eīm a radice haurit et ad ramos mittit. A radice eīm arbor sustinet: et rami p eum supportanť. Stomachus etiam cibos quos ab ore recipit sibi ꝓpsi non retinet: sed sicut bonus mediator ad membra nutrieda transmittit. Sic ꝓcul dubio bonus prelatus medius et mediator debet esse inter deum et populum. Mꝫ scilicet a deo sicut a radice dꝫ p deuotionē haurire cibum et deuotionem gr̄e et sapientie. Uñ possit ramos et subditos spūaliter enutrire. ¶Naturaz etiā dꝫ hr̄e mediā inter carnē et ossa. i. inter homines et angelos: q. s. nec ex toto dꝫ esse caro. i. carnal: nec ex toto pōt esse os. i. spūalis. Mꝫ vicz nō pōt hr̄e osseā vel angelicā firmitatē: nec ex toto dꝫ continere carneā vel pestificā vilitatem. ¶Mediam igit vitam dꝫ tenere: et medi⁹ inter deū et hoīes dꝫ apparere. Et sicut mediator dei et hoīum cām subditor̄ apud deū dꝫ cū diligentia ꝓcurare: ita q̄ de eo possit dici illud Jo. j. ¶Medius aūt vr̄m stetit quez vos nescitis: De tali ergo medio quod ptinet ad iudices et prelatos possumus exponere illud ꝑalegatum. Ego autem in medio vr̄i sum. Luc. xxij. ¶Ubi aduerte q̄ locus medius habet ex, sui conditione.

¶Mobilitatem.	¶Mobilitatez dico: quia
Cōitatem.	locus medius dꝫ circū
Stabilitatem.	iacentibus ꝓeminere

Cōitatem etiam: q: locus medius solet ad circūferentiaz se habere. Stabilitatem insup: q: locus medius solet vt cōiter tutior et immobilior permanere. Sic ꝓcul dubio locus gradus et status talium: videlicz ꝓlator̄ iudicuz et magnatum: dꝫ esse nobilior in dignitate: ideo dr. Ego qō ē ꝓme persone Coīor̄ in caritate. Ideo dr in medio vr̄i. Stabilior̄ infirmitate. Ideo dr Sum. Ista eīm tria pertinent ad bonū iudicē vel ꝓlatum videlicet q̄ habeat. Honoris sublimitatē. Ego inquit. Amoris cōmunitatem. In medio inquit vr̄i. Vigoris stabilitatē. Sum inquit. Dico q̄ tale mediū dat honorem et ꝓlationē. Ego inquit. In figura eīm rotunda locus medius ꝓeminet alijs. In celo etiaz stella q̄ est in medio poli artici est altior oībus alijs stellis. Mꝫ ꝓcerto in celo ecclesie militantis illi q̄ bñt in medio iustitie ꝓsidere. s. iudices et prelati debent esse superiores alijs in honoribus: et in dignitatibus altiores. Eccl. x. In medio fratꝝ rector illor̄ i honore. Decet eīm iudicē vel ꝓlatum maiestatem ampliorē habere: et se in oībus ostēdere suis subditis altiorē. Quod oñditur cū dr. Ego qō ē primitiue spēi: numeri singularis: ois generis: et ꝓme persone: q: ꝓcerto tales debent esse ꝓme persone: in excellentia et honore. Dis generis: p amicicia et amore: q. s. nō pōt habere gen⁹ ꝓprium. Dēs eīm debent equaliter attingere q̄tuz ad mediū iustitie tenēdū. Exēplo xp̄i qui dicit. Math. xij. Que ē mater mea et fratres mei: q. d. null⁹ in spāli Et sequit. Omnis q̄ fecerit voluntatem p̄ris mei q̄ in celis est: ille frater meus et mater et soror est: q. s. q̄tuz ad iustitiam ꝓlatus nō debet cognoscere ꝓsonā sed eē omnis generis: vt equaliter sit ei cura de omnib⁹ sicut dr. Sap. vj. Singularis numeri etiā debet esse: q: ꝓcerto ad iudicem vel ꝓlatum bñ ꝓtinet: q̄ se exhibeat vt in pluribus solitarium et singularem: et non nimis cōem et familiarez: q. s. nimia familiaritas parit cōtemptum sicut dicit Innocentius: vt sic ipse talis dicat illud. ps. Singulariter sum ego donec transeam. Et sic si iudex vel prelatus habeat ista tria. vicz q̄ ipse sit prime persone honorē suum et suā dignitatem primariam autentice regendo: si sit etiam oīs generis ad oēs se equaliter habendo: si sit insup singularis numeri nullā familiaritatem indebitam cū subditis subtrahendo dico q̄ ipse poterit medium iusti tie tenere et nunq̄ ab ipso mediodeuiare. Ego inquit Ut sic possit dicere illud zach. ij. Ego ero in gloria in medio eius. ¶Patet ergo: q̄ medium requirit iustitie bonorem ꝓlationē. ¶Deinde dico: q̄ tale medium exigit amorem et communionē. Jn medio inquit vr̄i. Sicut eīm res que ē in medio: equalit distat ab extremis nec magis appropinquat ad vnū extremuz q̄ ad aliud sic vere bonus prelatus vel iudex q̄ in medio iustitie vult manere: numq̄ dꝫ ꝓ affectionē vel ꝓsonarū acceptionē: ad vnum magis q̄ ad alium appropinq̄re: sꝫ omnibus equaliter bonuz regimen impēdere: et omnes generaliter adiuuare. Jn medio inquit vestri. Aggei. ij Spiritus meus in medio vestri. Firmamētum eīm fuit factum in medio aquarum: lignum vite fuit positum in medio paradisi. Filij israel transierūt p medium ficci maris. Et sacerdotes qui portabant archam in medio iordanis pstiterunt: sicut dr Gen. j. et. ij. Exodi. xiiij. Josue. vij. Ad denotādum: q̄ iudices et ꝓlati qui debēt eē firmamētum p constantiam. Lignum vite p clemētiam. Filij israel. i. deum videtes: p conscīam: sacerdotes. i. sacra docentes: p eloq̄ntiaz Tales dico debēt eē mediū iustitie: et sine acceptione ꝓsonar̄ p mediuz transire. Luc. iij. Jhs aūt transiēs p mediuz illor̄ ibat. vt sic dicat quilibet talis illō. ps. ¶Perambulabam in innocentia cordis mei. in medio domus mee. Jn medio ergo vr̄i. Ecui. xxvj. ¶Penā tabernacu

Universidad de Deusto
Biblioteca

lum meum in medio vestri. Cōpara si vis platum tabernaculo in quo erat archa: tabule cherubin. virga. manna. altare. mensa. candelabrum ꝛ ppiciatorium. sicut dr. Exod. xxvij. ꝛ deinceps. Dr scz prelatus debet habere archam secrete habitatiōis: tabulas legis divine ꝛ ordinationis: cherubin alte contemplationis virgam correctionis: manna cōpassionis: altare ofonis: mensam refectionis: candelabrum discretionis. ppiciatorium venie ꝛ pie miseratiōis. Et sic pculdubio ipse ppzie erit in medio vri. j. Thessal. ij. Facti sumus sicut parvuli in medio vri. ¶Medium ergo iustitie exigit amorem ꝛ cōionem. ¶Deinde dico q̄ medium iustitie reqrit vigorē ꝛ durationem: qō ostēditur cū dicit. Sum. Res em̄ in medio magis est tuta ꝛ firma: magis durabilis ꝛ longeua: q̄ illa que habitat i extremis. Et ideo polus q̄ est situs in medio celi ē stel lajmobilis. Terra etiā q̄ est in medio elementorum est naturaliter stabilis ꝛ immota. Ad denotandum q̄ illi q̄ in medio equitatis ꝛ iustitie sunt locati: debent esse immobiliter ꝛ durabiliter invirtute ꝛ constantia radicati. Decet em̄ iudicem vl platum ē virum solidum ꝛ constantem: non mobilem: variabilem atq; leuez. Sū inquit: vt sic possit dicere illud Math. xvij. Ibi sum in medio eoz. De xpo em̄ dicit: q̄ ipse stetit in medio discipulor. Jo. xx. Luc. vj. dictuz est infirmo Surge ꝛ sta in medio. Ad denotandum: q̄ illi q̄ medium locum iustitie in ecclesia tenēt. stantes ꝛ stabiles ē debēt. Et sic igit patet quō tales iudices ꝛ plati q̄ medium potestatis iudiciarie tenent i mūdo debent habere.

Perfectam stabilitatem. Et ipsi ita poterūt
Cōmunem equalitatem figurari in illa arbo
Ecclesiam autoritatem. re. Daniel. iiij. Ecce inquit arbor in medio terre: altitudo eius nimia ꝛ magna arbor ꝛ fortis ꝛ pceritas eius cōtingens ad celum: folia eius pulcerrima: fructꝰ eius nimius: ꝛ esca vniuersor in ea. Longum esset exponere eam: vide eā in sermone pcidentis ramos de arboribus. Vel si vis Pone figuram. Apocal. ij. qualis describit esse ille q̄ ambulabat in medio candelabroruz aureor. i. inder vel prelatus: q̄ inter candelabra. i. interyiros lucidos sedet in medio plature: pculdubio dicit, ibi: q̄ ipe habebat capillos candidos: oculos lucētes: pedes ardētes: gladiuz in ore ꝛ septem stellas in manu tenebat. Dr pcerto tales debent habere capillos candidos: p innocentiaz. Oculos lucentes p sapientiam. Pedes i. affectus ardētes: p amiciciam. Gladiū in ore: p correctionē: ꝛ duriciaz. Septem stellas. i. vniuersitatem bonorum in manu tenere p efficaciā. Tales ergo dr̄t esse illi q̄ tenent medium alioꝝ. Mō tñ hodie est contra multos. qz pculdubio i medio iudiciarie potestatis non sedent hodie tales viri pfecti: sed viri penitꝰ impfecti. Mō figuratum est. Apocal. v. Vbi ipse vidit in medio throni ꝛ in medio seniorꝝ agnum stantē. Dr pcerto multi hodie sunt in medio throni q̄ non sunt ppzie nisi agni ꝛc. Patet ergo q̄ est quoddaz mediuz iustissime equitatis. ¶Scōo principaliter dico. q̄ ē quoddam medium cōcordissime vnitatis. Et istud ē medium qō tenēt viri caritatiui: q̄ semp volunt esse p concordiam ꝛ amorē in medio alioꝝ. Medium. n. pticipat cum extremis: ꝛ mediante medio extrema i vicē copulant: sic pculdubio viri caritatiui: viros extremos contrarios ꝛ diversos solent suis meditationibus p caritatis vinculum copulare: ꝛm medio aliorum p amorem ꝛ concordiam habitare. Et sic dico: q̄ libet debet esse in medio cordis alterius p mutuam caritatez ꝛ dilectionē. vñ Ezech. j. Erat rota in medio rote. Et in medio etiam alioꝝ p cōem concordiam ꝛ vnionem: sicut de hierusalem q̄e iterꝝtatur pacifica Ezech. v. dicitur. Ista est hierusalem in medio gentū posui eam. Et Lu. xxij. Circūsedētibus illis erat Petrus in medio eoruz. Et nota q̄ debent esse in medio aliorum vt dent.

Alerentibus consolationem.
Discordibus pacis vnionem.
Errantibus eruditionem.
Egentibꝰ recreationem.
Timentibus securationem.
Laudantibus excitationem.

Dico ergo q̄ boni sunt in medio alioꝝ: ad psolationē merentiū: ꝛ sic loquit. Ezech. q̄ ipse erat in medio captiuorum iuxta fluuium chobar. Ezech. j. Itē ad reconciliationē discordium. vñ de xpo dr̄. Joh. xx. Mō ipse stetit in medio discipuloꝝ ꝛ dixit. Pax vobis. Itē ad eruditionem errantium. vñ ad viros sapientes ꝛ lucidos q̄ alios sciunt erudire potest referri illud. Ezech. j. In medio animalium splēdor ignis. Item ad recreationē egentium. Ezech. xix. In medio leunculoꝝ enutriuit catulos suos. Item ad roborationē timētiū. ps. Si ambulauero in medio vmbre mortis non timebo mala qm̄ tu mecū es. Itē ad excitationē laudantium ps. In medio ecclie laudabo te. Et alibi. Sup eavolucres celi habitabunt: in medio petrarū dabūt voces Istud est ergo mediū cōcordissime vnitatis. Sed cōtra nota q̄ mali habitant in medio alioꝝ.

Ad exequendum crudelitatem.
Ad exercendum carnalitatem.
Ad faciendum iniquitatem.

De medio sue crudelitatis dr̄. Math. x. ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ. De medio vō carnalitatis dr̄ i. ps. In medio iuvenculaꝝ tympanistriarum. De medio vō iniqtatis dr̄. in. ps. Meqcie i hitaculis eoꝝ in medio eoꝝ. ꝛ alibi. Labor in medio eius ꝛ iniustitia. Est igit quoddā mediū pcordissime vnitatis. ¶Tertio principaliter dico. q̄ ē mediū intimissime voluntatis. Et sic p mediū pōt intelligi cor hūanuz qō latet interius in medio carnis nre. Istud em̄ ē mediū in quo pfixit xtus. Sicut ergo aranea primo facit ꝛ reparat mediū tele sue: postea vō laborat extrema repare: reficere ꝛ reformare. Sic vere hōes vacare ad repationē ꝛ positionē mediꝰ sui. i. pscientie seu cordis: ꝛ ad ipsiꝰ p gras ꝛ vtutes spūales reformationē. iij. Reg. viij. Sanctificauit rex mediū atrij. Et deinde poterit vacare ad exteriora edificāda. i. ad corpalia ꝛ tpalia gubernāda. Jurta illō. primū qrite regnū dei. Math. vj. Mui. n. vult facere circulū seu sperā: ne cesse ē primo ꝛ ante oīa in medio figat circinū: ꝛ q̄ a medio incipiat opus suū: ꝛ q̄ deide circūqnaq; ptrahat lineā siue speraz. Sic vō q̄ circulū ꝛ sperā pfectionis vult in seipso ponere: dz ante oīa circa medium cordis sui intēdere ꝛ vacare ꝛ sic alia melius poterit ordinare. Vñ nota q̄ istud mediū ē mūde seruandum: ꝛ a vitijs diligentissime custodiendū. Sicut em̄ si hostes intrant vsq; ad mediū ciuitatis faciliter capiunt totū residuū. Sic si vitia intrant ad cor p sensuz faciliter destruūt residuū p effectū. Vñ ergo psulitur. De utr. xiij. Auferas malū ō medio tui. ꝛ Deu. xxiv. Abijcite deos alienos ō medio vri. Nota ergo q̄ istud medium ē custodiēdum.

Quia est firmitatis ppugnaculum.
Quia est sanctitatis tabernaculum.
Quia ē ditatis habitaculum.

Est dico ppugnaculū firmitatis. Jstud ē. n. castrū qō nūq̄ p violētiā pōt capi. vñ Deu. j. fecit firmamētuz in medio. Itē est tabernaculū sanctitatis. qz. s. oisꝰ et ꝛ sanctitudo hz in corde principaliꝰ sedē suā. Ezech. xxxvij. Dabo sanctificationez meam in medio ipsoꝝ Jbi em̄ feruet dilectio. ps. Factum est cor meuz tanq̄ cera liquescens in medio ventris mei. Item ibi dolet contritio. Jher. xxiij. Cōtritum est cor meuz in medio mei. Jbi insup supplicat oratio. Esai. xix. Erat altare domini in medio terre. Jbi nihilominus humiliat se subiectio. Michee. vj. Humiliatio tua in medio tui. Jt em dico q̄ istud medium est habitaculum deitatis qz. s. deus habitat spūaliter in anima ꝛ in corde. vnde Deut. vij. ꝛ Sopho. iij. Dominus deus tuꝰ in medio tui ꝛ in tui ꝛ in. ps. dr̄. Magnus in medio tui sanctus israel. Et sic igit patet q̄ est medium intimissime voluntatis. ¶Quarto dico q̄ est medium ordinatissime bonitatis ꝛ istud est medium virtutis: qz viri religiosi solent tenere medium: hoc est non diminutionez aut superfluitatem. Non em̄ sunt diminuti nec superflui: sicut patuit in salomone: qui non petebat diuitias nec paupertates sed tantum victui necessaria. puer. xxx. Virtus em̄ consistit in medio. sicut patet de liberalitate que media est pdigalitas vō ꝛ auaricia extrema vitia sunt: quoz. s. vnuz superfluum continet ꝛ aliud diminutum. Sancti ergo medium tenuerunt: qz mediū teuere beati. Ab extremis autem recesserunt. i. a vitijs: quia sicut dicit. puer. xxiij. Extrema gaudij lucꝰ occupat. Et ideo dicitur math. xviij. Quod aduocās iesus paruulum statuit eum in medio ꝛc. Ubi nota q̄ ad hoc q̄ homo sit in medio virtutis: necesse est q̄ dei bonitas auxilietur. Aduocans inqt iesus: q̄ mentis vanitas hūlietur. Paruuluz inqt: q̄ cordis firmitas radificetur. Statuit inqt eum ꝛc. Ad istud ppositum potes adducere oēs autoritates q̄ sunt supra ō medio iustitie ꝛ etiaz de medio societatis. Et si vis potes notare hoc: q̄ xps inuenit semp fuisse in medio. vicz. Jacons in medio animalium. Abacuc. ij. Pendeas i medio latronum. Joh. xix. Sedens in medio iudicum et doctoruz. Luc. ij. Stās in medio discipuloꝝ. Jobā. xx.

¶In quibus verbis pculdubio medium quatuor vtutum cardinalium denotat. Mysere iste tacuit i medio animalium per prudentiā. Extrema em̄ prudentie q̄ sunt calliditas ꝛ fatuitas: p bouem ꝛ asinum designant. Bos em̄ q̄ semp ruminat: ꝛ habet cornua: signat illos q̄ in calliditate sue prudentie gloriant. Itē iste pependit in medio latronum: per tēperantiam q̄ s. carnem cuz vitijs crucifigit. Duo em̄ latrones sunt sunt duo extrema. s. cura carnis in desideriis: qui est sinister ꝛ blasphemus. Carnis nimia mortificatio: qui est dexter cui faciliter indulget. De isto medio dicit. Jher̄. Oportet carnem restringere non extinguere. Deprimere non opprimere. Seruiat ne seuiat. Ancilletur ne dominet. Item iste sedit in medio doctoruz p iustitiam ad quam. s. pertinet in medio sedere: ꝛ cuius extrema sunt remissio ꝛ crudelitas. Item stetit in medio discipuloꝝ: p fortitudinem ꝛ constantiā cuius. s. extrema sunt pusillanimitas: quam habuit Joha. q̄ mundum fugit. Et temeritas: quā habuit petrus qui gladio ferꝝt ꝛ tādē abiit. In oibus igit debemus exē plo xpi medium tenere: ꝛ ad extrema vitioꝝ nullatenus applicare: vt cuilibet nostrum dicat illud. Luc. vj. Surge ꝛ sta in medio. ¶Quinto ꝛ vltimo dico q̄ inuenitur medium mundane ciuitatis vel psperitatis: qz. s. quandoq; p medium potest intelligi mūdus: vel psperitas mundana. Ut communiter em̄ locus medius ciuitatis est locus magis populosus: magis clamosus: magis lutosus: etiā cōmunis ꝛ amplꝰ opositus Sic vere status mundanus: ꝛ potissime status malorum est populosior ꝛ opulentior: frequentior ꝛ cōmunior. Sicut em̄ oīa grauia naturaliter petunt mediū scilicet centrū quod est in medio terre: sic omnes peccatores petunt ꝛ desiderant istum mundum. Et notemus q̄ istud medium est locus.

Horroris. Locꝰ dico horroris. Ezech. vij. Ab
Laboris. hominatiōes tue in medio tui erūt
Ardoris. Locus etiam laboris. ps. Labor i
Cruoris. medio ꝛ iniustitia. Item locus ar
Fetoris. doris. s. auaricie. Ezech. xxviij. producam ignem de medio tui qui comedat te. Item locus cruoris. i. crudelitatis. Vñ Jher. xlj. Ad medium ciuitatis interficiet eos. Locus etiam fetoris. Ezech. xxij. Comquinabar in medio eorum. Et sic igit aliqua patēt de quintuplici medio. videlicet de Medio. Equalitatis ꝛ iustitie. Societatis ꝛ concordie. Voluntatis ꝛ conscientie. Virtutis ꝛ temperantie. Mundane psperitatis: ꝛ abundantie. Et hec de Medio sufficiāt.

Medulla. Cum medulla sit tenera ꝛ mollis A
substantia in medio ossium sita: ꝛ ad tpamētum sue ficcitatis ordinata dulcis: sapidaꝛ delicata. Possumus dicere q̄ in bono significato medulla denotat.

Pinguedinem gratie ꝛ devotionis.
Dulcedinem glorie ꝛ fruitionis.
Dulcedinem modestie ꝛ benigne conditionis.
Temeritudinem clementie pietatis ꝛ cōpassionis.

De medulla em̄ gratie ꝛ devotionis dicit Gene. xlv. Dabo vobis omnia bona vt comedatis medullā terre. De medulla glorie ꝛ fruitionis dr̄. Deutro. xxxij. Mō deus constituit filios israel sup excelsam terram vt comederent fructus agroꝝ ꝛ comederēt mel de petra. Seqtur. Et hircos cum medulla tritici: ꝛ sanguinem vue biberent meracissimum. De medulla autꝛ benignitatis ꝛ pie conditionis dr̄. Nume. xviij. Dēm medullam olei ꝛ vini: ꝛ frumenti: ꝛ qcquid offerunt dño dedi tibi. De medula autē clementie ꝛ pietatis ꝛ cōpassiōis dr̄ illud. ps. Holocausta medullata offerā tibi cū incenso arietum: offerā tibi boues cū hircis.

In malo vero significato denotat medulla.

Pinguedinem carnalitatis
Dulcedinem psperitatis
Dulcedinem verbositatis. B
Tenelitudinem debilitatis ꝛ imbecillitatis

De pinguedine carnalitatis dicit. Job. xxj. q̄ viscera ipsiꝰ. s. carnalis hominis plena sunt adipe: ꝛ medullis ossa illius irrigant. De pinguedine mūdane psperitatis dr̄ Eze. ꝛ vij. q̄ aquila grandis venit ad libanū tullit medullam cedri ꝛc. Expone sicut alibi. De medulla adulatorie verbositatis seu loquacitatis: seu etiā delicate fragilitatis: potest dici illud. Esai. xxv. Faciet inqt conuiuiū pinguiū medullatoꝝ vindemie defecate. Tales em̄ semp volunt esse in cōiuijs ꝛ in delicijs pinguium ꝛ vinoꝝ. Sufficit. Vide vbi pinguedo vel Apes.

Mel. Nota q̄ cuz ō melle supra in pluribꝰ locis A
ꝛ capitulis plurima iam sint dicta modicū intēdo dicere quo ad pns. Muāuis em̄ multa possint mueniri exempla de melle: pauce tñ autoritates inueniunt. Et ideo hoc solum nota: q̄ cū mel sit res dulcissima: hinc est q̄ significare videtur illa que ad dulcedinem ptinere noscunt: qua propter vide supra de dulcedine. Nota igit q̄ mel accipit in bono ꝛ in malo. Jn bono em̄ dr̄ signat.

Gratie suauitatem
Glorie felicitatem.
Sapientie sinceritatem.
Misericordie benignitatez.
Eloquentie gratiositatem

Signat dico gre suauitatē. Unde de melle gratie dr̄. Math. iij. Mō bti Jobis esca erat locusta ꝛ mel silue stre. Item signat glorie felicitatem. Vñ paradisus est illa terra fluens lacte ꝛ melle: de qua tanta fit mentio in scriptura. ō quo Deut. xxxij. Constituit eū sup excelsaz terraz: vt suggeret mel de petra ꝛc. Vide. s. de excelso. Item signat sapie subtilitatē. vñ istud est mel ō quo hausto illuminati sunt oculi. Jonathe. j. Regū. xiij. vñ. Cañ. v. Comedi fauum cū melle meo ꝛc. vide eā. s. de comedere. Et vide ibi ꝛ. s. de Bibere. Itez signat clementie benignitatem de quo Eze. xxvij. Bal samū ꝛ mel ꝛ oleum pposuerunt in mercatu suo. Itē signat eloquentie gratiositatem. vñ Cañ. iij. Fauꝰ distillans labia tua: mel ꝛ lac sub lingua tua. vide eam supra de lacte: ꝛ in ps. Muādulcia faucibus meis eloquia tua sup mel ori meo: longum esset ista pseq̄: sed omitto gratia brevitatis: qz in tabula inuenies exempla infinita. de apibus ꝛ de melle. ¶Sed adhuc dico q̄ mel qñq; accipit in malo: ꝛ sic mel significat. B

Inquinationem carnalitatis.
Adulationem fallacitatis
Dilectionem prosperitatis

Significat dico carnalitatis inquinationē .vñ puer. xxv. Qui mel comedit multum: non est ei bonum. Itē significat fallacitatis adulationez. Judic. xiiij. vbi dr Mō samson inuenit in ore leonis fauum mellis: qz. s. multi sunt qui ꝙuis sint crudelis ꝛ leonine conditionis: portant tñ in ore mel fallacis ꝛ blande adulationis. Similes apibus que vna cum aculeo portāt mel ꝛ istud est illud mel: qō dñs ꝓhibet poni in sacrificio Leui. ij. Nec quicq̄ inquit mellis aut fermenti adolebis in sacrificio domini. Qz deus in sacrificio nec acceptat mel adulationis: nec fermentum malicie aut detractionis. Item significat ꝓsperitatis delectationem. Et istud est mel inflatiuum: maculatiuum: ꝛ in quinatiū: de quo. j. Reg. xiiij. dr. Mō vulgꝰ venit ad saltum vbi erat mel sup faciem agri: ꝛ dr ibi: ꝙ quia Jonathas de illo melle comedit .i. de dulcedine ꝓsperitatis mundane: in periculo mortis fuit: qz vere illi qui de melle. i. de dulcedine mūdane ꝓsperitatis comedunt mortis eterne periculo se exponūt. Et hec de melle sufficiāt: vide in tabula.

Melius. melior. Nota q̄res quāto sunt meliores: tanto sunt acceptiores ꝛ eligibiliores. Et ideo quanto homo se fecerit in moribus meliorem: tanto se reddit apud deū acceptiorem. Sicut em̄ videmus: ꝙ in omni genere aut specie semper est dare ꝙaliqua sunt alijs meliora sicut apparet inter stellas. Quia ꝛm apl̄m. j. Cor. xv. Stella differt a stella in claritate. Sicut etiam patet in animalibus: in arboribus: herbis ꝛ lapidibus: vbi semper inuenīt aliqua alijs in suo genere meliora qz sicut dr. Eccl. xxxvj. Bonо melius inuenitur: sic ꝓculdubio dico ꝙ in moralib⁹ est dare homines alijs meliores ꝛ in sufficientijs clariores. Et ideo breuiter notare possumus: ꝙ tria genera hominuz dñt esse ceteris meliora videlicet.

Prelati respectu subditorum
Clerici respectu laicorum.
Antiqui respectu iuniorum.

Primo ergo dico ꝙ meliores debent esse illi qui sunt superiores in platione. In natura em̄ videmus: ꝙ illa q̄ sunt superiora: sunt inferioribus meliora. Stelle enim ꝛ corpa celestia multo sunt perfectiora ꝛ melioris cōditionis: ꝙ ista inferiora q̄ sunt corruptibilia atq; vana: ꝛm ysaac in dictis. Herbe etiā ꝛ fructus q̄ crescūt in montibus multo sunt meliores ꝙ ille q̄ crescūt in vallibus ꝛ paludibus. Cynamomū etiā qō crescit in superiori pte arboris valde est laudabilius ꝛ melius: sicut dicit Plinius: ꝙ illud qō crescit in parte inferiori. In quibus quidez instruimur: ꝙ illi qui sunt i mōte ꝛ in celo: ꝛ i superiori parte ecclesie: videlicet i officio prelature constituti ꝛ locati: debent esse meliores in scientijs ꝛ moribus: ꝙ illi qui in statu subiectionis inferius sunt detenti. Teste em̄ Hugone ꝛ Vegetio. Tunc bene respublica regitur: quando non potest eē maior nisi qui melior. Quod bene ponitur. j. Regum ix. vbi de Saul ꝓmouendo ad regnum dicitur: ꝙ de cunctis filijs israel non erat melior illo. Et ideo dicit iij. Regum. x. Eligite meliorem de filijs domini vr̄i. ꝛ ponite eum sup solium patris sui. Istud tamen pro culdubio hodie in pluribus in contrarium est mutatum: qz. s. illi superiores hodie non sunt meliores: immo multotiens sunt peiores. Quia sicut dicit. Osee. viij. Multi mali regnauerunt sed non ex me ꝓncipes extiterunt sed non p spūm meū. Non sic ergo ꝛz sint meliores viri in platione superiores. ¶ Secundo dico ꝙ meliores debent esse viri ꝑfectiores ex ꝑfessione ꝛ illi sunt clerici ꝛ religiosi: qui vicz ex ꝑfessione stat⁹ sui habent esse laicis secularib⁹ meliores. Res enim tanto est melior: quāto summo bono ē ꝓximior. Res etiam in tanto sunt i genere suo meliores: quāto sunt suo principio ꝓpiores. Et quia isti viri ecclesiastici ꝛ religiosi sunt summo bono. s. deo qui est omnium rerum principium ꝛ origo ꝓpinqui: ꝛ ad sibi appropin quandum ꝛ assistendum spāliter deputati: dico ꝙ debent esse ceteris meliores: ꝛ bonitate ꝛ efficacia pleniores: ita ꝙ de quolibet tali potest dici illō. Hebre. viij. Nunc autem melius sortitus est ministeriū quāto melioris testamēti est mediator. Circa qō nota ꝙ viri ꝑfecti ꝛ ecclesiastici: vel etiam q̄cūq; virtuosi sunt meliores quod .s. facit.

Pondus timoris.	Dico ergo boni sunt
Merus amoris.	meliores rōne diuini
Lacrima doloris.	timoris. Eccles. xxj.
Descensus hūilitatis	Melior est vnus ti
Conflictus aduersitatis.	mens deum ꝙ decez
Conuictus tenuitatis.	filij impij. ꝛ puer. xv.
Amictus iocunditatis	Melius est parū cū

timore dei. Item rōne fraterni amoris. puer bi. xxvij. Melior est vicinus iuxta ꝙ frater longe. ꝛ Eccl. iiij. melius est ergo duos esse sil. Itē rōne ēterni meroris: qz sicut dr. Eccl. vij. melius est ire ad domū luct⁹ ꝙ ad domū ꝓuiuij. Sariofilum. n. qō ꝑsiuz lacrimatur valet melius. s. de lacrima vide vel de fletu. Itez fiūt meliores rōe hūilitatis. balsamus em̄ descendēs ad fundū melius valet: qz sicut dr. puer. xvj. Meli⁹ē humiliari cum mitibus ꝙ diuidere spolia cū superbis. Item ratione aduersitatis qz herba conculcata melius ꝑficit vento em̄ tempestate ꝛ pluuia solent herbe gaudere. vñ puer. xvj. Melior est patiens viro forti. Item ratione tenuitatis seu pauptatis. Cynamomū em̄ melius est qō habet tenuē corticem: sic qui habet tenuē siue pauperem substantiam. vñ puer. xix. Melior est pauper iustus ꝙ vir mendax. Item ratione iocunditatis. Eccl. iij. Cognoui nihil melius esse homini quā letari. Sic ergo patet: ꝙ meliores sunt ꝛ debent esse illi qui sunt perfectiores ex ꝓfessione.

¶ Tertio dico: ꝙ meliores debent esse viri perfectiores seu ꝓdentiores: ex conditione: sicut sunt senes respectu iuniorum: ꝛm enim Plin. Quamuis arbor thuris quando est iuuenis thura ꝓferat candidiora arbor tamen antiqua thura profert efficaciora ꝛ meliora. Vinum etiam ꝛ potissime bastardicum vinum quod dicitur vipellense: quanto antiquius: tanto melius purius ꝛ efficacius. Vinum etiaz illud qñ p triennīū vel quadriennīū custoditur: ita purificat: ꝙ sparsum in ignē solet ad moduz olei flāmare. Sic ꝑculdubio carissimi illi q̄ sunt antiq̄ores in etate habent esse meliores in efficacia ꝛ ꝛtute. Quanto. n. pl⁹ viuunt tanto maiorem puritatē contrahūt: ita ꝙ more olei p caritatis incendium mardescūt. vñ Lu. v. dr. Mō nemo bibens vinū vetus statiz vult nouū: dicit. n. vetus melius est. Ista tñ regula fallit hodie i multis qz multos videmus iuniores q̄ sunt seniorib⁹ meliores: quinimo multos vidēm⁹ q̄ sunt boni in iuuentute: tñ efficiunt mali in senectute. Virtus em̄ hz fructus medicinales. sed tanto sunt meliores quanto recentiores. Sic vere sepe accidit: ꝙ homes sunt meliores qñ sunt iuuenes ꝛ recentes: ꝙ qñ efficiunt in etate ꝛ tpe magis senes. Ideo plangēdo dicebat Jerē. in meditationib⁹: cur inqt tāto desiderio appetimus vitam istā in qua quāto pl⁹ viuim⁹ tanto magis peccamus. Non sic ergo: sed sint meliores ꝛ perfectiores prelati respectu subditoruz. Clerici respectu laicoruz Antiqui respectu iunior.

Melchisedech. Nota ꝙ melchisedech q̄ ad literam fuit rex salez que postea fuit dicta hierusalem interpretatur Rex iustus aut Rex pacificus: seu rex pacis aut rex iustitie: fuit autem rex ꝛ sacerdos sicut ponitur Genesis. xiiij. Et sicut dicit ibidem. Iste panem et vinum deo obtulit: et Abraam decimas dedit. Iste ergo secundū apostolum. Hebr. vij. christum figurauit qui iustus ꝛ pacificus semper fuit ꝛ qui rex ꝛ sacerdos etiam dictus fuit: qui mundum regendo. et de regali progenie descendendo: et panem et vinum in sacramento altaris offerēdo: seq; ꝓ nobis immolādo regis ꝛ sacerdotis officio

tis officio fuit functus. ps. Tu es sacerdos in eter. ſm or. melchi. Vel si vis. Per istū intelligit quilibet vir ꝑfectus: q̄. s. se ꝛ alios digne scit regere. ꝛ pro se ꝛ alijs pces ꝛ sacrificia bonorū opez immolare. ꝛ pacis ꝛ iustitie cultor eē. decimas offerre. ꝛ se ēt a cūctis superfluitatibus decimare. Hebre. vij. Erat aūt hic melchisedech rex salē sacerdos dei summi. j. Pe. ij. Vos estis genus electū. regale sacerdotiū. ꝛ gens sancta ꝛc.

Melodia. Vide vbi Cātare ꝛ vbi son⁹ vox.

Membra. Nota ꝙ cum membra sint partes corporis constitutiue. Hinc est ꝙ per membra possunt intelligi partes que cōstituunt aliquod vniuersum. Cū igitur plura sint corpora spiritualia. videlicet Corpus.

Beatorum.	Hinc est ꝙ plura possumus inue
Perfector.	nire mēbra. videlicet. Supiora. Et
Reprobor.	ista sunt angeli ꝛ beati qui sunt mē
Meritorū.	bra ecclie triumphantis. j. Cor. xij.

Posuit ꝛps mēbra vnūqōq; eor in suo corpore sicuti voluit. ¶ Itē inferiora. Et isti sunt homines ꝑfecti q̄ sunt mēbra ecclesie militātis. de q̄bus. j. Cor. xij. Corpus non est vnum membruz. ¶ Itē exteriora. Et ista sunt reprobi ꝛ dānati. q̄ sunt mēbra dyaboli. de q̄b⁹. j. Cor. vj. Tollēs ergo mēbra ꝛpi facīa mēbra meretricis. ¶ Itē mēbra interiora. ꝛ ista sunt aīe. potētie. gr̄e ꝛ ꝛtutes. Hō. n. interior habet mēbra sua. videlicet.

Caput intentionis.
Oculus discretionis.
Aures obediētie ꝛ subiectionis.
Lingua gratiarumactionis.
Nasum deuotionis.
Manus ꝛ brachia operationis.
Pectus meditationis.
Uentrem dilectionis.
Pedes affectionis.

Hñ de talibus mēbris potest dici illud. j. Cor. vj. Mēbra nostra tēplum sunt spūssancti. Cum igit sicut ptz ex premissis per membra pñt intelligi xpifideles. non tandum ꝙ sicut mēbra corpori vniūtur. pariter cōnectunt. inuno obsequunt. officijs distinguuntur. Sic vere xpifideles xpo cōiungūtur p fidei ꝛ gratie vnitatem. Simul cōnectūtur per vere amicicie caritatem. Sibi obsequuntur per mutue clementie bonitatē. A se distinguuntur p fortune transuarie qualitatē. Dico igitur ꝙ ista membra xpi mystico corpori vniunt. Et istam vnionē facit fides ꝛ gr̄a. vñ. j. Cor. xij. Omnia membra corporis cū sint multa vnū corpus sunt. Quod tñ est cōtra peccatores qui membra sunt pditica. Et cōtra hereticos ꝛ scismaticos qui sunt membra abscisa. ¶ Itē isti dicuntur membra: quia per caritatē inuicē ꝓnectūtur. Hñ Ro. xij. Unū corpus multi sum⁹ in xpo. singuli aūt alter alterius mēbra. Mō est cōtra discordes. inuidos ꝛ supbos. qui nullaz hñt inter se cōnexionē p caritatem sed magis odiū. inuidiā. ꝛ contradictionē. Unde xps pōt dicere illud Ro. vij. Video aliam legē in mēbris meis repugnantē legi mētis mee. ¶ Itē per pietatē inuicē obsequuntur. q̄ sicut dr. j. Cor. xij. Per se inuicē sollicita sunt membra. siquidem aliquid patitur vnū membrum. cōpatiunt omnia mēbra. Et si gloriat vnū membrum. gloriant oīa membra. Nullū em̄ mēbrū est tā nobile. q̄n libēter iuuet quātūcūq; vile mēbrum. Sic nullus dz esse tā dines nobilis vel ēt sanctus. quin cōpatiatur ꝛ cōdoleat. quin obsequatur ꝛ subueniat q̄busc̄q; malis ꝛ peruersis. vel ēt quantūcūq; miseris ꝛ egenis.

¶ Itē per qualitatē inuicez distinguunt: quia. s. sicut quodlibet mēbrū distinctū habet officiū ꝛ gōlibet cōtentū est officio sibi dato a natura. ita ꝙ nullū ambit ad officium alterius' acquirēdū sicut patet'. qz man⁹ nūq̄ appetit videre. nec ambulare. nec pes audire. et sic de alijs. Sic vere viri ꝑfecti distinguūtur a deo in diuersis officijs ꝛ gr̄e: ꝛ fortune. quia sicut dr. j. Cor. xij. Uni datur ꝛm spūm sciētie. alij ꝛc. Sequitur. Diuisiones gr̄arū sunt. vnus aūt spiritus dividens singulis ꝓut vult. Quātū etiam ad fortunam distincti sunt: qz vnus miles. alius clericus. alius dives. alij pauper. Quia sicut dicitur Rom. xij. Omnia membra nostri corporis eundem actum non habent. Et ideo nullus debet officium alterius ambire. sed gradu ꝛ statu ꝓprio debet contentus esse. nec ad bonū alterius anhelare. nec eidem in aliquo inuidere. Quod est cōtra illos qui cum sint vna sola persona. volunt tamen i ecclesia constitui plura membra. vel membrorum plurimoruz occupare officia. Quia si sunt decani. nō sufficit eis nisi etiam sint archidiaconi vel cantores. Si habent prebendam in vna non sufficit nisi habeāt in alia ita ꝙ isti volunt fieri plura membra. vel mēbroz pluriuz occupare officia. Isti deberent aduertere ad verba Apostoli. j. Corin. xij. Corpus non est vnū membrum sed multa. Et sequitur. Si totum corpus oculꝰ: vbi auditus. Si totus auditus. vbi odoratus: nūc autem posuit deus membra vnūquodq; in corpore suo sicut voluit. Er̄ista de membris sufficiant. De membris vero corporalibus quomodo debent seruari. Decuparī ꝛ Mortificari. Uide alibi.

Memoria. memini. Memento. memorari Nota ꝙ memoria est potentia anime. per quaz transacta ꝛ ꝑterita recordamur. Accipitur enim sepissime pro cōsideratione ꝛ cogitatione rerum absentium. occultarum ꝛ futurarum. sicut Eccl. xxiij. Memor esto quoniam mors non tardabit. Accipitur etiam memoria pro fama sicut Eccle. xlv. Hi sunt viri misericordie quorum memoria in benedictione est. Quocūq; mō accipiatur notare possumus. ꝙ est memoria diuina et humana. Diuina memoria nūq̄ recipit obliuionez. Memor erit in seculum testi sui. in ps. Humana aūt memoria patitur sepe corruptionē. Sap. iij. Erūt gementes ꝛ memoria eoz peribit. Notemus ergo ꝙ in scriptura inuenitur quedam memoria que est.

Petenda.	Memoria petēda est memoria di
Timenda.	uine misericordie. De qua in ps.
Tenenda.	Memēto nr̄i dñe in bēplacito po
Uitanda.	puli tui. visita nos in salutari tuo.

Memoria timēda est memoria iustitie de qua in ps. Ne memineris iniq̄tatū nostrarum. Memoria tenēda est memoria humane sapiētie. De qua in ps. Memor fui dei ꝛ delectatus sum. Memoria vitanda ꝛ dimittenda est memoria fraterne iniurie de qua Leui. xix. Nō memoreris iniurie ciuiū tuorum. ¶ De bona ergo memoria bōna dicamus. ꝙ viri iusti debēt habere memoriā ꝑteritoruz ꝛ ēt futuroz. sicut. n. videm⁹. ꝛ Auicē. dicit. Aliqua sunt animalia que sunt tenacis valde memorie. sicut est canis. equus. camelus. optime em̄ recordantur vias per quas ierant homines qui eis benefecerant. hospitia in quibus morari consueuerāt. qz ēt canes de longinquis partibus solent ad hospitia redire. ꝛ per viam quā trāsierāt memorari. Sic vere carissimi viri boni ꝛ ꝑfecti debēt habere fortem ꝛ tenacē memoriā: q̄. s. recordari debent de hospitio paradisi. qualiter inde per peccatum ade ceciderunt ꝛ exierūt. Apoca. ij. Memor esto vnde excideris. ¶ Itē memorari debent viam totius vite sue qualr eam transierūt: ꝛ in q̄ibus errauerūt: ꝛ in q̄bus profecerunt. ps. Memor fui dierū antiquoruz. Et Hiere. ij. Uide vias tuas in cōualle. scito q̄d feceris. ¶ Itē memorari debent illos a quibus beneficia receperunt ꝛ habuerūt. vñ dicit Sene. Hec inter duos beneficij lex est vt alter statim obliuiscatur dati. alter vero semper sit memor accepti. Et aduertam⁹ ꝙ si volum⁹ esse viri perfecti tria sunt precipue memoranda de deo. tria de seipso tria de alio. ¶ Primo q̄dem de deo debemus memorari.

Potentiam creatoris.
Clementiam redemptoris.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Justitiam correctoris.
¶Dico potentiam creatoris:quia scilicet mirabilia que facit deus in mundi continua gubernatione:que faciet etiam in futuro iudicio in mundi renouatione nunq̄ debet excidere a memoria cordis nostri. psal. ¶Memor ero ab initio mirabilium tuorum.Et Eccl. xlj.¶Memento creatoris tui.tc. ¶Item clementiam redemptoris.Tormenta enim que pro nobis in cruce iustinuit.gratiam ꝛ gloriam quam nobis in cruce obtinuit magnum preciuz quod pro nobis exhibuit. semper debent a fidelibus memorari.ꝛ per compassionem ꝛ gratiarumactionem iugi memorie cōmendari.Hebre.xij.Recogitate eum qui talem in corpore suo sustinuit contradictionem. Filij enim pellicani videntes matrem suam propter sui vnificationez vulneratam ꝛ sanguine diminutam.solent sibi dolorem ipsius memorari:ꝛ ipsam nutrire ꝛ consolari ꝛ concomitari.Quia scilicet nunq̄ debet homo oblivisci sanguinem ꝛ vulnera matris sue:scilicet christi.q̄ scilicet pro nobis vnificandis in cruce noscitur sustinuisse Thob.iiij.¶Honore exhibebis matri tue.Memor.n.esse debes que ꝛquanta pericula ꝓpter te perpessa sit.Solus enim aspectus sanguinis ad prelium animat elephantes. Quia sola memoria sanguinis xpi ad preliandum contra demones ꝛ vitia devotos excitat ꝛ fideles.Et ō christus ad hoc invitat. Tresi. iij.Recordare paupertatis mee'tc.ꝛ homo debet sibi dicere illud psal.¶Memor fui tui super stratum meū. in matutinis meditabor ī te:quia fuisti adiutor me⁹: ꝛ illud. ¶Propterea memor ero tui de terra iordanis ꝛ hermonij a monte modico. ¶Item memoremur iustitiam correctoris: quia scilicet semper debemus habere in memoriam quanta est diume iustitie severitas.quanta est suorum iudiciorum obscuritas.quāta erit etiam sue future sententie autoritas. ¶Psal. ¶Memorabor iustitie tue solius. De aquila enim legimus q̄ aues die qua viderint vel audierint aquilam reboantem.ipsius per totam diem taliter recordantur q̄ pre timore eius ad predam volare non audere dicuntur. Quia vere carissimi si memoriam aquile que est auis severissima.id est memoriam iustitie et severitatis in corde habuerimus.nunq̄ ad mala opera volabimus.Jdeo consulitur Ecclesie.iiij.Dñi dei magni ꝛ terribilis mementote.Et sic patet q̄ q̄tum ad deū tria sunt memoranda.videlicet eius.
¶Potentia creatiua.
Clementia redemptiua.
Justitia correctiua.

D ¶Secundo dico q̄tum ad nos sunt tria alia memoranda.videlicet.¶Principium ¶Medium ꝛ finis.Hoc est dictu carnis vilitas ꝛ conditio: quod scilicet est principium vite.Vite pravitas ꝛ infectio.quod scilz est medium.¶Mortis gravitas ꝛ afflictio.quod est finis.¶Memoremur igitur nostram vilitatez ꝛ cōditionē:qz.s.homo dz habere in memoria.
Quam viliter generatus.
Quam difficiliter nutritus.
Quam fragiliter constitutus.
¶Ps.¶Memorare que mea substantia.nunquid enim vane constituisti omnes filios hominum?ꝛGene.iij. Pulvis es ꝛ in pulverem reverteris. ¶Item memoremur nostram pravitatem:quia scilicet debem⁹ habere in memoria peccata que commisimus qualiter ex his deum offendimus.ꝛ qualiter paradisum amisimus:ꝛ infernum acq̄sivimus.Serpens enim habiturus copulam cum murena solet venenum cuomere.ipsum tamen postmodum resumere.ꝛ sibi intimare ꝛ incorporare.Sic vere serpētes.i.viri iusti q̄ sunt prudentes sicut serpentes ꝛ simplices sicut columbe. ad hoc q̄ cum xpo per gratiam copulētur.necesse est q̄ venenum peccatorum suorum per confessionē evomant ꝛ dimittant ipsa tamen per recordationē debēt resumere.ꝛ in ventre iugis memorie cōmendare.Sapiens enim Eccl.v.dicit de propiciatu peccatorū.Noli esse sine metu.Et Eccl.xj.In die bonorum non immemor sis malorū. ¶Item memoremur mortis gravitatem.Semper enim debemus habere i memoria mortem.scilicet q̄ cita q̄ aspera.q̄ occulta. ¶Mortis enim memoria comparatur cineri qui est residuum corporis resoluti.In lege enim precipitur q̄ cineres animalium combustorum ꝛ in sacrificio cōsumptorum in sanctuario in loco mūdo reponerentur. sicut precipitur Leu.j.Ad denotandum q̄ in mundo loco conscientie nostre.semper debem⁹ cineres nostri e resolutionis ꝛ mortis per memoriam reponere ꝛ habere.Esa.xl. ¶Pulvis es ꝛ in pulverem reverteris. Et Ecclesie.xliij.¶Memor esto quoniam mors nō tardabit. Et.xxviij.¶Memento novissimorū ꝛdefine inimicari. festina tempus.ꝛ memento finis Eccle.xxxvj.
Et sic dico q̄ memorare debemus.s.
Carnis conditionem ꝛ vilitatem.
Culpe infectionem ꝛ pravitatem.
¶Mortis afflictionem ꝛ gravitatem.
¶Tertio dico q̄ quantum ad alios tria sunt etiam E memoranda.videlicet.
¶Perfectio predecessorum.
Damnatio malefactorum.
Affectio beneficiorum.
¶Dico q̄ memoranda est perfectio predecessorum, quia proculdubio bonitas ꝛ perfectio antiquorum digna est ab omnibus memorari.ꝛ ad eorum laudationem.ꝛ ad eorum imitationem.ꝛ ad nostrum exemplū ꝛ informationem.j.Machab.ij.¶Mementote operum patrum vestrorū que fecerunt in generationib⁹ suis. Et.iiij.¶Memētote quomodo salvi facti sunt patres vestri.Quia sicut dicitur in ps.In memoria eter.erit iustus.Ut sic breviter de memoria ꝛ fama cuiuslibet viri iusti dicatur illud Sap.iiij. Immortalis est em̄ memoria illius.quia apud deum nota est ꝛ apud homines.Cuius tamen contrarium est de malis.quorū memoria moritur cum eis.De quibus Eccle.x. Diperdidit eos.ꝛ cessare fecit memoriam eorum a terra. Et in ps.memoria eorum veterascet in inferno a gloria eorum. ¶Item memoretur damnatio malefactorum:vt scilicet exinde terreamur.ita q̄ a similibus cō pescamur.vñ Luce.xvj.memores estote uxoris loth. que scilicet propter inobedientiam conversa fuit in statuam salis.sicut dicitur Gene.xix.Aliorum etiam quorumcunq̄ afflictorum ꝛ tribulatorum debemus recordari.ꝛ eis compati ꝛ eos consolari.ꝛ maxime illorum qui sunt in purgatorio vel in quocunq̄ infortunio vel tormento.more elephantum qui casui sui socij compatiuntur ꝛ eius infortunium memorantur de quo.Hebre.xiij.¶Mementote vinctorum tanq̄ ipsi pariter vincti. ¶Item memoretur affectio benefactorū sicut positum est supra exemplum de eane .ꝛ sicut supra invenies multa exempla de gratiarum actione. de quo Cant.j.In odore unguentorum tuorum curremus.memores vberum tuorum super vinum. Et sic igitur patet que sunt illa que debem⁹ in memoria gerere ꝛ tenere:vt sic quilibet dicat illud Tresi.iij.¶Memoria memor ero ꝛ tabescet in me anima mea. Ista tamen sunt contra multos qui recte videntur memoriam amisisse:quia scilicet non videntur recordari illorum que pertinent ad salutem.Sed de hoc vide supra ꝛ infra de ¶Oblivione.Vide etiaz supra de Aqua. vel de Fonte:vbi ponitur de duobus fontibus etbiō pie quorum aqua vnus potata inducit oblivionem. altera vero memoriam facit ꝛc. ¶Sed adhuc pos E semus breviter adiungere q̄ in deo triplex est memoria.scilicet memoria qua memoratur.
Iniquorum ad eorum damnationez.
¶Perfectorum ad eorum salvationem.
Infirmorum ad eorum consolationem.
¶Recordatur iniquor dico ad eorū dānationē.de qua apoc.xvj.¶Babilon magna venit i memoriā ante deū. ꝛ in ps

ꝛ in ps dr.In memoriā redeat iniquitas patrū ei⁹ in cōspectu dei.ꝛ peccatū mris ei⁹ nō deleat. ¶Item mēorak honor.ad eor cōsolatiōem ꝛ promotiōem.ꝛ sic dicit in ps.memēto dñe david ꝛc. Et alibi memor esto ꝛbi tui servo tuo ī quo mihi spez dedisti. ¶Item mēorak infirmor ad eor cōpassionē.Et sic petebat david admiari allegādo fragilitatē ꝓditiōis humane dicēs ī ps.mēorare q̄ mea substātia.nūq̄d.n.vane ꝓstituisti filios hoim.ꝛJob.vij.memēto mei de⁹.qz vent⁹ est vita mea.Et hec de memoria sufficiūt.Unde.s.de ꝓsideratiōe.Cogitatiōe.Intellectu ꝛc.Et infra de recordari.

A **Mens.** ¶Nota q̄ mens qñq̄ accipit ꝑ aīa qñq̄ ꝑ corde.qñq̄ ꝑ cogitatione.pro cōstantia.ꝑ intentiōe.Et qz de oīb⁹ istis est tractatū.Idcirco intēdo breviter ptransire.¶Nota ergo.solūmō dico q̄ in scriptura invenit mens bona:ꝛ mēs mala:vitiosa ꝛ virtuosa.De volūtate ꝛ cōscientia bonor possumus notare q̄ boni ꝛ perfecti habent ¶Mentē.

Timorosam.	¶Dico ergo q̄ viri pfecti hñt
Luminosam.	mentē timorosam.vñ Deut.v.
Amorosam.	Quis det talē eos hre mentem
Renouatam.	vt timeant me? ¶Item mentē
Elevatam.	luminosam.Unde act.x. Cecidit super petrum mentis excessus.ꝛ vidit celuz apertū. ¶Item
Humiliatam.	
Adornatam.	
Dedicatam.	mētem amorosam.vnde.ij.Para.xxix. Obtulit vniversa multitudo mentem devotam. ¶Item dico q̄ perfecti hñt mentem renouatā. Ephe.iiij.¶Renouamini spiritu mentis vestre. ¶Item mentem elevatam.vñ in ps.¶Beniamin adolescentulus in mentis excessu. ¶Item mentem humiliataz j.Cor.xi ij.Drabo spiritu.orabo ꝛ mente. ¶Itez mētem virtutibus ornatam.Unde ¶Dar.v.Luce.viij.dicitur.q̄ ipsi viderunt illuz qui a demonio vexabatur vestitum sedentem ꝛ sane mentis. Unde nota q̄ ad hoc q̄ homo habeat bonam mentem.id est bonā animam ꝛ voluntatem necessaria sunt tria. videlicet.

Dō virtutum floriḃ⁹ vberius ornef. Jdeo dō vestitū.
Dō mūdanis fluctib⁹ exteri⁹ ꝓuef. Jō dr.Sedentem.
Dō culparū sordibus interi⁹ mūdef. iō dr.Sane mentis.Jsta.n.tria ad bonā mentē sunt necessaria.videlz.

Virtutibus florere.	Jd ē in mūdi negociis vltra
Criminib⁹ non sordere.	q̄ oporteat nō herere.Te
Tumultib⁹ carere.	ste.n.Sene.¶Memo ad bonā mētē pvenit occupat⁹.Et ista de bona mēte sufficiāt.

B ¶Sed adhuc dico q̄ in scriptura fit mentio de mente malorū.Et sic nota q̄ est invenire ¶Mentē.

Cupidam ꝛ inflāmatam.
Stolidam ꝛ immutatam.
Timidam ꝛ eneruatam.
Rapidam ꝛ effrenatam.
Solidam ꝛ induratam.
Turgidam ꝛ agitatam.
Fetidam ꝛ inquinatam.
Ignaram ꝛ ebetatam.
Obscurā ꝛ excecatam.
Non veram sed palliatam.

Dico q̄ mali hñt mentē iflāmatā ꝑ cupiditatē. Et tales erāt illi q̄ ꝓcipierūt ꝓcupiscētiā ī deserto dicētes Nu.xj.Recordamur pisciū quos comedebam⁹ i egypto m̄ mentē nobis venit cucumeres ꝛ pepones.porri cepe ꝛ allia. ¶Item mentē imutatā ad iniqtatē. De salomone em̄ dr.iij.Reg.xj.Irat⁹ est dñs salomoni.eo q̄ aversa est mens ei⁹ a dño deo israel. ¶Item mentez eneruatā ꝑ timiditatē.sicut de exercitu holofernis dr Judith.xv.q̄ audita decollatione magistri sui fugit mens ꝛ cōsiliū ab eis. ¶Item mentē effrenatā ad rapacitatem.puer.xxiij.¶Ne emuleris viros malos:qz rapinas meditat⁹ mens eor.ꝛ.ij.macb.xj.¶Mente effrenat⁹ in multitudine peditū cōfidebat. ¶Item mentē indurata ꝑ imutabilitatē.puer.xxviij.¶Qui mētis ē dure corruet i malū. ¶Item mentē agitatā ꝑ curiositatē. Eccli.ij.¶Hec est vanitas ꝛ cassa sollicitudo mentis.

¶Item mentē inq̄nata ꝑ carnalitatē.Tytū.j.¶Polluta est eor mens ꝛ conscientia. ¶Item mentē hebetata ꝑ fatuitatē Dan.ij.¶Dēte ꝓfusus ignoro q̄d viderim. ¶Item mentē excecataz ꝑ obscuritatē.ij.Cor.iiij.Deus hui⁹ seculi excecavit mētes infideliū. ¶Item mentē palliatā ꝑ fallacitatē.vñ puer.xxiij.Comede ꝛ bibe dicet tibi ꝛ mēs ipsi⁹ nō est tecū.Jsta igit de bona ꝛ mala mē te sufficiāt gra brevitatis.Si vis exēpla.vide.s.ō cor de.cōscientia cogitatiōe.ꝛ infra de voluntate. A

Mensa. ¶Cū mensa sit illud in quo boves resumunt.Hinc ē q̄ moraliꝑ mēsam possum⁹ significare q̄cq̄d solet refectio denotare. Notem⁹ ergo q̄ mēsa accipit multipliciter. Est em̄ mēsa.

Perfectorum.	Prima est mensa virtuosa.
Beatorum.	Secūda est mēsa gloriosa.
Malignorum.	Tertia est mensa vitiosa.
Damnatorum.	Quarta est mēsa dolorosa.

¶Primo igitur dico q̄ est mēsa virorum perfector. Et ista proculdubio quadrupliciter signat.s. Sacre scripture conjunctionem. Eucharistie refectionem. Gratie nutritiōem.Ecclesiastice substātie sustentationem. ¶In mēsa sacre scripture proponūtur fercula scientiarum:ꝛ ibi ministratur fides.sapiētia.studiuz.meditatio.ꝛ discretio.ꝛ de isto dicitur puer.ix. Sapiētia edificavit sibi domum miscuit vinuz. ꝛ posuit mensam.Scriptura enim dicitur mensa sapientie.que procerto est domus ad habitatōem.Est vinū ad dulcem cōsolatiōem.Est mensa ad mētis recreationem.Et de ista mēsa.dr.iij.¶Reg.xiij.Cum sederet ad mensam factus est sermo dñi ad prophetā. ¶In mensa eucharistie proponūtur fercula miraculoruz. B ꝛ in ista mensa ministrāt.fides.devotio.timor ꝛ reverentia. Ista est illa mēsa de qua dicitur Numeri.iiij. Mensam propositōis involuent pallio hacynthino. Mensa em̄ sacramēti altaris est involuta pallio multorum accidentium:que scilicet sine subiecto in sacramento subsistūt.ita q̄ ad istam mensam difficile est accedere nisi nos ministra ipsius mense.s.fides salubriter introducat.Ista est mēsa de qua dicit ¶Aug.viij. q̄ mēsa propositiōis cum panibus semp ad aquilonem in tabernaculo ponebatur.cādelabrum vero luminis ad austrum erigebatur.qz proculdubio mensa eucharistie in tabernaculo ecclie necessaria est ī parte aquilonari.i.in statu aduersitatis. iuxta illud ps. Parasti in conspe.meo men.aduer.eos qui trib.me. Candelabrum vero discretionis necessariū est in parte australi.id est in statu prosperitatis.Aduerte tamē q̄ bona istius mense hodie devorantur a tribus generibus hoim iniquorum.videlicet.A viris.
¶Pigris ꝛ desidiosis.
Immundis ꝛ luxuriosis.
Simoniacis ꝛ perniciosis.
¶Pigri igit ꝛ desidiosi figurātur Judic.j.vbi dr.q̄ sub mēsa adonibezeth qui interptat dñs fulgurās.lxx. reges amputatis summitatib⁹ pedū ꝛ manuū reliqas colligebāt.Quia ꝓcerto carissimi hodie illi q̄ in mēsa dñi fulgurātis xpi colligūt reliquias ecclīasticorū bñficiorū ꝛ bonor:videnf amisisse summitatē peduz ꝛ manuū.i.excellentiā bonarū affectionū ꝛ bonaruz opationū.Immūdi ꝛ luxuriosi figurātur Dan.xiij. vbi dicit.q̄ sacerdotes ꝑ occultos meatus veniebāt. ꝛ cum pueris ꝛ vxoribus cibos qui apponebantur in mensa belis quotidie cōsumebāt.Quia.s.hodie mali ecclīastici ꝛ luxuriosi bona mēse ecclie cōsumūt.et exinde vxores.i.cōcubinas occulte nutriūt ꝛ reficiūt. Simoniaci vō ꝛ pniciosi figuranf i iuda q̄ quis dñs vēdidisset:cū ipo tū in mēsa sua comedebat.sicut ipe dicit Lu.xxij.Ecce man⁹ tradētis me mecuz est in mēsa.Tales ergo proculdubio bona mēse xpi hodie comedūt ꝛ recipiunt.iuxta illud ¶Dar.xv.Catelli edunt de micis q̄ cadūt de mēsa dñi sui. Compara istos catellis si vis:sz ꝓcerto boni ꝛ pauper vir inde aliq̄d hodie accipiunt.quia sicut dicitur Lu.xvj.Lazarus cu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

picebat saturari de micis q̄ cadebāt de mensa diuitis
C ꝛ nemo illi dabat. ¶ In mensa gratie proponunt fercula virtutum atq; donorum. ꝛ in ista ministrant pietas que est panifera. Leticia que est pincerna. Deuotio q̄ ministrat carnes corporis xp̄i. ꝛ sic de aliis. Et ō hac pōt dicere dño quilibet iustus illud. ij. Reg. xix. Posuisti me seruū tuū inter cōuiuas mense tue. Ita de ista potest dici illud. iiij. Reg. iiij. vbi loquitur de cenaculo helysei dicēs. Ponamus in eo lectulū. ꝛ mēsam ꝛ sellam ꝛ candelabrum. q; procerto in cenaculo xp̄i q̄ō est ecclesia inuenitur mēsa. i. refectio gratiar. in qua q̄dem est lectus mundicie ꝛ puritatis. sella iustitie ꝛ equitatis. Candelabrum prudētie ꝛ veritatis.
¶ In mensa tpalis sustentatōis seu ecclesiastice substantie proponunt hodie fercula multor temporaliū bonor. Et ō ibi dz ministrare largitas ꝛ cōpassio ad primum. humilitas ꝛ gratiarūactio q̄tum ad deuz parcitas abstinētia. ꝛ carnis maceratio q̄tum ad seipm. Et ideo cuilibet ecclesiastico pōt dici illud Eze. xviij. Sedisti in lecto pulcherrimo. et mensa ornata est añ te. De ista ꝓcipit Eccli. xxxj. Sup mensam. magnā sedisti. nō aperias sup illā faucem tuā prius. l. ad bona ecclie denastādum. ambiendum ꝛ acquirendū. Recreemur ergo ꝛ satienur in ista quadruplici mēsa. l. in mensa Eccliastice sustentatiōis. Gratie ꝛ deuotiōis. Eucharistie ꝛ sacralis communionis. Sacre scripture ꝛ diuine lectiōis. Ista est ergo quadruplex mensa viror perfector. ¶ Scdo dico q̄ est mēsa hominum beatorum. Et ista est mensa eterne felicitatis vbi ꝓponuntur tria principaliter fercula. l. Dilectio Cognitio. Fruitio. Et nota q̄ in ista mēsa est ordinis conuiuantiuz rectitudo: hominum ministrātiū multitudo: ciboruz affluentiū plenitudo. Est dico ibi iter cōuiuas ordinis rectitudo: quia. l. in ista mensa illi q̄ sunt in moribus meliores. sunt in honorib⁹ potiores. quod bñ figuratur in mensa Joseph vbi ipse fecit sedere fratres suos ꝑm ordinem etatis sue. vnumquēq; ꝑm primogenita sua. ¶ Itē est ibi ministrantiū multitudo. Omnes. n. ministrant sibi mutuo ferculuz caritatis. Est. n. ibi deus sicut imperator. Beata virgo sicut imperatrix. Angeli sicut seruiētes. Patriarche sicut principes. Prophete sicut consiliarij ꝛ officiales. Apli ꝛ martyres sicut milites. Cōfessores ꝛ doctores sicut clerici ꝛ aduocati. Virgines sicut domicelle.
¶ Item ibi est leticia que tripudiat ꝛ letatur gaudiū quod consolatur: gratiarūactio q̄ modulatur. laus ꝛ tripudium quo tota societas recreatur. Ecce ergo q̄ milia milium ministrabāt ei. Bñ ergo dz. iij. Reg. x. Quod regina saba veniens ad salomonē. cū vidisset ordines ministrantium ꝛ vestes. ꝛ cibos mēse sue. nō habebat vltra spūm p̄ stupore. Iterū dico q̄ ibi est affluentium plenitudo ꝛ etiam longitudo. Lu. xxij. Ut edatis ꝛ bibatis super mensam meam. ꝛ. ij. Regū. ix. Tu comedes panē in mēsa mea semper. Ista est igit
E mensa hominum beatorum. ¶ Tertio dico q̄ est mēsa mundane prosperitatis. Figurata per mensaz Nabuchodonosor regis a cuius cibis sancti pueri. l. Daniel ꝛ socij eius abstinuerunt: ꝛ sapientiores inuenti fuerunt ꝛ pulchriores. sicut dicit Dan. ij. Ista est etiā mēsa regine iezabel de qua ꝓphete baal fuerunt nutriti. qui tū postea p̄ helyā interfecti sunt. sicut dz. iij. Reg. xviij. Quia procerto carissimi mēsa ꝓsperitatis mundane in qua. l. presumpt hodie Nabuchodonosor q̄ interpretat sedēs in angustia ꝛ iezabel q̄ interptat fluens sanguine. hoc est dictu auari q̄ cōtinue p̄ sollicitudines angustiant. ꝛ delicioſi qui semper fluxui ꝛ sanguini carnalitatis subiciūtur. suos cōuiuas faciunt per helyam. i. a deo per mortem eternam finaliter occidi. Illi vero qui de eius delicijs nō curant. sunt spūali pulchritudine ꝛa pientia decorati. Et de tali mēsa loqtur i ps. Fiat mēsa eorum coram ipsis in laqueum. ꝛ in retributiōes ꝛ in scandalū. Talis. n. mensa est laque⁹ quo mali ꝑmiāt. scandalū quo mali in infernū corruere compellunt.

Ista est ergo mensa hoīm pctōrū. ¶ Quarto dico q̄ F
est mensa hoīm damnator. Et istud nihil aliud est q̄ illud triste cōuiuium infernale vbi dānati pane doloris ꝛ aqua angustie satiantur ꝛ vbi demones aīabus hoīm delectantur. De quo Eze. xxxix. Dic oī volucri celi ꝛ vniuersis auibus. cūctisq; bestijs terre. cōuenite. ꝓperate. ocurrite ad victimā meā quā ego immolo vobis. Carnes fortiū terre comedetis. ꝛ sanguinez principū terre bibetis. arietū ꝛ agnor ꝛ hircor thaurozq; ꝛ altiliū ac boū pinguiū ꝛ saturabimi sup mēsaz meā de equo ꝛ eqte ꝛ forti. ꝛ de vniuersis viris bellatorib⁹ ait dñs de⁹. Et aduerte q̄ in ista mēsa comedūtur ꝛ deuorāt multa genera pctōr. videlz. Noies.
Cornuti per superbiam. Arietes.
Ignari per ignorantiam. Agnorum.
Fetidi per luxuriam. Hircorum.
Elati per stulticiam. Thaurorum.
Sublimes per presumptionem. Altilium.
Molles per dilectionem. Pinguium.
Potentes per iurisditionem. Fortium.
Crudeles per furorez ꝛ turbationē. Bellatores inqt.
¶ Omnes enim tales mali in mensa inferni demonib⁹ exponūtur ꝛ ab eis crudeliter corrodūtur. Et sic patet q̄ in sacra scriptura inueniť Mēsa demonior. Mensa vitiorū. Mēsa gloriosorum. Et mēsa virtuosor. Et hec de mēsa sufficiāt gratia breuitatis.

Mensis. Cum mēsis sit que dam certa ꝛ distincta pars tpis. l. xij. pars āi q̄ mēsis A
a mene q̄ō est defectus ōr. p eo q̄ in oī mēse luna deficere cōprobatur. ꝛ post defectū iterū renouat. Possumus notare q̄ moraliter loquēdo mēsis sumit multis modis. ꝛ sic dico q̄ inuenit mensis.
Luctuosus ꝛ transitorius.
Virtuosus ꝛ meritorius.
Gaudiosus ꝛ saluatorius.
Fluctuosus ꝛ nugatorius.
Vitiosus ꝛ damnatorius.
Doloxosus ꝛ afflictorius.
Primus est mēsis mortalis duratiōis. Scōs est mēsis moralis ꝓfectiōis. Tertius est mēsis vitalis saluatōis. Quartus est mēsis mūdialis possessiōis. Quintus est mēsis criminalis defectiōis. Sextus est mēsis infernalis damnatiōis. ¶ Primo ergo dico q̄ est dare mensem trāsitorie duratiōis. ꝛ sic mēsis signat vitā p̄sentez que bñ dz a defectu: q; procerto multis defectibus est subiecta. Luna em̄. i. humana natura de vno mēse ad aliū semp mutat i fine vero p mortē penit⁹ obscurat. ꝛ p terre interpositionē. ꝛ in sepulchro absc̄ionē finalr eclipsat. Isti igit mēses duratōis humane.
In ingressu sunt maculosi. ¶ De mēse misera
In ꝓgressu sunt doloxosi. bilis igressus ōr Job
In egressu sunt tenebrosi. xxxix. Nūquid dinumeraſti mēses ꝓceptus. Iste. n. est primus mēsis noster s. cōceptus ꝛ introitus corporalis. Exo. xij. Mēsis ille vobis principiū mēsium. primus erit in mēsibus āni. de quo ēt optime potest exponi illud Nūe. xx. vbi dz. q̄ filij israel venerūt in desertū syn mēse primo. Sin em̄ interptatur odiū vel egrediens: q; s. tunc dicit hō illud Job. j. Nudus egressus suz de vtero mis mee: qñ. s. ipse ingredik desertū hui⁹ mūdi. ꝛ qñ ipse nascit ad odiū ꝛ ad ritā. De mense labilis progressus. i. vite humane decursu: qui. s. est scōs mēsis. ꝛ scōs pūctus. ꝛ medius vite hui⁹ potest dici illud q̄ō de diluuio dz Gen. vij. Mēse scdo septimodecimo die mēsis rupti sunt omnes fontes abissi: ꝛ catharacte celi apte sunt ꝛ facte sunt pluuie super terram. Et reuera in isto mē se scdo, hoc est dictu in decursu ꝛ in progressu vite huius. statim q̄. s. transit septima dies mēsis. i. septim⁹ annus vite. incipiūt cōtra nos ruere catharacte celi i. mūdi tribulatiōes ꝛ rumpi ꝛ aperiri fontes abyssi i. carnis temptatiōes. ꝛ fluere pluuie desuper. i. ꝓsperitatis mūdane inundatōes: quibus. s. archa noe. i. arcba corporis nostri diuersimode fluctuat. ꝛ hinc inde se in incertum

se in incertum sub hoc diluuio transportat. De mēse
Fo flebilis egressus q̄ est tertius ꝛ vltimus. hoc est dictu. de fine ꝛ termino vite hui⁹ dicitur Job. xiij. Bzeues dies hominis sunt. nume. mei. cius apud te est. cō. ter. eius qui prete. non po. Et breuiter. Mors est finis ꝛ exitus mensium vite nostre: q̄. s. sicut ōr Job. iij. Noctem illaz tenebrosus turbo possidet. nec computetur in diebus anni. nec nūeratur in mensib⁹. Dicaz ergo q̄ est dare mensem transitorie duratiōis. ¶ Se B
cundo dico q̄ est dare mensem meritorie perfectiōis. ꝛ sic dico q̄ vita ꝛ cōditio viri iusti mensis dicitur ꝓ eo q̄ luna sua. i. iteriorꝫ ꝓscientia. omissa antiqua mala conuersatione virtutibus iugiter renouatur. ꝛ per fidem appropinquata soli iustitie sibi per gratiā desponsatur. Iste. n. mensis habet. xxx. dies. qui cōstant ex denario ter ducto. Ad denotandum q̄ tota vita p̄fecta cōstat ex denario decalogi. ducto ꝛ completo in ternario fidei trinitatis. De isto. n. denario dicit figuratiue Gen. viij. Quod aque diluuij ibant ꝛ decrescebant vsq; ad decimum mensem. decimo autem mense apparuerunt cacumina montiuz. Atque. n. iste que submergunt omne viuuz in anima signant peccata. que procerto in homine iusto semper decrescunt ꝛ diminuntur. quoadusq; decimus mensis. i. perfectio decalogi attingatur: ꝛ montium. i. virtutum cacumina in homine reuelentur: de ternario vero fidei trinitatis ōr. ij. Paral. xxxj. q̄ filij captiuitatis mense tertio ceperunt aceruorum iacere fundamenta: ꝛ mense vij. cōpleuerūt eos: quia reuera fundamenta virtutū que mense tertio. i. i fine trinitatis ponunt. in. vij. mēse. hoc est dictu in septenario donor spiritussancti cōsumātur. de denario ergo cum trinario supradicto ōr ij. Paral. xxxvj. q̄ Joachaz qui interptatur dño ꝓparatus. tribus mensibus regnauit in hierusalem. Hic est ergo mēsis meritorie perfectiōis. Et si vis dic quō sunt. xij. menses in āno. q; numerus duodenarij vniuersitatē signat. Et hoc q; cōstat ex septenario i se ducto. Docet dictu. ex trib⁹ ꝛ quatuor. ter nāq; quatuor vl quater tria sunt. xij. ꝛ tū tria ꝛ quatuor nō sunt nisi septem. Septē ño ꝑm Bze. in omel. vniuersitatez signāt eo q̄ omnia tēporalia septē diebus. sub septem planetis. ꝛ in septem climatib⁹ currūt. Cū igit duodenarius vniuersitatem significet vt dictū est. cōstat q̄ pfectio viri iusti. xij. virtutes. i. vniuersitatē virtutū in se cōtinet: q̄. s. ipm pficit atq; cōplet. Figura ad hoc Apoc. xxij. vbi ōr. Ex vtraq; parte fluminis lignū vite ꝓferens fructus. xij. per menses singulos. ꝛ folia ligni ad sanitatem gentium. Lignū. n. vite est vir iustus: qui. s. ex vtraq; parte fluminis gre. q̄ partes sunt fides ꝛ charitas residet. qui per menses singulos. id ē per singulas virtutes ꝓfert. xij. fructus. i. vniuersitatem bonorum fructuuz ꝛ operum. ꝛ folia ligni. id est vniuersitatem bonor verbor ꝛ documentorū. ad medelam gentiū. i. simpliciū ꝛ pctorum. De istis autem xij. mēsibus spūalibus quō particulariter pōt applicari. xij. āni mensibus vsualib⁹. s. ianuario. februario ꝛc. nimis esset longum. Quia. s. ianuarius ōr q; ianua est anni. vel etiaz dictus a deo iano. qui ꝑm paganos deus erat mitiorum. ꝛ depingitur cuz triplici vultu. sedens ad mensam ꝛ comedens. Et potest significare baptismum. qui est ianua sacramētorum: ꝛ in quo est triplex vultus. i. fides trinitatis incipit: ꝛ cib⁹ ꝛ mensa diuine gre abundanter hauritur. In quo etiam sol capricornū dimittit ꝛ aquarium ingredit. Quia ꝑ baptismuz sol. i. mens būana a capricorno. i. a fetore peccatoruz exuitur. aquario vero. i. aque materiali ꝛ puritati innocentie cōiungatur. Longū esset. xij. mēses sic ꝓsequi ꝛ moralizare. ꝛ maxime q; recordor me alr de. xij. mensib⁹ mentionē feciſſe. Et si vis dic i reductorio meo morali. li. v. c. v. vbi de mēsib⁹ mīta moralr dixi. Iste ē igit mēsis meritorie pfectiōis. ad quē s. optabat ptingere Job dicēs. scilicet illud Job. xxix. Quis mihi det vt sim iuxta menses pristinos ꝑz dies q̄b⁹ de⁹ custodiebat me. quando splendebat lucerna eius super caput meum. ꝛ quādo secrete. deus. erat in tabernaculo meo. quādo erat omnipotens mecuz. oñ lauabam pedes meos butyro ꝛ petra fundebat mihi riuos olei ꝛc. Hic potes comprehendere multas particulares virtutes quas continent isti menses. i. pfectionis status. Et nota si vis. quomodo vita ꝛ status pfectorum pōt comparari mensi. primo seu vno. quia credit diuinitatis vnitatem. Adensi secūdo. quia credit in xpo nature dualitatem. Adensi tertio. quia credit in diuinis personar trinitatem. Adensi quarto. quia credit quatuor euangeliorꝫ doctrinam ꝛ veritatem. Adensi quinto: quia credit. v. libroꝫ moysi sanaz interptationem ꝛ claritatem. Adensi sexto. ꝓpter seroperum mie pietatem. Adensi septimo: q; ꝓtinet. vij. sacramentor sinceritatem. Adensi octauo: q; hz. viij. beatitudinum pfitem felicitatem. Adensi nono. quia veneratur. ix. ordinum angelorum cōitatem. Adensi decimo. q; complet mandatorum decalogi firmitatez. Adensi. xij. q; continet. xij. articulorum credulitatez. ꝛ quia possidet omnium virtutum vniuersitatē. Omnia ista possunt cōcordari: sed longum esset. Undecimum. n. mensem non numerauit: quia vndenarij numerus signat vitium non virtutem. Signat. n. transgressionem decalogi: q; iste est primus numerus qui transgreditur denarium. Mam ciuitas hierusalem āno. xj. zedechie per regem babylonis fuit captiuata sicut hiere. xxxix. dicitur. Patet ergo q̄ est dare mensem meritorie perfectionis. ¶ Tertio dico q̄ est da C
re mensem refectorie saluatiōis. ꝛ iste est mensis. i. duratio vite eterne. ꝛ felicitatis superne q̄ dicit mensis a māsione vel a manendo ꝛ nō a defectu. vel a fluēdo. In isto. n. mense est vita perpetua que semp succedit. ḋes assidua q̄ valde ꝓcedit. cera melliflua q̄ nūq; recedit. ꝛ laus cōtinua que semp accedit. De vite perpetuitate quā hz iste mensis ōr Esa. lxvj. Sicut celi noui ꝛ terra noua ego facio stare coram me dicit dñs. sic stabit nomen vestrū ꝛ semen vestruz ꝛ erit mensis ex mense. sabbatū ex sabbato. De quietis assiduitate vl tranquillitate. dicit Gen. viij. Requieuit archa mēse. vij. De suauij mellifluitate seu voluptate dici pōt illud Nūe. ix. Faciant filij israel phase die. xiij. mensis huius. De laudis continuitate ꝛ solennitate dicitur Leui. xxiij. Mense. vij. festa celebrabitis ꝛ Leuit. xxv. Clanges buccina mense. vij. De isto igitur potest dici illud. j. Mach. x. Judith se ionathas stola sancta mense. vij. ꝛ illud Judith. xvj. Per tres menses gaudium hoc. s. victorie celebratuz est. Tres enim isti mēses sunt beata visio. fruitio. ꝛ tentio. Sic ergo patet q̄ est dare mensem refectorie saluationis. ¶ Quarto dico q̄ in malo significato est dare mensem nugatorie possessionis. ꝛ sic per mensem intelligo cursum ꝛ duratiōnem mundane ꝓsperitatis ꝛ possessiōis. Iste enim status ꝓprie mensis dicit: eo q̄ plurimis defectibus ꝛ vanitatib⁹ subiugatur. vnde de talib⁹ mensibus dicitur Job. vij. Et ego habui menses vacuos. ꝛ noctes laboriosas enumerauit mihi ꝛc. Aduerte autem quomodo status mūdi est vacuus ꝛ laboriosus. Iste est ergo mensis nugatorie possessionis. ¶ Quin D
to vero dico q̄ est dare menseꝫ damnatorie defectionis. Et iste est status peccati. vbi procerto multi sunt defectus ꝛ magni: quia scilicet luna id est anima ibi deficit. ꝛ a lumine diuine gratie tenebrescit. vnde nota q̄ iste est mensis tenebrosus ꝛ plenus ignorantia. mensis lubricosus ꝛ plenus immundicia. mensis ingluuiosus ꝛ plenus castrimargia. q̄ in isto mense abundet obscuritas ignorantie. patet Job. iij. in illo verbo predicto. Noctem illam tenebrosus turbo possideat. non computetur in diebus. nec numeratur in mensibus. ¶ Item q̄ abundet ibi carnalitas ꝛ immūdicia patet Leui. xv. vbi dicitur. q̄ mulier que redeūte mēse patit fluxū sanguinis. ois q̄ tetigerit eā immundus erit. ¶ Itez q̄ abundet vbi voracitas ꝑz Nume.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rj. Dedit vobis dñs carnes vt comedatis ꝛc. seruetoꝝ ad mẽsem dierũ donec ereãt p̃ nares vr̃as ꝛ cõuertan tur in nauseam. Iste est ergo mẽsis corruptorie infe ctionis. ¶ Sexto vero dico ꝙ est dare mẽsem afflicto rie dãnationis: ꝛ iste nihil aliud est ꝙ stat⁹ ꝛ cõditio dãnatorum. de quo dr Dzee. v. In dño ꝓuaricati sunt: qr filios alienos genuerũt: ꝛ iõ deuorabit eos mensis cum ꝓtibus suis. Sequit. Ululate in hethauen. Illi n. qui a dño recedẽtes. cũ carne mũdo vel demone fo nicank ita ꝙ filios alienos. i. pctã ꝛ mala opera p̃ eos generantur. a mense isto: id est a damnatione, eterna perpetuo deuorãtur: ita ꝙ vlulare ꝛ desperare cogũ tur. Patet igitur ꝙ est dare diuersos menses. i. diuer sos status tam bonos ꝙ malos. videlicet̃ Infernales ꝛ dãnatorũ. Criminales ꝛ defectorũ. Mũdiales ꝛ nu gatorũ. Supnales ꝛ saluatorũ. Virtuales ꝛ meritorium Naturales ꝛ transitorium. Et hec de mense sufficiant.

Mentiri. cum est vitium lingue a mentis re ctitudine deuiantis. Est enim mentiri idẽ qđ contra mentem ire. Et est mẽdaciũ vitiũ per qđ illud qđ nõ est ens. fingitur esse ens. illud qđ est falsum dr esse ve rũ. illud qđ non hz exñtiam. ꝛ tñ hz apparentiam. Et ideo possumus notare. ꝙ mendacium signat.

Vanitatem mundane successionis.
Prauitatem humane conditionis.
Falsitatem ꝓterue locutionis.

¶ Mendaciũ ergo accipitur ꝓ mũdana ꝓsperitate. Dia em̃ que in mũdo sunt dicũtur. ꝓpie mẽdacia. si cut oẽs delicie siue diuitie. Unũ esse credunk ꝛ aliud inueniunk. Unũ ꝓmittunt ꝛ aliud reddũt. De mẽda citate. n. bonorũ patet: qr. s. illi qui in honoribus cõsti tuunk. vbi securissimi esse creduntur. sepius ad ma gnũ infortuniũ detrahũtur. Isti igitur honores sunt mẽdaces: qr. s. longitudinẽ quã ꝓmittebãt nõ reddũt. Et iõ de mendacitate bonorũ loq̃tur Hiere. iij. Uere mẽdaces erãt colles. De mẽdacitate diuitiarum dicit Hiere. xxj. Uere mẽdaciũ possederũt pres vr̃i. ꝛ Aba cuch. iij. Mentietur opus oliue. ꝛ arua nõ afferẽt ci bum. De mẽdacitate vero diuitiarum dr Dzee. x. Come distis frugẽ mẽdacij. ꝛ Dzee. x. dr. Torcular nõ pascet eos. ꝛ vinũ mẽtiet eis: ꝛ sic ps quõ mendacium signat mundanã ꝓsperitatẽ. ¶ Deinde dico ꝙ mendacium signat humanaz fragilitatẽ. ꝛ sic dauid loq̃tur in ps. dicẽs. Ego dixi in excessu meo ois ho. mẽ. mẽdax. n. est humana ꝓditio. qr q̃uis videatur aliqd apparere tñ in ṽitate nihil est sicut dicit Job. vij. Parce mihi do mine. nihil em̃ sunt dies mei. Iõ de deo qui nõ est ta lis cõditionis dr Hume. xxiij. Et balaam dixit nõ est deus sicut hõ vt mentiat. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ mẽdaciũ signat dolosam loquacitatẽ. Et sic mendaciũ sumit ꝓ ṽbo falso ꝛ cõtra ꝓscientiã dicto ſz qr. s. satis dictum est de locutiõe: iõ parũ intẽdo dicere quo ad ꝓsens.

¶ Notemus ergo breuiter ꝙ vir mẽdax.

Demonem imitatur.	Primo ergo dico ꝙ mẽ
Deo contrariatur.	daciuz facit possessorem
Sibimet aduersatur.	suum demonez imitari.
Bonis inimicatur.	Primũ. n. mẽdaciuz fuit
Inferno dedicatur.	dictũ a demone. ꝛ fuit di
Paradiso ꝓuatur.	ctũ in paradiso. ꝛ fuit di

ctũ in specie serpẽtis: quod fuit qñ adam ꝛ eue in paradiso dixit. Nequaq̃ moriemini: sed eritis sicut dij. sicut dr Gen. iij. Qui quidẽ serpens ꝓ m Josephũ vul tũ virgineũ dr habuisse. Hunc igit̃ siles sunt menda ces: q. s. in paradiso dei. i. in religione vl ecclia nõ ces sant mẽdacia seminare: ꝛ vt eis meli⁹ credak solẽt se in serpẽtes. i. in viros prudẽtes, ꝛgineos ꝛ simplices trãsformare: vt sic alij decipiank ꝛ vt ipsoꝝ mendacia min⁹ ab alijs cognoscank. Solet igit̃ vir mẽdax demo nẽ imitari. vñ Job. viij. Mẽdaciũ inqt ex ꝓprijs loq̃t qr mẽdax est ꝛ pr̃ eius. ¶ Scõo dico ꝙ mẽdaciũ solet deo cõtrariari. Hes. n. dr alteri ꝓtraria qñ vẽdicat cõ trariã formã. ꝛ iõ qr forma ꝛ ꝓprietas essentialis ipsi⁹ dei est veritas sicut ipse dicit Joh. xiiij. Ego sum via, veritas. ꝛ vita. Forma vero ꝛ ꝓprietas taliũ est mẽda ciũ. vñ dr eis dr Dzee. x. Ferietis fedus cũ mẽdacio. vñ dico ꝙ deo sunt cõtrarij ꝛ ab eo in oĩb⁹ diuersi. vñ Ja co. iij. Nolite mẽdaces fieri aduersus ṽritatẽ. ¶ Tertio dico ꝙ solẽt sibimet aduersari. Cõstat. n. ꝙ hõ si bimet aduersak inq̃tũ. s. cõtra ꝓsciam ꝓpriã menda ciũ opak: ꝛ iõ mẽdaciũ vr̃ pctm̃ ꝓtra naturã: qr. s. alia pctã fiũt ꝓscia cõsentiẽte. istud vo ꝓscia repugnante. Et iõ mentiri est cõtra mentẽ ire. In signũ cuj⁹ cũ isti diuisi fuerũt ꝙ susanna accusauerũt. daniel seni men daci dixit. Dañ. xiij. Recte inq̃t mentit⁹ es in caput tuũ. Et ecce angel⁹ dñi accepta ab eo sñia. scindet te ꝓ mediũ. Et iõ sicut ꝑm sñiam saluatoris Matth. xij. Dẽ regnuz in se diuisum desolabit. Sic vt cõiter viri mendaces solent desolari. ꝛ miseri ꝛ paupes inueni ri. Isti. n. a deo vilipendũk. a mũdo vituperank. pau peres efficiunk. A deo dico contẽnunk: qr dr puer. xij. Abhominatiões sunt deo labia mẽdacia. A mũdo ẽt abhoiank. prouer. xiij. Uerbũ mẽdax iust⁹ detestabit. Paupes ẽt efficiunk. vt cõiter. Uñ ẽt de mendace põt dici illud Dzee. xij. Tota die mẽdaciũ ꝛ vastitatẽ mul tiplicat. Sic ergo ps quomodo viri mendaces solent sibimet aduersari. ¶ Quarto dico ꝙ ipsi solent bo nis inimicari. Mendaces. n. sunt inimici bonorũ. tũ quia fidem eis nõ seruant. tum ẽt qr eos fallunt. decipiunt ꝛ defraudãt. Serpens em̃ a quo ꝓcessit primũ mendaciũ sicut dr Gen. iij. rõne venenositatis sue est totius humani generis inimicus. vñ etiã dictum fuit ibidem. Inimicicias ponã inter te ꝛ mulierem. ꝛ semen tuũ ꝛ semen illi⁹. Sic ꝙ viri mendaces rõne sue tortuose ꝛ serpentine fallacitatis ꝛ rõne sue vene nose ꝛ pniciose iniq̃tatis sũt bonoꝝ inimici. ꝛ einsdẽ cõtrarij ꝛ nocui. vñ dauid in ps. Filij alieni mentiti sunt mihi filij alieni ĩueterati sunt ꝛ claudicauerũt a semitis suis. Mendaces. nt. dicũtur filij alieni. qr a deo repudiãtur. Dicũtur inueterati. qr in malo habi tuank. Dicunk ẽt claudicare. qr in ṽo nõ radicãtur. A deo igit̃ repudiãtur: qr. s. filij sunt alieni. ꝛ ꝓ pñs tãꝯ spurij in hereditate paradisi nihil habebunt: qr sicut dr in ps. Ipse perdet oẽs qui loquũtur mendacium.

¶ Item in malo habitnãtur. s. quia inueterati dicũt iõ vni illoꝝ senum mendaciũ dr. Dañ. xiij. Inueterate dierum malorum ꝛc. Et bñ inueterate: qr procerto mẽ dacium si assuescitur statim in cõsuetudinem vertit ita ꝙ vir ab ipso resilitur. vñ Greg. Assiduitas peccã di ĩ naturã cõuertit. Suauis. n. est homini panis mẽ dacij. sicut dr puer. xx. Mox vtiqꝫ est valde malũ. qr si cut dr Eccli. vij. Noli velle mentiri oĩe mendacium. Assiduitas em̃ ipsi⁹ nõ est bona. Quia sicut dr Eccli. xx. Potior fur ꝙ assiduitas viri mendacis. ¶ Itez in ṽo nõ radicãtur. Iõ dicũk claudicare: qr. s. tales semp sunt duplices. Mendacium em̃ semp claudicat ꝛ tu tubat. Nunc em̃ dicunt vnuz. nunc aliud. iõ dr talib⁹. iij. Reg. xviij. Usqꝫquo claudicatis ĩ duas partes ꝛc. Patet igit̃ quõ tales solẽt bonis inimicari. ¶ Quin to dico ꝙ ipsi solent iferno dedicari. similes em̃ attra hit sibi sile. Et quia isti similes sunt demonibus qui super omnia sunt mendaces. hinc est ꝙ ad eos debẽt attrahi. ꝛ cum eis in infernali carcere mãcipari. Os em̃ quod mentit occidit aiam. sicut dr Sap. j. Et ideo sicut dr Apoc. xxj. Omnibus mendacib⁹ pars illoꝝ erit in stagno ignis. ¶ Sexto vero dico ꝙ tales para diso priuantur. vñ de ciuitate paradisi dr Apocalyp. xxj. Non intrabit inquit in illam aliquid coinq̃natuz aut faciens mendacium. Et ibidem. xxij. Foris inquit canes ꝛ venefici. ꝛ omnis qui amat ꝛ facit mendaciũ. Et hec de mendacio sufficiant. vide supra de duplici tate. de dolo de loqui ꝛc.

Merces. Cũ merces seu ꝓmium sit illud sala rium qđ dak alicui ꝓ labore ꝛ quo merita hoim compensank. siue bonuz fuerit siue ma lum. Iuxta illud Roma. iij. Ei autem qui operatur merces non

merces nõ ꝑputak ꝑm gr̃az ſz ꝑm debitũ. Hinc ẽ ꝙ hz ꝙ hoies diuersimode opank. pñt diuerse mercedes distingui. Meritũ em̃ ꝓcedit ꝓmuz sicut flos ꝓcedit fructũ. Et qr igitur. Quidã merenk ꝓmiari tpaliter. Quidã trucidari eternaliter. Quidã coronari spũa liter. ¶ Hinc est ꝙ triplicẽ mercedem possumus in scriptura ĩuenire. Ibi. n. fit mentio de mercede.

Mundane ꝓsperitatis.
Eterne penalitatis.
Superne felicitatis.

Mũdi. n. ꝓsperitas est merces hoim pctoꝝ. Diuini tatis. n. bonitas tãta est ꝙ nõ patik vtroqꝫ seculo pri nari. Et quia ꝓtigit malos qñqꝫ bona facere solet eis de⁹ mũdi bona ꝓ tali mercede ꝛ salario distribuere. Sicut habem⁹ exm̃ de Nabucho. ꝙ quia dei seruie bat volũtati ciuitatẽ ꝛ regnũ tyri spoliãdo ꝛ destruen do. dedit ei dñs terrã ꝛ regnũ egypti ꝓ mercede: sicut dr Eze. xxix. vbi dr. Fili hois Nabucho. rex babylo nis seruire fecit exercitũ suum seruitute magna. Ad uersus tyrũ oĩe caput decaluatũ. ꝛ ois humerus de pilat⁹ est ꝛ merces nõ est reddita ei. nec exercitui ei⁹. ꝓpter hoc inq̃t dabo ei terrã egypti ꝛc. Et erit mer ces exĉitui ei⁹. Istud idẽ ẽt videm⁹ de ypocritis. q̃ qr aliqua bona faciũt q̃uis nõ bona intentione idcirco hic recipiũt mercedẽ suã videlz famã ꝛ gloriã tempo ralem. sicut dr Mat. vj. De tali ergo maloꝝ mercede possumus notare ꝙ ista datur. videlicet.

Mundane glorie dilectoribus.
Carnis spurcicie sectatoribus.
Culpe simonie professoribus.

Mercedẽ igit̃ istã recipiũt mundane glie dilectores. vñ mũdo põt dici illud Eze. xvj. Tu aũt dedisti mer cedẽ amatoribꝫ tuis. ¶ Itẽ ipsaz recipiũt carnis spur cicie sectatores. vñ Eze. xvj. dr. Meretricib⁹ dant̃ mer ces. ¶ Itẽ recipiũt culpe simõie sectatores. Michee. iij. Principes ei⁹ in muneribꝫ iudicabant. sacerdotes eius in mercede docebant: ꝛ ꝓphete eius in pecunia diuinabãt. Et iudic. xviij. Mercede ꝓduxit me vt sim ei sacerdos. Et sic ps ꝙ mundi ꝓsperitas est merces hoim peccatorum. ¶ Scõo dico ꝙ inferni penalitas est merces hoim dãnatoꝝ. Pro malis. n. meritis que in hoc seculo habuerũt. reddik eis finaliter talis mer ces. de q̃bus. ij. Pe. ij. In corruptiõe sua pibunt iniu sticie mercedem ꝓcipientes. ꝛ Hebre. ij. dr. Dis ꝓua ricatio ꝛ inobediẽtia accepit iustã mercedis retribu tionez ꝛc. ¶ Tertio dico ꝙ paradisi felicitas est mer ces hoim beatorũ: sicut em̃ dr Math. x. ꝛ. j. Thi. v. Di gn⁹ est mercenarius mercede sua: ꝛ iõ: qr iusti in hoc mũdo nõ cessant opari ꝛ virtutibus laborare: dignũ est ꝛ iustũ ꝙ ĩ paradiso p̃mientur: ꝛ ꝙ merces eterne glorie eis detur. ꝛ iõ dr Sap. x. Reddet de⁹ mercedem laborũ sanctoꝝ suoꝝ ꝛ deducet eos in via mirabili. et fiet illis in velamento diei: ꝛ in luce stellarum nocte. Ista em̃ merces dr via mirabilis: qr ibi cessat deuiuz erroris. Dicit velamentũ diei: qr ista tollit tediũ ar doris: dr ẽt lux stellarũ: qr ista ꝓfert gaudiũ splendo ris. Sz nota ꝙ dicit. Reddet de⁹ mercedem. Et loq̃t in tpe futuro. Ad denotandũ ꝙ sancti recipiũt merce dem laborũ non hic: sed alibi: nõ nũc ſz postea. nõ tpe pñti. sed in tpe futuro vel sequenti. Aliũ. n. hoc hz ꝓ prijũ ꝙ ãno quo plantak nũq̃ ꝓducit semen: ſz ãno se cũdo vel sequenti. Sic ꝑculdubio vir iustus dũ durat annus vite pñtis nũq̃ acq̃ret illud semen mercedis eterne qđ colligit in viridario paradisi. sed procerto anno sequenti. i. tpe vite, future. ipsi semen eterne glo rie ꝓducent ꝛ ipsum recipiẽt ꝛ educent. Tũc. n. da bit deus semen querenti ꝛ panem comedenti sicut dr Esa. lv. ꝛ Job. v. Multiplex erit semen tuum. ꝛ ingre dieris in abũdantia sepulchrum. De tali ergo merce de quã boni in futuro ꝑcipiẽt dr Mat. xx. Voca opa rios ꝛ redde illis mercedem. Merces. n. nõ redditur operarijs in mane ſz in sero. Sic gloria eterna nõ cõce dit in pñti tpe sed in futuro. Et iõ sicut ad finẽ vt ope rarij melius operenk merces eis a ꝓcuratore ꝓmitti tur. in fine dari: vt ad bñ operãdũ ꝛ laborãdum ipsos valeat cõfortare ꝛ animare. Teste. n. Greg. Cõsidera tio premij. minuit vim flagelli. ꝛ ideo ad alliciendus discipulos suos dicebat dñs. Merces vr̃a copiosa est, in celis. Matth. v. ¶ Ubi aduerte ꝙ ista merces ꝓtra defect⁹ mũdane ꝓsperitatis tres hz ꝓprietates. Hz em̃. Indefectibilẽ firmitatẽ qr vestra. ꝛ per pñs vobis dr remanere. Inexhaustibilẽ bonitatẽ quia copiosa. Incõparabilem dignitatez: qr in celis. Ista. n. tria nõ pñt dici de mercede mundane ꝓsperitatis qr ꝓcerto ista cito deficit. Ideo non põt dici vr̃a. Nulli sufficit. Ideo non põt dici copiosa. Malos reficit. Iõ nõ põt dici esse in celis. Dico ꝙ ista merces hz firmitatẽ in defectibilem. hoc ostenditur cũ dr. vestra. Ista. n. pnomi na. Deus. tuus. suus. nr̃. ꝛ vester. sunt ꝓnomina possessiua. signãt em̃ possessionem ꝛ proprietatez. Et ideo ꝓprie illud dr esse alicuius quod ad ipm̃ nõ ad aliũ pertinet: ꝛ qđ ad nullũ aliũ noscit̃ pertinere: sed cum ipo solet iugiter remanere: alis si repetitio ad al teruz pertineret: ꝛ si ad voluntate alterius auferret̃: nou esse suum sed alterius censeret̃. Sic est autem de mercede eterne glorie. Ista. n. semel habita. amplius auferri non põt iurta illud Eccli. ij. Qui timetis deũ credite illi. ꝛ nõ euacuabitur merces vr̃a. Et ista vr̃a ꝓprie põt dici. quã. s. nullus põt repetere vel auferre. Sanctum. n. vestrũ. nemo tollet a vobis. Joh. xvj. Contrariũ vero est de mercede bonoꝝ tpaliũ. Illa. n. nõ sunt nr̃a sed aliena. Aliũde em̃ veniunt. ꝛ ab alijs auferunk. Fortuna em̃ ipsa nobis cõcedit. ꝛ ipsa a nobis tollit. Si enim nostra ẽnt. nũq̃ aliq̃n nobis de essent. Et ideo narrat Sene. epla. ix. de stilbonte philosopho qui incẽdio perdidit omnia bona. qui requi situs quare non doleret: Respõdit nihil inq̃t pdidi. quia illa que perdita sunt non erant mea. Fortuna. n. mutuo mihi dederat: ꝛ nũc ea recepit. Quicquid ṽo meũ erat. meũ hẽo. s. naturam scientiam. ꝛ virtutes. Et iõ de imperseuerãtia istius mercedis. dr figuraliter Gen. xxxj. Mutasti mercedẽ meam. x. vicibus. Sicut em̃ dr ibidẽ. Laban dabat iacob ꝓ mercede greges albos. tandem vero mutabat ei mercedez. ꝛ dabat ei greges varios seu nigros. ita ꝙ mercedẽ suam. x. vici bns sic mutauit. Labã autem qui interpretat cãdid⁹ signat mundũ. cuius candor ꝛ pulchritudo disgregat ꝛ destruit visum mẽtis. Iste ergo seruitoribꝫ suis mu tat mercedẽ. nũc em̃ dat nigra. nũc alba. nũc ꝑspera. ꝛ nũc aduersa. quia ꝑculdubio nulla est firmitas aut stabilitas in mercede laban. i. in salario bonorum ter renorum. Sed econtra fit de mercede bonoꝝ que red detur in gloria: quia ista est perpetua ꝛ eterna. vnde Eccli. xviij. Non verearis iustificari vsqꝫ ad mortem. qm̃ merces dei viuet eternuz. Uestra inq̃t. Eccli. lj. Operamini opus vestrum. ꝛ dabit mercedem suam in tempore suo. Ista ergo habet firmitatem indefecti bilem. Uestra inquit. ¶ Deinde dico ꝙ ista hz boni tatez inexhaustibilẽ. Copiosa inquit. Magn⁹. n. dñs dr dare magnã mercedez. Hes. n. quãto maior. tanto abũdantius se diffundit. Et iõ qr de⁹ est infinitus. mer cedem tribuit infinitũ: videlicet semetipm̃. vñ Gene. xv. Noli timere abraam: qr ego protector tuus sum. ꝛ merces tua magna nimis. Talis aũt non est merces mũdane ꝓsperitatis. Ista. n. nõ est copiosa ſz defectuo sa. Ista. n. alexandro non potuit sufficere: ſz postq̃ to tum mundũ subegit q̃siuit vtrum esset aliquis alius mũdus ꝙ iste quẽ adhuc posset acquirere. De quo di rit quidã philosoph⁹ q̃ rñderat regi super ista qõne. Huic inquit huius mũdi habitatio angusta fiut que omnibus dijs sufficit. Non sic aũt merces paradisi. quia illa est copiosa oĩbus ꝛ sufficiẽs nulli deficiens. de quo in epla. ij. Joh. Uidete vosmetipsos vt mercedẽ plenã accipiatis. Copiosa ergo. iõ quilibet beatus põt dicere illud Actu. xxj. Circũfulsit me lux copio sa. Habet igitur ista merces bonitatez inexhaustibi-

lē. ¶Deniq; dico ꝙ hꝫ dignitatē incōparabilē. In celis mꝫt. Merces.n. reputat dignior ⁊ nobilior. qñ datur in loco nobiliori. a dño potētiori. pſone melioꝝ merito ⁊ meliori. Quia ergo merces paradiſi ꝓſueunt dari melioꝛibꝫ ⁊ nō peioꝛibꝫ in loco ſupmo ⁊ nō in infimo. a rege potēte ⁊ nō īdigēte. bñ dico ꝙ iſta merces digna ⁊ nobilis pōt dici. In celis ergo nō. ſ. in terris. vbi. ſ. ē totū ⁊trariū: qꝛ videꝫ nō nobilis rex ſz vnꝰ ruſticꝰ dat iſtā mercedē. ſ. mūdus q̄ vilis pōt dici ⁊ ruſticus. ⁊ iō nullꝰ rex nobilis dꝫ iſtā aliq̄d reputare. Iſtaꝫ ēt dat nō melioꝛibꝫ ſz potiꝰ vilioꝛibꝫ ꝓſonis ⁊ deterioꝛibꝫ. ⁊ hoc nō ſupius in loco gaudioſo ⁊ nobili: ſz iſeriꝰ in loco luctuoſo ⁊ miſerabili. Nec ē.n. merces inq̄tatis. De qua dꝛ Actu. j. ꝙ iudas poſſedit agrum de mercede iniq̄tatis. ⁊ ſuſpēſus crepuit mediꝰ. Sꝫ non ſic illa. qꝛ illa dat bonis. ⁊ a bono. ⁊ i loco bono. In celis mꝫt. Lu. vj. Ecce.n. mꝫt. merces vꝛa multa ē in celis. Sic igit̄ pꝫ ꝙ iſta merces ē nobilis. qꝛ i cel'. Eſt fertilis: qꝛ copioſa. Eſt ſtabil'. qꝛ vꝛa. Et hec de mercede ſeu p̄mio ſufficiant. Vide. ſ. de glia. de brītudine. ⁊ in alijs multis titu. vbi fit mētio de glia paradiſi. ⁊ per exēpla figuras. ⁊ auctoꝛitates q̄ ſunt ibi poteris tria p̄dicta membra fortificare ⁊ ꝓbare. ſ. eterne mercedis ſeu glorie ſtabilitatē. fertilitatem. ⁊ nobilitatem.

A **Meretrix.** Nota ꝙ meretrix in ſcḗptura moraliter loquendo. ſignat omne illud quod blandiendo decipit atq; nocet. Et ideo. p̄ꝓie meretrix ſignat. ſ.

Hoſtis cauillationes. — Solent more meretricio
Carnis delectationē. — primo offerre plurima
Mundi defraudationē. — blādimēta. i fine ⁊o grauia nocumēta inferunt.
¶Iſta eñ tria. ſ. — Iſte.n. ſunt ille tres meretrices ſoꝛores. de q̄bus
Mundus. — loq̄tur Iſido. quarū vna
Caro. — lyra. altera tybia. altera voce
Demonia. — cātabāt. ⁊ cantū ſuo homines alliciebāt. ⁊ tādē ad pauptatē deducebant. Et iō ſm eūdē ficte fuerūt fuiſſe volucres. ⁊ virgines mixte. ſi rene dicte. q̄ cantu ſuo nauigātes ſopiebant ⁊ ad piculum ptractabāt. Iſte ergo meretrices ſignificant tres p̄dictos hoſtes. ſ. mūdū. carnē ⁊ dēonia. Uterq; n. iſtoꝝ cantat nobis moꝛtiferā cantilenā quā cantauit ille lucifer q̄ p̄imꝰ dixit. Aſcēdā ſup altitudinem nubiū Eſa. xiij. ¶Prima ergo ſignat mūdū q̄ cū cythara bonoꝝ tpaliū. q̄. ſ. moze cithare van a ſunt atq; ſicca. nobis facit vnā cantilenā auaricie amoꝛē. ſ. tpaliū ſuggerēdo. Et iō iſta figura k in ciuitate tyꝛi q̄ interp̄tat̄ anguſtia. ſignās mūdū q̄ ſemp eſt i anguſtia ⁊ laboꝛe. de qua dꝛ Eſa. xxiij. Erit tyꝛo quaſi cantici meretricis. ſume cytharā. circui ciuitatem meretrix oblīioī tradita. bñ cane frequēta canticum. vt memoria ſit tui. ¶Scḋa meretrix ſignat dyabolū. Iſta n. poꝛtat tybiā. qō eſt inſtrm alte ſonās ⁊ ſignat altitudinē dignitatū huiꝰ mūdi mediāte eiñ iſto inſtro dyabolus cantat nobis vnā cantilenā ſupbie ſicut de primo angelo lucifero dictū eſt. Uel. ſ. mūdi dignitates ⁊eminētias ſuggerēdo ⁊offerēdo. Et iſta figuratur in meretrice. Apoc. xvij. q̄ ſup beſtiā coccineā ſedebat. q̄ auro ⁊ argēto ornata erat. ⁊ erat ebria ſanguine martyꝝ Jeſu ⁊c. omitto. qꝛ longū eſſet exponere. Uide eā alibi. ¶Tertia meretrix ſignat carnē. Iſta. n. nō vtiq; alio inſtrumēto q̄ voce ꝓꝓia. ſue. n. ꝓꝓie ſuggeſtiones ⁊ delectatōes ſufficiūt ꝑ inſtrumēto. Iſtis. n. mediantibꝰ ipſa cantat cātilenā. luxurie carnis delicias ꝓferēdo. figurata i meretrice dalila q̄ ita ſciuit cantare ⁊ ſuggerere. ꝙ ſamſonē fortiſſimū ſup genua ſua fecit dormire. ⁊ tādē eū totondit ⁊ ipm incarcerāduꝫ ⁊ excecādū tradidit phyliſteis. Quia. ſ. caro hoīes p̄mo facit in delitijs obdormire. ip̄mq; ceſarie ꝛtutuꝫ p̄muat phyliſteis. i. demonibꝰ eū tradit. a q̄bꝰ p malā cōſuetudinē incarcerat̄ ⁊p obſtinatione excecat̄. ſicut n. dꝛ. puer. v. f au⁹ diſtillās labia meretricis. ⁊ nitidꝰ oleo guttur eiꝰ. nouiſſima ⁊o illiꝰ amara velut abſinthiū. ⁊ acuta quaſi gladiꝰ biceps. Iſte igit̄ tres ſoꝛores in mari huiꝰ mūdi diuerſimode ſolēt cātare ⁊ naūigātes pctōꝛes ⁊ viatoꝛes ad moꝛtis eterne piculuꝫ inuitare. Iſtis aūt meretricibꝰ ꝓhibenk viri eccl'aſti ci nubere. ſicut dꝛ Leu. xxj. vbi de ſacerdote loquens dixit ſic. Sordidā atq; meretricē nō accipiet vroꝛē: ſz puellā virginē de pplo ſuo: qꝛ. ſ. meretricē faſtidioſaꝫ ⁊ ornatā. i. pctīs ſupbie. meretricē ēt q̄ nō q̄rit niſi p̄ p̄iū lucrū. i. pctīs auaricie. meretricē inſup q̄ nō q̄rit niſi p̄p̄ia delectatiōez. i. pctīs luxurie. nō dꝫ fidi ſacerdos. i. vir eccl'aſticꝰ mrimonialr cōiūgere: ſz puellam de pplo ſuo. i. purā ⁊ ſctām ꝓſciaz. ſeu p̄niaz ⁊ cōtinentiā ſibi dꝫ ingaliter copulare. Mō eſt cōtra multos filios ꝑdigos. i. malos eccl'aſticos figuratos i illo filio ꝑdigo Luce. xv. Qui deuoꝛauit ſubſtātiā ſuā cū meretricibꝰ viuēdo luxurioſe. Quia ꝓcerto multi ſunt i eccl'ia. q̄ relicto deo pfē. ſubſtātiā gr̄e quā i baptiſmo recepert. viuēdo cū p̄dictis tribꝰ meretricibꝰ dilapidāt ⁊ ꝓſumūt. Quia iā ꝓculdubio videt̄ ꝛifica tū illud. ij. Mach. vj. vbi dꝛ ꝙ tēplū luxuria ⁊ comeſſationibꝰ erat plenū ⁊ ſcortantiū cū meretricibꝰ. Sic ergo pꝫ q̄ meretrix ſignat tripler pctīm. ſ.

Superbie. — Et ſic ctiā ſi vis falſos amicos
Auaricie. — potes meretricibꝰ cōpare. Applaudūt. n. ⁊ nō q̄rūt niſi p̄p̄ia
Et luxurie — lucrū. ⁊ durat amoꝛ ipſoꝝ non
Uel tres hoſtes. ſ. — longiꝰ niſi q̄diu lucrū durauerit. Sꝫ de hoc vide. ſ. vbi ponit
Mundus. — figura de dalila ⁊c.
Carnem. — ¶Item de
Et demones. — meretricibꝰ inq̄ſitū ſumit ꝓ mala muliere. vide infra de miuliere in illis inuectionibus ⁊ titu. vbi in tabula inuenies de luxuria mentionem.

Meridies. Nota ꝙ meridies est illa hoza i qua ſol ē i medio firmamēti. Et iō dꝛ meridies ſicut media dies. vel clara dies. Equaliter eñ diſtat a p̄incipio diei ⁊ a fine. Eſt eñ meridies hoza diei. ceteris clarioꝛ. ceteris eq̄oꝛ. Et iō moraliter loq̄ndo per meridiem pōt intelligi.

Proſperitas tēpoꝛalis — Et ſic dico ꝙ p̄ima meridies ē ōteſtabil'. Scḋa meridies eſt cōmendabilis: Tertia meridies eſt delectabilis. ¶Primo ergo dico ꝙ ē meridies mūdane proſperitatis.
Sinceritas virtualis.
Felicitas eternalis.
¶Et ſic eſt dare.
Meridiem exteriorē.
Meridiem interiorē.
Meridiem ſuperiorē.

Et iſta ꝓculdubio hꝫ feruoꝛē auaricie. Habet ſplēdorē cautele ⁊ malicie. ſeu ēt ſecularis ſcie. Hꝫ ēt labilitatē incōſtātie ⁊ ipermanētie. Meridies.n. nō durat niſi p̄ pūctū. ſtatim eñ deficit ⁊ labit ⁊ qō pei⁹ eſt defect⁹ ſuꝰ ſemp intēdit adoetrimētū. alie aūt hoze non ſic: qꝛ. ſ. defectus ipſoꝝ tēdit ⁊ ꝓgredit ad augmētuꝫ. de meridie ēt dicit Pli. ꝙ ſcoꝛpio acriſſime pūgit in meridie. tūc. n. magis calefiūt: ⁊ magis ſitiūt. ⁊ acerbiꝰ pungūt. Talis ergo eſt meridies mūdane p̄ſperitatis. Iſta. n. non durat nec ꝓſeuerat. cito. n. ⁊ ſtatim ⁊ ſubito deficit ⁊ recedit. Scoꝛpiones ēt. i. mali viri q̄ſi veniūt ad meridiez p̄ſperitatis. tūc ſunt ſeueriores ⁊ ad nocendū alijs acriores. Tūc. n. ꝓ auariciaz magis feruēt. ⁊ magis ſitiunt mundi bona. iuxta illud Job. xxiij. Inter aceruos illoꝝ meridiati ſunt. q̄ calcatis toꝛcularibꝰ ſitiūt. Sic pꝫ de mūdi diuitibꝰ: q̄ neq̄oꝛes ſunt ad pauꝑes rapiēdū ⁊ exheredādū q̄ alij q̄i nil hñt. vñ hiere. xv. Induri ſup mſem adoleſcētis vaſta toꝛē in meridie. Et aduerte de iſto meridie q̄ ibi eſt. Habitatio malignātiū. Excecatio ꝓplantiū Impugnatio q̄ſcētiū. ¶Dico ergo ꝙ iſte meridies eſt q̄dā hoza maligne habitatiōis: qꝛ. ſ. ſicut in plaga meridionali habitāt ethiopes ⁊ togrodite. ad denotandū q̄ in meridie p̄ſperitatis habitāt q̄ hñt nigredinē pcti ⁊ iniq̄tatis. Et hoc eſt qō dꝛ Mūc. xvij. Amelech q̄ interp̄tatur lingens ſanguinē habitabat i meridie. Nume. ēt. xxj. ⁊. xxxiij. dꝛ ꝙ chananeꝰ: q̄ interp̄etatur poſſidens vel poſſeſſoꝛ: in meridie habitabat. Ad denotandū

notandū ꝙ qui ſanguinē deliciaꝝ carnalium per luxuriā lambūt Et illi q̄ bona tpalia per auariciā poſſidēt ⁊ acquirūt. ſunt huius meridiei. vz ſtatus p̄ſperitatis habitatoꝛes. ⁊ totus mūdane gloꝛie poſſeſſoꝛes. ¶Deinde dico ꝙ hic meridies eſt quedā hoza obſcure excecationis. Aues eñ immunde ⁊ lucifuge ſicut eſt bubo: in claritate meridiei minus videt immo penitus tūc tpis ſunt quaſi cece. Sic illi qui puenūt ad iſtā meridiem id eſt ad ſtatū mūdane p̄ſperitatis videnē totaliter excecati Non videt eñ nec cōſiderāt mūdi vanitatē moꝛtis ꝓpinquitatē ⁊c. q̄ pertinēt ad ſalutē. Ita ꝙ p̄ꝛ ie ſol vere intelligentie vꝛ talibus eclipſatus. iuxta illud Amos. viij. Occidit ſol in meridie. Et de hoc Deu. xxviij. Palpabis in meri die ſicut palpare ſolet cecus in tenebris Et Job. v. Sicut in nocte ſic palpabunt in meridie. Iſte eñ meridies. ſ. ſtatus mūdane p̄ſperitatis bñ videbatur excecaſſe dō. ij. Reg. xj. vbi dꝛ ꝙ cū ambularet in ſolario domus regie poſt meridiē. vidit bethſabee lauātē ſe cuꝫ qua. ſ. adulteriū fecit. poſt vero ꝓpter adulteriū per ꝑditionē homicidiū cōmiſit. Et ideo tales] pñt dicere illud Eſa. lix. Impegimus in meridie quaſi'm tenebris. ¶Deniq; dico ꝙ hic meridies eſt quedā hora quietis impugnatiōnis. Legimus eñ ꝙ ꝓdoſeth qui in meridie dormiebat a latronibus fuit occiſus ſicut dꝛ. ij. Reg. iiij. In quo ꝓpie figurat ꝙ illi qui in meridie mūdane p̄ſperitatis per delectationes dormiunt ⁊ quieſcūt: moꝛtis eterne piculū ſepe recipiūt ⁊ incurrūt. vñ Joſue. x. dꝛ. ꝙ Joſue percuſſit oēm terrā mundanā: meridianam. Et Iere. xx. Audiāt clamoꝛez mane. ⁊ vlulatū tempoꝛe meridiano. Et ſic igitur patet ꝙ eſt meridies mūdane p̄ſperitatis. ¶Secūdo dico ꝙ meridies ſignat ſtatum interne ſinceritatis. hoc eſt dictu puritatez cōſcientie. Iſte eñ dicit meridies. qꝛ. ſcz ibi eſt. Feruoꝛ charitatis ⁊ amicicie. Mediatio equitatis ⁊ iuſtitie. Splendoꝛ vere veritatis ⁊ perfecte ſciētie. Unī de ſcia viri iuſti dꝛ Eſa. xviij. Sicut meridiana luꝛ clara eſt ⁊c. ¶Tertio dico q̄ meridies ſignat ſtatum eterne felicitatis. Iſte enim meridies hꝫ ſplēdoꝛem pfecte cognitionis. hꝫ feruoꝛē perfecte dilectiōis hꝫ etiā honoꝛē perfecte p̄latiōnis. Quia ſicut illi qui ſunt in meridie ſunt magis ꝓpe ſolē. ſic illi q̄ ſunt in patria ſunt magis ꝓpe deū regē De iſto ergo meridie dꝛ Iere. vj. Surgite ⁊ aſcendamus in meridie. Et nota ꝙ dꝛ Ezec. xlvj. ꝙ ille qui intrabat per portā aquilonarē. egrediebat ꝑ viaz poꝛte meridiane Ad denotandū q̄ illi qui ad portā meridianā glorie paradiſi volūt venire. neceſſe eſt ipos per portā aquilonis. i. ꝑ frigus tribulationis ⁊ p̄nie p̄mittus p̄trāſire Sicut eñ dꝛ Act. xiij. ꝑ multas tribulationes oꝑtet nos intrare regnuꝫ celoꝝ. Uñ Deuto. xxxij. dꝛ. q̄ neptalim mare ⁊ meridie poſſidebit. q. d. ꝓmo neceſſe eſt mare. i. amaritudinē penitentie poſſidere q̄ ꝙ poſſimus ad meridiez ſuperne beatitudinis peruenire. Sic ergo patet quomodo per meridiem poteſt intelligi. Celi felicitas gloꝛioſa Mentis ſerenitas virtuoſa. Mundi proſperitas vitioſa. Et hec de meridie ſufficiant.

Meritum. mereri. Cū meritum ſit illud ꝑ quod attingitur ad mercedem. Et ſic meritum ſit ſicut via per quam venitur ad finem. ſicut p̄emiſſa per quā concludimus ſylogiſmū ⁊ ſicut flos per quam peruenitur ad fructum notare poſſumꝰ q̄ nod de merito poſſumus loqui in bonoꝝ in malo Eſt enim meritum quedam relatio vel reſpectus qui ratione alicuius beneficij vel maleficij perpetrati alicui competit: vt recipere debeat ab altero commodum vel iacturā Meritum eſt enim ante p̄miuꝫ. ſicut fratres ſunt vterini. qꝛ vnꝰ ſemper videt aliud ſupponere. ⁊ debita ꝓportione vnꝰ cū alio ꝓuenire Uñ nota q̄ eſt dare merita iuſtoꝝ. ⁊ merita maloꝝ. iuſti eñ ꝑ bona opa merenk bona mali ⁊o finaliꝛ mala Sūt eñ iuſti ſicut mercatoꝛes q̄ nō ceſſant i ter

Meroꝛ. merere. Cū merere idē ſit ꝙ triſtari. deſolari. lugere lamētari vel flere. ⁊ ſic ꝑ meroꝛē pōt accipi omnis deſolatio. triſtitia ſeu luctus notare poſſuꝫ q̄ meroꝛ in bono ſumitur ⁊ in malo. ¶Primo dico ꝙ ſumit in bono. Boni eñ ſemp ſunt flebiles ⁊ merebūdi. ⁊ ab omni mūdi ſolatio fugibundi. Nōne nubes roꝛida. obſcura ⁊ madida magis eſt cōmendabilis ⁊ vtilis q̄ nubes ſicca nobilis atq; clara ꝑ pluuia'emittēda ⁊ ꝑ 'terrenaſcentibꝰ ꝑ ducēdis. Sic vere illi q̄ ſunt in hoc mūdo merentes ⁊ ſtupidi ⁊ timoꝛe dei pcuſſi ⁊ a mūdi gaudijs ſemoti. i virtutibus ſunt ꝓficui. ⁊ ad vtilitatē ſui ⁊ alioꝝ amplius opoꝛtuni. Uir ergo iuſtus magis dꝫ eſſe merebundus ⁊ gramis. q̄ letus. cōſolabilis ⁊ iocūdus. Turbulentiā eñ aeris ſequit̄ ſerenitas. ſic vere turbulentiā pñtis iuſtitie. vel meroꝛis ſequit̄ ſerenitas gaudij paradiſi Job. xvj. Triſtitia vꝛa vertet̄ in gaudiū. Uicet eñ teſte apſto. Omnis diſciplina in pñti nō videat eſſe gaudij ſed meroꝛis. cōſtat tñ q̄ meroꝛ pñtis triſtitie in gaudiū ⁊tetur Et ſm Eſa. lxj. Spūs meroꝛis in laudis palliū cōmutatur. ⁊ hoc etiā eſt qō dꝛ Job. v. Mō. ſ. deus ponit hūles in ſublimi. ⁊ merētes erigit ſoſpitate. Bñ ergo cōſulit Eze. xij. Panē tuū in cōtritione comede. ⁊ vinū tuum cū meroꝛe bibe. Notabis igit̄ ꝙ boni in hoc mūdo merēt multiplici rōe. iuxta illud Treñ. j. Multi eñ gemitus mei. ⁊ coꝛ meū merēs. Eſt etiā meroꝛ penitētiū ꝑ culpis cōfictis. Cōdolentiū ꝑ iuſtis afflictis. Eiulantiū ꝑ penis inflictis. ¶Merēt ergo iuſti meroꝛe cōtritionis ꝓpter ſcelera q̄ cōmiſerunt vel ꝓpter opa q̄ dudū fecerunt. qꝛ. ſ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

recordatio malorū que qñq; cōmisimus nosdebet ad merorē monere. ⁊ ad luctū ⁊ tristitiaz excitare. Exemplo. s. susanne mris samuelis que vides se sterilē. prces merēs ad dñm effundebat dices. j. Reg. j. Me putes ancillā tuam vnā ex filiabusbelial. sed ex multitudine doloris ⁊ merozis mei locuta suz vsq; in pñs. Et sequit q; ista per talē merorem filiū impetrauit. qz p certo qñ homo vidēs se esse sterilē omni bono. ⁊ fructib⁹ bonoz operū ⁊ virtutū vacuū ⁊ inanē. ipe debet ad merorē penitentie cōmoueri ⁊ toto corde dñm deprecari. q; filio. i. bonis operibus valeat impregnari.

¶ Itē merent iusti meroze cōpassionis ꝓpter onera que iusti ferunt. Quia reuera opera tribulationum ⁊ miserie ꝓmorū virū piū excitant ad merorē. Exemplo Job dicētis. xxx. flebam quondā super eo q̄ afflictus erat. ⁊ ꝓpatiebat anima mea pauperi. sequitur. Aderens incedebā sine furore cōsurgens in turba clamau. frater fui draconū ⁊ socius struthionū. Vñ Ezechiel de seipo dicebat. Eze. iij. Veni inquit ad eos qui habitāt iuxta fluuiū chobar. ⁊ sedi vbi ille sedebāt. ⁊ mansi. vij. diebus merens in medio eoz. s. captiuoz. Iste em̄ merebat super desolatione filioz israel in babilonia captiuoz q̄p penā bīnōi meruissent. qz procerto iusti nō solū compatiunt iustis imuste afflictis immo etiā pctoribus ⁊ damnatis a deo ꝑditis ⁊ percussis. vñ dns de pharaone dicit Eze. xxxj. Cū extinctus quuit fueris operiā celos ⁊ nigrescere faciā stellas eius. sequit. Omnia luminaria celi merere faciā super te. s. pre cōpassione Aderēt ergo iusti meroze cōpassionis ꝓpter opera q̄ iusti ferūt. ¶ Itē merent iusti ꝓpter verbera q̄ ꝑpiunt ferūt. Cōstat em̄ q; iusti vidētes tristicias ⁊ miserias huius mūdi quibus videt multimode se affligi: soluunt aliquotiēs in merorem ⁊ maxime ꝓpter timorem penaz ⁊ tribulationū eternoz q̄ se metuūt incursuros sicut in persona hierēm tribulate ⁊ depdate ⁊ desolate. ꝛ Treñ. j. Posuit me desolatā tota die meroze cōsumptam. Et tū aduerte q; multi in isto meroze numis excedunt ⁊ q; de mundi miseriꝫ plus debito dolent ⁊ gemunt. Ideo tales reprehendunt Mich. iij. vbi ꝛ. Et tu turris gregis nebulosa filia syon. quare meroze cōtraberis. numquid rex nō est tibi: aut cōsiliarius nō est tibi q̄ apprehendit te dolor quasi parturientē. q. d. tu nō debes tam excessiue dolere. sed in rege tuo xpo sperare q; merorem tuū scit in gaudiū cōmutare Ipe em̄ est qui dicit Job. xxx. Cū esiez quasi rex circumstāte exercitu erā tū me rētiū cōsolator ⁊ Hebr. xij. ꝛ. q; ois disciplina in ꝑsti nō vr esse gaudy sed merozis. postea aūt fructū pacatissimū exercitatis per eā reddet iustitie. Adeamꝰ ergo lamētemus ⁊ ploremus vt in fine letemur. nubilemus iocūdemur ⁊ gaudeamus Eze. vij. Rex lugebit ⁊ principes induent meroze. ꝓtz ergo quō meroz pōt accipi in bono. ¶ In malo vero possumus dicere q; in scriptu a reperit generaliter triplex meroz. vz. Aderoz inuidie q; cruciat dū videt ꝓmum ꝑ sperātem. Aderoz tristitie q̄ sanctiat dum grauat animū desperantē. Aderoz miserie qui anxiat per motum vltimū lacerantem. De meroze ergo inuidie ⁊ desolationis. quo. s. inuidus meret ⁊ dolet dū videt alios ꝑsperari potest dici illud Deu. xxviij. Dabit tibi dñs cor pauidū. ⁊ deficientes oculos. ⁊ animam meroze consumptā. De meroze vero tristitie ⁊ desperationis. ꝛ prouer. xv. Cor gaudēs etatem floridam facit. ⁊ in meroze animi deiciꝫ spūs Et prouer. xij. dicit. Quod meror in corde viri humiliabit eum. ⁊ sermone bono letificabit. q. d. Aderoz desperationis deiicit. sed verbū consolationis reficit atq; proficit. De meroze ꝛo eterne miserie ⁊ future damnationis pōt anime damnate dici illud Eze. xxij. Capacissima ebrietate ⁊ dolore repleberis ⁊ calicem merozis ⁊ calicē tristitie bibes. Et Jaco. iij. ꝛ. Risus vester vertet in luctū. ⁊ gaudiū in merorē. Hec igitur sufficiant de meroze Vide vbi fletus. lacruma luctus ⁊ similia.

Mestus. Mestitia. vi de dē tristitiā ⁊ vbissitu ꝓr. ⁊ turbatio. q; non sunt autorita tes vocales.

Metari. ꝛ a mutatione termini seu mete. Est em̄ metari idem qđ tentoria in certo loco figere. vel mutare. ipaz in certa meta collocare ponere ⁊ situare. Possumus ergo dicere q; sicut illi q̄ ducunt exercitus castra sua ⁊ tentoria in varijs locis metant ⁊ figūt Sic homīes loquēdo moraliter diuersimode morā. metam ⁊ habitaculū sibi ponunt ⁊ ſm q; sunt boni vel mali. diuersa loca sibi ad manendum eligūt ⁊ cōponunt. Mone de locustis legitur q; p turmas ⁊ exercitus ambulāt. ⁊ de loco ad locum se mutāt ⁊ aliquas añ se ꝓmittūt q̄ loca optima ad metandū castra ⁊ habitacula querāt ⁊ ꝓparāt. vñ Ꝑs. dicit qđ disciplina metandi castra ⁊ exploranda ad hoc oportuna loca a locustis sumpsit exordiū. Restat ergo multofortioꝛi rōne qđ homīes. loca status officia et artificia vbi morant eligere debeāt. in quibus moraz cōtrahant ⁊ anime sue terminos ibi sistāt. sic de meta ad metam. i. de ꝛtute ad ꝛturē ꝓcedant. quoadusq; ad paradisi terminū perueniāt ⁊ attingāt. Num. ij. Castra metabunt filij israel per gyr tabernaculi. ⁊ nota qđ de filijs israel qualiter castra ⁊ tentoria sua circa tabernacula metati fuerūt et quō tres ad orientē. tres ad occidentē. tres ad meridiez. ⁊ tres ad septētrionē. habitacula sua disposuerunt ⁊ collocauerunt. ſm naturā ⁊ ꝓprietatē ⁊ interpretationē nominum possent multa dici ⁊ plura ⁊ ardua moraliter cōpilari sed transeo. ⁊ hoc alteri ꝓsequēdo dimitto qz. sez in reductorio meo li. xvj. libro meritoriz. ca. iij. Hec posui ⁊ exposui satis plene. ¶ Notabis igitur qđ iusti in diuersis locis ⁊ in diuersis statibus ⁊ passibus metantur ⁊ collocant gressus suos. viez. In loco merozis Et hoc facit feruēs cōtritio. In loco rigoris. Et hoc facit mentis discussio In loco dulcoris Et hoc facit bonitatis opassio. In loco vigoris. Et hoc facit custodie tuitio. Igit metemur ⁊ figamus tētoria mētis nre in loco cōtritionis vt meroze cōcutiamur. ⁊ ista est metatio ī bethsimon. qđ interpretatur audiēs meroze. de qua Rūe. xxxiij. vbi castrametati sunt de bethsimon. ¶ Itez castrametemur ⁊ ponamus in loco discretionis vt rigore discutiamur. Mume. ij. Ad aquilonarez partē castrametati sunt filij dan. ⁊ Judic. xj. Castrametatus est trans arnon. ¶ Itē ponamus castra cordis nostri in loco compassiois vt dulcore reficiamur. ⁊ ista ē metatio super fontē de qua. j. Reg. xxiij. Israel castrametatus est super fontē. ⁊ hec est metatio in iethabata q̄ interpretat bonitas de quo Deu. x. ꝛ. qđ filij israel castrametati sunt ī i ethabata ī terra aquarum atq; torrentiū. ¶ Itez metemur castra cordis in loco tuitionis vt in vigore custodiamur. ⁊ ista est metatio iuxta lapidem adutorij. ⁊ reuera hō debet esse sicut ꝓudens princeps exercitus. qui. s. libēter castra sua ponit in locis asperis hoc est rigoꝛ. s. ⁊ contritio. ¶ In locis claris. hoc est fides. sapia ⁊ discretio. ¶ In locis fecundis atq; humidis. vbi. s. abundat aqua hoc est pietas ⁊ cōpassio. ¶ In locis altis. hoc est fiducia ⁊ cōtēplatio. Hec est igit metatio quā faciunt boni. ¶ Sed reuera de fatuis inuenitur aliter quia ipi metantur castra sua ⁊ figunt desideriū suū in vitijs ⁊ peccatis. ⁊ sic dico qđ ipsi metantur in loco

Cupiditatis. De loco cupiditatis ⁊ auaritie ꝛ
Iniquitatis. Mu. ij. Castrametati sunt de tribu
Gulositatis. ysachar. ysachar interpretatur vir
Sterilitatis. mercedis De loco iniquitatis ⁊ in

iustitie ꝛ Judic. xx. qđ filij israel castrametati sunt in xta gabaa qđ. s. interpretat ꝓfluuiuz iniquitatis ⁊ ꝛ ibi qđ. xx. duo milia de ipis in illo ꝑlio ceciderūt. De loco gulositatis seu ebrietatis ⁊ castrimargie. ꝛ Mume. xxiij. qđ filij israel castrametati sunt in aboth. qđ atq; interpretat lagene grādes. De loco ꝛo sterilitatis ⁊ indigentie.

et indigentie. hoc ē dictū in loco infernali. vbi. s. tales finaliter figunt tentoria sua. ꝛ. j. Paral. xix. q; rex maacha cū populo suo castra metati sunt in regione medoba q̄. s. interpretat fames antiqua signans famē ⁊ indigentiā infernalem que incipit a diebus antiquis sufficit Vide vbi castra. tentoria.

Metere. Messis Cum messis sit illud qđ de fructibus terre colligitur in estate. ⁊ qđ post multos labores ⁊ sudores de terre prouētib⁹ reportatur. ⁊ quo etiā tota viuentiū cōitas per anni circulum sustentatur. Possumus notare q; in scriptura per messem intelligitur.

Societas hominū saluādoz. Societas hominū dānatoz. Collectio bonoz terrenoz. Possessio bonoz internoz. Adeptio maloz eternozum Repletio bonoz supernoz.

Primo igitur dico q; est qđā messis hoīm saluandoz ⁊ ista est congregatio predestinoz q̄ in agro huius mūdi erāt diuersimode seminati ⁊ tandē ꝑ apl'os ⁊ predicatores sunt recollecti. ⁊ in horreo ecclie ꝓgregati. ⁊ de hoc ꝛ. mat. ix. Luc. x. Rogate dñm messis vt mittat operarios in messem suā. Messis quidē multa operarij aūt pauci. ¶ Scdo dico q; est quedā messis hominū dānatoz. ⁊ ista est cōgregatio pctoruz q̄ in agro huius mūdi a diabolo seminant ⁊ ibi in mundi ꝓperis fouent. ⁊ tandē in estate iudicij falce diuine iustitie metent ⁊ in inferni horreo reponētur De tali messe loquit Apoc. xiiij. q; dictū est cuidā angelo sedenti sup nubem candidā. qui habebat coronā aureā in capite. ⁊ habebat falcem acutā in manu sua. ⁊ alter angelus exiuit ⁊c. sequit. Mitte falcem ⁊ mete. qz venit hora vt metat. qm̄ matura est messis terre: ⁊ sequit. q; alius angelus misit falcem suā acutā in terrā ⁊ vindemiauit vineaz terre. ⁊ misit in lacū ire dei magnuz Angelus em̄ iste filiū dei signat q̄ semp sedet in nube candida. i. in carne pura ⁊ mūda iudicabit. ⁊ falcē acutā. i. asperitatē iustitie secum portabit: ⁊ coronam aureā. i. iudiciariā ⁊ regiā maiestatē habebit ⁊ vineaz ⁊ messes terre. i. cōgregationē reproboz metet colliget ⁊ vindemiabit ⁊ ipsos in lacu ire dei. i. in lacu inferni calcabit ⁊ perpetuo cōdemnabit. Et hoc est qđ ꝛ mat. xiij. Sinite inquit zizaniā crescere vsq; ad messem. tempore vero messis dicam messoribus. Colligite primum zizania ⁊ alligate ea per fasciculos ad comburendū. Sicut em̄ ꝛ ibidē. Messis est cōsummatio seculi. vsq; ad quā zizania. i. mali semper crescunt ⁊ prosperantur. Tunc vero a messoribus. i. ab angelis de agro huius mūdi colligenf. ⁊ per fasciculos. i. per distinctiones penaz inferni incēdio comburentur. Ista est ergo messis hominum damnatoz.

¶ Tertio dico q; est messis bonoz terrenoz. Et ista est messis Auaroz. Luxuriosoz. Superboz. Auari metūt mundi facultates Luxuriosi metūt mundi voluptates. Iniqui metūt mundi vanitates. Auari igit colligūt messem mūdane facultatis. Et sic figurant in manasse viro inditb sup cuius caput ꝑpe messis cecidit estus ⁊ mortuus est. vt patet Judith. viij. Ad denotandū q; illi qui circa messem bonoz ꝛalium occupant. estu ⁊ feruore auaricie perimunt De auaris etiam ꝛ Job. v. Messem inquit famelicus comedet. ⁊ ipm rapiet armatus. ⁊ bibent sitientes diuitias eius Famelicus est auarus q̄ semper famescit acquirere ⁊ comedere messem terrene facultatis: Et ideo armati. i. demones ipm finaliter ꝑ mortē rapientes. ⁊ sic diuitias suas sitientes. i. alij auari beati atq; bibent. Ma. s. tales in morte relinquent alienis diuitias suas ⁊ sepulcra illoz domus illoz ineternū. ¶ Item in mūdi colligūt messem mundane voluptatis Et isti figurant in samsone de quo Judic. xv. Cū tēpus triticee messis instaret venit samson visere volēs vxorē suaz. vñ de luxuriosis ꝛ. ij. Cor. ix. Qui seminat in carne. de carne metet ⁊ corruptionem. ¶ Item colligūt superbi messem mundane vanitatis seu pompositatis

Et ista ꝑculdubio habet anneā rapinā ⁊ crudelitatē. impietatē. ⁊ iniquitatē. Ideo talib⁹ ꝛ. Osee. x. Arastis impietatē. ⁊ iniquitatē messuistis. ⁊ Job. xiij. Vidi eos qui semināt dolores ⁊ metunt eos flāte deo perisse. ⁊ sic patz quō est messis bonozum terrenozum.

¶ Quarto dico q; est messis bonoz internozum. Et ista est messis vbi triticū corporis xpi colligit a deuotis ⁊ vbi grana virtutū ⁊ meritoz a sanctis metunt. de quo ꝛ. Josue. iij. Mō iordanis tēpore messis ripas aluei sui impleuerat. qz. s. qñ messis corpis xpi a fidelibus recolligit ⁊ assumit iordanis. i. fluuiꝰ. deuotionis ⁊ lacrimaz debet amplius inundare. Et de messe etiā virtutū ⁊ meritoz quā colligunt boni in agro cōscientie ꝓprie pōt exponi illud Cantic. v. Messui mirham meā cū aromatib⁹ meis comedi fauū meuz cū melle meo. bibi vinū meū cum lacte meo. Ubi aduerte q; in ista messe colliguntur multa grana virtutum. videlicet Granum. Amarū contritōis. Istud est mirha. Redolens deuotiōis Istud est aromata. Dulce compassionis. Istud ē fa. cum melle. Suaue consolatōis istud ēvmū cū lacte. Ista ē ergo messis bonoz ternoz. ¶ Quinto dico q; inuenit messis maloz eternozū. Et ista est quā seminant mali peccando. ⁊ colligunt in inferno supplicia eterna sustinendo. Peccata em̄ sunt semina. tormenta ꝛo sunt illa que a malis colligunt ⁊ metūt grana. vñ puer. xxij. Qui seminat iniquitatem metet mala. Et hiere. xij. Triticū seminauerūt ⁊ messuerūt spinas. Triticum em̄ qđ ꝛ. a terro teris. signat pctm̄ qđ per remorsum cōsicuit cōscientiā terere ⁊ vastare. Ab isto enim semine tribulus eterne damnationis metit. ⁊ spina vermis immortalis ⁊ perpetui reportatur. ¶ Sexto dico q; est messis bonoz supernoz. Et ista est messis q̄ a viris sanctis est in hoc mūdo per labores seminata. ⁊ nunc ab eis per premia eterne glorie reportata. et de isto ꝛ. in ꝑs. Qui semi. in lacri. in exul. me. Et. j. Cor. ix. Qui seminat in benedictionibus de benedictionibus ⁊ metet Et sic patet q; est messis hominum saluandoz. Hominum damnatoz. Bonoz terrenozum. Bonoz internozum. Maloz eternoz. Bonozum supernorum. Et hec de messe sufficiant.

Metiri. Mensura. Nota q; cū mensura sit illud infra cuius ambitū aliquid cōtinet. ⁊ per qđ rerū qualitates ⁊ quātitates sciuntur ⁊ cognoscuntur. ⁊ per qđ vna res alteri comparat ⁊ ꝓportionat. Hinc est qđ ſm diuersitatem rez. possunt mensure varie reperiri Uerumtamē nō est intentionis mee de mensura tractare ꝑbice. sed tm̄ ad animarū salutē aliquid moraliter Idcirco de mensura Dobilium q̄ dicit tempus Eternoz. q̄ ꝛ eternitas Uisibilū. q̄ mensurat visus Sonoz. q̄ mensurat auditus ⁊c. Similiter nō intendo aliquid dicere cum ad ꝑsis opus nō videat pertinere. Cuncta em̄ que sunt certis mensuris limitantur ⁊ adequantur. qz sicut ꝛ Sap. xj. Deus cuncta disposuit in pondere ⁊ numero ⁊ mēsura. Aliter ergo dicamus breuiter qđ in scriptura fit mētio de duplici mēsura De bona. s. ⁊ mala. Bona em̄ signat. Prudentiā maturitatē. Justitiā ⁊ equalitatē. Eternā glām ⁊ felicitatē. Mala ꝛo signat. Judicij q̄erisitatez. Mentis iniquitatē. Pene eterne asperitatē. Distinguamus igit ⁊ dicamus qđ inuenit in bono. Mensura virtuosa. Mēsura gloriosa. In malo ꝛo est. Mēsura vitiosa. Mensura dolorosa. Prima est mensura meritorū q̄tū ad perfectos. Scda est mēsura premioz q̄tū ad beatos. Tertia est mensura vitioz seu peccatoz q̄tuz ad infectos. Quarta est mensura tormētoz q̄tuz ad damnatos. ¶ Primo igit dico qđ est quedā mensura q̄ est virtuosa. ⁊ ista est mensura prudentie ⁊ tpantie. qua scz boni debēt esse moderati ⁊ mensurati ⁊ cunctis bonis moribus adequati Sicut em̄ videmus qđ omne corpus subiacet certis mēsuris. s. longitudini. latitudini. altitudini ⁊ pfundo. infra quaz terminos oīm corpoz quātitas contr

Universidad de Deusto
Biblioteca

netur. Sic ꝑculdubio quilibet vir perfectus debet esse mensuratus ⁊ moderatus ꝓtū ad ista quatuor. scz ꝓtum ad Longitudinem durationis corporaliū. Latitudinē successionis tēporaliū. Altitudinē perfectionis spūaliū. Profunditatē cognitionis scientialium Sic igitur homo mensuratus ꝓtum ad longitudinē corporalis ⁊ durationis. Nō em̄ debet sperare semp viuere. sed potius qō necesse est sue durationis longitudinem terminari. ita ꝙ possit dicere illud ps̄. Ecce mēsurabiles posuisti dies meos ⁊ substātia mea tanꝙ nihilum ante te Ezech. xlj. Mensus est longitudinē edificij, Sed de hoc vide. ℈. de longus ⁊ de longe.

¶ Item sit mensuratus ꝓtū ad latitudinē temporalis successionis q̄. ſ. n̄ō debet appetere nec habere dilationē bonoꝝ huius mūdi. sz in ipsis certa mēsura ⁊ tēperātia mēsurari sicut salomon ꝙ dicebat: Nec diuitias nec paupertates dederis mihi dñe. sed tm̄ victui meo tribue necessaria. puer. xxx. Sufficietia em̄ ⁊ necessitas dz esse tēporaliū mensura. Mō est cōtra illos qui nō ponūt in temporalibus limitem vel mensurā Similes crocodillo ꝙ nō habet mensurā determinatam in quātitate. sed ꝙdiu viuit semper crescit. Sic dico ꝙ ⁊ auari nō habēt mensurā limitatā in latitudine seu in dilatatione tēporaliuz acquirenda. ꝙdiu em̄ viuunt semp volunt crescere ⁊ statū ⁊ diuitias ampliare. Bom aūt non sic q̄ ipſi sciūt seipsos in temporalibus mensurare. vñ Ezech. xl. Mensus est latitudinē edificij calamo vno Calamus em̄ qui ē siccus leuis ⁊ vacuus signat virtutē sufficientie, q̄ scz leuis vacua ⁊ ficca dr̄ eo ꝙ bonis tpalibus vltra ꝙ necesse est nō onerat nō impinguat. nec implet. Mensurari debēt ꝓtum ad altitudinem spūalis perfectionis q̄ in altitudine perfectionis bonoꝝ operū ⁊ virtutum tpi debēt apponere mensuram recte intentionis. ⁊ ēt mensurā ꝓudentis discretionis vt. ſ. perfectionē nō incipiat quā. ſ. cōtinuare nō posset. quia sicut dr̄ prouer. xvj. Qui altam edificat domū suam sentiet ruinā. Jō dr̄: Roma. xj. Noli altū sapere sed time. ¶ Item mēsurari debet ꝓtū ad ꝓfunditatem scialis cognitionis. Non em̄ debet vltra ꝙ decet per curiositatem sc̄l. ꝓfundare. q̄ semp debet scientiā suā mēsura veritatis ⁊ fidei limitare. vt sic de homine sic mēsurato. ⁊ se ⁊ alios taliter mēsurāte poterit admiratiue queri illud Eccl. j. Altitudinē celi. latitudinē terre. ⁊ pfundū abyssi quis dimēsus est: q. d. solus homo pfectus. Quod bene figurat Apoca. xxj. vbi dicit. ꝙ ille qui loquebatur mecū habebat mēsurā harūdineam vt mēsuret ciuitatē. ⁊ portas eius ⁊ murꝝ. ⁊ mensus est ciuitatem in harūdine aurea Longitudo ⁊ latitudo ⁊ altitudo eius equalia sunt Mensura ista charissimi signat virtutē tēpantie. q̄ dicit aurea per claritatem prudentie ⁊ sapiētie. ⁊ harūdinea per rectitudinē iustitie Jsta em̄ tria nos limitāt ⁊ mensurant. ſ. temperātia. sapientia. ⁊ iustitia Cum ista igitur mensura ille qui loquebatur. i. ille q̄ digne vult alijs loqui. debet mensurare ⁊ ordinare ciuitatem virtutum cordialiū Portas sensuuz naturaliū. Murū membroruz corporaliū. Jsta em̄ tria sunt principaliter mensurāda ⁊ ad mensurā temperātie reducēda. Virtutes em̄ anime debent mēsurari. sicut intellectus ne plus ꝙ necesse est sapiat. Affectus ne plus cupiat ꝙ oporteat. Memoria ne plus retineat ꝙ deus iubeat Sensus etiam debent subiacere mensure vt scz temperate ⁊ mensurate videamus. audiamus. gustemus. ⁊ odoremus. Mēbra insup mēsure ⁊ temperantie debent subijci. vt videlicet ipsa non voluptuose nutriamus sed vt ipsa sub discipline regula teneamus Et sequit Residuuz figure nostre. videlicet vt dictū est ꝙ longitudo latitudo ⁊ altitudo ciuitatis erant equalia q̄. ſ. si sic fecerimus equalitatem ⁊ moderantiam in omnibus habebimus. Et sic de nobis verificabitur illud Deu. vij. Cunctis filijs aaron mensura equa per singulos dies dinidetur. Apponamur igitur nosmetipsos. vt ꝑm merita nostre mensure nobis remetiat in paradiso ab illo q̄ dixit Matth. vij. Eadem mensura qua mēsi fueritis remetietur vobis. Jstud tamē aduerte ꝙ homo nō potest habere tales virtuosas mensuras nisi sibi a dño cōcedantur. Deus em̄ cōcedit homini mēsuraz Cōpunctiōis.

Deuotionis. Dat dico mensurā cōpunctionis.
Refectionis. Unde in ps̄. Cibabis nos pane lacrimarum. ⁊ potū dabis in lacrimis in mēsura.
Perfectiōis. ¶ Item dat mensurā deuotionis Ezech. xiij. Aquā tuam in mensura bibes. Et Job. xxviij. Aquas appēdit in mēsura. Aque em̄ deuotionē designant.
Cognitiōis. ¶ Item dat mensurā refectionis ⁊ ista est mēsura consolationis spiritualiū bonoꝝ. De qua Lu. xij. Ut det illis in tpe tritici mēsurā.
Discretionis. ¶ Item dat mēsuram perfectiōis Ūñ Eph. iij. Unicuiq̄ vestrum data est gr̄a ꝑm mensurā donationis xp̄i. ¶ Item dat mensurā cognitionis Ro. xij. Unicuiq̄ deus diuisit mensurā fidei. ¶ Item dat mensurā discretionis. Unde Esa. xxviij. Ponā in dicium in pondere. ⁊ iustitiā in mensura. Et sic patet ꝙ est quedā mensura virtuosa. ¶ Secūdo dico ꝙ est quedam mensura que est gloriosa. ⁊ ista est illa mensura quā distribuit deus beatis in patria. ꝑm mensurā meritoꝝ quam habuerunt in via. Paterfamilias em̄ ꝑm mēsurā laboris solet suis seruitoribus in esta te dare certam mensurā. bladi. pecunie. vel mercedis Sic ꝑculdubio deus in ꝑria dat btis certā mēsuram premioꝝ ꝑm mensurā meritoꝝ p̄cedentiū ⁊ laborum Marci em̄. iiij. dicit. Mō in qua mensura mensi fueritis remetietur vobis. Et ideo bonis dicitur illud Luce. vj. Mensurā bonam. confertā coagitatam ⁊ superefluentē dabunt super caput vestrū. Illa em̄ mensura dicit bona ꝓpter malorū abdicationē Dicit conferta ⁊ coagitata ꝓpter bonoꝝ cumulationē. Et dicitur superfluens ꝓpter premioꝝ redundantiā ⁊ meritorū transcensionem. Jbi em̄ mensura seu quantitas premioꝝ. transcendet mensuraz meritoꝝ. Unde Iherē. xxj. Edificabit ciuitas ⁊ extibit vltra normā mensure. Jsta est igit̄ mensura gloriosa. ¶ Tertio dico ꝙ est quedā mensura que est vitiosa. Et ista est illa qua mali mensurant se ⁊ alia. Ipsi em̄ mali immoderate seipsos regulāt ⁊ mensurāt. Unde Osee. j. Numerus filiorum israel quasi harena que sine mensura est. Inter filios em̄ israel id est inter viros ecclesiasticos vel fideles sunt hodie multi qui sunt sicut harena per virtutū sterilitatē. sicut mare per vitioꝝ fructuositatem sine mensura per oīa actuum ⁊ operū superfluitatē. ¶ Quarto dico ꝙ est quedam mensura que est dolorosa. Et ista est mēsura ⁊ quantitas pene eterne ⁊ tormentoꝝ: que respondet culpe ⁊ delicto p̄cedentium vitioꝝ. Juxta illud Deutero. xxv. Scōm mensurā culpe erit ⁊ plagarū modus. Jsta sunt igit̄ quatuor genera mensurarum quibus homines mensurantur Sed de istis vide si vis magis ⁊ melius in distinctionib⁹ Mauricij vbi inuenies quatuor mensuras bonorum quatuor malorū. quatuor beatorum. ⁊ quatuor dānatorum que omnes sibinuicem correspondent ⁊ multo melius ponitur ibi ꝙ hic. Hodie em̄ fuit valde meū ingenium obcecatum.

Metus. Metuere.

Cū infra satis proponam dicere de timore. Hinc est ꝙ hic de metu breuiter pertransibo Est enim metus ide q̄ timor. Et q̄uis grammaticaliter loquendo differāt. vnū tamen pro alio sumit in scriptura. Notabo igit̄ ꝙ in scriptura reperio metū.

Senilem. Primus est iustoꝝ ⁊ prudentium.
Serulem. Scōs est stultorum ⁊ peccantium.
Duilem. Tertius est vanorū ⁊ simplicium.

Primo ergo dicam ꝙ est dare metum seruilez qui est prudentiū. Quia reuera ad virū prudentem ⁊ virtuosuz pertinet ꝙ in pluribus metuat atq̄ hesitet. Eccli. xxvij. Sapiēs in omnib⁹ metuit Et bene dicit in oīb⁹ quia vere sicut terremotus sepius accidit in montibus ꝓ in valibus. sic bonus metus facilius cōtigit altioribus ⁊ melioribus ꝓ inferioribus ⁊ imperfectioribus. Phil. ij. Cū metu ⁊ tremore vestrā salutē operemini. Sic ergo nota ꝙ vir prudēs metuit illa que.

Superius nitent. Abetuit dico iustus negocia
Interius latent. superiora scz deū angelos ⁊
Exterius patent. sanctos. q̄ reuera iustus de-
Posteriꝰ scatent. bet metuere ne forte ipos offenderit. vel ne forte ipos rite nō coluerit aut honorauerit. aut ne forte penā ab eis meruerit. Opera enim superius dei nutu. pducta. puta tonitrua. fulgura corruscationes incutiunt metum animalibus vniuersis multo fortius ergo aspectus diuine potētie. sapiētie. ⁊ iustitie debet nobis metū incutere. ⁊ timorē ipsius in nr̄is cordibus gñare. Iste enim est metuendus. q̄

Respicit in se sperantes. Abetuamus ergo euz
Reficit ad se clamantes. q̄ in se sperātes respi
Abijcit in se peccātes. cit vt eos eruat. ps̄.
Perficit se requirentes. Oculi dñi sup metuentes eū. vt eruat a morte animas eoꝝ ⁊ alat eos in fame. ¶ Item ad se clamātes reficit vt bonis imbuat. Iherē. v. Abetuamus dñm deū nostrum qui dat nobis pluuiā in tpe suo. plenitudinē anime messis custodientem nobis. ¶ Item in se peccantes abijcit vt bonis viduat. Ūñ Hebre. xij. Habeamus gratiā per quā seruiamus placentes deo cū metu ⁊ reuerentia. ⁊ enim deus ignis cōsumens est. ¶ Item se requirentes perficit atq̄ perpetuat Eccli. vj. Amicus fidelis medicamentū vite ⁊ immortalitatis. ⁊ qui metuūt dñm inuenient illū. Igit̄ metuētes dñm sustinete misericordiā eius Eccli. ij. Quia ꝓcerto vnus est altissimus creator omniū omps rex. potēs ⁊ metuēdus nimis Eccli. j. Abetuit igit̄ iustus iudicia superiora. ¶ Deinde dico ꝙ ipe metuit flagicia interioꝛa q̄. ſ. cōmisit vel etiā ne ipa cōmittat ⁊ in eis inuoluatur ⁊ cadat. Ille enim q̄ castrū obsessuz hz in custodia. est: si est prudēs in cōtinuo metu. ne scz hostes ibidē subintrent. Sic igitur cū infiniti hostes obsideant castrū cordis. multuz debemus esse metuosi ⁊ scrupulosi ne ipm per tētationū insidias perdamus: aut per ꝑsumptionē ⁊ inanez gloriam amittamus. Ūñ eccli. v. De ꝓpiciatu pctoꝝ dr̄. Noli esse sine metu ⁊ nō adūcias pctm̄ sup pctm̄. Deniq̄ timeat negocia exteriora. viz mundi tribulationes q̄ potissime per quatuor puncta solēt fieri. scz per falsas machinationes discordias ⁊ seditiones falsas impositiōes. inuidias domesticoꝝ ⁊ suspitiones Et ista sunt illa quatuor q̄ dicit salomon a prudētib⁹ metuenda. Eccli. xxvj. vbi ait. A tribus inquit timuit coꝛ meū. ⁊ a quarto facies mea metuit. Delaturā ciuitatis: ecce ꝓditio. Collectionē populi: ecce seditio. Calumniam mendacē. ecce accusatio. Mulier zelotipa ecce suspitio. Abetuat ergo iustus negocia exteriora. Insuper dico ꝙ timere debet supplicia posterioꝛa nō ſ. mortē. q̄ illa vent de necessitate et iō nō est metuēda. Juxta illud Eccl. xlj. Noli metuere iudiciuz mortis. sequitur. Hoc ē enim datū a dño oī carni. sed illa que veniunt post mortē. ſ. futuruz iudiciū. ⁊ infernū. ⁊ etiā paradisum Quia reuera iust⁹ dz timere. De iudicio ne iniustus mueniatur. De inferno ne ibidem condēnetur aut proijciatur De paradiso ne indignus reperiatur. Ūñ potest dici illud Heb. xj. Fide Noe respōso accepto de his que adhuc nō videbantur metuēs. scz de diluuio futuro aptauit arcā in salutē. Jsta sunt ergo q̄ debet metuere vir fidelis. ⁊ sic dico q̄ō est dare metū seruilē seu virilē q̄ est prudentiū. ¶ Scōo dico ꝙ est dare metū seruilē q̄ est peccantiū ⁊ iste est metus illoꝝ q̄ metu ⁊ nō amore abstinēt a malo. Iste est etiā ille metus quo quis timēs mūdi tribulamina ⁊ tyrānoꝝ vexationes cessant dñi volūtatē facere ⁊ se inclinat ⁊ cōsentiunt ad peccatū ⁊ iniquitatē Et ꝓcerto tales nō fuerūt martyres. Isti em̄ videbant audiusse illud Deu. j. Nolite metuere dñs deus ductoꝛ vr̄ est ⁊ Au. xviij. Dñs vobiscum est nolite timere ꝑm iura em̄ illa q̄ fiunt vi aut metu nō obligāt. hoc tñ intelligit de metu q̄ pōt cadere in cōstantē virū ꝑm iura ꝺo diuina nullus metus excusat a pctō mortali qz etiam mors est potius sustinēda ꝓ culpa mortalis cōmittēda. Scti em̄ oēm metū deposuerūt ⁊ soli deo seruierūt Isti em̄ nō timuerūt derisiones ⁊ ludibria. defectōes ⁊ opprobria afflictiones ⁊ supplicia. Non metuit ergo vir iustus ludibria derisoꝝ Ezechi. ij. Domus inquit exasperās est. Tu ergo fili hoīs ne timeas eos ⁊ sermones eoꝝ non metuas. ¶ Itē non metuit opprobria detractoꝝ Esa. lj. Nolite timere opprobria hoīz ⁊ blasphemias eoꝝ ne metuatis. ¶ Itez non metuit supplicia tyrannoꝝ. Eccli. xlj. Noli metuere iudiciū mortis. et Hester. xv. Noli metuere nō morieris sup. in aīa sed morieris corpe. Et breuiter nullus met⁹ seruilis decet virum perfectū. magnanimū aut constantem Et merito quia ꝓcerto tales habēt quendā fortissimū defensorem. ſ. ipm deū. ⁊ ideo metuere nihil debēt Sardius em̄ teste dyascoride lapis est rubeus. cuius virtus est timorē pellere ⁊ audaciaz generare ⁊ incantationib⁹ obuiare Sic vere deus qñ per fidem charitatē aut gratiam possidet audaciā ⁊ constantiā gignit. ⁊ imbecillitatē pellit ⁊ incantationibus id est demonū ⁊ hereticoꝝ deceptionibus resistit Igit̄ cuilibet deū secum habēti. ⁊ istum preciosum lapidē possidenti videt dictū illud Josue. j. Noli metuere ⁊ noli timere. quia tecū est dñs Est igit̄ dare metum seruilem qui est peccantum. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ est dare metū ouilem seu puerilē. Quidā em̄ sunt ita imbecillis ⁊ panide voluntatis ⁊ cordis ꝙ more ouis vel leporis stupēt ⁊ metuūt sine causa ⁊ vana occasione metuunt quicqd vident Unde de illis qui timēt ecclypses ⁊ tonitrua. fortune. vel nature euentus ⁊ pdigia. dicit Iherē. x. A signis iquit celi nolite metuere que metuūt gentes. Sic ergo dico ꝙ est metus ouilis ⁊ puerilis. seruilis ⁊ vilis. senilis ⁊ vtilis. Unde infra de timore tremore ⁊ in alijs similibus ⁊c.

Met. Memet.

Notaq̄ ista dictio met nihil signat per se. sed cū sit cōpositio ꝓnominis facit ꝓnomen cui additur certius significare. ⁊ aliquid verius ⁊ personalius designare Denotat ergo quādam identitatem ⁊ intimaz personе ꝓprietatem. Met em̄ videtur significare illud quod idem. Notabo ergo ꝙ in scriptura reperitur Unum met quod concernit

Diuinam naturam. Primo ergo dicoꝙ ē vnū met
Uirtutis structurā. inuariabile ⁊ istud ē dei iden-
Animi iacturam. titas. Quia. ſ. ipe deus est idez apud semetipsum ⁊ in semetipso. Ūñ ipe est qui dicit Ben. xxij. Per memetipsum iuraui dicit dñs quasi diceret. per intimitatē essentie mee iuraui quo scz nihil potest esse malus. Et Esa. xlv. In memetipso iurauī. egredietur de ore meo iustitie verbum. Et aduerte ꝙ deus ipsemet vuit ⁊ durat eternaliter. ⁊ transit temporaliter. confert ⁊ iuuat supernaliter. Offert ⁊ se dat corporaliter Nam ipsemet durat semper vuendo. Joan. v. vbi dicitur. Quod pater habet vitam in semetipso. ⁊ dedit filio habere vitā in semetipso. Nā ipsemet venit carnē sumendo. q̄ scz sicut dicit Phil. ij. Ipse semetipsum exinaniuit formā serui accipiēs ⁊ habitu inuentus vt homo Nam ipsemet nos iuuat patrē placando. q̄ scz sicut Heb. vij. dicit. Potēs est nos saluare accedens ꝑ semetipsum ad deuz semper viuēs ad interpellandū ꝓ nobis Nā ipsemet se obtulit mortem ferendo. quia. ſ. sicut dicit. Phil. ij. Ipse humiliauit semetipsum factus obediēs vsq̄ ad mortem Et. ij. Thi. ij. dicit. ꝙ ipse dedit semetipsum pro nobis vt redimeret nos. Patet ergo ꝙ est vnum met inuariabile. Et istud est dei idētitas. ¶ Secundo dico ꝙ est vnū met valde laudabile. Et istud est morum integritas. Et sic dico ꝙ homo dicit ipemet ⁊ esse in semetipso. q̄ñ ipe in virtute cōstantie. et ꝑ cognitio-

Universidad de Deusto
Biblio

nem virtutū est idem integer ⁊ intimus sibūpſi. Prouer.ij. Fili mi si sapiēs fueris tibimetipſi eris Et qñ semetipſum in sanctitate custodit. ⁊ ab oī peccato se saluare sa tagit ⁊ proponit Adath.xxvij. Si filius dei es salua temetipſuz Et reuera quilibet debet esse multomagis oilligens de saluādo semetipſuz q̄ alio quocūq; Luce.xxiij. Si filiꝰ dei est semetipſū saluū faciat Quod est cōtra multos qui sc̄z plus curāt alios emēdare q̄ semetipſos sicut sunt mali iudices et prelati. et predicatores ꝛc. contra illud Gala.vj. Opus suum probet vnusquisq; ⁊ sic in semetipſo tantum habebit gloriam et non in altero. Igitur temetipſum.

Uide ⁊ considera. Sperne ⁊ vitupera. Ama ⁊ desidera. Salua ⁊ recupera. Iuua ⁊ cōtēpera. Turba ⁊ reuerbera. Leua ⁊ exonera. Salua ⁊ libera.

Igitur dico q̄ temetipſuz debes videre ⁊ considerrae Job, epla. ij. Videte vosmetipſos. Mō ē cōtra illos qui semetipos non vident ꝛc. De quiꝰ Greg.ij. dyalo. dicit. Quotiens per cogitationis metū extra nos ducimur ⁊ nos sumus. ⁊ nobiscum nō sumus. Quia nosmetipos minime vidētes q̄ alia vagamur. ¶ Itē temetipm debes spernere ⁊ vituperare. Adath. xvj. Qui vult venire post me abneget semetipm ⁊ sequatur me. ¶ Itē temetipm debes amare ⁊ desiderare. j. Pet. iij. Ante oīa mutuam in vobismetipſis charitatē continuā habētes quia charitas operit multitudinē peccatoꝝ. ¶ Itē temetipm debes saluare ⁊ recuperare. quia sc̄z quādo quis per peccatū periꝝ. multū debet metendere: vt per penitētiam saluet ⁊ liberet semetipm Adath. xxvij. Salua temetipſum. Act. xxvj. Permittit tibi loqui ꝓ temetipo. ¶ Itē temetipſum debes iuuare ⁊ conteperare quia sc̄z tēpore tentationū ⁊ tribulationū tu debes querere tibi remedia oportuna. Exēplo Jone de quo dr Jone. iij. Mō contra estū sibimetipi fecit obumbraculū. ¶ Itē temetipſum debes turbare ⁊ reuerberare sc̄z per penitentiā ⁊ timorē. Exemplo xpi de quo dicit Joan. xj. q̄ ipſe turbauit semetipm quādo voluit Lazaꝝ suscitare. Ad denotandū q̄ qui lazarum mortuū id est animā ꝓpriaz desiderat a morte peccati suscitare. ipse debet per cōtritionē se turbare. ⁊ in semetipſo fremere ⁊ turbare. Joā. xj. Fremēs in semetipſo venit ad monumentū. Et Job. vij. Posuisti me cōtrariū tibi ⁊ factus sum mihimetipi grauis Et Ezech. vj. Displicebūt sibimetipſis super vniuersis malis q̄ fecerāt ꝛc. ¶ Item temetipſum debes leuare ⁊ exonerare sc̄lz terrena contēnendo ⁊ celestia appetendo ⁊ contēplando. De quo Greg. li. ij. Dyalo. Duobus inquit modis extra nos ducimur quia per cogitationes sub nobismetipſis cecidimus. aut per contēplationis gratiam per nosmetipſos leuamur. ¶ Itē temetipſum debes saluare atq; liberare Deu. iij. Custodi temetipm ⁊ animā tuam sollicite. Inuenit ergo vnum met valde laudabile. Et istud est morū integritas. ¶ Tertio dico q̄ inuenit vnum met valde damnabile. Et istud est malorū quidditas. Adali enim in propijs personis delinquunt. dum semetipſos vitys ⁊ peccatis exponunt. Ipſi enim semetipſos

Fraudant ⁊ decipiunt. Fedant ⁊ inficiunt. Turbant ⁊ concutiūt. Leuāt dum superbiūt. Dbant dū delipiunt. Pascunt dū alliciūt.

Dico ergo q̄ isti semetipſos solēt decipere. Jacobi. j. Estote factores verbi ⁊ non auditores tantū falsētes vosmetipos. ¶ Itē semetipos solēt inficere. Ephe. iij. Desperantes semetipſos tradiderūt impudicicie ꝛc. ¶ Item semetipſos solēt cōcutere. sc̄lz per timorē ⁊ turbationē indebitam Treñ. j. Subuersum est cor meum in memetipſo. ¶ Itez semetipſos solent erigere sc̄z superbiendo. similes Pharaoni. q̄ dicebat Ezech. xxix. Meus est fluuius. ⁊ ego feci memetipſum Contra illud. Prouer. ix. Me sis sapiens apud temetipſum. ¶ Item semetipſos solent exceca re. Judas in canonica sua. Segregāt semetipſos. animales. spiritum non habentes. ¶ Itē semetipſos solent impinguare. Judas vt. s. Hi sunt in epulis suis macule conuiuantes. sine timore semetipſos pascentes. Et breuiter multi sunt qui non curant nisi de semetipſis Act. xxv. Permittitur tibi loqui de temetipſo. Et sic igitur patet quō ista cōpositio met potest referri Ad deū. Ad iustum ⁊ ad impiū. Unde vbi ipse.

Me. Mei Nota q̄ cum istud ꝓnomen sit ꝓnomen demonstratiuum prime ꝑ ne. ⁊ numeri singularis. Possum dicere q̄ cōgrue potest referri ad oīa genera personaruz Ad psonas eñ non ad res aut loca potest referri. Quelibet eñ persona siue sit deus. angelus. sanctus. iustus. penitens aut conuersus. siue sit dines. felix pauper. infirmus. tribulatꝰ. mortalis. siue sit demon peccator ⁊ impius siue sit princeps. prelatus. vel subditꝰ. siue sit religiosus. clericus aut laycus. siue sit senex. iuuenis vel infantulis. siue sit femella vel masculus. oīs possunt sibi istud pronomen appropriare ⁊ ipsum de seipſis dicere ⁊ predicare quia scilicet quilibet potest dicere me de me. in me pro me. per me apud me ⁊ similia. Nota igit q̄ istud pronomen refertur ad

Deum cuncta regentem. Justum sancte viuentem. Neophitū culpas deflentē. Mortalem mūdo degentē. Prelatū ⁊ presidentem. Subditū ⁊ seruientem. Beatū ⁊ triumphantē. Dyabolū bonos fallentē. Mūdum mundos fedantē. Impiū mala patrantem. Tyrannū dure regnantē. Mulierem luxu fetentē. Damnatū semp ardentē.

Ista eñ oīa possent ꝓ sequi ⁊ cōcordari. sed in ꝓsecutione satis dicē. Solūmodo dicamus q̄ istud ꝓnomen me refert ad rp̄m: iustum: impium. Dicamus ergo primo q̄ illud ꝓnome me refert ad deū cunctipotentē seu cūcta regentem Deus eñ seipm ⁊ per sonā suā oibus offert ⁊ ꝓfert tanq̄ obiectum videndum ⁊ intuendū. attendendum. ⁊ meditandum seipſum demonstrat mdicat atq; refert dicēs me quasi diceret. In me. ⁊ per me. ⁊ de me ⁊ a me ⁊ apud me est omne bonum. Adecteiñ signat ꝓsonam loquētis ⁊ ideo signat ipius loquētis bonitatē quidditatem ⁊ autoritatem ꝛc. Ade inquit. q. d. Vos potestis me videre ⁊ inuenire tanq̄ obiectum fortitudinis ⁊ virtutis. Unde nota q̄ deus est vnum Ade cuius

Potentia omnia regunt. Scientia oīa dirigunt. Clementia paupes alunt. Potentia impy frāgunt. Uestigia deuoti sequunt. Auxilia a cūctis querunt. Per quē magīa btis dabunt.

Dico ergo q̄ iste dicitur me. quia oīa dirigunt eius prudentia seu scientia. Uñ iste est q̄ dicit ꝓuer. viij. Deum est consiliū ⁊ equitas. mea est prudētia. mea est fortitudo. per me reges regnāt ⁊ legum cōditores iusta decernūt. ꝑ me principes imperāt ⁊ potētes discernunt iustitiā. Ego diligentes me diligo ⁊ q̄ mane vigilauerint ad me inuenīēt me. ¶ Itē dicit me quia oīa fouent seu alunt eius clemētia. Uñ ipe est qui dicit Adath. xj. Uenite ad me oīs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos Et Esa. xlij. Glorificabit me bestia agri: q̄ dedi in deserto aquas. ¶ Item dicitur me q̄ impia frangunt eius iustitia. Uñ peccatori dicit Jhiere. v. Adducam super vos gentez de longinquo. ⁊ comedet segetes tuas. ⁊ panem tuum deuorabit. filios tuos ⁊ filias tuas comedet ꝛc. Sequit. Ade ergo non timebitis dicit dominus: ⁊ a facie mea nō dolebitis. Iste enim super omnia est timendus cum sit potentissimus ⁊ iustissimus. Deute. iij. Congrega ad me populum vt audiat sermones ⁊ discat timere me.

mere me. Uñ ipse dicit Esaie. xlvj. Redite p̄uaricatores ad cor. recordamini q̄ ego sum deus ⁊ non est vltra me deus. nec est similis mei. ¶ Itē dicit me. quia oīa sequūtur seu sequi tenenť eius vestigia. Iste enim est qui dicit Petro ⁊ andree Adath. iij. Uenite post me faciā vos fieri piscatores hoīm. Sequit. At illi cōtinuo relictis rhetibus secuti sunt eum Et merito. q̄ ipse est qui se sequentibus dicit Adat. xix. Amen dico vobis q̄ vos qui secuti estis me sedebitis sup thronos. xij. ꝛc. q̄ sicut alibi dr. Qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lumen vite ꝛc. Bene ergo dicit Adath. xix. Sinite parulos venire ad me. Act. xij. Circūda tibi vestimentum tuum ⁊ sequere me Etadhuc ipe inuitat dicens Esa. xlviij. Formauit te seruus meus es tu isr̄l. nō obliuiscaris mei. Contrarium vero facientes arguit ⁊ reprehendit. Esa. j. dicens. Cognouit bos possessorē suum ꝛc. sequit. Isr̄l autem me non cognouit Et Hiere. ij. Populus autem meus oblitus est mei diebus innumeris. ¶ Itē dicitur me quia a cunctis queruntur eius auxilia seu suffragia. iste eñ est qui dicit anime destitute tātum modo est ex me auxilium tuuz. Dsee. xiij. ideo Amos v. dicit. Querite me ⁊ viuetis. Et merito. quia sicut ipse dicit de seipo. Eccli. xxiij. in me oīs gratia vie ⁊ veritatis. in me omnis spes vite ⁊ virtutis. Transite ad me oīs qui concupiscitis me ⁊ a generationibus meis implemini. Qui edunt me adhuc esuriēt. ⁊ qui bibunt me adhuc sitiēt. ¶ Itez dicit me. quia beatis dabuntur eius magnalia. s. in paradiso. Uñ ipse est q̄ se offert omnibus beatis ⁊ sanctis ad videndum. gustandum tenendū. ⁊ amplexandum dicens. Prouer. viij. Beatus homo qui audit me: ⁊ qui vigilat ad fores meas quotidie. qui me inuenerit inueniet vitaz ⁊ hauriet salutez a dño qui aūt in me peccauerit ledat animam suam ⁊ oīs qui me oderūt diligūt mortez. Et illud predictū Eccli. xxiij. Qui edunt me adhuc esurient ꝛc. Ecce ergo quō deus dicendo me. offert se nobis vt obiectum perfectissimum. in quo sc̄z qui libet reperit omne bonum Sicut ergo ferrū quadaz occulta virtute adamantis trahit ad ipsum. cui cum coniunctum fuerit ipsum nisi violentek amplius nō dimittit Sic ⁊ nos cum ipe sit infinitez occulte virtutis. ad eum debemus accedere. ⁊ nunq̄ ipm per peccatum dimittere nec ab eo perpetō resilire. iste eñ semp paratus est nos recipere. ⁊ secū si nos voluerimus retinere. Jhiere. iij. Reuertere ad me ⁊ ego suscipiā te. Modū autē veniendi ad eum ipe docet Joelis ij. vbi ipe dicit. Conuertimini ad me in toto corde vestro. in ieiunio ⁊ fletu ⁊ planctu ꝛc. Sed proculdubio multi sunt qui ad istū me. s. ad deū nō accedunt. De quo ipse videtur plangere Jhiere. ij. vbi dicit. Ade derelinquerūt fontē aque viue: ⁊ foderūt sibi cisternas dissipatas. Et idem ibidē. Uerterūt ad me tergū ⁊ nō faciem. ⁊ isti deberēt attēdere ad illud qō dicit Osee. vij. Ue eis cū recesserint a me. Et tales maxime sunt hypocrite. De quibus dicit Esa. xxix. Populus iste labīs me honorat. corde aūt longe a me est. Non sic sed coniungamur ⁊ cōuertamur ad istum me. q̄ iste est qui animam ad hoc muitat. Jhiere. iij. Ergo saltē amodo voca me pater meus. dux virginitatis mee tu es. Sequitur. Patrē vocabis me. ⁊ post me ingredi nō cessabis. Patet igit q̄ istud ꝓnomen me. refert ad deum cūctipotentem. ¶ Scōo dico q̄ istud pronomen me refert ad iustū sancte viuētez. Quilibet enim iustus pōt dicere me. ⁊ offerre. opponere ⁊ exponere se tāq̄ obiectum virtuosum. Et sic per illud pronomē me dico q̄ ipe pōt se describere ⁊ monstrare. ostendere ⁊ declarare. vt

Deploratorē criminis iterni. Mediatorē ordinis moderni. Toleratorē turbinis externi. Undicatorē muneris paterni. Justus ergo cōsiderari pōt.

Dicamus ergo q̄ iustus ꝑ illud ꝓnomen me se pdicat penitentē ⁊ luctuosum q̄ reuera pe-

Ut penitēs ⁊ luctuosus. Ut meditās ⁊ curiosus. Ut militās ⁊ virtuosus. Ut triūphans ⁊ gloriosus.

nitēs debet dolere. lugere. timere. Dolere dico. Uñ illō. Dolor meus super dolorē in me cor meum merens. Et illud Treñ. j. Multi enim gemitus mei ⁊ cor meum merens. Timere etiam psalmus. Timor ⁊ tremor venerunt super me ⁊ contexerunt me tenebre. Lugere insuper. Esa. xxij. Recedite a me amare flebo nolite incumbere vt consolemini me. super vastitate filie ppli mei. Ut reuera quādo homo cōsulerit filiā populi sui sc̄z dei ⁊ sanctor: idest animā ꝓpriam ꝑ peccatum fuisse vastatā ⁊ bonis oibus spūalibus denudatā ipse debet flere ⁊ culpas lacrymis abolere vt ⁊ sic dicat anima penitens ipsi deo illud ps. Asperges me dñe ysopo ⁊ mūda. lauabis me ⁊ sup nue dealbabor. Et ibidem. Amplius lauа me ab iniquitate mea: ⁊ a peccato meo mūda me. Quoniam iniquitatē meā ego cognosco. Igitur per istud ꝓnomē me iustus se predicat penitente ⁊ luctuosuz. ¶ Itē per istud pronomen me iustus se predicat meditantē ⁊ scrupulosum seu curiosum. Cōstat enim q̄ ad viruz sapientē ⁊ iustū ꝑtinet q̄ oīa que sunt fuerunt ⁊ erunt prudēter debeat meditari. ⁊ inquantū ad salutem pertinēt solerti animo perscrutari. Ad ediretur ergo sc̄z.

Carnis luxum ⁊ vilitatem. Dite fluxum ⁊ breuitatem. Mundi cursum ⁊ vanitatem. Inferni morsum ⁊ aduersitatē. Paradisi passum ⁊ amenitatē.

De carnis luxu ⁊ vilitate dic at deo illud quod scribitur Job. x. Memento quoso q̄ sicut lutū feceris me ⁊ in pulueren reduces me Nonne sicut lac mulsisti me: ⁊ sicut caseū me coagulasti: Pelle ⁊ carnibus vestisti me. ossibus et neruis cōpegisti me ꝛc. De vite fluxu et breuitate dicat deo illō Esa. xxxviij. Precisa est velut a texēte vita mea: dū adhuc ordirer succidit me de mane vsq; ad vesperaz fines me. Sicut pullus hyrundinis sic clamabo et meditabor: vt columba. De mūdi cursu et vanitate dicat illud Apoca. xviij. Ueni inquit angelus ⁊ ostendam tibi dammationē mcretricis magne id est mundi. Sequitur. Et abstulit me in spiritu in desertū ⁊ vidi mulierem sedētem sup bestiam coccineam plenaz noibus blasphemie ꝛc. Mulier eñ mollis ⁊ variabilis ē mūdus. qui super bestiam dicit sedere. inq̄tum moribus et motibꝰ brutalibꝰ et bestialibus dicit abundare et inq̄tum deū et sanctos facto vel dicto noscit blasphemare. De inferni morsu ⁊ aduersitate dicat similiter homo iustus illud ps. Circūdederūt me dolores mortis. pericula inferni circumdederunt me De paradisi vero passu ⁊ amenitate dicere potest illud Ezechie. xl. Facta est super me manus dommi. et adduxit me in visionibus dei in terram israel. ⁊ dimisit me super montem nimis super quam erat quasi edificium ciuitatis. Et Ezechie. viij. dicit. Eleuauit me spūs inter celū ⁊ terram ⁊ adduxit in hierlm in visione dei Ista sunt ergo que iustus se predicat meditātem et solerti indagine cōtemplantē Et sic dico q̄ istud ꝓnomē me offert atq; demonstrat meditantem ⁊ scrupulosum.

¶ Item iustus per istud ꝓnomen me se offert militantem ⁊ vigorosum Justus eñ debet circa vitia dubitare ⁊ cōtra fortune difformes euentus sc̄z cōtra ꝓspera et aduersa cōstāti animo fortis esse. et tentationibus dyaboli. necnō mūdi tribulationiꝰ pualere. ps. Prec cinxisti me virtute ad bellū. et suplā. om. insur. in me subtꝰ me Mīn inimicos. me. de. mi. dor. et ꝛc. Et si vis nota q̄ homo debet esse.

Uirtuosus et fortis in exequendo iussa maiorum. Prosequendo iura minor. Sustinendo casus fatoꝝ. Arguendo facta pauoꝝ. Abdicādo pompas fastorū. Uendicādo culmē honorū.

Offerat ergo se iustus dicēdo me. vt exequētem iussa maiorum. q̄ sc̄z ipse debet maioribus ⁊ eorum imperijs obedire ⁊ eorum correptionibus cum

Deprecando opem sanctor. patientia cõsentire. dices illud Esa. vj. Ecce ego mitte me. q. d. Paratus sũz in omnib⁹ obedire. Et illud ps. Corripiet me iustus in misericordia ⁊ increpabit. ole. au. pec. non impu. ca. me. ¶ Item offerat se vt prosequentem iura minorum quia. scz iste debet pauperib⁹ ⁊ simplicibus subuenire ⁊ maxime si sit iudex presidens vel prelatus. Vñ iste est qui dicit Esa. lxj. Spiritus domini super me eo q̃ vnxerit me. ad annunciandũ mansuetis misit me. vt mederer contritis corde. ⁊predicarem captiuis indulgentiam ⁊ clausis apertionem. vt consolarer oĩs lugentes ⁊ ponerem fortitudinem lugentibus syon. ¶ Item offerat se vt sustinentem casus factorum. q. scz quicquid iusto acciderit debet in patiẽtia sustinere. ⁊ semper debet cogitare q̃ sibi a deo talia immittuntur. vel immitti permittunt vel ordinãtur ad ipsum castigandum. pbandum ⁊ honorandũ. Dicat ergo regratiando illud ps. Domine probasti me et cognouisti me ⁊c. Et illud Proba me domine et tenta me ure renes meos et cor meum. quasi dicat. Paratus sum in patientia sustinere. Sicut faciebat ille qui dicebat deo illud ps. Super me confirmatus est furor tuus. ⁊ omines fluctus tuos induristi super me. Longe fecisti notos meos a me. In me transierũt ire tue. ⁊ terro. tui contur. me Elongasti a me ami. ⁊ p̃ximum ⁊c. Talia ergo sunt fortiter sustinenda. Et merito q. pcerto diuinũ auxilium nunq̃ illi solet deficere qui mundi infortunia solet in patiẽtia sustinere ps. In die tribulationis mee clamaui ad te ⁊ exaudisti me. Et ibidem. Quoniam tu dñe adiu. me ⁊ confes me. Offerat ergo se iustus vt sustinentẽ casus fatorum. ¶ Item offerat se dicendo me. vt arguentem facta malorũ. q. scz iste debet esse constans ⁊ firmus ad arguendũ impios ⁊ tyrannos. ⁊ ad predicandũ fortiter cõtra ipsos. vt sit sicut ille qui dicebat Esaie. xlix. Dñs ab vtero vocauit me. de ventre matris mee recordatus est nominis mei. Et posuit os meum quasi gladium acutũ. ⁊ in vmbra manus sue ꝓtexit me. Et posuit me sicut sagittã electã. in pharetra sua abscondit me. Et dixit mihi. Seruus meus es tu isrl. quia in te gloriabor. Expone bene de perfecto ⁊ constanti viro qui debet esse contra malos acutus. gladius ⁊ sagitta. ¶ Item offerat se vt abdicantem vana fastoruz id est pompositatẽ ⁊ superbiam cõtemnentẽ. ps. Me q̃ ambulaui in magnis. neq̃ in mi. su. me. Et merito q. pcerto qui voluntarie nõ humiliat. contra voluntatem ꝓpriam multotiens conculcat. ps. Veni in altitudinẽ maris ⁊ tempestas dimersit me. Sit igit humilis non superbus. regratians deo dicẽdo illud ps. In veritate tua humiliasti me. ¶ Item offerat se vt vendicantem culmen bonoruz hoc est dictu vt talem qui dignus sit ad dignitatum apicem eleuari. ps. In petra exaltasti caput meum scilicet in me. Et nota q̃ prelatus debet.

Misereri. Misereri dico per clementiam. q. s.
Reuereri. ipe debet esse pius ⁊ aliys faciliter in
Honorari. dulgere. Exemplo Joseph de quo di
Coronari. cit Gen. xlv. q̃ clementer resalutatis fratribus. qui scz in ipm multum peccauerant dixit. Accedite ad me. ego sum ioseph frater vester quem vendidistis in egyptum. nolite pauere. Pro salute vestra misit me deꝰ ante vos i egyptũ ⁊ premisit me vt reseruemini super terram Debet reuereri. q. s. ipse debet se ostendere seuerum ne contemnatur. Joã. xiij Vos vocatis me magister ⁊ domine ⁊ bene dicitis: sum etenim. Debet honorari. vnde Saul rex dicebat Samuel. j. Reg. xv. Honora me coram senioribus. Debet coronari. scilicet corona glorie. si bene agat dicens scilicet illud Esa. lxj. Gaudens gaudebo in domino ⁊ exultabit anima mea in deo meo. quia induit me vestimento iustitie: ⁊ indumento leticie circumdedit me quasi sponsum decoratum corona. Multi tñ imperfecti possimt dicere illud. esa. iij. Nõ sum medicus ⁊ in domo mea nõ est panis neq̃ vestimentũ. nolite me cõstituere principẽ populi. ¶ Item offerat se vt deprecantẽ opem sanctor. quia scz virtuosus homo debet prevalere nõ solum cõtra demones ⁊ pctores ⁊ tyrannos vincendo ⁊ superando. immo etiam contra deos ⁊ sanctos ipos importunis ⁊ cogentibus precibus exorando: ⁊ ad misericordiã inclinando. dicens scz illud ps. Deus deus meus respice in me. ⁊ illud. Dñe ne infurore tuo arguas me neq̃ in ira tua corripias me. Dret ergo cõtra carnem dicens Eccli. xxiij. Aufer a me carnis cõcupiscẽtias: ⁊ cõcubit⁹ concupiscẽtie ne apphẽdat me Dret cõtra dyabolũ. ps. Eripe me dñe ab hoie malo a viro iniquo eripe me. Cõtra mũdũ. ps. Nõ me demergat tẽpestas aq̃: neq̃ vrgeat puteus sup me os suũ. Dret etiã allegãdo ꝓpriam infirmitatẽ. ps. Miserere mei deus qm̃ infirmus sum. Diuinã benignitatẽ. ps. Miserere mei deus ꝑm magnã misericordiam tuam. Diuinam sublimitatem. Luce. xxiij. Memento mei domine dum veneris in regnum tuum. Sanctorum bonitatem et pietatem. Esth. xl. Memento mei dum bene tibi fuerit. vt suggeras pharaoni vt educat me de isto carcere ⁊c. Dret insuper regratiãdo de dei erga se amicicia. Dan. xiij Recordatus es mei domine. De dei erga se diligentia. ps. Dominus sollicitus est mei. Dominus factor est aduitor meus. De dei erga se misericordia ⁊ clementia. Ps. Dominus misertus est mei. Et breuiter tam per oratione q̃ per aliorum bonorum operuz adimpletionem. homo efficiet virtuosus ⁊ rigorosus ⁊ in bonis actibus bellicosus Quadruplex enim armatura debet ipsum armare. videlicet.

Caritas que ipsum foueat. Charitas dico et
Puritas ꝓpter quã placeat amicicia. Cant. ij.
Veritas que ipsum doceat. Introduxit me rex
Charitas qua vere gaudeat. in cellam vinariã.
ordinauit in me charitatem. Sequit. Leua eius sub capite meo. ⁊ dextera eius amplexabit me. Puritas et innocentia. Jbidẽ. Fulcite me floribus. Stipate me malis. ps. Judica me deus quoniã ego in innocentia mea ingressus sum ⁊c. Veritas etiam ⁊ sapiẽtia. ps. Misericordia tua ⁊ veritas tua semper susceperunt me. Et alibi. Dirige me in veritate tua et doce me q̃ tu es deus saluator meus. Claritas etiam atq̃ leticia quia scz ad iustum pertinet q̃ sit letus in spiritusancto dicens scz illud ps. Docebis me in leticia cuz vultu tuo. delectationes in dextera tua vsq̃ in finẽ. Et illud. Delectasti me dñe in factura tua ⁊c. Sic ergo patet q̃ iustus p̃ pronomẽ me se solet offerre vt militãtem ⁊ vigorosum. ¶ Itẽ iustus solet se offerre, per illud pronomen me. vt triũphantẽ ⁊ gloriosum Quia scz ipse iustus beatus et gloriosus exĩstens. nunc per pronomẽ me suam beatitudinẽ solet demonstrare dicens. s. ipsi deo illud ps. Fui flagellatus tota die ⁊ castigatio mea in matutinis. Sequit. Tenuisti manum dexteram meam. et in voluntate tua deduristi me. et cum gloria suscepisti me Et alibi. Cõserua me domine quñ speraui in te. Sequit. Notas mihi fecisti vias vite: adimplebis me leticia cũ vultu tuo: delectationes in dextera tua vsq̃ in finẽ. Sic igitur patet quõ per istud pronomem me. q̃tum ad diuersas conditiones refertur ad iustum sancte viuentẽ. ¶ Tertio principaliter dico q̃ me potest referri ad impium de se loquentẽ. qui scz semper se vultu offerre et preferre. ⁊ de se mentionẽ facere. ⁊ se pre aliys reputare. dicẽdo me Exemplo scz absalon qui dicebat. ij. Regũ. xv. Quis me constituit iudicem super terrã vt ad me veniant omnes qui habent negocium? Et Judicium. ir. Quod me videritis facere hoc facite. Et si vis nota quod per istud pronomen me. malus potest predicare ⁊ describere.

Miseriã tẽporalẽ q̃ languet in pñti. Dico ergo q̃
Mequitiã criminalẽ q̃ fetet i latẽti. pctor se de-
Molestiã ifernalẽ quã timet i sequẽti. scribit dicẽ
do me

do me q̃tum ad miseriã vite pñtis. Quia reuera cõstat q̃ peccator multis in presenti miseriis circũfundi tur ⁊ multis desolationibus agitatur. Iste est qui dicit Job. vj. Sagitte domini in me sunt quarũ indignatio ebibit spiritum meũ et pene militant in me. Et reuera sagitte iste sunt. scilicet.

Indignatio de vili natiuitate.
Desolatio de vite tenuitate.
Meditatio in rerum mobilitate.
Agitatio in penarum aduersitate.
Vexatio ab amicorum infidelitate.
Conculcatio abominicorũ crudelitate.
Confusio ex errorum cecitate.
Cõturbatio de mortis necessitate.

Dico ergo q̃ peccator se dicat miserũ ꝓpter vilẽ natiuitatẽ. Job. x. Quare devulua eduristi me? Et ibidem Nõne sicut lac mulsisti me? et sicut caseũ me coagulasti ¶ Itẽ se dicit miserũ ꝓptervite labilitatẽ. Vñ Job. x. Tedet aiam meã vite mee dimittã aduersum me eloquiũ meũ. loquar in amaritudine aie mee. dicam deo noli me cõdemnare. q. d. homo qui est vite tam labilis tam defectibilis tam mortalis. non debet tantũ reputari q̃ a tãto iudice cõdemnet. Vñ etiam de brevitate vite et eius labilitate dicit. Esa. xxxviij. De mane vsq̃ ad vesperã finies me. Vñ Eccls. ix. dicit. Salomõ Jdcirco inquit teduit vite mee. videtem mala cũcta esse sub sole. Itẽ ꝓpter rerum mobilitatẽ. Magna est em̃ peccatorũ miseria. quia stat⁹ ⁊ psperitas pctõus non durat aut semp perseuerat. scz q̃nq̃ subito ⁊ vbi nõ speratur destruit atq̃ cessat. Job. x. Manus tue dñe fecerunt me ⁊ plasmauerũt me. Et sic repẽte ꝑcipitas me Itẽ ꝓpter penarũ aduersitatẽ. Dis enim hõ ⁊ maxime peccator subijcitur in hoc seculo multis penis. ps Timor ⁊ tremor venerũt super me. ⁊ tenebre. Itẽ ꝓpter amicorũ infidelitatẽ. In mũdo em̃ isto non est vera amicicia quia. s. vbi quis ad statum paupertatis deducitur statim a suis dimittitur. cõtẽnitur ⁊ horretur vt dicat illud Treñ. ij. Vocaui amicos meos ⁊ ipsi deceperunt me. Et Job. xxx. Nunc autem derisẽt me. iuniores tẽpore. Et Job. xix. Fratres meos longe fecit a me. s. paupertas ⁊ noti mei quasi alieni recesserunt a me. Dereliquerũt me proximi mei. ⁊ qui me nouerũt obliti sunt mei. Et in ps. Elongasti a me amicũ ⁊ proximum. et alibi. Longe fecit notos meos a me. po. me abho. si. Itẽ ꝓpter inimicorum peruersitatẽ seu crudelitatem. Job. xvj. Hostis meus terribilibus oculis me intuitus est ps. Jnimici mei aduersum me appro. et ste. ⁊c. Item ꝓpter errorum obscuritatez seu cecitatẽ. Homo em̃ in hac vita nihil scit certũ facile enim decipitur ⁊ errorũ tenebris laqueatur. Vñ Eccls. vij. Dixi sapiens efficiar. ⁊ ipsa longius recessit a me ps. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi. Item ꝓpter mortis necessitatẽ. quia. s. post oẽs alias miserias maior ⁊ grauior sequitur mors. ps. Circundederunt me dolores mor. torrẽ. iniq. cõtur. me. Ecce ergo quot sunt miserie pctoris pro tẽpore vite huius. Jbi ergo dico q̃ ipse se describit dicẽdo me. quo ad miseriam vite pñtis. ¶ Deinde dico qõ peccator se describit dicẽdo me. quo ad nequitiã culpe nocẽtis seu latẽtis. Et dico q̃ ipse dicendo me se predicat

Rudem ⁊ oblimosum. Est igitur pctor rudis et
Grauẽt desidiosum. oblimosus quia scz ipse
Tristem ⁊ inuidiosum. nõ recordat illorũ que p̃
Turpẽ ⁊ verecundosum. tinẽt ad salutẽ. Exemplo
Dejectum ⁊ fastidiosum nabuchodo. qui dicebat.
Seductũ ⁊ non sciẽtiosum. Dan. j. Vidi somniũ ⁊ mẽte confusus ignoro quid viderim. Sequit. Sermo recessit a me. ps Comprehẽderunt me iniqui. mee ⁊ non po. vt vide. Multiplicate sunt sup ca. capi. mei. ⁊ cor me. dereliq̃. me. Item grauis est et desidiosus. Piger est enim ad omne bonũ. Unde ipse dicit in ps. Jniquitates mee supergresse sunt caput meũ. et sicut onꝰ grave grauate sunt super me. Pondus enim vitiorum facit eum grauem et inhabilez ad bene faciendum. Itẽ tristis est et inuidiosus. Treno. iij. Repleuit me amaritudinibus mebriauit me absinthio. Et ibidem. Edificauit in gyro meo. circumdedit me felle et labore. Amaritudo enim fellis et absinthij signat peccatum inuidie quod tristitiam generat et dolorem. Item turpis est ⁊ verecundosus. Psalm. Tota die verecundia mea contra me est. et confusio faciei mee cooperuit me. ¶ Item abiect⁹ est et fastidiosus quia deus odit et vilipendit hominem peccatorem Psalmi. Deus deus meus vt quid me dereliquisti. Unde peccator potest dicere. j. Regum. xxviij. Philistym pugnãt aduersum me. et deus recessit a me. Genesis. iij. Dixit chayn deo postq̃ peccasset. Ecce ejcis me hodie a facie tua. Item seductus est et non sciẽtiosus quia scilicet peccator faciliter decipitur a dyabolo. Unde ipse dicit Genesis. iij. Mulier decepit me. Et Trenorum. ij. Uenatione ceperunt me quasi auez. Sic ergo patet quod dicendo me. peccator se describit quo ad nequiciam culpe nocentis. ¶ Deinde dico quod peccator se describit dicendo me quo ad molestiam pene sequentis quia scilicet peccator penis infernalibus affligitur et ad mortem eternam finaliter condemnatur dicens scilicet illud. ps. Pericula inferni inuenerunt me. Et si vis dic quod ista pericula sunt

Carcer inexabilis Dicat igit damnat⁹. Uidete me in carcere ligatũ
Abero. incõsolabilis Treñ. iij. Circũ edificauit
Judex incõplacabilis aduersum me vt nõ egrediar aggrauauit compedem meũ. ¶ Itez videte
Tenebra inillustrabilis. me meroze grauatuz seu
Vermis insatiabilis. a nemine solatũ. Treñ. j. Longe factus est a me cõsolator. ¶ Item videte me deo discordatũ Job. xiij. Arbitraris me mimicũ tuũ. posuisti me contrariũ tibi ⁊ facꝰ sum mihimetipsi grauis. Uidete me tenebris cecatum Treñ. ij. Ade minauit ⁊ adduxit in tenebras et nõ in lucem. ¶ Itẽ videte me vermib⁹ voratũ Job xxx. Ecce qui me comedunt non dormiũt. ¶ Itẽ videte me operibus nudatũ Treñ. j. Undemauit me vt locutus est dñs in die furoris sui Et Jhiere. lj. Reddidit me q̃si vas mane ¶ Itẽ videte me hostib⁹ dãnatũ seu a demonib⁹ devoratũ. hiere. lj. Comedit me: devoauit me nabuchodonosor rex babylõis. absorbuit me quasi draco. ipleuit ventrẽ suũ teneritudine mea Sic ergo patet quõ p̃ istũ ꝓnomẽ me. peccator diuersimode se describit. Et q̃tum ad molestiã infernalẽ ⁊ quãtuz ad nequitiã criminalẽ ⁊ q̃tum ad miseriã tẽporalẽ Sic igit patet q̃ istud ꝓnomez me põt referri ad virum impiũ de se loquentem Ad virũ iustuz sancteviuentem Ad deum summe cuncta regentem ⁊c.

Deus. mea. meum. Nota q̃ meus. ℣ Tuus. Suꝰ. sũt pnomina possessiua. signãt rẽ iam acq̃sitam ⁊ in bonis alicuius iam cõuersam ⁊ ab aliquo vendicatam. habitã et possessam ⁊ alicui appropriatã. et sibi specialiter deputatã. Jgit cuz istud ꝓnomẽ significet rei appropriationẽ vt dictuz est. videt q̃ ꝓpue possit applicari ad res aiatas Et sic dicã q̃ loquendo moraliter istud ꝓnomẽ meus potest referri ad illas psonas de quib⁹ fit mẽtio in scriptura scz Ad deum Ad iustũ Ad impium. Ad vtrumq̃. i. tam ad iustum q̃ ad iniustum. Quilibet em̃ istoꝝ potest dicere sua. ¶ Jgit referat primo ad deũ Deus em̃ ꝑm varios accipiẽdi modos põt sua dicere varia et diuersa Ipse em̃ omnium est ditior ⁊ potentior. Et iõ oĩa sua sunt et sibi oĩa subijciunt. ⁊ in possessione sua oĩa continent Ipse em̃ est qui dicit. Mee sunt oĩes fere siluaꝝ iumenta in montibus ⁊ boues ⁊ pulchritudo agri mecum est. Deus est orbis terre ⁊ plenitudo eius Ipse etiam est qui dicit alibi Deꝰ est galaad ⁊ meus est manasses ⁊

effraym fusceptio capitis mei. Juda res me⁹ moab ol
la spei mee. In quib⁹ ⁊ bis inueninuk quicq genera ho
minū quos reputat deus esse suos. videlicet. Vera p̄
dicātes. Ade⁹ est inqnit galaad. qui interp̄tatur testis
Mundū abdicātes Deus est manasses qui interpta
tur obliuiosus. Juste iudicātes. Ade⁹ est effraym qui
interp̄etak cōsilium meū. Deo se subdētes q; sunt su
sceptio. Fidem sustinētes. q; capitis mei. i. fidei mee.

¶ Igitur dico q; dns potest dicere Deus ē predicans
pura veritatē. q; sc; meus est galaad qui interp̄tatur
acervatio testiū. q; p certo illos qui testificātur ⁊ pdi
cant veritatē de⁹ reputat esse suos. Josue. xxiij. Galaad
terra possessiōis sue. Un ipse dicit Apo. xj. Dabo duo
bus testib⁹ meis ⁊ prophetabūt dieb⁹ mille. cc. Et hi
sunt due oliue ⁊ duo cādelabra lucētia ante dn̄z. Et re
uera cuilibet tali testificatori suo deus finaliter celuz
tribuet, ⁊ veritatē quam nunc predicat reuelata facie
sibi ostēdet dicēs sc; illud. Job. xvj. Ecce in celo est te
stis meus. ⁊ consciis meus in excelsis. Et aduerte q;
deus vult q; isti serui sui sint liberi vt libere possint di
cere ⁊ facere p̄dicare ⁊ docere mādata sua. Sicut vide
mus etiā q; nūcij ⁊ legati regis q̄s mittūtur ad aliq̄d
exequēdum tāte sunt autoritatis q; null⁹ ipsos audet
tangere vel grauare. Antiquit⁹ em̄ fuerūt populi hy
perboreoū qui mortalē ⁊ valde sobriā ducebāt vitaz q̄
a ceteris nationib⁹ sacri reputabant. Et iō dicūt plin.
et soli. q; ipsos ledere vel aliquo tāgere nephariū pu
tabatur. Aurū em̄ ⁊ argētum abdicabāt carnes vinuz
⁊ delicias nō habebāt fructib⁹ arboꝝ viuebāt ⁊ in ca
uernis pro domib⁹ habitabāt. Neminē ledebāt ⁊ iō le
di ab alijs nō debebāt. tales debēt esse xp̄i p̄dicatores
Sobrie em̄ debēt viuere. diuitias nō diligere. neminē
ledere: sed sacri ⁊ sancti esse. Et ideo nō debēt ab alijs
tāgi sz poti⁹ p̄dicare dimittit ⁊ ab oīb⁹ venerari. et hoc
est q; dns p̄cepit in ps. di. Moli. ta. xpos me. ⁊ i pphe.
meis nolite malignari. Et merito. q; isti, p certo in cor
pore xp̄i mystico tenēt officia diuersoꝝ membroꝝ. scilz
Officiū gutturis q; gustāt veritatē mteri⁹ meditando.
Officiū labioꝝ, quia dicūt veritatē exteri⁹ p̄dicando.
Officiū oculi. q; studēt veritatē sagaciter speculādo.
Officiū lingue. q; legunt veritatē vtiliter edocendo.
Officiū manus. q; faciūt veritatē viuaciter operādo
⁊ ideo de tali gutture et labijs dicit ipse dns. 'proue.
viij. Aperiētur inquit labia mea vt recta p̄dicent veri
tatem meditabitur guttur meū. ⁊ labia mea detesta
buntur impiū. De talib⁹ vero oculis dicit m ps. Ocu
li mei suspiciētes in excelso. Et illud. Oculi mei semp
ad dūm. Et illud. Uenaui oculos meos in mōtes. q. d.
ipse dns. tales oculi mei debēt alta meditari. deū con
templari. suprema scrutari. Et tamē proculdubio de
talibus pōt dns hodie dicere illud. Tumē oculoꝝ
meo. ⁊ ip. nō est me. quia sc; multi sunt hodie predica
tores qui nō respiciūt ad deū q; ad mundū ps. Oculi
mei languerūt pre inopia. i. pre auaricia. De tali etiā
lingua dicit in ps. Lingua mea calami⁹ scribe. et de ta
libus manib⁹ dicit Canti. v. Man⁹ mee distillauerūt
myrrham optimā. cc. ¶ Patet igitur q; deus pōt dicere.
Ade⁹ est predicās puram veritatē. Salaath inquit.

¶ Deinde dico q; ipse pōt dicere. Deus est abdicās
mundi vanitatē. Et hoc ostēditur cū dicit. Deus est
manasses. qui. s. interp̄etat obliuiosus. q; p certo de⁹
illū reputat suū ipsumq; sibi appropriat. q̄ tēporalia
obliuiscitur ⁊ abdicat. Un de sanctis ⁊ pfectis viris q̄
seculū dimiserūt dicere videtur illud. Hiere. l. Grex
dispersus fact⁹ est populus me⁹ trāsierūt de mōte in mō
tem obliti sunt cubilis sui. i. mūdi. Manasses inquit.
De quo potest dici illud. xij. Reg. xxj. Dormiuit ma
nasses ⁊ sepultus est sepultus est in horto. Dormuit
dico mundū obliuiscēdo. ⁊ a mundi occupationib⁹ se
cedēdo. Ad quod videtur dns inuitare dicēs: Hiere.
lj. Egredimini de medio eius populus me⁹ vt saluet
vnusquisq; aiam suā. Igitur deus dicit. Deus est ab
dicans mundi vanitatē. ¶ Deniq; dico q; ipse dicere
potest. Deus est vēdicans sensus equitatem. Et hoc
ostenditur cū dicitur. Effraym. qui interp̄etat consi
lium meū. Quia reuera deus illū suū dicit ⁊ reputat q̄
consulte oīa facit et cogitat. Hiere. xxxj. Effraym pri
mogenitus meus ⁊ merito. Quia reuera deus sibi ap
propriat omne consiliū prudēs ⁊ sanum dicēs prouer.
viij. Ade⁹ est consiliū ⁊ equitas. mea ⁊ prudētia forti
tudo. Insuper dico q; de⁹ potest dicere. Deus ē appli
cans mentis voluntatē. Ille sc; qui p obedientiam et
humilitatē se applicat ad suscipiēdum mandata dei.
Et hoc oīditur cum dicitur. Susceptio. vt sic de quo
libet susceptore dicat ipse dns illud ps. Factus est su
sceptor meus. Unde dominus de quolibet tali susce
ptore. qui sc; humiliter obedit ⁊ suscipit. que ei man
dantur dicit. Job. xv. Uos amici mei estis si feceritis
que precipio vobis. Et illud Joh̄. viij. Si manseritis
in sermone meo veri discipuli mei eritis. ¶ Adhuc di
co q̄ deus pōt dicere. Deus est practicans fidei clari
tatē seu puritatē quod ostēditur cū dicit capitis mei.
Caput enim virtutum est fides. quā p certo qui firmi
ter suscipit ⁊ tenet deus illum suū reputat fibiq; sub
uenit atq; fauet. Illi enim qui super aliquē confidit
caput suum reclinare. vel proprij capitis alicui custo
diam committere vel mandare videtur cuz amicum
suum et intimum reputare. sicut achis videtur de da
uid sensisse quando dixit sibi. j. Reg. xxviij. Custodem
capitis mei ponam te cunctis diebus. Sic vere deus
illum amicum suum reputat cui caput suum. i. fidei
sue noticiā ⁊ custodiam cōmittit ⁊ cōmendat. Unde ip
se est qui dicit anime fideli illud. Canti. v. Uox dilecti
mei pulsantis. aperi mihi soror mea. amica mea. colū
ba mea. immaculata mea quia caput meum plenum
est rore. ⁊ cincini mei guttis noctiū. Unde ipse potest
dicere viro iusto illō ps. Susceptor meus es. glo. mea
⁊ exal. ca. me. Aduerte tamē quod multi sunt quibus
dominus commisit istius capitis custodiam qui ip
sum non custodiunt. sed potius destruunt ⁊ abscindūt
Isti sunt hereticī xp̄iani qui scilicet in baptismo istud
caput christi idest ipsius fidem custodiendā suscipiūt
ipsum tamen per hereses lacerant ⁊ confundūt simi
les scilicet illi virgini in cuius gremio vnicornis ca
put reclinat que tamen proditiose ipsuz occidit et vul
nerat quia scilicet tales qui fidem christi suscipiunt
ipsum proditiose se vulnerant dum in cordibus suis
et simplicium per seminatas hereses ipsum necant.
Figurati in dalila. que caput sansonis in suo gremio
reclinatum totondit et fortitudine spoliauit. Quia
reuera dum hereticus a capite. Sansonis idest a fide
christi capillos idest veritates articulorum euellit cō
stat quod fidei fortitudinem destruit et cōfundit. Be
ne ergo dicit in ps. dns inquerēdo. Multiplicati sunt
sup ca. ca. mei qui ode. me gra. q. d. inimici mei. id est
hereticī super capillos capitis mei id est super arti
culos fidei mee congregantur: vt sc; ipsos euellant p
hereses. et per maliciam deprehendūtur Job. xix. Se
mitam meam circumsepsit ⁊ transire nō possum. ⁊ in
calle meo tenebras posuit expoliauit me gloria mea
⁊ abstulit coronā de capite meo. Expone. Non sic er
go sed simus sui fide integre seruando. mente man
datis subdendo. facta consule regendo. mundum pru
denter spernendo. vera iugiter loquendo Et sic ipse
bene poterit dicere q; nos iumus sm dicendo. scilicet
illud predictum. Deus est galaad et me⁹ est manas
ses. et effra. susscep. ca. mei. Ita q; de quolibet tali suo
poterit dicere illud Math. iij. ⁊ xvij. Et Luce. iij. Hic
est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui
Et illud Cañ. j. et. v. Petrus cypri dilectus meus. fa
sciculus mirrhe dilectus meus mihi. Dilectus meus
candidus ⁊ rubicūd⁹ electus ex milibus Et si vis no
ta q; de⁹ vocat quemlibet iustum suum scilicet.
Quia charior. Dilectus meus inquit.
Quia mundior. Candidus inquit.
Quia pulcrior. Rubicundus inquit.

Quia di

Quia dignior seu melior. Electus inquit.
Quia rarior. Ex milibus inquit.
Proseqūre fivis sm titulos vt sic de quolibet tali dicat
ipe dns illud. Gen. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor
agri pleni cui bñdixit dns ⁊c. Et breuiter vbicūq; inue
nies in ps̄ona dei meus seu mea. seu meū. potes recur
rere ad alios titulos sicut est. Amic⁹ me⁹. Serv⁹ me⁹.
Alia mea. Et sic de alijs. Quia ista materia in infinitū
posset multiplicari. sed hoc exēpli gratia posui hic.
Deus ergo referk ad deū. Et hoc est primū. De alijs
vero que deus dicit sua. s. quādo dicit regnū meū. vir
tus mea. iustitia mea. vitas mea. inimici mei. hostes
mei ⁊ cetera similia omitto q; non sufficeret vita mea
si vellē oīa ptractare. ¶ Sed si vis adhuc nota de deo
q; ficut aliqui vocant dicūt ⁊ reputant aliquos eē suos
Ratiōe subiectiōis. sicut meos dico illos qui sub sub
iectione mea cōstituuntur. Ratiōe ꝯiunctionis. sicut
meos dico illos qui in seruitio meo morant ⁊ mihi fa
mulant. Rōne cognitiōis sicut meos dico illos q̄ mi
hi ex gñe ligant Rōne dilectiōis sicut meos dico illos
qui mihi ex speciali federe ⁊ amicicia copulātur. Sic
vere dico q; de⁹ vocat suos. Dēs iustos tanq̄ subditos
gñales. Ecclesiasticos tanq̄ famulos speciales. Pre
sidētes seu prelatos tanq̄ consanguineos naturales.
Perfectos ⁊ sanctos tanq̄ fideles ⁊ socios. principa
les. Ad ista allega si vis ⁊ vide in titulis in quibus di.
serui mei. Amici mei. filij mei. Et pone q; sicut hō so
let res suas meli⁹ cognoscere firmi⁹ diligere. tutius cō
seruare ampli⁹. honorare. Sic vere dico q; deus viros
iustos tanq̄ suos melius cognoscit. Job. x. Cognosco
inquit oues meas. et cognoscūt me mee. Fortius dili
git dicēs cuilibet tali illud. Esa. xlj. Serue me⁹ Iacob
quē elegi semē abraā amici mei. Tuti⁹ custodit dicēs
illud ps̄. Inueni dauid seruū meū ole. san. m. vn. eū ⁊c
Amplius extollit dicēs illud. Esa. xlix. Serv⁹ me⁹ es
tu israel. q; in te gloriabor. Mō. s. fiet in patria q̄s deus
dicet illud q̄ canitur. Sācti mei in carne positi certa
men habuistis. mercedē laboris ego reddā vobis Et il
lud q̄ dicit. Mat. xxv. Uenite bene. pa. mei pci. re. ⁊c.
Et reuera illud regnū ⁊ istā mercedē videt dns declara
re dicēs de paradiso Esa. lxv. Electi mei ⁊ serui mei
habitabūt ibi. Sequit. Serui mei comedēt. serui mei
bibent: serui mei letabūtur. serui mei laudabūt. Sed
heu proculdubio q̄ multi sunt hodie ⁊ serui ⁊ amici ⁊
filij dei in statu ecclīastico qui procerto tali filiatione
famulato ⁊ seruitio se reddūt indignos inq̄tum scilz
deo ingrati sunt. ipsiq; non obediūt. nec intēdunt. De
talibus dicit ipse de⁹ cōquerēdo in ps. Amici mei ⁊ p
ximi mei delō. stete. ⁊c. Et illud. Extranei⁹ factus sum
fra. m. ⁊ pegri. fi. ma. mee. Et illud. Motos meos lōge
fecit a me. Et illud. Cant. j. Filij patris mei pugnaue
runt cōtra me. Et treñ. j. Uocaui amicos meos ipi au
tem spreuerūt me: alia litera. deceperūt me ⁊c. Igit di
co q; istud. pnomē meus aliq̄n referk ad deū. ¶ Secū
do principaliter dico q; quādoq; referk ad iustū. Qui
libet enim iustus potest dicere sic illa bona spūalia nō
terrena. Illud enim non est nostrum quod a nobis po
test violēter auferri. Sic vere dico de mundi bonis q;
non sunt mea. quia scilicet aliūde solēt accedere ⁊ mo
dicū solēt procedere. Sed reuera bona spūalia ⁊ eter
na scilz dei gratia. virtutū copia. sacra sciētia. celestis
gloria. ppria nostra sunt. quia ista ab intrinseco nō de
foris venīūt. Et si volum⁹ tenaciter nobis insunt ⁊ nūq̄
per cuiuscunq; violētiam auferūtur aut fugiūt. Unde
videtur q̄ mūdus ⁊ fortuna possint dicere homini il
lud quod Benadab rex syrie mādauit regi israel. iij.
Reg. xx. dicens. Argētum tuū ⁊ aurum tuū meum est
uxores tue ⁊ filij tui optimi mei sunt. Ut ⁊ ipse respon
deat q̄ sequit. Juxta verbū tuum dñe mi rex tu⁹ sum
ego ⁊ oīa mea. Un reuera oīa bona tpalia fortune sūt
sicut em̄ ista potuit nobis dare. sic ⁊ ista pt q̄s placue
rit submouere. Sz reuera bona spūalia supradicta. s.
gra mores sciētia propria nostra sunt quia ista nobis
inuitis nec pereunt nec recedunt. Unde de Stilbonte
pho legitur in epistola. ix. Senece q̄ cū capta ⁊ succē
sa ciuitate sua bonis suis oīnibus direptis ⁊ perditis
letus ⁊ gaudēs exiret ⁊ peteretur ab eo cur gauderet
cum omnia perdidisset: Respondit nihil perdidi oīa
enim bona mea mecū habeo scilz sciētiam ⁊ virtutes.
alia vero q̄ habebaz mea nō erant. ¶ Adhuc dico q̄
mueniuntur quedam bona propria bonorum siue iu
storum. Et sic in persona viri perfecti dico q;
Deus est deus per quem iustificor.
Dea est anima per quam viuificor.
Dee sunt virtutes per quas rectificor.
Dei sunt proximi per quos letificor.
Dea est vita eterna p quam glorificor.
Igitur dico q; meus est deus p quē iustificor. De⁹ em̄
ppie pōt dici meus qui. s. creauit me cū nō essem. re
creauit me cum esse desijssem redemit me cū perijssez
exerit me cū cecidissem. se meū fecit cuz suus essem. se
mihi dedit cū pauper essem ps̄. Ecce cognoui q̄s de⁹
meus es tu. tu es em̄ ipse rex meus ⁊ deus me⁹. q̄ man.
sa. ia. vt quilibet exemplo thome dicat. Joh̄. xx. Dns
meus ⁊ deus meus. ps̄. Deus deus me⁹ ad te de lucevi
gilo. Deus deus meus respice in me. ⁊c. ¶ Itē dico q;
mea est anima p quā viuificor. vt sic dicam⁹ deo illud.
Gen. xlj. Bene sit mihi propter te ⁊ viuet alia mea ob
gratiā tui ps̄. Uiuet anima mea ⁊ laudabit te ⁊ iudi
cia tua adiuuabūt me. Et illud Gen. xxxij. Uidi dñm
facie ad faciē ⁊ salua facta est anima mea. ¶ Item di
co quod mee sunt virtutes per quas rectificor. Virtu
tes enim tam naturales q̄ morales. tam etiam theo
logice. q̄ cardinales. quando ipsas habemus propri
nostre sunt quia vbicūq; erimus nobis insunt. ⁊ nos
nisi voluerimus non dimittunt. Igitur q; mea sit vir
tus fidei patet Roma. j. vbi dicitur. Consolari inquit
in vobis per eam que inuicē est fidē vram et meaz. Et
Jaco. ij. Ostēdam tibi ex operibus fidē meam. Itē vir
tus spei. Job. xix. Reposita ē hec spes mea i sinu meo.
Item virtus orationis. ps̄. Oratio mea in sinu meo cō
uertetur: Itē virtus humilitatis seu subiectionis. ps̄.
Uide humilitatē meam ⁊ laborem meum. et dimitte
omnia delicta mea. Item virtus patientie. Job. xvij.
Patientiam meam quis considerat: Item virtus pru
dentie prouerbio. viij. Mea est prudentia. mea est for
titudo: ⁊ sic de alijs virtutibus. Quia reuera virtutes
sunt nostre proprie quando ipsas habemus. Et sic de
ne dixi quod mee sunt virtutes quibus rectificor.
¶ Item dico quod mei sunt proximi per quos letifi
cor. Constat enim quod illi qui se mutuem diligunt.
in possessionem et proprietatem alter alterius se susci
piunt. sicut ille pater dicebat filio luce. xv. Fili omnia
mea tua sunt. et omnia tua mea. vt sic dicat quilibet
proximo vel amico illud. ij. Esdre. iij. Proximus mi
hi sedebis et cognatus meus vocaberis. Item mea est
vita eterna per quā glorificor: quia reuera nihil aliud
est tam proprium beatorum seu iustorum sicut gloria
eterna. Illa enim nunq̄ perditur sed apud quemli
bet continue renouatur vt quilibet beatus dicat illō.
Iob. xxx. Gloria mea semper innouabitur. ⁊ arcus me
us in manu mea semper instaurabitur. Et illud Esa.
xlij. Gloriam meam alteri non dabo. Et breuiter ista
sunt quedam bona que bonis sunt propria. et que cui
libet iusto tam in vita ista q̄ futura. in hereditatem
possessionem et proprietatem spiritualiter sunt con
cessa. psalm. Hereditas mea preclara est mihi. Tu es
qui restitues hereditatem meam mihi. ¶ Tertio di
co quod quandoq; refertur ad impium. Quilibet eū
impius pōt proprie dicere meū est peccatū meū Et
quitas. Juxta illud Genesis. xlj. Cōfiteor peccatū meū
Et in ps̄. Quoniam iniquitatē meam ego cognosco ⁊
pecca. me. con. me est semp. Et illud. Iniq̄tates mee su
pergresse sunt caput meū. Propter quod torquebit cū
intolerabilis pene crudelitas. Quia reuera illi qui dā
nabuntur nihil habēt magis proprium q̄ penā eter

Universidad de Deusto
Biblioteca

nam. Ista eñ ppie sua est q̃ nūq̃ possunt ipsam amplius perdere vel delere. Dicat ergo dānat⁹ illud Job xxiij. Nūc autē in amaritudine est sermo meus et dolor plage mee aggrauat⁹ est super gemitū meū. ℣ Treno. j. O vos oēs qui trāsitis per viā attēdite ℣ videte si est dolor sicut dolor me⁹. Ista sunt quedā mala ppria malorū. ¶ Quarto dico q̃ sunt plura tam bonis q̃ malis cōia que. s. tam bon⁹ q̃ malus pōt dicere sua ℣ sibi tā q̃ ppria ascribere ℣ sue ditiōis ℣ dominij reputare. ℣ sic dico q̃ hō in malo significato dicit sua

Carnis fragilitatem. Dicā igit i malo significa
Mentis varietatē. to q̃ mea est carnis fragili
Vite calamitatem. tas corruptibilis: Job. v.
Mundi aduersitatē Nec enim fortitudo mea
Mortis necessitatē vt fortitudo lapidis. nec ca
ro mea enea est. Ista est eñ corruptioni subiecta ℣ mor
ti finaliter deputata, Job. vij. Induta est caro mea pu
tredine ℣ sordib⁹ puluris. Itē mea est mētis mobilitas variabilis. Unde Job. xvij. Cogitatiões mee diss
pate sūt torquētes cor meū ℣ idē. c. xx. cogitatiões mee
varie succedūt sibi: ℣ mēs i diuersa rapit. Itē mea est
vite calamitas nō durabilis Job. vij. Ademēto q̃m vē
tus est vita mea. ℣ sequit ibidē. Parce mihi dñe nihil
eñ sunt dies mei. Item mea est ingis aduersitas incessabilis. Proprūū est eñ hois q̃ sit cōtinue in miseria
et labore. Unde Job. xvj. Nūc aūt oppressit me ri⁹ nihilū
redacti sunt omnes artus mei. saccū consui sup cutez
meā et operui cinere corp⁹ meū. facies mea intumuit
a fletu ℣ palpebre mee caligauerūt. Itē mea est mortis
necessitas immutabil s. Istud est eñ nostrū ppriū. s.
mori debere. Esa. xxxviij. Precisa est velut a texēte vita mea dum adhuc ordirer succidit me. ij. Thiñ. iiij.
Ego eñ iam delibor ℣ tēpus mee resolutionis instat.
Et sic patet quō istud pronomē possessiuū. Dei⁹ mea
meum denotat possessionē quā cōiter ℣ indifferenter
possidēt iusti ℣ iniusti. Possessionē iniusti. Possessionem iusti. Possessionē dei. ℣c. Sufficit quia in infinitum posset protendi. Vide infra in alijs pronominib⁹
scz tuus, suus, nostri, vestri. ℣ sui ℣c.

Michael. Nota q̃ō Michael interpretat q̃s
vt de⁹. vel quis ē vt deitas. Dicha
no interptatur q̃s vel q̃s est iste. Dicheas aūt interptat q̃s est iste vl q̃s ē in hoc loco. De btō aūt michaele archāgelo vl de quolibz boie michael appellato, dic quod iste est vel fuit.

Conformitate deificus.
Benignitate munificus.
Seueritate terrificus.
Subtilitate verificus.

Talis eñ deo pro viri⁹ se pformauit. Jō michael interpretat q̃s vt de⁹. seu q̃s vt deitas. q̃ scz iste p cōformitatē creature possibilē se deo pformauit ℣ ei assimilauit. Unde iste est ille micheas de quo dicit. ij. para. xviij. Voca cito micheā filiū. yembla, yembla ei interpretat parcens. significās deū cui⁹. s. iste fuit filius inq̃tus fuit sibi filius iurta posse. Itē ipe miseros iuuit ℣ iustētauit. Unde de beato michaele legit. q̃ ipse stat pro filijs populi dei. Danie. xij. Itē iste malos terruit ℣ dissipauit Apoc. xij. Michael archangelus pliabat, cum draconet draco pugnabat ℣ angeli eius ℣ nō preualuerunt. neq̃ locus inuētus est eorū amplius in celo. Applica bene de iustitia ipsius. Itē iste veritatē dixit ℣ p
dicauit. similis illi michee de quo. iij. Reg. xxij. Micheas ait, Quut dñs q̃ quodcūq̃ dixerit mihi dñs, loquar. Unī etiā de sciētia et veritate istius potest dici illud Jude. Michael archangelus disputauit cum dyabolo ℣c. Expone ℣ applica.

Mihi. Nota q̃ ista dictio Mihi signat quādaz
ad scriptum applicationē quandā appropriationē: ℣ quandā acquisitionē reiz vēdicationem. Igitur dicamus q̃ō mihi potest dici in pson dei. iusti impij. Quelibet enim istaruz trium. Aliqua vult sibi appropriare. Aliqua attribuere. Aliqua acquirere. Aliqua vendicare. Vel econtra negative. Aliqua sibi deesse. Aliqua refugere. Aliqua refutare. Dico igit quod ista dictio mihi potest dici. De

Deo qui solet omnia vendicare.
Justo qui sibi virtutes solet dēdicare.
Impio qui sibi vitia solet applicare.

Primo igitur referamus istud pronomē mihi ad deū qui oia sibi vēdicat. Constat enim q̃ deus ppie potest dicere mihi: quia scz omnia attribuēda sunt ipsi tā q̃ esse primario ℣ finali. Mihi eñ est datiui casus ℣ per consequēs signat liberalē ℣ munificam erogationem et est pronomē prime persone ℣m grammaticos ℣ numeri singularis. Et reuera ista possunt dici de deo: q̃ scz iste et casus datiui quia est liberalis munificentie. Omnia enim bona ab ipso dātur quia ipse est qui dat oibus affluēter ℣ non improperat: ℣ oia a patre data sunt illi. ℣ omnia etiam vult ab alijs sibi dari ℣ sibi attribui et ascribi dicēs. Joha. vj. Omne quod dat mihi pater ad me veniet. ℣ omne quod dedit mihi non perdam ex eo. Et illud. Matth. xxviij. Data est mihi oīs potestas in celo et in terra. Item acquisitiones signat quia est virtualis industrie ℣ prouidētie. Vult eñ semper acquirere ℣ potissime animas cupit recipere ℣ habere dicēs. Gen. xiij. Da mihi alas cetera tolle tibi. Itē pronomen est q̃ pro nomine. i. pro nobis ponitur et hoc fuit quādo datus fuit pene ℣ morti ℣ violentie dicēs scilicz illud. Calicem quē dedit mihi pater non vis vt bibam illum, Johā. xviij. Itez prime persone est propter superioritatez dignitatis ℣ preeminētie. Primus enim est ℣ ante eum non est alius. Unde ipse potest dicere illud. ij. Regū. xviij. Fac primo mihi subcinericios panes. Itē singularis est numeri propter vnitatem deitatis ℣ essentie. Unus enim ℣ singularis est deus. Unī ipe pōt nobis dicere illud Mat. xxv. Quod vni feciſtis mihi feciſtis. Ecce ergo quō istud vocabulum mihi pōt applicari ipsi deo cūcta vēdicanti. ℣ re uera ipe vult ℣ petit q̃ sibi attribuam⁹ ℣ adscribam⁹.

Essentiam que non moritur.
Justitiam que non flectitur.
Prudentiam que non fallitur.
Mundiciam que non mergitur.
Clementiam que non sistitur.
Amiciciam que non rumpitur.
Laudem et gloriam que non fingitur.
Cultum et latriam que non leditur.
Obedientiam que non frangitur.
Magnificentiā que non extimabitur.

Dico igit q̃ de⁹ vult sibi attribui essentiā immutabilem. Unde ipse est qui dicit Exo. iij. Qui est misit me ad vos. Sequit. Hoc nomē est ineternū mihi. ¶ Itez adscribit sibi iustitiā inflexibilē. Unī ipse est qui dicit. Deut. xxxij. Mihi vindictam ℣ ego retribuā eis in tēpore. Unde ipse est qui dixit pharaoni Exo. iij. Usq̃quo non vis subijci mihi: Dimitte populum meū vt sacrificet mihi alioquin inducā locustā in fines tuos. Et Esa. xlvij. Ultionē capiā ℣ nō resistet mihi homo. ¶ Item adscribit sibi prudētiam seu sapiētiam infallibilem. Unde ipse christus videtur dicere illud. Sapiēti. vij. Optaui et datus est mihi sensus Et sequitur Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa scilicet cum sapiētia. ¶ Item vult sibi attribui mundiciaz et sanctimoniaz infedabilē q̃ scilicet cū ipse sit sanctus et mundus ipse vult q̃ omnes illi qui seruiūt sibi sint sanctificati et mundi. Leuiti. x. Sanctificabor in his que appropinquant mihi. ¶ Item sibi adscribit clementiam seu misericordiam infinitibilem. Unde ipse dicit. Exodi. xxxij. Miserebor cui voluero. ℣ clemens ero in quem mihi placuerit. Ideo ipse dixit. Exo. xxx. Oleum vnctionis nomen erit mihi. Oleū enim misericordiam signat. ¶ Item sibi ascribit amiciciam incessabilem. Unde ipse est qui dicit anime sponse sue. Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide. Et Canticorum. v. Aperi mihi soror mea amica mea: colūba mea. ¶ Itē ascribit

ascribit sibi laudem ℣ gloriam honorabilem. Iste eñ vult gloriā ℣ laudē sibi impēdi. ℣ a devotis cordibus exaltari: ℣m illud Esa. xliij. Populū istum formaui mihi. laudem meā narrabit ¶ Item vult sibi impēdi cultum ℣ latriam indefectibilē Cultum eñ diuinū non vult alicui ipendi nisi sibi. Unde ipe est qui dicit Exo. xx. Altare de terra facietis mihi. Et. j. Reg. ij. dicit. Elegi inquit eū scz aaron in sacerdotē. vt ascenderet ad altare meū et adoleret mihi incensum ¶ Itē vult sibi attribui obedientiā seu reuerentiā amicabilem quia scz ipse vult sibi a suis seruiri ℣ humiliter obediri. Unde ipse dicit illud Ezech. xx. Seruiet mihi oīs domus israel Et Esa. xlv. Mihi curuabit oē genu ¶ Itē sibi vult ascribi munificentiā inestimabilem scz p̃mius ℣ munus glorie paradisi ad quod. s. seruos ℣ ministros suos finaliter deducit dicēs illud zach. ix. Circūdabo inquit domū meā ex his qui militant mihi Et illud Joh. xij. Qui ministrat mihi me sequatur. ℣ vbi sum ego illic ℣ minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit honorificabit eū pater meus qui ē in celis Ecce ergo quō istud vocabulū mihi deo ascribit ℣ attribuit ℣ quō per istud nomen mihi omne quod ad deum ptinet eidem dedicat ℣ applicatur ¶ Aduerte tamē q̃ etiam istud pronomen potest referri ad deū iratū. ℣ ad ipsum de peccatoribus ℣ contra impios indignatū Unde ipse est qui de petōib⁹ conqueritur dicens Malach. j. Non est mihi voluntas in vobis. Unī etiā ipse est qui dicit petōri illud Numeri. xxij. Peruersa est inquit via tua mihiq̃ cōtraria Et aduerte q̃ ipse sibi reputat contrarios et aduersos multa genera peccatorum. Et isti sunt.

Adulatores pleni blandicijs.
Oblocutores prōpti conuicijs.
Simulatores picti fallacijs.
Depredatores puncti seuicijs.
Administratores dati neq̃tijs.

De vanis adulatorib⁹ dicere videtur dñs illud Esa. j. Quid mihi multitudinē victimarū vestrar? Incensuz abhominatio ē mihi. Et Hiere. vj. dicit. Ut quid mihi thus de saba affertis ℣ calamū suaue olentē de terra longinqua? Holocausta vestra nō sunt accepta victime vestre non placent mihi. Thus eñ incēsū ℣ calamus que in fumū odoriferuz euanescūt sunt verba adulatoria vana: dulcia et placētia. que. p certo deum non letificāt sed contristāt ¶ Itē de prauis oblocutoribus dicit ipse dñs. Hume. xiij. Usq̃quo detrahet mihi populus iste. De fictis simulatorib⁹. s. de hypocritis dicit dñs Hiere. xij. Numquid auis discolor ē hypocrita palloze ficto discoloratꝰ? Isti sūt eñ de quib⁹ domin⁹ dicit Mat. vij. Igitur a fructib⁹ eor cognoscetis eos Sequit. Nō oīs q̃ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celorū De duris depdatorib⁹ dicit dñs Hiere. xij. Hereditas mea facta ē mihi quasi leo in silua De iniquis ministratorib⁹. i. de malis ℣ ignorātib⁹ ecclesiasticis dicit ipe dñs Osee. iij. Quia sciētiā repulisti repellā te ne sacerdotio fungaris mihi oēs. n. isti deo sūt displicētes. et suis beneplacitis obsistētes. Unde ipe dicit cuilibet tali illud Matth. xvj. Vade retro sathana. scandalū mihi es. Timeāt ergo isti illō q̃ ipe dicit Exo. xxxij. Qui peccauerit mihi delebo eū de libro meo quē scripsi. potissime aūt timeat malꝰ eccle siasticꝰ sententiā illā quā ipe pfert zacha. xiij. vbi dicitur. Frameā suscitabo sup pastorē meū. ℣ sup virum coherentē mihi. Patet igit quō mihi referr ad deum cūcta, vendicantē. ¶ Secundo dico q̃ mihi ptinet ad iustū malū abdicantē. Justus eñ quilibet virtutes ℣ bona opa acquirit ℣ vendicat. et ea sibi ascribit ℣ applicat omne vero malū refugit ℣ a se abdicat dicens. Mihi assit bonū. mihi absit malum. Et nota q̃ istud pronomē mihi. i sacra scptura ibi dari et ascribi petit. s. Aliq̃ q̃ spectāt ad statum penitentie ℣ conuersionis Aliq̃ que spectāt ad statū emmētie ℣ pfectionis Aliqua que spectāt ad statū excellētie et plationis. Aliq̃ que spectāt ad statū opulētie ℣ saluationis. ¶ Dicaz igitur q̃ est vnū mihi vir orū penitētiū. Dz pculdubio vir penitēs cogitās crimina q̃ p̃misit dz signa ptritionis facere ℣ ondere: ℣ se vilē ℣ miserū, pclamare dicēs s. illō Hiere. x. Ue mihi super contritione mea pessima plaga mea. vt sic p mihi videatur petere, et requirere oia sibi necessaria. ℣ sic ergo dico q̃ ipe dz dicere.

Deus parce mihi nam malum edidi.
Deus redde mihi bonū quod perdidi
Deus faue mihi in via nam cecidi.
Deus prebe mihi cor fletus madidi.
Deus da mihi cor viri prouidi.
Deus adde mihi spem loci splendidi.

Deus inquit parce mihi nā culpā admisi Job. vij. pce mihi dñe: nihil eñ sunt dies mei. sequit. Usq̃quo nō parcis mihi. nec dimittis mi vt glu. sali. meā: peccaui Et in ps. Remitte mihi vt refrigeret ℣c. Et illud. j. regum. xiij. Propicius sit mihi dñs. Et Luc. xviij. Deus propici⁹ esto mihi pecca. Itē de⁹ redde mihi bonū q̃ō amisi scz gratiā quā perdidi. ps. Redde mihi leti. sa. tui. ℣ spi. ℣c. Judic. xvj. Redde mihi pristinā fortitudinem. Itez deus fer opē mihi nā bellū cōmisi. ps. Esto mihi in deū ptectorē. ℣ in do. re. vt sal. me facias. Itez deus prebe mihi fletū quē dimisi. hoc est dictu. Lacrymationē ℣ doloꝝ p petis Judi. j. Terrā arentē dedisti mihi iunge ℣ irriguā. Et merito: q̃ certo tales lacryme sunt nutrimentū ℣ solatio animarū ps. Fuerunt mihi lacryme mee panes die ac nocte. Itez de⁹ da mihi sensum quē emisi: hoc est dictu. sapiam ℣ discretionem in his q̃ ptinēt ad salutē. ps. Da mihi intellectū vt disc. man. tua. Et Sap. ix. Da mihi sediū tuarū assistricē sapiam ℣c. Itē de⁹ adde mihi spem boni nō visi scz fiduciā de gloria paradisi. Et merito. q̃ mihi adhere deo bonū est. ℣ ponere in dño deo spem meā ps. Et Hester. xiij. Da mihi fiduciā rex deorū Ut sic sperando dicā illud ps. Tu es qui restitues hereditatem meam mihi. Et regratiādo dicā illud. Job. x. Vitā et miam tribuisti mihi: ℣ visitatio tua custodiuit spūm meū. Sic igit pz q̃ ē vnū mihi virorū penitētiū. ¶ Deinde dico q̃ ēvnū mihi virorū eminētiū hoc ē dictu virorū pfectorꝝ. Vir ei pfect⁹ oia bona spūalia sibi applicat. ℣ p illō pnomē mihi oia petit. vēdicat ℣ applicat Igitur dicat vir iust⁹ atq̃ pfect⁹ de seipo. Mihi volo.

Titulum vere humilitatis.
Vinculum bone societatis.
Motulum firme stabilitatis.
Modulum eque satietatis.
Speculum clare limpiditatis et subtilitatis.
Riuulum pie benignitatis.
Sarculum prompte sedulitatis.
Jaculum sancte loquacitatis.
Titulum lete iocunditatis.
Stabulum tute securitatis.
Floſculum munde sinceritatis.
Lectulum grate tranquillitatis.

Igitur dico q̃ vir perfect⁹ sibi vult verā humilitatem Et iō ipse dicit i ps. Bonū mihi q̃ humiliasti me. et Ecclesia. xxiij. Extollentiā oculorum ne dederis mihi ¶ Itē sibi vult vir iustus bonam societatem. Vult eñ societatem dei dicens illud ps. Mihi autem adherere deo bonuz est. ℣ societatem cuiuslibet alterius viri iusti dicens scz illud. Exo. xxij. Si quis est dominum iungatur mihi. Et in ps. Recti adheserunt mihi. ¶ Itez sibi vult vir iustus firmam stabilitatem. Unde ipse dicit illud. Psalm. A dextris est mihi dominus ne commouear. Et Alibi. Non veniat mihi pes superbie et manus peccatoris non mouerat me. ¶ Item sibi vult vir iustus equam societatem i. moderatā diuitiarum et bonorū tpalium facultatē. Et sic petit puerbio. xxx. Duo rogaui te ne deneges mihi, diuitias nec paupertates dederis mihi ſz tribue tm victui meo necessaria ¶ Item sibi vult vir iustus summam limpiditatem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoc est dictu summā altitudinē ⁊ sublimitatē mentis ad cōtemplandū deū bona suprema. Et sic dicat illō Sapientie.vij. Optaui et datus est mihi sensus inuocaui ⁊ venit in me spūs sapiētie.vt sic de cōtemplatione dicat deo illud Cañ.ij. Ostende mihi faciem tuam sonet vox tua in auribus meis ⁊c. Et illud. Dilectus meus mihi ⁊ ego illi. ¶Itē sibi vult vir iustus piam benignitatē qua scilicet ꝓuidcat indigenti.dicēs.s.illud Eccli.xxiij. Factus est mihi trames abūdans. et fluuius meus appropinquauit ad mare. ¶Item sibi vult vir iustus ꝓmptam sedulitatē.qz sez ipse in omni disciplina ⁊ opere virtuose libēter appetit laborare dicens.Eccli.xxiiij. Vide qm̄ non solū mihi laboraui sed cunctis exquirentibus disciplinā. ¶Item sibi vult vir iustus sanā loquacitatē sez ꝑdicando.dicēs.s. illud Esa.l. Dominus dedit mihi linguam eruditam vt sciam sustentare eum qui lapsus est verboꝝ sez di cat illud. Dañ.iij. ℣Placuit mihi predicare signa eius quia magna sunt.et mirabilia eius qz fortia. ¶Item vult vir iustus letam iocunditatem.s. gaudiū in spūsancto dicens.s.illō Baruch.iiij. Venit mihi gaudiū a sancto Et Luc.j ℣Magnificat aīa mea dñm.qz fecit mihi ma.qui po.est ⁊ san.nomē eius. ¶Item vult vir iustus tutam securitatē. Habet em̄ firmā fiduciam in dño in quo fiducialiter requiescit dicens.s.illud psal. Dñs mihi adiutor non timebo qd faciat mihi homo Dñs mihi adiutor ⁊ ego despiciā oēs inimicos meos Nō moriar sed viuā ⁊c. ¶Itē vult vir iustus mundā sinceritatē: hoc est dictu. cōsciētie ⁊ innocētie puritatē ꝑs. Non adhesit mihi cor prauū. ¶Itē vult iust⁹ gratam trāquillitatem. vicz quietē animi. quā facit caritas ⁊ deuotio dicēs. Eccli.li. ℣Modicū laborauī ⁊ inueni mihi multā requiē. ℣Itz igit̄ q̄ est vnū mihi virorū eminētiū. ¶Deniqz dico q̄ est vnū mihi virox ꝑsidētiū. Et sic dico q̄ plat⁹ seu ꝑsidens habet Officium.

Doctoris.	Doctoris dico cui credak Deu.iij.
Rectoris.	mihi mādauit dñs vt docerē vos.
Imperatoris	Rectoris etiā p quē regak.j. Esdre.

j. Omnia regna terre dedit mihi dñs. Impatoris etiā cui obediak. ps. Mihi alienigene subditi sunt ⁊ alibi In auditu auris obediuit mihi. Hoc est igit̄ vnū mihi virorū ꝑsidētiū. ¶Insuper dico. q̄ est vnuz mihi virorū triumphantiū. Beati em̄ qui regnāt possunt dicere mihi qz oia bona illis ꝑsto sunt. vicz.

Eternitas que nunq̄ terminatur.
Jocunditas que non contristatur.
Autoritas que nunq̄ conculcatur.
Securitas que non conturbatur.
Saturitas que non inuoratur.
Subtilitas que non obfuscatur.

De eternitate interminabili pōt btūs dño dicere illō ps. Motas mihi fecisti vias vite adimple.me leti.cūvultu tuo.delecta.in dex.tu.vsq; in finē. De iocūditate in estimabili dicitur. Baruch.iiij. Venit mihi gaudiū a sancto super mia. Econtra aūt in mūdo isto nullū est gaudiuz. Thob.v. Quale mihi gaudiū est qui in tenebris sedeo ⁊ lumen celi no video? De autoritate insuperabili dicat btūs illud. Dañ.iij. ℣Magnificēt aīa amplior data est mihi. De securitate seu trāquillitate imperturbabili dicat beat⁹ illud.ij. Regum.v. Requiē dedit mihi dñs. Et Apoc.xiij. Audiui vocem de celo dicentē mihi. scribe beati mortui qui in dño moriunt Amodo iam dicit spūs vt requiescant a laborib⁹ suis De saturitate indefectibili dicat beat⁹ illud ps. Dñs regit me ⁊ nihil mihi deerit: in loco pascue ibi me collocauit. De subtilitate seu claritate inobfuscabili .i. beatifica visione qua sez deum in se ⁊ oia in deo videt dicat btūs illud. Apoca.xxij. Ostēdit mihi dñs fluuiū aque vite splēdidum tanq̄ cristallū ⁊c. Ūñ de visione beata dici potest illud. ps. Ꝺeiteitas mea preclara est mihi. ⁊c. Benedict⁹ dñs qui tribuit mihi intellectū Sic ergo patet q̄ istud pronomē mihi ꝑtinet ad iustuz mala refutantez. ¶Tertio principaliter dico qō istud pronomen mihi pertinet ad impium mala machinantē. Igitur notabo q̄ impius sibi applicat ⁊ mihi appropriat dicendo. Mihi

Miserias humanas.
Diuitias mundanas.
Delicias insanas.
Scietias prophanas.
Mestitias oreanas seu vulcanas. i. infernales

Igitur de miserijs humanis dicit peccator illud. Mihe re, ry. Ue mihi mater mea. qz genuisti me virum rixe ⁊ discordie, omnes maledicūt mihi. Iterū de diuitijs mundanis quas.s. peccator sibi appropriat ⁊ appetit. in quibus gloriatur ⁊ animo se extollit. videk dicere illud. Eccls.ij. Coaceruaui mihi argentum ⁊ aurū. substantias regum ⁊ prouinciarum. Feci mihi cantores ⁊ cantatrices delicias filios hominū. De delicijs. i. de carnalib⁹ blāditijs dicit peccator illud qō dixit. Āmō incestuosus.ij. Reguz.xiij. Veniat oro Thamar soror mea vt det mihi cibum ⁊ faciat pulmentum. Sequik. Quod oppressit ⁊ defloruit eaz. De scientijs prophanis dicat peccator sicut saul phitonisse.j. Reg.xxviij. Diuina mihi in phitone. ⁊ suscita mihi quem dixero suscita mihi samuelem. De molestijs seu de violētijs infernalibus seu oreanis. i. de penis orci. i. inferni qs peccator sibi finaliter applicabit dicat similiter Esa. xxj. De terra horibili vitio dura nunciata est mihi. Sic igitur patet quō istud ꝓnomen mihi dicitur in ꝑsona dei. In persona iusti. ⁊ in ꝑsona impij.

Michol. ✠ Nota q̄ michol a saul fuit nata data mid cōiugata. a viro sublata. alteri ligata tandē. Dauid data ⁊ regina vocata. sicut hec oia patent. j. et. ij. Regum. Talis est anima que sez a saule qui interpretatur abutens. ideſt a mundo vel a corpore producitur. inꝑtum. scilicet a deo in corpore originaliter procreatur tandē dauid ideſt christo in baptismo coniungitur: sed dum peccat alteri. scilz dyabolo copulatur finaliter tamen per penitentiam dauid. i. christo restituitur. ⁊ sic regina se bene regendo nūcupatur ⁊c. Applica prout vis.

Miphiboseth. ✠ interpretatur os cōfusuz vel verecūdum qui fuit filius regis saul. qui de manu nutricis ad terram deiectus confractis pedibus claudus est effectus et a seruo proprio est interfectus. Expone si vis. quia transeo gratia breuitatis.

Migrare. ✠ Nota q̄ migrare idē ē qd trāsirevl devnoloco ad aliū se trāsferre. ℣vi de vbi trāsire. ⁊ i alijs titul. qz pauce sunt autoritates.

Militia. miles. militare. ✠ Nota q̄ cū militare nihil aliud sit q̄ pugnam seu militiam exercere. vel cōtra aduersarios bellare vel dimicare. ℣Possum⁹ dicere quod tam in bono q̄ in malo significato multipler miles seu militia reperitur Inuenitur enim Militia. Luminis speciosi. Hominis virtuosi. Agnimis serioſi. Turbinis fluctuosi. Fulminis furiosi. Hominis odiosi. Culminis glorioſi. ¶Prima est militia summorum angelorum de qua Job.xxv. Numqd est numer⁹ militū eius? Secunda est militia virorū ꝑfectorum. qui. s. armati virtutib⁹ militāt ⁊ seruiūt creatori ij. Cor.x. Arma militie nostre nō sunt carnalia. Et. ij. Thim. ij. Labora sicut bon⁹ miles xp̄i. Tertia est militia bonorum clericor. q. d. in religiōe ⁊ ecclia seruiūt ⁊ militāt xp̄o i diuersis officijs et statib⁹. De quibus zach.ix. Circūdabo domū meā ex his q̄ militāt mihi Quarta est militia fluctuū mundanorū. i. tribulatiōnū q̄ cōtinue militāt cōtra nos. De qb⁹ dr. Job.vij. Militia est vita hominis sup terrā. Et Job.vj. Terrores dñi militāt contra me. Quintavero est militia motuum internor. De qb⁹ dr. j. ℣Pet.ij. Abstinete vos a carnali b⁹ desideriys q̄ militāt aduersus aīaz Sexta ē militia crudeliū tyrānorū. de qb⁹ dr. Job.xix. q̄ milites plectētes coronā de spinis imposuerūt xp̄o. Septima vero est militia

est militia nobiliū dominorū qui. s. iuste militāt ⁊ defendūt rēpublicā sicut debēt. ordinati ad tuitionē ⁊ custodiā aliorū. Actu.xxviij. ℣Permissuz ē paulo ꝑmanere sibimet cū custodiente se milite. His ergo ꝑmissis dicā solū triplicē esse militiā vicz. Unam que.

Imponitur naturaliter.
Exercetur virtualiter.
Ministratur temporaliter.

℣Primo ergo dicā q̄ est quedā militia naturalis ⁊ ista ꝑcerto nihil aliud est q̄ vita ꝑsens. que ꝑcerto ꝓprie militia dicit. eo, qō extra patriā in exercitu ⁊ expeditione. in aliena terra seruire. ⁊ cōtra tribulationes exteriores ⁊ tentationes interiores militare et continue laborare ꝓbamur. vbi certe modicis stipēdijs ꝓmiamur. ⁊ plurimis periculis subiugamur. Militia ergo est vita hois super terrā. Quia reuera sicut miles dum est in acie. vt plurimū semp est in periculo: raro in tuto. multū in labore. raro in quiete. sic hō ⁊c. Quinimmo sicut miles qui est in acie semp habet oculū intentū ad exitū pugne. ad laudē victorie ⁊ ad regressuz patrie. Sic homo dum est in militia vite ꝓsentis sp debet habere oculū cordis ad exitū mortis ⁊ ad laudē finalis victorie ⁊ ad quietē ⁊ premiū salutis eterne. sicut habebat ille ⁊ dicebat. Job.xiij. Cunctis diebꝰ qui bus nunc milito exꝑecto donec veniat ĩmutatio mea Et aduerte q̄ sicut milites qñqz nō bñ se habēt in prelio ⁊ si non solēt attingere ad triumphū nec ad quietem. sed potius ad miseriā ⁊ laborē: sicut ponit tytus liuius de militib⁹ romanis qui a ꝑlio cannensi alijs stātibus ⁊ morientibus fugerūt qui ꝓpter hoc dānati sunt a senatu: ne vbem ingrederētur. ℣Is q̄ tādiu in sicilia extra ꝓpriam patriam militarēt. quousqz hostis Hanibal qui ꝑosvicerat: ab ytalia pelleret. De alijs etiā militib⁹ romanis legit q̄ qui male se habuerant in cōflictu dānati sunt ad hāc penā: q̄ alijs militibus recipiētibus frumētū in stipēdio. ipsi solū ordeuz pro stipēdio receperūt ⁊ q̄ etiā alijs prādentibus ⁊ sedentibus in cōedendo. ipsi stādo ⁊ in pedibus cōederunt quousqz ignauiā suā sequētibus ꝛtutibus ⁊ prestātiā militie future purgauerūt. Sic vere dico q̄ in hac militia vite huius multi sunt qui magis demerenkō̄ mentur: ⁊ magis acquirūt vituperiū q̄ triumphū. magisqz merētur nutriri ordeo q̄ tritico magis stādo et laborādo refici q̄ sedēdo ⁊ quiescēdo: qz. s. magis cōtinuatur militia taliū ad ꝓtinuationē perpetui laboris q̄ ad triumphum perpetue glorie ⁊ honoris. Act.xij. Erat nō parua turbatio inter milites Uerūtamē qñqz fit q̄ per virtutē penitētie taliter post lapsum militāt q̄ victorē suū dyabolū superāt. et q̄ per facta strēnua verecūdiā primā purgāt. ⁊ sic vbē paradisi ⁊ prīaz ꝓ prīaz recupant quā pdiderāt. Isti ergo dicāt q̄ cūctis diebꝰ q̄bus nūc militāt exꝑectāt donec veniat ĩmutatio sua. Ut sic tales dicāt illō. ij. Cor.x. Nō ſm carnez militam⁹ sz ſm spm̄. Arma em̄ militie nre nō sunt carnalia. Ista ē ergo militia naturalis. ¶Scdo principaliter dico q̄ inuenit militia ꝛtualis. Illa. s. qua hō Militat

Virtuose viuendo.	Quilibet em̄ iust⁹ ꝑt dici
Sanctitatē seruādo.	miles q̄ ꝛtutibus armak
Scripturis insistendo	et q̄ cōtra carnē mundū ⁊
Ecclesiā regēdo.	dyabolū militat ⁊ opatur
Debite ministrādo	Quilibet em̄ xp̄ianꝰ ⁊ ma
Bene operādo.	xime ecclesiastic⁹ ad talez

militiā eligit ⁊ ad stipēdia vite eterne finaliter recipitur. dum tñ victoria ab hostib⁹ aīe ⁊ fidei reportet. Et si vis dic q̄ quicūqz vult digne deo militare. debz esse instar boni militis. s. fidelis ⁊ gratus. Diligēs ⁊ rat⁹ A rebus militie nō distract⁹. Ducib⁹ substrat⁹. Jctib⁹ subactus. ¶Ista enim sunt quinqz̄ requirūtur i quocunqz milite: tam spirituali q̄ tpali. vicz q̄ fidelis erit stat. j. Thimo. j. Hoc ꝑceptum cōmendo tibi. vt milites bonam militiam habens fidem ⁊ bonā scientiam Item q̄ diligens insistat. Unde illud ꝑdictū. Labora sicut bon⁹ miles. ij. Thi. ij. Item vt ab alienis occupationib⁹ desistat. qz. s. dicut 2. ij. Thi. ij. Memo militās deo implicat se negocijs secularibus Itē q̄ ducib⁹ assistat ⁊ q̄ eis pareat ⁊ obediat Lu. vij. Dñe sum sub potestate cōstitut⁹ habēs sub me milites. ⁊ dico huic vade. ⁊ vadit. ⁊ alio fac hoc. ⁊ facit ⁊c. Itē q̄ ictib⁹ subsistat seu q̄ hostibus resistat. Ūñ illud. ij. Cor. x. Arma militie nostre nō sunt carnalia. sz potētia a deo ad destructionem munitionē ⁊c. Hec est ergo militia virtualis Sed reuera econtra inuenitur militia criminalis. Et ista est illa qua mali militāt dyabolo male agēdo: sibi seruiēdo ⁊ ꝓ ipso cōtra deū ⁊ iustos pugnādo. sicut scz hereticī ⁊ alij mali q̄ cōtinue militāt ꝓtra bonos. Act. xij. Erat petr⁹ dormiēs iter duos milites vinct⁹ cathenis duab⁹. Sz de malis militib⁹ notat vide ifra. Inuenīt ergo militia ⁊tualis. ¶Tertio ꝑncipaliter dico qō inuenīt militia tēporalis. Et sic nota q̄ ista militia A deo fuit instituta.

℣Pro iustis fuit constituta.
A malis iam est destituta.

Dico ergo q̄ militia a deo fuit instituta qz reuera officium militare ortum habuit a deo ⁊ a natura. Sicut enim ponit ℣Plinius. Expeditio militaris. dispositio exercituum. ⁊ mutatio castrorū ⁊ tentoriorum ortū habuit a locustis: que. s. more militari mutāt exercituz ⁊ ꝑmittunt exploratores ⁊c. Etiā ſm ipsum forma militis ortū habuit a gallo. qui. s. yngues habet ꝓ mucronibus. aculeos in tibijs pro calcaribus. rostrū ꝓ lācea cristam pro galea Etiā in mari inueniūtur quedā mōstra ad formā militis facta. galeata. s. et loricata scuto durissima munita ⁊ ensis silitudine armata. ¶In his ergo apparet q̄ status militaris figurā: exemplū ⁊ ortum habuit a natura ⁊ q̄ a casu nō prodijt neq; venit Istud ergo est bonor ⁊ excellētia militib⁹ ⁊ signū qō a deo prouenerūt ⁊ nō a casibus qō satis est verisimile. Ut etiā ipse deus cōgregatiōes angelorum sub titulo militie ⁊ exercitus nominat. ⁊ suos milites ipsos vocat. Job.xxv. Numqd est numerus militū eius? Et in ecclesia de angelis canitur. Cuncta oī militia exercitus ⁊c. Unde Esa.xij. Ego dñs mādaui sanctis meis ⁊ vocaui fratres meos. Sequitur Dñs exercituū ꝑcepit militie belli venientib⁹ de terra procul. Militia ergo a deo fuit instituta. Esa.xl. Qui creauit hec edurit in numero militiā. ¶Deinde dico q̄ militia ꝓ iustis fuit cōstituta. qz reuera milites christi facti sunt.

Pro republica tuenda.	Et inde est q̄ militib⁹
Pro iustitia seruanda.	qñ creātur ꝑcipit q̄ ꝓ
Pro ecclesia defendenda	republica iuāda de
Pro nequicia ꝓcellenda	bent esse parati. Et da

tur eis ensis in signū q̄ ꝓ iustitia facienda debēt esse armati: ⁊ in pedib⁹ calcaria aurea i signū q̄ ad stimulandū equos debēt ee muniti. sotulares ꝓcoratos ⁊ pictatos recipiūt in signū q̄ ad frig⁹ ⁊ ad labores debēt esse aptati. Frenū. zonas ⁊ oia ornāmēta debent habere deaurata i signū q̄ ꝓ honestatē ipi debēt ee ꝓcalijs aureati. vñ. ij. paral. xvij. dicit q̄ iosaphat rex iuda cōstituit militū nūeros in cūctis vrbib⁹ ꝑsidiaqz disposuit in terra iuda. Militia ergo ꝓ iustis fuit ꝓstituta

¶Deniqz dico q̄ militia ꝓ malos fuit destituta quia ꝑcerto mali milites qui scilz militia male vsi sunt non men militie deprauauerūt. ⁊ ipm in damnū ⁊ non in vtilitatem rei publice conuerterūt. Et sic notabis qō multi milites moderni sunt.

Superbi ⁊ de se presumētes.	Inter istos ergo in
Auari ⁊ lucra cupientes. Uel	uenitur militia su
Crudeles ⁊ incōpatientes.	perborum. Et ista
Proterui ⁊ inobedientes.	est militia celi que
Imbecilles ⁊ nūq̄ subsistētes	totiens reprehen

ditur in scriptura quia scilicet tales superbi milites videntur tanq̄ celestes se alijs anteferre et in celo et et in terra pre ceteris nati esse quia certe tales pre ceteris volunt altus honorari. Unde de illo achab rege dicitur. iij. Regū. xxj. q̄ ipe adorauit oēm militiā celi. et Dicte. xix. dr. Mō filij isrl sacrificauerūt vniuer

Universidad de Deusto
Biblioteca

se militie celi ꝛc. Tales ꝓ ceteris solent citius termi
nari. qz scz gloria taliū parū durat. Esai. xxxiij. Tabe
scet ois militia celoꝝ. Itē tales ꝓ ceteris solēt duri⁹
dissipari qz scz durissime puniūtur in fine. Unī ibidem
Indignatio dñi super vniuersam familiā celi. Jsta est
ergo militia superboꝝ. ¶ Inuenitur etiā militia aua
rozum qui. s. nō tendūt nisi ad pecuniā ꝛ lucrū. de qui
bus dicitur Math. xxvij. Judei pecuniā copiosam
dederūt militib⁹. vt scz veritatē tacerēt ꝛ exp̄umerent
falsitatez. Sequitur. At illi accepta pecunia fecerūt si
cut erant edocti. Jnuenit ꝓterea militia proteruoꝝ
seu crudeliū tyrannoꝝ qui. s. alios nō cessant impie
ledere bona cozū rapere ꝛ eos indebite conculcare. si
cut apparet de ioseph innocēte qui mgro militū fuit
vēdit⁹. Gen. xxxvij. De filijs qui trāslati sunt ꝛ i baby
lonem captiuati per magistrū militū. Jhieremi. xxix.
De vestimētis etiā xp̄i que diuisa sunt a militibus. ꝛ
de xp̄o qui crucifixus est ab bis hostib⁹ sicut scribitur
Job. xix. Item tales ꝓ ceteris solent melius enerua
ri qz scz multi sunt qui nō valēt nisi ad fugiendū ꝛ nō
ad aliquē actum fortitudinis faciēdū. Unī Esa. xxxiij
Dñus militia eoꝝ defluet fluuidefluit foliū de vinea
ꝛ de ficu. Jsti sunt ergo milites qui in se pessimi sunt ꝛ
proterui. aliꝭ autē impij sunt ꝛ auari. Et ꝓpter hoc
de bono p̄sbytero narrat ꝙ dum letaniā suā in. xl. dice
ret semp̄ p̄sueuerat dicere. Ab omni malo militie libe
ra nos dñe. Quo audito ꝛ ab aliꝭ interrogato quare
sic exaret: rñdit Quod militē in parrochia sua habue
rat ꝙ ipm totū comederat ꝛ ꝓsumpserat: sz qz mortu⁹
erat iō ne alius mles veniret ibidē ita dñm exorabat
Et breuiter tales mali milites ꝛ nobiles a deo finali
ter visitabunt ꝛ in inferno ꝑpetuo punient. Unī Esaie
xxiij. dicitur sic. Uisitabit mꝰt dominꝰ super militiā
celi in excelso. ꝛ super reges terre. ꝛ cōgregabunt con
gregatione vnius fascis in lacū. ꝛ claudētur ibi in car
cere. Patet igitur quō inuenitur militia. Tēporalis
virtualis ꝛ naturalis. Sufficit ꝛc.

A **Mille.** Nota ꝙ numerus millenariꝰ cū sit mari
mus ꝓfectus siue ꝓfectissimꝰ numerus
constans ex denario centies ducto tñ potest denotare
boni vel mali maximā quantitatē vel multitudinem
copiosam: siue cuiuslibet numeri vel temporis vniuer
salem numerosam magnitudinē. Et ideo breuiter no
tandum ꝙ accipiendo mille in bono. Signat

Uirtutum plenitudinem. Primo igit dico ꝙ ꝑ
Sanctoꝝ multitudinē. mille significat virtu
Scripture fortitudinē. tū plenitudo Et sic su
Gloriе magnitudinem. mitur. ij. para. j. vbi dr
Bonoꝝ sanctitudinē. ꝙ Salomō obtulit do
mino mille hostias. Et Nume. xxxv. vbi dicitur. ꝙ cir
ca ciuitates leuitarum debebat esse spaciū mille pas
suuz ꝑ pecoꝝ⁹ educēdis. Mille em̄ hostie⁹ mille pas
sus significāt plenitudinē virtutū. q̄. s. deo debēt a fideli
bus offerri ꝛ i quib⁹ pecora. i. xp̄ifideles debēt cōtinue
impinguari. Ut sic cuilibet dicat illō qd dictū est re
becce Gen. xxiij. Soroꝛ mea parvula es crescas i mil
le milia vbi aduerte ꝙ ad habendū numerū millena
riū. i. plenitudinē virtutū necessari⁹ est Pius affect⁹
Soroꝛ inquit. Sui despectus. Parvula. Jugis ꝓfect⁹.
Crescas. Et sic igitur sibi inderet plenitudo virtutum

B ¶ Secūdo dico ꝙ per millenariū numerū intelligit
sctoꝝ multitudo illa maxima ꝛ admirabilis ꝛ ꝓfecta
collectio beatoꝝ. Unī nota: ꝙ inter beatos est
Millenarium coniunctum.
Millenarium ministrantium.
Millenarium iubilantium.
Sūt ergo ibi mille cōiunctes. Unī Dan. v. Balthasar
rex fecit grande conuiuiū optimatibus suis mille. et
vnusq̄sz ꝑm suā bibebat etatē. Balthasar em̄ qui in
terp̄etatur absorbēs diuitias signat deū qui diuitias
eterne beatitudinis in seipso optinet ꝛ absorbet. qui ꝑ
certo i p̄ria paradisi mille optimatib⁹. i. vniuersitati
beatoꝝ facit magnū conuiuiū ī mēsuz. ita ꝙ vinū eterne

felicitatis ꝑm etatē ꝓpriozū meritoriū, bibunt ꝛ reci
piunt vniuersi. Itē sunt ibi mille ministrates. Et isti si
gnificant vniuersitatem angelozū qui oēs dicūtur ad
ministratoriꝭ spirit⁹ in ministeriū missi. Hebre. j. De
quib⁹ dr dan. vij. Milia miliū ministrabāt ei ꝛ decies
centena milia assistebāt ei. Itē sunt ibi mille iubilan
tes ꝛ isti signant multitudinē ꝓphetarū et doctorum
qui iubilū vaticiniozū ꝛ bonozū documētozū promūt.
De quib⁹ dr in ps. Currus dei decem milibus milia
multiplex letantiū. dñs deus in eis in syna in sancto
Et sic per millenariū intelligitur sanctoꝝ multitudo.
¶ Tertio dico ꝙ per millenariū intelligit scripture
fortitudo vel verboꝝ dñi magnitudo. vel documētoꝝ
ibi exist̄tiū amplitudo. Bene ergo dr ꝙ scriptura est
sicut turris dauid in qua mille clipei pendēt ex ea ois
armatura fortiū. Can. iij. Quarto dico ꝙ per mille
narium intelligitur glorie amplitudo. Unde deus dr
facere miam in multa milia diligentibus se. Deut. v.
Can. viij. Uir aufert ꝓ fructu eius mille argenteos.
¶ Quinto dico ꝙ per millenariū intelligit bonozum
hominū Sanctitudo. Unde de christo qui ꝓ oīibus
bonis fuit electus dicit. Cantico. v. Dilectus meus cā
didus et rubicūdus electus ex milibus. Sic igitur pa
tet ꝙ mille signat in bono. ¶ Sed adhuc dico ꝙ mil
le signat omne multitudinem aggregatā in malo. Unī
nota ꝙ per mille intelligitur. Multitudo.

Demoniozum.	Demones em̄ per millenariuz
Peccatoꝝ.	denotant. Unī de locustis exeū
Etiā tormētoruz.	tibus de puteo abyssi dr Apoc.

ix. Erat numer⁹ exercit⁹ vigesies milies dena milia.
Unī etiā de xp̄o demonē superāte dr in ps. Cadēt a la
t. mil. ꝛ de. mi. a dex. tuis. Itē pctores p millenariū de
signātur Unī philisteis a Dauid victis. dr. j. Reg. xvij
Saul percussit mille ꝛ dauid decem milia. Unī danati
millenario numero figurant Unī. j. Mach. ij. Mortui
sunt vsq̄ ad nulle animas hoīm Et Esa. xxx. dr. Mille
homines a facie terroris vnius fugient. Itez eternitas
tormentoruꝫ. ad millenarium applicatur Unī de dya
bolo dicitur Apoca. xx. ꝙ ligatus fuit in carcere ꝑ an
nos mille. Et sic igitur patz quō mille signat in bono
et in malo. Et hec de mille sufficiant ꝛc.

Ministrare. minister. Nota qō in scripturam
ministrare accipitur in bono ꝛ in malo. Unī possumus no
tare ꝙ in scriptura inueniuntur. videlz. Ministri.

Splēdoris.	Primi sunt ministri valde mi
Uigoris.	rabiles. Secūdi sunt ministri
Erroris.	valde laudabiles. Tertij sunt
Terroris.	mistri valde dānabiles. Quar

ti sunt ministri valde terribiles. Primi ministri sunt
angeli cōprehensores figurati in ministris salomonis
quozum vestes ꝛ ordinē regina saba mirabat. sicut dr.
iij. Reg. x. de quib⁹ intelligit illud dan. vij. Mille mi
lium ministrabāt ei. ꝛc. qz sicut dr. Hebreo. j. Deꝰ facit
angelos et ministros suos flammā ignis. vide etiā. s.
de angelis. Math. iiij. vbi dr. Accesserunt ange. ꝛ mi
nistra. ei. ¶ Item dico ꝙ secundi ministri sunt viri san
ct ꝛ iusti viatores. De quib⁹ latius dicem⁹ in sequenti
ℌ. aliquid. Potissime em̄ ministri possunt dici ꝓlati
a ministrādo. eo. s. ꝙ subditis debent ministrare. Uir
gam pastoralis correctiōis. Panē tēporalis subuētio
nis. Potum scientialis instructionis et p̄dicationis.
Et sic accipitur Math. xx. Quicūq̄ voluerit fieri ma
ior erit minister. In aliquib⁹ em̄ religionib⁹ ꝓlati vo
cātur ministri eo ꝙ ꝓlati habēt aliꝭ ministrare. sicut
xp̄s de seipso dicit Math. xx. Nō veni ministrari sed
ministrare. Et Luce. xxij. Ego autem in medio vestri
sum sicut qui ministrat. ¶ Tertij ministri sunt viri im
p̄i ꝛ peccatores isti enim ministrant dyabolo diuersa
obsequia. Sibi enim ministrant penam et supplicia.
aliꝭ vero ministrāt mala exēpla ꝛ flagitia figurati in
illis ministris q̄ alapis sedebāt iesum: sicut dr Mar.
xiij. ꝛ Jo. xviij. Un⁹ assistēs ministroꝝ dedit alapā iesu

Quodlibet

Nōlibet em̄ mortale peccatū est vna alapa qua dñs ab
impijs verberat. Jsti em̄ sunt ministri dyaboli qui per
hypocrisim transfigurāt se in ministros iustitie. sicut
dicit. ij. Cor. xj. Et ideo periculosum est societatē talium
ministroꝝ intrare. sicut em̄ dicitur Mat. xxiij. Petrus
qñ sedebat cū ministris ꝛ calefaciebat se ter dñm nega
uit. Quia ꝓcerto illi qui cū ministris dyaboli ad ignez
auaricie se calefaciunt. deū sepe peccando denegāt ꝛ cō
temnunt. ¶ Quarto ministri sunt infernales demo
nes ꝛ tortores. qui. s. sunt ministri dei in vindictā malo
rū. Sūt em̄ ministri dei sicut bourellus qui suspendit
latrones est minister regis. Ministri etiā sunt dānato
rū inꝑtū. s. eis ministrant miseriā ꝛ dolorē. De istis em̄
videt dictū illud Mat. xxij. Dixit rex ministris. Ligat⁹
pedi. ꝛ mani. mittite eū in tene. exte. Unī Hee. v. Mini
stri eoꝝ depresserūt populū. Et sic patet quō sumit mi
nistrare multis modis. ¶ Sed vt de ministris dei vez
deviris iustis ꝛ perfectis ꝛ maxime de ecclesiasticis ꝛ ꝓ
latis aliqd vlterius dicaꝫ. Aduertēdū ꝙ sicut reges ha
bent multa genera ministroꝝ. s. quosdam superiores:
quosdaz medicos. quosdā infirmos. Ubi videmus ꝙ in
magnis domibus quidā ministrāt panē. quidā vinum
quidā carnes. quidā vestes ꝛ sic de aliꝭ. Sic proculdu
bio in domo magni regis que est ecclesia sunt multa ge
nera ministroꝝ. i. hominū perfectoꝝ. qui ministrāt pa
nē tēporalis subuentionis. qui ministrāt vinū dulcis ꝛ
blande ꝓsolationis. qui ministrāt carnes mollis ꝛ dul
cis cōpassionis qui ministrāt vestes pulcre ꝛ honeste cō
uersationis. Dñs em̄ ministrāt ꝛ xp̄i ministri spirita
les sunt. Ideo dicit. j. Cor. iij. Sic nos existimet homo
vt ministros xp̄i ꝛ dispēsatores mysteriozꝫ dei. ꝛ breuiter
de quolibz bono ministro xp̄i pōt exponi verbū illud. j.
Reg. ij. Puer aūt Samuel erat minister in conspectu
dñi. vbi aduerte, ꝙ sicut bonus minister in domo ma
gni dñi debz habere quatuor cōditiones. videlz. Humi
litatem. Stabilitatē. Sedulitatē. Fidelitatez. Sic pro
certo in ministris xp̄i debz esse. Humilitas ꝛ patientia
qō ostenditur. cum dicit Puer. Stabilitas ꝛ permanen
tia. qō ostendit cū dicit. Erat. Sedulitas ꝛ diligentia.
qō ostendit cū dicit. In ꝫspectu dñi. ¶ Primo ergo dico ꝙ
minister dei debet habere humilitatē ꝛ patientiam. qō
ostendit cū dicit. Puer. Puer enim naturaliter est hu
milis. non em̄ magis abhorret pauperem ꝙ diuitem:
non magis gloriatur poni in alto ꝙ in infimo. Manī
bus etiā ꝛ pedibus tangit terrā. Patiens etiā est. quia
scz si, verberat: timet. ꝛ si illi quis iniuriat non dolet. si
vituperat non indignat. nec ad vindictā vel odiū conci
tatur. sed magis ad fletū sicut ad vnicū remediū prouo
catur. Talis ꝓculdubio debz esse minister dñi. Debz
em̄ habere humilitatē in affectione. patientiaz in affli
ctione. Item ex toto debet tangere terram scz

Per mortis considerationem.	Jurta illud Joel. j.
Per humilitatis repz̄esentationē.	Ululate ministri
Per penitentie macerationem.	altaris cubate i sac

co ministri dei mei. Si em̄ sublimet ad dignitatē nō de
bet gloriari. Jurta illud Eccl. xxxij. Rectorē posuerunt
noli extolli. Si associet pauperibus scz si in infimo gra
du ponitur non debz indignari. Si tribulationibus fe
riatur nō dr tristari. sed potius ad fletū cōpunctionis
excitari. Unī Joel. ij. Plorabūt sacerdotes ministri do
mini. sed per firmitatē ꝛ fortitudinē patientie in meli⁹
roborari sicut dicit apostolus. ij. Cor. vj. In oibus exhi
beamus nosmetipsos sicut dei ministros. in multa pa
tientia. in ieiunijs multis per arma iustitie. Et sicut vi
demus ꝙ puer est sine malicia ꝛ sine culpa. innocēs eti
am ꝛ sine dolo. Sic procerto minister xp̄i debet esse pu
rus. innocens atq̄ mūdus ꝛ sine macula peccatoꝝ. Unī
dr in ps. Ambulās sine macula et iustitiā operabat. Samuel ministrabat ante faciē dñi puer accinct⁹
ephot lineo. ꝛ tunicā parvā faciebat ei mater sua. Illa
autoritas dicit. j. Reg. ij. vbi ostendit. ꝙ quivult esse bo
nus minister debz habere. scz. Puritatis nitoꝛem: quia
puer. quasi purus aer. Castitatis candoꝛez: qz dr indui
ephot lineo. Paupertatis algoꝛē: qz debet esse ꝑtentus
tunica parva. i. paupertate ꝛ tenuitate. quā ministrat
sibi ecclesia mater sua. Patet ergo ꝙ xp̄i minister de
bet habere humilitatē ꝛ patientiam. ¶ Secundo dico
ꝙ ipse debet habere stabilitatē ꝛ permanentiam. quia
scilz xp̄i ministri debent esse stabiles ꝛ perseucrantes in
seruitio ꝛ ministerio xp̄i. Mō ostenditur cuz dicit. Erat
Uerbuz em̄ sum es. signat substantiā ꝛ existentiaz per
manentē. Unde etiā de deo cuius per manentia ꝛ exist̄
tia nunq̄ deficit dicitur Apoc. j. Qui est ꝛ qui erat ꝛ qui
venturus est. Quia ꝓculdubio sicut planete qui in
firmamento motibus ꝛ influentijs suis ministrant cō
tinue ꝛ famulantur: ꝛ ministeriū suū sibi a deo tradituꝫ
exequuntur. Habent essentiā incorruptibilē. motuz ꝛ
influentiā indefectibilē. sed perpetuo perseuerantem ꝛ
durabilez. Sic illi qui in firmamento ecclesie ministri
positi sunt debent esse fine defectu in bono perseuean
tes ꝛ nunq̄ per imperseuerantiam desistentes. Erat in
quit. Unī de bonis perseuerantibus xp̄i ministris dicit.
ij. Cor. xj. Ministri xp̄i, sunt ꝛ ego. Et sic ptz ꝙ debent
etiā habere stabilitatē ꝛ perseuerantiā seu permanentiā
¶ Tertio dico ꝙ illi qui volunt esse dei ministri debēt D
habere sedulitatē ꝛ diligentiā. qō ostendit in ꝟbo mini
ster. Proprijē em̄ ꝛ ꝓpriissimū est ministroꝙ debeat esse
diliges ꝛ circūspectus. Et hoc principaliter ad tria vez
Ad intelligendum quod precipitur. Quia ꝓculdu
Ad exequendū quod iniungitur. bio ministri dei
Ad custodiendū quod cōmittitur: nostri scilz fide
les ꝛ ecclesiastici. debent esse diligentes ꝛ sedulo ad dei
mandata intelligendū. Quia sicut dicit Prouer. xiij.
Acceptus est regis minister intelligens. Ad dei volun
tatē exequendū. iuxta illud ps. Ministri eius qui facitis voluntatē eius. Ad animas cōmissas tam nostras
ꝙ alienas seruandas custodiendū. vñ Mūc. vij. Erunt
ministri fratrū suoꝝ i tabernaculo federis vt custodiāt
que sibi fuerant cōmendata. Et ꝓculdubio talis sedu
litas requiritur in dei ministris. qz sicut videmus oīa
corpora superiora ministeriū motus ꝛ influentie sue tā
ta diligentia exequuntur: ꝙ a die creationis sue vsq̄ ad
diem iudicij nunq̄ cessare aut quiescere dinoscunt. Nō
decet ergo dei ministros esse i bonis operibus negligē
tes: qui vident creaturas irrationabiles esse in suis mi
nisterijs diligentes. Et ideo Martha sollicita satage
bat circa frequens ministeriū. sicut dicit Luce. x. Leui
tis etiā ꝓcipitur. Nume. xviij. ꝙ presto sint ad minis
trandum. Quia ꝓculdubio sicut dictum est ipsi de
bent habere sedulitatem ꝛ diligentiā. ¶ Quarto dico.
ꝙ ipsi debent habere fidelitatē ꝛ amiciciā. qō ostendit
cum dicitur in cōspectu dei. Esse em̄ libenter in con
spectu magistri ꝛ domini sui signum est fidelitatis et
amoris. Et ideo fidelis seruus ꝛ prudens debet in con
spectu dei per gratiam ministrare vt fidelitatem ꝛ ami
ciciam possit pretendere ꝛ monstrare. Unde Ecci. xxiij.
In habitatione sancta coram ipso ministraui. Ut sic ipse
possit dicere illud. ij. Regū. xvij. Uiuit dñs in cuius cō
spectu sto. Et sic erit de quo dicitur Eph. vj. Nota fa
ciet vobis frater meus ꝛ fidelis minister ẏticus cha
rissimus Apostolus etiam. ij. Cor. iij. Hic iam querit
inter dispensatores vt fidelis quis inueniatur. Fideles
em̄ debent esse viri ecclesiastici et ꝓlati. scz Deo fidem
ipsius custodiendo. Sibi vtilitatem anime sue ꝓprie
ꝓ posse procurando. Proximo bona commissa ei dis
tribuēdo ꝛ iuste ꝛ fideliter ad cum se habendo. Mō est
contrarium in multis ecclesie ministris. qui scz bona
ecclesie que a deo susceperunt vt ipsa fideliter pauperi
bus ministrēt. fidi ꝛ suis retinent, ꝛ aliꝭ infideliter sub
trahunt atq̄ tenent. Contra quos dicitur Sap. vj. Au
dite ergo reges ꝛ intelligite discite iudices finiū terre ꝛc.
Sequitur. Quoniam cum essetis ministri regni illius
non iuste egistis neq̄ custodistis legem iustitie nec ꝑm
voluntatem eius ambulastis horrende ꝛ cito appare
bit vobis quoniam iudicium durissimum fiet his qui

Universidad de Deusto
Biblioteca

presunt ꝛc. Non sic ergo charissimi sed ministremus in gradibus nobis cōmissis. Quia boni ministri. scz

Debent temporaliter honorari.	Tales dico singu
Solent singulariter dedicari.	lariter dedicanꝫ.
Speraut eternaliter premiari.	Unde .j. Paral.

xxix. Separatus est Aaronyt ministraret in sanctasan ctorum. Item temporaliter honorātur Ecci. vij. In om nivirtute tua dilige deum. ꝛ ministros eius non derelin quas. Item eternaliter premiantur. Unde Joh. xij. Qui mihi ministrat me sequatur: ꝛ vbi ego sum illic ꝛ minister meus erit. Et si cigit patet quomodo ministri dei ꝛ ecclesie debent habere fidelitatem. sedulitatem. stabilitatem. humilitatem. Et sic sufficit. Vide infra. de seruo ꝛ seruire. ꝛc.

Minor. Minorare. Minim⁹

Minoritas. Nota ꝙ minoritas in scriptura sumit in bono ꝛ in malo. Unde breuiter notandu ꝙ per minus intelligitur siue intelliguntur. Homines humiles et virtuosi. Homines fragiles ꝛ vitiosi. Homines pauperes ꝛ luctuosi. ¶ Signat ergo minoritas. statum moralis humilitatis. Humilis em̄ semper in sui consideratione est minor. sicut apostolus Paulus dicebat. j. Cor. xv. Ego aūt sum minimus apostolox. qui nō suz dignus vocari apostolus. Circa qō aduerte. ꝙ illa que sunt minima quantitate sunt maxima potestate ꝑ philosophos sicut patz de principijs corpox: ꝛ de qualitatibus elementaribus que cū sint minima tamen tāte sunt virtutis ꝙ ab eis dependere omnia noscuntur. Inter animalia etiā videmus. ꝙ illa que sunt minora sunt vt cōmuniter sagaciora. sicut patet de apibus: aranicis ꝛ formicis. Humana em̄ sapientia nō attingit ad sapientiā animaliū predictorum quā habent videlicz. In grana congregando. In tella componēdo. In cellis ordinando. ꝛ mella conficiendo. Inter homines etiam videmus. ꝙ ceteris paribus plus abū dat virtus sensus in personis minoribus ꝙ in magnis. Ad qō etiam concordat auctoritas sapientis Prouer. xxx. vbi dicit ꝙ quatuor sunt minima terre. ꝛ ipsa sunt sapientiora sapientibus. Sic proculdubio loquendo moraliter. Illi qui p humilitatem in sui consideratione alijs sunt minores. Illi etiam qui in consideratione diuitū sunt alijs viliores. scz viri sancti ꝛ iusti apud deū reputantur maiores ꝛ in virtutibus ꝛ sapiētia potiores. Unde de hoc potest exponi illud Luce. vij. Qui minor est in regno celorum maior est illo. Et aduerte ꝙ illi qui sic sunt minimi vel minores habebunt finaliter inter alios

Sapientiam clariorem.	Dico sapientiā clariorem.
Eminentiam digniorez.	Cuibus em̄ ioseph per quē
Affluentiam pleniorem	designatur sapiētia in fac
Permanentiā longiorē	co fratris minoris fuit in
Amiciciam grandiorem	uentus. sicut dicitur Gen. xliij. Ad denotandum ꝙ illi qui per humilitatē sunt minores erunt alijs in potu scientie pleniores qō mari me fiet in patria vbi verificabitur illud Hebreo. viij. Omnes em̄ scient me dicit dominus ꝛc. Et illud preallegatum Proverb. xxx. Minima terre ipsa sunt sapientiora. Item eminentiam digniorem. de Dauid em̄ qui unctus fuerat in regē. dicitur. j. Reg. xvij. Nō ipse erat minimus fratꝝ suox. Et .ij. Paralip. xxij. dicitur ꝙ habitatores hierusalem octauū filiū minimū patris sui. constituerunt regē. Ad denotandū ꝙ illi qui per humilitatē sunt minimi. in patria erunt in dignitate maxima et suprema. Item affluentiā pleniorē. Unde Esa. lx. Minimus erit in mille. Item permanentiā longiorē. quia scz tales cū xpo perpetuo permanebūt sicut de beniamin minore filioꝝ Jacob dicit Gen. xlij. Minimus frater noster cū patre nostro est. Item amiciciā grandiorē. qz. scz. sicut omnis res diligit simile sibi. Sic xps cū per humilitatē fuerit minimus alios qui per humilitatē fuūt minimi valde amat. sicut ipe dicit Mat. xxv. Nōvni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. Et sic pz. ꝙ minoritas signat statū moralis hūilitatis. Et de hoc p̄ potissime

erponi illō Eph. iij. Mihi aūt omniū sanctox minimo data est gratia ꝛc. ¶ Secundo dico. ꝙ signat statū letalis iniquitatis. Uiri em̄ iniqui dicunt minores. quia scz dimēsiones virtutū deficiunt eisdem videlz.

Altum spei.	Et ideo talibus pōt dici il
Longum fidei.	lud Dañ. v. appensum est
Latum charitatis.	regnū tuum in statera. ꝛ in
Profundū, humilitatis.	uentū est minus habens.

¶ Tertio dico. ꝙ minoritas signat statū labentis⁹ prosperitatis. quia videlz bona spiritualia dicuntur maiora bona: temporalia vero dicuntur minora. Unde Gene. j. dicitur. ꝙ deus creauit duo magna luminaria. luminare maius qō presset dici. ꝛ luminare minus vt preesset nocti. Luminare em̄ minus est mundana prosperitas. que faciliter ꝛ finaliter minuitur ꝛ decrescit. Juxta illud Eccli. xliij. A luna signum dici festi: luminare minus qō minuitur in consummatione. Luna enim que fluit ꝛ refluit illuminatur ꝛ eclipsatur. signat prosperitatē temporalē sicut visum est de luna. Uel etiam potest significare minoritas statū pauperis tenuitatis quia. scz pauperes in hoc mūdo alijs sunt minores. Et isti figurantur in grano synapis. De quo dicit Marci. iij. Nō minus est omnibus seminibus: ꝛ tamē maius est omnibus olcribus. Quia scz illi qui per paupertatē in hoc seculo sunt minores fient olcribus. i. mundi diuitibus in alio grādiores. vnde Luce. ix. Qui minor est inter vos hic maior est ꝛc. Patz igitur. ꝙ minoritas signat. Temporaliū labilitatē. Delinquentiū iniquitatem. Promerentiū humilitatē ꝛc.

Mirari. Mirabile.

Nota ꝙ cū miraculum seu mirabile sit aliud in quo tota ratio est facti ꝛ potētia factiētis. hinc est ꝙ attenta potentia creatoris. nihil est mirabile vel stupendū. Dico tamē breuiter ꝙ res dicuntur mirabiles. vel qz in solite. vel quia arduevel quia incognite. Ideirco multa videmus que a nobis mirantur. ꝛ que mirabilia merito iudicantur. Unde breuiter nota ꝙ. Mirabilis dicitur deus ratione summe potestatis. Uir iustus ratione grandis bonitatis. Peccator ratione magne prauitatis. Dyabolus ratione magne fallacitatis.

¶ Sicut enim videmus. ꝙ aliqua miramur. qvalde magna: sicut cet⁹ inter pisces: griffes iter volucres. elephas inter bestias quadrupedes. ꝛ gigas inter homines. Alia quā etiā miramur. quia valde bona sicut aur in genere metallorū. Balsamus in genere liquoꝝ. Saphirus in genere lapidū preciosoꝝ. Aliqua etiā miramur. qz valde mala. Et sic miramur icuicia leonis. In flatura bufonis. Impetū vnicornis. Aliqua etiā miramur. qz valde astuta. Et sic miramur vulpis maliciā. draconis fallaciam. serpentis prudentiā. aranee astutiā. Sic procerto charissimi loquendo moraliter mirari possumus res que sunt ceteris gradiores. Et sic sicut dictū est. Mirabilis est deus in sanctis suis. quia scz ipse est infinitus in potentia. in sapientia. in eminentia. Unde ps. Magnus es tu ꝛ faciēs mirabilia tu es de⁹ solus. Item miramur res que sunt ceteris meliores: ꝛ sic miramur hominū bonoꝝ bonitatē. conscientiā: perfectionē. virtutem ꝛ hūilitatē. Isti em̄: Rōne sue decentie gratiose. Ratione sue scientie luminose. Ratione sue sanctimonie virtuose. mirabiles alijs videnť. ꝛ spectabiles merito iudicantur. sicut sapiens de seipso dicebat Sapiē. viij. In conspectu sapientiā amabilis ero. ꝛ facies principū mirabuntur me. De belya etiā dicitur Eccli. xlviij. Ampli ficatus est belyas in mirabilibus suis. Item miremur res que sunt ceteris nequiores ꝛ sic potest admirari prauitas hominū iniquoꝝ. Mirabile em̄ est illud qō fit contra: supra ꝛ preter naturam. Et ideo cum deus fecerit hominem rectum. sicut dicitur Eccli. vij. Excessus criminum in homine potest mirabilis reputari. Unde Esaie. xxj. Babylon dilecta mea facta est mihi in miraculum. Et Apoca. xvij. dicitur. Uidi inquit mulierem ebriam sanguine martyrum Jesu. ꝛ miratus sum cum vidissem. Dañ. etiam. vij. dicitur. ꝙ bestia quarta erat

terribilis

terribilis ꝛ admirabilis ꝛ fortis nimis. dentes habebat ferreos. comedens atq; cōminuens. ꝛ pedibus reliqua conculcans. Tales proculdubio sunt mundi peccatores: ꝛ maxime diuites ꝛ potentes. Quia em̄ isti inebriātur replentur sanguine martyrū iesu. idest substantijs pauperum ꝛ egenoꝝ. Quia etiā dentibus crudelitatis sue ipsi deuorant ꝛ cōminuunt diuitias alienas. aliosq; per iniurias concutiunt ꝛ conculcant. hinc est ꝙ a cunctis mirabiles atq; terribiles possunt dici. Figurati in illis septem vaccis pinguibus quaꝝ mira species ꝛ habitudo erat. Que sicut dicitur Gen. xli. Circa ripaz flu minis virecta carpebāt. Et proculdubio tam sunt hodie enormia ꝛ grandia scelera aliquoꝝ. ꝙ bene possunt ꝛ debent mirabilia iudicari. Unde Thiere. v. Stupor et mirabilia facta sunt in terra prophete prophetabant mendaciū: ꝛ sacerdotes plaudebant manibus. ꝛ populus meus dilexit talia. Item miremur res que sunt ceteris falsiores ꝛ prauiores: Et sic possunt admirari. vicz

Mundi maligna defraudatio.	De ḡbus Thie
Carnis deceptrix delectatio.	re. xxiij. dr. Se
Hostis maligna cauillatio.	ducerūt popu

lum meū in mēdacio suoꝝ in miraculis suis. Et sic igitur patz quomodo quatuor sunt principaliter admirāda. ¶ Sed vt amplius aliquid annectemus: dicamus adhuc de admirāda dei potestate: ꝛ de mirabili sanctorum bonitate. Sicut em̄ videmus: ꝙ creature dei sunt mirabiles ꝛ admirande. Quedā propter sue influentie vtilitatē sicut stelle: lapides precioſi: herbe. Quedā propter sue magnitudinis quātitatem. aer. mare. Quedaz propter sui motus celeritatem. sicut celum sol et planete. Sic proculdubio deus debet a nobis admirari. Propter magnitudinē sue potētie creatiue. Propter influentiam sue clementie recreatiue. Propter motum ꝛ efficaciam sue occulte prouidentie regitiue. Unde nota. In sole sunt tria mirabilia. videlicet. Quantitas incredibilis. quia octies est maior terra. Claritas inestimabilis quia oculus non potest ipsam claritatem aperte considerare. Motus imperceptibilis. quia videlicet ꝙ uis tarde mouerivideatur. certū est tamen ꝙ rapidissime circuit ꝛ mouetur. Sic proculdubio in deo sunt tria que sunt valde admiranda. vicz. Magnitudo sue immensitatis. De qua illud predictū in ps. Quoniā magnus es tu ꝛ faciens mirabilia: tu es deus solus. Claritas sue sapientie ꝛ veritatis. De qua in ps. Mirabilis facta est scientia tua ex me Celeritas sue prouidentie ꝛ operatiue potestatis. De qua in ps. Mirabilia opera tua. ꝛ anima mea cognoscet nimis. Quia em̄ sicut dicitur in psal. Ipse fecit magnalia in egypto. mirabilia in terra cham. terribilia in mari rubro. In quibus verbis aduerte. ꝙ sicut in deo principaliter sunt tres ꝓtutes vz

Scientia infallibilis.	Sic vere tria genera mira
Clementia increbilis.	bilū seu miraculoꝝ facta
Justitia inflexibilis.	sunt a deo scz. Quedā que

pertinent ad suā scientiā luminosam. Quedā que pertinent ad suam clementiam amorosam. Quedam que pertinent ad suā iustitiam vigorosam. Prima mirabilia sunt de mundi gubernatione Et ista sunt magnalia in egypto. Scōa mirabilia sunt in mundi reparatione quam scz ipse fecit carnem assumendo. Et ista sunt mirabilia in terra cham. Tertia mirabilia sunt de mūdi dissipatione. que scz fiet in die iudicij. Et ista sunt terribilia in mari rubro. Et sic possumus dicere ꝙ sunt q̄dam Mirabilia

Dei scientie mundum gubernantis.
Dei clementie mundum reparantis.
Dei iustitie mundum iudicantis.

Prima sunt stuporis inductiua. Secūda sunt amoris allectiua. Tertia sunt timoris incussiua. ¶ Primo igitur dico. ꝙ ista sunt mirabilia que pertinent ad dei scientiam mundū gubernantē. Et ista ostendunt cuz dicit. Fecit magnalia in egypto. Egyptus em̄ qui interpretatur tenebre vel angustia. signat scientiā prudentie diuine. que scz in gubernatione huius mundi angusti ꝛ tribulati occulta est ꝛ tenebrosa. Nihil em̄ est magis tenebrosum vel occultum q̄ sit actus diuine prouidentie in regimē huius mūdi. Quid em̄ magis mirabile in egypto huius mundi. q̄ q̄ boni deprimantur ꝛ tribulank ꝛ turbantur: mali vero promoueantur ꝛ exaltenť? hec omnia facit quotidie sagax ꝛ occulta dei prouidentia. que ꝛ iniustos permittit in sua iniustitia prosperari. iustos vero permittit in sua iustitia tribulari. Sicut exēplum habemus De Nabuchodonosoꝛ pessimo in sua iniustitia prosperato. Unde Thiere. xij. Impij prosperantur bñ est oībus qui prevaricank ꝛc. Sicut etiā patz de iob ꝛ Thobia iustissimis. ꝛ tamē sine peccato suo afflicti sunt. Et sicut dicit in ps. Multe tribulationes iustoꝝ. Ista ergo sunt magnalia in egypto. Ista igit sunt mirabilia que pertinēt ad dei scientiā mūdū gubernantē. ¶ Scōo dico q̄ deus fecit mirabilia q̄ pertinent ad suā clementiā mundū reparantē. Et ista sunt mirabilia in terra cham. Cham em̄ interpretat nescitas: qz. scz. pro mūdi necessitate subleuanda deus fecit mirabilia redemptionis. Inter que sunt precipua

Incarnatio.	De quibus dicit in ps. Cantate dño cā
Passio	ticū nouū. qz mirabilia fecit. De hoc lo
Resurrectio	quit Bern. in quodā sermone de pente
Ascensio	coste dicens. Quis vel satis miretur in

conspectu partuq; virginali. noua ꝛ mira profecto inspicit qui requirit.

Ibi em̄ agnoscitur vicz.	¶ Ista ergo miracula fue
Longitudo breuis.	runt mirabilia in terra chā
Latitudo angusta	De tali ergoꝛ de tanto negocio ꝛ mysterio dicit in ps. A
Altitudo subdita	dño factū est istud ꝛ est mi
Profunditas plana	rabile in oculis nostris. Ista
¶ Ibi agnoscitur	ergo sunt mirabilia pertinē
Lux non lucens.	tia ad dei clementiā mundū
Uerbū infans. i. nō fans	reparantē. ¶ Tertio dico ꝙ
Aqua sitiens	sunt quedā mirabilia perti
Panis esuriens.	nentia ad dei iustitiā mun
¶ Ibi videbis	dū dissipantē. ꝛ ista sunt ter
Potentiam regi.	ribilia in mari rubro. ꝙ que
Sapientiam instrui	denotank facta iudicij futu
Uirtutem sustentari.	ri que erūt terris. i. terrenis
Tristari leticiam	peccatoribus ꝛ malis terri
Pauere fiduciam.	bilia ꝛ amara. Judicij em̄
Salutem pati.	comparatur mari. Ratiōe
Fortitudinem infirmari	amari saporis. Ratiōe bor
Uitam mori	rēdi clamoris. Ratione pel
¶ Et qō nō minus mirā	lendi horroris. Mare enim
dum est ibi etiā cernik	Continet amaꝝ saporē. Cau
Tristicia letificans	sat fluctuū clamorē. Pellit
Pauor confortans	fecūs horrorē. Portat mer
Passio saluans	cium valorem. ¶ Sic pro
Infirmitas roborans	certo Mare futuri iudicij
Mors vivificās.	erit Amarum per tribulationē. Clamorosum per ruba

rum resonatiões. Horroris expulsiuũ per peccatoꝝ ad infernũ iniectionẽ. Misericũ portatiuum per bonoꝝ ad paradisi delationẽ ꝛ missionẽ. Ista ergo sunt terribilia in mari rubro. sicut in ps. dicit. Mirabiles elationes maris. mirabilis in altis dñs. Uñ de mirabilibus diuini iudicij põt exponi illud Exo. xij. Percussi egyptũ in mirabilibus meis. Sed de istis vide. s. de iudicio. Et sic igit ptz quõ deus dicit mirabilis. Nõne scientie mundũ gubernantis. Nõne clementie mundũ reparantis. Nõne iustitie mundũ dissipantis seu iudicantis. Et ideo sicut videmus ꝙ res mirabiles libenter auditur retinent recitant. Sic ꝑculdubio predicta dei mirabilia debent a nobis libenter audiri per inuestigationẽ. Iurta illud ps. Usq; nunc ꝓnunciabo mirabilia tua. Muãuis phdolor de multis dicat illud ps. Patres nostri in egypto nõ intellexerũt mirabilia tua. nõ fuerũt memores multitudinis misericordie tue. Et hec de dei mirabilibus sufficiãt gratia brevitatis. Sũt igit quedam mirabilia diuine maiestatis. ¶ Sed adhuc dico. ꝙ sunt quedã mirabilia hũane bonitatis. ꝛ isto modo mirabiles dicunt viri iusti ꝛ sancti. Cũ em̃ naturaliter insit homini ꝙ fit malus. Iurta illud Matth. vij. Nos aũt cũ sitis mali ꝛc. satis videt mirabile ꝙ sit bonus. Et potissime illi põt mirari q̃ gratijs ꝛ virtutib9 ꝑ alijs sunt valde excellentes. sicut fuerunt sancti viri. quoꝝ puersatio. sanctitas ꝛ cõditio fuit mirabilis ꝛ stupenda. atq; cuilibet poterat dici illud Hester. xv. Valde em̃ mirabilis es dñe ꝛ facies tua ꝑplena est gratiaꝝ. Ubi aduerte ꝙ sancti ꝛ sancte fuerunt mirabiles

In constantie fortitudine.
In clementie magnitudine
In decentie pulcritudine.

Dico ergo ꝙ isti habuerunt mirabilez cõstantie fortitudinẽ. Es inquit. ꝛ hoc apparuit in martyribus qui nulla pena vincebantur. Sicut apparuit in confessoribus qui nulla penitẽtia lassabant. Sicut etiã in predicatoribus q̃ nullis minis gentiuꝫ terrebant. Constantia em̃ aliũ erat mirabilis q; sicut in natura fortitudo lignoꝝ sethim mirabilis reputat eo. s. q; nec aq̃ ꝑt putrefieri nec igne ꝙsumi. Sic isti nec aq̃ ꝓsperati nec igne tormentoꝝ vigentiuꝫ a soliditate boni ꝓpositi mouebant. Sicut erẽpl̃ũ habem9 de illo iuuene. De quo dicit. ij. Mac. vij. Nõ mirabant adolescẽtis constantiã. qui tanꝯ nihilũ duceret cruciatus. Et hoc ostendit cum dicit. Es. q; fuꝫ es. signat constantiã ꝛ permanentiã virtuosam. Uñ de sanctis viris põt dici illud ps. Sanctuꝫ est templũ tuũ mirabile in equitate. Isti igit habent mirabilẽ constantie fortitudinem. ¶ Deinde dico. ꝙ sancti habuerunt mirabilẽ decentie pulcritudinem. Facies inquit tua. Nihil em̃ pulcrius in homine ꝙ facies. Sic ꝙsualiter nihil gratiosi9 hominibus ꝙ decens ꝛ honesta cõuersatio ꝛ moralis. Nam sicut stellio ꝛ panthera habent in pelle mirabilẽ pulcritudinẽ ꝛ colorẽ. intantũ. ꝙ sicut dicit pli. pulcritudinẽ pellis panthere omnia animalia admirantur. Sic vere facies pellis. i. exterior conuersatio sanctoruꝫ ita fuit pulcra ꝛ honesta ꝙ a cunctis videntibus extitit admirata. Ita ꝙ cuilibet illoꝝ poterat dici illud vel illa verba Cant. ij. Uox em̃ tua dulcis ꝛ facies tua decora. Talis erat facies Judith. De qua dicit Judith. x. ꝙ assirij cõsiderabant faciẽ eius. ꝛ erat in oculis coꝝ stupoꝝ quoniã mirabantur pulcritudinẽ eius nimis. Isti ergo habuerũt mirabilẽ decentie pulcritudinẽ. ¶ Denicꝫ dico ꝙ ipsi habent vel habuerũt clementie magnitudinẽ. Et hoc ostendit cũ dicit. Plena est gratiarum. qõsem̃ est plenũ faculter superfundit. sic q; isti dicunt gratia plent. ꝛ ideo gratias suas alijs per virtutẽ clemẽtie libenter ꝛ faculter effuderũt. Ipsi ꝯo effuderũt alijs sc; Scientiã suã per predicationem. Substantiam suã per elemosynaꝝ largitionẽ. Alias virtutes suas per bonoꝝ exemploꝝ ostensionẽ. ¶ De mirabili em̃ scientia talium dicit in ps. Mirabilis facta est scientia tua. De mirabili elimosyna istoꝝ dicit Ecci. xxxj. Beat9 dives qui inuentus est sine macula ꝛ qui post aurũ non abiit nec sperauit in pecunie thesauris quis est hic ꝛ laudabimus eum fecit enim mirabilia in vita sua. De mirabili etiaꝫ bonoꝝ exemploꝝ ostensione taliũ dicit. ij. Mac. xv. ꝙ ipse vidit alterum virum etate ꝛ gloria mirabilẽ. Et sic ergo patz. quomodo sancti fuerunt in via perfectionis mirabiles. Unde Sap. x. ꝙ deduxit sanctos suos in via mirabili. ꝛ fuit illis in velamento dici. ꝛ luce stellarum nocte. transtulit illos per mare rubrum ꝛ transuexit eos per aquam nimiam. Ubi aduerte ꝙ via seu vita sanctoruꝫ fuit mirabilis videlicet. Propter virtutũ absconsionem. quia fuerunt in velamento. Propter gratiaꝝ infusionem. quia habuerunt lucem stellaruꝫ. Propter penarum afflictionem: quia translati sunt per mare rubrum. Propter lachrymarũ effusionem. quia transuecti sunt per aquam nimiam. Sic igitur patet quomodo sancti fuerunt mirabiles in hoc mundo. Sed procerto magis erunt adhuc mirabiles in futuro sicut dicitur Apoc. xv. Uidi aliud signum in celo magnum ꝛ mirabile ꝛc. Sufficit ad ꝓsens.

Misereri. miseratio. miserꝰ.

Cum misereri nihil aliud sit ꝙ alienaꝝ miseriam intueri. Et sic quandoq; miseratio sumitur ꝓ clementia et compassione. quando. s. habito respectu ad miseriam pene quam sustinet homo. ꝯpatitur ꝛ miseretur eidẽ sicut petebant illi cecι Mat. ix. dicentes ꝛpo. Miserere nostri fili david. Et in ps. Respice in me ꝛ miserere mei quia vnicus ꝛ pauper sum ego. Et quandoq; ꝓ venia ꝛ indulsione. quando scz habito respectu ad miseriam culpe quã quis erga aliũ cõmisit. sibi benigniter indulgetur. Sicut petebat David in ps. Miserere mei dñe quoniã infirmus sum: sana animã meã: qz peccaui tibi Et Osee. ij. Misereboꝛ eius: qui fuit absq; misericordia Notare igitur possum ꝙ in scriptura reperitur triplex miseratio videlicet

Miseratio semper appetenda.
Miseratio semper impendẽda
Miseratio semper cõpescenda

¶ Primo igit dico. ꝙ ẽ miseratio supne deitatis siue diuina que semper est optanda. de qua Esa. xxxij. Dñe miserere nostri te em̃ expectamus ꝛc. Secũda est miseratio discrete pietatis. que semper est fundenda. De qua Job. xxxj. Ab infantia creuit mecũ miseratio. Tertia est miseratio fatue vanitatis. q̃ nũq̃ est edẽda. qñ. s. quis misereat alicui incorrigibili vel ꝑterno. De qua Esa. xxvj. Misereamur impio ꝛ discet facere iustitiã. ¶ Dicamus ergo primo de miseratione diuina quã q̃libet debet appetere. Nullus em̃ est quin indiget ꝙ deus misereatur sibi. vel super indulsione culparũ vel super remissione penarum. Subiecti em̃ sumus diuersis culpis quas committimus ꝛ varijs penis ꝛ miserijs quas incurrimus. Et ideo a deo debemus petere. ꝙ nobis misereatur ꝛ indulgeat culpas ꝛ offensas dimittendo. dicendo sc; illud ps. Tu aũt dñe miserere mei ꝛ refuscita me. ꝛ. iij. Reg. j. Obsecro vt misereris anime mee. Et Mat. xvij. Miserere filij mei: qz lunaticus est. Et vt nobis misereat: ꝛ subueniat penas ꝛ miserias dimittendo vel ꝛperando dicẽdo. s. illud ps. Miserere mei dñe qm̃ tribulor. Et ꝓtabis ꝙ deus misereꝛ multis gentibus ꝙsonaꝝ videlz.

Humilibus ꝛ timorosis
Flebilibus ꝛ lachrymosis
Fidelibus ꝛ luminosis.
Penitentibus ꝛ dolorosis
Confidentibus ꝛ amorosis
Persistentibus ꝛ vigorosis
Eminentibus ꝛ virtuosis

¶ Parcit dicor mi serꝛ timorosis ꝛ humilib9 exemplo leonis q̃ pueros nõ dicit tãgere nisi fame terribili fit artatus. Sic xp̃us pueros. i. puros ꝛ innocentes timorosos ꝛ humiles diligit ipsiq; facilitер miseretur ꝛ parcit. Sicut in ps. dicitur. Quomodo miserꝛ pater filiorum. misertus est dominus timentibus se: quoniã ipse cognouit figmentũ nostrũ. ¶ Itez parcit ꝛ miseretur lachrymosis ꝛ flebilibus q̃ scz ipm deuote ꝛ suppliciter exorant. Exemplo leonis: qui etiaꝫ prostratis parcit sicut ꝓmit Plinius de muliere getula inuenta in deserto a leonc. que cũ ipsum fleꝛis gentibus ꝛ cũ lachrymis, deprecata fuerit ꝙ se mulierẽ ꝓpercula non tangeret. cũ esset indigna preda regio animali. pepercit et misertus est. multo fortius ergo deus

Unde.

Unde Matth. xviij. Misertus dñs serui illius dimisit eũ. Et. ij. Regũ. xxiij. Misertus est dñs super afflictionem. ¶ Itẽ parcit ꝛ miserꝛ luminosis ꝛ fidelibus. Facilius em̃ gratiã consequunt in bello capti ꝛ victi prudẽtes ꝛ fideliter dñm sui nomen confitentes ꝙ fatui ꝛ leuiter alterius ditioni se subdentes. Sic deus magis est ꝓpicius maiestatẽ suã oculis seu luminibus mentis ꝛ rationis contẽplantibus. ꝙ eis qui ad diuina contuẽda ebetatos habent ꝛ obtusus. Similiter ꝛ his citius. veniam tribuit delictoꝝ. qui nomen suũ firmiter confitẽtur q̃ est magne fidelitatis indiciũ. ꝙ bis qui faciliter ipsum negant ꝛ diffitentur. De primis dicit Ezec. xxxix. Misereboꝛ omnis domus israel. Israel q̃ interpretat mens videns deũ. significat eos qui sunt luminosi radijs cognitionis diuine. De secundis dicit Osee. j. Domui iuda misereboꝛ. Juda interpretat confitens. confiterivero ex fideli corde et animo proficiscit. ¶ Itẽ parcit ꝛ miseretur dolorosis ꝛ penitentibus. Exẽplo illius patris qui misertus est filio prodigo penitenti ꝛ reuertẽti Luc. xv. Quia sicut dicit Eccl. xij. Altissimus odio habet peccatores ꝛ misertus est penitentibus. Ideo Esaie. lv. dicit. Derelinquat impius viã suã ꝛ vir iniquus cogitationes suas. ꝛ reuertat ad dñm ꝛ miserebit eius ꝛc. Ideo penitenti dicit illud Eccl. xvij. Conuertere ad dñm ꝛ relinque peccata tua. Sequit. Uiuens ꝛ sanus cõfiteberis ꝛ laudabis dñm ꝛ glorificaberis in miserationibus eius. ¶ Itẽ parcit ꝛ miseretur amorosis. ꝛ confitentibus. Ubi tius em̃ miseretur quis amico ꝙ inimico ꝛ homini de se confidẽti ꝙ diffidenti ps. Misereꝛe mei deus: quoniã in te confidit anima mea ꝛ in umbra alaꝝ tuaꝝ sperabo ꝛc. ¶ Itẽ parcit ꝛ miserꝛ vigorosis ꝛ persistentibus. Sicut em̃ videmus ꝙ in bellis magis parcitur valentibus militibus quando capiuntur ꝙ alijs sic deus miseretur hominibus virilibus cõstantibus quãdo indiget eius gratia ꝛ auxilio ꝙ alijs. Unde Hiere. xij. Misereboꝛ inquit eoꝝ ꝛ reducã eos ad vꝛas in hereditatem suã ꝛ virum in terrã suã. Uirũ inquit. i. virilem ꝛ animosum. ¶ Item parcit ꝛ miserꝛ virtuosis et eminentibus. q; scz sicut diuitibus captis in ꝓlio magis parcitur: ꝛ hoc sub ꝙ spe future remunerationis. Sic deus magis parcat ꝛ miseretur illis quos in virtutibus ꝛ gratijs scit esse diuites. sciens ꝙ tales reipublice erũt vtiles. Unde Eccle. xxxvj. Misererе dñe plebi tue miserere ciuitati sanctificationis tue. hierusalem ciuitati requiei tue. reple ꝙ yon inenarrabilibus virtutibus tuis. ꝛ gloria tua populũ tuũ Sic igitur patz quõ miseratoꝛ misericors est dñs. patiens ꝛ multũ misericors. Et quõ miserationes eius super omnia opera eius. Uerum tñ. q; ipse est qui dicit Exo. xxxiij. Misereboꝛ cui voluero ꝛ clemens ero in quẽ mihi placuerit. Dicamus ergo ei illud ps. Ueniãt mihi miseratio. tue ꝛ viua ꝛ non confundas me ab expectatione mea. Ut sic ipse coronet nos in misericordia ꝛ miserijs nostris. ꝛ repleat in bonis desiderium nostrũ. Ista est igit miseratio diuina quã quilibet debet aperire. ¶ Secundo vero dico. ꝙ inuenit miseratio humana quã quilibet debet impendere. Et reuera pietas ꝛ miseratio nobis debet

Naturaliter inesse.
Fraternaliter adesse
Uirtualiter prodesse

Inesse dico debꝫ naturaliter vnde illud Job. xxxj. Ab infantia creuit mecuꝫ miseratio. ꝛ ab vtero egressa est mecum. Adesse etiã fraternaliter. quia scz sicut dicitur Eccle. xviij. Miseratio hominis erga ꝓximum suum. misericordia aũt dei super omnem carnem. Prodesse aũt virtualiter. ps. Justus autem miseretur ꝛ retribuet. Et reuera virtus clementie et miserationis valde ꝓficit professori suo. quia scilicet ista est. Que

Uetificat quo ad interiora.
Deificat quo ad exteriora
Beatificat quo ad posteriora

Ista em̃ solet mentẽ interius letificare ps. Jocundus homo q̃ miserꝛ ꝛ comodat ꝛc. Ista etiã exterius solet ditificare seu diuitias multiplicare. q; s. sicut dicit Prouer. xix. Feneratur dñs qui miserꝛ pauperi. Quia reuera talis tota die miseretur ꝛ comodat. ꝛ semen illius in benedictione erit. Ista insuper solet beatificare. Proner. xxiij. Qui despexit ꝓximũ suũ peccat. qui aũt miserꝛ pauperi beatus est. Dicat igitur pauper diuitи misericordi illud. iiij. Reg. j. Obsecro vt misereris anime mee. Et illud Luce. xvj. Pater abraam miserere mei. ꝛ illud Iob xix. Miseremini mei miseremini mei saltem vos amici mei ꝛc. Alius vero respondeat illud Marci. viij. Misereor super turbã. quia ecce iam triduo sustinẽt me nec habent qõ manducent. Et merito. quia homo debet alteri misereri sicut ipse vult ꝙ deus misereatur sibi. Judicium em̃ sine misericordia fiet illi qui non fecerit misericordiã sicut dicitur Jaco. ij. Unde etiam dñs reprehendit seruũ illum qui conseruo suo noluerat misereri Etiam in illo casu vbi a deo obtinuerat misericordiam impendi Mat. xviij. Serue nequã nonne ꝛ te oportuit misereri conserui tui sicut et tui misertus sum? q. d. sic. Sed reuera proculdubio multi sunt qui alijs non miserentur. nec aliene miserie cõpatiuntur. ꝛ ideo misericordiã diuinã nullatenus promerentur: sicut sunt auari. vsurarij. tyranni. impij ꝛ crudeles. qui. s. alijs non miserentur. nec ipsoꝝ miserias intuentur. sed omnes quantoplus possunt immisericorditer persequũtur ps. Non sit qui misereat pupillis eius. Et Hiere. vj. Sagittã et scutũ arripiet crudelis ꝛ non miserebit. Ista est ergo misericordia hũana. quã quilibet debꝫ impendere. ¶ Tertio ꝓncipalr dico. ꝙ in scriptura repit miseratio ĩsana quã quilibꝫ debet suspẽdere. Et ista est illa qua ꝙs sine causa alteri miserꝛ vtpote. quando illũ qui malefecit. in perniciosum exemplũ ꝛ damnũ reipublice impunitũ dimittit. sibiq; miserꝛ ꝛ parcit. Et ista ꝓprie vocatur miseratio iniqua. De qua dicit. ij. Mac. vj. Nõ bi qui astabant iniqua miseratione cõmoti propter viri amiciciam ꝓsulebant eleazarõ ꝙ simularet se comedisse carnes porcinas cõtra legẽ vt obediret regi Antiocho. Taliter non miserebat illa fortis mulier filijs suis machabeis quos ante se volebat morte subire ne cõtaminarẽtur cibis gentilium. Talis aũt miseratio prohibet potissime iudicibus. quibus. s. ꝓhibet ne malefactoribus misereantur. etam si ꝑpertate ꝛ miseria deprimãtur Exo. xxiij. Paupis non miserebeꝛis in iudicio. Uñ etiã de ydolatris exturpandis dicitur ꝛ ꝓcipitur Deut. vij. Non inibis cũ eis fedus ꝛ non misereberis eoꝝ. Et reuera talem effeminatã miserationez non habz deus. qui scz scit cui est miserandum ꝛ cui non. Quia sicut dicitur Roma. ix. Cui vult miseretur deus. ꝛ quem vult indurat. Mirabato ꝙ sicut ecclesia canit sibi fit ꝓpriũ misereri semper ꝛ parcere. ita ꝙ sicut supra dictum est. ipse ad moduꝫ leonis consueuit parcere humilibus ꝛ prostratis. hunꝯ tamen rebellibus ꝛ iniquis (sicut etiam nec leo parcit) ꝛ in sua malicia perseuerantibus ꝛ proteruis. Unde ipse est qui finalr dicit talibus illud Ezech. vij. Judicabo te iurta vias tuas. et ponã contra te oẽs abominationes tuas: et non parcet oculus meus neq; misereboꝛ. sed vias tuas ponã super te. ꝛ abominationes tue in medio tui erunt. Patz igitur ꝙ in scriptura reperitur. Miseratio effeminata que est fugienda. Sãcta ꝛ iusta que est habenda. Altra ꝛ summa que est petẽda. Vide infra de Misericordia.

Miscere. Mixtio. Cõmixtio.

Cum mixtio significet mihi quandaꝫ aggregationem adiunctionẽ ꝛ quandã diuersaꝝ rez cõbinationẽ. Notare possuꝫ ꝙ sũaliter accipiendo. Mixtio in bono significat ꝛ in malo. ¶ Primo dico ꝙ in bono significat

Uerbi mirabilem in carnationem.
Uirtutum nubilem compositionem.
Justorum vtilem aggregationem.

¶ Igitur dico ꝙ in scriptura reperitur mixtio superna ꝛ ineffabilis. Et ista est illa qua per beatam incarnationem deus homini fuit mixtus ꝛ invnitate suppositi idẽ factus. Muãuis enim ista non fuerit mixtio: quia scilz non cõmixtione diuinitatis in carnem. sed assumptiõe

humanitatis in deum ista incarnatio fuit facta. potest tamen dici cōmixtio idest diuersarum naturarum vnio suo modo. figura Gene. xviij. Ubi dicitur. Mō abraam dixit sare. Accelera inquit tria sata farine et cōmisce et fac subcinericios panes. et hoc precepit vt inde angeli quos inuitauerat vescerentur. Ista eñ tria sata sunt tres in christo nature scz anima caro et diuinitas que scilz simul mixta et vnita illum panē angelor christum confecerunt. et eum sub cinere nostre mortalitatis in igne charitatis coxerunt. et comedendum angelis, idest viris angelicis in ecclesia reliquerunt. De quo potest dici illud. j. Eldre. ix. Commiscuerunt semē sanctum cū filiabus alienigenis. Uelvt habet alia litera. cum populis terrarum. Ut et iste sit calix in manu dominivinī meri plenus mixto. Ista est ergo mixtio super na et ineffabilis. ¶ Deinde dico q̄ in scriptura reperitur mixtio interna pollens et utilis. Et ista est proprie mixtio et compositio diuersarum virtutuz in mente. quia procerto sicut videmus q̄ pigmentarij conficiunt et cōponunt antidota et pigmenta diuersas species simul miscendo et componendo. Sicut etiam videmus q̄ omnia corpora viuentia mixta sunt et composita de quatuor elementis. quia scilicet corpora simplicia et mixtio ne carentia vita carent. Sic reuera pigmentarij. idest viri iusti in apotheca cordis suoz. confectiones et pigmēta diuersarum virtutuz conficiunt. et sic vitam spiritualem obtinent. et seipsos aromaticos reddunt. duz in bonis moribus se componūt. Et ista procerto est mixtura mirrhe et aloes qua christus dulciter inungitur. Johā. xix. quando sibi a ioseph. idest a quolibet viro iusto. virtutum cōpositio presentatur. Figurata certe in illa cōpositione thimiamatis. Exodi. xxx. Mō de diuersis rebus aromaticis simul mixtis cōficiebatur. qō ad vsus diuinos et non ad alios applicari tantūmodo iubebatur. Quia reuera res aromaticas. idest virtutū fragrantiam sibi christus iubet appropriari et nulli alteri applicari. sed sibi soli conficit miscert. quas scilz in odorem suauitatis solet recipere. et se in ipsarum fragrantia delectare. Ista est ergo illa mixtura virtutum et illa aqua asperſionis: qua si quis aspergebatur et a tactu morticinij mundabatur. De qua dicitur Mūe. xix. Mō quicunq; hac cōmixtione aspersus non fuerit: polluet tabernaculū domini. ¶ Et aduerte q̄ pigmentarius solet facere mixtionez de rebus amaris: et de rebus dulcibus: et vnam cum altero temperare. Sic vere homo debet miscere res acras et dulces. idest virtutes spectantes ad acredinē timoris. sicut est contritio et mortis memoria. et penitentia, dicens. scilicet illud ps. Cinerem tanq̄ panē manducabā et poculū meū cū fletu miscebā. Et virtutes pertinentes ad dulcedinē spei et amoris: sicut. scilz est pietas et compassio: clementia. mititas et celestium contemplatio: ad quā scilz inuitat dominus dicēs Prouer. ix. Comedite amici mei et bibite vinū quod miscui vobis etc. Unde de sapientia dicitur Prouer. ix. Mō ipsa edificauit sibi domum et miscuit vinum et posuit mensam. Ista est igitur mixtio interna pollens et utilis.

¶ Deinde dico q̄ in scriptura reperitur mixtio fraterna iungens et nubilis. Et ista nihil aliud est q̄ bona et sancta societas: que scz associate et charitative inuicē se solet miscere. Unde. ij. Paral. xxv. dicitur q̄ in celebratione phase fuerunt pectora cōmixtim duo milia. Sic igitur patet quomodo inuenitur mixtio fraterna et socialis. Interna et virtualis. Paterna et supernalis. Et sic mixtio vt dictū est sumitur in bono. ¶ Secundo principaliter dico. q̄ mixtio quandoq; vt communiter sumitur in malo. Et sic nota q̄ in scriptura reperit mixtio

Carnalitatis impure.	Est igitur quedā mixtio fe
Societatis obscure	de carnalitatis. et ista est
Iniquitatis periure	illa qua per luxuriam als q̄ sub lege matrimonij diuerse persone inuicem copulantur et commiscentur. De qua impudici senes dicebant Susanne Daniel. xiij. Commiscere nobiscum. alioquin feremus contra te testimonium. Et ibidem. Uidi mus eos pariter cōmiscere. Cuius contrarius faciebat illa sancta mulier sara Thob. iij. dicens. Mundam seruauit animam meam ab omni concupiscentia. nunq̄ cum ludentib⁹ miscui me. Ista ē ergo mixtura fede carnalitatis. ¶ Inuenitur etiam mixtura praue societatis. Et ista procerto multum est periculosa. Sicut enim corruptus liquor faciliter corrumpit liquorē purū quādo sibi miscetur. sic malus homo bonū. Et ideo in lege fuit prohibitū filijs israel. ne cuz gentibus et finitimis populis miscerent se connubio. ne forte per vxores alienigenas ad idololatriam traherentur. sicut dicitur Josue. xxiij. Unde Num. xxv. alienigena non cōmiscebitur vobis. Unde de mala cōmixtione male societatis dicitur in Psalmi. Quod filij israel commixti sunt inter gentes. et didicerunt opera eorum et seruierunt scurpitibus eorum et factum est illis in scandalum. Et ideo scriptura bene docet tales cōmixtiones. et potissime commixtionē cum illis qui linguas acuunt alios mordendo. cum illis qui carne defluunt immunde viuendo. cum illis qui verbis affluunt dulcia loquendo Igitur non cōmisceamur cum detractoribus qui mordent acriter Prouerbi. xxiij. Cum detractoribus non cōmiscearis. quoniā repente veniet perditio eor. Item non cōmisceamur cū infectoribus qui viuunt turpiter idest cū luxuriosis personis. j. Cor. v. Scripsi vobis nō commisceri fornicarijs. Item non cōmisceamur cū deceptoribus. qui fallunt dulciter Prouer. xx. Et qui dilatat labia sua non commiscearis. Ista est ergo mixtura praue societatis. ¶ Inuenitur denicq; mixtura male iniqtatis. Quidā eñ sunt q̄ non sunt simplices. sed in seipsis diuersis vitijs compositi. Figurati in mari vitreo qō erat mixtum igne. quod Johannes vidit Apocalip. xv. Quia certe multi sunt qui q̄uis fint mare per amaritudinem penitentie et macerationis. et vitrei per splendorem conuersationis. mixti tamen sunt igne. per ardorez auaricie et ambitionis Exo. ix. Stando ignis mixta pariter ferebantur. Et tamen isti debent aduertere q̄ res mixte nunq̄ sunt tāti precij sicut simplices. sicut patet de vino mixto. et de metallo et etiam de liquoribus. Unde vir perfectus simplex et rectus videtur posse dicere illud Eccle. xxiij. Ego quasi libanus non incisus vaporaui habitationem meam. et quasi balsamum non mixtum odor meus. Sed reuera mali nō sic: quia scilicet. isti in se et apud se habent mixturam multiplicium vitiorum videlicet. Mixturam

fatuitatis.	¶ De fatuitate dicitur. Prouerb. xx. q̄ stulti
fallacitatis.	
Carnalitatis	miscentur cōtu
Crudelitatis	melijs. Et Esa.
Malignitatis	xxix. Dixp dñs mi
Curiositatis	scut in medio
Ebriositatis	eor spūm vertigi
Luctuositatis.	nis. De fallacitate dr Esa. j. Argētū tuū ⁊ uz est in scoriā. vinū tuū mixtū est aq̄. Aqua in vino. scoria in argēto est fallacitas i anio. De carnalitate dr illi fornicarie mulieri Ezech. xvj Ecce congregabo omnes amatores tuos q̄bus cōmixta es. De crudelitate dicitur Esa. ix. q̄ vestimentū mixtum sanguine erit in combustionem et cibus ignis. Sanguis enim crudelitatem signat. De malicia seu de malignitate dicitur Matth. xxvij. Mō ut dederunt xpo vinū bibere cū felle mixtū. Fel eñ malicia signat de curiositate dicitur Eccls. vij. q̄ deus fecit hominē rectum: et ipse infinitis se miscuit questionibus. De ebriositate vero dicit Esaie. v. Ue qui potentes estis ad bibendū vinum: et fortes ad commiscendā ebrietatem. De finali vero penalitate seu luctuositate dicit. Prouerb. xiij. Risus dolore miscebit. et extrema gaudij luctus occupat. Et breuiter multi sunt in quibus est mixtura omniū vitiorum. Quia sicut dicit Sap. xiij. Omnia cōmixta sunt: sanguis: homicidium furtus et fictio, corruptio: infidelitas. turbatio et periurij. Sic ergo patet q̄ inuenit mixtura multorum vitiorum: mixtura malorum

socio

sociorum mixtura fedorum negociorum. Et sic ptz quo modo mixtura in bono sumitur et in malo.

Miseria. Nota q̄ tres sunt species miserie. Ui delicet quedaz naturalis quedā temporalis quedam infernalis.

Prima cum homine nascit temporaliter. ¶ Naturalis
Secūda homini accidit temporaliter. Tertia homini infertur eternaliter. est illa

que de necessitate ꝓsequit naturā: sicut est fames. sitis labor somnus. infirmitas. dolor et mors. De ista dicitur Job xiij. Homo natus de muliere. breui viuens tempore repletur multis miserijs. Temporalis est illa que sequitur fortunā. sicut est paupertas. aduersitas. cōtemptus calamitas et sic de alijs de qua dicit Judi. x. Seruierūt deo qui doluit super miserijs eor. Eternalis seu infernalis est illa que sequitur culpā. Ista est miseria pene eterne. de qua dicit Soph. j. Dies illa dies ire dies calamitatis et miserie. Sed de oib⁹ istis pulcre et laudabiliter tractat Innocētius in libro de miseria hūana. ideo omitto. Uide infra de tribulatione. et in alijs titulis. et in tabula. Autoritates vero in biblia inuenies paucas. in manipulo florum multas etc.

Misericordia. Nota q̄ ꝑm augustinū in libro de diuinationibus. Misericordia est animus dolentis affectus ad cōpatiendū proximo et largiendū ei de proprio. Et est differentia inter misericordiā et miserationē. Quia ꝑm Hug. Misericordia est quasi fons in affectu. Miseratio vero est quasi riuulus in effectu. Acciptendo ergo misericordiā pro affectu cōpassiuo ad indulgendū. miserandū benefaciendū proximo possumus notare q̄ est duplex misericordia. scz humana et diuina. Diuina est superior et immortalis. Humana. est inferior et fraternalis. Prima est iugiter recōmendanda. Secūda est iugiter impendenda. ¶ Dicamus ergo breuiter q̄ est misericordia superior. et diuina. Deus eñ est misericors a natura. Sicut enim mare est fons humoris. sic deus est fons misericordie et dulcoris. Sed sicut mare cum humore habet amaz saporem. sic deus cū misericordia habet admirtā asperaz iustitiā et rigorez. Et ideo deus dicit misericors respectu bonor: iustus vero respectu malorum. vnde in ps. dicit. Misericors dñs et iustus et deus noster miserer. Deus eñ est sicut aquila que semper habet in nido suo duos lapides preciosos qui dicuntur echites: quoz vnus est masculus et alius femella. quibus scz pulli sui a morsibus reptilū defendunt et mulieres pregnātes a partu suo velocius liberant. Titulus etiā marinus duas habet pinnulas. ꝑm Plinī. quaz dextra supposita capiti dormientis. ipsum facit ꝑfundissime obdormire. Sic ꝓ certo charissimi. deus qui in scriptura et vitulo aquile comparat. quia scz iste in passione fuit sicut vitulus immolatus. in resurrectione vero fuit sicut aquila renouatus. In ascensione vero sicut regalis aquila sublimatus. Iste dico semper dinoscit habere duas pinnulas: et duos lapides preciosos. hoc est dictu: duas speciales virtutes. videlz. Misericordiā que est dextera: et iustitiam: que est sinistra. Iste eñ due sunt filie regis summi. Iste eñ sunt due domicelle que custodiunt corpus regis: q̄ sicut dicitur Prouerbi. xx. Misericordia et veritas custodiunt regem. Per istas. pulli. idest fideles xpi ab hominibus malis defendunt. Per dexterā etiā iustaz. hoc est dictu: per virtutē misericordie: boni in patria. dormiūt et quietant. Per sinistrā uo. i. q̄ eius iustitiā mali in inferno vigilare perpetuo cōpelluntur. Sicut eñ dicit Prouerb. xxj. facere misericordiā et iudicium placet deo. Et iō in ps. dicitur. Deus misericordiā et veritatē diligit: gratiam et gloriā dabit dñs. Ista eñ semper concomitatur deū scz misericordia et veritas. Iste eñ sunt due partes regis xpi. Sed vt de iustitia taceamus de qua scz superius iā est dictū. Dicamus de misericordia quā scz xps summe diligit. et etiam summe diligendā fidelibus indicauit. Ipse enim misericordiā summe diligit. quia scz ipse dicit Osee. vj. Misericordiā volo et non sacrificium. Fidelibus eñ suis ipsam quasi testamentarie reliquit. Uñ Luce. vj. Estote misericordes sicut et pater vester misericors est. Ut igitur de misericordia tam diuina q̄ humana aliquid breuiter dicamus. Nota q̄ est triplex ratio quare virtus misericordie est habenda. vz. Propter preceptum scripture. Estote misericordes. Propter exemplum figure. Sicut inquit. Propter instinctū nature. Pater vester misericors est ad habendā misericordiam nos monet virtus preceptor imperatiuor. Estote misericordes. Monet actus exemplorum. Sicut inquit. Monet status progenitor. Pater vester misericors est inquit. Primū probat dictio imperatiua. Estote misericordes inquit. Secūdum dictio exemplativa. Sicut inquit. Tertium dictio generativa. Pater vester inquit. ¶ Dico igitur q̄ virtus misericordie nobis precipitur spiritualiter. Et hoc fit cū dicitur. Estote misericordes Sicut eñ filij seruant que pater eis in testamento precipit: als hereditate privant. Sic ve. qz deus pater noster nobis in testamento sacre scripture misericordiā precipit et iniūgit: necesse est q̄ eā faciam⁹ als hereditate paradisi nos ipos spoliamus destituimus et priuamus. Sicus eñ dicit Jaco. ij. Judicium sine misericordia fiet illi q̄ non fecerit misericordiā. superexaltat eñ misericordia iudiciū. Et istud preceptū ostenditur cū dictū est. Estote misericordes. Et etiā precipit Thobias filio suo Thobi. iij. Quomō potueris ita esto misericors. Et ad Eph. iij Estote benigni inuicē misericordes: donantes inuicē. Sed nota q̄ dicit donantes inuicē. Summa eñ et precipua pars misericordie est donare et remittere iniurias. Ista eñ sume diligit deus. Sicut ergo homo inter oia animātia habet pelles meliores. Cassia eñ species aromatica que faciliter se plicat vtilior a medicis iudicat. Sic ꝑcerto homo debz habere pelles anime. i. interiores affectiones benignas et misericordes: teneras atq; molles. Electi eñ dz ad misericordiā et ad indulgendū p clementiā faciliter inclinari. Quia ꝑculdubio isti faciliter flectunt: q̄ et mollicie benignitatis dotant: et hoīes idest viri rōales esse noscunt. et apud deū laudabiles iudicant. Estote ergo misericordes. Et hoc nō solū in iuuētute: imo etiā in senectute. Ma. x. sicut castor sp vult habere caudā in aqua ꝑ eo. q̄ de natura piscis est: et sine aqua faciliter coxrūperet. Sic hō ꝑcipue debz caudā. i. finē vite sue in aqua mie enutrire. ne forte p vitia coxrūpat. Sic faciebat dauid q̄ dicebat in ps. Senect⁹ mea in miaveri. Estote ergo misericordes. Que eñ oia sunt ꝓtra mīstos: q. s. ad modū hoīs pedes affectionū nō habent molles aut teneros p clementiā. nec etiā sunt flexibiles p miam et indulgētiā imo certe ad modū alicuius filuestriū pedes habēt duros: impios: et crudeles. sicut dr Osee. iiij. Nō est veritas. nō est mia: nō est scia in terra Maledictū et mēdaciū. furtū homicidiū: et adulteriuz inūdauerūt: et sanguis sanguinē tetigit. Nō sic ergo: sz estote misericordes. vñ. Zach. vij. Misericordiā et miserationē facite. ¶ Et possumus dicere. q̄ faciendo est misericordia multiplici ratiōe. qz vicz per misericordiam

Homo a culpa purificat.	¶ Dico prīo q̄ p miseri
Homo gratia vinificat.	cordiā possumus a culpa
Homo deo pacificat	purificari. Quia sicut cle
Homo gloria dignificat.	phas oleū comedēdo sa
Homo fama laudificat.	nat et purgatur a morbo
Homo diuitijs amplificat	quez incurrit qñ vermes

venenosos cōdit ꝑm Plin. Sic homo per oleū misericordie sanat a veneno peccator. sicut de sauciato habemus Luc. x. In cuius vulneribus samaritanus ipos fuit oleū et vinū. vñ prouer. xv. Per misericordiā et fidē purgantur peccata. Et prouerb. xvj. Misericordia et veritate redimit iniqtas. ¶ Itē p misericordiā possumus gratia vinificari. prouer. xxj. Qui sequit misericordiā et iustitiā inueniet vitā et gloriā. ¶ Itē possum⁹ cū dño pacificari. Nihil eñ magis pacificat hominē deo q̄ misericordia. qz sicut dr prouer. xxj. facere misericordiā et iudiciū placet deo. ¶ Itē p misericordiā possum⁹ cū dño dignificari. qz sicut dicit .j. Mach. ij. Dauid in miseri

rdia ꝓsecutus est regnū. ¶ Itē p misericordiā possumus p famā bonā laudificari seu nominari: q; sicut dr Prouer. xxij. Qui ꝑnus est ad misericordiā bñdicetur.

¶ Itē p misericordiā possum⁹ diuitijs ampliari in hoc seculo ⁊ in futuro. q; sicut dicit Eccli xxix. Qui facit misericordiā fenerat ꝓximo. Et sic bñ ptz ꝙ merito dixit. Estote misericordes. vñ Osee. xij. Misericordiā ⁊ iudiciū custodi: ⁊ spera in deo tuo. Debem⁹ ergo misericordes ee. q; ꝓcipit scripturaliter. Estote ⁊nt misericordes

P ¶ Scdō dico ꝙ debem⁹ facere mīam. q; ostendit exẽplariter Et hoc ostendit in hocvocabulo sicut qđ deno tat mihi similitudinē ⁊ exẽplū sicut, Exo. xxv. Facies sicut in mōte tibi mōstratū est. In quo innuit ꝙ per cōsiderationē bonoꝝ exemploꝝ alioꝝ. possum⁹ ⁊ debemus ad misericordiā inclinari. vñ de tali sicut ꝓponit illō Josue. vj. Misericordia vestra quasi nubes matutina. ⁊ quasi ros mane pertransiens. acsi diceret. Quod homo misericors ad exemplū nubis ⁊ roris debz pauperes refrigerare. ⁊ eoꝝ ardoꝝ beneficioꝝ pluuia rēperare. Et nota ꝙ ista exempla misericordie possumus querere

In rebus naturalibus. Igit recurramus ad exẽ
In figuraꝝ enigmatibus. pla naturalia; ⁊ simus
In scripturaꝝ voluminibus. ficut leo. Leo em̄ habet naturā: erga hominē valde benignā. Et ideo hominē vt cōiter nunq̄ ledit: nisi valde famescens. vel valde ꝓuocat⁹ ad irā. Et ideo fim⁹ ficut leo: sicut elephas: sicut lupus. Leo em̄ prostratis ⁊ mulieribus paruulis solz parcere: ⁊ ipsos nec ledere nec grauare. Elephas etiaz erga hominē nature est valde pie. Inuentū em̄ hominē errātem ſm̄ Plī. solet ad viā reducere: ⁊ ipsuz ne a dracone occidat conducere. ⁊ a dracone etiā defendere. De lupo etiam inuenitur scriptū: ꝙ quodā pietatis instinctu si paruulū expositū a matre solū reperit ipsum non solet ledere: sed magis ab alijs bestijs preseruare. Ista igitur exempla sunt misericordie ⁊ pietatis. In quibus procul dubio exẽplariter instruimur. ꝙ indulgendo nostris fratribus debemus cōpati cōdolere. misereri ⁊ indulgere: hominibus errātibus. i. ignorantibus. puerīs. i. viris puris ⁊ innocētibus. mulieribus. i. viris fragilibus ⁊ impotētibus. ꝑstratis. i. viris victis ⁊ se nobis subiacentibus. Nobili em̄ cordi sufficit inimicos ꝓsternere. ⁊ posse de eis victoriā ⁊ vindictā sumere. nō tamē accipere. vñ Isidorus in lib. soliloquioꝝ. Magna est virtus si nō ledis eum a quo lesus es. Magna est fortitudo si etiā lesus remittas Magna est gloria si cui potuisti nocere parcas. ¶ Ad hec etiā faciunt figure ⁊ exempla sacre scripture. Manna em̄ dulcissimi saporis in archa feder⁹ continebat. Oleū etiā in omnibus libaminib⁹ sacrificioꝝ ponebak. que quidē figura fuerunt ⁊ signa. ꝙ olēū ⁊ māna ꝑfectas ⁊ misericordie debēt in nostris actibus abundare. que vtiqz per exempla sanctoꝝ patꝝ possunt probari. Dauid em̄ fuit misericordissimus: qui sauli inimico ⁊ aduersario suo quez in cauerna potuit occidere: voluit misericorditer indulgere sicut dicitur ꝭ, Regū. xxiij. De samuele etiā legimus. ꝙ saulem dei inimicum misericorditer lugebat. pro eo ꝙ euz a deo repudiari videbat sicut habemus. j. Regū. xv. Mott etiā misericordia filij israel fratres suos filios inde illesos ſmmo satiatos ⁊ refectos abire liberos ꝓmisērūt. quos tamē in bello ceperāt ⁊ occidere potuerūt. sicut dicit. ij. Paral. xxviij. Ecce ergo quot exempla nūc inuenimus in antiquis. ⁊ Eccl. xliij. De illis dicit. Viri misericordie fuerunt quoꝝ pietates nō defecerūt. Quarevero laboramus de patribus veteris testamenti. qui in fide positi misericordiā habuerunt. cū etiam inueniamus paganos sine fide misericordiā maximam habuisse. sicut narrat Ualerius in libro de factis memorabilibus romanoꝝ. qō tamē longū esset per singula enarrare. Exemplis igitur tot ⁊ tātis cōmoniti misericordiā diligam⁹ ⁊ ipsam exemplo eoꝝ continue faciamus sicut inquit, Et ideo leo papa in quodā sermone tractans illud verbum. Jaco. ij. Judiciū sine misericordia fiat illi qui non fecit misericordiā: dicit sic: Sine misericordia nō ꝑdest alia queqz virtus. Quia licet quis ardeat charitate: licz quis polleat castitate. licz quis fulgeat honestate. nisi tamē misericors fuerit: misericordiā non meretur. Sic ergo dico. ꝙ misericordiā debemus facere ⁊ habere qō nobis ostendit exemplariter. quia ostensum est invocabulo. Sicut. ¶ Tertio dico ꝙ misericordia est habēda: quia nobis indicitur naturaliter. qō ostenditur cū dicitur. Pater vester misericors est. Bene ergo sequitur. ꝙ nos debemus habere misericordiā a natura: quia sicut patrem sequitur sua proles vt dicit Hiero. in epistola. Natura hominū prona est ad clementiā. Cuz tamē contrariū videntur facere impij ⁊ tyranni qui videlicz non videntur esse filij dei. nec hominum naturā habere: sed potius visorum tygridum ⁊ draconum. Quia videlicet in nullo volunt alijs misericordiā facere: sed potius in omnib⁹ erga paruos crudeliter se habere. Narratur em̄ ꝙ in quibusdam regionibus aliqui sunt homines qui per violentiam fati sui de hominibus conuertuntur in lupos. ita ꝙ ipsi perdunt humanā speciē ⁊ naturam. acquirunt vero lupinam proprietatem ⁊ figuram. Tunc em̄ non solum lupi: immo lupis crudeliores efficiuntur. quia animalia bruta non tangunt: homines vero ⁊ maxime pueros rapiunt: exterminant ⁊ consumunt: quoꝝ hominum qui sic per lunationes transformantur in lupos: dicūtur in montibus aluernie multi cōmorari. De istis etiā facit mentionē Jsido. libro. xj. ethymologiaꝝ de portentis. cap. iij. Jstud videl sapere fabula Duidij. qui de crudelissimo licaone: qui scilz homines occidebat ⁊ ad comedendum suis hospitibus eos dabat ⁊ exponebat: quapropter a ioue fuit humana figura priuatus ⁊ in lupum mutatus ⁊ transfiguratus. Procerto charissimi: tales videntur hodie spiritualiter esse multi: qui vere propter crudelitatis excessum: nō videntur esse homines immo lupi. quia videlz lupinā feuiciā acquisierunt: ⁊ humanā clementiā perdiderunt. Quia proculdubio sicut de multis videmus ipsi crudelius ꝙ lupi in homines debachant. ⁊ plus in bonos ꝙ in malos. Animalia em̄ bruta. i. alios boies malos nō solēt ledere: boies vo puros. i. bonas discretas innocētes ꝑsonas solēt rapinis ⁊ exactōib⁹ ꝓuocare Osee. xiij. Jmmolate homines vitulos adorantes. Figurati in populis medoz. de quibus dicit Hiere. l. Crudeles sunt ⁊ immisericordes: vox eoꝝ quasi mare sonabit super equos ascendēt quasi vir paratus ad preliū ꝓtra te filiā babylon. Non sic charissimi nō habeamus naturam crudelē ⁊ lupinā: sed potius piam. misericordem ⁊ humanam. Quia proculdubio pater noster misericors est vnde in ꝑs. dicit. Quomodo miseretur pater filioꝝ misertus est dñs timentibus se. vnde etiam sequit. Mō si pater noster misericors est nos filij debemus naturales esse. Talis dico igitur prout visum est misericordia est habenda. vt nobis naturaliter concreata. Quia pater noster misericors est. Ut nobis exemplariter demōstrata ⁊ ostensa in aduerbio sicut. Ut nobis scripturaliter predicata: qō ostenditur in hoc qō dictum est. Estote misericordes. Et hec, de misericordia humana sufficiant. ¶ Sed si vis de misericordia diuina dicere. Possumus notare. ꝙ diuina misericordia a nobis humiliter debet implorari triplici ratione. Quia scilicet ista est

Peccatoꝝ reuocatiua. Est dico reuocatiua hoim
Miseroꝝ consolatiua. peccatoꝝ. Nullus em̄ pecca
Beatoꝝ premiatiua. tor a malo reuocak. nisi dei misericordia mediāte ⁊ ipz interi⁹ inspirāte sicut in beato Paulo cōuerso apparuit. Et iō ipse dicit. j. Tymo. j. Misericordiā ꝓsecutus sum. qm̄ ignoꝛās feci ⁊ in ꝑs. dr misericordia ei⁹ ꝓuenīet me. misericordia em̄ dñi est sicut vn⁹ lapis ꝑciosus. qui dicit laparea: q̄ hz vtutē ad aspectū suū oz aialiū attractiuā. Dia em̄ aialia i aspectu hui⁹ lapidis mirabiliter delectank. ⁊ ad ipm̄ aspiciendū quasi ꝓvolētiā attrahunk. Uenatores bestias quas per violentiā capere nequēt: p virtutē istius lapidis sine difficultate capiūt. Sic ꝑcerto charissimi. fa

cit misericordia dñi. Attrahit em̄ ad salutē oīa genera peccatoꝝ virtutē em̄ hz cordiū attractiuā: ⁊ a malo retractiuā. ⁊ ideo venatores. i. ꝓdicatores ad capiendū et cōuertendū bestias. i. peccatores. isto lapide debent vti scz ꝓdicare de dei misericordia infinita. Multi em̄ obstinati ⁊ desꝑati peccatores p solū aspectū diuine misericordie ꝙuertunk: qui nullo modo p asperā correctionē mutank. Tali misericordia videbat dauid fuisse tractus ⁊ a malo reuocatus qui dicebat in ꝑs. Misericordia tua magna est sup me. et eruisti aiam̄ meā ex inferno inferiori. Et alibi. Ipse aūt est misericors et ꝓpicius fiet peccatis eoꝝ. ⁊ nō disperdet eos. Jsta est ergo peccatoꝝ reuocatiua. ¶ Itē dei misericordia est miseroꝝ ꝓsolatiua. Et hoc est qō petebat dauid in ꝑs. Fiat misericordia tua vt consoletur me: q; mādata tua exꝑsiui. Jstud em̄ est regulare ꝙ in quacūqz tribulatione vel miseria homo fuerit: si ꝓfunde deū inuocat. percipiet misericordiā ipsius ipm̄ consolantē: q; sicut dicit in ꝑs. Deus est multe misericordie oībus inuocātib⁹ se. Sicut em̄ pater vel mater populo famescēti ⁊ clamāti solet māmillā porrigere. Sic deus omni pauperi tribulato ⁊ indigēti: si digne clamet ad ipm̄. ⁊ si in ipo cō fidat: solet misericordiā facere ⁊ impēdere. Et ideo clamabat dauid dicēs. miserere mei dñe miserere mei: qm̄ in te ꝓfidit aia mea. Hic vo nota ꝙ q̄uis dei misericordia sit principalr attendenda nunq̄ tñ sua iustitia est obliuiscēda. Aries em̄ iacet equalr sup latus dextrū et sinistrū p mediū annū in dextro: ⁊ p mediū annū in sinistro: Sicve charissimi debemus equalr per considerationē iacere in latere dextro diuine misericordie ⁊ in latere sinistro diuine iustitie vt. s. p dei misericordiam ad bonū excitemur. ⁊ p dei iustitiā a malo retrahamur sicut em̄ dr Eccli. v. Misericordia ⁊ ira cuz illo est. Et nunq̄ debemus in dulcedine sue misericordie tm̄ sperare qn continue debeamus irā sue iustitie formidare. Mō est ꝓra multos silex in puteo: q; puteus ſm̄ Plī. dū in luto dormit. plus dormit in dextro latere ꝙ sinistro Mr; ꝑcerto mūdi peccatores in luto deliciaꝝ dormientes: plus in sinistro dextro lateri diuine misericordie ꝙ sinistro sue iustitie. Jsti em̄ dei iustitiā nō ꝓsiderant: sed de sua misericordia semp sperāt. Dicunt ⁊ quidē fatue ꝙ deus nunq̄ fecit eos vt ipsos dānaret ⁊ ꝑderet. Et bene dicunt sicut fatui: q; saluator est sicut cāpsor q̄ denarios ponderosos retinet: et de leuioribus se expedit. sic sunt isti ⁊c. Etiā dicunt ꝙ in fine diez suoꝝ penitebūt: ⁊ ꝙ interim de peniteⁿtia sua nō curabūt. Tales enim videnk dicere illud Eccli. v. et Eccl. xvij. Misericordia dñi magna: oīm peccatoꝝ meoꝝ miserebitur. Sed isti sunt fatuissimi: q; ꝑculdubio ipse semp simul hz misericordiā ⁊ iustitiā. dulcedinē ⁊ rigorē. benignitatē ⁊ severitatē. ⁊ ſm̄ sua occulta iudicia: ipse nūc vtik vna nūc alia. ⁊ hoc nō ad nostrā ordinationē: ſz ad suā dispositionē. sicut ipe dicit Exo xxxiij. Miserebor cui voluero ⁊ clemēs ero in quē mihi placuerit. Mō est tutū ex toto in dei misericordia ꝓfidere immo necesse est seueritatē sue iustitie ꝓcauere. Mr; sicut dr Eccl. xv). Misericordia ⁊ ira cū ipso est. Est igit misericordia miseroꝝ ꝓsolatiua. ¶ Itē dei misericordia est bonoꝝ ꝓmiatiua. Beati em̄ in patria ꝓmiank a dei misericordia nō a iustitia Merita em̄ nostra nō possunt ascēdere ex cōdigno ad habendū gl̄iam paradisi. q; sicut dr Tytū. iij. Non ex operibus iustitie que fecim⁹ nos: sed ſm̄ suā misericordiam saluos nos fecit. Et hoc est quod petebat dauid in ꝑs. Dstēde no. dñe mi. tuā. ⁊ salu. tu. da nob. Et sic breviter ptz ꝙ dei misericordia est btōz ꝓmiatio est miseroꝝ ꝓsolatio est peccatoꝝ reuocatio. ⁊ hec sufficiant. Vide infra de pietate.

Mysteriū. Nota ꝙ mysteriū sumik ꝑ re'secreta ⁊ occulta. Et ꝑ re sub enigmate ꝑducta ⁊ ꝑtelata. Et iō mysteriū in scriptura sumik ꝑ Secretoꝝ confessione.
Fideī sacramentoꝝ absconsione.
Figurarū ⁊ enigmatum inuolutione.

Dico ꝓ secretoꝝ ꝓfessione. Et sic sumik Prouerb. xx. vbi dicit. Ei qui reuelat mysteria ne cō misceāris. Itē p fidei ⁊ sacroꝝ absconsione. Et sic sumitur. j. Cor. xiij. Spūs loquit mysteria. Et. j. Coz. ij. Loqmur dei sapiētiā in mysterio absconditā. Itē ꝑ enigmatū inuolutione. Et sic sumik. j. Coz. xv. Ecce mysteriū vobis dicoꝛc.

Mittere. Missus. Missio. Cuz mittere pertineat ad superioꝛē mitti vo ad inferioꝛē hinc est ꝙ mittere est signū autoritatis. mitti vero signū est humiliratis. Dicamus ergo ꝙ deus mittit ad diuersas opationes. diuersa genera ministroꝝ. Mittit em̄

Filium ad redimendum.
Spiritum ad confirmandum
Angelos ad ministrandum.
Prelatos ad gubernandum.
Doctoꝛes ad predicandum.
Uiros iustos ad operandum.
Demones ad malos puniendū.
Tormenta ad malos feriendū.
Beneficia ad bonos consolandū

¶ Dico ergo ꝙ filius est missus ad nostrā redēptionē Et de hoc dr Gal. iiij. Misit deus filiū suū factū ex muliere. factū sub lege vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. Itē missus est spūs sanctus ad nostrā in fide ꝓfirmationē. vnde Joh. xiiij. Paracletus aūt spūs sanctus quē mittet pater in noie meo: ille vos docebit oīa. Et Sap. ix. Misit spm̄ sanctū suū de altissimis. Itē mittunk angeli ad nostrā administrationez. vñ Mal. iij. Ecce mitto angelū meū ⁊ ꝑparabit viā tuā añ te. Itē mittunk plāti ad mūdi gubernationē. Et de hoc habek in ꝑs. Misit moysen seruū suū aaron quē elegit ipm̄. Ite mittuntur doctoꝛes ad nostrā informationē. vñ Hiere. j. Ad oīa' ad q̄ mittā te ibis: ⁊ que mandauero tibi loqueris ad eos. Itē mittunk viri iusti ꝑ bonā opationē. Usi de patrefamilias dr Mat. xx. Mō cōuentione facta cum operarijs ex denario diurno: misit eos in vineā suā. Itē mittunk demones ad malos siue ad malorū decptionē. vñ. ij. Thes. ij. Mittet illis deꝰ opatorē erroꝛis vt credāt medacio. Itē mittunk tormēta ad malorū punitionē. vñ ꝑs Misit sagittas suas ⁊ dissipabit eos. fulgura multiplicauit ⁊ ꝓturbauit eos. Itē mittunk bñficia ad bonoꝝ ꝓsolationē. Et sic dr in ꝑs. Misit deꝰ misericordiā suā ⁊ veritatē suā ⁊c. ¶ Sivis alio mō dic ꝙ mittere accipik quadruplr. Accipik em̄ ꝑ ponere. Et sic accipik Job. xxj. Mittite in dextrā nauigij rbete ⁊ inuenietis. Item accipik ꝑ dare seu distribuere. Et sic sumik Joel. ij. Mittā vobis frumentū vinū ⁊ oleū. Itē sumitur pro affligere. ⁊ sic accipitur in ꝑs. qñ dicit. Mittit crystallū suā sicut bucel. ante faciē frigoris eius quis sustinebit. Itē sumik ꝑ destinare seu ꝓmulgare. ⁊ ꝑ legare ⁊ sic accipik cōiter qñ aliqs supior mittit alicui aliquā ꝑsonā in fertoꝛē. sicut de ꝛpo dr. Luce. x. ꝙ ipse designauit alios. lxxij. ⁊ misit illos binos añ faciē sua in oēm locū in quē erat ipe vēturus. Et sic ſm̄ istos q̄tuoꝛ modos accipiendū possumus notare ꝙ est quedam

Missio personalis admutationis
Missio liberalis collationis.
Missio corporalis afflictionis.
Missio supernalis prelationis.

Primū probat siue significat mutabilitatē. Secundū liberalitatē. Tertiū tribulationē. Quartū iurisdictionē. ¶ Primo ergo dico ꝙ vnū est mittere mutabilitatis. Et hoc est qñ dō mittit ⁊ ponit deyno statu in aliū ⁊ qñ ꝙertit se de vitio in virtutē. de peccato in gratiā. de gratia in gl̄iam. Uel quando mittit manū suam ad aliquid operandum. Et ſm̄ hoc dico ꝙ quidam

Mittunk in mare ꝑ penitentiā.	Mittunk dico q̄
In ignē per amicitiā.	dā in mare peni
Extrinus per depressionē.	tentie. Et sic Jo
Inferius per subiectionē.	nas dixit Jone. j.

Mittite me in mare ⁊ cessabit mare. Et sequit. Mō mi serunt eū in mare ⁊ cessauit mare a furoꝛe suo. Quia

procerto charissimi: si homo in mare penitētie mittit. mare. i. amaritudo infernj ab eo mitigat. Itē mittunt quidā in ignē charitatis ⁊ amicicie. Et sic legitur Luc. xij. Ignē veni mittere in terrā: ⁊ qd volo nisi vt ardeat. Itē mittunt quidā exterius p depressionē. sicut dicitur Math v. Ad nihilū valet vltra nisi vt mittatur foras ⁊ conculcetur ab hominibus. Itē quidā mittunt inferius per humilē subiectionē. sicut dicit Mat. iij. Si filius dei es mitte te deorsum. Sed proculdubio multi sunt qui non ponūtur nec mittūur. nec mittantur isto modo: ꝫ magis modo ꝫrario ⁊ diuerso. ꝙ procerto

Quidā mittuntur in ignē auaricie.

Quidā mittunt in tenebras ignorantie.

Quidā mittuntur in carnē pigricie seu accidie.

Quidā in porcos luxurie seu immundicie.

Quidā in caminū infernalis pestilentie.

Dico in ignē auaricie. sicut dr Mar. ix. Mō lunaticus hoiem sepe in aquā ⁊ in ignē misit. Et Amos. j. Mittā ignē in domū azael. De tenebris ignorantie pōt exponi illud Mat. xxij. Mō precipitur de hoie non induto veste nuptiali: ꝙ ligatis pedibus ⁊ manibus mittat in tenebras exteriores. De carcere pigricie potest exponi illud Math. xviij. de illo qui fuit missus in carcerē quousqz redderet vniuersū debitū. De porcis vero. i. de immundicijs luxurie potest exponi illud quod demones a xpō petierunt. Mar. v. Si ejcis nos hinc: mitte nos in porcos. De caminovero infernalis miserie dicitur Math. xiij. Mō angeli separabunt malos de medio iustoꝝ: ⁊ mittent eos in caminū ignis: ibi erit fletus ⁊ stridor dentium. Et sic ergo patet qūo mittere

C significat localē mutabilitatē. ¶ Scōo dico ꝙ mittere significat legalē liberalitatē. Et sic sumitur pro liberalitate diuina que multa beneficia quotidie mittit nobis. Misit eñ nobis de paradiso filium suum tanꝙ

Sapientia mvt instrueremur.

Medicinam vt sanaremur

Precium vt redimeremur.

Panem vt satiaremur.

Ductorem vt conduceremur.

Tutorem vt protegeremur.

Visitatorem vt consolaremur.

Gubernatorem vt prouideremur.

¶ Dico ꝙ deus. hoc est dei filius missus est nobis sicut sapientia ad instruendū. Et hoc est quod petebat. Sap. ix. Da mihi inquit sediū tuarū assistricē sapientiā. mitte illā de celis sanctis tuis. Itē sicut medicinaz ad nos. sanādū vñ ps. Misit ꝝbū suū ⁊ sanauit eos. Et Thobie. xij. Nunc misit me dñs vt curarem te. Item sicut preciū ad redimendū. ps. Redēptionem misit dominus populo suo. Item sicut panē ad satiandum. ps Panē de celo dedit eis in abundantia. Itē sicut ductorem ad conducendū. ps. Misit ante eos virum ⁊c. Itez sicut tutorē ad protegendū. Exo. iij. Obsecro domine mitte quem missurus es. Itē sicut visitatorē ad consolandū. Unde. ij. Regū. x. dicitur Mō david misit viros ad consolandū regē Amon super morte patris sui. Itē sicut gubernatorē ad prouidendū. vnde Gen. xlv. Pro salute vestra misit me deus ante vos. Sic ergo ptz quo

D modo mittere signat legalem liberalitatem. ¶ Tertio dico ꝙ mittere signat immissam penalitatem. Et sic accipitur quando deus mittit nobis pestilentias ⁊ tribulationes propter delicta nostra. quod vtiqz quandoqz facit ad nostram

Correctionē. ¶ Ad nostrā correctionē dico. Et sic dicit Treno. j. De excelso misit ignē in ossibus meis ⁊ eruditt me. Itē ad probationē. sicut in Job ⁊ Thobia apparet. Unde treno. iij. Misit in rembus meis filias pharetre sue. Math. etiā. x. dicitur. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporuz. Itē ad condemnationē. Et sic immittit deus peccatoribus mortes eternā. De quo Amos. iij. Misi in vos mortē in via egypti. Et sic igit ptz qūo mittere signat inflictā penalitatez. ¶ Quarto dico ꝙ mittere E signat siue designat supernā autoritatē. Sicut em dicū est mittere ptinet ad superiorē. mittit ꝝho ad inferiorē Et sic cōiter accipitur mittere ⁊ mitti. Quia proprie illi dicuntur missi qui a deo mittuntur. destinantur ⁊ ordinātur ad populū gubernandum. Et sic oēs persone superiores siue ecclesiastice siue seculares possunt dici missi. Quia sicut reges gubernant regnū suū per officiales quos ad diuersas partes regni sui dirigūt atqz mittunt. Sic deus per officiales suos scilicet per prelatos ⁊ pdicatores. per principes ⁊ alios iudices quos per suam occultā prouidentiā in mundo destinat atqz mittit. regit ⁊ dirigit totū mundū. Et ideo sicut ille q̄ mittitur debet facere voluntatē dei ipm in diuersis officijs destinantis. sicut xpus innuit in seipso dicens. Johan. vj. Descendi de celo non vt faciam voluntatem meā: sed voluntatē eius qui misit me. Et ideo generaliter de talib⁹ oībus missis pt exponi illud Job. xxxviij. Nū quid mittes fulgura ⁊ ibūt. ⁊ reuertētia dicēt tibi assumus. q. d. Illi quos tu deus mittis: debēt esse fulgura ⁊ reuertētia et dicētia assum⁹. In qbus vbis aduerte ꝙ missi debent moraliter loquendo sinceriter ingredi. qō ostenditur cū dicitur. Nunquid mittes. quasi diceret: a te ⁊ non ab alio debent mitti. Celeriter pgredi. quod ostenditur cū dicitur. Ibunt ⁊ dicent assumus. Uiriliter congredi. qō ostendit cū dr Fulgura que. s. sunt maxime potestatis. Faciliter regredi. quod ostendit cū dr F Reuertētia. ¶ Dico ergo ꝙ tales missi debent esse sinceriter ingredientes. quod ostenditur in verbo. Nunqd mittes. quasi diceret ad te deus ⁊ non ad aliū pertinet missio institutio ⁊ pmotio. Solus em rex potest instituere ⁊ mittere per regnū suū officiales suos ⁊ legatos alis si ab alio non habente potestatez mitterentur veri legati seu missi: nullatenus crederentur. Sic vere in regno huius mundi ⁊ maxime in ecclesia non debet aliquis introduci in officium legationis seu prelationis nisi a rege deo: qz nullus assumit sibi honorē: sed q̄ vocatur a deo sicut aaron Hebre. v. Alis si carnalis affectio seu ymonie corruptio ipsum introduxerit. verus legatus vel missus nunqz erit. Mittes ergo. vt sic quilibet talis possit dici illud Dicē. xxvj. Inveritate enim misit me dominus: vt ⁊ de eo exponi possit illud Johā. j. Fuit homo missus a deo cui nomen erat Iohannes. Ubiaduerte ꝙ tales a deo missi sunt vt cōmuniter, ceteris discretiores. qz homo. famosiores: quia habent nomen. Ceteris perfectiores: qz dicūtur in quo est gratia. quia Iohannes. Procerto hodie non sic. quia vero pauci sunt qui a deo mittuntur et instituuntur: quia aut per ambitionē se ingerunt. aut per carnis affectionem seu ymomam sine iussu domini se introducunt. vnde dicit dominus Hiere. xxij. Non mittebam prophetas ⁊ ipsi currebant. non loquebar illis et ipsi prophetabant. Isti em debent exectare domini preceptū. immo etiā illud deberent cū timore ⁊ reuerentia suscipere. ⁊ se etiam excusare. Sicut habemus exemplum in moyse. quē cū dominus ad prelationem mitteret pro populo liberando. vir et cum difficultate voluit acceptare. sicut habetur Exodi. iij. Sed nō sic isti immo p certo ipsi se ingerunt nonvocati: dicentes illud Esa. vj. Ecce ego: mitte me. non sic ergo tales nisi finceriter ingredientes. Mittes inquit. Nota hic de bethsaida q̄ G interpretatur missus. Johan. v. ¶ Deinde dico ꝙ ipsi debent esse celeriter progredientes. Ibunt inquit. ⁊ dicent assumus. Omnia enim que a superioribus huc mittuntur. suum officium celeriter exequuntur. Sicut patet de vento ⁊ de aeris statione ⁊c. ⁊ ceteris aeris impressionibus. Sic vere illi qui a deo huc mittuntur ad ecclesie officia sua peragenda. debent ipsa exequi cum celeritate non cū tarditate. cū diligentia: non cū pigricia: cū sedulitate: non cū ignauie ruditate. Ibunt inqt ⁊ dicent assumus. Ezechi. j. Animalia ibant ⁊ reuertebant in similitudinez ignis chorruscantis. Unde. s. de Ire Ut de tali talium sedulitate possit exponi illud Exod.

xxxiij. Mittā

xxxiij. Mittā precursorē tui angelū. ¶ Deniqz dico ꝙ tales missi debent esse viriliter congredientes. qō ostenditur cū dicitur ꝙ ipsi debent esse fulgura. q: sicut fulgura maxime sunt ptātis ⁊ virtutis: ita ꝙ fortitudine sua scindunt ⁊ penetrant: vnunt dissipant quicqd tāgunt. Sicve tales missi seu legati debēt habere tantā audaciā: pstantiā ⁊ tutē ꝙ contra impios ⁊ pternos debent viriliter dimicare ⁊ ipsos p iustitiā enervare. vn de psal. Misit sagittas suas ⁊ dissipauit eos. fulgura multiplicauit ⁊ conturbauit eos. Unde. s. de fulgure si vis applicare. ¶ Insuper dico ꝙ tales missi debent esse faciliter regredientes. qō notatur in verbo Reuerentia Legatus em missus a papa. facta legatiōe reuertitur ad eundū. Sicve bonus plat⁹ facto officio sibi commisso in hoc mūdo: taliter se habere debet ꝙ in egressu vite possit ad deū q̄ ipz miserat ad patriā reuenire. Reuertentia inqt. vt sic ipse possit dicere illud Thobi. xij. Reuertar ad eū qui misit me: vos aūt benedicite deum Et sic ptz qūo missi ⁊ legati a deo debent Ingredi. Procedi. Congredi. Egredi. Et hec sufficiant.

A **Mitis. mitigare.** Cum mititas et benignitas. mansuetudo ⁊ modestia quasi pro eodē supponant. Notabis ꝙ mititas est quedam animi modestia exterioribus verbis ⁊ actibus declarata. Igit dico ꝙ in scriptura Uirtus mititatis est habenda: quia

Inducitur naturaliter.

Iniungitur magistraliter.

Ostenditur exemplariter.

Assistitur socialiter.

Erigitur supernaliter.

Dico ergo ꝙ virtus mititatis naturaliter indicit. Homo em est animal mansuetuz naturaliter. qnimmo si q̄d crudelitatis exequit. ꝓtra naturā propriā opatur. Exēplo ouis vel bouis. que sunt animalia mitia. que si morderēt in naturaliter agere viderent. vnde de Moyse dicitur Num. xij. Mō ipse erat mitissimus super oēs homines q̄ morabant in terra. Et hoc etiā satis ostendit ipsa factura bois que. s. non hz aculeos ad pungendū: cornua ad percutiendū. dentes acutos ad mordendū. vngues recuruos ad lacerandū: sed pcerto ipse habet manus molles ad; lemendū. vultū gratū ad cōplacendū. oculos pios ad mititatē ⁊ mansuetudinē ostendendū: ⁊ ad tras alioꝝ pversib⁹ mitigandū. Jracundus em puocat rixas q̄ aūt patiens est mitigat suscitatas. Prouer xv. Mititas ergo naturaliter indicit. ¶ Itez dico ꝙ mititas magistraliter iniungitur. s. ex mādato diuino ps. Diriget māsuetos in iudicio: docebit mites vias suas. ¶ Itē exēplariter ꝓponitur seu ostēdit. s. in persona xpi ⁊ sanctoꝝ. Ipse em est qui dicit Math. xj. Discite a me qz mitis sum ⁊ humilis corde. vnde sibi dicitur in ps. Mīn tu dñe suauis ⁊ mitis: ⁊ multe misericordie oibus invocantibus te. ¶ Itē socialiter assistitur. qz. s. socieras mitiūvalde diligit ⁊ libenter ab alijs frequētatur. Uz sicut scriptū est. Melius est humiliari cū mitibus q̄ diuidere spolia cū superbis. Prouerb. xvj. ¶ Itē mititas supnaliter ꝓmouet seu erigit ⁊ hoc pcerto tpaliter ⁊ eternaliter. Uz em tpaliter mites libenter ꝓmouent ⁊ erigunt ad seculi dignitatē. Juxta illud Eccli. x. Sedes ducū supbox distraxit dñs ⁊ regnare fecit mites p eis. Finaliter xo extollunt ad eternā felicitatē. Mat. v. Beati mites qm ipsi possidebunt terram. Et breuiter dico ꝙ ad quēlibet virū iustū pertinet mitē esse ⁊ suas ⁊ alioꝝ impatientias. pversibus mitigare. Uz. s. xbus dulce multiplicat amicos ⁊ mitigat inimicos. Eccli. vj. Exēplo xpi qui ꝓpriā irā mitigare dr se non vindicando. ps. Mittigasti oēm irā tuā. auertisti ab ira indignatiōis tue. Alios ēt mitigat ipsoꝝ impetus refrenando. ps. Tu dñaris ptāti maris motum aū flue tuū eius⁹ tu mitigas. ¶ Talis aūt mitigatio xpi ⁊ ppue ire sue seu iustitie. seu etiā aliene miserie. finaliter fiet in iudicio: qz. s. xpo de mitigatiōe iustitie sue erūt iustos dr in ps. Ut mitiges ei a diebꝰ malis donec

fodiat peccatori fouea. Unū tñ aduerte ꝙ hz boni mites diligant: mali tñ ipsos hodie vilipendūt ⁊ gravant et ipsos decipiūt ⁊ defraudant. Esa. xxxij. Fraudulenti vasa pessima sunt. Ipse em cogitationes consignabit ad perdendos mites. Sufficit. videbi mansuetudo.

A **Moab.** Nota ꝙ p moabvt cōiter itelligitur in scriptura peccatoz siue pctōres Moab em interpōtat ex patre. qz peccatoribus dicit Johā. viij. Uos ex patre dyabolo estis. Moab em fuit popul⁹ gētiliū qui semp fuit populo dei ꝓtrari⁹ ⁊ nocuus. ad denotandū ꝙ mali semp ꝓtrariant bonis. ⁊ eis ꝓtoplus pñt aduersant. Uñ. ij. Paral. xx. dr. Congregati sunt filij moab ⁊ filij amon ad iosaphat: vt pugnarēt ꝓtra eū De moab ergo. i. de peccatoribus est notandum. q̄ isti sunt dū viuunt in hoc mundo. videlicet

Transgressores diuine voluntatis.

Sectatores superbe vanitatis.

Possessores mundane facultatis.

Predatores terrene ciuitatis.

Dico ergo ꝙ isti sunt diuine voluntatis trāsgressores: Uñ. iiij. Reg. j. dr. Preuaricatus est moab. Itē isti superbe vanitatis sunt sectatores. Uñ Esa. xvj Audiuimus superbiā moab. supbus est valde. Superbia eius ⁊ arrogantia eius ⁊ indignatio eius plusq̄ fortitudo eius. Itē mundane facultatis sunt possessores. vñ Hiere. xlviij. Fertilis fuit moab ab adolescētia sua in captiuitatē nō abijt. nec est trāsfusus de vase in vas. Idcirco permānsit gustus ei⁹ in eo: ⁊ sapor ei⁹ nō est immutatus. Itē isti terrene ciuitatis sunt pdatores. Uñ. iiij. Re. ij. Huc pge ad pdam moab. Iste est ppe⁹ peccatoꝝ ppter ista: quia

Priuabitur interna securitate.

Delebitur superna autoritate.

Mudabitur externa prosperitate.

Damnabitur eterna aduersitate.

Dico igit ꝙ pctōres securitate puabunt inq̄tū. s. eternis tremoribꝰ tristabūt. Uñ Exo. xv. Robustos moab obtinuit tremor. obriguerūt oēs habitatores chanaā. Itē dei autoritate delebūt. Uñ Nu. xxj. De tibi moab: peristi populе thamos. Itē mūdi ꝓsperitate nudabuntur. Esa. xv. Onus moab qz nocte vastata est ar. moab ꝓticuit. Itē inferni aduersitate grauabunt. vñ Hiere. xlviij per totū capitulū. Uastata est moab ⁊ ciuitates eius succense. Et itez ibidē. Abscisum est cornu moab ⁊ brachiū eius ꝓtritū est. Et iterū ibidē. Ablata est letitia de carmelo ⁊ de terra moab. Itē ibidē. Super oia tecta moab ois planctus: qm̄ ꝓtriui moab sicut vas inutile dicit ceruicē moab: ⁊ ꝓfusus erit qz moab in derisum ⁊c. Sufficit.

Modestia. Modeste. modestus. Moderatio. Nota ꝙ Modestia dr a modo. vnde modestus idem est ꝙ modus honestus. Differunt autem mititas et modestia. Qz mititas est interius in animo. modestia vero est exterius in operatione ⁊ in facto. Mititas est erga prorimū modestia spectat ad seipsum. Igit dic ꝙ oia facienda sunt a prudentibus modeste et moderate: non imperuose. temere vel funeste. Modestia em valde decet quēlibet virū iustum: ⁊ maxime ecclesiasticū vel prelatū. Unde. j. Tymoth. iij. Episcopū oportet esse prudentē. sobriū ⁊c. sequit. Nō percussorem. sed modestū. vnde. j. Petr. iij. Unanimes in oratione. misericordes. humiles estote. ¶ Et si vis dic ꝙ modestia est habenda. Quia

Monet ad compassionem.

Inflammat ad dilectionem.

Ornat ad conuersationem.

Commendat operationez.

Cōmunicat ⁊ cōcomitat miserationē.

Dicā ergo ꝙ modestia excitat cōpassionē. Libēti⁹ em cōpatit q̄s in necessitate hoī modesto q̄ ꝓteruo. Exēplo modestiviri. p cui⁹ iniusta morte rex q̄q̄ iniqu⁹ legit fleuisse. recordat⁹ inqt defuncti modestiā ⁊ sobrietē ita ꝙ occisorem in eodē loco vbi eum occiderat fecit

Universidad de Deusto
Biblioteca

occidi. Sicut em dicitur.ij. Macha.iij. Itē inflāmat dilectionē. hominē em pū ꝛ modestū oīngūt etiā eius contrariū.s. hoies impū ꝛ superbi. Ideo Colos.iij. dicitur. Induite vos sicut electi dei: sancti ꝛ dilecti viscera misericordie: benignitatē: humilitatē: modestiā: patiētiam: supportantes inuicē ꝛ donantes. Itē adornat cōuersationē. Certū est em ꝙ quersatio hominis maturi ꝛ modesti valde reputat. Ad Tymoth.iij. Admone illos non litigiosos esse: sed modestos et mansuetos ad oēs homines. Itē cōmendat operationē. Opus enim quod fit cū modestia ꝛ maturitate amplius cōmendatur. Ad prudentē em pertinet ꝙ fit modestus in opationibus suis. sicut de illo principe dicebat rex.ij. Macha.xj. Confido em eū humane ꝛ modeste acturū vobiscū. vnde Jac.iij. dicitur. Mō sapientia que desursu est primū quidem pudica est deinde pacifica et modesta ꝛc. Itē ꝙcomitat miserationē: qrvt cōiter hoies modesti sunt misericordes ꝛ pū.j. Pet.iij. Unanimes in ōfone estote misericordes modesti: būiles ꝛc. Vide infra de Tpantia. Et.s. de Mititate ꝛ Māsuetudine ꝛc.

Modicū. Nota ꝙ istud aduerbiū modicum ✝signat in bono et in malo. In bono enim signat et intuetur.

Modicū penitentie.
Modicū affluentie.
Modicū amicicie.
Modicū patientie.

¶Inuenit em modicuz penitētie: qr.s. quicquid boni patiunt in hoc mū do: valde modicū pōt dici. vnde Eccli.xj. Modicū laborauit ꝛ inueni mihi multā requiē. Itē inuenit modicū affluentie. De affluentia enim delitiarū ꝛ diuitiarū debemus modicū sumere. s. ad necessitatē nō advoluptatem. Et sic legit.j. Tymotheū.v. Modicovino vtere ꝓpter stomachi necessitatē. Itē inuenit modicuz amicicie. Modicū em bone fidelitatis vel boni amoris qō deo impēdimus ab ipo marimū reputat. Unde Luc.xix. Euge serue bone ꝛ fidelis: qz in modico fuisti fidelis ꝛc. De isto etiā modico dicit ꝛps. Joh.vij. Adhuc modicuz tempus ero vobiscum. Itē inuenit modicū patiētie. totū em tempus huius vite vnū modicum dicitur respectu eternitatis. Et ideo mala que hic patimur: sunt in patientia sustinenda: vnde Apocal.vj. Sustinete adhuc modicū tempus donec impleat numerus fratruz vestroꝝ. Et Esa. xxvj. Abscondere modicū ad momentū donec pertranseat indignatio mea. Et sic patz ꝙ modicū sumitur in bono ¶Sed adhuc dico ꝙ aliquando etiam ꝛ cōiter modicū sumitur in malo. Et sic dico ꝙ in scriptura inuenit ꝙ mali in hoc mundo habent omnia bona modica ꝛ quasi nulla. Habent enim

Modicum stabilitatis.
Modicum credulitatis.
Modicum sagacitatis.
Modicum virtuositatis
Modicum durabilitatis.
Modicum taciturnitatis.
Modicum securitatis.

¶De modico ergo stabilitatis ꝛ de paucitate eius intelligo illud Esaie.xxviij. Expecta reexpecta modicuz q.d. tales modicū pseuerant in eodē statu. De modico credulitatis seu infidelitatis dr Matth.xxiij. Modice fidei quare dubitasti de modico sagacitatis dr Jo.xij. Adhuc modicū lumē in vobis est. Itē de modico ✝tuo stratis dr Apoc.iij. Ecce dedi ostiū apertū coꝝ te sciens ꝙ modicā habes ✝tutē. Itez de modico durabilitatis dicit Jaco.iiij. Que aūt est vita nostra nisi vapor ad modicū parēs. Itē de modico taciturnitatis dicit Jac.iij. Lingua qdē modicū mēbruz est ꝛ magna exaltat. Itē de modico seueritatis dr Mat.viij. Quid timidi estis modice fidei. ¶Uel si vis dic ꝙ p istud aduerbiū modicum intelligitur peccatū quod vere ita modicū hz de essentia ꝙ a sanctis non solū dicitur modicum: immo nihil omnino. Ideo nota ꝙ per modicū intelligitur

Peccatū malicie et malignitatis.
Peccatū nequicie ꝛ, iniquitatis.
Peccatū stulticie et fatuitatis.

De peccato malicie dr.j. Cor.v. Et Gal.v. Modicum fermentū totā massam corrūpit. De peccato nequicie dr Lu.xvj. Qui in modico iniquus est. ꝛ in maiori iniquus erit. De peccato ꝛo stulticie dicit.ij. Cor.xj. Utinā sustineretis modicū quid insipientie mee. Et hec de modico sufficiāt. Vide infra de Parum.

Modo. Nota ꝙ modo qñq; sumit ꝓ tpe preterito: qñq; ꝓ presenti. qñq; pro futuro. sicut cū dicitur. Modo veni: modo vado ꝛ modo ibo. Ut cōiter tamen modo sumitur pro nunc. pro statim. ꝛ similibus signantibus presens tempus. Applicādo igitur ad tēpora que nunc vel alis nobis sunt vel erūt presentia. ¶Notemus ꝙ in scriptura reperit. Unū modo qō semper labit nec est durabile. Unuz modo quo virtus nascitur ꝛ est laudabile. Unū modo quo salus panditur ꝛ est mirabile. Primū est nature. Secunduz gratie. Tertiū glorie. ¶Primo ergo dicā ꝙ in scriptura reperitur vnū modo nature labentis. Et sic ꝓcerto per modo intelligitur vita presens que certe non est nisi vnum nunc. vnum statim. vnum protinus. vnum modo. ¶Et sic certe possum dicere ꝙ vita presens est vnū modo. scilicet

Indigentie et nuditatis.
Ignorantie et cecitatis.
Impotentie et debilitatis

¶In isto ergo modo vite presentis viget nuditas ꝛ indigentia. Unde Sen.xxxj.c. dicit. Mō nisi deus patris mei abraam ꝛ timor ysaac affuisset mihi: forsitan modo nudū me dimisisses. Itē in illo modo vite presentis viget cecitas ꝛ ignorantia. Joba.xiij. Quod ego facio tu nescis modo. scies aūt postea. Itē in illo modo viget debilitas ꝛ impotentia. Unde Joban.xiij. Christus dixit Petro. Quo ego vado non potes me modo sequi Sequitur. Quare nō possum te modo sequi: Et illud Joban.xvj. Multa habeo vobis dicere que non potestis portare modo. Patet ergo ꝙ est vnum modo nature labentis. ¶Secundo dico ꝙ est vnum modo gratie presentis. Et sic dicam ꝙ gratia que nunc datur in presenti christi fidelibus est

Unū modo iustitie et equitatis.
Unū modo credentie ꝛ veritatis:
Unū modo innocentie ꝛ sinceritatis:
Unū modo confidentie ꝛ securitatis.

Mō status gratie sit vnū modo ꝛ vnū tēpus equitatis ꝛ iustitie. patet Matth.iij. vbi dicitur. Sine modo. sic enim nos decet adimplere omnē iustitiā. Itē ꝙ sit vnū modo veritatis ꝛ noticie seu credentie ꝛ iustitie. patet Joba.xvj. vbi dicitur. Modo creditis. ecce venit hora. ecce nunc venit. Et Mat.xxvj. A modo videbitis filiuz hominis. Itē ꝙ sit vnū modo sinceritatis ꝛ innocētie patet.j. Pet.ij. vbi dicitur. Quasi modo geniti infantes rationabiles. lac concupiscentie sine dolo. Itē ꝙ sit vnū modo securitatis ꝛ confidentie. patet Esa.xxix.c. vbi dicitur. Non modo confundetur iacob. nec modo vultus eius erubescat. Et illud.j. Machab.ix. Liberemus animas nostras modo. Istud est ergo vnū modo gratie presentis. ¶Tertio vero dico ꝙ inuenitur vnuz mō glorie seqntis. Eterna em glia est semp pñs semp mō: tota simul. Et sic notabo ꝙ ista est vnū modo qō

Nunq; deficit. ¶Nunq; dico deficit.
Clare respicit Esa.ix. A modo ꝛ vsq; in
Adentem reficit sempiternū zelus domini exercituū faciet hec. Clare etiā respicit. qz. sibi est visio clara. Matth.xxiij. Non me videbitis amodo donec dicatis. benedictus qui venit. Et Joban.xiij. Amodo videbitis eum ꝛ cognoscetis eum. Monnetis insuper delectat ꝛ reficit Apocal.xiij. A modo iam dicit spiritus vt requiescant a laboribus. Sic ergo patet quomodo istud aduerbiū modo spectat ad gloriā gratiā ꝛ naturā. Sufficit.

Modus. Quia de modo non intendo loq; logicaliter nec grāmaticalr. sz solū moraliter

liter. Notado ꝙ modus est qdā decēs ꝛ ꝓgrua adiacētia actionū: sine qua ipe actōes nō habēt efficaciā aut valorē. Modo etiā qñq; denotat ordinē: sicut dicitur. Mō ds locutus est in modū qui sequit. Mñq; sollicitudinē. sicut cū dicit. Mō in candelabro erāt tres cyphi ds. in modū nucis. vel sicut cū dicit ꝙ sili modo factū est hoc. Mñq; aūt signat modestiaz. regulā ꝛ tpantiā. Et sic sumit moraliter loquēdo. Igit moraliter loquēdo dico ꝙ in oībus actionibus nostris debemus ponere regulā atq; modū. Modus em in opere vel in facto. est sicut sal in potagio vel in cibo. Quia sicut cibaria ꝙꝙ bonat dlicata sine sale sunt insipida: sic opera sine modo sunt inutilia. Igitur dico ꝙ nos debemus habere moderantiā regulā atq; modū. scilicet.

In scientia ne nimis inquiramus.
In iustitia ne nimis exuramus.
In leticia ne nimis gaudeamus.
In potentia ne nimis exurgamus.

¶Primo igitur ad hibeamus modū in scientia. Teste em apostolo ad Ro.xij. Non plus sapere ꝙ opz sapere sed sapere ad sobrietatē. Sicut em ante oculos natura posuit palpebras ad modificandū visuz qz.s. si oculus semper esset aptus: spūs visibilis dispergeretur. ꝛ sic visus ꝓpter obiti modi carentiā lederet. ąnimo forsitan cecaret. Sic intellectus indiget palpebra rōnis: ą modū ꝛ regulā imponit spūi inquisitionis. Uz si intellectus circa arduа. ꝛ maxime circa aspectū solis ꝛ luminis. i. circa celestia ꝛ diuina plus iusto vagari permittit. facilius per hereses excecaret. Anialia em que nō hūt palpebras (sicut pisces) obscurius vident. sic tales ꝛc. Bene ergo dicit ꝓuerbi.xxiij. Moli inquit laborare vt diteris: ſ prudentie tue pone moduz: ne erigas oculos tuos ad opes quas habere nō potes. quia facient sibi alas quasi aquile ꝛ volabunt in celū. Homo em nō debet laborare vt diter ut operibus scētiarū nimis arduа rū: quia tales non solent faciliter acquiri sed volare. i. possibilitatē humanā excedere ꝛ abire. Igitur habeamus modū in scientia. ¶Secundo dico ꝙ debem⁹ adhibere modū in iustitia. Non em debemus esse nimis excessiui in punicndo. Ignis em melius calefacit quā do aque asperso sue excessiue flāme moduz imponit. Sic vere ille ignis ꝛ ille rigor magis est cōmendabilis ą per modū debitū fit tēperabilis. Teste em scriptura. Deut.xxv. Pro mensura peccati erit ꝛ plagaꝝ modus. Sicut de leone legit ꝙ ipse ſz quod magis vel minus ab aliquo leditur vel percutitur. ipz magis vel minus rotare vel percutere dicitur vel mordere: ꝛ sic ire sue modū imponere cōprobatur. Quod est contra tyrannos qui sine modo contra alios debachant. Contra illud Gal.j Supra modū persequebar ecclesiā dei. Ut ꝛ tales oppressi possint dicere illud.ij. Cor.j. Supra modū gravati sumus ꝛ supra virtutē ita. vt tederet nos ēt viuere. Exēplo beati pauli.ij. Cor.xj. Sed dicentis fuit se in plagis supra modū. in mortibus frequenter. Adhibeamus igit modū in iustitia. ¶Tertio dico ꝙ adhibere debemus modū in leticia ad literā em modus valde requiritur in omni musica ꝛ cantu. Sic vere valde decet virū prudentē ꝙ in sua leticia modum ponat. Exēplo illorū de quibus dicit Eccli.xliij. Mō ipsi fuerunt homines magni virtute: et prudentia sua prediti. in puericia sua exquirentes modos musicos. Contra illos qui nullū in leticia tenēt modū. De quib⁹ pōt dici illud Apocal.xvj. Mō ipse vidit tres spūs imundos in modū ranaꝝ. Spūs em sunt supbiendo. imundi luxuriando: ꝛ rane garrulādo: ꝛ supflue exultādo. ¶Quarto adhibeamus modū in potentia. Valde em reqrit ꝙ hō in sua prosperitate ꝛ potentia modū ponat. ꝙz seipsuz tēperet ꝛ cōponat. Monnetis anno quolibz putatur: ꝛ nō sibi de ligno sup modū dimittit. ꝛ ꝑm modū ꝛ regulā tēperatur. ne forte nimis excedens in fructibus citius sterilescat ꝛ ad nihilū deducatur. Sic dues dr ramos diuitiarū suarū rescindere. ꝛ potentie ꝛ opulentie sue modū ponere: ne forte ipsum contingat propter excessum sterilescere vel perire. Sicut illos de quibus dicitur Sap.xv. Mō oēs insipientes ꝛ infelices supra modū anime sue supbi sunt. Ideo de diuitib⁹ moderatis potest exponi illud qō scribitur.iij. Regū. viij. ꝙ supra capita colūnarū erat opus in modū lilij. Capita em colūnarū sunt diuites ꝛ capitanei qui.s. debēt esse in modū lilij quod est valde suave ꝛ tēperatū ꝙ nimis sit pingue et humoroſuz. Ad denotandū ꝙ diuites licz prosperitate et humore diuitiarū sint pingues: debent tamen moderati esse ꝛ humiles: vt possit eis dici illud iij. Regū.x. ꝙ in hunc modū cuncti reges ethеorum et syrie equos venundabant id est superbiā deponebant. Sic ergo patet quomodo ponendus est modus ꝛ adhibendus. In potentia ne superbiat. In leticia ne deficiat. In iustitia ne deseniat. In scientia ne decipiat.

¶Et aduerte ꝙ iusti debēt habere modū Indicatiuū bene docendo et predicando. Imperatiuū bene regendo et gubernando. Optatiuū bene orando ꝛ supplicando. Coniunctiuū bene amando ꝛ pacifice viuendo. Infinitiuū semper manendo ꝛ in infinitū perseuerando. Et sic dicetur ꝙ multifarie multisq; modis loquitur dns patribus in ꝓphetis. Hebr.j. Et hoc de modo sufficit. Vide de Modestia. Et vide infra de Quomodo.

Moyses. Nota ꝙ moyses sm diuersas conditiones ꝛ actus ipsius. potest in scriptura diuersa et varia designare. ¶Unde generaliter notandū est ꝙ moyses signat

Statū prelatorū ꝛ presidentiū.
Statū perfectorum ꝛ contemplantiū.
Statū iudeorū ꝛ pereuntiū.

¶Primo ergo dico ꝙ moyses signat statū presidentiū prelatorū. vñ Mat.xxiij. Sup cathedrā moysi sederūt scribe ꝛ pharisei. Sicut em moyses fuit a dño electus ꝛc. ad educendū populū israel de egypto. ꝛ ad educenduz ipm extra domū pharaonis vsq; ad terram promissionis. sicut habetur Exodi.iij. ꝛ deinceps. Sic prelati sunt a domino electi: vt populū sibi cōmissum de egypto. i. de statu peccati. ꝛ dē potestate pharaonis. i. diaboli eripiant ꝛ educant: ꝛ ꝙ per desertū penitentie ipsos vsq; ad terrā promissionis paradisi dirigant. per trahant ꝛ perducāt. ps. Deduxisti sicut oues populū tuū in manu Moysi ꝛ Aaron. ¶Unde nota ꝙ sicut Moyses

Fuit ouium pastor.
Fuit populi ductor.
Fuit ouium doctor.
Fuit populi protector.

¶Sic vere bonus prelatus dz se exhibere recreatorem ouiū ꝛ pastorē. Populi ductorē ꝛ gubernatorē. Ouiuz doctorem et legislatorem. Ouium tutorem et defensorem. Dico ouium pastorem. sicut de Moyse legitur Exodi.iij. Moyses pascebat oues ietro cognati sui. Prelatus enim debet subditos suos pascere et nutrire et non solum pabulo scientialis eruditionis: immo etiam pabulo temporalis recreationis et subuentionis. vt dicat illud Joban.x. Ego sum pastor bonus ꝛc. Item dico populi ductorem. Prelatus enim dare debet per bona exemplaria vite subditis suis: vt cum sequendo ipsos ad patriam perducat. Ideo de Moyse legitur in psal. Quod deus notas fecit vias suas moysi: et per eum filijs israel voluntates suas. Et Michee vj. Audi, ante faciem tuam moysen. Item dico ouium doctorē quia videlicet sicut moyses ascendens in montem in medio nebule. xl. diebus ieiunauit. legem suam dominus sibi reuelauit ꝛ destinauit. per quam tandē populum instruxit ꝛ informauit. sicut dicitur Exodi. xix. et. xx. Sic procerto prelatus debet montem perfectionis ad dominum ascendere. debet etiam carnem suam abstinentijs et ieiunijs macerare. debet etiā nebulosita tem propie conscientie penetrare. et sic a deo legem ꝛ scientiam poterit audire ꝛ discere. de qua postmodum populum poterit edocere. Unde Johannis vij. Monne moyses dedit vobis legem. Item dico populi tutorē, quia sicut moyses q̄ādo populū israel in

uabat. ita ꝙ duꝫ moyses manꝰ leuabat israel vincebat amelech. sicut ꝺr Erō. xvij. Sic ꝑcerto charissimi. platus ꝺꝫ orationibꝰ ꝑpꝝ defendere ꝛ iuuare: ꝛ ꝑ ipso cōtra diabolū ꝑcibꝰ dimicare. Uñ Exod. xix. ꝺr. Moyses ascēdit in montē ad dñm supple orandū. Breuiter ergo dico ꝙ moyses signat statū ꝑfidentium platorum.

℣ ¶ Secundo dico ꝙ moyses signat statū contemplantiū perfectoꝝ. Et hoc triplici rōne videlꝫ

Quia fuit benignissime conditionis.
Quia fuit concordissime dilectionis.
Quia fuit seuerissime correctionis.

¶ De benignitate sua ꝺr Nu. xij. Mō moyses erat vir mitissimus sup oēs homines q̄ morabant in terra. De cōcordi societate seu charitate ipsiꝰ ꝺr Luc. ix. ꝙ moyses ꝛ helyas appuerūt in monte cū dño. De seueritate vō istiꝰ ꝺr Jo. viij. Moyses mādauit mꝫ ierē lapidare adulterā. Sic ꝑcer to viri pfecti debēt hīe exēplo moysi scilꝫ

Virtutem benignitatis.
Virtutem concorditatis.
Virtutem seueritatis.

Ut sic q̄libꝫ talis possit dicere illō Jo. ix. Nos moysi discipuli sum⁹. ¶ Tertiō dico ꝙ moyses signat statū pfectoꝝ iudeoꝝ. Sicut em̄ moyses habuit velamē sup facie suā. sicut ꝺr Exo. xxxiij. sic iudei habēt velamē cordis. vñ. ij. Cor. iij. Usq; in hodiernū diē cū legit moysen vel amen est positū sup facie cordis eoꝝ ꝛc.

Molestia. Nota ꝙ molestia accipit ꝑ grauamine vel ꝑ nocumento seu ꝑsecutiā pro zelo vel difficultate vel iniuria ꝛc. Unde infra de nocere ꝛc.

Mollis. mollicies. Nota ꝙ mollicies moraliter loquēdo signat in bono. De mollicie benigne locutiōis
Benignā locutionē. dicitur puer. xv. Responsio mollis
Terrenā affectionē. frāgit iram sermo durus excitat
Deflētē cōpūctionē furorē. ¶ De mollicie vō affectionis seu cōpassionis ꝺr Sap. ij. Spūs diffundit sicut mollis aer. De mollicie insup cordialis cōpūctōis dicit Job. xvij. Deus molliuit cor meum ꝛ spiritus: aks oīpotēs ꝑturbauit me. Itē mollicies in malo signat

Uerborum fallacitatem.
Animorum fragilitatem.
Immundorum carnalitatem.
Prosperorum labilitatem.

¶ De mollicie fallaciū vbꝝ ꝺr in ps. Mollitti sunt sermones eius sup oleū: ꝛ ipsi sunt iacula. De mollicie vō fragiliū animoꝝ ꝺr Hiere. ij. Egredimini ō medio babylonis ne forte mollescat cor vestrū. De mollicie ēt carnaliū immūdoꝝ ꝺr Esa. xlvij. Non vocaberis vltra mollis ꝛ tenera. De mollicie vō labiliū ꝓsperoꝝ dicit Mat. xj. Ecce q̄ mollibus vestiunt in domibus regum sunt ꝛc. Omitto gratia breuitatis: quia ꝙ̄ infinita sunt exempla: paucissime tī sunt autoritates.

Momentū. Nota ꝙ momentū q̄ꝫ sumit ꝑ fama noie vel valore: vt q̄ dicitur ꝙ illa erat res magni momenti. i. magne fame. nominis vel valoris: sed vt cōiter sic non accipitur in scriptura. Q̄ꝫ vō ꝛ cōiter sumitur momentū ꝑ modicissima parte tꝑis seu horē. Et sic sumitur ꝑ nunc. ꝑ statim ꝑ subito. ꝑ instanti. Quia scilicet sicut punctus est minima pars linee: q̄ excogitari possit. sic momentū tꝑis. Nota ergo ꝙ in scriptura cōparatur momento omne illud qō est transitoriū: qz. ſ. respectu eternitatis omne tꝑale est momentaneū: ꝛ omne tempus dicit momentū. Sic igit dic ꝙ inuenit vq̄ momentū

Labentis nature. Mā ꝑcerto quasi subito ꝛ in
Presentis figure. momento transeūt oīa que
Nocentis iacture. sunt. Igit dico ꝙ in momēto transit labētis vite natura. ſ. vita corpoū humanoꝝ. Unde Esa. xl. Ecce gentes quasi stilla situle ꝛ quasi momentū statere reputate sunt ei. ſ. respectu eternitatis. Itē in momento transit ꝓsens rerū figura: qz sc̄z omnis natura rerū creatarum non est nisi vnum momentum respectu immensitatis. Unde Sap. xj. Quoniam tanq̄ momentū statere. sic est ante te orbis terrarū. ꝛ tanq̄ gutta roris antelucani. Itē momento comparatur innocens pene iactura. hoc est dictu oīs mundi tribulatio seu pena. Esa. xxvj. Abscondere modicuz ad momentuz donec transeat furor meus. Et. ij. Cor. iiij. Illud em̄ quod in ꝓsenti est momentaneū ꝛ leue tribulationis nostre: supra modū in sublimitate eternū glorie pondꝰ opak in nobis. Uñ etiā ō morte q̄ est vltimū terribiliū ꝑstat ꝙ ipsa trāsit ꝛ deficit in momēto j. Reg. iij. In ipso aūt momēto mortis eiꝰ. Itē momēto cōparak seq̄ns mūdi pūctura: ſ. dies iudicij. De quo. j. Corinth. xv. In momento in ictu oculi in nouissima tuba ꝛc. Loquitur em̄ de resurrectione et iudicio. Itē momento cōparatur latens dei scriptura seu norma rerū futura id est voluntas ꝛ ordinatio dei circa futura rez negocia. Unde Actuū. j. Non est vestrū scire tēpora vel momēta que pater posuit in sua potestate. Et. j. Thes. v. De tꝑibus aūt ꝛ momētis non indigetis fratres ꝛc. Sic ergo ptz q̄uo oia minutis atomis instātibus subiacent ꝛ momentis. Uide de Hora ꝛc.

Monere. Cum monere idem sit ꝙ hortari. solicitare. inducere. instigare. seu verbis exēplis aut factis ad aliquid inclinare. Uidetur ꝙ monumentum ꝛ monile ortum sumpserunt a monere. Monumentum enim dicitur eo ꝙ hominez admoneat ō morte: vel de mortuo ītrocluso. Monile aūt qō in pectore ponitur quod rotunde est figure. portantes de rebus eternis admoneat cogitare. que figura solet dicere sperica: eo ꝙ fine ꝛ principio careat. Monitiones ergo et monita nihil aliud sunt ꝙ̄ documenta. ꝛ ad bonū faciendū sollicita monimenta. sicut de Thobia dicitur Thob. j. Mō monita salutis dabat eis. Et Thobie etiā x. dicitur ꝙ parentes sare monuerunt eā honorare socrū. diligere maritū. regere familiā. gubernare domū. ¶ Et nota ꝙ hō monetur ad bonū faciendū videlicet per

Stimulū tribulationis.
Sarculū exhortationis.
Speculū informationis.
Rotulū eruditionis.
Jaculū predicationis.
Sibilū inspirationis.

¶ Dico ergo ꝙ homo monetur benefacere per tribulationis stimulus. sicut de filiis israel dicitur Sap. xj. Mō hos deus tanq̄ pater probans monuit ꝛc. Eccls. vij. dicitur. Mō melius est ire ad domū luctus ꝙ̄ ad domū cōuiuij. In ipsa em̄ finis cunctoꝝ admonet oīm. Itē monemur benefacere per exhortationis modulū. Sap. xij. Hos qui exerrant partibus corripis. ꝛ deq̄bus peccant admones ꝛ alloquer⁹is. Et Rom. xv. Certus sum inquit fratres mei q̄m ꝛ ipi pleni estis dilectione. repleti omni scientia ita vt possitis alterutrū monere. Itē monemur benefacere per informationis speculū. hoc est per exēpla. Unde de lapidibus qui fuerūt extracti de fluuio iordanis dicit Josue. iiij. ꝙ positi sunt lapides isti in monumentū eternū filijs israel. Et etiaz Num. xvj. dicitur ꝙ dns precepit in altare affigi thuribula hominū cōbustoꝝ: vt essent filijs israel pro signo ꝛ monimento: vt cōmonerentur ne alienigena accederet ad altare. Item monemur benefacere per eruditionis rotulum. hoc est dictu per verba sacre scripture. Colosseñ. iij. Verbum christi abundet in vobis abunder in omni scientia docentes ꝛ commonentes vosmetipsos in psalmis et hymnis et canticis spiritualibus. Item monemur benefacere per predicationis iaculuz. j. Corinth. xiij. Non vt confundamvos sed vt filios charissimos moneo. Et. ij. Thimoth. ij. Commoneo te testificans coram deo ꝛc. Item monemur benefacere per inspirationis sibilum. sicut de Joseph legitur Matth. ij. ꝙ admonitus in somnis secessit in partes galylee ꝛc. Uide vbi Docere. et in alijs consimilibus titulis.

Monumētum. Nota ꝙ monumentum ↓ idē est qō sepulchruz vbi mortui recōdunt: qō etiā alio modo mauseoluz seu sarcofagū nūcupak. Et ꝑ moral⁹ loq̄ndo significare plurimū in scriptura. Uñ nota ꝙ monumēta designā tycz

Conscientiam puram ꝛ secretam.
Conscientiam turpem ꝛ infectam.
Successionem vite temporalis.
Afflictionē mortis corporalis.

¶ Dico ergo ꝙ per monumentū intelligitur.

Conscientie sanctitudo.
Conscientie turpitudo.
Temporaliū plenitudo.
Corporalium mestitudo.

¶ Dico ꝙ monumentū signat ꝓscientie sanctitudinē Et sic accipit monumentū. Job. xix. vbi dicit ꝙ in orto vbi erat monumentū in quo nondū quisq̄ positꝰ fuerat ibi posuerūt eū. Istud monumentū signat ꝓscientiā viri iusti. Qui dicit ortus ꝓpter ↓ virtutū fecunditatez Dicit nouū ꝓpter virtutū amenitatez. Ibi etiā nullus fuerat sepultus. ibi nullū erat peccatū ꝓpter spālez sinceritatē. ꝛ ꝓpter ea ibi mūde sepelit rps per ↓ tinuā sue mortis memoriā ꝛ dolorositatē. Qz semp boni viri debent in monumēto pure ꝓscīētie dñm spūaliter sepelire. ꝛ ipm ibi per cōpassionē et memoriā retinere. vnde Mar. xv. Tulerūt corpus eius ꝛ posuerūt illud in monumentū. ¶ Itē monumentū signat ꝓscīētie turpitudinem. Sicut em̄ monumentū exterius est clausum ꝛ qñq̄ pulchrū ꝛ pictū. interius vō corruptōe ꝛ immūdicia totū plenū. Sic ꝛe cōscientia peccatoris est exteri⁹ clausa ꝑ ꝓfessiōis denegationē. interius vō est infecta ꝑ multoꝝ peccatoꝝ corruptionē. exteri⁹ videt pulchra. ꝛ ꝑ hypocrisim ꝛ palliationē: interi⁹ est squalida ꝑ scelerū ↓taminationē. vñ Luc. xj. Ue vobis q̄ estis vt monumenta que nō apparent. Et breuiter ꝑ monumēta possunt intelligi oēs immūdicie peccatoꝝ. vñ Marci v. ꝺr ꝙ ille qui habebat domicilū in monumētis. i. in infectionibus ꝛ peccatis. ¶ Itē monumentuz signat ꝑpetuā ꝑsperitatē seu plenitudinē. Qz sicut illi q̄ i mo numētis sunt nunq̄ ꝑfecte ampli⁹ exire. immo necesse est ꝙ habeāt ibi ꝑpetuo remanere. Sic illi qui ꝑsperitate mūdana semper fuerūt inuoluti: nunq̄ se ꝑfecte ampli⁹ expedire: immo necesse habēt sicut in monumēto putrescere ꝛ fetere. Solent em̄ mortui. i. peccatores tali monumēto tenenk figurati in lazaro q̄ quadriduanus in monumēto fetebat. sicut ꝺr Job. xj. vnde ꝺr Prouerb. xij. Desiderium impij monumentū est pessimū. ¶ Item monumentū signat acerbitatē seu afflictionē mortis corpalis. Et sic ꝙ monumentū intelligit mors que ꝺr monumentū a moneo mones. eo ꝙ per monumentuz corpale qō exterius videmus. semp instrui debemus ꝛ moneri ad mortē pre oculis habendam. sicut faciebat magdalena de qua dicit Joh. xj. Mō ipsa vadit ad monumentū vt ploret. Job. xx. etiā dicit ꝙ symō petrus introuit in monumentū: qz vez nos ꝑ mortis ꝓsideratiōnē debem⁹ monumenta introire: ꝛ nostrā mortalē miseriā deplorare. Et hoc sufficit. Uide infra. de Sepelire.

Mons. Montes. Nota ꝙ ī scriptura ↓ inuenik mons ꝰ tuosus. fructuosus ꝛ gloriosus. Mons virtuosus signat statū boīm perfectoꝝ. vñ de hoc pōt dici illud Esa. xl. Omis mons ꝛ collis humiliabit. ¶ Mons fructuosus signat statū ecclīasticū ꝑlatoꝝ vel etiā dignitatū hominū clericoꝝ. Et sic mons nihil aliud est ꝙ̄ eccla. Et de hoc dicit Esa. ij. Erit in nouissimis diebꝰ ꝑparatus mons domus dñi sup verticē montiū: ꝛ fluet ad eum oēs gētes. ¶ Itē mons gliosus significat statū boīm beatoꝝ. vcz statū glorie paradisi. Et sic ꝺr in ps. Quis ascēdet in montē dñi. aut qs stabit in loco sancto eius Innocēs manibꝰ ꝛ mūdo corde. Et ideo breuiter ō isto triplici mōte possumus ꝑm modicitatē nr̄i ingenij aliquid balbutire. Dicam⁹ igit ꝙ aues ceteris nobiliores bestie ceteris velociores. arbores ceteris vtiliores. solēt in montibꝰ facere mansionē. De aliꝫ ptz ꝑm Grego. Mō aq̄la ceteris aliꝫ nobilior: semp vult in altis mōtibꝰ ꝛ rupibꝰ nidificare. De aliꝫ ptz ꝙ capree q̄ velocissime sunt cursus semp ꝙ̄ to plus ꝑnt volūt in altis montibꝰ habitare. De arboribꝰ etiā ptz ꝙ pinus q̄ ceteris arboribꝰ vtilior est: solet melꝰ in altis siccis et fabulosis locis vel mōtibꝰ crescere ꝛ fructificare. Sic ꝙ culdubio charissimi: viri sancti iusti ꝛ pfecti q̄ ꝑnt dici aq̄le ꝓpter volatū altissime ↓ ēplatiōis: dicit ēt ꝑnt capree: ꝓpter cursuz bone ꝛ diligētis operationis. dicit etiā ꝑnt pini: ꝓpter rectitudinem sancte ꝛ sincere intētionis semp debēt ꝑdictos mōtes iugiter habitare. Habitare em̄ debēt In mōte pfectionis: ꝓpter meritoꝝ cumulationē. In mōte ecclīe vel religionis ꝑ fidē ꝛ deuotionē. In mōte ēt celestis māsionis ꝛ regionis ꝑ perfectionē ꝛ ēplationē. Ut sic q̄libꝫ tali dicak illō Cāt. ij. Fuge dilecte mi. filis esto capree hynnuloq̄ ceruoꝝ sup mōtes bethel. Nos ēt dicam⁹ iuicē illō Esa. ij. Uenite ascēdam⁹ ad montē dñi ꝛ ad domū dei Jacob. In q̄b⁹ vbis aduerte ꝙ tres sunt mōtes spūales in quibus ꝛ sancti ꝛ iusti diuersimode uersant. Est em̄ ibi mons

Perfectionis seu refectiōis. ¶ Primus est mons
Prelationis. magne seueritatis. Se
Saluationis cundus est mons magne nobilitatis. Tertius est mons magne fertilitatis.

¶ Primo dico ꝙ est mōs magne securitatis. qō ofidik in vbo. Uenite ascēdam⁹. Secō est mōs magne nobilitatis. qō ostēdit in vbo mōtē dñi. Tertio est mōs magne fertilitatis. qō ostēdit in vbo. Domū dei. ¶ Primus est habitaculū pfectoꝝ. Secūs est tabernaculū ꝑlatoꝝ. Tertiꝰ est receptaculū beatoꝝ. ¶ Primū montē facit cumulus sanctitatis. Secūm facit titulus dignitatis. Et tertiū facit riuulus bonitatis. ¶ Dico primo ꝙ iusti habitāt in mōte securitatis ꝛ pfectiōis. Et iste mons ꝑcerto nihil aliud est ꝙ̄ eminētia vite et cumulus meritoꝝ. qō ostēdit cū ꝺr. Ascēdamus ad montē. Ascēdere em̄ signat locū eminentiorē: qz sicut ille q̄ ascēdit in supiora supat ꝛ dimittit inferiora. ꝛ ad alta se erigit ꝛ remittit. sic ꝑcerto boni viri iusti ascendēdo gradū eminētis pfectionis ꝛ sanctitatis solēt inferiores. i. pctōres dimittere ꝛ se ab eis sēpare. ꝛ ad alta ↓ tutū ꝛ meritoꝝ se trāsuebere ꝛ coēqre. Et sicut auis ascendendo supius solet esse securior: qz. ſ. tūc non timet laqueū vel sagittā. Sic hō q̄ altitudinē sanctitatis ascendit ꝛ pfectiōis. est securꝰ: qz. ſ. oē periculū transcēdit ꝛ euadit. Ascēdam⁹ ergo ꝛc. Mat. xxij. Ascēdit iesus in montē solēpnare. Querit em̄ a naturalibꝰ q̄re in mōte inueniunk aque dulciores et sapidiores q̄ in valle. Et rident. Mō aque dulces sunt puriores ꝛ leuiores. aque vero inferiores ꝛ grosse sunt ipuriores ꝛ grauiores. Et ō vt inquiūt. Aque dulces ꝛ pure sursuz ad mōtes ascēdunt ꝛ attrahunk: vbi. ſ. p fontes ꝛ flumina emittunk grosse ↓ ipure: qz surſum ascēdere nequēt: inferius inualibꝰ retinenk. Sic ꝑcerto illi q̄ sunt dulces ꝛ puri. id est boni ꝛ iusti. sursuz ad apicē ꝛ eminentiā pfectionis te ascendūt ꝛ euehunk. Impuri ↓ pctōres inferi⁹ in statu impfectionis remanēt ꝛ aggrauank. Et hoc est qō ait ꝓpheta ī ps. Quis ingt ascēdet in mōtē dñi ꝛc. Sequit. Innocēs manibꝰ. Et sic igit dico ꝙ iusti habitant in monte securitatis ꝛ pfectiōis. Sed de isto mōte nota ꝙ ad istū montē est tutum ascendere ꝛ ibidem etiam habitare ꝓpter tres ipsi⁹ cōditiones. In quibus etiam montibus corporalibus assimilatur. Sicut em̄ montes vel illi qui in montibus sunt. Sunt.

Celo ꝓpinquiores. Sic ꝑcerto viri ꝑfecti sunt
Luce splendidiores. celo propinquiores ꝑ affe-
Roze perfusiores. ctionem. Sunt luce splendidiores per discretionem. Sunt roze perfusiores ꝑ deuotionē. ¶ Dico ꝙ isti debent esse sicut montes q̄ surſum versus celum eleuantur: a terra vero elongantur. vnde etiam ꝑm Isido. Mons est cumulus terre solo pede tangens terrā. Et ideo ꝑm eū. Montes dicuntur quasi eminētes. Et unde fuit ꝙ atlas mons affrice ꝓ

Universidad de Deusto
Biblioteca

eo q̄ sua altitudine videk celū tāgere. fictus fuit a poetis fuisse gygas: quiscz ad celū attingebat ⁊ totū celū humeris sustinebat. vt dicit idē. Sic ꝓcerto viri ꝓfecti debent sursum ad celū per affectū ⁊ desideriū elevari. ⁊ a terra. i. a bonis corpalibus per ꝓtemptū ⁊ subterfugiū sustolli. Sicut em̄ dicit in ps. Ascendūt montes et descendūt campi. Et sic tales dicunk alti ⁊ eminentes. et capite idest affectione celū ⁊ celestia contingentes: ⁊ solo pede. i. solo corpe terre inferi⁹ adherentes. Jurta illud Sap. xviij. Usq; ad celos attingebat stans in terra. Unde ꝓprie de tali monte dicik Deut. iij. Accessit ad radices montis qui ardebat usq; ad celū. Ardor em̄ affectionē signat. ¶ Itē dico q̄ isti debēt esse luce splēdidiores: quio. ſ. sicut sol solet montes citius plenius ⁊ diutius illuminare: sic lux diuine gratie ⁊ scientie solet viros perfectos. vel etiā statū monachoꝝ perfectoꝝ citius ⁊ abūdantius illustrare ⁊ in ipsis permanere diutius. Unde. j. Machab. vj. Refulsit sol in clypeos aureos ⁊ resplenduerūt mōtes ab eis. ¶ Item isti debēt esse roze perfusiones. Quia sicut ros solet montes a superioribus perfundere: fontes ꝛo ⁊ flumina solēt eos interius humectare: qz. ſ. ꝓpter sui cōcauitatē mōtes aquam attrabūt quā per fontes ⁊ flumina mox emittunt. Sic ꝓcerto viri perfecti ⁊ status perfectoꝝ solet a superiori. ſ. a deo haurire rozē gratiet deuotionis: qz sicut dicitur in ps. Ros hermon descēdit in montem syon. Ab interiori ꝛo. ſ. a corde debēt attrahere aquas lachrimarū ⁊ cōpunctionis. ps. Inter mediū montiuz perttansibūt aque. Et alibi. Rigans montes de supioribus suis ꝛc. Jsta tū tria, pculdubio habent hodie esse cōtrariū: qz. ſ. inviris ⁊ in statibus qui deberēt esse perfecti. videlicet in clericis vel etiā in religiosis. nō sunt hodie ista tria. videlz Celi altitudo. Lucis claritudo. Roris plenitudo. Jbi em̄ hodie deficit altitudo sublimis affectionis: qz. ſ. oēs ad terrā p auariciā inclinank Jurta illud Esa. xl. Omnis mons ⁊ collis humiliabik Job. xiiij. Mons cadens defluit. alluuione terra ꝑsumetur. Item ibi deficit claritudo lucis discretionis: qz oēs per ignorantiā obscurank. Unde Exo. xix. Totus mons synai fumigabat: ⁊ per consequens totus obscurus erat. Itē ibi deficit plenitudo roris deuotōis: quia scz oēs p iracundiā seu ꝓvirtutū carentiā deficcantur. Unde. ij. Regū. j. Montes gelboe nec ros nec pluuia descendat sup vos vbi ceciderunt fortes israel. Non sic charissimi non: sed sit in viris ⁊ in statibus virtuosis

Devotio rotificans. ¶ Et sic ꝓcerto dico q̄
Discretio clarificans. iste erit status securitatis ⁊
Affectio altificans. perfectionis: ⁊ iste erit primus mons. ¶ Scō dico q̄ isti mozank in monte nobilitatis ⁊ ꝑlationis. Et hoc ostendik cū dicik. Montē dñi. Status em̄ eccle ⁊ maxime ꝑlatiōis ꝺr mons dñi qz. ſ. illi qui ibi habitant sunt vicarij xp̄i ⁊ ibi in eccla substituti. Jn isto em̄ monte ipse primus sedit: qz sicut habemus xp̄s in mōte fuit trāsfiguratus. Mat. xvij. Jn monte fuit manifestatus. sicut ꝺr Matth. xxviij. Jn mōte fuit a ōnib⁹ ꝑtentat⁹: sicut ꝺr Mar. iij. Jn mōte fuit ad orandū secretius sepatus. sicut ꝺr Marci. vj. Et Mat. xiij. Jn monte fuit ad gras agendū deo elevatus ⁊ sublimat⁹. sicut ꝺr Mar. xiij. Jn q̄bus pculdubio pōt notari q̄ illi qui in monte ꝑlationis vel ecclesie veniūt. debēt trāsfigurari ⁊ immutari p mozalez ꝓversationē. Debent manifestari discipulis. i. subditis p doctrinā ⁊ p̄dicationē. Debent ꝓparari ad sustinendū tentationē. Debent dedicari p populo in orationē. Debēt etiā habilitari ad dei laudē ⁊ gratiarūactionē. Et breuiter sicut antiqui philosophi solebāt ascēdere in altissimos montes vt ibi cursus syderū specularenk. Sic q̄e altos montes ecclīastice dignitatis soli illi debent ascendere qui per discretionē nomen philosophi merenk sortiri. ⁊ qui cursus syderū. i. beatitudinē sanctorū nouerunt secretius contēplari. Et qz pauci sunt hodie tales: ideo admiratiue querebat dauid in ps. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut q̄s requiescet in monte sancto tuo. Et respondet. Qui ingreditur sine macula ⁊ operak iustitiam. qui non egit dolum in lingua sua ꝛc. q. d. Sic debent esse illi qui occupant ist os mōtes. Mō bene figuratū est Mat. xvij. vbi dicitur. Mō iesus assumpsit Petrū Jacobū et Johannē: ⁊ duxit illos in mont ꝰ excelsum: qz. ſ. cū xp̄o in excelso monte ecclesie illi soli debent esse qui dicuntur Petrus ratione constantie ⁊ soliditatis: qz Petrus dicitur a petra. Qui dicuntur Jacobus rōne prudentie ⁊ subtilitatis: qz Jacobus interpretatur supplantans. Qui dicuntur Johannes rōne mundicie ⁊ integritatis: quia Johannes semper fuit castus ⁊ virgo. Et hoc etiā est quod innuitur Exo. xix. Mō soli moysi fuit licitū ascendere montē. aliis ꝛo tam hoibus q̄ iumentis fuit inhibitū sub pena mortis ne in montē ascenderēt vel etiā tangerent ipm. Ad denotandū q̄ soli sancti et discretiviri debent ad montē ecclesie ⁊ maxime ad statū ꝑlationis accedere. ⁊ q̄ populus tam simplicium q̄ rudiū atq; iumenta. i. congregatio hoim peccatoꝝ nunq̄ debent ad montē hmōi vite anhelare. Cui⁹ hodie ꝓtrariū inuenitur. Bene em̄ verificatū est illud ps. Jumenta in montibus ⁊ boues. ſ. illi qui sunt boues p ignorantie ruditatē. ⁊ illi qui sunt iumenta per immūdicie feditatē. Sed non sic charissimi: quia virt iusti ⁊ boni debent ibi habitare. Exemplo Helye. de quo dicitur. iij. Regum. xix. Mō ipse ambulauit vsq; ad montē dei oreb. Iste est ergo mons dominj. ¶ Et possumus D
notare q̄ ecclesia vel status ꝑlationis: vel etiam qui cunq; ecclesiasticus vel ꝑlatus potest dici

Mons compassionis.
Mons dilectionis.
Mons deuotionis.
Mons subiectionis.
Mons orationis.
Mons defensionis.
Mons salutionis.
Mons refectionis.
Mons contemplationis.
Mons predicationis.
Mons exultationis.
Mons habitationis.
Mons gratiarumactionis.
Mons doctrine et eruditionis.
Mons amare tribulationis.

¶ Dico ergo q̄ ecclīasticus vel ecclesia est mons compassionis: qz. ſ. sicut in montibus sunt aque dulciores ibi etiā crescunt arbores gummi ⁊ resinam sudantes ⁊ distillantes. sic vere in monte ecclesie semp debēt aque dulces compassionis ⁊ misericordie fluere: ⁊ arbores. i. persone que ibi sunt debent semper gūmi operū misericordie distillare. Unde in ps. dicitur de isto monte. Mons coagulatus mons pinguis. Et Joelis. iij. In die illa stillabunt montes dulcedinem ⁊ colles fluent lac ⁊ mel. Figura in monte olivueti vbi dns dicit totiēs habitasse. Oliua em̄ de sua natura opera misericordie designat. Quia. ſ. deus in illis montibus. i. in illis per sonis habitat ⁊ mozatur. qui oliuas misericordie ꝓducunt ⁊ exequuntur. Luce. xxij. Jbat ꝑm consuetudinez in montē oliuarū. ¶ Item dico q̄ est mons dilectiōis: quia scilicet arbores que sunt in monte calorem solis solent primo ⁊ puncipaliter percipere. Sic illi qui sunt in ecclesia. solent primo ⁊ ante omnia calorē celi ⁊ amorem celi idest solis iustitie percipere et habere. Unde ps. Sed elegit tribum iuda montem syon quem dilexit. ¶ Item est mons deuotionis: quia sicut in montibus crescunt balsamus cum myrrha. ⁊ alia aromata quibus odor euapozatur. ⁊ quibus odor recreak. Sic in monte ecclesie sunt aromata bonoruz paradisi que ibi per deuotionem odorantur: ⁊ a quibus deuotorum animus consolatur. vnde Cant. iij. Jbo ad montem myrrhe ⁊ ad collē thuris. ¶ Itē est mons subiectiōis qz sicut dicitur Esa. xl. Omnis mons ⁊ collis humiliabitur. ¶ Itē est mons orationis: qz sicut montes sunt naturaliter

naturalr cōcani ⁊ porosi. videō vaporosi exhalant spiracula sua. Sic ecclesia vel ecclesiastici cū sint cōcani per humilitatē: semper solent orationis spiracula ad deū exhalare. Unī in ps. Tāge mōtes ⁊ fumigabūt. Et Exod. xix. Totus mons syon fumigabat. De xp̄o etiā ꝺr Marci. vj. Mō ascēdit in montē solus orare. ¶ Itē est mons defensiōis: qz. ſ. sicut in montib⁹ sunt tuta loca ⁊ castra fortiora. sic i isto monte sunt loca ꝓtra dyabolū fortia ⁊ tutiora. Unī ps. Fundamēta ei⁹ in montib⁹ sanctis. Jbi. n. nō pōt dyabolus vel caro nec mūdus ad voluntatē nocere. Unī Esa. xj. ⁊. lxv. ꝺr. Mō nocebūt ⁊ nō occidēt in vniuerso monte sctō meo. ¶ Itē est mons saluatiōis: qz. ſ. ibi est refugiū cōtra hostes. Jbi ēt sunt herbe medicinales. i. sacramēta q̄ animabus ⁊ corporibus dant salutē. Unī Abd. Jn monte erit saluatio. ¶ Itē est mons refectiōis: qz. ſ. ibi debēt animalia. i. simplices ⁊ paupes per elemosynas nutriri. Ezech. xxxiiij. c. In pascuis pinguibus pascentur sup montes israel. ¶ Itē est mons contēplatōis. Jume. xxvij. Ascēde in montē istū abarim ⁊ cōtēplare. Unde terrā quā datur⁹ sum filijs israel. ¶ Itē est mons p̄dicatiōis. Joelis. ij. Ululate in monte sancto meo. Et Esa. xl. Super montē excelsum ascēde tu q̄ euangelizas syon. ¶ Item est mons exultatiōis. ps. Montes exultauerūt vt arietes ꝛc. ¶ Itē est mons habitationis. j. Reg. xxiij. Morabat aūt dauid in monte solitudinis zyph. Et Deuterono. x. Steti in monte quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctib⁹. ¶ Itē est mons gratiarūactiōis. Marci. xiiij. hymno dicto exiuerūt in montē oliuaz. ¶ Itē est mons doctrine ⁊ eruditionis. ps. Producit in montib⁹ fenū. ⁊ herbā seruituti hoim. ¶ Itē est mons amare tribulatiōis seu contritiōis. ps. Trāsferent montes in cor maris. Ecce ergo carissimi de monte ecclesie vel ecclīastice ꝑlatōis: vt ēt de quolibet viro ecclesiastico vel ꝑlato quales debent esse. Sz pculdubio in multis hodie totū cōtrariū reperik ꝛc. Jnuehe si vis sicut inuenies infra in. ℣. finali. vbi ꝺr ō hoc mōte secularis ꝓsperitatis. ¶ Tertio dico q̄ viri iusti ⁊ ꝓfecti debēt habitare in monte fertilitatis ⁊ saluatiōis. Et iste est mons glie paradisi. vbi ꝓcerto iusti finaliter habitabūt. qō notak cuz ꝺr. Ad domū dei iacob: qz. ſ. sicut soli domestici recipiūk ad habitandū in domo. sic soli sancti recipiunk ad habitandū in paradiso. Et sicut extranei tanua dom⁹ claudik. sic ꝓcerto paradisus pctōrib⁹ denegak qz sicut ꝺr in ps. Nō habitabit i medio dom⁹ mee q̄ facit superbiā. Et ista dom⁹ pculdubio cōgak mōti q̄ i altissimo loco celi empyrei situak. Unī Esaie. ij. Erit ꝓparatus mons dom⁹ dñi i vertice mōtū. Sicut. n. mons.

Est locus tutus qui non expugnak.
Est locus clarus qui non obscuratur.
Est locus mundus qui nō maculatur.
Est locus secretus qui non ꝓturbatur.
Est locus firmus qui non dissipatur.
Est locus quietus qui non infestatur.

Sic ꝓcerto locus paradisi est tutus nec pōt expugnari. Sen. xix. Jn monte salutē fac. ¶ Itē est clar⁹ nec pōt obscurari. j. Mach. vj. Resplenduerūt montes. ¶ Itē est mūdus nec pōt maculari ps. Fundamenta ei⁹ in montib⁹ sanctis. i. puris ⁊ mūdis. ¶ Itē est secret⁹ nec pōt cōturbari: qz. ſ. null⁹ mal⁹ poterit ibi cē vel ascēdere. qz sicut ꝺr Hebre. xij. Bestia si montē tetigerit lapidabik. ¶ Itē ē firm⁹ nec pōt dissipari. ps. Nō cōmouebik in eternū q̄ habitat i hierlm. montes in circuitu ei⁹. Est ēt quietus nec pōt infestari. Unī in ps. Suscipiāt mōtes pacem populo. Jn isto em̄ monte ꝓprie ⁊ ꝓfecte reqescet aia: sicut in vltimo fine suo. vñ ps. Requescet in monte sctō tuo. Et Deut. viij. Requieuit arca sup mōtes armeme. Iste est ergo mons fertilitatis i quo. ſ. tot bona dicunk abūdare ⁊ in quo scti dicūtur habitare. Quia sicut ꝺr in ps. Mōtes excelsi ceruis: petra refugiū herinacijs. Ubi aduerte q̄ ibi mozank ⁊ habitāt illi q̄ fuerūt virtuosis operibus occupati. Isti sunt cerui qui quasi cōtinue sunt in cursu: doloroſis ꝛoberibus ipugnati. q̄ indigent refugio. Petra indt refugiū: pūctuosis onerib⁹ castigati. Isti sunt herinacij: qui. ſ. spinis pnie se affligūt. Et sic ergo ps q̄ dō in scriptura sunt tria genera montium. id est statuū bonoꝝ. Videlicet mons.
Eminentis perfectionis.
Excellentis ꝑlationis.
Permanentis promotionis. f

Et sic ps q̄ dō mons accipitur in bono. Sed adhuc dico. q̄ in scriptura mozaliter loquendo mons pōt accipi in malo. Et sic per montē pōt intelligi fastus ⁊ arrogantia superbor. vel fastus ⁊ eminentia petrozum. Dicam⁹ igitur q̄ per montē intelligitur superb⁹ vel ēt quicūq; peccator. Sicut em̄ dicit Isiō. Mons nihil aliud est q̄ timor terre sursum in altū se erigēs. a terra ꝛo se elongās ⁊ solo pede terrā tangens. Sic ꝓcerto superbus nihil aliud est ꝓprie nisi timor terre: qz. ſ. q̄is ipse sit p̄ superbiam tumidus ⁊ inflat⁹. ipse tñ est de terra cōpositus ⁊ formatus. vñ Bern. Quid superbis terra ⁊ cinis. Iste em̄ semp ad alta nitit ascēdere ⁊ a terra. i. conditiōe sue nature vel ēt sue naturalr originis cōtendit quāto plus pōt se leuare. Mō vtiq; videmus sensibiliter in multis superbis qui humiles parentes suos dedignantur. ipsoſq; vir tāgere comprobank. altis ꝛo ⁊ nobilibus se associare satagūt ⁊ nitūtur. Sicut em̄ montes ventis ⁊ turbinib⁹ exponūtur. sole ⁊ caloribus comburūtur igne ⁊ fulminib⁹ ferium tur. terremotu ⁊ impulsibus agitank. aquis ⁊ fontib⁹ irrigātur. Umeis ⁊ segetibus fecundantur. ⁊ magnis oneribus aggrauantur. Sic pculdubio: diuites praui ⁊ superbi. Ventilantur per superbiam. Cōcremātur per auariciā. fulminātur per iracūdiā. Agitank seu cōmouenk per inuidiā. Irrigātur seu humectantur p luxuriā. Fecūdantur seu impinguantur p castrimargiā. Aggrauantur seu imobiliter sistūtur p accidiaz.

¶ Dico ergo q̄ montes. i. pctōres vento superbie ventilātur. Unī. iij. Reg. xix. Vidit helyas spiñ seu ventū magnū ⁊ fortē qui cōterebat mōtes ⁊ petras. Isti em̄ dicūtur montes: qz. ſ. sunt vento inanis glorie ventilati. tuz ēt oz sunt grossi tumidi ⁊ inflati. Unī superbo dyabolo zach. iij. ꝺr. Quid tu mons magne cōtra zorobabel. ¶ Itē isti ardore auaricie ꝓcremank. Montes. n. citi⁹, q̄ alie partes terre solēt estatis ardorib⁹ vt cōiter desiccari. Sic auari ardore auaricie siccantur ⁊ fic humore clemētie denudank. Unde de auaricia potest exponi illud Eccli. xliij. Deuorabit sol montes ⁊ exuret. Isti sunt sicut mons ethna q̄ cōtinue spirat ignē. ¶ Itē isti fulmine iracūdie ꝓberank. Sicut em̄ fulmē magis solet in altis montib⁹ cadere: ⁊ ide est q̄ montes pyrenei dicti sunt a pyr: qō est ignis: ꝓpter crebra fulgura que solent ibi cadere. vt dicit Isiō. Sic fulmē iracūdie corda pctōz percutit: ipsa corrodit ꝓcremat ⁊ corrumpit. Unī de iracūdis pōt dici illud Exod. xix. Ceperūt audiri tonitrua ⁊ micari fulmina vel fulgura: ⁊ nubes densissima operiri montē. In talibus em̄ iracūdis iuenit figura ardentis iracūdie: nubes turbantis ignorātie. tonitruū clamātis ⁊ obiurgātis eloquētie. Isti em̄ sunt riposi. clamosi ⁊ ad oia verba iniurioſe respondere parati. Similes ēt mōtibus illis in q̄bus semper resonet illa vox echo. que ad oia ꝛba rīdet: sicut iracūdi verbosi ⁊ impatiētes. vnde Sap. xvij. Resonās de mōtibus altissimis echo ꝛc. ¶ Itez pctōres terremotu iuidie agitātur. Montes. n. q̄uis sint naturaliter solidi: adueniente tamē ab interiori forti spū: sepe fit q̄ fortiter agitantur. Unī etiam dicit Sen. li. de naturalibus qōnibus. Nō opinio est apud thessalonicēses q̄ mons olympi ⁊ mons peone fierūt vn⁹ mōs. Iz p fortē terremotū abinuicē sint distincti. Et ad hoc accedit ꝛbū scripture Hiere. iiij. Vidi indt mōtes ⁊ ecce mouebank. Sic vere carissimi: sepe fit q̄ vento ⁊ spū dyabolico interius in imaginatiōe sufflante: terremot⁹ inuidie generak. a quo humana

mens taliter agitat. ꝙ cessante omni soliditate cōstā
tie ⁊ virtutis: illi ꝙ erant vnū per amiciciā ⁊ vnitatē:
efficiuntur duo p inimiciciā ⁊ aduersitatē. Uñ de ta
libus dr in ps. Trāsferenk montes i cor maris. ¶Itē
pctōres fluminibus carnalis īmūdicie humectātur.
Sicut em montes porosi ⁊ cōcaui sepe aquas attra
hūt: ita ꝙ a montib⁹ fontes ⁊ flumina sepe fluūt. Sic
luxuriosi aquas deliciaꝝ nō cessant attrahere. Pro
pter qđ sequitur ꝙ i psos solet fluui⁹ luxurie irriga
re ps. Sup montes stabunt aque. ¶Itē pctōres pin
guibus castrimargie delectank. Sicut em qñq; inue
niūtur vinee quibus boīes inebriank. aīalia pingua
qbus boīes pascūtur. fruct⁹ ēt dulces: quibus boīes
recreank ⁊ impinguātur. Sic vero gulosi volunt oīa
sup: radicta. s. vinū. carnes ⁊ fruct⁹ habere: vt sic seip
sos valeant impinguare. Uñ in ps. Mons coagula
tus mons pinguis. ¶Itē pctōres ponderib⁹ accidie
aggrauank: qz. s. sicut montes sunt nature grauissime
⁊ ponderosissime: ita ꝙ faciliter nō pñt ꝓcuti vel mo
ueri. Sic accidiosi ita sunt graues ⁊ difficiles ad bo
num faciendū. ꝙ vir aut nunq; pñt ad bona opa erci
tari. Uñ Prouer. viij. Montes graui mole ꝓsluterāt.
Pctōres ergo dicūtur montes rōne septem pctōrum
mortaliuꝝ: sed ꝓcerto q̄uis sint alti ⁊ magni qñq; tñ
subuertuntur ⁊ euellūtur. Sicut de quodam monte
narrak in hystoria Machariana. Mñq; ēt comburun
tur ⁊ ꝓpetuis incendijs inflāmantur. sicut de monte
ethna dr. Sic ꝓculdubio pctōres q̄uis in hoc mūdo
sint magni ⁊ alti propter ꝓsperitatē ⁊ eminentiā tē
poralē. Figurati in illo lapide paruo qui ꝓcussit sta
tuā Dañ. ij. Qui fact⁹ ē mons magn⁹. qz videlicet isti
ꝙ statuas. i. paupes nō cessant ledere ⁊ ꝓcutere. pro
pter qđ necesse est eas crescere ⁊ ad magnitudinē sta
tus venire: sepe tñ in pñti p pauptatem ⁊ infortuniū
destruunk. Juxta illud ps. Montes sicut cera fluxe
rūt a facie dñi. i. pctōres per dānationē eternam igne
ꝓpetuo ꝓcremank. Et ideo talibus loquitur scriptu
ra. Hiereñ. lj. Ecce ego ad te mons pestifer qui cor
rūpis vniversam terrā. ⁊ extendā manū meā sup te.
⁊ euellā te de petris. ⁊ dabo te i montē combustiōis.
Et sic igit patet carissimi ꝙ accipiendo in malo per
montē intelligik fastus arrogātie supboꝝ vel ēt re
proboꝝ. ¶Sed adhuc dico ⁊ vltimo. Mō per montē
intelligik fastus ⁊ eminentia pctōr. Et sic ꝙ montē i
telligik ꝓsperitas ⁊ dignitas tpalis q̄ vt cōiter ma
gis eminet in malis q̄ in bonis. Uñ ad eos refertur
illud Amos. vj. Ue q̄ opulenti estis in syon: ⁊ cōfidē
tis in montib⁹ samarie. Et aduerte: ꝙ mons mūda
ne ꝓsperitatis cōparatur oībus malis montibus de
qbus fit mentio i scriptura. videlz. Monti samarie.
mōti seyr. mōti esau. mōti edom. mōti bethanis. Ex
pone si vis ꝓlongare lrām. De monte mūdane ꝓspe
ritatis possumus breuiter notare ꝙ iste est mons.

Carnalitatis. Mons dico carnalitatis ⁊ immū
Cupiditatis. dicie. Et sic pōt exponi illud ꝓal.
Pompositatis. Montes sicut cera fluxerunt.
Garrulitatis. ¶Item mons cupiditatis ⁊ aua
Aduersitatis. ricie. Uñ i ps. Sicut ignis qui cō
Labilitatis. burit siluam. ⁊ sicut flamma com
Obscuritatis. burens montes. ¶Itez mons pō
Flebilitatis. positatis ⁊ superbie. Uñ. iij. Re
gum. vj. dicit. Quod totus mons erat plenus curruū
⁊ equorum quorum scilicet strepitus pompam desi
gnat. ¶Itē mons garrulitatis ⁊ manis leticie. Quia
sicut aues in montibus garriunt. Sic diuites in ho
noribus ⁊ dignitatibus. ps. Montes exultauerūt vt
arietes. ¶Itē mons aduersitatis ⁊ pestilētie. Quia
sicut tempestates ⁊ fulgura ⁊ terre motus in monti
bus solent cadere ⁊ accidere. Sic multe aduersitates
solent honoribus dignitatibus ⁊ ꝓsperis immisce
ri. Unde Hiere. iij. Uidi montes ⁊ ecce mouebātur.
⁊ omnes colles conturbati sunt. ¶Item mons labi
litatis ⁊ defluentie. Cito. n. tales montes in nihiluꝝ
defluent. Uñ Job. xiij. Mons cadens defluit. ¶Itē
mons obscuritatis ⁊ ignorantie. Quia in isto monte
magna est obscuritas ignorantie ⁊ erroris: in tantuꝝ
ꝙ ibi hō obliuiscit deū ⁊ ꝓximum: ⁊ salutē ꝓpriā: ⁊
seipsum. Unde Hiere. l. Pastores eorum seduxerūt
eos ⁊ fecerunt eos vagari in montib⁹. Et ibidē. Trā
sierunt de monte in collem: obliti sunt cubilis sui.
¶Itez mons flebilitatis ⁊ eterne tristicie. Quia ma
loꝝ dignitates ⁊ ꝓsperitates ad flebilitatem tribula
tionū ⁊ eterne miserie vt cōiter deducūk. Eze. xxxvij.
Subuertentur montes ⁊ cadent sepes: ⁊ omnis mu
rus in terraꝝ corruet. Et Eze. xxxv. Dabo montē seyr
desolatum. Seyr interp̄tatur hyrsutus. Sic igitur ps
quō per montem intelligitur status ⁊ eminētia pec
catoꝝ. Sed si velles vltra addere ꝙ status pfectorum
vel ēt ipsi perfecti pñt comparari bonis montib⁹. de
quibus fit mentio in scriptura. Nota ꝙ tales dicun
tur: videlz. Mons oliueti. ꝓpter pietatem: quia scilz
oliua pietatem signat. Mons lybani ꝓpter castita
tem. quia lybanus interp̄tatur candor. Mons carme
li ꝓpter caritatem: quia carmelus interp̄tatur tener
seu pinguis. Mons syon ꝓpter intelligentie claritā
tem: quia syon interp̄tatur specula ⁊c. Allega si vis ⁊
dilata. Sufficit ergo de montibus.

A

Monstrare. Nota si vis ꝙ deus monstrat nobis viam bonā: vt hanc te
neamus Bona opa vt faciam⁹. Uiros iustos vt hos
eligamus. Gratiam suam vt hanc diligamus. Celes
tem gloriam vt hanc adeamus ⁊ appetam⁹. De via
bona dicitur Prouer. iiij. Etiam sapiētie monstrabo
tibi quā cum ingressus fueris nō artabuntur gressus
tui ⁊c. De bonis exēplis ⁊ operibus dicitur Exo. xxv.
Respice ⁊ fac �means exemplar qđ tibi in monte monstra
tum est. De viris iustis ad regimen eligendis dicit. j.
Reg. xvj. Mō dns volens ꝙ dauid eligeretur in regē
dixit samueli. Unges quemcūq; monstrabo tibi. De
gratia vero ⁊ benignitate diuina quā deus in suis be
neficijs quotidie demōstrat: potest dici illud Hester.
viij. Quod assuerus extendit virgam ab hester: quo
signum clementie monstrabatur. De celesti nūc glo
ria pōt dici illud Gen. xij. Egredere de terra tua ⁊c. ⁊
veni in terram quā monstrauero tibi: faciamq; te in
gentem magnam. Uide de ostendere.

B

Monstrum. Nota ꝙ monstra dicunk aīa
lia ꝓter: vltra: vel cōtra natu
ram genita. Sicut si nasceretur hō cuꝫ capite bouis:
vel cū capite bino: vel pedibus leonis ⁊ similib⁹. Ta
lia ergo dicunk monstra a mōstrando: vel qz aliquod
futurum significāt ⁊ monstrāt vel qz libēter tanq; ra
ra ⁊ mirabilia monstrank. alioq; ad sui cōsideratio
nem inuitāt. Simili ergo mō monstra dicuntur ostē
ta ab ostendendo dicta: vel quia aliquod futuruꝫ so
lent ostendere vel ostēdi libenter ⁊ in alijs monstrari
Quotiens em apud romanos talia monstra ꝓueniē
bant: signū alicuius mali futuri vel aliquod ꝓdigiuꝫ
reputabant. Et ideo ꝙ placādis dijs ad sacrificia re
currebant. vel ēt libros sibilinos adibant. sicut ponit
tytus liuius in multis locis. Et sic ēt bene supponk.
ij. Mach. v. vbi dr. Mō regabant in bonum monstra
conuerti. ¶Item per monstra a figura cōi exorbitan
tia pñt intelligi mali hoīes in mozib⁹ dissimiles bo
nis ⁊ difformes vel ēt ipsa mala maloꝝ opera: q̄ qñq;
ita a cōi regula bonitatis decluant ⁊ recedunt. ꝙ mon
stra merito dici pñt. Unde de illis excessimus hoībus
filijs enach dicitur Nume. xiij. Uidimus monstra q̄
dam filiorum enach. quibus comparati locuste vide
bamur. Sed de monstris vide in diuersis titul⁹ ⁊ exē
plis varijs allegatis: qz transeo gratia breuitatis.

A

Morari. Mora. Cum morari idem sit
ꝙ habitare. seu in ali
quo loco perseuerare. ⁊ supra satis sit dictū de habi
tare: hinc est ꝙ de morari nō intendo facere magnaꝫ
vim. ¶Unde breuiter notem⁹. ꝙ est inuenire morari.

Uirtuosum.

Uirtuosum. Litiosum. Doloroſum. ⁊ Gaudiosum.
¶Primo igit dicam ꝙ: est mora hoīm pfectoꝝ q̄ est
virtuosa. Morātur hi em in celo p desideriū ⁊ a morē.
Morank in inferno p meditationē ⁊ timorē. Morāt
in corde ꝓpio p cōtritionē ⁊ dolorē. Morank etiā in
pnie deserto p afflictionē ⁊ laborē. ¶De mora ergo
in paradiso quā faciūt cōtēplantes: qz. s. more aḋle li
bēter morank in locis arduis ad speculādū. Juxta il
lud qđ de aquila dr Job. xxxix. In petris manet ⁊ mp̄
ruptis rupib⁹ cōmorat ⁊ in inaccessis silicib⁹. inde cō
tēplak escā. Etiā qñq; morank in deuotōis agro. sicut
dr Cant. j. Dilect⁹ meus inter vbera mea morabitur.
Etiā dr Eccl. xxiij. In oībus requiē quesiui ⁊ in he
reditate dñi morabor: ⁊ i hierusalez ptās mea. ¶De
mora inferni quā faciūt meditātes: qui. s. semp habēt
cōsiderare amaritudinē infernalē. sileꝫ talpe vel an
guille pisci. illa audita voce humana fugit remoti⁹.
ista in tpe tēpestatis cōmorat in pfundo maris, vñ dr
Eccli. xxv. Cōmorari leoni ⁊ draconi placebit. Dr ēt
Nume. xiij. Chananeꝰ habitabat iuxta mare. De mo
ra in corde ꝓpio quā faciūt insipientes: q. s. p amaraꝫ
ꝓtritionē sp exinaniūt corda sua. dr Job. xvij. In ama
ritudinib⁹ morak oculus meꝰ. ¶De morañe in pnie
deserto quā faciūt pficientes dr. j. Reguꝫ. xxiij. Dauid
morabatur in deserto in locis firmissimis. Jsta est er
go mora hoīm perfectoꝝ que est virtuosa. ¶Secun
do dico: ꝙ inuenitur mora hominū peccatoꝝ: que est
vitiosa. Et isti proculdubio morantur in.

Diuitijs temporalibus.
Delicijs corporalibus.
Eminentijs secularibus.

¶Prima est mora auaroꝝ qui. s. nimiū volunt circa
mūdi diuitias immorari. Et de hoc dicit Job. xxxix.
Numḋ rinoceros volet seruire tibi aut morari ad p̄
sepe tuū? Rinoceros nō signat auaros: qui ad labo
randum pro terrenis sunt fortissimi: ⁊ ideo ad p̄sepe
diuitiarum mūdialiū cōmorantur. ¶Scōa est mora
luxuriosoꝝ. qui. s. semper querūt in delicijs ꝓuersari.
Uñ Job. xxxvij. Ingredietur bestia latibulū suū ⁊ in
antro suo cōmorabit. ¶Tertia nō mora est superbo
rū: qui. s. semp querunt in mūdi officijs ⁊ dignitatib⁹
collocari. vñ Prouer. xxx. Stellio manib⁹ innititur ⁊
morat ur in edibus regū. Jsta ergo est mora hominuꝫ
peccatoꝝ que est vitiosa. ¶Tertia est mora boīm dā
natoruꝫ que est dolorosa. Et isti figurantur Soph. ij.
vbi de ninive destructa loquitur ⁊ dicit ꝙ bestie gen
tium ⁊ onocrotalus ⁊ hericius in liminibus ei⁹ mo
rabuntur. Quia scilicet in inferno que destructa ciui
tas potest dici morabuntur finaliter bestie. i. carnalis
immūdicie sectatores. Onocrotalus qui horrēde stri
det. i. infamis eloquētie detractores. Hericius indu
tus spinis. i. auari opulentie possessores. De quibus
dicit Prouer. xxj. Uir qui errauerit a via doctrine in
cetu gygātiū cōmorabit. Jsta est ergo mora hominuꝫ
dānatoruꝫ: que est dolorosa. ¶Quarta autē est mo
ra hominū beatoruꝫ: qui scilicet sursum cū xpo in celi
palatio cōmorātur. que est gaudiosa. Johā. xj. Uenit
ihesus in ciuitatē que dicit effrem: ⁊ ibi morabatur cū
discipulis. De mora etiam inquantū sumitur. p̄ pse
uerātia dic ꝙ omnia sicut supra dictuꝫ est de mora vir
tuosa. De mora vero inp̄tum denotat tarditatē sicut
Gen. xlv. dr. Descēde ad me ne moreris. Et Leui. xix.
Non morabitur opus mercenarij apud te vsq; ma
ne. vide de negligentia ⁊ tarditate ⁊c. vel in tabula si
non sit titulus specialis ⁊c.

Mordere. Morsus. Cū mordere sit
aliquid dentib⁹
pungere vel vorare. Notabis ꝙ i scriptura reperitur
multiplex morsus. Uidelicet morsus.

Detractiōis. Mordet detractor morsu vipereo
Tentatiōis. Mordet tentator morsu venereo.
Uexationis. Mordet vexator morsu venereo.
Dānationis. Mordet dānator morsu tartareo.

¶Primo ergo dicā ꝙ est dare morsuꝫ viperee detra
ctiōis. Cōstat em ꝙ sicut vipera occulte mordet ⁊ pū
git: ⁊ tñ manifeste nocet ⁊ inficit. Sic detractor occul
te: hoc est dictu: i absentia partis mordet ⁊ detrahit:
⁊ totum corp⁹. i. totam famā inuenenat. inficit ⁊ cor
rumpit. Uñ Eccles. x. Si mordeat serpens in oculto
nihil eo minus hz qui occulte detrahit. O quot sunt
hodie tales occulte vipe ⁊ serpētes alioꝝ fame ⁊ noī
detrahētes. Uidet em ꝙ tot⁹ mūdus in libiā est posi
tus: que. s. est regio q̄ in multitudine serpentum cete
ris orbis ptib⁹ plus abūdat. ⁊ maxime in solitudini
bus ⁊ desertis. qz vix trāsit aliquod animal q̄n ab eis
mordeatur. Sic renera in mūdo abūdat tanta copia
detractoꝝ. ⁊ maxime in desertis religionū ⁊ claustroꝝ
ꝙ vix potest aliquis transire per istos q̄n morsuꝫ ine
niat aut punitorē. Hiere. viij. Ad ittam vobis serpen
tes ⁊ regulos quibus nō sit incantatio ⁊ mordebunt
vos. Et scitis certe. sicut lupi q̄s sunt antiqui ⁊ in ra
biem cōuersi: libentius mordent ⁊ deuorant hoīes q̄
pecudes. Sic tales libentius per detractionē lacerāt
bonos q̄ malos: ⁊ virtuosos hoīes q̄ infames. Sap.
xvj. Supuenit illis. s. iustis seua bestiarum ira: ⁊ mor
sibus peruersoꝝ colubroꝝ exterminabūtur. vñ Mi
chee. iij. Dominus reprehendit malos ꝓphetas. qui
inquit seducūt populū meum: ⁊ mordēt dentib⁹ suis
⁊ ꝓdicant pacem: ⁊ si quis non dederit in ore ipsoruꝫ
sanctificant super eum ꝓlium. Patet ergo ꝙ est dare
morsum viperee detractōis. ¶Scōo dico ꝙ est dare
morsum veneree tentationis. Constat em: ꝙ caro: mū
dus ⁊ demonia diuersis morsibus tentationum mor
dent animam. Sed ꝓcipue caro humana venenatis
morsibus mordet. ita ꝙ de delicijs carnalibus vel de
carne pōt dici illud Prouer. xxiij. Fouea ꝓfunda me
retrix ⁊ puteus angustus aliena. Sequit. Ingreditur
blande sed in nouissimo mordebit: vt coluber. ⁊ sicut
regulus venena diffundet. Est igit dare morsuꝫ vene
ree tentatiōis. ¶Tertio dico ꝙ est dare morsum fu
neree seu fulguree veratiōis. hoc est dictu: exteriorꝭ
⁊ tpalis tribulatōis. O quis est ille qui tali morsu nō
mordeatur: ⁊ qui mūdi tribulatiōibus ⁊ veratiōibus
quotidie nō subdatur. Maz sicut videm⁹ ꝙ animalia
imbellia fugitiua ⁊ ōbilia. sicut sunt lepores ⁊ capree
morsib⁹ subiacēt plurimoꝝ: vtpote canū: lupoꝝ etiaz
⁊ leonū. ita ꝙ si vnū euaserint. i dentes icidūt alioꝝ.
Sic vere homo diuersis morsib⁹ tribulationū subia
cet. ⁊ si vnū euaserit succedens ali⁹ eū mordet. Nō spe
ret ergo homo ꝙ in hoc mūdo sine tribulationib⁹ vi
uat. Quia teste beato Jsiō. Impossibile est ꝙ hō sit: ⁊
ꝙ tribulationes nō sentiat. Uñ Amos. ix. Nō erit fu
ga eis. supple q̄n tribulatiōes sentiant ⁊ sustineant: ⁊
nō saluabit q̄ fugerit: ⁊ si celauerit se ab oculis meis.
in pfundo maris ibi mādabo serpēti ⁊ mordebit eos
q. d. ꝙ homo nūq; taliter absc̄dit se aut celat ꝙ oīno
tribulatiōes euadat. imo certe sepe fit ꝙ vbi securioꝝ
credit esse. aliq̄n ex inspērato reperit q̄ ipꝫ mordeat
⁊ inuadat. Sicut ad lrām videmus de beatis ⁊ felici
bus hui⁹ mundi. q̄bus vbi se magis securos esse cre
dunt. ibi citius tribulationes ⁊ miserie veniunt. ini
mici ⁊ accusatores insurgunt. ita ꝙ status eorum ad
nihilum deueniunt ⁊ decurrūt. Juxta illud Abacuch
ij. Repente consurgent qui mordeant te. ⁊ suscitabun
tur lacerantes te ⁊ eris in rapinam eis. Et quia tu
spoliasti gentes multas. spoliabunt te qui reliq̄ fiunt
ex populis. Patet ergo ꝙ est dare morsum corporee
seu fulguree vel funeree vexationis. ¶Quarto dico
ꝙ est dare morsum tartaree dānatiōis. Quia reuera
dānati sentiūt multos morsus. videlicet morsum.
Sentētie superius contra eos fulminate.
Conscientie interius cōtra eos effrenate.
Dyabolice militie exterius ꝓtra eos ordinate.
¶Uñ Deut. xxxij. Cōsumētur fame ⁊ deuorabūt eos
aues morsu amarissimo. Dentes bestiarū immitam
in eis cū furore trahētiū sup terrā atq; serpētiū. Sic

Universidad de Deusto
Biblioteca

ergo pz ꝙ in scriptura reperit quadrupler malꝰ mors
sus. ¶ De bono ꝛo mortu pōt dici ꝙ iuenit mortus.
Cōscientie pectoralis.
Justitie pastoralis.
Potentie imperialis.
¶ Cōscia.n.bñ ordinata statim mordet ⁊ murmurat
otra quēcūq male agentē.iurta illud Ecclies.x. Mor
dissipat sepē mordebit eū coluber. Justitia ēt boni in
dicis vel plati malefactores solet mordere.⁊ eos pu
nire. Gen.xlix. Fiat dan coluber in via cerastes in se
mita mordens vngulas equi.potentia insup maxime
diuina demones ⁊ mortē mo mordit ⁊ eoꝝ potentiaz
marie destituit ⁊ confudit.iurta illud Osee.xiij. Ero
mors tua o mors morsus tuꝰ ero inferne. Sic ergo pz
ꝙ mordere in bono sumitur ⁊ in malo.

Mors. Mori. Mortuus. Nota Mō in scriptura fit mentio de quadruplici morte. Videlicet
De morte naturali que est ꝓuidenda.
De morte virtuali que est appetēda.
De morte criminali que est precauenda.
De morte eternali que est metuenda.
¶ De morte dico naturali. ⁊ ista est illa cui propter peccatuz ade subūcitur omnis hō. De qua dicit apls Hebre.ix. Statutū est hoibꝰ semel mori. Et Seneca dicit ꝙ ꝗbus nasci ꝓtingat mori restat. ¶ Itē de mor te ēt virtuali. Et ista est mors spūalis qua boni mo riuntur ⁊ mortificantur mūdo vt viuāt deo. De qua Phil.j. Mihi viuere xps est.⁊ mori lucrum. Et Col. iij. Mortificate mēbra vestra q̄ sunt sup terram. De morte ēt crimiali. Et ista mors nihil aliud est ꝙ mor tale pctm̄ qđ aīam mortificat ⁊ occidit. De qua Apoca.iij. Nomen habes ꝙ vivas ⁊ mortuus es. De mor te insup eternali. Et ista est mors ⁊ pena inferni. que ēt in scriptura dicit mors scōa. De qua dicitur in ps. vbi de dānatis peccatoribus loquit. Sicut ouis inđt in inferno positi sunt. mors depascet eos. De ista ergo quadruplici morte aliquid breuiter p ordinē est dicē dū. ¶ Dicamus ergo primo de morte naturali. sed qz de mortuis recordamur plus q̄. xx. fecisse sermones. quorum ēt autoritates diuise ⁊ psecute poterint hic annecti. Idcirco breuiter trāseamus ⁊ dicam⁹ ꝙ sm Senecā Mors nihil aliud est q̄ finis ⁊ ōfectus vite. Mors em̄ nō est aliqđ quia vt dicit nō est aliquid po sitiuū: sed priuatiuū. Et inde est qđ ꝛ. Sap.j. Deꝰ mor tem nō fecit. nec letat in pditiōe viuoꝝ. Et possumus notare de morte. ꝙ sicut oīa que sunt hic inferi⁹ sunt naturalr corruptioni subiecta: sicut pz in animalibꝰ: arboribus ⁊ fructibus. qđ vtiq; facit ꝓtrarietas qua tuor elemētoꝝ: quoꝝ vnū cōtinue agit in aliud: vnde necesse est ꝙ corruptio sequat. ⁊ ꝙ res deficiat ⁊ frū strek. Ad qđ accedit ꝛbū scripture. Eccli. xliij. dicētis. Mō opus corruptibile in fine deficiet. Et propter hoc carissimi: cū nos sim⁹ q̄tū ad corpus de elemētis, cō trariꝫ cōpositi: ⁊ varietati ⁊ mutabilitati subiecti. ſz qđ dicitur Rom. viij. Vanitati subiecta est oīs crea tura. inde est ꝙ ꝙ mortez necesse habemus deficere: ⁊ corruptioni ⁊ miserie subiacere. Sicut em̄ videm⁹ ꝙ oēs stelle q̄ ab oriente veniunt. q̄uis magne sint cla ritatis ⁊ virtutis. ad occidentē tm̄ tendunt. ⁊ ibi sm di uersos iaculos alie tardius. alie citius a nr̄is visibꝰ se absc̄dunt. Sic vere hoies vniuersi qui ab oriēte. i. per natiuitatē vtm̄ mūdo. q̄uis ibi aliq̄diu rutilēt ⁊ clarescāt: tm̄ necesse est ꝙ alij tardius: alij citius: ſz ꝙ cursum duratōis sue a deo acceperūt. finaliter ad occidentē mortis veniāt ⁊ descendāt. ⁊ ꝙ ibi a mūdi visibꝰ deficiant ⁊ recedant. Sicut em̄ dr.j. Cor. xv. In adā oēs moriunt. Et ideo breuiter exponamus illam flebilē autoritatē que scribitur. ij. Reg. xiiij. Omnes morimur: ⁊ quasi aque dilabimur in terrā que nō re uertunt. In qbus ꝛbis aduerte: ꝙ mors hz scz potē tiā insupabilē. qz. s. ista cōcludit. oēs. Penitentiā me ritabilem: qđ scz notat in ꝛbo pnīs tpis morimur.

Duriciā immitigabilē: qz. s. ipa facit quasi aquā nos labi in terram: qđ ostendit cū dicit. Et quasi aque di labimur in terrā. Sniam irreuocabilē. q̄đ ostenditur cū dicit. Que nō reuertunt. ¶ Dico ꝙ ista hz insupa bilē potentiā qđ ofidit cū dr. Dēs: qz. s. ista non supat vnū solū. imo proculdubio oēs. s. fortes ⁊ debiles: le tos ⁊ tristes: diuites ⁊ pauperes: egenos ⁊ aduenas: vicinos ⁊ vicinas. Sicut em̄ sm sapientez Ecclies. j. Dia flumina intrant mare. Sic proculdubio oēs ho mines in hac fluctuosa vita fluētes: mare. id̄ē mortis amaritudinem necessario subintrant. Amos. ix. Ado rientur oēs peccatores. ¶ Mors em̄ est.
Omniū pena.
Omniū tributū.
Omniū carcer.
Omniū domus.
Dim receptaculum.
¶ Sicut em̄ mare abyssi dicit hospitiū oīum fluminuz. sic mors vt dictuz est: est fina lis receptio oīm mortaliū via tor. Et iō Job. xxx. dr. Scio ꝙ morti trades me vbi ꝓstituta est dom⁹ oi viuēti. vñ dr cebat Seneca. Moriar nec prim⁹ nec vltim⁹: oēs inđt me p̄cesserūt ⁊ oēs sequuntur. hac cōditōe intraui vt exirē. De ista ergo vniuersali ⁊ insupabili potētia mor tis: possum⁹ notare ꝙ mortē nō pñt euadere. s.
Nec potentia fortiores.
Nec scientia doctiores.
Nec substantia ditiores.
Nec eminentia digniores.
De fortioribus enim patet: quia sicut dr Job. xxj. Iste moritur robustus ⁊ sanus. De doctioribꝰ dr Eccles ij. Moritur doctus simul ⁊ indoctus. De ditioribus aūt dicit Luce. xvj. Mortuus est aūt dives ⁊ sepult⁹ est in inferno. ¶ Itē de dignioribus ēt dr Eccli. x. Ho die est rex. cras morietur. Et breuiter nulla etas: nul lus sexus. nulla ꝓditio euadit mortē. Jsta est em̄ sicut hyena bestia imundissima: q̄ in mortuoꝝ carnibꝰ de lectatur. que sm Plinīū talis est nature ꝙ si hoiem viderit mortuum. necessario figit gradū ⁊ tres circu los facit ne ab eo abstrahatur. Sic ꝓcerto carissimi: mors videt in mortuoꝝ carnibus delectari: que. s. tot ⁊ tantos nō cessat quotidie deuorare: ⁊ suis legibus subingare. Homines em̄ tribus circulis. i. tribus p̄ cipuis nocumētis circuit ⁊ cōcludit. videlicet. abla tione rerum amicoꝝ ⁊ corpoꝝ. necessario facit hoies sistere: ⁊ suis duris legibus subiacere. Ideo fortitudi nē istiꝰ bestie expauescēs dicebat dauid in ps. Quis est hō qui viuet ⁊ non videbit mortē: q.d. nullꝰ. Quia sicut dr Eccl. xxv. A muliere initium peccati factum fuit: ⁊ p ipsam oēs morimur. Et sic pz. ꝙ mors habet potentiam insuperabilē. Dēs inquit. ¶ Itē mors hz p̄sentiam meuasibilem. Ubicūq; enim se hō vertit: semper habet mortē p̄sentem. Unde ēt dicit Jer em̄. Scito inquit ꝙ vbiq; mors te expectat tuꝛo si sapiēs fueris vbiq; eam expectabis. Jsta ꝛo mortis p̄sentia oſiditur cū dr. Moriamur nō moriemur: sed qz nostrū viuere est vnū mori. Et hoc ꝓbat Seneca. Dicit em̄ ꝙ in prima die natiuitatis nostre: vita nostra lōgior est q̄ vnq̄ postea futura sit. Et iō omni die: ⁊ oī hora demitur aliqđ de via ⁊ longitudine cursus nostri. Et inde est ꝙ quāto plus vixim⁹: tāto magis minuit vi ta nostra. Quaꝛopter: vt dictū ē: mors semp nos co mitat: nobis p̄sentialiter inimicatur. tomni die vnū diē de vita nostra nobis subtrahit ⁊ furat. Moriamur ergo sicut dictuz est in p̄senti. vñ ēt dicit Seneca. epi stola. xxiij. Quotidie inđt morimur: quotidie demit vite nostre aliqua pars: ⁊ tūc quoq; cū crescimus: vi ta decrescit. Infantiā amisimus deinde pueritiā de inde adolescētiā vsq; ad hesternum quicquid trāsijt tpis perijt. ⁊ hunc ipsum quem agim⁹ diem cū mor te diuidim⁹. Ecce carissimi q̄tū est nobiscū p̄sentia mortis: cū qua etiā necesse habemus omni die diu dere vitam nostrā. Apostolus etiam dicit. j. Cor. xv. Quotidie morioꝛ propter gloriā vestrā. Et ppter hoc bñ pz. ꝙ mors hz pñtiā ineuitabilem. ¶ Itē mors hz duriciā intolerabilem: qz scz ipsa facit nos in terram

dilabi sicut

dilabi sicut aquas. Sicut em̄ videm⁹ ꝙ aqua in nube vel in glacie cōgelata ppter feruoꝛē solis solet lique fieri: ⁊ in terrā ⁊ lutū dilabi ⁊ cōuerti. Sic ꝛe nr̄a fra gilis ⁊ aquea ꝓditio: q̄ recte nihil aliud est q̄ quedaz carnea glacies aliquātulū ꝓgelata: qñ ꝛo p feruoꝛez mortis conterit ⁊ vigek necesse hz effluere ⁊ dilabi: ⁊ ad terram ⁊ in terrā decidere ⁊ mutari. Quasi inquit aq̄ dilabimur i terrā. Et in ps. dr. Sicut aqua effusus sum. ⁊ dispsa sunt oīa ossa mea. Et Eccles. iij. De ter ra facta sunt oīa. ⁊ ī terrā pariter quertēt. Elephas em̄ q̄uis sit animal fortissimū: dr tm̄ q̄ cū incaute ar boꝛi dormiēdo inmitit: occult⁹ venator arboꝛē debili tat: ⁊ sic elephas fracta arboꝛe in terrā detrahit. vbi q: cōsurgere neq̄t: a venatore necat: q: qñ cadit super terrā: nō pōt surgere de seipso: ⁊ ppter hoc dormit i nix⁹ arboꝛi. Sic ꝓcerto q̄q̄ hō sit fortis ⁊ strēnu⁹: q: tm̄ occult⁹ venatoꝛ. i. mors arboꝛē sue vite fragilitatis ꝓtinue debilitat ⁊ cōsumit: necesse est ꝙ ad terrā fina liter cadat: ⁊ ꝙ ibi miserabilr corrūpat. Esa. xiij. Co ruisti ī terrā q̄ vulnerabas gētes. Sicut igit aq̄ dila bimur in terrā. Et bñ sicut aq̄. Quia ꝓcerto sicut aq̄ labētes in terrā: a terra absorbent ita ꝙ āpli⁹ nō inue niunt. Sic hoies mortui in terrā defossi nr̄is ꝓspecti bus non repsentabunt. Et iō q̄rebat dubitative Job xiiij. Hō cū mortuus fuerit ⁊ nudat⁹ atq; ꝓsumptus. vbi queso est: q.d. nescitur. Et nota ꝙ iste dicit.
Homo propter fragilitatem naturalem.
Mudatus propter absterſionem tpalium.
Cōsumptus ppter corruptionē corporalē.
¶ Patet ergo ꝙ mors hz duriciā intolerabilē. ¶ Itē mors hz sententiā irreuocabilē. qđ ondit cuz dicit. Que nō reuertuntur. Sicut em̄ celū currēdo ab oriēte in occidentez: nunq̄ reuertitur. imo directo cursu semp labit quousq; in mane iteꝛ oriat. Sic hō postq̄ ad occidentē mortis venerit: nunq̄ ad vitaz naturalr amplius reuertet. quousq; p resurrectionem vltimaz iterū oꝛietur. Nō reuertunt inđt. vñ Job. vij. Uiam p quā nō reuertar ambulo. Et ideo admiratiue dicitur Job. xiiij. Putasne mortuus hō rursum vivat: q.d. nō naturalr: qz sicut dictū est. Mors hz sniam irreuoca bilem. Et iste sunt quatuoꝛ mortis conditiones. vicz. Sentētia irreuocabilis. Duricia imitigabilis. Presentia ineuitabilis. Potentia indeclinabilis. ¶ Et ideo nota. q̄ mors est talis conditionis q̄ ipsa.
Per patientiam debet sustineri.
Per sapientiam debet preuideri.
Per fortitudinem non debet timeri. Uel
Per sanctitudinem debet preueniri.
¶ Dico ergo ꝙ mors debet in patiētia sustineri. Sic cut em̄ dicit Seneca hō moriturus nō hz magis con queri vl tristari si ad mortē peruenerit. q̄tū nauigās si celerius q̄ credidit ad portū ad quē nauigat appli cauit. Portū ad quē cōtinue nauigam⁹ est mors. Et iō si cuent⁹ casus ⁊ fortune ad istū portū nos subitoꝛ ex insperato duxerit. nos nō debem⁹ dolere: sed potiꝰ in patiētia sustinere. Et ideo sancti ⁊ iusti ⁊ naturales philosophi de morte nō doluerūt: ſz ipsam in pa tiētia sustinuerūt. sicut exēplum habem⁹ in scriptura ij. Mach. vj. de eleazaro de quo dicit. Mō gloriosam mortē magis q̄ odibilē vitā āplectēs. volūtarie ibat ad, suppliciū immuēs quēadmodū oportet accedere pa tienter. Exēplū etiā habem⁹ de filia iepte. Judicū. xj. Que videns se ꝓpter votū patris occidendā ⁊ imo landā nō timuit: sed mortē in patiētia sustinuit. ſz so lum ad plorandū virginitatē: dilationez mortis spa ciū duoꝝ mensiū requisiuit. Inter philosophos etiaz quot sunt exēpla de patiētia mortis. pōt q̄ libros le gere recordari. Sicut em̄ in libro Laerty de vitis philo sophoꝝ legit Socrates q̄ athene morti a civibꝰ cōdem natꝰ pro eo q̄ eos de idololatria rēpbendebat. cū pos set ab amicis data pecūia liberari noluit: sed potiꝰ venenosa mortem patientissime sustinuit. ⁊ de morte vsq; ad mortē cū discipulis disputauit. Et breuiter le

ge Senecā ⁊ discurre p libros pbor: ⁊ infinitos inue nies mortē p patientiaz sustinuisse: ⁊ vitā istā miserā cōtēpsisse. lege Tullīū in libro primo qōnuz tuscula narū. vbi de cōmoditate mortis ipe ponit exēpla natu ralia. Cū em̄: vt ait: Trosomꝰ ⁊ Agamedes tēplū ap pollīm fere fecissent. petierūt in genere remūeratio nē a deo: ⁊ sibi dari ideterminate illud qđ erat hoibꝰ optimū. Mnbꝰ cū rndisset Appollo ofones eoꝝ esse exauditas: ꝙ die tertia erant mumꝰ ⁊ salariū receptu ri. Sic actū est ꝙ illi duo illa die mortui sunt reperti. Ad idē aūt addit exēplū Idē Tullius de argia sacer dotissa q̄ cū quodā die p sacrificādo in quadā solēni tate ad tēplū curru veherek ⁊ ppter iumentoꝝ mor tē vltra ire neq̄ret. sic actū est ꝙ duo filij sui. s. cleobis ⁊ byton: veste posita corpa oleo inungētes currū ma tris ad locū traxerūt. in quo cuz plurimū laborassent petijt a dijs sacerdotissa dari filijs suis p premio pie tatis illud maximū donū qđ a dijs poterat dari hoi bus: nihil aliud exprimēdo: ſz aliqđ maximū exꝑcta do. Factū ergo sunt ꝙ dicti iuuenes cū matre comede rēt: ⁊ cūtes ad somnū in crastino mortui repti fuerūt. In qbꝰ qđē exēplis vult tullius supponere: ꝙ nihil pōt dari mortalibꝰ qđ eis sit meli⁹ ipsa mors. Dato em̄ ꝙ illi dij nihil eēnt aliud q̄ demonia. in rnsis tñ suis ꝓsuerērat vt cōiter veritatē dicere: vt sic possent mise ros hoies ad cultū suū fortiꝰ inuitare. Cōcludo ergo. Si apud illos paganos q̄ futuroꝝ nullā spem habe bāt: mors reputabat summū bonū. sicut ēt de tracis dicit Pōpomꝰ ⁊ Valeriꝰ maxim⁹ lib. ij. cap. j. Quod apud eos leta sunt funera: luctuosa ꝛo natalicia. Mā inter pbos alij aīas putant nō emori sed transiri. alij ꝛo emori. Quidā ꝛo putāt beatius esse mori q̄ vivere: multofortiꝰ ergo, nos xpiani q̄ velut firmā anchoꝛā spem futuroꝝ habem⁹. debem⁹ mortē nō timere: sed cū patiētia sustinere. Sicut pz ēt exēplis pluribꝰ ipsoꝝ infidelīū paganoꝝ. s. Cathonis q̄ se occidit. So cratis q̄ venenū bibit. Regili q̄ in patiētia crucē tu lit. Phylenoꝝ q̄ pro augēdo cartaginis ꝑio se vi vos sepeliri pmiserunt in ijsdez arenis vbi patrie fi nes ampliauerūt. Et de duobꝰ decijs. q̄ p vtilitate ro mana vitā suā inferis deuouerūt: sicut ponit Tytꝰ li uius ⁊ Valerius maxim⁹. De patribꝰ nouī testamēti dicemus: ⁊ maxime de martyribꝰ sanctis q̄ videlicet p xpo mortē nō solū in patientia sustinuerunt. immo etiā ipsam nō senserūt. Nam sicut limꝰ oleo mādra goze. ferrum ⁊ sectiones non sentit. sic ⁊ isti qui oleo exultationis ⁊ future spei ⁊ cōsolationis a deo fuerūt liniti, mortem ⁊ verbera non senserunt: sed ipsa cum gaudio ⁊ patientia sustinuerūt. Juxta illud Prouer. xxiij. Verberauerunt me ⁊ non dolui. vulnerauerunt me ⁊ non sensi. Ideo merito mors in patientia est sus tinēda. Quia sicut dicit Seneca. Quicqđ futurū est necessariū est ⁊ libēti aīo debet ferri. Uñ ipse dicit in libro Prouer. Libēter feras quod necesse est. Et qua mors omnibus est necessaria. libenti animo est feren da. vt ipse dicit in quadā epistola. Libenter mori est bene mori. Unde etiam ipse dicit alibi. Uiri inđt mi lucille quātū opus erat. mortem ketus ⁊ plenus diez expecto. Fortes simus aduersus fortuita: nō cōtremi scamus iniurias. vincula. verbera. carceres. egestatē. mors quidē aut finis est aut transitus ad meliora. er go desine timere aut trāsire. Sic igitur patet quomō mors debet in patiētia sustineri. ¶ Deinde dico. Mō mors debet cum diligentia preui eri. Preuidēa est em̄ ⁊ consideranda. videlicet. Mors propria vt pre muniamur. Mors bonorum vt ad bonū animemur. Mors malorum vt in nostris passionibus consolemur. ¶ Est enim cōsideratio mortis nostre vtilis ad nostram prentunitionem. Teste enim Grego. Mi nacula ferunt que preuidentur. Et ideo si mortem co gitando preuiderimus. minus sua percussio cum ve nerit nos grauabit. Et ideo Seneca dicit. Mortē ꝛo nunq̄ timeas: ſz semp cogita. Talis enim cōsideratio

inducit humilitatē.Exemplū de pauone q̄ videſ turpitudinē pedū ſuoꝝ:faſtū plumaꝝ ſuaꝝ deponit.Cauſat enī ſecuritatē:q.ſ.ſi moꝛs cōtinue ꝓuidek.ſecuriꝰ expectatur.Vñ dicit Seneca in libꝛo de naturalibus qōnibus Effice tibi moꝛtē cogitatōe familiarē.vt ita cū ſoꝛs tulerit:poſſis ei obuiā ire. ¶Itē oſidit ſaga citatē.In libꝛo de dictis pꝓoꝝ ꝺ.q̄ reꝛſitus quidam pꝓs q̄ eſſet maioꝛ ſapiētia.Dixit q̄ frequēter cogitare de moꝛte.Cōſideratio igit moꝛtis nr̄e vtilis eſt ad nr̄am ꝓmunitionē.Et iſtud eſt cōtra illos q̄ nō ꝓcogitant moꝛtē ſuā:q̄bus accidit ſicut crocodillo:q̄ dū ſaciat̄ ꝓfunde dormit.q̄daz auicula que hꝫ penas ſcindētes in ventrē ipſi⁹ illabik.t ipm dū dormit:ſcindit.vulnerat t occidit.Sic vere dū hō nō ꝓcogitans moꝛtē dat ſe ad dormiendū in delicijs t peccatis ſubito a moꝛte ſcindik t occidik.t dū nō ſperat ſubito enecak. Et iō docet ſapiēs Eccl.xviij.Memoꝛ eſto q̄m moꝛs nō tardabit.Nō ſic ergo quia ꝓcerto vt dictū eſt:cōſideratio moꝛtis nr̄e vtilis eſt ad nr̄am ꝓmunitionē. ¶Itē dico q̄ cōſideratio moꝛtis bonoꝝ vtilis eſt ad nr̄am animationē.q̄ videlꝫ ſicut elephas aſpectu ſanguinis ad ꝓliū animak.ſic iuſtus cōſideratōe moꝛtis iuſtoꝝ:qui.ſ.tam ſanctē moꝛtui fuerunt.tam alte ſperauerūt.t tā fortiter contra hoſtes aīo pugnauerunt.debent ad ſimilia ſpirare.t in pugna mundi ex cauſis ſimilib⁹ cōſolari:vt ſic ꝓſideratiōe moꝛtis cuiuſlibet viri iuſti nos poſſimus dicere illud Job.xj. Uadam⁹ t moꝛiamur cū eo. ¶Itē ꝓſideratio moꝛtis maloꝝ eſt vtilis ad nr̄am cōſolationē.Sūma enī conſolatio bonoꝝ eſt cōſideratio enoꝛmis t infamis moꝛtis hoīm malignoꝝ.qualr.ſ.ſubito moꝛiunk.t qualr in hoc ſeculo t in alio puniunk. Sicut enī dicit Pli. Cinis muriū cōbuſtoꝝ cū vino mixtus ſi dolentibus auriꝰ inſtillek ſanat doloꝛē.Adures enim carissimi: ſignant malos detractoꝛes q̄ nō ceſſant coꝛrodere famaꝫ nr̄am.Malos ēt auaroꝝ t raptoꝛes q̄ nō ceſſant coꝛrodere ſubſtantiā nr̄am.Malos inſup iniuriatoꝛes qui nō ceſſant coꝛrodere t ledere vitā nr̄aꝫ.Quia carissimi cū tales poſt moꝛtē ignī ꝓpetuo traditi ſint cōburendi.dolentibus de iniurijs ſibi factis ſummū eſt remediū t ſolatiū.q̄ auribus t auditib⁹ ipſoꝝ.cinis.i.memoꝛia moꝛtis talium inſtillek.t q̄ de moꝛte ſua mala aliqua narratio predicetur.Sicut enī dicik in pſ.Adoꝛs pctoꝝ peſſima.Et ideo letabik iuſtus cum viderit vindictā.manus ſuas lauabit in ſanguine peccatoꝛis.Breuiter igitur hec moꝛs : videlꝫ tam noſtra q̄ aliena a nobis debet meditari:t iugiter me moꝛie cōmendari.Exemplo cuiuſdā magni pĥi.Qui cū ſemp vellet habitare in cimiterijs t oſſa moꝛtuoꝝ tangere t palpare.requiſitus ab alexādro quare hoc faceret.Reſpdit.Nō valde mḡt libenter vellē cognoſcere oſſa regū t diuitū.ab oſſib⁹ pauperū t ſeruoꝝ. In quo quidem inſtruimur q̄ bonū eſt per cōſiderationē in cimiterijs habitare . t de conditione carnis qualis poſt moꝛtē futura ſit ꝓfundius cogitare.Vñ Job.xxj. Ipſe ad ſepulturam ducetur : t in congerie moꝛtuoꝝ vigilabit. Patet ergo q̄ moꝛs debet cuz diligentia ꝓcurideri. ¶Deniq; dico.q̄ moꝛs debet p fortitudinem non timeri.Adoꝛs enim non eſt timenda triplici ratione. tum:

Quia eſt certa t neceſſaria.
Quia eſt breuis t tranſitoꝛia.
Quia eſt vtilis t meritoꝛia.

¶Certa dico t neceſſaria.Iſtud vero valde ꝺz diminuere timoꝛez:quia ſcilicet certi ſumus q̄ neceſſe eſt nos moꝛi.vnde Seneca inquit.Uis aduerſus ꝓpriuz coꝛpus foꝛtis eſſe tanq̄ migraturus habita.propone q̄ſq; hoc cōtubernio carendū.foꝛtioꝛ eris ad neceſſitatem exēudi. ¶Item breuis t tranſitoꝛia . Vñ dicit idem libꝛo de contemptu moꝛtis.Adoꝛs timēda erat ſi tecum eſſe poſſet ſed neceſſe aut q̄ nunc veniat aut q̄ trāſeat. ¶Item vtilis t meritoꝛia. Quia videlicet ſicut dicit quidā ſanct⁹ Adoꝛs nihil aliud eſt:q̄ exiꝰ de carcere. Finis enim illius eſt.

Laboꝛis conſummatio.
Ad poꝛtum applicatio.
Peregrinationis fruitio.
Oneris grauiſſimi depoſitio.
De equo furioſo deſcenſio.
De domo ruinoſa liberatio.
Omnium egritudinum terminatio.
Omnium periculoꝝ euaſio.
Omnium maloꝝ cōſumptio atq; diruptio.
Debiti nature ſolutio.
Reditus in patriam t ingreſſus ad gloꝛiam.

¶Eſt igit moꝛs nō timenda:certe t marie bonis viris.q̄ ꝓ moꝛtē ad gloꝛiā ſe vēturos eſſe ſciūt.qꝛ ī talib⁹ ꝛ̄ificak illud Eccl.vij.Melioꝛ eſt dies moꝛtis die natiuitatis.Jō talib⁹ ꝺz illud Eccl.xlj.Noli metuere iudiciū moꝛtis.Sz,ꝓcerto carissimi:iſtud intelligik de viris iuſtis nō de iniuſtis'. qꝛ vicz viri muſti valde t merito debēt timere moꝛtē.cū ꝓ ipſaz nō habeāt trāſire ad gloriā ſz ad penā Eccl.xlj. O moꝛs q̄ amara eſt mēoꝛia tua hoī iniuſto t pacē habēti in diuitijs ſuis. viro q̄eto cui⁹ vie ſunt directe in oib⁹ t adhuc valēti capere cibum. ¶Ubi aduerte q̄ moꝛs eſt terribilis t amara.vicz. Abundantib⁹ inḡtate.hoī iniuſto mḡt. Affluētib⁹ in ꝓſperitate.Pacē mḡt habenti in diuitijs. Diffidentib⁹ de bonitate:Uiro mḡt q̄eto.i.ocioſo.Carentib⁹ aduerſitate.Cui⁹ mḡt directe ſunt vie. Hec languētib⁹ infirmitate.Adhuc mḡt valēti ſumere cibū.Nō ſim⁹ igit tales.ſz ſimus boni t iuſti vt nō timeam⁹ moꝛtē cū venerit.Exēplo ſemcis q̄ inſtinctu nature ſciens ſe ꝓ ignē t moꝛtē vitā iteꝛ recepturā:t reditura per priſtinā iuuentutē.volūtaria t itrepida intrat ignē vbi accendit t moꝛik:t in cinerē t in puluerē cōmutak.t tādē in eandē auem poſt tridiū diez ſpaciū trāſformak.Sic ꝛ̄e ſancti t iuſti ꝓ moꝛtem ad vitā venire ꝓpetuā crediderūt.Ps ergo q̄ moꝛs eſt ꝓ fortitudinē vilipendēda.Per ſapiētiā puidēda.Per patiētiā ſuſtinēda.Et hec ad pñs ſufficiant de moꝛte naturali:qꝛ quaſi in infinitis locis t titul' inuenies multa dicta.Eſt ergo moꝛs naturalis que eſt eroluēda.

¶Scōo principalr dico.q̄ eſt moꝛs ſpūalis t virtualis q̄ eſt appetēda.Et iſta nihil aliud eſt q̄ ſuiꝑſius deiectio:maceratio.t ad humilitatē vel patientiā reductio.Uir enī iuſtus t pfectus dicik moꝛtu⁹:qꝛ ſicut moꝛtu⁹ ad voluntatē portātis regik:nō ſe mouet vel recalcitrat.ſi pūgik nō ſentit nec clamat.ſz oīa q̄ fibi fiūt:ī patiētia ſuſtinet.Sic ꝛ̄e fit pfect⁹ t maxime bonus religioſus ad volūtatem alterius ꝓmittit ſe regi ꝓ obedientiā.imo ſine rebellione ſuſtinet oīa ꝓ patiētiā t tolerantiā.Et de tali moꝛtuo legitur Roma.vj. Qui enī moꝛtu⁹ eſt iuſtificat⁹ ē a pcto.Et tali ēt moꝛte religioſi dicūtur moꝛtui.qꝛ.ſ.nō mūdo debēt viuere:ſz deo.Et ſic de tali moꝛte exponitur illud Job.xj. Lazar⁹ amic⁹ nr̄ moꝛtu⁹ eſt.De tali ēt moꝛte vel moꝛtificatiōe itelligik illud Jobis.xij.Niſi granū frumēti cadēs in terrā moꝛtuū fuerit ipm ſolū manet.ſi aūt moꝛtuū fuerit:multuz fructū affert. ¶Ubi aduerte. q̄ tales ſunt moꝛtui vel moꝛtificati.Per exteriorē afflictionē.qꝛ dicūtur cadere in terrā . Per inferioꝛem deiectionē.quia dicuntur moꝛtui.Per vberioꝛem cōditionem.qꝛ dicunk multum fructū afferre.q̄ ſuā carnem moꝛtificant t affligunt.Jdeo tales dicunk.

Prompti t obedientes.
Deuoti t compatientes.
Docti t erudientes.

De obedientib⁹ pōt dici illud Joh.v.Moꝛtui audiēt vocē filij dei t q̄ audierint viuēt.De cōpatientib⁹ ꝺo dicik Job.vj. Patres veſtri, māducauerunt māna t moꝛtui ſunt.Dulcedo enī māne ſignat dulcedinē deuotiōis t cōpaſſiōis q̄ ſemp ſolet moꝛtē humilitatis cōcomitari.De pꝛudentib⁹ ſiue ſapiētib⁹ ꝺz Johānis viij.Abrahā pr̄ noſter moꝛtuus eſt t ꝓphete moꝛtui ſunt.Et breuiter oēs boni ī hoc mūdo iſti habēt ꝓ moꝛtuis t

moꝛtuis t ꝓ vilib⁹ t deſpectis.vñ Sap.iij.Niſi ſunt oculi inſipientiū moꝛi.illi aūt ſunt in pace.Vñ ipſi dicūt illi.pſ.Propter te moꝛtificamur tota die.Exiſtimati ſum⁹ ſicut ouis occiſionis.Sz tñ ſi aliq̄d velis addere ō moꝛtē ſpuali.potes notare q̄ vir pfect⁹ moꝛtuo cōparak multiplici rōne.Quia ſicut moꝛtu⁹.

Tumultibus non inquietatur.
Inſultibus non plus inſectatur.
Terreſtribus bonis non plus meditatur.
Spiritibus notus ſociatur.
Cum dentibus punitus non triſtatur.
Hominibus non plus copulatur.
Inanibus verbis non letatur.
Ab omnibus licet expellatur.
A manibus tamen receptatur.
Tegumꝫnibus aureis velatur.
Lumꝫnibus cereis luſtratur.
Cantantibus clericis laudatur.Et
Pulſantibus campanis ſonatur.
Egentibus panis erogatur.
Patentibus templis tumulatur.

¶Iſte enī ſunt ꝺditiōes moꝛtui q̄ ꝓfit bonis moꝛib⁹ applicari.Dicaz ergo q̄ moꝛtu⁹.i.vir perfect⁹ q̄.ſ.eſt de numero illoꝝ de q̄bus ꝺz Roma.vj.Exhibete vos deo tanq̄ ex moꝛtuis viuētes.Et Apocal.xiij.Beati moꝛtui q̄ ī dño moꝛiunk.Nō mḡetak mūdi tumultib⁹.i.mūdi negocijs. Quia.ſ.iſti abnuūt t repudiant negocia huiꝰ mūdi ad modū.ſ.moꝛtui q̄ caret penit⁹ omni motu:qꝛ.ſ.iſti proꝛſus a mūdi motib⁹ reqeſcūt. Eccl.xxij.Modicū ploꝛa ſup moꝛtuū qm̄ reqeuit. Et Apocal.xiij.ꝺz de moꝛtuis q̄ in dño moꝛiunk . Quod amodo iā ꝺicit ſpūs ꝓ reqeſcāt a laboꝛib⁹ ſuis. ¶Itē talis moꝛtu⁹ nō plus infeſtak hoſtis inſultib⁹.i.ꝺyaboli tentationib⁹.Sicut enī hoſtis ꝓſequk inimicuz ſuū vſq; ad moꝛtē.ſed ſi inuenit eū moꝛtuum.dum tñ ſit vir nobilis coꝛdis.nō ſolet eū amplius ledere nec cōtra eū plus ſeuire.Sic ꝺyabol⁹ ꝓſequi ſolet hoīem q̄diu ſentit eū ꝓficiēdo viuū t ſpirantē.q̄m vero inuenit eū ex toto moꝛtuū.i.ꝛ̄tutū plenitudine cōſopitū. t a motu vitioꝝ penitus alienū.tūc ceſſat eū tentare t ſibi amplꝰ inſultare.Sicut enī dicit ſancti . Dyabolus nō libēter tentat hoīem a quo ſunt ſupat⁹.Exēplo leonis.iij.Reg.xiij.De quo ꝺz.Nō tetigit ꝓphetā moꝛtuū nec leſit aſinū.Ad denotandū q̄ leo ꝺyabolus ſpūales, moꝛtuos.ſeu mūdo moꝛtificatos nō pōt ledere.nec aſinos.i.deiectos.humiles ifeſtare Leui. xxij.Moꝛticinū aut captū a beſtia non comedet. Vñ Job.xix.Ut aūt viderūt eū iā moꝛtuū nō fregerūt eiꝰ crura. ¶Itē talis moꝛtu⁹ virtualis nō plus meditak bonis terreſtrib⁹.Quia.ſ.ſicut moꝛtuus totalr eſt ſemot⁹ ab oī cura t appetitu bonoꝝ terrenoꝝ cū āpliꝰ nō idigeat talib⁹.Sic vir pfect⁹ oīa mundi bona abdicat:t ab eis quo ad effectū penit⁹ ſe elongat. Eccl. ix.Moꝛtui aūt nihil nouerūt āpliꝰ.q.ꝺ.Nō amplius cogitāt in terrenis. ¶Itē talis moꝛtuus ſpūalis applicak magis celeſtib⁹ t ēt ſociak magis not⁹ ſpiritibus.Conſtat enim q̄ moꝛtui mole moꝛtalis coꝛporis liberati melius ſolent celeſtia cognoſcere.t etiā ſpiritualem naturam perfectius intelligere.t ſibi famiiares t noti ꝓ antea magis eſſe.Sic ꝛ̄e viri pfecti celeſtibus per contemplationem ſe applicant.t beatis etiam ſpiritibus famulantur ſeruiunt t miniſtrant. Unde Luce.xx.ꝺi.Nō in reſurrectiōe a moꝛtuis neq; nubent neq; nubentur.ſed ſunt ſicut angeli dei . Tales enī ſunt viuētes cū moꝛtuis.De q̄bus dicit Luce xxiij.Quem queritis:viuentem cum moꝛtuis:nō eſt hic.ſurrexit.ſ.ad celeſtia cōtemplanda . ¶Itez talis moꝛtuus non triſtatur pumitus cum dentibus. Quia ſ.ſicut moꝛtuus perdidit oēm ſenſum.ita q̄ ſi percutitur aut pungitur nunq̄ ſolet ſentire.Sic vir perfectus tanta patiētia ſolet eſſe firmat⁹.q̄ oī ſenſu videk eſſe priuatus.Jnḡtū.ſ.nō murmurat nec recalcitrat neq; turbak.ſed ſe �herbꝫ tanq̄ nō ſentiens aut ſicut moꝛtuus.Uñ.ij.Mach.vj.Glorioſam moꝛtem magis q̄ odibilē vitam complectens volūtarie ibat ad ſuppliciuz.i.Pet.iij.Moꝛtificatos in carne viuificatos autē ſpiritu. ¶Itē talis moꝛtuꝰ nō ligatur ſeu copulat viuis hoībus.Sicut enī moꝛtui ſegregank a ſocietate hoīm viuoꝝm.t iungunk cetib⁹ moꝛtuoꝝ. Sic viri pfecti ſolent ſe ab hoībus relegare t a mūdanis cōſoꝛtijs ſegregare:t cum alijs moꝛtuis.i.viris ſanctis t moꝛtificatis perſonalr habitare.pſ.Factus ſum ſicut hō ſine adiutoꝛio inter moꝛtuos liber.t Job.xxj. Ipſe ad ſepulchꝝm ducek t in congerie moꝛtuoꝝm vigilabit.q.ꝺ.Habitabit cū moꝛtuis non cum vinis. ¶Itē talis moꝛtuus nō letak verbis inanibus.Quia ſcz ſicut moꝛtui nec loquūk.nec audiūt etiā loquētes. Sic viri pfecti nō loquuntur.ſ.inaniter verba multiplicando.imo certe ſilent t tacent a vanis locutionibus abſtinendo:q̄nimo t loquentes t ,obloquentes t iniuriantes t blaſphemātes non libēter audiūt ſuis vanis ꝛ̄monib⁹ applaudēdo.Unde Amos.viij.Multi moꝛientur in omni loco proijcietur ſilentiū. ¶Itez talis moꝛtuus cōculcatur ſeu contēnitur a cunctis gētibus ſeu ēt a nunc viuentibus.Sicut enim videmus q̄ vt cōmuniter viui abhominank moꝛtuum. Sic ꝛ̄e peccatoꝛes t mundo viuentes contēnunt t abhominank virū iuſtū.Sicut de Lazaro moꝛtuo legit Joh. xj.Quod ēt ꝓpꝛijs ſoꝛoꝛibus fetebat.Dñe inquit iā fetet:t tñ xps ipſum amicū t moꝛtuū appellabat.Lazarus inḡt amicus noſter dormit.Unde de tali cōtēptu poteſt dici illud.iij.Reg.vij.Cōculcauit eum populus t moꝛtuus eſt.pſ.Obliuioni datus ſum tanq̄ moꝛtuus a coꝛde. ¶Itē talis moꝛtu⁹ receptak a datis manibus.i.ab alijs iuſtis t moꝛtificatis hominibus. Sicut enim inanes t moꝛtui precedentes :ſecum recipiunt alios nouiter moꝛientes.ſic viri iuſti t ſancti libenter recipiunt t aſſociant illos quos mundani fugiunt t euitant quando ipſos ſibi ſimiles t ſpiritualiter moꝛtuos eſſe vident.Act.viij.Sinite moꝛtuos ſepelire moꝛtuos ſuos. ¶Item talis moꝛtuus adoꝛnatur pulcris tegminibus.Quia ſcilicet ſicut moꝛtui ponuntur in feretro pannis aureis oꝛnato . Sic vere ille qui per virtutes ſpiritualiter eſt moꝛtuus.pānis aureis.i.honeſta t exteriori conuerſatione velatur.t bonis actibus moꝛibus t geſtibus adoꝛnatur .Uñ de tali coopertura honeſte cōuerſationis poteſt dici illud.pſ.Cooperuit nos vmbra moꝛtis. ¶Item talis moꝛtuus illuſtratur claris luminibus . Quia reuera ſicut plura lummaria accenduntur erga moꝛtuuz:ſic plura bona exempla t documenta circūſtant t circūeunt virum iuſtum Luce.j.Illuminare bis qui in tenebris t vmbra moꝛtis ſedent ad dirigēdos pedes noſtros in viam pacis. ¶Item talis moꝛtuus circūſtak multis cantantibus.Quia ſcilicet ſicut moꝛtuum ſolent cantantes clerici circūſtare t ꝓpter eum campane ſtrepere t ſonare.Sic veri multi ſunt qui finaliter de vita t perfectione viri iuſti cantant t exultāt, ipſumq; magnificant atq; laudant.Eccl.xlj. Laudaui magis moꝛtuos q̄ viuentes. ¶Item talis moꝛtuus frequentatur a viris egentibus.Quia reuera ſicut pauperes t indigentes ſolent conuenire erga funera moꝛtuoꝝm vt elemoſynas recipiant ꝓ eiſdem. Sic vere ad literam tales ſpirituales moꝛtui ſolent indigentes nutrire t eiſdem elemoſynas diuidere et donare.Eccl.xlj.O moꝛs bonum eſt iudicium tuum homini indigenti. ¶Item finaliter talis moꝛtu⁹ tumulatur templis patentibus.q̄ ſicut moꝛtuus finaliter in loco ſacro:eccleſia vel cimiterio tumulatur t ab humanis vſibus occultatur.Sic vere vir perfect⁹ finaliter in loco ſacro:paradiſi recondik t ſepelik.iij. Regum.xiij.Moꝛtuus eſt igitur helyſeus t ſepelierunt eum.Sic igitur patet q̄ vir iuſtus moꝛtuo comparak.Et ideo bene dicitur q̄ in ſcriptura inuenitur moꝛs virtualis que eſt appetēda. ¶Tertio principaliter dico q̄ eſt moꝛs peccati que eſt precauenda. que

Universidad de Deusto
Biblio

ſ.aiam occidit ⁊ hoiem peccatorē facit mortuū ⁊ infectū. Sicut eñ videm⁹ q̄ mortu⁹ ſe nō mouet nō loq̄ſ. nō videt: nō odorat. nec guſtat. fetet. eſt viuis terribilis. grauis. ⁊ ad portādū difficilis. Sic vere peccator nō mouetur per bonā operationē. vſi Dañ. xiij. Ecce mortuos cū nihil horum fecerim. ¶ Mō loq̄tur p diem laudem ⁊ cōfeſſionē. pſ. Mō mortui laudabūt te dñe. Et Eccle. xvij. A mortuo quaſi nihil pit ꝓfeſſio. ¶ Itē nō videt p diſcretionē. pſ. Collocauit me in obſcuris ſicut mortuos. ¶ Itē nō odorat nec guſtat p deuotionē. Eccles. ix. Mortui nihil nouerūt amplius. ¶ Itē iſti fetent per malam infamiā ⁊ conuerſationem. Et ideo peccatores cōparantur ſepulcris dealbatis que plena ſunt oſſibus mortuor⁹ ⁊ immundicia. Mathei xxiij. Et Exodi. viij. Mortue ſunt rane ⁊ computruit terra. ¶ Itē ſunt viuis. i. ſanctis viris horribiles per cōtemptum ⁊ abhominationē ⁊ p ſue ſocietatis fugā ⁊ vitationez. Et ideo Leui. xxj. dicitur ⁊ precipitur q̄ quilibet ſacerdos: q̄ ſignificat quēlibet virū iuſtum: ad mortuū nō ingredi. ¶ Itē iſti ſunt graues ⁊ onerosi. ſ. aliis p ſuā importabilē tentationē. Eſaie. xiij. In anno quo mortu⁹ eſt rex achas factū eſt on⁹ iſtud. Et ſicut videm⁹ q̄ qñ aliqs morit. Sudario inuoluit. Luminaribus circūcingitur. Panno aureo cooperitur. Ab amicis defletur ⁊ deplangitur. A ſacerdotibus vero circa ipm pſallitur atq; canitur. ⁊ tandez a quatuor ad foueam deportat. vbi in terra abſcondit ⁊ ſepelitur. Sic peculdubio peccatores ſudario male cōſuetudinis inuoluuntur. luminaribus aliquor⁹ bñficior⁹ ⁊ bonorum operū circūcingūtur. Et ſic figurant in alexādro q̄ ſm vaticinia phorū mori debebat ſup pauimētū ferreū: ⁊ ſub velo aureo. ⁊ ſic accidit vt in bello vbi vulnerat⁹ letaliter fuit. ipſe alexāder ſuper loricam cuiuſdā militis iacuit. qō fuit pauimentum ferreū: ſup ſe ꝯo habuit velū aureū. ita q̄ tūc cognouit Alexāder ſe neceſſario moriturū ſic narrat de dictis phor. Spūal⁹ p Alexādrū pñt mortui petōres reputari. q̄ vulnerati vitijs ⁊ pctis iacēt in pauimento ferreo durriſſime obſtinatiōis. ⁊ iacēt ſub velo aureo diuitiaruz ⁊ tpalis poſſeſſionis. Quia ſicut dr. Eccl. viij. Multos pdidit aur⁹ ⁊ argentuz. Et iō Eccl. xxxj. dr. Btūs diues qui poſt aur⁹ nō abijt btūs dr. ⁊ feciſſe mirabilia pclamat. ¶ Itē tales mortui. ſ. pctōres ab amicis. ſ. a bonis pſonis p cōpaſſionem deflent Eccl. xxviij. In mortuū pduc lachrymas. Circa iſtos vero quotidie canit p adulationē. Eccl. iij. Laudam magis mortuos q̄ viuētes. q̄ malꝛ ad foueā inferni portant atq; ferūtur p ſpem finaꝛ venie ⁊ p malā cōſuetudinē ⁊ obſtinatiōem. Luc. xvj. Mortu⁹ eſt diues ⁊ ſepult⁹ eſt in inferno. A malis tegit ⁊ ſepelit p malaz ſuor⁹ criminū excuſatiōez. iij. Regū. xij. Cū mortuus ſepelies me. Et ſic bñ ptz quō varijs ſilitudinib⁹ ⁊ figuris pctōr: mortuo cōparat. De diuerſis eñ generibus mortuis applicādo ad diuerſa vitia ⁊ picula pñt multa dici: ⁊ oia per exēpla nature ⁊ p figuras ⁊ auctoritates ſcripture poſſent pbari. ſz vide i diuerſis locis pticulariꝫ vbi de crimib⁹ multa ſunt dicta. Unde ergō ſupra de Interficere. Et infra de occidere. Et vide ſupra de Dormire: vbi inueries qualr pctōres dormiēdo diuerſimode moriunt. Patet igit q̄ inuenit mors pctor⁹ que eſt fugiēda. De qua et dicitur Ezech. xviij. J cap. Anima q̄ peccauerit ipa morief. ¶ Si tñ vis breuiter tangere cōditiones hominis mortui ⁊ peccatoꝛ homini applicare. dic q̄ ſicut mortuus. videlicet.

Alligatur panni ligamine.
Obumbratur ceca caligine.
Tumulatur ſtricta voragine.
Uiciatur feda putredine.
Deuoratur vermis acredine.
Acclamatur cantus dulcedine.
Deploratur carorum agmine.
Circūſtatur plurimo lumine.
Occultatur a mundi lumine.

¶ Sic vere peccator malis affectionib⁹ inuoluitur.
Cecis dubitationibus obtegitur.
Strictis obſtinationibus includitur.
Fedis diffamationibus inficitur.
Diris cordis remorſibus impingitur.
Falſis hominum laudibus precingitur.
Diris carorum luctibus deplangitur.
Claris rerum luminibus extollitur.
Noſtris tandem obtutibus abducitur.

¶ Dicā ergo q̄ mortu⁹. ſ. peccator alligatur ſudario male delectationis. vnde Joh̄. xj. dr. Mō prodūt inq̄t qui fuerat mortuus ligatis pedibus ⁊ manibus inſtitis. ⁊ facies eius ſudario erat ligata. ¶ Itē talis mortuus obſcurat ſub nubilo cece dubitationis: q̄. ſ. peccator multis ignorātūs ⁊ dubitationib⁹ eſt ſubiectus q̄ ſicut dicitur in pſ. Iſti ſunt ſedentes i tenebris ⁊ in vmbra mortis. vincti in mēdicitate ⁊ ferro. ¶ Itē talis mortuus carceratur tugurio ſtricte obſtinatiōis. Sicut enim mortuus a fouea vbi ponitur numq̄ ſurgit: ſic peccator obſtinatus a peccato nō reſilit. Eccl. xvij. A mortuo quaſi nihil perit confeſſio. Tales etiā ſunt ſicut mortui dormiētes in ſepulcris quor⁹ nō eſt memor āplius ⁊ ipſi de manu tua repulſi ſunt. ¶ Itē talis mortuus maculatur contagio fede diffamationis: quia ſcilicet ſicut mortuus fetet viuis: ipſe tamē proprium fetorem non ſentit. Sic peccator viuis. i. viris iuſtis fetet ⁊ eſt abhominabilis ⁊ infamis vt dictum eſt. ⁊ tamen fetorem ⁊ horrorem ſuum non percipit ſolus Prouer. xxiij. Vulnerauerunt me ⁊ nō doluj. Vulnerauerunt me ⁊ nō ſenſi. quaſi dicat. ¶ Iſti non ſentiunt obloquutiones ⁊ verbera que fiunt cōtra illos. ij. Regum. xix. Nunquid vigent ſenſus mei ad diſcernendum. Et Thiere. iiij. Senſus cordis mei turbati ſunt. Unde de fetore taliū dicitur illud predictū. Lazarus mortuus eſt. Sequitur. Dñe iam fetet. Johānis. xj. Et Eſaie. xxxiij. De cadaueribus eoꝝ aſcēdet fetor. ¶ Itē talis mortuus ſtimulat flagicijs dure remorſionis. Quia ſcilicet ſicut mortuus mordet ⁊ laceratur a vermibus. ſic peccator a continuis conſcientie ſtimulatur remorſibus. vnde Eſa. lxvj. Vermis eorum nō morietur. Unde tales mortui dicūtur a beſtijs lacerari. i. cōſcientie dentibus deuorari. vſi Leui. xxij. Mortuum ⁊ laceratuz a beſtia nō comedet. ¶ Itē talis mortuus cōmēdat eloquio falſe adulatiōis. Quia ſcz ſicut dictum eſt mali hodie magis cōmendant q̄ boni. ſic magis cantatur a ſacerdotibus circa mortuos q̄ circa viuos. ⁊ magis pulſat claſſita pro eiſdem. Unde de puella mortua legitur Mat. ix. Mō circa illam erat turba tumultuās ⁊ tybicines. Quia ſcilicet erga mortuos pctōres marie ſi ſint pncipes vel magnates nūq̄ deficiunt tybicines. i. ſuoꝝ malorum actuum laudatores. Quia ſicut dr. Prouer. xxviij. Qui derelinquunt legem laudant impiū. Unde illud predictum. Laudam magis mortuos q̄ viuentes. ¶ Item talis mortuus illuſtratur ſeu illuminatur faſtigio clare reputatiōis. id eſt mundane glorie ⁊ temporalis poſſeſſionis. Eſa. ix. Habitantibus in regione vmbre mortis lux orta eſt eis. ¶ Itē finaliter talis mortuus. ſcz peccator occultatur ⁊ ſegregatur a conſortio humane habitationis. Quia ſcilicet ſicut mortui ſepeliuntur ⁊ abſcōduntur ita q̄ amplius nō videntur: ſic peccatores ita finaliter pereūt q̄ de ipis memoria non habetur. Pſal. Perijt memoria eoꝝ cum ſonitu. Unde Eccleſiaſtici. x. Cum morietur homo hereditabit ſerpentes ⁊ beſtias ⁊ vermes. Sequitur. Uſq; ad fundamentum arefecit ex ipſis ⁊ diſperdidit eos ⁊ ceſſare fecit memoriam eoꝝ a terra. Sic igitur patet q̄ multis rationibus peccator mortuo comparatur. Et ſic dico q̄ iſta eſt mors criminalis: que eſt fugienda. Et hoc eſt membrum tertium principale. ¶ Quarto principaliter dico q̄ eſt mors tormentorum q̄ eſt metuenda. Et iſta eſt mors pene eterne que peccatoribus perpetuo infligetur. Mors eñ

peccatorū

peccatorum peſſima. Mr ſicut dr. Romanoꝝ. vj. Stipendia peccati mors. Cum eñ mors ſit oīum penaꝝ maxima congrue per mortem fuit illa eterna pena: ſicut oīum maxima deſignata. ¶ Et ideo breuiter notandū eſt. q̄ morte eterna moriunt illi. ſ.

Qui ſunt diuitijs onerati.
Qui ſunt delicijs impinguati.
Qui ſunt ſeuicijs occupati.
Qui ſunt inuidijs maccerati
Qui ſunt iniurijs refrenati
Qui ſunt honoribus eleuati
Qui ſunt rancoribus inſtigati.

Dico diuitijs onerati. Luce. xvj. Mortuus eſt dives ⁊ ſepultus eſt in inferno. ¶ Item delicijs impinguati. Apocalyp. xviij. Quantum glorificauit ſe in delicijs ſuis: tantū date illi tormētum ⁊ luctū. Et ſequitur. In vna die venerunt plage eius: mors ⁊ luctus: fames et ignis. Mortui eñ habent luctuz inconſolabilem. famem inſatiabilem. ignem inextīguibilē: morte interminabilem. ¶ Item ibi moriunt ſeuicijs inflāmati: ſ. homīes crudeles. Mr ſicut dicit. Hier. xxxviij. Qui cūq; in ciuitate hac māſerit: morietur gladio. ¶ Itē moriunt ibi inuidijs macerati. Job. xxj. Alius morit i amaritudine anime. ¶ Itē iniurijs effrenati. j. Reg. xxiij. Canem mortuum perſequeris. ¶ Item honoribus eleuat. iiij. Reg. xviij. Filius regis mortuus eſt. ¶ Itē rancoribus inſtigati. ij. Reg. xx. Percuſſit euz in latere ⁊ mortuus eſt. Plaga eñ in latere: eſt odiuz in corde. Et breuiter morte eterna morientur omnes peccatores. Quia ſicut dicitur in Pſalmiſta. Ueniat mors ſuper illos ⁊ deſcendant in infernum viuentes Et hoc de morte ſufficit.

Mos. Moris. Mores. Notabiq; ē dare morem bonorum ⁊ morem malorum. Boni enim bonis moribus inſtruūtur ⁊ bono more aguntur ⁊ deducuntur. Sicut enim bone arbores vſitato more faciunt bonos fructus. ⁊ bona aīalia bonos fetus. Sicve re boni ⁊ iuſti ex more docti ⁊ hactenus aſſueti faciūt bonos actus. Uñ notabis q̄ boni ex more.

Indigentibus compartiuntur.
Innocentibus compatiuntur.
Supplicantibus afficiuntur.
Preſidentibus ſubijciuntur.
Habitantibus conſociantur.
Mendicantibus aſſimilantur.
Morientibus cōfamulantur.

Dico ergo q̄ boni ⁊ iuſti iurta morem ſuum cōpatiūtur indigentibus. ſ. elemoſynas erogando. vñ Eccl. xxxix. dr. Mō amoto lapide de ore putei mos erat cunctis gregibus conuenire: ⁊ ibidem adaquari. Quia reuera putei. i. diuites boni ⁊ humiles ex more inſite pietatis: lapidem duricie ⁊ parcitatis a ſe tollunt: ⁊ ſe per paupertatē aperiunt: ⁊ ouibus. i. pauperib⁹ ex more cōfluentibus ſua cōdiuidunt atq; donāt. Deut. xj. In ortor⁹ morem aque ducuntur irrigue: ſupple ad faciendū aridos indigentes. ¶ Item dico q̄ boni iurta morē pie cōpatiunt innocētibus. Uñ Judicū. xj. de filia Jepte quam pater vt impleret votum deo ſacrificauit: ⁊ eam fatue occidit ⁊ immolauit. dicitur qō mos introiuit in iſrael ⁊ cōſuetudo ſeruata eſt: vt cōueniant in vnum filie iſrael ⁊ plangant filiam Jepte. ¶ Item dico q̄ boni iurta morem afficiuntur ſupplicantibus ſeu cōdeſcendunt iuſta petentibus ⁊ oāi tudinis. ſicut. de aſſuero legit Hester. viij. Mō vbi vidit Hester reginā ad terrā proſtrataz ⁊ ſuā gſam imploratē: ipſe ex more ſceptrum aureū q̄ tenebat in ſignū clemētie ptendit ei. ¶ Item dico q̄ boni iurta morem ſubijciuntur pſidentibus. ſ. eis obediēdo. vñ Hester. j. dicitur. Mō rex interrogauit ſapientes qui ex more regio aſſiſtebant. ei. ¶ Item dico q̄ boni iurta morem cōſociant ſe cōuiuentibus. ſ. cū eis. pacifice cōuerſando. pſ. Deus q̄ inhabitare facis vnanimes in domo. ¶ Itē dico q̄ boni ⁊ iurta morē aſſimilant ſeu cōformātur mēdicātibus ſicut. ſ. de ruth dr Ruth. ij. Quod ipſa collegit reliquias ⁊ ſurrexit vt ſpicas ex more colligeret. ¶ Itē dico q̄ boni cōfamulātur morientibus. ſ. ſepeliēdo et pietatis debitū impendēdo. Jurta illud Job. xix. Ubi dicit q̄ acceperūt corp⁹ ieſu et ligauerunt linthcis ⁊ aromatib⁹ ſicut mos erat iudeis ſepelire Exēplo. ſ. Joſeph qui pcepit ſeruis ſuis medicisyt aromatibus cōdirent corpus patris ſui Jacob: quibus iuſſa complētibus trāſierunt. xl. dies. Iſte quippe mos erat cadauerū cōditorum. Sicut ptz Geneſis. l. Sic ergo patet quō boni ⁊ iuſti ſunt bonis moribus aſſueti: ⁊ bonor cognito more inſtructi pariter ⁊ edocti. ¶ Sz adhuc dico q̄ mali hoies hñt cōiter malos mores. Et ſic dico q̄ in eis viget Mos.

Crudelitatis et violentie.
Nobilitatis et incōſtantie.
Inhoneſtatis ⁊ inſolentie
Fatuitatis ⁊ ptinacie.
Simplicitatis ⁊ ignorātie.
Mendacitatis ⁊ verecūdie.
Carnalitatis ⁊ immūdicie.

Habent dico mali morē violētie ⁊ crudelitatis vñ. ij. Mach. v. dr. q̄ Anthiochus reliquit ꝓpoſitos hieroſolymis ad affligēdū gentē philippū quendā morib⁹ crudeliorē eo ipo a quo conſtitutus eſt. Itē habent mores incōſtantie ⁊ mobilitatis. Judicū. xx. Putauerūt eos more ſolito cedere. Itē mores inſolētie ⁊ inhoneſtatis. Ero. xxxij. Nullus ex more indutus eſt cultu ſuo. ¶ Itē mores ptinacie ⁊ fatuitatis. ſ. ad perſeuerādū in malo. Unde de ſamaritanis qui de babylonia venerūt dicit. iij. Regū. xvij. qō vſq; in preſentē diem morē ſequūtur antiquū. ¶ Itez mores ignorantie ⁊ ſimplicitatis Sap̄. xj. Infantuz inſenſatorū more viuētes: ꝓpter hoc tanq̄ pueris inſenſatis iudiciū in deriſum dediſti. ¶ Itē mores vere cundie ⁊ mēdacitatis Eccli. xx. Mores hoim mendacium ſine honore ⁊ cōfuſio illoꝝ cum ipſis ſine intermiſſione. ¶ Item mores immūdicie ſeu luxurie ⁊ carnalitatis Unde eis poteſt dici illud. ij. Mach. x. q̄ diē ſolennē more beſtiarū egerūt. Iſti ſunt ergo mores corrupti quos dr grauiter tolerat. Jurta illud Act. xvj. Nonūciant nobis morē quez nō licet nobis ſuſcipere. Mō ſic chariſſimi ſed habeamus bonos mores ⁊ ſanctos: malos ꝓ o ⁊ inhoneſtos dimittam⁹ ⁊ in meli⁹ cōuertamus: iurta illud Heb. xiij. Sint mores ſine auaricia cōtenti pſentib⁹. Quia ſicut ibidē dicit. Fornicatores ⁊ adulteros iudicabit deus. Item de bonis moribus dicit. j. Corint. xv. Corrumpūt bonos mores colloquia praua. de illis vide infra de virtutibus De malis dicitur Leuiti. xviij. Jurta morē regionis canaan nō agetis. ⁊ iſti mores nihil aliud ſunt q̄ maledictiones et vitia ⁊ peccata de quib⁹ infra dicet. ¶ Itē mos accipitur per ſimilitudinem. Uñ. ij. Macha. xj. dr de filijs iſrael q̄ leonum more irruerunt in hoſtes. Etiaz accipitur pro conſuetudine: vt Hester. j. dicitur quod Aſſuerus rex interrogabat ſapientes qui ex more regio adherebant ſibi. Et ideo breuiter vide de conſuetudine vel ſimilitudine. Sufficit. Unde in diuerſis titulis vbi de conditionibus: conſuetudinibus: moribꝫ et operibus fit mentio

Mouere. motus. Cuz mouere ſeu moueri ſit de loco ad locum vel de forma ad formam mutari ⁊ trāſferri: in de eſt q̄ ſm philoſophos duo ſunt genera motuuz: videlicet. Motus localis: ⁊ motus formalis: poſſumus per motum intelligere quamlibz mutationem moralem. Et q̄uis materia moralis poſſit eſſe valde longa: ſed q̄ pauce ſunt auctoritates neceſſe eſt breuiter p tranſire. Notemus ergo qō inuenitur Motus.

Tractus.
Raptus.
Rectus.
Reflexus.

Motus tractus eſt ille quo quis ad bonum trahitur ⁊ mouetur per dei vel prelati violentiam et correctionem. Et iſte aſſimilatur terremotui: quia terra eſt valde ſtabilis et grauis ſignans obſti-

natos in malo.qui cum magna violẽtia possunt ad bonum moueri.Et de hoc dr Esa.xvij.Terra mouebitur de loco suo. ¶Itẽ motus raptus est ille quo quis rapitur ⁊ ducit pervolũtariam obediẽtiam ⁊ subiectionem.Et iste assimilatur motui raptus firmamẽti:qđ sine quacunq; difficultate: ad solã voluntatẽ ⁊ imperium dei velocissime rapit ⁊ mouet signãs bonos ⁊ religiosos:honestos ⁊ perfectos viros qui voluntarie ⁊ prompte ad instinctum dei. ad bona opera circueunt et mouẽtur.Et de hoc dicitur Luc.xxj.Virtutes celorum mouebuntur. ¶Item motus rectus est ille quo quis directe mouetur in deum per amorem ⁊ dilectionem. Et iste assimilat motui lapidis qui directe mouetur ad centrum:nec quiescit quousq; attigerit ipm Sic homo deuotus directe mouetur ad deum tanq; ad centrum:nec quiescit quousq; per gratiam attigerit ipsum.vnde Act.xvij.In ipso enim viuim⁹:mouemur et sumus. ¶Itẽ motus reflexus est ille quo quis mouetur ad suipsius examinationem ⁊ cõsiderationem Et iste assimilatur motui maris ⁊ fluuiorũ qui circa terram mouẽtur:qz videlicet bonus homo debet circa cor suum per bonã cõsiderationẽ circuire ⁊ ad eius rimationẽ vel minationẽ circulariter se mouere. Sicut enim mare mouetur cõtinue:⁊ hoc diuersimode: quia videlicet nunc sursuz:nunc deorsuz:nunc ad dexterã:nũc ad sinistrã.Sic vere cor sapientis.qui.scz est sicut mare,ppter amplitudinem capacitatis.semper debet esse in motu circumspectiõis ⁊ sagacitatis. Unde procerto nunc debet ascendere ⁊ moueri' sursuz ad paradisum per eternorum affectionez nunc debz moueri deorsum ad infernũ per tormentorum preuisionẽ Nunc debz moueri dextrorsum ad mundi prosperitates ad ipsarum abominationem.Nuncvero debz moueri sinistrorsum ad mundi aduersitates per ipsaruz fortem et strennuaz tolerationẽ.Et sic de isto mari sic diuersimode se mouente: potest intelligi illud verbũ. Matth.viij.Motus magnus factus est m mari.

¶De motibus ergo virorum perfectorum ⁊ de ipsorum bonis actibus et operibus possumus exponere illud.Joelis.ij.Contremuit terra: moti sunt celi: sol et luna obscurati sunt.In quibus verbis aduerte quatuor genera bonorum motuum quibus boni debent moueri Est enim Motus.

Interior.
Superior. Mot⁹ interior est motus conuersorũ
Exterior. Cõtremunt inquit terra.Mot⁹ supior
Inferior. est mot⁹ platorũ.Moti inqt sunt celi

Motus exterior est motus predicatorum. Sol inquit. Motus inferior est motus actiuorum seu passiuorum.Luna inquit.Et sic patet qđ Primus est motus contritionis Secũdus est motus discretiõis.Tertius est motus discussionis.Quartus est motus compassionis. ¶Dico primo qđ est mot⁹ cõtritionis qui fit interius.Et iste notatur in tremore terre. Contremuit inquit terra.Sicut enim terra q̃uis sit stabilis et naturaliter immobilis vt dictum est iuxta illud ps Fundauit terram super stabilitatem suã.quãdo vero interius in ventre terre congregatur ⁊ generat fortis spũs seu ventus necesse est quandoq; terram concuti et moueri.⁊ ciuitates ⁊ terras destrui.tonitruum audiri ⁊ terrã etiã aperiri.⁊ quãdoq; etiã fontes ⁊ flumina a terre interioribus exalari.sicut dicit Aristoteles in libro Methe.⁊ Seneca in libro de naturalib⁹ questionibus.Sicvere charissimi q̃uis peccator sit quandoq; ad modum terre per malam consuetudinem et obstinationem induratus ⁊ immobilis.⁊ a malo pposito suo inflexibilis.fit tamẽ quãdoq; qđ in vẽtre cõscientie sue diuin⁹ spiritus generat.virtute cuius interius in spirantis ipe terrenus pctor per contritionẽ ⁊ per sui status examinationẽ cõcutitur ⁊ mouet.⁊ in bonum cõuertitur ⁊ mutatur.Tũc em audit subterranei tonitruum humilis ⁊ vere confessionis tunc emanant fontes lacrimarũ ⁊ compunctionis. et flumina compassiõis ⁊ deuotiõis.⁊ sic ciuitas dyaboli,destruitur.i.congeries peccatorum seu interioris habitationis.Contremuit ergo terra.Et de hoc dicit in ps.Cõmota est ⁊ contremuit terra. Et de hoc alibi in psal. Fundamenta montiuz cõturbata sunt ⁊ cõmota sunt Seneca dicit :vbi supra.Mõ in egypto nõ accidit terremotus:causam autẽ assignat:quia egyptus est terra fluuialis :pinguis ⁊ limosa: a flumine qui dicitur nilus anno quolibet irrigata:⁊ harenis ⁊ limositatibus cumulata:⁊ ideo ppter limosam cõpactionẽ interiorẽ spiritus non generat:cum non sint ibi cauerne Propterea terremotus ibi non efficitur nec causat. Carissimi egyptus que interpretatur tenebra vel obscuritas:significat aliquos luce diuine gre penit⁹ priuatos:qui vez limo delitiaruz impinguant:⁊ qui fluuio prosperitatis irrigant:⁊ arenis diuitiaz cumulant. In istis em ppter cõpactionẽ obstinate ⁊ male voluntatis:numq; consuevit spiritus timoris ⁊ contritionis facere terremotum alicuius bone cõuersationis:quminio tales sunt ĩmobiles quasi lapis:discentes cũ ps. Ego dixi in abundantia mea: non mouebor ĩeternum. Quia.s.tales in tpalibus abundãtes non curant a malo statu suo moueri: in meliusq; mutari. Unde de dyabolo ⁊ de talibus potest dici illud.Esai.xl.Querit quomodo statuat simulacruz qđ moueatur.Et Esai.xij.Cõfortauit simulacruz clauis vt nõ moueat.Et nota sivis,quomodo tales dicunt simulacra:sicut supra de ydolo.Non sic ergo:sed fit in nobis motus contritionis q̃ fit interius. Cõtremuit inquit terra.ps. Terra mota est eteñ celi distillauerunt. ¶Secundo dico:qđ habendus est motus discretionis q̃ fit superius. Et iste est motus platorum:qđ notatur cum dr Celi. Quia celi q̃ sunt istis inferioribus superiores :signãt platos.q̃ motu prudentie ⁊ discretionis regunt ⁊ dirigunt ⁊ ad bonũ etiam ducunt ⁊ trahunt inferiores populos ⁊ subiectos. Et de hoc dicitur.Joelis.ij.Mouebuntur celi ⁊ terra.⁊ dominus spes populi sui.Celi enim.i. superiores prelati mouebuntur debite regendo ⁊ diligenter gubernando.Terra aũt ideſt subditi mouent obediendo ⁊ bene operando.Exemplo celi cuius motus facit moueri planetas inferiores.Exemplo etiã magnetis qui extra vas facit moueri acum ferream contentã invase.Ma.s.motus bonorum operũ ⁊ exẽplorum in prelatis:est causa motus bonoz operũ in subditis Muãuis de multis subditis põt dici illud Exo.x. Trib⁹ diebus nemo vidit fratrem suum nec mouit se de loco suo.Quia.s.nullus hodie vult videre fratrem suũ p compassionem nec moueri de loco p obedientiam seu p bonam operationẽ. Non sic sed moueamur ad motũ orbis.i.prelati qui superius est:non motu proprio sicut supra dictũ est de Currere. Quia procerto in plãtis est motus discretiõis q̃ fit superius. ¶Tertio dico.qđ inuenit motus pdicationis q̃ fit exterius. Et iste notat cũ dicit Sol.Sicut em sol p mũd ũ movet vt ceteras illuminet creaturas sic pdicator oz p mundũ curreret ⁊ moueri.vt p doctrinã suã illuminet peccatores Eccli.xlij.Sol illuminãs p oĩa respexit Uñ etiã põt dici illud Apoc.ij.Mouebo candelabrũ tuũ.Quãuis hodie diabolus videat dicere malis peccatoribus illud Josue.x.Sol cõtra gabaon ne moueris. ¶Quarto dico qđ inuenit motus cõpassionis q̃ fit inferius.Et hoc notat cũ dicitur Luna. Luna em cuius motus ⁊ influentia rorem mundo ministrat. signat viros pios ⁊ misericordes qui p compassionem mouent:⁊ rorem bñficiorũ aliis distribuunt ⁊ infundunt:sicut supra de Luna visum fuit Allega sicut ibi figurati in samaritano de quo legit Lu.x.Mõ misericordia motus sauciato contulit medicinã. De patre dicit Luce.xv.qđ misericordia motus est sup filio prodigo reuertenti ⁊ cõtulit sibi vestimẽta ⁊c. De ioseph etiã legimus Gen.xlij.Mõ cõmota sunt viscera sup fratre suo ⁊ incepit flere.In qbus verbis notatur qđ tribus

tribus generib⁹ personarum debemus cõpati ⁊ erga ipsas misericordia cõmoueri:videlicet. Indigentib⁹ qui figurant in sauciato vel spoliato.Item penitentibus:qui figurant in filio ꝓdigo reuertente.Item innocentibus qui figurant in beniamin fratre ioseph iuniore.Et sic ergo patet quomodo in sciptura inuenitur quadruplex bonus motus:videlicet Motus.

Diserationis. ¶Sed adhuc dico qđ
Predicationis. motus põt in malo de
Contritionis. signare. Et sic õsignat
Discretionis. mentis mobilitatez:⁊ inconstantiã ⁊ vanitatez. Uñ in ps. dicit.mouebunt oĩa fundamenta terre. Unde nota qđ motus signat.

Uitium.
Impfectionis Dicamus qđ signat vi
Indignationis. tium impfectionis qz:
Subsannationis. s.illi q̃ inter malos habitant sunt infirmi et impfecti ⁊ faciliter mouent de bono in malũ:nec perseuerãt in eodẽ.Et de hoc dr Iniere.xliij. Dilexit mouere pedes suos ⁊ dño non placuit.Isti videnf nasci i sagittario:qz delectanf in motu. Isti igit cũ tentãtur deberent recurrere cuz dauid ad deũ: dicentes in .ps. Si dicebaz motus est pes me⁹: misericordia tua dñe adiuuabat me. Iuxta cõsilium apli .ij. Thes.ij. Non cito moueamini a vro sensu.Item signat vitiuz indignationis :qz.s.iracundi faciliter ⁊ sine causa mouentur ad iracundiã ⁊ vindictam. Et de hoc dicit in.ps. Turbati sunt ⁊ moti sunt sicut ebri⁹.et.j. Mach.xij. Factus est motus magnus in ciuitate. Itẽ signat subsannationis vitium ⁊ derisionẽ:qz caput solet moueri in signum derisionis .Uñ in ps. dicit. Locuti sunt labijs ⁊ mouerũt caput.Uñ etiã de iudeis dicit.Act.xxvij.Mõ ipsi blasphemauerũt dñm mouentes capita sua.Itẽ signat vitiũ inconstantie ⁊ variationis: qz sunt plures qui ad vniuscuiusq; sermonis flatuz et persuasionem mouenf nec aliqua firmitate consistũt Unde⁹ recte dicitur illud. Iniere.xlvj. Uelut flumina mouebunf.Et de motu sic sufficit: tam in bono q̃ in malo:gratia breuitatis.Uide supra de exercitio:⁊ infra de mutatione ⁊c. sufficit quo ad presens.

Mulier ✦bono ⁊ in malo. Nota qđ mulier in scriptura accipit i

A ¶Potest em significare habitualiter ⁊ moraliter.Et invtroq; sensu potest signare in bono ⁊ in malo.Omissa ergo distinctione gratia breuitatis:dicam⁹ de muliere bona:sicut moraliter sumit.Scdm em Isid. Mulier dicitur a mollicie.Et sic dicit mulier quasi mollis aer: vl dicitur a mulceo ces.p eo qđ mulier est naturaliter apta nata homines attrahere ⁊ mulcere.ad denotã dum:qđ moraliter loquendo anima rationalis vel quelibet persona bona que p mulieres potest significari: debet eẽ mollis p pietatem.Aer p puritatẽ.Dulcens ⁊ liniẽs per benignitatẽ.Et sic de animavel de qualibet bona muliere potest exponi illud.Eccli.xxvj.Datum dei ẽ mulier tacita ⁊ sensata. In quibus verbis aduerte qđ quelibet bona mulier:vel quelibet anima: vel sancta persona debet principaliter tribus virtutibus ppollere:ad hoc qđ possit mulier nuncupari : videlicet.

Pietate compassionis.Mulier inquit.
Raritate locutionis. tacita inquit.
Claritate discretionis. sensata inquit.

Dico qđ talis mulier debet habere magnaz cõpassionem.Mulier inquit.Etem naturalis mulier est valde flexibilis atq; mollis:ad denotandum:qđ tam bone mulieres q̃ quecunq; beate psone debent habere teneritatem ⁊ molliciẽ pietatis:qz videlicet delinquẽtibus ⁊ penitentib⁹ debent indulgere:⁊ per elemosynas ⁊ ⁊ p beneficia indigentib⁹ subuenire ⁊ prouidere. Uide de bona muliere dicit.Prouer.xxxj. Mulierem fortem q̃s inueniet:Et sequit. Man⁹ suas aperuit inopi:⁊ palmas suas extẽdit ad pauperẽ. Et me rito qz pcerto sicut dr puer.xj.Mulier gratiosa inueniet gloriam.q.d.illa persona est gloriosa que est gratiosa.i.grata ad benefaciendum ⁊ prompta: ⁊ illa dico inueniet gloriam sempiternam .Et nota qđ pietas seu compassio istius mulieris in tribus potuit apparere:videlicet. Quia.

Prouidebat xpi pauperibus.
Condolebat xpi vulneribus.
Supplicabat pro peccatoribus.

Ista ergo erat mulier compatiens indigentie miserorum.Et ideo talis põt figurari in muliere vidua: de sarepta:que helyam prophetaz nutriebat: ⁊ tamẽ nec farinaz nec oleũ cõsumebat:sicut dicitur.iij.Reg. xvij.De qua dicitur ibidem.Unde in sarepta a sydoniorum.precepi enim ibi mulieri vidue vt pascat te. Quia procul dubio hoc habet ꝓprium pietas pauperum:qđ quanto plus pie de bonis temporalibus elargitur:tanto plus q̃ dei clementiam affluere dinoscit Iuxta illud Luce.vj. Date ⁊ dabitur vobis.Et iuxta illud.Prouer.xj.Alij diuidunt ꝓpria ⁊ ditiores sunt: alij autem rapiunt non sua ⁊ semper in egestate sunt. Allega si vis exẽpluz de lapide enidros. ¶Item ista erat compatiens pestilentie christi tormentorum.Sicut enim bona mulier:cõpatitur vulneribus viri sui ⁊ maxime quando videt:qđ ppter acquirendum ius hereditatis sue fuit vir suus vulneratus.Sic procerto quia christus pro hereditate paradisi anime acquirenda fuit mortuus ⁊ occisus:debet sibi anima mesta to condolere.figurata in illa muliere.de qua dicitur. iij.Reg.xvij.Aparuit mulier vidua colligens ligna. Quia videlicet ligna crucis christi sunt colligenda: ⁊ per compassionem in scrinio memorie reponenda. Unde.ij.Regum.xiij.Iugere te simula:⁊ induereveste lugubri:⁊ fis quasi mulier iam plurimo tempore lugens mortuum. ¶Item ista erat compatiens i iustitie mundi peccatorum:⁊ ideo pro ipsis de ũ consueuerat exorare:⁊ pro ipsis christi clementiam implorare.Figurata in Hester:cuius patrocinium populũ suum de interitu liberauit:sicut dicit Hester.vj.⁊ deinceps.Ideo sibi poterit dici illud. Judith.viij. Ora pro nobis:quoniam mulier sancta es.Patet ergo:qđ ista dicitur mulier:quia habuit magnam compassionem. ¶Secũdo dico:qđ dicitur mulier:quia habuit B raram locutionez.Istud enim summe pertinet ad bonam mulierem :videlicet.raro loqui:⁊ etiam ad quãlibet bonam personaz. Quod ostenditur in verbo tacita. Unde Amos.v.Prudẽs in,tempore illo tacebit: quoniam tempus malum est. Inter enim omnia animalia vt cõiter illa que sunt femini generis habẽt vocem magis tenuem ⁊ subtilem.Ad denotandum qđ ille persone q̃ vel literaliter vel moraliter mulieres dicuntur:vti voce ⁊ locutione submissa:per taciturnitatem tenentur.Juxta preceptuz.Apli.j.Cor.xiiij.Mulieres in ecclesijs taceant.Et.j. Thimo.ij.Mulier in silentio discat cum omni subiectione : docere autem mulieri non pmitto. Habeant igitur raram locutionem.Sed de hoc vide supra de Loqui.Et infra de tacere. ¶Tertio dico:qđ debet habere claraz discretionem.Sensata inquit. Sicut enim mulier debet esse bñ sensata:vt.s.sciat ꝓdiscrete nocua declarare ⁊ pficua procurare. Sic procul dubio anima vel quelibet sancta virgo:vel quelibet sancta persona: debet habere sensum discretionis ⁊ prudentie:vt ⁊ a nociuis caueat et abstineat:et proficua prouideat ⁊ disponat:vt sic de tali sensata muliere possit dici illud. Judith.xj. Non est talis mulier super terram in aspectu:et pulcritudine et in sensu verborum.Ista enim habuit aspectum honestatis.Pulcritudinem castitatis.Sensuz etiam veritatis ⁊ sagacitatis. Jõ ista potuit figurari in illa abigail:q̃ sua sapiẽtia leuit dauid mitigare.et ideo ista mulier speciosissima ⁊ prudẽtissima nũcupata fuit sicut dr.j.reg.xxv.Figurata etiã i Judith q̃ suo C

Universidad de Deusto
Biblioteca

sensu scivit Holofernē occidere ⁊ grauare. sicut dicit Judith.xiij. Figurat etiā in illa muliere sapiente: que ciuitatem seruit de Joab manib⁹ liberare: sicut dicit ij. Reg.xx. Quia p certo carissimi ista spūalis mulier de qua agimus sapientia ⁊ scientia sunt decorata: suis intercessionib⁹ mitigat iram dauid. i. iustitiaz dei patris Holofernē etiā idest dyabolū superat atq; vicit. Ciuitatem vero istam. i. conscientiam ppriam vel personam sibi deuotā liberat atq; munit. Et sic sibi p prie pōt dici illud. Ruth. iij. ca Scit omnis pplus mulierē te esse fortis. Et iō q; virtutes sunt celestis glie introductiue ⁊ p curatiue: inde est q; bene pōt de ista dici illud qō dr. Gen. xij. de sara. Mō sublata est mulier in domum pharaonis: q. s. ppter ꝑdictas ⁊tutes qñ habenk: mulier idest anima vel bona persona introducitur in paradisum: q̄ est domus ⁊ habitaculuz summi regis. Mz sicut dictū est. Mulier gratiosa inueniet gliam. Et sic figurat in illa muliere amicta sole ⁊ luna sub pedibus eius: ⁊ in capite ei⁹ corona stellaz. xij. Apoc. xij. ⁊c. Expone sicut alibi. Patet ergo quō mulier in bono accipiēdo signat animā seu quācunq; virginē: seu etiam quālibet bonam psonam vel etiaz bonā mulierem: ⁊ hoc rōne clare discretionis. Rare locutionis. Pie cōpassionis ⁊c. ¶Sed adhuc dico q; mulier pōt accipi in malo significato. Et sic p mulierem potest intelligi ad literam. s.

Conditio malarum mulierum.

Deceptio hostiū malignoz.

Imperfectio hominum peccatozum.

Dico q; per mulierem intelligitur hostiuz malignorum deceptio. Uñ de hostib⁹ spiritualibus. s. de dyabolo carne ⁊ mundo potest intelligi illud. Eccli. xix. Uinum ⁊ mulieres faciunt apostatare sapientes: q; sicut p blandimentum mulierum mēs humana decipitur: sic p oblectamenta que facit dyabolus in suggestione mundus in temporalium concessione caro vero in delectatione vel in desiderabilium propinatione: anime desideria capiuntur ⁊ ad peccatoz pniciem deducunk. Sicut em̄ dr. puer. vj. Mulier viri pciosam aiam capit. Et bene dicit capit: q; sicut dicit: q; musca ab aranea mediantibus suis filis capitur ⁊ humore vacuata exterius ꝑicitur: sic homo filis et laqueis diuersarum delectationū ⁊ suggestionuz ab istis mulieribus capit: ⁊ p mala desideria in vitijs illaqueat: humore etiā gre vacuat: ⁊ tandē vacuus de mūdo i infernū expellit ⁊ fugat. Et sic tales spūales mulieres figurant in dalila: que sansonez primo allexit: vt sup genua sua dormiret: quē totondit ⁊ pilis ⁊ fortitudine spoliauit: ⁊ tandem eiecit eum: ⁊ tradidit philisteis: q̄ eum excecantes carceri mācipauerunt: sicut dr. Judicum. xvj. Sic vere tales mulieres spūales sup genua mundane ꝓsperitatis oblectant ⁊ dormire faciunt peccatores: vbi pculdubio fortitudine spūali ⁊ cesarie virtutum priuant: ⁊ sic a philisteis. i. demonibus p vitia diuersa subiuganť: q̄ ipsum p obstinationē excecant. ⁊ in carcere male consuetudinis carcerant atq; ligant. Iste sunt ille mulieres alienige ne quas adamauit salomon: que auerterunt cor eius a dño deo suo: sicut dicit. iij. Reg. xj. q; sicut dicit ibidē Depranatuz est cor eius per mulieres. De istis potest etiam intelligi illud. ij. Esdre. iij. Forte est vinū: fortior est rex: fortiores sunt mulieres. Multa possent de talib⁹ mulieribus dici: sed longum esset. Uide in tabula vbi exponit exemplum duarum mulierū portātiū amphorā ⁊c. Intelligit ergo p mulierē hostiū malignoz deceptio. ¶Deinde dico q; p mulierē intelligit hōiuz imperfectoz cōditio. Sicut em̄ mulier hz. s.

Sexus fragilitatem.	Sic viri ꝑfecti sunt
Sensus debilitatem.	fragilis cōditionis: ha
Mentis labilitatem	bent debilem discretio

nem: hūt labilē ⁊ volubilem affectionē. Unde Eccli. xxv. Manus debiles ⁊ dissoluta genua. Fragiles dico sunt q; s. non possunt in bono pfistere: nec cōtra malū resistere: Sensus etiā habent debiles: q; vicz isti non vtunk discretione: immo sunt ignorātes. Job. ij. Mua si vna de stultis mulieribus locuta es. Affectiōes etiā habent inuolubiles: ideo de talibus pōt itelligi istud Ecclesiastici. ix. Non aspicias mulierem multiuolaz Sed quid: Dato certe q; tales sint hodie imperfecti. sunt tamen qñq; in magnis dignitatibus constituti. Uñ Esai. iij. Populū meū exactores sui spoliauerunt mulieres dominate sunt eis. Et quod peius est tales qñq; ꝓmouenk: que sunt alijs acriores: ⁊ ad rapinaz ⁊ iniustitiam ꝓmptiores. Exemplo apum de q̄bus dicitur. Mō femine inter ipsas acrius pungunt q̄ masculi: sic videlicet ignorantes ⁊ feminei ꝓlati durius pcutiunt: pungunt: ⁊ rapiunt q̄ perfecti. Mz sicut dr Eccli. xxv. Breuis est omnis malicia sup maliciam mulierum. Et ibidem. Non est ira super iram mulieris. Et sic ergo patet: quomodo p mulieres intelligit hominū imperfectoz conditio. ¶Deniq; dico q; ad literam p mulierem pōt intelligi malaz mulier infectio. Et circa hoc possumus dicere illud. Crisostomi sup Math. xix. vbi dicit. Non expedit nubere: vbi de mulieribus loquit sic. Quid mquit aliud est mulier q̄ amicicie inimica. ineffugabilis pena: necessarium malum naturalis tentatio: desiderabilis calamitas: domesticum periculū: delectabile detrimentum.

¶Circa qō possumus ad detestationez malaz mulierum notare: q; mala mulier est detestabilis.

Quia falaz ⁊ ꝑditiosa.	Iste sunt ergo nouem
Quia loquaz ⁊ garrulosa.	conditiōes male mu
Quia tenaz atq; glutinosa	lieris a q̄bus nos ꝓ
Quia ardens ⁊ luxuriosa	seruet omnipotens.
Quia cauta ⁊ maliciosa.	Dico igit q; mala mu
Quia leuis ⁊ curriculosa	lier ē fallaz. Optime
Quia rebellis ⁊ litigiosa.	eīm sciūt male mulie
Quia compta atq; curiosa	res homines decipe
Quia nociua ⁊ periculosa	re ⁊ ad simulationez

amoris homines ⁊ ad peccata inducere: ⁊ ipsos tandem spoliare ⁊ consumere: ⁊ de ipsis amplius nō curare. Similes hyene: que sm Plinū libro. viij. vocez fingēs hūanā: pastores ⁊ canes ad se aduocat: ipososq; necat ⁊ occidit. Umbra etiaz ipsius canes mutescere facit: mortuos de sepulcro ejecit: ⁊ animal qō si ter lustrauerit necessariū gradum figit. Sic vere mala mulier fallacia vocis ⁊ verboz suoz decipit quādoq; quatuoz genera personaz videlicet.

Pastores.	Ipsos eīm pastores ꝓlatos
Canes.	solet forbendo famaz: gratiam ⁊ deuozando temporalē
Mortuos.	substantiaz spiritualiter oc
Et animalia.	cidere Canes vero: idest pre
Hoc est dictu	dicatores solent per vmbraz
Prelatos.	malarum delectationum a
Predicatores	latratu predicatiōis facere
Religiosos	cessare ⁊ obmutescere. Mor
Et seculares	tuos vero idest religiosos solet quandoq; de tumulis

claustrozum suozum expellere ⁊ extrahere. Animalia vero: idest seculares quos per malas suggestiōes circuit ⁊ lustrat solet infra laqueozum suozum ambituz ineuasibiliter arestare. Et sic vna mulier hebrea fecit confusionem in domo regis Nabuchodonosoz. Sicut dicitur Judith. xiij. Falaz est ergo ⁊ proditiosa: q̄ scilicet ita scit omnia. genera hominum verbis suis decipere ⁊ suis legibus subiugare. Non est enim qui se abscondat a caloze eius. Quia sicut dicitur, Ecclesiastici. ix. Propter speciem mulieris multi perierunt. Ideo Prouerbio. ij. dicitur. Ut eruaris a mulere aliena que molit sermones suos. Et ideo docet sapiens. Prouerbiorum. v. Ne intendaris fallacie mulieris: q; fauꝰ distillās labia meretricis ⁊c. Mouissima vero illius amaravelut absynthium: et acuta velut gladius biceps. Est igitur fallaz et proditiosa.

¶Item dico quod mala mulier est loquaz. ⁊ garrulosa. Serpens enim super oīa animalia linguā citiꝰ ⁊ velocius

velocius mouet: ita q̄ etiaz sicut pluries supra dictū est duas linguas videtur hre. sm Pli. Mua vere ille mulieres p multiloquium solent citissime linguam mouere: alioz verba iterrūpere: ⁊ba sua sine discretione dicere ⁊ mouere. leticiam. cantus. risas. ⁊ verba mutilia fulminare. Et de hoc dr Prouerbio. vij. de mala muliere. Mō erat ornata meretricio apparatu: garrula ⁊ vaga: quietis impatiēs. Et bene dicit garrula: q; s. multa sunt genera autum in quibus sunt femelle magis garrule q̄ masculi. Et pculdubio tale genus aiūvidet esse genꝰ hūanū: q; mulieres plus q̄ viri videnk garrule ⁊ verbose ⁊ inani gloria curiose. Et merito. Cuidā em̄ q̄renti: quare mulier esset magis verbosa q̄ vir. Rndit quidā phs. Mō hō fuit formatus de terra: mulier vero de osse. s. de costa viri. Et q; saccus plenus terra nunq̄ clamat: saccus vero plenus ossibus modico impulsu sonū reddit ⁊ clamitat figurati in eua q̄ citius dicitur locuta fuisse cū serpēte tentante vt deciperetur: q̄ cū deovt ptegeret: vſ cū viro vt erudiret. Sic vere tales citius loquunk mala cū malis q̄ bona cū bonis. Ita q̄ cuilibet pōt dici illō Job. ij. Muasi vna de stultis mulieribus locuta es. Ista est igitur loquaz ⁊ garrulosa. ¶Item dico q; mala mulier est tenaz atq; glutinosa. Mala em̄ mulier est sicut quoddā piculū maris q̄ dicit bitalassus: q̄ nihil aliud est q̄ bitumen tenacissimū: quo si nauis impegit: ita fortiter tenet: q; ibi necessario remanet ⁊ finaliter frangit ⁊ cassat. Echinus etiā est piscis modicus vix semipedalis. sm Pli. q̄ si naui alicui casu adhereat: ita fortiter eam arrestat ⁊ tenet: q; nisi ferro abscindatur piscis: nauis illa nō amplius pcedit. Talis q; oia est mala mulier: q; pcerto si nos q̄ i mari fluctuoso huius seculi nauigamus: isti pisci p inordinatum amoꝛē adherem⁹ vel infra eius laqueos incidamus: tante est tenacitatis ⁊ adhesionis: q; vix aut nunq̄ euademus: nisi forte p diuinū miraculuz eruamur. Istud bene senserat salomon q̄ dicebat. Eccles. vij. Inueni mulierē morte amariozē vincula sunt manus eius: sagena est cor eius. Est igit tenax ⁊ glutinosa. ¶Itē dico q; ipsa est ardens ⁊ libidinosa. Et ideo sm Jsid. femina dr a fos qō est ignis: eo q; in mulieribus sit ardor igneusq; appetitus. Non em̄ diligūt nisi delectabilia carnis ⁊ ardorem libidinis sue satiare Similes syrenis q̄ tantū appetūt: q; vltro homines rapiant: ⁊ eos secuz cohabitare cōpellant. vñ. j. Reg. xx. Filius mulieris vltro virū rapiētis. Figurate etiaz in vroze putifar: que ioseph ad carnis copulā ꝓuocauit: q̄ q; recusauit ipsa eū accusauit q; eam fedare voluerat: ⁊ ipsum fecit carceri mācipari. Sicut em̄. Ecclesi. ix. Mulier fornicaria quasi sterc⁹ ab oībus trāseuntib⁹ conculcabitur. Mz vere multe sunt q̄ ex idustria: actibus: ⁊ nutibus: verbis ⁊ gestibus inclinant homines ad peccatū. Juxta illud. Esai. iiij. Apprehēdent septem mulieres virum vnū ⁊c. ¶Item dico q; mala mulier est cauta ⁊ maliciosa. Ista enim cōparat serpenti ꝓpter maliciā: q; sicut dr. Eccli. xxv. Breuis est omnis malicia super maliciam mulieruz. De malicijs mo ⁊ de cautelis mulierū vide in libro de donis ⁊ in libro Petri alfonsi ⁊c. In quibus multa hystorica exempla reperies de malicia mulierū. Sicut enim mulieres malicioſe cantādo in deserto attrahūt elephantē ad se venientē: ⁊ mamillas ipsaz lambētem ꝑditiose occidunt: sed ad hoc vt eius sanguinē pertī gentes purpuram extrahāt ab eodē. Sic vere hodie mulierū malicia nō cessat maliciose suggerere: ⁊ verbis fallacibus elephātes. i. homines ad se attrahere ⁊ ad amoꝛem ꝓpriū inuitare: ⁊ hoc non vt ipsos inveritate diligat: sed vt sanguinē sue tēporalis substantie ab eis auferat ⁊ educat. Et hoc est qō dicit Hugo loquens socio volenti nubere. Mulier inquit diligit vt decipiat: decipit vt accipiat: amat quod habes nec diligit quod es. Ista est ergo cauta ⁊ maliciosa mulier. ¶Item dico: q; ista est leuis ⁊ curriculosa. Mala enim mulier non pōt consistere in vno loco pedibus suis q; nunc foris: nunc intus. nunc in plateis: nunc i angulis domoz insidians: sicut ad literam dr puer. vij. ¶Itez dico q; ipsa est rebellis ⁊ seditiosa. q; sicut inter phocas mulier contra ꝓpium masculum surgz pugnat q̄uis ipse masculꝰ ipsam cū ipugnat defendit: vt dicit Pli. Sic multe sunt ita querse mulieres q; etiam viris suis in omnibus cōtrariank ⁊ per lites iurgia discordias ⁊ litigia paci ⁊ voluntati eoz cōtinue aduersanť: q; sicut dicit. Eccl. xxv. Mulier si primatū habeat cōtraria erit viro suo. Uide in li. phoz de dictis eoz: vbi conquerit socrates de importabilitate sue mulieris ⁊c. Et ideo bene faciebat ille: cuius vroz in aquam fluminis ceciderat ⁊ submersa erat: q̄ querebat eam in superiori parte fluminis non in inferiori dicens: q; contra rationem ⁊ contra illud quod debebat semper consueuerat facere. Et ideo non inferius sed superius contra cursum aque debuerat enatasse ⁊ breuiter de talibus dicitur dictū. puer. xxvij. Tecta iugiter distillātia i die frigoris ⁊ litigiosa mulier comparanť. ⁊ Eccli. xxvj. In muliere zelotipa flagellum lingue. Ista est ergo rebellis ⁊ seditiosa.

¶Item dico q; ipsa est cōpta atq; curiosa. Tales. n. totum intentū suum ponunt in corporis ornamentis Cattus em̄ in pellis pulcritudine gloziak. ita q; silestris ⁊ vagus efficitur: ⁊ etiam ꝓpter pellis pulcritudinem sepe a pelliparijs capitur ⁊ necak. Equa etiam in iuba colli sui q; plurimum gloziak. ⁊ ꝓpter ipsam ad libidinē excitatur q; si ei abscisa fuerit: libido eiꝰ minuik ⁊ decrescit: sicut dicit Plinius. Sic vere mulier in pulcritudine corporis: ⁊ in vanitate vestium ⁊ in multitudine iube. i. relucentium capilloꝝ q̄plurimuz gloziatur: ⁊ in eis etiam delectatur: sunt tamē cā q; mulier curiosa vaga vanigloriosa ⁊ libidinosa efficitur: ꝓpter q; sepe fit. q; a luxuriosis capitur: ⁊ p peccatum mortale ab eis spiritualiter occiditur. Uñ dicit Hugo. Quod mulieres velant qō fedum est mōstrant qō pulcrum est: lingua ipsarum sonat castitatem: sed totus gestus corporis voluptatem. Et pculdubio talis dissolutus ornatus signum est: q; in eis latet luxuria ⁊ libido interior. Sicut em̄ circulus a fi domum signum est: q; ibi est taberna: signum etiam super caput posituz equi significat q; equus est exp̄ositus ad vendendum. Sic tales exteriores circuli: capilature ⁊ ornatus: sunt in mulieribus quedam signa: q; in eis est taberna luxurie: ⁊ q; exp̄osite sunt ad vēdendum. Ideo bene docet apostolus Petrus in canonica sua: prima. ca. iij. Mulierum inquit non sit extrī secus capillatura: aut circumdatio auri aut indumēti vestimentorum cultus. Etiam dicitur gallice. fame de bellacour est arboleste a cour. Hā vt dicit Eccl. ix. Propter speciē mulieris multi perierunt. Et ideo consulitur Eccl. ix. Auerte faciem tuam a muliere cōpta. Est igit cōpta atq; curiosa. ¶Itē dico q; ista est nocens ⁊ periculosa. Et hoc pculdubio. q; ista solet.

Attrahere.

Decipere.

Consumere.

Peruertere.

Et dico attrahere. Ista em̄ est sicut lapis qui dicitur laparea que ad sui conspectum attrahit omnia animalia. Ita q̄ est causa quare a venatoribus capiunk Sic mulier pculdubio ad sui amoꝛē peccatores attrahit ⁊ sic in manus venatorum infernaliū eos tradit figurata i vroze sāsonis q; amoꝛe ei⁹ cōtract⁹: fiunt a philisteis capti et excecati. Quia sicut dicit Eccli. ix. Speciē mulieris mlti admirati reprobi facti sūt ¶Itē ista solet dicipere sicut supra visū est ¶Itē ista solet consumere: similis auripigmento: qui est lapis pretendens colorem aureum Cuius virtus est attrahere: dissoluere et corrodere Omnia enim metalla solet corrodere et consumere ꝓpter aurum. Sic vere mulier que ꝓpter pulcritudinem aurea potest dici:

Universidad de Deusto
Biblioteca

attrahit per suggestionē.dissoluit per delectationes: corrodit per oīum virtutum extirpationē. Breuiter eñ mulier omnia metalla.i.omnia genera psonaruz solet destruere:ꝛ oībus etiaz ꝓualere:nisi forte fuerit aurum idest viri deuoti ꝛ perfecti a deo sanctificati ꝛ electi. Exemplum habemus de Sansone fortissimo De dauid sanctissimo. De Adam dignissimo. De salomōe sapientissimo.qui o ēs a mulierib⁹ sunt destructi. Ideo docet Hieronimus scribens ad Nepocianū Hospitium inquā tuuz mulieres nunq̄ teneat. Dēs christi ꝝgines aut equaliter diligas.i.equaliter ignores:nec de preterita castitate confidas:q; non es adā dignior. Dauid sanctior: fortior sansone: nec sapientior Salomone: qui tamen omnes mulierū fallacijs perierunt. ¶Item solet peruertere. Ego eñ dico:ꝙ sicut Echites q̄ est lapis niger cum quo ꝙ incantatores flumina a cursu suo ꝓpio retrouertunt. Tygris etiam aspiciendo specula ab itinere suo diuertit ꝛ a recuperandis catulis impedit. Sic ꝓcerto carissimi mala nigra infamis mulier:fepe est causa:ꝙ quasi nra.i.viri purissimi ꝛ sanctissimi:tigrides.i.viri iustissimi ꝛ serenissimi a via ꝛ cursu ꝛ̄tutum retrouertunt ꝛ a bonis operibus retardant. Patet in ꝓdictis exēplis.vñ.iij.Reg.xj.dicit ꝙmulieres alienigene quas salomō adamauit auerterunt cor eius a dño deo suo. Patet ergo quō mala mulier est periculosa. curiosa: litigiosa:curriculosa:maliciosa:libidinosa:glutinosa:garrulosa:proditiosa. Et ideo mala mulier cōparatur multis malis rebus:q;.s.ipsa comparat aiam lib⁹ luxuriosis. Et sic nota ꝙ in scriptura mala mulier comparatur.

Sui ꝓpter feditatem luxurie.
Stercori ꝓpter vilitatem infamie
Urso ꝓpter insatiabilitatem auaricie.
Uento ꝓptermstabilitatem lasciuie.
Scorpioni ꝓpter fallacitatem malicie.
Leoni ꝓpter pompositatem superbie.
Draconi ꝓpter crudelitatem nequitie.
Laqueo ꝓpter tenacitatem adherentie.
Stultitie ꝓpter rixositatem discordie.

Ista ergo cōparat sui ꝓpter luxurie feditatem: q;.s. suis est animal immundū ꝛ luxuriosuz. Ūñ puer.xj. Ciculus aureus in naribus suis:mulier pulcra ꝛ fatua. ¶Itē stercori ꝓpter infamievilitatē. Stercꝰ eñ sum me fetet:sic tales ꝓ infamiaz sunt fetentes. Eccli.ix. Mulier fornicaria quasi stercus in via:ab oib⁹ cōculcabit.i.ab oībus diffamabit. ¶Itē vrso ꝓpter auaricie insatiabilitatē. Ursus .n.vir est ita satiatus:quin sp velit amplius comedere. Sic mulier ꝙꝙ multa recipit:sp vult amplius recipere. Eccl.xxv. Nequicia.i. auaricia mulieris immutat faciē eius:obcecauit vultum suū tanq̄ vrsus ꝛ tanq̄ saccū in medio primor. ¶Itē cōparat vento: ꝓpter lasciuie ꝛ incōstantie instabilitatē. vñ. puer.xxvj. loquens de mala muliere dicit. Qui tenet eaz quasi q̄ ventū teneat. ¶Itē ꝓparat scorpioni: ꝓpter malicie venenositatē. Ista.n.more scorpionis in facie.i. in ꝓncipio blandit:in cauda ꝝo.i.in fine pungit ꝛ venenat ꝛ neq̄tiā operat. Unde Eccl.xxvj. Mulierē nequā q̄ tenet q̄si q̄ apprehendit scorpionē. ¶Itē ꝓparat leoni: ꝓpt supbie pōpositatē, sicut .n. leo bz collū ꝛmobile: sic mulier mala collo erecto incedit ꝓ supbiā ꝛ pōpositatē. vñ de locustis q̄ habebāt capillos sicut mulieres. ꝛ Apoc. ix. q̄ꝑe habebant dentes sicut leones. ¶Itē cōparat draconi ꝓpter eloquentie flāmeitatē. Q; sicut draco naturaliter de ore suo spirat ignē: sic mala mulier ō ore suo emittit ꝛ̄ba flāmea tad ardorē libidinis mcēdētia q; sicut dr̄. Hiere. ix. Eloquiū eius q̄si ignis exardescit. unde Eccl.xxv. ꝛ. Cōmoriari leoni ꝛ draconi plus placebit ꝙ habitare cū muliere nequā. ¶Itē cōparat laqueo ꝓpter inherentie insuasibilitatē: q̄ eñ cū laqueo nullerum tenet vir aut nunq̄ amplius deligat. Unde. Eccl.vij. Inueni mulierē morte amariorē: que laqueꝰ venatorꝝ est. ¶Item cōparatur stillicidio: ꝓpter discordie rixositatē. Ūñ ꝓuer.xxvij. Tecta iugiter pstillantia in die frigoris ꝛ mulier comparantur ꝛc. Sufficit de Muliere.

Vultum.multitudo.

Nota ꝙ multitudo sumitur in bono ꝛ in malo. Unde nota in bono ꝙ est multitudo .scilicet. A

Uirtuosa ꝛ cōmendabilis.
Fructuosa ꝛ delectabilis.
Gloriosa ꝛ honorabilis.
Gaudiosa ꝛ cosolabilis.

Dico primo ꝙ est multitudo cōmendabilis ꝛ ꝛ̄tuosa: ꝛ ista est multitudo hominū perfectoꝝ q̄ sunt in ecclesia sancta dei. Sicut eñ videmus:ꝙ in mari sunt multi pisces natantes: in terra sunt multe herbe virentes: in celo ꝝo sunt multe stelle fulgentes ꝛ relucētes. Sic ꝓcerto in ecclesia multi sunt boies q̄ in mari ꝛ in statu religionis natant more piscīū: ꝓ deuotionē q̄ in terra.i. in statu secularium laycoꝝ florent ꝛ virent ꝙ honestam conuersationē. multi etiā q̄ in celo.i. in statu ꝓlatoꝝ splendent ꝛ rutilant ꝙ doctrinā ꝛ exemplarem opationē. Et breuiter hodie videt impletuz illō qđ ō: Matth.viij. Multi venient ab oriente ꝛ occidē te vt recumbāt cū abraam ysaac ꝛ iacob. Ūñ Matth. xiij. de ꝛ̄po dicit. ꝙ multe turbe cōgregate sunt ad eū Istud etiā pertinet ad ecclesiā ad quā cōfluit multitudo gentium ꝛ sectaꝝ: q; sicut diues replet thesauruz suum multis pecuniis: sic deus ecclesiā suā multis psonis. Et sic ad eccesiam refertur illud. Esai.lx. Tunc videbis ꝛ afflues ꝛc. q̄ cōuersa fuerit ad te multitudo maris ꝛc. Ista est ergo multitudo ꝙmendabilis et virtuosa. ¶Scō dico q̄ est quedam multitudo delectabilis ꝛ fructuosa ꝛ ista est multitudo gratiaꝝ ꝛ ꝛ̄tutum. que.s. quanto amplioꝝ tanto est melioꝝ. Arbores eñ que ramoꝝ pulcritudine spoliant. fructuum multitudine fecundant. Sic ꝓculdubio illis q̄b⁹ deꝰ ramos bonoꝝ tempalium subtrahit: maioꝝ virtutum multitudinē concedit. Matth.ix. Messis q̄dem multa. Et tales sic fructuosi figurant in regina saba De qua ō: iij. Reg.x. ꝙ ipsa dedit regi salomoni aurum ꝛ argentū ꝛ aromata multa nimis. Q;.s. boni offerunt regi deo aurum sapientie: argentum eloquentie ꝛ aromata virtutū ꝛ famose redolentie. Ista est ergo multitudo valde vtilis ꝛ fructuosa. ¶Tertio dico ꝙ est multitudo valde nobilis ꝛ gratiosa. Et ista est multitudo sanctoꝝ ꝛ angeloꝝ: q̄ multitudine deus est continue circumseptus. Idco ō: Dan.vij. ꝙ milia milium ministrabant ei. Ūñ etiā. Num.xvj. dicitur. Sufficiat vobis: q̄m ois multitudo sanctorum est.

¶Quarto dico ꝙ est multitudo delectabilis ꝛ gaudiosa. Et ista est multitudo bonoꝝ paradisi. Ibi eniz est.s. multitudo.

Delectationum. Dico ōlectationū: q;.s. sicut
Habitationum. dicit Eccli.lj. Audiciuz la
Premiationum bozauit ꝛ inueni mihi multā requiem. Dico etiam habitationū: q; sicut dicit Joh. xiij. In domo patris mei mās̄iones multe sunt. Dico insup ꝑmiationū seu retributionum. ps̄. In custodiē dis illis retributio multa. Et Luc.vj. Merces vestra multa est in celis. Et hec de Multo i bono dicta sufficiant Sz vide infra de Plus ꝛ pluries. ¶Sz adhuc dico. ꝙ multum potest accipi in malo. Et sic est notā dum: ꝙ inuenitur Multitudo.

Peccatorum. Est dico multitudo
Uitioꝝ peccatoꝝ: quia sicut
Tormentoꝝ multe sunt arbores
Damnatoꝝ. sterules magis ꝙ fructifere: sic multi sunt homines vitiosi magis ꝙ ꝛ̄tuosi Multa sunt eñ genera serpentium: genere ꝛ specie differentium: sz quot colores tot sunt dolores: quot venena tot tormēta. Sic vere in mūdo multoꝝ genera sunt malorum: quoꝝ quanta est differentia: tanta est malicia C

malicia pestilentia ꝛ nequicia. Sicut dicitur. Matth. viij. Lata est via que ducit ad mortem: ꝛ multi ingrediunt per eaz. Serpens eñ multos generat filios q; s. qñq;.xx.ſm ꝓlinium ꝛ Solinuz. Duis vero que est animal vtile valde paucos: q;.s. vnū soluz: vel ad plꝰ duos. Sic vere serpens diabolus in hoc mundo multos filios ꝛ subditos idest multos peccatores produxit: cuz ipse sit rex super oēs filios supbie. Duis ꝝo idest ꝓps habet in hoc seculo valde paucos. Ūñ Esai: liij. Adulti filij deserte magis ꝙ eius que habet virū Et ideo ꝓcerto hodie accidit in mundo. sicut ſm plinium dicitur. Mō inter apes quando exercitus apuz qui est cum vno rege. inuenit aliū regem q̄ plures in exercitu suo habet ꝙ suus rex. dimittunt regē suum ꝛ sequunt alienum qui maiorem apū multitudinē videtur obtinere. Sic vere carissimi hodie accidit: ꝙ cū in hoc mundo sint duo reges.s. Christus ꝛ dyabolus. Christus ꝝo paucos habet: dyabolus aūt multos: sepe fit hodie: ꝙ homines sequunt q̄ plures habet discipulos non qui paucos. Quod etiā in scolis ꝛ generalibus studijs accidit: q; illi doctoꝝ vel baccalario qui multos habet scolares alij faciliter adherent et ipsum credunt melioꝝ. Unde narrat de quodā rege pagano consentienti baptizari: qui cū videret aquaz paratā: petijt a sancto q̄ baptizare eū debebat. Quis inquit est dominus plurium personarum. deus in paradiso: vel dyabolus in inferno: Respondit sanctus ꝙ multo plures sequebantur dyabolum ꝙ Christum Et ꝙ multo plures homines erant in inferno damnati ꝙ in paradiso saluati. Rex autem audiens illa dixit. Et ego inquit volo esse cum illo qui plures habet: ꝛ retraxit pedē ab aqua baptismi: ꝛ Christo cōtēpto in infidelitate permansit. ꝛ sic breuiter videtur verificatuz illud. Johannis. vj. Discipuli multi abierunt retro: ꝛ iam cum illo non ambulabant. Inuenitur ergo multitudo peccatorum hominum. ¶Deni de dico ꝙ inuenitur multitudo grauium vitiorum. D Sicut enim arboꝝ multo plura habet folia ꝙ fructꝰ. Sic vt communiter hō plura habet vitia ꝙ virtutes. Sicut eñ arbores siluestres plꝰ abūdāt in fructib⁹ suis malis ꝙ domestice in fructibus suis bonis Sic mali plus abundant in suis malis operibus ꝙ boni in suis virtutibus. Unde Hiere.lj. Ascendit super babylonem mare ꝛ multitudine fluctuum eius operta est. Deniq̄ dico. ꝙ inuenitur multitudo grauiuz tormentorum. Multis enim criminibus correspond ēt multa tormenta. vnde Esa.iij. Multiplicabo erumnas tuas. Insuper dico ꝙ inuenitur multitudo hominum damnatorum quia ꝓculdubio in inferno sunt Possessores dimitiarum.

Sectatores seniciarum.
Uoratores deliciarum.

Dico ꝙ ibi sunt dimitiarum possessores q; sicut dicitur Eccli. viij. Multos perdidit aurum ꝛ argentum ¶Item ibi sunt seniciarum improbi sectatores. vñ Ecci.xj. Multi potentes oppressi sunt valde ¶Item ibi sunt dilitiaruz gulosi voratores Unde Eccli.xxxj. Amaritudo anime vinum multum ꝛc.

Multiplicare.

Cum multiplicare accipiatur ꝓ Crescere seu ꝓ augmentari: de quibus superius satis dictum est. tamen dico ꝙ. est multiplicatio multiplex: videlicet.

Multiplicatio.

Meritoꝝ. Dico multiplicatio meri
Gaudioꝝ. quia. scilicet, modicum se
Perfectoꝝ. men in terra bona posi
Uitioꝝ. tū sic multiplicat ꝙ effi
Tormentoꝝ. cit seges multa .sic in cor
Prosperoꝝ deviri insti semē gre mul
Asperoꝝ. tiplicat Unde deus dicit
Peccatoꝝ. Hiere.xxxij. Multiplicabo semē dauid serui mei. ps. Multiplicabis i animā meā virtutem ¶Itez est multiplicatio gaudioꝝ: et ista ē in paradiso: vbi q̄tū ad ꝓmia accidentalia continue multiplicātur gaudia sanctoꝝ. ps. Multiplicasti misericordiā tuā deꝰ. ¶Itē est multiplicatio perfectorū. Apes eñ multiplicant in tēpore pluuioso gramēvero multiplicatur tūc q̄si primo fortiter cōculcatur. Sic vere boni ꝛ sancti fuerūt tūc in ecclesia multiplicati. q̄si pluuia diuine gratie fuerūt irrigati et q̄si per tribulationes fuerūt a tyrannis crudelib⁹ cōculcati. Ūñ de filijs israel ō:. Exo.j. ꝙ quanto magis opprimebāt eos egiptij. tāto magis multiplicabant Circa quod nota ꝙ i ecclesia debēt multiplicari tria genera personarum vcz. illi qui habent.

Rectitudinem intentionis.
Altitudinem affectionis.
Longitudinem durationis.

Primi sunt iuste meditātes. q;.s. sunt recti. De quib⁹ in ps. dr̄ Just⁹ vt palma florebit. sicut cedr⁹ libani multiplicabitur. Secūdi sunt alte cōtemplantes. De quibus Deut.x. dicit. Multiplicauit te deus sicut astra celi. Et Hee.xx.ō:. ꝙ filij israel multiplicati sunt sicut astra celi. Tertij sunt diu perseuerātes. Et de hoc dicitur. Job.xxix. Sicut palma multiplicabo dies. Talibus autē dicit Esa.j. Crescite ꝛ multiplicamini ꝛ replete terram. Causa vero multitudiuis fideliū fuit occisio ꝛ mors martyrū. Sicut eñ ꝓpago q̄si sub terra ponitur ficuum multitudinē inducit. Sicut etiā amphibena serpens quādo auferebat ei vnuz caput duo loco ipsius nascebant. sicut dicit Isido. Sic vere antiquitus quādo plures occidebāt sanctos tanto plures currebant. Exod.j. Quasi germinantes multiplicati sunt filij israel. Ista est ergo multiplicatio perfectorū ¶Item est multiplicatio vitioū. Hiere.v. Multiplicate sunt miquitates: alias ꝓuaricatiōes eoū. ¶Itē est multiplicatio tormēto ꝝ ps. Multiplicata ē in eis ruina. ¶Item est multiplicatio ꝓsperoū. Ūñ ezec. xxvj. Uocabo frumētum ꝛ multiplicabo illud. ¶Itē est multiplicatio aduersoū seu asperoū. De quibus dicitur Esa.iij. Multiplicabo crūnas tuas. Et in ps Multiplicate sunt infirmitates eoum ꝛc. ¶Itez est multiplicatio hominum iniquorum. ps. Multiplicati sunt super capillos capitis mei qui oderūt me gratis ꝛc. Sufficit.

Mundare.mundus.mundi

cia. Cū mūdicia denotat mihi q̄tuoꝝ spēs virtutū vcz.

Innocentiam mentalem
Continentiam carnalem.
Penitentiam virtualem.
Apparentiam seu conuersationem moralem.

Et quoniam multa supra dicta sunt ꝛ inferius etiam dicentur. Hic est ꝙ breuiter aliquid est dōm videlz de

Mundicia virtuosa.
Mundicia ꝓciosa.
Mundicia fructuosa.
Mundicia gratiosa.

Notādū est ergo ꝙ est mūdicia virtuosa: ista ē mūdicia cōsciētie seu innocētie q̄ scz int⁹ in corde ꝓncipaliter reperit de qua. Esa.j. Lauamini: mūdi estote. auferte malū cogitationū vestrarū ꝛc. Scōa ē mūdicia ꝓtinētie. de q̄. Tho.iij. Mūdā seruauit aiam meā ab oi ꝓcupiscētia. Tertia ē mūdicia pnie. q;.s. pnia cū aqua cōpūctionis ꝛ cū fricatura satisfactionis purificat atq̄ mūdat aiaz. De ista mūdicia ō:.j. Mac.xiij. Mundauit edes in quib⁹ fuerāt simulachra. Quarta ꝝo mūdicia est honeste apparētie ꝛ de hac. Exo.xxv. vbi ō: sic ꝓcipit. Mō fiet archa de lignis setbim ꝛ ꝙ deaurek de auro mūdissimo int⁹ ꝛ foris. Quocūq; ergo mō accipiak mūdicia: dico breuiter ꝙ nos debem⁹ spūaliter esse mūdi ꝛ ab oīu immundicia pcti liberi atq̄ puri. Sicut ei mistri dñoꝝ suoū: ꝛ maxime illi q̄ i ꝓspectu eoꝝ assistūt solēt curare summe vt mūdi appareāt corā ipis. Uasa etiā i q̄bus ꝓciosi liquores reponenk ab oi ꝓus sorde diligēt mūdank. Sicꝰ de nr̄mi cū nos xp̄iani ꝛ maxie ecclīastici sim⁹ ministri regis xp̄i ꝛ i ꝓspectu eius ꝓtinue assistamus: simus etiā vasa in quibus

Universidad de Deusto
Biblio

pciosus liquor diuine gratie est reponendus dico q nos specialiter ꝛ spūaliter debem⁹ esse mundi: ꝛ ab omni sorde pcti diligēter ꝛ efficaciter expiari.vt de nobis exponat illud siue intelligat Mee.xij. Mūdati sunt sacerdotes ꝛ leuite ꝛ mūdauerūt ppl'm ꝛ portas ꝛ murū. In q̄bus verbis ostendit q tria genera sūt p̄cipaliꝛ mūdāda ad hoc q nos q̄ sum⁹ sacerdotes ꝛ leuite possum⁹ spūaliter eē mūdi. Mūdari ergo debēt
B Cordiū voluntates. Primo igit dico q mūde
Sensuum vanitates mus ꝛ purgem⁹ cordiales
Carniū voluptates. affectiones Et iste notātur p ppl'm. Sensuales affectiones. Et iste designant per portas. Corpales infectiones ꝛ iste signant p murū.

¶ Dico ergo q mūdande sunt cordiū affectiones. Mundauerūt inquit ppl'm. Pplus em̄ signat turbā affectionū desideriorū ꝛ cogitationū cordis q̄ p̄certo ab omni sorde pcti debēt mundari. ꝛ a cunctis vitijs expiari. Mūdus em̄ rex mundū vult habere populum. Mundus dñs vult habere mundā domum. Mundus hō vult habere mundū lectū. Sic vere cū xp̄s mundus rex: mundus dñs: mundus hō in cordibus humanis ꝛ in eoꝝ cogitationibus ꝛ affectionibus sibi elegerit. s. lectum ad quiescēdū. Domū ad habitandū. Populum ad imperandū. summe necesse est q ista omnia spūaliter sint valde munda: ꝛ ab omni sorde pcti penitus aliena. Vñ Jac.iij. Emundate manus a peccato. purificate corda duplices animo. Populū ergo mundauerunt. Unde de xp̄o dr ad Tytum.ij. Mō ipse passus fuit vt nos redimeret ꝛ vt mundaret sibi pplm acceptabilē ꝛ placentē deo. Et vere charissimi ppls cordis est bene mundandus. q̄ scz mundanda est Voluntas a vitio carnis ꝛ concupiscentie. Intellectus a vitio errozis ꝛ ignorantie. Memoria vero a vitio ingratitudinis ꝛ insipientie. Et sic vbi cordis populus. domus ꝛ lectus sunt dñi mundi. Ibi dñs libenter habitabit. Ibi frequenter dominus accubabit. Ibi etiam dñs imperabit. Mūdentur ergo cordium affectiones ꝛ desideria: q̄ sicut dicitur Math.v. Beati mundo corde q̄m ipsi deum videbunt. Apes em̄ mirabiliter diligūt munda vasa ibiq̄ libenter mellificant ꝛ domum sertilē. i. conscientiam q̄ habeat ser. ꝛtuales angulos sibi parant. Anguli em̄ istius domus mūdi dñt esse ser. ꝛtutes, vicz

Rectitudo.	Domus em̄ cordis debet esse re
Sanctitudo.	cta p mētis equitatē. Sancta p
Fortitudo.	mentis puritatem. Fortis p mē
Claritudo	tis firmitatez. Clara p mētis sa
Altitudo.	gacitatez. Alta p mētis sublimi
Latitudo	tatez. Lata p mentis caritatem

Cor em̄ rectum debet esse munda domus. Unde sicut dicit Plini. Apes valde sunt animalia munda: ꝛ ideo i domibus suis nullam penitus immundiciā dimittunt sed eam ei̊ciunt ꝛ expellunt. Sic vere de cordib⁹ peccatoꝝ debemus expellere immundiciam vt ibi possim⁹ spūalem mundiciaꝫ custodire. Juxta illud.ij. Paral. xxix. Mundate domum dñi dei patrū vr̄oꝝ. Mundā de ergo sunt cordium affectiōes. ¶ Scō dico: q mū de esse debent sensuū conditiones: q̄. s. visus dr esse mundus ab infectione visibiliū tactus a delectatiōe tangibilium: gustus a suauitate gustabiliū: auditꝰ a detꝛpatione scurriliꝫ: olfactus a delectatiōe odorabiliū ꝛc. q̄ breuiter debem⁹ sensus nr̄os ita mūdos a pollutione seruare q̄nibil sensibile possit ipsos per peccatum corrumpe vel fedare. Et hoc ondit cum dr Mō ipsi mundauerunt portas. Porte enim aie sunt ipsi corporis sensus. Unde cum omnis cogitatio: ꝛ nr̄a cognitio incipiat a sensu: nihil intrat aiam nisi p portas sensuum corporaliū. Sicut ergo p̄sumit dom⁹ eē immunda cuius porte ꝛ introitus sunt immūdi. Sic anima immunda merito p̄sumit cuius porte. i. sensus p peccatoꝝ immundicias maculant. Sicut etiaꝫ valēs hō non libenter intrat domū: cuius portevarijs sordibus sunt fedate: sic nec deus cōscientiā cuius sensus exterioribus vitioꝝ sordibus sunt corrupti. Munde ergo sint porte nostre. Juxta illud Apoc.xxj. Singule porte erant ex singulis margaritis. ꝛ platee ciuitatis aurū mundū. Tūc em̄ hō efficit spūaliter aurū mūdū q̄n sensus ipsi⁹ sunt margarite. i. honesti modesti: puri: candidi atq̄ mundi. Mundari ergo debēt sensuꝫ cōditiōes. ¶ Tertio dico q mundare ꝛ purgare debemus carniū infectiones. Et iste denotant⁹ per murum Murū inquit mundauerūt. Murus em̄ qui fit de luto ꝛ lapidibus: ꝛ infra cuius ambitū ciuitas est cōtenta. signat corpus q̄ ex luto idest ex carne ꝛ ex lapidib⁹ idest ex ossibus est cōfectum. ꝛ infra cuius ambitū ciuitas. i. anima est inclusa. Iste ergo murus carnis nr̄e dr munde seruari per castitatē ꝛ ab omni inquinamēto debite custodiri. vnde Thob.xij. Circuitus muroꝝ eius ex lapide cādido ꝛ mūdo. Et bñ dicit muroꝝ in plu. q̄. s. ciuitas anime hꝫ murū corporis. hꝫ murū manuū habꝫ murū vestimētoꝝ tanq̄ magis ꝓximum ꝛ ꝓpinquū. habꝫ etiam murū bonoꝝ tēporaliuꝫ tanq̄ magis extraneū ꝛ remotū. In oīnibus ergo muris istis dr esse mundicia. q̄ scz in muro corpis dr esse mundicia castitatis. De qua Hebreo.r. Abluti corp⁹ aqua munda. Et.ij. Corin.vij. Mundem⁹ nos ab omni inquinamēto carnis. Jtē in muro manuū debet esse mundicia bonitatis seu sanctitatis. q̄. s. man⁹ nr̄e debent habere opa munda ꝛ sancta. Vñ Job.xxij. Tenebit iustus viam suā ꝛ mūdis manib⁹ addet fortitudinem. In muro vestimētoꝝ dr eē mūdicia honestatis. Unde Apoc.xv. dr q ipi angeli erāt vestiti lapide mūdo ꝛ cādido. In muro ꝛo bonoꝝ tpaliū dr esse mūdicia elymē ꝛ largitatis. Juxta illd. Lu.xj. Date elemosynam ꝛ ecce oīa munda sunt vobis. Et sic ergo patꝫ quō in nobis debēt esse oia mūda ꝛ interiora ꝛ exteriora: vt sic de nobis vel de quolibꝫ viro pfecto possit exponi illud Apoc.xxj. Ipsa vero ciuitas erat aurū mūdū sile vitro mūdo. Ubi aduerte q tria faciunt spūaliter homīnē mūdum vicz. Quando.

Uallatur per sedulitatē.

Purgatur per aduersitatem.

Rigatur per flebilitatem.

Jsta em̄ tria mūdificant hominē a pctō. s. sedulitas q̄ vallat. qō ostēdit cū dicit Ciuitas q̄ sicut ciuitas clausi debet ne ab hostibus capiat. Sic hō dr claudi ne a spiritualibus hostib⁹ possit per immundiciā maculari. Item hominem mundat asperitas seu aduersitas qua purgatur quod ostenditur cum dicitur Auruꝫ. q̄ sicut aurum in igne probatur et purificatur: sic homo per ignem tribulationis a vitijs abstrahitur ꝛ preseruat. ¶ Item hoiem mundat flebilitas qua rigat qō ostenditur cū dicit. Utrū. q̄. s. sicut vitrū efficit mundū per loturā aquaꝝ sic homo p lauacrū lacrymarū. Juxta illud ps. Asperges me dne ysopo ꝛ mundabor lauabis me sup niuem dealbabor. Ps ergo q est mūdicia cordialis. sensualis ꝛ corporalis. ¶ Sed adhuc dico q. s. possumus notare q homo spūaliter mundatur. s. Sicut area p spiraculū diuine inspirationis. Sicut vestis per loturā lacrymarū ꝛ cōfessionis. Sicut vas enēū p fricaturā penitentie ꝛ afflictionis. Sicut a demone obsessus per virtutē sancte ꝛ meritorie orationis. Sicut leprosus p mysteriū spiritualis curationis. Dico ergo q peccatorē mundat diuine gratie inspiratio. Unde ps. Cor mundū crea in me deus ꝛ spi. re. inno. in visce. meis. Sola em̄ inspiratio diuine gratie facit hoiem purū ꝛ mundū. sicut ille dicebat. Luc.v. Dñe si vis potes me mundare. ¶ Jtē pctōrez mundat baptismi vel lacrymose cōfessionis irrigatio. Unde Esa.j. Lauamini mundi estote. Figura de Naaman leprosō qui lauit se septies in iordane. ꝛ restituta ē caro ei⁹ sicut caro pueri ꝛ mundat⁹ est. Ideo dictū fuit ei Vade lauare septies ꝛc. sicut.iij. Reg.v. dicit ꝛ recipiet sanitatē caro tua atq̄ mūdaberis. Et sequitur. Quod post loturā huiusmodi restituta est caro eius si cut caro pueri ꝛ mūdat⁹ est. ¶ Jtē per oē

mundat

mūdat penitētie ꝛ afflictionis castigatio. Et de hoc dr Math.xij. vbi dr. q diabolus inuenit domū suam scopis mundatā ꝛ ornatā q̄. s. pctōr q fuerat domus diaboli. p scopā afflictionis ꝛ pnie mundificat: stringitur ꝛ purgat. ¶ Jtē peccatorez mundat meritorie oīonis supplicatio. sicut Leui.xij. dr de muliere sanguine fluente. Mō sacerdos rogabit pro ipsa ꝛ mūdabitur. ¶ Jtē peccatorē mūdat remedior ecclesie operatio. Et sic p̄certo pōt mundari pctōr sicut leprosꝰ. Leprosus enim sicut dr Leui.xiij. Nī ex toto debuit mūdari multa requirebant. vicz. sanguis. aqua viua vas fictile. cedrus. ysopus: coccus. lotura corpis. rasio capilloꝝ Sic vere ad hoc q homo peccatoꝛ purificet ꝛ mundet: necesse est q habeat sanguinez. i. memoriā sanguinis xp̄i ꝛ passionis. Quia sicut dr Hebreo.ix. Dia fere in sanguine mūdant. ¶ Jtē aquā rinalē. i. redundantiā lachrymaꝝ ꝛ compunctiōis Eze. xxj. Laui te aqua ꝛ mūdaui sanguinē tuū ex te. ¶ Jtē vas fictile. i. memoria sue fictilis ꝛ fragilis cōdictionis Unde Heb.ix. dr. q cinis vitule aspersus sanctificat ad emundationē carnis. ¶ Jtē cedrū alte ꝛ eleuate cōtemplatiōis. Unde Ezec.xxxvj. loquens montib⁹ dicit. Effundā sup vos aquā mundam ꝛ mūdabimini. ¶ Item ysopū humilis ꝛ basse affectiōis. Unde ps. dicit. Asperges me dñe ysopo ꝛ mundabor. ¶ Item coctum qui est pānus ardens ꝛ rubens. i. ardorē caritatis ꝛ dilectionis: Unde Eph.v. Xp̄s dilexit ecclesiam mūdās eā. ¶ Jtē loturā corporis. i. mūdationez pnie ꝛ cōfessionis. Unde Leui.xiij. Lauabit ea q̄ pura sunt secundo ꝛ mūda erūt. Secūdo dicit q̄ primo dr homo lauari p cōpunctionē. secūdo p cōfessionē. ¶ Jtē finaliter debet habere rasurā capilloꝝ. i. absterſionē omnis superflue ꝛ inutilis affectionis ꝛ exterioris vetteris cōuersatiōis. Unde Leuit.xiij. dr. De cuius capite capilli fluunt calu⁹ ꝛ mūd⁹ est. Et ibidē. A cui⁹ frōte ceciderint capilli recalualer et mund⁹ est. Sic ergo patet quō peccatoꝛ diuersimode pōt effici mundus.

f ¶ Si aūt vis notare potes q apud deū sunt munda quatuoꝛ genera personarum. scilicet illi qui sunt.

Secretoꝛ obseruatores.	Primi figurantur i
Egenoꝛ benefactores.	archa q̄ sicut dicit
Delinquētiū miseratores.	Exo.xxv. Erat deau
Ignorantiū instructores.	rata int⁹ ꝛ foris de

auro mundissimo Scōi figurantur in mensa ꝓpositionis. Exo.xxv. Erat circūdata auro mūdissimo Tertij figurant in ꝓpiatorio. q̄ sicut dicit Exo.xxv. Et auro mundissimo erat factū Quarti ꝛo figurant in candelabro. q̄ sicut dr ibidē Exo.xxv. Et auro mūdissimo factū erat q̄. s. illi q̄ sūt archa secreta custodiendo: mensa pauperes nutriendo: ꝓpiatorio miseris subueniēdo ꝛ indulgēdo. candelabrū ignorantes docēdo. illuminati sunt apud deū atq̄ mūdi ꝛc. Unde de Lauare atq̄ purgare. de Castitate. de Corde. de Conscientia ꝛ Innocentia ꝛc. sicut in alijs pluribus locis precedentibus.

Mundus Cū de mundo ꝛ immundicia multa in suis titulis iam sint dicta iudico iam forē transeundum.

a **Mundus substantiue.** Nota hic q mūdus accipit ꝓ vniuersitate creaturaruꝫ sicut dicitur Ecclesia.xliij. Species celi gloria stellarum munduꝫ illuminās in excelsis dñs. ¶ Jtē accipit ꝓ statu ꝓsentiū miseriarū: ꝛ de hoc. j. Cimo. j. Nihil intulimꝰ in hunc mundū: haud dubiuꝫ. quia nec auferre quid possum⁹. ¶ Jtē accipit pro cōmunitate omnīū malarū psonaruꝫ Et sic accipitur vr̄ in pluribꝰ locis in scriptura: videlicet. j. Johānis. ij. Nolite diligere mūdum neq̄ ea que in mūdo sunt. Et notandum q ista mundus non debet diligi sed magis refugi ꝛ contemni multiplici ratione. vicz. q̄: est Locus.
Mocuus ꝛ periculosus.
Obscurus ꝛ nebulosus.
Infectus ꝛ pernicios⁹.
Turbatus ꝛ laborios⁹.
Fallens ꝛ deceptuosus.
Labens ꝛ defectuosus.

Primo dico mundum esse nociuū ꝛ periculosum Est em̄ sicut nemus vbi alia domestica semp sunt in periculo. vel vt a venatoribus capiant: vel a bestijs crudelibus deuorentur. Et etiā sicut mare vbi minores pisces sunt esca maioꝝ. ꝛ vbi vix euadent rhetia seu sportulas piscatoꝝ. Mā sicut in mari cancri sentiētes lac ꝛ carnes assas libenter rhetia piscatorum ingrediuntur vbi capiuntur vt finaliter comedant. Sic vere mundus est periculosus. q̄ nō solū ibi sunt bestie crudeles. i. peruersi hoies ꝛ raptores quimmo etiā ibi sunt occulti venatores ꝛ piscatores. scz ipsi demones: qui nō cessant. cancris. i. peccatoribus retrogradis lac ꝛ carnes idest mūdi delicias porrigere ꝛ ostēdere vt in rhetibus suarū tētationum ipsos possint q malos consensus ꝛ desideria irretire: ꝛ in inferno finaliter deuorare. Ipsum ergo debemus contemnere tanq̄ nociuum ꝛ periculosum. Mā vt dicit Augu. ad dyoscorum. Periculosior est mundus blandus q̄ molestus ꝛ plus cauendus est cū allicit vt̄ diligat q̄ B cū cogit vt̄ contemnatur. ¶ Scdo ipsuꝫ debemus cōtemnere tanq̄ obscurum ꝛ nebulosum. Sicut em̄ in mari ꝛ in locis paludinosis solent abundare nebule ꝛ vapores ꝛ per consequens maior obscuritas ibi esse sic in mari huius mundi: abundant vitia ꝛ errores: ꝛ ideo ibi tanta est obscuritas ignorātie: ꝛ tanta ingratitudinis caliginositas q̄ deus quasi a peccatoribus oblitus nō cognoscit. omnis veritas ignoratur: ꝛ dei bñficia quasi a nemine cogitant. Sicut em̄ dr Joan.j. Deus in mundo erat: ꝛ mundus p̄ ipsum factus est: ꝛ mūdus eū nō cognouit. Mō sicut dicit Joan.xiij. Spiritū veritatis quē mūdus nō pōt accipere ꝛc. ¶ Tertio dico q ipsum debemus cōtemnere tanq̄ infectū ꝛ pernicios⁹. Sicut enim aliqua loca sunt pniciosa ꝛ humani cōplexioni cōtraria ꝓpter mala accidentia que sunt ibi: vicz. Aliqua ꝓpter terre motū sicut sicilia Aliqua ꝓpter ignē cōtinue spirantē. sicut eloya Aliqua ꝓpter ventū flantē sicut prouincia. Aliqua ꝓpter calorē vrentē sicut ethiopia. Aliqua ꝓpter algorem stringentem sicut liuonia. Aliqua ꝓpter copiā animalium venenosorum inhabitantē sicut est egyptus ꝛ superior lybia ꝛ iordanis. Sic vere mūdus est spūaliter pniciosus. ꝛ illorum que ibi sunt mentaliter infectiuus. q̄ ibi sunt.

Terremotus inconstantie ꝛ labilitatis.
Ignis spirans auaricie ꝛ cupiditatis.
Uentus pflans superbie ꝛ pompositatis.
Calor vrens luxurie ꝛ carnalitatis.
Frigus stringens indeuotionis ꝛ tepiditatis.
Copia bestiarū seuiens. i. multitudo hominū totius malicie ꝛ iniquitatis. Mā sm Plinium in egypto superior est terra inhabitabilis ꝓ eo q̄ ibi sunt basilisci visu interficientes. Dracones ignem spirantes ꝛ exalantes. Reguli altevolantes ꝛ discurrēcies. Tygrides dure mordentes ꝛ occidentes. Sic vere terra huius mundi est pernicios⁹. q̄ p̄certo ibi sunt basilisci. idest luxuriosi. q̄ sm bea. pet. ij. pe. ij. Oculos bñtes plenos adulterio. visu inficiunt inquantū alliciūt ad peccatū. Ibi etiā sunt dracones. i. auari ꝛ ambitiosi q̄ scz ire auaricie inflammantur. Ibi etiā sunt reguli idest superbi q̄ alis superbie surſum per elationē vndiq̄ deferuntur. Et breuiter verū est q̄ dicit. j. Joan. ij. Mō omne q̄ est in mundo aut est concupiscentia oculoꝛ aut concupiscentia carnis: aut superbia vite Ubi ostenditur q̄ p in mūdo sunt.

Cupiditas temporalis.
Carnalitas corporalis.
Pompositas vite.

Hec est cōcupiscentia oculoꝝ: hec est cōcupiscentia carnis: hec est superbia vite. Unde Ambro. super ps.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dñ rarus est in terris cui nihil cum seculo cōmune sit que nō inflammet libido:stimulet auaricia.lasciua effeminet:luxuria decoloret:sternat ābitio : cruciet inuidia:ira sollicitet.Cōtēnamus ergo mūdum tāq̄ infectū t pniciosuz. ¶Quarto dico q ipsuz debemus cōtemnere:tāq̄ turbidū t laboriosuz.In mūdo em nō est nisi labor:angustia:miseria:calamitas: aduersitas t tñ mundus amatores suos ita allicit:q hmōi miserias nihil sentiunt.Mādragora em facit poma totaliter insipida.talis tñ sunt virtutis q odorantē ipsa poma totaliter faciunt obdormire:ita q si ferro vulnerer nunq̄ sentit vt dicit ꝓlinus.Sic vere mūdus hz poma sua.i.tpalia bona.q̄ procerto insipida sunt.quinimmo aspera t amara. qz pculdubio nihil est in tēporalibus quin plus habeat amaritudinis q̄ dulcoris: qz sicut dr Joā.xv.In mūdo pressurā habebitis Uerūtn odor t delectatio eius ita sapit:delectat t attrahit pctores mūdanos:q̄ pro tpalibus acquirendis quicquid mali sustinuerūt libenti aio patiunt:ita q penas sentire aliqualiter nō vident.Contra quos loquit Greg.in omel Ecce mūdus in se arescens in vestris cordibus reuirescit.vbiq̄ luctus: vbi qz mors vbiq̄ desolatio.vbiq̄ piculū vbiq̄ amaritudine replemur : et tamen ceca mente eius amaritudinē amamus:fugientē sequimur labenti inherem9 t qz labentē retinere nō possumus necesse est q cū labente labamur.Cōtemnamus ergo mūdū tanq̄ turbidū t laboriosum. ¶Quinto dico q ipsum deo9 cōtemnere tanq̄ fallentē t deceptiosum.Iste em videt multa promittere.sed finaliter nihil reddit. Uñ ꝓetrus ble.dicit q mundus fallax est.t q finis eius est dubiū:eritus horribilis:nuder terribilis. ¶Sexto dico q ipsum debemus cōtemnere tanq̄ labentē t defectuosum.Ipse em nihil hz firmitatis.qz.s.cōtinue variat in suis cōditionibus t mutat similis mari qđ cōtinue fluitat t mouet similis etiā firmamento qđ continue mouet.ita q q̄tum ab vna parte eleuamur tantū ab alia deprimimur.Uñ.j.Joā.ij.Mūdus transiet t cōcupiscentia eius.Et breuiter malas conditiones mundi bene tangit magister in libro de proprietatibus rerum.dicens sic Licet mundus videatur esse nutritor corpoū:est tñ carcer spirituz t animarum.Mundus enim est locus.

Incolatus t peregrinationis.
Beatus t transgressionis.
Doloris t lacrymationis.
Laboris t fatigationis.
Horroris t confusionis.
Motus t miutationis.
Fluxus t alterationis.
Transitus t corruptionis.
Insolentie t turbationis.
Violentie t oppressionis.
Fraudulentie t deceptionis.

Et sequit mundus notos allicit.notos abijcit.Multis obest.ꝓaucis prodest : multa ꝓmittit:pauca reddit:t quos hic diuitijs t honorib9 extollit:in fine nudos dimittere cōsueuit. Sic igit ptz charissimi quō mundus est fugiendus t contemnendus:t summopere deuitandus.qz sicut dicit.j.Joā.ij. Si quis diligit mundū nō est caritas patris in eo. Sicut em in scriptura colligit Mardacē sapientiā Mundus habet fallacē amiciciam.Mēdacem inimiciciā. ¶Dico sapientiā mardacē qz sicut dicit.j.Corinth.iij. Sapientia huius mundi stultitia est apud deum.Item amiciciam fallacem qz sicut dr Joan.xv.Si de mūdo esse tis:mundus vtiq̄ qđ suū est diligeret. ¶Itē inimiciciam mendacem.Ibidem.Quia de mundo nō estis: ideo odit vos mundus ꝛc.sufficit.

Munire.munitus munitio.

Cū munitio nihil aliud sit q̄ rerū ad defensionē alicuius loci vtilium aggregatio t prouisio: hinc est q̄ sm conditiones t varietates locoz ponāvarietatem munitionum.Nota ergo q̄ qñq̄ munitio sumit ꝓ ipso loco munito.Qñq̄ ꝓ gentibus armis defendentibus t munientibus locū.Qñq̄vero ꝓ rebus t armis ad munitionē locivel etiā persone ordinatis Qñ q̄ etiā ꝓ machinis t instrumentis t circumiacentibus ad captionē alicuius castri vel ciuitatis.Sumēdo igit primo in bono significato.Dicā q̄ in scriptura reperitur munitio personarum.t munitio locoz. Et sic dicā q̄ muenit munitio Uirtualis que est perfectoz.Spūalis que est clericoz.t Tpalis q̄ē mūdanorum.Cū prima munit cōscientia . Cū scda religio seu ecclia Cū tertia vero munit inquoz collegium seu militia. ¶Dico ergo primo q̄ est munitio perfectorum q̄ muniunt interius virtutū titulis.Mā sicut videmus q̄ ciuitates t fortalicia muniunt armis:victualibus t militibus ne faciliter ab hostibus capiātur.Sic reuera iusti interius in cōscientijs armisvirtutū:victi talibus scientiaruz: t militibus.i.ꝓdijs t adiutorijs sanctorū t angelorum ne.s.a demonib9 opprimant. Uñ talis ciuitas munita erat ille cui dñs dicebat.Hiere.j.Ego quippe dedi te hodie in ciuitatē munitā:t in columnā ferream t in murū ereū super omnē terrā:t debellabūt aduersuz te:t nō ꝓualebūt figura ad hec Eccle.xlviij.vbi dicitur.Mō Ezechias muniuit ciuitatē suā.t induxit in medio ipsius aquā t fodit ferro rupem.t edificauit puteū.Et dr ibidem Mō Senacherib.rex potentissimus cōtra illā ciuitatē sic munitā nō potuit ꝓualere.Mr reuera quādo Ezechias auxiliatus a deo idest iustus munit t preparat ciuitatē cōscientie sue armis t virtutibus copiosis:t inducit in medio eius aquā.idest profluuiū lacrymose deuotionis:t effodit t eradicat ab ea rupem.idest duriciem obstinationis:t edificat sibi puteum.i.profunditatem humilitatis t deiectionis certer sennacherib rex superbissimus infernalis contra eā nō poterit ꝓualere.Simus ergo iudas Machabeus qui sicut dicit.j.Mach.iij . Edificauit montē syon:t per circuitum muros altos t turres firmas:t munuit eum vt haberet populus munitionē cōtra faciem ydumee'. Sed scitis quid est:procerto sicut videmus q̄ illi qui habitant in aliqua fortissima ciuitate munita minus solent esse solliciti t vigiles super custodia ciuitatis.Unde sepe fit q̄ ipsi dormiendo in suis munitionibus ab hostib9 capiunt.Sic certe multi sunt qui in suis munitionibus.i.in suis virtutibus nimis cōfidunt:t ideo cōtra insultus tētationū t cautelas diabolicarū prodition̄ minus vigilāt t attendunt .Quapropter sepe fit q̄ a demonibus capiuntur t tentationibus t peccatis succūbunt Hiere.xlviij.ꝓco q̄ habuisti fiduciā in munitionibus tuis t i thesauris tuis:tu quoq̄ capieris.Sequit ibi dē.Uastator moab ascēdet ad te t dissipabit munitiones tuas.Et bene dicit dissipabit:quia certe sicut inimici capta ciuitate dissipant munitiones:subuertunt turres:muros destruunt: portas aperiunt : rapiunt thesauros:t post miecto igne t occisis hominibus oia deducunt ad vltimas desolationes.Sic ꝓ certo hostes infernales postq̄ ceperint aiam christiana:statim turres cōtemplationis subuertūt:muros idest clausurā obseruātie destruunt:portas sensuū naturaliū ad cuncta delectabilia aperiunt: thesauros virtutū rapiūt:t homines.i.vsum rōnis perimunt:ignē auaricie immittunt:t sic oēs munitiones destruūt: t iuxta illud Tre.ij.Omnia speciosa iacob destruxit in furore suo:munitiones virginis iuda deiecit in terram.Polluit regnū:t principes eius.Nō sic charissimi:sed sup nostris custodys vigilemus ne forsitan munitiones virtutū ꝓ negligentiā amittamus zach. ix.Cōuertimini ad munitionē vincti spei.ꝓtz igitur q̄ iustus munitur interius virtutū titulis . ¶Scdo dico q̄ ecclesia munitur exterius iustorum cumulis Ecclesia em t relgio tunc est fortis t bene munita:

quando

quando iustis habitatoribus est repleta. Justi enim sunt lapides quatuor virtutibus cardinalibus quadrati:quibus ecclesia cingit t munit:t q̄bus defendi tur t tuetur . De quo dicit.j.Mach.x.Mō ionathas iussit extruere muros in circuitu:montē syon lapidibus quadris ad munitionē . Christus em fecit sibi et suis fidelibus ecclesiā pro habitatione: t ideo ipsam psonis bonis t virtutibus muniri volunt t decreuit. Figuratus in symone Machabeo.j.Machabeo.xiiij Qui muniuit montē tēpli:t habitauit ibi t bi qui cū eo erāt.Infirmi em libenter habitant in castris t locis munitis:t inde est q̄ capte t ibices q̄ sunt aialia imbellica t fugitiua:libenter morant in locis altis t montuosis:t in rupibus sua natura munitis vbi ferarū difficilis est accessus.Sic vere qz nos infirmi sumus in hac parte debiles ad resistendū:t debiliores ad inuadendū necesse est q̄ loca munita.s. religionē vel ecclam habitemus vt ibi ferarū infernaliū impetus euitemus.Et hoc est qđ desiderabat ille qui dicebat in ps.Quis deducet me in ciuitatem munitā. q̄s deducet me vsq̄ in ydumeā.Uñ ergo cōsulitur Hiere.viij.vbi dr.Cōuenite t ingrediamur ciuitatē munitā t fileamus ibi.Aduerte;tamē q̄ diabolus munitiones suas:idest.machinas:tentationes t vitia contra ciuitates munitas religionū t ecclesiarū erexit.Juxta illud.iij.Reg.xxiij.Uenerūt serui regis babylonis in hierusalē:t circūdata est vbs munitionibus ipsamq̄ vastauit multipliciter t destruxit.ꝓtz:quia certe pauce inueniuntur hodie ecclesie talibus munitētis.i.bonis t sciētificis psonis munite:multe vero talibus vacue t deserte.vñ zach.xi.Ulula abies:quia cecidit cedrus qz magnificiva stati sunt.Ululate quercus basan:qm̄ succisus est saltus munitus.Nō sic sed habeamus ciuitates munitas Juxta illud Osee.viij. Judas multiplicauit ciuitates munitas.ꝓtz ergo q̄ ecclesia munitur iustoz cumulis. ¶Tertio vero dico q̄ iniquus munitur terrenis locuplis.i . terrenis diuitijs.potentijsq̄ mundanis. Cōstat em q̄ diuites huius mundi taliter hodie sunt muniti t tot t tātis diuitijs:auxilijs t fauoribus circūfulti q̄ nullus pōt eos vel ius suū ab eis reportare.Deuter.iij. Cūcte vbes regni basan erant munite muris altissimis Sed q̄d ꝓcerto tales ciuitates munitas.i.diuites impios t tyrannos deus finaliter destruet:ipsosq̄ t eoz prosperitatē euertet Esa.ij . Dies inquit dñi exercituum sup oēm superbū:t excelsum:t arrogantē: būiliabit Sequitur t sup oēm colles eleuatos:t sup omnē turrim excelsam:t sup oēm murū munitū. Mors em t diabolus taliū munitiones deo pmittente finaliter subuertūt:teos postq̄ diu regnauerint impetuose cōfundunt dicētes.s. cuilibet tali illud Mich.v.ꝓperdam ciuitates terre tue:t destruam omnes munitiones tuas Exēplo.s.alexandri de quo dicit.j.Mach.j. Mō ipse percussit darū regem persarū t cōstituit plia multa:t omnium obtinuit munitiones. ꝓtz ergo q̄ triplex munitio in scriptura reperitur vz Mequicie mūdo dominantis Ecclesie digne militantis Justitie corde latitantis.

Munus.

Nota q̄ munus pōt accipi in bono t in malo in bono em signat quicqd vtile ad salutē anime tribuit t offertur.Et sic pōt significare Elemosynā qua pauper ditatur.Uirtutum meritū t opus meritorū quo deus placatur.Gloriā paradisi qua beatus in patria premiat.De muneribus ergo elemosynarū pōt intelligi illō.ij. Esdre.ix. vbi precipit filijs israel dare munera his q̄ nō habebant.Et ratio est quia procerto sicut dr . ꝓuer.xix. Donū hominis dilatat viā eius t ante principes spacium ei facit.Donū em elemosynarū dilatat viā hominis ita q̄ sine difficultate intrare poterit paradisum:t ante principes.idest ante sanctos spaciū ei facit atq̄ locū Mr sicut dicitur ꝓuer.xviij.Dictoriam t honorē acquiret q̄ dat munera.Deꝝ muneribus vero bonoz operū t meritorū:que scz deo offerimus cum ipsum placare volumus:t suūpsius gratiā volumus impetrare:dicitur in ps.Filij.tyri in muneribus vultū tuū deprecabuntur omnes diuites plebis. Nullū em pōt offerri deo gratiosius munus q̄ bona opera meritoria t virtuosa:sicut de magis dr.Apertis thesauris suis obtulerunt ꝓpo munera.aurum; thus et mirraz.sicut dicit Mat.ij. Nos em aperire debem9 thesauros cordiū nostroz p deuotionē.t ꝓpo debem9 offerre bonorū operū munera p̄ gratiarumactionē. Offeramus ergo sibi Munus.

Discretionis.
Orationis.
Afflictionis.

Discretio significat in auro qđ splendet ps.Uiuet et dabit ei de auro arabie. Dño signat thure:cui9 fumus sursum ad celum tendit Hiere.xlj.dicitur de viris sichem quo volebant sacrificare q̄ munera t thus habebāt in manu vt offerrēt in domo dñi Afflictio seu carnis mortificatio significat in mirra q̄ mirabiliter est amara:t de qua mortua corpora cōdiuntur vnde ꝓuer.vij.Aspersi cubile meū mirra t aloe.Talia ergo munera debemus deo offerre:vt possimus ipsius gram impetrare.Mr sicut dr ꝓuer.xxj.Munus absconditū extinguit iram.De salomone etiā dicit. iij.Reg.x.Mō singuli offerebāt ei munera. De saul vero dictū est q̄ cū factus fuisset rex filij belial non obtulerūt ei munera.Mr ꝓcerto illi q̄ boni sunt talia munera regi suo offerunt.Illi vero qui sunt belial:ei offerre spūalia munera cōtradicunt . Simus ergo sicut illi de q̄bus dr in ps.Reges tharsis et insule munera offerent:reges arabū t saba dona adducēt Ubi aduerte q̄ tria genera psonarū offerunt munera grata deo.vtz.

Discreti gubernatores.
Astuti cōtemplatores.
Compuncti lacrymatores.

Bene dicit discreti gubernatores: qđ notat cū dicit. Reges inquit:qui.s.se t alios bene regunt.Astuti cō templatores cū dicit. Tharsis inquit qđ interpretat explorans gaudiū. Cōpuncti lacrymatores cū dicit Insule inquit:que.s.vndiq̄ circundant aqua.De muneribus vero diuinis.s.de affluentia donoz celestiū t gaudioz que.s.deus solet dare beatis pōt exponi illud Heb.viij.ꝓontifex ad offerendū munera t hostias cōstituit.ꝓōtifex em rps fuit a deo pfe cōstitutus ad offerēdū munera celestis glie fidelib9 sic ergo ptz quō munera accipiunt tiplicit in bono. ¶Sed adhuc dico q̄ munus accipit in malo . Et sic accipit ꝓ illis donis spūalibus.i.pro illis operib9 q̄ deo ab hypocritis t ceteris malis hoibus offerunt . Sicut legimus de cayn q̄ offerebat dño de fructibus terre munera t tñ deus ad munera abel respexit:ad munera vero cayn nō respexit: sicut dr Gen.iiij . Cuius rō addit.Mr abel offerebat sua munera bona intentione cayn vero offerebat cū odio fraterno t cū inuidia t mala intentione:talia em munera nō sunt deo acceptа.Mr sicut sapiens dicit Eccl.xxxiij.Dona iniquorum non probat altissimus.Uñ talibus dr Amos.v. Holocausta vestra t munera vestra nō suscipiā. ꝓōt etiā dici q̄ munus accipit pro lucro vel ꝓmio qđ mali solent dare vel offerre malis iudicibus t superioribus vt ab eis sustineant t vt ab eis nō impugnent t vt ab eis ius t iudiciū corrūpant . Mali em de sua malicia diffidentes nullū habēt promptius remediū q̄ muneribus corrūpere iudices t potētes.De vulpe em legimus q̄ infestata a canibus qñ nimis proximant ad eū solet caudā suā villosam in ore ipsoz immittere:quā dū tenuerunt t pilos in abundantia inuenerint fortiter vulpes trahit caudā suā t eis remanēt pili:ipsa vero vulpes effugit t recedit canib9 cuz pilis q̄ in dentibus suis remanent occupatis.Sic vere dū aliquis vulpes.i.aliquis fraudulentus aduer-

Universidad de Deusto
Biblioteca

sarius vel quicunq; iniquus videt se propter sua forefacta a canibus.i.a prelatis vel iudicibus psequi. pilos caude suc.i.munera diuitiaruz suarū solet eis presentare.Ma.ſ. per caudaz que sequit bestiā t que ei mheret intelligit possessio tpalis.¶Per pilos q̄ sūt supflui et q̄si extrinseci ipsi corpi intelligunt diuitie tēporales.Et sic igit talis vulpes.i.malefactor:dum ipsis.i.malis auaris t insatiabilibus iudicibus tales pilos.i.talia munera dimittit:ipse taliter effugit t euadit.Bestia etiā q̄ bannacon dr videns se a canibus persequi.solet stercus suū igneū t ardentissimū cōtra canes pjcere:t sic a canib⁹ fugientibus t retrocedētibus fugiēdi spaciū obtinere. De bestia etiā q̄ dicit loch:q̄ est in bohemia reperit scriptū q̄ dū avenatoribus insequit:solet aquā in quadā palearia quā hz sub gutture taliter calefacere: q̄ tādem illā aquā feruētissimā solet cōtra canes t venatores proȝcere t ipsos necessario facere retroire.De bubalo etiā leginus q̄ dū stercus suū odoriferū eiecerit:canib⁹ circa odorē stercoris remanentibus:ipse bubalus effugit t recedit.Ma proculdubio charissimi dū canes insatiabiles.i.auari iudices t balliui:venatores.i.crudeles raptores:principes t prelati aliquā bestiam.i. aliquē peccatorē vel malefactorē volunt ex muncto sibi iustitie officio capere: corripere t punire:non restat nisi q̄ ipsi malefactores proȝciant eis stercora.i. mūera tpalia: q̄ ab pplo stercora nūcupant.¶Phil.iȝ q̄busdū ipsi canes t venatores fuerint inflāmati: et auaricie feruore recreati:dilectionis ardore: statim ipsos dimittūt tunc fugere:t retētis hmōi stercorib⁹ t muneribus ipsos illesos t impunitos sinunt recedere t abire.Quibus dns maledicit Esaie.v. Ue qui iustificatis impiū pro muneribus:q: breuiter de omnibus verificat illud verbū Esa.j.¶Principes tui infideles:socij furū:oēs diligunt munera:sequūtur retributiones.¶Et nota breuiter q̄ munera nō sunt accipienda nec diligenda triplici ratione:vcz.

Quia tollunt rectitudinem iudicioꝝ.

Quia causant multitudinē flagicioꝝ.

Quia procurant magnitudinē suppliciorꝝ.

¶Primo ergo dico q̄ munera tollunt iudiciorū rectitudinē.Vix em̄ aut nunq̄ pōt esse iustus iudex q̄ libenter accipit munera:necesse est em̄ vel q̄nū inuste sustineat vel q̄ aliū deprimat Et iō precipit Deut.xvj. Nō accipies psonā aut munera.excecant em̄ munera oculos sapientū.Ma sicut oculus vsi excecat p aspectū peluis candētis:t p ardorē ipsius: humorē oculi cōsumētis.sic oculus recti iudicij t rōnis:mali iudicis principis vel prelati turbat t excecat: q̄si peluis ardēs.i.aliqō munus ardorē auaricie cōtinens eidez pūtatur sicut de filijs Samuelis dr. Mō acceperunt munera t peruerterunt iudicium.Et istud est hodie pessimū q̄ vix inuenit hodie ita bonus platus aut index qui in muneribus gloriet:t quin p dns ad faciē dū vltra ȝsciam aliqualiter obligef.Un dr Michee iij.¶Principes eius in muneribus iudicabāt:sacerdotes eius in mercede docebāt t pphete eius pecunia diuinabāt.Hi em̄ tales ȝparant cattis q̄ dicunt a capiendo.Cōparant accipitribus q̄ dicunt ab accipiendo.Comparant sanguisugis q̄ dicunt a sanguine sugēdo t hauriēdo.Ma pcerto tales nō cessant munera capere t accipere:t ipsa paulatim fugere t haurire: cōtra illud Exo.xxiij.Nō accipias munera q̄ excecāt etiā prudētes t peruertūt verba iustoꝝ.Munera ergo tollunt iudiciorū rectitudinē.¶Scōo dico q̄ munera causant flagicioꝝ multitudinē.Cōstat em̄ q̄ mali animant ad malefaciendū:q̄si sperāt q̄ p munera de correctorꝝ manibus eruent.Sicut em̄ rana q̄si persequitur statim refugit in aquā:sic mali q̄si persequūtur a prelatis statim vadunt ad archam.scilicet pro muneribus offerendis.Sicut enim vmbra hyene facit canes mutescere:sic vmbra t memoria munerum facit iudices a latratu reprehensionis cessare Un. tales videnk dicere illud Gene.xxxij. qō dicit iacob de esau.¶Placabo eū muneribus que precedunt:t sic videbo faciē eius.Et qō pcus est inferiores balliui nō cessant pauperes excoriare t rapere.vt habeāt vnde valeant superioribus t magnatibus munera ministrare.Figurati in sansone q̄ cū pdidisset problema descendit ad occidendū philisteos:vt de ipsorum vestibus solueret stipēdia seu munera q̄ debebat: sicut dr Judi.xiij.Ma.ſ.tales nō faciūt ȝsciaz d pauperū vt etiā eccliaꝝ vel etiā cuiuscūq; spolijs auferēdis:vt habeant vnde munera offerent suis fautoribus t magistris Tū de Achā dr.ij.¶Para.xxviij.Spoliata domo dñi t domo regis t principū misit munera regi assyriorum.Istud nō debet esse charissimi:q: procerto superiores nūq̄ debēt accipere munera pro iniustitia faciēda:quimimmo omni homini cadē munera deseret debēt dicere illud Dañ.v.Munera tua tibi sint t dona domus tue alteri da.Et illud Amos.v. Holocausta vestra t munera vestra non suscipiā.Et Malach.j.Munus non suscipiā de manu vestra. Quod proculdubio nō faciunt hodie multi.de quibus dicit in ps.Dextera eoꝝ repleta est muneribus.Non sic ergo sed cōtemnamus munera:q: ista causant flagicioꝝ multitudinem. ¶Tertio dico q̄ contemnenda sunt: quia inducunt suppliciorum magnitudinem. Quia proculdubio tormenta infernalia promittunt munera accipientibus.vita vero eterna contemnentibus t fugientib⁹.De tormentis enim infernalibus potest exponi illud Job.xv.Ignis deuorabit tabernacula eoꝝ qui libenter munera accipiunt. De vita vero beata que promittitur munera refutantibus dicit ¶Prouer.x.Cōturbat domū suā qui sectatur auariciā qui autem odit munera viuet.Etiā in ps dr. in mōte sancto dñi habitare qui sup innocentem munera non accepit.Et sic patz quomodo munera si iniuste accipiuntur Tormentoꝝ mestitudinē solent generare Uitioꝝ multitudinem solent procurare. Animoꝝ limpitudinē solent excecare.Et hec de muneribus sufficiunt. Vide.ſ.de acceptione.

Murmur Nota q̄ murmur idē est q̄ susurratio.detractio.oblocutio vel im patientie demonstratio t displicentie manifestatio. Est aūt cōditio murmuratoris similis porco qui siue dormit:siue vigilet:siue vadat:siue quiescat. semp solet grunire t aliquē grunitū displicentie emittere: Sic vere susurro vel murmurator vbicūq; sit qōcunq; faciat.siue sit in labore siue in ḡte semp solet grunitū murmurationis effundere t aliqō signū mordentis displicentie.propalare.Isti enim.solent murmurare de tribus. vcz.

De sanctoꝝ pfectione.

De laboꝝ afflictione.

De bonoꝝ defectione.

¶Murmurant em̄ de sanctoꝝ perfectione q.ſ.tales solent magis murmurare de bonis q̄ de malis. Sicut dr Exo.xv.q̄ dis pplis murmurauit contra moysen. De xpo etiā dr.Lu.v.q̄ de ipso murmurabant scribe t pharisei dicētes q̄ cū publicanis t pctoribus manducat⁹ bibit.Tales enim solent quicquid ab alijs est benefactū vilipendere t sinistra interpretatione dānare. ¶Item isti murmurant de laborum afflictione.Tales em̄ nō pūt sustinere aliquid tribulationis vel laboris quin statim murmurant t loquātur. Unde.xj.Ortum est murmur populi quasi dolentū pre labore. ¶Itē isti murmurant de bonorum defectione quia scz statim quando eis deficit aliquid ipsi solent turare t murmurare sicut dicitur in ps.Si vero non fuerint saturati t murmurabunt. Sicut bene apparuit Exo.xvj.vbi dicitur.q̄ pre desiderio carnū popnli contrā moysen murmurabant. Unde etiam aqua deficiente.dicitur Exo.xvij.q̄ sitiuit populus t murmurauit contra Moysen ꝛc.Vide.ſ.de detractione ꝛc.Sufficit.

Murus.muri. Cum muri instituank ad munitionem ciuitatum t ad fabricationem t fortificationem castrorum turrium t domoꝝ. Hinc est q̄ p muros loquēdo moraliter possumus intelligere istos qui habent defendere t tueri ciuitatē domū vel castrū ecclesie sancte dei Et sic per murum potest intelligi.videlicet.

Status a habitatio perfectoruz.

Actus t operatio prelatorum.

Uirtus t defensatio angelorum.

Fructus t ordinatio mandatorum.

Dico ergo p muros pūt intelligi pfectoꝝ habitationes seu ecclesie cōgregationes:q: istarum bonoruz est vnus murus in ecclesia.ita q̄ de oibus muricē aggregatis efficitur vna marmina munitio.Un de talibus muris dr Judith.j.q̄ ille edificauit muros ciuitatis sue de quadratis lapidibus.Lapides enim quadrati sunt quatuor virtutes cardinales quibus procerto p sone t status perfectoꝝ sunt a deo fabricati. ¶Item per muros intelliguntur prelatoꝝ visitationes. Sicut em̄ muri circuent ciuitatē t ipsam ab inimicis protegunt t defendūt:sic prelati ecclam p diligentiā ambiunt ipsamq; ab hostib⁹ spūalibus tutā reddūt vñ Deut.iij.Urbes erāt munite muris altissimis.i. plātis pfectissimis t excellētissimis.¶Ite p muros intelliguntur angeloꝝ cōsolationes.Angeli enim sunt muri ecclesie.qz.ſ.ea ambiūt t tuent.Un dns loquēs dicit Esa.xlix.Muri aūt tui coram oculis meis sunt semp.¶Itē p muros intelliguntur statutoꝝ seu mādatoꝝ ordinationes q̄bus.ſ.affectiones nre clauduntur:t ne ad pctā prosiliant phibent.Et de hoc dicit.j. Paral.xvij.Edificemus ciuitates t muniamus eas muris.His aūt omissis dicamus q̄ p murū pōt intelligi vir pfectus:t maxime ecclīasticus vel platus vt in psona ipsius dicat illud.Cant.viij.Ego murus:t vbera mea sicut turris Ubi aduerte q̄ sicut murus est medius inter tectū t fundamentū.sicut etiaz murus hz circuire totū edificiū In muro sunt etiam ostia p q̄ hoies recipiunk in domū:t murus insup erigitur t elevak in altū.Sic platus quātū ad istas quatuor proprietates dz habere quatuor virtutes vt murus ecclesie possit spūaliter appellari.Dz em̄ spūaliter loquēdo esse.Caritatiuus mediator quātū ad primū:qō ostendit in verbo.Ego. Diligētissimus visitator quantū ad scōm qō ostendit cū dr.Murus. Liberalissimus miserator:quantū ad tertiū. qō oñdit in verbo.Ubera. Eminētissim⁹ speculator.quātū ad q̄rtū qō oñdit in verbo turris.¶Dico primo q̄ iste debet esse mediator caritatiuus qō notak cū dr Ego.Quia sicut ego est pronomē:qō.ſ.p noie ponit.murus vero sicut dictū est:medium est inter tectū t fundamentū:t inter terrā t celū.Sic prelatus:vel ecclesiasticus:vel perfectus dz esse medius t mediator inter pplm et deū.t debet esse pronomē:q.ſ.pro nomine vel eccla cuius portat nomē debet apud deū t hoies interponere ptes suas.vt possit dicere illud Deut.v. Ego sequester t medius fui inter vos t deū. Un quilibet talis debet dicere illud Zach.ij.Ego ero ei murus ignis in circuitu.Et ideo de tali mediatore pōt dns dicere illud Ezech.xliij.Murus em̄ erat inter me et eos ꝛc Quānis de multis duris t crudelibus prelatis positi dici illud Ezech.xiij.Accipe sartaginē ferreā t pones eā tāq̄ murū ferreū inter ciuitatē t te.Quia.ſ.illi qui sunt hodie inter deū t ciuitatē mediatores cōstituti sunt sartago p ardorē cupiditatis. t murus ferreus p duriciā impietatis.¶Scōo dico q̄ platus debet esse visitator diligentissimus qō etiā notak in nomine murus.Ma sicut murus de sua natura dz circuire t visitare ecclam t pplm sibi cōmissum.Unde de bono prelato pōt dici illud Ezech.xl.Ecce murus foris secus in circuitu.Quānis de prelatis negligentibus possit dici illud qō de muris hierusalem dr Hiere.xlj.q̄ murū hierusalem p circuitū destruxit exercitus chaldeoꝝ:qz p culdubio exercitus chaldeoꝝ idest vitioꝝ vel demonioꝝ.destruxit illos muros.i.prelatos hierusalem.i.ecclesie.Igit prelatus dz eccliam p diligentiam circuire.¶Tertio dico q̄ prelatus vel ecclesiasticus seu pfectus dz esse miseratoꝝ liberalissimus.Quia sicut in muro est porta p quā homo recipitur in ciuitatē:sic in prelatis dz esse porta misericordie.q̄.ſ.ad ciuitatē t vnitatē ecclie debet admittere t recipere vniuersos.qō notak cū dr. Ubera.qz.scz misericordia vbera debēt esse in prelato:q̄ lac doctrine t tēporalium beneficiorum alijs effluant t effimdant vt sic subditi possint eis dicere illud Cant.j.In odorem vnguentoꝝ tuorum currimus.memores vberum tuorum super vinum:vt de talibus muris dicak illud Naum.iij.vbi dr.q̄ diuitie alexandrie erāt mare.aque muri eius. Et Exo.xxxiij.dr.Aqua erat filijs israel pro muro a dextris t a finistris Quia vcz prelati qui sunt muri ecclie:debēt esse aqua per refrigeriū pietatis t per mollicie benignitatis. ¶Quarto dico q̄ prelatus debet esse cōtemplatoꝝ eminentissim⁹ qz vcz ipse dz esse sicut turris.ſ.elevatus ad celuz per cōtemplationem eternoꝝ.vñ Sch.xj.Ascendamus nobis ciuitatē t turrem cuius culmen ascendat vsq; ad celum vñ Judic.ix.Erat turris excelsa in medio ciuitatis Sed proculdubio.verificak in multis illud qō de muro babylonis dictū est Hiere.li.Murus babylonis ille altissimus suffossione suffodietur.Ma vere hodie muri altissimi.i.plati cōtēplatiui sunt ab ecclesia suffossi t ex toto ad terrā.i.ad amorē terreno-rū diruti t destructi Antiqtus.em̄ erāt plati ecclie

Muri ferrei.

Muri lapidei.

Muri altissimi.

Muri firmissimi.

De Hiere.em̄ legimus q̄ dictū est ei Hiere.j. Dedite in murū eneū.t in columnā ferreā:t preliabuntur aduersum te:t prevalere nō poterunt.Ma breuiter p lati t ecclesiasticus solebant esse.Ferrei p stabilē firmitatē Enei p eloquētie veritatē Lapidei p ponderosaz maturitatē.Alti p mentis sublimitate.j.Mach.iij Edificauerunt montē syon p circuitū muris altissimis.Sed procerto hodie videtur impletū esse illud. iij.Reg.iij.vbi dr.q̄ tres reges aggregato exercitu ciuitates moab destruxerunt:vnusquisq; fontes aquarū obturauerunt:t omnia ligna fructifera succiderunt.ita vt tantū muri fictiles remanerent. Tres em̄ reges sunt mūdus.caro t demonia: qui congregato exercitu scz oim vitioꝝ ciuitatē ecclesie militantis destruxerūt:fontes aquarum.i.viros misericordes seu etiam doctores aquas doctrinevel tpalis clyne effundētes obturauerunt.ligna fructifera.i.sanctos viros fortes t pfectos prelatos succiderūt.t solū muri fictiles remanserunt.Quia hodie iuxta planctū Hiere. Tre.iij.Filij syon inclīti.t amicti auro primo reputati sunt in vasa testea.Non sic ergo sed sint viri ecclesiastici t plati muri ecclie defensiui vt de quolibet dicatur illud Esa.xxvj.Saluator ponet in ea murus t antemurale.Et sic ipsi bene poterunt dici speculatores t cōtemplatores miseratores t receptores visitatores t inquisitores mediatores t intercessores. Et hec de muro in bono sufficiant ¶Sed adhuc nota C murus accipitur in malo.Et sic signat.

Carnis vilitatem.

Mundi facultatem.

Culparum prauitatem.

Hostium communitatē.

De muro.enim carnis qui.ſ.valde fragilis est t faciliter dissipat per mortē.bene dr Hee.ij.Cōsiderabam murum hierusalem dissipatū.De muro etiā mundane facultatis t tpalitatis dr ¶Prouer.xviij.Substātia diuitis vbs roboris eius t quasi murus validus circūdans eū.De muro vero culpe t iniquitatis in quo scz.pctōres cōcludunk t incarcerank.dr.iij.Reg.xx.q̄

murus cecidit super.xxvij.milia ⁊ oppressit eos. De muro hostiliū tentationū dicit in ps. In deo meo transgrediar murū sufficit. Vide supra de Munire.

Mutare. Mutatio. Cū naturaliter oīs res aut mutat de loco ad locū: aut de forma ad formā: hinc est q̄ p mutationē pōt spūaliter intelligi oīs ille motus. actus vel passiō p quem hō spūaliter de vno statu ad aliū variat. Nota ergo q̄ in scriptura muenit Mutatio vtilis ⁊ virtuosa. Flebilis ⁊ luctuosa. Mobilis ⁊ gl̄iosa. Vānabilis ⁊ vitiosa. Tristabilis ⁊ dolorosa. ¶ Prima est mutatio penitentiū ⁊ conuersoꝝ: q̄ vez mutant de vitio ad virtutē, de malo ad bonū. de culpa ad meritū. Et de ista dr Esa.xxxv. Mundamini ⁊ mūdate vestimēta vestra. ¶ Scdo mutatio est hic viuentiū viatoꝝ: q̄ semp q̄diu hic viuunt subsunt motui ⁊ mutationi: q̄ vez hō nūq̄ in eodē statu pmanet q̄mmo cōtinue mutat de diuitijs ad pauptatē. de sanitate ad infirmitatē: de pſperitate in aduersitatē de iuuētute ad senectutē ⁊ vltimo de vita ad mortem. Vñ Eccl.xviij. A mane vsq̄ ad vesperam immutabit tps. Sz de istavide. s. de hoie. Et infra de vita. ¶ Tertia est mutatio triūphantiū beatoꝝ qui sez mutant.

De miseria ad gloriam.	Vñ de talibus dr
De peregrinatione ad patriā.	Dan.iij. Septez
De aduersitate ad felicitatē.	tpa mutabuntur
De corruptiōe ad imortalitatē.	su upt. Septē eīn

tpa signant. vij. miserias tpales. vez.

Famem.	Ps. peculdubio ista in bonis mutan
Sitim.	tur in. vij. dotes. Ps. sicut dr Esa. xl.
Laborem.	Beati q̄ sperāt in dño mutabūt for
Dolorem.	titudine. Assumet pēnas vt aquile.
Angustiam.	currēt ⁊ nō laborabūt. volabūt ⁊ nō
Ignorātiā.	deficiēt. Isti eīn quantū ad aīam ha
Mortem.	bebūt dilectionē. sperāt inq̄t in dño

Fruitionē assumēt inq̄t. Exaltationē pēnas inq̄t. Cognitionē. aquile inq̄t. ¶ Ita q̄tū ad corpus ipsi habebūt claritatē: q̄ erūt sancti. i. fine terra. hoc est dictu sine obscuritate. Subtilitatē: q̄ isti volabūt sup pennas ventoꝝ. Agilitatē: q̄ currēt. Impassibilitatē: q̄. s. ipsi nō laborabunt ⁊ nō deficiēt. Et ideo breuiter de tali mutatione dr in ps. Hec mutatio dextre excelsi. ¶ Quarta vero mutatio est delinquentiū pctōrum: qui. s. semp mutant de malo in malum. de gratia ad pctm. Vnde nota q̄ isti mutant. vez.

De gratia ad inuiticiam.	In pctōribus ergo
De gloria ad vilitatem.	mutat gra ad iniq̄
De sapientia ad ignorantiā.	tatē. Vñ de ipsis dr
De honesta apparētia ad isolētiā	Esa.xxiij. q̄ ipsi

trāgressi sunt leges mutauerūt ius dissipauerūt fedus sempiternū. Etiā dr Eccl.xxvij. q̄ stultus mutat vt luna. Itē mutant de gloria ad vilitatē. q̄ sicut dr in ps. Ipsi mutauerūt gl̄iam suā in similitudinē vituli comedētis fenū. Tales igit figurant in nabucho. q̄ fuit de rege mutatus in bestiā ⁊ vt dr in vitulū vel in bouē. sicut dr Da.iij. Itē mutāt de sapia ad ignorātiā ⁊ ad ruditatē. Et illi figurant ixroe lothꝫ q̄ nō obediēt do dño mutata fuit in statuā salis. sicut dr Gen.xix. Vñ Judi.xix. dr. q̄ dies mutabāt in noctē: q̄. s. dies. i. prudētia ⁊ discretio pctōꝝ in noctē ignorātie trāsmutat. ¶ Itē mutant de honesta apparētia ad cōuersationē inhonestā ⁊ leuitatē. Vñ Tre.iij. Obscuratū est aurū. mutat⁹ est color optimus. ps. Sicut optorum mutabis eos ⁊ mutabunt. Sed de istis mutationib⁹ esset longū dicere: sz pauce sunt autoritates: ⁊ ideo si vis dilatare vide exepla vbicūq̄ agit de instabilitate seu de inconstātia. s. in multis locis. Et si vis vide etiā Duidū ⁊ applica mutationes illas mirabiles fabulosas. ¶ Quinta vero est mutatio peuntiū dānatoꝝ: q̄. s. q̄ venūt ad infernū; oīa q̄ pus eis erant ꝓspera mutant eis in aduersa. Vnde ipsi habent valde dolorosam mutationem. Vñ. Ezech.xxvij. Mutauerunt vultus negociatores pploꝝ. ¶ De prima ergo mutatione q̄ nihil aliud est q̄ ad bonū cōuersio; q̄is supra ti. de cōuersatione satis de ipsa dicat. Dicamus adhuc si placet: q̄ sicut arbores oī anno ⁊ q̄si ꝓtinue mutant quousq̄ fructibus fecūdant ita q̄ a siccitate quā habēt in hyeme mutant prius ad viroꝛē foliorum tandē ad amenitatē floꝝ: ⁊ finaliter ad vbertatē fructuū. Sic vere boni ⁊ iusti semp debēt in bonū mutari. q̄ si aliq̄n cōtingit eos esse in hyeme pcti ⁊ in siccitate indeuotionis ipsi, pcerto se debēt mutare ad viroꝛē gr̄e ⁊ deuotionis: ⁊ recuparе flores bone affectionis: ⁊ folia bone exteriorꝭ cōuersationis: vt sic finaliter ad fructus eterne felicitatis ⁊ fruitionis mutent. ⁊ in ipsis fructus gl̄ie fecūdent. Sicut eīn videm⁹ q̄ quedā sunt aīalia q̄ quantū ad aliquas sui ptes se solent mutare ⁊ renouare: q̄. s. ceruus mutat cornua: coluber pellē accipiter ⁊ aquila plumas: equus dentes hyena sexū cancer testas. Sicvere charissimi nos debemus mutare malas cōditiones nostras in laudabiles ⁊ bonas. Et ideo mutemus. vez. Cornua nre superbie ⁊ ꝑsumptionis: sicut ceruus. Pellē nre cōuersationis: sicut serpēs. Pennas nre elatiōis: sicut aquila. Dentes nre detractiōis sicut equus. Sexū nre carnalis delectationis: sicut hyena. Testā nre dure obstinationis: sicut cancer. ¶ Ps breuiter charissimi quic quid fuit in nobis tpe retroacto malū ⁊ vitiosum: oz mutari ⁊ renouari in bonū ⁊ virtuosum: vt sic q̄libet nr̄m figuret in saul q̄ irruēte in eū spū dñi cepit prophetare cū ꝓphetantibus ⁊ dicere. Mutatus est in virū alterū sicut dr. j. Reg. x. Et ideo breuiter de conuersatione seu de mutatione morali ⁊ virtuosa. marime de illa qua pctōr p pniam ad virtutē cōuertit possum exponere illud qđ de Joseph dr Gen.xlj. vbi dicitur q̄ eductum ioseph de carcere totonderūt ⁊ veste mutata obtulerunt regi. In q̄bus verbis ostendit q̄ nos debemus mutari sicut boni mutantur. vez

Quantum ad interiora.	Primo igit dico q̄ hō
Quātū ad exteriora.	iustus mutatur interi⁹
Quātū ad posteriora.	deserēdo affectiones in

teriores: que. s. notant in capillis cū dr. Totonderūt inquit. Exterius reparando cōditiones exteriores. Mutata, inq̄t veste. Posterius acquirēdo promotiones superiores. Obtulerūt inq̄t regi. Iste eīn sunt tres mutationes bonoꝝ. vez. Prima q̄ est mentalis. Scda q̄ est realis. Tertio q̄ est mixtalis. ¶ Primo ergo q̄ si nos mutari volumus debem⁹ mētaliter deserere malas affectiones. Totonderūt inq̄t eductū de carcere Ps. pcerto charissimi ad hoc q̄ aliq̄s de carcere pcti educat ⁊ qđ de pctōre in virū iustū mutet necesse est q̄ capillis superfluis. i. a malis affectionib⁹ desideriis ⁊ cogitationibus tondeat. Sic fuit mutatus saul. de quo dr. j. Rex. x. q̄ deus immutauit sibi cor aliud. Totonderūt ergo. Ille eīn q̄ nazareus debebat fieri. ⁊ q̄ dño voluit spūalr cōsecrari, solebat añ oīa tōdere et radere pilos suos sicut dr. Nu. vj. Ps. s. nullus sctūs deo efficit neq̄ nazare⁹ nisi capillis malarū affectionū ⁊ cogitationū prius tōdeat. Ideo ꝓcipit dñs Ihe. vij. Tonde capillos tuos ⁊ proyce. Rosa enim rubea efficit alba qn i vere arbor rose scindit ⁊ auri pigmētū immittit ⁊ ozificiū bñ fixū claudit tūc eīn humor interius p auripigmentū immutatus facit flores rose q̄ rubee dubuerunt esse albas esse: q̄ proculdubio istud est regulare q̄ mutatio interioris bōnis. i. cordialis affectiōis. est causa mutationis exterioris rose i. exterioris cōuersatiōis. Quia sicut dr Eccl.xix. Cor hois immutat faciē eius sive in bono sive in malo debemus ergo mētaliter deserere malas affectiones. Scdo dico q̄ hō iustus mutat moraliter inserēdo bonas cōditiones q̄. s. notant in veste. Veste inq̄t mutata. Sicut eīn pandrū est aīal timidū ⁊ imbecille qđ tāte est timiditatis vt dicit Arist. q̄ timore habitū. i. colorē exteriorē mutat. Sic nos ita ꝓfecte debem⁹ timere deū iudiciū ⁊ infernū q̄ si nō amore, saltē timore nos debem⁹ habitū male cōuersationis vertere ⁊

mutare.

mutare. Juxta illud. iij. Re. xiiij. Cōmuta habitū ne cognoscaris. Exēplo thamar q̄olens copulari cū iuda patriarcha. depositis viduitatis vestib⁹ sumpsit theristr̄ ⁊ mutato habitu sedit in biuio. Gen.xxviij. Ps. pcerto si societatē iude patriarche. i. xp̄i volum⁹ hr̄e. necesse ē q̄vestes viduitatis. i. pctā q̄ a nā mviduā fecerāt añ oīa dimittamus p cōtritionē q̄ etiā sedeamus in diuio cōscientie nr̄e p ipsius examinationem q̄ insup mutemus habitū. i. veterē ⁊ inhonestā cōuersationē. Et q̄ vlterius nos sumamus theristrū quod erat genus nobilis vestimēti. i. q̄ acquiramus virtutū ⁊ meritoꝝ ornamentū ⁊ pfectionē. Et sic poterit nobis dici illud zach.iij. Ecce abstuli iniquitatē tuā a te: ⁊ indui te mutatoriis. Dico ergo q̄ sivolumus p fecte mutari q̄ debem⁹ moraliter inserere bonas cōditiones. ¶ Tertio dico q̄ nos debemus finaliter acquirere celi promotiones. ⁊ hoc notat cū dr. Obtulerūt inq̄t regi. Ista eīn est melior ⁊ pfectior mutatio: q̄ sez in fine acquirit: ⁊ qua boni ⁊ pfecti viri, in sanctos ⁊ pfectos mutant. Ibi eīn cōuertit ⁊ mutatur.

Tristitia in solatium.	Ibi mutat. Pauptas
Miseria in vastigiū.	in diuitias. Asperi
Inopia in communium.	tas in delicias. Cōfu

sio i laudes ⁊ honores. Turbatio in pacē dulcoris Et quare: q̄ certe. hō offert ibi regi deo qui. s. est rex copiosus. rex gloriosus. rex virtuosus. virtualis rex ⁊ liberalis. Sicut eīn ioseph oblatus regi pharaoni: ⁊ de carcere eductus: fuit p ipsum regē q̄si subito in virū alterū mutatus. Mā egypto fuit pfectus: anulo subarratus. Stola byssina fuit indutus: ⁊ torque aurea fuit honorabiliter insignitus. sicut dr Gen.xlj. Sic vere dico q̄ q̄n hō in patria regi sūmi p angelos pnūtatur: statim, pculdubio dat sibi anulus caritatis stola iocūditatis: torques autoritatis egypto etiaz. i. huic inferiori mūdo in statu ⁊ gradu pficit. ⁊ sic in meli⁹ immutat. Obtulerūt ergo eū regi pī. Differenť regi virgines: proxime eius. i. ale sancte ⁊ pure. Ptz ergo quō boni ⁊ sancti diuersimode mutant quātū ad mētalem affectionē q̄tū ad moralē cōditionē vel pfectionē. quantū ad finalē promotionē. ¶ De mutatione vero qua deus i incarnatiōe visus fuit mutari q̄ver bū caro factū est ⁊ habitauit in nobis multa possent dici. Sed de hoc vide in materia incarnationis xp̄i. Sicut eīn dr. iij. Reg. xxij. Rex israel mutauit habitū Sic xp̄s diuine nature substantiā susceptо carnis habitu variauit. ¶ Et si vis dicq̄ ille q̄ de nouo ingreditur religionē vel prelationē. debet in moribus ⁊ cōditionibus ⁊ ex toto mutari: sicut fenix que ex toto se renouat ⁊ immutat. Vñ nota q̄ ipse debet mutare.

Aspectuum vagabilitatem.	
Vestituum curiositatem.	
Affatuū stultiloquacitatē.	

De mutatione eīn vagabilitū aspectuū dr. iij. Reguz xx. de, ppheta q̄ aspersiōe pulueris mutauit os ⁊ oculos. de mutatiōe vestituū dr. Gen.xxxv. Mūdamini ⁊ mutate vestimēta vestra. De mutatiōe aūt affatuū i. locutionū dr. j. Reg. xxj. q̄ dauid mutauit os suū coram achis ⁊c. sufficit. Vide infra de trāsfiguratione. Et supra. de cōuersatione ⁊ in multis alijs locis ⁊c.

Mutuo. Nota q̄ mutuo ⁊ inuicē sunt idem. Et est mutuo idē qđ simili vel equaliter. Et sumit in bono ⁊ in malo. Sed quocūq̄ mō sumat semp signat societatē ꝓticipationē vel cōitatem Dicamus ergo q̄ est vnū mutuo virtuosum: ⁊ vnum mutuo vitiosum. Mutuo virtuosum denotat mihi copulā ⁊ caritatē bonoꝝ. Sicut eīn aīalia eiusdē spēi solēt se mutuo diligere q̄ teste scriptura. Omne aīal diligit simile sibi. Ipsi planete solēt virtutes ⁊ influētias sibi mutuo cōicare. Signa etiā dicunt se mutuo aspicere. Sic, pcertoviri iusti mutuo se diligūt. se mutuo aspiciūt se mutuo visitant. bona sua spūalia ⁊ tēporalia cōicant mutuo iuxta illud Luc.vj. Date mutuū nihil inde sperātes. Vñ nota q̄ nos debem⁹ nos

Mutuo salutare.
Mutuo visitare.
Mutuo copulare.
Mutuo affectare.
Mutuo adiuuare.

Oz in nobis eē mutua salutatio sicut dr. Exo.xviij. q̄ salutauerūt. se mutuo vbis pacificis. Itē mutua visitatio: vñ. ij. Paral.xxv. Veni ⁊ videam⁹ nos mutuo. ¶ Itē mutua copulatio seu cōcursus ⁊ associatio: q̄ sez boni semp sunt pverā cōcordiā ⁊ amiciciā mutuo colligati. Vñ dr de decortinis tabernaculi Exo.xxvj. q̄ erant mutuo copulate. ¶ Itē mutua affectatio: quia sez. vbicūq̄ sumus p verū amorē nos debemus p desiderijs mutuo mentaliter aspicere: ⁊ bona alter alterius mutuo affectare. Vñ dicitur de cherbin Exo.xxv Respiciunt se mutuo versis vultibus in ꝓpiciatoriū Vide. s. de cherubin. ¶ Itē mutua adiuuatio. Nam elephātes qñ cadunt mutuo si pñt se adiuuāt ⁊ releuant. Cerui etiā transeūdo vada ⁊ flumina mutuo se supportant. Sic boni in suis necessitatibus mutuo se releuāt atq̄ iuuāt Gal.iij. Alter alterius onera portate ⁊c. Vñ etiā Eccl.iij. dr. Si duo sunt fouebuntur mutuo. Et sic signat in bono. ¶ In malo vero dicendo dico q̄ mali solent Mutuo p luxuriā se fedare. p inuidiā murmurare p malicia rebellare. De mutua fedatione dr Genē.xx. Turpitudinē suā mutuo reuelauerūt. De mutua murmuratione dr de fratrib⁹ ioseph. Gen.xxxvij. q̄ mutuo loquebant dicētes. Ecce somniator venit. De mutua impugnatione dr. ij. Paral.xx. q̄ exercitus filioꝝ aman. moab. ⁊ sey⁹ mutuis se cōcidere vulneribus ⁊ Judic.vij. dr. q̄ se mutua cede truncabant ⁊ Et hec de mutuo sufficiunt tā in bono q̄ in malo. Vide. s. de invicē Et infra de piter. ⁊c.

Mutus. Nota q̄ mutus est ille q̄ loquēdi nō hz possibilitatē. Et pōt mutus accipi in bono ⁊ in malo. Vñ breuiter loquēdo possuz notare q̄ mutus signat tā in bono q̄ in malo. scz Virum.

Perfectū ⁊ patientem.	Dico ergo q̄ hō fit spūa
Negligentem.	liter mutus rōne patie
Ignorantem.	tie ⁊ sic illi fiunt muti
Munera diligentem.	q̄ in iniurijs ⁊ tribula
Verecundantem.	tionibus nō obmurgant:

nec murmurāt: nec frēndent: sicut erat xp̄s de quo Esa. liij. Sicut ouis coā tondente se obmutescit ⁊ nō aperuit os suū. Et tales, pcerto debem⁹ esse. Juxta illud Ezech.iij. Et eris mutus nec quasi vir obmurgās. Itē fit hō mutus rōne negligētie: q̄. s. multi sunt ita negligētes, ꝓponere verbū dei. vel dicere ⁊ cōsiteri pro pria pcta q̄ videnť penitus esse muti. De q̄bus Esa. lvj. Vniuersi canes muti nō valentes latrare. ¶ Itez fit hō mutus rōne ignorātie q̄. s. nescit aliq̄d dicere de bono. j. Cor.xij. Ad simulacra muta prout ducebamini euntes. ¶ Itē fit mutus rōne iniustitie sicut videmus q̄ mali iudices ⁊ plati si volunt aliquē corrigere: statim fiunt muti: ⁊ statim omittunt cōtra eū latrare si aliq̄d munus proūcit in os eius. Umbra eīn byene facit obmutescere canes. Rana etiā nemoꝝ seu arboꝝ proiecta in os canis ipsum obmutescere facit. Si etiam canis vellet aliquē mordere. si ei, pyciatur aliq̄d os carnosuz statiz solet cessare a latratu suo pariter ⁊ a morsu. Os eīn carnosuz recipit: ⁊ latrare vel mordere cessat ⁊ omittit. Et sic hō liber effugit ⁊ euadit. Sic vere vmbra byene. i. affectio parentū carnalium: rana loquax. i. applausus adulatoꝝ fallacium os carnosum. i. abundātia sonoꝝ suauiū. solet facere canes mutos. i. platos ⁊ iudices a latratu reprehēsionis ⁊ a morsu correctionis penitus alienos. Ps. peculdubio sicut ad sensum videmus: tales efficiuntur hodie muti quantū ad correctionē faciendā: aut ꝓpter carnalē affectionem: aut ꝓpter verbalē deceptionē aut numerū acceptionē. Et ideo de talib⁹ mutis corrector ꝓbus in psona balaam dr. ij. Pet. ij. Correptionē habuit sue vesanie subiugale mutuz aīal. Talis eīn

dicitur subiugale mutū.i.alal qđ est sub jugo: q; scz tales sub iugo institie detinent. ¶Itē fit hō mutus rone verecundie: sicut sunt illi q̄ pre verecūdia omittunt cōfiteri. Ma; sicut lupus suo anhelitu facit hoiez mutū t raucū. sic dyabol⁹ sua suggestione facit hoiez in cōfessione pctōz; t alias pre verecundia taciturnū Talis erat ille qui dñs curauit. De quo dr. Marci. vij. q̄ adduxerūt ei surdū mutū: t sanauit eū. Pctōr enī dr surdus qñ nō vult audire predicationē vel correctionem: tūc vero dr mutus qñ nō vult dicere pctā sua p cōfessiōe. Istum tñ dñs sanauit p suā gram t inspirationē ita q̄ tunc pōt dici illud Mat.ix. Locut⁹ est mutus t admirate sunt turbe. Pctōr enī dr mutus q; nullū verbū bonū pōt pferre nec.s. cōfessionē: nec orationē: nec gratiarūactionē nec correptionē: nec p dicationē: vel informationē: similis crocodillo q̄ dr aial penitus mutū. Sed talis mutus tunc loquit qñ pctōr ad loquendū virtualiter t vtiliter edocet. Et iō qñ deus dignat talibus vocē bone locutionis reddere bene debemus ipsius mirabilia cōmendare dicentes illud Mar.vij. Bñ omnia fecit surdos fecit audire t mutos loqui. Sic ergo patet quō pctōr spūalis efficitur mutus rone patiētie rone negligentie rone ignoratie rone iniustitie rone verecundie. Uide supra de loqui: t supra de lingua. Et infra de tacere ꝛc.

Hic est finis litere. M. Incipit litera. M.

A **Naaman.** Nota secūdū q̄ tangit in hystoria libri reg. s. iij. Reg. v. Naamā q̄ interpretat decorus vel pulcherrimus cōmouens vel commotio. Dic scz cū fuerit diues t sufficiēs: imit quere remedium Fuit etiā infectus t inficiēs Fuit humilis t obediens Fuit cōmotus t cōcutiens. Fuit in aqua se discutiens Fuit sanatus t proficiens. Fuit liberalis t cōpatiens Fuit decorus t cōueniēs Iste igit typū gerit hoīs penitētis; qui scz primo est diues p gram baptismalem tādē vero fit leprosus p culpā t infectione criminalē Postea vero fuit commotus p cōtritionē cordialem Tandē septies in iordane q̄ interpretat riuus iudicij fuit lotus p pnīam sacramentalē. Postea aūt liberalis t largus p elemosynā tpalem. Tandem factus est sanus t mūdus p restitutā gram spiritalē. Et sic factus est deo t hoībus gratus t decorus p cōuersationem honestā t virtualem ꝛc. Concorda prout vis

A **Naas.** Naas fuit rex filioz amon q̄ pactū cum filijs israel noluit facere nisi erueret ipsis oculos suos dexteros. Sicut dr. j. Reg. xj. Interpretat aūt naas serpēs vel coluber. augurans vel augurij. Iste ergo pōt significare dyabolum qui est coluber t serpēs antiquus: t augurioz magister t autor t filioz aman. i. reprobozum imperator t rex: qui pro certo cū viris habes qđ interpretat dolor: aut siccitas adest cū viris penitētibus: siccis. dolentibus t abstinentibus nititur pactū facere valde malū vcz q̄ dexteros oculos ipsorum. scz fidem t sapientiam spiritalem eis auferat. t oculos sinistros. i. sapientiam terrenozum ipsis solummodo dimittat ꝛc. Uide t applica sicut placet.

A **Naason.** Interpretatur coluber murmurans vel serpens inutilis: siue augens dolorem: siue augmentum. iniquitatis ꝛc.

A **Nabal.** Nabal interpretat stultus vel insipiēs Et fuit ille qui fuit diues in monte carmeli cuius uxor fuit abigail ꝛc. Uide hystoriam. j. Regū. xxv. t applica prout vis.

A **Naboth.** Naboth fuit ille quē inquissimus rex achab t iezabel uxor sua fraudulenter occidi fecerunt: q; hereditatē patrū suoz um: scz vineā ipsius pro faciēdo orto olerum ab ipso habere nequiuerūt. Interpretatur aūt cessio vel ꝓphetia siue cōcludens aut supueniēs. Hec si vis applica ad xp̄m q̄ pro cōseruāda hereditate vcz genere hūano a pessimo rege diabolo t iezabel synagoga sua fuit occisus: t sanguis eius a canibus. i. a fidelibus per fidem t deuotionem lambitus t receptus ꝛc. Uide hystoriam. iij. Reg. xxj.

A **Nabuchodonosoz.** Qui interpretat sedēs in angustia fuit rex babylonis pessimus t superbus. qui. s. filioz israel fuit inimic⁹. Et postq̄ regna multa t plurima deuicerat: t hierusalem destruxerat t filios israel captiuauerat: in bestiā fuit mutatus t transformatus: t a regno etiā electus atq; fugatus: sed finaliter ad regnū t figurā pristinam restitutus. Igit dicā q̄ iste pōt tyrannos impios significare: qui. s. omnes nituntur vincere: t subiugare: t oībus supbe t crudeliter imperare sicut de alio nabucho. dr. Judith. j. t. v. q̄ ipse oībus terris voluit principari: deus terre voluit appellari nō obedientes sibi p seruos suos molestari filios vero israel per. Holofernem voluit eneruari. Ma; reuera tyranni t superbi omnes filios volunt superditate. Judith. j. Ad oēs misit nuncios nabucho. rex. Deū preter se nullū vident credere vel formidare: immo deus terre vident esse inquantū pro libito volūtatis omnia solent facere vel tractare. Uñ pro certo serui t amici eoz vident eos deos terre dicere t credere, t tanq̄ deos colere t honorare. Judith. v. Ostendā tibi q̄ nō est deus nisi nabucho. t probabo qñ nabucho. sit dñs vniuerse terre. Et ideo isti solēt omnes alios grauare t infestare: t potissime filios israel. i. deū videntes t cognoscētes. Hoc est dictu vi ros ecclesiasticos t scientificos solent turbare t molestare: t oēs bonos depauperare t enervare: vt soli possint dij t dñi apparere t soli alijs impare. vñ Judith. iij. dicit. q̄ rex nabucho. preceperat holoferni primi militie sue vt omnes deos terre exterminaret vt ipse solus diceret deus. Et si vis nota de talibus malis nabucho, q̄ isti,

Innocentes iniuste subigunt.
Ignorantes in summis erigunt.
Uitam suam vt brutū transigunt.

Isti ergo iniuste subigunt innocentes. Exemplo nabucho. qui tres pueros in fornacem ignis indebite mitti iussit: sicut ptz Dañ. iij. ¶Itē indigne erigunt ignorātes. Uñ de nabucho. dr. Dañ. iij. q̄ ipse erexit statuā auream. t voluit q̄ omnes ipsam statuā adorarent. ipse etiā ipsam vna cū alijs adorauit. Sic reuera mali principes solent statuas dū tñ sint auree. i. viros ignorātes dum tñ sint diuites sursum erigere et promouere t eoz cōsilijs taliter credere q̄ ipsos videtur vt deos habere atq; colere t eos velle p alios adorari. ipsosq; plus q̄ decet honorari. Adorant statuā quā fecit erigi nabuchoð. rex. ¶Ite isti sunt vitā suā vt bestie trāsigētes. i. carnaliter t bestialiter viuētes t cōuersantes. sicut de nabuchoð. legit Dañ. iij. q̄ ipse in bestiā fuit mutatus: t ab hoīm cōsortio segregatus: t feris t bestijs sociatus. Quia reuera multi, sunt hodie tyranni t principes qui solā vident sape bestialitatē. t hominū hoc est dictu personarū rōnabilium fugere societatē: t ferarū t bestiarū. i. crudeliū balliuorum t carnalium socioz sectari t diligere. vilitatē t feritatē. Dañ. iij. Tibi dr nabucho. rex regnū tuū transibit ate: t ab hoībus te eyciēt: t cum feris t bestijs erit habitatio tua. Sic igit ptz quō mali principes t tyranni pñt per nabuchoð. significari: t quomō digni sūt sedere in angustia: t regno suo finaliter spoliari. ¶Sed si vis forte ad bonū propositū applicare. Notabis q̄ nabucho. futura prosperit. s. processus quatuoz monarchiarum in statua t arbore Dañ. ij. t iij. Seipsum correxit. scz post mutationē in bestiam t figure restitutionē. Dañ. iij. Utiles erexit. s. Danielem. Sydrag. Misac t Abdenago: qui fuerunt cōstituti sup regnū t puinciam babylonis. Impios pespexit. scz qui iniuste accusauerunt sydrac. misac t abdenago. quos in fornace fecit cōburi. Dañ. iij. Sic vere boni

boni principes pñt compari nabuchodonosoz qui interpretat sedens in angustia. p eo q̄ isti semp sunt in angustia. ppter sollicitudinē t cogitationē. i. sup regimen subditoz. Dañ. ij. Uidit Nabucho. somnium t contritus est spūs eius. Dañ. iiij. Ego nabuchodo. quietus erā in domo t florens in palacio meo. Somniū vidi qđ pterruit me: t cogitationes mee in stratu meo: t visiones capitis mei cōturbauerūt me. ¶Itē futura prenidet p sapientiā t discretionē. Dañ. ij. Est deus in celis reuelans mysteria: q̄ indicauit tibi rex nabucho. q̄ vētura sunt. Itē seipsos corrigunt p penitentiā t virtutū recuperationē. Dañ. iiij. Ego nabucho. oculos meos ad celu leuaui: t sensus meus redditus est mihi. t altissimo benedixi sequif. Et figura mea reuersa est ad me t in regnū meū restitutus sum t magnificētia amplioz reddita est mihi ꝛc. Uide hystoriā t applica de penitente qui post lapsum resurgit pfectior. ¶Itē vtiles t prudētes exaltat t erigit. scz ad honorē t promotionē. Dañ. v. Nabucho. cecidit in faciē suā t adorauit danielem: t ipsum extulit in sublime. t munera magna dedit ei: t cōstituit eum principē sup omnes prouincias babylonis. ¶Ite in malos depnit t despicit p iustitiā t punitionē. Uñ de sedechia rege ipio dr. Hie. xxxix. Cōprehēsus adductus est ad nabucho q̄ excecauit ligauit t cap tuauit eū. Et hoc de nabuc. sufficit tamen bono q̄ in malo.

Nabuzardan. Interpretatus est prophetauit palcas vel prophetia alieni iudicij ꝛc.

Nachor. Interpretat requiescente luce. obseratio nouissima: requies muneris: preparatio iracundie.

Nadab. Interpretat bonus vel spontaneus. Uide hystorias t applica prout volueris quia transeo gratia brevitatis.

A **Nam.** Nota q̄ ista dictio nā est aduerbiū affirmādi. Ista enim certificat t affirmat raticinat t allegat. inducit asserit t demōstrat. Sumitur enim pro q; vel procerte. Dicam ergo q̄ nā signat omne illud qđ aliquis siue veraciter siue mendaciter nititur affirmare. Et sic dicā q̄ nam signat.

Deum realiter manentem.	Primo ergo
Justum veraciter loquentem	dico q̄ ista dictio nā refert
Diabolum fallaciter ledentē.	ad deū q̄ realiter existit. Cōstat enī q̄ deus est vnū nā. vnū qđ certificū ratiocinatiuū t firmū. vñ in ps. Nā ipse dei⁹ meus t saluaris meus. Uñ nota q̄ in isto nam est scz.
Uirū vanū mendaciter dicentē.	
Potentia: q; vult honorari.	De potentia ergo
Scientia: q; vult operari.	ipsius: q; vult honorari t adorari dicitur Joan. iiij. Nā t pr̄ tales querit q̄ adorent eum.
Clementia. q; scit consolari.	

De sapientia. prudentia t sciētia eius que vult vtilia compari dr Ecci. xvj. Māplurima opa eius sunt in absconsis Et Sap. ix. Nā p sapientiā sanati sunt quicūq; placuerūt tibi. De clementia aūt ipsius q̄ scit iuuare t cōsolari dr. ij. Mach. j. Nā t ipse q̄ hz in celis habitationē visitator t adiutor est. Ptz ergo q̄ ista dictio nā allegatiua t certificatiua. Nā pcerto refert ad deū q̄ realiter existit ¶Scdo dico q̄ ista dictio nā refert ad iustū q̄ veraciter fisti. Justus enī est vnū nā vnū q; vnū certe. vnū qđ solidū atq; firmum: t hoc in opibus t verbis. De factis enim pōt dici illud Ecci. xlviij. Nam fecit ezechias qđ placuit deo. De verbis vero pōt dici illud qđ dictū fuit bea. Petro. Math. xxvj. Nā t loquela tua manifestum te facit. Et sic igitur notabo de isto nā. idest de homine pfecto q̄ scz in ipso est Uirtus.

Castitatis que carnem afficit.	Est igit in viro
Honestatis que visum reficit.	pfecto virtus castitatis carnem
Caritatis que fratrē respicit.	afficiens. ij. Corinth. x. Nā ar-
Humilitatis que nunq̄ deficit.	
Ueritatis que verba perficit.	

Uis humi…
Uis felicit…
lia. Uñ de A…
uabit. Itē in …
Uñ de ipso dr. C…
ir. nā signaculūap…
tus caritatis fratres …
Reg. xviij. Nā expoli au…
dauid cū quo. s. cōglutinat…
ritatius erat ille q̄ dicebat Cor. ij. …
suz spū tñ pñs suz. ¶Itē in ipso est …
seu stabilitatis nūq̄ deficiēs. ij. Para. vj. Nā ois turba stabat intēta t. ij. Cor. xij. Nā virtus in infirmitate pficit. ¶Itē in ipso est virtus veritatis falsa rejiciens vñ Apls dicit. j. Cor. xij. Nā t si voluero gliari nō ero insipiēs. veritatē enī loquor vnde petro dictū fuit Math. xxvj. Nā t loquela tua manifestū te facit: nā t galyleus es. ¶Itē in ipso ē virtus t vis hūilitatis sese deiciēs vñ Math. viij. Nā t ego hō sum sub potestate cōstitutus t ꝓuer. iiij. Nam t ego filius fui pris mei: t tenellus coā matre mea. Ista tñ hūilitas crescit in melius. Ma; sicut dr Luc. ix. Nā q̄ minor est inter vos hic est maior. ¶Itē in ipso finaliter est felicitas beatū faciēs. s. gliā padisi. vñ illud. ij. Mac. vij. Nā fratres mei modico nūc dolore sustētato sub testamēto eterne vite effecti sunt. Et illud qđ de ciuitate paradisi scribit Apo. xxj. Nā claritas dei illuminabit eā t Barue. vj. Nā erit lōge ab opprobijs. Nā igit refert ad iustū q̄ veraciter pfistit. ¶Tertio dico C q̄ nā qñq; refert ad dyabolū q̄ fallaciter resistit. Dyabolus enī allegādo t inducēdo ad malū bonisq; cogitationibus obviādo: nosq; tētando t molestādo pōt dici nā. Uñ de eo pōt dici illō. ij. Mach. xiij. nā illi⁹ prauitate vniuersum genus nostrū nō mimine verak Uñ de ipso t sequacibus suis pōt dici illud Eze. xxxj. nā t ipsi cū eo descenderūt i ifernū. Quarto vero dico q̄ ista dictio nā refert ad iniustū seu ad impiū qui mēdaciter insistit. Uiri enī impij t mēdaces solēt in vanis rebis t mēdacibus resistere: t allegādo t affirmādo nūc hoc nūc aliud ostētare. Et sic igit supponē do q̄ nam sit vnus magnus mendax t fallax oator: t mēdacior affirmator: t sic in pluribus ipius t pctōr notare possumus q̄ talis est.

Uanus t varius sine constantia.	Dico ergo q̄
Cecus t inscius sine prudentia.	talis nā inuenik
Fallax t dolus plenus malicia.	sine cōstantia vanus t varius t Raptor t obnius sine iustitia. Uñ de eo
Fedus t ebrius madens luxuria.	
Ardens t anxius pre auaricia.	dr illud. Ecci.
Maloz socius cum impudentia.	xxvij. nā stult⁹
Penis obnoxius in inferni patria.	sicut lūa sic immutat. ¶Itē inuenik sine prudentia cecus t inscius.

Uñ de eo dicā illud Math. xv. nā sepe cadit in ignē t sepe in aquā. ¶Itez inuenik plenus malicia fallax t dolus: vt de ipso t eius similibus dicak illud quod de ydolis dr. Baruc. vj. Nam cū sint lignea t aurata. scietur postea: q; falsa sunt. vnde de maliciosis dicit. Luc. vj. q̄ ipsi colloquebant adinuicē quid nā facerēt de Jesu. ¶Itē inuenik madens luxuria fedus t ebrius. ij. Mach. vj. nā templū luxuria t comessationib⁹ erat plenū. ¶Item inuenik sine iustitia raptor t obnius vñ. ij. Macha. iiij. nā ad hunc exactio vectigalium pertinebat. ¶Itē inuenik sine prudentia cecus t inscius: q; ꝓ⁹ isti tēporaliter sint prudentes: sunt tamē spūaliter ignorātes. vñ Roma. viij. nā prudentia carnis mors est. Et ibidē nā qđ oremus sicut oportet nescimus. ¶Itē inuenik cū auaricia cūctis obnoxius Luc. vj. nā peccatores peccatoribus fenerant vt recipiant. ¶Itē inuenitur cū impudentia maloz socius Lu. vj. nā t pctōres diligentes diligunt. ¶Item inuenik in inferni patria tormentis saucius quia. scz in fine tales in infernum descendunt vñ Roma. vj. nā finis illoz mors est: sufficit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

loq vel di
ecitare vñ
ō dicit illa
autem. In ma
ant inutilia vel
go q̄ dā sunt nar
nt narratores Quedā
go q̄ sunt narratores bo
dabiles. Sicut cñ vide
mus in istis sensibilibus Paupe
es nat . necessitates. Miseri narrant suas
calamitates. Egroti narrant suas infirmitates. Hy
striones narrāt bonor probitates. Deniq. Docto
res narrāt sophie veritates. Magistri narrāt statu
torū auteritates. Sic procerto charissimi boni debēt
omnia ista narrare. Deo enim debēt narrare omnia
ista quatuor vcz.

Necessitates naturales. Necessitates. n.
Calamitates temporales. naturales debēt
Infirmitates criminales narrari p ꝓpria
Probitates seu bonitates supnales fragilitatis re
cognitionem. De quo pōt intelligi illud ps. Nūquid
narrabit aliquis in sepulcro misericordiā tuā. ¶ Itē
calamitas talis debet narrari p talium detestatio
nē. vñ Esa. xlj. Narrauit ergo pharao somniū qō vi
derat. Dia em talia nō sunt nisi somnia q̄dā. ¶ Itē
iniquitas criminalis est narrāda p cōfessionē r reco
gnitionē De quo Esa. xlij. Narra si q̄d habes vt iu
stificeris. ¶ Itē bonitas seu probitas supnalis debet
narrari p laudē r gratiarūactionē. vñ Esa. xlij. Po
pulū istū formaui mihi laudē meā narrabit. Et illud
ps. Laudationi dñi loquetur os meum rc. Et illud.
Hartantes laudes dommi rc. Ista ergo sunt q̄ debe
mus narrare deo. ¶ Itē dico q̄ q̄dā sunt q̄ debemus
narrare proximo. Et sic nota q̄ primo sunt quatuor
principaliter narranda. scilicet.

Sumine veritatis eruditio. Narrent igit pro
Dei volūtatis refer atio. ximis sapiētie eru
Dei bonitatis miseratio. ditionē p predica
Caritatis dei demonstratio. tionem. vñ Eccl.
xxv. Beatus q̄ inuenit amicū verū: r q̄ narrat iusti
tiā De qua alias dr Eccl. vj. In multitudine presby
teror prudentiū sta vt oēm narrationē dei possis au
dire. ¶ Itē narrāda est primis bonitatis dei misera
tio p laudē r gratiarūactionē ps. Narrabo nomē tuū
fratribus meis: in medio ecclesie laudabo te. ¶ Itez
narrāda est eis legis diuīe ordinatio p iudiciariā im
positionē. Exod. iiij. Narrauit Moyses aarō omnia
verba dñi. ¶ Itē narrek diuine caritatis opatio per
suor beneficior recordatione ps. Venite r narrabo
vobis oēs q̄ timetis deū quāta fecit aie mee. ¶ Item
dico q̄ quedā sunt narrāda subdito. s. superiorī pro
bitatis seu sanctitatis pfectio seu declaratio p suarū
virtutū imitatione r impressione. iiij. Reg. viij. Nar
ra mihi omnia magnalia q̄ fecit helyseus. Et illud. j.
Mach. iij. de plūs inde narrabāt oēs gentes. Et me
rito: q. pcerto hystorice narrationes melius a simpli
cibus retinenk r ad effectū ducunk Eccl. xxxix. Nar
rationē viror nominator cōseruabit. Ideo bene dici
tur talibus Eccl. viij. Nō te pretereat narratio senio
rum. Ergo breuiter loquēdo. Narratio vt cōiter pti
net ad laudē diuinā: r ad operū suor magnificationē
Nā sicut sacra scriptura nobis innuit q̄ mirabilia r
eius beneficia sunt laudanda. scz.

Altis sermonibus. Dico altis sermonibus et
Cunctis tpibus. patenter vñ in ps dr. Nar
Bonis hominibus. rate in turribus ei⁹. ¶ Itē
cūctis tpibus r frequēter vñ in ps. Uespere r mane r
meridie narrabo r annūciabo laudē tuā. ¶ Item bo
nis hoibus r prudenter ps. Nō moriar sz viuā r nar
rabo opa dñi. Et illud pdictū. Venite r narrabo om
nes q̄ timetis deū quāta fecit aie mee. ¶ Sed adhuc
dico q̄ narratio capit in malo. Et sic accipit prover
bis r narrationib⁹ fatuor r importunor deceptor
r hereticor. detractor r odiosorum. Est ergo narra
tio fatuor q̄ est tediosa. De qua. Eccl. xxj. Narratio
fatui quasi sarcina in via. ¶ Itē est narratio decepto
rum que est vitiosa. vñ in ps. Narrauerūt mihi iniq
fabulationes sed nō vt lex tua. ¶ Itē est narratio de
tractorum que est odiosa De qua Eccl. xxvij. Narra
tio peccantiū odiosa. Sufficit. Uide supra de loqui.

Nares. Cū nares sint corporis ptes que sensus
odoratus sunt proprii subiectū. vna tñ
cū q̄busdā pomulis interioribus in q̄bus nerui odo A
raticij inserunt. q̄bus. s. spūs attractus r emissus pre
sentat ita q̄ qualis odoris existat discernik ab eisdē
sicut ponit Constantinus r Auicen. Possum igitur
moraliter dicere q̄ p nares signatur. scz

Discretionis virtus. Nares em discretiōis sūt
Deuotionis actus. aperiende. Isti enim sunt
Solationis flatus. qui discernūt inter bonos
r malos odores r inter famā r infamiā singulorum.
Equus em qui habet nares apertas nobilior reputa
tur: sicut de equo dr Job. xxxix. Gloria narii⁹ eius ter
ror. Aduerte tamen q̄ nares aliquorum sunt nimis
symee et isti sunt malicios qui more symee habent
nares tortas r peruersas r per maliciam deuias r
subuersas. Figurati in ydolis. De q̄bus dr. Sap. xv.
q̄ illis nō est visus ad videndū: neq; nares ad perci
piendū spm. Alior etiā nares sunt nimis implete hu
moribus: sicut patet in reumaticis qui nō percipiūt
bonos vel malos odores. Sic discretio quorundam
ita ē p carnalitatē obtusa q̄ nō bene pcipit ad cogno
scenda Mu. xj. Comedetis mār carnes donec exeant
p nares vestras. Et Amos. iiij. Ascendere feci putre
dinē castror vestrorū ad nares vestras. r redistis ad
me. Hñ ergo figuraliter dico Leui. xxj. q̄ habe
bat nasum nimis parū: grandē vel tortū nō debebat
in tabernaculo ministrare. ¶ Nares deuotiōis sunt B
reficiende. s. bonis odoribus virtutū: r suauitate glo
rie paradisi Job. xxvij. Spūs dei in naribus meis. Et
illud Cant. vij. Nasus tuus sicut turris lybani. Nō
est cōtra multos. de q̄bus dr in ps. Oculos habent et
nō videbunt: nares habēt r nō odorabūt. Mr. s. mali li
bentius odorāt tpalia q̄ eternalia: vana q̄ sana. trā
sitoria q̄ permansoria. Sapien. ij. Fumus r flatus est
in naribus vestris. ¶ Nares elationis sunt afficiēde
Nares em ex q̄b⁹ excessiue exit r spirat halitus r spūs
hominū irator r elator signat superbiā r elationem
De qua pōt dici illud. ij. Reg. xxij. ca. Ascēdit fumus
de naribus eius r ignis de ore eius: que. s. debent re
primi r ne nimis effluant moderari. Nā sicut bubalo
imponk circulus in naribus vt ad laborē ducatur
atq; regak: siu etiā r porco imponk circulus in nari
bus ne per ipsos prātū leedak seu fodiak: Sic vere cir
culus tēperātie est hoi imponēdus. seu etiā si necessi
sit circulus violētie est supbie r maliuolis naribus ap
ponēdus vt proterua bonū facere doceak vel saltem
ne plus debito ledere permittatur. Uñ illi semache
rib dixit dñs. iiij. Reg. xix. Et Esa. xxxvij. Ponā ergo
circulū in narib⁹ tuis: r frenū i maxillis tuis: r redu
cam te p viā p quā venisti. Iste ē ergo circulus aduer
sitatis r tribulationis quē deus quādoq; in naribus
elationis r supbie malorū imponit ne bonis noceāt
quātū vellent. Uñ de leuiathan dr Job. xl. Numqd po
nes circulū in narib⁹ eius aut armilla pforabis ma
xillā eius: q̄si diceret. Difficile est fieri de supbis. ita
mē faciendū est ne seuiant. Sicut etiā ibidē dr de Be
hemoth. In oculis eius q̄si hamo capiet eū r in fudi
bus pforabit nares eius. Uñ. Ezech. xxix. dr. cuilibet
impio vel tyranno. Nasum tuū r aures pcident. r q̄
reliquū fuerit gladio cōcident. s. demones finaliter
in inferno. Et merito: quia pcerto nares malorum:
signo nequitie. signo luxurie. signo lasciuie. signo
superbie pre ceteris sunt signate. De signo nequcie di
citur Apo. xx. q̄ illi q̄ nō acceperūt caracterē bestie in
naribus

naribus aut frontibus: aut manibus suis virerūt et
regnauerunt. q. d. Caracter nequicie r malicie in na
ribus elationis pōt ostēdi. De signo luxurie dr. Pro
uer. xj. q̄ circulus aureus in naribus suis mulier pul
cra r fatua. De signo curiositatis r lasciuie. qua. s. su
perflue delectant in bonis odoribus. dr. Ezech. viij.
Replentes terrā iniquitate cōuersi sunt ad irritādū
me: r ecce applicant ramū ad nares suas. De signo
vero supbie pōt dici illud Esaie. ij. Quiescite ab hoie
cuius spiritus in naribus eius: q̄ excelsus reputat⁹
est ipse. Et hoc de naribus sufficit: r de Naso.

Nasci. Natus. Natiuitas. Nota q̄ A
natiuitas sumit in bono r in malo sumit naturaliter
r moraliter. Et iō oīa in vnū cōplectendo possumus
notare, q̄ inuenitur Natiuitas.

Laboris. Prima est natiuitas naturalis. Scōa
Amoris. est supernalis. s. xp̄i vel virginis glo
Mitoris. riose. ¶ Tertia est natiuitas baptis
Decoris. malis. ¶ Quarta est natiuitas leti
Honoris. cie eternalis. ¶ Quinta est natiuitas
Horroris eminētie tpalis. ¶ Sexta est natiui
Terroris tas nequitie criminalis. ¶ Septima
est natiuitas infernalis. Hō em aut nascit in natura
aut sup naturā. aut in gratia. aut in gloria. aut in for
tuna. aut in culpa. aut in pena. ¶ Dicamus ergo pri
mo q̄ est natiuitas naturalis que est miserabilis r te
diosa: sicut em dr. Job. v. Hō nascit ad laborē: r auis
ad volatū. Nā sicut videmus q̄ sol ab ortu vsq; ad oc
casum nō cessat currere, fluuius de fonte ex quo nasci
vsq; quo absorbeak a mari non cessat fluere. Arbor ex
qua ode terra nascit: ventis r turbinibus solet exponi
flatibus. frigoribus r caloribus arceri. r quousq; de
terra tollatur nō cessat aeris passionibus subiacere.
Sic vere homo ex quo oritur r nascit. vsq; quo de ter
ra colligitur: r vsq; ad occidentē vite sue ducak: r per
mare mortis absorbeak nō cessat penis r laboribus fa
tigari. flatibus r turbationibus agitari r molestari.
Hō bene pronūciat puer cū nascit qui. s. nascit eulā
do r lacrymando. q̄d facit sm Aug. tanq̄ prenuncius
r ppheta calamitatis r laboris miseriē r angustie ad
quā intrat. De quo lamētabiliter dr Job. xxij. Hō na
tus de muliere breui viuens tēpore: replet multis mi
serijs rc. Unde eam supra de homine. Ista em natiui B
tas habet quatuor annera. vcz.

Carnis debilitatem. Hō natus de muliere.
Uite labilitatem. Breui viuens tempore.
Pene flebilitatem. Repletur multis miserijs.
Mortis necessitatē. Qui quasi flos egreditur rc.
Nascitur dico homo ad carnis debilitatem r fragili
tatē. q̄d ondik cū dr. Hō natus de muliere Hō em dr
ab humo. vel ab hūore. mulier vero dr. q̄si mollisaer
Ad denotādū q̄ omnis homo qui de muliere nascit
Est fragilis sicut mulier.
Ulis sicut humus.
Debilis sicut humor.
Sicut em Joā. iij. dr. Hō em natū est de carne caro est
Mr sicut dr Job. xxv. Difficile est q̄ mūdus appareat
natus de muliere. Plumbū em sm Aristo. de argen
to viuo r de grosso r immundo sulphure generatur:
r ideo grossum r impurū est metallū. ita q̄ eius im
mūdicia nunq̄ ex toto tergit: vel lauak. Sic vere: q
hō de vili materia r fragili. s. a muliere sumit origi
nem necesse est q̄ fragilitatē r vilitatē attrahat: a q̄
nullus q̄diu vixerit ipsum lauat. Hō em nascit non
solum cū vilitate r fragilitate nature: immo etiā cuz
vilitate culpe r maxime culpe originalis r fomitis
carnis q̄ nūq̄ ab hoie eradicak vel auferk. vñ Ezech.
xvj. In die qua nata es nō est pcisus vmbilicus tuus
Umbilicus em carnalē delectationē vel originalē de
fectionē designat. Mr sm Grego. Uiris luxuria in lū
bis est. feminis in vmbilico. Nascitur ergo hō ad car C
nis fragilitatē r debilitatē. ¶ Deinde dico q̄ homo

nascitur ad vite [illegible]
nēs tpe. Hō enim est
dē die q̄ nascit morit
die qua nos in mundū
nram incipimus: r cōti
quamus. Teste enim Gre
q̄ prolixitas quedā mortis
Mō quotidie morimur r cōtinue
nre: r tūc cuoq; cū crescimus: vita n
piēs etiā Sap. v. dic. q̄ nos vt nati sumus cō
finimus esse Et Eccl. xlviij. dr de malis. q̄ perierūt
q̄si q̄ nō fuerūt: r nati sunt q̄si nō nati. Breui ergo vi
nēs tpe: q̄ sicut dr. Dis potētatus breuis vita. Nascit
ergo hō ad vite labilitatē r tenuitatē. ¶ Deniq; nas C
citur hō ad mūdi penalitatē r flebilitatē Replet in
quit multis miserijs. Et reuera hō nascit ad miseriā
r ad penā. q̄ ex quo hō natus fuerit: nūq̄ pōt dies ali
qua ptrāsire quin ipsum cōtingat multis laborib⁹ r
miserijs desolari. Teste em Sen. Qui optat hominī
q̄ tribulationib⁹ careat. optat ipsum nō esse hoiem.
Mr sm Isido. de summo bono. Impossibile est q̄ hō
fit: r tribulationes nō patiak Multis ergo replek mi
serijs. Sup quo dicit btūs Bernar. in quodā sermo
ne. In sordibus inquit generamur: in tenebris cōfo
uemur. In doloribus pturimur. Nā añ egritū matres
oneram⁹: in egritu mres vt vipere laceram⁹. Post egri
tū statim nram miseriam deploramus. Quid plura
Si legitur. Multis replek miserijs Nascit ergo ad
mūdi penalitatē r aspitatē seu flebilitatē. Quarto na D
scit ad mortis necessitatē r aspitatē sicut em i sylogis
mo maior r minor ordinank ad cōclusionē: ita q̄ ma
ior vel minor nō proponit nisi vt cōclusio subsecuak.
Sic pcerto natiuitas sicut ppositio maior: vita vo
sicut ppositio minor. ad mortē sicut ad cōclusionē or
dinank: ita q̄ ex istis duabus premissis. s. ex natiuita
te r ex vita mors necessario cōcludit. r p modū con
clusionis finalis ex duab⁹ p̄missis p̄dictis necessario
subinfertur. Et istud est q̄d dicit Sen. in quadā epla.
Quib⁹ inq̄t nasci cōtingit: r mori restat. Et hoc ostē
dit cū dr quasi flos egredit r cōterit: r fugit velut vm
bra Flos. n. in suo pncipio valde est pulcer: in fine tñ
siccus efficit r cōtritus sic hō rc. Mr dr Esa. xl. Exicca
tū est fenū: r cecidit flos. De tali ergo natiuitate dr
Eccl. xliij. Generatio carnis r sanguinis alia finit: r
alia nascit. Ad hoc em fluuius nascit vt post multos
discursus in mari terminet sic hō nō alia cā nascit ni
si vt post multos labores ad mare. i. ad mortis amari
tudinē reuertak. Uñ Ezech. xxj. videt dictū hoi. Re
uertere ad vaginā tuā in locū in quo creatus es in ter
ra nativitatis tue iudicabo te. Mors em dr vagina
nra. Mors etiā terra natiuitatis nre dr eo q̄ natiui
tas nra ad mortē finaliter ordinak. Sic igit pz quō na
tiuitas nra includit: mortis necessitatē mūdi penali
tatē vite labilitatē: carnis debilitatē. Ipse ergo q̄ est
natiuitas. Naturalis que est miserabilis r tediosa.
¶ Secō principaliter dico q̄ est natiuitas supnalis
q̄ ē amicabilis r amorosa. Et ista ē natiuitas xp̄i vel x̄o E
virginis gliose. plāta em aliqñ fine semine solet nasci
ex virtute. s. celesti a supernis influēte: r ex terra hu
more r materiā ministrante: sic vere xp̄s sine hūano se
mine fuit natus. Nā sp̄ussanctus a supnis influxit.
Terra vero. i. beata virgo materiā ministrauit. Mr si
cut dr. Math. j. Nō in ea natū est de spūsctō ē. Sicut
em murena de serpēte cōcipiens nō parit serpētē sed
murenā. Sic btā virgo maria ex spūsctō pcepit. spm
tūs sanctū nō peperit sz murenam. i. corporalē hoiem
xp̄i virgini in humanitate simulem pturiuit. Nā si
cut dr Joā. iij. Nō natū est ex carne caro est. r q̄ natū
est ex spū spūs est. Et ideo breuiter de xpo si c nato et
sic mūdo mirabiliter pntato possum⁹ cū gaudio di
cere illud Esa. ix. Puer nat⁹ ē nobis r filius dat⁹ ē no
bis rc. Ubi aduerte q̄ ista natiuitas nobis describit
Tanq̄ humiliter inchoata: quia. Puer.

Universidad de Deusto
Biblioteca

…is est nobis.
…ulus.
…vbi agek de xpi natiui
…ste fuit pmus q̄ a vir
…unquid pmus hō tu na
…tificaui mihi qō primum
…uitas supnalis q̄ est ami
¶ Tertio inuenik natiuitas spiri
…condabilis ⁊ virtuosa. ⁊ sic hō dr nasci.
…de modo acquirit aliquē bonū statū. siue statū gre
…pfectionis. siue statū pne ⁊ religionis. siue statū ce
lestis glie ⁊ saluationis Arbores em̄ ⁊ herbe diuersi
mode nascunk. Quedā ex solius aque infusione. Que
dā ex boni semmis appositione. Quedam ex diligēti
plātatione. ⁊ loci primi mutatione. Quedā vero ex al
terius rami adiunctione. ⁊ insertione. Sic vere chari
simi hoies nascunk in gra ⁊ in virtute multis modis
Quidā. s. p aque infusionē Et isti sunt illi q̄ in baptis
mo in gra generank. Et hō baptismus dr renouatio ⁊
regeneratio qz hō qui primo erat natus ⁊ genitus na
turalr. ibi regenerak ⁊ nascik spūaliter vñ Joā. iij. dr
q̄ nisi hō renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsctō nō pōt in
troire in regnū celoy. ¶ Itē alij in gra nascunk p boni
semmis semination̄. ⁊ isti sunt illi q̄ per semē ver
bi dei ad statū gre cōuertunk. vñ in ps. dr. Annūciabi
tur generatio ventura pplo qui nascet quē fecit dñs.
¶ Itē hō in gra nascik p diligentē trāsplantationem
Et ista est qñ quis p pniam de mūdo vel de pctō tol
lik. ⁊ in religione vel in starū gre collocak. Unde de
enoch q̄ fuit trāslatus vel trāsplantatus in paradisū
terrestrē. dr Ecci. xliv. Nemo natus est in terra q̄lis
est Enoch. ipse em̄ receptus est a terra. ¶ Itē alij na
scunk in gra p boni rami insertionē. ⁊ isti sunt illi q̄ p
societatē ⁊ adiunctionē bonoy boni efficiunk. De q
bus in ps. Pro patrib⁹ tuis nati sunt tibi filij. q. d. bo
na societas bonoy patrū est causa gnationis bonoy
filioy. Et breuiter de illis q̄ ita spūalr nascunk intel
ligik illud Joā. j. Qui nō ex sanguinibus. neq; ex volū
tate carnis. neq; ex volūtate viri. sed ex deo nati sunt
Et bñ dicit. non ex sanguinibus. qz. s. puer q̄diu est in
ventre ⁊ in sanguinibus mris nō pōt dici natus Cum
vero avētre mris egredik. frigido aeri exponik. pel
le secūdina exuik. lacte nutrik. ⁊ tūc pprie dicik natus
Sic vere illi q̄ in sanguinib⁹ carnalis affectionis nu
triunk ⁊ qui in vtero mris sue. i. in amore matris sue
mūdi vel carnis detinenk nati spūalr nō dicunk. Jō
de talibus videk dictū illud Joan. iij. Quō pōt hō de
nuo nasci cū sit senex. Sed pcerto cū ab vtero mun
dani amoris extrahik p eius abhominationē. qñ secū
dina carnalis infectionis exuitur p castitatis mūdifi
cationē. qñ frigido aeri. i. tribulationū pnie exponik
p ois miserie tolerationē. qñ insup lacte doctrine nu
tritur p sapiētie degustationē tūc dico q̄ spūalr nasci
tur ⁊ apud deū penitus innouak. Ut de eo dicak illud
Osee. vj. Expoliē eā nudā. ⁊ statuā sm diem natiuita
tis sue. Et possumus notare q̄ illi dicunk ex deo spūa
liter esse nati. qui sunt scz.

Justitie sectatores.	De iustitie sectatorib⁹ di
Nequitie cōtemptores.	citur. j. Joan. ij. Qui facit
Concordie dilectores.	iustitiā ex deo natus est.
Constantie professores.	De nequitie cōtemptori

bus dr. j. Joā. iij. Qui nat⁹ est ex deo nō peccat. De cō
cordie dilectoribus dr. j. Joā. iiij. Dis qui diligit fra
trem suū. ex deo natus est. De cōstantie vero profesō
ribus dr. j. Joā. v. Omne q̄ natū est ex deo vincit mū
dū. Ptz ergo q̄ inuenik natiuitas spūalis ⁊ virtuosa.
¶ Quarto dico q̄ inuenik natiuitas eternalis ⁊ gau
diosa. Et ista est qñ hō nascik celo. Et p̄n istū moduz
mortis sanctoy dicik natale qz scz paradiso nascuntur
Uñ de ipsis dicik Joan. xvj. Mō meminit pressure p
pter gaudiū. qz natus est hō. Et Luce. j. dicik. In nati
uitate eius multi gaudebunt. ¶ Quinto dico q̄ est
quedā natiuitas tpalis ⁊ deliciosa ⁊ ista est promo
tio glorie tpalis. Homo em̄ tunc mūdo nascik qñ ad
mūdi honores emittik vel etiam parturik Uñ ille tūc
dicik natus q̄ mūdi prosperis ⁊ diuitijs est format⁹.
Unū tñ est notandū q̄ tales sic nati solēt. s. Carere.

Scientie veritate.	Tales em̄ q̄ in psperitate
Constantie firmitate.	nascunk sunt vt cōiter ce
Leticie amenitate.	ci ⁊ ignorātes. Mūdus
Mūdicie puritate.	em̄ est sicut canis q̄ suos
Justitie equitate.	filios parit cecos. Ut pro

certo tales q̄ in mūdi dignitatibus ⁊ eminentijs na
scuntur. pariuntur ⁊ promouenk. ignorātes ⁊ ceci te
pissime dinoscunk vñ Joā. ix. dr q̄ preteriens Jesus vi
dit hoiem cecū a natiuitate. vñ ibidē dr. Hic est filius
vester de quo dicitis. qz cecus natus est. ¶ Itē tales
sunt vt cōmuniter debiles ⁊ nō durātes nō em̄ perse
uerat gloria mundanoy. Uñ de edera ione dicit Jo.
iij. q̄ subvna nocte nata est edera ⁊ sub vna nocte pe
riit. Et Luc. viij. dr de semine qd statim fuit exortum
qz nō habebat altitudinē terre. natū aruit. qz nō ha
bebat humorē. ¶ Itē tales sunt v. cōiter miseri ⁊ la
borantes. Ut pcerto mundi prosperitas multis mi
serijs est annexa. vñ Job dicebat Job. iij. Pereat dies
in qua natus sum. ⁊ nox in qua dictū est cōceptus
est hō. Prosperitas em̄ dr dies. pter eius amenitatē
Dicitur etiā nox pter ameram asperitatē. ¶ Item
tales sunt vt cōiter immūdi ⁊ petulantes. vñ Ezech.
xvj. In die qua nata es nō est p̄cisus vmbilicus tuus.
¶ Itē tales sunt mustī ⁊ maleviuētes qd̄ summe pa
tet in illis q̄ in ecclesia a symonia vel a carnali affe
ctione nascunk. q̄ scz multe ⁊ rapaciter vt cōiter viue
re dinoscunk. Est em̄ differētia inter radios q̄ nascun
tur a sole. ⁊ flumina que nascunk a fonte. Nam radij
processu sunt rectissimi fluuij vero sunt flexuosissi
mi. Sic vere illi qui a sole iustitie xpo in ecclesia nas
cunk ⁊ ibidē diuinitus introducunk. recte ⁊ iuste vi
uere comprobank ⁊ ydem filij solis iustitie xpi appel
lari merenk Joā. j. Dedit eis potestatē filios dei neri
q̄ nō ex sanguinibus. neq; ex voluntate carnis. neq; ex
voluntate viri. sed ex deo nati sunt. Sanguis enim si
gnat cōsanguinitatis affectionē. Uoluptas carnis si
gnat luxurie infectionē seu quālibet immundā delecta
tionē. Uoluntas viri signat symoniacā intentionem.
Illi ergo q̄ in talibus fontibus in ecclesia nascunt. cor
tuose ⁊ iniuste incedere ⁊ viuere dinoscunk. Isti aut n
gurank Judic. xj. vbi dr q̄ iepte princeps israel. ppria
filiā interfecit qz. s. de meretrice natus erat. Sed dene
tandū q̄ illi q̄ a meretrice symonia vel a carnali affe
ctione in ecclia nascunk ⁊ introducunt. nihil sua. i. pie
tē sibi cōmissam grauant. occidūt ⁊ predātur. Jo bñ
dr Deut. xxiij. Mō ingrediet de scorto natus ecclesiam
dei. Et merito. quia procerto tales sic nascentes ⁊ in
trantes vt cōiter male viuunt scz.

Iniuste ⁊ crudeliter.
Immūde ⁊ carnaliter.
Superbe ⁊ maniter.
Ignominiose ⁊ infamiter.
Confestim non stabiliter.

Iniuste dico ⁊ crudeliter. Job. xv. Quid est hō vt imma
culatus sit. ⁊ vt iustus appareat natus de muliere. q.
d. Impossibile est. qz. s. ille q̄ sm carnē natus erat per
sequebat eū q̄ sm spm̄ Gal. iiij. ¶ Itē immūde ⁊ car
naliter Job. xxv. nunquid iustificari pōt hō aut appa
rere mūdus natus de muliere. q. d. nō. ¶ Itē superbe ⁊
inaniter Job. xl. Uir vanus in superbiā erigit. ⁊ tāq̄ pul
lum onagri se liberū natū putat. ¶ Itē ignominiose
⁊ infamiter Prouer. xvj. natus est stultus in ignomi
niā suā. ¶ Item inseuerāter ⁊ nō stabiliter Job. xiij.
hō nat⁹ de muliere breui viuēs tpe q̄d ergo certe ta
les deberēt dicere illud Job. iij. Pereat dies in q̄ nat⁹
sum. qz sicut dr Mat. xxvj. Bonū erat ei si natus non fuis
set hō ille. Ideo bñ dr Eccl. iiij. Laudaui magis mor
tuos q̄ viuentes. ⁊ feliciorem iudicaui illū q̄ nec dū
natus. sed nō sic iusti q̄. s. nascunk de deo nō a carne.

iusta

iusta illud. j. Joh. iij. Dis q̄ facit iustitiā ex deo natus
est. Et iō sicut. s. dixi isti a culpis abstinēt qz qui nat⁹
est ex deo nō peccat. j. Joā. iij. Impijs eminent. qz oē
qō natū est ex deo vincit mundū. j. Joā. v. Pro xpo su
stinēt. Jo. xvj. Mō meminit pressure pter gaudiū qz
natus est hō in mūdū. Et vera continent. Joan. xvij.
Ego in hoc natus sum ⁊ ad hoc veni vt testimonium
phibeā veritati Hec est ergo natiuitas tpalis ⁊ deli
ciosa. ¶ Sexto dico q̄ inuenik natiuitas crimnalis
atq; vitiosa. ⁊ ista est qñ quis nascitur pctō ⁊ moritur
gre ⁊ virtuti. vñ Jo. ix. In pctis natus est totus. Ideo
de pctōribus dr. j. Reg. v. Mati sunt mures ⁊ facta est
cōfusio in ozto. Sz vide. s. ℔. precedēti vbi multa de ta
li natiuitate dicunk. ¶ Septimo dico q̄ est natiuitas
infernalis ⁊ ista est illa qua dānati in inferno nascū
tur. ⁊ q̄ ibi de nouo veniūt ⁊ inducunk De qua in ps.
Fiant nati eius in interitū. Et Eccl. xlj. Ue vobis viri
impij. qz si nati fueritis in maledictione ⁊ nascemini
⁊c. Sic igik ptz quō diuersimode tā naturaliter q̄ spi
ritualiter quis pōt nasci. Uide. s. de generare ⁊c.

Natu. Uide vbi maior. Et vbi Senectus.

Natio. Nota q̄ natio accipik p pplo cōgrega
tione. vel p regitione. seu p patria vel
cōitate. Et sumik cōiter in scriptura p illis gētibus.
vel pplis q̄ dei pplo erāt inimici sicut erāt philistijm
amon. amalech ⁊c. Uñ breuiter p nationes vniuersa
genera pplox denotank gentiliū. Et ideo notandum
q̄ spūaliter loquendo nationes signant inimicos no
stros spirituales scz.

Communitatē hominū peccatox.	Dēs em̄ iste
Malignitatē hominū vitiosox.	nationes hoi
Peruersitatē demonū malignox.	bus inimicā

tur. ⁊ eis i via salutis plurimū aduersant. vñ. j. Ma
ij. Ecce natiōes cōuenerūt aduersum nos vt disper
dāt nos Natio em̄ pctox ē puerissima vñ. Phi. ij. Si
tis simplices sine querela in medio nationis prauе
atq; puerse inter quos lucetis sicut luminaria in mū
do. ¶ Natio vitiosorū est potētissima vir em̄ pōt ab
aliquo supari. Sicut em̄ dr Judic. j. filij. israel nō po
tuerūt delere nationes de terra sua: sed tñ ipsas su
peruenerūt ⁊ dimiserunt viuere sub tributo. Sic vere
hō numq̄ pōt ex toto extirpare vel delere nationes vi
tiox de terra carnis sue. ⁊ maxime vitia carnalia. ipa
tñ dz subiugare rōm. ⁊ ipsa dimittere viuere sub tri
buto vt sic ei dicak illud Deut. xv. Dñaberis nationi
bus plurimis. ⁊ tui nullus dñabik. ⁊ ideo p pplo suo
orat ecclia. Joe. ij. Parce dñe parce pplo tuo ne des
hereditatē tuā in opprobriū vt nō dñent ei nationes.
¶ Natio vero demonū est crudelissima. vñ Ezech. xxj
de assur. i. de supbo in figura alti cedri dr q̄ succident
illā alieni. ⁊ crudelissimi nationū. ¶ Et si vis in bo
no dic q̄ est natio sanctox atq; iustorū que scz.

Deo seruit ⁊ ei subiugak.	Dico ergo q̄ natio san
Deū laudat ⁊ regratiak.	ctorum deo seruit atq;
Cū deo ligak atq; copulak.	subiugak. Sapien. viij.
A deo inuak atq; visitak.	Nationes mihi erunt
A deo spirak ⁊ viuificak.	subiecte. ¶ Itē deum
A deo vocak ⁊ btificak.	laudat ⁊ regratiatur.

ps. Psallam tibi in nationibus. ¶ Itē cū deo copu
lak. Deut. iiij. Mō est alia natio tāgrandis q̄ habeat
deos appropinquātes sibi sicut deus nr adest nobis.
¶ Itē a deo visitak. qz sicut dr. Sap. vij. Per nationes
in alias sanctas se trāsfert. ¶ Itē a deo viuificak. qz si
cut dr. Act. x. Per nationes gra spūssancti effusa est.
¶ Itē a deo beatificak scz in celo Tho. xiij. Nationes
de longinquo ad te venient ⁊c. Uide. infra de pplo.

Nathan. Fuit ppha dñi qui. s. interpr̄atur
donū donans vel donatus gre. Fuit
autem nathan propheta dñi Qui scz.
Deum consulebat.
Uera respondebat
Plebem instruebat.

Regei.
Malos
Bonos pa
Gratia vig
Gloria fulgeb
De oibus istis
nus esset longū
⁊ ad bonū regis cō
vera dz rñdere. q̄ pp
re scz sicut nathā fecit dat
dz refugere. s. sicut nathā a
lere. sicut. s. nathan q̄ inūxit salom
dz influere. sicut. s. iste q̄ interptak dom
natus gre. Qui glia dz p̄cellere. sicut. s. iste q
mus in curia dauid Uñ igik de tali nathan dr.
xlvij. Surrexit nathan ppheta in diebus dauid
si adeps separatus a carne. Dilata si vis ⁊ concorda.

Nathanael. Interpretak donū dei vel do
nauit eum dñs: Et fuit ille de
quo dixit xps Ecce vere israelita in quo dolus nō est
qñ vidit eū venientē ad se Joā. j. Iste ergo signat bo
nos simplices. Qui a xpo vocank. A xpo donantur. A
xpo laudank. A xpo visitantur. Exponе prout voluе
ris de bonis prelatis.

Nathinnei. Fuerūt q̄dā tēpli seruitores: q̄
interptank donātes vel donati
seu ypodiacones. vel subministri. Et p̄n signare bo
nos ecclīasticos q̄ a deo donank ispiratiue. q̄ deo sub
ministrāt famulatiue q̄ sese sunt donātes deo destina
tiue ⁊c. Cōcorda si vis. qz trāso gra breuitatis ⁊c.

Natura. Cum paucissime sint autoritates de
natura. q̄p̄ multa sint exempla: pa
rū necesse est q̄ de ea dicamus. Ne tamē omnino sub
silentio trāseamus Notādū est q̄ in scriptura fit mē
tio. De quadam natura.

Immutabili.	Primo igik dico q̄ est natu
Corruptibili.	ra immutabilis q̄ est ille in
Detestabili.	stinctus naturalis rectitu
Commendabili.	dinis. Et sic accipik ius na

turale illud qō vnūqōq; aīal natura docuit. sicut est
educatio filiox. Dilectio sociox. Cōseruatio corporū
ppriox. Et sm hec loquik Aug. q̄ nullū est adeo ma
gnū vitiū qō possit delere extrema nature vestigia.
Et hoc bñ apparuit in exēplo qō ponit Valerius in
li. suo de factis memorabilibus romanox vbi dicit. qō
cū rex pirrus in quodā pelio esset captus ⁊ inimici ne
sciētes eū esse pirrū cū se nominare nō vellet volue
rūt eū occidere filius q̄ a natuitate mutus fuerat vi
dens periculū patris. qñ si cōpulsus a natura loq̄ pro
patre suo militibus illis q̄ patrē occidere inūtebāt
dixit. Molite occidere pirrū regē. Et sic alij audiētes
ipsum captum seruauerunt nec occiderunt. Ista est
ergo natura immutabilis. Cuius quidā exēpla habe
mus plurima in natura. Quis em̄ docet pellicanum
se pro filijs occidere. Quis docet ceruū p sagitta ex
trahenda diptannū querere. Quis docet canē provo
mitu procurando gramē comedere. Quis docet ca
storem testiculos suos dimittere. Quis docet elephā
tem dentes suos frangere. Omnia enim ista natura
docuit cuius ura immutabilita deus fecit. Quia bre
uiter quedam vis ⁊ a natura omnibus animalibus
est indita. per quam ad faciendum quod debent sunt
naturaliter inclinata. Unde precipue natura huma
na habet insitam quandam regulam naturalem per
quam cognoscit quid est faciēdum ⁊ quid etiā omit
tendum. Unde Roma. ij. dicitur. Gentes non haben
tes legem. naturaliter ea que legis sunt facient. Hec
est igitur natura immutabilis. ¶ Secundo dico q̄
est natura corruptibilis. ⁊ ista est natura humana
quantū ad corpus que scz est valde corruptibilis at
q; feda. Caro em̄ hz naturā vilem infectam ⁊ corru
ptā. Quia sicut limax vilis est ⁊ immūde nature. ita
q̄ō inficit ⁊ maculat q̄cq̄ tāgit. sic caro nra ita est vi

Universidad de Deusto
Biblioteca

…ad
…ñ natu
…itia sunt
…3. Dr sicut
…ucare. ꝓpr
…. Leo solet be…
…. Aranea solet
…endere ⁊ vacare.
…bemus vulpinam
…te. leoninā voracitatem
…rificetur illud quod dicit.
…ualicia naturalis. Jsta est ergo na…
…. ¶ Tertio dico ꝙ est natura dete…
…ita est qñ aliquis ita assuescit in vitijs et
…ꝙ illa vitia ꝙ obstinatione in naturā cōuer…
…r. Hā ꝙuis piper sit album oriūaliter. ꝙ deco…
…cionē tñ efficiꝫ migrū immutabiliter. Dr vere mul…
ti sunt qui ita radicaliter immutant in malū. ꝙ nūꝙ
amplius reuertuntur in bonū Ro. j. Femine eoꝝ im
mutauerunt naturalem vsum. Et Señ. dicit ꝙ illud
vitiū est delectabile qđ in natura cōsuetudo perduxit
¶ Quarto dico ꝙ est natura commendabilis. ⁊ ista
nihil aliud est ꝙ bona cōsuetudo q̄ ꝑm Señ. est alte…
ra natura. Natura eñ cineris q̄ est vilis mutatur in
naturā vitri q̄ est pulcra. Aduncto etiam furculo do…
mestico aliquo alteri arbori siluestri natura siluestris
in naturam domesticā transmutatur. Sic vere per in
sertionē gr̄e dei hō ꝙ bonas cōsuetudines taliter im
mutatur. ꝙ quasi in naturā bonā ⁊ cōtrariā transfer…
tur. vñ Roma. vj. Tu ex naturali ercisus oleastro. cō
tra naturā insertus es in oliuam bonam ⁊c.

Nauis, nauicula. Nota ꝙ nauis est in…
strumentū ligneū ad
transeundum mare vel flumina ordinatū. Et potest
multimode signare in scriptura in bono. s. ⁊ in malo.
In bono enim signat.
Ecclesie cōmunionem.
Viri perfecti cōditionem.
Beate virginis perfectionem.
Pnie vel religionis habitationem.
¶ Prima est nauis capacitatis.
Scđa est nauis agilitatis.
Tertia est nauis fertilitatis.
Quarta est nauis securitatis.
Ecclesia ergo est nauis capacissima. Jsta eñ cōtinet
bonos ⁊ malos. vnde Luce. v. dr ꝙ ad preceptū dñi pe
trus ⁊ socij sui tantū de piscibus prendiderūt ꝙ duas
nauiculas impleuerunt. Duc enim nauicule sunt ec…
clesia ⁊ religio. que sicut videmus piscibus. i. homini
bus tā bonis q̄ malis hodie sūt replete. Vir pfectus
est nauis agilissima. q. s. iustus ad modū nauis velo
citer trāsit ꝙ mare huius mūdi. non fistēs ibi ꝙ deside
riū ⁊ amorē. Vñ de pfectis viris pōt dici illud Job.
ix. Trāsierūt sicut naues poma portātes. ¶ Btā vir
go est nauis repletissima ⁊ pfectissima. Jsta eñ mer…
ces paradisi cōtinuit ⁊ portauit ⁊ portū huius mun
di tauit multipliciter ⁊ replenit de quo ꝓuerb.
xxxj. facta est quasi nauis institoris delōge portās pa
nem suū. ¶ Religio vero seu status pnie est nauis se
curissima. vñ Act. xxvij. Salui fieri nō poteritis nisi
in naui manseritis. ¶ Si vero de malo agit. dico ꝙ
nauis seu nauicula pōt in malo significare.
Peccatoꝝ instabilitatē.
Mundanoꝝ mutabilitatē.
Humanoꝝ vertibilitatem.
Nauis eñ vt dictū est signat.
Labilitatē vani pctōris.
Prosperitatē mūdi deceptoris.
Mortalitatē vite viatoris.
Dico ergo ꝙ signat inobilitatē hoīm pctōrum. Ta
les eñ sunt in mari huiꝰ mūdi sicut naues ad portū
trāsferentes merces dyaboli. ⁊ vitia ⁊ pctā secū con
tinue deferētes ⁊ p flatū diabolice suggestionis ad o…
pctm̄ se faciliter mouentes diabolus est em̄ sicut an…
tiochus. de quo dr. j. Machab. j. ꝙ ipse intrauit in egy
ptū cū magna multitudine nauiū. q. s. diabolus in
trat infernū cū multitudine hoīm pctoꝝ. q. sicut dr
in ps. Deus in spū vehemēti conteret naues tharsis.
¶ Itē nauis signat ꝓsperitatē hoīm mūdanoꝝ. In
istā enim nauē cupiunt intrare oēs q̄ trāsierunt p hoc
mare. s. p istū mundū ⁊ tñ vident cōtinue ꝙ ista nauis
fluctuat semꝑ multotiēs perit ⁊ submergit. nūꝙ vero
quiescit. Quapropter ista vr illa nauicula. de qua dr
Mat. viij. Motus magnus factus est in mari ita vt
nauicula operiret fluctibus. Jsta em̄ est nauis in quā
ionas fugiēs a facie dñi intrauit vbi tñ tēpestas ipm
arripuit ita ꝙ in mare fuit proiectus ⁊ a cete etiam
deuoratus. Mirere pctōr. q̄ peccādo a deo recedit ⁊ fu
git. ⁊ q̄ in nauī mūdane prosperitatis se recolligit et
reponit. multis in ꝑsenti tēpestatibus ⁊ tribulationi
bus impellitur in fine etiā de nauī ꝓsperitatis cijcit.
⁊ in mari inferni demergit. ⁊ ibi a cete. i. diabolo de…
uorat. Jdeo talibus dr Eccl. xliij. Qui nauigant mare
enarrant pericula eius. Signat ergo nauis ꝓsperita
tē bonoꝝ mundanoꝝ. ¶ Itē signat fragilitatē hoīm
viatoꝝ. Mortalis em̄ hō nauī cōparat. q. s. de fragi
li materia cōponit. In mari em̄ huius mūdi semper
fluctibus agitat. ⁊ ad portū mortis cōtinue currit et
mouet. vñ Sap. v. dr. Transierunt oia velut ymbra. ⁊
anꝯ nuncius vnius diei. ⁊ tanꝯ nauis que ptransit
fluctuantē aquā. cuius cū ꝑterierit nō est vestigiū in
uenire. ¶ Si tñ adhuc de nauī in malo significatovt
pote de peccatore. de diuite seu de mundi ꝓsperitate
velis aliqđ dicere notabis ꝙ talis nauis solet multis
periculis subiacere. Jurta illud ꝑdictū. Qui nauigāt
mare enarrant pericula eius Eccl. xliij. Jsta enim.
Tempestatū pulsatur fluctibus. De tempesta…
Beluarum cassatur ictibus. tibus ptz quō
Adamantiū ligatur tractibus. naues submer…
Echinorum tenetur tactibus. gunt ⁊ frāgūt
Arenarū turbatur sirtibus. De beluis etiā
Uoraginū sorbet haustibus. ptz ꝑ doctores
Piratarū grauat raptibus. quō naues ꝑ…
Syrenū necatur cantibus. forant atq; le…
dūt. sicut exꝑplificat Pli. de serra maris q̄ dorso suo
ferrato scindit nauem. Et de monoceronte ⁊ gladio.
quoꝝ primus cū cornu alius cū rense pforāt naues ⁊
scindunt. De adamātibus etiā q̄ ferrū attrahūt patz
ꝙ naues ab ipsis trahunt ⁊ detinent. De echino pis…
ce semipedali dicit Plinius qđ sola adhesione nauē
arrestat. nec pcedit vlterius nisi lignū cū pisce scinda
tur. De sirtibus etiā quō cumulis arenaꝝ bullientiū
rūpūt naues. De carybdi vero quō in pfundissimas
voragines naues sorbet. Et de piratis quō ipsi insidi
antes nauibꝰ spoliant oia satis patēt. qđ ergo. Pro
certo ista pricula significāt pricula spūalia. qbus. s. sub
ijcit qlibet mūdanoꝝ seu etiā ꝓsperitas tpalis. Mi
certe iste naues tētationū fluctibꝰ pulsant. Beluarū
idest tyrannoꝝ ictibus cassant. Adamantiū. i. mulie…
rū tractibus ligant Echinoꝝ. i. malorꝝ socioꝝ tactibꝰ
⁊ ritibꝰ detinent Arenarū. i. diuitiarꝝ sirtibus rūpun
tur. Voraginū. s. mortis ⁊ inferni haustibꝰ absorben…
tur. Piratarū. i. demonū seu officialiū raptibus spo
liant. Vide cōcordantias oīm istoꝝ de nauī. nauicu
la nauigare ⁊ nauta q̄ trāseo gr̄a breuitatis. Expone
quomodo naues que ibant in Tharsis ad reportan…
dum aurū sint cōfracte. ij. Paral. xx. ⁊c. ¶ Sz vt ali…
quid amplius dilatemus. possumus dicere de nauī
spūali. vcz de alia vel de btā virgine. seu de quolibet vi
ro pfecto. ꝙ sicut videmus Mō nauis leui materia fa
bricat. Aqua maris superferꝝ Ad portū continue ap
propinquat ⁊ applicat. Preciosis mercibus onerat.
A parte maris est clausa sed sursum a parte celi ape
ritur. In principio ⁊ in fine est stricta. sed in medio
dilatatur. Fluctibus cōtinue mouet. Flatu vēti facili
ter ducit. Cito agitat. Sic vere spūaliter loquēdo alia.
seu vir

seu vir pfectus dr esse levis ꝑ tpalium grauiū abdi…
catione. Dr mari. i. mūdo subferri ꝑ ipsius contēptū
⁊ abhominationē. Debet versus portū paradisi mo…
ueri ꝑ cōtinuā affectionē. Debet mercibus virtutum
onerari ꝑ omnimodam perfectionē. Mari. i. mūdo
clauditur ꝑ bonoꝝ suoꝝ operū occultationē Celove
ro. idest deo vel paradiso aperit ꝑ pij affectus exhi…
bitionē. Dr etiā strictus esse ꝑ corporis lasciue auste
ritatē Latus vero in medio ꝑ caritatē. Fluctibus vo
cōtinue moueri ꝑ patientie laborē ⁊ aduersitatē. Ue
to spūssancti duci ꝑ suā inspirationē ⁊ bonitatez Ci
to vero ⁊ cōtinue agitari ꝑ obedientiā ⁊ sedulitatem
Et sic igit ista est nauis institoris. i. mercatoris xꝑi.
in qua. s. merces virtutū reponit. Figurata in nauiꝰ
salomonis. De quibus dr. ij. Paral. ix. ꝙ naues regis
ibant in tharsis semel in annis tribus. ⁊ deferebant
inde aurū ⁊ argentū. ⁊ ebur ⁊ simias. ⁊ pauos. Thar
sis eiñ interpretat explorās gaudium. q. scz tales na
ues xꝑi regis semꝑ vadunt explorare ꝑ cōtemplatio…
nem gaudium paradisi. Et ideo inde acquirunt.
Aurum sapientie.
Argentum eloquentie.
Ebur pure cōtinentie.
Simias spūalis leticie.
Et pauos honeste cōuersationis ⁊ apparētie.
Sed adhuc de nauī inquantū etiā signat ecclesiā reli
gionē vel penitentiā aliquid est dicendū. Sicut enim
hō in mari nō pōt mcedere. nec etiam nauigare nisi
nauī mediāte seu nauicula: sic nec hō pōt mare hui…
mūdi tute transire nisi in nauī ecclesie religionis. vel
pnie studeat nauigare. Et ideo de xꝑo legitur Mar.
viij. ꝙ ipse ascēdit nauē cū discipulis suis. vcz Mauē
Laboris ⁊ diligentie. Et nota ꝙ ecclesia vel
Aderoris ⁊ sustinētie. religio ē nauis vel etiā
Splēdoris ⁊ sapientie. hō iustus: vel alia sanc…
Timoris ⁊ reuerētie. cta est nauis diligētie
Tenoris ⁊ ꝑmanentie. ⁊ laboris. vñ Petrus
Amoris ⁊ benuolētie. qui erat in nauī dixit
Uigoris ⁊ obedientie. xꝑo Luc. v. Dñe per to
Traquillitatis ⁊ patientie. tā noctem laborauim⁹
Humilitatis ⁊ subiacētie. ⁊ nihil prendidimus.
Fertilitatis ⁊ opulētie. Ps̄ Descendūt mare
Securitatis, ⁊ cōfidētie. in nauibus. facientes
operationes in aquis multis. ¶ Itē est nauis sustinē
tie ⁊ meroris. quia scz ipe xꝑs dei filius in ista nauī
nauigauit ꝑ mundū. Unde. Marci. vj. Ascendentes
in nauem abierunt in desertū vbi. Locus enim signat
planctum contritionis de sertū vero siccitatē abstinē
tie, ⁊ asperitatē victus ⁊ cōuersationis. ¶ Itē est na…
uis sapientie ⁊ splendoris. Unde Luce. v. dicit ꝙ Je
sus sedens de nauicula docebat turbas. ¶ Itē est na
uis reuerentie ⁊ timoris Jone. j. Timuerunt naute ⁊
clamauerunt ad deum. ¶ Item est nauis persistentie
⁊ tenoris. Luce. v. Vidit duas naues stātes secus sta
gnum. ¶ Item est nauis benuolentie ⁊ amoris Act.
xxj. Cū valefecissemus muicem ascendimus nauem.
Et Act. xviij. Paulus fratribus valefaciens naviga
uit. ¶ Itē est nauis obedientie ⁊ rigoris. Unde Luc.
v. dicitur ꝙ Jesus ascendit in vnā nauem que erat sy
monis qui interpretatur obediēs. ¶ Item est nauis
tranquillitatis ⁊ patientie. Unde Luce. viij. dicit. ꝙ
cum Jesus dormiret in nauī cessauit tempestas. ⁊ fa
cta est tranquillitas magna. ¶ Itē est nauis humili
tatis ⁊ subiacentie. Unde. Marci. xiij. dicit. ꝙ cum
Jesus ascēdisset nauiculam cessauit ventus idest su
perbia. ¶ Itē est nauis fertilitatis ⁊ opulentie scz cu
mulus virtutum. Apo. xviij. Diuites facti sunt om
nes q̄ habebant naues. ¶ Itē est nauis securitatis ⁊
cōfidentie. Act. xxviij. Nisi in mari mānseritis non po
testis salui fieri. Pulcrum esset hic ponere ⁊ expone
re illa que dicunt Ezech. xxvij. vbi dominus loquitur
de magnificentia ciuitatis tyri sub methaphora vni⁹
nauis sed valde esset longū ¶ Hoc solūz ergo adum
ꝙ in
Gubei…
Item bone affe…
Malus sublimi…
Velum munde…
Corda cōcordie v…
Anchora spei. fiducie:
Haustorij vero mūd…
Operimētū ꝙo honei…
De gubernatoribus dr …
re facti sunt gubernatores i… ⁊c. De r…
xxvij. Quercus de basan dolauerunt i…
De malo vero dr ibidē. Cedrum de ly…
facerēt sibi malū De velo dicit ibidē. …
de egypto texta est tibi invelū. De anchor…
xxvij. Mittētes anchoras quatuor De corda… m ps̄
xxxij. Jn psalterio decē cordarū psallite illi. Expone
⁊c. De haustorio dic illud Esa. xij. Haurietis. s. cum
haustorio. aquas in gaudio. Aquas dico confessionis
q̄bus purificabimini. De operimento vero dr Ezec.
xxvij. Jacinctus ⁊ purpura sunt facta operimentum
tuū ⁊c. s. inuenies vbi tabula mōstrabit. Quō nauis
vbi est ferrū attrahitur a rupibus adamantis ⁊ pe
nitus dissipatur. Quia dñs in spū vehemēti cōteret
naues tharsis. Patet ergo ⁊c.

Nazareth. Nazarenus. Nazare…us. Cum
nazareth interpretat flos. virgultū. sanctitas. aut cō
secratio. vnctio. mūdicia. custodiens. aut seperatio.
Nazarenus ⁊ nazareus virgultū. floridus. custodiēs.
separatus mūdus. vnctus. sctūs ⁊ cōsecratus. Possu
mus dicere ꝙ ꝑ nazareth pōt itelligi religio vel eccle
sia. btā virgo vel alia sancta vel quilibet vir pfectus.
Sicut enim legitur Nume. vj. Nazareus dño conse…
crandus caput nō tondebat vitē fugiebat. vinum nō
bibebat. mortuū nō tangebat. sese denouebat. Plura
offerebat. Sic vere dicam ꝙ homo perfectus q̄ in re
ligione vel alibi seipsum offert ⁊ cōsecrat. vite purita
tē tenet ⁊ vendicat. Mundum sanctitatem seruat ⁊ pre
dicat. Cibi voluptatē odit ⁊ abdicat. Rerum facultā
tem dānat ⁊ iudicat. Cordis pietatē monstrat ⁊ indi
cat. Apud deitatem seipsum dedicat. Iste dico ꝙ te
net ⁊ vēdicat vite puritatē. Et ideo dr floridus mun
dus ⁊ mundicia flos. virgultum ⁊ sic est de illis. de q̄
bus dr Cant. iij. ꝙ nazarei hierusalem erant candi
diores nive. nitidiores lacte: rubicundiores ebore: an
tiquo saphiro pulciores. In signū aūt istius purita
tis bene dr Luc. j. Mō missus est gabriel angelus ad
mariā virginem in ciuitatē galylee. cui nomen naza
reth. Angeli em̄ cū puri sint semꝑ diligunt puritatez
Iste etiam seruat ⁊ predicat morum sanctitatem. Et
ideo iste interpretatur sanctus seu sanctitas. vt de eo
dicatur illud Math. xxj. Hic est iesus prophetа a na
zareth. Propheta enim debet predicare ⁊ etiam san
ctus esse. ¶ Itē iste odit ⁊ abdicat cibi voluptatem.
Ideo iste interpretatur custodiens ⁊ abstinens. Mi
etiam sicut dr. Numeri. vj. Nazareus vinum aut q̄c
quid inebriare pōt non bibebat: vuam ⁊ quicquid de
vinea nascebat nullatenus comedebat. Comedebat de pe
nitente ⁊ abstinēte pōt dici illud Marci. xvj. Jesum
queritis nazarenū. crucifixū. ¶ Itē ille damnat ⁊ in
dicat rerū facultatē seu etiā mūdi vanitatē. Et ideo
iste interpretat separatꝰ aut separatio. eo ꝙ ab amo
re seculi separat. Et hoc figuratur in hoc ꝙ nazare⁹
completo tēpore consecrationis ⁊ voti capillos suos
tondebat. ⁊ in igne sacrificij comburebat: ⁊ deo offe
rebat sicut dicitur Nume. vj. Ad denotandum ꝙ ca
pillos. i. diuitias suas dr vir pfectus abijcere. et igne
caritatis cremare ⁊ p elemosynas cōsumere ⁊ deo of
ferre ⁊ pūtare Nume: vj. dicitur. Radetur nazareus
ante ostium tabernaculi. ¶ Item iste monstrat ⁊ in
dicat cordis pietatē. Et ideo interpretat vnctus ⁊ vn
ctio Unde. Luce. iij. dicitur. ꝙ Jesus venit nazareth

Universidad de Deusto
Biblioteca

oco
seipꝰ. edicat
atus vñ Judic.
. Et Judicum.
m. Talis ergo
debet frequen-
orari frequentari di
ro dr Marci.xiij.Et
norari etiã p excellẽ
Job.xix.Jesus nazarenꝰ
per per reuerentiã sicut de
ir.Luc.xviij.Mui audiẽs qꝫ Jesus na
t clamauit dicẽs. Fili dauid miserẽ
ar sufficiant de nazareno. Nazareo.

A

Nebula. Nota qꝫ nebula est impssio aeris exhalationis aque ⁊ terre in terre superficie generata. Et põt significare multipliciter in scriptura. Significat enim.

Turbulentiam vite psentis.	Signat ergo nebula vite psentis turbationez
Affluentiã mundi labentis.	
Ignorantiã mentis errantis.	
Penitentiã cordis dolentis.	Sicut em̃ nebula turbulente ⁊ debilis ẽ nature.ita qꝫ ad calorẽ solis modicũ euanescit sic vita psens ignorãtie ⁊ aduersitatis turbine obscurat.⁊ faciliter destruitur.⁊ penitus dissipat Sicut em̃ nihil est debilius qꝫ nebula.sic nihil est debilius ⁊ fragilius qꝫ misera vita nostra vnde Sap.ij. Trãsiet vita nostra tanqꝫ vmbra.⁊ sicut nebula dissoluat q̃ fugata est a radijs solis.⁊ caloꝛe illius aggrauata ¶Itẽ nebula signat mũdi labentis affluentiã Sicut em̃ nebula ẽ claritatis aeris obnubilatiua.radioꝝ solariũ ẽ interceptiua viarũ ⁊ itinerũ ẽ occultatiua Viatoꝝ ⁊ nauigantiũ est ipeditiua. latronũ est amica ⁊ insidiantiũ cõceptiua. Tpe em̃ nebuloso solent latrones faciliꝰ furari lupi vero oues diripere ⁊ pdari Sic nebula affluẽtie seu psperitatis mũdane aerẽ cõscie solet obnubilare ⁊ obscurare p ignorantiã. Lumẽ gratie solet intercipe. Viatores ⁊ nautas idest mortales huiꝰ mũdi a recto paradisi itinere solet facere deuiare. Latronibꝰ id est mũdi pctoꝛibꝰ lupis.i.demonibꝰ solet esse amica.⁊ eoꝝ insidijs suffragari Cõstat em̃ de nebula mũdane psperitatis.qꝫ si obnubilat coꝛ humanũ.minus põt malicia dyaboli pcaueri Et ideo ista nebula bene dicit suis lupinis fraudibꝰ amicari. Ista em̃ nebula coꝛrupta.que scz ⁊ segetes ⁊ vineas.⁊animalia destruit ⁊coꝛrũpit.Quia videlicet destructio psperitatis mundane facit ipsa ventibus multa mala.Et ideo.Soph.j.Dies mũda ne psperitatis.ꝺr dies nebule et turbinis. dies tenebrarũ ⁊ caligínis.dies tube ⁊ clãgoꝛis.Et ideo breuiter de mũdi peccatoꝛibꝰ diuitibꝰ.parũ durãtibꝰ ⁊ cito peuntibꝰ põt dici illud.ij. Pet.ij. Hi sunt fontes sine aqua.nebule turbinibꝰ eꝛagitatis.quibus caligo tenebrarũ reseruat ¶Itẽ nebula signat mẽtis errantis ignorantiã.Ista em̃ nebula.i. obscuritate ⁊ ignorantia est totus mũdus circũdatꝰ ⁊ obtectꝰ vñ. Ecci. xxviij. Sicut nebula texi oẽm carnẽ. ¶Itẽ signat coꝛdolentis penitentiã.qꝛ vicz sicut nebula facit aerẽ turbidum ⁊ nebulosum.est tñ qñqꝫ pluuie generatiua. suũpsius eꝛalatiua.⁊ serenitatis in aere post suũ trãsitũ inductiua.Sic vere cõtritiuo et cõpunctio qñ obnubilat aereꝫ coꝛdis nostri solet ibi generare pluuiã lachꝛymationis:solet facerꝫ sursum ad deuꝫ eꝛalare fumũ deuote oꝛationis.solet etiã post suum transitũ causare serenitatem conscientie ⁊ coꝛdialis affectionis Et ideo nota qꝫ talis spũalis nebula. id est talis conscientie obnubilatio est a fidelibus habenda multiplici ratione.quia scilicet Ista est,

Hospitatrix diuine maiestatꝫ.	Dico ergo qꝫ ita nebula eterna deitas hospitat
Receptatrix supne charitatis.	
Medicatrix iterne prauitatis.	
Expiatrix omnis iniquitatis.	Ũñ dñs videtur
Reuelatrix omnis puersitatis.	ẽe conditionis
Eꝛoratrix eterne diuinitatis.	illius nobilissimi ⁊ candidissimi piscis qui dicitur glaucus.qui ſm Duidiũ numeratur inter numina maris De quo dicit Pli. Mõ nunqꝫ apparet nisi in hyeme vel saltẽ in tempoꝛe nebuloso. Sic vere deus nunqꝫ inuocatur nisi in coꝛde humili ⁊ contrito.vnde sicut dr Exo.xxiij. Ler in nebula fuit data a deo. Jdeo dr.iij. Reg.viij. qꝫ nebula implcuit domũ dñi Et seqtur. Dñs dixit qꝫ habitaret in nebula ¶Itẽ in tali nebula superna claritas reuelatur.qꝛ.ſ.spiritussanctus illuminat coꝛ cõtritũ ⁊ nebulosum.⁊ est sicut dicit Ecci.l. Quasi stella matutina in medio nebule ¶Itẽ per talẽ nebulaz peccati infirmitas medicatur. qꝛ sicut dicitur Ecci. xliij. Medicina oĩm doloꝛum in festinatione nebule ¶Item per talem nebulam mentis iniquitas expiatur Esa.xliij. Quasi nebula peccata tua soluentur ¶Item per talem nebulam culpe peruersitas explicatur scz per confessionem Unde Job.xxxviij. Elevabis in nebula vocem tuam ¶Item interius p talem nebulam eterna deitas eꝛoratur Unde Leuitici. xvj. Positis super ignem aromatibus nebula eoꝛum ⁊ vapoꝛ operuerat oꝛaculum Jn altari em̃ coꝛdis aromata bonarum affectionum igni feruide charitatis superponuntur.⁊ sicut nebula contritionis in oꝛaculum oꝛationis eleuatur. Quia sicut dicitur Ecci.xliij. Aperti sunt thesauri ⁊ auolauerũt nebule sicut aues ⁊c. Uide infra de Nube.

A

Necessitas. Necessaria. Nota qꝫ necessarium dicitur generaliter tribus modis Signat enim necessitas.

Utilitatem	Prima necessitas est pcurãda.
Aduersitatem.	Secunda est releuanda vel aduãda. Tertia est toleranda.
Ineuitabilitatem	

¶Necessitas ergo pcuranda est illa necessitas quã habemus de rebus pertinentibus ad salutẽ. Illa em̃ sũme nobis sunt necessaria et vtilia.vñ.ij. Mach.ix. Necessariũ duri p cõi vtilitate curã habere Et ideo sunt summopere procurãda. Et istã petebat salomõ Prouer.xxx. Tribue tñ victui meo necessaria.ſ.gratias ⁊ virtutes. Esi.xlij. Descẽdite ⁊ emite nobis necessaria. ¶Necessitas vero subleuanda est illa quaz sustinent miseri in hoc mũdo.q̃ nihil aliud est qꝫ aduersitas.infirmitas.infoꝛtuniũ.vel paupertas. De qua Ecci.xxix. Fenerare proximo tuo in tpe necessitatis. Ista est ergo necessitas miserie in qua.scz nullus dz alteri deficere cũ etiã in ipsa oĩa sunt communia. qꝫ mali ⁊ falsi amici alios optime iuuẽt in prospꝛitate.ab ipsis tñ fugiant in necessitate.sicut dr Ecci v. Est amicus socius mense.sed non pmanebit in die necessitatis. Sed de hoc vide supra de amicicia.⁊ de Adiuuare.⁊ de Aduersitate.⁊c. ¶Necessitas aũt tolerãda est illa ad quã sustinendã necessario compelli mur. Ar ſm logicos. Necessariũ est qꝫ impossibile est aliter se habere. Et talia q̃ sic nobis necessaria vel a deo.vel a natura.vel a plato.vel a casu imponũ tur.sunt in patiẽtia sustinẽda. Debemꝰ em̃ facere de necessitate virtutẽ iurta doctrinã Senece q̃ dicit. Libẽter feras qꝫ necesse est. Ista est em̃ extrema necessitas cui alias nõ põt occuri. Circa istã tñ nota.qꝫ patiẽtia q̃ habek in necessitate.est meritoꝛia atqꝫ grata. Ipa vero necessitas qꝫis possit deo aliqliter eẽ grata.nõ tñ valde meritoꝛia est ⁊ accepta. Bonũ em̃ qꝫ facit hõ nõ dz fieri ex necessitate ſz ex volũtate. iurta illud apli.ij. Coꝛ.ix. Mõ ex tristicia aut exꝰ necessitate hylarẽ em̃ datoꝛẽ diligit deus. Necessitas em̃ nõ hz rõnẽ meriti sicut supponit apls.j. Coꝛ.ix. Si euãgeli zauero nõ habeo gliam.necessitas em̃ incũbit. Adam em̃ i necessitate sua boiem sepe diligũt ⁊ requirũt qui tamẽ ipsum prosperitatis sue tẽpoꝛe vilipendũt. Et talibus non sunt nec grates nec gratie referende. Sicut. Jepte bene dicebat fratribus suis qui ipsum in neces-

in necessitate sua volebãt facere ducẽ suũ. et tñ in sua prosperitate ipm ciecerũt a seipꝭ Jdeo ipse dicit eis Judic.xj. Mõne vos estis qui odistis me.⁊ ciecistis de domo patris mei ⁊ nũc venistis ad me necessitate cõpulsi:ac si diceret. vobis nõ sunt ex hoc aliqne gratie referẽde. ¶Sed adhuc possem̃ notare qꝫ illa q̃ sunt vtilia ⁊ necessaria sunt cũ diligẽtia,pcurãda. Formica em̃ ⁊ aranea.⁊ apes sibi necessaria ꝓuidẽt ⁊ ꝓcurant superfluavero nõ diligũt neqꝫ curãt. Ad denotãdũqꝫ illa que nobis sunt necessaria ⁊ vtilia ad salutẽ a nobis sunt procuranda.ſ.virtutes ⁊ gratia in pñti.⁊ glia in futuro.iurta illud Sen.xlij. Emite nobis necessaria vt possimus viuere. Supflua nõ.ſ.mũdi bona non sunt curãda.nec vltra qꝫ necesse ẽ procurãda. Et ideo breuiter nota qꝫ ad salutẽ perpetuã obtinẽdaz multa sunt nobis necessaria.que scz ponũtur Ecclesia.xxxix. Initiũ necessarie rei vite hominis aqua.ignis.ferruz ⁊ sal. Uac panis.mel.botrus vue.oleum ⁊vestimẽtum que scz necessaria sunt ad salutẽ.i.ad vitaz spiritualẽ. Quia ad ipsam requiritur.

Humoꝛ compunctionis.Aqua.	
Feruoꝛ dilectionis.Ignis.	
Rigoꝛ coꝛrectionis.Ferrum.	
Splendoꝛ discretionis.Sal.	
Dulcoꝛ compassionis.Lac.	

Item necessarium est habere.

Sacramentalem refectionẽ.Panis.	
Spiritualem deuotionem.Mel.	
Mortis domini recordationẽ.Uue.	
Paupeꝛũ christi nutritionẽ.Oleum.	
Bonoꝛũ moꝛũ adiunctionẽ.Uestimentum.	

Omnia enim ista sunt necessaria ad salutem qꝛ sicut illi qui ab longinquã terrãvolũt itinerarevel nauigare solent sibi non solum de vna imo de multis necessitatibus prouidere.Sic nos ad longinquũ poꝛtũ ⁊ terminum nauigare et itinerare debem̃:habem̃ nobis de predictis necessarijs prouidere ⁊ ipsa diligenti studio procurare sicut Actu.xxviij.dicit.Quod nauigãtibus imposuerũt q̃ necessaria erãt.Et Thob.viij. Prepararuerũt omnia q̃ in cibis erãt iter agẽtibus necessaria. Nam sicut videmus qꝫ apothecarij herbas medicine necessarias recolligũt ⁊ reponunt.sic ⁊ nos debemus querere ⁊ seruare quẽ sunt necessaria ad salutẽ. Et iõ filio,thobie cõsuluit angelus qꝫ quẽdã maximũ piscez qui eum de fluuio deuoꝛare volebat acciperet.qꝫ fel coꝛ et iecur.que essent valde vtilia ⁊ medicine necessaria reseruaret.Et dicit ibidẽ qꝫ fumus illi cordis demoniũ effugauit. Fel vero thobie antiquioꝛis cecitatem sanauit ⁊ illuminauit.vnde Thobie.vj.dixit angelus thobie.Coꝛ.fel ⁊ iecur repone Hec em̃ necessaria sunt ad medicamẽta. Piscis enim iste charissimi potest significare mihi deũ qui illos qui i flumine mũdialium deliciarum se balneant finaliter deuoꝛabit. Iste igitur habet tres partes.vicz Coꝛ profundissime meditationis.Fel seueriſſime iurisditionis.Jecur qꝫ amare cogit.i.virtutẽ amantissime dilectionis. Que quidem valde sunt necessaria ad salutẽ.Quia scz val de necessariũ est videre quõ coꝛ sue conscientie ⁊ discretionis.per predestinationẽ alios saluat ⁊ alios dãnat Quõ etiã fel sue aspere coꝛrectionis in iudicio reprobos dãnabit.Quõ insuper iecur sue dilectionis in paradiso beatos saluabit.Si igitur a nobis volum̃ demoniũ expellere.⁊ coꝛdis nostri cecitatez illuminare necesse est ista tria .ſ. coꝛ diuine sapiẽtie. Fel diuine iusticie.Jecur diuine amicicie⁊ misericordie tanqꝫ spũali medicine necessaria.in nostris coꝛdibꝰ reponere et seruare.vnde Thob.xj. Tolle tecũ de felle piscis.erit em̃ necessariũ.Et nota qꝫ necessariũ est hoi habere.

Patientie firmamentum	Necesse est ergo vt
Subire pestilẽtie nocumentũ	patiẽtiã habeam̃
Tenere tpantie libramentũ.	Heb.x.Patientia
Seruare sufficiẽtie tpamentũ.	nobis necessaria ẽ

Itẽ vt tribulationẽ seu molestiã subeam̃.vñ Tho.xij.

Quia acceptu
baret te Item
Non plus sapi
ligamus ꝓnou
in cibos tuos ⁊ in
vlterius aliquid dꝛ
paupertatis:nota
Compatiendum.
Subueniendum.
Assentiendum. seri
Dissentiendum. re se
Obediendum. dei auxilio
A qua refugiẽdum. us tñ de tal

Prima est necessi- pit qñ humilitas
tas impiorum tio digna ꝓcedit ꝑs. Recipe
Secũda miseroꝝ. xisti humilitatẽ meã sal. de
Tertia pfectoꝝ. necessa.a.m. ¶Scda est necessitas miserie ⁊ calamita
Quarta fatuoꝝ. tis. De qua dictuꝫ est supra
Quinta viatoꝝ. cui.ſ.iustꝰ libẽter subuenit.
Sexta dãnatoꝝ. deus etiã inuocatus succurrit.sicut de iusto scribitur. Ro.xij. Necessitatibꝰ sanctoꝝ cõicantes. De deo nõ dicit. Quod clamauerũt ad dñm cũ tribularẽtur ⁊ de ne.eoꝝ eduxit eos. ¶Tertia est necessitas casus et occulta dei voluntas. Ista em̃ est necessitas fati qꝫuz ad cãm secretã. q̃ dr esse casus et fortune qꝫuz ad cãm apertam.qꝛ.ſ.tali necessitati dz hõ consentire ⁊ ipsam in pnã sustinere:sicut dicit. Sen.i epla. Quod sapiẽs nunqꝫ indignabit:deũ sequet:fatum feret: vt sic dicat hõ illud Gene.xliij. Si sit necesse facite quod vultis. ¶Quarta est necessitas dãni seu inaduertẽtie que est fatuitas. Et ista est illa necessitas in quã fatui cadunt ex inaduertẽtia sua. De qua eccli.vij. quid necesse est homini maioꝛa se querere. vñ Dañ.xiij.dr de rege nabuchodonosoꝛ:qꝫ necessitate cõpulsus tradidit eis daniel. ¶Quinta est necessitas nature ⁊ immutabilitatis:sicut sez est infirmitas ⁊ moꝛs.cui.ſ.est libẽter obediendum:sicut de illis dr. Sap.xvij. Quod ineffugabilem sustinebãt necessitatẽ anathemate tenebꝛarũ ligati. ¶Sexta est necessitas pene ⁊ eterne aduersitatis.de qua Sap.xix. Ducebat enim illos ad hunc finẽ digna necessitas.⁊c. Sufficit.

Necis. Necare. Nota qꝫ necare idẽ est qꝺ occidere vel interficere. Necis autẽ idẽ est qꝺ moꝛs ⁊ iõ qꝛ de morte: interficere ⁊ etiam occidere satis dixi:trãseo nec insisto maxime quia pauce sunt autoꝛitates vocales.

Neemias fuit ille qui filios israel de captiuitate babylonis redeũtes i terrã iuda reduxit.⁊ qui bierlm reedificauit et tẽplum dñi reformauit. Interpꝛetat autẽ neemias cõsolatus a domino.seu consolatio domini. Per istum ergo potest quilibet bonus pastoꝛ intelligi qui ad salutẽ solet peccatoꝛes reducere ecclesiaz reformare ⁊ restituere. ⁊ cõsolationem oĩmibus ministrare.

Negare. Nota qꝺ negare. Infidelitatis Adẽdacitatis. Pompositatis. ⁊ Parcitatis. ¶Infidelitatis est qñ homo negat deuz ⁊ fidez ipsius ⁊ opa.sicut sunt infideles. De qbus dr.ij. Thi.ij. Si negauerimus illũ ⁊ ipse negabit nos Sicut de ꝑpetro dr Luce.xxij.qꝫ ipse negauit ꝑm:dicens. Non noui hominem istum. Tales etiã siunt hypocrite de quibus dr Thi.j. Mõ cõfitentur quidez se nosse deum. factis autem negant. Et istud non deberet esse.qꝛ nulla pena.nullo timoꝛe deberemus moueri ad dñm denegandum. Quia sicut ipse dicit Math.x. Quicũqꝫ negauerit me coram hominibus,negabo illum coram patre meo. ¶Item negare mendacitatis est illoꝝ qui sem per solent veritatem negare ⁊ mẽdacium ꝓ veritatẽ asserere. Sicut sara negauit se dño nõ risisse Genesis xviij.⁊.j. Joh.ij. Muis enim mendax nisi qui negat. ¶Item negare pompositatis est illud qꝺ habent superbi qui.ſ.nõ dignãtur recognoscere pauperes cõsan

Universidad de Deusto
Biblioteca

e nouisse. sikes
n cognoscit. qz
os vident in fa
i tuc xpm ma-
bulatione essevi-
ibus pōt exponi il
e loco suo negabit
si aliquis a fortuna
atu ppio absorbetur
s z familiaribꝰ nō cognoscitur
rchades ꝑm fabulā Duidij. li-
Uidēs matrē suā calistone conuersaz
horrebat z fugiebat: z sagittis etiā im
re tales illos de genere suos quos vidēt
in vltz...inviles z pauperes per infortunia mutatos
et conuersos solent fugere z negare. z eos verbis z im
properijs sagittare. Et tales nō bene faciūt. qz. s. negā
do cōsanguineos z ꝓpinquos: negāt fidem z fidelita-
tem z nature etiam bonitatē. Māyt dicit apls. j. Thi.
v. Qui suoꝝ z maxime domesticoꝝ curā no habz: fidē
negauit z est infideli deterioꝛ. ¶ Item negare parcita
tis vel cupiditatis est illud qō habēt aliqui semper in
ore. qz quicquid ab alijs misericorditer z humiliter pe
titur. ab ipsis frontose z ꝓteruiter denegāt quodvtiq;
fatetur Job se nō fecisse Job. xxxj. vbi dicit. Si negaui
pauperibꝰ qōvolebāt. z si oculos vidue expectare feci
q. d. Nō. Sic ergo negatio accipit vt cōiter in malo.
B. ¶ In bono ꝙo negare z abnegare debem⁹ tria vicz.
Ꝓprias voluntates. Ꝓprias dico volūta-
Anꝛias facultates. tes. vñ Luc. ir. Quivult
Noꝛias voluntates. venire post me abneget
semetipsuz. z tollat crucem suā z sequak me. Item an
ꝛias facultates. Unde Tytū. ij. Abnegātes oēm impie
tatē z secularia desideria. sobrie z iuste z pie viuam⁹
in hoc seculo. Itē noꝛias voluptates. Unde de moyse
legitur Heb. xj. q moyses grādis factꝰ negauit se esse
filium filie pharaonis magis eligēs affligi cū populo
dei q̄ tpalis pcti habere iocūditatē. Filia eīm pharao
nis. i. dyaboli est carnalitas vlvoluptas. cuius pcerto
debem⁹ filios nos negare: z oēm iocūditatē crimmū
tpaliuz abhorrere z afflictionē pnie eligere z amare.
Patz ergo quō negare in bono z in malo sumitur ꝛc.

Negligentia. Quamuis multa possent de
negligentia inueniri exēpla
qz tamē pauce sunt autoꝛitates. ideo vide supra de di
ligentia. et de Exercitio vbi forte inuenies multas in
uectiones. de Negligētia. Unde etia supra de Accidia
de dormire. Et si vis potes breuiter notare qō in scri
ptura reperitur. Negligentia
Muā iustus diligit. Primā seruat fraterna caritas
Que iustos corrigit. Sed scām superna deitas.
Muā iust⁹ negligit. Sed tertiam externa prauitas.
¶ Dico ergo q̄ est quedā negligentia quam custodit
fraterna caritas. Et ista est illa qua quis cōtemnit et
negligit ꝓ amico suo penā tribulationē z damnum.
de qua dicit. ꝓuerbi. xij. Qui negligit damnū. ꝓpter
amicū iustus est. ¶ Itē est negligētia quam ostēdit su
perna veritas. Et ista est illa qua deus negligit pctō
res. ipsosq; indurari z ꝓsperari in peccatis suis ꝓmit
tit. Heb. viij. Nō permāserūt in testamēto. Mō custo
dierunt mādata mea. z ego negleri eos dicit domin⁹.
Exemplo aquile. que scz pullos suos degeneres solet
de nido suo ejicere z tāq̄ alienos negligere. Illos aūt
quos secū retinet solet cū vnguib⁹ ad aspiciendū solē
cōpellere et arcere. ¶ Itē est negligētia quā impedit
exterua prauitas. et ista est illa quā habēt generaliter
oēs mali qui scz ad bona faciendū sunt negligentes z
pigri files elco alias felcho monstro marino qō super
oia aīalia graui somno oppzimit. Si quis etiam pin
nulam eius dextrā capiti suppositerit: statim fortiter
dormiet z nacebit. significans. s. illos qui ꝓ alijs sunt
negligentes z dormiētes. Quia reuera eoꝝ pinnulis
ideſt eoꝝ documentis z exemplis alijs somnoleti z
negligentes fiūt. Isti etiaz sunt sicut litargici qui mo-
riuntur dormiendo. vel etiam sicut veneno aspidis
vel opio potati. De quibus dicit ꝓuerb. xix. q pigre
do immittit sopozē z anima dissoluta esuriet. Qui cu
stodit mādatū custodit aīam suaz. z qui negligit vias
suas mortificabitur. Et aduerte q̄ quidā ꝓ superbiaz
sunt negligētes in bono. sicut sunt illi q̄ dedignant fa
cere bonū figurati i rege. Dzia. ij. para. xxvj. vbi dr. qō
cū roboratꝰ cēt eleuatū est coꝛ ei⁹ in interitū suū z ne
glexit dñm. Uñ nota q̄ mali negligūt z cōtemnunt.
Medicinam vere scientie.
Disciplinam vere iustitie.
Officinam summe clementie.
Libitinam mortis tristitie.
Proserpinam summe leticie.
Isti igit negligūt z cōtemnūt vere sciētie medicinā. s.
sacrā scripturam z verba z mādata dumna. De quib⁹
Sen. xlij. Quare negligitis? audiui q̄ triticū venūdet
in egypto. triticū dico scripture. vñ Deut. viij. Obser
uat caue ne qñ obliuiscaris dñi dei tui z negligas mā
data eius. Itē isti negligūt sacre iustitie disciplinam.
Sap. ij. Neglexerūt iustum z a dño recesserūt. sapien
tiam z disciplinā qui abijcit infelix. Et prouerbi. j. De
spexistis oīem cōsilium meū. z increpationes meas ne
glexistis. cōtra illud Heb. xij. Moli negligere disципli
nam domini. Itē isti negligūt celestis patrie officinaz
figurati scz Adath. xxij. vbi illi neglexerūt prandium
paratū z abierunt. Alius in villā suā: alius in negocia
tionem suam. De libitina etiā mortis z etiā de ꝓserpi
na que fuit dea et regina ꝑm fabulas. i. de reuerētia
maioꝛū: quas scz fatui negligunt dic q̄ si deū mortem
z dños superioꝛes negligūt aut horrēt: ipos nō debite
timēt. Si enim eos debite timerēt numq̄ ipsos negli
gerent vel horrerent. Quia sicut dicitur Eccli. viij. Qui
timet dñm nihil negligit. Ista ergo de Negligētia suf
ficiant. Uide de Accidia.

Negociū. Negociari. Cū negociū ac
cipi possit pro
quocūq; operevel tractatu. Possumus notare q̄ sicut
opatio in bono sumit z in malo ita est negocium scz.
Uirtuosum Primū est negociū moralis boni
Uitiosum. tatis. Et sic negociatio nihil aliud
Doloꝛosum. est q̄ in bono occupatio virtutum
Gloꝛiosum et gratiarū; a quisitio: laboꝛ: dili
gentia z bona operatio. vnde prouerbi o. xxx. De fo
ti muliere dicit q̄ ipsa gustauit z vidit qz bona est ne
gociatio ei⁹. ideo sequit. Mō manū suā misit ad fortia
et digiti eius apprehēderūt fusum. ¶ Scōm est nego
cium idē est qō peccatū. z negociatio nihil aliud est q̄
mala maloꝝ in malo occupatio. de quo Job. ij. Moli
te facere domū patris mei domū negociatiōis. Tunc
enim in domo ecclesie mala negociatio efficit. quādo
homo dyabolo aīam suaz vendit. z peccata z vitia ac
quirit z mercatur. Uitiosum etiam negociū pōt dici
negociū vel negociatio mūdialis. qz. s. ista: distrahit a
dei seruitio coꝛ humanū: z est causa multoꝝ crimmū
et culparū. Sicut cniz lepus directe currēs versus val
lem statim cadit. Sic homo directe currēs z anhelās
ad huius vallis negociationē ministrandā cadit faci
liter in peccatū. Et ideo sicut lepus non libēter currit
versus vallem. Sic nec homo ad huius mundi negocia
anhelare debz ne forte in peccatū labatur quinim
mo debet dicere illud Deute. j. Non possum solus ve
stra negocia sustinere. Quia sicut dicit apostolus. ij.
Thimo. ij. Nemo militans deo implicat se negocijs
secularibus. ¶ Tertium est negocium infernalis pe
nalitatis. Et de hoc supponitur illud. Hee. xij. Dise
runt negociatores vniuersa venalia fozas hieruſalem
Negociatoꝛes cīn sunt demones. qui scilicet foras hie
rusalē celestem mittunt animas damnatas que apud
dyabolum sunt venales. Et istud est negocium de quo
dauid dixit in ps. Non timebis a timoꝛe nocturno. a
sagitta volante in die a negocio per ambulante in te-
nebris.

nebris. ¶ Quartū vero negociū est eternalis felicita
tis. Et istud est negociū glozie beatoꝝ. De quo ꝓ
uerbio. iij. Melioꝛ est acquisitio eius negociatiōe ar
gēti et auri. z oīa que desiderant huic nō valēt compa
B rari. ¶ De negocio ergo bonoꝛ operūz virtutū qō ni
hil aliud est q̄ bonū exercitiū seu laboꝛ. Possum⁹ di
cere q̄ sicut fidelis procuratoꝛ solet negocia sibi com
missa diligenter z fideliter exercere. Sic cū negociuz
salutis nostre sit a deo nobis commissum. iuxta illud.
Luc. xix. Negociamini dum venio. vnde dic q̄ ipsum
debemus ꝓ posse nostro diligenter z vtiliter procu
rare z vt ad nos videatur dirigi illud Sen. xxxiij. Ne
gocientur in terra que spaciosa z lata cultoꝛibus indi
get. Ubi nota q̄ nos debemus spūaliter negociari ꝓ
pter tria scilz. Propter fructus plenitudinem qz scilz
ibi est terra que est fructifera. Propter situs amplitu
dinez qz scz ipsa est spaciosa z lata. Propter actus san
ctitudinez. qz. s. nos debemus esse cultoꝛes. ¶ Primo
igitur negociemur. qz ad hoc debz nos monere fructꝰ
et premij plenitudo. In terra inquit. Nam sicut mūdi
negociatoꝛes sunt ceteris hominib⁹ ditioꝛes z diuitia
rum fructibus plenioꝛes. Sic vere illi qui in virtuti
bus z bonis operibus negociātur. fructib⁹ eterne glo
rie finaliter replebuntur. qō ostēditur cum dicitur qō
ista negociatio fit in terra. Negociētur inquit in terra
Terra vero solū est clemētium fructiferum. in quo no
tatur q̄ tales negociatoꝛes fructū eterne glozie conse
quent. Sic enim dr in ps. Terra dedit fructum suuz
ideo dicitur Mat. xiij. Simile est regnū celoꝝ homi
ni negociatoꝛi queꝛenti bonas margaritas. q. d. homo
qui in virtutib⁹ negociak margaritis eterne glozie se
replendū letatur. Negociari ergo nos admonet fru-
C ctus z premij plenitudo. ¶ Secūdo dico q̄ negociari
nos admonet sit⁹ z spacij aptitudo. Spaciosa inquit
et lata. Sicut enim homo libentius negociak z opera
tur quādo loci aptitudo suffragatur. sic qz nos habe
mus locum aptū: spaciosum z latum scz statū ecclesie
militātis. cōgruum est vt negociemur. z q̄ bonis ope
ribus occupemur. Post mortem enim non habemus
locum spaciosum sed locū ita periculosum z artuz q̄
negociandi nō dabitur nobis locus. Sicut enim dicit
Eccles. viij. Omni negocio tēpus est oportunitas. Qz
scz tempus negociandi a deo est nobis concessum dū
durat latitudo status militantis ecclesie z spaciū hu
ius vite. Luce. xix. Negociamini duzvenio. vt gratias
referens deo de tā lata spaciositate. dicā illud ps. Sta
tuisti m loco spacioso pedes meos. ¶ Tertio dico qō
negociari nos admonet aci⁹ z officij sanctitudo cul
toꝛibus inqt. Colere eīm nosmetipsos per penitentiaz
z laboꝛē. est actus sanctitudinis z virtutis. iuxta illud
apli. j. Corm. iij. Dei enim sum⁹ adiutoꝛes. dei agricul
tura estis: dei edificatio estis. Et ideo in tali negocio
oportet laboꝛare. z circa hec negociari debemus.
Celsitudinem contemplationis.
Pulcritudinem conuersationis.
Magnitudinem operationis.
Multitudinem miserationis.
De negocio ꝓtēplatiōis pōt exponi illud. Ezec. xxvij.
Cedros quoq; habuerūt in negociatiōe sua. Cedr⁹ eīm
alta significat cōtemplationē. De negocio cōuersatio
nis pōt exponi illud ibidē. Mō negociatoꝛ tu⁹ in mul
titudine operum et in lanis colozis optimi. De nego
ciovero operationis dicit ibidē. Negociatoꝛ tuus pro
pter multitudinē operū. De negocio aūt benignitatis
et miserationis potest dici ibidez. Negociatoꝛes ma
nus tue cum agnis. arietibus z hedis. Ista eīm aīalia
que valde sunt mitia z benigna. virtutē benignitatis
possunt designare. in qua nos debemus multipliciter
exercere. Sed heu quia pauci sunt hodie qui in predi
ctis virtutibus negociantur q̄nimmo proculdubio
quasi totus mundus negociatur in vitijs et peccatis.
Ideo possumus dicere qō dyabolus habet hodie ne-
gociatoꝛes z mercatoꝛes qui in nundinis huius mun
di exercent negocia vitioꝝ. E
Cumulati prosperitate.
Effrenati crudelitate.
Humectati carnalitate.
in cartaginensibus qui in mercat
De quibus dr Ezech. xxvij. Cartagin
res tui in multitudine multarū diuitiarū
geto. fer
ro. stamno. z plumbo. repleuerūt nundinas tuas. Car
taginenses cīn interpretant cines solēnes. Et isti sunt
vsurarij qui ad literā in nundinis huius mūdi propo
nunt diuitias et metalla. ¶ Secūdi sunt superbijs et
senitijs inflāmati. Figurati i damasco de quo dicitur
ibidē. Damascen⁹ negociatoꝛ tu⁹. qz scz damascen⁹ in
terpretatur sanguinē bibens. qz scz talis per crudelita
tem z rapinam bibit z haurit sanguinē. i. subst̄antiam
aliozum. ¶ Tertij sunt luxurijs atq; delicijs inquina
ti. Figurati in syris de quibus dicitur ibidem. Syrus
negociatoꝛ tuus. Syrus enim interpretatur humect⁹
significans delicioſos z carnales qui semper volūt in
humoꝝ z immundiciarū negocijs occupari. Sed q̄d
procerto ciuitati tyri que interpretatur angustia. i. ci
uitati huius mūdi que in summis est angustijs ꝓstitu
ta loquit ꝓpheta ezechiel dicēs ibidē. In negociatiōe
tua repleta es. z glorificata nimis in corde maris. Et
sequit. Uētus auster ꝓtriuit te. Et in fi. ca. dr. Ad nihi
lum redacta es z non eris imperpetuū. Quia ꝓcerto
charissimi ciuitas huius mūdi que per tot malas ne
gociationes. delicijs. diuitijs z emmetijs glorificatur
et repletur. finaliter austro mūdane ꝓsperitatis cōte
retur z ad nihilū reducet. Et breuiter de mundi nego
ciatoꝛibus z mercatoꝛibus potest notari q̄ ipsi.
Iniquitatis fetent noꝛoꝛibus.
Obscuritatis pallent erroꝛibus.
Carnalitatis scatent fetoꝛibus.
Prosperitatis nitent honoꝛibus.
Sed in fine penalitatis squalent terroꝛibus.
Dicā ergo q̄ negociatoꝛes seu mercatoꝛes hui⁹ mūdi
iniquitatū fedātur hoꝛroꝛe. vñ Ezech. xxxviij. In mul
titudine negociationis tue repleta sunt interiora tua
iniquitate. Itē isti obscuritatū cecātur erroꝛe. Esaie.
xlvij. Negociatoꝛes tui ab adolescētia sua vnusquisq;
in via sua errauerūt. Itē isti carnalitatū maculant fe
toꝛe. Ezechie. xxviij. In multitudine iniquitatū tuarū
pollusisti sanctificationē tuā. Itē isti, ꝓsperitatū seu pō
positarum cumulātur hōnoꝛe Eze. xxviij. In negocia
tione tua multiplicasti tibi fortitudine. z eleuatus est
coꝛ tuum in roboꝛe tuo. Finaliter tamē isti penalitatū
grauabunt terroꝛe. s. in inferno. de quo Apoc. xviij. dr.
Babylon. i. mundo vna hoꝛa venit iudiciū tuū. nego
ciatoꝛes tui flebunt atq; lugebunt. In bono ergo z nō
in malo debem⁹ negociari. vt possim⁹ nō tēporalib⁹ sz
eternis diuitijs ꝙpari. Hec ergo de negocio sufficiāt

Nemo. Nota q̄ nemo est nomē negatiuū sicut
nullꝰ. Hā quicqd signat z ponit: nemo
tollit et deponit. Unde nemo idē est qō nō hō. Et ideo
nemo signat peccatoꝛē qui dicit cum ps. Ego sum ver
mis z nō homo oppꝛobriū hoim z abiectio plebis. Et
breuiter istud nomē nemo pōt mihi significare defe
ctus hominis tā naturales q̄ morales. Notādū ergo
q̄ in hoīe z maxime in peccatoꝛe est z muenitur.
Duricia impietatis.
Malicia proteruitatis.
Carentia nobilitatis.
Stulticia verbositatis.
Spurcicia carnalitatis
Fluentia mortalitatis.
Ignorantia obscuritatis.
Indigentia crudelitatis.
Habz igit hō impietatis incōpassionē. qz. s. hodie ho
mines ita parci et duri sunt qō nemo est qui velit alij
misereri. vñ verificak illud Exo. x. Tribus dieb⁹ nemo
vidit fratrē suū. Sicut cīn fabulak Dui. Primi hoies
qui fuerūt post diluuiū creati facti fuerut de lapidib⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝫ.Et propter hoc sicut dicit. nos
ari.incompatientes quasi de ma
.Et inde est q nemo vult hodie al
teri misereri. Nam sicut Luce.xv.
ie filius cupiebat saturari de siliqs
qua abāt ⁊ nemo illi dabat. Ita q̄ quili
bet paup potest modo lamentabiliter dicere illud.
Daniel.r. Nemo est adiutor meus. Quia procerto si
cut Eccles.iiij.dicitur. Vidi calūnias que sub sole ge
runtur. lacrymas innocentium ⁊ consolatorem nemi
nem. Sic ergo dico q̄ homo habet impietatis incom
passionē. ¶Item dico q̄ homo habet ꝓteruitatis ob
stinationē. Multi enim sunt hodie ita ꝓterui ⁊ ob
stinati. q̄ nec deus tribulationibus. nec prelati correc
tionibus. nec predicatores monitiōibus. nec natura
infirmitatibus nec fortuna calamitatib⁹ possunt eos
corrigere vel domare. vel ad bonū aliquod inclinare.
Quia sicut dicitur Eccles.vij. Nemo potest corrigere
quē ꝺeus despexerit. Tales enī habēt naturā adamātis
quem nullus lapis seu ferrum potest frangere vel do
mare. Figurati in illo demoniaco. Mar.v. q̄ nec ligari
poterat vel domari ita q̄ de talib⁹ ꝓprie pōt dici il
lud q̄ ꝺe nabal.ꝺr.j.Reg.xxv. Mā ipe est filius beliat
ita vt nemo pōt sibi loqui. Habet ergo hō peccator ꝓ
teruitatis obstinationē. ¶Itē hz hō nobilitatis abdi
cationem. Hō enī a natura est vilis ꝯditionis q̄ vicz
ex vili materia factus. in vili loco portatus. in vili lo
co genitus in vili loco nutritus. in vili loco sepult⁹ ad
vilem materiam redactus. Et ꝺe hoc ꝺr. Sap.vij. vbi
post multas vilitates cōditiōis humane quas ibi enu
merat dixit. Nemo ex regibus aliud habuit initium.
et multo fortiꝰ nemo ex popularib⁹. ¶Itē habz homo
peccator verbositatis indiscretionē. vñ Hiere.viij. At
tendi ⁊ auscultaui. nemo q̄ bonū est loquit. ¶Item
hz carnalitatis inquinationez. q̄ sicut Eph.v. Nemo
vnq̄ carnē suaz odio habuit. ¶Itē hz mortalitatis in
durationē q̄ sicut dicit. Eccles.ix. Nemo est qui semp
viuat. ⁊ qui huius rei habeat fiduciā. ¶Item hz ob
scuritatis excecationem. vñ Mar .xiij. De die autē il
la ⁊ hora nemo scit. Et Joh.j. Deum nemo vidit vnq̄
Et Math.xj. Nemo nouit filiuz ꝛc. ¶Item hz credu
litatis ebetationē. qui a sicut ꝺr Abacuc.j. Opus ego
facio quod nemo credet cū narrabitur Ecce ergo quō
per nemo signantur omnes male conditiones huma
ne. ¶In bono vero potest accipi ⁊ signat negationez
alicuius mali. Unde nota q̄ hō pōt habere.
Fraternam caritatem.
Verbalem veritatem.
Firmam credulitatem.
Longam eternitatem.
Nullam sollicitatem.
Magnam stabilitatē seu lōganimitatē.
Et tamē oīa ista possunt ꝓbari q̄ nemo. De fraterna
enī caritate ꝺr.j.Cor.x. Nemo q̄ suū est querat hz q̄
alteri⁹. De verbali vtritate ꝺr.j.Cor.xij. Nemo in spi
ritu ꝺei loquēs dicit anathema Jesū. De firma credu
litate ꝺr.Eph.v. Nemo vos seducat inanibus verbis.
De lōgaꝫo durabilitate seu stabilitate ꝺr. Joban.xvj.
Gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. De nulla ꝫo cu
ra seu curiositate sollicita ꝺr.ij. Thim.v. Nemo mili
tās ꝺeo implicat se negocijs secularibus. De pseuerā
tiaꝫo lōganimitate ꝺr. Luce.ix. Nemo mittēs manuz
ad aratrum ⁊ aspiciēs retro. aptus est regno ꝺei. Jsta
ergo sufficiāt ꝺe nemine. q̄ inter centū nemines non
inuenitur vn⁹ bon⁹ hō. Unde infra de Nullus. ¶Ut
tñ quādaz truffam semel ꝺe nemine recolo mevidisse
vbi.s.nemo fuisse quidā vallēs hō supponebat et vbi
ꝺe ipo sicut ꝺe quodā solēni martyre icgēda notabilis
tractabat. Hic est q̄ truffatorie ꝺe nemine possumus
multa loq. Notem⁹ igit q̄ ꝺns Nemo fuit quidam.

Nobilissimus impator.	Fuit igit ꝺns Nemo im
Benignissim⁹ cōsolator	perator nobilissimus q̄
Seuissim⁹ castigator.	sicut ꝺr. Sap.vij. Nemo
Prudētissim⁹ ꝺdicator.	ex regibus aliud habuit
Potētissim⁹ ꝓpugnator	natiuitatis initiū. Et iō
Sagacissim⁹ famulator	bñ ꝺr.j. Macha.viij. Mō
Subtilissimus cōtēplator.	nemo portabat dyade
Astutissim⁹ explorator.	ma. ¶Itē cōlator beni
Occultissim⁹ operator.	gnissim⁹. Cōsolabat enī
Audacissim⁹ debellator.	pauperes ⁊ egenos. q̄. s.
Generosissim⁹ equitator.	sicut dicit. Luc.xv. filius
Agilissimus adulator.	prodigus cupiebat; co
Diligētissim⁹ pcurator	medere de siliquis por
Excellētissim⁹ ꝺnator.	corum ⁊ nemo illi dabat

Et ideo dicit Eccles.iiij. Vidi lacrymas innocentiuz
⁊ cōsolatorē neminē. ¶Item iste fuit castigator seue
rissim⁹. Mā illū demoniacū indomabilē de quo loqui
tur. Mar.v. Nemo poterat domare. vt dicit ibidem.
Quia sicut ꝺr Eccles.vij. Nemo potest corrigere quez
deus despexerit. ¶Itē iste fuit ꝺdicator prudētissim⁹
Quia sicut ꝺr. Joh.vij. Nemo de ꝓpo palam loqueba
tur. Et Hiere.viij. Nemo q̄ bonū est loquit. ¶Item
fuit ꝓpugnator potētissimus. Mā iste ita fortis fuit ⁊
potēs q̄ etiā ꝺno resistebat. vñ ꝺr Judith.xvj. Adonay
ꝺne rex quē superare nemo pōt. ¶Itē iste fuit famu
lator sagacissimus q̄. s. iste. nō solūm ꝺno poterat fa
mulari immo duobus vel pluribus seruiebat. sicut di
citur. Math.vj. Nemo pōt duobus seruire. ¶Item
iste fuit cōtemplator subtilissimus. Iste enī nouit oia
preterita ⁊ futura. Deū enī cōtemplabat. q̄ sicut ꝺr. j.
Joh.iij. Deum nemo vidit. Futura aūt ꝑsciebat. Uñ
etiam ꝺe die iudicij ꝺr. Math.xxiij. q̄ ꝺe die illa ⁊ ho
ra nemo scit. Et nec mirū cuz ipse esset ꝓpheta. Quia
sicut dicitur. Luce.iiij. Nemo propheta accept⁹ est in
patria sua. ¶Itē iste fuit explorator seu pericrutator
astutissimus. q̄ etiā christū de suis proprijs operibus
inquirebat. Uolebat enī scire vñ veniebat ⁊ quo ibat
Un Joh.xvj. Nemo interrogat me quo vadis. ¶Itez
fuit opator occultissim⁹ nō ei erat sicu thypocrite qui
in publico faciunt opera sua: sed ꝺns nemo i occulto
faciebat bona opera sua. vñ Joh.viij. Nemo in occulto
aliquid facit ¶Item iste fuit debellator audacissim⁹
quia etiā ꝓm manibus ausus fuit accipere violēter.
Joh.vij. Nemo in eum misit manus. Et merito. q̄ co
gnatus suus nondū venerat hora eius. De aplis etiā
dicitur. Actuū.v. Mō nemo audebat se iūgere eis. Et
merito q̄ iste erat strēnuissimus miles. vñ ꝺr.ij. Thi.
ij. q̄ nemo militās ꝺeo iplicat se negocijs secularib⁹.
¶Item iste fuit equitator gratiosissimus. Quia scilz
iste equitabat supervnū pullū asine. sicut dicit. Luce.
xix. ⁊ Marci.xj. Inuenietis pullū asine alligatū super
quē nemo hominū ascendit. ¶Item iste fuit aduola
tor agilissimus. q̄ sicut ꝺr. Job.ix. Nemo ascendit in
celū. ¶Item iste fuit procurator diligētissimus q̄ scz
ipse nōverecūdabatur ponere manū ad negocia fami
liaria. Quia sicut dicit. Mar.ij. Nemo mittit vinum
nouū in vtres veteres. ⁊ non solū in domo: sed etiaz in
agro. q̄ sicut ꝺr. Luce.ix. Nemo mittēs manū suaz ad
aratrum aspiciens retro Et breuiter concludamus
¶Itē fuit ꝺnator excellentissimus q̄ sicut dicitur Lu
ce.vij. Maior inter natos mulierū nemo est Jpse enīz
erat ꝺns ꝺnantiū ⁊ rex regū. vñ Deute.xv. ꝺr pplo ꝺni
Ꝺnaberis nationib⁹ plurimis ⁊ tui nemo ꝺnabit. Et
hec de bono nemine gra solacij dicta sufficiant.

Nemus. Nota q̄ nem⁹ cū sit vmbrosuz ramo
sum. solitariū ⁊ secretū ab hoibus ra
ro habitatum. feris ⁊ auibus assuetū. Potest signifi
care multipliter in scriptura. Signat enim in malo.
Umbram vitiosorum.
Statum mundanorum.
Locum infernorum.
Primo dico q̄ cultus et ritus vitiosorum nemori cō
parantur. eo q̄ semper vmbram secretam et tenebras
querunt ⁊ nunq̄ videri ab hominibus delectantur. Et
hoc satis figuratur in scriptura vbi dicitur quod ara
et altaria ydolorum semper in nemoribus⁹ edificabātur
et in vmbris

⁊ in vmbris nemorū immolabatur. Quia reuera pctā
que nihil aliud sunt q̄ ꝺemonū sacrificia. semp volūt
in vmbra fieri. ⁊ in secretis nemorū immolari. Uñ de
ydololatris dicit Ezech.xx. Mō ipi viderūt oēm collē
excelsum. ⁊ oīne lignū nemorosum. et immolauerunt
ibi victimas suas ꝛc. Et ideo Judicuz.vj. ꝺr gedeoni.
Destrues inquit aram baal et nemus q̄ circa arā est
succide. ¶Secundo dico q̄ nemus signat statū mun
danorum quorū vmbra ⁊ eminentia feris ⁊ auibus. i.
malis ⁊ superbis placet. hoibus ꝺno. i. rōnabilib⁹ per
sonis nō. sicut de illo pessimo dicitur. Ezec.xxxj. Ecce
assur quasi cedrus in libano pulcer ⁊ frōdibus nemo
rosus. excelsusq̄ altitudine ꝛc. Et reuera in tali nemo
re. i. in vmbra diuitū mundanorū habitāt fere. i. mali
familiares ⁊ ibi fiunt etiā multa mala. iiij. Reg.xvij.
Fecerunt sibi statuas subter oīne lignū nemorosum.
¶Tertio q̄ nemus signat locū infernorū ibi enim est
vmbra caliginis sempiterne. ⁊ ibi aues ⁊ fere habitāt
infernales. Uñ Eze.vj. dicit ꝺns de ꝺānatis. Subtus
omne lignū nemorosuz extendā manū meā super eos
⁊ dabo terrā eorū in desolationē. ¶Sed sivis in bono
significato dicere dic q̄ est dare Nemus

Interius.	Nemus interius est ꝑscia. vbi. s. vm
Exterius.	bra ⁊ refrigerū diume gfet aues di
Superius	uine laudis ⁊ leticie. ⁊ fere asperita

tis ⁊ iusticie abundāt vt scilicz de illo dici possit illud
Hu.xxiij. Tentoria tua israel vt valles nemorose ⁊vt
horti iuxta fluuios irrigui. ¶Nemus exterius est re
ligio vel ecclesia. Jbi enim sunt aues ideſt. viri contē
platiui fere. i. viri actiui secretū solitudinis. i. vmbra
oīnis humilitatis. ⁊ refrigerū suauitatis. Uñ de tali
nemore pōt dici illud. Gen.xxj. Abraam plātauit ne
mus in bersabee. ¶Nemus superius est celi curia.
Jbi enī est locus eterni refrigerij locus iubilationis ⁊
gaudij ⁊ locus quietis ⁊ solacij. Unde istud videt esse
nemus vbi rex assuerus iussit preparari conuiuiuz in
vestibulo horti et nemoris ideſter. j. Istud enim est ne
mus vbi sancti post mortem sepeliūtur. sicut de Saul
et ionatha legitur. j. Reg.xxj. q̄ ossa eorū sepelierunt
in nemore iabes. Et sic igitur patet quomodo nemus
sumitur in bono et in malo.

Neomenia. Nota quod neomenia apud iu
deos erat festū q̄ fiebat in no
uitate lune. ⁊ principio mēsis lunaris dicta scz a neos
quod nouū ⁊ menos quod est luna. Igitur dico q̄ ista
potest significare. Festum

Interne solēnitatis.	Internā solēnitatē cōstitu
Eterne felicitatis.	it nouitas gre. quādo
Supne natiuitatis.	s. luna. i. defectuosa ꝑscia
Eterne ꝓsperitatis.	per pniam ⁊ gram inno

uatur. De qua. j. Esdre.iij. A neomenia: alia lra. A pri
mo die septimi mēsis ceperūt hostias offerre. Septi
mus enī mensis signat pnie statū in quo deletur septe
narium vitiorū. et introducit septenariuz virtutum.
Eternā felicitatē ꝓstituit nouitas glorie Jsta enī luna
ideſt aīa eternaliter renouatur. De qua ꝺr in ps. Buc
cinate in neomenia tuba. in insigni die solennitatis ve
stre. Supernā natiuitatē. s. xp̄i cōstituit nouitas natu
re. de qua. j. Macha. r. ꝺr. q̄ dies remissionis erant so
lennes. et sabbata et neomenie. Externam asperitatē
constituit nouitas seuvanitas nature. De qua dicitur
Esa.j. Neomeniam et sabbatum et festiuitates alias
non feram. ꝛc. Sufficit.

Nepos Nepotes. Nota q̄ nepos cuz
sit filius filij vel fra
tris in linea descendenti. semp significat Dilectionē.
Subiectionem. Successionē. Nepotes enim a paren
tibus diliguntur. Parētibus subiiciuntur. Parenti
busq̄ succedūt et eis substituūtur. Videt ergo q̄ per
nepotes intelliguntur boni subditi. qui deo ⁊ sanctis
sunt dilecti. prelatis ⁊ maioribus subiecti ⁊ tandez ad
hereditatem eterne glorie sunt prouecti. vnde de istis
dicit. Eccli.xlviij. Cum semine eorūz perseuerāt bona
hereditas sancta nepotes illorū ⁊ semē eorū ..
mēto stetit. ¶De malis vero nepotib⁹ subditu
cessoribus pōt notari q̄ isti sunt. Mequiciarū im
res. Diuitiarū deuoratores vl appetitores. Unte sup
nō successores Mortis eterne toleratores. Isti igitu
sunt malorū imitatores. iiij. Reg.xvij. Nepotes eoruz
sicut fecerūt patres sui ita faciūt. Itē sunt mundi bo
norum appetitores. Job.xxvij. Nepotes eius nō satu
rabuntur. Item sunt vite beate non successores. Eccli.
xl. Nepotes impiorū nō multiplicabūt ramos. Item
sunt mortis ꝑpetue toleratores q̄ sicut ꝺr. Ero. xxxiij
Deus reddit iniqtatē patrū filijs ⁊ nepotibus ꝛc.

Neptalim. interpretat habitatio vel cōpatio
siue puertes eos. seu etiā implica
tio. vel cōuersatio. seu dilatauit me ꝺns. aut dilatatio
mea pone prout volueris: quia transeo.

Nequando. nefoꝛte. Nota q̄ iste ne
gatiōes cōposi
te nequādo scz ⁊ nefoꝛte. semp videnf inuere aliquaz
incertitudinē vel timorē. Et q̄ timor ⁊ dubitatio quā
doq̄ est bon⁹ quādoq̄ mal⁹. Dicamus primo de bono
timore. Et sic dicem⁹ q̄ iustus quandoq̄ dubitat De

Dei iusticia ne pumiat.	Timeat ergo iustus dei
Dei noticia ne fugiat.	iustitiā ne pumiat Deu.
Ꝺūdi derisiōe ne seuiat.	vj. Non ibitis post deos
Fidei ꝓfusione ne veniat.	alienos. q̄ deus emula

tor in medio tui. nequādo iraſcat furor ꝺni dei tui con
tra te. ⁊ auferat te de medio terre. Itē timeat dei noti
ciam ne fugiat. Deut.viij. Obserua ⁊ caue neqñ obli
uiscaris ꝺni dei tui ⁊ negligas eius mādata et iudicia
Itē timeat malorū derisionē ne seuiat ꝑs. Nequando
supergaudeāt mihi inimici mei. ꝺū ꝑmouētur pedes
mei super me magna locuti sunt. Itez timeat fidei cō
fusionē ne veniat seu accidat ꝑs. Nequādo dicant gen
tes vbi est deus eorum. ⁊ innotescat in nationibus co
ram oculis nostris. ¶De nefoꝛte vero potes plenius
dicere q̄ plures sunt autoritates. Et sic notabis q̄ō in
scriptura reperitur. Nefoꝛte quod spectat.

Ad deum cōminantē.	Primo ergo dicam⁹ q̄
Ad iustum formidantē.	istud aduerbiū negati
Ad prelatū docentē	uum nefoꝛte ꝓtinet ad
Ad impiū torpentē.	deū mala cōminantem

Un ipse est qui dicit pctōribus Esa.xxxiij. Et nūc noli
te illudere. nefoꝛte ꝓstringanf vincula vestra. Et illud
Hiere.xxj. Eruite vi oppressum de manu calūniatis.
nefoꝛte egrediat vt ignis indignatio mea. ⁊ succenda
tur ⁊ nō sit qui extinguat. ¶Secūdo dico q̄ istud ne
foꝛte pertinet ad iustū iuste formidantē. Just⁹ enī me
rito timet nefoꝛte veniāt sibi mala. Et ideo iste est qui
timet dei seueritatē ne per eam dānetur. Culpe mali
gnitatem ne per eam fedetur. Pene crudelitatē ne in
ipsa ligetur. De dei seueritate patz. Hiere.r. vbi iust⁹
dicit ipsi deo sic. Corripe me domine verūtamen in iu
dicio ⁊ nō in furore tuo nefoꝛte ad nihilū reducas me
De culpe vero malignitate patet Thob.iij. vbi Tho
bias cecus dirit de agno ad comedenduz sibi oblato.
Uidete inquit nefoꝛte furtiuus sit. et Job.j. dicit. q̄ ip
se sacrificium pro filijs offerebat dicens. Nefoꝛte pec
cauerit filij mei. ꝛc. De pene vero crudelitate dicitur
Amos.v. Querite dominū ⁊ viuite. nefoꝛte comburatur velut ignis domus Ioseph. ⁊ deuorabit ⁊ non erit
qui extinguat. et Gen.iij. dixit eua serpenti. De ligno
quod est in medio paradisi precepit nobis deus ne co
mederemus ⁊ ne tangeremus ne forte moriamur.
¶Sed tertio dico quod istud aduerbiuz nefoꝛte per
tinet ad prelatum seu etiam ad scripturam digne con
sulentem seu docentem Et sic nota q̄ scriptura inter
dicit homini cuncta mala. ⁊ hoc nefoꝛte ex hoc contin
gant pericula seu damna. Dicit enim.
Fuge mali consortia nefoꝛte fias similis.
Custodi tua propria: nefoꝛte fias sterilis.
Serua caute consilia: nefoꝛte sis risibilis.
Reprime vana gaudia nefoꝛte sis odibilis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

peralpotus vitia ne forte sis damnabilis.
cuncta ficticia nefoꝛte sis culpabilis
iet a te superbia nefoꝛte ruas humilis.
onge sis a potētia nefoꝛte cadas flebilis.
Caue carnis solatia nefoꝛte fias debilis.
Tene lingue colloquia nefoꝛte fias labilis.
Dico ergo ꝙ fugiēda sunt mala cōsoꝛtia nefoꝛte simꝰ similes. ¶Prouerb.xxij. Mō ambules cū homine furioso nefoꝛte discas semitas eius. ¶Itē custodiēda sunt bona nostra nefoꝛte simus steriles seu pauperes. prouerb.v. Ne des alienis honoꝛē tuū. nefoꝛte impleātur extranei viribus tuis. ⁊ labores tui sint in domo aliena. vt dicat illud. Math.xxv. Nefoꝛte nō sufficiat nobis et vobis. ¶Itē seruāda seu celanda sunt caute cōfilia ne simꝰ derisibiles. puer.xxv. Secretū extranei ne reueles. nefoꝛte insultet tibi cū audierit ⁊ exprobrare non cesset. Et eccli.viij. Non omni homini coꝛ tuuz manifestes. nefoꝛte inferat tibi gratiā falsam ⁊ conuicieꝰ tibi. ¶Itē reprimēda sunt inepta gaudia nefoꝛte fiamus deo odibiles. prouerbio.xxiij. Cū ceciderit inimicus tuus ne gaudeas. ⁊ in ruina alterius nō letetur coꝛ tuū. nefoꝛte videat dōs ⁊ displiceat ei. ¶Itē temperanda sunt potus vitia nefoꝛte contingāt casus damnabiles. prouerbi.xxxj. Moli regibus dare vinuz quia nullū secretuz vbi regnat ebrietas nefoꝛte bibāt ⁊ obliuiscātur indiciozū. ⁊ mutēt causam filiozū pauperis. Et Luc.xxj. Attēdite vobis nefoꝛte grauent coꝛda vestra crapula ⁊ ebrietate ⁊ curis huiusvite. ¶Itē tolerāda sunt cuncta ficticia nefoꝛte dicamur falsi vel fictiles. vnde ecclesiasti.j. Ne fueris hypocrita in conspectu hominū. nefoꝛte cadas ⁊ adducas aīe tue inhonorationē. ¶Itē euacuāda est omnis superbia. nefoꝛte ruamus ad status humiles Eccli.vj. Ne extollas te in cogitatione anime tue sicut taurus. nefoꝛte elidat virtus tua per stulticiam. ¶Item refugiēda est omīs potentia nefoꝛte ducamur ad casus flebiles. vñ Eccli. viij.dꝛ. Non litiges cū hoīe potēte. nefoꝛte incidas in manus illius. ¶Item abhominmāda sunt carnis solacia nefoꝛte fiamus viles ⁊ debiles Eccli.ix. Ne respicias mulierē multuolā nefoꝛte incidas in laqueis illius cū saltatrice ne assiduus sis nec audias illam nefoꝛte pereas in effigie illius. virginē ne cōspicias nefoꝛte scandalizeris in decoꝛe eius. ¶Itē cōtemperanda sunt lingue colloquia nefoꝛte dicamur stultiviꝫ mobiles. Eccli.xxviij. Verbis tuis facito stateram et frenos oꝛi tuo rectos ⁊ attende nefoꝛte labaris in lingua et cadas in conspectu inimicoꝝ insidiantium tibi. Patz ergo quō ista dubitatio nefoꝛte pertinet ad scripturam rite consulentē. ¶Quarto vero dico qō qnqz nefoꝛte spectat ad impiū vane metuētez. Mali enī sepissime trepidāt vbi nō fuit timoꝛ dicendo. s. Nefoꝛte accidat hoc aut illud. Et sic nota ꝙ Mali timēt
Presentes illusiones.
Futuras derisiones.
Asperas coꝛrectiones.
Inanes locutiones.
Prudentum prouisiones.
De pñtibus illusionibꝰ ptz in Saul.j.Reg.xxxj. qui pcepit armigero suo ꝙ occideret eū nefoꝛte inātveniāt incurcūcisi ⁊ illudāt mihi. De futuris aūt derisionibꝰ patz in illo abimelech cuius caput mulier fragmine mole confregerat: qui a scutifeꝛo suo se fecit interfici nefoꝛte a femina in futurū dicereꝰ occisus. Judicū.ix. De asperis vero coꝛrectionibus ptz de illo rege Amasa qui reprehensus a prophetа eo qō ydola adoꝛasset dixit sibi.ij. Paralyp.xxv. Nunquid consiliarius regis es. quiesce nefoꝛte interficiam te. Ad quod facit illud quod philistijm cauerāt nefoꝛte hebrei faceꝛēt gladios aut lāceas. j.Reg.xiij. De locutionibus hoīm oꝛ Mat.xxvj. ⁊ Mar.xiiij. Mō iudei cauebāt nefoꝛte tumultus fieret in populo: De prudentibus ꝛ̄o bonoꝝ timebāt cū dicebāt Mat.xxvij. Nefoꝛte veniāt discipuli eius ⁊ furentur eum. ⁊c. Sufficit de nefoꝛte

Neqz. nequaquam.

Nota ꝙ neqz sicut nōz nec est negatiua diuersimode pertinēs ad diuersos. Unde nota quod est Unum neqz qō scilicz est.

Miseroꝝ.	Quodlibet eīn genus hoīm habz
Contritoꝝ.	suū neqz ⁊ suā negatiuā. ⁊ quidez
Perfectoꝝ.	habēt suū neqz miseri indigētes.
Beatoꝝum.	De istis eīn oꝛ Esa.iij. Mō suz me
Iniquoꝝ.	dicus ⁊ in domo mea nō est panis
Damnatoꝝ.	neqz vestimētum. ¶Itez humiles

⁊ penitētes. Isti eīn cauent a delicijs ⁊ a vitijs Lu.vij. Venit iohes baptista neqz māducans neqz bibens.

¶Itē perfecti vel eminētes. Isti eīn perfectionis habent viam cui denegaꝰ omne declue. intra illud Esa. xxx. Hec ē via ambulate i ea. nec declinetis ex ea neqz ad dexteꝛā neqz ad sinistꝛā. vñ etiā ipsis oꝛ Luc.ix. Nihil tuleritis in via neqz virgā neqz perā. nec pecuniaz neqz panē. neqz duas tunicas. ¶Itē beati vel triūphātes. Isti eīn habēt negatiuā oīs mali. Quia sicut dicit Apoc.xxj. Ibi nō erit amplius neqz luctus neqz clamoꝛ neqz doloꝛ erit vltra qꝛmo abierūt. Et Luc.xx.dꝛ. ꝙ isti neqz nubēt neqz nubētur. nec ducēt vxores. nec vltra mori poterūt. ¶Itē impi vel delinquētes. Isti eīn habēt negatiuā sapiētie vel splendoꝛis ps. Nescierūt neqz intelleꝛerūt in tenebris ambulāt. Isti habēt negatiuā bone eloquētie vel clamoꝛis. j. Thi.j. Mō intelligunt inquit neqz de quib⁹ loquunt. neqz de quib⁹ affirmāt. Et in ps.oꝛ. Neqz enim est spūs in oze ipsoꝝ. Isti habēt negatiuā reuerētie vel timoꝛis. Luce.xviij. Neqz tu times deū. ꝙ in eadē damnatiōe es. Isti hūt negatiuā eminetieꝝ valoꝛis. i. pfectiōis oīm bonoꝝ. operū ⁊ virtutū. Mꝛ sicut dꝛ Dan.iij. Mō est in tēpoꝛe hoc neqz holocaustū neqz sacrificiū. neqz oblatio. neqz incensuz neqz locus primitiaꝝ. Et isti finaliter habēt negatiuā eterne affluentie. ⁊ superne gloꝛie vel honoꝛis. Mꝛ sicut dicit. j. Coꝛ.vj. Neqz fornicaꝛij neqz ydolis seruiētes regnum dei possidebūt Isti ergo sunt impij vel delinquētes. ¶Itē habēt suam negatiuā dānati vel desperātes. Istis eīn negaꝰ ⁊ interdicit oīne bonū et oīs possibilitas euadēdi toꝛmēta. iuxta illud. ij. Macha.vj. De manu oīpotētis dei. neqz viuꝰ neqz defunctus effugiet ⁊c. vide supra de nōz nec ⁊c. ¶Ne quaꝝ autem est negatio composita de ne. et de quaꝝ Est autē nequaꝝ dictio fortiter ⁊ abūdanter negans Et si vis nota qō aliqua sunt que nobis per nequaꝝ fortiter denegātur scilicet

Deum mūdane habitationis.
Ultium fallacis circūuentionis.
Precium auare cumulationis.
Gaudium libere diuagatiōis.
Studium peruerse opationis.
Brodium carnalis delectationis.

Dicā ergo ꝙ per nequaꝝ denegaꝰ iusto mūdana habitatio vel occupatio. Unde de egypto p quā designatur mūdus dicit filijs israel. Exod.ix. Nequaꝝ hic vltra maneatis. Et Exod.xiij. Egyptios quos nūc videtis nequaꝝ vltra videbitis. Quod tñ est cōtra multos filios israel. i. cōtra multos religiosos qui plus diligūt mūdum ꝙ claustrū ⁊ egyptios seculares ꝙ clericos ⁊ regulares dicētes. s. illud. Hiere.xlij. Nō habitabimꝰ in terra ista nec audiemus vocem dñi dei nr̄i. dicētes. Nequaꝝ sed ad egyptum pergemus vbi nō videbimꝰ bellum. Ista optime spectāt ad apostatas religionez dimittētes ⁊ egyptū babylonē intrātes. ¶Item per nequaꝝ denegat iusto humane circūuentiōis vitium Unde Genesis.xxxij. Nequaꝝ iacob. id est supplātator appellabitur nomē tuū sed israel. ¶Itē auare cumulationis precium. sicut de dauid legitur. j. Paral.xxj. qui areaꝫ gratis darevolēti dixit nequaꝝ ita fiet sed precium dabo. ¶Itez libere diuagatiōis gaudium. sicut patet de illis qui magis volebāt esse sub regimine et seruitute regis ꝙ liberi. j. Regum.viij. Nequaꝝ inquiunt rex erit super nos. Et.x. Nequaꝝ sed regem cōstitue

constitue nobis. et. xij. Nequaꝝ sed rex imperabit nobis. ¶Itē peruerse opationis studiū. Leui.xvij. nequā ꝙ vltra immolabunt hostias demonibꝰ. ¶Itē ebrio se delectationis brodiū. Unde Anna reprehēsa ab Heli de ebriositate. j. Reg.j. dixit. Nequaꝝ inquit domine mi nam infelix mulier nimis ego suz sed effudi animā meā in ꝓspectu dñi ⁊c. ¶In malo aūt signato potes notare ꝙ in scriptura reperitur. Nequaꝝ

Uani timoꝛis.	De vano timoꝛe ptz Num.xiij
Leuis tenoꝛis.	vbi illi exploꝛatoꝛes nō obstāte
Mundi amoꝛis.	pmissiōe diuina dicebāt filijs
Parui valoꝛis.	israel. Nequaꝝ ad pplm istuz

valemus ascendere. qm̄ fortioꝛ nobis est. De leui seu instabili tenoꝛe patet Esai.xxx. vbi illi quibus stabilitas spes ⁊ silentiū suggeꝛebat dixerūt. Nequaꝝ sed ad equos fugiemus ⁊ super velocez ascendemus. De mūdano vero amoꝛe dicit illud predictū. Hiere.xlij. Nequaꝝ sed ad terrā egypti pergemus. egypti dico. i. mūdi seu amoris mūdani. De paruovero seu modico valoꝛe dꝛ Rom.iij. Quid ergo precellimꝰ? nequaꝝ Ista igitur de neqz ⁊ nequaꝝ sufficiant.

Nequicia. Nequam. Nequissimus.

Nota ꝙ nequā dꝛ de nōn equus. Et ideo nequā idem est ꝙ nō equus seu iniquus. Nequicia ꝛ̄o idez est qō nō equitas seu iniqtas. Nequaz igī nihil aliud est ꝙ pctoꝛ iniquus. Malus. nefarius ⁊ puersus. Et sic accipitur Esa.j. vbi dicit dñs. Ue gēti peccatrici pplo graui iniquitate semini nequā filijs sceleratis. In quibus verbis ostendit quadruplex nequicia a qua principaliter est cauendum. videlicet Nequicia.

Carnalis inquinationis.	Prima est nequicia hoīm
Letalis aggrauationis.	minū iniquoꝝ genti
Verbalis ꝓdicatiōis.	inqt peccatrici. Scōa ē
Mentalis obstinatiōis.	nequicia hoīm auaroꝝ

rum. populo inqt graui. Tertia est nequicia hoīm heretico. semini inqt nequā. Quarta est nequicia malozum subditoꝝū. filijs inquit sceleratis. ¶Dico ergo primo. ꝙ est quedā nequicia carnalis inquinationis. Et ista denotatur cū dꝛ: genti peccatrici. Sens enim peccatrix signat populū luxuriosoꝝ. q2 gētes dicūtur quasi sine lege viuētes. q2 procerto tales non seruāt legem in suo delicto. immo moꝛe canū nō parcūt cōsanguinee: cognate: virgini vel moniali. cōiugate vel despōsate. Et ista nequicia luxurie est in hominibꝰ. Juxta illud Eccli.xxiij. Nō nequam in oꝛe carnis sue nō desinet donec accēdat ignē. et etiā in mulieribus. Unde Eccli.xxv. Cōmoꝛari leoni placebit magis ꝙ habitare cū muliere nequam. Et bñ ꝓparant tales leoni: q2 leo cōtinue patitur febꝛem: ⁊ habet anhelitū valde fetentem. Sic tales cōtinue patiūtur febꝛē. i. ardoꝛē luxurie et ab oꝛe suo semp̄ solent emittere fetoꝛē verboꝝ insolentiū ⁊ malozū. Unde tales nō solū habēt nequiciaz in persona. imo etiā in sermonibꝰ ⁊ in lingua. vñ Eccli. xxviij. Beatus qui tectus est a lingua nequā. Et breuiter de nequicia luxurie dꝛ. Eccli.xix. Qui se iungit fornicarijs erit nequā quasi dicat. Isti non soluz sunt mali et nequā. immo etiā alios faciunt nequissimos atqz malos. Et aduerte ꝙ nequicia luxurie maxime in muliere apparet exterius videlicet.

In dissoluta conuersatione.
In girouaga circūspectione
In instabili circūmotiōe.

De cōuersatione eīn pōt exponi illud. eccli.xxv. Nequicia mulieris immutat faciez eius. De circūspectione etiā dicit Eccli.xxvj. Nequicia: alia litera. fornicatio mulieris in extollētia oculoꝝz. De circūmotione ꝛ̄o dicitur ecclesiastici.xxv. Nō des aque tue exitum neqz mulieri nequam veniā prodeundi. q. d. Parata est discurrere ⁊ exire. Tales inquit luxuriosi dicūtur gens peccatrix. Ue inquit genti peccatrici. Unde illi sunt illa gens de qua dicitur. Esaie.xlix. Sētem abhominātez ⁊ seruū dominoꝝū. Ista est nequicia carnalis inquina

tiōis. ¶Secūdo dico ꝙ est nequicia auare inclinationis. qō notatur cū oꝛ pplo graui iniquitate. Auari eīn dicūtur populus grauis: q2 sicut res oꝛ grauis que inferius ad terrā descēdit naturaliter ⁊ mouet. Sic isti spūaliter dicunt graues qui inferius ad terrā ad terrena per auariciam mouētur. ⁊ per auarū desideriuz inclinātur. Sicut eīn plumbū. sal. harena aurū: argētum ⁊ vinū sunt res mirabiliter graues ⁊ oīne illud in quo fuerint aggrauātes ⁊ ad terrā inclinātes. Sic vere mundi bona grauia sunt ⁊ onerosa ⁊ mētis in qua habitant aggrauatiua ⁊ ad terrā per auariciam deiectiua. ¶Psal. Filij hominuz vsqz quo graui coꝛde. Unde de coꝛde auaro dicitur eccli.xij. Coꝛ nequā grauabitur in dolo. q. d. Nequicia auaricie est semper fallax. ꝓditoria ⁊ dolosa. Iste vero dolus apparet in auaris: vsurarijs: fraudulentis. De quoꝝum fallacia dolo ⁊ nequicia potest exponi illud. Ecclesiasti.xxv. Non est caput nequius super caput colubri. Coluber qui dicit quasi colens vmbras. et qui semper toꝛtuose incedit signat vsurarios ⁊ auaros. qui in vmbris. i. in locis absconditis et secretis. vel etiā in absc̄oditis vel sub occultis fictionibꝰ ⁊ palliaturis solēt facere fraudes suas. ⁊ semper toꝛtuose ⁊ fallaciter incedunt in oībus factis suis Quia procerto istis nihil est nequius in hoc mundo. Qui enim sibi nequā est cui alij bonꝰ erit: Eccli.xxij. Et ideo quia tales nequam sunt etiam sibijpsis. quia scilicet nō audēt vti bonis suis pre auaricia ⁊ pcitate. Non mirū si sunt nequissimi alienis. Iste est ergo populꝰ grauis iniqtate. Unde de terra. i. de terreno auaro dicitur Esa.xxiij. Agitabitur terra sicut ebrius. et grauabit eam iniquitas sua: ⁊ coꝛruet ⁊ nō adijciet vt resurgat. Tales enim agitātur ꝓ desideriū ⁊ affectionem. Sunt sicut ebrius per sitibūdam auariciā ⁊ ambitionē. Granātur iniqtate per culpe ⁊ malicie inclinationē. Coꝛruūt ⁊ nō resurgunt ꝓ male cōsuetudinis aggrauationē. Aduerte tñ hic ꝙ dicit Señ. li. de naturalibus questionibꝰ de rebus grauibus. Dicit eīn qō sunt quidā qui sustinent oīa grauia sicut exemplificat de lacu aretbuse in persida. vbi nihil mergitur q̄tum cunqz graue sit. Sicut etiā exemplificat Isido. de lacu sicilie iuxta portiamiā. Causam aūt assignat Señ. dicens. Quod iste aque sunt lapidibus grauioꝛes. Et iō cum maius graue naturaliter poꝛtet ⁊ sustineat minꝰ graue. nō mirum si talia grauia ab aquis grauioꝛibꝰ supꝑtantur. Sic vere charissimi nos videmꝰ qō tales diuites vsurarij sunt grauioꝛes iniqtate ita quod satis deberēt ad inferioꝛes status ⁊ gradus descēdere ⁊ quādoqz ad literā deprimi ⁊ submergi. ipsi tamē ab aquis quibus insidēt ideꝰ a suis malis prelatis ⁊ iudicibus fouētur ⁊ supꝑtātur. ⁊ in suis puerisitatibus sustinent. Cuius certe causa est. q2 ipsi maioꝛes: ipsis malis diuitibus grauioꝛes ⁊ deteꝛioꝛes esse noscunt: ⁊ iō alios sibi similes sustinere cōtra iusticiā cōꝓbātur. Esa.l. Calūniam sustinēt filij israel: calumniam dicoꝛ hoc est dictu viros calūnioſos. Et certe talia sunt contra naturā ꝙ scz tales a superioꝛibus tolerātur. Juxta illud Sap.xvj. Mir autē ⁊ glacies sustinebant vim ignis. Et breuiter hoc est verū. q2 scz tales nequā semp̄ inueniūt alios nequioꝛes. qui ipsos in suis iniqtatibꝰ foueāt atqz portēt. Sicut de spiritu nequā dꝛ. Quod sibi assumit alios septem spūs nequioꝛes se. scz vt ab eis foueat. Nequiꝰ eīn oculo. i. malo iudice quid creatum est: q. d. nihil. Quia certe nō est caput nequius super caput colubri. Et tñ iste deberet timere illud eccli xxvij. Facienti nequissimū ꝓsilij super eū. cōuertetur Et illud Eccli.xxviij. Mꝛs illius moꝛs nequissima. et vtilis infernus potius ꝙ illa. Ista est ergo nequicia auaricie inclinationis. ¶Tertio dico. ꝙ est nequicia verbalis predicationis. Et ista est nequicia hereticoꝝum que oīditur cum dicitur. Semini nequaz. Sicut eīn eruca insidens arboꝛibus relinquit in magna quātitate pestiferum semē suum a quo totus coꝛ cū suis herbis et arboꝛibus coꝛroditur ⁊ vastatur. Sic hereti

ci seu ꝙsue pestifere ꝓdicationis et doctrine. in tanta abundantia quãdoq; post se relinquũt.q; totus ortus ecclesie exinde patitur detrimentũ. Vñ de istis pot intelligi illud Math.vj. Si oculus tuus fuerit nequam totum corpus tuuz erit tenebrosum. isti eñ qui oculi idest directores ⁊ ductores ecclesie credunt.qñ neꝯcia hereſis corrumpũtur totũ corpus ecclesie per errores faciunt tenebrosuz. Et ista est neꝯcia lingue.qvicz lingua talis zest aliis venenosa ⁊ causa nequicie ⁊ peccati Et ideo dicit eccli.xxviij. Noli audire linguã nequaz. Quia sicut dicit ibidem. Multi ceciderũt qui interierũt per linguã nequã. Et ratio reddit ibide. Mors illius mors nequissima ⁊ vtilis infern⁹ potius ꝙ illa. Semim ergo nequam. Vñ cuilibet tali pot dici illud Eccli.xliij. Dedisti maculaz in gloria tua. profanasti semẽ tuum. Ista est igitur nequicia verbalis ꝓdicationis. ¶ Quarto dico ꝙ inueniũtur nequicia mentalis obstinationis. Et ista est neꝯcia q̃ in ꝓteruis subditis inuenit qñ ofenditur cũ dicit. Filius sceleratis Quia vere multi sunt filij spũales. i. subditi. ita obstinati et ꝓterui. ita etiã nequã ⁊ scelerati. qñ nec deo nec ꝓlato volũt obedire. sed sicut filij vipere matrẽ suã. s. eccliaz vel ꝓlatũ per mala sua opera ⁊ exẽpla solẽt ꝓteriter laniare. vñ Sap. iij. Nequissimi filij illorũ. maledicta creatura eorum. Et nota si vis qñ mali filij religionis vel ecclesie sunt hodie nequam.

Propter mendaciũ vanitatem.
Propter hypocrisis falsitatem.
Propter seuicie prauitatem.
Propter luxurie feditatem.
Propter malicie dolositatem.
Propter inuidie malignitatem.

De nequicia eñ mendaciũ vi. Eccli.xx. Opprobrium nequã in hoie mẽdaciũ. De neꝯcia hypocrisis vi Esa. ix. Dis hypocrita est nequã. De neꝯcia seuicie dicitur Math.xviij. vbi loquitur de illo qui noluit misereri cõserui sui: cui dixit dñs eius. Serue nequã oñe debituz dimisi tibi: qñ rogasti me nõne ergo oportebat te misereri cõserui tui. ⁊c. De nequicia luxurie dicitur. Eccli.xvij. Quid nequius ꝙ qđ cogitat caro ⁊ sanguis De nequicia malicie dicitur ꝓuerbiorũ .xxvj. Si submiserit vocem suã ne credas ei. qñ septẽ nequicie in corde illius sunt. De nequicia inuidie dicit. Eccli. xiij. Nequaz est oculus inuidi. Et sic igitur patz quõ est quadruplex nequicia ĩ gñre. s. luxuriosorũ. auarorũ hereticorũ ⁊ malorũ subditorum. ⁊c.

Nequire Nota ꝙ nequire idẽ est qđ nõ posse vide ergo. infra vbi posse. ⁊ vbi potẽ tia quia autoritates valde pauce sunt.

Nescire Cũ nescire idẽ sit ꝙ ignorare Notãdũ ꝙ in scriptura inuenit. Unum nescire.

Excusabile. Nescire excusabile ꝓtinet ad ignorantiã naturalez. Et ista est qñ
Detestabile nõ ignorat illa q̃ excedũt cogni-
Execrabile. tionẽ nature. sicut scire futura ⁊
Cõmendabile. diuine voluntatis beneplacita ⁊ occulta. Si enim ista nesciamus. excusati sumus. Et de tali nescire dicitur. Eccles. ix. Nescit homo vtrũ amore vel odio dign⁹ sit Et ibidẽ dicitur. nescit nõ finem suũ. et Luc. ix. Nescitis cuius spiritus estis. ¶ Nescire detestabile ꝓtinet ad ꝓteritam cordialẽ. et istud est qñ homo ex obstinatione nõ dignatur scire. i. recognoscere bñfactorem creatorẽ vel superiorẽ suum. sicut pharao qui dicebat. exodi. v. nescio dñm: ⁊ israel nõ dimittã. Talis etiam ignorãtia vel nescientia idẽ est qđ desuetudo Quia scz sicut res que nõ frequẽtatur in desuetudinẽ oblitionẽ et nescientiã vertitur. et sic loquitur. Hiere. iij. vbi de peccatoribus dr. Sapiẽtes sunt vt faciãt mala: bñ aũt fecere nescierũt. et Hiere. vj. dicit. Confusione nõ sunt confusi. erubescere nescierũt et Soph. iij. nesciuit dei inimicus confusionẽ. ¶ Nescire execrabile ꝓtinet ad ignorantiã criminalez. Et sic accipitur vt cõiter. qñ. s. homo nescit illa que tenetur scire. Et sic loquit in ps. nescierũt neq; intellexerũt in te. am. mo. ola fun. terre

¶ Nescire cõmendabile ꝓtinet ad ignorantiã virtualem. Et ista est quãdo homo nescit illa que nõ est vtile scire sibi. Et sic loquitur. Math. vj. Cũ facis elemosynam nesciat sinistra tua quid faciet dextera tua. Ista autẽ ꝓprie potest dici ignorãtia mali nõ experti. sicut de beato Johãne dicitur. nesciens labẽ nitei pudoris et de beata virgine. nesciẽs virgo virũ ⁊c. et illud Osee xij. Deum absq; me nescies: ⁊ non est absq; me saluator. ¶ Sed ceteris omissis de ignorantia criminali: B qua scz nescit hõ illa que tenet scire ⁊ maxime illa que pertinet ad salutẽ: aliquid est dicẽdũ. notare ergo possumus ꝙ sicut in mundo naturaliter multa sunt genera personarum illa que sunt eis vtilia nesciunt et ignorant videlicet. Pueri. frenetici. ceci. dormiẽtes. ebrij et absentes. Sic vere moraliter loquendo multa sunt hodie genera hominuz peccatorum qui nesciunt illa que pertinent ad salutem. Et isti sunt scilicet Pueri carnalis immundicie sectatores. vel Frenetici ⁊ mẽte capti temporalis eminentie dilectores. Dormientes et se ad terram prosternẽtes mundane affluentie possessores. Ebrij vino mundane scilicet sapientie profeſſores. ¶ Dico ergo quod primi sunt sectatores carnalis immũdicie Nam sicut pueri q̃diu sunt parui sunt naturaliter fetiti et immundi ignorantes et insciẽtes sic luxuriosi ꝓ ceteris peccatoribus immundi sunt ⁊ ignorantes et ad salutem anime pertinentia nescientes. Nam sicut pueri tria principaliter nesciunt facere: videlicet loqui. discernere et erubescere. Sic vere luxuriosi nesciunt habere honestam ⁊ ordinatam locutionem dicentes illud. Hierem. A. a. a. domine deus nescio loqui quia puer ego sum. Tales enim semp loquuntur insolenter ⁊ impudice nec aliquid sciunt loqui ordinate. de quibus dicitur Ree. xxij. Loquebãtur azotice et nesciebant loqui iudaice Itẽ nesciũt habere claram discretionem. Quia sicut puer non discernit inter, res bonas et malas ita qđ aliqñ plus diligit, pomum q̃ castrũ. Sic nec isti bene discernunt inter delicias corporis ⁊ anime mundi ⁊ paradisi. peccati ⁊ meriti. Quia plus videntur diligere ista modica temporalia q̃ illa maxima eternalia. Vñ isti sunt de illis cẽtum hominũ milib⁹ qui nesciũt quid sit in dextra ⁊ sinistra sicut dicitur Jone. iij. qz scz tales nõ bene sciũt discernere inter sinistrã tẽporalium ⁊ dexterã eternorum. Item isti nesciunt habere verecũdam ꝓfusionez Quia sicut pueri non verecundantur ostendere pudẽda sua sic nec isti vilia opera tua. Unde Hieremi. vj. Confusionem non sunt confusi erubescere nescierunt Isti ergo sunt sectatores carnalis immundicie. ¶ Secundo dico quod sunt nescientes seu ignorantes ⁊ dilectores temporalis eminẽtie. Isti enim sunt sicut freneticiꝙ mentecapti. qui amore mundi ita sunt capti quod penitus nesciunt nec cognoscunt nec dei potestatem. nec sui fragilitatẽ. nec mũdi transitoriaz vanitatem. sicut patz ad literã de vanigloriis ⁊ superbis. Nesciunt dico dei ptãtem qz scz non videtur scire ꝙ deus possit ipsos punire. dicentes cum pharaone. Exod. v. Nescio dñm ⁊ israel non dimittã. Item nesciũt ꝓpriã fragilitatem. qz scz nõ cõsiderãt q̃ debent mori ⁊ in sepe fit quod subito moriuntur cum nesciunt. ps. Ad nihilum redactus sum ⁊ nesciui. Item nesciũt mũdi vanitatem. Figurati in discipulo belisei. iij. Reguz. iij. Qui nesciẽs quid esset colloquintida fecit exinde pulmentum. qđ tñ tandẽ cognouit esse mortiferũ ⁊ amarum. quia. s. mũdi gloriã dulcẽ credũt quã tñ inueniẽt finaliter valde tristem. Isti ergo sunt dilectores tẽporalis eminentie. ¶ Tertij sunt possessores mundanalis affluentie. Et isti sunt diuites qui cõparantur dormientibus. Homo enim non dormit erectus sed inferius ad terram prostratus. Sic isti non dormunt nec quiescũt ad paradisum erecti sed inferius ad terrena per auariciam depressi et eicci. Et isti ꝓcerto videtur nescire.

Fraternam

Fraternam charitatẽ. Fraternã dico charitatez
Mortis ꝓpinquitatẽ. qz. s. nõ vident scire ꝙ te-
Dei benignitatem. neant benefacere fratri-
Mentis saturitatem. bus ⁊ vicinis. Et ideo beneficia eis negant. vnde Deut. xxiij. Dixerũt patri ⁊ matri nescio vos. ⁊ fratribus suis ignoro illos. Quia ad literã auari nõ recognoscunt: nec ꝓpinquos nec consanguineos. ¶ Itẽ mortis ꝓpinquitatẽ qz. s. isti videntur se nescire morturos. Et iõ cõminat eis dñs Math. xxiij. Nescitis qua hora. dñs vr venturus sit Et. xxv. Nescitis diẽ neq; horã. ¶ Item dei benignitatẽ. qz. s. isti vident nescire ꝙ deus dederit eis bona que hñt mẽtũ ipsi recognoscere non dignant. de quo Osee. xj. Ego nutricius effraym. ⁊ nesciebant ꝙ curã rẽ eos. ¶ Itẽ saturitatẽ. Jõ de ipis ꝓprie dr illud Esa. lvj. Canes impudẽtissimi nescierũt saturitatẽ. Et cõpara ipsos cambus sicut supra. ¶ Quarti aũt sunt professores mundane sapientie: similes ebrijs qui vino sapientie tẽporalis ita sunt repleti ꝙ nesciunt aliqd de pertinẽtibus ad salutẽ. De hoc vide. s. de Ebriovñ Esa. xxviij. Sacerdos ⁊ ꝓpha nescierũt ꝓ ebrietate absorpti sunt a vino. Et Hiere. ij. dr. Sacerdotes non dixerũt vbi est dñs. ⁊ tenẽtes legẽ nescierũt me. Et illud predictum Hiere. iij. Sapientes sunt ⁊c. Et hoc de Nescire sufficit Vide supra de Ignorantia.

A **Nichanor.** Nota ꝙ Nichanor qui interꝓtatur stãs lucerna: vel statura lucida qui fuit princeps iniquissimus. quẽ Antiochus cõtra filios israel destinauit. ⁊ qui eos crudeliter flagellauit. In fine tñ periit turpiter ⁊ decessit: sicut ponit. j. Mach. vij. ⁊ deinceps ⁊c. pot signare malos consiliarios principũ ⁊ magnatũ. qz scz isti creduntur esse lucerna ⁊ gubernacula regni ⁊ patrie cuz tñ sint filiorum israel id est ecclesiasticorum ⁊ simplicium subuersio ⁊ flagelluz. Notabis ergo q̃ exemplo istius tales solent esse

Fallaces ⁊ ꝓditores. Dico ergo ꝙ malus ⁊ tyrã
Tyrãni ⁊ exactores. nicus ꝓinceps est vt cõ-
Malorũ fautores. vel ter fallax ⁊ ꝓditor. sicut de
Prauorũ sustẽtatores. isto legit. ij. Macha. xiij.
Bonorũ molestatores. ꝙ audiunt rex Nichanorẽ
Penarũ toleratores. rebus alienis assentire. et
Superbi ⁊ iactatores. exaspat⁹ scripsit nichano
Cauti simulatores. ri. ¶ Itẽ est vt cõiter rapax
Mali terminatores. ⁊ exactor. sicut de isto legitur. ij. Macha. viij. ꝙ ipse cõstituit regi. ꝙ tributum dandum romanis de captiuitate iudeorũ suppleret. ¶ Item est vt cõiter malorũ ⁊ pessimorũz fautor sicut de isto legit. ij. Macha. xiij. ꝙ gentes q̃ de iudea fugerãt se nichanori miscebant. ¶ Itẽ est vt cõiter iustorũ grauator. sicut de isto legit. ij. Mach. ix. ꝙ volẽs manifestare odiũ qđ habebat in iudã nichanor misit milites vt eũ comprehenderent. ¶ Itẽ est vt cõiter mali tolerator. qz. s. tales vt cõiter in tormẽtis finiunt dies suos. sicut de isto legit. j. Macha. vij. ꝙ contrita sunt castra Nichanoris ⁊ cecidit ipse. Et sicut dicit ibidez Caput ⁊ dexteraz amputauerũt ei ⁊ in arce altissima suspenderũt. Et merito. qz certe talis vt communiter est superbie iactator. sicut. ij. Mach. ix. legitur. Mõ summa superbia erectus nichanor dixerat. Si est potens in celo qui ꝓcepit seruare diem sabbati: ⁊ ego potens sum sup terrã qui impero sumi arma. ¶ Itez est vt cõiter cautus simulator. sicut de isto legitur. ij. Mach. xiij. Mõ mozabatur nichanor hierosolymis nihilq; iniq agebat ⁊c. Sz finaliter dico ꝙ iste est malus terminator. qz sicut legitur. ij. Mach. viij. Facinorosissimus nichanor deposita veste glorie solus fugiens venit antiochiã. hoc est dictu. applicuit in infernum.

A **Nihil.** Nota ꝙ cũ nihileitas nihil aliud signat ꝙ nõ entitas. Vñ nihil esse. idẽ est qđ non esse. Inde est qđ fm qđ esse distinguit pot per oppositũ nihil distingui Et qz inueniũt Esse nature. Esse vite Esse fortune. Esse culpe. Esse finale. Esse virtuale. esse

pene Sic ⁊ de nihil possumus dicere. quod fit mentio in scriptura de nihilo ꝙtuz ad omnia supradicta. Unde nota qđ nihil multiplex signat scilicet

Naturalem cõditionem. Est igit vnuz nihil qđ
Personalem durationẽ. est naturale. Et ista est
Talem successionem. tota cõditio humana
Criminalem infectionẽ. ⁊ natura. qz procerto
Infernalem afflictionẽ. ista rõne sue vilis ⁊ fra-
Corpalem diffinitionem. gilis cõditionis potest
Virtualem pfectionem. merito dici nihil vnde Esa. xl. Dẽs gẽtes quasi nõ sint sic sunt coraz eo. ⁊ quasi nihilũ ⁊ inane reputate sunt. Et ideo de nichilitate humane nature bene potest dici illud. j. Thimo. vj Nihil intulimus in hũc mundũ. ¶ Item dico qđ est vnũ nihil qđ est personale. s. vita pñs. de qua Job. vij. Parce mihi dñe. nihil enim sunt dies mei. ¶ Item est vnũ nihil tale. Et istud signat bona mũdi. que procerto ⁊ ꝓtum ad conditionem. ⁊ q̃tũ ad valorem ⁊ q̃tum ad dulcorem penitus nihil sunt. vñ Hiere. iij. Respexi terrã ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihili. Et sapientie vij. Diuitias nihil esse dixi: ⁊ in pẽ. Nihil inuenerũt oes viri diuitiarum in manibus suis. ¶ Itẽ est vnuz nihil qđ est criminale. ⁊ istud est nihil peccati. Teste eñ Aug. Petñ nihil est ⁊ nihil fiunt homines cũ peccant. Pẽ. Ad nihilũ deueniẽt tanq̃ aqua decurrens. ¶ Item est vnũ nihil qđ est infernale. Et illud est pena seu status damnator. q̃ homines annihilat ⁊ deuastat. ⁊ que a pristina sua ꝓsperitate ipsos facit penitus nihil esse. Vñ de anima damnata pot dici illud Esa. xxiij. extẽdit super eã mensuram vt redigat in nihilũ. qz scz qñ mensura diuini iudicij super istos extendit. tũc ad nihilũ perpetuũ reducunt ezech. xxviij Nihil factus es ⁊ nõ eris imperpetuũ. ¶ Itẽ est vnũ nihil qđ est finale seu corporale. ⁊ istud signat mortẽ. q̃ scz annihilat oñeviuũ. vñ Job. xvij. Dẽbra mea ad nihilũ redacta sunt. ¶ Item est vnũ nihil qđ est virtuale. ⁊ istud est nihil humilitatis qđest qñ homo prehumilitate ⁊ se ⁊ bona sua ⁊ merita reputat eẽ nihil. Unde de isto nihilo scz paupertatis ⁊ humilitatis dicitur. ij. Chor. vj. Tanq̃ nihil habentes ⁊ omnia possidentes ⁊ in pẽ. Pro nihilo saluos facies illos. ⁊ alibi. Pro nihilo habuerũt terrã desiderabilem. qz scz pro paupertatis ⁊ humilitatis nihilo homines salui efficiunt. ⁊ terra desiderabilis paradisi eis a dño cõceditur ⁊ donat. ¶ Sed predictis exꝓpositionibus prẽmissis ⁊ omissis. dicamus adhuc de nihilo inq̃tum signat carentiam omnis boni ⁊ notemus qđ istud vocabulũ nihil signat carentiã omnium gratiarũ meritorũ. operũ ⁊ virtutũ. nota ergo qđ mali nihil sunt et hoc qz ipsi habent scz nihil de

Discretione. Dico igit qđ mali nihil debẽt di-
Compassione. ci. qz procerto ipsi habent nihil. i.
Durationẽ. carentiã discretionis. Vñ ipsi pos-
Possessione. sunt dicere illud Numeri. xj. ni-
Dilectione. hil vident oculi nostri nisi man.
Perfectione. Man enim quod erat cibus dul-
Prosperitate. cis qui faciliter corrumpebatur.
Sagacitate. ⁊ qui pro via deserti fuit tantuz fi-
Utilitate. lijs israel concessus. signat tem-
Virilitate. pozalia bona. que solum pro deser-
Consolatione. to huius mundi sunt hominibus
Conuersatione. cõcessa. Quia vere multi sunt ho-
Operatione. die ⁊ fere omnes qui nihil vident nisi man id est qui non habent aliquam discretionez nisi in temporalibus. Unde etiam de ecclesiasticis et mundi sapientibus dicit ezech. xxij. Ue prophetis insipientibus qui sequuntur spiritũ suum ⁊ nihil vidẽt ¶ Item habent carentiã compassionis quia scilicet isti sunt auari ⁊ iniqui. Unde eccli. x. dicitur de auaro qđ auaro nihil est scelestius. nihil iniquius ꝙ amare pecuniã. ¶ Itẽ ipi bñt nihil seu carentiã durationis. Tales eñ nõ durãt nec perseuerãt in bono. pẽ. Ad nihilum redactus sum ⁊ nesciui. Naturaliter enim isti

non durant nec perseuerant quia viri sanguinum nō dimidiabunt dies suos Job.vij. Nihil enīz sunt dies mei. ¶Item isti nihil habent possessionis quia etiā ad literam sepe fit q̄ possessio ꝛ affluentia temporalis impijs denegatur. q̄ si eis quandoq; conceditur nullatenus perseuerat. Uñ in ps. Dormierunt somnum suum ꝛ nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum in manibus suis. Mors enim a talibus totum aufert. Quia sicut dicitur Job.xxvj. Diues cum dormierit nihil secum affert, apperiet oculos suos ꝛ nihil inueniet. ¶Item isti nihil habent dilectionis. vnde.j. Cor.xiij. Charitatem autem non habeam nihil sum. ¶Itē isti nihil habent perfectiōis Hebreo. vij. Nihil autem ad perfectum adduxit lex. ¶Item isti nihil habent prosperitatis quia scilz prosperitas temporalis nō est proprie ꝓsperitas cum magis habeat de aduersitate q̄ de ꝓsperitate. Unde Hiere.ij. Cōtriuit deus confidentiam tuaz ꝛ nihil habebis, ꝓsperum. ¶Item isti nihil habent sagacitatis. Luc. xvij. Et ipsi horum nihil intellexerunt. ¶Itez nihil habent vtilitatis Quia videlicet nihil q̄ faciunt est eis bonum ꝛ vtile ad salutem. Unde ipsi possunt dicere illud Luce.v. Domine per totam noctem laborauimus ꝛ nihil cepimus. ¶Item nihil habent virilitatis q̄ scz nihil habent constantie vel virtutis. Unde Daniel.x. Nihil in me remansit virū. ¶Item dico q̄ isti nihil habēt consolationis. Ita enim sunt tristes ꝛ inuidi q̄ in nullo consolantur. sicut aman inuidens mardocheo. qui dicebat Hester.v. Nihil habere me puto q̄diu videam. Mardocheū. ¶Item nihil habēt bone conuersationis. quia sicut dicit Exo. x. Nihil virens in egypto relictum est. ¶Item isti nihil habēt bone operatiōis. ij. Thessa. iij. Audiimus quosdaz ambulare inter vos nihil operantes. Et sic igitur patet quomodo nihil ꝯtum ad malos diuersi modē sumitur in scriptura. ¶Sed adhuc pōt dici q̄ nihil potest applicari ad viros spūales ꝛ bonos. Et hoc mō̄tum nihil pōt dicere carentiaz omnis mali. Unde nota q̄ boni habent Nihil

Cupiditatis.	Isti ergo nihil habent de cupidita
Inhonestatis.	te. q; scilz istud modicum quod ha
Calamitatis.	bent sufficit eis. ꝛ sic non cupiunt
Carnalitatis.	amplioza. Et sic loquitur. j. Cor. j.
Fatuitatis.	In omnibus diuites facti estis. ita
Presumptionis.	vt nihil vobis desit. ¶Item nihil
Elationis.	habent de inhonestate. Unde. iij.
Successionis.	Regum. vj. dicitur q̄ nihil erat in

templo quod non auro tegeretur. Aurum enim claritatem honestatis designat. ¶Item nihil habēt de calamitate. q̄uis enī multa sustineant in hoc mundo. quia tamen amore dei placet eis. non est ei calamitas neq; pena. habent enim virtutem sufficiētie que omnibus diuitijs equipollet. Unde Hee. ix. Nihil eis defuit in deserto. Ad literā etiam diuina ꝓuidentia vt cōmuniter non patitur vt iustis in necessitate aliquid denegetur. vnde Luce. xxij. Quando misi vos sine sacculo ꝛ pera nunquid aliquid defuit vobis? Dicunt ei nihil. ¶Item nihil habēt de carnalitate. Isti enim sunt illa sapientia de qua ꝺr. Sap. vij. Nihil in quinatum in eam concurrit. ¶Item nihil habēt de fatuitate. Quia sicut dicit Sap. viij. Prudentiam ꝛ sapientiam docet quibus nihil est in vita vtilius hominibus. ¶Item dico q̄ isti nihil habēt de presumptione. quia scz non confidunt de suo sensu immo immutuk consilys aliox. iuxta illud Eccli. xxxij. Fili sine cōsilio nihil facias. ¶Item nihil habēt de elatione. q; vicz semper habēt timorem domini secum audientes illud Eccli. xxiij. Nihil melius q̄ timor dei. ꝛ nihil dulcius q̄ attendere mandatis domini. ¶Itez nihil habent de terrena successione. q; scz isti nō possident diuitias in hoc mūdo. Juxta illud Luce. ix. Nihil tuleritis in via neq; virgam neq; penam. neq; peraz. neq; duas tunicas habeatis. ¶Sed nota adhuc si vis q̄ apud deum nihil reputantur Ibi qui

Uigent magna potentia.	Igitur dico q̄ apud
Pollent mundi scientia.	deum nihil sunt ty
Fulgent falsa iustitia.	ranni vigentes ma
Gaudent vana leticia.	gna potentia vñ Esa
Tumēt magna substātia.	te. xxxiij. Omnes pn

cipes eius scz babylonis erunt in nihilum. ¶Itē nihil reputant clerici fulgentes mundi scientia. Quia scz sicut dicit Esa. xl. Deus est qui extendit quasi nihilum celos. celos inquit. i. clericos. ¶Item nihil reputant hypocrite pollentes ficta iustitia. vñ de ydolis ꝺr Esa. xlj. Ecce vos estis ex nihilo. ꝛ opus vestrum ex eo q̄ nō est. ¶Item nihil reputant fatui gaudentes vana leticia. vñ Amos. vj. dicit. Ue qui letamini in nihil ꝛ dicitis. Nūquid in fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua? ¶Item nihil reputant diuites tumentes magna substantia. ps. Ad nihilum redactus est in conspectu eius malignus. id est malus diues. dicens scz domino illud ps. Substantia mea tanq̄ nihilum ante te. Et hoc de nihil sufficit siue in bono siue in malo.

Nidus. Cum nidus sit locus qui ab auibus edificat ꝛ inhabitat. ꝛ ibidem ab ipsis pullificatur. Notabo q̄ in scriptura reperitur Nidus

Perfectorum.	Nidus iustoꝝ ꝛ perfectoꝝ est in
Peccatoꝝ. vel	ferior religio ꝛ ecclesia. Interior
Abundanoꝝ.	intētior cōscientia. Superior pa

radisus ꝛ celi curia. Ubi eīm cor hominis figit ibi nidum habere dicit ibi pullos affectuum ꝛ operū facere comprobatur Et nota q̄ iustoꝝ triplex est nidus scz Inferioris ecclesie interioris conscientie. Et superioris celi patrie. De inferiori religiōe vel ecclesia ꝺr in ps. Etem passer inuenit sibi domum ꝛ turtur nidū vbi reponat pullos suos Altaria tua dñe virtutū De interiori vero intentione cōscientia. vbi scz homo nidificat meditando ꝛ de celo ꝛ inferno cogitando: ꝺr Luce. ix. Mō vulpes foueas habēt ꝛ volucres celi nidos. Justus eīm dicit volucris q̄n celestia contemplatur. ꝛ vulpes q̄n infernalem foueam meditatur. De superiori habitatione ꝛ mansione ꝛ celesti patria dicitur Job.xxix. Eleuabitur aquila ꝛ in arduis ponet nidum suum. Isti ergo sunt nidi iustoꝝ. ¶Scōo dico q̄ inueniunt nidi malorum. Et isti certe significāt. Mundum ꝓccatum. ꝛ infernum. Mali eīm nidificant in mūdo temporalia diligēdo. Iste eīm est nidus hyrundinum cuius stercora calida dormientem thobiam excecauerūt Thob. ij. Et reuera tam mundus q̄ status peccati dicitur Nidus

Fedus per luxuriam.	Nidus ergo fedus dicitur
Plenus per auariciā.	per luxuriā. Iste est nidus
Altus per superbiam.	vppupe q̄ nidificat in ster

coribus. sic luxuriosi nidificant in immundicijs. Uñ de malis mulieribus potest dici illud Esa. xvj. Sicut auis fugiens ꝛ pulli de nido auolantes. sic erunt filie moab. Nidus etiā plenus ꝺr per auariciam q. ſ. auari congregāt in nidis diuitias suas sicut aues predales cadauera. de quo Habacuc. ij. Ue qui cōgregat auariciam domui sue vt sit in excelso nidus suus. Nidus etiā altus ꝺr per superbiā. vnde Abd. Si inter sydera posueris nidum tuū inde detrahā te. dixit dominus superbo. Et breuiter de istis tribus ramis ꝓsperitatis mundane. nidificant hodie peccatores. ſ. In

Delicijs per luxuriam,
Diuitijs per auariciam.
Honoribus ꝛ eminentijs per superbiam.

Figura Eze. xxxj. vbi dicit q̄ in ramis cedri fecerūt nidos omnia volatilia celi. Sed certe finaliter ibi habebunt nidum cū demonibus in inferno Hiere. xlix. Cum exaltaueris quasi aquila nidū tuum. inde detraham te. ꝛ erit ydumea deserta ꝛc.

Nigredo. Nota q̄ nigredo signat in scriptura tam in bonoq̄ in malo. Jn bono enim significato. nigredo que vt cōmuniter a calore procedit

procedit est color ceteris obscurior ꝛ vilior ꝛ signat virtutem humilitatis. quam scilicet calor charitatis generat ꝛ obscuritas mortificationis ꝛ penitentie. cōmendat. Sicut enim videmus q̄ multi sunt fructus qui nullatenus maturi efficiuntur nisi quando nigredine vestiuntur. Sic procerto nullus efficitur maturus aut sanctus nisi humilitatis nigredine sit vestitus. Et sic figurantur tales. Gen. xxx. Ubi laban preelegit oues nigras ꝛ albas ꝛ dimisit diuersi coloris ꝛ varias Ad denotandum q̄ illi qui per innocentiam sunt albi. ꝛ per nigredinem humiles ꝛ abiecti a deo eliguntur. varij vero ꝛ fraudulenti repudiantur. Et hinc est q̄ sponsa christi dicit. Cañ. j. Nigra sum sed formosa filie hierlm ꝛc. Et Cañ. v. Come tue sicut ela te palmarū nigre sicut corvus. Jn malo vero significato dico q̄ per nigredinē que ceteris est vilior color. Et in alium colorē immutabilior. signat scilicet

Mortis horrorem.	Mortis dico horrorem: q;
Culpe errorem.	oculi ꝛ facies ꝛ omnia bona
Inferni timorem.	nature in morte fiunt obscu

ra. sicut dicitur Ezech. xxx. In taphnis nigrescit dies cū cōtriuero sceptra egypti ꝛ defecerit potentia eius Culpe autem signat terrorem quam scz ardor auaricie: ꝛ fumus superbie: ꝛ squalor etiam luxurie introducit. Uñ de peccatoribus dicitur Naum. ij. Facies omnium sicut nigredo talpe vt sic peccator figuretur in equo Apoca. vj. vbi dicitur. Ecce inquit equus niger: ꝛ qui sedebat super eum nomē illi mors: ꝛ infernus sequebatur eum. Inferni etiaz terrorem ꝛ timorem designat vbi scz omnia sunt obscura vnde Zacharie. vj. dicit Quod quadriga in qua erant equi nigri egrediebat in terram aquilonis que scz est frigidissima. per quam significatur infernus. quia scilicet ibi est frigus: ꝛ ardor: ꝛ fumus Sicut de damnatis dicit Baruch. vj. Quod nigre fiunt facies eorum de fumo qui in domo fit. ista autem de nigredine sufficiant. q; pauce sunt autoritates: licet varia sunt exempla. Ut de vbi Obscuritas ꝛc.

Nimietas. Nimis. Cum Nimis seu nimius aliquādo in scriptura denotent superabundantiam in bono aliquādo designāt excessiuz ꝛ superabundantiā in malo Hinc est q̄ nimietatē bonam ꝛ nimietatem malam possumus inuenire. ¶Primo quidem dico q̄ nimis pōt accipi in bono. Et sic nimis idem est qō multum maxime seu valde. Et notandū q̄ boni habēt nimietatē. i. superabundātem fertilitatem in omnibus bonis tā spiritualibus q̄ eternis. Inuenio enim qō isti habent Nimium:

Dolorem contritionis.	Dico ergo q̄ boni ha
Laborem afflictionis.	bēt nimietatē doloris.
Clamorem confessionis.	q; scz per dolorem ꝛ cō
Splendorē discretionis.	tritionez in corde mul
Decorē cōuersationis.	tipliciter cōristant. fi
Timorē trepidationis.	cut dicebat dauid i ps.
Honorē dominationis.	Afflictus sum ꝛ humi
Valorem retributionis.	liatus sum nimis ru

giebā a gemitu cordis mei. ¶Item habent nimietatem doloris ꝛ laboris. q; scz boni ꝛ iusti nimis penis ꝛ laboribus fatigant. vnde Judicum. x. Afflictus est israel nimis. ¶Item habent nimietatem clamoris. Clamat eīm valde ꝛ nimis oādo. confitendo: ꝛ deum laudando ꝛ predicando. ps. Cōfitebor domino nimis in ore meo. ¶Item habent nimietatem splendoris. Splendorem eīm clare discretionis habēt viri sancti. sicut dauid dicebat in ps. Mirabilia opera tua ꝛ anima mea cognoscet nimis. ¶Item isti habent nimietatem decoris quia scz per bonam ꝛ honestam cōuersationē preceteris sunt decori sicut de susanna dicitur Dan. xiij. Mō ipsa susanna erat mulier pulcra nimis Et de Judith dicit Judith. viij. Quod ipsa erat eleganti aspectu nimis. ¶Item habēt nimietatē timoris. q; scz boni viri semper habent timorē dei in corde suo. Quia bene sciunt quod scz dicit Eccli. j. Unus est altissimus creator oīm omnipotens rex: potēs ꝛ metuendus nimis. Nimis enim timent iusti dei severitatē: inferni penalitatem. ꝛ demonum malignitatem vnde. j. Regū. xxviij. dicit. q̄ Saul vidēs castra philistijm timuit ꝛ expauit cor eius nimis. ¶Item habēt vel saltem habebunt in paradiso nimietatem honoris quia tūc verificatur illud ps. nimis honorati sunt amici tui deus: nimis cōfor. est principa. eor. Et sic sequitur q̄ ipsi habebunt nimietatem valoris. sicut ipsi in hoc mundo habent nimietatem bonorum operum ꝛ virtutum. Figurati in arbore Dan. iij. de qua dicit. q̄ altitudo eius nimia ꝛ fructus nimij. Sic habebunt in futurum nimietatē ꝛ abundantiā munerū eternorum atq; celestium premiorum. Quia tunc in plebitur illud Gen. xv. Noli timere Abraam q; ego tecum sum: ꝛ merces tua magna nimis Et istud est illud nimis quod ad bonos dinoscit pertinere. Signat ergo nimis i bono. ¶Sed scōo dico. q̄ nimis signat in malo. Et sic pōt significare excessum vitioꝝ ꝛ malorum quez mali habent in hoc mundo. Sicut enim serpentes excedunt in venenositate. leones in crudelitate. porci in voluptate ꝛ feditate. Sic mali procul dubio excedunt in nimia iniquitate vnde Eze. ix. Iniquitas israel ꝛ iuda magna est nimis valde. Et nota qō tales habēt in hoc mundo Excessum

Leticie ꝛ iocunditatis.
Affluentie ꝛ prosperitatis.
Castrimargie ꝛ ebrietatis.
Ignorantie ꝛ obscuritatis.
Luxurie ꝛ carnalitatis.
Seuicie ꝛ crudelitatis.
Male apparentie ꝛ totius inhonestatis.

Dico. ergo qō isti habēt nimietatē iocunditatis. sicut dicitur de Nabal. j. Regum. xxv. qō cor nabal iocundū erat. erat eīm ebrius nimis. ¶Item habēt nimiā prosperitatē. Mali eīm in hoc mundo plus ꝓsperantur q̄ boni. Unde ciuitati peccatrici dicit Ezech. xvj. Simulans: ꝛ mel: ꝛ oleum comedisti. ꝛ decora facta es vehemēter ꝛ nimis. ¶Itē isti habent nimietatē gulositatis. Uñ de holoferne dicit iudith. xiij. qō ipe iacebat super lectū suum nimia ebrietate sopitus. ¶Itē isti habēt nimietatē obscuritatis. Mō eīm attendunt ad lucē sapientie ꝛ claritatis: immo abhorrent dicentes illud Eccli. vj. Aspera est nimiū sapientia. ¶Itē isti habēt nimietatem carnalitatis. vnde de Assuero ꝺr Hester. j. qō ipe post nimiā potationē incalescebat mero. ¶Itē isti habēt nimietatē crudelitatis vñ ibidez ꝺr. qō rex nimio furore succensus interrogauit sapientes. ¶Itē isti habēt nimietatē male cōsuetudinis ꝛ totius inhonestatis. vñ Hiere. ij. Quāmilis facta es nimis iterans vias tuas. Et Ezechie. xxiij. Multo labore sudatū est: ꝛ nō exiuit de ea nimia rubigo eius Hic aūt aduerte qōvna nimietas semp vt cōmuniter tranfit ad nimietatē oppositā sicut videmus in arboribꝰ: qō si vno anno nimis abundāt in fructibꝰ: in sequēti nimis erūt steriles. Humor eīm nimis abūdās citius deficcat. Sicut figuraliter ꝺr Dan. iij. de illa pulcerrima arbore. cuius altitudo nimia: cuius fructus erat nimius qō subito succisa est ꝛ perijt. Sic vere nimius excessus iniquitatis. iocūditatis ꝛ felicitatis seu mūdane ꝓsperitatis: facile vertit in excessum tribulatiōis ꝛ paupertatis. ꝛ tēporalis ꝛ eterne calamitatis. Exēplū de Nabuchodonosoꝛ rege iniquissimo. ꝛ crudelissimo. ꝛ potētissimo subito mutato i bestiā ꝛ a regno electo: q. ſ. in illa hora qua actualr superbiendo: ꝛ excessiue gaudendo ꝛ gloriādo ipse clamabat. nonne hec est babylon quā edificaui in caput regni ꝛc. in gloria decoris mei ꝛc. Facta est sibi vox de celo dicēs Tibi ꝺr Nabuchodonosoꝛ rex ꝛc. vide Dan. iij. circa finem. Quia procerto istud est commune qō de nimio calore peruenitur ad pluuiam. ꝛ de nimia prosperitate ꝛ gaudio peruenitur ad miseriam ꝛ tri

stitiam Eccli.xxj. Domus que nimis est locuples an nullabitur superbia. Unde illi potentissime ciuitati tyro dicit Ezechie.xxvij. Glorificata est nimis in cor de maris Sequitur. Uentus auster struit te. Nimia em̃ pinguedo mors est. Et breuiter. Omne nimiũ re prouatur. Arbores em̃ nimie facilius eradicantur a uento ⁊ animalia nimia tardius fugiunt a periculo. Figura de illo hirco. Daniel.viij. Hircus autem ca prarum factus est magnus nimis. cũq; creuisset fractum est cornu magnum. Et sic ergo patz quõ nimis ⁊ nimietas applicantur ⁊ ad bonos ⁊ ad malos. vide supra de Multitudine vel de Multum.

A **Niniue.** ✣ Nota q̃ niniue que quondaz fuit ma xima ciuitas scz itinere triũ dierum si cut dicit Jone.iij. ⁊ que regni assyriorũ id est superio ris syrie fuit caput. cum syri idez sint qõ assyrij sicut dicit Justinus libro scõo. ⁊ quelibet interpretatur feta vel spaciosa germen pulcritudinis vel natiuitas pulcra potest significare in bono ⁊ in malo Et primo quidez in bono. Et sic certe dico q̃ signat

Animam innocentem.	Anima em̃ pulcra est et
Ecclesiam militantem.	fecunda per innocẽtiam
Et patriã triumphantẽ.	Ecclesia militãs per pe

nitentiam Ecclesia triumphans per gratiam ⁊ affluentiam. In anima sunt tres diete: hoc est dictu. tres naturales potentie scilicet Intellectus. Memoria. ⁊ Uoluntas In militãti ecclesia sunt tres diete: hoc est dictu tria religionis vota seu tres partes penitentie vicz. Contritio. Confessio. Satisfactio. In celesti vero patria sunt similiter tres diete. videlicet tres dotes anime seu glorie. que scz sunt Uisio. Fruitio ⁊ Tentio De anima potest dici illud Jone.iij. Ninive erat ciuitas magna. Et vere magna est anima que per intellectuz: memoriam ⁊ voluntatem omnia comprehẽdit. De militanti ecclesia potest dici illud Jone.j. Vade in niniue ciuitatem magnam ⁊ predica ibi verbum domini. De celesti vero gloria: patria seu curia potest dici illud quod dicitur Thob.xiij. Quod Thobias sepultus est honorifice in niniue. Et sic notabis q̃ ni niuite sunt viri iusti qui scz cõfidenter deo credunt: ⁊ sua mala deflẽt ⁊ crimina loquuntur: celum scãdunt ⁊ sursum sublimantur. Isti dico domino solent crede re Jone.iij. Crediderũt viri niniuite domino. ¶ Item scz crimina solent plangere Jone.iij. In niniue ex ore regis ⁊ principum. ⁊ homines ⁊ iumenta non gustabũt quicq̃ ⁊c. operiantur saccis ⁊ clament ad dominum. ¶ Item ad celum solent scandere Luce.xj. Uiri nini uite surgent in iudicio. Et sic patet q̃ niniue signat in bono. ¶ Sed adhuc dico q̃ niniue signat in malo Et sic dic q̃ ista fuit.

Crudelium domus ⁊ habitatio.	Et sic certe di
Potentium locus ⁊ exaltatio.	co q̃ hec signat
Fidelium luctus ⁊ flagellatio.	mundũ ⁊ mun

di prosperitatem: vbi scz mali principantur. vnde Ju dith.j. dicitur. q̃ Nabuchodonosor regnabat in ni niue. ¶ Itẽ ibi magni dominantur. vnde Esaie.xxxvij. dicitur q̃ sennacherib rex assyriorum habitauit in ni niue. ¶ Item boni ⁊ maxime principes flagellantur ⁊ molestãtur Unde angelus ⁊ Thobias dixerũt Tho bie.vij. Ex tribu neptalim sumus ex captiuitate nini ue. In fine autem niniue id est mũdus ⁊ mũdi hono res desolantur ⁊ dissipantur. vnde Naũ.j. Onus ni niue: liber visionis nauz Et Naum.ij. Niniue quasi piscina aquarum. Sequitur. Dissipata: ⁊ scissa: ⁊ di lacerata ⁊ cor tabescens: ⁊ dissolutio geniculorum. ⁊ defectio in cunctis renibus: ⁊ facies omnium sicut ni gredo olle Sufficit.

A **Nisi.** ✣ Nota qõ ista dictio nisi quandoq; ponitur per modum exceptionis. sicut cum dicitur. Luce.iij. qõ multi leprosi erant in hierusalem tempore Helisei: sed nemo eorum mundatus est nisi Na aman syrus Quandoq; per modũ conditionis: sicut cum dicitur Marci.xiij. qõ nisi abreuiasset dominus dies antichristi non fuisset salua omnis caro. Quandoq; per modum cõminationis: sicut cum dicitur. j. Mach.xiij. Nisi mihi vinctum iudam tradideritis istud dei phanum in planiciem deducam. Et possumus notare q̃ sicut homines cauti semper solent in suis contractibus ponere vnum nisi id est vnam con ditionem qua scz stante consueuit stare constractus: ⁊ non stante nõ stare. Sic reuera videtur q̃ in rebus humanis ⁊ diuinis semper inuenitur nisi. id est aliqua dubitatiua exceptio vel conditio. que nisi: nisi cõ pleta fuerit totum perijt. In rebus etiã humanis nihil inuenit purũ aut absolutũ. oia sunt cum nisi. Sic igit notabo q̃ in scriptura nisi significat Duo ad

Deum singularem excellentiam.	Prio igitur
Justũ ✣tualẽ sapiaz vel prudẽtiã.	dicam qõ est
Impios vitiosam diligentiam.	vnum nisi qõ
Beatũ gloriosam affluentiam.	spectat ad de

B um Et istud procerto est vnum nisi excellentie singu laris: sicut cũ dicit. q̃ nemo põt hec facere que tu fa cis nisi fuerit deus cuz eo. Et sic notabis q̃ istud nisi i. ista excellẽtia apparet in multis. vicz in hoc: Quia Uiros iustos iuuat ⁊ liberat. Dico ergo q̃ deus Res humanas regit ⁊ tempat. habet suum nisi. Res diuinas mõstrat ⁊ referat. i. suam specialem Peccatores damnat ⁊ vulnerat. prerogatiuam iu Uiros iustos trahit ⁊ federat. stos iuuando ⁊ li berando. Uñ in ps̃. dicit dauid. Nisi q̃ dñs adiuuit me: paulominus habitasset in inferno aia mea. Et Gen.xxxj. Nisi deus patris mei abraam affuisset mi hi: forsitã modo nudũ me dimisisses. ¶ Item mũdo regẽdo ⁊ moderãdo. Negocia em̃ mundana ⁊ huma na magis gubernantur ⁊ moderant per diuinã pro uidentiam q̃ per humanam ps̃. Nisi dñs edificaue rit domũ inuanũ laborauerũt qui edificant eam. Ni si dñs custodierit ciuitatẽ frustra vigilat qui custodit eam. ¶ Item se reuelando ⁊ declarando seu etiã refe rando Constat enim quod nemo potest deum cogno scere nisi ipse deus ostendat ⁊ reueiet hominꝫ semet ipsum. vnde Matth.xj. Nemo nouit filium nisi pa ter neq; patrem quis nouit nisi filius: ⁊ cui voluerit filius reuelare: Et Luce.x. Nemo scit quis sit filius nisi pater et quis sit pater: nisi filius. ¶ Item ma los ledendo ⁊ vulnerando Constat em̃ qõ mali sunt hodie tãte potentie: qõ nisi deus ipos vulneraret aut morte preueniret nõ esset qui resisteret: aut ab eoz ne quitijs tutus esset: sicut de antixpo dicit Marci.xiij qõ nisi abbreuiati fuissent dies eius nõ fuisset salua oĩs caro Et in ps̃. dicit qõ nisi q̃ dñs erat in nobis. dicat nunc israel nisi quia dominuserat in nobis. Cũ exurgerent homines in nos: forsitan vivos deglutis sent nos. ¶ Item iustos trahendo ⁊ federando quia scilicet nemo est qui iustos trahere posset ad ipsius amorem ⁊ finaliter ad paradisi gloriam ⁊ splendorẽ nisi ipsemet. vnde ipse dicit Joannis.xiij. Nemo ve nit ad patrem nisi per me. Et Joannis.vj. Nemo po test venire ad me nisi pater meus traxerit eũ. Et ibi dem. Nemo potest venire ad me nisi sibi datum fue rit a patre meo Patet ergo q̃ est vnuz nisi quod spe ctat ad deum. ¶ Secundo dico quod est vnum nisi C quod spectat ad iustum. Justi enim habent suum ni si id est suam conditionem exceptiuam ⁊ suam singu larem prerogatiuam. Et sic nota qõ iusti habent sci licet Unum nisi quod facit

Bene viuere.	Dicam ergo qõ est vnum
Recte sapere.	nisi quod spiritualiter fa
Rite credere.	cit viuere Et istud est pre
Juste agere.	rogatiua sacramenti al
Diu sistere.	taris. De quo dicitur Jo
Culpas lucre.	annis.vj. Nisi manduca
Sursum scãdere.	ueritis carnem filij hois
Corda iungere.	⁊ biberitis eius sangui

nem non habebitis vitam in vobis. ¶ Item est vnuz nisi quod subtiliter facit sapere. de quo Sapientie

vij. Neminem diligit deus nisi qui cũ sapiẽtia inha bitat. Et ii.ud.j.Cor.ij. Nemo nouit hominum que sunt in homine nisi spũs hominis q̃ est in illo. ¶ Itẽ est vnum nisi qõ veraciter facit credere seu colere. vz deu solum. vnde.iij.Reg.v. Non faciet vltra seruus tuus holocaustũ ⁊ victimã dijs alienis nisi domino. ¶ Item est vnuz nisi qõ virtualiter facit agere. vnde illud predictum Joã.iij. Nemo põt hec signa facere que tu facis nisi fuerit deus cũ eo. ¶ Item est vnum nisi qõ stabiliter facit sistere id est in bono pseuerare. vnde Joan.xv. Sicut palmes nõ potest facere fructũ nisi manserit in vite: sic nec vos nisi in me mãseritis. Et Act.xvij. Misi in naui manseritis ⁊c. salui fieri nõ potestis. ¶ Itez est vnũ nisi qõ humiliter facit luere. scz virtus penitẽtie Apoca.iij. Ego autem vemo tibi ⁊ mouebo candelabrũ tuuz de loco suo nisi penitentiã egeritis. ¶ Itẽ est vnũ nisi qõ supernaliter facit scan dere. ⁊ istud est humilitas vel baptismus. De humi litate em̃ dr Joan.iij. Quod nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo. De baptismo vero dicitur. Joan.iij. Misi quis renatus fuerit denuo: non potest intrare in regnũ dei. ¶ Item est vnum nisi qõ menta liter facit iungere seu diligere. scilicet charitas de qua Ro ma.xiij. Nemini quicq̃ debeatis nisi vt inuicem di ligatis. Et sic ptz q̃ nihil facit. Uincere qõ est dignitas magni sacramenti. scilicet eucharistia. Sapere qõ est clari tas sani documenti. scz diuina sapientia vel scientia Credere qõ est firmi veritas fulcimenti. scilicet fides nra. Agere qõ est sanitas diuini iuuamẽti scz ipse deus ⁊ eius gratia Sistere qõ est firmitas fortis fundamen ti. scz perseuerantia ⁊ constantia. Plãgere qõ est aspe ritas tristis nocumenti. scilicet penitetia. Scandere qõ est humilitas vilis condimenti. scz contemptus sui ⁊ pu ritas. Mentis iungere qõ est charitas tuti ligamẽti scz amor ⁊ dilectio vera. Sic ergo patz q̃ est vnum ni D si qõ spectat ad iustum. ¶ Tertio dico q̃ inuenit vnũ nisi quod spectat ad impium. Constat enim q̃ mali habent suum nisi. i. suam exceptionem: ⁊ suã in suis actibus fraudulentam ⁊ dubiam additionem. Et sic notabo q̃ isti semper apponunt in suis verbis ⁊ ope ribus. scz Unum nisi

Fallacitatis ⁊ fraudulentie.	Est igit in eoruz fa
Fatuitatis ⁊ ignorantie.	ctis mclusa vna cõ
Penalitatis ⁊ pestilentie.	ditio: seu etiaz vnũ

nisi fraudulentie ⁊ fallacitatis. vnde Prouer.xiij. dicitur. Quod isti nõ dormiunt nisi male egerit: nec ra pitur somnus ab oculis eorum nisi supplantauerint ¶ Itẽ ibi est vnum nisi ignorantie ⁊ fatuitatis. vnde Prouer.vij. dicitur. Quod non recipiet stultus verba prudentie nisi ea dixeris que versant in corde suo ¶ Item subintertur vnum nisi pestilentie ⁊ penalita tis. i. pena inferni. de qua dicitur Joan.xvij. Nemo ex his peryt nisi filius perditõis. Patet ergo quomodo nisi ipsectat ad impium. ¶ Quarto vero dico q̃ nisi quadoq; spectat ad beatum. Gloria enim eterna est vnum nisi. i. vna conditio quam nullus percipit nisi beatus. de quo Apoca.ij. dicit dominus sic. Uincenti dabo manna absconditum: ⁊ dabo illi calculum can didum: ⁊ in calculo nomen meum scriptum quod ne mo scit nisi qui accipit. Sufficit.

Nitere. Nitor. ✣ Cum nitor idẽ sit q̃ splen dor: potest dici q̃ nos in nenimus Nitorem.

Sanctitudinis.
Pulcritudinis.
Realis seu tẽporalis celsitudinis. De nitore seu splen dore sanctitudinis virtualis dicitur Treno.iij. Mõ nazarei niue erant candidiores: lacte nitidiores: rubi cundiores ebore antiquo Unde etiã de illa sancta re gina Hester dicitur Hester.xv. q̃ nitentibus oculis tristem celabat animũ: vt scz a morte suum pplm li beraret De nitore vero seu decore pulcritudinis cor poralis dicit Prouerb.x. Fauus inquit distillans la bia meretricis: ⁊ nitidius oleo guttur eius nouissima autẽ illius amara velut absinthij: ⁊ lingua eius acu ta qua gladius biceps. De nitore vero seu fulgore cel situdinis tempalis põt dici illud Judicum.v. Quia ascenditis inquit super nitentes asinas: ⁊ sedẽtes in iudicio ⁊ ambulãtes in via loquimini. Sufficit quia non sunt auctoritates. Uide vbi fulgor Splẽdor ⁊ Cla ritas ⁊ similia.

Niti. ✣ Nota q̃ niti idem est qõ ad aliquid agẽ A dũ viriliter insistere vel conari Et sic Niti in bono sumitur ⁊ in malo. In bono em̃ sicut quãdo quis vltra vires vel saltem iuxta vires nititur: tẽptat ⁊ conatur facere. Talis enim conatus laudabilis est. Quia scz dato q̃ nullus congruus sequatur effectus qui tamen iuxta posse nititur ⁊ conatur. apud deum ⁊ homines non soluin excusatur: immo etiam comendat. sicut. s. de Josia rege dicit. ij. Esdre.j. q̃ ipse conabatur expugnare regem egypti In bono tamen significato tã de niti q̃ de conari quasi nulle sunt au toritates. In malo vo significato Misus ⁊ conatus in auctoritatibus plus abundãt Dic ergo q̃ mali nituñ ⁊ conantur semper ad malum. Ipsi enim nituntur.

In concordes discordiam semmare.	Dicam er
In maiorum potentiam intentare.	go q̃ mali
Fidelem amiciciam eneruare.	conañ seu
Simpliciũ subst antiam occupare.	nituñ ĩ cõ
Mendacẽ eloquentiam ventilare.	cordes semi
Hypocrisis fallaciam frequẽtare.	nare discor
Egenorum iustitiam dissipare.	diaz. Et sic
Sanctã matrẽ ecclesiam subiugare.	de quolibz

tali põt dici illud Judic.ix. Appropinquãs ostio ignẽ supponere nitebatur. Ignem dico discordie seu ire. ¶ Item nituntur in maiore annullare potentiam: si cut. s. Hester.xvj. dixit Assuerus de Amon: q̃ ipm de regno pellere nitebatur. ¶ Item nituñ in amicisnõ seruare fiduciam Et sic dicit Job.vj. Super pupillũ irruitis: ⁊ subuertere nitimini amicũ vestrum. ¶ Itẽ nituñ simplicium occupare substantiã vnde. ij. Para.xx. Filij Amon: ⁊ moab: ⁊ mons seyr. nituñ ejce re nos de possessione quã tradidisti nobis: ¶ Itez ni tuñ mendacem multiplicare facundiam Prouer.x. Qui nititur mendacijs hic pascit ventos. ¶ Item ni tuntur hypocrisis palliare fallaciaz. Unde de stellio ne qui est vermis pulcris maculis ⁊ coloribus pictu ratus: ⁊ tamen est venenosus dicit Prouer.xx. Stel lio manibus nititur: ⁊ in domibus regum cõmorat ur Manibus em̃ id est operibus exterius apparẽtibus nituñ tales picti ⁊ ficti domos regum ascendere: ⁊ p hypocrisim ⁊ fallaciam cum regibus officia procurare De quo certe reprehendit hypocrita Hiere.ij. vbi di cit sic. Quid relinquis bonam ostendere viam tuam ad querendam dilectionez: que insuper malicias docu isti vias tuas ⁊c. Et sic ad hypocritam referatur illud Hiere.xlix. Qui habitas in cauernis petre: apprehẽ dere niteris altitudinem collis. ¶ Item nituntur seu conantur egenorum dissipare seu suffocare iusti tiam: sicut de illis pessimis dicitur Hester.x. q̃ cona ti sunt delere nomen iudeorum. ¶ Item conatur ca tholicam violare ecclesiã. sicut scz Actuũ.xxiij. Pau lo ipoperabãt licet falso q̃ctor: erat secte nazarenoꝝ ⁊ q̃ templũ violare conatus sit Et hoc igit de Niti ⁊ Conari sufficit. Uide supra de Innuti.

Nix. ✣ Nota qõ nix habet naturaliter candidissi A mam perfectionem. Debilissimam duratio nem. Frigidissimam conditionem. Et sic spiritualiter loquendo ꝺm istas tres nuuis proprietates. Pos sumus dicere: quod nix in bono cria potest generali ter designare. vicz

Perfectionem virtualem.
Possessionem temporalem.
Afflictionem corporalem.

Primo dico qõ nix signat pfectionẽ ✣tualẽ. Nix em̃ hz colorez purissimũ ⁊ mundissimũ. ⁊ omni macula

impermixtissimū per qō potest mentis ⁊ corporis puritas ⁊ honestas designari. Quia vicz tantus debet esse nitor puritatis interius in mtētione: q̄ nulla prorsus nigra macula cuiuscūq; dz ibi quomodolibet admiscerī: vt sic dicat quilibet dealbatus illud. Psal. Asperges me domine ysopo ⁊ mundabor: lauabis me ⁊ super nivem dealbabor. Tantus etiā debet esse cādor honestatis exterius in cōuersatiōe q̄ nulla macula inhonestatis debet apparere vt ipe etiā sit similis angelo. De quo dicit Math. xxviij. Mō aspectus eius erat sicut fulgur. vestimenta autem eius candida sicut Nix Ut ⁊ de quolibet viro perfecto orpōatur illud Daniel. vij. Antiquus dierū sedit: vestimentum eius vt Nix candidum Tales em̄ debent esse antiqui per maturitatē. Debent sedere per mentis trāquillitatem. Debent etiam habere vestimentū conuersationis candidum sicut nix per puram ⁊ honestā ⁊ nitidam conuersationem: Et figurabuntur in illo filio hominis Apoca. j. qui habebat caput ⁊ capillos candidos tanq̄ lana: ⁊ alba tanq̄ nix. Quia videlicet nos nō debemus solum habere niueꝰ seu album caput intentionis vel capillos affectionis sed etiaz lanam conuersationis exteriorꝰ. Et sic proculdubio p istam niueitatem virtualem dealbabimur taliterq̄ finaliter habebimus niueitatem glorie sempiterne. Et sic de nobis dicetur illud psal. Niue dealbabūtur in selmon. Sic igitur nix signat perfectionem virtualem. ¶ Secundo dico q̄ nix signat possessionem temporalem Sicut enim videm⁹ q̄ nix modico calore dissolvitur: ita q̄ nihil de ea amplius reperiꝫ. Sic mundi bona faciliter pereunt: ⁊ valde modicum durant aut subsistunt. Ista vero solet esse quādoq; bona quādoq; mala. Bona: q; solet terras impinguare. Mala autem: q; solet visum debilitare: ⁊ oculos congrorum in mari penitus excecare: q; scilicet tempore magne nuis congri in mari ceci efficiunꝫ: ita q̄ ad volūtatem piscatorꝰ capiunꝫ. Sic vere mundi possessio vel prosperitas solet quandoq; facere bonum scilz illis qui bene vtunꝫ ⁊ qui per elemosynas istam niuez aliis largiuntur. Constat em̄ q̄ exinde gratiꝭ ⁊ virtutibus impinguanꝫ. Quia vere illi in scriptura commendanꝫ. Qui dant niuem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargunt. Quandoq; etiam solet facere maluz ⁊ hoc solū illis q̄ illa male vtunꝫ: ⁊ qui in aspectu huius niuis delectantur. Sepe enim fitq̄ ipos excecat per pctm̄: ⁊ finaliter destruet per tormentum. Congri em̄ id est delicioſi tunc lumine gratie priuāt̄ur: ⁊ a piscatoribus. idest a demonibus capiūtur: q̄n in mari huius mundi niue prosperitatis nimium p fundanꝫ. Unde potest dici de dyabolo illud. ij. Regū iij. Mō ipse percussit leonem. id est peccatorem in medio cisterne in diebus niuis. Signat ergo possessionē temporalem. ¶ Tertio dico q̄ signat afflictionē corporalez. Nix enim que sua frigiditate ledit membra: signat tribulationem ⁊ penitentiam que nos ledunt corporaliter ⁊ affligunt. Et sicut nues in altis montibus solent amplius abundare: sic in altis ⁊ sanctis viris solet nix tribulationis ⁊ penitentie amplior apparere Hieremie. xviij. Munquid de petra agri deficiet nix lybani. q. d. non. Et ista nix habet virtutē purificatiuam animarum sicut dicebat Job. x. Si lotus fuero quasi aquis niuis: ⁊ fulserint velut mundissime manus mee. Et sic igitur patet quomodo triplex nix accipitur in bono. ¶ In malo vero per niuem potest itelligi hypocrisis simulatio deceptiua ⁊ infernalis tribulatio afflictiua. Signat ergo nix vitium extreme simulationis Quia sicut nix operit ⁊ contegit viarum ⁊ paluduz feditates: ita q̄ locus qui niue cooperitur q̄uis sit lutosus ⁊ periculosus: non tamē cognoscitur: non cauetur. Sic nix hypocrisis exteriorꝰ: solet in malis feces animi taliter tegere ⁊ velare q̄ homo nō potest eos agnoscere nec cauere. Figurati Numeri. xij. in maria sozore moysi: que cum ꝓpter murmur facta esset leprosa: facta est alba vt nix. Quia regulariter talis albedo niuea: erat antiquitus signum lepre. Quia vere sepe fit q̄ illi qui niue exterioris conuersationis amplius dealbantur magis leprosi. idest magis peccatores interius dinoscuntur. Unde de giezi dicitur. iiij. Regum. v. Quod egressus est leprosus quasi nix. ¶ Item signat nix supplicium eterne tribulationis. Et sic sumitur Job. xxiiij. vbi de peccatorib⁹ loquens dicit. Quod ad nimium calorem transfibunt ab aquis niuium. Unde in psal. dicitur q̄ ignis: grādo: nix: glacies: spiritus procellarum pars calicis eorum. Vide eam supra de igne vel de Glacie.

Nobilis. litas. Nota q̄ nobilitas animi A
teste Seneca generositas est sensus ⁊. Et nobilitas hominis est animus generosus. Et ideo quia ſm Senecam: illa nō est propie nobilitas que ex carne venit: sed que ex mente procedit. Possumus igitur distinguere q̄ nobilitas dicit multis modis Est enim Nobilitas

Naturalis.	Prima nobilitas debet commendari. Secūda honorari. Tertia reprobari. Quarta vero affectari. Dico
Virtualis.	
Tēporalis.	
Eternalis.	ergo primo q̄ est nobilitas naturalis. Et ista est nihil aliud q̄ quedam naturalis inclinatio ⁊ dispositio quam quandoq; habet homo a natura naturante: vel a natura cōstellationum influente sibi naturaliter ⁊ originaliter concreatā per quam ad nobiles ⁊ virtuosos actus disponitur ⁊ naturaliter inclinatur. Sicut enim in naturalib⁹ est vna materia nobilior alia: ita q̄ materia ſm q̄ est nobilior: tanto est nobilioris forme capacior ⁊ ad ipsam inclinatior: ⁊ inde est q̄ō in natura sunt alique res aliis nobiliores: ⁊ in suis naturalibus cōditionibus meliores: sicut patet de celestibus respectu elementorū: de animalibus respectu arborum ⁊ metallorū ⁊ de hominibus respectu quorūlibet animalium ⁊ iumentorum. Sic vere ipse deus in ipsa natura itellectuali. scilicet in angelis ⁊ hominib⁹ aliis solet dare nobiliora aliis viliora. Et inde est q̄ō inter homines aliqui sunt naturaliter inclinati ⁊ dispositi ad nobiliores artes ⁊ operationes ad nobiliores speculatiōes: ad nobiliores artes ⁊ operationes ad nobiliores operas ⁊ negociationes. Et ideo de ista nobilitate nature potest dici illud. j. Cor. j. Non multi nobiles ſm carnez. Et quare: q; vere illi qui sunt hodie in naturalibus nobiliores. s. phi naturales. astrologi ⁊ scientys nobilibus dedicati. reputanē hodievi liores: quinimmo etiam tales hodie oportet quod dimittāt scientias hmōi: quia exinde nō possunt acquirere victum suum. Uñ hodie verificatur illud Esaie. v. Nobiles eius interierunt fame: multitudo eius siti exaruit. Inuenīt ergo nobilitas naturalis. ¶ Secundo dico qō mueuit nobilitas virtualis. Sicut em̄ sepe fit qō rusticus propter strenuitatem: vel diuitiarum multiplicitatem: vel gratie regis fauorabilitatem nobilitat ⁊ a primis suis rusticitatibus ⁊ seruilibus conditionibus liberatur Sic homo qui naturaliter est rusticus ⁊ peccator: quia. s. teste aplo. Nos sumus naturaliter filij ire: a deo spūaliter nobilitatur. Quia procerto deus rex noster ante secula: q̄ videt nos diuitys virtutum ⁊ strenuitate bonorum operuz abūdare: solet nos nobilitate ⁊ summe nobiles reputare Nobilis em̄ dicitur Qui
Libertatibus vtitur Uel.
Seruitutibus non subijcitur.
Sua liberaliter largitur.
In equis: canibus ⁊ auibus delectatur.
In bellis ⁊ hastiludijs viriliter operatur.
Et procerto tales nobiles sunt viri sancti. Quia vere ipsi non sunt peccati seruitutibus ⁊ malis consuetudinib⁹ subiugati sed magis gratia libertatis sunt dotati: dicētes illud Gal. iij. Itaq; iā nō sumus ancille filij ſz libere Isti etiā sua largunꝫ p elemosynā ⁊ liberalitatē. isti diligūt equos. i. obedientiā ⁊ hūilitatē quia scilicet

quia. scz equus quod est animal domesticū ⁊ obediēs ⁊ frenatum signat virtutem humilitatis ⁊ obedientie. ¶ Item isti diligunt canes qui domino suo fideles sunt: ⁊ signāt veram amicicia ⁊ fidelitatez. ¶ Itē isti etiam diligunt aues alte volantes id est altam cōtemplationem ⁊ sublimitatem. Isti etiā diligunt bella id est pugnā cōtra hostium spūalium nequiciam ⁊ malignitatem. Isti ergo sunt nobiles. Quia sicut dicit Hieronymus. Sola apud deum est libertas non seruire peccatis ⁊ sola apud deū est nobilitas virtutibus esse clarum. Poeta em̄ dicit Qz nobilitas sola est que animum moribus ordinat. Uñ de illo macchabeo dz. ij. Mach. xiij. Qz ipe elegit nobiliter mori potius q̄ subditus esse peccatoribus Et ideo de nobilitate morali potest exponi illud Luce. xix. Homo quidā nobilis abijt in regionem longinquā accipere sibi regnū. Ubi aduerte q̄ ad spiritualem nobilitatē requirit Benignitas interius in pscientia. Homo. Celeritas exterius in apparētia Abijt Autoritas superius ⁊ presidētia. Regnum inquit. Nos em̄ debemus habere. Interius in affectu benignitatem. Exterius in effectu velocitatem. Superius in prefectu autoritatem. ¶ Dico ergo q̄ ad spūalem nobilitatē requiritur benignitas in affectione. Homo inquit qui. scz est animal mansuetū natura quia videlicet creature que sunt nobiliores: sunt vt cōmuniter benigniores. Unde etiam de cane nobili videmus q̄ ꝗuis natura eius contra feras sit valde feroz est tamē erga homines valde grata: valde fauorabilis ⁊ benigna. Qaz si cōtra hominē quādoq; curreret: quasi in seipsum reuertens subito desinit. Sic verevir iustus cōtra feras id est cōtra peccatores debet esse feroz ipos. scz mordendo ⁊ corrigendo. ⁊ contra eos latrando ⁊ predicādo. erga tamē homines id est erga viros rōnabiles ⁊ perfectos debet esse benignus ⁊ pius: ⁊ ab omni nocumento eorū debet esse totaliter alienus immo potius debz ipsis applaudere: fauorabilis. atq; gratius esse: sicut de cane dicit Thobie. xj. Tunc ꝓcurrit canis ⁊ quasi nuncius blandimēto sue caude gaudebat Nam sicut canis nobilis solet predam suaz nō cōmedere: sed magistro suo seruare. Sic vir perfectus predā suorum bonorum temporaliū non debet solus expendere sed magistro suo deo in persona pauperum reseruare Canticoruz. vij. Omnia poma mea noua ⁊ vetera seruaui tibi. Nobilis ergo est. Quia procerto luz q̄ est nobilissima res est spūpsius mirabiliter diffusiua: est etiam suūpsius cū corporibus minus nobilibus scilicet cuz aere ⁊ aqua immediatius adiuncti ua. Ad notandū q̄ illi ꝓprie sunt nobiles: qui per virtutem pietatis diffundunt ⁊ communicant se ⁊ sua: ⁊ qui corporibus ignobilibus id est peccatoribus ⁊ pauperibus nō dedignanꝫ associare ⁊ cōiungere seipsos Exemplo xpi qui peccatores non dedignabat: ⁊ qui cum ipsis sedebat ⁊ aliquotiēs cibo vescebatur. Ista est igitur nobilitas virtualis. q̄n. s. hō habet benignitatē in affectione. Homo inquit quidā: quasi diceret. Pauci sunt tales: q. s. iste singulariter dz quidā. Uñ talis pōt dici ille de quo Luc. vj. dicit. Bonus hō de bono thesauro suo ꝓfert bona. Et Luce. xiij. Hō quidā fecit cenā magnā. ¶ Deinde dico q̄ qui vult esse spūaliter nobilis debet bre celeritatē in operatione. Abijt inquit. Corpa em̄ nobilioza sunt vt cōiter velocioza. ptz in celo ⁊ etiā planetis qui sunt nobilissima corpa: ⁊ citissime voluuntur. Ptz etiā in fluminibus q̄ respectu lacuū sunt nobilia: q̄ cōtinue fluūt agitantur ⁊ currūt. Ptz insuper in auibus pdalibus ⁊ nobilibus q̄ celerrime volant ⁊ superius in aera eleuanꝫ. Ptz nihilominus in nobilibus canibus qui valde citius ceteris currūt: saltant: circueunt ⁊ mouenꝫ. Sic vere charissimi illi qui in moribus sunt nobiliores: sunt bñ operādo cleriores: ⁊ ad seruiendū ⁊ obediendū: ⁊ discurrendū velociores ⁊ promptiores. Abijt inquit. Res em̄ quāto est nobilioz: tanto in operando vel in pducendo actū suū est celerioz: sicut ptz in luce que ab oriente in occidentem subito se diffundit. Sicut etiam pz de angelis ac de deo qui sine successione temporis operanꝫ. Sic vere illi qui spūaliter nobiles vel perfecti pñt dici opando bonum nō querunt dilationē vel successionem: immo statim ⁊ subito ad nutum dei ⁊ prelati exequūt sinā bonā operationē. Abijt ergo. Ut sic quilibet talis dicat illud Joānis. ix. Abij ⁊ laui: ⁊ vidi. Uñ. j Mach. x. Ascēdit alexander q̄ cognominat nobilis ⁊ occupauit ptolomaidaz ⁊ regnauit ibi. Habeat ergo celeritatem in operatione ⁊c. ¶ Deniq; dico q̄ qui vult spūaliter esse nobilis debet habere autoritatem in dominatione quia ipse debet sibi accipere regnum. Quia scilicet ipse nō debet seruire vitijs sed potius eis imperare. Quia ſm Crisosto. super Math. Ille se pōt clarum ⁊ nobilem reputare: qui seruire vitijs dedignat. Sicut em̄ res que sunt in natura nobiliores sunt superiores i situ vt cōmuniter: sicut patz de celo ⁊ stellis. Sic si tu vis cē spiritualiter nobilis: necesse est vt in presidendo tibijpsi tu sis superioꝛ ⁊ sublimioꝛ. Requisitus enim quidaz philosophus: quis proprie debebat appellari nobilis. respondit. Mō ille qui non erat proprie voluntati subiectus. ⁊ qui suis concupiscentijs imperabat. Un de Prosper ait q̄ non caret regia potestate: qui novit corpori suo rationabiliter imperare.
Unde poeta Claudianus in metro suo dicit sic.
Tu licet extremos late dominare per indos.
Te medus: te mollis arabs: te seres adorant.
Si metuis. si pauca cupis: si duceris ira.
Seruitij patiere iugum: leges tolerabis iniquas.
Interius leges: tunc omnia rite tenebis.
Cum poteris rex esse tui ⁊c.
Tales em̄ sunt spūaliter nobiles: ⁊ ideo tā sui q̄ alioꝝ merenꝫ esse principes atq; reges. Quia sicut dicitur Eccls. x. Beata terra cuius rex nobilis est. Et p culdubio charissimi: illi qui super homines accipiūt sibi regnū. bene debent esse spūaliter nobiles ⁊ perfecti. Quia sicut thaurus dicit esse nobilis ⁊ generosus qui habet frontē duram ⁊ cornutam: aspectum ferocem: aures acutas. ⁊ qui dimicationez aliis ꝓoffert ⁊ q̄ arenā in altum spargit. Sic prelatus nobilis debet dici qui habet frontem duram per constantiaz ⁊ firmitatem. Aspectū ferocem per maiestatem ⁊ autoritatem. Aures acutas per audiendi causas partium ꝓmptitudinem ⁊ sedulitatē. Dimicationē seu bellū ꝓofferēs. s. malis per ipsoꝝ punitionem ⁊ per iustitie seueritatem. Arenam aūt diuitiarum spargit p elemosynas ⁊ largitatem. Et sic verificabit in illo illud pā. Dispersit: dedit pauperibus iusti tia eius manet in seculum seculi. Tales ergo debent esse nobiles ⁊ tales sic nobiles debent fieri reges ⁊ principes ⁊ accipere sibi regnum. Jurta illud Deutro. j. Tuli de tribubus vestris sapientes ⁊ nobiles: ⁊ cōstitui eos principes: tribunos: quinquagenarios: ⁊ decanos. Patet igitur q̄ ille qui vult spūaliter esse nobilis debet habere autoritatem in statu: velocitatem in actu seu in motu: benignitatem in affectu. Ista est igit nobilitas virtualis. ¶ Tertio dico q̄ est queda nobilitas tem pozalis. Et ista procerto vilipendenda est ⁊ cōtemnēda ꝓpter multa vicz qz ista habet
Uilem ingressum.
Malum progressum.
Tristem egressum.
Uilem dico ingressum. Quia scilicet nobilitas a principio habuit ortum ex violentijs crudelium tyrannorum: qui pauperes ⁊ simplices oppresserunt: ⁊ sup eos dominium vsurpauerunt. Et quia viderunt se superiores: se nobiles vocauerunt. Sicut de nemroth gigante dicit magister in hystoria scholastica. Habuit etiam ortum nobilitas a diuitijs auaroꝝ Teste em̄ Cas. Nobilitas nihil aliud est q̄ diutie inueterate: ⁊ per genus ad posteros diriuate. Formice em̄

oñes sunt eiusdem conditionis:ꝛ oñes sunt paruuli vermes circa terrā continue grana colligentes. Fit tñ quādoq; q formica quādo senescit acquirit alas ꝛ sursum in aere volitat sicut auis:ita q iam videt naturam aliarum formicarum excedere ꝛ ad naturam auiū aliqualiter se transferre. Sic vere antiquitas natura oñes formicas.i. oñes homines similes creauit ꝛ oñes equaliter circa grana colligenda idest circa agriculture officium occupauit. Verum quia qui dā alas diuitiarum acceperūt. idcirco se super alios per superbiam erexerūt. Et se in aues id est in nobiles transformatos crediderunt:ꝛ se extūc nobiles appellari voluerūt. Isti ergo facti sunt nobiles a fortuna non a natura. Istud etiam videmus quotidie accidere. Quia scilicet viles rustici se fieri nobiles ꝛ milites faciunt vt appareat in ornatu istorum. Quia non cognoscit miles a rustico ꝛ clericus ꝛa mechanico.i. futurio:ꝛ ab oñi practico vir cognoscit:ꝛ extuncvna cū sua posteritate nobiles se esse credūt sicut ptz supra in exemplo de eruca:ꝛ aliis exemplis prout tabula indicabit. Ista ergo nobilitas habet vilem ingressum. ¶Item ista habet malum progressuz. Ista enim habet annexam

Uanitatem. Sicut enī videmus. Aues nobiles
Crudelitatem. dicunt ille que rapaces ꝛ violente
Et pomposita tē. esse noscuntur. sicut patet in aquila vel falcone. Leo etiam qui ceteris animalibus dicitur nobilior:est crudelior ꝛ superbior. Plinius etiaz dicit Mō nobilitas thesaurorum est totiū aspectū habere:frontem comutā gestare. aures acutas ꝛ erectas tenere bellum aliis prefferre:ꝛ arenam dispargere ꝛ iactare. Sic vere hodie illi reputant nobiliores qui sunt superiores ꝛ seniores:ꝛ qui sunt animalib9 simplicibus id est pauperibus nequiores:qui sciunt etiā acuere aures ad libenter audiendum adulationem: habere frontem comutam per gestum superbū ꝛ elationem. Prefferre bellum aliis per iniuriarum illationem ꝛ rapinā ꝛ exactionē. arenam diuitiarū spargere per prodigam ꝛ expensam largitionem:sunt hodie signa nobilium. Quia hodie nullus nobilis reputatur:nisi in elatione ꝛ crudelitate aliis preferat. Talibus loquitur in scriptura Ezechielis.xxij. Sordida nobilis:grandis interitu:tolle sydarim:depone coronam. Ideo de nobilibus ꝛ specialiter de militibus loquitur. Petrus ble. in epistola. Odo inquit militus est ordinem nō tenere. Iham cuius os inhonestius loquitur qui minus deum timet: qui detestabilius iurat:qui ministros dei vilificat:qui ecclesiam non veretur:ille hodie in cetu militum fortior ꝛ nobilior reputat. Et breuiter sicut ferrum quando est clarum ꝛ politum solet facilius rubiginez cōtrahere. ꝛ rubigo solet exinde difficilius abstergi. Sic hodie sepe fit q homo quāto genere est nobilior ꝛ clarior: tanto facilius rubigine vitiorum consumit:ꝛ tāto huiusmodi rubigo exinde difficilius extirpat. vñ Hieronymus in epistola. Mō plerūq; nobilitas carnis ignobilitatem parit mentis. ¶Item ista habet tristem egressum quia scz talis nobilitas in morte non cognoscit. Quia scz ita nobiles sicut ignobiles corrumpunt. Et q peius est isti ꝓpter peccati cōmissa occasione nobilitatis in inferno grauius cruciant. Quia sicut in Psal. dicit. Ligant reges mundi in compedibus: ꝛ nobiles eorum in manicis ferreis. Ista est igitur nobilitas ꝛ libertas temporalis. ¶Quarto vero dico principaliter q est nobilitas eternalis. Et ista est nobilitas illa ꝛ libertas quā habent anime in paradiso De qua.j. Regū.ix. Ecce est vir dei in ciuitate hac vir nobilis:quicquid loquitur absq; ambiguitate venit. Sancti ergo qui sunt in paradiso ꝓprie nobiles possunt dici:quia ad eos spectat regnum nobilissimum paradisi. Figurati.j. Abachabe.j. vbi dicitur. Quod alexander id est deus vocauit pueros suos nobiles q ecum erant nutriti a iuuentute ꝛ diuisit illis regnuz suuz. Et imposuerunt sibi omnes dyademata ꝛc. Ui de supra de Libertate.

Nobiscum. Uobiscum. Nota qō nobiscuz semper signat societatē siue bona fuerit siue mala. Et sic nota q in scriptura nos reperimus. Nobiscū designans fedus perpetuū diuinitatis. Nobiscum consignans nodum proficuum humanitatis. Nobiscum cōtinens iugum assiduum iniquitatis. Nobiscuz sustinens morbū cōtinuum penalitatis. Et sic dico q p nobiscum nos inuenimus societatem.

Deorum. Primo igit dicamus aliquid de so-
Iustorum. cietate deorum seu etiam dei ꝛ san-
Malorum. ctorum que permanet indiuisibilis Deus enī quo ad diuinitatem habet suum beatissimū nobiscum inq̄tum scilicet ad societatē suam:patris scilicet ꝛ filij ꝛ spiritussancti:ꝛ ad beatā fruitionem:cognitionem:ꝛ participationem ipse admittit beatos. Deutero. v. Non cum patribus nostris iniit pactū sed nobiscum. Et ideo iste proprie a beatis potest vocari emanuel:qō interpretatur nobiscuz deus. Et sic notabimus q ipse nobiscum est Dum

Carnem induit modo psonali. Nobiscum enim
Se substituit pani figurali. deus seu xps est
Mentem imbuit vita spiritali. videlicet In carnis lilio qō nunc
Penas acuit orco infernali. inhabitat. Sub panis folio quo totus latitat. In mentis dolio quo suos visitat. In celi solio quo regnans equitat. In orci exilio quo malos agitat. Igitur dicamus q dominus nobiscū est in carne personaliter. Sicut enī videmus q quādo puer propter noctis fantasias non audet iacere solus:mater sua dat sibi aliquā maiorem personam ꝛ tutiorem ad iacendum cum eo: Sic beata trinitas mater nostra videns q homo fantasias infernales merito metuebat dedit sibi filiū dei qui in lecto humanitatis eiusdem secum psonaliter iaceret ipsumq; defenderet ꝛ iuuaret. Et ideo de tali societate bene pōt dici illud Esaie.vij. Ecce virgo concipiet ꝛ pariet filium:ꝛ vocabitur nomen eius emanuel qō scilicet interpretatur nobiscuz deus. Nam sicut fortitudo vnius militis quādoq; totum assecurat exercitum quando vult esse cum eis ꝛ indui armis similibus sicut ipsi Sic fortitudo filij dei nos assecurauit, quādo arma humanitatis assumens pro nobis contra demones dimicauit. Juxta illud.j. Paralip. xxij. Cernitis inquit q dominus deus vester vobiscum sit ꝛ dederit vobis requiem per circuitum ꝛ tradiderit omnes inimicos in manu vestra. Jō bene possumus modo dicere illud Numeri.xiiij. Dominus nobiscuz nolite timere. Uterus enī virginalis fuit camera vel capella vbi deus cum humano genere fecit pactum: ꝛ vbi se sibi perpetuo federauit. Figura Genc. ix. vbi dominus dicit hominibus. Statuam inquit pactum meū vobiscum Sequit. Cumq; obduxero nubibus celum apparebit arcus meus in nubibus. In nubibus dico fragilis humanitatis tunc apparuit xps deus ꝛ homo sicut arcus maxime potestatis. Sicq; deus nobiscum fecit pactū perpetue charitatis. Deutero. v. Dominus deus noster pepigit nobiscuz fedus. Et nota q iste nobiscum fuit

In carne veniens. In carne dico veniens. ij. Pa-
Per mundū gradiēs. ral. xx. Cras egrediemini et
Doctrinā iaciens. dominus erit vobiscum. Et
In cruce moriēs. iij. Regum. xviij. Egrediar ꝛ
De morte rediens. ego vobiscū. ¶Itē per mundū gradiēs De quo Joan. xiij. Tanto tempore vobiscū sum ꝛ nō cognouistis me ꝛc. ¶Item doctrinam iaciens Luce. xxij. Quotidie vobiscum eram in templo docens. ¶Itē in cruce moriens Esa. xlviij. Ego morior ꝛ dominus erit vobiscū. ¶Itē a morte rediēs seu reueniens. Ps. Exurrexi ꝛ adhuc sum tecum. Unde sancti post xpi. exurrectionem victo lucifero potuerūt

tuerūt dicere angelis illud qō Judith dicebat filijs israel victo holoferne tyranno. Judith. xiij. Aperite portas quoniā nobiscum est deus qui fecit virtutez i israel. Patet ergo quomodo deus nobiscū est in carne personaliter. ¶Deinde dico q nobiscuz est deus sub pane figuraliter seu sacramētaliter. Sicut enī anima latet sub figura corporis ꝛ subumbra:nec apparet visibiliter ibi esse:ꝛ tamen ibi esse ꝛ latere credit certitudinaliter atq; scitur. Sicvere xps q̄uis non appareat oculo corporali:sub figura tamē panis dinoscit ꝛ credit esse vere. Juxta illud Esai. xlv. Vere tu es deus absconditus. vñ. ij. Paral. xxxij. Nobiscum domine deus noster. Et hoc est illud qō ipsemet promisit. Math. xxviij. dicens. Ego autem vobiscum sum cunctis diebus vsq; ad consummationē seculi. Est igitur nobiscum deus sub pane figuraliter. ¶Deniq; dico q nobiscum est in mente spūaliter. Sicut enī radij ꝛ virtutes solis ꝛ celi inuisibiliter manent cuz rebus inferioribus ꝛ terrestribus: ita q sua inuisibili virtute ipsas solent vegetare ꝛ viuificare:ꝛ a siccitate ad viroꝛem:a sterilitate ad vbertatem mirabiliter transformare. Sic certe deus p gratiaz mētes hominū iustoꝛ inhabitat:ꝛ ipsas spūaliter vegetat:ꝛ fructibus bonorum operuz ipsas ornat. vñ. ij. Paral. xv. Dominꝰ vobiscum est:quia fuistis cum eo:si quesieritis eū inuenietis si vero dereliqueritis eum derelinquet vos. Etaduerte q deus nobiscum est Ut.

Socius nobiscum manendo.
Amicus se nobis iungendo.
Aditor a malis tuendo.
Tributor in bonis fouendo.

Dico q nobiscū est: vt socius nobiscū habitās. Hier. vij. Bonas facite vias vestras ꝛ studia vra:ꝛ habitabo vobiscū in loco isto. Quod etiam illi petebant qui dicebant. Luce. xxiij. Mane nobiscum dñe qm̄ adue sperascit. ¶Itez nobiscum est amicus federa recitās Unde iste est qui dicit Esai. xlv. Feriam vobiscum fedus sempiternaz misericordias david fidelis. ¶Itē nobiscum est vt aditor a malis defendens seu ꝓ nobis militans. Unde Hiere. xlij. Nolite timere a facie regis babylonis dicit dñs:q; ego vobiscum suz vt salvos faciam vos. Et vt vos eruam de manu eius. Et Numeri. xiiij. Dominus vobiscum est nolite timere Et revera nisi iste sit nobiscum numq̄ possumus aduersarios fugare. vñ Deut. j. Nolite ascēdere:neq; pugnetis:non enī sum vobiscum:ne cadatis. ¶Itez nobiscum est vt retributor nos pie visitans. s. beneficia concedendo. ij. Paral. xix. Confortamini ꝛ agite dili genter ꝛ erit dñs deus vester vobiscum in bonis. Et Thob. iij. Fecisti enī nobiscum misericordiam tuaz. Est ergo deus nobiscum in mēte spūaliter. ¶Insup dico q est nobiscum in celo triūphaliter. Sicut enī imperator romanus subacta ꝓuincia ꝛ victoria habita vrbē cum triūpho intrabat:ꝛ secum milites suos qui participes fuerant laboris ꝛ victorie:vt participes fuerant laboris ꝛ victorie:vt participes fierent triūphi seu glorie secum ducebat:ꝛ vna cū eis triumphabat. Sic deus in societate iustoꝛ:qui ipso ductore vicerūt acies hostiū malignoꝛ:nunc triūphāt in celis:ipsosq; premiās beatificat in excelsis:ita q ipsi possunt dicere illud ps. Dñs virtutum nobiscuz: suscepto: noster deus iacob. Et Thob. xij. Benedicite deum celi quia fecit nobiscum misericordiam suaz. Est ergo deus nobiscum in celo triumphaliter. De quo pōt dici illud. Josue. xxij. Nunc scimus q nobiscum sit dominus. ¶Demum dico: q deus est nobiscum in iudicio faciaⁿ liter. quia scilicet xps psonaliter erit in iudicio: vbi scz cum impijs facialiter disceptabit ꝛ cos cōdemnabit: bonos vero amicabiliter aduocabit:ꝛ eos exaltabit ꝛ honorificabit. vñ Ezechielis. xx. Dominus loqtur peccatoꝛb9 dicens. Adducam inquit vos in desertum populoruz:ꝛ iudicabo: vobiscum facie ad faciez sicut iudicio cōtendi aduersus pres vestros. Sequit

In furoꝛe effuso ꝛ brachio extento regnabo supervos dicit dñs. Ptz igitur quō deus habitat nobiscum.

In iudicio facialiter.
In paradiso triumphaliter.
In mente spiritualiter.
In sacramento figuraliter.
In seipso personaliter

Et sic patet quomō p nobiscum intelligit societas deorum. i. dei ꝛ sanctoꝛ seu angeloꝛ. ¶Scdo principaliter dico:q p nobiscum intelligit societas iustoꝛ. Justi enī solent inter se cōmuniter ꝛ socialiter viuere:et alter alteriper caritatis copulaz iunctus esse. Nobiscum inquiunt ꝛ vobiscum. Uñ ipsi possunt dicere illud. Gen. xxxiij. Jungamus inuicem cōnubia:ꝛ habitate nobiscum. Ubi aduerte:q societas nostra debet scilicet. Mentaliter vniri. Jungamus cōnubia. Pariliter iniri. Inuicem inquit. Stabiliter firmari. Habitate inquit. Ciuiliter tractari. Nobiscum mḡt Bona enī societas debet esse. Mentalis ꝛ vniuoca. Cōmunis seu parilis ꝛ non equiuoca. Stabilis ꝛ certiloca. Ciuilis ꝛ politica. Sit igit societas nostra mētaliter vnita:qō ostenditur cum dicit. Jungam⁹. Societas enī que per caritatē non iungit. sed p discordias ꝛ odia diuidit ꝛ seiungitur nunq̄ perseuerare potest:sed faciliter diripi cōprobatur. Uñ enī cemento deficiente lapides diuidunt:necesse est q paries corruat. Et quando cōsumpto humido radicali:corpus ꝛ anima ab inuicem sepantur:necesse est q corpus vl cadauer in puluerem totum cedat. Sic igitur bona societas:p caritatē bene iuncta:alꝰ cito corruet ꝛ erit labilis ꝛ disiuncta. Jungamus inquit cōnubia Figura Ezech. j. vbi de sanctis animalibus dicit. Mō due pene singuloꝛ iungebant:ꝛ Ezech. xxxvij. vbi dicitur: q accesserunt ossa ad ossa vnūquodq; ad iuncturam suam:vt de tali nobiscum dicat illud. j. Joh. iij. Perfecta est caritas dei nobiscū. Ut ꝛ de tali fraterna caritate dicatur illud. Gen. xliij. Si descenderit frater noster minimus nobiscum ꝓficiscemur. Frater enim signat caritatez: Minimus humilitatē Nobiscuz societatem. Sit igitur societas nosta mentaliter vnita. Jungamus inquit cōnubia. ¶Item societas nostra debet esse pariliter seu equaliter inita. Quod ostenditur cum dicitur. Inuicē. Societas enī non debet claudicare:sed in omnibus personis eqliter se habere. In mixto enim si vna qualitas aliaz excedit: totū mixtū corrūpitur atq; perit. Uñ. j. Joh. j. Societatem habemus vobiscum. Sequit. Societatem habemus adinuicem ꝛc. Sit igitur equaliter inita. Inuicem inquit Item debet esse stabiliter munita:qō ostenditur cūdicitur. Habitate. q. d. non debet esse transitoria vl trāscurrens:sed diutius habitans atq; manens:vt sic dicat alter alteri illud p̄dictum. Hier. vij. Habitabo vobiscum in loco isto. Et Gen. xxiij. Habitabimus vobiscum:erimusq; vnus ppl⁹. Itē societas debet esse ciuiliter ordinata. Et hoc ostendit cū dicitur. Mobiscum. Quia. s. simul ciuiliter ꝛ politice debem⁹ inuicem conuersari. Mecmie. vj. Tractemus vobiscuz in domo dei. Et si vis nota q ista ciuilitas ꝛ iste cōis cōiunctus debet habere Cōmunem,

Laborem ꝛ diligentiam. tem ꝛ indigentiaz
Mitiorem ꝛ continentiam ¶Sit igit i nobis
Uigorem ꝛ efficaciam diligentia cōis laboris: vt scilicet alter alteri dicat illud. ij. Esdre. v. edificabimus vna vobiscum. ¶Item sit nobiscum continentia cōis nitoris: que. s. designat p puritatem angelicam. vñ Baruc. vj. Angelus meus vobiscū est. Et Thob. v. Angelus eiꝰ comitet vobiscū. ¶Itē sit nobiscū patētia cōis vigoris seu tenoris: q̄. s. denotat p ossa q̄. s. sunt fortia ꝛ solida cū dicit. Ero. xiij. Efferte os

sa mea hinc vobiscū. ¶Item sit nobiscum amicicia cōmunis amoris:q̄.s.signat p fratrē cū dr. Gen.xliij. Adducite vobiscum fratrez vrm. Nomen em̄ fratris semp signat caritatem. Marci.vj. Socrates eius nobiscum sunt. Ut de feruore caritatis dicat illud. Col. ij. Si corpore absens suz: spiritu tñ presens suz. ¶Itē sit nobiscum reuerentia cōis honoris: vt scz dicamus dignioribus illud. Judic.xj. Ad te venimus vt pficiscaris nobiscum vt pugnes pro nobis: siccz dux oium qui sunt in galaad. Et iudicū.xviij. Veni nobiscum t habeamus te patrē. ¶Item sit nobiscum pax t gra cōis tranquillitatis: dicētes alijs illud.j. Macch.xiij. Parati sumus vobiscum facere pacem. ¶Itē sit nobiscuz innocentia cōis tranqllitatis:q̄.s.signat p greges t paruulos. De quib⁹ dicit. Exod.x. Paruuli vr̄i eant vobiscum. Et ibidē. Cuncti greges pergant vobiscum. ¶Item sit nobiscum beneficentia cōis fidelitatis t humanitatis: vt alter alteri dicat illud.j. Macha.x. Que nostra sunt sentias nobiscum.x.j. Macha.x. Retribuemus vobis bona p bis q̄ feciſtis nobiscum. Ibidem. ¶Item sit nobiscum indigentia cōmunis calamitatis seu paruptatis. Jurta illō. math. xxvj. Pauperes semper habetis vobiscum. Et sic patet quomō p nobiscum t vobiscum intelligit societas in storum. Aduerte tñ q̄ multi sunt q̄ non curant de nobiscum vel vobiscum: sed solum de mecum t tecum. Volunt em̄ viuere solitarij t in singularitate: non in cōi t societate: sicut videmus de multis qui non pficiunt nisi sibi. Similes crudelibus animalibus t auibus: sicut sunt aquile vel leones: q̄.s.ſocialiter non viuunt: sed solum p se t filijs rapiunt t acquirunt: dicentes cum balaaz qui intepretatur deuorans populum istud. Numeri.xxij. Prohibuit me dominus venire vobiscum. Figurati in naas rege amon. qui noluit facere pactū cuz filijs israel nisi auferret eis oculos dextros.j. Reg.xj. In hoc feriam vobiscū fedus t eruam vobis oculos dextros. Sed nō sic boni t iusti ꝛc. Diciſtur ergo p nobiscum societas boim istorum.

B ¶Tertio principaliter dico: q̄p nobiscum intelligit societas hoium malorum. Et sic notabis q̄ mali habent vnum nobiscum.

Crudelitatis t violentie.
Rapacitatis t auaricie.
Carnalitatis t immundicie.
Iniquitatis t iniustitie.
Fallacitatis t fraudulentie.

Dicam ergo q̄ sub isto pnomine nobiscum seu vobiscum inuenit societas crudelium impioꝝ. Isti em̄ socialiter conueniunt contra bonos. Patet in latronibus: qui.s.dicunt adinuicez illud. Prouer.j. Veni nobiscum. insidiemur sanguini: abscondamus tendiculas contra insontem: deglutiamus euz tanq̄ infern⁹ viuentem. ¶Item societas rapaciuz auarorum. Usurarij em̄ t auari confederati: sunt adinuicem contra pauperes. dicētes. s. alter alteri illud. Prouer.j. Sortem mitte nobiscum: marsupiū: sit vnū oium nostruz omnem pciosam substantiam inueniemus implebimus domos nostras spoliis. ¶Itē societas carnaliū immundoꝝ. Figurati in illis sensibus luxuriosis: quis.s, dicebant Susanne. Danielis.xiij. Nemo videt nos: t in cōcupiscentia tui sumus: assentire nobis t cōsentire nobiscū. Usi d talib⁹ dicit. ij. petri. ij. In cōmuijs luxuriantes vobiscū. ¶Itē societas fallaciū vitioꝝ. Esai.lix. Scelera nra nobiscuz sunt: t iniquitates nostras cognouimus. ¶Item societas mēdaciū t fictorum: hoc est dictu. ypocritarum. De quibus dicitur. Luce.ix. Mō discipuli xpi videntes illum q̄ faciebat miracula in nomine ipsius: t tñ non erat eius discipulus prohibuerunt eum dicentes. Prohibuim⁹ eum q̄: non sequit te nobiscū. Sic ergo patet: quomō sub istis pnominibus nobiscū t vobiscū inuenit societas malorum q̄ fugienda. Societas iustorum: que est appetēda. Societas deorū seu etiam deir t sanctoꝝ: que est metuenda. Vide supra vbi. Cum: t vbi Mecum. Et infra de Tecum. Secum.

Nocere. Nota q̄ cum de nocumentis tā spūalibus q̄ temporalib⁹ q̄ eternis quasi A
inueniāt infinita exēpla: q: tñ rarissime inueniuntur autoritates vocales: nec necesse est vl̄q̄ penit⁹ dimittamus: vl̄q̄ sub breuiloquio transcurram⁹. Notem⁹ ergo breuiter q̄ inueniunt quadruplicia nocumenta: scilicet Nocumenta.

Naturalia.	Nocumēta naturalia sunt illa q̄
Temporalia.	post pcessiōez corrupte nature adeo
Spiritalia	promissiōez corrupte nature adeo
Eternalia.	hominib⁹ sunt inflicta: sicut sunt

dolor: labor: fames: sitis: infirmitas: t mors. Ad humiliationē em̄ hūane pternie factū est: q̄ nō est i mūdo tā modica creatura: que non posset nobis inferre aliquodz nocumentu: sicut patet de pulicib⁹ t culicibus: de pediculis t lenticulis: de bufonibus t scorpionibus. Istud aūt nocumentū nobis itulit deus: vt fragilitatem ppriā cognoscam⁹: dū a rebus tā modicis nos ledi t noceri videmus. Judith.xvj. Dns oipotēs nocuit eū t tradidit eum in manibus feminc. ¶Nocumēta tpalia sunt. B

Prosperitas terrenoꝝ.	Nocet dico: aliq̄n ter
Aduersitas tormentoꝝ.	renoꝝ psperitas t ob
Malignitas peruersoꝝ.	lectatio. Pim⁹ em̄ ar

boꝝ altissima est: t nobilibus edificijs valde apta: verūtamen cortex sua valde q̄cz solet sibi nocere. Ibidem em̄ vermes generant a quib⁹ pmi substantia deterioraf. Et ideo qui pinū illesam volūt seruare: solēt eam a cortice denudare. Cortex carissimi que exteri⁹ lignum ambit: signat tpalia mundi bona t psperitatē exterius circūstantē. Ista em̄ q̄cz valde nocet homini. Generat em̄ vermes maloꝝ desideriox: p quos homo incurrit corruptionem multipliciū vitioꝝ. Usi de mūdi psperitate pōt exponi illō. j. Esdre. iiij. Urbs illa vrbs rebellis est t nocēs regibus. Et ideo deus a cortice temporaliū solet amicos suos aliquotiens decorticare t nudare: ne cortex hmōi possit ipsos destruere t grauare. Quia sicut dicit de ꝓgnis iacob. Gen.xxx. Detractis corticibus in his q̄ decorticate erāt candoꝝ apparuit. Et loquit de virgis quoꝝ aspectus omes cōcipere faciebat: p quas viri sancti ō signant: qui a deo fuerunt cortice tēporalium nudati: ita q̄ omes. i. simplices p aspectum sue sancte t candi de vite ad cōcipiendum bonum ppositū fuerunt metaliter aīmati. In istis em̄ cādoꝝ puritatis t innocentie apparuit: q̄s cortex temporaliū ab ipsis detract⁹ fuit: t tñ pculdubio q̄uis ista exteriora pspera valde nociua reperiant: ista tñ a fatuis ante omnia appetūtur. Quia sicut dicit. Prouerbio. j. Stulti ea que sibi sunt nociua cupiūt. Nocet ergo homini terrenoꝝ psperitas t delectatio. ¶Deniq̄ dico: q̄ homini nocet tormentum aduersitas t tribulatio. Abies em̄ et platanus: t cetera ligna mollia sub tecto dicunt multum durare. Exposita ꝛo vento t pluuie solent facile deperire. Istis em̄ ventus t pluuia nocent: quies ꝛo t siccitas psunt t valent. Quia vere multi sunt q̄ bus quies psperitatis pficit: t ventus t pluuia tenere aduersitatis officit: q̄.s. multi debiles in psperis bene eis vtendo boni perseuerant: q̄ tamen positi in aduersis pe impatiētia t desperatione: sepe pereunt a tq̄ peccāt. Usi ō nocumēto aduersitatū dicit. puer. xxv. Tristitia viri nocet cordi. Deinde dico q̄ homini nocet peruersoꝝ malignitas t impugnatio. Sicut em̄ animalia siluestria vt cōmuniter hominib⁹ sunt nociua: q: videlicet quedā ledūt cornibus pcutiendo sicut rinoceros. Quedā vngubus dilacerando: sicut leo. Quedā dētibus mordendo t deuorādo: sicut aper. Quedā caudis ligādo t inuoluēdo: sicut draco. Quedā aculeis pūgēdo t affligendo: sicut scorpio. Sic pculdubio oia genera maloꝝ hoium bonis t humilib⁹ sunt nociua. Ut pculdubio quidā nocēt alijs cū cornibus superbie t elationis. Quidaz cum vnguibus rapine t inuasionis. Quidam cum dentibus mordacitatis t detractionis. pō. Dum appropiant super me nocentes vt edant carnes meas. Quidam tamen caudafallacie t deceptionis. Quidam vero cum aculeo scuitie t inuasionis. Et sic oia genera hominum malignoꝝ possunt figurari in illis locustis. Apoca. ix. Que ascenderunt de puteo abyssi: quoꝝ erat numer⁹ infinitus: quia habebant caudas sicut scorpiones: et aculei erant in caudis ipsarum: t potestas earum nocere hominibus mensibus quinq̄. Sic non debet esse carissimi. Quia homo non debet nocere hominez ꝛ nuare. Juxta illud Act.vij. Fratres vt quid nocetis alterutrum: q̄uis mali t obstinati videantur dicere illud. Apoc.xxij. Qui nocet noceat adhuc. Ista sunt ergo nocumenta tpalia. ¶Nocumenta spiritualia, sunt multa. Quot sunt vitia t peccata. tot sunt spiritalia nocumenta. Sicut em̄ videmus: q̄ quando tyrannus persequitur aliquam ciuitatem: multis et varijs modis solet ei nocere: scz ignē immittendo: nūc gladio bellando: nunc muros rumpendo: nūc victualia subtrahēdo. Sic tyrannus dyabolus multimode nobis nocet. Immittit em̄ nobis ignem iracundie: p cutit nos gladio inuidie: destruit in nobis murum regularis obseruantie: subtrahit nobis victum gratie t scientie. Et ideo breuiter dyabolo pōt dici t dirigi illud verbum. Job.xxxv. Homini q̄ similis tui est nocebit impietas tua. Quia scz impietas dyaboli est nociua homini: qui tamen sibi in rone est similis t conformis. Dyabolus em̄ est sicut serpens qui dicit obiectes: q̄ diuersis t varijs maculis est distinctus. sm Isid. t qui tot habet nocendi modos quot hz colores varios t diuersos. Sic ꝛe dyabolus multis maculis cautelarum variatur: t ideo multis modis nocet homin⁹ t aduersatur. Et ideo istum timens dauid: petebat aduitorium a dño dicens. Judica dñe nocētes me expugna impugnantes me. Dns vero pmittit auxilium dicens in ps. Nihil pficiet inimicus in eo: t filius iniquitatis non apponet nocere ei. De varijs autem nocumentis t generibus nocumentoꝝ ideſt vitioꝝ supersedeo gratia breuitatis.

E ¶Nocumēta ꝛo eternalia sunt multa: q:.s. ista sunt tot t tanta: quot sunt inferni supplicia t tormenta. Non sufficit em̄ dyabolo nocere homini p peccatum nisi iugiter noceat p tormentuz. Et ideo necesse est q̄ diuinam habeamus gratiam: vt isto nocumento finaliter careamus. Sicut em̄ sardius est lapis preciosus qui impedit t preseruat: ne lapis oculi nos q̄ multas habet pprietates malas i presentia sua possit nocere. Sic gratia dei homines custodit t tuet: ne p dyabolum eternaliter torqueantur t ne eis eterne damnationis periculuz inferatur. Et hoc est q̄ pmittit dns Ezech.xxxiij. Impietas impij non nocebit. Et pcerto deus preseruat iustos a talibus nocumentis spiritalibus. ps. Nihil pficiet inimicus in eo t filius iniquitatis non apponat nocere ei. Item a talibus. ps. Nō reliquit hō. nocere eis. Et Marci.xvj. Si mortiferuz quid biberint non eis nocebit. Item ab eternalibus. Act.xviij. Nemo apponet tibi vt noceat. Et merito q: scilicet sancti erunt finaliter in paradiso: vbi nullum est nocumentum. Esai.xj. t. lxv. Non nocebunt ei: et non occident in oi sancto monte. Sic igit patet quomodo mueniunt nocumēta. Eternalia. Spūalia. Tēporalia. Naturalia. Omitto t transeo ꝓpter raritatem autoritatum vocaliū: t doleo: q: habebam multitudinem exemplorum. Sed vide supra t infra i diuersis locis t titulis: vbi inuenies infinita de diuersis t varijs spiritualibus nocumentis.

Nocturnus. Nox. Noctes.

Nota q̄ nox in scriptura sumitur in bono t in malo: sm q̄ nox habet aliquas bonas cōditiones t aliquas malas. Et ideo nota q̄ in scriptura inuenit Nox.

Humilitatis.
Felicitatis.
Aduersitati
Mortalitat
Simplicita
Prosperitat
Iniquitatis.

turbationē obscura: p
tum t absconsionem. Et in
cebat. Trenox.j. Ploras ploraut in noc
eius in maxillis ei⁹. Et ideo breuiter de
sa possumus exponere illud qō de filijs i
in psalmo. Quod deus extendit nubem i
eox: t ignem vt luceret eis p noctem. ¶U
q̄ sicut ista nox naturalis est.

Humorosa.	Sic pcerto humilitas seu etiam
Timorosa.	status humilium t perfectoꝝ
Luminosa.	que p noctem signatur debet e
Tenebrosa.	Humorosus p fletuum roratnem. Rubem mār. Timorosus p criminum medi

tionem. Mō scilicet notatur cū dicit. Extendit in plectionem. Luminosus per sanctox inspirationē. Ignē inquit vt luceret eis. Tenebrosus p virtutum occultationē. Per noctē inqt. Dicam igit q̄ status humiliū debet vberius irrigari: qō ostenditur in verbo. Rubē q:.s. nubes que est naturaliter humida t pluuiosa: signat humorem cōpunctionis: q̄ per pluuiaz deuotionis vel lacrymax irrigat mentem nostram. Sicut. n. nox est naturaliter humida: vt dictum est: ita q̄ in nocte de celo descendit ros: t libentius de nocte q̄ d die pluit. Sic in nocturna mentis obtenebratione t humili conditione descendit de celo ros contritionis: et abundat pluuia lacrymaruz t cōpunctionis. Et ideo de tali nube dicitur in ps. Fuit illis in nube diei: t tota nocte in illuminatione ignis. Et nota q̄ in tali nocte compunctionis est recte specialiter tempus aptum Ad.

Deum collaudandum.
Deum recordandum.
Hostem superandum.
Bonum impetrandum.
Celum affectandum.
Culpas reuelandum.

Dico ergo q̄ in tali nocte deū attenti⁹ colaudamus. Treni.ij. Consurge laude in nocte. t in ps. In die mā dauit dns misericordiam suā: t nocte canticum eius. Itē deum deuotius memoramus. ps. Memor fui in nocte nominis tui dñe. Itē hostem virilius superam⁹ Thobie.vj. Ipsa nocte incēso iecore piscis fugabitur demonium. Qui.s. hostes nostri demōes infernales p nubem t p noctē lacrimose cōpunctionis fugant⁹ t superantur. vñ Hiere.xxxix. Uiri bellatores fugerunt t egressi sunt nocte. Item bonum facilius impetram⁹ ij. Parak.j. Ipsa nocte apparuit sibi dns dicens. Postula qō vis. Item culpas secretius reuelamus psal. Media nocte surgebam ad cōfitendum tibi. Item celum feruentius affectamus. Esai.xxvj. Alia mea desiderauit te in nocte. Ista est ergo conditio ,noctis humorose. i. cōpunctionis humilis t lacrymose. de qua Cant.v. Capilli mei pleni sunt roze: t cincini mei guttis noctiū. Debet ergo nox ista vberius irrigari. Rubem mār. ¶Deinde dico: q̄ nox spūalis. i. vita t' conditio humilium debet interius cōturbari. Extendit C
inquit in protectionem: q:.s. q̄ homo idigeat ,ptectione: signum est q̄ timeat aliq̄ nocumentū: sicut bñ videbatur timere ille q̄ dicebat in ps. In velamēto alarum tuarum ptege me a facie impioꝝ q̄ me afflixerūt Nam sicut videmus q̄ nox est naturaliter timorosa. Dia em̄ aīalia initia t benigna magis timent de nocte q̄ d die: quia. s. obscuritas solet esse causa timoris Et inde est q̄ melancolici rōne illi⁹ colere nigre que in eis abundat sunt naturaliter timidi. Sic vere spiritualiter loquendo ista nox. s. humilitas habet natu

Universidad de Deusto
Biblioteca

le eniz semp ho
diuic asperi-
mebundū.vñ
media expa-
:af doloribꝫ.
¶ Deniqz dico
...Ignē inquit.vt lu-
.p in nocte hoies illumi-
.plendorē:ꝛ a supiori p lume
ndorē seu fulgorez.Sic vere illos q̄ sunt
. nocte solet ignis interne caritatis inte-
are ꝛ splendor lune ꝛ stellar.i.gra ꝛ inspi
ancto spūaliter illustrare.Vñ ō isto igne
. Tota nocte in illuminatione ignis. vnde
Ero...j.Mun̄ defuit colūna ignis per noctem.De
stellis vo dicit.Sap.x.Fuit illis in velamento diei ꝛ
lucem stellar nocte.Et ꝓculdubio talis nox habet
ultas spūales illuminationes. Nam dns legit no-
apparuisse Salomoni:ꝛ eidē sapientiā influisse:
.t dicit.iij.Reg.iij.Nocte legit dns danieli miste-
rium reuelasse.Danielis.ij.Nocte legit angelus dñi
ianuam captis Apostolis aperuisse.Actuū.v.Nocte
legit daniel filiū hominis venientem vidisse. Danie
lis.vij.Nocte legit Paulus cōsolationes ꝛ visitatio-
nes angelicas plures habuisse sicut habet. Actu.xvj.
ꝛ.xviij.Dz ꝓcerto carissimi:illi q̄ in nocte vere humi
litatis mozant:spūaliter a deo illuminari merentur:
ꝛ in illis que ad salutem pertinet clarius ꝛ pfectius
illuminant ꝛ informant:ita q̄libet talis humilis
ꝛ nocturnus potest dicere illud.ps. Nox illuminatio
mea in delicijs meis. Nam sicut videmus: q̄ cattus
melius videt de nocte q̄ de die: qō etiam verum est ō
ambus vlulātibus:sicut est noctua:bubo: vespertilio
ꝛ vlula.Sic homo melius videt se spiritualiter rege
re ꝛ dirigere:dum ipse perseuerat in nocte humilita-
tis ꝛ paupertatis:q̄ quando est in die mūdane ꝓspe-
ritatis ꝛ claritatis.Act.xvj.Noctevisio ostēsa est pau
lo.Debet ergo ista nox superius illustrari. ¶ Insup
dico:q̄ nox humilitatis debet exteri⁹ ocultari: quod
ostenditur cum dicit.Per noctē.Nox em̄ dr a nocen
do:eo q̄ nocet oculis ad videndū. Uel a nocendo dr
nox ꝓ eo:q̄ tenebrosa est ꝛ obscura:itaq̄ coloꝛes rerū
contegit ...cultat:ꝛ oculos avisu ipedit ꝛ retardat
Sic vere ...ilitas bona sua coloꝛes:virtutes ꝛ pfe-
ctiones ...olet occultare ꝛ celare:ꝛab alio ꝛ oculis
segrega... Judicum.vj.dicit:q̄ mandatum dñi no
lunt de die ...acere:sed omnia nocte adimpleuit. Quia
vicz boni ...on faciunt bona opa in die.i.in publico co
ram hoib⁹ vt videanꝯ ab eis:ꝫ magis de nocte.i. in
obscondito ꝛ occulto. Exemplo animaliuz siluestriū
que de die se occultant:ꝛ de nocte faciūt facta sua. Ju
xta illud.ps. Posuisti tenebras ꝛ facta est nox:in ipa
pertransibunt oēs bestie silue. ꝛ ideo ō tali nocturna
humilitate potest dici illud. Judicū.ix. Surge de no-
cte cum populo qui tecum est ꝛ latita in agro. Et sic
ergo ptz:q̄ nox ideſt vita:status:ꝛ conditio humiliū
personaꝝ occultat:illustratur: conturbatur:ꝛ irriga
tur. Patet ergo q̄ nox signat statū humilitatis.
¶ Secundo principaliter dico: q̄ nox signat statum
felicitatis. Per noctem em̄ intelligit vita futura bea
torum. Nox em̄ seu homo in nocte.
Laborum fluctibus non turbatur.
Gallox cantibus iocundatur.
Ardorum facibus non grauatur.
Dico ergo:q̄ homo in nocte non turbat labox fluctu
bus:qz.ſ.sicut nos cōiter videmus homines ꝛ anima
lia:postq̄ de die laborauerint:de nocte vequiescunt ad q̄
tem:vt qō vtiqz necessarium est vt virtutes naturales
que de die in diuersis laboribus disolute fuerant:per
noctis quietitudinem reformentꝰ Sic vere sancti viri
sti postq̄ in die presentis vite multis fuerint labori-
bus occupati:ꝛ in virtutibus naturalibus multiplici
ter diminuti:ꝛ per penas:martyria: mozteꝫ ꝛ infirmi

tatem q̄ plurimum fatigati:quando tamē ad noctez
eterne requiei veniunt: ibi requiescunt a laboribus ꝛ
a penis:ꝛ cōsolanꝯ dormitationibus sempiternis.vñ
de ista quiete beatorum potest dici illud. Luce.xvij.
Erunt in illa nocte duo in lecto vno. De petro etiam
dicit. Actuū.xij. Mō in ipsa nocte erat petrus dormiēs
Item dico q̄ homo in ista nocte iocundatur gallorum
cātibus:qz videlicet ipsi sunt galli spūales scilicet be
ati ꝛ angeli:q̄ cātant incessabiliter dei laudes. Mar-
ci.xiij. Media nocte gallus cātauit. De deo etiam di
citur. Job.xxxv. Quod ipse dedit carmina in nocte.
Item dico:q̄ homo in ista nocte calox estibus nō gra
natur. Quia sicut videmus : q̄ in nocte tēperantur
caloꝛes ꝛ radij precedentis diei. Sic in paradiso non
solum tpanꝯ quinimo totaliꝫ abolenꝯ ardoꝛes tenta
tionum quas patimur in hoc mundo. Sapi.x. Fuit il
lis in velamento diei: ꝛ in luce stelax p noctem. Nox
enim nihil aliud est q̄ vmbra terre.quia.ſ.nox glorie
paradisi est illa vmbra:que dat verum refrigerium ani
mabus. Et sic dico: q̄ nox signat statum felicitatis.
¶ Tertio dico:q̄ nox signat statuz aduersitatis:nox
enim dicitur a nocendo. In nocte enim infirmitates
sunt vt cōmuniter grauioꝛes: nocte etiam omnes ho
mines generaliter vadunt ad dormiendum:ita q̄ pau
ci vel nulli sunt exterius apparentes. Nocte etiaz be-
stie siluestres:q̄ de die latuerant exterius discurrunt
ꝛ vagantur:ꝛ agros ꝛ vineas depredantur. nocte in-
sup latrones insidiantur.ꝛ qui de die apparere nō au
debant:de nocte malum intrepide operantur. Sic ve
re carissimi status aduersitatis solet omnia ista cōti
nere. Iste em̄ oībus temporaliter est nociuus:ꝛ infir-
mitatum ꝛ dolorum multipliciter causatiuus. vnde
Job.xxx. Nocte os meum ꝓfoꝛatur doloꝛibus. Itē iste
status est dormitionis hominum inductiuus.i.falsi-
tatis amicorum oīsiuus:qz.ſ.illi q̄ in die ꝓsperitatis
circueunt ꝛ operanꝯ circa homines amicitiam ꝓten
dendo:in nocte aduersitatis vadunt ad dormiendum
ab ipso recedendo:ꝛ de ipso penitus non curando.j.
Thes.v. Qui dormiunt in nocte dormiunt. Et sequitur
Itaq̄ nō simus filij noctis:sed filij diei. Iteꝫ iste status
est animalium crudelium ꝛ latronum ad predas ꝛ ra
pinas excitatiuꝰ. Quia.ſ.raptoꝛes:ballum ceteri ma
ligni quandovident hominem in nocte aduersitatis
solent totis viribus cōtra eum debachari: ꝛ ipsum si
cut latrones bonis suis temporalibus denudare. Si-
cut exemplum habemus in Pharaone. Exo.xij. Qui
de nocte cōsurgens compellebat filios israel vt de ter
ra sua exirent. Unde Job.xxvij. dicit de paupe: q̄ no-
cte oppꝛimet eum tempestas. nam sicut latrones no-
cte vtuntur loco diei:qz.ſ.nox est eis ꝓ die: ꝛ dies pro
nocte:quia.ſ. in die nō audent apparere. Sic vere ta-
libus malignis nox aduersitatis alioꝛuz est eis ꝓ die
ꝓsperitatis :quia ſm Job sententiam Job.xvij. Isti
noctem verterunt in diem:ꝛ rursuz post tenebras spe
rāt lucem. Et aduerte q̄ ista nox aduersitatis potest
esse vtilis patientibus tribulationem. Et hoc quia.
Monstrat moꝛum perfectionem.
Purgat nr̄am culpe defectionem.
Leuat mentis affectionem.
Monstrat dico moꝛum perfectionem: quia sicut nox
ostendit claritatem stellarum:quam dies occultauc-
rat:sic nox aduersitatis virtutes hominum demon-
strat:quas tamen dies prosperitatis penitus absco
debat. De stellis em̄.i. de viris iustis quādiu sunt in
prosperitate nescitur quante sunt claritatis aut vir-
tutis:ita q̄ propie nox aduersitatis est quedam pro
batio:qua ipsoꝝ virtus ꝛ claritas declaratur. Un-
de in ps. dicitur:q̄ deus fecit lunam ꝛ stellas in pote
state noctis. Cuspꝛassus em̄ ꝛ carbunculꝰ talis sunt
virtutis:q̄ in nocte ſplendoꝛ eoꝝ est pfectioꝛ ꝛ cla
rioꝛ q̄ in die. Quia vere viri iusti clarius splendent i
nocte tribulationis q̄ in die temporalis successionis
Unde prouerbi.xxxj. Non extinguetur in nocte lucer
na eius. Item dico qō nox aduersitatis purgat culpe
defectionem ds. Probasti coꝛ meū ꝛ visitasti nocte:ig
ne me examinasti ꝛ non est inuēta in me iniquitas. Itē
dico q̄ ista nox leuat cordis affectionem:quia scilicet
homo i nocte aduersitatis compellitur recurrere ad
deum:et ipsum requirere et oꝛare. Apes em̄ si nox eas
foꝛtis apprehenderit erubant supine. Quia scilicet si
nox aduersitatis nos apprehenderit, necesse est quod
nos spiritualiter supinemus:ꝛ qō faciē cordis ad deū
cōuertētes ipsum deuotionis eꝛoꝛeinus. j. Regū. xv.
Contristatus Samuel clamauit ad dominū tota no-
cte. Patet ergo qō nox significat statum aduersitatis
Et de isto modo significandi vide infra: vbi Perseue
rare vbi satis dicitur de nocte aduersitatis. ¶ Quar
to principaliter dico. Quod per noctē designatur sta-
tus moꝛtalitatis. Quia sicut dies significat vitam:ita
nox significat moꝛtez. Nox enim nihil aliud est q̄ ab-
sentia diei:que scilicet causatur ꝓpter vmbram ter
re:vel ꝓpter terre interpositionem inter nos ꝛ solē.
Sic vere mors nihil aliud est q̄ carentia vite quā scz
interpositio terre ideſt terrene et fragilis cōditionis
habet flebiliter generare ps. Posuisti tenebras ꝛ fa-
cta est nox. Et si vis dicere de morte bonorum adiūge
illa que superius dicta sunt de felicitate. Si vero vis
dicere de morte malox:dic illa que supꝛa dicta sunt in
malo de aduersitate Vñ de morte coꝛporis potest dici
illud Esaie.xxiij. Confractione confringetur terra si-
cut tabernaculuz vnius noctis. ¶ Quinto dico. quod
Nox signat statum simplicitatis videlicet statuz et cō
ditionem hominū simpliciū ꝛ ignoꝛantium:qui ob-
scuritate ignoꝛantie taliter sunt detenti q̄ in viam sa
lutis nesciunt dirigere gressus suos. Et ideo talibus
est necessarium lumen ꝛ claritas stellaruz ideſt doctri
na ꝛ eruditio prelatoꝝ. De ihs enim dicitur Job.
xj. quod qui ambulat in nocte offendit:quia luꝛ in eo
non est. Talē habuerunt noctez sancti patres antiqui
tus ante aduentum christi quia q̄uis haberent cantū
gallorum ideſt vaticinia, prophetarum qui aduentū
diei gratie predicabant:ꝛ q̄uis etiam haberent lumē
et doctrinam stellarū ideſt prophetarū ꝛ patriarcha-
rum: lucem tamen solis christi vel eius presentiā non
habebāt:ꝛ ideo in multis errabant ꝛ deficiebāt:ita q̄
ad paradisum venire nesciebant:immo oēs ad in-
fernum miserabiliter descendebāt. Et ideo de tali no
cte gaudebat. Apostolus euasisse dicens Romañ.xiij.
Nox precessit:dies autē appropinquabit abijciamus
ergo opera tenebrarū ꝛ induamur arma lucis. Signat
ergo nox statū simplicitatis seu ignoꝛantiā obscurita
tis. ¶ Sexto dico. q̄ nox signat statū ꝓsperitatis seu
mūdane labilitatis Sic em̄ apparet i nocte. Solent.
Oculi somno grauari.
Omnia luce priuari.
Latrones preda ditari.
Fere et lupi insidiari
Noctiluce potari.
Sic vere charissimi:in nocte prosperitatis homines
grauantur somno voluptatis ꝛ negligentie Job.ix.
Uenit nox quando nemo potest operari Item priuā-
tur luce veritatis ꝛ sapientie Psal. Posuisti tenebras
ꝛ facta est nox. Item ibi latrones ideſt auari ditantur
preda temporalis opulentie: Unde de raptoꝛe dicitur
Job.xxiiij. De nocte vero erit quasi fur. Itez fere ideſt
demones ibi hominibus insidiātur per suggestiones
et malicias. j. Machabeoꝛuz. iij. Uenit gorgias in ca
stra inde nocte. Item ibi noctiluce ideſt hypocrite vi-
dentur lucere per fulgoꝛem honeste apparentie. psal.
Ignem vt lucceret eis per noctem. Signat ergo nox sta
tum prosperitatis. ¶ Septimo dico qō nox signat sta
tum iniquitatis. Et hoc multiplici ratione. Quia sci
licet sicut in nocte.
Oculi non solent clare videre.
Homines in lectis solent iacere.
Homines a verbis solent tacere
Homines operibus solent carere.
Aues immunde solent gaudere.
Fere ꝛ latrones solent nocere.
Infirmi magis solent dolere.
Sic procerto carissimi ista omnia accidunt in statu
peccati. ibi em̄ non videtur clare p discretionez: quia
ſ. homo q̄ est in peccato non videt nec cōsiderat illa
q̄ pertinent ad salutem. Lux em̄ diuine gratie ipsos
nō illuminat:ꝛ ideo multis erroꝝ obscuritatibꝰ sunt
detēti. Un̄ Sapien.xvij. Nec syderum limpide flāme
illuminare poterant illam noctem horrendam. Itez
ibi iacent peccatoꝛes in lectis p carnalem cōsolatio-
nem. Luce.xvij. Erunt in illa nocte duo in lecto vno.
Un̄ etiam de illo carnali iuuene. Prouer.vij. dicitur
Mō in noctis tenebris ꝛ caligine suam turpitudinez
faciebāt. Item ibi tacent homines a verbis quātum
ad peccatorum cōfessionem:ꝛ quantum ad dei laudē
ꝛ gratiarum actiōez. Quia.ſ. homo qui ... est i nocte
peccati nō curat deum laudare: nec e... ...te:
nec ꝓpria vitia cōfiteri seu dicere. D...
ci tacere matrem tuam. Item ibi qui...
ab operibus p negligentie toꝛporem
Job.ix. Uenit nox quando nemo potest
aues immunde.i. peccatoꝛes in nocte pe...
ꝛ cantant per ianem leticiam ꝛ per male...
tie delectationem. Unde Marci.xiij.ꝛ Ma...
Media nocte gallus cantauit. Item fere ꝛ ...
ideſt demones in nocte peccati ſimme noc...
tationem ꝛ tribulationem ꝛ finaliter per ete...
nationem. Unde.j. Regum.xix. Misit saul sa...
suos nocte in domum dauid vt custodirent eum
ciderent mane. Itē infirmi ideſt peccatoꝛes in is-
cte peccati grauiter solēt dolere:per multipli
boꝛem ꝛ verationem. Cōstat enim q̄ plus lab
li faciendo opera damnatiōis:q̄ boni faciēde
salutis. Unde Luce.v. Domine per totam noct...
boꝛantes nihil cepimus. Et sic ergo ptz quō nox ...
diuersos respectus signat ista septē. vez Iniquitatem
Prosperitatē. Simplicitatē. Moꝛtalitatē. Aduersi-
tatē. Felicitatem. Humilitatem. Suffi...

Noe. Nota q̄ Noe qui fuit patriarcha... ꝛ q̄ di-
luuium futurū preuidit. archam edifica-
uit ꝛ in eo genus humanū saluauit. Et interpretatur
patris requies ꝛ pōt significare q̄libet sanctū
ꝛ maxime patriarchā. eōm vel prelatū. q̄ diluuiū tri-
bulationū ꝛ tentationū solet preuidere discrete me-
ditando:archā ecclesie ꝛ anime solet cōstruere exem-
plis ꝛ predicationibus edificando genus humanum
solet saluare a culpis ꝛ tentationis periculis eruen-
do:ꝛ sic est patris requies eo q̄ deus pater in ipso so
let requiescere sibi in eo cōplacendo vt sic.ſ. de eo di-
catur illud Gen.vj. Noe vir iustus atq̄ ꝓfectus in ge
nerationibus suis fuit. Uide eā infra vbi perfectus.
vel si vis dic q̄ hic describitur talis Noe. vt.
Mente quietus. Noe inquit,
Roboze fretus. Uir,
zelo repletus. Justus,
Prosectu letus. Atq̄,
Bonis cōpletus. Perfectus.
Corde secretus. In,
Opere fetus. Generationibus suis,
Tempoze vetus. Fuit.
Primo dicā q̄ spūalis Noe. i. vir perfectus seu bon⁹
ecclesiasticus vel prelatus debet esse mente quietus
qz noe qui interpretat requiescens:quia. scz ab omni
motu exterioꝝ negocioꝝ ꝛ maxime vitioꝝ dz cessare.
Un̄ de noe legitur Gen.vij. Mō a facie fluctuū ꝛ dilu
uij noe ingressus est in archam:vt.ſ. ibi quiesceret ꝛ a
periculis saluus esset Archa secretū meditationis:
cōtēplationis ꝛ religionis signat. Sz reuera de mul-
tis ecclesiasticis est hodie verū contrariū: qz.ſ. isti ta
lem archam non ingrediuntur:sed ea dimissa ad ex-
teriora mūdi negocia ꝛ ludibria egrediuntur. Quia

Universidad de Deusto
Biblioteca

reuera sicut Noe aperta fenestra emisit columbam que tandem reuersa reportauit sibi ramum oliue virentis:ita q tunc fuit animatus ad creundū de arca ⁊ ad habitandum terras. Sic multi sunt ecclesiastici vel prelati:q q3 vident q colūbe emisse.i. pcuratores sui reportant sibi ramos virentes.i. lucra ⁊ cōmoda ō iurisdictiōe sua:ipsi certe animant archaz cōtemplationis dimittere:⁊ ad mūdi negocia se trāsferre. Genesis.viij. Egressus est noe ⁊ filij eius de archa. Nonne:sed sit talis noe quietus. Noe inq̄t. ¶ Secundo dico:q debet esse roboze fretus:quia dz esse vir.i. viribz polens. Unde infra vbi vir.vñ Gen.ix. Cepit noe esse vir agricola ⁊ exercere terram. ¶ Tertio dico:q dz esse zelo repletus.s.zelo iustitie. Unde infra de iusto ⁊ iusticia. Un Ezech.xviij. Noe Daniel ⁊ Job ipsi iusticia sua liberabunt animas suas dicit dns. Quartodico.q talis spūalis debet esse pfectu letus: q3.s. semp debet cre[illegible]m melius qō oñditur cum dicit. Atq; qō [illegible]ntum ⁊ additamentum. Unde supra [illegible]i inuenies ad plenum. ⁊ vbi inuenies toziatem aliter diuisam: vt de tali cre[illegible]i atq; dicak illud.j. Reg.ij. Puer autē [illegible]bat atq; crescebat. vñ Gen.ix. Benedi[illegible]⁊ filijs suis ⁊ dixit. Crescite ⁊ multiplicplete terram ⁊c. ¶ Quinto dico:q talis [illegible]ie bonis cōpletus:quia ipse debet esse perfe[illegible]a nihil debet habere notaliter i moribus di[illegible]n. Unde infra vbi perfectio. Eccli.xliij. Noe [illegible]s est perfectus ⁊ iustus. ¶ Sexto dico. q talis [illegible]z esse corde secretus:qō oñditur cū dicit. Jn. Ui[illegible]supra de Jn. valde late. Un ō isto itimo secreto qō [illegible]abere iustus pōt dici illud. Math.xviij. Jn[illegible]noe in archā. ⁊ Gen.vij. In articulo diei illius [illegible]is est noe in archaz. Sequitur. Et inclusit eū [illegible]. foris. ¶ Septimo dico:q talis noe debet esse [illegible]e fetus. i. bonis operibus plenus: qō oñditur cū [illegible]icit. In generationibus suis: quia. s. semp debet bo[illegible]os fetus bonozum operum generare. Unde supra de generare. Gen.v. Noe cum quingentouz esset annoꝛum genuit cham:sem ⁊ iaphet. Gen.x. Hi sunt generationes noe. ¶ Octauo vero dico. q talis spūalis noe dz esse tempore vetus. i. spūaliter antiquus: scilicet p perseuerantiam in bono: qō ostenditur cum dicitur. Fuit qō signat tempus preteritum ⁊ trāsactū. Un de vetustate perseuerantie sue pōt dici illud. Gen.ix. Uixit autez noe post diluuium. Sequit. Et facti sunt dies eius nōgentouz quīquagīta annoꝛ. Fuit iquit Job.j. fuit homo missus a deo ⁊c. Et Job.j. Fuit vir vnus in terra hus noīe Iob. Et sic patet: quō noe pōt accipi i bono. Jn malo vero potes dicere: q noe q̄tū ad opera fuit ociosus: quia interpretatur requiescēs In potando fuit ebriosus: quia plantauit vineam: bibit vinum: ⁊ inebriatus est. Se nudādo fuit vitiosus: quia oñdit verecunda sua filijs suis. Se vindicando fuit odiosus. s. puniendo cham ⁊c. Sufficit.

Nolle. Nota q nolle est verbum negatiuum cō tradictiuū ⁊ phibitiuum: ⁊ pōt accipi i bono ⁊ in malo: sm q de mala vel bona materia predicatur. Et ideo breuiter dicamus: q istud verbū tūc signat in bono qñ per istud nobis a deo vel prelato p hibetur aliqō vitiosum. Sicut eīm medicus per istud verbum noli dictat i firmo dietā: fibiq; phibet cuncta q̄ sibi videnk ctraria ⁊ nociua. Sic deus medicus animarum nobis peccatozibus ⁊ infirmis scripsit vnam nobilissimam receptā. s. sacram scripturam: i qua p culdubio dictat dietā spūalē: ⁊ phibet nobis ofa que sunt periculosa ad salutē. s. vitia ⁊ peccata: dicēs. s. illud Job.viij. Uade ⁊ amplius noli peccare. Et iō dico q deus in scriptura per istud verbum noli nobis phibet.

Duram auariciam ⁊ cupiditatem.
Malam amiciciam ⁊ societatem
Tristem iracūdiam ⁊ crudelitatem.
Altam eminētiam, ⁊ autoꝛitatem.
Pꝛauam sapiētiam ⁊ subtilitatem.
Gule castrimargiam ⁊ carnalitatem.
Mētis defistentiam ⁊ debilitatem.
Moꝛum negligentiam ⁊ tepiditatem.

Dico ergo q deus nobis inbibz duram auariciam ⁊ cupiditatez. Et hoc facit Tob.iiij. Quō poteris esto misericoꝛs ⁊ noli auertere faciez tuā ab vllo paupere Et Pꝛouer.xxiij. Noli laboꝛare vt diteris. ¶ Itē pꝛohibet malam societatem ⁊ amicitiā. Un ibidez. Noli manducare cum peccatoꝛibus. ¶ Item phibet duā crudelitatē ⁊ iracundiaz. Pꝛouer.xxij. Noli esse amicus homini iracundo. Item phibet altam autoꝛitatē ⁊ eminentiam. Eccli.vij. Noli velle fieri iudex. ¶ Itē phibet pꝛauam subtilitatem ⁊ sapientiaz. vñ Ro.xj. Noli altum sapere sed time. Et Eccli.iij. Insupuacuis rebus noli scrutari. Et Job.xx. Maria noli me tāgere. i. noli meyltra q̄ liceat disputare. Et Eccl.vij. Noli esse iustus multum nec plus sapias q̄ necesse ē ¶ Item phibet gule carnalitatem ⁊ castrimargiam Eccli.xxxvij. Noli esse auidus in oī epulatione. ⁊ pouer.xxiij. Noli esse in conuiuijs potatoꝛ. ¶ Itez phibet mentis debilitatem ⁊ desistentiam. vñ Roꝛ.xij. Noli vinci a malo sed vince in bono malus. Et Gen. xix. noli respicere post tergum tuum. ¶ Item phibet moꝛum tepiditatem ⁊ negligentiam. vñ Math.j. noli timere accipere mariam coniugē tuam. Maria. n. signat amaritudinem penitētie ⁊ laboꝛis. Ista igitur inhibet nobis deus in scriptura: sicut diligens medicus ⁊ patronus de salute nꝛa sollicitā curā gerēs. Et ideo breuiter dīs in scriptura facit discipulis vnam generalē inhibitionem: vbi multa pticularia otinēt. Et hoc facit Math.x. vbi dicit. Nolite possidere aurum ⁊c. neq; calciamenta neq; virgaz. Jn quibus verbis aduerte: q ipse nobis phibet. s.

Diligere mundi successionem
Eligere carnis infectionem.
Appetere status erectionem.

Iste eīm nobis phibet ne tempalia diliganms. nolite inquit possidere aurū ⁊c. Ne carnalia eligamus que notank in calciamentis. ne superna appetamus: que s. notank in virga. ¶ Dico ergo primo: q nos phibemur diligere diuitias tpales: qō facit cum dicit. nolite possidere aurum. Sicut enim viatoꝛ qui habet cito currere ad aliquem locum: non debet se grauibus sarcmis onerare: sicut bn̄ docet natura leonis: q si necesse fuerit currere ⁊ fugere: solet cibos de ventre euomere ⁊ expellere ⁊ pꝛijs vnguibus a se reijcere ⁊ auferre. Sic vere nos q necesse habemus ad paradisum recurrere: ⁊ a factevenatoꝛis dyaboli fugere: debem⁹ deponere pondus graue diuitiaz ⁊ ipsas in bursa de fiderij non habere: sed potius pauperibus erogare. Nolite inquit possidere aurum neq; argentum neq; pecuniaz. Mō breuius ihibet. Pꝛouer.xxiij. vbi dicit. noli laboꝛare vt diteris. Ut sic quilibet possit dicere illud. Actuuz.iij. Argentum ⁊ aur̄ nō est mihi. qō aūt habeo hoc tibi do. Circa istam phibitionez possum⁹ notare: q diuitie simpliciter non phibentur: sed solum nimia affectio diuitiarum: ⁊ nimia sollicitudo acq̄sitionis earum. vñ in ps. non dī. nolite acquirere diuitias. sed ibi dicit. Diuitie si affluāt nolite coꝛ apponere. Teste eīm scriptura. Eccli.xvij. Bona est substantia cui non est peccatum in conscientia. Et teste. Hiero. Uitium non est in operibus sed mvsu. Neq; rimur eīm sm doctrinam sapientis ⁊ apli: q hō sit quasi diues cum nihil habeat. ⁊ quasi pauper cū in multis diuitijs sit. pꝛohibemur ergo diligere diuitias tpales nolite inq̄t ⁊c. Unde illud pme Joh.ij. Nolite diligere mundum neq; ea q̄ in mundo sunt. ¶ Secundo dico q nos phibemur diligere diuitias coꝛporales. quod ostenditur: cum dī. neq; calciamenta. Unde cuz calciamenta, fiant, de pellibus animalium mortuoꝛū ⁊ a carne oꝛiginem cōtꝛaxerunt recte significant delicias carnales

cias carnales: que. s. a carne habēt oꝛiginaliꝛ sedē suā quarū amoꝛ nobis in ꝟbis predicte autoꝛitatis phibetur. Et hoc etiam pꝛohibetur Luce.x. Nolite poꝛtare sacculum neq; peram neq; calciamenta. Sed de hoc vide supra vbi agitur de calciamento. Et ideo de istis carnalibus delicijs nota q nobis pꝛohibenk q̄tum ad triplicem sui partem scilicet Quātū.

Ad nimiam comestionem.
Ad superfluam potationem.
Ad nephariam coniunctionem.

¶ Comestio eīm pꝛohibetur Thob.iiij. Noli mandu care cuz pctoꝛibus. Potio ēt pꝛohibet Pꝛouer.xxiij. Noli esse in cōuiuijs potatoꝛum. Cōiunctio insup pꝛhibetur Eph.v. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Et sic pz q nos pꝛohibemur diligere delicias coꝛporales. ¶ Tertio dico q nos pꝛohibemur appetere eminētias seculares quod notak cuz pꝛohibemur habere virgā. Nuia. s. virga cū qua regūtur oues signat officiuz regiminis pastoꝛ: quod. s. nō debemus p ambitionē appetere. sed potius refugere ⁊ nō velle. Juxta illō Eccl.vij. Noli velle fieri iudex ⁊ noli querere a pꝛincipe ducatuz. Figuratas in moyse qui cozā pharaone piecit virgā. quā postmodū versam in colubꝛū timuit apphēdere. Quia vere virga iurisditiōis mūdane est malis ⁊ ambitiosis coluber periculosus. per quē. s. ipsi deuoꝛank ⁊ p peccata plurima iuenenātur. Ista ergo debet Moyses. i. vir perfect⁹ pꝛo posse suo refutare ⁊ reijcere: ⁊ ipsam recipere ⁊ trepidare. Sed vide de virga infra in titulo suo. Et sic igitur pz quomodo in scriptura tria nobis generaliter pꝛohibenk per istud vocabulum Nolite. ¶ Sed si adhuc volum⁹ notare possumus dicere q per istud verbū nolite nobis pꝛohibet ne habeamus Utium.

Desperationis.
Excecationis.
Obstinatiōis.
Estimationis.
Impugnatiōis.
Imitationis.
Subiugatiōis.
Acquisitionis.
Dominationis.

Pꝛohibek ergo nobis tristicia desperatiōis Gen.xlv. Ego suz Joseph nolite pauere. ¶ Item pꝛohibek nobis ignoꝛātia excecationis pī. Nolite fieri sicut equus ⁊ mulus quib⁹ nō est intellectus. ¶ Itē malicia obstinationis pī. Nolite obdurare coꝛda vestra sicut in exacerbatiōe. ¶ Itē fallacia estimatiōis Luce.vj. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini Et Job.vij. Nolite iudicare sm faciem. ¶ Itē seuicia seu violētia impugnatiōis: q. s. nos nō debem⁹ ledere nec pugnare nec bonos nec malos. De bonis pꝛohibemur in pī. Nolite tangere xpos meos ⁊ in pphetis meis nolite malignari. De malis etiam pꝛohibemur. i. Mach.v. Nolite cōmittere bellum aduersus gentes. ¶ Itez pꝛohibetur nobis cōformitas male imitatiōis Rom.xij. Nolite cō formari huic seclo nequā. ¶ Itē seruilitas male subiugationis Gal.v. Nolite iugo seruitutis detineri. ¶ Itē sollicitas acq̄sitiōis Un Luc.xij. Nolite solliciti esse. ¶ Itē sublimitas dominatiōis Luce.xij. Nolite in sublimi tolli ⁊c. ¶ Sz adhuc dico q nolle accipitur in malo. Et hoc fit qñ mali nolunt facere illa q̄ pertinēt ad salutē. Unde nota q mali nolunt.

Audire deum sibi obediendo.
Ad deum ire ad ipsum reuertendo.
Legem tenere mandata faciendo.
Clare videre discrete se regendo.
Bonum habere gratiam amplectendo.

Dico ergo q mali nolunt obedire. j. Reg.viij. noluit populus audire vocem samuelis. ¶ Itē nolunt reuenire Iere.v. Indurauerūt faciem supra petram: noluerunt reuerti. Itez nolunt legem tenere. Pꝛs. Jn lege eius noluerunt ambulare. Item nolunt clare videre. Un in pī. Nolunt intelligere vt bene ageret. Item nolunt bonuz agere siue habere. pī. Nolūt bn̄dictionem ⁊ elongabitur ab eo. Et hoc de Nolle sufficit.

Nomen. Nomē multipliciter sumit i scriptura. Inuenik eīm i scriptura. Nomen. Sanctuz ⁊ honoꝛabile. Nomen honoꝛabile. Fictum ⁊ detestabile. le est nomen deitatis. ⁊ de hoc Exo. Bonum ⁊ delectabile. Adalum ⁊ erectabile. iij. Ego sum q̄ suz ⁊ hoc est nomen meum in eternum. Nomē detestabile est nomen hypocritice falsitatis: q. s. isti habēt nomen ⁊ non rem. Eccli.xxxvij. Est amicus solo nomine nomen delectabile est nomen vere ⁊ laudabilis famositatis: ⁊ istud est nomen bonoꝛ ⁊ perfectoꝛ. De quo Eccls.vij. Melius est nomen bonuz ꝟnguēta pꝛeciosa. Nomen execrabile est nomen infamis vite ⁊ prauitatis. Et de hoc. Pꝛouerbio. x. nomen impioꝛ putrescet. Dicam⁹ igitur de istis aliquid p ordinē. ¶ Primo igitur dico: de nomine sancto ⁊ honoꝛabili. s. de nomine dei. Nā sicut videmus: q nomina regū ⁊ pꝛincipum solent timeri ⁊ honoꝛari: quia. s. solo timoꝛe vl honoꝛe nominis ipsoꝛ multa fiunt. Sic nomē dei honoꝛandum est ⁊ timendum ⁊ timoꝛe ⁊ honoꝛe ipsius omne bonum est faciendum ⁊ omne vitiū de[illegible]ū

Istud eīm ē nomē
Gloziosum.
Uirtuosum.
Gratiosum.
Dulcoꝛosum.

Et ideo breuiter de isto [illegible]pōt exponi illud. Pꝛo Turris fortissima non[illegible]ni: ad ipsum confugit iust[illegible]uabitur. Ubi aduerte q ist[illegible]men. Habet fastigium: q̄ nomen dīi. Pꝛebet r[illegible]gium: q uia turris fortissima. Querit suffragi[illegible]ad ip̄m. Tollit naufragiūq; saluabik. ¶ [illegible]q istud nomen hz fastigium summe autoꝛita[illegible]est nomen domini: non nomen serui: vel cuiusterius. Istud enim nomen tante est dignitatis manum genus vir fuit dignum q ei nominare[illegible]ipse dominus deus ad Abraā hā. y saac ⁊ Jacob Exo. vj. Nomen meum adonay non indicaui ideo angelus in pꝛona dīi loquens Jacob ⁊ A[illegible]nomen suum inquirētibus legitur dixisse. Gen. ⁊ Jud̄. xiij. Cur queris nomen meum qō est mira[illegible]q.d. Ad te non pertinet nec reuelare nec scire. Istu[illegible]eīm est nomen.

Dignitatis incogitabilis.
Potestatis insuperabilis.
Caritatis inestimabilis.

Istud eīm nomē hz dignitatē. Et iō dz Adonay qō interpꝛtatur dns. Quia sez ipse est rex regū ⁊ dns dnantium. vnde Iere.xxiij. Et hoc est nomē qō vocabit eū dns iustus noster. Iste eīm dicit dns rōne autoꝛitatis Dicit iustus rōne veritatis. Dicit noster rōne caritatis ⁊ benignitatis. ¶ Item istud nomē habz potestatē. Et iō iste dz deus sabaoth: qō interpꝛtatur exercituū ⁊ virtutum. Quia sez nomē eius habet potestatē super exercitus angelicos ⁊ virtutes. Un etiā de virtute ⁊ potestate huius nominis dicit. Mar.xvj. Jn nomine meo demonia eijcient. linguis nouis loquenk. serpētes tollent. sup egros man⁹ imponēt ⁊ bn̄ habebūt. Et si moꝛtiferū qd biberint nō eos nocebit. Nā pcerto sicut exē plis infinitis patet q Nomē dei valet Ad

Demonum expulsionem.
Linguarū intellectionem.
Bestiarum ⁊ reptilium superationem.
Infirmoꝛum curationem.
Uenenoꝛum ⁊ periculoꝛum euasionem.

Spūaliter eīm loquēdo istud nomen eijcit demonia p cōtritionē. Linguis loquik nouis p cōfessionē Serpētes idest stimulos cōscientie tollit p satisfactionē. Super egros. i. pctoꝛes manus imponit per gratie collationem. Mortifera etiā ledere nō sinit per aduersitatum tolerationē. Istud ergo nomē habet potestatem. ¶ Item dico q istud nomē habz caritatē. Et ideo dī emanuel. i. nobiscum deus Esa.vij. Uocabit nomē ei⁹ emanuel. Iste eīm per caritatē nobiscum est. sicut ipse dicit Math.xviij. Ubi duo vel tres cōgregati sunt in nomine meo ibi sum in medio ipsoꝛum. Et ideo breuiter de isto nomine tam admirabili tam laudabili. tā glorioso. tam uirtuoso. tam delectabili. tam amicabili dicitur in pī. Sit nomen eius benedictuz in secula an

te solem permanet nomen eius. ℙPatet ergo q nomẽ dei ꝺz fastigiũ summe autoritatis. Nomẽ inquit dñi. ¶ Deinde dico qꝺ istud nomẽ ꝓbet refugiũ magne securitatis: q; istud dicit turris fortissima. Sicut enim turris est tutamen ⁊ refugiũ obsessoꝝ: sic nomen dñi nobis in ista valle miserie refugij locus est ⁊ tentationibus ⁊ tribulationibus obsessis est vnicũ refugium ⁊ tutamen. Sicut eñ illi qui ab inferioribus iudicibus grauant solẽt appellare ⁊ refugere ad regẽ vel ℙpapaz sicut ad refugiũ seu ꝓfidius singulare. Sic nos qui ab iniquis iudicibus. s. mũdo. carne ⁊ demonibus quotidie affligimur ⁊ grauamur. debem⁹ ad auxiliũ diuini nominis recurrere. ⁊ ad tutelaz ipsius refugere ⁊ nos ipsius ꝓtectioni ⁊ tutamini penitus ⁊ totaliter cõmẽdare. Unde in ꝑs. Deduristi me dñe: q; factus es spes mea: turris fortitudinis a facie inimici. De isto noie et ipsius fortitudine ꝓtectiua põt dici illud Thiere. x. Magn⁹es tu ⁊ magnũ nomẽ tuũ in fortitudine. Istud ergo nomẽ ꝓbet refugiũ magne securitatis. ¶ De
q istud nomẽ querit suffragiũ magne humi
qꝺ oñditur cũ dicit. Ad ipsuz fugit iustus. Isto
omẽ humiliter debet inuocare: ⁊ a quolibz iusto
humile suffragiũ implozari. Sicut enim pullus
s miluũ cõfugit ad alas galline quasi inuocans
tionẽ ipsius cõtra miluũ. Sic homo cõtra impe
mi milui. i. dyaboli ꝺz ad alas galline. i. ad ꝓtectio
mi noĩs per oratione cõfugere ⁊ ipsum in au
uocare. Juxta illud Hester. xiij. Hester quoq
a cõfugit ad dñm pauens periculum. Nihil em
s in periculis q̃ diuini noĩs inuocatio. sicut de
ch dicitur. Gen. iij. Mꝺ iste cepit inuocare nomẽ
ꝑs. Nos autẽ in noĩe dei nostri inuocabimus. Et
q istud nomen inuocandũ est. Quia.

oziosum odorantibus. Est dico istud no-
ctuosum ꝛoꝛantibus. mẽ odoratib⁹ dul
luminosum ꝓtemplantibus. coꝛosuz. vñ Cant.
j. Oleum effusuz nomẽ tuũ. Jtẽ est ꝛoꝛatibus fructuosum vnde Joh. xvj. Quodcũq petieritis prem in nomine meo fiet vobis. Jtẽ est ꝓtemplantibus luminosum. ꝑs. In lumine tuo videbimus lumen: ⁊ in nomine tuo cõfitebimur tibi in seculũ. Istud ergo nomen querit suffragiũ magne humilitatis: q; videlicz istud nomẽ reqrit q debeat hũiliter inuocari: q. s. sicut dr Philip. ij. Istud ẽ nomẽ qꝺ ẽ sup oĩe nomẽ: vt i noie icsu oĩe genu flectat celestiũ: terrestriũ et infernoꝝ. Insup dico: q istud nomẽ tollit naufragiũ oĩs iniquitatis. Saluabit inqt. Mꝛ sicut dr. Actuũ. iiij. Nec eñ est datuz aliud nomẽ hoĩbus in quo oportet nos saluos fieri. Et certe bene dico: q ad istud nomen est fugiendũ ⁊ in eo totaliter cõfitendũ. Si eñ maloꝝ spirituũ inuocatores cõtra ipsoꝝ seuitiã p virtutẽ diuinoꝝ nominũ ꝓtegunt: ita q ab ipsis leꝺi nequeunt dũ in circulis circũscriptis diuinis nominib⁹ includunt: imo sicut dicit ipsi rñdere per virtutẽ diuinoꝝ nominũ cõpellunt: sicut de nomine dei ineffabili semiphoras: ⁊ aliꝝ dei nominibus ĩ libris magicis cõtinet: certe multofortius credendũ est: q fi bone ⁊ de note ꝑsone nomẽ diuinũ in suis necessitatib⁹ inuocẽt ipsius auxiliũ sentiunt ⁊ reportẽt. Mꝛ si peccatores a demõibus ⁊ a periculis liberat: multo fortius iustos saluat. vn de Joelis. ij. Et erit: oĩs quicũq inuocauerit nomen dñi saluus erit.

Istud est nomẽ dei qꝺ saluat piclitantes.
Quod recipit ad se confugientes.
Quod erigit ad se clamantes.
Quod portegit in se confidentes.

Et ꝓpterea de virtutib⁹ istius nominis admiratiue loquit dauid dicens in ꝑs. Dñe dñs noster q̃ admirabile est nomẽ tuũ in vniuersa terra. Et Esaie. ix. dr. q vocabitur nomẽ ei⁹ admirabilis: deus fortis: p futuri seculi: princeps pacis. Jsta ergo sunt dicta de nomine sancto ⁊ mirabili. ¶ Secundo principaliter dico q de noĩe bono ⁊ delectabili seu cõmendabili. Et istud est bonũ nomẽ: bona fama: bon⁹ rumoꝛ cuiuslibet viri iusti. Jstꝫ eñ summe est appetendũ. Mꝛ sicut nomen est illud q̃ qꝺvnaquecq̃ res cognoscit. sic fama est illud: q qꝺ de nobis notitia diuulgat. Arboris eñ virtus q̃libz cognoscit ꝑ odoꝛẽ. vñ nulla res dr vt cõter cõuenienter virtuosa cui⁹ nõ est substãtia odoꝛosa. Sic ꝛ̃e q odoꝛẽ boni noĩs: bonitas interioꝝ cognoscit. Mꝛ vt cõiter vbi latet interi⁹ mala substãtia male vite: mun q̃ fragrat exterius redolentia bone fame. Et iõ breuiter bonum nomẽ ꝺz sup oĩa diligi ⁊ haberi multiplici rõne. quia videlicet istud est.

Diuitijs ꝓponendũ. Bonũ eñ nomen ẽ melius q̃ diuitie. Mꝛ sicut
Delicijs ꝓferendũ
Eminentijs ꝓmittendũ dr. puer. xxij. Melius ẽ nomen bonũ q̃ diuitie multe. ¶ Jtẽ melius est q̃ delicie. Mꝛ sicut dicit. Eccli. xiij. Melius est nomẽ bonũ q̃ vnguenta ꝑciosa. ¶ Jtẽ melius q̃ honores seu eminentie. Mꝛ sicut dr. Sen. xj. Gigantes turrẽ altã vsq̃ ad celũ voluerunt edificare: vt nomẽ suũ possent celebrare. Et q; ꝓpter nomen suũ celebrandũ turris eminentiã edificauerunt. Uñ patet q nomẽ eminẽtie protulerunt. Et istud ꝓcerto apparuit in antiquis ꝑib⁹ q̃ ꝓnomine bono habendo: non solũ sustinuerunt iniuria mala: imo etiã ꝓ noĩe bono ꝓseruãdo passi sunt infinita dãna. Legi eñ q cũ i quadã ciuitate cipri esset qꝺã burgensis magne fame: magniq noĩs ⁊ virtutis apud quẽ oẽs transeũtes mare bona sua deponebant: accidit q qꝺã malus hõ qꝺam die publice clamauit apud eũ. q redderet, sibi q̃ngẽtas libras q̃s deposuerat apud eũ: qꝺ tñ in veritate falsuz erat. Burgensis tñ videns q dictus pessimus a clamoꝛe desisteꝛe nõ volebat: vocauit illũ secreto ⁊ tradidit illi pecuniã quãpetebat: magis eligẽs dictã pecuniã pdere q̃ boni nominis sui aliquã denigrationẽ incurrere. Terrũtñ dei iudicio factũ fuit: q dictus pestifer de dicta pecunia valde diues effectus est ad mortẽ aũt veniẽs cõpunctus coꝛde totũ qꝺ habueraꝛ q̃cq̃ acq̃siuerat dicto burgensi reliquit: ⁊ sic ipsius factus fuit vtilis procurator. qui fuerat nequissimus defraudator. Iste ergo de bono nomine curabat: ⁊ ipsum suis diuitijs ꝓponebat. Jurta illud Ecci. xlj. Cura habe de bono noĩe. hoc eñ magis pmanebit tibi q̃ mille thesauri magni ⁊ ꝑciosi. ℙPer nomẽ ergo significat bona fama quã. s. viri iusti vndiq circumiaciunt ⁊ diffundunt. Et ideo cuilibet sic nominato ⁊ famoso potest dici illud Thiere. xl. Oli uã vberẽ pulcrã fructuosam speciosaz vocaunt dñs nomẽ tuũ Ubi aduerte q hõ põt esse nominatus ꝓpter quatuoꝛ vez qñ habet.

Constãtie firmamentũ. ℙProbat cõstantiã ligni
Clementie leuimẽtum. soliditas. Oliuã. ℙProbat
Decentie velamentum bat clemẽtiam fructus
Scientie paramentum fertilitas. Uberẽ. ℙProbat decentiã formositas. ℙPulcrã. ℙProbat sciam vernans amenitas Speciosam. ¶ Dico ergo q ad bonum nomẽ habendũ requirit soliditas firme cõstantie. qꝺ notat in noĩe Oliuã. q̃. s. habet lignũ valde solidũ ⁊ quasi penitus imputribilis nature. Uñ est qꝺ in tabernaculo federis quicqꝺ est factũ de lignis imputribilibus factũ fuit. Duo etiã cherubin facti fũt de lignis oliuarũ. Sic vere ſpũaliter loquẽdo si nomẽ ⁊ gloriam acquirere velimus. cõstantes ⁊ solidi in dictis moꝛibus factis tẽtationibus ⁊ tribulationib⁹ indefectibiles ⁊ imputridi esse debem⁹ vñ Ose. xiij. Erit quasi oliua gloria eius Exẽplo dauid qui iuꝛer pretatur manu fortis de quo ꝺz. j. Reg. xvij. Celebre factum est nomẽ eius nimis. vñ etiam de Josue fortꝛ ⁊ strennuo debellatoꝛe ꝺz Josue. vj. q fuit dñs cũ Josue ⁊ nomẽ eius diuulgatũ est in omni terra. Sicut eñ videmus q miltes fortes ⁊ strennui ⁊ victoriosi ꝓpenas ⁊ tribulationes coꝛporis nomẽ ⁊ gloriã acquirunt: ita q coram regibus ⁊ magnatibus laudes et magnificẽtias accipiunt. Sicut etiã videmus q ſpes q̃ teruntur melius fragrant. Lapis etiam qui dicit

gagates

gagates q̃ extra ignẽ redolere nõ videt. in igne tñ positus suauissime fragrat odoꝛẽ. Sic vere sancti ⁊ iusti q̃ tribulatiõib⁹ hui⁹ mũdi terunt: q̃ igne aduersitatũ cremant: q̃ in bellis contra vitia ⁊ pctã victorias fortiter assequunt. odoꝛẽ bone fame solẽt effundere ⁊ gloriã ꝑclari noĩs coꝛã regibus deo ⁊ angelis acqꝛere ⁊ hr̃e. Sicut de rege. Ozia ꝺz. ij. Paralip. xxvj. Diuulgatũ est nomẽ eius vsq̃ ad introitũ egypti ꝓpter crebras victorias. Requirit ergo ad bonũ nomẽ habẽdũ. Soliditas firme cõstantie. ¶ Jtẽ ad bonuz nomen requirit in homine fertilitas pie clemẽtie. Uberem inqt ⁊ fructiferã. Sicut eñ videm⁹ q homines liberales suas diuitias aliꝝ largiẽtes pre ceteris nominatur. Arboꝛes etiam fructifere fructus suos vberiter emittẽtes pre ceteris cõmendantur. Sic viri pij qui fructus diuitiarũ suarũ libẽter ⁊ liberaliter, pauperib⁹ distribuũt ⁊ emittũt coram deo ⁊ hominibus nomẽ. laudẽ ⁊ gloriã cõsequuntur: ita q ꝓprie pauperes pñt dicere de talibus illud Judi. xvij. Uidim⁹ terram valde opulentã ⁊ vberẽ: ita q ad quẽlibet talem misericordem pñt dirigere verbum illud Cant. j. Jn odoꝛẽ vnguentoꝝ tuoꝝ currimus oleũ effusum nomẽ tuũ. Requirit ergo fertilitas pie clemẽtie. ¶ Jtez ad bonum nomẽ requiritur formositas mire decẽtie. ℙPulcram inquit. Sicut eñ res pulcre pre ceteris nominant: ita q ẽt tam viri q̃ mulieres q̃libz ꝓpter sui pulcritudinẽ coꝛporis nomẽ non modicũ assequunt. Sic vere apud deũ pulcritudo honeste apparentie ⁊ decẽtie solet magnũ nomen ⁊ gloriã generare. Illiq apud deũ sunt nominatiores: qui sunt per honestam apparentiam pulcriores. sicut Ezech. xvj. dicit ciuitati in figura cuiusdã virginis glorioſe. Egressiz est inquit nomẽ tuum in gentes ꝓpter spẽm tuam: quia perfecta eras in decoꝛe tuo. fiduciã habẽs in pulcritudine. Requiritur ergo formositas mire vel pure decẽtie. ¶ Item ad bonum nomẽ requiritur sagacitas magne prudentie. Speciosam inquit. Sicut em sensibiliter videmus illi qui sunt sapiẽtioꝛes: sunt in fama ⁊ gloria noiatioꝛes. Unde de salomone sapientissimo. De Aristotele subtilissimo. De seneca moralissimo ⁊ prudentissimo ꝓprie viget nomen. Unde etiam ipsi Salomoni dicitur Eccl. xlvij. Ad insulas longe diuulgatum est nomen tuũ: ⁊ dilectus es in pace tua. Et ideo proculdubio si nomen bonum habere volumus: necesse est q in virtute prudẽtie ⁊ spiritualis scientie vigeamus: quod ostẽditur cum dicit. Speciosam. Uiroꝛ enim ⁊ speciositas arboris vivacitatẽ denotat ingenij seu mentis: vt sic cuilibet in scientia ⁊ eloquentia nominato dicatur illud ps. Speciosus forma pre filijs hominum diffusa est gratia in labijs tuis. Sic igit ptz charissimi q ℙPropter.

ℙPrudentiaz subtiliozem. ri iusti habuerũt bo-
Decentiã honestiozem. num nomẽ ita q cu-
Clementiam vberiozẽ. libet poterat dici illo
Constantiã robustiozẽ vi- Esaie. lxij. Uocabit ti
bi nomẽ nouũ qꝺ os dñi noiauit. Jsti eñ figurantur in tẽplo. qꝺ sicut dicitur. j. Mach. iij. Nominatũ erat vsq̃ ad extremũ terre. De quo ẽt dicit. j. Paral. xvij. Domus quam edificare cupio talis ꝺz esse vt in cunctis regionibus nommetur. Figurantur etiam in gigantibus de q̃bus dicitur Baruch. iij. Ibi fuerũt gigantes nominati: statura magna sciẽtes bellum. Figurantur etiam in iudeis. de quibus dicit. j. Mach. xj. Glorificati sunt iudei ⁊ noiati sunt ĩ regno. Jsta ergo dicta sunt de nomine bono ⁊ cõmendabili. ¶ Tertio principaliter dico de nomine malo ⁊ exꝛecabili: quod videlicet nihil aliud est q̃ mala fama vel mala opinio vel rumoꝛ. Istud enim est nomen summe cauendum. Quia sicut homo valde cauet ne feteat coꝛporaliter ⁊ ne aliqua immundiciam habeat per quã vilis ⁊ horribilis ab aliꝝ iudicẽ. Sic ſpũaliter a feteꝛe mali ⁊ infamis nominis debemus cauere: quia ꝓcerto deus ⁊mũdus taliter fetẽtes non diligunt: ꝛ ipsos fugiũt ⁊ cõtemnũt. Hyrcus eñ aĩal est fetidus ⁊ immundũ: ⁊ ideo ad cõuersandũ inter hoĩes nõ est gratum. ℙPorcus ẽt immũdus dicitur: eo q in stercoꝛibus ⁊ fetoꝛib⁹ delectat. Upupa etiaz sacrificari deo indigna fuit eo q de stercoꝛibus ⁊ rebus fetẽtibus nidum facit. sicut ꝺz Leui. xj. ⁊ Deut. xiiij. Quia ꝓcerto tales qui q̃ infamiã sunt fetidi. q̃ in reb⁹ fetidis ⁊ infamibus sunt nutriti: deo sunt ⁊ hominib⁹ odiosi nec digni sunt cũ bonis hoĩb⁹ ꝓuersari: nec etiã deo ⁊ angelis odicari. Jsti. n. sunt sicut bestia. q̃ ascẽdit ꝺ abyssoꝝ: q̃ noĩb⁹ blasphemie erat plena: sicut ꝺz. Apoc. xiij. ⁊. xvij. ⁊ possum⁹ notare: q istud malũ nomẽ aq̃ritur.

ℙPer stulticiam ⁊ ℙsumptionem.
ℙPer luxuriam ⁊ infectionem.
ℙPer seuitiã ⁊ exactionem.

Est igit malum nomen fatuitatis. Et de hoc dicitur. Eccli. xxij. vbi de onerosa conditione hominis loq̃ns dicit sic. Sup plumbũ quidem grauabit: ⁊ q illi aliud nomen q̃ fatuus. ℙTale nomẽ habebat ℙsur [illegible] sus nabal: qui ꝓ suam ℙsumptionẽ totam do[illegible] ⁊ seipsum exposuit periculo ⁊ ruine. s. dauid r[illegible] spondendo ⁊ eidẽ victualia denegãdo: sicut ꝺz. xxv. Uñ de ipso dr ibidem. Ipse eñ fm nomen suum stultus est. Jtẽ est malũ nomen carnalitatis. U[illegible] ti sunt sicut illa mulier meretrix: ꝺ q̃ Apoc. xvij. ꝺ in fronte sua habebat nomen scriptũ babylõ mi[illegible] nicationũ. Jtẽ est malũ nomẽ crudelitatis. U[illegible] tis põt dici illud. Esai. viij. Uoca nomẽ eius a[illegible] spolia detrahe: festina pdare. Jsti figurant in il[illegible] la cadente de celo: de qua Apoc. viij. dr. q nomen le absintbiũ: q. s. raptoꝛes sunt aliꝝ absintbiuz [illegible] amaritudine. Et sic ptz de noĩe malo ⁊ exꝛecabili.

¶ Quarto dico de noie ficto ⁊ detestabili. ⁊ istud est nomẽ hypocritaꝝ q̃ nomẽ hñt sine re. ℙfigurati ĩ equo pallido Apoc. vj. Mꝛ qui sedebat sup eum nomen illi moꝛs: ⁊ infernus sequebaꝛ eũ. Tales. n sunt pallidi ꝓ ficta apparẽtiaz honestatis. Jn ipsis etiã fm veritatẽ sedet moꝛs. i. abundantia totiꝝ miq̃tatis: quã. s. sequit infernus finalis pestilentie ⁊ penalitatis. Jsti. n. sunt similes fatuis nobilib⁹: q̃ hereditatẽ suaz vendiderunt: quia de hereditate ⁊ ꝺ genere ⁊ nobilitate nõ retinent nisi nomen. Sic isti hereditatẽ virtutum nõ habent: sed solum nomẽ ⁊ famã retinẽt. vñ Apoc. iij. loquit vni tali dicens. Nomen habes q vivus ⁊ mortuus es Et tale nomen in veritate nõ põt diu durare. Accidentia eñ nõ possunt manere sine subiecto: ⁊ q isti non habẽt subiectũ: necesse est q deficiat in eisdez accidens honestatis. Teste eñ Sene. Nihil qꝺ simulatum ⁊ fictũ est põt esse diuturnũ. Odoꝛ eñ aromatum post recessuz ⁊ in absentia ipsoꝝ potest in aliquo loco aliq̃diu durare. ℙPatet etiã de pomo quẽ homo tenuit in manu: q manet odoꝛ in manu aliquantulũ Uerũtñ nõ potest talis odoꝛ diu ꝓseuerare. cũ nõ habeat qꝺ ipsum possit cõtinuare. Sic odoꝛ boni nominis ⁊ bone fame in talibus aliquandiu potest stare: ꝛ ꝓcerto diu nõ põt sistere vl̃ durare. Uñ etiã. Eccli. xlj. Nomen impioꝝ delebit. ⁊ Esai. xliij. ℙperdã babylonis nomen. Hec igit de quadruplici noie sufficiant. videlicet. De nomine ficto. De nomine malo. De nomine bono. Et de nomine sancto. ¶ Sed adhuc põt dici: q nomen seu nominatio nihil aliud est q̃ ad aliquam dignitatem ꝓmotio vel electio. Uñ cuilibz noviter electo potest dici illud. Esai. lxij. Uocabit tibi nomẽ nouum qꝺ os dñi nominauit. Et sivis potes dicere: q ad hoc q aliquis sit dignus nominari ad dignitatem requiritur q habeat ꝛ̃as quatuoꝛ conditiones in illa autoritate supra positas. Oluam Ubẽrem ꝛc. Uel si vis pone illam autoritatem supra titulo de Appellare. Appellauit Adam nominibus suis cuncta animantia: ⁊ cũcta volatilia celi: ⁊ cunctas bestias terre. Et de ista nominatione dicit. Ezechielis. xxxvij. Suscitabo eis germen iustum et nominatum: sufficit ꝛc.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mondū. Nota q nōdū semp signat dilatiōez seu futuri tpis successionē. Et sic igit dico q tā in bono q̄ in malo q nōdum pōt intelligi.
Mentis prudentia diu deliberans.
Celi clementia beatos remunerans.
Mortis potentia tandem accelerans.
Cordis pigricia nunq̄ properans.
¶Primo igitur dico q per nōdum intelligitur mētis prudentia deliberatiua. Ista em̄ nunq̄ subito p rumpit ad negocia sed semp deliberat t expectat p consilia. Dicit em̄ nonduz est tps. nondū fiat ꝛc. Dē em̄ tale nondum diligit. t in talib⁹ prudentibus deliberationibus requiescat. Figura ad hoc: quia corp⁹ dñi sicut dr Luc. xxiij. Fuit positū t sepultuz in sepulcro in quo nondum quisq̄ positus fuerat. Et Actuz vij. dicitur. q quia ipūsctūs nondū in quēq̄ illoruz venerat: sed baptizati tm̄ erant in noīe dñi Jesu. ideo venit subito sup illos. Primo em̄ videbatur spiritꝰ diu deliberasse. t postea se subito infudisse. Erēplo dicebat Job. vij. Tempus meum nondū im est. Sicut etiaz ipse dicebat beate virgini dū ila facere ad tempus differret Johā. ij. qñ ipsa inum non habēt. Quid inquit mihi t tibi mu ondum venit hora mea. q. d. Mondum. i. tēpus a est in omni negocio expectanda. sicut de miss e spūssancti dr Joh. vij. Mō nōdū erat spūs datꝰ: uz erat Jesus glorificatus. Patet ergo q per intelligitur mentis prudentia deliberatiua. cō dico q per nōdū intelligit celi clemētia beatiua. Cōstat em̄ q gloria paradisi nōdum appa nobis sed expectatur in fine. De quo Hebre. ix. dr. Nec signāte spiritusancto nōdum esse ppalatā sanctoꝝ viam. adhuc prioze tabernaculo habente statū. Unde etiam de ista figura glorie successione dr Joh. xx. noli ināt me tangere. nondū em̄ ascēdi ad patrem meū ꝛc. ¶Tertio dico q p nōdū itelligit mortis potētia acceleratiua. Mors em̄ t iudiciū habēt suū nōdū. De quo Mat. xxiiij. Oportet primū hec fieri: sed nōdū statim finis. Uñ de isto nōduz. i. de finali fato t hora mortis dr Joh. vij. q nemo misit in Jesuz manꝰ: q: nōdū venerat hora eiꝰ. Apud deū em̄ ſm quosdaz phos oīa negocia habēt suū nōdū. i. suum futurū nō essendi punctū: sicut tps de seipso dicebat Johā. vij. Tēpus meū nōdū adhuc. Igit patet q p nondum intelligit mortis potentia acceleratiua. ¶Quarto dico q p nōdū intelligit lenta pigricia semp dilatiua. Pigri em̄ t imbecilles semp q̄rūt dilationē negocioꝝ. Dicūt em̄ q nondum est tps opandi sicut bñ repehendunt illi pigri q̄ dicebāt Aggei. j. Mōdū venit tps domꝰ dñi edificāde. Isti em̄ differūt t bñ operari t bñ intelligere. Bene dico operari sicut dictum est de illis qui domum dei nōdum edificandā dicebant. Bene et intelligere sicut Marci. viij. vbi dicit. Mōdum cognoscitis aut intelligitis. adhuc coꝛ cecatum habetis. Sic igitur patet quō nōdum tam in bono q̄ in malo potest dilatiōes quatuor designare ꝛc.

Non. Cum non sit sillaba seu dictio negatiua t priuatiua. posset dici q ſm q non negat t tollit: t est negatio bona vel mala. in bono potest accipi t in malo. Sic ergo notabo q in scriptura reperitur in bono. Non quod spectat ad.
Summum eminentem.
Tristem penitentem.
Justum excellentem.
Sanctum triumphantem.
¶In malo vero reperitur.
Unum non quod spectat ad.
Miserum egentem.
Demonem ledentem.
Impium peccantem.
Damnatum lugentem.
Primo ergo dicamꝰ q est vnū nō q̄ ptinet ad summe regentē. hoc est dictu ad deū. Cōstat em̄ q cū deus sit summe pfectus ad ipsum pertinet esse nō. qō priuat t aufert aliq̄d impfectuz. Et sic de deo pōt dici q ipe est. Mō ipiꝰ. Mō iniustꝰ. Mō variabilis. Mō corruptꝰ. Et sic dico q ad ipm̄ spectat vnū Mō: tollens.

Prauitatem.	¶De prauitate ꝓstat q̄ ipe est
Falsitatem.	nō peccabilis: q. ſ. peccatuz nō
Uanitatem.	fecit. nec inuentus est dolus in
Mortalitatem.	oze eius. De falsitate constat: q
Iniquitatem.	ipse est immētibilis: quia. ſ. nō
Crudelitatem.	est deus vt homo vt mētiatur:

nec vt filius hois vt mutet. Nume. xxiij. De vanitate seu variabilitate cōstat quia est imutabilis: quia scz ipse est apud quem nō est trāsmutatio nec vicissitudinis obumbratio. Jacobi. j. Ideo dr in ps. Tu aūt idez ipse es t anni tui non deficient. Et Malach. iij. Ego dñs qui nō mutor. De mortalitate ꝓstat q ipse est immortalis seu nunq̄ corruptibilis: q. ſ. rps resurgens ex mortuis iam nō morit: mors illi vltra nō dominabit Roma. vj. ¶De imāgtate ꝙo cōstat q ipe est pctō incōsentibilis. Deus. n. nō solū nō peccat: imo ēt pctō nunq̄ ꝓsentit. sz peccare ꝓhibet atq̄ vetat. Negat. n. ꝓhibet t vetat p illud aduerbiū nō oē pctm̄: t potissime Peccatū veneris qō carnē maculat: hoc est luxuria. Peccatū aeris qō surſum eleuat: hoc est superbia. Peccatū fumeris qō pigrū vinculat: hoc est accidia. Peccatū sceleris qō ira iaculat: hoc est seuicia. Peccatū fenoris qō opes cumulat: hoc est auaricia. Peccatū iecoris qō i venēre pullulat: hoc est castrimargia. Pctiū pectoris quod bonos iugulat: hoc est inuidia. ¶Dico ergo q deus habet vnū nō q̄ ꝓhibet pctm̄ veneris t luxurie. Et sic dicit Exo. xx. Non mechaberis t nō cōcupisces vroꝛē primi tui Eccl. ix. nō aspicias mulierē. Et Eccl. xxv. t. xlj. ¶Itē dz vnū non q̄ ꝓhibet peccatū aeris t supbie Eccl. v. nō te ventiles in oēm ventum. Et Thobie. iiij. Superbiaz nunq̄ in tuo sensu dominari permittas ab ipsa enim sumpsit initiū oīs pditio. ¶Itē dz vnū non q̄ ꝓhibet pctm̄ fumeris t accidie. i. pigricie. q̄. ſ. similis est fumeri seu morti Eccl. vij. non te pigeat visitare infirmuz ex hoc em̄ in caritate firmaberis. ¶Itē dz vnū non q̄ ꝓhibet pctm̄ sceleris t seuicie seu iracūdie Exo. xx. Non occides. Et illud Leui. xix. nō facias calūniaz primo tuo. Quia sicut dr Jacobi. j. Ira em̄ viri iustitiaz non operat. ¶Itē dz vnū nō q̄ ꝓhibet peccatū fenoris t auaricie Exo. xx. Mō furtū facies. Et illud. nō fenerabis fratri tuo. ¶Itē dz vnū nō q̄ ꝓhibet peccatū iecoris t castrimargie Eccl. xxxvij. nō te effundas sup oēm escā. ¶Itē dz vnū nō q̄ ꝓhibet pctm̄ pectoris t inuidie Leui. xix. Mō oderis fratrez tuū in corde tuo: sed publice argue eū. Et breuiter dico q oē non mali ꝓhibitiuū ptinet ad deū: sicut est. Mō furtū facies. Mō mētieris. Mō falsum testimoniū dices. Mō maledices surdo: t coꝛā ceco nō pones offendiculū. Mō eris criminator in populis. Mō falsuz testimoniū dices Leui. xix. Et cetera similia q̄ longum t ipossibile eēt ponere. Est ergo vnū non q̄ ptinet ad summe regentē. ¶Scdo ꝑncipaliꝛ dico q est vnuz nō q̄ ptinet ad culpas lugentē. i. ad hoiem penitentem. Penitens em̄ habet vnū non quo. ſ. ipse negat.
Corpori complacentiam.
Uirtuti desistentiam.
Criminum perseuerantiaz.
Demoni obedientiam.
Corpori dico complacentiam: quia. ſ. sibi debet negare delicias carnales. Unde de penitentibus: abstinētibꝰ t tristibꝰ pōt dici illud Esaie. xxiij. Cessauit gaudiū tympanoꝝ: q̄euit sonitꝰ letantiū: cōticuit dulcedo cithare. cum cantico non bibent vinuz. amara erit potio bibentibus illam. Et illud Luce. j. Umuz t siceraz nō bibet ꝛc. ¶Itē penitēs dz denegare virtuti desistentiā: quia. ſ. penitens multū debet cauere ne recidiuet. Uñ illō. j. Coꝛ. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. ¶Itē dz negare criminis seu peccati pseuerantiā seu

rantiā seu cōualescētiā. Juxta illud ps. In corde meo abscōdi eloq̄a tua vt nō peccez tibi. Et merito. Quia sicut dicitur Sapien. xv. Si nō peccauerimus. scimꝰ quoniam apud te sumus cōputati. ¶Item dz penitens denegare demoni obedientiam. Juxta illud. ij. Mach. vij. Mō obedio ꝑcepto regis sed precepto legis. Patet ergo q est vnū nō quod ptinet ad culpas lugentem. i. ad penitentez. ¶Tertio ꝑncipaliꝛ dico q est, vnū nō q̄ ptinet ad iuste viuentez hoc est dictu ad virū perfectū t iustuz. Iste em̄ dicit nō oībus: qui ipsum ad malum trahere volūt. Nam iste deo.
Flagellanti dicit non tristabor.
Mundo varianti dicit non mutabor.
Carni maculanti dicit non fedabor.
Hosti malignanti dicit non plicabor.
Morti cōminanti dicit non turbabor.
Summo iperāti dicit subiugabor seu depcabor t humiliabor. ¶Dicit ergo iustꝰ deo q cū flagellat q nō tristabit: sed potius q patiētiā habebit. Juxta illud Prouer. xij. Mō cōtristabit iustū quicquid ei acciderit. ¶Itē dicit mūdo q cū variat q nō mutabit: sed potius q semper erit stabilis t perseuerās ps. Justꝰ in eternū nō cōmouebitur. ¶Item dicit carni quādo tentat q nō fedabit Roma. viij. Spiritu ambulate t carnis desideria nō perficietis. Et merito: quia sicut ibidem dicitur. Illi qui in carne sunt deo placere non possunt. ¶Itē dicit hosti quādo ipsum ad malum ictat q nō plicabitur seu superabitur sperans. ſ. in auxilio diuino. De quo dicitur in ps. Mō dimisit hominem nocere eis t corripuit p eis reges. Et illud Junior fui etenim senui t non vidi iustū derelictum nec semen eius ꝛc. ¶Itē dicit morti qñ. ſ. appropinquat q nō turbabitur. Juxta illud Job. xxiij. Non turbet coꝛ vestrum neq̄ formidet: vado t veniam ad vos. Et illud. Omnis qui credit in me nō morietur in eternū Job. xj. ¶Itz dicit seruio summo regi. ſ. deo q cōtra ipm̄ nō eleuabitur seu etiā q ipsi humiliabit: t ipm̄ oꝛare non dedignabit: sed ne sibi noceat oꝛabit t depcabitur dicēs illud ps. Me auertas faciem tuā a me: ne declines in ira a seruo tuo. Et illud. Me proꝛcias me in tempoꝛe senectutis: t cum defecerit virtꝰ mea ne derelinquas me. Et illud. Me veniat mihi pes superbie: t manus peccatoris nō moueat me: t cetera similia. Patet ergo q ista negatio. nō. quandoq̄ pertinet ad iustum seu etiam est vnum nō q̄ pertinet ad iuste viuētē. ¶Quarto vero dico q est vnuz non quod ptinet ad beate regnātem hoc est dictu ad quēlibet virū beatum: quia scilicet beati habēt suum nō t suaz negatiuam in qua. ſ. ab ipsis deficit t denegatur omne malum. Juxta illud Apocal. vij. Absterget deus omnem lacꝛymam ab oculis sanctoꝝm t iam non erit amplius neq̄ luctꝰ: neq̄ clamoꝛ: sed nec vllus doloꝛ. q̄m̄ priora transierunt. Unde nota q isti non.
Metuunt hostis iniuriam.
Amittunt cordis leticiam.
Sentiunt pene mesticiam.
Cognoscunt vmbꝛe tristiciā.
Admittunt culpe nequiciam.
Incurrunt mortis angustiam.
Mō em̄ beati nō metuūt hostis iniuriā. Patet q: sicut dr Esaie. xxxv. ō ciuitate paradisi. Ibi nō erit leo: t mala bestia nō ascēdet q eam; nec inuenietur ibi. Et Esaie. lxvj. Mō nocebūt neq̄ occidēt in oī sctō mōte. ¶Itē q beati nō amittāt verā leticiā. ptz Job. xj. Uñ dr cuilibet beato. Redescs t nō erit qui te exterreat: t habebis fiduciā proposita tibi spe. t defossus securus dormies. Et Johā. xvj. Gaudiū vrm̄ nemo tollat a vobis. ¶Itē q beati nō sentiāt pene mesticiaz. Patet vbi supra. Apocal. vij. Non erit amplius neq̄ luctus: neq̄ clamoꝛ: sed nec vllus doloꝛ. ¶Itē q beati nō cognoscāt vmbꝛe tristitiā q̄z semp maneāt in lumine claritatis eterne. pz Esa. lx. vbi cuilibet beato dr. Mō occidet yltra sol tuus: t luna tua nō minuetur.

¶Itē q beati nō admittāt seu nō cōmittāt culpe nequiciaz: patet prime Job. xij. vbi dicitur. q ois qui in deo manet nō peccat. ¶Itē q beati nō incurrāt mortis angustiam tēporalis. ſ. vel eterne. patet in ps. vbi dicit. Mō moriar sed viuam t narrabo opera domini. Sic ergo pz q est vnuz nō quod pertinet ad beate regnātem. Et sic pz q hec dictio negatiua nō pōt accipi in bono significato. ¶Sed adhuc dico q nō pōt accipi in malo. Et hoc fit quādo negat t priuat illud quod affirmaret esse bonum. Et sic notabo q in scriptura reperitur non quod spectat ad.
Tristem miserum. i. pauperem.
Hostem asperum. i. demonem.
Uirum sceleꝛum. i. peccatoꝛem.
Statum inferum. iad voꝛatoꝛez. hoc est dictu ad infernum malorum hominum receptoꝛem. ¶Dico ergo q est vnum nō. i. vna negatiua que ptinet ad miseros egentes. Pauperes enim t miseri habēt suuz nō id est suam priuationem t carentiam bonoꝛum mundanoꝛum. videlicet carentiam.
Delitiarum t saturitatis.
Diuitiarum t prosperitatis.
Eminentiarum t autoꝛitatis.
Amiciciarum t fraternitatis.
¶Habēt dico miseri in hoc mundo carentia ritatis t delitiarum: quia. ſ. isti in mūdo nō h ctū sufficiētem. vñ Treno. iij. Paruuli petie nem t nō erat qui frāgeret eis. Et illud ps. Me adiutoꝛ: nec sit qui misereatur pupillis eius. ¶ habēt carētiam ꝓsperitatis t diuitiarum. Und possunt dicere illud Actuū. iij. Argētum t aurum est mihi. Et illud Esa. ij. Mō sum medicus t in d mea nō est panis neq̄ vestimētum. ¶Item habēt c rentiam sublimitatis t eminētiarū: q. ſ. isti pñt dicere illud Job. xvij. Regnū meuz nō est de hoc mūdo. Isti em̄ nō habēt autoꝛitatē superioꝛem vel dñicam: subtiliozem vel ꝓphēticam: potētioꝛē t autenticam. De superioꝛi em̄ t dominica pz Johā. j. vbi dicit. Helyas es tu? Ndit. nō sum. Helyas em̄ interꝓtat ascēdens dñs vel robustus. De subtiliozi autem t ꝓphetica patet ibidē Job. j. Propheta es tu. Ndit nō ps. Signa nostra nō vidimus: iam non est prophēta. De potētioꝛi vero t autētica patet Treno. j. vbi dicit misera hierusalem. Infirmata est virtus mea. dedit me dñs in manu de qua nō potero surgere. ¶Item habent carentiam fraternitatis t amiciciaruz: quia scilicet fratres si sunt pauperes derelinquūtur etiam a fratribus t amicis. Uñ illud Treno. j. Mō est qui cōsoletur eam ex omnibus caris eius. oēs amici eiꝰ spreuerunt eam. t facti sunt ei inimici. Et loquitur de ciuitate hierusalem misera t destructa. Patet ergo q est vnum non seu vna negatio que pertinet ad miseros egentes. ¶Deinde dico q est vnum non. qō pertinet ad demones vigentes seu tentantes t tribulantes. Isti enim habent negatiuam.

Certe veritatis.	Isti em̄ carent veritatis cer
Dulcis pietatis	titudine dicētes. ſ. illud pme
Alte dignitatis.	Job. j. In tenebris ambula
Juste equitatis.	mus t mentimur t non faci

mus veritatem. ¶Item ipsi carent pietatis plenitudine. Crudeles enim sunt t non pij: sicut de Medis dicitur Esaie. xiij. Ecce ego suscitabo super eos medos. qui argentum nō querāt: nec aurum velint: sed sagittis parulos interficiēt: t lactātibus vteri nō miserebuntur: t super filios non parcet oculus eoꝝm. Ut de dyabolo dicatur illud Hieremie. vj. Sagittaz t scutum arripiet crudelis t nō miserebit. ¶Itē isti carēt dignitatis celsitudine. Ut de dyabolo exponat illud Ezech. xxvj. Collocabo te in terram nouissimā. in solitudines veteres cuz his qui deducūtur in lacū ad nihilum redigam te t non eris: quesieris t nō inuenieris. ¶Item isti carēt equitatis rectitudine. Ut sciz de ipsis possit dici illud Sapiētie. ij. Dixerūt im

Universidad de Deusto
Biblioteca

pñ apud se nō recte cogitates.exiguū ⁊ cū tedio est tē pus nr̄m:⁊ nō est in fine refrigeriū.nec est agnit⁹ qui reuersus fuerit ab iferis. Venite ergo opprimamus pauperē iustū:⁊ nō parcam⁹ vidue.nec veterani mul ti tpis reuereamur canos.Sic ergo pz ꝙ est vnū non qō̄ptinet ad demones v:gētes. ¶ Demq̄ dico ꝙ est vnū nō qō ptinet ad hoies peccatores seu delinquen tes, Isti enim habent negatiuam omnis boni. Ideo possumus dicere ꝙ isti sunt qui.

Veritatis carent eloquio.
Pietatis carent eliquio.
Claritatis carent solsequio.
Humilitatis carent obsequio.
Sedulitatis carent officio.
Fraternitatis carent hospitio.
Tranquillitatis carent refugio.
Eternitatis carent fastigio.

Dicā igitur ꝙ pctōr nō hz vt cōiter eloquiū veritatis p:ima Joh.j.Qui dicit se nosse deū ⁊ mādata ei⁹ nō custodit mēdax est ⁊ veritas in eo nō est. ¶ Itē nō hz eliquiū pietatis Esa.ir.Tir fratri suo nō parcet.de- linabit ad dexterā ⁊ esuriet.⁊ comedet ad sinistrā ⁊ ..turabik vnusq̄sq; carnē amici sui vocabit. ¶ Itē ..solsequiū caritatis:q:.s.pctōr nūq̄ vere diligit. ..ieremie.ir. Unusquisq; a primo suo se custo- in oñi fratre suo nō habeat fiduciā:q: omnis supplantās supplātabit ⁊ oīs amic⁹ fraudulē ..edit ⁊ veritatē nō loquet.Et ..tñ scriptū est pri- ..b.iij.Justū est ꝙ qui nō diligit manet ī morte. ..z dico ꝙ pctōr non hz humilitatis obsequium. ..diere.ij.pctōr dr.A seculo cōfregisti iugū:rupi- ..vincula dixisti nō seruiā.Ut sit de illis qui dicunt Joh.viij.Filij abrae sumus ⁊ nemini seruiuim⁹ vnq̄. ¶ Itē nō hz hospitiū fraternitatis.nemini enim hu manitatē hospitalitatis ipēdūt:nisi forte his ꝙ repē dunt.paupes vero ꝙ non habēt repēdere:cū indigna tiōe repelliunt.Uñ cōminatue dr eis illud Ephes.ij. non estis hospites.s.paupes recipiēdo nec erit vester hospes r̄pus in celū introducēdo. Quia qua mēsura mensi fueritis eadē remetiet vobis Mat.vij. ¶ Itez non hz refugiū pacis ⁊ tranquillitatis. Sicut em̄ dr Esaie.lvij.Impij sicut mare feruēs qō q̄escere nō va- let:⁊ nō est pax ipijs dicit dñs Hiere.vj.Dicētes pax pax:⁊ nō erit pax. ¶ Itē nō hūt officiū benignitatis: q: nūq̄ rñdēt benigniter vel gratāter:ſz potiꝰ arrogā ter. Cōstat em̄ ꝙ mali nūq̄ benigniter acquiescūt ali cui iuste petitioni.imo semp ꝙsueuerūt dicere non et nunq̄ hoi cōsentire.Uñ possum dicere ꝙ isti Dicūt.

Maioribus non obediemus.
Pauperibus non subueniemus.
Supplicibus nihil faciemus.Uel
Clamantibus non subueniemus.

Isti ergo dicunt maioribus ꝙ non obedient.⁊ tamen de filio proteruo qui patri ⁊ matri obedire contēpse- rit p̄cipit Deute.xxj.Mō lapidibus obruak.Uñ illud p̄dictū Hiere.ij.Rupisti vincula:dixisti non seruiā. Isti dicunt pauperibus ꝙ non subueniēt.Juxta illud p̄dictū Treno.iij.Paruuli petierūt panē ⁊ non erat qui porrigeret eis.Et ī ps.dicit.Pauperē cui nō erat adiutor.Contra illud Eccl.x.non despicias hominez iustum pauperē:⁊ noli magnificare hominē pctōrez diuitem. ¶ Isti dicūt supplicib⁹ ⁊ orantibus ꝙ nihil facient seu ꝙ nō exaudient:q:.s.semp habēt negatiuā ī ore:q̄ q̄ supplicatio sit honesta.nota quō papa Be nedictus.xij. Homo fuit durus ⁊ negare ēt assuetus. ex quō dux bozbonēsis dixit sibi:ꝙ ipe nō videbatur esse de lingua hoc:ſz de lingua nō:q: rarissime assen- tiendo dicebat hoc.Sepissime autem dicebat nō.Ut sic tales figurent in isto lento amico qui p alio ab eo postulante tres panes surgere nolebat.immo se gra- uiter excusabat dicens Luce.xj. noli mihi molestus esse iam ostiū meum clausum est ⁊ pueri mei mecum sunt in cubili:non possum surgere ⁊ dare tibi.Et bre- uiter bñ potest dici talibus illud Mat.xxv.nudꝰ erā ⁊ non operuistis me esuriui ⁊ nō dedistis mihi mādu care ⁊c. ¶ Itez propterea peccator non habebit nec obtinebit eternitatis fastigiū.Unde cū post mortem peccatoris querik vbi sit.vere respondetur qō scribik j.Paralip.xxvij.non est relatus in fastos regis Da- uid.i.sicut illi filij israel qui numerati fuerūt a Joab filio saruie annalib⁹ dauid nō sunt inscripti:quia do mini iram pronocauit.Sic nec peccatores deum sce- leribus irrigantes in libro vite sunt scripti:nec ad ce li curiā recepti ⁊c.Et sic bñ apparet ꝙ est vnuz nō qō ptinet ad peccatores vel delinquentes. ¶ Insup dico ꝙ est vnum non quod pertinet ad damnatos ⁊ despe rantes.Et sic nota ꝙ ad istos spectat.Unū non quod

Claudit dei benignitatem.
Negat omnem iocunditatem.
Infert omnem crudelitatem.
Aufert omnem stabilitatem.

¶ De dei pietate ⁊ benignitate ꝙ eis claudak. patet in ps.Clamauerūt nec erat q̄ saluos faceret. ad dñm nec exaudiuit eos.vñ ſProuer.j.Tunc muocabūt me ⁊ nō exaudiam:mane consurgent ⁊ nō inuenient me. eo ꝙ exosam habuerunt meā disciplinā:⁊ timorez do mini non susceperunt nec acquieuerunt cōsilio meo. De cordis iocunditate ꝙ eis denegatur.patet Esaie ir.vbi dicitur.Multiplicasti gentem.non magnifica sti leticiam.Ut accedat quod de dānatis dicit Esaie xxiij.Cessauit gaudium tympanorum.quieuit soni- tus letantium.conticuit dulcedo citharе.cum canti- co non bibent vinum.amara erit potio bibentibus il lam.De dura vero crudelitate ꝙ eis inferatur patet Hiere.l.vbi dicitur.ſPreparamini contra babylonez omnes qui intenditis arcum.non parcatis iaculis:q̄ domino peccauit.De omni vero stabilitate ꝙ eis au feratur patet Ezech.xxvj.vbi diuiti damnato dicitur sic.Cum dederis terrorem tuum in terra viuentium ad nihilum redigaz te.⁊ non eris:⁊ quesitus nō inue neris imperpetuum.Sic igitur patet quomodo ista negatiua non potest accipi in bono ⁊ in malo.

Nonne + di ⁊ interrogandi.est tamen vt cōmu- niter suppositiuum aduerbij affirmandi.semper em̄ supponit sic vel ita.Sicut cum dicitur.Nonne ex de- nario conuenisti mecuz:quasi diceret sic.Et sumitur vt cōmuniter in omni significato.Sepe enim solet fie ri questio ⁊ dubitatio.vt exinde sequatur affirmati- ua responsio ⁊ veritatis declaratio. Et ideo.nōne est sicut quedam ꝓmicanegatio:quia.s.per oppositum signat affirmationem:⁊ veritatis assertionem: ⁊ om nis dubij amotionem. Sic ergo nota ꝙ veritas ista nonne refertur.Ad

Deuz. Quo ad deū.nōne est ꝟitas affirmatiua.
Scipsuz. Quo ad seipz nōne est ꝟitas lamētatiua
Justuz. Quo ad iustū nōne est ꝟitas ordinatiua.
Impiuz. Quo ad ipiū nōne est veritas execratiua
Munduz. Quo ad mūdū nōne ē ꝟitas ipugnatiua

Homo enim verus ⁊ iustus ⁊ ab omni falsitate ⁊ mē dacio alienus per istam dictionem nonne. Affirmat in deo laudabilia.ſPlangit in seipso culpabilia. Cō mendat in iusto notabilia. Arguit in impio damna- bilia.ſPredicat de mūdo terribilia. ¶ Dico ergo pri mo ꝙ est vnum nōne quod homo debet affirmare de deo omnium creatore ⁊ hoc procerto est ꝙ ipe dz per nonne affirmare ⁊ laudare.s.Qualiter dominꝰ.

Deuotis imminet ipsos defendendo.
Immundis eminet ipsos abluendo.
Uidet ⁊ retinet cuncta gubernando.
ſPortat ⁊ sustinet mala tolerando.
ſPauperes continet ipsis miserendo.
Auaros respuit ipsos flagellando.
Inuidos arguit propria spergendo.
Superbos instruit parua preferendo.

Igitur dicā ꝙ p istud aduerbiū nōne ipm referendo elicit vna

elicit vna veritas de iustor defensione. Uer est em̄ ⁊ certū ꝙ deus bonos defendit ⁊ ptegit. Unde sathan dicebat dño de beato Job.Job.j.Nōne tu vallasti eū ⁊ domū eius totamq̄ substātiā eius p circuitū:quasi diceret sic. ¶ Itē elicit alia veritas de pctōrū ablu- tione.vñ Job.xiij.Quis pōt facere mundū de imūdo conceptuz semine:nōne tu qui solus es:quasi diceret ita. ¶ Itē elicit alia veritas de humanorū guberna- tione.vnde Job.xxxj.Nōne ipse cōsiderat vias meas: ⁊ oēs gressus meos enumerat. ¶ Itē elicit alia veri- tas de tormentor toleratiōe.Deus em̄ quo ad huma nitatē tormēta grauia tolerauit.vñ Luc.xxiij.Nōne oportuit pati x̄pm ⁊ ita intrare in gloriaz suā. ¶ Itē elicitur vna veritas de miserorū cōsolatione.Constat em̄ ꝙ deus ꝙsueuit pauperibus ⁊ miseris subuenire Jacobi.ij.Nōne paupes elegit deus diuites in fide:⁊ Eccl.xxxv.Nōne lachrymе vidue ad maxillā descen- dunt.⁊ a maxilla ascēdunt in celum.⁊ dominus exau ditor nō delectabitur in illis. ¶ Itē per nōne quo ad deum elicitur alia ꝟitas de anarox reꝑhensione. Usi de nūmularijs quor christus cathedras euertit.⁊ de tēplo emētes ⁊ vendētes eiecit dicit Marci.xj.Nōne scriptuz est.Domꝰ mea domꝰ orationis vocabit.vos aūt fecistis eā speluncam latronū. ¶ Itē per nōne eli cik alia veritas de inuidox redargutione.vñ Matth. xx.illis qui alijs similem pecuniam recipientib⁹ mui debāt:⁊ cōtra patremfamilias murmurabant dicit. Nōne ex denario cōueniisti mecū:non facio tibi iniu riam:tolle qō tuū est ⁊ vade. ¶ Itē elicit alia veritas ex superborū detestatione. Uñ discipulis de maiorī- tate querētib⁹ dicitur Luce.xxij.Qui maior est in vo bis fiat sicut minor.Maz quis maior est:qui recūbit: an qui ministrat:Nōne qui recumbit:q.d.Uos non recumbitis sed ministratis ⁊ ideo minores vos repu tare debetis.Patet ergo ꝙ est vnum nōne quod ho mo debet affirmando q̄rere de deo omnium creato- re. ¶ Secundo dico ꝙ est vnum nōne per quod que- ritur homo de seipso mundano viatore.Et sic dico ꝙ homo per Nōne conqueritur.De.

Debilitate proprie nature.
Aduersitate mundane iacture.
Ebrietate gulose pastur.
Conquerik dico de ꝓpria fragilitate.vñ.ij.Esdre.iiij. Nō dicit Scire inq̄t o viri vos oportet q̄m mulieres dominant vñ.Sequik.Nonne fortes sunt mulieres: quasi diceret.Ita plus q̄ nos. ¶ Itē cōquerik de mū dana aduersitate.Unde ipe dicit Job.iij.Nōne dissi mulaui nōne silui:nōne q̄ui:⁊ venit sup me tribula tio. ¶ Itē cōquerik de rōnis obscuritate seu de ebrie tate.vñ ſProuer.xxiij.Cui ve:cui pñ ve:cui rixe:cui fouee:cui suffossio oculoꝝ:cuius sine causa vulnera: Nōne bis q̄ morank in vino ⁊ vacāt calicib⁹ epotan- dis:Sic ergo inuenik nōne quo quis conquerik de se- ipso mortali viatore. ¶ Tertio dico ꝙ est vnū Nōne quo homo interrogat de iusto ꝓfessore.Et sic dico ꝙ p nōne fiunt multe cōnes de viro iusto ad eliciendu aliquas veritates.Et sic dico ꝙ p nōne q̄rik De iusti.

Sensibus ⁊ discretione.
Fletibus ⁊ compassione.
Fructibus ⁊ successione.
Laudibus ⁊ commendatione.
Sermonibus ⁊ locutione.
Affectibus ⁊ intentione.
ſParentibus ⁊ generatione.

Igik dico ꝙ p nōne q̄rik de iusti sensibus.Et sic q̄rik Luc.xiiij.de hoie volēte edificare turrim.Nōne inq̄t sedens prius cogitat si habeat sumptus ad pficiēdū. ne postq̄ ceperit edificare ⁊ nō potuerit cōsummare: oēs qui viderint incipiāt illudere ei.Bene ergo q̄rik de discretione viri iusti.Unde dicitur Job.xij. Nōne auris verba diiudicat ⁊ fauces comedentis saporez. Item per nōne queritur de iusti tactibus. s. iterioris compassionis:qua.sez tenetur proximo misereri.De quo Matth.xviij.Nōne ergo oportuit te misereri fri tuo sicut ⁊ ego tui misertus suz.Ad quod Eccl.xlviij. Nōne ardorem refrigerabit ros.q.d.Sic ⁊ tu eleme- syna foue pauperem si vis facere iuste. ¶ Itē per nō ne queritur de iusti fructibus seu operibus Matth. xiij.Nōne bonū se.seminasti in agro tuo:¶ Itē que- rik per nōne de iusti laudibus.vñ.j.Reg.xviij. Nōne iste est dauid cui cantabāt in chozo dicentes.Saul p- cussit mille ⁊ dauid decē milia:¶ Itez per nōne q̄rik de iusti affatib⁹.iij.Reg.j.Nōne tu dñe mi rex iura- sti mihi Salomon filiꝰ meꝰ regnabit post me:¶ Itē q̄rik de iusti affectib⁹ Luce.xxiiij.Nōne cor nostrum ardēs erat in nobis ⁊c. ¶ Itē querik de iusti parētib⁹ vñ Mat.xiij.Nōne hic est fabri filiꝰ:nōne mater eiꝰ dicik Maria.⁊ marci.vj.Nōne hic est fabri filius ⁊c. ⁊ nōne sorores eius nobiscum sunt.Sic ergo patet ꝙ per nōne fit questio de iusto, pfessore. ¶ Quarto vo dico.ꝙ per nōne fit questio de vano peccatore. Et sic certe dico ꝙ per nōne fit questio.De malorū.

Cibis ⁊ potibus. De cibis dico ⁊ potib⁹ q̄- runt ipsimet Eccl.ij.Nōne
Pactis ⁊ cetibus.
Uerbis ⁊ actibus. inquunt melius est con- dere ⁊ bibere ⁊ videre bona de laboze suo. De pac vero ⁊ amoribus malorum dicitur Mat.v.Nō si quit vos diligitis eos qui vos diligunt quā merce habebitis:Nōne ⁊ publicani hoc faciunt:De mal rum autem verbis ⁊ actibus dicitur Jacobi.ij.Nōn ipsi blasphemant bonum nomen. Et ibidem. Nōne diuites per potentiam opprimūt vos:Istud est no- men qō querik de vano peccatore. ¶ Quinto dico ꝙ per nōne queritur de mundo.Et sic dico ꝙ fit questio de mundi potentia.nequicia ⁊ stultitia.de qb⁹ Dañ. iij.Nonne hec est babylon ciuitas magna. Et Eze- chiel.xxj. Nonne hec est que sublimem humliauit. Et.j.Cozin.j.Nonne stultam fecit deus sapientiam huius mundi Sufficit.

Noscere + gnoscere vl sapere. Noticia vero idē est ꝙ scientia cognitio vel sapientia. Et quia in locis pluribus de discretione scientia vel prudētia fuit ac- tum. Breuiter aliquid est dicendum. Notemus ergo ꝙ nos debemus noscere.

Anteriora. Tota em̄ summa nostre iustitie ⁊
ſPosteriora. cognitiōis debet vergere circa ali
Interiora. quod predictorum. nos enim de-
Exteriora. bemus noscere:vt dictum est im-
Superiora. mediate:Anteriorem nature vili
Inferiora. tatem.ſPosteriorem mortis neces sitatem.Interiorem cordis iniquitatem.Exteriorem proximi paupertatem.Superiorem celi felicitatem. Inferiorem inferni grauitatem. ¶ Habeamus ergo noticiam rerum anteriorum:quia videlicet sicut vnū quodq̄ animal semp habet faciem inclinatā ad ter- ram de qua sumpsit suum principium ⁊ originē. Sic nos faciem ⁊ cōsiderationem cordis nostri debemus semp habere ⁊ vertere ad terrā.i.ad consideraciones nostre anteriorис terrene vilitatis. de quo potest dici illud Job.xxxix.nunquid nosti tempus partus ibicus in petris:⁊ dinumerasti menses ꝓceptus earū. ¶ Itē habemus noticiam rerū posteriorum videlicet mortis. iudicij ⁊ iferni:quia.s.sicut dicitur ſProuer.xxiij.Cor quod nouit amaritudinem suam.in gaudio eius non miscebitur extraneus. ¶ Item habeamus noticiam rerum interiorum:scilicet peccatorum ⁊ delictorū siue contra deum.siue contra proximum cōmissorum. de quibus nos propria conscientia arguit.dicens cuz timore deo illud Job.xij.Ipse nouit decipientem sez peccatorem. ¶ Item habeamus noticiam exteriorū. Et ista noticia potissime pertinet ad naturam. quia nos debemus agnoscere ⁊ per compassionem scire q̄ sunt miserie proximorū.Quia sicut dicitur ſProuer. xxix.nouit iustus causam pauperum. Sicut de Job tribulato ⁊ pauperato dicit Job.xlij.ꝙ pro ipso rele-

uãdo venerũt ad euz oẽs fratres sui ⁊ omnes qui nouerant eũ prius. Mõ tñ est cõtra multos q̃ nõ noscũt hoiem tpe aduersitatis sed tñ tpe prosperitatis. Similes cornis qui pullos suos q̃diu plumis carẽt nõ noscũt. Postq̃ vo plumas habuerint: ipsos recipiũt ⁊ nutriũt tanq̃ suos. Quia vere sepe fit q̃ hoies etiã suos pullos. i. suos cõpatriotas. psanguineos vel vicinos dñi plumis diuitiarũ carẽt noscere vel cognoscere nõ dignant. Jurta illud Job. viij. Negabit eũ ⁊ dicet nõ nouit te. Exẽplo petri q̃ videns xpm in tribulatiõe negauit se nosse illũ. sicut dr Mar. xuij. Et Luce xxij. Tñ et in psona pauperũ dr im. ps. Lõge fecisti notos meos a me. posuerunt me abhominationez sibi. Sed ꝓcerto qñ plumas diuitiaz videt eos bñe. tunc optime solẽt eos noscere ⁊ amare. Quia sicut dr Eccl. xiij. Dcepto diuite multi sunt recupatores humilis aũt si ceciderit expellẽt ẽt a notis. ¶Itẽ habeamus noticiã rerũ superiorũ. s. dei ⁊ bonorum paradisi Job xxxviij. Nũquid nosti ordinẽ celi ⁊ pones rõnez eiꝰ in terra. Ut sic simꝰ de illis q̃bꝰ datuz est nosse mysteria regni dei Luc. viij. Me forte si nõ habeamꝰ deũ in noticia. tradat nos in reprobũ sensum ⁊ faciamꝰ q̃ nõ expedit. sicut dr Rom. j. ¶Itẽ habeamꝰ notirex inferiorꝫ. s. infernaliũ tormẽtorꝫ. vñ Actuũ. ir. lote facte sunt paulo ĩsidie. Sic igit pz quõ debemꝰ cire ⁊ noscere illa q̃ ptinent ad salutez. Quia ꝓcerto iurta dictũ apli Ro. j. Mõ notũ est dei dz esse manifestũ nobis. vt gratias ifti referẽtes q̃ notas fecit vias suas moysi. filijs israel volũtates suas. dicamꝰ illud ps. Notas mihi fecisti vias vite. adimplebis me leticia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua vsq̃ in finem. ¶Et possumus notare si volumꝰ q̃ sicut bonus sapiẽs ⁊ subtilis magr solet multa sciẽtie secreta notificare discipulo p̃dilecto q̃ alijs non revelat. Sic deꝰ dilectis suis. s. sctis hoibꝰ solet multa secreta volũtatis sue revelare: q̃ tñ solet alijs denegare. Sicut ẽt videmus q̃ fidem suã ⁊ secreta diuinitatis sue nõ notificauit passim oĩbus hoĩbus: ꝫ solũ suis p̃dilectis discipulis fidelibꝰ xpianis. Jstis ergo notificauit.

Uirtutem qua protegerentur.
Salutem qua sanarentur.
Uiã qua progrederentur.
Dexteram qua continerentur.

Uirtus eiꝰ fuit notificata in mũdi creatiõe ps. Notã fecisti pplis virtutẽ tuã. Salꝰ eiꝰ fuit notificata ĩ mũdi repatiõe seu in filij incarnatõe ps. Notũ fecit dñs salutare suũ. Uia eiꝰ quotidie notificat in mandatorꝫ suoꝝ ofsione ps. Notã fac mihi dñe viã tuã ĩ qua ambulez. Dextera sua xo finalr notificabit in eterne. psperitatis retributiõe ⁊ collatiõe ps. Dexterã tuã sic notam fac. Sic erit notꝰ ĩ iudeade ⁊ in israel magnũ nomẽ eius. Et sic verificat illud Eze. xxxviij. Magnificabor ⁊ sanctificabor ⁊ notus ero in oculis oĩm gentiuz. Notus ergo dz esse deus ⁊ maxime notis suis. i. illis quos in domo ecclesie sue ꝓmouet ⁊ tz sicut domesticos atq; notos. Quia xe tales p̃cipue debẽt deũ noscere ⁊ eiꝰ familiaritatẽ acqrere ⁊ bñe. Quãus ꝓculdubio ipe deus possit hodie dicere illud Job. xix. Noti mei quasi alieni recesserunt a me ⁊c. ¶Sed si alio modo volumus dicere. Distingue q̃ in scriptura reperitur Noticia:

Summi creatoris.
Justi viatoris.
Uani peccatoris.

Est dico q̃dã noticia summi creatoris. Et ista ꝓcerto tripler est. s. Noticia certitudinis que nõ fallit. Gratitudinis que non obliuiscit. Rectitudinis que nõ flectitur. ¶Primo dico q̃ est noticia summi creatoris s. noticia certitudinis qua cognoscit cũctos. Quia. s. ipse nouit superiora ⁊ inferiora: interiora ⁊ exteriora: anteriora ⁊ posteriora. Daniel. xiij. ⁊ Jobã. ij. Dñe tu omnia nosti. Et. ij. Esdre. vj. Omnia nota sint dño regi. Et breuiter ipse est q̃ noscit abscondita cordis ps. Qui nouit hominũ vanitatẽ Job. xv. Qui nouit decipientẽ ⁊ eũ qui decipit Job. xij. Jsta est ergo noticia certitudinis qua noscit cũctos. Et ista ẽ noticia approbatiõis. qua deus approbat bonos: ⁊ ipsos cognoscit tanq̃ suos ⁊ se dignos. Dẽ esĩ animal nouit fetũ suum inter alios: ipmq; vocat ⁊ sibi appropriat inter oẽs. Sic deus optime nouit q̃ sui sunt. Et de tali noticia dr. ij. Petri. ij. Nouit deꝰ pios de tentatiõe eripe. Et in ps. dr. Nouit dñs dies imaculatorꝫ ⁊ hereditas eorꝫ in eternũ erit. Et Job. xxij. Ego noui quos elegerim. Jsta est ergo noticia gratitudinis qua cognoscit sctos. ¶Itẽ in ipso ẽ noticia rectitudinis q̃ cognoscit fictos. hoc est dictu pctores ⁊ malos. Et ista est noticia iustitie. qua. s. ipe nouit iustos ad ꝑmiãdũ. malos xo ad puniẽdũ. Quia sicut dr Prouer. iiij. Uias que a dextris sunt nouit dñs. Peruerse aut vie sunt q̃ a sinistris sunt. Et illud p̃dictũ. Job. xij. Ipse nouit decipientẽ ⁊ eũ q̃ decipit. Et sic pz q̃ est noticia summi creatoris. s. Rectitudinis. Gratitudinis ⁊ Certitudinis. ¶Scõo principalr dico q̃ est noticia iusti viatoris. Justus esĩ nouit illa q̃ sunt supra se. ĩfra se. extra se. Supra se vt deũ celũ. angelos ⁊ vitã eternã. Uñ de deo dr im ps. Nouit ptãtem ire sue ⁊ p timore ⁊c. De celo dr illud Job. xxxviij. Numq̃d nosti ordinẽ celi. De angelis ẽt dr im ps. Cognom oia volatilia celi ⁊ pulcritudo agri mecũ est. De vita eterna dr Matth. xiij. Uobis datũ est nosse mysteria regni celoꝝ. Jnfra se ẽt s. cor ꝓscientiã fragilitatẽ ⁊ similia. Pone de tripode appollinis vbi erat sculptum Gnotosolitos. i. nosce teipm. Unde infra in titulo de ꝓuidere Prouer. xxiij. Cor qđ nouit amaritudinẽ aie sue in gaudio eius nõ miscebitur extraneis. ¶Itẽ extra se. s. mundum ⁊ rez suam familiarem ⁊ tpalia negocia Prouer. xij. Nouit iustus aĩas iumentorꝫ suoꝝ. ¶Itez iurta se necessitates proximorum ⁊ similia Prouer. xxix. Nouit iustus cãm pauperum ⁊c. similia. Et sic patet q̃ est noticia iusti viatoris. ¶Tertio principaliter dico q̃ est noticia vani peccatoris: quia. s. peccatores plus abundant in sensu ⁊ noticia huius mundi q̃ iusti. Animalia enim nociua sicut sunt leones ⁊ aquile clarius ceteris vt cõiter vident. Sic filij huiꝰ seculi Luc. xj. Uos cum sitis mali nostis bona ⁊c. Sufficit. Unde supra de Cognitione. ⁊ infra de Scire.

Nouẽ. nonus. et nonaginta.

Nota q̃ numerus nouenariꝰ q̃ ex ternario ter ducto cõponit ĩ scriptura plurimũ cõmẽdat. Significat eĩ Statum humanorum mortalium.
Ritum angelorum sublimium.
Cultum perfectorum humilium.

Primo significat statum humane cõditionis. Quia reuera iste numerus videtur specialiter applicatꝰ ad hominem inquantũ scilicet ter tribus potentijs cõstituit. s. tribus corporis viribus. que sunt sensitiua. vitalis ⁊ nutritiua. ¶Item tribus potentijs aĩe que sunt intellectiua. volitiua ⁊ memorativa. Et tribus theologicis virtutibus que sunt Spes. Fides ⁊ Charitas. Et ideo breuiter homo sub nouenario nũero specialiter sumitur: quia sicut expertum est homo sine cibo nouem diebus viuere comprobatur. Homo nouem angelorum ordinibus finaliter sociatur. Puer etiam in vtero nouem mensibus perficitur ⁊ formatur. Unde. j. Machabeo. vij. dixit filio suo mater. q̃ nouem eum mensibus in vtero portauerat. Ad quod etiam facere comprobatur quod de cimiterio sancti Innocentij parisiensis quotidie experitur scilicet corpora ibi sepulta nouem dierum numero totaliter computrescere q̃ in puluerez reducantur ⁊ ossa nuda extrahantur ⁊ alij in eisdem sepulcris sepeliantur. Ad quod potest applicari illud quod dicit de sepulcro. Illius gigantis mortui Deutero. iij. Mõ adhuc ostendit lectus eius ferreus nouem cubitos habẽs. Ut sic hõ figuret in tẽplo dñi. de quo dicit Ezech. xlj. q̃ longitudo eius

gitudo eiꝰ nonaginta cubitorꝫ. Nonaginta eĩ cõstat ex denario nonies ducto. vt ad eum applicetur illud qđ dr Matth. xxvij. Mõ. s. hora nona dñs expirauit ⁊ q̃ tenebre facte sunt vsq; ad horam nonã: sed tunc lux redijt ⁊ accessit ad denotanduz q̃ humane vite tenebrositas infra nouenarij terminos ꝓtinet. quo numero completo homo moritur ⁊ lux future vite succedere comprobat. Patet ergo q̃ nouenarius numerꝰ signat statum humane conditiõis. ¶Scõo dico q̃ iste numerus signat rituz angelice religionis. Cõstat eĩ q̃ nouẽ sunt ordines angelorꝫ. Numerꝰ eĩ iste cõstat ex ternario ter ducto. ad denotãduz q̃ in istis est pfecta noticia trinitatis. Figurati in nouez musis appollinis deo sapiẽtie deputatis ⁊ cõsecratis: ⁊ fonti eliconi cuius gustus sapientiam bibẽtibus influebat spãliter dedicatis sicut ponit Duidius. Quia reuera isti nouem ordines angelorum fonte eterne sapientie p̃cipue potãtur: ⁊ appollini. i. soli iustitie xp̃o qui est patris sapiẽtia principaliter famulant. Figurati etiam Luc. xv. in nonaginta nouẽ iustis qui cẽtesima oue p̃dita patrifamilias remãserunt. Duis eĩ centesima qui numerus constat ex denario decies ducto. sicut ⁊ dragma decima. humanum genus qđ in adã peccauerat designauit: qui. s. post nouẽ angelorꝫ ordines decimum tz locum. Quia. s. isti nonagintanouez. i. iste nouenarius angelorꝫ cum deo mãsit ⁊ malis ruẽtibꝰ abeo nõ recessit. vt de ipsis dicak illud Eccl. xxv. Nouez sunt insuspicabilia. Significat ergo numerus iste ritum angelice religionis. ¶Tertio dico q̃ iste numerus signat cultum virtuose perfectiõis'. Numerꝰ eĩ iste sicut dictuz est ex tribus vnitatibus ter ductis cõstituitur. angelorꝫ ordinibꝰ asscribit humano generi spãliter deputak. tẽplo salomonis longitudini applicatur. Ad denotãduz q̃ perfectiõis status ⁊ virtutis. trinitatis fide solidatur. angelice vite conformak. humaniter viuere ꝓbatur. dei templuz esse ꝓfirmatur. Cõstat eĩ q̃ homo dicitur perfectus ex ternario ter ducto propter fidez beate trinitatis dicẽs illud Eccl. xxv. In tribus bñplacitum est spiritui meo. ¶Itẽ cõformak vite ⁊ ordini angelice bonitatis Apo. xiij. Uidi alterũ angelũ dei volantẽ per mediũ celi. Humanitatem dz bñe per benignitatez dulcissime pietatis Apls. Humanũ dico ꝓpter infirmitatẽ ⁊c. Rom. vj. Tẽplo dei cõformari dz p obtentũ oĩmode sanctitatis. j. Cor. iij. Templũ dei sctm est qđ estis vos. Et breuiter dico q̃ iste numerꝰ virtutũ pfectionẽ designat. quã taliter dñs ꝓcerat ⁊ cõmendat. Dmãt rps Ecce decẽ mũdati sunt ⁊ nouẽ vbi sunt? Luc. xvij. Conqrik eĩ xps qñ in hoibus istũ pfectiõis nouenariũ nõ inuenit. Ad qđ facit illud qđ scribit Ezech. xxviij. vbi ponunk nouẽ lapides ꝓciosi q̃ pfectiõi ꝓnũ angeli asscribũtur. Unde infra titulo de pfectione mẽbro quarto. Quid etiã dicemus de dictis aliquorꝫ pbor. Plinius eĩ dicit. Mõ cor hoĩs venenati nũq̃ cõburik. q̃nmo si nouẽ ãnis igne tenek: cõuertit in lapidẽ ꝓciosum. q̃ cõtra venena ignes ⁊ fulgura summe valet: ⁊ portãti cõtra hostes victoriã semꝑ ꝑbet. Duidius ẽt libro vltimo de trãsformatis fabula. xxvj. ponit q̃ in affrica lacu triconico vbi pallas sapie dea ꝓmo visa est tale cõtigit ꝓdigiũ. s. si q̃s ibi nouẽ vicibꝰ balneak. sumptis alijs in auẽ mirabiliter trãsformak. Que adhuc applicari certe cõuenienter xpũ q̃. s. si hõ nouẽ ãnis vel nouem vicibꝰ. i. q̃ decursum pfectiõis ⁊ virtutis cor suũ: licet q̃nq; fuit veneno vitioꝝ extinctũ: igne caritatis combusserit. seq; in lacu sapientie balneauerit. ⁊ lapis ꝓciosus fiet: ⁊ cõtra venena vitioꝝ fulmina ẽt infernaliũ tormentorꝫ: ⁊ bella tentationũ demoniorꝫ efficaciter ꝓualebit. Et qđ plus est in auẽ. i. in virum spiritualem mutabik ⁊ in celũ finaliter euolabit ps. Quis dabit mihi pẽnas vt columbe ⁊ volabo ⁊ requiescam. Ut sic de viro perfecto dicak illud Gen. xvij. et xxj. Quod. s. nonagintanouẽ ãnoꝝ erat abraam q̃. s. genuit ysaac. i. risum. Ad denotãdũ q̃ de isto pfectionis numero ad paradisi gaudiuz ꝓuenitur. ysaac eĩ risus vel gaudium interpretatur. Et breuiter dico q̃ numerus nouenarius spiritualis. i. perfectiõis ⁊ virtutis status dicitur in scriptura Numerus,

Uerbi dei ⁊ predicationis.
Orationis ⁊ supplicationis.
Diuini timoris ⁊ contristationis.
Diuine gratie ⁊ revelationis.
Boni laboris ⁊ occupationis.
Perseuerantie ⁊ fortissime stabilitionis.
Eterne vite ⁊ perpetue requietionis.

¶In isto ergo nouenario nũe. i. in pfectiõis statu audiꝫ dei xpi ⁊ p̃dicatio Ezech. xxiij. Factũ est xpi verbum dñi ĩ ãno nono. ¶Itẽ ibidẽ effundunk dei p̃ces ⁊ supplicatio Act. iij. Petrus ⁊ Johãnes ascẽdebãt ĩ tẽplũ ad horã oronis nonã Et Actuũ. x. Dras eĩ eraz hora nona in domo mea. ¶Itẽ ibidem abũdat dei timor ⁊ cõturbatio Matth. xxvij. Tenebre facte sunt vsq; ad horã nonã. ¶Itẽ ibidem sentik dei xpi virtus ⁊ revelatio. Mã de Cornelio dr Actuũ. x. q̃ ipse vidit angelũ quasi hora nona ad se venientẽ ⁊c. Similr pz de sctõ petro. Act. xj. q̃ ipse vidit visionẽ hora nona. s. linthei de celo dimissiz cũctis aĩalibus plenũ. ¶Itẽ ibidẽ pfic bonus labor ⁊ occupatio. vñ Matth. xx. dr de illo q exiuerat cõducere operarios in vineã. inuenit alios hora nona quibus. s. dixit. Jte ⁊ vos in vineã meã. ¶Itẽ ibidẽ firmak virtus cordis ⁊ stabilitio Apoca. xxj. Fũdamẽtũ nonuz topazius. ¶Itẽ ibidẽ. s. in fine donak beata vita ⁊ requietio Leui. xxiij. Die nono mẽsis septimi a vespere vsq; ad vesperã celebrabitis sabbata vestra. Et sic pz quõ iste numerus multiplr sumik in bono. ¶Si vero in malo significato accipe numerũ istũ velis. dic q̃ iste numerus denarius non attingit: qui. s. denarius decalogi perfectionez designat. Et sic nouenariꝰ statum imperfector signat. Et sic notabis q̃ tales nouẽ. i. homines imperfecti.

Obscuritatis ignorantia cecantur.
Diuinitatis complacentia priuantur.
Tepiditatis somnolentia grauantur.
Infidelitatis inconstantia mutantur.

¶Dico ergo q̃ hoies impfecti nouẽ dicũtur p eo q̃ tres vires corpis q̃ sunt aĩales seu motiua. nutritiua ⁊ gñatiua. ¶Itẽ tres vires aĩe. q̃ sunt rõnalis. volitiua ⁊ mẽoratiua. Tribꝰ mũdi principalibꝰ vitijs. q̃ sũt supbia. auaricia ⁊ luxuria. applicare nosc̃unt. Jdi ergo cecantur obscuritatis ignorãtia: qz sicut dr Luce. xxiij. Tenebre facte sũt vsq; ad horã nonã. vñ de illis cecutiẽte dr. j. Reg. iiij. q̃ mortuꝰ est cũ eẽt nonaginta ãnoꝝ. ¶Itẽ isti priuank diuinitatis cõplacẽtia. sicut bñ põt supponi Luc. xv. vbi dr q̃ deꝰ nonagintanouẽ in deserto dimittẽs de vno sũme solet gaudere. Unitas eĩ pfectionẽ significat. Nonagintanouẽ xo imperfectoz. Gaudiũ eĩ est angelis dei magis super vno pctore q̃ sup nonagintanouẽ iustis. sicut dr ibidem. ¶Itẽ isti grauãk tepiditatis somnolẽtia. vñ matth. xx. dr. q̃ pcurator ille hora nona iuenit ociosos in foro. ¶Itẽ isti mutank ifidelitatis inconstãtia. sicut scz Luc. xvij. dr. q̃ decẽ mũdatis vnus reuersus est deum laudãs. ⁊ nouẽ ingrati ipsum sequi nõ curauerũt ⁊c.

Nouus. Nouitas.

Mñ res noue solẽt libentius audiri et libentiꝰ videri, dicamꝰ si placet quõ in scriptura inuenitur multa genera nouitatum. s. Nouitas.

Admirabilis.
Cõmẽdabilis.
Honorabilis.
Detestabilis.

Prima nouitas apparuit ĩ xpo incarnatiõe. Tũc eĩ fuerunt facta dicta ⁊ ãnunciata illa noua q̃ dicũtur Hiere. xxxj. Creauit dñs nouũ sup terram: femina circũdabit virum. ¶Secũda nouitas quotidie fit in hominum conuersione qñ scilicet per gratiaz homines a suis veteribus malis cõuersationibus innouãtur. Et de hoc dicit Bal. vj. In xpo eĩ Jesu neq; circũcisio aliquid valet neq; p̃puciũ: sed noua creatura. Tertia nouitas fiet in eter-

Universidad de Deusto
Biblioteca

na saluatione qñ tota humana creatura innouabit. glorificatur: ꝛ perficiet: qr. ſ. tunc homo quantum ad tres dotes aīe ꝛ quatuor dotes corporis fiet quaſi totaliter totus nouus. Tūc em̄ agni nouelli. ſ. ſancti cātabunt nouum canticum coraz agno: ꝛ hoc in celo nouo ꝛ in noua ciuitate. Quia ſicut dicitur Apoca. iij. Qui vicerit ſcribam ſuper eum nom̄ meum ꝛ nom̄ noue ciuitatis hieruſalem. Quarta vero nouitas ſit quotidie in vana vanor̄ ꝓlocutione ꝛ etiā operatōe. Quia. ſ. hoīes moderni nō delectant niſi in nouitatibus ꝛ nouis cōſuetudinibus: ꝛ niſi in nouis doctrinis ꝛ opinionibus. ſicut de atheniēſib⁹ dr̄ Actuū. xvij. Athenienſes aūt omnes aut aduene hoſpites ad nihil aliud vacabant niſi aut dicere aut audire aliquid noui. Et ideo beatus Benedictus in regula ſua dicit ꝓcipere q̄ monachus noua referens penam meretur ſuſtinere. De illis aūt qui libenter audiūt rumores ꝛ noua. Vide ſupra. Titulo de Audire vel de auris. Tales em̄ nouitates ſunt ſicut vinū nouū: quod q̄nis ſit magis delectabile: eſt tñ minus vtile. Quia ſcilicet feces hz plurimas intermixtas. Et ideo dicit xp̄s Luce. v. Nemo bibens vinum vetus ſtatim vult nouū. Dicit em̄ vetus melius eſt. Sic vere tales nouites non ſunt ita ſane ſicut antiquitates. ſemper eīn habēt aliquid feculentum. i. aliquid mali admixtuz. videlicet aliquid hereticē falſitatis vl aliquid ſuperbie ꝛ vanitatis. Et ꝓpter hoc dicit Apls. j. Thimo. vj. ꝓphanas vocū nouitates deuita. Mninimo ēt de talibus nouis opinatoribus pōt dici illud Actuū xvij. Monozum demonioz videt nunciator̄ eſſe. Iſtis ergo omiſſis aliquid per ordinē eſt dicendū. ¶ Primo ergo dicamus aliquid de nouitate dñice incarnationis. ¶ Iſta enim fuit nouitas valde admirabilis. Sicut enim apud nos eſt nouum ꝛ mirabile quando videmus ſolem eclipſari. terram moueri. ſtellas cadere ſeu de loco ad locum mutari. Sic vere in iſta incarnatione mirabilia ꝛ noua fuerunt. Ibi enim ſol. i. dei filius bñdictus fuit vmbra terre humanitatis noſtre: ꝛ interpoſitione lune id eſt fluxibilis mortalitatis hūane obſcuratus ꝛeclipſatus. Ibi etiam terra. i. terreſtris humanitas noſtra fuit ſpiritualiter mota. ꝛ de indignitate aut ignobilitate ad nobilitatez mutata. inquātum ſcilicet fuit in xp̄o deificata. Ibi etiaz ſtella que. ab eterno fuit in firmamēto celi. i. ipſa dei eternitas aliquo modo cecidit inquātuz ſcilicet per carnis aſſumptionem fuit aliqualiter quātum ad apparentiam immutata. Unde de iſtis nouitatibus canit eccleſia. Mirabile myſterīū declaratur bodie innouantur nature. deus homo factus eſt. id quod fuit permanſit. ꝛ quod non erat aſſumpſit. non cōmixtionem paſſus neq; diuiſionem. Et de hoc pōt dici Apoc. xxj. Vidi celum nouum ꝛ terram nouam. Ubi nota q̄ in verbi incarnatione innouata fuit.

Sublimitas diuinitatis ſuperioris.
Infirmitas humanitatis inferioris.
Subtilitas ſagacitatis interioris.

¶ In xp̄i ergo incarnatione innouata fuit dei ſublimitas per noue carnis aſſumptionem. Celum inquit nouum. Noſtra humanitas per nouaz verbi conunctionem. Terram nouam. Noſtra ſubtilitas per noue fidei ſuſceptiōz. Vidi inquit. Innouata ergo fuit dei ſublimitas carnem aſſumendo. Quia. ſ. celuz fuit factum nouum. Celum enim eſt naturaliter incorruptibile ꝛ immutabile: ita q̄ ꝓprie nō pōt mutari vl innouari. Uerūtamen ſepe fit quod celum quod ſub velamine nubilum latuerat. viſibiliter ꝛ clare cū ſtellis ſuis appareat nobis: ita q̄ tunc videtur q̄uis non naturaliter ſed accidentaliter innouatum. Sic vere deus qui naturaliter eſt incommutabilis ꝛ eternus: q̄uis impoſſibile ſit q̄ ꝓprie poſſit innouari vl immutari: quia. ſ. ſicut dicitur. j. Regū. xv. Non eſt deus vt homo vt mentiatur. nec vt filius hominis vt mutetur. Et Mal. iij. Ego dñs qui nō muto: accidentaliter inquātum ad apparentiam fuit in iſta incarnatione innouatus ꝛ mutatus: inquātuz. ſ. ipſe qui diutiſſime latuerat fuit hominibus viſibiliter declaratus Baruch. iij. Poſtea in terris viſus eſt: ꝛ cum hominibus conuerſatus eſt. Celum ergo nouum. Uñ de nouitate celi dicitur. ij. Petri. iij. Celos nouos ꝛ terram nouam expectamus. Deus em̄ fuit renouat⁹ ſicut aquila. Aquila enim qñ ſe ſentit antiquā ſolet ad fontem deſcendere ꝛ ibi veteres plumas deponere ꝛ nouas acquirere: ꝛ ſic ſe ſuperficialiter de antiqua in iuuenem innouare. Sic deus ad fontez miſericordie ſ. ad Mariam deſcēdit: antiquas pennas. i. antiquuz rigorē ꝛ iuſtitiā depoſuit. nouas etiam pēnas humilitatis ꝛ benignitatis aſſumpſit: ꝛ ſic naturā ſuā quodāmodo q̄tum ad ſuperficiem innouauit. De hoc in ps. dicitur. Renouabit. vt aquile iuuētus tua. Nouuz ergo celum. Elitropia enim eſt lapis qui ſolem facit actualiter eclipſari. Unde de iſto dicit in lapidario. Sanguineum reddit mutato lumīe ſolē. Eclipſimq; nouam terris effundere cogit. Sic procerto lapis hic vioſus immēſe caritatis ipſius ſolis iuſtitie filū dei. fecit eum per incarnationem nouiter eclipſari: ꝛ ſub nube carnis virginee in ſanguinem humane conditionis nouo conuerſionis genere obſcurari ꝛ innouari. Ibi enim fuit eclipſata eternitas quādo fuit facta temporalis. Ibi enim fuit eclipſata imenſitas: quando fctā fuit localis. Ibi fuit eclipſata eterna claritas. quādo fuit facta obſcura pariter ꝛ carnalis. Ecce ergo q̄ noua ꝛ mirabilia facta ſunt hic. Et ideo pulcre loquitur Bern̄. in quodaz ſermone de Pentēh. In cōceptu inquit. partuq; virginali noua ꝛ mira inſpicit qui inquirit. Poꝛro ibi agnoſcitur longitudo breuis. latitudo anguſta ꝛc. Uide eam. s. in titulo de mirabili. Patet ergo quomodo inouata fuit dei ſublimitas carnem recipiendo. Celum inquit nouuz. ¶ Itē dico q̄ ibi innouata fuit noſtra mortalitas x̄bū cōcipiendo. Terrā inq̄t nouā. Sicut. n. p appropinquationez ſolis ad terram ꝛ p ſui caloris incorporatiōez cū terra ꝛ p boni ſemmis ſemmationē. ipa terra q̄ i hyeme erat ſterilis atq; ſicca. m vere ſolet quaſi penitus innouari: qr. ſ. tunc nouis herbis ꝛ floribus decoratur. tūc nouis aialium fetibus fecundatur ꝛ nouis etiā auiū modul. s iocundatur. Sic qñ ſol iuſtitie ad mūdū appropinquans ſeipſum terre noſtre mortalitatis vnit ꝛ incorporauit: ꝛ eam p ſuū ꝓfius incarnationē de paradiſi ſemine aliud ſemen ſeminauit: ipſam. ꝓcerto que pri⁹ erat inanis ꝛ vacua Geñ. j. fecit ſpūaliter eſſe nouam. Quia. ſ. noui flores noue virginitatis ibi apparuerūt Canticoꝛ. ij. Flores apparuerūt in terra noſtra: tunc exinde etiam noui fetus. ſcilicet deus et homo. ꝛ homo deus nati ſunt ꝛ exterius ꝓdierūt: qr tunc terra dedit fructum ſuum: quando ſcilicet veritas de terra orta eſt ꝛ iuſtitia de celo proſpexit. Tunc etiaz nouos cantus noue aues. id eſt noui celeſtes nūcij cecinerunt dicentes. Gloria in excelſis deo. Quia ſ. iſti ſunt cytharedi q̄ cantauerūt canticum nouū aſi ſedem dei ꝛ agni. ſicut dicit ſanctus Johānes Apoca. xiij. Juxta illud pſ. Cantate dño canticum nouuz. qr mirabilia fecit. Terram ergo nouam. Ideo tunc potuit dici illud Hiere. xxxj. Creauit deus nouuz ſuper terram: femina circūdabit virum ꝛc. Expone ſicut ſupra. Fuit ergo innouata noſtra mortalitas verbuz cōcipiendo. ¶ Itez dico q̄ tunc fuit innouata noſtra ſagacitas ſeu ſubtilitas fidem ſuſcipiendo. quod oñditur cum dicitur. Uidi. Tunc enim inceperunt homines clare videre. quia primitus erant ceci q̄tum ad illa que pertinent ad ſalutem. Quia ſicut luna quādo cum ſole conjungitur in ſuo lumine renouatur: ita q̄ tunc dicitur luna noua: ꝛ nouo modo lucēdi mundo communicat lumen ſuum. Sic etiam quando ſoli iuſtitie chriſto fuit in iſta incarnatione principaliter copulata. ab ipſo nouum lumen fidei recepit. ꝛ mundū nouo fidei lumine illuſtrauit. Quia tunc verificatuz

fuit illud

fuit illud Heſter viij. Noua lux oriri viſa eſt in gaudiū ꝛ tripudium. Nam vt dicit Greg. Quia redemptor noſter nouus homo venit in mundū. ideo noua precepta dedit mundo. ꝛ vite noſtre veteri in vitijs enutrite. contrarietatez oppoſuit nouitatis ſue. Tunc em̄ apparuerunt multa noua videlicz

Nouus rex.	Nou⁹ rex dico. quia ſicut
Noua lex.	dicitur Exod. j. Surrexit
Nouus dux.	rex nouus ſuper egyptuz.
Noua lux.	Noua lex. Unde Heſter.
Noua ciuitas.	iij. Eſt populus in regno
Noua cōmunitas.	tuo nouis vtēs legibus ꝛc.

Nouus dux. ſcilicet chriſtus qui fuit dux nouus noui exercitus xp̄ianoꝝ cui dicit deus pater Eſaie. xlj. Ego poſui te quaſi plaſtrum triturans nouū habens roſtra ſerrantia. Noua lux. ſ. noue fidei ꝛ noue ſapientie ꝛ doctrine. quia tunc vt dictū eſt noua lux oriri viſa eſt. Sicut em̄ helyſeus ponens ſal invaſe nouo ſanauit aquas hiericho. iij. Reg. ij. Sic helyſeus deus pater. quando invaſe nouo veri virginalis ipſe poſuit ſal ſapientie in create. tunc dico aque hiericho. i. ſcientie mundi ꝛ doctrine philoſophoꝝ que per multos errores faciebant ſterileſcere. terram intellectus humani. per veram fidem fuerunt ſanate. ꝛ ab omni erroꝝ genere depurate. vñ Heſter. viij. dicit. Mō nouis regis epiſtolis. veteres aman epiſtole fuerunt correcte. Ideo de iſta nouitate fidei ꝛ ſcientie dicitur Col. iij. Induentes nouū hominē qui renouat in agnitionē dei. Item noua ciuitas. q. ſcz ciuitas eccleſie dei fuit tūc temporis renouata. ꝛ in perſonis ꝛ in doctrinis ꝛ hoībus ꝛ in ritibus. Mō vidēs Johānes dicebat Apo. xxj. Vidi ciuitatē ſanctā hieruſalē nouā deſcendentē de celo. i. ab inſtitutione celeſti ordinatā. a deo paratā tanq̄ ſponſam ornatas ſponſo ſuo. Noua etiā cōmunitas qr ſcz in iſta incarnatiōe cōmunitas fideliuz fuit gratijs ꝛ vtutibus decorata ꝛ renouata. j. Mac. xiij. Miſit ionathas exercitū nouum in ioppen. Et ſic ptz quō innouata fuit fidei claritas. Noſtra mortalitas. Dei eternitas. Iſtud ergo dictū ſufficit de nouitate diuine incarnationis. ¶ Scōo principaliter dicendum eſt de nouitate moralis converſationis. Sicut em̄ videmus. q̄ homines qñ ſunt muitati ad aliquod magnū feſtū. ſumme nitunt habere veſtimenta noua. milites etiā noui oia que circa ſe ſunt debent habere noua. veſtes vicz. calcaria cingula. enſem. ꝛ alia neceſſaria. Sicq̄e nos qui ſumus noui milites noui regis xp̄i. ꝛ q̄ ipſius nouo noīe nominamur. ita q̄ a xp̄o dicimur xp̄iani. ꝛ qui etiaz ad nuptias dei ꝛ eccleſie inuitamur. debemus ſpiritualiter totaliter innouari ꝛ nouis veſtibus honeſte converſationis. nouiſq; calcaribus diuini timoris ꝛ ꝓfectionis. nouo cingulo charitatis ꝛ dilectionis. nouo enſe x̄bi dei ꝛ oratiōis moraliter ꝛ virtualiter adornari. Et hoc eſt q̄ precipit Eph. iij. Induite nouū hominē q̄ ſm̄ deū creatus eſt in iuſtitia et ſanctitate deponētes mendaciū. loquimini x̄itatē. In quibus x̄bis oſtendit q̄ ad hoc q̄ homo ſpūaliter poſſit fieri nouus. neceſſe eſt. Extirpare culpā inficientem Deponētes inquit mendaciū. Procurare cauſaz efficientē. Juſtitia inquit ꝛ ſanctitate. Immutare mentē deficientē creatus eſt. Aggregare modū pficientē. Induite inquit nouū hominē. frequētare actū pficientē. Loquimini veritatē. ¶ Dico igit q̄ ſi volumus ſpūaliter innouari. primo ꝛ principaliter debz exptari culpa inficiens. Deponētes inquit mendaciū. i. peccatū. Quia ſicut dicit Sap̄. j. Os qō mentit occidit animā. Sicut ei ad hoc q̄ noua forma in aliquaz materiā introducat. neceſſe eſt q̄ ante oīa forma primaria expellat. Uñ etiā ſerpens qñ ſe renouat. neceſſe eſt q̄ pellē veterē in quadam ſtricta rimatura lapidis exuat ꝛ deponat. Sic loquēdo ſpūaliter. ſi ſpūaliter volumus renouari. neceſſe habemus pellē noſtre male converſationis dimittere. et culpas omnīū vitioꝝ ante omnia deponere ꝛ horrere. Deponentes inquit mendaciū. Et hoc eſt qō bene dicitur Col. iij. Nolite mentiri inuicē. expoliantes vos veterem hominē cum actibus ſuis. ꝛ induite nouū eum qui renouatur in agnitionem dei. ¶ Item ſi volumus E eſſe noui. debz procurari cauſa efficiens. ꝛ iſta cauſa iſta x̄tus. iſta res que nos poteſt facere nouos. nihil aliud eſt q̄ iuſtitia ꝛ ſanctitas. In iuſtitia inquit ꝛ ſanctitate Recti tudo em̄ iuſtitie et ſanctitudo continentie apud deū nos faciunt eſſe nouos vt ſeruiamus illi in ſanctitate ꝛ iuſtitia coram ipſo omnibus diebus noſtris. Dā critas em̄. ideſt puritas ꝛ caſtitas ſunt cauſa ſpiritualis nouitatis. Nam ſicut videmus. q̄ quando veſtis bene abluitur ꝛ mundatur. tunc a ſuis antiquis maculis innouatur. Sic cōſcientia quā mundicia caſtitatis et puritatis abluit. nouitatē gratie ꝛ perfectionis acquirit ꝛ vendicat. vnde.) Mac. iij. Aſcēdamus nunc em̄ dare ſancta ꝛ renouare. Et procul dubio talis nouitas ideſt continentia. innocentia et puritas requiritur in nobis eccleſiaſticis. qr ſcz apes libentius mellificāt in vaſe nouo. ꝛ mūdo. Piſces etiā libentius intrant retibe de nouo cōfecto. Sic vere deus qui eſt piſcis magne delicioſitatis. qui eſt apis magne vtilitatis. libenter intrat in vas ꝛ in rethe nouū. i. in coꝛ per gratiā ꝛ ſanctimoniam innouatū. vñ Johā xix. dicit. Mō in orto erat monumentū nouum vbi dñm ſepelierunt. Et. ij. Reg. vj. dicit. Mō ſuper plaſtrū nouū archā federis dñi poſuerunt. Quia vere ipſe deus tunc quieſcit ꝛ delectatur quando ſuper plaſtrū nouū pure ꝛ ſancte voluntatis per dilectionē defertur: ꝛ quādo in monumento nouo pure ꝛ munde cōſcientie per deuotionē ꝛ memoriā ſepelitur Math. xxvij. Accepto coꝛpore Jeſu poſuit illud in monumento nouo. ¶ Item ad ſpiritalē renouationez oz immutari ſtatus deficiēs. Creatus inquit eſt. Creare em̄ eſt aliquid de nihilo nouiter facere. Illud em̄ qō creatur dicit proprie nouum. quia fit ſine quacunq; forma ſeu materia precedente. Et iſtud fit ſpiritualiter qñ homo peccator qui quantū ad eſſe virtutū penitus nihil eſt in bonū. ꝛ ſanctū dñmē puertitur ꝛ mutat. ita q̄ de nouo in nouū hominē ſpiritualē innouat⁹ ꝓs. Coꝛ mundū crea in me deus ꝛ ſpiritū rectū innoua in viſceribus meis. Sicut em̄ imago in ignem poſita ꝛ tandez in bonū modulū ifuſa renouat. Et ſicut fenix igne mediante renouat etiā in auē nouā. ſ. priſtinā formā reſoꝛmatur. Sic ſpiritualiter homo peccator antiquus ꝛ vitioſus. qñ in igne feruentis contritionis diſſoluit: ꝛ ibi per humilitatē incinerat. ꝛ tandem modulo. i. exempli ſanctoꝝ hominū conformat. tunc proculdubio actu de nouo creatur per virtutē ſpūſancti in nouū hominem immutat⁹ ꝓs. Emitte ſpiritū tuū ꝛ creabunt ꝛ renouabis faciem terre. ¶ Itē ad ſpiritualē innouationē debz F aggregari geſtus proficiens. Et hoc oſtenditur cum dicitur. Induite nouū hominem: quia ſcz ſpiritualis innouatio debet fieri non ſolum interius in cogitatione immo etiam exterius in geſtu: habitu ꝛ converſatione que notantur per indumentum. Induite inquit. Quia ſicut indumentum nouum valde bene decet hominī: ꝛ multo melius q̄ antiquum: ſic nova exterior converſatio valde eſt homini gratioſa. q̄ illa que eſt infamis: turpis ꝛ antiqua: ꝛ in malis conſuetudinibus enutrita. Ideo conſulit apoſtolus Col. iij. Expoliantes veterē hominem cum actibus ſuis induite nouum. Et ſic figurabatur in abia ſylonite propheta. qui obuiauit ieroboam indutus pallio nouo. iij. Reguz. xj. Abias em̄ interpretatur pater. ſylonites interpretatur translatus Quia vere ſi nos volumus eſſe patres per honeſtatem translati ſcilz de peccato ad ſanctitatem. prophete per prudentiam ꝛ ſagacitatem: dico q̄ neceſſe eſt q̄ habeamus pallium nouum. ideſt exterioris converſationis ſpeciem ꝛ formoſitatem. ¶ Item ad ſpiritualem innouationem debet frequentari verbum perficiens: videlicet verbum veritatis. Loquimini inquit veritatem: ſine tali enim verbo non poteſt homo ſpiritualiter eſſe nouus. Sicut enim auicule ſilueſtres ab hominibus capte in cauea poſite quaſi totaliter innouant linguaz ſuam. quia videlicet prius cantabant ſicut aues ſilue-

TT

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſtres: tunc vero incipiunt loqui ſicut homines. Sic homo qui de ſilua peccatorum inducitur ad caueam virtutum: vel ad domuz eccleſie religionis vel ſpiritualiū manſionum: debet cantum: linguam: ⁊ genus loquendi totaliter immutare. Quia ſcilz ſi prius nos loquebamur ſicut aues. ideſt perſone vane: mendaces. garrule: ⁊ ſuperbe. modo nos debemus loqui ſicut homines. i. ſicut pſone veraces: rationabiles ⁊ diſcrete: vt de nobis dicatur qđ diſcipulis dicitur. Marci. xvj. In nomine meo demonia eiçient: linguis loquentur nouis: ſerpētes tollent. Et potiſſime iſte noue lingue noſtre debent cantare noua cantica coram deo: ſicut dicitur Apocal. xiiij. Mō citharedi cantabant canticum nouum coraz deo ⁊ agno. Iurta illud pſal. Cantate domino canticuz nouum: laus eius in eccleſia ſanctorum. Sic ergo patz chariſſimi. quomodo homo debz ſpiritualiter innouari: ad qō prout dictum eſt. quinq; neceſſario requiruntur ſcilz nouitas locutionis: conuerſationis: conditionis: intentionis: electionis. Quod vtiq; eſt contra multos: de quibus dicitur Eccl'ſ.j. Nihil ſub ſole nouuz ne qz poteſt dicere homo ecce hoc recens eſt. Quia videlicz multi ſunt qui in antiquitate vitioz ſunt taliter radicati: p nunc̄ poſſunt per nouitatem virtutum aliqualiter innouari. Non ſic: ſed habeamus noua omnia. Iuxta illud Apocal. xxj. Ecce noua facio omnia. ¶ Et noua adhuc q̄ſi benevolumus eſſe noui: omnia debemus habere ſpiritualr noua. Iurta illud. ij. Cor. v. Si qua ergo in chriſto noua creatura eſt. vetera tranſierunt: ecce ſunt noua omnia. Et notandum q̄ nos debemus

Nouiter
Cogitare.
Ambulare.
Nos ornare.
Debellare.
Fructificare.

¶ Debemus dico nouiter cogitare: quia vicz cor noſtrum p̄tuz ad omnes ſui partes debet innouari Ezech. xviij. Facite vobis cor nouum ⁊ ſpiritum nouū. ¶ Item nouiter ambulare: quia ſcz nos debemus incedere in noua via virtutuz: ⁊ ſemper in bono innouare vias noſtras. Exemplo leporis qui omni anno ſolet facere vnam viam nouam ad intrandū cauernam ſuam. ſicut tradit archelaus. Quia, vere quantoplus viuimus: tāto plures nouas vias ⁊ nouos modos intrandi in domum noſtraz paradiſi inuenire ⁊ prouidere debemus Heb. x. Habentes fiduciaz in introitu ſanctoz in ſanguine xp̄i: qui initiauit nobis viā nouam. ¶ Item debemus nouiter nos ornare: exemplo arboz. que omni anno acquirunt noua veſtimenta foliorum ⁊ floz. vnde. iij. Regum. xj. dicit. Mō ieroboam occurrit abias prophete amictus pallio nouo. ¶ Item nouiter debellare. quia ſcilz nos debemus gerere noua bella virtuoſa ſcz contra carnē hoſtem. ⁊ mundum: vt dicitur. ij. Regum. xxj. Erat accinctus enſe nouo. Quia ſicut dicitur Judicuz. v. Noua bella elegit deus. ¶ Item nouiter frutificare exemplo arengearum limonū que omni menſe faciunt nouos fructus Deutero. xvj. Obſerua menſem nouarum frugum. Ut ſic ſimus ſicut cuniculus ſeu lepus. qui in aliquib⁹ regionibus ita ſunt fecundi: q̄ quando fetus ſuum pariunt exterius: nouū fetum conceptum ſemper habent interius. Sic ⁊ nos. ſcilz quandocunq; bonum fructum alicuius boni exterius producimus. ſemper nouum bonum opus in mēte habere debemus. dicentes domino illud Canti. vij. Omnia poma mea noua ⁊ vetera ſeruaui tibi. ¶ Item nos debemus nouiter viuere Roma. vj. In nouitate vite ambulemus. ¶ Item nouiter ſapere Roma. xij. Renouamini in nouitate ſenſus veſtri. ¶ Itē nouiter edere ſcilicet nouam eſcam corporis chriſti. Unde Exodi. xiij. Comedes azima menſe nouorum quando egreſſus es de egypto. ¶ Item nouiter habere potuz. ſcilicz nouam ſpiritualem doctrinam vel nouum chriſti ſanguinem. j. Cor. xj. Hic calix nouum teſtamentum eſt. Luce. v. Vinum nouum in vtres nouos mittendum eſt. ¶ Item nos debemus nouiter operari. Apoc. xxj. Ecce noua facio omnia. ¶ Item nouiter modulari Judith. xvj. Modulamini illi pſalmum nouum. ¶ Item nouiter nominari Eſaie. lxij. Vocabitur tibi nomen nouuz qō os domini nominauit. ¶ Item nouiter famulari. Roma. vij. Seruiamus in nouitate ſpiritus non in vetuſtate. ¶ Item nouiter concordari. vnde Hiere. xxxj. Feriam domui iſrael ⁊ domui iuda fedus nouum. Iſta ergo dicta ſufficiant de nouitate virtualis perfectionis qō erat ſcōz principale. ¶ Tertio principaliter dico. q̄ eſt nouitas eternalis refectionis. Quia ſcz tunc renouabitur tota humana conditio. Quia ſicut fenix poſt incinerationem reficitur. ⁊ de nouo renouatur ⁊ reformatur ſiue innouatur. ſicut etiam de palma ſingulari dicit Pli. Mō ſcz poſtq̄ diutiſſime duraverit. per ſeipaz conſumpta prima arbore iterum renouatur et creſcit. Sic homo per mortem incineratus iterum per reſurrectionem reueniet ⁊ ſurſuz in patria nouus fiet. Tūc enī dabitur anime nouum genus cognitionis. nouum genus fruitionis: nouum genus dilectiōis. Cognitionis dico. quia ſcilz tunc cognoſcet in verbo. quia tunc ſicut dicitur Ezech. xxxvj. Dabitur ſibi cor nouum ⁊ ſpiritus nouus. Fruitionis etiam. quia ſcilz tunc in verbo inueniet ſempiternas delicias Sap̄. xvj. Delectamenti ſui ꝑcipiſcētiam dediſtis eis nouū ſapore. Unde etiaz de iſta nouitate dicitur Matth. xxvj. Non bibam amodo de genimine vitis huius donec bibā illud in regno dei. Dilectionis inſuper. quia ſcilz nouo genere dilectionis anima diligit deum. ⁊ proximū: ſicut dicitur Joh. xiij. Mandatum nouū do vobis vt diligatis inuicem. Iſta eſt ergo nouitas eterne refectionis. ¶ Quarto principaliter dico. q̄ inuenitur nouitas inanis conditionis. Et ſic nouitas accipitur pro iuuentute: ignorantia vel ſimplicitate. Et ſic nouꝰ. idem eſt q̄ nouitius. ideſt ſimpler ⁊ imperfectus. Sicut enī liber nouus non eſt melior: cuius ſit pulcrior. Equus etiaz qui habet pedes nouos eſt illaudabilior ⁊ debilior. Sic tales nouitij ignari ⁊ imperfecti ſunt ceteris illaudabiliores. a vitijs ⁊ imperfectionibus plenores Deut. xxxij. Noui recentesq; venerunt. Et potiſſime viruperabiles ſunt illi mali: qui quotidie innouant mala ſua. ⁊ qui in malo quotidie innouantur. De quibus Judic. x. Filij autem iſrael peccatis vetreibus iungentes noua fecerunt mala in conſpectu dñi. Potiſſime autē de nouicijs poſſent poni multa exempla: ſed rare ſunt autoritates. Et ideo vide in tabula. Quia breuiter nullus nouus in bono eſt ita laudabilis vt antiquus Eccle. ix. Vinum nouum amicus nouus. veterascet enim ⁊ bibes illud cum ſuauitate.

¶ Adhuc poſſumus dicere. q̄ eſt nouitas garruloſe locutionis. Et iſta eſt illorum qui vacant in rumoribus ⁊ in nouis ſermonibus. Sed de iſta vide ſupra in principio illius tituli. ⁊. ſ. de Audire Hec igitur de nouitate ſufficiant. Etiam in tabula multa poterunt inueniri.

Nouiſſimus. Nouiſſima.

Nota q̄ nouiſſimum. idem eſt. q̄ vltimum: poſterius aut finale. Et poteſt ſignificare in bono ⁊ in malo. In bono enī poteſt ſtatum humilitatis interiorꝰ ſignificare ſtatum felicitatis poſteriorꝰ. ſtatū aduerſitatis exteriorꝰ. Nouiſſimum ergo in bono ſignat humilitatis perfectionem. felicitatis poſſeſſionē. aduerſitatis depreſſionem. Prima eſt nouiſſimitas continenda. Scda eſt nouiſſimitas appetenda. Tertia eſt nouiſſimitas ſuſtinenda.

¶ Primo ergo dico. q̄ eſt nouiſſimū cōtinendū. ⁊ iſtud eſt nouiſſimū hūilitatis. qua vicz homo nō debz ſe aliis preponere per ſuperbiā ⁊ preſumptionē. ſed magis debz nouiſſimus ⁊ vltim⁹ velle apparere. per hūilitatē ⁊ ſubiectionē. Talē vero hūilitatē videbaſ Saul habere. qñ primo nunciatū fuit ei. q̄ ipſe erat rex futurus dicens. j. Reg. ix. Nōne filius gemini ego ſum de minimis iſrael. ⁊ cognatio mea nouiſſima. Et tñ de iſto qui ſe nouiſſimum

ſimū appellabat dicit. j. Reg. ix. Nō in iſrael nō erat melior illo. Inter fetus enī animaliū primi nō ſunt ita boni ſicut nouiſſimi. Unde eñ venit ad bonū primi fet⁹ catulorum fetantium. Etiā dicit Pli. q̄ canicula qñ parit in eodē lecto catuloz. ille ſemp eſt melior qui naſcit vltimo⁹ ⁊ ille etiam a matre ad cubille reportatur primus. qui naſcendo fuit nouiſſimus. Sic vere loquendo ſpiritualiter illi qui naſcendo. ideſt promotionem vel proſperitatez acquirendo volunt eſſe priores. apud deum vt communiter ſunt peiores. Illi vero apud deuz meliores inueniunt qui nouiſſimi p̄ humilitatem eſſe noſcunt. ⁊ qui tardius ad mūdi dignitates naſcunt et egrediunt. Et ſic verificabit illud Mat. xix. ⁊ xx. Erunt nouiſſimi primi. ¶ Et aduerte in iſta autoritate. Erūt nouiſſimi primi. q̄ virtus hūilitatis que per locū nouiſſimū denotat eſt habenda multiplici ratione. videlicz

Quia confert conſtantie durationem
Quia auſert mentis preſumptionem.
Quia affert celi prelationem.

Primum probat verbum ſubſtantiuum. Erunt.
Sed ſecundū nomen delectiuum. Nouiſſimi.
Sed tertium nomen erectiuum. Primi.

¶ Dicō ergo q̄ bonū eſt eſſe nouiſſimū. per humilitatem. qz per hoc confert cōſtantia firme durationis. qō officitur in vbo. Erūt. Mō eſt verbū ſubſtātiuū ſignās rei exiſtentiā ⁊ permanentiā virtualē. Sicut enī lapis qui locum nouiſſimū vltimū ⁊ infimū tenet in fundamento eſt ſtabilior ⁊ firmior. qz ſcz talis nō exponit ſuperius impulſui ruine. Sic vere illi qui locū habent nouiſſimū. q̄tum ad gradū paupertatis. vel infimū q̄tuz ad ſtatum humilitatis: magis habent de durabilitate totius firmitatis. Humiles enī ⁊ pauperes ſurſum in ſtatu excellentie nō ponunt. ⁊ ideo temptationibus nō mouenf. ⁊ per conſequens ſtabilius ⁊ permanētius in bono propoſito radicanf. Erunt inquit. q. d. Tales nō de ſirunt eſſe boni: nec a bono deſiſtunt aut deficient. Et ideo dauid qui interpretat manu fortis: ⁊ de viris eius qui dicunt a virtute dicit. j. Reg. xxix. q̄ dauid ⁊ viri ei⁹ erant in nouiſſimo agmine. Ac ſi vellet dicere: q̄ illi qui ſunt nouiſſimi. per humilitatem poſſunt dici dauid. i. manu fortis. ⁊ viri. i. virtuoſi per cōſtantie firmitatem. ⁊ perſeuerantie firmitatem ⁊ diuturnitatem. Et nota q̄ iſti poſſunt dici viri pro eo q̄ vir. ſcz Eſt

Patientior ad mala ſuſtinendum.
Sapientior ad cūcta prouidendū.
Virtuoſior ad bona faciendum.

Sic procerto dicoq̄ hūiles ſunt ad ſuſtinendum patientiores. Et ideo de xp̄o dicit Eſa. liij. Deſideraturimus eū deſpectū ⁊ nouiſſimum virorū. ⁊ virum doloz. et ſcientē infirmitatem. ¶ Item iſti ſunt ad meditandū ſapientiores. Quia viri nouiſſimi. ſcz humiles. melius prouident ⁊ meditanf illa que pertinent ad ſalutē. Unde Hiere. xxiij. In nouiſſimis diebus intelligetis conſiliū. Et ideo apoſtolus dicit. Cor. xv. Nouiſſime aūt oīm tanq̄ abortiuo viſus eſt ⁊ mihi ſcz xp̄us. Et Eze. xxxij. dicit. Tulit populus terre vnum de nouiſſimis ſuis ⁊ conſtituit eum ſpeculatorē Eccl'ſ xxxij. Ego nouiſſimus vigilaui. Item humiles ſunt ad operandum efficaciores ſeu virtuoſiores. Ideo de illis nouiſſimis q̄ primo fuerunt remunerati dicitur Matth. xx. Nouiſſimi hi vna hora fecerunt ⁊ pares illos nobis feciſti qui portauimus pondus diei ⁊ eſtus. Iſti ergo ſunt viri virtuoſi: ⁊ ad operandum ⁊ ad meditandum ⁊ ad tollerandum. Per humilitatem ergo confertur longitudo firme durationis. Erunt inquit. ¶ Deinde dico q̄ per talem nouiſſimitatem aufertur turpitudo vane preſumptionis. Nouiſſimi inquit. Quia ſicut inter planetas luna que eſt nouiſſima eſt ceteris centro terre propinquiſſima. ⁊ a circumferētia ſpere remotiſſima. Sic procul dubio illi qui per humilitatem ſunt nouiſſimi. centro. ideſt deo ſunt propinquiſſimi ⁊ vicinioſſimi. ⁊ ab altitudine preſumptionis ⁊ aſpere vanitatis ⁊ electionis ſunt remotiſſimi. Et ideo vitare pſumptionē docet dñs Luc. xiiij. dicens. Cū vocatus fueris ad nuptias vade ⁊ recube in nouiſſimo loco. vt cū venerit qui te inuitauit dicat tibi. Amice aſcende ſuperius. ¶ Deinde dico. q̄ per nouiſſimitatē humilitatis infert ſeu affert plenitudo alte prelationis. Primi inquit. Ut vicz ſi homo per humilitatē in hoc mundo fit nouiſſimus. ipe finaliter in paradiſo ⁊ etiaz in hoc ſeculo efficiet primus. Sicut enī ſaturnus eſt ſtella reſpectu terre nouiſſima ⁊ remotiſſima: a parte tamē celi eſt prima ⁊ propinquiſſima. Sic illi qui in terra ſunt per humilitatē ⁊ paupertatez nouiſſimi ⁊ a dignitatibus terrenis cōgatiſſimi. a parte celi. i. q̄tum ad deum ⁊ q̄tum ad obtentum bonoruz eternoz ipſi ſunt primi: digniſſimi: propinquiſſimi. et ſpeciaiſſimi. ita q̄ quilibz talis poterit tunc dicere illō Eſa. xlj. ⁊ xliij. Primus ⁊ nouiſſimus ego ſum. Quia. ſcz humiles qui apud mundum ſunt nouiſſimi ⁊ minimi. ſunt ⁊ erunt apud deum primi ⁊ maximi. Quia procerto ibi fiet converſio que fit in rota ⁊ in celi curriculo. Quādo enī celum voluitur. ſtella que erit prima ⁊ erat in oriente. fit nouiſſima ⁊ venit in occidentem. Et econuerſo. ſtella que erat nouiſſima in occidēte: efficitur prima ⁊ venit in orientem. Sic vere quādo celū ⁊ circulus huius mundi voluit: qō fit in morte vel fiet in iudicio: tunc procerto mutabuntur conditiones rerum. Quia quod nūc eſt primus fiet poſterius. Quia qui modo ſunt in oriente ⁊ claritate dignitarum. erunt in occidente et obſcuritate calamitatum. Humiles vero ⁊ pauperes qui modo ſunt in occidente miſerie ⁊ in tenebroſitate aduerſitatis erunt tunc in oriente ⁊ claritate totius felicitatis ⁊ dignitatis. Et ſic verificabit illud Luc. xiij. Ecce ſunt nouiſſimi q̄ erant primi: ⁊ primi q̄ erant nouiſſimi. Et ideo de ipſis nouiſſimis tunc primis effectis dicetur illud Aggei. ij. Magna erit gloria domus illius nouiſſime magis q̄ prime: Ad qō facit illud qđ ponit. Matth. xx. vbi dicitur. q̄ illi qui nouiſſima hora venerunt: plenum denariū reportauerunt. Ad denotanduz q̄ illi plene humilitatis: nouiſſime in virtutū vinea laborare noſcunt. Et ſic patz chariſſimi. quō nouiſſimitas humilitatis cōfert ſtabilez durationem. auferit flebilem preſumptionē. affert nobilē promiſſionē. Et reuera in iſto nouiſſimo: humilitatis paupertatis ⁊ aduerſitatis: rp̄s voluit apparere: ⁊ ſalute humano genere procurare. Figura Matth. xxj. vbi dicit. Mō nouiſſimus ſit ad cultores vince filiū quē tamē impij occiderūt. Heb. j. dicit. Nouiſſime diebus iſtis locutus eſt nobis in filio ſuo quez conſtituit heredem vniuerſoꝝ. per quem fecit ⁊ ſecula dicēs. ſ. Apoc. j. Ego ſum primus et nouiſſimus. Iſtud eſt ergo nouiſſimū humilitas qō eſt continendū. ¶ Secdo principaliter dico. q̄ eſt nouiſſimum felicitatis qō eſt appetendum. Bona enī paradiſi dicuntur nouiſſima. quia ſcz non veniunt in hac vita ſed in altera: non in preſenti ſed in futuro: non in principio ſed in nouiſſimo. Palma enī non poteſt proferre fructus ſuos in principio. immo in nouiſſimo ⁊ in fine ſcz poſtq̄ compleuerit centum annos. Sic deus fructū eterne glorie non profert nec tribuit in preſenti: ſed ipſa diſtribuet ⁊ proferet in nouiſſimo: ſcilicet poſt mortem in alio ſeculo ⁊ in fine. Scut enim dicitur Eſa. ij. ⁊ Mich. iij. Et erit in nouiſſimis diebus preparatus mōs domus dñi. ¶ Et poſſum⁹ notare. q̄ in iſto nouiſſimo erit.

Jocunditas ſine dolore.
Suauitas ſine labore.
Immoralitas ſine timore.

¶ De iocunditate dicit Proverb. xxxj. Mō fortis mulier de qua ibi agitur. fortitudo ⁊ decor indumentum eius ⁊ ridebit in die nouiſſimo. De ſuauitate vero ſeu de tranquilitate dicit Eccl'ſ. vj. In nouiſſimo inuenies requiez. Et de mortalitate vero dicitur. Cor. xv. Nouiſſime autem inimica deſtruet mors. Et ſivis nota adhuc de nouiſſimo felicitatas eterne q̄

Maior domus nouiſſime procedit.
Plenior merces nouiſſime ſuccedit.
Dulcior fructus nouiſſimus accedit.

Reges enī ⁊ autentica viri vltimo ſolent preedere. Merces aūt ⁊ ſtipendia vltimo poſt laborē ſolent ſuccedere.

Fructus vero ⁊ species in mensa vltimi solent accedere Sic vere dico q̄ in nouissimo gloria paradisi apparet. Rex regum preditus honore dicens scilicet illud Ysaie. xliij. Ego primus ⁊ ego nouissimus. Merces etiam recipitur cum pleno valore. Prouerbi. xxiij. Habebis in nouissimo spem ⁊ spes tua non peribit. Fructus degustatur cum summo dulcore. Eccl. iij. Benedictio illius in nouissimo manet. Istud est ergo nouissimum felicitatis qō est appetendum. ¶ Tertio principaliter dico. q̄ est nouissimum aduersitatis qō est sustinendus. Et sic per nouissimus intelligitur status pauperum qui scz modo ponūtur nouissimi: sicut illi de quibus nō curatur. Quia sicut dicitur Esa. lx. Nouissimo aggrauata est via maris transiordanem galylee gentiū. Potissime etiam per nouissimū potest intelligi mors ⁊ senectus qui nouissimo ⁊ finaliter nobis instant. vel etiam dies iudicij. De quo Job. xix. In nouissimo die de terra surrectionis sum. Mirabiles em̄ sunt fructus. Primo sunt dulces: nouissime aūt amari fiunt. Quia vere nulla est in vita tanta prosperitatis dulcedo. quin ipsam absorbeat ⁊ destruat future ⁊ nouissime mortis amaritudo: asperitas ⁊ sal sedo. Et ideo ista est via maris. i. conditio fluctuose presentis vite. que nouissime per mortem aggrauat: quando transiordanē galylee. i. vltra ⁊ extra presens mortale seculum transportatur. Unde Amos. viij. Ponam nouissima eius quasi diem amarum. Et aduerte q̄ istud nouissimū est cum reuerentia metuendum. et etiam est cum diligentia prouidendum. Metuendum dico Dñe. iij. Pauebunt ad dominum: ⁊ ad bonum eius in nouissimo dierum. Et Prouerbiorum xxiij. In timore domini esto tota die: ⁊ habebis spem in nouissimo. Prouidendū etiā. quia scīz semp est nouissimitas mortis. iudicij. ⁊ inferni precogitanda ⁊ diligenti animo meditanda Deut. xxxij. Utinā saperent ⁊ intelligerent ac nouissima prouiderent Eccl. vij. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua ⁊ in eternum non peccabis. Et Eccl. xxviij. Memento nouissimorum ⁊ desine inimicari. Et ideo ciuitas babylonica reprehenditur Esa. xlvij. eo q̄ sua nouissima non recogitabat. Non posuisti inquit hec super cor tuū: nec recordata es nouissimi tui. ¶ Sed adhuc dico q̄ nouissimum tribus modis accipitur in malo. Signat em̄

diligentius 'prolixitatem'.	¶ Dico ergo q̄
Imporalium prosperitatem.	signat mor ⁊ proli
Iperantiū peruersitatē	xitatē seu tardita

Infernalium penalitatem. tem scz negligentium. quia scīz tales semper sunt nouissimi ad faciendum bonū. sicut sunt illi qui procrastinant bona facere vsq̄ ad nouissimū senectutis. qui deberent aduertere. q̄ sicut nouissimi fructus qui veniunt in ficubus nihil valent quia ab hyeme cogelantur. Devino etiā ⁊ de oleo illud qō de torculari extrahitur nouissimū inconueniens reputatur. Sic spiritualiter loquendo illa opera: que ita tarde ⁊ ita nouissime fiunt a deo inutilia iudicantur. Mō bene figuratū est Matth. xxv. vbi dicitur Mō virgines nouissime venientes ⁊ lampades sine oleo deferentes a nuptijs sunt exclusę. vnde Ihiere. xvij. Perdix fouit que non peperit. Et sequit. In nouissimo suo erit insipiens. Et Sap. iij. dicit. Sine honore erit nouissima senectus eor. ¶ Itē nouissimū signat mundi vanitatem vel prosperitatem. Bona em̄ spiritualia tanq̄ principalia debent dici prima. Bona vero mūdi tanq̄ illa de quibus debemus parū curare: debent dici nouissima. Et ideo de mundo ⁊ eius statu dicitur prouer. xxiij. Est via que videtur homini recta. nouissima eius ducunt ad mortem. Et ideo de prosperitate potest exponi illud Prouer. v. fauus distillans labia meretricis ⁊ nitidius oleo guttur eius: nouissima aūt illius amara velut absinthium. ¶ Item signat hominis obstinati prauitatem ⁊ peruersitatem. Tales sunt illi qui in fine fiunt peiores q̄ in principio. De quibus dicitur Luce. xj. facta sunt nouissima hominis illius. peiora. priorib⁹. Et Matth. xxvij. Erit nouissimus error peior priore. Isti sunt potissime illi qui in fine reincidunt in peccatum: ⁊ quorum iuuentus est melior q̄ senectus: similes griffibus quarum pars anterior similis est aquile: posterior vero seu nouissima similis est leoni: quia scīz tales in principio iuuentutis sunt boni et aquilini: in nouissimo vero senectutis sunt pessimi ⁊ leonini Prouerbio. xx. In nouissimo benedictione carebit. Et Eccl. x. Nouissimum oris illius error pessimus. ¶ Item nouissimum signat inferni caritatem ⁊ penalitatem. Unde etiam in scriptura infernus dicitur terra nouissima Ezech. xxvj. Ubi loquitur ciuitati tyri. Collocauit te in terra nouissima sicut solitudines veteres. ¶ Et nota q̄ infernus dicitur locus nouissimus Quia ibi

Abundat terror ⁊ gemitus.	¶ Dicam ergo q̄
Perturbat ardor ⁊ strepitus.	in isto nouissimo
Confundit rubor adhibitus.	idest inferno est
Affligit dolor implicitus.	locus gemitus et
Afficit stridor infrunitꝰ.	terroris Prouer.
Deficit dulcor paraclitus.	v. et gemas in no
Decipit error incognitus.	uissimis cuz con
Occidit furor interitus.	sumpseris carnes

tuas. ¶ Item est locus strepitus ⁊ ardoris Ezech. xxiij. Nouissimū tuū deuorabit igni. Itez est locus pfusiōis ⁊ roboris. Luc. xiij. Ne inquit icipias cū rubore nouissimum locum tenere. Et Ecci. xij. In nouissimo deridebit te scz dyabolus in inferno. i. Petri. iij. dicitur Mō venient in diebus nouissimis illusores. scilz demones ꝛc. Item est locus afflictionis ⁊ doloris. Infernus. em̄ habet mortem ⁊ gladium. Mortem dico Prouer. xxiij. In nouissimo autē mordebit vt coluber. Gladiuz vero Amos. ix. Nouissimum eorum gladio interficiam. Item est locus inquietudinis ⁊ stuporis Eccli. xxx. In nouissimo obstupescent dentes tui. Itez est locus amaritudinis non dulcoris Amos viij. Ponam nouissima eius quasi diem amar. Item est locus incertitudinis ⁊ erroris Eccls. x. Nouissimū oris illius error pessimus. Item est locus interitus ⁊ meroris. quia sicut dicitur. Prouerbio. xxiij. Nouissima illius ducunt ad mortem. Igitur de isto nouissimo potest dici illud Eccli. iij. Cor durum male habebit in nouissimo. Ec. ij. Thim. iij. In nouissimis diebus instabunt tempora periculosa. Ut ed infra de vltimo ⁊ similibus.

n **Nor.** Vide supra vbi Nocturnus. ibi satis ample pſequitur de nocte.

Ubes. Nota q̄ nubes multipliciter sumitur in scriptura tam in bono q̄ in malo. Signat em̄ nubes

Vanitatem humane nature.	¶ Primo igitur
Puritatem divine scripture.	de nube humane
Dignitatē humane pteure:	vanitatis potest
Bonitatem sancte creature.	dici illō Job. xxx.
Sanctitatē virginee clausure.	Velut nubes per
Prauitatez superbe iactare.	transit salus mea

Sicut em̄ nubes de valde rara ⁊ debili materia componitur. inde est q̄ valde debilem habet substantiam: cum videlicet modo est et modo non est. Sic humana vita et natura debili carne ⁊ sanguine constituta: nunq̄ potest in eodem statu permanere. Satius enim per mortem deficit ⁊ consumitur. ⁊ qui prius totivni regno magnus apparuerat. ⁊ per mundanam potentiaz fulgurauerat et tonauerat: nunq̄ vlterius reperitur. Sapien. ij. Transeat vita nostra quasi vestigiuz nubis Signat ergo nubes vanitatem humane nature. ¶ Secundo signat puritatem divine scripture. Nam sicut nubes habet quandam obscuritatem exterius continet tamen ignem et claritatem interius. Et inde est q̄ ipsa quandoq̄ pluit: quandoq̄ tonat. quandoq̄ choruscat: quandoq̄ fulgurat inferius. Sic sancta scriptura exterius in apparentia rudis ⁊ obscura videtur scīz q̄tum ad literam ⁊ hystoricam ruditatem. ⁊ tamen cōstat q̄ ipsa continet interius claritatem summe scientiet doctrine q̄tum ad misticam veritatem. Et inde est q̄ ista nūc pluit per dulces consolationes. ⁊ promissiones nūc

nes nunc tonat per fortes comminationes ⁊ prohibitiones. nunc fulgurat per bonoꝝ exemplorum declarationes ⁊ per diuine voluntatis reuelationes. nunc fulminat per diuinoꝝ iudiciorum manifestationes. ⁊ per maledictionum imprecationes. Et ideo de ista nube tenebrosa ⁊ eius doctrina caliginosa dicitur in ps. Tenebrosa aqua in nubibus aeris Exod. xiij Erat nubes tenebrosa illuminans noctem. ¶ Tertio nubes signat dignitatez humane prelature. Nubes em̄ semper solet esse in alto. ⁊ signat statum ⁊ eminentiam dignitatum. vbi quandoq̄ boni quandoq̄ mali ascendunt diuersimode. De bonis em̄ dicitur Apocalip. xiij. Vidi ⁊ ecce nubem candidam ⁊ super nubē sedentem similem filio hominis De malis etiam ⁊ ambitiosis in persona luciferi dicit. Esa. xiij. Ascendam super altitudinem nubium ꝛc. Ut de eam supra de ambitione. Et nota q̄ boni qui in ista nube dignitatum volunt ascendere debēt habere tria. videlicet

In affectu tranquillitatem. Sedentem inquit.
In conspectu conformitatem. Similem inquit.
In intellectu subtilitatem. Hominis inquit.

¶ Quarto dico. q̄ nubes signat bonitatez sancte creature. idest perfectionem cuiuslibet iusti. vnde Esa. xlv. Rorate celi desuper: ⁊ nubes pluant iustum. Sed de hoc inferius latius dicet. ¶ Quinto dico. q̄ nubes signat puritatem seu sanctitatem virginee clausure. Ista est em̄ ista nubes de qua dicitur Num. xvij. ⁊ Exo. xl. Operuit nubes tabernaculū. sed de hoc dicetur infra. ¶ Sexto dico. q̄ nubes signat prauitatem superbe iactare: quia scīz sicut nubes vento mouentur: alte leuantur magne videntur tonare: fulminare ⁊ chorruscare noscūtur: cito tamen deficere ⁊ in pluuiam resolui ⁊ ad terraz descendere perpenduntur. Sic vere dico. q̄ diuites ⁊ mūdani mouentur ⁊ agitātur vento vanitatis. leuantur. ⁊ sublimantur in alto dignitatis: creduntur ⁊ estimantur magne autoritatis: emicant ⁊ illustrantur luce prosperitatis. fulminant ⁊ operantur ignem rapacitatis. cito tamen deficiunt ⁊ annihilantur iure mortalitatis de talibus ergo nubibus dicitur in canonica Jude. Hi sunt in epulis suis macule cōuiuantes. sine timore. pascentes semetipsos nubes sine aqua. que a ventis circūferūtur: arbores autūnales infructuose bis mortue ꝛc. In fine vero ⁊ defectione talū dicit Job. vij. Sicut consumit nubes ⁊ pertansit. sic q̄ descendūt ad inferos non reuertunt. Sed de hoc vide. s. de altitudine. ⁊. s. de Ambitione. Et in illa autorita. e. Ascendā super altitudinē nubiū: que vtrobiq̄ ponit. Sed ne ita sub nube ⁊ de nube tranicamus. dicamus aliq̄d de nube inq̄tum signat personā virtuosam. ⁊ inq̄tum signat virginē gloriosaz

¶ Primo quidē dicamus q̄ per nubē intelligit vir perfectus: ⁊ maxime vir ecclesiasticus: religiosus: predicator vel prelatus: vel ipsoꝝ pfectio siue virtus. Sicut em̄ nubes hz in substantia puritatē: in existentia concauitatē. in natura etiā maximā leuitatē seu capacitatem. Sic vere viri perfecti debent habere puritatem munde castitatis: capacitatem summe charitatis: leuitatez seu agilitatem voluntarie paupertatis. Quia procul dubio isti debent habere scīz

Puritatem caste conuersando.
Charitatem cunctos diligendo.
Paupertatem mundum contemnendo.

¶ Et sic ipsi erūt illud tabernaculū federis. ō quo dicit Num. xvij. ⁊ Exo. xl. Operuit nubes tabernaculū. Ut procerto tales debent habere conditionē in moribus. ⁊ nubi assimilari in virtutibus Tales erāt illi de quibus admirādo dicebat Esa. lx. Qui sunt isti quivt nubes volant. Ubi aduerte. q̄ sicut nubes materiales habēt scz

Maturam admirabilem.	¶ Sic procerto viri
Figuram conformabilem.	perfecti ⁊ prelati: de
Situm altum ⁊ notabilem.	bent habere. admira
Motum citum ⁊ volubilem	bilem perfectionem.

Qui sunt isti inquit. Conformabilem cōditionem. Ut inquit. Elcuabiles affectionē. Nubes inquit. Intarda

bilem profectionem. Volant inquit. ¶ Dico ergo q̄ illi qui volunt esse nubes spirituales. debent habere mirabilē perfectionē. qō ostendit stupor questionis cū dicit Qui sunt isti? In nubibus eniz multa sunt mirabilia. Nubes em̄ sunt inter celum ⁊ terram meditatiue: sunt ardoris solaris temperatiue: sunt terre subiacentis irrigatiue. ignis ⁊ luminis sunt interius contentiue. continent exterius sunt transmissiue. grandinis ⁊ fulguris sunt inferius emissiue. Et reuera charissimi tales mirabiles conditiones. debēt habere viri perfecti predicatores ecclesiastici vel prelati. Isti em̄ debent esse inter celū ⁊ terram. idest inter deū ⁊ inferiorem populū mediatiui pro ipsis. f. orando ⁊ intercedendo: ⁊ pro salute ipsorum apud deū deuotis precibus meditando. Figurati in arcu celesti. de quo dicit dñs Gen. ix. Arcū meū ponaz in nubib⁹. ⁊ erit signū federis inter me ⁊ interterrā. Arcus em̄ federis signat virtutem placatiuā. reconciliatiuam ⁊ pacificatiuam ipsius dei ad peccatores que procerto in nubibus. i. viris perfectis ⁊ maioribus debet principaliter inueniri. Item isti debent esse ardoris temptationis refrigeratiui: quia procerto iste nubes pernbraz bonoꝝ exemplorum. ⁊ pluuiam bonoꝝ suoꝝ documentorum. debent omnes malas arbores. i. omnes malos affectus ⁊ appetitus in alys temperare. Mō figurari potuit in filijs israel quibus dominus dedit nubez ductricem. de die contra ardorem ⁊ columnam ignis. de nocte contra obscuritatē. sicut dicitur Exod. xiij. Quia procerto filijs israel. idest fidelib⁹ in deserto huius mūdi dati sunt nubei ductores. idest viri perfecti qui ipsos scīz ab ardoribus temptationum protegant: ⁊ ad terram promissionis paradisi ipsos illuminando perducant. ps. Dedurit illos in nube diei: tota nocte in illuminatione ignis. Item isti debent esse terre subiacētis irrigatiui: quia vere viri iusti: prelati vel predicatores debent pluuia scientie et doctrine alios irrigare. et aridi tatem sue indeuotionis spiritualiter humectare. Quia sicut dicitur in ps. Deus operit celum nubibus: ⁊ parat terre pluuiam Judicum. v. Celi ⁊ nubes stillauerunt aquis. Quamuis dyabolus videatur hoc dicere illud Esa. v. Nubibus mandabo desuper ne pluant super eam. Quia procerto charissimi hodie in ecclia sunt multe nubes sine aqua. idest multi prelati sine scientia. Isti ergo non sunt irrigatiui: nec per eorum doctrinam subditoꝝ sterilitates fecundantur. Item isti sunt ⁊ luminis contentiui: quia scīz isti debent ignem caritatis continere interius. ⁊ lumen honestatis habere exterius. Lumen enim bonorum exemplorum debet alijs exterius ostendere Matth. v. Luceat lux vestra coram hominibus vt videāt opera vestra bona. Et omnia ex charitate interius disponere. Iuxta illud. Omnia opera vestra ex charitate fiant. vnde Job. xxxvij. Nubes spargunt lumen suum. De igne vero charitatis quomodo a talibus nubibus debeat contineri. dicit Ezech. j. Nubes magna ⁊ ignis involuens: ⁊ splēdor in circuitu. Item isti sunt tonitrui terribilis causatiui. quia scz tales debent tonitruum alte predicationis alijs procreare. inq̄tum scz tenentur de terrore diuinorum iudiciorum. ⁊ de horrore infernalium tormentorum alijs terribiliter comminare ps. Vocem dederunt nubes. Item isti debent esse grandinis ⁊ fulguris productiui. quia procerto isti debent fulgur ⁊ grandinez severe correctionis habere quibus si necesse sit possint subditos discolos castigare. ps. Nubes ⁊ caligo in circuitu eius. iustitia ⁊ iudiciuz correctio sedis eius. Ecce ergo q̄ mirabiles sunt istarum nubium conditiones. Bene ergo admiratiue queritur. Qui sunt isti. Et talem questionem videtur facere Apocal. vij. Ibi qui amicti sunt stolis albis qui sunt ⁊ vnde venerunt. Valde habent igitur mirabilem perfectionem. Et hoc est primum. ¶ Item si volumus spiritualiter esse nubes: nos debemus conformabilem conditionem habere. qō notatur cum dicitur. Ut. qō idem est. q̄ sicut seu quasi. qō signat conformitatem. ⁊ imitationem. Nam sicut dicit Beda. Nubes a parte

Universidad de Deusto Biblioteca

celi se conformat in figura firmamēto.ꝛ ideo rotundā habet figuram:in lateribus vero non est determinate figure.sed ſm figuram aliarum circūſtantium nubiū figuratur.Sic vere charissimi vir perfectus a parte superiori.i.a parte superioris iudiciȳ rationis se debet firmamento.i.deo conformare.scz per imitationez virtutum:ꝛ sapientiaz eternoꝝ. In lateribus vero.i. in istis exterioribus:debz se conformare nubibus lateralibus. idest proximis:vicinis:ꝛ pauperibus:per cōpassionem ꝛ per cōionem cordium.Quia procul dubio ad virū perfectum maxime ad prelatū pertinet ꝙ non solū conformet se deo perfectiones sectando:immo etiā ꝙse conformet proximis eoꝝ infirmitatibus condescendendo:et mores suos eoꝝ moribus sociaiter applicādo:sicut faciebat apostolus.i.Coꝛ.ix.vbi dicebat. factus sum iudeus iudeis:gētilibus gentilis ꝛc.Et sequitur. Oibus oīa factus sum vt omnes lucrifacerē. Sic legitur fecisse beatus Bernā.qui inueniens iuuenes carnes occulte comedentes conformauit se eis ꝛ comedit:ꝛ hoc ne timerent ꝛ pre timore apostatarent. In crastino vero respondit abbati suo ipm reprehendenti. ꝙ ipse nō comederat carnes:sed charitas. Cōformare ergo se debet prelatus non solū deo:sed etiā subditis:qō ostendit cum. dicit.Ut.vt ipse dicat illud.ps. Ut iumentū factus sum apud te.Unde istā autoritatē. s. vbi Jumentum Debemus ergo habere conformabilē conditionēvide de.Ut infra in suo loco. ¶Itez debemus habere ſi volumus dici ſpiritualiter nubes eleuabilem affectionē:qō notatur in verbo.Nubes. Nubes eī de terra ꝛ de mari:ꝛ de magis leuibus ꝛ puris vaporibus elcuatur sursum: in aere suſpendit.ꝛ ꝙuis de mari amaro ortuz habeat: eius tamen aqua non amara sed dulcissima reperitur. Sic vere vir perfectus debet de mari.i.de mundo surguz ad amorē eternoꝝ se erigere per affectionē supius se ſpendere per contemplationem:ꝛ ꝓꝓ de mare huius mundi ſumpserit oꝛtum: amaritudinem tamen vitioꝝ non retinet:nec per peccati infectionez fit amarus. qui nimmo dulcis inuenitur ꝛ sapidus per benignitatem ꝛ deuotionem. Unde de tali nube dicitur.iij. Reg. xviij. Ecce nubecula parua ascendebat de mari. Et sequitur. ab illa nubecula parua secuta est pluuia largissi- Ubi nota ꝙ vir perfectus debet esse ſtus ꝛ luminosus. Ecce inquit. lis ꝛ gratiosus. Parua inquit. is ꝛ gloriosus. Ascendebat inquit. s ꝛ doloroſus. De mari inquit: bem⁹ ergo habere eleuationē affectionū. ¶Itez ſi volumus ſpiritualiter esse nubes nos debemus habere incessabilē profectionē seu cōmotionem.qō ostenditur cū dicitur. Uolant. Uolare eī signat motū.quia auis ꝙdiu est in volando semper est in motu. quia scz sicut nubes nunꝙ quiescit a motu:immo ꝙdiu durat semper solet de loco ad locū vndiqꝝ circuire. Sic vir perfectus semper debet se mouere per bonā operationem. Discurrere per obedientie executionē. Uolare per altā contēplationem. Nunꝙ cessare isto motu per aliquaz pigritie retardationē. Uolant inquit Esa.xl. Sancti q̄ sperant in dño habebunt fortitudinē:assumēt pennas vt aquile.current ꝛ nō laborabunt: volabūt ꝛ non deficient. Et possumus notare.ꝙ sunt ser que faciūt ꝙ nubes moueant ſ.rei de qua est cōpositio. qz scz nubes generant de vaporibus puris⁹. Loci in quo est dispositio: qz.ſ.nubes generant in aere:vbi nullū est fundamentū Ignis rei cōtente discrepatio.qz.ſ.ignis queres eritum mouet eā. Uenti tangētis circūpulſio.qz ventus circūſtans nubē impellit. Centri terrestris elongatio:qz scz centrū immobile nō tenet illā. Figure sue circūscriptio: qz scz figurā habet sperica que abilior est ad motū. Sic vere charissimi scz debent esse rationes ꝓpter quas ad modū nubiū nos debemus mobiles esse ꝛ ad proficiendū in bono hūles. ¶Prima est rei de qua sumus cōpositio.qz.ſ.nos debemus esse cōpositi de puris vaporibus ꝛ de sanctis affectionibus.ita ꝙ nulla iniquitas debet nos grauare. quin ad bona opera possimus nos faciliter mouere.vnde Apo.x.dicit. Nō ipse vidit angelum descendentē de celo amictū nube. Angelus eī puritatē additionis designat. ¶Itē loci in quo sumus dispositio.qz.ſ. nos sum⁹ in aere ecclevel fidei vbi.ſ.nō est aliquid qō nos possit si volumus a motu bonoꝝ opez retrahendo impedire Job. xxxvij. Subito aer cogef in nubes:ꝛ ventus transiens fugabit eas.i.ſpiritussanct⁹ mouebit eas. ¶Itē ignis contenti excitatio.qz procerto in corde nostro.debz ignis diuini amoris contineri. per quē debemus ad motū bonoꝝ opez excitari. Teste enim Gregorio. Nunꝙ est amor deo otiosus: operatur eī magna si est:si aūt operari renuerit: amor non est. Ideo de tali nubis motu dicit in ps. In conspectu eius nubes transierunt:grando ꝛ carbones ignis. ¶Item venti vigentis circūpulsio.quia vere tunc ad bonū fortius mouemur quādo per ventū exterioꝝ tribulationū impellimur quando per flatuz interioꝝ inspirationum a ſpiritusancto excitamur vnde.iij. Reg. xviij. Celi conturbati sunt.ꝛ ventus t nubes:ꝛ facta est pluuia grandis. ¶Itez centri terrestris elongatio.qz ꝓcerto homo ad bonū mobilioꝝ efficit quādo ad modū nubis de centro.i.de terra hoc est dictu:de amore terrenoꝝ amplius elongat. Et ideo dicitur. Nume.xij. Nubes recessit que erat super tabernaculū. ¶Itē ꝓprie figure circumcriptio:qz scz nos debemus esse sperici ꝛ rotundi.ꝛ ad motum per obedientiā dispositi. Quia ille qui per virtutē obedientie amplius ꝓsponit. facilius in motu bonoꝝ opez excitat. Un̄ de bonis obedientibus dicit Job. xxxvij Nubes spargunt lumē suū: que lustrantur cuncta per circuitū quocunqꝝ eas voluntas gubernantis duxerit. Et sic igitur patet.quomodo scz rationibus nos debemus habere incessabilem profectionē. Et sic quilibz talis vir perfectus porissime poterit figurari in illa nube data filiȳs israel in deserto que ipsos ad terrā promissionis ducebat ipsos de nocte illuminabat ꝛ de die obumbrabat ꝛ refrigerabat. sicut dicit Exo.xiij. Et sic ponit. Nume.x. Mō se mouebat ꝓficiscebant. qn̄ sistebat arrestabantur. Quia procerto prelati ꝛ viri perfecti qui subditos ad terram paradisi debent ducere: debent eos per doctrinam illuminare ꝛ per consolationes refrigerare ꝛ per bonum exemplū predicare. Nam profectus ꝛ motus talium debet esse motus ꝛ profectio subditorum. ꝛ econuerso ipsorum virtutum cessatio est subditorum occasionalis a bono arrestatio. Sic igitur patet. ꝙ prelatus.religiosus:ecclesiasticus:vel perfectus debet habere ista quatuor:quia scz ipsum est dictum est debet

Incessanter proficere. Et hec sufficiant
Intardabiliter ascendere. de viro perfecto.
Conformabiliter figurari. ¶De nube vero
Admirabiliter conuersari: inꝯtuz signat virginem gloriosaz possumus dicere. ꝙ sicut nubes est naturaliter concaua et pura et ideo magis celestium influentiarum receptiua. Et inde est ꝙ per impressionem radiorum solarium ꝓis in ventre nubis mirabiliter decoratur. Sic vere beata virgo fuit per humilitatem cōcaua: quia scilicet se semper concauam ꝛ vacuam reputabat. figurata in altari holocausti: quod erat non solidum sed concauum ꝛ quadratum: sicut dicitur Exodi xxvij. Et propter hoc ipsa fuit habilis ad recipiendum influentiam celi. idest plenitudinem omnium gratiarum. Iuxta illud.iij. Regū.iij. Sume vasa vacua non pauca. ꝛ cum plena fuerint tolles. Et ideo ipsum radiū dei patris scilicet filium benedictuz in seipsa continuit ꝛ concepit. ipsumqꝝ ibi conuersum in yridez. idest in hominem hominibus denunciauit. ꝛ ipsum qui de se est inuisibilis omnibus visibiliter declarauit. Baruc. iij. Postea in terris visus est. ꝛ cum hominibus conuersatus est. Als enim radius dei patris. idest dei filius non poterat se mundo facere visibilem: nisi primo per nubem istam descenderet. ibiqꝝ in yridem. idest in hominem se mutaret. ꝛ sic mundo visibilis appareret Gene. ix. Apparebit arcus meus in nubibus. Et ideo dicebat

Esa.xix

Esa.xix. Ascendit dominus super nubem leuē. ꝛ ingredietur egyptum. Ubi nota ꝙ ista fuit nubes

Luminosa. ¶Primum probat eterna
Uirtuosa. claritas in ea obumbrata.
Fructuosa. Ascendet inquit dominus.

Sed scōm interna puritas in ipsa cōgregata. Quia nubes leuis. Sed. tertium externa prauitas per ipsam reparata: quia scz dominus per eaz ingressus fuit egyptū ¶Dico igit ꝙ ista fuit nubes luminosa per filiȳ cōceptionem. Ascendit inquit dñs. Totū eī lumen paradisi. scz filiꝰ dei. q̄ est luxvera illuminans omnez hoiem venientem in hunc mundum. fuit positum in ista nube: sicut in quadaz laterna vt exinde totus mundus reciperet lumen suum. Unde ipsa fuit illa de qua dicitur. Exodi. xliij. Erat nubes tenebrosa illuminans noctem. Tenebrosa fuit enꝝ ista per humilitatem. Quia sicut nubes quanto plus habet de pluuia ꝛ humiditate tanto magis habet de tenebrositate. Sic ista quanto pluuia gratiarum fuit plenior. tanto fuit tenebrosior ꝛ humilior. Ista ergo nubes tenebrosa nocte presentis vite illuminauit. pro eo ꝙ lucē totius paradisi in se cōtinuit ꝛ portauit. Ascendit inquit domin⁹. Et de hoc dicitur Exodi. xvj. Gloria domini apparuit in nube. Et nota ꝙ dominus apparuit in ista nube Ut

Declararet suam maiestatem. Per xp̄m ergo in
Occultaret suam claritatem virgine apparē-
Uisitaret mundi paupertatem. tem fuit maie-
Concordaret mundi diuersitatem. stas ipsius de-
Irrigaret mundi sterilitatem. clarata. Quia.

scz ipse sedit in ipa sicut in sede sue imperatorie maiestatis Ecci. xxiiij. Ego in altissimis habito. ꝛ thronus meꝰ in columna nubis. Figuratus Apoca. xiij. vbi dicitur. Uidi:ꝛ ecce nubem candidam. ꝛ super nubem sedentez similem filio hominis. Item ibi fuit claritas ipsius obscurata. Claritas eī solis iustitie tanta erat. ꝙ debilitas humani visus ipsum videre nō potest. nisi nube carnis humane mediante. Ideo dicit Ezech. xxxij. Solem nube tegam, ꝛ luna non dabit lumen suuz ꝛ Exodi. xl. Operuit nubes tabernaculum. Item ibi fuit humana paupertas visitata Exodi. xix. Ueniaz ad te in caligine nubis. Item ibi fuit mundi ꝛ dei diuersitas concordata Gene. ix. Arcum meum ponam in nubibus. ꝛ erit signum federis inter me ꝛ terram. Itē ibi fuit mundi sterilitas irrigata. ps. Operit celum nubibus. ꝛ parat terre pluuiam. Ascēdit ergo dñs super nubem. ps. Ponis nubem ascensuz tuū qui ambulas super pēnas ventoꝝ Ista fuit ergo nubes luminosa. vnde Matth. xvij. Ecce nubes lucida obumbrauit eum. ¶Deinde dico. ꝙ ista nubes fuit virtuosa. Et hoc ostenditur cū dicit. Nubes leuem. Nubes eī quanto est leuior ꝛ purior: tanto ad sursum ascendendū est virtuosior:ꝛ tanto ad motū est habilior. Et ideo quando ista dicitur nubes leuis. bene supponitur ꝙ ipsa fuit virtuosa ad se mouendum per bonam operationem. ꝛ ad sursum ascendendum per alias contemplationē. iij. Reg. xviij. Ecce nubecula parua ascendebat de mari. ¶Deniqꝝ dico ꝙ ipsa fuit nubes fructuosa. qua scz per ipsam dominus ingressus est in egyptum. idest in mundum: videlicet ad ipsum saluandum. Quia sicut in nubibus generat ceraunius lapis preciosus. qui tandez cadens in terram est vtilis ꝛ fructuosus: quia videz valet contra tempestatem: vt dicit Diascorides. Sic in ista nube fuit genitus ceraunus dei filius qui in egyptum huius mundi ingrediens ꝛ descendēs fructuz salutis hominibus dedit. ipsos qꝝ a tempestate damnationis liberauit. Ingressus est inquit egyptuz Exo. xj. Media nocte ingrediar in egyptum. Unde de fructuositate istius nubis dicitur in ps. Nandauit nubibus desuper:ꝛ ianuas celi aperuit ꝛ pluit illis manna ad manducandum. Sic igitur patet. ꝙ ista est nubes: luminosa. virtuosa. fructuosa. Et sic dic applica omnia que dicta sunt. s. eodem tit. de viro perfecto. Uide etiam supra de Arcu. vbi multa inuenies de nube ꝛ yride. ¶Sed si volumus per nubem posse intelligi peccatum siue etiam mundi prosperitas. que admodum nubis faciliter perit. Quia ista est que aerem conscientie obnubilat. ꝛ que lucem celestis gratie impedit ꝛ retardat Tre. iij. Oppositi nubē tibi ne transiret oratio. Hec igitur de nube sufficiant ꝛc.

Nudus. Nuditas. Cuz nuditas nihil aliud sit ꝙ carentia vestimentoꝝ. ꝛ vestimenta multipliciter significent in scriptura. hinc est ꝙ distinguere possumus multiplicē nuditatem. Notemus igitur ꝙ est

Nuditas naturalis. Prima est inductiua humilitatis. Sōa expulsiua cupiditatis. Tertia perfectiua confessionis. Quarta est exclusiua perfectionis. ¶Dico ergo primo. ꝙ est quedā nuditas naturalis. ꝛ ista est generalis omnib⁹ quia. scilz. naturaliter nascimur nudi. ꝛ morimur nudi. Nudi dico, scientiȳs: nudi virtutibus ꝛ viriḃ⁹. Et istud procul dubio est causa magne humilitatis: quia in hoc est homo vilior ꝛ inferior ceteris rebus. Arbor eī nascitur cū cortice. animalia nascuntur cū vellere. pisces cuz squamis. volucres cum plumis. homo aūt nudus et debilis nascitur. vt ad deuz recurrere compellat. Et ideo istā naturalem paupertatem lamentabatur. Job. j. dicens. Nudus egressus sum de vtero matris mee. nudus reuertar illuc. Sicut eī nudus intrat lectum aut balneum. ꝛ exinde nudus exit: Sic vere homo munduz nudus ingreditur. et exinde nudus exit ꝛ egreditur Job. xvij. Homo cum mortuus fuerit nudus atqꝝ consumptus. vbi quesō est? ¶Secundo dico ꝙ est quedā nuditas temporalis. Et ista nihil aliud est ꝙ paupertas et bonoꝝ temporaliū defectus: que aliquādo est voluntaria aliquando necessaria Uolūtaria dico: sicut fuit in apostolis ꝛ in xp̄o qui se bonis temporalibus nudauerunt. De quo.). Coꝛ.iij. Usqꝝ adhuc esurimus ꝛ sitim⁹ ꝛ nudi sumus. Serpens eī timet hominem nudum:ꝛ audacter insilit in vestitum. sicut dicit Plin. Sic dyabolus illos timere dicitur qui per spiritualem paupertatem nudi temporalibus inuemuntur:. vel qui saltem ꝙtum ad amorem istius temporalibus denud- ideo ꝙtum ad effectū nudari debemus. ꝛ ecclesiastici ꝛ religiosi. vt magistrū nostr- dus in cruce pependit nudi famulando emplo Petri: de quo dicit Joh. xxj. Mō ipse nu- ꝛ ꝙ ipse tunica succinxit se ꝛ misit se in mare vt ad dñm veniret. Quia vere si digne ad xp̄m accedere cupimus necesse est ꝙ nudi simus per temporaliū contemptuz. ꝛ ꝙ tunica temporaliū succincta ꝛ diminuta in mari penitentie nos mittam⁹. sicut de Esaia dr Esa. xx. Ambulauit seruus meꝰ Esaias nudus ꝛ discalciat⁹. Ubi ostēditur ꝙ tales nudi Melius

Operantur. Nudus enim solet melius currere.
Famulantur. Et ideo dicit. Ambulauit. Nudus
Liberantur. solet melius seruire. Unde etiaz seruitores solent se nudare ꝛ ad tunicas. Et ideo dicitur Seruus meus. Nudi etiam solent inter latrones melius transire. Ideo dicit Esaias. qui interpretatur salutare. Ista est ergo nuditas voluntaria. ¶Sed adhuc dico ꝙ ista nuditas paupertatis aliquando est necessaria. ꝛ hoc quia hodie raptores auferunt eis temporalium vestimenta. sicut dicitur Job. xxiij. Nudos dimittunt homines vestimenta tollentes. Et talis nuditas siue sit coꝛporalis siue tēporalis semp est a nobis subleuanda. ꝛ si possumus misericorditer cōtegenda. Istud est eī vnū de operibus pietatis. de quo dicit Esa. lviij. Cum videris nudū operi eum. ꝛ carnem tuā ne despexeris. Ista est ergo nuditas temporalis. ¶Tertio dico. ꝙ est nuditas virtualis. Et ista est qñ homo nudat conscientiaz suā sacerdoti. ꝙ puram ꝛ nudā ꝛ integrā ꝓfessionem. qz sicut medicus non posset aliqꝰ vulnus curare nisi membrū nude tangeret ꝛ videret. Sic nec sacerdos potest salubre remedium peccatori dare. nisi culpā suā velit nude ꝛ integre reuelare. Exēplo papud. ij. Reg. xv.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mut ascendit cliuum oliuaz nudus pedibus incedens flens ⁊ plorans operto capite. Nudus etiam inter latrones potest tuꝰ ire. Nude puelle teste philologo solent elephantem cantādo occidere ⁊ superare. Nudus homo solet in lectum intrare. Sicvere ille qui per mundam confessionez fit nudus. non solet infernales latrones timere. elephantem dyabolum superat. et lectum eterne quietis finaliter intrat. Exemplo huius adam ⁊ eua nudi creati fuerunt. ⁊ q̄diu innocentiaz habuerūt nudi ⁊ sine vestibus permanserunt. Satim vero quando innocentiam perdiderunt. nuditatem suam pre verecundia tegere voluerunt. Sic proculdubio hodie illi qui innocenter volunt viuere debent nuditatem confessionis habere. ⁊ ex hoc non verecundari nec timere. Sz procerto illi qui innocentiaz respuunt. nuditatem istā erubescunt ⁊ fugiunt: ipsamq; excusationibus ⁊ palliationibus quantum possunt contegunt ⁊ abscondunt. Istis videtur dyabolus dicere illud Leui. x. Capita vestra nolite nudare ⁊c. Non sic: sed simus nudi per integram confessionem. vt dicamus illud Nudhee. j. Super hec plangam ⁊ vlulabo. vadam spoliatus ⁊ nudus Penitens enī debet plangere interius per contritionez vlulare exterius per lachrymationem. vadere vlterius. per suūpsius mutationem: spoliari temporalibus: per elemosynarum largitionem. nudari criminalibus. per integram ⁊ nudam confessionem. Ista est igitur nuditas virtualis qua debemus nudari ⁊c ¶ Quarto dico q̄ est quedaz nuditas criminalis. Et ista proculdubio potest esse onpler. scz vna que pertinet ad iactantiam ⁊ detractionem. alia que pertinet ad bonoz carentiam ⁊ defectionem. Prima ergo mala nuditas est iactantia quis q̄tum ad sel q̄tum ad proximuz nuditas dici potest. Iactantia enī denudat in homine quicquid habz in bono. Exemplo barbitonsoruz qui nudant suos pulcros batinos. Et exemplo mercatoriū qui nudant meliores merces suas. Sic isti per iactantiā nudant ⁊ revelant omnia bona sua Treno. iij. Inebriaberis ⁊ nudaberis. Et. ij. Regū. vj. Quā gloriosus apparuit hodie israel. nudatus coram ancillis suis: acsi nudetur vnus Denudat etiam iactantia quandoq; quicq̄d lo. quia etiam multi sunt qui in suis pro- us se iactāt. similes istis pauperibus mē es partes sui solēt nudare ⁊ hominibus ere. Ideo Ezech. xvj. dicitur. Nuda eras ⁊ confu- ione plena. Item detractio denudat proximum. Detractor enim semper querit nudare ⁊ revelare mala vitia aliorum Job. xxij. Nudos spoliasti vestibus. Et Ezech. xvj. dicit detractoribus. Nudabunt vestimentis tuis ⁊ auferent vasa decoris tui. Ista est igitur nuditas criminalis que pertinet ad iactantiam ⁊ detractionem.

¶ Sed adhuc dico. q̄ est alia nuditas criminalis que signat virtutum carentiā Testes enim in scriptura significant virtutes. Et ideo ille spiritualiter nudus dicitur. qui a dyabolo virtutibus spoliatur. Et tales hodie sunt multi similes quibusdam hominibus ethiopie. qui continue vadūt nuditatē q̄ sicut alij investibus ita isti in nuditate gloriantur. Sicvere multi inueniuntur hodie in ethyopia huius mundi. qui semper volūt more bestiarum virtutibus se nudare. De vestibus enī virtutum non curant. sed de nuditate ipsorum damna biliter se delectant. Talibus dicitur illud Apocalip. iij. Dicis quia diues sum ⁊ nullius indigeo. cum sis miser ⁊ miserabilis ⁊ pauper ⁊ cecus ⁊ nudus. Tales figurantur in leproso. Leuitici. xiij. Qui nudum caput habebatur habere. Et ideo bene dicit Apocal. xvj. Beatus qui custodit vestimentum suum ne nudus ambulet. Ista est igitur nuditas criminalis. Sed proculdubio istam concomitatur nuditas eternalis: qua scilicet peccator nudatur bonis temporalibus et eternis. Unde anime peccatrici dicitur Apocalip. xvij. Odient fornicariam. idest animam peccatricem. scz deus ⁊ angeli. desolatam eam facient ⁊ nudā. Et si vis nota q̄ anima damnata dicitur nuda. Quia

Non velat virtutibus amenis.
Non tuuat cautelaz cathenis.
Execratur consociaz querelis.
Non collocatur terrenoz habenis.
Reuelatur sociaz venenis.

¶ In anima enī dā nata cessat virtutum aggregatio. ipsaz ornare ⁊ operire ne nuda videret. vnde Ezech. xvj. Eras nuda ⁊ confusiōe plena. Item in ipsa cessat cautelaz excusatio. Modo enī cautele excusationes multum faciunt ne homo hic videatur nudus. sed ibi scz in loco damnatoz non. Michee. j. Propter hoc plangam ⁊ vlulabo vadā spoliatus ⁊ nudus. Item ibi adest consociorum accusatio. scilz demonum qui in suo male agendo fuerunt socij. ⁊ dei ⁊ angeloz qui suoz malorum fuerunt consciy. Demones enī qui socij fuerunt animā denudant ⁊ manifestant. quia scz sicut dictum est Job. xxiij. Nudos dimittunt homines vestimenta. i. excusationem tollentes. Deus vero ⁊ angeli qui sciverūt opera mala ipsius viderunt ipsi non permittunt celari: sed eavolunt omnibus revelari. vnde in. ps. dicitur. Denudasti fundamentum eius. Et Hebreo. iiij. Omnia nuda ⁊ aperta sunt oculis eius. Et breuiter tali anime sic nudate pōt dominus dicere illud Hier. xiij. Nudaui femoraz tua ante faciem tuam. ⁊ apparuit ignominia tua. Unde etiaz sibi dicit Isaū. iij. Ostendā gentibus nuditatem tuaz. Et sic igitur ptz quō est quadruplex nuditas scz criminalis. Virtualis. Temporalis. ⁊ Naturalis Sufficit ⁊c.

Nudiustertius. Nota q̄ illud aduerbiuz temporis. Nudiustertius semper signat tempus preteritum. ⁊ semper vt communiter coniungitur cum aliquo aduerbio temporis. qō est heri. Unde etiaz nudiustertius. idez est q̄ ante heri. Igitur notemus q̄ est dare Unuz nudiustertius qō est

Corrigendum.
Resumendum.
Frequentandum.
Confitendum.
Attendendum.
Metuendum. vel
Cognoscendum.

¶ Dicam igitur q̄ est dare vnum nudiustertius qō quilibet debet corrigere. Et istud p certo signat ma- las ⁊ improbas cōditiones ⁊ inclinationes. quas a tpe retroacto in nobis abundare sentimus. quia scz istas tenemur refrenare. ⁊ restringere. ⁊ nō ad libitū permittere. diuagari. Figura Exo. xxj. vbi dicit. Mō si quis sciebat se habere boucm cornupetam ab heri ⁊ nudiustertius. debebat euz recludere ne lederet seu percuteret conuicinos. qō si non faceret lapidibus obrueretur. et homo etiam occidi propter hec videbatur. Quia reuera si bouez nostruz. idest corpus sentimus esse cornupetam. ⁊ q̄ ad occidendum animam per temptationes ⁊ desideria satis aptum ipz debemus per penitentiam coercere. ⁊ ne ledat includere vel tenere. Quod si nō fecerimus sciamus nobis eterne damnationis supplicium imminere. ¶ Item est vnū nudiustertius qō quilibet debet resumere. Et istud certe signat bona que nudiustertius idest heri ⁊ ante heri. idest tempore retroacto cognoscimus nos fecisse: quia. scz illa resumere: ⁊ iterz sicut solebant fieri replicare. vñ ij. Reg. iij. Taz heri q̄ nudiustertius querebatis dauid vt regnaret super vos: nunc ergo facite. ⁊c. Si enī nudiustertius rp̄m quesiuimus: etiā nunc necesse est ⁊ vtile q̄ eū iterū requiramus. ¶ Item est vnū nudiustertius qō quilibet debz repetere. quia scz si nudiustertius bona fecimus: ipsa modo plus repetere debemus. sicut scilicz dauid de se ⁊ socijs suis dicebat. j. Reguz. xxj. Si aūt de mulieribus agit ptinuimus nos ab heri ⁊ nudiustertius ¶ Itē est vnū nudiustertius. qō quilibet debz dimittere. Et hoc certe est precedens peccatū. qz. f. si nos heri et ante heri peccauisse sentimus. resilire ⁊ abstinere debemus. sicut. f. legit. j. Reg. iij. De hebreis qui fuerāt cuz philistcis. ⁊ nudiustertius reuerti sunt vt essent cū israel. ¶ Itē est vnū nudiustertius qō quilibz debz attēdere ⁊ istud certe signat impfectiones ⁊ insufficiētias: quas añ heri ⁊ etiā adhuc nos hīe sentimus qz. f. ipas debemus in mente habere et recognoscere: vt sic inde possimus

humilitatē

humilitatem concipere ⁊ tenere. sicut scilicz moyses de seipso dicebat Exo. iij. Mō sum inq̄t eloquēs ab heri ⁊ nudiustertius. ¶ Itē est vnū nudiustertiꝰ qō q̄libet debz metuere. qō de deo si ipm in psentt nobis nō esse paratum sicut nudiustertiꝰ fuerat videtim debz esse: qz. f. ipm formidaret metuere debem. Exēplo. f. Jacob q̄ dicebat vroribꝰ suis: Genē. xxxj. Video inq̄t faciē pris vestri q̄ nō sit erga me sicut heri ⁊ nudiustertiꝰ. ¶ De heri vō inq̄tū signat immediate pteritū pt notari q̄ est scilicet Unū heri

Breuiter transiens.
Iniqua faciens.
Iuuamen pariens.
Torpens ⁊ dormiens.
Mūdo subueniens.

¶ Heri breuiter transiens signat mūdi psperitatē seu etiā vite nostre labilitatez et fugacitatē. Ista enī quodāmodo magis videnk esse hesterna q̄ hodie. qz. f. magis videnk recedere q̄ manere. sicut devita nostra dicit in ps. Mō multi anni respectu eternitatis sunt sicut dies hesterna que preteriit. Ut sic cuilibet possit dici illud. ij. Regū. xv. Heri venisti et hodie compelleris exire. Item est vnū heri iniqua faciens. quia scilicet multi qui heri idest in tempore retroacto multa grauia commiserunt. de quibus hodie puniri et argui meruerunt. Exodi. ij. Nunquid occidere me vis sicut occidisti heri egyptiū. Item est vnum heri iuuamen patiens. et istud est dies veneris sancta. que scilicet paschevigilie est hesterna. ita q̄ in vigilia pasche de humano genere possit dici illud Jobannis iiij. Heri hora sexta reliquit eū febris. quia scilicet christus qui a febre peccati humanū genus sanauit. hora sexta mortuus fuit. Item est vnuz heri torpens et dormiens. Et istud est quo impij nec heri nec hodie bonū faciunt. sed continue invitis pinguescere volunt. quibus potest dici illud Exodi. v. Quare non impletis mensuram laterum nec hodie nec heri. Item est vnum heri mundo subueniens. Et istud est dies nativitatis domini. que respectu sequentis diei beati stephani potuit dici heri. Ita q̄ christus protbomartyri suo loquens potest dicere illud Eccli. xxxvij. Mibi heri ⁊ tibi hodie. Et potest esse thema in die beati Stephani satis pulchrū. Sicut illud Heriveniśti et hodie cōpelleris exire potest esse thema in die veneris sancta in casu vbi annūciatio dñica fuisset in die Jouis sancta. qō aliquotiens inuenik. Et illud etiā pdictū heri hora sexta reliq̄t eū febris. pōt esse thema pvigilia pasche. sufficit Vide. s. de Hodie.

Nullus. Nota q̄ nullitas que priuat et tollit omnē entitatē potest in bono et in malo significare ꝑm q̄ entitas quā priuat bona fuerit sive mala. Sic igit nota q̄ in scriptura repit Nullitas

Perfectoꝝ.
Refectorū.
Miserorū
Infectorū

Et primo dico q̄ viri pfecti habēt suā nullitatē. Et hec pcerto est illa que negat i eis ⁊ tollit ab eis oē malū. Isti enī carent

Superbie turgido tumore.
Luxurie fetido liuore.
Scientie auido furore.
Auaricie cupido feruore.
Negligentie tepido liuore.

¶ Igit dicā q̄ viri pfecti nulla tument vana superbia. Deut. xvij. Nullus deinceps intumescat superbia. Item nulla fetentvili luxuria. vnde Leuit. xviij. Turpem fratris sui nullus accipiat figuratiinvacca ruffa que immolabat pro aqua expiationis facienda. de qua dicit Num. xix. q̄ nulla macula debebat esse in ipsa. Itē isti nulla abūdantvana scientia: qz. f. isti non plus sapiūt q̄ oportet sapere sed sapiūt ad sobrietatē. vnde de talibus dicit Num. xiij. q̄ nulla curiositate videāt que in sanctuario sunt. vnde etiā Exo. xxxiij. dcipit moysi q̄ nullus ascendat secū in montē. Mondē dico sacre scripture. ad secreta diuina inuestiganda nullus alius dz ad hec inquirenda presumere vel accedere. Leuit. xvj. Nullus sit in tabernaculo: vicz dū sanguis spargit in sanctuario. sed et sacerdos ingrediat solus in sancta ⁊c.

Item isti nulla feruent rerum angustia. hoc est dictu cupiditate vel auaricia. vnde apostolus Act. xx. Uestez nullius concupiui. Item isti nulla torpent mentis pigricia. Exēplo apostoli. qui scilicet dicit. ij. Cor. xj. Hā cū egerem nulli onerosus fui. sed sicut ait manus sue laborandovictualia ministrauerunt. Patet igit quomodo est quedā nullitas hominū perfectoꝝ. ¶ Secū do vero dico q̄ est quedā nullitas hominū refectorum idest beatoꝝ. Isti enī nullā habent pene molestiā nullam timent mortis angustiam. et nullam vident famis miseriam. nullam horrent rerum penuriā. nullaz stupent hostis maliciam. q̄ isti careant penavel labore. patet Judicum. xviij. vbi ipsi dicunt. Nullus erit labor intrabimus ad securos. Item q̄ isti careant morte vel dolore. patet Johan. xix. vbi de quolibet beato potest dominus dicere. Ego nullaz causam mortis inuenio in eo. Itē q̄ isti careant fame vel languore. patz. iij. Regū. xj. vbi dicitur. Qua enim re apud me indiges. respondit nulla. Item q̄ isti careant fortune furore scilicet paupertate. Patet Deut. xv. vbi dicitur. Fenerabis nationibus pluribus: et ipe a nullo accipies mutuū. Itē q̄ isti careant hostis furore. patet Exo. xxiij. vbi dicitur. Nullus insidiabitur terre tue. Et sic patet q̄ inuenitur nullitas electoꝝ. ¶ Tertio dico q̄ inuenitur nullitas miserorū. Miseri enī nullū habent longe vite tractū.

Moscunt scientie pactum
Sentiūt clementie tactū.
Inueniunt amicicie factū.

Miseri enī dicunt: qz nulla est eis vite lōgitudo Unī isti dicūt illud. j. Paral. xxix. Dies nri q̄si vmbra et nulla est mora. Itē q̄ nulla est eis veri certitudo: pz Eccl. viij. Inuenī q̄ nullam possit hinuenire rationem operū domini. Et Hiere. xj. Nullus est qui recogitet corde. Item quia nulla est apud eos clementie plenitudo seu mititudo: quia scilicet paucivolūt eis benefacere. Unde Judic. xix. Nullus nos sub tectum suū vult recipere. Item quia nulla est ad ipsos vere reputationis ⁊ amicicie rectitudo. Nullus enī reputat aut amat eos quātuz valent. vnde Eccli. xx. de paupere qui liberauit [illegible] prudentia cimitatem dicitur. Mō nullus deinde cordatus est nominis illius pauperis. Et inuenitur nullitas hominū miserorū. ¶ q̄ inuenitur nullitas hominū iniquorū dicuntur. quia Nullam.

Intelligunt veritatem.
Diligunt bonitatem.
Concipiunt firmitatem.
Percipiunt sanitatem.

Veritatē dico nullā intelligunt Job. xiij Quia nullus intelligit. ineternū peribunt. Bonitatem etiā nullam diligunt. Unde de illo pessimo antiocho dicit. ij. Machab. ix. q̄ nullo modo a malicia sua cessauit. Firmitatem insuper nullam concipiūt. Quia sicut dicitur Josue. xxiij. Nullus vobis resistere poterit. Et ideo finaliter sanitatē nullā percipiunt. ij. Machab. xviij. Considerans nullo modo sibi esse salutē. sufficit de nullis. vide. s. vbi Nihil.

Numerus. Numerare. Nota q̄ numer signi- ficare pōt in bono ⁊ in malo. In bono enī q̄ numez intelligit certitudo cōitatis bonoz. Mā sicut videmus q̄ illa q̄ numerant in quadā certitudine pstituunt. ⁊ ab alijs nō numeratis distinguunt. ⁊ p numez a gnali cōfusione ad quandā certitudinē reducunt. Sic boni numeri dicunt. qz. f. isti in estimatiōe diuina ⁊ in sua occulta pdestinatione sub quadā sunt certitudine pstituti. ⁊ iō apud deū ipi sunt a pctoꝝ distincti. ⁊ sic res q̄ dilig numerat. qō bñ figuratū est Nu. j. vbi pcipit dns q̄ filij isrl numerent: vt. f. sciret quot ⁊ quāti erāt q̄ ad bella pgrederent. Breuiter ergo dicam q̄ numerus i bono signat limites regularis discipline. Nihil enim est creatum quin consistat in aliquo certo numero. Et sic

Universidad de Deusto
Biblioteca

numerus est illud quod includit ⁊ cõtinet omnia que creantur. Et sic potest significare clausurã et cõtinentiam dei mandatoꝝ: virtutũ ⁊ consiliorꝝ. infra quorũ numeros debemus contineri: ⁊ infra quoꝝ limites debent actus ⁊ opera nostra numerari: sicut dicit Sap. xj. Deus fecit oĩa in numero pondere et mensura. Et sic numerare idẽ est ꝙ discernere: dividere: distinguere ⁊ probare. Notemus ergo tam in bono ꝙ in malo ꝙ in scriptura multiplex numerus reperit̃. ℣ Numerus

℣ Perfectorum. ¶ Sicut enĩ videmus
℣ Peccatorum. ꝙ isti nũmulariũ nume
℣ Beatorum. rant pecunias suas: et
℣ Damnatorum. sĩm ꝙ sunt diuersi valo
℣ Terrenorum. ris solẽt eas in locis di
¶ Primus est ℟ tuosus. uersis assignare. Sic
Secundus vitiosus. deꝰ oẽs creaturas suas
Tertius gloriosus numerauit ⁊ distinxit.
Quartus doloro sus ⁊ unicuiq; certũ gradũ
Quintus periculosus ⁊ ordinem assignauit.

¶ Dicamus ergo primo ꝙ est quidã numerus perfectorũ. Isti enĩ a deo numerantur sicut pauperes ad cõ
16 uium intromittendi: ⁊ sicut milites ad exercitũ destinandi. Quia scz deus iam ordinauit ⁊ numerauit vros sanctos. vt primo in mundo debeãt per bona opera militare. deinde ad celeste conuiuium transfretare. j. Paralipo. xxj. Numerate israel a bersabee vsq; dan: Ista autem numeratio nihil aliud est ꝙ bonorũ a malis distinctio. Sicut enim homo rem quam diligit numerat: sic deus illos quos diligit sub numero sue congregatiõis reponit. Act. vj. ℣ Multiplicabat numerus discipuloꝝ. Et sicut natura numeri est ꝙ ꝺ modico posset crescere in infinitum: sicut patet de vnitate que est minimus numerorum: que crescit ad quantãvolueris quantitatẽ Sic vere iste numerus bonoꝝ ꝙuis sit valde modicus in ꝓsenti (Juxta illud Deut. xxxiij. Uuat ruben ⁊ non moriatur: ⁊ sit parvus in numero) erit tamen maximus in futuro qñ de angelis et hoĩbus fiet vnũ ouile et vnus pastor. Et ideo dicit de bonis illud ꝓs. Cum essent numero breui: paucissimi ⁊ incole eius
[illegible]sierunt de gente in gentẽ: ⁊ de regno ad populum
[illegible]te ergo est numerus perfectorum. Unde de
[illegible]predestinatione bonorũ dicitur Sap. xv.
[illegible] apud te sumus cõputati. ¶ Secundo
[illegible]rus peccatoꝝ. Et iste ꝓcerto est nume
[illegible]mero. Quia scilicet tantus est hodie nume
congregatio talium ꝙ ipsi sine numero possunt dici: quia sicut dicitur Eccls. j. Stultorum infinitus est numerus ⁊c. Johannes enim Apocalip. ix. Voluit numerare numerum locustarum que ascenderant de puteo abyssi dicens. ℣ Numerus equestris exercitus vigesies milies dena milia. Et tamen iste numer⁹ hodie non sufficeret ad numerandum malos. Unde de malis dicit in persona christi in psal. ℣ Multiplicati sunt super numerum qui oderunt me gratis. De tali etiam numero dicitur Sap. iij. Si nati fuerint in nihilũ cõputabuntur. ¶ Tertio dico ꝙ est numerus beatorum. C ℣ Beati enim in certo numero a deo sunt constituti. Ar ꝑm Siego. Certus est numerus saluandorum. Unde in psal. dicitur. Constituit terminos populoruꝝ iuxta numerum filiorum israel. Super quod dicit Siego. Illa inquit superna ciuitas ex angelis et hominibus constat: ad quam tanti conscendunt hominum: quanti ibi boni angeli remanserunt. Iste autem numerus nondum est completus: sed per aggregationem quotidie perficitur et completur. Ideo dictum fuit ℣ Apoc. vij. animabus interfectorum. Expectate modicum donec impleatur numerus fratrum vestrorum De isto etiam numero dicitur Sapien. v. Ecce quomodo cõputati sunt inter filios dei et inter sanctos sors illoruꝝ est. ¶ Quarto dico ꝙ est numerus damnatorum. Ar sicut falsa moneta numeratur et in fornace iterum refundatur. Sic deus in sua ꝓsentia damnatos appendit et numerat. vt eos in fornace inferni fundat finaliter et confundat. Unde Dan. v. Numerauit deus regnum tuum: appensus es in statera et inuentus es minus habẽs. Ita ꝙ quilibet qui taliter erit numeratus iudicatus et damnatus potest dicere illud ps. Circumdederunt me mala quorum non est numerus. comprehenderunt me iniquitates mee. et non potuiv videre.

¶ Quinto vero dico ꝙ est numerus terrenorum. Et iste numerus signat pecuniam que in numero consistit. Juxta illud Eccli. xlij. Omne quod tradis numera et appende. Iste etiam est numerus quo dicitur Judicũ. xx. ꝙ filij israel in numero confidentes in prelio. contra benyamin corruerunt. Quia illi qui in numero pecuniarum confidunt. ad infernum cadunt finaliter et descendunt. Quod figuratur in numero bestie sine qua nullus poterat vendere vel emere sicut dicitur Apocalip. xiij. Et tamen illi qui numerum bestie habuerunt. in stagnũ ignis et sulphuris missi fuerũt. sicut dicitur Apocalip. xix. Quia vere ad literam sine pecunia numerata nihil acquiritur vel habetur. quod etiam quandoq; ad ecclesiastica beneficia se extendit. Ueruntamen istud est verum ꝙ illi qui habent numerum bestie. idest illi qui in numerando et habendo pecuniam (que proprie dicitur numerus bestie. quia ad homines insensatos et bestiales pertinet tales numeros habere) plus debito delectantur. in igne infernali finaliter cremabuntur. Et tunc non valebit eis iste numerus. Quia sicut dicitur Eccls. xij. Otiose erunt molentes imminuto numero. ℣ Molentes enĩm sunt vsurarij. qui pervsuras pauperes conterunt atq; molunt qui tamen quantũ ad numerationẽ pecunie erũt tunc temporis ociosi: quia scilicet talis erit numerus imminutus. ℣ Patet ergo ꝙ est numerus multiplex in scriptura. ¶ Sed de numero perfectoꝝ et beatoꝝ possumus adhuc aliquid notare. Dicamus igitur ꝙ ad tales numeros recipiuntur multa genera personarũ: qz scz de isto numero sunt vel erunt illi qui habent
℣ Uirtuosam fortitudinem.
℣ Luminosam limpitudinem.
℣ Gratiosam pulchritudinem.
℣ Pudorosam sanctitudinem.
Sunt dico de isto numero illi qui virtuosa fortitudine roborantur. j. Paral. xj. Iste est numerus robustoꝝ David. Et isti sunt illi ꝙ sunt fortes ꝓtra tẽtationes ⁊ tribulationes qui. s. ꝓtinue militant ꝓtra vitia ⁊ peccata. Job. xxv. Nunquid est numerus militũ eius. Itẽ illi ꝙ splẽdoris limpitudine illustrant. s. viri ꝓtẽplativi. Hume. xxvj. Numerate oẽm summã filioꝝ isrl. Israel enĩ interpꝛtat videntes deũ ⁊ signat ꝓtẽplativos. Itẽ illi ꝙ honestatis pulchritudine decorant vcz honesti ⁊ famosi. ꝙ in puersatione sunt lucidi atq; clari. De qb⁹ in ps. ꝺr ꝙ deꝰ numerat multitudinẽ stellaꝝ. ⁊ oĩb⁹ eis nõia vocat. Stelle enĩ significãt viros honestos. lucidos atq; claros. Itẽ illi ꝙ castitatis sanctitudine depurant. Et de hoc ꝺr Eccl. xxv. Qui se lũgit fornicarijs. collec de numero aĩa eius. ergo ꝙ a fornicarijs abstinebit. aĩa eius in isto numero ꝑmanebit. ¶ Si aũt alio mõvis dist in guere. dic ꝙ in scriptura ⁊ apud deũ repitur ℣ Numerus
℣ Mensiũ determinatoꝝ.
℣ Fortiũ predestinatoꝝ.
℣ Sortium rerum et fatoꝝ.
℣ Merciũ virtutũ et donorum.
℣ Pestiũ culparũ et malorum.
Est dico numerus mensiũ. Et iste est numerus mẽsiũ humane vite apud deũ determinatus et certꝰ. De quo Job. xxiij. ℣ Breues dies hoĩs sunt. numerꝰ mẽsiũ apud te est. ꝓstituisti terminos eis ꝙ ꝓteriri non poterũt. Itẽ est apud ꝓm numerus fortiũ. idest numerus sanctorũ ⁊ predestinatorũ. qz apud deũ certũ et numeratũ est ꝙ et quoti sunt beatorum numero sociãdi. De quo illud j. Esdre. ij. ℣ Numerus virorum populi israel. Et Apoc. vij. Audiui numerũ signatorũ. Itẽ est apud deũ numerus sortiũ. hoc est dictu. numerꝰ fatoꝝ ⁊ bonoꝝ seu malorũ fortune q̃ sunt apud deũ in certo numero sive bonis sive malis hoĩbus infligant. Usi de bonis fortune dicit Dan. v. Mẽ numeravit deus regnũ tuum. s. in scriptura. ℣ Mane thethel phares. De malis vero fortune dicit Esaie. lxv. ℣ Numerabovos in gladio. Itẽ est apud deũ numerus merciũ. hoc est dictu spũalium operũ et virtutũ. Hic est enim numerus optimus in quo deus numerat ⁊ appẽdit illos quos in paradisi thesauro reponit. De quoꝝtuũ numero ꝺr Mar. x. ⁊ Luc. xij. Capilli capitis vestri oẽs numerati sunt. vt de bonis ⁊ sanctis dicat illud. j. Paral. v. Oẽs hi numerati sunt in dieb⁹ ioathã. Aduerte tñ ꝙ cũ ppls israel numeraret̃ a moyse sicut ꝺr Num. j. Soli leuite numerati non sunt. Ad denotanduz ꝙ leuite. i. ecclesiastici sunt hodie illi qui minus consistunt in numero ⁊ mensura ⁊ qui minus sunt in virtutũ numero constituti. Num. ij. Leui tevero numerati non sunt. Dsee. j. Sine mensura est ⁊ nõ numerat̃. Iste est ergo numerus merciũ. s. spiritualiũ. Itẽ apud deũ est numerus pestiũ. hoc est dictu numerus penaꝝ infernaliũ ⁊ tormentoꝝ. Quãuis dicat j. Paral. xvij. ꝙ vincit numerus magnitudinẽ. cõstat tamen ꝙ oĩa apud deũ sunt numerata: qz. s. certus est apud eũ numerus in inferno ⁊ ꝓsonaꝝ ⁊ tormentoruz Jurta illud ℣ Hester. ix. ℣ Numerus illoruꝝ q̃ occisi erant in susis ad regẽ relatus est. Et sic ptz qũo apud deum omnia ꝓsistunt in numero pondere ⁊ mensura.

℟ Nunciare. Nuncius.

¶ Nota ꝙ nũci⁹ est ille q̃ ex parte alicuius aliquid alicui dicit ⁊ narrat. Unde spũaliter loquendo nuncius est ℣ omen
℣ Humilitatis. Cum igitur vt breuiter transeã
℣ Autoritatis. predicatores ꝓlati iudices ⁊ doc
℣ Utilitatis. ctores sint illi nunci dei patris
℣ Sedulitatis. q̃ populis inferioribꝰ bñt denũ
℣ Ueracitatis. ciare ⁊ dicere illa q̃ que pertinent
℣ Sagacitatis. ad salutẽ. dico ꝙ ipsi tales spũales nũcij debent p̃dictas ser p̃ditiones habere. ad hoc ꝙ cõuenientes nuncij possint dici. ¶ Primo ergo debent habere humilitatẽ: qz. s. illi cuius sunt nuncij scilz deo obedientes ⁊ subiecti et humiles debent esse. Illis etiã quibus nunciant debẽt modesti ⁊ humiles apparere ps. Patientes eruntvt annuncient. Non enim debet esse nũcius superbus. quinimmo humilis tenetur esse. qui nomen nuncij ꝓfitetur. Quodvtiq; est contra multos p̃dicatores ⁊ ꝓlatos qui ꝙuis ex natura officij esse debeant humiles ⁊ benigni. ipsi tamen inuenũ tur arrogantes ⁊ supbi. Isti aũt sunt illi nũcij de quib⁹ dicitur Prouer. xvj. Indignatio regis nuncij mortis Non sic ergo sest habeant humilitate. ¶ Scõo dico ꝙ tales nuncij debẽt habere autoritatẽ. Nõ debent enĩ tale officium a seipsis assumere. sed autoritatem a superioribus obtinere. Nullus enĩ debz hoc facere nisi a superiore mittat. Juxta illud Judic. vij. ℣ Misit gedeon nũcios in oẽm montem effraym. Ne forte illi sint de illis de quibus dñs dicit Jhiere. xxiij. Nõ mittebã ꝓphetas ⁊ ipsi currebãt. nõ loquebar illis ⁊ ipsi ꝓphetabãt. Nõ est cõtra illos qui fingunt se habere autoritatẽ et priuilegia a papa vt possint pecunias extorquere et vt cõiter male accidit talibus. Ar qñq; conficiũt bullas falsas vt ostendant se autoritatẽ habere. et quo finaliter puniũtur: qz sicut dicit Prouer. xxij. ℣ Nuncij impij cadẽt in malũ. Nõ sic. sz habeãt autoritatẽ. ¶ Tertio dico ꝙ tales nũcij debẽt hr̃e utilitatẽ: qz. s. bonus nuncius semper ꝺz intendere utilitatem dñi et parte cuius nunciat. vel illorum quibus ipse annũciat. Nõ enim ꝺz intendere lucrũ ꝓpriũ sed potius auditorum. Quod tñ hodie est contra multos qui. s. magis annunciant verbuz dei ꝙ lucro suo tꝑali q̃ ꝙ alteno vel spũali. Hoc etiã est cõtra illos q̃ plus delectant esse nũcij malorũ q̃ bonoꝝ. sicut sunt relatores malorũ q̃ dñis suis magis gaudẽt dicere mala de aliis q̃ bona. Tales cozmicãb⁹ qui ꝑm Ouid. sunt nũcij rex malaꝝ. iij. Reg. xiij. Ego aũt missus sum ad te durus nũcius. Nõ sic ergo. sz habeãt utilitatẽ. ¶ Quarto dico ꝙ tales nũcij debent habere sedulitatẽ. Ad nunciũ enĩ pertinet ꝙ diligẽter nunciet alys illa q̃ ꝺz. Usi ꝺr. ij. Reg. xviij. Ecce homo currẽs solus. ⁊ dixit rex. ⁊ iste bonꝰ est nũcius. Et Esa. lv. ij. Clama ne cesses quasi tuba exalta vocẽ tuã. annũcia pplo meo scelera eoꝝ ⁊ domui Iacob peccata eoꝝ. Istã autoritatem vide diuisam ⁊ psecutam. s. de annunciare. Sed adiunge ibi autoritates vocales in quolibet membro.

¶ Quinto dico ꝙ tales nũcij debẽt habere ℣ acitatem qz. s. verissime debẽt annũciare voluntatem dñi sui ps. Annunciabo ℣itatẽ tuã in ore meo. Nõ est ꝓtra hereticos. qui nõ annunciãt ℣itatem ⁊ dñi voluntatẽ. sed potius falsitatẽ. Et ideo de quolibet tali ꝓ dici illud Act. xvij. ℣ Nouoꝝ demoniorũz videt annunciator esse. Habeat ergo veracitatẽ. ¶ Sexto dico ꝙ tales nuncij debent habere sagacitatẽ. Nũcius enĩ ꝺz esse sapiens ⁊ discretus: vt. s. sciat voluntatẽ dñi sui sagaciter exponere ⁊ narrare: qz sicut ꝺr Prouer. xxvj. Claudus pedib⁹. ⁊ iniq̃tatẽ bibens q̃ mittit ℣bũ suũ ꝑ nunciũ stultum. Et ideo Eccl. x. ꝺr ꝙ ꝺz pennas annũciabit sniam. Pennas iniq̃t ad modũ volucris. hoc est dictu intellectũ subtilẽ ⁊ altũ. Unde nota ꝙ tales nuncij debẽt esse claritate sapientie dotati atq; ꝓditi: qz scriptura vocat eos celos ps. Annũciabunt celi iustitiã eius. Et aduerte ꝙ tales spũales nũcij dicuntur in scriptura

Celi.	Celi dico ꝑ puritatẽ innocentie.
Sol.	Alibi in ps. Annunciabunt celi iustitiã eius. Sol ꝑ claritatẽ sapientie. Eccl. xlij. Sol in aspectu annũcians in cyclu.
Patres	
Firmamentũ.	
Tuba.	
Uolucres.	per charitatẽ amicicie ps. Patres nostri annũciauerunt nobis firmamentũ per firmitatẽ ꝑstantie. ps. Opa manuũ eius annunciat firmamentũ. Tuba per clamoꝝsitatẽ eloquentie. Esaie lviij. Quasi tuba ⁊c. annuncia ⁊c. sicut supra. Uolucres per sublimitatẽ eminentie. Eccl. x. Qui habz pennas annunciabit sniam. Et sic igitur ptz ꝙ illi quivolunt esse boni ⁊ spũales nuncij debẽt diuersimode esse ꝓditionati. ¶ Sed adhuc possumus notare ꝙ multa sunt annũcianda ab istis nũcijs spũalib⁹ ⁊ puro corde narrãda ⁊ dicẽda. Unde nota ꝙ isti debent ℣ Munciare
℣ Summam veritatem.
℣ Dei maiestatem.
℣ Celi felicitatem.
℣ Inferni penalitatem.
℣ Propriam iniquitatem.
℣ Diuine laudis iocunditatem.

Isti ergo debent esse sicut galli qui sunt nũcij diei [illegible] sequentis. ⁊ diuersis horis ⁊ punctis annunciãt istam diem. Isti ergo aliquando annunciant diei scientie veritatem ps. Annunciabo veritatem tuam in ore meo. Itẽ quandoq; diuine gloriemaiestatem. Esa. lxvj. Annunciabũt gloriam meam gentibus. Item celestis patrie felicitatem. Deu. xxv. ℣ Nunciate patri meo vniversam gloriam meam. Itẽ quandoq; inferni penalitatẽ. Luce. xxiij. Egresse de monumento nunciauerunt hec omnia. Itẽ quãdoq; propriam iniquitatem ps. Deus vitã meam annunciaui tibi. posuisti lachrymas meas in conspectu tuo. Item quandoq; diuine laudis iocũditatẽ. ps. Dñe labia mea aperies ⁊ os meũ annũciabit laud. tuã. Et sic si oĩa ista nũciauerimus nos erim⁹ boni nuncij. Sed vide supra de Annunciare ⁊ supra de Clamare. de Narrare. de Dicere. de Manifestare. et in quolibet locovbi fit mentio de predicatore. Et breuiter de nũcijs bonis. ambasiatoꝝb⁹ ⁊ legatis põt dici illud j. Regũ. xvj. ℣ Misit saul nũcios ad Jsai dicens. ℣ Mitte ad me david filiũ tuũ. Et ij. Paral. xxx. Decreuerũt vt mitterent nũcios. ¶ Ubi nota ꝙ in omni nũcioꝝ missione et legatione Consiliũ deliberatiuũ ꝺz precedere. Officiũ acceleratiuũ debet procedere. Obsequiũ obtẽperatiuũ debet succedere. Nã a parte mittentis nuncios debz esse deliberatio. Ideo ꝺr Decreuerũt A parte missoꝝ ꝺz esse acceleratio. Ideo ꝺr. Ut mitterent nuncios. A parte vero illius ad quem nũcij mittunt ꝺz esse

Universidad de Deusto
Biblioteca

obtẽperatio. Ad dauid inqt. qui. s. fuit misericors ⁊ benignus. Iurta illud. Nuncians dauid fidem. Dico igitur q in oi legatõe dz esse discretio deliberatiua. s. a parte illi⁹ a quo nũcij mittunt. Decreuerũt inqt. Papa ⁊ cardinales vel rex ⁊ pilũ suũ. Nota q romani nunq̃ mittebant legatos nisi p̃mo p senatũ esset decretũ. Et nota q ad papã ptinet discernere ⁊ decernere sup oib⁹ publicis negocijs. Istud est ꝺcretũ vigilũ. De quo Dan. ix. Vigiles eĩ sunt illi qvigilant sup negocijs vtilitatis ⁊ pacis. sicut sunt papa ⁊ cardinales ⁊c. Concorda. Igit dico q in legatione dz esse discretio deliberatiua. Deinde dico q ibi dz esse discretio acceleratiua. quod ostẽdit cũ dicit Nũcios. Nomẽ eĩ nũcij est q debeat esse discurrens ⁊ diligens. sicut de illo qui apparuit Ihus ⁊ currẽs dicit. ij. Reg. xviij. q iste bonus erat nuncius. Solus eĩ dz esse secũ secrete de cõmissis cogitando. Currẽs celeriter mãdata cõmissa exequendo. Omnis fideliter vtiliterviã faciendo. vt de tali solo nuncio dicatur illud Job. j. Euasi ego solus vt nũciarẽ tibi. Sit igit in tali nuncio discursio acceleratiua. ¶ Deinq̃ dico q in tali nuncio dz esse auditio ꝺceptiua. s. a parte illoꝝ ad quos mittunt: qz. s. isti debẽt esse dauid. Qui dz interpretẽ manu fortis erat tñ oebdiẽs mãsuet⁹ ⁊ mitis ps. Memento dñe dauid ⁊ oĩs mãsuetudinis eius. Ad innuendũ q isti ad quos mittunt nũcij nũq̃ debent esse ita potẽtes q̃n obedientẽdo ⁊ rndendo debeãt esse mites. vt sic de quolibet tali nuncio possit dici illud j. Reg. xx. Venit igitur nũcius ad dauid. Et vtinã non verificet illud qõ scribit. j. Reg. xix. vbi dicit. Mõ nũcij veniẽtes in lecto Dauid nõ inuenerũt ipm dauid. sed vnũ simulachrũ. Dz ꝓcerto si nũcij pape loco dauid inuenant modo simulachrũ. ideſt loco obedientis ⁊ pacifici virũ pessiferũ atq; durum. qui. s. audire ⁊ intelligere nonvelit. male erit. Sit igitur quilibet talis, dauidvt sic ille qui ad eũ mittit. ad dauid ⁊ non ad saul. gaudeat se misisse. Iurta illud. ij. Regum. iij. Misit ergo abner nuncios ad dauid. ¶ Et reuera nuncij tales mittuntur triplici causa. scilicet advisitandum ad mitigandum. ad consolandum. Visitando dico per dulcem amorem. sicut. j. Regũ. xix. dicitur. Misit rex num ꝓvideret dauid. Ad mitigandum etiam litiũ hoz [illegible]onendũ pacez super ꝓtroversijs lit ũ [illegible]gũ ij. Venit nuncius ad salomonez. [illegible] pacificus. Ad consolandũ insuper [illegible]ez Sicut de dauid legitur. j. Parak. [illegible]nsit, nuncios ad consolandũ regez amon [illegible] r inorte. s. patris sui. Et sic certe tales nuncij amicorum visitatiui. mimicorũ concordatiui ⁊ infirmoꝝ tristiũ consolatiui possunt dicere illud. ij. Regũ. xviij. Bonũ apporto nunciũ dñe mi rex. Ut etiã de quolibz tali possit dici illud ibidẽ. Vir bonus est ⁊ nunciũ portans bonũ. Ubi nuncius describitur vt animi viribus preditus: qrvir. Utvirtutũ moribus inclytus: quia scz bonus. Utvtilis opere deditus: qr nunciũ portãs bonũ. Et hec de nuncijs sufficiant ⁊c.

Nunc. Nota q istud aduerbiũ tẽporis nũc signi-
ficat cuiuslibet duratõis presentẽ momentaneam ⁊ indiuisibilẽ portionẽ. Istud eĩ non respicit ꝑteritũ aut futurũ sed solũ illud quod est presens momentaneũ atq; certũ. Alie eĩ partes tpis sunt incerte scz preteritũ quod iã transiit ⁊ futurũ etiã quod nondũ est. Nunc aũt qõ est presens solũmodo potest dici certũ. Igitur notare possum q nunc diuersimode sumitur in scriptura. Inuenitur eĩ. s. Unũ nunc
Ingentis diuinitatis.
Labentis mortalitatis.
Virentis mortalitatis.
Presentis prosperitatis.
Et sic ꝓcerto dico q deus habet suuz nunc quod mensurat eius essentiam. Homo habet suum nunc quod mensurat vite presentiam. Justus habet suum nunc quod mensurat motũ iustitiã. Peccator autem habet suũ nunc quod mensurat eius ꝓnequiciam. ¶ Primo igitur dicam⁹ q in scriptura reperit vnũ nunc qõ pertinet ad summã diuinitatẽ. Et sic dico q deus hz nunc eternitatis. Apud deũ eĩ totũ est nunc: nihil eĩ ibi est nisi presens. Infra ambitũ eĩ fue infinitatis ⁊ eternitatis continetur ⁊ cõprehenditur in isto nunc et in isto pñti oĩe qõ est tpale. ⁊ quicqd successive durauit a mũdi ꝓncipio ⁊ ab evo. Mille eĩ anni ante oculos eius tanq̃ dies hesterna q̃ ꝓterijt. Unde de tali nũc dicitur Esa. xliij. Et nunc hec dicit dñs creans celos. Et sivis nota q deus habet Unum nunc
Magnitudinis que non minoratur.
Longitudinis que non terminatur.
Fortitudinis que non superatur.
Mititudinis que non irritatur.
Celsitudinis que non inclinatur.
Amplitudinis que non coartatur.
Rectitudinis que non refrenatur.
Igitur dico q deus habet in isto nunc eternitatis imminorabilẽ magnitudinẽ. Exod. xviij. Nunc cognoui qz magnus dñs ⁊c. ¶ Itẽ habet interminabilẽ longitudinẽ: qz. s. ist evinit ⁊ durat ineternũ. j. Reg. xxv. Nũc ergo dñe mivivit dñs. ¶ Itẽ habet insuperabilẽ fortitudinẽ. Apoc. xij. Nunc facta est salus ⁊ virtus. ptãs ⁊ imperiũ ⁊ fortitudo dei nostri ⁊c. ¶ Itẽ habet inirritabilẽ mititudinẽ: qz. s. ipe habet clementiã infinitã qua incessanter adiuuat ⁊ confortat ps. Propter miseriam inopũ ⁊ gemitum pauperũ nunc exurgam dicit dominus. Et Thobie. iij. Nunc domine memẽto mei nevindictam sumas de peccatis meis. Unde de beatis quos nunc deus beatificat in patria dicitur Osee. viij. Nunc congregabo eos ⁊ quiescent. ¶ Itẽ habet non inclinabilẽ celsitudinẽ. Iste eĩ nunq̃ deprimitur a sublimitate maiestatis eterne dicens illud Esa. xxxij. Nũc exurgã dicit dominus nunc eraltabo. nũc sublimabor. Mõ bene recognoscunt beati dicentes in ps. Sit nomẽ domini benedictũ ex hoc nunc ⁊ vsq; in seculũ. Also lis oztuvsq; ad occasum ⁊c. ¶ Itẽ habet irrestringibilẽ amplitudinẽ: quia. s. iste est super oia liberalis ⁊ amplus dicens. s Job. xvij. Nunc cognouerũt quia omnia que dediſti mihi dedi eis. ¶ Itẽ habet irrefragabilẽ rectitudinẽ. hoc est dictu iustitiã infinitã ad puniendum malos dicens Michee. v. anime peccatrici. Nunquid vastaberis filia latronis ⁊c. Unde dominus dixit pharaoni Exod. ix. Nunc enim extendens manũ percutiã te. Et ibidẽ Peccauimus etiã nunc dominus iustus. ⁊ Thob. iij. Nũc dñe magna iudicia tua. Et Osee. viij. Nũc recordabit dñs iniqtatis illoꝝ. Sic ergo pz q est vnũ nũc qõ ptinet ad summã diuinitatẽ. ¶ Secõ dico q est vnũ nũc qõ ptinet ad nram humanitatẽ seu mortalitatẽ. Et istud ꝓcerto nihil aliud est q̃ vita pñs ꝺ q̃ nõ habem⁹ nisi nũc. Et ꝓcerto ista est vnũ nũc. Quod
Cito labitur dum parum manemus.
Nube tegitur. dum paucavidemus.
Nozte frangitur qua cito cademus.
Penis angitur. dũ pace caremus.
Dicã igit q bũanavita est vnũ nũc qõ cito labit. Nũc eĩ vite pñtis valde modicũ ꝑseverat Job. xij. Nũc pnceps huj⁹ mũdi ejciet foras. Itẽ est vnũ nunc qõ nube tegit. Nube dico ignorãtie. j. Coz. xiij. Nunc cognosco ex parte. Et ibidẽ. Videmus nũc in enigmate. tũc aũt facie ad faciẽ. Itẽ est vnũ nunc qõ morte claudit̃ seu frangit. Job. vij. Ecce nũc in pulvere dormio. Item est vnum nunc qõ penis angit seu subijcit. Constat eĩ q nunc vite pñtis est plenũ miseriis atq; penis. vñ Job v. Mũc venistis ⁊ modovidẽtes plagã meã timetis. Et sic ptz q est vnũ nunc qõ pertinet ad nostrã humanitatẽ. ¶ Tertio dico q est vnũ nunc qõ pertinet ad morũ sinceritatẽ. Boni enim ⁊ iusti habent suũ nunc. vcz tpus ⁊ statũ perfectionis ⁊ virtutis qõ peragũt in presenti. ⁊ in quo deo nũc. i. ꝓmpte ⁊ principaliter obediunt sine mora. vñ de tali nũc. i. de statu pfectionis & virtutis ⁊ gre põt dici illud. j. Reg. xv. Mũc ergo mueniãt pueri tui gram in ꝓspectu tuo. Notabo ergo q in tali nunc

Magna

Magnavidet clara discretio.
Deum laudat sana locutio.
Sursum clamat frequens oratio.
Cito paret velox auditio.
Cibis parcit arta comestio.
Leta fugit tristis edittio.
Sanctos iuuat dei prouisio.
Deum timet sancta subiectio.
Deum colit sacra religio.
Deum sperat vera deuotio.
Coheredes facit patris adoptio.
Deum gustat beata fruitio.
Deum cernit certa cognitio.
Igitur dico q in isto nunc scz in statu gratie perfectionis ⁊ virtutis magnavidet clara discretio Job. xx. Hic est filius noster qui cecus natus est. qũo autez nunc videt nos nescimus. Et ibidem. Quomodo ergo nuncvides'. qui respondit. Cũ cecus essem modovideo. ¶ Itẽ in isto nũc deũ laudat sana locutio. Job. x. Ecce nunc palã loqueris ⁊ puerbiũ nullũ dicis. ps. Mos qvinimõ biduicimus dño ex hoc nũc ⁊ vsq; i seculũ. ¶ Itẽ in isto nũc clamat feruẽs oratio. j. Mach. iij. Et nũc clamemus in celũ ⁊ miserebit nostri de⁹ noster. Et. ij. Mac. j. Et nũc hic sum⁹ orãtes ꝓ vobis. ¶ Itẽ in isto nũc cito paret velox auditio. i. obedientie ⁊ tus. Uñ Thob. xiij. Nũc ergo filij audite me. Et Joh. v. Venit hora ⁊ nũc est qñ mortui audiẽt vocẽ filij dei. ⁊ q̃ audierint vivent. ¶ Itẽ in isto nũc cibis parcit arta comestio. i. abstinẽtia. Joel. ij. Nũc ergo dicit dñs: puertimini ad me in toto cordevestro. i iciunio ⁊ fletu: ⁊ plãctu ⁊c. Et Luc. vj. Beati qui nũc esuritis: qz saturabimini. ¶ Itẽ in isto nũc leta fugit tristis detectio. i. lamẽtabilis meditatio Uñ Mat. v. Beati q̃ nũc fletis qz ridebitis. ¶ Itẽ in isto nũc sanctos iuuat dei prnisio. Uñ Act. xij. Nũc scio ve qz misit dñs angelũ suũ ⁊ eripuit me de manu herodis ⁊c. ¶ Itẽ in isto nũc deũ timet sctã subiectio. Sen. xxij. Nũc cognoui q timeas dñm. dixit angelus abrae ¶ Itẽ in isto nunc deũ colit sacra religio. Josue. xxiiij. Nũc ergo ait auferte deos alienos de medio vestri. Et Judith. xj. Ego eĩ ancilla tua deũ colo ẽt nũc apud te ¶ Itẽ in isto nunc deũ sperat vera deuotio. j. Coz. xvij. Nũc autez manet fides: spes: charitas. hec tria. maioraũt hoz est charitas. ¶ Itẽ in isto sanctos vocat prisadoptio. j. Joh. iij. Charissimi nũc filij dei sum⁹. ¶ Itẽ in isto nũc deũ gustat beata fruitio. Uñ de quolibz beatis dz cuilibet dãnato illud Luc. xvj. Fili recordare q̃ recepisti bona in vita tua. Lazar⁹ aũt silr mala: nũc aũt hic ꝓsolat⁹ tu vo cruciaris. Uñ Mar. x. dz. Mõ boni recipiũt nũc in hoc tpe domos ⁊ tpalia bona. ⁊ in futuro seculo vitã eternã. ¶ Itẽ in isto nũc deũ cernit certa cognitio. Luc. j. Nũc dimittis seruũ tuũ dñe ꝑm vbum tu. in pa. Mviderũt oculi mei salu. tu. Et breuiter isti ud est nũc diuine acceptiõis. Dz ecce nũc tps acceptabile. ecce nũc dies salutis. ij. Coz. vj. Presentis turbatiõis nũc si opz ꝓtristari in varijs tẽtationib⁹. Et eterne cõsolationis: qr ecce nũc dies salutis. Et sic ptz q est vnũ nũc qõ ptinet ad morũ sanctitatẽ. ¶ Quarto vo dico q est vnũ nũc qõ ptinet ad mẽtis iniqtatẽ: hoc ẽ dictu ad statũ ꝓditionẽ malor. Mali eĩ nõ respiciũt nisi nũc. i. vitã ⁊ ꝓsperitatẽ presentẽ. Nunq̃ ei respiciũt tps ꝑteritũ qõ pderdũt. bona opa q̃ amiserũt. magna scelera q̃ cõmiserũt. Itẽ nunq̃ respiciũt tps futurũ ad qõ venerunt: bonũ perẽne qõ amiserũt. penã eternã quã meruerũt. Sed q̃d respiciũt? Certe illud nũc. hoc est dictu. presens gaudiũ qõ receperũt mũdi gloriã quã cõceperunt bona terrena q̃ possederũt. Et breuiter istividẽtur silẽs linci q̃ nihil videt nisi presens: qz. s. statim obliuiscit quicqdvidet antevel retro. Itẽ de leone legitur q collũ hz inflexibile. ita q soluz ante se potest respicere. nisi fortevertatur totũ corpus. Sic vere multi sunt qui non considerant de tẽpore nisi nunc. ⁊ de mundi negocijs nisi presens. Quia scz nunq̃ vertunt animũ suum ad preteritavel futura. immo obliuioni penitus solent dare quicquid ante se fuit: aut post erit. Et tamen isti deberent aduertere q sancta animalia oculos habebant ante ⁊ retro sicut dicitur Apoc. iiij. Et Ezechie. j. De isto ergo nunc. i. de presenti statu: gloria ⁊ prosperitate põt dici illud Luce. vj. Ue vobis qui nunc ridetis qz plorabitis ⁊ flebitis vos. Uñ nota qõ istud est Unũ nũc
Ignorantie et obliuionis.
Resistentie et rebellionis.
Violentie et inuasionis.
Fraudulentie et deceptionis.
Inconstantie et deiectionis.
Dico ergo q istud est vnũ nunc obliuionis ⁊ ignorantie: qz. s. mali nuncvidentur esse ceci inquantũ. s. nunc non videntur perpendere mala que imminent ipsis. Luce. xix. Nunc autem abscondita sunt hec ab oculis tuis. ¶ Itẽ istud est vnũ nunc rebellionis et resistentie j. Joban. ij. Nunc antichristi facti sunt multi. ¶ Itez istud est vnũ nunc inuasionis ⁊ violentie: quia. s. alter rapit ab alteo si sit potens. j. Reguz. ij. Nũc dabis midi alioquin tollamvi. ¶ Item istud est vnũ nunc deceptionis et fraudulentie. Unde de dalila legitur decepte dixisse Samsoni. Judicũ. xvj. Nunc indica mihi quo ligari debeas. ¶ Item istud est vnuz nunc deiectionis ⁊ inconstantie: quia. s. gloria maloz non pseverat. Unde de adã peccante dicitur Gen. iij. Nunc ergone forte sumat de lignovite ⁊ viuat ineternũ ejcite euz de paradiso. Et Job. xij. Nunc princeps huius mundi ejcietur foras. scilicet per mortẽ et damnationem eternam. Et sic ergo patet quomodo istud aduerbiũ nunc diuersimode sumitur in scriptura scilicet quantũ spectat Ad maloz iniquitatẽ. Ad iustoz seu ad⁹ tutũ sinceritatẽ. Ad hoim mortalitatẽ. Ad eternã diuinitatẽ. Sufficit. ¶ Sed si de isto nuncvis amplius dilatare. Nota q istud aduerbiuz nunc qõ est breuissima pars temporis signat breuissimã vitã nostrã. que de tẽpore non habet nisi nunc. s. illud instans quo presentialiter viuimus ꝑm Senecam eĩ. Quicquid de tempore trãsijt mors iã tenet. quod autem futuruz est vitam nondum habet. Quia nihil breuius nihil incertius. nihil indurabilius vita nostra. Unde dicit idẽ Seneca. Homovite cõmendatus est non datus. ⁊ bene dic[illegible] modatus: quia non manet apud cõ[illegible] quãdiu placuerit commodanti. Re[illegible] petuo potest commodatario rem[illegible] movite dicitur accõmodatus ⁊ no[illegible] luntatem cõmodantis. scilicet dei no[illegible] vitaz cõmoratur. ⁊ ideo ad dei beneplacit[illegible] Ideo bene dicitur Jaco. iij. Que autem est vita nostra vapor ad modicum parens; Quod pulcherrime tractans beatus Augu. dicit sic. Uita inquit hec vita dubia. vita ceca. vita crumnosa. Hanc enim humores fedant. dolores exterminãt. ardores deficcant. aera mozbidant. esce inflant: ieiunia macerant: noctes soluunt: iristicie consumunt. sollicitudo coartat. securitas debetat. diuitie inflant. paupertas deijcit. iuuentus extollit senectus incurvat. infirmitas frangit. meroz deprimit. ⁊ post hec oĩa mors interimit que vniuersis gaudijs finem imponit. itavt cũ esse desierint. nec fuisse putentur. Jsta est ergo vita nostra que ꝓprie dicitur nũc qvalde transitoria seu breuis. Ideo de ista breuitate dicitur. j. Pet. j. Modicũ nunc si oportet cõtristari. Ad quod facit verbũ beati Augu in quodã sermone. Ute inquit huius prolixitas. breuitas potest dici. Si enim adã ad huc viueret. ⁊ hodie moreretur. quid eidem prficeret ꝑterita longitudo. Est eĩ de vita nostra sicut de ꝓstellationibus. que ꝑm mathematicos non durãt in eadẽ dispositione nisi pervnũ momentũ sed per vnum instans. Ratio est cadens intuenti. Mã constellationes considerantur ex motu. situ ⁊ aspectu stellarũ erraticarũ seu planetarum ad stellas fixas. quorum scilicz motus sunt diuisi ⁊ varij. et quandoq; contrarij ita q in eadẽ dispositione nõ manent nisi ꝑ instãs. Ideo cũ continue moveant. necessario ꝓcludit q eaz influen-

tia ꝓprietas ⁊ ostellatio in instati trãseat ⁊ mutet. Sic vere charissimi vita humana ex cõtrarijs motib⁹ planetarũ. i. ex ꝯtrarijs ꝓprietatibus elementoꝝ cõponit. Et ideo ꝓ vnũ nũc ⁊ ꝓ vnũ ꝑsens modicũ durat. Semper em currit ⁊ labit. ⁊ tã in mortalibus ꝙ in naturalibus ꝙditionibus cõtinuevertit ⁊ mutatur. Ut de tali nunc dicak illud Job. xiij. Cunctis diebus quibus nũc milito expecto donecveniat imutatio mea. Et ideo sicut videmus ꝙ nauta habẽs ventũ ꝓsperũ ꝙtocitus põt ꝓperat ad portũ. sciens ꝙ ventus mirabilr est res dubia ⁊ incerta eo ꝙ facillime potest mutari. Sic vere charissimi qz scim⁹ ventũ labilis vite nostre valde mutabilẽ ⁊ incertũ qõqz facilime mutak de sanitate in infirmitatẽ. de diuitijs ad paupertatẽ. de iuuẽtute ad senectutẽ. de ꝓsperitate ad aduersitatẽ. ⁊ qõ octerius est devita ad mortẽ debemus ꝙdiu durat istud nũc idest ꝙdiu durat status meredi ꝓ mare penitentie ꝓperare ⁊ itervirtutũ ꝓtinuarevt ad portũ salutis ꝓ penitentiã valeamus applicare. Ideo ꝓsulit dñs ꝑ ꝓphetã Joel. ij. Nũc quertimini ad mẽ in toto corde vestro. in ieiunio ⁊ fletu. ⁊ planctu. ⁊ scindite cordavestra ⁊ nonvestimẽtavestra. In quibus verbis aduertendũ est ꝙ brevitas huius vite dz nos inducere. Ad penitentiã faciendã celeriter festinãdo. Nunc inqt. Sagaciter ordinãdo. Cõuertimini ad me. Mentaliter cogitando vel cõuertendo. In to. cor. ve. Carnaliter affectãdo in ieiunio. Vocaliter lamentando. ⁊ fletu et planctu. ¶ Dico ergo ꝙ brevitas huius vite dz nos inducere ad penitentiã faciendã celeriter cũ festinatione. ¶ Itẽ debet fieri sagaciter cũ ordinatione vel cũ discretiõe: qz. ſ. ad dñm debet fieri nõ ad mundũ. Conuertimini inquit ad me. Solsequiũ em ad nullam stellã se cõuertit ꝓterꝙ ad solem. sed solẽ sequit et ad euz aperitur ⁊ ad ipm continue inclinatur: ⁊ ideo ꝓnsa solis ⁊ solsequiũ nũcupatur. Ferrũ etiã non ad quemcunqz preciosum lapidem se conuertit. sed tantũ ad adamantẽ ⁊ magnetẽ qui sunt lapides reconciliationis. Sic vere charissimi cor nostrũ ⁊ affectio nostra non ad quecunqz delectabilia se debet conuertere. sed tantũmodo ad solẽ iustitie iesum xpm qui lapis reconciliationis dicitur quia per ipsum peccator deo patri mediante penitentia reconciliatur. Istum enim debet respicere per deuotionem. Ad istum se debet aperire per confessionem. Ad istũ se debet inclinare ⁊ tendere per desiderĩ ⁊ affectionẽ. Et sic bene dico ꝙ ipse debet facere penitentiã sagacitatis. ſ. ipsam ante deum referendo ⁊ ordinando. qõ ostenditur cũ dicitur. Conuertimini ad me ⁊ salui eritis. Unde Augu. super ps. Conuertere ad dominũ: qz ab eo recedendo frigescis. accedendo feruescis. Recedendo tenebrescis. Accedendo splendescis. A quo enim habebis vt sis. ab ipso habes vt bene sis. Fiat ergo penitentia sagaciter cũ discretione. Conuertimini ad me inquit. q. d. nõ ad alium ꝙ ad deum. Johan. xvj. Nuncvado ad euz qui me misit. Et Job. xvij. Nunc autem ad teveniо. Quod non faciunt hypocrite qui se non conuertunt ad deum sed ad mundum: quia scz penitentiam suam faciunt non ad gloriam dei sed advanitatem mundi. Iuxta illud Osee. v. Nunc fornicata est effraym. scilz deum dimittendo et ad mundum se conuertendo. ¶ Item debet fieri penitentia mentaliter cum contritione. In toto inquit corde vestro. Sicut em species amare sunt vt communiter magis medicinales ꝙ dulces. sicut patet de aloe. et de mirrha. Sic vere amara ⁊ dolorosa cordis contritio val de medicinalis est. In toto ergo cordevestro. Ut Joel. ij. Scindite cordavestra ⁊ nonvestimentavestra. Apes enim sm Ambro. ⁊ Plinĩ. Tantunt in estate ostia domuz suarũ succis amaris. Sic vere ostiũ anime idest cor per quod bona scilicet vel mala intrat cogitatiõ debemus linire succis amaris. idest amaritudine cõtritionis. doloris pariter ⁊ timoris. Esaie. xxxiij. Cor tuũ meditabitur timorẽ. Ut enim dicit Crisost. lib. de compunctione cordis. Contritio est humiliati cordis vera cõpunctio. maxima agere. humilia loqui. iusta operari. ⁊ super peccatis timere ⁊ tremere. In toto corde vestro inqt Eccli. xxxix. Nunc in omni corde ore collaudate et benedicite nomen domini. Quod est contra illos qui non in toto corde suo deum colunt. immo cum isto nunc cor suum ad munduz diuidunt ⁊ extendunt. Osee. x. Diuisuz est cor eoruz. nunc interibũt. Fiat igitur penitentia mentaliter cũ contritione. ¶ Item debet fieri realiter cum afflictione. In ieiunio inquit. Ieiunare em debemus ⁊ realiter abstinere. et ab illicitis scz a peccatis. ⁊ a licitis. ſ. a cibis. A peccatis em debemus ieiunare. Quia sm Innocẽ. in sermone. ¶ Magnũ ⁊ salutare ieiunuz est avitijs abstinere. Hoc est enim magnũ ieiunũ quod dissolvit colligationes impietatis. soluit fasciculos deprimentes. A cibis etiam abstinere debemus. quia ad hoc monet natura. dictat figura. docet scriptura. Natura dico. Ieiunãt enim animalia quando vident se nimium repleta. sicut dicitur de leone ⁊ lupo ꝙ quandoqz ieiunant per tres dies. Quia reuera fivitijs et peccatis nos repletos sentimus. vt sanemur per abstinentiam ieiunare debemus. Ad quod facit figura: quia scilz moyses helyas. et christus ieiunauerunt: vt eorum exemplo nos ieiunare docerent. Itẽ hoc docet scriptura. quia prima inhibitio que fuit in ieiunio facta fuit parentibus in paradiso. Unde de ligno scientie boni et mali ne comedas. Genesis ij. Et ideo merito debemus ieiunarẽ. Quia reuera ieiunium valet ad bona omnia procuranda. et ad mala omnia extirpanta. Ideo Innocen. ibi dicit. Mõ ieiunium valet ad iram placandam. adveniam impetrandam. ad nequiciam extirpandam. ad penam vitandam. ad mũdiciam retinendam. ad ignorantiam excludendaz: ad victoriam consequendam. ad gratiam obtinendam. que omnia exemplificat idem Innocen. per hystoriam exemplaꝝ sacre scripture. Fiat ergo penitentia realiter ⁊ cum afflictione. In ieiunio inquit. ij. Cor. vj. Ecce nunc dies saluris. Sequitur. In omnibus exhibeamus nos tanꝙ dei ministros. in multa patientia. in labonbus. in ieiunijs ꝛc. ¶ Item debet fieri cum vocis emissione.

emissione. Fletu inquit ⁊ planctu. Penitẽs em dz esse sicut colũba que ꝙ cantu gemitũ reddit. Mutavere nobis in isto tpe non debet esse cantus solatij vel canoris sed gemitus tristicie, vt merozis ps. Laboraui in gemitu meo. laua. ꝙ sin. noc. lec. me. lachzi. meis stra. meũ rigabo. Fletu inquit ⁊ planctu. Fletus em ex lachrymatio est liciuiũ quod maculas peccatoruz abstergit. Unde Crisosto. exponens illud ps. Fuerunt mihi lachryme mee ꝛc. dicit sic. Fletus inquit cibus est animarũ. corroboratio sensuũ. ablatio peccatoꝝ. refectio mentium. lauacrum culparũ. Devoce ergo confessionis ⁊ compunctionis. orationis devotionis. que dz fieri in isto nunc dicti potest illud. j. Macha. iij. Clamemus in celum ⁊ miserebitur nostri deus noster. Ista sunt ergo quinqz bona que nos inducunt ad penitentiam in huiusvite breuitate. ſ. Fletus emissio. Carnis afflictio. Mentis contritio. Sagax discretio. Uelox executio.

Munquam. Cum nunqͣ fit aduerbium fortiter negatiuũ. Nota ꝙ nũqͣ pertinet ad deũ. Ad iustũ. ⁊ Ad impiũ. Deus enim in scriptura habere vnũ nunqͣ reperitur. Quod

Punit noxios. Iuuat anxios. Docet inscios. Laudat socios.

Primo ergo dico ꝙ est vnũ nunqͣ dei quod punit noxios. est iustitia. Ista enim nunqͣ parcit peccatoribus obstinatis ⁊ decedentibꝰ in peccato. Unde Mat. vij. de damnatis dicit xps. Tunc inquit scz in iudicio confitebor illis. qz nunqͣ noui vos. discedite a me operarij iniquitatis. ¶ Nũqͣ dei qõ iuuat anxios est clementia seu misericordia. De quo dicitur ij. Macha. vj. Nunqͣ quidẽ deus a nobis misericordiã suã amouet corripiens vero in aduersis populũ suum non derelinqt. ¶ Nunqͣ dei quod docet nescios vel inscios est scientia vel sapientia. De quo dicitur Johã. vij. Mõ xpo predicante audientes dixerunt. Nunqͣ sic locutus est homo. ¶ Nunqͣ dei qõ laudo filios seu socios est amicicia. Et sic dicitur de pueris xpm laudantibus et a principibus sacerdotũ redarguitis. Matth. xxj. Mõ xps ipsos laudauit dicens. Nunqͣ legistis. Mõ ex ore infantiũ et lactentiũ ꝓfecisti laudẽ. Deus ergo habet suã negatiuam ⁊ suũ nunqͣ. ¶ Secũdo dico ꝙ iustus etiam habet suũ nunqͣ. Et sic dico ꝙ iustus nunqͣ

Corrumpitur luxurie fece.
Extinguitur superbie nece.
Accenditur pecunie face.
Attingitur seuicie falce.

Dico ꝙ iustus luxurie fece nunqͣ corrũpit dicẽs. Thobie. iij. cũ sara. Nunqͣ ꝓcupiui virũ. ⁊ mundaz seruaui animã meã ab omni concupiscentia. Nunqͣ cũ ludentibus miscui me. neqz his qui in leuitate ambulãt participem me ꝓbui. Uirovero casto dicit Thob. iij. Pretervozẽ tuã nunqͣ patiaris crimen tuũ scire. Itẽ dico ꝙ iustus nece superbie nunqͣ extinguitur. Juxta illud Thobie. iij. Superbiã in sensu tuo nunqͣ dñari ꝓmitas. ¶ Item iustus pecunie face nunqͣ succendit. Unde Thob. v. dicebat illa vxor Thobie de filio suo. Nũqͣ fuisset ipsa pecunia ꝓpter quam misimus peregrinari lumen oculoꝝ nostroũ. ¶ Itẽ iustus falce seuicie nũqͣ attingitur. sicut serui dauid dicebãt de seruis nabal. Nunqͣ eis molesti ꝛc. Justus igitur habet suũ nunqͣ. ¶ Sed tertio dico ꝙ impius habet suuz nunqͣ. Et sic dico ꝙ impius nunqͣ.

Satiatur sed semper famescit.
Fecundatur immo sterilescit.
Quietatur immo plus tumescit.

Dico igitur ꝙ impius nunqͣ satiak. ⁊ hoc facit ardoris cupiditas. Prouer. xxx. Ignis aũt nunqͣ dicit sufficit. Itẽ dico ꝙ impij nunqͣ fecundantur. ſ. bonis operibus ⁊ virtutibus. ⁊ hoc facit vigens iniquitas. Unde peccator est illa sterilis ficulnea cui maledixit xpus dicens Matth. xxj. Fructus ex te nunqͣ nascatur. Itẽ dico ꝙ impius nunqͣ quietatur. ⁊ hoc facit invida pravitas. Unde ille frater q̃ invidebat fratri suo honorifice recepto dixit patri Luce. xv. Ecce inquit tot annis seruiui tibi. ⁊ nunqͣ mandatũ tuũ ꝓteriui. ⁊ nũqͣ dedisti mihi hedũm cũ amicis meis epularer. Et sic dico ꝙ nũqͣ potest diuersimode dici. ſ. De deo. De iusto. Et impio. Unde supra de Mõ ⁊ Meqz ⁊ alijs negatiuis ꝛc.

Munquid. Nota ꝙ istud aduerbium interrogandi nũquid semper denotat aliquaz querelã cõquestionẽ. factã. ſ. ad maiorẽ veri affirmationẽ. vel ad alicuius falsi denegationem. Et qz in scriptura. Aliqñ loquit deus. Aliqñ iustus. Aliqñ impius. Possum dicere ꝙ ista interrogatio nunquid ad istos tres modos loquẽdi refertur. vt cõiter in scripturis. ¶ Primo ergo dicamus ꝙ nunquid qñqz refertur ad deũ loquentẽ. Constat em ꝙ deus in scriptura multũ vtitur isto aduerbio nunquid. Et hoc certe facit. scz

Stultos arguendo.
Doctos instruendo.
Justos cõmendãdo.
Sese preferendo
Seua detestãdo. vel
Uana reprimendo.

Dicã ergo ꝙ deus ꝙ nunquid solet stultos arguere
Constat em ꝙ deus ꝓ nũquid arguit fatuos. De ignorantia. De impotentia. De iniustitia. De inconstantia. De ignoratia dico. Et sic dicit Job. xxxviij. Nunquid ꝓdicrasti latitudinem terre? indica mihi si nosti in quavia habitet lux. ⁊ tenebrarꝝ quis locus est. Sequitur. Nunquid nosti ordinẽ celi. ⁊ pones rõnem eius in terra? Et Job. xxxvij. Nunqd nosti semitas nubiũ. magnas ⁊ pfectas scientias. q. d. nõ. Item stultũ arguit de impotentia dicens Job. xxxviij. Nũquid ꝓiungere poteris micantes stellas pliades. Nunquid mittes fulgura ⁊ ibunt: ⁊ reuertentia dicent tibi assumus. Nunquid tenuisti concutiens extrema terre ꝛc. quasi diceret. Ista non pertinẽt ad potentiam mortalẽ. Itez arguit stultũ de iniustitia dicens. ſ. Ezech. xviij. Nunquid vie mee non sunt eque domus israel. Et non magis vie vestre prave sunt. Et Michee. iij. dicitur. Nunquid vestrũ est scire iudiciũ qui diligitis malum ⁊ odio habetis bonũ. q. d. non. Itẽ arguit stultũ de inconstantia dicens Idiere. xxij. Nunquid vas fictile atqz contritus vir iste. Nunquid vas absqz omni voluptate. Patet ergo qũo per nunquid solet deus stultos arguere [illegible] dico ꝙ deus per nũquid solet bonos istruere. [illegible] te dico ꝙ deus per nũqd instruit hominẽ o[illegible] beat ieiunare. erogare. gubernare. [illegible] per nunquid docet hoiem qualiter [illegible] cens Esa. lviij. Nunquid tale est [illegible] affligere hominẽ per diem anim[illegible] torquere quasi circulũ caput suũ. [illegible] nere. Nunquid istud vocabis ieiunũ ⁊ diẽ acceptabilẽ dño. Nonne hoc est magis ieiunuz qõ elegi. dissolve colligationes impietatis. solue fasciculos deprimentes. dimitte eos qui ꝓfracti sunt liberos. ⁊ omne onus dirumpe. frange esurienti panem tuum ꝛc. Unde ibi. ¶ Item dico ꝙ deus per nunquid docet hominẽ qualiter debeat erogare. scz elemosynam. Et sic certe xpus in euangelio dicit Luce. xj. Quis inquit ex vobis patrẽ petit panem. nunquid lapidem dabit illi? aut si piscem nunquid pro pisce serpentem dabit illi? aut si petierit ouum. nunquid porrigit ei scorpionez. quasi dicat nõ. Sequitur. Ergo si vos cum sitis mali nostis bona data dare filijs ꝛc. ¶ Item dico ꝙ deus per nunquid docet hominez qualiter debeat gubernare. Et sic dicitur Luce. vj. Nunquid potest cecus cecum ducere? nonne ambo in foueam cadunt. quasi dicat sic propter defectum regiminis. ¶ Item dico ꝙ deus per nunquid docet hominem quid et qualiter debeat adorare. Et sic docet. iij. Regum. j. adorarevnuz deum ⁊ omnem ydolatriam euitare dicens. Nunquid non est deus in israel vt eatis ad consulendum deũ acharon ꝛc. Sic ergo patet qualiter per nunquid solet deus bonos instruere. ¶ Item dico quod per nunquid solet deus sanctos extollere. Et sic certe dicit deus Job. j. Nunquid considerasti seruum meum Job. qõ non sit ei similis in terra. ¶ Itẽ per nũquid solet deus se magnũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicere. Et sic certe dico q̄ ipse p̄fert ꝛ preponit scilicet
Suam ꝓtentiam insuperabilem,
Suā Clementiam inestimabilē,
Suā Justitiā invariabilem..
Suam Scientiā indeceptibilem.
Suā Mundiciā immaculabilē.
Dico ergo q̄ per nunq̄d ipse p̄fert suā insuperabilem
potentiā dicens Job.xxxix. Nunq̄d volet rinoceros ser
uire tibi? Nunq̄d fiduciā habetis in magna fortitudi
ne eius. Et ibidē. Nūquid p̄bebis equo fortitudinem?
nūquid ad preceptū tuū eleuabit aquila? q.d. sic. Dia
ista fient per potentiā meā. ¶ Itē per nūquid p̄fert
suā inestimabilē clementiā. dicens Esa.lix. Nūquid
obliuisci pōt mulier infantē suum vt nō misereat filio
vteri sui. Et si illa oblita fuerit. ego tñ non obliuiscar
tui. ¶ Itē per nūquid ipse p̄fert suā irrefragabilē iu
stitiā. dicens. s. illud Michee. vj. ¶Nūquid iustificabo
staterā impiā dicit dñs. q.d. nō. ¶ Itē p nunq̄d ipe cō
mendat ꝛ extollit suā indeceptibilē scientiā. Et sic di
cit illa p̄dicta. Job.xxxvij. Nūq̄d nosti semitas nubiū
magnas? p̄fectas sciētas nunq̄d scis qñ ꝑceperit de⁹
pluuijs. Et.xxxviij. Nunquid ingressus es thesauros
nuis ꝛ grādinis. Nunq̄d apte sunt tibi porte mortis.
Nunq̄d cōsideraſti latitudinē terre indica mihi si no
sti in quavia habitet lux. Nunq̄d nosti ordinem celi, ꝛ
pones rationē eius in terrā ꝛc. q.d. Hec oīa sunt mihi
nota. ¶ Itē dico q̄ ipse p nunq̄d p̄fert ꝛ extollit suā im
maculabilem mundiciā. Et inde est q̄ ipse dicit in ps.
Nunq̄d manducabo carnes thaurorū, aut sanguinem
hircorū potabo ꝛc. Et sic ergo ꝓtz qñ̄ per nunquid so
let deus se magnuz dicere. ¶ Itē dico q̄ p nunq̄d solet
deus sua detestari vel vana reprimere. Et sic certe vide
tur q̄ per nunquid ipe arguit ꝛ reprimit p̄sumptiones
oīm fatuorū qui. s. plus se iactāt posse ꝛ sapere q̄ opor
teat. Ūñ Job.xlix. ipse dicit. Nunq̄d p sapientiā tuam
plumescit accipiter. Et Job.xxxix. Nūquid nosti tps
partus ibicū nunq̄d pduces lucifer in tpe suo ꝛc. qz
ista nō spectāt ad hoiem. Et Job.xv. Nunq̄d pnᵘs hō
tu natus es nunquid consiliū dei audisti. Et idez.xvj.
[illegible]abebūt fine mꝰ haventosa. Sic igit ꝓtz qñ̄
[illegible]rogatio Nunq̄d aliquando spectat ad deum
¶ Secundo principaliter dico q̄ aliquādo
[illegible]rentē. Justus em̄ per nunquid fa
[illegible]s scilicet De
Et sic dico q̄ iustus p nunquid
[illegible]querit ꝛ interrogat de dei pietate
[illegible]ur bonis non succurrit. De dei
[illegible]ptāte cur malꝰ nō occurrit. de dei
equitate cur iustꝰ non pcurrit. De dei claritate cur pa
lam nō discurrit. ¶ Querit dico de dei pietate. quare
bonis tardat succurrere. Et sic dicit in ps. Nunq̄d in
eternū? rasceris nobis aut extendes irā tuā a genera
tione in generationē. Et alibi. Nunquid in eternū? pij
ciet deus aut ꝓtinebit in ira sua misericordiā suam. Et
alibi. Nunquid in fluminibꝰ iratus es dñe. aut in ma
ri indignatio tua ꝛc. ¶ Itez querit de dei ptāte. quare
tardat malis occurrere. Esa.lj. Nunq̄d nō pcussisti su
perbū. vulneraſti draconē. ¶ Itē querit de dei iustitia
ꝛ equitate ꝗre cās tardat discutere seu discernere. Et
sic dicit in ps. Nūq̄d adheret. tibi sedes iniq̄tatis qui
fingis laborē in ꝑcepto. Et Job.x. Nunq̄d tibi bonū vi
deꝰ si calūnieris ꝛ opprimas me ꝛ p̄silū impioꝝ adiu
ues ¶ Itē querit de dei claritate q̄re tardat. vera osten
dere. dicens. s. in ps. Nunquid cognoscent in tenebris
mirabilia tua ꝛ iustitia tua in terra oblionis. Sic er
go dico q̄ iustus p nunquid querit de deo ꝛc. ¶ Dein
de dico q̄ iustus p nunquid querit de primo. Et sic di
co q̄ ipse q̄rit de primo ip̄m excusando de turbulentia
seu ipatiētia. De inconstātia. De ipotētia. De ignoā
tia. ¶ Dico ergo q̄ iustus p nunq̄d primū excusat. Et
hoc primo de turbulētia seu ipatiētia dicēs. s. Job.vj.
Nunquid rugiet onager cū habuerit herbam. vel mu
giet bos cū ante p̄sepe plenū steterit. q.d. non. ¶ Item
de inconstantia. dicens. s. illud Jaco.iij. Nūquid fons
emanat dulcez ꝛ amarā aquā. q.d. non immo semper
perseverat in vna emanatione. ¶ Item de impotentia
oēs dicēt, s. illud. j. Cor.xij Nunquid oēs sunt ꝓtutes
nūquid habent gratiā sanitatū. q.d. non oēs possunt
habere vel esse. ¶ Itē de ignorantia dicens. s. illud ibi
dē. Nunquid oēs apostoli. nunquid oēs pphete. nun
quid oēs doctores. nunquid oēs linguas loquunt. nū
quid oēs interpretant. q.d. non est possibile. Ptz ergo
q̄ iustus p nūquid querit de primo ipm. s. excusando.
¶ Deniq̄ dico q̄ iustus p nūquid querit de seipso. Et
sic certe querit immo cōquerit dicendo nunq̄d de bre
uitate vite. de mentis cecitate. de mundi calamitate. de
fratrū fallacitate. De vite brevitate dicit illud Job.x.
Nunquid nō paucitas dierū meoꝝ finiet breui ꝛc. Itē
de mentis cecitate dicens. s. illud. ij. Regū.xix. Nunq̄d
vigent sensus mei ad discernendū. q.d. nō. Itē de mun
di calamitate seu aduersitate. dicens scz illud Job. vij.
Nunquid mare sum ego aut cetus qz circūdedisti mi
carcere. Itē de fratrū fallacitate. dicēs de fraterna cha
ritate vel fida societate illud Amos.iij. Nunq̄d ambu
labunt duo pariter. s. in vestra fraternitate ꝛ societate.
q.d. non. Et sic dico q̄ iustus per nūquid querit de se
ipso. ¶ Insuper querit iustus per nunquid de impio.
Et sic dico q̄ ꝑcerto ipse querit. Qualiter solet

Vana sapere.	Dico ergo q̄ iust⁹ q̄rēdo de ipio
Falsa dicere.	ostēdit p nūq̄d qualꝰ soletvana
Fede viuere.	sapere. dicens Ezec.xiij. Nunq̄d
Vestes tingere	nō visionē cassam vidistis. Item
Deū spernere.	qualꝰ soletvana seu falsa dicere.
Lites facere.	Ezec.xxj. Nunq̄d nō parabolas
Penas luere.	loquik iste. Itē qualiter solet fe

deviuere. s. luxuriose ꝛ immūde. Hiere.ij. Nunq̄d nō
polluta ꝛ cōtaminata erit mulier ista. Itē qualiter so
let vestes tingere. i. vane et superflue se vestire. Hiere.xij.
Nunq̄d auis discolor hereditas mea mihi. nunquid
auis tincta per totū. Itē qualꝰ solet deū spernere. Esa.
vij. Nunquid parū vobis est molestos esse hominibus
qz molesti estis ꝛ deo meo. Item qualꝰ solet lites facere
Prouer.vj. Nūquid pōt homo abscōdere ignē in sinu
suo. i. nūquid pōt impius irā suā celare ita vt nō pdeāt
inde lites ꝛ guerre. q.d. nō. Itē qualꝰ solet penas luere.
scz finaliter in inferno. Hiere.xiij. Nunq̄d nō dolores
apprehenderunt te quasi mulierē parturientē. Sic igit
ptz qūo p nunq̄d iustus interrogat de impio. de seipo
de primo ꝛ de deo. Et sic dico q̄ nunquid qñ̄ spectat
ad iustū querentē. ¶ Tertio vo dico q̄ qñ̄ nunquid
spectat ad impiū vana dicentē. Unde nota q̄ mali ver
sozie per nunquid faciunt interrogationes suas scilicz

Justos deridendo.	Solent dico impij p nun
Bonos arguendo	quid bonis insultare sicut
Vera penegando.	illi qui ꝓpo dicebāt Jo.viij.
Mala allegando.	Nūquia tu maior es patre
Superba iactando.	nostro abraam. quasi dice

rent non. Et illud Jo.ix. Nunq̄d ꝛ vos vultis discipuli
eius fieri. Itē solet p nunq̄d doctos infestare dicēdo. s.
vere credētibus illud Joban.vij. Nūquid ꝛvos seducti
estis. Itē solent vera oculcare seu vero repugnare dicen
do. s. illud Job iij. Nunq̄d a galyleavenit ꝓphe. q.d. nō
cuius tñ cōtrariū eraverū. Itē solent p nunq̄d malos
allegare dicendo. s. illud Job.vij. Nunquid aliquis ex
principibus credidit in eū. Itē solent p nunquid super
be iactare dicendo. s. illud Amos.vj. Nunquid in forti
tudine nostra assumpsimus nobis cornua quasi dice
ret sic. Et sic patet quomodo per nunquid querit im
pius querit iustus ꝛ querit deus. Sufficit.

Nuptie. Nota q̄ nuptie nihil aliud sunt q̄ so
lennitates seu conuiuium que solent
fieri in conjunctione viri ꝛ mulieris Et possunt breui
ter designare omne illud in quo societas seu coniugiꝰ
solennitas reperitur. Notemus igitur q̄ in scriptura
inueniuntur quinq̄ genera nuptiarum, videlicet
Nuptie

Corpales.
Temporales.
Criminales.
Uirtuales.
Supernales.

Prime nuptie significant coniugum societatez De qui
bus dicitur. j. Cor.vij. Si non continent nubant. melius
enim est nubere q̄ vri. Iste enim nuptie sunt homi
nibus concesse. Ad peccatum vitandū Ad simul habi
tandum. Ad mundum propagandum. Dico ad pecca
tū vitandum: Ideo consulit apostolus propter pericu
lum fornicationis q̄ iuvenes mulieres nubant. j. Thi.
v. Uolo autē iuniores nubere. Dico etiaz ad simul ha
bitandum. Quia scz per nuptias duarū personarum. ꝛ
multe alie persone simul ligantur. sociant: ꝛ per amorē
vniuntur. Unde Gen.xxix. Uocatis multis amicarum
turbis ad cōuiuiū fecit nuptias Dico ifuper q̄ ad mū
dū propagandum. Et ideo apostolus reprehendit illos
qui prohibent nubere et abstinere a cibis. j. Thi.iij. Se
cunde nuptie signāt mundanā prosperitatem. In istis
enim nuptijs. s. in mundi prosperitate homo recte sibi
desponsat mundam ꝛ mūdi negocia. Jurta illud. i. Co
rinth.vij. Que aūt nupta est cogitat que sunt mundi. ꝛ
istas nuptias procerto concomitatur.

Contagium carnalitatis.	De carnalitate cūm ōz.
Flagiciū cupiditatis.	Sapien.xiij. Hecꝫ nu
Supplicijz penalitatis.	ptias mundas iā cupi

diunt. De cupiditate seu rapacitate pōt dici illud Judi
cum.xiij. Uocastis nos ad nuptias vt spoliaretis nos
De penalitate vero dicitur. j. Mach.ix. q̄ filij iābi sa
ciebant nuptias: sed dū essent in suo solario et gaudio
occisi sunt ꝛ depopulati. ita q̄ sicut dicitur ibidē. cōcu
le sunt nuptie in luctū. ¶ Tertie nuptie signant menta
lem iniquitatem. Iste sunt cuiz quedā improbe nuptie
quando scz anima relicto deo p peccati consensum dia
bolo copulatur ꝛ cuz ipso cōiungitur ꝛ ligat. Et de hoc
oz. Marc.x. Si vroꝝ dimiserit virum suū ꝛ alij nupserit
mechat. Et si vis dilata sicut supra. ij. ꝑcedēti. ¶ Quar
te nuptie signant moralē communitatez. Et hic nuptie
signant illā cōiunctionē qua ꝙiungit aīa cū deo p gra
tiā ꝛ charitatē. vel per fidē ꝛ veritatē Uel illam qua con
iungit quis cum ecclesia per promotionē ꝛ dignitatem
In istis nuptijs anima est sponsa. christꝰ ē sponsus vel
homo est sponsus. et ecclesia sponsa. Inuitari ad istas
nuptias sunt omnes ad fidem vocati. vel omnes in ec
clesia promoti. Sicut enim dicitur Math.xxv. Simile
est regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio
suo. Et de istis possumus dicere q̄ inuitatus ad istas
nuptias habere debet quatuor: videlicet.

Cibum parcissimum.	Dico cibū parcissimū. qz
Locum bassissimum.	vere in nuptijs ij. q̄ alibus
Habitum mundissimū	idelt in coniugio anime ꝛ
Affectum pmptissimuz.	ecclesie penitentia ꝛ bz cē

cibꝰ nr̄q figuratū ē. Joā.vj. vbi i nuptijs. vbi erat iesus
ipe ꝑcepit ser̄ ydrias aqua ꝓpleri ꝛ cōuivas exinde reple
ri ꝛ satiari. aqua enim est penitentia que crimina lauat.
ser̄ varie sunt ser̄ partes hominis q̄ in istis nuptijs aq̄
penitentie sunt implende. videlicet. Cor quod implen
dum est aqua contritionis. Os quod est ipledū aqua
confessionis. Manus q̄ sunt implende aqua bone opa
tionis ꝓedes qui sunt implēdi aqua laboriose peregri
nationis. Uenter qui est implendus aqua partialis re
fectionis. Corpus quod est implendum aqua aspera re
strictionis. Sic igitur ista aqua in vinum mutabit. in
q̄tum scilicet amara penitentia in consolationem eter
nam finaliter convertetur. Jdeo bene dicitur Joā.ij. Hu
ptie facte sunt i cbaua galylee. ꝛ erat mater iesu ibi. ma
ter enim iesu Maria signat amaritudinē penitētie ha
beamus ergo in istis nuptijs cibum pcissimum. ¶ Itē
dico q̄ in istis nuptijs tenere debemus locum bassissi
mum scilicet gradū et statū humilitatis. Luc.xiij. Cuz
inuitatus fueris ad nuptias non discumbes in primo
loco. Sequitur Sed cum vocatus fueris vade ꝛ recum
be in nouissimo loco vt veniēs qui inuitauit te dicat ti
bi. Amice ascende superius. et erit tibi gloria coram simul
discumbentibus. Ubi nota q̄ tales humiles Consequū
tur diuinum amorem. Amice inquit. Assequuntur in
pernum honorem Ascende inquit. Amplectuntur ex
ternum favorem. Et erit tibi gloria coram simul discū
bentibus. ¶ Item q̄ in istis nuptijs nos debemus ha
bere habitum honestissimum seu mundissimum quia
proculdubio sicut dicitur Matti dei.xxij. Ille de nupti
is regalibus meruit ejici qui non habens vestem nup
tiales ꝛ tibi presumpserat introire. quia vere illi qui non
habent habitum honeste conuersationis. non merent
esse in nuptijs diuine gratie seu ecclesiastice conuersa
tionis. et ideo multis potest hodie dici sicut illi dicitur
Mat xxij. Amice quomodo huc intrasti ꝛc ¶ Itē dico
q̄ in istis nuptijs nos debemus habere affectum para
tissimū seu ꝓmptissimū. s. ad deo seruiēdū. ministrādū
ꝛ obediendū. quia sicut dicit Math.xxv. Soluz illevir
gines que parate erant intrauerunt cum sponso ad nu
ptias. Sed heu charissimi hodie conuive. in nuptijs
ecclesie non videntur istas quatuor conditiones habe
re. Ecce enim hodie implete sunt nuptie discumbentib⁹
sed vbi est hodie qui habeat penitentie asperitatē Sub
tacentie humilitatē: Apparentie sanctitudinem Obe
dientie promptitudinē. Quis est ille qui hodie velit re
cumbere in nouissimo loco. qui velit penitentiam face
re. qui vestem velit honeste conversationis habere. qui
velit ad obediendum et ministrandum se promptuz do
mino exhibere? Proculdubio pauci. Et ideo timendus
est quod illi qui aliter faciunt: de istis nuptijs finaliter
ejcientur et in tenebras exteriores vbi est fletus ꝛ stri
dor dentiuz reponent. Et sic verificabitur in eis illud. j.
Mac.ix. Conuerse sunt nuptie in luctum Signant et ¶ C
go nuptie morale cōitatē. ¶ Quite nuptie signāt eter
nam felicitatem. Iste enim sunt, nuptie paradisi vbi xp̄s
est sponsus et anima est sponsa. vel vbi christus est spō
sus ꝛ beata virgo sponsa. Jurta illud. j. Cornth.vij. Si
nupserit virgo non peccat. Et Apoca.xix. Uxor agni pa
rauit. se scilicet ad veniendum ad nuptias. [illegible]
iste nuptie Sunt.
Gloriose ꝓpter ferculoꝝ plenitudi[illegible]
Gratiose propter ꝙsonarū sanctit[illegible]
Copiose ꝓpter cōiuaz multitu[illegible]
r. dicitur q̄ demetrius fecit nup[illegible]
gloria magna. Et hester.ij. dicit[illegible]
parari conuiuiū magnificuz. p[illegible]
hester. ¶ Itez sunt gratiose. quia [illegible]
re. persone ꝛ sancte ibi admittuntur. [illegible]
tibus virginibus oleum et lampades. i. bonam [illegible]
tionē. q̄ bonaz operationē habentibus dicitur Math.
xxv. Que parate erant intrauerunt ad nuptias. ¶ Itez
iste sunt copiose q: ibi est multitudo hominum ꝛ ange
lorum. Unde Math.xxij. Implete sunt nuptie discum
bentibus. De talibus ergo nuptijs gaudendo dicit dī
apoc.xix. Gaudeamus. et exultem⁹. ꝛ demus gloriā deo
quia venerunt nuptie. Et sequitur. Beati qui ad cenaz
nuptiarum agni vocati sunt Et sic igitur patz q̄ in scri
ptura inueniuntur quinq̄ genera nuptiarum Sufficit
Unde infra de Uxore.

Nutrire. Nutrir. Nota q̄ sicut sūt plu
ra animalia sic multa
sunt genera nutrimentoꝝ. Unde ꝑm Arist⁹. libro. j ani
lium. Quedam sunt animalia que nutriuntur carnib⁹
vt leo ꝛ lupus Quedam graminibus vt bos ꝛ cervus q̄
dam propijs quitabilibus vt apes melle musce ꝛ ara
nee humore. Sic spiritualiter loquendo multa possut
inueniri genera spiritualium nutrimentoꝝ quibus scz
affectus hominum nutriuntur tam in bono q̄ i malo.
In bono enim nutriuntur quidam carnib⁹ christi ꝛ mar
tyrum per passionum suarum considerationem. sicut
sunt leones. i. viri alti et contemplativi. Job.xxxj. Mul
cet de carnibus eius vt saturemur. Et Joannis.vj. Ca
ro mea vere est cibus. quidam graminibus scientiaruz

per studium et lectionē: sicut sunt boues. idest laboriosi predicatores ⁊ doctores: ⁊ boni actiui Quidam gustabilibus gratiarū per meditationē ⁊ deuotiōem sicut sunt apes. i. boni religiosi. eterne dulcedinis gustatum. Dēs enim boni quocunq; nomine censeantur habēt sua spiritualia nutrimenta quibus vitā gratie nutriunt atq; fouent. et quibus a deo spiritualiter nutriuntur: ⁊ i statu gratie vegetantur. Unde Esa. xlix. Erunt reges nutricij tui ⁊ regine nutrices tue Arbor enim in terra vel in aqua plantata sursum surgit et recipit nutrimentū ita ꝙ plantula paulatim magna efficitur vt versus celum superius inaltatur. Sic homo a deo vel ab ecclesia in qua per fidem debet esse plantatus spiritualia nutrimenta recipit ita ꝙ per cumulum perfectionis in altitudinem magnam crescit. Ut sic de quolibet viro iusto possit dici illud Ezech. xxxi. Aque nutrierunt illū abyssus exaltauit eum. In quib⁹ verbis aduerte ꝙ boni nutrimento triplici nutriuntur: viz. Spirituali. Temporal, supernali. Primum pertinet ad moralem vtilitatē Aque. secundū pertinet ad carnales necessitates. nutrierūt inquit illum Tertium pertinet ad finalem felicitatem. Abyssus inquit exaltauit eum. ¶ Primo ergo dico ꝙ boni nutriuntur spiritualiter interi⁹. Et hoc ostēditur cum dicitur. Aque. Per aquas enim intelliguntur omnia spiritualia nutrimenta. sicut est nutrimentum scientie ⁊ lectionis gratie ⁊ deuotiōis amoris et dilectionis. splendoris ⁊ contemplationis. Iste sunt enim quedam aque spirituales quibus anima vegetatur quib⁹ vita spiritualiter continuat. ⁊ quibus anime moralis quantitas augmentatur. Unde Esaie. xliij. Plātauit pinum quam pluuia nutriuit. ⁊ facta est hominib⁹ in focū Ubi aduerte ꝙ ad hoc ꝙ anima possit vel gratia vel scientia. spiritualiter nutriri tria sunt necessaria. scz

Vigor radicatiuus. Sic vere ad hoc ꝙ hō possit
Humor vegetatiuus. spiritualiter nutriri necessa
Calor augmentatiuus. ria sunt. Tenor firmitatis.

Plantauit inquit. Humor pietatis pluuia inquit. Calor charitatis. focus inquit Necessarie sunt dico firmitatis [illegible] mentia. Quia sicut arbor que quotidie mutatur de loco ad locum nunq; bene nutriretur nec posset ꝙ arbor fit plantata ⁊ in terra [illegible] Sic vere homo spiritualiter non nutritur nisi permanentie in bono firmiter [illegible] qui omni die vult mutari ⁊ trāsire de beneficium. ⁊ studio ad studium. [illegible] nutriri. nec scientia vel gratia vel [illegible] Señ. Non connalescit plāta q̄ [illegible] debet igitur esse plantatus. Plantatum. vt sic sit tanq; lignum q̄ plantatus est secus decursus aquarum. q̄ fructus suum dabit in tempore suo. ¶ Item necessaria est pietas ⁊ clementia. quam pluuia inquit nutriunt Pietas enim non solum nutrit pauperes temporaliter. immo etiam nutrit suū proprium possessorem spiritualiter. Pietas enim est sicut stomachus anime qui totum corpus nutrit. Et est etiam sicut humor terre qui in omnibus viuentib⁹ nutrimentum tribuit. Et etiam sicut sanguis in corpore. q̄ omnia deperdita membris continue restituit. Ista est ergo pietatis pluuia. Quod bene figuratum est. Ero. ij vbi dicitur de me ipse qui erat in aqua et filia regis pharaonis accepit eum ⁊ fecit eum nutriri. Quia vere pietas filij regis pij illum facit in moribus vegetari. quez aqua pietatis viderit humectari. ¶ Item necessaria est charitas ⁊ amicicia Quod ostenditur cum dicitur. focum quia scz sicut nihil nutritur sine calore. humore diffundente ad partes varias deferēte Sic spūalis hō nō nutritur sine charitate. et sine diuini amoris fluēte supra bonitate Leui. vj. Ignis in altari meo sp ardebit. quē nutriet sacerdos subijciens ligna per singulos dies. Istud ergo est nutrimentum quo boni nutriuntur spiritualiter interius. Aque inquit. Unde de nutrimento gratie dicatur illud Sapi. xvj. Omni nutrici gratie tue deseruiebant. ¶ Secundo dico q̄ est nutrimentum quo homines nutriuntur temporaliter exterius. Et istud ē nutrimentum bonorum temporalium. Nutrierunt inquit. Quia scilicet illud verbum nutrierunt quod est preteriti temporis competēter designat temporalia que facilter ptereūt ⁊ desistūt. Diuites em̄ ⁊ marie plati tenent istud nutrimentum pauperibus erogare porrigere ⁊ secundum virium facultates eis in temporalibus subuenire. Unde. j. Machab. iij. dicitur. Quod rex reliquit Iesiam super negocia regni. et vt nutriret antiochum filiū suum. Quia procerto rex celestis ad hoc reliquit Iesiā. i. prelatos super negocia regni sui. scilicet ecclesie vt ipsi nutriant ⁊ foueant filium suum idest statum pauperū ⁊ egenorum. Quamuis proculdubio multi hodie sint similes quibusdam porcis seu suibus que quandoq; concipiunt maximam multitudinē porcellorum. scilz q̄nq; viginti sed videntes ꝙ non sufficiunt ad nutriendum deuorant omnes preter primum quem tandem pinguissime nutriunt ⁊ impinguant. Sic multi sunt qui oēs filios suos. i. subditos solent per rapinas ⁊ exactiones uxorare nullū nutrire nec promouere. vt sic primū filiorū. i. illos qui apud eos sunt primi. i. consanguineos ⁊ affines possint pinguius beneficiare. Similes etiam aquilis que pprijs filijs sūt crudeles. Ultra duos em̄ in nido suo non dimittunt: sed abnegato penitus nutrimento eiciunt ⁊ expellūt. Cozu etiam proprijs pullis dicuntur nutrimentuz negare. quousq; exposita albedine ipsos sibi recognouerit similare Quia procerto tales nutrimenta bonorum temporalium illis denegant quos non amant. Illos vero quos diligūt solum nutriunt et impinguant ⁊ maxime quando vident eos sibi similes in natura. vtpote eiusdem pfie vel parentele. Alijs omnibus pretermissis. Dicunt enim ꝙ iurta dictum apostoli. Eph. v. Nemo carnem suam odio habuit. sed nutrit ⁊ fouet eam Et breuiter. benevecrificatur in talibus dictum philosophi. qui dicit. Quod aues curuozum vnguez sunt difficilis cubationis super pullos suos. Pisces etiam pullos ⁊ fetus suos non nutriunt preter ranas. que scaudis carent Dicit em̄ ꝙ masculi sunt magis negligentes q̄ femine ad pullos nutriendos. Femina em̄ q̄q; sit corpore imbecillior. est tamen fouēdo pullos feruentior ⁊ diligentior. Sic proculdubio hodie illi sūt ad nutriēdū pullos. i. subditos et pauperes min⁹ sufficientes ⁊ min⁹ diligētes q̄ man⁹ bñt vncas ⁊ curuas pro rapacitatē ⁊ tenacitatē q̄ ethaz more rane cauda. i. mortis memoria carent per mentis obstinatam fatuitatem q̄ insuper masculi sunt. i. superiores et diuites per temporalem prelationem ⁊ prosperitatem Quia proculdubio istud hodie planum est ꝙ illi qui sunt inter ceteros masculi. i. potentiores. qui sunt curui vnguis. i. auari ⁊ tenaciores. qui sunt etiam sicut rane sine cauda. i. mortis memoria carentiores. tales dico nutrire per elemosinas pauperes negligunt nec eisdem in necessitatibus suffragantur. Unde isti sunt illi pastores quos Ezechiel maledixit Eze. xxxiij. Pascebāt pastores semetipsos ⁊ greges meos non pascebant. Sic ergo pater quomodo nutriuntur homes temporaliter exterius. nutrierunt inqt. Ut de tali pauperum nutrimento dicatur illud. iij. Reg. xij. Rex moab nutrierat pecora multa. Ut ⁊ pauperibus filijs regis chasti dicatur illud. iij. Reg. i. Filij regis apud optimates ciuitatis nutriebant. ¶ Tertio dico. ꝙ boni nutriuntur eternaliter superius quod ostenditur cum dicitur Abyssus exaltauit illum Quia. scilicet anime in illa eterna celsitudine in qua sunt a deo exaltati beatifice nutriuntur. apes em̄ nutriuntur melle In ethiopia sunt homines qui nutriuntur arboruz odore In hystoria etiam alexandri legitur ꝙ ipse inuenit puellas infinitas in quodam nemore que sola arborum; vmbra viuebant et nutriebantur ita ꝙ si vmbram arborum transissent illico moriebantur. Tale est proculdubio mirabile eterne glorie nutrimentum. Ibi em̄ mel idest dulcedo fruitionis odor. i. suauitas dilectiōis vmbra. idest securitas diuine protectionis animas nutriunt ⁊ impinguant ita ꝙ ibi perpetuantur ⁊ durant et in illa eterna

altitudine perseuerant. Abyssus inquit exaltauit eum Eterna enim gloria dicitur abyssus ratione inexhaustibilis felicitatis. et dicitur animas exaltare. ratione perpetue dignitatis Unde ⁊ tali abysso dicitur in ps̄. Adduxit eos velut in abyssō multa. Et ⁊ illa etiā nutritione dicitur Sap. xvj. Angelorū esca nutruisti populum tuum ⁊ panem de celo prestitisti eis Et sic ergo ptz quomodo multiplex nutrimentuz reperitur. s. spirituale. Temporale. Supernale. ¶ Sed adhuc notanduz ℈ in scriptura inueniuntur septem genera nutritorum. scilicet. Xps. Ecclesia. Prelatus. Perfect⁹. Predicator. Demon. Caro et Mund⁹. qui suos alūnos diuersimode nutriūt dissimiliter quoq; pascūt qz nutrit iteri⁹ ipsum fluendo. Ecclesia nutrit exterius pmouendo. Prelat⁹ nutrit liberaliter erogādo. Perfectus nutrit exemplariter informando. Predicator nutrit verbaliter predicādo. Diabolus nutrit falsissime decipiēdo. Caro nutrit dulcissime inficiendo. Mundus nutrit blandissime alliciendo. De xpō enim spiritualiter nutriente. dicitur. Osee. xj. Ego quasi nutricius effraym in brachio meo portabam eos. Et tamen ⁊ multis dicitur Baruc. iij. Obliti es tis salia litera: exacerbatis eū q̄ nutriuit vos et contristastis hierusalem nutricem vestraz De ecclesia promouente dicit Ruth. iij. Quod susceptum noemi puerum posuit eum in sinu suo et nutricis fungebatur officio. Et tamen multis potest hodie dicere ecclesia. Filios enutriui et exaltaui ipsi autem spreuerunt me. De prelato liberaliter erogante potest dici illud. j. Mach. iij. Quod rex reliquit Iesiam super negocia regni vt nutriret antiochum filium suum. De perfecto exemplariter informante dicitur Leuiti. vj. ꝙ ignis in altari meo semper ardebit. quē nutriet sacerdos subijciens ligna: per singulos dies. Ligna enim sunt bona exempla maiorum qui ignem charitatis nutriunt i cordibus simplicium et minorum Esa. xxx. Nutrimēta ei⁹ ignis ⁊ ligna multa. De predicatore vtiliter edocente. dicitur. Ero. ij. Accipe puerum ⁊ nutri eum mihi ⁊ ego dabo tibi mercedem. Quamuis pauci sint hodie tales spirituales nutrices. qz sicut dicitur Ben. xxxv. mortua ē delbora nutrix rebecce. de diabolo vero fallaciter decipiente qui scz fouet ⁊ nutrit fatuos peccatores in suis vitijs et peccatis dicitur. ij. Parali. x. ꝙ roboam cum iuuenibus tractare cepit qui cu eo nutriti fuerant ab adolescentia sua de carne vero dulciter inficiente dicitur. puer. xxix. Qui delicate nutrit seruum suum. idest corpus a puericia sua ipsum in fine sentiet contumacem. Ista enim est nutrix miphiboseth. que dimittens eum cadere fecit eum esse clauduz sicut dicitur. ij. Regum. xij. qz vere omnes illi quos caro deliciose tractat ⁊ nutrit claudos in moribus esse facit Jacob. v. In luxurijs vris enutristis corda vestra. De mundo vero amicabiliter allicient qui scilicet in psperitate sua nutrit filios suos dicitur Sapien. vij. In inuolumentis nutritus sum ⁊ curis multis. De quo Tren. iij. qui vescebātur voluptuose amplexati sunt stercora. i. diuitias. Ut etiam mund⁹ ⁊ talibus dicat illud. Baruc. iij. Nutriui eos cum iocunditate ⁊ dimisi eos cum luctu. quia sicut dicitur de mundo. iij. Reg. iij. Rex moab nutriebat pecora multa Et hec de nutrimentis sufficiat Unde supra de Gratia Infra de vita ⁊ in multis alijs locis vbi de nutrimento infinita ponuntur exempla que hic non volui allegare ⁊c. Hic est finis litere. n. Deo gratias

Incipit litera. D.

A ¶ Nota qō ista dictio seu litera D ponitur diuersimode in scriptura Ponitur enī pro signo vocatiui casus semper enim D est signum allocutionis seu loquitur adnocando. et est vt communiter signum admirationis et execrationis. Et qualiter cūq; homo ponat D. semper est signum vel admirationum vel execrationuz Notare ergo possumus ꝙ ista dictio. D est in scriptura. Signum.

Stuporis ⁊ admirationis.
Dulcoris. ⁊ consolationis.
Doloris ⁊ lamentationis.
Rigoris ⁊ castigationis.
Horroris ⁊ execrationis.
Squaloris ⁊ deceptionis.
Timoris ⁊ conturbationis
Amoris atq; dilectionis.
Ardoris ⁊ desiderationis.
Honoris et cōmendatiōis.
Saporis et delectationis.
Clamoris. ⁊ aduocationis
Feruoris et deprecationis.

Est igitur. D signū seu significatiuū admirationis ⁊ stuporis Unde admirati ue ⁊ stupide loquebatur ille qui dicebat. Ro. xj. O altitudo diuitiarū sapiētie ⁊ scie dei ipsi nihilominus seruiendo et famulando pō. O domine qz ego seruus tuus sum et filius ancille tue. Per o igitur nos vocamus deum. ¶ Item per o. nos vocamus proximum. ⁊ hoc per to ipsi demonstrando dei maiestatez vt obediat Ipsi declarando culpe vilitatem vt refugiat. Ipsi predicādo legis veritatem vt perficiat. De dei maiestate venerande dicitur Baruch. iij. O israel ꝙ magna est domus dei. De culpe vtilitate. fugiēda dicit. Zac. ij. O. O. O. fugite de terra aquilonis Et. j. Thimo. vj. O homo dei hec fuge De legis vero veritate tenenda et obseruanda dicit. i Machabeo. ij. O filij emulatores estote legis. Per O igitur nos vocamus proximum seu iustum. ¶ Item per o nos vocam⁹ ipsū seu iustū. et hoc certe ipse rudi edo ipm redarguendo. Erudiendo dico Michee. vj. Indicabo tibi o homo quid sit bonum. et quid dominus requirat a te. vtiq; facere iudicium ⁊c. et zacharī. ij. O syon fuge que habitas apud filiam babylonis. ¶ Item redarguendo scilicet de incredulitate Math. xvij. O generatio incredula et peruersa Et zacha. xj. O pastor ⁊ ydolū

Et. Malach.j. O sacerdotes qui despicitis nomen meū. De morte vero dicitur peccatori redargutive forte es imoralis vel es mors mortis q̄ a peccato nō desistis. Putas ergo q̄ vere possis dicere illud Dsee.xiij. Ero mors tua o mors.q.d.non ꝛc. De peccato vero dicitur Eccli.xxxvij. O presumptio nequissima vnde creata es. Sufficit.

OBdormire. vbi Dormire.

OBducere. vbi Claudere.

Obdurare. vbi Durus ⁊ Indurare.

Obedientia. Nota q̄ obedientia est ꝛtus qua q̄s alicui amore celestis patrie sponte subijcitur. Accipitur autem obedientia pro quacunq; observantia mandatorū vel pro quocunq; consensu seu quacunq; executione mandati sive bona fuerint sive mala. Notare ergo possumus q̄ in scriptura inuenitur multiplex obedientia. videlicet Obedientia

Voluntaria. Necessaria. Deceptoria. Damnatoria.

Est dico obedientia voluntaria et ista est qua q̄s deo vel prelato voluntarie obedit. De qua infra latius est dicendū. Et de ista dicitur. j. Reg. xv. Melior est obedientia q̄ victima. ¶ Item est obedientia necessaria. ⁊ ista est illa qua de necessitate consuetudinis vel nature aliquis alicui obedire tenetur. sicut seruus dominis. vxores maritis. filij patribus. vasalli principibus. Unde de seruis dicitur Colloss.iij. Serui obedite per omnia dominis vestris. De vxoribus dicitur Ephesi.v. Mulieres subdite sint viris suis. De filijs ibidem filij obedite parentibus vestris. De vasallis vero dicitur. Roma.xiij. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. ¶ Itē est obedientia deceptoria. Et ista est illa qua mens inclinatur ad obediendum peccato seu carni. mūdo vel dyabolo. Et ista est illa de qua dicitur Roma.vj. Nō regnet peccatū in mortali corpore vr̄o [illegible] obedistis. ¶ Dis igitur p̄missis obedientia meritoria ⁊ virtuosa [illegible] deceptoria. ⁊ vitiosa. Dico [illegible] omnia que sunt creata sunt in quadam obedientia naturali sicut patet: quia planete naturaliter obediūt motui firmamenti mare naturaliter obedit influentie lunari. omnia generabilia et corruptibilia obediunt motui et influentie solari. Quia deus entre in omni genere rerum deus constituit aliquas res superiores ⁊ excellentiores. quibus obedire voluit res inferiores. Sic pculdubio inter hoīes natura naturans deus aliquos supiores vt̄ prelatos: p̄sides: principes et prefectos voluit ordinare. q̄ teste apostolo. Nō est potestas nisi a deo. Ro.xiij. Quibus pculdubio voluit q̄ oēs obediamus. ⁊ q̄ p ipsor̄ motus ordinationes ⁊ influentias nos regamus. Et ideo cuilibet supior dr̄ illud qō dixit pharao. Joseph. Gen.xlj. Ad tui oris imperiū cunctus populus obediet. ⁊ sic de ꝛtute obedientie exponam⁹ illud Luc.xvij. Dicetis arbori moro eradicare ⁊ transplantare ⁊ obediet vobis. In quibus verbis ostēditur q̄ adveram obedientiā requiritur. Obedientis dispositio: q̄ homo dz esse arbor moros. Impedientis dispositio: q̄ homo debet esse eradicatus. Proficientis acquisitio: quia homo debet esse transplantatus. Perficientis executio: quia homo debet esse obediēs ⁊ occupatus. ¶ Primo igitur dico q̄ si voluntas esset viri obedientes nos debemus habere cām dispositiuā. ⁊ hoc ostenditur cū dicitur. Arbor moro. Arbor eīm habz interius medullā et humorē. q̄ est materia fructuū floꝝ et foliorū. Et si talis humor sit bñ digestibilis et caloꝛi naturali obediens. tunc fructificat et facit fructus dulces Si vero humor sit crudus et cōpactus et caloꝛ non obediēs: sed resistens. tunc efficit naturaliter fructus acres Sic vere in hoīe est humor affectionis interioris. q̄ procerto: loquendo spūaliter: materia oīm que exterius aguntur in fructibus operi est. ⁊ infolijs verboꝝ. ⁊ in floribus exemplorū. sive bona fuerint sive mala. sed pculdubio diuersitatē causat dispositū mētis q̄: si humor interioris perfectionis sit p humilitatē bene dispositus ⁊ formatus. ⁊ caloꝛ celesti. i. supior sue deo vel prelato prompte obediens tunc exterius boni et dulces fructus bonorū operū producuntur. Si vere humor interioris affectionis sit male dispositus. vt̄ potē. q̄ in presumptione ⁊ superbia compactus ⁊ obstinat⁹ tunc deo vel prelato inobediens est ⁊ sic productio bonorum operū vel fructuum impeditur Arbor enim inquit. Et sic teste dño Matth.vij. Arbor bona bonos fructus facit ⁊ Lu.vj. Non est arbor bona que facit fructus malos. Debet homo igitur habere interius cām dispositiuam Et ista cā procerto est humilitas q̄ mater est obedientie Quia sicut res gracilis ⁊ tenuis magis ē obediēs q̄ sit grossa. sicut paret de qua virga: que pro libito potest torqueri ⁊ plicari. quod tamen non posset fieri de arbore magis dura. Sic vere mens que est p humilitatem gratilior est ad plicaturam obedientie magis habilior. Nam illi qui per superbiam ingrossantur per obedientiam faciliter non plicantur. Debemus ergo esse bene dispositi vt̄ possim⁹ dicere illud Exo.xxiij. Dia que locutus est dñs facimus et crimus obedientes. Fructus eīm si sit matur⁹ cedit digito si vero sit crudus ⁊ immaturus non. Alde etiam que est arbor valde medicinalis ⁊ aromatica q̄us de natura sit arbor solida ⁊ dura: masticanti sibi nō solet resistere. sed magis dētibus obedire Sic vere si per humilitatem bene dispositi: ⁊ in moribus honesti: ⁊ in mēte maturi: ⁊ in fama fragrantes ⁊ aromatici fuerimus. nunq̄ impulsui monitionis nec masticationi correctionis aliqualiter resistemus: sed potius sine rebellione obediemus: ⁊ voluntatē dei ⁊ prelati humiliter faciemus Et ideo dicit Bern. super Cātica Optimū in moribus dico si in nullo prorsus resistat posterior prioribus aut par inuideat paribus: aut superior noceat moribus Sed sit vnusquisq; prelatis obediens. sociis congruens subditis condescendēs. deo deuotus magistro subditus. sentibus obtemperans angelis placens. verbo vtilis. corde humilis. oibus mānsuetus. Patet ergo q̄ nos debemus interi⁹ habere cām dispositiuaz Arbori inquit. ¶ Sēdo dico q̄ si nos volumus esse boni obediētes nos debemus exterius cā vere cām impeditiuam qō ostenditur cū dr̄. Eradicate. Res enim q̄us de se sit nāe mobilis ⁊ mutabilis. tamē si rei⁹ immobili, firmiter adherent nō potent moueri. ⁊ iō arbor ad voluntatē artificis nō ducitur nisi de terra cui adheret primit⁹ euellatur sic vere q̄us homo de sui natura dispōne sit humilis adhoc q̄ possit per obedientiam gubernari accidit th̄ q̄nq; q̄ rebus immobilibus. s. istis tēporalib⁹ aliqui per affectionem adherent: ⁊ tūc ex toto advotum spūalis artificis nō se mouēt necesse ē ergo vt ab amore mūdi eradicentur ⁊ euellātur: ante q̄ per ꝛtutē obediētie moueātur eradicare inq̄t. puer. xv. Cogitationes impiorum eradicabuntur. Sicut eīm autum ⁊ alia metalla q̄ sunt mixta. s. cū terra. nunq̄ sūt ductilia. nec ad voluntatē artificis tractabilia immo oz q̄ primo ab huōi corpulēta materia separent Sic etiā pellis licet sit mobilis ⁊ plicabilis si tamē cū ligno rigido sit cōsuta implicabilis efficitur quousq; ab eo dissuatur. Sic procerto ad hoc q̄ homo possit ductilis obediēs et plicabilis fieri ipse debet ab omni terrestri corpulentia ab omniq; tēporali affluentia q̄tum ad effectū ⁊ desiderium segregari Exemplo petri ⁊ andree. qui omnibus impedimentis dimissis dño vocanti obedierunt. vñ matth.iij. dr̄ Quod iesus videns duos fratres mittentes

tentes rhetia in mare vocauit eos. At illi relictis hetibus secuti sunt eum. Sciebant enim q̄ melior est obediētia q̄ victime. sicut dicitur. j. Re. xv. sup quo dicit. Bre. xxv. moraliū. Quod obedientia victimis preponitur. q: in illis aliena caro: in istis voluntas propria mactatur Debem⁹ ergo sapienter cauere cās impedientē. ¶ Tertio dico q̄ nos debem⁹ diligenter tenere modū proficiēD tem Modus autem iste est q̄ ad propriam voluntatez dimittamus. q̄z ad volūtatē prelati quicquid nobis mandatum fuerit faciamus Et hoc ostenditur cuz dr̄ Transplantare. Trāsplātatio. eīm nihil aliud est q̄ de aliquo loco vbi arbor plantata est ad alium locum mutatio. Quia. s. tunc homo verus obediens efficitur. q̄si a plantatione propie voluntatis euellitur ⁊ ad voluntatem superioris alibi ⁊ aliter transportatur Sicut eīm caulis ⁊ porri ⁊ vt cōiter oīa genera arborum per transplantationem p̄ficiunt. q: cōiter arbor in loco proprio non bene crescit si ipsam a sua prima radicatione agricola non transponit Sic vere spūaliter homo solet proficere in bonitate. si transplantatur ⁊ euellitur a sua p̄pria voluntate Ille enim in moribus non proficit. qui voluntatem propriam nō deponit vnde de tali dr̄ Here. xvij. Et erit tanq̄ lignū q̄ plantatur super aquas. quod ad humorem mittit radices suas. ⁊ non timebit cum venerit estus ⁊ erit foliū eius viride. nec aliq̄n desinit facere fructuz. Quia proculdubio charissimi si hō transplantetur ⁊ moueatur ad voluntatem sui superioris. si sit super aquas lacrimarum ⁊ deuotionis interioris tunc ad humorem gratie mittit radices boni propositi profundioris ⁊ habebit folium viride bone ⁊ honeste cōuersationis exterioris ⁊ faciet fructū virtuose operationis ⁊ vberioris. Et ideo de tali trāsplantatiua obedientia potest dici illud Heb.xj. Fide qui vocatur abraam obediuit in locum exire ꝛc. Debem⁹ igit diligenter teneremodūproficientem. ¶ Quarto dico q̄ debem⁹ pE manenter implere actum perficientem: quod ostendit cū dr̄. Obediet vobis Obedientia. eīm est q̄dā act⁹ valde proficiens apud deum. Et ideo istum actū cōmendant

Exempla naturarum.	Dico igitur q̄ obedientia exemplatur in rerus
Enigmata figurarum.	naturis Omnes eīm res
Opa creaturarum.	naturales suis superioribus causis obediunt. Unde etiam apes regem habere
Mādata scripturarum:	dicuntur cui suo modo facere obedientiam dignoscūt

Elephas etiam de fouea liberatus efficitur domestic⁹: et ex tunc suo liberatori efficitur obediens et subiectus Ulixes etiam marinus ꝑm Plinium est aīal valde disciplinabile. ita q̄ magistro suo solet libenter ⁊ faciliter obedire. In quibus oībus virtus obedientie commēdatur Quia si ista ratiōe carētia obediētiā amplectū tur multo magis hō rōne vtens et ꝓpter obediētiā celestē gloriā expectās dz obediēs esse deo: ⁊ ꝓlato obediētiā exhibere. Ista ergo exēplar i rerū naturis Sz adhuc dico q̄ obediētia cōmēdat in patrū figuris. Figurat eīm obediētia in adā q̄ statim cū creat⁹ est fuit ꝑceptis obediētie astrict⁹ ⁊ ligat⁹: ⁊ nō obediēdo de paradiso depositus ⁊ fugat⁹ Sicut dr̄ Gen.iij. Noe etiā obediēdo ⁊ archā faciēdo ⁊ intrādo a diluuio fuit saluat⁹ Gen.vij. Abraaz insup deo obediēdo ⁊ filiū occidere volēdo ⁊ sacrificare fuit p̄ multarū gētiū noiat⁹ Gen.xxij. Loth insup angelis obediēdo ⁊ ciuitatē dimittēdo fuit ab incēdio sodome liberat⁹. Uxor vero sua dū nō obediunt in statuaz salis mutata fuit Duo etiā generi Loth sibi nō obedierūt. tōo cū aliis in dānatiōis lacū corruerūt. sicut dicit Gen.xi. Quid aūt dicā de Saul q̄ ꝓpter inobediētiam fuit a regno depositus. j. Reg.xv. De achor q̄ ꝓpter inobediētiā fuit lapidat⁹ Josue.vij. De ꝓpheta dono ⁊ sctō q̄ cū indiscrete inobediēs fuit deo: fuit a leone trucidatus. iij. Reg. xiij. De⁹ eīm in tantum obedientiā diligit: q̄ contrariū facientes dure ⁊ atrociter sepe punit. Unde etiam. iij. Reg. xx. legitur. Nō illū qui vnum filiū p̄phetarū in verbo dñi percutere voluit leo continuo ꝛnozauit. Ista ergo cōmendat in sanctis figuris. ¶ Etiā dico q̄ ista approbat i mutis creaturis. Ipse enim mute creature virtus obedientibus obediunt. Unde etiam in dyalogo Gregorii legitur. Quod cum puer placid⁹ in fluuiume mergeretur: beatus maurus ad preceptum beati benedicti ad ipsum liberandum super aquam cucurrit aqua vero se sibi palpabilem effecit ita q̄ dictum puerz a submergio liberauit. In vitis etiam patruz legitur q̄ cum de mandato senioris puer ad hauriēdam aquā obligato fune ad puteum cucurrit ad verbum ipsius obediētis aqua de profundo vsq; ad os putei se inaltauit. ita q̄ aquam in suo vase senior portauit. De quodam etiā iuuene religioso in vitis patrum memini me legisse. qō quidam senior volens probare obedientiam ipsius precepit sibi q̄ ad leonem siluestrē quem vidit tranſire iret q̄z ipsum sibi adduceret qui mandatum statim complcuit. leonemq; obedientem nec repugnātem ad seniorem adduxit. Ecce ergo quomodo obedientia approbatur a mutis creaturis. Ultimo dico q̄ ista virtus imperatur seu predicatur in multis scripturis. Ista enim predicatur primo. Machabeo. viij. vbi de senatu romano dicitur. Quod omnes obediūt vni ⁊ zelus et inuidia nō est inter eos. Ista precipitur. Ephesios. vj. vbi dicit. Filij obedite parentibus vestris. Ista etiaz imperatur Colo. iij. vbi dicitur serui obedite dominis vestris ꝛc. Sic ergo patet q̄ quia obedientia est a scripturis imperata A creaturis reprobata. In figuris commendata. In rerum naturis exemplata. bene dico q̄ ipsa est actus valde vtilis et proficiens. Et illud est quartuz autoritatis Bene ergo patet q̄ obediens debet. Implere actum proficientem. Tenere modum proficientem. Cauere causaz impedientem. Habere formam seu causam expedientē Ista ergo dicta sunt ꝛ obedientia bona. ¶ De obedire vero nolentibus dic q̄ isti sunt similes vitro quod nullo modo potest obedire malleo. citius enim frangitur q̄ plicetur quinimo si quis ipsum in aliquam formam figurare voluerit necesseest q̄ per ignis fortitudinem liq̄fiat. Sic vere multi sunt ita obstinati rebelles et inobedientes. ⁊ more vitri omni humore gratie ⁊ deno[illegible] carentes q̄ malleo diuine monitiōis vel pla[illegible] nis. nunq̄ voluntarie obediunt. imm[illegible] patientiam franguntur q̄ se obed[illegible] tur qui etiam nunq̄ figurantu[illegible] ignis ⁊ tribulationis violentia[illegible] mantur a malo. Contra tales [illegible] citur Rume. xiij. Tentauerun[illegible] ci mee. Figura ꝛ filio proteruo [illegible] rij. Cap. Quod si parentibus o[illegible] bierit. lapidibus obzui iubebatu[illegible] duntur tales Gal iij. O insensati ga[illegible] nauit veritati non obedire. Isti etiam [illegible] leoni. cuius collum dicitur inflexibile. vide supra de collo Sic et tales nec deo nec prelato possunt nisi coacti flectere colla sua. Hieremie. xxxvij. Populus iste non obediuit mihi. Unde. ij. Thimo. iij. Erūt in nouissimis diebus ꝛc. Parentibus non obedientes ꝛc. Non sic sed fimus obedientes. vt de nobis dicatur illud Roma. xvj. Uestra enim obedientia in omni loco diuulgata est. et Ecclesiastici. iiij. Eris tu velut filius altissimi obediēs ꝛc. Dic sicut de obstinatione sicut in tabula inuenies in diuersis locis signatum. De mala vero obedientia que nihil aliud est q̄ inclinatio vel consensus ad malū posset notari q̄ quidam obediunt cupiditati. quidam carnalitati quidam verbositati. Auari enim obediunt cupiditatibus. Quia sicut dicitur Ecclesiastes. x. Pecunie obediunt omnia ꝛc. Luxuriosi obediunt carnalitatibus. Contra quos dicitur Roman. vj. Non regnet peccatum in mortali corpore vestro vt obediatis concupiscentijs eius Imposui obediunt verbositatibus. sicut sunt illi qui libenter credunt verbis adulatorum ⁊ detractorum. De quibus dicitur Proner. xvij. Mal⁹ obedit lingue inique Tales ergo mali obedientes deberent dicere dyabolo istud quod iunior Machabeus dixit ꝛ Antiocho. ij. Machabeo. vij. Non obedio precepto re

gis ꝛ precepto legis ꝛc. Vide de tali mala obediẽtia vbi cunq; agitur de malo consensu seu de tentatione Generaliter ergo de obedientia vide infra de sequi et de Cursu. de motu. ꝛ aliꝫ titulis infinitis.

Obiscere. Idem est quod opponere. Imponere Contradicere. vel Obstare. Vide vbi Contra ꝛ Contradicere. quia deficiũt autoritates.

Obire Obitus. Vbi mori seu etiã mors.

Oberrare. Vbi Errare vbi ꝛlectare et cetera.

Obligare. Nota ꝙ obligare idez est ꝙ ad aliquid agendũ vel sustinẽdũ aliqua necessitate teneri. vel ad illud affici necessario vel astrigi. Nota ergo ꝙ in scriptura reperitur obligatio

Naturalis et necessaria

Virtualis ꝛ meritoria.

Criminalis ꝛ damnatoria.

Prima est fragilis que est singulorum. Et ista est illa q̃ omnes mortales obligantur ad miseriam et ad mortẽ et etiam ad originalem concupiscentiam et reatum vt sic obligatis possit dici illud ps̃. Ipsi obligati sunt et ceciderunt supple in mortem. ¶ Secunda est vtilis ꝛ est perfectoꝝ seu iustorũ. Et ista est illa qua iusti sevoto vel alias voluntarie se obligant ad opera meritoria. vtpote ad illa ad que quis alias non tenetur. de quo Numeri. xxj. dicitur. Quod israel voto se domino obligans ait ꝛc. Ista est etiam illa qua omnis homo eo ipso ꝙ fidem recipit et baptismum. obligat se ad diuinoꝝ obseruãtiam mandatorum. ¶ Tertia est flebilis et est peccatorum. Et ista est illa qua quis peccando se obligat ad damnationem eternam. de qua in ps̃. Declinantes aũt in obligationes. adducet dominus cum operantibus iniquitatem. scilicet in infernum Et actuũ. viij. In felle amaritudinis et obligatiõe iniquitatis video te ꝛc. Alia poterat esse materia sed autoritates non suppetunt idcirco omitto. Vide vbi debere Teneri ꝛ astringi ꝛc.

Obliquitas. Obliquus. Nota ꝙ obliquus dicitur illud quod tortuosum. [illegible]rum. Dicam ergo ꝙ in scriptura reperitur [illegible]pessima vnde nota ꝙ est obliq̃tas. [illegible]ntie.

[illegible]ie.

[illegible]lla qua quis in negocijs. suis [illegible]erate. et caute. non proterue se [illegible]nim, recto itinere non est tutũ vie [illegible]quotiens tutiores. Cum enim al[illegible]ur. non directo gressu proceditur sed [illegible]nunc huc nunc illuc ascenditur ne gra[illegible]atur. Etiam lepus descendendo montem arduum nõ directe descendit ne forte corruat in descensu cũ anteriores tybias habeat valde breues sed obliquet tortuose incedit. quod etiam ille qui nauigat fortem fluuium ex transuerso solet facere quia scilicet oblique et non recte solet fluminis impetum superare. Sic vere illi qui forte et impetuosum altum arduũ ꝛ negocium habet facere. vel aliquod periculum pertransire non directe nec ex abrupto debet procedere sed oblique et per laterales vias caute et deliberate transitum querere vel tentare: alias enim posset esse ꝙ impetus fortune ipsum obruere. et nauem status sui frangeret et cassaret. Figura ad hoc. iij. Regum. vj. vbi dicitur ꝙ de mãdato domini salomon fecit in templo fenestras obliquas. Quia. scilicz in templo dei qõ factũ est et qõiestis vos: debet esse aliqua fenestra discretionis et prudentis circunspectionis. Juxta illud. Ezechielis. xl. vbi dicitur. ꝙ ipse vidit in templo lumina ꝛ fenestras obliquas. Ista est ergo obliquitas prudentie. ¶ De obliquitate vero fallacie vel malicie. qua scilicet mali et fraudulenti in factis suis obliqua et tortuosa intentione procedunt. ¶ De obliq̃tate etiam finalis tristitie qua. scilicet damnati relinquũt iter rectuz et ambulant per vias tenebrosas et per iter deuium quod ducit ad mortem multa possent dici sed nulle sunt autoritates vocales vide ergo in tabula ꝛ infra de Rectitudine.

Obliuio. Nota ꝙ obliuisci accipitur pro nescire vel pro non curare. Et potest referri ad deum et ad hominem. Et potest significare in bono et in malo. Notemus ergo ꝙ in scriptura inuenitur A obliuio.

Virtuosa. Primo igitur dico ꝙ est obliuio virtuosa que pertinet ad bonitatem. ista

Luctuosa. est enim illa qua homo obliuiscitur p

Vtilosa. pter deum: delitias temporales. Emi

Dolorosa vel. nentias seculares. Iniurias fraterna-

Tedtiosa. les. Sic procerto debent facere boni

Gaudiosa religiosi qui procerto statim quando venũt ad religionem ipsi debent obliuisci mũdum et mundana: ꝛ deo solo deo et spiritualibus recordari. similes asino q̃ est animal obliuiosum: patiẽs oneris ꝛ laboris. Et dicitur asinus a sedendo: eo ꝙ desuper sedeat vel ab a q̃ est. fine: ꝛ sinos quod est sensus eo ꝙ est animal sine sensu vt dicit Isidorus. Sic vere bonus religiosus et etiam quilibet vir perfectus debet dici asinus. Ratione.

Patientie. Dico patientie quia scilicet iste debz

Obedientie. esse patiens in omni tribulatiõe one-

Spũalis ispietie. re vel labore Sen. xlix. ysachar asinus fortis. Obedientie dico. quia scilicet iste debet sessoribꝰ ideest prelatis et superioribus esse obediens et subiectꝰ. Math. xxj. Sedens super asinum filium subiugalis insipientie insuper quia scilicet talis debet esse sine sensu mundane sapientie. Juxta illud. j. Cor. iij. Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc seculo. stultꝰ fiat vt sit sapiens. Nam talis debet esse animal obliuiosum. Vt scilicet vt dictum est ipse debet obliuisci et dimittere q̃ quid ipsum impedit de salute vnde q̃ de hoc dicitur in ps̃ Obliuiscere populum tuum et domum patris tui. ꝛ cõcupiscet rex decorem tuum. Et Gene. l. Obsecro vt obliuiscaris sceleris fratrum tuorum. Ista est ergo obliuio virtuosa. ¶ Scõo dico ꝙ est obliuio luctuosa. Et Ista est illa qua deꝰ obliuiscitur nec curare dicitur de peccatoribus obliuisci. enim idem est quod nõ curare. Quia id faciliter obliuioni traditur. de cuius memoria non B curatur. Et ideo quia peccatores obliuiscuntur deuz q̃ saluauit eos qui etiam pro eis redimendis fecit magnalia in egypto. mirabilia in terra cham. terribilia in mari rubro. hinc est ꝙ ipse deus ipsos obliuiscitur et de eorum salute non curare nec cogitare videtur. Pellicanꝰ etiam propter filios resuscitandos sanguine perdito debilitatus optime videt qui pullorum tunc temporis in eius nutritione laborant et quia ibi sunt aliqui qui matri legitime lese compatientes ipsamã obliuionem non ponũt sed pro ea nutrienda laborant. hinc est ꝙ matre tandem sanata ipses non obliuiscitur. sed de ipsoruz diligentia recordata secum ficut veros filios in nido suo retinet et recipit. Qz vero ibi sunt aliqui aliꝫ pulli qui del matre lesa nutrienda non curantes ipsum obliuisci videntur. hinc est ꝙ mater sanata illorum obliuiscitur. et de ipsis amplius non curans ipsos a se et a nido suo reiicit ꝛ expellit sicut dicit magister. Jacobus in libro de mirabilibꝰ orientalium regionũ. Sic vere charissimi facit deus. Ipse enim pro nobis viuificãdis in cruce fuit vulneratus et sanguine diminutꝰ. Sed vere multi sunt qui illud beneficium obliuiscũtur. nec per bona opera sibi nec membris suis pauperibus regratiari videntur Juxta illud ps̃. Cito fecerunt. obliti sunt operũ eius ꝛc. Et propter hoc iste tales ponit in obliuionem: bonos vero ꝛ gratabũdos ponit et ponet in perpetuam recordationem. Et ideo ciuitati et congregationi saluz ingratorum loquitur deus Dtee. iij. Quia oblita es legem dei tui. obliuiscar filiozum tuorũ et ego. Sicut enim aquila degeneres filios solet de nido suo tanq̃ extraneos eiicere et ipsos obliuisci ꝛ de ipsis amplius non curare. Sic deus degeneres peccatores de nido sui interioris amoris eiicit et de ipsis corrigendis et emendandis nõ curans

curans ipsorum obliuiscit nec de ipsis magis curat. cogitat. aut aduertit. Sicut patet de multis quos deus sine correctione in mundi prosperitatibus peccare dimittit ad libitũ ita ꝙ de ipsis non videtur dominus recordari. ¶ Et ideo notare possum⁹ ꝙ deus obliuioni tradidit et tradet tria genera peccatoꝝ videlicet Luxuriosos. Presumptuosos. Iniuriosos et vanigloriosos. De luxuriosis dicitur. Esa. xxiij. Sume cytharam circui ciuitatez meretrix obliuioni tradita. De presumptuosis dicitur. Ezech. xxxiij. Si iustus confisus in iustitia sua iniquitatem fecerit omnes iustitie sue obliuioni tradẽtur. De iniuriosis vero crudelibus superbis et vanigloriosis qui scilicet ad nihil aliud vacant nisi ad nocumẽtum aliorum dicitur. Ezec. xxj. de nabuchodonosor crudelissimo principe. Igni eris cibus sanguis tuus erit in medio terre. obliuioni traderis. quia ego dominus locut⁹ sum. Ista ẽ ergo obliuio luctuosa. Ista timebat ille qui timebat in ps̃. Usq; quo domine obliuisceris me in finem vsq; quo auertis faciem tuam a me. Verumtamen ꝛ hoc sumus assecurati ꝙ nunq̃ deus obliuiscit bonorum Unde nota ꝙ deus recordatur et non obliuiscitur scilicet.

Patientium et tribulatorum. Dico ꝙ deus nun

Compatientium ꝛ benignorum q̃ obliuiscitur pa

Indigentium ꝛ miserorum. tientium ꝛ tribulatorum. Unde ciuitati hierusalem tribulate consolando illam loquitur dominus. Esaie. xlix. dicens sic. Nũquid obliuisci potest mulier infantem suum vt non miseretur filio vteri sui: et si illa oblita fuerit. Ego tamen tui non obliuiscar. Quamuis enim superficialiter videatur dominus obliuisci illorum quos in tribulatiõe dimittit. ipsorum tamen finaliter recordatur. et ipsos in suis tribulationibus consolatur. ps̃. Quoniam non in finem obliuio erit pauperis. patientia pauperum non peribit in finem. ¶ Item non obliuiscitur compatientium et benignorum. Summe enim placet deo virtus misericordie ꝛ clementie. Ecclesiastici. iij. Elemosyna patris non erit in obliuione. ¶ Item non obliuiscitur indigentiũ et miserorum quia in psalmi. dicitur. Non est oblitus clamorem pauperum. Et alibi. Animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem. Ista est ergo obliuio luctuosa. seu periculosa qua deus obliuiscitur peccatorem. ¶ Tertio dico ꝙ est quedam obliuio vitiosa. Et ista est illa qua homo obliuiscitur illa que tenetur recordari. Hã sicut obliuio naturalꝭ gñatur ex tribꝰ vcz Ex humore interioris infectione.

Ex accidentis exterioris receptione.

Ex absentis vlterioris remotione.

Ista enim tria generant obliuionẽ. s.

Humor qui interius generatur.

Causa que exterius operatur.

Res que remotius elongatur.

Sic vere spũaliter loq̃ndo tria sunt q̃ in nobis generãt obliuionẽ eoꝝ q̃ pertinẽt ad salutem. videlicet Infectio interioris carnalitatis. Receptio exterioris prosperitatis. Elongatio profundioris iniquitatis. ¶ Dico ergo ꝙ talem obliuionez generat interior carnalitas. Sicut enim dicunt medici. posterior cellula cerebri quandoq; humore corrupto taliter ifficitur ꝙ memoria totaliter impeditur ꝛ omnium que prius sciebantur obliuio generatur vnde etiam de quodam monacho qui cordetenus sciebat totum officium suum recolo me audiuisse ꝙ quadam graui infirmitate detentus taliter perdidit memoriam: ꝙ etiam literas et officium ex toto penitus est oblitus per talem moduz ita ꝙ post q̃ fuit sanatus oportuit ꝙ de nouo literas disceret sicut puer. Reuera charissimi spiritualiter loquendo talis infirmitas est luxuria. Nam quando humor carnalitatis animaz in qua debet vigere memoria salutis sue per luxuriam inficit. tunc memoriam propie salutis tollit ꝛ obliuionẽ damnabilem introducit Et de hoc potest dici illud Sapien. xix. Ignis supra suam virtutem in aqua valebat ꝛ aqua extinguentis nature obliuiscebatur. Quia enim tales sunt sicut aqua per fluxibilem fragilitatem. hinc est ꝙ ignis concupiscentie in ipsis preualet per luxurie carnalitatem ipsi vero tale ignem obliuiscuntur extinguere propter sue male consuetudinis proteruitatem. Talem ergo obliuionem damnabilem generat interior carnalitas. ¶ Deinde dico ꝙ ipsam generat exterior prosperitas. Mundana em̃ prosperitas est sicut illet fons boecie. De quo narrat ysido. ꝙ potaꝰ inducit obliuionẽ Est enim sicut ille annulus moysi de quo loquitur Josephꝰ ꝛc quo regina ethyopie fuit subarrata. ꝙ cuius virtutem oblita est quicquid moyses fecerat circa ipsam. Quia vere charissimi in ethiopia huius mũdi qui aqua mundane prosperitatis bibit illa que ad salutem pertinẽt obliuioni tradunt. Quia vere statim quando moyses. ideest. deus dat peccatori istum annulum prosperitatis, peccator ipsum deum obliuioni tradit nec de ipsius mandatis amplius reminiscitur. Et hoc est quod de illo pincerna dicitur Gene. xl. Cui Joseph prosperitatem suam interpretatam ex somnio sue predixerat: et tamen dicitur ibidem. ꝙ succedẽtibus prosperis oblitus est interpretis sui ꝛ Dtee. xxij. Saturati sunt et leuauerunt cor suum et obliti sunt mei. Obliuionẽ igit E inducit exterior prosperitas. ¶ Deniq; dico ꝙ ipsam inducit profundior iniquitas. Sicut enim videmꝰ ꝙ res que a nobis longo tempore absentant ꝛ absconduntur obliuiom de facili traduntur. Sic peccator quando a deo et a rebus pertinentibus ad salutem per pctm̃ longissime se absentat quia sicut dicitur in ps̃. Longe a peccatoribus salus tunc ipse peccator deũ a se p̃ peccatũ elongatum obliuiscit. ꝛ de rebus ad salutẽ pertinentibꝰ nullatenus recordat. Unde q̃libet talis peccator potest dicere illud Treñ. iij. Repulsa est a pace anima mea: obliti sum bonoruz. Et p certo ista videmus quotidie ad oculum: ꝙ multi sunt qui ad tantã pfunditatẽ vitioꝝ deuenerũt: et se per tantã mentis obstinationem a deo et bonis spiritualibus absentarũt ꝙ recte ꝛ deũ ꝛ salutem anime obliuioni penitus tradiderunt Hiere. ij. Populus meus oblitus est mei diebus innumeris. ergo quõ tria sunt que faciunt ho[illegible] obliui homo querit que sunt illa que [illegible] possumus notare ꝙ ipsi procer[illegible] Dei potẽtie sublimitatẽ

Dei clementie benignitatẽ

Celestis glorie trãquillitatẽ

Diuine gratie vtilitatẽ.

Diuine amicicie societatẽ.

Diuine patie lõganimitatẽ

Diuine iustitie seueritatẽ. du[illegible]

Nec qui obliuiscimini deũ ne quando [illegible] pi. ¶ Itẽ isti obliuiscunt dei benignitatem ꝛ clem[illegible] scilicet beneficia dei Unde Ezec. viij. Oblitus est israel factoris sui. Et in ps̃. Obliti sunt benefactoꝝ eius ꝛ mira. ei. q̃ ostẽ. eis. ¶ Itẽ obliuiscunt trãquillitatẽ celi et leticiã. vnde Hier. l. Sier perditus factus est populꝰ meus obliti sunt cubilis sui. Et tamen isti deberent dicere illud ps̃. Si oblitus fuero tui hierusalem obliuioni detur dextera mea. ¶ Item isti obliuiscuntur propriam vtilitatem et dei gratiam Unde isti sunt illi de quibus dicitur Math. xvj. Quod discipuli obliti sunt panem accipere. ¶ Item isti obliuiscuntur dei societatem et amiciam. ꝛ maxime illam quam cum eis pepigit in baptismo. Unde de mala muliere. i. de anima peccatrice dicit prouer. ij. Quod pacti dei sui oblita est. ¶ Item obliuiscuntur dei longanimitatem et patientiã. Unde Esaie. lvij. Non cogitasti quia ego tacens et quasi non videns. et mei oblita es. ¶ Item isti obliuiscuntur diuinam veritatem et iustitiã. Unde Esaie. lix. Justitia longe stetit et corruit in plateis veritas et equitas non potuit ingredi. et facta est veritas in obliuionem. Ista est igitur obliuio vitiosa Et ista est potissime que nobis prohibetur in scriptura. Et ideo adhuc possumus notare ꝙ in scriptura nobis prohibetur. Obliuio.

Ostense fidelitatis.

Impense vtilitatis
Impendende benignitatis.
Dico ergo q nos non debem⁹ obliuisci fidelitatis amicorum. Unde Ecclesiastici.xxxvij. Ne obliuiscaris amici tui. ¶Item vtilitatis beneficiorum. Unde. Ecclesiastici.xxix. Gratiam fideiussoris ne obliuiscaris. ¶Item bonitatis seu sinceritatis meritorum. Unde Hebr.xiij. Hospitalitatem nolite obliuisci ꝛc. Ista ē ergo obliuio vitiosa. ¶Quarto dico q est quedam obliuio dolorosa seu tediosa. Et ista est illa obliuio qua fama virtus ꝛ prosperitas peccatorum per mortem et damnationem faciliter obliuiscitur et a memoria hominum remouet. De qua dicitur Sap.ij. Nomen vestrum obliuionē accipiet. Tales enim obliuioni dati sunt a deo ꝛ a mūdo. iuxta illud Ecclesiastici.ix. Obliuioni data est memoria eorum. Et Esa.xxiij. Obliuioni traderis o tyre. ¶Quinto vero dico q est obliuio gaudiosa ꝛ ista est illa q̄ dat in patria absorptio ab immensitate glorie obliuiscunt omnium malorum que in isto seculo sustinuerunt. Unde poete Fluuiū lethēū apud inferos posuerunt qui interpretatur obliuio pro eo q animę purgate per istum fluuium transeuntes omnia preterita obliuiscebantur ꝛ sic de inferno ad celū trāsibāt vbi vsq; ad resumptionem corporum in gloria morabantur. Unde Esa.liij. Cōfusionis adolescentie tue obliuisceris. Et de hoc dicitur Esa. lxv. Obliuioni tradite sunt angustie priores. q̄ abscondite sunt ab oculis nostris. Eterna enim gloria est sicut vinum quod mentem ita mebriat atq; replet q omniū miseriarum precedentiū facit hominē obliuisci. Unde prouer.xxxj. Da merentibus bibere vinum ꝛc. Sequit. Bibant et obliuiscātur egestatis sue: ꝛ paupertatis nō recordentur amplius. Ideo talibus dicitur illud Job.xj. Miserie quoq; obliuiscaris. et habebis fiduciam ꝓposita tibi spe ꝛ defossus securus dormias. Et hec de obliuione sufficiat. Unde s̄ de memoria Et infra de recordari

Obmutescere. ✣ vbi Mutus.

Obnoxius. Idē q̄ obligat⁹ sicut inopi⁹ ecō
[illegible]uerso posses ergo distinguere fi-
[illegible]q; pauce sunt autoritates
Vide vbi frigus. et vbi rigor ꝛ
✣ rigidus.

Obnubere. Idem ē q̄ super aliquē cū
✣ impetu ruere. ꝛ euz cum la
[illegible]ere vel delere. De illis ergo q̄
[illegible]iari. vel obtui. vide supra vbi

Obscuritas. Nota q obscuritas et tenebro
✣ sitas sunt quedaz aeris passio
[illegible]n tpo propter defectum luminis generantur
que lolent a visu oculos ꝓpedire. Et q̄nis moralr loquēdo per obscuritatem possit intelligi obtenebratio contritionis ꝛ humilitatis Haum.iij. non est obscura contritio tua quia tamen iste modus significandi rar⁹ est in scriptura. Notare possumus q obscuritas vt communiter signat in malo et nihil aliud est obscuritas q̄ contrarium claritatis Cum igitur sit dare Claritatem interiorem in intellectu. Exteriorem in conuersationis aspectu. Posteriorem superius in dei conspectu. notare possumus a contrario q multiplex obscuritas potest reperiri videlicet obscuritas.

Prima ē obscuritas mē
talis ignorā
tie. Scōa est

Interioris meditationis.
Exterioris conuersationis.
Posterioris habitationis.

obscuritas moralis apparētie. Tertia est obscuritas infernalis seu letalis pestilentie Dico ergo primo q ē obscuritas ignorantie. interioris. Sicut enim videm⁹ q loca que carēt lumine sunt obscura ita q ibi aliquid nō videtur. Sic vere quando cor humanuz priuatur lumine diuine gratie propter vitia ꝛ peccata tunc per ignorantiā taliter obscuratur q nō videt aliquid quod pertineat ad salutem ps̄. Obscurentur oculi eoꝝ ne videāt ꝛ dorsum eoꝝ semp incurua. Obscuritas enim causatur vel propter nubium densitatem vel propter loci profunditatem vel propter luminis debilitatem et paucitatē Sic vere ignorantia causatur in homine quādo nubes mundane prosperitatis ꝛ carnalis voluptatis contra eū indensant Apoca.ix. Obscuratus ē sol et de fumo putei. Quando enim locus interior cordis humani per desperationē ꝛ obstinationē in vitiꝫ profundatur. psal. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi. Quando etiam lumen spiritualis gratie et doctrine. et sane ꝛ vere scientie a talibus elongatur sicut pt̄z in hereticis in quibus propter defectū fidē scientie est ratio penitus obscurata Zach.xj. Brachiū ei⁹ dextrū siccabitur ꝛ oculus eius dexter tenebrescens obscurabitur. Et ideo de tali obscuritate dicit Rom.j. Euanerunt in cogitationib⁹ suis ꝛ obscuratuz est insipiens cor eoꝝ. Ista est ergo obscuritas ignorantie interioris. ¶Secundo dico q est obscuritas apparentie exterioris. Sicut enim vasa aurea et argentea aliquotiens obscurātur et a sua exteriori claritate rubiginantur ꝛ obfuscantur quod aliquotiens accidit ꝓpter contactum alicuius pinguedinis pulueris seu luti. Sol etiam et luna ꝓpter terre interpositionem solent obscurari et ecclipsari ꝛ a claritatis luminis obfuscari. Sic vere sepe fit q sol et luna aurum et argentum. i. vir ecclesiasticus vel religiosus. vel alius vir honestus qui. s. dicitur sol, rōne calozis ꝛ charitatis luna rōne humoris pietatis: aurum rōne fulgoris honestatis: argentum rōne clamoris eloquentie veritatis aliquando perdit honeste conuersationis claritatē. ꝛ per rubiginem peccati vel per carnalitatis pinguedinem. incurrit exteriozis apparentie obscuritatez et toti⁹ infamie vtilitatem. et de hoc dicitur Treno.iij. Quomodo obscuratū est aur; mutatus ē color optim⁹ ꝛc. Quod bene figuratū est Luce.xxiij. vbi dicit q sol obscuratus est. ꝛ velum templi scissum est. Dz ꝓcerto, hodie in templo ecclie velum quod velat omnia interiora i. exterior honestas scissa est et laniata. ita q claritas sol⁹ i. fama ꝛ reputatio stat⁹ ecclesiastici est totaliter obscurata. Ista est igitur obscuritas exterioris apparētie ¶Tertio dico q est obscuritas posterioris pestilentie et ista est obscuritas infernalis que scilicet est locus fetidus et obscurus. Ibi enim est locus profundior et fumosior crudelior et turbulentior ceteris vniuersis. Ibi ergo est obscuritas: et non solum temporalis vel corporalis imo etiā spūalis. Mētes em̄ illoꝝ qui ibi sunt obscure sunt ꝓ turbulentiā doloris: in bilationis et tribulatōis. Corpa ēt q̄ sunt ibi, st obscura ꝓpter defectū prosperitatis et consolationis ꝛ ideo breuiter de obscuritate tali potest dici illud Job.iij. Obscurent eum tenebre ꝛ vmbra mortis. ¶Adhuc dico q ē obscuritas subtilioris sapientie seu intelligentie. ꝛ ista est obscuritas scripture. De qua Dan.v. Audiuimus de te q obscura possis dissoluere. Est etiam obscuritas humilioris subtilitatis: hoc est dictu presentis glorie vel fortune. que scilicet obscura dicitur q̄n a claritate mūdane fame et excellentie per paupertatē vel infortuniū denigratur. Sicut de stellis cadentib⁹ dicit Apo.viij. Quod obscurata ē tertia pars eorum. ps̄. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi ꝛc. Ihier.xxiij. Porte eius obscurate sunt in terra. Et sic patet quomodo obscuritas potest quinq; significare ¶Si vero ꝓ obscuritatē intelligitur absentia seu loc⁹ absconditus aut discretus possumus notare q quinq; sunt genera peccatorum que in occulto. i. in obscuro volunt facere facta sua scz.

Carnales et luxuriosi.
Detractores ꝛ iniurios.
Deceptores ꝛ malitiosi.
Auari ꝛ ambitiosi.
ydololatre ꝛ superstitiosi.

De luxuriosis ꝛ carnalib⁹ dz. puer. vij. vbi de luxuriosso iuuene loquitur sapiens dicens Quod graditur in obscuro aduesperascēte die i noctis tenebris ꝛ caligine. de malignosis detractorib⁹ dicitur in ps̄. Ecce peccatores intenderūt arcū suū pauerūt sagittas suas in pharetra vt sagittent

vt sagittēt in obscuro rectos corde. De maliciosis. ꝓ vero ꝛ proditoribus qui scilicet semper volunt q opera sua lateant potest dici illud Sap.xvij. Putant se latere in obscuris ꝛc. De auaris etiam ꝛ malis diuitibus qui scz contract⁹ suos facūt in obscuris dicitur in ps̄. Repleti sunt qui obscurati sunt domibus terre iniquitatū de ydololatris vero ꝛ superstitiosis q. s. in obscuris facūt sacrificia sua dicitur Sap.xvij. Aut obscura sacrificia facientes Sufficit Vide infra de tenebris et de vmbra. Et supra de abscondito et de cecitate.

Obsecrare. Nota q obsecrare idē est q̄d ora-
re. Deprecari. Postulare ꝛ aliq̄d humiliter implorare. Et est ꝓprie obsecratio cuz quadam allegatione requisitio Sicut si diceret. Amore dei rogo te. aut in nomine dei fac illud ꝛ cetera similia. Est igitur Obsecrare. Officium.

Humilitatis. Officium dico humilitatis quia scilicet obsecrare. i. aliquid humiliter depcari ptinet ad humiles ꝛ ad pauperes Unde prouer.xviij. Cum obsecrationib⁹ loquit̄ pauper diues autem effabit rigide. ¶Itē ē officiū vtilitatis q̄ videlicz sepe fit q hō obsecrādo ꝛ hūiliter iplorādo plura bona impetrat q̄ cū arrogātia reprehendo. Cū em̄ obsecratio nihil aliud sit q̄ humilis ꝛ benigna depcatio ꝛ oratio: ꝛ de ofone dicitur Ecclesia. xxxv. Oō oro humiliantis se penetrabit nubes. bene sequitur q obsecrare est exercitiū vtilitatis. Deus em̄ libentius illum audit qui solet hūilib⁹ obsecrare. Et ideo vocebat apls. Phi. iij. In oīi ofone obsecratiōe ꝛ grāruactione petitiōes vre innotescant apud xp̄m. In istis inferioribus obsecratio etiā vtilis est. quia etiam in correctionibus quando q̄s magis valet humilis ꝛ benigna obsecratio ꝛ monitio q̄ quecunq; grauis et aspera obiurgatio. Et ideo bene docet apostolus. ij. Thimo. iij. Argue obsecra. increpa in omni patientia ꝛ doctrina. De hoc vide supra de arguere. Et acquirendo etiam vtilitatem ab homine homo magis hūiliter obsecrando. ꝓficit q̄ impotune etica hoc insistendo. Sanguisuga em̄ lente sugendo. magis de sanguine elicit q̄ culer tumultuose pūgēdo. Dz vere illi sibi quandoq; plus de vtilitate sugunt et attrahunt q̄ obsecrando lente et benigniter. et quasi non curando illud petūt ꝛ querunt q̄ illi q̄ ad modū culicis allegationib⁹ ꝛ ꝓportunis p̄cib⁹ quasi violēter insist̄ unt. Ista est ergo obsecratio vtilis. Et ideo q magis sit insistendum obsecrationibus q̄ increpationibus. patet. j. Thimo. v. vbi dicitur. Seniorem ne increpaueris. ꝫ obsecra vt patrem. Est ergo officium vtilitatis. ¶Item dico q obsecrare est officium sedulitatis. Oportet em̄ q hic, fit, sedulus et diligens dēū obsecrando q̄ vult impetrare aliquid Et ideo dicit apostolus Ephe.vj. Per orationem et obsecrationem orantes omni tpe. ¶Notemus ergo q obsecratio potest fieri homini. Et ideo ꝛ deo possum⁹. notare q ipm obsecrare debemus. Ut.

Auferat mentis iniquitatem. Obsecrem⁹ ergo vt
Inferat gratie sanitatem. velit mentis iniqui
Conferat glorie claritatem tatem aufere. Sic
Differat pene calamitatem. obsecrabat quid q̄
Afferat clementie pietatem. dicebat. j. Para. xxi

obsecro aufer iniquitatem serui tui. ¶Itez vt velit gratie sanitatem inferre. sic videbatur obsecrare qui dicebat. iij. Regum. xvij. Reuertatur obsecro anima pueri huius in viscera sua Et Plume. xij. Obsecro domine lana eam. ¶Item vt velit glorie claritatē conferre. Et sic videbat obsecrare ille q̄ dicebat gene. xxvij. Mihi quoq; obsecro vt bñdicas. Et. ij. Re. xiij. Obsecro vt videā faciē regis. ¶Item vt velit eternam calamitatē differre sic obsecrabat ille daniel. Dañ. ix. Auertatur obsecro ira tua a populo tuo. Et Lu. viij. Obsecro te ne me torqueas. ¶Item vt velit clementiam et pietatem afferre Et sic obsecrabat ille q̄ dicebat Amos. vij. Domine dz propitius esto obsecro. ¶Sz adhuc dico q est obsecratio hominis ab homine facienda ꝛ. ista ꝓprie pertinet ad correctores ꝛ predicatores qui peccatores debent humiliter obsecrare vt eos possint ad bonum conuertere et mouere. Et de hoc nota q obsecrandi sunt homines a predicatoribus et prelatis. vt.

Caueant carnalē infectionem
Habeant mentalē dilectionē.
Teneant moralem ꝙuersationē.
Arceant letalē delectationē.

Obsecrandi sunt ergo vt caueant ab infectiōe carnali ꝛ ma-
rime ab illa bonorum
da infectione de qua dicitur. Judicum xix. Obsecro ne scelus hoc operimini contra naturam in virum. Et generaliter ab omni carnis infectione caucndum est. Juxta illud. j. Petri. ij. Obsecro vos tanq̄ aduenas ꝛ peregrinos abstinere vos a carnalibus desideriis q̄ militant aduersus animam. vbi ostēditur q homo obsecratur abstinere a tribus ꝛc. vide eam ꝓsecutaz supra. de Abstinentia. ¶Item vt maneant in mentis dilectione ij. Corinthio. ij. Obsecro vt confirmetis in illo charitatem. ¶Item vt polleant digna et honesta conuersatione. vnde Ephe. iij. Obsecro vos ego vinctus in domino vt digne ambuletis. ¶Item vt abstineant a mala delectatione. vnde Roma. xij. Obsecro vos fratres per misericordiam dei vt exhibeatis corpora vestra hostiam sā. ꝛc. vide infra de oratione et de ꝓpetere et s̄ de adorare.

Obsequium. Vide vbi seruitium. Et vbi officium.

Obseruare. Nota q obseruare quandoq; sumitur ꝓ cauere: quandoq; ꝓ implere quandoq; ꝓ vitare, quandoq; ꝓ expectare. ꝓ cauere sumit in psal. vbi dicitur. Obseruabo me ab iniquitate mea Et Deutero. viij. obserua caue ne quando obliuiscaris dēū ꝓ implere sumitur deutero. xij. Obserua et audi omnia q̄ ego ꝓcipio tibi hodie. Et. iij. Reg. ij. Obserua vt custodias mādata dei tui. ꝓ vitare sumit Roma. xvj. vbi dicit. Obseruate eos qui dissensiones et offendicula faciunt. ꝓ expectare vero sumit ꝓ uer. viij. Beat⁹ qui audit me ꝛ obseruat ad postes ostij mei. Qualicunq; ergo modo sumatur possumus notare q obseruare in scriptura signat ꝓmptitudinem volūtatis siue ad bonum siue adma
in bono q obseruare debemus
Uerba legis et mandatorum m
Uotum regis ꝛ prelatorum.
Statum gregis ꝛ subditorum
me deum et mandata eius ob
cepta superni regis dei ꝛ prela
ce ego mitto angelum meum
serua eum et audi vocem eiu
tende ad statum plebis ꝛ gre
prelatos ij. Para. xxxv. Jantores
obseruabant. ¶Secundo dico q ob
malo. Et sic dico q est vnum obseruare scilicet.

fallacitatis.
fatuitatis.
Carnalitatis
Crudelitatis

Dico ergo q est vnum obseruare fallacitatis quod pertinet ad exploratores. Quia procerto multi sunt q̄ valde studient obseruare facta ꝛ dicta aliorū vt habeāt q̄d possint obloq̄. Et sic faciebāt scribe ꝛ pharisei domino Lu. xiij. vbi dicitur q Jesus intrauit in domū cuiusdā principis pharisei sabbato manducare panem. Sequitur q ipsi obseruabant eum. id est insidiabātur sibi Sicut enim lepozarij obseruant passus et vias lepozum: vt ipsos capiant sic falsi homines in fidiando obseruāt facta ꝛ dicta hominū vt ipos decipiāt atq; ꝓdant. istud maxime patz in aduocatis ꝛ iudicib⁹ ꝛ balliuis q̄ dicta aliquoꝝ obseruant ꝛ ar tendunt vt eos capiāt in sermone. vt. j. Reg. j. dicit q cū anna amaro animo orabat ad dominū. Heli obseruabat os ei⁹ ps̄. Obseruabit peccatoz iustum ꝛ querit mortificare cū. sicut de serpente qui dicitur emidros dz q obseruat os crocodilli dormētis vt in viscera ei⁹ subintret ꝛ ea corrodat ꝛ ꝓforet Sic detractatoz ꝛ ꝓditoroz innocentū obseruat vt occasione inuenta noceat atq; ledat dicens scitz illud. Eccls. viij.

Ego os regis obseruo. Ut alius dicat illud ps. Ipsi calcaneum meum obseruant. ¶ Item est obseruare fatuitatis quod pertinet ad mathematicos speculatores. isti enim obseruant dies ⁊ menses ⁊ annos. sicut dicit. Isa. liij. Quamuis enim tales obseruantie aliquando cõtineant veritatem quia scilicet secundum diuersos motus ⁊ influentias corporum superiorum multa etiã mirabilia accidunt in hoc mũdo. male tamen sunt aliquotiens inquantum ꝓpter suam curiositatem retrahunt hominem a salute. Magis enim se ꝛbent committere fideles occulte ꝛi prouidentie ꝙ corporum celestium influentie Unde Ecclesiastes. rj. dicitur ꝙ qui obseruat ventum non seminat ꝛc. Et ideo ille rex Acham. ij. Paralip. xxxiij. reprehenditur eo ꝙ obseruabat somnia ⁊ auguria sectabatur. ¶ Item est vnum obseruare carnalitatis ⁊ illud pertinet ad immundos luxurie sectatores. Isti enim sunt sicut cattꝰ qui optime obseruat per quã cautelam capiat murem. Sunt etiaz sicut noctue que obseruant peroptime tempus noctis quia scilicz tales obseruant et attendunt ad nocturnam obscuritatem. Job. xxiij. Oculus adulteri obseruat caliginem. Et ad cautelosam et insidiatoziam fallacitatem. Sicut de malis iudicibus dicitur Danielis. xiij. Obseruabãt senes sollicite quotidie videre Susannam. ¶ Item est obseruare crudelitatis. Sicut enim leo ⁊ lupus obseruant ⁊ attendunt quomodo possint animalia innocẽtia deuorare sic impij et crudeles ad nihil aliud vacant nisi ꝙ possint. aliꝰ preiudiciũ generare Job. x. Posuisti in neruo pedem meum ⁊ obseruasti omnes semitas meas: et vestigia pedum meorum consideraſti ꝛc. Omitto totũ gratia breuitatis. Vide supra de Custodire. Et infra ꝛe Seruare.

A **Obsidere**, Nota ꝙ obsessio idem̃ est quod cõtinua impugnatio Et potest significare obsessio illam impugnationẽ spiritualem tentationum vel tribulationum quam a nostris hostibꝰ spiritualibus scilicet . dyabolo. carne et mundo in isto seculo [illegible] hostes cõtinue nos obsidẽt [illegible] peccatum capiendum et p[illegible] duz cũ omni diligentia sem[illegible] haldet obsidebant in circui[illegible] illi qui aliquam ciuitatẽ ob[illegible] arietes et machinas erigere [illegible] ere muros ⁊ turres destruere [illegible] alare et implere. Sic isti ho[illegible] atronum nos obsidẽt multi [illegible] btrahunt omnia illa que p[illegible] bunt enim ⁊ destruunt in no[illegible] e. seu doctrine et refectiõis. aquã [illegible] maru et deuotionis. Muros custodie et [illegible] plinabilis obseruatiõis. Turres eminẽtie ⁊ altitudinis contemplationis. Fossata humilis aut spiritualis delectionis Unde de diabolo et exercitu eius taliter animam obsidente dicit Thiere. xxxix. Venit nabuchodonosor hierusalem ⁊ obsedit eaz. Et ideo sicut videmꝰ ꝙ obsessi solent cum omni diligentia cogitare quomodo caueant ne capiantur ⁊ quomodo a suis obsessoribꝰ liberentur Sic nos omnia spiritualia remedia debemꝰ adhibere quo modo obsessores isti aduersus nos nõ valeant preualere. Et hoc est quod consulitur. Thaum. iij. Aquã propter obsidionem hauri tibi. Et idem. ij. Ascẽdit inquit qui custodiat obsidionem contemplare viaz conforta lumbos roboza virtutez valde: vbi ostenditur ꝙ tales obsessi debent habere tria videlicet ꝙ isti debẽt Cogitare quod est vtilꝰ. reparare quod est debilius. Exercitare quod virilius. Primum facit prudentia que est vtilium cogitatriz. Contemplare inquit viam. Secundum continentia que est debiliuz reparatriz Conforta inquit lumbos. Tertiuz constantia q̃ est virilium amatriz Ideo. dicitur Roboza virtutẽ valde. In ista enim spirituali obsidione. debet Meditari rerũ. vtilitas Roborari mentis debilitas. Animari cordis virilitas. Ex sic igitur si ista tria habuerimus hostium spiritualiũ obsidionem nõ timebimus Ut sic inimici nri possint dicere illud. j. Machabo. vj. Locus quem obsidemus ẽ munitus ꝛc. Sufficit.

Obstinatio, Ut communiter sumitur i malo ꝓposito confirmatio et radicatio. lata et magna poterat eẽ materia sed autoritates vocales desunt. Unde ergo i titulis infinitis vbi inuenies de obstinatiõe ꝛ in aliꝫ titulis similibus ꝛc.

Obstruere, Idem est quod claudere. et obducere vel foraminis aliqua materia cumulare. ne itrare quid valeat vl exire Et sic notabis ꝙ dyabolꝰ obstruit ⁊ claudit. s. terra mũdani amoris. seu humore carnalis boztoris. seu etiã lapidibus obstinati tumoris coꝛpctõris ne digne cogitet os ipsius ne rp̃m vocitet. ⁊ etiam manus eiꝰ ne pauperes visitet. vñ Gen. xxvj. 0z ꝙ philistei omnes puteos obstruxerũt ipleꝫ humo. Et. j. Mac. v. 0z ꝙ porte ciuitatis obstructe sũt lapidibꝰ. in bono aũt significatio dic ꝙ timoꝛ ꝛi corda iustoꝝ talꝫ obstruit ꝙ nullũ pctm itrare sinit vñ. ij. Mac. ij. 0z ꝙ hieremias q̃ archã absc̃dit ostiũ ne iueniret ⁊ remoueretur obstruxit Unde Roma. iij. Omne os obstruek vt subditus fiat omnis mundus deo ꝛc. vide supra vbi Claudere.

Obstupescere, Nota ꝙ obstupescere nihil aliud ẽ ꝙ subito mirari ꝛe ali q̃ incredibili nouitate ẽ em̃ stupoꝛ passio mẽtis quã solet ꝓsideratio rerũ excedẽtiũ ⁊ incredibiliuz generare. Possumꝰ ergo notare ꝙ stupescere in bono ptinet ad.

Penitentes. Obstupescere em̃. Est opꝰ penitentiũ et contritoꝝ. Est opus ꝓtemplã
Contemplantes. tiũ. et discretoꝝ. Est opus militan
Triumphantes. tium et viatoꝝ est opꝰ triumphãtiũ et beatoꝝ obstupescũt ergo penitẽtes ꝓ sua ꝓcedẽti
Militãtes. iniq̃tate vñ ꝛe querlis ⁊ penitẽtibꝰ gẽtilibꝰ 0z. j. Pe. iij Ambulauerũt iniq̃ in luxurijs ⁊ ꝛi deriꝝs cõmessatiõibus potatiõibꝰ ⁊ ydoloꝝ cultibꝰ i q̃bꝰ nũc obstupescũt. ⁊ i quibꝰ admirant. ¶ Jtẽ ꝓplãtes ꝛe dei iudiciorum profunditate Abac. j. videte admiramini ⁊ obstupescite qz opus factum est in diebus nostris qõ nemo credet cũ narrabit ei. ¶ Jtẽ militãtes seu in isto seculo laborãtes ꝛe mundane miserie calamitate ⁊ aduersitate Thie. xxxj. Dis q̃ comederit vuã acerbaz obstupescent dẽtes eius. et Esa. xxix. Obstupescite et admiramini fluctuate ⁊ vacillate ꝛc. ¶ Jtẽ triũphãtes ꝛe celestis gloze immẽsitate vñ põt dici illud. j. Mach. xv. Venit anthenobꝰ amicꝰ regis in hierusalem. ⁊ vidit gloziam simonis et claritatem in auro et argento ⁊ apparatuz copiosuz et obstupuit. ¶ Jtẽ dico ꝙ obstupescere potest pertinere ad malos vnde nota ꝙ mali obstupescunt ⁊ obstupescent et maxime in iudicio scilicet.

De mũdane ꝓsperitatis amissione. Dico ergo ꝙ isti
De interne iniq̃tatis apparitione. obstupescent de
De eterne penalitatis incurſione amissione ꝓsperitatis eternevn
De supne felicitatis priuatione. de Esa. xxxij: Collectio vltra nõveniet obstupescite opulẽtie. cõturbamini ꝓfidentes. vt sic gloze mundane tũc pdite dicatur illud Ezech. xxvij. Dñes q̃ viderint te in gentibus obstupescent ⁊ Thiere. xvij. Omnis qui pretrit p eã obstupescet. ¶ Item de reuelatiõe iniq̃tatis interne. vnde hester. vij. 0z de amã. ꝙ ipe obstupuit vultũ regis ac regine. ¶ Item de incursione penalitatis eterne Eze. xxj. Hic ẽ gladius occisionis magne q̃ obstupescere eos faciet. ¶ Jtẽ de priuatione felicitatis superne. Thiere. ij. Populus meus mutauit gloziam suaz i ydolũ obstupescite celi sup hoc Talibus ergo de sua tam incredibili. tamq̃ inopinabili miseria obstupescentibus 0z Esa. xxix. Obstupescite ⁊ admiramini fluctuate ⁊ vacillate inebriamini ⁊ nõ a vino mouenini ⁊ nõ ab ebrietate qm̃ miscuit vobis dñs spũm soporis Et Thieremie xxxvj. Obstupescet vnusquisq̃ ad proximum suum. Sufficit vide supra de mirari Et infra de Stupoꝛe ⁊ de Timoꝛe ⁊ Tremoꝛe.

Obtemperare, Vbi Obedire

Obtenebrare, Infra vbi Tenebre.

Obtinere, Nota ꝙ obtinere idem est quod occupare tenere. acq̃rere ⁊ possidere Et sic ptz ꝙ est. Obtentus virtuosus ⁊ meritorius. ⁊ vitiosus ⁊ deceptorius vloziosus et damnatorius. ¶ Primo dico ꝙ est obtentus virtuosus. Et iste est ille quo iusti ex dono diuine gratie et virtutis obtinent cõtra dyabolum et peccata in ꝓlio tentationum et certaminuz huius mundi et quo etiam ipsi lucrantur. acquirunt ⁊ obtinent possessionem virtutũ ⁊ meritoꝝ et regnum etiam celestium premioꝝ. Judicum. ij. Abierunt filij israel in possessionẽ suã vt obtinerẽt eã. ⁊ sic nota ꝙ iusti obtinent.

Ab hostibus claram victoriã. Justi ergo obtinẽt
A seipsis virtutũ copiam claram victoriam
A domino celestem gloriam. in campo certaminis scilicet contra spirituales hostes. Dani. xj. Populꝰ autẽ scies deũ suum obtinebit ¶ Jtẽ obtinẽt virtutũ copiã i cordis terminis. Unde. ij. Esdre. vij. 0z. Esdras autem magnam disciplinam obtinebat. Ista est terra promissionis de qua dicitur Jume. xiij. Ascendam̃ quoniam poterimus obtinere eam. ¶ Jtẽ obtinẽt superna gloriam in regno luminis. i. in paradiso finaliter. Unde. Dani. vij. Regnũ obtinuerũt sancti Et Esa. xxxv. Letitia sempiterna sup capita coꝝ gloziã ⁊ gaudium ⁊ letitiam obtinebũt. Jste est ergo obtentus virtuosus. ¶ Secundo vero dico ꝙ inuenitur obtentus vitiosus. Et iste

B est ille quo scilicet mali obtinent.

Diuitias ⁊ facultates. Obtinent dico diuitiarũ
Potẽtias ⁊ dignitates opulentiam. ps. Ecce ip
Fallacias et prauitates. si peccatores abundã. in se. obtinue. di. ¶ Jtez obtinent potentiarum violentiã scilicet contra simplices innocẽtes. j. Mach. j. Omnũ obtinuit munitiones. Et ibidem. Obtinuit munitiões et regiones gentium Et Job. xxij. In brachio tuo possidebas terram et potentissimus obtinebas eam. ¶ Jtẽ obtinẽt neq̃tiarũ pestilẽtiã. Unde. j. Mac. xv. Pestilẽtes obtinuerũt regnũ. Dan. vj. obtinebit regnũ i fraudulẽtiã. Jste est igit obtẽs vitiosus. ¶ Tertio vero dico ꝙ inuenitur obtentus doloroſus. Et iste certe est ille non quo peccatores obtinent mala. sed quo potius obtinentur et occupantur a malis. Et sic nota ꝙ istos obtinẽt.

Doloꝛ et gestus. De doloꝛe dicit Exodi. xv. Do
Stupoꝛ et strepitus lozes obtinuerunt omnes ha
Languoꝛ exhibitus bitatores philistiim. De stu
Pallor adhibitus. poꝛe dicitur Thie. viij. Stupoꝛ obtinuit me de fame etiam et languoꝛe dicitur Thiere. lij. Fames obtinuit ciuitatem De palloꝛe vero dicit Judi. vj. Pallor faciem tuaz obtinuit. Sufficit. Unde vbi tenere Occupare ⁊ Possidere ꝛc.

Obturare, Vide. s. de Claudere et vbi obstruere ⁊ implere.

Obuiare, Cum obuiare nihil aliud sit ꝙ sibi inuicem occurrere. Possumus notare ꝙ sicut homo corporaliter solet alteri obuiare multiplici ratione. vz. Ad.

A Salutandum. Sic spiritualiter loquẽdo possumus dicere ꝙ obuiatio potest ꝛe-
Imitandum. signare quatuoꝛ videlz. Actũ cha
Implozandum ritatis et dilectionis. quantum
Impugnandũ. ad primum. Actum pietatis et cõpassionis. quantum ad secundum. Actũ humilitatis ⁊ deuotiõis ꝓ tũ ad tertium. Actum Diuersitatis et rebellionis. ꝓ tũ ad quartum. ¶ Primo ergo dico ꝙ est obuiatio charitatis. Et ista est illa qua quilibet tenetur alteri obuiare. ⁊ in necessitatibus occurrere et preuenire ⁊ se sibi per veri amoris connubium copulare. Obuiare enim signat comunctionem et copulam personarum que semper in bono signat charitatem Unde Gene. xxix. dicitur. de laban ꝙ cuz audisset venisse iacob occurrit ei obuiam. ¶ Exire enim obuiam alicui Signum est Amoris. Signum est Honoris. Signum est timoris Signũ est dilectionis. Ideo debemus nobis obuiare alter alterum diligendo. quia scilicet sicut plures boni planete in aliquo signo sibi obuiantes solent bonum significare et alter alterius influentiam adiuuare. sic plures boni sibi in bono amore ⁊ societate obuiantes et alter alteri se iungentes solet alter alterum in suis bonis operibꝰ confortare Et ideo de thobia dicit. Thobie. xj. ꝙ data manu puero occurrit obuiam filio suo. Signum etiam est honoris. Et ista obuiatio erit potissime in patria. vbi scilicet deus et angeli et beati obuiabunt sibi inuicẽ. Quia tũc misericordia et veritas obuiauerunt sibi. iusticia et pax osculate sunt. Quia scilicet tunc virgines exibũt obuiã sponso et sponse ⁊ que parate fuerint ad nuptias itroibunt Matthei. xxv. Quia secundum̃ apo. j. Thessa. iij. Nos simul rapiemur in nubibus obuiam christo in aera. et sic semper cum domino erimus. Christus etiam ⁊ angeli venient istis obuiam in signum honoris eterni Unde de christo dicitur Ecclesiastici. xv. ꝙ obuiabit illis quasi mater honorificata De angelis etiam sanctis obuiantibus et sanctos honorãtibus potest dici illud. Gen. xxxij. Egressi sunt iacob obuiã angeli dei. ¶ Est etiam signum timoris. Et ideo si deum timuerim̃ vel prelatum. sibi tenemur cum humilitate et reuerẽtia obuiare. sicut Judith. ij. dicitur. Vniuersarum vrbium habitatores exibãt obuiam holoferni. Et ista est ergo obuiatio charitatis. ¶ Secũdo dico ꝙ est obuiatio pietatis B Et ista est quando homo pius. misericors et hospitalis desiderat pauperibus vel peregrinis hominibꝰ obuiare. vt eis possit aliquid beneficij erogare Exemplo loth de quo dicitur Gene. xix. ꝙ cum sederet in foribus domus sue ⁊ videret angelos sub peregrina specie transeuntes venit obuiã eis dicens. Obsecro domini declinate in domum pueri vestri et manete ibi. Ista est ergo obuiatio pietatis. ¶ Tertio dico ꝙ est obuiatio humilitatis. Sicut enim pauperes nituntur obuiare diuitibus vt a ipsis petant elemosynas [illegible] ra[illegible] demus deo humiliter obuiare [illegible] acquirere ⁊ habere. Actum [illegible] uius venit illi cornelius. ¶ [illegible] uiatio asperitatis. Et ista q[illegible] doꝝ seuitie quandoq̃ iusti[illegible] uersiam et discordiam su[illegible] nunq̃ sunt vnanimiter co[illegible] in omnibus obuiantes et [illegible] di sibi obuiant [illegible] est verum ꝙ m[illegible] ni bonis sup[illegible] trouersijs e[illegible] dicitur tacu[illegible] ms ad modum iaculi quod[illegible] q̃ animal [illegible] bet obuiam ipsum vulnerat et occidit. Sic multi sunt et in seculo et in claustro qui ita sum[illegible] pterui ⁊ discordantis nature. ꝙ quoscunq̃ bonos sibi vel in conditionibus. vel in iurisdictionibus: vel in affectionibus. vel etiam verbalibus correctionibus vel redargutionibus obuios et rebelles habuerint ipsos verbis et controuersijs corrodunt lacerant et impingũt. Mali enim semper obuiant bonis eo ꝙ vident bonos sibi obuios et in motibus contrarios et aduersos. vnde ꝛe malis possunt dicere boni illud. Deuteronomij. j. Amoꝛreus obuiam veniẽs persecutus est nos. Ista ergo est obuiatio controuersie.

¶ Item est obuiatio seuitie. Et ista est illa qua tyranni obuiant et se opponunt pauperibus demones vero mundus et caro. bonis et perfectis hominibus aduersantur. Et de hoc Numeri. xij. dicitur. ꝙ eoꝝ rex amoꝛeoꝝ congregato exercitu egressus est obuiam filijs israel i desertum. ¶ Item est obuiatio prudentie ⁊ insitie. Et ista est illa q̃ deus vel prelatꝰ obuiat malis ipsos per iustitiam percutiendo. per prudentiam ipsoruz malicijs contrariando. Juxta illud Eccle. xlij. Nos obuians ab ardoꝛe vehemẽti bullẽ efficiet eum sicut enuz

aries obuians alij arieti sibi obuio solet cum dure percutere. Sic prelatus et deus quando inuenit aliquem sibi obuium et rebellē solet ei per iustitiam obuiare: t ipsum humiliare: t eum dure t seueriter castigare. j. Reg. iij. Egressus est israel obuiam philistijm in prelium. Ecce ergo quō obuiatio signat vt dictum est scilicet.

Asperitatem t rebellionem. Humilitatē t subiectionē. Pietatem t compassionē. Charitatem t dilectionē.

Hec igitur re. obuia re sufficiant. vide supra vbi Cōtra re cōtrarietate. t. ē. re Aduersari re charitate et dilectiōe. t infra. Occurrere tc.

A **Occasus** Occidēs. Cum occasus seu occidens nihil aliud denotet q recessū solis ab emispherio nostro seu locum illum in quo sol a nobis et emispherio nostro deficit et recedit. Et cū solis claritas habeat significare quatuor scilicet.

Mundi prosperitatem. Gratie puritatem Scientie veritatem. Et vite iocunditatem

Hinc est q quadruplex seu quadruplicem occasum spiritualem possumus assignare. scilicet. Mundi tribulationem. Culpe obstinationem vel obscurationē. Mētis excecationem. t Mortis tenigrationem. ¶ Primo ergo occasus seu occidens signat statum paupertatis t humilitatis. Quando enim sol mundane glorie t prosperitatis deficit tunc homo ad occasuz aduersitatis t paupertatis peruenit Sic spiritualiter quando homo orientem delectabilium dimittit tunc ad casum humilitatis p penitentiam se conuertit. Et sic non solum signat aduersitatem t paupertatem. immo etiam penitētiam et humilitatem sicut. n. videmus q plaga occidētalis. Et tenebrosa pluuiosa: frigida atq; ventosa. Sic occasus iste spiritualis scilicz humilitas t paupertas ē tenebrosus sic contritionem et per mundane glorie dejectionem. vel per proprie mortis considerationem. Unde ps. Sc cognouit occasum suum. Est etiam pluuiosus per lachrymosam compunctionem. Unde Luce. xij Cum videritis nubem venientem ab occasu solis. statim fit. Est etiaz frigidus t ventosus per tepidam consolationem. Unde. Exodi x. flante vehementissimum. quod ipse vidit arietem ventilādentem. Sed sicut videm9 q sterilior q orietalis. solet ta-

Sic spūaliter loquēdo status humilitatis. et aduersitatis. eriliora in bonis tē tamen laudaviij. Salua- Sic ergo di- q occidēs signat statuz pa aduersitatis

B Secundo dico q signat statum prauitatis. et iniqtatis. qz sol nobis occidit t deficit in occasu t a nobis absconditur t recedit. sic deus t claritas gre sue nobis deficiunt in peccato. Sicut enim flos solsequij in solis ortu t in eius principio aperitur. t eius vero occasu claudit Sic homo spiritualiter in presentia gratie ad bona eterna per affectionē se aperit. occidente vero sole diuine gratie statim p peccatum se constringit. et claudit Unde. ij. Para. xviij. de Achab vulnerato dicit q mortuus est occidente sole. Quod autem occasus significet statum peccati. patet in ps. Quantum distat ortus ab occidente. longe fecit a nobis iniquitates nostras. et iō sicut holofernes fuit destinatus ad inuadenduz regnū occidētis sicut dr Judith. ij. Sic dyabolus ē spūaliter a deo destinatus ad punīēdū finaliter illos q sunt in occidēte iniqtatis t prauitatis. Sol em pctō n occidit quādo lumen gratie ab eo deficit quod in die mundane prosperitatis sepe contingit Iuere. xv. Occidit eis sol dum adhuc eēt dies Et amos. viij. Occidet sol i meridie. ¶ Tertio dico q p occasuz intelligit status ruditatis t obscuritatis. hoc est dictu status ignorantie. De hoc potest

dici illud Job xxiij. Si ad orientem iero non videbo eum si ad occidentem non inteligam. ¶ Quarto dico q signat statum granitatis et mortalitatis. Quia sicut solis claritas nobis deficit in occasu. Sic vere iocūditas nobis deficit in obitu. Et de hoc Ecclesiastes. ij. Unus et stultus et meus occasus erit Occasus enim est finis et terminus dici. Unde Josue. j. Contra solis occasum erit terminus vester. Et certe meus est ille occasus. Ad quē iustus semper pfidebat. Et quo demō mala vituperat Istū Vsq; ad quē in bono pperat. ergo occasum. scz Et vsq; quo laudes accelerat. tempus mortis so- In quo deus suos remunerat. let iustus preuidendo considerare ps. Sol cognouit occasum suum. ¶ Item vsq; ad istum occasum solet iust9 in virtute perseuerare psal. A solis ortu vsq; ad occasum ex syon species decoris eius. Exodi. xvij. Factum est vt man9 iosue nō lassarent vsq; ad occasum solis. ¶ Item vsq; ad istum occasum solet deum magnificare. Malachie. j. A solis ortu vsq; ad occasum magnum est nomē meum et in psalmo. A solis ortu vsq; ad occasum. laudabile nomen domini. ¶ Item in occasu isto solet deus rem unerare. scilicet beatos in patria quia scilicet tunc recipit eos in sedibus sempiternis. Juxta illud. Deutero. xxiij. Post solis occasum ingredientur in castra. t tunc etiam facit eis phase deliciarum glorie paradisi Deutero. xvj. Immolabitis phase vespere ad occasum solis. ¶ Item in isto occasu solet deus malos damnare et exasperare scilicet in inferno Exodi. x. Flare fecit ventum ab occidente. Vide supra in pluribus exemplis. et maxime in q tum occidens potest significare mundi prosperitatem vide supra de luna t de mari. tc.

Occasio. Nota q occasio accipitur p leui t fa- A cili et casuali. seu etiā ficta t icerta cā sicut bene videt apostolus supponere dicēs Phil. j. q omodo curabat sine pveritatē sive p occasionē rps annunciarē Accipitur ergo in bono t in malo in bono dico accipitur qñ quis faciliter ex aliquo leui casu accipit occasionē faciendi bonuz. Quia vere tunc q vbet cē ita modica occasio quin vbeat homini sufficere ad hoc q bonū aliquod facere vbeat vel tractare. Etiā semp debet dari hoi occasio bñfaciendi t tolli occasio male agēdi Jō bene dr puer. ix. Da sapiēti occasionem et addet ei sapientia. Ideo apostolus de seipso dicebat cor. iij ij. Cor. v. Occasionem damus vobis gloriandi pro nobis. Ad prudentem enim spectat accipere dare t inuenire occasiones benefaciendi loco et tempore opportuno sicut de dare t accipere visum est. De inuenire vero patet Judicū. xiij. vbi dicitur q sanson querebat occasiones contra philistijm. Quia certe ad prudentē spectat q occasiōez et colorem bonuz in actibus suis querat. Sic ergo occasio sumitur in bono. ¶ In malo vero dico q sumitur t accipitur occasio. Sicut enim boni sunt ita habituati t dispositi ad bonum q occasione modica exequuntur illud Sic vere multi sunt ita mali t ad maluz dispositi et inclinati q valde modica occasio sufficit eis pro faciendo malo. Pro causa enim accipiunt occasionem t p veritate recipiunt fictionem. Sicut em equus qui habz tybias rigidas seu curtas facili offendiculo t occasione cadit etiam in itinere valde pulcro. Sic multi sunt ita habituati ad vitia q faciliter precipitantur t quidem occasione modica. Res enim que ē in pendulo facile occasione mouet. t nauis que ē in fluuio facilr inferi9 trahit t res q est in aere occasione flat9 modici ab vno loco ad aliū in clmat. sic malt ad pcm faciliter inducunt. Uñ nota q faciliter querit occasionem.

Invidus et malicios9.
Infidus t proditios9.
Immundus t luxurios9.
Nefandus t pernicios9.

De invidis t malicios9 constat isti. n. sp'arūt occasiones quō aliis possint nocere sicut. Dañ. vj. dr q satrape qrebāt occasionē vt invenirēt danicl. q icz ipz pderent

pro eo q

pro eo q bonitati t glorie ipsius invidebant. Et aduerte q isti invenerunt sibi occasionem nocendi in hoc q dominum adorabat. Procurauerunt enim fieri edictū sub pena mortis q nullus vsq; ad certam diem aliquid ab aliquo deo vel homine peteret nisi a rege solū. Et qz Daniel in illo interuallo dominuz adorauit ideo p pessimorum machinamenta occasio sibi exhibit q vt devoraretur leonibus datus fuit Constat enim q etiam bona sunt quandoq; occasio mali Sicut etiaz apostolus supponit de mandato t de lege Roma. vij. Que scilicet bona erant sed tamen occasio transgressionis fuerunt. Unde ait. Peccatum inquit occasione accepta per mādatum seduxit me. t operatū est in me omnem concupiscentiam. Homo enim naturaliter nititur in vetitū. t Gal. iij. Igit lex propter trāsgressionē posita est tc. Sicut enim videm9 q ignis tūc solet ardētior esse. Quando modica stilla aq desup irrigat. Illud em stillicidiuz qō ignis sibi sentit cōtrariū. solet cū irritare t ardendi ferventius occasionem aliquā sibi dare. Sic mali malicios si et invidi sive in bonis sive in malis rebus occasiōes querūt. vt. f. illis nocent quos oderunt. iij. Reg. v. Ulcere quot occasiones qrit aduersum me. f. rex syrie mandans naamā a lepra mūdari. Ista ergo patent de invidis: et malicios. De infidis autem t proditiosis patet quot occasiones grant sicut dicitur Prouē. xviij. Occasiones querit q vult recedere ab amico. Infidus enim t proditor sp supponit. t inuenit occasionē et aliquā futuram causam quomodo ab alterius fidelitate recedat. sicut Deutero. xxij. dicitur de illo qui occasiones querit quō vxorem odiosam dimittat. De immundis vero t luxuriosis certum est q occasione modica labuntur in luxuriam vnde Eccli. xxj. Precepit scriptura filiam custodiri ne inuēta inquit occasione abutatur se. De nephādis etiam et perniciosis est verum quod scilicet sicut occasionem mali ipsi solent faciliter accipere. ita et iam occasione male agendi solent libenter alijs dare contra illō apostoli. j. Thess. ij. Heq; aliquando fuim9 occasio malicie tc. Et. j. Thimo. v Volo aūt nullam occasionē dare aduersario Et hec de Occasione sufficiant.

A **Occidere. Occisio.** Nota q in scriptura invenitur multiplex occisio. scilicet.

Corporalis. Virtualis. Criminalis. Eternalis.

Occidūtur em multi corporaliter t talis vt cōiter occisio t deo t natu re est mirabiliter odiosa. intantuz q sicut videt Plinius dicere. Gladius quo quis occisus fuerit nū q amplius erit rectus Occisio enim est nature destructiua. Et ideo inter cetera crimina ista est deo amplius odiosa. Cum enim deus cum magna diligentia formet hominē. ita q animam rationalem suam imaginem pretendentez sibi tribuat t inspiret ipsumq; nouē mensibus p multas alterationes cōstituat t cōponat. t tādē p varia nutrimēta spm ad debitū augmētū t cremētū pducat. valde pōt ei displicere qñ p occasionē subito t in momēto pimit. Et iō penā talionis etiā in ipso iure nature ipse deus cōstituit t occidendum occisorē in nature principio ordinauit. Gene. ix. Qui cunq; fuderit humanū sanguiem fundak sanguis ipsius Et istud vt cōmuniter est verum. q omnis qui deliberate t sine iustitia hominem gladio occidit iurta saluatoris sententiam gladio finaliter perit t iurta illud Leui. xxiij. Qui occiderit hominem morte moriatur. ¶ Item quidam occidunk virtualiter. et ista occisio nihil aliud ē q pprie carnis mortificatio. q fit per penitentiam in qua scilicet homo occidit spiritualiter carnem suam. i. carnalitatem t voluptatem. Et tales occisores figurantur in moyse qui egiptium fratrez suum hebreū indebite in iurijtātem occidit: ipsumq; sub fabulo sepelivit sicut dicitur. Exod. ij. Ut pcerto si nos videamus q egyptus. i. caro seu carnalitas vel pctm nocet fratri nostro: scilicet anime vel spiritui nostro: statim debemus ipsum p contritionem t mortificationē occidere et ipsum sub fabulo aspere penitentie ne a deo

videatur amplius sepelire. De quo Actu. x. Surge petre occide: macta et manduca. Istud autem fuit dictum beato petro videnti linthеū de celo dimissum quod multa genera bestiarum et reptilium continebat. Ad denotandum q quicunq; beatum petrum voluerit imitari: ipse debet in lintheo corporis sui omnes bestias t reptilia. carnalium vitiorum occidere et ipsa penit9 anullare. Isti ergo occiduntur virtualiter. ¶ Item dico q q̄dam occidūtur criminaliter. Et isti sunt illi quos dyabolus occidit spiritualiter per vitia t peccata. Sicut enim astutus miles habet multos modos occidēdi adversarios suos. Sic dyabolus multos habet modos occidendi. Nam sicut videmus multa sunt genera rerum spiritualiuz quib9 homo potest per peccatum spiritualiter enecari. Nota ergo q hominem Occidunt.

Divitie temporales. Delitie corporales. Scientie mundiales. Invidie corditales. Eminentie seculares. Amicicie populares Eloquentie fabulares.

Primo dico q hominem B occidunt spiritualiter divitie per auaritiam et cupiditatē Multa enim sūt semina herbarum que indiscrete sumpta hominem occidunt. sicut de elleboro et de tusquiamo dicunt naturales que discrete sumpta prebent corporibus medicinam: sed indiscrete sumpta conferunt mortem. Sic vere semina divitiarum q̄is discrete et moderate sumpta hominibus possint proficere ad salutem: occidit tamē illos p auariciā qui ipsas indiscrete accipiūt t qui male ipsas administrātes cor et fiduciam ibi ponunt Argentum enim vivū exterius corpori appositū potest multis medicinis esse multum vtile: si vero indiscrete iterī9 bibak occidit hominē cuius q viscera perforat t corrodit. Sic vere argentū vivum ardens gentem viuentem. idest divitiarum affluentia si exterius et superficialr habeatur vtilis. est si vero intus in corde p amorem recipiatur tunc solet hominem per auaritiaz occidere. t per curas t sollicitudines intima cordis sui multipliciter lacerat. Et hoc est q̄d figuratur Gen. iiij. in cayn q̄ iterpr[illegible] agro occidit abel fratrem suum: eo[illegible] set: et in eo confidisset. Quia v[illegible] divitie in agro huius mundi[illegible] allos qui ipsos amant per au[illegible] discrete associant per affect[illegible] solent per multa crimina [illegible] Joann. iij. dicitur. Cay[illegible] ergo hominem divi[illegible] cundo q homi[illegible] et carnalitat[illegible] citur ypual[illegible] ipm dozm[illegible] delitiari[illegible] minē dor[illegible] non aduerti ipsum per luxuriam in[illegible] sit t occidit. Quod bene figuratur in Jabel Judicū. iij. q̄ dato lacte fixare calefacto. ipsuz indormiunt et statim eum dum dormiret occidit et vulnerauit zach. xj. Pasce pecora occisiōis que qui possedebant occidebant. Sicut enim rinoceros a puella decipitur et tandem per eam occiditur sic homo a mulierib9 deceptus oblectatus solet per luxuriam ab eis inficī et occidi: figura in dalila per quam samson: t Judith per quam Holofernes potentissimus sunt occisi. sicut dicitur. Judicum. xvj. Et iudith. xiij. Quia vere et in seculo et in claustro quandoq; fit quod temporaliter et spiritualiter fortissimi et potētissimi a mulierib9 oblectati decipiuntur: t per ipsas p luxuriam occiduntur. Unde. i. Re. xxviij. dr q mulier habebat vitulum pascualē festinauit et occidit eum. ¶ Tercio dico q hominem occidunt scientie mundiales per superbiam et presumptionē. Sicut enim columba portās lras quādoq; pp ter lras occidit et ab inimicis literas videntib9 sagittatur. ita q litere[illegible] sunt cause mortis sue Sic spūalr sepe sit q scientia hominem occidit. dum hō de literis scientiā quas portat supbit t psumit hostis em. i. dyabolus

videns columbam istaz portantē literas: solet ipam sagitte presumptionis pcutere ꝛ sic fiunt sibi iste litere et sciētie mortis cause. Et hoc est quod dicit apostolus ij. Cho. iij. Litera occidit: spūs autē vinificat. ¶ Quarto dico ꝙ hominem spiritualiter occidunt invidie per odium ꝛ turbationem. Sicut enim ille vermis qui dicitur burestis qui generarur in ventre bouis ipsum occidit: et epar ꝛ iecur eius calefaciendo corrodit. Sic vermis iracundie ꝛ invidie in corde hominis genitus ipm solet interius corrodere: ꝛ per fraternum odium occidere. vnde Job v. Virum stultum occidit ira: paruluz occidit invidia. Et si vis dic ꝙ iste est gladius. Solie. sicut supra de Interficere. ¶ Quinto dico ꝙ hominem occidunt spiritualiter eminentie seculares per stulticiam ꝛ elationē. Sicut enim aquila nobilis predam suā capit ꝛ occidit sursum in aere. Sic dyabolus ꝙ est naturę nobilissime solet illos per vanitatem ꝛ elationem occidere: quos videt sursum in aere. i. mundi dignitatibꝰ auolare ꝛ istud genus spiritualis occisiōis bene potest suspendio comparari quia scilicet tales elati non videntur terram tangere. immo recte sursum per spei elationē pendere figurati in Saul occiso quē philisteī in muro suspenderunt. ¶ Sexto dico ꝙ hominem occidunt amicicie populares per fraudulentiam et deceptionem Constat enim ꝙ multi per falsas amicicias aliquotiens occiduntur. Dyabolus enim ꝛ mundus sub specie boni multa mala quādoq; homini suggerunt propter quod ipsum spiritualiter occidunt. Sicut enim cattus primo cum mure ac si cum diligeret diu ludit et tamen postea ipsum occidit. Sic dyabolus sepe cuz homine videtur ludere sibi sub boni specie aliquid suggerendo: sz ꝗnis tunc esse videatur amicus ipsum tamen per peccatum occidit sicut publicus inimicus. Figuratus in Joab qui sub specie amoris boni tenens mentum amasse ac si cum osculari vellet occidit eum sicut dicitur. ij. Regum. xx. vnde. j. Machab. xiij. dicitur. Quod trifon cuz iter faceret cum antiocho adolescente dolo occidit eum Ad quod fa… lud Exod. xxij. Occidat vnusquisq; ꝙ fratr… cum. ¶ Septimo dico ꝙ homi… per fallaciam ꝛ detractionez …ritualiter per mendacium ꝙ …Sap. j. Os quod mentitur …detractionem lingue alie …uget: ꝛ occidet eum lingua …ceptez modis homo oc… …ncipaliter dico ꝙ ꝺā… …emnati ꝛ miseri in … occidet eos. si… …test occidet …Pli. Sic … quādo videt … …em quam sibi per … …ionem … …ium inue… nit per peccatum: solet qui eam occidat. s. peccatorem finaliter invadere: ꝛ per mortē occidere eternam et punire. Apocal. xiij. q̄ gladio occiderit opz eū gladio occidi. Et ideo quia gladio peccati animam nostram occidimus: necesse est ꝙ gladio tormentoruz eternaliter occidamur Et possumus notare ꝙ vrus in inferno occidit multa genera peccatorum: videlicet.

Impinguatos ab opulentia temporali	De tpalit
Excecatos a sapientia virtuali.	impingua
Occupatos in immundicia corporali.	tis dicitur
Effrenatos in violentia criminali.	in psalmo
Eleuatos in eminentia mundiali.	Occidit pi

gues eorum: et electos Israel impediuit Luce. xv. Adducite vitulū saginatum et occidite. De corditaliter excecatis. dicitur. iiij. Reg. xxv. Quod rex babylonis excecauit sedechiam ꝛ filios eius occidit. De carnaliꝰ seu corporaliter occupatis. dicitur. j. Reg. xxv. Carnes occidi tonsoribus meis. De violenter seu criminaliter effrenatis. dicitur. j. Macha. ij. Virus q̄ cogebat immolare occidit in tempore illo. De mundialiter vero eleuatis dicitur Dsee. vij. Dēs reges eorum occiderūt. Et. iiij. Re. xj. Athalia occidit omne semen regum vt ꝛ de superbis dicatur illud Math. xxij. Thauri mei ꝛ altilia mea occisa sunt Et Ezech. xxxv. Implebo montes sanguine occisorum. Et sic patet ꝙ aliqui occiduntur eternaliter. Alii qui criminaliter. Aliqui virtualiter Aliqui corporaliter ꝛc vide supra de interficere. Et de Mori ꝛc.

Ocium. sitas Cum ocium idem sit ꝙ pigricia accidia: seu ᵭsidia: aut ceciam iners ꝛ imbecilis a bono exercitio occupatiōe: ꝛ operatione cessatio. Notare possumꝰ ꝙ ocium seu pigritiā auferunt quatuor videlicet Punctio diuini timoris. i. interior inspiratio. Pulsio fraterni clamoris. i. exterior petitio. Motio interni vigoris. i. aivirtꝰ et pfectio. Tractio superni dulcoris. i. padisi munus ꝛ retributio istis eiū quatuor modis pigritiam ꝛ ocū pdit equꝰ. s. fortis Quando realiter stimulatur.
Quando vocaliter exhoratur.
Quando virtualiter roboratur.
Quando externaliter invitatur sez quando aliquod alectuum ipsum ab exteriori trahit ꝛ invitat ad cursuz sicut ē pratū pabulū vel iumētū. Ista potērāt dilatari sz auctoritates vocales deficiūt Hoc solū dic ꝙ ociositas fugar est opuz ꝛ labor. Mutrix ēscelez ꝛ malox Genitrix ēpauptatis ⁊ bositatis ꝛ mortalitatis. Ista cū mā est tepiditatis seu imbecillitatis ꝛ fragilitatis: qsciscet nunq̄ vult operari Math. xx. Vidit alios stantes in foro otiosos Cuius contrarium faciebat illa fortis mulier: de qua Prouer. xxxj. dicitur Quod panē otiosa nō comedit. ¶ Item mater est iniquitatis Constat enim ꝙ in terra non culta nascitur multitudo malarū herbarum. Sic in persona otiosa multitudo nascitur vitioꝝ. Eccli. xxxiij. Mitte seruum in operationē ne vacet multam enim maliciam docuit ociositas. Et Ezechi. xvj. dz Hec fuit iniquitas sodome abundantia panis ꝛ ociuz. ¶ Item mater est sterilitatis seu etiam paupertatis tē porālis. s. ⁊ spiritualis. Prouer. xxviij. Qui sectatur otium replebitur egestate. ¶ Item mater est verbositatis s. Thimo. v. Otiose inquit discunt circuire domos. non solum otiose sed verbose. ¶ Itē mater est mortalitatis seu eterne calamitatis qz sicut constat ꝙ propter ꝛfectum exercitij multi moriunt: sic in moribus. Ūn Sen. dicit Quod otium sine literis mors est ꝛ vita hominis sepultura. Ista igitur sufficiant propter ꝛfectum autoritatum Vide vbicunq; agitur de pigricia ꝛ Accidia ꝛ similibus.

Octo. Octonarius. Nota ꝙ sm morales vel allegoricas significationes scripture nos possumꝰ inuenire. s.

Octonarium circuncisionis.	Primo ergo
Octonarium reparationis.	dicam ꝙ is scr
Octonarium resurrectionis.	ptura reperit

¶ Primum aufert culparū speculētiā Secundū infert ⁊ tutū excellētiā. Tertium affert glorie opulentiam. octonariꝰ circuncisionis q̄ crimina solet abstergere. Et iste numerus nihil aliud est ꝙ penitētia seu etiam carnis macerat̄io et abstinētia. Sicut enim in antiqua lege puer octaua die circuncidebat sibiq; caro superflua seu prepucium auferebatur sic vo dico ꝙ per octonarium penitentie. vitioꝝ superfluitas tollitur: et carnis ⁊lectatio. et ꝓpucij cōcupiscētia macerat Gen. xvij Infans octo dierum circuncidetur. Exemplo etiaz ꝑpi q̄ volens instruere ꝙ p circuncisionē penitētie nos a vitijs circuncidere debebamus: octaua die voluit circūcidi Luce. j. Unde Gen. xxj. Circuncidit eum octaua die. Et notabis ꝙ per istud octonarium penitentie.

Crimina purgamus.	Dico igitur ꝙ per octo
Defectus ploramus:	narium penitentie crimi
Veniam oramus.	na nostra solemus purga
Numina placamus.	re Et sic dicitur. ij. Para
Animos fundamus Uel	xxix. Quod ipsi Expia
Animas saluamus.	uerūt tēplū die⁹ octo ex
Innocentiam reparamus	piauerūt dico. i. purgauerūt et purificauerūt. itē p istū numeꝝ defectꝰ nros solemus plorare

mus plorare. Et hoc est quod dicitur Leui. xv. Mō die octauo sacerdos ꝓ se debebat duos turtures offerre: q̄ scilicet sunt aues gemebūde. Ad denotandum ꝙ octonarius penitentie requirit gemitum atq; planctus Numeri. vj. offeres. s. octaua die duos turtures. ¶ Itē istū numerū pro venia habenda solemus orare Judicū. iij. Servierūt octo annis ꝛ clamauerūt ad dominū. ¶ Itē per istum numerum deum ꝛ sanctos solemus placare. Unde figuraliter dicit Joan. xx. ꝙ post dies octo vbi discipuli erant congregati in vnū venit Iesus ianuis clausis. Ad denotandum ꝙ quando octonarium penitētie facimus christum ⁊ eius gratiam attrahimus ⁊ placamus. ¶ Item per istum numerum animos nostros solemus fundare Constat enim ꝙ post lapsum penitētia est virtutum omnium fundamentū. vsi. iij. reg. vij. dicitur ꝙ in domo saltus libani erant fundamenta: de lapidibus preciosis: lapidibus magnis octo cubitorum. ¶ Item per istum numerum innocentiam nostram reparamus. ꝛ hoc significatur in duobus agnis qui precipiebātur offerri die octaua, Leui. xiij. Ad denotandū ꝙ duplex innocentia mentis scilicet ꝛ corporis acquiritur: quando. s. penitentie octonarius iteratur Et si vis pone quomodo octo necessaria sunt ad pemtentiam videlicet. Horror culpe. Spes venie. Timor pene. Contritio. Confessio. Satisfactio. Dei amor et dilectio. Proximi zelus et compassio. Et sic ergo patet quomodo invenitur octonarius circuncisionis quo crimina solemus purgare. ¶ Secundo principaliter dico ꝙ inuenitur octonarius reparationis quo virtutes solemꝰ iungere et invicem aggregare. Et procerto dico ꝙ numerus iste signat scilicet:

Culparum transilitionem.	Per hunc enim vitia
Virtutum aggregationē.	transilimus ꝛ transeē
Mentiū roborationem.	damus virtutes com

munimus et coniungimus pectora stabilimꝰ: ꝛ cōstringimus Dicio ꝙ vitia transilimꝰ: qz. s. sicut videmus ꝙ numerus octo transcendit septenarium. Sic vere octonarius perfectionis transcendit: transilit ꝛ dimittit septenariū criminalium vitiorum vnde. Ezechielis. xl. octo gradus erant quibus acensus erat. Ascensus dico. i. vitiorum transcensus: vel ascensus. i. vltra vitia transilitio atq; motus. Et ibidem. In octo gradibus ascensus eius. Deinde dico ꝙ per octonarium perfectiōis virtutes communimus seu etiam coniungimus. constat eiñ ꝙ iste numerus signat aggregationem virtutum Naz prima vnitas signat cultum vnius deitatis. Dualitas nerū duplicis charitatis Trenariꝰ fidē trinitatis Quaternarius quadraturam quadruplicis cardinalis virturis. Quinariꝰ quinq; sensuum discretam custodiam Senarius seꝛ operum misericordie completam clementiam Septenarius septez virtutum moraliuz concretā iustitiam. Octonarius octo beatitudinum perfectam excellentiam. Quibus. s. Beati pauperes. Beati mū do corde ꝛc. Iste est ergo octonarius perfectionis virtutum qui scilicet Est.

Justoū regnū ꝛ ptura.	Quod octonarius virtutuz
Cordiū limes et mēsura.	sit iustorum bonoꝝ ꝛ pretura
Pauperū cibꝰ ꝛ pastura	patet. ij. Paral. xxxiij. vbi dicitur ꝙ octo annorum erat Josias cū regnare cepisset.

¶ Item ꝙ octonarius virtutū sit cordiū limes et mensura ptz. Eze. xl. vbi dicitur ꝙ angelus mensus est. vestibulum porte octo cubitoꝝ ¶ Itē ꝙ iste numerꝰ sit paperū cibꝰ ꝛ pastura: ptz Ezech. xl: vbi dicitur ꝙ octo mēse erant super quas immelabatur. scilicet pauperibus Et michee. v. dicitur. Suscitabimus ei septem pastores ꝛ octo primates boies Pastores eiñ a pascendo dicuntur Ptz igitur ꝙ p octonariū perfectiōis ⁊tutes cōmunimus. ¶ Deniq; dico ꝙ p octonariū perfectionis pectora stabilimus Numerꝰ eiñ q̄ternarius qui quadrus est perfectā stabilitatē designat: qz. s. res quadrata stat in quolibet sui latere. cū igit octonariꝰ duplicem quaternariū cōtineat: satis ptz ꝙ duplicez stabilitatē ꝛ firmitatē designat: moralē. s. ꝛ naturalē. Figura Numeri vij. vbi dicitur ꝙ in tabernaculo federis habebāt necessaria et erant ibi quatuor plaustra ꝛ octo boues. vnde Apoca. xxj. dicitur ꝙ celestis hierusalem fundamentū octauū fuit berillus. Istud est igitur octonariū reparationis quo virtutes solemꝰ iungere. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ in scriptura reperitur octonarium resurrectionis quo salutē possumus optare. et sic procerto per octonariū designatur futura resurrectio: que scilicet in octaua etate continget ꝛ vbi btē anime eterna gloria pfruentur. Et nota ꝙ iste numerꝰ seu status. Et numerꝰ

Dedicationis.	In isto eiñ octonario. i. in statu re
Receptationis.	surrectionis seu future vite anime
Requietionis.	beate deo dedicantur et desponsan
Festinationis	tur. ij. Mac. Similiter Salomon
Retributiōis	octo diebus celebrauit dedicationē
Visitationis.	¶ Itē tute receptantur et hospitātur Joā. xx. Post octo dies erāt discipuli eius intus. vt de quolibet btō dicatur illud. iij. Reg. xviij. Suscepit eū rex anno octauo. ¶ Itē lete quietant ꝛ consolant Leuit. xxiij. die octauo erit sabbatū. i. reques Hume. xxix. Die octauo q̄ est celeberrimus: omne opus seruile non facietis in eo. ¶ Itē laute festinant et honorant Leuitici. xxiij. Dies octauus erit celeberrimus. ¶ Item remunerantur ꝛ stipendiant. ij. Paral. vij. Fecit die octauo collectā eo ꝙ ꝛdicasset altare. ¶ Itē salutant ꝛ visitantur. Quia sicut dicitur Joan. xx. Post dies octo venit ihesus ianuis clausis dicēs. Pax vobis. Et sic patet ꝙ generaliter triplex inuenitur octonarius in bono. ¶ In malo vero significato dic ꝙ iste numerus potest significare statum peccati vel etiam peccatorem Nam sicut videmus octaua die circuncidebatur infans. Numerꝰ octo septenariū transcendit. Et in octaua etate, homo q̄ dormierat a somno et a quiete resurgit. Sic vere dico ꝙ in statu peccati infans. i. innocentia circuncidit ꝛ resecat. Septenarius. i. virtutum vniuersitas transgredi tur ꝛ dissipatur. Quies aīe impeditur et ercita… cuz damnata anima punitur atq; …manf. Et … uiter de pecatore innocentiā cir… …grediente. quietē mentis su… …cif Apoca xvij. Bestia que … est. Et sic igitur patet ꝙ … …signat in bono et in mal…

Octoginta …

…si decies octo vel octy… …et in malo. Et sic n… …Virtutis et per… …Peccati et in… …Mortalis… …Salutis… …Torme… …dinum a… …illud Exod. … …Erat autē moyses octoginta annorum … …et Josue decimoquarto Hodie octoginta annoruz sum… …Et Luce. xvj. Accipe ergo literas tuas et scribe octoginta. Anna filia phanuel octoginta annorū erat quando dominum in vinis recepit Luce ij. ¶ Itē signat statum infectiōis. i. statū peccati et sic ōr a denario ꝛ octonario qz scilz ibi ē numerꝰ xcies. i. decē māduator trāgressio q̄ s. sunt decē comua bestie Apoc. xvj. ꝛ ibi etiā est numerꝰ octo multiplicatus. i. octo beatitudinū incompletio ꝛ omissio vt sic peccator figurek in capite afini: de quo dicitur. iiij. Regū. vj. Mō venūdabatur octoginta argēteis ꝛ illius octoginta viris qui venerunt rali barba ꝛc. Ut scribit. Hiere. xlj. Ratio eiñ barbe ꝓditionē virtutum signat: quā. s. peccator incurrit quando octogēariū trāgressionū attingit. ¶ Item iste numerus signat statū mortalis durationis, sez pūtis vite laboriose ꝛ miserie: vbi. s. denarius per octonarium multiplicatur qñ post octauam resurrectionis: ꝛ p cursum pūtis circuciōis: eterne glorie denarius in labore ꝛ miseria expectat vltis pūs. Si aūt in potētatibꝰ octoginta anni, ꝛ amplꝰ eorū labor ꝛ dolor. ¶ Item iste numerus signat statum glo…

Universidad de Deusto
Biblioteca

rie ꝛt statum saluationis: quia scilicet in celesti gloria inuenitur denarius in octonarium multiplicatus. Jhe-
Ꝟtum. s. ubi acquiritur obseruantie ꝛcem mandatoꝝ digna retributio: et octo beatitudinum perfecto com-
pletio et aquisitio. De isto ergo numero dicitur Judi-
cum. ij. Humiliatus est in diebus et quieuit terra octogin-
ta annis. Ut ꝛ sic de beatis animabus dicatur illud. Cant. vj. Quod septuaginta sunt regine. ꝛ octoginta sunt concubine. ¶ Item iste numerus signat statum miserie et damnationis. scilicet miseriam infernalem vbi scilicet in octaua etate future resurrectionis punie-
tur octonarium male circuncisionis: ꝛ ꝛnarium occa-
sionis transgressionis ita ꝙ tunc verificabitur illud. ij. Macha. ij. Octoginta milia interfecti sunt. Et sic igi-
tur patet quomodo octoginta signat i bono ꝛ in malo scilicet. Virtutum copiam. Culpe spurciciam. Mundi miseriam. Celestem gloriam. Pene mesticiam.

Octingenti. Nota ꝙ octingenti idem est ꝙ occies centuz gentos em̃ grece centum latine. Unde ergo quid signant numerus octo: et numerus centuz ꝛ exponendo prout volueris. Potest em̃ significare statum perfectorum: sicut cum dicitur Gen. v. Uixit tared octingentis annis. ¶ Item statuz iniquo-
rum. qui. scilicet spiritualiter ꝛ eternaliter interficiuntur ij. Reg. xxiij. octingẽtos interfecit impetu vno. ¶ Iteꝝ signat statum beatorum. ij. Reg. xxiij. Inuenti sunt de israel octoginta milia ꝛc. sufficit.

Occumbere. Nota ꝙ occumbere siue accipiatur pro homine morieꝝte siue pro sole occidente: semper signat luminis defectum et virtutis. Et sic nota ꝙ inuenitur Occubitꝰ. vite quo ad morientes. Occubitus gratie quo ad deliquentes. Occubitus [illegible]ne quo ad indigentes. Occubitꝰ glo-
rie quo ad [illegible]tes. Occumbit enim sol. s. claritas vi-
[illegible]. Et sic dicitur. Gen. xv. ꝙ cum occubuis-
[illegible]st caligo. vnde de occubitu mortis dicitur
[illegible]udo videns occubuisse aarõ fleuit.
[illegible]aa gratie ꝛ linquentibus. Usi-
[illegible]udi. xix. Occubuit sol iu-
[illegible]buit sol sup prophetas.
[illegible]tune indigentibus seu
[illegible] per obitum claritatis
[illegible] Leui. xxij. Cum occu-
[illegible]Pius etiaꝝ ꝛ clemẽs
[illegible]misericordie leuit. qõ
[illegible]oꝝtuum Thobie
[illegible]tor: sicut de eo-
[illegible]uit vt cuz sol
[illegible]one occu-
[illegible]ne dicit.
[illegible]stos tu-
[illegible]tib
[illegible]rem sol
[illegible]ꝰ. Et. ij. Regũ. ij. Persequentibꝰ abi
occubuit De beatis vero quibus sol g[illegible]tie sem̃ piterne
nunq̃ occumbit dicitur Josue x. Steterit itaq; sol ꝛ non
festinauit occumbere. Ista ergo ꝛc occubitu sufficiant.
Uide. s. de occasu Et infra ꝛc Sole.

Occultum. Nota ꝙ occultum vel occultare accipitur in bono vel in malo. In bono enim occultare vel occultus signat Diuine sapiẽ-
tie sublimitatem Humane conscientie profunditatez Moralis excellentie humilitatem. Primum occultuz est inquirendum scilicet Occultum sapientie. Quia si-
cut dicitur Ecclesiastici. xxxix. Occulta prouerbiorum exquiret sapiens. Quia secundum ꝙ dicitur Job. xxviij. Trahitur sapientia ꝛc occultis. Et istam traxisse se glo-
riabatur Dauid dicens in ps. Incerta ꝛ occulta sapien-
tie tue manifestasti mihi. ¶ Secundũ occultum est re-
uelandum scilicet occultum conscientie maxime ꝙ con-
fessionem sacerdoti. Dat. x. Nichil opertum quod non reueletur. ꝛ nichil occultum quod non sciatur. Psalm. Ab occultis meis munda me domine ꝛ ab alienis parce seruo tuo. ¶ Tertium occultum est abscondendum. Et istud est occultum humilitatis: quia scilicet boni tenen-
tur occultare bona facta sua Juxta illud. Sen. Esto oc-
cultator virtutũ tuarum sicut ꝛ alij vitiorum. Istaz au-
tem occultationem facit humilitas q̃ non reputat ope-
ra sua digna videri sicut ꝛ thobia dicitur Thobie. ij. ꝙ occisos occulte ꝛc nocte sepeliebat. ꝛ de quolibet tali di-
catur illud Joannis. xix. vbi dicitur ꝙ Joseph ab ari-
mathia nobilis ꝛcurio erat discipulus Jesu occultus tamen Heb. xj. Fide moyses occultat est. Et sic signat in bono. Si vis exempla et figuras vide supra de absco-
dere vbi multa inuenies. ¶ Sed adhuc dico ꝙ occultũ signat in malo Et sic signat.

Hypocritarum palliationem.
Proditorum simulationem.
Luxuriosorum inquinationem.
Detractorum locutionem.
Inuidorum contentionem.

Hypocrite enim occultant sua mala et sua vitia: et thi dicitur Hiere. xvj. Non fuit occulta iniquitas eoꝝ ab oculis meis. Proditores occultãt sua consilia ps. Locuti
in insidijs cum dominibus in occultis vt interficiant in
nocentem. Et Hiere. ix. Pacem cum amico suo loquiꝰ et occulte ponit ei insidias luxuriosi occultant sua fla-
gicia Ephe. v. Que autem in occulto ab eis fiunt turpe est dicere. Detractores ꝛo occultãt sua colloquia. qz. sez tales de alijs detrahunt non publice sed occulte. Unde psal. Acuerunt vt gladium linguas suas, vt sagittent in occultis immaculatũ subito sagitabũt et non timebũt firmauerũtsibi sermonẽ nequã. Inuidi ꝛo occultãt sua bona opera ꝛ vtilia sicut sunt illi qui ex inuidia nolunt alios docere: de quo Ecclesiastici. xx. Sapientia abscondita et thesaurus occultus que vtilitas in vtrisq;. Oẽs em̃ isti occultãt facta sua: qz sicut scriptũ est. Dies diẽ ma-
le agit odit lucẽ ꝛ veritatem constat ꝙ ea occulta eoꝝ finaliter reuelabũtur ꝛ in iudicio nude eoꝝ hominibꝰ ostendẽtur vnde. Roma. ij. Judicabit deus occulta ho-
minũ. Quia sicut dicitur Eccli. xl. Ipse est reuelans ve-
stigia occultoꝝ. Quia sicut dicitur Luc. viij. Nõ est oc-
cultũ qõ non manifestet. Et hoc certe non solum deo: immo etiã hoibus. ps. Non sunt occultata a filijs ho-
minũ ꝛc. Et omnia possent per exempla probari: sz pau-
ce sunt autoritates Et. s. De abscondere posita est co-
pia exemploꝝ vide ergo ibi, si vis aliquid dilatare ꝛc.

Oculus. Nota ꝙ cum oculus sit illud membꝝ quod datum est corpori ad ipsius regimentum: possumus dicere ꝙ per oculos intelliguntur Judices et superiores a quibus corpus ecclesie gubernatur. Considerationes interiores a quibꝰ corpus anime regulatur. Et quia est dare, et bonos superiores et malos et bona, corda et mala hinc est ꝙ oculi possunt accipi in bono et in malo. ¶ Dicamus igit primo ꝙ oculi accipiuntur in bono Et sic in scriptura possunt signi-
ficare tria scilicet.

Diuine sapientie claritatem.
Superne eminentie dignitatem
Interne conscientie puritatẽ.

In istis igitur tribus membris ola genera bonoꝝ oculorum inseram⁹ ꝛ dicam⁹ ꝙ sunt oculi diuine sapientie ꝛc quibus Eccli. xxiij. Oculi domini lucidiores sup solẽ Et ista sapientia seu isti oculi Quandoq; dicunt oculi misericordie et pietatis Dñi, quandoq; dicunt oculi iustitie et seuerita-
tis Dñi, oculi clemẽtie ꝛ largitatis. Oculi em̃ diuine misericordie hoc est respiciunt ad eos misericorditer libe-
randum. Et sic desiderabat respici Daniel cuz dicebat Dani. ix. Inclina deus meus aurẽ tuaz ꝛ audi aperi ocu-
los tuos et vide desolationem nraz. Istis oculis aspicit deus humiles pauperes ꝛ timorosos. ps. Oculi domi-
ni sup metuentes eũ: vt eruat a morte animas eoꝝ. Ve-
rũtamẽ istos oculos auertit a peccatoꝛb⁹ quia ipse est ꝙ dicit Esa. j. Auertã oculos meos a vobis. Oculi diui-
ne iustitie malos respiciunt ad ipsos seueriter puniendũ. bonos vero ad ipsos saluandũ et defendendũ. Psal. xv. In oĩi loco oculi dñi contemplantur bonos et malos. Isti enim sunt oculi licet ꝙ vident ultra parietẽ quia sez

quia. scilicet vltra parietẽ corporis vsq; ad mtima coꝛ dis videt oculi dñi facta nostra. Unde ꝙ deus respi-
ciat iniquos ad eos puniendũ ꝛo Amos. iv. Ecce oculi dñi super regnum peccas ꝛ destruet illud. Iste enim est argus qui centum oculis caput habebat ornatum ita ꝙ numq̃ dormiebãt simul nisi duo. ideo ante ꝛ retro videbat sicut ꝛo in Ouidio. Quia. s. dei circumspe-
ctio ꝛ cõsideratio tanta est ꝙ numq̃ potest deficere vel per aliquẽ defraudari. quin semp videat omnia que sunt ante ꝛ retro. i. preterita ꝛ futura Ezech. j. Totuz corpus in circuitu plenum erat oculis ante ꝛ retro. De istis vero oculis diuine iustitie narrat de quodã barbitonsore ꝙ amore dei pauperes quantumcũq; de-
formes libenter radebat ꝛ eis succurrebat q̃ cum se-
mel pauper effectus quendã porcum fuisset furatus. dñs xpus volens eum reducere ad penitentiã. appa-
ruit sibi in specie cuiusdam deformissimi scabiosi ra-
di amore dei petẽtis. qõ cum barbitonsor libenter vel let facere inuenit totũ caput eius plenum oculis qõ cum admiraꝛs peteret quid hoc esset pauper respon-
dens dixit. Ego inquit sum ille q̃ video vbiq; Et bene vidi beri qñ porcum furatus fuisti. Barbitonsor au-
teꝝ pauperem cuanescẽre timuit penitẽsq; restituit porcũ illum Ecce ergo quõ oculi diuine iustitie nõ pote-
rant pati ꝙ iste perderet Eccli. xxxiij. Oculi dñi sup timẽtes eum. Oculi vero diuine largitatis respiciũt iustos ad ipsos in paradiso liberaliter premiandum vsi in ps. Oculi dñi super iustos ꝛ aures eius in pre-
ces eoꝝ. Ecce ergo quõ oculi diuine sapientie diuersi-
mode respiciunt hommes in hoc mũdo. Iste est enim sicut aquila que oculos habet limpidissimos: ita qõ pisciculos in mari natãtes ꝛo a celsitudine aeris vide-
re ꝛ super ipsos subito descẽdere ꝛ venire. Quia vere sicut dictũ est. Oculi sciẽtie diuine q̃ sole sunt clario-
res in mari huius mundi vident quicquid homines faciunt ꝛ qualiter vel in bono vel in malo se gerunt. Eccli. xvij. Ue hominũ non sunt absconse ab oculis ipsius Isti sunt ergo oculi diuine sapientie. ¶ Secõ-
dico principaliter ꝙ in scriptura inueniunt oculi su-
perne presidentie. ꝛ sic per oculos intelliguntꝰ prelati ꝛ superiores q̃ sez habẽt regere cetera mẽbra ecclesie militantis. Et ideo breuiter de bono ecclesiastico. pre-
lato vel viro pfecto põt exponi illud quod Job de se ipso dicebat Job. xxix. Oculus fui ceco. ꝛ pes claudo pater eraz pauperũ. ꝛ cãm quã nesciebã diligẽtissime inuestigabã. Ubi aduerte ꝙ sicut oculus habet sez

Magnam luciditatem.
Magnam vtilitatem.
Magnam humiditatem.
Magnam sublimitatem.
Magnam mobilitatem.

Sic pcerto vir perfe-
ctus ꝛ maxime prela-
tus debet habere Lu-
ciditatẽ discretionis
Oculus inquit fui ce-
co Utilitatem dilectionis. Pes inquit claudo. Hu-
militatẽ cõpassionis. Pater inquit eram p[illegible]
Sublimitatẽ iurisditionis. Cãm inquit inue[illegible]
Mobilitatem circumspectionis. Diligẽti[illegible]
Iste sunt em̃ quinq; spũales cõditiones o[illegible]
iudicis vel plati. ¶ Dicamus igit ꝙ ad t[illegible]
ptinet ꝙ sit lucidus p discretionẽ. Oculu[illegible]quit fui
ceco. Dia em̃ membra naturaliter sunt ce[illegible]ter ocu
lum. Et ideo necesse est vt oculus satis hab[illegible]de lu
mine vel splẽdore. vt ceteris mẽbris possit [illegible]itũ re
gimẽ ministrare Sic vere cuz in corpore ec[illegible]sie sint
multa mẽbra ceca. i. multi subditi ignoãt i[illegible]ideo ne
cesse est. q̃ oculi. i. plati ꝛ viri pfecti religio[illegible]: clerici
magne discretionis lumine sint dotati vt p[illegible] ipsos
possint alij doctrinis ꝛ scientijs fidei ꝛ mor[illegible]illumina
ri ꝛ in viam salutis dirigi. ꝛ debite gubernari. Ocu-
lus inq̃t fui ceco. vñ Esa. xxix. Oculi cecoꝝ videbũt. ꝛ addẽt mites in dño leticiam. Quod tñ est hodie con-
tra multos oculos ꝛ platos q̃ sciz magis sunt ceci ꝛ ignoãtes in spũalibus q̃ alij subditi vel inferiores. Quis em̃ ipsi q̃nq; lumen scientiarũ legalium ꝛ mun-
dialiũ habeant. Istud tamen lumẽ nõ est cõueniẽs ad docendũ ꝛ dirigendũ subditos in via spũalis rectitu-
dinis ꝛ salutis. Et ideo mẽbra ecclesie possunt de istis oculis suis horribiliter cõqueri dicẽtes in ps. Lumẽ oculoꝝ meoꝝ ꝛ ipm nõ est mecũ. Et quare? q̃ pcer isti oculi sunt hodie. plus q̃ ipsi subditi in spũalibus ignorantes. iurta illud ps. Obscurenk oculi eoꝝ ne videant ꝛ dorsum eorum semper incurua. De modis vero quõ iste oculus obscurat vide infra. Sit ergo lu-
cidus per discretionẽ. Oculus inquit fui ceco. Deinde dico ꝙ iste debet esse vtilis per dilectionẽ. Quod ostendit cum ꝛo. Pes claudo. Pes em̃ affectionem si-
gnat ꝛ amorem. Sicut em̃ oculus sup omnia mẽbra est vtilis ipsi corpori. sic prelatus debet esse ipi eccle-
sie. Debet em̃ esse pes spũalis affectionis ipos inti-
me diligẽdo pes quoq; fundamentalis sustentatiõis ipsos benigniter supportando. qõ bene figuratum est Apoca. j. in illo filio hominis sedẽte in throno. cuius oculi erant sicut flãma ignis. ꝛ pedes similes aurica-
co cum est in camino ignis ardẽtis. Sic igit ptz q̃ est vtilis oculus p affectionẽ. ¶ Deinde dico ꝙ est oculus humidus. ꝛ iste oculus debet esse humidus p cõ-
passionem. Et hoc ostenditur cum dicit. Pater eraz pauperum. Sicut em̃ oculus multam habet humidi-
tatem respectu quantitatis sue, quod necessariuz fuit ad faciliorem formarũ impressionez. sic prelatus debet esse per pietatem ꝛ benignitatem tener ꝛ humidus ita q; faciliter possit in se recipere per compassionem quicquid sibi per preces pauperum ab exteriori im-
primit ꝛ quicquid calamitatis ꝛ paupertatis in alijs exterius speculat. vt de platis ecclie dicat illud. Ps. Oculi eius in pauperẽ respiciunt. Pater inquit eraꝛ pauperũ. Unde si vis infra de patre. Sed sicut in ocu-
lo sunt plures tunice. s. quedam humide, quedaz ma-
gis dure. istud tñ veruz est qõ ista q̃ est m[illegible]
pille primioꝛ q̃ illa que est duriori. Sic i[illegible]
bet esse mollicies pietatis ꝛ compassion[illegible]
ricia seueritatis ita tñ qõ pietas [illegible]
q̃ iustitia Exemplo samarit[illegible]
ciato oleũ lenituum. Dein[illegible]
Sicut ꝛo Luc. x. qz q̃is [illegible]
rari. Unã tñ ꝛo primu[illegible]
lud Job. x. Oculi carne[illegible]
cut videt hõ ꝛ tu videb[illegible]
debet esse sublimis p[illegible]
uestigabam Causas [illegible]
ꝛ superiorem. ps. A[illegible]
meam. Sicut [illegible]
sic tales coll[illegible]
cut vide[illegible]
pite rad[illegible]
sunt [illegible]magis api-
[illegible]piritaliter loquendo
[illegible]in capite xpo radicã
[illegible]er fidem ꝛ dile[illegible]Eccls. ij. Oculi sapietis
[illegible]spite eius. Surrsum verus paradisum eleuantur
[illegible]r affectionẽ ꝛ contemplationem. iiij. Reg. xix. Ele
[illegible]uasti in celum oculos. Circũquaq; etiam respiciunt ꝛ
speculant per prudẽtie circũspectionem. Job. xxxix.
Oculi eius de longe pspiciunt. Tales ergo oculi de-
bẽt esse sublimes. Quis pculdubio hodie vsq; ad ter-
ram per auariciam multipliciter sint depressi Esa. v.
Oculi sublimes deprimẽt. Nõ sic sed sit sublimis p
iurisditionẽ. Rursum dico qõ talis oculus ꝛo esse mo-
bilis per circũspectionẽ diligentissime inquit Sicut
eñ videmus inter cetera corpis membra oculi sunt
ceteris mobiliores. ꝛ ad vertendũ sunt promptio-
res. iurta illud. j. Cor. xv. In momẽto in ictu ocu-
li in nouissima tuba. Sic prelati debent esse diligen-
tiores ꝛ ad motum bonorum operum promptiores.
Jurta illud. ij. Paralip. xix. Cum diligẽtia cuncta fa-
cite. Unde de tali circũspectione dicitur Esa. xxj. Con
templatus est diligenter multo intuitu. vt de talibus
oculis dicat illud Esa. xxxij. Non caligabunt oculi vi

Universidad de Deusto
Biblioteca

dentiū. ꝛ aures surdorum diligēter auscultabunt. Et sic ptz quō oculi. i. prelati. iudices ꝛ doctores debent esse. Diligētes. Eminētes. Compatientes. Effectuosi ꝛ luminosi. Et sic religiōi vel ecclie poterit dici illud Cāti. j. Ecce tu pulcra es amica mea. ecce tu pulcra oculi tui columbarū. Et sicut oculi naturalr in sui cō positione septem habent tunicas seu pelles. vt dicit. Constantinus. Sic prelati debēt habere septē virtutes ad implendū spūale iudiciū. Tres. s. thologicas ꝛ quatuor cardinales. vñ Eccli. xx. Oculi eius septem plices sunt Jsti ergo sunt oculi superne psidētie. qō est scōm principale. ¶ Tertio principaliter dico qō in scriptura inueniunt oculi interne conscientie. Et isti procerto nihil aliud sunt q̄ intellectus ꝛ affectus. Duo eīm fuerunt necessarij. vt sinus impediret. eius affectus p alterū supplerēt. Quia oportet q̄ illi simplices in quibus oculus intellectus deficit q̄tum ad perfectam cognitionē oculū affectus habeāt clariorē q̄tum ad veram simplicitatem ꝛ dilectionē. Jstud eīm de oculo naturali ita se habet q̄ si vnus excecat vel impedit. alius clarius intuet. Et hoc fit q; spūsvi sinus qui ad ambos diuidebat. tunc in vno solo lumi nosius cōgregat. ꝛ sic ibi perfectius operat. Sic vere fit inter istos duos oculos inter intellectū. s. ꝛ affectū q; vere impeditio vnus est. pmotio ꝛ fortificatio alterius. Sicut eīm ad oculum videmus. sepe quāto oculus intellectus in visu scientiarū amplius. pficit. tanto affectus ad dei ꝛ proximi dilectionē amplius impedit. Sicut ad literam patet de ericis. qui quanto sunt in scientijs subtiliores. tanto eīm moribus tepidiores. Et ecōuerso simplices in quibus oculus intellectus obtu[illegible]ditur. in dei dilectione in ceteris moribus p[illegible] disponunt. vñ Aug. dicit. q̄ simplices [illegible]uit celos. ꝛ nos cū literis nostris mergi[illegible] mdū. ¶Per oculū ergo mētis cor ꝛ conscie[illegible]gamus. ꝛ exponamus de quolibet viro in [illegible]ali oculo illud zacha. iij. Super lapi[illegible] sunt. In quibus verbis appa[illegible] in capite radicaliter impo[illegible] vniformiter disponuntur. [illegible]scondunt ꝛ reponuntur [illegible]pliciter componunt. Jta [illegible]adicalitatē stabilis dura[illegible] miformitatē simplicis [illegible]nitatē humilis cōtri[illegible]plicitatē nobilis p[illegible] q̄ oculi mentis [illegible]. sicut oculus [illegible]mētali[illegible]s cū ipso [illegible]lentiā separari. [illegible]ctū ꝛ desiderū ꝛ per [illegible] deo ꝛ mediantibus duo[illegible]is duplicis c[illegible]tis tamfortiter ꝛ tam[illegible]quāliter radicari [illegible] nunq̄ debent ab ipo aliqualiter separari. Mō oste[illegible]ditur cū dicit. Super lapidē. Domus eīm non pōt sta[illegible]bilior esse q̄ qñ super lapidē est fundata. Oculi ergo mētis nostre super illum q̄ est lapis angularis debēt fundari ꝛ firmari vt nunq̄ per pctiñ possint ab eo se gregari. Vñ Ezechie. x. Super caput cherubin quasi lapis saphirus. Jstos etiam debemus esse spūales lapides vt oculos mētis in dño firmos. stabiles ꝛ lapideos habeamus. vt sic sicut oculi ancille in manibus domine sue. ita oculi nostri ad dñm deuz nr̄m donec misereatur nr̄i. Sicut enim hyena dr̄ habere oculos valde immobiles ꝛm Plin. Aquila etiā habet oculos ita claros q̄ sine repercussione in solē pōt figere aspectū. ꝛ solē respicere ꝛ videre. Jta etiam nos debemus oculos nostre mentis in deuz tamimmobiliter figere per amorem q̄ nunq̄ ad aliquid aliud diligendum debemus ab ipso oculos auertere vel auferre. Habere enim oculos attētos ad aliquem.

Signum est amicicie verioris.
Signum est obedientie promptioris.
Signum est indigentie amplioris.
Signum est gratificentie amicabilioris.
Homo eīm in aliuz figit oculos suos sicut amicus in amicū vt in eius presentia delectet. Et sic ipsos debēt in deū figere viri cōtemplativi. Quia sicut dr̄ Eccl's. xj. Delectabile est oculis videre lumen. ¶Item sicut verus obediens in prelatum ad obediendum sibi totis affectibus oculis eleuet. Et sic ipsos debent habere boni ecclesiastici ꝛ religiosi. Sicut dicebat Dauid in ps̄. Sicut oculi ancille in manibus dñe sue. ita oculi nostri ad dñm. Videbat etiaz loqui dauid sicut bonus religiosus cū dicebat. Anticipauerūt vigiliasoculi mei. turbatus sum ꝛ nō sum locutus. Quia scz religiosus debet habere subiectionis ꝛ obedientie pmptitudinem. q; debet vigilare. Timoris ꝛ reuerētie mestitudinem q; dz esse turbatus. Verborum ꝛ facundie paucitudinē. non sum inquit locutus. ¶Item debemus oculos mētis figere in deum sicut pauper in diuitem vt aliquid de eius manibus reportet vt refocillet. ps̄. Leuaui oculos in eos in montes vñ veniet auxilium mihi. ¶Item sicut gratus homo in suū adiutorē propiciū ꝛ benivolum vt gras agēdo eidē gratuletur. sic faciebat dauid cum dicebat. Ad te leuaui oculos meos qui hab. in ce. Jstam aūt materiā de grāactōe pulcre dilatat autor ille in illo libello de oculo ca. xxiij. Et ponit ibi duo pulcra exempla. Unum de quodā serpente. Aliud de quodā leone. sed omitto gratia breuitatis. q; forte alibi ponā ea. ¶Patet ergo q̄ oculus mētis nostre dz habere stabilem durationem. seu fixionem. Super lapidē inquit sunt. Quia. s. in capite nr̄o deo debent radicaliter esse fixi q̄ō est cōtra multos qui non habent oculos in capite. s. in deo sed magis in vana gloria ꝛ in mūdo. Similes quibusdam vermibus qui oculos habere dicunt in cornib⁹ sicut dicunt esse limaces. Similes etiam quibusdam monstris seu hominib⁹ monstruosis q̄ sunt in ethyopia ꝛm Jsidorum. qui capite carentes oculos dicunt habere in pectoribus. Quia vere multi sunt qui oculos mentis considerationis ꝛ affectionis non habēt fixos in capite suo deo. sed magis in cornibus. hoc est dictu in appetitu comuum id est eminentiarum ꝛ dignitatum per superbiam ꝛ ambitionem. Et in pectore hoc est dictu in illis qui sunt ibi impectorati ꝛ incordati per affectionem ꝛ per personarum acceptionem. In istis enim figūt moderni oculos non in deo. Quia sicut dicitur Prouerbiorum. xvij. Oculi stultorū in fines terre. Et hoc quia sicut dicitur in ps̄. Oculos suos statuerunt declinare in terrā. Contra illud Proverbiorum. xxiij. Ne erigas oculos tuos ad opes. Nō sic ergo charissimi. sed habeant oculi mentis nostre [illegible]tabilem affectionem seu infixionem. ps̄. Deu[illegible]emper ad dñm qm̄ ipse euellet de laqueo pe[illegible]s. ¶Item isti oculi debēt habere humilem. [illegible]n seu gracilem intentionem. Quod ostendi[illegible] Unum. Sicut eīm videmus q̄ q̄uis oculi [illegible]uo. tñ vnicum ꝛ simplicem habent actum [illegible]a re nō respiciunt seu cōcipiunt duas ima[illegible]gines. [illegible] tñ vnaz. Quod accidit ex eo ꝛm naturales [illegible]erui spūs visuum a capite ad oculos deferen[illegible]edia fronte in modum crucis vnunt ꝛ con[illegible] ꝛ sic species rerum a duobus oculis recepta [illegible]rsa sed vna esse videtur. q; subvna rōne intel[illegible]lectus p̄esentat. Sic vere charissimi. Oculi mētis nostre debent q̄tum ad intentionez esse simplices ꝛ vniformes q; scz vnam rem nō debent videre duplici visione. i. duplici intentione. vt scz vnum intendāt interius. ꝛ aliud pretendant exterius. sicut sunt proditores hypocrite ꝛ fallaces. quia scilicet ille qui in terrā ingreditur duabus vijs a domino maledicitur Eccli. ij. De duplici corde. etiam homini ingredienti terrā duabus vijs. Quia sicut dicit Luce. xj. Si oculus tuus fuerit simplex totum corpus tuum lucidū erit. Simplicem ergo oculum habeamus. Unuz inquit. Quia sicut dicitur Matth. xvij. Bonum est tibi cum vno oculo ad vitam ingredi q̄ duos oculos habentez mitti in fornacem ignis. habeamus ergo simplicem intentionem. ¶Item nos debemus. habere humilem absconsionem. quod notatur cum dicit Oculi. Quia ꝛm Jsido. Oculi dicuntur quasi occulti. Sicut enim videmus q̄ oculi in profundo loco capitis ꝛ quasi in abscondito sunt locati ꝛ q̄ ēt palpebris sunt cooperti ꝛ velati. quod vtiq; necessarium fuit vt oculus sic illesus a nocumentis exterioribus seruaret. vt faciliter clauderetur. ꝛ ne per subintrationem alicuius pulueris seu venti eius tenera substantia lederetur. Sic vere dico q̄ oculus mentis nostre debet per humilitatē contegi ꝛ velari. ꝛ ne exterius indiscrete vagetur per discretionē reprimi ꝛ recludi. ꝛ in profundo meditationis spiritualiter locari. ꝛ iugiter profundari. Esa. ij. Oculi sublimis hominis humiliati sunt. Et bene dicit sublimis. Quia vere illi qui sunt in virtutibus sublimiores. cautius tenēt oculos suos ꝛ etiā magis clausos. ꝛ ne malum videant amplius coopertos. Inter aues enim ille que sunt nobiliores sicut sunt aquile. habent oculos profundiores ꝛ magis occultiores. Et sic isti videant dicere illud ps̄. Auerte oculos meos ne videāt vanitatē. Cuius tamen contrariuz multi faciunt. qui scilicet more canis rabidi oculos cordis semper tenent apertos ad videndum ꝛ desiderandum. explorandum ꝛ deridendū omnia vana exteriora Et tamen dicit Arest. in lib. de anima q̄ animalia que carent palpebris. ꝛ que oculos non possunt claudere sunt debilis visus. sicut sunt pisces ꝛ serpentes. Quia vere pisces. i. carnales ꝛ delitiosi serpētes terram comedentes. i. auari ꝛ malitiosi. qui scz oculum cordis non possunt claudere nec a malis desiderijs cohibere. sed qui potius ipsum ad omnia desiderabilia continue tenēt apertum. sunt debilis visus spūalis. i. debilis discretionis in illis que pertinēt ad salutem. Jsti videntur dicere illud Eccli. ij. Omnia que desiderauerunt oculi mei non negaui eis Et ideo consecutiue possunt dicere illud. Treñ. iij. Oculus meus depredatus est animam meā. Non sic charissimi. sed oculos cordis palpebris humilitatis claudamus. bona nostra celemus ꝛ absconda mus nec nos indiscrete exterius propalemus Manus eīm moysi dum in sinu abscondita fuit sana permansit exterius foris producta leprosa cunctis videntibus est facta. sicut dicit Exō. iij. Ezechias etiā a deo reprehendit dum thesauri sui per ipm babylonicis nuncijs ostenduntur. Esa. xxxix. Jpe etiā rps oando ꝛ clamando iubet nos abscondere. in cubiculum intrare ꝛ ostium sensuum claudere vt a vanis cogitationibus ꝛ tentationibus ꝛ ab inani gloria possimus animū preseruare [illegible] ꝛm Gregorium in omel. Depredari desi[illegible]saurum in via publice portat Habeam[illegible]milem absconsionem. Oculi inquit. i[illegible] cut dicitur. Esa. xxxij. Mua obturat a[illegible]s ne audiat sanguinē. ꝛ claudit oculos suos [illegible]deat malum iste in excelsis habitabit. ¶Item oculus cordis nostri debet habere nobilem perfectionem seu cōditionem. Quod ostenditur cum dicit. Septz. Numerus eīm septenarius vniuersitatē designat ꝛm Greg. Quod probat pro eo q̄ omnia que sunt in quodā septenario consistunt. Sunt enim septē planete septē climata septem dies. Etiā in scriptura inueniunt septem candelabra septem stelle. septē virtutes. septez vitia. septem dona. In ipso etiam oculo septem a Cōstantino dicunt esse tunice ex quibus ipsius oculi substātia componit ꝛ ipsius oculi pupillas circundatur ꝛ velat. Sic ergo dico q̄ oculus mentis debet septenario id est vniuersitate virtutum ꝛ perfectionum esse compositus ad hoc q̄ possit esse in sui mozali esse de bite virtuosus. ¶Possumus ergo bi[illegible]notare q̄ sicut oculus corporalis habet

Splendorem.
Humorem.
Fluorem.
Tremorem.

Sic oculus moralis debet habere.

Splendorē discretionis.
Humorem cōpassionis.
Fluorē lachrymationis.
Tremorē dubitationis.

Dico ergo q̄ iste oculus debet splendere p discretionem. Sicut eīm oculus totū corp⁹ dirigit atq; regit Et i[illegible] de necessarium est q̄ habet in se lumē. q. s. ipse videt p toto corpore nō p se solo. Et ideo Scōs pbs dixit Mō oculus est dux corporis. vas luminis. inder animi. Sic vere spūaliter loquendo q; oculus mētis est totius moralis corporis directuus. scz hominis interioris ꝛ exterioris: q; sicut dr̄ Luc. xj. Lucerna corporis tui est oculus tuus: necesse est q̄ lumen gre ꝛ spūalis discretionis habeat. vt hominē discrete dirigat atq; regat. Et hoc est qō petebat dauid in ps̄. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiam in morte. Aduertamus tamen de oculis q; dicit Arest. in li. de animalibus. Oculi nigri coloris melius vidēt de die q̄ de nocte. Oculi vero albi seu glauci melius vidēt de nocte q̄ in die. Sicut patz de bubonibus ꝛ de catis habentibus oculos cādidos seu glaucos. Sic vere charissimi dico q̄ illi qui colorem nigrū. i. memoriaz mortis ꝛ virtutē humilitatis: q̄ in scriptura nigredini cōparant: habent in oculis mentis sue. Jsti dico in die bonoz spūaliū solēt clare ꝛ discrete cognoscere ꝛ videre q̄uis in nocte negociorum tēporaliū nō semp sciāt ita sagaciter se habere. Jdeo ad mortis etiā cōsideratione habendā monebat ille Esaias Eccō[illegible]. Leuate in celū oculos vestros ꝛ videte sub ter[illegible] so aūt illi qui in istis oculis habēt al[illegible]tis ꝛ glaucedinē glie ꝛ pspicuitatis ma[illegible]lz in nocte negociorū mūdi clare vide[illegible] in die bonoz spūaliū obscure sapiūt q; [illegible] immo isti sunt illi q̄ dicunt Esa. lix. [illegible] cut ceci parietez. ꝛ quasi abs[illegible]culis impegimus meridie quasi [illegible] quasi mortui. Debet e[illegible]scretionem. Debet eti[illegible] Sicut eīm oculus mul[illegible] Cōstantinū trib⁹ hum[illegible] cōpositus Sic vere e[illegible] esse humidus ꝛ ber[illegible] pietatis oper[illegible] tribus cōpa[illegible] Faciliter[illegible] Facili[illegible] Facil[illegible]

[illegible]per subueniēte[illegible] pauperē respiciunt. Debet e[illegible] [illegible]dumorē per cōpassionē. ¶Debet quoq; flere [illegible]ugere per cōpunctionē. Propriuz eīm est oculi p lachrymas emittat. lachryme vero dolorem ꝛ cōpunctionē designant. Ad denotandū q̄ oculus mentis dz faciliter de peccatis dolere. ꝛ lachrymas cōpunctionis si nō materialiter ſz tñ spūaliter distillare Tñ. ij. Defecerunt post lachrymas oculi mei. Et aduerte q̄ iste oculus dz flere vel spūaliter tristari ꝛ dolere. s. Propter finium cōsiderationis infernaliū tormēto rum. Propter ventū vane gloriationis mundialium gaudiorū. Propter punctura dure cōtritionis criminaliū delictorū. Jsta eīm tria debēt oculum cordis ad lachrymas ꝛ dolorē prouocare. Teste eīm Salomone Eccli. xxij. Pungēs oculū educit lachrymas. Et ideo dicebat Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquā ꝛ oculis meis fontem lachrymarum. ꝛ plorabo die ac nocte: Sic ergo dico q̄ iste oculus debet lugere per compunctionē. ¶Iste preterea oculus debet tremere seu etiā se mouere per conturbationē. Oculus enim pre

alijs membris est summe mobilis. Excessiua autem oculorum mobilitas timorem dicitur designare. Unde etiaz de cameleonte quod est animal summe timidum intantum q̄ pre timore mutat colorē. dicitur q̄ oculos summe hz mobiles. vertibiles atq; vagos. sic vere dico q̄ oculus mētis nr̄e debet esse tremebūdus ⁊ mobilis per timorē. intantum q̄ pre timore diuine offense numq̄ dz in pace quiescere aut dormire Deut. xxviij. Dabit tibi dñs cor pauidū ⁊ deficientes oculos Et nota q̄ oculi nostri debent timere

Amittere celi possessionem.
Incurrere dei offensionem.
Acquirere mortis damnationē

Timeam⁹ ergo celestis glie amissionē Esa. xxxviij. Attenuati sunt oculi mei suspiciētes in excelso. ¶ Itē de diuine offense incursione. ps̄. Turbatus est a furore oculus meus. ¶ Itez de ignis perpetui damnatione vñ Leuit. xxvj. Visitabo super vos velociter ardorez qui cōficiat oculos. Jste sunt ergo bone ꝯditiones boni oculi mētalis. vt sic possimus assimulari illi qui dr̄ esse oculus hominis zach. ix. vbi dr̄. Dñs est oculus hominis. cuius oculi in paupere respiciūt. Et cuius oculi sicut lampas ardes Dan. x. Sic igit patz q̄ isti oculi debēt habere Moralem cōfectionē. Humilem absconsionem. Simplicem intentionē. Stabilem infixionē. Et hoc de oculo spūali sufficit inq̄tum pōt significare in bono. ¶ Sed adhuc dico. q̄ oculus pōt significare in malo. Et sic q̄ oculos pñt denotari multa genera cordiū malignoꝝ ⁊ multa genera peruersorum. ¶ Primo ergo dicamus q̄ per oculuz malum pñt intelligi mala corda. Sicut enim oculus multis causis potest impediri. Sic oculus mē[illegible] in suis actionibus diuersis occasionibus [illegible]ri. Et ideo breuiter notare possumus [illegible]queniuntur multa genera malorum [illegible]uos possunt vel male persone vel ma[illegible]otari. vz Oculi

Turbat inuidia.
Inflat superbia.
Grauat accidia.
Cecat auaritia.
Fedat immūdicia.
Fraudat amicicia.

li qui per inuidiā sunt turbat ꝓpter nimiā intantū. s. q̄ non vi[illegible] mentis q̄n re[illegible]q̄taliter p[illegible]amittit. ⁊ [illegible]quam [illegible]sunt [illegible]uid

[illegible]icit[illegible]

[illegible]cte respiciūt alios nec eoꝝ bo[illegible]
tuose ⁊ inuidiose. cū dolore displicētia ⁊ [illegible]
plo Saul qui inuidēs dauid nō rectis oculis ⁊ [illegible]
bat ipm sicut dr̄. j. Reg. xviij. Inuidus igit cum oculo suo sic turbato pōt dicere illud ps̄. Turbatus est a furore oculus meus. inueteraui inter omnes inimicos meos. ¶ Scōo dico q̄ inueniunt oculi qui per superbiā sunt inflati seu etiā elati quos tñ non habebat ille qui dicebat. Dñe nō est exaltatū cor meuz nec elati sunt oculi mei. Proprium em̄ est oculi q̄ sedeat in alto loco accidit etiā oculo q̄ semper infirmitate inflatur. Quia vere oculus mētis humane solet per superbiā ⁊ ambitionē alta loca summe appetere ⁊ infirmitate superdote percussus solet contra alios indebite se inflare. Isti sunt oculi sublimes quos deus detestatur. sicut dr̄ Prouer. vj. Tales oculos habēt illi q̄ non dignantur respicere inferius ad videndū pauperes ⁊ vilipensos. sed superius ad videndum nobiles ⁊ magistros. Sicut potissime sunt illi qui nō respiciūt inferius ad vilem statū vñ originaliter processerūt sed semper superius ad magnū gradū quē accidētaliter ascenderunt Job. xlj. Omne sublime videt oculus eius Ipse est rex super oēs filios superbie. Talibus cōminatur deus in ps̄. vbi dr̄. Oculos superborum humiliabis. ⁊ Esa. ij. Oculi sublimis hominis humiliati sunt Isti ergo sunt oculi qui p superbiā sunt elati. ¶ Tertio dico q̄ inueniunt oculi qui per accidiaz sunt grauati. Oculi em̄ grauant a somno. q̄n homo comedit illud antidotū medicine qō dr̄ dierapigra. Quia vere pigricia vitiosa facit oculum mentis spiritualiter somnolentum. Duo aūt sunt que istam somnolētiaz inducunt sicut pulcerrime ille ponit in libro de oculo morali. ca. xxiij. vicz Inconsideratio diuine glorie. et Inconsideratio eterne miserie. Nā sicut duo sunt inter cetera que oculum impediunt a somno corporali scz̄ presentia nimie claritatis ⁊ auditus nimij sonitus vel tumultus Sic duo sunt que somnum pigricie ab oculis mentis possunt excutere scz. Consideratio claritatis glorie paradisi. Quia sicut dr̄ Eccli. xl. Gram ⁊ speciem desiderabit oculus Et cōsideratio tumultus miserie inferni. Sicut habebat dauid q̄ dicebat in ps̄. Turbatus est a furore oculus meus. Ideo ista duo considerare nō vident illi quorū oculi mentales somno pigricie prægrauant. In vitas patruz em̄ legit q̄ cū frater quidam ab abbate Achile peteret quō ip se frater tantā accidiam haberet. Respondit abbas. Quia inquit nedum vidisti que sunt premia que speramus. ⁊ supplicia que timemus. Prima consideratione nō videbant habere apti. Matth. xxvj. vbi dr̄. Mō Jesus muent eos dormientes erant em̄ oculi eorum grauati. Secunda vero cōsideratione non habebant illi de quibus dr̄ in ps̄. Contritio ⁊ infelicitas in vijs eoꝝ non est timor dei ante oculos eoꝝ. Isti ergo sunt oculi qui per accidam sunt grauati. ¶ Quarto, vero dico q̄ inueniunt oculi per auariciam excecati. Sicut em̄ oculus q̄us videatur pulcer ⁊ lucidus. est tamen aliq̄n corporaliter cecus Sicut ptz in vsis quoꝝ oculi pelui ardēti cecant. ⁊ tñ exterius pulcri ⁊ lucentes vident Sic vere auari per pelium ardentē. id est per ardorem auaricie sunt cecati q; lumine vere discretionis priuati. Quis exterius in mundanis videant claros habere oculos. ⁊ sint luce tēporalis scientie p̄ ceteris illustrati Hiere. xxij. Tui vero ⁊ oculi ⁊ cor ad auariciam. Et bene isti habent oculos cecos ⁊ hoc etiam maxime in cognitione terrenoꝝ. que. scz tñ vident appetere. Nō em̄ videt quāta est ibi vanitas. mutabilitas. laboriositas ⁊ periculositas. Oculus em̄ nō videt rē sibi nimis appropinquātē. Interpositio ēt terre impedit oculū q̄ sit clarū a visione solis sicut patz de nocte. Luna q̄q̄ sit clara. eclipsim̄ solet pati q̄n inter ipsam ⁊ solem cōtingit terrā aliqua [illegible]iter interponi. Quia vere charissimi q̄uis oculus m[illegible]tus sit in bone q̄tum ad naturale ingenium lu[illegible]scurus tamē. obscuratus ⁊ cecus in spūa[illegible]s efficit. q̄n terra. i. bona temporalia si[illegible]morem vltra debitū approximantur ⁊ qu[illegible]uaricie amor terrenoꝝ inter ipm ⁊ deū interpo[illegible]cat. Isti sunt il[illegible] q̄ oculos statuerūt declinare in [illegible]rā. ps̄. Isti sunt illi stulti quoꝝ oculi sunt in fines terr[illegible] Sicut dr̄ Prouer. xvij. Isti sunt etiam illi quorū ocu[illegible]insatiabiles sunt. sicut dr̄ Eccli. j. Non satiatur inquit oculus visu nec auris auditu. Et vere oculus cordis quoꝝ nō satiat diuitijs visibilibus. Quia. s. quicquid desiderabile videt totū habere desiderat ⁊ affectat vñ Eccli. xxiij. dr̄. q̄ insatiabilis est oculus cupidi. Isti sunt ergo oculi per auaricia excecati. vide supra de cecitate. ¶ Quinto dico q̄ inueniunt oculi per immundiciā inquinati Et isti sunt oculi lupoꝝ qui pre ceteris sunt immundi. Quia scz luxuriosi habent in oculo cordis luppam immundissime feditatis. Isti em̄ luxuriosi non solum habēt immundiciam luxurie in oculo interiori. immo etiam in exteriori. Quia multi ⁊ multe sunt quoꝝ aspectus coꝝ

porales sunt totius luxurie interioris prouocatiui ⁊ aliorum ad luxuriā inductiui. Isti sunt oculi basiliſci qui interficiunt quicquid vidēt. Isti sunt oculi bufonis. qui q̄uis sint pulcerrimi: sunt tñ nō modicū venenosi: ⁊ q̄uis videant magnā habere luminositatē fugunt tñ diem ⁊ claritatem. ⁊ diligunt noctē ⁊ obscuritatē. Quia vere oculi luxuriosoꝝ dic̄. id est hominū presentiā nō diligūt. sed obscuritatē ⁊ solitudinez semper querūt Job. xxiiij. Oculus adulteri observat caliginem. dicens nō me videbit oculus Isti ergo sunt illi oculi quos domina Joseph in eū dr̄ iecisse qñ ipm ad libidinē voluit ꝓuocare. Sicut dicit Geñ. xxxix. De istis etiā dicit. ij. Ꝑet. ij. Oculos habentes plenos adulterij. ⁊ ideo breuiter isti sunt quasi fenestre per quas latrūculi. i. tentationes intrant ad animos vel ad animas. Sūt etiā foramina per que fures id est demones intrant ad deprædandū cuniculos. Ut sic dicat quilibet illud Treñ. iij. Oculus meus deprædatus est animam meā. Et vere oculus animā deprædat. q̄ cōstat q̄ per oculū indiscrete respicientē venenū tētationis bibit per qō mors ⁊ consensus opis sequunt. per q̄ anima a virtutibus spoliat. Oculus em̄ plus ledit rem albam inspiciendo q̄ rem nigrā Leonis etiā natura est q̄ si homo ipm aspiciat ab ipo inuadit si vero nō aspiciat a leone non curat. Aspectus ergo mulieris est periculosus. ⁊ magis albe ⁊ formose. q̄ deformis ignobilis seu nigre. De hoc videt applicabile illud Judith. x. vbi dr̄. Mō captus est in suis oculis Holofernes. vicz q̄n Judith vidit pulcritudinē ⁊ aspexit vñ etiā Judith. ix. dr̄. Capiebatur laqueo oculoꝝ suoꝝ. Oculi ergo isti sunt causa spūalis captionis Et hoc solū nō virorū sed etiā mulierū. Teste em̄ Solino li. de mirabilibus mundi Simee sic a venatoribus capiunt. Venatores em̄ oculos suos fingunt se mungere ⁊ dimittētes viscū in p̄sentia simiarū recedūt. Simee vero venientes ⁊ quicquid vident fieri facere tentātes. ille viſco oculos suos inungūt. ⁊ sic claudētes palpebras cece fiunt quare a venatoribus citius capiunt ⁊ per vnctionem oculoꝝ alterius dominio supponunt. Istud exemplū adducit magister qui fecit librū de oculo morali cōtra mulieres se fucantes ⁊ fardātes ⁊ stibio oculos suos vt pulcre appareāt depingentes q̄. ꝓcerto causa sunt ⁊ occasio q̄ luxuriosis venatoribus capiunt q̄z per luxuriam dominio eoꝝ submittuntur. Figurate in Jezabel. iiij. Reg. ix. Que volēs placere illi Jehu qui occiderat virū suum oculos suos stibio pinxit: ⁊ tamē ipam ipse Jehu interfecit. Quia vere ille q̄ taliter oculos suos depingūt mortem culpe ⁊ pene incurrunt. Tñ de luxuriosa persona pōt exponi illud Eccli. xvij. Linguā oculos ⁊ cor dedit illis. s. luxuriosis. isti sunt ergo oculi per immundiciā inquinati. ¶ Sexto dico q̄ [illegible]niunt oculi per amiciciā defraudati seu bel[illegible] isti oculi sunt vt cōiter prelatoꝝ. Oculi [illegible] per nimiā attentionē ad candelam. Tū[illegible] vel virga inter oculos posito videre cre[illegible]lus etiā impressus fortiter a digito solet [illegible]videre duas esse. Oculus insuper illud q[illegible]speculo cōcauo. solet videre totū in versū q̄. s. alta vident ibi sibi infima. dextra sinistra ⁊ econtra. Sic vere charissimi. q̄ hodie multi sunt qui illos ⁊ nepotes attēdunt ⁊ considerāt mediante lumine carnalis affectionis ad quod etiā totaliter attendūt. mediante etiā speculo specialis dilectionis ⁊ p̄sonarum acceptionis mouente etiaz impellente cogito. i. vigente cōsilio alicuius cōsiliationis vel mediatoris. necesse est q̄ vnū videatur esse duo. i. q̄ illa p̄sona sic respecta vel dilecta credat ab eis plus ꝓplo valere q̄ valeat. Quinimmo q̄ peius est multi sunt qui oculum cordis habent per carnis affectionem. ⁊ per personarum acceptionem sic delusum q̄ ita videatur sibi infima id est viri boni videntur sibi esse mali ⁊ mali boni ⁊ totaliter ecōuerso. Quia breuiter oculus cor

dis nunq̄ de rebus bene iudicat quem personarum acceptio. vel carnis affectio multum turbat. isti figurantur in Sansone quem Dalila id est carnis affectio fecit a philisteis excecari Judicū. xvj. Isti figurā tur in Heli sacerdote cuius oculi caligauerāt. ⁊ non poterat videre lucernam dñi donec extingueret. Sicut dr̄. j. Reg. iij. Quia vere tales nō possunt videre lucernam dñi. i. personas lucidas ⁊ discretas. Uident tñ optime lucernas extinctas. i. personas ignorātes ⁊ indiscretas ⁊ ad quas per carnis affectionē trahuntur Et quid ꝓcerto talib⁹ accidit sicut Isaac. De quo dicitur Geñ. xxvij. Quod oculi eius caligauerāt q̄ videre non poterat Et ideo Jacob quem mediante pelle hedorum tetigerat. q̄uis esset secundo genitus. benedictionem tamen Esau primogeniti reportauit. Quia vere charissimi sepe fit inter tales q̄ oculos intellectus habent sic cecutientes ⁊ delusos. Mō dum mediāte pelle carnis affectionis aliquez considerant atq; tanguntq̄uis constet ipsum esse secundo genitum. id est minus ydoneum ⁊ perfectum benedictionem tamen primogeniti reportet. id est beneficia que personis dignis ⁊ sufficientibus debebantur. eisdem conferuntur ⁊ concedumtur. isti sunt ergo illi quorum lumen oculorum non est secum Quia scilicz magis est cum istis suis nepotibus q̄ cum ipsis. Ut de eis proprie exponat illud zach. iij. Super lapidem vnum septem oculi sunt. Hoc est dictu q̄ tales figūt oculos suos septies plus q̄ deberēt super tales lapideos ⁊ ignaros Ecce ergo charissimi quō inueniuntur in scriptura multa genera malorum oculorum. Uel quomodo oculu[illegible]is in suis operationibus impeditur. Sed vi[illegible]pra de Cec[illegible]. Supra de iudicare Et infr[illegible]. Et si tibi nō sufficiat de libellum de ocul[illegible] quicquid potest di[illegible] de oculo dicek ibi [illegible]facrem eius mūdi ad oculū pulcerrime applicat[illegible]ia fateor me multa a[illegible]cepisse ⁊ isto meo op[illegible]ecisse Dec igit [illegible]pci[illegible] lo sufficiant que sun[illegible]

Occupare.

citij executione. ⁊ pro a[illegible]
Dic igit q̄ in script[illegible]
Commēdabilis ⁊ vt[illegible]
Detestabilis ⁊ vitio[illegible]
Affectabilis ⁊ fru[illegible]
Contristabili[illegible]
in bonis ope[illegible]
poribus [illegible]
cupata[illegible]
men[illegible]

[illegible]rādores tra noctez inquit. i. vsqz ad[illegible]
[illegible]nd verbum Hieronymi. Semp aliqd[illegible]
[illegible]o vt te dyabolus mueniat occupatum insti[illegible]
occupantur.

Virtutum fructibus.
Aquarum fluctibus.
Pauperum pastibus.

Dico qō iusti occupantur virtutū fructibus. Exemplo scz bone terre que dū bene colitur bonis fructibus occupak ⁊ cumulak. inxta illud Leui. xxvj. Occupabit messiuz tritura vindemiā: ⁊ vindemia occupabit semētē. q. d. vna virtus occupabat aliā. ¶ Itē occupank iusti aq̄rū fluctibꝰ seu lacrymarū fontibus. Quia. s. iusti occupank in lacrymis. ⁊ fontes etiā occupank lacrymarum ⁊ compunctionis. ⁊ deuotionis ⁊ cōpassionis fluenta occupare non cessant more scilicet fontis qui se occupare non cessat in emissione riuoꝝ vñ Judicū. vij. Descēdite in occursum madian ⁊ occupate aquas ⁊ Judicū. iij. Dicupauerunt viri galaadite vada Jordanis. ¶ Itē occupantur iusti pauperuz pastibus Sicut enim radix continue occupatur in nutritione ramorum. sic iusti in pastu pauperum ⁊ egenorum. Unde de filijs Jacob

dicitur Eſa.xxxiiij.qō ipſi erant abſentes ꝛ in paſtu pecorum occupati.iſta eſt ergo occupatio virtuoſa.

¶Secundo dico ꝙ inuenitur occupatio vitioſa. Et iſta procerto eſt illa qua mali occupant mala. ꝛ qua etiam occupantur a malis. Et ſic dico ꝙ inuenitur.

Occupatio

Requicie cui mali ſubiugank. De occupatione
Seuicie qua mali effrenank. peccati ꝛ nequi-
Stulticie qua mali poſſidenk. tie cōſtat ꝙ ſicut
Miſerie qua multi detinenk. terra inculta fa-

ciliter occupak a vepribus ⁊ infructuoſis herbis. Sic vere homo q̄ per laborem ꝛ penitentiam non colitur faciliter a vitijs occupak. Job.iij. Occupet eū caligo ꝛ tenebre.nec ſit in recordatione ꝛc. Unde ibi. Uñ proprie mali ſunt ſicut illi qui ſe neſciunt defendere.qui ab hoſtibus ſcz a vitijs ꝛ demonibus occupantur Judi.vij. Illorū quos occupauerat captiuitas. Talem autem occupationem timebat david cum dicebat.ij. Regum.xv. Feſtinate inquit egredi. ne veniens Abſalon occupet vos. De occupatiōe rapine ꝛ ſeuicie.qua ſcz mali non ceſſant aliena capere ꝛ occupare dicit.ſ. Mach.x. Aſcendit Alexander ꝛ occupauit Ptholomaydam. Et.j. Macha.ix. Occupauerūt eam ꝛ pererunt animas hominū De occupatione vero ſtulticie.qua ſcz homines impudētes ſe occupant in rebus ſuperuacuis ꝛ ineptis dicit Eccls.j. Occupationem peſſimā dedit deus filijs hominum vt occuparent in ea. De occupatione autē miſerie qua ſcz occupank pauperes.ꝛ in qua etiam miſeri occupantur.dicitur Eccli.xl. Occupatio magna creata eſt omnibus hominibus ꝛc.graue iugum ſuper filios Adam ꝛc. Iſta eſt igitur occupatio vitioſa. Et hanc occupationem dico ꝙ inueni ꝙ occupatio fructuoſa. certo eſt illa beati

ad deridendū nugaciter ⁊ fabulariter.'Et ſic faciunt multi qui fabulando ꝛ deridēdo alijs occurruut ſub ſpecie honoris.vnde.ij.'Reg.vj.ōr ꝙ egreſſa Michol filia Saul in occurſum Dauid deridebat eūz ꝙ eo ꝙ videbat eum nimis letum. Ipſum aūt falſum occurſum ⁊ falſum honorē dicunt demones facere damnatis peccatoribus in inferno. Quia ſicut dicit Eſaie. xxxiiij. Occurrent tibi demonia onocentaurus ⁊ pilоſus clamabunt alter ad alterum Et Eſaie.xxxiij. Infernus ſubtus te cōturbatus eſt.in occurſum aduentus tui ſuſcitabit tibi gigātes. ¶Itē eſt occurſus ad deuorādū crudeliter ⁊ damnabiliter Et iſte eſt ille occurſus quo animabus damnatis occurrūt demones in iferno. De quo Amos.v. dicit. Quomodo ſi fugiat vir a facie leonis:ꝛ occurrat ei vrſus. Iſte eſt etiam ille occurſus quo deus occurret pctōribus in iudicio. De quo Oſee.xiij. Occurram eis quaſi vrſa raptis catulis. ¶Igit charissimi occurramus deo ſicut ex predictis colligi poteſt.ſ. Ipſum

Honorando. Et hoc eſt quod ipſe nobis innuit
Salutando. in ſcriptura. Dicens in pſ. Exurge
Diligendo. ge in occurſum meū ⁊ vide. ¶Itē
Requirendo. occurramus primo ſcilicet ipſuz
Supplicādo. Adiuuando. Conſolando. Corrigēdo. Succurrendo. Et dyabolo etiam occurramus ipſum debellando ⁊ repellendo. Et ſic pro certo ipſe nō occurret nobis noſmetipſos deuorādo ſeu puniendo Mos etiam vlterius non malo modo occurramus ꝙ primo Ipſi obuiando ſeu repugnando. Ipſuz deridendo nec eum defraudando. Ipſum deuorando ſeu ipſi nocendo. Et ſic finaliter nos occurremus omnes in vnitate fidei.in virum perfectum.in menſuram etatis plenitudinis xp̄i Epheſ.iiij. De deo vero nota ꝙ ipſe ſolet occurrere. Penitentibus per gr̄am preuenientem. Laborantibus per clementiam ſubuenientem. Triūphantibus per gloriam expedientem. Delinquentibus per triſtitiaz impedientez. Occurrit dico incipientib⁹ ipſos per gr̄am preueniendo. De quo Marci.xiij. Occurret vobis homo lagenā aque ſcilz gratie baiulans. ſequimini eum quocūq; introierit. Occurrit etiam ꝑficientibus ipſis ſubueniendo Sapien. vj. In omni prudentia occurret illis ſcilz dominus Occurrit inſuper perficiētibus ſeu etiam triumphantibus ipſos in celis recipiendo ſeu remunerando. Uñ deo dicit Eſa.lxiij. Occurriſti letanti ⁊ facienti iuſtitiaz Occurrit nihilominus deficiētibus ipſos impediendo. ſeu etiam male agentibus eorum malitijs obuiando ⁊ in inferno finaliter puniendo. ſ. qō precipue fiet in iudicio quando verificabitur illud pſ. A ſummo celo egreſſio eius. ⁊ occurſus ei⁹ vſq; ad ſummū eius. nec eſt qui ſe abſcondat a caloze eius. Occurritur nobis deus multis modis occurrat bene parati ⁊ ornati virtutibus occur humilibus obſequijs nos dedamus para te in occurſum dei tui iſrael Et re ſufficiant. Unde ſupra de obuiare.

Odire. Odium.

ſcz odium formidādum. Euitandū ⁊ ſequentandū Primum eſt odium diuine voluntati illud. ſcz quo deus odit malos De quo Eccli.xij. Altiſſimus odio habet peccatores Secundum eſt odium mentalis prauitatis. Et illud eſt illud quo mali oderiunt omne bonum. De quo dicit.j. Joannis.ij. Qui odit fratrē ſuū in tenebris eſt. Tertium eſt odiuz naturalis bonitatis Et iſtud eſt illud quo nos debem⁹ odire ⁊ fugere omne malum. De quo in pſ. Iniquos odio habui ⁊ legem tuam dilexi. De iſto ergo triplici odio aliquid eſt dicendum. ¶Primo quidem dicamus aliquid de odio virtuoſo. Et dicamus ꝙ ſicut cruus ſum Plinium naturaliter odit ſerpentes ipſiſq; de cauernis extrahit. ⁊ tandem ipſos deuorat:ꝛ ſi venenum ⁊ infirmitatem eijcit ⁊ expellit. Sic vere pariſſini nos qui ſicut cerui ſuper montes bethel debemus eſſe. et quemadmodum cerus ad fontes gratie deſiderare debemus proculdubio odire ſerpētes interius in terra noſtre conſcientie latitantes.i. vitia ⁊ peccata ipſoſq; per ꝓfeſſionē de cauerna cordis debem⁹ expellere ipſoſq; p iugem recordationem comedere ⁊ etiā in corpozare:ꝛ ſic ſanitatem anime poterimus rehabere Amos.v. Odite malum ⁊ diligite bonum. Serpentes etiam exterius gradientes.ſ. peccatores odire debemus inquantum.ſ. nobis obuiant in via mozum. Quia.ſ. nos tenemur odire malos inquātum mali. ⁊ odire malum qō in eis eſt ſicut faciebat dauid dicens in pſ. Odium eccleſiam malignantiuz. Et alibi. Perfecto odio oderam illos. inimici facti ſunt mihi. Super quo dicit Crih. Perfectum odium eſt odire vitia nō naturam. Mos ergo debemus odire ⁊ fugere mala:vt ſic cuilibet nr̄m poſſit dōs dicere illud pſ. Dilexiſti iuſticiam et odiſti iniquitatem ꝓpterea vnxit te deus Ubi oſtēditur ꝙ mala ſunt odienda. ſcz Ut charitatis poſſimus federa reparare Dilexiſti inquit. Ut equitatis poſſimus opera frequentare Juſticiam inquit Ut prauitatis poſſimus onera declinare Odiſti iniquitatem. Ut pietatis poſſimus viſcera procurare. Propterea inquit vnxit te deus ꝛc.

Per tale enim odium.
Charitatis efficitur ſanctitudo.
Equitatis perficitur rectitudo.
Prauitatis deponitur turpitudo.
Pietatis acquiritur [illegible]ndo.
Dic ergo ſolet reparare priſtina
federa [illegible]num em̄ contrariorum
vt cor[illegible]ud cōtrariorum di-
liga[illegible]gitas ſolent fugere
[illegible]didas diligere ⁊ ama
[illegible]rturibus q̄ in hyeme
[illegible]ida ſe cōuertūt Unde
[illegible]ria. nec[illegible]eſt ꝙ
[illegible]ma

Universidad de Deusto
Biblioteca

Loquacitatis.
Pompositatis ꝛ
Gaudium prosperitatis.
De cupiditate dr Prouer.xxviij.q qui odit auariciã longi fient dies eius. De loquacitate dicit Eccli.xix. Qui odit loquacitatem extinguit maliciã. De pompositate dr Amos.vj. Detestor ego superbiam iacob ꝛ domum eius odi. De psperitate etiam dr Amos.v. Odi ꝛ proieci festiuitates vestras. ¶Item dicoq per tale odiuz acquirunk in terra viscera pietatis. Unrit te deus inquit oleo ps.et Mat.v. Diliges amicũ tuũ ꝛ odio habebis inimicum tuum Et mala .j. Jacob dr lex: esau aũt odio habui. q. d. q odium diligitur bonum qđ.s.est memoria pietatis Unrit te inquit Ezec. xvj. Ibi vnxi te oleo.cinxi te bysso. Jstud ergo sufficiat de odiovirtuoso. ¶Secundo dico de odio pernicioso.i.de odio fraterno. Jstud em̃ odiuz magis inter peccata spũalia reputak Et hoc quia immediate opponitur charitati que est maior ꝛ principalis iter virtutes. Et ꝛ etiã scriptura comparat ipm homicidio. j. Joan.iij. Dñus qui odit fratrẽ suum homicida est. Sed quid: omnia que sunt mala oduint vt cõmuniter bona Quia vnũquodq; solet naturaliter odire illud quod est sibi cõtrariũ in natura Quia sicut similitudo est causa amoris: ita contrarietas est causa odij ꝛ rancoris Et inde est ỹm astrologos. q septimũ signũ celi qđ est directe oppositũ primo est domus inimicie ꝛ odij Quia breuiter semper inuenies q illa que sibi sunt in conditionibus contraria sunt sibimuicem inimica. Mali igit[ur] creata contrarios ꝛ diuersos Et nota q[uod] ... dos Adam. vz Bonoꝝ operũ erec... tio dico q[uod] ... mali Suoꝝ scelerũ repe... certo est illa ... Suoꝝ petiõꝝ informa... Et qua etiã ip... Suoꝝ iocoꝝ reformal... Jn seculo enim ꝛ in cla... m.j. Mach... lius odi ... ontem te... diligen... r occupati... on sunt ... oammati oc... odiunt ... is. De quo ... ez alias ... nctus occu... ustodie. ... lud.j. Ad... us ... nem mascu... us ... de.s.de obtin... Mora ... currꝫ sce ... ir al... tio ... que

Sic ... vellent co... ... ... di. Sicut exemplũ habemus de im... qui de quodã sancto prophetа dicebat.iij. Odi inquit eũ: qz nõ pphetat mihi bonũ sz ma... ni tempore. Sicut em̃ freneticus odit medicum ... suis vinculis gloriak. Sic tales mali in vinculis peccatoꝝ suorum gloriantes. solent odire medicos correctores: ꝛ infirmitatum suaruz punitores ꝛ curatores Jurta illud ps. Tu vero odisti disciplinam ꝛ proiecisti sermones meos retrorsum. Si videbas furem curebas cũ eo ꝛc. Quia certe tales magis diligũt cõsortium malorum q̃ bonorũ Et tñ dr. Eccli.xxj. Mõ qui odit correctionẽ vestigium est peccatoris ꝛ ideo sicut videmus qđ freneticus odiens medicum ꝛ scissuras eius non sustinẽs mortem incurrit Sic tales qui correctiones oduint ꝛ fugunt: mortem eternaz finaliter incurrunt. Quia sicut dicit Prouerbiorũ.xv. Qui increpationes odit morietk. Jsti insuper odiũt sane conscientie informationem. Jsti em̃ non solum oduint reprehendi: immo etiã doceri ꝛ informari ꝛ sicut aues immunde oduint lucem. sic tales oduint sapientiam ꝛ doctrinam Joannis.iij. Omnis qui male agit odit lucem. ꝛ Prouer.j. Imprudentes oduint scientiam. D
¶Oduint preterea dulcis cõcordie reformationem nunq̃ em̃ vellent esse in concordia vel in pace. Dicit em̃ Plinius qđ bufo habet vnũ os quod in aqua ferueuti positum facit eaz quiescere a feruore ꝛ tamdiu nõ feruebit q̃diu ibi erit: ꝛ isto vtunk magi ꝓut dicit ad odium suscitandum Tales ꝓculdubio sunt mali: qui recte sunt ossa ꝛ membra bufonis dyaboli. Feruorem em̃ charitatis impediunt: ꝛ odium suscitant: ꝛ inducunt. Jstud potissime patet in detractoribus ꝛ falsis verborum relatoribus: quia. s. istis mediantibus: magi. id est demones solent odia suscitare ꝛ inter homines discordiam generare Eccli.v. Susurroni autẽ odiũ ꝛ contumeliaꝛ inimicicia. Jstud est aũt quadruplex odiũ perniciosuz. Jsti sunt ergo qui recta fugiũt pauperem oduint. alte superbiunt. in iustos seuiunt in deũ rugiunt. in ecclesia seuiunt. in prosperis ludũt in mortẽ veniunt Dico q̃ tales odibiles ꝛ odiosi omne bonum solent fugere Michee. iij. Odio habetis bonũ ꝛ diligitis malum. ¶Itẽ omnẽ pauperẽ solent spernere Prouer.xix. Fratres hominis pauperis oderunt eum. ꝛ Prouer.xvij. Etiam ꝓprimo suo pauper odiosus erit. ¶Item alta superbe solent sapere ps. Superbia eorum qui te oderũt ascendit semper ꝛ alibi. Qui oderũt te ertulerunt caput. ¶Item iustoruz bona solent rapere ps. Qui oderũt nos diripiebant sibi. ¶Item mala de deo solent dicere Hiere.xij. Facta est mihi hereditas mea quasi leo i silua: ideo odiui eã. ¶Item in ecclesia solent furere ps. odiui ecclesiam mulignantiũ. ¶Item in mũdi bonis solent iudere ps. Gloriati sunt qui oderunt te in medio solennitatis tue. ¶Item biỹ finaliter solent cadere. s. in tfernũ ps. Confundantur oñes qui oderũt syon Ecce ergo qualiter succedit illis qui deũ odiunt ꝛ qui etiã adeo oduink. Jstud est igitur vnum odium pernicioꝝ sum. ¶Tertio dico. qđ inuenik odium periculosum. Et istud est illud quo deus odit peccatores. ꝛ q̃uis ille motus animi quem nos vocamus odium nõ possit cadere in deum: quia in ipso non põt esse aliqua mutatio. Unde etiam Sap̃.xj. dicitur. Nihil odisti eoruz que fecisti: dicitur tamen deus odire. i. ad modũ odiẽtis se habere inquantum sz mala prohibet fieri ꝛ inquantum malis subtrahit gratiam ꝛ negat gloriam. ꝛ ideo notare possumus qđ deus odit E

Superbos ꝛ vanigloriosos.	De superbis dicitur Amos .vj.
Auaros ꝛ ambitiosos.	Detestor ego su
Immundos ꝛ luxuriosos.	perbiam Jacob:
Iniquos ꝛ iniuriosos.	ꝛ domos eiꝰ odi.
Raptores ꝛ seditiosos.	ꝛ Eccli .x. Odibi
Discordes ꝛ litigiosos.	lis coram deo et
ces ꝛ presumptuosos.	hominibus sup
pernicios.	bia ꝛ in pñs. Odi
sidiosos.	

vanitates superuacue. De auaris dicit Jacob dilexi esau autem odio habui
it pilosus diuites ꝛ auaros designat
citur Apoc.xviij. Quod babylon facta est h... omnis volucris immunde ꝛ odibilis. De imu... ꝛ miquis dicitur Judith .v. Deus illorum odit ... iuitatem. De raptoribus vero dicitur Sap̃.xiij. quod odio sunt deo impius ꝛ impietas eius. ꝛ Esa ... lxj. dicitur quod deus est odio habens rapinam in holocaustum. De discordibus dicitur Prouerbiorum.vj. Ser sunt que odit deus ꝛ cetera ꝛ sequitur. ꝛ dum qui semmat inter fratres discordias. De loq... acibus d citur Prouerbiorũ.xiij. Vir verbosus erit ꝛ cetera. ꝛ Ecclesiastici. ix. Temerarius vero in verbo odiosus erit. De mordacibus seu detractoribus dicitur. Romanos. j. Detractores deo odibiles. De procacibus ad loquendum dicitur Ecclesiastici.xx. est odibilis qui procax est ad loquendum. Et.xxxvij. Qui sophistice loquitur odibilis est ꝛc. Uide de Discordia: ꝛ de ira.

Odor

A **Odor.** Cum odor. Aliquãdo sumak pro celestis gloríe suauitate ꝛ fragrantia. Aliqñ pro bona fama ꝛ nominis redolentia. Aliqñ pro virtutuz sanctitate ꝛ gratia. Possum9 ergo notare q̃ triplex bonus odor ponitur in scriptura. vicz.

Odor appetendus.	Prio dico q ẽ odor
Odor diffundẽdus.	appetendus qui si
Odor retinẽdus.	gnat celestis glorie

suauitatẽ. que odoratũ deuotiõis attrahit ꝛ delectat. Mons em̃ libani rõne multitudinis arborũ aromaticarum dicit esse totus odoriferus Ad qđ cõcordat scriptura dicens. Eccli.xxxix. Quasi liban9 odorẽ suauitatis habete. Sic q; in mõte paradisi sunt de9 angeli et sancti. qui velut arbores aromatice odore virtutũ fragrauerũt. necesse est q̃ odore suauitatis i deuotis cordibus redoleant q̃q; corda deuota attrahãt ꝛ reficiãt atq; pascãt. Deuoti em̃ sunt sicut apes q̃ libẽter vadũt ad locavbi flores odoriferos esse scunt. Sic deuoti loca paradisi appetũt vbi tot sancti odoriferi pcesserũt Et iõ spõsa. i. alia dicit spõso suo xpo. Cant.j. In odorẽ vnguẽtorũ tuorũ currim9 ꝛc. Et merito. Quia sicut dr Prouer.xxvij. Unguẽtis ꝛ varijs odoribꝰ delectak cor Odor iste est ergo appetendus. ¶Secũdo dico qđ est odor diffundẽdus. Et iste signat bone fame iocũditatem. Et sic dr Eccli.xxxix. Florete flores: quasi liliũ date odorẽ. Sz de isto odore vide. s. de fama: ꝛ. s. de lilio ꝛ de flore. ¶Tertio dico q ẽ odor retinẽd9. Et iste sigt ꝛtutũ sanctitatẽ ꝛ puritatẽ. sicut. n. boni odores solẽt. Spũs in corpore confortare.
Animam ꝛ cerebrum delectare.
Bufones ꝛ dracones effugare.
Sic ꝛe odor sanctitatis si sit in hoie solz confortare et multiplicare spiritũ bone affectiõis. Delectare cerebrum diume dilectionis. Effugare venenũ dyabolice suggestionis. Sicut em̃ draco fugit odorẽ panthere re dolentis: ꝛ bufo odorẽ vinee florentis: sic dyabolus fugit odorez sanctitatis in homine abũdantis. Unde. ỹ. Corꝝ. j. christi bonus odor sumus: aliꝫ odor mortis in mortem: aliꝫ odor vite in vitam. Et ideo de quolibet viro iusto sic pervirtutes odorifero: põt dici illud Gene.xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. Ubi aduerte q̃ hõ dr esse odoriferus. Quãtũ ad se p sanctitatẽ ꝛ perfectionẽ. Ecce inquit odor. Quãtum ad deũ per caritatẽ ꝛ dilectionẽ. Quia. s. dr esse filius dei. filij mei mãt. Quãtum ad primũ p pietatẽ ꝛ ꝑpassionez. Quia debet esse ager plen9. ¶Dico ergo q̃ nos debemus esse delectabiles ꝛ odor... d nos. i. in no... todor... ipsis p sanctitatẽ ꝛ pfection... cat. Jste in se ꝛ de se est odor... tiosus. Sicut em̃. Cõstantin... resoluitur bonus odor ꝛ ideo ... bonꝝ ꝛ puri: non possunt ... sumus notare quod in vi... ritualia virtutum. vid... Hardus humilitatis ꝛ s... Unguentum benignitat... Unea iocũditatis ꝛ cõsola... Mãdragora sublimitatis ꝛ ... Thus patiẽtie ꝛ deuote orationis. Mirrha penitẽtie ꝛ amare compũct... Libanus cõtinẽtie ꝛ caste ꝙuersation... Balsamus diuine gratie ꝛ totius sa... Redolet ergo vir iustus ad modũ v... thece. Et quidẽ ꝓpter humilẽ su... nard9 que est herba modica tñ su... qua dicit aia. Cañ.j. Duz esset rex ... dus mea dedit odorem. ¶Item ꝓ... tionẽ. Et istud est vnguentũ odorife... tes vngũtur. Unde cuilibet deuoto ... iij. Odor vnguentorũ tuorũz sup o... ꝓpter iocũdam ꝙsolationem. Ut ... valde redolet apud deũ. Et ista est ... num letificat cor hominis. Et de h... florẽtes dederũt odorẽ suum. ¶Itẽ ꝓpter sublimẽ cõtemplationẽ. Jsta est odor mãdragore que facit hoiem dormire. quia cõtemplatio est quidã spũalis somnus De quo Cañ.vij. Mãdragore dederũt odorem suum. ¶Itẽ ꝓpter patiẽtiam ꝛ orationẽ. Jste est odor thuris: quia thus tritũ ꝛ in igne positũ melius redolet et sursum etiã eleuak in fumũ Sic patiẽtia in tribulatione: ꝛ oratio in feruore ꝛ dilectiõe. Et de hoc. Cant.iij. Odor vestimẽtorũ tuorũ quasi odor thuris. ¶Itẽ ꝓpter penitẽtiam ꝛ cõpũctionẽ. Et iste est odor mirrhe que est species amarissima. De qua. Eccli.xxiij. Quasi mirrha electa dedi suauitatẽ odoris. ¶Ite ꝓpter cõtinentiam ꝛ castã ꝙuersationez. Et iste est odor libani: quia libanus interꝓetak candor: vnde Eccli.xxiij. Quasi libanus nõ incisus odor meus. ¶Item ꝓpter diuine gratie sanctificationẽ. Et iste est odor balsami Gratiam enim signat balsamus. Eccli.xxiij. Quasi balsamus non mixtus odor meus. Bene ergo dicit de viro iusto. Ecce odor. Quia procerto: quando aliquis sic odoriferus est in aliqua domo ecclesie vel religiõis tunc in tota patria redolet fama sua: sicut dicitur Johannis.xij. Quod domus impleta est ex odore vnguẽti. Et sic bene dico: qđ vir iustus redolet in se per sanctitatem ꝛ perfectionem. Ecce inquit. Odor. ¶Item vir iustus redolet quo ad deũ per caritatẽ ꝛ dilectionẽ Filij mei inquit: filius enim nomẽ est amoris Joh.iij. Pater enim diligit filiũ. Quia sz nihil magis redolet apud deũ q̃ q nos efficiamur filij sui per caritatez Sicut enim antiquit... dicebat quand... totum am... censum o... suauissi... homi... caritat... s vicem ꝛ cor... cent... io. ¶Item ... tot... tatẽ ꝛ compassione ... Fili... ens. s. ad pauperes ... dol... Deus ꝛ ... qui... ... nuti... odor... sibus ... pts ab... ergo p... um ...

B

Universidad de Deusto
Biblioteca

ti opponere sicut dr̃.j.Reg.xxix.Vade in pace ⁊ nõ offendas oculos satrapar̃ũ. Sumit etiaz offendere pro incidere vel pro irruere.sicut cõiter ponit tytus liuius dicens.q̃ talis offendit in hostẽ ⁊c.Possum⁹ ergo notare q̃ in scriptura inueniunt.ſ.

Offendicula maiestatis superne.
Offendicula caritatis fraterne.
Offendicula voluntatis interne.

Dico ergo ꝓmo q̃ ẽ offendiculuz superne maiestatis. Et sic offendere nihil aliud est q̃ ꝑ obiectẽ peccati ipm ad iracũdiam prouocare.Sicut de duabus vxoribus Esau dr̃ Gen.xxvj.Quod ambe offenderũt animum ysaac ⁊ rebecce,Et Nume.xxvij.dicit dñs moysi. Offendistis me in deserto in cõtradictiõe multitudinis.

¶Secũdo dico.q̃ est offendiculũ fraterne caritatis. Et sic offendiculũ nihil aliud est q̃ scandalum vl̃ malum exẽplum qđ est alijs causa peccati ⁊ ruine. Et ab isto offendiculo debemus summe cauere De quo Roma.xiij. Bonum est nõ comedere carnes vl̃ bibere vinum in quo frater tuus offendit. ¶Tertio dico q̃ est offendiculum voluntatis interne.Et sic offendiculuz dicitur esse illud quod est hominꝫ causa ruine in peccatum:et ruendi finaliter in tormentum. ¶Et sic dico qđ offendicula dici possunt.

B Eminentie supernales.
Immundicie corporales.
Affluentie temporales.

Ad eminẽtias dignitatũ offendit homo per pctũ superbie,Et de hoc dicit. ... ü.Date gloriam deo ... offendãt ped... ...inosos .i. ... Excellentias ... ãt ⁊ obarant.Ad ... pec ... catũ carn... ...rr. Unus... ...re ... ...j. ...Israel in offe... ...it ... ...atũ o... ...doc ...nis ...no... ...s. Lu ...icula ...ec.

predictũ prouerb.xix.Qui festinus est pedibus offendit.De nube ignorantie dicit iob.xj.Mõ qui ambulat in nocte offendit.De visco luxurie seu luto immũdicie dr̃ Oze.xiij. Bonũ est nõ mãducare carnẽ ⁊ nõ bibere vinũ in quo frater tuus offendit.Carnẽ inquit.i. carnalitatẽ ⁊ luxuriam.De vẽto vane glorie dr̃ Eccli. xxxij.In via rume nõ caspt nõ offendas De ꝓcauitate malicie ⁊ fraudulentie dr̃ illud p̃dictum.Josue.xxiij. Uobis erunt in foueam ⁊ laqueũ ⁊ offendiculum.De saxosa vero multiplicitate mundane opulentie dicit Hiere.vij. Posuerunt offendicula sua in domũ i qua inuocatũ ẽ nomẽ meũ.Duntie.n.sunt lapides ⁊ ligna ⁊ materie offensionis ⁊ peccati. De quib⁹ dicit Ezec. xx.Unusquisq̃ offensiones oculoꝝ suoꝝ abijciat. Et bene dixit abijciat Quia certe offendicula dimittenda sunt a corde abijcienda ne scz per auaritiã aut superbiaz offendamus.Juxta illud Esaie.lvij.Auferte offendicula de via populi mei.Quia certe sicut dicit prouerbi.xv.Uia iustorum sine offendiculo vt cuilibet dicatur illud. Prouerbiorum.iij. Ducam te per semitas equitatis quas cum ingressus fueris non artabuntur gressus tui:⁊ currens nõ habebis offendiculuz.Ut sic dicat cuilibet illud Actuũ.xxiij.Studeo sine offendiculo ꝓscientiam habere. Nos igitur simus sine offendiculo peccati:et caueamus ne alijs demus offendicula mali exẽpli ⁊ verbi. Juxta illud.ij. Corinth.vj. Nemmi dantes vllaz offensionẽ.⁊c.⁊.j.Corin.ix.Dia sustinemus ne offendiculũ demus.Exẽplo xpi. Quia sicut dicit Jaco.iij.Si quis in verbo nõ offendit hic ꝑfectus est vir.Et sic patet q̃ est offensio. Uolũtatis interne.Caritatis fraterne.Maiestatis superne.

Offerre. Oblatio. Notaq̃ offerre nihil aliud est q̃ aliquid alicui per modũ muneris voluntarie p̃sentare Et est oblatio vt cõiter loquẽdo idem qđ sacrificium vel hostia seu etiã holocaustũ Et inuenitur in scriptura multiplex oblatio ⁊z in bono q̃ in malo. In bono enim inuenitur,Oblatio summe videlicet

Gratiosa, Oblatio enim gratiosa est illa quaquis offert domino seipm sicut faciũt illi qui se dei seruitio deputãt
Pretiosa.
Uirtuosa
Fructuosa. et astringunt. De quib⁹ dicit Judicum.v.Qui ꝓpria voluntate obtulistis vos discrimini benedicite domino. ¶Oblatio p̃ciosa est illa quaz deo offerimus in altari.scilicet dei filius benedictus. ... ara crucis obtulit deo patri ... dicitur.I... ...emetipsum obtulit inima... ...omni loco offertur nomi... Oblatio virtuosa est illa ...era sua bona tanq̃ quedã ...ralippo.xxix. In simplicita... ...mun era hec. ¶Oblatio ...fferimus pauperib⁹ ...mus proximis aduito ...itur Actuum.xxiij.Ale... ...m et oblationes et vota. ...n et spiritualem oblatio... ...perum executionez. Quia ...o offerebantur sacrificia corpora... ...spiritualia. Quia sicut dicitur ...m deo spũs contribulatus ⁊c. ...quod sicut in illis antiquitus ob ...atur.

...ta obedientia.
...dicitur Genes.viij.Quod noe ob... ...et volucribus mundis holocau... ...as presentia dicitur Leuitici.vj. ...a offeres sal.De mellis ⁊ fermẽ ...Leu.ij.Omnis oblatio q̃ offertur domino

dño absq̃ fermẽto fiet.nec quicq̃ fermenti aut mellis ponetis in sacrificio.De mẽte x̃o volũtaria dr̃. Exo. xxxv.Dis multitudo filiorũ israel obtulit mẽte promptissima atq̃ ... primitias dño. Sic ꝓcerto dico q̃ in oblatio... ...i.in bonorũ operuz executione cõscientie ... ...bet messe.Salis sapiẽtie et prudentie pres... ...adesse.Absellis falsitas ⁊ acceptio debz ... ...ẽti malicia ⁊ infectio dz deesse. Prompte ... affectio debet ꝓesse.Et sic pro certo deu... ...sacrificium iusticie: oblationes ⁊ holoc... ...imponemus super altare suum vitulos.E... ...offerre Dauid cuz dicebat.Holocausta me... ...ata offerã tibi cũ incenso arietũ.offerã tibi boues cũ hircis. ¶Ubi aduerte q̃ nos debemus offerre deo ser spirituales oblationes videlicet

Dilectionis ardorem.Holocausta.
Deuotionis liquorem.Medullata.
Orationis feruorẽ.Cum incenso.
Correctionis rigorem.Arietum inquit.
Operationis laborem.Boues inquit.
Cõuersationis squalorẽ.Hircis inquit.

Igitur offeramus deo ardorẽ dilectionis Antiquitus enim in oñi oblatiõe necessari⁹ erat ignis. Q̃ quicquid deo offerebat igne necessario cremebat Et ideo ꝓcipitur Leuiti.vj.Ignis in altari meo semp ardebit.In quo notatur.q̃ in oñibus que deo offerim⁹ necessarius est ignis feruẽtis caritatis Juxta doctrinã Apli.Oñia opera vestra in caritate fiant Et hoc ostẽditur cum dicitur holocausta. Quia holocausta erãt illa sacrificia que tota deo offerebãtur: ⁊ cuius nulla pars nec sacerdoti nec offerẽti retinebatur.et ideo dr̃ ab olon,qđ est totũ:⁊ causon qđ est incẽdiuz quasi totum incẽsum.Quia.ſ.quicquid boni facimus: totum deo debet per caritatẽ attribui ⁊ offerri nobis x̃o vel nostre industrie nihil debz penitus retineri.et hoc est quod ꝓcipitur Gen.xxij.Tolle filiũ tuũ quem diligis ysaac:⁊ offeres mihi eum in holocaustũ sup vnũ mõtium ⁊c.Filius eñ noster quẽ generam⁹:signat bona opera que facim⁹.Offeram⁹ ergo ardorẽ dilectionis. ...Judach.iij.Obtulerũt holocausta cũ leticia. ¶Dei de offeramus liquorẽ deuotionis.Medullata inquit Antiquitus enim in omni sacrificio offerebanꝫ certa libamina que fiebant de liquoribus scz de oleo ⁊ de vino:addita medulla tritici .ſ. similia valde mũda, sicut dicit Exo.xxix.Et Leuit.ij.Sic x̃o spũaliter ... mus offerre liquorẽ deuotionis ⁊ ... neat similã purissime intẽtion... spei ⁊ gratiarũactionis.Et o... passionis.Quod quidẽ os... ta.Quia.ſ.medulla que... et suauis deuotionẽ ... Omnẽ medullã q... rent primitiarũ ... quorem deuotion... uorem orationis.E... Incensum eñ an... deo solent offerri:o... ad dcũ eleuari.In... ri:que sursum a... curatrix quou... in ps.Dirigz... ctu tuo.Et ... offerte dñ... ...runt dño au... signatur.vñ ... no fundẽs supe... dñi est.Et Tho... li orationez tuã... gorem,correcti... ¶Per arietẽ eñ ... in capite gesta... gitur virtus co... id...

corpus propriũ percutere ⁊ corrigere:⁊ etiã proteruos subditos castigare.Istam ergo deo offerimus:quãdo nos ⁊ subditos mediãte iustitia percutim⁹,corrigim⁹ et domamus.Arietũ inquit Gene.xxij.Uidit post tergum arietẽ quẽ obtulit in holocaustum. ¶Jterũ offeramus dño laborẽ bone operatiõis.Mõ ostẽditur cuz dicitur.Boues.Bos enĩ animal est summe laboriosum:⁊ ad omnia laboris opera virtuosum significans laborẽ bonorũ operum.quẽ ꝓcerto debemus deo offerre:⁊ pro ipso laborẽ ⁊ penitẽtiã sustinere Et de hoc Leuiti.iij.Si de bobus voluerit offerre marẽ siue feminam immaculatũ offeret dño.Bos eñ.i.labor immaculatus dicitur:qui solum pro deo ⁊ nõ ꝓ tẽporali commodo aut aliquali mani gloria sustinet vñ ezech. xliij.Offeres vitulũ de armẽto im maculatũ.¶Offer ergo laborẽ bone opationis. ¶Insup offeram⁹ squalorem carnis maceratiõis seu cõuersationis: q̃ scz cõuersatio nostra dz esse humilis.aspera. squalida atq̃ macra qđ notat in hirco Cum hircis inquit. Per hircum eñ qui habet vellus valde hyspidũ ⁊ hirsutũ:et qui est exterius valde macer.interiusvero pinguis intelligitur humilis cõuersatio q̃ debet esse exteri⁹ per humilitatẽ habitus hispida ⁊ hirsuta ⁊ per penitẽtiã squalida atq̃ macra.Judith.xiij. Holocausta offerebant dño precincti cilicijs. Uñ de mortificatione carnis dr̃ illud.j.Pet.iij. Ut nos offeret deo mortificatos quidem carne.vivificatos autẽ spiritu.Intus tamẽ in ꝓscientia debet esse grauis impinguata.Et de tali hirco dicitur Le... ...emũdauerit sanctuariu... ...ergo patet quõ offer... tunc off... ...Adhuc dico q̃ hõt seu ob... ...a sa offerũt:pse... accip... ...d iracũdia que non... tant ⁊ ... ...runt.Munera ... sunt up... ...e crudelitatis dici... nocatu... ...iij.Qui offert sa... Crude... Jniqui... Cup... Te... Car... ...pa... qui... ne... ...ci...

Universidad de Deusto
Biblio

Uitium deuote sanctitatis.
Oleum benigne pietatis.
Incensum feruide voluntatis.
Sanguinem summe nobilitatis.
Hominē perfecte seu pure munditatis
Primo igitur offeram⁹ deo agnos simplicitatis ⁊ in
nocētie Agn⁹ em̄ aīal est innocētissimū⁊ mūdissimuz
Ad denotādū q̄ virtutē innocētie ⁊ mūdicie deo debe
mus offerre. j. Reg. vij. Obtulit samuel agnū lactētē.
Figura Num. xxviij. vbi dr q̄ ī ingi sacrificio debebāt
offerri dño duo agni vn⁹. s. mane: ⁊ ali⁹ vespere. Ad de
notandū q̄ duplex innocentia. s. voluntatis et operis.
seu cordis ⁊ manus deo dz offerri: ⁊ hoc in mane tunc
tutis et vespere senectutis Unde ibidez dicit Die sab
bati offeretis duos agnos. Offeratur ergo agnus sim
plicitatis et innocentie. ¶ Secūdo dico q̄ offerre de
bemus arietes seueritatis seu iusticie. Aries enim qui
percutit seueritatem iustitie designat. Sed de hoc vi
de supra. §. Deniq; offeramus. ¶ Tertio offeram⁹ bo
nes penalitatis ⁊ penitētie seu etiā bones stabilitatis
et permanentie. Bos em̄ qui est aīal laboriosiuz ⁊
forte: laborem penitētie ⁊ fortitudinem stabilis perse
uerantie designat quasi in altari cordis deo debemus
offerre. Uide supra. §. Iterum offeramus. ¶ Quarto
offeramus vitulos iocunditatis seu leticie. Uitulus
enim qui saltat ⁊ ludit pre letitia. spūalem iocundita
tem designat. que. s. in omni bono opere debet interue
nire. Iuxta illud. j. Machab. iij. Obtulerunt holocau
stum cum leticia. Unde [illegible] .s. qđ ipsi
in dedicatione domus [illegible] ntuz. i.
perfectam leticiam [illegible] perfe
ctionem designat [illegible] ar
mento impinguicet le [illegible] aculo
tum. qui [illegible] re ma
culam. nec culpam. [illegible] anis.
[illegible] ostinē
ab sidnēd euer [illegible] acredo
[illegible] nat.
[illegible] ctis
[illegible] atie
[illegible] afi
[illegible]

quentie. Sed de hoc vide. s. §. Deinceps offeramus.
Thus em̄ qđ in igne feruet ⁊ sursum ascendit oratio
nem signat. De qua canitur in ecclesia Sacerdotes in
censum ⁊ panes offerūt deo suo ⁊ [illegible] care ca [illegible] ncti erūt ⁊c.
Et Hume. xxviij. Offeretis in [illegible] ndū. Car [illegible] caustū do
mino. Istud tamē est cōtra m [illegible] ius offe
runt sulphur q̄ thus in incens [illegible] ffendas De [illegible] pter eoz
malam vitam magis fetent q̄ [illegible] pdictum. J [illegible] ud deum.
Unde de talib⁹ dicit illud Hie [illegible] ū offertis
mihi thus de saba calamū suau [illegible] locaustō
mata vestra nō sunt accepta. victi [illegible] placue
runt mihi. Incensum abhominatio [illegible] c. Uide
ibi. ¶ Duodecimo autē offeramus de [illegible] gumē ele
ctionis et eminentie. s. sanguinem Xpi in sacramento
altaris. quem scilicet sepe ⁊ deuote nos debem⁹ offer
re. Deute. xij. Offeres oblatiōem tuam carnem ⁊ san
guinem. ¶ Tertiodecimo offeram⁹ hoiem perfectio
nis ⁊ excellentie. Quia reuera sicut antiquitus minis
tri altaris offerebātur dño ad ministrandū sibi sic et
nos nostrū interiorē hominē scz mentē ⁊ rationem deo
debemus offerre ad sibi humiliter seruiendū. Exemplo
christi. De quo dicit Heb. ix. Mō semetipsum ob
tulit immaculatū deo Uel ad literā etiā nos debem⁹
offerre ad seruitiū ⁊ officiū ecclesie viros ydoneos ra
tionabiles et profectos. Exemplo Abraam quinimuz
filium voluit offerre Sicut dicitur Gen. xxij. vñ Hebr.
xj. Fide obtulit abraam ysaac. In quo initruuntur
prelati et viri ecclesiastici qđ perfectiores, et meliores
in beneficijs ecclesiasticis deo offerāt ⁊ qđ ipsos omis
sis deteriorib⁹ anteponāt. vnde Num. xxvij. precipitur
q̄ omnia q̄ offerebātur immaculata offerrent. immacu
latū inquit offeretis oia Mō tamē est cōtra multos
qui religiosos ⁊ clericos faciūt de filijs debilioribus
⁊ turpioribus. Cōtra etiā multos ꝓlatos qui in officijs
⁊ in dignitatib⁹ ecclesie ꝓficiunt deteriores. Figurati
Math. iij. vbi dicit q̄ illi obtulerūt xpo oēs male ha
bentes. Sicut bene exemplificatur. Math. ix. et. xvij.
de paralytico ⁊ demoniaco xpo oblatis. Et tamē ista
sunt prohibita in scriptura vbi scilicet prohibetur ne
cecus ⁊ claudus maculatus aut testiculus mutilat⁹ do
mino offeratur. Ad denotandum qđ illi qui per igno
rantiaz sunt ceci. per maliciam sunt claudi per luxu
riam [illegible] sunt maculati ⁊ per ignauiam sunt
testic [illegible] meratione bonorum operum mutili
lati [illegible] deo in ecclesia sunt indigni. Eccli.
[illegible] munera praua. Non sic ergo. sed of
[illegible] ficia ⁊ non mala. Iuxta illud.
[illegible] ijs israel vt offerrent oblatio
[illegible] do digna sacrificia ⁊ spiri
[illegible] ulta alia genera oblatio
[illegible] a: sed transeo gratia
[illegible] s adūgere. qđ ad
[illegible] cendum aliqua re
[illegible] mente. Tempus
[illegible] Adoa⁹ est in actu
[illegible] beat oblatio boni
[illegible] literā bona ope
[illegible] rete. Iuxta illd
[illegible] ū in omni lo
[illegible] qui scz querunt
[illegible] y. dr. qđ oia que
[illegible] epus etiā cōtri
[illegible] q̄ debet cessare
[illegible] guratur in iugi
[illegible] y. Holocaustuz
[illegible] vnde. ij. Para.
[illegible] no dñi iugiter.
[illegible] in omni opere
[illegible] debet inter

debz int [illegible] retio. que scilz cōditiōes
⁊ circūs [illegible] tunas. Et sic ī omni ob
latiōe
Ad [illegible] dico spōtanea. qz scilz
Re [illegible] olūtarie nō coacte
Ad [illegible] re. ij. ca. Sponte
Ui [illegible] domo dñi ad ex
Uo [illegible] m. Et. j. Paraly.
xxij [illegible] Res etiā ydonea:
qz. s. r [illegible] eber eē ydonea ⁊ hone
sta sic [illegible] ne paragraphi pcedētis
Num. [illegible] offeretis oīa. Mō etiam bñ
figura [illegible] Aaron qui ꝓpter hoc perierunt
qz rem [illegible] gnē alienū dño obtulerūt. Num. iij
¶ Adam [illegible] oz esse congrua quia. s. ille qui offert
sacrificium reale vel spūale. dz habere manꝰ mundas
vñ Leui. xxj. Qui habuerit maculas nō offerat panes
Et ibidem. Qui habuerit maculā nō accedat offerre
hostiā ⁊c. Sicut de Saul satis apparuit q̄ cū nō esset
sacerdos holocaustū obtulit. ⁊ deum ⁊ Samuelē con
tra se irritauit. Ideo Leui. xxij. dicitur. De manu alie
nigene nō offeretis panes. Uis insuper cōtinua: qz scz
iugiter dz offerri dño actu vel habitu bonū opus Si
cut. s. statim visuz est. ¶ Uox mihi bilonim⁹ melliflua. s.
vox inbilatiōis ⁊ laudis: qz. s. deū laudando oīa bona
opera facere debem⁹. vt ⁊ sibi laudis sacrificiū offera
mus. ij. Paral. xxix. Accedite ⁊ offerte victimas ⁊ lau
des. Et ibidem. Obtulit vniuersa multitudo hostias
⁊ laudes. Munus em̄ qđ lete offert magis deo placet
vnde. j. Para. xxix. Letatus est popul⁹. Sequit. Quia
toto corde offerebāt ea. Et ibidē. Populū tuum vidi
cum ingenti gaudio tibi offerre donaria. Iste sunt er
go oblationes iustorū qui impinguāt altaria et que et
deo sunt acceptabiles ⁊ deuote. Iuxta illud ps. Tūc
ceptabis sacrificiū iusticie. oblationes ⁊ holocau
tunc imponēt super altare tuū vitulos. Sic igit p
quō in scriptura reperit oblatio bonoꝝ operū. ¶
J peritur etiā in scriptura oblatio malorū sceleruz.
ista ꝓcerto est oblatio seu opatio hois peccatoris q
scz nihil offert deo vel ꝓximo nisi mala opera ⁊ h
ribilia scelera ⁊ peccata. Quid em̄ offert arbor mala
dño suo nisi malos fructus? Et quid pōt fons venena
tus offerre nisi riuos pestiferos atq; fructus malos.
Notabis igitur q̄ mali solēt offerre multitudinē r
lorum ⁊ mutiliū ferculorū. Deo. dyabol
Deo em̄ offerūt in ecclesia ⁊ in bñfici
Paruulos et ignorantes.
Tremulos ⁊ vacillantes.
Fremulos ⁊ malignantes.
Loculos ⁊ aggregantes.
De paruulis ignorātib⁹
ipsi offerebant xpo p
mulis ⁊ vacillantib
bus exponi potest i
ei paralitycū iacē
tes paralytici off
fremulis xpo ma
cātibus pōt exp
ci multos demo
mas aggregātib
te hodie pre cete
predictū. Math
tes. i. oēs malo
K ferunt deo. ¶ S
bolo. Et sic nota
Uitium tumētis
Uitium ardentis
Uitium latentis
De vitio tumētis
nis ⁊ superbie. pō
adhuc pop⁹ ir
quo Hiere. xlvi
tem in excelsis.

ni illud. Leui. x. vbi dicit. Mō offerētes ignem alienuz
interfecti sunt Ignis em̄ ardorē auaricie signat. Haz
auari ita ardēt auaricia q̄ ꝓprios filios offerunt dya
bolo comburendos. scz inquātum ipsos dedicāt offi
cijs ⁊ scientijs lucratiuis. Figurati in rege Amon qui
ꝓpriū filiū obtulit sacrificiū dyabolo. iij. Reg. iij.
Unde, Ezech. xxiij. Filios suos obtulerūt eis ad deuo
rādum. Et Deutero. xij. Offerētes filios ⁊ filias ⁊ com
burētes igni. De vitioso latētis ydololatrie quo scz
mali experimētatores adhuc offerūt sacrificijs demo
nijs. Ꝓt dici illud Aggei. ij. Dia q̄ obtulerūt cōtami
nata erant. Ista igitur a malis offerentur dyabolo.
¶ Et sunt mala que a malis offeruntur mūdo Et ista
ꝓcerto sunt.
Grata colloquia.
Praua donaria
Lauta cōuiuia
Offerūt em̄ mali grata collo
quia alijs adulādo sicut de il
la Jabele dicit Judic. v. Quod
in fiala principū obtulit buti
rum. Butirū em̄ signat adulatiōis vnguētum. Offer
runt etiā praua donaria. s. ad corrūpendū iudicū. exē
plo scz symonis magi qui pecuniā obtulit ꝓ symo
nia ꝓmittēda. Actuū. viij. Offerūt etiā lauta cōuiuia.
Multi em̄ sunt qui ad nihil aliud vacāt q̄ comesatio
nibus. iij. Reg. ix. Hec est summa expēsarū quā obtu
lit Salomō ⁊c. Patet igit q̄ in scriptura reperit obla
tio malorū scelerū. ¶ De oblatione rerū ⁊ munerum
Uide supra vbi munus. Et hec de oblatione sufficiāt.
Uide vbi dare. tribuere vel prebere ⁊ similia.

¶ [illegible] officiū nihil aliud sit q̄ op⁹ A
[illegible] ad qđ vnumquodq;
[illegible] officijs eccle
[illegible] ad titulo par
[illegible] arie fun [illegible] hoc
[illegible] minon etiā

Universidad de Deusto
Biblioteca

per subiectionē.j. Para.xxv. Segregauit filios asaph in ministerijs dedicato sibi officio seruientes. ¶ Itē habeamus officiū pincerne per iocunditatē spei ⁊ spiritalem consolationē. vt sic simus sicut pincerna pharaonis qui fuit in pristino officio restitutus Gen.xlj. ¶ Item habeamus officiuz paniferij alios nutriēdo per pietatem et elemosynarum largitionē. Sicut de Ruth dicit Ruth.iiij. Quod ipsa gerule ac nutricis officio fungebat. ¶ Item habeamus officium portitoris onerū per tribulationē ⁊ penitentie tolerationē Nume.iiij. Hoc est officiū familie gersonitarū vt portet cortinas tabernaculi ⁊c. Si vis applica de illis qui exercēt mala officia.i. officia ⁊ pctā. applicādo quodlibet pctm̄ ad quodlibz vile officiū. ¶ Itē si vis potes dicere quō quodlibet membrū est cōtentū officio proprio. nec ambit officiū alterius. sicut habetur supra.

¶ Si autē vis potes dicere ꝙ illi qui in officijs publicis et priuatis constituūtur debent esse ceteris.

Sapientiores in subtilitate.
Diligentiores in sedulitate.
Eminentiores in autoritate.
Abstinentiores ab iniquitate.

Igitur sicut sapientes agūt oīa subtiliter. Sicut videmus de corporibus cōstitutis in officijs celestib⁹ que pre ceteris abundant lumine. Sic vere tales abūdare debent scientia ⁊ discretione. Unde de regina saba dr̄ qd̄ nō habebat vltra spiritum pre stupore quādo videbat sapientiam. Salomonis [illegible] ficia mi[illegible] .ij. Paralyp.ix. ¶ Item v[illegible] etiam vtiliter [illegible] genter obseruāt[illegible] galiter. autem [illegible] autoritas [illegible] in offic[illegible]

Luminis nutritiuus.
Per primum triste v[illegible]
Per secundū esurie[illegible]
Per tertium cecutie[illegible]
Primū signat spi[illegible] tat
per vindemiam [illegible] tie
nutrimēta qd̄ n[illegible] su
pernalis sciētie [illegible] s
Igitur charissimi [illegible] le
ticie spiritalis. quod.i. [illegible] gravi
num letificat cor homini[illegible] sole
bat esse lignum leticie. Un[illegible] ebat
vngere. qui letus hominib⁹ volet [illegible] t hoc
est quod in p̄s. supponit cuz dicitu[illegible] faciē
in oleo: ⁊ panis cor hominis cōfirmet. [illegible] p oleū
pōt spes ⁊ spūalis cōsolatio designari per quam solet
anima spūaliter iocundari. Quo quidē oleo debem⁹
facies cordis nostris inungere vt possim⁹ desperationem et tristiciam effugare. Math.vj. Unge caput tuū
oleo. Istud autē potest comparari oleo papaueris qd̄
somnū solet inducere. Oleo etiā mandragorarū quod
membrū inunctum facit sectiones ⁊ verbera non sentire. Quia procerto spes eternorū et spiritalis leticia
in deum somnū contēplatiōis inducit ⁊ sectiones tribulationum mundi sentire a fidelibus nō permittit.
Quia procerto qui spiritali leticia perfecte inunguntur. nunq̄ a mūdi tribulationibus grauantur. p̄s. Caro mea immutata est propter oleū. Et sic erat vnctus
ille cui dicitur in p̄s. Dilexisti iusticiam ⁊ odisti iniquitatez. propterea vnxit te deus tuus oleo leticie pre
consortibus tuis. Istud habēt boni in via per spem in
patria vero ipsum per spēm quādo iuxta verbū. Esa.
[illegible] Dominus dabit eis coronam pro cinere. oleū gau
[illegible] o luctu. pallium laudis pro spiritu meroris. Igi
[illegible] lligamus oleum leticie spiritalis. Istud tamen
[illegible] non vidētur habere qui semper viuūt in tristi
[illegible] n merore. In odio et inuidia et dolore. In motu
[illegible] undie ⁊ feruore. Quia scilicet tales de spiritali le
[illegible] a nihil habent. Et ideo de Saul proprio gladio in
[illegible] fecto. per quem scilicz intelligunt inuidi. iracundi
[illegible] desperati qui proprijs iaculis semetipsos occidunt.
dicitur.ij. Regum.j. qd̄ ibi abiectus est clipeus Saul
quasi non esset vnctus oleo. Nō sic ergo: sed habeam⁹
[illegible] um leticie spiritalis. Uindemiā inquit. Per vinde
[illegible] vinum vt dictuz est leticia designatur
[illegible] lud Neemie.x.ca. Primitias ciborū
[illegible] vindemie quoqz ⁊ olei offeram⁹ B
[illegible] de colligamus ⁊ habeam⁹ oleū
[illegible] hoc ostēditur cum dicitur.
[illegible] utrimētum hoīm princi
[illegible] virtutē clemētie ⁊ mise
[illegible] tes nutrire. Et ideo
[illegible] mice que cōgregat
[illegible] state cibum sibi si
[illegible] citur Job.v. Cui⁹
[illegible] az virtus potest
[illegible] urientes nutrit.
[illegible] . In quo scilicz
[illegible] mosynas pau
[illegible] nignam conso
[illegible] tigare ⁊ linire.
[illegible] i pius samari
[illegible] us infundens
[illegible] duerte tamē de
[illegible] habz.
[illegible] Sic oleuz pie
tatis cibos bo
norum nostro
rum operum
[illegible] s facit. Et ideo
[illegible] i.xxiiij. Preci
[illegible] n de oliuis pu
[illegible] in nobis nu
trit. vñ dr̄.

Universidad de Deusto
Biblioteca

...ur. Exodi.v. Fe...
...ntrum coram Pharaone. Item ca...
...m. Et iste est odor fetidus in quo porci
... delectantur.ij. Machabeorum.ix. dicitur
...ocho fetido. Odore inquit et fetore illius ex-
ercitus grauabatur. Item rerum facultatem. Iste em̄
odor albe spine: cuius fragrantia canis deceptus per
dit predam suam. Quia scilicet dum homo in odore
mundi albedinis et prosperitatis delectatur odorem
prede sue christi idest deceptionem quam habebat ad
ipsuz perdit. Ideo talis deberet dicere illud Amos.v.
Non capiam odorem cetuum vestrorū. Et hoc de odo
re sufficit

Offendere. Nota quod offendere
idem est qd̄ ad iracun
diam prouocare. Vel offendere .i. nocere
sed ledere. Vel offendere idē est qd̄ obijce
re vel ad scandaluz impingere cadere vel
ruere. seu scandalū pati vel facere. Et sic communiter
ponit̄ in scriptura. Vñ offendere aliquid nihil aliud
est q̄ aliquod obstaculum seu offendiculū sue volūta

A

...iōis.
...talis apo
... Et ista est
...cera. De
...ubi suo nar
...enmā deuo
...o duote mē
...us. Canti.
...nata. ¶ Itē
...n spiritalis
...ee: cuia vi
...i. Vinee

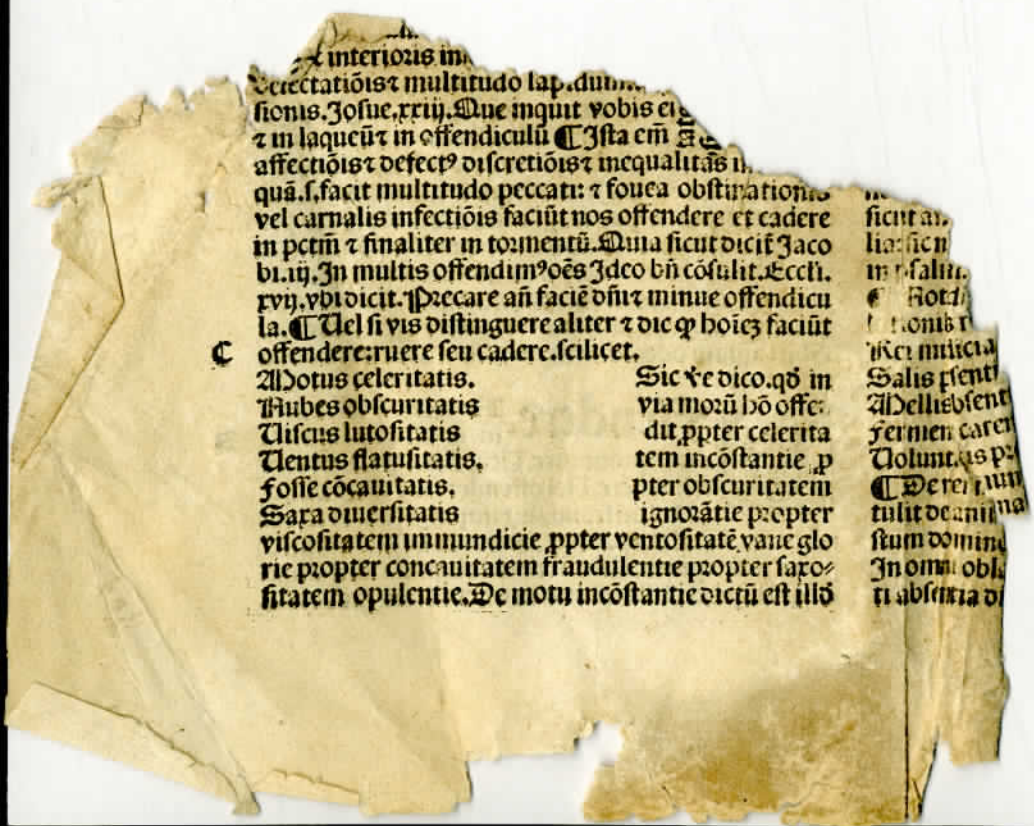

Universidad de Deusto
Biblioteca

...t interioris in...
...delectatiōis ⁊ multitudo lap...dum...
sionis. Josue. xxiij. Que inquit vobis ei...
⁊ in laqueū ⁊ in offendiculū ¶ Ista em̄ ...
affectiōis ⁊ defect⁹ discretiōis ⁊ inequalitās i...
quā. s. facit multitudo peccati: ⁊ fouea obstinationis
vel carnalis infectiōis faciūt nos offendere et cadere
in pctm̄ ⁊ finaliter in tormentū. Quia sicut dicit Jaco
bi. iij. In multis offendim⁹ oēs Ideo bñ cōsulit. Eccli.
xvij. vbi dicit. Precare añ faciē dñi ⁊ minue offendicu
la. ¶ Vel si vis distinguere aliter ⁊ dic ꝙ hoīez faciūt
C offendere: ruere seu cadere. scilicet.

Motus celeritatis.
Nubes obscuritatis
Viscus lutositatis
Ventus flatusitatis.
Fosse cōcauitatis.
Saxa diuersitatis

Sic ꝛe dico. qđ in
via morū hō offe-
dit ꝓpter celerita
tem incōstantie ꝓ
pter obscuritatem
ignorātie propter
viscositatem immundicie ꝓpter ventositatē vane glo
rie propter concauitatem fraudulentie propter saxo-
sitatem opulentie. De motu incōstantie dictū est illđ

...
sicut a...
lia: sicn...
in psalm...
¶ Notā...
...tionis r...
Rei milicia...
Salis psenti...
Mellis absent...
Fermen caren...
Volunt...is p...
¶ De re...
tulit de anim...
stum domin...
In omni obl...
ti absentia d...

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca